

JUS PIANUM

JUS PIANUM

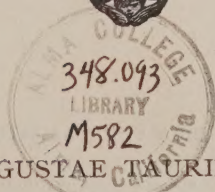
Synopsis chronologica-argumentorum, analytico-synthetica, alphabetica, gentium, locorum ac personarum ad acta et decreta a SS. D. N. PIO P. X. P. M. in primo Sacri Principatus Eius decennio lata, vel a SS. RR. Congregationibus, Officiis ac Tribunalibus promulgata

« Mandata Illius custodite et audite vocem Eius ».

[Deuteron. XIII, 14].

« Sapientia clamat et prudentia dat vocem suam ».

[Prov. VIII, 1].

AUGUSTAE TAURINORUM

SUMPTIBUS AC TYPIS EQ. PETRI MARIETTI

S. SEDIS APOSTOL. AC S. RITUUM CONGREG. TYPOGRAPHI

MCMXIV

IMPRIMATUR

FR. A. M. LEPIDI O. P.

SS. PP. A. Magister

FRANCISCUS FABERI

Vicariat. Adessor

OMNIA JURA VINDICABUNTUR

Exemplaria ab Editore non signata uti illegittima habenda sunt.

P. Manetti

Phot. FELICI.

Pius P.P. X

PRAEFATIO

« Hic liber mandatorum Dei et lex quae est in aeternum: omnes qui tenent eum pervenient ad vitam: qui autem dereliquerunt eum in morte ». (*Baruch*, IV, I).

INTER multiplices praeclarasque laudes quibus, propter in Ecclesia universa societateque civili eximia merita, SS. D. N. PII PP. X [quem diu sospitet Deus] Sacer Principatus, communi consensu, celebratur, quod sapientissimas leges ac praecepta [haud minus varietate quam prudentia opportunitateque plurima commendanda] tulerit, iure meritoque recensetur. Exinde quippe non modo singularis prope sapientia, sed et materna divinitus ordinata sollicitudo elucet. Enimvero his pessimis in quos incidimus diebus, dum maxima veraque humanae societatis bona, religiosa, nempe, christiani populi observantia, cleri disciplina, immo Fides ipsa gravissima discrimina undique subire coguntur, ut sive adversus hostiles impetus, sive contra occultas perfidasque artes ac perniciose imprudentum consilia, tutissimae normae praevalidumque auxilium S. Ecclesiae lucisque filiis suppeditarentur, peropportunum, immo, necessarium videbatur.

Quae autem Ecclesia Dei leges ferendo ordinaverit, quantumque exinde et publica utilitas incrementi et ipsa Ecclesia decoris ornamentique tulerit, qui studiis vel rerum usu hisce legibus operam navare solent equidem non ignorant. Sed sive populi, sive cleri partem, vel aliis studiis curisque distentam, vel sacrorum perarduo ministerio praeoccupatam [cui propterea ad hanc notitiam adipiscendam longius tempus ociumque deest] longe maiorem fugit.

Ne, igitur, tantum incommodum ulterius dolendum foret, sed ad plurimorum, quos attingere liceret, notitiam conspicua summa deduceretur canonicae legislationis primo SS. D. N. Pii PP. X Sacrum Principatus decennio publici iuris factae [cuius profecto maior pars in novum codicem, qui paratur, recipietur] praesens concinnavimus volumen; quod ad maternam Ecclesiae Sanctae sollicitudinem iuvandam, atque ad religiosam et ecclesiasticam observantiam augendam haud inutile fore confidimus.

Ad rem ut arrogantia illa [quam maxime reprobanda] qua in S. Sedis documentis necessarium ab utili quidam discernere audent procul a nobis arceretur, utque, e contrario, cuncta sive sacra praecepta, sive prudentissima Eius consilia opere nostro pariter exhiberentur, adeo ut de legibus, decretis monitisque a S. Sede per hoc decennium publice prolatis nihil in eo desideraretur, tum omnia Acta Summi Pontificis, tum SS. Congregationum Romanarum decreta necessario comprehendenda reputavimus. His enim, ut opinamur, canonica legislatio ampliore quo valet intelligi sensu subauditur, cui, pro re nostra, ab Augusto praecipuoque ipsius Auctore, hoc nomen *Ius Pianum* indidimus.

Praeterea, quum ea fuerit propositi nostri ratio ut omnibus animarum cura in vinea Domini distentis itemque sacrarum disciplinarum studiosis completum (in quantum licuerit) *Iuris Piani* manuale exhiberemus, ad hunc finem assequendum ad praecedentia Leonis f. r. XIII acta, e necessitate, nonnunquam recurrendum fuit. Haec vero acta in adnotationibus ad Piana documenta ex integro recolimus, et in indicem, distincta tamen ratione, retulimus.

In hoc autem persolvendo labore quae sint ac saepe discrepantes studiosorum Sacrorumque Administratorum necessitatum utilitatumque haud ignari, quantumque cum lucido ordine apta comparatio rerum maxime ad faciliores reddendas investigationes commodi habeat reputantes, ad pleniorum promptiorumque documentorum assequendam intelligentiam, eorum copiam in quatuor indices ⁽¹⁾, quos tamen quodam argumentoso nexu sese inter coniungere contendimus, partiti sumus.

Quod si plane singularibus laboribus, in documentis actisque undique colligendis ⁽²⁾, ac potissimum in iisdem invicem conferendis distribuendisque, per nos insumptis, gloriae Dei incrementum animarumque salutis emolumentum saltem ex aequo responderet, omne tulisse punctum videremur. Quo fausto omine, *hunc librum*, benigne Lector commendatum habeto, *mandatorum Dei et legis quae est in aeternum: omnes qui tenent eum pervenient ad vitam: qui autem dereliquerunt eum in morte* ⁽³⁾.

Dabam ex Urbe die XIX Martii MCMXIV
in Commemoratione S. Iosephi B. M. V. Sponsi
SS.mi D. N. Pii PP. X
die nominali.

Pr. A. MICHELETTI.

⁽¹⁾ De singulis autem conferantur monita suo loco cuique praemissa.

⁽²⁾ Ad rem vero: si agebatur de Actis ante Curiae Romanae reformationem, ex complurimis periodicis libellis, potissimum tamen ex his quibus titulus *Acta Pontificia* (Romae, Pustet), qui soli completam seriem annorum ab initio Pontificatus exhibent ac in praesenti continuant, ea colligebamus. Si documenta autem veniebant, quae post constitutionem «*Sapientis consilio*» edita in lucem fuere, ea, ut plurimum, ex commentario officiali *Acta Apostolicae Sedis* desumpsimus. In utroque autem casu [atque illud ex officii debito heic semel pro semper profiteamur] ex indicibus ephemeridum *Acta Sanctae Sedis*, *Acta Pii X*, *Analecta Ecclesiastica*, *Acta Pontificia* et *Acta Apostolicae Sedis* non parum utilitatis derivavimus.

⁽³⁾ *Baruch*, IX, 1.

III NON. SEXTIL.

MCMIII

MCMXIII

PARS PRIMA

Synopsis chronologica et argumentorum

JUS PIANUM

PARS PRIMA

SYNOPSIS CHRONOLOGICA ET ARGUMENTORUM.

MONITA.

Ad meliorem huius synopsis chronologicae et argumentorum assequendam intelligentiam, atque ad promptiorem eiusdem usum, ad haec quae sequuntur animadvertendum:

I – Synopsis in binas partes dispescitur prout ante vel post Constitut. *Sapientis consilio* documenta edita sunt. Si vero, quoad Congregationes ac Dicasteria, acta et documenta diversimode appellantur ac indigitantur, id non nobis, sed reformationi Curiae, cui adhaeremus, attribuat.

II – Praecipuus quem hac synopsi intendimus finis is est ut quo tempore unumquodque actum editum fuerit eiusque argumentum, primo veluti obtutu, Lectori benevolo innotescat. Mensium tamen dierumque designationem si quando ad classicum stilum julianum redactam, perspicuitatis gratia, iuxta communem arabicam consuetudinem reddimus.

III – Data cuiusque documenti ea apponitur quae a Secretaria ex officio adscribitur; idcirco non signatur dies quo plenarius Congregationis coetus negotium diremit.

IV – Post datam, Dicasterii vel Officii nomen, cuius auctoritate *Actum* editum est, immediate sequitur; deinde (iuxta Curiae stylum) eius positio per dioecesim vel Ordinem; tertio et denominatio eiusdem acti qualificativa necnon initiale eius verbum et argumentum exhibetur. At, ut plurimum, brevitati studentes, non resolute sed enunciative tantum actorum ac documentorum argumenta indigitamus; quae vero in re dispositiva sententia sit in synopsi analytica ad verbum a themate ipso indicatum, sub eodem anno ac die reperire fas est.

V – *Epistola* nomen sine alio adiuncto, *Pontificiam* significat.

VI – In decretis S. Congregationis Concilii siglam *p. s. p.* per summaria precum, *i. f.* in folio legatur.

VII – Quoad S. Congreg. Indulgentiarum rescripta spectantia, monemus verbulum (*a*) post verbum *rescriptum* infra parentheses positum designare gratiam per Ipsum Beatissimum Patrem directe

concessam fuisse, deinde in Sacrae Congregationis Secretaria rite registratam. Indulgentias vero post Cst. *Sapienti consilio* a S. C. S. Offic. impetratas, ut ab eius peculiari sectione « de indulgentiis » concessas subintelliges.

VIII - Et Vicariatus Urbis acta et documenta indigitamus, quum de Summi Pontificis dioecesi Ei peculiariter commissa agatur.

IX - Quae documenta maiorem celebritatem (saltem communi aestimatione) adepta fuerint, ut facilius dignoscantur, crassiori littera initiali distinguuntur. Semper vero, etiam quum versio officialis in vernacula lingua in promptu habetur, ea in originali idiomate retulimus.

X - Ut benevolus lector documenta in sua integritate consulere possit quatuor fontes indigitamus, nempe: a) *Acta Pii X* infra parenthesim in ipsa columna mediana; b) *Acta Pontificia* per totum decennium; c) *Analecta Ecclesiastica* usque ad annum MDCCCXI, quo postrema in lucem prodire; d) *Acta Apostolicae Sedis* a Curiae Romanae reformatione usque in praesentem diem. Quod ad locupletiore ac, in quantum fieri, posset, completam actuum ac documentorum collationem necessarium duximus; quum, saepe saepius, non cuncta in omnibus laudatis ephemeridibus contineantur. Si vero quaedam documenta absque ulla fontis indigitatione ubi in sua integritate haberi possint reperiantur, uti hinc inde industriose collecta habeantur. Semper numerus romanus *volumen*, arabicus autem huius *paginam* indigitat.

XI - Ad faciliorem actorum reperitionem progressionis numerum, unicuique documento appositum, in pagina a sinistris in capite, in altera a dextris ad calcem, crassioribus litteris et infra parenthesim, apponimus.

I.

Ante Constitut. " Sapienti consilio „

Numerus progress.	ANNUS 1903	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
1	Aug. 9	Litterae Apostolicae <i>Praedecessoris</i> erectionis sedis episcopalis Tlascalensis in Metropolitana (I-17)	IV-15	XIV-141
2	14	S. C. Rit. decret. Urbis et Orbis <i>Adventante</i> , quo in anno jubilarum definitionis dogmaticae Immaculatae Conceptionis, die 8 cuiusque mensis vel dominica subsequenti indulgetur celebratio unicus missae votivae « de Immaculata Conceptione », servatis servandis	I-151	XI-416
3	15	Vicar. Urbis litterae circulares <i>Furono</i> ad omnes Italiae Episcopos, de clericis, studiorum causa, Urbem petentibus.	I-153	XI-461
4	17	Epistola <i>Quas</i> ad C. Custodis praesidem Comitatus ad primum Catholicorum conventum Coloniae Agrippinae habendum parandum (I-26)	I-136	XI-375
5	25	S. C. EE. et RR. in <i>Romana</i> decretum <i>La Congregazione</i> de professione perpetua in Congregatione Missionariorum ab Imm. Corde B. M. V. quoad beneficiorum vacationem	I-241	XI-448
6	28	S. C. Indulg. et Reliq. decret. Urbis et Orbis <i>Quamvis</i> quo indulgentiae adnexae recitationi Latinae parvi Officii B. M. V. et eidem vulgari extenduntur	I-185	XI-419
7	28	S. C. Indulg. et Reliq. decret. <i>Ad hanc</i> de indulgentiis quoad Tertiarios in communitate viventes, et vota simplicia nuncupantes	I-270	XI-489

Numerus progres.	ANNUS 1903	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICA	ECCLESIASTICA
8	Aug. 28	S. C. Rit. in <i>Plurium dioecesium</i> , decret. <i>Etsi</i> , an in locis ad duas dioeceses vel Vicariatus apostolicos pertinentibus, facultates propriae aliquorum Ordinum concessae cum clausula « dummodo in dicto loco nullus eorundem Ordinum conventus reperiatur », exerceri possint in ea parte loci in qua deest conventus, quamvis hic in altera adsit	I-269	XI-489
9	28	S. C. Rit. decretum Urbis et Orbis <i>Pontificale</i> , quo extenditur facultas indulgentias concedendi qua gaudent E ^m i Cardinales in titulis et R ^m i Ordinarii in dioecesibus propriis	I-225	XI-460
10	28	S. C. Rit. decretum <i>Ut quis</i> elenchon indulgentiarum quas SS. D. N. Pius PP. X impertitur christifidelibus qui, retinentes aliquod ex coronis, rosariis, crucibus, crucifixis, parvis statuīs, numismatibus ab eadem Sanctitate Sua benedictis, praescripta pia opera adimpleverint	I-221	XI-417
11	Sept. 2	S. C. Rit. in <i>S. Marci et Bisinianen.</i> declaratio <i>R. D. Franciscus</i> qua festum de praeepto occurrens in feria VI Parasceve, vel Sabbato Sancto, quoad officium et missam, non autem quoad feriacionem, transferendum decernitur	II-58	XII-122
12	2	S. C. Rit. in <i>Iacen.</i> declaratio <i>Hodiernus</i> circa missas <i>de Requie</i>	I-180	XI-448
13	2	S. C. Rit. in <i>Catalaunen.</i> declaratio <i>R^mus</i> qua preces post missam a Leone f. r. XIII praescriptae adhuc praescribuntur. .	I-179	XI-416
14	2	S. C. S. Offic. in <i>Argentin.</i> decret. <i>Proposito</i> temporaneae adprobationis schematis indulti de jeunio et abstinentia	—	XII-150
15	4	S. C. Indulg. et Reliq. rescript. (a) <i>Maria Lampel</i> cuidam orationi indulgentias concedens	I-334	XI-490
16	5	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>S. Severinae-Indulti</i>	I-191	XI-382
17	5	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Limburgen. - Applicationis missarum</i>	I-192	XI-384

Numerus progress.	ANNUS 1903	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	Sept.			
18	5	S. C. Concil. (in f.) in <i>Parisien.</i> - <i>Nullitatis matrimonii</i>	I-194	XI-385
19	5	S. C. Concil. (in f.) in <i>Posnanien.</i> - <i>Nullitatis matrimonii</i>	I-194	XI-382
20	5	S. C. Concil. (inf.) <i>Veszprimien.</i> - <i>Nullitatis matrimonii</i> (secret.).	I-194	XI-382.
21	5	S. C. Concil. (in f.) in <i>Parisien.</i> - <i>Nullitatis matrimonii</i> (secret.)	I-194	XI-382
22	5	S. C. Concil. (in f.) in <i>Jacien.</i> - <i>Disemberationis</i>	I-195	XI-393
23	5	S. C. Concil. (in f.) in <i>Apamien.</i> - <i>Suspensionis</i> (secret.).	I-195	XI-382
24	5	S. C. Concil. (in f.) in <i>Parmen.</i> - <i>Curae animarum</i>	I-195	XI-382
25	5	S. C. Concil. (in f.) in <i>Matriten.</i> - <i>Dispensationis matrimonii</i> (secret.).	I-195	XI-382
26	5	S. C. Indulg. decret. <i>Quum per decretum</i> quoad summarium indulg. privileg. ac indultor. Tertiariis saecularibus Eremitarum S. P. Augustini concessorum	I-186	XI-420
27	7	S. C. Rit. decret. <i>Praedictae</i> quo facultates ordinariae et extraordinariae per S. C. Rituum obtinendae recensentur	I-391	XII-122
28	7	S. C. Concil. in <i>Meten.</i> indultum <i>Episcopus</i> ad quinquennium concedens parochis dioecesis Metensis translationem celebrationis missae pro populo festorum suppressorum in aliam diem sequentem.	I-355	XI-486
29	7	S. C. Rit. in <i>Vercellen.</i> decret. <i>Viris</i> quo cultus ab immemorabili praestitus S. D. Joanni de Vercellis, VI Magistro Generali Ordinis Praedicatorum, confirmatur	I-221	XII-21
30	7	S. C. Rit. in <i>Congregat. Mission.</i> decret. <i>Quo magis</i> translat. festi Patrocinii S. Vincentii a Paulo.	I-219	XI-458
31	7	S. C. Rit. in <i>Segusien.</i> decret. <i>Peculiari</i> confirmat. cultus S. Justi monach. et martyr.	I-220	XI-488

Numerus progress.	ANNUS 1903	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	Sept.			
32	7	Secret. Stat. epistola <i>Il Santo Padre</i> ad Urbevetanum Episcopum reprobationis tentaminum contra indolem actionis popularis christianae in Italia servandam	—	XI-422
33	8	Epistola <i>Se è nostro</i> , qua Commissio cardinalicia pro Solemniis quinquagenariis definitionis Immaculae Conceptionis confirmatur, pulchraque oratio, complurimis indulgentiis ditata, renuntiatur (I-29). . .	I-137	XI-375
34	9	Epistola <i>Quae</i> ad Em. Washingtoniensem Archiepiscopum qua symbolae pro amplificatione Washingtoniensis Academiae institutae commendantur (I-32).	II-41	XIV-143
35	11	S. C. Rit. in <i>Mediolanen.</i> decret. <i>Cum</i> normas statuens pro kalendario Ambrosiano conficiendo.	I-398	XII-29
36	14	Secretar. Brev. <i>Piam</i> quo vetera privilegia Piae Archisodalitatis « a Nocturna adoratione SS ^m i Sacramenti » confirmantur, novaque elargiuntur	V-320	XV-275
37	14	Epistola <i>Valde</i> ad Tarbiensem Episcop. laudationis ergo.	—	XI-482
38	15	S. C. Consistorialis decret. <i>Intra</i> distractionis paroeciae Pradilla a dioecesi Iacensis et adiunctionis archidioecesi Caesaraugustanae	—	XIV-197
39	18	S. C. Indulg. et Reliq. decret. <i>Quum</i> , summarium Indulgentiar., privilegior. et indultor. concessor. Tertiariis saecularibus Carmelitanis	II-244	XI-418
40	21	S. C. Consistorialis in <i>Belemen. de Para</i> decret. <i>Romani</i> erectionis Praelaturae Nulius Santaremsis (I-36)	—	XIV-152
41	22	S. C. Propag. Fid. rescript. <i>In ecclesia</i> concessionis indulgentiar. Ecclesiae Makrikioi (Turchia)	—	XII-83
42	24	Allocutio <i>Io vi sono grato</i> ad antiquos Urbani Seminarii Galliae alumnos occasione L. anniversarii ab eius fundatione Romae adunatos.	—	XI-433
43	28	Allocutio <i>Questa dimostrazione</i> habita peregrinis Gallis.	I-179	XI-434

Numerus progress.	ANNUS 1903	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
44	Sept. 30	S. C. EE. et RR. in <i>Tirasonen.</i> declaratio <i>Ordinarius</i> , circa electionem, dimissionem et mutationem triennalem confessarii sanc- timonialium a Visitatione.	I-242	XI-415
45	Oct. 1	Vicar. Urbis. decret. <i>I doveri</i> institutionis Commissionis pro exercitio ministerii ec- clesiastici in Urbe	—	XI-492
46	4	Encyclica E SUPREMI de pontificatus au- spicatione (I-I)	I-169	XI-376
47	10	S. C. Consistorialis decret. <i>Apostolicae</i> separationis nonnullarum domorum a dioe- cesi S. Hippolyti ac unionis dioecesi Lin- ciensi (I-46)	—	XIV-197
48	Nov. 6	Epistola <i>Instaurandun</i> , ad Ill. D. Comi- tem I. Grosoli Operis Conventuum atque Comitatum Catholicorum in Italia prae- sidem, de catholico conventu Bononiae ha- bendo	I-211	XI-437
49	9	Allocutio <i>Primum</i> habita in consistorio se- creto, ubi de hodiernis invalescentibus er- roribus atque ad rem remediis (I-51). . .	I-201	XI-439
50	11	S. C. Rit. in <i>Congreg. SS.mi Redemptoris</i> , declaratio <i>Petrus</i> circa formulam adhiben- dam in absolutione generali impertienda Tertiariis cum votis simplicibus in com- munitate viventibus	I-335	XII-84
51	11	S. C. Rit. in <i>Andegaven.</i> decret. <i>Instante</i> beatificat. et canonizzat. V. S. D. Ioannae Delanoue institutricis Sororum «S. Annae a Providentia»	I-261	—
52	11	Allocutio <i>Vi ringraziamo</i> ad neo-Cardi- nales electos, occasione impositionis bi- reti	I-209	—
53	13	S. C. C. Consistor. decret. <i>Litteris</i> novae denominationis Ecclesiae episcopalis « de Mixtecas » in Mexicana Repubblica. . .	—	XIV-154
54	14	S. C. Concil. decretum <i>Clericos</i> in Ame- ricam et ad Insulas Philippinas profici- scentes	I-244	XI-486

Numerus progress.	ANNUS 1903	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
55	Nov. 17	S. C. Negot. Extraordin. in <i>Limana-Ordinis Minorum</i> , rescriptum <i>Superior</i> pro adoratione nocturna SS ^{mi} Sacramenti quasdam indulgentias elargiens	I-276	XII-33
56	20	S. C. Rit. in <i>Pharen.</i> declaratio <i>Hodiernus</i> circa missam <i>de Requie</i> pro Pontifice, Episcopo ordinario et Imperatore.	I-264	XII-27
57	20	S. C. Rit. in <i>Congregationis a Resurrectione D. N. I. C.</i> rescriptum <i>P. Ladislaus</i> , de antiphona et <i>Salve Regina</i> post missas cantatas <i>de Requie</i>	I-265	XII-28
58	20	S. C. Rit. in <i>Ordinis Minor. Prov. Angliae</i> , declarationes <i>Taddeus</i> quoad regulas pro redactione kalendarii	I-262	XII-28
59	21	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Bergomen.</i> - <i>Dispensationis ab irregularitate</i>	I-247	XI-44I
60	21	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Guastallen.</i> - <i>Consuetudinum quoad servitium chorale.</i>	I-248	XI-443
61	21	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Mediolanen.</i> - <i>Oneris quoad applicationem missarum</i>	I-249	XI-445
62	21	S. C. Concil. (in f.) in <i>Parisien.</i> - <i>Nullitatis matrimonii.</i>	I-250	XI-44I
63	21	S. C. Concil. (in f.) in <i>Parisien.</i> - <i>Nullitatis matrimonii.</i>	I-253	XI-44I
64	21	S. C. Concil. (in f.) in <i>Mohylovien.</i> - <i>Dispensationis matrimonii</i>	I-255	XI-44I
65	21	S. C. Concil. (in f.) in <i>Mechlinien.</i> - <i>Nullitatis matrimonii</i>	I-257	XI-44I
66	21	S. C. Concil. (in f.) in <i>Lublinen. seu Varsavien.</i> - <i>Separationis thori et cohabitationis.</i>	I-259	XI-44I
67	21	S. C. Concil. in <i>Colocen.</i> - <i>Resignationis beneficii (secret.).</i>	I-260	XI-44I
68	21	S. C. Concil. in <i>Pistorien.</i> - <i>Praesentationis ad ecclesiam parochialem (reserv.)</i>	I-260	XI-44I
69	22	Motu proprio TRA LE SOLLECITUDINI de musicae sacrae reformatione (I-78)	I-306	XII-3

Numerus progress.	ANNUS 1903	DICASTERIUM — POSITIO — INITIALIS — ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	Nov.			
70	23	S. C. Indulg. et Reliq. rescriptum (a) <i>Lo scapolare</i> , quibusdam indulgentiis ditans scapolare O. P.	II-179	XII-261
71	24	S. C. Negot. Extraord. in <i>Ordinis S. Benedicti</i> , rescriptum <i>Dom Gottardo</i> quo eiusdem Ordinis missionariis in Hollandia quaedam privilegia donantur	I-277	XII-32
72	24	S. C. Rit. decret. <i>Sacra Congregatio</i> , summarium indulgentiarum Archisodalitati «SSm̃i Cordis Iesu Eucharistici» in Ecclesia S. Ioachim de Urbe existenti concessarum	I-271	XI-490
73	26	Secretar. Brev. <i>Extat</i> erectionis Ecclesiae SS. Rosarii B. M. V. oppidi Fontanellato (intra Parmensem diocesim) in basilicam minorem	—	XII-106
74	27	S. C. Rit. in <i>Tlascalan.</i> declarat. <i>Ad nonnullas</i> , circa dignitates et canonicos Capituli quoad usum pluvialis in solemnitatibus	I-265	XII-27
75	27	S. C. Rit. in <i>Meten.</i> rescript. <i>Hodiernus</i> dubia circa rationem exarandi kalendarium diocesenum	I-326	XII-26
76	28	S. C. Rit. decret. <i>Sacra Congregatio</i> , summarium indulgentiarum et privilegiorum Ordini S. Ioannis de Deo concessorum	I-273	XII-30
77	28	S. C. Indulg. et Reliq. decret. Urbis et Orbis <i>Solent</i> quoad indulgentias lucrandas ab his qui, blasphemias audientes, quamdam iaculatoriam precem devote pronuntiant	I-365	XII-30
	Dec.			
78	I	S. C. Rit. in <i>Firmana</i> dubium <i>A decem</i> , de parochis ne cadavera defunctorum in alienam ecclesiam asportent ibique funera persolvant	I-327	XII-25
79	I	S. C. Negot. Extraord. in <i>Tehuantepecen.</i> rescript. <i>Episcopus</i> , facultatem subdelegandi quemdam sacerdotem ad administrationem S. Confirmationis Ordinario concedens	I-282	XII-32

Numerus progress.	ANNUS 1903	DICASTERIUM. - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	Dec.			
80	I	S. C. Negot. Extraordin. in <i>Sorum a S. Theresia in America</i> , indultum <i>Helena</i> pro dicti Instituti monasteriis omnibus quoad receptionem SS. Comunions in nocte Nativit. D. N. I. C.	I-281	XII-32
81	I	S. C. Negot. Extraordin. in <i>Ordinis Minorum in Gallia</i> , indultum <i>Minister</i> , circa indulgentias lucrandas in residentia Ehrestein et in aliis Galliae regionibus. . . .	I-281	XII-32
82	I	S. C. Negot. Extraordin. in <i>Ordinis Capucinar.</i> rescript. <i>Infrascriptus</i> quo missionariis in Brasilia morantibus pecuniaria privilegia elargiuntur	I-279	XII-86
83	I	Epistola <i>Societatem</i> ad Em. Coloniensem Archiepiscop. qua Societ. Caeciliana laudatur ac commendatur (I-88).	IV-19	XII-8
84	I	S. C. Rit. in <i>Soc. Mariae Reparatric.</i> decret. <i>Suprema</i> concessionis missae propriae de festo B. M. V. Reparatricis.	—	XII-81
85	2	S. C. Rit. in <i>Cotronen.</i> declaratio <i>Reverendissimus</i> , quoad rationem deferendi S. Viaticum.	I-267	XII-27
86	3	Epistola <i>Quae</i> ad I. Janvier de orationibus Beatissimo Patri oblatis gratulationis ergo (I-90)	—	—
87	4	S. C. Rit. dubium <i>Quum</i> , de Episcopis extraneis vel titularibus missam et vespas pontificales in aliena dioecesi celebrantibus.	I-267	XII-27
88	4	S. C. Indicis decret. <i>Sacra</i> proscriptionis sequentium operum: Denis, <i>Un carême apologétique</i> ; L'Eglise et l'Etat. — Georgel, <i>La Matière</i> . — Olive, <i>Lettre aux membres de la pieuse et dévote association du Cœur de Jésus et de N. D. de Sept Douleurs</i>	I-260	XI-491
89	5	Secretar. Brev. <i>Singularis</i> , quo canonici omnes ecclesiae cathedralis Tarvisinae Protonotarii ad instar participantium nunc ac in posterum renuntiantur.	II-138	XII-233
90	7	Secretar. Brev. <i>Quae catholico</i> , occasione solemni quinquagenariorum defin. dogm. Imm. B. M. V. Concept. complurimas indulgentias elargiens (I-92).	I-318	XII-8

Numerus progress.	ANNUS 1903	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	Dec.			
91	8	Litterae Apostolicae <i>Pietate</i> administrationem Capellae Xistinae in SS. Basilica Liberiana S. Mariae Maioris de Urbe Emo Cardinali Archiepiscytero et Rmo Capitulo tradentes (I-97)	I-233	XII-65
92	8	Epistola IL DESIDERIO ad Em. Urbis Vicarium de musicae sacrae instaurat. (I-68)	I-302	XII-6
93	8	Epistola <i>Opus</i> , ad Em. Parisiensem Archiepiscopum qua « Catechismi Opera » ibi florens enixe commendatur (I-101). .	IV-81	XIV-186
94	8	Epistola <i>Quas</i> ad Austriae Episcopos quibus ministerio pastoralis cum zelo exercendo animum addit (I-95)	IV-20	XIV-185
95	9	S. C. Rit. in <i>Ordinis Minorum</i> decret. <i>Ex Apostolicis</i> quo celebratio missae votivae de Immaculata B. M. V. Concept. in sabbatis ad ecclesias Tertii Ordinis regularis extenditur	II-399	XII-28
96	10	S. C. Rit. in <i>Gratianopolitana</i> decret. <i>Rmus</i> confirmat. cultus V. S. D. Theobaldi Viennensis Archiepiscopi	—	XII-77
97	9	S. C. Rit. in <i>Romana</i> seu <i>Anagnina</i> decret. <i>Providis</i> introductionis causae beatificat. et canonizat. V. S. D. Mariae de Mattias Fundatricis Congregationis « Sororum Praetiosissimi Sanguinis »	—	XII-206
98	10	S. C. S. Offic. decret. <i>Episcopus</i> quo dispensatur ab interpellatione paulina facienda propter sponsae infidelis amentiam . . .	II-141	XII-191
99	10	S. C. S. Offic. in <i>Argentinens.</i> (<i>Strasburgi</i>) rescriptum <i>Infrascriptus</i> quo conceditur Episcopo facultas dispensandi super impedimentis mixtae religionis in articulo mortis, necnon cumulandi varia impedimenta .	II-17	XII-150
100	11	S. C. Rit. <i>Congregationis Eremitar. Camaldulensium Montis Coronae</i> , declarationes <i>Kalendarista</i> pro calendario eiusdem Congregationis	I-328	XII-24
101	11	S. C. Rit. in <i>Gnesnen. et Posnanien.</i> declarationes <i>Reverendus</i> de decanorum praecedentia.	I-327	XII-25

Numerus progress.	ANNUS 1903	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	Dec.			
102	12	Secretar. Stat. epistola <i>Con l'ossequente</i> Moderatori « Domani d'Italia » circa prohibitionem catholicis Italis facta ne Deputatos eligant	—	XII-126
103	12	Secret. Brev. <i>Scriptio hebdomadalīs</i> , ad ephemerides « Les Missions Catholiques » Parisiis editas.	II-43	XII-188
104	14	Motu proprio <i>Peculiaria</i> quo clericis novissimi conclavis gratiae privilegiaque elargiuntur (I-103)	II-42	XII-146
105	14	S. C. Negotior. Extraordinarior. in <i>Pisauren.</i> rescriptum <i>Il Vescovo</i> concedens privilegium collaris violacei canonicis honorariis Collegiatae S. Angeli in Lizzola dioecesis Pisaurensis in Italia	I-336	XII-86
106	14	S. C. EE. et RR. in <i>Parisien.</i> - <i>Exemptionis</i> , declaratio <i>Ad dubium</i> , an alumni Congreg. Mission. valide confiteri possint penes quemlibet confessarium ab Ordinario approbatum	II-45	XIII-389
107	16	Epistola <i>Il filiale</i> ad Duchiss. De Vendôme gratulationis ob adiumentum datum à <i>l'Oeuvre des campagnes</i> (I-111) . . .	IV-21	XIV-186
108	17	Motu proprio <i>Romanis</i> de electione Episcoporum italicorum ad Supremam Congregationem S. Offic. avocanda, ac de in re gravissimo secreto ab omnibus servando .	I-337	XII-9
109	18	S. C. Rit. in <i>Meliten.</i> decret. <i>Postulato</i> de ecclesiis extra civitatem episcopalem existentibus quoad octavam anniversarii dedicationis ecclesiae cathedralis	I-452	XII-82
110	18	Motu Proprio FIN DALLA PRIMA quo actioni sociali christianae sapientissimae normas praefiniuntur (I-117)	I-297	XI-483
111	19	Secretar. Stat. epistola <i>Per ordine</i> ad Em. Parisiensem Archiepiscopum cui, de mandato SSmi, trasmittitur decret. S. Off. quo nonnulla opera A. Loisy proscribuntur. .	—	XII-33
112	19	S. C. Studior. dubium <i>Proposito</i> an doctoris laurea ab hac Congregatione concedi solita eisdem iuribus et privilegiis gaudeat ac laurae Universitatum.	I-458	XII-85

Nimerus progress	ANNUS	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PONTIFICIA	ANALECTA ECCLESIASTICA
	1903			
	Dec.			
113	19	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Viterbien.-Jubilationis</i>	I-319	XI-485
114	19	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Comen.-Restitutionis archidiaconatus</i>	I-320	XI-484
115	19	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Cassanen.-Interpretationis rescripti</i>	I-320	XI-484
116	20	S. C. Rit. in <i>Congregationis Missionis</i> rescriptum <i>Quo magis</i> , quo eidem indulgetur festum Patrocinii S. Joseph celebrandum die 20 decembr.	I-219	—
117	22	Vicariat. Urb. — Documenta exhibenda a candidatis tum romanis, tum exteris ad Ordines in Urbe promovendis.	II-35	XII-176
118	23	Allocutio <i>Con lieto</i> habita ad Emos ac Rmos P.P. Cardinales occasione Nativitatis D. N. I. C. (I-426).	I-314	XII-49
119	23	S. C. Indicis decret. <i>Sacra</i> prohibitionis sequentium operum: Houtin, <i>La Question biblique</i> ; Mes difficultés avec mon évêque — Loisy, <i>La Religion d'Israel</i> ; <i>L'Evangile et l'Eglise</i> ; <i>Etudes évangéliques</i> ; <i>Autour d'un petit livre</i> ; <i>Le Quatrième Evangile</i>	I-324	XI-491
120	23	Epistola <i>Dacchè</i> ad Excellentiss. Republicae Galliae Praesidem de Gubernii in Ecclesiam persecutione (<i>Libro Bianco</i>)	III app. 180	—
121	28	Secretar. Brev. <i>Cum Nobis</i> quo Pium Opus « Unionis Apostolicae » saecularium sacerdotum laudatur privilegiisque ditatur.	I-440	XII-103
122	28	Vicar. Urb. epist. <i>Nell'atto</i> quoad musicam sacram in Urbe reformandam	—	XII-34
	1904 Jan.			
123	8	S. C. Rit. in <i>Parentin. et Polen.</i> decret. <i>Rmus</i> quoad funera defunctorum in diebus festis.	I-329	XII-25
124	8	S. C. Rit. in <i>Compostellana</i> decret. <i>Quum</i> quo decretum 20 mart. 1903 circa musicam in Maiori Hebdomada, generale seu Urbis et Orbis, declaratur	I-330	XII-26

Numerus progress.	ANNUS 1904	DICASTERIUM — POSITIO — INITIALIS — ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
125	Ian. 8	S. C. Rit. decret. Urbis et Orbis <i>Sanctissimus</i> , privilegia quibus maiores Urbis Basilicae quoad musicam sacram gaudebant auferens.	I-331	XII-26
126	8	S. C. Indulg. et Reliq. in <i>Romana</i> rescript. (a) <i>Il Sacerdote</i> , quandam orationem in honorem S. Ioannis Baptistae recitantibus indulgentias concedens. . . .	I-366	XII-84
127	9	S. C. Rit. in <i>Strigonien.</i> seu <i>Cassovien.</i> decret. <i>Effusus</i> (super dubio) beatificationis seu declarationis martyrii V. S. D. Marci Crisini, S. Pongraczi et M. Grodeczii e S. I.	—	XII-22
128	8	S. C. Rit. in <i>Aurelianen.</i> decret. <i>Dei Sapientiae</i> (super dubio) beatificationis et canonizationis V. S. D. Ioannae de Arc .	—	XII-23
129	10	S. C. Consistor. in <i>Mariannen. et Goyasen.</i> in Brasiliana Republica decret. <i>Spirituali</i> quo harum dioec. fines aliter definiuntur (I-129)	IV-64	XIV-277
130	12	S. C. Negot. Extraord. in <i>Wladislavien.</i> indult. <i>Episcopus</i> quo, certis sub conditionibus, indulgetur Ordinario facultas declarandi privilegiata altaria in dioecesis ecclesiis.	I-369	XII-85
131	12	C. S. Negot. Extraord. in <i>Sandomirien.</i> indultum <i>Episcopus</i> quoad reductionem onerum missarum	I-370	XII-85
132	18	S. C. Propag. Fid. indult. <i>Mgr. Paolo</i> cuidam orationi in honorem S. Pauli indulgentias adnectens	II-375	XIII-82
133	18	Sermo <i>Sempre</i> ad juvenes sodalitat. « Juventutis catholicae Romanae » gratulationis adhortationisque ergo (I-430).	—	—
134	19	S. C. Negot. Extraord. in <i>S. Thomae de Meliapor.</i> rescriptum <i>Teotonius</i> fidelibus visitantibus sacellum de Oriur [ubi B. I. De Britto martyr evasit] indulgentiae elargiens.	I-371	XII-85
135	20	S. C. Negot. Extraord. in <i>Zitomirien.</i> indultum <i>Le Recteur</i> quo S. Dominicus declaratur Patronus secundarius ecclesiae de Latyczois	I-371	XII-85

Numerus progress.	Annus 1904	DICASTERIUM — POSITIO — INITIALIS — ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	Ian.			
136	20	S. Poenitentiaria in <i>Nicastren.</i> declaratio <i>Il Vescovo</i> , circa determinationem pauper- tatis pro dispensat. matrimon. in Italia .	II-34	XII-223
137	20	Constitutio Apostolica COMMISSUM de civili « veto » seu « exclusiva » in electione Summi Pontificis.	VII-140	XVII-90
138	21	Epistola <i>La première fois</i> ad Tarbiensem Episcopum cui gratiae aguntur ob propo- situm exornandi cryptam erectam in hortis Vaticanis honori B. Mariae Virg. Lapur- densis (I-133)	—	XIV-323
139	21	S. C. Propag. Fid. decret. <i>Cum expo- suisset</i> quo nova Praefectura Apostolica « de Benadir » in Africa Australi erigitur, et alumnis Ordinis SS. Trinitatis concre- ditur	I-368	XII-83
140	21	S. C. Rit. in <i>Colonien.</i> declarat. <i>Antonius</i> , circa externam solemnitatem ad lucrandas indulgentias fest. B. M. V. « de Perpetuo Succursu »	—	XII-250
141	21	S. C. Indulgent. rescript. <i>Il Direttore</i> Archiconfraternitati a S. Antonio in Basilica Patavina erectae indulgentias largiens . .	—	XIV-29
142	23	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Friburgen.</i> — <i>Dispensationis ab irregularitate</i>	I-355	XII-10
143	23	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Cajetana</i> — <i>Erectionis Fontis.</i>	I-357	XII-11
144	23	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Ruben.</i> — <i>Or- dinationis Paroeciarum</i>	I-858	XII-10
145	23	S. C. Concil. (in f.) in <i>Baren-Iurium</i> . .	I-360	XII-10
146	23	S. C. Concil. (in f.) in <i>Messanen.</i> — <i>Nulli- tatis matrimonii</i> (secret.)	I-259	XII-10
147	23	S. C. Concil. (in f.) in <i>Varsavien.</i> — <i>Dispen- sationis matrimonii</i> (secret.)	I-259	XII-10
148	23	S. C. Concil. (in f.) in <i>Parisien.</i> — <i>Nulli- tatis matrimonii</i> (secret.)	I-360	XII-10
149	23	S. C. Concil. (in f.) in <i>Rhedonen.</i> — <i>Dispen- sationis matrimonii.</i>	I-360	XII-10
150	23	S. C. Concil. (in f.) in <i>Valven.</i> — <i>Remotio- nis a paroecia</i>	I-363	XII-10

Numerus progress.	ANNUS 1904	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	Ian.			
151	23	S. C. Concil. (inf.) in <i>Parisien.</i> - <i>Nulli- tatis matrimonii</i>	I-359	XII-10
152	23	S. C. Indulgent. et Reliq. in <i>Tomitana</i> decret. <i>Nicola</i> quamdam antiphonam in honorem S. Stephani Protomartyris recitan- tibus indulgentias largiens	I-365	XII-300
153	23	Secret. Brev. In <i>praecipuis</i> circa acade- miam S. Thomae Aquinatis de Urbe lauda- tionis exhortationisque ergo (I-135) . . .	I-341	XII-63
154	27	S. C. Propag. Fid. decret. <i>Cum</i> erectionis Praefecturae apostolicae de « Schikoku » Ord. Praedicat. commissae	II-104	XII-248
155	27	Litterae Apostolicae (in forma brevis) <i>Pastorale</i> quibus territorium de Joliette a dioecesi Marianopolitana separatur et in distinctam dioecesim erigitur.	IV-35	XIV-229
156	27	S. C. Indulgent. et Reliq. rescript. (a) <i>Il Canonico</i> quo Communitatibus religiosis quamdam invocationem Mariae s. l. Con- ceptae recitantibus indulgentiae elargiuntur	I-368	XII-83
157	28	Motu Proprio <i>Quae in Ecclesia</i> , de S. Cong- reg. Indulgent. et SS. Reliq. cum SS. Ri- tuum Congregatione unione (I-141). . .	I-339	XII-64
158	29	S. C. Rit. in <i>Plocen.</i> decret. <i>Quum</i> , an tempore missae sollemnis cantilenas lingua vernacula canere liceat	I-397	XII-81
159	31	Motu Proprio <i>Decessor Noster</i> quo tol- litur prohibitio canonicis coeterisque de Clero Vaticano Basilicam ingrediendi abs- que choralibus vestibus, et excommunica- tionis poena abrogatur (I-145)	I-343	XII-105
	Febr.			
160	2	Litterae Encyclicae <i>Ad diem</i> indictionis iubilaei occasione sollemnium quinquagena- riorum promulgationis dogmatis Immacu- latae Conceptionis (I-147)	I-344	XII-52
161	3	S. C. Rit. in <i>Tert. Ordin. S. Francisci</i> decret. <i>Frater</i> quo Tertiariorum franci- scalium receptiones, tirocinia et profes- siones invalidae sanantur in radice et con- validantur	II-46	XII-121

Numerus progressus.	ANNUS 1904	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	Febr.			
162	7	S. C. Negot. Extraordin. in <i>Granaten.</i> decret. <i>Superiorissa</i> quo conceditur lucratio indulgentiae « Portiunculae » in omnibus sacellis Instituti Sororum vulgo « Mercedarias ».	II-33	—
163	8	Secretar. Brev. <i>In hac Petri Cathedra</i> constitutionis hierarchiae catholicae in insula Terrae Novae (I-167).	IV-36	XIV-273
164	9	S. C. Negot. Extraordin. in <i>Carthagini.</i> indultum <i>Superiorissa</i> celebrandi tres missas nocte Nativitatis D. N. J. C. in omnibus sacellis Instituti Sororum vulgo « Ter- ciarias Franciscanas ».	II-75	—
165	9	S. C. Negot. Extraordin. in <i>Granaten.</i> indultum <i>Superiorissa</i> asservandi Sacramentum in omnibus sacellis Instituti Sororum vulgo « Mercedarias ».	II-75	—
166	10	Epistola <i>Equidem</i> qua Praesidi Instituti a caritate, vulgo « Rosminiani », eiusque sociis laudes ac benedictio apostolica impertitur.	II-301	XIII-12
167	10	Epistola <i>La très grande</i> ad Lingonensem Episcopum circa illius zelum ac peritiam ad cantum gregorianum excolendum gratulationis ergo	—	XII-63
168	11	Litterae Apostolicae <i>Quum</i> qua omnium ecclesiarum et locorum Piorum Almae Urbis Visitatio Ap. indicitur (I-169).	I-421	XII-141
169	12	S. C. Rit. in <i>Romana</i> seu <i>Parisien.</i> decret. <i>Quum</i> (super dubio) beatificationis et canonizationis V. S. D. M. Sophiae Barat Institutricis « Societatis a Corde Iesu ».	—	XIII-79
170	14	Epistola <i>Litteras</i> RR. D. Pothier de libro « Cantus Mariales » nuper oblato (I-174)	—	XIV-230
171	23	Secretar. Brev. SCRIPTURAE SANCTAE de academicis S. Scripturae gradibus a Commissione Biblica conferendis (I-176).	I-377	XII-64
172	23	S. C. Negot. Extraordin. in <i>Viennen.</i> indultum <i>In Archidioecesi</i> dispensationis super impedimentis affinitatis in linea collateralis ex copula illicita provenientes, in matrimoniis contractis vel contrahendis	I-401	XII-125

Numerus progress.	ANNUS	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
	1904		PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
173	Febr. 23	S. C. Negot. Extraordin. in <i>Institut. Operariorum diocesanorum</i> indultum <i>Emmanuel</i> quo eiusdem Societatis sacerdotibus, ad tempus et sub certis peculiaribus conditionibus, conceditur ut missam in navi celebrare possint.	I-402	--
174	23	S. C. Negot. Extraordin. in <i>Urgellen.</i> indultum <i>Ioannes</i> quoad perpetuam constitutionem pensionis in Pontificio Collegio hispanico de Urbe ex quadam pecuniae summa	I-76	XII-262
175	26	Epistola <i>Haud</i> ad Neo-Eboracens. Archiepiscop. ob curas in favorem emigrantium Italicorum impensas ac petrianam stipem oblatam gratulationis et actionis gratiarum ergo (I-180)	--	XIV-230
176	27	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Nullius Sublacen.</i> - <i>Postulati circa usum throni abbatialis in sacris functionibus</i>	I-380	XII-66
177	27	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Caiacen.</i> - <i>Indulti</i>	I-382	XII-67
178	27	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Tridentina</i> - <i>Commutationis voluntatis</i>	I-383	XII-68
179	27	S. C. Concil. (in f.) in <i>Engolismen.</i> - <i>Dispensationis matrimonii</i> (secret.)	I-384	XII-66
180	27	S. C. Concil. (in f.) in <i>Vrhbosnen.</i> - <i>Dispensationis matrimonii</i>	I-384	XII-66
181	27	S. C. Concil. (in f.) in <i>Var savien.</i> - <i>Dispensationis matrimonii</i>	I-386	XII-66
182	27	S. C. Concil. (in f.) <i>Aversana</i> - <i>Reductionis pensionis</i>	I-386	XII-70
183	27	S. C. Concil. (in f.) in <i>Melevitana</i> - <i>Emolumentum funerarii</i>	I-389	XII-74
184	27	S. C. Concil. (in f.) in <i>Syracusana</i> - <i>Disseminationis</i>	I-390	XII-76
185	28	Secretar. Brev. <i>Suffragiis</i> concedens peculiare indulgentias, hoc anno tantum, intuitu solemnitatum in honorem S. Francisci Assisiensis	I-443	XII-106

Numerus progr. 1904	ANNUUS 1904	LUCAS TERUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	Mart.			
186	1	S. C. EE. et RR. rescript. <i>Nonnulli</i> circa translationes alumnorum Minoritarum ad Collegia Missionum in America pertinentium	II-47	XII-204
187	2	S. C. Indulg. et Reliq. decret. <i>Quum</i> summarium indulg. privileg. ac indult. Tertiariis saecularibus Ordinis Praemonstratensis tributum	II-71	XII-201
188	2	Secret. Brev. <i>Curavit</i> quo parvum SSmi Cordis Iesu officium vel latina, vel vulgari lingua, recitantibus, complurimae indulgentiae conceduntur.	I-379	XII-165
189	1	S. C. Negot. Extraordin. in <i>Colonien.</i> indultum <i>Leo</i> quo germanicae Soc. de Terra Sancta « Deutscher Verein vom heiligen Land » complurima privilegia conceduntur	I-403	XII-125
190	1	S. C. Negot. Extraordin. in <i>Piae Societatis Missionum</i> (vulgo <i>Pallottini</i>) indultum <i>Aloisius</i> quo, certis sub conditionibus, eius alumnis permittitur bis in hebdomada missa <i>de Requie</i>	I-404	—
191	3	Litterae Apostolicae (in forma brevis) <i>Quae Nostra</i> quibus pro apostolica visitatione in Urbe peragenda amplissimae facultates conceduntur	I-424	XII-142
192	4	Vicariat. Urbis. Notificatio <i>Il 12 marzo</i> de XIII centenar. S. Gregorii Magni condigne celebrando	—	XII-126
193	5	S. C. Rit. in <i>Utinen.</i> declaratio <i>Reverendissimus</i> de usu linguae vulgaris in recitatione <i>Passionis</i> et <i>Tantum ergo</i> , in baptismi ac Communionis extra missam administratione, necnon in precibus post missam praescriptis	II-59	XII-162
194	5	S. C. Rit. in <i>Ceneten.</i> declar. <i>R. D. Victorinus</i> quoad dubia circa rubricas missae pro defunctis	I-453	XII-162

Numerus progress.	ANNUS	DICASTERIUM — POSITIO — INITIALIS — ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
	1904		PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	Mart.			
195	6	Secretar. Brev. <i>Cum</i> Societati Tolosanae a <i>Senibus derelictis</i> complurimas indulgentias largiens	—	XIV-5
196	7	S. C. Concil. decretum <i>Constat</i> ad Italiae Episcopos quo amplissima visitatio apostolica omnium italicarum dioecesium indicitur (I-182)	II-20	XII-159
197	7	S. C. Concil. Normae pro visitatore apostolico (I-186).	II-22	XII-160
198	8	S. C. Prop. Fid. indultum <i>SS.ñus Dominus</i> concedens Dominicanis Angliae ad quinquennium missam <i>de Requie</i> bis in hebdomada in festo duplici.	V-58	XV-21
199	8	S. C. Visitat. Apostolic. decret. <i>Sacra Visitatio</i> exhibens quaestionarium circa Visitationem apostolicam in Urbe	—	XII-169
200	9	S. C. Rit. declarat. <i>Cum nonnullae</i> circa privilegia Protonot. Apost. ad instar a Pio f. r. PP. IX (Constit. <i>Apostolicae Sedis</i> IV Kal. Sept. 1872) concessa	I-454	XII-104
201	9	S. C. Indulgent. et Reliq. decret. Urbis et Orbis <i>Christifideles</i> quo quemdam actum caritatis in vita emittentes indulgentiam in articulo mortis lucrari valent	II-72	XII-209
202	9	Secretar. Stat. Memorandum <i>Non ho mancato</i> ad Exc. Nisard Galliae Legatum in Urbe quoad controversiam pro Episcoporum electione in Gallia (<i>Libro Bianco</i>).	III app. 188	—
203	11	Secret. Brev. <i>Romanorum</i> erectionis Operis a « <i>Senibus derelictis</i> » in Archiconfraternitatem	IV-125	XIV-6
204	12	S. C. Rit. in <i>Ordinis Minor.</i> indult. <i>Ex Apostolicae Sedis</i> , de privilegio Fr. Minor. ad transferenda duplicia I et II class. et quoad octavam <i>SS.mi Sacramenti</i>	II-61	XII-249
205	12	S. C. Rit. in <i>Ordinis Minor.</i> indult. <i>Reverendissimus</i> quoad ritum celebrandi festa S. Benvenuti et S. Agnetis in universo Ordine Franciscano	II-62	XII-204
206	12	S. C. Rit. in <i>Clusina</i> declar. <i>Hodiernus</i> quo usum habitus canonicalis in deferendis defunctis ac in sacramentis administrandis prohibetur	II-63	XII-162

Numerus progress.	ANNUS 1904	DICASTERIUM — POSITIO — INITIALIS — ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	Mart.			
207	12	Secretar. Brev. <i>Superni</i> de nova partitione dioecesis Providentiensis, ex quo altera Riverormensis erigitur (I-214). . . .	IV-37	XIV-274
208	18	Litterae Encyclicae IUCUNDA SANE occasione sollemnium saecularium anni MCCC ab obitu S. Gregorii Magni	I-409	XII-97
209	18	S. C. E.E. et R.R. in <i>Ordinis Excalceatorum S. Sinae Trinitatis</i> indultum <i>Fr. Stephanus</i> de Sororibus in Tertium SS. mae Trinitatis Ordinem coopandis	I-444	XII-161
210	19	Motu proprio ARDUUM de Ecclesiae legibus in unum redigendis (I-219)	I-430	XII-146
211	19	Sermo <i>Accogliamo con viva soddisfazione</i> ad S. Collegium sollemnitate S. Iosephi redeunte (I-464)	I-432	XII-139
212	21	Epistola <i>Fra le tante dimostrazioni di affetto</i> ad Stanislaum Com. Medolago-Albani de actione sociali moderanda (I-216) . .	I-435	XII-145
213	21	Vicariat. Urb. Notificatio <i>In ossequio</i> indictionis Visitationis apostolicae in Urbe peragenda.	—	XII-163
214	22	S. C. Negot. Extraordin. in <i>Lincien.</i> indult. <i>Anno 1900, mense Aprili</i> , quo currente anno in Terram Sanctam peregrinantibus complurima indulta ac privilegia elargiuntur.	II-77	XII-305
215	22	Secretar. Brev. <i>Romani Pontifices</i> erectionis praefecturae apostolicae Insularum Novarum Ebridarum (in Oceania) in Vicariatum	IV-38	XIV-274
216	23	Secretar. Stat. epist. <i>Nel breve</i> quoad adsociationes juventutis catholicae italicae in unum cogendas	I-437	XII-176
217	23	S. C. Indulg. et Reliq. decret. Urbis et Orbis <i>Ex quo Immaculati</i> indulgentias concedens recitantibus quamdam invocationem in honorem B. M. V. Immaculae	II-73	XII-211
218	23	S. Poenitentiar. in <i>Wratislavi.</i> declarat. <i>Episcopi</i> circa opera praestanda occasione Iubilaei Immaculae Conceptionis B. M. V.	I-457	XII-262

Numerus progress.	ANNUS 1904	DICASTERIUM — POSITIO — INITIALIS — ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	Mart.			
219	25	S. C. Indulgent. et Reliq. decretum Urbis et Orbis <i>Abhinc</i> quo novendiales « a Gratia » in honorem S. Francisci Xaverii peragentes, indulgentiis ditantur	II-108	XII-210
220	25	Litterae Apostolicae <i>In Apostolicum</i> quibus Pio Operi Propagationis Fidei S. Franciscus Xaverius patronus datur, huiusque sollemne ad ritum duplicem maiorem evehitur	II-14	XII-186
221	25	Secret. Stat. epistola circularis PERGRATUM ad Ordinarios omnes quibus normae traduntur pro Ecclesiae legibus in unum redigendis	I-438	XII-176
222	26	S. C. EE. et R.R. declar. <i>Il P. Procuratore</i> de dote monialis durante triennio votorum simplicium defunctae, quoad monasterium.	II-20	XII-203
223	26	S. C. Concil. (in f.) in <i>Agrigentina — Matrimonii</i>	I-445	XII-114
224	26	S. C. Concil. (in f.) <i>Ianuen.</i> — <i>Nullitatis matrimonii</i>	I-448	XII-116
225	26	S. C. Concil. (in f.) <i>Pacten.</i> — <i>Nullitatis matrimonii</i> (secret.).	I-449	XII-113
226	26	S. C. Concil. (in f.) <i>Parisien.</i> — <i>Dispensationis matrimonii</i> (secret.)	I-449	XII-113
227	26	S. C. Concil. (in f.) in <i>Panormitana — Nullitatis matrimonii</i>	I-450	XII-118
228	26	S. C. Concil. (in f.) in <i>Taurinen.</i> — <i>Dispensationis matrimonii</i> (secret.)	I-451	XII-113
229	26	S. C. Concil. (in f.) in <i>Varsavien.</i> — <i>Dispensationis matrimonii</i> (secret.)	I-451	XII-118
230	26	S. C. Concil. (in f.) in <i>Zagabrien.</i> — <i>Dispensationis matrimonii</i>	I-451	XII-120
231	26	S. C. Rit. in <i>Ordin. Minor. Capucinor.</i> decret. <i>Ad fovendam</i> extensionis veniae celebrandi sabbatis per annum missam votivam de Immac. Concept.	—	XII-205
232	26	S. C. Rit. in <i>Ordinis Carmelitarum Excalceatorum</i> declarat. <i>R. P. Fr. Remigius</i> de regularibus omnibus in America degentibus quoad celebrationem festi B. M. V. Guadalupe et S. Thurbii	I-455	XII-161

Numerus progress.	ANNUS 1904	DICASTERIUM — POSITIO — INITIALIS — ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
233	Mart. 29	Secretar. Brev. <i>Cum sicuti ad Nos</i> concessionis indulgentiarum Societati Leodiensi « pro temperantia » recitantibus quamdam formulam oblationis ad eam obtinendam.	—	XII-185
234	30	Secretar. Stat. epistola <i>Facendo seguito al mio telegramma</i> ad Nuntium Apostolicum Parisiis quoad Galliae Episcoporum nominationem (<i>Libro Bianco</i>)	III app. 212	—
235	April. 3	S. Poenitentiaria in <i>Tolosana</i> declarat. <i>Cum circa</i> quoad Jubilaeum Immaculae Conceptionis B. M. V. occasione definitionis huius dogmatis indictum	II-113	XII-223
236	6	Commiss. Pontif. pro iur. canonici codificatione epist. <i>Perlegisti</i> ad Catholicarum Universitatum Moderatores qua ad illud in unum redigendum earum opera urgetur	II-293	XII-344
237	8	Epistola <i>Cuius</i> ad H. Odelin de utilitate ac fructibus Operis « ad adulescentulas tutandas »	—	XIV-274
238	10	Secretar. Brev. <i>Cum sicuti</i> quo recitantibus orationem « Pater meus » indulgentia elargitur	II-11	—
239	11	Secretar. Brev. <i>Ad Hispanas</i> concessionis pallii sedi Episcopali Barcinonensi	II-261	XII-321
240	11	Epistola <i>Doctoris</i> ad Ministr. Gener. Ordinis Fr. Minorum de nova editione operum S. Bonaventurae	II-10	XII-187
241	13	S. C. Rit. in <i>Meliten.</i> decret. <i>Melitensis insula</i> introductionis causae beatificationis et canonizationis V. S. D. I. Falzon clerici saecularis	—	XII-254
242	13	S. C. Rit. in <i>Lucana</i> — S. <i>Michaelis ad forum</i> decret. <i>Reverendissimum</i> quo canonicis capituli Collegiatae Ecclesiae S. Michaelis ad Forum Lucae (Sanctae Sedi immediate subiectae) quaedam insignia conceduntur	II-64	XII-249

Numerus progress.	ANNUS 1904	DICASTERIUM — POSITIO — INITIALIS — ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICA	ECCLESIASTICA
	April.			
243	14	S. C. S. Offic. decret. <i>Vicarius</i> validitatis baptismi in gilbertana lingua administrati.	II-181	XII-369
244	15	S. C. Rit. in <i>Ordinis Fratrum Minor.</i> declaratio <i>Hodiernus</i> de usu kalendarii Romano — Seraphici	II-65	XII-249
245	15	S. C. Rit. in <i>De Aguas Calientes</i> indultum <i>Rōnus Dñus Iosephus</i> , festa B. M. V. Desertorum et de Suffragio pro eadem dioecesi concedens	II-67	—
246	15	S. C. Rit. in <i>Iaren.</i> declarat. <i>Sacrorum</i> quoad criterion statuendi praecedentiam inter Episcopos	II-105	XII-204
247	16	Secret. Brev. <i>Inter multiplices</i> quo Rottemburgensi Episcopo datur facultas iudicandi in secunda instantia causas jam in 1 ^a iudicatas a Curia Friburgensi	II-12	XII-189
248	16	Secretar Brev. <i>Romani Pontifices</i> quo Em. Archiepiscopo Coloniens. datur facultas iudicandi in III ^a instantia causas iudicatas in I ^a a Curia Friburgensi, et in II ^a a Curia Rottemburgensi	II-13	XII-189
249	17	S. C. Rit. in <i>Bellicen.</i> decret. <i>E sacerdotalis</i> (super dubio) beatificat. et canonizat. V. S. D. I. B. Vianney paroci vici Ars	—	XII-205
250	17	S. C. Rit. in <i>Alerien.</i> seu <i>Papien.</i> decret. <i>Recens</i> (super dubio) canonizationis B. A. Sauli	—	XII-207
251	17	S. C. Rit. in <i>Tunquinen.</i> decret. <i>Catholicae</i> (super dubio) beatificat. seu declarat. martyrii VV. SS. D. F. Gil de Federich, M. A. Leziniana, H. Castaneda, et V. Liem a Pace Ordin. Praedicatorum Martyrum.	—	XII-207
252	17	S. C. Rit. in <i>Abissinen.</i> decret. <i>Qui asperimo</i> (super dubio) beatificat. et canonizat. VV. SS. D. Agathangeli Vendomensis et Cassiani Nannetensis Ord. Capulatorum	—	XII-208
253	19	Epistola <i>Supremi</i> ad Em. Olyssiponensem Archiepiscopum coeterosque eiusdem Gentis Ordinarios de Collegio Lusitano in Urbe.	II-5	XII-187
254	19	S. C. E. E. et R. R. Litterae <i>Il S. Padre</i> quibus Regulares habitualement facultatem obtinere valent assequendi academicos in S. Scriptura gradus	II-144	XII-248

Numerus progress.	ANNUS 1904	DICASTERIUM — POSITIO — INITIALIS — ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	April.			
255	24	Secretar Stat. epistola <i>Il Santo Padre</i> ad Episcop. Divionensem eum Romam ciens (<i>Libro Bianco</i>)	III app. 249	XII-415
256	25	Motu Proprio COL NOSTRO de editione Vaticana librorum liturgicorum melodias gregorianas continentium.	II-6	XII-147
257	25	Epistola <i>Navitas</i> ad E. Prévost laudationis societatis pro clericis lapsis ad vitae sanctitatem revocandis (I-248)	—	XIV-231
258	26	Epistola <i>Quod</i> Em. Archiepiscopo Lugdunensi laudationis Societ. « de secours mutuels pour la propagation du Plain Chant ».	—	XIV-230
259	27	S. C. Indulg. et Reliq. in <i>Congregationis Missionum</i> rescript. <i>Agostino</i> quo numisma Immaculae Conceptionis, vulgo dictum « Medaglia miracolosa », deferentibus indulgentia elargitur.	II-74	—
260	27	S. C. Rit. dubium <i>Subnotati</i> an fiet nova Breviarii Romani editio	II-31	—
261	28	Secretar. Stat. epistola <i>La venuta</i> ad Exc. Nisard Galliae Legatum in Urbe protestationis ob conventum Galliae Reip. Praesidis cum Italiae Rege in Urbe (<i>Libro Bianco</i>)	III app. 229	—
262	30	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Romana</i> — <i>Reductionis missarum</i>	II-25	XII-151
263	30	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Andrien.</i> — <i>Quoad praebendam canonici archipresbyteri</i> (secret.)	II-26	XII-151
264	30	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Andrien.</i> — <i>Inrium</i> (secret.)	II-27	XII-151
265	30	S. C. Concil. (in f.) in <i>Parisien.</i> — <i>Dispensationis matrimonii</i> (secret.)	II-27	XII-151
266	30	S. C. Concil. (in f.) in <i>Parisien.</i> — <i>Dispensationis matrimonii</i> (secret.)	II-27	XII-151
267	30	S. C. Concil. (in f.) in <i>Neapolitana</i> — <i>Nul- litas matrimonii</i>	II-27	XII-153
268	30	S. C. Concil. (in f.) in <i>Melevitana</i> — <i>Iuris elevandi et adsociandi cadavera</i>	II-29	XII-151
269	30	S. C. Concil. (in f.) in <i>Pisaur.</i> — <i>Funeris emolumentorum</i>	II-30	XII-157

Numerus progress.	ANNUS	DICASTERIUM — POSITIO — INITIALIS — ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
	1904		PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	April.			
270	30	S. C. Concil. (in f.) in <i>Vinenn.</i> — <i>Dispensationis matrimonii</i> (secret.).	II-28	XII-151
271	30	S. C. Concil. (in f.) in <i>Aretina.</i> — <i>Jurispatronatus</i> (reserv.).	II-28	XII-151
	Maii			
272	I	Epistola <i>Non ignota</i> ad Supremum Consilium Societatis Bonifacianae quae ad fidem tutandam apud germanicas gentes adlaborat gratulationis ergo (I-250)	—	XIV-231
273	5	Epistola <i>Quum optimo</i> de italica versione « Historiae Ecclesiae Catholicae » Em. Hergenröther gratulationes	II-88	XII-278
274	5	Litterae Apostolicae LA RISTORAZIONE ad Em. Urbis Vicarium de omnibus italici ac extranei clerici, studiorum causa, Romam petentibus in Urbis seminariis cooperandis	II-83	XII-234
275	5	Epistola <i>Missale</i> Abbatissae Monasterii S. Caeciliae Solesmensis ob missale affabre confectum Beatissimo Patri oblatum in gratiarum actionem (I-255)	—	—
276	6	Epistola <i>Edita</i> ad P. A. Arndt de germanica Allioliiana Bibliorum versione iterum tractata gratulationis causa	—	XII-279
277	6	S. C. Rit. in <i>Utinen.</i> declarat. <i>R. D. Josephus Fantoni</i> quoad missam de festo transferendo.	—	XII-383
278	9	Epistola <i>Ex opere</i> ad I. Chapelier Pii Operis « a S. Francisco Salesio » laudationis ergo.	—	XIV-275
279	9	Epistola <i>Primum post</i> ad Engolismensem Episcopum de coetu Eucaristico habendo auspicationis causa.	IV-22	XII-188
280	9	Epistola <i>Magnam</i> ad Rectorem Collegii Pii Latini Americani de Urbe commendationis ephemeridis ab eisdem Instituti alumnis edendae (I-264).	—	XIV-323
281	9	Epistola <i>Primum</i> ad Augustiss. Guillelmum Germaniae Imperatorem ac Borussiae regem ob oblatum primum volumen illustrationis Sacrarum Xistini, auctore Ernesto Steinmann.	IV-23	XIV-324

Numerus progr.	ANNUS 1904	DICASTERIUM — POSITIO — INITIALIS — ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
282	Maii II	S. C. EE. et RR. in <i>Sancti Hippolyti</i> declaratio <i>Guardianus</i> , an in Ecclesiis Fratrum Minorum Ordinarius possit inspicere librum missarum manualium	II-48	XII-247
283	II	S. C. Concil. decret. UT DEBITA de observandis ac vitandis in missarum manualium satisfactione	II-90	XII-202
284	II	Epistola <i>Vehementer</i> ad Quebecensem Archiepiscopum de optimis fructibus Ecclesiae simul ac societati civili ab Universitate Lavalliensi adlatis gratulationis ergo (I-253)	—	XIV-140
285	12	Secretar. Brev. <i>Ecclesiae</i> erectionis Praefecturae Apostolicae Insularum Annobon, Corisco et Fernando Poë in Vicariatum Congreg. Filiorum Immaculati Cordis Mariae commissum.	IV-42	XIV-232
286	12	Motu proprio <i>Seminarium Vaticanum</i> de Apuliae clericis inibi cooptandis.	II-349	XIII-104
287	14	S. C. Rit. in <i>Pennen.</i> decret. <i>Veneranda</i> (super dubio) beatificat. et canonizat. V. S. D. Gabrielis a Deipara e Congreg. Clericor. Regular. Excalcaeor. a Christi Passione	—	XIII-206
288	16	Secretar. Stat. epist. <i>Je ne veux</i> ad A. Weber ob opus « Le S. Evangile » Beatissimo Patri oblatum.	—	XII-487
289	17	S. C. S. Offic. epistola <i>Iam</i> ad Vallis Vidonis episcopum sedi renuntiationis causa (<i>Libro Bianco</i>)	III app. 232	XII-411
290	18	Secretar. Brev. <i>Universalis</i> seiunctionis mnonnullorum Comitatum e dioecesi Helenensi et erectionis novae dioecesis Great-Ormensis (I-281)	IV-43	XIV-232
291	20	S. C. Rit. in <i>Rhemen.</i> decret. <i>Hodiernus</i> de genuflectione facienda a canonicis aliisque Ecclesiae inservientibus, transeuntibus ante altare in quo missa celebratur a consecratione usque ad comunione.	II-106	XII-300

Numerus progress.	ANNUS 1904	DICASTERIUM — POSITIO — INITIALIS — ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	Maii			
292	20	S. C. EE. et RR. in <i>Ordinis Cartusiensis</i> decret. <i>Prior</i> quoad ius suffragii pro receptione in eundem Ordinem	II-145	XII-381
293	21	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Compostellana</i> . — <i>Celebrationis missarum</i>	II-50	XII-191
294	21	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Lavantina</i> — <i>Procurationis</i>	II-50	XII-191
295	21	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Engolismen</i> . — <i>Sacrae ordinationis</i>	II-51	XII-191
296	21	S. C. Concil. (in f.) in <i>Varsavien</i> . — <i>Dispensationis matrimonii</i> (secret.).	II-53	XII-192
297	21	S. C. Concil. (in f.) <i>Oriolen</i> . — <i>Matrimonii</i> (secret.).	II-53	XII-192
298	21	S. C. Concil. (in f.) in <i>Mediolanen</i> . — <i>Matrimonii</i> (secret.).	II-53	XII-192
299	21	S. C. Concil. (in f.) in <i>Rothomagen</i> . — <i>Dispensationis matrimonii</i>	II-53	XII-192
300	21	S. C. Concil. (in f.) in <i>Ianuen</i> . — <i>Nullitatis matrimonii</i>	II-53	XII-191
301	21	S. C. Concil. (in f.) in <i>Potentina</i> — <i>Iurium</i>	II-54	XII-192
302	21	S. C. Concil. (in f.) in <i>Pinnen</i> . — <i>Divisionis proventuum</i>	II-55	XII-198
303	22	S. C. Rit. decret. Urb. et Orb. <i>Qui munus</i> de extensione missae octavae Imm. Concept.	II-125	XII-383
304	22	Epistola <i>Ex quo</i> ad Abbat. Solesmensem de gregorianu concentu (I-284)	II-213	XII-435
305	23	Epistola <i>Sodalitatem</i> ad A. Fiat Moderatorem Generalem Congregationis Missionum (I-286)	IV-26	—
306	24	Epistola <i>Praeclarum</i> ad I. Wilpert ob volumen oblatum (I-289)	—	XII-236
307	25	Epistola <i>Non mediocri</i> ad Em. Mediolanensium Archiepiscopum coeterisque Longobardiae regionis Ordinarios, de annuo episcopali coetu Rhaudi celebrato	II-214	XII-236
308	28	Secret. Brev. <i>Nobis exponendum</i> quoad indulgentias a religiosis Ordinis Minor., occasione Missionum in Foederatis Americae septentrionalis Statibus, elargiendas.	II-175	XII-277

Numerus progress.	ANNUS 1904	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
309	Maii 29	S. C. Rit. in <i>Alerien. seu Papien.</i> decret. (de tuto) <i>Optimo</i> canonizationis B. A. Sauli Congregat. Cleric. Regul. S. Pauli, Papiensium Episcopi	II-332	XII-254
310	Iun. 1	Secretar. Stat. epistol. <i>Pio IX</i> ad Americae Latinae Episcopos circa taxam solvendam favore Collegii Pii Latini Americani de Urbe	—	XII-485
311	1	S. C. S. Offic. declarat. <i>Il Vescovo</i> quoad executionem Litterarum Apostolicarum, tum quoad subdelegationem, tum quoad dispensandi facultatem.	II-180	XII-369
312	3	S. C. Indicis decret. prohibitionis librorum: <i>Alvi, S. Francesco d'Assisi.</i> - Houtin, <i>L'Américanisme.</i> - Vogrinec, <i>Nostra maxima culpa</i>	II-57	XII-261
313	6	Secretar. Brev. <i>Oblatis</i> quo indulg. conceditur deferentibus numisma Immaculae Conceptionis, vulgo dictum « Medaglia Miracolosa »	II-89	XII-279
314	8	S. C. Rit. in <i>Ordin. Praedicator.</i> rescript. <i>Fr. Hyacinthus</i> quoad offic. B. M. Virginis	—	XIII-80
315	8	S. C. Indulg. et Reliq. rescript. <i>Nicola</i> de indulgentiis pro recitat. antiphonae et orationis in honorem S. Stephani Protom.	II-110	XII-301
316	10	S. C. Rit. in <i>Minoricen.</i> declaratio <i>Hodier-nus</i> de Vicarii Generalis praecedentia super dignitates et canonicos sacris vestibus non indutos (<i>Act. Ap. Sed.</i> I-262)	VII-183	—
317	10	Secretar. Brev. <i>Divino</i> evectionis templi S. Stephani Protomart. Hierosolymis constructum ad basilicae minoris dignitatem	—	XII-65
318	10	S. C. Rit. in <i>Cler. Regul. Infirmis Ministrant.</i> decret. <i>Rmus</i> quoad officium votivum cum missa de Immaculata primo cuiusvis mensis sabato	—	XIII-125
319	10	Secretar. Brev. <i>Ad Apostolicae</i> commendationis Sodalitii a S. Petro Claver, cui adsignantur Patroni B. M. Virg. a Bono Consilio ac S. Petrus Claver.	II-176	XII-322

Numerus progress.	ANNUS 1904	DICASTERIUM — POSITIO — INITIALIS — ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICA	ECCLESIASTICA
	Iun.			
320	10	Secretar. Stat. epistola <i>Il Sig. de Courcel</i> ad Nuntium Apostolicum Parisiis de episcopi Vallis-Vidonis dimissione (<i>Libro Bianco</i>)	III app. 234	XII-411
321	13	Epistola <i>Americae</i> ad Em. Archiepiscopum Baltimoremensem coeterosque Americae Septentrionalis Praesules, de filialis devotionis obsequio in quadam epistola missa grates rependens. (I-291)	II-253	XIII-12
322	13	Epistola <i>Ricevammo</i> commendationis Instituti G. Agnesi de Urbe	—	XII-278
323	14	S. C. EE. et RR. decret. <i>Prior</i> quo Magistrum novitiorum vetatur esse ex examinatribus pro admissione ad professionem quando agatur de suis novitiis; non vero quum de aliis quaestio sit	II-90	XII-298
324	17	Epistola <i>Non paghi</i> ad Em. Ferrata qua gratulatur Comitatu internationali pro erectione monumenti operarii in Leonis f. r. XIII memoriam in Basil. Lateranensi (I-293)	II-137	XII-280
325	17	S. C. Indulg. et Reliq. decret. Urbis et Orbis <i>Quo ferventius</i> quo recitantibus in fine missae cum sacerdote celebrante trinam invocationem in honorem SS. Cordis Iesu indulgentia conceditur.	II-109	XII-301
326	18	S. C. Indulg. et Reliq. decret. <i>Quum</i> summarium indulgent., privilegior. atque Indultor. Tertiariis saecularibus Ordinis B. M. V. de Mercede Redemptionis captivorum concessorum	II-132	XII-303
327	19	Secretar. Status Conventio <i>Sa Sainteté</i> inter S. Sedem et Gubernium Hispanicum quoad Ordines Religiosos	II-256	XII-361
328	21	Secretar. Brev. <i>Cum sicut</i> concessionis indulgentiar. Pio Operi a Maria Immaculata	—	XIII-64
329	22	S. C. Rit. in <i>Ordinis B. M. V. de Mercede</i> decret. <i>Sanctissimus</i> quo festum S. Mariae de Cervellone vulgo « de Socos » in Ordine de Mercede celebratur sub ritu duplici I classis.	II-124	XII-382

Numerus progress.	ANNUS 1904	DICASTERIUM — POSITIO — INITIALIS — ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
330	Iun. 22	S. C. Rit. decret. Urbis et Orbis <i>Qui munus</i> quoad extensionem missae votivae de Immaculata Conceptione ad singulos dies triduanae vel novenariae eiusdem festivitatis instituendae	II-125	XII-383
331	22	S. C. Indulgentiar. rescript. <i>Fra Ludovico</i> concessionis indulgentiarum ecclesiis Cilenis die XV August. lucrandarum . .	—	XVIII-24
332	25	S. C. Rit. in <i>Romana</i> seu <i>Tridentina</i> et <i>Praenestina</i> decret. <i>Felici</i> (super dubio) beatificationis et canonizationis V. S. D. S. Bellesini.	—	XII-252
333	25	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Bergomen.</i> — <i>Interpretationis ultimae voluntatis.</i> . . .	II-95	XII-238
334	25	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Pragen.</i> — <i>Dubia circa litteras testimoniales ad SS. Ordines.</i>	II-96	XII-239
335	25	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Aesina.</i> — <i>Electionis ad deputatum Seminarium.</i> . . .	II-97	XII-238
336	25	S. C. Concil. (in fol.) in <i>Augustodunen.</i> — <i>Nullitatis matrimonii.</i>	II-97	XII-238
337	25	S. C. Concil. (in fol.) in <i>Parisien., Lausanen., Geneven.</i> — <i>Matrimonii.</i>	II-99	XII-326
338	28	S. C. Concil. (in fol.) in <i>Engolismen.</i> — <i>Dispensationis matrimonii</i> (secret.)	II-101	XII-238
339	28	S. C. Concil. (in fol.) in <i>Pientina.</i> — <i>Dispensationis matrimonii</i>	II-101	XII-241
340	28	S. C. Concil. (in fol.) in <i>Rheginen.</i> — <i>Matrimonii</i> (secret.)	II-102	XII-238
341	28	S. C. Concil. (in fol.) in <i>S. Miniatis.</i> — <i>Congruae parochialis</i>	II-102	XII-243
342	25	S. C. Concil. (in fol.) in <i>Anagnina.</i> — <i>Servitii choralis et distributionum.</i> . . .	II-103	XII-245
343	27	Epistola <i>Librum</i> ad Rupellensem Episcopum de libro ad eo edito Loysianos errores refellente gratulationis causa . . .	IV-211	—

Numerus progress.	ANNUS 1904	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
344	Iun. 28	Secretar. Brev. <i>Benigne</i> quo recitantibus quendam invocationem in honorem B. M. V. a S. Corde indulgentia conceditur . . .	II-140	XII-279
345	29	Motu Proprio <i>Singularitas</i> de constablienda hierarchia Ordinum Scholarum Piarum et Minorum in Hispania (I-297) . .	II-215	XII-433
346	29	S. C. Rit. in <i>Abyssinen.</i> decret. <i>Quid possint</i> (super dubio) beatificationis et canonizationis V. S. D. Agathangeli Vendomensis et Cassiani Nannetensis Ord. Capucinatorum	—	XII-253
347	30	Vicariat. Urb. epistol. <i>Per commissione</i> quoad tumulationem ecclesiasticorum in loco ipsis exclusive reservato intra commune coemeterium Urbis	—	XIII-353
348	Julii 1	S. C. Rit. in <i>Utinen.</i> declarat <i>Hodiernus</i> de dubiis quoad usum linguae vulgaris in cantu <i>Passionis</i> , litaniarum lauretandarum ac administrationem SS. Communione . .	II-107	XII-300
349	1	S. C. Rit. decret. <i>Ab hodierno</i> reprobationis consuetudinis non adhibendi conopeum ante tabernaculum in quo adservatur SS. Sacramentum.	II-126	XII-299
350	2	Secretar Stat. epistola <i>II Santo Padre</i> ad Vallis Vidonis Episcopum eum Romam ciens (<i>Libro Bianco</i>)	III app. 240	XII-412
351	2	S. C. EE. et RR. in <i>Missionariorum SS.mi Cordis Iesu</i> declaratio <i>Victor</i> quoad electionem duorum regularium consanguineorum in consiliarios eiusdem Capituli. . .	II-145	XII-382
352	3	S. C. Rit. in <i>Tergestina et Justinopolitana</i> declarat. <i>Rmus</i> circa usum linguae vulgaris in absolutione in mortis articulo, in missa <i>de Requie</i> ac in recitatione divini Officii	IV-68	XIV-20
353	5	S. C. Negotior. Extraordin. rescript. <i>Ex audientia</i> quo fidelibus recitantibus quendam orationem initio missae complurimae indulgentiae elargiuntur.	II-198	XII-456
354	6	Epistola <i>Sacrarum</i> ad I. Fillion de recta Sacrarum Scripturarum interpretatione (I-304)	—	—

Numerus progr.	ANNUS 1904	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	Julii			
355	6	Epistola <i>Nunciatum</i> ad Augustiss. Sinarum Imperatricem qua gratulatur de septuagesimo ab ea ineundo anno eique donum mittit (I-306)	IV-27	XIV-187
356	6	Secretar. Stat. epistola <i>Ho ricevuto</i> ad C. I. Grosoli lamentationis discordiae penes Comitatum Permanentem « Operis a Congressibus Catholicis Italiae » et adhortationis ad unitatem	—	XII-303
357	7	S. C. Prop. Fid. decret. <i>Archiepiscopus</i> de canonicis titularibus capitulorum cathedralium quoad canonicatum honorarium si, iustis de causis, abdicent.	II-374	XIII-81
358	8	S. C. Rit. in <i>Hieracen.</i> decret. <i>Hodiernus</i> de festo duplici maiori occurrente cum festo duplici I class. nec habente diem liberam in qua reponatur	II-107	XII-299
359	8	S. C. Rit. in <i>Nolana</i> declarat. <i>Rituale</i> quoad benedictionem ac reconciliationem ecclesiae absque Ordinarii delegatione	II-196	XII-383
360	9	Secretar Stat. epistola <i>Per incarico</i> ad Episcop. Divinonensem eum invitans Romam (<i>Libro Bianco</i>)	III app. 251	XII-415
361	10	Secretar Stat. epistola <i>In seguito</i> ad Valis Vidonis Episcopum invitationis ad Urbem (<i>Libro Bianco</i>)	III app. 242	XII-413
362	13	S. C. Rit. declaratio <i>Ad tollendam</i> de praebentibus operam ad conficiendos processus beatif. et canonizzat. quoad chorum eiusque emolumenta	II-286	XII-454
363	13	S. C. Rit. in <i>Mantuana</i> decret. <i>Iamdiu</i> reasumptionis causae beatificat. et canonizzat. V. S. D. F. Gonzaga Generalis Ordin. Minor. et Mantuani Episcopi	—	XII-387
364	13	S. C. Rit. in <i>Abyssinen.</i> decret. <i>Praecepto</i> introductionis causae V. S. D. Iustini de Iacobis Episcopi Nilopolitani et Vicarii Apostolici Abyssinensis e Congreg. Missionis S. Vincentii a Paulo	—	XIII-125
365	13	S. C. Rit. in <i>Mediolanen.</i> decret. <i>Unigenitus</i> confirmationis cultus V. S. D. Arialdo Ecclesiae Mediolanensis diacono ab immemorabili praestiti	—	XII-335

Numerus progres.	ANNUS 1904	DICASTERIUM — POSITIO — INITIALIS — ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICA	ECCLESIASTICA
	Julii			
366	16	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Bergonen.</i> — <i>Declarationis fiduciae</i> (secret.)	II-147	XII-286
367	16	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Ariminen.</i> — <i>Decimarum</i>	II-147	XII-286
368	16	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Thermularum.</i> — <i>Proventuum</i>	II-148	XII-287
369	16	S. C. Concil. (in f.) in <i>Parisien.</i> — <i>Matrimonii</i>	II-151	XII-286
370	16	S. C. Concil. (in f.) in <i>Rupellen.</i> — <i>Nullitatis matrimonii</i>	II-153	XII-290
371	16	S. C. Concil. (in f.) in <i>Senonen.</i> — <i>Dispensationis matrimonii</i>	II-155	XII-329
372	16	S. C. Concil. (in f.) in <i>Monacen.</i> et <i>Frisingen.</i> — <i>Dispensationis matrimonii</i> (secret). . .	II-157	XII-286
373	16	S. C. Concil. (in f.) in <i>Neapolitana</i> — <i>Nullitatis matrimonii</i>	II-157	XII-286
374	16	S. C. Concil. (in f.) in <i>Nullius Montiscasini</i> — <i>Provisionis Ecclesiae Patronatae</i> . .	II-157	XII-286
375	16	S. C. Concil. (in f.) in <i>Mediolanen.</i> — <i>Redemptionis onerum et transactionis</i>	II-159	XII-286
376	22	Secretar Stat. epistola <i>Je viens</i> ad Divisionensem Episcop. eum invitans Romam (<i>Libro Bianco</i>)	III app. 255	XII-417
377	25	Epistola <i>Conventui</i> commendans LI Conventum catholicorum Germaniae mox Ratisbonae celebrandum.	—	XIV-187
378	28	Secretar. Status epistola <i>La Santità di N. S.</i> ad R. mos Ordinarios Italiae qua Opus Permanens « Congressuum Catholicorum Italicorum » dissolvitur, eiusque in loco aliae adsociationes sufficiuntur (I-312).	II-121	XII-303
379	28	Epistola <i>Oblatum</i> H. Debout ob volumina de I. de Arc oblata (I-310)	—	XIV-324

Numerus progress.	ANNUS 1904	DICASTERIUM — POSITIO — INITIALIS — ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
380	Julii 29	S. C. Rit. in <i>Ordinis Fr. Minor.</i> decret. <i>Reverendus</i> quoad dubia circa rubricas breviarii Romano-Seraphici, regulares in Anglia, anniversarium ecclesiae cathedralis, lectiones I nocturni, kalendarium servandum, missam conventualem, tertium cereum, inclinationem capitis in expositione SS.mi Sacramenti, ac officium generalissimum Omnium defunctorum.	II-126	XII-383
381	29	Secretar. Status LIBER ALBUS de abruptione relationum diplomaticarum inter Gubernium Gallicum ac S. Sedem.	III app.	XII-408
382	Aug. 3	S. C. Prop. Fid. decret. <i>Cum in generatibus</i> quo Praefectura apostolica « de Stanley-Falls » in Africa erigitur ac Presbyteris a SS. Corde Iesu committitur	II-182	XII-381
383	5	S. C. Rit. in <i>Ordinis Carmelitarum Excalceatarum</i> decret. <i>Hodiernus</i> de regularibus Borussiae, etiam proprium kalendarium habentibus, quoad translationem fest. Assumptionis et Nativitatis B. M. V.	II-197	XII-335
384	5	S. C. EE et RR. declarat. <i>P. D. Maurus</i> quoad Superiorissam denegantem confessorium suis sororibus	—	XII-382
385	9	Epistola <i>Nono</i> ad Moderatorem ephemeridis « Il Bessarione » nono ineunte anno. .	II-164	XII-365
386	9	Epistola <i>Quod</i> ad Em̃. Armachanum Archiepiscopum de felici dedicatione templi S. Patricii (I-318).	—	XII-325
387	11	S. C. S. Offic. in <i>Anglonen. et Tursien.</i> epistola <i>Con lettera</i> an in missa adhiberi liceat aqua naturalis potabilis, quamvis acidula, gazzosa vel alcalina	II-264	XII-370
388	15	Epistola <i>Exposuisti</i> ad V. Sardi a secretis ab epistolis ad Principes, approbationis propositi edendi documenta omnia ad dogma de Immaculata B. M. V. Conceptione pertinentia et in secretaria Brevium ad Principes servata	—	XIV-275
389	15	S. C. Rit. in <i>Murana seu Compsana</i> decret. <i>Divina Sapientia</i> (super dubio) canonizationis B. G. Maiella e Congreg. SSmi Redemptoris	—	XII-385

Numerus progress.	ANNUS 1904	DICASTERIUM — POSITIO — INITIALIS — ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICA	ECCLESIASTICA
390	Aug. 17	Epistola <i>Si consentanea</i> ad Supremum So- dalitatis Salesianae Moderatorem privilegia indulgentiasque a Leone s. m. XIII eius coo- peratoribus concessa confirmans (I-321) .	II-219	XII-365
391	19	S. C. Indulgent. et Reliq. declaratio <i>Ab hac</i> an et quomodo in fine missae addenda sit precibus invocatio « Cor Iesu Sacratissimum miserere nobis »	II-165	XII-395
392	24	S. C. Indulgent. et Reliq. rescriptum <i>La Superiora</i> quo quamdam orationem in honorem B. M. V. Reparatricis recitantes indulgentiam lucrantur	II-200	XII-455
393	25	S. C. Rit. in <i>Romana</i> seu <i>Praenestina</i> et <i>Tridentina</i> decret. <i>Quae ab Apostolo</i> (su- per dubio) beatificationis et canonizationis V. S. D. S. Bellesini Paroci in oppido Ge- nestano	—	XII-384
394	25	S. C. Rit. in <i>Murana</i> seu <i>Compsana</i> decret. <i>Qui humilem</i> (super dubio) canonizzationis B. Gerardi Maiella ut supra	II-334	XII-386
395	26	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Andrien.</i> — <i>Iu- rium</i> (secret).	II-183	XII-370
396	26	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Romana</i> et <i>Bre- danen.</i> — <i>Dubiorum circa funera.</i>	II-183	XII-370
397	26	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Faventina</i> — <i>Ad- missionis ad Collegium</i>	II-185	XII-370
398	26	S. C. Concil. (in f.) in <i>Nanceyen. et Tullen.</i> — <i>Dispensationis matrimonii</i> (secret.)	II-187	XII-370
399	26	S. C. Concil. (in f.) in <i>Venetiarum</i> — <i>Matri- monii</i> (secret.).	II-187	XII-370
400	26	S. C. Concil. (in f.) in <i>Ragusina</i> et <i>Pharen.</i> — <i>Dispensationis matrimonii</i> (secret.)	II-187	XII-370
401	26	S. C. Concil. (in f.) in <i>Parisien.</i> — <i>Nulli- tatis matrimonii</i>	II-187	XII-370
402	26	S. C. Concil. (in f.) in <i>Potentina</i> — <i>Iurium paroecialium</i>	II-193	XII-380
403	26	S. C. Concil. (in f.) in <i>Barcinonen.</i> — <i>Iurium paroecialium</i>	II-188	XII-372
404	26	S. C. Concil. (in f.) in <i>Pinnen.</i> — <i>Privatio- nis paroeciae</i>	II-192	XII-370

Numerus progress.	ANNUS 1904	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
405	Aug. 26	S. C. Concil. (in f.) in <i>Melevitana - Emo- lumentis funerarii</i>	II-192	XII-379
406	29	Secret. Brev. <i>Salutare</i> beatificat. V. G. Del Bufalo Institutoris Congreg. Praet. San- guinis (I-324)	II-303	XIII-97
407	Sept. 1	S. C. S. Offic. dubium <i>Supremae</i> de valore praeceptivo dispositionum caventium ne ante expletum servitium militare clerici in sacris ordinentur	II-264	XII-370
408	2	S. C. Indulgent. rescript. <i>Suor</i> conces- sionis indulgent. <i>Coronae stellarum viven- tium</i> in honorem B. M. V. Immaculae .	—	XII-455
409	3	S. R. U. Inquisit. epistola <i>In Congregatione</i> ad Archiepiscop. Bituricens. de distinctione inter approbationem scapularis vel Confra- ternitatis, et alteram apparitionum, revela- tionum, gratiarum, curationum etc. . . .	II-322	XII-444
410	5	Secret. Brev. <i>Ut sacrarum Missionum</i> quo pro SS. Missionibus a Capuccinis His- paniae dandis indulgentiae conceduntur .	II-355	XII-435
411	6	S. C. Rit. in <i>Ianuen.</i> declar. <i>Proposito</i> quoad recitationem Offic. defunct. durante missa.	—	XIII-34
412	7	S. C. Rit. in <i>Aesina</i> decret. <i>Fabriani</i> con- firmationis cultus praestiti V. S. D. I. Bap- tista a Fabriano Ord. Minor.	—	XII-78
413	8	Secret. Brev. <i>Divinae</i> beatificat. V. S. D. I. B. Vianney parochi loci Ars (I-335) .	II-307	XIII-7
414	11	Epistola <i>Nuncium</i> ad Archiepiscopum Me- choacanum, in Mexicana regione, de con- ventu Mariano proximo habendo (I-333) .	—	XIV-187
415	14	S. C. Indulg. et Reliq. in <i>Potentina</i> decla- ratio <i>Rmus Episcopus</i> de cultu praestando uni ex spinis Coronae D. N. I. C. . . .	II-291	XII-484
416	14	S. C. Indulg. et Reliq. in <i>Mediolanen.</i> declaratio <i>Eminentissimus</i> quomodo me- tienda sit distantia inter duas Ecclesias quoad privilegium « de Portiuncula » nun- cupatum.	II-292	XII-483

Numerus progr.	ANNUS	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
	1904		PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	Sept.			
417	14	S. C. Consistorialis in <i>Anconitan. et Human. decret. Honoribus - Erectionis ad dignitatem archiepiscopalem honoris causa</i> (1-345)	II-273	XII-443
418	14	S. C. Indulg. et Reliq. in <i>Venetiarum</i> declaratio <i>Huic Sacrae</i> utrum in erectione <i>Viae crucis</i> super scamna inamovibilia et satis erecta cruces poni possint . .	II-338	XII-484
419	16	Secret. Brev. <i>Quae catholico</i> erectionis Praefecturae apostolicae Trasvaalensis in Africa Australi in Vicariatum apostolicum (1-352)	IV-44	XIV-189
420	16	Secret. Brev. <i>In sublimi</i> de constitutione novae dioecesis Sanctae Mariae Ormensis ex dioecesi Peter-Boroughensi in prov. eccles. Kingstoniensi in Canada (1-354) .	IV-45	XIV-188
421	17	Epistola <i>Libenti</i> ad Eugenium Austriae Archiducem pro legatione Equitum ex Ordine Teutonico missa (1-359)	—	XIV-324
422	17	S. C. Indulg. et Reliq. rescrip. (<i>a Praesentis</i> quandam precem in honorem SS. Pauli a Cruce indulgentia ditans. . . .	II-243	XII-455
423	21	Epistola <i>Nuova cagione</i> ad Urbis Vicarium qua internationalis conventus libertatis cogitandi (<i>libre pensée, freidenken</i>) in Urbe habendus reprobatu precesque reparato- riae praescribuntur.	II-173	XII-367
424	21	Epistola <i>Novies saecularia</i> ad Abbat. coenobii ad Cryptam Ferratam qua, ob saecularia solemnia S. Nili, de unione Ecclesiae Orientalis cum Romana bene auspicatur.	II-221	XII-366
	Oct.			
425	2	S. C. Indulgent. et Reliq. decret. <i>Sacra Congregatio</i> adprob. summar. Indulgent. privileg. ac indultor. Sodalitatis Salesianae Cooperatoribus tributorum	II-291	XII-394
426	10	Epistola <i>È con la più grande</i> ad Em. Burdigalensem Episcop. cui ob oblatam litteram devotionis fidelitatisque plenam grates re- penduntur	II-222	XII-436
427	10	S. C. Indulgent. et Reliq. rescriptum <i>Antonio</i> quo SS. Nomina Iesu et Mariae invocantes indulgentiam lucrantur . . .	II-293	XII-484

Numerus progress.	ANNUS 1904	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICA	ECCLESIASTICA
428	Oct. 12	S. C. E.E. et R.R. in <i>Clarissarum</i> declaratio <i>II Confessore</i> de conviventia professorum votorum simplicium cum professis votorum solemniū, sub exclusiva dependentia Superiorissae monasterii	II-372	XII-445
429	12	Epistola <i>Sanctorum</i> ad Angliae Praesules quorum cum Apostolica Sede coniunctio ac zelus pastoralis dilaudatur	IV-244	XIV-275
430	17	Epistola <i>E peractis</i> ad Aemiliae Ordinarios Bononiae congregatos laudationis exhortationisque ergo (I-360).	—	XIV-189
431	22	Sermo <i>Se non avessimo</i> ad Galliae peregrinos adhortationis ergo (I-437)	—	—
432	23	Secretar. Brev. <i>Africam</i> beatificat. VV. SS. D. Agathangeli Vendomensis et Casiani Nannetensis (I-362).	II-357	XIII-6
433	25	S. C. Consistor. in <i>Nullius Santarem</i> decret. <i>Decreto</i> quo limites praelaturae Nullius Santaremsis in Brasiliana Repubblica denuo constituuntur (I-369).	II-362	XIII-13
434	Nov. 1	Secret. Brev. <i>De fortissimis</i> beatificat. VV. Serv. D. Marci Stephani Crisini canonici Strigoniensis, Stephani Pongraczii et Melchioris Grodeczii e Soc. Ies (I-373) . .	II-312	XIII-10
435	1	Secret. Brev. <i>Euge</i> beatificationis V. S. D. Stephani Bellesini parochi Genestani (I-380)	II-316	XIII-3
436	4	S. C. Rit. in <i>Carpen</i> . declaratio <i>A Sacrorum</i> de genuflectione duplici peragenda a canonicis ad circulum venientibus et ab illo recedentibus ad « Agnus Dei »	II-286	XII-483
437	4	S. C. Rit. in <i>Ceneten</i> . declaratio <i>Hodiernus</i> de duplicatione antiphonae in omnibus defunctorum anniversariis	II-287	XII-483
438	10	Epistola <i>Non parum</i> ad R. Fr. X. Haberl germanicae societ. « a S. Cecilia » pro musica sacra excolenda Praesidem, ob praestita obsequia grates rependuntur	II-301	XIII-11
439	11	S. C. Rit. in <i>Giennen</i> . dubium <i>Hodiernus</i> circa missam lectam in altari majori dum in choro canitur <i>Prima</i> , missalium numerum ex parte canonicorum et cantum <i>Kyrie</i> et « <i>Gloria in excelsis Deo</i> »	II-242	XII-454

Numerus progress.	ANNUS 1904	DICASTERIUM — POSITIO — INITIALIS — ARGUMENTUM	ACTA PONTIFICIA	ANALECTA ECCLESIASTICA
440	Nov. II	S. C. Rit. in <i>Goana</i> declaratio <i>Hodiernus</i> , quoad precedentiam Confraternitatis SSmi Sacramenti in processionibus eucharisticis .	II-242	XII-454
441	II	Epistola <i>Barcinonem</i> ad B. De Pomes de coetu Sodalitatum Marialium mox Barcino- nae cogendo (I-391)	IV-27	XIV-189
442	II	S. C. Concil. in <i>Meten.</i> indultum <i>Episcopus</i> quo Ordinario datur facultas dispensandi ab applicatione missae « pro populo » in diebus festis suppressis, necnon permit- tendi perceptionem elemosynae secundae missae	II-323	XIII-32
443	12	S. C. EE. et RR. indultum <i>Nel Monastero</i> quo intra limites clausurae sacerdotum in- gressus pro monialium funeribus toleratur.	II-371	XIII-76
444	14	Allocutio <i>Duplicem</i> habita in consistorio secreto (I-184)	II-223	XII-437
445	19	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Bergomen.</i> — <i>De-</i> <i>clarationis fiduciae</i> (reserv.)	II-277	XII-445
446	19	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Mediolanen.</i> — <i>Applicationis missarum</i>	II-277	XII-445
447	19	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Thermularum.</i> — <i>Proventuum</i>	II-279	XII-445
448	19	S. C. Concil. (inf.) in <i>S. Claudii.</i> — <i>Nul-</i> <i>litalis matrimonii</i> (secret.)	II-279	XII-445
449	19	S. C. Concil. (inf.) in <i>Romana.</i> — <i>Dispen-</i> <i>sationis matrimonii</i>	II-279	XII-445
450	19	S. C. Concil. (inf.) in <i>Tarvisina.</i> — <i>Dispen-</i> <i>sationis matrimonii</i> (secret.)	II-281	XII-445
451	19	S. C. Concil. (inf.) in <i>Praenestina.</i> — <i>Ma-</i> <i>trimonii</i> (secret.)	II-281	XII-445
452	19	S. C. Concil. (inf.) in <i>Parmen.</i> — <i>Curae</i> <i>Animarum.</i>	II-281	XII-445
453	19	S. C. Concil. (inf.) in <i>Nuscana.</i> — <i>Iurium</i> <i>seu privilegiorum</i>	II-282	XII-447
454	19	S. C. Concil. (inf.) in <i>Ventimilien.</i> — <i>Iuris</i> <i>adsociandi cadavera.</i>	II-284	XII-451

Numerus progress.	ANNUS 1904	DICASTERIUM — POSITIO — INITIALIS — ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
455	Nov. 21	Epistola <i>Ad omnium</i> ad Emos Patres Cardinales commissionem cardinalitiam componentes pro solemnitatibus in L anno a definitione dogmatis Imaculatae Conceptionis B. M. V. peragendis gratulationis ergo (I-393)	II-254	XII-478
456	22	S. C. Consistorialis in <i>Tranen., Barolen. et Sipontina</i> decret. <i>Cum</i> disiunctionis paroeciae Zapponea ab Archidioecesi Tranensi et unionis Archidioecesi Sipontinae . . .	IV-66	XIV-198
457	22	Epistola <i>Quae de istius</i> ad Moderatricem Societatis Neo-Eboracens. «Filiarum Fidei» gratulationis ergo (I-395)	IV-28	XIV-190
458	23	Epistola <i>Nobile</i> ad H. M. Bernasconi ob IV vol. de Actis Gregorii XVI oblatum gratulationis ergo (I-40)	—	—
459	25	S. C. Rit. in <i>Aesina</i> decret. <i>Rmus Dnus</i> circa liceitatem altarium cum corona marmorea vel stipitibus lapideis non inhaerentia (A. A. S. I-430)	IV-72	XVII-236
460	25	S. C. EE. et RR. in <i>Trinitar.</i> declarat. <i>In Constitutionibus</i> dubia circa admissionem novitiorum ad professionem eorumve ab Ordine dimissionem juxta decret. <i>Regulari disciplinae</i> (25 Jan. 1848)	II-373	XIII-77
461	27	S. C. Consistorialis in <i>Clavaren.</i> decret. <i>Inter</i> erectionis ecclesiae Cathedralis Clavarii in Liguria ad basilicae minoris dignitatem (I-402).	—	XIII-66
462	29	S. C. Rit. in <i>Blesen.</i> seu <i>Briocen.</i> decret. <i>Carolus</i> confirmationis cultus V. S. D. Carolo De Blesis Duci Britanniae praestiti .	—	XIII-78
463	Dec. 2	S. C. Rit. in <i>Congregationis Missionis</i> decretum <i>Rev.mus P. Augustinus</i> quoad eius festa propria in impeditam incidentia diem	II-287	XIII-34
464	3	Litterae Apostolicae <i>Haud tenui</i> canoniz. B. G. Maiella laici professi Congreg. SS. Redemptoris.	IV-281	XIII-438

Numerus progress.	ANNUS	DIOECESIM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
	1904		PONTIFICA	ECCLESIASTICA
465	Dec. 3	S. C. Rit. in <i>Alerien.</i> seu <i>Papien.</i> bulla <i>Calamitosi</i> canonizationis B. Alexandri Sauli e Congregat. Barnabitarum, Episcopi Papiensis	IV-201	XIII-433
466	5	Secret. Brev. S. <i>Alphonsus</i> quo ter salutationem angelicam cum quadam invocatione B. M. V. Immaculatae recitantibus, indulgentia conceditur.	II-263	XV-7
467	6	S. C. Negotior. Extraordin. decret. <i>Mons. Giovanni Cagliero</i> de indulgentia concessa fidelibus Vicariatus apostolici Patagonensis octavo quoque die in anno iubilari Imm. Conceptionis sacris participantibus	II-339	—
468	8	Epistola <i>Gratiam tibi collegisque</i> ad A. Marigliano de observantiae officiis ac donis quae a parochis plurimis fuerant delata, in qua praeclarissima ad animarum curam spectantia monimenta traduntur (I-406) .	—	XIV-190
469	8	Epistola <i>Exercitiorum Spiritualium consuetudinem</i> ad V. C. Ciquelion S. I. commendans consuetudinem peragendi Ignatiana exercitia utpote ad praecavendos hac nostra aetate ingravescentes errores maxime idonea (I-408)	—	XIV-144
470	12	Epistola <i>Ad suppetias</i> ad Baroniss. de Haxthausen Sodalitatis germanicae «Feminarum puellarumque sacris expeditionibus adiuvandis» Praesidem gratulationis adhortationisque ergo	IV-29	—
471	12	Allocutio <i>Io avrei</i> ad Episcopos praesentes in Vrbe habita occasione solemnium quinquagenariorum Immaculatae B. M. V. Conceptionis, ubi de Pastorum officiis aetate nostra praesertim arduioribus agitur, ac ad illa rite adimplenda plura opportunissimaque apostolica documenta adduntur .	—	XIII-66
472	12	Epistola <i>Descriptum</i> ad Moderatricem Sodalit. Marianae Burghausen gratulationis adhortationisque causa (I-410).	—	—

Numerus progress.	ANNUS 1904	DICASTERIUM — POSITIO — INITIALIS — ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICA	ECCLESIASTICA
	Dec.			
473	14	S. C. Rit. in <i>Plurium dioecesium</i> declarat. <i>Nonnulli</i> circa qualitatem cerae in sacris functionibus adhibendae, sive pro cereo paschali et pro duabus candelis in missa, sive pro aliis cereis supra altare ponendis . .	II-335	XIII-33
474	14	S. C. Rit. in <i>Societatis Paris. Missionum ad externos</i> declarat. <i>Revimus</i> circa colorem in missa votiva « De propagatione Fidei » adhibendum	II-336	XIII-34
475	14	S. C. Rit. declarat. <i>Expostulatum</i> circa jura titularium abbatiae destructae aut penitus extinctae quoad abbatialem benedictionem et usum pontificalium	II-336	XIII-33
476	14	S. C. Indulgent. et Reliq. in <i>Ordinis Fr. Minorum Capuccinor.</i> rescript. <i>Pater</i> quo complurima facultates ac indulta universo Ordini elargiuntur	III-157	XIII-81
477	14	S. C. Rit. in <i>Montispezzulani</i> decret. <i>Quod doctor</i> (super dubio) beatificat. et canonizat. V. S. D. A. Soulas.	—	XIII-207
478	16	Secretar. Stat. decret. <i>Rmus</i> circa titulum <i>Pontificium</i> Hispanico Collegio de Urbe conlatum	—	XIII-35
479	17	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Bergomen.</i> — <i>Circa pia relicta fiduciar.</i> (reserv.) . . .	II-324	XII-478
480	17	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Mediolanen.</i> — <i>Quoad concursum paroecialem.</i>	II-324	XII-479
481	17	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Thermularum</i> — <i>Proventuum.</i>	II-325	XII-480
482	17	S. C. Concil. (in f.) in <i>Parisien.</i> — <i>Dispensationis matrimonii</i> (secret.)	II-326	XII-479
483	17	S. C. Concil. (in f.) in <i>Massilien.</i> — <i>Dispensationis matrimonii</i> (secret.)	II-326	XII-479
484	17	S. C. Concil. (in f.) in <i>Treviren.</i> — <i>Dispensationis matrimonii</i> (secret.)	II-326	XII-479

Numerus progress.	ANNUS 1904	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	Dec.			
485	17	S. C. Concil. (in f.) in <i>Posnanien.</i> - <i>Dispensationis matrimonii</i> (secret.).	II-326	XII-479
486	17	S. C. Concil. (in f.) in <i>Fanen.</i> - <i>Iurium</i> .	II-326	XII-480
487	17	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Lucana</i> - <i>Emolumentorum</i>	II-329	XII-479
488	17	S. C. Concil. (in f.) in <i>Sabinen.</i> - <i>Refectio- nis expensarum</i>	II-331	XII-479
489	19	S. C. Concil. in <i>Aliphan.</i> declaratio <i>Episco- pus</i> circa interpretationem decreti super missas manuales.	II-440	XIII-76
490	19	Secretar. Brev. <i>Cum nobis</i> concessionis indulgentiarum recitantibus quandam pre- cem in honorem SS. Cordis Eucharistici.	II-321	XIII-13
491	20	S. C. Negot. Extraordinarior. decret. <i>Cum perplures</i> erectionis Praefecturae « de Caquetà » in Columbia	III-200	XIII-107
492	20	Epistola <i>Si progressionem</i> ad coetum captivi- tati abolendae Tarenti congregatum (I-414)	II-302	XIII-12
493	20	Epistola <i>Habitum</i> ad Em. Sydneiensem Archiepiscop. coeterosque Australiae Ordina- rios de eorum annuo conventu episco- pali nuperrime habito (I-416).	IV-30	—
494	25	Constitutio Apostolica VACANTE de Sedis Apostolicae vacatione et de Romani Pontificis electione (III-239)	VII-105	XVII-91
495	27	Epistola <i>Experiendo</i> ad Em. Urbis Vi- carium de spiritualibus exercitiis a clero urbano unoquoque saltem triennio pera- gendis (I-418)	II-351	XIII-61
496	29	S. C. Propag. Fid. decret. <i>Rmus Dnus</i> quo residentia archiepiscopalis ab urbe Ve- rapoli ad Ernaculam urbem transfertur .	II-332	XIII-33
	1905			
	Jan.			
497	1	Epistola <i>Quod nuper</i> laudans novam edi- tionem operum S. Francisci Salesii (II-1).	V-293	XV-185
498	2	Secretar. Brev. <i>Cum Nobis</i> erectionis Praefecturae Apostolicae « de Cameron » in Africa occidentali in Vicariatum Apost. (II-3).	V-255	XV-274

Numerus progr.	ANNUS 1905	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICA	ECCLIASTICA
499	Jan. 4	Secret. Stat. epistola <i>Sa Sainteté</i> ad Em. Parisiens. Archiepiscopum de catholico conventu inibi celebrando	III-15	XIII-132
500	5	Epistola <i>Quinquagesimo</i> ad Em. Archiepiscop. Mechliniensium peculiarem Belgarum B. M. V. consecrationem gratulans (II-5).	V-294	XV-274
501	11	S. C. Indulgent. et Reliq. decret. <i>II Presidente</i> quo indulgentia cuidam orationi B. M. V. Immac., iubilaei tempore donata, in perpetuum conceditur	II-383	XIII-80
502	12	Epistola <i>Fra i molti</i> ad Em. Urbis Vicarium de christiania cateches. accuratius in Urbe impertienda ac I ^a communione in singulis parochiis quotannis pueris ministranda. .	II-389	XIII-62
503	17	Secretar. Brev. <i>Romani Pontifices</i> ad Praesidem comitatus Nationalis italici « pro Palaestina et Sanctuario Lapurdensi » ad quos peregrinationes commendantur ac peregrinatoris indulgentiae tribuuntur. . .	II-360	XIII-60
504	17	S. C. Negot. Extraordinarior. decret. <i>Cum perplures</i> erectionis Vicariatus Apostolici de « Goajira » in Columbiana Republica	III-158	XIII-417
505	18	S. C. Propag. Fid. rescript. <i>Mons. Paolo</i> concessionis indulgent. quandam orationem in honorem S. Pauli recitantibus. . . .	II-375	XIII-82
506	20	Secretar. Brev. <i>Praeclara</i> quo Clar. Carolus Pustet pontificalis typographus ac bibliopola commenda Ordinis S. Gregorii Magni decoratur.	II-359	—
507	20	S. C. Rit. in <i>Ordinis Minorum</i> indultum <i>Reverendissimus</i> de missis diebus vigiliae atque infra octavam	II-373	—
508	21	Epistola <i>Quum Nos</i> ad Moderatorem Congregationis Marianae Zagabriensis Academiae ob eiusdem consecrationem Deiparae Immaculatae (II-7).	V-295	XV-318
509	23	Epistola <i>Quemadmodum</i> ad P. Wagner generalis studiosorum cantus gregoriani conventus, Argentinae mox cogendi, moderatorem (II-9)	II-353	XIII-65

Numerus progress.	ANNUS 1905	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
510	Jan. 25	Vicariat. Urbis notificatio <i>Siamo</i> circa exercitia 'spiritualia a clero urbano peragenda	—	XIII-82
511	26	S. C. Rit in <i>Ordinis S. Benedicti</i> declarat. <i>R. P. D. Willibaldus</i> quoad celebrationem festi et suffragium titularis Ecclesiae abbatialis monasterio incorporatae	II-376	XIII-78
512	27	S. C. EE. et RR. in <i>Cajetana-Jurisdictionis</i> .	III-137	XIII-401
513	27	S. C. EE. et RR. in <i>Utinen. - Iurium et exemptionis</i>	III-138	XIII-459
514	27	S. C. Rit. in <i>Ratisbonen.</i> declaratio <i>Plures</i> de conformitate missae cum kalendario Ecclesiae proprio	II-377	XIII-77
515	30	S. C. EE. et RR. decret. <i>Auctis</i> quoad aggregationem Congregationum Tertiariorum Ordini Fratrum Minor.	III-139	XIII-165
516	31	Epistola <i>Epistolam</i> ad Cameracensium Archiepiscopum de catholico Lyceo Magno Insulensi (II-11).	V-296	XIII-105
517	Febr. 1	S. C. Indulgent. et Reliq. in <i>Ordinis Fr. Minor. Capucinatorum</i> declaratio <i>Fr. Lucundus</i> de absolut. general. ritu et extens.	III-187	XIII-259
518	1	S. C. Indulgent et Reliq. in <i>Puellarum charitatis S. Vincentii a Paulo</i> declaratio <i>Augustinus</i> de altaribus cuiuscumque oratorii puellarum a Charitate S. Vincentii a Paulo quoad privilegium	II-459	XIII-169
519	3	S. C. Rit. in <i>Ordinis S. Benedicti</i> declaratio <i>Hodiernus</i> de celebratione missae iuxta kalendarium ecclesiae proprium . .	II-378	XIII-77
520	3	S. C. Rit in <i>Compostellana</i> declarat. <i>Emus</i> quoad translationem solemnitatis externae festi SS. Corpori Christi.	II-377	XIII-78
521	5	Epistola <i>Quae afferuntur</i> ad R. P. Ianssens de Cassinensis coenobii restauratione (II-13)	II-354	XIII-64
522	6	Epistola <i>Abbiamo</i> , ad R. D. V. Sardi a secret. ad Principes de publicatione actorum ac documentorum ad dogma Immaculatae Conceptionis B. M. V. spectantium (II-15).	V-297	—

Numerus progress.	ANNUS 1905	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLÉSIASTICA
	Febr.			
523	7	Secretar. Brev. <i>Multum</i> circa Pontificios Ordines Equestres S. Silvestri, Militiae Auratae ac Militiae Iesu Christi	II-360	XIII-99
524	8	Epistola <i>Consilium</i> ad R. A. Ghizzoni de altero catholicorum conventu super christiana catechesi Placentiae habendo gratulationis adhortationisque ergo (II-17) . .	II-429	XIII-104
525	8	S. C. Rit. decret. <i>Litanias</i> de additione libere facienda litanis Sanctissimi Nominis Iesu	II-372	XIII-125
526	9	Epistola <i>Benevolentiam</i> ad Archiepiscop. Parisiens. occasione sexagesimi anni a sacerdotali sua ordinatione gratulationis causa (II-19)	V-297	—
527	10	Secretar. Brev. <i>Dilectus</i> indulgentiae concessae Ordini Fratrum Minorum Capucinatorum confirmantur et novae elargiuntur.	III-133	XIII-101
528	11	Secretar. Brev. <i>Ad augendam</i> quo Ecclesias B. M. V. de Monte Carmelo in festo B. Franci visitantibus indulgentiae elargiuntur.	III-146	XIII-152
529	11	S. C. Prop. Fid. decret. <i>Ut in multiplicibus</i> quo Praefectura apostolica « Bornei Hollandici » erigitur atque curis Fratr. Capuccinorum traditur	II-440	XIII-131
530	13	Epistola <i>Litterarum</i> quo Arcadicum coetum de Urbe benevolenti prosequitur animo	—	XIII-65
531	13	Commissio Pontif. Biblica decret. <i>Cum ad normam</i> circa citationes implicitas in S. Scriptura contentas.	III-62	XIII-172
532	15	Litterae Apostolicae <i>Cum sicuti</i> quibus theologiae facultati catholicae Universitatis Studiorum Bonnensis (Coloniae) ius conceditur academicos gradus conferendi (II-21)	V-256	XV-230
533	16	S. C. EE. et RR. in <i>Sorana - Matricitatis</i>	V-51	—
534	17	S. C. Rit. in <i>Caiacen.</i> declarat. <i>Rmum Capitulum</i> quoad episcopi-canonici adistentiam in missa conventuali	—	XIII-346

Numerus progress.	ANNUS	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
	1905		PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	Febr.			
535	20	Epistola <i>Sena</i> ad R. L. A. Paquet de praeclarissimo opere super doctrina D. Thomae Aquinatis Beatissimo Patri humillime oblato gratulationis ergo (II-24) .	II-342	XIII-105
536	20	S. C. EE. et RR. in <i>Ordin. Cistercensium</i> declar. <i>D. Eugenius</i> quoad suffragium professorum votorum simplicium in actis capitularibus.	III-171	XIII-285
537	21	Motu Proprio <i>Inter multiplices</i> de Protonotariis Apostolicis, Praelatis Urbanis aliisque nonnullis privilegiis Praelatorum propriis fruentibus peculiares ordinationes (II-26)	II-343	XIII-53
538	22	Epistola <i>Solemne</i> ad Rectorem Institut. Catholici Parisiens. cui Pontifex sive sacrarum, sive prophanarum disciplinarum cultum apprime commendat (II-48). . .	III-1	XIV-5
539	25	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Beneventana</i> - <i>Adscriptionis ad clerum</i>	II-364	XIII-68
540	25	S. C. Concil. (p. s. p.) <i>De Pouso Alegre</i> . - <i>Dubiorum circa oratoria privata</i> . .	II-365	XIII-67
541	25	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Bredanen.</i> - <i>Dubiorum circa eleemosynas missarum</i> . .	II-365	XIII-70
542	25	S. C. Concil. (in f.) in <i>Parisien.</i> - <i>Dispensationis matrimonii</i> (secret.)	II-368	XIII-67
543	25	S. C. Concil. (in f.) in <i>Montis Albani.</i> - <i>Dispensationis matrimonii</i> (secret.)	II-368	XIII-67
544	25	S. C. Concil. (in f.) in <i>Trecen.</i> - <i>Dispensationis matrimonii</i> (secret.)	II-368	XIII-67
545	25	S. C. Concil. (in f.) in <i>Alben.</i> - <i>Pompeien.</i> - <i>Remotionis a paroecia</i>	II-368	XIII-156
546	25	S. C. Concil. (in f.) in <i>Ostunen.</i> - <i>Redintegrationis in officio et solutionis</i>	II-370	XIII-163
547	25	S. C. Concil. (in f.) in <i>Albien.</i> - <i>Translationis a paroecia</i>	II-370	XIII-73
548	25	S. C. Concil. (inf.) in <i>Romana</i> - <i>Spolii seu redintegrationis</i>	II-368	XIII-159
549	26	Epistola <i>Proximi</i> ad Moderatorem socio-sque Piae domus Michelini vulgo « Ponte Rotto » in Urbe.	II-356	XIII-151

Numerus progress.	ANNUS 1905	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	Febr.			
550	27	Secret. Status epistola <i>II a tte</i> ad Em. Mechliniensium Archiepiscop. de suprema S. Sedis auctoritate temere et abusive non invocanda	IV-174	XIV-220
551	27	Epistola <i>Quum</i> laudationis Collegii Urbani Foederatarum Americae civitatum (I-51).	I-51	XV-232
552	27	S. C. Concil. in <i>Leopolien.</i> declaratio <i>Archiepiscopus</i> quoad decret. « de observandis ac vitandis in celebratione missarum manualium »	II-443	XIII-124
553	27	S. C. Concil. in <i>S. Deodati</i> declaratio <i>Episcopus</i> quoad stipendium missarum . . .	II-441	XIII-124
554	27	S. C. Concil. in <i>Societ. SS. Salvatoris</i> rescript. <i>P. Pancrati</i> quoad decret. « de observandis et vitandis in celebratione missarum manualium »	II-442	XIII-124
555	27	S. C. Concil. in <i>Congregationis Spiritus Sancti</i> declarat. <i>Superior</i> super decret. « de observandis ac vitandis in celebratione missarum manualium » ut supra	II-445	XIII-123
556	28	Secretar. Brev. <i>Prudentiae</i> translationis R. P. Gerardi Van Caloen Abbatis S. Benedicti apud Olindam ad abbatiam S. Mariae Fluminis Ianuarii.	—	XIII-191
557	28	Secret. Brev. <i>Tempora</i> ad Abbat. Generalem Congregationis Brasilianae O. S. B. de translatione residentiae abbatialis ab abbazia S. Mariae de Montiserrato Fluminis Ianuarii ad abb. S. Sebast. de Bahia Rio de Janeiro	III-169	XIII-190
	Mar.			
558	1	Epistola <i>La lettera</i> ad Em. Bononien- sium Archiepiscopum, de conventu autono- mo a democraticis-christianis Bononiae ha- bendo reprobationis protestationisque causa (I-53)	II-357	XIII-103
559	6	Epistola <i>Austriam</i> ad Austriacae ditionis Ordinarios ut ad fidem tuendam et ampli- ficandam satagant (II-56)	II-430	XIII-151
560	8	S. C. Indulg. et Reliq. in <i>Ordinis Fra- trum Minor.</i> declaratio <i>Minister</i> de pluri- bus Tertii Ordinis saecularis Congregatio- nibus in eadem ecclesia erectis	III-158	XIII-212

Numerus progress.	ANNUS 1905	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	Martii			
561	13	S. C. EE. et RR. indult. <i>Abbatissae</i> quo monialibus Conceptionistis quaedam dispensatio in recitatione officii choralis elargitur.	IV-253	XIV-18
562	15	Vicariat. Urbis monitum <i>Si sono</i> de clericorum cadaverum inhumatione peculiares leges iam latae iterum memorantur ac earum observatio urgetur	III-114	XIII-354
563	17	Secret. Brev. in <i>Ordinis Fratrum Minorum</i> brev. <i>Ad augendam</i> quo SS. Missionibus, Exercitiis spiritualibus ac quadagesimae concionibus a Fratribus Minoribus Prov. Franciae habendis adstantes indulgentias lucrantur.	III-170	XIII-191
564	18	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Giennen.</i> – <i>Servitii choralis</i>	II-449	XIII-108
565	18	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Tarraconen.</i> – <i>Remunerationis pro collectione missarum</i>	II-450	XIII-108
566	18	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Triventina</i> – <i>Adiudicationis reddituum.</i>	II-452	XIII-111
567	18	S. C. Concil. (in f.) in <i>Parisien.</i> – <i>Nullitatis matrimonii.</i>	II-454	XIII-108
568	18	S. C. Concil. (in f.) in <i>Aurelianen.</i> – <i>Matrimonii</i> (secret.).	II-454	XIII-108
569	18	S. C. Concil. (in f.) in <i>Petrocoricen.</i> – <i>Nullitatis matrimonii</i>	II-454	XIII-108
570	18	S. C. Concil. (in f.) in <i>Nicoterien.</i> – <i>Cantoratus et nominationis pro-vicarii generalis.</i>	III-18	XIII-115
571	18	S. C. Concil. (in f.) in <i>Nuscana</i> – <i>Iurium seu privilegiorum</i>	III-20	XIII-165
572	18	S. C. Concil. (in f.) in <i>Augustae</i> – <i>Praetoriae</i> – <i>Solutionis</i>	III-21	XIII-119
573	18	S. C. Concil. (in f.) in <i>Salutiarum</i> – <i>Remotionis a paroecia</i>	III-23	XIII-121
574	19	S. C. EE. et RR. in <i>Meten.</i> decret. <i>Willibrordus</i> erectionis prioratus monialium Ord. S. Benedicti de Oriocourt in diocesi Metensi	V-323	XV-289

Numerus progress.	ANNUS 1905	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	Martii			
575	19	Litterae Apostolicae <i>Sedis Apostolicae</i> quibus Collegium Urbis Pium Latinum Americanum PP. Soc. Iesu perpetuo conceditur, Pontificii titulo decoratur eiusque leges sanciantur (II-59)	II-436	XIII-149
576	22	S. C. Indulgent. rescript. <i>Il Sac. Fortunato</i> recitantibus jaculatoriam pro resarcendis blasphemii indulgent. concedens.	—	XIII-259
577	22	S. C. Rit. in <i>Ordinis Minor. Capuccinor.</i> indultum <i>Sanctissimus</i> de formula breviori in absolutione generali Tertiariorum saecularium	III-154	XIII-204
578	22	S. C. Rit. in <i>Ordinis Fratrum Minorum</i> declaratio <i>Quum per decretum</i> de religiosorum Tertiariorum sacellis quoad indulgentiarum lucrationem	III-154	XIII-212
579	22	S. C. Rit. in <i>Ordinis Fratr. Minor.</i> indultum <i>Cupiens</i> de extensione privilegii missae votivae Immac. Concept. ad III Ordin. et sacerdotes saeculares et I et II Ord. regulares extra coenobium.	III-24	XIII-204
580	22	S. C. Indulgent. rescript. <i>Prostrata</i> concessionis indulgent. actum adorat. SS. Trinitatis recitantibus	—	XIII-170
581	27	Allocutio <i>Amplissimum</i> habita in Consistorio secreto, ubi de Gallicana et Aequatoriali persecutione, et de Peruviam ac Boliviam inter pontificali mediatione (II-66)	II-431	XIII-105
582	27	Secret. Brev. <i>Benigne</i> concessionis indulgentiarum diversi generis concionibus PP. Minor. Prov. Thuringiae frequentantibus.	—	XIII-192
	April			
583	I	S. C. Rit. in <i>Missionariorum Africae</i> declaratio <i>Hodiernus</i> circa celebrationem festi Dedicationis Ecclesiae.	II-456	XIII-166
584	10	S. C. Indulgent. rescript. (a.) <i>Il Sac. Carlo</i> concessionis indulgentiarum quandam jaculatoriam precem in honorem B. M. Virginis, vulgo <i>della Guardia</i> , recitantibus.	—	XIII-301
585	11	S. C. Rit. in <i>Bellicen.</i> decret. <i>Beatorum</i> de festo B. I. M. Vianney eiusque officio et missa pro diocesi Bellicensi	III-207	—

Numerus progress.	ANNUS 1905	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICA	ECCLESIASTICA
586	April 12	S. C. Rit. in <i>Cadurcen.</i> decret. <i>Inter</i> confirmationis cultus V. S. D. Christophoro a Romandiola Ord. Fratr. Minor. S. Francisci Beato ac Sancto nuncupato, prestiti.	III-209	XIII-206
587	12	S. C. Rit. <i>Dioecesium Galliae</i> decret. <i>Ex quo</i> , B. I. B. Vianney patronus Galliae sacerdotum animarum curam gerentium declaratur.	III-26	XIII-204
588	12	S. C. Indulg. et Reliq. decret. Urbis et Orbis <i>Plures</i> quo Sodalitatibus sub titulo Sac. et Imm. Cordis Mariae sive publice, sive privatim pium exercitium peragentibus indulgentiae semel in mense conceduntur	III-61	XIII-213
589	12	S. C. Rit. in <i>Romana seu Praenestina et Tridentina</i> decret. <i>Beatorum Coelitum</i> approbationis officii ac missae B. S. Bellesini pro Augustiniana familia	III-208	—
590	12	S. C. Rit. in <i>Policastren.</i> decret. <i>Ad gloriam</i> introductionis causae beatificationis et canonizationis V. S. D. Dominici Lentini sacerdotis saecularis	—	XIII-405
591	15	Epistola Encyclica ACERBO NIMIS de christiana doctrina tradenda sapientissimae normae exhibentur earumque praxis urgetur	III-5	XIII-145
592	15	S. C. Rit. in <i>Compostellana</i> decret. <i>Emus et Rmus</i> de musicorum instrumentorum usu in sacris functionibus	III-27	XIII-205
593	20	Vicariatus Urbis littera circular. <i>Cipare</i> ad Ital. Episcopos de XVI conventu internat. Euchar. Romae celebrando . . .	III-63	XIII-170
594	22	Epistola <i>Peculiari</i> ad Novariensem Episcopum de eius cum Apostolica Sede coniunctione et cuniculi Sempronii montis sacra auspicatione	V-298	XV-187
595	23	Epistola <i>Quum</i> ad Moderat. Generalem Congregationis a Scholis Christianis exhortationis ergo (II-87)	V-299	XV-187
596	24	Allocutio <i>Maximae</i> ad iuvenes catholicos studentes Poloniae	—	XIII-278
597	26	Epistola <i>Codesto</i> laudationis ephemeridis «L'Eco di Bergamo».	—	XIII-191

Numerus progress.	ANNUS 1905	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
598	Mai 1	Epistola <i>A vous</i> ad Baroniss. de Brigode Praesidem Consociationis vulgo « Ligue patriotique des Françaises »	—	XIV-146
599	5	S. C. EE. et RR. in <i>Missionariorum Filiorum Imm. Cordis B. M. V.</i> declarat. <i>Moderator</i> circa huius Congregationis constitutiones.	III-142	XIII-239
600	5	Epistola <i>Sollicito</i> ad Lusitaniae Episcopos, Lusitanorum Seminaria laudans iuventutisque institutionem valde commendans . .	V-300	XV-231
601	5	S. C. Consistorialis decret. <i>Decreto</i> distinctionis territorii Wackelbeckerfeld ab archidiocesi Coloniensi et incorporationis dioecesi Monasteriensi (II-89)	III-220	XIII-369
602	5	S. C. EE. et RR. in <i>Pisauren.-Funerum</i> .	—	XIII-489
603	5	S. C. EE. et RR. in <i>Agennen.-Solutionis</i> .	—	XIV-16
604	6	S. C. Indulgent. rescript. (a) <i>Enrico</i> concessionis indulgent. quandam precem ad rectam status electionem recitantibus . .	III-29	XIII-212
605	8	Secretar. Brev. <i>Apostolicae</i> approbationis constitutionum Instituti Ursularum confederatarum, atque exhortationis ut familiae quae adhuc extra Institutum versantur sese eidem adsciscere velint	III-41	XIII-189
606	8	S. C. Concil. in <i>Ordinis Minor. Conventualium</i> declarat. <i>Fr. Vincentius</i> de taxa dioecesana missarum ab Episcopo adprobata quoad regulares.	III-172	XIII-285
607	10	S. C. Propag. Fid. decret. <i>Cum Reverenda</i> quoad temporaneam adprobationem Instituti Sororum Tertii Ordinis S. Domini « Congregationis S. Catherinae Senensis » in archidioecesi Milwaukiensi civit. Racine (Americ. Sept.)	V-58	XIV-16
608	12	S. C. Rit. in <i>Placentina (Hispania)</i> declaratio <i>Hodiernus</i> circa anticipationem recitationis matutini sive privatim, sive choraliter	III-59	XIII-253
609	12	S. C. Rit. in <i>Eremitar. Camaldul. Montis Coronae</i> declarat. <i>Calendarista</i> circa plura dubia liturgica	III-211	XIII-344

Numerus progress.	ANNUS 1905	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	Mai			
610	12	S. C. Rit. in <i>Vivarien.</i> declaratio <i>Revñus</i> , de celebratione festi B. J. B. Vianney. . .	III-105	XIII-253
611	12	S. C. Rit. in <i>Ordinis Fratrum Minor.</i> declaratio <i>Quo facilius</i> quoad horam, orationes, cantum, symbolum atque ultimum evangelium missae votivae de Immaculata Conceptione	IV-331	XIV-165
612	14	Epistola <i>Acre nefariumque</i> ad Aequorianos Episcopos de persecutione fortiter perferenda (II-75)	IV-24	XIV-191
613	15	S. C. Consistorialis decret. <i>Calaguritanae</i> nonnulla insignia canonicis Ecclesiae Cathedralis Calaguritanae concedens . . .	III-222	XIII-370
614	18	Vicariatus Urbis epistola <i>Da qualche anno</i> ad feminei sexus Comunitatum Relig. Superiorissas de extraneis non hospitandis.	III-66	XIII-262
615	18	Vicariat. Urb. litter. circularis <i>Rimettiamo</i> ad parochos Urbis circa rationem tradendi doctrinam christianam.	—	XIII-261
616	19	S. C. Rit. in <i>Agennen.</i> declaratio <i>Hodiernus</i> quoad translationem aliquorum festorum .	VI-105	XIII-252
617	19	S. C. Consistor. in <i>Aesina</i> decret. <i>Cum R. P. D.</i> concessionis insignium ecclesiasticorum	III-411	XIV-325
618	20	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Wratislaviën. et Aliarum</i> — <i>De Parocho proprio</i> quoad matrimonium.	III-47	XIII-193
619	20	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Bituntina-Concursus ad praebendam poenitentiarii</i> . . .	III-48	XIII-194
620	20	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Conchen.</i> — <i>Exonerationis</i>	III-49	XIII-195
621	20	S. C. Concil. (in f.) in <i>Catacen.</i> — <i>Matrimonii</i>	III-52	XIII-198
622	20	S. C. Concil. (in f.) in <i>Presmilien.</i> — <i>Matrimonii</i> (secret.)	III-54	XIII-193
623	20	S. C. Concil. (in f.) in <i>Plocen. Varsavien.</i> — <i>Dispensationis matrimonii</i>	III-54	XIII-193
624	20	S. C. Concil. (in f.) in <i>Laquedonien.</i> — <i>Concursus</i>	III-57	XIII-202

Numerus progress.	ANNUS 1905	DICASTERIUM — POSITIO — INITIALIS — ARGUMENTUM	ACTA PONTIFICIA	ANALECTA ECCLESIASTICA
625	Mai 20	S. C. Concil. (in f.) in <i>Ostunen.</i> — <i>Solutionis.</i>	III-57	XIII-203
626	20	S. C. Concil. (in f.) in <i>S. Severinae.</i> — <i>Concursus</i>	III-57	XIII-192
627	20	S. C. Concil. (in f.) in <i>Andrien.</i> — <i>Pensionis</i> (reservat.)	III-58	XIII-192
628	23	S. C. Concil. (in f.) in <i>Parisien.</i> — <i>Nullitatis matrimonii</i> (extr. ordin.)	III-58	XIII-193
629	24	S. C. Negotior. Extraordinar. in <i>Ordin. Frat. Minor.</i> rescript. <i>Frater Bonaventura</i> missionariis Americae Latinae complurimas facultates ad quinquennium concedens	III-223	XIII-352
630	24	Motu proprio <i>La croce pettorale</i> quo omnibus S. R. E. Cardinalibus ius deferendi crucem pectoralem conceditur.	III-42	XIII-238
631	24	S. C. Rit. in <i>Assisien.</i> declaratio <i>Quaestioni</i> circa controversiam loci in quo praecordia S. Francisci Assisiensis custodiuntur ordinationes	III-107	XIII-288
632	24	S. C. Rit. in <i>Ordinis Carmelitarum Ant. Observantiae</i> declarat. <i>R. P. Simon</i> de concinnatione novae editionis atque usu Ritualis Carmelitici.	III-108	XIII-286
633	24	S. C. Consistorialis in <i>Amalphilana</i> decret. <i>Apostolicae Sedi</i> concessionis usus rocheti et penulae sericae violaceae Parochis civitatis Maioris.	—	XIV-374
634	25	S. C. Rit. in <i>Parisien.</i> seu <i>Bellovacen.</i> decret. <i>Impietatis</i> (super dubio) beatificationis et canonizat. V. S. D. Theresiae a S. Augustino et sociarum eius e coenobio Compendiensi <i>Ordin. Carmelitarum exalceatarum.</i>	III-255	XIII-255
635	26	Epistola <i>Si quod</i> ad R. I. Vizzini de collectione « Bibliothecae SS. Patrum » laudationis causa	III-205	XIII-442
636	27	S. C. Indulgent. rescript. <i>A tutti (a)</i> concessionis indulgentiarum quandam jaculatoriam precem in honorem SS. Cordis Jesu recitantibus	—	XIII-347
637	30	S. C. Rit. in <i>Oriolen.</i> declaratio <i>Rñus Dñus</i> circa usum stolae et pluvialis in choro	III-109	XIII-252

Numerus progress.	ANNUS	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
	1905		PONTIFICIA	ECCLĒSIastica
638	Mai 31	Epistola <i>Inter plura</i> ad Cistercensium Re- formatorum Moderator. Generalem de Or- dinis regimine ac disciplina (II-101). . . .	V-302	XV-186
639	Iun. 1	Litterae Apostolicae <i>Almae Urbis</i> abo- litionis paroeciarum S. Thomae in Pa- rione et S. Luciae <i>del Gonfalone</i> in Urbe, et erectionis aliarum S. Mariae ad Aedem No- vam et S. Ioachim de pratis (II-105) . . .	III-125	XIII-365
640	1	S. C. Indulgent. rescript. <i>Joseph</i> conces- sionis indulgentiar. sodalibus Piae Unionis vulgo <i>du Crucifix du Pardon</i>	III-220	XIII-347
641	2	S. C. Indulgent. et Reliq. rescript. (<i>a</i>) <i>Praesens</i> quo cuidam orationi in honor. B. M. V. indulgentiae largiuntur	III-60	XIII-260
642	2	S. C. EE. et RR. declarat. <i>Sanctimonialis</i> circa mutationem dispositionis reddituum.	—	XIV-169
643	3	S. C. Indulgent. et Reliq. rescriptum <i>SSinus</i> quo recitantibus quamdam oratio- nem pro propagatione pii usus communions quotidianae indulgent. conceditur.	III-189	XIII-259
644	3	Secretar. Stat. rescript. <i>Archiepiscopus</i> concessionis indulgentiarum Soc. « Immacu- latae Conceptionis a Numismate »	III-131	XIII-253
645	6	Secretar Stat. epistola <i>È stato</i> ad A. M. Micheletti ob volumen « Elementi di Pe- dagogia Ecclesiastica » oblatum, gratula- tionis ergo.	—	—
646	7	Secretar. Brev. <i>Cum</i> piis exercitacioni- bus in honorem S. Dominici indulgentias largiens.	—	XIII-442
647	7	S. C. Indulgent. rescript. <i>Fr. Bonaven- tura</i> de privilegio Viae Crucis in nova ecclesia fere in eodem loco et sub eodem titulo reaedificata	III-259	XIII-301
648	8	Epistola <i>Quibus</i> Augustis. Sinarum Impe- ratori LXX aetatis suae annum celebranti (II-109)	V-304	—
649	9	Epistola <i>Qui eucharisticum</i> ad Em. Ca- taniensium Episcopum de coetu Eucharis- tico Cataniae celebrando (II-110)	V-305	XV-187

Numerus progress.	ANNUS 1905	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICA	ECCLESIASTICA
	Jun.			
650	11	Epistola Encyclica IL FERMO PROPOSITO ad Italos Episcopos de actione sociali .	III-68	XIII-233
651	12	Epistola Sancti ad S. Gaudè de nova ex- cussione theologiae moralis S. Alphonsi a Ligorio gratulationis ergo (II-133)	III-237	—
652	15	Epistola Vestras ad Eños Vratislavien- sium et Coloniensium Archiepiscopos ce- terosque Regni Borussici Ordinarios de conventu annuo episcopali Fuldensi et Bo- nifacianis solemnitatibus (II-135)	V-306	XV-319
653	17	S. C. Concil. (p. s. p.) in Cadurcen. - <i>Sat- isfactionis missarum</i>	III-92	XIII-240
654	17	S. C. Concil. (p. s. p.) in Januen. Taren- tina et Aliarum. - <i>Sponsalium</i>	III-92	XIII-239
655	17	S. C. Concil. (p. s. p.) in Bamberg. - <i>Circa eleemosynas missarum</i>	III-93	XIII-243
656	17	S. C. Concil. (in f.) in Varsavien. Lublinen. - <i>Nullitatis matrimonii</i>	III-93	XIII-244
657	17	S. C. Concil. (in f.) in Militen. - <i>Matri- monii</i>	III-95	XIII-245
658	17	S. C. Concil. (in f.) in Papien. - <i>Dispensa- tionis matrimonii</i> (secret.)	III-97	XIII-240
659	17	S. C. Concil. (in f.) in S. Severinae - <i>Con- cursus</i>	III-97	XIII-240
660	17	S. C. Concil. (in f.) in Derthonen. - <i>Priva- tionis paroeciae</i>	III-98	XIII-282
661	17	S. C. Concil. (in f.) in Clavaren. - <i>Fune- rum</i>	III-99	XIII-246
662	17	S. C. Concil. (in f.) in Cantonis Ticini - <i>Nominationis ad canonicatum</i>	III-100	XIII-250
663	19	Epistola Quae bona ad Augustissimum Oscar II Sueciae et Norvegiae Regem, occa- sione nuptiarum nepotis sui Gustavi Adul- phi Ducis de Scania cum M. de Connaught. (II-137)	V-307	XV-318
664	20	Mot. Propr. <i>Tutte le istituzioni</i> reordina- tionis Sacrarum Xystini (II-137)	IV-82	XIV-144
665	23	Epistola <i>La benevolenza</i> ad Em. Ram- polla de abolitione cursus philosophici ac theologici in Seminario Vaticano (II-142).	V-308	XV-318

Numerus progres.	ANNUS 1905	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
666	Jun. 23	Commissio Pontific pro re biblica declarat. <i>Proposito</i> quoad narrationes specietenus tantum historicas in S. Scripturae libris contentas.	III-225	XIII-353
667	23	S. C. Indulgent. et Reliq. decret. <i>Quum</i> adprobationis summarii Indulgent. Privilegior. et Indulcor. Ordini Fratrum Minorum concessorum	III-90	XIII-352
668	24	S. C. Rit. in <i>Tunquinen.</i> decret. <i>In telerima</i> (super dubio) beatificat. et canonizat. VV. SS. D. H. Hermosilla, V. Berrio-Ochea, P. Almato, et I. Khang	—	XIII-254
669	24	Secretar. Stat. epistola <i>Dal lavoro</i> ad RR. D. Pothier circa editionem typicam Vaticanam librorum liturgicorum gregorianorum	III-89	XIII-260
670	25	Epistola <i>Quem Burgensium</i> ad Burgensium Archiepiscopum de Concil. Plen. actis gratulationis ergo (II-144)	V-309	—
671	26	Epistola <i>Sollertiam</i> F. X. Wernz S. I. de opere super Decretales ab eo edito gratulationis causa	—	XIV-433
672	28	Secretar Stat. epistola <i>Le Saint Père</i> ad Comit. B. S. Sylvain Operis « Relèvement social des noirs » fundatorem	IV-32	XIII-417
673	28	S. C. Indulgent. rescript. <i>P. Pracposilus</i> sanationis receptionum in Confraternit. B. M. V. de Monte Carmelo	III-260	XIII-301
674	28	S. C. Indulgent. rescript. <i>Augustinus</i> quoad lucrationem indulgentiarum Portiunculae in oratoriis <i>Puellarum a Caritate</i>	III-261	XIII-414
675	29	Epistola <i>Maronitarum</i> ad Em̃um Patriarcham Antiochiaae Maronitarum de visitatione sibi facta Pontifex laetatur.	III-89	XIII-277
676	30	S. C. Rit. in <i>Carmelit.</i> <i>Antiq. Observant.</i> declareat. <i>R. P. Spiridion</i> quoad Tertiarios in processionibus	III-258	XIII-288
677	Jul. 1	Epistola <i>Quae Nobis</i> ad Hispalensium Archiepiscopum de catholicis in Hispania foederibus (II-116)	V-408	XV-188

Numerus progressa.	ANNUS	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
	1905		PONTIFICA	ECCLESIASTICA
678	Iul. 1	S. C. Indulgent. et Reliq. decret Urbis et Orbis <i>Rmus P. Dominicus</i> de indulgentia concessa fidelibus qui singulis primis cuiusque mensis sabbatis vel dominicis quodam pietatis exercitium peregrint in honorem Immac. Concept.	III-113	XIII-301
679	5	S. C. Indulgent. rescript. <i>Il P. Salvatore</i> concessionis indulgentiarum quasdam praeces in honorem S. Birgittae et Catharinae Sueciae recitantibus	III-309	XIII-415
680	7	S. C. Rit. in <i>Societatis Iesu</i> declaratio <i>Hodiernus</i> de dedicationis ecclesiae anniversario quoad festum Patrocinii S. Iosephi celebrando.	III-112	XIII-289
681	7	S. C. Rit. in <i>Atrebaten.</i> declarat. <i>R. D. Onesimus</i> quoad verba «Flectamus genua» in S. Ordinatione, necnon circa lectiones nocturn. in festis S. Marthae V. et S. Benedicti Iosephi Labre.	III-10	XIII-286
682	7	S. C. Indulgent. rescript. <i>Minister</i> permittens applicationem defunctis indulgentiarum Ord. Minorum Capucinatorum concessarum	III-216	XIII-348
683	12	S. C. Indulgent. decret. <i>Adolescentes</i> quoad indulgentias ab ipsis eorumque consanguineis, occasione primae Comunions, lucrandas	III-216	XIII-347
684	14	Epistola <i>La necessità</i> ad Em. Urbis Vicarium qua novum et unicum catechismum pro tota Provincia Romana praescribit.	—	XIII-367
685	14	S. C. EE. et RR. in <i>Januen.-Funerum</i>	—	XIV-442
686	16	Motu proprio <i>Sacrosancta</i> de examinibus omnibus ordinandis in Urbe praescriptis (II-149).	III-127	XIII-321
687	23	S. C. Rit. in <i>Brixinen.</i> decret. <i>Hasburgensi</i> introductionis causae beatificationis et canonizationis V. S. D. Magdalenae ab Austria Regii Parthenonis Alensis Fundatricis	—	XIV-450

Numerus progress.	ANNUS 1905	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
688	Jul. 26	S. C. Rit. in <i>Cler. Regul. Infirm. Ministrantium</i> decret. <i>Rmus</i> quoad usum altaris portatilis	III-213	XIII-403
689	29	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>De Pouso Alegre - Dubiorum circa oratoria privata</i> . .	III-143	XIII-323
690	29	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Mariannen. in Brasilia - Synodi dioecesanæ</i>	III-145	XIII-326
691	29	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Faventina. - Legati pii</i> (reservat.)	III-146	XIII-323
692	29	S. C. Concil. (in f.) in <i>Annecien. - Nullitatis matrimonii</i>	III-147	XIII-327
693	29	S. C. Concil. (in f.) in <i>Monacen. - Dispensationis matrimonii</i> (secret.)	III-148	XIII-323
694	29	S. C. Concil. (in f.) in <i>Ventimilien. - Dispensationis matrimonii</i>	III-148	XIII-323
695	29	S. C. Concil. (in f.) in <i>Ostunen. - Solutionis.</i>	III-148	XIII-328
696	29	S. C. Concil. (in f.) in <i>Gaudisien. - Unionis parocchie et erectionis collegii</i>	III-149	XIII-329
697	29	S. C. Concil. (in f.) in <i>Barcinonen. - Iurium parochialium</i>	III-153	XIII-330
698	29	S. C. Concil. (in f.) in <i>Nicosien. - Concursus.</i>	III-153	XIII-336
699	31	S. C. Rit. in <i>Congregationis Clericorum Regularium Infirmis Ministrantium</i> indultum <i>Rmus P. Ioachim</i> quoad missam et officium Immac. Concept.	III-183	XIII-403
700	Aug. 1	Vicariatus Urbis decret. <i>Per essere</i> seu normæ pro examinibus ad Ordines apud Vicariatum Urbis iuxta Mot. Propr. <i>Sacro sancta</i> peragendis	IV-110	XIII-467
701	1	Epistola <i>Ci piace</i> circa catholicorum italicorum docilitatem in pontificiis monitis excipiendis quoad actionem sociale . .	III-128	XIII-322
702	3	Secretar. Stat. epist. <i>Amplitudo</i> qua observantia decret. 6 Jul. 1899, super abstinentia et jeiunio pro America Latina urgetur. .	III-131	XIII-416
703	4	S. C. Rit. decret. <i>Cum</i> adsignationis diei pro festo B. G. Del Bufalo in Urbe . .	III-215	XIII-403

Numerus progress.	ANNUS 1905	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PONTIFICIA	ANALECTA ECCLESIASTICA
704	Aug. 6	Epistola <i>Il vivissimo</i> ad Em. Urbis Vicarium normae circa sacerdotes Urbem adeuntes	III-165	XIII-367
705	8	S. C. Rit. decret. <i>Ab annis</i> , quo missae celebratio in oratoriis privatis, praesente cadavere, prohibetur	III-184	XIII-404
706	9	Epistola <i>L'attenzione</i> ad Em. Lugdunens. Archiepiscopum quibus Pontifex ob oblatas litteras gratias ipsi rependit	III-166	—
707	10	Vicariatus Urbis decret. <i>In ossequio</i> quo sacerdotes in Urbe concionantes licentiam petere debent ab Em. Vicario	II-202	XIII-35
708	11	S. C. Rit. in <i>Monalium Conceptionistarum</i> decret. <i>Abbatissae</i> circa missam Immaculae Concept.	—	XIV-21
709	11	S. C. Rit. Instructio seu decretum <i>Quum Sanctissimus</i> circa editionem et approbationem librorum cantum liturgicum gregorianum continentium	III-155	XIII-345
710	11	S. C. Consistor. in <i>Mexicana et de Tulancingo in Republica Mexicana</i> decret. <i>Catholici - Dismembrationis et Unionis</i> (II-152)	V-265	XV-54
711	11	S. C. Indulgentiar. in <i>Ordin. Capucinor.</i> decret. <i>S. Congregatio</i> additionis summario indulgentiar. huic. Ordin. concessarum.	—	XIII-414
712	14	Epistola <i>Habiti</i> ad Praesidem LII Conventus Catholicorum Germaniae (II-155)	III-167	XIII-368
713	14	S. C. Rit. decret. <i>Post</i> quo editio vaticana librorum cantus gregoriani typica declaretur	V-257	XIII-460
714	16	Vicariat. Urb. epist. <i>Trasmetto</i> circa clericos, studiorum causa, Urbem adeuntes	III-226	XIII-418
715	17	Litterae Apostolicae <i>In hac sublimi</i> quibus Vicariatus Apostolicus territorii Indorum in novam erigitur dioecesim «Oklahomensem» nuncupandam (II-158).	III-226	XV-232
716	18	S. C. EE. et RR. in <i>Ordinis S. Benedicti</i> decret. <i>D. Maurus</i> de exploratione voti capituli conventualis in dilatione professionis solemnis	III-206	XIII-402

Numerus progress.	ANNUS 1905	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLÆSIASTICA
	Aug.			
717	21	Secretar. Status epist. <i>Communes</i> ad Vratislaviensem Archiepiscop. de ratione docendi catechismum	IV-245	XIV-262
718	22	S. C. Rit. in <i>Ordin. Minor. Capuccinor. Prov. Rheginensis</i> decret. <i>Hodiernus</i> de regularibus quoad obligationem recolendi festa Patronorum praecipuorum dioecesium	IV-69	XIII-402
719	23	S. C. Indulgent. rescript. <i>Frater</i> quo coronae franciscanae Septem Gaudiorum B. M. Virginis indulgentiis ditantur	—	XIII-415
720	23	S. C. Rit. in <i>Ordinis Fratrum Minorum</i> decret. <i>A Sacra</i> de tectione capitis in missa et in divinis Officiis celebrandis, salvis quibusdam contrariis consuetudinibus	III-185	XIII-403
721	23	S. C. Rit. in <i>Ordin. Praedicatorum</i> decret. <i>Quum</i> circa translationem festi SS. Rosarii in nonnullis dioecesibus	—	XIII-461
722	23	S. C. Rit. in <i>Assisien.</i> decret. <i>E regione</i> introductionis causae V. S. D. A. Pennacchi presbyteri saecularis	—	XIV-214
723	23	S. Offic. decret. <i>In Congregatione</i> circa facultatem sacerdotibus factam excipiendi in navi confessiones fidelium secum navigantium	V-45	XV-9
724	26	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Abellinen.</i> — <i>Dispensationis ab irregularitate</i>	III-173	XIII-370
725	26	S. C. Concil. (p. s. c.) in <i>Lincien.</i> — <i>Remotionis impedimenti sponsalium</i>	III-174	XIII-373
726	26	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Lugdunen.</i> — <i>Irregularitatis</i>	III-174	XIII-371
727	26	S. C. Concil. (in f.) in <i>Leodien.</i> — <i>Nullitatis matrimonii.</i>	III-175	XIII-373
728	26	S. C. Concil. (in f.) in <i>Panormitana</i> — <i>Nullitatis matrimonii</i>	III-177	XIII-376
729	26	S. C. Concil. (in f.) in <i>Versalien.</i> — <i>Nullitatis matrimonii</i>	III-179	XIII-377

Numerus progress.	ANNUS 1905	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
730	Aug. 26	S. C. Concil. (in f.) in <i>Feretrana - Traslacionis sedis paroecialis</i>	III-180	XIII-378
731	26	S. C. Concil. (in f.) in <i>Derthonen. - Dismembrationis bonorum</i>	III-183	XIII-370
732	26	S. C. Concil. (in f.) in <i>Acheruntina seu Ordinis Minorum S. Francisci. - Paroecialis</i>	III-183	XIII-370
733	26	S. C. Concil. (in f.) in <i>Policastren. - Concursus</i> (reservat.).	III-183	XIII-370
734	26	S. C. Concil. (in f.) in <i>Salutiarum. - Remotionis a paroecia</i> (extra ordinem). . .	III-183	XIII-370
735	30	S. C. Rit. in <i>Basilicae Vallis Pompeianae</i> decret. <i>Rev. P. Fr. Alanus</i> circa missam votivam SS. Rosarii infra octavam festorum B. M. V.	III-186	XIII-404
736	31	Secretar. Status epistola <i>All'anima</i> ad Comitatum dioecesanum Romanum occasione II anniversarii a Pontif. electione .	III-168	—
737	Sept. 1	S. C. EE. et RR. in <i>S. Christophori de Habana</i> declarat. <i>Petrus</i> circa designationem confessarii pro monasteriis monialium et sororum.	III-295	XIII-402
738	1	S. C. Indulgent. decret. <i>Joachimus</i> de aggregatione Archisodalitati SS. Cordis Jesu in Urbe erectae	—	XIII-414
739	4	Epistola <i>Qui apparando</i> ad Em. Vindobonensium Archiepiscopum occasione conventus catholicorum totius Austriae Vindobonae cogendum (II-161)	—	XIII-443
740	8	Epistola <i>Tertio</i> ad Abbat. Congreg. Benedict. Angliae ob tricentesimum annum ab eius fundatione gratulationes, privilegia ac indulgentiae (II-166)	V-311	XV-232
741	8	Epistola <i>Permoleste</i> ad Nicaraguens. Episcop. de persecutione a civili Gubernio Ecclesiae illata (II-164)	V-310	XV-319

Numerus progress.	ANNUS 1905	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLIESIASTICA
742	Sept. 9	S. C. Rit. in <i>Ordinis Minor. Capucinatorum in Gallia</i> rescriptum <i>Ferme</i> de religiosis inibi dispersis quoad festum titularem ecclesiarum conventus eiusque commemorationem in suffragiis.	IV-105	XIII-461
743	9	Secretar. Brev. <i>Templa</i> evectionis Cathedralis Maioricensis ad basilicae minoris dignitatem	V-13	XIV-365
744	12	Epistola <i>Auspicata</i> ad Em. Archiepiscopum Mechliniensem ob suppositionem primi lapidis novae aedificandae Leopoldianae Basilicae ad honor. SS. Cordis Jesu gratulationis ergo (II-170).	V-313	XI-319
745	13	S. C. Indulgent. in <i>Patavina</i> declaratio <i>Ad S. Cong.nem</i> de indulgentiis stationalibus ac plenar. et de ecclesia ad hoc visitanda .	IV-71	XIV-29
746	15	S. C. Indulgent. rescript. (a) <i>Teotonio</i> concessionis indulgent. jaculatoriam <i>Jesu mitis</i> ecc. recitantibus	—	XIII-414
747	18	Secretar. Brev. in <i>Ordinis Fr. Minorum</i> brev. <i>Dilectus</i> quo corona Septem Gaudiorum B. M. V. pluribus indulgentiis, ab omnibus lucrandis, ditatur.	V-171	XIII-366
748	18	Epistola <i>Nostram</i> ad Westmonasteriensium Archiep. de iuventutis institutione in scholis catholicis et de pastoralibus operibus (II-174).	V-421	XIII-442
749	24	Epistola <i>Magnopere</i> ad Peruvianae Republicae Ordinarios quoad episcopales conventus (II-172).	IV-31	XV-233
750	29	S. C. Indulgent. Rescript. (a) <i>Paulus</i> quo directoribus societatis <i>Les Dames de la Charité</i> datur facultas applicandi crucibus indulgentiam plenariam in articulo mortis.	III-219	XIII-443
751	Oct. 4	Epistola <i>Les graves</i> ad Em. Parisiensium Cardin. archiepiscopum, de gallica in Ecclesia persecutione et ad illam fortiter perferendam argumenta, ubi et publicae preces commendantur ad obtinendam pacem et prosperitatem Ecclesiae gallicanae . . .	III-240	XIII-368

Numerus progras.	ANNUS 1905	DICAETERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICA	ECCLÆSIastica
752	Oct. 29	Epistola <i>Illos</i> ad Australiae Ordinarios ob III celebratam Synodum gratulationis ergo	V-422	XV-275
753	31	Vicariatus Urbis decret. <i>Gli esami</i> seu normae peculiare pro concionatorum exa- minibus in Urbe.	IV-113	XIV-35
754	Nov. 1	Secretar Brev. <i>Opus</i> commendationis Pii Operis «a Praeservatione Fidei» illique indulgentias ac privilegia elargiens (II-178)	III-291	XIII-479
755	4	S. C. Rit. declarat. <i>A Sacra</i> an Vicarius capitularis possit concedere Episcopo ex- traneo usum throni ac baculi pastoralis .	III-301	XIII-491
756	8	S. C. Rit. in <i>Ordinis Cisterciensis</i> decretum <i>Ad maiorem</i> de quibusdam variationibus in calendario Ordinis	IV-412	XIV-392
757	10	S. C. Rit. in <i>Urgellen.</i> declarat. <i>Ramus</i> quoad praecedentiam Tertii Ordinis in pro- cessionibus.	III-301	XIII-491
758	15	S. C. E.E. et R.R. in <i>Ordinis Fratrum Prae-</i> <i>dicatorum</i> declaratio <i>Episcopus</i> quoad po- testatem Ordinarii circa durationem pulsus campanarum in ecclesiis regularium. . .	IV-94	XIV-63
759	18	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Platien.</i> - <i>Red-</i> <i>ditionis rationum.</i>	III-249	XIII-444
760	18	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Compostellana</i> - <i>Iubilationis.</i>	III-251	XIII-446
761	18	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Ravennaten.</i> - <i>Nominationis.</i>	III-252	XIII-447
762	18	S. C. Concil. (in f.) in <i>Sorana.</i> - <i>Nullitatis</i> <i>matrimonii.</i>	III-254	XIII-449
763	18	S. C. Concil. (in f.) in <i>Vacien.</i> - <i>Dispen-</i> <i>sationis matrimonii.</i>	III-255	XIII-450
764	18	S. C. Concil. (in f.) in <i>Derthonen.</i> - <i>Priva-</i> <i>tionis paroeeciae</i> (reserv.)	III-255	XIII-451
765	18	S. C. Concil. (in f.) in <i>Calaritana</i> - <i>Redin-</i> <i>tegrationis in officio.</i>	III-255	XIII-444
766	18	S. C. Concil. (in f.) <i>Presmilien.</i> - <i>Dispen-</i> <i>sationis matrimonii.</i>	III-254	XIII-444

Numerus progress.	ANNUS 1905	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	Nov.			
767	18	S. C. Concil. (in f.) in <i>Derthonen.</i> - <i>Pri- vationis paroecliae</i>	III-299	XIII-451
768	18	S. C. EE. et RR. in <i>Ord. Minor. Capucinar</i> rescript. <i>Infrascriptus</i> concessionis quoad aggregationem Tertiariorum I et II Ordini.	IV-175	XIV-20
769	22	S. C. Indulgent. rescript. (a) <i>Franciscus</i> concessionis indulgent. quamdam orat. in honorem SS.mi Cordis Iesu recitantibus .	III-309	XIII-492
770	24	S. C. Rit. declarat. <i>Quum</i> circa paramenta et pallam calicis in missa defunctorum. .	III-302	XIII-492
771	24	S. C. Rit. in <i>Boscoducen.</i> declarat. <i>Quum</i> circa celebrationem missae exsequialis trans- latam in die non impedita	III-303	XIII-492
772	29	S. C. Indulgent et Reliq. rescriptum <i>Mathias</i> quoad indulgentias Archiconfrater- nitatis a « Corde Jesu Eucharistico » . .	IV-195	XIV-220
773	29	Secretar. Status decret. <i>Beatissimus</i> quo Opus Parisiense « a Catechismis » S. Se- dis instructionibus consonum declaratur .	IV-245	XIV-262
	Dec.			
774	I	S. C. Indulgent et Reliq. rescript (a) <i>SSmus</i> cuidam orationi ad S. Iosephum pro sanctificatione festorum indulgentiam adnectens	IV-106	XIV-30
775	I	S. C. Rit. in <i>Ordinis Carmelitarum Anti- quae observantiae</i> declaratio <i>Rmus P. Pius</i> de benedictionibus ad matutinum et anti- phonis ad completorium in fest. S. Fami- liae, deque lectionibus in festis duplicibus minorib. I Class.	IV-137	XIV-21
776	I	S. C. Rit. in <i>Rhemen.</i> decret. <i>Sacra</i> de fe- stis in quibus exsequiae defunct. prohibentur.	IV-69	XIV-21
777	I	S. C. EE. et RR. in <i>Viennen.</i> circa exemp- tionem monaster. a jurisdictione Ordinarii.	—	XIV-444
778	3	Epistola <i>Poloniae</i> ad Ordinarios Poloniae Russiaco Imperio subiectos ut tributa modo civilia iura modeste ac diligenter, in tran- quillitate ordinis et unitate pacis, exsequantur	III-277	XIII-477
779	4	S. C. EE. et RR. in <i>Clarissarum</i> decret. <i>P. Silvestro</i> de novitiis admittendis ad profes- sionem solemnem votorum simplicium post novitiatum	IV-126	XIV-19

Numerus progr. 1905.	ANNUS 1905	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
780	Dec. 5	S. C. Rit. in <i>Lincien.</i> decret. <i>Inter</i> introductionis causae beatificationis et canonizationis V. S. D. I. Rudigier Episcopi Linciensis	—	XIV-393
781	5	Secretar. Brev. <i>In litteris</i> reformationis et adprobationis constitutionum « Archisodalitatis Doctrinae Christianae » (II-205).	IV-305	XIV-147
782	5	Constitutiones Ven. Archisodalitatis Doctrinae Christianae (II-206)	IV-305	XIV-147
783	6	S. C. Rit. in <i>Ordinis S. Benedicti</i> decret. <i>Ad humillimas</i> confirmationis cultus ab immemorabili praestiti B. Placido M. et Sigisberto Abbati	IV-230	XIV-22
784	9	Secretar. Brev. <i>Templa</i> quo cathedralis ecclesia Urgellensis ad dignitatem basilicae minoris evehitur	IV-405	XIV-276
785	13	S. C. Rit. in <i>Divinionen.</i> decret. <i>Praecelsa</i> (super dubio) beatificationis et canonizationis V. S. D. Margheritae a SS. Sacramento Ord. Carmelit. excalc.	—	XIV-22
786	13	S. C. Rit. in <i>Namurcen.</i> decret. (super dubio) <i>Anxiis</i> beatificat. et canonizationis V. S. D. Iuliae Billiard Fundatricis Congregationis « Sororum B. M. Virginis »	V-340	XIV-23
787	13	S. C. Rit. in <i>Tunquinen.</i> decret. <i>De catholica</i> (super dubio) beatificat. et canonizationis VV. SS. D. F. Gil. De Federich, M. A. Leziniana, H. Castaneda, V. Liem a Pace, H. Hermosilla, V. Berrio-Ochoa, P. Amato et L. Khang	—	XIV-25
788	13	S. C. Rit. in <i>Parisien.</i> seu <i>Bellovacen.</i> decret. (super dubio) <i>Martyrum</i> beatificat. et canonizat. VV. SS. D. Theresiae a S. Augustino et sociarum	—	XIV-25
789	15	S. C. Indic. decret. <i>Sacra</i> proscriptionis: Lizzocci, <i>Nuovi orizzonti filosofici.</i> - Maggioni, <i>Questioni delicate</i>	III-300	XII-493
790	15	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Bergomen.</i> - <i>Circa pia relicta fiduciaria</i> (reservat.)	IV-47	XIII-484

Numerus progr.,	ANNUS 1905	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
791	Dec. 16	S. C. Concil. (p.s.p.) in <i>Romana</i> . - <i>De Communione Eucharistica quotidiana</i> (reserv.).	IV-47	XIII-484
792	16	S. C. Concil. (in f.) in <i>Cartaginen.</i> - <i>Nullitatis matrimonii</i>	IV-47	XIII-484
793	16	S. C. Concil. (in f.) in <i>Mediolanen.</i> - <i>Matrimonii</i> (secret.).	IV-50	XIII-484
794	16	S. C. Concil. (in f.) in <i>Mexicana</i> - <i>Nullitatis matrimonii</i>	IV-50	XIII-484
795	16	S. C. Concil. (in f.) in <i>Romana</i> . - <i>Nullitatis matrimonii</i> (secret.).	IV-51	XIII-484
796	16	S. C. Concil. (in f.) in <i>Derthonen.</i> - <i>Disseminationis bonorum parochialium</i> . .	IV-51	XIII-484
797	16	S. C. Concilii (in f.) in <i>Melevitana</i> - <i>Pensionis</i>	IV-52	XIII-485
798	16	S. C. Concil. (in f.) in <i>Salisburgen.</i> - <i>Alienationis et iurisdictionis</i>	IV-53	XIII-484
799	18	Epistola <i>Universos</i> ad F. Vichehoff de quodam volumine Pontif. oblato (II-246).	IV-121	XIV-149
800	18	Motu Proprio <i>Summo sane</i> erectionis facultatis iuris canonici in Seminario Venetiarum cum potestate academicis gradus conferendi	IV-361	XIV-366
801	18	S. C. Propag. Fid. decret. <i>Decreto</i> erectionis Praefecturae Apostolicae Insularum Carolinarum	IV-266	XIV-64
802	20	S. C. Concil. decret. SACRA TRIDENTINA de quotidiana SS. Eucharistiae sumptione (II-250).	IV-57	XIV-61
803	20	Epistola <i>Dilectus</i> ad Abbates universi Ordinis Benedictini ut ad catholicum apostolatam apud gentes Brasilianas promovendum monachos concedant (II-248) . .	IV-121	XIV-6
804	22	S. C. Concil. decret. <i>Vetuit</i> quoad alumnos ex uno Seminario vel Institut. religioso dimissos in alterum Seminarium haud cooptandos (II-257).	II-106	VIX-62

Numerus progras.	ANNUS 1905	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
805	Dec. 22	S. C. Rit. in <i>Ordin. Minor. Prov. S. Leopoldi</i> declar. <i>Frater</i> de colore stolae in absolute generali Tertiariis impertienda .	—	XIV-64
806	28	S. C. Concistor. in <i>Mediolanen.</i> decret. <i>Cum</i> concessionis cappae magnae duobus parochis e civitate Mediolanensi	IV-444	XIV-442
807	30	Vicariatus Urb. decret. <i>La Santità</i> de ieiunii et abstinentiae diebus pro anno 1906 in Urbe.	IV-73	—
808	1906 Jan. 2	S. C. Negot. Extraordinar. in <i>Lojana</i> indultum <i>Iosephus</i> altaris privilegiati quotidiani	IV-72	—
809	3	Sacra Poenitentiaria in <i>Atrebaten.</i> declarat. <i>Episcopus</i> quod consiliarios ac Maiorem civitatis relate ad acquisitionem bonorum ecclesiasticorum in Gallia. . . .	V-69	XV-128
810	6	Epistola <i>Novum</i> ad Episcop. S. Galli, Athae- neum B. Alberti Magni, Friburgi, collaudans.	IV-291	XIV-98
811	6	Litterae Apostolicae <i>Romanas</i> erectionis trium novarum paroeciarum S. Francisci ad Ripam Maiorem, S. Theresiae ad Portam Salarum, S. Iosephi in via Nomentana in Urbe (III-1).	IV-289	XIV-97
812	8	S. C. Indulgent. et Relig. rescript (<i>a</i>) <i>Praesentis</i> concessionis indulgentiar. cuidam jaculatoriae precii in honorem B. M. Virginis «a Spe»	IV-106	XIV-31
813	10	S. C. Indulgent. et Reliq. in <i>Ordinis S. Benedicti</i> indultum <i>Hildebrandus</i> extendens ad universas eiusdem Ordinis moniales facultatem recipiendi quinquies in anno absolutionem generalem.	IV-194	XIV-31
814	10	Litterae Apostolicae <i>Helvetios</i> ad Vaticanam Helveticam cohortem expleto quarto saeculo a conditione sua (III-5) .	VII-6641	XVII-470
815	11	Epistola <i>Giudichiamo</i> ad Rupellensem Episcop. de quodam opere biblico nuperime edito	IV-86	XIV-99
816	12	S. C. Indulgent. et Reliq. <i>SSmus</i> de indulgentia cuidam orationi ad bonam mortem obtinendam adnexa	IV-107	XIV-31

Numerus progress.	ANNUS 1906	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
817	Ian. 12	Epistola <i>Humanitatem</i> ad Sereniss. Guilel- mum, Borussiae Regem ac Germaniae Im- peratorem, ob alterum oblatum sibi volumen de illustratione picturarum Sacrae Xistini auctore Ernesto Steinmann (III-7) . . .	VII-657	—
818	15	Secretar. Status epistola <i>Mi è grato</i> ad Presidem consilii dirigentis « Societatem italicam a servis redimendis »	IV-91	XIV-171
819	18	Bulla PROVIDA, qua matrimonia catholica in Germania decreto « <i>Tametsi</i> » subii- ciuntur; excipiuntur vero matrimonia mixta et protestantium (III-9)	IV-161	XIV-149
820	19	S. C. Rit. in <i>Ordinis Fr. Minor. Prov. Apuliae</i> decret. <i>Hodiernus</i> dubia varia li- turgica quoad collectas, missam conven- tualem, administrationem SS. Communionis et processiones	IV-137	XIV-104
821	19	S. C. Rit. in <i>Ord. Fratr. Minor. Prov. Apuliae</i> declarat. <i>Hodiernus</i> circa celebra- tionem nonnullorum festorum a Regularibus in Regno Neapolitano	IV-137	XIV-106
822	20	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Iserniensis</i> . - <i>Jubilationis</i>	IV-95	XIV-16
823	20	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Nuscanensis</i> . - <i>Con- gruae curatae</i> (reservat.).	IV-96	XIV-7
824	20	S. C. Concilii (p. s. p.) in <i>Parentinensis</i> . et <i>Polensis</i> . - <i>Distributionum</i>	IV-96	XIV-8
825	20	S. C. Concil. (in f.) in <i>Burdigalensis</i> . - <i>Di- spensationis matrimonii</i> (secret.).	IV-98	XIV-7
826	20	S. C. Concil. (in f.) in <i>Ariminensis</i> . - <i>Di- spensationis matrimonii</i> (secret.).	IV-98	XIV-7
827	20	S. C. Concil. (in f.) in <i>Minoricensis</i> . - <i>Di- spensationis matrimonii</i> (secret.).	IV-98	XIV-7
828	20	S. C. Concil. (in f.) in <i>Parmensis</i> . - <i>Curae animarum</i>	IV-98	XIV-7
829	20	S. C. Concil. (in f.) in <i>Papiensis</i> . - <i>Fu- nerum</i>	IV-99	XIV-335
830	20	S. C. Concl. (in f.) in <i>Acheruntina et Ordin. Minor. S. Francisci</i> - <i>Ius paro- chiale</i>	IV-102	XIV-10
831	20	S. C. Concilii (in f.) in <i>Laudensis</i> . - <i>Di- visionis quotae funerariae</i>	IV-102	XIV-12

Numerus progress.	ANNUS 1906	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
832	Ian. 20	S. C. EE. et RR. in <i>Ordinis S. Benedicti Congreg. Brasilianae</i> indult. <i>Abbatibus</i> extinctionis et unionis aliquarum abbatiarum	IV-257	XIV-170
833	21	Epistola <i>Nuntium</i> ad Limanum Archiepiscopum de conventu Cooperatorum Salesianorum Limae proxime habendo (III-13) .	VII-657	XVII-464
834	22	S. C. Rit. in <i>Ord. Minor. Capucinator.</i> rescript. <i>Procurator</i> de kalendarii, missalis ac martyrologii usu	IV-267	XIV-106
835	24	S. C. Indulgent. rescript. <i>Il Sacerdote</i> , concessionis indulgentiarum pro quibusdam piis exercitiis in honorem « Deiparae Opi-ferae » in ecclesiis Salesianorum	—	XIV-65
836	25	S. C. S. Offic. decret. <i>Vicarius</i> quoad cantum puellarum schismaticarum una cum catholicis in ecclesiasticis functionibus	V-174	XV-192
837	26	Secretar. Status epistola <i>Vaticana</i> ad Em. Archiepiscopum Coloniensem de vaticanae Kyrialis editionis authenticitate et usu	IV-171	XIV-172
838	26	Secretar. Brev. <i>Supremi</i> partitionis Archidioecesis Tyrensis et Sidonidensis (III-15)	VII-642	XVII-471
839	26	S. C. Rit. in <i>Ordinis S. Benedicti</i> indultum <i>Rmus D. Hildebrandus</i> quoad translationem festorum I et II classis.	IV-266	XIV-65
840	27	Epistola <i>Quem catholici</i> ad Em. Vindobonensium Archiepiscopum de « Piusverein » (III-18)	VII-693	XVIII-3
841	29	S. C. EE. et RR. in <i>Ordinis S. Benedicti</i> indultum <i>Praeses</i> quoad recitationem officii parvi B. M. V.	IV-224	XIV-209
842	31	S. C. Indulgent. et Reliq. rescriptum <i>Humblement</i> concedens indulgentiam recitantibus quandam iaculatoriam « Nostrae Dominae Liberatrici captivorum »	IV-108	XIV-108
843	31	Secretar. Brev. <i>Cum</i> adnexionis novarum indulgentiarum numismati S. Benedicti. .	—	XIV-412
844	Febr. 3	S. C. Indulgent. et Reliq. rescriptum (a) <i>Il Comitato</i> de indulgentiis cuidam orationi Sanctiss. Virgini Perdolenti adnexis .	IV-107	XIV-108

Numerus progress.	ANNUS 1906	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	Febr.			
845	3	S. C. Concil. in <i>Guadixen.</i> decret. <i>Episcopus</i> de canonico absente a sua residentia, sive ut ineat concursum, sive pro litterariis exercitiis, quoad distributiones . . .	V-145	XIV-487
846	5	Secretar. Status epistola <i>Il Santo Padre</i> ad rei catholicae in Italia Praesides de conventu Florentiae habendo	IV-172	XIV-172
847	6	Epistola <i>Novum</i> de Collegio B. Alberti Magni Friburgensi (Helvet.) (III-22) . .	IV-291	XIV-98
848	10	S. C. Negot. Extraordinar. indult. <i>Gian Giacomo</i> «Missionariis emigrationis» peculiare facultates concedens.	IV-109	XIV-173
849	10	S. C. Rit. decret. <i>Hodiernus</i> quoad administrationem SS. Communionis in oratoriis privatis	V-155	XV-23
850	11	Epistola Encyclica VEHEMENTER ad Eminentissimos Galliae Cardinales, Rmōs Episcopos ac populum gallicum de lege separationis Ecclesiae a civili Statu (III-24).	IV-I	XIV-53
851	14	S. C. Rit. declaratio <i>A nonnullis</i> de editione et approbatione librorum tantum liturgicum gregorianum continentium. . .	IV-70	XIV-64
852	14	S. C. Rit. decret. <i>Sanctissimo</i> quoad indulgentias lucrandas ab iis qui sine actuali confessione (ceteroquin ad eas lucrandas necessaria) quotidie Sacra reficiuntur Synaxi.	IV-148	XIV-107
853	16	S. C. Rit. in <i>Societ. Salesianae</i> declarat. <i>Quum</i> circa ritum in benedictionibus cum SS. Sacramento servandum.	IV-143	XIV-105
854	16	S. C. Rit. in <i>Wilnen.</i> declarat. <i>Hodiernus</i> circa missam votivam <i>Rorate</i> , expositionem pyxidis et reliquias in altaris sepulchro includendas	IV-142	XIV-106
855	17	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Wratislavien. et Aliarum.</i> - <i>Matrimonii</i> (reservat.) . . .	IV-128	XIV-60
856	17	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Romana et Aliarum</i> - <i>Dubium de alienatione</i> . . .	IV-128	XIV-60
857	17	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Bergomen.</i> - <i>Circa pia relictā fiduciaria</i> (secret.)	IV-129	XIV-60

Numerus progress.	ANNUS 1906	DICASTERIUM — POSITIO — INITIALIS — ARGUMENTUM	ACTA PONTIFICIA	ANALECTA ECCLESIASTICA
858	Febr. 17	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Orthonen.</i> — <i>Adiudicationis proventuum et summae.</i>	IV-129	XIV-155
859	17	S. C. Concil. (in f.) in <i>Parisien.</i> — <i>Dispensationis matrimonii</i> (secret.)	IV-132	XIV-60
860	17	S. S. Concil. in f.) in <i>Portugallien.</i> — <i>Dispensationis matrimonii</i> (secret.)	IV-132	XIV-60
861	17	S. C. Concil. (in f.) in <i>Mechlinien.</i> — <i>Dispensationis matrimonii</i> (secret.)	IV-133	XIV-60
862	17	S. C. Concil. (in f.) in <i>Mexicana</i> — <i>Nullitatis matrimonii.</i>	IV-133	XIV-60
863	17	S. C. Concil. (in f.) in <i>Rossanen.</i> — <i>Iurisdictionis paroeclialis.</i>	IV-133	XIV-60
864	17	S. C. Concil. (in f.) in <i>Mediolanen.</i> — <i>Delimitationis finium parochialium.</i>	IV-133	XIV-60
865	17	S. C. Concil. (in f.) in <i>Aquilana</i> — <i>Iuris nominandi.</i>	IV-133	XIV-157
866	17	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Sorana</i> — <i>Nullitatis matrimonii</i> (extra ordinem). . . .	IV-136	XIV-60
867	18	Epistola <i>Duplici</i> ad V. Groffier de libro oblato « <i>Héros trop oubliés de notre Epopée coloniale</i> » (III-40)	VII-658	XVII-465
868	20	S. C. Negotior. Extraordinar. in <i>Vicariatu Apostolico de Tarapacá</i> decret. <i>Ex parte</i> expunctionis de numero festorum de praecepto festi S. Iosephi Sponsi B. M. V.	IV-109	XIV-454
869	20	Epistola <i>Inter catholicos</i> ad Valentinorum Archiepiscop. de catholicorum officio quoad electiones politicas et administrativas in Hispania (III-42)	IV-163	XIV-98
870	20	Secretar. Brev. <i>Pias fidelium</i> erectionis Archisodalitatis « <i>Missae Reparatricis</i> » in civitate Argentinensi pro universa Germania.	IV-406	XIV-366
871	21	Allocutio <i>Gravissimum</i> in consistorio secreto habita de gravissima persecutione Ecclesiae Galliae in qua iterum reprobatur lex « <i>a Separatione</i> » dicta et libertas juraque Ecclesiae vindicantur (III-444). .	IV-8	XIV-58

Numerus progress.	ANNUS 1906	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	Febr.			
872	27	Epistola <i>Le siamo grati</i> ad Em. Mediolanensium Archiepiscop. quandam nuperriam publicationem de relationibus inter Statum et Ecclesiam deplorans (III-48) .	IV-90	XIV-57
873	28	S. C. Indulgent. rescript. (a) <i>Felix</i> elargitionis indulgentiarum cuidam orationi .	—	XIV-170
874	28	Epistola <i>La lettera</i> ad Augustiss. Alphonsum XIII Hispaniarum Regem de matrimonio ab eo ineundo gratulationes, auspicia ac consilia (III-50).	VII-659	XVII-466
875	29	Sermo <i>Pastorali</i> ad electos Galliae Episcopos, de Pastorum officiis plura disserens .	IV-86	XIV-100
	Mart.			
876	2	Epistola <i>Quum centum</i> ad Em. Baltimorensium Archiepiscop. de solemnibus centenariis cathedralis Baltimorensis (III-83) .	IV-241	XIV-233
877	2	S. R. Rit. in <i>Mantuana</i> decret. <i>Processuales</i> confirmationis cultus ab immemorabili praestiti V. S. D. Marco de Marco nibus O. S. Hieronymi Congreg. B. Petri de Pisis	IV-329	XIV-167
878	2	S. C. Rit. in <i>Congregationis Missionis</i> indultum <i>Augustinus</i> quoad missam de <i>Requie</i> in SS. Missionibus	V-455	XIV-246
879	2	S. C. Rit. in <i>Nuscana</i> decret. <i>Mons Maranus</i> confirmationis cultus ad immemorabili praestiti B. Ioanni Episcopo Montis Marani	IV-335	XIV-167
880	2	S. C. Rit. in <i>Veronen.</i> decret. <i>Veronae</i> introd. causae beatificat. et canonizzat. V. S. D. Gasparis Bertoni Congreg. « SS. Stigmat. D. N. I. C. » Fundatoris.	V-189	XIV-446
881	4	S. C. Rit. in <i>Namurcen.</i> decret. <i>Coelesti</i> (super dubio) beatificationis et canonizationis V. S. D. Juliae Billiard Institutricis Congregationis « Sororum B. M. Virginis »	—	XIV-211
882	6	Segretar. Brev. <i>Cum sicuti</i> quo « Operi a senibus derelictis » indulgentiae conceduntur	IV-92	—
883	6	S. C. Negot. Extraordinarior. indultum <i>Hieronymus</i> Missionariis Congregationis « Filiorum Immaculati Cordis B. M. V. » quaedam privilegia concedens . .	IV-150	—

Numerus progress.	ANNUS 1906	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	Mart.			
884	8	S. Poenitentiaria in <i>Atrebaten.</i> declarat. <i>Die nona</i> quoad consiliarios ac Maiorem civitatis pro acquisitione bonorum ecclesiasticorum in Gallia	V-70	XV-128
885	14	S. C. Indulgent. et Reliq. decret. <i>Superior</i> quo ad universos fideles pro conversione Neerlandiae orantes extenditur indulgentia olim Neerlandis tantum concessa. .	IV-195	XIV-170
886	14	S. C. Rit. declar. <i>Evulgato</i> super Motu proprio « Inter multiplices » de protonotariis apostolicis, die 21 Februar. 1905 evulgato	IV-146	XIV-166
887	14	S. C. Rit. decret. <i>Quum nonnulla</i> de clerico loco subdiaconi vel capellani in missa ministrante.	IV-145	XIV-166
888	14	S. C. Indulgent. decret. <i>Praesens</i> approbationis summarii indulgent. privilegiorum ac indultorum Archisodalitatis « Mariae SS. a Providentia » in Urbe	—	XV-259
889	14	Epistola <i>Quas</i> C. Lauchoroski Brzezic de oblato volumine (III-56).	VII-661	XVII-466
890	14	S. C. Rit. in <i>Ordinis Fratrum Minorum</i> decret. <i>Exercitium</i> approbationis officii proprii ac missae de Mysteriis Viae Dolorosae D. N. I. C. atque de Septem Gaudiis B. Mariae Virginis	IV-232	XIV-210
891	14	S. C. Indulgent. et Reliq. rescriptum <i>Episcopus</i> alias indulgentias concedens Societati ab « Aegrotis domi sublevandis » .	IV-271	XIV-261
892	17	S. C. Rit. in <i>Samogitien.</i> decret. <i>Hodiernus</i> de cantu responsorii « Libera me Domine » et absolutione post missas de die, exceptis duplicibus 1 ^{ae} classis	IV-233	XIV-210
893	19	Secretar. Brev. <i>Quod Ioannes</i> beatificat. V. S. D. Iuliae Billiard Congregationis « Sororum Nostrae Dominae Namurcensis » Fundatricis (III-61)	IV-212	XIV-194
894	19	Motu Proprio RELIGIOSORUM de regularibus omnibus, nemine excepto, quoad examen apud Ordinarios subeundum antequam ad majores ordines accedant. (III-68)	IV-164	XIV-150

Numerus progr.	ANNUS 1906	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	Mart.			
895	20	Secretar. Status indultum <i>Claudius</i> quo presbyteris capellanis necnon caeteris personis servitio addictis « Societatis Hispanicae pro Navigatione Transatlantica » peculiare facultates conceduntur.	IV-303	XIV-417
896	24	Secretar. Status epistola <i>Il Santo Padre</i> qua Moderatores rei catholicae in Italia laudantur conventusque Florentiae habitus approbatur.	IV-173	XIV-172
897	24	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Theatina-Iurium capellanorum confraternitatum</i> . . .	IV-176	XIV-101
898	24	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Aquilana - Cathedralitici et missae pro populo</i>	IV-181	XIV-161
899	24	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Annechien. - Super eleemosynis missarum</i>	IV-183	XIV-160
900	24	S. C. Concil. (in f.) in <i>Rupellen. - Nullitatis matrimonii</i> (secret.)	IV-185	XIV-101
901	24	S. C. Concil. (in f.) in <i>Parisien. - Dispensationis matrimonii</i> (secret.)	IV-185	XIV-101
902	24	S. C. Concil. (in f.) in <i>Lugdunen. - Dispensationis matrimonii</i>	IV-185	XIV-101
903	24	S. C. Concil. (in f.) in <i>S. Salvatoris in Brasilia - Dispensationis matrimonii</i> . . .	IV-187	XIV-283
904	24	S. C. Concil. in <i>Adrien. - Pensionis</i> (reservat.)	IV-189	XIV-101
905	24	S. C. Concil. (in f.) in <i>Meten. - Venditionis et redditionis rationum</i>	IV-189	XIV-287
906	24	S. C. Concil. (in f.) in <i>Albinganen. - Iurium parochialium</i>	IV-191	XIV-283
907	24	S. C. Concil. (in f.) in <i>Neocastren. - Dispensationis matrimonii</i> (extra ordinem) .	IV-193	XIV-101
908	24	S. C. Rit. in <i>Romana</i> decret. (super dubio) <i>Mulierem fortem</i> beatific. et canonizz. V. S. D. A. M. Taigi Tert. Ordin. SS. mae Trinit. Redempt. captiv.	V-276	XIV-168
909	27	Litterae Apostolicae (in forma brevis) <i>Quoniam</i> de S. Scripturae in Sacris Seminariis tradendae ratione (III-72) . . .	IV-122	XIV-150

Numerus progr.	ANNUS 1906	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
910	Mart. 31	S. C. S. Offic. epistola <i>Litteris</i> ad Em. Archiepiscop. Tolosanum (Hispan.) de presbyteris saecularibus sexagenariis quoad carnes feria II et III Maior. Hebd. edendas . .	IV-368	XIV-325
911	April. 2	S. C. Negotior. Extraordin. decret. <i>Quaesitum</i> de clericis sive saecul., sive regul. in Gallia quoad deputationem politicam. .	IV-196	XIV-173
912	2	S. C. Rit. in <i>Lincien.</i> declaratio <i>Venerabilis</i> quoad commutationem missae. . . .	IV-234	XIV-211
913	4	Secretar. Status Instructio <i>La Santità</i> pro regimine Universitatis Manilensis . .	V-428	XIV-418
914	5	Litterae Apostolicae <i>Tribus</i> quibus polonica Consociatio Mariavitarum reprobatur ac supprimitur (III-77)	IV-165	XIV-191
915	5	S. C. Indicis decret. <i>Sacra</i> proscriptionis: Viollet, <i>L'infailibilité du Pape et de Syllabus</i> . - Laberthonnière, <i>Essais de philosophie religieuse</i> . - Id. <i>Le Réalisme chrétien et l'Idéalisme grec</i> . - Fogazzaro, <i>Il Santo</i>	IV-149	XIV-171
916	6	S. C. Rit. in <i>Romana</i> seu <i>Barcinonen.</i> decret. <i>Medias</i> (super dubio) beatificationis et canonizat. V. S. D. Fr. Bonaventurae a Barcinone ex Ordin. Minor.	—	XIV-212
917	10	Epistola <i>Vigere</i> ad Em. Mediolanensem Archiepiscopum de Seminarii theologici erga Apostolicam Sedem obsequio (III-85).	IV-209	XIV-193
918	10	S. C. EE. et RR. decret. <i>Sanctissimus</i> approbationis constitutionum Sororum Oblatarum SS. Redemptoris in Hispania . .	—	XIV-481
919	15	Secretar. Brev. <i>Martyrum</i> beatificationis Martyrum Tunquinensium ut supra (III-87)	V-86	XIV-234
920	18	Epistola <i>Exeunte</i> ad Rectorem « S. Mariae de Anima » in Urbe quinto exeunte saeculo ab urbani Teutonum hospitii conditione .	IV-169	XIV-152
921	18	S. C. Indulgent. et Reliq. rescriptum (a) <i>Felix</i> quo recitantibus quandam precem ad SS. Trinitatem indulgentia conceditur.	IV-235	—
922	23	Epistola <i>Honori</i> ad I. Kleider et Iosephum Guiot Helvetici congressus Marialis praesides (III-97)	VII-695	XVIII-4

Numerus progress.	ANNUS 1906	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
923	April. 26	S. C. S. Offic. decret. <i>Cum huic</i> unicam formulam brevior. in administratione Sacr. Extremae Unctionis exhibens	IV-311	XIV-278
924	26	Epistola <i>Praestito</i> ad R. Franck praesidem Coetus « Scriptis catholicis per Bavariam edendis » (III-100)	IV-170	XIV-193
925	28	S. C. Rit. decret. <i>Extat</i> erectionis Ecclesiae B. M. Virginis Gratiarum (prope Goritiam) in basilicam minorem	IV-413	XIV-303
926	28	S. C. Propag. Fid. in <i>Ord. Praedicator. Amer. Septentr.</i> decret. <i>Sanctissimus</i> quoad celebrationem missae <i>De Requie</i>	—	XVIII-152
927	Mai 1	S. C. Consistorialis in <i>Belemen. de Para et Mariannen. in Brasiliiana Republica</i> , decret. <i>Sempiternam</i> evectionis ad Archiepiscopalem dignitatem (III-103).	V-93	XV-100
928	2	Epistola <i>Tuos</i> ad S. Aertnis e Congr. SS.mi Redempt. ob eius de theologia morali opus oblatum	IV-210	XIV-367
929	2	S. C. Rit. epistola <i>En reponse</i> ad Parisienses editores circa notularum formulam in editionibus cantus gregoriani	V-60	XV-23
930	6	S. C. Rit. in <i>Romana seu Barcinonen.</i> decret. <i>Divino</i> (de tuto) beatificat. et canonicizat. V. S. D. Bonaventurae a Barcinone.	—	XIV-213
931	7	Secretar. Brev. <i>Templa Dei</i> evectionis Sanctuarii Caravagiensis, dioecesis Cremonensis, ad dignitatem basilicae minoris . .	IV-246	XIV-236
932	7	S. C. EE. et RR. decret. <i>SSinus</i> approbat. ad sexennium constit. Instituti a S. Iuliana vulgo « Apostolines du Très Saint Sacrement »	V-96	XV-21
933	8	S. C. EE. et RR. in <i>Aurien.</i> indultum <i>Episcopus</i> quoad postulantes in probationis periodo intra monasterii claustra manentes absque ulla S. Sedis venia	V-97	XIV-481
934	8	S. Poenitentiaria in <i>Atrebaten.</i> declarat. quoad obligationem restitutionis ex illorum parte qui religiosorum bona in Gallia empturi sunt	V-73	XV-129

Numerus progress.	ANNUS 1906	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
935	Mai 9	S. C. Rit. in <i>Ordinis S. Benedicti</i> decret. In <i>Rhaetiae</i> insertionis in Martyrolog. Ordinis	IV-337	XIV-211
936	13	Secretar. Brev. <i>Nullo</i> quo sexdecim monialibus Ord. Carmelitar. Excalceatarum Compendii (<i>Compiègne</i>) martyrio decoratis, martyrum honores decernuntur (III-109) .	IV-247	XIV-317
937	14	Vicariat. Urbis decret. <i>Cum</i> proscriptionis in Urbe libri: <i>La question biblique au XX siècle</i> auct. H. Houtin	IV-274	XIV-262
938	15	S. C. Prop. Fid. Litterae encyclicae <i>Questa</i> circa capellanos castrenses in Anglia . .	V-229	XV-200
939	18	S. C. EE et RR. in <i>Posnanien-Pensionis</i> .	—	—
940	18	S. C. EE et RR. in <i>Matriten.-Exemptionis</i>	—	IV-67
941	19	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Nuscanæ</i> . - <i>Congruæ curatæ, seu ordinationis Capituli</i> .	IV-225	XIV-198
942	19	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Cervien</i> . - <i>Dispensationis ab irregularitate</i>	IV-225	XIV-199
943	19	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Fulginaten</i> . - <i>Subsidii quoad præbendas canonicales et Ecclesiam Cathedralem</i> (reserv.)	IV-225	XIV-199
944	19	S. C. Concil. (in f.) in <i>Rothomagen</i> . - <i>Dispensationis matrimonii</i> (secret.)	IV-225	XIV-199
945	19	S. C. Concil. (in f.) in <i>Vilnen</i> . - <i>Dispensationis matrimonii</i> (secret.)	IV-225	XIV-199
946	19	S. C. Concil. (in f.) in <i>Syracusana-Nullitatis matrimonii</i>	IV-225	XIV-199
947	19	S. C. Concil. (in f.) in <i>Aquinalen</i> . - <i>Privationis paroeciae</i> (reservata)	IV-227	XIV-199
948	19	S. C. Concil. (in f.) in <i>Potentina-Iurium</i> .	IV-227	XIV-200
949	19	S. C. Concil. (in f.) in <i>Piscien</i> . - <i>Inhibitionis celebrationis missae</i> (reserv.) . . .	IV-229	XIV-199
950	19	S. C. Concil. (in f.) in <i>Viterbien</i> . - <i>Adscriptionis seu adiudicationis</i>	IV-299	XIV-205
951	19	S. C. Concil. (in f.) in <i>Viennen</i> . - <i>Dispensationis matrimonii</i> (secret)	IV-230	XIV-199
952	21	Segretar. Brev. in <i>Ordinis Fr. Minor</i> . brev. <i>Salvator</i> beatificat. V. Bonaventurae a Barcinone (III-120).	IV-217	XIV-237

Numerus progress.	ANNUS 1906	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	Maii			
953	22	Epistola <i>Quotquot</i> ad Praesidem conventus generalis cooperatorum Sodalitatis Salesianae mox Mediolani habendi gratulationis adhortationisque causa (III-132)	IV-362	XIV-367
954	22	S. C. Indulgent. et Reliq. rescriptum (a.) <i>Praesentis</i> cuidam iaculatoriae ad « N. Dominam a Bonis Studiis » indulgentiam tribuens.	IV-272	XIV-220
955	23	S. C. Rit. in <i>Taurinen.</i> decret. <i>Inter</i> introductionis causae V. S. D. Iosephi Cafasso sacerdotis saecularis, Collegii Ecclesiastici Taurinensis moderatoris	V-345	XV-154
956	23	S. C. Rit. in <i>Nucerina Paganorum seu Compsana</i> decret. <i>Alphonsiana</i> introductionis causae V. S. D. Dominici Blasucci clerici studentis Congr. SS. RR.	V-343	XIV-343
957	24	Epistola <i>Tu quidem</i> ad I. M. L. Monsabr� O. P. de quodam libro Beatissimo Patri oblato (III-134)	VII-697	XVIII-5
958	25	S. C. Rit. in <i>Ordinis Minorum Capuccinorum</i> rescriptum <i>R. Fr. Franciscus</i> de privilegio missae votivae de Immaculata quoad caeteras Congregationes kalendario Ordinis Capucinatorum legitime utentes, ac officium parvum B. M. V. recitantes	IV-384	XIV-303
959	25	S. C. Rit. in <i>Bergomen.</i> declaratio <i>Rmus Dnus</i> quoad reliq. S. Crucis et Sanctorum, « Credo » et fundum coloratum albarum (A. A. S. I-506)	VII-469	XVII-282
960	26	Secretar. Status conventio <i>Le Saint-Siège</i> inter S. Sedem et Statum liberum Congensem	IV-402	XIV-452
961	26	S. C. Studior. declaratio <i>Il Padre Fr. Enrico</i> qua Collegium a D. Thoma Aquinate PP. Praedic. de Urbe « Pontificium » declaratur, gradusque acadedemici ab eodem collati omnibus gaudent canonicis effectibus	IV-344	XIV-261
962	26	Motu proprio <i>Sacrae Congregationi</i> de extinctione Sacrarum Congregationum super disciplina regulari ac de statu Ordinum Regularium, et de eius facultatum translatione (III-136)	IV-210	XIV-196

Numerus progress.	ANNUS 1906	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	Maii			
963	30	Secretar. Brev. <i>Cum sicuti</i> quo Archiconfraternitas belgica « Missae Reparatricis » indulgentiis ditatur	IV-407	XIV-434
964	30	Epistola <i>Ex provinciali</i> ad Ordinarios Haitianae provinciae, de conventu episcopali nuperrime habito (III-138)	VII-697	XVIII-5
965	31	S. C. Concil. epistola <i>Cum in formula</i> de dispensatione a residentia nonnullis parochis concessa	V-267	XV-199
966	31	Epistola <i>Quum tu</i> ad R. P. Lépicier Serv. Mar. ob oblata volumina gratulationis ergo.	---	XIV-239
	Iun.			
967	7	S. Poenitentiaria in <i>Atrebaten.</i> de bonorum ecclesiasticorum emptione	---	XV-129
968	8	Epistola <i>Illustria</i> ad P. U. Schachleiter O. S. B. Sodalitatis Bonifacianae Praesidem	IV-243	XIV-367
969	8	Epistola <i>Pergratus</i> ad Em. Mediolanensium Archiepisc. aliosque Longobardiae Ordin. de Concilio Prov. nuperrime habito. . . .	V-I	XIV-276
970	9	S. C. Indulgent. rescript. <i>Nicola</i> elargitionis indulgent. quandam orationem S. Familiae recitantibus	IV-339	XIV-349
971	13	S. C. Indulgent. et Reliq. in <i>Ordinis Fratr. Minor.</i> rescriptum <i>Frater</i> circa absolutionem et indulgentias in festis Viae Dolorosae D. N. I. C. et Septem Gaudiorum B. M. V.,	IV-386	XIV-405
972	13	S. C. Indulgent. et Reliq. in <i>Congregationis Missionis</i> rescriptum <i>Augustinus</i> quo eiusdem Sodalitatis sacerdotibus conceditur indultum quoad impositionem scapularis B. M. V. de Monte Carmelo	IV-386	XIV-350
973	13	S. C. Indulgent. et Reliq. in <i>Tertii Ordinis Saecularis S. Dominici</i> decretum <i>Quum</i> approbationis summarii indulg. privileg. ac indult. sodalibus concessorum . .	VI-46	XIV-407
974	13	S. C. Indulgent. et Reliq. in <i>Ordinis Fratr. Praedicatorum</i> indultum <i>Vicarius</i> quoad confraternitates iam erectas SS.mi Rosarii in civitate Quebecensi, non obstante fundatione in eadem civitate domus Fr. Praedicatorum	VI-467	XIV-405

Numerus progress.	ANNUS 1906	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
975	Iun. 16	S. C. Indulgent. et Reliq. indultum (a) <i>Cardinalis</i> quoad quasdam invocationes in honorem Sac. Cordis Iesu, SS. Sacramenti ac Iesus, Mariae et Iosephi nomina	IV-340	—
976	16	S. C. Indulgent. et Reliq. rescriptum (a) <i>Ioseph</i> de indulgentia concessa recitantibus quandam precem in honorem S. Ioachim.	IV-340	XIV-304
977	16	S. C. Indulgent. et Reliq. rescriptum <i>Ex audientia</i> quandam precem in honorem SS. Cordis Iesu recitantibus indulgentiis ditans	IV-341	XIV-451
978	25	Secretar. Brev. <i>Per similes</i> Archisodalitati « Missae Reparatricis » civitatis Argentinensis complurimas indulgentias largiens.	IV-409	XIV-368
979	27	S. C. Indulgent. et Reliq. rescript (a) <i>Il P. Giuseppe</i> quamdam iaculatoriam in honorem B. M. V. Perdolentis indulgentiis ditans	IV-342	XIV-304
980	27	Commissio Biblica decret. <i>Propositis</i> quoad authenticam ac integritatem Penta-teuchi	IV-273	XIV-305
981	27	S. C. Indulgent. et Reliq. in <i>Congregatione S. Sulpitii</i> declaratio <i>Xavier Hertzog</i> quoad indulgentiam plenariam cuidam invocationi in honorem SS.mi Cordis Iesu adnexam	IV-468	XIV-407
982	30	Epistola <i>Exacto</i> ad M. Zara de Societatis Paulianae studio in catholicis scriptis evulgendis gratulationis adhortationisque causa.	V-81	XIV-276
983	30	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Lincien.</i> - <i>Remotionis impediementi sponsalium</i>	IV-258	XIV-240
984	30	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Melevitana-Iuris deferendi stolam</i>	IV-259	XIV-240
985	30	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Hieracen.</i> - <i>Nominationis ad canonicatum</i>	IV-261	XIV-243
986	30	S. C. Concil. (in f.) in <i>Parisien.</i> - <i>Nul-litatis matrimonii</i>	IV-264	XIV-240
987	30	S. C. Concil. (in f.) in <i>Avenionen.</i> - <i>Dispensationis matrimonii</i> (secret.)	IV-264	XIV-240

Numerus progress.	ANNUS 1906	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
988	Juni 30	S. C. Concil. (in f.) in <i>Ripana</i> — <i>Dispensationis matrimonii</i>	IV-264	XIV-246
989	30	S. C. Concil. (in f.) in <i>Mediolanen.</i> — <i>Reintegrationis beneficii</i>	IV-264	XIV-247
990	30	S. C. Concil. (in f.) in <i>Feretrana</i> — <i>Translationis sedis paroecclesialis</i>	IV-264	XIV-298
991	30	S. C. Concil. (in f.) in <i>Pontiscurvi</i> — <i>Iuris funerandi</i>	IV-264	XIV-295
992	30	S. C. Concil. (in f.) in <i>Ianuen.</i> — <i>Iurium</i>	IV-264	XIV-293
993	30	S. C. Concil. (in f.) in <i>Miletan.</i> — <i>Matrimonii</i> (extra ordinem)	IV-264	XIV-240
994	Julii 1	S. C. Indulgent. et Reliq. decret. Urbis et Orbis <i>SSmus Dnus</i> quoad indulgentiam plenariam concessam iis qui festo <i>SSmae Trinitatis</i> aliquibus in Ecclesiis promissiones in baptismo emissas iterum nuncupant	IV-338	XIV-349
995	6	S. C. Indulgent. et Reliq. rescriptum (a) <i>Praesentis</i> quo quendam recitantes precem in honorem <i>SS.mi Sacramenti</i> indulgentiam lucratur	IV-343	XIV-304
996	6	S. C. Indulg. rescriptum (a) <i>L'Archevêque</i> quo cuidam iaculatoriae in honorem S. Cordis Iesu indulgentia elargitur	IV-342	XIV-304
997	10	Epistola <i>Vocaturum</i> ad Zamorensem Episcopum de agricolarum conventu proxime cogendo gratulationis adhortationisque ergo (III-140).	VII-698	XVIII-5
998	11	S. C. Rit. in <i>Piscien.</i> decret. <i>S. Rituum Congregatio</i> quoad vetera ac nova insignia concessa Praeposito ac canonicis insignis Collegiatae Ecclesiae loci « Montecarlo » dioecesis Pisciensis	IV-268	—
999	11	Secretar. Brev. <i>Dilectus</i> quo associationi precum Deiparae Perdolenti in Ecclesia S. Marcelli de Urbe existenti nova privilegia ac facultates conceduntur.	IV-366	XIV-368
1000	16	Motu proprio <i>Dei providentis</i> quoad religiosas Sodalitates, inconsulta Apostolica Sede, minime instituendas et ad rem normas (III-141)	IV-292	XIV-320

Numerus progress.	ANNUS 1906	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PONTIFICIA	ANALECTA ECCLESIASTICA
1001	Juli 16	S. C. E.E. et R.R. decret. <i>In approbandis</i> de exponendis in triennali renuntiatione a Moderatoribus Institutorum vota simplicia profitentium, et ad rem quaestiones (III-144).	IV-312	XIV-340
1002	17	Epistola <i>Conventus</i> ad Episcopum Namurcensem « Concilii permanentis Congressibus Eucharisticis » parandis Praesidem (III-156)	VII-699	XVIII-5
1003	18	Epistola <i>Il Nostro Predecessore</i> ad Potentissimum Menelik Negus Negesti, Ethiopiae Imperatorem (III-159).	—	XVIII-6
1004	21	S. C. Rit. in <i>Piscien.</i> declarat. <i>Postulato</i> de canonicis honorariis quoad usum insignium »	IV-327	XIV-392
1005	23	S. C. Prop. Fid. decret. <i>Praeclarissimi</i> laudis Instituti Sororum « Franciscalium Missionariarum »	V-59	XIV-417
1006	23	Epistola <i>A viro</i> ad Moderatorem Generalem Sodalitatis « Filiorum a S. Maria Immaculata » adprobationis ac laudationis propositi iterum edendi opera a Clar. I. Frassinetti iam edita (III-161).	VII-701	XVIII-6
1007	27	S. C. Rit. in <i>Ordinis Fratr. Minor. Prov. Seraphicae</i> indultum <i>Quo cultus</i> missam votivam S. Francisci in pervetusto Assisiensi sacello « a Rosi » nuncupato permittens	V-61	XIV-392
1008	28	Litterae Encyclicae PIENI L'ANIMO ad Italiae Episcopos de clero recte instituendo ac sollerter moderando (III-163).	IV-293	XIV-320
1009	28	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Ravennaten.</i> - <i>Nominationis caeremoniarum</i>	IV-371	XIV-326
1010	28	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Tiburtina</i> - <i>Erectionis fontis baptismalis</i>	IV-371	XIV-326
1011	28	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Nicosien.</i> - <i>Reductionis canonis</i>	IV-372	XIV-326
1012	28	S. C. Concil. (in f.) in <i>Parisien.</i> - <i>Nul- litate matrimonii</i>	IV-373	XIV-326
1013	28	S. C. Concil. (in f.) in <i>Varsavien.</i> - <i>Dispensationis matrimonii</i> (secret.)	IV-373	XIV-326

I. - Ante Constitut. *Sapienti consilio*

Numerus progr.	ANNUS 1906	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	Juli			
1014	28	S. C. Concil. (in f.) in <i>Imolen.</i> - <i>Nullitatis matrimonii.</i>	IV-373	XIV-329
1015	30	S. C. Concil. (in f.) in <i>Nanceyen.</i> - <i>Dispensationis matrimonii</i> (decret.), . . .	IV-374	XIV-326
1016	30	S. C. Concil. (in f.) in <i>Calatayeronen.</i> - <i>Redditionis rationis</i> (secret.),	IV-374	XIV-326
1017	30	S. C. Concil. (in f.) in <i>Neapolitana-Iurispatronatus.</i>	IV-374	XIV-332
1018	30	S. C. Concil. (in f.) in <i>Derthonen.</i> - <i>Finium parochialium.</i>	IV-376	XIV-333
1019	30	S. C. EE. et RR. in <i>Ordinis S. Benedicti</i> decret. <i>Romani</i> quoad usum cappae magnae a Praesulibus O. S. B. omnium Congregationum	IV-410	XIV-343
1020	30	Secretar Brev. <i>Neminem</i> quoad indulgentiam toties quoties lucrandam a visitantibus Ecclesias Congregationis SS. Sacramenti in festo Corporis Christi.	VI-218	—
1021	31	S. C. Indulgent. et Reliq. in <i>Ordinis Fratrum Praedicatorum</i> decret. (a) <i>Fr. Hyacinthus</i> quoad indulgentiam iam ab Innocentio VIII deferentibus Rosarium concessam	IV-469	XIV-369
1022	31	S. C. Indulgent. et Reliq. in <i>Ordinis Praedicatorum</i> indultum <i>Fr. Hyacinthus</i> quoad facultatem subdelegandi sacerdotes ad cooptandos fideles in Societatem SS. Rosarii	V-115	XIV-369
1023	31	S. C. Consistorialis decret. <i>Quum sub initium</i> quo pars oppidi ad dioecesim Viglevanensem pertinentis dioecesi Papiensi coniungitur (III-174)	VII-727	—
	Aug.			
1024	3	S. C. EE. et RR. in <i>Massilien.</i> - <i>Exemptionis</i>	V-322	XV-69
1025	5	Epistola <i>Propositum</i> quoad subiectionem decanatus et Collegiatae S. Michaelis in Foro adnexique Seminarii Archiepiscopo Lucano (II-79)	—	XIV-370
1026	8	S. C. Rit. in <i>Aversana</i> decret. <i>Hodiernus</i> quoad locum quo laici catholici aliquo tantum signo exornati in processionibus incedere debent	IV-385	XIV-392

Numerus progress.	ANNUS 1906	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
1027	Aug. 8	S. C. Indulgent. et Reliq. in <i>Ordinis Frat. Minor. Prov. Aquitaniae</i> decret. <i>Raphael</i> quoad tertiarios ad saeculum per dispensationem redeuntes	IV-414	XIV-413
1028	8	S. C. Indulgent. et Reliq. decret. <i>Per decretum</i> de quibusdam dubiis quoad indulgentias Tertiariis concessas	IV-415	XIV-409
1029	8	S. C. Indulgent. et Reliq. rescriptum <i>II Convincimento</i> quoad indulgentias proprias exercitio mensis SS. Cordi Iesu dicati . .	IV-388	XIV-407
1030	8	S. C. Indulgent. et Reliq. in <i>Ordinis S. Benedicti.</i> decret. <i>Procurator</i> de indulgentia « portiunculae » numismati S. Benedicti haud adnexa	IV-414	XIV-413
1031	8	S. C. Rit. in <i>Neapolitana</i> declarat. <i>Reverendissimus</i> circa pulsationem organi ecc. in missa solemn.	V-61	XV-73
1032	8	Epistola Encyclica GRAVISSIMO ad Ordinarios Galliae quoad diram Ecclesiae persecutionem, improbationem adassociationum cultualium ac separationis Ecclesiae a Statu (III-181)	IV-300	XIV-371
1033	10	Secretar. Brev. <i>Romanorum Pontificum</i> quoad Sodalitatem « Sacerdotalis Eucharistici Foederis »	IV-442	XIV-372
1034	10	S. C. Propag. Fid. decret. <i>In generalibus</i> novae denominationis Vicariat. Apostol. Zanguebariae meridionalis	V-113	XIV-416
1035	10	S. C. Indulgent. et Reliq. rescriptum (<i>a</i>) <i>Praesentis</i> quoad quamdam praxim a fidelibus SS. Sacramentum comitantibus peragendam	IV-389	XIV-415
1036	11	Epistola <i>Legimus</i> ad Praesidem conventus catholicorum in Germania Essendi habendi (III-177)	IV-363	XIV-370
1037	13	Epistola <i>Quod te ac fideles</i> ad Archiepiscopum Gnesnen. et Posnanien. de missa stipe gratias agens ac de sollerti dioecesis regimine gratulans	IV-365	XIV-373

Numerus progress.	ANNUS 1906	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
1038	Aug. 15	Commissionis Pontif. pro praeservatione Fidei Normae pro instructione ac institutione religiosa inventutis masculini sexus in oratoriis, congregationibus festivis ac recreatoriis de Urbe adunatae. . . .	—	XV-35
1039	17	Vicariatus Urbis epistola <i>Il sottoscritto</i> ad Superiorissas Institutorum Religiosorum in Urbe quibus peropportuna ad rectius earum domus in Urbe regendas normae traduntur	IV-417	XIV-418
1040	18	S. C. Concil. (in f.) in <i>Brixien. Bononien - Dispensationis matrimonii</i> (secret.)	IV-328	XIV-375
1041	18	S. C. Concil. (in f.) in <i>Colonien. - Dispensationis matrimonii</i> (secret.)	IV-328	XIV-375
1042	18	S. C. Concil. (in f.) in <i>Magno-Varadinen. - Dispensationis matrimonii</i>	IV-328	XIV-375
1043	18	S. C. Concil. (in f.) in <i>Nullius Sublacen. - Nullitatis matrimonii</i>	IV-328	XIV-375
1044	18	S. C. Concil. (in f.) in <i>Parisien. - Nullitatis matrimonii</i>	IV-328	XIV-375
1045	18	S. C. Concil. (in f.) in <i>Rottemburgen. - Dispensationis matrimonii</i>	IV-328	XIV-375
1046	18	S. C. Concil. (in f.) in <i>Viennen. - Dispensationis matrimonii</i> (secret.)	IV-328	XIV-375
1047	20	Epistola <i>Episcopum</i> ad Trevirenses Ordinarium ob vigesimum quintum sui episcopatus annum (III-186)	VII-702	XVIII-7
1048	22	S. C. Indulgent. et Reliq. decretum Urbis et Orbis <i>Quo perennis</i> quoad formulam consecrationis SS. Cordi Iesu quotannis in eius festo recitandam	IV-416	XIV-451
1049	22	S. C. Indulgent. et Reliq. in <i>Ordinis Fratr. Minor.</i> rescriptum <i>Frater Bonaventura</i> quo novae indulgentiae ac privilegia Fratribus Minoribus elargiuntur	V-202	XIV-413
1050	22	S. C. Rit. in <i>Romana seu Ianuen.</i> decret. <i>Religiosas</i> introductionis causae beatificat. et canonizat. V. S. D. Paulae Frassinetti Fundatricis « Pii Instituti a S. Dorotea » nuncupati	VI-14	XV-24

Numerus progress.	ANNUS 1906	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
1051	Aug. 22	S. C. Rit. in <i>Veneten.</i> decret. <i>Provido</i> introductionis causae beatificat. et canonizat. V. S. D. Catharinae de Francheville Fundatricis « Congregationis Filiarum Mariae Virginis a recessu Venetensi ».	VI-63	XV-116
1052	23	S. C. S. Offic. declarat. <i>Ordinarius</i> circa sanationem matrimonii in radice	V-91	XV-8
1053	25	Epistola <i>Egregia</i> ad I. Marshall-Lang Praefectum et Vice-Cancellarium Universitatis Studiorum Aberdonensis (III-188) .	VII-703	XVIII-7
1054	30	Secretar. Brev. <i>De more</i> de canonicorum Cathedralis Maioricensis insignibus. . .	V-13	XIV-373
1055	Sept. 7	S. C. S. Offic. decret. <i>Frequentes</i> de ieiunii et abstinentiae legibus in Italiam (III-190).	IV-369	XIV-374
1056	7	Epistola <i>Vestrum</i> ad Em. Cardinales et Ordinarios omnes Regni Borussici, de Fuldensi conventu nuperrime habito (III-194)	VII-704	XVIII-7
1057	8	S. C. Consistorialis in <i>Angelorum in Mexicana Republica</i> decret. <i>Deiparam</i> erectionis Collegiatae.	V-137	XV-190
1058	10	S. C. Prop. Fid. decret. <i>De animarum</i> quo Vicariatus apostolici fines apud Gallas determinantur	V-114	XIV-416
1059	11	S. C. Negot. Extraordinar. decret. <i>SS.mus Dominus Noster</i> quo Curiae Arch. Colonien. datur facultas cognoscendi in II instantia causas jam iudicatas in I instantia in Curia Hildesiensi	IV-390	XIV-418
1060	12	S. C. Indulgent. in <i>Ordinis Fratr. Minor.</i> indultum <i>Procurator generalis</i> quoad indulgentiam recitantibus coronam septem Gaudiorum B. M. V. in eodem die festo concessam	V-204	XIV-415
1061	15	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Bergomen.</i> - <i>Iurisdictionis paroecialis</i>	IV-377	XIV-376
1062	15	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Romana et Aliarum-Excardinationis et S. Ordinationis</i>	IV-378	XIV-380
1063	15	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Romana et Aliarum - Dubiorum circa Sacram Communionem</i>	IV-381	XIV-383

Numerus progress.	ANNUS 1906	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	Sept.			
1064	15	S. C. Concil. (in f.) in <i>Namurcen.</i> - <i>Nul- litalis seu dispensationis matrimoni</i> (secret).	IV-383	XIV-375
1065	15	S. C. Concil. (in f.) in <i>Parisien. Lausanen. Geneven.</i> - <i>Dispensationis matrimoni</i> . . .	IV-383	XIV-375
1066	15	S. C. Concil. (in f.) in <i>Parisien.</i> - <i>Di- spensationis matrimoni</i>	IV-383	XIV-375
1067	15	S. C. Concil. (in f.) in <i>Varsavien.</i> - <i>Mohi- lovien.</i> - <i>Dispensationis matrimoni</i> (secret.)	IV-383	XIV-375
1068	15	S. C. Concil. (in f.) in <i>Acheruntina et Ordinis Minorum S. Francisci-Paroecialis</i>	IV-383	XIV-386
1069	15	S. C. Concil. (in f.) in <i>Clavaren.</i> - <i>Adju- dicationis reddituum</i> (reservata)	IV-384	XIV-375
1070	15	S. C. Concil. (in f.) in <i>Larinen.</i> - <i>Priva- tionis paroeciae</i> (reservata)	IV-384	XIV-375
1071	17	S. Poenitentiaria in <i>Suessionen.</i> decret. <i>Episcopus</i> quoad censuras canonicas incur- sas ab his qui venditioni bonorum religio- sorum in Gallia operam dant	V-74	XV-130
1072	17	Epistola <i>Provinciale</i> ad Em. Mediolanen- sium Archiepiscop. coeterosque Longobar- diae Ordinarios ob Concilium provinciale celebratum.	V-1	XIV-373
1073	19	Epistola <i>Nous avons</i> ad praesides adsocia- tionis « Ad adulescentulas tutandas » lau- dationis adhortationis causa (III-202) .	VII-705	XVIII-8
	Oct.			
1074	I	S. C. Consistorialis decret. <i>Inter Insu- las</i> quo insulae Marianae a Caebvuana dioe- cesi separantur, iurisdictionique S. Congre- gationis de Prop. Fid. subjiuntur (III-204).	VII-729	XVIII-13
1075	14	S. C. Indulgent. decret. <i>Sanctissimus</i> quoad rosarii recitationem ex parte soda- lium Soc. SS. Rosarii singulas decades se- parando.	—	XV-259
1076	19	Epistola <i>Mi torna</i> ad Ripatransonen. Or- dinarium de D. A. Cellini in biblicis studiis optime merito	IX-404	XV-34
1077	30	Epistola <i>Quod feliciter</i> ad Coloniensium Archiepiscopum de conventu catholico Es- sendiae feliciter habito (III-213)	IV-401	XIV-435

Numerus progr.	ANNUS 1906	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	Nov.			
1078	2	S. C. Indulgent. et Reliq. indultum (a) <i>Giovanni Vincenzo</i> quoad facultatem benedicendi et indulgentiandi coronas Viae Crucis	VI-239	XVI-242
1079	3	Secretar. Status epistola <i>Al riverente</i> ad Praesidem XV conventus internationalis pro pace instauranda Mediolani habiti. .	V-43	XIV-453
1080	6	S. C. Indulgent rescript. (a) <i>Il Sacerdote</i> <i>Augusto</i> jaculatorias ad SS. Cor. Jesu in- dulgentias largiens	IV-417	XIV-452
1081	7	Vicariatus Urbis decret. <i>Quam provide</i> adprobationis legum « Ven. Archisodalitatis Doctrinae Christianae »	V-37	XIV-491
1082	9	Secretar. Status epistola <i>Absolutis</i> ad Ordinarios Foederatarum Americae Sep- tentrionalis civitatum, de constructis aedibus pro Delegato Apostolico (III-215) . . .	V-121	XV-6
1083	10	Epistola <i>Le condizioni dolorose</i> ad Em. Urbis Vicarium de collecta « pro inimicis » in missae celebratione in Urbe addenda . .	IV-402	XIV-435
1084	10	S. C. Rit. in <i>Ordinis Fratr. Minor. Prov.</i> <i>Germ. Infer.</i> declaratio <i>R. P. Vitalis</i> quoad missam de <i>Requie</i> ac de Immaculata Conceptione, recitationem symboli ac ora- tionem in missa	IV-456	XIV-488
1085	10	S. C. Rit. in <i>Ratisbonen. seu Congrega-</i> <i>tionis SS. Redemptoris Prov. Bavaricae</i> de- claratio <i>R. P. Mathias Prechtl</i> de dubiis circa consecrationem ac titulum altarium.	IV-455	XIV-490
1086	10	S. C. Rit. in <i>Secovien.</i> decret. <i>R. mus D. nus</i> <i>Leopoldus</i> circa nova oratoria in domibus extra monasteria vel in ipsis monasteriis.	IV-453	XIV-488
1087	10	Vicariat. Urbis Decret. <i>Dovrà</i> circa jeiu- nium ac abstinentiam in Urbe servanda .	—	XIV-453
1088	11	S. C. Consistorialis in <i>Yucaten. seu</i> <i>Emeriten. in Mexicana Republica</i> decret. <i>Quum rei sacrae</i> evectionis ad titulum et dignitatem Archiepiscopalem	V-175	XV-189
1089	12	Epistola <i>Litterae</i> ad Moderatorem Conso- ciationis Sulpitanae qua de ipsius erga S. Sedem fidelitate gratiae aguntur (III- 217)	VII-706	XVIII-8

Numerus progr.	ANNUS 1906	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	Nov.			
1090	14	S. C. Indulgent et Reliq. decret. <i>Ho- diernus</i> de indulgentia plenaria quotidiana concessa Basilicae S. Mariae Angelorum de Portiuncula quoad defunctos	V-63	XV-31
1091	14	S. C. Indulgent et Reliq. decret. <i>II P. Fr. Marco</i> quo quoddam recitantibus can- ticum in honorem B. M. Virginis indulgen- tia conceditur.	IV-472	XIV-490
1092	16	C. S. Rit. in <i>Eremitarum Camaldulensium Congregationis Montis Coronae</i> declaratio- nes <i>Expelenti</i> circa ministrum ad altare ac administrationem SS. Eucharistiae in- firmis.	IV-458	XIV-489
1093	17	S. C. Indulgent. rescript. <i>II P. Elden</i> concessionis indulgentiarum duabus for- mulis consecrationis sodalium Congrega- tionum Marianarum a S. Ioanne Berchmans et S. Francisco Salesio compositis	V-162	XV-81
1094	19	Secretar. Brev. <i>In sublimi</i> quo Ecclesia « B. M. Virginis Gratiarum de Monte Sancto » prope Goritiam ad basilicae minoris digni- tatem evehitur	V-44	XV-6
1095	19	S. C. Concil. in <i>Legionen.</i> declarat. <i>Joannes</i> quoad fidei professionem ex parte cano- nicorum et parochorum, infra duos menses a die adeptae possessionis	V-347	XV-321
1096	22	Epistola <i>De vita</i> ad A. Legoux pro binis voluminibus oblatis de V. M. M. Postel .	V-2	XIV-435
1097	23	S. C. Rit. in <i>De Chiapas</i> declaratio <i>Reve- rendissimus</i> circa ritus servandos ab Epi- scopo missae adsistente et populum extra missam benedicente	V-62	XV-73
1098	23	S. C. Rit. decret. <i>In sequentium</i> circa XI dubia liturgica	IV-459	XIV-488
1099	23	Rescript. (a) Ministro Generali Ordin. Praedicator. concessionis indulgentiarum quatuor orationibus	—	XV-341
1100	24	Litterae Apostolicae <i>Afflictum</i> ad Bo- liviae Ordinarios de hostilibus Gubernii Bo- liviani in religionem conatibus.	V-3	XV-53

Numerus progress.	ANNUS 1906	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PONTIFICIA	ANALECTA ECCLESIASTICA
	Nov.			
II01	24	S. C. Concil. decret. <i>Decreto</i> de excardinatione et sacra ordinatione (III-219) . . .	V-14	XIV-485
II02	24	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Bisinianen.</i> - <i>Dispensationis ab irregularitate.</i>	IV-445	XIV-436
II03	24	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Santanderien.</i> - <i>De promolore fiscali in iudiciis summariis.</i>	IV-447	XIV-437
II04	24	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Mazarien.</i> - <i>Adjudicationis reddituum</i> (reserv.)	IV-450	XIV-436
II05	24	S. C. Concil. (in f.) in <i>Parisien.</i> - <i>Nul- litas matrimonii</i> (non propos.)	IV-450	XIV-436
II06	24	S. C. Concil. (in f.) in <i>Vintimilien.</i> - <i>Dis- pensationis matrimonii.</i>	IV-450	XIV-440
II07	24	S. C. Concil. (in f.) in <i>Parisien.</i> - <i>Di- spensationis matrimonii</i> (secret.)	IV-451	XIV-436
II08	24	S. C. Concil. (in f.) in <i>Piscien.</i> - <i>Dispen- sationis matrimonii.</i>	IV-451	XIV-440
II09	24	S. C. Concil. (in f.) in <i>Aretina</i> - <i>Jurispat- ronatus</i> (reserv.)	IV-451	XIV-436
II10	24	S. C. Concil. (in f.) in <i>Romana.</i> - <i>De- volutionis legati</i> (reserv.)	IV-451	XIV-436
II11	24	S. C. Concil. (inf.) in <i>Nolana.</i> - <i>Concursus</i> (reserv.)	IV-451	XIV-436
II12	26	Epistola <i>Magnam</i> ad Vindobonensium Archiepiscopum de episcopali conventu nu- perrime habito (III-223)	VII-706	XVIII-8
II13	26	S. C. Indulgent et Reliq. rescrip- tum (a) Urbis et Orbis <i>Il Sac. Domenico</i> quo quaedam indulgentiae concessae fide- libus Arch. Neapolitanae ad universum or- bem extenduntur.	IV-471	XV-32
II14	26	S. C. Indulgent. et Reliq. rescriptum (a) <i>Nicola Giuseppe</i> quo quaedam oratio in honorem S. Josephi indulgentia ditatur	IV-471	XV-31
II15	26	S. C. EE. et RR. in <i>Placentina</i> (Hispan.) decret. <i>Gubernator</i> quoad munia capella- norum et confessoriorum in Monasteriis	VII-181	—
II16	27	S. C. EE. et RR. in <i>Ordin. Praedical.</i> rescript. <i>Il Provinciale</i> de electione confes- sarii monialium	—	XVIII-152

Numerus progress.	ANNUS	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
	1906		PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
II17	Nov.	S. C. Indulgent. et Reliq. decret. <i>Le Frère</i> quo quaedam oratio in honorem S. Joannis Baptistae de la Salle indulgentiis datur	IV-473	XV-31
	28			
II18	29	Litterae Apostolicae <i>Susceptum</i> extinctionis paroeciarum S. M. Magdalenae et S. Mariae Monticellianae; institutionis paroeciarum S. Petri et Marcellini, S. Marci, Angelorum et S. Crucis in aedibus Sessorianis; et translationis S. Celsi et Iuliani ad S. Ioannem Florentinor., S. Angeli in Foro Piscario ad S. Laurent. in Lucina in Urbe (III-208).	V-314	XV-434
II19	30	S. C. Propag. Fide decret. <i>Quo clarius</i> de modo se habendi a « Missionariis SS. Cordis Iesu et Mariae et Adorationis Perpetuae SS. Sacramenti » in missionibus. .	VI-192	XV-487
II20	Dec.	S. C. Rit. in <i>Neapolitana</i> decret. (super dubio) <i>Perillustris</i> beatific. et canonizzat. V. S. D. I. Mariae Sarnelli C. SS. Redemptoris	VI-16	XV-23
	I			
II21	5	S. C. S. Offic. decret. <i>Mariavitarum</i> quo haec secta iterum reprobatum atque eius duces excommunicati vitandi declarantur (III-275)	V-47	XV-10
II22	5	S. C. Indulgentiar. rescript. <i>Il P. Pietro</i> concessionis indulgentiarum quandam precem in favorem surdo-mutorum recitantibus	V-163	XV-81
II23	6	S. C. S. Offic. decret. <i>In Congregatione</i> quoad dispensationem ab irregularitate ex defectu natalium ob haeresim parentum. .	V-46	XV-9
II24	6	Allocutio consistorialis <i>Nobis cum animo</i> habita in consistorio secreto, ubi de miranda Episcoporum inter se et cum Apostolica Sede concordia gratias Deo agit, et ut idem in christiano populo sit auspicatur (III-227)	IV-433	XIV-480
II25	7	S. C. Concil. decret. <i>Post editum</i> de SS. Communionem infirmis non ieiunis danda (III-290)	V-16	XIV-486
II26	7	S. C. EE. et RR. in <i>Mazarien. et Civitatis Plebis</i> declarat. <i>Episcopus</i> quoad monasteriorum ac puellarum confessarios . . .	V-97	XV-70

Numerus progress.	ANNUS 1906	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	Dec.			
1127	12	S. C. Indicis. decret. <i>Sacra proscriptionis</i> : Lefranc, <i>Les conflits de la science et de la Bible</i> , Paris, 1906 - Pey-Odeix, <i>El Jesuitismo y sus abusos</i> , Barcelona s. a. - Id. <i>Crisis de la Compañia de Jesus</i> . Ibid. - Houtin, <i>La question Biblique au XX Siècle</i> , Paris, 1906	IV-452	XIV-491
1128	12	S. C. Rit. in <i>Beneventana seu Ianuen.</i> decret. <i>Inter multiplices</i> introductionis causae beatif. et canonizzat. V. S! D. A. Solari e S. I.	VI-18	XV-201
1129	13	S. C. S. Offic. decret. <i>In Congregatione</i> dubium super observantia festorum in locis Missionum	V-47	XV-9
1130	13	S. C. S. Offic. decret. <i>In Congregazione</i> quoad sacerdotes navigantes et fidelium confessiones secum vel non iter agentium.	V-46	
1131	15	S. C. Indulg. et Reliq. indultum <i>Episcopus</i> pro dioecesi Argentinensi peragendi caere- moniam consecrationis SS. Cordi Iesu vel ipso die festo, vel Dominica sequenti . .	V-205	—
1132	18	S. C. Rit. decret. <i>Desideratus</i> quoad recita- tionem Officii parvi B. M. V. in lingua vulgari	V-116	XV-126
1133	18	S. C. Rit. decret. <i>Acres</i> de usu linguae sla- vonicae in sacra liturgia (III-236) . . .	V-26	XV-22
1134	19	S. C. Indulg. et Reliq. rescriptum (a) <i>Praesentis</i> quo quaedam oratio ad B. M. V. indulgentia ditatur	IV-475	XIV-491
1135	22	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Montisalti-Oneris</i> quoad <i>canonicum poenitentiarium</i>	V-17	XIV-482
1136	22	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Treien-Mediae</i> <i>annatae</i>	V-20	XIV-484
1137	22	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Ruben.</i> - <i>Nomina-</i> <i>tionis</i>	V-21	XIV-482
1138	22	S. C. Concil. (in f.) in <i>Neapolitana</i> - <i>Flo-</i> <i>rentina</i> - <i>Nullitatis matrimonii</i> (secret.) .	V-21	XIV-482
1139	22	S. C. Concil. (in f.) in <i>Parisien.</i> - <i>Dispen-</i> <i>sationis matrimonii</i> (secret.).	V-21	XIV-482
1140	22	S. C. Concil. (in f.) in <i>Suessionen.</i> - <i>Di-</i> <i>spensationis matrimonii</i> -	V-22	XIV-482

Numerus progress.	ANNUS	DIOECESIM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
	1906		PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	Dec.			
II41	22	S. C. Concil. (in f.) in <i>Mediolanen.</i> - <i>De- limitationis finium parochialium</i>	V-23	XIV-482
II42	22	S. C. Concil. (in f.) in <i>Larinen.</i> - <i>Priva- tionis paroeciae</i> (reserv.)	V-25	XIV-482
II43	22	S. C. Concil. (in f.) in <i>Compostellana</i> - <i>Pro- tulati circa simoniam in beneficiis</i>	V-25	XV-142
II44	22	S. C. Concil. (in f.) in <i>Turonen.</i> - <i>Solutionis</i> (reserv.)	V-25	XIV-482
	1907			
	Jan.			
II45	4	Epistola <i>Litteras</i> ad Urbinatensem Epi- scopum ob maius excitatum Seminarium gratulationis ergo	V-85	XV-54
II46	6	Litterae Encyclicae UNE FOIS ad Ordina- rios ac populum Galliae de dira perse- cutione Ecclesiae, quibus sacrosancta iusti- tiae, libertatis humanitatisque iura enixe vindicanter ac adversariorum accusationes sophismataque fortiter refelluntur.	V-5	XV-3
II47	9	S. C. Indulg. et Reliq. rescriptum (a) <i>Praesentis</i> quandam orationem in hono- rem « B. M. V. Misericordiae » indulgentia ditans.	V-36	XV-33
II48	9	S. C. Studiorum epistola <i>Quae Amplitudo Tua</i> ad Burgensem Archiepiscopum, qua, dum de beneactis laudatur, quaedam tra- duntur normae ad maius incrementum Ar- chigymnasii Burgensis.	V-362	XV-127
II49	15	S. C. EE. et RR. in <i>Missionariorum S. Cordis</i> declaratio <i>Procurator</i> circa ius suffragii in Assistentibus et Procuratore Generali	V-101	XV-73
II50	16	S. C. Rit. in <i>Cong. Oratorii S. Philippi Neri</i> <i>Perusiae</i> declarat. <i>Hodiernus</i> quoad expo- sit. simulacri B. M. Virginis Perdolentis fer. V. et VI Major. Hebdom., et proces- sionem SS. Crucis fer. VI in Parasceve	V-156	XV-116
II51	18	S. C. EE. et RR. in <i>Tergestin.</i> et <i>Iusti- nopolitan.</i> causa <i>Episcopus</i> quoad celebra- tionem missae diebus festis ex parte re- gularium, tempore missae paroecialis ac eorum interventum ad processiones.	—	XVI-29

Numerus progress.	ANNUS 1907	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
1152	Jan. 19	S. C. Concil. in <i>Segusien.</i> declaratio <i>Episcopus</i> quoad officiatutam choralem et celebrationem tertiae missae	V-181	---
1153	20	Epistola <i>Per la prima</i> ad Directionem « Unionis Oeconomicae Socialis pro Catholicis Italis » ubi de actione sociali catholica in genere et de huius consociationis in specie aptissima documenta exhibentur.	V-82	XV-99
1154	20	Epistola <i>Ut te</i> ad Caesariensium Archiepiscopum qua in Legati Pontificii munere ad Pompeianam Basilicam confirmatur. . .	V-121	XV-97
1155	21	Epistola <i>Noi</i> laudationis « Societ. a S. Hieronymo » pro diffusione Evangeliorum.	V-41	XV-7
1156	23	S. C. Rit. in <i>Ordinis S. Benedicti</i> indultum <i>Abbas Primas</i> quoad subdelegationem ad benedictionem a « S. Mauro » impertiendam	V-194	XV-74
1157	23	Secretar. Status epistola <i>Il m'est</i> ad A. Roussel et P. Veuillot ob initum foedus inter duo diaria <i>L'Univers</i> et <i>La Vérité</i> .	V-252	XV-165
1158	23	S. C. Indulg. et Reliq. in <i>Tornacen.</i> decret. <i>Hodiernus</i> quo adoratoribus SS. Sac. publice expositi indulgetur ut ad Sacram Synaxim accedant una hora post mediam noctem	V-360	XV-246
1159	23	S. C. Indulgent. rescript. <i>Praesentis</i> concessionis indulgentiarum recitantibus quamdam precem in honorem Dominae Nostreae a SS. Sacramento	IV-107	XV-81
1160	23	S. C. Indulgent. rescript. <i>Archiepiscopus</i> concessionis indulgentiarum pro prece jaculatoria ad Beat. Virginem vulgo <i>Del Pilar</i> .	V-165	XV-126
1161	26	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Nolana-Collationis capellaniae</i>	V-52	XV-10
1162	26	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Asten.-Funerum</i> .	V-54	XV-12
1163	26	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Romana et Aliarum. - De forma matrimonii</i> (secret.). .	V-57	XV-10
1164	26	S. C. Concil. (in f.) in <i>Cameracen.-Nullitatis matrimonii</i> (secret.).	V-102	XV-10
1165	26	S. C. Concil. (in f.) in <i>Setina. - Nullitatis matrimonii</i> (reserv.)	V-104	XV-10

Numerus progress.	ANNUS 1907	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
1166	Ian. 26	S. C. Concil. (in f.) in <i>Albien.</i> — <i>Dispensationis matrimonii.</i>	V-104	XV-10
1167	26	S. C. Concil. (in f.) in <i>Pictavien.</i> — <i>Matrimonii.</i>	V-106	XV-10
1168	26	S. C. Concil. (in f.) in <i>Aquinaten.</i> — <i>Privationis paroeciae</i> (secret. pontific.)	V-107	XV-10
1169	26	S. C. Concil. (in f.) in <i>Asculana-Optionis.</i>	V-107	XV-14
1170	26	S. C. Concil. (in f.) in <i>Guadixen.</i> — <i>Missae conventualis</i>	V-110	XV-18
1171	Febr. 1	S. C. Rit. in <i>Eremitarum Camaldulensium Montis Coronae</i> declarationes Redactor circa quasdam caeremonias in missa aliisque sacris functionibus occurrentes	V-194	XV-116
1172	1	S. C. Rit. in <i>Gaudisien.</i> declarat. <i>Hodiernus</i> de insignibus Praelatorum capitulo cathedralis ecclesiae concessis	V-157	XV-152
1173	3	S. C. Rit. decret. <i>Clemens PP. XIV</i> circa pontificalia peragenda a Priore S. Pauli primi Eremitae in Polonia	VI-230	—
1174	4	S. C. Prop. Fid. decret. <i>Pluries</i> quo Missionariis Sinensibus conceditur indultum excipiendi confessiones in itinere ante iuramentum circa ritus sinenses	V-186	XV-113
1175	12	S. C. Consistorialis in <i>S. Iacobi de Venezuela seu Caracen.</i> decret. <i>Aetatum</i> quoad novam in Republica de Venezuela dioecesium circumscriptionem, Sedium episcopali-um translationes, necnon capituli metropolitani dignitates ac praebendas. . . .	VII-82	XVI-487
1176	16	S. C. EE. et RR. in <i>Boianen.</i> decret. <i>Anno 1884</i> erectionis Ecclesiae succursalis. . .	V-50	—
1177	16	S. C. Indulgent. et Reliq. in <i>Congregationis Salesianae</i> decret. <i>Il Sac. Michele Rua</i> quo Pio Operi « a Maria Adiutrice » indulgentiae elargiuntur.	V-236	XV-126
1178	16	S. C. Rit. in <i>Congreg. Oblatorum B. M. Virginis Immacul.</i> declarat. <i>Rmus</i> quandonam regulares teneantur recolere Patronum praecipuum dioecesis, ditionis aut regni.	V-152	XV-114

Numerus progress.	ANNUS 1907	DICASTERIUM — POSITIO — INITIALIS — ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICA	ECCLESIASTICA
	Febr.			
1179	16	S. C. Rit. in <i>Ordinis Praedicatorum</i> indultum <i>Rinus Pater</i> translationis festi S. Francisci Assisiensis	VI-26	XV-460
1180	18	S. C. EE. et RR. decret <i>SS. mus D. N.</i> ad probationis et confirmationis constitutionum Frat. Excalceatorum Ordinis SS. Trinit. Redemptionis Captivorum . . .	V-48	XV-113
1181	19	S. C. EE. et RR. in <i>Romana-Crediti</i> . .	V-49	—
1182	20	S. C. Indulgent. et Reliq. in <i>Cicoutimien.</i> declar. <i>Ad hanc</i> de revocatione actus heroici	V-279	XV-256
1183	22	Epistola <i>Votre dévouement</i> ad M. Lerolle ad associationis « Iuventutis Catholicae Gallicae » Praesidem	V-123	XV-98
1184	23	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Bonomien.</i> — <i>Dispensationis ab irregularitate</i>	V-146	XV-56
1185	23	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Melevitana</i> — <i>Nullitatis rescripti</i>	V-147	XV-58
1186	23	S. C. Concilii (p. s. p.) in <i>De Serena-Iurium parochialium circa funera</i>	V-147	XV-58
1187	23	S. C. Concil. (in f.) in <i>Parisien.</i> — <i>Nullitatis matrimonii</i>	V-149	XV-56
1188	23	S. C. Concil. (in f.) in <i>Burdigalen.</i> — <i>Dispensationis matrimonii</i> (secret.)	V-149	XV-56
1189	23	S. C. Concil. (in f.) in <i>Tarnovien.</i> — <i>Matrimonii</i> (secret.)	V-149	XV-56
1190	23	S. C. Concil. (in f.) in <i>Fluminis Januarii.</i> — <i>Dispensationis matrimonii</i> (secret.) . . .	V-149	XV-56
1191	23	S. C. Concil. (in f.) in <i>Oritana-Iuris ducendi processionem</i>	V-150	XV-61
1192	23	S. C. Concil. (in f.) in <i>Veglen.</i> — <i>Assignmentis reddituum et missarum</i>	V-151	XV-64
1193	23	S. C. Concil. (in f.) in <i>Aversana</i> — <i>Iurisdictionis paroeccialis</i>	V-153	XV-194
1194	23	S. C. EE. et RR. in <i>Ursularum</i> indultum <i>Priorissa</i> quoad divisionem Instituti . . .	V-140	—
1195	24	Rescript. (a) <i>Fr. Dionisio</i> concessionis indulgentiarum occasione sollemnis tridui in honorem S. Coletae	—	XV-100

Numerus progress.	ANNUS 1907	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	Febr.			
1196	24	Secretar. Status epistola <i>Dal nobilissimo</i> ad Perusinum Archiepiscopum laudationis ergo	V-482	—
1197	25	S. C. EE. et RR. decret. <i>SSmus</i> approbationis ad sexennium constitut. Instituti « Pauperum Sororum Ludimagistrarum ad Dominam Nostram Colocensem »	V-140	XV-260
1198	25	S. C. Consistorialis in <i>Zulien. in Republica de Venezuela</i> decret. <i>Quum</i> quoad tum dignitates, tum praebendas Capituli Cathedralis eiusque internam constitutionem. . .	VII-27	XVII-4
1199	26	S.C.S. Offic. epistola <i>Delatum</i> ad Valentiner. Episcopum de opusculi « EL SACRADO IMMACOLADO SAN JOSÉ » prohibitionem. .	V-482	XV-341
1200	27	S. C. Indulg. et Reliq. in <i>Ordinis S. Benedicti</i> rescriptum <i>Hildebrandus</i> quoad indulgentiam lucranda in commemoratione Omnium Fidelium Defunctorum	V-206	XV-162
1201	27	S. C. Indulg. et Reliq. rescript. <i>Frater Maria</i> quo religiosi recitantes quandam invocationem SS. Cordi Iesu, cum intentione renovandi professionem religiosam, indulgentiam lucrantur	V-279	XV-163
1202	27	S. C. Indulg. et Reliq. rescriptum <i>Fr. Ab. Henricus</i> quo baptismi vota in fine Missionum vel Spiritualium Exercitiorum renovantibus indulgentia largitur	V-360	XV-297
	Mart.			
1203	3	S. C. Rit. in <i>Barcinonen.</i> decret. <i>Hodiernus</i> quoad chori directionem	V-257	XV-200
1204	4	Epistola <i>Editum nuper</i> ad Em. Barcinonensem Episcopum de Catalaunorum fortitudine in tuendis Ecclesiae iuribus . . .	V-169	XV-141
1205	5	Secretar. Status epistola <i>Nell'intento</i> ad Emum Barcinonensem Episcopum de catholicorum Hispaniae concordia quoad politicas et administrativas electiones . . .	V-170	—
1206	6	S. C. Indulg. et Reliq. decret. <i>Ad satisfaciendum</i> quoad formulam benedicendi et imponendi sacrum numisma B. M. Virginis « de Guadalupa »	V-415	XV-246

Numerus progress.	ANNUS 1907	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PONTIFICIA	ANALECTA ECCLESIASTICA
	Mart.			
1207	7	S. C. Studior. epistola <i>Chi è nominato</i> ad Italiae Ordinarios quoad gradus academicos in S. Theologia consequendos.	V-364	XV-164
1208	9	S. C. Studior. epistola <i>Colla circolare</i> ad Ordinarios dioecesium Italiae in quibus facultas theologica, cum iure gradus academicos conferendi, erecta est.	V-367	XV-165
1209	12	S. C. Negotior. Extraord. in <i>Congregat. Cassinens. O. S. B.</i> rescript. <i>D. Marus</i> concessionis privilegiorum missionariis.	—	XV-127
1210	13	S. C. Indulgent. et Reliq. rescript. <i>P. Hugo</i> quoad indulgentias concessas visitantibus ecclesiam S. Athanasii de Urbe.	V-207	XV-127
1211	13	S. C. Rit. in <i>Neapolitana</i> decret. <i>Ludovicus</i> introductionis causae beatif. et canonicizat. V. S. D. Ludovici a Casaurea Ordinis Minor.	VI-327	—
1212	14	Epistola <i>Multa</i> ad Moderatores Commentarii « Les Etudes » in quinquagesimo anno ab eiusdem institutione	V-124	XV-188
1213	15	S. C. Indulg. et Reliq. rescriptum (<i>a</i>) <i>Praesentis</i> quo quamdam precem Verbo Increato recitantes indulgentiam lucrantur.	V-238	XV-207
1214	15	S. C. Indulg. et Reliq. rescriptum (<i>a</i>) <i>Praesentis</i> quo quasdam orationes in honorem Infantiae Iesu, B. M. V. ac S. Josephum recitantibus indulgentia elargitur.	V-239	XV-207
1215	16	S. C. EE. et RR. in <i>Acheruntina et Matheran. - Residentiae et Seminarii</i> . . .	V-141	—
1216	16	S. C. EE. et RR. in <i>Thermularum - Renunciationis</i>	V-143	—
1217	16	S. C. Rit. in <i>Romana</i> decret. <i>Sacra</i> quoad privilegia ac insignia capellanorum communium Capellae Pontificiae	V-232	XV-201
1218	19	S. C. EE. et RR. ou rescript. <i>Willibrordus</i> erectionis prioratus monialium Benedictinarum de Oriocourt	V-323	XV-289
1219	23	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Romana et Aliarum. - De turpi missarum mercimonio</i> (secret. pontific.).	V-182	XV-106

I. - Ante Constitut. *Sapienti consilio*

Numerus progress.	ANNUS 1907	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	Mart.			
1220	23	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Ruben.</i> - <i>Nomina-</i> <i>tionis</i> (reserv.)	V-182	XV-101
1221	23	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Caesaraugustana</i> <i>et Matriten.</i> - <i>Indultorum circa oratoria et</i> <i>aras portatiles</i>	V-182	XV-101
1222	23	S. C. Concil. (in f.) in <i>Setina.</i> - <i>Nullitatis</i> <i>matrimonii</i> (reserv.)	V-183	XV-101
1223	23	S. C. Concil. (in f.) in <i>Colonien.</i> - <i>Dispen-</i> <i>sationis matrimonii</i> (secret.)	V-185	XV-101
1224	23	S. C. Conc. (in f.) in <i>Parisien.</i> - <i>Nulli-</i> <i>tatis matrimonii</i>	V-184	XV-101
1225	23	S. C. Concil. (in f.) in <i>Lugdunen.</i> - <i>Di-</i> <i>spensationis matrimonii</i>	V-184	XV-101
1226	23	S. C. Concil. (in f.) in <i>Ausculana</i> - <i>Optio-</i> <i>nis</i>	V-185	XV-104
1227	23	S. C. Concil. (in f.) in <i>Parmen.</i> - <i>Curae</i> <i>animarum</i>	V-186	XV-107
1228	23	S. C. Rit. in <i>Ordinis Fratr. Minor. Prov.</i> <i>Hibericae</i> declaratio <i>Reverendus</i> quoad recitationem psalmi « De Profundis » post missam conventualem	V-275	XV-153
1229	25	S. C. Concil. declaratio <i>Proposito</i> quoad S. Communionem infirmis non ieiunis admi- nistrandam	V-220	XV-199
1230	27	Epistola <i>Quam</i> H. Leonori <i>Vox Urbis</i> moderatori gratulationis ergo	—	XVI-4
	April			
1231	10	S. C. Rit. <i>Decretum</i> de triduanis supplica- tionibus quolibet anno in honorem SS. Eu- charistiae celebrandis	V-241	XV-161
1232	12	S. C. Indicis decret. <i>Sacra</i> proscript.: <i>Goursat, Les Mystères sataniques de</i> <i>Lourdes à travers les âges.</i> Paris 1905 - <i>Ambraszewski, Trzypas Rymo-katoliku,</i> <i>Vilnius</i> 1906 - <i>Combe, Le secret de Mé-</i> <i>lanie,</i> Rome 1906 - <i>Corbato, El imma-</i> <i>culado San José,</i> Valencia, 1907	V-154	XV-164

Numerus progras.	ANNUS 1907	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICA	ECCLESIASTICA
1233	April 15	Allocutio <i>Festivitas</i> habita in consistorio secreto, ubi de dira gallicae Ecclesiae persecutione ac illius Gentis Praesulibus in eius defendendis iuribus miranda concordia ac fortitudine	V-125	XV-142
1234	17	Allocutio <i>Accogliamo</i> ad neo-Cardinales, occasione impositioni pileoli, ubi de deposito apostolico fideliter servando ac de modernismo	V-128	XV-182
1235	17	S. C. Indulg. et Reliq. rescriptum quo in favorem operis <i>L'oeuvre de la Divine Miséricorde</i> indulgentiae largiuntur . . .	V-280	XV-163
1236	17	S. C. EE. et RR. in <i>Pinerolien.</i> — <i>Exemptionis</i>	V-177	—
1237	17	S. C. EE. et RR. in <i>Missionariorum filiorum S. C. B. Mariae Virg.</i> — <i>Desertionis.</i>	V-179	—
1238	27	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Nicosien.</i> — <i>Reductionis canonis.</i>	V-221	XV-144
1239	27	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Lucana et Ariminen.</i> — <i>Benedictionis Fontis Baptismalis.</i>	V-221	XV-144
1240	27	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Januen.</i> — <i>Iurium</i> (reserv.).	V-222	XV-144
1241	27	S. C. Concil. (inf.) in <i>Parisien.</i> — <i>Nullitatis matrimonii.</i>	V-222	XV-144
1242	27	S. C. Concil. (inf.) in <i>Mohilovien.</i> — <i>Nullitatis matrimonii</i>	V-223	XV-144
1243	27	S. C. Concil. (inf.) in <i>Cenomanen.</i> seu <i>Parisien.</i> — <i>Dispensationis matrimonii</i> (secret.)	V-223	XV-144
1244	27	S. C. Concil. (inf.) in <i>Burdigalen.</i> — <i>Dispensationis matrimonii</i> (secret.)	V-223	XV-144
1245	27	S. C. Concil. (inf.) in <i>Basileen.</i> — <i>Dispensationis matrimonii</i> (secret.).	V-223	XV-144
1246	27	S. C. Concil. (inf.) in <i>Calaritana</i> — <i>Reintegrationis in officio</i>	V-223	XV-147
1247	27	S. C. Concil. (inf.) in <i>Romana</i> — <i>Computationis servitii choralis</i>	V-225	XV-148

Numerus progress.	ANNUS 1907	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
1248	April	S. C. Indicis epist. <i>Gli Emi</i> ad Em. Mediolanens. Archiepiscop. reprobationis ephe- meridis <i>Il Rinnovamento</i>	V-188	XV-208
	29			
1249	29	S. C. Indulgent. rescript. <i>Le directeur</i> , concessionis indulgentiar. tribus precibus pro rectis studiis ac christiana institutione.	V-281	XV-256
1250	30	Secretar. Stat. epistola <i>Mi è grato</i> ad Procuratorem Societatis Mariae ob Scholam Apostolicam in Iaponia erectam	V-253	XV-209
1251	30	Commiss. Pontif. de Re Biblica epi- stola <i>La Pontificia Commissione</i> qua Ordini S. Benedicti committitur munus colligendi lectiones variantes « Vulgatae latinae » S. Scripturae	V-286	XV-209
1252	Maii	S. C. S. Offic. decret. <i>In generali</i> circa legem jeiunii et abstinentiae pro familiis religiosis utriusque sexus.	V-411	XV-278
	1			
1253	2	S. C. Rit. in <i>Congregationis Missionis</i> in- dultum <i>Ne festa</i> quoad festa duplicia I et II classis	V-231	XV-153
1254	3	Litterae Apostolicae <i>Quam multa</i> qui- bus de Ordine Equestri a S. Sepulchro nonnulla statuuntur.	V-209	XV-189
1255	3	S. C. Rit. in <i>Ordinis Praedicatorum seu</i> <i>Romana</i> decret. <i>Quo cultus</i> de quodam privilegio sacerdotibus peregrinis vel fide- lium ducibus peregrinantium in Ecclesiam S. Clementis Romae	V-493	XV-454
1256	3	S. C. Propag. Fid. in <i>Instit. a D. Nostra</i> <i>de Sion</i> epist. <i>Praecibus</i> quoad sodalium ordinationem	—	XVI-444
1257	6	S. C. EE. et RR. decret. <i>Sanctus</i> definitivae approbationis constitutionum « Parvularum Sororum Pauperum »	V-177	XV-200
1258	6	Epistola <i>Sub exitum</i> ad Episcopos patro- nos Instituti Catholici Parisiensis. . . .	V-249	XV-229
1259	7	S. C. Indulg. et Reliq. declarat. (a) <i>Il Su- periore</i> circa interpretationem brevis <i>Ro- manorum</i> (10 Aug. 1906) quoad privilegia « Eucharistico sacerdotali foederi » con- cessa	VI-29	XV-460

NUMERUS progress.	ANNUS 1907	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PONTIFICIA	ANALECTA ECCLESIASTICA
	Maii			
1260	8	S. C. Rit. declaratio <i>Sanctissimus</i> quoad distributionem Sacrae Synaxis in oratoriis privatis	V-413	XV-403
1261	8	S. C. S. Offic. decret. <i>Utrum Catholici</i> circa denegationem sepulturae ecclesiasticae . .	VI-453	XVI-487
1262	8	S. C. Indulg. et Reliq. rescript. <i>P. Nicola</i> de indulgentiis sacerdotibus Piae Sodalitati « Reginae Apostolorum » concessis.	V-283	XV-258
1263	8	S. C. Indulg. et Reliq. rescriptum <i>Alexander</i> quo cuidam invocationi S. Spiritui indulgentia adnectitur	V-285	XV-208
1264	8	S. C. Indulg. et Reliq. decret. Urbis et Orbis <i>Spiritualium</i> de pia praxi novendialium precum in honorem SS. Sacramenti Solemnibus Corporis Christi praemittenda.	V-283	XV-257
1265	9	S. C. EE. et RR. decret. <i>Quatuordecim</i> approbationis Instituti « Sororum Clarissarum Franciscalium a SS. Sacramento » Brictinoriensium	V-434	—
1266	10	S. C. Rit. declaratio <i>A Sacrorum</i> circa kalendarium pro sororibus tertiariis vota simplicia nuncupantibus	V-231	XV-201
1267	10	S. C. EE. et RR. epistola <i>La S. Congregazione</i> ad Italos Episcopos de ratione studiorum in Sacris Seminariis renovanda et ad rem normae	V-210	XV-243
1268	15	S. C. EE. et RR. decret. <i>Sacra Congregatio</i> definitivae approbationis novarum constitutionum Ordinis « Servorum Mariae ». .	V-435	—
1269	20	S. C. EE. et RR. decret. <i>Sanctissimus</i> approbationis Instituti Sororum Tertiariarum S. Dominici vulgo « de la Annunciada » eiusque constitutionum	V-435	—
1270	22	S. C. Concil. epistola RECENTI DECRETO de satisfactione missarum.	V-227	XV-243
1271	24	Vicariatus Urbis decretum <i>Cum Nobis</i> prohibitionis libri « Dogme et critique » E. Le Roy.	V-245	XV-210
1272	26	Secretar. Status epistola <i>Dal pregiato foglio</i> ad Bonaërensem Archiepiscopum de magnifica novi Internuntii Apostolici receptione.	V-410	—

Numerus progress.	ANNUS 1907	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	Maii			
1273	27	Epistola <i>Qua tu prudentia</i> ad Quebecensium Archiepiscop. laudationis ac approbationis actionis socialis catholicae ab eo promotae	VI-165	XVI-48
1274	29	Commissio Pontificia de Re Biblica declaratio <i>Propositis</i> quoad auctorem quarti Evangelii eiusque historicam veritatem	V-244	XV-259
1275	29	S. C. Rit. in <i>Cameracen.</i> decret. <i>Urgente</i> introductionis causae beatif. et canonizat. VV. SS. Dei Mariae Magdalenae Fontaine et trium Sociarum eius, necnon Mariae Clotildis Angelae a S. Francisco Borgia et decem Sociarum Ursularum « de Valenciennes »	VI-21	XV-248
1276	29	S. C. Rit. in <i>Faesuslana</i> decret. <i>Inter viros</i> confirmat. cultus V. S. D. B. Ricasoli a Coltibono Congreg. Vallisumbrosae . . .	VI-331	XV-247
1277	29	S. C. Indulg. et Reliq. rescriptum (a) <i>Episcopus</i> quo « Sacerdotes Adoratores » indulgentias PP. Crucigerorum coronis adnectere valent	V-498	—
1278	31	S. C. Rit. in <i>De Aguascalientes</i> declaratio <i>Rmus Dnus</i> de calendario utendo in Ecclesiis parociae regularis.	V-233	XV-290
1279	31	S. C. Rit. in <i>Ordinis Cisterciensis</i> declaratio <i>Rmus P. D. Amadeus</i> prohibens Congregationi Cisterciensi Italicae usum Breviarii Cistercensium pro aliis Congregationibus approbati	VI-26	XV-396
	Iun.			
1280	1	S. C. Rit. in <i>Barcinonen.</i> decret. (super dubio) <i>Tot inter</i> canonizationis B. Iosephi Oriol presbyteri beneficiati ad S. Mariae Regum civitatis Barcinonae.	V-199	XV-160
1281	7	S. C. EE. et RR. in <i>Sorana - Matricitatis.</i>	V-452	—
1282	8	Secretar. Brev. in <i>Ordinis S. Benedicti</i> brev. <i>Ex officio</i> nominationis nonnullorum Abbatum in Brasilia	VI-4	XV-410
1283	12	S. C. Indulgent. et Reliq. decret. Urbis et Orbis <i>Huic Sacrae Congregationi</i> quoad cumulationem indulgentiarum in recitatione Rosarii mariani	V-285	XV-297

Numerus progress.	ANNUS 1907	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PONTIFICA	ANALECTA ECCLESIASTICA
1284	Jun. 12	S. C. Indulg. et Reliq. rescriptum <i>Fr. Henricus</i> de peculiaribus gratiis concessis SS. Rosarium pro triumpho S. Matris Ecclesia integre recitantibus	V-417	—
1285	12	Epistola <i>Communis</i> ad Longobardorum Ordinarios quorum vota ac opera gratissima habentur	V-423	XV-273
1286	14	Litterae Apostolicae <i>Ea semper</i> de constituendo Rutheno ritu in civitatibus Foederatis Americae Septentrionalis. . .	V-461	XV-429
1287	14	Epistola <i>Sunma</i> ad E. Commer de eius opere circa H. Schell sententias	V-251	XV-230
1288	19	S. C. Rit. in <i>Volaterrana</i> decret. <i>Quum</i> confirmationis cultus V. S. O. Vivaldo Eremitae e III Ord. S. Francisci	—	XV-455
1289	20	S. C. Rit. in <i>Constantien.</i> et <i>Abrincen.</i> decret. (super dubio) <i>Dum novi</i> beatificat. et canonizat. V. S. D. M. Magdalenae Postel. .	V-353	XV-458
1290	22	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Mediolanen.</i> - <i>Interpretationis rescripti</i> (secret.).	V-268	XV-234
1291	22	S. C. Concil. (in f.) in <i>Potentina</i> - <i>Executionis rei judicatae</i>	V-268	XV-278
1292	22	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Salamantina</i> - <i>Onerum beneficii</i>	V-268	XV-234
1293	22	S. C. Concil. (in f.) in <i>Parisien.</i> - <i>Nullitatis matrimonii</i>	V-270	XV-236
1294	22	S. C. Concil. (in f.) in <i>Avenionen.</i> - <i>Nullitatis matrimonii</i>	V-271	XV-234
1295	22	S. C. Concil. (in f.) in <i>Casalen.</i> - <i>Dispensationis matrimonii</i> (secret.)	V-272	XV-234
1296	22	S. C. Concil. (in f.) in <i>Parisien.</i> - <i>Nullitatis matrimonii</i>	V-272	XV-234
1297	22	S. C. Concil. (in f.) in <i>Lucana</i> - <i>Iuris funerandi et tumulandi</i>	V-273	XV-284
1298	22	S. C. Concil. (in f.) in <i>Utinen.</i> - <i>Transactionis</i>	V-273	XV-281

Numerus progr.	ANNUS	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
	1907		PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	Junii			
1299	22	S. C. Concil. (inf.) in <i>Lauden.</i> - <i>Mansiona- riatum</i>	V-274	XV-280
1300	22	S. C. Rit. in <i>Assisien.</i> decret. <i>In ecclesia</i> can- onizationis V. S. D. A. a Stronconio laici prof. Ordin. Fratr. Minor	—	XV-455
1301	26	S. C. Rit. decret. <i>Sanctissimus</i> adproba- tionis formulae benedictionis portus ac maris	V-358	XV-289
1302	26	S. C. Indulgentiar. in <i>Ordin. Fr. Minor.</i> declaratio <i>Fr. Vitalis</i> circa ecclesias paro- chiales in Hollandia a Fratribus Minoribus administratas	VI-199	XVI-69
	Julii			
1303	3	S. C. Rit. in <i>Bonaeren.</i> indultum <i>Quum</i> <i>Superiorissa</i> Instituto Filiarum Imm. Con- ceptionis concedens usum paramentorum caerulei coloris quoties celebratur missa de Immaculata Conceptione	V-494	—
1304	4	S. C. S. Offic. decret. LAMENTABILI quo LXV propositiones, praecipuos nostrorum temporum errores complectentes, damnantur ac proscribuntur	V-258	XV-276
1305	5	S. C. Rit. in <i>Derthonen.</i> declarat. <i>Hodiernus</i> quoad incensationem in expositione SS. Sa- cramenti peragendam	V-456	XV-396
1306	12	S. C. Indulgent. et Reliq. rescriptum (a) <i>Iosephus</i> quoad indulgentias concessas aspi- cientibus Sacram Hostiam ac quandam in- vocationem recitantibus	V-361	XV-297
1307	16	Epistola <i>Solemnis</i> ad Em. Vincentium Van- nutelli ad Eucharisticum Metensem con- ventum Apostolicum Legatum missum.	V-424	—
1308	19	Secretar. Brev. <i>In hac Beati Petri</i> ad Collegium Americanum Lovanii [in Belgio] occasione quinquagesimi anni ab eiusdem erectione, cui in apostolicis ministeriis lau- des ac encomia tribuntur	VI-7	XV-432
1309	19	S. C. Rit. in <i>Toletana</i> decret. <i>Quum in actis</i> beatificat. et canonizat. V. S. D. Mariae a Doloribus et Patrocinio Concept. Francisc.	—	XV-455
1310	19	S. C. Rit. in <i>Adiacen.</i> decret. <i>Evulgato</i> bea- tificat. et canonizat. V. S. D. Bernardini a Calenzana Ordin. Minor	—	XV-456

Numerus progress.	ANNUS 1907	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICA	ECCLESIASTICA
1311	Juli			
	22	Secretar. Status conventio <i>Les soussi-gnés</i> inter S. Sedem et Russiam de lingua, historia et litteratura in catholicis russicis Seminariis	V-430	XV-403
1312	22	Epistola <i>Prope</i> ad Em. Vincent. Vannu-telli presidem coetus sollemnibus cele-brandis saecularibus ab obitu S. Joannis Chrysostomi praepositi	V-317	XV-433
1313	23	S. C. Rit. in <i>Taurinen.</i> decret. <i>Supremus</i> introductionis causae beatific. et canonizat. V. S. D. Ioannis Bosco Piae Societatis Salesianae Fundatoris	V-349	XV-456
1314	24	S. C. Rit. in <i>Tridentina</i> decret. <i>Saeculo</i> quarto confirmationis cultus in honorem S. D. Romedii Confessoris, Sancti nunc-upati	V-347	XVII-14
1315	26	S. C. Indicis. decret. <i>Sacra</i> proscriptionis : E. Dim'met, <i>La pensée catholique dans l'Angleterre contemporaine.</i> - E. Le Roy, <i>Dogme et Critique.</i> - I. Le Morin, <i>Vé-rités d'hier ?</i> - A. Houtin, <i>La crise du clergé.</i> - <i>Coenobium, Rivista interna-zionale di liberi studi.</i>	V-339	—
1316	26	S. C. Indulg. et Reliq. rescript. <i>Mathias</i> indulgentias donans recitantibus quandam iaculatoriam in honorem Cordis Eucha-ristici.	V-418	XV-461
1317	27	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Ianuen.</i> - <i>De-clarationis rescripti</i> (reserv.)	V-324	XV-322
1318	27	S. C. Concilii (p. s. p.) in <i>Liparen.</i> - <i>In-terpretationis piae voluntatis</i>	V-325	XV-322
1319	27	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Melivitana</i> - <i>Iuris</i> deferendi <i>crucem.</i>	V-327	XV-326
1320	27	S. C. Concil. (in f.) in <i>Tarbien. seu Parisien.</i> - <i>Nullitatis matrimonii</i>	V-330	XV-330
1321	27	S. C. Concil. (in f.) in <i>Elboren.</i> - <i>Matri-monii.</i>	V-331	XV-332
1322	27	S. C. Concil. (in f.) in <i>Lincien.</i> - <i>Dispensa-tionis matrimonii.</i>	V-333	XV-322
1323	27	S. C. Concil. (in f.) in <i>Colonien.</i> - <i>Dispen-sationis matrimonii</i> (secret.).	V-334	XV-322

Numerus progress.	ANNUS 1907	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	Julii			
1324	27	S. C. Concil. (in f.) in <i>Taurinen.</i> - <i>Dis-</i> <i>membrationis paroeciae</i>	V-334	XV-338
1325	27	S. C. Concil. (in f.) in <i>Anagnina.</i> - <i>Hae-</i> <i>reditatis fiduciariae</i> (secret. pontif.)	V-334	XV-332
1326	27	S. C. Concil. in <i>Ausculana-Electionis ad</i> <i>coadjutorem paroeciae</i> (reserv.)	V-335	XV-322
1327	27	S. C. Indulgent. decret. <i>Quum</i> adproba- tionis indulgentiarum Ord. B. M. Virginis de Monte Carmelo	VI-80	XV-408
	Aug.			
1328	I	S. C. S. Offic. decret. <i>SSmus</i> indulgens ce- lebrationem trium missarum in nocte Nati- vitatatis D. N. J. C. in ecclesiis vel oratoriis monasteriorum, seminariorum aliorumque Institutorum	V-321	XV-341
1329	2	S. C. Concil. decret. <i>NE TEMERE</i> de spon- salibus ac matrimonio nova legislatio plana.	V-335	XV-320
1330	3	S. C. Indulgent. et Reliq. Summarium indulgent. privilegiorum ac indultorum Archi- confraternitati « Adorationis nocturnae SS. Sacramenti » de Urbe concessorum .	VI-30	XVI-16
1331	3	S. C. Concil. epistola <i>Debito</i> qua acta Con- cilii Provincialis Mediolanensis VII confir- mantur eaque typis edi conceditur	V-438	XV-340
1332	5	S. Poenitentiaria declaratio <i>Ordinarius</i> qua quaedam dubia circa bona ecclesiastica in Gallia usurpantes solvuntur.	VII-59	XVI-445
1333	7	S. C. Rit. decret. <i>Hanc Vaticanan</i> de typica editione vaticana <i>Gradualis Romani</i> .	VI-54	XV-497
1334	11	S. C. Rit. decret. <i>Ex apostolico</i> quoad scapu- lare Immacul. Conceptionis.	IX-128	—
1335	12	Epistola <i>Quum ante annos</i> ad Collegii Scotorum in Urbe Moderatorem occasione ejus jubilaei sacerdotalis	V-319	XV-433
1336	15	S. C. Consistor. in <i>Amazonum</i> in <i>Brasi-</i> <i>liana Republica</i> decret. <i>E Brasilianae</i> dis- membrationis et erectionis in abbatiam nullius alicujus circumscript. <i>Amazonicae.</i>	VI-186	XV-438
1337	21	S. C. E.E. et R.R. decret. <i>Sanctissimus</i> ap- probationis Instituti vulgo « Servantes du Coeur de Jésus de S. Quentin »	V-436	—

Numerus progress.	ANNUS 1907	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
1338	Aug. 23	S. C. Propag. Fide epistola <i>In data</i> ad Vicarium Apost. Sciam-Si Septentrionalis de praecedentia missionariorum ex uno ad alium vicariatum transeuntium.	V-492	XVI-70
1339	24	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>S. Claudii. - De dispensationibus matrimonii ob angustiam loci</i>	V-439	XV-379
1340	24	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Rottenburgen. - Dispensationis ab irregularitate</i>	V-412	XV-378
1341	24	S. C. Concil. (in f.) in <i>Parisien. - Dispensationis matrimonii</i>	V-445	XV-378
1342	24	S. C. Concil. (in f.) in <i>Caietana - Emolumentorum funeris</i>	V-446	XV-389
1343	24	S. C. Concil. (in f.) in <i>Senogallien. - Iuris funerandi</i>	V-446	XV-384
1344	24	S. C. Concil. (in f.) in <i>Ostunem. - Iurium.</i> (reserv.).	V-446	XV-378
1345	24	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Viglevanen. - Exonerationis taxae</i>	V-445	XV-382
1346	24	S. C. Concil. (in f.) in <i>Parisien. - Dispensationis matrimonii</i> (secret. pontific.). . .	V-445	XV-378
1347	24	S. C. Concil. (in f.) in <i>Toletana. - Matrimonii</i> (secret.).	V-445	XV-378
1348	24	S. C. Concil. (in f.) in <i>Colonien. - Dispensationis matrimonii</i> (secret.).	V-445	XV-378
1349	28	S. C. Rit. rescriptum <i>Procurator</i> de confessionis tempore quoad lucrationem indulgentiae plenariae in fine missionum. . .	V-500	XVI-16
1350	28	S. C. S. Offic. instructio <i>RECENTISSIMO</i> ad Rm̃os locorum Ordinarios Familiarumque Religiosarum Moderatores circa modernissimum extirpandum.	V-483	XV-439
1351	28	S. C. Rit. in <i>Litamericen.</i> decret. <i>Saeculo decimotertio</i> confirmationis cultus ab immemorabili praestiti S. D. Zdislavae Berkianae Tertii Ordinis S. Dominici . . .	V-451	XV-393
1352	28	S. C. Rit. in <i>Neapolitana</i> decret. <i>Neapoli</i> introductionis causae beatif. et canonizat. V. S. D. Mariae Rosae Carafa e dynastis Trajecti ex Instituto « Ancillarum Sacri Cordis Iesus » civitatis Neapolitanae. . .	V-447	XV-394

Numerus progress.	ANNUS 1907	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
1353	Aug. 30	S. C. Rit. in <i>Barcinonen.</i> decret. (super dubio) <i>Modico</i> canonizationis B. I. Oriol. . .	V-355	XV-459
1354	Sept. 2	S. C. Indulg. et Reliq. in <i>Ordinis S. Benedicti</i> indultum <i>La pietà</i> extensionis ad omnes ecclesias O. S. B. indulgentiae lucranda die 2 Nov.	V-414	XV-461
1355	6	S. C. Rit. in <i>Ordinis Fratrum Minorum</i> decret. <i>Il Guardiano</i> de valida consecratione cuiusdam altaris.	V-373	XVI-28
1356	8	Litterae Encyclicae PASCENDI DOMINICI GREGIS de modernistarum doctrinis . . .	V-373	XV-361
1357	9	S. C. Concil. declaratio <i>Proposti</i> circa decret. «Recenti» quoad missarum elemosynas ad ecclesias orientales mittendas	—	XVI-14
1358	17	Motu proprio <i>Singulari</i> reformationis Collegii Poenitentiariorum Franciscalium Basilicae Lateranensis	VI-41	XV-433
1359	17	Motu proprio <i>In domibus</i> quoad familiam Fratrum Minorum Neapoli ad S. Claram.	VI-42	XVI-45
1360	24	Secretar. Status epistola <i>Le Saint Père</i> ad Ordinarios Galliae qua facultates iisdem concessae circa bonorum ecclesiasticorum alienationem enuntiantur.	VI-178	XVI-48
1361	26	Epistola <i>Dal clero</i> E.mo Maffi congressus vulgo «Settimana sociale» Pistoriensis Praesidi gratulationis ergo	—	XV-378
1362	28	Epistola <i>Tempus</i> ad Hungariae Ordinarios de honoribus septies saecularibus S. Elisabeth.	VI-167	XVI-46
1363	Oct. 2	Secretar. Status epistola <i>J'ai reçu</i> ad Rectorem Universitatis Catholicae Parisiensis circa frequentiam civilium Universitatum ex parte clericorum.	VI-183	—
1364	7	Allocutio <i>Sono veramente</i> ad Legatum Extraordinarium Imperatoris Aethiopiae .	V-468	—
1365	8	Epistola <i>Habitus</i> ad Vindobonensium Archiepiscop. congressum generalem catholicorum Austriae laudans.	VI-169	XVI-3

Numerus progress.	ANNUS 1907	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
1366	Oct. 8	Secretar. Status epistola <i>Je m'empresse</i> ad universos Galliae Ordinarios de taxa pro sacro cultu	VI-43	XV-462
1367	10	Secretar. Status epistola <i>La Saint-Siège</i> ad Avenionensem Episcopum an civilibus Universitatibus frequentia sit permittenda clericis	VI-45	XV-462
1368	23	Secretar. Status epistola <i>Quod per occasionem</i> ad Rectorem Instituti catholici Lugdunensis laudationis ergo	VI-183	XVI-152
1369	29	Vicariatus Urbis decret. <i>Cum Nobis constet</i> proscriptionis libelli « Il programma dei Modernisti »	V-501	XV-463
1370	Nov. 5	Secretar. Status epistola <i>Vous avez</i> ad Rectorem Instituti catholici Andegavensis declarationes circa frequentiam civilium Universitatum ex parte clericorum	VI-184	—
1371	8	S. C. Rit. in <i>Carcassonen.</i> declaratio <i>Hodier-nus</i> quamdam compositionem ex oleo et cera in lampade ante SS. Sacramentum permittens	VI-27	XVI-64
1372	9	S. C. Indulgent. et Reliq. rescriptum <i>François</i> donans indulgentiam quamdam precem in honorem B. M. V. Lapurdensis recitantibus	VI-201	XVI-18
1373	9	S. C. Indulgent. et Reliq. rescriptum <i>SSmus</i> cuidam preci pro cleri sanctificatione indulgentias adnectens	VI-33	XVI-19
1374	13	S. C. Indulg. et Reliq. in <i>Ordinis Fratr. Minor. Terrae Sanctae</i> decret. <i>Quum</i> anno superiore concessionis missae votivae de mysteriis dolorosis Viae Dolorosae D. N. I. C. in Hierosolymitanis sacellis	VI-240	XVI-147
1375	13	S. C. Indulgent. et Reliq. in <i>Ordinis Fratr. Minor. Terrae Sanctae</i> indultum <i>Sanctissimus</i> concedens in ecclesia Nazarethana celebrationem missae votivae de S. Familia, pro missis votivis in genere .	VI-241	XVI-147
1376	13	S. C. Rit. decret. <i>Immaculatae</i> extensionis festi apparitionis B. V. M. Lapurdensis .	V-405	XV-460

Numerus progress.	ANNUS 1907	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	Nov.			
1377	17	Epistola <i>Delata</i> ad T. Pègues O. P. ob volumina oblata gratulationis ergo . . .	—	XVI-4
1378	18	Motu Proprio PRAESTANTIA de sentiis Consilii Pontificalis Rei Biblicae provehendae praepositi, ac de censuris et poenis in eos qui illas detrectare audebunt	V-426	XV-435
1379	20	S. C. Indulgent. rescriptum <i>SS. D. N.</i> recitantibus « orationem aegrotorum » in honorem B. M. Virginis Lapurdensis indulgentiam donans	VI-32	XVI-150
1380	20	S. C. EE. et RR. decret <i>SSmus D. N.</i> approbationis Instituti « Ursularum S. Caroli » civit. Mediolanensis eiusdemque constitutionum ad septennium	VI-10	XVI-141
1381	20	S. C. Indulgent. in <i>Ordinis S. Benedicti</i> declarat. <i>Hildebrandus</i> circa indulgentias die 2 Nov. lucrandas	VI-158	XV-489
1382	20	S. C. Consistorialis in <i>Aguascalientes</i> in <i>Mexicana Republica</i> declaratio <i>In Bulla</i> quoad territorium huius dioecesis. . . .	V-484	XVI-489
1383	22	S. C. Rit. in <i>Angelopolitana</i> decret. <i>Rmus</i> de usu lucis electricae et cantu mulierum in ecclesiis	VI-28	XVI-27
1384	22	S. C. Rit. declaratio <i>Nonnullis</i> circa usum lucis electricae in Ecclesiis	VI-28	XVI-27
1385	23	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Bononien. et Aliarum.</i> - <i>Iterationis missae</i>	V-487	XV-441
1386	23	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Neritonen.</i> - <i>Postulati de Ecclesiis receptitiis</i> (secret.) .	V-489	XV-441
1387	23	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Privernien.</i> - <i>Iuris nominandi administratorem</i>	V-489	XV-441
1388	23	S. C. Concil. (in f.) in <i>Suessionen.</i> - <i>Dispensationis matrimonii</i>	V-490	XV-441
1389	23	S. C. Concil. (in f.) in <i>Parisien.</i> - <i>Dispensationis matrimonii</i>	V-490	XV-441
1390	23	S. C. Concil. (in f.) in <i>Argentinen.</i> - <i>Nul- litalis matrimonii</i>	V-490	XV-478
1391	23	S. C. Concil. (in f.) in <i>Colonien.</i> - <i>Sepa- rationis thori</i>	V-491	XV-441

Numerus progress.	ANNUS 1907	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	Nov.			
1392	23	S. C. Concil. (in f.) in <i>Viennen.</i> - <i>Nominatio</i> (secret.)	V-49I	XV-44I
1393	23	S. C. Concil. (in f.) in <i>Placentina.</i> - <i>Cessionis bonorum</i> (secret.)	V-49I	XV-44I
1394	23	S. C. Concil. (in f.) in <i>Fulginaten.</i> - <i>Remotionis a paroecia</i> (reserv.)	V-49I	XV-44I
1395	27	Secretar. Brev. <i>Summa Deus</i> largiens indulgentiam in forma iubilaei visitantibus cryptam B. M. V. Lapurdensis	VI-86	XVI-5
1396	27	S. C. Rit. decret. <i>Sanctissimus</i> ad probationis addictionum ad calcem VI lectionis officii apparitionis B. Mariae Virginis Immaculae Lapurdensis	V-497	XV-460
1397	29	S. C. Rit. in <i>Congregat. SS. Redemptoris Prov. Belgicae</i> declaratio <i>Rev. P. Henricus</i> de occurrentia octavae festi secundarii et duplicis minoris primarii.	VI-27	—
1398	30	S. C. Consistorialis in <i>De Guadalajara et de Aguascalientes in Mexicana Republica.</i> - <i>Dismembrationis et unionis paroeciarum.</i>	V-485	XVI-489
	Dec.			
1399	I	S. C. Indulgent. et Reliq. rescriptum <i>SSmns</i> indulgentiam concedens clericis qui, superpelliceum induendo, quandam precem recitant.	VI-20I	XVI-70
1400	I	S. C. Indulg. et Reliq. in <i>Congregationis Missionum</i> indultum <i>Augustinus</i> de nova concessione quoad coronas Viae Crucis	VI-24I	XVI-242
1401	3	S. C. EE. et RR. decret. <i>Anno Dñi 1860</i> approbationis Instituti et constitutionum Sororum Carmelitarum Excalceatarum Tertiariarum dioces. <i>Barcinonen.</i>	VI-II	—
1402	3	Epistola <i>Delatum</i> ad Abb. A. Gasquet <i>Congregationis Anglo-Benedictinae Praesidem</i> , de nova editione <i>Vulgatae Latinae S. Scripturae.</i>	VI-I	XV-473
1403	6	S. C. Rit. in <i>Luganen.</i> declaratio <i>Hodiernus</i> quoad canonicum theologum <i>Sacram Scripturam</i> populo explicaturum.	VI-55	XVI-65
1404	6	S. C. EE. et RR. in <i>Praenestinen.</i> - <i>Receptionis alumni in Collegium</i>	VI-8	—

Numerus progras.	ANNUS 1907	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	Dec.			
1405	6	S. C. EE. et RR. in <i>Urbevetan.</i> - <i>Proprietatis</i>	VI-90	—
1406	6	S. C. EE. et RR. in <i>Faesulana.</i> - <i>Compositionis</i>	VI-89	—
1407	7	S. C. EE. et RR. decret. <i>SSmus Dnus Noster</i> definitivae approbationis constitutionum Societatis « Missionariorum SSmi Cordis Iesu »	VI-11	XVI-142
1408	7	S. C. Rit. edictum <i>Avendo</i> perquisitionis scriptorum Servi Dei PII PP. IX, intuitu processus beatificationis et canonizationis huius S. D.	V-497	XV-490
1409	10	S. C. Indulgent. decret. <i>SSmus</i> concessionis indulgentiarum orantibus pro peccatoribus moribundis.	VI-202	XVI-197
1410	11	S. C. Rit. in <i>Romana</i> decret. <i>Cupiens</i> de concessione officii proprii cum missa de S. Melania iuniore sub ritu duplici in Ecclesia S. Hieronymi de charitate in Urbe pro Clericis Regularibus « a Somascha »	VI-193	XVI-143
1411	11	S. C. Rit. in <i>Comen.</i> decret. <i>Saeculo decimoquarto</i> confirmationis cultus V. M. Magdalenae Albriciae	VI-68	XVI-19
1412	11	S. C. Rit. in <i>Parisien.</i> decret. <i>In oppido</i> introductionis causae V. S. D. C. Labouré e societ. « Puellarum a Charitate »	VI-66	XVI-146
1413	11	S. C. Indulgent. et Reliq. rescriptum <i>Martinus</i> quoad scapular. SS.mi Cordis B. M. V.	IX-128	XIX-315
1414	11	S. C. Indulgent. rescript. <i>Sor Maria</i> concessionis indulgentiarum jaculatoriae: <i>Oh! purismo Corazón de Maria en Ti confío</i>	—	XVI-18
1415	12	Secretar. Status epistola <i>L'urgente</i> ad Italiae Episcopos de conservandis tuendisque tabulariis aliisque bonarum artium monumentis	VI-83	XVI-50
1416	14	Secretar. Status epistola <i>Une haute louange</i> ad P. Lemius de libro cui titulus « Catéchisme sur le modernisme » gratulationis ergo.	VI-185	XVI-51

Numerus progress.	ANNUS	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
	1907		PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	Dec.			
1417	13	S. C. Rit. in <i>Neapolitana</i> decret. <i>Quum</i> perquisitionis scriptorum V. S. D. Longo a Mariliano Ordin. Minor.	—	XVI-66
1418	14	Secretar. Status epistola <i>Non è ignoto</i> ad L. Pastor qua eligitur secretarius coetus cardinalicii ad progressum scientiarum in catholico orbe promovendum	VI-185	XVI-14
1419	16	Allocutio consistorialis <i>Relicturus</i> de Ecclesiae continua persecutione, novarum rerum stultissimo studio, modernistarum doctrinis ac poenis quibusdam inflictis. . .	V-469	XV-474
1420	18	Allocutio <i>Vi ringrazio</i> habita occasione impositionis pileoli novis Cardinalibus, quorum laudes recoluntur, et ad plura in Ecclesiae tutela patranda incitantur . . .	V-472	XV-509
1421	21	S. C. EE. et RR. decret. <i>SS.mus D.nus</i> approbationis ad septennium constitutionum « Instituti a S. Ioseph B. M. V. Sponso »	VI-12	—
1422	21	S. C. EE. et RR. in <i>Ordinis S. Benedicti</i> indultum <i>Hildebrandus</i> temporaneae concessionis transferendi monachos consentientes ab una ad aliam Congregationem . .	VI-46	XV-489
1423	24	Epistola <i>Solemnia sacra</i> ad Em. Burdigalensem Episcopum pro Legatione ad quin-quagenaria solemnna in honorem B. M. Virginis Lapurdensis	VI-81	XVI-4
1424	26	S. C. Indulg. et Reliq. rescript. <i>Mathias</i> quamdam invocationem in honorem SS.mi Cordis Iesu indulgentia ditans	VI-202	—
1425	29	S. C. Indulg. et Reliq. rescriptum <i>SSmus</i> quamdam orationem in honorem S. Luciae indulgentia donans	VI-203	XVI-198
1426	30	S. C. Rit. in <i>Romana seu Parisien.</i> decret. (super dubio) <i>Perditi homines</i> beatificat. et canonizationis V. S. D. Magdalenae Sophiae Barat Fundatricis « Sororum a SS. Corde Iesu »	VI-70	XV-491
1427	31	S. C. Rit. in <i>Constantien. et Abrincen.</i> decret. (super dubio) <i>Christum</i> beatificationis et canonizationis V. S. D. Mariae Magdalenae Postel Fundatricis « Sororum Christianarum a Misericordia »	VI-24	XV-490

Numerus pag. ss.	ANNUS 1908	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	Jan.			
1428	2	S. C. Propag. Fide epistola <i>Annuam</i> ad Praefectum Apostolic. Insularum Carolinarum, annua accepta relatione	VI-228	XIV-192
1429	4	S. C. Indulg. et Reliq. in <i>Carmelitarum Discalc.</i> rescript. (a) <i>P. Praepositus</i> quoad milites circa scapulare B. M. V. de Monte Carmelo eiusque indulgentias	VII-97	XVI-444
1430	8	S. C. Rit. in <i>Ordinis Servorum B. M. V.</i> decret. <i>Quam</i> de festo Septem Sanctorum huius Ordinis Fundatorum	VI-56	XVI-63
1431	8	S. C. Indulg. et Reliq. rescriptum <i>Presbyter</i> quo invocatio quaedam in honorem B. M. V. Imm. indulgentia datur	IV-204	XIV-198
1432	10	Epistola <i>Progredientium</i> ad Episcopum Albaregalensium consociationem « pro catholico prelo fovendo » dilaudans enixeque commendans	IV-171	XVI-47
1433	17	S. C. Rit. in <i>Angelopolitana</i> declaratio <i>Rmus Dnus Raimundus</i> quoad decreta iam lata de luce electrica et de cantu mulierum in ecclesiis	VI-57	XVI-65
1434	17	S. C. Rit. in <i>Novarien.</i> decret. <i>R. D. Petrus</i> quoad sacerdotes ecclesiis ritus ambrosiani inservientes et eiusdem ritus officium ac missam.	VI-58	XVI-65
1435	18	S. C. EE. et RR. epistola <i>Con l'intento</i> ad Ordinarios Italiae de Seminariorum regimine	VI-92	XVI-132
1436	19	Epistola <i>Hagnae</i> ad Em. Rampolla quoad adervationem capitis S. Agnetis in urbana ecclesia ad Forum Agonale.	VI-82	XVI-47
1437	20	S. C. EE. et RR. in <i>Congregationis SS. Cordis et Adorationis Perpetuae</i> decret. <i>Procurator</i> sanans professiones omnes emissas a religiosis mulieribus tempore novitatus habitum non gestantibus.	VI-322	XVI-29
1438	22	S. C. Rit. in <i>Romana</i> decret. <i>An praeter</i> de campanarum benedictione eiusque nova ac breviori formula	VI-61	XVI-65
1439	22	S. C. Indulg. et Reliq. decret. <i>Maria Eduardus</i> adsociationem « Sacerdotalis Reparationis » indulgentiis ditans ac normas pro eius interiori regimine praescribens	VI-206	XVI-151

Numerus progress.	ANNUS	DICASTERIUM – POSITIO – INITIALIS – ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
	1908		PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	Jan.			
1440	22	S. C. Indulg. et Reliq. rescriptum (a) <i>Prorogamus</i> quo brev. leonianum <i>Ad augendam</i> pro speciali Deiparae Virgini consecratione latum, in perpetuum prorogatur	VI-205	XVI-149
1441	22	Secretar. Brev. <i>Christiani</i> beatificat. V. S. D. M. M. Postel ut supra	VI-355	XVI-226
1442	24	S. C. Rit. decret. <i>Sacrorum</i> de usu corollae lignae in altari, de cantu « Tantum ergo » ac SSmae Eucharistiae asservatione. . .	VI-62	XVI-142
1443	24	S. C. Rit. in <i>Ordinis Frat. Minor. Prov. Germ. Infer.</i> decret. <i>Hodiernus</i> de regulariis quoad symbolum infra octavam Patroni principalis iam alio titulo celebrandam.	VI-194	XVI-147
1444	26	S. C. Indulgent. et Reliq. declarationes (a) <i>Il sacerdote</i> circa concessionem [decreto S. C. Ind. 8 aug. 1906] factas pro celebratione mensis SSmi Cordis Iesu . .	VI-242	XVI-242
1445	26	Secretar. Brev. <i>Inter</i> (de tuto) beatificat. V. S. D. Magdalenae Sophiae Barat Fundatricis Societ. « a Sacro Corde Iesu ». .	VI-149	XVI-27
1446	27	S. C. Indulg. et Reliq. rescriptum <i>Il sac. Domenico</i> quandam iaculatoriam in honorem SSmi Cordis Iesu recitantibus indulgentiam concedens.	VI-243	—
1447	27	Secretar. Stat. epist. <i>Nel ricevere</i> laudationis ephemerid. mediolanensis cui titulus <i>La Scuola Cattolica</i>	—	XVI-152
1448	28	Vicariatus Urbis decret. <i>Libellus</i> ephemeridem « Nova et Vetera » proscribens .	VI-208	XVI-29
1449	31	S. C. Rit. in <i>Romana</i> seu <i>Parisien.</i> decret. <i>Inexhausta</i> beatificat. et canonizat. V. S. D. Magdalenae Barat Institutricis Societatis « a Sacro Corde Iesu »	VI-441	XVI-228
	Feb.			
1450	1	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Viglevanen.</i> – <i>Exonerationis taxae</i>	VI-47	XVI-5
1451	1	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Camerinen. Treien. et Recanaten.</i> – <i>Mediae annatae</i>	VI-47	XVI-5
1452	1	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Surrentina.</i> – <i>Electionis ad hebdomadariatum</i>	VI-47	XVI-5

Numerus progr. 54	ANNUS 1908	DICASTERIUM — POSITIO — INITIALIS — ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	Febr.			
1453	1	S. C. Concil. (in f.) in <i>Mediolanen.</i> — <i>Nullitatis matrimonii</i>	VI-48	XVI-5
1454	1	S. C. Concil. (in f.) in <i>Nullius Sublacen.</i> — <i>Nullitatis matrimonii</i>	VI-48	XVI-5
1455	1	S. C. Concil. (in f.) in <i>Regien.</i> — <i>Dispensationis matrimonii</i>	VI-48	XVI-5
1456	1	S. C. Concil. (in f.) in <i>Romana et Aliarum</i> — <i>Dubiorum circa decret. « Ne temere » de sponsalibus et matrimonio</i>	VI-49	XVI-6
1457	1	S. C. Concil. (in f.) in <i>Senogallien.</i> — <i>Iuris funerandi</i>	VI-51	XVI-5
1458	1	S. C. Concil. (in f.) in <i>Derthusen.</i> — <i>Substitutionis in servitio chori et altaris</i>	VI-53	XVI-5
1459	1	Secretar. Brev. <i>Cum Nobis</i> de facultate facta sacerdotibus « Pio Operi Propag. Fid. » impendentibus operam benedicendi rosaria eisque adnectendi indulgentias a PP. Crucigeris nuncupatas	VI-320	XVI-225
1460	2	Epistola <i>L'empressement</i> ad Quebecensium Archiepiscop. ob eius suorumque erga S. Sedem fidelitatem, devotionem ac largitatem.	VI-213	XVI-90
1461	3	C. EE. et RR. decret. <i>SSmus</i> approbationis Instituti et constitutionum « Ancillarum seu Victimarum SS. Cordis Iesu ».	VI-453	XVII-90
1462	4	S. C. Indulg. et Reliq. decret. <i>P. Praepositus</i> sanationis invalidarum receptionum in Confraternitatem B. M. V. de Monte Carmelo	VI-243	XVI-148
1463	10	S. C. EE. et RR. in <i>Ord. Praedicator.</i> rescript. <i>Frater</i> concessionis facultatum pro receptione novitiorum XIV annorum	—	XVIII-152
1464	13	S. C. Rit. in <i>Pinnen.</i> decret. (super dubio) <i>Plurima</i> beatificat. et canonizationis V. S. D. Gabrielis a Virgine Perdolente clerici professi e Congregatione Passionis D. N. I. C.	VI-150	XVI-26
1465	13	S. C. Rit. in <i>Parisiens.</i> decret. <i>Sorores</i> introductionis causae beatificationis et canonizationis V. S. D. Annae Mariae Iavouhey Fundatricis Sororum « a S. Iosepho de Cluny »	VI-152	XVI-143

Numerus progras.	ANNUS	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICA	ECCLESIASTICA
	1908			
	Febr.			
1466	13	S. C. Rit. in <i>Volaterrana</i> decret. <i>Humilis</i> confirmationis cultus ab immemorabili praestiti S. D. Vivaldo Eremitae Tertii Ordin. S. Francisci	VI-155	XVI-145
1467	13	Allocutio <i>Ringraziamo</i> habita ad Orientales occasione solemnitatum S. Ioannis Chrysostomi	VI-172	XVI-85
1468	13	S. C. Indulg. et Reliq. rescriptum <i>Il P. Pietro Benedetti</i> de scapulari Dominae Nostrae a S. Corde	VI-245	XVI-150
1469	13	S. C. Indulgent. rescript. <i>Paulus</i> concessionis indulgentiar. recitantibus versiculos <i>Requiem aeternam</i> ecc.	VI-244	XVI-150
1470	13	S. C. S. Offic. decret. <i>Utrumque</i> reprobationis diariorum « La Justice sociale » et « La Vie Catholique »	VI-88	—
1471	14	S. C. Studior. epistola <i>Magnae</i> ad Angelorum Archiepiscopum ob constitutum auctumque Archigymnasium gratulationis ergo	VI-251	—
1472	14	S. C. EE. et RR. decret. <i>SSmus</i> approbationis constitutionum Instituti « Sororum III Ordinis S. Dominici a S. Catharina » .	VI-454	XVII-10
1473	19	Epistola <i>Laeti</i> ad Em. Archiepiscopum Toletanum ob quinquagesimum sacerdotii sui annum	VI-214	XVI-91
1474	26	S. C. Indulg. et Reliq. indultum (<i>a</i>) <i>Moderator</i> peculiare tempus ad celebrandas triduanas supplicationes in honorem SS. Sacramenti concedens	VI-245	XVI-242
1475	26	S. C. Indulg. et Reliq. rescriptum (<i>a</i>) <i>Il Padre</i> quo christifidelibus omnibus confessis et S. Synaxi refectis, genibus flexis, Scalam Sanctam ascendentibus, indulgentiae largiuntur	VI-247	XVI-148
1476	26	S. C. Indulgent. et Reliq. rescriptum (<i>a</i>) <i>Il Sac. Gennaro</i> peregrinantibus ad Sanctuarium S. Blasii in Maratea indulgentiam concedens	VI-248	XVI-243
1477	29	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Iacen.</i> – <i>Distributionum</i>	VI-144	XVI-60

Numerus progr. ss.	ANNUS 1908	DICASTERIUM — POSITIO — INITIALIS — ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
1478	Febr. 29	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Burgi S. Sepulchri</i> — <i>De archivis ecclesiasticis</i> (reserv.) . . .	VI-144	XVI-60
1479	29	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Treien.</i> — <i>Nominationis ad canonicatum</i>	VI-145	XVI-61
1480	29	S. C. Concil. (in f.) in <i>Venetiarum</i> — <i>Matrimonii</i> (reserv.)	VI-146	XVI-60
1481	29	S. C. Concil. (in f.) in <i>Transilvanien.</i> — <i>Dispensationis matrimonii</i> (reserv.) . . .	VI-146	XVI-60
1482	29	S. C. Concil. (in f.) in <i>Jacien.</i> — <i>Dispensationis matrimonii</i> (reserv.)	VI-146	XVI-60
1483	29	S. C. Concil. (in f.) in <i>Ostunen.</i> — <i>Jurium</i> (reserv.)	VI-146	XVI-60
1484	29	S. C. Concil. (in f.) in <i>Ianuen.</i> — <i>Iurisdictionis paroecialis</i>	VI-146	XVI-91
1485	29	S. C. Concil. (in f.) in <i>Suessana</i> — <i>Privationis paroeciae</i> (reserv.)	VI-147	XVI-60
1486	29	S. C. Concil. (inf.) in <i>Bergomen.</i> — <i>Jurium et privilegiorum</i>	VI-147	XVI-95
1487	29	S. C. Propag. Fid. epistola <i>Post latum</i> prorogationis ad annum applicationis decreti « Ne temere » de sponsalibus et matrimonio pro regione Sinensi	VI-361	XVI-444
1488	Mart. 1	Rescript. (a) concessionis indulgent. cuidam orationi pro SS. Pontifice	VI-343	XVI-393
1489	7	S. C. S. Offic. decret. <i>Sacerdotem</i> excommunicationis Sac. A. Loisy	VI-88	XVI-70
1490	9	Secretar. Brev. <i>Retulit</i> indulgentias Archidiocesi Quebecensi concedens	VI-447	XVI-224
1491	10	Epistola <i>Tuum illud</i> ad Limericens. Episcop. opusculum circa scripta Card. Newman ab eo editum laudans	VI-175	XVI-89
1492	11	S. C. Rit. decret. Urbis et Orbis <i>Supra-scriptas</i> circa variationes et additiones die 11 febr. in Martyrologio romano faciendas	VI-194	VI-345
1493	11	S. C. Indulg. et Reliq. decret. Urbis et Orbis <i>Quo christifideles</i> anticipationis confessionis pro lucrandis indulgentiis . . .	VI-249	XVI-148

Numerus program-	ANNUS 1908	DICASTERIUM – POSITIO – INITIALIS – ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	Mart.			
1494	II	S. C. Rit. in <i>Augustodunen.</i> decret. <i>Instante</i> de validitate processuum circa canonicizat. B. M. M. Alacoque	—	XVII-14
1495	II	S. C. Studior. epistol. <i>Relationem</i> ad Rectorem ac sodales Pontif. Archigymnasii Comillensis laudationis ergo	—	XVI-198
1496	14	S. C. EE. et RR. in <i>Congregat. Schol. Piar.</i> – <i>Admissionis ad Primam Communionem.</i>	VI-190	XVI-142
1497	14	S. C. Rit. in <i>Nicosien.</i> decret. <i>Postulato</i> circa abusum sedium cameralium in missis et vespers.	VI-195	—
1498	14	S. C. Rit. in <i>Ordinis Frat. Minor.</i> decret. <i>R. mus P. Marianus</i> circa praecedentiam in translatione festorum	VI-230	XVI-241
1499	18	S. C. Indicis decret. <i>Sacra</i> proscriptionis: <i>Il programma dei modernisti.</i> – P. Bureau, <i>La crise morale des temps nouveaux.</i> – P. Saintyves, <i>La réforme intellectuelle du clergé et la liberté d'enseignement; Les Saints successeurs de Dieux; Le miracle et la critique historique; Le miracle et la critique scientifique.</i> – F. R. Planchet, <i>El absolutismo episcopal en la República Mexicana</i>	VI-148	XVI-151
1500	18	S. C. Indulg. et Reliq. decret. <i>Agostino</i> sanationis irregularitatum in instituendis Sodalitatibus Filiarum Mariae habitatum	VI-250	XVI-442
1501	20	S. C. Indulgent. et Reliq. rescriptum <i>Il sac. Cesare</i> cuidam iaculatoriae pro conservatione fidei indulgentiam donans	VI-344	—
1502	23	Epistola <i>Nunciasti</i> ad Quebecensium Archiepiscopum laudis Commentarii « La Nouvelle France »	VI-214	XVI-91
1503	24	Sermo habitus ad Comitatum piae adsociationis « <i>l'Œuvre des Campagnes</i> »	—	XVI-174
1504	24	S. C. EE. et RR. decret. <i>Sorores</i> coadunationis in unum monasteriorum Congregationis « Sororum a Divino Amore »	VI-454	XVII-10
1505	28	S. C. Rit. declarat. <i>Postulato</i> de cantu « Libera me domine » post missam privatam.	VI-251	XVI-231
1506	28	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Potentina</i> – <i>Exsecutionis rei indicatae</i> (reserv.)	VI-221	XVI-99

Numerus progr.	ANNUS 1908	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	Mart.			
1507	28	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Forolivien.</i> — <i>Dispensationis ab irregularitate.</i>	VI-221	XVI-99
1508	28	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Parisien.</i> — <i>Ban- norum matrimonii</i>	VI-222	XVI-99
1509	28	S. C. Concil. (in f.) in <i>Romana et Aliarum</i> — <i>Dubiorum circa decretum « Ne temere »</i> <i>de sponsalibus et matrimonio</i>	VI-226	XVI-114
1510	28	S. C. Concilii (in f.) in <i>Cameracen.</i> — <i>Nul- litalis matrimonii</i>	VI-227	XVI-100
1511	28	S. C. Concil. (in f.) in <i>Parisien.</i> — <i>Dispen- sationis matrimonii</i> (reserv.)	VI-227	XVI-100
1512	28	S. C. Concil. (in f.) in <i>Venetiarum.</i> — <i>Ma- trimonii</i> (reserv.)	VI-227	XVI-100
1513	28	S. C. Concil. (in f.) in <i>Larinen.</i> — <i>Execu- tionis concordiae</i> (reserv.)	VI-227	XVI-100
1514	28	S. C. Concil. (in f.) in <i>Imolen.</i> — <i>Deci- marum</i>	VI-228	XVI-100
1515	30	S. C. Indulg. et Reliq. rescriptum (a) <i>Prae- sentis</i> quo binis pro clericis orationibus in- dultgentiae elargiuntur	VI-345	XVI-394
1516	30	S. C. EE. et RR. epistola <i>L' Emo Sig. Car- dinale</i> circa Italiae inferioris sacerdotes Neapoli convenientes	VI-219	—
1517	30	S. C. EE. et RR. in <i>Ordinis S. Mariae de</i> <i>Mercede</i> decret. <i>X. Parochus</i> quoad profes- sionem votorum simplicium emissam in Ordine votorum solemnum et vacationem beneficii	VI-220	XVI-193
1518	31	Epistola <i>Immortalia</i> ad Quebecens. Ar- chiepiscopum coeterosque Arch. et Episco- pis Foederatarum Civitatum Canadensium de ter saecularibus sollemniis a Canadensi Natione celebrandis	VI-349	XVI-222
	April			
1519	1	S. C. Rit. epistola <i>Sacerdos</i> quoad novum tabernaculum pro adservanda SS. Eucha- ristia	VI-232	XVI-241
1520	2	Vicariatus Urbis notificatio <i>A tenore</i> Visitationem Apostolicam oratoriorum pri- vatorum in Urbe praescribens	VI-208	—

Numerus progress.	ANNUS 1908	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICA	ECCLESIASTICA
	April			
1521	3	Epistola <i>Iucunda</i> ad Philadelphiensium Archiepiscopum faustitate adveniente centenaria a diocesis erectione.	VI-352	XVI-445
1522	8	S. C. Rit. Instructio <i>Sacra</i> pro editoribus Breviarii Romani	VI-196	—
1523	8	S. C. Rit. decret. <i>Postquam</i> ad Ordinarios omnes de editione typica Vaticana Gradualis Romani.	VI-198	XVI-193
1524	8	S. C. Rit. in <i>Bajonen.</i> decret. <i>Sodalitio</i> introductionis causae beatif. et canonizat. V. S. D. Ludovici Ed. Cestac Fundatoris Congregationis « Famularum Mariae ». .	VI-234	XVI-195
1525	8	S. C. Rit. indultum <i>B... D...</i> quo cuidam sacerdoti cui brachium amputatum fuit, quibusdam sub conditionibus, sacrum facere permittitur.	VI-326	XVI-197
1526	8	S. C. Indulg. et Reliq. decret. Urbis et Orbis <i>Anno superiore</i> quo Episcopis datur facultas statuendi tempus pro triduanis supplicationibus eucharisticis pianis	VI-346	XVI-243
1527	8	Secretar. Stat. epist. <i>La lettera</i> ad Beneventanum Archiepiscopum occasione primi congressus catholicae juventutis	—	XVI-244
1528	9	Epistola <i>Si vota</i> ad Neo-Eboracensium Archiepiscop. occasione solemniurn saecularium eiusdem diocesis	VI-353	XVI-224
1529	14	Secretar. Brev. <i>Romani Pontifices</i> quo Praefectura Apostolica Marochiensis in Vicariaturn apostolicum erigitur	VII-19	XVI-446
1530	16	Epistola <i>Saecularis</i> ad Bostoniensium Archiepiscop. de saeculari eiusdem diocesis institutione.	VI-434	XVI-224
1531	21	S. Poenitentiaria decret. <i>Antonius</i> quoad prolis legitimationem	VII-193	—
1532	24	Epistola <i>Studiosa</i> ad Bonäerensem Archiepiscop. ob domum ad Apostolicum Internuntium destinatam et eidem Pontifici, occasione sui sacerdotalis Iubilaei, oblatam.	VI-177	XVI-177
1533	25	Vicariat. Urbis, decret. <i>Visto</i> ad probationis statutorum directionis dioecesanae pro operibus catholicis in Urbe	—	XVI-460

Numerus progr.	ANNUS 1908	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	April			
1534	27	S. C. Studior. epistola <i>Quum Nobis</i> ad Praefectum seu Decanum Theolog. facultatis in Archigymn. Friburg. [in Helvetia] normas tradens pro recta moderatione eiusdem Facultatis	VI-382	XVI-445
1535	30	Epistola <i>La notizia</i> ad Rectorem Seminarii Mediolanens. ob SS. Communiones oblatas grates rependens.	VI-354	XVI-225
1536	30	S. C. Prop. Fid. epistola <i>Esaminati</i> de infidelium matrimonio et privilegio Paulino.	VI-463	XVII-II
	Mai			
1537	3	Secretar. Brev. <i>Mirabilis</i> beatificationis V. S. D. Gabrielis a Virgine Perdolente clerici professi clericorum Regularium Excalceatorum Sanctissimae Passionis	VI-447	XVI-231
1538	3	S. C. Rit. in <i>Pinnen.</i> decret. <i>Circumventae</i> (de tuto) beatificationis et canonizat. V. S. D. Gabrielis a Virgine Perdolente clerici professi Congr. Excalceatorum Passionis D. N. I. C.	VI-238	XVI-195
1539	3	S. C. Rit. in <i>Baiocen.</i> decret. <i>Apostolico</i> (super dubio) beatificat. et canonizat. V. S. D. J. Eudes ut supra.	VI-232	XVI-194
1540	8	S. C. Rit. in <i>Superiorenn.</i> decret. <i>Quum</i> de forma ostii in tabernaculo SS. Sacramenti.	VI-380	XVI-345
1541	11	S. C. EE. et RR. decret. <i>Anno</i> laudis Tert. Ord. Carmelitarum a S. Iosepho. . . .	VI-456	XVII-II
1542	13	S. C. Rit. in <i>Nucerina Paganorum seu Comp-sana</i> , decret. <i>Actores</i> introductionis causae beatificationis V. S. D. Paulo Cafaro . .	VI-335	XVI-295
1543	13	S. C. Rit. in <i>Panormitana</i> decret. <i>Nobiles</i> confirmationis cultus V. S. D. R. Gerardo Cagnoli O. M. praestiti	VI-333	XVI-293
1544	13	S. C. Rit. decret. Urbis et Orbis <i>Dolores</i> quo festum Septem Dolorum B. M. V. dominicae tertiae septembris affixum, ad ritum duplicem secundae classis elevatur pro Ecclesia universa	VI-324	XVI-344
1545	14	S. C. Indulg. et Reliq. rescriptum <i>Edouard</i> cuidam invocationi ad B. M. V. recitantibus indulgentiam plenariam concedens. .	VI-485	XVI-445

Numerus progress.	ANNUS 1908	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
1546	Mai 15	S. C. Rit. in <i>Gerunden</i> . declaratio <i>Narcissa</i> circa usum missalis romani et cisterciensis.	VI-475	XVI-240
1547	17	Epistola LE MOMENT ad Eminentissimos Galliae Cardinales necnon coeteros omnes Ordinarios reprobans conventiones vulgo « Mutualités ecclésiastiques » a Gubernio adprobatas.	VI-215	XVI-221
1548	19	S. C. Indulg. et Reliq. rescriptum (a) <i>Fr. Iacobus</i> cuidam orationi pro consecratione familiarum SS. Cordi Iesu indulgentiam adnectens	VI-488	XVI-296
1549	20	S. Poenitentiariae declarat. <i>Vicarius</i> circa deputatos ac senatores Galliae qui votis suis legem separationis constituere, quoad censuras ab eis incursas, et praecipue circa sepulturam ecclesiasticam eisdem denegandam, nisi poenituerint	VI-384	XVI-297
1550	23	S. C. Indulg. et Reliq. decret. <i>Fr. Bonaventura</i> sanationis in radice defectuum in admissione ad Tertium Ordinem et in erectione stationum Viae Dolorosae D. N. I. C.	VII-98	XVI-443
1551	26	S. C. Indicis decret. <i>Sacra</i> proscriptionis: Abb. G. Barbier, <i>Le progrès du libéralisme catholique en France sous le Pape Léon XIII; Ne mêlez pas Léon XIII au libéralisme.</i> - I. D'Alma, <i>La controverse du quatrième évangile.</i> - A. Dupin, <i>Le dogme de la Trinité dans les trois premiers siècles.</i> - C. Romano d'Azzi, <i>Un vasto inganno; la risurrezione dei morti.</i> - Hamelin, <i>Le journal d'un prêtre</i>	VI-229	XVI-243
1552	30	S. C. Indulg. rescriptum (a) <i>La Supérieure</i> recitantibus quamdam invocationem pro concordia mentium et cordium indulgentiam largiens	VI-486	—
1553	30	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Potentina</i> - <i>Exsecutionis rei indicatae</i> (reserv.)	VI-362	XVI-233
1554	30	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Viennen. et Aliarum</i> - <i>Exsecutionis constitutionis</i> « Officiorum et munerum » (reserv.)	VI-362	XVI-233
1555	30	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>De Linares</i> - <i>Exemptionis ab onere</i>	VI-363	XVI-233

Numerus progress.	ANNUS 1908	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALICTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	Mai			
1556	30	S. C. Concil. (in f.) in <i>Parisien.</i> — <i>Dispensationis matrimonii</i> (reserv.)	VI-364	XVI-233
1557	30	S. C. Concil. (in f.) in <i>Veszprimien.</i> — <i>Dispensationis matrimonii</i> (reserv.)	VI-364	XVI-233
1558	30	S. C. Concil. (in f.) in <i>Mechlinien.</i> — <i>Dispensationis matrimonii</i> (reserv.)	VI-364	XVI-233
1559	30	S. C. Concil. (in f.) in <i>Romana seu Setina</i> — <i>Dispensationis matrimonii</i> (res.)	VI-364	XVI-233
1560	30	S. C. Concil. (in f.) in <i>Caietana</i> — <i>Executionis decreti</i>	VI-365	XVI-236
1561	30	S. C. Concil. (in f.) in <i>Boianen.</i> — <i>Provisionis parociae</i> (reserv.)	VI-367	XVI-233
1562	30	S. C. Concil. (in f.) in <i>Caietana</i> — <i>Privationis parociae</i> (reserv.)	VI-368	XVI-233
1563	30	S. C. Indulg. et Reliq. rescriptum <i>Humblement</i> recitantibus quamdam consecrationem SS. Cordi Iesu peculiarem indulgentiam concedens	VI-381	—
	Junii			
1564	2	Secretar. Brev. <i>Cum sicuti</i> piaee exercitationi septem sabbatorum in honorem B. M. V. de Mercede indulgent. concedens	VI-451	XVI-442
1565	3	S. C. Indulg. et Reliq. rescriptum (a) <i>Le Père Pichon</i> quamdam orationem in honorem SS.mi Cordis Iesu indulgentia ditans	VII-190	XVI-442
1566	3	Epistola. <i>Se l'annuale</i> ad Aemiliae ac Romandiolaee Ordinarios Bononiae congregatos in conventu annuo, in qua Pontifex ipsis gratias rependit, et pro clericorum institutione monumenta tradit	—	XVI-324
1567	5	S. C. Rit. in <i>Brictinorien. seu Sanctimonialium Ord. S. Dominici</i> decret. <i>Priorissa</i> de addendis ac variandis in officio B. M. V. a Lacu pro sororibus O. S. B. de gentibus Brictinori in monasterio S. Romani	VII-470	XVII-282

Numerus progressus	ANNUS 1908	DICAETERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	Iun.			
1568	5	S. C. Rit. in <i>Osnabrug.</i> decret. <i>Postulato</i> circa indultum officiorum votivorum de SS. Sacramento et de Immaculata Conceptione	VI-325	XVI-385
1569	5	S. C. Rit. in <i>Atrebalen.</i> decret. <i>R. D. Onesimus</i> de ordine servando circa commemorationes in secundis vesperis et de versiculo « Fidelium animae »	VI-325	XVI-385
1570	7	S. C. Consistorialis in <i>S. Pauli in Brasilia</i> decret. <i>Dioecesium</i> erectionis novae Prov. eccles. S. Caroli de Pinhal.	VII-170	XVI-325
1571	10	S. C. Indulg. et Reliq. rescriptum (<i>a</i>) <i>Le Supérieur</i> cuidam orationi in honorem Spiritus Sancti indulgentiam adnectens.	VI-487	XVI-393
1572	17	<i>Epistola Quam tuo nomine</i> ad Em. Baltimorens. Archiepiscopum ob erga S. Sedem et R. Pont. observantiae pietatisque testimonium ab Episcopis, clero populoque Foeder. Americae Civitatum Beatissimo Patri significatum	VII-61	XVI-435
1573	19	S. C. Rit. in <i>Gallipolitana</i> declarat. <i>Rmus</i> circa distantiam altarium a loculis defunct. et peculiaris generis altare	VI-380	XVI-383
1574	20	<i>Epistola Ex communibus</i> ad Longobardiae Ordinarios post Concilium Mediolanense coelebratum	VII-161	XVI-324
1575	21	S. C. EE. et RR. in <i>Ordinis Cisterciensum</i> decret. <i>II P. Vicario</i> concedens privilegium cappae magnae Abbati Generali	VI-457	XVII-11
1576	23	S. Poenitentiaria formula triennalis indulti concessionis facultatis acceptandi bona ecclesiastica pro municipiis vel aliis societatibus quibus, vi legis civilis, bona ecclesiastica tribuuntur	---	XVIII-164
1577	27	<i>Epistola Novimus</i> ad D. I. Baudy Sodali- tati « a Rosario Perpetuo » Praesidem, oc- casione anniversarii restitutionis eiusdem adsociationis	VII-6	XVI-437
1578	27	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Signina-Iubila-</i> <i>tionis</i>	VI-368	XVI-284
1579	27	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Vicen.- Prae-</i> <i>bendae theologalis</i>	VI-369	XVI-284

Numerus progr.	ANNUS 1908	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
1580	Iun. 27	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Iacen.</i> - <i>Dispensationis ab irregularitate</i>	VI-369	XVI-284
1581	27	S. C. Concil. (in f.) in <i>Parisien.</i> - <i>Dispensationis matrimonii</i>	VI-373	XVI-284
1582	27	S. C. Concil. (in f.) in <i>Mohylovien.</i> - <i>Nul- lilitatis matrimonii</i>	VI-373	XVI-284
1583	27	S. C. Concil. (in f.) in <i>Maioricen.</i> - <i>Di- spensationis matrimonii</i>	VI-373	XVI-284
1584	27	S. C. Concil. (in f.) in <i>Csanadien.</i> - <i>Di- spensationis matrimonii</i> (reserv.)	VI-373	XVI-284
1585	27	S. C. (in f.) in <i>Andrien.</i> - <i>Solutionis</i> (res.) .	VI-373	XVI-284
1586	27	S. C. Concil. (in f.) in <i>Neapolitana</i> - <i>Pri- vilegiorum et restitutionis in integrum</i> . .	VI-373	XVI-284
1587	29	S. C. Concil. (in f.) in <i>Mutilana</i> - <i>Com- mutationis voluntatis</i> (reserv.)	VI-373	XVI-284
1588	29	Commissio Pontificia Biblica decret. <i>Propositis de Isaiae libri indole ac auctore.</i>	VI-385	XVI-297
1589	29	S. C. Consistor. in <i>Auxitana in Republica Gallica</i> - decret. <i>Romanos</i> quo tituli Lecto- riensis, Condomiensiis et Lombesiensis sup- pressarum dioecesium ad Metropolitanam Auxitanam adjiciuntur.	VI-360	XVI-283
1590	29	Constitutio Apostolica SAPIENTI CON- SILIO qua, vere sapienter, Romana Curia renovatur (A. A. S. I-7)	VI-353	XVI-269
1591	29	Constit. Apostolica LEX PROPRIA RO- MANAE ROTAE et SIGNATURAE APOSTO- LICAE (A. A. S. I-720)	VI-265	XVI-273
1592	29	Secretar. Status - ORDO servandus in Sacris Congregationibus, Tribunalibus, Of- ficiis Romanae Curiae - Normae comunes (A. A. S. I-36)	VI-282	XVI-279
1593	30	S. C. Rit. <i>Americae, Oceaniae atque Austra- liae</i> indultum <i>Sanctissimus</i> quoad Sacrum in navi litandum pro harum regionum Ordi- nariis.	VI-435	XVI-284
1594	Iulii 3	Secretar. Stat. epistola <i>Ricevo</i> ad A. M. Micheletti ob volumen « De Institutione clericorum in Sacris Seminariis » Beatissimo Patri perquam humillime dicatum . . .	—	—

Numerus progr.	ANNUS 1908	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	Iulii			
1595	3	S. C. Indulg. et Reliq. rescriptum (a) <i>L'Archevêque</i> indulgentiar. pro adoratione SS. Sacramenti	VI-490	XVI-392
1596	4	S. C. Indulgent. et Reliq. declaratio <i>Sacra Congregatio</i> quoad summarium pri- vilegiorum et indultorum confratribus «Scapularis B. M. V. de Monte Carmelo» concessorum	VI-493	XVI-392
1597	4	S. C. Concil. epistola <i>Relatis</i> ad Olmucen- sem Archiep. quoad decret « Ne temere » quid « possessionis parœciæ » nomine veniat.	—	XVIII-329
1598	7	S. C. Consistor. in <i>S. Pauli in Brasilia</i> novae Provinciae ecclesiasticae constitu- tiones	—	XVI-375
1599	8	S. C. Indulg. et Reliq. indultum // <i>Padre</i> quoad indulgentiae SS. Rosarii lu- crationem etiam singulas separando decades.	VII-57	XVI-393
1600	8	S. C. Rit. in <i>Lucen.</i> decret. <i>Sanctissimus</i> quoad benedictionem vehiculi pro aegrotis. (A. A. S. I-263).	VII-185	—
1601	8	S. C. Indulg. et Reliq. rescriptum <i>La</i> <i>s. m. di Leone XIII</i> cuidam orationi in honorem « B. M. V. Reginae Angelorum » indulgentiam adnectens	VII-192	—
1602	8	S. C. Rit. decret. Urbis et Orbis <i>Quo con-</i> <i>gruus</i> quo S. Ioannes Chrysostomus decla- ratur et constituitur Patronus sacrorum ora- torum	VI-435	XVI-385
1603	8	S. C. Concil. declaratio <i>Ad S. Congrega-</i> <i>tionem</i> quo, non obstantibus instructione S. C. Negot. Extraord. anni 1844, necnon extensione declarationis benedictinae a Pio VI (a. 1780) facta, matrimonia mixta contracta coram ministro acatholico in Imperio Rus- siaco, vi decreti « Ne temere », invalida decla- rantur. (A. A. S. I-505).	VII-457	XVII-271
1604	8	S. C. Rit. in <i>Ianuen.</i> decret. (super dubio) <i>Instante</i> beatific. et canonizationis V. S. D. Fr. Francisci a Camporubeo laici professi Or- dinis Minorum S. Francisci Capucinatorum.	VI-464	XVI-388
1605	8	Epistola <i>Me tuedet</i> ad Nivernensem Epis- copum de coronis imaginibus SS. Cordis Jesu haud imponendis	—	XVI-424

Numerus progress.	ANNUS 1908	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
	Julii			
1606	11	S. C. Rit. in <i>Ord. S. Benedict</i> rescript. <i>Hil- debrandus</i> de monachis nigris quoad ho- rarum canonicarum recitationem	—	XVI-391
1607	12	Secretar. Stat. conventio <i>Sua Santità</i> in- ter S. Sedem et gubernium Hispaniae quoad concordatum 1851	—	XVI-446
1608	15	S. C. Prop. Fid. decret. <i>Cum plures</i> de eleemos. missar. ad Orient. transmittendis.	VII-36	XVI-444
1609	18	S. C. Indulg. et Reliq. rescriptum <i>Le Prêtre</i> indulgent. invocat. SS. Cordi Iesu.	VI-494	XVI-441
1610	22	S. C. Rit. rescriptum <i>Fr. Bonaventura</i> de separatione decadam coronae VII Gaudio- rum B. M. V. quin indulgentiae amittantur.	VII-38	XVI 443
1611	22	S. C. Rit. in <i>Fulden.</i> decret. <i>In relatione</i> de anniversario celebrando pro ultimo Epi- scopo, non autem pro administratore . .	VI-440	XVI-441
1612	22	S. C. Rit. decret. <i>Sanctissimus</i> adprobationis lectionum in festo S. Bonaventurae. . .	—	XVI-383
1613	27	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Hildeshemien.</i> - <i>Fructuum beneficii ex salis fodinis</i> . . .	VI-374	XVI-329
1614	27	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Victorien.</i> - <i>Dispensationis ab irregularitate</i>	VI-375	XVI-329
1615	27	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Caesaraugustana</i> - <i>Privilegii recipiendi baptismi in ecclesia paroeiali Cathedrali</i>	VI-376	XVI-331
1616	27	S. C. Concil. (in f.) in <i>Romana et Alia- rum</i> - <i>Dubiorum circa decretum de spon- salibus et matrimonio</i>	VI-458	XVI-332
1617	27	S. C. Concil. (in f.) in <i>Panormitana</i> - <i>Ma- trimonii</i> (res.)	VI-459	XVI-329
1618	27	S. C. Concil. (in f.) in <i>Colonien.</i> - <i>Dispen- sationis matrimonii</i> (res.)	VI-460	XVI-329
1619	27	S. C. Concil. (in f.) in <i>Tridentina</i> - <i>Dispen- sationis matrimonii</i> (res.)	VI-460	XVI-329
1620	27	S. C. Concil. (in f.) in <i>Presmilien.</i> - <i>Dispen- sationis matrimonii</i> (res.)	VI-460	XIV-329
1621	27	S. C. Concil. (in f.) in <i>De Yucatan.</i> - <i>Restitutionis in integrum et refectionis dam- norum</i>	VI-460	XVI-329

Numerus progress.	ANNUS 1908	DIOECESIM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
1622	Julii 27	S. C. Concil. in <i>Drepanen - Iurium paro- chialium</i>	VI-462	XVI-329
1623	30	S. C. Studior. epistola <i>Vehementer</i> ad Rmos Ordinarios de linguae latinae usu in disci- plinis philosophicis, theologicis, iuridicisque tradendis	VI-495	XVI-493
1624	Aug. 4	Exhortatio apostolica HAERENT ANIMO ad clerum catholicum, occasione quinquagesimi a sacerdotio S. D. N. PII X labentis anni.	VI-301	XVI-317
1625	7	S. C. Rit. in <i>Sinar. seu Manilen.</i> decret. (super dubio) <i>Si, ut habet</i> martyrii V. S. D. Franc. De Capillas O. P.	VI-338	XVI-388
1626	8	S. C. Rit. in <i>Cochinquinen. Tunquinen. et Sinarum</i> decret. (super dubio) <i>Saeviente</i> beatificat. et canonizat. SS. D. S. T. Cué- not, I. P. Néel, P. Fr. Néron et T. Vénard.	VI-341	XVI-387
1627	12	S. C. Rit. in <i>Colonien.</i> decret. <i>Clementissi- mus</i> confirmationis cultus praestiti V. S. D. Christinae necnon Servis Dei Potentino, Felicio et Simplicio Beatis nuncupatis. . .	VI-465	XVI-390
1628	12	S. C. Rit. in <i>Gratianopolitana seu Parisien.</i> decret. <i>Quotquot</i> introductionis causae bea- tificat. et canonizationis V. Servi Dei Petri Iuliani Eymard Fundatoris « Congre- gationis a SSmo Sacramento »	VI-468	XVI-386
1629	12	S. C. Rit. in <i>Paranen.</i> decret. <i>Instante</i> quoad additiones et variationes in festo atque of- ficio SS. Cordis Iesu	VI-477	—
1630	22	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Lucana - Capella- niae et reductionis missarum</i>	VI-473	XVI-366
1631	22	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Ianuen. - Transac- tionis et iurium circa Abbatiam</i>	VI-473	XVI-366
1632	22	S. C. Concil. (p. s. p.) in <i>Montis regalis - Adiudicationis reddituum</i>	VI-473	XIV-370
1633	22	S. C. Concil. (in f.) in <i>Mediolanen. - Nul- litate matrimonii</i>	VI-473	XVI-366
1634	22	S. C. Concil. (in f.) in <i>Trecen. - Dispen- sationis matrimonii</i> (reserv.)	VI-474	XIV-366
1635	22	S. C. Concil. (in f.) in <i>Parisien. - Dispen- sationis matrimonii</i>	VI-474	XVI-374

Numerus progress.	ANNUS 1908	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PONTIFICIA	ANALECTA ECCLESIASTICA
1636	Aug. 22	S. C. Concil. (inf.) in <i>Versalien.</i> - <i>Dispensationis matrimonii.</i>	VI-474	XVI-376
1637	22	S. C. Concil. (in f.) in <i>Caietana.</i> - <i>Executionis decreti.</i>	VI-474	XVI-382
1638	22	S. C. Concilii (in f.) <i>Drepanen.</i> - <i>Iurium paroecialium</i> (reserv.)	VI-474	XVI-366
1639	22	S. C. Concil. (in f.) in <i>Derthonen.</i> - <i>Dis-membrationis bonorum paroecialium</i> (res.) .	VI-475	XVI-366
1640	22	S. C. Concil. (in f.) in <i>Bergomen.</i> - <i>Legatorum piorum</i> (extra ordinem)	VI-475	XIV-366
1641	26	S. C. Rit. in <i>Provinciae ecclesiasticae Mediolanen.</i> decret. <i>Provinciae</i> quoad festa S. Ambrosii et Caroli ad ritum duplicem maiorem pro dioecesibus suffraganeis huius provinciae evehenda	VI-472	XIV-383
1642	Sept. 9	S. C. Rit. decret. <i>Sanctissimus</i> additionum martyrologio romano (A. A. S. I-264). .	VII-39	XVI-441
1643	11	Secretar. Brev. <i>Pias fidelium</i> quo Regia primitiva Archisodalitas Matritensis « B. M. Virginis a Prodigis » pontificiae titulo decoratur (A. A. S. I-197)	VII-68	XVII-113
1644	15	S. C. Negot. Extraordinarior. declaratio authentica <i>Proposito dubio</i> de conditione filiorum qui parentes habent mixtos seu mestitos quoad privilegium Americae Latinae concessum (18 april. 1897) (A. A. S. I-176)	VII-59	XVII-55
1645	18	Litterae Apostolicae <i>Sanctos</i> quoad translationem corporis S. Paulini Nolensis eiusque festi ritus elevationem. (A. A. S. I-245)	VII-162	XVII-178
1646	19	Secretar. Brev. <i>In sublimi</i> erectionis dioecesis Neo-Westmonasteriensis in Archidio-cesim Vancouveriensem denominandam (A. A. S. I-198)	VII-70	XVII-113
1647	20	Constitutio Apostolica PROMULGANDI quoad promulgationem legum et evulgationem Actorum S. Sedis (A. A. S. I-5). .	VI-432	XVI-365
1648	20	Litterae Apostolicae <i>Romanorum</i> erectionis Vicariat. Apostolic. « Temiskamingue » nuncupandi (A. A. S. I-199) . . .	VII-71	XVII-114

Numerus progress.	ANNUS 1908	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
1649	Sept. 23	Litterae Apostolicae <i>Quum, sicut accepimus</i> quibus Sodalitas « Piae Unionis Reparatricis » civitatis Insulae Rubriae diocesis Adiacen. indulgentiis ditatur (A. A. S. I-201)	VII-390	XVII-268
1650	27	Secretar. Brev. <i>Quae rei sacrae</i> conditionis dioecesis Rockfordiensis in Statibus Foederatis Americae Septentrionalis (A. A. S. I-201)	VII-73	XVII-114
1651	29	Secretar. Status - ORDO servandus in Sacris Congregationibus, Tribunalibus, Officiis Romanae Curiae - Normae peculiares	VI-389	XVI-448
1652	29	S. C. Consistor. decret. <i>Decreto</i> quo Praelatura Santaremsis Fratr. Minor. committitur	—	XVIII-182
1653	30	Secretar. Status epistola <i>Au milieu</i> ad Galliae Metropolis de civilium Universalium frequentia non permittenda clericis	VII-20	XVI-447
1654	Oct. 3	Secretar. Status epistola <i>Illud Eminentiae Tuae</i> ad Burdigalensium Archiepiscop. de missa celebranda in omnibus parochialibus ecclesiis Galliae pro animabus in Purgatorio detentis quae, ab iniqua persecutione et dilapidatione, debitis suffragiis spoliatae fuere.	VII-22	XVI-447
1655	7	S. C. Indulg. et Reliq. rescript. (a) <i>Hodiernus</i> quo complurimae indulgentiae Sodalitati vulgo « Bellum Sanctum » (National Temperance Crusade) elargiuntur .	VII-57	XVI-443
1656	9	S. C. EE. et RR. decret. <i>Sanctissimus</i> approbationis ad septennium constitutionum Canonicorum Regularium Imm. Conceptionis	VI-457	XVII-11
1657	15	Epistola <i>Solatium</i> ad Westmonasteriensium Archiepiscop. de felici exitu conventus Eucharistici Londini habiti	VII-5	XVI-437
1658	16	Secret. Stat. epistola <i>Je me suis empressé</i> ad Senonensem Archiepiscopum qua conventus annuales Episcoporum provincialium laudantur ac commendantur .	VII-21	XVI-447

I. — Ante Constitut. *Sapienti consilio*

Numerus progress.	ANNUS 1908	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA
			PONTIFICIA	ECCLESIASTICA
1659	Oct. 16	Secretar. Brev. <i>Satis constat</i> quo Congregatio Matritensis Nostrae Dominae « De la Paloma » indulgentiis ditatur (A. A. S. I-202)	VII-74	XVII-115
1660	21	Epistola <i>Quae vos</i> ad Liguriaie Ordinarios occasione annui conventus episcopalis (A. A. S. I-202)	VII-7	XVI-436
1661	31	Secretar. Brev. <i>Retulit</i> recitantibus quamdam orationem ad repellendas haereticorum insectationes indulgentias elargiens (A. A. S. I-203) (1)	VII-76	XVII-115

(1) Hucusque documenta recensuimus ante publicatam Constit. *Sapienti consilio* « de Romanae Curiae » reformatione editam. Exinde, igitur, Lector ne obstupescat, ordinem, denominationem et numerum Dicasteriorum paulo aliter proponere ac in praeteritum; quum, e necessitate, ordo rerum noviter inductus servari debuerit.

II.

Post Constitut. “ Sapienti consilio „

Numerus progress.	ANNUS 1908	DICASTERIUM — POSITIO — INITIALIS — ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICIA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
1662	Nov. 4	Epistola <i>Manilani</i> ad Legatum Apostolic. in Insul. Philippinis de primo Concilio Ma- nilano celebrato	VII-62	XVII-110	I-205
1663	6	S. C. Rit. in <i>Vicariatus Apostolici Hong- Kong</i> rescriptum <i>Rñus Dñus</i> de cantu coram Sanctissimo Sacramento.	VII-40	XVII-18	I-158
1664	6	S. C. Rit. in <i>Andrien.</i> decret. <i>Rñus Dñus</i> de consecratione cuiusdam altaris	VII-39	XVII-17	I-158
1665	8	Epistola <i>Domus delectis</i> ad Ministrum Generalem Ordinis Fratrum Praedicatorum de Urbano Collegio Pontificio O. P. . .	VII-9	XVII-46	I-137
1666	10	Rescript. (a) <i>Dilectis</i> concessionis indul- gent. sacerdot. Archid. Cameracensis semel in mense spirituali exercitationi vacantibus.	—	XVI-486	—
1667	12	S. C. Consistorialis declarationes <i>Car- dinalis Praefectus</i> circa competentiam S. C. de Propag. Fide post Constit. « Sa- pienti consilio »	VII-28	XVII-49	I-148
1668	13	S. C. Rit. in <i>Compostellana</i> decret. <i>Hodier- nus</i> quoad aliquorum musicae instrumen- torum usum	VII-41	XVII-17	I-251
1669	13	S. C. Rit. in <i>Concordien.</i> decret. <i>Rñus Dñus</i> quoad usum celebrandi super altari- bus quorum mensa ex pluribus lapidibus constat	VII-40	XVII-16	I-252
1670	16	Epistola <i>Summus Pontifex</i> ad Comit. I. Acquaderni de spirituali peregrinatione ad Sanctuarium Lapurdense.	VII-10	—	—
1671	18	Allocutio. <i>Io vi ringrazio</i> ad italos pere- grinos ubi de fidei vigilantia ac tuitione.	—	XVI-505	—
1672	18	Allocutio <i>Je vous remercie</i> ad Galliae pe- grinos ubi de ecclesiae Galliae dolo- ribus ac consolationibus	—	XVI-506	—
1673	20	S. C. Rit. in <i>Compostellana</i> decret. <i>Emus et Rñus</i> quoad cadavera sacerdotum casula vel planeta nigri coloris induenda	VII-42	XVII-17	I-253

II. - Post Constitut. *Sapienti consilio*

Numerus progr.	ANNUS 1908	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICIA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
1674	Nov. 21	S. C. Religiosorum decretum <i>De eleemosynis</i> quo iure et qua ratione Religiosi sodales stipis quaeritandae ministerium obire possint	VII-32	XVII-4	I-153
1675	23	Epistola <i>Haud sane</i> ad A. Montagne O. P. de commentario « Revue Thomiste »	VII-11	XVII-46	I-138
1676	25	S. C. Consistorialis epistola <i>Haud raro</i> ad Ordinarios quoad transmissionem scriptorum ad S. Sedem	VII-86	XVII-117	I-211
1677	26	S. C. S. Offic. (sect. indulg.) rescriptum <i>SSmus</i> quo pium exercitium XII sabbat. ante festum Immaculae Concept. indulgentia datur	VII-24	XVII-49	I-147
1678	26	S. C. S. Offic. declaratio <i>SSmus D.</i> circa celebrationem missarum nocte Nativitatis D. N. J. C. quoad oratoria ac ecclesias Religiosorum	VII-23	XVI-487	I-146
1679	26	S. C. S. Offic. decret. <i>SSmus</i> concessionis indulgentiarum recitantibus precem: <i>Tutto per Voi Cuor Sacratissimo di Gesù.</i>	VII-24	XVII-3	I-146
1680	27	S. C. Rit. Instructio <i>Quo tutius</i> pro editoribus librorum liturgicorum cum cantu gregoriano	VII-43	XVII-16	I-159
1681	27	Secretar. Brev. <i>Satis constat</i> quoad evocationem ecclesiae urbanae S. Laurentii in Lucina in Basilicam Minorem	VII-77	XVII-116	I-229
1682	27	S. C. Rit. in <i>Romana</i> decret. <i>Nuper</i> quoad nutritionem lampadarum coram SS.mo Sacramento in defectu olei	VII-43	XVII-121	I-159
1683	30	S. C. S. Offic. declarat. <i>L'Ilmo</i> subiectionis Sac. I. Cichy	—	—	I-178
1684	Dec. 4	S. C. Rit. in Monialium Conceptionistarum declaratio <i>Quum per rescriptum</i> circa commemorationem festorum occurrentium in officio quotidiano B. M. V. Immaculae ab ipsis faciendam	VII-44	XVII-16	I-253
1685	4	S. C. Rit. in <i>Ordinis Praedicatorum</i> decret. <i>Sanctum</i> quoad celebrationem festi S. Remigii sub ritu duplici die I ^a Octobr. in Prov. O. P. Americae Septentrionalis	VII-273	XVII-54	—

Numerus progr.	ANNUS 1908	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICIA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
1686	Dec 4	S. C. S. Offic. in <i>Cincinnati</i> . declarat. <i>Ordinarius</i> quoad sanationem in radice . . .	—	XIX-85	—
1687	8	Epistola <i>Quam</i> Hispalensi Archiepiscopo de votis jubilaribus ac diligentia in cantu gregoriano, necnon actione sociali excolenda gratulationis ergo	—	XVII-46	I-139
1688	9	S. C. Rit. in <i>Mechlinien</i> . decret. <i>Venerabilis</i> confirmationis cultus V. S. D. Ioanni Rusbrochio praestiti.	VII-46	XVII-15	I-164
1689	9	S. C. Rit. in <i>Asturicen</i> . decret. <i>Quum</i> de festo S. Laurentii a Brundutio.	—	XVII-122	—
169	9	S. C. Rit. decret. <i>Instaurato</i> quoad novam Congregationem condendam ad causas minoris momenti Servorum Dei pertractandas	VII-44	XVII-12	I-160
1691	9	S. C. Rit. in <i>Lugdunen</i> . decret. <i>Ioannes Claudius</i> introductionis causae beatif. et canonizat. V. S. D. I. C. Colin Soc. Mariae Fundatoris	VII-49	XVII-12	I-161
1692	10	S. C. S. Offic. (sect. indulg.) decret. <i>SS. mus</i> recitantibus quandam orationem in honorem S. Pauli Ap. indulgentiam largiens . . .	VII-25	XVII-49	I-147
1693	12	S. C. Concil. in <i>Clavaren-Pensionis</i> . . .	VII-91	XVII-119	I-215
1694	12	S. C. Concil. in <i>Papien-Viglevanen-Reductionis oneris</i>	VII-91	XVII-120	I-215
1695	13	Epistola <i>Is tuus liber</i> ad V. Lehodey O. Cistercens. ob oblatum opus « Les voies de l'oraison »	VII-12	XVII-47	I-139
1696	13	Sermo <i>Sono grato</i> habitus lectis decretis beatificat. et canonizat. V. I. De Arc, V. I. Eudes, De Capillas, T. Vénard et sociorum, ubi de sanctorum glorificatione, de praesentis aetatis erroribus et de fide fovenda.	VII-15	XVI-485	I-142
1697	13	S. C. Rit. in <i>Sinarum seu Manilen</i> . decret. (de tuto) <i>Splendida</i> beatificationis seu declarationis martyrii V. S. D. Francisci De Capillas O. P.	VI-480	XVI-491	I-171
1698	13	S. C. Rit. in <i>Conchinquinen. Tunquinen.</i> et <i>Sinarum</i> decret. <i>Diuturno</i> (super dubio) beatificat. et canonizat. VV. SS. D. S. T. Cuénot, P. Néel, P. F. Néron, et T. Vénard, Mission. Apostolic.	—	XVI-492	I-173

Numerus progress.	ANNUS 1908	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICIA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
1699	Dec. 13	S. C. Rit. in <i>Baiocen.</i> decret. <i>Ubi constat</i> (super dubio) beatificat. et canonizat. V. S. D. I. Eudes Institut. Congregat. « Jesu et Mariae » atque Ordinis « B. M. V. a Cha-ritate »	—	XVI-490	I-169
1700	13	S. C. Rit. in <i>Aurelianen.</i> decret. (super du-bio) <i>Immortalitati</i> beatificationis et canoni-zationis V. S. D. Ioannae De Arc	VI-483	XV-492	I-167
1701	14	S. C. Concil. decret. <i>Cum plures</i> dispensa-tionis abstinenciae die I ann. 1909	VII-31	—	I-179
1702	14	Epistola <i>Quum certiores</i> ad moderatores Commentarii « Canadian Messenger of the Sacred heart » Pontificis iubilaeum sacer-dotale gratulatos.	VII-13	XVII-47	I-140
1703	18	S. C. Rit. in <i>Neo-Eboracen.</i> decret. <i>Nuper-rime</i> de vetito choro liturgico virorum si-mul cum mulieribus	VII-45	XVII-54	I-175
1704	19	Epistola <i>Vestra</i> ad Archiepiscopum Bogo-tensem coeterosque Columbianae Reipubli-cae Ordinarios de episcopali coetu habito	VII-14	XVII-47	I-141
1705	20	Epistola <i>Divinam</i> ad U. Kuhn O. S. B. ob oblatum opus « Historia Artis Chris-tianae »	VII-63	XVII-111	I-206
1706	21	Epistola <i>Uberes</i> ad C. Muff O. S. B. de li-bris collectis ad fovendam pietatem. . . .	VII-64	XVII-111	I-207
1707	23	Epistola <i>Sacra solemnina</i> ad Tarbiensem Episcopum de solemnibus quinquagenariis in honor. B. M. V. Lapurdensis optime expletis	VII-15	XVII-48	I-141
1708	27	Secretar. Status epistola <i>Mi sono</i> a I. Toniolo de instituta « Unione in Italia inter Mulieres Catholicas » gratulationis adhorta-tionisque ergo	VII-79	XVII-134	I-219
1709	28	Vicariat. Urbis decret. <i>Cum libellum</i> proscriptionis ephemerid. « Rivista di cul-tura »	VI-497	XVII-135	I-177
1710	1909 Ian. 1	Secretar Stat. epistola <i>In risposta</i> ad Delegatum Apostolicum Washingtonien-sem quoad titulum ordinationis pro cleri-cis dioecesium Statuum Foederatorum. . .	—	XVII-135	—

Numerus progress.	ANNUS 1909	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA	ACTA
			PON- TIFICIA	ECCLE- SIASTICA	AP. SEDIS
1711	Ian. 2	Epistola <i>A te datae</i> ad Spirenses Episcopum circa modernismum.	VII-65	XVII-111	I-220
1712	5	S. C. Indicis decret. <i>Sacra</i> proscriptionis: I. D. Bonnefoy, <i>Les leçons de la défaite; Vers l'unité de la croyance; Le catholicisme de demain</i> - H. Loriaux, <i>L'autorité des évangiles</i> . - S. Vrai, <i>Ephémérides de la Papauté</i> - T. Smyth Vaudry, <i>The Christ-founded Order of the secular Priesthood</i> . - R. Murri, <i>I problemi dell'Italia contemporanea</i> . - M. Canal, <i>Eléments de psychologie concrète, ecc.</i>	VII-37	XVII-51	I-157
1713	7	S. C. Consistorialis dubium <i>Proposito</i> circa praestationem iusiurandi ab antiquis alumnis Collegii de Propaganda Fide emit- tendi	VII-31	XVII-50	—
1714	11	Secretar. Status epistola <i>Laeto ac libenti</i> ad R. D. I. B. Martin et P. Ludovicum Petit Conciliorum omnium collectores	VII-80	XVII 134	I-207
1715	12	Epistola <i>Quum tu</i> ad Em. Cataniae Archiepiscopum de Sicula clade	VII-66	XVII-112	I-208
1716	13	S. C. S. Offic. decret. <i>Edito</i> quo decret. Vic. Urb. prohibitionis <i>Rivista di cultura</i> etiam quoad clerum regularem validum esse declaratur, poenis in transgressoribus minime exceptis.	—	XVIII-140	—
1717	14	S. C. S. Offic. decret. <i>Sanctissimus</i> permutationis visitationis Ecclesiae ad lucrandas indulgentias pro his qui vitam communem ducunt	VII-81	XVII-116	I-210
1718	16	S. Poenitentiaria litterae <i>Neminem</i> ad Ordinarios Galliae de compositionibus quoad bona ecclesiastica	VII-99	XVII-133	I-239
1719	18	Epistola <i>Annales</i> ad H. Oster propter exhibitos Sacrae Iesu Infantiae annales	VII-67	XVII-112	I-209
1720	19	Epistola <i>Caritatis</i> ad F. Calon praesidem consociationis a S. Vincentio a Paulo quoad eiusdem Societatis incrementum. .	VII-67	XVII-112	I-209
1721	19	S. C. Religiosor. in <i>Ordinis Fratrum Minorum</i> declaratio <i>Fr. Bonaventura</i> de iteratione explorationis voluntatis singularum monialium ante votorum solemnium nuncupationem	VII-93	XVII-50	I-232

Numerus progress.	ANNUS 1909	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICIA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
	Ian.				
1722	20	S. C. Religiosor. in <i>Ordinis Fr. Praedic.</i> indultum <i>Il Padre</i> quoad surrogationem duorum Visitatorum	VIII-30	XVII-282	—
1723	20	Epistola <i>Ea quidem</i> ad Aem. Keller de Joannae d'Arc honoribus parandis . . .	—	XVII-112	I-230
1724	22	S. C. Rit. in <i>Sanctimonialium Ordinis S. Benedicti</i> decret. <i>Moniales</i> quoad responsoria et evangelia in officio B. M. V.	VII-95	XVII-21	I-217
1725	22	S. C. Rit. in <i>Eremitar. Camaldulens. Montis Coronae</i> rescript. <i>Superiores</i> quoad priores huius Congregationis.	VII-96	XVII-121	I-217
1726	23	Secretar. Status epistola <i>Laeto</i> ad A. Petit S. I. ob quaedam opera oblata . .	VII-257	XVII-202	I-326
1727	24	S. C. Rit. in <i>Vindobonen.</i> decret. (super dubio) <i>Nondum</i> canonizationis B. C. Hofbauer C. SSmi Redempt.	VII-55	XVII-53	I-236
1728	24	S. C. Rit. in <i>Aurelianen.</i> decret. (superdubio) <i>Virorum</i> beatific. et canonizat. V. S. D. I. de Arc.	VII-53	XVII-52	I-234
1729	24	Allocutio <i>Nessuna compiacenza</i> habita occasione lectionis decretor. canoniz. S. C. Hofbauer et beatif. Ioannae de Arc. . . .	VII-239	XVII-48	—
1730	25	Secretar. Status epistola <i>Le Saint Père</i> ad sodales coetus cui nomen « Comité Catholique de défense religieuse » in sui Praesidis obitu	VII-258	XVII-202	I-327
1731	27	S. C. Consistorialis decret. <i>Antequam</i> convocationis Episcoporum ad consistorium ante festum Ascensionis D. N. I. C. habendum.	VII-87	XVII-117	I-231
1732	28	S. C. Consistor. in <i>Romana</i> declarat. <i>Cum ab una</i> de remissione causarum a S. Congregationibus ad S. Romanam Rotam. .	VII-87	XVII-117	I-211
1733	29	S. C. Sacramentor. in <i>Venetiarum et Aliarum</i> declaratio <i>Sacrae Congregationi</i> circa dispensationes matrimoniales ex causis inhonestis	VII-90	XVII-119	I-214
1734	30	S. C. Religiosor. declarat. <i>Varie</i> circa « Maison sociale » Parisiis excitatam . .	—	XVII-51	I-221

Numerus progress.	ANNUS 1909	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA	ACTA
			PON- TIFICIA	ECCLE- SIASTICA	AP. SEDIS
1735	Febr. 1	S. C. Religiosor. decret. <i>Rmus. P. Iosephus</i> approbationis ad decennium constitutionum Congregationis Missionariorum « de la Salette »	VII-94	XVII-120	I-233
1736	2	S. C. Religiosor. decret. <i>Inter monasticae</i> quo religiosi « Mariannhil » in peculiarem Congregationem instituuntur	VII-732	XVIII-15	I-816
1737	3	Litterae Apostolicae <i>Dilectus</i> ad Moderatorem Generalem Fratr. Scholarum Christianarum pro festo S. I. B. de la Salle peculiarem indulgentiam concedentes . .	VII-229	XVII-177	I-301
1738	4	Sermo habitus ad profugos Siculae cladis.	—	XVII-154	—
1739	5	Litterae Apostolicae <i>Conspicua</i> quibus Eccles. Metropolitana Lancianensis basilicae minoris titulo decoratur.	VII-166	XVII-178	I-249
1740	5	Secretar. Brev. <i>Cum sicut</i> Pio Operi a conservanda ac tutanda fide Matrili [in Hispania] canonice erectae indulgentiae largientes	VII-301	XVII-224	I-389
1741	7	Epistola <i>Valde iucundae</i> ad Aurelianensem Episcop. quoad sacra solemnia B. Ioannae de Arc auspicata paranda	VII-167	XVII-171	I-250
1742	7	S. C. Sacramentor. Normae pro concessionibus communibus oratorii privati earumque extensionibus	—	XVIII-142	—
1743	10	S. C. Rit. decret. <i>Sanctissimus</i> instituens oeconomicam Commissionem pro solemnii canonizatione BB. I. Oriol et C. Hofbauer. .	VII-273	—	I-288
1744	11	S. C. Religiosor. decret. <i>Praeclaro</i> laudis et approbationis Instituti « Mantellate » II Ordinis Servor. Mariae	VII-458	—	I-241
1745	12	S. C. Rit. monitum <i>Acta</i> circa editionem et publicationem actorum Servorum Dei vel Beatorum	VII-97	XVII-132	I-238
1746	12	S. C. Rit. in <i>Belemen. de Para</i> decret. <i>Rmus Dnus</i> quoad benedictionem nuptialem extra missam	VII-185	—	I-255
1747	12	S. C. Rit. in <i>Sanctimonialium Ordinis S. Benedicti Congreg. Helveticae</i> decret. <i>Hodierna</i> de kalendario adhibendo in celebratione missae in ecclesia paroeciali	VII-186	—	I-254

II. - Post Constitut. *Sapienti consilio*

Numerus progress.	ANNUS	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA	ACTA
			PON- TIFICIA	ECCLE- SIASTICA	AP. SEDIS
	1909				
	Febr.				
1748	12	S. C. Religiosor. decret. <i>Institutum</i> lau- dis Congregationi « Filiarum B. M. V. a Septem Doloribus de Oswiecim » con- cessae	VII-459	—	—
1749	14	S. C. Caeremonialis monitum <i>Rm</i> i quoad ritum servandum ab Archiepiscopis et Epi- scopis qui Romae festis canonizationis interfuerint	—	XVII-132	I-231
1750	15	Commissio Pontificia de Re Biblica decret. <i>Quum de expressa</i> quoad eius orga- num officiale	VII-101	XVII-134	I-241
1751	15	S. C. Religiosorum decret. <i>S. Congre- gatio</i> definitivae approbationis constitutio- num Instituti Sororum Capuccinarum III Ordinis vulgo « de la Divina Pastora » Barcinone	VII-460	—	—
1752	18	Litterae Apostolicae <i>Ex hac</i> quibus Praefectura Apostolica « De Basuto-Land » in Africa Australi in Vicariatum Apostoli- cum erigitur	VII-232	XVII-177	I-271
1753	19	S. C. Rit. in <i>Congreg. SSmi Redemptoris Prov. Hollandicae</i> indultum <i>Mathias</i> quoad peculiarem rationem purificandi pyxidem in leprosororum hospitiiis	VII-274	—	I-288
1754	27	S. C. Consistorialis dubium <i>Proposito</i> de facultate dispensandi presbyteros ab ir- regularitate, vel a titulo sacrae ordina- tionis.	VII-181	XVII-183	I-251
1755	27	S. C. Rit. in <i>Ordinis Praedicatorum</i> decret. <i>Festum</i> quoad festivitatem S. Hyacinthi in conventu Cracovien. celebrandam.	VII-467	XVII-283	—
1756	27	S. C. Consistor. decret. <i>S. Congreg.</i> de quaestionibus matrimonialibus mixtis ad S. Officium deferendis.	—	XVIII-93	—
1757	27	S. C. Concil. in <i>Barcinonen.</i> - <i>Iubila- tionis.</i>	VII-267	XVII-186	I-283
1758	27	S. C. Concil. in <i>Vicariatus Africae Me- ridionalis</i> - <i>Praecedentiae</i>	VII-271	XVII-185	I-286

Numerus progress.	ANNUS 1909	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICIA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
	Mart.				
1759	3	Litterae Apostolicae <i>Benigne</i> concedentes indulgentiam plenariam visitantibus Ecclesias seu oratoria Ordinis Minorum S. Francisci Capulatorum	VII-391	XVII-268	—
1760	6	Epistola <i>Consociationem</i> ad C. Korz Praesid. Consoc. « Central Verein » in Foederatis Americae Septentr. civitatibus . . .	VII-233	XVII-172	I-272
1761	7	Epistola <i>Accepimus</i> ad I. B. Ferreres S. I. ob P. Gury opera ab eo locupletata Beatissimo Patri oblata	VII-234	XVII-172	I-273
1762	7	Epistola <i>Magnopere</i> ad R. P. Velasquez Doctoresque Universitatis Studiorum Manilae S. Thomae	VII-236	XVII-172	I-274
1763	7	Epistola <i>Ex litteris</i> ad Catholicam Universitatem Insulensem laudationis ergo. .	VII-235	XVII-172	I-273
1764	8	Epistola <i>Libenter</i> ad D. Poletto ob opus cui titulus <i>Le S. Scritture nelle opere e nel pensiero di Dante Alighieri</i> oblatum . .	VII-237	XVII-173	I-275
1765	10	Litterae Apostolicae <i>In ordinandis</i> extinctionis paroecciarum Urbis S. Mariae in Via Lata, S. Marcelli ac Sanctorum Quirici et Iulittae, atque institutionis paroecciarum S. Mariae Immacul. et S. Ioannis Berchmans extra pomoerium	VII-230	XVII-176	I-269
1766	12	Sermo <i>C'est avec émotion</i> ad peregrinos Belgas cuius Gentis civiles ac christianas glorias concinit	VII-241	XVII-156	I-303
1767	12	S. C. Rit. in <i>Atrebaten.</i> decret. <i>Rmus Dnus</i> quo indulgetur brevis quorundam altarium fixorum reconciliatio quorum mensa cum sepulcro reliquiar. permansit . .	VII-275	—	I-289
1768	12	S. C. Rit. in <i>Ordinis Praedicatorum</i> decret. <i>Prior Bononiensis</i> de festo B. V. a S. Luca Bononien. sub ritu dupl. I class. ab eiusdem Ordinis alumnis ac sororibus celebrando	VII-468	XVII-283	—
1769	13	Secretar. Status <i>Lacto animo</i> ad R. P. Hasenöhl O. F. M. de periodico « Der Ordensdirektor »	VII-419	XVII-286	—
1770	13	S. C. S. Offic. declarat. <i>P. Thomas</i> qua reprobatur consuetudo inserendi coronis B. M. V., loco granulorum maiorum, numismata.	VII-169	XVII-233	I-465

Numerus progress.	ANNUS 1909	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICIA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
1771	Mart. 15	S. R. Rota in <i>Alexandrina - Iurispatro- natus</i>	VII-194	XVII-247	I-294
1772	15	S. C. Consistorialis in <i>Plocen. - Dis- membrationis</i>	VII 262	XVII-183	I-278
1773	16	S. C. Consistorialis in <i>Valentin. in Hispania</i> decret. <i>Ecclesiae</i> erectionis in col- legiatam ecclesiae parochialis S. Mariae As- sumptae	VII-263	XVII-184	I-279
1774	18	S. C. S. Offic. rescriptum <i>SSmus D. N.</i> quoad benedictionem SS. Pueri numisma- tum et adnexas indulgentias.	VII-169	XVII-313	I-276
1775	18	S. C. S. Offic. decret. <i>SSmus</i> concessionis indulgentiarum jaculatoriam « Pie Jesu Do- mine » ecc. in defunctorum suffragium re- citantibus	VII-430	XVII-313	I-513
1776	18	S. C. S. Offic. declarat. <i>Litterarum</i> prae- sentationis brev. 31 oct. 1908, Societati vulgo « Gebets Kreuzzug » indulgentias largiens	—	—	I-507
1777	18	S. C. Rit. in <i>Pinnen.</i> decret. <i>Vertente</i> reas- sumptionis causae canonizationis B. Ga- brielis a Virgine Perdolente cleric. Professi e Congregat. Cleric. Excalc. a Christi Pas- sione	VII-279	—	I-292
1778	18	S. C. Rit. in <i>Mantuana</i> decret. <i>Saeculo de- cimoquinto</i> confirmationis cultus V. S. D. Bartholomei Fanti Ord. Carmelitarum Beato nuncupato	VII-280	—	I-306
1779	18	S. C. Rit. in <i>Nucerina</i> decret. <i>Universo</i> introductionis causae beatif. et canonizzat. V. S. D. Marthae Agnetis Clarae Steiner a SS. Latere Iesu, Fundatricis Monialium Cla- rissarum Reformatarum in Asceterio Nu- cerino S. E. Ioannis Baptistae	VII-282	—	I-308
1780	18	S. C. S. Offic. rescriptum <i>SSmus</i> donans indulgentias Cardinalium et Episcoporum annulum deosculantibus	VII-170	XVII-183	I-277
1781	18	S. C. Rit. decret. Urbis et Orbis <i>Sanctis- simus</i> approbationis litaniae de S. Joseph cum adnexis indulgentiis.	VII-186	XVII-131	I-290

Numerus progress.	ANNUS 1909	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICIA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
	Mart.				
1782	18	S. C. S. Offic. rescriptum <i>SS.mus</i> cuidam orationi coram SSm. Sacrament. recitandae indulgentiam adnectens	VII-261	—	I-305
1783	19	Epistola <i>Quum vigesimum</i> ad Santanderiensem Episcopum ob vigesimum episcopatus sui natalem	VII-238	XVII-173	I-302
1784	19	Epistola <i>Certiores</i> ad R. P. N. Dal-Gal O. F. M. de proximo futuro Tertiariorum Franciscalium Venetorum conventu . . .	VII-238	XVII-173	I-302
1785	19	Secretar. Status epistola <i>Lo schema</i> ad Com. Medolago - Albani de foederatione Societatum Profession. Cathol. Italic. . .	VII-259	XVII-203	I-328
1786	22	S. C. S. Offic. decret. <i>Sacerdotem</i> quo Sac. Romulus Murri nominatim ac personaliter excommunicatur et vitandus declaratur .	VII-168	XVII-183	I-276
1787	23	S. R. Rota in <i>Mediolanen.</i> - <i>Curae animarum</i>	VII-286	XVII-197	I-314
1788	24	S. C. Rit. in <i>Huaracen.</i> decret. <i>Huaracensis</i> confirmationis electionis B. M. Virginis Immaculatae in Patronam praecipuam eiusdem dioecesis.	—	XVII-194	—
1789	24	S. C. Rit. decret. seu instructio <i>Sacra Rituum</i> de cantibus concinnandis edendis ac officiis propriis alicuius Ecclesiae vel Instituti.	VII-189	XVII-196	I-293
1790	31	S. C. Rit. in <i>Buscoducen.</i> decret. <i>Rev. Dnus</i> de missa rogationum, pro sponsis et de aliis in commemoratione defunctorum; de missae propriae mutatione; de canticis in lingua vernacula ac de festo in primam diem liberam reponendo.	VII-276	XVII-194	I-311
1791	31	S. R. Rota in <i>Parisien.</i> - <i>Nullitatis matrimonii</i> (secret.)	—	—	I-326
	April				
1792	1	S. C. S. Offic. decret. <i>Quum religiosis</i> quoad benedictionem apostolicam in articulo mortis monialibus impertiendam.	VII-428	XVII-271	I-490
1793	2	Epistola <i>Gallorum</i> ad R. P. R. Graffin de gallica societate servituti abolendae. .	VII-333	XVII-221	I-401
1794	5	S. C. Concil. in <i>Thelesina seu Cerretana</i> - <i>Expensarum cultus.</i>	VII-355	XVII-234	I-413

II. - Post Constitut. *Sapienti consilio*

Numerus progress.	ANNUS 1909	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICIA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
	April				
1795	5	S. C. Concil. in <i>Hierosolymitana et Alia- rum - De suppressione dierum festorum quoad abstinentiam et ieiunium</i>	VII-437	XVII-272	I-490
1796	5	S. C. Religiosorum decret. <i>Silvanus</i> adprobationis constitutionum Congregat. Sacrorum Cord. Jesu et Mariae necnon Ado- rationis perpetuae, vulgo « de Picpus »	—	XVIII-55	—
1797	6	S. R. Rota in <i>Segusina - Iuris canendi missas adventicias</i>	VII-369	XVII-249	I-422
1798	11	Litterae Apostolicae <i>Martyrum</i> beatifi- cationis V. S. D. Fr. De Capillas aliorum- que Servorum Dei	VII-318	XVII-180	I-452
1799	11	Litterae Apostolicae <i>Divinus Magister</i> beatificationis V. I. Eudes ut supra	VII-313	XVII-226	I-477
1800	11	Litterae Apostolicae <i>Virginis in omne</i> beatificationis V. Joannae de Arc.	VII-309	XVII-224	I-390
1801	11	Litterae Apostolicae <i>Omnipotens</i> de titulo Basilicae Patriarchalis et Capellae Papalis ecclesiae S. Mariae Angelorum de Portiuncula tributo	VII-302	XVII-228	I-394
1802	11	S. C. Religiosor. decret. <i>Anno 1878</i> lau- dis et approbationis Instituti « Oblatorum S. Josephi » Alben.	VII-461	—	—
1803	12	Epistola <i>Valde probamus</i> ad Cephaluden. Episcopum de conventu eucharistico pro- ximo habendo	VII-334	XVII-222	I-402
1804	15	Litterae Apostolicae <i>Nobis exponen- dum</i> Pium Opus S. Ioannis B. de la Salle « a parvis tirociniis » indulgentia ditantes.	VII-324	XVII-269	I-458
1805	16	Allocutio <i>Si on peut</i> habita Moderatori- bus et confratribus « Soc. a S. Vincentio a Paulo » in Urbe congregatis	VII-243	XVII-211	I-404
1806	17	Epistola <i>Quod pro natura</i> ad Bostoniens. Archiepiscop. de hebdomadali Commen- tario « The Pilot ».	VII-335	XVII-222	I-402
1807	19	Epistola <i>In plurimis</i> ad Moderatores alum- nosque Catholicae Studiorum Universitatis Lovaniensis	VII-336	XVII-222	I-403
1808	19	Sermo <i>Nous vous remercions</i> ad Aurelia- nensem Episcopum et Galliae peregrinos.	VII-339	XVII-174	I-407

Numerus progr.	ANNUS 1909	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICIA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
1809	April 20	Sermo <i>Significatio pietatis</i> ad Galliae Epi- scopos, ubi de Ecclesiae in patria perse- cutione ac de concordia Praesulum cum Sede Apostolica et inter sese tutanda semper	VII-343	XVII-175	I-411
1810	21	Litterae Encyclicae COMMUNII occa- sione octavi expleti saeculi a S. Anselmi exitu	VII-201	XVII-161	I-333
1811	22	S. C. S. Offic. decret. <i>In Congregatione</i> de ti- tulo « Missionarii Apostolici » et de facul- tatibus iisdem missionariis tribuendis . .	VII-351	XVII-270	I-465
1812	23	S. C. Rit. in <i>Piae Societatis Missionum</i> de- cret. <i>Pia Societas</i> circa usum kalendar. Urbis ac circa festa S. Bartholomei Ap., S. Ioachim, Purissimi Cordis et SS. Nominis Mariae	VII-359	XVII-236	I-415
1813	25	Epistola <i>Recte vos constituistis</i> ad Fratr. Minor. Ministrum Generalem ob septies centenaria ab Ordine condito solemnia. .	VII-377	XVII-265	I-485
1814	26	S. C. Rit. in <i>Vindobonen.</i> decret. (super dubio) <i>Mentibus</i> canonizat. B. C. M. Hof- bauer sacerd. prof. Congregat. SS. Re- demptoris ac eiusdem Societatis propaga- toris insignis	VII-365	XVII-195	I-417
1815	26	S. C. Rit. in <i>Divionen.</i> decret. (super dubio) <i>Si charitas</i> beatificationis et canonizat. V. S. D. Benigni Joly canonici Ecclesiae S. Stephani civitatis Divionensis	VII-362	XVII-237	I-419
1816	27	Epistola <i>Egregia tua</i> ad Episcopum Fos- sanensem ob L expletos episcopatus sui annos	VII-337	XVII-223	I-459
1817	28	S. C. Indulgent. Rescriptum (a) <i>Il P.</i> <i>Pacifico</i> cuidam orationi quam dicere solent studentes ante lectionem indulgentiam ad- nectens.. . . .	VIII-184	XVIII-133	—
1818	29	Secretar. Stat. epistol. <i>Le Saint Père</i> ad M. Demimuid operis a S. Infantia Mo- deratorem Generalem	VII-348	XVII-252	I-471
1819	30	Epistola <i>Munus imponendi</i> ad Patavinum Episcop. de coronanda, nomine S. Ponti- ficis, imagine B. Mariae Constantinopoli- tanae.	VII-337	XVII-223	I-460

II. - Post Constitut. *Sapientii consilio*

Numerus progr.	ANNUS 1909	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
1820	April 30	Secretar. Status epistola <i>Su Santidad</i> ad B. Mateu ministrum prov. Fratr. Minor. in Catalaunia de tertii Ordinis commentario « Revista Franciscana »	VII-349	XVII-252	I-472
1821	30	Secretar. Status epistola <i>I am desired</i> ad Praeposit. civitatis Cork in Hibernia ob civium exhibita Summo Pontifici obsequia anno L sacerdotii Eius	VII-349	XVII-252	I-472
1822	Maii 1	S. C. Propag. Fide epistola <i>Iuxta morem</i> ad Ministrum Generalem Ordinis Capucinatorum, annua accepta relatione de statu missionum Ordini commissarum	VII-465	XVII-321	—
1823	3	Litterae Apostolicae <i>Retulit</i> extinctionis Abbatiae S. Mauri in Gallia et erectionis novae S. Mauritii in diocesi Luxemburgensi, omnibus primae iuribus ac privilegiis translatis	VII-392	XVII-269	I-482
1824	3	S. C. Religiosor. indultum <i>Il Procuratore Generale</i> quoad quasdam mutationes in constitutionibus Minorum Capucinatorum quoad Prov. Romanam	VII-462	XVII-282	—
1825	5	Epistola <i>Sodalium</i> ad Ministrum Generalem Ordinis Fratr. Minor. quoad Tertium Ordinem S. Francisci	VII-379	XVII-309	—
1826	6	Secretar. Status epistola <i>J'ai reçu</i> ad Archiepiscop. Parisiens. de Evangelii conventu proximo habendo	VII-350	XVII-253	I-473
1827	6	S. C. S. Offic. decret. <i>SSmus</i> adnexam orationem recitantibus ad hebdomadam per gratiarum actiones, indulgentias elargiens.	VII-582	XVII-411	I-674
1828	7	Litterae Apostolicae <i>Vinea electa</i> erectionis Pontificii Instituti Biblici in Urbe	VII-326	XVII-231	I-447
1829	7	Secretar. Stat. leges Pontific. Instituto Biblico regendo	VII-329	XVII-232	I-449
1830	7	Epistola <i>Datis</i> ad R. P. D. Cyrillum VII Patriarcham Antiochenum de Melchitarum synodo proxime habenda	VII-338	XVII-223	I-461

Numerus progress.	ANNUS 1909	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICIA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
	Maii				
1831	7	Secretar. Status epistola <i>I have received</i> ad R. I. M. Boff diocesis Clevelandensis Administratorem Apostolicum.	VII-419	XVII-331	I-534
1832	8	Litterae Apostolicae <i>Relatum est</i> quibus Pium Opus « Horae Sanctae perpetuae de Gethsemani » in Civitate Tolosae indulgentiis ditatur.	VII-393	XVII-269	I-483
1833	8	Secretar. Status epistola <i>En ce jour solennel</i> ad Aurelianensem Episcop. ob tri-duana solemnia in honorem B. Ioannae de Arc feliciter acta	VII-420	XVII-287	I-502
1834	10	Sermo <i>Con vera soddisfazione</i> ad iuvenes foederatos catholicarum Universitatum post II conventum Romae habitum.	VII-345	XVII-258	I-461
1835	11	Secretar. Status epistola <i>Munus</i> ad PP. Dröder, Hector et Schwane ob opus « Goffines Handpostille »	VII-420	XVII-287	I-503
1836	12	S. C. Rit. decret. <i>De mandato</i> quoad authenticitatem typicae editionis vaticanae Officii Defunctorum cum cantu gregoriano.	VII-361	XVII-238	I-469
1837	12	S. C. Rit. decret. Urbis et Orbis <i>Sodalitas</i> quoad ritum adhibendum in benedictione officinae librariae et machinamenti typographici.	VII-517	XVII-431	I-747
1838	12	S. C. Rit. in <i>Neapolitana</i> decret. <i>Dives</i> introductionis causae beatif. et canonizzat. V. S. D. O. Placidi Baccher sacerdotis saecularis neapolitani	VII-479	XVII-284	I-498
1839	12	S. C. Rit. in <i>Ratisbonen.</i> decret. <i>Causa</i> confirmationis cultus ab immemorabili praestiti S. D. Friderico a Ratisbona O. Erem. S. Aug.	VII-477	XVII-283	I-495
1840	12	S. R. Rota. in <i>Vercellen.</i> - <i>Remotionis a paroecia</i> (secret.)	VII-376	XVII-252	I-470
1841	13	Secretar. Status epistola <i>J'ai eu le plaisir</i> ad C. Wöeste Ministrum Status et Societatum Catholicarum Belgarum Praesidem, gratiarum actionis	VII-421	XVII-287	I-504
1842	14	S. C. Sacramentor. in <i>Parmen. et Aliarum</i> decret. <i>Ante editum</i> de facultate dispensandi ab impedimentis matrimonialibus imminente mortis periculo	VII-354	XVII-233	I-468

II. - Post Constitut. *Sapienti consilio*

Numerus progress.	ANNUS 1909	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICIA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
1843	Maii 14	S. C. Rit. in <i>Ordinis Carmelitarum Excalceatorum</i> decret. R. P. Lucas quoad mis- sam conventualem apud regulares ac mis- sam votivam diei infra octavam	VII-261	XII-361	I-469
1844	17	Epistola <i>Frater</i> de I et II Ordinis Fran- ciscan. mutua communicatione indulgentia- rum ac fructuum spiritualium Tertiarior. .	VII-417	XVII-310	—
1845	19	Secretar. Status epistola <i>Te, aetate aequae ac meritis</i> ad Albinganensem Episcopum in eius episcopatus tricennio	VII-422	XVII-332	I-535
1846	20	Epistola <i>Rescribentes</i> ad Bambergensem Ar- chiepiscopum coeterosque Bavariae Ordina- rios ob episcopalem conventum Frisingae celebratum.	VII-381	XVII-266	I-487
1847	20	Homilia <i>Ad hodiernam</i> habita post relatos in Sanctorum album BB. I. Oriol et C. Hofbauer, ubi de filiorum Dei libertate ac de eorum ad Illum ascensione, humilitate mediante, praeclara documenta	VII-413	XVII-310	I-543
1848	20	Litterae Apostolicae <i>Ineffabili</i> canoni- zationis B. C. Hofbauer C. SS. RR. . . .	VII-485	XVII-364	I-637
1849	20	Litterae Apostolicae <i>Cum Dominus</i> canonizationis B. Oriol can. Barcinonens.	VII-397	XVII-357	I-605
1850	21	Secretar. Status epistola <i>De mandato</i> ad R. D. L. Werthmann Praesidem « Fœ- derationis veritatis catholicae » in Germania	VII-423	XVII-287	I-504
1851	21	Epistola <i>Gratum</i> ad Aemiliae Ordina- rius ob annum nuper peractum conventum.	VII-382	XVII-267	I-488
1852	23	S. C. Concil. in <i>Nullius Clunien.</i> - <i>Missa- rum pro populo quoad clerum castrensem in Hispania</i>	VII-442	XVII-315	I-546
1853	23	S. C. Concil. in <i>Pampilonen.</i> - <i>De parte le- gati tribuenda ecclesiae filiali e duobus ma- tricibus dismembratis</i>	VII-451	XVII-319	I-517
1854	23	S. C. Concil. in <i>Ruremonden.</i> - <i>Irregula- ritatis</i>	VII-455	XVII-320	I-521
1855	24	Epistola <i>Ex eis</i> Aurelianensi Episcopo de festis in honorem B. Ioannae de Arc celebratis	VII-383	XVII-267	I-489

Numerus progress.	ANNUS 1909	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
1856	Maii 25	S. C. Religiosorum decret. <i>Anno 1856</i> laudis Congregationis Franciscalium Mariae de familia Leopoliensis	VII-463	—	—
1857	25	S. C. Rit. decret. <i>Sanctissimus</i> de choralibus qui testes sunt in conficiendis processibus, vel in causis beatificationis quoad chorum	VII-468	XVII-286	I-502
1858	26	Motu proprio <i>Id praeclaro</i> deletionis coetus Iuris consultorum cui nomen « a Sancto Petro A. P. »	VII-332	XVII-223	I-445
1859	27	S. C. S. Offic. decret. <i>SSmus</i> orationi pro conversione Imperii Sinensis et Mongoliae largiens indulgentias	VII-430	XVII-313	I-674
1860	28	S. C. Rota in <i>Asculana in Piceno - Matrimonii Angelini - Angelini</i>	VII-523	XVII-326	I-524
1861	29	S. C. Consistor. in <i>Senogallien. - Jus nominationis</i>	VII-431	XVII-314	I-514
1862	30	Secretar. Stat. epistola <i>In questo</i> ad Sodalitii a S. Petro in Urbe praesidem gratulationis ergo.	VII-423	XVII-332	I-535
1863	31	Rescriptum (a) <i>P. Anselmus</i> de adscriptis sodalitati S. Antonii Patavini in ecclesia Capuc. Crawley quoad lucrationem indulgentiarum	—	XVII-311	—
1864	Junii 9	S. C. Rit. decret. Urbis et Orbis <i>SSmus</i> circa officium, missam ac elogium S. Paulini Episcopi Nolani	VII-475	XVII-325	I-356
1865	9	S. C. Concil. declarat. <i>Ad S. Congregationem</i> circa abstinentiam in pervigilio Annuntiationis B. M. V. occurrente in feria V in Coena Domini	VII-595	XVII-422	I-740
1866	11	S. C. Consistorialis in <i>Romana</i> declaratio <i>Vi constitutionis</i> circa competentiam SS. Congregationum, Tribunalium Rotae ac Signaturae Apostolicae post Const. « Sapientii consilio »	VII-432	XVII-314	I-515.
1867	11	Epistola <i>Exeunte</i> anno ad Episcopum titul. Adrianopolitanum Collegii Foederatarum Americae Septentrionalis civitatum Rectorem, anno L ab Instituto condito laetitiae causa.	VII-384	XVII-267	I-509

Numerus progress.	ANNUS 1909	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICIA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
1868	12 Junii	Epistola <i>Communes</i> ad Insubriae Ordina- rios de nuper habito Rhaudi conventu gra- tulationis adhortationisque causa.	VII-385	XVII-311	VII-385
1869	13	Sermo <i>Non posso</i> ad Americae Septentrio- nalis Ordinarios et ad alumnos eiusdem Gentis Collegii in Urbe ob quinquagesimum annum ab eius conditione	VII-415	XVII-305	I-510
1870	14	Secretar. Status epistola <i>C'est avec plai- sir</i> ad D. R. Du Botneau ob gregorianum coadunandum coetum.	VII-424	XVII-332	I-536
1871	14	Epistola <i>Summus</i> H. del Val de eius vul- gata opera « Sacra Theologia dogmatica »	VII-386	XVII-312	I-510
1872	14	S. R. Rota in <i>Alexandrina</i> . - <i>Expensarum iudicialium</i>	VII-532	XVII-382	I-583
1873	15	S. C. Religiosorum decret. <i>Quum mi- noris</i> restrictionis clausulae rescriptis sae- cularizationis viris religiosiis dandis . . .	VII-464	XVII-321	I-523
1874	16	S. C. Rit. in <i>Romana</i> declarat. <i>Circa</i> quoad privilegia missae propriae lectae in solemni- tate externa S. Aloysii de Gonzaga et SSmi Cordis Jesu	VIII-32	XVII-325	I-524
1875	16	Secretar. Status epistola <i>Le Saint Père</i> ad Aquensem Archiepiscopum de nuper- rima clade terremotus in Gallia	VII-425	XVII-333	I-566
1876	17	Epistola <i>Meditationes theologicas</i> ad Bru- genssem Episcopum de editis meditationi- bus nunc gallice versis	VII-386	XVII-312	I-541
1877	18	Secretar. Status epistola <i>Au terme</i> ad I. Lerolle munus explentem praesidis ge- neralis Associationis Catholicae vulgo « de la Jeunesse Française »	VII-427	XVII-375	I-599
1878	18	S. C. Sacramentor. in <i>Romana</i> declaratio <i>In plenariis</i> circa decretum <i>Ne temere</i> de sponsalibus et matrimonio in Germanicis et Hungaricis regionibus.	VII-436	XVII-315	I-516
1879	18	Secretar. Status epistola <i>Appelé</i> ad P. Gerlier Societ. « Catholicae Gallicae Iuven- tutis » praesidem in novum munus adscitum.	VII-504	XVII-375	I-631
1880	19	Secretar. Status epistola <i>Le Saint Père</i> ad P. Keller praesidem Consociationis « So- ciété générale d'éducation et d'enseigne- ment » in Gallia.	VII-426	XVII-333	I-566

Numerus progress.	ANNUS	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA	ACTA
			PON- TIFICIA	ECCLE- SIASTICA	AP. SEDIS
	1909				
	Junii				
1881	19	S. R. Rota in <i>Cameracen.</i> - <i>Nullitatis ma- trimonii Cordier - Nicolle</i>	VII-537	XVII-330	I-561
1882	20	Epistola <i>Ex communibus</i> ad Longobardo- rum Ordinarios quorum gratissima habentur vota ac opera	VII-161	—	—
1883	21	S. R. Rota in <i>Adiacen.</i> - <i>Nominationis ad paroeciam</i>	VII-541	XVII-385	I-589
1884	22	S. C. Consistorialis in <i>Baionen. in Gallia</i> decret. <i>Lascurrensis</i> Ecclesiae Baionensi adiungens titulum « Lascurrensis et Oleron- ensis »	VII-434	XVII-314	I-545
1885	22	Secretar. Status epistola <i>L'Augusto</i> ad P. S. Brandi S. I. moderatorem epheme- ridis « Civiltà Cattolica » de P. Busnelli opere « Manuale di Teosofia »	VII-426	XVII-374	I-599
1886	23	S. C. Rit. in <i>Neapolitana seu Ferentin.</i> decret. <i>Inter ecclesiasticos</i> introductionis causae beatificat. et canonizzat. S. D. Pauli Capelloni sacerdotis professi Soc. Ies.	VII-519	XVII-380	I-626
1887	23	S. C. Rit. in <i>Meten.</i> decret. <i>Praesentibus</i> introductionis causae beatificat. et cano- nizzat. V. S. D. Carolae Barbarae Colchen- Carré de Malberg, Fundatricis « Socie- tatis Filiarum S. Francisci Salesii »	VII-622	XVII-431	I-749
1888	24	Epistola <i>Ho appreso</i> ad Em. Mediolanen- sium Archiepiscopum de congressu nation- ali in III centenario institutionis Piae Operae « Oratorii Festivi » habendo	VII-387	XVII-312	—
1889	25	Litterae Apostolicae <i>Neminem</i> evectio- nis ad dignitatem basilicae minoris Ec- clesiae S. Iustinae V. et M. in civitate Pa- tavina	VII-395	XVII-373	I-573
1890	25	S. C. Rit. in <i>Atrcbaten.</i> declarationes <i>One- simus</i> quoad missam in honorem B. M. V. Lapurdensis; de orationibus quando con- currunt in vespersis duo festa Doctorum; de responsoriis primi nocturni Dominicae impeditis; deque Protonotario Apostolico in vespersis, pontificali modo, celebrante	VII-475	XVII-325	I-560
1891	29	Epistola <i>Accepimus</i> ad R. P. D. Caste- lain ob oblata volumina A. Desurmont C. SS. R.	VII-389	XVII-312	I-541

Numerus progr.	ANNUS	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICIA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
	1909				
1892	Junii 29	Epistola <i>Pietatis</i> ad Papiensem Episcopum ob synodum diocesanam habitam. . . .	VII-388	XVII-313	I-542
1893	30	Secretar. Status epistola <i>Il Santo Padre</i> ad I. Toniolo « Unionis Popularis inter catholicos Italiae » Praesidem	VII-505	XVII-333	I-631
1894	30	Commissio Pontificia de Re Biblica decret. <i>Utrum</i> de characterе historico trium priorum capitum Geneseos	VII-558	XVII-334	I-567
1895	Julii 1	S. C. S. Offic. decret. <i>SSm</i> us cuidam ora- tioni ad Iesum indulgentias adnectens . .	VII-429	XVII-376	I-575
1896	3	S. C. Concil. in <i>Buscoducen.</i> - <i>Dubiorum</i> <i>circa ieiunium servandum</i> } <i>pridie consecra-</i> <i>tionis Ecclesiae</i>	VII-511	XVI-377	I-623
1897	3	S. C. Concil. in <i>Platien.</i> - <i>Taxarum</i> circa attestat. paroch. in America concessas fi- delib. dioecesis Platiensis	VII-514	XVII-378	I-657
1898	4	Sermo <i>Cest</i> Legationi Turcarum habitus .	—	XVII-348	I-544
1899	5	Litterae Apostolicae <i>E Lapurdensi</i> concedentes insignia choralia capellanis Ba- silicae Lapurdensis	VIII-233	XVIII-236	II-317
1900	5	Secretar. Status epistola <i>Cest avec</i> ad DD. Rozès et Dubois de edito opere <i>Pe-</i> <i>tit Paroissien dominical</i>	VII-506	XVII-374	I-633
1901	6	Litterae Apostolicae <i>Cum Nobis</i> cui- dam preci in honorem SS. Sacramenti indulgentiam tribuentes	VII-396	XVII-372	I-574
1902	6	S. C. Indicis decret. <i>Sacra</i> proscriptionis : J. Turmel, <i>Histoire du dogme de la pa-</i> <i>pauté</i> ; <i>Histoire du dogme du péché original</i> ; <i>L'Eschatologie à la fin du IV siècle.</i> - G. Herzog, <i>La Sainte Vierge dans l'histoire.</i> - R. Murri, <i>Battaglie d'oggi</i> ; <i>Democrazia</i> <i>e Cristianesimo</i> ; <i>La vita religiosa nel cri-</i> <i>stianesimo</i> ; <i>La filosofia nuova e l'enciclica</i> <i>contro il modernismo.</i> - Sostene Gelli, <i>Psicologia della Religione</i> ; <i>Filosofia della</i> <i>Fede.</i> - F. Russo, <i>La Curia Romana</i> <i>nella sua organizzazione, ecc.</i>	VII-368	XVII-322	I-554

Numerus progr.	ANNUS 1909	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICIA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
	Iulii				
1903	7	S. C. Propag. Fid. decret. <i>Cum generali-</i> <i>bis</i> erectionis Praefecturae Apostol. sub titulo « Magni Namaqualand »	VII-465	XVII-377	I-581
1904	7	S. C. Propag. Fid. decret. <i>In generali-</i> <i>bis</i> additionis quatuor districtus ad Vicar. Apostol. « Fluminis Orange »	VII-466	XVII-377	I-581
1905	7	S. C. Consistorialis in <i>Adrien.</i> decret. <i>Ea semper</i> translationis Curiae ac resi- dentiae episcopalis in civitate Rodigiense.	VII-671	XVII-412	I-764
1906	8	S. C. Consistorialis in <i>Romana</i> de- cret. <i>In Congregatione</i> quoad competen- tiam circa compositionem ecclesiasticam.	VII-434	XVII-315	I-577
1907	8	S. C. Concil. in <i>Tropien.</i> - <i>Iurium et</i> <i>praeeminentiarum</i>	VII-595	—	I-687
1908	8	S. C. S. Officii decret. <i>Sanctissimus</i> indul- gentia concedens recitantibus quamdam ora- tionem pro conversione Imperii Japonensis.	VII-429	XVII-376	I-576
1909	8	Litterae Apostolicae <i>Dilectus</i> quibus Superior Generalis pro tempore Congreg. Missionis « Sodalitatis Immaculae Con- ceptionis a S. Numismate » Moderator Ge- neralis renuntiatur	VII-561	XVII-402	I-669
1910	9	Litterae Apostolicae <i>Dilectus filius</i> in- dulgentias concedentes presbyteris sode- libus « Reparationis Sacerdotalis » sui oblationem in victimas renovantibus. . .	VII-563	XVII-403	I-739
1911	10	S. R. Rota in <i>Parisien</i> -Nullitatis matrimo- nii (secret.)	VII-551	XVII-389	I-629
1912	11	Epistola <i>Le témoignage</i> ad Augustissimum Mahometum V Turcarum Imperatorem ob legationem extraordinariam, occasione iu- bilaei sacerdotalis pontificalis, ad Urbem missam	VII-502	XVII-371	I-654
1913	12	Litterae Apostolicae <i>Supremi aposto-</i> <i>latus</i> erectionis missionis de Kenia in Africa orientali anglica in Vicar. Apostolic.	VII-501	XVII-373	I-621
1914	13	S. R. Rota in <i>Rossanen.</i> - <i>Monitor. et Exer-</i> <i>cit. Spirit.</i> (secret.)	VII-551	XVII-389	I-630
1915	14	S. C. Rit. in <i>Ordinis Fratr. Minor.</i> de- cret. <i>Sanctissimus</i> additionis lectioni VI in offic. Dedicationis Basilicae B. M. V. Angelorum in Portiuncula	VII-619	XVII-434	I-705

Numerus progress.	ANNUS 1909	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICIA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
	Iulii				
1916	14	S. C. Rit. rescript. <i>Sanctissimus</i> quoad expo- sitionem ac venerationem statuarum B. I. de Arc.	—	XVIII-153	—
1917	15	Vicariatus Urbis decret. <i>Una delle prin- cipali</i> quo utrique clero publicis in Urbe interesse kinematographis sub canonicis poenis, suspensione a divinis non exclusa, vetatur	VII-560	XVII-334	I-600
1918	16	R. Rota in <i>Phaven. - Iurium et Poenarum.</i>	VII-628	XVII-438	I-708
1919	20	S. C. Consistorialis in <i>Quebecen. et Ni- coletan.</i> decret. <i>Re prius</i> quo pars quaedam territorii dioecesis Nicoletanae archidioe- cesi Quebecensi tribuitur.	VII-509	XVII-377	I-622
1920	21	S. R. Rota in <i>Adiacen. - Nominationis ad paroeciam</i>	VII-541	XVII-385	I-589
1921	22	S. C. Consistorialis decret. <i>Ut</i> reiteratio- nis decretor. de usu linguae slavonicae in sacra liturgia	VII-435	—	I-577
1922	24	S. R. Rota in <i>Monacen. - Friburgen. - Nullitatis matrimonii Brancani - Streit</i> .	VII-552	XVII-435	I-660
1923	26	Epistola <i>Annuus</i> ad Em. V. Vannutelli ad conventum eucharisticum Coloniensem Legatum Apostolicum	VII-502	XVII-371	I-654
1924	26	Secretar. Status epistola <i>Le Saint Père</i> ad Baionensem Episcopum de volumine circa collationes ecclesiasticas reverenter oblato.	VII-507	XVII-374	I-633
1925	26	Epistola <i>Sollertiam</i> ad F. Porsch catho- licorum conventui Vratislaviensi apparando praepositum	VII-577	XVII-372	I-672
1926	26	Litterae Apostolicae <i>Pia Fratrum Con- gregatio</i> renuntiationis in Archisodalitatem « Sodalitatis ab Infante Iesu ».	VII-644	XVII-403	I-757
1927	27	Secretar. Status epistola <i>Il a été</i> ad I. Fonssagrives Soc. Parisien. « Association générale des étudiants catholiques » Prae- sidem	VII-507	XVII-375	I-634
1928	27	Secretar. Status epistola <i>Le Saint Père</i> ad I. Fontaine de opere oblato « Le mo- dernisme sociologique » gratulationis ergo.	VII-579	XVII-476	I-719

Numerus progress.	ANNUS 1909	DICASTERIUM — POSITIO — INITIALIS — ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
	Iulii				
1929	28	S. C. Consistorialis in <i>Romana</i> decret. <i>Ad propositum</i> quoad aetatem Auditorum S. R. Rotae	VII-510	XVII-376	I-623
1930	29	S. R. Rota in <i>Vicariat. Victoriae Nyanzae</i> <i>Septentr. — Nullitatis matrimonii</i> (secret.).	VII-558	XVII-389	I-630
1931	30	S. C. Religiosor. dubia <i>Per decretum</i> quoad nullitatem professionis solemnisi eius- que effectus	VII-607	XVII-426	I-699
1932	30	S. C. Religiosorum Instructio INTER EA circa obligationes oeconomicas a Religiosis Familiis suscipiendas	VII-608	XVII-427	I-695
1933	31	Litterae Apostolicae <i>Pias Sodalitates</i> quibus Confraternitas Im. Concept. ac de- functor. Nuscana Archisodalitatis titulo de- coratur	VII-646	XVII-404	I-759
	Aug.				
1934	1	Epistola <i>Praeclara</i> ad C. Simon de socie- tate cui titulus « La Manécanterie de pe- tits chanteurs à la croix de bois » . . .	VII-662	XVII-467	I-785
1935	6	S. C. Propag. Fid. decret. <i>Monachorum</i> temporaneae approbationis constitutionum Monachorum Armenorum Mechitaristarum	VII-618	XVII-430	I-704
1936	6	S. C. Consistorialis in <i>Romana</i> decret. <i>Postquam</i> de quibusdam collegiis a S. Con- gregat. Propag. Fide dependentibus ante constit. « Sapienti consilio »	VII-586	XVII-413	I-678
1937	6	S. C. Consistorialis — Formula iuramenti a quorundam alumni Collegiorum de Urbe emittendi	VII-591	XVII-416	—
1938	8	S. C. Concil. in <i>Malacitana — Concursus</i> <i>ad praebendam doctoralem</i>	VII-600	XVII-419	I-740
1939	8	S. C. Concil. in <i>Bredanen. — Eleemosynae</i> <i>secundae Missae</i>	—	XVII-422	I-777
1940	8	S. C. Concil. in <i>Senogallien. — Iuris fune-</i> <i>randi</i>	—	XVII-424	I-771
1941	9	S. C. Concil. in <i>Bellovacen. — Legatorum</i> <i>Piorum</i>	VII-675	XVII-421	I-766
1942	11	Litterae Apostolicae <i>Benigne</i> conce- dentes altare privilegiatum Institutis Ancil- larum Mariae Parisiensi, Versaliensi et To- losano	VII-647	XVII-404	I-760

II. — Post Constitut. *Sapienti consilio*

Numerus progr.	ANNUS	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICIA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
	1909				
1943	Aug. 12	Litterae Apostolicae <i>Sanctuarium</i> quibus quoad missam votivam pecuniaria privilegia Basilicae Patriarchal. S. Mariae Angelorum in Portiuncula elargiuntur. . .	VII-564	XVII-405	I-671
1944	13	Secretar. Status epistola <i>Le Saint-Père</i> ad R. P. Thomam a S. Étienne O. M. C. ob editum volumen « La Santa Casa dans l'histoire »	VII-580	XVII-480	I-720
1945	15	S. C. Sacramentor. in <i>Friburgen.</i> dubium <i>In Congregatione</i> circa collationem SS. Ordinum extra tempora et non servatis interstitiis	VII-510	XVII-380	I-656
1946	15	S. C. Sacramentor. decret. <i>In plenario</i> quoad facultatem dispensandi ab impedimentis matrimonialibus imminente mortis periculo.	—	XVII-380	I-656
1947	17	Secretar. Status epistola <i>Oltre ai precedenti</i> ad Em. V. Vannutelli de feliciter expleto ad Eucharisticum Congressum Coloniae Agrippinae Legati Apostolici munere	VII-580	XVII-477	I-720
1948	17	Litterae Apostolicae <i>Cathedrale</i> quibus ecclesia cathedralis Constantinopolitana ad dignitatem Basilicae Minoris evehitur . .	VII-648	XVII-471	I-781
1949	17	Secretar. Stat epistola <i>Je viens</i> ad Superiorem Seminarium Instituti Catholici Parisiensis de cultu usuque linguae latinae apud clericos promovendo	—	XVII-376	—
1950	19	Secretar. Status epistola <i>He recibido</i> ad A. Rodriguez ob editum volumen « La Misa, estudio dogmatico historico » . . .	VII-581	XVII-477	I-721
1951	20	S. C. Indulgent. decret. <i>Praesens</i> approbationis summarum indulgentiar. Pia Archisodalitatis « ab adoratione quotidiana » Taurinensis.	VII-384	XVII-412	I-676
1952	22	Secretar. Status epistola <i>Mi reco</i> ad R. D. C. Silvio Vio ob editum volumen « Unde sumus »	VII-668	XVII-478	I-777
1953	22	Epistola <i>Propediem</i> ad Salernitanum Archiepiscopum in quinquagesimo sui episcopatus anno.	VII-578	XVII-372	I-673

Numerus progress.	ANNUS	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICIA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
	1909				
1954	Aug. 22	Epistola <i>Quae de Coloniensi</i> ad Em. Archiepiscopum Coloniensem de habito Eucharistico congressu	VIII-1	XVIII-45	II-5
1955	23	Litterae Apostolicae <i>Bonaërensi</i> ejectionis templi Bonaërensis B. V. M. a Rosario ad dignitatem Basilicae Minoris . .	VII-649	XVII-472	I-782
1956	24	Litterae Apostolicae <i>Sodalitium</i> quibus « Confraternitati Virg. de Sion » Archisodalitatis titulus ac privilegia conceduntur.	VIII-121	XVIII-136	II-137
1957	25	S. C. Rit. decret. Urbis et Orbis <i>Rm̃us</i> de officio et missa SS. Perpetuae et Felicitatis	VII-621	XVII-434	I-706
1958	25	S. C. Rit. in <i>Ratisbonen.</i> decret. <i>Cultu</i> confirmationis cultus ab immemorabili praestiti S. D. Uttonio et Gamelberto . . .	VII-625	XVII-433	I-752
1959	23	S. C. Rit. in <i>Dioecesum Galliae et Belgii atque utriusque Ditionis coloniarum</i> decret. <i>Sanctam Coletam</i> concessionis pro clero Galliae et Belgii ac utriusque coloniis officii cum missa de S. Coleta Virgine	VII-740	XVIII-16	I-818
1960	25	S. C. Rit. in <i>Aurelianen.</i> decret. <i>Beatorum</i> quo officium ac missa B. Ioannae De Arc statuntur ac adprobantur.	VIII-57	XVIII-100	II-64
1961	31	S. C. Religiosor. in <i>Congregationis SS. Redemptoris</i> decret. <i>Ut tollatur</i> de voto paupertatis eiusdem sodalium	VII-611	—	—
1962	Sept. 2	S. C. Concil. epistola <i>Pergratum</i> ad Em. Salisburgensem Archiepiscopum quoad approbationem Actorum Concilii Salisburgensis	VIII-29	XVII-426	—
1963	6	S. C. S. Offici decret. <i>Iam</i> quoad dispensationem ab occulta irregularitate in foro conscientiae, urgente necessitate	VII-585	XVII-412	I-677
1964	6	Secretar. Status epistola <i>Le Saint Père</i> ad I. Lahitton ob oblatum volumen « La vocation sacerdotale »	VII-669	XVII-478	I-778
1965	6	Secretar. Status epistola <i>Sono lieto</i> ad D. Pasi S. I. de pio Opere « Exercitiorum Spiritualium pro operariis »	VII-670	XVII-478	I-779

II. - Post Constitut. *Sapienti consilio*

Numerus progress.	ANNUS 1909	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICIA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
1966	Sept. 7	S. C. Concil. decret. <i>Ne quae</i> iterationis regularum quibus Italicorum sacerdotum migrationes in Americam, providenter, ordinantur.	VII-606	XVII-473	I-692
1967	7	Epistola <i>Orationem</i> ad F. Brunetti de quadam oratione alumnis Seminarii Vene- tensis ab eo habita.	VII-662	XVII-467	I-786
1968	7	S. C. Religiosor. decret. <i>Ecclesia Christi</i> de quibusdam postulantibus in Religiosas Familias absque speciali venia Sedis Apo- stolicae, sub poena nullitatis professionis, non admittendis.	VII-613	XVII-430	I-700
1969	7	S. C. Religiosor. declarat. <i>In articulo</i> cir- ca artic. VI decret. « Auctis admodum » (4 nov. 1903) quoad testimoniales litteras de peractis studiis religiosorum	VII-614	XVII-428	I-701
1970	7	Secretar. Status epistola <i>Son Excellence</i> ad Praesidem Imperialis Universitatis To- kiensis ob quoddam volumen historicum Summo Pontifici exhibitum.	VII-670	XVII-479	I-779
1971	8	Litterae Apostolicae <i>Virarium Pasto-</i> <i>ris</i> approbationis et confirmationis nova- rum constitutionum Ordinis Fratr. Minor. S. Francisci Capucinatorum	VII-651	XVII-405	I-761
1972	10	Epistola <i>Inter eos</i> ad R. P. H. Debout ob edita ab eo opera de B. I. d'Arc . .	VII-664	XVII-467	I-787
1973	10	Epistola <i>Gratulamur</i> ad Em. Archiepi- scopum Compostellanum anno quinqu- agesimo sacerdotii eius.	VII-663	XVII-467	I-786
1974	17	Litterae Apostolicae <i>Quae rei sacrae</i> quibus Praefectura Apostolica « Delta Nili » nuncupata in Vicariatum Apostoli- cum erigitur	VII-654	XVII-406	I-763
1975	17	Secretar. Status epistola <i>Beatissimi</i> ad R. P. B. Gannon de novis aedibus et scho- lis in Corcagiensi urbe (Hibernia) acqui- sitis	VII-722	XVIII-25	I-824
1976	25	Secretar. Status epistola <i>Il S. Padre</i> ad Archiepiscopum Florentinum de IV catho- lico congressu nationali italico, vulgo « Settimana Sociale », Florentiae habendo.	VII-722	XVIII-25	I-825

Numerus progr.	ANNUS 1909	DICASTERIUM — POSITIO — INITIALIS — ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICIA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
1977	Sept. 28	Epistola <i>Litterae communiter</i> ad Archiepis- copum titular. Cyzicenum et Helvetio- rum Ordinarios de episcopali coetu habito	VII-664	XVII-468	I-787
1978	30	S. C. Consistorialis in <i>Adrien.</i> decret. <i>Pervenuta</i> interdicti generalis, localis et per- sonalis civitatis Adriensis	VII-672	XVII-413	I-765
1979	Oct. 1	S. C. Religiosorum decret. <i>Sacra Congre- gatio</i> de eleemosynis in favorem operis « a Terra Sancta » colligendis.	VIII-594	XVIII-398	II-729
1980	4	S. C. Religiosorum monitum <i>Esiste</i> quoad quoddam Institutum feminei sexus S. Mariae Taurinensis	—	—	I-780
1981	4	Litterae Apostolicae <i>Septimo</i> quo de I Ordine S. Francisci nonnulla quoad do- mesticam disciplinam, necnon festum de- dicationis duarum Basilicarum Assisiensium, edicuntur ac indulgentiae gratiaeque in per- petuum conceduntur	VII-565	XVII-407	I-651
1982	7	Litterae Apostolicae <i>Venerabilis</i> quoad indulgentias concessas Piis Sodalitatibus sub titulo « Missionis iuvenum ac puellarum patrum matrumque familias » in dioecesi Gurcensi (Austria) erectis vel erigendis .	VII-665	XVII-472	I-784
1983	10	Epistola <i>Praestantium</i> ad Em. Archiepi- scopum Salisburgensem de catholica Stu- diorum Universitate inibi condenda. . .	VII-655	XVII-402	I-788
1984	12	Epistola <i>Tanta</i> C. M. Becchi O. P. Soc. « a SSmi Rosario Perpetuo » in Italia mode- ratori.	—	XVIII-9	—
1985	13	Litterae Apostolicae <i>Romani</i> translati- onis Patronorum paroeciae Seifersdorf dioe- cesis Litomericensis (Bohem.)	VIII-738	XVIII-472	II-940
1986	27	Litterae Apostolicae <i>Ad augendam</i> sanctuario a S. Specu S. Benedicti indul- gentias largientes	VIII-327	XVIII-237	II-405
1987	31	S. C. Consistorialis in <i>Vercellen.</i> decret. <i>Divini cultus</i> fundationis Scholae Cantorum in Basilica Metropolitana Vercellensi . .	VII-673	XVII-473	I-791

II. - Post Constitut. *Sapienti consilio*

Numerus progress.	ANNUS 1909	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICIA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
1988	Nov. 1	Litterae Apostolicae <i>Paucis</i> ad Ministros Generales trinae Fratrum Minorum Familiae quasdam controversias ipsos inter dirimentes.	VIII-559	XVIII-381	II-705
1989	4	S. C. Indulgent. rescriptum (a) <i>In America</i> quo confratribus Sodalitatum « SS. m. Nominis Iesu » indulgentiae elargiuntur, cunctisque eiusdem consociationis ac ephem. « The Holy Name Journal » cooperantibus benedictio impertitur	VIII-185	XVIII-134	—
1990	9	Secretar. Stat. Epistola <i>El Santo Padre</i> ad Matritensem et Complutensem Episcopum prima dioecisana synodo peracta . .	VII-724	XVIII-25	I-826
1991	10	S. C. Rit. decret. <i>Sanctissimus</i> additionum in Breviario	VII-690	XVII-475	I-793
1992	10	Epistola <i>Praeclara</i> ad Archiepiscop. Titular. Sebastensem delegatum Apostolicum apud S. Iosephum de Costarica in suo maiori votorum religionis ac minori episcopatus jubileo	VII-712	XVIII-9	I-805
1993	12	S. C. Rit. in <i>Ordinis S. Benedicti Congreg. Bavaricae</i> decret. <i>Gregorius</i> de kalendario in Ecclesia filiali regularium a sacerdote saeculari administrata adhibendo	VII-692	XVII-476	I-796
1994	12	S. C. Rit. in <i>Portus Principis</i> decret. <i>A Rmo Dno</i> de licitate consecrat. ecclesiae « coemeto armato » constructae	VII-692	XVII-476	I-797
1995	12	S. C. Rit. in <i>Ord. Minor. Capuc.</i> rescript. <i>Frater</i> quoad concessionem missae votivae de B. M. V. Lapurdensi	—	XVIII-17	—
1996	15	S. R. Rota in <i>Tanganihen.</i> - <i>Nullitatis matrimonii</i> (secret.)	VII-743	XVIII-24	I-822
1997	15	Epistola <i>Communes</i> ad Em. Ferrariensem Archiepiscopum coeterosque Flaminiae regionis Ordinarios in annuo conventu congregatos	VII-713	XVIII-9	I-806
1998	18	Sermo <i>Votre présence</i> ad peregrinos Gallos, de Ecclesiae persecutione, laica schola ac cum Episcopis concordia aliisque praeclaris apostolicis monumentis	VII-666	XVII-469	I-789
1999	18	Epistola <i>In litteris</i> ad Neo-Eboracensem Archiepiscopum ob litteras gratulationis in episcopa Ijubilaeo Summo Pontifici missas.	VII-714	XVIII-10	I-808

Numerus progress.	ANNUS 1909	DICASTERIUM — POSITIO — INITIALIS — ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICIA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
2000	Nov. 18	Epistola <i>Significasti</i> ad Rectorem Pontif. Collegii Bohemorum in Urbe in XXV ab huius conditione anniversario	VII-715	XVII-468	I-808
2001	19	S. C. Rit. in <i>Mantuana</i> decret. <i>Expleto</i> colationis processus apostolici V. Fr. Gonzaga	—	XVIII-18	—
2002	19	S. C. Rit. in <i>Sublacen.</i> decret. <i>Clausus</i> apertitionis processus apostolic. V. S. D. Mariani ab Arce Casali	—	XVIII-18	—
2003	19	S. R. Rota in <i>Parisien. Crediti</i> (secret.). .	VII-743	XVIII-24	I-823
2004	20	Epistola <i>Les sentiments</i> ad Augustissimum et Potentissimum Gulielmum II Germaniae Imperatorem occasione gratulationum in Beatissimi Patris jubilaeo episcopali .	VII-716	XVIII-10	I-809
2005	21	Epistola <i>Gratias ingentes</i> ad omnes Germaniae Ordinarios ob gratulationes in eadem occasione Pontifici missas	VII-716	XVII-468	I-809
2006	21	Epistola <i>Laudamus</i> ad Mazariensem Episcopum de habita dioecesana synodo . .	VII-718	XVIII-10	I-101
2007	21	Epistola <i>Tua quidem</i> ad Em. Lugdunensem Archiepiscopum coeterosque Antistites Galliae ob gratulationes in episcopali iubilaeo Summi Pontificis oblatas	VII 717	XVIII-10	I-811
2008	22	Litterae Apostolicae <i>Magistra</i> institutionis Facultatis theologiae in Seminario Pisano cum potestate Archiepiscopo pro tempore conferendi doctorales laureas et academicos gradus in S. Theologia . . .	VII-708	XVIII-12	I-802
2009	22	Epistola <i>Qui</i> C. S. Medolago-Albani Unionis Oeconomico-Socialis inter catholicos italicos Praesidi, de characterе catholico in Consociationis statutis servando	—	XVII-469	—
2010	23	Secretar. Status epistola <i>Il a été</i> ad Tolosanum Archiepiscopum in XXV episcopali iubilaeo Summi Pontificis. . . .	VII-724	XVIII-26	I-826
2011	24	S. C. Rit. in <i>Ord. Capucinar.</i> decret. <i>Rñus</i> concessionis officii B. Joannae de Arc provincii gallicis eiusdem Ordinis	—	XVIII-153	—
2012	Dec. 1	Epistola <i>Quinquagesimum</i> ad Zamorensem Episcopum in quinquagesimo anniversario eius consecrationis episcopalis	VII-719	XVIII-11	I-811

II. — Post Constitut. *Sapienti consilio*

Numerus progress.	ANNUS 1909	DICASTERIUM — POSITIO — INITIALIS — ARGUMENTUM	ACTA PONTIFICIA	ANALECTA ECCLESIASTICA	ACTA AP. SEDIS
	Dec.				
2013	3	S. C. Rit. declaratio <i>Fridericus</i> circa festa SS. Perpetuae et Felicitatis ac S. Agnetis	VII-742	XVIII-57	II-75
2014	3	S. C. Rit. decret. <i>Praesens</i> concess. et adprob. Ritualis Romano-Seraphici. . . .	—	XVIII-337	—
2015	3	S. C. Rit. in <i>Pacentina</i> decret. <i>Quum</i> electionis Cardin. Ponentis in causa confirmat. cultus V. S. D. I. Cesarello a Valle Ordin. Minor.	—	XVIII-18	—
2016	4	S. C. Religiosorum in <i>Congregat. SSmi Redempt.</i> rescriptum <i>Patritius</i> erectionis novae Prov. Polonicae eiusdem Congregationis	VII-735	XVIII-56	—
2017	6	S. R. Rota in <i>Romana</i> . — Nullitatis matrimonii (secret.)	VII-744	XVIII-24	I-823
2018	8	Epistola <i>Est profecto</i> ad Malacitanum Episcopum ob L sacerdotii sui anniv. et dioecesanam synodum celebrandam	VII-719	XVIII-11	I-812
2019	9	S. C. Rit. in <i>Romana seu S. Ludovici</i> decret. <i>De matre</i> introductionis causae beatif. et canoniz. V. S. D. Philippinae Duchesne e Soc. « a S. Corde Iesu »	VIII-67	XVIII-104	II-76
2020	9	S. C. Rit. in <i>Romana seu Barcinonen.</i> decret. <i>E colle Palatino</i> re assumptionis causae B. Bonaventurae a Barcinone laici professi Ord. Fratr. Minor.	VIII-69	XVIII-105	II-79
2021	9	S. C. S. Offic. indult. <i>Fr. Franciscus</i> pro Tertiariis et Confratribus Ord. Redempt. B. M. V. de Mercede quoad benedictionem generalem accipiendam	VIII-48	XVIII-93	II-55
2022	9	Litterae Apostolicae <i>Decessor</i> quoad indulgentias coronam Praetiosissimi Sanguinis recitantibus concessas	VII-725	XVIII-48	II-138
2023	9	S. C. Consistorial. in <i>Romana</i> decret. <i>Proposito</i> de competentia Congregationis Concilii super Confraternitates et Pias Uniones post Constit. « Sapienti consilio »	VII-731	XVIII-14	I-815
2024	9	Secretar. Status epistola <i>I have had great</i> ad L. F. Hidon Praesidem Soc. a S. Vincentio a Paulo apud Sydney in Australia.	VIII-35	XVIII-67	II-39
2025	9	S. C. Consistorialis in <i>Superiore.</i> decret. <i>Anno</i> quoad sacerdotum polonorum admissionem in clerum dioecesanum Statuum Foederator. Americae Sept.	VIII-85	XVIII-94	II-102

NUMERUS progress.	ANNUS 1909	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICIA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
	Dec.				
2026	10	Secretar. Stat. Epistola <i>Il S. Padre</i> ad A. Eschbach e Congr. S. Spirit. ob opus « La vérité sur le fait de Lorette » . . .	—	XVIII-26	—
2027	10	Epistola <i>Quinquagesimo</i> ad Vivariensem Episcopum in quinquagesimo sacerdotii sui anno	VII-720	XVII-469	I-813
2028	10	S. C. Consistorial. in <i>Romana</i> decret. <i>In generali</i> quoad competentiam S. Congregat. de Prop. Fid. super nonnullas Societates Missionum	VII-731	XVIII-14	I-814
2029	11	S. C. Concilii in <i>Bracaren-Interpretationis decreti</i> « Cum recenter », decret. <i>Archiepiscopus</i> quoad ieiunium	VIII-51	XVIII-94	II-51
2030	11	S. C. Rit. in <i>Curien.</i> (Chur) declaratio <i>Ab hodierno</i> de offertorio in missis cantatis .	VIII-71	XVIII-106	II-81
2031	11	Epistola <i>Grate accepimus</i> ad Ianuensem Archiepiscopum de diocesana synodo nuper habita	VIII-4	XVIII-46	II-6
2032	12	Epistola <i>Catholicos</i> ad C. Bataille de catholicorum conventu in Gallia Septentrionali habito	VIII-6	XVIII-46	II-8
2033	12	Epistola <i>Placuit</i> ad Oscensem Episcopum in quinquagesimo ab inito sacerdotio anniversario	VIII-4	XVIII-46	II-7
2034	12	Epistola <i>Redditae</i> ad R. H. Garriguet Societatis Sulpitianae Antistitem Generalem cui de obedientiae testimonio gratiae aguntur.	VIII-5	XVIII-46	II-7
2035	12	Epistola <i>Diarium</i> ad Terrae Sanctae Custodem ob editum « <i>Diarium Terrae Sanctae</i> ».	VIII-7	XVIII-47	II-9
2036	13	Secretar. Status epistola <i>La notizia</i> ad S. Severinae Archiepiscopum ob proxime habendum catechismi congressum in Calabria.	VIII-36	XVIII-68	II-40
2037	13	Secretar. Status epistola <i>Sa Sainteté</i> ad F. Zichy in LXXX aetatis suae anno . .	VIII-37	XVIII-68	II-41
2038	13	Secretar. Status epistola <i>Athenaeum</i> ad Collegii Manilensis S. I. Moderatorem in quinquagesimo eiusdem Instituti anniversario	VIII-37	XVIII-68	II-9

Numerus progress.	ANNUS 1909	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA	ACTA
			PON- TIFICA	ECCLE- SIASTICA	AP. SEDIS
	Dec.				
2039	13	Epistola <i>Communis vobiscum</i> ad Superio- rissam domus Anneciensis de Visitatione, de huius Ordinis saecularibus solemnibus pro- xime agendis, ubi de religiosa vita in genere, ac de illa Visitationis in specie apostolicae laudes recensentur	VIII-8	XVIII-47	II-10
2040	14	Secretar. Stat. epistola <i>Il Santo Padre</i> ad C. Boccolieri Archipresbiter. Rapalli gratulationis ergo	VIII-77	XVIII-118	II-88
2041	15	Motu Proprio <i>Auspicato</i> pro instauratio- ne Congregationis Clericorum Regularium vulgo « Theatinorum »	VII-707	XVIII-11	I-801
2042	15	Epistola <i>Nelle nostre</i> ad Em. Vives S. C. Religiosor. Praefectum circa titulum « Fra- trum Minorum » in actis Sacrar. Congrega- tionum adhibendum	VII-721	XVIII-12	I-813
2043	16	S. C. Rit. in <i>Cephaluden.</i> decret. <i>Hodiernus</i> de quibusdam peculiaribus consuetudinibus in officio, in missa aliisque sacris functio- nibus.	VIII-72	XVIII-106	II-81
2044	17	Epistola <i>Delectavit</i> ad Tertiarios Franci- scales e Foederatis Sodalitibus Urbis . . .	VIII-10	XVIII-48	II-12
2045	17	S. C. Religiosorum declaratio <i>Nonnulli</i> circa studia a religiosis peragenda . . .	VIII-30	XVIII-57	II-35
2046	20	Secretar. Status epistola <i>I Terziarii</i> ad Em. Vives y Tuto Tertiariorum conventi- bus Franciscaliū Urbis praepositum . .	VIII-38	XVIII-68	II-42
2047	22	S. C. Rit. in <i>Nullius</i> seu <i>Nonantulana</i> decret. <i>Instante</i> beatificat. V. S. D. M. Diomirae a Verbo Incarnato Ord. Capuc. approba- tionis processus in curia Nonantulana con- structi	—	XVIII-153	—
2048	23	S. R. Rota in <i>Parisien.</i> - <i>Nullitatis Matri- monii Chaubert-Weber.</i>	VIII-105	XVIII-112	II-121
2049	25	Epistola <i>Pontificium Institutum</i> ad Bosto- niensem Archiepiscopum ob eius largitatem erga Urbanum Institutum Biblicum nuper- ime erectum	VIII-41	XVIII-89	II-49
2050	26	Secretar. Status epistola <i>Il Santo Padre</i> ad R. P. A. De Santi S. I. consoc. italicae « S. Caeciliae » praesidem generalem . . .	VIII-39	XVIII-69	II-43

Numerus progress.	ANNUS	DIOECESIMUS - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICIA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
	1909				
2051	Dec. 26	Secretar. Status epistola <i>Il devoto indirizzò</i> ad R. A. Bueno de Barros directorem Instituti cui nomen « Mantenedora da infancia »	VIII-38	XVIII-69	II-43
2052	29	S. C. Religiosor. in <i>Ordinis S. Iohannis de Deo</i> indultum <i>Fr. Benedetto</i> quoad religiosos ad militiam vocatos.	VIII-53	XVIII-98	II-60
2053	29	S. C. Religiosor. in <i>Camaldulens. Mont. Coronae</i> declarat. <i>I Superiori</i> circa clausuram	VIII-55	XVIII-99	II-63
2054	30	Litterae Apostolicae <i>Exponendum</i> commendationis sodalitatis sub titulo « Foederis a Bono Pastore » in civitate Washington fundatae et indulgentiis locupletatae.	—	XVIII-137	+
2055	31	Secretar. Status epistola <i>Le Saint-Père</i> ad A. De Mun de opere cui titulus « Oeuvre des Cercles Catholiques d'Ouvriers »	VIII-39	XVIII-69	II-44
2056	31	S. C. Consistorial. decret. <i>A remotissima</i> de relationibus dioecesanis ac visitatione SS. Liminum.	VIII-11	XVIII-49	II-13
2057	31	S. C. Consistorial. - Ordo servandus in relatione de statu ecclesiarum.	VIII-14	XVIII-50	II-17
	1910 Jan.				
2058	I	Secretar. Status indultum <i>Archiepiscopi</i> circa abstinentiam et ieiunium pro America Latina et Insulis Philippinis.	VIII-217	XVIII-165	II-215
2059	I	Secretar. Status decret. <i>SSmus.</i> facultates decennales Episcopis Americae Latinae et Insularum Philippinarum concessae.	VIII-220	XVIII-166	II-217
2060	I	Secret. Stat. decret. <i>SSmus</i> extensionis Litt. Apostolic. « <i>Trans. Oceanum</i> » (II-272) et Cst. « Romanos Pontifices » (II-254) ad insulas Philippinas.	VIII-222	XVIII-167	II-220
2061	3	Secretar. Status epistola <i>Un vivo</i> qua actionis catholicae Moderatores in Umbra regione eliguntur opportunisque monitis adiuvantur.	VIII-78	XVIII-118	II-88
2062	4	S. C. Religiosor. declar. <i>Ab hac Sacra Congregatione</i> circa professionem religiosam	VIII-32	XVIII-57	II-36

Numerus progr.	ANNUS	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
	1910				
	Jan.				
2063	4	S. C. Religiosor. decret. <i>Sanctissimus</i> extensionis decret. 7 sept. 1909 (de non admittendis) ad religiosas familias mulierum.	VIII-56	XVIII-100	II-63
2064	5	Litterae Apostolicae <i>Dilecti filii</i> concessionis altaris privilegiati ac indulgentiae Sanctuario B. M. V. « a Fraxino » diocesis Veronensis	VIII-123	XVIII-137	II-140
2065	5	Secretar. Status <i>Per dare</i> : ordo servandus in moderatione et administratione « Commentarii Officialis Apostolicae Sedis »	VIII-33	XVIII-66	II-37
2066	10	Epistola <i>Grate</i> ad Em. Vindobonensem Archiepiscopum de religionis incremento Vindobonae gratulationis adhortationisque causa	VIII-41	XVIII-89	II-50
2067	10	S. R. Rota in <i>Gaudisien.</i> - <i>Unionis et administrationis</i>	VIII-206	XVIII-188	II-237
2068	10	S. R. Rota in <i>Caltanisiaden.</i> (Caltanissetta) - <i>Iurispatronatus</i>	VIII-73	XVIII-115	II-83
2069	10	Epistola <i>Venerabilem</i> ad Archipresbyterum et canonicos Perusinae Ecclesiae ob Delegatum Apostolicum S. Sedis libenter exceptum	VIII-43	XVIII-90	II-51
2070	10	Epistola <i>Libentissime</i> ad Fanensem Episcopum de seminario theologico totius Picensi Superioris	VIII-43	XVIII-90	II-51
2071	10	Epistola <i>Gratias</i> ad Bonomiensem Archiepiscopum ob vota Summo Pontifici oblata	VIII-42	XVIII-90	II-50
2072	13	S. C. S. Offic. rescript. <i>Ab antiquissima</i> confirmationis ac extensionis indulgentiarum et privilegiorum eccl. cathedr. Aniciensi (<i>Le Puy</i>) occasione jubilaei . . .	—	XVIII-141	—
2073	14	S. C. Rit. in <i>Brunen.</i> (Brünn) declaratio <i>Rmus Dnus</i> dubia circa ecclesiae et altarium consecrationem	VIII-99	XVIII-106	II-117
2074	15	Secretar. Status epistola <i>Il Santo Padre</i> ad Praesidem coetus regionalis Calabriae actionis catholicae	VIII-80	XVIII-119	II-90
2075	17	Secretar. Status epistola <i>Le Saint Père</i> ad H. Lucien-Brun directorem periodici « Revue catholique des institutions et du droit » ob acceptas ominationes	VIII-114	—	II-91

Numerus progress.	ANNUS 1910	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICIA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
2076	Jan. 19	S. R. Rota in <i>Ravennaten.</i> (Ravenna) - <i>Nullitatis matrimonii Rinaldi - Gennari.</i>	VIII-270	XVIII-192	II-297
2077	21	S. C. Consistorialis. declarat. <i>S. Congr.</i> circa competentiam relate ad matrimonia mixta	VIII-48	XVIII-93	II-56
2078	21	S. R. Rota in <i>Cracovien.</i> - <i>Nullitatis matrimonii Chelkewski-Krasinska</i>	VIII-167	XVIII-159	II-169
2079	21	Secretar. Status epistola <i>Con su</i> ad Episcopum titularem Sionensem ob collectam stipem Summo Pontifici oblatam . .	VIII-115	XVIII-119	II-92
2080	21	S. C. Consistor. dubium <i>Proposito</i> circa relationem S. Sedi exhibendam ab alumnis Collegii Iosephini civitatis Columbus . .	VIII-49	XVIII-94	II-56
2081	21	S. C. Rit. in <i>Ordin. Praedicat.</i> decret. <i>Priores</i> concessionis officii ac missae B. Johannae d'Arc provinciis gallicis eiusdem Ordinis.	—	XVIII-185	—
2082	22	S. R. Rota in <i>Neapolitana</i> (Napoli) - <i>Crediti</i>	VIII-238	XVIII-199	II-333
2083	22	S. C. Concil. in <i>Gerunden.</i> circa pauperes et bullam Cruciatæ	VIII-90	XVIII-95	II-109
2084	24	Epistola <i>Annum proximo superiorem</i> ad P. Calon supremumque Consilium Piae Societatis S. Vincentii a Paulo de sodalitatibus progressu benemerentisque	VIII-46	XVIII-91	II-54
2085	24	Secretar. Status epistola <i>Con su atenta</i> ad R. P. A. de Valencina O. M. C. ob ephemer. « El Adalid Serafico »	VIII-118	—	II-175
2086	24	Epistola <i>Et Petrianam</i> ad Bonaërensem Archiepiscopum de accepta stipe Petriana	VIII-44	XVIII-90	II-52
2087	24	Epistola <i>Gratias</i> ad Brunensem Episcopum de dioecesana synodo nuperrime habita	VIII-45	XVIII-91	II-53
2088	24	Epistola <i>Ex annalibus</i> R. Oster consociationis « A Sancta Jesu Infantia » in Germania Praesidi	VIII-46	XVIII-91	II-53
2089	25	S. C. S. Offic. rescript. in <i>Ordin. Praedicat.</i> <i>Ad fovendam</i> concessionis indulgent. novitiis	—	XVIII-182	—
2090	27	Secretar. Status epistola <i>Con su atenta</i> ad R. P. Fr. J. M. Llovera C. C. pro oblato opere « Tratado elemental de sociologia cristiana »	VIII-115	—	I-131

II. - Post Constitut. *Sapienti consilio*

Numerus progress.	ANNUS 1910	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA	ACTA
			PON- TIFICIA	ECCLE- SIASTICA	AP. SEDIS
	Jan.				
2091	27	S. C. Rit. in <i>Ordin. Praedicator.</i> decret. <i>Festum</i> quoad celebrationem festi S. Hyacinthi	VII-467	—	—
2092	27	Secretar. Status epistola <i>Quae Beatissimo</i> ad Angelorum Episcopum de Universitate Catholica Angelopolitana gratulationis causa	VIII-119	—	II-176
2093	28	S. C. Rit. in <i>Ordin. Minor.</i> decret. <i>Festum</i> concessionis officii ac missae domui B. M. V. Gratiarum in oppido S. Ginesii . . .	—	XVIII-153	—
2094	28	S. C. Rit. in <i>Meten.</i> declaratio <i>Rmus Dnus Willibrordus</i> quoad festum Sanctar. Martyr. Perpetuae et Felicitatis in Ecclesia propria	VIII-100	XVIII-107	II-118
2095	28	S. C. Rit. in <i>Mantuana</i> declar. <i>Postulato</i> de benedictione partiali sacrorum oleorum	VIII-100	XVIII-107	II-118
2096	29	Secretar. Status epistola <i>Il Santo Padre</i> ad Unionem Mulierum catholicarum Nentensis dioecesis ob venerationis obsequium S. S. exhibitum	VIII-120	—	II-77
2097	31	Secretar. Status epistola <i>Le Saint Père</i> ad R. P. D. E. Marbeau de opere « Paroissial » Beatiss. Patri oblato	VIII-117	—	II-132
2098	31	Secretar. Status epistola <i>J'ai présenté</i> ad R. D. E. Janvier pro gratiarum actione ob volumina « Sermones Sacrae Quadragesimae » oblata	VIII-229	—	II-178
	Feb.				
2099	I	Litterae Apostolicae <i>Fidelium</i> quibus Sodalitio Urbano « Mariae Reginae Cordium » indulgentiae privilegiaque elargiuntur	VIII-127	XVIII-138	II-185
2100	5	Secretar. Stat. Epistola <i>Le Saint Père</i> ad Parisiens. Archiepiscop. de nuperrima clade Parisiensi ob inundationem aquarum.	VIII-116	XVIII-119	II-92
2101	9	S. C. Rit. in <i>Ordin. Praedicator.</i> decret. <i>Hodiernus</i> concessionis officii ac missae B. Joannae de Arc provinciae Americae septentrionalis	—	XVIII-186	—
2102	10	S. R. Rota in <i>Goritien.</i> (Görz) - <i>Praesentationis ad paroeciam</i>	VIII-111	XVIII-116	I-128

Numerus progress.	ANNUS 1910	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICIA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
	Febr.				
2103	IO	S. C. Religiosor. decret. <i>Assisiensium</i> laudationis Instituti Soror. « Tert. Ordin. Franciscal. a Puero Iesu » quarum domus Princeps Assisii invenitur	VIII-195	XVIII-151	—
2104	II	S. C. Rit. in <i>Canonicorum Regul. Lateranensium Congr. Austriacae</i> declaratio <i>Rmus P. D. Joseph</i> de usu kalendarii regularium quibusdam in casibus	VIII-101	XVIII-107	II-119
2105	II	S. C. Rit. in <i>Squillacen.</i> (Squillace) decret. <i>R. D. Bellarminus</i> de usu instrumenti « Grammofono » in sacris functionibus	VIII-101	XVIII-107	II-119
2106	II	Secret. Stat. epistola <i>Le Saint Père</i> ad Mimatensem Episcopum ob oblatum volumen « Le Christ est ma vie ».	VIII-174	—	II-179
2107	12	Epistola <i>Quum tuae</i> ad Sardicensem tit. Archiepiscopum sacerdotalis ordinationis suae L annum agentem	VIII-543	XVIII-177	—
2108	13	Epistola <i>Quem</i> ad Em. Coloniensem Archiepiscopum ob volumen Acta Eucharistici conventus continens oblatum.	VIII-132	XVIII-134	II-144
2109	14	Litterae Apostolicae <i>Nobis in sublimis</i> separationis a Vicariatu Apostolico Ce-Li Septentr. districtus Pao-Ting-Fou, ex quo novus alter Vicar. Apostolic. « Ce-Li Centralis » erigitur	VIII-124	XVIII-138	II-141
2110	14	Epistola <i>Inter viros</i> ad I. Ballerini ob opera apologetica « La crisi del pensiero moderno » S. Pontifici oblata	VIII-81	XVIII-91	II-97
2111	14	Epistola <i>Munere</i> ad D. A. Cellini de opere « Propedeutica Biblica » nuper oblato	VIII-47	XVIII-92	II-206
2112	15	S. R. Rota in <i>Mediolanen.</i> (Milano)- <i>Nul-tilitatis matrimonii Balzan-Adami.</i>	VIII-200	XVIII-161	II-206
2113	16	S. C. Rit. in <i>Romana</i> declaratio <i>Sacrorum</i> circa quaedam dubia quoad missam votivam SS. Apostol., festa titularia, Dedicat. Ecc. Cathedral. et lect. I noctur. in festis S. Francisci Xav., S. Antonii Patav. et S. Aloisii a Gonzaga	VIII-102	XVIII-186	II-158
2114	17	S. C. S. Offic. rescript. <i>SSmus</i> largiens indulgentias recitantibus versiculos et orationem in honorem S. Raphaelis Archangel	VIII-84	XVIII-93	II-100

II. - Post Constitut. *Sapienti consilio*

NUMERUS PROGRESS.	ANNUS 1910	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICIA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
	Febr.				
2115	17	Epistola <i>Quod cognovimus</i> ad Episcopum Nolanum L. sacerdotii sui annos complentem	VIII-133	XVIII-134	II-189
2116	18	S. C. Rit. epistola <i>La Santità di N. S.</i> ad Fr. Haberl « Soc. S. Ceciliae » in Germania praesidem, de cantus gregoriani rhytmo juxta editionem vaticanam	VIII-104	XVIII-155	II-145
2117	19	S. C. Religiosor. decret. <i>Fratres</i> laudationis Instituti « Fratrum Instructionis christianae a S. Gabriele » diocesis Lucionensis ac temporaneae approbationis eius constitutionum	—	XVIII-291	—
2118	22	S. C. Consistorialis in <i>Foroiuliensi</i> decret. <i>De avulsione</i> separans insulam S. Honorati ab eadem diocesi et Nicensi adjiciens . .	VIII-88	XVIII-94	II-108
2119	22	Secretar. Status epistola <i>Le Saint Père</i> ad I. de La Paquerie ob librum « Elements d'apologétique » humillime oblatum	VIII-174	—	II-179
2120	22	Secretar. Status. epistola <i>Con su atenta carta</i> ad R. D. F. Fernandez y Valbuena de binis exemplaribus operis « La Arqueologia Greco-Latina ilustrando el Evangelio » Beatiss. Patri oblatis	VIII-175	—	II-180
2121	23	Epistola <i>Per solennia</i> ad Reipublicae Mexicanae Ordinarios, ut, occasione solennium saecularium institutae Reipublicae, christianum populi spiritum renovare satagant adhortationes	VIII-82	XVIII-92	II-98
2122	23	Epistola <i>Quem datis</i> ad Antistitem Generalem Fratrum Scholarum Christianarum occasione celebrationis LXX anniversar. a restitutis domibus religiosis tironibus instituendis	VIII-135	XVIII-135	II-190
2123	23	S. C. Rit. in <i>Parentin. et Polen.</i> (Parenzo e Pola) decret. <i>Ad septimum</i> confirmationis cultus praestiti S. D. Iuliano Cesarello De Valle O. M.	VIII-158	XVIII-154	II-159
2124	23	S. C. Rit. in <i>Meliten.</i> (Malta) decret. <i>Doctrina</i> introductionis causae beatif. et canonizzat. V. S. D. Adelaidis Cini Fundatricis hospitii a S. Corde Iesu Melitae	VIII-161	XVIII-157	II-162
2125	23	S. C. Rit. in <i>Sinarum</i> decret. <i>Per litteras</i> reassumptionis causae canonizzat. B. Ioannis a Triora O. F. M.	VIII-164	XVIII-156	II-166

Numerus progress.	ANNUS 1910	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICIA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
2126	Febr. 23	S. C. Rit. in <i>Aurelianem</i> . (Orléans) decret. <i>Inter solemnes</i> re assumptionis causae ca- nonizationis B. I. de Arc	VIII-166	XVIII-155	II-167
2127	24	Litterae Apostolicae <i>Quae ad spiri- tuale</i> ad Patriarcham Babylonensem Chal- deorum quibus dividitur dioecesis Akkensis ab Amadiensi Chaldeorum et, ad interim, Ba- bylonensi Patriarchae pro tempore commit- titur	VIII-126	XVIII-139	II-142
2128	25	Secretar. Status epistola <i>Je n' ai pas</i> ad Caiensem Episcopum ob cleri dioece- sisque venerationis obsequium Pontifici o- blatum	VIII-175	—	II-180
2129	25	Secretar. Status epistola <i>Muy consolado- res</i> ad A. Bahia y Urrutia generali Catho- licorum coetui praesidem.	VIII-176	—	II-181
2130	26	S. C. Concil. in <i>Patavina</i> (Padova) - <i>Di- tributionum choralium</i>	VIII-147	XVIII-147	II-148
2131	26	S. C. Concil. in <i>Luxemburgen</i> . (Luxem- burg) - <i>Eleemosynae missarum</i>	VIII-155	XVIII-150	II-203
2132	26	S. R. Rota in <i>Parisien</i> . - <i>Nullitatis matri- monii Alexandre-Bal</i>	VIII-280	XVIII-246	II-348
2133	27	Epistola <i>Exeunte</i> C. Kanter et Marchioniss. A. Pallavicino Piae Societatis « ab altari » Praesidibus.	VIII-134	XVIII-135	II-191
2134	Mart. 1	Secretar. Status epistola <i>Sanctissimus Dominus Noster</i> ad Ordinarios omnes Americae Latinae et Insularum Philip- pinarum praesentationis indulti super ieiu- nio et abstinentia	VIII-215	XVIII-164	II-213
2135	3	S. C. S. Offic. decret. <i>Cum renuntiatum</i> novae reprobationis doctrinae eschatolo- gicae.	VIII-543	XVIII-394	II-635
2136	3	Secretar. Stat. epistola <i>Il Santo Padre</i> ad Ministrum Generalem Ord. Fr. Minor. de libro « Conspectus missionum » oblato gratulationis causa	—	XVIII-204	—
2137	4	Litterae Apostolicae <i>Quae ad fidei</i> indulgentiam concedens fidelibus Insularum Philippinarum quandam orationem in ho- norem B. M. V. recitantibus	VIII-182	XVIII-180	II-226

Numerus progress.	ANNUS 1910	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICIA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
	Mart.				
2138	5	S. R. Rota in <i>Segusina</i> (Susa) - <i>Iuris ca- nendi missas adventicias</i>	VIII-406	XVIII-294	II-450
2139	7	S. C. Sacramentor. decret. <i>Inter causas</i> circa dispensationes ab impedimentis ma- trimonialibus Regibus regiaeque stirpis Principibus concedendas	VIII-89	XVIII-142	II-147
2140	7	Secretar. Status epistola <i>Epistola tua</i> ad R. P. I. Rodriguez S. I. de commen- tario « Mensageiro do Coração de Jesus » occasione eius trigesimi anniversarii . .	VIII-224	XVIII-205	II-249
2141	8	Litterae Apostolicae <i>Pias</i> erectionis Consociationis precum pro Scandinavorum conversione in Abbatia S. Mauritii Cla- ravallensis in diocesi Luxemburgensi . .	VIII-129	XVIII-139	II-187
2142	9	S. C. Indicis decret. <i>Sacra Congregatio</i> quo sequentia opera proscribuntur: Tur- mel, <i>Histoire de la théologie positive</i> ; <i>Tertullien</i> ; <i>St. Jérôme</i> . - Fernandez, <i>Espanoles sin patria y la raza sefardí</i> - Gambara, <i>La sociologia</i> ; <i>sociologia cri- minal</i> ; <i>antropologia criminal</i> ; <i>psicologia y</i> <i>antropologia criminal</i>	VIII-97	XVIII-112	II-157
2143	9	S. C. Rit. in <i>Ordinis Fratr. Minor. seu</i> <i>Custodiae Terrae Sanctae</i> decret. <i>Frater</i> quoad concessionem missae votivae de As- sumpt. B. M. V. sanctuario Gethsemani facta	VIII-197	XVIII-111	II-234
2144	9	S. C. Rit. monitum <i>In rubricis</i> ad editores librorum liturgicorum	VIII-157	XVIII-158	II-205
2145	9	S. C. Rit. in <i>Ordin. Praedicator.</i> decret. <i>Hodiernus</i> peculiare concessionem liturgicas concedens pro Ferrariensi conventu . . .	—	XVIII-338	—
2146	10	S. C. Rit. in <i>Collen.</i> decret. <i>Quum</i> electionis Card. Ponentis in causa confirmationis cul- tus S. Bartoli	—	XVIII-187	—
2147	10	Secretar. Status epistola <i>El Devoto</i> ad R. P. E. M. Nuñez O. M. ob devotionis obse- quium suo aliorumque nomine Aug. Pontif. praestitum	VIII-230	—	II-220
2148	11	Litterae Apostolicae <i>Nobis exponen- dum</i> quoad Archisodalitatem « a Perpetua Adoratione » in abbatali ecclesia Labacensi erectam	IX-105	XIX-82	III-54

Numerus progress.	ANNUS 1910	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICIA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
2149	II Mart.	S. R. Rota in <i>Jacen. - Impedimenti ad ma- trimonium</i> (secret.)	—	XIX-61	III-44
2150	II	Secretar. Status declaratio <i>Con decreto</i> quoad rationem concursus peragendi in Curia Romana	VIII-222	XVIII-205	II-248
2151	I2	S. C. Sacramentor. in <i>Messanen. seu Rhe- ginen. - Praesumptionis de morte</i>	VIII-140	XVIII-144	II-196
2152	I2	Secret. Status epistola <i>Le Saint Père</i> a E. Duthoit ob volumen « Vers l'organisa- tion professionnelle » oblatum	VIII-226	—	II-221
2153	I3	S. C. Sacramentor. in <i>Romana et Alia- rum</i> decret. <i>In plenariis</i> declarationes circa decretum « Ne temere » de sponsalibus et matrimonio.	VIII-137	XVIII-143	II-193
2154	I4	Epistola <i>Quae nuper</i> ad Em. Lugdunen- sem Archiepiscopum de Apostolicae fidei professione nuperrime facta.	VIII-135	XVIII-135	II-191
2155	I4	S. C. Consistorialis decret. <i>Proposito</i> circa competentiam concedendi facultatem celebrandi tre missas in nocte Nativitatis Domini in sacellis publicis et ecclesiis S. C. Sacrament. tributam	VIII-186	XVIII-184	II-229
2156	I4	S. C. Consistorialis decret. <i>Sacra Con- gregatio</i> circa competentiam concedendi facultatem acquirendi bona Ordinibus aut Congregationibus Religiosis usurpata S. C. Concilii tributam.	VIII-187	XVIII-184	II-229
2157	I4	S. C. Concil. in <i>Arianen. - Dimissionis</i> <i>ab officio et reddituum</i>	VIII-462	XVIII-329	II-542
2158	I5	S. C. Consistorialis in <i>Romana</i> declara- tio <i>Quaesitum</i> circa Soc. Missionariorum Africae	VIII-187	XVIII-183	II-230
2159	I5	Epistola <i>Novimus</i> ad Faventinorum Epis- copum ob L episcopatus sui annum	VIII-186	XVIII-177	II-228
2160	I5	Secretar. Status epistola <i>Il Santo Pa- dre</i> ad Comit. Medolago-Albani de sche- mate regularum « Unionis Oeconomicae So- cialis pro Italia » Beatissimi Patris appro- bationis proposito	VIII-227	—	II-222
2161	I5	S. R. Rota in <i>Romana - Privilegii fori</i>	VIII-425	XVIII-301	II-492

II. - Post Constitut. *Sapientis consilio*

Numero progr.	ANNUUS 1910	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICIA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
	Mart.				
2162	16	S. C. Rit. in <i>Asturicen.</i> (Astorga) declaratio <i>R. D. Antonius</i> dubia circa quasdam con- suetudines in ecclesia Cathedrali vigentes.	VIII-198	XVIII-187	II-235
2163	17	S. R. Rota in <i>Sangallen.</i> - <i>Nullitatis ma-</i> <i>trimonii</i> (secret.).	IX-64	XIX-61	III-44
2164	18	Litterae Apostolicae <i>Comperta</i> quibus Ordini Eremitarum S. Augustini peculiares facultates conceduntur.	VIII-328	XVIII-235	II-446
2165	18	Secretar. Status epistola <i>He dado</i> ad Fundatricem Societatis « Unión de Damas españolas del Sdo. Corazón de Jesus » gra- tulationis causa	VIII-225	XVIII-206	II-250
2166	22	S. R. Rota in <i>Ugentina</i> - <i>Nullitatis matri-</i> <i>monii Blevé - Saporito</i>	VIII-430	XVIII-303	II-524
2167	24	Litterae Apostolicae <i>Pias</i> quibus Piae catholicarum mulierum Fuldensi societati « a missionibus » nuncupatae veteres in- dulgentiae confirmantur, ac novae adici- untur	VIII-365	XVIII-280	II-470
2168	03	S. C. Consistorialis decret. <i>Recta</i> de se- creto servando in designando ad sedes epi- scopales in Foederatis Statibus Americae Septentrionalis	VIII-188	XVIII-184	II-286
2169	31	Signatura Apostolica in <i>Mediolanen.</i> (Milano) - <i>Curae animarum</i>	VIII-358	XVIII-246	II-431
	April.				
2170	1	Secretar. Status epistola <i>Rem</i> ad R. D. A. Ratti ob volumen recolendae memoriae A. Ceriani edit. Beatiss. Patri oblatum. .	VIII-230	XVIII-206	II-309
2171	2	S. R. Rota in <i>Ripana</i> (Ripatransone) - <i>Iu-</i> <i>rium</i>	VIII-347	XVIII-248	II-418
2172	2	Epistola <i>Est profecto</i> ad RR. PP. Scrip- tores ephemeridis cui titulus « La Civiltà Cattolica » in LX ab ipsa condita anno . .	VIII-453	XVIII-313	II-540
2173	5	S. C. Religiosor decret. <i>Quum</i> extensio- nis decret. <i>Quum minor</i> de saecularizatione religiosorum	VIII-195	XVIII-185	II-232
2174	5	S. C. Religiosor. declarationes <i>Circa de-</i> <i>cretum</i> « Ecclesia Christi » (diei 7 sept. 1909) quoad admissionem postulantium in Reli- giosas Familias	VIII-193	XVIII-185	II-231

Numerus progress.	ANNUS 1910	DICASTERIUM — POSITIO — INITIALIS — ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
	April.				
2175	6	Litterae Apostolicae <i>Refert ad Nos</i> erectionis sodalitii sub titulo « Missae Reparatricis » in Archisodalitatem pro Helvetia universa.	VIII-234	XVIII-180	II-282
2176	7	Motu proprio <i>Cum per apostolicas</i> quoad recognitionem indulgentiarum a S. Officio peragendam	VIII-180	XVIII-181	II-225
2177	9	S. R. Rota in <i>Parisien.</i> — <i>Nullitatis matrimonii.</i> (secret.)	IX-64	XIX-61	III-44
2178	9	S. C. Consistorialis decret. <i>Praeces</i> quoad commutationem finium dioecesis Ioliettensis	VIII-247	XVIII-239	II-329
2179	9	Litterae Apostolicae <i>Laeto</i> « Consociationi sacerdotum in honorem SS. Cordis Iesu » complurimas indulgentias concedens	VIII-237	XVIII-237	II-318
2180	9	S. C. Rit. in <i>Ordin. Fratr. Minor.</i> rescriptum <i>Superior</i> concessionis missae votivae S. Iacobi de Marchia in ecclesia S. Mariae « La Nova » Neapoli	—	XIX-292	—
2181	9	S. C. Concil. in <i>Theanen.</i> (Teano) — <i>Missarum pro populo</i>	VIII-250	XVIII-197	II-290
2182	9	S. C. Rit. in <i>Meliten.</i> (Malta) declaratio <i>R. D. Emanuel</i> de quibusdam consuetudinibus liturgicis in Ordine Fratr. Praedicator.	VIII-199	XVIII-188	II-236
2183	10	Motu proprio <i>Cum disciplinae</i> quo confirmatur Consociatio « Sacri Cordis Iesu » ad scholam Piam, concrediturque Aula Pia sodalibus « Marianis a Misericordia » . .	VIII-181	XVIII-179	II-281
2184	11	Epistola <i>Quod ex tuis</i> ad R. D. S. Corradi ob centenaria solemnia in honorem S. Catharinae Fliscae Adurni	VIII-242	XVIII-179	II-285
2185	13	Litterae Apostolicae <i>Conspicua</i> quibus ecclesia paroecialis pagi vulgo « Bonsecours » in dioecesi Tornacensi basilicae minoris titulo decoratur	VIII-241	XVIII-238	II-323
2186	13	Litterae Apostolicae <i>Inter gravissimas</i> ad Moderatricem Generalem Societatis « Filiarum a S. Francisco Salesio », de consociationis incremento	VIII-238	XVIII-238	II-320

NUMERUS progress.	ANNUS 1910	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICIA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
	April				
2187	13	Secretar. Status epistola <i>Je me suis</i> ad Com. Keller ob annuam relationem de operibus a « Comitatus catholicis pro religionis defensione » oblatam.	VIII-231	XVIII-206	II-310
2188	15	Secretar. Status declaratio <i>De novis</i> quoad Apostolicarum Constitutionum sub-signationem	VIII-189	XVIII-206	II-287
2189	15	Constitutio Apostolica APOSTOLICAE de suburbicariis dioecibus.	VIII-177	XVIII-178	II-277
2190	17	Secretar. Status epistola <i>C'est</i> ad L. Durand « Unionis mensarum ad rusticorum et opificum mutationes » praesidem, ob petitam apostolicam benedictionem . . .	VIII-232	XVIII-207	II-312
2191	20	Litterae Apostolicae <i>Romanorum Pontificum</i> erectionis societatis « B. M. V. Auxilii Christianorum et Reginae pacis » loci « Beauchêne » in dioecesi Sagiensi (<i>Séez</i>) in Archiconfraternitatem	VIII-330	XVIII-281	II-444
2192	21	S. C. Consistorialis dubium <i>Propositum</i> de competentia circa taxas Curiarum episcopatum	VIII-247	XVIII-239	II-329
2193	21	S. R. Rota in <i>Rossanen.</i> (Rossano) - <i>Crediti</i>	VIII-474	XVIII-339	II-554
2194	21	S. C. S. Officii rescript. <i>Hodiernus</i> adnectens indulgentias cruci apud Quebecensem ecclesiam O. F. M. erectae	—	—	II-296
2195	21	S. C. S. Offic. in <i>Natchitochen.</i> decret. <i>Episcopus</i> circa sanationem in radice matrimonii mixti	—	XIX-85	—
2196	21	S. C. Rit. rescript. <i>Frater</i> concessionis missae votivae B. M. Virginis mense septembr. in Terram Sanctam peregrinantibus.	—	XVIII-328	—
2197	22	S. C. Rit. in <i>Secovien.</i> decret. <i>Hodiernus</i> de usu kalendarii pro regularibus paroeciam administrantibus	VIII-256	XVIII-188	II-295
2198	25	Epistola <i>Ioannis Bonae</i> ad Vicodunensem (Mondovi) Episcopum ob tercentesimum Cardinalis I. Bonae natalem celebrandum.	VIII-243	XVIII-233	II-324
2199	27	S. C. Rit. in <i>Collen.</i> (Val. d'Elsa) decret. <i>Cultus</i> confirmationis cultus ab immemorabili praestiti V. S. D. Bartholo Buonpdoni ex Tercio Ordine S. Francisci ex opido S. Geminiani	VIII-340	XVIII-240	II-411

Numerus progress.	ANNUS 1910	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICIA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
2200	April 27	S. C. Rit. in <i>Neapolitana</i> decret. <i>Illustris</i> introductionis causae beatif. et canonizat. V. S. D. Paschalis Attardi sac. saecul. .	VIII-344	XVIII-242	II-414
2201	27	Secretar. Stat. epistol. <i>C'est avec</i> Aurelianensi Episcopo ob devotionis obsequium Beatissimo Patri oblatum	VIII-285	XVIII-207	II-353
2202	28	S. C. S. Offic. rescript. <i>Frater</i> concessionis facultatis impertiendi benedictionem papalem peregrinantibus in Terram Sanctam.	—	XVIII-328	—
2203	28	Litterae Apostolicae <i>Dilectus</i> Adsociationi « Reparationis sacerdotalis » indulgentias largientes	VIII-368	XVIII-322	II-474
2204	29	S. C. Rit. in <i>S. Christophori de Habana</i> declarat. <i>Rmus Dnus</i> circa solemnitate externam in dominicam transferendam . .	VIII-257	XVIII-243	II-332
2205	Mai 1	Commissio Pontificia de Re Biblica decret. <i>Utrum</i> de auctoribus et tempore compositionis Psalmorum	VIII-286	XVIII-207	II-354
2206	2	Litterae Apostolicae <i>Piam frugiferamque</i> electionis Supremi Moderatoris pro Associatione « Reparationis sacerdotalis » .	VIII-369	XVIII-288	II-475
2207	2	S. C. Consistorialis declaratio <i>Propositum</i> circa privilegium deferendi pileolum violacei coloris Episcopis concessum . .	VIII-248	XVIII-240	II-330
2208	3	Motu proprio <i>In hac</i> erectionis Vicariatus castrensis in exercitu Reipublicae Cilenaе	VIII-361	XVIII-282	II-501
2209	3	Epistola <i>Paternam</i> ad Archiepiscopum titul. Palmyrenum Delegat. Apostolic. per Insulas Philippinas, de restituendo Collegio Iosephiano (in civitate Manila) sodalibus Soc. Ies.	VIII-245	XVIII-234	II-326
2210	3	Epistola <i>Vide</i> ad Salernitanum Episcopum ob quinquagesimum episcopatus sui annum gratulationis ergo	VIII-246	XVIII-234	II-328
2211	4	Litterae Apostolicae <i>Constat</i> concessionis tituli « Praelati domestici » Superiori pro tempore Sanctuari B. M. V. de « Poup-sis » in dioecesi Hieracensi	VIII-557	XVIII-387	II-703

II. - Post Constitut. *Sapienti consilio*

Numerus progress.	ANNUS 1910	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICIA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
2212	Maii 4	S. C. Propag. Fid. decret. <i>Ad fluvium</i> erectionis novae missionis « Dridale-River » a Vicariatu Apostolico Kimberliensi dis- membratae.	VIII-336	XVIII-240	II-410
2213	6	Secretar. Status epistola <i>Il Santo Padre</i> ad Archiepiscopum Calaritanum ob pecu- liare devotionis obsequium Beatissimo Patri oblatum.	VIII-363	XVIII-253	II-432
2214	6	Secretar. Status epistola <i>Winonam</i> ad Winonensium Episcopum ad episcopalem ineundam sedem properantem.	VIII-435	XVIII-253	II-433
2215	9	Epistola <i>Delectarunt</i> ad Iacensem Episco- pum de quadam accepta devotionis epistola	VIII-332	XVIII-235	II-408
2216	9	Epistola <i>Non satis</i> ad Em. Catanensium Episcopum, Panormitanum Archiepiscopum coeterosque Siciliae Ordinarios de conventu episcopali habito.	VIII-333	XVIII-235	II-407
2217	9	Epistola <i>Quod nobis nuntias</i> ad Episcopum titularem Arcensem, dioecesis Lucanensis administratorem Apostolicum, de sacris solemnis ob memoriam hierarchiae eccle- siasticae in regione Ticini institutae.	VIII-332	XVIII-235	II-408
2218	9	Epistola <i>Studium</i> ad Em. V. Vannutelli Legatum Apostolicum ad Eucharisticum conventum Marianopolitanum (Montréal, Canada).	VIII-573	XVIII-389	II-721
2219	10	Litterae Apostolicae <i>Quae christiano</i> erectionis Vicariatus Apostolici Ce-Kiam Occidentalis	VIII-441	XVIII-322	II-535
2220	13	S. C. Rit. in <i>Ordin. Minor.</i> decret. <i>Ho-</i> <i>diernus</i> prohibitionis coronidum in altaribus	VIII-399	XVIII-293	II-485
2221	15	S. C. Concil. in <i>Arianen.</i> - <i>Dimissionis</i> <i>ab officio et reddituum</i>	VIII-462	XVIII-329	II-542
2222	15	S. C. Concil. in <i>Piscien.</i> - <i>Iurium.</i> . . .	IX-233	XIX-II	II-946
2223	18	Secretar. Status epistola <i>In litteris</i> ad Mutinensium Archiepiscopum coeterosque Emiliae Ordinarios de annuo episcopali con- ventu nuperrime habito	VIII-499	XVIII-348	II-562
2224	19	S. R. Rota in <i>Colonien.</i> - <i>Nullitatis matri-</i> <i>monii</i> (secret.)	IX-64	XIX-61	II-44

Numerus Progr.	ANNUS 1910	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICIA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
2225	Maii 20	Secretar. Status epistola <i>Le Saint Père</i> ad I. V. P. Féron-Vrau ob exhibitum I numerum commentarii « L'Eucharistie » .	VIII-436	XVIII-305	II-529
2226	20	Epistola <i>Litteras</i> ad Aliphanum Episcopum in vigesimo quinto sui episcopatus anni-versario.	VIII-334	XVIII-274	II-446
2227	20	S. R. Rota in <i>Athenarum</i> . - <i>Nullitatis ma-trimonii</i> (secret.)	IX-65	XIX-61	III-44
2228	21	Epistola <i>Optimum</i> ad Lausannensium et Genevensium Archiepiscopum sexagesimum sacerdotii sui annum explentem	VIII-334	XVIII-274	II-446
2229	22	Secretar. Status epistola <i>Le Saint Père</i> ad A. Weber ob librum « Le Saint Evan-gile commenté par les Apôtres » Beatis-simo Patri oblatum.	VIII-437	XVIII-305	II-531
2230	23	S. R. Rota in <i>Colonien</i> . - <i>Monasterien</i> . - <i>Suspensionis a divinis ac iurisdictionis</i> .	VIII-602	XVIII-408	II-747
2231	23	Epistola <i>Qui tristia</i> ad Atrebatensium Epi-scopum de vigesimo quinto sacerdotii sui anniversario gratulandi causa	VIII-376	XVIII-274	II-509
2232	23	Epistola <i>Tuam</i> ad Bergomensium Episco-pum ob habitam dioecesanam synodum .	VIII-377	XVIII-275	II-510
2233	23	Epistola <i>Elsi</i> ad Buscoducensem Episco-pum ob quinquagesimum sacerdotii sui natalem.	VIII-377	XVIII-275	II-509
2234	24	Epistola <i>Dari</i> ad R. F. de Croy de edito commentario « Bulletin Paroissal » . . .	VIII-378	XVIII-275	II-511
2235	25	Litterae Apostolicae <i>Inter cogitationes</i> concessionis indulgentiarum et privilegio-rum sanctuario B. M. V. Perdolentis vulgo « Della Corona » diocesis Veronensis .	VIII-370	XVIII-283	II-503
2236	26	Motu proprio <i>Ex quo</i> de « Pia Unione Sancti Pauli Apostoli » in Urbe eiusque statutis	VIII-321	XVIII-275	II-437
2237	26	Litterae Encyclicae EDITAE SAEPE in memoriam III centenarii canonizationis S. Caroli Borromaei, ubi, huius exemplo praeunte, complurima luculentissimaque apostolica consilia ac pastoralia monimenta exhibentur	VIII-289	XVIII-225	II-357

II. - Post Constitut. *Sapienti consilio*

Numerus progress.	ANNUS 1910	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICIA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
	Maii				
2238	28	Litterae Apostolicae <i>Charitatis</i> largientes indulgentias « Piae Unioni Crucifixi » Lugdunensi	VIII-446	XVIII-323	II-567
2239	30	Secretar. Status epistola <i>L'hommage</i> ad F. Mistral gratiarum actionis ob poematis exemplar S. S. exhibitum gratulationis ergo	VIII-500	XVIII-349	II-563
2240	31	S. C. Religiosor. declaratio <i>Cum nonnulla</i> circa quaedam dubia interpretationis artic. VI decret. « Auctis » quoad studia Religiosorum	VIII-339	XVIII-292	II-449
	Iunii				
2241	2	S. C. Sacramentor. in <i>Goana et Aliarum</i> decret. <i>Vi legum</i> dubia circa decret. « Ne temere » de sponsalibus et matrimonio	VIII-337	XVIII-291	II-447
2242	3	Epistola <i>Communem</i> ad Em. Mediolanensem Archiepiscopum ob devotionis obsequium exhibitum	VIII-375	XVIII-277	II-476
2243	4	S. C. Religiosor. decret. <i>Cum adhuc</i> de Abbatissis aliisque perpetuis monialium Praefectis extra Italiam	VIII-396	XVIII-292	II-483
2244	6	Secretar. Stat. <i>Caere monialis</i> ad M. De Amicis ob volumen oblatum gratulationis ergo	+	XVIII-349	-
2245	6	Epistola <i>Quamquam</i> Emo Mediolanensium Archiepiscopo coeterisque Longobardiae Ordinariis qua ad S. Caroli memoriam condigne celebrandam enixe adhortatur.	VIII-379	XVIII-278	II-512
2246	8	S. C. Rit. in <i>Urbis et Orbis</i> decret. <i>Ex decretis</i> de missa seu collecta in anniversario electionis seu translationis Episcopi iuxta caeremoniale Episcoporum	VIII-409	XVIII-293	II-486
2247	8	Epistola <i>Quam tu</i> ad Patriarcham Syrorum Antiochenum de episcopali regionis conventu nuperrime habito	VIII-380	XVIII-278	II-512
2248	9	Litterae Apostolicae <i>Allata</i> ad Torontinum Archiepiscopum laudationis « Associationis pro diffusione Ecclesiae Catholicae » Toronti (Canada).	VIII-442	XVIII-323	II-536
2249	9	Litterae Apostolicae <i>Quae nuper</i> ad Chicagiensem Archiepiscopum laudationis « Soc. pro diffusione Catholicae fidei in Foederatis civitatibus Amer. Sept. » Chicagi	VIII-372	XVIII-284	II-505

Numerus progress.	ANNUS	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICIA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
	1910				
	Iunii				
2250	9	Motu proprio <i>Sacris</i> de indulgentia « Portiunculae » septimo expirante saeculo ab instituto Fratrum Minorum Ordine. . .	VIII-326	XVIII-278	II-443
2251	10	S. R. Rota in <i>Pharen.</i> - <i>Iurium et Poena- rum</i>	VIII-695	XVIII-444	II-768
2252	10	S. R. Rota in <i>Cracovien.</i> - <i>Nullitatis ma- trimonii Krasinska-Chelkowski</i>	VIII-597	XVIII-406	II-691
2253	12	S. C. Concil. in <i>Granaten.</i> - <i>Processionis in Festo Sanctiss. Corporis Christi</i> . . .	VIII-389	XVIII-286	II-515
2254	12	S. C. Concil. in <i>Strigonien.</i> circa privatio- nem tituli sacrae ordinationis	VIII-383	XVIII-289	II-479
2255	13	Epistola <i>Nihil magis</i> ad Moderatores Scrip- toresque commentarii « Revue Catholique des institutions et du droit » commenda- tionis exhortationisque causa	VIII-453	XVIII-314	II-541
2256	14	Litterae Apostolicae <i>Perillustrem</i> quoad novam Dominicanae Familiae domum in Urbe institutam laudationis causa . . .	VIII-734	XVIII-469	II-899
2257	14	Epistola <i>Quae paucis</i> ad Em. Ferrarien- sem Archiepiscopum coeterosque Flaminiae regionis Ordinarios post annum conven- tum Bononiae habitum	VIII-380	XVIII-279	II-513
2258	16	Litterae Apostolicae <i>Gratiae</i> quibus in centenario adeptae libertatis Reipublicae Mexicanae indulgentiae elargiuntur . . .	VIII-447	XVIII-325	II-569
2259	16	Signatura Apostolica in <i>Romana</i> seu <i>Salernitana-Refectionis damnorum</i> . . .	IX-347	XIX-296	III-925
2260	16	S. C. Propag. Fid. decretum <i>Quum inter Praefecturam</i> de nova circumscriptione Praefecturae Uellensis et finitimi Vicariatus Apostolici Africae centralis	VIII-398	XVIII-293	II-484
2261	16	S. R. Rota in <i>Aretina-Exercit. spirital. et poenar.</i> (secret.)	IX-65	XIX-61	III-44
2262	17	Secretar. Status epistola <i>Le Saint Père</i> ad R. D. J. Kleiser ob congressum Ma- rianum internationalem Salisburgi habен- dum	VIII-501	XVIII-349	II-564
2263	17	S. C. S. Offic. decret. <i>Exortis</i> dubia circa interpretationem Motus Proprii « Cum per Apostolicas » diei 7 april. 1910 quoad reco- gnitionem rescript. indulgentiar.	VIII-382	XVIII-285	II-477

Numerus progr.	ANNUS 1910	DICASTERIUM — POSITIO — INITIALIS — ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
2264	Iunii 18	Signatura Apostolica in <i>Nicien.</i> — <i>Nullitatis Matrimonii</i> (reserv.)	IX-100	XIX-92	II-82
2265	21	Litterae Apostolicae <i>Constat</i> decorationis Ecclesiae Metropolitanae Leopoliensis Latinorum titulo basilicae minoris	VIII-448	XVIII-326	II-570
2266	21	Litterae Apostolicae <i>Nobis exponendum</i> quoad privilegium missarum sacerdotibus inscriptis in recenter adiecta quarta sectione Pii Consortii sub titulo « Deiparae Virginis Perdolentis »	VIII-450	XVIII-325	II-571
2267	22	S. C. Rit. in <i>Tropien. seu Nucerna Paganorum</i> decret. <i>Vitus</i> introductionis causae beatif. et canonizat. V. S. D. Viti Michaelis Di Netta Congreg. SS. RR.	VIII-589	XVIII-402	II-685
2268	22	S. C. Rit. in <i>Romana seu Parisien.</i> decret. <i>In muliere</i> re assumptionis causae canonizationis B. M. S. Barat Fundatricis Soc. « Sororum a Sacro Corde Iesu »	VIII-587	XVIII-401	II-683
2269	22	S. C. Rit. in <i>Ordin. Minor.</i> decret. <i>Quum Neapoli</i> commutationis titularis ecclesiae	—	XVIII-338	—
2270	26	Signatura Apostolica in <i>Platien.</i> (Piazza Armerina). — <i>Redditionis rationum</i>	VIII-620	XVIII-405	II-699
2271	27	Epistola <i>Quod significatum</i> ad Aretinorum Episcopum de coetu habito a Vicariis Foraneis	VIII-574	XVIII-390	II-722
2272	29	Motu Proprio <i>Illibatae</i> de iureiurando conceptis verbis dando ab iis qui doctores in Sacra Scriptura sunt renuntiandi. . . .	VIII-363	XVIII-279	II-469
2273	30	S. R. Rota in <i>Baltimoren.</i> — <i>Nullitatis matrimonii Reid-Parkhurst</i>	VIII-481	XVIII-342	II-584
2274	Iulii 1	Litterae Apostolicae <i>Cathedralis Plo-censis</i> , quoad eius evectionem ad dignitatem basilicae minoris	VIII-451	XVIII-326	II-572
2275	2	S. C. Consistorialis decretum <i>Rogantibus</i> extensionis secreti servandi in designando ad sedes episcopales Americae Septentrionalis	VIII-554	XVIII-398	II-648
2276	3	S. C. Religiosor. decret. <i>Apostolica Sedes</i> circa evulgationem decretorum eiusdem Sacrae Congregationis	VIII-397	XVIII-292	II-523

Numerus progress.	ANNUS 1910	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICIA	ANALECTA ECCLE- STASTICA	ACTA AP. SEDIS
	Iulii				
2277	4	S. C. Concil. in <i>Gerunden.</i> declaratio <i>Cum haec</i> quoad eleemosynam pauperum in Hispania ut privilegio quadragesimali Bullae Cruciatæ fruantur	VIII-472	XVIII-333	II-583
2278	4	Secretar. Status. epistola <i>J'ai reçu</i> ad Bar. de Montenach vices gerentem Societatis « Popularis Catholicae Helvetiae » occasione primæ « Hebdomadae Socialis » catholicorum Helvetiorum	VIII-731	XVIII-416	II-701
2279	4	Secretar. Status. epistola <i>Je me suis</i> ad Auxitanum Archiepiscopum quoad Societatem diocesanam pro vocationibus ecclesiasticis fovendis condendam laudationis adprobationisque causa	VIII-732	XVIII-417	II-734
2280	5	S. R. Rota in <i>Venetiar.</i> - <i>Separationis quoad thorum et quoad cohabitationem</i> (secret.) .	IX-65	XIX-61	III-44
2281	6	Litterae Apostolicae <i>Romanum decet Pontificem</i> quoad piacularem annuam perpetuam missam in omnibus Ecclesiis Galliae instituendam	VIII-452	XVIII-327	II-573
2282	8	S. C. Rit. dubium <i>Sacrorum</i> circa missam parochialem eiusque applicationem et genus	VIII-474	XVIII-338	II-553
2283	8	S. C. Rit. decret. <i>Per decretum Urbis</i> et et Orbis circa collectam pro Episcopo eligendo	VIII-473	XVIII-338	II-552
2284	9	S. R. Rota in <i>Ugentina</i> (Ugento) - <i>Iurium.</i>	VIII-701	XVIII-446	II-860
2285	11	S. Rota in <i>S. Cristophori de Habana.</i> - <i>Nullitatis matrimonii Estevez - S. Laza</i> . .	VIII-713	XVIII-452	II-874
2286	15	S. C. S. Offic. (sect. indulg.) declarat. <i>Circa</i> Motum proprium « Cum per Apostolicas » (7 April. 1910) recognitionis rescriptorum	VIII-454	XVIII-327	II-575
2287	15	S. R. Rota in <i>Ortonen.</i> - <i>Nullitatis matrimonii</i> (secret.)	X-41	XIX-61	III-661
2288	18	Litterae Apostolicae <i>Ex nativo</i> ad Caesaraugustanum Archiepiscopum quoad translationem festivitatis S. Mariae Magdalенаe patronae oppidi « Armillas » in eadem archidioecesi	VIII-541	XVIII-388	II-633
2289	18	S. C. Consistorialis decret. <i>Postulante</i> de methodo servanda in providendis sedibus episcopalibus Provinciae ecclesiasticae Terrae Novae.	VIII-455	XVIII-328	II-576

Numerus progress.	ANNUS 1910	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
2290	Iulii 19	Litterae Apostolicae <i>Constat apprime</i> quibus confraternitas Immaculae Con- ceptionis civitatis Aquavivensis Archicon- fraternitatis titulo decoratur.	VIII-542	XVIII-390	II-634
2291	21	S. R. Rota in <i>Varsavien. seu Lublinen.</i> — <i>Nullitatis matrimonii Siehen-Koscielska</i> .	VIII-723	XVIII-456	II-886
2292	26	Signatura Apostolica in <i>Vercellen.</i> — <i>Remotionis.</i>	VIII-622	XVIII-405	II-733
2293	29	S. C. Sacramentor. in <i>Romana et Aliarum</i> decret. <i>Decreto</i> quoad facultatem dispen- sandi ab impedimentis matrimonialibus im- minente mortis periculo, parochis omnibus etiam ab Ordinario non habitualiter sub- delegatis concessam	VIII-555	XVIII-398	II-650
2294	30	S. C. Rit. in <i>Tunquen.</i> (Tunja) declaratio <i>Hodiernus</i> circa consuetudines in missa neo- sacerdotis, expositionem SSmi Sacramenti, usum candelarum ex stearina, palmatoriae in Officio Feriae V in Parasceve, benedic- tionem in Communione extra missam et cum Augustissimo Sacramento in Ecclesiae ianua post processionem	VIII-591	XVIII-403	II-688
2295	30	S. C. Rit. in <i>Parisien.</i> decret. (super dubio) <i>Divina</i> beatificat. et canonizat. V. S. D. Francisci Mariae Pauli Liebermann, Funda- toris Congregationis « Sacri Cordis Mariae ». .	VIII-401	XVIII-244	II-487
2296	30	S. C. Rit. in <i>Marianopolitana</i> decret. (super dubio) <i>Sacrae Scripturae</i> beatificat. et can- onizat. V. S. D. Margheritae Bourgeois Fundatricis Congregationis « a Nostra Do- mina »	VIII-403	XVIII-244	II-489
2297	30	S. C. Rit. in <i>Tifernaten.</i> decret. (super du- bio) <i>Praeclaras</i> beatificat. et canonizat. V. S. D. Floridae Cevoli monialis professae in monasterio Capucinarum Tiferi	VIII-405	XVIII-245	II-490
2297 *	30	S. C. Rit. in <i>Tunquen.</i> declarat. <i>Hodiernus</i> circa plura dubia liturgica	—	—	II-688
2298	Aug. 4	S. R. Rota decret. <i>Constitutione</i> quoad re- gulas servandas in iudiciis apud Sacram Romanae Rotam a Pio PP. X approbatas ac confirmatas	VIII-644	XVIII-433	II-783

Numerus progress.	ANNUS 1910	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
	Aug.				
2299	5	S. C. Consistorialis decret. <i>SSinus</i> adiectionis titulo Archiepiscopo Acheruntino .	—	—	II-649
2300	5	S. C. Propag. Fid. decret. <i>Utuberes</i> erectionis novae Praefecturae Apostolicae « de Katanga » in Congo Belgico	VIII-586	XVIII-400	II-682
2301	6	S. R. Rota in <i>Mediolanen.</i> - <i>Nullitatis matrimonii Balzan-Adami</i>	VIII-728	XVIII-442	II-776
2302	7	S. C. Concil. in <i>Barcinonen.</i> decret. <i>Episcopus</i> circa quatuor dubia quoad abstinentiam et ieiunium.	IX-28	XIX-8	II-952
2303	7	S. C. Concil. in <i>S. Ioannis de Mauriana</i> - <i>Curae animarum</i>	VIII-750	XVIII-474	II-911
2304	8	S. C. Sacramentor. decret. <i>QUAM SINGULARI</i> de aetate admittendorum ad Primam Communionem Eucharisticam	VIII-457	XVIII-335	II-577
2305	8	<i>Epistola Tibi propediem</i> ad Vicarium Apostolicum Insulae Madagascariae Centralis ob XXV episcopatus sui annum gratulationis causa	VIII-575	XVIII-391	II-723
2306	8	<i>Epistola Amantissimis</i> ad Em. Lugdunensium Archiepiscopum anniversarium diem impositi Sanctissimo diadematis gratulationem	VIII-576	XVIII-391	II-723
2307	9	<i>Epistola Quantopere</i> ad R. P. I. Lottini O. P. ob tria ab eo conscripta volumina de S. Theologia gratulationes	VIII-577	XVIII-391	II-724
2308	10	<i>Epistola Quod significabas</i> ad Feretranum Episcopum ob restitutam suae Ecclesiae principem aedem solemniam apparantem. .	VIII-577	XVIII-392	II-725
2309	11	S. R. Rota in <i>Cameracen.</i> - <i>Nullitatis matrimonii Cordier-Nicolle</i>	IX-54	XIX-14	II-961
2310	12	S. C. Religiosor. rescript. <i>Vicarius</i> de animarum curae cum conventus superioritate cumulatione.	—	XVIII-430	—
2311	12	Litterae Apostolicae <i>Ex hac</i> erectionis novi Vicariatus Apostolici « Kientchang » in Sinis.	VIII-729	XVIII-471	II-941
2312	15	Litterae Apostolicae <i>Seraphici</i> de iure praecedentiae in processionibus sacrisque functionibus in tribus familiis Minoriticis .	VIII-566	XVIII-384	II-713

II. - Post Constitut. *Sapienti consilio*

Numerus progr.	ANNUS 1910	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA	ACTA
			PON- TIFICIA	ECCLE- SIASTICA	AP. SEDIS
2313	Aug. 16	S. C. Consistor. declarat. <i>Propositis</i> circa competentiam relate ad missas votivas. . .	VIII-554	XVIII-398	II-649
2314	20	S. C. Religiosor. rescript. <i>Ministri</i> quoad sedem canonicam Tertii Ordinis Fratr. Minor. in Gallia durante persecutione . .	—	XVIII-430	—
2315	20	S. C. Consistorialis decreto MAXIMA CURA de amotione administrativa ab officio ac beneficio	VIII-544	XVIII-394	II-636
2316	22	Epistola <i>Quod</i> Augustodunensium Episcopo, X recurrente saeculo a condito Cluniacensi coenobio.	VIII-578	XVIII-390	II-726
2317	23	S. R. Rota in <i>Salisburgen.</i> - <i>Diminutionis beneficii parochialis</i>	IX-544	—	III-572
2318	24	S. C. Rit. in <i>Lucen.</i> decret. <i>Inter</i> introductionis causae beatific. et canonizat. V. S. D. Josephi a Carabantes O. M. Capuc. . .	VIII-640	XVIII-431	II-742
2319	25	Epistola Encyclica <i>Notre charge</i> ad Galliae Ordinarios reprobationis doctrinarum Consociationis vulgo « Sillon »	VIII-505	XVIII-314	II-607
2320	27	Litterae Apostolicae <i>Manilensium</i> erectionis in archiconfraternitatem Societatis titulo « B. M. V. Lapurdensis » in ecclesia Fratr. Minor. Capulatorum Manilae . .	VIII-735	XVIII-470	II-900
2321	27	S. C. Religiosor. decret. <i>Ad explorandum</i> de aliqua in novitiatu studiis danda opera.	VIII-595	XVIII-399	II-730
2322	27	S. C. Religiosor. decret. <i>Emi Patres</i> quoad sacerdotes comitantes Praesidem in electione priorissae.	VIII-596	XVIII-399	II-732
2323	27	S. R. Rota in <i>Colonien.</i> - <i>Nullitatis matrimonii Hospelt-Bernhardt.</i>	VIII-755	XVIII-490	II-917
2324	Sept. 1	Motu proprio SACRORUM ANTISTITUM contra modernismum quo iusurandum indicitur	VIII-523	XVIII-374	II-655
2325	1	S. C. Religiosor. rescript. <i>Antonius</i> aggregationis Fratr. a S. Vincentio a Paulo dioecesis Columbensis (Ceylan) Ordin. S. Francisci	—	XIX-51	—
2326	2	Epistola <i>Fuldensem</i> ad Ordinarios Regni Borussici annum episcopalem conventum celebraturos	VIII-558	XVIII-388	II-704

Numerus progress.	ANNUS	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA	ACTA
			PON- TIFICIA	ECCLE- SIASTICA	AP. SEDIS
	1910				
2327	Sept. 5	Epistola <i>Quamvis</i> ad Episcopum Vallis Vidonis de aetate admittendorum ad Primam Communionem	VIII-579	XVIII-392	II-727
2328	7	Litterae Apostolicae <i>Decessorum</i> confirmationis innovationum inductarum in regulas Instituti « Oblatorum Mariae Immaculatae »	VIII-736	XVIII-470	II-901
2329	8	Motu proprio <i>Ob singularem</i> de invocatione in litanis Lauretanis apud Franciscas Familias addenda	VIII-571	XVIII-386	II-718
2330	9	Epistola <i>Grato sane</i> ad clerum Placentinum (Emiliae) ob venerationis obsequium, occasione dioecesanae synodi, Beatissimo Patri exhibitum	VIII-627	XVIII-426	II-735
2331	10	Epistola <i>Haustum</i> ad Augustae Pretoriae Episcopum ob devotionis obsequium S.S. oblatum	VIII-628	XVIII-427	II-736
2332	10	Epistola <i>Utilitatum</i> ad Adriensem Episcopum grati animi ergo.	VIII-628	XVIII-427	II-736
2333	10	S. C. S. Officii decret. <i>In generali consensu</i> proscriptionis sequentium operum: <i>Rivista Storico-critica delle scienze Teologiche</i> - Collectio: <i>Manuali di scienze Religiose</i> : A. Manaresi, <i>L'Impero Romano e il Cristianesimo nei primi tre secoli</i> - E. Bonaiuti, <i>Saggi di Filosofia e Storia del Nuovo Testamento</i> - F. Mari, <i>Il Quarto Vangelo</i>	VIII-581	XVIII-394	II-728
2334	11	Epistola <i>Opportunum</i> ad Archiepiscopum titul. Cyzicenum coeterosque Helvetiae Ordinarios de habito conventu Lucani . . .	VIII-629	XVIII-427	II-737
2335	12	Epistola <i>Solertiae</i> ad Em. Venetiarum Patriarcham de spiritualibus exercitiis a clero habitis	VIII-630	XVIII-427	II-738
2336	13	Litterae Apostolicae <i>In hoc summo</i> , erectionis Vicariatus Apostolici de « Kilima-Njaro » in Africa orientali	VIII-626	XVIII-425	II-852
2337	13	Litterae Apostolicae <i>Incensum</i> erectionis dioecesis Simlensis (Simla) in Indiis Orientalibus	VIII-625	XVIII-426	II-851
2338	15	S. C. Religiosorum. normae <i>Sanctissimus</i> pro tribus Familiis Franciscalibus .	—	XIX-87	—

Numerus progress.	ANNUS	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
	1910				
2339	Sept. 15	Epistola <i>Tuum opus</i> ad G. Decurtins ob volumen « De modernismo litterario » Bea- tissimo Patri oblatum.	VIII-630	XVIII-392	II-738
2340	22	Epistola <i>Una circostanza</i> ad Em. Urbis Vicarium protestationis contra sacrilegum sermonem a decurione Urbis die 20 huius mensis habitum ad cuniculum Nomen- tanum	VIII-580	XVIII-393	—
2341	25	S. C. Consistorialis declaratio <i>Propositis</i> circa mot. propr. « Sacrorum Antistitum », qua strictissima de variis contra modernis- mum praeceptis interpretatio datur, eorum- que executio quam gravissime urgetur. .	VIII-632	XVIII-428	II-740
2342	Oct. 3	S. C. Consistorialis declarat. <i>Cum non- nulli</i> declarationes circa electionem exami- natorum in executione decret. « Maxima cura » adhibendorum	VIII-634	XVIII-429	II-854
2343	10	Epistola <i>Nuncium</i> ad Bogotensium Epi- scopum XXV episcopatus annos expletem gratulationis ergo	VIII-741	XVIII-473	II-906
2344	13	Epistola <i>Binas nuper</i> ad Parmensium Ar- chiepiscopum ob pietatis obsequium, oc- casione exercitiorum spiritualium, a dice- cesis clero Beatissimo Patri oblatum . .	VIII-742	XVIII-473	II-905
2345	18	S. C. Concil. rescript. <i>Sanctissimus</i> trans- lationis Archiconfraternitatis pro « bona prima Comunione et perseverantia » sub patrocinio S. Imeldae PP. Praedicatoribus commissae in Urbe.	—	XIX-370	—
2346	19	S. C. Consistorialis decret. <i>SSm̃us</i> . erec- tionis dioecesium	—	—	II-858
2347	20	S. C. Consistorialis epistola <i>Eminentiae</i> ad Em. Strigoniensem Archiepiscopum et Hungariae Primatem quoad diaria epheme- ridesque in Seminariis post Mot. Propr. « Sacrorum Antistitum ».	VIII-635	XVIII-429	II-855
2348	20	Epistola <i>Plurimum</i> ad Em. Compostella- num Archiepiscopum ob litteras obsequii de- votionisque plenas Beatissimo Patri humil- lime oblatas	IX-9	XIX-45	III-11

Numerus progress.	ANNUS 1910	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA	ACTA
			PON- TIFICIA	ECCLE- SIASTICA	AP. SEDIS
2349	Oct. 22	Secretar. Status epistola <i>Le Saint Père</i> ad R. D. H. Delassus de opere « La Con- jururation antichrétienne » oblato	VIII-771	XVIII-497	II-935
2350	23	S. C. Religiosor. decret. <i>SSm.</i> elec- tionis Curiae generalis Fratr. Minor. . . .	—	XIX-400	—
2351	23	Motu proprio <i>Solemne</i> de novanda divini cultus ratione in ecclesia « S. Mariae in Monte Santo » in Urbe	IX-305	XIX-277	III-337
2352	25	Epistola <i>Pergratum</i> ad Monacensem et Frisingensem Archiepiscopum coeterosque Bavariae Praesules ob filiale venerationis obsequium per litteras exhibitum.	IX-9	XIX-46	III-12
2353	25	S. C. Consistorialis declarat. <i>Ad hanc</i> circa iusiurandum a Motu Proprio « Sa- crorum Antistitum » praescriptum	VIII-636	XVIII-428	II-856
2354	26	Epistola <i>Communes litterae</i> ad Em. To- letanum Archiepiscop. coeterosque Ordina- rios Hispaniae ob litteras pietatis plenas Beatissimo Patri oblatas	VIII-743	XVIII-473	II-905
2355	26	Epistola <i>Medias inter</i> ad Ianuensium Ar- chiepiscopum coeterosque Liguriae Ordina- rios occasione annui conventus episco- palis	IX-10	XIX-46	III-13
2356	Nov. 1	Epistola <i>Omni sane</i> ad Caseliensium Ar- chiepiscopum coeterosque Hiberniae Ordina- rios ob venerationis pietatisque obse- quium Beatissimo Patri exhibitum	VIII-744	XVIII-474	II-744
2357	1	Epistola <i>Canadensium</i> ad Marianopolita- num Archiepiscopum ob conventum Eu- charisticum inibi habitum	IX-11	XIX-46	III-13
2358	3	Epistola <i>Quam nuperrimis</i> ad Nemausen- sem Episcopum quinquaginta sacerdotii annos explentem.	IX-12	XIX-47	III-15
2359	4	Epistola <i>Eximiae</i> ad Ducem de Norfolk ob templum in oppido Norwich eiusdem pietate sumptibusque excitatum	IX-79	XIX-83	III-61
2360	8	S. R. Rota in <i>Colonien.</i> - <i>Monasterien.</i> - <i>Suspensionis a divinis ac iurisdictionis</i> . .	VIII-602	XVIII-497	II-935

Numerus progr.	ANNUS 1910	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA	ACTA
			PON- TIFICIA	ECCLE- SIASTICA	AP. SEDIS
2361	Nov. 9	Epistola, <i>Summae</i> ad Em. Coloniensium Archiepiscopum grati animi ergo. . . .	IX-12	XIX-47	III-15
2362	10	S. C. Concil. epistola <i>Relatis</i> ad Archiepiscop. Leopoliensem quoad confraternitates ac lucrationem indulgentiarum.	IX-383	XIX-322	III-399
2363	11	Litterae Apostolicae <i>Cum omnia</i> Archisodalitati ab « Adoratione nocturna » indulgentias largientes.	IX-3	XIX-41	III-5
2364	11	Litterae Apostolicae <i>Grati sunt</i> facultatum ac indulgentiarum pro missionibus Fratrum Minor. in America habendis . .	IX-5	XIX-42	III-7
2365	14	Epistola <i>Quod vos</i> ad Prov. Rothomagensis Ordinarios adprobationis normarum pro executione decret. <i>Quam singulari</i> quoad I. Communionem puerorum	—	XIX-266	III-16
2366	15	Epistola <i>Inter catholicos</i> ad C. G. De Hoensbroech grati animi ergo.	IX-14	XIX-48	III-17
2367	15	S. C. Consistorial. decret. <i>SSmus</i> mutationis tituli diocesis « Alexandrinae in America » in aliud « Alexandrina in Ontario » (Canada).	—	XIX-39	II-946
2368	18	S. C. Consistorialis decret. <i>Docente</i> de temporal. administrat. clericis vetita. .	VIII-638	XVIII-474	II-910
2369	19	Litterae Apostolicae <i>Sacras aedes</i> erectionis eccl. S. Laurentii (Utinen.) in archip.	IX-7	XIX-43	III-9
2370	19	Litterae Apostolicae <i>Quae ad spirituale</i> erectionis Vicar. Apost. Giblatriensis in dioecesim S. Sedi immediate subiectam .	VIII-740	XVIII-472	II-942
2371	23	Epistola <i>Moerentibus</i> ad Em. Strigoniensium Archiepiscopum et Hungariae Primatem ob venerationis specimen Beatissimo Patri oblatum.	IX-80	XIX-84	III-61
2372	25	Secretar. Status epistola <i>Quanto gradito</i> ad D. E. Begni ob priora volumina operis « La Chiesa negli Stati Uniti d'America » oblata	IX-67	XIX-13	II-974
2373	25	S. C. Rit. in <i>Ordin. Minor. Capuc.</i> indultum <i>Rfms</i> concessionis officii B. J. Bapt. Vianney provinciae Galliae eiusdem Ordinis	—	XX-59	—

Numerus progress.	ANNUS 1910	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
2374	Nov.				
	27	S. C. Religiosor. decret. <i>Sacra</i> defini- tivae adprobationis Instituti « Sororum Missionariarum Franciscanarum ab Imm. Conceptione », ac temporaneae earum con- stitutionum.	—	XIX-51	—
2375	28	Epistola <i>Ad agenda</i> ad Episcopum titul. Arcensem dioecesis Lucanensis administra- torem apostolicum, de prima dioecesana sy- nodo habita	IX-14	XIX-48	III-17
2376	29	Litterae Apostolicae <i>Templa Dei</i> eve- ctionis templi S. Trophimenae in urbe Mi- nori ad dignitatem basilicae minoris . .	IX-8	XIX-43	III-10
2377	30	Epistola <i>Quum proximis</i> ad Oregonopo- litanum Archiepiscopum coeterosque eius- dem regionis Ordinarios ob pietatis testi- monium Beatissimo Patri exhibitum. . .	IX-81	XIX-84	III-62
2378	30	S. C. Concil. decret. <i>Decorem</i> de chori disciplina in Urbe servanda.	IX-35	XIX-7	II-959
2379	30	S. R. Rota in <i>Romana</i> . — <i>Nullitatis matri- monii</i> (secret.)	IX-65	XIX-61	III-44
2380	Dec.				
	1	Epistola <i>Pietatis</i> ad C. A. Mensdorff-Pouilly sodalitatis Vindobonensis « S. Michaelis Archangeli » praesidem ob pietatis testi- monium Beatissimo Patri exhibitum. . . .	IX-81	XIX-84	III-63
2381	2	S. C. Rit. in <i>Novae Carthagenen.</i> decret. <i>Ramus Dominus</i> quoad missam seu col- lectam in anniversario electionis vel pro- motionis Episcopi in dioecesi ad archiepi- scopatum evecta.	IX-51	XIX-59	III-42
2382	3	Signatura Apostolicae in <i>Romana</i> . — <i>Nullitatis matrimonii</i> (reserv.).	IX-10	XIX-92	III-82
2383	3	Secretar. Status epistola <i>En tête</i> ad Em. Rhemensem Archiepiscopum de con- ventu catholicorum in Gallia Septentrionali, ad fretum Gallicum, feliciter expleto . .	IX-68	XIX-13	II-975
2384	8	Motu Proprio <i>In Romanae</i> de novis qua- rundam bullarum formulis in Cancellaria Apostolica utendis	VIII-733	XVIII-472	II-939
2385	8	Epistola <i>Sollicitis</i> ad Archiepiscopum Ca- racensem de instauranda cleri disciplina. .	X-25	—	IV-23

II. — Post Constitut. *Sapienti consilio*

NUMERUS progress.	ANNUS 1910	DICASTERIUM — POSITIO — INITIALIS — ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICIA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
2386	Dec. 12	Epistola <i>Il Nous</i> ad C. G. Verspeyen ob quinquagesimum annum ephemeridis belgi- cae « Le Bien public »	IX-82	XIX-84	III-63
2387	12	S. R. Rota in <i>Constantinien. — Diffamationis</i> (secret.)	IX-65	XIX-61	III-44
2388	15	S. C. S. Offic. decret. <i>SS.mus</i> de absolu- tione seu benedictione papali a Tertiariis accipienda	IX-10	XIX-46	III-22
2389	16	S. C. S. Offic. decret. <i>Cum sacra</i> de me- tallico numismate, pro lubitu fidelium, sacris scapularibus lineis sufficiendo	IX-19	XIX-5	III-22
2390	16	S. C. S. Offic. declarationes <i>Circa numi- smata</i> ad decretum <i>Cum sacra</i> superius ci- tatum	IX-20	XIX-6	III-24
2391	16	S. C. Sacramentor. in <i>Mohilovien. — Prae- sumptionis mortis coniugis</i>	IX-36	XIX-50	III-26
2392	16	S. C. Rit. in <i>Ordinis Praedicatorum</i> decret. <i>Quum Beatus Ioannes</i> quoad ritum cele- brandi festum B. Ioannis Sarcander mar- tyris in Bohemiensi Provincia	—	XIX-291	—
2393	17	S. C. Concil. in <i>Regien. — Jurium</i>	IX-228	XIX-206	III-186
2394	17	S. C. Consistorialis declarationes <i>Pro- positis</i> circa iusiurandum a Motu proprio « Sacrorum Antistitum » praescriptum . .	IX-21	XIX-49	III-25
2395	18	Epistola <i>Paulopolim</i> ad Em. S. Sebastiani Fluminis Ianuar. Archiepiscop. coeterosque Brasiliae Ordinarios de episcopali congressu Paulopolitano	IX-312	XIX-281	III-310
2396	19	Secretar. Status epistola <i>Iucundus</i> ad Moderatores Sodalitatis Tertii Francisca- lium Ordinis in S. Iacobi de Venezuela constitutae, ob epistolam venerationis ple- nam Beatissimo Patri missam	IX-100	XIX-96	III-83
2397	19	Secretar. Status epistola <i>Iucundum</i> ad Caesaraugustanum Archiepiscopum ob ex- emplar actorum habiti Concilii exhibitum .	IX-101	XIX-96	III-84
2398	20	S. C. Religiosor. in <i>Ordin. Praedicator.</i> rescript. <i>Ab antiquis</i> quoad privilegia quinto Magistri Generalis socio concedenda . .	—	XIX-289	—

Numera progres.	ANNUS 1910	DICASTERIUM — POSITIO — INITIALIS — ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
2399	Dec. 20	Litterae Apostolicae <i>Templa Dei</i> quibus titulus Basilicae Minoris conceditur ecclesiae paroeciali loci vulgo « Neuvy-Saint Sépulchre » in Archidioecesi Bituricensi . . .	IX-75	XIX-81	III-56
2400	22	S. C. Propag. Fid. decret. <i>Ut catholici</i> erectionis novae Praefecturae Apostolicae « Transvaliensis Septentrionalis »	IX-85	XIX-88	III-66
2401	23	Signatura Apostolica in <i>Neapolitana — Restitutionis in integrum et iurium</i> . . .	IX-96	XIX-90	III-79
2402	23	S. R. Rota in <i>Melevitana. — Nullitatis ma-</i> <i>trimonii Lapira-Darmanin</i>	IX-96	XIX-92	III-70
2403	24	Secretar. Status epistola <i>Le Saint Père</i> ad C. Ch. De Hemricourt de Grunne ob volumen inscriptum « Vingt-cinq années de Gouvernement » humillime oblatum . . .	IX-102	XIX-95	III-75
2404	24	Epistola <i>Minime sane</i> ad Baltimorensium Archiepiscopum coeterosque Americae Sept. Ordinarios ob epistolas obsequii venerationisque plenas Beatissimo Patri oblatas . .	IX-110	XIX-158	III-98
2405	24	S. C. Consistorial. epistola <i>Consilium</i> ad Lingonensem Episcopum qua acceptatur ejus renuntiatio sedi episcopali	—	XIX-6	—
2406	26	Epistola <i>Ex quo</i> ad Delegatos Apostolicos apud Orientales Gentes de quodam scripto circa ecclesias orientales ad unitatem revocandas, reprobationis causa	IX-133	XIX-3	III-117
2407	26	S. C. Concil. in <i>S. Jacobi de Chile et Aliarum-Abstinentiae</i>	IX-192	XIX-211	III-184
2408	31	Epistola <i>Quae tuo nomine</i> ad Em. Coloniensem Archiepiscopum ob epistolam proprio coeterorumque Ordinariorum nomine, occasione solemni conventus episcopalis Fuldensis, Beatissimo Patri missam	IX-15	XIX-48	III-18
	1911 Jan.				
2409	I	S. C. Religiosor. decret. <i>Inter. reliquas</i> de regularibus servitio militari addictis . .	IX-46	XIX-52	III-37
2410	I	S. C. Religiosor. decret. <i>Sacrosancta</i> quoad laicos Ordinum religiosorum . . .	IX-39	XIX-53	III-29

Numerus progras.	ANNUS 1911	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICIA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
2411	Jan. 3	S. C. Indicis decret. <i>Sacra Congregatio</i> sequentia opera proscribens : <i>Wieland Mensa und confessio</i> ; <i>Die schrift Mensa und confessio</i> und <i>P. Emile Dorsh S. I.</i> ; <i>Der vorirenaische Opferbegriff.</i> - / Turmel, <i>Histoire de la théologie positive du Concile de Trente au Concile du Vatican - X...</i> , <i>La vraie science des Ecritures ou les erreurs de la scholastique et l'enseignement officiel de l'Eglise sur le vrai sens de la Bible.</i> - Laspladas, <i>Origen, naturaleza y formación del hombre</i> ; <i>La Iglesia y los Estados</i> ; <i>Etiología ó filosofía de la educación</i> ; <i>La Sabiduría. El compuesto humano</i> ; <i>Evolución de los errores antiguos en errores modernos</i> ; <i>Generación y herencia</i> ; <i>Ensayo de una definición de la escolástica</i> ; <i>La moral es ley moral</i> ; <i>La psicología</i> ; <i>La política</i> ; <i>Mi concepto del mundo, libro primero: Del hombre. Libro segundo: Dios.</i> - Ten Hompel, <i>Uditore Heiner und der Antimodernisteneid</i> , <i>Crenz fragen, erstes Helft</i> - Battifol, <i>L'Eucharistie, la présence réelle et la transsubstantiation</i> - Insuperalia opera a S. C. S. Officii die 10 septembris 1910 proscripta et sub num. 2333 relata.	IX-50	XIX-6	III-41
2412	4	S. R. Rota elenchon causarum sub secreto pertractatarum, quarum sententia disposita tantum, in sua die recolitur.	IX-64	XIX-61	III-44
2413	7	S. C. Rit. in <i>Ordin. Minor.</i> rescriptum <i>Hodiernus</i> quoad titulum Ecclesiae Fratr. Minor. in oppido Maribor.	—	XIX-88	—
2414	7	Epistola <i>Quas vos</i> : ad ditionis Austriacae Ordinarios gratulationes, et adhortationes.	IX-17	XIX-5	III-20
2415	7	Epistola <i>Non mediocri</i> ad Acheruntinum Archiepiscopum, de propria ac cleri sui in Apostolicam Sedem devotione laudatur .	IX-18	XIX-49	III-21
2416	8	S. C. Religiosor. decret. <i>Sanctissimus</i> divisionis Prov. Ord. Minorum in Italia.	—	XIX-56	—
2417	10	Secret. Status epistola <i>Epistolam</i> ad Caracensem Archiepiscopum coeterosque Provinciae Venezuelanae Antistes ob singularis pietatis et obsequii testimonium exhibitum.	IX-103	XIX-97	III-86

Numerus progress.	ANNUS 1911	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICA	ANALETTA ECCL- E-SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
2418	Jan. II	S. C. Rit. decret. <i>Cum fama</i> introductionis causae beatif. et canonizat. V. S. D. Catharinae Volpicelli Fundatricis « Ancillarum a Sacro Corde Iesu »	IX-87	XIX-89	III-69
2419	II	S. C. Rit. in <i>Ordin. Praedicator. Prov. S. Petri Martyris</i> rescriptum <i>Hodiernus</i> quoad ritum celebrationis festi BB. CC. Iacobi a Voragine et Damiani a Furcherio . . .	—	XIX-291	—
2420	II	Litterae Apostolicae <i>Quod redempti</i> quoad indulgentiam a Fratr. Minor. Provinciae S. Crucis in Bavaria diebus festis Exaltationis et Inventionis S. Crucis lucrandam	IX-76	XIX-82	III-57
2421	II	S. C. Rit. in <i>Ordin. Praedicator. Prov. Bohemiae</i> rescriptum <i>Reverendus</i> quoad ritum in celebratione festi B. Ceslaj Confessoris servandum	—	XIX-291	—
2422	II	S. C. Rit. in <i>Ordin. Minor. Capucinov.</i> rescriptum <i>Moderator</i> quoad usum parament. caeruleorum in Provincia Catalauniae . .	—	XIX-291	—
2423	12	Commissio Pontificia de Re Biblica decret. <i>Hanc</i> de ratione periclitandae doctrinae candidatorum ad academicos gradus in Sacra Scriptura (Pars I).	IX-69	XIX-59	III-47
2424	16	Epistola <i>Mirificam</i> ad F. Calon Praesidem Consociationis S. Vincentii a Paulo eiusdem societatis in anno 1909 bene acta gratulans	IX-146	XIX-126	III-130
2425	16	Epistola <i>Perceptam</i> ad M. Deminuid « Coetus principis a S. Infantia » Moderatorem Suprem. Paris. gratulationis causa . . .	IX-145	XIX-126	III-129
2426	18	Secretar. Status epistola <i>Di grande</i> ad Brixinensem Episcopum ob filialis devotionis obsequium ex parte universae dioceseos Beatissimo Patri oblatum	IX-126	XIX-135	III-112
2427	18	Secretar. Status epistola <i>Litterae</i> ad Westmonasteriensem Archiepiscopum ob litteras per eundem Sanctitati Suae exhibitae a sodalitate anglica « The Catholic Missionary Society »	IX-125	XIX-136	III-111
2428	20	S. R. Rota in <i>Divionen.</i> (Dijon) - <i>Nullitatis matrimonii Turk-Jallu</i>	IX-287	XIX-250	III-284

Numerus progress.	ANNUS 1911	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICIA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
2429	Jan. 23	Secret. Status epistola <i>Le Saint Père</i> ad Comitiss. Mariam Ledochowska ob volumina Beatiss. Patri exhibita	IX-165	XIX-136	III-151
2430	24	S. R. Rota in <i>Nicien. - Nullitatis [matrimonii]</i> (secret.).	X-38	—	IV-29
2431	24	S. R. Rota in <i>Agrigentina - Impedimenti ad matrimonium contrahendum</i> (secret.) .	X-38	—	IV-29
2432	25	S. R. Rota in <i>Massilien. - Deposit. fiduciarii.</i>	IX-119	XIX-130	III-107
2433	25	S. C. Rit. declaratio <i>Per decretum</i> de editione vaticana quoad libros liturgicos . .	IX-86	XIX-89	III-67
2434	25	S. C. Consistorial. decret. <i>Apostolicae</i> quo ecclesia S. Apollinaris rectori pro tempore SS. Trinitatis conceditur	XI-89	—	V-60
2435	26	S. C. Propag. Fide in <i>Vicariatus Apostolici Insularum Sandwich</i> declarat. <i>Exponit</i> quoad cadaverum cremationem	—	XIX-58	—
2436	26	S. C. S. Offic. decret. <i>SSmus</i> de tempore utili ad visitat. ecclesiae pro indulgent. .	IX-82	XIX-86	III-64
2437	27	Litterae Apostolicae <i>Benigna</i> relaxationis abstinentiae legis pro Scotia . . .	IX-77	XIX-44	III-58
2437 *	27	Signatura Apostolica in <i>Nicien. - Nullitatis matrimonii</i> (reserv.)	IX-100	XIX-92	III-82
2438	27	Signatura Apostolica in <i>Romana - Nullitatis matrimonii</i> (reserv.).	IX-100	XIX-92	III-83
2438 *	31	S. R. Rota in <i>Tunkinen. Occid. - Nullitatis matrimonii</i> (secret.).	X-39	—	IV-29
2439	Feb. 2	Litterae Apostolicae <i>Quoties</i> de Sodalitate principe Sulpiciana pro reditu Maioris Britannia ad Ecclesiam	IX-78	XIX-44	III-59
2440	3	Signatura Apostolica in <i>Pharen. - Iurium et poenarum</i>	—	XIX-130	III-110
2441	6	B. S. R. Rota in <i>Suessana - Remotionis a paroecia</i> (secret.).	X-39	—	IV-29
2442	6	Secretar. Status epistola <i>Le Saint Père</i> ad R. D. Lecigne ob opus « Du dilettantisme à l'action » BB. Patri oblatum . .	IX-165	XIX-97	III-152

Numerus progress.	ANNUS 1911	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICIA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
	Febr.				
2443	6	Epistola <i>Benedicti Patris</i> ad Abbatem Generale Congreg. Cassinensis O. S. B. Prioris Observantiae qua huius inclyti Ordinis laudes celebrat et ad Majorum sequenda vestigia etiam in novis regionibus adhortatur	IX-146	XIX-126	III-131
2444	7	Litterae Apostolicae <i>Ecclesiarum</i> erectionis Vicariatus Apostolici « Erythraei » P. P. Capucinis commissi	—	XIX-83	III-94
2445	9	Litterae Apostolicae <i>Perinsignis</i> largientes peculiare concessiones pro missis votivis in Patriarchali Basilica S. Mariae Angelorum in Portiuncula celebrandis . .	IX-108	XIX-121	III-95
2446	10	Secretar. Status epistola <i>Litteras</i> ad Vratislaviensium Episcopum ob declarationem editam a decuria doctorum sacris disciplinis tradendis in Athenaeo civili Vratislaviensi quoad iusurandum contra modernistarum errores.	IX-104	XIX-61	III-87
2447	11	Motu Proprio <i>Gravi</i> excommunicationis nominalis ac personalis Sacerd. A. Harris Mathew, H. I. Beale et A. G. Howart ob usurpatam pseudo-episcopalem consecrationem	IX-73	XIX-45	III-53
2448	11	S. C. Consistorialis in <i>Romana</i> declaratio <i>Sacrae Congregationi</i> de competentia in ecclesiasticis legibus interpretandis . .	IX-111	XIX-86	III-99
2449	12	Secretar. Status epistola <i>Il m'a été</i> ad L. Brun ob epistolam Beatissimo Patri datam	IX-166	XIX-136	III-153
2450	14	S. C. Propag. Fid. decret. <i>Ut missionis</i> translationis missionis de Linzolo ad iurisdictionem Vicariatus de Ubanghi seu Congi Gallici	IX-116	XIX-88	III-104
2451	14	S. C. Propag. Fid. decret. <i>Ut limites</i> novae delimitationis Vicariatus Apostolici Ubanghi-Chari	IX-117	XIX-88	III-104
2452	15	Litterae Apostolicae <i>Traditum</i> evocationis templi B. M. V. vulgo « Del Pilastrello » (prope Lendinaram, dioecesis Adriensis) ad dignitatem basilicae minoris .	IX-137	XIX-122	III-122

Numerus progress.	ANNUS 1911	DICASTERIUM — POSITIO — INITIALIS — ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA	ACTA
			PON- TIFICIA	ECCLE- SIASTICA	AP. SEDIS
	Febr.				
2453	15	Secret. Status epistola <i>Qui unito</i> ad Com. Stanislaum Medolago-Albani in novis « Unionis Oeconomicae Catholicae » constitutionibus tradendis	IX-167	XIX-137	III-154
2454	16	Epistola <i>Deferendo</i> ad D. F. Eichert coeterosque sodales Societatis litterarum « Gralbund »	IX-319	XIX-282	III-334
2455	16	S. R. Rota in <i>Faesuslana — Iurium</i> . . .	IX-156	XIX-131	III-140
2456	20	Epistola <i>Quo tempore</i> ad Firmanum Episcopum aliosque Picenae regionis Ordinarios de episcopali conventu Lauretano nuperrimo habito	IX-148	XIX-127	III-132
2457	20	Litterae Apostolicae <i>Dilectus</i> erectionis in archiconfraternitatem confraternitatis « a Divina Providentia » Mexicopoli. . .	IX-138	XIX-123	III-123
2458	24	Litterae Apostolicae <i>Refert ad Nos</i> quoad celebrationem festi S. Othmari Abbatis in paroecia S. Galli in choro tantum habendam	IX-261	XIX-237	III-257
2459	24	S. R. Rota in <i>Marsorum — Iurium</i> . . .	IX-160	XIX-134	III-146
2460	24	S. C. Rit. in <i>Ordinis Fratrum Minorum Prov. Terrae Laboris</i> decret. <i>Admodum</i> circa concurrentiam, vel concurrentiam quorundam festorum	IX-151	XIX-128	III-135
2461	24	S. C. Rit. in <i>Ratisbonae</i> decret. <i>Fridericus</i> de edendis officiis propriis tantum liturgicum continentibus	IX-118	XIX-90	III-105
2462	24	S. R. Rota in <i>Gnesnen. — Iurispatronatus</i> (secret.)	IX-39	—	IV-29
2463	25	S. R. Rota in <i>Nanneten. — Nullitatis matrimonii</i> (secret.)	IX-39	—	IV-29
2464	25	Litterae Apostolicae <i>Quum Nostrum</i> concessionis indulgentiarum pro sociis Archisodalitatis « ab Infantia Iesu ». . . .	IX-140	XIX-124	III-12
2465	28	S. C. Consistorialis declaratio <i>In generali</i> de vigore decreti « Maxima cura » quoad amotionem administrativam ab officio et beneficio curato in Anglia . . .	IX-149	XIX-127	III-133
	Mart.				
2466	1	S. C. Consistorialis declaratio <i>Cum</i> quoad fidei professionem emittendam ante possessionem beneficii.	IX-150	XIX-127	III-131

Numero progressa	ANNUS 1911	DICASTERIUM — POSITIO — INITIALIS — ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICIA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
2467	Mart. I	Litterae Apostolicae <i>Ex hac quam</i> erec- tionis Vicariatus Ap. Insulae « Guam » .	IX-142	XIX-124	III-127
2468	I	Litterae Apostolicae <i>Quae catholico</i> erectionis Vicariatus Apostolici « Caroli- nensis et Marianensis »	IX-141	XIX-124	III-125
2469	4	S. R. Rota in <i>Bobien. — Dismembrationis</i> .	IX-201	XIX-217	III-202
2470	4	Epistola <i>Gralam sane</i> ad Em. Cracovien- sem Episcopum vigesimum quintum epi- scopatus sui anniversarium celebrantem . .	IX-181	XIX-159	III-160
2471	6	S. C. Sacramentor. in <i>Venetiarum — Proba-</i> <i>tionis matrimonii</i> dubium <i>Em. Patriarcha</i>	IX-115	XIX-86	III-103
2472	6	S. C. Sacramentor. Instructio <i>Perlatum</i> ad Ordinarios circa statum liberum ac denun- tiationem initi matrimonii	IX-114	XIX-128	III-102
2473	7	Epistola <i>Propediem exoriturus</i> ad Celsit. Suam Luitpoldum Bavariae Regentem, nonagesimum aetatis suae annum explen- tem	IX-182	XIX-159	III-161
2474	10	Epistola <i>Geminum istinc</i> ad Campinen- sium Episcopum XXV sacerdotii sui an- nium explentem, ac primum catholicum congressum in Campinensi dioecesi cele- brantem.	IX-182	XIX-159	III-161
2475	10	Litterae Apostolicae <i>Refert ad Nos</i> indulgentias elargientes sodalities iuventutis Antonianae, necnon eius centram directionem in Collegio O. M. S. Antonii de Urbe constituentes	IX-143	XIX-125	II-128
2476	12	Secretar. Status epistola <i>Le Saint Père</i> ad R. D. Villien ob opus « La nouvelle année liturgique » Beatissimo Patri humil- lime oblatum.	IX-211	XIX-163	III-173
2477	13	S. C. Consistorialis declaratio <i>Ad du-</i> <i>bium</i> quoad vigorem decreti «Maxima cura» pro dioecibus Statuum Foederatorum Americae Septentrionalis.	IX-149	XIX-127	III-133
2478	13	S. R. Rota in <i>Parisien. — Nullitatis matri-</i> <i>monii Robine-Berthon.</i>	IX-195	XIX-161	III-166 o 168
2479	14	S. C. Concil. decret. <i>Inter alia</i> extensionis Constitut. Apostolicae « Romanos Pontifi- ces » (VIII Id. Mai 1881) ad universum Ca- nadense Dominium.	IX-192	XIX-212	III-183

Numerus progress.	ANNUS 1911	DICASTERIUM — POSITIO — INITIALIS — ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICIA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
2480	Mart. 15	Epistola <i>Nostris subiiciendas</i> ad Ulissiponensem Patriarcham coeterosque Lusitaniae Ordinarios ob communem epistolam ad Lusitaniae populos datam, gratulandi causa .	IX-219	XIX-204	III-228
2481	20	S. R. Rota in <i>Vercellen.</i> — <i>Nullitatis matrimonii Ardizzone-Balbis</i>	IX-250	XIX-254	III-244
2482	22	S. C. Rit. in <i>Veneten.</i> (Vannes) decret. <i>Inter claros</i> introductionis causae beatificat. et canonizat. V. S. D. I. M. R. de La Menais, Fundatoris Congreg. « Fratrum Instit. christianae » et « Filiarum a Providentia »	IX-242	XIX-160	III-65
2483	22	Epistola <i>Iucunda sane</i> ad Pontificii Instituti Biblici Praesidem Doctoresque studiorum cursu ac de eodem Instituto confirmando ac provehendo	IX-221	XIX-202	III-230
2484	23	S. R. Rota in <i>Theatina</i> — <i>Iurium.</i> . . .	IX-412	XIX-338	III-413
2485	23	S. C. Rit. in <i>Atrebaten.</i> decret. <i>Quum Ordinator</i> circa initia epistolarum B. Pauli Apost., nonam lectionem in festo S. Ioannis ante portam Latinam, hymnos in propria hora impeditos, versiculum « Ora pro nobis » in festo S. Elisabeth, et conclusionem quarundam orationum.	IX-153	XIX-129	III-136
2486	24	S. R. Rota in <i>Parisien.</i> — <i>Nullitatis matrimonii Rottner-Smith</i>	IX-337	XIX-299	III-324
2487	24	S. C. Consistorialis declaratio <i>Propositis</i> circa quaedam dubia quoad studiorum cursum perficiendum et iuramentum praestandum ante sacram ordinationem . . .	IX-187	XIX-207	III-181
2488	25	Epistola <i>Litteras</i> ad Rhemensium Archiepiscopum gratiarum actionis	IX-183	XIX-160	III-162
2489	27	Litterae Apostolicae <i>Pias fidelium</i> extensionis ad universum Orbem facultatis sibi aggregandi pro Archisodalitate « Horae Sanctae »	IX-175	XIX-157	III-157
2490	31	S. C. S. Offic. decret. <i>Cum decreti</i> quoad matrimonium eorum qui a genitoribus acatholicis vel infidelibus nati, sed in Ecclesia Catholica baptizati, ab infantili aetate in haeresi vel infidelitate, aut sine ulla religione adolevere	IX-186	XIX-160	III-163

Numerus progress.	ANNUS 1911	DICASTERIUM — POSITIO — INITIALIS — ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICIA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
	April				
2491	2	Epistola <i>Quam Nobis</i> ad Aug. Serenissi- munque Principem Gulielmum II Wurtem- bergensem Regem vigesimum quintum ma- trimonii sui anniversarium celebrantem gra- tulationis ergo	IX-184	XIX-160	III-16
2492	3	Litterae Apostolicae <i>Praestantiora</i> e- rectionis in basilicam minorem ecclesiae S. Dominici Conf. Cordubae in Republica Argentina	IX-178	XIX-199	III-177
2493	5	Epistola <i>Scribendi</i> ad C. Grannan ob eius operam in Americae Latinae Collegio Ur- bano augendo.	IX-184	XIX-204	III-180
2494	5	Litterae Apostolicae <i>Inclyla</i> erectionis ecclesiae abbatialis de Pontida (Bergom.) in basilicam minorem.	IX-176	XIX-158	III-158
2495	7	S. C. Propag. Fide decret. <i>Ut ad regiones</i> erectionis Praefecturae « de Ubanghi Bel- gico »	IX-190	XIX-215	III-198
2496	7	S. C. Propag. Fide decret. <i>Ut congruen-</i> <i>tibus</i> innovationis finium Vicariatus Aposto- lici « Congi Superioris »	IX-191	XIX-215	III-199
2497	8	Litterae Apostolicae <i>Quo uberiores</i> constitutionis novi Vicariatus Apostolici in regione Coreana de « Tai-Kou » nuncupati, cuius cura Seminario Parisiensi pro mis- sionibus exteris committitur	IX-213	XIX-200	III-224
2498	9	Epistola <i>Multa quidem</i> ad R. P. I. Bubée S. I. « Apostolatus Orationis » Moderato- rem generalem	IX-320	XIX-282	III-345
2499	11	Litterae Apostolicae <i>Venerabilis Fra-</i> <i>ter</i> erectionis sodalitatis « S. Barbarae » in ecclesia paroeciali loci vulgo « Plaim- pied » Bituricensis diocesis, in Archicon- fraternitatem	IX-179	XIX-200	III-178
2500	11	S. R. Rota in <i>Panamen.</i> — <i>Nullitatis ma-</i> <i>trimonii</i> (secret.).	X-40	—	IV-30
2501	12	Litterae Apostolicae <i>Non sine magno</i> erectionis novi Vicariatus Apostolici « Scen- Si Septentrionalis ».	IX-214	XIX-201	III-182
2502	20	Secretar. Stat. epistol. <i>Bien conocidas</i> ad Em. Toletanum Archiepiscopum de re reli- giosa-politica in Hispania (versio hisp.) .	XI-164	—	—

NUMERUS PROGRESS.	ANNUS 1911	DICASTERIUM — POSITIO — INITIALIS — ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICIA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
2503	April 28	S. C. Consistorialis declaratio <i>Dubitan- tibus</i> circa decret. (II Iul. 1910) de secreto servando in designando ad sedes episcopales quoad eius extensionem ad omnes dioeceseos	IX-187	XIX-206	III-182
2504	28	S. C. Religiosor. decret. <i>Sanctissimus</i> no- vae circumscriptionis Prov. Ordinis Fratrum Minor. in Italia et Austria	—	XIX-284	—
2505	29	Secretar. Status epistola <i>Le Saint Père</i> ad R. D. Thomas ob tria volumina de concordato anni 1516 inter Leonem X Pontificem et Franciscum I Francorum Re- gem S. S. reverenter exhibita	IX-296	XIX-257	III-293
2506	29	S. C. Concil. in <i>Carcassonen.</i> — <i>Collectionis eleemosynarum in paroeciis</i>	IX-280	XIX-244	III-277
2507	29	S. C. Concil. in <i>Nullius</i> seu <i>Montis Cassini</i> — <i>Curae animarum</i>	IX-360	XIX-322	III-366
2508	29	S. C. Concil. in <i>Aurien.</i> — <i>Dubiorum circa abstinentiae et ieiunii legem</i>	IX-277	XIX-243	III-274
2509	29	S. C. Concil. in <i>Lausanen.</i> — <i>Interpreta- tionis voluntatis</i>	IX-274	XIX-242	III-271
2510	30	Epistola <i>Ubere cum fructu</i> ad moderato- rem congregationis « S. Mariae de Tinche- bray » anno sexagesimo a condita Sodali- tate recurrente	IX-270	XIX-241	III-265
2511	30	Epistola <i>Diligentia</i> ad Ordinarios Bavariae ob episcopalem annum conventum Fri- singae habitum	IX-269	XIX-241	III-264
2512	Mai 1	Epistola <i>Medias</i> ad Vicensium Episcopum ob pastorem epistolam « Dios y Cesar » gratulationis ergo	IX-223	XIX-203	III-232
2513	1	S. R. Rota in <i>Transylvanien.</i> — <i>Nullitatis matrimonii</i>	—	—	IV-474
2514	2	Litterae Apostolicae <i>Cum summa</i> erec- tionis Vicariatus apostolici de « Ho-Nan Occidentali »	IX-215	XIX-202	III-226
2515	2	Litterae Apostolicae <i>Pia Consociatio</i> quibus Superior Generalis pro tempore Con- gregationis « Iesus et Mariae » eligitur in per- petuum Supremum Moderatorem Societa- tis « a Corde Matris Admirabilis »	IX-217	XIX-201	III-227

Numerus progress.	ANNUS 1911	DICASTERIUM — POSITIO — INITIALIS — ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICIA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
2516	Maii 3	S. C. Rit. decret. <i>Quo facilius</i> quoad repo- sitionem et translationem festorum in Ec- clesiis particularibus	IX-195	XIX-216	III-201
2517	5	Epistola <i>Peculiaris</i> ad Tarvisinum Epi- scopum de dioecesana synodo nuperrime habita	IX-321	XIX-283	III-345
2518	7	Epistola <i>Id libenter</i> ad Em. Baltimoren- sium Archiepiscopum quinquagesimum sacerdotii sui anniversarium et vigesimum quintum cardinalatus celebrantem	IX-271	XIX-242	III-267
2519	9	S. C. Indicis decret. <i>Sacra Congregatio</i> quo sequentia opera proscribuntur: D ⁱ An- nunzio, <i>Omnes fabulae amatoriae</i> (<i>Romanzi e Novelle</i>); <i>Omnia opera drammatica</i> , <i>Prose scelte</i> — A. P. S. <i>Catechismo di Slo-</i> <i>ria Sacra</i> — Fogazzaro, <i>Leila, roman-</i> <i>zo</i> — Zenner, <i>Die Psalmen nach dem</i> <i>Urtext. Ergänzt und herausgegeben von</i> <i>Herman Wiesman</i> — Ormanian, <i>L'é-</i> <i>glise arménienne</i>	IX-189	XIX-215	III-200
2520	11	S. C. Rit. declaratio <i>A Sacra</i> quoad sonitum organiad adiuvandum cantum gregorianum, et formulam benedictionis Apostolicae im- pertientiendae in fine concionum	IX-339	XIX-216	III-241
2521	12	S. C. Rota in <i>Romana</i> — <i>Nullitatis matrimo-</i> <i>nii</i> (secret.).	X-39	—	IV-30
2522	15	S. R. Rota in <i>Ravennaten.</i> — <i>Nullitatis matri-</i> <i>monii Pasolini-Montague</i>	IX-462	XIX-461	III-483
2523	15	Epistola <i>Conventum</i> ad Galliae Ordinarios congressum de dioecesanis missionibus pro- vehendis celebraturos gratulationis adhor- tationisque causa.	IX-218	XIX-205	III-268
2524	16	S. C. Religiosor. decret. <i>Quum singulae</i> de methodo servanda in ferenda sententia expulsionis vel dimissionis ab Ordinibus et Institutis religiosis.	IX-243	XIX-212	III-235
2525	17	S. C. Rit. decret. <i>Pluries</i> super typicis edi- tionibus librorum sacram liturgiam spec- tantum	IX-240	XIX-216	III-242

Numerus progr. 1911	ANNUS 1911	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICIA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
2526	Maii 20	Litterae Apostolicae <i>Sacras illas aedes</i> evectionis ad dignitatem basilicae minoris templi regalis B. Iacobo Apostolo Neapoli dicati.	IX-308	XIX-279	III-340
2527	20	Litterae Apostolicae <i>Nihil Nobis</i> quibus cuidam invocationi in honorem Iesus et SS. Eucharistiae amplior indulgentia conceditur.	IX-262	XIX-238	III-258
2528	23	S. R. Rota in <i>Athenarum - Nullitatis matrimonii</i> (secret.).	—	—	III-30
2529	23	Secretar. Stat. epistola <i>Mi d'è piacevole</i> adprobationis novarum normarum « Unionis Popularis inter catholicos Italiae » cum statuto adnexo	—	XIX-361	—
2530	24	S. C. Rit. decret. <i>Super legitima</i> circa interpretationem Motus Proprii « Inter multiplices » (21 Febr. 1905) quoad Protonotarios Apostolicos	IX-326	XIX-292	III-317
2531	24	Litterae Encyclicae IAMDUDUM ad Ordinarios omnes Lusitanos protestationis causa contra nefandum bellum Ecclesiae inibi illatum, cuius iniquitates per partes exponuntur ac anathematizantur. . . .	IX-169	XIX-197	III-217
2532	24	Commissio Pontificia de Re Biblica decret. <i>Hanc alteram</i> II ^{ae} partis rationis periclitandae doctrinae candidatorum ad academicos gradus in S. Scriptura . . .	IX-299	XIX-248	III-296
2533	24	S. C. Religiosor. decret. <i>Quum in Hispania</i> quoad iurisdictionem Ordinariorum Hispaniae in religiosos e claustris eiectos et in monasteria monialium exempta . .	IX-247	XIX-214	III-239
2534	26	S. C. S. Offic. (sect. indulg.) decret. <i>Portiunculae</i> prorogationis omnium indulgentiarum de Portiuncula, et facultatis Ordinariis factae novas concedendi.	IX-225	XIX-205	III-233
2535	27	S. C. Rit. in <i>Baionen.</i> decret. <i>Hodiernus</i> dubia varia quoad officium ac missam S. Odilonis, natalicium SS. Cyrilli et Methodii, festum SS. Septem Fundatorum O. S. B. M. V., tertium nocturnum S. Sylvestri, nuptias ac benedictionem nuptiarum, missam pro populo.	IX-283	XIX-246	III-281

Numerus progr.	ANNUUS 1911	DICASTERIUM — POSITIO — INITIALIS — ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICIA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
2536	Maii 27	S. C. Rit. in <i>Westmonasterien.</i> decret. <i>Hodiernus</i> dubia circa expositionem et benedictionem SS. Sacramenti	IX-281	XIX-245	III-279
2537	31	S. C. Rit. in <i>Quinque Ecclesiarum</i> decret. <i>Hodiernus Episcopus</i> quoad consuetudinem absolutionem pro defunctis ad tumulum peragendi diebus dominicis et festis finita missa de die	IX-286	XIX-247	III-283
2538	Iunii 1	Litterae Apostolicae <i>Comperimus</i> quoad Primariam Societatem « Puerorum a comitatu SS. Sacramenti » in Urbana ecclesia SS. XII. Apostolorum institutam	IX-264	XIX-238	III-260
2539	1	S. R. Rota in <i>Mechoacan.</i> — <i>Crediti</i> . . .	IX-426	XIX-344	III-428
2540	2	S. R. Rota in <i>Veszprimien.</i> — <i>Nullitatis matrimonii</i> — <i>Andrassy</i> — <i>Széchenyi.</i> . . .	X-150	—	III-108
2541	5	Epistola <i>Qui propediem</i> ad Em. Toletanum Archiepiscopum de eucharistico coetu Matriti celebrando	IX-316	XIX-283	III-313
2542	6	Epistola <i>Quod hierarchia</i> ad Em. S. Sebastiani Fluminis Ianuarii Archiepiscopum coeterosque Brasiliae Ordinarios de rei catholicae incrementis per Brasiliam post auctam hierarchiam, deque praesidiis quibus pastores animarum in sacro ministerio vel utilius versari poterunt	IX-265	XIX-240	III-261
2543	6	S. C. Indic. decret. <i>Sacra Congregatio</i> pro- scriptionis sequentium operum: <i>Der Modernisteneid. Ein appel an deutsche Priester von Clerus Germanicus</i> — Koch und Wecker, <i>Religiös wissenschaftliche Vorträge; dritte Reihe</i> — Humbert, <i>Les origines de la Théologie moderne</i> — Prohászka; <i>Az intellektualismus tulhai, tasai; Tobb bekessiget, Modern Katolicismus</i> . .	IX-227	XIX-245	III-278
2544	8	S. C. Rit. in <i>Baionen.</i> decret. <i>Ab hodierno</i> quo octo liturgica dubia solvuntur . .	IX-331	XIX-292	III-322
2545	9	S. R. Rota in <i>Cincinnati.</i> — <i>Nullitatis matrimonii</i> (secret.).	X-40	—	IV-30
2546	10	S. R. Rota in <i>Patriarchatus ritus graecicatholici in Aegypto</i> — <i>Adoptionis.</i> . . .	IX-435	XIX-348	III-438

Numerus progr.	ANNUS 1911	DICASTERIUM — POSITIO — INITIALIS — ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA	ACTA
			PON- TIFICIA	ECCLE- SIASTICA	AP. SEDIS
2547	Iunii IO	S. C. Concil. in <i>Gerunden.</i> — <i>Emolumentorum</i>	X-215	—	IV-215
2548	IO	Litterae Apostolicae <i>Romani Pontifices</i> quoad ieiunii atque abstinence legem in Dalmatia servandam	IX-355	XIX-317	III-361
2549	IO	Epistola <i>Delectarunt</i> ad Rothomagensem Archiepiscopum ob erectum B. Ioannae de Arc publicum monumentum, gratulationis causa.	IX-318	XIX-284	III-316
2550	IO	Epistola <i>Vestram</i> ad Em. Ferrariensem Archiepiscopum coeterosque regionis Ordinarios ob annuum episcopalem conventum Ferrariæ habitum gratulationis adhortationisque causa	IX-317	XIX-284	III-315
2551	II	Epistola <i>Libenter abs te</i> ad Delegatum Apostolicum in Foederatis Americae Civitatibus de pace tuenda	IX-401	XIX 395	III-473
2552	13	S. R. Rota in <i>Parisien.</i> — <i>Nullitatis matrimonii de Breuil de St. Germain — Denison.</i>	IX-391	XIX-335	III-398
2553	14	S. R. Rota in <i>Iacien.</i> — <i>Iuris ducendi processione</i>	IX-446	—	III-450
2554	14	S. C. Rit. in <i>Romana seu Westmonasterien.</i> decret. <i>Anno 1849</i> introductionis causae beatificat. et canonizat. S. D. P. Domini a Matre Dei clerici regularis exalceatus Passionis Domini Nostri Iesu Christi	IX-330	IX-294	III-320
2555	14	S. C. Rit. in <i>Neapolitana</i> decret. <i>Saeculo decimotertio</i> confirmationis cultus ab immemorabili praestiti S. D. I. Capoccio a Viterbo Ordinis Eremitarum S. Augustini, Archiepiscopo Neapolitano	IX-328	IX-294	III-319
2556	14	S. C. Rit. in <i>Baiocen.</i> decret. <i>Evulgatis</i> reasumptionis causae canonizationis B. Ioannis Eudes Institutoris « Congregationis Iesu et Mariae » necnon « Ordinis B. M. V. de Charitate »	IX-327	XIX-293	III-317
2557	15	S. C. Religiosor. decret. <i>Quaesitum</i> quoad « imprimatur » ac publicationem scriptorum religiosorum.	IX-273	XIX-245	III-270

Numerus progress.	ANNUS	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALICTA	ACTA
			PON- TIFICIA	EGLE- SLASTICA	AP. SEDIS
	1911				
	Iunii				
2558	19	S. R. Rota in <i>Constantinien.</i> - <i>Diffama- tionis</i> (secret.)	X-40	—	IV-29
2559	19	Commissio Pontificia de Re Biblica decret. <i>Propositis</i> de auctore, tempore com- positionis et historica veritate evangelii se- cundum Matthaeum	IX-297	XIX-247	III-294
2560	19	Litterae Apostolicae <i>Salutare</i> conces- sionis indulgentiarum Sodalitati « A protec- tione puellarum »	IX-309	XIX-280	III-341
2561	21	Signatura Apostolica in <i>Romana seu Salernitana</i> - <i>Refectionis damnorum</i> . .	IX-347	XIX-296	III-335
2562	21	Secretar. Stat. epistola <i>La lieta</i> ad epi- scopum Potentinum et Marsicensen ob I convent. catholicorum Lucaniae	X-531	XIX-467	IV-484
2563	23	S. R. Rota in <i>Cameracen.</i> - <i>Nullitatis ma- trimonii Cordier-Nicolle</i>	IX-475	XIX-335	III-497
2564	25	Epistola <i>Suavissimae</i> ad Neo - Eboracen- sium Archiepiscopum ob filialis devotionis obsequium per litteras exhibitum.	IX-403	XIX-297	III-474
2565	27	Signatura Apostolica in <i>Segusien.</i> - <i>Iurium et restitutionis in integrum</i> . . .	IX-348	XIX-296	III-353
2566	28	Litterae Apostolicae <i>Conspicua</i> quibus aedes Deiparae Virginis in coelo Assum- ptae oppidi Gandino (dioecesis Bergomensis) titulo basilicae minoris decoratur.	IX-357	XIX-318	III-363
2567	28	Motu proprio <i>Nel vasto territorio</i> quoad novum Sanctuarium in pago Neptuno et adsistentiam spiritualem praestandam in- colis	IX-303	XIX-278	III-307
2568	28	S. C. Propag. Fide decret. <i>Quo melius</i> immutationis finium Praefecturae Aposto- licae Zambesensis	—	—	IV-473
2569	28	S. R. Rota in <i>Parisien.</i> - <i>Nullitatis matri- monii</i> (secret.)	X-40	—	IV-31
2570	30	Litterae Apostolicae <i>In templo</i> erec- tionis in archiconfraternitatem confrater- nitatis S. Missae Reparatricis in templo S. Crucis (vulgo « dei Lucchesi ») in Urbe existentis	IX-399	XIX-319	III-409

Numerus progress.	ANNUS 1911	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICIA	ANALITA ECCLÉ- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
2571	Iunii 30	S. C. Religiosor. decret. <i>Superiorissae</i> canonicae aggregationis Ursularum ad Tertium Ordinem S. Francisci, fruitionis indulgentiarum privilegiorumque causa . .	IX-384	XIX-335	III-391
2572	30	Signatura Apostolica in <i>Novarien.</i> - <i>Refectionis damnorum.</i>	IX-351	XIX-297	III-356
2573	30	S. C. Propag. Fid. decret. <i>Ut in amplissimo</i> erectionis novae Praefecturae Apostolicae de « Katanga Septentrionali » in Congo Belgico	IX-324	XIX-290	III-348
2574	30	S. C. Propag. Fide decret. <i>Sumatram</i> erectionis Praefecturae Apostolicae « de Sumatra »	IX-323	XIX-289	III-347
2575	30	Litterae Apostolicae <i>Ex nativo</i> quibus delimitantur facultates Archisodalitatis « a Missa Reparatrice » Pragensis et altera erigitur in Austria pro fidelibus germanica lingua utentibus	IX-310	XIX-280	III-342
2576	Iulii 1	S. C. Propag. Fid. decret. <i>Quo spiritua-</i> <i>lium</i> erectionis novae Praefecturae Apostolicae « de Matadi » in Congo Belgico . .	IX-324	XIX-290	III-349
2577	1	S. R. Rota in <i>Massilien.</i> - <i>Nullitatis ma-</i> <i>trimonii Planchut-Raulier</i>	IX-518	XIX-416	III-525
2578	1	Epistola <i>Ista</i> ad Em. Mediolanensium Archiepiscopum coeterosque Insubriae Ordinarios pro annuis episcopalibus conferentiis Rhaudi congregatos, ubi de catholicorum consociationibus et quibusdam ephemeridibus, sub catholico nomine venientibus, plura disseruntur	IX-403	XIX-320	III-475
2579	2	Motu Proprio SUPREMI de dierum festorum diminutione	IX-260	XIX-239	III-305
2580	7	S. R. Rota in <i>Tunkinen.</i> - <i>Nullitatis ma-</i> <i>trimonii Tien-Canh</i>	X-41	—	III-661
2581	7	S. C. Religiosor. decret. <i>S. Congregatio</i> definitivae adprobationis Instituti Sororum Tertiariarum « a Jesu Infante » civitatis Assisiensis	—	XIX-399	—

Numerus pro- gress.	ANNUS	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
	1911				
2582	Iulii 8	Secretar. Status epistola <i>Notre Saint Père</i> ad Meldensium Episcopum ob inau- gurandum in ecclesia cathedrali monu- mentum insigni memoriae J. Bossuet di- catum	IX-397	XIX-334	III-405
2583	10	Epistola <i>Nobis quidem</i> ad Em. Toletanum Archiepiscopum, de Eucharistico conventu Matriti habito peramantissimae gratulatio- nes ac vota exhibentur	IX-359	XIX-321	III-365
2584	10	Epistola <i>Quum quingentesimo</i> ad Modera- tores Universitatis studiorum S. Andreae in Scotia ob solemniam in anno D ab eius condicione celebranda gratulationis causa.	IX-511	XIX-456	III-564
2585	10	Epistola <i>Missam</i> ad Canadensium Archie- piscopos post Concilium Plenarium feliciter celebratum gratulationes, vota adhortatio- nesque	IX-509	XIX-455	III-562
2586	12	S. C. Rit. in <i>Vivarien.</i> decret. <i>Ad nume- rum</i> introductionis causae beatif. seu de- clarationis martyrii Iacobi Salesii et Gu- lielmi Saltamochii e S. I.	IX-411	XIX-400	III-482
2587	12	Epistola <i>Laetamur</i> ad A. I. Schmitt prae- sidem coetus virorum catholicorum Mo- guntino conventui adparando, adhortationis causa.	IX-506	XIX-396	III-521
2588	12	Secretar. Stat. epist. <i>En raison</i> ad Atu- rensem episcopum; quoad librum « La vo- cation sacerdotale » auctore I. Lahitton pe- culiariae declarationes	X-532	—	IV-485
2589	13	Litterae Apostolicae <i>Anno reparaatae</i> erectionis in basilicam minorem ecclesiae Virgini Christianorum Adiutrici dicatae (Augustae Taurinorum) Congregationis Sa- lesianae	IX-400	XIX-319	III-410
2590	17	Signatura Apostolica in <i>Ariminen.</i> - <i>Pensionis</i>	IX-491	XIX-352	III-467
2591	18	S. C. Consistorialis decret. <i>SSmus</i> erec- tionis Praelaturae Nullius « Sanctissimae Conceptionis » de Araguaya in Brasiliana Repubblica	IX-407	XIX-399	III-478

II. - Post Constitut. *Sapienti consilio*

Numerus progr.	ANNUS 1911	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICIA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
2592	Julii 19	S. C. Rit. in <i>Quebecen.</i> decret. (super du- bio) <i>Maria Guyart</i> beatificat. et canonizat. V. S. D. Mariae ab Incarnatione Fundatricis monasterii Ursularum in civitate Que- becensi (Canada)	IX-385	XIX-332	III-392
2593	19	S. C. Rit. in <i>Parisiens.</i> decret. (super du- bio) <i>Mulierem fortem</i> beatif. et canonizat. V. S. D. Ludovicae de Marillac viduae Le Gras Confundatricis Congregationis Filia- rum a Charitate.	IX-387	XIX-333	III-394
2594	21	Signatura Apostolica in <i>Romana</i> seu <i>Salernitana - Refectionis dannorum.</i> . .	IX-347	XIX-296	III-335
2595	21	S. R. Rota in <i>Bononien.</i> - <i>Iurisdictionis paroecialis.</i>	IX-452	XIX-412	III-456
2596	22	S. R. Rota in <i>Melevitana - Funerum.</i> . .	IX-590	—	III-611
2597	22	Epistola <i>Societatem</i> ad R. D. S. Ehes ob quintum volumen de Tridentino Concilio oblatum, cura et impensis societatis Goer- resianae editum	IX-511	XIX-456	III-565
2598	24	S. C. Rit. decret. Urbis et Orbi <i>Evulgato</i> quoad modificationes Mot. propr. « Su- premi » de diebus festis	IX-333	XIX-295	III-350
2599	25	S. C. Rota in <i>Romana - Stipendii.</i> . . .	IX-525	XIX-404	III-531
2600	27	S. C. S. Offic. rescript. <i>Fr. Bonaventura</i> sanationis erectionum « Viae Crucis » . .	—	XIX-397	—
2601	28	S. C. Rit. declaratio <i>Ad quasdam</i> , de qui- busdam liturgicis quaestionibus exortis e Motu proprio « Supremi » de diebus festis	IX-335	XIX-296	III-352
2602	28	S. C. Rit. dubium <i>Expostulatum</i> quoad il- luminationem interioris partis ciborii luce electrica tempore Expositionis SS ^{mi} . . .	IX-389	XIX-332	III-396
2603	28	S. R. Rota in <i>Panamen.</i> - <i>Nullitatis ma- trimonii</i> (secret.).	X-39	—	IV-31
2604	29	S. C. Concil. decret. <i>Sacrorum</i> quoad me- thodum servandam in possessione et ad- ministratione bonorum ecclesiasticorum in Statibus Americae Foederatis	—	XIX-458	—
2605	30	Epistola <i>Sono</i> ad Magistrum Generalem Ord. Praedicator. in octavo Pontificis as- sumptionis anniversario vota exhibentem.	—	XIX-321	—

Numerus progr.	ANNUS 1911	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALECTA	ACTA
			PON- TIFICIA	ECCLE- SIASTICA	AP. SEDIS
2606	Julii 30	Epistola <i>Vobis plane</i> ad catholicos Epi- scopos Armenos de nationali synodo Ro- mae celebrando	IX-507	XIX-396	III-522
2607	Aug. 1	S. R. Rota in <i>Salisburgen.</i> - <i>Diminutionis</i> <i>beneficii parochialis.</i>	—	—	III-572
2608	2	S. C. Religiosor. rescript. <i>Fr. Bonaven-</i> <i>tura</i> sanationis admissionum et professio- num in III Ord. saecular. S. Francisci. .	—	XIX-399	—
2609	7	S. C. Rit. dubium <i>Quum ex Motu proprio</i> de festo S. Ioannis Baptistae post Mot. proprium « Supremi » de diebus festis. .	IX-390	XIX-332	III-397
2610	8	S. C. Concil. in <i>Romana et Aliarum</i> dubia <i>Sacrae Congregationi</i> circa dies festos a re- centi Motu Proprio « Supremi » suppressos.	IX-383	XIX-322	III-391
2611	11	S. C. Rit. in <i>Leodien.</i> decret. <i>Clausus</i> ape- ritionis processus beatificat. et canonizat. V. S. D. V. Paquay Ordin. Minor . . .	—	XIX-402	—
2612	11	S. C. Rit. in <i>Mantuana</i> decret. <i>Quum</i> ape- ritionis processus beatificationis et canoni- zationis V. S. D. F. Gonzaga a Curia Man- tuana confecti.	—	XIX-401	—
2613	11	S. C. Rit. in <i>Sinarum</i> decret. <i>Clausi</i> ape- ritionis processus beatificat. et canonizat. VV. SS. D. Theotimi Verhaegen Episcopi et sociorum Ordin. Minor	—	XIX-401	—
2614	11	S. C. Rit. in <i>Sinarum</i> decret. <i>Quum</i> ape- ritionis processus beatificat. et canonizat. V. S. D. A. Fantosati et Socior. Ordin. Minor.	—	XIX-401	—
2615	12	S. R. Rota in <i>Melevitana</i> - <i>Optionis.</i> . .	X-105	—	IV-85
2616	12	S. C. Consistorialis decret. <i>SSmus</i> erec- tionis dioecesis Desmoinensis in Foederatis Americae Septentrionalis Statibus. . . .	IX-407	XIX-399	III-479
2617	18	S. C. Rit. in <i>Pistorien.</i> decret. <i>Quum</i> ape- ritionis processus beatificat. et canonizat. V. S. D. I. Giraldi Ordin. Minor. . . .	—	XIX-401	—
2618	24	S. C. Propag. Fide decret. <i>Quo felicius</i> erectionis Praefecturae Apostolicae « de Nigeria Orientali »	IX-410	XIX-398	III-481
2619	28	S. R. Rota in <i>Romana</i> - <i>Nullitatis matri-</i> <i>monii</i> (secret.)	X-41	—	IV-31

Numerus progr.	ANNUS 1911	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICIA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
2620	Aug. 30	S. R. Rota in <i>Nicien.</i> - <i>Nullitatis matrimo- nii</i> (secret.).	X-41	—	IV-31
2621	30	S. C. Consistorialis decret. <i>SSmus</i> im- mutationis finium dioecesium Ratisbonensis et Bambergensis	IX-408	XIX-399	III-479
2622	Sept. 1	S. C. Consistorialis epistola <i>È a cogni- zione</i> ad omnes Italiae Ordinarios pro- scriptionis a Seminariis italicis operis « <i>Sto- ria della Chiesa Antica</i> » RRmi D. L. Du- chesne	IX-514	—	III-568
2623	2	S. R. Rota in <i>Salutiarum</i> - <i>Iurium</i> . . .	X-37	—	IV-320
2624	2	S. C. S. Offic. rescript. <i>Moderatrices</i> quoad quasdam gratias monialibus Conceptionistis concessas	—	XIX-398	—
2625	6	S. C. Rit. in <i>Auximana</i> decret. <i>Auximi</i> introductionis causae beatificat. et cano- nizat. V. S. D. Benvenuti Bambozzi Minor. Conv.	X-37	XIX-394	V-27
2626	6	S. C. Rit. in <i>Romana seu Venetiarum</i> de- cret. <i>Inter claros</i> confirmationis cultus ab immemorabili praestiti S. D. V. Bonaven- turae Tornielli Ordinis Servor. Mariae. .	X-34	—	III-659
2627	7	S. C. S. Offic. decret. <i>SSmus</i> quoad novas indulgentias Sodalitati « S. Missae Repa- ratricis » concessas	IX-405	XIX-397	III-476
2628	8	Secretar. Status epistola <i>Uno degli ar- gomenti</i> ad Italiae omnes Ordinarios de operariis ab Italia migrantibus	IX-494	XIX-402	III-513
2629	12	S. C. S. Offic. rescriptum <i>Prior</i> sanationis in favorem Confraternitatis « Septem Do- lorum B. M. V. »	IX-406	XIX-398	III-478
2630	18	S. C. Concil. dubium <i>Relato</i> circa vigiliam festorum suppressorum	IX-409	XIX-398	III-480
2631	26	Epistola <i>Ubi accepimus</i> ad Episcopum ti- tular. Aureliopolitanum dena sacerdotii lu- stra complementem.	IX-512	XIX-456	III-565
2632	27	Secretar. Stat. epistola <i>Le St.-Père</i> ad R. D. Remes Parochum S. Nicolai in urbe Bru- xelles in LXX « Operis catechismi » anno.	IX-551	XIX-459	III-579

Numerus progress.	ANNUS 1911	DICASTERIUM — POSITIO — INITIALIS — ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICIA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
2633	Sept. 29	Secretar. Status epistola <i>Hoc libenter</i> ad Eugubinum Episcopum ob venerationis obsequium Beatissimo Patri, post celebratam dioecesanam synodum, exhibitum . .	IX-552	XIX-460	III-580
2634	30	Secretar. Status epistola <i>Di sommo</i> ad Comit. S. Medolago-Albani ob devotionis obsequium ab auditoribus « Scholae Socialis Bergomensis » Beatissimo Patri exhibitum	IX-552	XIX-460	III-581
2635	Oct. 5	Epistola <i>Quoniam</i> ad R. D. A. Talamoni ob exemplar voluminis « Sunto di Storia politica » Beatissimo Patri oblatum . . .	IX-512	XIX-456	III-566
2636	9	Motu Proprio QUANTAVIS DILIGENTIA de trahentibus clericos ad tribunalia iudicum laicorum	IX-501	XIX-454	III-555
2637	10	Secretar. Status epistola <i>Le Souverain Pontife</i> ad Bisuntinorum Archiepiscopum ob acta synodi dioecesanae Beatissimo Patri, in venerationis obsequium, oblata .	IX-554	XIX-460	III-582
2638	10	Epistola <i>Gratias vobis</i> ad Helvetiorum Episcopos de rebus communiter significatis gratulationis causa.	IX-513	XIX-457	III-567
2639	16	Epistola <i>Manilensem</i> ad Rectorem Pontificiae Studiorum Universitatis Manilensis a S. Thoma occasione tertii exeuntis saeculi ab eius conditione	X-76	—	IV-51
2640	23	Motu Proprio <i>Quo magis</i> quoad nonnulla in Ordine Fratrum Minorum servanda circa Curiam Generalem, electiones et privilegia personalia	IX-502	XIX-393	III-556
2641	23	S. C. Religiosor. epistola <i>La Santità</i> ad Episcopum Sutrinum de mutatione Capituli generalis Ordinis Minorum Familiae Minoriticae communicanda	IX-517	XIX-458	III-571
2642	23	S. C. Religiosorum decret. <i>SSmus</i> constitutionis novi Capituli Generalis Ordinis Minorum	IX-516	XIX-400	III-570
2643	28	Constitut. Apostolica <i>Si qua</i> de nova ecclesiasticae hierarchiae in Anglia ordinatione.	IX-499	XIX-454	III-553

Numerus progress.	ANNUS 1911	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICIA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
	Nov.				
2644	I	Constitut. Apostolica DIVINO AFFLATU de nova psalterii in Breviario Romano di- positione	IX-555	XIX-483	III-633
2645	4	Epistola <i>Expleverunt</i> ad Em. Rampolla post annum a quo « Schola Superior Mu- sicae Sacrae a S. Cecilia » in Urbe condita fuit	X-23	XIX-457	III-654
2646	8	Litterae Apostolicae <i>Dilectus filius</i> erectionis in Primariam Societatis « Do- minae a Sacro Corde Iesu » Bogotae . .	X-21	—	III-651
2647	8	Litterae Apostolicae <i>Quae catholico</i> divisionis Praefecturae Apostolicae « Litto- ris Eburnei » et erectionis novi Vicariatus « a Korogo »	X-22	—	III-652
2648	15	S. C. Rit. decret. <i>Praesentem</i> approbationis editionis psalterii Vaticani uti typicae edi- tionis.	IX-589	—	—
2649	17	S. C. Rit. declarat. <i>Quam</i> circa octavam festi SS. Corporis Christi	—	XIX-459	III-611
2650	21	S. C. Religiosor. in <i>Ordin. Minor.</i> declarat. <i>Supplex</i> in Mot. Propr. <i>Quo magis</i> (23 oct. 1911) quoad nonnulla in Ord. Fratr. Mi- nor. servanda.	—	XIX-459	—
2651	24	S. C. Rit. in <i>Adrien.</i> decret. <i>Hodiernus</i> quo plura dubia liturgica solvuntur	X-36	—	III-661
2652	25	S. R. Rota in <i>Aretina - Pensionis</i>	X-162	—	IV-119
2653	25	Epistola <i>Quod accepimus</i> ad Ministrum Ge- neralem Ordinis Fratrum Minor. Capulato- rum de Collegio Urban. S. Laurentii Brun- disini.	X-661	—	IV-662
2654	27	Allocutio <i>Gratum quidem</i> habita in Con- sistorio occasione creationis novorum car- dinalium, ubi de malorum hominum in ipsa Urbe petulantia, Lusitaniae persecu- tione ac illius Gentis, Antistitum populique erga S. Sedem fidelitate; de modernistica lue, naturalismo ac Eucharistico conventu Matriti celebrato, cujus occasione amantis- simae in Hispaniam benedictiones repen- duntur	IX-566	XIX-445	III-585

Numerus progress.	ANNUS 1911	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PON- TIFICIA	ANALECTA ECCLE- SIASTICA	ACTA AP. SEDIS
2655	Nov. 27	S. C. Consistorialis decret. <i>La Santità di N. S.</i> seu consistorii acta ubi XVIII cardinales creantur, ac CXXVII ecclesiarum provisiones enunciantur	IX-570	XIX-450	III-590
2656	28	S. C. Consistorialis in <i>Romana</i> declaratio <i>Proposito</i> circa facultatem dispensandi presbyteros ab irregularitate, quae ex defectu S. C. Sacramentorum tribuitur, ex delicto vero S. C. Consistoriali demandatur.	X-31	—	II-658
2657	29	S. R. Rota in <i>Baltimoren.</i> — <i>Nullitatis matrimonii Reid — Parkhurst.</i>	X-187	—	IV-157
2658	29	Allocutio <i>Vi ringrazio</i> ad novos Cardinales occasione impositionis birreti, ubi de peculiaribus cardinalatus obligationibus ac aerumnis pro Ecclesia fortiter perferendis, et Hollandiae, Angliae, Americae ac Galliae eximiis laudibus	X-28	XIX-478	III-655
2659	30	Litterae Apostolicae sub plumbo <i>Cum Nos</i> de provisione diaconiae S. Mariae in Domnica	X-201	—	IV-169
2660	30	Litterae Apostolicae sub plumbeo <i>Cum Nos</i> de provisione diaconiae S. Caesarii in Palatio	X-485	—	IV-469
2661	Dec. 6	S. C. Religiosorum dubia <i>In plenario</i> quoad Tertios Ordines saeculares.	X-142	—	IV-146
2662	9	S. R. Rota in <i>Neo — Eboracen.</i> — <i>Nullitatis matrimonii de Castellane — Gould.</i>	X-175	—	IV-146
2663	13	S. C. Rit. in <i>Leodien.</i> decret. <i>Die 27</i> introductionis causae beatif. et canonizat. V. S. D. Mariae Theresae Haze Fundatricis Congregationis «Filiarum Crucis»	X-1444	—	IV-103
2664	13	Secretar. Status epistola <i>Le Saint Père</i> ad Bituricensem Archiepiscopum de necessitate redeundi ad philosophiam scholasticam	X-60	—	IV-45
2665	13	Secretar. Status declaratio authentica <i>Circa indultum</i> de abstinentia et ieiunio pro America Latina diei I. Ianuar. 1910.	IX-607	—	III-665
2666	15	S. C. Concil. dubium <i>S. Congregationi</i> circa interpretationem eorum quae Motu Proprio «Supremi» de diebus festis (II Iul. 1911) statuta sunt.	X-78	—	IV-54

Numerus progr.	ANNUS	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ANALETTA	ACTA
			PON- TIFICIA	ECCL- SIASTICA	AP. SEDIS
	1911				
2667	Dec. 18	S. C. Propag. Fid. decretum <i>Quo uberior</i> divisionis Praefecturae Apostolicae Uellen- sis ac novae «Uellensis-Orientalis» erectio- nis, Fratr. Ordinis Praedicatorum Prov. Belgicae commissae	X-80	—	IV-55
2668	20	Secretar. Status epistola <i>Le Souverain</i> <i>Pontife</i> ad R. P. Janvier O. P. ob nonum sacrarum orationum volumen, devotionis causa, Beatissimo Patri oblatum	X-112	—	IV-92
2669	20	Epistola <i>Praeclarum</i> ad R. D. Antistitem Generalem Congregationis Vincentianae, Archisodalitatis « ab Agonia D. N. I. C. » Moderatorem, gratulationis causa	X-292	—	IV-269
2670	20	Epistola <i>Quae tu nuper</i> ad Lincensem Episcopum eius pastorem vigilantiam lau- dans	X-291	—	IV-269
2671	28	Secretar. Status <i>Ella è stata</i> ad R. D. B. Cattaneo ob exemplar operis R. D. Swoboda «La cura delle anime nelle grandi città» Beatissimo Patri reverenter obla- tum	X-61	—	—
2672	29	S. R. Rota in <i>Ravennaten.</i> — Nullitatis ma- trimonii <i>Pasolini-Montague</i>	X-340	—	IV-327
2673	30	S. C. Rit. decret. <i>Quaedam</i> de festis ritus du- plicis maioris octava condecoratis	X-103	—	IV-83
2674	30	S. C. Rit. in <i>Romana et Aliarum</i> decret. <i>Quum ex constitutione</i> circa doxologiam Primae et Praefationem propriam, in oc- currentia festorum B. M. V. ad instar sim- plicis redactorum	X-103	—	IV-82
	1912				
	Jan.				
2675	I	S. C. Propag. Fide (sectio pro Negotiis Orientalibus) epistolae circulares <i>Sacra</i> ad locorum Ordinarios latini ritus de eleemo- synarum quaeritatione absque eiusdem Con- gregationis venia non permittenda Orien- talibus	X-558	—	IV-532
2676	I	Constitutio Apostolica <i>Etsi Nos</i> de Vicariatus Urbis nova constitutione ac or- dinatione	X-3	—	IV-5

Numerus progress.	ANNUS 1912	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ACTA
			PONTIFICIA	APOST. SEDIS
	Ian.			
2677	2	Secretar. Status epistola <i>Le Souverain Pontife</i> ad Archiepiscopum tit. Metymnensem, Cameracensem Coadiutorem, ob reverentes catholicorum litteras Patri Beatissimo transmissas.	X-113	IV-93
2678	2	Secretar. Status epistola <i>Notre Saint Père</i> ad Virodunensium Episcopum ob librum « Les enfants - Questions du temps présent » Sanctitati Suae humillime oblatum.	X-193	IV-130
2679	3	Signatur. Apostolic. in <i>Neapolitana - Effectuationis sententiae</i> (secret.)	XI-69	V-52
2680	4	Litterae Apostolicae <i>Sublimem</i> erectionis « Piae Unionis a Prima Communionem Puerorum » ad S. Claudium de Urbe in Primariam	X-73	IV-49
2681	6	Epistola <i>Plane</i> ad Em. Baltimorensium Episcopum de catholica studiorum Washingtonensi Universitate, cuius laudes peramantissime celebrantur quaeque ad maiora incitatur.	X-131	IV-98
2682	9	S. R. Rota in <i>Londinen. - Incardinationis</i>	X-253	IX-249
2683	11	S. R. Rota in <i>Osnabrucen. - Nullitatis matrimonii Harck - Gärtner</i>	X-247	IV-82
2684	15	S. C. Rit. decret. <i>Cum nuper</i> de novi Psalterii edendi facultate ab Episcopis non concedenda	X-104	IV-83
2685	15	Secretar. Status epistola <i>Ho ricevuto</i> ad R. P. Vicentini Superiorem Generalem Missionariorum S. Caroli quorum zelus pro italicis emigrantibus merito commendatur.	X-349	IV-333
2686	15	Litterae Apostolicae <i>Catholici</i> quibus templum parochiale S. Iosephi B. M. V. sponsi in civitate Bonaerensi titulo basilicae minoris decoratur	X-74	IV-50
2687	15	Secretar. Status epistola <i>Le Saint Père</i> ad Comit. de Mun qui nomine coetus cui praest « des Cercles Catholiques Ouvriers » Nativ. D. N. I. C. occasione redeunte, filiale venerationis obsequium Beatiss. Patri exhibuit.	X-194	IV-162
2688	15	S. R. Rota in <i>Parisien. - Nullitatis matrimonii</i> (secret.)	XI-58	V-13

Numerus progress.	ANNUS 1912	DICASTERIUM — POSITIO — INITIALIS — ARGUMENTUM	ACTA	ACTA
			PONTIFICIA	APOST. SEDIS
2689	Ian. 16	S. C. Religiosor. in <i>Carmelitanorum Excalceatorum</i> declaratio <i>Praepositus</i> circa ter- tarios saeculares Carmelitarum antiquae Observantiae et Carmelitarum excalceato- rum quoad mutationem Congregationis ad invicem	X-143	IV-143
2690	16	Secretar. Status. epistola <i>Le Souverain Pontife</i> ad R. D. Clapier parochum loci « Beausseil » ob librum Beatissimo Patri exhibitum	X-195	IV-132
2691	17	S. R. Rota in <i>Romana</i> — <i>Nullitatis matrimo- nii</i> (secret.)	X-38	IV-13
2692	19	S. C. Religiosor. in <i>Romana</i> declaratio <i>Sacrae Congregationi</i> circa clericos regu- lares « a Matre Dei » quoad lauream et privilegia doctoralia	X-238	IV-245
2693	22	S. R. Rota in <i>Westmonasterien.</i> — <i>Nullitatis matrimonii</i> (secret.)	XI-61	IV-13
2694	23	S. C. Rit. decret. <i>Quae</i> rubricarum . . .	X-102	IV-82
2695	24	S. C. Indicis decret. <i>Sacra Congregatio</i> quo sequentia opera proscribuntur; Du- chesne, <i>Histoire ancienne de l'Eglise</i> — Abbé Dolonne, <i>Le clergé contemporain et le célibat</i> — <i>Letters to his Holiness Pope Pius X By a Modernist.</i> — <i>The Priest, a tale of modernism in New England</i> — A. Giacomelli, <i>Adveniat Regnum tuum</i> ; I. <i>Letture e preghiere cristiane</i> ; II. <i>Ri- tuale del cristiano</i> ; III. <i>L'Anno cristiano</i> — I. Chouilly, <i>Carnet du petit Citoyen.</i> <i>Résumés d'instruction morale et civique</i> — <i>Cours moyen et supérieur</i> — T. Gallarati- Scotti, <i>Storia dell'amore sacro e del- l'amore profano</i>	X-33	IV-56
2696	24	S. R. Rota in <i>Taurinen.</i> — <i>Nominationis</i> .	X-377	IV-341
2697	24	Secretar. Status epistola <i>Era ben na- turale</i> ad Em. Cassetta ob solemnem com- memorationem XVI exeuntis saeculi a Con- stantini Imperatoris edicto	X-195	IV-131
2698	25	S. C. Consistorialis decret. <i>Dubitantes</i> circa relationem super modernismo a loco- rum Ordinariis S. Sedi exhibendam. . .	X-138	IV-101

Numerus progress.	ANNUS 1912	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ACTA
			PONTIFICIA	APOST. SEDIS
2699	Ian.			
	25	Epistola <i>Alias Nos</i> ad Em. Parisiensem Archiepiscopum de altero catechistarum ex Gallia universa conventu Parisiis habendo	X-134	IV-100
2700	26	Epistola <i>Valde</i> ad R. D. M. Demimuid Moderatorem generalem et Praesidem Consilii Primarii « Societatis ab Infantia Iesu » gratulandi causa.	X-293	IV-270
2701	26	S. C. Rit. decretum <i>In sequentia</i> de simplicibus antiphonas proprias habentibus . .	X-145	IV-105
2702	26	S. R. Rota in <i>Parisien. - Nullitatis matrimonii Mollard - Varigault</i>	X-329	IV-277
2703	28	S. C. Rit. monitum <i>Sacrae</i> ad locorum Ordinarios de nullitate documentorum indulgentias ac privilegia conferentium, subsignationis S. C. Rit. carentium	X-105	IV-84
2704	29	Litterae Apostolicae <i>Pias</i> erectionis in Archiconfraternitatem Sodalitatis « Sanctiss. Rosarii » in oppido Moiano dioecesis S. Agathae Gothorum canonice erectae . . .	X-129	IV-97
2705	29	Secretar. Status epistola <i>Dalla lettera</i> ad Marsorum Episcopum primam dioecesis suae pastorem visitationem ineuntem	X-197	IV-163
2706	30	Secretar. Status epistola <i>Le Souverain Pontife</i> ad Em. Parisiensem Archiepiscopum ob exemplar orationis clero populoque habitae Beatissimo Patri reverenter oblatum.	X-273	IV-133
2707	Feb.			
	1	S. C. Indicis decret. <i>Sacra Congregatio</i> proscriptionis operis: M. Palmarini, <i>Quando non morremo</i>	X-141	IV-102
2708	1	S. R. Rota in <i>Januen. - Remotionis et refectionis damnorum</i> (secret.)	XI-58	V-13
2709	1	S. C. Religiosor. in <i>Romana et Aliarum</i> decret. <i>Edito</i> declaratio circa decret. <i>Inter reliquas</i> quoad militare servitium a religiosis sodalibus praestandum	X-239	IV-246
2710	2	Epistola <i>Paterna</i> ad Em. Strigoniensem Archiepiscopum octogesimum aetatis suae annum expletem	X-134	V-101

Numerus progress.	ANNUS 1912	DICASTERIUM — POSITIO — INITIALIS — ARGUMENTUM	ACTA	ACTA
			PONTIFICIA	APOST. SEDIS
	Febr.			
2711	3	S. C. Rit. Litterae circulares <i>Quum saepe</i> ad Italiae Ordinarios permittentes celebrationem missae de <i>Requiem</i> pro defunctis in bello Tripolitano in dominicis aliisque festis diebus, vetitis tamen, omnibus indiscriminatim, sermonibus aut funebribus orationibus.	X-148	IV-107
2712	8	Litterae Apostolicae <i>Christianae</i> erectionis sodalitatis in honorem S. Christophori in archisodalitatem.	X-204	IV-172
2713	9	S. C. Rit. decretum <i>Quum ex novis</i> de quibusdam festis diebus dominicis hucusque affixis	X-146	IV-105
2714	9	S. C. Rit. in <i>Plurium dioecesium</i> declarat. <i>A nonnullis</i> quoad dubia varia liturgica quae inferius recoluntur	X-147	IV-106
2715	10	S. R. Rota in <i>Versalien - Nullitatis matrimonii</i> (secret.).	XI-58	V-13
2716	12	Epistola <i>Pergratum</i> ad R. P. A. Yabar S. I. ob exemplar libelli operis P. Taddei « Apostolatus orationis et Foederis de Sacro Corde » oblatum	X-135	IV-138
2717	15	Secretar. Status epistola <i>Le Saint Père</i> ad Rhedonensium Archiepiscopum, post anno superiori celebratam synodum. . .	X-274	IV-164
2718	15	S. C. Consistorialis decret. <i>Cum nonnulla</i> circa iusiurandum Examinatorum Synodaliū et Parochorum Consultorum . . .	X-140	IV-141
2719	15	S. C. Concil. in <i>Gerunden. — Emolumentorum.</i>	X-215	IV-215
2720	17	Litterae Apostolicae <i>In sacello</i> erectionis in Archiconfraternitatem Societatis « Horae Sanctae Perpetuae de Gethsemani » in Archidioecesi Tolosana institutae. . .	X-130	IV-137
2721	19	S. C. Consistorialis in <i>Interamnensis et Narniensis</i> decret. <i>Apostolicis litteris</i> de modo capituli indicendi ad Vicarium Capitularem eligendum	X-213	IV-175
2722	19	Epistola <i>Comperimus</i> ad Bavariae Ordinarios ob litteras obsequii plenas post conventum Monacensem nuperrime habitum Beatissimo Patri oblatas	X-136	IV-130

Numerus progress.	ANNUS 1912	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ACTA
			PONTIFICIA	APOST. SEDIS
	Febr.			
2723	20	Signatura Apostolica in <i>Andrien.</i> — <i>Restitutionis in integrum quoad praebendam</i> <i>parochialem</i>	X-347	IV-288
2724	20	Epistola <i>Est sane nobilissima</i> ad R. D. J. Ca- lasanctium Witty moderatorem Religiosi Hi- bernorum Instituti « of christian Brothers » nuncupati, gratulationis ergo	X-137	IV-140
2725	23	S. R. Rota in <i>Argentin.</i> — <i>Nullitatis ma-</i> <i>trimonii Schmitt-Schmitt.</i>	X-386	IV-377
2726	24	Secretar. Stat. epist. <i>Beatissimum</i> H. Everest O. P. ob D. Thomae Summam Theologicam anglice redditam	X-275	IV-164
2727	24	S. R. Rota in <i>Constantinen.</i> — <i>Diffamationis</i> (secret.)	XI-58	V-13
2728	24	S. C. Rit. decret. <i>Evulgato</i> interpretationis rubricarum ad tramitem bullae « Divino afflatu »	X-149	IV-145
2729	25	S. C. Concil. dubium <i>Sub die</i> circa vigi- lias festorum S. Josephi et Annuntiationis B. M. V.	X-141	IV-142
2730	28	S. C. Rit. in <i>Veneta seu Patavina</i> decret. <i>Gregorius</i> reassumptionis causae canoni- zationis B. Gregorii Barbadici Episcopi Bergomensis et deinde Patavini	X-244	IV-180
2731	28	S. C. Rit. in <i>Conchen.</i> decret. <i>Angela Maria</i> introductionis causae beatificat. et canoni- zat. V. S. D. Sororis Angelae Mariae a Conceptione Reformatricis monialium Or- dinis SS. Trinitatis	X-242	IV-179
2732	28	S. C. Rit. in <i>Ordinis Praedicatorum</i> decret. <i>De mandato</i> quoad privilegium processio- nem cum SS.mo Sacramento peragendi	X-240	IV-177
2733	28	Litterae Apostolicae <i>Quae Deiparae</i> erectionis in Archisodalitatem Sodalitatis sub titulo « Notre-Dame du Suprême Par- don » in diocesi Nivernensi erectae	X-205	IV-173
2734	28	S. C. Rit. decret. <i>In Rituali</i> de mu- tandis in novissima Ritualis Romani edi- tione	—	—

Numerus progress.	ANNUS 1912	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ACTA
			PONTIFICIA	APOST. SEDIS
	Martii			
2735	1	Litterae Apostolicae <i>Cuncta</i> evectionis cathedralis Pictaviensis ad dignitatem basilicae minoris.	X-285	IV-264
2736	2	S. C. Rit. in <i>Romana et Aliarum</i> decret. <i>Ad Sacram</i> resolutionis dubiorum liturgicorum annos 1912 et 1913 respicientium .	X-241	IV-177
2737	6	Signatura Apostolica decret. <i>Regulae</i> quoad normas servandas in iudiciis apud Supremum Signaturae Apostolicae Tribunal, approbatas a SS. D. N. Pio PP. X ac inibi relatas	X-261	IV-187
2738	7	Litterae Apostolicae <i>Antiquum</i> evectionis ecclesiae S. Amabilis in Urbe Ricomagensi diocesis Claromontensis, ad basilicae minoris dignitatem	X-207	IV-209
2739	8	Litterae Apostolicae <i>Archidioeceses</i> concedentes titulum basilicae minoris ecclesiae paroechiali Virginis Immaculae opidi « Faverney » Bisuntinae archidioecesis	X-209	IV-211
2740	8	S. C. Consistorialis decret. <i>SS.mus</i> erectionis dioecesis Kearneyensis in Statibus Foederatis Americae Sept.	X-363	IV-337
2741	8	Litterae Apostolicae <i>Sacras et praeclaras</i> erectionis in basilicam minorem templi SS. Ferreoli et Ferrutii Martyrum prope Vesontionem	X-208	IV-210
2742	9	S. C. Rit. in <i>Strigonien.</i> dubia <i>Hodiernus</i> quoad colorem utendum et festi S. Familiae ritum etc.	X-246	IV-247
2743	9	S. C. S. Offic. retractatio <i>Je soussigné</i> R. P. D. Cyrilli Macarii quondam Patriarchae Alexandrini Coptorum	X-212	IV-214
2744	10	Epistola <i>Respondet</i> ad Vallisoletanum Archiepiscopum ob catechisticum conventum Vallisoleti habendum	X-211	IV-213
2745	10	S. C. Consistor. in <i>Limericen.</i> decret. <i>Decreto</i> quoad cathedralem Ecclesiam eiusque capituli constitutionem	X-214	IV-176
2746	10	S. C. Concil. in <i>Pisana et S. Miniati</i> decret. <i>SS.mus</i> quorundam finium immutationis.	X-216	IV-176

Numerus progr.	ANNUS 1912	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ACTA
			PONTIFICIA	APOST. SEDIS
	Mart.			
2747	II	S. R. Rota in <i>Tarvisin.</i> - <i>Nullitatis matri-</i> <i>monii.</i>	X-515	IV-503
2748	16	S. Concil. in <i>Laquedonien.</i> (p. s. p.) - <i>Iuris</i> <i>suffragii</i>	X-440	IV-404
2749	16	S. C. Rota in <i>Lausanen. et Geneven.</i> - <i>Dif-</i> <i>famationis</i> - <i>Sententia incidentalis</i> . . .	X-457	IV-420
2750	20	S. C. Propag. Fid. decret. <i>Ad evangelicae</i> <i>immutationis limitum territorii Thibe-</i> <i>tani</i>	X-319	IV-272
2751	22	S. C. Rit. decretum <i>Novis dispositionibus</i> seu declaratio super novis rubricis.	X-321	IV-274
2752	22	Litterae Apostolicae <i>Piae fidelium</i> erectionis in archiconfraternitatem Soda- litalis « Sacratissimi Cordis Iesu » in tem- plo Nationali Bruxellis institutae	X-286	IV-265
2753	22	S. C. Rit. in <i>Egitanien.</i> declaratio <i>Episcopus</i> solutionis dubiorum liturgicorum.	X-321	IV-274
2754	22	Secretar. Status epistola <i>Direi</i> ad R. P. G. Zocchi S. I. ob libros Beatissimo Patri oblato	X-349	IV-394
2755	23	Signatur. Apostolica in <i>Fenaboren.</i> - <i>Resignationis Paroeciae</i> (secret.)	XI-69	IV-334
2756	23	S. C. Consistorialis decret. <i>Item erectio-</i> <i>nis Vicariatus Bruwsvillensis in dioecesim</i> <i>« Corpus Christi » nuncupatam</i>	X-363	IV-338
2757	25	Litterae Apostolicae <i>Tota Canadensi</i> quibus erigitur in Primariam Confraternitas « No- strae Dominae a Sacro Corde Iesu » Que- beci canonice erecta, cum facultate aggre- gandi in universa ditione Canadensi . . .	X-290	IV-293
2758	26	Litterae Apostolicae <i>Societates pecu-</i> <i>liaria privilegia « Piae Unioni pro Com-</i> <i>munionis Puerorum » in Alma Urbe erectae</i> <i>concedentes</i> ,	X-357	IV-361
2759	29	S. C. Consistorialis in <i>Wayne-Castrensis</i> decret. <i>Pariter</i> quoad circumscriptionem fi- nium eiusdem dioecesis	X-364	IV-338
2760	31	Epistola <i>Libenter quidem</i> ad Marianen- sem Archiepiscopum ob quinquagesimum sacerdotii sui anniversarium gratulationis ergo	X-360	IV-364

Numerus progress.	ANNUS 1912	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ACTA
			PONTIFICIA	APOST. SEDIS
	April.			
2761	1	Secretar. Status epistola <i>Le Saint Père</i> ad R. D. Bodin Congr. Missionis ob exemplar operis nuper editi « Nouveau Testament; texte grec-latin. »	X-350	IV-335
2762	2	Litterae Apostolicae <i>Lacto accepimus</i> congregationibus mulierum a S. Elisabeth dioecesis Varniensis complurimas largientes indulgentias	X-358	IV-363
2763	2	S. R. Rota in <i>Aguen.</i> (in Gallia) - <i>Usus domus scholae</i> (secret).	XI-59	V-13
2764	2	S. S. Rota in <i>Sedunen.</i> - <i>Dismembrationis paroeciae</i>	X-464	IV-450
2765	10	S. C. Rit. in <i>Pragen.</i> decret. <i>Sanctissimus</i> adprobat. benedictionis (inibi relatae) machinae ad extinguendum incendium (pro universa prov. Pragensi).	X-370	IV-37
2766	10	S. C. Rit. in <i>Algaren.</i> decret. <i>Sanctissimus</i> adprobationis formulae benedictionis (ibi relatae) novae navis piscatoriae	X-372	IV-374
2767	12	S. R. Rota in <i>Gnesnen.</i> - <i>Iurispatronatus</i> (secret).	XI-59	V-13
2768	14	Allocutio <i>Je vous remercie</i> ad pueros prima vice Sacra Communionem refectos qui, Apostolicam Sedem veneraturi, e Gallia peregrinantes advenere	X-281	IV-261
2769	15	Signatura Apostolica in <i>Montis Regalis</i> - <i>Restitutionis in integrum</i>	X-401	IV-350
2770	19	S. C. Rit. in <i>Romana et Aliarum</i> declarat. <i>Ad Sacram</i> circa novas rubricas loco suo adlatas	X-324	IV-322
2771	19	S. C. Rit. in <i>Lauretana</i> declaratio <i>A Sacrorum</i> de capellanis honorariis Basil. Lauretanae quoad insignia ac privilegia extra dioecesim	X-327	IV-325
2772	20	S. R. Rota in <i>Matriten.</i> - <i>Separationis quoad thorum et cohabitationem</i> (secret).	XI-59	IV-13
2773	20	S. C. Consistorialis in <i>Tarbien.</i> decret. <i>SSm</i> us adiectionis honoris causa tituli episcopalis « Lapurdensis » absque ulla in coeteris immutatione	X-364	IV-328

Numerus progress.	ANNUS 1912	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ACTA
			PONTIFICIA	APOST. SEDIS
	April.			
2774	20	Epistola <i>Habuimus</i> ad Episcopum S. Salvatoris in America post primum conventum Catholicorum eiusdem dioecesis feliciter celebratum.	X-294	IV-295
2775	22	Secretar. Status epistola <i>Le Saint-Père</i> ad Rothomagensis Archiepiscopum ob suam epistolam pastorem « L'Apostolicité des Eglises de Provence » Beatissimo Patri humillime oblatam.	X-407	IV-355
2776	22	S. C. Consistorialis decret. <i>Aturensi</i> de residentia episcopi in civitate Aturensi (<i>Aire</i>) statuenda.	X-364	IV-365
2777	22	S. C. Concil. in <i>Brixien. et Aliarum - Concursuum parochialium</i>	X-299	IV-296
2778	22	S. C. Consistorialis epistola <i>Ex tuis</i> ad Episcopum Campinensem de Seminariis dioecesanis proxime erigendis laudationis ergo	X-366	IV-339
2779	23	Secretar. Status epistola <i>Le Saint Père</i> ad Comit. Keller Praesidem Comitatus catholici « de défense religieuse » in Gallia ob annuam relationem de operibus ab eodem comitatu confectis	X-408	IV-356
2780	23	Secretar. Status epistola <i>Le conferenze</i> ad R. P. E. Radaeli S. I. ob librum Al-lard « Dieci conferenze sul martirio » ab eodem e gallico idiomate in italicum translatus et Beatissimo Patri reverenter exhibitum	X-352	--
2781	24	S. C. Rit. in <i>Dioecesum Galliae eiusque Colonialium</i> decret. <i>Postquam</i> elevationis festi B. I. de Arc ad ritum duplicem secundae classis.	X-328	IV-326
2782	24	S. C. Rit. decret. Urbis et Orbis <i>Decreta</i> approbationis et authenticitatis appendicis primae collectioni decretorum Sacrae Congregationis Rituum additae.	X-453	IV-446
2783	25	Epistola <i>Solertiae</i> ad R. D. F. Fletcher sodalitatibus « Of Our Lady of Ranson » Moderatorem, in XXV anniversario a con-sociationis conditione	X-433	IV-401

II. - Post Constitut. *Sapienti consilio*

Numerus progress.	ANNUS	DICASTERIUM - POSITIO	INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PONTIFICIA	ACTA APOST. SEDIS
	1912				
2784	April 26	Litterae Apostolicae <i>Maiore</i> dispensationis confraternitatis « Puerorum Sanctiss. Sacramenti » a distantiae clausula . . .		X-427	IV-397
2785	27	Litterae Apostolicae <i>Nobis</i> erectionis novi Vicariatus Apostolici « Ce-Li Maritimi » in Sinis (Tientsin).		X-487	IV-487
2786	30	Secretar. Status epistola <i>Le Saint Père</i> ad R. D. Tissier gratias agens pro libris reverenter missis.		X-409	IV-393
2787	30	S. C. Propag. Fid. decret. <i>Quo facilius</i> immutationis finium vicariatus Apostolici « de Kientchang »		X-367	IV-367
2788	30	S. R. Rota in <i>Westmonasterien. - Propriet.</i>		X-569	IV-539
2789	30	S. C. Concil. litter. <i>Acta</i> adprobationis Concilii Plenarii Quebecensis Primi. . .		—	—
2790	Mai 1	S. R. Rota in <i>Transylvanien. - Nullitatis matrimonii Peter-Nagy</i>		X-504	—
2791	3	S. C. Rit. in <i>Apuana</i> decret. <i>Rmus</i> , suppressionis et reductionis officiorum seu festorum		X-375	IV-402
2792	3	Epistola <i>Quanquam te</i> ad R. D. J. Fagnano Praefectum Apostolicum Patagoniae Meridionalis, XXV recurrente anno ex quo primam ad « Punta Arenas » missionalem domum ipse condidit		X-434	IV-340
2793	3	S. C. Concil. Litterae <i>Plurimis</i> ad locorum Ordinarios quibus genuina pontificalis mens quoad dierum festorum reductionem, perspicuo modo, declaratur; nimirum, relaxata sanctione qua fideles tenebantur iis diebus audire sacrum et abstinere ab operibus servilibus, caetera omnia immutata maneant.		X-298	IV-340
2794	8	S. C. Rit. in <i>Neapolitana</i> decret. <i>Emanuel</i> introductionis causae beatif. et canoniz. V. S. D. Emanuelis Ribera sac. prof. Congreg. SS. RR.		X-372	IV-374
2795	9	S. C. Indicis decret. <i>Sacra</i> proscriptionis sequentium operum: Abbé Jules Claraz, <i>Le Mariage des Prêtres</i> - Izsoff Alajos, <i>A gyakori szent a edozás és az életpszichológia</i> - Th. de Cauzons, <i>Histoire de l'Inquisition en France</i>		X-296	IV-369

Numerus progress.	ANNUS 1912	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ACTA
			PONTIFICIA	APOST. SEDIS
	Mai			
2796	9	S. C. Indicis dubium <i>Sacra Congregatio</i> de facultate ab Episcopo concedenda Auctori non subdito edendi librum ab alio Ordinario recognitum, quin novam revisionem postulet.	X-297	IV-370
2797	9	Epistola <i>Faustum</i> ad Rockhamptonensem Episcopum de quinquagenariis illius Ecclesiae sacris solemnibus.	X-435	IV-441
2798	14	S. R. Rota in <i>Pampilonen.</i> — <i>Iurisdictionis paroecialis</i> (secret.).	XI-60	V-13
2799	15	S. C. Rit. Litterae circulares <i>Quum Sanctissimo</i> ad Rmos Ordinarios quoad propria dioecesium officia.	X-374	IV-376
2800	17	Secretar. Statos epistola <i>Le Saint-Père</i> ad RR. DD. Dubarat et Daranatz ob oblatum opus « <i>Recherches sur la Ville et sur l'Eglise de Bayonne</i> ».	X-410	IV-394
2801	17	S. C. Rit. in <i>Lauretana</i> declarat. <i>Quum</i> circa missas votivas B. M. Virginis ex privilegio celebrandas.	XI-148	V-124
2802	20	Secretar. Status epistola <i>Mi è grato</i> ad Baroniss. de Montenach Moderatricem Societatis Catholicae operis « a Puellarum Protectione », occasione sexti congressus eiusdem societatis Augustae Taurinorum habiti.	X-475	IV-462
2803	20	S. C. Consistorialis in <i>Bisuntina</i> decret. <i>SSmus</i> erectionis in collegiatam ad honorem Ecclesiae S. Ferreoli ac Ferrucci in pago « Saint Ferjeux » prope Vesontionem	X-365	IV-366
2804	20	S. R. Rota in <i>Versalien.</i> — <i>Nullitatis matrimonii</i> (secret.)	XI-59	V-13
2805	21	Litterae Apostolicae <i>Plane compertum</i> erectionis in Archisodalitatem Consociationis Deiparae Immaculae sub tituli « Cleri Regina » civitatis Parisiensis	X-430	IV-439
2806	21	Litterae Apostolicae <i>Pias fidelium</i> quibus Archisodalitati ab « Opere S. Philomenae » ad Vallem Girardi erectae fit venia cognomines omnes societates erectas sive erigendas ubique terrarum sibi aggregandi.	X-428	IV-398

Numerus progr.	ANNUS 1912	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ACTA
			PONTIFICIA	APOST. SEDIS
2807	Mai 22	S. C. Rit. Instructio <i>In solenniis</i> de privilegiis quae in triduo vel octiduo solemniter celebrando infra annum a beatificatione vel canonizat. per rescriptum Sacrae ipsius Congregationis a Summo Pontifice concedi solent.	X-449	IV-17
2808	23	S. R. Rota in <i>Bituricen.</i> - Nullitatis matrimonii (secret.)	XI-60	V-13
2809	24	S. C. Rit. in <i>Societatis Missionariorum Sacratissimi Cordis</i> dubia <i>Hodiernus</i> quoad lectiones II noct. in festo S. Agnetis, et complet. post II vesp. dom. Palmarum. . . .	X-451	IV-419
280	26	Litterae Apostolicae sub plumbo <i>Cum incolarum</i> translationis paroeciae S. Mariae a Rosario et erectionis novae paroeciae S. Iosephi ad viam Triumphalem in Urbe.	X-424	IV-436
2811	26	Litterae Apostolicae sub plumbo <i>Quamdiu</i> de novis instituendis paroeciis in agro romano	X-425	IV-437
2812	31	S. R. Rota in <i>Colonien. seu Monasterien.</i> - <i>Suspensionis et iurisdictionis.</i>	X-624	IV-591
2813	Iunii 1	Litterae Apostolicae <i>Maxima</i> erectionis Praefecturae Insularum Salomoniarum Meridionalium in Vicariatum Apostolicum	X-431	IV-440
2814	1	Epistola <i>Muneris</i> ad R. P. D. Petrum XIII Terzian Patriarcham Ciliciae Armenorum ob iniurias Ecclesiae et Patriarchalis Sedis iuribus inflictas, quarum auctores excommunicationis poena plectuntur.	X-361	IV-400
2815	3	S. C. Sacramentor. decret. <i>Non raro</i> circa impedimentum ex adulterio cum attentatione matrimonii proveniens.	X-439	IV 403
2816	6	S. C. S. Offic. (sect. indulgent.) decretum <i>SSmus</i> quoad summarium indulgentiarum et privilegiorum (ibi relatum) a Summis Pontificibus Vener. « Archiconfraternitati Doctr. Christ. » in Ecclesia S. Mariae de Planctu in Urbe erectae concessorum. . . .	X-615	IV-587
2817	7	Epistola <i>Eneyclica Lacrimabili statu</i> ad Ordinarios omnes Americae Latinae de misera indorum condicione.	X-481	IV-521

Numerus progress.	ANNUS 1912	DICASTERIUM — POSITIO — INITIALIS — ARGUMENTUM	ACTA PONTIFICIA	ACTA APOST. SEDIS
	Iunii			
2818	8	Litterae Apostolicae sub plumbo <i>Christifideles</i> , erectionis dioecesis Hajdu-Doroghensis ritus graeci-cath. in Hungaria.	X-417	IV-429
2819	10	S. R. Rota in <i>Colonien.</i> — <i>Nullitatis matrimonii Hospelt — Bernardth.</i>	X-641	IV-629
2820	10	Epistola <i>Ad pontificium</i> ad R. P. L. Fonck S. I. Pontificii Instituti Biblici Praesidem de formula diplomatis discipulis optime meritis ab eod. Instituto tribuendi .	X-488	IV-471
2821	12	S. C. Rit. decretum <i>Ad praecavendas</i> seu declarationes circa novas rubricas alibi relatas	X-453	IV-446
2822	13	S. C. S. Offic. decret. <i>SSmus</i> concessionis indulgentiae plenariae in honorem B. M. V. Immacul. primo sabbato cuiuslibet mensis lucranda	X-617	IV-623
2823	13	S. C. S. Offic. (sect. indulgent.) decret. <i>Supremae</i> circa indulgentias festis Beatorum adnexas	X-617	IV-624
2824	14	Epistola <i>Dies</i> ad Baionensem Episcopum occasione coronationis B. M. V. « du Beau Rameau » ad templum Bétharam . . .	X-489	IV-490
2825	15	S. C. Propag. Fid. epistola <i>Per apostolicas</i> ad Superiores Generales Institutuum religiosorum latini ritus, de ratione servanda antequam Orientales in suas sodalitates admittant.	X-560	IV-534
2826	17	S. C. Rit. in <i>Tudertina</i> decret. <i>Rmus. Dnus</i> reductionis festorum	X-562	IV-533
2827	17	S. C. Rit. in <i>Lauretana</i> decret. <i>Quum</i> de missis votivis B. M. V. ex privilegio . . .	XI-124	V-124
2828	21	Epistola <i>Auspicia</i> ad Em. Mediolanensium Archiepiscopum coeterosque Lombardiae regionis Ordinarios occasione annui conventus episcopalis Rhaudi habiti . . .	X-550	IV-527
2829	21	Secretar. Status epistola <i>La lieta</i> ad Potentinum et Marsicensis Episcopum ob Lucaniae catholicorum conventum . . .	X-531	IV-484
2830	21	S. C. Rit. in <i>Seynen. et Aliarum</i> decret. <i>Sacrae</i> quoad sex dubia liturgica, praesertim de novis rubricis	X-455	IV-447

Numerus progressa.	ANNUS 1912	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ACTA
			PONTIFICIA	APOST. SEDIS
2831	Juni 21	S. C. S. Offic. decretum <i>Cum per decre-</i> <i>tum</i> de parochi adistentia matrimonii mixtis in quibus praescriptae cautiones a contrahentibus pervicaciter detrectantur .	X-437	IV-443
2832	21	S. C. S. Offic. decret. <i>In plenario</i> de dis- pensatione super impedimento disparitatis cultus absque debitis cautionibus impertita	X-436	IV-442
2833	24	Epistola <i>Vestram</i> ad Em. Ferrariensem Archiepiscopum coeterosque Flaminiae re- gionis Ordinarios ob annum episcopalem conventum Bononiae habitum	X-550	IV-528
2834	24	S. R. Rota in <i>Wladislavien.</i> - <i>Nullitatis</i> <i>matrimonii</i> (secret.)	XI-56	V-13
2835	26	Commissio Pontificia de Re Biblica decret. <i>Propositis</i> quoad Auctorem, com- positionis tempus, ac historicam veritatem Evangeliorum secundum Marcum ac secun- dum Lucam	X-533	IV-463
2836	26	Commissio Pontificia de Re Biblica decret. <i>Propositis pariter</i> quoad quaestio- nem synopticam, sive de mutuis relationibus inter tria priora Evangelia.	X-535	IV-465
2837	28	S. C. Propag. Fid. decret. <i>Quo melius</i> in- novationis limitum Praefecturae Apostolicae Zambesiana	X-498	—
2838	28	S. R. Rota in <i>Lugdunen.</i> - <i>Nullitatis ma-</i> <i>rimonii Rognin - Saillet.</i>	X-674	IV-646
2839	29	S. C. Consistorialis decret. <i>Cum semper</i> de quibusdam rei biblicae commentariis in Sacra Seminaria non admittendis, nempe: <i>Holzhey, Kurzgefasstes Lehrbuch der</i> <i>speziellen Einleitung in das Alte Testament</i> - <i>Tillman, Die Heilige Schrift des Neuen</i> <i>Testaments</i> , necnon plura scripta P. La- grange	X-554	IV-530
2840	Julii 1	S. R. Rota in <i>Colonien.</i> - <i>Nullitatis ma-</i> <i>rimonii Ziebe - Laube.</i>	X-680	IV-670
2841	1	S. R. Rota in <i>Westmonasterien.</i> - <i>Nulli-</i> <i>tatis matrimonii</i> (secret.)	XI-56	V-13
2842	8	S. C. Rit. decret. <i>A quibusdam</i> circa modu- landas monosyllabas vel hebraicas voces in lectionibus, versiculis et psalmis . . .	X-566	IV-539

Numerus progr.	ANNUS 1912	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ACTA
			PONTIFICIA	APOST. SEDIS
	Julii			
2843	10	S. R. Rota in <i>Argentinens.</i> — <i>Nullitatis matrimonii Walker — Wickersheiner</i> . . .	XI-220	V-164
2844	10	S. R. Rota in <i>Romana seu Salernitana — Refectionis damnorum</i> (secret.).	XI-61	V-13
2845	10	Epistola <i>Votre lettre</i> ad Bituricensem Archiepiscopum de latino sermone, romana ratione, pronunciando	X-551	IV-577
2846	10	S. C. Rit. in <i>Faliscodunen.</i> decret. <i>Lucia</i> introductionis causae beatif. et canonizat. V. S. D. Luciae Filippini Fundatricis Instituti « Magistrarum Piarum » ab eius cognomine nuncupatarum	X-501	IV-500
2847	12	Epistola <i>Catholicis</i> ad Em. Coloniensem Archiepiscopum occasione conventus Marialis Treviris habiti	X-602	IV-578
2848	12	Epistola <i>Cum annuos</i> ad D. Winauds Aquisgranensis conventus catholicorum Germaniae primum Praesidem approbationis earum rerum de quibus in conventu acturi sunt	X-663	IV-663
2849	15	Litterae Apostolicae <i>Officium</i> quibus episcopo rutheni ritus committitur ad-sistentia spiritualis Ruthenorum in Canadensi regione commorantium	X-541	IV-555
2850	16	S. C. C. Consistorialis litterae circulares <i>Le Visile</i> ad Rmos Ordinarios Italiae quoad Seminarios Italicos	X-490	IV-491
2851	16	S. R. Rota in <i>Cincinnatiens.</i> — <i>Remotionis seu translationis a paroecia</i> (secret.). . .	XI-61	V-13
2852	17	S. R. Rota in <i>Gratianopolitana — Nullitatis matrimonii Reynier — De Chalonge</i> . . .	X-685	IV-675
2853	23	Secretar. Status epistola <i>Il resoconto</i> ad Comit. Maximilianum Zara praesidem Societatis a S. Paulo pro diffusione librorum catholicorum, de eiusdem Societatis bonis in civitate fructibus	X-651	IV-606
2854	24	S. C. S. Offic. (sect. indulgent.) decret. <i>Pium</i> de indulgentiis pio Viae Crucis exercitio adnexis	X-553	IV-534

Numerus progr.	ANNUS 1912	DICASTERIUM — POSITIO — INITIALIS — ARGUMENTUM	ACTA	ACTA
			PONTIFICIA	APOST. SEDIS
2855	Julii 24	S. C. Rit. in <i>Plurium Dioecesium</i> decretum <i>Novo edito</i> de conclusione matutini et inchoatione laudum pro recitatione privata in triduo mortis Christi et in officio defunctorum	X-500	IV-499
2856	24	S. R. Rota in <i>Heliopolitana</i> . — <i>Iurispatronatus</i> (secret.)	XI-61	V-13
2857	25	S. C. Rit. instructio <i>Mens</i> quod postulantes kalendarii proprii reformationem, vel extinctionem festorum aut reductionem ritus	X-565	IV-538
2858	25	Litterae Apostolicae <i>Virginis</i> erectionis Pii Sodalitii « B. M. V. a Consolatione » (Arch. Taurinensis) in Archiconfraternitatem.	XI-3	IV-721
2859	27	Signatura Apostolica in <i>Romana</i> — <i>Nullitatis matrimonii, seu sententiae rotalis</i> (secret.)	XI-69	V-51
2860	29	Secretar. Status epistola <i>Le Saint Père</i> ad Petrocoricensem ac Sarlatensem Episcopum ob filialis obsequii specimen occasione III Congressus dioecesani Beatissimo Patri exhibitum	X-732	IV-714
2861	Aug. 2	S. C. Rit. in <i>Piscien.</i> decret. <i>Rmus Dnus</i> de reditu ad universalis Ecclesiae Kalendarium	X-564	IV-537
2862	3	S. R. Rota in <i>Vicen.</i> — <i>Translationis S. Imaginis</i>	XI-14	IV-731
2863	9	Litterae Apostolicae <i>Quamquam</i> auctionis privilegiorum Protomonasterio S. Clarae Assisiensis	X-542	IV-557
2864	10	Epistola <i>Pergrato</i> ad R. P. I. Gredt O. S. B. ob eius opus de Philosophiae elementis Beatissimo Patri oblatum	X-552	IV-564
2865	10	S. R. Rota in <i>Massilien.</i> — <i>Nullitatis matrimonii Castagnier — Monier.</i>	X-726	IV-708
2866	12	S. C. Consistorialis decret. <i>In generali</i> de decreto « Maxima cura » quoad Austriam	X-555	IV-531

Numerus progress.	ANNUS 1912	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ACTA
			PONTIFICIA	APOST. SEDIS
2867	Aug. 13	S. C. Propag. Fid. decret. <i>Quo catholica institutionis Praefecturae « de Nygata » Societati Verbi Dei Divini « de Steyl » conceditae</i>	X-557	IV-566
2868	13	S. R. Rota in <i>Ianuen.</i> - <i>Remotionis et refectionis damnorum</i> (secret.).	XI-58	V-13
2869	14	S. C. Rit. in <i>Vicar. Nyanzae Septentrionalis</i> decret. <i>Quum</i> introduct. causae beatific. et canonizzat. W. SS. D. C. Luanga, M. Murumba et Socior. vulgo « de Uganda » Martyrum	X-566	IV-567
2870	15	Epistola <i>Ad sollemnem</i> ad Em. Van Rossum ad conventum Eucharisticum Vindobonensem Legatum Apostolicum. . . .	X-603	IV-579
2871	15	S. C. Religiosor. decretum <i>Quo propositum</i> de postulatu in monasteriis votorum solemnium.	X-556	IV-565
2872	15	Motu proprio <i>Cum omnes</i> de catholicorum in exteras regiones emigratione	X-537	IV-526
2873	16	Motu proprio <i>Quo pietatis</i> de erectione Sanctuarii S. Mariae ad Rupes ad Vallem Suppentoniam in Basilicam Minorem . .	X-538	IV-553
2874	20	Signatura Apostolica in <i>Melevitana - Funerum, seu nullitatis sententiae rotalis</i> .	X-582	IV-570
2875	22	S. C. S. Offic. decret. <i>SSmus</i> pro piis exercitiis in honorem S. Annae Matris B. M. Virginis peculiare indulgentias concedens . .	XI-5	IV-723
2876	24	Signatura Apostolica in <i>Dublinen.</i> - <i>Exsecutionis sententiae</i>	XI-70	V-52
2877	26	S. R. Rota in <i>Conversanen.</i> - <i>Impedimenti ad matrimonium contrahendum</i> (secret.) .	X-56	V-13
2878	27	Epistola <i>Nihil magis</i> ad R. P. H. Munier S. I. ob librum sibi oblatum « Vers l'éternelle beauté ».	X-610	IV-619
2879	27	S. R. Rota in <i>Petrocoricen.</i> - <i>Nullitatis matrimonii</i> (secret.).	XI-62	V-13
2880	29	S. C. S. Offic. decret. <i>Quod iam</i> quo sacerdotibus orationem « Obsecro, etc. » recitantibus, defectus ac culpae omnes quas in sacrosancto missae sacrificio litando contraxerint remittuntur	X-668	IV-642

Numerus progress.	ANNUS	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA PONTIFICIA	ACTA APOST. SEDIS
	1912			
2881	Aug. 30	Epistola <i>Officiosissimis</i> ad Augustanum Episcopum de synodo dioecessana ab ipso habita	X-665	IV-665
2882	Sept. 1	S. C. Religiosor. decret. <i>Edito</i> quoad communione religioſarum infirmarum in monasteriis clausurae papalis	X-621	IV-625
2883	1	S. C. Religiosor. declaratio <i>Rnus</i> circa indultum abſtinentiae et ieiunii quoad Re- ligiosos	X-622	IV-626
2884	1	S. C. Religiosorum declaratio <i>Quaesitum</i> quoad religioſos votorum ſolemnium de- gentes ad tempus extra clauſtra	X-623	IV-627
2885	4	Epistola <i>Vehementer</i> ad R. D. D. Vicer- tini Moderatorem Inſtituti a S. Carolo pro Italis demigrantibus, occasione ſolemnita- tum in memoriam I. B. Scalabrini Pla- cent. Episcopi eiusdem Operis Inſtitutoris celebratarum	X-605	IV-581
2886	7	S. C. S. Offic. decret. <i>In generalis</i> prohibi- tionis operis: Ferracci Abb. Vale- riano, <i>Cenni biografici della Serva di</i> <i>Dio Paola Mandatori Sacchetti</i> . Insuper reprobatur ac proſcribitur inſcriptio: <i>Un</i> <i>portrait merveilleux</i> , appoſita imagini SS. Cordis Ieſu, editae a P. Briou (Bor- deaux)	X-614	IV-581
2887	7	Litterae Apoſtolicae <i>Cum ſit</i> indulg. fi- delibus Reip. Mexicanae recitantibus iacu- latorias in honorem Virginis Guadalupensis	X-667	IV-640
2888	8	Epistola <i>Tertium</i> ad tres Ordinis Minorum Moderatores Generales de diſciplina Tertii Ordinis caute moderanda ne ulla in re ab inſtituto deflectat	X-606	IV-589
2889	10	S. C. Religiosor. decret. <i>Spirituali</i> de professione religioſa in mortis periculo per- mittenda	X-619	IV-582
2890	10	Epistola <i>Il Nous</i> ad G. Théry in quin- quageſimo matrimonii anniverſario . . .	X-112	IV-620
2891	12	Epistola <i>Te propediem</i> ad Neoportensium Episcopum quinquageſimo ſacerdotii eius anno feliciter recurrente gratulationis ergo.	X-613	IV-622

Numerus progress.	ANNUS 1912	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ACTA
			PONTIFICIA	APOST. SEDIS
	Sept.			
2892	12	Epistola <i>Antequam</i> ad Papiensem Episcopum ob celebratam synodum	X-612	IV-621
2893	14	Secretar. Status <i>Le Souverain Pontife</i> ad R. D. Lenert ob bina conferentiarum volumina Beatissimo Patri oblata. . . .	X-695	IV-652
2894	15	Constitutio Apostolica <i>Tradita</i> de Sanctissima Eucharistia promiscuo sumenda ritu	X-593	IV-609
2895	16	Litterae Apostolicae <i>Religiosas</i> Augustinianis Recollectis seu Discalceatis congregationis Hispaniae et Indiarum peculiaria privilegia facultatesque elargientes .	X-600	IV-617
2896	20	Secretar. Status epistola <i>Le Saint Père</i> ad Ebroicensium Episcopum congressum dioecesanum in urbe Pont-Audemer habiturum	X-695	IV-653
2897	20	Secretar. Status epistola <i>Il a été</i> ad Ebroicensem Episcopum occasione Congressus Eucharistici in civitate Louviers proxime habendi.	X-696	IV-654
2898	24	Epistola <i>E litteris</i> ad Firmanum ac Camarinensem Archiepiscopos coeterosque Picensae regionis inferioris Ordinarios, de annuo eorum coetu proxime habito. . . .	X-665	IV-666
2899	24	Epistola Encyclica SINGULARI ad Em. Wratislaviensem Archiepisc. coeterosque Germaniae Ordinarios de opificum consociationibus catholicis et mixtis	X-657	IV-657
	Oct.			
2900	4	S. C. Propag. Fid. decret. <i>Apostolico</i> erectionis missionis « De Putumayo » pro Indiis Americae Meridionalis.	XI-330	V-308
2901	11	Epistola <i>Magna</i> ad Em. Wratislaviensem Archiepiscopum dena sacerdotii, quina episcopatus lustra feliciter explentem . . .	X-666	IV-667
2902	12	S. C. Negot. Extraordinar. decret. <i>Cum quaestio</i> de pensionibus in Lusitania, e publico aulario, clero assignatis . . .	X-671	IV-645
2903	18	Epistola <i>Fin dai primordii</i> ad Em. Urbis Vicarium catechismi textus novissime vulgatum approbens ac in tota romana ditione tradi praescribens	X-706	IV-690

Numerus progress.	ANNUS 1912	DICASTERIUM — POSITIO — INITIALIS — ARGUMENTUM	ACTA	ACTA
			PONTIFICIA	APOST. SEDIS
	Oct.			
2904	20	Secretar. Status epistola <i>Veramente</i> ad Carmelitarum Excalceatorum Moderatorem Generalem ob volumina operum spirituum S. Ioannis a Cruce humillime oblata	X-697	IV-686
2905	25	S. C. Rit. in <i>Romana et aliarum</i> decret. <i>Ex decreto</i> de oratione dominica et aliis officio defunctorum praemittendis.	X-672	IV-668
2906	30	Litterae Apostolicae <i>Ad mentes</i> erectionis in Archisodalitatem Sodalitatis S. Catharinae V. et M. sub patrocinio « D. nae Nostrae Matris bonorum studiorum » Parisiis canonice erectae.	X-705	IV-689
	Nov.			
2907	I	Epistola <i>Tuae</i> ad Joliettensem Episcop. de florenti statu Ioliettensis collegii gratulationis ergo.	XI-38	V-29
2908	II	S. C. Rit. decret. <i>Cum in agendis</i> de iudiciali ordine servando in causis Servorum Dei procedentibus per viam casus excepti	X-722	IV-705
2909	14	S. C. Rit. Monitum <i>Sigismundus</i> reprobationis cuiusdam sacerdotis circa usum missalis falsa predicantis.	X-673	IV-669
2910	14	Epistola <i>Ex litteris</i> ad Em. Wratislaviensem Episcopum coeterosque Germaniae Ordinarios ob epistolam venerationis plenam ex Fuldensi episcopali congressu Beatissimo Patri recenter datam.	X-709	IV-693
2911	18	Allocutio <i>Vi ringrazio</i> ad sacerdotes Con-sociationi « L'Union apostolique » addictos quinquagesimo recurrente anno ab eiusdem initio, ubi de obedientia operis ac mentis Summo Pontifici praestanda iterum atque iterum disseritur, ac rationes in re utendae perspicue declarantur.	X-710	IV-693
2912	19	Secretar. Status epistola <i>Après avoir</i> ad R. D. E. Janvier ob X conferentiarum volumen Beatissimo Patri reverenter oblatum	X-733	IV-716
2913	28	S. C. Concil. decret. <i>Quum</i> de communione in Ecclesiis non paroecialibus, etiam regularibus, die Paschatis fidelibus admini-stranda.	XI-8	IV-726

Numerus progress.	ANNUS	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ACTA
	1912		PONTIFICIA	APOST. SEDIS
2914	Nov. 29	S. C. Negot. Extraordinar. declaratio <i>Cum a sacra</i> circa quosdam libellos de re politica in Hispania editos	X-725	IV-707
2915	30	S. C. Consistorialis decret. <i>SSm</i> erectio- nis Archidioecesis S. Alberti « Edmonton » denominandae, et dioecesis Calgariensis in ditione Canadensi	XI-207	V-207
2916	30	S. C. Consistorialis <i>La Santità</i> acta consistorii prout edita sunt ipsa Consi- storii die, ubi CII Ecclesiarum provisiones proclamantur.	—	IV-696
2917		Avvertenza circa quaedam diaria Italica S. Sedis instructionibus haud conformia (sine die, sed hoc anno et mense edita) .	—	IV-695
2918	Dec. 6	S. C. Rit. declarat. <i>Sacrae</i> circa novas ru- bricas	—	IV-72
2919	7	S. R. Rota in <i>Wladislavien.</i> - <i>Nullitatis</i> <i>matrimonii</i> (secret.).	XI-127	V-85
2920	10	S. C. Rit. decret. <i>Antiphonale</i> adprobatio- nis Antiphonalis Romani.	—	IV-727
2921	10	S. C. Consistor. decret. <i>Postremis</i> quo actiones scenicae in ecclesiis vetantur . .	XI-6	IV-724
2922	10	S. C. Negot. Extraordinar. declarat. <i>Proposito</i> circa indultum de abstinentia et ieiunio Americae Latinae concessum . .	XI-13	IV-730
2923	10	S. C. Consistorialis decret. <i>SSm</i> erec- tionis dioecesium S. Christophori de Cuba et S. Christophori de Habana in insula Cubana	—	V-94
2924	11	S. C. Rit. declarat. in <i>Viennen.</i> seu <i>Vene-</i> <i>tiarum</i> decret. <i>In oppido</i> beatificat. V. S. D. Marci ab Aviano Ord. Minor. Capuc . .	XI-52	V-10
2925	11	S. C. Rit. declarat. <i>De mandato</i> circa eos qui honoris titulis Almae Domus Lau- retanae gaudent.	XI-13	IV-729
2926	12	S. C. Offic. decret. <i>Supremae</i> circa missas tricenarias Gregorianas et altaria item Gre- goriana	XI-41	V-32

Numerus progr.	ANNUS	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ACTA
	1912		PONTIFICIA	APOST. SEDIS
	Dec.			
2927	12	Litterae Apostolicae <i>Apostolatus</i> erectionis novi Vicariatus Apostolic. « de Kivu » in Africa.	XI-34	V-25
2928	12	S. C. Rit. Instructio seu declaratio <i>Evulgata</i> super calendariis.	XI-99	V-67
2929	13	Mot. Propr. <i>Supremum</i> provisionis regimini Ordinis Fratrum Minorum Conventualium durante infirma valetudine Ministri Generalis	XI-33	IV-5
2930	13	S. R. Rota in <i>Montispezzulani</i> - <i>Nullitatis matrimonii</i> (secret.).	XI-127	V-85
2931	16	Secretar. Stat. epistola <i>Una</i> ad Praesidem Confederationis S. Michaelis Archangelii Vindobonae.	—	IV-725
2932	18	Litterae Apostolicae <i>Romani</i> quibus Seminario Maiori Mediolanensi conceditur collatio graduum academicorum in iure canonico.	XI-85	V-57
2933	23	S. C. Sacramentor. declarat. <i>In plenario</i> circa celebrationem missae extra locum sacrum, administrationem communionis ac baptismi ritum	XI-	V-57
2934	28	Signatura Apostolica in <i>Faesulana</i> - <i>Compositionis</i> (secret.).	XI-69	V-52
2935	28	Signatura Apostolica in <i>Aprutina</i> - <i>Privationis beneficii</i> sive <i>Nullitatis sententiae incidentalis</i> (secret.).	XI-69	V-52
2936	29	Signatura Apostolic. in <i>Constantinien.</i> - <i>Diffamationis seu nullitatis sententiae rotalis</i> (secret.).	XI-69	V-52
2937	30	S. R. Rota in <i>Lausanen. et Geneven.</i> - <i>Diffamationis</i> (secret.).	XI-127	V-85
	1913			
	Ian.			
2938	2	S. R. Rota in <i>Limburgen.</i> - <i>Nullitatis matrimonii Teikert-Wilhelm</i>	XI-62	V-44
2939	3	Secretar. Stat. epistol. <i>Le Saint Père</i> ad C. de Mun operis « Cercles Catholiques d'ouvriers » Praesidem	XI-71	V-18
2940	4	S. R. Rota in <i>Mechoacan.</i> - <i>Crediti</i> . .	XI-229	V-188

Numerus progr.	ANNUS 1913	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ACTA
			PONTIFICIA	APOST. SEDIS
2941	Jan. 8	Litterae Apostolicae <i>Beati</i> quibus Fratribus Minor. in Hispania peculiares indulgentiae in honorem SSmi Sacramenti, ad decennium, conceduntur	XI-145	V-121
2942	10	Litterae Apostolicae <i>Eximiae</i> erectionis pii operis « Suffragium sacerdotale » in Archisodalitatem cum facultate aggregandi.	XI-405	V-361
2943	13	S. R. Rota in <i>Romana-Stipendii</i>	—	V-97
2944	13	S. C. Indicis decret. <i>Sacra</i> proscriptionis sequentium operum: Begey et Favero, <i>S. E. Monsignor Arcivescovo L. Puecher Passavall Predicatore Apostolic. Vicario di S. Pietro. Ricordi e Lettere</i> (1879-1897) Roma, 1911 - Laspladas, <i>Mi concepto del mundo, Libro III: El mundo y el yo humano</i> S. Salvador-1911 - Holzhey <i>Kurzegefasstes Lehrbuch der speziellen Einleitung in das Alte Testament</i> , Paderbon 1912 - Laspladas <i>Discurso sobre la filosofia, resumen de « Mi concepto de mundo »</i> Barcelona, 1912 - Ghibellinus und Germanicus, <i>45 thesen zur Gewerkschaftsenzyklika « Singulariquadam »</i> Westhf. 1912. - V. Ferracci <i>Cenni biografici della serva di Dio Paola Mandatori-Sacchetti</i> , Roma, 1905 . . .	XI-9	IV 9
2945	14	Secretar. Stat. epistol. <i>D'après</i> ad Rectorem Universitatis Insulensis.	XI-72	V-32
2946	15	S. C. Religiosor. litter. circular. <i>Nel fascicolo</i> ad Superiores Ordinum et Congregationum religiosarum in Italia circa quarundam ephemeridum lectionem . .	XI-51	V-7
2947	16	S. R. Rota in <i>Vicariatus Apostolic. Taikou</i> (Corea) - <i>Nullitatis matrimonii Ko-Joun.</i>	XI-284	V-253
2948	16	S. R. Rota in <i>Miletan.-Iurium</i>	XI-105	V-74
2949	20	Litterae Apostolicae <i>Cum Nobis</i> quapia opera a P. V. Jouet condita Missionariis a SSmo Corde Iesu conceduntur . .	XI-35	V-26
2950	23	Epistola <i>Una</i> ad Peruanae Reipublicae Ordinarios post concilium Limae celebratum	XI-39	V-30
2951	25	Motu Propr. <i>Litteris</i> quo Abbati S. Anselmi de Urbe coadiutor adiungitur. . .	XI-193	V-145

Numerus progress.	ANNUS 1913	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ACTA
			PONTIFICIA	APOST. SEDIS
2952	Jan. 25	S. C. Consistorial. decret. <i>Item</i> immutationis finium diocesis Fuldensis	—	V-94
2953	28	S. C. Propag. Fid. decret. <i>Quo uberes</i> erectionis Praefecturae Apostolicae « de Kaffa » Meridionali.	XI-49	V-40
2954	28	Litterae Apostolicae <i>Magno</i> erectionis Vicariatus Apostolic. « de Banguelo » territorio Nyassensi.	XI-26I	V-233
2955	30	S. R. Rota in <i>Melevitana</i> (Meliten.) - <i>Optionis</i>	XI-29I	V-217
2956	3I	S. C. Rit. decret. <i>Edito</i> de causis Servorum Dei procedentibus per viam casus excepti, quarum discussio, de mandato Sanctissimi, suspensa fuit	XI-54	V-4I
2957	3I	S. C. Concil. in <i>Bismarckien. et Aliarum - Incardinationis</i>	XI-43	V-34
2958	Febr. I	S. C. Rota in <i>Trincomalien. - Nullitatis matrimonii Arunasalam. - Merimuttu</i>	XI-24I	V-20I
2959	I	S. R. Rota in <i>Sorana - Praebenda canonicalis et paroecialis</i>	XI-149	V-125
2960	3	S. C. Religiosor. decret. <i>Cum</i> de monialium et Sororum confessionibus	XI-94	V-62
2961	5	S. C. Consistorialis decret. <i>Pariter</i> institutionis Vicariatus Generalis in civitate Fuldensi	XI-9I	V-94
2962	8	S. R. Rota in <i>Bonaeren. - Privationis</i>	XI-156	V-133
2963	8	S. C. Rit. declarat. <i>Sacrorum</i> de quibusdam servandis coram Augustiss. Sacramento adsistente vel celebrante Episcopo	XI-97	V-65
2964	8	S. C. Rit. decret. <i>In nova</i> circa rubricas tit. num. 2 et 5 de missis votivis et <i>de Requie</i>	XI-56	V-43
2965	8	Epistola <i>Gratiae</i> ad Civitatis Plebis Episcopum eiusdemque clerum ob venerationis obsequium Beatissimo Patri exhibitum.	XI-40	V-3I
2966	8	S. C. Concil. in <i>Pharen. - Missae pro populo</i>	—	—

Numerus progress.	ANNUS 1913	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ACTA
			PONTIFICIA	APOST. SEDIS
	Febr.			
2967	10	Litterae Apostolicae <i>Archicoenobium</i> , quibus, occasione inaugurationis cryptae S. Benedicti in cathedrali Cassinensi restauratae, privilegia atque indulgentiae conceduntur	XI-137	V-113
2968	11	Litterae Apostolicae <i>Salutare</i> ad probationis definitivae constitutionum Congregationis Canoniorum Regularium Immaculatae Conceptionis	XI-141	V-117
2969	14	S. S. C. Consistorialis decretum <i>Denique</i> erectionis novae provinciae ecclesiasticae in Repubblica S. Salvatoris.	—	V-95
2970	14	S. C. Rit. decret. <i>Suprascriptae</i> circa rubricas Rituali et Breviario Romano in Officiis defunctorum inserendas	XI-98	V-66
2971	14	S. C. Rit. in <i>Romana</i> decret. <i>Emus</i> de calendario pro clero Almae Urbis	XI-100	V-68
2972	15	S. C. Rit. in <i>Bituricen.</i> decret. <i>R. D. Aristides</i> de officio ac missa in festis SSmae Trinitatis, et de festo Sepulchri D. N. I. C. extra tempus paschale celebrando	XI-377	V-370
2973	20	S. C. S. Offic. decret. <i>Augescentibus</i> de qualitate missae ad indulgentiam altaris privilegiati lucranda	XI-146	V-122
2974	22	Allocutio <i>La vostra</i> ad cives Januenses qui, ut de civilis potestatis improba vi conquerentur qua novus Archiepiscopus Sedem suam adire prohibetur, Romam advenere	XI-86	V-58
2975	23	Litterae Apostolicae <i>Mandatum</i> erectionis Praefecturae Apostolic. Tripolitaniae in Vicariatum apostolicum Libyae	XI-262	V-234
2976	23	S. C. Rit. in <i>Ordin. Fratr. Minor.</i> rescript. <i>Hodiernus</i> quoad festum S. Mariae Angelorum de Portiuncula.	XI-436	V-371
2977	26	S. C. S. Offic. declarat. <i>Ad supremam</i> circa formulam orationis « Obsecro Te » post missam recitanda	XI-147	V-123
2978	27	S. C. S. Offic. decret. <i>SSmus</i> quo recitantibus piam precationem ad uberiores fructus missionum adsequendum indulgentia conceditur	XI-205	V-154

Numerus progr.	ANNUS 1913	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ACTA
			PONTIFICIA	APOST. SEDIS
	Martii			
2979	I	Epistola <i>Gratias</i> ad apparatus conven- tus catholicorum Germaniae Metis habendi	XI-474	V-422
2980	I	Epistola <i>Ubi</i> ad Lusitaniae Ordinarios de recentioribus Reipublicae in Ecclesiam actis	XI-472	V-420
2981	I	S. R. Rota in <i>Neoboracen.</i> - <i>Nullitatis ma-</i> <i>trimonii Boni de Castellane-Gould</i> . . .	XI-344	V-312
2982	8	Litterae Apostolicae <i>Ad Apostolicas</i> <i>Magni</i> indictionis iubilaei in memoriam pacis a Constantino Magno Imperatore Ec- clesiae datae	XI-81	V-89
2983	10	S. C. Concil. decret. <i>Edita</i> de privilegio Officii Divini iuxta veterem Psalterii or- dinem recitandi.	XI-93	V-96
2984	11	Secretar Stat. epistola <i>Le Saint Père</i> ad C. Gaudeau ob volumina oblata gratula- tionis ergo.	XI-168	V-141
2985	13	S. C. S. Offic. decret. <i>Quum pluribus</i> quo Piis exercitiis mense Augusto in honorem Immaculati Cordis B. M. V. peragendis, indulgentiae conceduntur.	XI-207	V-155
2986	14	Signatura Apostolica in <i>Piscien.</i> - <i>Re-</i> <i>stitutionis in integrum et iurium</i>	XI-161	V-138
2987	18	S. C. Rit. in <i>Parisien.</i> decret. <i>Montis Al-</i> <i>bani</i> introduct. causae V. S. D. M. T. Du- bouché Fund. Congr. ab « Adorat. repa- ratrice ».	XI-217	V-162
2988	23	Epistola <i>Quod propediem</i> ad Em. Lega- tum ad saecularia solemnia in honorem F. Ozanam Parisiis habenda	XI-200	V-177
2989	26	Epistola <i>Gratias</i> ad Reipublicae Colum- bianae Ordinarios ob missas litteras pietatis plenas	XI-202	V-178
2990	27	Secretar Stat. epistola <i>Gli alunni</i> ad Marsorum Episcopum ob filiale venera- tionis obsequium ab alumni Seminarii Bea- tissimo Patri exhibitum	XI-300	V-226
2991	27	Litterae Apostolicae <i>Cum</i> circa facul- tatem celebrandi pontificale sacrum ad al- taria papalia in Urbe.	XI-198	V-151

Numerus progras.	ANNUS 1913	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ACTA
			PONTIFICIA	APOST. SEDIS
	Martii			
2992	27	S. C. Religiosor. decret. <i>Sanctissimus</i> quo nova editio Constitutionum generalium Ordinis Fr. Minorum adprobatur. . . .	XI-214	V-184
2993	27	S. C. S. Offic. decret. <i>Etsi</i> quo christiana salutatio sub invocatione SS. Nominis Iesu ampliori indulgentia ditatur. .	XI-265	V-210
2994	29	Epistola <i>In tanta</i> ad C. De Torre Diaz praesid. virorum coetus moderando operi « Catholic seamen's home and institute » nuncupato gratulationis ergo	XI-200	V-153
2995	30	Litterae Apostolicae <i>Significat</i> quibus Carmelitani Ordinis Praeposito fit facultas erigendi societates sub titulo « Divini Infantis Pragensis »	XI-198	V-152
2996	30	S. C. Consistorial. monitum <i>Cum ali-</i> <i>quibus</i> de Seminariorum alumnis quoad Constantiniana Solemnia.	XI-148	X-124
	April			
2997	I	S. R. Rota in <i>Ce-Li-Meridio-Occiden-</i> <i>talis - Nullitatis matrimonii Wang-Sang.</i>	XI-638	V-372
2998	4	Allocutio <i>La vostra</i> ad christifideles qui, occasione solemnum saecularium pacis per Constantinianum edictum Ecclesiae partae, Romam advenere	XI-194	V-147
2999	4	S. C. Rit. in <i>Ordin. S. Benedicti</i> Congregat. Helvetico-Americanae declarat. <i>Rev. P. Gregorius</i> circa dubia liturgica quoad festa ipsi propria	XI-219	V-187
3000	4	S. C. Rit. in <i>Delegation. Apostolic. Cana-</i> <i>densis</i> declarat. <i>Rmus</i> circa dies in quibus consecratio Episcoporum institui potest. .	XI-218	V-186
3001	8	S. R. Rota in <i>Gratianopolitana - Nulli-</i> <i>tatis matrimonii Reynier-De Chalonge.</i> .	XI-378	V-340
3002	8	Secretar Stat. epistola <i>Di vero</i> ad Augustanorum Episcopum ob dioecesanæ synodi acta Beatissimo Patri oblata	XI-301	V-227
3003	10	Epistola <i>Inter</i> ad Em. Ferrata Legatum ad eucharisticum congressum Melitensem.	XI-203	V-180
3004	11	S. C. Consistorialis decret. <i>Item</i> erectionis dignitatis decanatus in capitulo Ble-sensi	XI-208	V-182

Numerus progress.	ANNUS 1913	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ACTA
			PONTIFICIA	APOST. SEDIS
	April			
3005	10	Secretar Stat. Epistola. <i>Il a été</i> ad Lugdunensium Archiepiscopum primo exeunte saeculo a nativitate F. Ozanan.	XI-302	V-228
3006	10	S. C. S. Offic. decret. <i>SSmus</i> auctionis indulgentiarum pro quadam laude SS. Sacramenti	XI-266	V-211
3007	11	Epistola. <i>Quae nuper</i> ad Rectorem Universitatis catholicae Tolosanae gratulationis ergo	XI-203	V-179
3008	11	S. S. C. Sacramentor. in <i>Romana</i> et <i>Aliarum</i> decret. <i>Postquam</i> circa missarum celebrationem in oratoriis privatis. . . .	XI-209	V-183
3009	21	Secretar Stat. epistola <i>J'ai l'honneur</i> ad Burdigalensium Archiepiscopum approbationis ob eius declarationem contra « <i>Le Bulletin de la Semaine</i> »	XI-363	V-289
3010	21	S. C. Consistorialis decret. <i>In ditione</i> erectionis dioecesis Montis Laurei in ditione Canadensi	XI-462	V-432
3011	22	S. R. Rota in <i>Parisien</i> . - <i>Nullitatis</i> matrimonii <i>Duprè-Scaparrone</i>	XI-498	V-439
3012	23	S. C. Rit decret. <i>Praesentem</i> approbationis novae editionis Martyrologii Romani . .	XI-332	V-278
3013	28	Litterae Apostolicae <i>Refert ad Nos</i> quibus sodalitas « <i>Mariae Reginae Cordium</i> » Romae erecta in sacello Soc. Mariae a B. Montfort ad Archisodalitatis dignitatem evehitur	—	V-484
3014	28	Epistola <i>Laudari</i> ad Em. Camberiensem Archiepiscopum sacerdotal. coetum « <i>Pro Pontifice et Ecclesia</i> » laudibus ornans. .	XI-264	V-209
3015	30	S. R. Rota. <i>Vicariatus Apostolici</i> <i>Novae Pomeraniae</i> - <i>Nullitatis</i> matrimonii <i>Tobai-Sa Mamale</i>	XI-548	V-464
	Maii			
3016	3	Epistola <i>Iucunda</i> ad Em. Mechliniensium Archiepiscopum occasione quinquagesimi a condito Collegio S. Rumoldi anniversarii	XI-316	V-267
3017	5	S. R. Rota in <i>Florentina</i> - <i>Finium paroeccialium</i>	XI-444	V-400

Numerus progress.	ANNUS 1913	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ACTA
			PONTIFICIA	APOST. SEDIS
	Maii			
3018	7	S. C. Propag. Fid. decret. <i>Quo uberius</i> quoad Bagamoiensis et Daressalamensis Vi- cariatus confinia	XI-276	V-215
3019	8	S. C. Indicis decret. <i>Sacra</i> proscriptionis sequentium operum: <i>Annales de philoso-</i> <i>phie chrétienne</i> , Paris - H. Brémond. <i>Sainte Chantal</i> , Paris, 1912 - <i>Ce qu'on a</i> <i>fait de l'Eglise</i> , étude d'histoire religieuse.	XI-216	V-216
3020	9	S. C. Consistorialis decret. <i>Quum</i> de sacerdotibus ad munus deputati in Gallia concurrentibus	XI-268	V-238
3021	10	Litterae Apostolicae <i>Ecclesiarum</i> ere- ctionis novi vicariatus « de Fianarantsoa » in insula Madagascar	XI-263	V-235
3022	14	S. R. Rit. in <i>Surionanem</i> . seu <i>Buscuducen</i> . decret. <i>Tilburgi</i> introductionis causae bea- tificat. et canonizzat. V. S. D. P. Donders e Congreg. SS.mi Redemptoris	XI-282	V-252
3023	15	S. R. Rota in <i>Treviren</i> . - <i>Diffamationis</i> .	XI-335	V-280
3024	15	S. C. Propag. Fid. decret. <i>Quo christiani</i> erectionis novae Praefecturae « de Betafo » in Madagascarensi insula.	XI-327	V-273
3025	20	S. C. Propag. Fid. decret. <i>Cum in generali-</i> <i>bus</i> immutationis nominis Vicariatuum Apo- stolic. in Insula Madagascarensi existen- tium	XI-328	V-274
3026	22	Litterae Apostolicae <i>Quae catholico</i> ere- ctionis Provinciae ecclesiasticae Simlensis in Indiis Orientalibus	XI-313	V-266
3027	22	Litterae Apostolicae <i>Mandatum</i> ere- ctionis Praefecturae Apostolicae « Rajpu- tanensis » in Indiis Orientalibus	XI-217	V-265
3028	22	Epistola <i>Bononiam</i> ad Flaminae regionis Ordinarios Bononiae congregatos	XI-317	V-268
3029	25	Epistola <i>Adventante</i> ad Episcopum titula- rem Sionensem quinquagesimo sacerdotii eius anniversario nuper expleto gratulatio- nis ergo.	XI-319	V-235

Numerus progress.	ANNUS 1913	DICASTERIUM — POSITIO — INITIALIS — ARGUMENTUM	ACTA	ACTA
			PONTIFICIA	APOST. SEDIS
3030	Maii 28	S. C. S. Offic. decret. <i>Adest</i> quo Sodalitas promovendis iuvandisque ecclesiasticis vocationibus constituta spiritualibus gratiis datur	XI-267	V-236
3031	30	S. C. Propag. Fid. decret. <i>Cum</i> quo nomen Vicariatus Sudanensis in « Cartumensi » immutatur	XI-278	V-250
3032	30	Epistola <i>Columbiae</i> ad Bogotensium Archiepiscopum de primo eucharistico conventu Bogotae, in Columbia, habendo . .	XI-318	V-269
3033	30	S. C. Propag. Fid. decret. <i>Quam</i> erectionis Vicariatus Apostolici « de Bahr-el Gazal » in Africa centrali	XI-277	V-249
3034	Iunii 1	S. C. Propag. Fid. decret. <i>Septentrionum</i> adnectionis Archipelagi de Spitzberg Vicariatus Apostolici Norvegiensi	XI-329	V-275
3035	2	S. C. Propag. Fid. decret. <i>Territorium</i> immutationis finium inter Praefecturas apostolicas Cimbebasiae et Magni Namaqualand	XI-279	V-250
3036	3	Litterae Apostolicae <i>In pluribus</i> quibus Sodalitati « Infantes diligentium » indulgentiae conceduntur	XI-314	V-301
3037	5	S. C. S. Offic. decret. <i>Ad supremam</i> solutionis dubiorum circa SS. Numismata scapularibus sufficienda	XI-321	V-303
3038	5	Epistola <i>L'échéance</i> ad Guillelmum II Germaniae Imperatorem ac Borussiae Regem, vigesimo quinto regni sui anniversario redeunte	XI-406	V-362
3039	5	S. C. S. Offic. decret. <i>SSmus</i> quo preces ad sanctum vitae mortalis exitum implorandum a S. Vincentio Ferreri compositae indulgentiis ditantur	XI-320	V 271
3040	6	S. Poenitentiaria declarat. <i>Proposita</i> circa iubilaeum Constantinianum	XI-335	V-279
3041	7	S. R. Rota in <i>Melevitana-Funerum</i> . . .	—	V-499

Numerus progress.	ANNUS 1913	DICASTERIUM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ACTA
			PONTIFICIA	APOST. SEDIS
	Iunii			
3042	7	Secretar. Stat. epistol. <i>Le Souverain Pontife</i> ad C. Lahitton qui alteram operis sui « La Vocation sacerdotale » editionem Beatissimo Patri obtulerat	XI-364	V-290
3043	II	S. C. Rit. in <i>Lugdunen.</i> decret. <i>Lugduni</i> introductionis causae beatificat. et canonizat. V. S. D. A. Chevrier fundatoris asyli « La providence du Prado »	XI-332	V-309
3044	II	S. C. Rit. decret. <i>Per decretum</i> quoad mutationes in Breviario Romano faciendas iuxta Cst. <i>Divino afflatu.</i>	XI-283	V-278
3045	II	S. C. Rit. decret. <i>De mandato</i> ad probationis novae editionis Ritualis Romani	—	V-434
3046	II	Commissio Pontif. de Re Biblica decret. <i>Propositis</i> quoad auctorem, integritatem et compositionis tempus epistolarum pastoralium Pauli Apostoli	XI-368	V-292
3047	12	S. C. S. Offic. decret. <i>SSmus</i> quoad indulgentias Foederi « Pro Pontifice et Ecclesia » concessas	XI-323	V-305
3048	12	S. C. S. Offic. rescript. <i>Procurator</i> circa absolutiones generales Tertii Ordinis Fratr. Minor. S. Francisci	XI-324	V-306
3049	12	S. C. S. Offic. declarat. <i>SSmus</i> circa obiecta a Summo Pontifice benedicta	XI-323	V-305
3050	12	S. C. Offic. decret. <i>Quum</i> circa preces Tertiarius Franciscaliū aliis insuper sodalitatibus adscriptorum.	XI-322	V-304
3051	12	Commissio Pontific. de re biblica decret. <i>Utrum</i> quoad auctorem, tempus ac historicam veritatem libri <i>Actuum Apostolorum</i>	XI-366	V-291
3052	14	S. C. Consistorialis declarat. <i>Civile</i> de novis legibus a Republica S. Marini circa bona ecclesiastica conditis	XI-326	V-307
3053	14	Secretar. Stat. epistola <i>Le Souverain Pontife</i> ad C. Pannier novum « Psautier du Bréviaire Romain » exhibentem.	XI-365	V-333

Numerus progress.	ANNUS 1913	DICASTERIUM — POSITIO — INITIALIS — ARGUMENTUM	ACTA	ACTA
			PONTIFICIA	APOST. SEDIS
3054	Iunii 17	S. C. Indic. decret. <i>Sacra</i> proscriptionis sequentium operum: Coubé, <i>Ames juives</i> , Paris s. a. — Laberthonnière, <i>Sur le chemin du catholicisme</i> , Paris 1913 — Id. <i>Le témoignage des martyrs</i> , Ibid. 1912 — Merkle, <i>Vergangenheit und Gegenwart der katholisch-theologischen Facultäten</i> , Leipzig 1912. — Petre, <i>Autobiography and life of George Tyrrell</i> , London 1912 — Renzetti, <i>Lotte umane</i> , romanzo di vita russa, Roma 1911. — Van Dalsum, <i>Er isgeene tegenselling tuschen de beginselelm van de fransche Rev. elutie en die van het Evangelie</i> . S. Gravenhage 1912	XI-280	V-276
3055	20	S. C. Consistorialis in <i>Verapolitana</i> declarat. <i>Ordinarius</i> circa iuramentum anti-modernisticum	XI-325	V-272
3056	20	S. C. Rit. decret. <i>A nonnullis</i> de praecibus in fine missae recitandis	XI-334	V-311
3057	20	Epistola <i>Vertitur</i> ad Societatis Mariae Moderatorum quinquagesimo recurrente anniversario ex quo religiosa vota nuncupavit.	XI-407	V-363
3058	22	S. C. S. Offic. epistol. <i>Circa</i> reprobationis confraternitatis <i>Avanensis</i> vulgo « del brazo poderoso »	XI-521	—
3059	23	Secretar. Stat. Epistol. <i>Le Saint Père</i> J. Lintelo S. I. ob numeros iam editos ephemeridis « Action Eucharistique » Beatissimo Patris oblatos.	XI-365	V-333
3060	26	S. C. S. Offici decret. <i>Sunt</i> concessionis indulgentiarum fidelibus se invicem per invocationem nominis Iesu et Mariae salutatis	XI-414	V-304
3061	27	Signatura Apostolica in <i>Bononien.</i> — <i>Donationis</i>	XI-392	V-355
3062	28	S. C. Concil. in <i>S. Angeli Lombardorum</i> quoad novos canonicos et onera e constitutionibus capitularibus manantia. . . .	XI-528	—
3063	29	Constitutio Apostolica <i>In praecipuis</i> erectionis novi Seminarii Lateranensis et novae ordinationis aliquorum Institutorum ecclesiasticorum de Urbe.	XI-309	V-297

Numerus progress.	ANNUS 1913	DICASTERIUM — POSITIO — INITIALIS — ARGUMENTUM	ACTA	ACTA
			PONTIFICIA	APOST. SEDIS
	Iulii			
3064	3	Epistola <i>Quod Nobis</i> ad Tridentinum Episcopum gratulationis causa	XI-407	V-364
3065	4	Litterae Apostolicae <i>Felix</i> erectionis Praefecturae Apostolicae « de Urubamba et Matre Dei » in Vicariatum Apostolicum .	XI-373	V-337
3066	5	S. R. Rota ordinatio <i>SSm</i> us de feriis autumnalibus anticipandis	XI-457	V-378
3067	12	S. R. Rota in <i>Segusien.</i> — <i>Juris canendi missas adventicias.</i>	—	V-523
3068	12	Signatura Apostolica in <i>Colonien.</i> — <i>Nullitatis matrimon. Hospelt-Bernardth.</i> .	XI-458	V-379
3069	13	S. C. Religiosor. declaratio <i>Sacra</i> circa scripta religiosorum	XI-426	V-366
3070	14	S. R. Rota in <i>Cocincinae occidentalis</i> — <i>Nullitatis matrimonii Dò-Sò.</i>	—	V-552
3071	15	Litterae Apostolicae <i>Per similes</i> concessionis plenariorum indulgentiarum sodalium « Suffragium sacerdotale » Neapoli erecto	XI-412	V-385
3072	16	Epistola <i>Aquinatis</i> ad E. Hugon O. P. laudationis eius operis « <i>Cursus philosophiae thomisticae</i> ».	—	V-487
3073	19	S. C. Propag. Fide decret. <i>Quo feliciter</i> erectionis Praefecturae Apostolicae Insulae Formosae	XI-427	V-366
3074	19	S. C. Propag. Fide decret. <i>Ampliori</i> immutationis finium Vicariatus Apostolici Fokiensis et Amoënsis	XI-428	V-367
3075	24	S. C. Concil. rescript. <i>Praepositus</i> approbationis confraternitatis « <i>Divini Infantis Iesu Pragensis</i> »	XI-483	—
3076	24	S. C. Prop. Fide decret. <i>Guilelmi</i> divisionis Praefecturae Apostolicae eiusdem nominis Terrae	XI-470	V-418
3077	25	Litterae Apostolicae <i>Nostra</i> erectionis in Archisodalitatem societatis « <i>Oratio assidua pro Pontifice</i> » Barcinone institutae. .	XI-469	V-417
3078	25	Epistola <i>Gratias</i> ad commissionem catholicorum Germaniae conventui adparando praepositam	—	V-422

Numerus progr.	ANNUS 1913	DIOECESIM - POSITIO - INITIALIS - ARGUMENTUM	ACTA	ACTA
			PONTIFICIA	APOST. SEDIS
3079	Iulii 26	S. C. Consistorialis decret. <i>In Republica</i> erectionis dioecesis Tacambarensis in Republica Mexicana	XI-482	V-430
3080	28	S. C. S. Offic. rescript. <i>Gregorius</i> quo, occasione solennium decennalium coronationis SS. Crucifixi, vulgo « Señor de los Milagros » quae in Bonaerensi archidioecesi habentur, peculiare indulgentiae elargiuntur .	XI-375	—
3081	31	S. C. S. Offic. rescript. <i>Moderator</i> confraternitati Limanae vulgo « Hermandad del Señor de los Milagros » peculiare indulgentias elargiens.	XI-416	—
3082	31	S. C. S. Offic. rescript. <i>Priorissa</i> concessionis indulgentiarum occasione festi ac processionis quae in honorem SSmi Crucifixi vulgo « Señor de los Milagros » Limae (Perù) haberi solent	XI-415	—
3083	Aug. 1	Epistola <i>Levandis</i> ad Legionensem episcopum virorum coetus regendo operi « a Leone XIII » nuncupato Praesidem . . .	XI-477	V-424
3084	1	Epistola <i>Iamdudum</i> ad Veszprimiensium Episcopum vigesimum quintum episcopatus annum explentem	XI-476	V-424
3085	1	S. C. Consistorialis decret. <i>SSmus</i> archiepiscopalem titulum Rmo Nanceiensi Episcopo largiens	—	V-395
3086	4	Epistola <i>Cum primum</i> ad Magistrum Generalem Ordinis Praedicatorum, occasione generalis coetus in Hollandia proxime habendi (1)	XI-408	V-387

(1) Hac in synopsi documenta quaeque recensimus quae, post diem 4 sext. 1903 usque ad eundem diem anni 1913 emanata, ad diem XXXI mensis decembris 1913 publici iuris facta fuere. Si quae ad primos terminos attinentia in posterum evulgabuntur, in proximo *Supplemento* (in unoquoque anno pontificali edendo) fideliter exhibebimus.

PARS ALTERA

Synopsis analytico-synthetica

PARS ALTERA

SYNOPSIS ANALYTICO-SYNTHETICA.

MONITUM.

T brevis, sed sincera ac opportuna synopsis analytico-synthetica eorum omnium quae, documentis in prima parte chronologice recensitis, instituta ac dispositiones continentur suppeditetur huiusce partis est. Ad hoc:

I - Ut quidquid quaeritur facilius reperiri posset, res ac materias ad alphabeticum argumentorum ordinem redigere visum est. Si quae autem extarent quae ad certum argumentum referri non valerent, eadem pro Regionum ac Nationum nominibus distributa fuere.

II - Ut quae in singulis argumentis proprie reperire dantur promptius ac facilius innotescerent, in quamplurimis argumentis iteratam materiarum distinctionem innoximus. Quum vero, pro varia ac uberiori documentorum indole, haud omnia eiusdem sint momenti, nec omnia in compendium redigere licuit quin eorum perspicuitas ac veritas in discrimen adduceretur, plura minoris momenti et alia quae ad verbum referre necesse fuit, minutioribus, ut plurimum, subiecimus litteris.

III - Ne acta iam ageremus neve longius protraheretur enunciatio, fontis (ut aiunt) citationes unde documentum desumitur omittre necesse fuit. Attamen numerum ordinalem quo documenta singula in praevia synopsi chronologica donantur, sub quo igitur, nullo quidem negotio, tum datam, tum dicasterium, genus ac speciem documenti, tum initialem, argumentum et collectiones ubi invenitur, lector percipiet, immediate post singulas sententias [ex gr. (25)] apponimus.

A

Abbas. — Hi quibus, a quacumque potestate etiam regia, titulus conferatur alicuius Abbatiae vel Praepositurae iampridem destructae, functiones pontificales celebrare non possunt, insignia abbatibus mitratis propria unquam gestare valent, benedictionem Pontificalis Romani recipere nequeunt [475]. — Cfr. *Benedictini, Camaldulenses, Regulares.*

Abbatia. — Prioratus monialium benedict. de *Oriocourt* (dioc. Metensis) in Abbatiam erigitur [1218]. — Item coenobium de *Monserrato* illique territorium *Rio Branco* (dioc. Amazonum) subiicitur [557]. = Abbatia S. Mauri in Gallia extinguitur, et nova S. Mauritii (in dioc. Luxemburgensi) erigitur, omnibus primae iuribus ac privilegiis translatis [1823]. — Cfr. *Basilica, Benedictini, Cappa magna, Cistercenses, Moniales, Scandinavia.*

Abbatissa:

a) Quoad eius electionem:

I) In genere. — Regulae ac constitutiones a S. Sede adprobatae, necnon immemorabiles consuetudines in re servantur [2243].

II) In specie. — In electionibus Abbatissae aut Priorissae, sive monasterium subiiciatur Episcopo, sive Praelato Regulari, singula vota monialium in urna clausa colligantur et a Praelato Praeside cum duobus sacerdotibus scrutatoribus aperiantur. Quod si, gravi de causa, vota oretenus dentur, id fiat coram Praelato, adsistentibus tamen sacerdotibus scrutatoribus. Sacerdotes de quibus agitur sint maturae aetatis et probatae virtutis. Attamen uti scr-

tatores aut socii Episcopi vel Praelati non admittantur ipsi monialium confessarii ordinarii [2322]. — Cfr. *Confessarius, Moniales,*

Absolutio:

a) In articulo mortis. — Ne indulgentiae amittantur, lingua latina impertiri debet [352]. — Religiosis mulieribus, non solum earum ordinarius confessarius, sed etiam alius quilibet sacerdos benedictionem apost. in articulo mortis impertire potest [1792]. — Cfr. *Articulus mortis, Benedictio, Indulgentia, Moniales.*

b) Generalis. — Superior eam impertiens subditis, eius beneficio ipsemet gaudet [517]. — Post absol. sacrament. pro absol. gener. brevior formula adhiberi potest [577]. — Ad hanc impertendam tertiarii stola coloris violacei adhibeatur [805].

c) Ad tumulum. — Absolutiones quae fiunt in exsequiis Summi Pontificis, Episcopi Ordinarii vel Imperatoris, fieri debent a Dignitatibus et in Ecclesia Cathedrali, vel in alia eccl. arbitrio Ordinarii eligenda, si ipsa eccl. Cath. impedita fuerit [56]. — Antiphona *Salve Regina* cani nequit a choro immediate post absolutionem ad tumulum [57]. — Consuetudo vi cuius celebrans, post missam cantatam pro defunctis, deposita casula et manipulo, peragit exsequias sine pluviali et incensatione toleratur [194]. — Consuetudo absolutionem pro defunctis ad tumulum peragendi diebus dominicis et festis, finita missa de die, in casu, servatis servandis, toleratur [2537].

d) Sacramentalis. — In facultate d. 23 Jun. 1886, cuique confessario facta absolv. a censuris, etiam speciali modo Summo Pontifici reservatis, in casibus vere urgentioribus in quibus absolutio differri nequeat absque gravissimo damno vel infamiae periculo, (iniunctis de iure iniungendis et sub poena reincidentiae in easdem censuras nisi saltem infra mensem,

per epistolam et per medium confessarii, absolutus recurrat ad S. Sedem), comprehenditur etiam facultas in iisdem circumstantiis atque conditionibus, dispensandi ab irregularitate occulta quae ipsas censuras sequitur [1963]. — Cfr. *Confessio, Irregularitas, Morales, Tertiarii*.

Abstinentia:

a) In genere:

Abstinentiae dispensatio pertinet ad S. Congr. Concilii [1590]. — Varia solvuntur dubia circa abstinentiam et ieiunium quod legem Benedictinam spectat [2302]. — Dubiorum circa abstinentiae et ieiunii legem [2508]. — Episcopi dispensare possunt in festis suppressis solemniter celebratis [2793]. — Cfr. *Episcopus, Festum, Ieiunium*.

b) In specie:

I) Pro America Latina et Insulis Philippinis:

1. *Lex ieiunii sine abstinentia* a carnibus servetur feriis VI adventus et feriis IV quadragesimae.

II. *Lex ieiunii et abstinentiae* a carnibus servetur feria IV cinerum, feriis VI quadragesimae et feria V maioris hebdomadae.

Sed diebus ieiunii semper licebit omnibus, etiam regularibus, quamvis specialem dispensationem non petierint, in collatione serotina, uti ovis ac lactiniis. In refectiuncula autem matutina permittuntur lactinia, salva lege parvitatis et exclusis ovis.

III. *Abstinentia a carnibus* sine ieiunio servetur in quatuor pervigiliis festorum Nativitatis D. N. I. C., Pentecostes, Assumptionis in coelum B. M. V. et Sanctorum Apostolorum Petri et Pauli.

Circa usum huius indulti, Sanctissimus haec quae sequuntur statuere dignatus est:

1º Firma remanent privilegia in Const. Leonis XIII *Trans Oceanum*, die 18 Aprilis 1897 Americae Latinae concessa, et per aliud Indultum, hac ipsa die datum, ad Insulas Philippinas extensa (1).

2º Omnia alia indulta circa ieiunium et abstinentiam, etiam sub titulo Bullae *Cruciatiae* et Summariorum, quae eidem Bullae adnectebantur, hucusque in usu, quamvis Apostolicis Litteris confirmata, pe-

(1) En gravissimi momenti documentum:

Trans Oceanum Atlantic. ad alteram orbis partem Divinae Provid. benigna dispositione per Christophorum Columbum aperto itinere, Ecclesia Dei multa ibi mortalium millia reperit quos, ut suum munus atque opus erat, a latebris et fero cultu ad humanitatem et mansuetudinem traduceret, ab errore et superstitione ad communionem bonorum omnium, quae per Iesum Christum parta sunt, ab interitu ad vitam revocaret. Quod quidem salutare munus, ipso vivente adhuc repertore Columbo, ab Alexandro VI Pontifice Maximo decessore Nostro inchoatum, perpetuo caritatis tenore ita Ecclesia insistere perrexit, pergit, ut temporibus Nostri ad extremam usque Patagoniam sacras suas expeditiones auspiciato protulerit. Campus enim spatio interminatus, cessante ipsa atque otio ferax, si diligenter subigatur et colatur, fructus edit laetos atque uberes, cultorumque laboribus atque industriae optime respondet.

Quamobrem Romani Pontifices decessores Nostri nullo non tempore destiterunt ad Americae culturam novos operarios submittere, quos ut acrius elaborarent praestantioresque ab opere suo fructus deteherent, singularibus facultatibus et privilegiis auxerunt, atque extraordinaria auctoritate et potestate corroborarunt. Quibus freti Missionarii, lumine religionis catholicae per Americae regiones longe lateque diffuso, brevi interiecto annorum spatio, in iis praesertim locis ubi novi incolae ab Europa commigrantes, nominatim Hispani, domicilium sibi sedemque stabilem collocaverant, templa excitarunt, monasteria

condiderunt, paroecias, scholas aperuerunt, dioeceses ex potestate Summorum Pontificum constituerunt. Ex quo factum est ut Americae magna pars ab avita religione novorum incolarum et ab origine eorum linguae haberi et dici possit America Latina.

At illud proprium est humanarum institutionum et legum, ut nihil sit in eis tam sanctum et salutare quod vel consuetudo non demutet, vel tempora non invertant, vel mores non corrumpant. Sic in Ecclesia Dei, in qua, cum absoluta immutabilitate doctrinae, varietas disciplinae coniungitur, non raro evenit, ut quae olim apta erant atque idonea, ea labens aetas faciat vel inepta, vel inutilia, vel etiam contraria.

Quare antiquis privilegiis temporis decursu vel ex parte abrogatis, vel alias ut plurimum insufficientibus, singulari Maximorum Pontificum largitione, aliae adiectae sunt facultates sub determinatis formulis, vel singulis Americae Latinae Episcopis deinceps delegari solitae, vel pro extraordinariis quibusdam casibus et determinatis regionibus concessae, quarum series si antiqua privilegia numero et extensione superat, difficultates tamen quae sunt circa naturam, vigorem et numerum eorumdem e medio non tollit. Ad haec amovenda incommoda, decessor Noster sanctae memoriae Pius IX datis ad id similibus litteris die 1 Octobris anni MDCCCLXVII plura ex antiquis privilegiis pro Republica Aequatoris ad triginta annorum spatium confirmavit, seu, quatenus opus fuerat, denuo concessit.

Quum vero ex monumentis ecclesiasticis Americam Latinam respicientibus, quae magna peritorum

[Abstinentia]

nitus et totaliter in universa America Latina et in Insulis Philippinis abrogata declarantur.

3° Nulla omnino taxa pecuniaria nullaque eleemosyna quocumque titulo deinceps imponi poterit pro usu indulti: nec petitio eiusdem indulti a singulis fidelibus vel familiarum capitibus facienda amplius requiritur.

4° Quamvis ex capite dispensationis circa ieiunia et abstinentiam, vel ex titulo indultorum Bullae *Crucciatas* et Summariorum, quae huic adnectebantur, nulla taxa nullaque eleemosyna imponatur, tamen S. Sua hortatur fideles qui id possint, ut, per

spontaneas eleemosynas, sumptibus cultus divini, christianae institutionis iuventutis, beneficentiae et missionum concurrere non omittant: ad quod, singulis annis in quatuor diebus festis de praecepto, uniformi ratione, in unaquaque Provincia Ecclesiastica seu regione Americae Latinae et Insularum Philippinarum a respectivis Ordinariis praescribenda, in omnibus parochialibus ecclesiis et in omnibus ecclesiis et sacellis iurisdictioni Episcoporum subiectis fiant collectae eleemosynarum extraordinariae (omnino tamen voluntariae, seu non praeceptivae) ad hunc finem destinatae, et respectivo Ordinario tra-

diligentia collecta atque investigata sunt, probe constet multa ex privilegiis Indiae Occidentali concessis, partim haud vigere, partim in dubium esse revocanda, Nos qui Americanas gentes egregie de Ecclesia Romana meritis singulari amore prosequimur, ad tollendas in re tanti momenti perplexitates et angustias animi, quae Episcopos illarum dioecesium aliosque, quorum interest, non raro exagitant, totum dictorum privilegiorum negotium deferri iussimus speciali Congregationi Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium; qui, post maturam deliberationem, novorum privilegiorum catalogum, exclusis catalogis, summariis et recensionibus in Conciliis provincialibus vel aliter editis, conficiendum consueverunt, confectumque Apostolica auctoritate probandum.

Nos igitur re mature perpensa, pro ea quam gerimus de omnibus Ecclesiis sollicitudine, eorumdem Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium, ne Clerus et populus illarum regionum anteactorum privilegiorum memoria et usu penitus privati maneant, sententiam tenuimus et quae infra recensentur privilegia pro omnibus Americae Latinae singulisque dioecesis et ditionibus de Apostolicae potestatis plenitudine ad proximum triginta annorum spatium hisce ipsis litteris concedimus. Quare, quod bonum, felix, faustumque sit et universae Americae Latinae Ecclesiae benevertat, mandamus, edicimus:

I. Ut electi Episcopi in Americae Latinae ditionibus commorantes postquam promotionis litteras Apostolicae acceperint, nisi aliter in praefatis litteris praescriptum sit, a quocumque mahierint catholico Antistite, gratiam et communionem Apostolicae Sedis habente, accitis et assistentibus, si alii Episcopi assistentes absque gravi incommodo reperi nequeant, duobus vel tribus presbyteris in ecclesiastica dignitate constitutis, vel Cathedralis Ecclesiae canonicis, consecrationis munus accipere valeant.

II. Ut Concilii Provincialis celebratio ad duodecim annos differri possit, reservato Metropolitae iure illud frequentius, prout necessitas postulaverit, celebrandi, nisi aliter per Sedem Apostolicam potestea ordinatum fuerit.

III. Ut Episcopi Sacrum Chrisma, quod ex indico etiam, vero tamen balsami liquore fieri potest, et Olea Sacra conficere possint iis sacerdotibus adstantibus qui adstare potuerint, et, urgente necessitate, extra diem Coenae Domini.

IV. Ut adhiberi possint Sacra Olea etiam antiqua, non tamen ultra quatuor annos, dummodo corrupta ne sint, et, peracta omni diligentia, nova vel recentiora Sacra Olea haberi nequeant.

V. Ut pro omnibus et solis regionibus seu locis, in quibus magnae distantiae causa, vel ob aliud grave impedimentum perdifficile sit Parochis vel Missionariis ad Baptismum conferendum, aquam Sabbato Sancto et Pentecoste benedictam ex fontibus baptismalibus, ubi asservatur, desumere et secum circumferre, Ordinarii, nomine Sanctae huius Sedis, concedere possint Parochis et Missionariis supra dictis facultatem benedicendi aquam baptismalem ea breviori formula, qua Missionarios in Peruvia apud Indos Summus Pontifex Paulus III uti concessit, quaeque in appendice ad Rituale Romanum legitur.

VI. Ut si propter defectum temporis, improbamque defatigationem, aliisque gravibus de causis perdifficile sit omnes adhibere caeremonias pro baptismo adultorum praescriptas, Parochi et Missionarii, de praevio Ordinarii consensu, uti possint solis ritibus, qui in Constitutione Pauli III *Altitude* die 1 Iunii MDXXXVII designantur. Insuper, ut in iisdem rerum adiunctis, Ordinarii nomine, Sanctae Sedis concedere valeant Parochis et Missionariis usum ordinis baptismi parvulorum, onerata in usu huiusmodi facultatis eorumdem Ordinarii conscientia super existentia gravis necessitatis.

VII. Ut in omnibus et singulis ditionibus Americae Latinae, nulla excepta, omnes sacerdotes tam saeculares quam regulares, quamdiu in praefatis ditionibus moram duxerint, et non alias, singulis annis die secunda Novembris seu die sequenti, iuxta rubricas Missalis Romani, quae nempe commemoratio omnium fidelium defunctorum ab Ecclesia universali recolitur, tres Missas singuli celebrare possint et valeant, ita tamen ut unam tantum eleemosynam accipiant, videlicet pro prima Missa dumtaxat, et in ea quantitate tantum quae a Synodalibus Constitu-

denae; cuius prudentiae et conscientiae earumdem elemosynarum distributio committitur. Et omnes, fideles speciali diligentia curent, non tamen sub praecepto, hanc S. Sedis benignam indulgentiam piis precibus, praesertim per Rosarii Marialis recitationem, compensare.

5º Religiosi utriusque sexus, speciali voto non obstricti, quamvis sint ex Ordinis Minorum Familiis, de consensu suorum Superiorum uti possunt praesenti indulto, etiam quoad abstinentias et ieiunia in propria regula sive statutis praescripta. Hortandi tamen sunt

Superiores, praesertim Provinciales et quasi Provinciales, ut pro viribus abstinere curent ad usu huiusmodi indulti intra claustra; subditi vero stent iudicio suorum Superiorum [2058] (1). — Cfr. *Antillae, Philippinae*.

II) Pro Cilena Natione:

Fideles in diebus dispensati ieiunii a lege non permiscendi carnes cum piscibus solvuntur [2407].

III). Pro Dalmatia permittitur:

1. ut ieiunium servetur per abstinentiam strictam a carnibus et ab iis omnibus quae ex carne originem ducunt, lacte, scilicet, butyro, caseo, ovis, et

tionibus seu a loci consuetudine regulariter praefinita fuerit; fructum autem medium secundae et tertiae Missae non peculiari quidem defuncto, sed in suffragium omnium fidelium defunctorum omnino applicent, ad normam Constitutionis Benedicti XIV Pontificis Maximi *Quod expensis* die XXVI Augusti MDCCLXVIII.

VIII. Ut omnes fideles annuae Confessionis et Communionis praecepto satisfacere possint a Domnica Septuagesimae usque ad octavam diem sollemnitatis Corporis Christi inclusive.

IX. Ut omnes fideles lucrari possint indulgentias et iubilaea quae requirunt Confessionem, Communionem et ieiunium, dummodo servato ieiunio, si loca inhabitant ubi impossibile prorsus vel difficile admodum sit confessarii copiam habere, corde saltem contriti sint cum proposito firmo confitendi admissa, quam primum poterunt, vel ad minus intra unum mensem.

X. Ut Indi et Nigritae intra tertium et quartum tam consanguinitatis quam affinitatis gradum matrimonia contrahere possint.

XI. Ut Indi et Nigritae quocumque anni tempore nuptiarum benedictionem accipere possint, dummodo iis temporibus quibus ab Ecclesia prohibentur nuptiae, pompae apparatus non adhibeant.

XII. Ne Indi et Nigritae ieiunare teneantur praeterquam in feriis sextis Quadragesimae, in Sabbato Sancto, et in pervigilio Natalis D. N. I. C.

XIII. Ut praeterea Indi et Nigritae absque ullo onere seu solutione elemosynae uti possint indulto, quod Quadragesimale dicitur, et quo fideles respectivae dioecesis seu regionis ab Apostolica Sede donantur; ideoque carnibus, ovis et lacticiis vesci possint omnibus diebus ab Ecclesia vetitis, exceptisquoad carnes diebus in superiori paragrapho XII notatis.

XIV. Ut quodcumque in causis tam criminalibus, quam aliis quibuscumque forum ecclesiasticum concernentibus, a sententiis pro tempore latis appellari confingerit, si prima sententia ab Episcopo lata fuerit, ad Metropolitanum; si vero prima sententia lata sit ab ipso Metropolitano, ad Ordinarium viciniorem absque alio Sedis Apostolicae rescripto appelletur: et si secunda sententia primae conformis fuerit, vim rei iudicatae obtineat, et executioni per

eum, qui eam tulerit, demandetur, quacumque appellatione non obstante; si vero illae duae sive ab Ordinario et Metropolitano, sive a Metropolitano et Ordinario viciniore latae, conformes non fuerint, tunc ad alterum Metropolitanum vel Episcopum ei, a quo primo fuit lata sententia, viciniorum eiusdem provinciae appelletur, et duas ex ipsis tribus sententias conformes, quas vim rei iudicatae habere volumus, is, qui postremo loco indicaverit, exequatur, quacumque appellatione non obstante. Cum autem recursus ad Apostolicam Sedem etiam omisso medio, sive ante sive post sententias iudicum inferiorum, semper integer manere debeat, ad normam iuris, in uso huius privilegii omnino servandae erunt sequentes conditiones: 1º Ut in singulis causis salva maneat cuique litiganti facultas ad hanc Apostolicam Sedem etiam post primam sententiam recurrendi; 2º Ut in singulis actibus expressa fiat Apostolicae delegationis mentio; 3º Ut causae maiores sint eisdem Apostolicae Sedi reservatae ad normam Sacri Concilii Tridentini; 4º Et quoad causas matrimoniales ea custodiantur, quae in Constitutione Benedicti XIV cuius initium *Dei miseratione* praestituta sunt. [18 April. 1897]. — Cfr. *Acta Leonis XIII*, XVII-100.

DECLARATIONES.

(1) I. Utrum Nigritae et Indi, qui privilegiis gaudentes per Constitutionem Leonis f. r. PP. XIII « *Trans oceanum* » concessis, ieiunare tenentur solummodo feriis sextis quadragesimae, Sabbato Sancto et in pervigilio Nativitatis Domini, vi praefati indulti a ieiunio eximantur etiam Sabbato Sancto et in pervigilio Nativitatis D. N. I. C. — R. *Sufficienter provisum per art. XIII Constitutionis « Trans oceanum » diei 18 Aprilis 1897, ideoque ambo privilegia seu indulta cumulari posse.*

II. Utrum diebus, quibus hoc indulto frui licet, firma maneat prohibitio miscendi carnes et pisces. — R. *Affirmative, nisi obtineatur speciale indultum apostolicum.*

III. Quatenus affirmative ad II^{um}, utrum haec prohibitio etiam Nigritas et Indos respiciat. — R. *Affirmative* [2665].

[Abstinentia]

ex quocumque animali adipe condimentis, quotannis his quatuor diebus tantum: feria sexta Quatuor Temporum in Quadragesima; feria sexta in Parasceve; vigilia Assumptionis B. Mariae Virginis; vigilia Nativitatis Domini.

2. ut ieiunium servetur per abstinentiam non strictam, idest a carnibus tantum et a iure a carnibus quomocumque expresso, ita ut liceat pro lubitu in praecipua refectione vesci ovis et lacticiis, et tum in eadem principali refectione, tum in refectionuncula uti condimento ex quovis adipe, butyro, margarina et similibus, quotannis his qui sequuntur diebus: feria quarta Cinerum; feriis sextis et Sabbatis Quadragesimae; feriis quartis et sextis Adventus; feriis quartis, sextis et Sabbatis Quatuor Temporum; vigilia SS. Apostolorum Petri et Pauli; vigilia Annunciationis B. Mariae Virginis, si in Quadragesima incidit; tandem vigilia Omnium Sanctorum.

3. cum autem pluribus Dalmatiae civibus ob stomachi debilitatem onerosa valde ac molesta evadat in matutino ientaculo arabicae potionis sorbitio absque lacte, indulgemus ut diebus superiori II° indiculo inscriptis, exclusis iugiter feriis quartis, sextis ac Sabbatis Quatuor Temporum, liceat mane in ientaculo vel lac arabicae potioni miscere, vel simpliciter lacte uti.

4. Edicimus praeterea, ut huiusmodi abstinentia a carnibus dumtaxat et a iure a carnibus expresso servetur in universa Dalmatia, etiam omnibus et singulis aliis per annum feriis sextis, absque tamen obligatione ieiunii, et consequenter nulla refectionum facta distinctione, quoad ovorum, lacticiniorum et condimentorum liberum usum.

5. Denique mandamus ut in omnibus Dalmatiae dioecesium ieiunium servetur toto Quadragesimae tempore, praeter dies iam supra recensitos, ita ut liceat comedere carnes in principali refectione tantum, in refectionuncula vero condimentum adhibere adipis, butyri et similium. Quoad vero carnium et piscium permixtionem in eadem comestione, illam omnino interdicimus diebus quibus ieiunium praecipitur et durante Quadragesima, etiam diebus Dominicis; ideoque volumus ut omnes qui a carnis abstinentia dispensantur, nequeant uti huiusmodi permixtione solido Quadragesimae Tempore, feriis quartis et sextis Adventus, (in Austria enim, in Adventu Domini feriis quartis et sextis et non Sabbatis ieiunium praescribitur): tandem Quatuor anni Temporibus et vigiliis supra memoratis.

6. Insuper Episcoporum Dalmatiae votis pro-pensa voluntate obsecundantes, concedimus illis facultatem ut, excepto Adventus et Quadragesimae tempore, tum ieiunium, tum abstinentiam, vel pro tota Dioecesi, vel iuxta diversos casus pro determinatis locis, anticipare queant in alium liberum diem; aut etiam, instantibus gravissimis tamen causis sive solemnitatis sive populi concursus, ab obligatione similiter tum ieiunii, tum abstinentiae omnino dispensare fideles valeant.

VII. Tandem, eorundem Antistitum optatis annuentes, largimur ut in Dalmatia existentes Regulares Familiae utriusque sexus, quae speciali abstinentiae sive ieiunii voto non adstringantur, eadem ac simplices fideles dispensatione uti frui licite ex Apostolica benignitate possint ac valeant [2548].

IV.) Pro Hispania:

1) Presbyteri saeculares sexagenarii feria II et III maior, hebdom., vi bullae *Cruciatæ* et indulti pro carnibus vescendi, uti possunt carnibus sicut fideles laici; non vero aliorum privilegiorum eiusdem bullae [910].

2) Pauperes non soluta elemosyna pro Bulla *Cruciatæ* assignata, frui possunt indulto quoad ova et lactinia, in memorata Bulla contento [2277].

3) Peculiares declarationes:

« 1° Utrum diebus, quibus carnes vetitae sunt etiam indultum non existat, sicuti Feris VI Quadragesimae, nihilominus iusculum carnis una cum piscibus adhiberi liceat.

« 2° An quando usus lacticiniorum prohibetur, possit quis sumere iusculum carnis ». R. Ad rum et 2um *Negative, sed iusculum carnis diebus ieiunii in unica comestione una cum piscibus ab iis tantummodo adhiberi posse qui indultum obtinuerint pro esu carnis.*

« 3° Liceat necne inter Hispanos condire ci- « bos esuriales et in refectione et in serotina collatione cum adipe vel larido ». R. *Affirmative, etiam in serotina collatione, dummodo ex Apostolico Indulto ea condimenta permixta sint in diebus ieiunii.*

« 4° Si tandem possint sumi pisces in coenula diebus ieiunii, dummodo servetur quantitas, etsi in Hispania talis consuetudo haud vigeat ». R. *Attenta contraria consuetudine, negative.* [2302].

V.) Pro Italia:

1. In omnibus et singulis Italiae regionibus, dioecesium quoque Melitensi et Gaudiensi comprehensis, quae dispositionibus hac in re pro Italia

latis uti solent, *ieiunium, seu lex unicae per diem refectionis* servandum erit:

toto tempore Quadragesimae, dominicis tantum diebus exceptis;

Feriis sextis et sabbatis Adventus;

Feriis quartis, sextis et sabbatis Quatuor anni Temporum;

Vigiliis: Pentecostes, SS. Apostolorum Petri et Pauli, B. M. V. in coelum Assumptae, Omnium Sanctorum et Nativitatis D. N. I. C.

Quibus vero diebus ieiunium praecipitur, vetatur insimul, semper et absolute in Quadragesima, ne diebus quidem dominicis exceptis, carnum pisciumque in eadem comestione permixtio.

2. Praeter ieiunium, in cunctis (ut supra) Italiae regionibus, servanda etiam erit *lex abstinentiae a carnibus ab iisque omnibus quae ex carne trahunt originem*, lacte scilicet, butyro, caseo, ovis et ex quocumque animali adipe condimentis:

Feria sexta Quatuor Temporum in Quadragesima;

Feria sexta in Parasceve;

Vigiliis Assumptionis B. M. V. et Nativitatis Domini Nostri Iesu Christi.

3. Prima vero die quadragesimalis ieiunii;

Feriis sextis et sabbatis Quadragesimae;

Feriis sextis et sabbatis Adventus;

Feriis quartis, sextis et sabbatis Quatuor Temporum;

Vigiliis: S. Ioseph Sponsi B. M. V., Annuntiationis eiusdem B. M. V., ubi haec festa sub praeepto recoluntur et, ad vigiliam Annuntiationis quod spectat, dummodo ea intra Quadragesimam incidat; Pentecostes; SS. Apostolorum Petri et Pauli et Omnium Sanctorum abstinentia a carnibus tantum et a iure a carnibus quomodocumque expresso servanda erit: ita ut liceat pro lubitu in principali refectioe vesci ovis et lacticiiniis, et tum in eadem principali refectioe, tum in refectiuncula uti ex quovis adipe, butyro, margarina (quam vocant) et similibus condimentis.

4. Haec eadem abstinentia a carnibus tantum et a iure carnis servanda pariter erit omnibus et singulis aliis sextis per annum feriis, absque tamen obligatione ieiunii, et consequenter nulla refectio-nem facta distinctione quoad ovorum, lacticiiniorum et condimentorum liberum usum.

5. Quoties autem in aliquem ex supradictis diebus ieiunio aut abstinentiae aut utrique conse-

cratis inciderit vel festum aliquod ex solemnioribus in Ecclesia, vel festum Titularis aut Patroni principalis alicuius loci vel dioecesis, vel extraordinaria aliqua religiosa solemnitas (uti centenaria, piaeperegrinationes et similia), vel publicae annuales nundinae quae inusitatu populi concursu celebrantur, conceditur locorum Ordinariis, excepto tempore Quadragesimae et Adventus, ut tum ieiunium, tum abstinentiam vel pro tota dioecesi vel, iuxta diversos casus, pro determinatis aliquibus locis in alium liberum diem sibi benevisum anticipare aut etiam, gravissimis tamen ex causis, super iis dispensare valeant.

6. Ieiunia et abstinentia in aliquibus locis ex peculiari voto servanda hoc decretum non respicit. Quod autem attinet ad Regulares utriusque sexus Familias speciali abstinentiae aut ieiunii voto non adstrictas, eas eadem ac simplices fideles lege uti posse decernitur.

7. Praesenti decreto revocantur, abrogantur ac penitus abolentur quaevis in contrarium localia indulta, concessiones, privilegia, consuetudines etiam immemorabiles, ne *Bulla* quidem *Cruciata* (ubi et quavis sub forma nunc in Italia viget) excepta. Vehementer vero fideles sibi subditos hortentur Ordinarii, ut Apostolicam indulgentiam aliis bonis operibus compensare studeant [1055]. — Haec lex applicatur in Urbe [1087].

VI. Pro Lusitania:

I. Quinam sint dies in quibus Episcopis liceat, vi decreti *Cum recenter*, dispensare super lege ieiunii, cum facultas eodem decreto contenta ad ferias sextas et sabbata tantum extendi videatur, et hi ipsi dies in illo decreto excipiantur, si sint ieiunio consecrati? R. *Nunquam*.

II. Cum praelaudatum Decretum sic de nundinis loquatur: «Eadem anticipandi seu etiam gravissimis de causis dispensandi potestate uti possunt pro diebus quibus nundinae extraordinariae magno item populorum concursu habeantur nec dies nundinarum distinguat, quaeritur: Utrum liceat Episcopis occasione nundinarum, quae fiant cum magno populi concursu anticipare vel dispensare ieiunium et abstinentiam, vel saltem solam abstinentiam, ieiunii observantia retenta, quacumque die hae nundinae habeantur, etiam in vigiliis ieiunio consecratis, praesertim si iidem Episcopi certo sciant ex parochorum testimonio a plerisque abstinentiam non esse servandam? R. *Negative in omnibus*.

[Abstinentia]

« III. Utrum liceat Episcopis occasione solemnitatum religiosarum vel nundinarum, quae fiant cum magno populi concursu diebus ieiunii, vel solius abstinentiae, extra ferias sextas et sabbata, ieiunium et abstinentiam anticipare, vel, gravissimis de causis, dispensare? R. *Negative*.

« IV. Utrum Episcopi in Lusitania ad tramitem memorati decreti *Cum recenter*, facultate polleant dispensandi a lege ieiunii populum alicuius civitatis, oppidi, parociae vel loci, aliosque illuc confluentes, quando aliqua solemnitas vel nundinae cum magno populi concursu celebrantur in sabbatis per annum, quae iuxta Indultum Apostolicum generale ab abstinentiae lege libera essent, sed in quibus ieiunatur ratione tantum vigiliae, quae illo anno in sabbatum incidit? R. *Negative*.

« V. Et quatenus negative ad IV, seu quoad legem ieiunii, utrum eadem facultate uti possint Episcopi in iisdem memoratis adiunctis quoad solam legem abstinentiae? R. *Negative*.

« VI. Utrum iisdem Episcopis liceat super lege saltem solius abstinentiae dispensare in relatis adiunctis feriis sextis et sabbatis per annum in quas induntur vigiliae, vi Indulti quadragesimalis in Lusitania iam ab abstinentiae lege immunes? R. *Provisum in praecedenti*.

« VII. Utrum iisdem Episcopis vi decreti *Cum recenter*, et in adiunctis in n. VI expressis, possint licite dispensare, quando vigilia in Indulto quadragesimali excepta, sabbato coincidit in quo lex abstinentiae et ieiunii servanda est ratione solius vigiliae? R. *Negative*.

« VIII. Utrum ad mentem decreti *Cum recenter* Episcopis in Lusitania liceat super lege abstinentiae generaliter populum alicuius loci ratione festivitatis dispensare in sabbatis, pro quibus Nuntiatura Apostolica in Lusitania, [privatis familiis ad personis Indultum concedere solet? R. *Regula pro statuenda facultate, quam Episcopi habent circa has dispensationes concedendas, non est desumenda ex praxi Nuntiaturae Apostolicae, quae alia habet indulta aliasque facultates, sed ab ipso decreto, seu ab eius terminis*.

Vi autem citati decreti *Cum recenter*, facultas concessa est, perpetuis futuris temporibus, Episcopis aliisque locorum Ordinariis, « anticipandi die sibi benevisa atque ob gravissimas causas etiam dispensandi super lege ieiunii et abstinentiae, quando festum sub utroque praecepto servandum Patroni principalis aut Titularis, vel solemne aliquod festum item magno

populorum concursu celebrandum, inciderit in ferias sextas aut sabbata per annum, excepto tempore quadragesimae, diebus quatuor temporum et vigiliis per annum ieiunio consecratis; atque ut eadem anticipandi seu etiam gravissimis de causis dispensandi, potestate uti possint pro diebus quibus nundinae extraordinariae, magno item populorum concursu, habeantur [2029].

VII) Pro Scotia:

Omni ac singulis Scotiae Regni fidelibus Apostolica Auctoritate Nostra praesentium tenore perpetuo concedimus et largimur, ut, Quadragesima exclusa, in Sabbatis quatuor anni temporum, et in iis Vigiliis, quae vel feriam sextam, vel alium abstinentiae diem immediate praecedant aut sequantur, carnibus vesci libere liceatque possint ac valeant [2437].

VIII) In vigiliis festorum suppressorum:

Etiam post Mot. Propr. « *Supremi disciplinae* » (2 Iul. 1911) vigiliae festorum suppressorum ex praecepto aut voto hucusque servatae, adhuc servari debent [2630]. — Cfr. *Festum*.

IX). Quoad utriusque sexus Religiosas Familias.

1) Generatim:

Quoad ieiunia et abstinentias ex generali Ecclesiae praeceptis servandas Religiosas utriusque sexus familias peculiari ieiunii aut abstinentiae voto non adstrictas eadem ac simplici fideles lege uti possunt. Quoad vero ieiunia et abstinentias eis proprias ipsorum regulis et Constitutionibus standum est [1252]. — Cfr. *Ieiunium. Regulares*.

2) Specialiter:

a) Pro America Latina. — Religiosi utriusque sexus, speciali voto non obstricti, quamvis sint ex Ordinis Minorum Familiis, de consensu suorum Superiorum uti possunt indulto etiam quoad abstinentias et ieiunia in propria regula sive statutis praescripta. Hortandi tamen sunt Superiores, praesertim Provinciales et quasi Provinciales, ut pro vinibus abstinere curent ad usu huiusmodi indulti intra claustra; subditi vero stent iudicio suorum Superiorum [2058].

b) Pro Dalmatia - Dalmatiae Antistitum optatis annuendo, largitur ut in Dalmatia existentes Regulares Familiae utriusque sexus, quae speciali abstinentiae aut ieiunii voto non adstringantur,

eadem ac simplices fideles dispensatione uti licite ex Apostolica benignitate possint ac valeant [2548].

c) Pro Italia. Quoad attinet ad regulares utriusque sexus Familias speciali abstinentiae aut ieiunii voto non adstrictas, eas eadem ac simplices fideles lege uti posse decernitur [1055]. — Decreto d. 5 Sept. 1906 *de ieiunii et abstinentiae lege in Italia reformanda* nihil derogatum fuit ieiuniis et abstinentiis Religiosis utriusque sexus Familis in Italia [1252].

Academia. — Romana a *D. Thom. Aquinale* ut uberius floreat ominatur [153]. — *Arcadicum coetum Urbanum* benevolenti S.S. prosequitur animo [530]. — Cfr. *Universitas*.

Acatholici. — Cfr. *Haeresis, Matrimonium*.

Acta:

a) S. Sedis:

I. In genere. — Leges pro eorum promulgatione praefiniuntur [1647]. — Eadem melius determinantur ac reformantur [2065].

II. In specie:

1) Congregationis Rituum nullius roboris sunt nisi, prout de iure, subsignata fuerint exclusive ab Emo Cardinali ipsi S. Congregationi Praefecto una cum S. ipsius Congregationis secretario vel eius substituto, aut, in casu necessitatis, saltem ab Emo Praefecto, vel a Secretario, aut eius substituto. Insuper inter Rituum Congregationem et cuiuscumque generis ephemerides rem liturgicam pertractantes nil commune est, cum S. Congreg., quae edenda sunt, per Commentarium officiale *Acta Apostolicae Sedis* publici iuris faciat [2703].

2) Indulgentiae non respicientes ipsas personas quomodocunque obtentae, sub nullitatis poena, recognoscendae sunt a S. C. S. Officii. Item facultates et privilegia [2176].

3) Acta quae respiciunt vitam, virtutes et prodigia Servorum Dei vel Beatorum, quorum causis Beatificationis et Canonizationis manus apposuit Sacra Rituum Congregatio, typis edi ac publici iuris fieri nequeunt, inconsulta eadem Sacra Congregatione, et absque licentia *nihil obstat* R. P. D. Promotoris sanctae fidei, vel Adessoris ipsius Sacri Consilii [1745].

4) Congreg. Religiosorum. — Saepe contingit ut quae Apostolica Sedes sapienter constituit, ad notitiam omnium Congregationum vel Domorum Religiosorum, praesertim monialium, non perveniant, legum beneficio sic prorsus amisso. Ita, in exemplum, dicendum de Decretis: *Singulari quidem*, 27 Martii 1796, quoad quaestuationem; *Perpensis*, 3 Maii 1902, de trienniali experimento solemni professioni religiosae praemittendo; *Quemadmodum*, 17 Decembris 1890, de relatione conscentiae; *Sacra Tridentina Synodus*, 20 Decembris 1905, de Communionem frequenti; *Inter ea*, 7 Septembris 1909, de quibusdam Postulantibus in religiosas Familias non admittendis; *Sanctissimus*, 4 Ianuarii 1910, quo praecedens decretum ad religiosas mulierum Familias extenditur et de aliis. Haec igitur S. Congreg. summopere commendat Revmis locorum Ordinariis eorumque Delegatis seu Deputatis ad Monasteria, praesertim Monialium, quae Domus sui iuris constituunt, nec generalem Superiorissam habent, ut notitiam decretorum, etiam in posterum edendorum, quae vitam religiosam respiciunt, efficaciter evulgent inter Religiosas Familias et instituta quoque dioecesana, ad abusum, si qui irrepserint, tollendos, ad bonum largius diffundendum et uniformitatem in rerum canonicarum observantia ubique obtinendam [2276]. — Hos inter et decret. *Cum de sacramentalibus* quoad monialium confessores ac confessiones recensendum est [2960].

5) Commissionis Pontificiae *pro Re Biblica* organum officiale *Acta Apostolicae Sedis* declarantur [1750].

6) Definitionis dogmatis Immaculae Conceptionis. — Propositum ea edendi adprobatur [388], ac eorum editionem valde laudatur [552].

7) Gregorii XVI — Eorum publicatio laudatur [458]. — Cfr. *Concilium, Synodus*.

b) Apostolorum. — Cfr. *Biblia*.

Actio catholica, seu socialis vel popularis:

A) In genere;

a) Eius qualitates sunt:

I) Pro omnibus:

1) Ecclesiae obedientia [110, 378, 650].

2) Confessionalitas [46, 110, 650].

[Actio]

3) Catholicitas in sociis, adeo ut consociationes huiusmodi eo primum ac potissimum spectent ut quotquot in illis cooptentur christiano more constanter vivant [46, 650].

4) Catholica actio cum re politica ne confundatur [650].

5) Legitimae potestati ne aversetur [650].

6) Sanam democratiam, et minime demagogiam, excolat. [650].

7) Disciplinae sit retinentissima [46, 110, 650].

8) Eius finis totus in eo est ut *naturae juri ac Evangelicis innixa praeceptis, beneficae in populo actioni diligenter studeat* [110].

II) Quoad clerum:

I) Propriae conditionis memor sit ac in omnibus adeo se gerat ut, ecclesiastico spiritui studendo, semper digne se habeat [1008].

II) Ne societatibus ullis ab Episcopis independentibus nomen dent Itali clerici sacerdotesve omnes prohibentur [1008]. — Cfr. *Congressus*.

B) In specie:

a) Quoad Italiam:

I. Ante actionis catholicae socialis reordinationem:

I) Normae Generales:

Vestigiis Decessorum Suorum Se insistere, quoad actionem catholicam spectat, Summus Pontifex testatur: proptereaue laudasse Se edicit quum egregios viros iamdudum huic operi adlaborantes, tum iuvenes, qui novam eidem rei alacritatem, non multis ante annis, attulerunt. At exortae opinionum in hac caussa dissensiones, grave disiungendarum virium periculum iniiciunt, idque non modo in ratione, sed etiam in usu. Quamobrem oportere censet Pontifex colligere e Decessorum documentis et iterum commovere quatenam debeant actionis catholicae observari capita, quae quidem capita ad decemnovem contracta, lucido cum ordine subiicit, eisque iubet inhaerere omnes, perinde quasi legi summae, nimirum:

1) Humana societas qualis a Deo condita fuit, corporis humani ad instar, inaequalium elementorum consociatione conflatur. Aequalitatem homi-

nes inter constituere adeo impossibile ut, si fieri possit, humana ipsa societas interiret. [Leo XIII Encyclic. *Quod Apostolici muneris* 28 Dec. 1878. — Cfr. *Acta Leonis XIII*, I-170].

2) Diversorum membrorum socialium aequalitas in eo tantum continetur quod a Creatore Deo omnes originem ducant, et a Christo Iesu omnes redempti, iuxta merita vel demerita a Deo iudicati, condignum praemium vel poenam accipient [*Id. Ibid.*].

3) Ex quo sequitur in humana societate tum principes ac subditos, tum dominos ac proletarios, divites ac pauperes, doctos ac indoctos, nobiles ac plebeios haberi, qui omnes, amoris vinculo coniuncti, ut ultimum finem in aeternitate, atque hic in terris materiale ac morale bonum assequantur, sese ad invicem adiuvant [*Id. Ibid.*].

4) Homo in terrena bona, non usum tantum, ut bruta animalia, sed et stabilem proprietatem habet; non in his tantum quae usu consumuntur, sed et in aliis quae usu conservantur [*Id. Encyclic. Rerum novarum*, 15 Mai, 1891. — Cfr. *Acta Leonis XIII*, XI-97].

5) Privata proprietas labore vel industria parta, seu a cessione et donatione proventa, tam certum naturae ius est ut de ea libere ac rationaliter disponere unicuique fas sit [*Id. Ibid.*].

6) Ad dissidium inter divites ac proletarios componendum iustitia a caritate distinguenda est. Nullum enim vindicationis ius extat nisi quando iustitia laedatur [*Id. Ibid.*].

7) Quoad proletarium et operarium iustitiae debita sunt: integre ac fideliter impendere operam, libere et iuxta aequitatem conventam; tum rebus, tum personis dominoium nullum inferre damnum, ac in ipsa priorum iurium defensione a violentia ac seditione sese abstinere [*Id. Ibid.*].

8) Quoad divites ac dominos iustitiae debita sunt: iustam operarii mercedem reddere; neque violentia, neque fraude, nec tum manifesta, tum occulta usura, eorum peculio damnum inferre: ad religiosa munia adimplenda eos adjuvare: tum scandalum corruptionis et seductionis ab eos avertere, et a familia et a parsimonia haud eos deflectere. Labores eorum viribus impares vel aetati et sexui repugnantes haud licet imponere [*Id. Ibid.*].

9) Quoad divites ac dominos caritatis debitum in eo est ut pauperibus ac indigentibus subveniant iuxta evangelicum praeceptum quod tam severe ad hoc adstringit ut, iuxta Christi monitum,

de eius observantia in die iudicii gravissimam reddent rationem [*Id. Ibid.*].

10) Nec de sua indigentia ac divitum caritate pauperes erubescant, Iesum Redemptorem prae oculis habentes qui, quamvis inter divitias nasci potuisset, tamen, ut indigentiam elevarer ac magnis ditare meritis, paupertatem praecadamavit [*Id. Ibid.*].

11) Ad quaestionis operariae solutionem tum capitalistae, tum ipsi operarii adiumentum afferre possunt, caritativa instituta pro indigentibus condendo et adiuvando, ac diversarum classium unionem curando. Tales sunt societates mutui adiumenti, privatae cautionis et tuitionis sodalitates, puerorum patrocina et, in primis et ante omnia, artium corporaciones [*Id. Ibid.*].

12) Ad haec omnia adsequenda praesertim *Actio popularis christiana* aut *Democratia christiana* tendere debet, quae tamen quum fidei ac moralis catholicae principiis inniti debeat ac in primis et ante omnia nullo modo inviolabile proprietatis ius laedere possit, cum democratia sociali nil commune habere debet [*Id. Graves de communi*, 17 Ianuar. 1901. — Cfr. *Acta Leonis XIII*, XXI-3].

13) Cum re politica nullo modo nullaque ratione sese commiscere audeat; quum hoc ab eius fine omnino alienum sit, quod totum in eo est ut naturae iuri ac evangelicis innixa praeceptis, beneficæ in populo actioni diligenter studeat [*Instruct. S. C. Negot. Extraordinar.* 27 Ian. 1902. Cfr. *Acta Leonis XIII*, XXII-8]. — Democratia christiani vero in Italia ab omni actione politica sese absteineant, quae ob gravissimi ordinis rationes, catholicis omnibus interdicta est. [*Instruct. cit.*].

14) In eius partes adimplendas auctoritati ecclesiasticae subiacere democratia christiana adstringitur, cui omnimodam subiectionem ac obedientiam praestare tenetur. Enimvero, quaeque, etiam in se pulchra ac optima, sine proprii Pastoris approbatione admovere manum, neque zelum praemio dignum, neque sincera pietas haberi debet. [*Instruct. cit.*].

15) Ut haec actio democratica unitatem adsequatur in Italia ab Opere Congressuum ac Comitatum catholicorum dependere debet [*Id. Encyclic. Graves de communi*. — Cfr. *Acta Leonis XIII loc. cit.*].

16) Catholici scriptores in his quae religionis et Ecclesiae in societatem actionem spectat tum intellectu, tum voluntate Episcopis ac Romano

Pontifici sincere adhaerere ac parere debent. Praesertim quoad grave ullum argumentum S. Sedis sententiam ne praeveniant [*Instruct. cit.*].

17) Scriptores democratici [ut omnes scriptores catholici] scripta omnia religionem, moralem christianam ac ethicam naturalem spectantia, praeventivae Ordinarii censurae submittere tenentur. Ecclesiastici vero nil etiam technicum tantum edicant quin Ordinarii consensum ante obtineant [*Instruct. cit.*].

18) Ut inter catholicos scriptores caritas concordiaeque vigeant, ac ne animadversionibus iniuriisque ad invicem sese lacessent, nil intentatum dimittant. Si vero quaedam in re differentiae oboriantur, potiusquam in diariis eas enuntiare, ecclesiasticam auctoritatem convocent, quae iustitiam tuebitur. Si vero ab ea reprehendantur, absque ambagibus ac publicis lamentationibus, prompte obediant, ad superiorem Auctoritatem recursus potestate facta [*Instruct. cit.*].

19) Catholici scriptores in proletariorum pauperumque causa tuenda rationes ac verba in classium superiorum aversionem gignentia quam maxime caveant. Quum, igitur, de sola caritate agitur, de iustitia vel revendicatione ne loquantur. Iesum Christum vinculo amoris, quod perfectionis ac mutui adiumenti obligationem inducit, omnes homines unire voluisse, meminerint. [210].

II) Actio catholica socialis in Italia reformatur:

1) Coetus Congressibus Catholicis Italicis dissolvitur: actio catholica popularis altero dimisso consilio coetui moderanda committitur: quibus normis eadem actio sit deducenda ad usum, id in unaquaque diocesi, debet ex Episcoporum sententia censeri [378].

2) Alterae leges ac consilia, encyclica *Il fermo proposito*, exhibentur, nimium (1):

Certum consilium, quod usque a Nostris Pontificatus initio cepimus, vires omnes quas Dominus benigne Nobis concedere dignatur, ad omnia instauranda in Christo intendere, magnam cordi fiduciam

(1) Versio latina ex *Act. Pontific.* Vol. III-68.

[Actio]

addit erga potentem Dei gratiam, sine qua nil magni atque uberis animarum salutis in mundo cogitare aut incipere possumus. Interea tamen eo vel magis ut a Vobis, Venerabiles Fratres, vocati in partem officii Nostri pastoralis, unanimiter et constanter nobili in incepto adiuvemur opus habemus, sicut et a singulis clericis singulisque fidelibus vestrae commissis sollicitudini. Omnes enim in Ecclesia Dei ad illud unum corpus efformandum vocamur cuius caput Christus: corpus bene compactum, prout docet Apostolus Paulus, et connexum per omnem iuncturam subministrationis secundum operationem in mensuram uniuscuiusque membri, unde augmentum corporis ipsius venit et sensim sine sensu aedificatur in vinculo caritatis. Et sane si in hoc opere aedificationis corporis Christi, maximum est officium Nostrum docendi atque rectam agendi rationem sequendam, ostendendi mediaque ad id proponendi, monendi atque paterne hortandi, est quidem officium omnium Nostrorum filiorum, qui Nobis carissimi in orbe diffusi inveniuntur, consilia Nostra recipiendi atque executioni mandandi prius in seipsis, ac efficaciter cooperandi ut etiam in aliis in actum adducantur, unusquisque iuxta gratiam a Deo receptam, iuxta statum munusque suum, iuxta zelum qui cuiusque inflamat cor.

Nunc autem tantum memorare volumus illa multiplicia opera caritatis in bonum Ecclesiae, societatis et singulorum, quae nomine *Actionis catholicae* vocari solent, quae ex divina gratia ubique habentur et in Italia nostra etiam copiose florent. Quae opera quum cara Nobis sint et quantum ex corde cupimus ut eadem roborentur ac promoveantur Vos, Venerabiles Fratres, optime perspicitis. Neque solum saepius de his viva voce locuti sumus cum pluribus saltem vestrum, cumque potioribus eorum in Italia praesidibus, quan-

do ipsi praesentes Nobis offerebant suae devotionis ac amoris filialis obsequium, sed etiam cum Nos de eodem argumento ederemus vel auctoritate Nostra edi varios Actus iuberemus, quos omnes iam noscitis. Quod si aliqui ex ipsis, prout occasio Nobis acerba poscebat, potius ad obstacula removenda promptiori actionis catholicae progressui atque ad quasdam damnandas effrenes propensiones quae gravi damno profuturae causae communis irreperent dispositi erant; tamen anhelabamus ad vos mittere verba paterni solatii atque hortationis, ut, remotis, quo melius Nobis possibile obstaculis, bonum indesinenter perficiatur lateque diffundatur. Nobis itaque pergratum est nunc hisce Nostris Literis id perficere ad omnium consolationem, freti verba Nostra ab omnibus cum docilitate exceptum atque effectum iri. Actionis catholicae campus perlatus quidem habetur, quae ex se nihil excludit quod quocumque modo, sive directe sive indirecte, ad divinam Ecclesiae missionem pertineat. Proinde neminem fugit tantae perficiendae operae opus esse singulorum cooperatione; neque solum in animarum nostrarum sanctificationem, sed etiam quo melius diffundatur atque extendatur Dei Regnum in individua, in familias atque in societatem, unoquoque pro viribus adlaborante bonum proximi per veritatis revelatae diffusionem, per christianarum virtutum exercitium, perque caritatis aut misericordiae spiritualis corporalique opera. Hoc Deo dignum est ambulare, ad quod nos S. Paulus hortatur, ut per omnia placeamus, in omni opere bono fructificantes et crescentes in scientia Dei.

Praeter haec plurima habentur bona ordinis naturalis ad Ecclesiam Dei directe minime pertinentia, quae tamen ex ipsa quasi natura sua profluere dicenda sunt. Talis est lux catholicae revelationis, ut

vividissima in omnem diffundatur scientiam; tanta vis Evangelii maximarum ut legis naturae praecepta sarta tecta roborentur atque confirmentur, tamque insuper efficax est veritas ac moralis a Iesu Christo proposita, ut ipsa individuorum temporalis felicitas nec non familiae atque humanae consociationis provide sustineatur ac promoveatur. Ecclesia, etiam praedicando Iesum Christum crucifixum, scandalum stultitiamque gentibus, inspiratrix devenit atque praecipua faultrix humanitatis; eamque, ubicumque ipsius apostoli praedicavere, diffudit, servans quidem atque perficiens elementa bona antiquarum ethnicorum cultuum, e barbarie eruens et humanius docens consortium novos populos qui in sinu ipsius maternum confugerent; atque toti societati, gradatim quidem, sed tuta ac semper progredienti ratione, notam illam imprimens adeo propriam quae nunc quoque universe retinet. Mundi cultus est omnino christiana; eo verior, stabilior, uberior pretiosis fructibus, quo est verius christiana; tantum declinat, magno cum boni socialis detrimento, quantum a christiano caractere se retrahit. Hinc vi rerum intima, Ecclesia reapse facta est etiam custos ac vindex christianae *civilitatis*. Quod anterioribus historiae saeculis cognitum apprimè fuit, immo civilium legislationum firmiter constituit fundamentum.

Eo enim pacto nixae sunt relationes Ecclesiam inter et Status, publica cognitio auctoritatis Ecclesiae circa materias omnes quae aliquomode ad conscientiam referuntur, subordinatio legum omnium Status divinis Evangelii legibus, concordia utriusque regiminis, Status et Ecclesiae ita bonum temporale populorum curare, ne quid detrimenti capiat aeternum.

Opus non est, Venerabiles Fratres, vobis ostendere quanam prosperitas et bonum, quanam obsequens subiecto aucto-

ritas et quodnam praestans gubernium haberentur ac servarentur in mundo, si ubique perfectum christianae *civilitatis* exemplar obtineri posset.

Sed, posito aeterno dissidio carnis adversus spiritum, tenebrarum adversus lucem, Satanae adversus Deum, illud minime obtineri potest, saltem in sua plenitudine. Quapropter continuae extorsiones fiunt pacificis Ecclesiae acquisitionibus, eo acerbiores atque funestiores quo humana consociato fortius innititur principiis conceptui christiano adversis, imo totaliter a Deo se avertere adlaborat.

At non est hac de re animo diffidendum. Bene noscit Ecclesia portas inferi contra ipsam non praevalituras; sed praevidet etiam se in mundo pressuram pasuram esse, suos apostolos mitti sicut agnos inter lupos, suos fideles semper odio atque contemptui obiectum iri, quemadmodum divinus eius Fundator expletus odio et livore fuit, Ecclesia progreditur proinde impavida, et dum Regnum Dei diffundit ubi nunquam praedicatum fuit, omnibus studet modis recuperandi extorsiones regni iam acquisiti. Instaurare omnia in Christo fuit semper Ecclesiae signum ac peculiariter nostrum tristibus praesentibus temporibus. Instaurare omnia, non quocumque modo, sed in Christo; quae in coelis, et quae in terra sunt, in ipso, ait Apostolus, instaurare in Christo, non tantum quod proprio ad divinam Ecclesiae missionem pertinet animas ad Deum adducendi, sed etiam quod, ut iam diximus ab eadem divina missione sponte derivat christianam nempe civilitatem in omnibus et singulis elementis eam constituentibus.

Et quoniam ad hanc tantum partem desideratae instaurationis sermonem coarctamus, optime nostis, Venerabiles Fratres, quo auxilio sint Ecclesiae illae catholicorum selectae acies, quae hoc unum sibi

[Actio]

proponunt omnes proprias vires unire, ad civilitatem antichristianam omnibus mediis iustis ac legalibus debellandam; ad gravissimas deordinationes ex illa derivantes reparandas; ad Iesum Christum iterum ducendum in familias, in scholas, in societatem; ad principium humanae auctoritatis restabiliendum prout vices gerens auctoritatis Dei; ad res populi curandas et praesertim coetus operarii atque agricolae, non tantum in omnium cordibus religionis principia infundendo, unam veram originem consolationis in angustiis vitae, sed lacrimas tergere adlaborando, poenas lenire, oeconomicas conditiones in melius vertere per rectam agendi rationem; ut denique nitantur, quo publicae leges iustitia informantur, atque corriganter vel tollantur quae iustitiae adversantur; ut tandem defendant atque animo vere catholico divina iura sustineant nec non iura non minus sacra Ecclesiae.

Quorum omnium operum complexus, quae a catholico laicatu sustinentur plerumque promoventurque ac varie excoGITATA pro uniuscuiusque nationis necessitatibus vel peculiaribus circumstantiis, est id quod nomine aptiori eoque nobilissimo dici solet *Actio catholica* seu *Actio catholicorum*. Omnibus sane temporibus ipsa auxilio Ecclesiae fuit, quae auxilium hoc semper libenter excepit atque benedixit, quamvis illud pro temporibus varie explicatum sit.

Etenim heic est statim notandum non omnia quae utilia fuere, immo unice efficacia anteactis temporibus, nunc possibile est eodem modo restituere; tot labentibus saeculis in societatem atque publicam vitam inferuntur variationes totque novae necessitates quas mutatae circumstantiae continuo suscitant. Sed Ecclesia per amplum historiae suae cursum semper et ubique clare ostendit sibi inesse miram virtutem accomodationis mutabilibus con-

sortii civilis conditionibus, ita ut, salvis semper integritate atque immutabilitate fidei et morum, salvisque pariter sacris suis iuribus, facile cedat ac se accomodet circa ea quae sunt contingentia ac fortuita temporum vicibus novisque societatis necessitatibus. Pietas, ait S. Paulus, omnibus se aptat, divinas possidens promissiones, ad bona obtinenda et praesentis et futurae vitae: « *Pietas autem ad omnia utilis est, promissionem habens vitae, quae nunc est, et futurae* ». Idcirco etiam actio catholica, si opportune mutatur quoad formas suas extrinsecas ac quoad media, semper eadem est sive de principiis regentibus agatur, sive de nobilissimo suo fine. Ut autem simul sit vere efficax, diligenter oportet cognoscantur conditiones ab ipsa impositae, habita ratione eiusdem naturae ac finis.

In primis quidem in omnium cordibus fixum sit instrumentum deficere, nisi operi cui est adhibendum aptum efficiatur. Actio catholica (prout ex dictis evidenter eruitur) quoniam omnia in Christo instaurare sibi proponit, verum constituit apostolatam ad honorem et gloriam ipsius Christi. Ut recte expleatur gratia requiritur divina, quae apostolo non datur nisi Christo ipse uniatur. Cum Iesum Christum in nobis efformaverimus, tunc facilius eundem familiis societatique restituere poterimus. Ideoque quotquot ad regendam vel promovendam actionem catholicam vocantur aut se dederint, ipsi catholici sint oportet firmissimi, sua fide suasi, in religionis rebus recte edocti, sincere Ecclesiae obsequentes et, praesertim, huic supremae cathedrae apostolicae Vicarioque Iesu Christi in terris; vera pietate ornati, virtutibus praeclaris, moribus integris vitaeque adeo exemplari, ut omnibus exemplo sint efficaci. Nisi animus ita sit dispositus, nedum penes alios bonum promoveri erit difficile, sed fere impossibile

evadet recta cum intentione procedere viresque deficient substinendis perseveranter incommodis quae quicumque apostolatus secumfert, adversariorum calumniis, virorum etiam honestorum neglectioni ac parvis officiis, aliquando et amicorum zelotypiae ipsorum in actione sociorum, procul dubio excusatione dignis, posita humanae naturae imbecillitate, sed tamen multum praeiudicium afferentibus discordiarumque causis, offensionum atque domesticarum contentionum. Tantum virtus patiens et firma simulque suavis atque humana hasce tollere vel minuere potest difficultates, ita ut opus, cui vires catholicae adlaborant, detrimentum non capiat. « *Sic est voluntas Dei, ut bene facientes obmutescere faciatis imprudentium hominum ignorantiam* ».

Opera insuper circa quae vires catholicae fortiter constanterque insudare debent interest recte definire. Eadem talis momenti evidenter sint, adeo hodiernae consociationis necessitatibus respondentia, tam moralibus et materialibus bonis apta, praesertim populi proletariorumque, ut dum in promotores actionis catholicae quam optimam alacritatem infundant ob magnum ac indeficientem fructum quem ex seipsis promittunt, ab omnibus facile comprehendantur ac libenter excipiantur. Quia vero graves hodiernae vitae socialis quaestiones promptam tutamque exigunt solutionem, omnes apprime cupiunt scire ac cognoscere modos varios, quibus solutiones eadem executioni mandantur. Magis in dies excrescunt discussiones alio atque alio sensu ac plane per artem typographicam diffunduntur. Quapropter maxime necessarium est ut actio catholica opportunitatem capiat, audacter progrediatur et ipsa propriam proponat solutionem quam defendat secuta cum diffusionem, alacri, perspicaci, ordinata quaeque directe adversariae diffusioni opponatur. Chri-

stianorum principiorum bonitas iustitiaeque, rectae morum regulae quas catholici profitentur, plena ipsorum temperantia, nil aliud aperte ac sincere cupientium quam verum aliorumque bonum, et tandem evidens ipsorum capacitas promovendi melius quam ceteri etiam veram populi oeconomiam, nequeunt non allicere mentem et cor eorum qui vident et agmina eorum accrescere, ita ut fortem ac decisam ipsorum compaginem efficiat, quae capax sit contrario motui resistere atque adversarios compescere.

Quam absolutam necessitatem optime novit Noster Antecessor s. m. Leo XIII, ostendens praecipue in celebri Encyclica *Rerum Novarum* aliisque posterioribus documentis, obiectum praecipuum actionis catholicae, nempe practicam socialis quaestionis solutionem iuxta christiana principia. Et Nos, tam sapientes secuti normas, nostro Motu Proprio die 18 decembris 1903 actioni populari christianae, quae totum complectitur motum catholicum sociale, ordinem dedimus fundamentalem qui esset quasi practica norma communis actionis et vinculum concordiae caritatisque. Eodem itaque et isto fine sanctissimo et apprime necessario nitantur in primis oportet atque roborentur opera catholica, varia quidem et multiplici forma ornata, sed omnia pariter ad efficaciter promovenda eadem bona socialia directa.

Ut autem haec actio socialis persistat atque floreat necessaria cum cohesione variorum operum eiusdem, maxime opus est ut catholici exemplari utantur invicem concordia, quae vero nunquam obtineri poterit, nisi omnibus unitas sit consiliorum. De qua necessitate nullum potest esse dubium, adeo clara sunt monita ab hac apostolica cathedra allata, tam vivida luce perfusa ex scriptis optimorum catholicorum cuiuscumque nationis, et tamque laude

[Actio]

dignum exemplum pluries, etiam per Nos ipsos, propositum ab exteris catholicis, qui brevi ob hanc concordiam consiliorumque unitatem obtinuerunt fructus uberes multumque laetos.

Quo vero tutius haec obtineantur, inter varia opera pariter laude digna, alibi habita est apprime efficax instituti quaedam generica, quae nomen habens *Unio popularis* habet obiectum in unum colligendi catholicos cuiuscumque socialis gradus, praecipue vero innumeras populi multitudines apud unum commune doctrinae centrum nec non diffusionis atque socialis ordinationis. Ipsa enim, cum cuidam respondeat necessitati ubique impellenti, fluit eiusdem simplex constitutio ex natura ipsa rerum, quae item ubique habentur, nequit dici propria potius unius quam alterius nationis, sed omnium penes quas eadem habentur necessitates eademque pericula. Mira eiusdem popularitas eam caram acceptabilemque reddit neque alias impedit institutiones, sed potius cuicumque institutioni robur praebet connexionemque, cum eius ordinatio stricte personalis singulos cogit ingredi in institutiones particulares, eosdem actioni practicae et vere proficuae assuescit, omniumque animos ut idem sentiant ac velint perstringit.

Hoc sociali centro ita constituto, aliae omnes institutiones oeconomicam habentes indolem et solvendae practice ac undequaque quaestioni sociali directae, quasi sponte in unum conveniunt, in finem nempe generalem qui eas unit, quamvis tamen, pro peculiaribus necessitatibus quibus intendunt, varias adhibent formas variaeque media, prout finis proprius uniuscuiusque requirit. Heic Nobis pergratum est Nostram significare satisfactionem ob multa quae in Italia iam ex hac parte effecta sunt, certa spe freti, posito divino auxilio, etiam plura factum iri in posterum, bona quae obtenta sunt confirmando eademque

maiori semper zelo diffundendo. Qua de re optime meruit vulgo *Opera dei Congressi e Comitati cattolici*, propter virorum praeclarorum eam regentium miram alacritatem, qui eisdem peculiaribus institutionibus praepositi fuere et sunt. Ideoque hoc centrum seu unio operum indolis oeconomicae, sicut a Nobis expresse servatum est cum ipsa *Opera dei Congressi* desiit, ita etiam in posterum prosequetur sub sollerti directione eorum qui eidem praepositi inveniuntur.

Praeterea ut efficax omnino sit actio catholica, minime sat est quod pars sit hodiernis societatis necessitatibus, oportet etiam uti omnibus mediis practicis defendatur, quae eidem hodie suppeditantur ex socialibus studiis progredientibus, ex experientia alias habita, ex civilis consortii conditionibus, ex ipsa publica statuum vita. Alioquin periculum imminet diu in incertum vagandi, nova atque periculosa inquirendo, dum bona tutaque prae manibus habentur atque optima se praebeant; aut institutiones methodosque proprias aliorum temporum proponendi, quae nunc a populo non percipiuntur, aut tandem ex opere desistendi, minime utendo, quoad concessa sunt, iuribus illis civilibus, quae hodiernae societatum constitutiones omnibus offerunt proindeque etiam catholicis. Et, ut in hoc postremo argumento sistamus, haud dubium est praesentem Statuum ordinationem omnibus indistincte facultatem dare in publicam influendi rem, atque catholici, salvis officiis legis divinae Ecclesiaeque praescriptionibus, tuta possunt conscientia eadem uti, ut se idoneos praebeant item imo melius quam ceteri, cooperari bono materiali civilique populi atque ea pollere auctoritate et veneratione quae ipsis bona etiam altiora defendere atque promovere permittat, quae bona sunt animae.

Quae iura civilia plura sunt varioque

ex genere minime secluso iure participandi directe politicae status vitae, populum praesentando in aulis legislativis. Gravisima argumenta nobis suadent, Venerabiles Fratres, illi insistere normae quam antea Decessor Noster s. m. Pius IX atque postea secutus est alius Antecessor Noster s. m. Leo XIII durante diuturno suo pontificatu, iuxta quam prohibentur in genere catholici in Italia quominus potestati legislativae participant. Attamen quaedam alia etiam gravissima argumenta, bono supremo consentanea societatis, quae omnino salvari oportet, possunt exigere ut peculiaribus in casibus a lege observanda dispensetur, praesertim cum Vos, Venerabiles Fratres, hoc maxime necessarium censeritis in bonum animarum atque vestrarum Ecclesiarum, cumque eiusdem dispensationis petitionem feceritis.

Possibilitas vero huius benignae Nostrae concessionis officium exigit in catholicis omnibus prudenter ac sapienter se parandi vitae politicae, si quando ad eam vocentur. Unde maxime interest ut ea ipsa alacritas, quae iam a catholicis laudabiliter adhibita est ut se pararent bona cum electorali organizatione vitae administrativae Municipiorum Consiliorumque provincialium, extendatur etiam ad apte se parandos atque ordinandos vitae politicae, prout opportune commendatum est Litteris Circularibus die 3 decembris 1904 a Praesidentia generali operum oeconomicorum in Italia. Simul autem inculcanda erunt atque practice sequenda praecipua principia consentiam cuiusque veri catholici moderantia. In primis meminerit ipse esse quocumque tempore et videri vere catholicus, ad publica accedens officia eaque exercens firmo atque constanti cum proposito pro viribus promovendi bonum sociale oeconomicumque patriae, praesertim vero populi iuxta principia christianae *civilitatis*, atque simul pro-

movendi suprema Ecclesiae iura, quae sunt eadem ac religionis et iustitiae.

Hi, Venerabiles Fratres, sunt characteres, obiectum et conditiones actionis catholicae, si pars eiusdem maioris momenti consideretur, nempe solutio socialis quaestionis, digna sane cui omnes vires catholicae adlaborent maxima cum alacritate. Quod vero minime impedit quin caetera etiam op era iuventur ac promoveantur eaque ex vario genere, sed omnia item uni vel alteri societatis populi que bono dirigantur ut christiana consociatio variis sub respectibus refloreat. Solent ipsa exurgere ob particularium personarum zelum atque in singulas diffundi dioeceses quandoque vero maiores in foederationes convenire. Dum vero laude dignus sit eorum finis forma christiana principia iustaeque media quae adhibentur et ipsa laudanda atque omnino fovenda erunt. Quibus danda est quaedam ordinationis libertas, cum possibile non sit ut, ubi plures conveniunt personae, omnes eodem modo disponantur, vel sub unica convenienti directione. Spontanea quidem ex ipsis operibus exsurgat organizatio, alioquin aedificia optime quidem extructa habentur, sed fundamento vero carentia ideoque omnino effimera. Singulorum populorum indolis ratio habenda etiam est. Alii atque alii usus, aliae atque aliae tendentiae dantur diversis in locis. Unum interest ut, nempe, adlaboretur optima super base principiorum, cum firmitate, cum fervore et perseverantia, quae si obtineantur, modus ac forma variorum operum accidentales omnino manent.

Ut autem renovetur atque augeatur omnium quidem catholicorum operum necessaria alacritas, et occasio praebeatur promotoribus eorundemque membris se videndi cognoscendique invicem, magis ac magis fraternae caritatis vincula devinciendi, animum invicem addendi meliori cum zelo

[Actio]

ad actionem efficacem, vel meliori operum ipsorum soliditati diffusionique providendi, magno sane erit auxilio identidem, iuxta normas ab hac Sancta Sede praescriptas, conventus generales seu partiales celebrare italorum catholicorum, qui erunt sollemnes fidei catholicae manifestationes atque festa communia concordiae pacisque.

Aliquid manet dicendum, Venerabiles Fratres, de alio maximi momenti capite, de relatione nempe quam omnia actionis catholicae opera habebunt ad ecclesiasticam auctoritatem.

Qui doctrinas, quas in priori harum Nostrarum litterarum parte exposuimus, bene reputet, facile concludet omnia opera, quae directe ministerio spirituali ac pastoralis Ecclesiae inserviunt quaeque religiosum finem in bonum animarum sibi proponunt, debent et in minimis Ecclesiae ipsius auctoritati subesse, proindeque Episcoporum, qui a Spiritu Santo positi sunt regere Ecclesiam Dei in dioecesium eisdem assignatis. Verum et caetera opera quae, uti diximus, praecipue instituta sunt ad instaurandam promovendamque in Christo veram christianam civitatem et quae constituunt iuxta sensum supra expositum, actionem catholicam, nequeunt ullo modo admitti independentia a consilio et suprema auctoritatis ecclesiasticae directione, praesertim cum omnia inniti debeant principiis doctrinae et moralis christianae; eoque minus si magis minusve manifeste eidem auctoritati opponantur. Procul dubio est haec opera data eorum natura, progredi debere rationabili cum libertate, cum ipsa de propria respondeant actione, praesertim quoad negotia temporalia et oeconomica nec non res vitae publicae administrativae ac politicae, a ministerio mere spirituali alienas. Sed quoniam catholici semper Christi deferunt signum, eo ipso extollunt Ecclesiae signum, decet omnino ut haec signa ab Ecclesia recipiant, et Ecclesia honorem eorum

defendat immaculatum, eiusdemque maternae vigilantiae catholici dociles atque obsequentes filii se submittant.

Quapropter manifestum apparet quam male egerint illi, pauci quidem, qui heic in Italia et Nostris sub oculis, cuidam se dicarunt missioni quam a Nobis minime receperunt neque ab aliquo alio ex Nostris in episcopatu Fratribus, eamque promovere conati sunt non tantum sine debito auctoritatis obsequio, sed etiam aperte contra eiusdem voluntatem, suam rebellionem frivolis, distinctionibus legitimare studentes. Et ipse nomine Christi vexillum quoddam deferre autumabant, quod nullo modo Christi dici poterat, cum in seipso divini Redemptoris doctrinam non deferret et heic applicari posset: *Qui vos audit, me audit, et qui vos spernit, me spernit* (1). *Qui non est mecum, contra me est, et qui non colligit mecum, disperdit* (2); doctrinam humilitatis, subiectionis, filialis, obsequii. Maximo cum dolore Nostri cordis, refellere debuimus huiusmodi tendentiam atque motum perniciosum iam invadentem compellere.

Eo acerbior dolor Noster erat, quia hac falsa via plurimos videbamus allici iuvenes Nobis carissimos, inter quas multos electo ingenio, fervido zelo et capaces bonum efficaciter operandi, si recte ducantur.

Dum rectam actionis catholicae normam omnibus indigitamus, dissimulare non possumus, Venerabiles Fratres, non leve periculum cui, hac temporum conditione, Clerus expositus est, dandi nempe nimium bono materiali populi pondus, flocci e contra faciendi bona, multo maiora, Sacri ministerii.

Sacerdos supra hominibus elevatus ad missionem explendam a Deo receptam,

(1) *Luc.* X, 16.

(2) *Luc.* XI, 23.

ceptam, item supra ceteris humanis rebus consistere debet supra omnibus conflictis, supra omnibus societatis coetibus. Campus illius proprius est Ecclesia, ubi Dei legatus, veritatem praedicat atque per iurium Dei venerationem, respectum iurium omnium creaturarum inculcat. Ita agens, ipse nulli oppositioni obnoxius est, vir partium non apparet, aliquorum fautor, aliorum adversarius, neque ad vitandos aliquarum tendentiarum impetus, aut ne in multis argumentis irriter animos offensos periculo exponitur dissimulandi vel ferendi veritatem, sua officia in utroque casu non servans; imo cum saepe saepius sibi de rebus materialibus sit tractandum, solidalis posset, evadere in obligationibus suae personae dignitatisque sui ministerii obnoxius.

Nulli huius generis associationi participet, nisi praevisi Episcopi consensu, prudenti consideratione, atque in illis tantum casibus, in quibus sua cooperatio immunis est a quovis periculo et evidenti est auxilio.

Neque ita zelus sacerdotis devincitur. Verus apostolus *omnibus omnia fieri debet, ut omnes salvet* (2). prout iam Redemptor Noster misereri debet *super turbas adeo vexatas quasi oves non habentes pastorem* (2).

Efficaci scriptorum diffusionem, vivae vocis exhortatione, directa cooperatione in casibus supradictis, curet ergo, ad providendas etiam, infra iustitiae caritatisque limites, oeconomicas populi condiciones, favens promovensque institutiones quae conveniunt, praesertim illas quae finem habent recte multitudines ordinandi adversus praepotens socialismi dominium quaeque easdem salvant sive ab oeconomica eversione sive a morali religiosoque exitio. Hoc modo cleri adistentia operibus actionis catholicae in finem tendit apprimae religiosum, neque unquam impedimento erit,

imo auxilio evadet spirituali ministerio, eiusdem campum extendens fructusque multiplicans.

En, Venerabiles Fratres, quae exponere et inculcare cupiebamur circa catholicam actionem substinendam promovendamque nostra in Italia. — Non sufficit bonum indigare; oportet idem practice exsequamur. Ad hoc maximo sane erit auxilio vestra etiam exhortatio vestrumque pater num consilium ut bonum perficiatur. Sint etiam humilia principia, dummodo vere incipiatur, divina gratia eadem brevi augebit prosperabitque. Omnesque Nostri dilecti filii, qui actioni catholicae se dicaverint, iterum excipiant verba quae sponte Nostro ex corde effluunt. In angustiis, quibus quotidie premimur, si qua est consolatio in Christo, si quid solatii vestra ex caritate Nobis affertur, si communio habetur spiritus atque commiserationis, et Nos cum Apostolo Paulo dicemus, implete Nostrum gaudium concordia, eadem caritate, unanimi affectione, humilitate debitaque subiectione, minime proprium commodum cupientes, sed bonum commune, atque vestris in cordibus eosdem nutriendos sensus, quos fovebat Iesus Christus, Salvator Noster.

Sit ipse principium cuiuscumque vestri incepti: *Omne quodcumque facitis in verbo aut in opere, omnia facitis in nomine Domini Iesu Christi* (3). Sit Ipse terminus omnis actionis vestrae: *quoniam ex ipso, et per ipsum, et in ipso sunt omnia: ipsi gloria in saecula* (4). Hac die laetissima qua recordamur Apostolos, Spiritu Sancto repletos, e Coenaculo exivisse ad mundo Regnum Christi praedicandum, descendat etiam in Vos virtus eiusdem Spiritus Sancti: *Flecte quod est rigidum, fove quod est frigidum, rege quod est devium* (5) [650].

(1) Corinth. IX, 22.

(2) Marc. VIII, 2.

(3) Philipp. III, 1-5.

(4) Rom. XI, 36.

(5) In liturgia.

[Actio]

III) Varia:

Tentamina contra actionem catholicam popularem in Italia reprobantur [32]. — De catholico conv. Bonon. habendo adhortationes ac consilia [48]. — Quoad politicas electiones italicas declaratio [102]. — C. S. Medolago-Albani de actione catholica moderanda apostolica consilia [212]. — De catholicorum italicorum docilitate in pontificiis ad rem excipiendis monitis Pontifex laetatur [710]. — Ad Comitatum Permanentem Operis *A Congressibus catholicis* ad concordiam adhortationes [356]. — *Unionis oeconomicae socialis* Praesidibus gratiae aguntur, et ut actio christiana sedulo explicetur omnino suadetur [1153]. — Statuta directionis dioecesanæ *pro operibus catholicis in Urbe* adprobantur [1533]. — De *Unione inter Catholicas Italiae mulieres* gratulationes ac vota [1708]. — Foederatio *Societatum professionalium* in Italia laudatur, et quae christianae vitae vestigia sequenda sint perbelle ostenditur [1785]. — *Unionis Popularis* benemerentiae recoluntur, ac ut tum Episcopi, tum omnes Italiae catholici ei faveant suadetur [1708]. — De actione catholica in Umbria plura suadentur ac edicuntur [2061]. — Ob alacriorem in Calabria actionem catholicam consilia ac vota [2074]. — *Unionis oeconomicae socialis* Italiae Praesidibus de regularum schemate Apostolicae Sedi adprobationi oblato [2160]. — Eidem in novis eiusdem *Unionis* constitutionibus tradendis [2453]. — Nova statuta *Unionis Popularis* adprobantur [2529]. — Ob devotionis obsequium a *Scholae Socialis* Bergomensis auditoribus Beatissimo Patri oblaturum [2634]. — Cfr. *Congressus, Inventus, Italia*.

b) Quoad Belgium:

Catholicarum Societatum Foederationis Praesidi gratulationis causa [1861]. — Moderatori diarii *Le Bien public* gratulationes [2386]. — Ob volumen *Vingt-cinq années de Gouvernement* oblaturum C. de Henricourt gratulationes [2403].

c) Quoad Brasiliam:

Actio socialis catholicorum in Brasilia ea esse debet quae eruitur tum ex litteris encyclicis Leonis f. r. XIII et ex Motu Proprio Pii PP. X ad popularem actionem Christianam moderandam (1), tum, praecipue, ex Litteris encyclicis *Il fermo proposito* Italiae Episcopis datis (2). — Cfr. *Congressus, America Latina*.

d) Quod Canada:

Ob promotam *Actionem Socialem* Quebecensis Archiepiscopus enixe laudatur, huiusque actionis adjuncta ac gloriae proclamantur [1273].

e) Quoad Galliam:

De fructibus Operis *Ad adolescentulas tutandas* gratulationes [237]. — *Oeuvre des campagnes* laudatur [107]. — Adsociationes in Gallia ab auctoritate ecclesiastica dependentes valde laudantur [499]. — Praesidi *Société générale d'éducation et d'enseignement* gratulationes ac vota [1880]. — Opus *Oeuvre des Cercles catholiques d'Ouvriers* laudatur [2055]. — Praesidi comitatus catholici *Pro defensione religionis* ob annuam relationem gratiae aguntur [1730, 2187]. — Unio *Mensarum ad ruralium ad opificum mutationes* benedicuntur [2190]. — Doctrinae consociationis vulgo *Sillon* confutatur ac reprobantur [2319] (1). — Praesidi operis *Cercles catholiques d'Ouvriers* gratulationis ergo [2687, 2939, 2961]. — Praesidi comitatus *La défense religieuse* gratulationes [2779]. — Praesidi virorum coetus regendo operi a *Leone XIII* nuncupato gratulationis ergo [3083]. — Opus *Vers l'organisation professionnelle* auctore E. Duthoit laudatur [2152]. — Oblatum volumen *Du dilettantisme a l'action* D. Lecigne laudibus ornatur [2442]. — Cfr. *Captivi, Congressus, Gallia*.

f) Quoad Germaniam:

Praesidi Foederationis *Omnium catholicae veritatis Institutorum* gratulationis adprobationisque ergo [1850]. — Pro opificum consociationibus catholicis et mixtis sequentes latae sunt leges:

I. Mere catholicae quotquot sunt in Germania consociationes opificum perlibenter omni ornantur laude, ac ut adeo in dies crescant ut laetioraque melioraque obtineant ominatur.

II. Attamen, debitis adhibitis cautionibus, catholicis cum catholicis pro communi bono adlaborare fas est, per illud opportunum inventum quod *cartel* dicitur.

III. Ut catholici quoque participant his societatibus quae mixtae vocantur tolerari ac perimitti potest, dummodo:

1. Opifices catholici horum syndacatum participes iisdem catholicis operatorum societatibus, quae *Arbeitervereine* vocantur, adscribantur.

(1) Cfr. *Actio, B, a, I, 1.*

(2) Cfr. *Actio, B, a, II, 2.*

(1) Cfr. *Sillon*.

2. Ut syndacatus sint tales quibus catholici nomen dare possint, necesse est ut ab omnibus se abstineant quae vel ratione, vel re cum doctrinis mandatisque Ecclesiae legitimaevae potestatis sacrae non conveniant; itemque ne quid minus probandum ex hoc capite praebeant.

3. Omnes de re disputationes et contentiones vetantur [2899]. — Cfr. *Congressus, Germania*.

g) Quoad Hispaniam:

De catholicis in Hispania sodalitatibus mentem, plus semel patefactam, confirmet Pontif. ; foederatis eiusmodi coetibus ut catholici dent nomen opemque ferant exoptat, quippe qui et commoditatem creent Religioni plurimam et necessitatibus temporum congruam; eorum, postremo, quotquot in Hispania sunt consociationum harum auctores, sollertiam probat; in primisque Hispalensium Archiepiscopum pro navata in rem opera laudat, beneque de Ecclesia meritum dicit [679]. — Pro unitatis exemplo in Fidei iuribus tutandis a Catalaunis exhibitio gratulationes [869, 1204]. — De eodem argumento eadem [1205]. — Concertationes e binis scriptis Commentarii *Razon y Fe* exhortae, ne diutius praestent hortatur. Ea se perlegisse scripta eademque probasse Pontifex declarat. Catholicos deinde suadet ut eos ad civitatum regnique comitia delegent qui, personarum temporisque spectatis adiunctis, religionis ac patriae utilitatibus prospecturi melius videntur [1105]. — Pro re religiosa-politica praeclarissimae normae exhibentur [2302]. — *Tratado elemental de sociologia cristiana* auct. I. M. Llovera O. C. Capuc. laudatur [2090]. — Cfr. *Captivi, Congressus, Electiones, Hispania*.

h) Quoad Helvetiam:

I. Conventus *Hebdomadae Socialis* inibi habitus laudatur [2278]. — Cfr. *Clerus, Congressus*.

Actio gratiarum. — Recitantes ad hebdomadam quamdam orationem pro gratiarum actione 300 dieb. indulg. quotidie, per integrum vero mensem eandem peragentes, plenariam in die, ad arbitrium eligendo, lucentur [1827].

Actiones scenicae. — Projectiones et cinematographicae actiones in ecclesiis vetantur [2921].

Actus heroicus ad libitum revocari potest [1182]. — Cfr. *Defunctus*.

Adjutor (Auditoris S. R. Rotae):

Singuli Auditores, probante Rotali Collegio et accedente consensu Summi Pontificis, eligant sibi unum studii adiutorem, qui laurea doctorali iuris saltem canonici in publica universitate studiorum, vel facultate a Sancta Sede recognitis ornatus sit, et religione vitaeque honestate praestet. — Adjutor in suo munere explendo de mandato sui Auditoris agere debet, et manet in officio ad eiusdem nutum. — Iusiurandum de officio rite et fideliter adimplendo dabunt singuli adiutores Auditorum, coram Sacrae Rotae Decano, adstante pariter uno ex notariis. — In re criminali, in causis spiritualibus et in aliis, quando ex revelatione alicuius actus praediudicium partibus obvenire potest, vel ab ipso tribunali secretum impositum fuit, adiutores Auditorum tenentur ad secretum officii [1591].

Adoratio:

a) SS^m. Sacramenti. — Archisodalitati a *Nocturna Adoratione SS^mi Sacramenti* vetera privilegia ac indulgentiae confirmantur, novaque addiuntur [36]. — Pro eadem novae indulgentiae [55]. — In casu conceditur adoratoribus SS. Sacramenti publice expositi ut accedere possint una hora post mediam noctem ad Sacram Synaxim [1158]. — *Sacerdotibus Adoratoribus* conceditur ut P. P. Crucigerorum indulg. coronis adnectere valeant [1277]. — Summarium indulgentiarum, privilegiorum ac indulgentiarum archic. *Adorationis nocturnae* in Urbe [1330]. — Aliae indulgentiae pro eadem [1595]. — Eadem pro eadem archisodalit. Augustae Taurinorum [1951]. — *Horae Sanctae* peculiare indulgentiae [1832]. *Adorationis nocturnae* aliae gratiae [2363]. — Item *Perpetuae Adorationis* Labacensis dioecesis [2148]. — Facultates ac gratiae *Horae Sanctae* concessae amplificantur [2526].

b) Congregatio Adorationis (vulgo de *Picpus*): — Omnes professiones ab alumnis emissas quae novitatus tempore habitum religiosum non gestarunt, sanantur [1437]. — De ratione se gerendi ab huius congregationis alumnis in loco missionum [1119]. — Eius constitutiones adprobantur. — [1796]. — Cfr. *Eucharistia, Expositio*.

Administratio. — Cfr. *Bona, Clericus*.

Administrator. — Cfr. *Bona, Clericus, Legala*.

[Admissio]

Admissio. — Cfr. *Laicus, Militia, Moniales, Novitii, Postulatus, Professio, Regulares, Votum*.

Adolescentulas (Societas ad... tutandas) — Laudatur [237]. — Item iterum laudibus ornatur [1073]. — Indulgentiis ditatur [2560]. — Occasione VI Congressus, ad perseverantiam adhortatio [2802].

Adoptio. — A civilibus legibus pendet; eius differentia ab adrogatione quae sit [2346]. — Controversia in Patriarhato Graeco-Catholico [2546].

Adsociationes. — Cfr. *Actio*.

Adulterium. — Dispensatio ab adulterio proveniente ab impedimento ob adulterium cum attentatione matrimonii, censetur data per concessam S. Sede sive ut dispensationem super matrimonio rato et non consummato, sive permissionem transitus ad alias nuptias. [2815]. — Cfr. *Matrimonium*.

Advenae. — Cfr. *Matrimonium, Vagus*.

Advocatus:

a) Rotalis ac Signaturae Apostolicae;

I. In genere:

Can. 44. — § 1. Advocati proprii ac nativi Sacrae Rotae et Signaturae Apostolicae sunt *Advocati consistoriales*.

§ 2. Admittuntur tamen et alii sive sacerdotes, sive laici, qui laurea doctorali saltem in canonico iure instructi, post triennale tirocinium vel qua adiutores penes aliquem ex Auditoribus, vel penes aliquem ex advocatis rotalibus, facto experimento coram Rotali Collegio, ab eodem idonei reperti sint, diploma advocatorum acceperint a Sacrae Rotae Decano et ab uno ex notariis subsignatum, ac iusiurandum coram Rotali Collegio dederint de munere ex conscientia implendo.

Can. 45. — § 1. Advocati in causis coram Sacra Rota et Signatura Apostolica agendis tenentur ser-

varè tum communes leges canonicas, tum regulas horum tribunalium proprias; et in scripturis pro defensione exarandis lingua latina uti debent.

§ 2. Tenentur insuper de mandato Decani Sacrae Rotae aut Cardinalis Praefecti Signaturae Apostolicae gratuitum patrocinium aut gratuitam adstantiam praebere iis quibus Sacra Rota aut Signatura Apostolica hoc beneficium concesserit.

§ 3. Nefas eisdem est emere litem, aut de extraordinario emolumento vel immodica rei litigiosae parte sibi vindicanda pacisci. Quae si fecerint, praeter nullitatem pactionis, a Sacra Rota congrua poena multari possunt, iuxta sequentem canonem.

Can. 46. — Collegium advocatorum consistorialium fungetur munere collegii disciplinae pro continendis in officio advocatis: qui, ex voto eiusdem Collegii, a Sacra Rota reprehensionis nota inuri, poena pecuniaria multari, suspendi, vel etiam ex albo advocatorum expungi poterunt [1592].

II) De eorum proventibus:

1. Pro qualibet instantia exarata, lib. 5.
2. Pro concordatione dubiorum, ad singula dubia, lib. 5.
3. Pro interventu in examine testium in qualibet sessione lib. 5.
4. Pro adstantia examini vel iuramento parti delato lib. 5.
5. Pro congressibus cum cliente et cum aliis personis ad effectum causae, iuxta numerum et simul sumptis a lib. 10 ad 100.
6. Pro accessibus ad tribunal a lib. 5 ad 50.
7. Pro disputatione coram tribunali ad normam can. 30 a lib. 10 ad 25.
8. Pro examine omnium documentorum a lib. 50 ad 100.
9. Pro eorum ordinatione et summarii compositione, a lib. 50 ad 100.
10. Pro exaranda defensione a lib. 200 ad 1000.
11. Pro responsione a lib. 100 ad 200.
12. Pro simpliciter adstantia ad normam can. 18 a lib. 100 ad 200.
13. Harum omnium taxarum motio, seu *liquatio*, facienda est ad tramitem communis iuris a Praeside tribunalis [1592]. — Cfr. *Auditor, Rota, Taxa*.

b) In Sanctorum causis, legitimum sibi titulum comparet *Advocati rotalis*, caeterisque satisfaciatur consuetudinis formis, quae a S. C. Rit. praescripta sunt [1592].

c) A S. Petro:

Coetus iuris-consultorum et causas in foro agentium cui nomen a S. Petro dissolvitur [1858].

Aegroti. — Sodalitati ab *Aegrotis domi sublevandis* complurimae indulgentiae elargiuntur [891]. — Infirmi iam a mense decumbentes absque certa spe ut cito convalescant, de confessarii consilio, SS.mam Eucharistiam sumere possunt semel aut bis in hebdomada, si agatur de infirmis qui degunt in piis domibus ubi SS.mum Eucharistiae Sacramentum adservatur, aut privilegio fruuntur celebrationis missae in oratorio domestico; semel vero aut bis in mense pro reliquis, etsi aliquid per modum potus antea sumperint (1), servatis servandis. [1125]. — Nomine *infirmi qui a mense decumbunt* comprehenduntur etiam hi qui, quamvis gravi morbo correpti et ex medici iudicio naturale ieiunium servare non valentes, nihilominus in lecto decumbere non possunt, aut ex eo aliquibus horis diei surgere queunt [1229]. — Benedictio vehiculi pro aegrotis in locum curatonis traducendis [1600]. — Cfr. *Benedictio, Communio, Ieiunium, Moniales, Senes*.

Aethiopia. — De iniusta catholicorum subditorum persecutione conqueritur Pontifex [1003]. — Ad extraordinarium Imperatoris Legatum allocutio [1364]. — Cfr. *Causae Sanctorum, Missiones*.

Affinitas. — Viennensi Archiep. conceditur ad triennium facultas dispensandi super impedimentum affinitatis in linea collateralis ex copula illicita provenientis in matrimoniis contrahendis [172]. — Cfr. *Matrimonium*.

(1) Quid per modum potus intelligendum sit declaratum est: *Dummodo mixtio naturam liquidi non amittat, permittitur ut iusculum, coffeum aliaque [uti farina, friatus panis] permisceantur* [S. R. U. I. 7 Dec. 1897].

Africa. — Cfr. *Causae Sanctorum, Missiones*.

Agentes seu expeditores in Curia:

a) Particulares et privati:

1. Qui ad Sanctam Sedem recurrens, sui particularis ac privati negotii causa, uti opera velit procuratoris, potest ad id munus deputare quemlibet suae fiduciae virum, dummodo catholicum, integra fama, et ad officium in quo agenda sit res, minime pertinentem. Praeterea oportet eundem legitimo mandato munire, quod in Actis, ad ipsius Officii cautionem, servabitur; aut, sin minus, apud Moderatores eiusdem in tuto ponere delecti viri honestatem et requisitas condiciones.

2. Si exhibitum virum Moderatores iudicaverint admitti non posse, certiore facient mandantem, ut aliter consulat [1590].

b) Publici ac legitimi:

3. Ad procuratoris munus legitime et constanter obeundum pro Episcopo eiusque dioecesi, oportet inscriptum habere nomen in Procuratorum albo, quod patebit in Officio a Secretis Sacrae Congregationis Consistorialis.

4. Salvis iuribus acquisitis ab exercentibus, hodie munus *Agentium* seu ministrorum expeditionis, qui, ubi postulaverint, in memoratum album referentur, posthac quicumque volet inscribi debet petitionem, cum titulis quibus illa nititur, exhibere Adessori S. C. Consistorialis.

5. Ad iustam admissionem requiritur ut orator catholicam fidem profiteatur, sit integra fama, caelestique satis latinum sermonem et ius canonicum. Si agatur de sacri ordinis viro, oportet ab Officio Urbis Vicarii adsensum impetret Romae residendi; religiosus autem sodalis id a Praeposito generali impetabit.

6. Iudicium de petitione utrum ea admitti possit necne, edetur a Cardinali a Secretis S. C. Consistorialis, audito *congressu*; qui, ut magis explorata sit candidati doctrina, poterit ipsum experimento subicere, prout melius iudicaverit.

7. Nihil obstat quominus Ordinarius procuratorem eligat virum nondum in album relatum; qui tamen, antequam exerceat mandatum, inscriptionem postulat.

Hoc autem in casu Ordinarius prudentiae relinquatur ante videre num cui forte obstaculo pro-

[Agnes]

positus procurator esse possit obnoxius, ne sese re-
pulsae periculo obiciant.

8. Praeter inscriptionem in album, ut quis publicus
habeatur et stabilis procurator dioecesanus, necessario
requiritur iustum Ordinarii mandatum ab adlecto
exhibendum, cuius mandati authenticum exemplar
apud Officiam a Secretis Consistorialis Congregationis
deponetur.

9. Munerum a procuratore dioecesano explendorum
haec summa est: curare ut epistolarum commercium
inter Apostolicam Sedem et Episcopum, de omnibus
dioecesis negotiis, rite et cum fide procedat; ea re-
ferre de quibus Officio alicui praepositi, in rebus ad
ipsum pertinentibus, eum sint percontati; in cognitione
versari negotiorum quae apud varia Sanctae Sedis
Officia evolvuntur spectant quae dioecesim cuius habet
ipse procuracionem.

10. Quae scripta data sint obsignata, inviolata
transmittenda sunt; neve procurator unquam ullave
de causa sibi fas esse ducat ea resignare. Qua in re
cuiusvis generis culpa censebitur gravis (1).

11. Circa res omnes dioecesis quarum, ratione sui
muneris, notitiam acceperit, nisi agatur de re publica
et notoria, procurator secreto officii tenetur. Huius
legis violatio culpae gravis instar habebitur.

12. Procuratoribus interdicitur ne litteras passim
dimittant ad clientum aucupium, exhibentes faciliores
conditiones aut similia.

13. Nemini procuratori licet pro sua opera maiorem
pecuniae summam exigere quam quae pro rescriptis,
brevibus, bullis officiorum Sanctae Sedis constituta
sit atque descripta: quam qui fregerit legem, resti-
tutionis obligatione tenebitur, etiam poenis aliis non
irrogatis.

14. Qui christiano plane more non agat, quae
conditio ad exercendum procuratoris munus est om-
nino necessaria, aut in memoratis officii sui partibus
grave aliquid admittat, potest ad tempus removeri,
aut etiam perpetuo dimitti.

15. Advocatorum Consistorialium Collegium erit
agentibus seu procuratoribus omnibus instar Consilii
disciplinae. Ex eius Collegii sententia, Cardinalis a
Secretis S. C. Consistorialis (si agatur de prava acta
vita sociali, vel de alia publice nota culpa); aut
praepositi Officio cuius intersit (si de culpa officium
spectante), poterunt ad admonitionem rei, aut ad

eius remotionem sive temporariam, sive perpetuam
procedere.

16. Procurator, sive remotus ad tempus, sive per-
petuo dimissus ab uno officio, hoc ipso remotus
censetur, aut omnino exclusus ab omnibus. Quare
praepositi Officio a quo eiusmodi sit prolata sententia,
ceteris Officiis rem significandam curabunt [1590].
— Cfr. *Episcopus, Manuscriptum, Taxa.*

Agnes (S.) — Eius caput Ecclesiae
dicatae ad *Forum Agonale* de Urbe con-
creditur [1436] — Quoad eius festum pe-
culiaries declarationes liturgicae [2013] —
Peculiaries declarationes pro eodem apud
Minores [205]. — Cfr. *Minores.*

Agnosticismi aberrationes per par-
tes recoluntur ac confutantur [1356].

Agonia (S.) — Sacerdotibus omnibus
huius confraternitatis Moderatoribus et ze-
latoribus conceditur facultas benedicendi
et indulgentiandi coronas *Viae Crucis*
[1277] — Huius Consociationis Modera-
tori generali gratulationes [2669].

Alba. — Cfr. *Color, Paramenta.*

Alienatio. — Cfr. *Bona.*

Allocutiones SS.mi. — Ad veteres
Urb. Sem. Gallici alumnis occasione L anni-
versarii ab eius erectione Romae congre-
gatos, ubi de bonitate, disciplina ac scientia
a clericis excolenda plura exhibentur [42].
— Primum in consistorio Purpuratos Pa-
tres allocuturus, declarat antea qua re
fuerit factum ut Apostolici fastigii digni-
tatem declinare, obtestando, conatus sit.
Miratur autem esse complures, qui conii-
cere laborent quaenam Ei gerendi Ponti-
ficatus ratio sit. Hanc eandem esse quae
Decessorum ratio fuit; id est *omnia in*
Christo instaurare, ac primum quidem ma-
gisterio et praeconio veritatis. Porro veri-
tatem intelligit sive quod ad disciplinam,
potestatem, iustitiam aequitatemque spec-

(1) Cfr. *Manuscriptum.*

tat, sive quod ad vitam privatam publicamque, atque ad genus etiam sociale et politicum attinet; qua quidem in caussa, cur Pontifex politica etiam curare debeat, enucleat. — Veritati amica libertas, inimica licentia est: illam propterea Ecclesia protegit, istam impugnat. Falsum deinde esse evincit obsistere scientiae fidem, aut humanitatis progressionem retardare. Inimicos, quos hac in pugna non potest veritas non habere obvios, amplexari Se amanter profitetur, ideoque negat affecto Sibi amice erga omnes reconciliandam esse cum quopiam gratiam. Supplet postremo Collegium Patrum Purpuratorum, duobus in eodem adlectis amplissimis ac meritissimis viris [49]. — Occasione Nat. D. N. I. C., ex betlemica domo et schola, plura vitae christianae documenta exhibentur [118]. — In solemnibus quinquagenariis Immaculae Conceptionis B. M. V. Episcopis, pro canonizatione B. A. Sauli et G. Maiella Romae advenientibus, gratiae aguntur; gaudium Pontificis ac coronam suam eos esse peramanter testatur; ad praelianda proelia Domini in Ecclesiae Sanctae utilitatem animum addit ac, Titi et Timothei exemplo, quales Pastores, verbo et exemplo, esse debeant, ostendit. Tandem de divino in opere apostolico adiumento, ac de humilitate in eo colenda dicit, et ut in Seminariis assidue vigilant adhortatur [471].

Antequam de duobus Beatis viris in Sanctorum album rite referendis, et de novis creandis episcopis agat, iniurias persequitur exponitque in Ecclesiam, ab iis qui Galliae praesunt, illatas. Pactas, superiore saeculo, inter Apostolicam Sedem et Galliam conventiones memorat, evincitque praestitisse, quae spoponderat, Ecclesiam singula de nominandis per civitatem episcopis, de servandis securitatis publicae legibus, de verenda, quaecumque ea demum fuerit, temperatione civitatis, de custodenda transactione, suarum causa fa-

cultatum, inita; non item praestitisse, quae sua essent ex foedere officia, rempublicam, quippe quae nec liberam permiserit facultatem catholicae religionis in Gallia profitendae; nec religiosas sodalitates siverit in patria consistere; nec, quod gravius longe est, in cooptatione episcoporum passam sit explorari per Pontificem designatorum merita, eosque, si forte oportuisset, reici, qui minus idonei fuissent reperti; nec eos, interea, permittat canonice institui, quo probatis Ecclesiae sint; denique foedus, immo iustitiam de sustentatione praebenda Clericis pro libidine perfringat. Igitur iura sanctissima Ecclesiae esse violata, notatamque alieno crimine dignitatem Sedis Apostolicae publice conqueritur, nullo tamen cum sensu acerbitatis in quemquam. [144].

Illud antea dolere Sibi declarat eos, qui in Gallia praesunt, consilium agitare non modo fidei rumpendae foederis, initi, saeculo ante, cum Ecclesia, sed legis etiam ferendae, qua Reipublicae ab Ecclesia discidium sanciantur. — Immanitatem deinde belli, quo iamdiu extremae Orientis orae flagrabant, aegerrime Se ferre patefacit. Tum eos qui Brasiliam, Peruviam, Boliviam administrant, laude prosequitur, quod de finibus controversiam iis in populis exortum coetui disceptandam detulerint, cui Apostolicus in Brasilia Legatus praesit. Postremo non eandem cum Romana Sede coniunctionem voluntatemque eos fovere, qui Aequatorianam Rempublicam moderantur, conqueritur, latasque ab eis contra Religionem leges graviter publiceque reprehendit [581]. — Ad iuvenes catholicos Poloniae scholas ac Universitates frequentantes, quorum Patrum gloriae in bello Cruciatum ac adversus Patriae invasores, ac in vitae christianae sequela perbelle recoluntur ac enixe laudantur. Ne in litteris, tum in catholica professione a Maiorum exemplis sint degeneres adhortantur, quod et ex eorum Magistrorum ac

[Allocutiones]

Moderatorum virtute et sapientia sperare licet [596].—Talia esse tempora quae peiora in dies protendant melioraque praecipere vix sinant quaeritur Pontifex, qui dum de Evangelii annuntiatione in universa terra ac de fructibus in evangelica messe laetatur, de apostasia a fide ex Nationum parte quae catholico ornantur nomine, amarissime dolet [871].

Ad XIV Galliae Episcopus qui, manu Pontificis in Vaticana Basilica consecrationem accepere, ubi de muneris pastoralis praestantia, in praesentis aevi adiunctis peculiaribus difficultatibus, et ad illas superandas industriae plura praeclarissimaque recensentur ac suadentur [875]. — De persecutione Galliae Ecclesiae illata plura ac gravissimae apostolicae lamentationes [1233]. — De praesenti Ecclesiae tribulatione conqueritur Pontifex, qui de concordia inter Episcopos et Apostolicam Sedem laetando, ut et fideles omnino consentiant Pastoribus nihilque antiquius habeant quam illorum nutu duci suasuque moveri adhortatur [1124]. — De ecclesiae Galliarum persecutione novae ac gravissimae lamentationes [1146]. — Ad Aethiopiae Imperatoris Legatum extraordinarium cui de protectione in missionarios grates aguntur [1364]. — De Ecclesiae persecutione ac novarum rerum studio, de effrenata auctoritatis Ecclesiae intollerantia, de quibusdam indignis eius administris, de modernistarum versutiis ac in quosdam ex ipsis poenis [1419]. — Occasione impositionis pileoli novis Cardinalibus, purpuratis eorumque Gentibus laudes [1420]. — Occasione solemnitatum S. Ioannis Chrysostomi, eius insignia gloriae ac merita recoluntur; Orientalis Ecclesiae schisma deploratur, orientales ritus laudantur, et concordiae vota panduntur [1467]. — Occasione adscriptionis S. Clementis Hofbauer et B. I. de Arc in Sanctorum ac Beatorum numero, ubi de Sanctorum in-

tercessione necessitate ad paraliticam ac lebrosam societatem sanandam, eo quod evidentius cum beneficiorum Dei immemor ac in Eum procaciter insurgendo aeternae salutis media non modo haud curat, sed et spernit [1729]. — Ad peregrinos Belgas ubi eorum Nationis gloriae ac in Ecclesiam societatemque benemerita laudantur [1766]. — Praesidibus et Confratribus *Soc. S. Vincentii a Paulo*, ubi eius gloriae ac benemerita proclamantur, et apostolica benedictione confratribus eorumque propinquis peramanter impertitur [1805]. (1) — Luctuosa ecclesiae tempora memorantur, modernismi et naturalismi infanda facinora recoluntur; recentiorum Eucharisticorum conventuum occasione, SSmae Eucharistiae laudes celebrantur, atque pro Hispania apostolica omnimodae felicitatis omnia adprecantur. Decemnoves deinde cardinales creantur [2654]. — Occasione impositionis bireti novis Purpuratis Patribus, de cardinalitiae dignitatis oneribus ac doloribus et de ipsius peculiari divino adiumento plura memorantur ac ex Angliae et Hollandiae, Americae ac Galliae laetitia ob filiorum ad cardinalatum elevationem, pro catholicae religionis incremento felicissima auspicantur [2658]. — Ad pueros prima vice Sacra Communionem refectos, qui Sedem Apostolicam veneraturos, e Gallia peregrinantes advenere gratulationes adhortationesque [2768].

Sacerdotibus *Unionis Sacerdotalis* additis, et quinquagesimo recurrente anno ab eiusdem initio ad Se accedentibus, Beatissimus Pater gratulatur; commendat fidelitatem regulis consociationis necnon Summi Pontificis amorem et, occasione arrepta, gravissime queritur de iis qui Sanctae Sedis directionibus non integre parent [2911]. (2) — Ad cives Ianuenses qui ad Beatissimi Pa-

(1) Cfr. *Conferentia*.(2) Cfr. *Sacerdos*.

tris pedes advenere ut de civilis potestatis improba vi conquerentur qua novus Archiepiscopus Sedem suam adire prohibetur. [2974]. — Peregrinos, occasione solemnis saecularium pacis Ecclesiae a Constantino Magno partae, alloquitur B. P. gaudens ob eorum adventum; dolens libertatem ipsam nunc temporis saepius Ecclesiae denegatam; repetens huius finem, societatum civilium finibus longe superantem, et missionem a Iesu acceptam docendi omnes gentes absque ulla limitatione, animas regendi sacramentaque ministrandi, praecepta et consilia evangelica vulgandi; repetit etiam ius Ecclesiae pias oblationes fidelium possidendi atque administrandi; quae omnia Ea saepe saepius sibi tuita est. Libertatem omne genus a civili societate cuique actam, catholicis autem civibus, catholicae doctrinae, catholicis diaris, catholicis processionibus, catholicis ministris utriusque cleri ademptam queritur B. P., et peregrinos hortatur ut ad eam obtinendam fortiter decertent, adversariis persuadentes Ecclesiae libertatem maxime conferre publicae societati [2998] (1) — Cfr. *Gallia, Polonia, Sermones*.

Aloysius (S. Gonzaga). — Quoad privilegia missae propriae lectae in eius solemnitatem externa [1874]. — Lectiones primi nocturni sumantur e secundo loco, si pro lectionibus eius nocturni ad commune confessorum recurrendum sit [2113].

Altare:

a) Diversae species:

I) Altare privilegiatum. — Episcopo Wladislaviensi datur facultas declarandi altaria privilegiata in ecclesiis suae dioecesis [130]. — Altare Sodalitii *Puellarum Charitatis* S. Vincentii a Paulo est privilegiatum pro omnibus missis inibi celebratis [519]. — Privilegium altaris conceditur Ven. Sanctuario B. M. V. a Fraxino dicato in dioecesi Veronensi [2064]. — Altare privilegiatum conceditur

sodalitio *Mariae Reginae Cordium* in Urbe instituto [2099]. — Altaris privilegiati indulgentia lucrari potest dicendo missam feriae maioris cum penultima oratione pro defunctis [2644]. — Ad indulgentiam lucrandam, sub poena nullitatis, missam *de requie* aut de feria vel vigilia cum oratione defuncti propria amplius non requiritur. Id tamen pietatis gratia erga defunctum, cum licet et decet, laudabiliter fit [2973].

II) Altare portatile. — Privilegia altaris portatilis concessa ante Concilium Trident. et deinde non confirmata extinguuntur [1221]. — Cfr. *Camilliani*.

III) Altaria mobilia ex ligno confecta cum lapide consecrato in medio tolerari possunt, dummodo mensa solidis basibus adhaereat, et altare in uno loco stabiliter collocetur [1573].

IV) Altaris gregoriani personales concessionis forsitan iam factae, ut mere concessionis altaris personalis simpliciter privilegiati habendae sunt. — Altaris gregoriani privilegium in posterum non datur. — Idem privilegium *ad instar* minime conceditur. — Altare S. Gregorii in Monte Celio de Urbe est vere ac proprie privilegiatum [2926].

V) Altaria papalia. — In anno centenarii Constantiniani Emis. Cardinalibus conceditur ut in Archibasilicis ac Basilicis Urbanis missam et alia divina peragere valeant [2991].

b) Quoad locum:

In sepulcretis ut missae celebratio permitti possit unum saltem metrum a loculis altare distet [1573]. — Dummodo mensa altaris solidis basibus adhaereat et altare ipsum in uno tantum loco stabiliter collocetur, altare mobile ex ligno confectum cum lapide consecrato infixo in medio mensae, in sacellis defunctorum tolerari potest [1573].

c) Quoad consecrationem:

Altaria fixa in quibus, quamvis mensa ex lapide constet, huic tamen in extremitatibus adnexa quaquaversus et coniuncta fuit, ante vel post consecrationem ignoratur, corona ex marmore (quo fit ut mensa reapse ex uno lapide non sit) haberi possunt uti consecrata. Item alia ex uno quidem lapide confecta, sed minime innixa neque super basim lapideam, neque super quatuor saltem columnas lapideas, cum quibus mensa connecti possit per unctionem, [459]. — Ad validitatem requiritur ut in sepulchro deponantur reliquiae plurimorum Martyrum [754]. — Quum mensa altaris fixi constat ex tribus lapidibus et quidem media maior pars ex marmore, et aliae

(1) Cfr. *Constantiniana*.

[Amentia]

laterales ex petra arenaria, etsi hi tres lapides, coementum, in unum sint coniunctae, huius altaris consecratio invalida censeri debet, nec media maior pars ex marmore tamquam altare portatile adhiberi potest [1085]. — Ad rem aliae declaratione [1669] — De consecratione altarium quorum mensa cum sepulcro reliquiarum permansit [1767]. — In altarium consecratione quinque primae cruces signandae et ungendae sunt [2073]. — In altarium portatilium consecratione Episcopus omnes cruces manu propria ex incenso formare et candelas imponere non tenetur; sed in praedictis unctionibus a sacerdotibus adiuvari potest [2073]. — Cfr. *Consecratio*.

d) Quoad titularem:

Absque apostolico indulto, et auctoritate tantum ordinaria, titulus altaris fixi commutari non potest cum altero titulo, neque imago novi titularis, loco veteris, super altare collocari licet. Nec sufficit ut imago altaris fixi in tabula vitrea, picta retro, post altare, in fenestra applicetur. [320*].

e) Quad eius ornamenta:

Crux collocetur inter candelabra, numquam ante ostium tabernaculi. Potest etiam collocari super ipsum tabernaculum ubi exponitur Sanctiss. Eucharistiae Sacramentum [320*]. — Corollae lignae quae super tabulas altarium aras circumcingunt, adhiberi non possunt. [1442]. — Coronidae sive ex ligno, sive ex metallo, aras circumcingentes adhiberi nequeunt [2220]. — Pia Societas *Ab altari* laudatur [2133]. — Cfr. *Candelae, Expositio, Tabernaculum*.

Amentia. — Cfr. *Amotio, Matrimonium*.

America Latina:

a) Quoad ecclesiasticam hierarchiam:

Episcopalis sedes *Tlascalens*, seu *Angelorum* in ditione Mexicana, deletio titulo *Tlascalens*, atque unio servato *Angelorum* nomine, ad gradum Ecclesiae Archiepiscopalis evehitur. — Erigitur Praelatura Nullius Santaremsis in Brasiliana Republica [40]. — Ecclesia Episcopalis de Mixtecas in ditione Mexicana nuper erecta, vocetur in posterum *Huajuapamensis à Leone* [53]. — Iterum definiuntur limites Praelaturae Nullius Santaremsis et dioecesis de Parà, in Brasiliana Republica [433]. — Dis-membratio et unio civitatum « Pachuca et Tula » nuncupatarum. [710] — Nova finium designatio

inter dioeceses Mariannensem et Goyanensem in Brasilia [129]. — In Vicar. Apl. de Tarapacà festum S. Iosephi expungitur de numero eorum quae de praeecepto servari debent. [868]. — Sedes Epalis Belemen. de Para ad titulum et dignitatem Archiepiscopalem evehitur. [927] — Templum *de Ocotlan* arch. Angelorum in Mexc. Republica in Collegiatam erigitur [1057]. — Sedes Epalis Mariannen. ad tit. et dignit. Archiepiscopalem evehitur [1074]. — Item pro sede Yucatensi in Mexicana Republica [1088]. — Novae in Reipublicae de Venezuela dioecesium finium circumscriptiones atque Sedes episcopalis translationes [1175, 1198]. — Coenobium B. M. Virginis de Monserrato erigitur in abbatiam nullius, cui subiicitur territorium vulgo dictum *Rio Branco*, a dioecesi Amazonum dismembrato [1336]. — Paroecia *De Asientos* ad dioecesim de Aguascalientes integre pertinet [1382]. — Paroeciae vulgo *Ojuelos* et *Paso de Sotos* ab archidioecesi de Guadalajara seiunguntur, et episcopali Ecclesiae de Aguascalientes uniuntur [1398]. — Sanctus Paulus in Brasilia fit sedes metropolitana [1598]. — Sanctus Carolus de Pinhal in Brasilia fit sedes episcopalis [1570]. — Campinen. in Brasilia fit sedes episcopalis [1598]. — Ribeirão Preto in Brasilia fit sedes episcopalis [1598]. — Bocatuen. in Brasilia, fit sedes episcopalis [1598]. — Tautaben. in Brasilia fit sedes episcopalis [1598]. — Erigitur dioecesis Floresten. in Brasilia [1598]. — Cathedralis Olindensis in Brasilia erigitur in Metropolitanam [1598]. — Praelatura Nullius Sanctissimae Conceptionis de Uruguay in Brasilia erigitur [2591]. — Novae dioeceses Camagurensis et Matarensis eriguntur [2923]. — Dioecesis S. Salvatoris in Guatemala nova ratione circumscribitur, ac ibidem S. Michaelis et S. Annae novae dioeceses eriguntur [2969].

b) Quoad facultates Americae Latinae Ordinariis ad decennium concessas:

I. Ut quoties fidei professio fieri debeat coram Episcopo, et adsit gravis necessitas, emitti valeat etiam coram delegato ipsius Episcopi.

II. Ut ubi necessarium sit ob paucitatem sacerdotum, audito Capitulo, et ubi Capitulum non adsit, habito voto consultorum dioecesanorum, Episcopi ad Synodum dioecesanam singulis vicibus aut dimidiam partem Parochorum vel Rectorum, aut illos vocare possint quo opportunius vocandos in Domino indicaverint.

III. Ut in missis vivorum quae celebrantur cum cantu, in duplicibus primae et secundae classis, in dominicis aliisque diebus sollempnibus, et quoties SS. Eucharistiae Sacramentum publicae fidelium venerationi patet expositum, quamvis haberi non possint ministri sacri, liceat thurificationes peragere.

IV. Ut « *Memoriale Rituum* » a Benedicto XIII editum pro parochiis ruralibus adhiberi possit etiam in ecclesiis non parochialibus, in quibus verificentur conditiones *parvarum ecclesiarum*.

V. Ut, attentis specialibus circumstantiis, praedictarum regionum clerici etiam simpliciter tonsurati, ultra triennium ab omni officio et beneficio suspensi, elapso suspensionis triennio, privati ipso facto habendi sint iure deferendi habitum talarem et tonsuram, nisi obtineant specialem licentiam in scriptis a proprio Ordinario.

VI. Ut tuto admitti possint tamquam causae speciales privationis ab officio et beneficio parochiali, praevia legitima seu trina monitione, eae quae habentur in articulo 820 decretorum Concilii Plenarii Americae Latinae, idest:

1° Publica, perdurans graviterque culpabilis infamatio quoad mores sacerdotales, etiam post legitimam admonitionem non correctos, qua cura animarum grave damnum patiatur;

2° Temeraria et post legitimam monitionem contumaciter repetita ad matrimonium admissio eorum qui publicis impedimentis rite non dispensatis detinentur;

3° Omissio temeraria instructionis catecheticae, diebus saltem dominicis et festis sollempnibus, per maiorem anni partem et post legitimam monitionem pertinaciter continuata. Item temeraria et post legitimam monitionem iterata negligentia in administratione sacramentorum fidelibus in articulo mortis constitutis, etiam ex sola causa distantiae ab ecclesia parochiali admissa;

4° Gravis, publica et post legitimam monitionem repetita iniustitia et inobedientia in exigendis taxis, praesertim occasione matrimoniorum contrahendorum aut funerum, contra leges dioecesanarum de taxis latas;

5° Gravis, publica, per maiorem anni partem temere protracta, atque post legitimam monitionem pertinaciter continuata negligentia spiritualis curae et institutionis christianae Indis et Nigris parociae impendendae secundum normas in legibus dioecesanis praescriptas (1).

VII. Ut attentis specialibus circumstantiis dictarum regionum circa bona ecclesiastica, Episcopi, praevio Capituli vel Consultorum dioecesanorum consensu, facultatem habeant: 1° Locandi bona ecclesiastica ultra consuetum triennium, usque ad novem vel duodecim annos, dummodo iuxta leges civiles periculum non adsit quod locatio transeat in emphyteusim; 2° Libere alienandi bona ecclesiastica, ubi summa pecuniae non excedat valorem viginti millium libellarum monetae propriae nationis, si necessitas vel evidens utilitas id postulent, et pretium inde obveniens investiat loco honesto tuto et fructifero, favore Ecclesiae seu causae ad quam bona pertinebant.

VIII. Ut designatis, ubicumque fieri poterit a singulis Ordinariis in propria dioecesi nonnullis parochiis principalioribus, quae sacerdotibus maturae aetatis, probatae vitae, non communi scientia et pietate praeditis, in titulum ad tramitem iuris de regula ordinaria conferantur, ceterae omnes paroeciae, imo et superius recensitae, si adiuncta (prudenter Ordinarii iudicio aestimanda) id exigant, conferri possint absque concursu et ad nutum, salvis tamen privilegiis ab Apostolica Sede concessis, et cauto ut facultate transferendi aut removendi paroeciarum rectores, Episcopi nonnisi moderate et ex iusta causa utantur; onerata super hoc eorundem Episcoporum conscientia.

IX. Ut Episcopi conferre possint absque concursu omnes canonicatus de officio, quoties expedire iudicaverint [2059].

c) Quoad decreta, indulgentias ac peculiares facultates:

Indulgentia plenaria toties quoties visitantibus ecclesias in Cilena Provincia sitas die 15 Aug., in festo Assumptionis B. M. V. [331]. — De restituendo Collegio Iosephiano civit. Manilae sodalibus Soc. Iesu [2209]. — Vicariatus castrensis erigitur in Republ. Cilena [2208] (1). — Urgetur observantia decreti super abstinentia et ieiunio pro America Lat. [702]. — Approbantur formulae benedicendi et imponendi S. Numisma B. M. V. de Guadalupe [1206]. — Indultum celebrandi in nave pro Antistitibus Americae [1593] (2). — Filii mixtorum privilegiis Americae Latinae per Litter. Apost. *Trans Oceanum* concessis uti valent, dummodo ambo

(1) Cfr. *Capellanus, Vicarius*.

(2) Cfr. *Missa*.

(1) Cfr. *Amotio*.

[America Latina]

parentes vere mixti seu mestitii sint, idest uterque eorum seiunctim absolutam medietatem sanguinis indici vel nigriti habeant [1644]. — Litterae Apostolicae *Trans Oceanum* necnon Constitutio *Romanos Pontifices* (1) ad Insulas Philippinas extenduntur [2060]. — Insularum Philippinarum fi-

(1) En magni momenti documentum :

Romanos Pontifices Decessores Nostros paterno semper caritatis affectu inclytam Anglorum gentem fovisse, et monumentis suis testatur historia, et felices recordationis Pius IX in Litteris *Universalis Ecclesiae* III kal. Octobris anno Incarnationis Dominicae MDCCCL datis, graviter ac diserte demonstravit. Quum autem per eas Litteras episcopalem hierarchiam idem Pontifex inter Anglos restitueret, cumulavit quodammodo, quantum temporum ratio, sinebat, ea benefacta quibus Apostolica Sedes nationem illam fuerat prosequuta. Ex dioecesium, enim, restitutione pars illa dominici gregis ad nuptias Agni caelestis iam vocata ac mystico Eius corpori sociata, pleniori veritatis atque ordinis firmitatem per Episcoporum gubernationem et regimen rursus adeptae est. *Episcopi quippe*, inquit S. Irenaeus, *successionem habent ab Apostolis, qui cum episcopatus successionem charisma veritatis certum, secundum placitum Patris acceperunt*; atque inde fit, quemadmodum S. Cyprianus monet, *ut Ecclesia super Episcopos constituitur, et omnis actus Ecclesiae per eosdem Praepositos gubernetur*.

Huic sane sapienti consilio mirifice respondit eventus; plura nimirum Concilia provincialia celebrata, quae, saluberrimis legibus, religiosa dioecesium negotia ordinarunt: latius propagata in dies catholica fides, et complures nobilitate generis et doctrina praestantes ad unitatem Ecclesiae revocati: clerus admodum auctus: auctae pariter religiosae domus non modo ex regularibus Ordinibus, sed ex iis etiam recentioribus Institutis, quae moderantes adolescentium moribus, vel caritatis operibus exercendis optime de re christiana et civili societate meruerunt: constituta pia laicorum sodalitia; novae missiones novaeque Ecclesiae quamplures erectae, nobili instructo divites, egregio cultu decorae; permulta etiam item condita orphanis alendis hospitia, seminaria, collegia et scholae, in quibus pueri et adolescentes frequentissimi ad pietatem ac litteras instituuntur.

Cuius quidem rei laus non exigua tribuenda est Britannicae gentis ingenio, quod prout constans et invictum est contra vim adversam, ita veritatis et rationis voci facile flectitur ut proinde vete de ipsis dixerit Tertullianus *Britannorum inaccessa Romanis loca, Christo subiecta*. Ad praecipuum sibi laudis meritum vindicant cum assidua Episcoporum vigilantia, tum Cleri universi docilis ad parendum voluntas, prompta ad agendum sollertia.

Nihilominus quaedam ex ipsa rerum conditione ortae difficultates dissensusque inter sacros Antistites et sodales Ordinum religiosorum obstiterunt,

deles quandam orationem in honorem B. M. V. Immaculae recitantes, indulgentias partiales lucrantur [2137]. — Recurrente centenario adeptae libertatis anniversario conceduntur fidelibus Reipublicae Mexicanae indulgentiae plen. et partiales hoc anno tantum [2258]. — Reipublicae Mexicanae fidelibus

quominus uberiores fructus perciperentur. Illi enim, cum praescripta fuisset per memoratas Litteras Praedecessoris Nostri communis iuris observantia, rati sunt se posse omnia decernere quae ad ipsius iuris executionem pertinent, quaeve ex generali Ecclesiae disciplina Episcoporum potestati permissa sunt. Plures contra gravesque causae prohibebant, ne peculiaris missionum disciplina, quae iam inveteraverat, repente penitus aboleretur. Ad has propterea difficultates avertendas et controversias finiendas, Angliae Episcopi, pro sua in hanc Apostolicam Sedem observantia, Nos adiere rogantes, ut suprema auctoritate Nostra dirimeretur.

Nos vicissim haud gravate eam postulationem excepimus, tum quia nobilem illam nationem non minore quam Decessores Nostri benevolentia complectimur, tum quia nihil nobis est antiquius, quam ut, sublatis dissidii causis, stabilis ubique vigeat mutua cum caritate concordia. Quo gravius autem et cautius a Nobis iudicatio fieret, non modo iis quae ultro citroque adducebantur iuribus et auctoritatibus diligenter animum adiecimus, sed etiam sententiam perogavimus Congregationis specialiter deputatae aliquot S. R. E. Cardinalium e duobus sacris Consiliis, quorum alterum Episcoporum et Regularium negotiis expediendis praest, alterum christiano nomini propagando. Hi, cunctis accurate exploratis quae in deliberationem cadebant, et rationum momentis quae afferebantur utrinque, religiose, perpensis, fideliter Nobis exposuerunt quid aequius melius de singulis quaestionibus decernendum sibi videretur in Domino. Audito itaque memoratorum Cardinalium consilio, causaque probe cognita, supremum iudicium Nostrum de controversiis ac dubitationibus quae propositae sunt per hanc Constitutionem pronunciamus.

Multiplex licet varieque implexa sit congeries rerum quae in disceptationem vocantur, omnes tamen ad tria potissimum capita commodè redigi posse arbitramur, quorum alterum ad familiarum religiosarum exemptionem pertinet ab episcopali iurisdictione; alterum ministeria respicit quae a regularibus missionariis exercentur; tertium quaestiones complectitur de bonis temporalibus deque usu in quem illa oporteat converti.

Ad regularium exemptionem quod attinet, certa et cognita sunt canonici iuris praescripta. Scilicet quamvis in ecclesiastica hierarchia, quae est *divina ordinatione* constituta, presbyteri et ministri sint inferiores Episcopis, horumque auctoritate regantur; tamen quo melius in religiosis Ordinibus omnia essent inter se apta et connexa, ac sodales singuli

quasdam iaculatorias preces in B. M. V. Guadalupensis honorem recitantibus peculiare indulgentiæ elargiuntur [2887]. — Indultum I Jan. 1910 de abstinentia et ieiunio vim quoque habet in omnibus Antillis et caeteris insulis maris Caraibici [2922]. — Occasione solemnum decennialium coronationis S.

Crucifixi vulgo *Señor de los Milagros* in archidioecesi Bonaerensi habendorum indulgentiæ elargiuntur [3080]. — Eadem pro monasterio *De Nasarenas* in civitate Limana in eadem occasione [3082]. — Eadem Confraternitati Limanae vulgo *Hermendad del Señor de los Milagros* in perpetuum donantur [3081].

pacato et aequabili vitae curso uterentur; denique ut esset incremento et perfectioni *religiosae conversationis* consultum, haud immerito Romani Pontifices, quorum est dioeceses describere, ac suos cuique subditos sacra potestate regundos adtribuere, Clerum Regularem Episcoporum iurisdictione exemptum esse statuerunt Cuius rei non ea fuit causa quod placuerit religiosas sodalitates potiore conditione frui quam clerum saecularem; sed quod earum domus habitae fuerint iuris fictione quasi territoria quaedam ab ipsis dioecesium avulsae. Ex quo factum est ut religiosas familiae, quas iure communi et Episcopis propter hieraticum principatum, et Pontifici Maximo propter primatum Pontificum immediate subesse oporteret, in eius potestate esse perrexerint, ex Episcoporum potestate per privilegium exierint. Quum autem re ipsa intra fines dioecesium vitam degant, sic huius privilegii temperata vis est, ut sarta tecta sit dioecessana disciplina, adeoque ut clerus regularis in multis subesse debeat episcopali potestati sive ordinariae sive delegatae.

De hoc itaque privilegio exemptionis dubitatum est num eo muniantur religiosi sodales qui in Anglia et Scotia missionum causa consistunt: hi enim, ut plurimum, in privatis domibus terni, bini, interdum singuli commorantur. Et quamvis Benedictus XIV in Constit. *Apostolicum ministerium*, III kalen. Iunii anno incarnationis Dominicæ MDCLIII, memoratos missionarios regulares privilegio perfrui declaraverit, subdubitandum tamen Episcopi rursus in praesens existimabant, eo quod, restituta episcopali hierarchia, rem catholicam ad iuris communis formam in ea regione gubernari oportet. Iure autem communi constitutum est ut domus quae sodales religiosos sex minimum non capiant, in potestate Episcoporum esse omnino debeant. Insuper ipse Constitutionis Auctor visus est ponere privilegii causam in « publici regiminis legibus... quibus coenobia quaecumque prohibentur »; hanc vero causam compertum fuisse sublatam, quum plures iam annos per leges illius regni liceat religiosi sodalibus in collegia coire.

Nihilominus haec tanti non sunt ut reapse privilegium defecisse iudicemus. Nam quamvis hierarchiae instauratio faciat ut res catholica apud Anglos ad communem Ecclesiae disciplinam *potentia* revocata intelligatur; adhuc tamen res ibi geruntur eodem fere modo atque in missionibus geri solent. Iamvero sacrum Consilium christiano nomini propägando pluries declaravit Constitutiones Clementis VIII *Quoniam* IX kal. Iulii MDCLII, Gregorii XV *Cum alias* XVI kalen. Septemb. MDCLXII,

Urbani VIII *Romanus Pontifex* v kal. Septemb. MDCLXIV, itemque Constitutiones Innocentii X non esse de domibus atque hospitibus missionum intelligendas. Ac merito quidem; nam quum dubium iamdudum fuisset propositum Clementi VIII, utrum religiosi viri ad Indos missi in culturam animarum existimandi essent quasi vitam degentes extra coenobii septa, proindeque Episcopis subesse Tridentina lege iuberentur, Pontifex ille per Constitutionem *Religiosorum quorumcumque* VI idus Novembris MDCI decreverat eos « reputandos esse tamquam religio-
« sos viventes intra claustra » quamobrem in cernentibus curam animarum Ordinario loci subesse: in reliquis vero non Ordinario loci, sed « suis Superioribus subiectos remanere ». Neque aliud sensit indicavitque Benedictus XIV in suis Constitutionibus *Quamvis* v kalen. Martii MDCCXVI, *Cum nuper* VI idus Novembris MDCLII, et *Cum alias* v idus Iunii MDCLIII. Ex quibus omnibus liquet etiam hospitia ac domos quantumvis incolarum paucitate infrequentes, huius, de quo agitur, privilegii iure comprehendendi, idque non in locis solum ubi Vicarii apostolici, sed etiam ubi Episcopi praesunt; de Episcopis enim in Constitutionibus, quas memoravimus, agebatur. Apparet insuper rationem potissimam exemptionis missionariorum regularium in Anglia non esse exquirendam in legibus civilibus, quae coenobiis erigendis obsessent; sed magis in eo salutari ac nobilissimo ministerio quod a viris apostolicis exercetur. Quod non obscure Benedictus XIV significavit inquirens, « regulares Anglicanae missioni destinatos illic proficisci in bonum sanctae nostrae religionis ». Eandemque causam pariter attulerat Clemens VIII, cum de sodalibus religiosi ad Indos profectis docuerat, ipsos antistitem suorum iussu illic concessisse, ibique sub disciplina praefecti provinciae versari « ad praedicandum sanctum Dei evangelium et viam veritatis et salutis demonstrandam ». Hinc post sublatas leges sodalitiis regularibus infensas, et hierarchia catholica in integrum restituta, ipsi Britannorum Episcopi in priori Synodo Westmonasteriensi testati sunt, rata sibi privilegia fore, « quibus viri religiosi suis in domibus vel extra legitime gaudent » quamvis « extra monasteria, ut plurimum, « degant ».

Quamobrem in praesenti etiam Ecclesiae catholicae apud Britannos conditione declarare non dubitamus: Regulares, qui in residentiis missionum commorantur, exemptos esse ab Ordinarii iurisdictione, non secus ac regulares intra claustra viventes, praeter quam in casibus a iure nominatim expressis,

[America Latina]

d) Epistolae:

Prospere precatur exitum conventui Mariano mox apud Mexicanos, Moreliae, cogendo [414]. — Epis Peruvianis de nuper ab illis celebrato trienniali conventu, iuxta praescriptum Concilii Plen. Americae Latinae [749]. — Lamentationes de illatis

et generatim in iis quae concernunt curam animarum et sacramentorum administrationem.

Praecipuam hanc quam definivimus controversiam altera excipiebat affinis, de obligatione qua teneantur Rectores missionum creditam habentes animarum curam, eorumque vicarii alique religiosi sodales, facultatibus praediti quae missionariis conceduntur, ut intersint iis Cleri conventibus, quos *collationes* seu *conferentias* vocant, neque non Synodis dioecesanis. Cuius quaestionis vis et ratio ut intelligatur, praestat memorare quod in Concilio Westmonasteriensi Provinciali IV praecipitur his verbis: « Si duo vel plures sint sacerdotes in eadem missione, unum tantum primum designandum, qui gerat curam animarum et administrationem Ecclesiae... ceteros omnes curam quam habent animarum cum dependentia a primo exercere ». Comperta itaque natura facti de quo agitur, et semota tantisper ea quaestionis parte quae Synodos respicit, ambigi nequit quin Rectores missionum adesse debeant iis Cleri coetibus qui *collationes* dicuntur. Namque eorum causa eadem ferme est ac parochorum; parochos autem etiam regulares ea obligatione adstringi et docuit Benedictus XIV Constit. *Firmatis* § 6. VIII idus Novembr. MDCCXLIV, et Sacrum Consilium Tridentinis decretis interpretandis pluries declaravit. Recte igitur in praedicta Synodo Westmonasteriensis fuit constitutum: « Ad suam collationem tenentur convenire, respondere parati omnes sacerdotes saeculares et regulares, salvis eorum iuribus qui curam habent animarum ». Aliter dicendum videretur de vicariis, aliisque religiosis viris apostolica munia obeuntibus. His enim integrum quidem est de iure *constituto* a memoratis collationibus abstinere, prout alias fuit a Sacra Congregatione Concilii declaratum. At Nos minime praeterit Concilium Romanum habitum anno MDCCXXV auctoritate Benedicti XIII iussisse confessarios omnes etiam ex Ordinibus regularibus, intra fines provinciae commorantes coetus illos celebrare « dummodo morales in eorum conventibus lectiones non habeantur ». Quum autem quod sine effectu geritur id geri nullo modo videatur, sacrum Consilium christiano nomini propagando merito existimans domesticas regularium collationes in quibusdam missionum locis parum fructuosas ob exiguum sodalium numerum futuras, cunctis et singulis illuc munere perfurgentibus imperavit ut Cleri conventibus intersent. Hisce igitur rationibus permoti, declaramus omnes missionum rectores Cleri collationibus adesse ex officio debere, simulque decernimus ac praecipimus ut iisdem intersint vicarii quoque alique re-

ligiosi viri missionariis facultatibus concedi solitis instructi, qui hospitia, parvasque missionum domos incolunt.

ligiosi viri missionariis facultatibus concedi solitis instructi, qui hospitia, parvasque missionum domos incolunt.

De officio conveniendi ad Synodum explorata Tridentina lex est: « Synodi quoque dioecesanæ quotannis celebrentur, ad quas exempti etiam omnes, qui alias, cessante exemptione, interesse deberent, nec capitalis generalibus subduntur, accedere tenentur. Ratione autem parochialium aut aliarum saecularium ecclesiarum etiam adnexarum, debent ii qui illarum curam gerunt, quicumque illi sint, Synodo interesse ». Quam legem egregie illustravit Benedictus XIV. Neque vero putamus cuiquam negotium facessere decretum Alexandri VIII, III kalen. Aprilis MDCCXI, quod caveatur ut ad synodum accedant Abbates, Rectores, Praefecti, omnesque antistes domorum religiosarum, quas Innocentius X Episcoporum potestate subiecerat. Quum enim Innocentianæ Constitutiones viros apostolicos qui in sacris missionibus versantur non attingant, facile intelligitur neque decretum Alexandri VIII ad eos, de quibus modo apud Nos agitur, pertinere. Quare huic posteriori quaestioni parti hoc unum respondemus: standum esse decretis Synodi Tridentinae.

Proxima est quaestio quae respicit appellationem ab interpretatione, quam Episcopi ediderint, decretorum synodali. Namque hisce decretis pareant oportet etiam religiosi sodales in iis quae ad curam animarum et sacramentorum administrationem referuntur, ceterisque in rebus « in quibus eos Episcoporum iurisdictioni subesse canonica praecipunt instituta ». Profecto dubitare non licet quin ab iis interpretationibus ad Sedem Apostolicam provocatio sit; quidem, « Gelasio I et Nicolao I auctoribus, ad qualem de qualibet mundi parte canones appellari voluerunt: ab illa autem nemo sit appellare permissus ». Quare huius appellationis tantummodo vis et effectus potest in dubitationem adduci. At haec dubitatio facile tollitur, si apta fiat causarum distinctio. Fas est, nimirum, Regularibus appellare in *devolutivo* tantum, quoad interpretationem decretorum quae de iure communi, sive ordinario sive delegato, Regulares etiam efficiunt; quo vero ad interpretationem, aliorum decretorum, etiam in *suspensivo*. Authentica namque interpretatio quae manat ab Episcopis qui Synodorum auctores sunt tanti profecto est, quanti sunt ipsa decreta. Ex quo illud omnino est consequens, licere religiosis sodalibus a primo decretorum genere appellare eo iure et modo quo licet quilibet e diocesi appellare a lege communi, scilicet in *devolutivo*. At vero ad reliqua

nuncium praesentatur [1130]. — Eidem gratiae aguntur pro nuper, charitate fidelium Argentinarum, comparata domo ad usum Internuntii Apost. [1532]. — De I Concil. Manilano celebrato gratulationes [1662]. — Archiep. is et Ep. is Reipublicae Columbianae gratiarum actiones [1704]. — Bonaerens Ar-

ch. po de magnifica novi Internuntii Apostolici receptione [1772]. — Santanderiens Episcopo in XX episcopatus sui natali gratulationes ac vota [1783]. — Ad Archiepiscopum Bonaerensem de accepta petriana stipe [2086]. — Ut, occasione sollemnium saecularium institutae Reipublicae Mexicanae, christianum

decreta quod attinet, ea certe lata contra regulares vim rationemve legis amittunt: quare constat illos sic exemptionem a iurisdictione episcopali possidere uti ante possederint; donec Pontificis maximi auctoritate iudicetur, iure ne an secus cum iis actum sit.

Hactenus de exemptionis privilegio; nunc de iis quaestionibus dicendum quibus ministeria quaedam per regulares exercita occasionem praeberunt. Excellit inter haec munus curationis animarum, quod saepe, ut innuimus, religiosus viris demandatur intra fines ab Episcopis praestitutos; locus autem iis finibus comprehensus *missionis* nomine designatur. Iamvero de his missionibus disceptatum fuit, an et quomodo fieri possit ab Episcopis earum divisio, seu, ut dici solet, dismembratio. Nam qui Regularium iura tuebantur, negabant hanc divisionem fieri posse nisi legitimis de causis, adhibitisque iuris sollemnibus quae praescripta sunt ab Alexandro III et Concilio Tridentino. Alia vero erat Episcoporum opinatio.

Profecto si divisio fiat paroeciae veri nominis, sive antiquitus conditae, sive recentiore memoria iure constitutae, dubitandum non est quin nefas sit Episcopo canonum praescripta contemnere. At Britannicae missiones generatim in paroecias ad iuris tramites erectae non sunt: idcirco sacrum Consilium christiano nomini propagando anno MDCCCLXVI officium applicandi missam pro populo ad Episcopum pertinere censuit, propterea quod dioecesim Britannicam non ea sit constitutio, ut in veras paroecias dispositae sint. Itaque ad divisionem missionis simplicis ea iuris sollemnia transferenda non sunt quae super dismembratione paroeciarum fuerunt constituta: eo vel magis quod propter missionum indolem et peculiare circumstantias, numero plures ac leviores causae possint occurrere quae istarum divisionem suadeant, quam quae iure definitae sint ut fiat paroeciarum divisio. Neve quis urgeat similitudinem quam utraeque inter se habent; cum enim obligatio servandi sollemnia iuris libertatem agendi coerceat, ad similes causas non est pertrahenda. Silentibus itaque hac super re generalibus Ecclesiae legibus, necesse est ut Concilii Provincialis Westmonasteriensis valeat auctoritas, cuius hoc decretum est: « Non obstante rectoris missionarii deputatione, licebit « Episcopo de consilio Capituli, intra limites missionis cui praepositum, novas Ecclesias condere ac « portionem districtus iis attribuire, si necessitas aut « utilitas populi fidelis id requirat ». Quae cum ita sint, ad propositam consultationem respondemus: licere Episcopis missiones dividere, servata forma sancti Concilii Tridentini, quoad missiones quae sunt vere proprieque dictae paroeciae: quoad reliquas

vero, ad formam Synodi I Provincialis Westmonasteriensis: Quo melius autem missioni quae dividenda sit eiusque administris prospiciatur, volumus ac praecipimus, ut sententia quoque rectoris exquiratur, quod iam accepimus, laudabiliter esse in eum positum: quod si a religiosis sodalibus missio administratur, Praefectus Ordinis audiatur; salvo iure appellandi, si res postulet, a decreto episcopali ad Sanctam Sedem *in devolutive* tantum.

Peracta missionis, cui regulares praesint, dismembratione, alia nonnunquam quaestio suboritur: utrum nempe Episcopus, in praeficiendo Rectore missioni, quae nova erigitur, ipsos religiosos sodales ceteris debeat praeferre. — Quamvis illi hanc sibi praerogativam adserant, obscurum tamen non est, haud leves exinde secuturas difficultates et offensiones. Ceterum in ea, de qua sermo est, nova erectione necesse est alterutrum contingere; nimirum ut paroecia veri nominis, aut mera missio constituitur. Si primum fieret, perquam alienum esset ab Ecclesiae disciplina e religiosa familia arcessitum parochum praeferi; sic enim iure quod movet viget arcentur regulares a parochi munere, ut illud suscepturi venia apostolica indigent. Ad rem Benedictus XVI in Consti, *Cum nuper*, IV idus Novembris MDCCCL: « Quemadmodum, inquit, negari nequit, ex veteri « canonum lege, monachos et regulares ecclesiarum « parochialium regiminis capaces fuisse, ita certum « nunc est ex recentiori canonica disciplina inter- « dictum esse regularibus parochiarum curam adsumere sine dispensatione Apostolica ». Hinc sacrum Consilium Tridentinis decretis interpretandis, ad dubium « an annuendum sit precibus Patrum Augustinianorum de nova paroecia iisdem concedenda » rescripsit — negative et amplius —. Si autem, quod secundo loco posuimus, mera missio erigatur, ius certe non obest religiosus viris ne inter eos eligatur rector; ast ne iis quidem praeferi optantibus suffragatur. Rem itaque integram et in sua potestate positam aggrediens Episcopus, libertate sua utatur oportet: ubi enim iura silent, loco legis est Praesulis auctoritas; praesertim vero quod, ut doctorum fert adagium, Episcopus *intentionem habet in iure fundatam* in rebus omnibus quae ad dioecesim suam administrandam attinent. Quamobrem praelatio quoad novam missionem, a Regularibus expetita, aut nullo iuris subsidio fulcitur, aut in disertam iuris dispositionem offendit.

Officium curationis animarum sedulitati Regularium commissum alias etiam dubitationes gignit; eaeque loca spectant finibus comprehensa missionum quae ab ipsis reguntur. Coepit enim ambigi utrum

[America Latina]

populi spiritum excitare satagant eius Ordinarii adhortantur [2221]. — Delegato Apostolico apud S. Ioseph. a Costarica in suo maiori votorum religionis ac minori episcopatus jubileo [1992]. — Ad Archiepiscopos, Episcopos aliosque locorum Ordinarios in America Latina et Insulis Philippinis

[2134]. — Bogotensium Episcopo XXV episcopatus sui anniversarium celebranti [2343]. — Quoad instaurationem disciplinae cleri Caracensi Archiepiscopo plura sapientissimae suadentur [2385]. — Ad Em. Archiep. S. Sebastiani Fluminis Ianuarii, coeterosque Brasiliae Archiep. et Ep. qui Paulo-

coemeteria et pia loca intra fines illarum sita, Episcopus visitare possit. Ast in coemeteriis facilis ac prona suppetit distinctionis adeoque finiendae controversiae ratio. Nam si de coemeteriis agatur quae solis religiosis familiis reservantur, ea plane ab Episcopi iurisdictione, proindeque a visitatione exempta sunt; cetera vero fidelium multitudini communia, quum uno ordine haberi debeant cum coemeteriis paroecialibus, iurisdictioni Ordinarium subsunt indubitata, ac propterea optimo iure ab Episcopo visitantur, quemadmodum statuit Benedictus XIV in Constit. *Firmandis* VIII idus Novembris MDCCXLIV. Haud absimili distinctione de locis piis quaestio dirimitur, ea discernendo quae exempta sunt ab iis quibus praestit Episcopus sive ordinario iure, sive delegato. De utrisque, igitur, tum coemeteriis, tum piis locis, sententiam Nostram paucis complectimur pronuntiantes: sacrorum canonum et constitutionum Apostolicarum praescripta esse servanda.

Superioribus dubiis arcto iungitur nexu illud quo quaeritur an Episcopis subesse debeant scholae pauperum, quae *elementares* etiam, *primariae*, *puerorum* nuncupantur; est enim sanctissimum docendi ministerium, et proximum piis locis ordinem tenent scholae de quibus agendum est. Quo illae pertineant ex ipso nomine gignoscitur; intendunt nimirum ad puerilem aetatem primis litterarum elementis primisque fidei veritatibus, ac morum praeceptis apte instituendam: quae quidem institutio omnibus est temporibus, locis, et vitae generibus necessaria, ac multum habet momenti ad universae societatis humanae, nedum singulorum hominum incolunitatem; ex puerili enim institutione pendet, ut plurimum, qua quis ratione sit reliquae aetatis spatium acturus. Itaque quid a docentibus eo loci praecipue praestandum sit, sapienter Pius IX significavit scribens: « In hisce potissimum scholis omnes cuiusque e pulo classis pueri vel a teneris annis sanctissimae nostrae religionis mysteriis ac praeceptionibus seculo sunt erudiendi et ad pietatem morumque honestatem, et ad religionem civilemque vivendi rationem accurate formandi, atque in iisdem scholis religiosa praesertim doctrina ita primum in institutione et educatione locum habere ac dominari debet, ut aliorum cognitiones, quibus iuventus ibi imbuitur, adventiciae appareant ». — Nemo exhinc non intelligit istam puerorum institutionem in Episcoporum officiis esse ponendam, et scholas, de quibus agitur, tam in urbibus frequentissimas, quam in pagis exiguis, inter opera contineri quae ad rem dioecesanam maxime pertinent.

Insuper quod ratio suadet, lux historiae confirmat.

Nullum quippe fuit tempus quo singularis non eluxerit Conciliorum cura in huiusmodi scholis ordinandis ac tuendis, pro quibus plura sapienter constituerunt. Eorum nempe decretis prospectum est ut illas Episcopi in oppidis et pagis restitui et augeri puerique ad discendum admitterentur, qualibet curarent si fieri posset, impensa remissa. Eorundem actoritate dictae leges, quibus alumni religioni ac pietati operam darent, definitae dotes et ornamenta animi, quibus magistros praeditos esse oporteret, iisque imperatum, uti iurarent iuxta formulam catholicae professionis: demum scholarum curatores constituti qui eas adirent, ac circumspicerent ne quid inesset vitii aut incommodi, neve quid omitteretur ex iis rebus, quas de illarum disciplina leges dioecesanae sanxissent. Ad haec, quum Patres Conciliorum probe intelligerent parochoes etiam pastoralis ministerii compotes esse, partes haud exiguas iisdem tribuerunt in scholis puerorum, quarum cura cum animarum curatione summa necessitate iungitur. Placuit igitur in singulis paroeciis pueriles scholas constitui, quibus nomen est *paroecialibus* impositum: iussi sunt parochi munus docendi suscipere, sibi adiutricem operam magistrorum et magistrarum adsciscere: iisdem negotium datum scholas regendi et curandi diligentissime; quae omnia si non ex fide integre gesserint, officium deseruisse arguuntur, digne habentur in quos Episcopus animadvertat. In unum ergo collineant argumenta ex ratione et factis petita, ut scholae quas pauperum vocant, institutis dioecesanis et paroecialibus praecipuo iure adnumerandae sint; eaque de causa Britannorum Episcopi ad hanc usque aetatem in missionibus tam saecularibus quam regularibus easdem pro potestate sua visitare consueverunt. Quod et Nos probantes declaramus: Episcopus ius habere quoad omnia visitandi huiusmodi scholas pauperum in missionibus et paroeciis regularibus aequae ac in saecularibus.

Alia profecto causa est caeterarum scholarum et collegiorum, in quibus religiosi viri secundum Ordinis sui praescripta iuventuti catholicae instituendae operam dare solent; in hisce enim et ratio postulat, et Nos volumus firma atque integra privilegia manere quae illis ab Apostolica Sede collata sunt; prout aperte est declaratum anno MDCCCXXIV a sacro Consilio christiano nomini propagando, quum acta expenderentur Concilii Provincialis Westmonasteriensis IV.

Quum res in vado sit quod ad scholas attinet et collegia regularium iam constituta, adhuc tamen est incipiti si de novis erigendis agatur. De his enim quaeritur; an et cuius superioris venia sit im-

litano Antistitum conventui interfuerunt [2395]. — Ad moderatores Sodalitatis Tertiæ Franciscanum Ordinis in Urbe S. Iacobi de Venezuela [2396]. — Ad Caracensem Archiepiscopum coeterosque Venezuelanæ Provinciæ Antistites ob singularis pietatis specimen B Patri præstitum [2417]. — Ad Campinen. Episcop.,

ob vicesimum quintum sacerdotii eius anniversarium, ac primum catholicum congressum in dioec. Campinen. celebrandum [2474]. — Ad R. D. Carolum Grannan qui, mirabili studio, ad iuvandum augendumque Urbanum Collegium Americæ Latinae, operam navat ut Americæ Ecclesiis boni sa-

petranda? Porro cum latius ea dubitatio pateat et ecclesiarum quoque ac coenobiorum erectionem pertingat, omnia hæc unius quaestionis et iudicii terminis complectimur. Atque hic primo occurrunt Decretales veteres quibus est cautum ne quid huiusmodi quisquam institueret absque Sedis Apostolicæ licentia speciali. Postmodum Tridentina Synodus in eodem genere quidquam opus fieri prohibuit « sine » Episcopi, in cuius dioecesi erigenda sunt, licentia petius obtenta »: quo tamen Concilii decreto haud est superioribus legibus derogatum, veniam ab Apostolica Sede impetrari iubentibus. Quapropter cum ea in re liberior passim ageretur, Urbanus VIII pravam consuetudinem emandaturus, opera eiusmodi improbat tam quæ sine venia Episcopi, quam quæ sola illius auctoritate susciperentur, et veterum canonum simul Concilii Tridentini leges omnino in posterum servari decrevit. Huc etiam spectavit Innocentius X in Constitut. *Instaurandæ* idibus Octobris MDCLII, quæ præcepit ut nemo ex familiis regularibus « domos vel loca quaecumque de novo » recipere vel fundare præsumat absque Sedis Apostolicæ licentia speciali ». Quare communis hodie sententia est, cui favet passim rerum indicatarum auctoritas, non licere Regularibus, tam intra quam extra Italiam, nova monasteria aut conventus sive collegia fundare, sola Episcopi venia impetrata, sed indultam quoque a Sede Apostolica facultatem requiri. Iisdem insistentis vestigiis, sacrum Consilium christiano nomini propagando pluries decrevit, veniam Apostolicæ Sedis et Episcopi aut Vicarii Apostolici ecclesiis collegiisque erigendis, etiam in missionibus, ubi religiosi sodales domos sedesque habeant, esse omnino necessariam. His ergo de causis ad propositum dubium respondemus: sodalibus religiosi novæ sibi sedes constituere, erigendo novas ecclesias, aperiendo coenobia, collegia, scholas, nisi obtenta prius expressa licentia Ordinarii loci et Sedis Apostolicæ, non licere.

Fieri solet utique subtilior inquisitio, an duplex ea venia sit impetranda, si non prorsus novus opus regularis familia molitur, sed ea quæ sunt instituta velit in alios usus convertere. Verum neque obscura, neque anceps erit futura responsio, si varios, qui accidere possunt, casus distinguamus. Initio enim quis serio dubitet, an ea quæ pietatis religionisque causa instituta sunt, liceat in usus a religione et pietate alienos convertere? Restat itaque ut de tribus hisce dumtaxat queratur, utrum, nempe, liceat dimovere de loco instituta alioque transferre: aut immutare in usum consentaneum, qualis esset si schola in ecclesiam, coenobium in collegium, in do-

mum pupillis aegrotisque recipiendis, vel vicissim mutaretur; aut demum, priore usu retento, novam causam sive usum inducere. Iamvero quominus duo illa prima, privata ipsorum auctoritate, religiosi sodales efficiant, obstat decretum Bonifacii VIII, qui eos vetuit « ad habitandum domos vel loca quæ » cumque de novo recipere, seu hactenus recepta « mutare ». Rursus qui fieri potest ex duobus illis alterutrum, nisi res recidat in foundationem novam « Monasteriorum, Collegiorum, domorum, conventuum » et aliorum Regularium locorum huiusmodi »? Atqui id perfici prohibuit Urbanus VIII per Constitutionem *Romanus Pontifex*, nisi « servata in omnibus » et per omnia sacrorum canonum et Concilii Tridentini forma ». Sic unum superest de quo contendatur; num priore usu retento, nova causa vel usus addici valeat. Nunc autem pressius rem urgere oportet et accurate dispicere utrum ea inductio alterius usus ad interiorem administrationem disciplinamque domesticam spectet, velut si tirocinium aut collegium studiorum causa iunioribus sodalibus in coenobio constituitur: an fines interioris administrationis sit excessura, puta si inibi schola fiat aut collegium quod pateat etiam alienis. Plane si dictos fines excesserit, res redit ad alterutrum illarum, quæ a Bonifacio VIII et Urbano VIII fieri pro lubito, ceu diximus, prohibentur. Sin autem intra limites domesticæ disciplinæ mutatio contineatur, suo certe iure Regulares utentur, nisi forte leges foundationis obsistant. Ex quibus singillatim perpensis, manifeste colligitur: Religiosis sodalibus non licere ea quæ instituta sunt, in alios usus convertere absque expressa licentia Sedis Apostolicæ et Ordinarii loci, nisi agatur de conversione, quæ, salvis foundationis legibus, referatur dumtaxat ad internum regimen et disciplinam regularem.

Nunc ad illud progredimur controversiæ caput in quo de temporalibus missionum bonis disputatum est. Ex liberalitate fidelium ea parta bona sunt, cum sua sponte et voluntate dona largiantur, vel intuitu missionis id faciunt, vel eius qui missioni præest. Iam si missionis intuitu donatio contigerit, ambigi solet, an viri religiosi quibus donum sit traditum, accepti et expensi rationem reddere Episcopo teneantur. Atque istud quidem fieri oportere, sacrum Consilium christiano nomini propagando super dubio proposito ob missiones Britannicas religiosos Ordinibus sive Institutis commissas die XIX Aprilis MDCCCLXIX, rescripsit in hæc verba: « 1º Missio narii regulares bonorum temporalium, ad ipsos » qua regulares spectantium, rationem episcopis redere non tenentur. 2º Eorum tamen bonorum,

[America Latina]

cerdotis instituantur [2493]. — Ad Em. Archiep. S. Sebastiani Fluminis Ianuarii coeterosque Archiep. et Ep. Brasiliae, de incrementis rei catholicae per Brasiliam post auctam hierarchiam, deque praesidiis quibus pastores animarum in sacro ministerio vel utilius versari poterunt [2542]. — *Apostolatus*

« quae missioni, vel regularibus *intuitu missionis* tri-
« buta fuerunt, Episcopi ius habent ab iisdem mis-
« sionariis regularibus, aequae ac a Parochis cleri
« saecularis, rationem exigendi ». Quo vero tabulis
accepti et expensi ratio constaret, sacer idem Coetus,
die x Maii anno MDCCCLXVIII, in mandatis dederat
ut bona missionum diligenter describerentur ac se-
cernendo quae propria missionum essent ab iis quae
ad sodalitia sodalesve singulos pertinerent.

Nihil enimvero in his decernendis vel praecipien-
dis est actum, quod iuris communis doctrinis vulga-
tissimis apprimae non congruat. Nam quaevis oblatio
parcho aut alteri Ecclesiae Rectori data, pia cuius-
dam causae intuitu, ipsimet piae causae acquiritur.
Ex quo fit, ut qui rem pecuniarum oblatam accepit,
administratoris loco sit, cuius est illam erogare iuxta
mentem et consilium largitoris. Quoniam vero admi-
nistrantis officio incumbit rationes actus sui conficere,
eique reddere cuius res gesta fuit, ideo parochus vel
Ecclesiae Rector facere non potest quin rationes
reddat Ordinario loci cuius est iurisdictio et causae
piae tutela. At missiones, de quibus apud Nos actum
fuit, pleno iure ad Episcopum pertinent; huic ergo
cuiusque oblationis earum intuitu collectae rationes
oportet exhibere. Neque haec ex eo infirmantur, quod
Urbanus II in Concilio Claromontano, alique post
eum Romani Pontifices decreverunt circa Ecclesias
parochiales, quoad temporalia Monasteriis iunctas,
teneri vicarios respondere Episcopis de *plebis cura*,
de temporalibus vero non ita cum monasterio suo
sint obnoxii; siquidem seposita etiam ratione histo-
rica unde ea profecta est iurisdispositio, certum
exploratumque est, in iis pontificiis decretis ac li-
teris appellatione *temporalium*, beneficii fructus et
quae beneficiati personae adhaerent compendia signi-
ficari.

Quocirca ea confirmantes quae a s. Congregatione
de Propaganda Fide rescripta et mandata sunt, sta-
tuimus, religiosos sodales redditus Episcopo ratio-
nibus, docere debere de pecunia, intuitu missionum
sibi allata, et quantum de eo et quos in usus im-
penderint aequae ac missionarios Cleri saecularis,
iuxta praedictas resolutiones eiusdem Congregatio-
nis die XIX Aprilis MDCCCLXIX, et Instructionem
die x Maii MDCCCLXVIII.

Tandem ne quid obrepat error aut dissensus in
his quae modo iussimus exequendis, definiendum cen-
semus, quae pecunia, quaeque res viris religiosiis
oblatae intuitu missionum intelligantur. Namque re-
ceptum est ac in re spectari primum oportere quid
largitor voluerit; quod si non appareat, placuit, pa-
rocho vel rectori ecclesiae collatam donationem

orationis et Fodus de Sacro Corde quadraginta
ab hinc annis in Brasilia condita commendantur
[2710]. — Mariannensi Archiepiscopo in quin-
quagesimo sacerdotii sui anniversario gratulationis
ergo [2760]. — S. Salvatoris Episcopo, post pri-
mum eiusdem dioecesis conventum celebratum, gra-

praesumi. At multum ab hac regula recessum est
propter consuetudinem, quam quidam ecclesiastici
iuris periti fere communem evasisse docent, cuius vi
« hodie pene solae oblationes quae in Ecclesia sub
« missis ad altare fiunt et quae pro administratione
« sacramentorum pro benedicendis nuptiis aut mu-
« lieribus post partum, pro exequiis et sepulturis
« aut aliis similibus functionibus specialiter offerun-
« tur, ad parochum spectant; consuetudine reliqua,
« ferme omnes ecclesiis ipsis aut sacellis aut aliis
« certis finibus applicante ». Praeterea si in paro-
chum rectoremve, a quibus spiritualia adiumenta
fideles accipiunt, haud inconcinne praesumi potest
collata liberalitas, ubi Ecclesia bonis praedita sit
per quae religionis decori et ministrorum tuitioni
prospiciatur, longe aliud iudicium esse debet ubi eam
bonorum copiam Ecclesia non habeat, ac liberali-
tate fidelis populi unice aut potissimum sustentetur.
Tunc enim largitores putandi forent voluisse con-
sulere cultus divini splendori et religionis dignitati,
ea ratione et modo quem ecclesiastica auctoritas de-
cerneret. Ideo apud christianos primaevo lege cau-
tum fuerat ut pecunia omnis dono accepta, inter
Ecclesias, Episcopum, Clericos et egenos divideretur.
Legis porro sese interponens auctoritas si lar-
gitionum tempora et causas praestituat, illud efficit
quoque ne fideles semper pro arbitrio possint mo-
dum et finem designare in quem oblatam stipem
erogari oporteat; nequit enim facere privatorum vo-
luntas, ut quod a legitima potestate in bonum com-
mune praecipitur, certo destituitur effectu. Haec
Nobis considerantibus visi sunt prudenter et oppor-
tune egisse Patres Concilii provincialis Westmona-
steriensis II, cum partim interpretantes piam et ae-
quam donantium voluntatem, partim ea, quae Epi-
scopis inest, utentes potestate imperandae pecuniae
collationes decernendique quo tempore et qua de
de causa conferri oporteat, statuerunt in capite *de
bonis ecclesiasticis*, quid censendum sit intuitu mis-
sionis collatum. Iubet igitur ratio, itemque Nos con-
stituimus, hac in re religiosos ad leges Westmona-
steriensis Synodi sese affatim accomodare oportere.

Sublatis controversiis cognitioni Nostrae propositis,
confidimus, curam a Nobis in iis compendis adhi-
bitam eo valituram ut ad tranquillitatem et incre-
mentum rei catholicae in Anglia non leviter conferat.
Equidem pronunciationes Nostras ad iuris et aequi-
tatis regulam studiose religioseque exegimus, nec
dubitamus quin in iis exequendis par diligentia et
religio eniteat illorum inter quos iudicium protuli-
mus. Sic enim fiet ut, Episcoporum ductu et pru-
dentia, religiosi sodales de Anglicis missionibus ap-

tulationis causa [2774]. — Campinensi Episcopo de Seminariorum erectione gratulationes [2778]. — Praefecto Apostolico Patagoniae gratulationes ac vota [2792]. — De misera Indorum conditione sublevanda ad Americae Latinae Ordinarios [2817]. — Ad Peruanae Reip. Ordinarios post concil. Limaee celebratum [2950]. — Ob litteras pietatis plenas Columbiae Ordinariis [2989]. — De primo Eucharistico conventu Bogotae habendo [3032]. — Confraternitas Avanensis vulgo *del brazo poderoso* reprobatur [3058]. — Cfr. *Abstinentia, Antillae, Basilica, Benedictini, Capucini, Causae Sanctorum, Collegium, Concilium, Confraternitas, Congressus, Dioecesis, Emigratio, Phi-*

lippinae, Societas Iesu, Teiunium, Indae, Minores, Missiones, Regulares, Rota, Universitas.

America Septentrionalis:

a) Quoad hierarchiam ecclesiasticam:

Hierarchia catholica in Insula Terrae Novae constituitur [163]. — Dioecesis Providentiensis dividitur et nova Riverormensis erigitur [207]. — Nova dioecesis Great-Ormensis conditur [290]. — Vicariatus Ap.licus Territorii Indorum in novam dioecesim Oklahomensem nuncupatam, erigitur [1715]. — Sedes Iucaten. seu Emerit. ad titulum Archiepiscopae-

prime meriti, strenue et alacriter e laboribus suis fructus salutis ferre pergant laetissimos, atque utrique (ut voce utamur Gregorii Magni ad Angliae Episcopos) *communi... consilio, concordique actione, quae sunt pro Christi zelo agenda disponant unanimiter, recte sentiant, et quae senserunt, non sibi met discrapando perficiant.* Concordiam hanc postulat paterna caritas Episcoporum in adiutores suos et mutua Cleri in Episcopos observantia: hanc concordiam flagitat finis communis qui situs est in salute animarum iunctis studiis ac viribus quaerenda; hanc eandem exigit necessitas iis resistendi qui catholico nomini infensi sunt. Haec vires gignit et infirmos quoque pares efficit ad grandia quaeque gerenda; haec signum est quod sinceros Christi discipulos ab iis determinat qui se tales esse mentiuntur. Ad hanc igitur singulos et universos enixe cohortamur in Domino, rogantes cum Paulo ut impleant gaudium Nostrum, ut idem sapiant, eandem caritatem habentes, unanimem, idipsum sentientes.

Demum, ut firmiter ea consistent quae constitutum, volumus atque decernimus, praesentes Litteras et in eis contenta quacumque, etiam ex eo quod praedicti religiosi sodales et alii quicumque, in praemissis interesse habentes, cuiusvis status, gradus, ordinis et dignitatis existant, seu alias specifica mentione digni iis non consenserint, nec ad ea vocati et auditi, causaeque propter quas praesentes emanaverint sufficienter adductae, verificatae et iustificatae non fuerint, aut ex alia qualibet etiam quantumvis iuridica et privilegiata causa, colore et capite etiam in corpore iuris clauso, nullo unquam tempore de subreptionis vel obreptionis, aut nullitatis vitio seu intentionis Nostrae, vel interesse habentium consensus, aliove quolibet, quantumvis magno et substantiali, individuamque expressionem requirente defectu, impugnari, infringi, retractari, in controversiam vocari, aut ad terminos iuris reduci, seu adversus illas restitutionis in integrum aliudve quodcumque iuris remedium intentari vel impetrari; sed ipsas praesentes Litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, quibuscumque iuris seu facti defectibus, qui adversus illas ad effectum impediendi

vel retardandi earum executionem quovis modo vel quavis de causa opponi possent minime refragantibus, suos plenarios et integros effectus obtinere, easque propterea, omnibus et singulis impedimentis penitus reiectis, ab illis ad quos spectat, et pro tempore quodcumque spectabit, inviolabiliter servari; sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices Ordinarios et delegatos iudicari ac definiri debere, ac irritum fore et inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Non obstantibus praemissis, et quatenus opus sit Nostra et Cancellariae Apostolicae Regula *de iure quaesito non tollendo*, aliisque Apostolicis ac in Universalibus, Provincialibus et Synodalibus Conciliis editis constitutionibus et ordinationibus, nec non quorumcumque Ordinum, Congregationum, Institutuum, et Societatum, etiam Iesu, et quarumvis Ecclesiarum et alii quibuscumque, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis alia firmitate roboratis statutis et consuetudinibus, ac praescriptionibus etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, indultis et Litteris Apostolicis quomodolibet in contrarium praemissorum concessis, editis et factis ac licet pluries iteratis. Quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum derogatione specialis forma servanda foret, tenores earumdem praesentibus pro plene ac sufficienter expressis habentes ad praemissorum effectum dumtaxat specialiter et expresse derogatum esse volumus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Quocumque autem modo earumdem praesentium Litterarum exempla in Anglia publicata fuerint, volumus ut statim post huiusmodi publicationem omnes et singulos quos concernunt vel concernent in posterum perinde afficiant, ac si unicuique illorum personaliter intimatae ac notificatae fuissent.

Nulli ergo hominum liceat paginam hanc Nostrarum decisionum, declarationum, decretorum, praecceptorum, et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei et Beatorum Petri et Pauli Apostolorum eius, se noverit incursurum 8 Mai 1881. Cfr. *Acta Leonis XIII*, II, 231.

[America Septentrionalis]

lem evehitur [1088]. — Episcopus Rutheni ritus in America septentrionali constituitur [1286]. — Sedis Vancouverien. ad dignitatem metropolitanam evehitur, translata sede episcopali Neo-Westmonasteriensi [1646]. — Duodecim civitates ex archidioecesi Chicagiensi dismembrantur, et ex his nova dioecesis erigitur, quae nomen a civitate episcopali Rock-fordiensi habebit [1650]. — De secreto servando in designando ad Sedes Episcopales in Foederatis Statibus Americae Sept. [2168, 2275]. — De methodo servanda in providendis episcopalibus sedibus provinciae Terraenovae [2289]. — Desmoinensis dioecesis erigitur [2616]. — Item Kearneyensis [2740]. — Cfr. *Emigratio*.

b) Decreta, indulta et declarationes:

Nonnullis diebus in quibus occurrit festum duplex, in Americae Septentrionalis ecclesiis O. P. missa *De Requie* celebrari permittitur [926]. — Ordinarius Covingtonens. exponit S. P. dubia circa sanat. matrim. in radic. [1052]. — Instit. Tert. Ord. S. Dominic. civit. Racine ad tempus adprobatur [607]. — Actus heroicis ad libitum revocari potest [1182]. — De nova forma tabernaculi [1519, 1540]. De ritu serv. ab E.po assistente missae solemnium sola mozzetta, deque benedictione danda ab E.po S. Communionem extra missam ministrante [1098]. — De sanatione in radice matrimonii mixti in casu mixtae religionis [1686]. — Domibus Ordin. S. Dominici in America Septent. S. Remigii festum sub ritu duplici, die 1^a Oct. celebrandum, conceditur [1685]. — In Statuum Foederatorum dioecibus clerici titulo missionis ordinantur ac titulo servitii Ecclesiae [1710]. — De sacerdotum Polonorum admissione in clerum dioecesanum Statuum Foederat. Americae (2025). — Collegii Iosephini civitatis Columbus alumni a relatione annua S. Sedi exhibenda solvuntur [2080]. — Decretum *Maxima cura* viget pro America Septen. [2477]. — Delegatus Apost. in Foederatis Americae civitatibus ad Ordinarios Americae Septen. de gratuito ingressu in Ecclesias [2080*]. — De methodo possidendi et administrandi bona ecclesiastica in Statibus Americae Foederatis [2604]. — Bismarkiensi Episcopo negatur ius declarandi invalidas incardinationes sacerdotum factas absque insinuando, ipso incardinationis actu, emittendo. — Cfr. *Bona, Canada, Polonia, Dominicani, Ecclesia, Episcopus, Incardinatio, Indulgentia, Minores, Ordinatio, Tabernaculum, Titulus*.

c) Epistolae gratulatoriae, vel gratiarum actionis ac indulgentiae:

Symbolae institutae pro Academiae Washingtoniensis amplificatione commendantur [34]. — Neo-Eboracen. Archiepiscop. pro stipe gratiae aguntur [175]. — De devotionis obsequio Em. Baltimorensium Archiepiscopo coeterisque Americae septentrionalis Ordinariis gratiae rependuntur [321]. — Moderatrici Soc. Neo-Eboracens. *Filiarum Fidei* gratulationes [457]. — Urb. Collegium Foederatorum Statuum Americae laudatur [551]. — In sollemniis centenariis cathedralis Baltimorensis gratulationes ac vota [876]. — Statuum Foederatorum Epi gratias accipiunt de aedificatis aedibus in commodum Delegati Apici. [1082]. — Archiep. Philadelphiensium, faustitate redeunte sollemni erectionis ante annos centum Philadelphiensium dioecesis [1521]. — Occasione sollemniis saecularium ecclesiae Neo-Eboracensis eiusdem Archiep. ob multa quae patravit in Ecclesiae et rei civilis emolumentum [1528]. — Archiepiscopo Bostoniensium pro anno expleto centesimo a condita dioecesi [1530]. — Archiepiscopo Baltimoren. gratulatur ob observantiae et pietatis erga S. Sedem testimonium ab Epis., clero populoque Foederatarum Americae civitatum Pontif. significatum [1999]. — Supremi concilii Moderatori Societatis *Central Verein* gratulationis causa [1760]. — Bostonien. Archiep. de solertia et prudentia in edendo commentario hebdomad. *The Pilot* [1806]. — Administratori Apost. dioecesis Clevelaudensis [1831]. — Rectori Collegii Urb. Foederat. Americae septen. civitatum, in 50° a condito Collegio anno [1867]. — Eiusdem alumnis in eadem occasione gratulationes adhortationesque [1869]. — Confratribus sodalitatum a *SS.mo Namine Iesu* in Septentrionalis Americae ecclesiis O. P. existentium indulgentiae elargiuntur [1989]. — Ob gratulationes in episcopali Summi Pontificis iubilaeo oblata Neo-Eboracensi. Archiepiscopo gratiae aguntur [1999]. — Bostoniens. Archiep. ob egregiam largitatem erga Pontificium Institutum Biblicum gratiae rependuntur [2049]. — Pius X commendat propagationem Sodalitatis *Foederis a Bono Pastore* in civitate Washingtoniensis fundatae et indulgentiis locupletatae [2054]. — Winoniensium Episcopo ad ineundam episcopalem sedem properanti laudes ac adhortationes [2214]. — Laudatur Societas pro *diffusione Catholicae Fidei* Chicagii [2249].

— Ad Archiep. Oregonopolitan. coeterosque eiusdem provinciae episcopos, ob pietatis testimonium [2377]. — Ad Em. Archiep. Baltimorem. ob litteras venerationis plenas, nomine etiam coetorum Antistitum Americae, Washingtonii congregatorum, missas [2404]. — Ad Eundem 50um sacerdotii ac 25um cardinalatus anniversarium celebrantem gratulationis causa [2518]. — Delegato Apost. in Foederatis Americae civitatibus pro pace tuenda [2551]. — Ad Neo-Eboracen. Archiep. ob filiale devotionis obsequium [2564]. — Em. Baltimorensium Archiepiscopo de catholica studiorum Washingtoniensi Universitate gratulationis ominationisque ergo [2681]. — Opus *La Chiesa negli Stati Uniti di America*, auctore D. E. Begni, laudatur [2372]. — Cfr. *Allocutio, Canada, Centenaria, Collegium, Diaria, Emigratio, Fides, Iesus, Miores, Pax, Missiones, Universitas*.

Amotio administrativa ab officio et beneficio curato:

a) Normae canonicae:

I) De causis ad amotionem requisitis.

Can. 1. Causae ob quas parochus administrativo modo amoveri potest hae sunt:

1° Insania, a qua, ex peritorum sententia, perfecte et sine relabendi periculo sanus fieri non posse videatur; aut ob quam parochi existimatio et auctoritas, etiamsi convaluerit, eam penes populum fecerit iacturam, ut noxium iudicetur eundem in officio retinere.

2° Imperitia et ignorantia quae paroeciae rectorem imparem reddat suis sacris officiis.

3° Surditas, caecitas et alia quaelibet animae et corporis infirmitas, quae necessariis curae animarum officiis imparem in perpetuum, vel etiam per diuturnum tempus sacerdotem reddant, nisi huic incommodo per coadiutorem vel vicarium occurri congrue possit.

4° Odium plebis, quamvis iniustum et non universale, dummodo tale sit quod utile parochi ministerium impediatur, et prudenter praevideatur brevi non esse cessaturum.

5° Bonae aestimationis amissio penes probos et graves viros, sive haec procedat ex inhonesta aut suspecta vivendi ratione parochi, vel ex alia eius noxia, vel etiam ex antiquo eiusdem crimine, quod, nuper detectum, ob praescriptionem poena plecti amplius non possit; sive procedat ex facto

et culpa familiarium et consanguineorum quibuscum parochus vivit, nisi per eorum discessum bonae parocho famae sit satis provisum.

6° Crimen quod, quamvis actu occultum, mox publicum, cum magna populi offensione, fieri posse, prudenti Ordinarii iudicio praevideatur.

7° Noxia rerum temporalium administratio cum gravi ecclesiae aut beneficii damno, quoties huic malo remedium afferri nequeat auferendo administrationem parochi aut alio modo, et aliunde parochus spirituale ministerium utiliter exerceat.

8° Neglectio officiorum parochialium post unam et alteram monitionem perseverans in re gravis momenti, ut in sacramentorum administratione, in necessaria infirmorum adstantia, in catechismi et evangelii explicatione, in residentiae observantia.

9° Inobedientia praeceptis Ordinarii post unam et alteram monitionem et in re gravi momenti, ceu cavendi a familiaritate cum aliqua persona vel familia, curandi debitam custodiam et munditiam domus Dei, modum adhibendi in taxarum parochialium exactione et similia.

Monitio de qua superius sub extremo duplici numero, ut peremptoria sit et proximae amotioni praenuntia, fieri ab Ordinario debet, non paterno dumtaxat more, verbotenus et clam omnibus, sed ita ut de eadem in actis Curiae legitime constet.

II. De modo procedendi in generali.

Can. 2. § 1. Modus deveniendi ad amotionem administrativam hic est: ut ante omnia parochus invitetur ad renunciandum: si renuat, gradus fiat ad amotionis decretum: si recursus contra amotionis decretum interponatur, procedatur ad revisionem actorum et ad praecedentis decreti confirmationem.

§ 2. In quo procedendi gradu regulae infra statutae ita servandae sunt ut, si violentur in iis quae substantiam attingunt, amotio ipsa nulla et irrita evadat.

III. De personis ad amotionem decernendam necessariis.

Can. 3. § 1. In *invitatione* parochi facienda ut renunciet, et in *amotionis decreto* ferendo, Ordinarius ut legitime agat, non potest ipse solus procedere; sed debet inter examinatores, de quibus statuit Sacra Tridentina Synodus, cap. XVIII, sess. XXIV, *de reform.*, duos sibi sociare et eorum consensum requirere in omnibus actibus pro quibus hic expresse exigitur; in ceteris vero consilium.

[Amotio]

§ 2. In *revisione autem decreti amotionis*, quoties haec necessaria evadat, duos parochos consultores (1), assumat, quorum consensum vel consilium requirit eodem modo ac in § superiore de examinadoribus dictum est.

Can. 4. Examinadoribus et parochis consultoribus eligendis (2) lex in posterum ubilibet servanda haec esto:

§ 1. Si synodus habeatur, in ea, iuxta receptas normas, eligendi erunt tot numero quot Ordinarius prudenti suo iudicio necessarios iudicaverit.

§ 2. Examinadoribus et parochis consultoribus medio tempore inter unam et aliam synodum demortuis, vel alia ratione a munere cessantibus, alios *prosynodales* Ordinarius substituet de consensu Capituli Cathedralis, et, hoc deficiente, de consensu Consultorum dioecesanorum.

§ 3. Quae regula servetur quoque in examinadoribus et parochis consultoribus eligendis, quoties synodus non habeatur.

§ 4. Examinatores et consultores sive in synodo, sive extra synodum electi, post quinquennium a sua nominatione, vel etiam prius, adveniente nova synodo, officio cadunt. Possunt tamen, servatis de iure servandis, denuo eligi.

§ 5. Removeri ab Ordinario durante quinquennio nequeunt nisi ex gravi causa et de consensu capituli cathedralis, vel consultorum dioecesanorum.

Can. 5. § 1. Examinatores et parochi consultores ab Ordinario in causa amotionis assumendi, non quilibet erunt, sed duo seniores ratione electionis, et in pari electione seniores ratione sacerdotii, vel, hac deficiente ratione aetatis.

§ 2. Qui inter eos ob causam in iure recognitam suspecti evidenter appareant, possunt ab Ordinario, antequam rem tractandam suscipiat, excludi. Ob eandem causam parochus potest contra ipsos excipere, cum primum in causa veniat.

§ 3. Alterutro vel utroque ex duobus prioribus examinadoribus vel consultoribus impedito vel excluso, tertius vel quartus eodem ordine assumetur.

Can. 6. § 1. Quoties in canonibus qui sequuntur expresse dicitur, Ordinario procedendum esse de examinadorum vel consultorum consensu, ipse debet per secreta suffragia rem dirimere, et ea sententia

probata erit quae duo saltem suffragia favorabilia tulerit.

§ 2. Quoties vero Ordinarius de consilio examinadorum vel consultorum procedere potest, satis est ut eos audiat, nec ulla obligatione tenetur ad eorum votum, quamvis concors, accedendi.

§ 3. In utroque casu de consequentibus ex scrutinio scripta relatio fiat, et ab omnibus subsignetur.

Can. 7. § 1. Examinatores et consultores debent sub gravi, dato iureiurando (1), servare secretum officii circa omnia quae ratione sui muneris noverint, et maxime circa documenta secreta, disceptationes in consilio habitas, suffragiorum numerum et rationes.

§ 2. Si contra fecerint, non solum a munere examinadoris et consultoris amovendi erunt, sed alia etiam condigna poena ab Ordinario pro culpae gravitate, servatis servandis, multari poterunt: ac praeterea obligatione tenentur sarcindi damna, si quae fuerint indici sequuta.

IV. De invitatione ad renuntiandum.

Can. 8. Quoties itaque, pro prudenti Ordinarii iudicio, videatur parochus incidisse in unam ex causis superius in *can. 1* recensitis, ipse Ordinarius duos examinatores a iure statutos convocabit, omnia eis patefaciet, de veritate et gravitate causae cum eis disceptabit, ut statuatur sitne locus formali invitationi parochi ad renuntiandum.

Can. 9. § 1. Formalis haec invitatio semper praemittenda est antequam ad amotionis decretum deveniatur, nisi agatur de insaniam, vel quoties invitandi modus non suppetat, ut si parochus lateat.

§ 2. Decernenda autem est de examinadorum consensu.

Can. 10. § 1. Invitatio scripto facienda generatim est. Potest tamen aliquando, si tutius et expeditius videatur, verbis fieri ab ipso Ordinario, vel ab eius delegato, adsistente aliquo sacerdote, qui actuarii munere fungantur, ac de ipsa invitatione documentum redigat in actis curiae servandum.

§ 2. Una cum invitatione ad renuntiandum debent vel scripto vel verbis, ut supra, parochus patefieri causae seu ratio ob quam invitatio fit, argumenta quibus ratio ipsa innititur, servatis tamen debitis cautelis de quibus in *can. 11*, examinadorum suffragium postulatum et impetratum.

§ 3. Si agatur de occulto delicto, et invitatio ad renuntiandum scripto fiat, causa aliqua dumtaxat

(1) Cfr. *Consultor*.

(2) Cfr. *Examinador*.

(1) Cfr. *Iusiurandum*.

generalis nuncianda est: ratio autem in specie cum argumentis quibus delicti veritas comprobatur, ab Ordinario verbis dumtaxat est explicanda, adistente uno examinatore qui actuarii munere fungatur, et cum cautelis ut supra.

§ 4. Denique sive scripto, sive voce invitatio fiat, admonendus parochus est, nisi intra decem dies ab accepta invitatione aut renunciationem exhibuerit, aut efficacibus argumentis causas ad amotionem invocatas falsas esse demonstraverit, ad amotionis decretum esse deveniendum.

Can. 11. § 1. In communicandis argumentis quibus comprobatur veritas causae ad renunciationem obtinendam adductae, caveatur ne nomina petefiant recurrentium vel testium, si ii secretum petierint, aut, etiamsi secretum non petierint, si ex adiunctis praevideatur eos vexationibus facile expositum iri.

§ 2. Item relationes ac documenta quae sine periculo magnae populi offensionis, rixarum vel querelarum palam proferri non possunt, scripto ne pateant; imo ne verbis quidem, nisi cauto omnino ne memorata incommoda eveniant.

Can. 12. Fas autem parochus est, invitatione cum assignato temporis limite accepta, dilationem ad deliberandum vel ad defensionem parandam postulare. Quam Ordinarius potest iusta de causa, cum examinatum consensu, et modo id non cedat in detrimentum animarum, ad alios decem vel viginti dies concedere.

Can. 13. § 1. Si parochus invitationi sibi factae assentiri et parocia se abdicare statuat, renunciationem edere potest etiam sub conditione, dummodo haec ab Ordinario legitime acceptari possit et acceptetur.

§ 2. Fas autem parochus renuncianti est loco causae ab Ordinario invocate aliam ad renunciandum allegare sibi minus molestam vel gravem, dummodo vera et honesta sit, e. g. ut obsequatur Ordinarii desideriis.

§ 3. Renunciatione sequuta et ab Ordinario acceptata, Ordinarius beneficium vel officium vacans ex renunciatione declarat.

V. — De amotionis decreto.

Can. 14. § 1. Si parochus intra utile tempus nec renunciationem emittat, nec dilationem postulet, nec causas ad amotionem invocatas oppugnet, Ordinarius, postquam constiterit invitationem ad renunciandum, rite factam, parochus innotuisse, neque ipsum quominus respondeat legitime impeditum fuisse, pro-

cedat ad amotionis decretum, servatis regulis quae in sequentibus canonibus statuuntur.

§ 2. Si vero non constet de superius indicatis duobus adiunctis, Ordinarius opportune provideat, aut iterans parochus invitationem ad renunciandum, aut eidem prorogans tempus utile ad respondendum.

Can. 15. § 1. Si parochus oppugnare velit causas ad amotionem decernendam invocatas, debet intra utile tempus scripto deducere iura sua, allegationibus ad hoc unum directis, ut causam ob quam renuntiatio petitur impugnet et evertat.

§ 2. Potest etiam ad aliquod factum vel assertum quod sua intersit comprobandum, duos vel tres testes proponere, et ut examinentur postulare.

3. Ordinarii tamen est cum examinatum consensu eos vel aliquot ipsorum, si idonei sint et eorum examen necessarium videatur, admittere et excutere; vel etiam, si causa amotionis liqueat et testium examen inutile et ad moras nectendas peti- tum appareat, excludere.

§ 4. Quod si, allegationibus exhibitis, dubium exoriat quod diluere oporteat ut tuto procedi liceat, Ordinarii erit cum examinatum consilio, etiam parochus non postulante, testes qui necessarii videantur inducere, et parochum ipsum, si opus sit, interrogare.

Can. 16. § 1. In examine testium sive ex officio sive rogante parochus inductorum, ea dumtaxat servantur quae necessaria sint ad veritatem in tuto ponendam quolibet iudiciali apparatu et *reprobationibus* testium exclusis.

§ 2. Eadem regula in interrogatione parochi, si locum habeat, servetur.

Can. 17. § 1. Si parochus intersit et documenta ac nomina testium ipsi pateant, ipsiusmet erit, si possit ac velit, contra ea quae afferuntur excipere.

§ 2. Quando vero parochus iuxta *can. 9* invitari nequeat ad iura sua deducenda, aut quando iuxta *can. 11* testium nomina et aliqua documenta ei manifestari nequeant, ipse Ordinarius curas et industrias omnes adhibeat (seu *diligentias*, ut vulgo dicitur, peragat) ut de documentorum valore et de testium fide iustum iudicium fieri possit.

Can. 18. § 1. Ad renunciationem et amotionem impediendam nefas parochus est turbas ciere, publicas subscriptiones in sui favorem promovere, populum sermonibus aut scriptis excitare, aliaque agere quae legitimum iurisdictionis ecclesiasticae exercitium impedire possunt: secus, iuxta prudens Ordinarii iudicium, pro gravitate culpae puniatur.

[Amotio]

§ 2. Insuper cum agatur de re ad consulendum animarum bono directa et administrativo modo resolvenda, parochus, nisi legitime impeditus sit, debet ipse per se, excluso aliorum interventu, adstare. Si autem impeditus sit, potest probum aliquem sacerdotem sibi benevisum et ab Ordinario acceptatum procuratorem suum constituere.

Can. 19. § 1. Omnibus expletis quae ad iustam parochi tuitionem pertinent, de amotionis decreto ab Ordinario cum examinadoribus discutiendum est, et per secreta suffragia iuxta praescripta in *can. 6* res est definienda.

§ 2. Suffragium autem pro amotione nemo dare debet, nisi sibi certo constet causam parochi denuntiatae vere adesse eamque legitimam.

Can. 20. § 1. Si conclusio sit pro amotione, decretum ab Ordinario edi debet, quo generatim statuatur ratione boni animarum parochum amoveri. Propria autem et peculiaris amotionis causa exprimi potest pro prudenti Ordinarii iudicio, si id expediat, et absque incommodis liceat. Mentio tamen semper facienda erit de invitatione facta ad renunciandum, de exhibitis a parochi allegationibus ac de requisito et obtento examinatorum suffragio.

§ 2. Decretum indicendum est sacerdoti; sed promulgari non debet, nisi elapso tempore utili ad interponendum recursum.

Can. 21. Si conclusio non sit pro amotione, certior ea de re faciendus est parochus. Ordinarius autem ne omittat addere monitiones, salutaria consilia et praecepta quae, pro casuum diversitate, opportuna aut necessaria videantur: de quibus maxima ratio habenda erit, si denovo de illius sacerdotis amotione res futura sit.

VI. — De actorum revisione.

Can. 22. § 1. Contra decretum amotionis datur dumtaxat recursus ad eundem Ordinarium pro revisione actorum coram novo Consilio, quod Ordinarius et duobus parochis consultoribus constat iuxta § 2, *can. 3*.

§ 1. Recursus interponendus est intra decem dies ab indicto decreto; nec remedium datur contra lapsum fatalium, nisi parochus probet se vi maiori impeditum a recursu fuisse; de qua re videre debet Ordinarius cum examinadoribus, quorum consensus requiritur.

Can. 23. Interposito recurso, dantur parochi adhuc decem dies ad novas allegationes producendas, iisdem servatis regulis quae superius in discussione

coram examinadoribus statutae sunt, salva dispositione § 4, *can. seq.*

Can. 24. § 1. Consultores, convenientes cum Ordinario, de duobus tantum videre debent, utrum in actibus praecedentibus vitia formae in ea irreperint quae rei substantiam attingant, et utrum adducta amotionis ratio sit fundamento destituta.

§ 2. Ad hunc finem omnia superius acta et adducta examinare debent atque perpendere.

§ 3. Possunt etiam ex officio ad illa duo memorata discussionis capita in tuto ponenda exquirere et percontari de rebus quas necessario cognoscendas putent, auditis etiam, si opus sit, novis testibus.

§ 4. Parochus tamen ius non habet exigendi ut novi testes inducantur et examinentur; nec ut sibi dilationes posteriores ad deducenda sua iura concedantur.

Can. 25. § 1. Admissio vel relectio recursus maiore suffragiorum numero est decernenda.

§ 2. Adversus huius consilii resolutionem non datur locus ulteriori expostulationi.

VII. — De amoti provisione.

Can. 26. § 1. Sacerdoti ex facta sibi invitatione renuncianti, aut administrativo modo a paroecia amoto, Ordinarius pro viribus consulat, aut per translationem ad aliam paroeciam, aut per assignationem alicuius ecclesiastici officii, aut per pensionem aliquam, prout casus ferat et adiuncta permittant.

§ 2. In provisionis assignatione Ordinarius examinadores, vel parochos consultores si usque ad eos causa pervenerit, audire ne omittat.

Can. 27. § 1. Paroeciam Ordinarius ne assignet nisi dignus idoneusque ad eam regendam sit sacerdos; proponere autem eidem potest paroeciam parvis, inferioris aut etiam superioris ordinis, prout aequitas et prudentia videantur exigere.

§ 2. Si agatur de pensione, hanc Ordinarius ne assignet nisi servatis de iure servandis.

§ 3. In pari conditione, renuncianti magis favendum in provisione est quam amoto.

Can. 28. § 1. Negotium de provisione sacerdotis potest Ordinarius reservare post expletam causam amotionis, et generatim quam citius expediendum.

§ 2. Sed potest etiam in ipsa invitatione ad renuntiandum vel separatis litteris, pendente amotionis negotio, vel in ipso amotionis decreto provisionem hanc proponere et indicare, si expediens iudicaverit.

§ 3. In quolibet casu quaestio de provisione fu-

tura sacerdotis non debet commiseri cum quaestione praesenti de amotione parociae; neque illa hanc impedire aut remorari, si bonum animarum exigit ut expediatur.

Can. 29. § 1. Sacerdos qui renunciavit, aut a beneficio vel officio amotus fuit, debet quamprimum liberam relinquere paroecialem domum, et omnia quae ad paroeciam pertinent eius oeconomio regulariter tradere. Et si moras illegitime nectat, potest ecclesiasticis sanctionibus ad id cogi.

§ 2. Quod si agatur de infirmo, Ordinarius eidem permittat usum etiam *exclusivum*, ubi sit opus, paroecialium aedium, usque dum possit pro prudenti eiusdem Ordinarii iudicio commode alio transferri. Interim vero novus paroeciae rector aliquam aliam temporariam habitationem in paroecia sibi comparari curet.

VIII. — De iis qui huic legi subiacent.

Can. 30. Superius constitutis regulis, — adamussim applicandis iis omnibus qui paroeciam, quovis titulo, ut proprii eius rectores obtinent, sive nuncupentur Vicarii perpetui, sive *desservants*, sive alio quolibet nomine, — locus non est, quoties paroecia committatur curae alicuius sacerdotis qua oeconomio temporalis vel Vicarii ad tempus, sive ob infirmitatem parochi, sive ob vacationem beneficii, aut ob aliam similem causam.

Can. 31. § 1. Si parochus in ius rapiatur ut reus criminis, pendente criminali iudicio sive coram ecclesiastica sive coram civili potestate, locus non datur administrativae illius amotioni; sed expectandus est exitus iudicii.

§ 2. Interim tamen si agatur de crimine quod infamiam facti inducat, Ordinarius parochum prohibere potest, quominus curam animarum exerceat ac temporalem administrationem beneficii gerat: ea vero munia cum congrua fructuum assignatione Vicario aliove a se eligendo committat.

§ 3. Iudicio autem criminali finito, locus erit restitutioni parochi, vel eius administrativae amotioni, vel canonicae destitutioni, prout iustitia exigit et adiuncta ferant.

Can. 32. Ordinarii nomine pro omnibus quae in hoc titulo statuuntur non venit Vicarius Generalis, nisi speciali mandato ad hoc sit munitus.

Ad iis autem cito exsequendis quae in hoc decreto statuuntur, SS. mus Dominus Noster mandat ut omnes et singuli Ordinarii quamprimum parochos aliquot consultores, iuxta praescripta Can. 4, constituent.

Quod vero ad examinatores attinet, si hi in dioecesi, sive in synodo sive extra synodum electi, habeantur, statuit ut, de cathedralis capituli vel consultorum dioecesanorum consilio, aut eos in officio confirmare (hac tamen lege ut post quinquennium a munere cessent), aut ad novam examinatorum electionem, servata regula Can. 4, devenire possint, prout prudentia et adiuncta suaserint. Deficientibus vero in dioecesi examinatoribus, ad eorum electionem, servatis superius statutis, sine mora deveniat. [2315]. — Cfr. *Consultores, Examinatores, Iusiurandum*.

b) Ad rem varia:

Decretum *Maxima cura* viget in Anglia [2465], in America Septentrionali [2477], in Australia [2866]. — Cfr. *Consultor. Examinator, Iusiurandum*.

Anglia:

a) Quoad hierarchiam:

Nova ordinatio hierarchiae qua, praeter Westmonasteriensem, duae constituuntur ecclesiasticae provinciae, nempe Birminghamiensis et Liverpoolitana [2643]. — Capellani caestrenses nova ratione ordinantur [938] — Cfr. *Capellanus, Centenaria*.

b) Epistolae, declarationes ac decreta:

Epis Angliae operam navantibus Sedis Aplicae gratulat. [429]. — Ecclesiae Missionum quae conventum monialium S. Clarae annexum habent, quoad missae celebrationem non sunt habendae tamquam ecclesiae monialium [58]. — Canonici titulares Capitulum Cath. in Anglia, si, iustis de causis, a canonicatu se abdicent, inter canonicos honorarios ab Epo cooptari poterunt [357]. — Catholici angliae monentur ut, indefesse, scholas catholicas pro iuvenum instructione foveant [748]. — Archiepo Westmonasterien. pro felicissimo exitu conventus Eucharistici Londinensis [1657]. — Ad Ill. mum Henricum Fitzalan Howard ducem de Norfolk, ob templum in oppido Norwich eiusdem pietate sumptibusque excitatum [2359]. — Conceditur Provinciae Anglicae Ordinis Minorum Capucinatorum officium B. Agnelli a Pisis eiusdem Ordinis [2392]. — Ad Westmonasterien. Archiep. ob litteras Sanctitati Suae exhibitas a Societate quae anglice *The Catholic Missionary Society* nuncupatur gratulationes [2427]. — Sac. A. Harris-Mathew, H. I. Beale et A. G. Howarth pseudo-episcopi excommunicantur [2447]. — Decretum *Maxima cura* viget in Anglia [2465]. — Congregatio *Of christian Brothers* laudatur

[Animarum cura]

[2724]. — Item Sodalit. *Of Our Lady of Ranson*
 [2783]. — Rockamptonens. Episcopo gratulationes
 [2797]. — Cfr. *Amotio, Benedictini, Causae Sancto-*
rum, Centenaria.

Animarum cura:

Clerici tenentur ad officia acceptanda ab Episcopo commissa. — Referuntur decisiones: aliae recognoscunt in Episcopis facultatem cogendi sacerdotes ad munus parochiale assumendum urgente necessitate et ad tempus; aliae concedunt ad hoc opportunas facultates. — A Capitulis nunc quomodo exercenda [2303]. — Animarum cura et conventus Superioritas canonice sunt munia incompatibilia [2310]. — Opus germanicum, italice versum, *La cura delle anime nelle grandi città* auctore S. Swoboda laudatur [2671].

Annae (S.). — Pro piis exercitiis in Eius honorem peculiaries indulgentiae elargiuntur [2875].

Anniversarium:

In omnibus anniversariis defunctorum duplicentur antiphonae [437]. — Anniversarium electionis seu translationis Episcopi missa et collecta dicendae [2283].

Annulus. — Annulum Cardinalium deosculantes quinquaginta dierum indulgentiarum lucentur [1780].

Anselmus (S.). — Occasione Eius saecularium solemnum Apostolicae laudes:

Communium rerum inter asperas vices additasque nuper domesticas calamitates, quibus animus Noster dolore premitur, plane recreat ac reficit christiani populi universi recens conspiratio pietatis, quae adhuc esse non desinit *spectaculum mundo et angelis, et hominibus* (1), a praesenti facie malorum forte excitata promptius, sed ab una denique causa profecta, Iesu Christi Domini Nostri caritate. Quum enim huius nominis digna virtus nulla in terris existerit nec possit esse nisi per Christum, Ipsi uni accepti referendi sunt fructus qui

ab ea dimanant inter homines etiam in fide remissiores aut religioni infensos, in quibus si quod exstat vestigium verae caritatis, id omne humanitati a Christo illatae debetur, quam ipsi totam exuere et a christiana societate propulsare nondum valuerunt.

Hac tanta contentione quaerentium Patri solatia et fratribus opem in communibus et privatis aerumnis commotis, Nobis vix verba suppetunt quibus grati animi sensus exprimamus. Quos etsi non semel singulis testati sumus, haud remorari volumus gratiae publice referendae officium exsequi, apud vos primum, Venerabiles Fratres, et per vos apud fideles omnes quicumque sunt vigilantiae vestrae concrediti.

Sed libet etiam gratum animum profiteri palam filiis carissimis qui, ex omnibus terrarum orbis partibus, tot ac tam praeclaris amoris et observantiae significationibus quinquagenariam sacerdotii Nostri memoriam sunt prosequuti. Quae quidem humanitatis officia, non tam Nostra, quam Religionis et Ecclesiae causa delectarunt, quod impavidae fidei testimonium exstiterint et quasi publica honoris significatio Christo Ecclesiaeque debiti, per obsequium ei exhibitum, quem Dominus familiae suae praepositum voluit. Sed et alii idem genus fructus haud mediocris causam laetitiae attulerunt. Nam et saecularia solemnia institutarum in America Septemtrionali dioecesium occasionem obtulerunt immortales Deo gratias agendi ob additos catholicae Ecclesiae tot filios; et Britannica insula nobilissima spectaculo fuit ob instauratum suos intra fines pompa mirifica honorem Eucharistiae Sanctissimae, adstante Venerabilium Fratrum Nostrorum corona cum ipso Legato Nostro ac populo confertissimo. Et in Galliis afflictis Ecclesia lacrimas deterisit mirata splendoris Augusti Sacramenti triumphos,

(1) *I Cor.*, IV, 9.

Lourdensi maxime in urbe, cuius celebritatis origines gavisi sumus quinquagenario apparatu solemnī fuisse commemoratas. Ex his aliisque norint omnes persuasumque habeant catholici nominis hostes, splendiores quasdam caeremonias, exhibitum Augustae Dei Matri cultum, honores ipsos Pontifici Summo tribui solitos, eo tandem spectare ut in omnibus magnificetur Deus; ut sit *in omnia, et in omnibus Christus* (1), ut, regno Dei in terris constituto, sempiterna comparetur homini salus.

Exspectandus divinus hic de singulis ac de universa hominum societate triumphus non alius est nisi aberrantium a Deo ad Ipsum reversio per Christum, ad hunc autem per Ecclesiam suam; quod quidem Nobis esse propositum, vel primis Nostris Apostolicis Litteris *E supremi Apostolatus Cathedra* (2), et saepe alias, aperte declaravimus. Hunc reditum cum fiducia suspicimus; ad hunc maturandum consilia Nostra sunt et vota conversa, tamquam ad portum, in qua praesentis etiam vitae procellae conquiescant. Atque hoc nimirum quod publice redditī Ecclesiae honores velut indicio, Deo bene iuvante, sint redeuntium gentium ad Christum et Petro Ecclesiaeque arctius adhaerentium, officia humilitati Nostrae persoluta libenter quoque animo excepiimus.

Haec autem cum Apostolica Sede caritatis necessitudo, etsi non eodem semper aut ubique se gradu prodidit nec uno significationis genere, nihilominus Divinae Providentiae consilio factum videtur ut eo devinctior exstiterit quo iniquiora, uti modo sunt, tempora sive sanae doctrinae, sive sacrae disciplinae, sive Ecclesiae libertati decurrerunt. Coniunctionis id genus exem-

pla sancti viri praebuerunt iis tempestatibus, quum aut exagigaretur Christi greges, aut aetas vitiis diffunderet; quibus malis opportune Deus obiecit illorum virtutem atque sapientiam. Ex iis unum commemorare hisce Litteris maxime iuvat, cuius in honorem hoc ipso anno apparantur saecularia solemnia, expleto a beatissimo eius exitu octavo saeculo. Is est Augustanus doctor Anselmus, catholicae veritatis adsertor et sacrorum iurium propugnator acerrimus, tum qua monachus et Abbas in Gallia, tum qua Cantuariensis Archiepiscopus et Primas in Anglia. Nec alienum esse arbitramur, post acta splendido ritu solemnia doctorum Gregorii Magni et Ioannis Chrysostomi, quem alterum occidentalis, alterum orientalis Ecclesiae iubar admirati suspicimus, aliud intueri sidus, quod, si a prioribus *differt in claritate* (1), illorum tamen progressionem aemulando, haud infirmiore lucem exemplorum doctrinaeque diffundit. Quin etiam eo potentior quodammodo dixeris quo nobis propior Anselmus aetate, loco, indole, studiis, et quo magis accedunt ad horum similitudinem temporum sive luctae genus, sive pastoralis actionis forma ab ipso in usum deducta, sive instituendi ratio, per se, per discipulos tradita et scriptis maxime confirmata, ex quibus habita est norma ad *defensionem christianae religionis, animarum profectum, et omnium theologorum, qui sacras litteras, scholastica methodo, tradiderunt* (2). Quare sicut in noctis caligine aliis occidentibus stellis, aliae ut mundum illustrent oriuntur, sic ad Ecclesiam illustrandam Patribus filii succedunt, inter quos beatus Anselmus velut clarissimum sidus effulsit.

Ac vere quidem in media aevi sui cali-

(1) *Caloss.* III, 11.

(2) 4 oct. 1903.

(1) *I. Cor.* XV., 41.

(2) *Brev. Rom.* XXI April.

[Anselmus]

gine, vitiorum errorumque laqueis impliciti, optimo cuique inter aequales visus est suae fulgore doctrinae ac sanctitatis prae-lucere. Fuit enim *fidei princeps et decus Ecclesiae... gloria pontificalis*, qui sui temporis *omnes vicerat electos egregiosque viros* (1). — Idem *et sapiens et bonus et sermone refulgens, ingenio clarus* (2) cuius fama eo usque progressa est, ut merito scriptum sit, non fuisse in terris quemquam, *qui dicere vellet: me minor Anselmus est similisve mihi* (3); acceptus ob haec regibus, principibus, Pontificibus Maximis. Nec suis modo sodalibus ac fideli populo, sed *carus habebatur hostibus ipse suis* (4). Ad eum etiam tum Abbatem litteras existimationis et benevolentiae plenas misit magnus ille ac fortissimus Pontifex Gregorius VII, quibus *se et Ecclesiam catholicam eius orationibus commendabat* (5). Eisdem Urbanus II *religionis ac scientiae prae-rogiatvam* adseruit (6). Pluribus, iisque amantissimis litteris, Paschalis II *reverentiam devotionis, fidei robur et piae sollicitudinis instantiam* extulit laudibus, eius auctoritate *religionis ac sapientiae* (7) facile adductus ut fraternitatis suae postulationibus annueret, quem praedicare non dubitavit omnium Angliae episcoporum sapientissimum ac religiosissimum.

Nec tamen aliud esse sibi videbatur nisi contemptibilis homuncio, ignotus homunculus, homo parvae nimis scientiae, vita peccator. Cumque de se tam demisse sentiret, non hoc tamen impediabatur quominus alta cogitaret, contra ea quae malis moribus opinionibusque depravati homines iudicare solent, de quibus sacrae litterae:

Animalis... homo non percipit ea quae sunt spiritus Dei (1). Illud vero plus habet admirationis quod eius magnitudo animi et invicta constantia, tot molestiis, impugnationibus, exsiliis tentata, ea cum lenitate fuit et gratia coniuncta ut vel ipsorum iram frangeret qui ei succenserent, eorumque sibi benevolentiam conciliaret. Ita, *quos eius causa gravabat laudabant tamen quod bonus ipse foret* (2).

Fuit igitur in eo admirabilis quaedam earum partium conspiratio et consensus, quas plerique falso arbitrantur secum ipsas necessario pugnare nec ullo pacto posse componi; nudo candori consociata granditas, animo excelso modestia, fortitudini suavitas, pietas doctrinae; adeo ut, quem admodum in instituti sui tirocinio, ita etiam in omni vita, *mirum in modum tamquam sanctitatis et doctrinae exemplar ab omnibus haberetur* (3).

Neque vero duplex haec Anselmi laus intra domesticos parietes aut magisterii se fines continuit, sed, quasi e militari tabernaculo, processit in solem et pulverem. Nacto enim quae diximus tempora, pro iustitia et veritate fuit ei dimicandum acerrime. Cumque naturae vi ad ea studia feretur maxime quae in rerum contemplatione versantur, in plura et gravia negotia coniectus est, et, sacro assumpto regimine, in medium devenit rerum certamen atque discrimen. Et qui miti ac suavi erat ingenio, studio tuendae doctrinae ac sanctitatis Ecclesiae compulsus est a tranquillae vitae iucunditate recedere, principum virorum amicitiam gratiamque deserere, dulcissima vincula, quibus cum sodalibus religiosae familiae sociisque laboris episcopis iungebatur, abrumpere, diuturnis conflictari molestiis, omne genus an-

(1) Epicedium in obitum S. Anselmi.

(2) In Epitaphio.

(3) Epicedium in obitum S. Anselmi.

(4) Ibid.

(5) Brev. Rom. die XXI April.

(6) In libr. II epist. S. Anselmi ep. 33.

(7) Ibid. epist. 74 et 42.

(1) I *Corinth.* II. 14.

(2) Epicedium in obitum S. Anselmii.

(3) Brev. Rom. die XXI Apost.

gustiis premi. Gravissimis enim odiis ac periculis circumseptum locum expertus est Angliam, ubi enixe illi obsistendum fuit regibus ac principibus, quorum arbitrio erant Ecclesiae sortes gentiumque permissae; ignavis aut indignis officio sacro ministris; optimatibus plebique rerum omnium ignaris atque in pessima quaeque vitia ruentibus; imminuto nunquam ardore, quo fidei, morum, Ecclesiae disciplinae ac libertatis, eiusque propterea doctrinae ac sanctitatis existit vindex; plane dignus hoc altero memorati Paschalis praeconio: *Deo autem gratias quia in te semper episcopalis auctoritas perseverat, et inter barbaros positus, non tyrannorum violentia, non potentum gratia, non incensione ignis, non effusione manus a veritatis annuntiatione desistis* (1). Et rursus: *Exultamus, inquit, qua gratia Dei tibi praestante auxilium, te nec minae concutiunt, nec promissa sustollunt* (2).

Ex his omnibus, Venerabiles Fratres, aequum est Nos etiam cun Decessore Nostro Paschali, lapsis ab illa aetate saeculis octo, laetitiam percipere, eiusque vocis resonare, gratias Deo persolventes. Simul vero cohortari vos iuvat ad hoc sanctitatis doctrinaeque lumen intuendum, quod, in Italia ortum, Gallis affulsit plus annos triginta, Anglis supra quindecim; Ecclesiae denique universae communi praesidio ac decori fuit.

Quod si *opere et sermone* excelluit Anselmus, hoc est, si vitae pariter doctrinaeque palaestra, si contemplandi vi et agendi alacritate, si dimicando fortiter et sectando pacem suaviter, splendidos Ecclesiae triumphos comparavit et insignia in civilem societatem beneficia contulit, haec omnia ex eo sunt repetenda quod in omni vitae

curso doctrinaeque ministerio Christo et Ecclesiae quam firmissime adhaeserit.

Haec mentibus defigenda curantes in tanti Doctoris commemoratione solemni, praeclara inde hauriemus, Venerabiles Fratres, et quae admiremur et quae imitemur exempla. Plurimum quoque ex ea contemplatione accedet roboris ac solatii ad sacri ministerii partes, arduas plerumque ac sollicitudinis plenas, viriliter explendas, ad impense curandum ut omnia instaurentur in Christo, ut in omnibus *formetur Christus* (1), maxime in iis, qui in spem sacerdotii succrescunt; ad constanter propugnandum Ecclesiae magisterium; ad obnitendum strenue pro Christi sponsae libertate, pro sanctitate iuris divinitus constituti, pro iis denique omnibus quaecumque sacri Principatus defensio postulat.

Nec enim vos latet, Venerabiles Fratres, quod saepe Nobiscum complorastis, quam tristia sint in quae incidimus tempora, et rerum Nostrarum quam sit iniqua conditio. Ipsius doloris, quem ex publicis infortuniis incredibilem cepimus, refricatum est vulnus probrosis criminationibus clero conflatis, quasi segnem adiutorem in ea se calamitate praebuerit, interiectis impedimentis ne benefica Ecclesiae virtus pateret miseris filiis; eius ipsa materna cura et providentia contempta.

Alia plura silemus, quae in Ecclesiae perniciem aut versute et callide agitata sunt, aut nefario ausu patrata, publici violatione iuris, atque omni naturalis aequitatis et iustitiae lege despecta. Idque iis in locis accidisse gravissimum est in quae illatae ab Ecclesia humanitatis abundantior annis influxit. Quid enim tam inhumanum quam ut e filiis, quos Ecclesia quasi primogenitos aluit fovitque in ipso suo vel flore vel robore, non dubitent qui-

(1) Epistolar. Lib. III, epist. 44 et 74.

(2) *Galath.* IV, 19.

(1) *Galath.* IV, 19.

[Anselmus]

dam in Matris amantissimae sinum sua tela convertere? – Nec est cur admodum recreet aliarum conditio regionum ubi varia quidem belli facies est, furor idem, aut iam exardescens, aut ex occultae coniurationis tenebris mox erupturus. Hoc enim est consiliorum ultimum, apud gentes in quas maiora christianae religionis beneficia promanarunt, omnibus iuribus Ecclesiam despoliare; cum ipsa sic agere, quasi non sit genere ac iure perfecta societas, qualem naturae nostrae Reparator instituit; huius regnum excindere, quod etsi praecipue ac directo animos attingit, haud minus ad horum sempiternam salutem quam ad civilis utilitatis incolumitatem pertinet; omnia moliri ut imperantis Dei loco effrena dominetur, mentito libertatis nomine, licentia. Dumque id assequantur, ut per dominatum vitiorum et cupiditatum, pessima omnium instauretur servitus, ac praecipiti cursu cives ad extrema delabantur; – *miseros autem facit populos peccatum* (1) – clamitare non cessant: *nolumus hunc regnare super nos* (2). Hinc religiosorum sodalium sublatae familiae, quae magno semper Ecclesiae praesidio atque ornamento fuerunt, et humanitatis doctrinaeque sive inter barbaras gentes, sive inter excultas provehendae principes exstiterunt; hinc prostrata et afflicta christianae beneficentiae instituta; hinc habiti ludibrio sacri ordinis viri, quibus aut ita obsistitur ut eorum plane concidant vires, aut ad publica magisteria vel omnino intercluditur vel satis impeditur iter; aut in institutione iuventutis nullae relictae sunt partes; hinc christiana omnis actio publicae utilitatis intercepta; egregii e populo viri catholicam fidem apertius profitentes, nullo in honore numerove positi, procacibus iniu-

riis lacessiti, exagitati quasi genus infimum atque abiectissimum, serius ocus visuri diem, quo, recrudescente hostili vi legum, nec sibi licebit in rebus ullis misceri, quibus publica vitae actio continetur. Huius interim auctores belli, tam atrociter callideque suscepti, non alia dictitant se causamoveri nisi libertatis amore ac studio provehendae humanitatis, quin etiam patriae caritate, haud secus mentiti atque ipsorum parens, qui *homicida erat ab initio*, qui *cum loquitur mendacium, ex propriis loquitur, qui mendax est*, (1) et in Deum atque in hominum genus inexprabili odio succensus. Protervae sane frontis homines, qui verba dare nituntur et incautis auri-bus insidias facere. Nec enim eos dulcis amor patriae aut anxia de populo cura, aut ulla recti honestique species ad nefarium bellum impellunt, sed vesanus in Deum furor in eiusque admirandum opus, Ecclesiam. Ex concepto eiusmodi odio, tamquam ex venenato fonte, scelerata illa consilia erumpunt Ecclesiae opprimendae summoventadaeque a coniunctione societatis humanae; inde ignobiles voces clamitantium eam esse demortuam, quam nihominus oppugnare non desinunt; qui etiam eo audaciae insaniaeque procedunt, ut omni libertate spoliata criminari non dubitent quod in hominum genus, quod in rempublicam utilitatis conferat nihil. Idem infensus animus efficit ut illustriora Ecclesiae atque Apostolicae Sedis beneficia vel astute dissimulent, vel silentio praetereant; forte etiam occasionem arripiant iniiciendae suspicionis et influendi, callido artificio, in aures animosque multitudinis, acta dictave singula Ecclesiae aucupantes eaque traducen-tes quasi totidem impendentia civitati pericula, quum contra dubitari non possit, quin germanae libertatis et exquisitoris

(1) *Prov.* XIV, 34.(2) *Luc.* XIX, 14.(1) *Ioann.* VIII, 44.

humanitatis incrementa a Christo maxime, per Ecclesiam, profecta sint.

In huius impetum belli, ab externis hostibus illati, a quibus *alibi quidem acie aperta*que dimicatione, *astu alibi abstrusisque insidiis, attamen ubique Ecclesiam oppugnari conspiciamus*, ut vigiles essent curae vestrae conversae, Venerabiles Fratres, quum saepe alias tum vos praecipue monuimus allocutione in sacro Consistorio habita XVII Cal. Ianuarias anno MDCCCCVII.

Verum haud severe minus quam dolenter denuntiandum cohibendumque Nobis est aliud belli genus, intestini quidem ac domestici, sed eo funestioris quo latet occultius. Hanc machinati sunt pestem perditum quidam filii, in ipso Ecclesiae sinu delitescentes ut eum dilacerent. Horum tela in Ecclesiae animam, tamquam in trunci radicem, coniiciuntur, ut certo ictu ac destinato feriant. Est enim ipsis propositum christianae vitae doctrinaeque turbare fontes; sacrum fidei depositum diripere; per pontificiae auctoritatis et episcoporum contemptum divinae institutionis fundamenta convellere; novam Ecclesiae formam imponere, novas leges, nova iura describere, prout pessimarum quas profitentur opinionum portenta desiderant; totam denique divinae Sponsae deformare faciem, vano fulgore perculsi recentioris cuiusdam humanitatis, hoc est, falsi nominis scientiae, a qua cavere iterato nos iubet Apostolus his verbis: *Videte ne quis vos decipiat per philosophiam et inanem fallaciam secundum traditionem hominum, secundum elementa mundi, et non secundum Christum* (1).

Hac philosophiae specie atque inani eruditionis fallacia, ad ostentationem parata et cum summa iudicandi audacia coniuncta, capti nonnulli *evanuerunt in cogitationibus*

suis (1) et, *bonam conscientiam... repellente, circa fidem naufragaverunt* (2); alii ancipiti cogitatione distracti, opinionum quasi fluctibus obruuntur, nec ipsi sciunt ad quod litus appellent; alii otio et litteris abutentes, difficiles nugae inani labore connectantur; quo fit ut a studio rerum divinarum et a sinceris doctrinae fontibus abducantur. Neque vero exitiosa ista labes, quae ab incensa morbosae novitatis libidine *modernismi* nomen accepit, etsi denuntiata saepius, et ipsa fautorum intemperantia suis integumentis nudata, cessat gravi detrimento esse christianae reipublicae. Latet virus inclusum in venis atque in visceribus huius nostrae societatis, quae a Christo et ab Ecclesia descivit; maxime vero *uti cancer serpit* inter succrescentem sobolem, cui et rerum experientia minima est, et insita ingenio tameritas. Nam cur ita gerant non ea sane causa est quod solida polleant exquisitaque doctrina; siquidem rationem inter et fidem nulla potest esse vera dissensio (3); sed quod ipsi de se mirabiliter sentiunt; quod pestifero quodam huius aetatis afflati spiritu, sub impuro quasi coelo crassoque vivunt; quod rerum sacrarum cognitionem, quam aut nullam habent aut confusam atque permixtam, stulta cum arrogantia coniungunt. Cui contagioni fovendae sublata in Deum fides ab eoque defectio alimenta suppeditant. Nam quos caeca ista novarum rerum libido transversos agit, ii facile putant satis esse sibi virium ut, vel aperte, vel simulate, iugum omne divinae auctoritatis excutiant et religionem sibi fingant iuris naturae finibus fere circumscriptam ac suo cuiusque ingenio accommodatam, quae christianae speciem nomenque mutuetur, re autem ab

(1) *Roman.* I. 21.

(2) *I. Timoth.* I 19.

(3) Concil. Vat. Constit. *Dei Filius*, cap. 4.

(1) *I. Colossens.* II. 8.

[Anselmus]

ipsius vita et veritate quam longissime abest.

Atque ita ex aeterno bello adversus divina omnia suscepto, nova bella seruntur, mutata dimicandi ratione; idque eo periculosius quo callidiora sunt arma fictae pietatis, ingenui candoris, incensae voluntatis, qua factiosi homines nituntur amice componere res disiunctissimas, hoc est labilis humanae scientiae deliramenta cum fide divina, et cum saeculi nutantis ingenio Ecclesiae dignitatem atque constantiam.

Haec Nobiscum conquesti, Venerabiles Fratres, non idcirco animum despondetis, nec spem omnem abiicitis. Compertum vobis est quam gravia christianae reipublicae certamina remotiores aetates, quamquam huic nostrae dissimiles attulerint. Qua in re iuverit in Anselmi tempora mentem animumque referre, quantum ex annalibus constat, sane difficillima; fuit enim vere dimicandum pro aris et focus, hoc est, pro publici sanctitate iuris, pro libertate, humanitate, doctrina, quarum rerum tutela uni erat Ecclesiae commissa; cohibenda principum vis quibus commune erat ius et fas omne miscere; extirpanda vitia, excolendae mentes, ad civilem cultum revocandi homines, veteris immanitatis nondum obliiti; excitanda cleri pars aut remissius agentis aut intemperantius; cuius ordinis haud pauci, principum arbitrio et pravis artibus electi, horum dominatui tamquam servi subesse atque in omnibus morigerari solerent.

Hic erat rerum status in iis maxime regionibus quibus in iuvandis maiorem Anselmus operam curamque collocavit, sive doctoris magisterio, sive exemplo religiosae vitae, sive Archiepiscopi ac Primatis assidua vigilantia et industria multiplici. Eius namque singularia beneficia in primis expertae sunt Galliae provinciae ac Britannicae insulae, paucis ante saeculis illae in potestatem redactae Normanno-

rum, hae in sinum Ecclesiae receptae. Utraque gens, crebris agitata seditionibus externisque bellis divexata, causam relaxandae disciplinae, quum principibus eorumque imperio subiectis, tum clero populoque attulerunt.

His de rebus graviter queri nunquam destiterunt eius aevi summi viri, quo in numero vetus Anselmi magister idemque in Cantuariensi sede decessor, Lanfrancus; at potissimum Romani Pontifices, quorum unum commemorasse sit satis, invicto animi robore virum, iustitiae propugnatorem impavidum, Ecclesiae iurium ac libertatis constantem adsertorem, pervigilem disciplinae cleri custodem ac vindicem, Gregorium septimum. Horum studia et exempla aemulatus Anselmus, doloris vocem altius attollens, ad suae principem gentis, qui ipso propinquo et amico gloriari solebat, haec scribit: *Videtis, mi charissime domine, qualiter mater nostra Ecclesia Dei, quam Deus pulchram amicam et dilectam sponsam suam vocat, a malis principibus conculcatur; quomodo ab his, quibus ut advocatis ad tuitionem a Deo commendata est, ad eorum aeternam damnationem tribulatur; qua praesumptione in proprios usus ipsi usurpaverunt res eius; qua crudelitate in servitutem redigunt libertatem eius; qua impietate contemnunt et dissipant legem et religionem eius. Qui cum dedignantur Apostolici decretis (quae ad robur christianae religionis faciunt) esse obedientes, Petro utique apostolo, cuius vice fungitur, imo Christo, qui Petro commendavit suam Ecclesiam, se probant esse inobedientes... Omnes namque qui nolunt subiecti esse legi Dei, absque dubio deputantur inimici Dei* (1) Haec Anselmus; cuius utinam voces pronis auribus exceperissent, non modo qui fortissimo illi principi

(1) Epist. Lib. III ep. 65.

successerunt eiusque nepotes, verum etiam alii reges ac populi, quos tanto amore complexus est, tot praesiidiis communivit ac beneficiis exornavit.

Tantum interim affuit ut in eum excitatae molestiarum procellae, direptiones, exsilia, conflictationes, praesertim in episcopi munere, virtutis eius nervos eliderent ut ipsum Ecclesiae atque Apostolicae Sedi arctius devinxerint. Quare ad memoratum Pontificem Paschalem scribens, angustiis pressus curisque distentus: *non timeo, inquit, exilium, non paupertatem, non tormenta, non mortem, quia ad haec omnia, Deo confortante, paratum est cor meum pro Apostolicae Sedis obedientia et Matris meae Ecclesiae Christi libertate* (1). — Ad patrocinium et opem Cathedrae Petri confugit, eo consilio, *ne unquam religionis ecclesiasticae et apostolicae auctoritatis constantia aliquatenus per me aut propter me debilitetur*, prout litteris datis ad illustres Ecclesiae Romanae antistites duos ipse significat. Rationem autem causamque subiicit, in qua pastoralis fortitudinis ac dignitatis conspicua Nobis eminent nota: *Malo enim mori et, quamdiu vivam, omni penuria in exilio gravari, quam ut videam honestatem Ecclesiae Dei, causa mei aut meo exemplo, ullo modo violari* (2).

Ecclesiae igitur honestas illa, libertas, integritas, tria haec dies noctesque sancti viri obversantur animo; pro harum incolumitate Deum, effusis lacrimis, precibus, sacrificiis fatigat; his provehendis vires omnes intendit et resistendo acriter et patiendi viriliter; haec, actione, scriptis, voce tuetur. Ad eam defensionem sodales religiosos, antistites, clerum populumque fidem suavis iisque gravibus excitat ver-

bis, usus etiam severioribus in eos principes, qui Ecclesiae iura et libertatem ingenti, cum sua suorumque iactura, procurent.

Nobiles illae sacrae libertatis voces quum valde hoc tempore opportuna, tum dignae plane sunt iis, quos *Spiritus Sanctus posuit episcopos regere Ecclesiam Dei* (1) ne tum quidem fructu vacuae quum, vel ob intermortuam fidem vel collapsos mores vel praeiudicatas opiniones, obseratis auribus excipiuntur. Ad nos potissimum, Venerabiles Fratres, uti probe nostis, divina illa monitio refertur: *Clama, ne cesses, quasi tuba exalta vocem tuam* (2), idque maxime ubi etiam *Altissimus dedit vocem suam* (3) per naturae fremitum terrificasque calamitates expressam; vocem *Domini conculentis terram; ingratam nostris auribus vocem alte insonantem*, quod aeternum non sit, nihil esse; *Non enim habemus hic manentem civitatem, sed futuram inquirimus* (4); iustitiae vocem pariterque misericordiae, devias nationes ad recti bonique tramitem revocantis. In huiusmodi publicis infortuniis altius nobis extollenda vox est; grandia fidei documenta non infirmis modo inculcanda, sed summis et beate viventibus et gentium arbitris et adscitis in consilia regendarum civitatum; proponendae omnibus firmissimae illae sententiae, quarum veritatem cruentis historia notis confirmavit, cuius generis haec: *Miseros autem facit populos peccatum* (5) — *Potentes autem potenter tormenta patientur* (6); atque item quod est in Ps. II: *Et nunc reges intelligite, erudimini qui iudicatis terram.... Apprehendite disciplinam, ne quando irascatur*

(1) Act. Ap. XX, 28.

(2) Isaia LVIII, I.

(3) Psalm. XVII, 14.

(4) Hebr. XIII, 14.

(5) Prov. XIV, 34.

(6) Sap. VI, 7.

(1) Epist. Lib. III ep. 73.

(2) Ibid. Lib. IV ep. 47.

[Anselmus]

Dominus et pereatis de via iusta. Harum autem comminationum exitus expectandi sunt acerbissimi quum publica grassatur iniquitas, quum ab iis qui praesunt et a reliquis civibus in eo delinquitur maxime, quod e medio pellitur Deus et a Christi Ecclesia desciscitur; qua ex duplici aversione rerum omnium perturbatio sequitur et infinita prope miseriarum seges quum singulis, tum universae reipublicae.

Quod si talium scelerum affines esse silendo et acquiescendo possumus, prout non raro fit etiam a bonis, sacri pastores sibi quisque dicta putent aliisque opportune commendent quae ad potentissimum Flandriae principem ab Anselmo scripta leguntur: *Precor, obsecro, moneo, consulo, et fidelis animae vestrae, mi Domine, et ut in Deo vere dilecte, ut nunquam aestimetis vestrae celsitudinis minui dignitatem si sponsae Dei et matris vestrae Ecclesiae amatis et defenditis libertatem; nec putetis vos humiliari si eam exaltatis, nec credatis vos debilitari si eam roboratis. Videte, circumspicite; exempla sunt in promptu; considerate principes qui illam impugnant et conculcant, ad quid proficiunt, ad quid deveniunt? Satis patet, non eget dictu (1).* Quod idem luculentius etiam expressit, pari vi ac suavitate verborum, his ad Balduinum regem Hierosolymitanum scriptis: *Ul fidelissimus amicus precor vos, moneo, obsecro et Denm oro quatenus sub lege Dei vivendo voluntatem vestram voluntati Dei per omnia subdatis. Tunc enim vere regnatis ad vestram utilitatem, si regnatis secundum Dei voluntatem. Ne putetis vobis, sicut multi mali reges faciunt, Ecclesiam Dei quasi domino ad serviendum esse datam, sed sicut advocato et defensori esse commendatam. Nihil magis diligit Deus in hoc mundo*

quam libertatem Ecclesiae suae. Qui ei volunt non tam prodesse quam dominari, procul dubio Deo probantur adversari. Liberam vult esse Deus sponsam suam, non ancillam. Qui eam sicut filii matrem tractant et honorant, vere se filios eius et filios Dei esse probant. Qui vero illi quasi subditae dominantur, non filios, sed alienos se faciunt, et ideo iuste ab haereditate et dote illi promissa exhaeredantur (1). Ita e sancto Viri pectore fervidus in Ecclesiam amor erumpit; ita eminet studium libertatis tuendae, qua nihil est magis in gerenda christiana republica necessarium, nihil Deo carius, ut ab eodem egregio Doctore affirmatum est brevi illa et vibranti sententia: *nihil magis diligit Deus in hoc mundo quam libertatem Ecclesiae suae.* Nec est quidquam, Venerabiles Fratres, quo mens animusque Noster pateat apertius, quam verborum quae retulimus crebra usurpatio.

Ab ipso pariter mutuari monita libet ad principes proceresque conversa. Sic enim ad reginam Angliae Matildam scribit: *Si recte, si bene, si efficaciter ipso actu vultis reddere grates, considerate reginam illam quam de mundo hoc sponsam sibi illi placuit eligere.... Hanc, inquam, considerate... hanc exaltate, honorate, defendite, ut cum illa et in illa sponsa Deo placeatis et in aeterna beatitudine cum illa regnando vivatis (2).* Tum vero maxime quum in filium aliquem terrena potestate inflatum incideritis, aut amantissimae Matris oblitum, aut suave eius imperium detrectantem, haec memoria ne excidant: *Ad vos pertinet... ut haec et huiusmodi... frequenter opportune, importune suggeratis; et ut non dominum, sed advocatum, non privignum, sed filium se probet esse Ecclesiae consuletis (3).* Nostri namque muneris est, idque

(1) Epist. Lib. IV, ep. 12.

(1) Epist. Lib. IV, ep. 8.

(2) Epist. Lib. III, ep. 37.

(3) Ibid. ep. 59.

praecipue nos decet, alia haec nobili paternoque sensu ab Anselmo dicta suadere atque in hominum animis defigenda curare: *Cum audio aliquid de vobis quod Deo non placet et vobis non expedit, si vos monere negligo, nec Deum timeo, nec vos diligo sicut debeo* (1). — Si autem auditum sit nobis quia ecclesias, quae in manu vestra sunt, aliter tractatis quam illis expediat et animae vestrae, tunc Anselmum imitati, debemus iterum rogare et consulere et monere ut haec non negligenter mente pertractetis, et si quid vobis conscientia vestra in his corrigendum testabitur, corrigere festinetis. — Nihil enim est contemnendum quod corrigi possit, quia Deus exigit ab omnibus, non solum quod male agunt, sed etiam quod non corrigunt mala quae corrigere possunt. Et quanto potentiores sunt ut corrigant, tanto districtius exigit ab illis Deus ut secundum potestatem misericorditer impensam bene velint et faciant... Si autem non omnia simul potestis, non debetis propter hoc quin a melioribus ad meliora studeatis proficere, quia bona proposita et bonos conatus Deus solet benigne perficere et beata plenitudine retribuere (2).

Haec aliaque id genus, ab ipso fortiter sapienterque regum et potentissimorum hominum auribus inculcata, sacris pastoribus Ecclesiaeque principibus apprime conveniunt, quibus veritatis, iustitiae, religionis est commissa defensio. Multa quidem attulit impedimenta dies, totque Nobis iniecti sunt laquei, ut iam vix reliquus sit locus ubi liceat expedite ac tuto versari. Dum enim impunitae rerum omnium licentiae fraena remittuntur, acri pertinetia compedibus Ecclesia constringitur, et, retento ad ludibrium libertatis nomine, novis in dies artibus omnis vestra clerique

actio praepeditur, ita ut nihil habeat admirationis, quod non omnia simul potestis ad homines ab errore et vitiis revocandos, ad malas consuetudines removendas, ad veri rectae notiones in mentibus inserendas, ad Ecclesiam denique tot pressam angustiis relevandam.

Sed est cur animum erigamus. Vivit enim Dominus efficietque ut diligentibus Deum omnia cooperentur in bonum (1). Ipse a malis bona derivabit, eo splendidiore largiturus Ecclesiae triumphos quo pervicacius nisa est opus Eius interciperi humana perversitas. Est hoc admirabile divinae Providentiae consilium; hae sunt in praesenti rerum ordine investigabiles viae eius (2); — non enim cogitationes meae, cogitationes vestrae, neque viae vestrae, viae meae, dicit Dominus (3), — ut ad Christi similitudinem Ecclesia in dies propius accedat et expressam referat Ipsius imaginem, tot ac tanta perpassi, ita ut quodammodo adimpleat ea quae desunt passionum Christi (4). Quocirca eidem in terris militanti haec est divinitus constituta lex, ut contentionibus, molestiis, angustiis perpetuo exerceatur, quo vitae genere queat per multas tribulationes... intrare in regnum Dei (5), et Ecclesiae in caelo triumphanti tandem aliquando se adiungere.

Ad rem Anselmus Matthaei locum illum: *Compulsi Iesus discipulos suos ascendere in naviculam* (6), sic explanat: *Iuxta mysticam intelligentiam summam describitur Ecclesiae status ab adventu Salvatoris usque ad finem saeculi. Navis igitur IN MEDIO MARIS IACTABATUR FLUCTIBUS, dum Iesus in montis cacumine moraretur; quia ex quo Salvator in coelum ascendit, sancta Ecclesia*

(1) Epist. Lib. IV, ep. 52.

(2) Ibid. Lib. III, ep. 142.

(1) Rom. VIII, 28.

(2) Ibid. XI, 33.

(3) Isaías LV, 8.

(4) Coloss. 1, 24.

(5) Act. Ap. XIV, 21.

(6) V. 19.

[Anselmus]

tribulationibus in hoc mundo agitata est, et variis persecutionum turbinibus pulsata, ac diversis malorum hominum pravitatibus vexata, vitiisque multimode tentata. ERAT ENIM EI CONTRARIUS VENTUS quia flatus malignorum spirituum ei semper adversatur, ne ad portum salutis perveniat; obruere eam nititur fluctibus adversitatum saeculi, omnes quas valet contrarietates ei commovens (1).

Vehementer igitur errant qui Ecclesiae statum sibi fingunt ac sperant omnium perturbationum expertem, in quo, rebus ad voluntatem fluentibus, nullo repugnante sacrae potestatis auctoritati atque imperio, frui liceat quasi otio iucundissimo. Turpius etiam decipiuntur qui, falsa et inani spe ducti potiundae huiusmodi pacis, Ecclesiae res et iura dissimulant, privatis rationibus postponunt, iniuste deminuunt, mundo, qui *totus in maligno positus est*, (2) assentantur per speciem captandae gratiae fautorum novitatis et conciliandae iisdem Ecclesiae, quasi lucis cum tenebris aut Christi cum Belial ulla possit esse conventio. Sunt haec aegri somnia, quorum vanae species fingi nunquam desierunt, nec desinent quamdiu aut ignavi milites erunt, qui, simul ac viderint hostem abiecto scuto fugiant, aut proditores qui festinent cum inimico pacisci, hoc est in re nostra, cum Dei atque humani generis hoste infensissimo.

Vestrum igitur est, Venerabiles Fratres, quos christianae plebis pastores ac duces Divina Providentia constituit, curare pro viribus ut in pravum hunc morem prona aetas omittat, flagrante tam saevo in Religionem bello, turpi socordia torpescere, neutris in partibus esse, per ambages et compromissa divina atque humana iura

pervertere, insculptamque in animo retineat certam illam ac definitam Christi sententiam: *Qui non est mecum, contra me est* (1). Non quod paterna caritate abundare minime oporteat Christi ministros, ad quos maxime pertinent Pauli verba: *omnibus omnia factus sum, ut omnes facerem salvos* (2), aut quod nunquam deceat paullum etiam de suo iure decedere, quantum liceat et animorum postulet salus. Offensionis huius nulla cadit in vos certe suspicio, quos Christi caritas urget. Verum aequa ista deditio nullam habet violati officii reprehensionem, atque aeterna veritatis et iustitiae fundamenta ne minimum quidem attingit.

Sic nempe factum legimus in Anselmi, seu potius in Dei Ecclesiaeque causa, pro qua illi tamdiu fuit ac tam aspere dimicandum. Itaque, composito tandem diuturno dissidio Decessor Noster, quem saepe memoravimus, Paschalis, his eum verbis extollit: *Hoc nimirum tuae caritatis gratia tuarumque orationum instantia factum credimus, ut in hac parte populum illum, cui tua sollicitudo praesidet, miseratio superna respiceret.* — De paterna vero indulgentia, qua idem Summus Pontifex fontes excepit, haec habet: *Quod autem... adeo condescendimus, et affectu et compassione factum noveris, ut eos qui iacebant erigere valeamus. Qui enim stans iacenti ad sublevandum manum porrigit, nunquam iacentem erigit, nisi et ipse curvetur. Ceterum, quamvis casui propinquare inclinatio videatur, statum tamen rectitudinis non amittit* (3).

Haec Nobis vindicantes a piissimo Decessore Nostro ad Anselmi solatium prolata, dissimulare nolumus tamen anxias animi dubitationes, quibus vel optimi inter

(1) Hom. III.

(2) Joann.

(1) Math. XII, 30.

(2) I Corinth. IX, 22.

(3) Epist. Lib. III ep. 40.

sacros pastores aliquando distinentur in ancipiti consilio aut remissius agendi aut resistendi constantius. Cuius rei argumento esse possunt angores, trepidationes, lacrimae sacratissimorum hominum, quibus magis explorata erat animorum regiminis gravitas receptique in se periculi magnitudo. Luculentum vero testimonium Anselmi vita suppeditat, cui a grato pietatis et studiorum secessu, ad amplissima munia, difficillimis temporibus, uti diximus, adscito, fuerunt acerbissima quaeque subeunda. Cumque tot curis esset implicitus, nihil magis verebatur quam ne suae populiue salutis, Dei honori, Ecclesiae dignitati satis foret per se consultum. His autem cogitationibus conflictatum animus, eundemque propter defectionem plurimorum, e numero etiam sacrorum antistitem, gravi dolore incensum nihil magis recreabat, quam collocata in Dei ope fiducia et quaesitum in Ecclesiae sinu perfugium. Itaque *in naufragio positus... procellis irruentibus, ad sinum matris Ecclesiae* confugiebat, a Romano Pontifice petens *pium et promptum adiutorium et solamen* (1). Divino autem fortasse consilio factum est ut singulari sapientia et sanctitate vir tot adversis urgeretur. Per eas enim aerumnas exemplo ac solatio nobis esse potuit in sacro ministerio laborantibus et in maximas difficultates coniectis, ita ut unicuique nostrum liceat idem sentire ac velle quod Paulus: *Libenter... gloriabor in infirmitatibus meis, ut inhabitet in me virtus Christi. Propter quod placeo mihi in infirmitatibus meis...; cum enim infirmor, tunc potens sum.* (2) His non aliena sunt quae ad Urbanum II scribit Anselmus: *Sancte Pater, doleo me esse quod sum, doleo me non esse quod fui. Doleo me esse episcopum, quia peccatis*

meis facientibus non ago episcopi officium. In loco humili aliquid agere videbar; in sublimi positus praegrandi onere pressus, nec mihi fructum facio, nec utilis alicui existo. Oneri quidem succumbo, quia virium, virtutum, industriae, scientiae tanto officio competentium inopiam, plusquam credibile, videatur patior. Curam importabilem cupio fugere, pondus relinquere; Deum e contrario timeo offendere. Timor Dei illum me suscipere compulit, timor idem onus idem me retinere compellit... Nunc, quia voluntas Dei me latet, et quid agam nescio, errabundus suspiro, et quem rei finem imponere debeam ignoro (1).

Divinae sic bonitati placuit, vel eximiae sanctitatis viros non ignorare, quae sua sit naturalis infirmitas ut persuasum sit omnibus, si quid ipsi praeclare egerint, id supernae virtutis esse totum tribuendum, atque ut per animi demissionem adducantur homines ad Ecclesiae auctoritatem impensiore studio colendam. Id Anselmo aliisque contigit episcopis pro Ecclesiae libertate ac doctrina dimicantibus, duce Sede Apostolica; qui obedientiae suae hunc fructum retulerunt, ut ex certamine victores discederent, suoque exemplo divinam sententiam confirmarent: *vir obediens loquatur victoriam* (2). Consequendi autem huiusmodi praemii spes maxima illis affulget, qui Christi personam gerenti sincero animo pareant in iis omnibus, quae aut regimen animorum spectent aut administrationem christianae reipublicae aut alia cum his aliqua ratione coniuncta: *quoniam de Sedis Apostolicae auctoritate pendent filiorum Ecclesiae directiones et consilia* (3).

Hoc genere laudis Anselmus quantum praestiterit, quo ardore, qua fide coniunctionem cum Petri Sede retinuerit, ex his

(1) Epist. Lib. III, ep. 37.
(2) Corint. XII, 9, 10.

(1) Epist. Lib. III, ep. 37.
(2) Rev. XXI, 38.
(3) Epist. Lib. III sep. 37.

[Anselmus]

licet colligere quae ad eundem Paschalem Pontificem ab eo scripta leguntur: *Quanto studio mens mea Sedis Apostolicae reverentiam et obedientiam pro sua possibilitate amplectatur, testantur multae et gravissimae tribulationes cordis mei, soli Deo et mihi notae... A qua intentione spero in Deo, quia nihil est quod me retrahere possit. Quapropter in quantum mihi possibile est, omnes actus meos eiusdem auctoritatis dispositioni dirigendos et, ubi opus est, corrigendos volo committere* (1).

Eandem viri firmissimam voluntatem acta eius omnia et scripta testantur in primisque litterae illae suavissimae, quas *caritatis calamo scriptas*, dicit memoratus Deceptor Noster Paschalis (2). Nec vero suis ipse litteris pium modo *adiutorium et solamen implorat* (3), sed non intermissas preces adhibiturum se Deo pollicetur, ut cum ad Urbanum II Beccensis Abbas scriberet his verbis amantissimis usus: *Pro vestra et Romanae Ecclesiae tribulatione quae nostra et omnium vere fidelium est, non cessamus orare Deum assidue, ut mitiget vobis a diebus malis, donec fodiat peccatori fovea. Et certi sumus, etiamnum nobis moram videatur facere, quoniam non relinquet virgam peccatorum super sortem iustorum; quia haereditatem suam non derelinquet, et portae inferi non prevalebunt adversus eam* (4).

Quibus aliisque id genus ab Anselmo scriptis mirifice delectamur, tum ob instauratam viri memoriam, quo nemo sane huic Apostolicae Sedi devinctior, tum ob excitatam recordationem coniunctissimae voluntatis vestrae, Venerabiles Fratres, in dimicationis non dispari genere, litteris aliisque officiis quamplurimis declaratae.

Mirum profecto quantum roboris ac firmitatis accepit, desaevientibus longo saeculorum cursu in christianum nomen procellis, coniunctionis ista necessitudo, qua sacrorum antistites et fidelis grex arctius in dies Romano Pontifici adhaeserunt ad haec usque tempora, quibus ardor ille adeo succrevit, ut divino quodam prodigio videantur voluntates hominum in tantum consensum potuisse coalescere. Quae quidem amoris et obsequii conspiratio dum Nos plurimum erigit planeque confirmat, Ecclesiae decori est ac praesidio validissimo. Sed hoc nempe maior in nos antiqui serpentis invidia conflatur, quo praestantius est delatum beneficium; eoque graviore in nos irae colliguntur impiorum hominum, quo acrius hi rei novitate percelluntur. Nec enim simile quidquam in reliquis consociationibus admirantur, nec facti rationem cernunt ullam, sive a publicis causis sive ab alia quavis humana re petitam, nec secum reputant sublimem Christi precationem, cum discipulis postremum discumbentis, eventu comprobata.

Summa igitur ope niti oportet, Venerabiles Fratres, ut apte cohaerentia cum capite membra solidiore in dies nexu obstringantur, divinarum rerum ratione habita, non terrestrium, ita ut omnes *unum simus* in Christo. Ad hunc finem si velis remisque contendemus, functi erimus optime delato nobis officio provehendi Christi operis et regni eius in terris dilatandi. Huc spectat suavis illa petitio qua Ecclesia caelestem Sponsum urget assidue in qua Nostrorum summa votorum continetur: *Pater sancte, serva eos in nomine tuo, quos dedisti mihi, ut sint unum sicut et nos* (1).

Hae autem industriae propositam habent defensionem, non modo contra externas impugnationes in acie dimicantium ut Ec-

(1) Ibid. ep. 5.

(2) Epist. Lib. III, ep. 74.

(3) Ibid. ep. 37.

(4) Epist. Lib. II ep. 33.

(1) Ioann., XVII, I.

clesiae iura et libertatem labefactent, sed etiam contra domestici atque intestini belli pericula, cuius rei superius incidit mentio, quum dolumus esse genus hominum quoddam qui, subdolis opinionum commentis, nitantur Ecclesiae formam ac naturam ipsam immutare penitus, doctrinae integritatem violare, disciplinam omnem pessumdare. Serpit adhuc per hos dies memoratum illud virus infecitque non paucos, etiam sacri ordinis homines, presertim iuvenes, inquinato, uti diximus quasi aëre afflatos, quos effrenata novitatis libido praecipites agit ac respirare non sinit.

Sunt etiam in his qui, tardioris ingenii et intemperantis animi spectaculum exhibentes, quidquid affert incrementi dies iis disciplinis quae in adspectabilis naturae investigatione versantur et ad praesentis vitae utilitatem aut commoditatem pertinent, ea, tanquam nova tela, in veritatem divinitus traditam, per summam astutiam et arrogantiam intorqueant. Hi meminerint, incautae novitatis fautorum quam variae fuerint ac discrepantes sententiae de rebus ad agnitionem animi et ad moderandam vitam plane necessariis, cognoscantque hanc esse humanae superbiae constitutam poenam, ut constant sibi nunquam, et in ipso cursu, ante obruantur, quam portum veritatis conspiciere potuerint. Sed hi fere ne ipso quidem sui exemplo didicerunt de se tandem sentire demissius atque amovere *consilia... et omnem altitudinem extollentem se adversus scientiam Dei, et in captivitatem redigentes omnes intellectum in obsequium Christi* (1).

Quin etiam a nimia arrogantia in contrarium vitium delapsi sunt eam philosophandi rationem secuti, quae, de omnibus dubitando, quasi noctem quamdam rebus effundit, et agnosticis professi cum

errorum comitatu multiplici atque infinita prope sententiarum varietate inter se mire pugnantium; quo opinionum conflictu *evanuerunt in cogitationibus suis... dicentes enim se esse sapientes, stulti facti sunt* (1).

Grandibus interim ac fucatis istorum verbis, novam sapientiam quasi caelo delapsam reconditasque discendi vias pollicentium, juvenum pars labare paulatim atque everti coepit; quod idem olim accidit Augustino, manicheorum fraudibus circumvento. Verum de funestis hisce insipientis sapientiae magistris, de ipsorum ausibus, deceptionibus, fallaciis satis diximus in Encyclicis Litteris datis die VIII mensis Septembris anno MDCCCCVII, quarum initium *Pascendi dominicis gregis*.

Illud hoc loco animadvertisse iuverit, quae memoravimus pericula, graviora quidem nunc esse atque imminere propius; non tamen iis penitus absimilia quae Anselmi tempore Ecclesiae doctrinae impendebant. Considerandum praeterea, pari propemodum nobis praesidio ac solatio esse posse Anselmi doctrinam ad tutelam veritatis, atque apostolicum eius robur ad Ecclesiae iurium ac libertatis defensionem.

Atque heic persequi omittentes quatenus remotae illius aetatis humanitas, qui cleri populique cultus, breviter attingemus creatum eo tempore ingeniis periculum duplex, eo quod in opposita extrema decurrerint.

Fuerunt enim inepti homines et vani, qui leviter ac permixte eruditi, cognitionum indigesta mole gloriarentur, inani philosophiae vel dialecticae specie decepti. Hi quidem per inanem fallaciam scientiae nomine obtectam, spernebant sacras auctoritates, *nefanda temeritate audent disputare contra aliquid eorum quae fides christiana confiletur...et potius insipienti superbia iudicant nullatenus posse esse quod nequeunt*

(1) II Corinth. IV, 5.

(1) Rom., I, 21-22.

[Anselmus]

intelligere, quam humili sapientia fateantur esse multa posse quae ipsi non valeant comprehendere... Solent enim quidam cum coeperint quasi cornua confidentis sibi scientiae producere, nescientes quod si quis aestimat se scire aliquid, nondum cognovit quemadmodum oporteat eum scire, antequam habeant per soliditatem fidei alas spirituales, praesumendo in altissimas de fide quaestiones assurgere. Unde fit ut, dum praepostere prius per intellectum conantur ascendere, in multimodos errores per intellectus defectum cogantur descendere (1). Atque horum similia exempla complura hodie quoque versantur ante oculos.

Alii contra, remissioris animi, multorum casu perclusi qui naufragium in fide fecerunt, et periculum veriti scientiae quae inflat, eo deveniunt ut omnem philosophiae usum, forte etiam solidam quamvis de sacris rebus disputationem defugerent.

Media inter utramque partem catholica consuetudo consistit, aequae aversata et priorum arrogantiam, a Gregorio IX aevo insequenti reprehensam, qui *spiritu vanitatis ut uter distenti... fidem conantur plus debilo ratione adstruere naturali... adulterantes verbum Dei philosophorum figmentis* (2), et horum negligentiam, qui nulla investigandi veri cupiditate trahuntur, neque curant *per fidem ad intellectum proficere* (3), praesertim si eorum officii ratio postulet catholicae fidei contra tot congestos errores defensionem.

Ad quam suscipiendam divinitus excitatus videtur Anselmus, ut exemplo, voce, scriptis tutum iter ostenderet, christianae sapientiae latices ad commune bonum derivaret duxque esset ac norma doctoribus, qui post ipsum *sacras litteras scholastica*

methodo tradiderunt (1), quorum ipsae cursor merito est nuncupatus et habitus.

Quamquam haec non ita sunt accipienda quasi Augustanus doctor primo statim gressu fuerit philosophiae ac theologiae fastigia consequutus aut ad summorum virorum Thomae ac Bonaventurae famam processerit. Horum enim sapientiae seriores fructus multa dies et coniunctus magistrorum labor maturarunt. Ipsemet Anselmus, qua erat modestia sapientium propria, non minus quam celeritate ac subtilitate mentis, nihil a se scriptum edidit nisi oblata occasione, aut aliorum auctoritate compulsus, monetque constanter: *si quid diximus quod corrigendum sit, non renuo correctionem* (2); quin etiam, ubi res citra fidem posita sit et in quaestione versetur, non vult discipulum *sic his quae diximus inhaerere ut ea pertinaciter teneas, si quis validioribus argumentis haec destruere et diversa valuerit astruere; quod si contigerit, saltem ad exercitationem disputando vobis haec profecisse non negabis* (3).

Nihilominus multo plura est adeptus quam aut ipse speraret, aut alius quisquam de se polliceretur. Adeo namque profecit ut eorum qui sequuti sunt gloria nihil eius laudi detraxerit, ne ipsius quidem Thomae nobilitas, quamvis huic non omnia probata fuerint ab ipso conclusa, alia etiam retractata sint planius atque perfectius. Anselmo tamen hoc maxime tribuendum, quod is investigationi straverit viam, timidiorum suspiciones diluerit, incautos a periculis tutos praestiterit, pertinacium cavillatorum damna propulsaverit, qui ab ipso sic iure designantur: *illi... nostri temporis dialectici, imo dialectice haeretici* (4),

(1) S. Anselm. *De fide Trinitatis*, Cp. 7.

(2) Gregor. IX. *Epist. Tacti ad theologos Paris*.
7 Jul. 1228.

(3) *Epist. Lib. II, epist. 41.*

(1) *Brev. Rom.*, die XXI April.

(2) *Cur Deus homo*, Lib. II, cap. 23.

(3) *De Gramat.*, cap. 21, sub finem.

(4) *De fide Trinitatis*, cap. 2.

quorum intellectus esset suis deliramentis et ambitioni mancipatus.

De extremis hisce ait: *Quumque omnes, ut cautissime ad sacrae paginae quaestiones accedant sint commonendi, illi utique nostri temporis dialectici... prorsus a spiritualium questionum disputatione sunt exsufflandi.* Quam vero subdit ratio, apte cadit in hodiernos eorum imitatores, a quibus absurda illa recinuntur: *In eorum quippe animabus ratio quae et princeps et iudex omnium debet esse quae sunt in homine, sic est in imaginationibus corporalibus obvoluta, ut ex eis se non possit evolvere nec ab ipsis ea, quae ipsa sola et pura contemplari debet, valet discernere* (1). Nec aliena videntur huic tempori verba, quibus id genus philosophos ridet, *qui quoniam quod credunt intelligere non possunt, disputant contra eiusdem fidei a sanctis Patribus confirmatam veritatem; velut si vespertilioes et noctuae non nisi in nocte caelum videntes, de meridianis solis radiis disceptent contra aquilas solem ipsum, irreverberato visu, intuentes* (2). Quapropter et hoc loco et alibi depravatam eorum opinionem reprehendit, qui philosophiae plus aequo concedentes, ius illi aderebant theologiae campus pervadendi. Huic insaniae se opponens egregius Doctor suos cuique fines constituit utrique disciplinae, ac satis monet quodnam sit munus et officium rationis naturalis in rebus quae doctrinam divinitus revelatam attingunt: *Fides... nostra, inquit, contra impios ratione defendenda est.* — At quomodo et quousque? — Verba quae sequuntur aperte declarant: *illis... rationabiliter ostendendum est quam irrationabiliter nos contemnunt* (3). Philosophiae igitur munus est praecipuum, in perspicuo ponere fidei nostrae rationabile obsequium,

et, quod inde consequitur, officium adiungendae fidei auctoritati divinae altissima mysteria proponenti, quae plurimis testata veritatis indicia, *credibilia facta sunt nimis.* Longe aliud ab hoc theologiae munus est, quae divina revelatione nititur et in fide solidiores efficit eos qui christiani nominis honore se gaudere fatentur; *nullus quippe christianus debet disputare quomodo, quod catholica Ecclesia corde credit et ore confitetur, non sit; sed semper eandem fidem indubitanter tenendo, amando et secundum illam vivendo, humiliter quantum potest, quaerere rationem quomodo sit. Si potest intelligere, Deo gratias agat; si non potest, non immittat cornua ad ventilandum, sed submitat caput ad venerandum* (1).

Quum igitur vel theologi quaerunt vel fideles petunt de fide nostra rationes, non his fundamentis, sed revelantis Dei auctoritate nituntur, hoc est, ut habet Anselmus: *sicuti rectus ordo exigit ut profunda christianae fidei, quae mysteria dicuntur, credamus priusquam ea praesumamus ratione discutere, ita negligentia mihi videtur, si, postquam confirmati sumus in fide, non studemus quod credimus intelligere* (2). De illa profecto intelligentia loquitur, de qua Vaticana Synodus (3); alio enim loco sic disserit: *Quamvis post Apostolos, sancti Patres et Doctores nostri multi tot et tanta de fidei nostrae ratione dicant..., non omnia quae possent, si diutius vixissent, dicere potuerunt, et veritatis ratio tam ampla tamque profunda est ut a mortalibus nequeat exhauriri; et Dominus in Ecclesia sua, cum qua se esse usque ad consummationem saeculi promittit, gratiae suae dona non desinit impertiri. Et ut alia taceam, quibus sacra pagina nos ad investigandam rationem invitat, ubi dicit: nisi credideritis*

(1) *De fide Trinitatis*, cap. 2.

(2) *Ibid.*

(3) *Epist. Lib. II, aap. 41.*

(1) *De fide Trinitatis*, cap. 2.

(2) *Cur Deus homo*, Lib. I, cap. 2.

(3) *Const. Dei filius*, csp. 4.

[Anselmus]

non intelligetis, aperte nos monet intentionem ad intellectum extendere, cum docet qualiter ad illum debeamus proficere. Nec est praetereunda ratio quam addit extremam: inter fidem et speciem intellectum quem in hac vita capimus, esse medium, ideoque quanto aliquis ad illum proficit, tanto eum propinquare speciei ad quam omnes anhaelamus (1).

Solida haec, — ut alia praetereamus, — per Anselmum philosophiae ac theologiae iacta sunt fundamenta; haec in posterorum usum ab ipso fuit studiorum ratio proposita, quam sequuti deinde sapientissimi viri *Scholasticorum* principes, in quibus maxime doctor Aquinas, magnis incrementis ditaverunt, illustrarunt, expoliverunt, ad eximium Ecclesiae decus atque praesidium. Haec autem de Anselmo commemorasse placuit, Venerabiles Fratres, quod optatam Nobis occasionem attulerunt vos iterum cohortandi ut saluberrimos christianae sapientiae fontes, ab Augustano doctore primum reclusos, ab Aquinate locupletatos uberrime, sacrae iuventuti pervios esse curetis. Qua in re memoria ne excidant quae Decessor Noster fel. rec. Leo XIII (2) Nosque ipsi documenta dedimus, quum saepe alias, tum etiam Encyclicis Litteris die VIII mensis Septembris anno MDCCCXVII, quibus initium *Pascendi dominici gregis*. Patent heu nimium ruinae, quae, neglectis hisce studiis aut nec certa nec tuta via susceptis, effossae sunt, quum non pauci, etiam e clero, nec idonei nec parati, minime dubitarint *praesumendo in altissimas de fide quaestiones assurgere*. Quae una cum Anselmo lugentes, eius verba usurpamus, ita graviter monentis: *Nemo ergo se temere immergat in condensa divinarum quaestionum, nisi prius*

firmus sit in soliditate fidei, conquisita morum et sapientiae gravitate, ne per multiplicia sophismatum diverticula incauta levitate discurrens, aliqua tenaci illaqueetur falsitate (1). Cui levitati si faces accedant cupiditatum, ut fere fit, actum est de studiis gravioribus ac de integritate doctrinae. Inflati enim insipiente superbia, qualem in *haeretice dialecticis* dolet Anselmus, contemptui habent sacras auctoritates, id est divinas Litteras, Patres, Doctores, de quibus verecundioris ingenii iudicium non esse poterit aliud nisi hoc: *Nec nostris, nec futuris temporibus ullum illis parem in veritatis contemplatione speremus (2).* Nec maiore in pretio habent Ecclesiae monita vel Pontificis Maximi, eos ad meliorem frugem revocare conantium, pro rebus dare verba solliciti et in fictum obsequium proni, quo fucō auctoritatem sibi et plurimorum gratiam concilient. Fore autem ut hi ad saniora consilia se referant vix ulla spes afulget, quod ei dicto audientes esse detrectent, cui *domino et Patri universae Ecclesiae in terra peregrinantis... divina Providentia... vitam et fidem christianam custodiendam et Ecclesiam suam regendam commisit*; ideoque *ad nullum alium rectius refertur, si quid contra catholicam fidem oritur in Ecclesia, ut eius auctoritate corrigatur, nec ulli alii tutius, si quid contra errorem responderetur, ostenditur, ut eius prudentia examinetur (3).* Atque utinam perduelles isti, qui, se candidos, apertos, omnis officii retinentissimos, usu rerum et religionis praeditos, opera fide pollentes tam facile profitentur, sapienter ab Anselmo dicta percipiant, eius exemplo institutoque se gerant, idque maxime in animo defigant: *Prius ergo fide mundandum est cor... et prius per praeceptorum Domini*

(1) *De fide Trinitatis* praefat.(2) *Encycl. Aeterni Patris* IV August. 1879.(1) *De fide Trinitatis*, cap. 2.(2) *Ibid.*(3) *Ibid.*

custodiam illuminandi sunt oculi... et prius per humilem obedientiam testimoniorum Dei debemus fieri parvuli ut discamus sapientiam... Et non solum ad intelligendum altiora prohibetur mens ascendere sine fide et mandatorum Dei obedientia, sed etiam aliquando datus intellectus subtrahitur et fides ipsa subvertitur, neglecta bona conscientia (1).

Quod si turbulenti homines ac protervi pergent causas errorum ac dissidii serere, doctrinae sacrae patrimonium diripere, violare disciplinam, venerandas consuetudines habere ludibrio, quas *velle convellere genus est haeresis* (2), ipsam denique divinam Ecclesiae constitutionem funditus evertere, iam videtis, Venerabiles Fratres, quam sit Nobis advigilandum ne tam dira pestis christianum gregem, adeoque teneriores foetus, inficiat. Hoc a Deo non intermissis precibus flagitamus, interposito Augustae Dei Matris patrocinio validissimo, deprecatoribus etiam adhibitis triumphantis Ecclesiae beatis civibus, praesertim Anselmo, christianae sapientiae fulgido lumine ac sacrorum iurium omnium incorrupto custode strenuoque vindice. Quem gratum est iisdem compellare verbis, quibus etiam tum in terris degentem compellat sanctissimus Decessor Noster Gregorius VII: *Quoniam fructuum tuorum bonus odor ad nos usque redoluit, quam dignas grates Deo referimus, et te in Christi dilectione ex corde amplectimur, credentes pro certo, tuorum studiorum exemplis, Ecclesiam Dei in melius promoveri, et tuis similiumque tibi precibus etiam ab instantibus periculis, Christi subveniente misericordia, posse eripi... Unde volumus tuam tuorumque fraternitatem assidue Deum orare, ut Ecclesiam suam et Nos,*

qui ei licet indigni praesidemus, ab instantibus haereticorum oppressionibus eripiat, et illos, errore dimisso, ad viam veritatis reducat (1). [Die XXI April. 1909, num. 1810].

Antillae:

Proposito dubio, utrum indultum diei 1 ianuarii 1910 (2) de abstinentia et ieiunio pro America Latina vim quoque habeat in omnibus Antillis et caeteris insulis maris Caraibici, Ss. mus Dominus noster Pius divina providentia PP. X, referente me infrascripto Pro-Secretario sacrae Congregationis Negotiis ecclesiasticis extraordinariis praepositae, respondendum decrevit: *Affirmative*, ad normam Declarationis authenticae die 16 augusti 1898, qua Litteras apostolicas *Trans Oceanum* etiam in memoratis insulis vigere edicitur: quoad usum vero privilegiorum seu indultorum servandam esse quoque declarationem diei 13 decembris 1911 [2922].

Antiphonae. — In omnibus defunctorum anniversariis antiphonae duplicentur [437]. — *Salve Regina* cani nequit a choro immediate post absolutionem ad tumulum [57]. — Cum suis psalmis semper de feria dicendae, certis diebus et certis antiphonis exceptis [2644].

Antonius (S.). — Lectiones I nocturnae sunt a secundo loco si pro lectionibus eius nocturnum recurrendum sit ad commune confessorum [2113]. — Iuventuti Antonianae indulgentiae huiusque Sodalitatis in Urbe translatio [2475].

Apostasia. — A Fide catholica necnon ab Ordine vel Instituto (nisi infra tres menses religiosus redierit) censenda est uti delictum veluti lata a jure poena expulsionis vel dimissionis puniendum [2524]. — Cfr. *Regulares*.

(1) De fide Trinitatis, cap. 2.

(2) De nuptiis consanguineor. cap. 1.

(1) Epist. Lib. II, cap. 31.

(2) Cfr. *Abstinentia*.

[Apostolatus]

Apostolatus orationis. — Opus a P. Taddei conscriptum laudatur [2216]. — Ad *Apostolatus orationis* Moderatorem Generalem gratulationes [2498].

Apparitiones:

Quum autem de piis traditionibus iudicium fuerit, illud meminisse oportet: Ecclesiam tanta in hac re uti prudentia, ut traditiones eiusmodi ne scripto narrari permittat nisi cautione multa adhibita prae-missaque declaratione ab Urbano VIII sancita; quod etsi rite fiat, non tamen facti veritatem adserit, sed, nisi humana ad credendum argumenta desint, credi modo non prohibet. Sic plane sacrum Consilium legitimis ritibus tuendis, abhinc annis XXX, edicebat: *Eiusmodi apparitiones seu revelationes neque approbatas, neque damnatas ab Apostolica Sede fuisse, sed tantum permissas tamquam pie credendas fide solum humana, iuxta traditionem quam ferunt, idoneis etiam testimoniis ac monumentis confirmatam*: Hoc qui teneat metu omni vacabit. Nam apparitionis cuiusvis religio, prout factum ipsum spectat et *relativa* dicitur, conditionem semper habet implicitam de veritate facti: prout vero *absoluta* est, semper in veritate nititur; fertur enim in personas ipsas Sanctorum. Similiter de Reliquiis affirmandum [1356]. — Ex adprobatione scapularis vel Confraternitatis, non sequitur adprobatio apparitionum [409]. — Cfr. *Censores, Modernismus, Traditiones*.

Apparitor. — Cfr. *Rota*.

Appellatio:

a) In genere non admittitur frivola et frustratoria [2161]. — Speciem defensionis sapit. Privatio appellationis poena est strictae interpretationis. In quonam casu verificatur [2230].

b) In S. R. Rota quandonam a sententia rotali definitiva datur appellatio ad turnum proxime sequentem. De appellatione a sententiis incidentalibus iudicat idem turnus, si sententia plura capita aut dubia complectatur, appellatio datur tantum pro ea parte cui non suffragatur duplex sententia conformis. Quaestio de iure appellandi deciditur a turno. Sententiae sunt inappellabiles, datur tantum recursus ad S. Signaturae Tribunal. Appellatio effectum suspensivum producit, exceptis casibus in quibus locum habet executio provisoria. Executio provisoria si non fuerit concessa in primo gradu peti potest

in appellationis iudicio. Si fuerit praescripta vel concessa, appellans a turno appellationis revocationem aut inhibitionem exquirere nequit. In appellatione nova dubia nequeunt proponi merita causae respicientia. Sed deduci possunt novae probationes, incidentia et exceptiones ad quaestionem principalem. Si quaedam dubia fuerint decisa, alia vero indecisa, ab istis tantum datur appellatio. In iudicio appellationis datur interventus tertiae personae. Cuiusnam prodesse potest appellatio. Acta perficiuntur a Ponente turni appellationis. Quomodo interponi debeat appellatio. Intra decem dies a decreti notificatione interponenda appellatio. Appellans, ne perimatur appellatio, intra sex menses tenetur actum iudicalem ponere. Decanus determinat turnum. Eadem normae processuales sunt observandae ac pro instantiis in primo gradu [2298]. — A II ac III instant. appellatio non admittitur nisi aliquid novi detegatur, et an hoc habeatur iudicii decernere est [2273]. — Cfr. *Rota*.

Aqua — Pro SS. Missae Sacrificio licet uti aqua naturali potabili, etsi sit acidula, alcalina vel gazosa [387]. — Cfr. *Missae, Ordinatio*.

Arc (B. Ioanna). — Ob opera edita de B. Ioanna d'Arc R. D. Debout gratulationes [379, 1972] — Beatificationis decreta varia [128, 1700, 1728, 1800, 1972] — Ad Aem. Keller de B. I. d'Arc honoribus parandis [1723]. — Eius apostolicae laudes [1729] — De solemnitatibus habendis Aurelian. Episcopo [1741] — Pro iisdem feliciter peractis gratulationes [1833, 1855] — Quoad publicam eius statuarum ac imaginum expositionem [1916]. — Eius officium ac missa adprobantur [1960] — Ordinis Capucinor. Prov. Galliae conceduntur [2011]. — Item Ordin. Praedicatorum Prov. Galliae [2101] — Rothomag. Archiepiscopo ab erectum B. d'Arc publicum monumentum [2549]. — Eius causa, canonizationis ergo, reassumitur [2126] — Eius festum in Gallia evehitur ad rit. duplicem II^{ae} classis [2781].

Arcadia. — Cfr. *Academia*.

Archiepiscopus. — Cfr. *Episcopus*, *Indulgentia*.

Archigymnasium. — Cfr. *Universitas*.

Archisodalitas. — Cfr. *Confraternitas*.

Archivum. — Cfr. *Tabularium*.

Armenia — Novae constitutiones monachorum Mechitaristarum ad tempus approbantur [1935]. — Armen. Patriarca litteras accipit quibus studium Sedis Apostolicae erga Nationem Armenan Pontifex memorat, et concilium Nationale Romae celebrandum convocat [2587]. — De eodem [2606]. — Armeni Catholici, in sedem Patriarchalem nefaria admittentes, excommunicatione plectuntur eorumque consilium administrativum illegittimum declaratur [2814].

Articulus mortis:

a) Quoad indulgentiarum liberationem:

Plenaria indulgentia conceditur emittentibus in vita sequentem caritatis actum: *Domine Deus meus iam nunc quodcumque mortis genus prout tibi placuerit, cum omnibus suis angoribus, poenis ac doloribus de manu tua, aequo ac libenti animo suscipio* [201].

b) Quoad matrimonium et ad illum impedimenta:

Conceditur E.po Argentinensi indultum circa dispensationem impedimenti mixtae religionis, urgente mortis periculo [99]. — Quilibet sacerdos qui, ad normam decret. *Ne temere* imminente mortis periculo, ubi parochus vel loci Ordinarius vel sacerdos ab alteruto deputatus haberi nequeat, coram duobus testibus matrimonio adistere valide ac licite potest, in iisdem rerum adiunctis et dispensare valet super impedimentis omnibus etiam publicis matrimonium iure ecclesiastico dirimentibus, exceptis presbyteratus ordine et affinitate lineae rectae ex copula licita [1842]. — Haec vero facultas non valet dumtaxat pro concubinariis, sed etiam pro non concubinariis, si adsit alia causa ad consulendum conscientiae, et

(si casus ferat) legitimationi proli [1946]. — In praefato decreto comprehenduntur etiam parochi etsi non fuerint habitualiter subdelegati a propriis Ordinariis [2293]. — Cfr. *Matrimonium*.

c) Quoad professionem religiosam. — Cfr. *Moniales*, *Regulares*.

Cfr. *Absolutio*, *Benedictio*, *Lingua*, *Matrimonium*, *Professio*, *Votum*.

Ars christiana. — Opus cui titulus: *Historia Artis christianae* auct. A. Kuhn O. S. laudatur [1705]. — Commissio ab *Arte Sacra* in Urbe constituitur primo Vicatus officio obnoxia [2676].

Asia:

Archiepiscopalis residentia transfertur ab urbe Verapoli ad urbem Ermaculam [496]. — Pius X gratulatur Imperatrici Sinarum quod 70 aetatis annum ea sit proxime initura [355]. — Privilegium missae votivae de mysteriis Viae Dolorosae D. N. I. C. sacellis in Via Dolorosa, Hierosolymis erectis, conceditur [1374]. — In Ecclesia S. Ioseph Nazarena conceditur missa votiva de S. Familia Iesu, Mariae, Ioseph, servato indulto 31 Aug. 1895 pro aliis votivis missis [1375]. — Decretum *Ne Temere* de sponsalibus et matrimonio, in regione Sinensi, nonnisi a die sollemni Paschae anni 1909, vim habet [1487]. — Ad S. B. D. Cyrillum VIII de synodo Graecorum Melchitarum habenda [1830]. — Societas ab *Infante Iesu*, Bethleem erecta apud fratres Scholarum christianarum, archisodalitas renuntiatur [1926]. — De suppressione dierum festorum, abstinentiae et ieiunii [1795]. — An, peculiaribus in adiunctis expositis, sacerdos celebrans et ministri, coram SS.mo publice adorationi ostenso, sacra facientes, stare vel genuflectere debeant [1663]. — Indulg. conceditur recitantibus orationem pro conversione Imperii Iaponensis [1908]. — Oratio pro conversione Sinensium indulgentiis ditatur [1859]. — Archidioecesis Tyrensis-Sidonensis in duas dividitur [839]. — Missa votiva de Apparitione B. V. Immaculae in sacello N. D. de Lourdes, Asrapara vulgo dicta, semel in anno conceditur [1995]. — Erectio archidioecesis Simlensis [2337]. — Ad Patriarcham Syrorum [2247]. — Fines territorii Thibetani immutantur [2750]. — Provincia ecclesiastica Simlensis erigitur [3026]. — Cfr. *Causae Sanctorum*, *Iaponia*, *Indulgentia*, *Missiones*, *Sina*.

[Associatio]

Associatio:

a) Cadaverum. — Cfr. *Exsequiae, Funus, Parochus, Sepultura, Regulares*.

b) Sacerdotalis. — Cfr. *Confraternitas, Sacerdos*.

Athenaeum, — Athenaea catholica pendent a S. C. Studiorum [1590]. — Cfr. *Universitas*.

Attestatio. — Cfr. *Collegium, Litterae testimoniales, Matrimonium, Ordinatio, Parochus*.

Auditor (S. R. Rotae):

a) Quoad eorum electionem ac qualitates — S. R. Rota decem Praelatis constat a Romano Pontifice electis, qui *Auditores* vocantur. Hi sacerdotes esse debent, maturae aetatis, laurea doctorali saltem in theologia et iure canonico praediti, honestate vitae, prudentia, et iuris peritia praeclari. Cum aetatem septuaginta quinque annorum attigerint emeriti evadunt, et a munere iudicis cessant (1).

b) Quoad eorum Collegium — Collegium constituit, cui praesidet Decanus, qui primus est inter pares. Auditores post Decanum ordine sedent ratione antiquioris nominationis, et, in pari nominatione, ratione antiquioris ordinationis ad sacerdotium, et in pari nominatione et ordinatione presbyterali, ratione aetatis. Vacante decanatu, in officium decani ipso iure succedit qui primam sedem post decanum obtinet.

c) Quoad iusiurandum praestandum et secretum servandum — Singuli Sacrae Rotae Auditores post nominationem, antequam iudicis officium suscipiant, coram universo Collegio, adstante uno ex notariis sacri tribunalis qui actum rogabit, iusiurandum dabunt de officio rite et fideliter implendo. In re criminali, in causis spiritualibus et in aliis, quando ex revelatione alicuius actus praecidium partibus obvenire potest, vel ab ipso tribunali secretum impositum fuit, Auditores tenentur ad secretum officii. — Auditores qui secretum violaverint, aut ex culpabili negligentia vel dolo, grave litigantibus detrimentum attulerint, tenentur de dam-

nis, et ad instantiam partis laesae, vel etiam ex officio, Signaturae Apostolicae iudicio a SS.mo confirmato, puniri possunt [1590]. — Cfr. *Rota*.

d) Quoad eius actionem. — Cfr. *Rota* (1).

Augustiniani. — Summarium indulgentiarum, privilegiorum ac indultorum Tertiariis concessorum [26]. — Breve beatificat. Ven. S. Bellesini paroch. Genestani [435]. — Eiusdem officium ac missam pro Augustiniana Familia adprobatur [589]. — Huic Ordini peculiaries conceduntur facultates [2164]. — Congregationi Hispanicae et Indorum peculiaria privilegia facultatesque elargiuntur [2895]. — Cfr. *Causae Sanctorum, Indulgentiae, Tertiarii*.

Australia. — Ob III celebratam Synodum Ordinariis gratulationes [752]. — Praeses Societatis a S. Vincentio a Paulo apud Sidney ob eiusdem erga Apostolicam Sedem devotionem ac caritatis merita enixe laudatur [2024]. — Australia subditur dispositionibus decreti *Maxima cura* [2866]. — Indultum celebrandi in navi pro huius regionis Antistibus [1593]. — Cfr. *Conferentiae, Missa, Missiones, Synodus*.

Austria-Hungaria:

a) Hierarchia ecclesiastica ac liturgia:

Canonicis regularibus Lateranensibus, congregationis Austriacae, conceditur usus kalend. regular. quibusdam in casibus [2104]. — Dubia circa ecclesiae et altarium consecrationem [2073]. — Translatio in dominicam immediate praecedentem diem 28 Octobris festivitatis Patronorum pro paroecia Seifersdorf in Bohemia [1985]. — Super consuetudine absolutionem pro defunctis ad tumultum peragendi diebus dominicis et festis, finita missa de die [2537].

b) Decreta, indulta ac indulgentiae:

Nonnullae domus a dioecesi S. Hippolyti dismembrantur ac dioecesi Linciensi uniuntur [47]. — Arch. Viennensi conceditur facultas dispensandi super

DECLARATIONES.

(1) Auditorum aetas 75 annor. intelligenda est de anno 75 incepto et minime expleto [1929].

(1) S. Rotae Auditores munus advocati in aliqua causa quae agatur apud S. Rotam vel apud Apostolicam Signaturam exercere non possunt [1866].

impedimentis affinitatis in linea collateralis ex copula illicita provenientis in matrimoniis contractis vel contrahendis [172]. — Conceduntur indulta et privilegia pro peregrinaturis ad Terram Sanctam [214]. — Dubia circa decretum de sponsalibus et matrimonio in Hungaricis regionibus [1597]. — De requisitis ut quis sit parochus, juxta dispositiones decreti *Ne temere* [1597]. — Indulg. conceduntur piis sodalitatibus in dioecesi Gurgensi erectis sub titulo *Missionis iuvenum, puellarum matrumque familias* [1982]. — Archisodalitati a *Perpetua Adoratione* Labac. dioec. conceditur facultas alias eiusdem nominis sodalitates ubique gentium aggregandi, eisque indulgentias impertiendi [2148]. — Veteres indulgentiae piae *Unioni Cath. mulierum Fuldensi a missionibus* nuncupatae confirmantur cum facultate cognominis associationes, ubique, in perpetuum aggregandi [2167]. — Archisodalitas a *S. Missae Reparatrice* erecta Pragae limitatur ad Moraviam, Silesiam et Bohemiam; nova autem eiusdem nominis archisodalitas in Austria erigitur pro fidelibus qui utuntur lingua germanica [2575]

c) Epistolae:

Epis Austriae ut omnia in Christo instaurant [94]. — Sodalitati *Bonifacianae* encomia et laudes [272]. — Eugenio Archiduci Austriae, pro legatione Equitum ex Ordine Teutonico [421]. — Moderatori Congregationis Marianae Zagabriensis ob eiusdem consecrationem Deiparae Imaculatae gratulationes [508]. — Eminentiiss. Vindobonensium Archiepiscopum caeterosque Austriae Ordinarios omnes ut fidem tueantur adhortatur [559]. — De codicum in bibliothecis Austriae adservandorum illustratione,

gratulationes ac omnia [799]. — De consociatione *Pius Verein* laudes [840]. — E. Commer de eius opere circa H. Schell sententias, gratulationes [1287]. — E. mum Cardinal. Gruscha de conventu catholicorum Austriae magnopere gratulatur [1365]. — Occasione quinti exeuntis saeculi ab hospitii Urbani Teutonum initii, gratulationes [920]. — Ad E. mum Archiepiscopum Vindobon. de incremento religionis Vindobonae [2026]. — Ad eundem, quae Vindobonensi coetu provisa ac deliberata sunt laude prosequitur [1112]. — Ad eundem, catholicos Austriacos, occasione conventus generalis, hortatur ut, in repellendo hostium Religionis impetu, voluntatum concordiam et firmitatem servant [1365]. — Ad Brunnensem Episcopum, de nuper habitata synodo dioecesana [2087]. — In quinquagesimo a condita societate *Ab altari* gratulationis ergo [2133]. — Ad Em. Strigoniensem Archiep. coeterosque Hungariae Ordinarios, Budapestini congregatos, ob venerationis specimen oblatum [2371]. — Ad Ill. mum Praesidem Viennensis Sodalitatis *S. Michaelis Archangeli*, coeterosque sodales gratiae referuntur [2380, 2931]. — Archiep. Viennensi coeterisque Arch. et Ep. ditionis Austriae, quoad insidias modernismi gratulationes ac exhortationes [2414]. — Ad Brixinensem Episcopum ob filialis devotionis obsequium oblatum [2426]. — Strigoniensi Archiep. po in octogesimo aetatis suae anno [2710]. — Ad Em. Ep. Cracovien. vigesimum quintum anniversarium ab initio episcopatu celebrantem [2470]. — Vindob. Euchar. conventu Legatus Apostolicus [2870] — Cfr. *Basilica, Conferentia, Causae Sanctorum, Congressus, Hungaria, Peregrinatio, Prelum, Terra Sancta*.

B

Baculus. — Vicarius Capitularis quando aliquem Episcopum viciniorem invitat ad missam et vespas ut ponteficali ritu concelebrat baculum pastoralis illi concedere nequit [735]. — Cfr. *Episcopus, Vicarius capitularis*.

Banna. — Paroeciis archidioecesis Parisiensis decem millia animarum et amplius habentibus, indulgetur ut, loco oralis pu-

blicationis bannorum infra missam, per tres dies dominicas vel festivas, schedulas futura matrimonia exhibentes per totam diem in loco ecclesiae conspicuo affigantur [1508].

Baptismus:

a) Quoad linguam ac ritum:

Potest adhiberi idioma vernaculum quoad quaestiones et responsa patrini et matrinae, si eadem a

[Barbara]

parocho prius, sermone latino, recitentur [193]. — In collatione bapt. non adhibeatur maior solemnitas pro divitum filiis, minor pro pauperum infantibus, sed servetur *Rituale Romanum* [206]. — Circa formam pro conferendo bapt. in lingua gilbertana, missionarii latina semper utantur [243].

b) Quoad locum:

II. *Ex iusta et rationabili causa* Ordinarii permittere possunt ut parvulis, praeterquam instante mortis periculo vel urgente infirmitate, domi baptismatis sacramentum administretur [2933].

c) Quoad indulgentias baptismi, promissionibus adnexas:

Indulgentiam plenariam, defunctis quoque applicabilem, lucrantur omnes qui die festo Augustissimae Trinitatis alicui pie caeremoniae in paroecialibus aliisque Ecclesiis de Ordinariis licentia et iuxta eorumdem normas peragenda in qua solemniter promissiones in susceptione baptismi ab ipsis emissas nuncupentur, devote adstiterint, simulque sacramentali confessione expiati et S. Synaxi refecti ad mentem Sanctitatis Suae devote oraverint [994]. — *Item in fine Missionum vel Spiritualium Exercitiorum* [1202]. — Cfr. *Exercitia spiritualia, Indulgentia, Missio*.

d) Quoad matrimonium:

Baptismi testimonium a matrimonio contrahentibus omnino exigendum, si in alia paroecia illud acceperint [2472]. — Cfr. *Lingua, Indulgentia, Matrimonium, Status liber*.

Barbara (S.). — Eius sodalitas in ecclesia *Plaimpied* (Bituricens. dioec.) canonice condita, ad obtinendam gratiam non moriendi non susceptis sacramentis, in Archisodalitatem erigitur cum facultate aggregandi alias eiusdem nominis et instituti Societates intra fines Galliae [2499]. — Cfr. *Confraternitas*.

Barnabitae (seu Cler. reg. a S. Paulo). — Cfr. *Causae Sanctorum*.

Basilica. — Quae sequuntur ecclesiae ad *basilicae minoris* dignitatem evehuntur:

a) America Latina. — Templum Bonaerense B. M. V. [1955]. — S. Dominici Confessoris Cordubae in Republica Argentina [2492]. — S. Iosephi Sponsi B. M. V. in civ. Bonaerensi [2686].

b) Austria. — Templum B. M. V. Gratiarum prope Goritiam [925]. — Metropolitana Leopoldiensis Latinorum [2265].

c) Belgium. — Ecclesia Paroecialis pagi vulgo *Bonssecours* dioec. Tornacensis [2185].

d) Gallia. — Ecclesia Paroecialis vulgo *Newuy S. Sépulchre* dioecesis. Bituricen. [2399]. — Cathedralis ecclesia Pictaviensis [2735]. — Templum S. Amabilis urbis Ricomagensis [2738]. — SS. Ferreoli et Ferrutii Bisuntinae Archid. [2803]. — Virginis Immac. oppidi *Faverney* eiusdem Arch. [2739].

e) Hispania. — Ecclesia cathedralis Maioricensis [743]. — Basilica Urgellensis [784]. — Basilica Monasterii Escurialis a iurisdictione Ordinarii eximitur [1940].

f) Italia. — Templum SS. Rosarii oppidi *Fontanellato* dioec. Parmensis [73]. — Cathedralis Clavarii B. M. V. de Horto [461]. — Sanctuarium Caravagiense [931]. — S. Laurentii in Lucina de Urbe [1681]. — Ecclesia Metropolitana Lanciensis [1739]. — S. Mariae Angelorum de Portiuncula Assisiis [1801]. — S. Iustinae civit. Patavinae [1889]. — S. Trophimenae in archid. Amalphitana [2376]. — Templum B. M. V. vulgo *Del Pilastrello* Adriensis dioecesis [2452]. — Abbatiae de Pontida dioecesis Bergomensis [2494]. — Templum S. Iacobi Neapoli [2526]. — Assumptae pag. Gandino diocesis Bergomensis [2566]. — Virginis Adiutricis Augustae Taurinorum in ecclesia Salesianorum [2589].

g) Polonia. — Ecclesia cathedralis Plocensis [2274].

h) Turchia. — Ecclesia cathedralis Constantinopolitana [1948].

Bavaria. — Ad Celsitud. Suam Luitpoldum Bavariae Regentem nonagesimum aetatis suae annum feliciter expletem. [2473] — Propediem Antistites sacri ordinarii coetum inituri, gratias accipiunt de litteris pietatis et venerationis Summo Pontifici exhibitis [2352]. — Idemque Frisingae congregati laudantur de episcopali coetuum frequentia et de curis ad christianam institutionem susceptis [2511]. — Idem ob litteras obsequio plenas Beatiss. Patri datas post convent. Mo-

nachihabitu[m] [2722]. — Cfr. *Beatificationes, Conferentiae, Causae Sanctorum, Congressus, Germania, Regulares.*

Beatificatio. — Cfr. *Causae Sanctorum.*

Belgium. — Belgarum Genti de Mariae cultu gratulationes [500]. — Ob primi lapidis suppositionem, novae aedificandae Basilicae honori SS. Cordis Iesu gratulationes, ac extruendae Ecclesiae sacrificialis calix mittitur [744]. — Conventio inter Nuntium Apl. apud Belgas et Delegatum Regis Leopoldi in favorem Missionum catholicarum Status Congi Independentis [960]. — Tornacen. Ep. conceditur ad quinquennium ut S. Synaxis distribui possit una hora post mediam noctem adoratoribus in publica expositione SS. Sacramenti [1158]. — Ad Moderatores, Doctores decuriales et alumnos catholicae studiorum Universitatis Lovaniensis [158]. — Ill.mo Woeste, Status ministro Foederationisque Societatum cath. in Belgio praesidi [1841]. — De ecclesia S. Ioannis Berchmans dicata, in Urbe aedificata ac Beatissimo Patri oblata gratiae aguntur [1766]. — Ad Comitem G. Verspeyen in 50mo anniversario foundationis Gandavensis ephemeridis *Le Bien Public* [2386]. — C. De Hemricourt de Grumne ob oblatum volumen *Vingt-cinq années de Gouvernement* gratulationes [2403]. — Ad R. D. Remes, Parochum ad S. Nicolai in urbe Bruxelles, ob 75um anniversarium ex quo conditum fuit in eadem civitate *Opus Generale de catechismo* inter Dominas de *Adoratione Perpetua* [2632]. — Occasione quinquagesimi a condito Collegio S. Rumoldi anniversarii gratulationes ac vota [3016]. — Cfr. *Actio, Adoratio, Allocutiones, Basilica, Causae Sanctorum, Communio, Congregum, Confraternitas, Conventio, Eucharistia, Missa, Officium, Universitas.*

Benedictini:

a) Quoad regimen temporale:

Abbas generalis Congregationis Brasilianae O. S. B. de Rio Janeiro transfertur ad abbatiam S. Sebastiani Bahiae [556]. — Abbas S. Mariae Fluminis Ianuarii in Brasilia, apostolica auctoritate, creatur [557]. — Hortantur Abbates O. S. B. ut concedant ultraneos monachos ad catholicum apostolatam apud gentes Brasiliae promovendum [803]. — Extinctio tituli Abbatialis in monasteriis B. M. V. de Gratia Bahiae et B. M. V. de Brotas in Statu Bahiensi, et unio Abbatiae B. M. V. de Parahyba cum Abbatia S. Benedicti de Olinda [832]. — Prioratus monialium Ben. de Oriocourt, intra dioecesim Meten. in Abbatiam erigitur [1218]. — Nonnulli Abbates in Brasilia, auctoritate ap., nominantur [1282]. — Conceditur ad tempus Primati O. S. B. facultas transferendi ab una ad alteram congreg. monachum consentientem, annuentibus etiam utroque Abbate [1422]. — Praeficiuntur Abbates quibusdam coenobiis Ord. S. Ben. in Brasilia et creantur duo coadiutores [1282]. — Iura et privilegia abbatiae S. Mauri in Galliis [quae suppressit] ad novam abbatiam S. Mauritii, in loco Clervaux [Luxemburgen. dioec.] transferuntur [1823]. — Abbatii Primati S. Anselmi de Urbe coadiutor eligitur [2951].

b) Quoad liturgiam:

Universae Ord. S. Benedict. moniales quinquies in anno absolutionem generalem recipere queunt [813]. — Fratres conversi qui hucusque officium B. M. V. quotidie publice celebrare solebant ex mera devotione, illud persolvere possunt privatim, servata quoad linguam sive latinam, sive vernaculam, uniuscuiusque monasterii consuetudine [841]. — De translatione festorum duplicium 1^{ae} vel 11^{ae} classis in toto Ordine S. Benedicti [839]. — Additio martyrologio Ord. S. Ben. inserenda quinto idus Iulias [935]. — Usus cappae magnae conceditur omnibus Praesulibus Congregationum Benedictinorum Nigrorum, sub Abbate Primate confoederatorum [1910]. — In officio B. M. V. apud moniales Ord. S. Benedict. responsoria esse debent semper ut in festis B. M. V. per annum cum evangelis et homeliis: a) et fer. IV temporum Adventus; b) et die infra octavam Nativitatis Domini *Vides festinare Pastores*; c) et priori festo Septem dolorum B. M. V. [1724]. — Ad decennium conceditur ut quicumque presbyteri ad coenobia monachorum nigrorum con-

[Benedictio]

federationis Benedictinae quavis ex causa, confluentes, possint in choro persolvere horas canonicas, iuxta ritum respectivi coenobii [1606]. — De kalendario in ecclesia filiali regularium Congreg. Bavaricae a sacerdote saeculari administrata adhibendo [1993]. — De kalendario adhibendo in celebratione missae in ecclesia parochiali [1747]. — In Abbatia S. Mauriti Claravallensis consociatio *Precum pro Scandinavorum conversione* impetranda erigitur [2141].

c) Quoad indulgentias ac gratias:

In Hollandia et Germania missionarii privilegiis missionariis Belgicis iam concessis fruuntur [71]. — Numisma iubilare S. Benedicti, peculiaribus indulgentiis ditatum, indulgentiam portiunculae adnexam non habet [1030]. — Abbates Primates Congreg. Benedictinorum Nigrorum subdelegare possunt sacerdotes ad benedictionem quae a S. Mauro nuncupatur [1156]. — De indulg. plen. toties quoties concessa die 2^a Novembris ad instantiam Benedictinorum [1200]. — Varia privilegia conceduntur omnibus missionariis Congr. Cassinensis I^{ae} observ. [1209]. — Indulg. plen. toties quoties lucranda, die II^a nov. extenditur ad omnes eccles. O. S. B. cuiuscumque Congr. sint [1354]. — Indulg. plen. concessa Eccles. O. S. B. lucranda est die 2 Nov. etiam quando commemoratio Omnium Fidelium defunct. ad 3^{am} diem transferri debet [1381].

d) Epistolae variae:

Abbati Solesmensi gratulationes de industria circa gregorianos concentus [304]. — Hypogaei Cassinensis ornatus summa laude commendatur [521]. — Congr. Anglo-Benedictina laudatur de celebrandis solemnibus, tertio exeunte saeculo ab erectione coenobii S. Gregorii Magni [740]. — Ordini S. Benedicti *Vulgatae* revisio S. Scripturae committitur [1251]. — R. mum Gasquet et sodales eius congratulatur de arduo opere suscepto emendandi textum *Vulgatae* editionis [1402]. — Archisodalitas ab *Adoratione Perpetua* sub patrocinio S. Benedicti in ecclesia abatiali Labacensi instituta facultate donatur alias eiusdem nominis et instituti Sodalitates ubique gentium aggregandi [2148]. — Decimo recurrente saeculo a condito Cluniacensi coenobio laudantur Benedictini sodales et excitantur fideles ad solemnem celebrandam commemorationem, indulgentia plenaria concessa [2316]. — Benedictini Congregationis Cassinensis laudantur de missionibus apud Indos Ame-

ricae, in Australia ad Novam Nursiam et in Vicariatu Apostolico Kimberleyensi, et de collegio in monte Oliveto instituto pro alumnis syriaci ritus [2443]. — Pro inauguratione cryptae S. Benedicti in cathedrali Cassinensis archicoenobii templo feliciter restituae, privilegia atque indulgentiae [2967]. — Cfr. *Anselmus* (S.), *Biblia, Brasilia, Cantus, Causae Sanctorum, Kalendarium, Libri, Musica, Numisma, Portiuncula, Regulares*.

Benedictio:

a) Novarum benedictionum formulae:

Portus ac maris [1301]. — *Item* novae campanae ad ecclesiae vel sacelli usum inservientis [1438]. — *Item* vehiculi pro aegrotis in curationis locum traducendis [1600]. — Officinae librariae et machinae typographicae [1837]. — Machinae ad extinguendum incendium pro universa ecclesiastica provincia Pragensi [2768]. — Novae navis piscatoriae pro diocesi Algeren. [2766].

b) Papalis:

Sodalitatibus Tertiariis certis diebus concessa a quocumque sacerdote ad audiendas confessiones adprobato accipit potest, deficiente eo cuius esset illam impertiri [2388].

c) Nuptialis:

Prout in missa pro sponso et sponsa, extra missam impertiri non potest [1746]. — Etiam a celebratione matrimonii seiuncta dari potest coniugibus antea matrimonio junctis quodcumque permittitur solemnibus nuptiarum: uterque tamem sponsus adsit [2535].

d) In fine concionum:

Ritus est unicum signum crucis con crucifixo adhibita formula: *Benedictio Dei Omnipotentis, Patris, Filii et Spiritus Sancti descendat super vos et maneat semper. Amen* [2520].

e) In mortis articulo:

Religiosis mulieribus non solum eorum confessor ordinarius, sed, certis sub conditionibus, et alius quilibet sacerdos benedictionem apostolicam in articulo mortis impertire valet [1792].

f) A S. Mauro nuncupata:

Mediante subdelegatione ex parte Abb. Prim. Congreg. Bened. Nigrorum, dari potest a sacerdotibus quibuslibet [1156].

g) Fontis baptismalis:

In casu quaedam consuetudines tolerantur [2541].

h) SSmi Sacramenti:

Frequentius consulitur in Hispania [1239]. — Cfr. *Absolutio, Articulus mortis, Episcopus, Eucharistia, Expositio, Missa, Moniales, Olea, Tertiarii*.

i) Numismatum et Scapularium. — Cfr. *Indulgentia, Numisma, Scapularia*.

l) Coronarum. — Cfr. *Corona, Maria Virgo, Minores, Missionis* (Congregatio), *Rosarium, Via Crucis*.

Beneficium:

Per professionem perpetuam votorum simplicium inducitur vacatio ben. residentialium [5]. — Quamvis beneficia eccl. sine diminutione conferri debeant, potest tamen Ordinarius novum onus imponere, non quidem reale beneficio, sed personale beneficiato [620]. — Peracto concursu, Epus conferre potest ecclesiam magis idoneo, posthabito altero ex approbatis, ob aliquam sibi ipsi tantum notam causam, quam non tenetur revelare, nisi iudici appellationis, vel Emo Congr. Praefecto, sub inviolabili lege secreti [624]. — Rescriptum de professione fidei pro beneficio eccl. obtinendo [1095]. — Postulatum circa simoniam in beneficiis quoad patronos laicos [1145]. — De iure particulari, onera specialia, nonnullis beneficiis imponenda [1292]. — Quae beneficia attingunt spectant ad Congr. Concilii [1390]. — Professio fidei emittenda est ante possessionem beneficii [2466]. — Beneficiorum divisio et dismembratio; alienationis species: distinctio inter divisionem et dismembrationem [2082]. — Cfr. *Amotio, Bona, Bulla, Dioecesis, Professio, Regulares, Votum*.

Biblia:

a) Commissionis Biblicae sententiae:

i) Circa citationes implicitas in S. Scriptura contentas:

Utrum ad enodandas difficultates quae occurrunt in nonnullis S. Scripturae textibus, qui facta historica referre videntur, liceat exegetae catholico asserere agi in his de citatione tacita vel implicita documenti ab auctore non inspirato conscripti, cuius adserta omnia auctor inspiratus minime adprobare aut sua facere intendit, quaeque ideo ab errore immunia haberi non possunt? R. *Negative, excepto casu*

in quo, salvis sensu ac iudicio Ecclesiae, solidis argumentis probetur: 1° Hagiographum alterius dicta vel documenta revera citare; et 2° Eadem nec probare, nec sua facere, ita ut jure censeatur non proprio nomine loqui [531].

II) Quoad narrationes specietenus tantum historicas in S. Scripturae libris qui pro historicis habentur:

Utrum admitti possit tamquam principium rectae exegeseos sententia quae tenet S. Scripturae Libros, qui pro historicis habentur, sive ex parte, non historiam proprie dictam et obiective veram quandoque narrare, sed speciem tantum historiae prae se ferre ad aliquid significandum a propria litterali seu historica verborum significatione alienum? Resp. *Negative, excepto tamen casu, non facile nec temere admittendo, in quo, Ecclesiae sensu non refragante, eiusque salvo iudicio, solidis argumentis probetur hagiographum voluisse non veram et proprie dictam historiam tradere, sed, sub specie et forma historiae, parabolam, allegoriam, vel sensum aliquem a propria litterali seu historica verborum significatione remotum proponere* [666].

III) Quoad authenticam *Pentateuchi* eiusque integritatem:

I. Utrum argumenta a criticis congesta ad impugnandam authenticam mosaicam Sacrorum Librorum, qui *Pentateuchi* nomine designantur, tanti sint ponderis, ut posthabitis quampluribus testimoniis utriusque Testamenti collective sumptis, perpetua consensione populi Judaici, Ecclesiae quoque constanti traditione nec non indiciiis internis quae ex ipso textu eruuntur, ius tribuant affirmandi hos libros non Moysen habere auctorem, sed ex fontibus maxima ex parte aetate Mosaica posterioribus fuisse confectos? Resp. *Negative*.

II. Utrum mosaica authenticam *Pentateuchi* talem necessario postulet redactionem totius operis ut prorsus tenendum sit Moysen omnia et singula manu sua scripsisse vel amanuensibus dictasse; an etiam eorum hypothesis permitti possit qui existimant eum opus ipsum a se, sub divinae inspirationis afflatu, conceptum alteri vel pluribus scribendum commisisse, ita tamen ut sensa sua fideliter redderent, nihil contra suam voluntatem scriberent, nihil omitterent; ac tandem opus hac ratione confectum, ab eodem Moyse principe inspiratoque auctore probatum, ipsiusmet nomine vulgaretur. Resp. *Negative ad primam partem, affirmative ad secundam*.

[Biblia]

III. Utrum absque praeiudicio mosaicae authenticitatis Pentateuchi concedi possit Moysen ad suum conficiendum opus fontes adhibuisse, scripta videlicet documenta vel orales traditiones, ex quibus secundum peculiarem scopum sibi propositum et sub divinae inspirationis afflatu, nonnulla hauserit eaque ad verbum vel quoad sententiam, contracta vel amplificata, ipsi operi inseruerit? Resp. *Affirmative*.

IV. Utrum, salva substantialiter mosaica authenticitate et integritate Pentateuchi, admitti possit tam longo saeculorum decursu nonnullas ei modificationes obvenisse, uti additamenta post Moysis mortem vel ab auctore inspirato apposita, vel glossas et explicationes textui interiectas; vocabula quaedam et formas e sermone antiquato in sermonem recentiorem translata; mendosas demum lectiones vitio amanuensium adscribendas, de quibus fas sit, ad normas artis criticae, disquirere et iudicare? Resp. *Affirmative, salvo Ecclesiae iudicio* [1980].

IV) Quoad auctorem ac veritatem historicam *IV Evangelii*:

I. Utrum ex constanti, universali ac solemnī Ecclesiae traditione iam a saeculo II decurrente, prout maxime eruitur: a) ex SS. Patrum, scriptorum ecclesiasticorum, imo etiam haereticorum, testimoniis et allusionibus, quae, cum ab Apostolorum discipulis vel primis successoribus derivasse oportuerit, necessario nexu cum ipsa libri origine cohaerent; b) ex recepto semper et ubique nomine auctoris quarti Evangelii in canone et catalogis Sacrorum Librorum; c) ex eorundem Librorum vetustissimis manuscriptis codicibus et in varia idiomata versionibus; d) ex publico usu liturgico inde ab Ecclesiae primordiis toto orbe obtinente; praescindendo ab argumento theologico, tam solido argumento historico demonstraretur Ioannem Apostolum et non alium quarti Evangelii auctorem esse agnoscendum, ut rationes a criticis in oppositum adductae hanc traditionem nullatenus infirmet? Resp. — *Affirmative*.

II. Utrum etiam rationes internae quae eruuntur ex textu quarti Evangelii seunctim considerato, ex scribentis testimonio et Evangelii ipsius cum I. Epistola Ioannis Apostoli manifesta cognatione, censendae sint confirmare traditionem, quae eidem Apostolo quartum Evangelium indubitanter attribuit? — Et utrum difficultates quae ex collatione ipsius Evangelii cum aliis tribus desumuntur, habita prae oculis diversitate temporis, scopi et auditorum pro quibus vel contra quos auctor scripsit, solvi rationabiliter possint, prout

SS. Patres et exegetae catholici passim praestiterunt? Resp. — *Affirmative ad utramque partem*.

III. Utrum, non obstante praxi quae a primis temporibus in universa Ecclesia constantissime vigit, arguendi ex quarto Evangelio tamquam ex documento proprie historico, considerata nihilominus indole peculiari eiusdem Evangelii et intentione auctoris manifesta illustrandi et vindicandi Christi divinitatem ex ipsis factis et sermonibus Domini, dici possit facta narrata in quarto Evangelio esse totaliter vel ex parte conficta ad hoc, ut sint allegoriae vel symbola doctrinalia, sermones vero Domini non proprie et vere esse ipsius Domini sermones, sed compositiones theologicas scriptoris, licet in ore Domini positas? Resp. — *Negative* [1274].

V) Quoad libri *Isaiae* indolem ac auctorem:

I. — Utrum doceri possit, vaticinia quae leguntur in libro *Isaiae*, et passim in Scripturis, non esse veri nominis vaticinia, sed vel narrationes post eventum confictas, vel, si ante eventum praenuntiatum quidpiam agnosci opus sit, id prophetam non ex supernaturali Dei futurorum praescii revelatione, sed ex his quae iam contigerunt, felici quadam sagacitate et naturalis ingenii acumine, coniciendo praenuntiasse? R. *Negative*.

II. — Utrum sententia quae tenet, *Isaiam* coetoresque prophetas vaticinia non edidisse nisi de his quae in continenti vel post non grande temporis spatium eventura erant, conciliari possit cum vaticiniis, imprimis messianicis et eschatologicis, ab eisdem prophetis de longinquo certo editis, necnon cum communi Ss. Patrum sententia concorditer asserentium, prophetas ea quoque praedixisse quae post multa saecula essent implenda? R. *Negative*.

III. — Utrum admitti possit, prophetas non modo tamquam correctores pravitatis humanae divinique verbi in profectum audientium praecoens, verum etiam tamquam praenuntios eventuum futurorum, constanter alloqui debuisse auditores non quidem futuros, sed praesentes et sibi aequales, ita ut ab ipsis plane intelligi potuerint; proindeque secundam partem *Isaiae* (cap. XL–XLVI), in qua vates non Iudaeos *Isaiae* aequales, at Iudaeos in exilio babilonico lugentes, veluti inter ipsos vivens alloquitur et solatur, non posse ipsum *Isaiam* iamdiu emortuum auctorem habere sed oportere eam ignotocuidam vati inter exules viventi assignare? R. *Negative*.

IV. — Utrum, ad impugnandum identitatem auctoris libri Isaiae, argumentum philologicum, ex linqua styloque desumptum, tale sit censendum, ut virum gravem, criticae artis et hebraicae linguae peritum, cogat in eodem libro plurimet auctorum agnoscere. R. *Negative*.

V. — Utrum solida prostant argumenta, etiam cumulative sumpta, ad evincendum Isaiae librum non ipsi soli Isaiae, sed duobus, imo pluribus auctoribus esse tribuendum? R. *Negative* [1588].

VI) Quoad characterem historicum trium priorum capitulum *Genesios*:

I. Utrum varia systemata exegetica, quae ad excludendum sensum litteralem historicum trium priorum capitulum libri *Genesios* excogitata et scientiae fucopropugnata sunt, solido fundamento fulciantur? Resp. *Negative*.

II. Utrum non obstantibus indole et forma historica libri *Genesios*, peculiari trium priorum capitulum inter se et cum sequentibus capitibus nexu, multiplici testimonio Scripturarum tum veteris tum novi Testamenti, unanimi fere sanctorum Patrum sententia ac traditionali sensu, quem, ab israelitico etiam populo transmissum, semper tenuit Ecclesia, doceri possit, praedicta tria capita *Genesios* continere non rerum vere gestarum narrationes, quae scilicet obiectivae realitati et historicae veritati respondeant; sed vel fabulosa ex veterum populorum mythologiis et cosmogoniis deprompta et ab auctore sacro, expurgato quovis polytheismi errore, doctrinae monotheisticae accommodata; vel allegorias et symbola, fundamento obiectivae realitatis destituta, sub historiae specie ad religiosas et philosophicas veritates inculcandas proposita; vel tandem legendas ex parte historicas et ex parte fictitias ad animorum instructionem et aedificationem libere compositas? Resp. *Negative* ad utramque partem.

III. Utrum speciatim sensus litteralis historicus vocari in dubium possit, ubi agitur de factis in eisdem capitibus enarratis, quae christianae religionis fundamenta attingunt: uti sunt, inter caetera, rerum universarum creatio a Deo facta in initio temporis: peculiaris creatio hominis; formatio primae mulieris ex primo homine; generis humani unitas; originalis protoparentum felicitas in statu iustitiae, integritatis et immortalitatis; praeceptum a Deo homini datum ad eius obedientiam probandam; divini praecepti, diabolo sub serpentis specie suasore, transgressio; protoparentum deiectio ab illo primaevo

innocentiae statu; nec non Reparatoris futuri promissio? Resp. *Negative*.

IV. Utrum in interpretandis illis horum capitulum locis, quos Patres et Doctores diverso modo intellexerunt, quin certi quippiam definitivae tradiderint, liceat, salvo Ecclesiae iudicio servataque fidei analogia, eam quam quisque prudenter probaverit, sequi tuerique sententiam? Resp. *Affirmative*.

V. Utrum omnia et singula, verba videlicet et phrases, quae in praedictis capitibus occurrunt, semper et necessario accipiendi sint sensu proprio, ita ut ab eo discedere nunquam liceat, etiam cum locutiones ipsae manifesto appareant improprie, seu metaphorice vel anthropomorphice, usurpatae, et sensum proprium vel ratio tenere prohibeat vel necessitas cogat dimittere? Resp. *Negative*.

VI. Utrum, praesupposito litterali et historico sensu, nonnullorum locorum eorumdem capitulum interpretatio allegorica et prophetica, praefulgente sanctorum Patrum et Ecclesiae ipsius exemplo, adhiberi sapienter et utiliter possit? Resp. *Affirmative*.

VII. Utrum, cum in conscribendo primo *Genesios* capite non fuerit sacri auctoris mens intimam ad spectabilem rerum constitutionem ordinemque creationis completum scientifico more docere; sed potius suae genti tradere notitiam popularem, prout communis sermo per ea ferebat tempora, sensibus et captui hominum accommodatam, sit in horum interpretatione adamussim semperque investiganda scientifici sermonis proprietas? Resp. *Negative*.

VIII. Utrum in illa sex dierum denominatione atque distinctione, de quibus in *Genesios* capite primo, sumi possit *Yôm* (dies), sive sensu proprio pro die naturali, sive sensu improprio pro quodam temporis spatio, deque huiusmodi questione libere inter exegetas disceptare liceat? Resp. *Affirmative* [1894].

VII) Quoad auctores ac temporis compositionis *psalmorum*:

I. Utrum appellationes *Psalmi David*, *Hymni David*, *Liber Psalmorum David*, *Psalterium Davidicum*, in antiquis collectionibus et in Conciliis ipsis usurpatae ad designandum Veteris Testamenti Librum CL psalmorum; sicut etiam plurium Patrum et Doctorum sententia, qui tenuerunt omnes prorsus Psalterii psalmos uni David esse adscribendos, tantam vim habeant, ut Psalterii totius unicus auctor David haberi debeat? Resp. *Negative*.

II. Utrum ex concordantia textus hebraici cum graeco textu alexandrino aliisque vetustis versionibus

[Biblia]

argui iure possit, titulos psalmodum hebraico textui praefixos antiquiores esse versione sic dicta LXX virorum; ac proinde si non directe ab auctoribus ipsis psalmodum, a vetusta saltem iudaica traditione derivasse? Resp. *Affirmative*.

III. Utrum praedicti psalmodum tituli, iudaicae traditionis testes, quando nulla ratio gravis est contra eorum genuinitatem, prudenter possint in dubium revocari? Resp. *Negative*.

IV. Utrum, si considerentur Sacrae Scripturae haud infrequentia testimonia circa naturalem Davidis peritiam, Spiritus Sancti chrismate illustratam in componendis carminibus religiosis, institutiones ab ipso conditae de cantu psalmodum liturgico, attributiones psalmodum ipsi factae tum in Veteri Testamento, tum in Novo, tum in ipsis inscriptionibus, quae psalmis ab antiquo praefixae sunt; insuper consensus Iudaeorum, Patrum et Doctorum Ecclesiae, prudenter denegari possit praecipuum Psalterii carminum Davidem esse auctorem, vel contra affirmari pauca dumtaxat eidem regio Psalti carmina esse tribuenda? Resp. *Negative ad utramque partem*.

V. Utrum in specie denegari possit davidica origo eorum psalmodum, qui in Veteri vel Novo Testamento diserte sub Davidis nomine citantur, inter quos prae caeteris recensendi veniunt psalmus II *Quare fremuerunt gentes*; ps. XV *Conserva me, Domine*; ps. XVII *Diligam te, Domine, fortitudo mea*; ps. XXXI *Beati quorum remissae sunt iniquitates*; ps. CIX *Dixit Dominus Domino meo* Resp. *Negative*.

VI. Utrum sententia eorum admitti possit qui tenent, inter psalterii psalmos nonnullos esse sive Davidis sive aliorum auctorum, qui propter rationes liturgicas et musicales, oscitantiam amanuensium aliasve incompetas causas in plures fuerint divisi vel in unum coniuncti; itemque alios esse psalmos, uti *Miserere mei, Deus*, qui ut melius aptarentur circumstantiis historicis vel solemnitatibus populi iudaici, leviter fuerint retractati vel modificati, subtractione aut additione unius alteriusve versiculi, salva tamen totius textus sacri inspiratione? Resp. *Affirmative ad utramque partem*.

VII. Utrum sententia eorum inter recentiores scriptorum, qui iudiciis dumtaxat internis innixi vel minus recta sacri textus interpretatione demonstrare conati sunt non paucos esse psalmos post tempora Esdrae et Nehemiae, quinimo aevo Machabaeorum, compositos, probabiliter sustineri possit? Resp. *Negative*.

VIII. Utrum ex multiplici sacrorum Librorum Novi Testamenti testimonio et unanimi Patrum consensu, fatentibus etiam iudaicae gentis scriptoribus, plures agnoscendi sint psalmi prophetici et messianici, qui futuri Liberantis adventum, regnum, sacerdotium, passionem, mortem et resurrectionem vaticinati sunt; ac proinde reiicienda prorsus eorum sententia sit, qui indolem psalmodum propheticam ac messianicam pervenientes, eadem de Christo oracula ad futuram tantum sortem populi electi praeannuntiandam coarctant? Resp. *Affirmative ad utramque partem* [2205].

VIII) Quoad auctorem et tempus compositionis et historicam veritatem Evangelii secundum *Matthaeum*:

I. Utrum, attento universali et a primis saeculis constanti Ecclesiae consensu, quem luculenter ostendunt diserta Patrum testimonia, codicum Evangeliorum inscriptiones, sacrorum librorum versiones vel antiquissimae et catalogi a Sanctis Patribus, ab ecclesiasticis scriptoribus, a Summis Pontificibus et a Conciliis traditi, ac tandem usus liturgicus Ecclesiae orientalis et occidentalis, affirmari certo possit et debeat *Matthaeum*, Christi Apostolum, revera Evangelii sub eius nomine vulgati esse auctorem? Resp. *Affirmative*.

II. Utrum traditionis suffragio satis fulciri censenda sit sententia quae tenet *Matthaeum* et caeteros Evangelistas in scribendo processisse, et primum, Evangelium patrio sermone a Iudaeis palaestinisibus tunc usitato, quibus opus illud erat directum, conscripsisse? Resp.: *Affirmative ad utramque partem*.

III. Utrum redactio huius originalis textus differri possit ultra tempus eversionis Hierusalem, ita ut vaticinia quae de eadem eversione ibi leguntur, scripta fuerint post eventum; aut, quod allegari solet Irenaei testimonium (*Advers. haeres.*, lib. III, cap. I, n. 2), incertae et controversae interpretationis, tanti ponderis sit existimandum, ut cogat reiicere eorum sententiam qui congruentius traditioni censent eandem redactionem etiam ante Pauli in Urbem adventum fuisse confectam? Resp.: *Negative ad utramque partem*.

IV. Utrum sustineri vel probabiliter possit illa modernorum quorundam opinio, iuxta quam *Matthaeus* non proprie et stricte Evangelium composuisset, quale nobis est traditum, sed tantummodo collectionem aliquam dictorum seu sermonum Christi,

quibus tamquam fontibus usus esset alius auctor anonymus, quem Evangelii ipsius redactorem faciunt? Resp.: *Negative*.

V. Utrum ex eo quod Patres et ecclesiastici scriptores omnes, imo Ecclesia ipsa iam a suis incunabulis, unice usi sunt, tamquam canonico, graeco textu Evangelii sub Matthaei nomine cogniti, ne iis quidem exceptis, qui Matthaeum Apostolum patrio scripsisse sermone expresse tradiderunt, certo probari possit ipsum Evangelium graecum identicum esse quoad substantiam cum Evangelio illo, patri sermone ab eodem Apostolo exarato? Resp.: *Affirmative*.

VI. Utrum ex eo quod auctor primi Evangelii scopum prosequitur praecipue dogmaticum et apologeticum, demonstrandi nempe Iudaeis Iesum esse Messiam a prophetis praeannuntiatum et e davidica stirpe progenitum, et quod insuper in disponendis factis et dictis quae enarrat et refert, non semper ordinem chronologicum tenet, deduci inde liceat ea non esse uti vera recipienda; aut etiam affirmari possit narrationes gestorum et sermonum Christi, quae in ipso Evangelio leguntur, alterationem quandam et adaptationem sub influxu prophetiarum Veteris Testamenti et adultioris Ecclesiae status subisse, ac proinde historicae veritati haud esse conformes? Resp.: *Negative ad utramque partem*.

VII. Utrum, speciatim solido fundamento destituta censi iure debeant opiniones eorum, qui in dubium revocant authenticitatem historicam duorum priorum capitum, in quibus genealogia et infantia Christi narrantur, sicut et quarundam in re dogmatica magni momenti sententiarum, uti sunt illae quae respiciunt primatum Petri (Matth., XVI, 17-19), formam baptizandi cum universali missione praedicandi Apostolis traditam (Matth., XXVIII, 19-20), professionem fidei Apostolorum in divinitatem Christi (Matth., XIV, 33), et alia huiusmodi, quae apud Matthaeum peculiari modo enuntiata occurrunt? Resp.: *Affirmative* [2559].

IX) Quoad Evangelium secundum Marcum et Lucam:

I. Utrum luculentum traditionis suffragium inde ab Ecclesiae primordiis mire consentiens ac multiplici argumento firmatum, nimirum disertis sanctorum Patrum et scriptorum ecclesiasticorum testimoniis, citationibus et allusionibus in eorumdem scriptis occurrentibus, veterum haeticorum usu, versionibus librorum Novi Testamenti, codicibus manuscriptis antiquissimis et pene universis, atque etiam internis rationibus ex ipso sacrorum librorum

textu desumptis, certo affirmare cogat Marcum, Petri discipulum et interpretem, Lucam vero medicum, Pauli adiutorem et comitem, revera Evangeliorum quae ipsis respective attribuuntur esse auctores? R. *Affirmative*.

II. Utrum rationes, quibus nonnulli critici demonstrare nituntur postremos duodecim versus Evangelii Marci (Marc., XVI, 9-20) non esse ab ipso Marco conscriptos sed ab aliena manu appositos, tales sint quae ius tribuant affirmandi eos non esse ut inspiratos et canonicos recipiendos; vel saltem demonstrent versuum eorumdem Marcum non esse auctorem? R. *Negative* ad utramque partem.

III. Utrum pariter dubitare liceat de inspiratione et canonicitate narrationum Lucae de infantia Christi (Luc., I-II), aut de apparitione Angeli Iesum confortantis et de sudore sanguineo (Luc., XXII, 43-44); vel solidis saltem rationibus ostendi possit – quod placuit antiquis haeticis et quibusdam etiam recentioribus criticis arridet – easdem narrationes ad genuinum Lucae Evangelium non pertinere? R. *Negative* ad utramque partem.

IV. Utrum rarissima illa et prorsus singularia documenta in quibus Canticum *Magnificat* non beatæ Virginis Mariae, sed Elisabeth tribuitur, ullo modo praevalere possint ac debeant contra testimonium concors omnium fere codicum tum graeci textus originalis tum versionum, necnon contra interpretationem quam plane exigunt non minus contextus quam ipsius Virginis animus et constans Ecclesiae traditio? R. *Negative*.

V. Utrum, quoad ordinem chronologicum Evangeliorum, ab ea sententia recedere fas sit, quae, antiquissimo aequae ac constanti traditionis testimonio roborata, post Matthaeum, qui omnium primus Evangelium suum patrio sermone conscripsit, Marcum ordine secundum et Lucam tertium scripsisse testatur; aut huic sententiae adversari vicissim censenda sit eorum opinio quae asserit Evangelium secundum et tertium ante graecam primi Evangelii versionem esse compositum? R. *Negative* ad utramque partem.

VI. Utrum tempus compositionis Evangeliorum Marci et Lucae usque ad urbem Ierusalem eversam differe liceat; vel, eo quod apud Lucam prophetia Domini circa huius urbis eversionem magis determinata videatur, ipsius saltem Evangelium obsidione iam inchoata fuisse conscriptum, sustineri possit? R. *Negative* ad utramque partem.

[Biblia]

VII. Utrum affirmari debeat Evangelium Lucae praecessisse librum *Actuum Apostolorum* (*Act.*, I, 1, 2) et quum hic liber, eodem Luca auctore, ad finem captivitatis Romanae Apostoli fuerit absolutus (*Act.*, XXVIII, 30-31), eiusdem Evangelium non post hoc tempus fuisse compositum? R. *Affirmative*.

VIII. Utrum, prae oculis habitis tum traditionis testimoniis, tum argumentis internis, quoad fontes quibus uterque Evangelista in conscribendo Evangelio usus est, in dubium vocari prudenter queat sententia quae tenet Marcum iuxta praedicationem Petri, Lucam autem iuxta praedicationem Pauli scripsisse; simulque asserit iisdem Evangelistis praesto fuisse alios quoque fontes fide dignos sive orales sive etiam iam scriptis consignatos? R. *Negative*.

IX. Utrum dicta et gesta, quae a Marco iuxta Petri praedicationem accurate et quasi graphice enarrantur, et a Luca, *assecutio omnia a principio diligenter* per testes fide plane dignos, quippe *qui ab initio ipsi viderunt et ministri fuerunt sermonis* (*Luc.*, I, 2-3), sincerissime exponuntur, plenam sibi eam fidem historicam iure vindicent quam eisdem semper praestitit Ecclesia; an e contrario eadem facta et gesta censenda sint historica veritate, saltem ex parte, destituta, sive quod scriptores non fuerint testes oculares, sive quod apud utrumque Evangelistam defectus ordinis ac discrepantia in successione factorum haud raro deprehendantur, sive quod, cum tardius venerint et scripserint, necessario conceptiones menti Christi et Apostolorum extraneas aut facta plus minusve iam imaginatione populi inquinata referre debuerint, sive demum quod dogmaticis ideis praeconceptis, quisque pro suo scopo, indulserint? R. *Affirmative* ad primam partem, *negative* ad alteram [2835].

X) Quoad quaestionem *synopticam*:

I. Utrum, servatis quae iuxta praecedenter statuta omnino servanda sunt, praesertim de authenticitate et integritate trium Evangeliorum Matthaei, Marci et Lucae, de identitate substantiali Evangelii graeci Matthaei cum eius originali primitivo, necnon de ordine temporum quo eadem scripta fuerunt, ad explicandum eorum ad invicem similitudines aut dissimilitudines, inter tot varias oppositasque auctorum sententias, liceat exegetis libere disputare et ad hypotheses traditionis sive scriptae sive oralis vel etiam dependentiae unius a praecedenti seu a praecedentibus appellare? R. *Affirmative*.

II. Utrum ea quae superius statuta sunt, ii servare censer debeant, qui nullo fulti traditionis testimonio nec historico argumento, facile amplectuntur hypothesisim vulgo *duorum fontium* nuncupatam, quae compositionem Evangelii graeci Matthaei et Evangelii Lucae ex eorum potissimum dependentia ab Evangelio Marci et a collectione sic dicta sermonum Domini contendit explicare; ac proinde eam libere propugnare valeant? R. *Negative* ad utramque partem [2836].

XI) De auctore, integritate et compositione *epistolarum pastoralium Pauli Apostoli*:

I. Utrum prae oculis habita Ecclesiae traditione inde a primordiis universaliter firmiterque perseverante, prout multimodis ecclesiastica monumenta vetusta testantur, teneri certo debeat epistolas quae pastorales dicuntur, nempe ad Timotheum utramque et aliam ad Titum, non obstante quorundam haereticorum ausu, qui eas, utpote suo dogmati contrarias, de numero paulinarum epistolarum, nulla reddita causa, eraserunt, ab ipso apostolo Paulo fuisse conscriptas et inter genuinas et canonicas perpetuo recensitas? R. *Affirmative*.

II. Utrum hypothesis sic dicta fragmentaria, a quibusdam recentioribus criticis inventa et varie proposita, qui, nulla ceteroquin probabili ratione, immo inter se pugnantes, contendunt epistolas pastorales posteriori tempore ex fragmentis epistolarum sive ex epistolis paulinis deperditis ab ignotis auctoribus fuisse contextas et notabiliter auctas, perspicuo et firmissimo traditionis testimonio aliquid vel leve praeiudicium inferre possit? R. *Negative*.

III. Utrum difficultates quae multifariam obici solent sive ex stylo et lingua auctoris, sive ex erroribus praesertim Gnosticorum, qui uti iam tunc serpentes describuntur, sive ex statu ecclesiasticae hierarchiae, quae iam evoluta supponitur, aliaque huiusmodi in contrarium rationes, sententiam quae genuinitatem epistolarum pastoralium ratam certamque habet, quodomolibet infirmant? R. *Negative*.

V. Utrum, cum non minus ex historicis rationibus quam ex ecclesiastica traditione, Ss. Patrum orientalium et occidentalium testimoniis consona, necnon ex indiciis ipsis quae tum ex abrupta conclusione libri *Actuum* tum ex paulinis epistolis Romanae conscriptis et praesertim ex secunda ad Timotheum facile eruantur, uti certa haberi debeat sententia de duplici romana captivitate apostoli Pauli; tuto affirmari possit epistolas pastorales conscriptas

esse in illo temporis spatio quod intercedit inter liberationem a prima captivitate et mortem Apostoli? R. *Affirmative* [3046].

XII) De auctore et tempore compositionis et historica veritate libri *Actuum Apostolorum*:

I. Utrum perspecta potissimum Ecclesiae universae traditione usque ad primaevos ecclesiasticos scriptores assurgente, attentisque internis rationibus libri Actuum sive in se sive in sua ad tertium Evangelium relatione considerati et praesertim mutua utriusque prologi affinitate et connexione (*Luc.*, I, 1-4; *Act.*, I, 1-2), uti certum tenendum sit volumen, quod titulo Actus Apostolorum, seu Ἡράξεις Ἀποστόλων, praenotatur, Lucam evangelistam habere auctorem? R. *Affirmative*.

II. Utrum criticis rationibus, desumptis tum ex lingua et stylo, tum ex enarrandi modo, tum ex unitate scopi et doctrinae, demonstrari possit librum Actuum Apostolorum uni dumtaxat auctori tribui debere; ac proinde eam recentiorum scriptorum sententiam, quae tenet Lucam non esse libri auctorem unicum, sed diversos esse agnoscendos eiusdem libri auctores, quovis fundamento esse destitutam? R. *Affirmative* ad utramque.

III. Utrum, in specie, pericopae in Actis conspiciuae, in quibus, abrupto usu tertiae personae, inducitur prima pluralis (*Wirstücke*), unitatem compositionis et authenticitatem infirmat; vel potius historice et philologice consideratae eam confirmare dicendae sint? R. *Negative* ad primam partem, *affirmative* ad secundam.

IV. Utrum, ex eo quod liber ipse, vix mentione facta biennii primae romanae Pauli captivatis, abrupte clauditur, inferri liceat auctorem volumen alterum deperditum conscripsisse, aut conscribere intendisse, ac proinde tempus compositionis libri Actuum longe possit post eandem captivitatem differri; vel potius iure et merito retinendum sit Lucam sub finem primae captivitatis romanae apostoli Pauli librum absolvisse? R. *Negative* ad primam partem, *affirmative* ad secundam.

V. Utrum, si simul considerentur tum frequens ac facile commercium quod procul dubio habuit Lucas cum primis et praecipuis ecclesiae Palaestinensis fundatoribus nec non cum Paulo gentium Apostolo, cuius et in evangelica praedicatione adiutor et in itineribus comes fuit; tum solita eius industria et diligentia in exquirendis testibus rebusque

suis oculis observandis; tum denique plerumque evidens et mirabilis consensus libri Actuum cum ipsis Pauli epistolis et cum sincerioribus historiae monumentis; certo teneri debeat Lucam fontes omni fide dignos prae manibus habuisse eosque accurate, probe et fideliter adhibuisse: adeo ut plenam auctoritatem historicam sibi iure vindicet? R. *Affirmative*.

VI. Utrum difficultates quae passim obiici solent tum ex factis supernaturalibus a Luca narratis; tum ex relatione quorundam sermonum, qui, cum sint compendiose traditi, censentur conficti et circumstantiis adaptati; tum ex nonnullis locis ab historia sive profana sive biblica apparenter saltem dissidentibus; tum demum ex narrationibus quibusdam, quae sive cum ipso Actuum auctore sive cum aliis auctoribus sacris pugnare videntur; tales sint ut auctoritatem Actuum historicam in dubium revocare vel saltem aliquomodo minuire possint? R. *Negative* [3051].

δ) Varia:

Universi omnes conscientiae obstringuntur officio sententias Pontificalis Consilii de re Biblica ad doctrinam pertinentibus, sive quae adhuc sunt emissae, sive quae posthac edentur, perinde ac decretis Sacrarum Congregationum a Pontifice probatis, se subiciendi; nec possunt notam tum detrectatae obedientiae, tum temeritatis devitare aut culpa propterea vacare gravi quotquot verbis scriptivae sententias has tales impugnent; idque praeter scandalum quo offendat, caeteraque quibus in causa esse coram Deo possint, aliis, ut plurimum, temere in his errataeque pronunciatis [1378]. — De germanica Bibliorum versione Alliolianna iterum tractata P. Arndt laudatur [276]. — Rupellensi Episcopo de quodam opere biblico gratulationes [815]. — De A. Cellini in biblicis studiis optime merito [1076]. — *Acta Apostolicae Sedis* Commissionis Biblicae organum officiale declaratur [1750]. — Pontificum Institutum Biblicum in Urbe erigitur quod perpetuo Patribus Societatis Iesu committitur eiusque leges promulgantur [1828]. — Ratio studiorum in Pontificio Instituto Biblico statuitur [3483]. — De eiusdem diplomatis formula discipulis optime meritis ab eodem Instituto, apostolica auctoritate, tribuendi [2820]. — Opus *Propedeutica Biblica* auct. D. A. Cellini laudatur [2111]. — De recta Sacrarum Scripturarum interpretatione I. Fillion gratulationes accipit [354]. — Ad R. O. Bodin de edito Novo Testamento graece et latine [2761].

[Bibliopola]

— Liber Houtin, *La question biblique au XX siècle* in Urbe proscribitur [937]. — Quaedam rei biblicae commentaria a Sacris Seminariis arcentur [2839]. — Ordini S. Benedicti committitur officium collegendi varias lectiones latinae versionis *Vulgatae*, ad praeparandam ejusdem juxta textum genuinum hyeronimianum emendationem [1251]. — Cf. *Benedictini, Gradus Academici, Libri prohibiti, Modernismus, S. Scriptura*.

Bibliopola:

Vigilent Episcopi ne, lucri cupiditate, malam librarii mercentur mercem: certe in aliquorum indicibus modernistarum libri abunde nec parva cum laude proponuntur. Hos, si obedientiam detrectent, Episcopi, monitione praemissa, *bibliopolarum catholicorum* titulo privare ne dubitent; item potioreque iure si *episcopales* audiant; qui vero *pontificio* titulo ornantur, eos ad Sedem Apostolicam deferant [1356].

Blasphemia. — Blasphemias audientes precemque iaculatoriam *Deus sit benedictus* pronunciantes quinquaginta dierum indulgentiam lucrantur [77]. — Recitantibus quamdam precem ad resarciendas blasphemias in B. Virginem prolatas 300 dier. indulgent. conceditur [576].

Bohemia. — Cfr. *Austria-Hungaria, Patronus*.

Bona ecclesiastica:

a) In genere:

1) Quaedam principia canonica. — Pro alienatione et permutatione titulorum versurarum publicarum vulgo *titoli publici di credito al portatore* requiruntur solemnitates iuris [856]. — Ad erigendum bonum stricte ecclesiasticum non sufficit consensus Episcopi, sed requiritur formale decretum episcopale erectionis; secus haberetur opus pium laicale privatum [905]. — Cfr. *Legatum*.

II) Quoad SS. RR. Congregationum in re competentiam:

Facultas admittendi ad compositionem eos qui bona ecclesiastica, quaecumque sint, occuparunt aut detinent, privative S. Congr. Concilii competit [1905]. — Ad eandem spectat facultas permittendi

christifidelibus ut bona acquirant Ordinibus aut Congregationibus religiosiis usurpata [2156].

III) Ad rem Instructiones ac facultates:

I) In genere:

1) Normae tenendae in compositionibus peragendis circa acquisitionem bonorum ecclesiasticorum ac Ordinariis, ad quinquennium, concedi solitae:

Sacra Congregazione Concilii, auctoritate SS. D. ni Nostri Pii PP. X, Ordinario N. N. facultatem ad quinquennium duraturam concedit christifideles:

qui bona immobilia aut census aut iura Ecclesiae erepta sine eiusdem Ecclesiae venia acquisiverunt; vel acquisita alienaverunt; vel acquisierunt per emphyteusim; vel acquisita per emphyteusim liberaverunt; qui tanquam patroni vindicaverunt beneficia ecclesiastica et capellanas;

qui redemerunt legata pia aut canones, aut iura irredimibilia;

vel ex redemptione iurium natura sua redimibilia cum damno Ecclesiae lucrati sunt;

qui decimas non solverunt;

et praedictorum omnium heredes et quoscumque successores, quoties ob aliquam ex praedictis causis gubernio aut aliis venditoribus solverunt aut solvere debent non ultra triginta libellarum millia, licet agatur de pluribus fundis, et si de decimis sermo sit, dummodo debitum hanc summam non superet, et si agatur de emphyteusi aut alio simili contractu, dummodo canon seu praestatio iuxta legem civilem computata respondeat capitali summae quae itidem non excedat triginta libellarum millia, de speciali gratia admittendi ad compositionem quae aequa videatur, servatis praesertim conditionibus et regulis quae sequuntur:

1. Procedatur de intelligentia aliorum Ordinariorum si quorum intersit, et de consensu eorum qui respectivas causas pias canonice repraesentant, aliorumque canonice interesse habentium: si vero agatur de bonis ad Mensam Episcopalem spectantibus, de consensu Capituli Cathedralis.

2. In quantitate aequae compositionis determinanda considerentur:

a) fundorum seu iurium valor realis eo tempore quo compositio initur;

b) pretium emptionis;

c) praesens oratorum status;

d) id in quo ipsi oratores cum damno Ecclesiae ditiores facti sunt;

e) onera pia, quorum, si adsint, praecipue ratio habenda est. Datur autem Ordinario facultas eadem condonandi ex toto vel ex parte, si eis satisfactum non fuerit, necnon eadem reducendi pro futuro iuxta vires sive ad tempus, sive in perpetuum pro diversa causarum et adiunctorum natura, supplente quantum ad missas et alia suffragia attinet SS.mo Domino de thesauro Ecclesiae.

3. Benignior esse potest compositio si pretium solum vel canon assumptus, citra culpam emptoris vel emphyteutae, superet praesentem valorem fundorum; item pro eis qui coacti affrancarunt, et pro heredibus eorum qui bona vel iura ecclesiastica ut supra iniuste possederunt, sed alias causas pias fundaverunt aut iuvarunt.

4. Ad compositionem adhortandi sunt etiam illi quibus concessum fuit bona vel iura supradicta ad nutum Ecclesiae retinere subscriptis conditionibus alias adsignatis; qui modus consulendi conscientiae fidelium non amplius conceditur.

5. Ordinarius quando agitur de fundis in quibus aliqua sita est ecclesia, vel agitur de rebus sacris mobilibus, oratorem oretenus moneat de obligatione qua tenetur faciendi sub directione Ordinarii pro tempore quod poterunt pro sacrarum aedium et templorum conservatione, et res sacras numquam in usus profanos convertendi seu deputandi, idque debitis modis notificandi suis heredibus et successoribus.

6. Nullum documentum peractae compositionis cuiquam tradatur; quod si illud omnino exigatur, Episcopus per se iis qui se composuerunt, poterit in scriptis id tantum declarare « eos omni obligatione conscientiae erga Ecclesiam ratione fundorum, canonum etc. etc. exemptos et solutos esse ».

7. Per has litteras eidem Ordinario fit quoque potestas hac ipsa ratione providendi etiam illis qui huiusmodi bona et iura acquirere, vendere, liberare, vindicare et redimere postulaverint; et si agatur de decimis subducta computatione quae supra pro canonibus et praestationibus statuta est: quin ex eo praeter oratores eorumque heredes et successores alii releverunt; et quod ad patronos attinet, dimisso prorsus iure patronatus activo et quin laesa censeatur iura investorum, si adsint.

8. Eidem Ordinario conceditur etiam facultas indulgendi iis qui super bonis habent imposita legata pia vel missarum onera, et ea redimere valeant data

summa quae caute et utiliter investita, redditus sufficientes quotannis praebet pro integro eorumdem onerum adimplimento.

9. Harum litterarum vigore fas etiam sit Ordinario, sive per se, sive per alias idoneas personas, etiam habitualiter delegandas, indulgendi fidelibus ut bona ecclesiastica a gubernio occupata vel ab iis qui a gubernio sine licentia S. Sedis illa acquisierunt, conducere, seu iam conducta retinere valeant, imposita illis aliqua eleemosyna favore personarum seu ecclesiarum, ad quos eadem bona de iure pertinent, quatenus conduxerint pretio, quod eiusdem Ordinarii iudicio, aut delegati, fuerit minus iusto, et obligatione faciendi quantum poterit sub directione auctoritatis ecclesiasticae diocesis pro conservatione praesertim sacrarum aedium ac templorum quae eisdem bonis fuerint adnexa.

10. Ordinario pariter tribuitur facultas, sive per se, sive per alias idoneas personas, etiam habitualiter delegandas, permittendi emptionem et venditionem rerum mobilium vel inter mobiles adnumerandarum, quae ad Ecclesias aut loca pia spectant et a gubernio usurpatae fuerint, erogata aliqua eleemosyna favore ecclesiarum et personarum quibus res ipsae ablatae fuerunt, ab Ordinario taxanda, quatenus emptio pretio minus iusto facta fuerit, et cum obligatione curandi pro viribus ut supellectiles, vasa ac utensilia sacra in usum aliarum ecclesiarum seu oratorium transferantur nec in profanos usus assumantur, remoto semper prudenter scandalo.

11. Ordinarius confessariis sibi benevisis, tempore Quadragesimae, vel sacrarum missionum, vel urgente pachali praecepto, facultatem concedere poterit absolvi eos qui compositionem statim inire nequeunt, dommodo iidem serio promittant se intra duos menses ab accepta absolutione recursum habituros ad Ordinarium pro obtinenda compositione, remoto interim scandalo.

12. Praeterea eadem S. Congregatio praeaudato Ordinario facultatem concedit sive per se sive per aliam idoneam ecclesiasticam personam ab eo ad hoc in singulis casibus subdelegandam, habitualiter etiam pro iis quae in num. 9 et 10 continentur, oratores in praemissis culpabiles, postquam ut supra se composuerint, a censuris et poenis ecclesiasticis in quas praeterea quomodolibet inciderint, Apostolica Auctoritate absolvi cum congrua poenitentia salutari et reparatione scandalum, meliori quo fieri poterit modo, prudenti iudicio absolventis.

[Bona]

12. In hoc indulto non comprehenditur facultas concedendi impositionem hypothecarum, neque reducendi canonem emphyteusis temporaneae vel nimis onerosae, circa quae recurrendum est in singulis casibus ad S. Sedem.

Item non comprehenditur facultas dispensandi ecclesiasticos viros super irregularitate in quam inciderint ob violatas censuras.

13. Qui ob paupertatem compositionem inire nequeunt, absolvi poterunt ab Ordinario cum obligatione, ut si ad meliorem conditionem devenierint, Ecclesiae satisfaciant ac interim scandalum removeant.

Item qui statim nequeunt statutam compositionem solvere, si obligationem emittant de ea opportuno tempore solvenda; remoto interim scandalo.

14. Pecuniae vero summas ex compositione acceptas, etiam tenues, ipse Ordinarius quamprimum et quam tutissime possit, favore causarum piarum ad quas de iure pertinent, in titulos liberos (*valori al portatore*) quos viri competentes tutos agnoverint investire et ad nutum S. Sedis conservare satagat, neque alienet sine eiusdem venia, neque commutet nisi urgeat necessitas et tempus non suppetat recurrendi ad S. Sedem.

Quod si supradictae summae pertineant ad causam piam alterius dioecesis, transmittendae erunt ad eiusdem Ordinarium.

Si eadem pertineant ad religiosos, requiritur ut eis tradi possint venia S. Sedis in singulis casibus.

Quod si summae spectarent ad causam piam extinctam, vel ad ecclesiam in qua divina officia amplius celebrari non valeant, Ordinarius ipsarum fructus impendat in bonum alterius causae piae, praesertim ecclesiarum, presbyterorum et clericorum pauperum prout melius in Domino iudicaverit, celebratis tamen missis et ceteris persolutis suffragiis si quae praefinita fuerint.

15. Circa fundos vero seu iura quorum valor excedit triginta libellarum millia recurrendum erit ad S. Sedem in singulis casibus.

16. Ordinarius moneat confessarios ut si ad poenitentes in periculo mortis constitutos et in praemissis culpabiles vocentur, prudenter compositionem urgeant: quod si haec obtineri nequeat vel quia tempus non suppetit, vel ob alias rationabiles causas, satis erit si aegrotus eam heredibus imponat, vel serio promittat eam inituram, si convalescerit, remoto scandalo.

2) Clausulae indulti permittendi ad tempus ut municipia vel aliae societates quibus, vilegum civilium, bona ecclesiastica devolvuntur, acceptare valeant:

Sacra Poenitentiaria de speciali et expressa Apostolica Auctoritate, benigne sic annuente SS. Domino Nostro Pio PP. X, attentis peculiaribus rerum adiunctis, dilecto in Christo Ordinario N... facultatem ad triennium duraturam concedit permittendi intra fines suae dioecesis ad maiora mala vitanda, ut Christifideles sibi benevisi, sive consilarii municipiorum, sive administratores institutorum vel societatum, quae pauperes aut infirmos iuvant, acceptare valeant, aliquo etiam posito actu, bona ecclesiastica sive cultuaria sive non cultuaria, iisdem municipiis vel societatibus vi legum civilium devoluta dummodo:

a) Ad removendum scandalum sua agendi rationi sufficienter ostendant se eas leges non approbare;

b) Idem Christifideles caute et in foro conscientiae promittant, se, mutatis circumstantiis et Episcopo reclamante, dicta bona ex aequo et bono restitutos, et interim curaturos ut ipsa bona impendantur in usum, quantum fieri poterit, eorum destinationi consentaneum;

c) Quatenus autem, lege civili cogente, enunciata bona in alios usus converti vel alienari debeant, et aliunde timendum sit ne ex muneris abdicatione rei catholicae conditio deterior fiat, indulgendi ut ea peragant quae a lege praeepta sunt, dummodo, uti supra, scandalum remove satagant, promittant se pro viribus curaturos ut divino cultui provideatur et praesertim in difficiliorebus, Ordinarii consilio se dirigant; quin tamen releventur caeteri ab obligatione qua erga Ecclesiam respective tenentur. Contrariis quibuscumque non obstantibus [1576].

δ) In specie:

II) Pro dioecesisbus Statuum Americae Foederatorum quoad possessionem ac administrationem bonorum ecclesiasticorum:

1º Ex methodis quae pro possidendis et administrandis bonis ecclesiasticis nunc vigent in Statibus Americae Foederatis ea ceteris praefenda est, quae vulgo dicitur *Parish Corporation*, cum illis tamen conditionibus et cautelis, quibus in statu Neo-ebo-

racensi in usu est. Hanc igitur methodum Episcopi, si lex civilis consentiat, quoad bona temporalia in suam diocesim introducere statim curabunt. Si vero lex non consentiat, apud civiles auctoritates efficaciter instabunt ut quam primum concedatur.

2° In locis tantum in quibus a lege civili non admittitur *Parish Corporation* et donec eius concessio obtineri nequeat, permittitur alia methodus quae dici solet *Corporation sole*, ita tamen ut Episcopus in administratione bonorum ecclesiasticorum procedat, auditis interesse habentibus et consultoribus diocesanis, et in negotiis maioris momenti de eorum consensu, super hoc ipsius Episcopi conscientia onerata.

3° Methodus quam vocant *in Fee simple* omnino est abolenda [2604].

II) Pro Gallia:

1) Facultates:

A. — De bonis immobilibus:

1. *Admittendi* ad aequam compositionem, iuxta normas quae sequuntur, christifideles qui bona immobilia Ecclesiae erepta sine eiusdem Ecclesiae venia acquisierunt; vel acquisita alienaverunt; et praedictorum haeredes et quoscumque successores.

2. Procedat Ordinarius, in compositione facienda, de intelligentia aliorum Ordinariorum si quorum intersit, et de consensu eorum qui respectivas causas pias canonicè repraesentant, aliorumque canonicè interesse habentium.

3. In quantitate aequae compositionis determinanda considerentur:

a) fundorum valor realis eo tempore quo compositio initur;

b) pretium emptionis;

c) praesens oratorum status;

d) id in quo ipsi oratores cum damno Ecclesiae ditiores facti sunt;

e) onera pia, quorum, si adsint, praecipue ratio habenda est.

Quoad vero eorumdem onerum redemptionem, condonationem vel reductionem, quatenus opus fuerit, provisum est in sequenti n. 17.

4. Benignior esse potest compositio si pretium solutum, citra culpam emptoris, superet praesentem valorum fundorum; et pro haeredibus eorum, qui bona ecclesiastica ut supra iniuste possederunt, sed alias causas pias fundaverunt aut iuvarunt.

5. Ordinarius, quando agitur de fundis in quibus aliqua sita est ecclesia, vel agitur de rebus sacris mo-

bilibus, oratores oretenus moneat de obligatione qua tenentur faciendi, sub directione Ordinarii pro tempore, quod poterunt pro sacrarum aedium et templorum conservatione, et res sacras nunquam in usus profanos convertendi seu deputandi, idque debitum modis notificandi suis haeredibus et successoribus.

6. Pecuniae vero summas ex compositione acceptas, etiam tenues, ipse Ordinarius quamprimum et quam tutissime possit, favore causarum piarum ad quas de iure pertinent, in titulos liberos (*valeurs au porteur*) quos viri competentes tuto agnoverint, investire et ad nutum S. Sedis conservare satagat; neque alienet sine eiusdem venia, neque commutet, nisi urgeat necessitas et tempus non suppetat recurrendi ad S. Sedem.

Quod si supradictae summae pertineant ad causam piam alterius diocesis, transmittendae erunt ad eundem Ordinarium.

Si eadem pertineant ad Ordines vel Congregationes religiosas, requiritur, ut eis tradi possint, venia S. Sedis in singulis casibus.

Quod si summae spectarent ad causam piam iam extinctam, vel ad ecclesiam in qua divina officia amplius celebrari non valeant, Ordinarius ipsarum fructus impendat in bonum alterius causae piae, praesertim ecclesiarum, presbyterorum et clericorum pauperum, prout melius in Domino iudicaverit, celebratis tamen missis et caeteris persolutis suffragiis, si quae praefinita fuerint.

7. Nullum documentum peractae compositionis cuiuspiam tradatur; quod si illud omnino exigatur, Episcopus iis qui se composuerunt, poterit in scriptis id tantum declarare: *eos omni obligatione conscientiae erga Ecclesiam ratione fundorum etc., exemptos et solutos esse.*

8. Ad compositionem Ordinarius admittere poterit etiam fideles qui iuxta leges civiles per actionem recuperationis (*action en reprise, en revendication, révocation ou en résolution*) in utilitatem propriam vindicarunt bona sive immobilia sive mobilia, Ecclesiae donata per legatis piis adimplendis, quoties vindicata bona ex integro Ecclesiae restituere nequeant.

9. *Absolvendi*, Apostolica auctoritate, sive per se sive per aliam idoneam ecclesiasticam personam, ad hoc in singulis casibus subdelegandam, oratores in praemissis culpabiles, postquam ut supra se composuerint, a censuris et poenis ecclesiasticis in quas propterea quomodolibet inciderint, cum congrua poe-

[Bona]

nitentia salutari et reparatione scandali, meliori quo fieri poterit modo, prudenti iudicio absolvendis.

10. Qui ob paupertatem compositionem inire nequeunt, absolvi poterunt cum obligatione ut si ad meliorem conditionem devenerint, Ecclesiae satisfaciunt, ac interim scandalum removeant.

Item qui statim nequeunt statutam compositionem solvere, si obligationem emittant de ea opportuno tempore solvenda; remoto interim scandalo.

11. Ordinarius moneat confessarios ut si ad poenitentes in periculo mortis constitutos et in praemis culpabiles vocentur, prudenter compositionem urgeant; quod si haec obtineri nequeat vel quia tempus non suppetit vel ob alias rationabiles causas, satis erit si aegrotus eam haeredibus imponat, vel serio promittat eam initurum si convalescit, remoto scandalo.

12. Ordinarius confessariis sibi benevisis, tempore quadragesimae, vel sacrarum missionum, vel urgente paschali praecepto, facultatem concedere poterit absolvi eos qui compositionem statim inire nequeunt dummodo iidem serio promittant se intra duos menses ab accepta absolutione, recursum habituros ad Ordinarium pro obtinenda compositione, remoto interim scandalo.

13. *Permittendi* christifidelibus ut bona Ecclesiae acquirere valeant, remoto scandalo et ea conditione ut statim ad compositionem, ut supra faciendam, deveniant.

14. Si agatur de bonis ad Ordinem vel Congregationem religiosam pertinentibus, requiritur consensus Superiorum eiusdem Congregationis.

15. Exceptas tamen voluit Sanctitas Sua ecclesias, seminaria nec non domus episcopales et parochiales, pro quibus emendis ad S. Sedem recurrendum erit in singulis casibus.

16. Ordinarius permittere poterit (imo suadeat) ut fideles qui iuxta leges civiles ius habent, actionem recuperationis (*action en reprise, en revendication, en révocation ou en résolution*) exercent ad hoc, ut pia onera iuxta mentem fundatorum adimpleri possint. Datur autem Ordinario facultas concedendi oratoribus partialem remissionem bonorum recuperatorum, quoties speciales circumstantiae in aliquo casu occurrant, quae iuxta prudens eiusdem Ordinarii iudicium et conscientiam, id exigant.

17. *Indulgendi* iis qui super bonis quibuscumque habent imposita legata pia vel missarum onera, ut ea redimere valeant data summa, cuius fructus quo-

tannis redditus sufficientes ac tutos praebeat pro integro eorumdem onerum adimplemento. Quod si aliqua condonatio ex toto vel ex parte, si eis satisfactum non fuerit, vel reductio pro futuro, sive ad tempus sive in perpetuum, concedenda videatur, id Ordinarius facere poterit, omnibus tamen circumstantiis et causis consideratis et perpensis.

B) — DE REBUS MOBILIBUS ET CONDUCTIONIBUS.

Insuper eadem Sanctitas Sua praeclaudatis Ordinariis infrascriptas concedit facultates, quibus sive per se sive per vicarium in spiritualibus generalem, sive per alias idoneas ecclesiasticas personas ad hoc, etiam habitualiter, specialiter subdelegandas, uti licite et libere valeant.

18. *Indulgendi* christifidelibus ut res annonarias, fructus terrae, res mobiles, vel inter mobiles adnumerandas, ad ecclesias aut loca pia spectantes, et a Gubernio usurpatas, acquirere licite valeant, remoto prudenter scandalo, atque erogata aliqua eleemosyna favore praesertim ecclesiarum seu personarum, ad quas res ipsae spectabant, ab Ordinario sive a subdelegato taxanda, quatenus emerint pretio quod iudicio Ordinarii aut subdelegati fuerit minus iusto: ita tamen, ut si agatur de rebus quae non sint usu consumptibiles, sive quae servando servari possint, earum rerum elenchum Ordinario tradere emptores teneantur, et parati sint eas quodcumque ecclesiis, seu locis piis, recepto soluto pretio restituere; et curando pro viribus, ut supellectiles, vasa ac utensilia sacra in usus aliarum ecclesiarum transferantur, nec in usus profanos assumantur.

19. *Providendi* sub iisdem conditionibus ut supra, et praevia eorum absolutione cum congrua poenitentia salutari, iis qui easdem res iam emerint.

20. *Indulgendi* pariter christifidelibus, ut bona ecclesiastica a Gubernio occupata, vel ab iis qui a Gubernio illa adquisierunt sine licentia S. Sedis, conducere, seu iam conducta retinere valeant, imposita illis aliqua eleemosyna favore personarum seu ecclesiarum, ad quas eadem bona de iure pertinent, quatenus conduxerint pretio quod iudicio Ordinarii seu subdelegati fuerit minus iusto, et obligatione faciendi quantum poterunt sub directione Ordinarii pro conservatione praesertim sacrarum aedium ac templorum, quae eisdem bonis fuerint adnexa, ac praevia absolutione cum poenitentia salutari quatenus illicite conduxerint, nec non remoto ac reparato scandalo.

21. Quamvis autem optandum maxime sit, ut huiusmodi conductiones ad breve tempus fiant, San-

ctitas Sua declarat non obstande quominus, sic iubente Gubernio seu locatore, conductio fiat ultra triennium, sed tamen infra decennium.

22. Vult autem SS. mus Pater ut locationes ecclesiarum seminariorum, domorumque episcopaliū et parochialium permitti nequeant nisi in casibus necessitatis vel evidentis Ecclesiae utilitatis [1360].

2) Instructiones:

α) Pro compositione:

1) Nihil timendum est, ne ex aequa compositione iniustus bonorum Ecclesiae detentoribus concessa, ipsius Ecclesiae iura in se pesumdentur seu minuantur. Primum enim per huiusmodi compositionem nullatenus relevantur praecipui spoliatores seu auctores iniquarum legum, quarum vi bonorum Ecclesiae directio et alienatio consummata fuit. Deinde tantum abest ut ea compositio obligationem integre restituendi pro ipsi iniustus detentoribus vel diffiteatur vel solum dissimulet, ut eam potius praesupponat, atque ostendat in Ecclesia ius plene vigen eam exigendi. Siquidem qui per benignam compositionem alicuius rei partem condonat, eo ipso ostendit omnimodam sibi esse facultatem de ea re libere disponendi; qui autem compositionem petit vel solummodo acceptat, debitum suum manifeste recognoscit et proficitur.

2) Sedulo cavendum est ne forte per rigidiorē quamdam agendi rationem, hac in re, suprema Romani Pontificis auctoritas circa bona Ecclesiae temporalia coarctari videatur, atque insuper adiuvetur ipsum consilium impiorum, qui eo demum spectant, ut animas, pretioso D. N. I. C. Sanguine redemptas, in aeternum perdant. Multi enim sunt in Gallia quorum in mente fidei lumen non penitus extinctum est, qui tamen, impellente temporalis lucri cupidine, bona Ecclesiae directa accipere non dubitarunt. Hi autem si toto poenarum et obligationum rigore urgeri se senserint, harum difficultate terri, potius in peccato insordescere, quam iustus S. Matris Ecclesiae querimoniis satisfacere eligent. Contingere etiam potest ut, imminente mortis periculo, propinqui seu haeredes morituroꝝ negent morem gerere postulantibus sacerdotem confessarium, veriti ne eius hortatu morituri ipsi de integra bonorum Ecclesiae restitutione rite disponent; atque ita fiet ut miseri, non obtemperantes admissorum absolute, ac non sine gravi scandalo e vivis decedant.

3) Contra, per benigniorem compositionem dum spirituali debili bono consulitur,

aliqua saltem ex parte resarciuntur Ecclesiae damna, maiorque affulget spes fore ut etiam renitentiores, facili reconciliationis conditione allecti, ad salutarem poenitentiam bonamque frugem serius ocius deveniant.

4) Recolendum quoque est censurarum finem non esse solam criminis vindictam, sed praecipue resipiscentiam delinquentium...

5) Normae peculiares in concedenda compositione servandae adeo perspicue definitae sunt in praefatis litteris E. mi Cardinalis a Secretis Status, ut nulla videantur indigere declaratione. Si qua tamen in praxi oborta fuerit dubitatio, pronum erit recurrere ad hanc ipsam S. Poenitentiarium, quae singulis, uti par est, absque mora faciet satis [1718].

β) Nonnulla solvuntur practica dubia:

I. Quomodo procedendum cum mandatorio civilis potestatis ad bona ecclesiastica sequestranda adveniente? R. Parochi, Vicarii, Superiores ecclesiastici passive se habeant, absque ulla cooperatione in huiusmodi bonorum sequestratione. Quoad vero Praesides, Thesaurarios, aliosque bonis ecclesiasticis rite administrandis et fideliter custodiendis adlectos, Ordinarios, si, attentis peculiaribus adiunctis, iudicaverit, ipsos gravia habituros damna ex clavium denegatione, poterit, re pro conscientia et coram Deo perspecta, tolerare ut ipsis praemissa contra violentiam sibi illatam protestatione explicita, claves in propriis locis derelinquant, quin ulterius opem conferant, aut quodpiam peractae spoliationis instrumentum subscribant.

II. An liceat Gubernii officialibus acceptare munus Administratoris Sequestri, uti dicunt, si recusare nequeant absque periculo amittendi officium, propriae substantiationi et familiae necessarium, aut aliud grave damnum sustinendi? R. Dummodo revera grave huiusmodi instet damnum, et admiratio fidelium amoveatur (quod quomodo faciendum sit Ordinarii erit definire) tolerari posse.

III. An possint Parochi alii sacerdotes aut viri catholici, intuitu maioris mali praecavendi, eiusdem Administratoris Sequestri quamdam acceptare delegationem seu commissionem? R. Nullatenus posse.

IV. Utrum locatarius bonorum ecclesiasticorum a praefato Administratore, vi legis iniquae ereptorum, pretium locationis huic Administratori solvere possit? R. Negative, nisi contractus loca-

[Bona]

tionis absque gravi damno ipsius locatarii rescindi nequeat.

V. Utrum liceat piarum foundationum reditus, si ab Administratore exsolvantur, acceptare? *R. Affirmative.*

VI. Quid de missis fundatis, aliisque piis foundationibus, si capitalia seu fundus, vi legis iniquae, subripiantur? *R. Onus missarum aliarumque foundationum iis strictim incumbere qui fundum eriperunt aut detinent.*

VII. Utrum bona ecclesiastica, puta Ecclesiae, aedes presbyterales et episcopales, semina, etc., vi legis iniquae Municipiis, etc., devoluta aut Administratoribus civilibus commissa, in locationem accipi possint? *R. Non posse, nisi in casibus verae necessitatis, praemissa tamen, ex parte Parochi vel Episcopi, protestatione de nullitate peractae spoliationis ac de permanentibus Ecclesiae iuribus ex parte vero Municipiorum vel Administratorum declaratione, qua constet ipsos nullatenus intendere praefata iura negare, nec ullo modo sacri Ministerii libertatem imminuere velle: prius habito toties quoties Ordinarii dioecesani consensu...*

VIII. Utrum Parochus, si forte contingat in sua parocchia cultualem Associationem ad normam iniquae legis efformari, Ecclesiam suam derelinquere debeat? *R. Parochum omnino teneri in Ecclesia sua cultum proseguere et in aedibus parochialibus perstare, usquedum violenter eliciatur.*

IX. Quid si dicta Associatio schismatica nefarium forte invenerit sacerdotem qui in Ecclesia, de mandato Associationis, officia divina celebret? *R. Parochum legitimum, praemissa protestatione et admonito populo ne cultui schismatico participet, Ecclesiam suam statim derelinquere debere (1).*

c) Declarationes variae:

I) Quoad consiliarios ac Maiorem civitatis circa bona ecclesiastica in genere:

I. Utrum civitatis consilarii eorumque Maior, qui bonum quoddam certo religiosum, non in pro-

prios sed in communes urbis usus acquisiverunt, certo subiaceant excommunicationi latae a Concilio Tridentino (Sess. XXII, cap. XI, de Reformatione) et confirmatae a constitutione Apostolicae Sedis (IV, Alin. *Praeter hos...*)? *R. Negative (1).*

II. Quatenus affirmative, utrum iidem Consilarii eorumque Maior, in foro externo, tanquam excommunicati habendi sint ante declaratoriam Ordinarii sententiam? *R. Provisum in I.*

III. Quatenus negative ad II, utrum, ante omnem declaratoriam Ordinarii sententiam, iidem Consilarii eorumque Maior, publico suo emptionis voto, et hoc unico voto, publici saltem peccatores constituti sint, et tanquam publici peccatores, opportunitate data, tractandi, v. g. quoad ecclesiasticam sepulturam? *R. Negative (2).*

DECLARATIONES:

(1) An Rescriptum die 3 ianuarii 1906 (Resp. ad dubium I) ita sit intelligendum ut excommunicatio non incurrat in casu, quando:

1) Votum a civitatis Consiliariis eorumque Maiore emissum obligavit Maiorem ipsum ad emendum;

2) Bonum a Maiore sic acquisitum in propriis urbis usus est monasterium, a religiosa communitate legitime possessum et ab eadem prorsus invita derelictum; a civili potestate usurpatum et a spoliatore seu sic dicto « liquidatore » pretio venditum, vi nefandarum legum contra religiosas Congregationes in Galliis latarum;

3) Sorores iniuste spoliatae atque in miseriam fere adductae totis viribus renituntur;

4) Bona fides difficillime admitti potest; propter denuntiatam per ephemerides omniumque timoratae conscientiae virorum monita, excommunicationem? *R. Quod spectat ad excommunicationem Tridentinam in decis, excepto casu recens proposito, de iis qui bona ecclesiastica usurpata emunt et in propriis usus convertunt, ut iam declaravit Congregatio Sancti Officii.*

II. Rursum quatenus negative ad I, scilicet quatenus intelligendum sit excommunicationem in casu incurri, utrum iidem Consilarii eorumque Maior, in foro externo, tanquam excommunicati habendi non sint ante declaratoriam Ordinarii sententiam, etiamsi publice constet de delicto? *Crf. n. 4.*

(2) III. Utrum Rescriptum (Resp. ad dubium III) ita sit intelligendum ut dicti Consilarii eorumque Maior non habendi sint publici peccatores quando:

1) Publico suo emptionis voto et publica ipsa emptione maximum toti civitati scandalum intulerunt;

2) Emptionem ea mente pacti sunt, ut in monasterio iam spoliato puellarum scholam instituerent neutram seu potius acatholicam;

(1) S. C. Negot. Extraordinar. relat. ab *Analect. Eccles.* [XV-34] ex *Bulletin religieux du diocèse de Rouen* [8 dec. 1906] sine die et anno. Hae normae pro Gallia latae in sua authenticitate referimus, ut, similibus in adjunctis, quae in re S. Sedis mens sit, aliis quoque innotescat.

IV. Quomodo practice agendum, in sacro Tribunali, cum Maiore vel consiliario, qui pertinaciter contendit se ullatenus nec voluisse, nec potuisse Congregationi dampnum inferre, siquidem emerit civitas vel non emerit, bona fuissent dissipata, simul vero contendit se unice fuisse de civitatis necessitate aut utilitate sollicitum? R. *Confessarius de huiusmodi actu poenitentis iudicet, attenta quoque eiusdem conscientia. Moneat tamen eum, in posterum, in similibus casibus, ipsum indigere facultate Sanctae Sedis, quam, si opus est, humiliter petat* [809].

2) Quoad eosdem circa bona Religiosorum:

I. Cum civitatis alicuius Consilarii, publicis suis votis, spoliatae cuiusdam Congregationis religiosae conventum et bona in publicos usus emenda decreverunt, cumque illorum Maior actu authentico emptionem postea pactus est, utrum iidem Consilarii eorumque Maior, ob illatam praedictae Congregationi iniuriam, ad restituendum personaliter teneantur? R. *Attentis omnibus, quae ad rem spectant, non constat de obligatione restitutionis.*

II. Quatenus affirmative, quid, quantum, quomodo restituendum? R. *Provisum in I.*

III. Rursum, quatenus affirmative, utrum unusquisque consiliariorum *singillatim* ad totius damni reparationem teneatur, salvo tamen suo contra complices recursu? R. *Provisum in I.* [934].

IV. Et si nulla iam subsistat praedicta Congregatio spoliata, sive ob extinctionem, sive quamcumque ob causam, utrum persistat restitutionis obligatio? Ac quatenus affirmative, cui et qua mensura restituendum erit? R. *Provisum in I.* [934].

3) Efficaciter ita prohibuerunt catholicos viros quin monasterium idem, obtenta iam tum Sanctae Sedis, tum Episcopi, tum Monialium ipsarum licentia, acquirerent ad catholicam in eo puellarum scholam restituendam? R. *Videat Ordinarius an sit locus censurae contra faventes haereticis.*

IV. Si, postquam civitas bonum certo religionis in publicos usus emit, istud idem sive totum sive per partes vendibile proponit, utrum novi emptores, qui iam in proprios usus id acquirunt, excommunicationi supra dictae subiaceant? R. cfr. n. II.

Ceterum non impeditur Ordinarius quominus in casibus propositis utatur iure suo et, si id expedire iudicaverit, excommunicationem decernat in delinquentes futuros vel latae vel ferendae sententiae [884].

3) Quoad emptores:

I. Quum civitas, quae bonum ecclesiasticum usurpatum in publicos usus emit, istud idem sive per totum, sive per partes, vendibile proponit, utrum novi emptores, qui iam in proprios usus id acquirunt, ad restitutionem teneantur, ob illatam Congregationi spoliatae iniuriam?

II. Quatenus affirmative, quid, quantum, quomodo restituendum?

III. Et, si nulla iam subsistat praedicta Congregatio spoliata, sive ob dissolutionem, sive ob extinctionem, sive quamcumque ob causam, utrum persistat restitutionis obligatio? — Et quatenus affirmative, cui et qua mensura sit restituendum?

« *Tenantur huiusmodi emptores, ratione rei acceptae, ad restitutionem Congregationi vel saltem Ecclesiae:*

« *Restitutione vero fieri potest per compositionem, ad quam ab Ordinario admitti poterunt, iuxta facultates Eidem a Sacra Poenitentia ad triennium concessas* [967].

4) Quoad Deputatos ac Senatores:

I. An Deputati et Senatores Galliae qui votis suis legem Separationis, ut aiunt, constituerunt, subiaceant, ipse facto, excommunicationi latae sententiae? R. *Affirmative.*

II. Quatenus affirmative, an Ordinarius debeat contra illos declarationem excommunicationis sententiam ferre ut ecclesiastica sepultura priventur? R. *Ad id Episcopus minime tenetur, nec generatim consulendum, nisi specialis ratio aliud prorsus exigat.*

III. Quatenus negative, an iidem subiaceant excommunicationi tantum ferendae sententiae? R. *Provisum in I.*

IV. Si iidem Deputati et Senatores excommunicati non sunt, an habendi sunt ut peccatores publici, ita ut sint omni ecclesiastica sepultura privati? R. *Si notorie constet eos in peccato suo decedere affirmative.*

V. Quatenus negative, an expediat praedictos, si decedant, iisdem religionis honoribus tumulari quibus caeteri fidelium et utrum conveniat observare practicam hanc normam: ut eisdem Deputatis et Senatoribus defunctis concedatur tantum missa lecta cum simplici absolutione cadaveris? R. *Si poenitentes defuncti sint consuetis honoris privandi non sunt: si res dubia sit affirmative ad II partem.* [1549].

5) Quoad liquidatores:

I. Utrum excommunicationi subiaceat qui libere accepit munus alicuius communitalis religiosae, se-

[Bonaventura]

cundum novam gallicam legem expediendi, vulgo: « liquidateur »? *Negative*.

II. Utrum eandem excommunicationem incurrat scriba aliquis apud tribunal (vulgo: *greffier du tribunal*), si ad id munus suscipiendum moraliter coactus fuerit, ne a sua publica functione deliceretur? *Negative*.

III. Utrum unus et alter moriens, non receptis sacramentis Ecclesiae, sepultura ecclesiastica privari, saltem tamquam peccator publicus debeat? *Ordinarius in singulis casibus statuatur*.

IV. Quod si, e contra, sacramenta Ecclesiae recipere valeat et velit, utrum restitutio aliqua ei sit iniungenda, cuius restituere cogatur, et quantum solvere debeat, praesertim si fertilissimus fuit ei in dicto munere quaestus? *Negative* pro notariis: quoad liquidatores de eorum obligatione non satis constat [1071].

6) Quoad locatarios:

I. Utrum locatarii qui, conductione inita cum administratore civili aut cum alio illegitimo detentore, bona ecclesiastica occupant, excommunicationem a Conc. Trid. latam incurrant, vel tantum peccent contra iustitiam et teneantur ad restitutionem? R. Locatarii excommunicationem incurrunt, et ad restitutionem, iuxta normas a theologicis traditas, tenentur.

II. Utrum, non obstante mente S. Poenitentiariae 13 Nov. 1863 executores seu liquidatores, qui usurpationem consummando bona ecclesiastica aut religiosa occupant et vendunt atque ex eis quaestum absumunt, ab excommunicatione immunes sint? R. Liquidatores quatenus nomine Gubernii bona usurpata administrant, eorumque venditionem procurant, non incurrunt censuram; si vero partem bonorum immobilium sibi retineant, eam incurrunt.

III. Utrum emptores fructuum naturalium ex bonis ecclesiasticis provenientium, si tamen hos fructus percipiant in notabili quantitate, eadem censuram incurrant vel saltem ad restitutionem teneantur?

R. Emptores fructuum naturalium, qui publicae venditioni exponuntur, absolvi possunt, imposita eisdem aliqua eleemosyna in favorem Congregationum ad quas bona pertinent, quatenus emerint pretio quod inferius sit iusto [1332].

c) Varia:

Administratio bonorum ad Xistinum Basilicae Liberlandae Sacrarium pertinentium, adimitur Cardinali

aedium Pontificalium Praefecto et Antistiti Diaetarcho, et tribuitur Cardinali Archipresbytero et Capitulo eiusdem Liberlandae Basilicae: de redditibus vero in hunc modum praescribitur, ut, deductis primum, quae faciendae sint, impensis, de reliquis pars quaedam seponatur fenori in acervum ad extraordinarios sacrarii sumptus; quod vero supersit, liceat capitulo in usum Basilicae tantummodo, ad ipsius servanda opera, convertere [91]. — De parte legati inter duas ecclesias matrices et unam filialem dividenda [1853]. — Ordinario rationes Administratores Ecclesiae reddere debent tam de praeviso, qua de expensis [2270]. — De vetita clericis temporali administratione [2368]. — Novae leges a Republica S. Marini circa bona ecclesiastica damnantur [3052]. — Cfr. *Administratio, Clericus, Dioecesis, Legata, Regulares*.

Bonaventura (S). — De nova eius operum excussione gratulationes [240]. — Eius lectiones adprobantur [1612]. — Ven. Bonaventura a Barcinone Beatorum albo adscribitur [916, 930, 952].

Bonifaciana (Societas). — Ad supremum consilium gratulationes [272, 968].

Borussia. — Cfr. *Germania*.

Breviarum:

a) Quoad eius reformationem. — In eo quaedam immutantur Rubricae de initio Officii defunctorum, de IX Responsorio in eodem Officio [2970]. — Iuxta veterem Psalterii ordinem ex privilegio recitantes, eum pro libitu non deserant, et kalendario dioecetano utantur etiam in dominicali et feriali Officio, atque exclusis Officiis votivis [2983].

b) Quoad mutationes in eo inductas ad normam Const. *Divino afflatu*, in libello collectae, adprobantur [3044]. — Cfr. *Libri liturgici, Musica Sacra, Officium divinum, Psalterium*.

Brevium (Secretaria). — *Ad Principes ac Epistolarum Latinarum* etiam post. Const. *Sapienti Consilio*, sua munia ut antea servant, nempe latine scribendi acta Summi Pontificis [1590].

Britannia. — Cfr. *Anglia*.

Bulla:

a) In Curia:

I) Quoad datam:

In posterum in omnibus Apostolicis Litteris, sive a *Cancellaria*, sive a *Dataria* expediendis, initium anni ducetur, non a die Incarnationis Domini, hoc est a die XXV mensis Dec., sed a kalendis Ianuarii. [1590].

II) Quoad obsignationem, ac exemplariorum adservationem:

Apostolicae Constitutiones a Curiae Romanae reformatione subscribendae sunt a Cardinali Cancellario, et a Cardinali qui officio praest ad cuius competentiam pertinent res in constitutione pertractatae. Duplex earundem Constitutionum exemplar alterum a Summo Pontifice, alterum a memoratis Patribus Cardinalibus subscriptum in Apostolicae Cancellariae tabulario custodiendum et servandum [2188].

III) Novae formulae pro bullis in Cancellaria Apostolica utendae adprobantur [2384]. — Cfr. *Curia*.

b) Cruciatæ:

Controversia inter theologos Hispaniarum quoad proxim Commissariae Generalis Cruciatæ. — Divites fruentes indulto quadagesimali tenentur sumere Bullam Cruciatam. — Pauperibus et opificibus sufficit eleemosyna pro Bulla Cruciatæ. — Plures theologi contrariam tuerentur sententiam. — Sensus responsionis S. C. supra negotiis ecclesiasticis extraordinariis — Non constat de pauperum obligatione de qua in dubio [2083]. — Desinit pro Italia ac insulis adiacentibus [1055]. — *Item* pro America Latina et pro Philippinis insulis, quin fideles imminutionem patiantur spiritualium beneficiorum [2058]. — Puncta *Summariorum* considerantur circa indulgentias; facultates pro interdicti tempore; commutationes votorum et iuramentorum; absolutionem a censuris [2134]. — Cfr. *Abstinencia, Ieiunium, Hispania, Italia, Pauperes*.

C

Cadaver:

a) In genere. — Cfr. *Clericus, Exsequiae, Fumus, Missa, Parochus, Sepultura*.

b) Clericorum. — Attenta consuetudine et rubrica *Rit. Rom.* eorum cadavera casula vel planeta nigri coloris induere licet [1673].

Caecilia (S.). — Eius societas, ad cantum gregorianum in Germania excolendum instituta, laudatur [83, 438]. — *Item* Schola Superior musicae sacrae, quae a S. Caecilia nomen sumit, in Urbe condita [2050]. — Germanicae Sodalitatis Caecilianae Praesidi de cantus gregoriani rhythmo juxta editionem vaticanam [2116]. — Societas italica eiusdem nominis laudibus cohonestatur [2645]. — Cfr. *Cantus, Libri liturgici, Musica Sacra*.

Caeremonialis (Congregatio).

Ad eam pertinet, moderatio caeremoniarum in Sacello Aulaque Ponteficali servandarum et sacrarum functionum quas Patres Cardinales extra pontificale sacellum peragunt. Itemque quaestiones cognoscit de

praecedentia tum Patrum Cardinalium, tum Legatorum quos variae Nationes ad Sanctam Sedem mittunt. [1590].

Calendarium. — Cfr. *Kalendarium, Camaldulenses, Clausura*.

Calix. — Clerici prima tonsura tantum initiati, possunt, absque speciali indulto, tangere vasa et lintamina sacra, et calicem praeparare in sacristia [1098]. — Cfr. *Vasa Sacra*.

Camaldulenses. — Plura solvuntur dubia liturgica quae proprios ritus spectant [609]. — Plura solvuntur dubia circa quasdam caeremonias in missa aliisque sacris functionibus occurrentes [1171]. — Priores hujus Congreg. sub nomine *praetorum provincialium* comprehenduntur, et eis thuriferarius exhibere debet thuribulum genuflectendo [1725]. — Cfr. *Clausura, Regulares*.

[Camera]

Camera:

a) apostolica. — Huic officio cura est atque administratio bonorum ac iurium temporalium, S. Sedis quo tempore praesertim haec vacua habeatur. Ei Officio praest S. R. E. Cardinalis Camerarius qui in suo munere, Sede ipsa vacua, exercendo se gerat ad normas exhibitus a Cst. *Sede Vacante Apostolica* [1590]. (1).

b) Spoliorum. — Eius bonorum administrationi S. C. Propag. Fid. committitur [1590].

Camilliani. — Sodales persolvere possunt officium votivum cum missa de Immac. primo cuiusvis mensis sabbato [318]. — De privilegio altaris portatilis concessio sacerdotibus dictae Cong[regationis] [318]. — Privilegium persolvendi officium votiv. cum missa Immac. Concept. non est de praecepto, sed ad libitum [699]. — Conceditur facultas aggregandi ad Vener. Archisodalitatem *Custodiae honorariae SS.mi Cordis Iesu* Romae existentem confraternitates eiusdem nominis erectas in locis ubi centralis Archisodalitas non existit; eadem vero Summi Pontificis protectione decoratur [728]. — Cfr. *Altare, Confraternitas, Regulares*.

Campanae. — Episcopi facultate gaudent limitandi, etiam quoad regulares, durationem sonitus campanarum [758]. — Benedictionis novae campanae ad usum Ecclesiae vel sacelli inservientis formula brevior [1438]. — Attamen haec benedictio ab Episcopo vel ab aliis facultatem habentibus facienda est, et quod attinet ad ecclesias consecratas in benedictione signi vel campanae decentius servetur ritus Pontificalis Romani [1438]. — Cfr. *Benedictio*.

Canada:

a) Quoad ecclesiasticam hierarchiam:

Territorium de *Ioliette* ab archidioecesi Marianopolitana separatur, et in distinctam dioecesim erigitur

[155]. — Dioecesis Peter-Boroughensis dividitur ac nova S. Mariae Ormensis constituitur [420]. — Deducitur ad jus comune [1590]. — Novus vicariatus de *Temiskamingue* nuncupandus, erigitur [1648]. — Pars quaedam territorii dioecesis Nicoletanae archidioecesi Quebecensi tribuitur [1919]. — Pars quaedam parociae S. Gabrielis de Brandon a dioecesi Joliettiensi seiungitur et parociae S. Caroli de Mandeville (dioecesis Trifluvianensis) additur [2178]. — Constitutio Apost. *Romanos Pontifices* (1) ad universas Canadensis Domini provincias extenditur [2479]. — Adsisentia spiritualis Ruthenorum in Canadensis regione residentium Episcopo ritus Rutheni committitur [849]. — Titulus *Alexandrinae in America* mutatur in *Alexandrinae in Ontario* [2367]. — Dioecesis S. Alberti in duas partes dividitur [2915]. — Dioecesis Montes Laurei [3010] ac Calgariensis [2915] eiduntur.

b) Epistolae variae ac decreta:

De optimis fructibus Ecclesiae simul ac societati civili ab Universitate Lavallensi adlatis, gratulationes, vota ac consilia [284]. — De opere super D. Thomae Aquinatis doctrina R. A. L. Paquet gratulationes accipit [535]. — Confraternitates SS.mi Sacramenti in Quebecensi urbe erectae, non obstante posteriori fundatione in eadem civitate domus FF. Praedicatorum, conservantur. [974]. — Pius X ad R.mum Archiep[iscopum] Quebecen. laudat eius zelum prudentiamque in his quae ad catholicae actionis socialis diffusionem pertinent [1273]. — Eidem aliae gratulat. [1460]. — Occasione qua 300^a celebratur memoria erectionis civitatis Quebecensis S. Pontifex concedit indulgentias Ecclesias visitantibus [1490]. — Laudationis commentarii quibus nomen a *Nova Gallia* est inditum [1503]. — Tertio exeunte saeculo ex quo primum erecta fuit sedes Quebecensis, origines Ecclesiae Canadensis amplissima laude celebrantur [1518]. — Ad moderatores utriusque commentarii *Canadian messenger of the Sacred Heart, Messenger Canadien du Sacré Coeur* et universos sodales *Ab apostolatu* ob peracta, occasione Pontificalis iubilaei sacerdotalis, solemnia, grates rependuntur [1702]. — Associatio pro *diffusione Ecclesiae catholicae*, Toronti in dominio Canadensi constituta laudatur illique indulgentias elargiuntur [2249] — E.mus Cardinalis V. Vannutelli Legatus renuntiatur qui praesit Eucharistico conventu Marianopolit

(1) Cfr. *Conclavis, Pontifex, Veto*.

(1) Cfr. *America Latina* 1) ad notam (2).

[2215]. — Ad Archiep. Marianopolitan. ob Canadensium catholicorum conventum Eucharisticum, nuper habitum [2357]. — De virtutibus in gradu heroico, in casu et ad effectum Beatificationis, Ven. Margaritae Bourgeoys Fundatricis Congregationis a Nostra Domina [2296]. — Indulgentiae adnectuntur Cruci apud Quebecensem Ecclesiam O. F. M. erectae [2194]. — Concil. plenarium Quebecense I adprobatur [2789]. — Beatificat. et canonizat. V. S. D. Mariae ab Incarnatione Fundatricis monasterii Ursularum in civitate Quebecensi [2592]. — Canadens. Episcopi post probationem actuum concilii plenarii litteras accipiunt, quibus Summus Pontifex gratias eis agit de missa communi epistola; memorat beneficia a Sancta Sede Canadensi Ecclesiae collata, eorumque effectus; laudat cives Quebecenses de honoribus Patribus, praecipue Delegato Apostolico, tributis, et Patres de coeptis in Concilio; eos hortatur curent ut tollantur discrepantiae inter catholicos diversorum generis et linguae, ut res domestica instauretur in Christo, ut adolescentuli religionem in scholis doceantur, et ut dissidentes ad fidem revocentur [2585]. — De florenti statu collegi Jolittensis, Episcopo gratulationis ergo [2907]. — Cfr. *Causae Sanctorum, Centenaria, Collegium, Confraternitas, Concilium, Crux, Curia Romana, Episcopos, Ordinatio*.

Cancellaria Apostolica:

1. Huic officio praesidet unus ex S. R. E. Cardinalibus, qui posthac Cancellarii, non autem Vice-Cancellarii nomen assumet. Ipse iuxta pervetustam consuetudinem in sacris Consistoriis, ex officio, notarii munere fungitur.

2. Ad Cancellariae officium in posterum hoc unum tamquam proprium reservatur munus, Apostolicas litteras *sub plumbo* circa beneficiorum consistorialium provisionem, circa novarum dioecesium et capitulorum institutionem, et pro aliis maioribus Ecclesiae negotiis conficiendis.

3. Unus erit earum expediendarum modus, hoc est per *viam Cancellariae*, iuxta normam seorsim dandam, sublatiis iis modis qui dicuntur per *viam secretam, de Camera et de Curia*.

4. Expedientur memoratae litterae seu *bullae* de mandato Congregationis Consistorialis circa negotia ad eius iurisdictionem spectantia, aut de mandato Summi Pontificis circa alia negotia, servatis ad unguem in singulis casibus ipsius mandati terminis.

5. Suppresso collegio Praelatorum, qui dicuntur *Abbreviatores maioris vel minoris residentiae*, seu de *parco maiori vel minori*, quae ipsius erant munia in subscribendis apostolicis bullis transferuntur ad collegium Protonotariorum Apostolicorum, qui vocantur *participantes de numero* [1590]. — Cfr. *Bulla. Curia, Taxa*.

Candelae:

a) Quoad earum materiam:

Haud omnino integre ex cerae apum esse debent, sed et cum alia materia seu vegetali, seu animal commixta esse possunt. Attamen Episcopi viribus curare debent ut cereus paschalis in aqua baptismali immergendus, et duae candelae in missis accendendae sint e cera apum saltem in maxima parte; aliarum vero candelarum quae supra altaribus ponendae sunt materia, in maiori vel minori vel notabili quantitate, ex eadem cera sit oportet. Qua in re parochi alique ecclesiae Rectores tuto stare possunt normis a respectivis Ordinariis traditis, nec privati sacerdotes, missam celebraturi, de candelarum qualitate anxie inquirere tenentur [473].

b) Quoad earum numerum:

Prater cereos praescriptos sive in missa, sive in benedictionibus cum SS.mo Sacramento, aliae candelae ex stearina intra ambitum altaris adhiberi nequeunt [2294].

c) Quoad earum usum:

I) In accensione cereorum incipitur ab illo qui cruci proximior reperitur in cornu epistolae; postea, servato ordine, reliqui duo in eodem cornu existentes; ac deinde accenduntur reliqui cerei in cornu Evangelii extantes, incipiendo item ab eo qui cruci propior est usque ad ultimum in eodem cornu appositum [1171].

II) In extinctione ordo invertitur, atque incipitur in cornu Evangelii a cereo qui a cruce remotior est ad illum qui propior; dein vero a parte epistolae, eadem regula eodemque servato ordine [1171].

III) Episcopus legens ex libro Prophetiam candelam ne adhibeat [2994].

Canonicus:

a) In genere:

I) Quoad fidei professionem:

Canonici, qui fidei professionem emiserunt in actu collationis beneficii, non tenentur aliam emitte infra

[**Canonicus**]

duos menses a die adeptae possessionis [1095]. — Cfr. *Fides, Professio*.

II) Quoad iusiurandum antimodernisticum:

Canonici ante ineundam beneficii possessionem, praemissa fidei professione a Pio PP. IV praescripta, illud iuxta praescriptam formulam dare tenentur [2324]. — Cfr. *Iusiurandum*.

III) Quoad cooptationem, residentiam, distributiones ac onera:

Can. absens a sua residentia ut ineat concursus sive litteraria exercitia, non lucratur distributiones [845]. — Canonici uti testes in conficiendis processibus in Causis Sanctorum, quanvis absentes a choro, tamen emolumentorum participant [1857]. — Cfr. *Causae Sanctorum, Chorus, Residentia*.

IV) Quoad liturgiam:

Prohibitio tollitur pro canonicis et coeteris de clero vaticano, Basilicam ingrediendi absque choralibus vestibus, et excommunicationis poena abrogatur. [59]. — Canonici et qui tales praebendati dicuntur debent officianti assistere pluvialibus induti in matutinis et vespers solemnibus dum altare thurificatur [74]. — In sacramentis administrandis ac in deferendis defunctis canonicalem habitum induere non licet [206]. — Canonici ante altare in quo missa celebratur transeuntes a consecratione usque ad Communionem non tenentur ad genuflectionem duplicem, nempe utroque genu efficere, sed sufficit genu dextero tantum faciant [291]. — Canonici ad circulum venientes et ab illo recedentes ad *Agnus Dei* duplicem genuflectionem peragere debent [436]. — Non obstante immemorabili consuetudine contraria, Episcopus-canonicus, nonnisi cum cappa, missae conventuali ex throno assistere debet [534]. — Quaedam consuetudo quoad usum stolae et pluvialis in choro a canonico hebdomadario reprobatur [637]. — Canonici hebdomadarii, quamvis presbyter sit, inservire debet pro diac. in quibusdam missis a Dignitatibus celebrandis [637]. — Canonicus theologus S. Scripturam populo explicaturus, ab Episcopo celebrante vel adistente benedictionem petere debet [1403]. — Consuetudo qua canonicus missam solemnem celebrans, induit paramenta in aula capitulari et ministri in sacristia non adprobatur [2043].

V) Quoad ius suffragii:

Suffragium in electionibus quae ad iurisdictionem, curam animarum aut patrimonium ecclesiasticum pertinent, canonici ferre possunt pro con-

sanguineis et affinibus, non autem pro seipsis [2748].

VI) Quoad canonicatum honorarium:

Canonici titulares capitulorum cathedralium si, iustis de causis, a canonicatu se abdicent, inter canonicos honorarios ab Episcopo recenseri possunt [357].

VII) Quoad insignia ac titulum honorificum:

1) Generatim:

Canonici rite adscripti Capitulo qui gaudeat insignibus et iuribus Protonotariis Apostolicis, vel supraenumerariis, vel ad instar participantium pertinentibus, ius non habent quo inter Praelatos Domesticos Brevis Apostolico comprehendantur. [2530] (1). — Canonici honoribus Pronotariatus titularis gaudentes, si, quavis de causa, a canonicatu cessent, eo ipso titulo, honoribus et iuribus ipsius Pronotariatus excidunt [537]. — Canonici honorarii aequiparandi sunt Can. titularibus quoad usum insignium [1004].

2) Privilegia:

Canonici omnes ecclesiae cathedralis Tarvisinae Protonotarii apostolici ad instar in perpetuo reuntiantur [89]. — Concessio collaris violacei canonicis collegiatae S. Angeli in Lizzola [105]. — Collegiatae S. Michaelis ad Forum Lucae quaedam insignia conceduntur [242]. — Calaguritanae cathedralis canonicis insignia elargiuntur [613]. — Canonicis Eccl. Cath. Aesinae conceditur usus vestis talaris cum zona violacei coloris in sollemnioribus diebus anni festis [617]. — Canonicis ecclesiae collegiatae loci *Montecarlo* in dioecesi Piscien. vetera insignia confirmantur, novaque conceduntur [998]. — Canonicis Eccl. Cath. Maioricensis insignia conceduntur [1054]. — Quoad insignia canonicis capituli cathedralis Gaudisiensis concessa XV declarationes [1172]. — Canonici Basilicae et Almae Domus Lauretanae etiam honorarii, familiares Papae nuncupari possunt et sunt; sed quo tales inter Praelatos neque inter cubicularios aut Capellanos Pontificis recensentur [2925].

VIII) Quoad academicos gradus:

Canonici Theol. vel Poenitentarii, vel alii qui ex decreto Conc. Trid. vel ex alio titulo gradus

(1) Cfr. in Supplement. I ad verb. *Canonicus* novae concessionem.

academicos in scientiis eccles. habere tenentur, hos gradus, spatio currentis anni consequi debent, vel debitam dispensationem petere [1207].

VIII) Quoad eorum dependentiam:

Quae canonicos spectant sunt de competentia Congr. Concilii [1590].

b) Regulares:

1) Lateranenses (Ordo) — Congregatio Austriaca erigitur eiusque statuta ac constitutiones ad sexennium adprobantur [1300].

II) Immaculatae Conceptionis (Congregatio). — Eorum constitutiones ad tempus [1656] et definitive adprobantur [2968]. — Cfr. *Capitulum, Causae Sanctorum, Chorus, Missa, Pluvialis, Protototarius*.

Canonizatio. — Cfr. *Causae Sanctorum d)*

Cantus liturgicus:

a) Decreta ac declarationes:

Sollertia germanicae *Societatis Caeciliana*e circa cantum Gregorianum laudatur [83, 438, 2050, 2216, 2645]. — Reprobatio consuetudinis pulsandi instrumenta etiam sine strepitu, in cantu lit. in feriis IV, V et VI Hebdomadae Maj. habenda est generalis [124]. — Declaratur revocatam fuisse concessionem quendam circa cantum in lingua vernacula intra missam cantatam [158]. — Tempore missae sollemnis cantilenas in lingua vulgari canere non licet [158]. — Praeintonatio *Gloria in excelsis*, in missis sollemnioribus a duo cantoribus, dum in choro canitur *Kyrie eleison*, permittenda non est [439]. — *Motu proprio* quo Collegium Cantorum Pontificiorum Sacrarum Xystini rectius constituitur, ac proprio statuto donatur [664]. — Toleratur in casu ut puellae schismaticae canere possint una cum catholicis in functionibus eccles. [836]. — In sollemnibus missis *Graduale, Offertorium* et *Communio* cantari vel saltem alta et intelligibili voce recitari debent. Et *Deo gratias* cantari ut *Ite Missa est* [1031]. — Dum infra christifideles viri et pueri, quantum fieri potest, suam partem divinis concelebrandis laudibus conferant, haud exclusis tamen, maxime ipsorum defectu, mulieribus et puellis, dummodo ubi officitura choralis habetur cantus exclusivus mulierum, praesertim in cathedralibus ecclesiis non admittatur

nisi ex gravi causa ab Ordinario agnoscenda et cauto semper ut quaevis inordinatio vitetur, licet permittere ut puellae ac mulieres in scannis sedentes ipsis in ecclesia assignatis separatim a viris, partes invariabiles missae cantent, vel saltem extra functiones strictae liturgicae, hymnos aut cantilenas vernaculas concinant [1703]. — De uniformitate in cantu Officiorum Proprium servanda [1682*]. — In musica sacra organica tolerari possunt quaedam instrumenta musicae (*oboè et clarinettes*) dummodo moderate et obtenta pro quovis opere ab Ordinario licentia. At instrumenta vulgo *timbales* seu *tympanis*, uti fragorosa, proscribenda sunt, neque in musica et orchestra religiosa permitti possunt [1668]. — Nisi agatur de textibus et de functionibus stricto sensu liturgicis, permitti potest ut Exposit. tempore cantica in lingua vernacula coram SSmo in ostensorio exposito canantur, sed preces et hymni liturgici (v. g. *Introitus, Communio, hymnus Lauda Sion*) a musicorum choro lingua vernacula cantari non possunt infra missam privatam [1790]. — Exceptis tantummodo iis officiorum ac missarum partibus quae, iuxta liturgicas nunc vigentes leges, sine comitantibus organis debeant penitus cantari, cantus gregorianus organis sustineri potest, et in casu necessitatis etiam in officiis et missis in quibus sonus organi prohibetur [2520]. — In canendis lectionibus et versiculis, praesertim vero in psalmorum mediantibus ad asteriscum, quando vel dictio monosyllaba vel hebraica vox occurrit, clausula vel cantilena proferri sub modulatione consueta vel immutari potest [2842]. — Cfr. *Libri liturgici, Lingua, Musica sacra*.

b) Varia — Obzelum ac peritiam in cantu gregorino excolendo Lingonensi Episcopo gratulationes [167]. — Item Hispalensi Archiepiscopo [1687]. — Societ. *De secours mutuel pour la propagation du Plain chant* laudatur [258]. — De conventu cantus gregoriani mox Argentinae cogendo [509]. — Ad R. Robertum du Botneau, Ecclesiae N. D. des *Sables d'Olonne* ob gregorianum coetum ibi coadunandum [1870]. — Societ. *La Manicanterie des petits chanteurs à la croix de bois* laudatur [1934]. — In Metropolitana Eccl. Vercellensi, Collegium sex cantorum puerorum constituitur in *Schola puerorum*, statutis normis [1987].

Capella. — Cfr. *Communio, Indulgentia, Minores, Missa, Oratorium, Seminarium*.

[Capellanus]

Capellanus:

a) In genere,

I) Monasteriorum:

Ius ingrediendi septuaginta ad Communionem ferendam monialibus devotionis causa, tantummodo confessario impedito, capellani est. Item pro Viatico, Extrema Unctione, ac animae commendatione, nisi de casu urgenti seu de periculo in mora agatur – Tandem ius funerandi in casu legitimi impedimenti tantum ad capellanum pertinet [1115].

II) Confraternitatum:

Libere possunt celebrare triduanas et novendiales preces in Ecclesiis Confrat. etiam in diebus non determinatis in statutis, sub dependentia tamen Episcopi [897].

b) In specie:

I. Capellani communes Capellae Pontificiae, quo tales, gaudent collari et veste talari cum zona serica coloris violacei, habitu quem vocant *pianum* et honorifico titulo *Monsignore* [1217].

II. Capellani honorarii Almae Cathedralis Basilicae Lauretanae insignia, extra ambitum praefatae Basilicae et dioecesis Lauretanae-Recanatensis a dictis capellanis honoris rite nominati, adhibere nequeunt [2771].

III. Capellanis basilicae Lapurdensis insignia choralia conceduntur [1899].

IV. Capellanis sodalitatibus et institutorum in Urbe a secundo Vicariatus officio eligendi, ordinarie per idem remunerationem accepturi [2676].

V. Capellani castrenses:

a) In Hispania non tenentur missam applicare pro populo [1852].

b) In Anglia recentioribus hisce normis reguntur:

I. Quoad capellanos terrestri exercitus:

a) Eorum superior pro tempore Westmonasteriensis Archiepiscopus constituitur.

b) Eorum electio eidem Arch. competit, qui rem totam cum Gubernio civili componet, illorum agendi rationem prout ecclesiastici sunt invigilabit, et ab illis unoquoque saltem anno de propria conditione et occupatione rationem accipiet.

c) Facultates ab Archiepiscopo capellani accipiet, qui tamen in uno loco et pro militibus eorum quae familiis tantum exercebunt. Hae vero facultates etiam in capellanorum translationem vigeant, sed

statim ac in novo loco erunt de iis Archiepiscopum certiores facient.

a) Coram loci Ordinario in quo permansuri sunt capellani se sistent, cui uti ecclesiastici subiacent. Quamvis vero pro exercitio facultatum Ordinarii consensu haud indigeant, attamen, obsequii causa, facultates quibus in re pollent Ordinaria manifestas facient.

e) Quum munere functi sunt ad propriam dioecesim remeare tenentur.

f) Capellanis *commissionati* qui dicuntur in Irlandia et in Indiis facultates non dabit Archiepiscopus. Quoad vero Africam australem spectat, ut capellani a clero loci surrogentur Archiepiscopus curabit.

II. Quoad capellanos militiae maritimae:

a) Quoad eorum electionem Westmonasteriensis Archiepiscopus, independenter ab aliis Ordinariis, omnia componet cum maritimae militiae Administro.

b) Facultates quibus ordinaria vel delegata potestate, Archiepiscopus gaudet, capellanis communicabit, *intra navim* ubique terrarum exercendas.

c) Quod si *extra navim*, ex navis Moderatoris iussione, pastorale ministerium exercendum sit, si cum militibus Ordinarium certiores capellani facient; si cum coeteris qui de navi non sint ad eundem pro necessariis facultatibus recurrant [938].

d) In exercitu Cileno:

I) Quoad Capellanum Maiorem:

a) Quoad eius electionem:

Designatio personae pro Capellani Maioris munere fiet collatis inter Nos successoresque Nostros et Cilena Reipublicae Praesidem consiliis. – Capellanus Maior deget in urbe S. Iacobi de Cile et a Cileno gubernio stipendium accipiet suae dignitati consentaneum, necnon domum muneris respondens itemque congruum pro sacerdote actuario stipendium.

b) Quoad eius iurisdictionem:

Capellanus Maior separata a ceteris Ordinariis iisque minime subiecta iurisdictione pollebit in eos omnes qui sub Cilena Reipublicae vexillis militant, terra marique ubicumque gentium fuerint, atque in omnes et singulos fideles qui ad Cilenum exercitum secundum leges pertineant. Is per Apostolicas Litteras in forma Brevis ab hac S. Sede facultates omnes accipiet, quae Capellanis Maioribus

aliorum exercituum impertiri solent, iisque vel per se, vel per alios ecclesiasticos viros ab ipso subdelegandos, scilicet per Capellanos Minores, uti poterit.

c) Quoad eius munera erga clerum castrensem:

Primi Capellani Maiores partes erunt (Nosque idcirco plenam illi tribuimus facultatem) leges conscribere, quae et Capellanorum Minorum ecclesiasticam disciplinam rite tueantur, et fidelibus qui sub signis sunt planiorem expeditioremque viam muniant ad fidei Catholicae actus exercendos. Hac de re vero cum Reipublicae gubernio agat, ut pro dictis fidelibus, qui stipendia merent, religionis officia cum militiae muneribus quam rectissime concilientur. Porro leges huiusmodi priusquam vim habere incipiant, Sanctae huius Sedis examini subiiciantur. — Praeterea Capellano Maiori facultas esto Capellanos Minores nominandi, castigandi, deque uno in alium locum transferendi, simulque ab officio removendi, dummodo legitimaе causae id postulent.

II) Quoad Vicarium generalem:

a) Quoad eius electionem:

A Capellano autem Maiori unus ex Capellanis Minoribus deligetur ut Vicarii generalis titulum et officium exerceat.

b) Quoad eius actionem:

Vacante Capellani Maioris munere, usque ad successoris nominationem, iurisdicō et facultates huius muneris propriae provisorie exercebuntur a Vicario Generali.

III) Quoad capellanos minores:

I. Quoad eorum electionem:

Capellani e clero eligentur dioecesium Cilenae Reipublicae, atque ut eorum electio catholicae rei bene vertat, etiam atque etiam commendamus, ut de cetero fidelium salute solliciti, illius curis studiisque, quantum in se fuerit, faveant, obsecundent et praesto sint, id maxime prae oculis habentes militibus in periculis summis deversantibus opus esse adiutoribus qui virtutibus omnibus in exemplum eniteant. At antequam ad nominationem veniat alicuius Capellani Minoris, designandae ad id muneris personae nomen significet Reipublicae gubernio, eam rem exploraturus num quid ex parte regiminis obsit: simulque cum opportunum duxerit eorum aliquem aut alio transferre, aut ab officio removere, ea de re Reipublicae etiam gubernium admoveat.

II. Quoad eorum dependentiam:

Porro Capellani Minores durante munere subiecti erunt omnino spirituali Capellani Maioris iurisdictioni qui ipsis pro se ac tempore facultates quibus munitus fuerit aut universas, aut in partem subdelegabit.

III. Quoad eorum numerum, potestatem ac gradum:

1) Numerus:

1) Si capellanorum Minorum numerus, qui ad praesentes exsequendas Litteras a Capellano Maiori eligentur, haud par necessitati forte videatur, idem, collatis cum Reipublicae gubernio consiliis, talem numerum augeat.

2) Potestas. — Capellanorum Minorum erit Capellanum Maiorem ministerii partibus obeundis omni ope atque opera iuvare. Capellani Minores cum reapse parochi censendi sint illius partis exercitus, quam spirituali ipsorum curae Capellanus Maior mandaverit, libere idcirco utentur singulis quibusque facultatibus quas sibi idem Capellanus Maior subdelegaverit. Verumtamen cum aliquo pervenerint, intra tres dies illius loci paroco ostendant Litteras testimoniales tam super eorum sacerdotio quam super sua deputatione ac facultatibus sibi concessis pro huiusmodi munere exercendo. Quo facto loci parochus non impedit quominus ipsi in parochiali sua Ecclesia sacris operentur, Sacramenta fidelibus sibi subiectis administrent, omnibusque illis utantur facultatibus quibus muniti fuerunt.

3) Stipendium ac gradum — Capellani Minores stipendium accipient dignitati muneris consentaneum signumque similiter aequatum ipsorum muneri habebunt, ex quo internosci possint: item convenientem militiae gradum, et honesta missione accepta, iustam pensionem [2208].

d) Societatis hispanicae *Pro navigatione transatlantica* peculiares facultates elargiuntur [895].

e) Italicorum emigrantium item [848]. — Cfr. *Canonicus, Confessor, Funera, Missa, Monialis*.

Capitulum. — Erectio ad Congr. Consistorial. pertinet [1590]. — Actualiter iurisdictionem episcopalem non participat [2138]. — Quoad indictionem capituli ad Vicarium capitularem eligendum ius convocandi et praesidendi capitulum ad eius priorem et ad Archipresbyterum, alternis

[Cappa magna]

vicibus, spectat, incipiendo a prima dignitate eiusdem capituli. Vacante vero prioratu vel archipresbiteratu, praedictum ius transit ad canonicum decanum respectivi capituli. — Convocatio vero fieri debet in civitate episcopali illius dignitatis seu canonici qui convocat, et omnes utriusque capituli canonici et dignitates convocari debent, non habita ratione de diverso numero eorum qui in alterutro capitulo habentur [2721]. — In capitulo Blesensi decanatus erigitur [3004]. — Cfr. *America Latina, Benedictini, Beneficium Cancellaria, Canonicus, Chorus, Concilium, Consistorialis, Professio, Residentia, Regulares*.

Cappa magna — Binis Parochis civitatis Mediolanensis conceditur [806] — *Item* Praesulibus omnium Congregationum Benedictorum. Nigrorum sub Abbate Primate confederatorum [1019]. — Abbati Generali Cistercens. hoc privilegium conceditur [1575].

Captivi. — Prosperum ominatur exitum conv. Tarenti coadunando [492]. — Praesidi Congressus Sodalitii *Società anti-schiavista italiana* Romae congregati, gratulationis ergo [818]. — Soc. *Relèvement social des noirs* laudatur [672]. — Recitantibus iaculatoriam precem *Nostrae Dominae Liberatrici captivorum* indulgentiae elargiuntur [842]. — Gallica societas *Servituti abolendae* laudatur [1793]. — Cfr. *Indae*.

Capucini:

a) Quoad regimen:

Accepta annua de statu multarum missionum Ord. Capuccinorum conceditarum relatione, S. Congregatio praedicto Ordini gratulatur [1428, 1822]. — Quaedam mutantur in Constitutionibus Min. Capuccinorum provinciae Romanae [1824]. — Novae constitutiones huius Ordinis approbantur [1793]. — De Urbano S. Laurentii Brundusini Collegio instituendo [1793]. — Cfr. *Minores*.

b) Quoad liturgiam

Extenditur missionariis Capucc. facultas celebrandi sabbatis per annum missam vot. Imm. Concept. [231]. — De festo S. Laurentii a Brundusio peculiares concessionem [1689]. — In Gallia capuccini dispersi degentes in loco ubi primum erat conventus, non tenentur officium titularis Ecclesiae conventualis clausae et etiam in alios usus conversae celebrare sub ritu duplicis primae classis cum octava, sed unice ad officium et suffragium de Patrono seu Titulari Provinciae regularis, quatenus ex rubrica vel indulto apostolico habeantur [745]. — Privilegio celebrandi missam votivam de Immaculata Conceptione B. M. V. gaudent omnes religiosae Congregationes, quae legitime kalendario Minorum Capuccinorum utentes, Officium parvum B. M. V. recitant [938]. — Missa votiva de Apparitione B. V. Immaculatae in sacello N.-D. de Lourdes, *Asrapara* vulgo dicta, semel in anno conceditur [1995]. — Officium B. Ioannae Arcensis conceditur provinciis Capuccinorum Gallicis [2011]. — *Item* officium B. J.-B. Vianney pro iisdem Provinciis [2373]. — Usus paramentorum caerulorum Prov. Catalauniae conceditur [2421].

c) Quoad indulgentias ac facultates:

Prorogantur privilegia pro Missionariis Ord. Cap. in Brasilia [82]. — Pro missionibus a Capuccinis in Hispania dandis peculiares conceduntur indulgentiae [410]. — Aliae gratiae iisdem [476]. — Indulgentiae ipsis concessae [457]. — Probatur Summarium indulg. privileg. et indultorum Ordini concessorum [667]. — Indulg. ipsis concessae, applicari possunt defunctis [682]. — Conceditur Ministro Gen. ut aggregare possit 1° et 2° Ordini cum participatione bonorum spiritualium, Congregationes Tertii Ord. S. Francisci [768]. — Addenda in Summario Indulg. nuper Ordini Cap. concessarum [711]. — Visitantibus Ecclesias seu oratoria Capuccinorum die 24 Mart., 11 et 31 Mai, 27 Iul. et 30 Octobr. a primis vespere usque ad occasum solis indulgentia plenaria elargitur [1759]. — Conceditur indulgentia 100 dierum recitanti orationem quam dicere solent studentes ante lectionem [1817]. — Adscripti Sodalitati S. Antonii Patav. in ecclesia Capuccinorum Crawley, lucrare possunt indulgentias eidem concessas visitando ecclesias loci proprii. [1863]. — Cfr. *Absolutio, Causae Sanctorum, Festum, Indulgentia, Missa, Missiones, Tertiarii*.

Cardinales (EE.):

a) Quoad indulgentias ac indulta:

Cunctis servatis, in indulgentiarum elargitione Emi Patres Cardinales in suis titulis aequae ac dioecesis bis centum dierum indulgentias elargire valent [9]. — Omnibus S. R. Ecclesiae cardinalibus etiam diaconis conceditur ius deferendi crucem pectoralem [630]. — Annulum Cardinalium deosculantibus conceditur indulgentia quinquaginta dierum. [1780].

b) Quoad electionem SS. Pontificis, seu *Veto*:

In virtute sanctae obedientiae, sub interminatione divini iudicii et poena excommunicationis latae sententiae speciali modo reservatae futuro Pontifici, omnes et singulos S. E. R. Cardinales, tam praesentes quam futuros, pariterque Secretarium S. Collegii Cardinalium aliosque omnes in Conclavi partem habentes, prohibemus, ne, quovis praetextu a quavis civili potestate munus recipiant *Veto* sive *Exclusivam*, etiam sub forma simplicis desiderii, proponendi, ipsumve hoc *Veto*, qualibet ratione sibi cognitum, patefaciant sive universo Cardinalium Collegio simul congregato, sive singulis purpuratis Patribus sive scripto, sive ore, sive directe ac proxime, sive oblique ac per alios. Quam prohibitionem extendi volumus ad memoratos omnes interventus, intercessionem aliosque modos quoslibet, quibus laicae potestates cuiuslibet gradus et ordinis voluerint sese in Pontificis electione immiscere [137]. — Cfr. *Conclavis, Congregationes Romanae, Pontifex, Sede Vacante, Veto*.

Caritatis (Institutum vulgo *Rosminiani*). — Laudationis ergo Moderatori Generali [166].

Carmelitani. — Summarium indulgentiarum, privilegiorum et indultorum Tertiariis saecularibus Carmelitae concess. [39]. — Die festo B. Franci visitantibus ecclesiam vel publicum Oratorium Frat. B. M. V. de Monte Carmelo tum primi Instituti, tum Excalcaeatorum, a primis vespers usque ad occasum solis diei, plenaria indulgentia conceditur [528]. — Carmelitae Ant. Observ. observare debent

ritus proprios quos Prior Generalis in unum colligere poterit, sub titulo *Ritualis Carmelitici* [632]. — Tertiarii in processionibus incedere possunt sub eadem cruce Ordinis, post Fratres Primi Ordinis [676]. — Tria solvuntur dubia circa liturgiam Carmelitic. [775]. — Milites, dummodo scapulare benedictum absque sacerdotis interventu sibi metipsis imponant, indulgentias confraternitatis S. Scapularis B. M. V. lucrare valent [1429]. — Summarium indulgentiarum et indultorum confratribus S. Scapularis B. M. V. de Monte Carmelo a Romanis Pontificibus concessorum [1596]. — Praeposito Generali Carmelitarum discalc. Reform. Pius X suam benevolentiam testatur, eique instanter commendat ut summo opere fallaces novitates vitentur (1). — Ad eundem ob volumina operum spirituum S. Pauli a Cruce oblata gratulationis ergo [2904]. — Decretum S. C. Indulg. 4 Mart. 1903 et pro tertiariis saecularibus utriusque obedientiae Carmelitanae validum declaratur [2689]. — Praeposito generali Carmelit. excalc. reform. conceditur erectio ubique terrarum Sodalitatum sub titulo *Infantis Pragensis* in qualibet tum Ordinis Carmelitarum excalceatorum, tum alia publica ecclesia, de respectivi Ordinarii consensu [2995].

Carolinae (Insulae). — Earum Praefect. Apost. adiunguntur insulae Mariana, Guam excepta, et omnes constituuntur in novum Vicariatum Apostolicum Marianensem et Carolinensem, Minoribus Capulatis conceditur [2468]. — Cfr. *America Latina, Abstinencia, Ieiunium, Indulgentia, Missiones*.

Carolus (S. Borromaeus). — Tertio redeunto saeculo ex quo S. C. Borromaeus in Sanctorum album relaturn est en-

(1) In anno 1908 edito, sed sine mense et die.

[Carolus]

cycl. *Editae saepe*, eius laudes a S. Pontif. coelebrantur :

Editae saepe Dei ore sententiae et sacris expressae litteris in hunc fere modum, iusti memoriam fore cum laudibus sempiternam eundemque loqui etiam defunctum, diuturna Ecclesiae opera et voce maxime comprobantur. Haec namque sanctitatis parens et altrix, iuvenili robore vicens ac Numinis afflatu semper acta *propter inhabitantem spiritum eius in nobis* (1), quemadmodum iustorum sobolem nobilissimam ipsa una gignit, enutrit, ulnisque complectitur suis, ita materni amoris instinctu de ipso- rum retinenda memoria atque honore instaurando se praebet apprimae sollicitam. Ex ea recordatione superna quadam suavitate perfunditur et a mortalis huius peregrinationis miseriis contuendis abducitur, quod beatos illos caelicolae *gaudium suum et coronam* esse iam cernat; quod in ipsis eminentem agnoscat Sponsi caelestis imaginem; quod novo testimonio suis filiis antiqua dicta confirmet: *diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum, iis qui secundum propositum vocati sunt sancti* (2). Horum autem praeclara facinora, non modo sunt ad commemorandum iucunda, sed etiam ad imitandum illustra, et magnus virtutis excitator est concentus ille sanctorum Paulinae resonans voci: *imitatores mei estote sicut et ego Christi* (3).

Ob haec, Venerabiles Fratres, Nos, qui vixdum suscepto pontificatu maximo, propositum significavimus enitendi constanter ut « omnia instaurarentur in Christo », datis primum encyclicis litteris impense curavimus ut Nobiscum omnes intuerentur in *apostolum et pontificem confessionis nostrae, ... in auctorem fidei et consummato-*

rem Iesum (1). At quoniam ea fere est infirmitas nostra, ut tanti exemplaris amplitudine facile deterreamur, providentis Dei numine, aliud a nobis est exemplar propositum, quod quum Christo sit proximum, quantum humanae licet naturae, tum aptius congruat cum exiguitate nostra, Beatissima Virgo Augusta Dei Mater. Varias denique nacti occasiones recolendae memoriae sanctorum caelitum, communi admirationi obiecimus fideles hosce servos ac dispensatores in domo Domini, et, prout suus cuique locus est, Eius amicos ac domesticos, qui *per fidem vicerunt regna, operati sunt iustitiam, adepti sunt reprobationem* (2), ut illorum exemplis adducti, *iam non simus parvuli fluctuantes et circumferamur omni vento doctrinae, in nequitia hominum, in astutia ad circumventionem erroris: veritatem autem facientes in charitate, crescamus in illo per omnia qui est caput Christus* (3).

Altissimum hoc divinae Providentiae consilium in tribus maxime viris perfectum fuisse docuimus, quos magnos pastores eosdemque doctores diversa quidem aetas tulit, sed aequae propemodum Ecclesiae calamitosa. Hi sunt Gregorius Magnus, Ioannes Chrysostomus et Augustanus Anselmus, quorum saecularia solemnia celebrari contigit per hos annos. (4). Binis praeterea Encyclicis Litteris datis IV Idus Martias anno 1904, et XI Calend. Maias 1909 doctrinae capita et christianae vitae praecepta, quotquot opportuna cadere in haec tempora visa sunt, e sanctorum exemplis monitisque decerpta, fusius evolvimus.

At quoniam persuasum Nobis est ad impellendos homines, illustra Christi militum exempla longe magis valitura quam

(1) Rom. VII, 12.
(2) Rom. VIII, 8.
(3) Corinth. IV, 6.

(1) Hebr. III, I: XII, 23.
(2) Hebr. XI, 33.
(3) Ephes. IV, 11 seq.
(4) Cfr. Anselmus (S.), Chrysostomus (S.), Gregorius (S.).

verba exquisitasque disceptationes, oblata feliciter opportunitate libentes utimur saluberrima instituta ab alio pastore sanctissimo accepta commendandi, quem huic aetati propiorem iisdemque paene iactatum fluctibus Deus excitavit, Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalem, Mediolanensium Antistitem, ante annos 300 a sa. me. Paulo V in sanctorum album relatum, Carolum Borromeum. Nec id minus ad rem; siquidem, ut memorati Decessoris Notri verba usurpemus: « Dominus, qui « facit mirabilia magna solus, magnificavit « novissime facere nobiscum, ac miro dispensationis suae opere statuit super « Apostolicae petrae arcem grande luminare, eligens sibi e gremio sacrosantae « Romanae Ecclesiae Carolum, sacerdotem « fidelem, servum bonum, formam gregis, « formam Pastorum. Qui, videlicet, multiplici fulgore sanctorum operum universam decorando Ecclesiam, sacerdotibus « et populo praeluceret quasi Abel in innocentia, quasi Enoch in munditia, quasi « Iacob in laborum tolerantia, quasi Moses in mansuetudine, quasi Elias in ardenti zelo, quique imitandum exhiberet « inter affluentes delicias Hieronymi corporis castigationem, Martini in sublimioribus gradibus humilitatem, Gregorii « pastoralis sollicitudinem, libertatem Ambrosii Paulini caritatem, ac demum videndum ac perspicendum ostenderet « oculis nostris, manibus nostris contectum hominem, mundo maxime blande, crucifixum mundo, viventem spiritu, terrena calcantem, caelestia iugiter negotiantem et, sicut officio in angelum substitutum, ita etiam mente et opere vitam angelorum in terris aemulantem » (1).

Haec Decessor ille Noster exactis quin-

que lustris ab obitu Caroli. Nunc vero, expleto anno tercentesimo ab impertitis eidem sacris honoribus, « merito repletum « est gaudio os nostrum et lingua nostra « exultatione in insigni die solemnitatis « nostrae, ... in qua... Carolo S. R. E., cui, « auctore Domino, praesidemus, Presbytero Cardinali sacris decernendis honoribus, unice Sponsae Suae nova imponeretur corona, ornata omni lapide pretioso » (1). Communis autem cum Decessore Nostro fiducia Nobis est, ex contemplatione gloriae sancti Viri, multoque magis ex eiusdem documentis et exemplis, debilitari posse impiorum proterviam et confundi omnes qui « gloriantur in simulacris errorum ». Itaque renovati Carolo honores, qui gregis ac pastorum huius aetatis exstitit forma sacraeque disciplinae in melius corrigendae impiger fuit propugnator et auctor adversus novos homines, quibus, non fidei morumque restitutio proposita erat, sed potius deformatio atque restinctio, quum solacio ac documento erunt catholicis universis, tum iisdem stimulos addent, ut in opus, cui tam impense studemus, instaurationis rerum omnium in Christo, strenue conspirent.

Exploratum profecto vobis est, Venerabiles Fratres, perpetuo exagitata Ecclesiam deseri a Deo nunquam omni consolatione destitutam. Eam namque *Christus dilexit... et semetipsum tradidit pro ea, ut illam sanctificaret et exhiberet ipse sibi gloriosam Ecclesiam, non habentem maculam aut rugam, aut aliquid huiusmodi, sed ut sit sancta et immaculata* (2). Quin etiam, quo effusior licentia, quo acrior hostilis impetus, quo erroris insidiae callidiores afferre illi supremum videntur exitium, usque adeo, ut filios non paucos de gremio

(1) Ex Bulla *Unigenitus* a. MDCX Kal. nov.

(1) Ibid.

(2) *Eph.* V, 25 seg.

[Carolus]

eius avulsos in vitiorum et impietatis gurgitem transversos agant, eo praesentiorum experitur tutelam Numinis. Efficit enim Deus ut error ipse, velint nolint improbi, in triumphum cedat veritatis, cui custodiendae Ecclesia advigilat; corruptio in incrementum sanctitatis, cuius altrix ipsa est atque magistra; vexatio in mirabiliorem salutem ex inimicis nostris. Ita fit ut, quo tempore Ecclesia profanis oculis videtur saevioribus iactata fluctibus ac paene demersa, tunc nempe pulchrior, validior, purior emergat, maximarum emicans fulgore virtutum.

Sic Dei summa benignitas novis argumentis confirmat Ecclesiam opus esse divinum: sive quod in causa suscipiendi doloris maxima, ob irrepentes in ipsa eius membra errores et noxas, ei det superandum discrimen; sive quod ratum efficiat Christi verbum: *Portae inferi non praevalent adversus eam* (1), sive quod eventibus illud comprobet: *ecce ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem saeculi* (2), sive denique quod arcanae virtutis testimonium perhibeat, qua promissus a Christo, maturo huius in caelum reditu, *alius Paraclitus* in ipsam iugiter effunditur, ipsam tuetur et in omni tribulatione solatur; spiritus, *qui cum ipsa maneat in aeternum; spiritus veritatis, quem mundus non potest accipere, quia non videt eum nec scit eum, quia apud vos manebit et apud vos erit* (3). Hoc ex fonte vita et robur Ecclesiae derivatur; hinc quod eadem, ut Concilium Oecumenicum Vaticanum habet, manifestis notis instructa et « tamquam signum levatum in nationes », a quavis alia societate secernitur.

Nec sane absque divinae potentiae prodigio fieri potest ut, diffuente licentia et

passim deficientibus membris, Ecclesia, quatenus est corpus Christi mysticum, a doctrinae, legum finisque sui sanctitate nunquam desciscat; ex iisdem rerum causis pares consecutiones et utilitates derivet; ex complurium filiorum fide ac iustitia fructus capiat salutis uberrimos. Nec minus perspicuum haustae a Deo vitae habet indicium, quod in tam foeda pravaram opinionum colluvie, in tanto perduellium numero, in errorum facie adeo multiplici, constans et immutabilis perseveret, *columna et firmamentum veritatis*, in unius professione doctrinae, in eadem communione sacramentorum, in divina sui constitutione, in regimine, in disciplina morum. Idque eo plus habet admirationis, quod ipsa, non solum resistit malo, sed etiam *vincit in bono malum*, nec bene precari desinit amicis atque inimicis, de eo tota laborans idque assequi cupiens, ut et communitas hominum et seorsim singuli christianis institutis renouentur. Est enim hoc proprium eius munus in terris, cuius beneficia vel ipsi eius inimici sentiunt.

Mirabilis hic Dei providentis influxus in instaurationis opus ab Ecclesia propectum luculenter apparet ea maxime aetate, quae ad bonorum solacium dedit Carolum Borromeum. In eo dominatu cupiditatum, omni fere perturbata et offusa cognitione veritatis, perpetua erat cum erroribus diminutio, hominumque societas in pessima quaeque ruens, gravem videbatur sibi conflare perniciem. Inter haec superbi ac rebelles homines consurgebant, *inimici Crucis Christi... qui terrena sapiunt... quorum Deus venter est* (1). Hi non moribus corrigendis, sed negandis Fidei capitibus animum intendentes, omnia miscebant, latior sibi aliisque muniebant licentiae viam, aut certe auctoritatem Ecclesiae ductumque

(1) *Math.* XVI, 18.(2) *Math.* XXVIII, 20.(3) *Joann.* XIV, 16 seq.(1) *Philippens.* III, 18, 19.

defugientes, pro lubitu corruptissimi cuiusque principis populive, quasi imposito iugo, doctrinam eius, constitutionem, disciplinam in excidium petebant. Deinde, iniquorum imitati morem, ad quos pertinet comminatio: *Vae qui dicitis malum bonum et bonum malum* (1), rebellium tumultum et illam fidei morumque cladem appellarunt instauratorem, sese autem disciplinae veteris restitutores. Re tamen vera corruptores exstiterunt, quod, extenuatis Europae per contentiones et bella viribus, defectiones horum temporum et secessionem maturarunt, quibus uno velut impetu facto, triplex illud, antea disiunctum, dimicationis instauratum est genus, a quo invicta et sospes Ecclesia semper evaserat; hoc est, primae aetatis cruenta certamina; domesticam subinde pestem errorum; denique, per speciem sacrae libertatis vindicandae, ea vitiorum luei ac disciplinae eversionem, ad quam fortasse nec aetas media processerat.

Decipientium hominum turbae Deus opoposuit veri nominis instauratores, eosque sanctissimos, qui aut cursum illum praecipitem retardarent ardoremque restinguerent, aut illata inde damna sarcirent. Quorum labor assiduus et multiplex in restituenda disciplina eo maiori solacio Ecclesiae fuit, quo graviore haec premebatur angustia, comprobavitque sententiam: *Fidelis Deus, qui... faciet etiam eum tentatione proventum* (2). Iis in adiunctis laetitiam Ecclesiae cumulavit oblata divinitus Caroli Borromei singularis avitas vitaeque sanctitas.

Fuit autem in eius ministerio, Deo sic disponente, propria quaedam vis et efficientia, non solum ad infringendam audaciam factiosorum, sed etiam ad erudiendos Ecclesiae filios atque excitandos. Illorum namque et insanos cohibebat

ausus, et inanes criminationes diluebat, eloquentia usus omnium potentissima, suae vitae et actionis exemplo; horum vero spem erigebat, alebat ardorem. Atque illud in ipso fuit plane mirabile, quod veri restauratoris dotes, quas in aliis disiunctas cernimus atque distinctas, ab iuvenili aetate in se omnes recepit in unum collectas, virtutem, consilium, doctrinam, auctoritatem, potentiam, alacritatem, effecitque ut in commissam sibi catholicae veritatis defensionem contra grassantes errores, quod idem erat Ecclesiae universae propositum, singulae conspirarent, intermortuam in multis ac paene restinctam excitans fidem, providis eam legibus institutisque communiens, collapsam disciplinam restituens, cleri populique mores ad christianae vitae rationem strenue revocans. Sic, dum partes instauratoris tuetur omnes, haud minus mature *servi boni et fidelis* fungitur muniis, ac deinde sacerdotis magni, *qui in diebus suis placuit Deo et inventus est iustus* (1); plane dignus in quem cuiusvis generis homines tum e clero tum e populo, divites aequae ac inopes, tamquam in exemplar intueantur; cuius excellentiae summa in episcopi atque antistitis laude continentur, qua, Petri Apostoli dictis obtemperans, factus est *forma gregis ex animo* (2). Nec minus movet admirationem quod Carolus, nondum exacto anno aetatis suae vicesimo, summos honores consecutus, magnis ac perarduis Ecclesiae negotiis tractandis adhibitus, ad perfectam cumulatamque virtutem, per contemplationem rerum divinarum, qua in sacro secessu animum renovaverat, in dies magis contenderet, eluceretque *spectaculum... mundo et angelis et hominibus* (3).

Tum vere Dominus coepit, ut memorati

(1) *Isaias* V, 20.

(2) *I Cor.* X, 13.

(1) *Math.* XXV, 21.

(2) *I Petr.*, V, 3.

(3) *I Corinth.* IV, 9.

[Carolus]

Decessoris Pauli V verbis utamur, *mirabilia sua* in Carolo pandere; sapientiam, iustitiam, divini honoris et catholici provehendi nominis studium flagrantissimum, in primisque curam instaurandae Fidei Ecclesiaeque universae, quod opus in augusto illo Tridentino Consilio agitabatur. Cuius habiti laus ab eodem Pontifice ab omni posteritate sic tribuitur Carolo, quasi viro, qui, non ante illius exsequutor exstiterit fidelissimus, quam propugnator acerrimus. Nec enim sine multis eius vigiliis, angustiis, laboribus omne genus, res est ad exitum perducta.

Haec tamen omnia nihil erant aliud nisi praeparatio quaedam vitaeque tirocinium, quo et pietate animus et mens doctrina et labore corpus exercerentur, ita ut modestus iuvenis ac de se demisse sentiens instar esset argillae in manibus Domini eiusque in terris Vicarii. Hanc, scilicet, rationem ineundae viae novarum rerum fautores illi contemnebant eadem stultitia qua nostri, minime secum reputantes, mirabilia Dei ex umbra et silentio parentis animi pieque precantis in apricum proferri, in eaque exercitatione germen futuri adscensus, haud secus ac in semente spem colligendae messis, includi.

Nihilominus, quod paullo superius attigimus, auspicias tam faustis initiis vitae sanctitas et actio tum se maxime explicuit effuditque fructus uberrimos, quum «urbano « splendore et amplitudine relictis, bonus « operarius in messem quam suscepit « (Mediolanum) discedit, ubi partes suas « in dies magis implendo, agrum illum, « malitia temporum, vepribus turpiter de- « formem ac silvescentem, in eum restituit « nitorem ut Ecclesiam Mediolanensem, « praeclarum exemplum redderet ecclesia- « sticae disciplinae » (1). Tam multa tamque praeclara is est consequutus confor-

mando instaurationis opus ad normas a Concilio Tridentino paullo ante propositas.

Enimvero Ecclesia probe intelligens quam sint *sensus et cogitatio humani cordis in malum prona* (1), cum vitiis et erroribus dimicare nunquam destitit, *ut destruat corpus peccati et ultra non serviamus peccato* (2). Qua in contentione quemadmodum ipsa sibi magistra est et impellitur gratia, quae *diffusa est in cordibus nostris per Spiritum Sanctum* (3); ita cogitandi agendique normam sumit a Doctore gentium, aiente: *Renovamini spiritu mentis vestrae. Et nolite conformari huic saeculo, sed reformamini in novitate sensus vestri, ut probetis quae sit voluntas Dei bona et beneplacens et perfecta* (4). Quam quidem se metam contigisse Ecclesiae filius atque instaurator non fictus existimat nunquam; ad eam tantummodo niti profitetur cum eodem Apostolo; *quae retro sunt obliviscens, ad ea vero quae sunt priora extendens meipsum, ad destinatum persequor, ad bravium supernae vocationis Dei in Christo Iesu* (5).

Inde consequitur ut et nos cum Christo in Ecclesia coniuncti *crescamus in illo per omnia, qui est caput Christus, ex quo totum corpus... augmentum facit in aedificationem sui in charitate* (6), et Ecclesia Mater in dies magis efficiat ratum sacramentum divinae voluntatis, hoc est, *in dispensatione plenitudinis temporum instaurare omnia in Christo* (7).

Ad haec animum non intenderunt auctores illi redintegrandae suo marte fidei ac disciplinae, quorum conatibus restitit Borromeus; nec ea nostri melius vident, quibuscum strenue nobis, Venerabiles Fra-

(1) *Gen.* VIII, 21.(2) *Rom.* XI, 6.(3) *Roman.* V. S.(4) *Rom.* XII, 2.(5) *Philipp.* III, 13, 14.(6) *Ephes.* IV, 15, 16.(7) *Ephes.* I, 9, 10.(1) Bulla *Unigenitus* cit.

tres, est dimidicandum. Nam et hi Ecclesiae doctrinam, leges, instituta subvertunt, habentes in lingua promptum cultioris humanitatis studium, non quod eo de negotio valde laborent, sed quo titulis ad ostentationem paratis pravitatem consiliorum queant facilius obterege.

Quid autem re agant, quid moliantur, quod iter affectent, neminem vestrum fugit, eorumque consilia denuntiata per Nos fuerunt atque damnata. Proposita namque ipsis est communis omnium ab Ecclesiae fide ac disciplina secessio, eo vetere illa deterior quae Caroli aetatem in discrimen adduxit, quo callidius in ipsis fere Ecclesiae venis delitescit ac serpit, et quo subtilius ab absurde positis extrema deducuntur.

Utriusque pestis origo eadem; *inimicus homo*, qui ad humanae gentis perniciem haud sane exsomnia, *superseminavit zizaniam in medio tritici* (1); idem abditum iter ac tenebricosum, eadem progressio, idem impulsus. Etenim, quemadmodum prior illa olim, qua fortuna rem daret eo vires inclinans, optimatum partes aut popularium alteram adversus alteram concitabat, ut utramque tandem ludificaret atque pessumdaret, sic recentior ista clades mutuum exacuit invidiam egentium ac locupletium, ut sua quisque sorte non contentus vitam trahat usque miseriam luatque poenam iis irrogatam, qui non *regnum Dei et iustitiam eius* quaerunt, sed caducis his rebus fluxisque adhaerescunt. Atque illud etiam graviores facit praesentem conflictationem quod, quum superiorum temporum turbulentis homines e doctrinae divinitus revelatae thesauro certa quaedam et, fixa plerumque retinerent, hodierni non ante quieturi videantur quam excisa omnia conspexerint. Everso

autem religionis fundamento, et ipsam civilem coniunctionem disrumpi necesse est. Luctuosum sane spectaculum in praesens, formidolosum in posterum; non quod Ecclesiae incolumitati timendum sit, de qua dubitare divina promissa non sinunt, sed ob impenduntia familiis gentibusque pericula, maxime quae pestiferum impietatis afflatum aut impensius, foveant, aut ferunt patientius.

In hoc tam nefario stultoque bello, cui commovendo dilatando socii et adiutores potentes accedunt interdum vel ipsi, qui Nobiscum facere Nostrasque tueri res deberent prae ceteris; in forma errorum adeo multiplici vitiorumque illecebris tam variis, quibus utrisque haud pauci etiam e nostris blandiuntur, capti specie novitatis ac doctrinae, aut inani spe ducti, Ecclesiam posse cum aevi placitis amice componi, plane intelligitis, Venerabiles Fratres, nobis esse strenue obsistendum, iisdemque nunc armis excipiendum impetum hostium, quibus olim usus est Borromeus.

Primum igitur, quoniam ipsam, veluti arcem, impetunt fidem, vel eam aperte denegando, vel impugnando subdole, vel doctrinae capita pervertendo, haec a Carolo saepe commendata meminerimus: « Prima et massima Pastorum cura versari debet in iis quae ad fidem catholicam, quam S. Romana Ecclesia et colit et docet, et sine qua *impossibile est placere Deo*, integre inviolateque servandum pertinent » (1). — Et rursus: « In eo genere... nullum tantum studium quantum certe maximum requiritur, adhiberi possit » (2). Quapropter « haereticae pravitatis fermento », quod nisi cohibeatur *totam massam corrumpit*, hoc est pravis opinionibus ementita specie irreparentibus,

(1) *Math.* XIII, 25.

(1) Concil. Prov. sub. init.

(2) *Ibid.* V. Pars. I.

[Carolus]

quas in unum collectas *modernismus* proficitur, sanitas est opponenda doctrinae et reputandum cum Carolo: « Quam sum-
« mum in haeresis crimine profigando
« studium et cura quam longe omnium
« diligentissima episcopi esse debeat » (1).

Haud opus est equidem caetera verba referre sancti viri commemorantis Romanorum Pontificum sanctiones, leges, poenas in eos antistites constitutas quibus purgandae dioecesis ab « haereticae pravitatis fermento » esset cura remissior. Nonnihil tamen iuverit ad ea quae inde concludit diligenter attendere. « Proinde, « inquit, in ea perenni sollicitudine perpetuaeque vigilia episcopus versari in « primis debet ut, non modo pestilentissimus ille haeresis morbus nusquam in « gregem sibi commissum irrepit, sed « omnis plane suspicio ab eo quam longissime absit. Si vero fortasse, quod « pro sua pietate et misericordia Christus « Dominus avertat, irreperit, in eo maxime « elaborat omni ope, ut quam celerrime « depellatur: quique ea labe infecti erunt, « vel suspecti, cum illis agatur ad canonum « sanctionumque pontificiarum praescriptum ».

Verum nec propulsari possunt errorum contagia nec praecaveri nisi in recta cleri populique institutione pars curarum ponatur maxima. Nam *fides ex auditu*; *auditus autem per verbum Christi* (2). Veri autem omnium auribus inculcandi necessitas nunc magis imponitur, quum per omnes reipublicae venas, atque etiam qua minime crederes, serpere cernimus malum virus, adeo ut ad omnes hodie pertineant adductae a Carolo causae hisce verbis: « Haereticis finitimi nisi in fidei fundamentis firmi fuerint ac stabiles, summo-

« pere verendum esset, ne forte ab eis in
« aliquam impietatis ac nefariae doctrinae
« fraudem facilius adducerentur » (1). Nunc enim, expeditioribus itineribus, quemadmodum caeterarum rerum, ita etiam errorum sunt aucta commercia, proiectisque ad licentiam cupiditatibus, in prava societate versamur, ubi *non est veritas... et non est scientia Dei* (2), *in terra quae desolata est... quia nullus est qui recogitet corde* (3). Quamobrem Nos, ut Caroli verba usurpemus: « Multam hactenus diligentiam adhibuimus ut omnes ac singuli « Christi fideles in fidei christianae rudimentorum institutione erudirentur » (4); eademque de re, tamquam de negotio gravissimo scripsimus Encyclicas Litteras. Etsi vero nolumus et illa Nobis aptare, quibus inexplibili desiderio flagrans Borromeus queritur, « parum huc usque profecisse tanta in re », nihilominus eadem, qua ipse, « negotii periculique magnitudine adducti », addere stimulos velimus omnibus, ut, Caroli similitudinem arripientes, pro suo quisque munere aut viribus, in christianae restorationis opus conspirent. Quare meminerint patres familias ac domini, quo studio pastor ille sanctissimus eosdem constanter monuerit ut liberis, domesticis, famulis addiscendae christianae doctrinae, non solum copiam facerent, sed etiam onus imponerent. Clericis pariter memoria ne excidat, in fidei rudimentis tradendis a se operam dandam esse curioni; huic vero studendum ut eiusmodi scholae suppetant plures, christifidelium numero ac necessitati pares et magistrorum probitate commendabiles, quibus adiutores adsciscantur honesti viri aut mulieres,

(1) Concil. Prov. sub init.

(2) Rom. X, 17.

(1) Concil. Prov. V, Pars. I.

(2) Osea IV, 1.

(3) Jerem. XII, 11.

(4) Concil. Prov. V, Pars. I.

prout Mediolanensis ipse praescribit antistes (1).

Christianae huius institutionis aucta necessitas, quum ex reliquo nostrorum temporum morumque decursu eminet, tum vero potissimam ex publicis discendi ludis, omnis religionis expertibus, ubi sanctissima quaeque rideri voluptatis loco fere ducitur, aequae pronis ad impietatem et magistrorum labiis et auribus auditorum. Scholam dicimus, quam *neutram*, seu *laicam* per summam iniuriam appellant, quum non sit aliud nisi tenebrosae sectae dominatus praepotens. Novum hoc praeposteræ libertatis iugum magna quidem voce et bonis lateribus denuntiastis vos, Venerabiles Fratres, praesertim in locis ubi audacius proculcata sunt iura religionis ac familiae et oppressa naturae vox imperantis ut adolescentium candori fideique parcatur. Cui calamitati ab iis illatae, qui, quam ab aliis obedientiam exigunt, eandem supremo rerum Domino recusant, quantum in Nobis est medendum rati, auctores fuimus ut scholae religionis opportune per urbes instituerentur. Quod opus quamquam hactenus, adnitentibus vobis, satis bene prospereque processit, nihilominus magnopere expedendum est ut in dies latius proferatur, hoc est ut eiusmodi magisteria et pateant ubique complura et praeceptoribus abundant doctrinae laude vitaeque integritate commendatis.

Cum hac primordiorum saluberrima disciplina valde coniunctum est officium sacri oratoris, in quo memoratae virtutes multo magis requiruntur. Itaque Caroli studia et consilia provincialibus in Synodis ac dioecesanis eo potissimum fuere conversa ut concionatores fingerentur, qui in ministerio verbi versari sancte atque utili possent. Quod idem, ac forte gravius,

quae modo sunt tempora postulare a nobis videntur, quum tot hominum nutet fides, nec desint qui, captandae gloriolae cupidine, ingenio aetatis indulgeant, *adulterantes verbum Dei*, vitaeque cibum subducentes fidelibus.

Quamobrem summa vigilantia cavendum nobis est, Venerabiles Fratres, ne per vanos homines ac leves vento pascatur grex; sed ut vitali alimento roboretur per ministros verbi, ad quos illa pertinet: *Pro Christo legatione fungimur, tamquam Deo exhortante per nos: reconciliamini Deo* (1); — *per ministros et legatos non ambulantes in astutis, neque adulterantes verbum Dei, sed in manifestatione veritatis, commendantes semetipsos ad omnem conscientiam hominum coram Deo* (2); — *operarios inconfusibiles tractantes verbum veritatis* (3). Nec minus usui nobis erunt normae illae sanctissimae maximeque frugiferae, quas Mediolanensis antistes, Paulinis verbis expressas, commendare solebat fidelibus: *Cum accepissetis a nobis verbum auditus Dei, accepistis illud, non ut verbum hominum sed, sicut est vere, verbum Dei, qui operatur in vobis, qui credidistis* (4).

Ita sermo Dei vivus et efficax et penetrabilior omni gladio (5) non solum ad fidei conservationem ac tutelam adducet, sed etiam ad virtutum proposita mire animos inflammabit: quia *fides sine operibus mortua est* (6), et non auditores legis iusti sunt apud Deum, sed *factores legis iustificabuntur* (7).

Atque hac etiam in re cernerere licet, utriusque instaurationis quam sit ratio dissimilis. Nam qui falsam propugnant,

(1) II Corinth. V, 20.

(2) II Corinth. IV, 2.

(3) II Timoth. II, 15.

(4) I Thessalonic. II, 13.

(5) Hebr. IV, 12.

(6) Iacob. II, 26.

(7) Rom. II, 13.

(1) Concil. Prov. V. Par. I.

[Carolus]

ii stultorum imitati inconstantiam, praecipiti cursu solent ad extrema decurrere, sive fidem sic efferentes, ut ab ea recte agendi necessitatem seiungant, sive in sola natura excellentiam omnem virtutis collocantes, remotis fidei ac divinae gratiae praesidiis. Quo fit ut, quae a naturali honestate ducuntur officia nihil sint aliud nisi simulacra virtutis, nec diuturna illa quidem, nec ad salutem satis idonea. Horum igitur actio, non ad restaurationem disciplinae, sed ad fidei morumque eversionem est comparata.

Contra qui ad Caroli exemplum, veritatis amici minimeque fallaces, salutari rerum conversioni student, hi extrema devitant, neque certos excedunt fines, quos ultra nequit instauratio ulla consistere. Etenim Ecclesiae eiusque Capiti Christo firmissime adhaerentes, non modo inde robur vitae interioris hauriunt, sed exterioris etiam actionis metiuntur modum, ut sanandae hominum societatis opus tuto aggrediantur. Est autem proprium divinae huius missionis in eos perpetuo transmissae, quin Christi legatione functuri essent, *docere omnes gentes*, non solum ea quae ad credendum, sed etiam quae ad agendum pertinerent, hoc est, uti Christus edixit: *servare omnia quaecumque mandavi vobis* (1). Ipse enim est *via veritas et vita* (2), qui venit ut homines *vitam habeant et abundantius habeant* (3). Quia vero officia illa retineri omnia duce tantum natura est difficillimum, qui etiam multo positum superius quam ut humanae vires ipsae per se consequi possint, idcirco Ecclesia magisterio suo adiunctum habet christianae regimen societatis eiusque ad omnem sanctitatem instituendae munus, dum per eos qui pro suo quisque statu et officio sese

illi ministros adiutoresve praebent, apta et necessaria salutis instrumenta suppeditat. Quod plane intelligentes verae instaurationis auctores, non ii surculos, praeservandae radicis gratia, coercent, hoc est, non fidem a vitae sanctitate seiungunt, sed utramque alunt foventque halitu caritatis, quae *est vinculum perfectionis* (1). Idem dicto audientes Apostolo, *depositum custodiunt* (2), non ut gentibus notitiam eius occultant lumenque subducant, sed quo deductos ex eo fonte veritatis ac vitae saluberrimos rivos latius recludant. In eaque copia doctrinam ad usum adiungunt, illa utentes ad praeipiendam *circumventionem erroris*, hoc est ad praecepta in mores actionemque vitae deducenda. Quamobrem instrumenta omnia ad finem vel apta vel necessaria comparant, quum ad exstirpationem peccati, tum *ad consummationem sanctorum, in opus ministerii, in aedificationem corporis Christi* (3).

Huc sane spectant Patrum et Conciliorum statuta, canones, leges, huc adiumenta illa doctrinae, regiminis, beneficentiae omne genus, huc denique disciplina et actio Ecclesiae universa. Hos fidei virtutisque magistros intentis oculis animoque intuetur verus Ecclesiae filius, cui sua ipsius emendatio proposita est atque aliorum. His auctoribus, quos crebro memorat, in instauranda Ecclesiae disciplina nititur Borromeus, ut quum scribit: « Nos veterem sanctorum Patrum sacrorumque Conciliorum consuetudinem et auctoritatem, in primis oecumenicae Synodi Tridentinae secuti, de iis ipsis multa superioribus nostris Conciliis Provincialibus constituimus ». Idem ad consilia publicae corruptelae coercendae adductum se profitetur « et sacrorum canonum iure

(1) *Matt.* XXVIII, 18-20.(2) *Ioan.* XIV 6.(3) *Ioan.* X, 10.(1) *Coloss.* III, 14.(2) *Timoth.* VI, 20.(3) *Eph.* IV, 12.

« et sacrosanctis sanctionibus, et Concilii « in primis Tridentini decretis » (1).

His non contentus, quo sibi melius caveret ne forte ab ea norma unquam discederet, a se statuta in Synodis provincialibus ita fere concludit: « Omnia et « singula quae a nobis in hac provinciali « Synodo decreta actaque sunt, qua de- « bemus oboedientia et reverentia, aucto- « ritati ac iudicio Sanctae Romanae Ec- « clesiae, omnium ecclesiarum matris et « magistrae, semper emendanda et corri- « genda subicimus » (2). Quam quidem voluntatem ostendit eo propensio- rem, quo in dies magis ad actuosae vitae perfectionem grassabatur; nec solum quamdiu cathedram Petri occupavit patruus, sed etiam sedentibus, qui ei successerunt, Pio V et Gregorio XIII, quibus quemadmodum strenue suffragatus est ad pontificatum, sic in rebus maximis validum se socium adiunxit eorumque expectationi cumulate respondit.

Potissimum vero ipsorum voluntati est obsequutus instruendis rebus ad propositum sibi finem idoneis, hoc est ad sacrae disciplinae instaurationem. Qua in re prorsus abfuit ab illorum ingenio, qui speciem studii fervidioris imponunt contumaciae suae. Itaque, incipiens *iudicium a domo Dei* (3), primum omnium cleri disciplinae ad certas leges conformandae animum adiecit; causa sacri ordinis alumnorum Seminaria excitavit, sacerdotum congregationes, quibus nomen *oblatis*, instituit, religiosas familias tum veteres, tum recentiores adscivit, concilia coegit, quaesitis undique praesidiis coepit opus munivit auxitque. Mox emendandis populi moribus haud remissio- rem admovit manum, sibi dictum reputans quod olim prophetae: *Ecce constitui te hodie... ut evellas et destruas, ut disperdas et dissipēs,*

et aedifices et plantes (1). Quare bonus pastor ecclesiae provinciae ipse per se nec sine magno labore lustrans, arrepta similitudine divini Magistri, *pertransiit benefaciendo et sanando* gregis vulnera; quae passim deprehenderet incommoda, sive ex incitia sive ex neglectu legum profecta, tollere atque eradere summa ope contendit; opinionum pravitati et exundanti coenolibidinum quasi aggerem obiecit a se apertos puerilis institutionis ludos et epheborum convictus; auctas, quas in Urbe primum excitatas noverat, consociationes Mariales; reclusa orbitati adolescentium hospitia; mulierculis periclitantibus, viduis, aliisque, tum viris tum foeminis, egenis aut morbo seniove confectis, patefacta perfugia; pauperum tutelam ab impotentia dominorum, ab iniquo foenore, ab exportatione puerorum, aliaque id genus quamplurima. Haec autem sic praestitit ut ab eorum consuetudine toto caelo abhorreret, qui in renovanda suo marte christiana republica, omnia cunctis agitantque vanissimo strepitu, divinae vocis immemores: *non in commotione Dominus* (2).

Hac nempe altera nota, prout vos experiendo didicistis, Venerabiles Fratres, veri nominis instauratores distinguuntur a fictis, quod illi *quae sua sunt quaerunt, non quae Iesu Christi* (3), pronisque auribus excipientes insidiosa dicta ad Magistrum divinum olim conversa: *manifesta te ipsum mundo* (4), superbas iterant voces: *Faciamus et ipsi nobis nomen* (5). Cuius temeritatis causa quod etiam nunc fieri saepe dolemus, *cecidērunt sacerdotes in bello, dum volunt fortiter facere, dum, sine consilio, exeunt in proelium* (6).

(1) Concil. Prov. V. Par. I.

(2) Concil. Prov. VI. sub. finem.

(3) Petr. IV, 17.

(1) Jerem. I, 10.

(2) III Reg. XIX, 11.

(3) Philipp. II, 21.

(4) Ioann. VII, 4.

(5) Isaia XLII, 2 seq.

(6) I Machab. V, 57, 67.

[Carolus]

Contra qui societati hominum ad meliora deducendae sincero animo studet, is *non propriam gloriam quaerit, sed gloriam eius qui misit eum* (1); seque ad Christi exemplum conformans, *non contendet neque clamabit, neque audiet aliquis in plateis vocem eius*; – *non erit tristis neque turbulentus* (2), sed *mitis et umilis corde* (3). Hic et probatus Deo erit et salutis fructus consequetur amplissimos.

In eo quoque secernuntur alter ab altero, quod ille, humanis tantum innixus viribus *confidit in homine et ponit carnem brachium suum* (4); hic vero fiduciam omnem in Deo collocat; ab Ipso et a supernis opibus vim omnem et robur exspectat, iterans Apostoli verba: *Omnia possum in eo qui me confortat* (5).

Has opes, quarum ob rem copiam Christus effudit, vir fidelis in media quaerit Ecclesia ad communem salutem, in primisque precandi studium, sacrificium, sacramenta, quae fiunt *quasi fons aquae salientis in vitam aeternam* (6).

Ea omnia inique ferentes qui transversis itineribus et posthabito Deo, ad instaurationis opus contendunt, nunquam desinunt haustus illos purissimos, sin funditus exsiccare, at certe turbulentos facere, ut christianus grex inde arceatur. Qua in re profecto turpius agunt recentiores ipsorum asseclae, qui speciem quandam religionis nobilioris adhibentes, adminicula illa salutis pro minimo ducunt habentque ludibrio, praesertim sacramenta duo, quibus aut admissa poenitentium expiantur, aut caelesti dape roboratur animus. Quapropter optimus quisque summo studio curabit, ut collata tanti pretii dona ma-

ximo in honore habeantur, neve patietur in utrumque divinae caritatis opus hominum studia restringui.

Ita plane se gessit Borromeus cuius, inter caetera, hoc scriptum legimus: « Quo « maior et uberius est sacramentorum fructus quam ut eius vis explicari facile possit, eo diligentius et intima animi pietate et externo cultu ac veneratione « tractanda ac percipienda sunt » (1). Illa quoque memoratu dignissima, quibus curationes aliosque sacros concionatores vehementer hortatur ut caelestis alimenti crebram gustationem in pristinam consuetudinem revocarent; quod idem Nos egimus decreto cui initium: *Tridentina Synodus*.

« Ad saluberrimum illum, ait sanctus Augustinus, sacrae Eucharistiae frequenter sumendae usum parochi... et concionatores « item quam saevissime populum cohortentur, nascentis Ecclesiae institutis atque « exemplis, et graquissimorum Patrum vocibus et uberrima hoc ipso de genere « Catechismi romani doctrina, et sententia « denique Tridentinae Synodi, quae optaret quidem fideles, in singulis Missis, non « solum spirituali affectu, sed sacramentali « etiam Eucharistiae perceptione communicare » (2). Qua vero mente, quo animo adeundum sit sacrum convivium, docet his verbis: « Populus, cum ad frequentem SS. mi « Sacramenti sumendi usum excitetur, tum « etiam commonefiat, quam periculosum « exitiosumque sit ad sacram divini illius « cibi mensam indigne accedere » (3). Quam quidem diligentiam postulare videntur maxime haec tempora nutantis fidei et languescentis caritatis, ne forte ex frequentiore usu debita tanto mysterio reverentia minuatur, sed potius in hoc ipso sit causa

(1) Ioann. VII, 18.

(2) Isaia XLII, 259.

(3) Math. XI, 29.

(4) Ieremia, XVII, 5.

(5) Philipp. IV, 13.

(6) Ioann. IV, 14.

(1) Conc. Prov. I, Pars. II.

(2) Concil. Prov. I, Pars I.

(3) Concil. Prov. IV, Pars I.

cur probet seipsum homo, et sic de pane illo edat et de calice bibat (1).

Ex iis fontibus dives gratiae vena manabit, unde succum trahant et alantur humanae quoque ac naturales industriae. Nec enim actio christiani viri quae usui sunt et adiumento vitae despiciet, ab uno eodemque Deo, auctore gratiae ac naturae profecta; sed illud valde cavebit ne in externis rebus bonisque corporis captandis fruendis totius vitae finis et quasi beatitudo collocetur. His rebus igitur qui recte ac temperanter uti velit, eas conferet ad animorum utilitatem, Christi obtemperans dicto: *Quaerite primum regnum Dei et iustitiam eius, et haec omnia adicientur vobis* (2).

Ordinatus et sapiens hic rerum usus tantum abest ut inferioris ordinis, idest societatis civilis bono adversetur, ut potius huius commoda maxime provehat; nec id inani verborum iactatione, qui mos est factiosorum hominum, sed re ipsa et summa contentione, usque ad bonorum, virium, vitaeque iacturam. Cuius exempla fortitudinis prae ceteris exhibent sacrorum antistites complures, qui, rebus Ecclesiae afflictis, Caroli ardorem aemulati, divini Magistri ratas efficiunt voces: *Bonus pastor animam suam dat pro ovibus suis* (3). Hi quidem, non gloriae cupidine, aut studio partium, aut privati alicuius commodi causa, ad se devovendos pro communi salute trahuntur, sed caritate illa quae *numquam excidit*. Hac flamma, quae profanos oculos latet, incensus Borromeus, quum ob praestitam lue correptis operam se in mortis discrimen coniecisset, nihilominus praesentibus occurrisset malis non contentus, de futuris etiam sollicitum se sic ostendit: «Omni rationi plane consentaneum est, «ut, quemadmodum parens optimus, qui

«filios unice diligit, cum in praesenti, tum «in futuro eis prospicit ac parat quae sunt «ad vitae cultum necessaria, ita nos paternae charitatis officio adducti, omni «praecautione fidelibus provinciae nostrae «in hoc Concilio provinciali quinto consulamur provideamusque deinceps quae «experiendo cognovimus, pestilentiae tempore, salutaria esse adiumenta » (1).

Eadem haec providentis animi studia et consilia, Venerabiles Fratres, per eam quam saepe commendavimus, catholicam actionem, in rem usumque deducuntur. In partem vero ministerii huius amplissimi, quod officia omnia misericordiae, sempiterno donanda regno complectitur, selecti etiam e populo advocantur viri. Qui, ubi semel id oneris in se receperint, parati et instructi esse debent ad se suaque omnia plane devovenda pro optima causa, ad obsistendum invidiae, obtreptioni et infenso quoque multorum animo, qui malefactis beneficiis repensat, ad laborandum *sicut bonus miles Christi* (2), et currendum *per patientiam ad propositum nobis certamen, aspicientes in auctorem fidei et consummatorem Iesum* (3). Acerbum sane luctus genus, sed ad bonum civitatis apprimè conducens, etiamsi plenam victoriam remoretur dies.

In his etiam, quae modo dicta sunt, illustria Caroli exempla intueri licet, atque inde sumere quae pro sua quisque conditione imitetur et quibus animum erigat. Etenim quem et singularis virtus et mira solertia et effusa caritas adeo spectabilem effecerunt, nec ipse tamen alienam sibi sensit hanc legem: *Omnes, qui pie volunt vivere in Christo Iesu, persecutionem patientur* (4). Itaque quod asperioris vitae sectaretur genus, quod recta semper et honesta

(1) I Corinth. XI, 28.

(2) Luc. XII, 31; Math. VI, 33.

(3) Ioann. X, II.

(1) Concil. Prov. V, Pars. II.

(2) II Timoth. II, 3.

(3) Haeb. XII, 1, 2.

(4) II Timoth. III, 12.

[Carolus]

retineret, quod incorruptus legum iustitiae-que vindex existeret, hoc ipso primorum in se invidiam collegit; reipublicae gerendae peritorum vaftris artibus est obiectus; magistratus habuit infensos; in optimatum, cleri populique suspicionem venit; flagitiosorum denique hominum capitale odium sibi conflavit, ad necem usque petitus. Quibus omnibus, quamvis miti esset suavique indole, invicto animo restitit.

Nec modo nihil cessit in iis quae fidei ac moribus exitio forent, sed ne postulationes quidem exceperit adversas disciplinae aut fidei populo graves, etiamsi allatas, ut creditur, a rege potentissimo et ceteroquin catholico. Idemque memor verbi Christi: *Reddite quae sunt Caesaris Caesari et quae sunt Dei Deo* (1), atque apostolorum vocis: *obedire oportet Deo magis quam hominibus* (2), non de causa tantum religionis optime meruit, verum etiam de ipsa societate civili, quam insanientis prudentiae poenas luentem, commotisque suapte manu seditionum fluctibus paene submersam abduxit certissimae morti.

Eadem sane laus et gratia debebitur catholicis huius temporis viris eorumque strenuis ducibus episcopis, quibus in utrisque nullae officiorum partes, quae civium sunt, desiderari poterunt unquam, sive agatur de servanda fide ac reverentia *dominis etiam dyscolis* iusta praecipientibus, sive de ipsorum iniquis imperiis detrectandis, aequae remota tum procaci licentia delabentium in seditiones ac turbas, tum servili abiectione excipientium quasi sacras leges impia statuta pessimorum hominum, qui mentito libertatis nomine iura omnia pervertentes durissimam imponunt servitutem.

Haec nempe in conspectu terrarum orbis et in media luce praesentis humanitatis geruntur penes quandam potissimum gentem,

ubi principem sibi sedem constituisse videtur *potestas tenebrarum*. Quo praepotenti sub dominatu iura omnia filiorum Ecclesiae miserrime proculcantur, extincto penitus in reipublicae rectoribus omni sensu magnanimitatis, urbanitatis ac fidei, quibus virtutibus eorum patres, christiano titulo insignes, tamdiu inclaruerunt. Adeo liquet, concepto semel in Deum et in Ecclesiam odio, retro sublapsa referri omnia, et ad antiquae libertatis ferociam seu verius ad crudelissimum iugum, per unam Christi Familiam eiusque invectam disciplinam depulsum cervicibus, fieri cursum praecipitem. Aut, quod idem significavit Carolus, adeo est « certum atque exploratum, nulla « alia re Deum gravius offendi, nullaque « ad vehementiorem iram, quam haeresum « labe provocari; nihilque rursus ad pro- « vinciarum regnorumque interitum maiore « res vires habere, quam teterrimam illam « pestem » (1). Quamquam multo etiam funestior existimanda est hodierna conspiratio ad christianas gentes ab Ecclesiae sinu avellendas. In summa enim dissensione sententiarum ac voluntatum, quae propria nota est aberrantium a vero, in una re inimici consentiunt, hoc est in pertinaci iustitiae ac veritatis oppugnatione; cuius utriusque quia custos est ac vindex Ecclesia, in hanc unam confertis ordinibus impetum faciunt. Cumque se neutris in partibus esse, aut etiam causam pacis fovere dictitent, mellitis quidem verbis, at non dissimulatis consiliis, nihil aliud revera agunt, nisi ut insidias locent, addentes damno ludibrium, fraudem violentiae. Novo igitur certaminis genere per hos dies christianum impetitur nomen; belli moles conflatur longe periculosior ac pugnae antea pugnatae, ex quibus tam amplam collegit gloriam Borromeus.

(1) *Math.* XXII, 21.(2) *Act. Apostol.* V, 29.(1) *Concil. Prov. V*, Pars. I.

Inde exempla nobis omnibus ac documenta sumentes, pro rebus maximis, quibus et privata et publica salus continetur, pro fide ac religione, pro sanctitate publici iuris, alacri erectoque animo dimicabimus, dolenda quidem necessitate compulsi, sed suavi simul freti fiducia, omnipotentem Deum tam gloriosa in acie militantibus victoriam deproperaturum. Cui fiduciae robur addit Caroliani operis producta ad hanc usque aetatem vis et potentia, sive ad intemperantiam ingeniorum compescendam, sive ad obfirmandum animum in proposito sancto instaurandi omnia in Christo.

Licet nunc, Venerabiles Fratres, iisdem verbis dicendo finem imponere, quibus pluries memoratus Decessor Noster Paulus V Litteras absolvit decernentes Carolo supremos honores: « Aequum est, igitur, dare « nos gloriam et honorem et benedictionem « viventī in saecula saeculorum, qui bene- « dixit conservum nostrum in omni bene- « dictione spirituali, ut esset sanctus et im- « maculatus coram ipso, et cum illum de- « derit nobis Dominus tamquam fulgentem « stellam in hac nocte peccatorum, tribu- « tionum nostrarum, adeamus ad divinam « clementiam ore et opere supplicantes, ut « Carolus Ecclesiae quam vehementer dile- « xit, prosit etiam meritis et exemplo, adsit « patrocinio et in tempore iracundiae fiat « reconciliatio, per Christum Dominum no- « strum (1) ».

Accedat his votis cumuletque communem spem Apostolicae benedictionis auspiciū, quam vobis, Venerabiles Fratres, et vestro cuiusque clero populoque peramanter impertimus [2237].

Ad Eius sanctam memoriam condigne celebrandam Longobardiae Ordinarii enixe incitantur, ac quae in re jam statuta fuere adprobantur [2245].

Cartusienses. — Etiam penes ipsos professi votorum simplicium, quamvis in subdiaconatus ordine constituti, carent voce pro qualibet receptione in Ordine [292].

Castrensis (clerus) — In Hispania laudatur [1052]. — In Anglia nova ratione ordinatur [908]. — In exercitu Cilenō constituitur [2208]. — Cfr. *Capellanus, Matrimonium*.

Catacumbae. — Ob praeclarum opus cui titulus: *Le Pitture nelle Catacombe Romane*, Rm. I. Wilpert gratulationes accipit [306].

Catechismus:

a) Encyclica apostolica:

Acerbo nimis ac difficili tempore ad supremi pastoris munus, in universum Christi gregem gerendum, arcanum Dei consilium tenuitatem Nostram evexit. Inimicus namque homo sic gregem ipsum iam diu obambulat vaferrimaeque insidiatur astutia, ut nunc vel maxime illud factum esse videatur, quod senioribus Ecclesiae Ephesi praeuntiabat Apostolus: *Ego scio quoniam intrabunt... lupi rapaces in vos, non parcentes gregi* (1). Cuius quidem religiosae rei inclinationis, quicumque adhuc divinae gloriae studio feruntur, causas rationesque inquirunt; quas dum alii alias afferunt, diversas, pro sua quisque sententia, ad Dei regnum in hisce terris tutandum restituendumque sequuntur vias. Nobis, Venerabiles Fratres, quamvis caetera non respuamus, iis maxime assentiendum videtur, quorum iudicio et praesens animorum remissio ac veluti imbecillitas, quaeque inde gravissima oriuntur mala, ex divinarum ignorance rerum praecipue sunt repetenda. Congruit id plane cum eo, quod Deus ipse per Oseam prophetam dixit: *...Et non est*

(1) Bulla *Unigenitus*.

(1) *Act. Ap.* XX, 29.

[Catechismus]

scientia Dei in terra. Maledictum, et mendacium, et homicidium, et furtum, et adulterium inundaverunt, et sanguis sanguinem tetigit. Propter hoc lugebit terra, et infirmabitur omnis, qui habitat in ea (1).

Et re quidem verā, aetate hac nostra esse quamplurimos in christiano populo, qui in summa ignoratione eorum versentur quae ad salutem aeternam nosse oportet, communes, eaeque pro dolor! non iniustae, sunt quaerimoniae. — Quum vero christianum dicimus populum, non plebem tantum aut sequioris coetus homines significamus, qui saepenumero aliquam ignorantiae excusationem ex eo admittunt, quod immitium dominorum imperio cum pareant, vix sibi suisque temporibus servire queunt: sed illos etiam et maxime, qui etsi ingenio cultuque non carent, profana quidem eruditione affatim pollent, ad religionem tamen quod attinet, temere omnino atque imprudenter vivunt. Difficile dictum est quam crassis hi saepe tenebris obvolvuntur, quodque magis dolendum est, in iis tranquille iacent! De summo rerum omnium auctore ac moderatore Deo, de christianae fidei sapientia nulla fere ipsis cogitatio. Hinc vero nec de Verbi Dei incarnatione, nec de perfecta ab ipso humani generis restauratione quidquam norunt; nihil de Gratia, quae potissimum est adiumentum ad aeternorum adeptionem, nihil de Sacrificio augusto aut de Sacramentis, quibus gratiam ipsam assequimur ac retinemus. Peccato autem quid nequitiae insit, quid turpitudinis, nullo pacto aestimatur; unde nec eius vitandi nec deponendi sollicitudo ulla: sicque ad supremum usque diem venit, ut sacerdos, ne spes absit salutis, extrema agentium animam momenta, quae fovendae maxime caritati in Deum impendi oporteret, edocendo sum-

matim religionem tribuat: sic tamen, quod fere usuvenit, usque adeo culpabili ignorantia moriens non laboret ut et sacerdotis operam supervacaneam arbitretur et, minime placato Deo, tremendam aeternitatis, viam securo animo ingrediendam putet. Unde merito scripsit Benedictus XIV decessor Noster: *Illud affirmamus, magnam eorum partem qui aeternis suppliciis damnantur, eam calamitatem perpetuo subire ob ignorantiam mysteriorum fidei, quae scire et credere necessario debent, ut inter electos cooptentur* (1).

Haec quum ita sint, Venerabiles Fratres, quid quaeso mirabimur si tanta sit modo inque dies augescat, non inter barbaras iniquimus nationes, sed in ipsis gentibus quae christiano nomine feruntur, corruptela morum et consuetudinum depravatio? Paulus quidem apostolus ad Ephesios scribens haec edicebat: *Fornicatio autem, et omnis immunditia, aut avaritia, nec nominetur in vobis, sicut decet sanctos; aut turpitudine, aut stultiloquium* (2). At vero sanctimoniae huic ac pudori cupiditatum moderatori divinarum rerum sapientiae fundamentum posuit: *Videte itaque, fratres, quomodo caute ambuletis: non quasi insipientes, sed ut sapientes... Propterea nolite fieri imprudentes, sed intelligentes quae sit voluntas Dei* (3).

Et plane id merito. Voluntas namque hominis inditum ab ipso auctore Deo honesti rectique amorem, quo in bonum non adumbratum sed sincerum veluti rapiebatur, vix retinet adhuc. Corruptela primaevae labis depravata, ac Dei factoris sui quasi oblita, eo affectum omnem convertit ut diligit vanitatem et quaerat mendacium. Erranti igitur pravisque obcaecatae cupiditatibus voluntati duce opus

(1) *Institut.* XXVI, 18.

(2) *Ephes.* V. 3, 11.

(3) *Ephes.* V. 15, 11.

(1) *Osea*, IV, I, 11.

est qui monstret viam, ut male desertas repetat iustitiae semitas. Dux autem, non aliunde quesitus, sed a natura comparatus, mens ipsa est: quae si germana careat luce, divinarum nempe rerum notitia, illud habebitur, quod coecus caeco ducatum praestabit et ambo in foveam cadent. Sanctus rex David, quum Deum de veritatis lumine laudaret, quod menti hominum indidisset: *Signatum est, aiebat, super nos lumen vultus tui Domine* (1). Quid porro ex hac largitione luminis sequatur addidit, inquiens: *Dedisti laetitiam in corde meo*; laetitiam videlicet, qua dilatatum cor nostrum, viam mandatorum dinivorum currat.

Quod revera ita esse facile consideranti patet. Deum namque eiusque infinitas quas perfectiones nominamus, longe exploratius, quam naturae vires scrutentur, christiane nobis sapientia manifestat. Quid porro? Iubet haec simul summum ipsum Deum officio *fidei* nos revereri, quae mentis est; *spei* quae voluntatis; *caritatis* quae cordis: sicque totum hominem supremo illi Auctori ac Moderatori mancipat. Similiter una est Iesu Christi doctrina, quae germanam praestabilemque hominis aperit dignitatem, quippe qui sit filius Patris coelestis qui in coelis est, ad imaginem eius factus cumque eo aeternum beateque victurus. At vero ex hac ipsa dignitate eiusdemque notitia infert Christus debere homines se amare invicem ut fratres, vitam heic degere, ut lucis filios decet, *non in commensationibus, et ebrietatibus; non in cubilibus et impudiciis; non in contentione, et aemulatione* (2); iubet pariter omnem sollicitudinem nostram proicere in Deum, quoniam ipsi cura est de nobis; iubet tribuere egenis, benefacere

iis qui nos oderunt, aeternas animi utilitates fluxis huius temporis bonis antepone. Ne autem omnia singulatim attingamus, nonne ex Christi institutione homini superbius audenti demissio animi, quae verae gloriae origo est, suadet ac praecipitur? *Quicumque... humiliaverit se..., hic est maior in regno caelorum* (1). Ex ea prudentiam spiritus docemur qua prudentiam carnis caveamus; iustitiam qua ius tribuamus cuique suum; fortitudinem qua parati simus omnia perpeti, erectoque animo pro Deo sempiternae beatitute patiamur; temperantiam denique, qua vel pauperiem pro regno Dei adamemus, quin et in ipsa cruce gloriemur, confusione contempta. Stat igitur, ab christiana sapientia, non modo intellectum nostrum mutuari lumen, quo veritatem assequatur, sed voluntatem etiam ardorem concipere, quo evehamur in Deum cumque Eo virtutis exercitatione iungamur.

Longe equidem absumus ut ex his asseramus, pravitatem animi corruptionemque morum non posse cum religionis scientia coniungi. Utinam non id plus nimio probarent facta! Contendimus tamen, ubi crassae ignorantiae tenebris sit mens circumfusa, nullatenus posse aut rectam voluntatem esse aut mores bonos. Apertis namque oculis si quis incedat, poterit ille sane de recto tutoque itinere declinare: qui tamen caecitate laborat, huic periculum certe quidem imminet. — Adde porro, corruptionem morum, si fidei lumen penitus non sit extinctum, spem facere emendationis; quod si utrumque iungitur et morum pravitas et fidei ob ignoracionem defectio, vix erit medicinae locus, patetque ad ruinam via.

Quum igitur ex ignorantia religionis tam multa tamque gravia deriventur damna,

(1) *Ad Psalm. IV, 7.*

(2) *Roman. XIII, 13.*

(1) *Math. XVIII, 4.*

[Catechismus]

alia ex parte quum tanta sit religiosae institutionis necessitas atque utilitas, frustra enim christiani hominis officia impleturus speratur qui illa ignoret, iam ulterius inquirendum venit cuius demum sit perniciosissimam hanc ignorantiam cavere mentibus, adeoque necessaria scientia animos imbueret. — Quae res, Venerabiles Fratres, nullam habet dubitationem: gravissimum namque id munus ad omnes pertinet, quotquot sunt animarum pastores. Hi sane, ex Christi praecepto, creditas sibi oves agnoscere tenentur ac pascere; pascere autem hoc primum est, docere; *Dabo vobis*, sic nempe Deus per Ieremiam promittebat, *pastores juxta cor meum, et pascent vos scientia et doctrina* (1). Unde et Apostolus Paulus aiebat: *Non... misit me Christus baptizare, sed evangelizare* (2), indicans videlicet primas eorum partes, qui regendae aliquo modo Ecclesiae sunt positi, esse in instituendis, ad sacra fidelibus.

Cuius quidem institutionis laudes persequi supervacaneum ducimus, quantique ea sit apud Deum ostendere. Certe miserratio, quam pauperibus ad levandas angustias tribuimus, magnam a Deo habet laudem. At longe maiorem quis neget habere studium et laborem quo, non fluxas corporibus utilitates, sed aeternas animis docendo monendoque conciliamus? Nihil profecto optatius, nihil gratius queat Iesu Christo animarum Servatori accidere, qui de se per Isaiam professus est: *Evangelizate pauperibus misit me* (3).

Hic tamen praestat, Venerabiles Fratres, hoc unum consecrari atque urgere, nullo sacerdotem quemlibet graviore officio teneri, nullo arctiori nexu obligari. Etenim in sacerdote ad vitae sanctimoniam debere scientiam adiici, quis neget?

Labia... sacerdotis custodient scientiam (1). Atque illam reapse severissime Ecclesia requirit in iis qui sint sacerdotio initiandi. Quorsum id vero? Quia scilicet ab eis divinae legis notitiam christiana plebs expectat, illosque ad eam impertiendam destinat Deus: *Et legem requirent ex ore eius: quia angelus Domini exercituum est* (2). Quamobrem Episcopus, in sacra initiatione, sacerdotii candidatos alloquens: *Sit, inquit, doctrina vestra spiritualis medicina populo Dei; sint providi cooperatores ordinis nostri; ut in lege sua die ac nocte meditantes, quod legerint credant, quod crediderint doceant* (3).

Quod si nemo est sacerdos ad quem haec non pertineant, quid porro de illis censebimus qui, nomine ac potestate curionum aucti, animarum rectoris munere, vi dignitatis et quodam quasi pacto inito, funguntur? Hi quodammodo pastoribus et doctoribus sunt accensendi, quos dedit Christus ut fideles iam non sint parvuli fluctuantes, et circumferantur omni vento doctrinae in nequitia hominum; veritatem autem facientes in caritate, crescant in illo per omnia, qui est caput Christus.

Quapropter sacrosancta Tridentina Synodus, de animarum pastoribus agens, officium eorum hoc primum et maximum esse edicit, christianam plebem docere. Hinc iubet illos, dominicis saltem diebus festisque sollemnioribus, de religione ad populum dicere, sacri vero Adventus tempore et Quadragesimae quotidie, vel saltem ter in hebdomada. Neque id modo: addit namque teneri parochos, eisdem saltem dominicis festisque diebus, per se vel per alios, in fidei veritatibus erudire pueros, eosque ad obedientiam in Deum ac parentes instituere. Quum vero sacramenta fuerint,

(1) *Luc.* IV, 18.(2) *Ierem.* III, 15.(3) *Corinth.* I, 17.(1) *Malach.* II, 7.(2) *Ibid.*(3) *Pontific. Rom.*

administranda, praecipit ut qui sunt suscepturi, de eorundem vi, facili vulgarique sermone, doceantur.

Quas sacrosanctae Synodi praescriptiones Benedictus XIV decessor Noster, in sua Constitutione *Etsi minime*, sic brevi complexus est ac distinctius definivit: *Duo potissimum onera a Tridentina Synodo curatoribus animarum sunt imposita: alterum, ut festis diebus de rebus divinis sermones ad populum habeant; alterum, ut pueros et rudiores quosque divinae legis fideique rudimentis informet* (1). Iure autem sapientissimus Pontifex duplex hoc officium distinguit, sermonis videlicet habendi, quem vulgo Evangelii explicationem vocitant, et christianae doctrinae tradendae. Non enim fortasse desint qui, minuendi laboris cupidi, persuadeant sibi homiliam pro catechesi esse posse. Quod quam putetur perperam, consideranti patet. Qui enim sermo de sacro Evangelio habetur, ad eos instituitur, quos fidei elementis imbutos iam esse oportet. Panem diceres, qui adultis frangatur. Catechetica e contra institutio lac illud est, quod Petrus Apostolus concupisci sine dolo a fidelibus volebat, quasi, amodo genitis infantibus. — Hoc scilicet catechistae munus est, veritatem aliquam tractandam suscipere vel ad fidem, vel ad christianos mores pertinentem, eamque omni ex parte illustrare: quoniam vero emendatio vitae finis docendi esse debet, oportet catechistam comparisonem instituere ea inter quae Deus agenda praecipit quaeque homines reapse agunt; post haec, exemplis opportune usum, quae vel e Scripturis sacris, vel ex ecclesiastica historia, vel e sanctorum virorum vita sapienter hauserit, suadere auditores eisque, intento veluti digito, commonstrare quo pacto component mores; finem denique

hortando facere, ut qui adstant horreant vitia ac declinent, virtutem sectentur.

Scimus equidem eiusmodi tradendae christianae doctrinae munus haud paucis invidiosum esse, quod minoris vulgo aestimetur, nec forte ad popularem laudem captandam aptum. Nos tamen hoc esse iudicium eorum censemus qui levitate magis quam veritate ducuntur. Oratores profecto sacros, qui, sincero divinae gloriae studio, vel vindicandae tuendaeque fidei, vel Sanctorum laudationibus dent operam, probandos esse non recusamus. Verum illorum labor laborem alium praeivum desiderat, scilicet catechistarum; qui si deest, fundamenta desunt, atque in vanum laborant qui aedificant domum. Nimium saepe orationes ornatissimae quae confertissimae concionis plausu excipiuntur, hoc unum assequuntur ut pruriant auribus; animos nulatenus movent. E contra catechetica institutio humilis quamvis et simplex, verbum, illud est, de quo Deus ipse testatur cum per Isaïam: *Quomodo descendit imber, et nix de coelo, et illuc ultra non revertitur, sed inebriat terram, et infundit eam, et germinare eam facit, et dat semen serenti, et panem comedenti: sic erit verbum meum quod egredietur de ore meo: non revertetur ad me vacuum, sed faciet quaecumque volui, et prosperabitur in his ad quae misi illud* (1). — Similiter arbitrandum putamus de sacerdotibus iis, qui, ad religionis veritates illustrandas, libros operosos conscribunt; digni plane qui ideo commendatione multa exornentur. Quotus tamen quisque est, qui eiusmodi volumina verset, fructumque inde hauriat auctorum labori atque optatis respondentem? Traditio autem christianae doctrinae, si rite fiat, utilitatem audientibus nunquam non affert.

Etenim (quod ad inflammandum stu-

(1) Institut. loc. cit.

(1) LV, 10, 11.

[Catechismus]

dium ministrorum Dei iterum advertisse iuverit) ingens modo eorum est numerus atque in dies augetur qui de religione omnino ignorant, vel eam tantum de Deo christianaeque fidei notitiam habent, quae illos permittat, in media luce catholicae veritatis, idolatrarum more vivere. Quam multi eheu! sunt, non pueros dicimus, sed adulta, quin etiam devexa aetate, qui praecipua fidei mysteria nesciant prorsus; qui Christi nomine audito, respondeant: *Quis est, ...ut credam in eum?* (1). — Hinc odia in alios struere ac nutrire, pactiones conflare iniquissimas, nhonestas negotiorum procuraciones gerere, aliena gravi fœnore occupare, aliaque id genus flagitiosa haud sibi vitio ducunt. Hinc Christi legem ignorant, quae non modo turpia damnat facinora, sed vel ea cogitare scienter atque optare; etsi forte, qualibet demum de causa, obscoenis voluptatibus fere abstinere, iniquitissimas tamen cogitationes, nulla sibi religione iniecta, suscipiunt; iniquitates super capillos capitis multiplicantes. — Haec porro, iterasse iuvat, non in agris solum vel inter miseram plebeculam occurrunt, verum etiam, ac forte frequentius, inter homines amplioris ordinis, atque adeo apud illos quos inflat scientia, qui, vana freti eruditione, religionem ridere posse autumant et *quaecumque quidem ignorant, blasphemant* (2).

Iam, si frustra seges e terra speratur quae semen non exceperit, qui demum bene moratas progenies expectes, si non tempore fuerint christiana doctrina institutae? — Ex quo colligimus iure, quum fides id aetatis usque eo languerit ut in multis pene sint intermortua, sacrae catechesis tradendae officium vel negligentius persolveri, vel praetermitti omnino. Perpe-

ram enim ad habendam excusationem quis dixerit, esse fidem gratuito munere donatam nobis atque in sacro baptismo cuique inditam. Equidem utique quotquot in Christo baptizati sumus fidei habitu augemur, sed divinissimum hoc semen non *ascendit... et facit ramos magnos* (1) permissum sibi ac veluti virtute insita. Est et in homine, ab exortu, intelligendi vis: ea tamen materno indiget verbo, quo quasi excitata, in actum, ut aiunt, exeat. Haud aliter christiano homini accidit, qui, renascens ex aqua et Spiritu Sancto, conceptam secum affert fidem; eget tamen Ecclesiae institutione, ut ea ali augerique possit fructumque ferre, idcirco Apostolus scribebat: *Fides ex auditu, auditus autem per verbum Christi* (2); institutionis autem necessitudinem ut ostenderet, addit: *Quomodo... audient sine praedicante* (3)?

Quod si, ex hucusque explicatis, religiosa populi eruditio quanti momenti sit ostenditur, maxime esse oportet ut doctrinae sacrae curae Nobis quam quod praeceptio, qua, ut Benedicti XIV decessoris Nostri verbis utamur, ad Dei gloriam et ad animarum salutem nihil utilius est institutum vigeat, semper aut, sicubi negligitur, restituatur. — Volentes igitur, Venerabiles Fratres, huic gravissimo supremi apostolatus officio satisfacere, atque unum paremque morem in re tanta ubique esse: suprema Nostra auctoritate, quae sequuntur, in dioecesibus universis, observanda et exequenda constituimus districtaque mandamus:

δ) Ad rem leges:

I. Parochi universi, ac generatim quotquot animarum curam gerunt, diebus dominicis ac festis per annum, nullo excepto, per integrum horae spatium, pueros ac puellas de iis, quae quisque credere age-

(1) *Ioann.* IX, 36.

(2) *Iud.* 10.

(1) *Marc.* IV, 32.

(2) *Roman.* X, 17.

(3) *Ibid* 14.

reque debeant ad salutem adipiscendam, ex catechismi libello erudiant.

II. Idem, statis anni temporibus pueros ac puellas ad Sacramenta Poenitentiae et Confirmationis rite suscipienda praeparant, continenti per dies plures institutione.

III. Item, ac peculiari omnino studio, fertis omnibus Quadragesimae atque aliis si opus erit, diebus post festa Paschalia, aptis praeeptionibus et hortationibus adolescentulos et adolescentulas sic instruant ut sancte sancta primum de altari libent.

IV. In omnibus et singulis paroeciis consociatio canonice instituat, cui vulgo nomen *Congregatio Doctrinae christianae*. Ea parochi, praesertim ubi sacerdotum numerus sit exiguus, adiutores in catechesi tradenda laicos habebunt, qui se huic debent magisterio tum studio gloriae Dei, tum ad sacras lucrandas indulgentias, quas Romani Pontifices largisse tribuerunt.

V. Maioribus in urbibus, inque iis praecipue ubi universitates studiorum, lycaea, gymnasia patent, scholae religionis fundentur ad erudiendam fidei veritatibus vitaeque christianae institutis inventam quae publicas scholas celebrat, ubi religiosae rei mentio nulla iniicitur.

VI. Quoniam vero, hac praesertim tempestate, grandior aetas non secus ac puerilis religiosa eget institutione, parochi universi coeterique animarum curam gerentes, praeter consuetam homiliam de Evangelio, quae festis diebus omnibus in parochiali Sacro est habenda, ea hora quam opportunior duxerint ad populi frequentiam, illa tantum excepta qua pueri erudiuntur, catechesim ad fideles instituant, facili quidem sermone et ad captum accomodato. Qua in re Catechismo Tridentino utentur, eo utique ordine ut quadriennii vel quinquennii spatio totam materiam pertractent quae de Symbolo est, de Sacramentis, de Decalogo, de Oratione et de praeceptis Ecclesiae [591].

b) Quoad textum. — Compendii Doctrinae christianae novissime evulgatum adprobatur ac in tota provincia ecclesiastica romana tradi praecipitur [2903].

c) Quoad archisodalitatem:

I) Eius statuta pro Archisodalitate in Urbe erecta reformantur ac adprobantur [781].

II) Quae sint:

TITULUS I.

DE FINE ET NATURA ARCHISODALITATIS.

I. — Propositus Archisodalitati finis est religiosam christianae plebis institutionem provehere ac moderari per catechesis praeeptionem.

II. — Sedes est Archisodalitatis in Urbe.

III. — Archisodalitas est proxime obnoxia auctoritati Cardinalis vice sacra Urbis antistitis pro tempore, utpote personam gerentis Pontificis Maximi.

IV. — Ad sodalium natura ipsa rei, pertinent omnes parochi Urbis.

Ipsis petentibus possunt praeterea eiusdem Sodalitii societatem inire quotquot sibi constituunt catechesis disciplinae favere eamque expeditiorem efficere opera sua vel pecunia.

V. — Archisodalitas regitur a Congregatione, quae constat solis delegatis ecclesiasticis viris, Praeside Vices gerente Cardinalis in Urbe Vicarii.

Ad id munus delegati eligi non possunt nisi ecclesiastici viri ad ipsam Archisodalitatem pertinentes.

TITULUS II.

DE CONGREGATIONE.

VI. — Congregatio constat Praeside, sacerdotibus octo et clero romano et parochis octo, quorum quatuor et clero saeculari, quatuor et regulari.

VII. — Eadem Congregatio, pro maiore numero tacitorum suffragiorum, nominat pro-praesidem, a secretis, curatorem pecuniae, seu *Camerlingum*, tabularii praefectum, rationum exactores duos, seu *Syndicos*; qui omnes ex eorum numero eligendi erunt qui ad ipsam Congregationem pertinent.

VIII. — Munera et officia exercentur non ultra triennium nec proxima electio in eosdem cadere potest.

IX. — Exacto triennio, dimidia pars Congregationis alterna vice renovatur; hoc est, sufficiuntur et clero romano novi sacerdotes quatuor, parochi totidem, quorum duo et clero saeculari, et regulari duo.

X. — Ad memorata munia novi eliguntur pro maiore numero suffragiorum, quae ab ipsa Congregatione occulta feruntur super numero virorum sexdecim a Praeside proponendorum, quo in numero comprehenduntur octo qui de officio decedunt.

XI. — Congregatio semel in mense habet ordinarios coetus. Integrum tamen est Praesidi extraor-

[Catechismus]

dinarios cogere, si opportunum duxerit, vel si saltem quatuor Congregationis Delegati scripto petierint.

XII. — Ad ratos legitimosque coetus habendos adstare necessario debent saltem duodecim socii cum Praeside.

In secunda convocatione, quae saltem tridui spatio a priore distabit, ratus legitimusque coetus erit, quovis numero adstantium.

XIII. — Ut rata et probata sint, quae in coetu proponuntur, maior suffragiorum numerus requiritur. Paribus suffragiis, Praesidi ius esto alterius ferendi suffragii.

XIV. — Quidquid consilii, sive de viris, de officiis alicui deferendis, erit ineundum, id ne decernatur nisi tacitis suffragiis.

XV. — Dies coetibus habendis resque ad deliberandum propositae, scripto significabuntur per scribam qui est a secretis, ab eoque triduo ante constitutum tempus diribebuntur.

XVI. — Unicuique Congregationis Delegato quaestiones proponendi ius esto, quas tamen agitare non ante licebit, quam inscriptae fuerint elencho rerum excutiendarum.

Urgente necessitate, de qua iudicium feret Congregatio, poterit, non interposita mora, de propositis rebus deliberari.

XVII. — Qui ter, non intermissa vice, coetus non adierit, nec se de absentia purgaverit, recessisse censebitur eiusque loco sufficietur alius.

Absentiae causa rata debet haberi a Congregatione.

TITULUS III.

DE ACTIONE ARCHISODALITATIS.

XVIII. — Archisodalitatis, auspicio ductuque suo, proposito sibi fini prospicit, curando ut scholae catechesis constituentur, piaee habeantur conciones, excitetur aemulatio per certamina ad praemia, et per alia quae pro temporis ratione visa fuerint opportuna.

XIX. — Praeter scholas catechesis a parochis constitutas sub eorumque disciplina directas, haud poterit alia ulla constitui, nisi adsentiente parochi loci et approbante Archisodalitate. Ad hanc iudicium pertinet de illorum peritia qui ad huiusmodi magisterium proponuntur.

XX. — Ad unam eandemque docendi viam disciplinamque tuendam, Archisodalitas pleno iure pollet advigilandi scholis catecheseos etiam privatis.

Ea vigilantia ab Archisodalitate exercebitur per parochos ac delegatos suae quosque Curiae assi-

gnandos. Advigilandi vero munus implebitur menstribus visitationibus, atque inspectionibus, quarum scripta documenta ad Archisodalitatem bimestria deferentur.

XXI. — Ad normam num. XIX, nemini e populo licebit magisterium catechesis assumere, nisi diploma fuerit ab Archisodalitate consecutus.

XXII. — Diploma remittetur facto speciali periculo iuxta normas certa lege constituendas.

XXIII. — Ad efficacius exsequenda superius praescripta et ad propositum finem facilius assequendum, lex ab Archisodalitate proponetur, vim habitura postquam Cardinali vice sacra Urbis antistiti fuerit probata.

TITULUS IV.

DE ADMINISTRATIONE.

XXIV. — Congregatio per Curatorem pecuniae, seu *Camerlingum*, una cum rationum exactoribus seu *Syndicis*, providebit administrationi proventuum, genus omne, quos habere sibi poterit.

TITULUS V.

DE HIS QUAE INTER ARCHISODALITATEM ET PAROECIAS URBIS INTERCEDUNT.

XXV. — In unaquaque Urbis paroecia constituetur Sodalitas *Doctrinae Christianae*, ad normam Epistolae Encyclicae *Acerbo nimis*, die XV mensis Aprilis anni MCMV, quasi sectio Archisodalitatis. Sodalitates parochiales habebunt Consilium dirigens, cui praeerit parochus. Idem Consilium constabit duodecim sodalibus, quorum quatuor sacri ordinis viri, e populo viri quatuor totidemque mulieres.

Hic vero numerus aut augeri poterit aut minui pro peculiaribus cuiusque paroeciae conditionibus.

XXVI. — Excepto primo e quatuor ecclesiasticis viris, qui ab Archisodalitate dabitur tamquam ipsius delegatus, caeteri omnes a suis quisque parochis proponuntur cum approbatione Praesidis Archisodalitatis.

XXVII. — Consilium dirigens Sodalitatum Parochialium semel in bimestri spatio apud parochum rite congregabitur, ut proponat agitetque si quae utiliora visa fuerint ad maius frequentiae et profectus incrementum.

Cebrius etiam iidem poterunt haberi coetus, si vel parochus vel Archisodalitatis Delegatus id opportunum iudicaverint.

TITULUS VI.

DE IURE AGGREGANDI.

XXVIII. — Archisodalitati ius est constitutas ubivis per catholicum terrarum orbem *Doctrinae Christianae* sodalitates aggregandi, easque admittendi ad communionem indulgentiarum, bonorum spiritualium ac privilegior. quibus directa concessione ipsa fruitur.

XXIX. — Ut sodalitas aggregari possit, necessario requiritur: 1) ut eadem canonice fuerit constituta decreto Ordinarii loci; 2) ut ad Archisodalitatem deferatur una cum supplici libello, authenticum exemplar decreti, quo fuit constituta Sodalitas atque Ordinarii commendaticiae litterae.

XXX. — In qualibet dioecesi eam doctrinae christianae sodalitatem aggregare Archisodalitati Romanae satis erit, quam sodalitatem Ordinarius statuerit esse centrum caeterarum eiusdem generis: hac enim aggregata, simul aggregatae censebuntur aliae omnes sodalitates quae aut constitutae iam, aut deinceps constituendae sint in eadem dioecesi [782].

d) Varia:

Opus a catechismo Parisiis erectum, quam maxime laudatur [93] — Parisiensis archiconfraternitas de catechismo cum ordinationibus apostolicis omnino concordare declaratur [773]. — Ephemeris il *Catechista Cattolico* ac conventus circa christianam catechesim Placentiae mox celebrandus laudatur [524]. — De christiana catechesi tradenda Bonnsiae Episcopi edocentur [717]. — Ad rem parochis Urbis mandatur christianam doctrinam docere singulis diebus de praecepto, et speciale Adsoctionem eiusdem rei constituere [502, 615]. — Ob catechismi congressum proxime habendum Sanctae Severinae Archiepiscopus laudatur [2036]. — Opus de catechismo inter Dominas de *Adoratione perpetua* Bruxellis erecta, occasione eius septuagesimi quinti anniversarii, enixe laudatur [2632]. — De altero catechistarum ex tota Gallia conventu Parisiis habendo laudes [2699]. — Ob catechisticum conventum Vallisoleti habendum adhortationes ac vota [2744]. — Summarium indulgentiarum sodalitatis Catechismi. [2816]. — Cfr. *Confraternitas*.

Causae Sanctorum:

a) Confirmationis cultus:

V. S. D. Theobaldi, Viennensis Archiepiscopi [96]. — V. S. D. Caroli de Blesis Ducis Britan-

niae 462] — V. S. D. Ricasoli a Coltibono Monach. Vallisumbrosae [1276]. — V. S. D. I. B. a Fabriano Ord. Minor [412]. — V. S. D. Arialdi Ecclesiae Mediolanensis diaconi [365]. — V. S. D. Christoph. a Romandiola [586]. — B. Placidi M. et Sigisberti Abbat. fundator. monasterii S. Benedicti Desertorum in diocesi Curiensi [783]. — V. S. D. Marci de Marconibus Ord. S. Hyeronimi Congreg. B. Petri de Pisis [877]. — B. Ioanni Montis Mariani episcopi [879]. — V. S. D. Vivaldi Eremitae e Tert. Ord. Fr. [1466]. — S. D. Romedii Confessoris Sancti nuncupati [1314]. — S. D. Zdislaviae Berckianae Tert. Ordin. S. Dominici [1351]. — B. M. Albriciae Ordin. Eremitar. S. Augustini [1411]. — S. D. Gerardi Cagnoli Ordin. Minor. S. Francisci [1543]. — V. S. D. Ioanni Rusbrochii Canonici regularis [1688]. — V. S. D. Christinae necnon SS. D. Potentini, Felicii e Simplicii [1627]. — V. S. D. Bartholomei Fanti Ord. Carmelit. [1778]. — V. S. D. Friderici a Ratisbona [1839]. — VV. SS. D. Utonii et Gamalberti [1958]. — S. D. Iuliani Cesarello De Valle Ordin. Minor. [2123]. — V. S. D. Iacobi Capoccio a Viterbio Ordin. Eremitarum S. Augustini [2555]. — Venerabil. S. D. Bartholomei Buompedoni Ord. Minor. [2199]. — Ven. S. D. Tornielli sac. pref. Ordin. Servor. B. M. V. [2626]. — V. S. D. Ioann. de Vercellis VI Ministri Generalis Ordin. Praedicatorum [29].

b) Introductionis causae:

V. S. D. I. Falzon clerici saecularis [241]. — V. S. D. Mariae de Mattias Fundatricis Congregat. sororum Pretiosissimi Sanguinis [97]. — V. S. D. F. Gonzaga Generalis Ordin. Minor. et Mantuani Episcop. [363]. — V. S. D. I. de Iacobi Episcopi Nilopolitani [364]. — V. S. D. A. Soulas Fund. Instituti Sororum a Nostra Domina pro auxilio infirmorum [477]. — V. S. D. Lentinii sacerdotis saecularis [590]. — V. S. D. A. Pennacchi presbyteri saecularis [722]. — V. S. D. Magdalenae ab Austria Regii Parthenonis Alensis Fundatricis [687]. — V. S. D. Gasparis Bertoni Congreg. SS. Stigmat. D. N. I. C. Fundatoris [880]. — V. S. D. I. Rudigier episcopi Linciensis [780]. — V. S. D. I. Cafasso sacerdot. Taurinens. [955]. — V. S. D. Dominici Blasucci Congreg. SSmi. Redemptoris [956]. — V. S. D. Paulae Frassinetti Pii Instituti Sororum a S. Dothea fundatric. [1050]. — V. S. D. Catherinae

[Causae Sanctorum]

de Francheville fundatric. Congreg. B. M. V. a recessu Venetensi [1051]. — V. S. D. Aloisii Solari e Soc. Ies. [1128]. — V. S. D. Vincentiae Gerosae [1127]. — VV. SS. D. M. Fontaine et trium sociarum eius ex Instit. Puellar. a Caritate, necnon M. C. A. a S. Francisco Borgia et decem sociarum eius ex Ordine monialium Ursularum de Valenciennes [1275]. — Aperit. proc. V. S. D. Mariae a Doloribus [1309]. — Item. V. S. D. B. a Calenzana [1310]. — V. S. D. Ioannis Bosco Piaae Societatis Salesianae fundatoris [1313]. — V. S. D. M. Rosae Carafa e Dynastis Traiecti Fund. Inst. Ancillar. Sacri Cordis Iesu Civ. Neapolit. [1352]. — V. S. D. C. Labouré e Societ. Puellar. a Caritate [1412]. — V. S. D. Annae M. Iavouhey Fundatricis Soror. a S. Ioseph. de Cluny [1465]. — V. S. D. L. E. Cestac fundatoris Congreg. Famularum Mariae [1524]. — V. S. D. Ludovici a Casaurea e Tert. Ordin. S. Francisci [1121]. — V. S. D. Pauli Cafarro Congreg. SSmi Redemptoris [1542]. — V. S. D. F. Camporubeo Ord. Capuc. [1604]. — V. J. H. Eymard Congreg. a SS.m. Sacramento Fundator. [1628]. — V. S. D. P. Baccher [1838]. — S. D. I. C. Colin Societatis Mariae Fundatoris [1691]. — V. S. D. M. A. Steiner a SS. Latere Fundatricis monialium Clarissarum reformatarum in asceterio Nucirino S. Ioannis Baptistae [1779]. — V. S. D. P. Capelloni e Soc. Ies. [1886]. — V. S. D. C. B. Colchen-Carré de Malberg Fundatricis Societatis Filiarum S. Francisci Salesii [1887]. — Aperit. process. V. S. D. Mariani a Cruce [2002]. — V. S. D. Ph. Duchesne e Soc. Sor. a S. Corde Iesu [2019]. — Approbationis processus beatif. et canonizat. V. S. D. M. Diomirae a Verbo Incarnato sanctimonialis Ord. Capuc. [2047]. — V. S. D. A. Cini Fundatricis hospitii a S. Corde Iesu Melitae [2124]. — V. S. D. Paschalis Attardi sacerdotis saecularis [2200]. — V. S. D. V. M. Di Netta e Congreg. SSmi Redemptoris [2267]. — V. S. D. I. a Carabantes Ordin. Minor. [2318]. — V. S. D. C. Volpicelli Fundatr. Ancillarum a S. Corde Iesu [2418]. — V. S. D. R. I. M. R. de la Mennais Fundator, Congreg. Fratr. Scholarum Christianarum et Filiarum a Providentia [2482]. — V. S. D. Dominici a Matre Dei Congreg. Cler. Regular. Excalceator, SSmae Crucis et Passionis D. N. I. C. [2554]. — V. S. D. Martyr. J. Salesii et G. Saltamochii S. I. [2586]. — V. S. D. Benvenuti Bambozzi Ord. Minor. Convent. [2625]. — Aperi-

tionis processus beatificaz. et canonizat. V. S. F. Gonzaga [2001, 2612]. — Aperitionis processus beatificat. et canonizat. V. S. D. Theotimi Verhaegen Episcopi et sociorum [2613]. — Item pro V. S. D. A. Fantosati et sociorum Ord. Minor. [2614]. — Item pro V. S. D. I. Giraldis Ord. Minor. [2617]. — Item pro V. S. D. V. Paquay Ord. Fratr. Minor. [2611]. — V. S. D. M. T. Haze Fundatricis Filiarum a S. Cruce [2663]. — V. S. D. Angelae Mariae a Conceptione [2731]. — V. S. D. E. Ribera e Congreg. SSmi Redemptoris [2794]. — V. S. D. L. Filippini Fundatricis Instituti Magistrarum Piarum [2846]. — VV. SS. D. C. Luanga, M. Murumba, et socior. vulgo «de Uganda» [2869]. — V. S. D. P. M. ab Aviano Ordin. Minor. [2924]. — V. S. D. M. T. Dubouché Fundatric. Congregationis Sororum ad Adoratione reparatrice [2987]. — V. S. D. Petri Donders [3022]. — V. S. A. Chevrier Fundatoris asyli *La providence du Prado*. [2968*].

c) Beatificationes.

V. S. D. Marci Crisini et socior. [127, 434]. — V. S. D. I. de Arc. [128, 1700, 1800]. — V. S. D. I. B. Vianney loci Ars [240, 413]. — SS. D. F. Gil de Frederich, M. A. Leziniana, R. Castaneda et Lien a Pace Ordin. Praedic. [251, 787]. — V. S. D. Agathang. Vendomensis, et Cassiani Nannetensis Ord. Capuc. [252, 346, 374, 432]. — V. S. D. G. del Bufalo Congreg. Praetiosissimi Sanguinis Fundatoris [406]. — V. S. D. S. Bellesini parochi Genestani [393, 435]. — V. S. D. Gabrielis a Virg. Perdol. [287, 1464, 1537, 1538, 1777]. — V. S. D. M. S. Barat [169, 1426, 1429, 1445, 1449]. — V. S. D. Theresiae a S. Augustino et sociarum eius e coenobio Compendiensi Ord. Carm. excalc. [634, 788, 936]. — VV. SS. D. H. Hermosilla, V. Berrio Ochea, P. Almato et I. Khang [668]. — V. S. D. I. Billiart Fundat. Congr. Nostrae Dominae Namurensis [786, 881, 893]. — V. S. D. Margheritae a SSmo Sacramento ex Ord. Carmelit. Excalc. [785]. — V. S. D. A. M. Taigi Tert. Ord. SSmae Trinitatis. [908]. — Martyrum Tunquiniensium [919]. — V. S. D. Fr. Bonaventura a Barcinone ex Ordin. Minor. [916, 930, 952, 2020]. — V. S. D. I. Sarnelli e Congreg. SSmi Redemptoris [1120]. — V. S. D. M. M. Postel Institutricis Sororum scholarum Christianarum a Misericordia [1289, 1427, 1441]. — V. S. D. Fr. De Capillas ut supra [1625, 1697, 1798]. — V. S. D. I. Eudes ut supra [1539, 1699, 1777, 1799].

— V. S. D. F. a Camporubeo [1537]. — VV. SS. D. S. T. Cuénot, P. Néel, P. F. Néron, T. Vénard [1626, 1698]. — V. S. D. B. Ioly [1815]. — S. D. I. de Tiora ut supra [2125]. — V. S. D. F. M. Liberman ut supra [2295]. — V. S. D. M. Bourgeois [2296]. — V. S. D. F. Cevoli ut supra [2297]. — V. S. D. M. ab Incarnatione [2592]. — V. S. D. L. de Marillac vid. Le Gras [2593].

d) Canonizationes:

B. A. Sauli Congreg. Clericor. S. Pauli Fundatoris [309, 465]. — B. G. Maiella ut supra [389, 394, 464]. — B. C. Hofbauer [1280, 1735, 1814, 1848]. — B. Iosephi Oriol [1280, 1353, 1849]. — B. J. de Arc reassumpt. [2126]. — B. M. S. Barat *item* [2268]. — B. G. Barbadici *item* [2730]. — B. M. Alacoque valid. proc. [1494].

d) Varia:

I) Quoad iudicalem ordinem servandum in causis Servorum Dei procedentibus per viam casus excepti:

1. In omnibus et singulis causis procedentibus per viam casus excepti, abrogato penitus quovis alio iudicali ordine, ante omnia, more solito, perquirantur diligenterque recognoscantur scripta Servi Dei: tum confecto ab Ordinario processu super fama sanctitatis vitae, virtutum (vel martyrii) et miraculorum, quo respondeatur quaestionibus: « An in loco sit constans et communis fama et persuasio de sancta Servi Dei in terris conversatione (vel de eius martyrio et martyrii causa), necnon de miraculis ad eius intercessionem patris: an ibidem de praesenti vigeat ipsius S. D. cultus et quibus obsequiis S. D. honoretur; eoque ad S. Congregationem transmissio et ad normam iuris aperto, proponatur in congregatione ordinaria dubium: An signanda sit Commissio introductionis, exquisito in scriptis voto trium consultorum, quorum sententiam S. Rituum Congregationis Secretarius in ipsa congregatione ordinaria refert.

Signata Commissione, expendantur litterae remissoriales ad viros ab ipsa S. C. electos, ut, ad tramitem iuris, processus apostolicus instruatut super casu excepto et sententia feratur. Processu vero ad sacram Congregationem transmissio et aperto, atque comparata a causae patrono positione cum animadversionibus promotoris S. Fidei et responsionibus

ipsius patroni, in ordinaria congregatione proponatur dubium: An confirmanda sit sententia iudicis delegati.

2. Processus probare debet tum cultus initium, tum eius iugem continuationem usque ad sententiam delegati iudicis.

3. Documenta historica manu scripta, autographa tamen et impressa, cultus antiquitatem eiusque iugem continuationem comprobantia, transmittantur ad sacram Congregationem, ut a viris peritis examinentur: in casu vero quo ad S. C. transmitti nequeant, a peritis S. C. recognosci debent ubi asservantur.

4. Si sententia super casu excepto favorabilis fuerit et a Summo Pontifice adprobata, expendantur litterae remissoriales ad processum super virtutibus vel super martyrio eiusque causa, iuxta diversitatem causarum. Quo item ad S. C. transmissio et aperto, eiusque validitate adprobata, in tribus Congregationibus, nempe antepreparatoria, praeparatoria et generali, proponatur dubium super virtutibus vel super martyrio eiusque causa, prout fit in causis procedentibus per viam non cultus.

5. Post editum decretum, si SS.mo placuerit, de heroicitate virtutum vel de martyrio, et de martyrio, et de cultu immemorabili, Servus Dei dicitur aequipollenter beatificatus, et tunc tantum locus fit Officio et Missae, quae concedi non possint nisi iis Servis Dei qui beatificationis vel formalis vel aequipollentis, uti vocant, honore decorati sint.

6. Occasione confirmationis cultus, iis quorum interest, primo anno a confirmato cultu, inchoando a die editi decreti, in ecclesia in qua adservatur Servi Dei corpus, vel ipse Servus Dei peculiari veneratione colitur, triduana sacra solemniter celebrare liceat.

7. In progressu ad canonizationem omnia pertractentur, ut in causis Servorum Dei procedentibus per viam non cultus; requirantur vero quatuor miracula post indultam venerationem patrata [2908].

II) Pro iisdem normae transitoriae [2956].

III) Quoad celebrationem triduorum pro Beatis en instructio super privilegiis quae in Triduo vel Octiduo solemniter celebrando intra annum a Beatificatione vel Canonizatione per scriptum sacrae ipsius Congregationis a Summo Pontificem concedi solent:

[Causae Sanctorum]

I. In solemnibus, sive triduanis, sive octiduanis quae in honore alicuius Sancti vel Beati celebrari permittuntur, missae omnes de ipsa festivitate ob peculiarem celebritatem dicantur cum *Gloria* et *Credo*, et cum Evangelio S. Ioannis in fine, nisi legendum fuerit ultimum Evangelium Dominicae aut feriae, aut vigiliae, quoties de his facta fuerit commemoratio.

II. Missa sollemnis seu cantata, ubi altera missa saltem lecta de Officio currenti celebretur, dicatur cum unica Oratione; secus fiant illae tantummodo commemorationes quae in duplicibus primae classis permittuntur. Missae vero lectae dicantur cum omnibus commemorationibus occurrentibus, sed orationibus de tempore et collectis exclusis. Quoad Praefationem servantur Rubricae ac Decreta.

III. Missam cantatam impediunt tantum Duplicia primae classis, eiusdemque classis Dominicae, nec non feriae, vigiliae et octavae privilegiatae quae praefata duplicia excludunt, Missas vero lectas impediunt etiam duplicia secundae classis, Dominicae, et feriae, vigiliae atque octavae quae eiusmodi Duplicia primae et secundae classis item excludunt. In his autem casibus impediendi, missae dicendae sunt de occurrente Festo vel Dominica, aliisque diebus ut supra privilegiatis, prouti ritus diei postulat, cum commemoratione de Sancto vel Beato et quidem sub unica conclusione cum Oratione diei in duplicibus primae et secundae classis; aliis autem diebus commemoratio de Sancto vel Beato fiat sub distincta conclusione post orationem diei.

IV. In Ecclesiis ubi adest onus celebrandi missam conventualem, vel parochialem cum applicatione pro populo, eiusmodi missa de occurrente Officio nunquam omittenda erit.

V. Si Pontificalia missarum de Festivitate ad thronum fiant, haud Tertia canenda erit, episcopo paramenta sumentes, sed hora Nona: quae tamen Hora de ipso Sancto vel Beato semper erit; substitui nihilominus eidem horae de die pro satisfactione non poterit.

VI. Quamvis missae omnes vel privatae tantum impediri possint, semper nihilominus secundas Vesperas de ipsa Festivitate solemniores facere licebit absque ulla commemoratione; quae Vesperae tamen de Festivitate pro satisfactione inservire non poterunt.

VII. Aliae functiones ecclesiasticae praeter recensitas, de Ordinarii consensu, semper habere locum

poterunt, uti Homilia inter missarum sollemnia, vel Vespere Oratio panegyrica, analogae in honorem sancti vel Beati fundendae preces, et maxime sollemnis cum Venerabili Benedictio. Postremo vero Tridui vel Octidui die Hymnus *Te Deum* cum versiculis *Benedicamus Patrem*, *Benedictus es, Domine*, *exaudi Dominus vobiscum* et oratione *Deus cuius misericordiae* cum sua conclusione nunquam omitteatur ante *Tantum ergo* et orationem de S.mo Sacramento.

VIII. Ad venerationem autem et pietatem in novensiles Sanctos vel Beatos impensius fovendam, Sanctitas Sua, thesauros Ecclesiae aperiens, omnibus et singulis utriusque sexus Christifidelibus qui vere poenitentes, confessi ac Sacra Synaxi refecti, ecclesias vel oratoria publica, in quibus praedicta tridua vel octidua sollemnia peragentur, visitaverint, ibique iuxta mentem eiusdem Sanctitatis Suae per aliquod temporis spatium pias ad Deum preces fuderint, indulgentiam plenariam in forma Ecclesiae consueta, semel lucrandam, applicabilem quoque animabus igne piaculari detentis benigne concedit: iis vero qui corde saltem contrito, durante tempore enunciato, ipsas ecclesias vel oratoria publica inviserint, atque in eis uti supra oraverint, indulgentiam partialem centum dierum semel unoquoque die acquirendam, applicabilem pari modo animabus in purgatorio existentibus, indulgent. [2807].

IV) Diversa:

Qui dant operam conficiendis processibus, sive testes sunt in causis beatificationis et canonizationis a choro dispensantur et tamen aemolumenta omnia, etiam eventualia (*falle*), percipiunt [362, 1857]. — Requisitiones script. S. D. Pii IX iubentur [1408]. — *Item* V. S. D. Longi a Marigliano [1417]. — Ad causas minoris momenti Servorum Dei pertractandas (nimirum de fama sanctitatis in genere, de non cultu, de validitate ac relevantia processuum aliisque similibus) Congregatio peculiaris constituitur [1690]. — Acta respicientia vitam, virtutes et prodigia Servorum Dei vel Beatorum quorum causis beatificat. et canonizat. S. Rit. Congreg. manus apposuit, typis edi et publici iuris fieri nequeunt inconsulta eadem S. Congregatione et absque licentia *nihil obstat* R. P. D. Promotoris Sanctae Fidei, vel Adessoris ipsius S. Consilii [1745]. — Pro solemnibus canonizat. BB. I. Oriol et C. Hofbauer peculiaris oeconomica Commissio instituitur [1743]. — Cfr. *Chorus, Martyres, Testes*.

Censores:

In universis curiis episcopalibus censores ex officio adsint qui edenda cognoscant: hi autem e gemino clero eligantur, aetate, eruditione, prudentia commendati, quique in doctrinis probandis improbandisque medio tutoque itinere eant. Ad illos scriptorum cognitio deferatur. Censor sententiam scripto dabit. Ea si faverit, Episcopus potestatem edendi faciet per verbum *Imprimatur*, cui tamen praeponeatur formula *Nihil obstat*, adscripto censoris nomine. In Curia romana, non secus ac in caeteris omnibus, censores ex officio instituuntur. Eos, audito prius Cardinali in Urbe Pontificis Vicario, tum vero annuente ac probante ipso Pontifice Maximo, Magister Sacri Palatii apostolici designabit. Huius erit ad scripta singula cognoscenda censorem destinare. Editionis facultas ab eodem Magistro dabitur nec non a Cardinali Vicario Pontificis vel Antistite eius vices gerente, praemissa a censore, prout supra diximus, approbationis formula, adiectoque ipsius censoris nomine. Extraordinariis tantum in adiunctis ac per quam raro, prudenti Episcopi arbitrio, censoris mentio intermitteri poterit. Auctoribus censoris nomen patebit nunquam, antequam hic faventem sententiam ediderit, ne quid molestiae censori exhibeatur vel dum scripta cognoscit, vel si editionem non probavit. Censores e religiosorum familiis nunquam eligantur nisi prius moderatoris provinciae vel, si de Urbe agatur, moderatoris generalis secreto sententia audiat: is autem de eligendi moribus, scientia et doctrinae integritate pro officii conscientia testabitur. Religiosorum moderatores de gravissimo officio monemus numquam sinendi aliquid a suis subditis typis edi nisi prius ipsorum et Ordinarii facultas intercesserit. Postremum edicimus et declaramus, censoris titulum quo quis ornatur, nihil valere prorsus nec unquam posse afferri ad privatas eiusdem opiniones firmandas [1356]. — Cfr. *Diocesis*, *Diaria*, *Ephemerides*, *Imprimatur*, *Libri*, *Modernismus*, *Reliquiae*, *Traditiones*.

Censura. — Cfr. *Bona*.

Centenaria:

a) Personarum:

I) Sanctorum:

1) S. Ioannis Chrysostomi — Epistola ad Fm̃. saecularium festorum Patronum commendationis laudationisque causa [1312]. — Allocutio in eadem

occasione peregrinis orientalibus habita [1467]. — Cfr. *Concionator*, *Ecclesia*, *Patronus*.

2) S. Gregorii Magni — In XIII cent. encyclica [192]. — Cfr. *Gregorius* (S.).

3) S. Elisabeth Hungariae Reginae. — Epistola ad Ordinarios eiusdem Gentis de hac solemnitate condigne celebranda [1362]. — Cfr. *Hungaria*.

4) S. Anselmi. — In VIII expleto saeculo ab exitu ejus encyclica [1810] cfr. *Anselmus* (S.).

5) S. Caroli Borromaei. — In III centenario ab eius canonizatione encyclica [2237] cfr. *Carolus* (S.). — Longobardiae Ordinarii ad hanc solemnitatem condigne celebrandam incitantur [2245].

6) S. Catherinae Fliscae Adurni. — In eius saecularibus solemnibus gratulationes ac laudes [2184].

II) Illustrium Personarum:

1) Ioannis Card. Bonae. — In III natalis cent. eius laudes ac merita celebrantur [2198].

2) Felicis Ozaman — Ad saecularia solemnia in eius honorem Parisiis celebranda Legatus Apostolicus mittitur [2988]. — In eadem occasione gratulationes ac encomia [3005].

c) Institutionum:

I) Ecclesiasticarum ac civilium:

1) Piae domus Michelinii vulgo *Pontrotto* in Urbe. — In I cent. ab eius institutione gratulationes ac vota [549]. — Cfr. *Urbs*.

2) Cohortis Helveticae Vaticanae. — In IV saec. a conditione ejus gratulationes ac encomia [814]. — Cfr. *Helvetia*.

3) Cathedralis Baltimorensis. — In I centenario ab eius conditione laudationes ac encomia [876]. — Cfr. *America Septentrionalis*.

4) Teutonum hospitii. — In V exeunte saeculo ab eius conditione gratulationes ac vota [920]. — Cfr. *Germania*.

5) Domini Canadensis. — De ter saecularibus solemnibus a Canadensi Natione celebrandis gratulationes ac encomia [1518]. — Ad rem archidioecesi Quebecensi peculiare indulgentiae clar-giuntur [1490]. — Cfr. *Canada*.

6) Reipublicae Mexicanae. — Adhorationes ac Indulgentiae [2121, 2258]. — Cfr. *America Latina*.

[Cera]

7) Operis Oratorii Festivi. — Gratulationes [1888]. — Cfr. *Catechismus*.

8) Archidioecesis Philadelpiae — In I centenar. constitutionis eius gratulationes ac vota [1521]. — Cfr. *America Septentrionalis*.

9) Archidioecesis Neo-Eboracensis. — Item in eadem occasione [1528]. — Cfr. *America Septentrionalis*.

10) Archidioecesis Bostoniensis. — In eadem occasione eadem [1530]. — Cfr. *America Septentrionalis*.

11) Adorationis nocturnae (Confraternit.). — In I Cent. gratulationes ac gratiae [2363].

12) Universitatis S. Andreae in Scotia — In D. Centenario ab eius erectione vota ac laudes [2584]. — Cfr. *Scotia*.

13) Universitatis Manilensis. — In III cent. ab eius conditione vota [2639]. — Cfr. *America Latina, Universitas*.

14) Conferentiarum a S. Vincentio a Paulo. — In I centenario ab earum fundatione earum socii in Urbe conventis gratulationes apostolicae ac praeclara encomia tribuuntur [1805]. — Cfr. *Conferentiae*.

15) Edicti Constantiniani. — Em. Cassetta solemnium Patronus constituitur ac ad rem impendenda opera suadet [2697]. — Iubilaeum constantinianum indicitur [2982]. — Circa idem dubia solvuntur [3040]. — Peculiare monitum pro Seminariorum alumnis [2296]. — Allocutio hac occasione habita [2998]. — Cfr. *Constantiniana*.

III) Regularium:

1) S. Nili. — In IX Centenario a coenobii ad *Cryptam Ferratam* conditione ac ob saecularia solemnia B. Nili Abbatis gratulationes ac vota [424].

2) Coenobii S. Gregorii Magni. — In III ab eius conditione Centen. Abbati Congr. Benedict. Angliae gratulationes privilegia ac indulgentiae [740]. — Cfr. *Anglia, Benedictini*.

3) Coenobii Cluniacensis. — Decimo recurrente saeculo ab eius fundatione sodales Benedictini laudantur et, peculiaribus concessis indulgentiis, fideles ad solemnem commemorationem caelebrandam incitantur [2316]. — Cfr. *Benedictini, Gallia, Indulgentia*.

4) Coenobii S. Clarae Assisiensis. — Occasione VII exeuntis saeculi a felicibus primordiis Franciscalis Ordinis II, peculiaribus augetur privilegiis [2863].

6) Minorum. — Septimo exeunte saeculo a quo Minorum Ordo conditus fuit gratulationes ac gratiae [1813]. — Cfr. *Minores*.

7) Visitationis (Ordo). — Tertio exeunte saeculo ab Ordinis conditione sorores monasterii Aneciensis, necnon omnes eiusdem Ordinis alumnae una cum religiosae vitae praeclarissima documenta, gratulationes apostolicas accipiunt [2039]. — Cfr. *Constantiniana, Iubilaeum, Regulares*.

Cera:

Candelae haud integre ex cera apum esse debent, sed et cum alia materia seu vegetali, seu animali commixtae esse possunt. Attamen Episcopi viribus curare debent ut cereus paschalis, in aqua baptismali immergendus et duae calendae in missis accendendis sint ex cera apum saltem in maxima parte; aliarum vero candelarum quae supra altaribus ponendae sunt materia, in maiori vel minori vel notabili quantitate, ex eadem cera sit oportet. Qua in re parochi alique ecclesiae Rectores tuto stare possunt normis a respectivis Ordinariis traditis, nec privati sacerdotes, missam celebraturi, de candelarum qualitate anxie inquirere tenentur [473]. — Cfr. *Candela*.

Chile. — Visitantes Ecclesias in Cilenae Provincia sitas die 15 Aug. in fest. Assumpt. B. V. indulgent. lucrantur [331]. — Capellani castrenses in Cilenae Rep. exercitu constituuntur [2208]. — Fideles in diebus dispensati ieiunii solvuntur a lege non permiscendi carnes [2467]. — Cfr. *America Latina, Capellanus, Indulgentia*.

Chorus:

a) Quoad eius reformationem in Urbe:

I. Contraria quavis consuetudine sublata et interdicta, a die 1 proximi mensis Ianuarii 1911, universi fructus ad Capitula spectantes partiendi ex integro erunt in quotidianas distributiones pro diebus et horis.

II. Absens sine legitima causa fructus omnes amittet, et si quos forte perceperit, restituet, salvis peculiaribus Constitutionibus, quibus maior poena irrogetur.

III. Absens, valetudinis causa, debita ratione ac forma recognita, tamquam praesens in choro habea-

tur, eidemque sit ius ad quotidianas distributiones ex integro percipiendas.

IV. Servatis de speciali gratia indultis hactenus ab hac S. Congregatione concessis, caetera privilegia in favorem personae, sive institutorum piorumve operum causa, sive ratione munerum, praecipue in Sacris Congregationibus, quomodolibet et quovis titulo concessa, privilegiis quibuslibet non obstantibus, cessabunt, nullam vim habitura nec suffragatura cuiquam in posterum.

V. Absentes ex indulto duas quidem partes, quae locum obtinent praebendae, acquirunt: tertiam tamen semper amittunt, ad quam nullum sibi arrogant ius propter gratiam antea impetratam.

VI. Facultatem concedendi exemptiones a choro ob legitimam causam, SS. D. N. omnino reservatam vult huic uni S. Congregationi; quae tamen, ante gratiam largiendam, Capituli votum per tacita suffragia semper exquiret.

VII. Qui exemptionis privilegio fruuntur pro diebus et horis iidemque temporibus ab officio vacuis, cuius gratia exempti sunt, interesse choro negligunt, de SS. D. N. mandato graviter commonentur, et meminerint, sese, non modo sanctitatem religionis violare, sed etiam iustitiae leges infringere, ideoque restitutionis obligatione teneri.

VIII. Ut sacerdotes ad Capitula pertinentes auxilio parochis fidelitatisve religiosis esse possint ad sempiternam fideliū salutem procurandam, et componere, quoad liceat, adeundi chori obligationem cum aliis muneribus aut caritatis officiis, SS. D. N. potestatem facit E. mis PP. Cardinalibus Basilicarum Patriarchalium Archipresbyteris, et iis qui Ecclesiis Collegiatis praepositi sunt, audito voto sui cuiusque Capituli, horarum ordinem sacris obeundis officiis constitutum pro opportunitate mutandi, et in pervigiis dierum festorum de praecepto praeoccupandi vespere *Matutini* recitationem cum *Laudibus*.

Denique in iis omnibus de quibus praesens decretum non cavet, Sanctitas Sua vult et mandat, ut sacrosancti Concilii Tridentini praescripta et Sacrae huius Congregationis decreta et responsa, ad cleri disciplinam regendam edita, ad unguem ab omnibus ac religiose serventur [2378].

δ) Varia:

Dispensatione a choro fruuntur sive operam navantes conficiendis processibus, sive testes in causis Beatif. [362]. — Non est toleranda consuetudo celebrandi unam missam lectam in altari maiori,

quod est etiam chorale, dum in choro canitur *Prima* [439]. — Non annuitur petitioni Capituli, ut regulariter canonici absentes a choro a punctaturarum amissione eximantur [824]. — Quoad reditum hebdomadarii in chorum post missae celebrationem, consulantur probati Auctores [824]. — Tolerari non potest consuetudo recitandi officium chorale nulla prorsus in altari candela accensa, necnon recitandi vespas ianuus clausis [1152]. — Directio cantus intra chorum spectat ad Canonicum praecentorem, non vero ad decanum [1203]. — Substitutio in servitio chori et altaris. — De commutatione oneris et praesentia in choro [1458]. — Chorales qui conficiendis processibus navant operam vel testes sunt in causis beatif. et canonizationis, habentur tamquam praesentes in choro ita ut omnia emolumenta, etiam quae vulgo *falle* vocantur, percipere possunt [1857]. — Facultas concedendi exemptionem a choro S. C. Concilii reservatur [1590].

Ciborium. — Eius interior pars, tempore expositionis SS^{mi} Sacramenti, illuminanda non est lampadibus electricis [2602].

Cistercienses. — Professi ac Professae votorum simplicium Congregationis Helvetico Germanicae habent ius suffragii in actis capitularibus [536]. — Quaedam ritus elevationes ac variationes inducuntur in kalendario [756]. — Ad totius ordinis Cisterciensium utilitatem gravissima quoad receptionem novitiorum, ad sacerdotium evectionem, studia, bonorum administrationem, visitationem ac negotiorum expeditionem praescribuntur, quae, ad communem utilitatem ad verb. *Regulares* recoluntur [638]. — Commemoratio Ordinis Cistercensis fieri potest, die 28 Nov. a monialibus S. M. de Chatinis. Missae defunctorum in supradicto monast. a sacerdotibus non cisterciensibus cum Missali Romano dici debent [1229]. — Italicae eiusdem Ordinis Congregationi usus Breviarii Cistercensis pro aliis Congregationibus adprobati negatur [1279]. — Abbati Generali cappae magnae privilegium impertitur [1279]. — V. Lehodey Ord. Cisterc. ob

[Clandestinitas]

oblatum opus *Les voies de l'oraison* gratulationes [1695]. — Cfr. *Regulares*

Clandestinitas. — Matrimonii nullitas ex hoc capite [2078]. — Coniuges legi Tridentinae « Tametsi » non subiecti in legem non delinquent, si matrimonii ineundi causa locum ubi, supradicta lex non viget, potent [2078]. — Ut impedimentum dirimens matrimonium pro acatholicis [2428, 2486].

Chrysostomus (S. Ioannes). — Ad solemnia celebranda occasione XV eius centenarii incitatur [1312]. — Allocutio ad Orientales in eadem occasione habita [1467]. — Oratoribus sacris Patronus datur [1602]. — Cfr. *Centenaria*, *Concionator*, *Ecclesia*.

Clara (S. Assisiensis). — Occasione saecularium solemnium, eius vita et virtutes laudantur. — II Ordinis franciscalis vera mater edicitur. — Filiis eius humilitatis, paupertatis, patientiae exemplar proponitur. — Locus praetiosae vitae et mortis, itemque sepulturae maxima veneratione digni declarantur, et variis privilegiis augentur. — Protomonasterium, basilica minor denuntiatur, necnon Missae votivae indulto augetur, eique privilegium exemptionis confirmatur, sub administratione Cardinalis Protectoris Fratrum Minorum aut, si ipse Pontifex sit Protector, Legati apostolici speciatim eligendi [2863]. — Cfr. *Minores*.

Clarissae. — Professae votorum simpliciter vivere debent cum Professis votorum solemnium sub exclusiva dependentia a Superiorissa monasterii [428].

Clausura. — Tolerari potest consuetudo ingrediendi clausuram pro monialium funeribus persolvendis [143]. — In Ordine Camaldulensium Montis Coronae, mulieres, indulto scripto vel orali S. Sedis,

possunt ingredi clausuram comitantibus Superiore vel probatis viris; hoc tamen non extenditur ad cellas religiosorum, vel ad ea loca in quibus nec ipsismet religiosis ingredi permittitur vel ad Novitiatum aut Professorium; ingredi tamen possunt cellam Superioris dummodo adsit unus e senioribus; in casu speciali Superior Maior licentiam concedere potest ut huiusmodi mulieres quamdam recipiant refectionem, in hospitio dumtaxat et dummodo nullus religiosus in ea partem habeat; exceptio statuitur pro eremo Montis Argentini prope Cracoviam. [2053]. — Clausurae Papalis monasteria ingredi valent postulantibus sine venia Sanctae Sedis [2871]. — Cfr. *Exsequiae*, *Funus*, *Moniales*, *Postulatus*, *Regulares*, *Sepultura*.

Clerici.

a) In genere:

I) Saeculares:

1) Quoadeorum institutionem ac regimen in genere:

a) Apostolica Encyclica *Pieni l'animo* (1).

Ex animi plenitudine severissimam illam districtamque rationem recogitantes ac corde formidantes quam pastorum Principi Christo Iesu de commissio Nobis grege reddituri sumus, quotidiana angimur sollicitudine ut, quantum maxime valemus, christifideles muniamus a perniciosissimis malis quae hac nostra aetate humanum dolet genus. Velut nostris, igitur, auribus praeceptum illud intimatum reputamus: *Clama, ne cesses, quasi tuba exalta vocem tuam* (2); nec unquam omittimus ut sive vivae vocis, sive litterarum ministerio, et precibus, et hortatione et increpatione zelum Nostrorum potissimum in episcopatu

(1) Hanc encyclicam ipsi latinitate donavimus.

(2) *Isaias*, LVIII, I.

Confratrum excitemus, ut quisquis eorum summo studio in gregem super quo a Spiritu Sancto positus est, invigilet.

Causa autem nos adigit ad vocem iterum tollendam, gravissimi quidem momenti; nam huc intendere maxime volumus mentis vestrae aciem operaeque nervum, ut illud evellatis vitium et malum deterrimum, cuius lugendos adeo fructus deploramus, quodque et in posterum, nisi fortiter obsistamus, exitiosissima pariet detrimenta. Prostant enim, Venerabiles Fratres, suntque plenae moeroris et formidinis complurium e Vestris epistolae ad Nos datae, ut nobiscum doleretis insubordinationis et inobedientiae pessimum spiritum, qui etiam in sacris, in dies magis magisque inolescitur. — Vera dicimus: pestiferum iam virus animos inficit, atque mortis indicia iam ipsa quae apostolus Judas praenunciavit conspicimus. *Hi carnem quidem maculant, dominationem autem spernunt, maiestatem autem blasphemant* (1); dum videlicet mores in dies lutulentius declinant, quaelibet auctoritas quique ea pollent, impudentissime contemnuntur. Sed, quod minime expectandum erat, quodque animum Nostrum moerore complet, iam ad sanctuarium huiusmodi protervum saeculi ingenium contendit, iam eos quoque inficit quorum verba Ecclesiastici esse debent: *Natio illorum obedientia et dilectio* (2). Potissimum autem inter iuniores sacerdotes talia damna deplorari contingit, dum in ipsorum agmine ipsa obedientiae cognitio diu corrumpitur. Quin etiam, ad novos usque adipiscendos rebellium in nascentem catervam tirones, iamiam adeo perversae doctrinae Seminariorum septa pervaserunt, sacrorumque alumnos in spem Domini succrescentes clam palamque pertentant.

Quamobrem, Venerabiles Fratres, ad Vestrae conscientiae officium provocamus, ut, quacumque dubitatione seposita, forti animo ac constanti proposito, ad malum hoc semen extirpandum incumbatis, ne exitia quae parit dolere olim cogemini. Mementote vos positos esse a Spiritu Sancto ad regendum; mementote Paulum Tito iubere: *Argue cum omni imperio: nemo te contemnat* (1). Velitis igitur fortiterque velitis ut sacerdotes omnes et clerici vestris dictis illam exhibeant obedientiam quae in christifidelibus necessaria, in ecclesiasticis autem sacrum potissimumque officium est.

Ut autem ab initio hanc insolentem plebem caveatis, multum quidem interest, Venerabiles Fratres, illud semper ex animo recolere: *Manus cito nemini imposueris* (2).

Per facilem aditum ad ss. Ordines aperta patet via ad illam gentis multiplicationem in Sanctis quae quidem laetitiam non magnificat. Ipsi novimus urbes ac dioeceses ubi non modo nulla carentia cleri est, sacerdotum agmen longe etiam Christifidelium necessitates ac postulata exsuperat. Proh! Venerabiles Fratres! Quid igitur urget vos ad tam crebras ac frequentes manuum impositiones? Quando nec ipsa paucitas sacerdotum umquam sufficiens ratio esse possit cur in tanti momenti negotio circumspecta maxime prudentia posthabeatur, profecto ubi clerus frequens viget et sufficiens floret, nihil excusationem afferet si a prudentissimis quibuscumque cautelis adhibendis quis absteineat, adeo ut temere et inconsiderate eligantur qui sacerdotali honore augendi sint. Nec importunitas candidatorum huiusmodi facilitatis noxam atque reatum minuet; sacerdotium enim quod ad aeternam Christus

(1) *Iud.*, 8.
(2) *III*, 1.

(1) *II*, 15.
(2) *I Timoth.*, V, 22.

[Clerici]

instituit animorum salutem summa ex iniuria quis artibus aut muneribus prophanis exaequet, ad quae quisquis volens, quacumque demum ratione id velit, accedere ex proprio natioque iure possit. Promoveant igitur Episcopi ad sacerdotium non quidem ob candidatorum ambitionem et aviditatem sed, ut Tridentinae Synodus praescriptum fert, ob dioecesium necessitates, idque ea ratione ut hi tantum eligantur qui revera idonei fuerint, dimittantur vero quotquot contraria vocationi desideria perhibeant, maxime autem si disciplinae impatientiam atque ea omnia quae animi superbia pepererit.

Ne autem deficiat adolescentum numerus qui spem sacri ministerii obeundi praeseferant, iterum iterumque, Venerabiles Fratres vos hortamur ut coram Domino semper consideretis quantum vos teneat officium sollicite advigilandi ac cavendi de recto Seminariorum vestrorum ordine. Tales enim sacerdotes sortiimini, quales eos instituere satagetis. — Gravissimi momenti in re habetur epistola quam, veluti in sui diurni Pontificatus testamentum, ad Vos scripsit prudentissimus Decessor Noster, die VIII decembris 1902. Ad quam quidem nihil novi per Nos addendum superest: tantum quae in ea continentur praecepta altissime sint cordibus Vestris defixa, atque instamus impensissime ut omnino ad executionem demandentur quae per S. Cong. EE. et RR. olim iussimus, de Seminariis, maxime quod ad Philosophiae et Theologiae studia attinet, in pauciora cogendis, ut sive ea commoda obtineantur quae ex separatione iuniorum ab aetate provectoribus clericis expectanda sunt, sive ut institutio et doctrina adolescentis cleri debitum sortiatur incrementum.

Seminariis religiose proprius ipsorum spiritus custodiantur, eaque exclusive destinantur ad iuvenes instituendos, non ad laicalia quaevis munia, sed ad legationem pro

Christo apud homines fungendam. Theologiae, philosophiae ac sacrarum omnium disciplinarum, Sacrae nominatim Scripturae studia, ad tramitem Apostolicae praescriptionis omnino redigantur, S. Thoma, Angelico doctore, duce potissimo, iuxta ven. Decessoris Nostri mentem, et ad normam Apostolicarum Litterarum quas dedimus die 21 ian. 1904. — Episcopi autem, omni qua valent sollicitudine, in magistros atque in ipsorum doctrinas advigilent, ad rectum tramitem eos revocando quos perniciosi abripi novitatibus viderint, fortiterque arcendo quotquot huiusmodi monitis in officio non contineantur. — Ad publicas autem studiorum Universitates accedere ne sinant clericos, nisi gravissimis de causis ac cum debitis cautelis quas praescribere Ordinarium sit (1). — Penitus vero prorsusque impediendum est quominus sacrorum alumni, quavis demum ratione, externis factionibus et negociis implicentur: prohibemus igitur districte diuoriorum ac periodicorum libellorum lectionem nisi, quoad hos, unus alterve sanae doctrinae, ab Episcopo tamquam studiis opportunus concedatur. — Validiore usque nervo intendendum est ut disciplinaris ordo ac vigilantia a nemine violetur. — Denique in nullo Seminariorum desit moderator pietatis, qui nempe non communi prudentia praeditus, perfectionis spiritus vitalis viae bene peritus, indefesso studio iuvenes in sana pietate confirmet, sacerdotalis videlicet vitae columna et fundamento. — Haec quidem praecepta, Venerabiles Fratres, si a vobis religiose firmiterque teneantur, securam spem gignent fore ut in circuitu vestro talis succrescat clerus qui gaudium vestrum et corona vestra laudari mereatur.

At quidem, quam dolemus insubordi-

(1) Cfr. *Universitas*.

nationis ac inobedientiae protervia, adeo nonnumquam in iuniore clero invaluit, ut maiora etiam damna pariat. Sunt enim et qui adeo tali pessimo ingenio occupantur, ut sacro quoque praedicationis ministerio abutantur, ad obedientiam cum christifidelium scandalo et spirituali ruina, adversus aperto dissuadendam.

Iampridem, mense iulio 1894, Decessor Noster per sacram EE. et RR. Congregationem ad talia damna animos Ordinariorum advertit. Quae igitur tunc Apostolica Sedes praescripsit iussitque, ea volumus in suo robore manere eaque confirmamus onerata etiam Ordinariorum conscientia, ne in ullum umquam ipsorum cadant prophetae Nahum verba: *Dormitaverunt pastores tui!* (1).

Nullus facultate praedicandi donetur nisi prius de vita et scientia et moribus probatus fuerit (2); alieni autem sacerdotes ne admittantur ad tale ministerium nisi testimoniales Episcopi sui litteras exhibuerint. — Argumenta autem praedicationis ea sint quae Redemptor Noster innuit, iubens *Praedicate evangelium...* (3) *Docentes eos servare omnia quaecumque mandavi vobis* (4) Id est, prout Tridentina Synodus exponit: *Annunciantes eis vitia, quae eos declinare et virtutes quas sectari oportet, ut poenam aeternam evadere et coelestem gloriam consequi valeant* (5). — Procul igitur omnino pellantur a sacra cathedra quae potius diariorum contentiones aulasve academicae sapiunt; de moribus sermones prae « conferentiis » anteponantur, quarum minimum quod pariant detrimentum temporis est iactura: sermo vero fiat non in persuasibilius humanae sapientiae verbis

sed in ostensione spiritus et virtutis (1). Praecipuus igitur praedicationis fons, sacrae Litterae habeantur, expositae vero non ex privato mentis iudicio, quod non semel malae passiones praecoccupare solent, sed iuxta Ecclesiae traditionem, ad mentem SS. Patrum et Conciliorum.

Ad hanc igitur normam oportet Venerabiles Fratres per vos examinari quos ad verbi Dei praedicandi ministerium mittetis. Quod si inter illos quemquam reperiatis suae potius utilitatis quam Christi operis studiosum, magis saeculares cientem plausus, quam salutis animarum cupidum, hunc procul arceatis oportet, eumque corripiatis, et si correctione non proficiat, amoveatis omnino a munere cui minime idoneus est. Quae severitas et vigilantiae sollicitudo per Vos maxime adhibenda est, quorum pastoralis ministerii pars potissima Verbum Dei praedicare, adeo ut, nomine et loco Vestro illud exerceri censeatur, per quoscumque demum praeter Vosmetipsos praestetur; igitur Vestro omnino periculo fit, coram Deo, si et quomodo christifidelibus hic panis dispensetur. — Nos autem, ut tantum pondus declinemus, districte praecipimus et iniungimus omnibus et singulis locorum Ordinariis, ut arceant vel, praeviis paternis monitionibus, suspendant etiam durante praedicatione, quemcumque ex utroque clero concionatorem, qui normas laudatae Instructionis S. C. EE. et RR. adamussim non servet. Potius enim est et utilius christifideles parca parochorum catechesi contentos esse, quam tales conciones audire a quibus nonnisi detrimentum capiant.

In alia quoque regione iunior clerus sollicitatur ad legitimae obedientiae auctoritatem detrectandam, id est in christiana quam vocant actione populari. Non equi-

(1) III, 18.

(2) Concil. Trid. Sess. V. Cap. 2. *De informat.*

(3) Marc. XVI, 15.

(4) Math. XXVIII, 20.

(5) Loc. cit.

(1) I Cor. II, 4.

[Clerici]

dem dicimus, Venerabiles Fratres, hanc christianam actionem vi veluti sua ad auctoritatem spernendam conducere et ideo reprobandam suapte esse; verum dolemus nonnullos, eius indolem ambigue exponentes, temere normas neglexisse et poster-gasse quae recte omnino in hac re prudentissimus Decessor noster constituerat.

Has normas — ut bene intelligitis — complectitur Instructio de populari christiana actione a S. Cong. sup. neg. extraord. ad quemcumque Vestrum transmissa, de mandato Leonis f. r. XIII, sub die 27 ian. 1902, ut eiusdem observantiam sedulo procuraretis. — Quam Instructionem Nos quoque confirmamus, et de plenitudine potestatis Nostrae, in omnibus et singulis innovamus, prout etiam confirmamus et innovamus quaecumque Ipsi ad rem ediximus motu proprio d. 18 dec. 1903 de popul. act. christ. moderanda (1) et epistolis encycl. dilecti filii Nostri a Secretis Status d. d. 28 iul. 1904 (2).

Quod ad creationem et moderationem diariorum sive foliorum periodicorum, religiose servetur praescriptio art. 42 Const. *Officiorum. Viri e clero... prohibentur quominus, absque Ordinariorum venia, diaria vel folia periodica moderanda suscipiant* (3). — Pariter absque praevio Ordinarii assensu, nullus e clero scriptionem edere potest, tum in re morum et fidei, tum in quovis etiam technico argumento. Antequam congressiones (*circoli*) et societates instituantur, statuta ipsarum sunt ab Ordinario recognoscenda et approbanda. — Relectiones (*conferenze*) de populari christiana actione sicut de qualibet alia re, a nullo sive clerico, sive sacerdote habeantur absque praevia Ordinarii loci venia. — Prorsus contrarius christianae charitati censea-

tur quilibet sermo ad coetuum concordiam pessumdandam idoneus. — Pariter minime ferantur in catholicorum scriptionibus, quae nimium novarum rerum studium praeseferant, quae christifidelium pietati irrideant, quae inducere satagent — ut aiunt — *novas christianae vitae propensiones, novas Ecclesiae directiones, nova hodierni ingenii studia, novam cleri socialem vocationem, novam christianam culturam* et similia. — Quamquam laudem mereantur sacerdotes, maxime iuniores, qui popularia studia et bona sectentur, oportet omnino id fieri cum debito obsequio erga auctoritatem et iussa ecclesiasticorum Superiorum.

Immo, dum sacerdotes, huiusmodi ratione, hanc popularem christianam actionem foveant, in primis studendum ipsis est « qua via in popularibus hominibus » ignorantiam rerum aeternarum et spiritalium depellant, industrique affectu « eos imbuant recta et honesta morum » institutione; qua magis valeant adultos « in fide confirmare, contraria praeiudicia » dissipando, vitaeque rationem suadendo « christianis praeceptis conformem; in pro- » vehendis inter catholicos laicos iis institutis quae vere et efficaciter ad moralem et materiale omnium utilitatem « conducant; in iustitiae et charitatis evangelicae principiis intimius suadendis, quibus aequae temperantur omnia urbanae « civilisque conversationis praecepta et « iura... Sed nunquam ex oculis diffugiat « oportere omnino a sacerdotibus in mediis etiam turbis, suum proprium ipsorum characterem, quo in augustos Dei « ministros deputati sunt, integrum servari, « dum fratribus semper praeficitur sacerdos *animarum causa* (1); quaecumque

(1) Cfr. *Actio*.

(2) Cfr. n. 378.

(3) Cfr. *Libr.*(1) S. Greg. M. *Regula Pastoralis*, Pars. II, Cfr. VIII.

« igitur popularia studia cum sacerdotali
« decore componi nequeunt, quaecumque
« disciplinae ecclesiasticae summa bona
« disperdunt, procul omnino arceantur (1).

Ceterum, Venerabiles fratres, ut eo acrius
obstamus huic erroris et inobedientiae
ingenio, de plenitudine Nostrae Auctori-
tate districte et omnino prohibemus quo-
minus quivis ex clero et sacerdotio nomen
det ulli societati quae ab Ordinario non
sit. Nominatim autem et specialissime ve-
tamus, clericis quidem sub poena inidonei-
tatis ad sacros Ordines, sacerdotibus vero
sub suspensione ipso facto incurrenda, ne
adscribantur societati cui nomen: *Legā
democratico-nazionale*, cuiusque program-
ma datum est Romae-Turriculis 20 oc-
tobri 1905, et anonyma statuta prodire
Bononiae, opera Commissionis eiusdem
interinae.

Haec sunt, Venerabiles Fratres, quae
in re tam gravi, pro pastoralis nostrae sol-
licitudinis officio, ad Italiae clerum oppor-
tuna, praescribenda et constituenda exi-
stimavimus. — Nec quidquam praeterea
superest, nisi quod zelo vestro stimulos
etiam atque etiam addamus ut huiusmo-
di praescripta et iussa promptam atque
religiosam observantiam in vestris Dioce-
sibus consequantur. Sicubi morbi indicia
non sint, haec malis praeveniendis oppor-
tuna erunt; si principia iam fuerint, se-
dulo solliciteque obstandum; ubi malo
fatto adoleverint, fortiter acriterque extir-
panda erint. Super hoc quidem Vestram
conscientiam onerare cogimur; sed ad
prudantiae et fortitudinis necessarium Spi-
ritum adprecandum, ex animo unicuique
Vestrum Benedictionem Apostolicam pe-
ramanter impertimus [1008].

δ) Alia documenta. — Cfr. nn. 15, 32,
45, 46, 49, 94, 110, 117, 199, 253, 274, 307, 310,

469, 495, 559, 575, 591, 650, 714, 748, 1008,
1419, 1566, 2385, 2542, 2778. — Societas pro
clericis lapsis ad vitae sanctitatem revocandis lau-
datur [257].

2) Quoad incardinationem et
excardinationem. — Cfr. *Incardinatio*.

3) Quoad emigrationem. —
Cfr. *Emigratio*.

4) Quoad sacram ordinatio-
nem. — Cfr. *Ordinatio*.

5) Quoad studia. — Cfr. *Semi-
narium, Studium*.

6) Quoad liturgiam:

1. Clericus ad munus subdiaconi obeun-
dum in missa solemni nunquam deputetur, nisi adsit
rationabilis causa et in minoribus ordinibus sit con-
stitutus aut sacra tonsura initiatus.

2. Clericus pro subdiacono inserviens, alba super
amictu, cingulo et tunica absque manipulo sit in-
dutus, atque omnia, quae ad Subdiaconum ex ru-
bricis spectant, rite expleat hisce tamen exceptis:
a) aquam ante Offertorium in calicem non infundat,
quod in casu Diaconus praestabit; b) calicem ipsum
infra actionem nunquam tangat, neque pallam ab
eodem removeat aut super eum reponat; c) post
ablutionem, calicem non abstergat (abstergente ipso
Celebrante), sed tantummodo illum componat more
solito et velo cooperiat cum bursa et ad mensam
deferat.

3. Clericus qui loco Capellani Episcopo
vel Praelato in missa lecta, aut alio Sacerdoti in
missa solemni sine Ministris inserviat, saltem ton-
suratus esse debet, si alius Minister in sacris in
promptu non sit.

4. Clericus ipse omnia explere potest quae in Cae-
remoniali Episcoporum lib. I, cap. xxix dicuntur,
pro missa ab Episcopo lecta, iis exceptis quae supra
n. 2 prohibentur Clerico munus Subdiaconi obeunti.
Insuper: a) calicem ante Offertorium non abstergat;
b) nec vinum nec aquam in eo infundat; c) nec
patenam cum hostia, nec calicem Celebranti tradat.

5. Calix pro missa ab Episcopo vel a Prae-
lato lecta, sicuti et pro missa cantata sine Ministris,
velo et bursa coopertus in abaco statuatur, amoto
abusum illum non velatum retinendi et ad altare
discooperitum deferendi.

6. Calix ipse post Communionem a Celebrante
rite abstersus, a Clerico ministrante suis ornamentis

(1) Ep. Encycl. 8 Dec. 1902.

[Clerici]

instrui poterit, ac velo et bursa coopertus in abacum deferri.

7. Si vero Clericus sacra non sit tonsura initiatus, poterit quidem ab Episcopo aut a Praelato in missa lecta uti Minister assumi, sed eo in casu, calix velatus ante missam, ad altare deferatur, et more solito in medio mensae super corporale statuatur; Clericus vero non tonsuratus ita se gerat ut in missis a simplici Sacerdote celebratis. Poterit autem ad missale Celebrantem adistere, folia vertere, palmatoriam sustinere; calix autem, ab ipso Celebrante suo tempore abstersus et velatus, ac in medio mensae collocatus, absoluta missa in Sacristiam deferatur. [887].

7) Quoad actionem socialem. — Cfr. *Actio, Clericus* [a I, 1].

8) Quoad modernismum. — Cfr. *Iusiurandum, Modernismus*.

9) Quoad militiam. — Cfr. *Militia*.

10) Quoad Universitatum celebrationem. — Cfr. *Universitas*.

11) — Quoad causas apud tribunalia civilia. — Cfr. *Tribunalia*.

12) — Quoad temporalem Soc. catholic. administrationem:

Prohibetur omnino ne sacri ordinis viri, sive saeculares sive regulares, munia illa exercenda suscipiant retineantve suscepta, quae administrationis curas, obligationes, in se recepta pericula secumferant, qualia sunt officia praesidis, moderatoris, a secretis, arcarii, horumque similium. Statuit itaque ac decernit SS. mus Dominus Noster, ut clerici omnes quicumque in praesens his in muneribus versantur, infra quatuor menses ab hoc edito decreto nuntium illis mittant, utque in posterum nemo e clero quodvis id genus munus suscipere atque exercere queat, nisi ante ab Apostolica Sede peculiarem ad id licentiam sit consequutus [2368].

13) — Quoad indulgentias.

Indulg. recitantibus quamdam orationem pro sanctificatione cleri conceduntur [1373]. — Pro Clericis in assumendo superpelliceo item [1399]. — Oratio ad illos impetrandos peculiaribus indulgentiis datur [1515]. — Sacerdotale Foedus *Pro Ecclesia et Pontifice* laude honestatur [3047]. — Idem peculiaribus indulgentiis datur [3047] — Sodalitates promovendis iuvandisque ecclesiasticis vo-

cationibus constitutae, spiritualibus gratiis ditantur [3030].

14) Varia.

Quae clerici universim servare vitareque debeant praeclarissimis pontificiis demonstratur monitis, cfr. *Sacerdos*.

δ) In specie:

I) — Quoad Brasiliam. — Cfr. *America Latina*.

II) — Quoad Galliam:

1) Circa civilium Universitatum frequentiam. — De civilium Universitatum frequentia in casu tantum necessitatis clericis in Gallia permittenda [1363, 1370, 1867]. — Horum a civilibus Universitatibus absentia iterum atque iterum urgetur [1653]. — Haec lex generalis fit [1356]. — Cfr. *Universitas*.

2) Quoad deputationem politicam. — In Gallia non licet clericis sive saecularibus, sive regularibus candidatos se sistere ad Deputatorum comitia absque consensu proprii Ordinarii ac Ordinarii loci ubi se sistunt [911]. — Huius decreti confirmatio [3020]. — Cfr. *Universitas*.

III) — Quoad Italiam;

a) Pro Italia inferiori. — Italiae inferioris sacerdotes Neapolim haud facile, neque inconsulto Archiepiscopo mittendi [1516].

β) Pro Urbe:

I) Normae circa admissionem clericorum, studiorum causa, Urbem adeuntium:

1. Omnes Clerici e Romana dioecesi, necnon qui ex ceteris Italiae dioecesibus Romam mittuntur a Rōmis Ordinariis studiorum causa, alicuius Seminarii vel ecclesiastici Collegii alumni sint oportet.

2. Ut, quoad possibile sit, illis provideatur aspirantibus Romanae dioeceseos, qui convictum solvere non valeant, volumus ut loca gratuita in Romano Seminario operam Theologiae dantibus reserventur, qui ea in conditione versentur; utque tantum in casu quo iuvenes theologi non adsint, Lycei alumni concedantur. Volumus autem ut eadem loca praesto sint etiam iuvenibus natu minime romanis, sed huic dioecesis ex domicilio adscriptis.

3. Sacerdotes qui, Episcopis suis postulantis, Romam venient ex Italiae dioecesibus sive ad cursum aliquem Philosophiae vel Theologiae profectionem ineundum, sive ad scholas iuris canonici et civilis in ecclesiasticis institutis frequentandas, sive studiorum universitatis causa, vel etiam ad praxim

RR. Congregationum parandam, et ipsi, prout alumni, aliquod seminarium vel ecclesiasticum collegium adire debent.

4. Exteri studentes, commendantibus suis Revmīs Ordinariis, sibi parent oportet locum apud collegium propriae nationis, aut, eo deficiente, apud aliud ecclesiasticum collegium.

5. Quae cum ita sint, nequeunt recipi in collegia laica Urbis, quamvis a personis ecclesiasticis regantur, clerici et sacerdotes studiis incumbentes, ut praefectorum officium ibidem exercent. Dolet sane necessitas ista collegia privandi opera iuvenum qui habitu ecclesiastico officium istud exercent; at huic oneri, cui Rectores cuiusque Instituti mature valebunt providere, praevalere debet necessitas instituendi eosdem iuvenes in spiritu ecclesiastico Seminariorum disciplina.

6. Nullo in seminario vel collegio ecclesiastico Urbis prout alumnus excipiatur nisi qui petitionem offerat sui Ordinarii, qui spondeat se eum in dioecesim recepturum studiis absolutis, aut cum, quacumque de causa, Superiores eum dimittendum censeant. Quae petitiones ab hoc Vicariatu recensendae sunt.

7. Studiorum Universitas Gregoriana aut PP. Praedicatorum, Seminaria Romanum et Vaticanum ac collegium de Propaganda admittere non valeant ad lectiones, prout ordinarium auditorem, clericum quemcumque aut sacerdotem, nisi in scriptis probet se convictorem esse alicuius collegii ecclesiastici vel seminarii. Quoad romanos sacerdotes minime ad ecclesiasticas communitates pertinentes requiratur permissio in scriptis huius Vicariatus. Hae dispositiones etiam pro ecclesiasticis qui se exercere velint in Romanis Congregationibus, valemus.

8. Ad sacerdotium ne promoveatur qui quartum s. Theologiae annum non absolverit eiusdemque examen non expleverit et saltem per tres annos alicuius seminarii vel collegii ecclesiastici alumnus non fuerit [274, 704].

II) Quoad documenta ab ordinandis exhibenda cfr. *Ordinatio*.

III) Quoad concursus cfr. *Concursus*.

IV) Quoad eorum regimen. — Clericorum disciplina curanda a secundo Vicariatus officio. Examinatorum collegium novum erigitur, novisque datur regulis; recensio facienda [2676]. — Peculiares normae pro cadaveribus clericorum sepiendi in Urbe iam latae, iterum urgentur [562]. Cfr. *Funus, Sepultura, Urbs, Vocatio*.

δ) Regulares:

a) *Theatinorum* (Ordo) — Instauratur [2041].

b) *A. S. Paulo* vulgo *Barnabitae* (Ordo) — Cfr. *Causae Sanctorum, Canonizatio*.

c) *A. Matre Dei* (Ordo) — Titulo et privilegiis Doctorum frui valent, sed novo examini subiacere possunt alumnos Congregationem ingredientibus iam laurea doctorali insignitis [2692].

d) *Scholarum Piarum* (Ordo) — In Hispania eorum hierarchia reordinatur [345]. — Cfr. *Hispania, Scholae*.

Coadiutor:

a) Episcopi cum successione, dies anniversarius computatur a die expeditionis Litterarum Apostolicarum, seu decretorum pro coadiutoria [2246]. — Cfr. *Collecta*.

b) Vicarii instituuntur ob necessitatem fidelium — Eorum munus quale — Non vocantur proprie vicarii perpetui — Residentia et examen [1787]. — Cfr. *Missae*.

Codificatio. — Illud quam probe intelligens conferre quamplurimum ad disciplinam ecclesiae et instaurationem in Christo perficiendam, Commissionem Pontific. S. S. instituit Patrum Cardinalium, consentaneo consultorum numero adiutam, cuius sit leges Ecclesiae, in multis hucusque voluminibus disiectas, in unum codicem redigere, conditioni temporum accommodatum [210]. — Ad rem leges [221], et Catholicarum Universitatum concursus urgetur [236].

Cognati et consanguinei admittendi ut testes in causis matrimonialibus [2540]. — Licet pro ipsis votum ferre in collatione beneficiorum [2748].

Collectae. — Collectae ab Ordinario loci imperatae quae simul cum orationibus a rubrica praescriptis septenarium numerum excedunt, omitti debent [821]. — Anniversarium electionis seu translationis pro missa et collecta quoad episcopos in consistorio electos seu translatos computandum est a die publicationis con-

[Collegiata]

sistorialis. Quoad coeteros vero Episcopos antea electos seu translatos, computabitur non a die enunciationis in Consistorio, sed a die expeditionis decretorum seu Litterarum Apostolicarum ad electionem seu translationem pertinentium. Anniversarium vero electionis seu translationis episcopi coadiutoris cum futura successione relate ad missam et collectam, cessante coadiuti muneri et adveniente Coadiutoris successione, item a die expeditionis decretorum ac Litterarum Apostolicarum pro coadiutoria supraindicata est computandum [2246]. — Collecta pro eligendo novo Episcopo tempore vacationis Ecclesiae continuabitur usque ad diem qua notitia de facta Episcopi electione seu translatione, sive per provisionem consistorialem, sive per litterarum apostolicarum expeditionem a Curia dioecesana rite evulgata fuerit [2283]. — Collectae imperatae in missa, etiam si duae imperentur, adiungantur quando tres tantum praescribuntur orationes [2644]. — Omittuntur si post tres orationes dicenda sit oratio Ss^{mi} publice expositi, aut anniversarii electionis et coronationis, aut consecrationis Papae vel Episcopi — Non autem si addatur oratio pro defunctis ad lucrandam indulgentiam altaris privilegiati [2830].

Collegiata. — *Collegialitas* non praesumitur, sed ab allegante evidenter demonstrari debet; secus in alienandis illius bonis, non requiritur consensus Capituli Collegiatae, quae est commutativa tantum [798]. — Collegiatae Ecclesiae Capitulum in Ecclesiam Parochialem erectae non illico iura acquirit parochialia [2455]. — Ecclesia de *Ocotlan*, in Archidiocesi Angelipolitana posita, ad Ecclesiae Collegiatae honorem ac dignitatem evehitur [1057]. — Item pro eccl. B. M. V. in coelum Assumptae *Setabis* seu *Iatiba* [1773]. — Item pro Ecclesia SS. Ferreoli ac Ferrutii in pago

vulgo *Saint Ferjeux* [2803]. — Collegiata S. Michaelis in Foro Archiepiscopo Lucano subiicitur [1025].

Collegium:

a) Quoad dependentiam — Collegiorum Urbanorum Americae Meridionalis, Hiberniae et Scotiae, Angliae, Ven. Bedae, Canadensis, Iosephini civitatis Columbus in America, Americani Lovaniensis, Collegii Anglici S. Albani, Vallisoleti ac Brignole-Sale cfr. *Propaganda Fide* [1936].

b) Quoad dimissorias alumnis quibusdam ex ipsis concedendas cfr. *Dimissoriae*, *Ordinatio*.

c) Quoad iuramentum ab alumnis eorumdem Collegiorum praestandum in ingressu in Collegio, formula reformata exhibetur, quae tamen minime adhiberi licet pro alumnis collegii Anglici Lisbonensis [1937] — Clerici Statuum Foederatorum Americae Septentrionalis non tenentur emittere iuramentum sese mancipandi servitio suae Ecclesiae, seu dioecesis, facta tamen obligatione alumnus qui gratuito in bonum dioecesis aluntur promissionem scriptam emittendi sese fideliter inservituros esse propriae dioecesis [1937]. — Cfr. *Iusiurandum*, *Ordinatio*, *Titulus*.

Varia:

Circa translationem alumnorum Minoriticorum pertinentium ad Collegia Missionum in America [186]. — Lusitanum in Urbe Episcopis quam maxime commendatur [253]. — Pius X commendat ephe-meridem edendam apud Collegium Pium-Latinum-Americanum de Urbe [580]. — Pius X Eporum Amer. Lat. conscientiam onerat circa modum et obligationem solvendi, sub poena restitutionis, solum vectigal in favorem Collegii Pii Latini Americani de Urbe [310]. — Collegium Hispanicum de Urbe Pontificii titulo decoratur [478]. — Collegium Urbis Pium Latinum-Americanum Pontificii titulo auge- getur, Patribus Soc. Iesu in perpetuum committitur eiusque regundi leges sanciantur [1575]. — Aliud B. Alberti Magni in Universitate catholica Friburgensi (in Helvetia) laudatur ac ad doctrinam B. Thomae sequendam enixe incitatur [847]. — Veteres alumni Collegii Iosephini civitatis Columbi in America Sept. dispensantur et eximuntur ab annua relatione peragenda [2080]. — Collegium Iosephianum in civitate Manilae Societati Iesu restituitur [2209]. — Manilensi Collegio, occasione quinquagesimi anniversarii, gratulationes

mittuntur [2038]. — Collegium pro alumnis syriaci ritus a Benedictinis Cassinensibus in Monte Oliveto erectum laudatur [2443]. — *Item* Collegium S. Rumoldi in Belgio [3016]. — Cfr. *America Latina et Septentrionalis, Belgium, Benedictini, Capuccini, Dominicani, Hispania, Societas Iesu*.

Color. — Ad missam dominicae etiam minoris cum commemoratione festi duplilis tum majoris, tum minoris ac diei infra octavam quomodolibet caelebrandam retineatur color proprius dominicae [2644]. — Cfr. *Absolutio, Capuccini, Paramenta, Stola*.

Commentaria modernismum olentia adolescentibus in Seminariis et auditoribus in Universitatibus, ne permittantur [1356]. — Cfr. *Diaria, Ephemerides, Seminarium*.

Commissio Pontificia pro Re Biblica. — Cfr. *Biblia*.

Communio (SS.)

a) Quoad liturgiam.

I) In genere — In Communionem administranda verba *Domine non sum dignus* vulgari lingua recitari nequeunt [348]. — Tantummodo a tempore ad tempus quo missa celebrari permittitur Communio fidelibus ministranda est [319*]. — Sacerdos sacris vestibus sacrificii indutus, nequit administrare S. Communionem ante vel post Missam Solemnem aut Cantatam, aut etiam Conventualem [820]. — Laicis missam inservientibus Communio ministrari potest in suppeditaneo altaris [2544]. — Sacerdos infirmo Communionem distribuens semper dicere debet *Misereatur tui*, sive infirmus accipiat Viaticum, sive communicet ex devotione, aut ad implendum praeceptum paschale [1092]. — Infra missam vero si sacerdos in altari proximo penes infirmum coelebrat dicendum est *Misereatur tui*. Infra missam in casu *Confiteor* et celebrans *Misereatur* dicere debent ad altare, more solito, non verò prope infirmum [1092]. — Praecedentes in re leges adeo abrogantur ut in indulto oratorii privati et facultas administrandi SS. Communionem omnibus sacrificio missae adstantibus comprehendatur [1260]. — Lex qua prohibetur quominus

die Paschatis in ecclesiis non paroecialibus, praesertim regularibus, devotionis etiam causa, SSmae Eucharistiae Sacramentum fidelibus administretur, abrogatur [2913]. — In Commemoratione Omnium fidelium Defunctorum administretur, si extra missam, in colore violaceo et albo [2770]. — Cfr. *Eucharestia Infirmitum, Viaticum*.

2) Quoad eius distributionem extra Ecclesiam:

Ex iusta et rationabili causa, Ordinarii permittere possunt ut mala affectis valetudine qui domo egredi nequeant et Sacram Communionem ob devotionem petant, cum praesertim in aliqua paroecia plures petant, vel aliquis petat frequenter, S. Eucharistia privatim seu non observatis Ritualis praescriptionibus, ab ecclesia domum deferatur. Attamen servetur saltem ritus propositus a Benedicto XIV in Decreto *Inter omniagenas* [2 februarii 1744, § 23], scilicet: *Sacerdos stolam semper habeat propriis coopertam vestibus; in sacculo seu bursa pixidem recondat, quam per funiculos collo appensam in sinu reponat: et nunquam solus procedat, sed uno saltem fidei, in defectu clerici, associetur* [2933].

3) Quoad promiscuum ritum:

I. Sacris promiscuo ritu operari sacerdotibus ne liceat: propterea suae quisque Ecclesiae ritu Sacramentum Corporis Domini conficiant et ministrent.

II. Ubi necessitas urgeat, nec sacerdos diversi ritus adsit, licebit sacerdoti orientali, qui fermentato utitur, ministrare Eucharistiam consecratam in azymo, vicissim latino aut orientali qui utitur azymo ministrare in fermentato; at suum quisque ritum ministrandi servabit.

III. Omnibus fidelibus cuiusvis ritus datur facultas ut, pietatis causa, Sacramentum Eucharisticum quolibet ritu confectum suscipiant.

IV. Quisque fidelium praecepto Communionis paschalis ita satisfaciet, si eam suo ritu accipiat et quidem a parocho suo: cui sane in caeteris obeundis religionis officiis addictus manebit.

V. Sanctum Viaticum moribundis ritu proprio de manibus proprii parochi accipiendum est: sed, urgente necessitate, fas esto a sacerdote quolibet illud accipere, qui tamen ritu suo ministrabit.

VI. Unusquisque in nativo ritu permanebit, etiamsi consuetudinem diu tenuerit communicandi ritu alieno; neque ulli detur facultas mutandi ritum, nisi cui iustae et legitimae suffragentur causae, de quibus

[Communio]

Sacrum Consilium Fidei Propagandae pro negotiis Orientalium iudicabit. In his vero causis numeranda non erit consuetudo quamvis diuturna ritu alieno communicandi. [2894].

b) Quod Eius frequentiam:

1) Ordinationes:

1° Communio frequens et quotidiana, utpote a Christo Domino et a Catholica Ecclesia optatissima, omnibus Christifidelibus cuiusvis ordinis aut conditionis pateat, ita ut nemo, qui in statu gratiae sit et cum recta piaque mente ad S. Mensam accedat, prohiberi ab ea possit.

2° Recta autem mens in eo est ut qui ad sacram mensam accedit non usui, aut vanitati, aut humanis rationibus indulgeat, sed Dei placito satisfacere velit, ei arctius caritate coniungi, ac divino illo pharmaco suis infirmitatibus ac defectibus occurrere.

3° Etsi quam maxime expediat ut frequenti et quotidiana Communionem utentes venialibus peccatis, saltem plene deliberatis, eorumque affectu sint expertes, sufficit nihilominus ut culpis mortalibus vacent, cum proposito se nunquam in posterum peccaturos; quo sincero animi proposito fieri non potest quin quotidie communicantes a peccatis etiam venialibus, ab eorumque affectu sensim se expediant.

4° Cum vero Sacramenta Novae legis, etsi effectum suum ex opere operato sortiantur, maiorem tamen producant effectum quo maiores dispositiones in iis suscipiendis adhibeantur, idcirco curandum est ut sedula ad sacram Communionem praeparatio antecedat, et congrua gratiarum actio inde sequatur, iuxta uniuscuiusque vires, conditionem ac officia.

5° Ut frequens et quotidiana Communio maiori prudentia fiat uberiorique merito augeatur, oportet ut Confessarii consilium intercedat. Caveant tamen Confessarii ne a frequenti seu quotidiana Communionem quemquam avertant, qui in statu gratiae reperitur et recta mente accedat.

6° Cum autem perspicuum sit ex frequenti seu quotidiana Communionem, unionem cum Christo augeri, spirituales vitam uberius ali, animam virtutibus effusius instrui, et aeternae felicitatis pignus vel firmius sumentis donari, idcirco Parochi, Confessarii et concionatores, iuxta probatam Catechismi Romani doctrinam (*Part. II, c. 63*), christianum populum ad hunc tam pium ac salutarem usum, crebris ad monitionibus, multoque studio cohortentur.

7° Communio frequens et quotidiana praesertim in religiosis Institutis cuiusvis generis promoveatur; pro quibus tamen firmum sit decretum *Quemadmodum* diei 17 mensis Decembris 1890 a S. Congr. Episcoporum et Regularium latum. Quam maxime quoque promoveatur in clericorum Seminariis, quorum alumni altaris inhiant servitio; item in aliis christianis omne genus epebeis.

8° Si quae sint Instituta sive votorum solennium sive simplicium, quorum in regulis aut constitutionibus, vel etiam calendariis, Communiones aliquibus diebus affixae et in iis iussae reperiantur, hae normae tamquam mere *directivae* non tamquam *praeceptivae* putandae sunt. Praescriptis vero Communionum numerus haberi debet ut quid minimum pro Religiosorum pietate. Idcirco frequentior vel quotidianus accessus ad eucharisticam mensam libere eisdem patere semper debebit, iuxta normas superius in hoc decreto traditas. Ut autem omnes utriusque sexus religiosi huius decreti dispositiones rite cognoscere quant, singularum domorum moderatores curabunt ut illud quotannis vernacula lingua in communi legatur intra Octavam festivitatis Corporis Christi.

9° Denique post promulgatum hoc decretum omnes ecclesiastici scriptores a quavis contentiosa disputatione circa dispositiones ad frequentem et quotidianam communionem abstineant [802].

2) Varia:

Indulg. conceduntur recitantibus quamdam precem pro diffusionem pii usus Communionis quotidianae [643]. — Praxis qua pueri et puellae ad primam communionem semel admissi, prohibentur de S. Synaxi cito iterum participare omnino reprobatur [2304]. — In casu permittitur ut adoratores SS. Sacramenti publice expositi ad S. Synaxim accedant una hora post mediam noctem [1158].

c) Quoad aetatem admittendorum ad Primam Communionem:

1) Decret: *Quam singulari*:

Quam singulari Christus amore parvulos in terris fuerit prosequutus, Evangelii paginae plane testantur. Cum ipsis enim versari in deliciis habuit; ipsis manus imponere consuevit; ipsos complecti, ipsis benedicere. Idem indigne tulit repelli eos a discipulis, quos gravibus his dictis reprehendit: *Sinite parvulos venire ad me, et ne prohibueritis eos: talium est enim regnum Dei*. Quanti vero eorumdem innocentiam animique candorem faceret, satis

ostendit quum, advocatione parvulo, discipulis ait: *Amen dico vobis, nisi efficiamini sicut parvuli, non intrabitis in regnum coelorum. Quicumque ergo humiliaverit se sicut parvulus iste, hic est maior in regno coelorum. Et qui susceperit unum parvulum talem in nomine meo, me suscipit.*

Haec memorans catholica Ecclesia, vel a suis primordiis, admoveere Christo parvulos curavit per eucharisticam Communionem, quam iisdem ministrare solita est etiam lactantibus. Id, ut in omnibus fere antiquis libris ritualibus ad usque saeculum XIII praescriptum est, id baptizando fiebat; eaque consuetudo alicubi diutius obtinuit; apud Graecos et Orientales adhuc perseverat. Ad summovendum autem periculum, ne lactantes praesertim panem consecratum elicerent, ab initio mos invaluit Eucharistiam iisdem sub vini tantum specie ministrandi.

Neque in baptismo solum, sed subinde saepius divino epulo reficiebantur infantes. Nam et ecclesiarum quarundam consuetudo fuit Eucharistiam praebendi puerulis continuo post clerum, et alibi post adultorum Communionem residua fragmenta iisdem tradendi.

Mos hinc deinde, in Ecclesia latina obsolevit, nec sacrae mensae participes fieri coeperunt infantes, nisi illucescentis rationis usum aliquem haberent et Augusti Sacramenti notitiam quamdam. Quae nova disciplina, ab aliquot Synodis particularibus iam recepta, solemnii sanctione firmata est oecumenici Concilii Lateranensis IV, anno MCCXV promulgato celebri canone XXI, quo fidelibus, postquam aetatem rationis attigerint, sacramentalis Confessio praescribitur et Sacra Communio, hisce verbis: « Omnis utriusque sexus fidelis, postquam ad annos discretionis pervenerit, omnia sua solus peccata confiteatur fideliter, saltem semel in anno proprio sacerdoti, et iniunctam sibi poenitentiam studeat pro viribus adimplere, suscipiens reverenter ad minus in Pascha Eucharistiae sacramentum, nisi forte de consilio proprii sacerdotis ob aliquam rationabilem causam ad tempus ab eius perceptione duxerit abstinendum ».

Concilium Tridentinum nullo pacto reprobans antiquam disciplinam ministrandae parvulis Eucharistiae ante usum rationis, Lateranense decretum confirmavit et anathema dixit in eos qui contra sentirent: « Si quis negaverit omnes et singulos Christi fideles utriusque sexus, quum ad annos discretionis

« pervenerint, teneri singulis annis, saltem in Pascha, ad communicandum iuxta praeceptum ».

« S. Matris Ecclesiae, anathema sit ».

Igitur vi allati et adhuc vigentis decreti Lateranensis, Christifideles, ubi primum ad annos discretionis pervenerint, obligatione tenentur accedendi, saltem semel in anno, ad Poenitentiae et Eucharistiae sacramenta.

Verum in hac rationis seu discretionis aetate statuenda haud pauci errores plorandique abusus decursu temporis inducti sunt. Fuerunt enim qui aliam sacramento Poenitentiae, aliam Eucharistiae suscipiendae discretionis aetatem assignandam esse censerent. Ad Poenitentiam quidem eam esse aetatem discretionis iudicarunt, in qua rectum ab inhonesto discerni posset, adeoque peccari; ad Eucharistiam vero seriores requiri aetatem, in qua rerum fide notitia plenior animique praeparatio posset afferri maturior. Atque ita, pro variis locorum usibus hominumve opinionibus, ad primam Eucharistiae receptionem hinc decem annorum aetas vel duodecim, hinc quatuordecim vel maior etiam est constituta, prohibitis interim ab eucharistica Communionem pueris vel adolescentibus praescripta aetate minoribus.

Istiusmodi consuetudo qua per speciem tutandi decoris Augusti Sacramenti, arcetur ab ipso fideles, complurium exitit causa malorum. Fiebat enim ut puerilis aetatis innocentia a Christi comple su divulsa, nullo interioris vitae succo aleretur; ex quo illud etiam consequeretur, ut praevaleto destituta praesidio iuventus, tot insidiis circumventa, amissocandore, ante in vitia rueret quam sancta mysteria delibasset. Etiam si vero primae Communioni diligentior institutio et accurata sacramentalis Confessio praemittatur, quod quidem non ubique fit, dolenda tamen semper est primae innocentiae iactura, quae, sumpta tenerioribus annis Eucharistia, poterit fortasse vitari.

Nec minus est reprobandus mos pluribus vigens in locis, quo sacramentalis confessio inhibetur pueris nondum ad eucharisticam mensam admissis, aut iisdem absolutio non impertitur. Quo fit ut ipsi peccatorum fortasse gravium laqueis irretiti magno cum periculo diu jaceant.

Quod vero maximum est, quibusdam in locis pueri nondum ad primam Communionem admissi, ne instante quidem mortis discrimine, Sacro muniri Viatico permittuntur, atque ita, defuncti et more

[Communio]

infantium illati tumulo, Ecclesiae suffragiis non iuvantur.

Eiusmodi damna inferunt qui extraordinariis praeparationibus primae Communioni praemittendis plus aequo insistant, forte minus animadvertentes id genus cautela a Iansenianis erroribus profectum, qui Sanctissimam Eucharistiam praemium esse contendunt, non humanae fragilitatis medelam. Contra tamen profecto sensit Tridentina Synodus quum docuit, eam esse « antidotum quo liberemur a culpis » quotidianis et a peccatis mortalibus praeservemur; quae doctrina nuper a Sacra Congregatione Concilii pressius inculcata est decreto die 20 mensis Decembris an. 1905 lato, quo ad Communionem quotidianam aditus universis, tum provectionis, tum tenerioris aetatis patuit, duabus tantummodo impositis conditionibus, statu gratiae et recto voluntatis proposito.

Nec sane iusta causa esse videtur quamobrem quum antiquitus sacrarum speciarum residua parvulis etiam lactantibus distribuerentur, extraordinaria nunc praeparatio a puerulis exigatur qui in primi candoris et innocentiae felicissima conditione versantur, mysticoque illo cibo, propter tot huius temporis insidias et pericula indigent maxime.

Quos reprehendimus abusus ex eo sunt repetendi, quod nec scite nec recte definiverint, quatenam sit aetas discretionis, qui aliam Poenitentiae, aliam Eucharistiae assignarunt. Unam tamen eandemque aetatem ad utrumque Sacramentum requirit Lateranense Concilium, quum coniunctum Confessionis et Communionis onus imponit. Igitur, quemadmodum ad Confessionem aetas discretionis ea censetur in qua honestum ab inhonesto distingui potest, nempe qua ad usum aliquem rationis pervenitur, sic ad Communionem ea esse dicenda est qua eucharisticus panis queat a communi dignosci; quae rursus eadem est aetas in qua puer usum rationis est assequutus.

Nec rem aliter acceperunt praecipui Concilii Lateranensis interpretes et aequales illorum temporum. Ex historia enim Ecclesiae constat, synodos plures et episcopalia decreta, iam inde a saeculo XII, paulo post Lateranense Concilium, pueros annorum septem ad primam Communionem admisisse. Extat praeterea summae auctoritatis testimonium, Doctor Aquinas, cuius haec legimus: « Quando iam pueri *incipiunt aliqualem* usum rationis habere, ut possint « devotionem concipere huius Sacramenti (Eucharistiae), tunc potest eis hoc Sacramentum conferri ». Quod sic explanat Ledesma: « Dico ex omnium con-

sensu, quod omnibus habentibus usum rationis « danda est Eucharistia, quantumcumque cito habeant illum usum rationis; esto quod adhuc confuse cognoscat ille puer quid faciat ». Eundem locum his verbis explicat Vasquez: « Si puer semel ad hunc usum rationis pervenerit, statim ipso iure « divino ita obligatur, ut Ecclesia non possit ipsum « omnino liberare ». Eadem docuit S. Antoninus, scribens: « Sed cum est doli capax (puer), cum scilicet potest peccare mortaliter, tum obligatur ad « praecceptum de Confessione, et per consequens de « Communionem ». Tridentinum quoque Concilium ad hanc impellit conclusionem. Dum enim memorat Sess. XXI, c. 4: « parvulos usu rationis carentes « nulla obligari necessitate ad sacramentalem Eucharistiae communionem », unam hanc rei rationem assignat, quod peccare non possint: « Siquidem, « inquit, adeptam filiorum Dei gratiam in illa aetate « amittere non possunt ». Ex quo patet hanc esse Concilii mentem, tunc pueros Communionis necessitate atque obligatione teneri quum gratiam peccando possunt amittere. His consonant Concilii Romani verba, sub Benedicto XIII celebrati ac docentis, obligationem Eucharistiae sumendae incipere « postquam pueruli ac puellae ad annum discretionis « pervenerint, ad illam videlicet aetatem in qua « sunt apti ad discernendum hunc sacramentalem « cibum qui alius non est quam verum Iesu Christi « corpus, a pane communi et profano, et sciunt accedere cum debita pietate ac religione ». Catechismus Romanus autem, « qua aetate, inquit, pueris « sacra mysteria danda sint, nemo melius constituere « potest quam pater et sacerdos, cui illi confiteantur « peccata. Ad illos enim pertinet explorare, et a « pueris percunctari, an huius admirabilis Sacramenti « cognitionem aliquam acceperint et gustum habere ».

Ex quibus omnibus colligitur aetatem discretionis ad Communionem eam esse in qua puer panem eucharisticum a pane communi et corporali distinguere sciat ut ad altare possit devote accedere. Itaque non perfecta rerum Fidei cognitio requiritur, quum aliqua dumtaxat elementa sint satis, hoc est *aliqua cognitio*; neque plenus rationis usus, quum sufficiat usus quidam incipiens, hoc est *aliqualis usus rationis*. Quapropter Communionem ulterius differre, ad eamque recipiendam maturiorem aetatem constituere, improbandum omnino est, idque Apostolica Sedes damnavit pluries. Sic fel. rec. Pius Papa IX litteris Car-

dinalis Antonelli ad episcopos Galliae datis die 12 Martii anno 1866 invalescentem in quibusdam diecesibus morem protrahendae primae Communionis ad maturiores eosque praefixos annos acriter improbavit. Sacra vero Congregatio Concilii, die 25 mensis Martii 1851 Concilii Provincialis Rothomagensis caput emendavit, quo pueri vetabantur infra duodecimum aetatis annum ad Communionem accedere. Nec absimili ratione se gessit haec S. Congregatio de disciplina Sacramentorum in causa *Argentinen.* die 25 mensis Martii anno 1910, in qua cum ageretur, admittine possent ad sacram Communionem pueri vel duodecim vel quatuordecim annorum, rescripsit: « Pueros et puellas cum ad annos discretionis seu ad usum rationis pervenerint, ad sacram mensam admittendos esse ».

Hisce omnibus mature perpensis, Sacer hic Ordo de disciplina Sacramentorum, in generali Congregatione habita die 25 mensis Iulii a. 1910, ut memorati abusus prorsus amoveantur et pueri vela teneris annis Iesu Christo adhaereant, Eius vitam vivant, ac tutelam inveniant contra corruptelae pericula, sequentem normam de prima puerorum Communionem, ubique servandam statuere opportunum censuit:

II) Ordinationes Apostolicae:

I. Aetas discretionis tum ad Confessionem tum ad S. Communionem ea est in qua puer incipit ratiocinari, hoc est circa septimum annum, sive supra, sive etiam infra. Ex hoc tempore incipit obligatio satisfaciendi utrique praecepto Confessionis et Communionis.

II. Ad primam Confessionem et ad primam Communionem necessaria non est plena et perfecta doctrinae christianae cognitio. Puer tamen postea debet integrum catechismum, pro modo suae intelligentiae, gradatim addiscere.

III. Cognitio religionis quae in puero requiritur, ut ipse ad primam Communionem convenienter se praeparet, ea est, qua ipse fidei mysteria, necessaria necessitate mediis pro suo captu percipiat, atque eucharisticum panem a communi et corporali distinguat ut ea devotione quam ipsius fert aetas ad SS. Eucharistiam accedat.

IV. Obligatio praecepti Confessionis et Communionis, quae puerum gravat, in eos praecipue recidit qui ipsius curam habere debent, hoc est in parentes, in confessarium, in institutores et in parochum. Ad patrem vero, aut ad illos qui vices eius gerunt, et ad confessarium, secundum Catechismum Roma-

num, pertinet admittere puerum ad primam Communionem.

V. Semel aut pluries in anno curent parochi indicare atque habere Communionem generalem puerorum, ad eamque, non modo novensiles admittere, sed etiam alios, qui parentum confessariive consensu, ut supra dictum est, iam antea primitus de altari sancta libarunt. Pro utrisque dies aliquot instructionis et praeparationis praemittantur.

VI. Puerorum curam habentibus omni studio curandum est ut post primam Communionem iidem pueri ad sacram mensam saepius accedant et, si fieri possit, etiam quotidie, prout Christus Iesus et mater Ecclesia desiderant, utque id agant ea animi devotione quam talis fert aetas. Meminerint praeterea quibus ea cura est gravissimum quo tenentur officium providendi ut publicis catechesis praeceptionibus pueri ipsi interesse pergant, sin minus, eorumdem religiosae institutioni alio modo suppleant. [2304]. — Cfr. *Adoratio, Eucharistia, Missa, Morniales, Oratorium, Regulares.*

II) Varia:

Pius X iubet ut in singulis parochiis Urbis Prima Communio solemniter quotannis ministretur pueris [502]. — Summopere commendatur in eius Centenario, Asceterium, vulgo *Ponterotto*, de Urbe, pro prima puerorum Communionem institutum [549]. — Archiep. et Episcopis Provinciae Rothomagensis de decreto *Quam singulari* [2365]. — Em. Archiep. Colonien. de modo applicandi decretum *Quam singulari* [2408]. — Vallis-Vidonis Episcopo decreto de aetate admittendorum ad Primam communionem adhaerenti [2327]. — Pia Unio pro *Communionem Puerorum* ad S. Claudium in Urbe in primariam erigitur [2680]. — Eadem peculiaribus indulgentiis ditatur [3758]. — Allocutio pueris prima vice Sancta Communionem refectis, Apostolicam Sedem veneraturi e Gallia peregrinantibus in Urbem [2768].

d) Quoad jeiunium. — Cfr. *Aegroti, Ieiunium.*

e) Quoad indulgentias:

Recitantibus quandam precem pro propagatione pii usus Communionis quotidianae indulg. 300 dier. et plenaria in mense elargiuntur [633]. — Primae Communionis adolescentes eorumque usque ad tertium gradum parentes necnon christifideles omnes piis caeremoniis primae Communionis adstantes, plenariam primi, septem vero annorum postremi

[Competentia]

lucratur [683]. — Piae Unioni pro Communionem Puerorum in Urbe peculiaria privilegia conceduntur [3758]. — Cfr. *America Latina, Belgium, Confraternitas, Eucharistia, Indulgentia, Missa.*

Competentia S. R. Congregationum:

a) Quoad territorium:

a) Congregationi Sancti Officii, in suae competentiae rebus, territorii limites nulli sunt.

b) Consistorialis munia sunt circumscripta regionibus iuri communi obnoxiiis, in quibus ipsa suam et cum aliis non communem habet competentiam circa ea omnia quae ad regimen dioecesanum, ad Seminaria, ad Episcoporum aliorumque Ordinariorum electionem, ad Apostolicas visitationes, ad relationes de statu dioecesis referantur.

c) Congregationi de disciplina Sacramentorum in iis quae matrimonium spectant, competunt quoque loca Congregationi de Propaganda Fide obnoxia, ad memoratae Constitutionis normam. Circa caetera Sacramenta competentiam habet circumscriptam regionibus iuri communi subiectis.

d) Concilii et Studiorum Congregationibus, in ipsarum competentiae negotiis certi locorum assignati sunt limites, quemadmodum Consistoriali.

e) Congregatio religiosorum Sodalium praecipuam et propriam habet competentiam in religiosos ubicumque versantur, atque in rebus omnibus quae statum, disciplinam, studia et sacram ipsorum Ordinationem spectant, salvo iure Congregationis de Propaganda in religiosos qua missionarios.

f) Propagandae Fidei Congregatio iurisdictionem locis et rebus circumscriptam habet, iuxta memoratae Constitutionis praescriptum.

g) Congregationibus Indicis, Rituum, pro Negotiis ecclesiasticis extraordinariis, Caeremoniali, itemque Tribunalibus tum interni tum externi fori, pro suae competentiae negotiis, nulli sunt constituti territorii limites [1651].

h) Quoad facultates ac negotiorum ambitum. — Cfr. singularum Congregationum Romanarum nomen, necnon *Bona, Irregularitas, Confraternitas, Ordinatio, Regulares, Taxa, Tridentinum.*

Conceptio (Immaculata B. M. V.) — Cfr. *Iubilaeum, Immaculata, Lapurdum, Maria Virgo.*

Conceptionistae (moniales). — Indultum de divino officio persolvendo [561]. — De missa Imm. Conceptionis caelebranda in propriis monasteriis [708].

Concilia:

a) In genere:

Concilii celebratio et recognitio pertinet ad Congr. Concilii [1590]. — Tridentinum interpretandi facultas, post ordinationem Romanae Curiae recentem factam, competit singulis Sacris Congregationibus pro sua cuiusque competentia, non autem sacris Tribunalibus, nisi tantum iuridice et in casibus particularibus, ut ius faciant inter partes in causa [1448]. — DD. Ioannem Martin et Ludovicum Petit continuatores *Collectionis Conciliorum* a D. Mansi inchoepae, B. Pater gratulationibus honestat SS. [1714].

b) In specie:

Pius X pergratum habet nuntium de mox celebrando VIII Concilio Provinciali Longobardiae [1072]. — De eiusdem caelebratione gratulationes [1574]. — De provinciali habito concilio Portus Principis Archiepiscopus coeterique eius provinciae ecclesiasticae Ordinarii gratulationes accipiunt [964]. — Acta concilii provincialis Mediolanensis VIII confirmantur eademque typis edendi facultas conceditur [1331]. — Rev. mo Legato Apost. in Insulis Philippinis gratulationes de fausto exitu Concilii Manilani [1662]. — Acta Concilii provincialis Salisburgensis adprobantur ac laudantur [1962]. — Ob actorum Concilii Caesaraugustani exemplar exhibitum gratulationis ergo [2397]. — Acta Concilii provincialis Burgensis laudantur atque firman- tur [670]. — Concilium Nationale Quebecense I laudatur et adprobatur [2789].

Concilii (S. Congreg.). — Eius partes:

1) In genere:

1. Huic Sacrae Congregationi ea pars est negotiorum commissa quae ad universam disciplinam Cleri saecularis populiue christiani refertur.

2. Quamobrem ipsius est curare ut Ecclesiae praecepta serventur, cuius generis sunt ieiunium (excepto eucharistico, quod ad Congregationem de disciplina Sacramentorum pertinet) abstinencia, decimae, observatio dierum festorum, cum facultate opportune relaxandi ab his legibus fideles: moderari quae Paro-

chos et Canonicos spectant; item quae pias Sodalitates, pias uniones (1), pia legata, pia opera, missarum stipes, beneficia aut officia, bona ecclesiastica, (2) arcae nummarias, tributa dioecesana, aliaque huiusmodi, attingunt. Videt quoque de iis omnibus, quae ad immunitatem ecclesiasticam pertinent. Eidem Congregationi facultas est reservata eximendi a conditionibus requisitis ad assecutionem beneficiorum, quoties ad Ordinarios eorum collatio spectet. (3)

3. Ad eandem pertinent ea omnia quae ad Conciliorum celebrationem et recognitionem, atque ad Episcoporum coetus seu *conferentias* referuntur, suppressa Congregatione speciali, quae hactenus fuit, pro Conciliorum revisione.

4. Est autem haec Congregatio tribunal competens seu legitimum in omnibus causis negotia eidem commissa spectantibus, quas ratione disciplinae, seu, ut vulgo dicitur, *in linea disciplinari* pertractandas iudicaverit; caetera ad Sacram Romanam Rotam erunt deferenda (4) [1590].

II) In specie. — Huius Congregationis competentia est concedere:

a) Collegiis canonicorum, seu Capitulis, dispensationes ab obligatione celebrandi Missae feriae ac vigiliae; Missae canendae et applicandae conventualis; canendi atque in choro recitandi horas canonicas;

b) tum Capitulis, tum singulis e clero seculari anticipationem recitationis officii matutini;

c) Capitulis, anticipationem Vesperarum et Completorii ante meridiem;

d) sacerdotibus e clero saeculari commutationem recitationis officii divini cum aliis precibus;

DECLARATIONES.

(1) Se extendit etiam ad confraternitates ac pias uniones dependentes ab Ordinibus religiosis, vel erectas in eorum ecclesiis seu domibus [1028].

(2) Etiam quoad acquisitionem bonorum Religiosorum [2156].

(3) Adprobare taxae Curiarum episcopali, necnon dirimere quaestiones omnes ad eas pertinentes eius est [2192]. — Item dispensare clericos iam in sacro presbiteratus ordine constitutos ab irregularitate, vel a titulo sacrae ordinationis [1754].

(4) Post ordinationem Romanae Curiae a Pio PP. X statutam, Sacrae Congregationi Concilii non competit exclusiva facultas authentice interpretandi omnia Concilii Tridentini decreta quae ad morum reformationem, disciplinam aliaque huiusmodi pertinent, Summo Pontifice consulto [2448].

e) dispensationem a ieiunio praescripto ante consecrationem sacrarum aedium;

f) facultatem in interno templi vel publici sacelli pariete fenestram faciendi extruendique parvi chori, aut aperiendi ostii, quo privatus aditus patefiat;

g) dispensationem a laurea doctoris sive ex tabulis institutionis sive ex lege praescripta ad beneficium vel officium aliquod assequendum, quorum largitio ad Ordinarium pertineat.

6. Item ad Concilii Congregationem spectat iudicium de controversiis omnibus circa potiore dignitatis locum, seu *praecedentiam*, exceptis iis quae Sodalibus religiosos attinent (quae controversiae Congregationi religiosorum Sodalium sunt reservatae), iisque pariter demptis quae *Capellam*, Aulam pontificiam et Patres Cardinales spectant, ad Caeremonialem deferendae.

Item ad eam pertinet videre, administrationis et disciplinae tramite, de servitutibus, quas aedi sacrae se constituisse aliquis iacet, aut quas eidem velit imponere, qualia sunt habitatio in superiori contiguatione, murorum impositio, atque horum similia. [1651]. — Cfr. *Tridentinum*.

Concionator:

a) Ubique.

I) Quoad qualitates ac rationem:

Nullus facultate praedicandi donetur nisi prius de vita et scientia et moribus probatus fuerit; alieni autem sacerdotes ne admittantur ad tale ministerium nisi testimoniales Episcopi sui litteras exhibuerint. — Argumenta autem praedicationis ea sint quae Redemptor Noster innuit, iubens *Praedicate evangelium* (1) *docentes eos servare omnia quaecumque mandavi vobis* (2); idest, prout Tridentina Synodus exponit: *Annunciantes eis vitia quae eos declinare, et virtutes quas sectari oportet, ut poenam aeternam evadere et caelestem gloriam consequi valeant* (3). Procul igitur omnino pellantur a sacra cathedra quae potius diuturniorum contentiones aulasve academicae sapiunt; de moribus sermones prae « conferentiis » anteponan- tur, quarum minimum quod pariant detrimentum, temporis est iactura: sermo vero fiat *non in per-*

(1) *Marc. XVI, 15.*

(2) *Math. XXVII, 20.*

(3) *Sess. V. Cap. 2. De Reformat.*

[Conclavis]

suavilior humanae sapientiae verbis, sed in ostensione spiritus et virtutis (1). Praecipuus igitur praedicationis fons, sacrae Litterae habeantur, expositae vero non ex privato mentis iudicio, quod non semel malae passionis praecupare solent, sed iuxta Ecclesiae traditionem ad mentem S. Patrum et Conciliorum [1008].

II) Quoad Episcoporum in re vigilantiam:

Ad hanc igitur normam oportet, Venerabiles Fratres, per vos examinari quos ad verbi Dei praedicandi ministerium mittitis. Quod si inter illos quemquam reperiatis suae potius utilitatis quam Christi operis studiosum, magis saeculares cientem plausus quam salutis animarum cupidum, hunc procul arceatis oportet, eumque corripatis, et si correctione non proficiat, amoveatis omnino a munere cui minime idoneus est. Quae severitas et vigilantiae sollicitudo per Vos maxime adhibenda est, quorum pastoralis ministerii pars potissima Verbum Dei praedicare, adeo ut, nomine et loco Vestro illud exerceri censeatur, per quoscumque demum praeter Vosmetipsos praestetur; igitur Vestro omnino periculo fit, coram Deo, si et quomodo christifidelibus hic panis dispensetur. — Nos autem, ut tantum pondus declinemus, districte praecipimus et iniungimus omnibus et singulis locorum Ordinariis, ut arceant, vel, praevis paternis monitionibus, suspendant, etiam durante praedicatione, quemcumque ex utroque clero concionatorem qui normas laudatae Instructionis S. C. EE. et RR. adamussim non servet. Potius enim est et utilius christifideles parca parochorum catechesi contentos esse, quam tales conciones audire a quibus non nisi detrimentum capiant. [1008].

III) Quoad iusiurandum antimodernisticum:

Adlecti concionibus habendis per quadregesimae tempus, praemissa Fidei professione per formulam a. s. m. Pio PP. IV praescriptam cum adlectis definitionibus Concilii Vaticani, iussurandum juxta alibi recensitam formulam dabunt [2324]. — Cfr. *Iusiurandum*.

IV) Quoad peculiare contingitias:

1) Quoad litteras testimoniales. — Episcopi ac Moderatores regularium commendatitias litteras absque nota suis subditis qui alicubi a praedicatione fuerint prohibiti, concedere non possunt [2341].

(1) I Corinth. II, 4.

2) Quoad invitationem. — Sacri oratores aliquo loco ab Episcopis improbi, invitari non possunt [2341].

3) Quoad bellum Tripolitanum. — In funeribus pro mortuis in bello Tripolitano in dominicis, [non tamen primae classis privilegiatis et in aliis festis de praecepto quae non sint duplicia primae vel secundae classis], una missa *De Requie* cum cantu et subsequenti absolutione ad tumulum in ecclesiis seu oratoriis publicis, iuxta prudens Ordinarii iudicium, celebrari permittitur. Sed in eiusmodi funeribus, etsi fiant in diebus a ritu pei-missis, meno cuiuscumque dignitatis, sermones funebres aut funebres orationes in quibusvis ecclesiis seu oratoriis haberi possunt [2711]. — S. Ioannes Chrysostomus sacrorum oratorum Patronus declaratur [1602]. — Cfr. *Modernismus*.

6) In Urbe:

Concionatores in Urbe licentiam petere debent ab Emo Vicerio [713]. — Concionatorum in Urbe periculorum normae [707].

Conclavis:

I) De ingressu in Conclavi:

44. Exsequiis defuncti Pontificis perolutis, et interim Conclavi opportune praeparato, Cardinales in Basilicam Sancti Petri, vel alio pro temporis et loci opportunitate conveniunt, ubi pet Decanum Sacri Collegii, vel eo impedito per alium ex antiquioribus Cardinalibus, Missa de Spiritu Sancto celebratur, et in fine per aliquem Praelatum aut alium virum ecclesiasticum doctum habeatur oratio, qua moneantur ut, sepositis omnibus privatis affectibus, solum Deum prae oculis habentes, Sanctae Romanae et universali Ecclesiae de Pastore sufficiente et idoneo providere, omni qua possunt brevitate et diligentia curent.

45. Re divina peracta, statim, vel si Patribus potius libuerit, vespere, fit ingressus in Conclave. Clericus Caeremoniarum capit Crucem Papalem, et procedit: quem Cardinales sequuntur, Episcopi primum, deinde Presbyteri, postremo Diaconi cum suis cappis violaceis: Crucem praecedunt Familiares Cardinalium, et immediate Cantores Hymnum *Veni creator Spiritus* cantantes: post Cardinales sequuntur Praelati, atque ita ordine procedentes, Conclave ingrediuntur, et cum ad Capellam pervenerint, Cardinalium Decanus apud Altare dicit orationem *Deus qui corda fidelium*, qua finita, tum praesens quum etiam memo-

ratae Constitutiones « *Commissum Nobis* » de civili Veto (1), et Leonis XIII « *Prædecessores Nostri* » (2) (praetermissis fîs, quae nonnisi res iam peractas respi-

ciunt) iterum leguntur; ac iusiurandum, iuxta superius praescriptam formam, ab omnibus Cardinalibus rursus emittitur. Deinde Cardinales post brevem sermonem

(1) Cfr. *Veto*.

(2) En *Constitutio cum Instructione* adnexa:

a) *Constitutio Prædecessores*:

Prædecessores Nostri pro supremi Apostolatus officio sollicita cura et singulari studio continenter prospexerunt ut Romanorum Pontificum electiones, a quibus pax, unitas et status Ecclesiae tantopere pendet, ordinatim et regulariter fierent; et plura pro temporum adiunctis, ut eae celeriter, libere et expedite ad exitum deducerentur, sapienter invenerunt et decreverunt. Haec autem sollicitudo et vigilans eorum cura praecipue enituit cum bellorum motus, aut perturbati rerum publici ordines suspicionem inicerent ne quae pro Romano Pontifice eligendo sacra comitia haberi deberent, vel per apertam vim libertate destituerentur, vel alia quavis ratione electio deturbaretur, aut distineretur, aut alia eidem expediendae impedimenta obicerentur. Siquidem tunc consentaneum visum dijudicatumque est impendenti malo extraordinariis occurrere remediis, quae adiunctorum gravitas e re magis esse suaderet, ut pericula propulsarentur, quibus pax et unitas ipsa Ecclesiae in discrimen adducebatur. Huius vero peculiaris sollicitudinis monumenta praecipue suppetunt Romani Pontifices, qui inde a superiore saeculo Ecclesiae clavum tenere in tam misera rerum conversione ac perturbatione, qua haec praesertim Apostolica Sedes oppugnata est, tum hostilium copiarum irruptione, tum internarum seditionum motibus, tum etiam usurpatione civilis principatus, qui ad liberum et independens spirituale Ecclesiae regimen, Deo sic providente, constitutus fuit; quo tempore Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales aut Urbe expulsi, aut in diversa loca deportati sunt; ipsi autem Romani Pontifices impio ausu a propria sede abrepti, in exilium acti aut etiam in carcerem detrusi ac detenti sunt. Ipsi enim quamvis tot tantisque iactarentur tempestatum fluctibus, nihil tamen antiquius habuere, quam, ut futuri Pontificis electionem in tuto ponerent, tum iis quae in eam rem Romanorum Pontificum Constitutionibus sancita aut consuetudinibus invecta fuerunt opportune derogando, cum alia pro rerum adiunctis sapienter constituendo quibus electio celerius et facilius expediri absolvere posset.

At vero ut pro sua aetate Prædecessores Nostri, ita Nos immo vero eo magis devinctos et obstrictos ipsi sentimus debito consulendi certae et expedite Successoris Nostri electioni, quo saeviores perspicimus ingruere adversus Christi Ecclesiam tempestatum aestus et acriores hostium in dies experimur conatus et impetus adversus hanc Sanctam Sedem; quo magis sub deque omnia versa et perturbatos videmus publicos rerum ordines, ita ut anxius haereat animus et pavida mens incerta maneat quid

demum futura tempora portendant. Quamvis itaque Dei promissionibus confisi, cuius in humilitate cordis Nostri nunquam desistimus implorare opem, certa fulciamur spe fore ut etiam in praesenti dis crimine suo omnipotenti praesidio Ecclesiae Sponsae suae Ipse adsit; nihilominus perpendentes hinc caducum et labilem humanae vitae fluxum, inde autem multiplices obices cui aut electioni Nostri Successoris intercedere, aut eidem moram afferre queant, sive Nos supremum diem hic Romae claudere contingat in eadem in qua nunc versamur conditione, sub hostili dominatione constitutos et undique innumeris impeditos insidiis; sive tum Nobis, tum Sacro Cardinalium Collegio graviora adhuc experiri ac perpeti accidat: sive demum exilii iter arripere cogamur, ibique ex mortalibus huius vitae aerumnis ad aeternam pacem Nos vocare Deo libuerit; conveniens et necessarium iudicavimus ea constituere quae pro casuum varietate, quibus praevertere humano consilio liceat, in electione Nostri Successoris servari deberent. Inhaerentes itaque Prædecessorum Nostrorum vestigiis, implorato prius coelesti lumine et exquisito consilio peculiaris Congregationis Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium, certa scientia et proprio motu de plenitudine Apostolicae potestatis haec quae sequuntur decernimus.

Ius iamdiu firmatum et praescriptum eligendi Romanum Pontificem Successorum Nostrum ad Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales unice et privative pertinere declaramus et edicimus et, quatenus opus sit, hac Nostra Constitutione approbamus et confirmamus, excluso prorsus atque remoto quolibet cuiuspiam alterius Ecclesiasticae dignitatis, aut laicae potestatis cuiuslibet Status et Ordinis interventu, quovis quaesito colore aut praetextu etiam supplendi munus et vices Cardinalium, casu quo iidem per orbem dispersi aut deportati aut alio quolibet obstaculo praepediantur comitia habere pro canonica Successoris Nostri electione. Quam in rem Constitutionem f. r. Pii IX Decessoris Nostri quae incipit « *Cum Romanis Pontificibus* » die IV Decembris MDCCCLXIX datam confirmamus et renovamus. Ut autem magis adhuc cautum sit, ne alienus quis electioni quamvis extrinsece tantum sese interponat et immisceat, nominatim derogamus Constitutionibus Gregorii X in Concilio Lugdunensi « *Ubi periculum* » Clementis V in Concilio Viennensi « *Ne Romani* » et Pii IV « *In eligendis* » pro ea parte qua civilibus aut politicis magistratibus civitatis, in qua Romani Pontificis electio sit celebranda, vel etiam Praelatis, Rectoribus, Officialibus Urbis, Principum Oratoribus aliis quibusvis potestate tribuunt, ut praescriptiones pro electione praefata faciant observari.

[Conclavis]

habitu per Decanum, quo eos convenientibus verbis ad electionis negotium rite et recte peragendum hortatur, ad cellas sorte inter eos distributas divertunt.

Derogamus etiam iis regulis et praescriptionibus quae per Apostolicas Romanorum Pontificum Constitutiones, etiam in Generalibus Conciliis editas, aut alioquin speciali mentione dignas, praefinitae sunt circa electionis tempus et locum, circa Conclave eiusque clausuram aliasque minoris momenti res, ut sunt sollemnitates et caeremoniae quae adhiberi consueverunt, nominatim circa custodiam Conclavis, circa suppeditationem rerum ad victum aliosque vitae usus pertinentium, item circa personarum, quas in Conclave suscipi oporteat, qualitates et numerum, qui tamen consuetum non excedat, aliaque huiusmodi; quas utrum omnes vel aliquas servari aut missas fieri oporteat, quod maior pars congregatorum Cardinalium suffragium tulerit, ius erit. Maioris item partis congregatorum Cardinalium erit decernere utrum, nulla interiecta mora, et ante novum a Nostro obitu diem electio celebrari, aut etiam si publicae rei status perturbatio, vel alia gravis causa intercedat, comitorium tempus in longius protrahi oporteat; quo postremo in casu penes eosdem Cardinales erit pari modo potestas leges circa clausuram Conclavis aliasque praescriptiones, ut supra, moderandi aut etiam relaxandi. Qua ex re Cardinales omnes a iurisiurandi religione, qua supradictas Praedecessorum Nostorum Constitutiones servare promittunt, absolvimus et absolutos fore declaramus, non solum in supradictis illarum praescriptionibus ad comitorium tempus et locum atque ad Conclave eiusque clausuram spectantibus, verum etiam in aliis minoris momenti caeremoniis et sollemnitatibus, si quae harum observatio rei exitum retardare possit. In ceteris tamen quae celeri, quam summopere optamus, novi Pontificis electioni non officiant, maxime autem in rebus cum clausula electionem aliter factam irritante praescriptis, praeter ea scilicet quibus a Nobis derogatum est, Constitutiones ipsas observandas mandamus.

Etsi vero amplam illam facultatem Collegio Cardinalium concesserimus, praesertim quoad tempus et locum electionis futuri Romani Pontificis, nihil tamen innovatum esse declaramus, sive quantum ad generale canonum sanctionem, ne Sede vacante aliquid innovetur; sive quantum ad speciales Constitutiones quibus cautum est, ne in Collegium Cardinalium ea potestas et iurisdictio transeat, quae ad Pontificem dum viveret pertinebat; ne Collegium de iuribus Sedis Apostolicae Romanaeque Ecclesiae quomolibet disponere valeat, neque in quopiam iuribus eiusdem sive directe detrudere attentet, sive indirecte per conniventiae speciem, seu per dissimulationem facinorum adversus ea iura perpetratorum, attentare videatur, immo omnium virium contentione eadem custodire et defendere debeat.

Dum autem ad propositum finem expeditius as-

Interim Officiales Conclavis et alii in Conclavi servientes iuramenta iuxta praescriptas formulas praestant coram Caeremoniarum Praefecto vel S.

sequendum, materialem Conclavis seu loci clausuram relaxari permittimus, obligationem tamen secreti servandi in iis omnibus, quae ad electionem Romani Pontificis pertinent, et in iis quae in Conclavi, seu in loco electionis aguntur, haudquaquam relaxamus. Itaque eo modo et forma, ac sub poenis a Decessorum Nostrorum Constitutionibus indictis, praecipimus iterum et mandamus, ut secretum istud accuratissime servetur atque ab aliis servari curetur, et quidem eo cautius et arctius, quo gravior se prodit temporum difficultas.

Quolibet item loco et quibusvis in adiunctis electionem celebrari contigerit, non aliter legitima et valida ea erit, quam si numerus Cardinalium, qui ad eam convenierint, dimidium Cardinalium omnium pro tempore existentium, plus uno saltem, excedat; quem tamen numerum si deinceps minui accidat, sive quod aliquem ex Cardinalibus, qui ad comitia convenierint, mors praeveniat, aut morbus opprimat, sive alia qualibet ex causa, impedimento id minime esse debet, quominus Cardinales reliqui inceptum opus prosequi et electionem legitime et valide absolvere queant. Electum vero legitimum Beati Petri Successorem et Nostrum verumque Romanum Pontificem agnosci haberique decernimus in quem secretis per schedulas suffragiis duae ex tribus congregatorum Cardinalium partes in scrutinio, sive in scrutinio et accessu convenierint; sin autem per inspirationem vel per compromissum electio fiat, eadem per Cardinales, ut supra, congregatos, servata consueta forma canonica, perfici debet.

His universim praestitutis quae in Nostri Successoris electione, quovis loco et quibusvis in adiunctis eadem celebretur, servari oporteat, necessarium duximus quaedam speciatim adicere quae pro casuum qui occurrant varietate servari debeant. Mandamus itaque et decernimus, si Nos in hac Urbe Roma vita fungi accidat, ut Cardinales, qui tum praesentes in Curia erunt, vix dum Nos diem contingerit clausisse supremum, antequam vel ipsae exequiae in suffragium animae Nostrae persolvantur (aliis Cardinalibus etiam de latere Legatis aut ex alia qualibet causa, etiam cum venia vel mandato Nostro absentibus, per praescriptum decem dierum spatium minime expectatis) huius Urbis, rerum ac temporum circumstantiis serio perpensis, deliberent an in eadem Urbe, vel extra eam comitia pro novo Pontifice eligendo haberi debeant. Ea autem deliberatio plenum effectum sortiatur in quam maior Cardinalium tunc praesentium pars consenserit. Quod si Cardinalibus congregatis insuper visum fuerit, nulla interiecta mora, novi Pontificis electionem ad exitum adduci praesente, ut aiunt, cadavere liberum erit, servatis quae servanda supra praecipimus, electionem novi Pontificis vel in primo ipso conventu perficere. In-

Collegii Secretario, ad rem deputatis a Cardinali Camerario, coram quo antea et ab ipsis iusiurandum emittendum est. Pariter hac eadem die, qua fit in-

gressus in Conclave, Praelatus Pontificiae Domui praepositus et Marescallus Conclavis iusiurandum emittere debent iuxta statutas formulas coram Car-

super, ut omnis amoveatur cunctationis et perturbationum occasio, quoad Pontificias exequias praecipimus consuetum praetermitti apparatus a Constitutionibus et consuetudine invectum, easque a Cardinalibus peragi modesto ritu ac forma in Palatii Vaticani Capella, si Nos extremum diem ibi claudere contigerit. Volumus tamen omnino et mandamus, si Cardinales comitia pro electione hic in Urbe aut alibi in Italia habenda esse duxerint, ut in casu cuiusvis iniuriarum Conclavis loco vel personis illatae, quae maioris partis congregatorum Cardinalium iudicio electioni libertatem adimat, omne illico abrumptur electionis inceptum, comitia dissolvantur et ad tutiorem sedem transferantur extra Italiam. Demum animo perpendentes afflictum statum in quem res Sanctae Sedis adductae sunt hostilis dominationis causa, sub qua eiusdem civilis principatus et ipsa haec Urbs Roma constituta reperitur, ne vacationis tempore dignitas et rationes eiusdem Sanctae huius Sedis adhuc detrimenta ulterius capiant, et etiam ut Sacro Cardinalium Collegio certa suppetat via qua tricus et difficultatibus, quas casus ferat, sese expedire queat, peculiari Instructione, quam huic Constitutioni adicimus, normam et regulam praefinire satagemus, ad cuius praescriptum se conformare, prout casus tulerit, Cardinales debeant.

Cum autem ea sit temporum iniquitas, ut merito timendum sit, ne invalescens hostium nostro: in dies oppressio et audacia, vel in deterius ruens rerum publicarum status, Nos ex hac Urbe exultum abire cogat, vel etiam hinc abducamur vi, et extra Romanam Curiam exinde mors Nos praeveniat; decernimus atque mandamus, ut in hoc casu ex eo extra Curiam loco, ubi Nos omnipotens Deus ex hac vita migrare voluerit, Cardinalis quicumque adsit, aut si plures erunt, eorum dignior, nempe non qui creatione, sed iure ceteris anteit, aut, iis omnibus absentibus, Nuntius Apostolicus et, in eius defectu, loci Ordinarius, aut Praelatus, vel alius quispian ecclesiastica dignitate insignitus, quam celeriter de Pontificis morte Cardinalem Sacri Collegii Decanum aliosque Cardinales, de quorum sede sit edoctus, certiores faciat, ut statim ad comitia peragenda se praeparent. Cardinalis Decanus, vel ipso impedito, Cardinalis dignitate potior, vix dum huiusmodi nuncium acceperit, vel quovis alio modo Apostolicae Sedis vacationem certo exploratam habuerit, una cum tribus antiquioribus Cardinalibus ex uno quoque Ordine et cum Cardinali Sanctae Romanae Ecclesiae Camerario, si una simul erunt, vel, ipsis absentibus, cum aliis quibusvis Cardinalibus, vel demum ipse solus, si reliqui omnino absint, locum alicuius regionis, quaecumque demum ea sit, eligant, qui ad habenda comitia magis opportunus videbitur. Hinc nulla interiecta mora,

idem Cardinalis Decanus, vel, ipso impedito, alius Cardinalis, ut supra, ceteris Cardinalibus vacationem Sedis Apostolicae significet, eosque ad novi Pontificis electionem advocet, ac de loco certiores faciat in quo illam peragi deliberatum fuit. Omnibus autem Cardinalibus in virtute sanctae obedientiae praecipimus et mandamus, ut, nisi legitimo impedimento detenti fuerint, indictionis litteris obtemperare, atque ad locum eisdem designatum pro perficienda Pontificis electione statim se conferre debeant. Ceterum in quemcumque locum Cardinales, ut supra, convenerint, omnino legitima, canonica atque valida erit habenda novi Pontificis electio, dummodo ea impleta fuerint quae ad validam electionem efficiendam requiruntur, iis exceptis quibus Nos expresse derogavimus. Quae quidem omnia, proportionem servata, etiam ad casum accomodari transferrique debebunt quo, quamvis Nos hic Romae accidat diem supremum obire, Sacro tamen Cardinalium Collegio, invalescente seditionum publicaeque perturbationis tumultu, hostium oppressione et insectationibus hac illac per orbem violenter disperso, comitia pro novi Pontificis electione Romae haberi nequeant.

Quoniam vero Christus Beatum Petrum dispensationem mirabili in dominan gentium Romam direxit, qui ibi, *sicut doctrinae virtute sublimis emicuit, ita sanguinis gloriosa effusione decoratus conquestus*, praecipimus ut Cardinales in primo quem habituri fuerint generali conventu pro novi Pontificis electione iureiurando spondeant sese omne studium et omnem diligentiam collaturos ut Pontificia Sedes Romae restitatur, vix dum obices et impedimenta amota fuerint, quae illam alio transferre coegerint.

Etsi autem in bonam spem erigamur fore, ut Successor Noster melioribus fruatur temporibus et in suprema hac Petri Cathedra diu sedeat, tamen ut contrario etiam provideamus eventui, motu item proprio ac de Apostolicae potestatis plenitudine omnia quae in hisce litteris sancita et constituta sunt pro comitis prima post mortem Nostram vice futuris, extendimus, ac pari modo decernimus pro altera electione post successoris Nostri obitum perficienda, si nimirum, nulla de his nova lege edita, Successor Noster decesserit.

Si quae vero dubia exoriantur circa sensum praescriptionum, quae hac Nostra Constitutione continentur, vel etiam utrum, aut qua ratione ad usum et praxim eadem deduci debeat, sive super quocumque alio Nostrae huius Constitutionis capite, edicimus et decernimus unice penes Sacrum Cardinalium Collegium potestatem esse super his ferre sententiam; quam in rem ipsis Cardinalibus plenam tribuimus facultatem, qua hanc Nostram Constitutionem interpretari ac dubia declarare valeant. Qua

[Conclavis]

dinali Decano, praesentibus omnibus Cardinalibus, idemque praestant Praelati, quibus Conclavi custodia concreditur.

quidem in re, quemadmodum in reliquis, de quibus ad Nostrae huius Constitutionis trames, excepto ipso electionis actu, deliberare contingat, satis omnino erit, si maior congregatorum Cardinalium pars, ut supra declaratum est, in eandem sententiam consentiat. Mandamus autem ut hae Apostolicae Litterae voluntates Nostrae testes quamprimum post mortem Nostram, et, per adiuncta liceat, ipso etiam obitu Nostri die, in prima generali praesentium Cardinalium Congregatione e vestigio et extra ordinem indicenda, per integrum recitentur. Id autem impedimento minime erit quominus antea, si per tempus licuerit, ac aliae intercedant difficultates, earundem lectio peragatur in Congregatione Capitulum Ordinum, quam haec locum habebit.

Nos interim Deo et Patri per Unigenitum Filium eius Iesum Christum redemptorem hominum animam Nostram commendantes, ut ex huius vitae aërumnis erectam in caelestem patriam suscipiat, Venerabiles Fratres Nostros Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, quibus, Nobis corpore solutis erit vita superstes, per viscera misericordiae Iesu Christi obsecramus et obtestamur, ut mutua animorum concordia et voluntatum conspiratione in hoc omnia sua studia, omnia consilia conferant, ne Petri Navis tot tantisque iactata fluctibus gubernatore diu careat. Cogitent animoque perpendant, vacante Apostolica Sede, tunc maxime nutare Ecclesiae statum; nam si *gregi pastoris cura defuerit, facile laqueos insidiarios occurrat*. Cogitent Ecclesiae hostibus vix quidpiam optabilius et opportunius accidere posse, quam Romani Pontificis electionem in longius distrahi, aut etiam perturbari. Nam si *Papa Urbis vocatur in dubium Episcopatus iam videbitur, non Episcopus vacillare*. Iterum vero obsecramus et obtestamur Fratres Nostros Cardinales, ut nulla propensione animi vel aversione commoti, nullius inclinati gratia aut obsequio, non intercessione in saeculo potentium moti, sed unice Dei gloriam et Ecclesiae bonum prae oculis habentes in eum sua vota conferant quem animi praestantia et religionis zelo eminere prospexerint, quique mysticae Navis fortiter sapienterque clavum regere et ingruentium hostium impetus frangere sit potens; alioquin sciant districtissimo Dei iudicio poenas laturos, si sua culpa et negligentia in tanto rerum discrimine et celeri et optima novi Pontificis electione afflicto Ecclesiae statui consulere neglexerint. Electum vero haeredem et Successorem Nostrum, cui toto cordis affectu precamur a Domino, ut locum nostrum feliciter occupet, rogamus ne munus arduitate deteritus ab eodem subeundo se retrahat, at potius divinae voluntatis consilio humiliter se subiciat, nam Deus qui imponit onus, manum etiam Ipse supponet, ne ei ferendo si impar;

46. Tandem, postquam ter, iussu Cardinalis Decani, campanula personata fuerit, exclusis omnibus, qui in Conclavi remanere non debent, ipsum Con-

is enim qui oneris est auctor, Ipse est administrationis adiutor; *ne sub magnitudine gratiae succumbat infirmus, dabit virtutem qui contulit dignitatem*.

Haec igitur periculis nostrorum temporum totaque rei causa graviter considerata, ac etiam Decessorum Nostrorum Pii VI, Pii VII, Gregorii XVI et Pii IX exemplis permoti statuimus, praescribimus, indulgemus, decernentes praesentes Litteras et in eis contenta quaecumque, etiam ex eo quod quilibet in praemissis ius vel interesse habentes, seu habere praetendentes quomodolibet illis non consenserint, nec ad ea vocati sive auditi fuerint, aut ex quibuslibet aliis causis, impugnari minime posse, sed easdem semper ac perpetuo firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiiri et obtinere ac iis, ad quos spectat et pro tempore spectabit suffragari et ab eis respective et inviolabiliter observari debere, ac irritum et inane, si secus super his a quocumque quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contingerit attentari. Non obstantibus, quatenus opus sit, de iure quaesito non tollendo aliisque Nostris et Cancellariae Apostolicae regulis, itemque tam per Alexandrum III, Gregorium X, Clementem V, Pium IV, Gregorium XV, Clementem XII, aliosque Romanos Pontifices Praedecessores Nostros, quam etiam per Nos de Romani Pontificis electione editis Constitutionibus et ordinationibus Apostolicis, quarum tenores praesentibus, tamquam plene et sufficienter ac de verbo ad verbum insertos habentes, iisdem omnibus et singulis et praemissorum dumtaxat effectum illis quoad reliqua in iis contenta in suo valore permansuris, latissime et plenissime derogamus, ceterisque etiam individua ac specialissima mentione et derogatione dignis contrariis quibuscumque. Volumus insuper ut praesentium Litterarum transumptis seu exemplis etiam impressis, manu alicuius Notarii Apostolici subscriptis et sigillo munitis personae in ecclesiastica dignitate constitutae eadem prorsus fides habeatur quae ipsis praesentibus adhiberetur si forent exhibitae vel ostensae. Nulli ergo hominum liceat hanc paginam Nostrae permissionis, dispensationis, facultatis, ordinationis, decreti, mandati, voluntatis, derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit indignationem Omnipotentis Dei ac Beatorum Petri et Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum.

δ) INSTRUCTIO A SACRO CARDINALIUM COLLEGIO OBSERVANDA VACANTE SEDE APOSTOLICA DONEC EXTRAORDINARIA CONDITIO PERDURET IN QUAE NUNC IPSA VERSATUR.

(Versio latina officialis).

1. Vacante Apostolica Sede, Sacrum Cardinalium Collegium eodem modo se gerat quo se exhibuit

clave intus et extra claudatur, et claves S. R. E. Camerario ac Magistro Caeremoniarum et Praelatis custodibus Conclavis iuxta solitum assignentur.

Deinde accensis fanalibus, tres Cardinales Capita Ordinum et Camerarius, una cum Magistro Caeremoniarum latebras et angulos omnes Conclavis dili-

eo ipso die quum Roma occupata est. Quapropter
a) Cardinales sive singillatim, sive collective ab omni communicatione cum quavis civili auctoritate abstinere: b) privato more se vestiant et incedant, veluti huc usque ab iis servatum est: c) sacra munera, quae eorum dignitatis sunt, haud publice o-beant.

2. Sacri Palatii Apostolici Praefectus Cardinalem S. R. E. Camerarium opportune moneat ut ipse se ad Vaticanas Aedes conferat.

3. Cardinalis Camerarius, statim ac ab eodem Sacri Palatii Apostolici Praefecto nuncium de Pontificis obitu acceperit, eo pergit ut summi imperii actus ipsius Palatii possessionem capiat, illudque nunquam derelinquat, ibique omnes officii sui partes expleat.

4. Cum Cardinalis Camerarius unica auctoritas sit quae legitime obitum Pontificis cognoscere possit, de obitu ipso authenticam attestationem exarabit.

5. Sigilla aedibus privatis defuncti Pontificis unice a Cardinali Camerario apponentur, idque ad servanda iura tum Sanctae Sedis, quum cuiuslibet privati hominis, Quaevis huius praeepti violatio haberi debebit tamquam vis contra S. Collegii libertatem et summam Sanctae Romanae Ecclesiae potestatem illata.

6. Idem Cardinalis Camerarius mortem Pontificis Cardinali Vicario significabit, ut hic de re Populum Romanum edoceat publico edicto, quo ipsemet Cardinalis Vicarius enunciabit rem sibi a legitima auctoritate fuisse communicatam, scilicet a Cardinali S. R. E. Camerario, et iusta funebria in Basilica Vaticana esse persolvenda a Capitulo S. Petri.

7. Pariter opportune Sacri Palatii Apostolici Praefectus moneat Sacri Collegii Cardinalem Decanum qui collegas ad Vaticanas Aedes advocet.

8. Cardinalis Decanus in hoc advocacionis nuncio, quod ex Aedibus Vaticanis expresse dabitur, Sacro Collegio significabit ut accedant iuxta praescripta articuli primi harum regularum.

9. Statim ac Sancta Sedes vacaverit, illico Apostolici Palatii portae claudantur. Nemo ingredi poterit nisi ex venia Cardinalis Camerarii. Verum novendialium paractis, exterior accessus ad Musaeam et Bibliothecam iterum pateat, ut omnes ea loca visitare possint, veluti huc usque factum est: claudatur tamen si S. Sedis hostes hac concessione uti velint tamquam praetextu quo sibi aperiant aditum in alias Aedium Vaticanarum partes.

10. Si quis ad Vaticanarum Aedium portas armatus ipse aut cum manu hominum armis instructorum accedat eo consilio ut S. Palatium invadat, portae non aperiantur, sed potius sinatur ut ab invasore evertantur.

11. Si contigerit ut aliquis a Gubernio aut a

Municipio missus ad S. Palatium accedat, satelles, qui tunc in statione erit, petet ab eo quisnam sit et qua de causa venerit: responsio autem accepta ad Cardinalem Camerarium deferetur, qui pro temporis adiunctis rem aget.

12. Si aliqua auctoritas vel politica vel civilis expetiverit loqui cum Cardinali Decano aut Cardinali Camerario, is petenti satisfaciet. Verum in loco iam antea ad rem expresse constituto personam illam excipiat: locus tamen distinctus erit a ceteris Cardinalium habitationibus, neque ulla Apostolici Palatii in parte situs, ubi excipere solet ceteros omnes, quibus quolibet titulo ius competit ut ad eius praesentiam admittantur. Ad praedictum locum exteriori Musaeorum via accedetur. At Camerarius aut quisvis alius eum excipere recusabit, qui forte declarasset se eo consilio velle in Apostolicum Palatium ingredi ut summae potestatis et imperii actus ederet, aut Vaticanarum Aedium quavis parte potiretur aut quolibet modo Sanctae Sedis iura violaret.

13. Si forte contingat ut italicum Gubernium opem et auxilium suum Sacro Collegio offerat, distinguendum est an haec auxilii oblatio scriptis vel potius ore fiat, scilicet accessione cuiusdam legati ab eodem Gubernio missi, ad Cardinalem Decanum aut ad Cardinalem Camerarium.

In priori casu, Cardinalis Decanus nihil respondebit praedictae communicationi, sed diplomaticum Coetum Legatorum, qui apud Apostolicam Sedem sunt, litteris opportune datis exorabit ut Gubernio Romam nunc occupanti nunciet a) Sacrum Collegium, iuramentorum, quibus adstrictum est, memor, nullam mutationem inducere posse illi rerum conditioni, quam defunctus Pontifex reliquit atque ipsum S. Collegium integram Successori eius transmittere debet. b) Itaque nullam communionem Sacrum Collegium cum Gubernio habere posse, quocum defunctus Pontifex minime communicabat. c) Ceterum in iis, quae spectant interiorem S. Palatii partem, nullum auxilium opus esse: in iis vero, quae ad tranquillitatem exteriorem pertinent, quoniam S. Collegium Urbem non regit, nihil respondere posse.

In altero casu autem, si quis ab italicum Gubernio missus peteret loqui cum Cardinali Camerario aut cum Cardinali Decano, hic eodem modo excipiet eum ac supra ostensum est ad articulum 12 atque oblata occasione utetur ut eardem declarationes et protestationes edat, de quibus supra in priori casu dictum est, ubi dirigendae essent protestationis litterae ad Coetum Diplomatum.

In quolibet casu vero nulli alteri e S. Collegii Membris has visitationes et communicationes licebit excipere nomine eorum qui nunc gubernant, sed eas deferat ad Cardinales Ordinis capita aut ad Cardi-

[Conclavis]

genter perquirant, ne quis ex iis, qui esse in Conclavi prohibentur, intus remanserit.

In conclavi autem esse possunt Familiares Cardinalium et alii Officiales et Ministri Conclavis,

nalem Camerarium: idque eo consilio fiat ut in illis difficilibus rerum adiunctis integra servetur unitas auctoritatis, actionis et directionis.

14. Si foris violentiae actus fiant ea mente ut perturbationes excitentur atque hinc praetextus sumantur in S. Palatium penetrandi, S. Collegium necessarias cautiones adhibebit, ac de re Diplomaticum Coetum certiore faciet, ut tranquillitas componatur et Cardinalibus restituantur libertas.

15. Si quis conetur Bibliotheca potiri, Musaeis, Archivis aut qualibet alia S. Palatii parte, claudantur portae, sinatur ut evertantur ac, debita protestatione a Cardinali Camerario emissa, solemnibus litteris de re Diplomaticum Coetus certor fiat.

16. Debitae protestationes pariter edantur si quis conetur armis exuere S. Palatii excubias, atque eorum loco italicos milites ponere.

17. Omnes Congregationes tum particulares Capitum Ordinis, quum generales totius S. Collegii, haberi debebunt in Palatio Vaticano.

18. Cardinales in coetum collecti ut primam Congregationem habeant, opportune consulant Conclavi celebrando.

19. S. Collegium, attentis locis quae in promptu fuerint, expensisque adhibitis quo minori mensura possibile erit, de Conclavistarum admissione deliberabit, ac simul de numero Caeremoniarum magistrorum, famulorum aliorumque qui ad Conclave admitti solent.

20. Quum constituta iuramenta S. Collegium praestitutum erit, tunc ipsum omnes protestationes iterabit a defuncto Pontifice pro iuribus, legibus et bonis S. Sedis et Ecclesiae tuendis editas, quin tamen omittat de re Diplomaticum Coetum certiore facere.

21. Pontificis mors tum Pontificis Legatis, quum Cardinalibus, qui Romae non adfuerint quando ipse Pontifex obiit, subito nunciabitur telegrammate, quo, post significatam mortem, adiciuntur haec verba: *« reliqua per epistolas »*. Prima Congregatione habita, idem nuncium iterum dabitur per commendatas litteras, sigillisque munitas, ut iisdem locus et tempus significentur, quibus Conclave habebitur.

22. In prima congregatione, quam Ordinis capita cum Cardinali Camerario habebunt, omnes communicationes ex more ad Gubernia mittentur, idest mittentur ad omnia Gubernia, etiam ad ea quibuscum S. Sedis diplomaticas communicationes forte non habeat, etsi hae communicationes vel nunquam intercesserint vel interruptae fuerint, dummodo haec Gubernia recognita iam sint a Summo Pontifice defuncto. Hac via et ratione impeditur quominus nuncium ab Apostolica Sede iis omnibus Principibus detur, quos ipsa nunc haud rite cognoscit.

quos superius recensuimus; omnium autem istorum Conclavistarum recognitio fieri debet, ne quis inter illos forte sit ex iis, qui in Conclavi esse non possunt: quae recognitio, ut certius fiat, iubentur Con-

23. Cum nihil a S. Collegio (veluti supra ad articulum *primum* harum Instructionum constitutum fuit) vacante Apostolica Sede innovandum sit in ea rerum conditione, quam Pontifex moriens reliquit, nullo modo eorum Statuum legatos ei excipere fas erit, qui diplomaticas relationes cum Apostolica Sede disruperint etsi hi Status excipi ultro petant.

24. Defuncti Pontificis corpus pontificalibus vestibus, quo citius fieri potest, induatur, ac privatim scala interiori ad S. Petri Basilicam deferatur in SSmi Sacramenti sacellum. Ibi, absolutione data, exponetur, quatuor e Pontificia Militum Nobilium cohorte cadaver custodientibus, cancelloque clauso.

25. S. Collegium, nisi aliter pontificiis singularibus placitis circa sepulcri locum et sepeliendi morem fuerit constitutum, rem aget iuxta opportunas normas et consuetudines, quae semper in vigore fuerunt, quantum temporum permittant. Tumultu praesentibus Cardinalibus fiet, clausis ianuis.

26. Praeter exsequias, quae publice in Basilica S. Petri peragentur, alias privatim Cardinales persolvent in Syxtino Sacello, Praelatorum conventu eorumque qui iure ad Sacella Pontificia et Cardinalia invitandi sunt.

27. Acta, vacante Apostolica Sede, exaranda unus Clericis Camerae (qui tunc etiam Protonotarii Apostolici munere fungetur) et Notarius Camerae Apostolicae simul scriptis consignent.

28. Cardinalis Camerarii erit eas omnes innovationes inducere, quae pro re nata necessariae fuerint, ut congruenter apteque nonnullas administrationis partes custodire ac tueri possit, quae iam singulis Camerae Praelatis concedi solent.

29. Pariter Cardinali Camerario curae erit ut victus Cardinalibus provideatur et ministretur in ipsis Vaticanis Aedibus.

Idem Cardinalis invigilabit ne in hac et omni alia occasione, quae communicationes cum personis ad Conclave non pertinentibus spectet, ullo unquam modo sanctiones rigidissimae frangantur quae constitutae fuerint ne quis a Conclavi cum externis communicet.

30. Quod si in prima Congregatione Generali S. Collegium constituerit Conclave extra Italiam celebrare, id Cardinalibus, qui in Curia non adsint, subito nunciatur.

31. In eodem nuncio certus locus, et tempus, quo simul conveniant, significetur.

32. Pariter Cardinales Ordinis Capita rem Diplomatico Coetui nuncient, eumque invitent ut sequatur S. Collegium in locum peregrinus quem ipsum S. Collegium elegerit: quo cum pervenerit, eas rationes et consilia in agendo adhibebit, quas magis idoneas utilesque reputaverit.

clavistae omnes intrare Cappellam, et postea singillatim recensentur [494].

II) De clausura conclavis, ac de secreto servando in iis omnibus, quae in conclavi aguntur:

47. Electio Summi Pontificis fieri debet in conclavi, et eo clauso, sublata tamen nullitate electionis a Gregorio XV (vel alio quovis decreto pontificio) hac de re statuta.

48. Tenentur quoque Cardinales pro tempore deputati, per se vel per alios, cellas Cardinalium et alia Conclavis loca saepius visitare et diligenter perquirere, ne Conclavis clausura ullo modo violetur. Et si quid tale deprehensum fuerit, auctores e Conclavi expellantur et gravibus poenis futuri Pontificis arbitrio plectantur.

49. Clauso Conclavi, nulli ad colloquium cum Cardinalibus vel aliis in Conclavi partem habentibus admittantur, nisi praesentibus Praelatis, quibus Conclavis custodia conceditur, et nisi voce et idiomate intelligibili loquantur. Et si quis forte (quod absit) clam ipsum Conclave ingrediatur, omni honore, gradu, atque officio et beneficio ipso facto privatus existat.

50. Volumus item ut epistolae, aut cuiusvis generis scripta, etiam typis edita, tum ad eos, qui in Conclavi sunt (non exceptis ipsis S. R. E. Cardinalibus), tum praesertim e Conclavi ad eos, qui foris sunt, mitti nullatenus possint, nisi prius omnia et singula S. Collegii Secretarii, ac simul Praelatorum, qui ad custodiam Conclavis deputati sunt, examini atque inspectioni subiiciantur. Absolute autem omnibus interdiciamus, ne ephemerides quotidianae vel periodicae extra Conclave mittantur. Qui vero contra fecerint, poenae excommunicationis latae sententiae subiaceant.

51. Praeterea, uti iam in supra relatis, tam pro S. R. E. Cardinalibus quam pro Conclavistis, iurisiurandi formulis expressum est, severe praecipimus et mandamus ut ab omnibus in Conclavi partem habentibus secretum religiosissime servetur in iis omnibus quae ad electionem Romani Pontificis pertineant, et in iis quae in conclavi, seu in loco electionis agantur. Hinc quaecumque directe vel indirecte secretum violare quomodolibet poterunt, sive verba, sive scripta, sive signa, aut alia quaevis, omnia vitare et cavere omnino tenentur; ita ut hanc legem violantes excommunicationem ipso facto incurrant, a qua, sicut ab alia quavis et contra quos-

libet in hac Constitutione imposita et irrogata, seu infra imponenda et irroganda poena excommunicationis, a nullo, ne a Maiori quidem Poenitentiario cuiuslibet facultatis vigore, praeterquam a Romano Pontifice, nisi in mortis articulo, absolvi possint.

52. Specialiter autem, sub eiusdem excommunicationis poena, Cardinales prohibemus ne suis Familiaribus seu Conclavistis vel aliis quibusvis ea pandant quae scrutinium directe vel indirecte respiciant, itemque quae in Cardinalium Congregationibus sive ante conclave, sive ipso durante habitis acta vel decreta sint.

53. Insuper praecipimus, graviter onerata ipsorum conscientia, S. R. E. Cardinalibus ut secretum huiusmodi servetur etiam post peractam novi Pontificis electionem, neque ullo modo ipsum violari liceat, nisi ab eodem Pontifice peculiaris ad hoc facultas aut expressa dispensatio concessa fuerit. Quod praeceptum extendi volumus ad alios omnes qui in conclavi partem habuerunt, si quid forte, bona vel mala fide, de iis, quae in conclavi gesta sint cognoverint [494]. — Cfr. *Cardinales, Pontifex, Veto*.

Conclavistae:

38. Quilibet Cardinalis in Conclavi duobus servientibus clericis, vel laicis, vel uno clerico et uno laico, contentus sit; infirmis autem et graviter affectis, a maiori parte S. Collegii, vel a Cardinali Camerario una simul cum Cardinalibus Capitibus Ordinum, de consensu maioris partis S. Collegii, tertius indulgeri potest.

39. Conclavistae Praelati esse non possunt, neque consanguinei vel affines in primo et secundo gradu Cardinalium, etiamsi expensis eorum viverent, aut eiusdem Ordinis seu Congregationis religiosae. Et de qualitatibus conclavistarum, Cardinales deputati ante conclavis ingressum diligenter inquisitionem habere, et eos approbare, ac post ingressum denuo diligenter inquirere debent.

40. Conclavistae iusiurandum quod ab ipsis iuxta statutam formam edi debet, serio ac religiose, pro rei gravitate, praestent. Quam ob rem S. R. E. Camerarii erit cavere, ut ab ipsis praedictum iusiurandum saltem una vel altera die ante ingressum in conclave emittatur, postquam unusquisque eorum eiusdem iurisiurandi momentum ac formulae sententiam probe intellexerit. — [Cfr. *Iusiurandum*].

41. Item si aliquem Cardinalem in conclavi vita fungi accidat, ipsius conclavistae statim e conclavi

[Concurrentia]

exire debent, neque ad alterius Cardinalis famulatum in eodem Conclavi assumi poterunt.

42. Conclavistae vero, et quicumque alii servientes, e conclavi, ex causa infirmitatis manifestae et notabilis a medicis iuramento probatae, et de consensu deputatorum, quorum etiam conscientiam oneramus, et non aliter exituri, nullo modo reverti possunt; sed eorum loco, alii eodem prorsus tempore, quo infirmi exhibunt, ingrediantur.

43. Sacri Palatii Apostolici Sacrista quoque cum uno vel pluribus (ad S. Collegii arbitrium) Clericis coadiutoribus in officio Sacristiae, itemque Magistri Caeremoniarum non plures quam sex conclave ingrediantur, muneribus quae ad ipsos pertinent vacaturi. Adsit praeterea unus S. Collegii Secretarius tantum, unus Religiosus pro confessionibus excipiendis, duo Medici, unus Chirurgus, unus Aromaticarius cum uno aut duobus servantibus, qui omnes a maiori parte Cardinalium vel a Cardinali Camerario una simul cum Cardinalibus Capitibus Ordinum, de consensu maioris partis Cardinalium, erunt eligendi; aliique conclavis utilitati atque commoditati servientes qui tamen plures esse non debent quam quod necessitas postulaverit [494]. — Postremi conclavis conclavistis complurimae gratiae ac privilegia elargiuntur [104].

Concurrentia. — Festo duplici primae classis occurrente in die octava SS. Corporis Christi, in vespers fiat commemoratio SS. Cordis concurrentis, non autem Sanctissimi Corporis Christi [2460]. — Concurrentibus festis Nativitatis S. Ioan. Baptistae cum festo Sanctorum Apostolorum Petri et Pauli, vespers fiant de praecedenti cum commemoratione sequentis [2601]. — Novae normae traduntur [2642].

Concursus:

a) In Curia Romana nemo admittatur nisi respectivi dicasterii Moderatoribus originis et domicilii Ordinarii testimonium praebet, ex quo constet candidatum a censuris immunem esse, et nihil ob stare quominus ad periculum admittatur. — Nemo definitive eligatur ac S. Pontifici ad probationem proponatur nisi antea, per secretas litteras, peculiares eius notitias ab Ordinario suo ac Vicariatu sciscitentur, et responsa omnimode certa de eius vita ac moribus habeantur. Vicariatus vero interpellatio, etiam quum candidatus

numquam in Urbe moratus sit, locum habere debet. Omnia autem ad rem documenta semper ac in omnibus secreta maneant. Si quis, tandem, hisce dispositionibus postpositis, eligatur, eius renuntiatio uti omnino nulla habeatur [2150].

b) Ad paroecias. — Quomodo habendus. — Iudicari potest per multiplex scrutinium etiam de idoneitate relativa candidatorum [2757].

Conferentiae:

a) In genere:

I) Novum praedicationis genus — Cautelae in illis adhibendae [2324]. — Cfr. *Concionator, Iuramentum, Modernismus.*

b) Episcoporum:

1.) America Latina:

Ad Republicae Peruvianae Ordinarios ob litteras pietatis plenas, de nuper celebrato triennali conventu [749]. — Ad Reipublicae Columbianae Ordinarios, ob coetum episcopalem solemniter habitum gratulationes ac vota [1704].

2.) America Septentrionalis:

Ven. Archiepiscopo Portus Principis et Episcopos provinciae Haitianae de constituta hierarchia necnon primo Episcoporum conventu [749].

3.) Austria-Hungaria:

Earum Ordinarii ob episcopalem conventum Vindobonae habitum apostolicas gratulationes accipiunt [1112]. — Ordinarii ob annum episcopalem conventum habitum [2371].

4.) Australia:

Em. Sydneisium Archiep. coeterisque Ordinariis de annuo celebrato conventu gratulationes [493].

5.) Gallia:

Ad Archiepiscopum Senonensem, conventus provinciales Episcoporum, qui quotannis adunantur, laudantur et commendantur [1658].

6.) Germania:

Archiepiscopis et Episcopis regni Borussici in Fuldensi Urbe congressis [652]. — De eodem feliciter habito [1056]. — Ad Episcopos Borussici regni Fuldensem conventum celebraturos [2326]. — Ad Bavariae episcopos ob episcopalem coetum gratulationis ergo [2352]. — Archiepiscopo Coloniensi ob solenne annum episcoporum coetum Fulae celebratum [2408]. — Ad Bavariae Ordinarios Frisingae congregatos consilii gratulationisque ergo [2511]. — Ob litteras obsequii plenas Beatiss. Patri post con-

ventum Monachii habitum datas Bavariae Ordinarii gratulationes accipiunt [2722]. — Ob epistolam venerationis plenam ab Ordinariis Fuldae congregatis missam, gratiae aguntur [2910].

7.) Helvetia:

Ad Archiepiscopum titularem Cyzicenum, decanum Episcoporum Helvetiae, aliosque Helvetiorum Episcopos de habito conventu Lucano [1977]. — Eisdem de eodem [2334].

8.) Hispania:

Ob episcopalem conventum Hispalensem habitum gratulationes [1687].

9.) Italia:

De episcopali annuo coetu celebrato Longobardiae Ordinarii gratulationes accipiunt [307]. — Ad eosdem quorum vota ac opera gratissima habentur [1285]. — Ad Ordinarios Liguria in annuum conventum congregatos [1660]. — Regionis Aemilianae Episcopis, eodem feliciter celebrato [1852]. — De nuperrimo habito conventu ad Insubriae Ordinarios [1868]. — Ad Archiepiscopum Calaritanum, ob devotionis obsequium SS. Pontifici, nomine etiam Episcoporum Sardiniae, pro Conferentiis regionalibus coadunatorum reverenter exhibitum [2213]. — Item Flaminiae regionis [1997]. — Omnibus Archiepiscopis et Episcopis Siciliae in coetu congressus Pius X gratulatur [2210]. — Ad Archiepiscopum Mutinensium post annum Aemiliae regionis Ord. congressum [2223]. — Ad Episc. Regionis Flaminiae post annum conventum Bononiae habitum [2257]. — Picenae regionis Ordinarii ob conventum annum habitum gratulationis ergo [2456]. — Aemiliae regionis Ordinarii ob annualem episcopalem coetum Ferrariae coelebratum [2550]. — Ad Provinciae ecclesiasticae Mediolanensis Ordinarios, pro annuis episcopalibus conferentiis congregatos, ubi quoad diariorum scriptionem praeclarissima documenta exhibentur [2578]. — Flaminiae regionis episcopis Bononiae congregatis laudationis exhortationisque ergo [3028]. — Longobardiae regionis Ordinarii ob conventum annum Rhadi habitum [2828]. — Item Episcopis Flaminiae regionis [2833]. — Piceni inferioris Ordinarii de annuo celebrato conventu [2898]. — Cfr. *Concilium, Synodus*.

b) Vincentianae [vulgo *Conférences de SS. Vincent de Paul*]:

De eiusdem consociationis incremento Moderatori Generali gratulationes [1729, 2474]. — Eiu-

sdem consociat. in Australia Praesidi caedem [2024]. — Ad Supremum huius Societatis Consilium gratulationis adhortationisque ergo [2084]. — Primo redeunte saeculo a Societatis conditione, confratribus ad hoc in Urbe conventis peramantissime alloquitur Pontifex, qui genuinam Vincentiani confratris effigiem affabre pingendo, ad S. Vincenti Maiorunqu sequenda vestigia eos adhortatur [1805]. — Occasione .I. centenarii a nativitate eius Fundatoris F. Ozanam, dum huius christiana actio recolitur ac laudatur, et Societatis Vincentianae, utpote maximis in Ecclesiam ac Societatem fructus parantis, praeclara facinora caelebrantur [3005]. — Ad solennia hac occasione Parisiis celebranda, Efn. Legatus Apostolicus ex Urbe mittitur [2988]. — Cfr. *Centenaria*.

Confessarius:

a) In itinere:

Sacerdotes quicumque maritimum iter arripientes, dummodo vel a proprio Ordinario ex cuius dioecesi discedunt, vel ab Ordinario portus in quo navim conscendunt, vel etiam ab Ordinario portus cuiuslibet intermedii per quem in itinere transeunt, in toto itinere, sed in navi tantum, facultatem habent excipiendi confessiones quorumcumque fidelium secum navigantium, quamvis inter ipsum iter navis transeat vel etiam aliquando consistat diversis in locis, diversorum Ordinariorum iurisdictioni subiectis [723]. — Quoties in itinere navis consistit sacerdotes navigantes confessiones excipere possunt tum fidelium qui, quavis de causa, ad navem accedunt, tum eorum qui ipsis forte in terram obiter descendentibus confiteri petant eosque valide ac licite absolvere a casibus Ordinario loci forte reservatis. Attamen ad alterum quod refert casum, necesse est ut nullus vel unicus tantum in loco sit sacerdos adprobatus, et Ordinarius facile loci adiri nequeat [1130]. — Missionarii ad Sinenses missiones destinati, perdurante itinere, quamvis iuramentum circa sinenses ritus nondum praestiterint, confessiones tum invicem inter se, tum etiam aliorum secum iter agentium excipere possunt [1774] — Cfr. *Absolutio, Articulus mortis, Iusiurandum, Modernismus, Moniales, Regulares*.

b) Quoad iusiurandum antimodernisticum:

Confessarii a suo Ordinario approbati, extra dioecsim suam ad audiendas confessiones admitti possunt quin iusiurandum antimodernisticum iterum emittant [3055]. Cfr. *Iusiurandum*

[Confessio]

c) Quoad Monasteria:

I) Quoad electionem:

1. Utrum confessarius ordinarius, expleto triennio, ab Episcopo approbari queat in eadem communitate religiosa tamquam extraordinarius bis vel ter in anno ad normam Conc. (Trid. sess. 25, cap. 10 de Regul.)? R. *Negative antequam annus ab expiratione triennii elapsus fuerit, excepto casu quo, ob penuriam confessoriorum, Ordinarius aliter providere nequeat.*

2. Num tolerari possit quod confessarius ordinarius, post elapsum triennium, deputetur uti confessarius habitualis seu extraordinarius particularis quarundam monialium, quae aliorum confessoriorum ministerium recusant? R. *Negative, exceptis casibus de quibus in 1° dubio.*

3. An, attenta confessoriorum penuria, Ordinarius aliquem confirmare possit? R. *Arbitrio et conscientiae Ordinarii, sed tantum uti extraordinarium generalem.*

4. An confessarii particulares adstringantur lege triennii, quo expirato, veniam Apostolicam pro munere prosequendo expetere teneantur? R. *Negative.*

5. An confessarii ordinarii puellarum in collegio degentium durare debeant dumtaxat ad triennium, quo elapso, nequeant per aliud tempus confessiones in eodem collegio recipere absque licentia S. C. Episcoporum et Regularium? R. *Leges de confessorio ordinario pro singulis monasteriis deputando non respiciunt collegia puellarum* [1126]. — E. pus licite potest designare confessorium ordinarium monialium unius monasterii pro altero monasterio; vel pro sororibus votorum simplicium, vel etiam pro duabus Communitatibus Sororum [757]. — Cfr. *Moniales*

II) Quoad eius personam et actionem:

a) In genere:

Monialium confessarii sint quadraginta annos nati, morum integritate et prudentia emineant, potestatem in foro externo in easdem nullam exerceat, et earum regimini sese non immisceant [2960]. — In Priorissae vel Abbatissae electione confessarii ordinarii monialium uti socii Episcopi, vel scrutatores non admittantur [2322].

b) In specie:

1) Ordinarius post triennium mutari debet, nisi ob sacerdotum idoneorum defectum vel ad petitionem maioris Religiosarum partis confirmetur. Triennio expleto in extraordinarium eligi nequit [2960].

2) Extraordinarius pluries in anno unicuique monasterio detur, eumque omnes accedant moniales saltem benedictionem accepturae [2960].

3) Deputatus ab episcopo vel a superiori religioso, in casibus particularibus vocandus [2960].

4) Specialis a singulis Religiosis forte ex-petit, ab Antistite concedatur absque ulla inquisitione, qui prudenter dimittat religiosas quae sine iusta causa ipsum advocent. Idem permittitur monialibus graviter aegrotantibus [2960].

c) In Hispania. — Confessarii monialium eliguntur congruenter Religiosi eorumdem Ordinum, in suo conventu viventes, sed cum facultatibus ab Ordinariis delegatis [2533].

d) Pro monialibus a Visitatione. — Peculiares leges pro electione, dimissione ac mutatione confessoriorum [447]. — Cfr. *Absolutio, Capellanus, Moniales, Regulares.*

Confessio:

a) Quoad SS^mam Communionem:

Qui quotidie Sacra Synaxi reficiuntur quascumque indulgentias consequi possunt, etiam sine actuali confessione, quae ceteroquin ad eas lucrandas necessaria esset [582].

b) Quoad indulgentiarum lucrationem:

Confessio peragenda ad lucrandam indulgentiam, si haec pluries eadem die, tribus diebus immediate praecedentibus, sin vero semel in die concessa, duobus tantum diebus anticipari potest, modo et tempore in concessionibus praescriptis [1492]. — Cfr. *Absolutio, Articulus mortis, Indulgentia, Lingua, Moniales.*

c) Quoad pueros:

Consuetudo non admittendi ad confessionem pueros, aut nunquam eos absolvendi quum ad usum rationis pervenerint, est omnino improbanda. Quare Ordinarii locorum, adhibitis etiam remediis iuris, curabunt ut penitus de medio tollatur [2304].

Confirmatio.

a) Sacramentum:

Confirmatio a presbyteris collata valide dici nequit [2406]. — Simplex sacerdos ex Sedis Apostolicae delegatione, ad ipsam administrandam deputatus, plura quae confirmandorum aetatem, statum ac instructionem, huius sacramenti administrationis tempus, parochorum sollicitudinem, matrinam, patrinum et similia spectant, prae-

oculis habeat, servata *Instructio* S. Officii edita anno 1888 (1) [79].

b) Cultus. — Cfr. *Causae Sanctorum*.

(1) *Instructio edita iussu Supremæ S. Congregationis Romanæ Universalis Inquisitionis pro simplici sacerdote Sacramentum Confirmationis, ex Sedis Apostolicæ delegatione, administrante.*

Etsi, iuxta Sacrosancti Tridentini Concilii definitionem, solus Episcopus sit ordinarius huius Sacramenti minister (1), solet tamen, quandoque iustis de causis Sedes Apostolica simplici sacerdoti, tamquam extraordinario ministro, facultatem tribuere illud conferendi (2).

Sacerdos, igitur, cui facultas hæc fuerit concessa, in primis curet apud se habere chrisma, per Catholicum Antistitem cum eadem S. Sede communionem habentem confectum, ac sciât sibi numquam licere (3) sine eo Confirmationem administrare, vel illud ab Episcopis hæreticis, aut schismaticis recipere.

Animadvertat insuper num in facultate sibi ab Apostolica Sede impertita alia etiam facultas expressa legatur utendi, scilicet, chrismate ante annum benedicto, alias eo non utatur nisi forte in casibus necessitatis (4), cum a sacris canonibus id prohibitum sit (5).

Licet omni tempore administrari valeat Confirmatio, congruum tamen est ut præcipue in hebdomada Pentecostes, et circa horam tertiam, in qua Spiritus Sanctus illapsus est Apostolis, conferatur (6).

Quoad ætatem confirmandorum attinet, præ oculis habendum est Catechismi Romani (7) monitum in hæc verba: *Illud observandum est, omnibus quidem post Baptismum Confirmationis Sacramentum posse administrari, sed minus tamen expedire hoc fieri, antequam pueri usum rationis habuerint; quare si duodecimus annus non expectandus videatur, usque ad septimum certe hoc Sacramentum differre maxime convenit: quod sane monitum in pueris benevalentibus locum habet. Nam, si agatur de eo qui gravi morbo labore ex quo decessurus prævideatur, non solum prohibitum non est illi ante septennium sacrum chrisma admini-*

Confraternitas:

a) In genere:

Ex approbatione scapularis vel confraternitatis non sequitur approbatio apparitionum, revelationum, gra-

stare, sed expedit ut id fiat, unde ex hac vita demigrans maiorem gloriam, iuxta S. Thomæ doctrinam (1), in coelis consequatur. Aliæ insuper, iuxta probatam plurimum Theologorum sententiam (2), esse possunt legitimæ causæ anteverendi septennium in collatione huius Sacramenti, et præsertim cum prævideatur futura diutina absentia Episcopi vel Presbyteri, cui ut supra, facta sit facultas illud administrandi, vel alia urget necessitas, seu iusta causa.

Ut confirmandi, qui usum rationis habent, digne hoc Sacramentum recipiant, debent esse in gratia, et ideo conveniens valde est ut illius susceptioni præmittant Sacramentale Confessionem (3). Si enim conscii alicuius peccati læthalis, quod absit, ad confirmationem accederent, non solum huius Sacramenti gratiam non reciperent, sed gravissimo sacrilegio se illegarent.

Iuxta veterem Ecclesiæ usum, confirmandi debent esse ieiuni (4), optandumque propterea esset, ut id ipsum in præsentem etiam servaretur.

Sacro Chrismate liniendi ante diligenter erudiendi sunt, iuxta doctrinam Catechismi Romani, de natura, dignitate, effectibus, ac dispositionibus ad digne Sacramentum huiusmodi recipiendum prærequisitis. Item oportet ut instruantur circa Fidei rudimenta, Decalogi, et Ecclesiæ præcepta, Actus Virtutum Theologalium, ac Orationem Dominicam, et Apostolorum Symbolum memoria teneant.

Ceterum Parochi non omittant populos sibi creditos etiam hortari ut Confirmationem debito tempore recipiant, necnon ut parentes filios suos confirmari curent; etsi enim hoc Sacramentum non sit de necessitate mediæ ad salutem, tamen sine gravi peccati reatu respui non potest ac negligi (5), cum illud suscipiendi opportuna adest occasio.

Cum hoc Sacramentum ipselebilem in anima characterem imprimat, reiterari non debet, et propterea qui est confirmatus ad illud recipiendum non audeat accedere, sicuti nec excommunicatus, interdictus, in divinis communicans cum hæreticis, aut schismaticis, vel qui ritus idololatriæ usurpat, sive alio

(1) Sess. 7, de Confirm., can. 3.

(2) Eugen. IV in Decret. pro Armenis.

(3) S. Thomas 3. par., quaest. 72., art. 3, in corp.

(4) Bened. XIV. Constit. Anno vertente Bull. Tom. 3., pag. 288.

(5) Can. Litteris de Consecr., dis. 3, et Can. Si quis de alio de Consecr., dist. 4.

(6) Catech. Rom. de Sacram. Confir. S. Carolus in V. Synodo Mediolanen., cap. de Confirm.

(7) Loc. cit.

(1) S. Thom. 3. par., quaest. 73, art. 8, ad 4.

(2) Bened. XIV in lib. 7, cap. 10, n. 5, 6 et 7, de Syn. Dioeces.

(3) Instructio Eminentiss. Almae Urbis Vicarii pro iis qui suscepturi sunt hoc Sacramentum an. 1773.

(4) Catech. Rom. de Confirm.

(5) Bened. XIV, in Constit. Etsi Pastoralis, § 3. num. 4. Bull. T. I.

[Confraternitas]

tiarum, curationum, ecc. [1409]. — Confraternitates erectae vel erigendae in ecclesiis seu domibus religiosorum sunt de competentia Congregationis Concilii [2023]. — Pro erigenda quacunque confrater-

nitae nullus est praescriptus adscribendorum numerus [2362]. — Confraternitas laicorum erecta infra paroeciae limites ius habet functiones omnes religiosas, absque ulla a Parocho dependentia, pera-

modo publice peccat; item qui praeceptum paschale non adimpleverit.

Caveant confirmandi ne sordida fronte (1), capillisque implexis ad hoc Sacramentum accedant vestibus tamen sint induti, quemadmodum et Patrini, simplicibus, et ad modestiam compositis. Mulieres vero illud suscepturae, et quae matricularum officium exercebunt, non se in Ecclesia cum vanis ornamentis aut fucata facie, sed cum omni modestia, et reverentia praesentent.

Si quis ex confirmandis turpe nomen, vel christiano homini non conveniens, haberet, aliud in confirmatione assumat (2).

Quamquam de necessitate huius sacramenti non sit ut in eo recipiendo Patrinus vel Matrinx adhibeatur, id tamen laudabilis Ecclesiae consuetudo suadet, sacrique canones praescribunt (3).

Ab hoc vero munere excluduntur tum minores annis quatuordecim (4), tum qui Sacramentum Confirmationis nondum receperunt (5).

Quod si contingat ut nullus adsit qui antea confirmatus fuerit, permittitur in hoc casu ut aliqui sine patrino confirmentur, qui postea patrini coetorum esse poterunt.

Ad Patrinus huiusmodi quod attinet, hae insuper regulae erunt observandae. I. Ut non plures (6), sed unus tantum, sive vir, sive mulier, in Patrinum, aut Matrinam adhibeatur. II. Ut nec feminis mares (7), nec maribus feminae Patrini officium praestent, sed suo quisque sexui Patrinus adhibeatur. III. Ut nisi necessitas cogat (8), idem non sit, sed diversus Confirmationis Patrinus a Patrino Baptismi. IV. Ut a Patrini munere arceantur excommunicati (9), interdicti, publici peccatores, aut qui praeceptum paschale omiserint.

Circa cognitionem spirituales, quae in hoc sacramento contrahitur, haec statuit Tridentina Synodus (10): *Ea quoque cognatio quae ex Confirmatione contrahitur, Confirmantem et confirmatum,*

illiusque patrem, et matrem, ac tenentem non egrediatur, omnibus inter alias personas huius spiritualis cognitionis impeditis omnino sublati.

Cum tempus advenit quo sacerdos utens facultate sibi ab Apostolica Sede, ut supra tributa, administrare Confirmationem intendit, vestibus sacerdotalibus, vel saltem alba et stola indutus, stans ante altare versus ad populum hinc inde dispositum (masculis a dexteris, feminis vero a sinistris) circumstantes, summarie de praemissis admoneat, eisque praesertim denunciet quod nullus alius nisi solus Episcopus Confirmationis ordinarius minister est; se vero paratum esse illam conferre iure per S. Sedem delegato.

Mox delegationis decreto, lingua vernacula, alta et intelligibili voce lecto, iterum moneat adstantes quod nullus confirmatus discedat nisi benedictione accepta, quam ipse, post omnium Confirmationem, daturus est. Item, quoad infantes, si quos in prima aetate iusta de causa confirmandos existimaverit, per Patrinus teneantur in brachiis dexteris.

Hac altera monitione completa (1) pariter stans, et versa facie ad confirmandos, iunctis ante pectus manibus, confirmandis vero genua flectentibus, et manus ante pectus iunctas tenentibus, dicit:

Ÿ. Spiritus Sanctus superveniat in vos, et virtus Altissimi custodiat vos a peccatis.

R. Amen.

Deinde signans se manu dextera a fronte ad pectus signo Crucis dicit:

Ÿ. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit coelum et terram.

Ÿ. Domine, exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

Ÿ. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Tunc extensis versus Confirmandos manibus dicit:

OREMUS

Omnipotens sempiterne Deus qui regenerare dignatus es hos famulos tuos, ex aqua et Spiritu Sancto; qui quae dedisti eis remissionem omnium peccatorum; emitte in eos septiformem Spiritum tuum Sanctum Paracletum de coelis.

R. Amen.

Ÿ. Spiritum Sapientiae, et Intellectus.

R. Amen.

Ÿ. Spiritum Consilii et Fortitudinis.

R. Amen.

Ÿ. Spiritum Scientiae, et Pietatis.

R. Amen.

(1) Concil. Aquense an. 1585, Instructio supradicta.

(2) Concil. Aquense an. 1585, Concil. Tolosan. anni 1590, S. Carol. Borrom. in V. Synodo Mediolanense.

(3) Sacramental S. Gregor. M., Ordo Romanus apud Hittorpium.

(4) Instructio praedicta.

(5) Can. In Baptismo 102, de Consecrat., dist. 4.

(6) Can. Non plures 101, dist. 4.

(7) Pontif. Rom.

(8) Can. In Cathedismo 100, de Consecr., dist. 4.

(9) Pontific. Rom.

(10) Sess. 24 de Reform. Matrimonii, cap. 2.

(1) Pontif. Rom.

gendi, quae non sunt de iure parochiali. — Ea quae confraternitati iure communi competunt parochus potest sibi vindicare, si ei suffragetur lex fundationis aut legitima consuetudo. — Plures hac de re referuntur decisiones. — Praesumptio iuris stat pro Sodalitate quae est in quasi possessione ea omnia peragendi quae non sunt de iure parochiali [2284]. — Cfr. Canada, *Indulgentiae, Minores*,

b) In specie:

1) Quoad novarum Confraternitatum erectionem. — A *Senibus derelictis Tolosae* [203]. — *Associatio Urbana Sacerdotalis Ecclesiastici Foederis* in Archiconfraternitatem erigitur [1033]. — Soc. B. M. V. *Auxilii Christianorum et Reginae pacis* in dioecesi Sagiensi item [2191]. — Item

Adimple eos Spiritu Timoris tui, et consigna eos signo Cru H cis Christi in vitam propitius aeternam. Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus Sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. R. Amen.

Post haec Sacerdos confirmat per ordinem genuflexos, primo mares, secundo feminas. Uno ordine confirmato illi surgunt, et alii genuflectunt, et confirmantur, et sic usque in finem. Inquirunt autem singillatim de nomine cuiuslibet confirmandi sibi per Patrum, vel Matrum flexis genibus praesentati, et summitate pollicis dexteræ manus chrismate intincta dicit:

N. Signo te signo Cru H cis: quod dum dicit producit pollice signum Crucis in frontem illius, deinde prosequitur: et Confirmo te Chrismate salutis. In nomine Pa H tris, et Fi H lii, et Spiritus H Sancti. R. Amen.

Deinde leviter in maxilla caedit, dicens: *Pax tecum.*

Liguntur deinde vitta linea recens Confirmatorum frontes iuxta Pontificalis Romani praescriptum (1). Quod si huiusmodi vitta adhiberi nequeant, Sacerdos, postquam frontes confirmandorum linierit sacro chrismate, eas gossypio, mox comburendo, diligenter abstergat (2).

Omnibus confirmatis, tergit cum mica panis et lavat pollicem et manus super pelvis; deinde aqua lotionis cum pane fundatur in piscinam Sacrarum, in qua reponi debent etiam supradictorum gossypiorum cineres.

Dum lavat manus, si adsint ministri, cantatur, vel legitur sequens Antiphona; alias post lotionem ab ipso Sacerdote dicitur: *Confirma hoc Deus quod operatus es in nobis a templo sancto tuo, quod est in Ierusalem. Gloria Patri, etc.* Et repetitur Antiphona tono octavo: *Confirma hoc Deus, etc.*, qua repetita, conversus ad altare, iunctis ante pectus manibus, dicit:

Y. Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam.

R. Et salutare tuum da nobis.

R. Domine, exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

Y. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

(1) *De Confirmandis.*

(2) S. Carolus Borrom. in dict. V Synodo Mediolanen.

Iunctis vero adhuc ante pectus manibus, et omnibus confirmatis devote genuflectentibus, dicit:

OREMUS.

Deus, qui Apostolis tuis Sanctum dedisti Spiritum, et per eos, eorumque successores ceteris fidelibus tradendum esse voluisti, respice propitius ad humilitatis nostrae famulatum, et praesta ut eorum corda, quorum frontes sacro Chrismate delinivimus, et signo Sanctae Crucis signavimus, idem Spiritus Sanctus in eis superveniens, templum gloriae suae dignanter inhabitando perficiat: Qui cum Patre, et eodem Spiritu Sancto vivis et regnas Deus in saecula saeculorum.

R. Amen.

Deinde dicit: *Ecce sic benedicitur omnis homo, qui timet Dominum; et vertens se ad confirmatos, ac faciens super eos signum Crucis pariter dicit:*

Bene H dicat vos Dominus ex Sion, ut videatis bona Ierusalem omnibus diebus vitae vestrae, et habeatis vitam aeternam.

R. Amen.

Expedit hoc pacto confirmatione, sacerdos sedens, iuxta memoratum Pontificale Romanum (1) Paternos et Maternas monet quod instruant filios suos bonis moribus, unde fugiant mala et faciant bona, et si forte in infantili aetate essent confirmati, ut suo tempore doceant eos *Credo in Deum*, et *Pater noster*, et *Ave Maria*, quoniam ad hoc sunt obligati.

Hoc sacramentum potest conferri minus solemniter, et praesertim tunc cum in privatis domus, vel extra Ecclesiam, seu Oratorium, pueris aegrotantibus, de quibus supra, conferendum est, vel etiam adultis, qui ad Ecclesiam quacumque ex causa, legitima tamen, accedere nequeunt. In iis casibus sacerdos non omittat uti saltem stola, si superpelliceum habere non possit: cavere etiam debet, ne coram haereticis, aut schismaticis, et multo minus eis ministrantibus confirmet.

Haec Instructio iam a S. C. de Propaganda Fide pro Missionariis edita, a Suprema Congregatione S. Officii, adprobante SSmo D. N. Leone XIII, pro simplici sacerdote Sacramentum Confirmationis ex Apostolica delegatione administrante, accomodata fuit [Jul. 1888].

(1) Loc cit.

[Confraternitas]

Soc. titulo *B. M. V. Lapurdensis*, Manilae [2320]. — *Divini Infantis Iesus*, Pragae [3075].

II) Quoad erectionem in Archiconfraternitatem, sequentes augentur hoc titulo: Cordis Eucharist. in templo S. Ioaehim de Urbe [772]. — Missae Reparatricis dioecesis Argentinensis [870]. — Eucharistici Foederis [1033]. — Regia primitiva archisod. Matritens. *B. M. Virginis a Prodigiiis* Pontific. [1643]. — Sodalitatis *Ab Infante Iesu* [1926]. — Immaculatae Conceptionis civ. Nuscanae [1933]. — Sodalitatis *Missae Reparatricis* pro Helvetia [2175]. — B. Mariae Virginis de Sion pro Judaeorum conversione in Urbe [1956]. — *Ab Infante Iesu*, Bethleem condita [1926]. — B. M. V. Lapurdensis, Manilae [2320]. — Divinae Providentiae Mexico-poli [2457]. — S. Barbarae V. et M. Plampied dioecesis Bituricensis [2499]. — *Ab Hora Sanctae* archidioecesis Augustodunen. [2489]. — Missae Reparatricis in templo S. Crucis, vulgo *dei Lucchesi* in Urbe [2570]. — Nostrae Dominae a S. Corde Bogotae institutae [2646]. — *A Prima puerorum Comunione* in Urbe [2680]. — Adsociationis *Horae Sanctae Perpetuae de Gethsemani* archidioecesis Tolosan. [2720]. — S. Christophori in oppido Jajolet dioecesis Sagiensis [2712]. — *Notre Dame du Suprême Pardon* dioecesis Ni-vernensis [2733]. — SSmi Cordis in templo Nationali Bruxellis [2752]. — Nostrae Dominae a SSmo Corde Iesu in templo Missionar. SS. Cordis civitatis Quebecensis [2757]. — Deiparae Virginis Immaculatae sub titulo *Regina Cleri* civitatis Parisiensis [2805]. — Associationi precum Deiparae Perdolenti in Ecclesia S. Marcelli de Urbe erectae privilegia adduntur, atque eidem alias eiusdem nominis ac instituti Consociationes sibi aggregandi, facultas conceditur [2066*]. — *A Perpetua Adoratione* dioecesis Labacensis [2148]. — *A Consolatione*, Augustae Taurinorum [2858]. — S. Catharinae, Parisiensis civitatis [2906]. — *Mariae Reginae Cordium* in Urbe [3013]. — Pii suffragii sacerdotalis [2942]. — Societas *Orationis assidue pro Pontifice et Ecclesia*, Barcinone condita [3077].

III) Quoad indulgentias ac facultates peculiare: Archiconfr. a S. Antonio in Basilica Patavina indulgentiae [141]. — Archiconfraternitati belgicae *Missae Reparatricis* item [963]. — Sodalitati *Missae Reparatricis* civ. Argentinensis in Germania [978]. — Summarium gratiarum *Adorationis perpetuae SS. Sacramenti* de Urbe concessarum [1330]. — *Reparationi Sacerdotali* complures

gratiae elargiuntur [1439, 1910]. — Summarium gratiarum sodalitati *Ab adoratione quotidiana* Taurinis concessarum adprobatur [1951]. — Sodalitati a *Rosario Perpetuo* [1577]. — Ad lucrandas indulgentias *Doctrinae* confraternitati concessas minime necesse est ut socii in peculiari libro inscribantur, et admissionis cartulam habeant [2362]. — Indulgentiae largiuntur Congreg. Matritensi Nostrae Dominae de la Paloma [1659]. — Sodalitio Urbano *Mariæ Reginae Cordium* indulgentiae [2099]. — Unioni de *Damas españolas del S.do Corazón de Iesus* indulgentiae [2165]. — *Unioni Crucifixi* Lugdunensis item [2238]. — *A Prima Comunione puerorum* item [2758]. — Summarium gratiarum Arch. *Doctrinae Christianae* in Urbe concessarum adprobatur [2816]. — Archisodalitati *ab Oratione nocturna* [2363]. — *Ab Hora Sancta* dioecesis Augustodunensis [2489]. — S. Philuminae, Parisiis [2806]. — SS. Missae Reparatricis, Pragae [2575]. — Archisod. ab *Agonia N. D. N. I. C.* [2669]. — Archisod. *Suffragii Sacerdotalis* Neapoli erectae [3071]. — Sodalitati Infantes diligentium (vulgo *Katholischer Verein der Kinderfreunde* [3036]. — Statutum Confraternit. *Divini Infantis*, civ. Pragae, adprobatur [3075].

III) Quoad processiones:

Confraternitati SSmi Sacramenti competit praecedentia in sustinendas hastas baldachini sub quo Venerabilis Eucharistia deducitur, necnon portandas ad utrumque baldachini latus lucernas elatas [440]. — Mos cuius vi aliae confraternitates in Titularis sui festo processionem cum Venerabili Eucharistia peragentes, hastas baldachini et utrumque lucernas elatas portare consuevere, data de coetere loci praecedentia Confraternitati Sanctissimi Sacramenti, permitti non potest [440]. — Confraternitates laicorum praecedentiam habent iuxta consuetudinem et, si ea desit, iuxta ordinem temporis quo saccis indutae sunt, excepta Confraternitate SS. m. Sacramenti quae in processionibus theophoricis super alias praecedentis gaudet [2948].

Congregationes Romanae:

a) Quod quarundam extinctionem:

Sacra Congregatio Indulgentiis et SS. Reliquis praeposita cum S. Rit. Congreg. perpetuo coniungitur [157]. — Congregationes super disciplina regulari ac de Statu Regularium Ordinum abolentur. [962].

b) Quoad earum reformationem:

I) In genere:

Omnes Congregationes Romanae reformationur. Ad rem:

a) Normae communes:

CAP. I. — *De ordine ac directione generatim.*

1. In omnibus . . . S. Sedis Officii (*dicasterii*) duplex erit Administrorum coetus, Maiorum et Minorum.

2. In singulis moderatio proxima *Secretariae*, Protocolli, Tabularii, ad Praelatum pertinet qui alter est a Cardinali Praeside. A Praelato tamen erunt ad Cardinalem deferendae maioris momenti res, quibus peculiari aliquo modo sit consulendum.

In S. Rotae tribunali *secretaria*, protocollum, tabularium obnoxia sunt Auditori Decano, eoque impedito, Auditori qui primam sedem post decanum obtinet: hi tamen, ubi agatur de extraordinario aliquo consilio capiendo, rem deferent ad Collegium Auditorum universum.

3. Excepta S. Rota, cui propriis erit agendum normis, in coeteris Officiis omnibus, administris maioribus, praeside Cardinali suo, Congressum constituunt.

4. Ad Congressum spectat minora negotia expendere atque expedire; de caeteris disponere et ordinare ut agantur in pleno sui cuiusque officii conventu.

5. Singula Officia sibi librum habebunt « *Rerum Notabilium* »: in quo rite indicentur nominationes, initique muneris dies Patrum Cardinalium, Consultorum et minoris ordinis Administrorum; datum iusurandum, cessatio ab officio, et si qua forte pontificia rescripta immutationem aliquam circa cuiusque Officii competentiam induxerint.

CAP. II. — *De provisione Officiorum.*

1. Maiores Administris cuiusque Sacrae Congregationis, Tribunalis, Officii, a Summo Pontifice libere eligentur.

2. Minoribus eligendis administris titularum doctrinaeque certamen proponetur.

Gratiosae suffragationes non admittuntur, earumque, si intercedant, ratio habebitur nulla.

3. Certamen indicetur intra mensem a vacuo officio, acceptis ante mandatis a Summo Pontifice. Assignabitur vero spatium utile unius mensis ad exhibendam petitionem ac titulos necessarios.

4. Periculum de doctrina erit scripto faciendum certo die, quo propositae ex tempore quaestiones

evolventur circa disciplinas ad petitum officium pertinentes. De proposita materia candidati in communi aula conscribent, designatis horis, advigilante Consultore aut aliquo ex minoribus eiusdem Officii administris, quem Praelatus moderator adlegerit.

5. Scripta, numeris distincta, non expresso candidati nomine, duo Consultores ordine exequent, a Congressu eligendi, et, si agatur de S. Rota, a Decano. Horum nomina Censorum occulta manebunt; iidemque quamprimum suum expriment scripto iudicium super exarata a candidatis, declarantes quanam ex iis, sive doctrinae laude, sive dicendi forma probentur; quanam idonea tantum, quanam improbanda censeantur.

6. Si Consultorum iudicia de idoneitate scripti secum pugnent, candidatus non idoneus habebitur deficientis causa doctrinae. Verum facultas erit Congressui, et apud S. Rotam Decano, in ea iudiciorum discrepantia, exquirendi, si necessarium aut aequum duxerint, Consultoris tertii suffragium, ad quem proinde remittentur priorum duorum iudicia, ut ipse proferat de summa lite sententiam.

7. Ut quis possit ad eligendorum scrutinium admitti, requiritur tamquam necessaria conditio ut probatus discesserit experimento doctrinae.

8. Scrutinium fiet a Congressu, et apud S. Rotam a Collegio Auditorum. Idem erit duplex, et in utroque suffragia erunt secreta.

In primo, suffragia ferentur de singulis candidatis, ut decernatur, quinam aetate, moribus, indole censeantur idonei. Qui paria suffragia retulerint iudicandi sunt non idonei.

In altero suffragia ferentur de singulis in primo scrutinio approbatis, ut decernatur quinam virtute, meritis, scientia, habilitate sit praefendus. Paribus inter duos pluresve candidatos suffragiis, Cardinalis, qui Congressui praeerit, et apud S. Rotam Decanus, paritatem diriment.

9. De scrutinii exitu ad Summum Pontificem integre referetur ut, Eo probante, ad candidati nominationem deveniri possit.

10. Rationes et modi quibus lata sint suffragia, sunt prorsus reticendi.

11. Litteras nominationis ad maiores Administris mittet Cardinalis a Secretis Status; ad minores mittent, in S. Rota Decanus, subscripto nomine alicuius Notarii; in coeteris Officiis suis cuiusque praeses Cardinalis, contra posita subscriptione more rescriptorum.

[Congregationes Romanae]

12. Deservientium nominatio, apud S. Rotam spectat ad Collegium Auditorum; apud Officia reliqua ad suum cuiusque Praesidem Cardinalem, proponentibus maioribus Administris.

13. In uno eodemque viro cumulare munia non licet; ideoque qui ad novum adspiret munus, ad id semel assumptus, pristino cessat.

14. Ad unum idemque Officium prohibetur aditus duobus consanguineis in primo et secundo gradu, et affinibus in primo.

15. Minoribus administris, ubi inter ipsos vacaverit locus, ius est adscensus titulo ministerii profectionis; non ita coeteris.

CAP. III.

(Cfr. *Iusiurandum*).

CAP. IV. — *De horis ac disciplina officiorum.*

1. Spatium temporis officio assignatum est matutinum, ab hora nona cum dimidio usque ad meridiem cum semihora, singulis diebus non feriatis. Per has horas administri omnes tenentur in officio esse, non remorari, nec ab ipso ante constitutum tempus discedere, incolumi eorum privilegio, quibus officii sui lex concesserit ut commissum opus possint exequi domi.

2. Est tamen Moderatoribus facultas concedendi singulis Administris diem unum vel duos vacationis in mense, modo talis concessio cum Officii necessitatibus componi queat. Eadem conditione quotannis aut unoquoque biennio dies aliquot, non ultra hebdomadam, singulis concedere debebunt, ut piis exercitationibus vacent.

3. Morbo aut alia causa impediti quominus Officium adeant, rem Praelato significant,

4. Exceptis maioribus Administris, itemque scriba Protocolli, Diribitore atque aliis qui sui muneris gratia debent se adeuntes excipere, coeteris non licet per horas officii visitantem quemquam admittere.

5. In sua quisque munia religiose et quam optime explenda incumbet; nec fas erit cuiquam alienam occupare provinciam, aut in sui locum substituere quempiam, aut ipse alium sufficere.

6. Verum, si Praelatus id committat, quilibet Administer se promptum exhibebit ad subrogandos collegas, atque ad alia non communia pensa quae forte sint expedienda.

7. Erit curae omnibus, maxime iis qui praesunt, ne diu negotia iaceant. Danda, igitur, opera ut ne-

cessaria studia, ut actorum perscriptio, ut expeditio negotiorum, ea sollicitudine procedant quae naturae rerum tractandarum et normis Officii respondeant.

8. Quoties, igitur, designatae horae muneri explendo satis non sint, administri reliquum operis aut domiificent, aut morabuntur in officio diutius, aut revertentur post meridiem, prout visum fuerit moderatori opportunius.

9. Quod si productus hic labor fere quotidianus evadat, moderatorum erit eum ex aequo remunerari.

10. Iidem Administorum nomina, qui doctrina, diligentia, rerum agendarum peritia, vitaeque honestate praeceillant, Summo Pontifici significanda curabunt.

11. Administro nemini licet *Agentis*, Procuratoris, Advocati partes assumere, neque in suo, neque in alieno Officio.

Unum eximitur procuratoris vel advocati munus in Sanctorum causis, quo munere fungi poterunt Administri minores ad SS. Rituum Congregationem non pertinentes.

12. Si quis Administer negligentia culpâve suo officio defuerit, erit admonendus, aut aliqua poena mulctandus, aut loco movendus ad tempus, aut etiam omnino dimittendus, pro admissi gravitate aut recidendi frequentia.

13. Si autem a sacerdotis aut christiani viri aut civis officiis ita declinaverit ut in ius rapi debuerit, aut publicae existimationis iacturam fecerit, suo loco movebitur ad tempus, aut omnino dimittetur.

14. Aere alieno ita gravari ut aditus fiat sequestris iudicialibus, esse causa potest quamobrem quis ad certum tempus exuatur munere, aut etiam abdicare cogatur.

15. Publica inquisitione instituta de crimine adversus aliquem administrum qui Officio praeest, officii ipsius honori tutando simulque non gravando reo, providebit. Ad eum finem curare poterit ut accusatus ab officio recedat, et partem stipendii retinere in remunerationem suffecti in eius locum.

16. Remotio ad tempus, expulsio aut officii amissio, multae poenaeque caeterae contra administrum decernentur, nullo provocationis iure relicto, apud S. Rotam a Collegio Auditorum; in aliis vero Officiis a Cardinali Praeside, suffragante Congressu; et in utroque casu audita parte per scriptum.

De temporaria remotione aut dimissione referendum est ad SSimum Dominum ut has poenas ratas habeat.

CAP. V. — *De feriis.*

1. Singulis diebus festis cum praecepto Officio vacabunt.

His adduntur :

Anniversarius dies creationis et coronationis Summi Pontificis.

Item obitus Decessoris.

Stati dies Consistoriis habendis sive publicis, sive semipublicis.

Feria secunda et tertia Quinquagesimae, et quarta Cinerum.

Postremi dies quatuor maioris hebdomadae et Feria secunda et tertia Paschatis.

Pervigilium Pentecostes et succedentes huic Festo dies, Feria secunda ac tertia.

Pervigilium Deiparae in coelum receptae.

Secundus dies mensis Novembris, in Commemoratione Fidelium defunctorum.

Pervigilium Nativitatis Domini et consequentes tres dies

Ultimus anni dies.

2. Feriatis diebus Moderatores Officii curare poterunt ut aliqui ex administris Officium frequentet, expediturus negotia, si quae forte occurrerint. Huic autem administro licebit vacationis dies alios petere.

3. A die decimo mensis Septembris ad trigesimum primum Octobris decurrent Ferae autumnales.

Hoc spatio temporis Officium nullum erit intermissum; sed in unoquoque tot aderunt tum maioris, tum minoris ordinis administri quot satis esse existimantur urgentioribus expediendis negotiis ordinariae administrationis; maiorum enim tractationes, ac de gravioribus et implicationibus rebus deliberationes in mensem novembrem differentur. Quod si urgens rei gravitas postulet ut cito occurratur, intra merae necessitatis fines providebitur.

4. Qui feriarum tempore in officio versari debent, iis conceduntur vacationis dies quinque et quadraginta, sive intermissi, sive continui pro lubitu petentium, alio anni tempore ab iisdem eligendo, habita tamen ratione necessitatum Officii atque approbante Moderatore.

CAP. VI. — *De stipendiis.*

1. De medio sublati emolumentis quae *incerta* vocari solent, administri omnes certo stipendio, eoque menstruo et ad honestam sustentationem sufficienti, fruuntur ex aerario Sanctae Sedis. Stipendii ratio pro variis administris proponetur in apposita tabula, in-

cipietque vim habere pro iis qui in officia adsciscuntur post praesentem ordinationem, ac pro veteribus administris qui ad officia diversi gradus et conditionis advocentur.

2. Emolumentorum seu *incertorum* genus unicum derivari poterit minoribus administris ex opere in extrahendis ab archivio documentis impenso, ac transcriptione documentorum et processuum, si non ex officio fiant, sed instantibus partibus quarum intersit; dummodo tamen his rebus non detur opera horis officio destinatis, et praescripta servantur *Appendicis Legis propriae S. Rotae* c. 2 de exigenda compensatione.

3. Qui in praesens cuiusvis gradus ac naturae officio funguntur, sua stipendia retinebunt tum ordinaria, tum extraordinaria, quae tamen stabilitatis rationem habeant (*incerta certa*), et ad officium ipsum referantur; non quae speciem remunerationis praeseferant ob collocatam peculiarem operam aut extraordinarios ob titulos.

Eadem stipendia non aliunde solventur in posterum nisi ab aerario Sanctae Sedis.

4. Ut autem recti iustique servetur lex, intra mensem ab edita praesenti ordinatione, singuli qui variis Officiis praesunt ad Cardinalem *Secretarium Status* administratorum omnium deferent nomina, adiecto suo cuiusque stipendio, ad normam superiori numero descriptam.

Idem Praesules, intra memoratum tempus, recensent onera sive perpetua sive temporaria quibus Officia sua gravantur, et impensas Officii ordinarias.

3. Gradus et stipendia ad normam n. 3 sarta tectaue manebunt Administris eorum etiam Officiorum, quae ob novam Romanae Curiae ordinationem aut prorsus desierint, aut sint natura penitus immutata.

Huiusmodi autem administri a Sanctae Sedis nutu pendebunt, et, ubi eorum postuletur opera, ad eam praestandam debebunt sese promptos ac paratos exhibere.

6. Salvis iuribus a praesentibus administris acquisitis in quibusdam Officiis ad emeritum percipiendum, coeteris omnibus in posterum, qui sive aetatis ingravescantis, sive diutini morbi causa, sustinendis rite muneribus impares fiant, Apostolica Sedes, quantum poterit, ex aequo providebit curando ut sufficiantur ab aliis, et cavendo ne ipsis necessaria desint ad honestam sustentationem [1592]. — Cfr. *Advocatus, Agentes, Iusiurandum, Taxa.*

[Congregationes Romanae]

b) Normae peculiares:

CAP. I. — Cfr. *Competentia*.CAP. II. — *De his quae plenae Congregationi revocantur et congressui tribuuntur.*

1. In sacris omnibus Congregationibus communiter iudicio Patrum Cardinalium, quibus ipsae constant (vel, uti vulgo dicitur, plenae Congregationi), est reservata solutio dubiorum omnium aut quaestionum de iure interpretando; examen controversiarum ordinis administrationem ac disciplinam spectantis, vel per se, vel ob adiuncta graviorum; disceptatio de gratiis ac facultatibus maioris momenti, iisdemque vel per se vel ratione modi inusitis: acta denique omnia publici ordinis atque communis, sive praeceptiones ea sint, sive praescriptiones.

2. Ad Congressum pertinet ea praeparare quae ad plenam Congregationem erunt deferenda; deliberata exsequi post approbationem Summi Pontificis eadem casibus aptare similibus, ubi re perspicua sit, obvia, nullique obiecta controversiae; largiri pro potestate a Pontifice Maximo facta, facultates, gratias, indulta, quae consueta sint et facilia; providere ut quae in Officio geruntur, omnia rite procedant secundum normas tum communes, tum peculiares huius legis et Constit. *Sapientis consilio*.

CAP. III. — *De modo tractandi negotia non strictè judicialia.*

Art. I. Quando agatur de rebus gratiae.

1. Si gratiae, seu facultates, dispensationes, indulta, quae quis a Sancta Sede postulet, ius aliis quaesitum laedant, ii, quorum interest, aut directe, aut per Ordinarios suos ante concessionem audiendi sunt.

2. Gratiae quas quis pro se a Sancta Sede oretenus assequitur, ipsi petenti in foro conscientia suffragantur. Nemo tamen potest cuiuscumque privilegii usum adversus quemquam vindicare, nisi privilegium ipsum legitime probet.

3. Gratiae quae a Sancta Sede scripto conceduntur, communiter ab ipsa directe promanant per personas et Officia iure recognita. Quandoque vero supplex oratoris libellus ad Ordinarium, vel ad alium eius loco ecclesiasticum virum, per personas et Officia memorata remittitur, cum facultatibus petitam gratiam largiendi, sive totam, sive certis limitibus circumscriptam.

Quum preces ad Ordinarium cum facultatibus remittuntur, eius aequo iudicio rectaeque conscien-

tiae, imploratae gratiae largitio permittitur, habitatione formae rescripti, rerum Sanctae Sedi expositarum, et opportunitatis gratiae concedendae.

Ubi vero ab ipsa Sancta Sede, interposito nemine, gratia impertiatur, exarari rescripta possunt, aut forma gratiosa, aut commissoria.

4. Si forma gratiosa, exsecutorem suapte natura non postulant. Exhibenda tamen Ordinario sunt, qui ea suo *recognitionis* rescripto roboret, si de rebus agatur publicis, cuius generis indulgentiae sunt communiter impertitae, sacrae reliquiae publicae venerationi proponendae, aliaeque huiusmodi; aut si comprobare condiciones quasdam oporteat; uti loci decorem in sacellis privatis, aliaeque id genus.

Si vero commissoria forma rescripta expressa sint, opus habent exsecutore. Nec licet Ordinario executionem detrectare, nisi forte horum alterutrum occurrat, ut aut manifesto vitiosae, hoc est obreptitiae vel subreptitiae sint preces, aut qui gratiam impetravit adeo videatur indignus ut aliorum offensionis futura sit indulti concessio. Haec si accidant, Praelatus, intermissa executione, statim ea de re certior faciet Apostolicam Sedem.

5. Pro recognitionis testimonio, quo rescripta muniantur, ut est in superiore *num. 4.*^o, nulla est repetenda compensatio. Necessariae tamen impensae sarciri possunt, quales ex. gr. occurrunt ad loci cognitionem in sacelli usum adhibendi, aut ad fidei probationem circa aliquam sacram reliquiam.

6. Servatis tum quae superiore *num. 4.*^o statuta sunt circa rescriptorum executionem, tum necessariis conditionibus ad sacras indulgentias lucrandas, a die III mensis Novembris MDCCCXVIII, quo die incipient vim legis habere praescripta in Constitutione *Sapientis consilio*, gratiae ac dispensationes omne genus e Sancta Sede concessae, etiam censura irretitis, ratae sunt ac legitimae, nisi de iis agatur qui nominatim excommunicati sint, aut a Sancta Sede nominatim pariter poena suspensionis a divinis multati.

Artic. II. — Quando agatur de causis ordinis, disciplinam et administrationem spectantis.

7. In causis apud sacras Congregationes administrationis ac disciplinae tramite agitandis, remota litis contestatione, exclusa auditione testium nullisque scriptis patronorum receptis habebitur quaestio; audientur tamen semper partes quorum interest, ab iisque producta documenta excutuntur.

8. Ut ii, quorum interest suam causam dicere valeant, erunt praemonendi vel per suos Ordinarios, vel directo, ad iuris communis normas.

9. Quod si pro re sua typis edere ac distribuere scriptum suum aliquod vellent, facere hoc poterunt, servatis normis statutis in *can. 29 Legis propriae S. Romanae Rotae*, congrua congruis referendo.

10. Quaestione semel instituta penes Congregationem aliquam administrationis ac disciplinae tramite, et a partibus admissio aut saltem non recusato hoc agendi modo, his iam non licet eadem de causa actionem stricte iudicalem instituere.

Eoque minus, deliberata re atque ad sententiam deducta, fas erit hoc agere.

Est nihilominus Congregationi sacrae facultas, quovis in stadio quaestionis, ad iudices ordinarios causam deferre.

CAP. IV. — *De diebus quibus Cardinalium coetus coadunabuntur, ac de modo procedendi plenarum Congregationum.*

1. Stati dies habendis coetibus Patrum Cardinalium erunt:

dies Lunae pro SS. CC. Propagandae Fidei et Indicis;

dies Martis pro SS. CC. Rituum, Caeremoniali, et Studiorum;

dies Mercurii pro S. C. Sancti Officii;

dies Iovis pro SS. CC. Consistoriali et pro Negotiis ecclesiasticis extraordinariis;

dies Veneris pro SS. CC. Sacramentorum et religiosorum Sodalium;

dies Sabbati pro S. C. Concilii et pro Signatura Apostolica.

In Officiis, quae unum eundemque suis conventionibus agendis habent constitutum diem, ipsorum Moderatores consilia inter se inibunt de iisdem habendis per hebdomadas diversas.

2. Si quaestio eiusmodi sit quae plenae Congregationis iudicium postulet, faciendum erit officiale folium, compendio collectam quaestionem exhibens, cum adiecto brevi summario ac dubiis ad excutiendum propositis.

In gravioribus aut difficilioribus sive de facto, sive de iure quaestionibus, singularum Congregationum Moderatores curabunt unius vel alterius Consultoris rogare sententiam, officiali folio adiiciendam.

4. Folia officialia, Consultorum *vota*, quidquid proelo edi debeat nomine Officiorum Sanctae Sedis,

documenta ipsa aut defensiones quae partes exhibere velint, ubi agatur de criminum aut matrimonii causis prudentius cautiusque tractandis, haec omnia Vaticanis typis imprimenda tradentur. Caetera aliis etiam officinis committi poterunt quae a Cardinali a secretis Congregationis Consistorialis in suo Congressu probatae sint, et in quibus cautum sit circumspeditioni pro variis casibus necessariae.

4. Scripta typis impressa Patribus Cardinalibus dispertientur decem saltem ante diebus quam Congregatio habeatur.

5. Qui typis edita folia scriptave alia receperint, quae, sive positivo praecepto sive rei delicatioris natura, postulant secreti religionem, de arcano servando erunt maxime solliciti; idque, non per dies tantum rei studio tributos, sed etiam posthac, quamdiu impressa ea folia scriptave domi retinuerint.

Idem curare debebunt, ut, post obitum, ea documenta suo quaeque Officio inviolata restituantur.

Hac lege acque obstringuntur uniuscuiusque Officii administri, Consultores ac Patres Cardinales.

Easdem qui chartas alio deferat, debitum modo ac tutiore via transmittendas curabit.

6. Nulla fit immutatio in recepto more quo sacrae Congregationes quaedam in certis negotiis, aliquot ante dies quam Patrum Cardinalium cogatur coetus, convocant Consultorum collegium ut eorum sententiam rogent.

Summam hanc sententiarum postulare poterunt semper Moderatores Congregationum aut Patres Cardinales aliis etiam in causis, praeter ordinarias, modo sint maioris momenti.

7. In Patrum Purpuratorum coetibus primus sermonem instituet Cardinalis Ponens seu relator, si aderit; eo absente, aut post ipsum, Cardinalis priorum obtinens locum; subinde coeteri ex ordine; denique Cardinalis Praefectus aut eius vice fungens.

8. Quae sacrae Congregationi aut plerisque illorum, qui interfuerunt, decernenda visa sint, ea, constanti lege, cui derogabitur nunquam, exarari scripto debebunt, perlegi et pro contione approbari.

Eadem servabitur lex in Consultorum conventionibus.

9. Si nihil obstat, sententia, in quam sacer Ordo devenit, a Praelato a secretis, in suo Officio evulgabitur; et de ea scriptum aut typis impressum exemplar tradetur omnibus eiusdem Congregationis Cardinalibus in Urbe residentibus.

10. Sententia evulgata, parti oneratae licet

[Congregationes Romanae]

intra dies decem novae audientiae beneficium flagitare. Cardinali autem Praefecto, audito Congressu, arbitrium erit eius beneficii concedendi aut recusandi, prout rerum adiuncta suaserint.

Quod si Patrum Cardinalium deliberatio secumferat clausulam *amplius non proponatur*, non poterit novae audientiae beneficium concedi, nisi ab ipsa Congregatione universa.

II. Expensae, quas partes in causis agendis coram sacris Congregationibus obierint generatim repeti non possunt.

Attamen cum pars vocata ad suum ius persequendum per contumaciam defuerit, si postea velit rem iudicatam referre, hoc est, causam denuo cognoscendam proponere, debeat aut se de contumacia purgare, aut congruam pecuniae summam deponere, qua impensae sarciantur diligentem partem aut Sanctae Sedis Officium rursus gravaturae.

Item si quis absque legitima causa temere possulet ut questio in plena Congregatione proponatur, Cardinalis Officii praeses una cum suo Congressu exigere ab instante poterit ut congruam summam ad eundem finem, ut supra, deponat.

CAP. V. — *De relationibus Summo Pontifici agendis.*

1. In relationibus Pontifici Summo faciendis iuxta memoratam Constitutionem, curae erit, pro implicatioribus saltem negotiis, scriptum rei compendium prae oculis habere quod deinde in tabulario adservabitur una cum resolutione, appositis die et anno subscriptoque nomine referentis.

2. Si Romano Pontifici visum fuerit aliquid a Sacra Congregatione deliberatum immutare, de hac re certiores fient Eſſi Patres in proximo coeto, ad ipsorum normam.

CAP. VI. — *De munere variorum administratorum communiter.*

I. Praelatus, ad quem, quovis nomine, moderatio Officii a secretis proxime spectat, ut est *num. 2., cap. I. Norm. comm.* huius legis, providebit ut negotia, qua par est celeritate ac diligentia, expediantur secundum normas constitutas.

Ad eum pertinet maiorum praesertim negotiorum tractatio, et cura ut, quae ad eadem referuntur, epistolae ac rescripta redigantur.

Ipsae Consultoribus committit studium causarum, seu *positionum*, de quibus dicant rogati sententiam;

eosdem convocat quoties oportet, eorumque coetibus praest.

Interest Congregationibus Patrum Cardinalium, notat forma praescripta quae ipsi decreverint, et ad Sanctissimum Patrem refert statis diebus, quibus et facta sit Ipsum adeundi potestas.

Pro Cardinali Officii praeside, si desit, Congressus habet ac moderatur. Salvis autem peculiaribus cuiusque Officii normis, communiter eius actis cum Cardinali subscribit.

Administrationi pecuniae advigilat, eamque dirigit secundum legis huius praescripta *num. 7., cap. XI. Norm. comm.* Prudenti eiusdem iudicio relinquitur decernere utrum praestet, ad eos, qui directam petierint expeditionem negotii tributo gravati, rescriptum, tamquam rem creditam, transmittere, an postulare ut ante solvatur.

Iuxta praescriptum Constit. *Promulgandi*, quae hac ipsa die vulgatur ac praesentis legis pars, moderatoribus *Commentarii officialis de Apostolicae Sedis actis* ipse tradere tenetur exemplaria decretorum Officii sui quae promulgari debent. Quae vero utiliter evulgari possunt, eisdem tradet, Cardinali Officii praeside consentiente. In utroque casu, ea subsignabit, aut ab alio administro subsignari iubebit in fidei et testimonium veritatis.

Si quae cum aliis S. Sedis Officiis communicari aut eisdem tradi debeant, et in omnibus ubi gravius aut urgentius quid accadat, Cardinalem praesidem semper conveniet.

2. Fungentes pro Praelato a secretis, aut Substituti, debent non solum praescriptas officii sui partes exsequi omnes, sed etiam adiumento esse Praeposito in iis omnibus quae ipse postulet, eiusque absentis aut impediti vice munus implere.

3. Studii adiutores, seu informatores (*minutanti*), debent:

a) in suae quisque causae seu positionis studio versari, in iisque praeterea quas ipsis Officii Praepositi cognoscendas committunt; eas in epitomen cogere distincto in folio, quod velut indicem positionis exhibeat actorumque seriem, quae deinceps adiecta sunt. Eo compendio non egent expostulationes aut supplices preces paucis contentae verbis, et quae forte longius non potraherentur;

b) interesse Congressui ut de commissis ad cognoscendum negotiis referant, suamque sententiam proponant, cauto primum ut, exceptis urgentioribus casibus aut positionibus, de quibus in litt. a, re-

latio semper fiat ex scripto ante compendio; deinde, ut in maioribus ac difficilioribus causis positio cum adiecto compendio, antequam cogatur coetus, ad Praelatum Officio praepositum deferatur, ab ipso vel per se, vel per alium primi ordinis administrum expendenda quo plenius atque facilius attque de causa penitus cognita in Congressu dicere;

c) epistolas et rescripta de rebus ad suam positionem pertinentibus, aut sibi commissis, ductu maiorum administratorum exarare, et statuere quomodo sint transmittenda, utrum et quodnam sive ordinarium, sive speciale tributum solvendum sit, an fiet exemptioni locus;

d) officiale folium et summarium documentorum maioris momenti conficere, quum res erit ad plenam Congregationem referenda; eius imprimendi curam suscipere, typicas formas emendare. In hoc autem redigendo folio vigentem consuetudinem retinebunt; et ubi res postulaverit, inserent iuris et facti animadversiones vel necessarias vel utiles ad iustam solutionem questionis.

4. Adiutoribus, et, si fieri potest, etiam scriptoribus, sua cuique negotia erunt, materiae aut regionis ratione divisa.

5. Adiutores laurae doctoris oportet esse insignitos in sacra theologia et in iure canonico.

Idem in Congregationibus praesertim, quorum negotia regionis ratione divisa sunt, unam saltem callebunt ex his linguam: gallicam, germanicam, anglicam, hispanicam, lusitanam. Curabunt autem Praepositi ut in Officio a secretis sermones hi omnes intelligantur; cuius rei gratia opportunum erit, candidatis, etiam ad alia inferiora officia, tamquam conditionem proponere, ut vel unam ex memoratis linguas, pro casibus ac necessitate sciant.

6. Scriptorum amanuensium est Officii epistolas et rescripta e positione exscribere, et quae paucis recepto uo indicata sint verbis, ea fusius evolvere.

Curam omnem adhibebunt ut quavis menda scriptura careat; nec subscribenda tradent nisi prius attente perlegerint. Huic diligentiae qui desit identidem, praebere poterit causam cur in ipsum se verius animadvertatur. Absoluta scriptione, nomen suum et cognomen, initialibus litteris, positioni adiacent in confecti operis testimonium.

Epistolae ac rescripta rediguntur communiter in foliis quae inscriptura gerant suae Congregationis nomen, induentque formam ex instituto Romanae Curiae vigentem.

7. Qui conficiendis tabulis, seu *protocollo*, dant operam, in librum et in parvam rubricam documenta referent actaque Officio exhibita; relatarum in album rerum indicium, vulgo *oculum* folio vel positioni apponent; rite digestum habebunt librum *rerum notabilium*; positiones in tabularium nondum relatas ordine disponent, eas dividentes pro sua quaque dioecesi et pro annorum ac mensium serie, secundum progredientem protocolli numerum.

8. Tabulario addicti, eidem ordinando vacabunt; positiones resument; utrumque indicem conficient, alterum litterarum ordine digestum, referentem petentium nomina, aut eorum contra quos expostulatum sit, in causis alicuius momenti; alterum ordine materiae, res maiores complectentem quae anni decursu actae sint; denique muniti scripto mandato in actis adservando, petita documenta exscribent, eaque exempla cum primo concordare declarabunt [1651].

9. Ad officium expeditionis pertinent ratiocinator et distributor qui etiam arcarii fungetur munere.

10. Ratiocinatoris erit in menstruum folium referre (de quo huius legis *num. 4 cap. XI Norm. comm.*) rescripta omnia taxationi obnoxia, indicata dioecesi, numero protocolli ac pecunia Sanctae Sedi solvenda, a maioribus administris ad adiutores taxata; ex ea taxatione supputare, servatis normis in memoratis locis huius legis descriptis aliisque seorsim exhibendis, expensas procurationis et executionis si id negotii fuerit Ordinario commissum; in tergo rescripti, vel distincto in folio secundum praescripta *num. 6*, memorati *cap. XI*, impresso signo vim pecuniae solvendam notare; eamque, ubi de maiore agatur pecuniae summa, exprimeie integris litteris.

11. Distributoris munus erit:

a) partibus quarum interest aut ipsarum procuratoribus seu agentibus, acta, litteras, rescripta distribuere; pecuniam exigere Sanctae Sedi debitam, si quae sit, eamque in arcae folio notare.

b) Prospiciet ut epistolae et fasciculi actorum, in Urbe distribuenda, ad eos ad quos pertinent, apparitorum adhibita opera, mittantur: quae vero extra Urbem ex officio mittenda sunt, ea per publicos cursores transmittantur.

c) Litteras et rescripta quae occlusa mittenda sunt iuxta *num. 6* memorati *cap. XI*, praeposita nominis et loci inscriptione, obserabit.

d) Ante vero quam acta tradat vel mittat, inspiciet sintne ipsis rite subscripta nomina; eaque sigillo munienda curabit, secundum Officii normas.

[Congregationes Romanae]

e) Acta taxationi obnoxia numquam dimittit ante solutam pecuniam, nisi scripta Praepositorum accedat auctoritas. Quam si cautelam neglexerit, in se periculum recipiet, expletoque mense, de suo restituet.

f) Distributoris quoque munus est, Praepositorum auctoritate, officiales curare sumptus pro necessaria tabularii seu *cancellariae* supellectili sive comparanda, sive instauranda.

g) Tandem si quis Ordinarius petierit ad se directo aliquid mitti, simulque aliquam pro expensis pecuniae vim ad Sanctam Sedem expedierit, distributoris erit missam ad Officium a secretis pecuniam servare, cuius partem administrationi oeconomicae S. Sedis debitam, impetrata gratia, tradet; reliquum, arbitrio mittentis adhibendum, retinebit.

Ad hunc finem, accepti et expensi tabulas peculiares habeat, omnium rationem Praelato a secretis sub exitum mensis redditurus. Pecunia vero in Officii arca, distincto loco, servetur.

12. In Officiis ubi, propter negotiorum numerum, unus distributionis administer non sufficiat, alius addicietur. Munia superius recensita, prudenti Moderatorum arbitrio, inter utrumque dividuntur, ita ut uni cura sit praesertim distributionis litterarum, alteri rescriptorum et perceptionis taxatae pecuniae.

13. Tabularii, protocolli, expeditionis et scriptio- nis administri censentur inter se pares. Patet, igitur, iis transitus de uno in aliud officium ex prudenti Moderatorum iudicio, nullo ulterius indicto certamine.

14. A mox recensitis officiis ad munus adiutoris nullus datur adscensus. Quare, vacuo adiutoris officio, peculiare certamen indicetur.

15. Etsi, quod supra dictum est, sua cuique de finita sint munia, firma tamen communis manet lex qua omnes administri debent absentium partes mutua vice supplere ac, fraterna caritate, alter alteri adiumento esse, prout aequum Praepositi iudicaverint.

16. Apparitores seu ianitores debent aedes sibi commissas custodire, earum nitorem curare, epistolas et actorum fasciculos ad quos spectant, vel ad stationes tabellarias ferre, aliaque peragere quae a Moderatoribus commissa habeant in sui Officii commo- dum.

Salvis, si quae sint, iuribus acquisitis a praesentibus Officiorum apparitoribus, coeteri ex eo numero posthac eligentur ad triennium, eaque nominatio poterit ad ulteriora triennia prorogari, pout ipsi sese integros idoneosque probaverint.

Omnes denique iusiurandum interponent de se- creto servando in sui Officii rebus huic nexui subiectis [1651]. — Cfr. *Competentia, Protocollum*, et singula S. R. Congregationum nomina.

II) Quoad rationem cum ipsis agendi post Cst. *Sapienti consilio*:

1) Pro Privatis:

1. Christifidei cuique patet aditus ad Sanctae Sedis Officia, servata rite forma quae decet, et facultas est cum iisdem agendi per se de suis negotiis.

2. Advocati opera uti volenti, in quaestionibus quae illum admittant, fas non erit patronum propo- nere quemlibet; sed optio ei dabitur inter appro- batos, de quibus cap. VII.

3. Si vero Procuratoris desideret operam, eius eligendi arbitrium ipsi relinquitur, servatis tamen normis cap. IX sect. I constitutis [1592].

2) Pro Ordinariis:

4. Ordinarius unusquisque potest ipse per se in variis Apostolicae Sedis Officiis negotia libere trac- tare, non solum quae se ipsum spectent, sed etiam quae dioecesim ac sibi subditos fideles ad ipsum confugientes.

5. Quoties Ordinarius velit ipse per se de negotio aliquo agere, sive praesens in Curia, sive per litteras a sua sede mittendas, Officium praemonebit quocum ei erit agendum. Tunc vero in positione adnota- bitur; *Personalis pro Ordinario*; resque, nullis in- terpositis procuratoribus, agetur.

6. Ordinarius qui petit directo agere cum Officio aliquo, sibi assumit solvendas impensas, non modo pro acceptis redditisque litteris et scriptis, aut pro aliis rebus necessariis, sed etiam pro taxationibus praescriptis in singulis actis.

7. Si avvocato fuerit opus, etiam Ordinariis cohi- betur optio, ita ut nequeant ipsum deligere nisi ex approbatis.

8. Si procuratore uti velint, normis inhaerebunt cap. IX sect. II declaratis.

9. Mandatum quo ab Ordinario procurator eligitur, potest usque rescindi ad formam iuris communis; in eamque rescissionem, utpote rem ad fiduciam perti- nentem, nulla datur inquirendi aut expostulandi fa- cultas.

10. Vicario Capitulari non licet electum ab Epi- scopo procuratorem cum alio mutare; at poterit cum Sanctae Sedis Officiis directo agere, ad normam art. 4, 5, 6 huius Sectionis [1592]. — Cfr. ad singula Congregationis nomina.

Congressus:

a) In genere:

I) Sacerdotum:

Sacerdotum conventus Episcopi haberi ne siverint, nisi rarissime. Quod si siverint, ea tantum lege sinent, ut nulla fiat rerum tractatio quae ad Episcopos Sedemve Apostolicam pertinent; ut nihil proponatur vel postuletur quod sacrae potestatis occupationem inferat; ut quidquid modernismum sapit, quidquid presbyterianismum vel laicismum, de eo penitus sermo conticescat. Coetibus eiusmodi, quos singulatim, scripto, aptaque tempestate permitti oportet, nullus ex alia dioecesi sacerdos intersit, nisi litteris sui Episcopi commendatus [1356]. — Cfr. *Actio, Clerus, Sacerdos*.

II) Laicorum:

1) Peculiares leges pro Italia:

Sedis Apostolicae haud accedente venia, generales Congressus catholicorum habere non licet — Regionales vero, sub omnimoda Ordinariorum dependentia eorumque previa licentia, scripto danda, et sub Praesidis conferentiarum episcopaliū praesidentia haberi possunt — Publicarum aularum mores inibi ne inducantur: mulieres sileant, ac Summi Pontificis verba privatim audita in medio ne proferantur, quum publica in re documenta sequendam viam satis superque demonstrant [378].

b) Epistolae laudatoriae:

I) America Latina:

Primo dioecesis S. Salvatoris in America conventu celebrato gratulationis ergo [2774].

II) Austria:

Archiepum. Vindobonensem, catholicos Austriacos, occasione conventus generalis, hortatur ut in repellendo hostium Religionis impetu voluntatum concordiam et firmitatem animorum servent [365]. — De eodem gratulatur [840]. — R. D. Kleiser ob congressum Marianum internationalem Salisburgi habendum [2262].

III) Gallia:

Conventus *du Sillon*, Parisiis celebrandus laudatur [499]. — Ludovicae de Reynold et Baronissae de Montenach praesidibus consociationis catholicae *Ad adolescentulas tutandas*, de congressu totius socialitatis Parisiis celebrando [1073]. — Ob Catholicorum Galliae conventum gratulationes ac vota [2032]. — De catholicorum conventu in Septentrionali Gallia habitum gratulationes ac vota [2383]. — Occasione

III congressus dioecesani, Sarlatensem et Petroricen. Episcopus gratulationes accipit ac vota [2860].

IV) Germania:

Pius X de LI conventui Catholicorum Germaniae mox celebrando Ratisbonae [377¹]. — Pius X gratulatur de mox cogendo conventu Argentinae [509]. — Pius X expectationem fovet de mox cogendo conventu Catholicorum Germaniae in urbe Essendia [1036]. — Gratulationes de felici exitu conventus Catholicorum Germaniae nuper Essendiae celebrato [1077]. — Pio X commendat LII Conventum Catholicorum Germanorum mox Argentorati cogendum [712]. — Ad Vratislaviensem congressum Praesidem gratulationis ergo [1925]. — A. I. Schmitt, praesidem coetus virorum catholicorum Moguntino conventui apparando [2587]. — Argumenta de quibus in catholicorum Germaniae congressu agendum est adprobantur, ac ad rem consilia exhibentur [2848]. — Ad commissionem adparandi Congressus catholici Germaniae in civitate Metis habendi gratulationes, vota et consilia [3078].

VII) Helvetia:

Occasione *Hebdomadae socialis* catholicorum Helvetiorum, eius Praeses laudatur ac huius institutionis erga S. Sedem devotionis sensa encomiantur [2278].

VIII) Hispania:

Pius X Ven. Episcopi Zamoren. consilium probat convocandi in conventum agricolas et ad hoc consilia ac vota peropportuna exhibet [997]. — Praesidi generalis catholicorum coetui Matriti habiti gratulationes [2129].

IX) Italia:

XIX conv. cathol. italorum Bononiae celebrando Pius X instantur concordiam commendat [48]. — Discordiae in Comitatu. Permanenti Operis a *Congressibus catholicis* deplorantur [356]. — Idem Opus dissolvitur [378]. — Praesidi XV conventus pro pace instauranda, Mediolani nuperime habiti, gratulationes ac vota exhibentur [1079]. — Ad Em. Maffi Pisanum Archiepiscopum. *Settimana Sociale* Pistoriensis Praesidem, gratulationis ergo [1361]. — Occasione II Congressus Cath. iuventutis Archiepo Beneventan. gratulationes [1527]. — De Congressu nationali in tertio centenario Operis *Oratorii festivi* habendo, plura ominentur [188]. — Ad Archiepiscopum Florentinum de IV congressu catholico nationali in Italia, vulgo *Settimana Sociale*, Florentiae habendo [1976]. — Ad Archiepiscopum S. Severinae ob proximum habendum

[Congrua]

Catechismi Congressum in Calabria [2036]. — Pius X ad Lanciensem Episcopum laudes exhibet de solemni coetu dioecesano pro religione socialique retuenda [2038*]. — Ad Episcopum Aretinorum de coetu habito a Vicariis foraneis [2271]. — Primus Lucaniae catholicum conventus laudatur [2562]. — Cfr. *Actio, Captivi, Catechismus, Eucharistia, Inventus, Tertiarii*.

Congrua. — A parochis Cooperatoribus danda, non est participatio fructibus beneficij, sed merces pro laboribus. — Ab Episcopis assignari potest [2607].

Congum:

a) **Facultates matrimoniales**
Praesulibus Congolensibus concedi solitae:

1. Dispensandi cum Catholicis sibi subditis, urgentissimis dumtaxat accedentibus causis, in quibus tempus non suppetat recurrendi ad S. Sedem, super impedimento disparitatis cultus, quatenus sine contumelia Creatoris fieri possit, et dummodo cautum omnino sit conditionibus ab Ecclesia praescriptis, ac praesertim de amovendo a conjuge fideli perversionis periculo, deque conversione conjugis infidelis pro viribus curanda, ac de universa prole utriusque sexus in catholicae religionis sanctitate baptizanda et omnino educanda, servata in reliquis instructione typis impressa.

2. Dispensandi cum iisdem Catholicis, iustis tamen gravibusque accedentibus causis, super impedimento impediens mixtae religionis, dummodo cautum omnino sit conditionibus ab Ecclesia praescriptis prout in superiori n. 1.

3. Dispensandi cum Catholicis sibi subditis, iustis tamen gravibusque accedentibus causis super secundo gradu simplici consanguineitatis et affinitatis in linea collateralis aequali.

4. Dispensandi cum memoratis catholicis pro casibus urgentis necessitatis, et gravata super hoc ejus conscientia, in primo gradu affinitatis ex copula licita provenientis in linea collateralis.

5. Dispensandi cum iisdem catholicis, quatenus concurrat necessitas et pro casibus in quibus tempus non suppetat recurrendi ad S. Sedem, super secundo affinitatis vel consanguinitatis collateralis gradu mixto cum primo.

6. Dispensandi cum catholicis praedictis super impedimento cognationis gradus spiritualis interlevantem et levatum.

7. Dispensandi in casibus sive publicis sive occultis super primo et secundo gradu simplici et mixto affinitatis ex copula illicita provenientis, in linea sive collateralis sive etiam recta in matrimoniis contractis, dummodo, si de linea recta agatur, nullum adsit dubium quod conjux possit esse proles ab altero contrahentium genita; in contrahendis vero urgente tantum necessitate, et si tempus non suppetat recurrendi ad S. Sedem.

8. Dispensandi super promulgatione bannorum, iusta occurrente causa.

... Praefectus Apostolicus Orator dispensare valeat, ad quinquennium, cum gentilibus et infidelibus plures uxores habentibus, ut post conversionem ad baptismum, quam ex illis maluerint, si etiam ipsa fidelis fiat, ipsi retinere possint, nisi prima voluerit converti; item ad quinquennium dispensare valeat super interpellatione conjugum in infidelitate relictorum, pro omnibus casibus ordinariis, servatis de jure servandis; et insuper pro viginti casibus extraordinariis, quando nempe adiri quidem potest coniux infidelis, sed de comparte jam facta christiana interpellari nequit sine evidenti gravis damni ei vel christianis inferendi periculo. Contrariis quibuscumque non obstantibus.

9. Sanandi in radice matrimonia contracta quando comperitur affuisse impedimentum dirimens, super quo ex Apostolicae Sedis indulto dispensare ipse possit, magnumque fore incommodum requirendi a parte innoxia renovationem consensus, monita tamen parte conscia impedimenti de effectu hujus sanationis.

10. Communicandi praedictas facultates suis missionariis [s. d.]. — Cfr. *Belgium, Conventio*.

b) **Missiones.** — Cfr. *Missiones, Conventio*.

Conopaeum. — Consuetudo illud non adhibendi ante tabernaculum in quo adservatur SS. Sacramentum reprobat [349].

Consanguineitas. — Ut matrimonium dirimet probari debet ex authenticis documentis et, iis deficientibus, ex testimoniis etiam consanguineorum et affinium [2958].

Consecratio:

a) Altaris:

I) Quoad eius varias species. — Altaria fixa in quibus, quamvis mensa ex lapide constet, huic tamen in extremitatibus adnexa quaquaversus et coniuncta fuit [ante vel post consecrationem igno-ratur] corona ex marmore (quo fit ut mensa reapse ex uno lapide non sit) haberi possunt uti conse-crata. Item alia ex uno quidem lapide confecta, sed minime innixa neque super basim lapideam, neque super quatuor saltem columnas lapideas, cum quibus mensa connecti possit per unctionem.

Quum mensa altaris fixi constat ex tribus lapi-dibus, et quidem media maior pars ex marmore, et aliae laterales ex petra arenaria, etsi hi tres lapides coemento in unum sint coniunctae, huius altaris con-secratio invalida censi debet, nec media maior pars ex marmore tamquam altare portatile adhiberi potest [459]. — In altarium consecratione quinque primae cruces signandae et ungendae sunt [2073].

II) Quoad reliquias. — Pro validitate eius consecrationis est omnino necessarium ut in sepul-chro deponantur reliquiae plurimorum Martyrum [754].

III) Quoad rationem utendam. — In al-tarium portatilium consecratione Episcopus omnes cruces manu propria ex incenso formare et cande-las imponere non tenetur, sed in praedictis actio-nibus a sacerdotibus adiuvari potest [2073].

δ) Ecclesiae. — Dummodo duodecim cru-cium loca et principalis postes ianuae ex lapide sint, ecclesia ex materia quae coementum ar-matum nuncupatur constructa ac construenda, con-secrari potest adhibita forma ac ritu Pontificalis Romani [1994].

ε) Episcoporum. — Eos consecrari in diebus natalitiis S. Lucae et S. Marci, necnon in festa S. Barnabae Apostoli haud licet. Ut vero con-secrantur diebus festis intra hebdomadam qui ad-huc sunt de praeepto, sive in festis suppressis, spe-ciale indultum Summi Pontificis requiritur [3000].

ζ) Oleorum. — Consuetudo partem Sacro-rum Oleorum FERIA V in Coena Domini consecrandi eamque immediate miscendi cum oleis non benedictis sustineri nequit [2095].

Consensus ad matrimonium per epis-tolam datus valet [2076]. — Cfr. *Matrimonium*.

Consilium vigilantiae:

a) Eius constitutio:

In singulis dioecesium instituat. Viri, qui in illud adsciscantur, eo fere modo cooptabuntur, quo supra de censoribus (1) indicatur. Altero quoque mense (2) statoque die cum Episcopo convenient (3): quae tractarint et decreverint ea arcani lege custo-diunt [1356].

δ) Eius actio ac partes:

Officii munere haec sibi demandata habeant:

1) Modernismi indicia ac vestigia tam in libris quam in magisteriis pervestigant vigilanter; pro cleri iuventutaeque incolumitate, prudenter sed prompte et efficaciter praescribant [1356].

2) Vocum novitatem caveant meminerintque Leonis XIII monita: *Probari non posse in catholi-corum scriptis eam dicendi rationem quae, pravae novitati studens, pietatem fidelium ridere videatur loquaturque novum christianae vitae ordinem, novas Ecclesiae praeceptiones, nova moderni animi desideria, novam socialem cleri vocationem, novam christianam humanitatem, aliaque id genus multa*. Haec in libris praelectionibusque ne patiantur.

3) Libros ne negligent in quibus piaе cuius-que loci traditiones aut Sacrae Reliquiae tractantur. Non sinant eiusmodi quaestiones agitari in ephemericibus vel in commentariis fovendae pietati destinatis, nec verbis ludibrium aut despectum sapientibus, nec stabilibus sententiis, praesertim, ut fere accidit, si quae affirmantur probabilitatis fines non excedunt, vel praeiudicatis nituntur opinionibus.

4) Ad socialia instituta itemque ad scripta quaevis de re sociali assidue ac diligenter adiciant oculos, ne quid in illis modernismi lateat, sed Romanorum Pontificum praeceptionibus respondeant. [1356]. — Cfr. *Modernismus*.

Consistorialis (Congregatio):

a) In genere:

2. Ad eam spectat non modo parare agenda in Consistoriis, sed praeterea, in locis Congregationi

DECLARATIONES.

(1) Cfr. *Censor*.

(2) Haec praescriptio *Consilium vigilantiae* altero quoque mense congregandi est stricte intelligenda.

(3) Ii, qui *Consilium vigilantiae* constituunt, si longe distent a civitate episcopali et legitime impediti sint ab interveniendo, possunt, adducta causa impedimenti, scripto transmittere relationem suam [2341]. — Cfr. *Censor*.

[Consistorialis]

de Propaganda Fide non obnoxii, novas dioeceses et *capitula* tum *cathedralia*, tum *collegiata* constituere; dioeceses iam constitutas dividere; Episcopos, Administratores apostolicos, Adiutores et Auxiliarios Episcoporum eligere; canonicas inquisitiones seu *processus* super eligendis indicare actosque diligenter expendere, ipsorum periclitari doctrinam. — At si viri eligendi vel dioeceses constituendae aut dividendae sint extra Italiam, administri Officii a publicis negotiis, vulgo *Secretariae Status*, ipsi documenta excipiant et *Positionem*ificent, Congregationi Consistoriali subiiciendam.

3. Altera pars ea omnia comprehendit quae ad singularum dioecesium regimen, modo Congregationi de Propaganda Fide subiectae non sint, universim referuntur, quaeque ad Congregationes Episcoporum et Concilii hactenus pertinebant, et modo Consistoriali tribuuntur. Ad hanc proinde in posterum spectent vigilantia super impletis vel minus obligationibus quibus Ordinarii tenentur; cognitio eorum quae ab Episcopis scripto relata sint de statu suarum dioecesium; indictio apostolicarum visitationum examenque earum quae fuerint absolutae et, post fidelem rerum expositionem ad Nos delatam singulis vicibus, praescriptio eorum quae aut necessaria visa fuerint aut opportuna; denique ea omnia quae ad regimen, disciplinam, temporalem administrationem et studia Seminariorum pertinent.

b) Normae peculiares:

1. Post Cardinalem a secretis, maiores administri sunt Adessor et Substitutus.

2. Collegium erit Consultorum, iuxta praescriptum Constitutionis *Sapienti consilio*.

3. Habebitur quoque sufficiens administrorum minorum numerus pro expediendis negotiis huius Congregationis propriis, iuxta statuta in *cap. VI* praecedenti.

4. Praeter commune iusiurandum, omnes qui aliquo munere in hac Sacra Congregatione funguntur, illud etiam dabunt quod S. Officii iusiurandum dicitur [Cfr. *Iusiurandum*].

5. Invitationes ad sollemnia pro decernendis Sanctorum Coelitus honoribus, ad aliasque sacras celebrationes, fient per huius Congregationis epistolas.

6. Plenae Congregationi ius competit nominandi Episcopos omnes, stabiles Ordinarios dioecesanos, Visitatores Apostolicos dioecesium. Ad eandem pertinet novas dioeceses, constituere constitutas unire; canonicorum collegia, seu *Capitula* erigere; Visita-

torum atque Ordinariorum de statu suarum dioecesium relationes expendere; dioecetano regimini ac Seminariis universim prospicere; specialiter vero iis omnibus occurrere quae graviora videantur, prout ante praescriptum est; denique in conflictatione iurium dubia solvere circa competentiam omnium Officiorum, excepta Congregatione Sancti Officii, quae ipsa per se de sua competentia iudicabit, iuxta superius dicta.

In Episcopis nominandis, quoties id ei competat, Congregatio Consistorialis inhaerebit normis Constitutionis *Romanis Pontificibus*, diei XVII mensis Decembris MDCCCIII.

7. Ad Congressum pertinet, praeter ea quae communibus huius legis normis sunt constituta, nominare Administratores Apostolicos temporarios dioecesium, ubi necessitas urgeat; acta omnia conficere ad praeparandam positionem super eligendis in Italia Episcopis, et ad reliqua in plena Congregatione discutienda; ea providere quae dioecesium ac Seminariorum ordinarium regimen spectant, qualia sunt dispensationis Episcopis a commorando in sua sede, facultas iisdem protrahendi relationem de statu dioecesis, aliaque huiusmodi; quaecumque denique ad solvendam pro eiusdem Congregationis actis pecuniis referuntur.

8. Relationes de statu dioecesium, nisi gravior urgeat providendi ratio, ad plenam Congregationem non deferuntur seorsim singulae, sed pro variis provinciis regionibusve coniunctae.

Adiutor autem in religendo summario res adnotabit maioris momenti, sive quae bene, sive quae male successerint.

9. Idem fere servabitur in relationibus Visitationum Apostolicorum.

10. Nominationes omnes, quae solent in Consistorio promulgari, non aliter fient nisi per litteras signo Romani Pontificis impressas, seu per Bullam.

Eadem ratione decreta mittentur alicuius novae constituendae dioecesis, aut canonicorum collegii, seu Capituli, aut uniendarum dioecesium.

11. Administri maiores Congregationis Consistorialis significationes opportunas ad Bullamificentiam maioribus Cancellariae administris exhibebunt. Eiusmodi significatio in Cancellaria retinebitur, et Bulla, debito sigillo et subscriptione munita secundum proprias Cancellariae Apostolicae normas, primum transmittetur ad Officium a secretis Congregationis Consistorialis.

12. Quae pro Pullae expeditione imponetur solvenda pecunia Congregationi Consistoriali tradetur integra.

Ad hunc finem administri maiores aut adiutores Congregationis Consistorialis constituent pretium, quod referetur in librum; et ab administris expeditionum secundum normas communes percipietur [1651].

c) Eius acta et decret. post Const. *Sapientii consilio*:

I) Urbis et Orbis seu generalia quoad:

a) SS. RR. Congregationum competentiam: 1028, 1667, 1256, 1753, 1756, 1866, 1906, 1929, 1936, 2023, 2028, 2077, 2155, 2156, 2158, 2313, 2448, 2656.

b) Episcopos: 1676, 1731, 2192, 2207, 2275, 2289, 2299, 2503, 2921.

c) Dioeceses ac paroecias: 2056, 2057, 2315, 2346, 2465, 2466, 2472, 2503, 2581, 2698, 2718, 2721, 2745, 2921.

d) Modernismum: 2341, 2344, 2353, 2698, 2718, 3055.

e) Clerum: 2368, 2487, 2656, 2718.

II) Peculiaria quoad:

I) Europam:

a) Angliam: 2465.

b) Galliam: 1884, 2405, 2773, 2776, 3085, 2803, 2961, 3004, 3021, 3085.

c) Hispaniam: 1773.

d) Hollandiam: 2621.

e) Italiam: 1773, 1905, 1978, 1987, 2434, 2622, 2721, 2839, 2850, 3052.

II) Americam:

a) Latinam: 2591, 2929, 3079.

b) Septentrionalem: 1919, 2080, 2168, 2178, 2025, 2255, 2289, 2967, 2477, 2616, 2740, 2756, 2915, 2969, 3010.

III) Australiam: 2866.

Universim 93

Constantiniana. — Eñño Cassetta ob solemnem commemorationem XVI saeculi exeuntis ab edicto Constantini Imperatoris, ed ad rem commissio creatur [2697]. — Iubilaeum constantinianum indicitur [2982]. — Peculiare monitum pro alumni Seminariorum quoad peregrinationes ad Urbem [2996]. — Allocutio ad christifideles qui occasione solemnum saecularium pacis per constantinianum edic-

tum Ecclesiae partae, Romam advenere [2998]. — Dubia circa jubilaum constantinianum solvuntur [3040].

Constitutiones Apostolicae. — Subscribantur a Card. S. R. E. Cancellario et a Card. qui officio praeest ad cuius competentiam res pertinet [2188]. — Cfr. *Bulla*.

Consuetudo contra legem inducitur post decennium [2138]. — Contra ius rationabilis esse potest et legem abolere, dummodo debitis praedita sit conditionibus; praesertim si sit immemorialis et adsit continuata actuum repetitio [2284].

Consultores dioecesani non idem sunt ac collegium parochorum consultorum in amotione administrativa parochorum [2342]. — Sacerdos regularis parochus consultor dioecesanus eligi potest, quando agatur de amovendo paracho [2553].

Contumacia. — Dicta fuit delictum personale. Praesumptio renunciatae iuris defensionis ex parte illius qui instantiam prosecui negligit. Poenae quibus coercetur contumacia. Contumax regulariter appellare non potest. Conditiones ad incurrendam poenam privationis appellationis. Specialis malitia contumaciae explicatur. Contemptus iudicis demonstrari debet. Discrimen contumaciae ab inobedientia. Contumacia perfecta. Species contumaciae. Formaliter contumaces appellare prohibentur. Contumax de aequitate canonica, non de iuris rigore, admittitur ad appellandum [2230]. — Contumacia vera sine dolo non habetur, non tollit potestatem appellandi a sententia ipsa contumaciae declaratoria. Praxis Romanae Curiae circa eam [2812].

Conventiones diplomaticae. — Inter S. Sedem et gubernium Hispaniae, quoad Ordines Religiosos [327]. — Inter

[Cor]

S. Sedem et Belgium quoad Statum liberum Congensem [960]. — Inter Russiam et S. Sedem de lingua, historia ac litteratura in russicis catholicis Poloniae Seminariis [1311]. — Inter S. Sedem et gubern. Hispanicum quoad concordatum ann. 1851 [1607].

Cor:

A) Iesus:

a) Quoad liturgiam:

1) In genere. — Solemnia votiva feria sexta cuiusvis mensis habetur ut sollemnis et primae preces post missam omitti possunt — Festum, occurrente die praecedenti festo primae classis, memoria gaudet in vespers, omitta commemoratione octavae SS. Corporis Christi [2460]. — Dominicae feriae ac vigiliae et octavae excludentes missas lectas proprias in externa solemnitate Sacratissimi Cordis sunt: dominicae privilegiatae I et II classis, feria IV Cinerum, feriae Maioris hebdomadae, vigiliae Nativitatis Domini et Pentecostes, octavae Nativit. Domini, Epiphaniae, Paschatis, Pentecostes et Corporis Christi (1874).

2) In specie:

1) Quoad festum et consecrationem:

— Etiam post mot. propr. *Supremi* de dierum festorum imminutione celebretur feria VI post octavam Corporis Christi vel in dominica sequenti [2879]. — Quotannis in festo SSmi Cordis Iesu in omnibus parochialibus templis, necnon in illis in quibus idem festum agitur, coram SSmo Sacramento publice exposito, consecrationis formula a Leone f. r. XIII praescripta recitanda est, ad quam litaniae in honorem SSmi Cordis adiungendae (1048).

II) Quoad officium. — Parvum officium vel vernacula, vel latina lingua per solidum mensem, quovis anni die recitantibus, plenaria indulgentia elargitur [188].

III) Quoad mensem in Eius honorem celebrandum. — Hunc peragentes, indulgentiam plenariam toties quoties lucrantur in die 30 Iun. In iis ecclesiis ubi solemnitater hunc celebratur, in eadem die, tum huius exercitii concionatores, quum harum ecclesiarum rectores altaris Gregoriani privilegio fruantur; hunc pium exercitium promoventes lucrantur indulg. 500 dierum toties quoties illum propagant, et plenariam in Communionibus mense iunio peractis [1029]. — Ad hoc vero: a) hoc

pium Sacratissimi Cordis exercitium celebrari debet cum sancta praedicatione quotidie, aut saltem ad formam spiritualium exercitiorum per octiduum: b) huius mensis conclusio stabilienda est in ultima dominica mensis iunii; c) ex aequa et iuxta causa et praehabita Episcopi permissione, etiam in alium mensem hoc exercitium peragi licet. Praedictarum indulgentiarum lucratio haberi potest etiam in Oratoriis semipublicis Seminariorum, Communitatum religiosarum et aliorum piorum locorum [1444].

IV) Varia. — Imaginibus SS. Cordis Iesu coronas imponere incongruum est, quae potius ad simulacri pedes deponendae [1605]. — Inscriptio ad quamdam Eius imaginem prohibetur [2886]. — Ob suppositionem primi lapidis novae aedificandae Basilicae Leopoldinae ad honor. Cordis Iesu [744].

b) Quoad indulgentias. — Recitantes in fine missae, una cum sacerdote, trinam invocationem *Cor Iesu Sacratissimum miserere nobis* septem annorum totidemque quadragenarum indulg. lucrantur [325]. — Ad hoc sufficit ut sacerdos dicat *Cor Iesu sacratissimum* et fideles respondeant *miserere nobis* [391]. — Haec recitatio, quamvis non obligatoria, attamen, ut uniformitati consulatur, singuli sacerdotes ad eam adhibendam invitantur [398]. — Iaculatoriam precem *Coeur sacrée de Jésus* recitantes 300 dier. indulgentiam quotidie, et plenariam in mense lucrantur [636]. — Quoad aggregationem Archiconfrat. SS. Cordis Iesu in Urbe [738]. — Oratiunculam *Domine Iesu* ecc. recitantes 300 dier. indulg. toties quoties lucrantur [769]. — *Cor Iesu Sacratissimum* dicentes indulgentiam part. ac plenar. lucrantur [977]. — Iaculatoriam *Coeur divino* ecc. recitantes item lucrantur [1880]. — *Coeur de Iesu* ecc. recit. 300 dier. indulg. et plenar. lucrantur [981]. — *Coeur sacrée de Jésus* ecc. recit. 300 dier. indulg. lucrantur [996]. — Religiosi recitantes invocationem *Cor Iesu caritatis victimam* cum intentione renovandi professionem religiosam 50 dierum indulg. lucrantur [1201]. — Iaculatoriae *Oh! purissimo Corazon* ecc. 300 dier. indulg. quotidie, et plenaria semel in mense adnectitur [1414]. — Orationi *Eterno Padre* ecc. recit. 300 dier. ac plenar. indulg. adnectitur [1446]. — Consecrationi *Coeur de Iesus* familiarum eidem Scr. Corde indulgentia plenaria adnectitur (1548). — Consecrationis actus a B. Margh. Maria Alacoque compositum plenaria indulgentia adnectitur (1563). — Iaculatoriae *O coeur d'amour* ecc. 300 dier. indulgent. (1568). — Item aliae iaculator. *Coeur de Jésus* ecc. (1609).

— Consociationi sacerdotum in honorem SSmi Cordis Iesu plenariae ac partiales indulgentiae elargiuntur [2179].

c) Eucharisticum. — Praeci *Adorans* ecc. 200 dier. indulg. adnectitur [490]. — Archiconfraternitati huius nominis complurimae indulgentiae elargiuntur [772]. — *Coeur Eucharistique* ecc. recitantes 50 dier. indulgent. lucrantur [490, 1316, 1424].

d) Quoad Confraternitates ac consociationes. — Archiconfraternit. a Corde Eucharistico Iesu indulgentiae [772]. — Consociatio Sacri Cordis ad Scholam Piam in Urbe confirmatur [2163]. — Novum templum omniaque opera a pio sac. V. Jouet in Urbe instituta Sodalibus Missionariis a Corde Iesu concreduntur [2949]. — Cfr. *Confraternitas*.

e) Quoad Congregationes [religiosas]. — *Servantes du Coeur de Jésus de St. Quentin* adprobantur [1337]. — Constitutiones Congr. SS. Cordis Iesu et Mariae et Adorationis perpetuae adprobantur [1407]. — V. S. M. Barat fundatrix Societ. *Sacratissimi Cordis* in beatorum albo adscribitur [1445, 1449]. — Eius causa reassumitur ad effectum canonizationis [2268]. — Introducitur causa beatificat. V. S. C. Volpicelli fundatricis *Ancillarum a Sacro Corde Iesu* [2418]. — Item V. S. Ph. Duchesne soc. Cordis Iesu [2010]. — Institut. *Ancillarum* seu *Victimarum S. Cordis Iesu* adprobatur [1461].

e) Varia. — *Canadian Messenger of the Sacred Heart* laudatur [1702]. — *Mensageiro do Caraçao de Jesus* in XXX annivers. suae editionis gratulationes [2140]. — *Union de Dames espagnoles del Sdo Corazón de Jesus* laudatur [2180]. — Cfr. *Confraternitas, Festum, Scapulare*.

Corona:

1) B. M. Virginis:

a) In genere. — Usus inserendi coronis B. M. V. nunismata, loco granulorum majorum, reprobatur [1770].

b) In specie:

I) SS. Rosarii. — Sodales Sod. SS. Rosarii etiam separando decades indulgentias lucrantur [1075]. — Indulg. a PP. *Crucigeris* nuncupatae cum indulgentiis recitationi SS. Rosarii iam tributis in una tantum Rosarii recitatione [1277]. — Indultum sodalibus SS. Rosarii iam concessum lucrandi indulgentias etiam separando ad libitum singulas decadas, omnibus fidelibus extenditur [1884].

II) Septem Gaudiorum. — Indulgentiis datur [710, 747]. — Eam recitantes in festo Septem Gaudiorum indulgentiam lucrantur [1060].

III) Septem Dolorum. — Summarium indulgentiarum concessarum [802].

IV) Stellarum viventium. — In honorem B. M. Virginis indulgentiae elargiuntur [408].

c) Praetiosissimi Sanguinis. — Complurimae indulgentiae adnectuntur [2022].

d) Viae Crucis. — Sacerdotes Congreg. Missionar. e S. Vincent. a Paulo facultas illam benedicendi conceditur [1078, 1400]. — Christifideles a stationibus *Viae Crucis* visitandis canonica erectis impediti, si una simul cum altero congregati qui coronam *Viae Crucis* possident indulgent. eidem Coronae adnexat lucrare valent eisi unus tantum eandem coronam manu teneat [1400]. — Concessionem revocantur [2854].

e) Crucigerorum [P. P.]. — *Sacerdotibus Adoratoribus* facultas fit adnectendi has indulgentias coronis [1277]. — Item conceditur sacerdotibus Propag. Fid. impendentibus operam [1459]. — Hae indulg. cum indulg. SS. Rosarii cumulantur [1183].

f) Corona Spinea D. N. I. C. — De cultu praestando uni ex Spinis [411]. — Cfr. *Altare*.

Coronatio. — Episcopus Patavinus deputatur pro coronatione B. M. V. Constantinopolitanae [1819]. — Baionensi Episcopo, occasione coronationis B. M. V. *du Beau Rameau* ad templum Bêtharam, gratulationes [2824].

Corpus Christi. — Processio obligatoria in civitate Episcopali [2253]. — Eius festum dominicae secundae post Pentecosten perpetuo assignatur [2579, 2598]. — Suo die manet, mutato nomine in aliud: *Commemoratio sollemnis Sanctissimi Corporis Christi*, et eius octava, ad instar Octavae Epiphaniae, privilegiata erit. Processio tamen fiet in Dominica festum subsequenti, ubi unica missa cani poterit de festo [2598]. — Octavae occurrentes infra hanc octavam non omittuntur, sed simpliciantur — Dies octava non cedit duplicibus primae classis, excepto festo SS. Apostolorum [2649]. —

[Credo]

Infra octavam, occurrente festo duplici, omittitur tertia oratio [2809]. — Missa de ea in dom. infra octav. quando fit processio, non valet pro onere missae parochialis [2753]. — *Octava* commemoratione gaudet in omnibus festis [2694]. — *Processio* fieri potest, de consensu episcopi, etiam ipso die festo [2793] (1). — Cfr. *Communio*, *Eucharestia*, *Expositio*, *Indulgentia*, *Pixis*, *Processio*.

Credo. — Non dicitur in missa de feria ac vigilia, etiamsi factum sit officium de festo aut octava symbolo gaudente — Additur tamen in festis secundae classis, si fiat commemoratio festi simpliciter symbolo gaudentis [2989].

Crematio. — Cineres cadaverum defunctorum auctoritative a gubernio civili Insularum Sandwich cremationi traditorum quin defuncti, dum viverent, consensum ad hoc dederint, et quorum propinqui cremationem nullatenus petierint, cum caeremoniis religiosis in coemeterio inhumari possunt [2435].

Crucifixus. — Piae Unionis vulgo *Du Crucifix du Suprême Pardon* indulgentiae [640]. — Item pro solemnibus in honorem

Crucifixi vulgo *Señor de los Milagros* in archidiocesi Bonaerensi [3080, 3081, 3082].

Crux:

1) Reliquiae SS. Crucis D. N. I. C. in theca separata ab aliis reliquiis includantur [959]. — In processione cum reliquiis SS. crucis Feria VI in Parasceve adhibeantur pluviale et dalmatica seu tunicella nigri coloris et velum humerale et umbella vel baldacchinum coloris violacei [1150].

2) Cardinalibus omnibus, quamvis in episcopali dignitate haud constitutis, datur facultas deferendi crucem pectoralem [630].

3) Directoribus Soc. *Les Dames de la Charité* facultas fit applicandi crucibus indulgentiam plenariam in articulo mortis [750].

4) In *Viae Crucis* erectione, dummodo scamna sint inamovibilia et satis erecta, super ipsis cruce erigi possunt [418]. — Cfr. *Canada*, *Minores* (1).

Cultus. — De novanda eius ratione in Ecclesia S. Mariae in Monte Sancto in Urbe [2351].

Curia Romana:

a) Eius reformatio vere sapienter ac providenter ordinatur [1590]. — Normae generales [1592] et peculiares [1651] edicuntur. — Cfr. *Congregationes* et ad singula.

b) Quoad promulgationem legum et evulgationem actorum [1647]. — Quoad commentarii officialis moderationem [2065]. — Cfr. *Acta*.

D

Dalmatia. — Cfr. *Abstinentia*.

Dataria Apostolica:

a) In genere:

1. Huic officio praest unus ex S. R. E. Cardinalibus, qui in posterum Datarii, non vero Pro-Datarii nomen obtinet.

2. Ad Datariam in posterum hoc unum tamquam proprium ministerium tribuitur, cognoscere de ido-

neitate eorum qui optant ad beneficia non consistorialia Apostolicae Sedi reservata; conficere et expedire Apostolicas litteras pro eorum collatione; eximere in conferendo beneficio a conditionibus requisitis; curare pensiones et onera quae Summus Pontifex in memoratis conferendis beneficiis imposuerit.

3. In his omnibus agendis normas peculiares sibi proprias, aliasque seorsim dandas servabit [1590].

(1) Cfr. Supplementum I ad verb. *Corpus Christi* novae ordinationes.

(1) Cfr. Supplementum I ad verb. *Crux*, *Missiones* ordinationes ac gratiae pro cruce missionum.

b) Normae peculiare:

1. Ob inductam a Const. *Sapientis consilio* novam ordinationem, Datariae Apostolicae hoc relinquitur munus, quod in beneficiorum non consistorialium collatione versatur. Atque in hoc etiam Officio sunt retinendae normae huius legis in iis quae ipsum attingant.

2. In collatione beneficiorum ea ratio servabitur quam praesens lex et vigens usus praestituunt, cauto tamen ut hic cum novis praescriptionibus memoratae Constitutionis cohaereat, donec, reformatis Cancellariae Regulis, aliter provideatur.

3. Bullae collationis prima perscriptio (*minuta*) fieri debet ab uno adiutore, et loco erit veteris, uti vocant, *supplicationis*; eaque in actis servabitur ad cautionem et recognitionem, si qua forte inciderit impugnatio.

Nihil immutatur in investito usu providendi nonnunquam beneficiis per decretum *simplicis signaturae*, hoc est nullis Bullis expeditis.

4. Subscribetur Bullis a Cardinalis Datario, eoque impedito, a Cardinali a publicis negotiis seu a *secretis Status*, contra posita subscriptione illius officialis, qui primus ordine temporis post Datarium sit et in officio adsit.

5. Curabit praeterea Dataria ut imponantur et exigantur pensiones et onera beneficiis Urbis adnexa, ad arcam pensionum, quam vocant, pertinentia. Quare officialis distributor exiget solvendam ab iis pecuniam, qui oneribus aut pensionibus graventur; ac deinde ius habentibus ad pensiones aliave emolumenta debitis modis satisfaciunt.

Trimestri quoque spatio Cardinalis Datarius, aut eius vice alius, arcae statum explorabit, supputatisque rationibus, suae auctoritatis testimonium adscribet. [1651].

Decanus. — Decanus in congregationibus cleri et in Officiis ad Ordinarium spectantibus a quo decani sunt specialiter delegati, juxta vigentem et communiter receptam consuetudinem, principale inter clerum decanatus locum tenet [101].

Dedicatio. — Cfr. *Ecclesia*.

Defuncti:

a) Quoad liturgiam ac indulgentias. — In omnibus defunctorum anniversariis antiphonae duplicentur [437]. — Indulg. 300 d. lucrantur toties

quoties recitantes invocationem *Pie Iesu Domine dona eis requiem sempiternam* [1775]. — Exceptis duplicibus primae classis et dummodo absolutio et responsorium locum habeant omnino independentem a missa de die, in casu toleratur consuetudo impertiendi absolutionem pro defunctis ad tumulum, diebus dominicis et festis, finita missa de die [2537]. — Quoties vespere aut matutino separatim ab Officio divino recitetur, ante vespere defunctorum praemitti debent *Pater* et *Ave*, et ante matutinum *Pater, Ave* et *Credo* [205]. — Ecclesias vel publica Oratoria Ord. S. Benedict. nigri coloris a II vespere diei I Nov. ad occasum solis diei sequentis visitantes, indulg. plenar. lucrantur [1200]. — Ad rem declaratio quoad translationem [1381].

b) Decreta, ordinationes ac declarationes variae:

Actus heroicus ad libitum revocari potest [182]. — Consilium Archiepiscopi Burdigalensis circa missam celebrandam in omnibus paroecialibus ecclesiis Galliae pro animabus in Purgatorio detentis quae debitis suffragiis spoliatae fuere, valde laudatur [1654]. — In dominica IV Nov. hoc pium exercitium prescribitur, et ad rem omnes Galliae parochi a celebranda missa pro populo, pro huiusmodi dominica, dispensantur, ac adstantes indulgentiam plenariam lucrantur [2281]. — Cfr. *Exsequiae, Funus, Missa, Sepultura*.

Delegatio. — Defectus delegationis irritat matrimonium — Doctrina Sanchez de onere probandi defectum licentiae — Delegatio habetur ubi facta matrimonium praecedentia et vere conclusentia ostendunt mentem illius cui competit delegare [2122].

Democratia christiana. — Eius fundamenta sint principia fidei et moralis catholicae, et, in primis et ante omnia, inviolabile privatae proprietatis ius ne ledat. — Cum politica nullo modo sese immisceat, neque politicarum partium studiis inserviat; sed sit actio benefica in populi adiumentum, in naturae ac Evangelii iure fundata. — Ad Episcoporum nutum sit; de re scribentes quidquid religioni, morali christianae et ethicae naturali refert preventivae Eius

[Deputatio]

censurae subiiciant, neque in quaecumque gravis momenti argumento Sedis Apostolicae sententiam praevenire audeat. — Iniurias ac redargutiones ipsos inter omni ratione caveant; nil de re in diariis publicent, et auctoritati ecclesiasticae admonenti, prompte pareant. — De pauperum revendicationibus ne loquantur, et, in eorum ac proletariorum tutanda causa nil promant quod populi in divitum aversionem excitare possit [110]. — Tentamina a democraticis christianis facta contra actionem sociale catholicam italicam reprobantur [32]. — Conventus a democraticis christianis autonomis Bononiae habendus reprobatur, atque catholicorum disciplina, etiam in re sociali, delimitatur [558]. — Cfr. *Actio, Congressus*.

Deputatio politica:

a) In Gallia. — Ut quis tum e clero saeculari, tum e regulari candidatum ad deputationem politicam se exhibeat necesse est ut tum proprii Episcopi, tum Ordinarii loci ubi candidatum se ponit, veniam obtineat [911]. — Haec lex iterum confirmatur [3020].

b) In Hispania. — Catholici ut ad electiones politicas concurrant, gravissimis verbis, suadentur [869].

c) In Italia. — Conditionate tantum ad eligendos deputatos catholici concurrere possunt, nimirum quum Episcopus, Apostolica accedente venia, hoc decetnat [650]. — Cfr. *Clerus, Politica*.

Diaria:

a) Quoad eorum scriptores:

I) In genere:

Qui in his scribendis dant operam sedulo diligendi, ne in tuenda vulgandaque doctrina catholica, non solum ab Ecclesiae magisterio numquam deflectant, sed in omnibus Apostolicae Sedis dicto audientes sint religiosissime. Ephemerides enim quaedam quae ex consuetudine eo spectant ut catholicis haud aegre ferenda suadeant damna religioni ab iis illata qui, publicis commutatis rebus, ecclesiae contrivere opes, afflixere libertatem, quae iniquas negligent conditiones in quibus Apostolica Sedes versatur, neque eas quicquam pensi habent quas

hostes parant asperiores, quae totae sunt in celebrandis ingenio atque orthodoxia auctorum quorum scripta, si diligenter perpendantur, mendis scatere comperiuntur atque erroribus flagitiosissimis, quae, denique, catholico quo honestantur nomine, domos facilius pervadunt, omnium teruntur manibus, ab omnibus facile perleguntur, clericis minime exceptis, tantam moliuntur catholicis iudicii disciplinaeque corruptelam quantam neque ipsa parant diaria Ecclesiae palam infesta [2578].

II) Quoad scriptores e clero:

Nominatim servari diligentius praecipimus quae articulo XLII Constitutionis *Officiorum* in haec verba edicuntur: *Viri e clero saeculari prohibentur quominus, absque praevia Ordinariorum venia, diaria vel folia periodica moderanda suscipiant*. Qua si qui venia perniciose utantur ea, moniti primum, priventur. Ad sacerdotes quod attinet, qui *correspondentium* vel *collaboratorum* nomine vulgo veniunt, quoniam frequentius evenit eos in ephemeridibus vel commentariis scripta edere modernismi labe infecta, videant Episcopi ne quid hi peccent, si peccarint moneant atque a scribendo prohibeant. Idipsum religiosorum Moderatores ut praestent gravissime admonemus: qui si negligentius agant, Ordinarii, auctoritate Pontificis Maximi, provideant [1590].

b) Quoad revisionem:

Ephemerides et commentaria, quae a catholicis scribuntur, quoad fieri possit, censorem designatum habeant. Huius officium erit folia singula vel libellos, postquam sint edita, opportune perlegere: si quid dictum periculose fuerit, id quamprimum corrigendum iniungat. Eadem porro Episcopis facultas esto, etsi censor forte faverit [1590].

c) Leges peculiares:

Diariorum ephemeridumque lectio alumnis Seminariorum ac Institutorum prohibetur [2324]. — Eadem lex extenditur ad juvenes regulares in Monasteriis et in Congregationibus, in quibus studiis incumbunt [2341]. — Quamvis diaria de rebus socialibus, scientificis vel politicis prohibeantur, tamen Superiores Seminarii aut professores legendos articulos utiles aut opportunos quandoque tradere possunt; neque prohibentur periodica ad fidem et pietatem fovendam utilia [2347]. — Quaedam Italiae diaria quae sub catholico nomine veniunt, uti pontificiae menti ac normis in litteris superius adlatis ad Longobardiae Ordinarios minime conformia de-

clarantur, ac eorum lectio dissuadetur [2197] (s. d.). — Eadem diaria et regularibus vetantur [2946]. — Cfr. *Censores, Ephemerides, Modernismus, Regulares, Seminarium*.

d) Varia:

I. Laudantur: *Eco di Bergamo* [597]. — *Il Bessarione* [385]. — *L'Univers et La Vérité*, Paris. [1157]. — *Les Etudes*, Paris. [1212]. — *La Scuola Cattolica*, Mediolan. [1447]. — *La Nouvelle France*, Québec [1503]. — *Canadian Messenger of the Sacred heart* [1702]. — *Mensagem do Coração de Jesus*. [2140]. — *Der Ordensdirector*, German. [157]. — *The Pilot*, Bostonii [1806]. — *The Holy Name Journal* [1989]. — *Vox Urbis*, Romae [1230]. — *Revista Francescana*, Hispania [1820]. — *L'Eucharistie* [2225]. — *Bulletin Paroissal* [2334]. — *Revue Thomiste* [1675]. — *Revue catholique des institutions et du droit*, Parisiis [2075, 2255]. — *La Civiltà Cattolica* [2172]. — *La Foi Catholique*, Paris. [2984]. — *Le Bien Public*, Belgium [2386].

II) Reprobantur: *La Justice sociale et La Vie catholique*, Paris [1470]. — *Rivista di cultura*, Romae [1709]. — *It Rinnovamento*, Mediolan. [1248]. — *Nova et Vetera*, Romae [1448]. — *Le Buletin de la Semaine*, Paris. [3009]. — Quinque diaria italica catholica S. Sedi instructionibus haud conformia declarantur [2197]. — Cfr. *Libri prohibiti*.

Dimissoriae. — Alumnis collegiorum Americae septentrionalis necnon aliorum Collegiorum Congregat. *Prop. Fide* subjectis litterae dimissoriae concedendae sunt a Cardinali Protectore, ubi adest. Ubi vero deest, ab his qui hoc privilegium legitime obtinuerunt, ea tamen lege ut si non agatur de privilegio perpetuo indulti, prorogatio S. C. Consistor. reservata maneat. — Rectores autem Collegiorum (quisquis sit qui dimissorias litteras concedat) tenentur in antecessum, in singulis casibus, Ordinarium proprium candidati interpellare semel pro Ordinibus minoribus, et demum semel pro Ordinibus maioribus, nempe pro subdiaconatus Ordine, an aliquid alumni ordinationi obstet [1936]. — Cfr. *Clericus, Litterae, Ordinatio, Titulus*.

Diocesis:

a) — Eius relationis, Apostolicae Sedi juxta praefinitum tempus, exhibendae sequentes sunt leges:

a) NORMAE COMMUNES:

I) *Proemium Relationis*:

1. Significetur nomen et cognomen, aetas et patria Ordinarii; eius institutum religiosum, si ad aliquod ipse pertinet: quando dioecesis regimen suscepit: et si Episcopus est, quando fuerit consecratus.

2. Iudicium aliquod generale praebatur de conditione religiosa et morali dioecesis, et utrum aliquis ab ultimo quinquennio religionis progressus vel regressus habitus sit.

II) *Generalia de statu materiali*:

1. Indicetur paucis et perspicuis verbis:

a) origo dioecesis, eius titulus seu gradus hierarchicus cum privilegiis potioribus: sitne archiepiscopalis, quot et quas habeat suffraganeas sedes; si sit episcopalis, cui archiepiscopali suffragetur: si immediate subiecta, cui metropolitano debeat adhaerere pro synodo;

b) extensio dioecesis, ditio civilis, caeli temperatio, lingua;

c) locus residentiae Ordinarii cum indicationibus necessariis ut epistolae tuto mittantur;

d) summa incolarum et praecipua oppida: quot inter incolas sint catholici et si varii adsint ritus, quot catholici in singulis; et si adsint acatholici, in quot et quales sectas dividantur;

e) numerus sacerdotum saecularium, clericorum et alumnorum Seminarii;

f) utrum et quot capitula canonicorum, alique sacerdotum coetus ad instar capitulorum sint in dioecesi;

g) quot sint paroeciae vel quasi paroeciae, cum numero fidelium in iis quae maximae vel minimae sunt; in quot vicariis foraneis aliasve circumscriptiones paroeciae dividantur; quot aliae ecclesiae vel oratoria publica adsint; sitne sacer aliquis locus celeberrimus, et qualis;

h) utrum et quanam instituta religiosa virorum habeantur, cum numero domorum et religiosorum sive sacerdotum sive laicorum;

i) utrum et quanam instituta religiosa mulierum, cum numero domorum et religiosarum.

III) *De fide et de cultu divino*:

4. Utrum divinus cultus libere in dioecesi exerceatur: sin minus, unde obstacula proveniant, a ci-

[Diocesis]

vilibus ne legibus, an ab hostilitate perversorum hominum, vel acatholicorum (si adsint), vel ab alia causa: quanam ratio suppetat ad ea amovenda, vel sin minus imminuenda, et num adhibeatur.

5. Utrum numerus ecclesiarum in singulis oppidis seu parocciis fidelium necessitati sufficiat.

6. Utrum generatim ecclesiae et sacella publica satis instructa sint iis quae ad fabricam ac suppellectilem pertinent; et quanam generatim cura habeatur ut eadem munda sint et decenter ornata.

7. Utrum in singulis ecclesiis inventarium omnium bonorum et suppellectilium habeatur, et quomodo custodiatur, ne, morte rectoris aut alio quolibet eventu, contingat ut aliquid subtrahatur aut disperdatur.

8. Utrum sint ecclesiae in quibus res vel supellectiles habeantur materia, arte, antiquitate pretiosae, praesertim codices vel libri, picturae, sculpturae, opera musica arte vel antiquitate insignia; quomodo custodiantur; sintne haec recensita in inventariis, et an de iis speciale inventarium penes Curiam servetur.

Cautumne sit ne quid etiam tenue, sed ratione materiae, artis vel antiquitatis pretiosum, sine licentia S. Sedis et iudicio peritorum venundetur.

9. Utrum singulis diebus, mane et vespere, horis opportunioribus, ecclesiae pateant fidelibus.

Utrum debita vigilantia custodiantur ne sacrilegiis, profanationibus aliisve damnis obnoxiae sint.

10. Utrum, dum sacra peraguntur, ita omnibus fidelibus pateant, ut quilibet vel pauperrimus absque gravamine vel rubore libere ingredi, ibique adstare valeat.

11. Utrum aliquando ecclesiae vel sacella adhibeantur ad aliquem profanum usum, ad academicos coetus, musicos concentus, aliaque id genus.

12. Utrum in omnibus ecclesiis et sacellis in quibus SS.ma Eucharistia asservari debet vel potest conditiones a iure requisitae ad conservationem SS.mi Sacramenti accurate serventur: et an cura sit ut altare SS.mi Sacramenti cultu, munditie et ornatu emineat.

13. Utrum poenitentiae tribunalia collocata sint in patenti ecclesiae loco, et cratibus instructa iuxta canonicas leges.

14. Quomodo custodiantur sacrae reliquiae in ecclesiis et sacellis. Utrum ibidem adsint reliquiae sigillo vel documento authenticitatis destitutae, vel plane suspectae. Et an idcirco in visitatione Ordinarius aliquot decreverit.

Utrum, quod sciatur, penes privatas personas re-

liquiae insignes serventur; quo iure, et qua cum veneratione.

15. Utrum in cultu divino, sanctorum veneratione, administratione sacramentorum aliisque sacris functionibus liturgicae leges serventur.

Irreperierint singulares consuetudines, et quanam: num hae S. Sedis auctoritate aut vetustissimo usu rite approbatae dici queant, aut saltem toleratae: et si tales non sint, quid fiat ut prudenter deleantur.

Speciatim vero utrum lingua et cantus liturgicus iuxta S. Sedis decreta adhibeantur.

16. Utrum graves errores contra fidem serpant inter dioecesis fideles. Adsintne e clero qui eisdem infecti sint. Quanam huius mali fuerit vel adhuc sit causa. Quid fiat ut eidem malo occurratur.

17. Utrum consilium *vigilantiae* et officium *cen-sorum* ad haec praecavenda institutum sit: quibus personis constet: et an diligenter munera sua ipsae adimpleant, et quo fructu.

IV. *De iis quae ad Ordinarium pertinent.*

18. Quibus bonis et redditibus mensa Ordinarii polleat. An et quali aere alieno gravetur.

Quomodo administratio geratur, utrum independentem ab auctoritate civili, necne; an seorsim a ceteris dioecesis vel piorum operum bonis et proventibus, vel cumulate; qua methodo et per quas personas.

19. Utrum adsit domus Ordinario dioecesis propria, vel privatam ipse conducere cogatur. In utroque casu num aedes ita instructae sint, ut Ordinarii dignitati congruant, et luxum non redoleant.

20. Cum quibusnam personis Ordinarius habitat, et quanam sit earum vitae ratio.

21. An, a quibus S. Sedis officiis, et quibusnam specialibus facultatibus et privilegiis ipse, qua Ordinarius, instructus sit.

22. Quomodo residentiae legi satisfaciatur.

23. Quoties consuescat in cathedrali templo vel alibi sacris functionibus interesse aut pontificalia peragere.

24. Qua frequentia sacris concionibus et pastoralibus litteris clerum ac populum instruat. Et quatenus sit impeditus a praedicando, an per alios opportune suppleat.

25. Quot et quales adsint in dioecesi casus reservati: et quibus Ordinarius committat facultatem ab eisdem absolvendi.

26. Qua frequentia sacramentum confirmationis administret; et utrum pro dioecesis conditione pe-

tionibus fidelium satisfacere ipse per se valeat; et, si ipse non valeat, quomodo et per quos suppleat.

Utrum in huius sacramenti collatione canonicae regulae de aetate confirmandorum ac de patrinis serventur.

27. Utrum ipse per se, vel per alium Episcopum, sacras ordinationes contulerit.

Et in hoc peragendo, dum studuit dioecesim locupletare idoneorum sacerdotum copia, utrum sartum tectum servaverit Tridentini Concilii praescriptum non promovendi qui non essent necessarii vel utiles ecclesiae pro qua assumuntur.

28. Utrum ipse per se, vel per Vicarium generalem aut per alios viros a se deputatos totam dioecesim ita visitaverit ut singulis annis vel saltem bienniis de statu singularum paroeciarum certam notitiam habere potuerit.

An visitando paroecias, praeter ea quae pertinent ad divinum cultum, populi mores, religiosam puerorum et adolescentium institutionem, legatorum satisfactionem, aliaque; visitationem quam vocant personalem cleri peregerit, singulos audiendo, ut cognoscat quae sit eorum vitae ratio, qui spiritus precum, quod studium procurandae proximorum salutis, aliaque.

29. Utrum curaverit ut Conciliorum et S. Sedis leges et praeceptiones in dioecesi nota fierent et ab omnibus servarentur.

30. Utrum dioecesanam synodum congregaverit; et si nullam coegerit, an, quomodo et quam potestate suppleverit.

31. Si sit metropolitanus, an provinciale concilium, aut saltem collationes seu *conferentias* episcopales habuerit, et quoties.

Exemplar eorum quae in *conferentiis*, communi consilio conclusa sunt ad S. Sedem (si adhuc factum non fuerit) transmittat.

32. Quomodo se habeat cum civili loci auctoritate: an episcopalis dignitas et iurisdictio sarta tecta ita semper servari potuerit, ut nunquam per servilitatem erga humanas potestates, vel alio modo, detrimentum libertati et immunitati Ecclesiae aut decus statui ecclesiastico obvenerit.

V) De Curia dioecesana.

33. Utrum habeatur Vicarius generalis qui tum virtutis ac doctrinae opinione, tum gradus doctoralis auctoritate polleat: et quot aliis ministris constet dioecesana Curia.

34. Utrum et quot adsint examinatores et iudices synodales aut pro-synodales.

35. Utrum adsit tribunal ecclesiasticum cum suis administris rite constitutum; aut saltem possit constitui, si necesse sit.

36. Utrum Curia dioecesana aedes proprias convenienter instructas habeat cum tabulario, in quo pars secreta documentorum tuto ac seorsim ab aliis documentis custodiat. An archivum ipsum sit bene ordinatum.

37. Quenam taxa in usu sit pro actis Curiae rependendis; an et quando approbata; et an conformis ceteris quae in provincia ecclesiastica ut regione vigent.

38. Utrum Ordinarius cognoscat querelas adesse ob Curiae taxas; et an in re praesertim matrimoniali concubinatus, aut alia mala accidisse sciat ob earum gravitatem, seu ob rigorem exactionis earumdem. Quomodo taxarum proventus erogetur.

39. Utrum ex multis, aut ex aliis titulis speciales alii proventus Curiae sint, et quomodo erogentur.

VI) De clero generatim.

40. Referatur generatim quanam sint cleri mores, qui cultus ac doctrina, quod studium aeternae salutis proximorum, quae pietas: quanam erga suum Ordinarium Summumque Pontificem obedientia et reverentia: quanam inter sacerdotes concordia, coniunctio, caritas.

41. Utrum vestis talaris adhiberi possit et reapse adhibeatur a clero: et in quolibet casu an clerus habitu proprio et decenti induatur, nec sint hac in re scandala vel dicitia.

42. Utrum sacerdotes in missae celebratione praeparationem et gratiarum actionem debite peragant: an serotinae visitationi SSmi Sacramenti assueti sint: qua frequentia ad poenitentiae sacramentum accedere soleant.

43. Utrum ad spirituales exercitationes, statis temporibus, omnes et singuli per vices conveniant, qua frequentia, et quibusnam in aedibus: an Ordinarius hac occasione salutaria monita sive in communi, sive in particulari pro opportunitate, clero praebere non omittat.

44. Utrum collationes seu conferentiae ecclesiasticae de quaestionibus moralibus, seu casibus conscientiae, itemque theologiae et liturgiae habeantur: qua frequentia, quo methodo, quo fructu.

45. Quae Ordinarii cura sit de iunioribus sacerdotibus, ut, postquam sacerdotio initiati sunt, studia non deserant, et pietate adhuc proficiant.

[Diocesis]

46. Pro emeritis sacerdotibus infirmis et pauperibus an domus aliqua habeatur in qua recipiantur et debita caritate sustententur: an saltem redditus speciales constituti sint quibus eisdem subveniatur.

47. Utrum adsint sacerdotes, qui quamvis viribus et iuvenili aetate polleant, otiosi tamen vivant, adeo ut inutiles vel etiam noxii dioecesi sint: quatenus huius rei sit causa, et an et quomodo huic malo occurrere possit.

48. Utrum adsint de clero qui rebus politicis et factionibus civilibus immodice et indebite se immisceant, cum offensione aliorum et spiritualis ministerii detrimento: et quid factum sit, aut fieri possit ut intra iustos limites contineantur.

Et in dioecesibus ubi una vivunt catholici variorum rituum, aut diversae linguae, vel nationis, an idcirco adsint in clero contentiones et aemulationes: quid fiat ut extinguantur, et spiritus Christi in omnibus inducatur.

49. Utrum, quod Deus avertat, aliquis habeatur sacerdos qui vitam minus honestam agat, aut agere publice videatur; vel cui imputetur aliquod aliud crimen post ultimam relationem dioecesanam patratum.

Nullane habeatur, quam Ordinarius sciat aut suspicietur in suo clero, violatio legis de observandis et vitandis in satisfactione missarum manualium.

Caveantne sacerdotes nedum a libris, sed etiam a diariis irreligiosis vel impiis legendis, nisi gravis et legitima causa intercedat.

50. Quid factum sit tum ad salutarem lapsorum correctionem, tum ad scandalum (si adfuerit) reparationem.

Utrum et quoties suspensio *ex informata conscientia* in quinquennio irrogari debuerit, quo fructu, et quatenus sit regula quae in hoc adhibetur.

51. Utrum generatim clerus sive ex eleemosynis missarum, sive ex aliis ministerii spiritualis proveniunt, aut ex beneficiis ecclesiasticis habeat quo honeste vivere possit.

VII) *De capitulis.*

52. Utrum adsint cathedrale canonicorum capitulum; quot canonicis et dignitatibus constet; et an adsint theologi et poenitentarii officia.

53. Quomodo canonicorum, officiorum et dignitatum provisio locum habeat; utrum libere, iuxta commune ius, an alia aliqua speciali ratione.

54. Utrum, et quali praebenda singuli fruuntur: et an haec distincte administretur; an potius vigeat

regimen communis *massae*. In quolibet casu an specialis alia communis *massa* habeatur pro distributionibus quotidianis, pro missa conventuali, pro expensis fabricae et cultus.

55. Utrum et a quo tempore capitulum suas habeat constitutiones legitime approbatas, et an eas servet.

56. Quale sit chorale servitium tum pro recitatione divini officii, quam pro missae conventualis celebratione; quotidianum ne iuxta commune ius, an potius intermissum, et quo indulto.

57. Utrum, et quot adsint canonici honorarii: an excedant numerum a sacris canonibus statutum.

58. Deficiente cathedrali capitulo, an habeatur consultorum collegium, quot personis constet; quibus aliis ministeriis iidem vacent: et an ita proximi sint civitati episcopali ut facile congregari possint.

59. Quatenus canonici vel consultores existimatione gaudeant in dioecesi. Utrum ipsi concordantes inter se et cum Ordinario sint; an potius aliquid Ordinarius habeat quod eorum de agendi ratione debeat.

60. An Ordinarius eos rite convocet, ut in negotiis maioris momenti consilium vel consensum iuxta sacros canones requirat.

61. Utrum, sede vacante, capitulum libere procedere possit ad vicarii capitularis electionem; an potius, sede vacante, alia sit consuetudo providendi dioecesis regimini, quatenus sit, et quonam iure vigeat.

62. Si alia habeantur in dioecesi canonicorum capitula, dicatur quid de singulis obtineat quoad numerum, chorale servitium, praebendas et redditus capitulares, bonamque existimationem.

VIII) *De paroeciis, earumque rectoribus.*

63. Utrum omnes paroeciae de suo proprio pastore sint provisae: an potius adsint quae ab aliquo viciniore paroco vel ab aliquo canonico ad tempus regantur, quam ob causam, et an idcirco incommoda notabilia aut mala sequantur.

64. Utrum provisio paroeciarum fiat per concursus: et quomodo concursus ipse celebretur.

65. Utrum adsint paroeciarum seu animarum rectores ad nutum amovibiles.

66. Utrum, quibusnam sub conditionibus et quo iure adsint, paroeciae Ordinibus seu Congregationibus religiosis addictae.

67. Utrum habeantur paroeciae in quibus cura animarum habitualis penes capitula aliasve personas existat

68. Utrum adsint paroeciae obnoxiae iuri patronatus ecclesiastico, vel laico, sive familiari, sive populari, sive regio: quatenus praxis vigeat in earum provisione: an et quatenus incommoda hac de re acciderint.

69. Utrum emolumenta, quae occasione administrationis sacramentorum, funerum, celebrationis missarum solemniis, attestacionum, publicationum a parochis percipi solent, recognita sint ab Ordinario, vel diuturno usu probata.

Et an sive ob gravitatem parochialium taxarum, sive ob rigorem exactionis earumdem, inconvenientia aliqua et querelae, praesertim in re matrimoniali et in funeribus, deploranda sint.

70. Utrum et qua dote certa parochi eorumque ecclesiae generatim honestentur: an potius ex solis stolae incertis et fidelium oblationibus vivere debeant.

Si bonis immobilibus parochus eiusque ecclesia fruatur, quomodo administratio geratur, et quomodo caveatur pro conservatione patrimonii sacri alterutrum, vel utriusque.

In quolibet casu an parochi habeant quo honeste sustententur et quo expensis occurrant pro animarum cura et pro parochialibus functionibus necessariis.

71. Utrum parochi domum canonicam habeant: et an ibi cum paroco eius adiutores una vivant. Et si ita non sit, an et quod studium habeatur ut hoc regimen inducatur.

72. Utrum, qua lege et qua observantia caveatur, ne quolibet sub praetextu, etiam ratione servitii, iuniores mulieres (etiam consanguineae, si cum paroco adiutores vivant) parochiales domus inhabitent aut frequentent: et an cura sit ne in parochialibus aedibus familiae consanguineorum parochi cum filiis et nepotibus degant.

73. Utrum libri parochiales adsint in singulis paroeciis, et ibi iuxta canonicas praescriptiones adnotentur quae pertinent ad baptismum, matrimonium ac mortem fidelium.

Speciatim circa matrimonium, an novissima lex servetur qua iubetur de peracto matrimonio inscriptionem fieri in baptizatorio libro ad singulorum nomen.

An habeantur quoque libri confirmatorum et status animarum, itemque tabellae seu libri missarum fundatarum et manualium, iique diligenter redigantur ac serventur.

74. Utrum in singulis paroeciis tabularium aliquod adsit, illudque in duas partes, publicam et secretam, divisum, et utrumque naviter custoditum.

75. Utrum parochi alique animarum curatores debitam residentiam servant.

76. Utrum diebus festis missam pro populo applicent, sacrasque functiones ad diei festi sanctificationem proprias cum zelo et fructu celebrent: potissimum vero an evangelium explicant, et catechesim tam pueris quam adultis tradant, qua methodo, quo fructu. An adsint hisce in rebus negligentes.

77. Utrum in audiendis confessionibus, sacra Eucharistia distribuenda, infirmorum adstantia semper praesto sint, nihilque inconveniens, vel nulla querela hac de re habeatur.

78. Utrum, nisi gravis et legitima causa in aliquo speciali casu obstet, baptismum administrent et matrimonio adsistant in ecclesia, servatis solemnitatibus a Rituali Romano praescriptis.

79. Quomodo se gerant erga fideles qui, sectis secretis notorie addicti, vel alia quavis de causa extra Ecclesiae sinum viventes, sacramenta in extremis deponunt; et erga eos qui extra Ecclesiae sinum defuncti, christiano more sepeliri a consanguineis velint.

80. Quatenus sit consuetudo in admittendis pueris ad primam communionem, et an sarta tecta servetur regula a Catechismo Concilii Tridentini tradita, ut pueri qui sui confessarii et parentum iudicio discretionis sunt capaces a sacra mensa non prohibeantur, nec diu arceantur.

81. Utrum parochi pro viribus curent fideles suos in fide roborare, ad sacramentorum frequentiam, praesertim ad S. Communionem etiam quotidianam excitare, et in christianae vitae more et puritate continere. Et ad hunc finem, praeter consueta sui officii munera:

a) an aliquoties in anno, diebus praesertim solemniioribus vel tempore adventus, quadragesimae vel mariani mensis, praekonem et confessarium extraordinarium advocent;

b) an identidem post aliquam annorum periodum sacras missiones in sua paroecia haberi curent;

c) an pias devotiones ab Ecclesia probatas, ut expositionem SSmi Sacramenti, viam crucis, rosarium, mensem marianum, aliaque similia in sua ecclesia celebrent, et fidelibus commendent: et quatenus magis in usu sint in dioecesi;

d) an studentes pueros, puellas et maioris aetatis fideles allicere ut ad pias uniones, patronatus, sodalitates vel consociationes catholicas se adscribant;

[Diocesis]

e) an prudenter instituant vel saltem foveant opera socialia, quae Ecclesiae catholicae spiritu a-luntur.

1) *De Seminario dioecetano.*

82. Paucis dicatur quae sit Seminarii fabrica, novane an vetus, quot alumnis continendis capax, an disciplinaribus et hygienicis regulis respondens, an a servitutibus libera, hortis et atriis ad recreationem instructa.

Si vero dioecetanum Seminarium non unicum sit, sed in *maius* et *minus*, vel in plura alia aedificia divi-sum, exponatur quae sit materialis singulorum conditio.

83. Quinam sint Seminarii vel Seminariorum red-itus, an, et quali aere alieno graventur : quae pensio ab alumnis persolvatur : quomodo pauperibus sub-veniat.

84. Dicatur quinam sit rector, qualis eius aetas, qualesque sint eius qualitates : quot alii eum in re-gimine adiuvant : et utrum hi, et quidem omnes, muneris commissio digne satisfaciant, et alumnos in disciplina et pietate instituant ; an potius aliquid animadvertendum sit.

Si vero Seminarium a congregatione aliqua reli-giosa regatur, indicetur quatenam sit haec congre-gatio, quando, quibusnam conditionibus, et an ex S. Sedis venia curam pii instituti suscepit, et an praefatis conditionibus satisfaciatur.

85. Utrum habeatur magister pietatis, vulgo *di-rector spiritalis*, in Seminario degens et nullo alio officio implicatus ; et an, praeter ipsum, sufficiens copia aliorum confessoriorum detur.

86. Utrum adsint deputati pro disciplina et pro oeconomia a S. Concilio Tridentino praescripti : et an Ordinarius eorum consilium, iuxta iuris praescripta, requiratur.

87. Utrum magistri in Seminario convivant, necne ; et an quoad eorum idoneitatem, pietatem, agendi rationem (praesertim si Seminarium incolant) aliquid animadvertendum sit.

88. Quot sint actu Seminarii alumni, et an inter eos admittantur qui ad statum ecclesiasticum certe non aspirant.

An et quot externi alumni habeantur ; qua de causa : et an fieri possit ut et ipsi quam primum Seminarium ingrediantur : interim quomodo vigilentur : an saltem cura sit ut ante sacram ordinationem per aliquod notabile tempus in Seminario degant.

An et quot alumni extra dioecesim instituantur, ubi et qua de causa.

Et vicissim an clerici alterius dioecesis in Semi-narium dioecetanum recepti sint, quot, quarum dioe-cesum, et quibusnam de causis.

89. Si unum sit Seminarium, et simul convivere debeant aetate iuniores cum maioribus, an de-bitae cautela adhibeantur, ut seorsim hi ab illis et cum disciplina suae cuiusque aetatis propria insti-tuantur.

90. Quomodo pietas et disciplina excolatur in Seminario : quatenam sit sacramentorum frequentia : an, quoties in anno et quomodo spirituales exerci-tationes fiant.

91. Quot annis, qua lingua, qua methodo, quo-rum auctorum textibus theologiae et philosophiae studia absolvantur : quot et quatenam disciplinae hisce accessoriae tradantur.

Quot annis et qua methodo humaniora studia per-ficiantur : et in his praeter linguas latinam, graecam et propriae nationis, an et quatenam aliae disciplinae tradantur.

An clerici in sacris caeremoniis et cantu liturgico instituantur.

92. An prohibeantur alumni a lectione librorum ac diariorum, quae quamvis in se innoxia, eos ta-men a studiis suis distrahere possunt.

93. Utrum Ordinarius saepe Seminarium invisat et alumnos pro viribus ipsemet audiat, ut cognoscat quo spiritu educantur, quatenam sit eorum pietas, quinam in studiis profectus.

94. Quae regulae serventur in promotione alum-norum ad ordines : quale scrutinium habeatur et quale examen, ut constet quinam pietate, scientia, vitae integritate aliisque requisitis sacra ordinatione digni et idonei censeantur : an spirituales exercita-tiones praemittantur ; an interstitia serventur ; quo titulo ordinentur.

95. Utrum ab ultimo quinquennio extraordinarium aliquid in Seminario acciderit sive bonum, sive malum.

96. Utrum adsit rusticationis domus, et ibi alumni feriarum tempore adunentur. Ea si desit, an et quae spes sit ut comparetur, et ibi alumni saltem maxima ex parte temporis agant ferias.

Interim, dum ad suos revertuntur, an parochi na-viter de iis curam habeant, et Ordinarium certiore reddant de eorumdem agendi ratione : quatenam hac de re normae praescriptae sint in dioecesi.

97. Utrum cura sit ut maioris spei clerici, sive ante sive post susceptum sacrum presbyteratus or-dinem, in aliqua pontificia studiorum universitate,

sive Romae, sive alibi, instituantur ut academicos gradus assequantur.

98. Si qui vero cum Ordinarii venia, vel eius mandato, publicas civiles studiorum universitates frequentant, an pro iis regulae a S. Sede statutae servantur, ut ipsi a perversione custodiantur, et a fide vel ab ecclesiasticae vitae institutis non deflectant.

99. Si clerici servitium militare obire cogantur, quae cautelae adhibeantur ut ii in stipendiis honestam vitam agant prout ecclesiasticos decet; et a stipendiis dimissi sine aliorum periculo utiliter ad Seminarium regredi et ad sacros ordines post debitam ac maturam probationem tute promoveri queant.

100. Utrum firma sit regula non admittendi in Seminarium reiectos vel dimissos ab aliis Seminariis vel ab institutis religionis.

2) *De Seminario interdioecesano seu regionali.*

101. Si in dioecesi habeatur Seminarium quo alumni plurimum dioecesum, vel totius alicuius regionis conveniant, et ipse loci Ordinarius huic Seminario praesideat, de eius statu fuse referat iuxta quaesita superius relata pro Seminario dioecesano.

Quod si huic Seminario ipse non praesit, indicet cuius immediate directioni subsit, et exponat quid de eo fama ferat.

CAP. IX. — *De institutis religiosis virorum.*

102. Utrum vitam communem servant, vel habitent soli aut in domibus privatis cum saecularibus; quo habitu mcedant: quo modo sustententur: quae sit eorum fama: utrum aliqui in maioribus ordinibus constituti adsint in dioecesi a suis Praepositis electi vel dimissi; et quanam sit eorum agendi ratio.

103. Quibusnam muneribus obeundis se addicant in dioecesi: quo fructu, qua fama: an eorum hospitalia, orphanotrophia, scholae, etc., iuxta canonicas praescriptiones Ordinarii vigilantiae subsint.

Qui curam animarum in parochiis sibi addictis exercent, an in omnibus, quae ad istam curam spectant, ab Ordinario dependeant.

104. Si religiosi adsint quaestuant, utrum opportuna S. Sedis decreta hac de re edita ab eis servantur, et an aliquid inconveniens in his acciderit.

105. Utrum aliquod habeat Episcopus cum regularibus officiculum in exercitio iurisdictionis sive suae, sive sibi a iure delegatae.

106. Si congregatio aliqua dioecesana adsit, dicatur in quem finem fuerit instituta, an fini suo respondeat, et quo fructu. An in alias dioeceses se

diffuderit, et quo vinculo domus extradioecesanæ cum dioecesanis nectantur.

CAP. X. — *De institutis religiosis mulierum.*

107. Utrum generatim ita religiose vivant ut fidelium exemplo sint: an forte aliqui abusus irrepserint, praesertim post ultimam relationem et quinam.

Utrum in monasteriis monialium, Praelatis regularibus subiectis, omnia prout de iure procedant, an aliter; et hoc in casu quomodo provisum fuerit.

108. Utrum circa clausuram servantur leges canonicae.

109. Utrum monasteriorum redditus fideliter administrentur: an monialium dotes fuerint persolutae et investitae, et quomodo administrentur.

An ipsae quoque moniales exemptae Ordinario rationem reddant de bonorum administratione iuxta canonicas leges.

110. Utrum pro confessione monialium constitutiones et decreta apostolica servantur.

111. Quae vitae activae addictae sunt, quibus operibus incumbant, quo spiritu, qua fidelium utilitate et Ecclesiae aedificatione.

112. Si adsint quae infirmis in privatorum domiciliis inserviant, aut rem domesticam in hospitalibus aliisque virorum domibus gerant, quomodo caveatur ne quid inconveniens accidat: an cautelae ipsae rite custodiantur; an aliquid hac in re deplorandum sit.

Si religiosae adsint quaestuant, utrum opportuna S. Sedis decreta hac de re edita ab eis servantur, et an aliquid inconveniens in his acciderit.

113. Si instituta mere dioecesana habeantur, an haec cohaerenter ad canonicas leges regantur, in quem finem fundata sint, quo fructu vivant, an etiam extra dioecesim diffusa sint, et an variae domus ab invicem independentes sint, an non.

X) *De populo generatim.*

114. Quinam in universum sint populi mores, et an specialia vitia in eo invalescant, et quanam.

115. Utrum dominicis et festis diebus fideles generatim abstineant ab operibus servilibus, missam audiunt, et hos dies, prout christianos decet, sanctificent.

Si inter varia dioecesis loca differentiae notabiles adsint, hae notentur.

116. Eodem modo referatur quae sit observantia legum abstinenciae et ieiunii, et Paschalis praecepti.

117. Pariter indicetur quae sit frequentia ad sacramentalem confessionem et ad S. Communionem in variis dioecesis locis pro diverso personarum sexu, conditione, aetate.

[Dioecesis]

118. Utrum parentes solliciti generatim sint, ut recens nati saltem intra hebdomadam baptismo abluantur: an sint qui nimium differant, aut forte negligant, vel prohibeant baptismum ministrari.

119. Utrum matrimonia mere civilia sive concubinatus habeantur, et qua frequentia. An alii speciales vigeant abusus contra sanctitatem matrimonii.

120. Utrum usus matrimoniorum mixtorum, ubi sunt acatholici, invaluerit, qua frequentia, et an exegitima venia. An conditio de universa prole in catholica religione educanda servetur. Quanam catholicae fidei detrimenta ex his matrimoniis proveniant. An ab huiusmodi contrahendis nuptiis parochi student fideles avertere.

121. Utrum parentes generatim curent filios suos non solummodo in sinu familiae sed etiam extra, et maxime in scholis, christianis moribus instituere.

122. Utrum fideles qui graviter decumbunt generatim extrema sacramenta deprecant.

An, quo numero et quibusnam de causis funera civilia contingant.

123. Utrum in exercitio iurium politicorum et civilium curent fideles ita agere, vel tales eligere, quo religioni et libertati Ecclesiae plene consulatur.

124. Utrum adsint in dioecesi sectae secretae, praesertim massonicae.

An socialismus aliaque societates ab Ecclesia damnatae in dioecesi radicem fixerint et propagentur.

An *spiritismi* praxis habeatur.

Quid fiat ut fideles ab his omnibus avertantur, et quo profectus.

XI) *De iuventutis institutione et educatione.*

125. Referatur in primis ac generatim quae sit ratio institutionis et educationis filiorum in dioecesi iuxta usum legesque civiles.

Utrum contra sacrum Ecclesiae et parentum catholicorum ius opponantur christiana iuventutis educationi obstacula, et quid fiat ut haec amoveantur.

Utrum scholae distinctae iuxta sexum sint, an utrique sexui communes: quae mala inde sequantur, et quanam remedia adhibeantur.

126. Si agatur de dioecesi in catholica natione constituta, dicatur utrum ibi scholae publicae primordiorum, vulgo *elementares*, bonae vel innoxiae generatim sint, et an ibidem per ecclesiasticos viros aut idoneos magistros christiana doctrina digne tradatur, an potius noxae sint.

Et in hoc casu an scholae liberae habeantur, quo-

modo sustententur, a quot alumnis frequententur: an Ordinarii vigilantiae et inspectioni subsint.

127. Si agatur de dioecesi ubi catholici cum acatholicis commixti sint, an catholici scholas proprias primordiorum habeant, et quanam sit earum status.

Et si scholas proprias non habeant, et frequentare cogantur scholas publicas mixtas, an saltem catholica fides ibi non offendatur, et catholicis alumnis iusta libertas relinquantur ut in fide per ecclesiasticos viros vel idoneos magistros instituantur.

128. Quod si pueri et puellae scholas publicas primordiorum adire cogantur, quae noxae sint, quid fiat ut iuventus a perversione et corruptione immunis fiat.

129. Utrum scholae mediae vel superiores quae in dioecesi habentur vel ad quas dioecesani confluere solent, hostiles sint, vel non, catholicis veritatibus et doctrinis.

Et si sint hostiles, quid fiat ut adolescentes ab erroribus et vitiis praeserventur. An habeantur scholae mediae vel superiores catholicis propriae, et quanam sit earum status.

130. Utrum opera quae *post-scolaria* dicuntur, ut recreatoria, circuli, scholae catecheticae, oratoria serotina et festiva, ad sanam christianae inventutis institutionem et praeservationem in dioecesi habeantur, quanam, et quo fructus.

XII) *De piis sodalitatibus aliisque religiosis consociationibus.*

131. Utrum adsint piae sodalitates aliaque religiosae consociationes rite institutae, quot et cuius nominis: an habeantur eae quae a S. Sede potissimum commendatae sunt, ceu illae a SSmo Sacramento, a Rosario, a christiana doctrina, alliaque pro pueris et puellis in fide, pietate, morumque puritate excolendis.

132. Utrum erectae sint in ecclesiis paroecialibus et religiosorum, vel habeantur etiam quae in propriis et distinctis ecclesiis existant.

An in ecclesiis monialium sodalitates virorum adsint, et qua facultate.

133. Utrum ab auctoritate ecclesiastica iuxta canonicae legis praescripta dependant: quem fructum afferant; an forte aliquod gignant incommodum.

134. Utrum adsint tertiarum in saeculo viventes, cuius ordinis, quo fructus: an saepe congregentur, et an sint exemplo fidelibus.

135. Utrum in aliqua pia sodalitate vel tertio ordine adsint, et in fratres seu sodales recipiantur, qui

notorie addicti sint sectis ab Ecclesia damnatis, vel religioni adversi, aut inhonestae vitae sint. Et quid fiat ut hoc malum avertatur.

XIII) *De piis legatis et elemosynarum collectionibus.*

136. Utrum habeantur in dioecesi pia legata misarum, aliorumve religiosorum onerum, et an de iisdem Curia dioecessana indicem habeat cum recensione onerum et indicatione reddituum.

137. A quibus generatim administrentur, an fideliter et fructuose.

138. Utrum missis legatorum aliisque obligationibus intra praescriptum tempus regulariter satisfiat: et si hoc nequeat fieri, an redditus praesertim misarum fundatarum Ordinario tradantur: an adsint qui hac de re ad officium revocari mereantur, aut revocati iam sint, et quo fructu.

139. Utrum et quo fructu fiant in dioecesi pie collectiones elemosynarum a S. Sede praescriptae vel commendatae pro communi Ecclesiae bono, ut pro Fidei propagatione, pro sancta Infantia, pro redemptione captivorum, pro obolo S. Petri, pro Terra sancta.

140. Utrum fiant collectiones speciales pro ipsius dioecesis necessitatibus, ut, pro Fidei conservatione, pro praeservatione ab erroribus et pro cleri sustentatione, si opus sit.

141. An et quanam aliae collectiones elemosynarum in dioecesi usuveniant.

Si religiosi vel religiosae quaeritantes habeantur, an tot sint numero ut nimium gravamen fidelibus afferri videatur.

XIV) *De operibus piis et socialibus.*

142. Utrum hospitalia, orphanotrophia, brephotropia aliaque similia caritatis instituta in dioecesi fundata sint; et an dependeant ab auctoritate ecclesiastica iuxta S. Concilii Tridentini praescripta. Et nisi dependeant, referatur an in iis quae a materna Ecclesiae protectione et directione subtracta sunt, catholici spirituali adistentia frui saltem libere possint.

143. Utrum adsint in dioecesi opera illa quae socialia dicuntur quibus dum consulitur bono morali et religioso fidelium, prospicitur etiam eorum temporali utilitati vel necessitati, ut, asyli pro infantibus, patronatus pro iuvenibus utriusque sexus, circuli pro iuventute catholica, aut pro studiis peragendis, consociationes operariorum, agricolarum, mulierum in hunc vel alium pium finem vel mutuum subsidium, arcae nummariae, aliaque similia.

144. Utrum consociationes et opera haec socialia, et potissimum qui eis praesunt, debitam in omnibus Ordinario et Summo Pontifici reverentiam praestent, et in iis quae fidem, mores et iustitiae leges attingunt, S. Sedis directioni et moderationi omnino sub sint.

145. Cura ne sit ut hisce consociationibus et operibus praeficiantur qui, non nomine tenus, sed corde et opere catholici sint. Et an caveatur, quatenus opus sit, ut qui hisce consociationibus et operibus adscripti sunt, aut beneficia et subsidia ab iis nanciscuntur, a vitiis recedant, in fidei doctrina instituantur, et christianam vitam ducant.

146. Utrum caveatur ne in hisce catholicis consociationibus connumerentur sectis secretis adscripti, increduli, impii vel religioni adversi, qui consociationes ipsas vel earum opera a recto fidei et iustitiae tramite deducere possint.

XV) *De editione et lectione librorum et diarium.*

147. Utrum in dioecesi edantur libri, ephemerides, illustrationes, diaria obscena vel impia, vel utcumque religioni noxia; a quibus, et quali cum diffusione et detrimento.

148. Utrum libri et diaria impia vel obscena aliarum civitatum dioecesim ingrediantur, ibique diffusa sint, et quanam potissimum sint.

149. Utrum strenue a catholicis agatur et praesertim a parochis et a sacerdotibus, ut libri et diaria obscena vel impia a dioecesi removeantur, adhibita etiam, si fieri potest, civilis auctoritatis opera.

An cleri et maxime confessoriorum cura sit ut libri et diaria obscena vel impia a catholicis familiis arceantur, et a fidelibus non legantur.

150. Utrum libris et diariis noxiis alia opponantur religiosa et honesta: quot sint, quomodo diffusa et quo fructu [2057]. Cfr. *Episcopus, Modernismus*.

5) *Novarum dioecesim ac provinciarum eccles. erectio vel eorum confinium immutatio:*

S. Mariae Ormensis in regione Canad. [427]. — Praelaturae Nullius Santaremsis in Brasil. [440]. — Wackelbeckerfeld Monaster. dioecesis. incorporat. [601]. — Tyrensis et Sidoniensis [838]. — Papiensis in Italia [1023]. — Insulae Mariana [1074]. — Aguascalientes in Mexic. [1382]. — S. Caroli de Pinhal [1570]. — Kearneyensis in Statibus Foederatis [2759]. — Pisana et S. Miniati in Italia [2746].

[Dominicani]

— Wayne Castrensis [2759]. — S. Salvatoris in Republica eiusdem nominis [2969]. — Montis Laurei in dom. Canad. [3010]. — Simlae in Indiis [320]. — Tacambarensis in Mexicana Republica [3079]. — Cfr. *Limina, Visitatio*.

Dominicani (seu Fratres Praedicatorum):

a) Quoad regimen. — Institutum Sororum Ordinis S. Dominici in Archidioecesi Milwaukee (Statuum Foederatorum) laudatur, eiusque constitutiones ad quinquennium adprobantur [1607]. — Novum collegium B. Alberti Magni pro studentibus clericis, Sodalitatis a S. Pio V curis, Friburgi exstructum commendatur [847]. — Edicuntur statuta pro Universitate Manilensi [913]. — Collegium D. Thomae Aquinatis de Urbe Pontificum declaratur, gradusque academici ab illo concessi eosdem sortiuntur canonicos effectus ac illi qui in aliis universitatibus catholicis conferuntur [961]. — Priori provinciae S. Catharinae de Quito O. P. conceditur facultas instituendi confessarium monialium Ordini subiectarum [1116]. — Eidem Priori conceduntur facultates recipiendi in novitiis Cochensi et Quitensi adolescentes et admitendi postulantes conversos [1116]. — Constit. Institut. Sororum Tertiariarum S. Dominici vulgo *de la Annunciata* adprobantur [1269]. — Quam maxime commendatur in Urbe Institutum Angelicum, eique Sanctissimum asservandi facultas perpetuo tribuitur [2256]. — Pro quinto Socio R. Patris Magistri Generalis ea impetrantur privilegia quibus coeteri quatuor fruuntur [2398]. — Ob exhibitam relationem de visitatione Facultatis theologiae Friburgensis peracta, gratulationes [2585*]. — Ob vota S. Pontifici, in octavo Suae assumptionis anniversario porrecta, et consilium instituendi in Collegio Angelico sublimioris philosophiae cursum, quo uti philosophicor. studior. complementum alumnos ad aggregationis gradum praeter doctoralem lauream adipiscendum comparentur, adprobatur [2605]. — Pro generali Ordinis coetu in Hollandia proxime habendo Magister Generalis Ordinis Praedicatorum, epistolam accipit qua B. P. curas suas in religiosos Ordines, praesertim in Fratres Praedicatorum, memorans, occasione generalis conventus Ordinis in Hollandia proxime habendi, edicit: summa habeatur prudentia in tironibus tertiariisve excipiendis, summaque diligentia in eis excolendis; sacrae di-

sciplinae tradendae munus committatur viris integris doctrina et Apostolicae Sedi obsequentibus; libri a sodalibus conscripti, antequam edantur, subiiciantur examini virorum qui a praeletis ipsis deligantur; nova systemata catholicam veritatem magisquam vetus sapientia se explicare utpote iactantia, periculis plena, non facile amplectantur; gradibus academicis donati, vitae commoda et chori communiumque exercitiorum vacationem non quaerant: nec ipsis lectores et praedicatores a choro absint nisi iis tantum diebus quibus eos legere aut praedicare contigerit; praedicatores ipsi Iesum praedicent crucifixum, non vero inanem gloriam quaerant; et singuli sodales non uni domui, sed integrae provinciae religiosae adscribantur [2836] (1).

b) Quoad liturgiam. — Dominicani Prov. Angliae celebrare possunt bis in hebdomada missas *de Requie*, occurrente etiam festo ritus duplicis [198]. — Nonnullis etiam diebus in quibus occurrit festum duplex in Americae Septentrionalis ecclesiis O. P. missa *de Requie* celebrari permittitur [926]. — Translatio festi S. Francisci Assisien. quando inciderit in domin. 1^{am} Octobris [1179]. — Fratribus Dominicis Americae Septentrionalis conceditur ut festum S. Remigii E. et C. die prima Octobris sub ritu duplici celebrare valeant [1685]. — Cracoviensis domus alumnis conceditur ut translatio officio S. Ioachim. festum S. Hyacinthi dominica infra octavam Assumptionis celebrent [1755]. — Festum B. M. V. a S. Luca Bononiae tum fratres, tum moniales sub ritu duplici 1^{ae} classis celebrare possunt [1768]. — Translatio festorum S. Georgii et Dominicae Coronae Spinae conceduntur pro conventu Ferrariensi [2145]. — Olomucensi, in Bohemiae Provincia existenti conventui Ordinis Praedicatorum, sub ritu « Toto Duplici » beati Ioannis Sarcander martyris festum celebrari conceditur [2391]. — Eiusdem Provinciae sub ritu « Toto Duplici » Beati Ceslai Confessoris festum celebrari conceditur. [2421]. — In Provincia S. Petri Martyris existenti conventui O. P. sub ritu « Toto Duplici » beatorum Confessorum Iacobi a Voragine Ep. et Damiani Furcherii festa celebrari conceduntur [2419]. — Fratres Praedicatorum non tenentur genuflectere coram Episcopo dioecesano dum in eorum Ecclesiis assistit ad sacras functiones. Consuetudo Ordinis te-

(1) Cfr. *Regulares*.

neni, videlicet, in processionibus Crucifixi imaginem ad se conversam etiam quando Episcopus dioecesanus processionibus intervenit, valet [2182]. — Dominica prima post Octavam Corporis Christi processionem cum Sanctissimo Eucharistiae sacramento instituere valent eo prorsus modo quo a Romanis Pontificibus concessa fuerat eidem Ordini facultas illam agendi Dominica infra octavam praefatae solemnitatis [2732].

c) Quoad Confraternitates ac indulgentias. — Fideles per 15 ferias tertias ante S. Dominici festum pias exercitationes peragentes complurimas indulgentias lucrantur [646]. — Etiam post adventum Fr. Praed. in urbe Quebecensi, tres SS. Rosarii Confraternitates iam ibi erectae valide permanere declarantur [974]. — Summarium Indulgentiarum, Privilegiorum atque Indultorum tertiis secularibus concessorum [973]. — Tribuitur Mag. Gen. facultas delegandi sacerdotes ad recipiendos christif. in Societatem SS. Rosarii [1022]. — Indulgentia iam ab Innocentio VIII SS. Rosarium deferentibus concessa renovatur [1021]. — Societatis a Rosario perpetuo in Italia moderatori [1984]. — Confratribus sodalitatibus a Sanctissimo Nomine Iesu in Ecclesiis O. P. existentibus quum publicas per vias ductis intersunt processionibus, indulgentiae conceduntur [1989]. — Visitantes pro-

prium Oratorium novitii tum simplices, tum professi O. P. lucrantur indulgentias pro quarum consequutione accessus ad Ecclesiam praescribitur [2089]. — Archiconfraternitas B. Imeldae transfertur Romam, a RR. PP. Magistro Generali moderanda ex rescripto S. C. Concilii, 18 Oct. 1910, et traduntur normae pro Sacerdotibus delegatis ad recipiendos sodales [2345].

d) Epistolae variae. — Rmo Iacobo Mariae Monsabrè pro eius libro *La Prière* gratias et laudes refert eique gratulatur de expleto 50° anno religiosae professionis [957]. — Dominicanis moderator. *Revue Thomiste* gratulationes [1675]. — Cursum Philosophiae thomisticae E. Hugon laudatur. [3072]. — Cfr. *Regulares*.

Dos:

Quae de dotibus monialium et sororum non alienandis ab Apostolica Sede iamdudum statuta sunt, erunt apprimè servanda. Nullo, igitur, pacto, neque cuiusvis utilitatis intuitu fas erit capitalia huiusmodi dotum consumere, quousque respectivae moniales vel sorores vivant sub poenis a iure determinatis. Et Apostolicae Sedis venia erit expetenda, si ob gravissimas circumstantias perutilis iudicetur etiam unius tantum dotis alienatio. [1932]. — Cfr. *Moniales*.

E

Ebridarum (Insulae). — Cfr. *Oceania*.

Ecclesia:

a) In genere:

Ecclesia numquam a Deo consolatione destituta. — Eius divinitas ex ipsis persecutionibus et e superatis internis difficultatibus vincitur. — Columna et firmamentum veritatis. — Vincit in bono malum. — Proprium eius munus in terris. — Eius novissimi hostes quid intendant. — Cum placitis aevi componi non potest. — Eius missio docendi omnes gentes. — Saluti instrumenta opportune suppeditat. — Hodierna conspiratio contra Ecclesiam. [2237]. — Humanitatis mater et alitrix [2339]. — Ecclesiae Christus promisit tribulationes et victoriam [2658]. — Speciale jus habet ad scholas pro laicorum etiam prophana educatione [2994]. — De unione Ecclesiae

orientalis cum Romana vota [424, 1467]. — Cfr. *Allocutiones*, *Encyclicae*, *Sermones*.

b) Diversae species iuridicae:

1) Ecclesia Cathedralis habet intentionem fundatam super subiectione ecclesiarum intra fines dioecesis suae sitarum. — Ipsa sola hoc iure fruitur. Ratio huius subiectionis — Doctrina doctorum. — Distinguendum est inter parochiam ecclesiae cathedralis et ecclesiam cathedralem. — Privilegiata conditio ecclesiae cathedralis [2138].

2) Ecclesia parochialis erigi potest in collegiatam, sed remanet cura penes eum qui illam ante habebat. — De relatione parochi cum capitulo ecclesiae cathedralis. Decisiones S. C. Concilii hac de re referuntur [2171]. — Ecclesia Regularibus ad solum usum et custodiam concessa, non est exempta a iurisdictione Ordinarii [513].

[Electiones]

c) Peculiares controversiae:

Pius X ad Ep.os Longobardos rescribit aegre reprobans opiniones nuper editas ab E.po Cremonensi circa relationes Ecclesiam inter ac Statum [872]. — Epistola ad Archiepiscopos et Delegatos Apostolicos regionum orientaliumque qua reprobat quoddam scriptum circa unionem ecclesiarum separatarum, in diario *Roma e l'Oriente* editum ac, disertissimis argumentis, eius errores per partes enumerantur ac refutantur [2406].

d) In specie:

I) Quoad Ecclesiae consecrationem:

Dummodo duodecim crucium loca et principalis postes ianuae sint ex lapide, ecclesia constructa vel construenda ex materia quae coementum armatum runcupatur, consecrari potest adhibita formula ac ritu Pontificalis Romani [1994].

II) Quoad Ecclesiae reconciliationem. — Absque Ordinarii licentia, simplex sacerdos nequit ecclesiam benedictam et violatam reconciliare [359].

III) Quoad Ecclesiae festum dedicationis. — Eius festum etiam extra cathedralem habendum tanquam primum [2113]. — Obligatio celebrandi festum dedicationis Ecclesiarum dominica post octavam Omnium Sanctorum omnibus ecclesiis gallicanis iam imposita, extenditur ad omnes regiones, decursu temporis, Galliae subiectas, sine ulla praevia concessione S. Sedis, vel expressa declaratione Praelati ecclesiastici, siue ibi sint ecclesiae consecratae, siue tantum benedictae [583]. — Anniversarium Dedicationis Ecclesiae etiam a Regularibus celebrandum est sub ritu duplici I classis cum Octava, in ecclesiis tam consecratis, quam non consecratis. [680].

Electiones politicae et administrativae. — Catholicorum in Hispania officii est concurrere ad suffragium ferendum. Nam, periclitante religione aut republica, nemini licet esse otioso. Catholicos, igitur, tantum periculum, omni industria cavere oportet atque idem partium studiis depositis, pro incolumitate religionis et patriae operari strenue, illud praecipue admitendo ut tum civitatum, tum regni comitia illi adeant qui, attentis electionis uniucujusque adiunctis necnon

temporum locorumque circumstantiis, religionis et patriae utilitatibus in publica re gerenda melius prospecturi videantur [869]. — Peculiares leges pro Italia [650]. — Cfr. *Actio, Deputatio, Politica*.

Eleemosynae:

a) In genere:

Episcopus potest sub gravi parochos adigere ad colligendas, vel per se, vel per alium, fidelium oblationes et, post monitiones, poenis canonicis inobedientes prosequi, eosque, si contumaces fuerint, servatis de iure servandis, etiam a paroecia amovere [2506].

b) In specie:

i) Quoad eleemosynarum quaeritionem:

1) Pro regularibus leges sunt:

a) Quoad Ordines mendicantes:

1. Regulares, qui *Mendicantes* vocantur et sunt, ex institutione Sedis Apostolicae cum sola licentia Superiorum suorum eleemosynas quaerere valent in dioecesi, ubi erectus est conventus. Ordinarium licentia necessario censenda est data in ipso actu quo Conventus foundationi consensum praeberunt.

2. Si vero iidem Regulares extra dioecesim, ubi conventus habent, stipem quaeritare velint, Ordinarii illius dioeceseos licentia, per suos Superiores in scriptis obtenta, indigent.

3. Ordinarii, praecipue limitrophes, hanc licentiam absque gravioribus urgentioribusque causis ne denegent, si aliquis conventus ex quaestuatione in sola dioecesi ubi erectus est vivere nullimode possit: ut in parvis dioecesibus contingere solet.

4. Quae licentia intelligitur habitualis, usque nempe ad expressam revocationem; quae quidem revocatio, ut par est, nonnisi legitimis de causis, iisque tantum perdurantibus, facienda est.

5. Ut Mendicantes praefato iure gaudeant, per seipsum, non autem per personas Ordini extraneas, eleemosynas colligere debent.

6. Regulares quaestuantem semper secum habere debent litteras authenticas, quibus constet de debita facultate deque officio quaestuationis sibi commissio. Quas litteras Parochis ultro exhibere tenentur; necnon Ordinariis, quoties ab ipsis requirantur.

7. Non licet Superioribus Regularibus ad hoc opus mittere nisi Religiosos aetate et animo maturos; numquam eos qui studiis adhuc incumbunt.

8. Religiosi eleemosynas collecturi ne pergant soli sed bini, praesertim extra urbem, seu locum ubi habent conventum, seclusa gravis necessitatis causa; quo in casu quaestuarium publice notus sit oportet atque aetate, virtute ac fidelium exstimatione omnino commendatus.

9. Porro extra locum Conventuum quaestuant, apud Parochos, vel apud alios clericos saeculares, vel regulares, aut, iis deficientibus, apud aliquem pium benefactorem, christiana honestate et virtute conspicuum, divertant.

10. Extra propriam domum ne maneant ultra mensem, si in propria dioecesi, non ultra duos, si in alia eleemosynas quaerant; neque iidem denuo mittantur, nisi postquam per unum, vel respective per duos menses, vitam communem iuxta regulam et constitutiones in conventu exegerint: prout uno vel duobus mensibus extra claustra degere debuerunt.

11. Qui in ipso loco, ubi situs est conventus, stipem corrogant. noctu extra propriam domum nequaquam manebunt.

12. Religiosi quaestuant semper illa, qua decet, humilitate, modestia, munditie eniteant, saecularium, praesertim mulierum cuiuscumque sint conditionis, familiaritatem caveant; loca suae professioni minime congrua omnino devitent; pietatem sincere foveant, atque spiritualia exercitia in Religione ipsorum solita, pro viribus fideliter adimpleant.

13. Superiores Regulares, graviter onerata eorum conscientia, ne omittant quaestuariis suis normas agendi, quas prudentia suadet, opportunas praescribere.

14. Si vero, quod absit, Regulares quaestuant notorie deliquerint, Fidelibus scandalum praeberint, vel etiam contra legitimam prohibitionem eleemosynas colligere ausi fuerint, Ordinarius loci iubeat eos in propriam domum redire, atque etiam tamquam Sedis Apostolicae Delegatus, Superiores moneat, ut illos corrigant et pro gravitate scandali puniant; quod si secus fecerint, quam primum ad Sanctam Sedem recurrat.

b) Quoad Ordines vel Instituta Religiosa non Mendicantium.

1. Religiosi sive Ordinum sive Congregationum *iuris Pontificii*, qui privilegio quaeritandi eleemosynas neque vi propriarum Constitutionum a S. Sede approbatarum, neque vi Apostolicae concessionis gaudent, veniam Apostolicae Sedis impetrare de-

bent, ut quaestiones instituere valeant; praeterea licentiam per suos Superiores ab Ordinario loci obtinere tenentur, nisi forte S. Sedes in hoc expresse et specialiter iuri Episcopi derogaverit, quod numquam praesumi potest, sed indubitatis documentis probari debet.

2. Religiosi vero qui sunt *iuris dioecesiani*, opus colligendi eleemosynas nequaquam aggredi poterunt nisi licentiam obtinuerint tum ab Ordinario loci in quo resident, tum etiam, si extra dioecesim propriae residentiae abituri sint, ab Ordinario loci in quo stipem quaerere desiderant.

3. Ordinarii autem locorum, si opportunum visum fuerit, pro unaquaque domo cuiusque Religiosae dioeceseos Instituti, sive iuris Pontificii sive iuris dioecesiani, emendicato viventis, limites quaestuationis constituere possunt et respective servandos curare, praesertim ubi sunt conventus Regularium nomine et re Mendicantium; nec huiusmodi Religiosis non Mendicantibus quaeritandi licentiam concedant, nisi sibi constet de vera domus vel Pii Operis necessitate, cui alio modo occurri nequeat; et si necessitatibus provideri potest per quaestuationem in loco vel districtu, in quo Religiosi resident, aut intra dioecesim instituendam, ampliorem licentiam nequaquam concedant.

4. Ordinarius porro illius dioeceseos, ad quam isti Religiosi aliarum dioeceseon eleemosynas quaesituri accedant, collectas eis minime permittat, nisi prius per se vel suos ad hoc Delegatos, praeter litteras obedientiales proprii Superioris, facultatem, vel Apostolicae Sedis, si sunt iuris Pontificii, vel proprii Ordinarii, si sunt iuris dioecesiani, recognoverit et huius decreti praescriptis conformem invenit.

5. Insuper Ordinarius sedulo advertat, utrum qui pro missionibus exteris subsidia quaerunt, praeter litteras commendatitias Vicarii vel Praefecti Apostolici respectivae Missionis et litteras obedientiales Moderatoris Generalis proprii Instituti, habeant quoque facultatem a S. Congregatione de Propaganda Fide in forma authentica recenter datam.

6. Licentiam colligendi eleemosynas Ordinarii concedant gratis et in scriptis, notatis semper (sive ad calcem litterarum obedientialium, sive in documento separato) tum nominibus Religiosorum, qui ad colligendas eleemosynas designati sunt, tum nomine Ordinis vel Instituti ad quod pertinent, tum loco et tempore pro quibus licentia valitura sit.

[Emigratio]

7. Licentias loco et tempore generales Religiosos huiusmodi nequaquam concedent Ordinarii, sed potius invigilabunt, ne sive quaestuant, sive praetextu quaestuationis, extra propriam domum maneant ultra mensem si in propria dioecesi, aut ultra duos menses si in aliena eleemosynas quaerant; neve iidem denuo mittantur, nisi postquam per unum, respective duos menses, in suo conventu degerint, prout uno vel duobus mensibus foris manserant.

8. Ut Religiosi Ordinariorum facultate colligendi eleemosynas uti valeant, id per se, non per alios facere debent.

9. Ad haec et ipsi fideliter observent, quae supra pro religiosis Ordinum Mendicantium sancita sunt, parte I, art. 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13.

10. In casu tandem, quo hi religiosi quaestuant contra legitimam prohibitionem eleemosynas collegerint, vel, quod Deus avertat, male se gesserint scandalove fidelibus fuerint, Ordinarius loci, etiam tamquam Sedis Apostolicae Delegatus, eos pro gravitate delicti et scandali opportunis remediis coercet et in propriam domum a suis Superioribus puniendos remittat [1674].

2) Pro Orientalibus:

I. Ordinarii in sua dioecesi nullum Orientalem admittat pecuniae collectorem cuiusvis Ordini vel dignitatis ecclesiasticae, etiamsi exhibeat authentica documenta quolibet idiomate exarata et sigillis munita, nisi authenticum ac recens praebeat rescriptum sacrae huius Congregationis [Prop. Fid.], quo facultas eidem fit, tum a propria dioecesi discedendi, tum eleemosynas colligendi.

II. Quod si, neglectis hisce apostolicae Sedis mandatis, aliquis Orientalis ecclesiasticus vir, etiamsi commendatitiis Praelati sui litteris munitus, Europam, Americam vel alias peragret regiones ad eleemosynas colligendas, Ordinarius loci in quo versatur, eundem moneat de vetita emendicatione, eumque non admittat ad missae celebrationem nec ad aliorum ecclesiasticorum munerum exercitium.

III. Si autem pervicacem se probat, Ordinarius, etiam per publicas ephemerides, clerum et fideles eundem huiusmodi pecuniae quaestus ut illicitos et reprobos habendos esse.

IV. Demum, si aliquod dubium oriatur, Ordinarii ad hanc sacram Congregationem referant, quae opportune providebit [2675]. — Cfr. *Regulares, Taxa*.

Emigratio:

a) Pro clericis. — Seguentes leges vigent:

1) In futurum prohibentur omnino Italiae Episcopi et Ordinarii concedere suis presbyteris et clero saeculari litteras discessoriales ad emigrandum in regiones Americae.

2) Exceptio tantummodo admitti poterit, operata Episcopi conscientia, pro aliquo eius dioecese sacerdote maturae aetatis, sufficienti sacra scientia praedito, et vere iustam afferente emigrationis causam; qui tamen, bonum testimonium habens intemeratae vitae, in operibus sacri ministerii cum laude spiritus ecclesiastici et studii salutis animarum hactenus peractae, solidam spem exhibeat aedificandi, verbo et exemplo, fideles ac populos ad quos transire postulat, nec non moralem certitudinem praestet numquam a se maculatam iri sacerdotalem dignitatem exercitatione vulgariarum artium et negotiationum.

3) Sed in huiusmodi casu idem Italus Episcopus et Ordinarius, omnibus rite perpensis et probatis, rem, absque sacerdotis postulantis interventu, agat cum ipso Ordinario Americano ad cuius dioecese illi transire cupit, et habita ab ipso Americano Ordinario eiusdem sacerdotis formali acceptatione, una cum promissione eum ad aliquod ministerii ecclesiastici munus deputandi, de omnibus et singulis ad memoratam S. Congregationem Concilii referat. Quae si tamen assentiantur, tunc poterit Episcopus discessorias litteras concedere, communicando cum Americano Antistite per secretam epistolam, nisi ei iam cognitae sint, notas emigrantis sacerdotis proprias ad impediendas fraudes circa subiecti identitatem.

Ex ea dioecesi ad aliam in America eidem sacerdoti emigrare ne liceat absque nova sacrae Congregationis licentia.

4) Excluduntur in quavis hypothesis presbyteri ritus orientalis.

5) Quod si non agatur de emigratione, sed de alio Italiae sacerdote, qui ob suas peculiares honestas ac temporaneas causas pergere velit ad Americae partes, satis erit ut proprius Ordinarius, his perspectis, ac dummodo de cetero nihil obstat, eum munit in scriptis sua licentia ad tempus (unius anni limitem non excedens), in qua ipsae abeundi causae declarentur, cum conditione, ut suspensus illico maneat a divinis expleto constituto tempore, nisi eius legitimam prorogationem obtinuerit.

6) Non comprehenduntur his legibus de emigratione in Americam ii sacerdotes, qui ad hoc speciali aliquo gaudent apostolico privilegio.

Hac lege, noxia plura remota et sublata fuerunt, non tamen omnia, neque ex toto. Experientia enim docuit, ex praepostera art. 5 superius recensiti interpretatione, salutaris illius legis effectum saepenumero fuisse frustratum. Praeterea constituit, nedum ex Italia, sed ex aliis quoque Europae regionibus nimiam esse, quandoque etiam perniciosam, sacerdotum migrationem in Americam, et ad insulas Philippinas.

Quare Emi S. C. Patres, plurium Episcoporum relationibus rite, uti par erat, inspectis, eorumdem Episcoporum votis obsecundantes, rebus omnibus mature perpensis, censuerunt latius atque uberius esse hac de re providendum nova generali lege, quae his capitibus continetur:

I. Pro Italiae clericis, firmis dispositionibus contentis in circularibus litteris diei 27 mensis Iulii 1890 sub numm. 1, 2, 3, 4, et 6, Ordinariorum omnium tam Italiae quam Americae conscientia super plena earum observantia graviter oneratur.

Facultas vero sub num. 5 concessa circumscribitur ad casum strictae et urgentis necessitatis ut e. g. pro gravi infirmitate alicuius in America degentis, quem christiana charitas aut pietatis officium invisere exigant, neque tempus suppetat recurrendi ad S. Sedem. Sed in hoc et similibus adiunctis causa urgentis necessitatis in discessoriis litteris clare ac determinate exprimenda erit, absentiae tempus ad sex menses circumscribendum et de re statim edocenda S. Concilii Congregatio.

II. Extra Italiam vero in posterum ne liceat Europae Ordinariis discessoriales pro America suis clericis largiri, nisi requisito prius consensu Episcopi dioecesis illius, ad quam sacerdos pergere cupit, permutatis ad hunc finem secretis litteris, in quibus de aetate et de moralibus atque intellectualibus qualitatibus migrantis sacerdotis Americanus Praesul doceatur.

Excipitur tamen casus strictae et urgentis necessitatis, in quo, pari modo ac supra, licentia a proprio Ordinario concedi poterit, sed ad sex menses tantum valitura, adnotata causa urgentis necessitatis et monito per epistolam Episcopo loci ad quem sacerdos proficiscitur.

III. — Pro migraturis denique ex qualibet orbis parte ad Philippinas insulas, eadem leges ac normae

serventur ac pro Italis sacerdotibus ad Americam pergentibus, hac tamen differentia, ut pro Europae *aliarumque regionum* Sacerdotibus venia expetenda sit a S. Congregatione Concilii (1); pro Americae vero septentrionalis sacerdotibus, a delegatione Apostolica Washingtoniae.

Itaque in posterum discessoriae litterae pro clericis in Americam et ad Insulas Philippinas migraturis conficiantur in forma specifica, iuxta regulas superius statutas: et aliter factae nullius valoris sint, et qua tales ab Ordinariis illarum dioeceseon aestimentur [54]. — Hae ordinationes iterum urgentur [1966].

b) Pro laicis:

I) Pro Italia instructiones sunt:

I. Ut ad dioecesanum emigrationis comitatum vel paroecialem sub-comitatum emigrantium postulata et vicissim Parochus transmittant, eius cura sit.

II. Sollertior quam fieri poterit, de his qui e sua paroecia emigraturi sunt opportuna sibi comparabit notitias, eorum nimirum numerum, professionem, qualitates, praestitutum sibi iter eiusque metam dignoscebit; quae omnia vel dioecesano emigrantium comitatu, vel proprio sub-comitatu transmittet, ut cunctas quae ad rem faciunt notitias ac dilucidationes, in tempore, profecturis exhibere valeat.

III. Has notas emigrantibus communicabit Parochus, et sincera adhortatione, qua ne emigrantium Operam negligant, quo gravibus obicerentur periculis, eos admonebit.

IV. Antequam a paroecia emigraturi discedant, sui zeli ac paternae sollicitudinis postremam ipsi Pastor impendet operam. Quapropter eos ad se advocabit, in bonum confirmabit, adversus insidias praemuniet, eorum conscientiae tranquillitati providebit. Praesertim vero, in peculiari solemni ac devota functione Fortium Panem, una simul, ipsi distribuet.

V. Postquam discesserint suo esse functus officio ne putet Pastor, et quamvis dilectae familiae ac Patriae, immo et Boni Pastoris, memoriam altas in emigrantium animis radices figerit, attamen si proprii Parochi benefica ac admonitrix viva vox et in alienigenarum terra haud accesserit, novae vitae difficultates conditionesque horum omnium recordatio-

(1) Cfr. inferius novae ordinationes pro sacerdotibus.

[Encyclicae]

nem penitus delere facillime continget. Quapropter ut, meliori qua fieri potest ratione, emigrantium vitam ac rationem dignoscere Parochus valeat et, si licet, in eorum auxilium Comitatus operam sciiscitetur, commercium epistolare suis cum filiis ipse instituat necesse est.

VI. Cum hi ad patrios ac domesticos redeunt lares, illud in primis a Parocho curandum, nempe ut quae a paroeciae discessu spiritualia in ipsis noxa haberi possunt, diligenter reparare satagat. Insuper si ex eorum narratione quasdam practicas notitias, quae ad emigrantium Opera meliorem reddere conducant, dignoscat, ut ad Comitatum referat suadendum est.

VII. Ut sub Ordinarii directione ac vigilantia omnes ac singuli Parochi haec recolita omnia, quibus si apte utantur, in filiorum suorum bonum ac spirituales salutem profecto cedet, sedulo zelent, meliorem spem Apostolica Sedes fovet [2628].

II) Pro regionum omnium emigrantes:

Pro fidelibus latini ritus, tum pro sacerdotibus emigrantibus peculiaris sectio apud Congreg. Consistor. constituitur, cuius est: quaerere et parare omnia quaecumque opus sint ut in iis quae ad eorum animarum salutem pertinent melior conditio fiat, salvo tamen iure S. C. Propag. Fid. in emigrantes ritus orientalis quibus eadem Congregatio pro suo instituto opportune consulere tenetur [2872].

III) Varia:

Emigrationis missionariis privilegia coelebrationis missae in navi, auscultationis confessionum, absolutionis a reservatis, et, certis sub conditionibus, matrimonii celebrationis conceditur [847]. — Ob caritatem emigrantibus italis impensam Archiepiscopo Neo-Eborac. gratiae aguntur [175]. — Ob zelum pro emigrantibus Italicis adhibitum Superior generalis Instituti dioecesis Placentinae *Missionariorum Sancti Caroli* laudatur [2685]. — Occasione solennitatum in piam memoriam I. B. Scalabrini Placentinorum Episcopi ac Instituti *Missionariorum S. Caroli* fundatoris laudes [2885]. — Cfr. *Clericus, Confessarius, Polonia*.

Encyclicae. — Cfr. *Actio, Anselmus* (S.), *Carolus* (S.), *Catechesis, Gallia, Gregorius* (S.), *Indae, Lusitania, Maria Virgo, Modernismus, Pontificatus*.

Ephemerides:**a) In genere:**

Malae a populo arcendae, bonae vero sedulo ipsos inter disseminandae [340, 924, 982, 1432, 2853].

b) In clero:

Sacerdotes *correspondentes* vel *collaboratores* sunt invigilandi ne scripta modernismi labe infecta edant, et si in re peccarint, admonitione praemissa, a scribendo prohibeantur [1386]. — Universim viris ecclesiasticis interdictum est nomen dare libellis periodicis quibus neoterici errores sive aperte propugnantur, sive latenter insinuantur, neque quidquam in eis publici iuris facere licet. Ab hac regula non deflectendum nisi de Ordinarii consensu [1330].

c) Quoad revisionem:

Ephemerides ac commentaria quae a catholicis scribuntur, quoad fieri potest, censorem designatum habeant cuius erit folia singula vel libellos postquam sint edita, opportune perlegere; si quid dictum periculose fuerit, id quamprimum corrigendum iniungant. Eadem porro Episcopis facultas esto, etsi censor forte faverit [1356]. — Cfr. *Diaria, Imprimatur, Prelus, Modernismus*.

Episcopus:**A) Quoad eius electionem:****a) In genere:**

I) Ante Cst. *Sapienti consilio*. — Episcoporum eligendorum cura ad Supremam Sanctam Congregationem S. Officii avocatur, iis tamen exceptis Episcopis qui locis debeant praefici subiectis S. Congregationi de Propaganda Fide vel S. Congregationi super Negotiis Ecclesiasticis extraordinariis, vel debeant illis orbis partibus praeponi in quibus res peculiarium Constitutionum ductu aut Coacordatis Legibus componitur. Obligatio arcani, quam quod maxime sancti, hac in causa custodiendi, iis singulis atque universis imponitur, qui ad eandem rem sint navaturi operam. Periculum de doctrina, ab eligendis faciendum, restituitur [108].

II) Post Cst. *Sapienti consilio*. — Episcopi, Administratores apostolici, Adiutores et Auxiliarii Episcoporum a S. C. Consistoriali eliguntur, cui etiam est canonica inquisitiones seu processu per eligendis indicere actosque diligenter expendere: ipsorum periclitari doctrinam. At si eligendi vel dioeceses constituendae aut dividendae sint extra Italiam, administri officii a publicis negotiis, vulgo *Secretariae Status*,

ipsi documenta excipient et *Positionem* conficiant, Congregationi Consistoriali subiiciendam [1590].

δ) In specie:

I) Peculiares leges pro designandis ad Sedes episcopales in Foederatis Statibus Americae Septentrionalis:

1° Convenientibus dioecesanis consultoribus et parochis qui ius habent suffragium ferendi pro prima candidatorum propositione, vulgo *terna*, ab initio sessionis omnes et singuli coram Praesule praesidente iusiurandum dabunt de secreto servando circa nomina quae in discussionem veniunt, et circa ea quae ex maiore suffragiorum numero probata manent, ut Episcoporum iudicio subiiciantur.

2° Si quis consultor, quod Deus avertat, iuramento desit, praeter alias poenas quibus obnoxius evadere potest, statim a consultoris officio removendus erit: si parochus, poena erit perpetua privatio iuris ad suffragium ferendum.

3° Episcopi idem secretum servare *sub gravi* obligantur: et ab initio sessionis in qua de candidatorum scrutinio agitur, Praeses de hac obligatione eos opportune admonebit.

4° Ad idem secretum *sub gravi* tenentur Apostolicae Delegationis administri, iuxta iuramentum quod ab iisdem praestari solet; et ii quoque ad quos forte Apostolicus Delegatus se dirigit ut opportunas notitias de candidatis habeat: qua de re sive verbis, sive litteris aliquem interpellat, ipse tenetur de gravi hac obligatione interpellatum docere.

5° Exemplar huius decreti in singulis curiis episcopalibus servetur, ut omni tempore singulis ad quos spectat norma et regula sit [2275].

II) Quod quasdam alias Nationes:

In provisione sedium episcopaliū S. Ioannis Terraenovae eadem servandae normae ac vigentes in provinciis Canadensibus [2289]. — Dioeceses et provinciae ubi eadem vel similis ac in Statibus Foederatis forma designationis ad sedes episcopales obtinet, in his designationibus secretum servare debent [2275] (1).

DECLARATIONES.

(1) Haec praescriptio, non tantum ad dioeceses et provincias quarum Antistites id postulaverint, sed ad omnes ubi iddem electionis genus ac in Foed. Americae Statibus locum obtinet, extenditur [2503].

B) Quoad consecrationis tempus:

I. Quum Evangelistae in re liturgica Apostolis aequiparentur, quaeritur utrum consecratio episcopalis possit fieri diebus natalitiis S. Lucae et S. Marci? R. *Negative*.

II. Utrum fieri possit in festo S. Barnabae Apostoli? R. *Negative*.

III. Utrum speciale indultum Summi Pontificis requiratur ad consecrationem episcopalem peragendam diebus festis infra hebdomadam:

a) qui adhuc sunt de praecepto et proinde Dominicis aequiparantur;

δ) vel etiam qui olim erant de praecepto, sive in festis suppressis? R. *Affirmative* [3000]. —

C) Quoad praecedentiam:

In praecedentia statuenda inter Episcopos haberi debet ratio electionis seu promotionis ad episcopatum in Consistorio factae [246].

D) Quoad insignia:

Episcopi possunt deferre pileolum violacei coloris a die in qua a Summo Pontifice electi sunt, quamvis consecrationem nondum susceperint; idemque dum sacris operantur, non tamen a Praefatione usque ad susceptum Corpus et Sanguinem Christi Domini ac dum divinis officiis sacrisque ritibus intersunt [2207].

E) Quoad jurisdictionem:

I) In spiritualibus:

Est divini cultus moderator in sua dioecesi [2862]. — Permittere potest celebrationem missae, administrationem baptismatis in domibus, itemque privata delatio sanctissimae Eucharistiae etiam non gravior aegrotis [2933].

II) In Regulares:

a) Quad novas Institutiones condendas:

I. Nullus Episcopus aut cuiusvis loci Ordinarius, nisi habita Apostolicae Sedis per litteras licentia novam alterutrius sexus sodalitatē condat aut in sua dioecesi condi permittat.

II. Ordinarius, huius licentiae impetrandae gratia, Sacrum Consilium Episcoporum et Regularium negotiis praepositum adeat per libellum supplicem, quo haec docebit: quis qualisque sit novae sodalitatis auctor, et qua is causa ad eam instituendam ducatur; quibus verbis conceptum sit sodalitatis condendae nomen seu titulus; quae sit forma, color, materia, partes habitus a novitiis et professis gestandi; quot et quanam sibi opera sodalitas assumptura

[Episcopus]

sit; quibus opibus tuitio eiusdem contineatur; an similia in dioecesi sint instituta, et quibus illa operibus insistant.

III. Accepta Sacri Consilii venia, nihil iam obstat, quominus Ordinarius novam sodalitatem instituat aut institui permittat, eo tamen titulo, habitu, proposito ceterisque rebus ab ipso Sacro Consilio recognitis, probatis designatis: quae numquam deinceps, nisi eodem consentiente, immutari licebit.

IV. Conditae sodalitatis constitutiones Ordinarius recognoscat: verum ne prius approbet quam eas ad normam eorum, quae Sacrum Consilium in hac causa decrevit, exigendas curaverit.

V. Instituta sodalitas, quamvis decursu temporis in plures dioeceses diffusa, usque tamen, dum pontificiae approbationis aut laudis testimonio caruerit, Ordinarium iurisdictioni subiaceat, ut Decessoris Nostri constitutione « *Conditae* » sancitum est. [1000].

b) Quoad personas:

I) Quoad e claustris eiectos in Hispania. Cfr. *Hispania*.

II) Quoad religiosos votorum solemnium extra claustrum ad tempus degentes. — Episcopus habet in eos iurisdictionem et potestatem tum auctoritativam, tum dominativam [2884].

c) Quoad modernismum a religiosis extirpandum. — Si Episcopus Moderatores negligentes viderit, uti Delegatus a Sede Apostolica agere potest et debet [1356].

d) Quoad res:

I) In visitatione canonica nullam sibi vindicare potest inspectionem librorum missarum manualium in paroeiis Fratr. Minor [282].

II) Potest adigere regulares ad taxam missarum a se statutam servandam, nempe haud inferiorem accipiendam [606].

III) Episcopi facultate gaudent etiam quoad regulares, limitandi durationem pulsationum in sonitu campanarum [758].

e) Quoad eleemosynarum quaeritionem — Cfr. *Eleemosina*.

f) Peculiaria Episcopi debita:

a) Quoad actionem catholicam. — Cfr. *Actio*, *Clericus*, *Congressus*.

b) Quoad bona ecclesiastica. — Cfr. *Bona*.

c) Quoad cantum liturgicum — Cfr. *Cantus*, *Libri liturgici*, *Musica*.

d) Quoad ordinationem ac clorum saecularem. — Cfr. *Clericus*, *Ordinatio*, *Sacerdos*, *Seminarium*.

e) Quoad libros edendos. — Quando aliquis auctor eidem non subditus librum Ordinario iam examinatum et praelo dignum iudicatum, publici iuris facere desiderat, istius libri impressionem permittere potest quin eum novae censurae subicere debeat [2796].

f) Quoad missas manuales. — Cfr. *Missa*.

g) Quoad modernismum extirpandum. — Cfr. *Modernismus*.

h) Quoad visitationem Sacrorum Liminum. — Cfr. *Limina*.

i) Quoad regimen universum. — Cfr. *Dioecesis*.

G) Quoad liturgiam ac indulgentias Archiepiscopi centum, indulgentiarum dies elagire possunt servatis servandis [9]. — Episcopus extraneo vel titularis sedens in faldistorio non utens baculo pastorali, sed cum ornamentis pontificalibus missam et vespas pontificales in aliena dioecesi, inconsulto Ordinario, celebrare non potest [87]. — Ordinarius potest determinare praecedentiam pro decanis cleri, non quidem in choro et capitulo, sed in aliis officiis proprii muneris [101]. — Quoad adstantiam Episcopi-canonici in missa conventuali [536]. — Vicar. Capit. Episcopo extraneo usum throni et baculi pastoralis concedere nequit [755]. — Episcopus missae adstans ac populo bendicens, rochetto et mozzetta indutus, non habet adstantiam canonicorum; incensum non imponit, nec benedicit; neque benedicit subdiaconum post epistolam nec diaconum ante evangelium cantandum, nec Evangeliorum librum deosculatur; semel tantum thurificatur post oblata, pacem accipit a diacono evangelii et in fine missae populum non benedicit [1097]. — Triduanæ supplicationes eucharisticae peragi possunt in diebus, indicio Episcopi, statuendis [1526]. — Antistes Americae, Oceaniae et Australiae, perdurante maritimo itinere, Sacrum in navi singulis diebus peragere possunt, dummodo locus sit decens, mare tranquillum et, in quantum fieri potest, sacerdos Praesuli celebranti adstans [1593]. — Anniversarium celebrari debet pro ultimo Episcopo defuncto, non autem pro administratore iam ad aliam sedem translato [1611]. — Episcopus a celebranda missa pontificali coram SS. Sacramento exposito se absteat [2963]. — Epi-

scopus gaudens indulto conferendi Ordines extra tempora et non servatis interstitiis, eo uti potest etiam erga alienos subditos, suorum Ordinariorum dimissorias habentes [1945]. — Episcopus in medio Sanctuario cum cappa benedictioni SS^{mi} Sacramenti adstans, et procedens ad altare ad incensandum vel ab eo recedens, utroque flectat genu [2536]. — Cfr. *Actio, Benedictio, Canonicus, Clericus, Collecta, Diocesis, Portiuncula, Relatio, Seminarium, Visitatio*.

Error concomitans non irritat actum [2273]. — Circa qualitatem personae doctrinae doctorum [2309].

Eschatologica quaedam doctrina damnatur [2135].

Eucharistia:

a) Quad eius cultum:

I) Triduanæ eucharisticae supplicationes in singulis cathedralibus ecclesiis jubentur:

Quotannis in singulis cathedralibus infra octavam feria sexta et sabbato et die dominica vel immediate post solemniam Corporis Christi, vel si locorum et personarum adiuncta aliter expostulaverint (1), alio anni tempore ab Ordinariis statuendo triduanæ eucharisticae supplicationes habentur iuxta heic subiectam methodum:

I. Hisce vero singulis diebus sermo habebitur, quo populus edoceatur de ineffabili Eucharistiae Sacramenti praestantia, et potissimum de animi dispositionibus ad illud rite suscipiendum. Hoc expleto, publicae venerationi exponatur SS^{ma} Eucharistia, eaque coram sequens recitabitur oratio:

« O dulcissime Iesu, qui in hunc mundum venisti, ut omnes animas vita ditares gratiae tuae, ad quam in illis servandam simulque fovendam in augustissimo Eucharistiae Sacramento salutare pharmacum earum infirmitatibus sanandis, et cibum divinum debilitati sustinendae temetipsum quotidie prae-

bes, Te supplices deprecamur, ut super eas sanctum tuum spiritum benignus effundas, quo repletae, lethali labe si quae sint inquinatae, ad Te revertentes, vitam gratiae peccatis deperditam recuperent; quae vero, Te misericorditer largiente, iam Tibi adhaerent, quotidie, prout cuique dabitur, ad tuam caelestem Dapem devote accedant, qua roboratae, venialium culparum a se quotidie admissarum antidotum sibi comparare, vitamque gratiae tuae alere valeant, sique magis magisque emundatae, sempiternam in coelis beatitudinem consequantur, Amen ».

Dein vero, post cantum hymni *Tantum Ergo* populo Benedictio SS^{mi} Sacramenti elargiatur.

2. Die vero Dominica, quae postrema erit earumdem supplicationum, mane, more sueto, missa parochialis celebrabitur, in qua habita a parcho homilia de Evangelio dominicae infra octavam solemnitatis Corporis Christi, quod optime consonant mysterio Eucharistiae explanando, christifideles coniunctim de altari sancta libabunt: sin autem alia eligatur dominica extra praefatam octavam, loco homiliae in Evangelium diei, concio fiat a populo, qua ferventius ad Eucharistiam in ipsa missa suscipiendam disponatur.

A meridie eadem sacrae functiones iterentur, quae antea diebus sunt peractae. In concione tamen oratores ad ferventiorum erga Sanctissimum Sacramentum pietatem hortentur fideles, speciatim vero ad frequentiorum caelestis Convivii participationem, iuxta probatam catechismi romani doctrinam, uti inuit S. Congregationis Concilii memoratum decretum, sub num. VI. Tandem antequam hymnus *Tantum ergo* decantetur, hymnus Ambrosianus praemittatur [1231].

H) Eadem et in omnibus curialibus templis suadentur:

Quo vero omnibus magis innotescat quam ardens sit desiderium Summi Pontificis Communionis promovendae, maximo Ipse commendat, ut in curialibus etiam templis, prout quisque Episcopus pro sua prudentia et sagacitate diiudicabit, saltem locum habeat ea pia exercitatio quae in cathedralibus ecclesiis celebranda superius est proposita die dominica infra eandem solemnitatis Corporis Domini Octavam, vel alia in anno dominica [1231].

III) Ad casum indulgentiae elargiuntur:

Hisce autem piis exercitationibus, ut alacrius intersint fideles, SS^{mus} Dominus Noster indulgentias defunctis quoque applicabiles clementer elargitus est

DECLARATIONES.

(1) Dies ad celebrandas triduanas supplicationes SS. Eucharistiae relinquuntur ad arbitrium Epi in dioecibus quae adorationis perpetuae piam praxim custodiunt [1474]. — Conceditur E. pis facultas statuendi tempus, infra Octavam solemnitatis Corporis Christi, pro triduanis supplicationibus in honorem SS. Eucharistiae [1526].

[Examinatores]

uti infra: nempe 1° *septem annorum totidemque quadragenarum* quolibet triduanarum precum die; 2° *plenariam* semel in triduo lucranda, die cuiuslibet arbitrio eligenda infra ipsum triduum, si eidem qualibet die devote adfuerint, simulque sacramentali confessione expiati, S. Synaxim susceperint et ad mentem Sanctitatis Suae pie oraverint; 3° *plenariam* die dominica ab omnibus acquirendam, qui confessi ad sacras Epulas simul congregati accesserint in cathedralibus ecclesiis, vel etiam in curialibus et uti supra preces effuderint [1231].

b) Quoad liturgiam:

Cum flectendum est utroque genu ad Sacramentum adorandum, flectioni genuum est addenda inclinatio mediocris, idest capitis, et modica humerorum inclinatio [853]. — SS. mum Sacramentum asservare non licet in altari, quamvis baldacchinum habeat, tamen super illud habeatur habitaculum cum lectulo [1442]. — Diaconus, ratione ministerii sui, etiam praesentibus sacerdotibus et extra necessitatis casum Sanctissimum Sacramentum de uno ad alium altare deferre potest [1098]. — Dispensationes respicientes locum, tempus, condiciones tum sumendae Eucharistiae, tum Sacri litandi, pertinent ad Congr. de Sacramentis [1590].

c) Quoad indulgentias ac leges confraternitatum:

Nocturni adoratores lucrantur indulgentiam plenariam ea die qua in ipsum *Apostolatium* cooptantur, et item christifideles omnes qui quamvis in *Apostolatium* minime adscripti, per tres saltem horas intersint praemissae SS. Sacramenti adorationi quotannis peragendae ab hora sexta post meridiem diei 31 dic. ad horam 10 ante meridiem diei 1 Ianuar. Insuper sodales quotiescumque ex praescripto sibi munere adorationem ipsius Sacramenti expleant indulgentiam 300 dier. lucrantur [48*]. — Omnes et singuli utriusque sexus fideles quoties a primis vespere ad solis occasum solemnitate Corporis Christi ecclesiam quamcumque Congregationis SS. Sacramenti devote visitaverint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem lucrantur [1020]. — Summarium indulgentiarum, indultorum ac privilegiorum Confraternitatis *Adorationis nocturnae* de urbe [1330]. — Ubi *Adoratio perpetua* habetur, si triduanae Eucharistiae supplicationes immediate ante ipsam stantur, indulgentiae huic pio exercitio adnexae haud amittuntur [1474]. — Societates *Puerorum SS. mi*

Sacramenti ubique terrarum a lege distantiae exonerantur [2784]. — Invocatio *Laudetur et adoretur in aeternum Sanctissimum Sacramentum* ampliori indulgentia ditatur [3006].

d) *Conventus eucharistici* laudantur ac adprobantur: Engolismensis quam maxime laudatur [334]. — Cataniensis [1954]. — Ad consilium Congressum Eucharisticorum laudationis ergo [1002]. — Legatum apostolicum ad congress. Metens. [1307]. — Laudantur congressus Londinensis [1657]. — Ad conventum Coloniense Legatum [1918]. — Eius actorum volumen laudatur [2108]. — Legatum Apostolicum ad Congress. Eucharist. Marianopolitanum mittitur [2218]. — De eodem feliciter habito gratulationes [2357]. — De coetu Eucharistico Matriti celebrando [2541]. — De eodem feliciter celebrato [2583]. — Legato apostolico ad Vindobonensem Congressum [2870]. — De congressu eucharistico civ. Louviers [2896]. — Ad Melitensem Congressum Legatus mittitur [3008]. — De primo eucharistico conventu Bogotae (Columbiae) celebrando [3032]. — Cfr. *Communio, Expositio, Missa, Sacramentum, Viaticum*.

Examinatores synodales:

a) Electi pro amotione administrativa possunt adhiberi in examinibus pro collatione beneficiorum atque sunt idem ac examinatores de quibus statuit S. Concil. Trid., c. 18. sess. XXIV, de ref. — Ordinarii, quando synodus non celebratur, non indigent indulto S. Sedis pro eligendis examinitoribus. — Sacerdos regularis parochus in consultorem eligi potest. — In parvis dioecibus eligi potest et extradioecesanus — Vicarius Generalis inter examinadores non expedit — Parochi autem possunt — Ea dem persona, dummodo non in eadem causa, potest esse simul examinitor et consultor. — In computanda antiquitate electionis ratio habenda est electionum praecedentium, — Error in computanda antiquitate non inducit nullitatem actorum [2342]. — In concursibus ad paroeias dare possunt iudicium de opportunitate seu idoneitate relativa, [2777].

b) Pro executione decreti *Maxima cura*. — Cfr. *Amotio, Consultor*.

Excardinatio. — Decernitur: 1° Dispositionem Conc. Baltimorensis, quae admisit incard. praesumptam, abrogatam fuisse ex decreto *A primis*; 2° extendendam esse

ad laicos normam pro clericis introductam ad Ep. um Ordinatorem facilius assequendum, iuxta normas per decretum evulgandas, facto verbo SSmo [1062]. — De excommunicatione seu excorporatione Laicorum quoad s. Ordinationem [54]. — Cfr. *Incardinatio*.

Excommunicatio:

a) Generales. — Laici violantes artic. 8, 9, 10 et 11 *Ut debita* (1) de missarum manualium satisfactioe excommunicationem latae sententiae Episcopo reservatam incurrunt — Qua in re excommunicatio a Cst. *Apostolicae Sedis* lata confirmatur [283]. — Senatores et Deputati Galliae qui legem separationis votis suis constituerunt, excommunicationi latae sententiae subiiciuntur [1549]. — Excommunicatione plectuntur Armeni catholici, nefaria in Patriarchalem sedem et auctoritatem perpetrantes [2814]. Trahentes clericos ad tribunalia laicorum, absque ecclesiasticae Potestatis venia, excommunicationis poena plectuntur [2636].

b) Personalis. — Sac. I. Kowalski et M. F. Kozłowska mariavitarum sectae duces omnesque Poloniae sacerdotes qui infra viginti dies ab huius decreti promulgatione hanc sectam haud abdicent, excommunicatione maiori personali ac nominali plectuntur [1221]. — Sac. A. Loisy ob eius errores ipsamet fidei fundamenta convellentes nominatim ac personaliter excommunicationi maiori damnatur [1489]. Sacerdotes anglici e clero Nottinghamensi Arnoldus Harris Mathew, Herbertus Ignatius Beale et Arturus Guilelmus Howart pseudo-episcopi nominatim excommunicantur [2447]. — Sac. R. Murri, erronea ac seditiosa in Ecclesia Dei scripto et verbo disseminans, maiori excommunicatione nominatim ac personaliter plectitur [1786].

c) Extinctio. — Prohibitio ne canonici Vaticani basilicam ingrediantur absque choralibus vestibus sub poena excommunicationis extinguitur [159].

Exemptio. — Basilica Monast. Esculapiensis exempta est a iurisdictione Ordinarii [940]. — Quoad ordinem S. Ioannis de

Deo, in propriis hospitalibus [1024]. — In reassumptione conventus a quo violenti fuerunt eiectiones, Regulares sunt, ut antea, exempti [1125*]. — Religiosi privilegio exemptionis gaudentes nequeunt convenire coram Ordinariis, nec ubi e monasterio eiectiones, singulatim vivant [2331]. — Exemptio specialis extenditur ad delicta commissa, contractus ibitos, et res litigiosas existentes in loco non exempto [2940].

Exercitia spiritualia. — Tam pro clericis, quam pro laicis quam maxime commendantur, utpote ad emendandos mores ac christianos refovendos spiritus efficacissima [469]. — Baptismi vota in eorum fine renovantes indulgentiam plenam lucrantur [1202]. — Sacerdotibus e clero romano praescribuntur unoquoque saltem triennio [495]. — Ad rem vicariatus Urbis ordinationes [510]. — Eorum utilitates iterum iterumque recoluntur eorumque praxis enixe commendatur [1624]. — Pium opus exercitiorum spiritualium *pro Operariis* enixe laudatur [1965]. — Pius X ad RR. DD. Thomas Boggiani Episcopum Adriensem occasione exercitiorum spiritualium cleri [2332]. — E. mo Patriarchae Venetiarum, de spiritualibus exercitiis a clero habitis [2335]. — Cfr. *Indulgentia*.

Expositio (SS. Sacramenti):

In ostensorio ante missam solemnem celebrandam in qua Communio puerorum vel aliorum fidelium solemniter ministranda est, non licet [320*]. — Ordinarius permittere potest, non passim tamen, ut in ecclesiis ubi SS. Sacramentum non asservatur, expositio fiat in ostensorio perdurante missae celebratione — [320*]. Pro expositione SS. Sacramenti in pyxide incensatio non requiritur; pro expositione in Ostensorio duplex incensatio habeatur, scilicet una post expositum SS. Sacramentum antequam incipiantur preces, alteram ad stropham *Genitori* etsi inter expositionem et *Tantum ergo* nullae interponantur preces. Quum vero SS. Sacramentum a mane usque ad vespertas manet expositum, celebrans qui cum ministris accedit ad altare expositionis, post praescriptam

(1) Cfr. *Missa*.

[Expulsio]

reverentiam et antequam aliquid cantetur, non debet facere incensationem [1305]. — Non obstante consuetudine, in functione benedictionis cum SS. Sacramento non licet, dum exponitur vel postquam expositum fuerit statim canere primam stropham *Tantum ergo* usque ad *Genitori*, inde Litanias Lauretanis cum relativa oratione, ac tandem alteram stropham *Genitori* [1442]. — Minister genuflexus antequam surgat recitaturus orationem *Deus qui nobis* nullam reverentiam facere tenetur, et celebrans ac ministri surrecturi ad imponendum incensum inclinationem mediocrem faciant. Expositor antequam surgat ascensus ad altare ad deponendum a throno SS. Sacramentum nullam reverentiam facere tenetur. Tandem acolytus antequam surgat ad abacum ad velum accipiendum genuflectat in medio [1442]. — In functione quae coram SSmo Sacramento publice exposito peragitur dum, ante hymnum *Tantum ergo*, cantantur alii hymni vel Antiphonae *Regina Coeli* tempore paschali vel canticum *Magnificat* per anni decursum, sacerdos celebrans et ministri stare debent [1663]. — Cum expositor, aperto ostiolo tabernaculi, genuflectit priusquam SS. Sacramentum extrahat et cum, reposito Sacramento, genuflectit et priusquam ostiolum claudat, caeteri qui genuflexi adsunt nullam reverentiam facere tenentur [1663]. — Ordinarius in medio Sanctuario benedictioni cum SSmo Sacramento assistens cum cappa quando ad incensandum accedit ad altare vel ab eo recedit utroque genu adorare debet [1663]. — Non toleratur consuetudo exponendi SSmum eo modo quo velum extensum in tabernaculo expositionis plicatur et ipsum in repositione explicatur. — Ordinarius iudicet utrum in pauperibus Ecclesiis sex tantum cerei adhiberi possint. — Consuetudo reprobat praeter cereos praescriptos alias adhibendi candelas intra ambitum altaris [2294]. — Expositio SSmi Corporis Christi, fieri potest cum hostia praeconsecrata, etiam immediate post missam — Quadraginta Horarum ad lucrandas Indulgentias et ad privilegium altarium, missae votivae cani debent, nec potest suspendi expositio horis nocturnis (2536). — Tum privatae cum publicae Expositionis tempore etiam iuxta prudens Ordinarii iudicium, non licet interiore partem ciborii cum lampadibus electricis in ea collocatis illuminare ut Sacra Pyxis cum SSmo Sacramento melius a fidelibus conspici possit [2602]. — Thronus Expositionis debet erigi tantummodo propter expositionem et amoveri post ipsam [2601].

— Dummodo thronus expositionis, haud nimis distet ab altari cum quo debet quid unum facere, illum construere in muro paucis metris ab altare seunctum licet [2536]. — In solenni benedictione cum SSmo quando Episcopus assistit cappa indutus et ponit incensum in thuribulo, debet etiam ipse thurificare SSmum Sacramentum [2963]. — Cfr. *Communio, Missa, Pyxis*.

Expulsio ab Ordinibus et Institutis Religiosis — Curia competens — Promotor instittiae: processus summarius: pro quibus instituendus — Monitiones et correctiones praemittendae — A quo, qua de causa, quibus temporibus et solemnitatibus faciendae — Probationes requisitae ad reitatem evincendam — Defectus resipiscentiae — Acta Superiori Generali remittantur — Defensio et appellatio concedantur. — Quando immediata remissio ad saeculum permittatur — Pro quibus delictis expulsio a iure inflicta censetur — Communicatio sententiae Ordinariis; suspensio expulsi; eius readmissio sub quibusdam conditionibus — Pro monialibus qui ferat iudicium, a quo adprobandum et confirmandum; causae sufficientes ad immediatam expulsionem [2524]. — Cfr. *Regulares*.

Extrema Unctio. — In casu verae necessitatis ad huius sacramenti administrationem sufficit formula: *Per sanctam unctionem indulgeat tibi Dominus quidquid deliquisti* [923]. — Detestabilis omnino est abusus non ministrandi Viaticum et Extremam Unctionem pueris post usum rationis eosque sepeliendi ritu parvulorum. In eos, qui ab huiusmodi more non recedant, Ordinarii locorum severe animadvertant [2304].

Evangelium:

a) In se ipso spectato — R. A. Weber ob opus *Le St. Evangile de N. S. J. C.* oblatum laudationes [288]. — Zelus Piae Societatis a S. Hieronymo pro diffusione S. Evangeliorum, summopere laudatur [1155]. — Directori Operis de Sa-

crorum Evangeliorum divulgatione ob librum *Le St. Evangile commentée par les Apôtres* exhibitum. [2229]. — De Tertio catholic. Evangelii conventu Parisiis proxime habendo [1826].

δ) Liturgice consideratum. — Consuetudo quo caeroterarii dum canitur evangelium a Diacono,

se sistant a lateribus clerici qui in cornu epistolae sustinent crucem processionalem illegitima est [2162]. — Evangelium in fine semper de dominica vel feria legendum, quando de his facta sit commemoratio [2644]. — Cfr. *Biblia*.

F

Fabrica S. Petri. — Unum sibi curandum habet, rem familiarem Basilicae Principis Apostolorum [1590].

Facultates theologicae. — Cfr. *Universitas*.

Feria. — Quae non permittat missas votivas ob missam dominicae reponendam — Maiores privilegiatae et non privilegiatae numerantur [2918].

Festum:

A) In genere:

Festum de praecepto occurrens in feria VI Parasceve vel Sabbato Santo transfertur quoad officium et missam, non autem quoad feriationem [11]. — Festum duplex maius occurrens cum festo duplici primae classis nec habens diem liberam in quam reponatur, omittendum est [358]. — De occurrentia Festi Patroni et Titul. Ecclesiae cum dominica in Albis vel Trinitatis [616]. — De praecepto illa sunt in quibus praeter obligationem a parcho adimplendam, adest quoque altera, et quidem duplex, obligatio parochianis imposita, nempe tum missam adeundi, tum ab operibus servilibus cessandi [776]. — Indultum super observantia festorum alicui missioni, validum quoque habendum est pro aliis missionibus quae in posterum a pristina missione seiungantur [129]. — Circa praeferentiae ordinem in festorum translatione [2204]. — De suppressione dierum festorum, abstinentiae et ieiunii [1795]. — Dubia circa solemnitatem externam in dominicam transferendam [2204]. — De modo quo missa parochialis celebranda est in festis suppressis [2282]. — De repositione et translatione festorum in ecclesiis particularibus [2516]. — Prov. Terrae Laboris O. F. M. circa occurrentiam vel concur-

rentiam quorundam festorum [2460]. — Festorum observatio est de competentia Congr. Concilii [1590].

δ) Quoad reductionem festorum:

1) Ordinatio:

1) Quae festa servanda:

I. Ecclesiastico praecepto audiendi Sacri et abstinendi ab operibus servilibus hi tantum, qui sequuntur dies subiecti manebunt: Omnes et singuli dies dominici, festa Nativitatis, Circumcisionis, Epiphaniae et Ascensionis Domini Nostri Iesu Christi, Immaculae Conceptionis et Assumptionis Almae Genitricis Dei Mariae, Beatorum Petri et Pauli Apostolorum, Omnium denique Sanctorum. [2579].

2) De quibusdam festorum translatione:

II. Dies festi Sancti Ioseph Sponsi Beatae Mariae Virginis, et Navitatis Sancti Ioannis Baptistae, uterque cum octava caelebrabuntur, tamquam in sede propria, priori Dominica insequente diem XIX martii, immoto permanente festo si dies XIX Martii in Dominicam incidat; alter, Dominica quae festum Sanctorum Petri et Pauli Apostolorum antecedit. Festum vero Sanctissimi Corporis Christi, idemque cum octava privilegiata, dominica post Sanctissimam Trinitatem, tamquam in sede propria, celebrabitur, statuta pro festo Sacratissimi Cordis Iesu feria VI infra octavam [2579].

3) De Patronorum festis:

III. Ecclesiastico praecepto, quod supra diximus, dies festi Patronorum non subiacent. Locorum autem Ordinarii possunt solemnitatem exteriorem transferre ad dominicam proxime sequentem.

IV. Sicubi aliquod festum ex enumeratis legitime sit abolitum vel translatum, nihil inconsulta Sede Apostolica innovetur. Si qua vero in natione vel regione aliquod ex abrogatis festis Episcopi conservandum censuerint, Sanctae Sedi rem deferant [2579].

[Festum]

4) Quoad abstinentiae ac jeiunii dispensationem:

V. Quod si in aliquod ex festis quae servata volumus, dies incidat abstinentiae vel ieiunio consecratus, ab utroque dispensamus; eandemque dispensationem etiam pro Patronorum festis, hac nostra lege abolitis, concedimus, si tamen solemniter et cum magno populi concurso ea celebrari contingat. [2579].

II) Quae in re genuina Legislatoris mens sit:

Quum, perpensis temporum rerumque novarum adiunctis, Summus Pontifex nonnullos dies expunxit e numero festivitatum sub praecepto, quemadmodum non semel a Suis Decessoribus factum fuit, minime sane intellexit ut eorum dierum festivitas omnino supprimeretur: vult immo Sanctitas Sua ut iidem dies in sacris templis celebrentur non minori quam antea, solemnitate, et, si fieri potest, eadem populi frequentia. Ea vero fuit et est Sanctitatis Suae mens, ut relaxata maneat tantummodo sanctio qua fideles tenebantur iis diebus audire Sacrum et abstinere ab operibus servilibus; idque potissimum ad evitandas frequentiores praecepti transgressiones et ne forte contineret ut, dum a multis Deus honorificatur, ab aliis, non sine gravi animarum detrimento, offenderetur. Praecipit itaque Eadem Sanctitas Sua omnibus et singulis animarum curam gerentibus ut ipsi, dum haec commissis sibi gregibus significant, ne cessent eos hortari vehementer ut, iis etiam diebus, pergant suam in Deum pietatem et in Sanctos venerationem, quantum maxime poterunt, testari, praesertim per frequentiam in ecclesiis ad audienda sacra aliaque pia exercitia peragenda. [2793] (1).

III) Ad rem declarationes:

1) Quoad vigilias:

Etiam post Mot. Propr. de reductione festorum [2 Iul. 1911] festa ex voto supprimuntur [2610] sed eorum vigiliae servari debent [2630].

2) Varia:

Declarationes circa Motu Proprio de diebus festis *Supremi* [2598]. — De festo Nativitatis S. Ioan-

nis Baptistae (1) [2610]. — Solvuntur dubia de octava Festi SS. Corporis Christi [2649]. — Cfr. *Ioannis* (S.), *Corpus Christi*, *Joseph* (S.), *Trinitas* (SS.)

c) Diversae species:

Duplicia:

a) Primae et secundae classis. — Primaria et secundaria numerantur [2694]. — Eorum inter se praecedentia [2694]. — Nequeunt transferri in Dominicam [2694]. — Dominicis assignata, quomodo reponantur, si perpetuo impediuntur [2728].

b) Maiora:

Primaria et secundaria numerantur [2694]. — Octava gaudere nequeunt [2673]. — Quomodo vesperae disponantur si occurrant in Sabbato, et in Dominica fiat de festo Domini [2728].

c) Minora primaria et secundaria quae dicantur [2778].

d) Rubricae variae:

I) Translatio accidentalis coarctatur ad duplicia I vel II classis, et novis legibus subditur [2644]. — Translatio perpetua pro duplicibus et semiduplicibus; novae dantur regulae pro duplicibus I et II classis [2644]. — Concurrentia cum Dominicis et inter se [2644]. — Ritus ad tempus non augendus [2644].

II) Festa Domini eorumque dies octavae quaecumque dominicae minori praeferenda [2694].

III) Ecclesiae universalis, duplicia maiora vel minora, alicubi in Dominicis celebrata, suo loco reponenda [2714].

IV) Eiusdem personae, quomodo ordinanda in occurso et concursu [2694].

V) Mobilia, quando et quomodo transferentur vel ad instar simplicis redigantur [2770].

VI) Particularia nequeunt omitti inconsulta S. C. R. [2736].

VII) Primaria et secundaria numerantur [2694].

VIII) Simplificata, etiam perpetuo, si duplicia, impediunt suffragium, preces « *Quicumque* », et tertiam orationem [2714].

DECLARATIONES.

(1) In Ecclesiis Cathedralibus et Collegiatis omnia in praedictis festis suppressis servanda sunt prout in praesenti sive quoad officiatorum choralem, sive quoad solemnitatem tum missarum tum vesperarum [2690].

(1) Dioeceses ubi hucusque Festum Nativitatis S. Ioannis Baptistae quotannis celebratum est die 24 Iunii, cum Apostolica dispensatione a feriacione, non possunt hunc diem retinere, sed debent sumere praefatam Dominicam in Calendario Universali nuper assignatam Nativitati Sancti Praecursoris Domini. [2609].

IX) *Sociorum Patroni* vel similitum, quomodo celebranda [2694].

X) *Suppressa* sunt tantum quoad praeceptum; solemnitas manet et episcopi dispensare valent a ieiunio et abstinentia in eis occurrentibus [2793].

B) *In specie*:

Festum S. Francisci Xaverii ad ritum duplicem maiorem evehitur [220]. — In Festo SS. Corporis Christi toleratur consuetudo transferendi solemnitatem externam in casu [520]. — Festum Beati J. B. Vianney, si occurrit cum festo S. Dominici, transferatur in diem primam sequentem liberam pro Gallia [610]. — In festo S. Bedae Vener. ex quo ad Ecclesiam universam extensum fuit, utentes Breviario monastico tenentur recitare lectiones pro universali Ecclesia per dictum decretum approbatas, non autem illas iam pridem pro Ord. S. Benedicti concessas [609]. — Circa translationem festorum S. Hilarii, SS. mi Nominis Iesu, Purificationis B. M. Virg., et SS. Cordis Jesu [616]. — In Festo S. Marthae, Ditione Gallica, in I. nocturno assignantur lectiones de Scriptura occurrente [681]. — In Festo S. Benedicti Iosephi Labre, in dioecesi Atrebaten., in I. nocturno, assignantur lectiones de Scriptura occurrente [681]. — Circa festum Patrocinii S. Iosephi concessionem particulares revocatae censentur, in iis quae omnino non consonant decretis 3808 et 3881 [686]. — Pro festo B. Gasparis del Bufalo in Urbe assignatur dies XXIII Iunii [703]. — Festum S. Ioseph expungitur de numero eorum quae ex praecepto servari debent pro Vicar. Apl. de Tarapacà [868]. — In festo Viae Dolorosae D. N. I. C. et Septem Gaudiorum B. M. V. indulg. et absolutio conceduntur [971]. — Festum apparitionis B. M. V. Immaculae Lapurdensis ad universam Ecclesiam, sub ritu duplici maiori extenditur, celebrandum quotannis die 11 Febr. [1376]. — Festum SS. Septem Fundatorum kalendario universali die 12^a Februarii inscribi debet [1430]. — Festum Septem Dolorum B. M. V. dominicae tertiae septembris affixum ad ritum duplicem II class. pro universa Ecclesia, elevatur [1544]. — Festum SS. Ambrosii et Caroli ad ritum duplicem maiorem in dioecesis Provinciae Mediolanen. suffraganeis elevatur [1641]. — Evectio festi S. Paulini Episcopi ad ritum duplicem minorem pro universa Ecclesia [1645]. — Solvuntur quaedam dubia circa festa S. Bartholomaei, S. Ioa-chim, Puriss. Cord. et S. Nominis M. V. [1812]. — Dubia de festis SS. Perpetuae, Felicitatis et Agne-

tis [2013]. — Domibus Congr. S. Dominici in America Septent. S. Remigii festum sub ritu duplici, die 1^a oct. celebrandum, conceditur [1685]. — In ecclesia propria festum titolare SS. Martyrum Perpetuae et Felicitatis die 7 Martii celebrari debet [2094]. — Conceditur translatio festivitatis coelestis patroni in oppido *Armillas* dioec. Caesaraugustanae [2288]. — Translatio in dominicam immediate praecedentem diem 28 Octobris festivitatis Patronorum pro parocia Seifersdorf, dioecesis Litomericensis [1985]. — Festum S. Othmaris abbatis in parocia S. Galli in choro tantum celebrari permittitur [2458]. — Festum B. Ioannae de Arc in Gallia ad ritum duplicem II classis evehitur [2781]. — De ratione assignandi festum, officium ac missam in festo Sanctissimi Sepulchri D. N. I. C. extra tempus paschale celebrando [2972]. — Indulg. 300 d. conceditur orationem ad S. Joseph pro sanctificatione dierum festorum [774]. — Cfr. *Corpus Christi*, *Ioannis* (S.), *Joseph* (S.), *Missiones*, *Trinitas* (SS.) (1).

Fides. — Coetum *Filiarum Fidei* Neo-Eboraci erectum laudatur ac ut magis magisque florescat ominatur [457]. — Bonifaciana sodalitas quam maxime laudatur, ac ut ad Helvetiam, Bohemiam, ac Italiam suas industrias extendant suadet [272]. — Sodalitas germanica *Feminarum Puel-larumque sacris expeditionibus adjuvandis* Fuldae erectae, laudatur [470]. — *Foederatio veritatis catholicae* in Germania laudatur [1850]. — Bonifaciana sodalitas ad fidem tutandam in Austria condita iterum laudatur ac ad maiora incitatur [968]. — Pro fidei dilaiatione Sulpitiana societas gratulationes accipit [2439]. — Opus a *Praservatione Fidei* commendatur, illiusque favore plurimae indulgentiae elargiuntur [754]. — Normae ab ea editae pro instructione ac institutione religiosa iuventutis [1038]. — Pio Operi *Conservationi ac tuitioni Fidei* canonice Matriri erecto peculiares gratiae ac indulgentiae elargiuntur [1740]. — Pia

(1) Cfr. Supplementum I ad verb. *Festum* quoad novas ordinationes.

[Foedera catholica]

Societas *Diffusionis catholicae Fidei* Toronti (Canadà) erecta laudatur [2248]. — *Item.* pro alia in Chicagiensi Urbe constituta [2249]. — Oratio ad repellendas haereticorum insidias indulgentiis datur [1661]. — Cfr. *Austria, Canada, Canonici, Hispania, Indulgentiae, Modernismus, Parochus, Processio, Regulares, Sulpitiani, Urbs.*

Foedera catholica. — Cfr. *Actio, Hispania, Italia.*

Fons baptismalis. — Consuetudo benedicendi fontem baptismalem in Sabato Sancto et in vigilia Pentecostes vigens in cathedrali Asturicensi, ubi nulla habetur paroecia nec parochus cum proprio territorio, non est continuanda [2162].

Forum. — Circa munus parochi et valorem recursus ad forum civile contra auctoritatem in iure concordatario austriaco [1918]. — Trahentes clericos ad tribunaia laicalia, absque ecclesiasticae Potestatis venia, excommunicationem incurrunt [2636].

Franciscus (S):

a) Assisiensis. — Cfr. *Minores.*

b) Xaverius. — Eius novemdiales a *Gratia* peragentes 300 dier. indulgent. quotidie, ac plenaria in novena luantur [219]. — Pio operi *Propagationis Fidei* Patronus datur, eiusque sollemne ad ritum duplicem minorem evehitur [1220].

c) Salesius. — Consociationi *Filiarum a S. Francisco Salesio* gratulationis ergo [2186]. — S. Fundatoris monita recoluntur ad universas Visitationis S. Mariae religiosas foeminas [2039].

Funus:

a) Quoad jus funerandi: .

Funera extranei alibi domicilium vel quasi domicilium habentis qui in alio oppido vel civitate eligat sepeliri in communi coemeterio, non designata ecclesia exponente et funerante, universim ex iure spectant

ad parochum cathedralis seu ad ecclesiam principalem loci, salvis consuetudinibus particularibus [396].

Electio ac determinatio numeri religiosorum pro adscriptione cadaverum remittitur arbitrio haeredum [634]. — Ius peragendi funera in ecclesiis confraternitatum, competit parochi intra cuius paroeciae fines est ecclesia confraternitatis, relate ad omnes subditos parochi [897]. — Materia funerum est privilegiata favore parochorum, unde non est attendenda contraria praxis ex parte capituli ecclesiae cathedralis [991]. — Sub nominibus *recto tramite* et *sine pompa* intelligitur via brevior ad ecclesiam tumultantem, dummodo processio incedat per viam commodam atque decentem [602]. — Si quis domicilium habens in una paroecia deferatur pro sepultura in publicum coemeterium alterius paroeciae, dummodo non agatur de sepulchro gentilitio canonice erecto, ius peragendi funus non pertinet ad parochum loci in quo, extat coemeterium, sed ad parochum loci in quo defunctus domicilium habebat [661].

b) Quoad liturgiam. — Absolutiones quae fiunt in exsequiis Epi Ordinarii peragendae sunt a Dignitatibus et in Ecclesia Cathedrali - Missae *de requie* quae pro illo celebrantur, nullo gaudent speciali privilegio diebus per rubricas vel decreta impeditis [36]. — In omnibus festis quae, iuxta I catalogum Festorum a S. R. C. die 22 Aug. 1898 cum decreto generali N. 3810 publicatum, uti festa primaria sub ritu duplici primae classis et quidem de praecepto celebranda sunt funera defunctorum haud persolvere licet [123]. — Exsequiae cum missa praesente cadavere fieri non possunt in festis suppressis, quorum solemnitas in dominicam sequentem non transfertur [776]. — Missa funebris, etiam ultra biduum celebrata, loco funeris proprie dicti, peculiaribus in adjunctis, haberi potest, ita ut emolumenta a religiosis pro huiusmodi missa, quin in eadem funus persolutum fuerit, percepta parochi tradi debeant [685]. — Duplicibus I class. exceptis, cantus responsorii *Libera me Domine* et absolutio fieri possunt post missas de die [892]. — Quando transfertur festum in quo exsequiae cum missa exaequali prohibentur, haec prohibitio subsistit solum in die impedita, nisi festum transferatur cum feriatioe [1097]. — Vi consuetudinis, sacerdotum cadavera casula vel planeta nigri coloris induere licet attenta Rubrica Ritualis Romani, quae praescribens paramenta violacea, in casu non excludit nigra [1673]. — Cfr. *Absolutio, Exsequiae, Missa, Moniales, Regulares, Sepultura.*

G

Gallia:

a) Quoad separationem Ecclesiae a Statu documenta — Epistol. SS. Pontific. ad Galliae Reipublicae Praesidem, 23 decemb. et 30 Mart. 1904; Secret. Stat. ad Repub. Negotiis Praepositum apud S. Sedem, 9 Mart. et April. 1904 — S. C. S. Officii epistola ad Episcop. Vallis-Vidonis, 30 mart. et 17 Mai 1904 — Secret. Stat. ad Nunt. Apostolic. Paris. 10 Iun. 1904 — Epistol. Secr. Stat. ad Episcop. Vallis-Vidonis, 2 Iul. 1904 — Epist. Episcopi Vallis-Vidonis ad Card. Secr. Status 6 Iul. 1904 — Epist. Secr. Stat. ad Episcopum Vallis-Vidonis, 9 Iul. 1904 — Notificat. Ill. D. Reipublicae negotiis apud S. Sedem Praepositus, 23 Iul. 1904 — Nota Em. Secr. Stat. ad Excmum Negot. Reipublicae Praepositum apud S. Sedem, 20 Iul. 1904 — Epistola telegraphica Secret. Stat. ad Nuntium apostolicum Paris., 10 Mart. 1904 — Epistola Nuntii Apostolici Parisiens. ad Episcopum Divionensem, 11 Mart. 1904 — Epistol. Secret. Stat. ad Episcop. Divionensem, 24 April. 1904 — Epistol. Episcopi Divionensis ad Secr. Stat., 3 Mai 1904 — Em. Secr. Stat. ad Divionensem Episcopum epist. 9 Iul. 1904 — Ill. D. Reipublicae negotiis Praepositi epistola ad Secretar. Stat., 15 Iul. 1904 — Episcop. Divionensis ad Secret. Stat. epistola, 19 Iul. 1904 — Emi Secr. Status ad Episcop. Divionensem epist. 22 Iul. 1904 — Illmi D. Negotiis Reipublicae apud S. Sedem Praepositi ad Em. Secretar. Stat. Nota 23 Iul. 1904 — Ad eundem responsio Secretar. Status. Nota 26 Iul. 1904 — Illmi D. Negotiis Reipublicae apud S. Sedem Praepositi ad E. Secr. Stat. nota verbalis 30 Iul. 1904 — Exc. D. Reipublicae Administri ab externis relationibus epistola ad Excmum D. Nuntium apostolicum in Galliis, 30 Iul. 1904 — *Liber albus* de abruptio- nis relationum inter S. Sedem et Gubernium Gallicum expositione ac declarationibus [281].

b) Quoad huius separationis conse- quentias praecipua documenta:

1) Encyclica *Vehementer* prote- stationis adversus legem a *Sepa- ratione* dictam:

Vehementer Nos esse sollicitos et prae- cipuo quodam dolore angī, rerum vestra-

rum causa, vix attinet dicere; quando ea perlata lex est, quae quum pervetustam civitatis vestrae cum Apostolica Sede necessitudinem violenter dirimit, tum vero indignam miserrimamque Ecclesiae in Gal- lia cōditionem importat. Gravissimum sane facinus, idemque, ob ea quae civili societati allaturum est aequae ac religioni detrimenta, omnibus bonis deplorandum. Quod tamen nemini arbitramur inopinatum accidisse, qui quidem postremis tempori- bus, quemadmodum sese adversus Eccle- siam rei publicae moderatores gerent, attenderit. Vobis certe nec subitum accidit nec novum, Venerabiles Fratres, quibus ipsis testibus, christiana instituta plagas tam multas tamque magnas, alias ex aliis, accipere publice. Vidistis violatam legibus christiani sanctitudinem ac stabilitatem coniugii; dimotam de scholis, de valetudi- nariis publicis religionem, abstractos a sacra studiorum et virtutum disciplina clericos et sub arma compulsos; disiectas spoliatasque bonis religiosas Familias, ea- rumque sodales ad inopiam plerumque redactos rerum omnium. Illa etiam decreta nostis: ut aboleretur consuetudo vetus vel auspicandi, propitiato Deo legumlatorum ac iudicum coetus, vel ob memoriam mor- tis Christi lugubria induendi navibus; ut sacramentis in iure dicendis forma species- que abrogaretur religiosae rei; ut in iu- diciis, in gymnasiis, in terrestribus mari- timisque copiis, in rebus denique omnibus ditionis publicae, ne quid esset aut fieret, quod significationem aliquam christianae professionis daret. Iamvero ista quidem et id genus cetera, quum ab Ecclesia sen- sim rem publicam seiungerent, nihil fuisse aliud apparet, nisi gradus quosdam con- sulto iactos ad plenum discidium lege propria inducendum: id quod ipsi harum

[Gallia]

rerum auctores profiteri plus semel et prae se ferre non dubitarunt. — Huic tanto malo ut occurreret Apostolica Sedes, quantum in se habuit facultatis, totum eo contulit. Nam ex una parte admonere atque hortari gubernatores Galliae non destitit, etiam atque etiam considerarent, hunc quem instituissent discessionis cursum, quanta esset incommodorum consequutura moles; ex altera autem suae in Galliam indulgentiae benevolentiaeque singularis illustra duplicavit documenta; non absurde confisa, se ita posse, qui praeerant, tamquam iniectioni officii gratiaeque vinculo, retinere in declivi atque ab incoeptis demum abducere. — At huiusmodi studia, officia, conata et Decessoris et Nostra recidisce ad nihilum omnia cernimus; siquidem inimica religioni vis, quod contra iura catholicae gentis vestrae ac vota recte sentientium diu contenderat expugnavit. Hoc igitur tam gravi Ecclesiae tempore, ut conscientia Nos officii sanctissimi iubet, Apostolicam vocem tollimus, et mentem animumque Nostrum vobis, Venerabiles Fratres et dilecti Filii, patefacimus: quos quidem universos omnes semper consuevimus peculiari quadam caritate prosequi, nunc vero, uti par est, eo vel amantius complectimur.

Civitatis rationes a rationibus Ecclesiae segregari oportere, profecto falsissima, maximeque perniciosa sententia est. — Primum enim, quum hoc nitatur fundamento, religionem nullo pacto debere civitati esse curae, magnam infert iniuram Deo: qui ipse humanae societatis non minus quam hominum singulorum conditor et conservator est; proptereaque non privatim tantummodo colatur necesse est, sed etiam publice. — Deinde, quidquam esse supra naturam, non obscure negat. Etenim actionem civitatis sola vitae mortalis prosperitate metitur, in qua consistit causa proxima civilis societatis; causam

ultimam civium, quae est sempiterna beatitudo extra hanc brevitatem vitae hominibus proposita, tamquam alienam reipublicae, plane negligit. Quod contra, ad adeptionem summi illius absolutique boni, ut hic totus est fluxarum rerum ordo dispositus, ita verum est rempublicam non modo non obesse, sed prodesse oportere. — Praeterea descriptionem pervertit rerum humanarum a Deo sapientissime constitutam, quae profecto utriusque societatis, religiosae et civilis, concordiam requirit. Nam, quoniam ambae, tametsi in suo quaeque genere, in eosdem tamen imperium exercent, necessitate fit, ut causae inter eas saepe existant eiusmodi, quarum cognitio et diiudicatio utriusque sit. Iamvero, nisi civitas cum Ecclesia cohaereat, facile ex illi ipsis causis concertationum oritura sunt semina, utrinque acerbissimarum; quae iudicium veri, magna cum animorum anxietate perturbent. — Postremo maximum importat ipsi societati civili detrimentum; haec enim florere aut stare diu, posthabita religione, quae summa dux ac magistra adest homini ad iura et officia sancte custodienda, non potest.

Itaque Romani Pontifices huiusmodi refellere atque improbare opiniones, quae ad dissociandam ab Ecclesia rempublicam pertinerent, quoties res tempusque tulit, non destiterunt. Nominatim Decessor illustris, Leo XIII, pluries magnificeque exposuit, quanta deberet esse, secundum christianae principia sapientiae, alterius societatis convenientia cum altera: inter quas: « quaedam, ait, intercedat necesse » est ordinata colligatio, quae quidem co- « niunctioni non immerito comparatur, per « quam anima et corpus in homine copu- « lantur ». Addit autem: « Civitates non « possunt, citra scelus, gerere se tamquam « si Deus omnino non esset, aut curam « religionis velut alienam nihilque profu- « turam abiicere.... Ecclesiam vero, quam

« Deus ipse constituit, ab actione vitae
« excludere, a legibus, ab institutione ado-
« lescentium, a societate domestica, ma-
« gnus et perniciosus est error ».

Iamvero, si contra omne ius fasque
agat quaevis christiana civitas, quae Ec-
clesiam ab se segreget ac removeat, quam
non est probandum, egisse hoc ipsum
Galliam, quod sibi minime omnium licuit!
Galliam dicimus, quam longo saeculorum
spatio haec Apostolica Sedes praecipuo
quodam ac singulari semper amore dile-
xerit; Galliam, cuius fortuna omnis et am-
plitudo nominis et gloriae religioni hu-
manitatisque christianae cognata semper
fuerit! Apte idem Pontifex: « Illud Gallia
« meminerit, quae sibi longo Apostolica
« Sede sit, Dei providentis numine, con-
« iunctio, actionem esse vetustioreque,
« quam ut unquam audeat dissolvere. In-
« de enim verissimae quaeque laudes, at-
« que honestissima decora profecta... Hanc
« velle turbari necessitudinem idem foret
« sane, ac velle de auctoritate gratiaque na-
« tionis Gallicae in populis non parum
« detrahi ».

Accedit autem quod haec ipsa summae
necessitudinis vincula eo sanctiora iube-
bat esse sollemnis pactorum fides. Nempe
Apostolicam Sedem inter et Rempubicam
Gallicam conventio eiusmodi intercesserat,
cuius ultro et citro constaret obligatio;
cuiusmodi eae plane sunt, quae inter ci-
vitates legitime contrahi consueverunt.
Quare et Romanus Pontifex et rei Galli-
cae moderator se et suos quisque succes-
sores sponsione obstrinxere, in iis quae
pacta essent, constanter permansuros. Con-
sequebatur igitur, ut ista pactio eodem
iure, ac ceterae quae inter civitates fiunt,
regeretur, hoc est, iure gentium; ideoque
dissolvi ab alterutro dumtaxat eorum qui
pepigerant, nequaquam posset. Apostoli-
cam autem Sedem summa semper fide
conditionibus stetisse,* omnique tempore

postulasse, ut fide pari staret eisdem ci-
vitas, nemo prudens suique iudicii homo
negaverit. Ecce autem Respublica pactio-
nem adeo sollemnem et legitimam suo
tantum arbitrio rescindit; violandaque re-
ligione pactorum, nihil quidquam pensi
habet, dum sese ab Ecclesiae complexu
amicitiae expediat, et insignem Apo-
stolicae Sedi iniuriam imponere, et ius
gentium frangere, et ipsam commovere
graviter disciplinam socialem et politicam;
siquidem nihil tam interest humani con-
victus et societatis ad secure explicandas
rationes populorum mutuas, quam ut pacta
publica sanctae inviolateque serventur.

Ad magnitudinem autem iniuriae, quam
Apostolica Sedes accepit, accessionem non
mediocrem factam esse liquet, si modus
inspiciatur, quo modo Respublica pactum
resolvit. Est hoc ratum similiter iure gen-
tium atque in moribus positum institutis-
que civilibus, ut non ante liceat con-
venta inter civitates solvi, quam pars
altera, quae hoc velit, alteri se id velle
clare aperteque ipsi legitime denuntia-
rit. Iamvero hic voluntatis huiusmodi
apud Apostolicam ipsam Sedem legitima,
non modo denuntiatio, sed ne ulla quidem
significatio intercessit. Ita non dubitarunt
gubernatores Galliae adversus Apostoli-
cam Sedem communia urbanitatis officia
deserere, quae vel minimae cuique mini-
mumque momenti civitati praestari solent;
neque iidem veriti sunt, quum nationis
catholicae personam gererent, Pontificis,
summi Ecclesiae catholicae Capitis, digni-
tatem potestatemque contemnere; quae
quidem potestas eo maiorem ab iis vere-
cundiam, quam civilis ulla potestas po-
stulabat, quod aeterna, animarum bona
spectat, neque ullis locorum finibus cir-
cumscribitur.

Sed iam ipsam in se legem consideran-
tibus, quae modo promulgata est, novae
Nobis multoque gravioris querelae nasci-

Gallia]

tur causa. Principio Respublica quum revulsis pactionis vinculis ab Ecclesia discederet, consequens omnino erat, ut eam quoque missam faceret et concessa iure communi frui libertate sineret. At nihil minus factum est; nam plura hic videmus esse constituta, quae, odiosum privilegium Ecclesiae irrogando, eam civili imperio subesse cogant. Nos vero cum graviter molesteque ferimus, quod hisce sanctionibus civilis potestas in eas res invasit, quarum iudicium et arbitrium unius est sacrae potestatis; tum etiam eoque magis dolemus, quod eadem, aequitatis iustitiaeque oblita, Ecclesiam Gallicam in conditionem ac fortunam coniecit duram incommodamque maxime, atque eam sacrosanctis ipsius iuribus adversissimam.

Nam primum huius decreta legis constitutionem ipsam offendunt, qua Christus Ecclesiam conformavit. Scriptura enim eloquitur et tradita a Patribus doctrina confirmat, Ecclesiam mysticum esse Christi corpus *pastorum* et *doctorum* auctoritate administratum; id est societatem hominum in qua aliqui praesunt ceteris cum plena perfectaque regendi, docendi, iudicandi potestate. Est igitur haec societas, vi et natura sua *inaequalis*; duplicem scilicet complectitur personarum ordinem, pastores et gregem, id est eos, qui in variis hierarchiae gradibus collocati sunt et multitudinem fidelium: atque hi ordines ita sunt inter se distincti, ut in sola hierarchia ius atque auctoritas resideat movendi ac dirigendi consociatos ad propositum societati finem; multitudinis autem officium sit, gubernari se pati, et rectorum sequi ductum obedientes. Praeclare Cyprianus Martyr: « Dominus noster cuius » praecepta metuere et servare debemus, « Episcopi honorem et Ecclesiae suae rationem disponens, in Evangelio loquitur, et dicit Petro: *Ego dico tibi, quia tu es Petrus*, etc. Inde per temporum

« et successionum vices episcoporum ordinatio et Ecclesiae ratio decurrit, ut » Ecclesiae super Episcopos constituatur, « et omnis actus Ecclesiae per eosdem » praepositos gubernetur »; idque ait: « divina lege fundatum ». Contra ea, legis huius praescripto, administratio tuitioque cultus publici non hierarchiae divinitus constitutae relinquitur, sed certae cuidam defertur consociationi civium: cui quidem forma ratioque imponitur personae legitimae, quaeque in universo religioso cultus genere sola habetur civilibus uti instructa iuribus, ita obligationibus obstricta. Igitur ad consociationem huiusmodi templorum aedificiorumque sacrorum usus, rerum ecclesiasticarum tum moventium tum solidam possessionem respiciet; ipsi de Episcoporum, de Curionum, de Seminariorum aedibus liberum, licet ad tempus permittetur arbitrium; ipsius erit administrare bona, corrogare stipes, pecuniam et legata percipere, sacrorum causa. De hierarchia vero silentium est. Statuitur quidem, istas consociationes ita conflandas esse, quemadmodum cultus religiosi, cuius exercendi gratia instituuntur, propria disciplina ratioque vult: verumtamen caveatur, ut si qua forte de ipsarum rebus controversia inciderit, eam dumtaxat apud *Consilium Status* diiudicari oporteat. Perspicuum est igitur ipsas consociationes adeo civili potestati obnoxias esse, nihil ut in eis ecclesiasticae auctoritati loci relinquatur. Quantopere haec omnia sint Ecclesiae aliena dignitati, contraria iuribus et constitutioni divinae, nemo non videt: eo magis, quod non certis definitisque formulis, verum tam vagis tamque late patentibus perscripta lex est in hoc capite, ut iure sint ex eius interpretatione peiora metuenda.

Praeterea nihil hac ipsa lege inimicus libertati Ecclesiae. — Etenim, si prohibentur sacri magistratus, ob interiectas con-

sociationes quas diximus, plenam muneris sui exercere potestatem; si in easdem consociationes summa vindicatur *Consilii* Status auctoritas, eaeque parere alienissimis a iure communi statutis iubentur, ita ut difficile coalescere, difficilius queant consistere; si data divini cultus exercendi copia, multiplici exceptione minuitur; erepta Ecclesiae studio vigilantiaeque, custodia templorum Reipublicae attribuitur; ipsum coercetur Ecclesiae munus de fide ac morum sanctitate concionandi, et severiores irrogantur clericis poenae; si haec et talia sanciantur, in quibus multum etiam libido interpretandi possit, quid hic aliud agitur, quam ut Ecclesia in humili abiectaque conditione locetur, et pacificorum civium, quae quidem est pars Galliae multo maxima, per speciem conservandi publici ordinis, sanctissimum ius violetur profitendae, uti velint, religionis suae? Quamquam Civitas non comprimenda solum divini cultus professione, qua totam vim rationemque definit religionis, Ecclesiam vulnerat; sed eius etiam vel virtuti beneficae intercludendo aditus ad populum, vel actionem multipliciter debilitando. Igitur satis non habuit, praeter cetera, Ordines submovisse religiosorum, unde in sacri ministerii perfunctione, in institutione atque eruditione adolescentis aetatis, in christianae procuracione beneficentiae praeclara adiumenta suppetebant Ecclesiae: nam humanis eam opibus, id est necessario quodam ad vitam et ad munus subsidio, intervertit.

Sane, ad ea quae conquesti sumus damna et iniurias, hoc accedit, ut ista de discidio lex ius Ecclesiae sua sibi habendi bona violet atque imminuat. Etenim de patrimonii, magnam partem, possessione, probatissimis quibusque titulis quaesiti, Ecclesiam, alte iustitia reclamante, deturbat; quidquid rite constitutum sit addicta pecunia in divinum cultum aut in stata

defunctorum solatia, tollit atque irritum iubet esse; quas facultates catholicorum liberalitas christianis utique scholis aut variis christianae beneficentiae institutis sustinendis destinarat, eas ad instituta laicorum transfert, ubi plerumque aliquod catholicae religionis vestigium frustra quaeras: in quo quidem patet, una cum Ecclesiae iuribus, testamenta voluntatesque apertas auctorum avertit. Quod vero per summam iniuriam edicit, quibus aedificiis Ecclesia ante pactum conventum utebatur ea posthac civitatis aut provinciarum aut municipiorum fore, singulari Nobis est sollicitudini. Nam si consociationibus divino cultui exercendo usus templorum, ut videmus, gratuitus nec definitus conceditur, concessum tamen huiusmodi tot tantisque exceptionibus extenuatur, ut reapse templorum arbitrium omne civiles magistratus obtineant. Vehementer praeterea timemus sanctitati templorum: neque enim cernimus abesse periculum, ne augusta divinae maiestatis domicilia, eademque carissima memoriae religionique Gallorum loca, profanas in manus quum deciderint, profanis ritibus polluantur.¹ In eo autem, quod Rempublicam lex officio solvit suppetitandi annuos sacrorum sumptus, simul fidem sollemni pacto obligatam, simul iustitiam laedit gravissime. Etenim nullam dubitationem hoc habet, quod ipsa rei gestae testantur monumenta, Rempublicam Gallicam, quum pacto convento sibi suscepit onus praebendi Clero unde vitam decenter ipse agere, ac publicam religionis dignitatem curare posset, non id fecisse comitatis benignitatisque gratia; verum ut eam, quam proximo tempore Ecclesia passa esset publice direptionem bonorum, saltem ex parte aliqua sarciret. Similiter eodem convento, quum Pontifex, concordiae studens, recepit, se successoresque suos nullam molestiam exhibituros iis, ad quos direpta Ecclesia bona pervenissent, sub

[Gallia]

ea conditione constat recepisse, ut per ipsam Rempublicam perpetuo esset honestae et Cleri et divini cultus tuitioni consultum.

Postremo, ne illud quidem silebimus, hanc legem, praeterquam Ecclesiae rebus, vestrae etiam civitati non exiguo futurum damno. Neque enim potest esse dubium quin multum habitura sit facultatis ad eam labefactandam coniunctionem et conspirationem animorum, quae si desit, nulla stare aut vigere queat civitas; et quam, his maxime Europae temporibus, quisquis est in Gallia vir bonus vereque amans patriae, salvam et incolumem velle debet. Nos quidem, exemplo Decessoris, a quo exploratissimae erga nationem vestram caritatis eximiae cepimus hereditatem, quum avitae religionis tueri apud vos integritatem iurium niteremur, hoc simul spectavimus semper et contendimus, communem omnium vestrum pacem concordiamque, cuius nullum vinculum arctius quam religio, confirmare. Quapropter intelligere sine magno angore non possumus, eam auctoritate publica patratam esse rem, quae, concitatis iam populi studiis funestarum de rebus religiosis contentionum faces adiiciendo, perturbare funditus civitatem posse videatur.

Itaque, Apostolici Nostri officii memores, quo sacrosancta Ecclesiae iura a quavis impugnatione defendere ac servare integra debemus, Nos pro suprema, quam obtinemus divinitus, auctoritate, sancitam legem, quae Rempublicam Gallicanam seorsum ab Ecclesia separat, reprobamus ac damnamus; idque ob eas quas exposuimus causas: quod maxima afficit iniuria Deum, quem sollemniter eiurat, principio declarans Rempublicam cuiusvis religiosi cultus expertem; quod naturae ius gentiumque violat et publicam pactorum fidem; quod constitutioni divinae et rationibus intimis et libertati adversatur Ecclesiae; quod iustitiam evertit, ius oppri-

mendo dominii, multiplici titulo ipsaque conventionem legitime quaesitum; quod graviter Apostolicae Sedis dignitatem ac personam Nostram, Episcoporum Ordinem, Clerum et Catholicos Gallos offendit. Propterea de rogatione, latione, promulgatione eiusdem legis vehementissime exposulamus; in eaque testamur nihil quidquam inesse momenti ad infirmanda Ecclesiae iura, nulla hominum vi ausuque mutabilia.

Haec ad istius detestationem facti vobis, Venerabiles Fratres, Gallicano populo, atque adeo christiani nominis universitati edicere habuimus. — Equidem molestissime, ut diximus, afficimur, mala porspicientes quae ab hac lege dilectae nationi impendent, maximeque commovemur miseriis, aerumnis, laboribus omne genus, in quibus fore vos, Venerabiles Fratres, Clerumque vestrum cernimus. Attamen, ne his tantis curis affligi Nos frangique patiamur prohibet divinae benignitatis providentiaeque cogitatio, atque exploratissima spes, nunquam fore ut Ecclesiam IESUS CHRISTUS ope praesentiaeque sua destituat. Itaque longe id abest a Nobis, ut quidquam formidemus, Ecclesiae causa. Divina est virtutis eius stabilitas atque constantia, eaque satis, opinamur, tot saeculorum experimento cognita. Nemo enim unus ignorat, asperitates rerum hac temporis diuturnitate in eam incubuisse et plurimas et maximas; atque, ubi virtutem non humana maiorem deficere necesse fuisset, Ecclesiam inde validiorem semper auctioremque emersisse. Ac de legibus in perniciem Ecclesiae conditis, hoc ferme usuvenire, historia teste, scimus, ut quas invidia conflaverit, eas postea, utpote noxias in primis civitati, prudentia resolvat: idque ipsum in Gallia haud ita veteri memoria constat contigisse. Quod insigne maiorum exemplum utinam sequi inducant animum, qui rerum potiuntur: matureque religionem, effectricem humanitatis, fautricem prosperitatis publi-

cae, in possessionem dignitatis libertatisque suae, omnibus plaudentibus bonis, restituant.

Interea tamen, dum opprimendi exagitandi libido dominabitur, filii Ecclesiae, si unquam alias oportet, *induti arma lucis*, pro veritate ac iustitia, omni qua possunt ope nitantur. In quo vos, magistri auctoresque ceterorum, profecto, Venerabiles Fratres, omnem eam studii alacritatem, vigilantiam, constantiamque praestabitis, quae Galliae Episcoporum vetus ac spectatissima laus est. Sed hoc potissime studere vos volumus, quod maxime rem continet, ut omnium vestrum in tutandis Ecclesiae rationibus summa sit sententiarum consiliorumque consensio. Nobis quidem certum deliberatumque est, qua norma dirigendam esse in his rerum difficultatibus operam vestram arbitremur, opportune vobis praescribere; nec dubitandum quin praescripta vos Nostra diligentissime exsecuturi sitis. Pergite porro, ut instituistis, atque eo etiam impensius, roborare pietatem communem; praeceptionem doctrinae christianae promovere vulgatioremque facere; errorum fallacias, corruptelarum illecebras, tam late hodie fusas, a vestro cuiusque grege defendere; eidem ad docendum, monendum, hortandum, solandum adesse, omnia denique pastoralis caritatis officia conferre. — Nec vero elaborantibus vobis non se adiutorem strenuissimum praebebit Clerus vester; quem quidem, viris affluentem pietate, eruditione, obsequio in Apostolicam Sedem eximiis, promptum paratumque esse novimus, se totum vobis pro Ecclesia sempiternae animarum salute dedere. Certe autem, qui sunt huius Ordinis, in hac tempestate sentient sic se animatos esse oportere, quemadmodum fuisse Apostolos accepimus, « *gaudentes... quoniam digni habiti sunt pro nomine Iesu contumeliam pati* ». Itaque iura libertatemque Ecclesiae

fortiter vindicabunt, omni tamen adversus quempiam asperitate remota: quin imo, caritatis memores, ut Christi ministros in primis addecet, aequitate iniuriam, lenitate contumaciam beneficiis maleficia pensabunt.

Iam vos compellamus, catholici quotquot estis in Gallia; vobisque vox Nostra tum testimonio effusissimae benevolentiae, qua gentem vestram dirigere non desinimus, tum in calamitosissimis rebus quae imminet, solatio sit. — Hoc sibi destinasse pravas hominum sectas, cervicibus vestris impositas, imo hoc denuntiasset insigni audacia se velle, nostis: delere catholicum in Gallia nomen. Eam nempe contendunt extrahere radicitus ex animis vestris fidem, quae avis et maioribus gloriam, patriae prosperitatem verendamque amplitudinem peperit, vobis levamenta aerumnarum ministrat, pacem tuetur tranquillitatemque domesticam, viam munit ad beatitatem adipiscendam sine fine mansuram. In huius defensionem fidei summa vi incumbendum vobis putatis esse scilicet: sed hoc habete, inani vos nisu laboraturos, si dissociatis viribus propulsare hostiles impetus nitemini. Abiicite igitur, si quae insident inter vos, discordiarum semina: ac date operam, ut tanta omnes conspiratione voluntatum et agendi similitudine coniuncti sitis, quanta esse decet homines, quibus una eademque est causa propugnanda, atque ea causa, pro qua quisque non invite debeat, si opus fuerit, aliquam privati iudicii iacturam facere. Omnino magna generosae virtutis exempla detis oportet, si, quantum est in vobis, vultis, ut officium est, avitam religionem a praesenti discrimine eripere: in quo benigne facientes ministris Dei, divinam peculiari modo benignitatem vobis conciliabitis.

At vobis ad patrocinium religionis di-gne suscipiendum, recte utiliterque sustinendum, illa esse maxima arbitremini: christianae sapientiae praeceptis vosmetip-

[Gallia]

sos conformari adeo, ut ex moribus atque omni vita professio catholica eluceat; et arctissime cum iis cohaerere, quorum propria est religiosae rei procuratio, cum sacerdotibus nimirum et Episcopis vestris et, quod caput est, cum hac Apostolica Sede, in qua, tamquam centro, catholicorum fides et conveniens fidei actio nititur. Sic ergo parati atque instructi, ad hanc pro Ecclesia propugnationem fidenter accedite; sed videte, ut fiduciaestrae tota ratio in Deo consistat, cuius agitis causam: eius idcirco opportunitatem auxilii implorare ne cessetis. Nos vero, quamdiu ita vobis erit periclitandum, vobiscum praesentes cogitatione animoque versabimur; laborum, curarum, dolorum participes: simulque prece atque obsecratione humili ac supplici apud Auctorem Statoremque Ecclesiae instabimus, ut respiciat Galliam misericors, eamque tantis iactant fluctibus celeriter, deprecante MARIA IMMACULATA, in tranquillum redigat [850].

2) Apostolicae lamentationes:

Gravissimum apostolici muneris officium impleturi, vos hodierno die ad Nos convocandos censuimus. Multa profecto acerba aequae atque iniusta, per calamitosissimam hanc tempestatem, Ecclesiae quotidie inferuntur ac Nobis, qui, quantumvis immeriti, illius regimen, Christi vice, tenemus. At memores tamen eiusdem Christi patientiae certisque illius promissis tuti adversa quaeque miti animo tolerare nitimur ut sicut ille ambulavit et Nos ambulemus in spe gloriae filiorum Dei. – Sed enim, tam grave atque vehemens Ecclesiae ac Nobis impositum nuperrime est vulnus, ut illud nequeamus silentio premere, nec, si velimus, nisi neglecto officio, liceret. Percipitis plane, Venerabiles Fratres, de ea lege velle Nos loqui, iniuriae plena atque in perniciem catholici nominis excogitata, quae paullo ante de seuiganda civitate ab Ecclesia in Galliis san-

cita est. Quidem in encyclicis litteris, quas paucis ante diebus ad Galliarum Episcopos, Clerum ac populum dedimus, fusius iam ostendimus, quam ea invidiosa sit, ac Dei atque Ecclesiae infesta iuribus. Sed ne muneris apostolici quotamcumque praeterivisse partem videamur, propositum est ea quae ediximus, in amplissimo conspectu vestro stricte persequi, graviterque confirmare.

Enimvero qui eam non reprobare legem possimus, quam ipsa, quam praefert, inscriptio malitiae convinct ac damnat? Agitur, Venerabiles Fratres, de civitatis ab Ecclesia invehendo discidio. Lex igitur tota quanta est in aeterni summique Dei contemptu nititur, cum nullum deberi Illi a civitate honorem pietatis contendat. Atqui non singularium modo hominum dominus ac dominator, sed gentium etiam ac civitatum Deus est: quem proinde agnoscere, vereri, colere ipsas nationes, quique illis praesunt, oportet publice. – Quae si quidem oblivio ac discessio iniuriose adversus divini Numinis maiestatem ubique fieri; in Gallis vero ingrate magis longaque perniciosius. Nam si veteres Gallorum laudes pro veritate quis aestimet, eas partem longe maximam ex religione profluxisse fatebitur atque ex perpetua, quae inde oriebatur, cum Sede hac Apostolica necessitudine.

Accedit, civitatis cum Ecclesia coniunctionem solemnem in Galliis pactorum fide fuisse firmatam. At vero, quod nulli civitatum fere usuvenit, tametsi dignitatis perexiguae, id factum est cum Apostolica Sede, cuius tanta est in orbe auctoritas et amplitudo. Etenim pactio illa, sollemnis adeo ac legitima, nullo servato urbanitatis officio, nulla, quod tamen iure gentium cavetur atque in civilibus institutis est positum, nulla inquam, solvendae conventionis significatione, unius tantum partis arbitrio, violata fidei religione, rescissa est.

Nunc autem si porro legis ipsius decreta spectamus, equis non videt eius rogatione constitutionem ipsam labefactari, qua Christus acquisitam sanguine Ecclesiam conformavit? Nimirum nulla in ea Romani Pontificis, nulla episcoporum incidit mentio: e contra administratio tota publicique cultus tuitio civium consociationibus defertur, quas unas in universo religioso genere Respublica civilibus instructas iuribus agnoscit. Quod si inter ipsas controversiam contigerit oriri, illa non Episcoporum iudicio, non Nostro, sed ab uno *Status Consilio* cognoscenda est ac dirimenda.

Quid insuper, hac lege lata, de libertate Ecclesiae censendum sit, Venerabiles Fratres, in memoratis encyclicis litteris uberius exposuimus. Heic autem ut pressius dicamus: prohibentur ex parte altera, Antistites sacrorum christianum populum pro plena muneris potestate regere; ex altera, christiano populo profitendae libere, uti debet, religionis suae sanctissimum ius adimitur: actio vero Ecclesiae in hominum consociationem multiplici ex capite debilitatur aut omnino intercipitur.

Quae profecto violatio iurium ac libertatis diminutio postremam inde accessio- nem habet non levem quod, uno legis imperio, frustra reclamante iustitia, frustra obsistente pactorum fide, Ecclesia de patrimonii sui legitima possessione deturbatur. Respublica vero omni solvitur officio annuus suppediandi religionis sumptus, quos pacto convento ad sarcendam publicae direptionis iniuriam, suppediandos susceperat.

His igitur vobiscum pro gravitate rei communicatis, apostolici memores officii, quo sanctissima Ecclesiae iura tutari omni ope ac propugnare tenemur, sententiam Nostram de lege hac, in amplissimo etiam coetu vestro, solemniter proferimus. Eam vide- licet, suprema auctoritate qua Christi vice

fungimur, uti Deo optimo maximo iniuriosam, divinae constitutioni Ecclesiae infestam, schismati faventem, Nostrae ac legitimorum pastorum auctoritati adversam, bonorum Ecclesiae direpticem, iuri gentium oppositam, Nobis et Apostolicae Sedi invidiosam, Episcopis, clero et catholicis Galliarum universis infensissimam damnamus et reprobamus; simulque edicimus et declaramus, eandem legem nunquam nulloque in eventu adversus perpetua Ecclesiae iura esse valituram.

Nunc vero ad catholicam Gallorum gentem patet cor Nostrum: cum afflicta affligimur, cum flente flemus. Nullus esto, qui quod tam acerbe simus habiti, caritatem Nostram erga illos deferbuisse putet. Religiosorum familias, suis extorres aedibus et patria sollicitate cogitamus: adolescentium agmina, christianam institutionem desiderantia, paterna trepidatione prosequimur: Episcopos fratres Nostros et clerum omnem in tribulatione positos et graviora metuentes, in oculis ferimus: fideles ea lege oppressos diligimus: universos denique paterno amantissimoque corde clectimur. Praeclara, per aetates omnes, Galliarum in Religionem sanctissimam merita nullorum audacia ac nequitia oblitterabit unquam: spes autem est, mitescente tempore, praeclariora fore. — Interea filios dilectissimos vehementissime hortamur ne, per asperitates et angustias rerum, fracto demissove sint animo. Vigilent, stent in fide, viriliter agant, maiorum sententiae memores: *Christus amat Francos*. Aderit illis semper Apostolica haec Sedes, quae primigenam Ecclesiae filiam providentiam caritatemque suam desiderare nunquam permittit. [871].

3) Encyclica *Gravissimo*, qua adsociationes vulgo *culturales* reprobantur:

Gravissimo officii munere defungimur, eoque iamdudum vobis debito, quibus

[Gallia]

post latam legem de Gallicae Reipublicae Ecclesiaeque discidio edicturos Nos tempori significavimus, quid ad tuendam conservandamque istic religionem facto opus esse arbitramur. Equidem expectationem desiderii vestri ut produceremus usque adhuc, non modo magnitudo et gravitas huius causae fecit, sed illa etiam singularis caritas, qua vos vestraque omnia, pro immortalibus nationis in Ecclesiam meritis, prosequimur. — Damnata igitur, ut debuimus, improba lege, id considerare diligentissime coepimus, ullamne demum eiusdem praescripta legis relinquerent Nobis facultatem ita ordinandae in Gallia religiosae rei, ut sacrosancta principia quibus Ecclesia nititur, nihil detrimenti caperent. In quo visum Nobis est, vos etiam Galliae Episcopos adhibere in consilium universos: indictoque vestro omnium conventu, hoc ipsum vobis maxime, de quo consultaretis, mandavimus. Nunc autem, cognitis consultis vestris, exquisitis complurium Cardinalium sententiis, re diu et multum Nobiscum meditata, magnisque precibus implorato *Patre luminum*, omnino videmus faciendum, ut quod ipsi fere ad unum omnes censuistis, idem Nos Apostolica auctoritate confirmemus. Itaque de consociationibus civium, quales, divini cultus exercendi causa, lex constitui iubet, sic decernimus, nullo eas pacto conflari posse, quin sanctissima iura, quae ad vitam ipsam Ecclesiae pertinent, violentur. — Dimissis vero consociationibus istis, quas probare Nos quidem conscientia officii prohibemur, opportunum videri potest experiri, an liceat, earum loco, aliquod aliud institui consociationum genus, quod simul legitimum sit et canonicum, atque ita laboriosissima, quae imminet tempora, catholicis Gallis defendere. Profecto tam sollicitos atque anxios ista Nos tenent, ut nihil magis; atque utinam spes affulgeat, si non bona, at aliqua tamen,

posse Nos, divino salvo iure, id inire experimenti ut dilectos filios tantorum maiorum metu liberemus. At quoniam, hac manente lege, spes istiusmodi nulla ostenditur, istud alterum consociationum tentare genus, negamus fas esse, usque dum legitime certoque non constiterit, divinam Ecclesiae constitutionem, atque immutabilia Romani Pontificis et Episcoporum iura, eorumque in bona necessaria Ecclesiae, praecipue templa, potestatem, incolumia per consociationes easdem et tuta semper fore: contrarium velle Nos, nisi religionem officii deserendo, atque interitum Ecclesiae Gallicae conficiendo, non possumus.

Restat, Venerabiles Fratres, ut vos, omni utentes ope, quacumque vos iura civitatis uti siverint, disponendo instruendoque religioso cultui operam detis. Nec vero hac tanta in re tamque ardua passuri sumus Nostras desiderari partes. Utique licet absentes corpore, cogitatione tamen atque animo vobiscum erimus, vosque consilio atque auctoritate opportune iuvabimus. Quapropter animose suscipite, quod, suadente Ecclesiae patriaeque vestrae amore, imponimus vobis onus: ceterum conquiescite in bonitate providentis Dei, cuius tempestivum auxilium non defuturum Galliae, omnino confidimus.

Iamvero quibus criminationibus religionis hostes decreta haec mandataque Nostra sint excepturi, non difficile est prospicere. Contentent persuadere populo: nequaquam Nos Ecclesiae Gallicae salutem spectasse tantum; aliud etiam, alienum religione, habuisse propositum: invisam Nobis esse in Gallia formam Reipublicae, eiusque evertendae Nos gratia velificari studiis partium: ea Nos abnuisse Gallis, quae non invite Apostolica Sedes aliis concessisset. Ista Nos et similia, quae, ut licet e certis quibusdam indiciiis cernere, late ad irritandos animos spargentur in vulgus,

iam nunc indignando denuntiamus esse falsissima, vestrumque, Venerabiles Fratres, et bonorum omnium erit redarguere, ne scilicet imperitos ignarosque decipiant. — Nominatim vero quod ad illud attinet, faciliorem se alibi Ecclesiam impertivisse in causa simili, monstretis oportet, hoc eam fecisse, quum diversa prorsus verterentur momenta rerum, quumque praesertim divinis Hierarchiae rationibus aliquo saltem modo consultum esset. Quod si quaequam civitas ita ab se segregavit Ecclesiam, ut plenam ei communibus libertatis copiam fecerit, liberumque in propria bona arbitrium reliquerit, non uno quidem nomine iniuste se gessit, sed tamen in conditione Ecclesiam collocasse dicenda est non omnino intolerabili. Verum multo secus agitur hodie res in Gallia: ubi iniustae huius legis conditores instrumentum sibi comparasse non tam ad separandam a Republica Ecclesiam, quam ad opprimendam videntur. — Ita, studia pacis professi, concordiamque polliciti, inferunt religioni patriae bellum atrox, iniectionis acerrimarum contentionum facibus, cives cum civibus committunt, quanta cum perniciie ipsius reipublicae, nemo non videt. Studebunt profecto certaminis huius et eorum quae secutura sunt, malorum in Nos transferre culpam. Sed quisquis facta sincero iudicio aestimaverit, quae Ipsi etiam in Litteris Encyclicis « *Vehementer Nos* » attigimus, diiudicabit utrum Nos reprehendendi simus qui, alia ex aliis perpressi iniurias toleranter, dilectae nationis causâ, ad ultimum coacti sanctissimos Apostolici officii transire terminos, negavimus posse; an potius tota in eis culpa resideat, qui catholici nominis invidiâ ad haec usque extrema provecti sunt.

At enim catholici ex Gallia homines, si vere suum Nobis obsequium studiumque praestare volent, ita pro Ecclesia contendunt, quemadmodum eos monuimus, con-

stanter nimirum ac fortiter, nihil tamen seditiose violenterque faciendo. Non vi, sed constantia, tamquam in arce iustitiae collocati, frangent aliquando inimicorum contumaciam: intelligant vero, quod diximus iam iterumque est dicendum, ad hanc se victoriam nisuros frustra, nisi summa inter se coniunctione in tutelam religionis conspirarint. Nostram habent de nefastae legis usu sententiam: sequantur, ut oportet, volentibus animis; et, quidquid quisque de hac ipsa re adhuc disputando tenuit, caveant, obsecramus, ne quis quem propterea offendant, quod melius viderit. Quid consentientium voluntatum connexarumque virium contentio possit, mature capiant ex adversariis documentum; et quo pacto his licuit nequissimam civitati imponere atque inurere legem, eodem nostris tollere eam licebit et extinguere. — In tanto Galliae discrimine, si quidem universi omnes, quotquot maximum patriae bonum summa sibi ope tuendum putant, Nobiscum et cum Episcopis suis et inter se coniuncti, pro religione, quo modo opus est, elaborabunt, non solum non desperanda Ecclesiae Gallicae salus est, sed sperandum brevi fore, ut ad dignitatem prosperitatemque pristinam resurgat. Nos, quin nostris satisfacturi sint praescriptionibus et votis, minime dubitamus: interea divinam benignitatem conciliare vobis omnibus, patrocinio confisi MARIAE IMMACULATAE, impense studebimus [1032].

Pius X, epistola ad E. mos Card. in Gallia, catholicos monet consociationes vulgo *Mutuales* prohiberi. Destructioni piarum foundationum Ipse supplet quoad missarum celebrationem [1146] (1).

(1) Ne aliquid momenti nostrae collectionis desit hoc documentum in suo texto originali heic exhibemus:

Une fois encore les graves événements qui se précipitent en votre noble pays Nous amènent à adres-

[Gallia]

Nonnulla solvuntur practica dubia relate ad hodiernam Ecclesiae persecutionem in Gallia [1360]. — Facultates Episcopis Galliae concessae circa bonorum ecclesiasticorum alienationem [1360], et ad rem plures declarationes cfr. *Bona*.

c) Decreta et indulta:

I) Facultates peculiares Ordinariis Galliarum ad quinquennium concedi solitae:

1° Dispensandi in matrimoniis nulliter coram Ecclesia contractis super quibuscumque impedimentis juris dumtaxat ecclesiastici, in quibus S. Sedes dispensare consuevit, exceptis semper impedimentis ex Ordine sacro et affinitate lineae rectae ex copula licita provenientibus; renovato deinde consensu sive publice, sive private, ad formam decreti « *Ne temere* ».

2° Dispensandi in matrimoniis contrahendis super tertio, quarto et quarto mixto cum tertio consanguinitatis vel affinitatis gradibus.

3° Dispensandi super impedimento publicae honestatis justis ex sponsalibus proveniente, quae tamen fuerint rite soluta.

4° Dispensandi super impedimento criminis ex adulterio cum fide data proveniente, neutro tamen in conjugis mortem cum effectu machinante.

5° Cumulandi easdem dispensationes cum in uno eodemque casu impedimenta aut gradus, de quibus superius, simul concurrant, aut multiplicari contingit.

6° Sanandi litteras dispensationum matrimonialium super quovis canonico impedimento ab Aposto-

soz la parole à l'Eglise de France pour la soutenir dans ses épreuves et pour la consoler dans sa douleur. C'est, en effet, quand les fils sont dans la peine que le cœur du Père doit plus que jamais s'incliner vers eux. C'est, par conséquent, lorsque Nous vous voyons souffrir que du fond de Notre âme paternelle les flots de tendresse doivent jaillir avec plus d'abondance et aller vers vous plus réconfortants et plus doux.

Ces souffrances, Vénérables Frères et bien aimés Fils, ont un écho douloureux dans toute l'Eglise catholique en ce moment; mais Nous les ressentons d'une façon bien plus vive encore et Nous y compatissons avec une tendresse, qui, grandissant avec vos épreuves, semble s'accroître chaque jour.

A ces tristesses cruelles, le Maître a mêlé, il est vrai, une consolation on ne peut plus précieuse à Notre cœur. Elle nous est venue de votre inébranlable attachement à l'Eglise, de votre fidélité indéfectible à ce Siège Apostolique et de l'union forte et profonde qui règne parmi vous. — De cette fidélité et de cette union, Nous en étions sûrs d'avance, car Nous connaissions trop la noblesse et la générosité du cœur français pour avoir à craindre qu'en plein champ de bataille la désunion pût se glisser dans vos rangs. Nous n'en éprouvons pas moins une joie immense au spectacle magnifique que vous donnez actuellement et, en vous en louant hautement devant l'Eglise tout entière, Nous en bénissons du fond du cœur le Père des miséricordes, auteur de tous les biens.

Le recours à ce Dieu infiniment bon est d'autant plus nécessaire que, loin de s'apaiser, la lutte s'accroît et va sans cesse s'étendant. Ce n'est plus seulement la foi chrétienne qu'on veut à tout prix déraciner du milieu des cœurs, c'est encore toute croyance qui, élevant l'homme au dessus des horizons de ce monde, reporte surnaturellement son regard lassé vers le ciel. L'illusion en effet n'est plus possible. On a déclaré la guerre à tout ce qui est

surnaturel, parce que, derrière le surnaturel, Dieu se trouve, et que ce qu'on veut rayer du cœur et de l'esprit de l'homme, c'est Dieu.

Cette lutte sera acharnée et sans répit de la part de ceux qui la mènent. Qu'au fur et à mesure qu'elle se déroulera, des épreuves plus dures que celles que vous avez connues jusqu'ici vous attendent, c'est possible, et même probable. La sagesse commande donc à chacun de vous de s'y préparer. Vous le ferez simplement, vaillamment et avec confiance, sûrs que, quelle que soit la violence de la bataille, finalement la victoire restera entre vos mains.

La gage de cette victoire sera votre union, union entre vous d'abord, union avec ce Siège Apostolique ensuite. Cette double union vous rendra invincibles et contre elle tous les efforts se briseront.

Nos ennemis ne s'y sont pas mépris du reste. Dès la première heure, et avec une sûreté de vue très-grande, ils ont choisi leur objectif: en premier lieu, vous séparer de Nous et de la Chaire de Pierre, puis semer la division parmi vous. Depuis ce moment, ils n'ont pas changé de tactique; ils y sont revenus sans cesse et par tous les moyens: les uns avec des formules enveloppantes et pleines d'habileté, les autres avec brutalité et cynisme. Promesses captieuses, primes déshonorantes offertes au schisme, menaces et violences, tout a été mis en jeu et employé. Mais votre clairvoyante fidélité a déjoué toutes ces tentatives. S'avisant alors que le meilleur moyen de vous séparer de Nous, c'était de vous ôter toute confiance dans le Siège Apostolique, ils n'ont pas hésité, du haut de la tribune et dans la presse, à jeter le discrédit sur Nos actes, en méconnaissant et parfois même en calomniant Nos intentions.

L'Eglise, a-t-on dit, cherche à susciter la guerre religieuse en France et elle y appelle la persécution violente de tous ses vœux. — Étrange accusation qu'une accusation pareille. Fondée par Celui qui est venu dans ce monde pour le pacifier, pour ré-

lica Sede expeditas, quae nullae fuerint ob errore nominum vel cognominum contrahentium.

7° Dispensandi super irregularitate ex natalum, exceptis sacrilegis et adulterinis, et lenitatis defectu proveniente cum suis dioecesanis qui, statum ecclesiasticum exoptantes, moribus et scientia digni petita venia videantur, ad hoc ut, servatis servandis, clericali tonsura, si nondum insigniti, insigniri et ad omnes etiam sacros et presbyteratus ordines promoveri, necnon ecclesiasticis beneficiis provideri libere ac licite valeant.

II) Varia. — Piae Unioni *Du Crucifix du Suprême Pardon* indulgentiae [640]. — Ecclesiae metropolitanae Auxitanæ tituli trium episcopaliū olim suppressarum, Lectoriensis, Comdomiensis et Lombe-

siensis sedium adiciuntur [1589]. — Denuo clericis prohibetur ne nomen dent Universitatibus civilibus [1367, 1368, 1370]. — Indulg. plen. quavis vice lucrandæ conceditur sacerdotibus Archidioecesis Cameracen., semel in mense exercitationi spirituali dantes operam [1666]. — De opere vulgo *Maison sociale* Parisiis excitato [1734]. — Iura et privilegia Abbatiae S. Mauri, quae supprimitur, ad novam abbatiam S. Mauritii in loco Clervaux, Luxemburgen. dioec., transferuntur [1823]. — De missa in honorem B. M. V. Lapurdensis, de oratione S. Doctoris episcopi, concurrentibus duobus festis Doctorum; de responsoriis 1° nocturni dominicae impeditis; deque Protonotario apost. in vesperis, pontificali modo, celebrante [1890]. — Capellanis Basilicae Lapurdensis insignia choralia con-

concilier l'homme avec Dieu, messagère de paix sur cette terre, l'Eglise ne pourrait vouloir la guerre religieuse qu'en répudiant sa mission sublime et en y mentant aux yeux de tous. A cette mission de douceur patiente et d'amour, elle reste au contraire et restera toujours fidèle. D'ailleurs, le monde entier sait aujourd'hui, à ne plus pouvoir s'y tromper, que si la paix des consciences est rompue en France, ce n'est pas du fait de ses ennemis. Les esprits impartiaux, même lorsqu'ils ne partagent pas notre foi, reconnaissent que si on combat sur le terrain religieux dans votre patrie bien aimée, ce n'est point parce que l'Eglise y a levé l'étendard la première, mais c'est parce qu'on lui a déclaré la guerre à elle-même. Cette guerre, depuis vingt-cinq ans surtout, elle ne fait que la subir. Voilà la vérité. Les déclarations, mille fois faites et refaites dans la presse, dans les Congrès, dans les convents maçonniques, au sein du Parlement lui-même, le prouvent, aussi bien que les attaques qu'on a progressivement et méthodiquement menées contre elle. Ces faits sont indéniables et contre eux aucune parole ne pourra jamais prévaloir. L'Eglise ne veut donc pas la guerre, la guerre religieuse moins encore que les autres, et affirmer le contraire, c'est la calomnier et l'outrager.

Elle ne souhaite pas davantage la persécution violente. Cette persécution, elle la connaît pour l'avoir soufferte dans tous les temps et sous tous les cieux. Plusieurs siècles passés par elle dans le sang lui donnent donc le droit de dire avec une sainte fierté qu'elle ne la croit pas et que, toutes les fois que ce sera nécessaire, elle saura l'affronter. Mais la persécution en soi, c'est le mal, puisque elle est l'injustice et qu'elle empêche l'homme d'adorer Dieu en liberté. L'Eglise ne peut donc pas la souhaiter, même en vue du bien que, dans sa sagesse infinie, la Providence en tire toujours. — En outre, la persécution n'est pas seulement le mal, elle est encore la souffrance, et c'est une raison

nouvelle pour laquelle, par pitié pour ses enfants, l'Eglise, qui est la meilleure des mères, ne la désirera jamais.

Du reste, cette persécution à laquelle on lui reproche de vouloir pousser et qu'on se déclare bien décidé à lui refuser, on la lui inflige en réalité. N'a-t-on pas, tous dernièrement encore, expulsé de leurs évêchés les Evêques, même le plus vénérables, et par l'âge et par les vertus; chassé les séminaristes des grands et petit Séminaires; commencé à bannir les curés de leurs presbytères? Tout l'univers catholique a vu ce spectacle avec tristesse et, sur le nom qu'il convenait de donner à de pareilles violences, il n'a pas hésité.

En ce qui touche les biens ecclésiastiques, qu'on nous accuse d'avoir abandonnés, il importe de remarquer que ces biens étaient pour une partie le patrimoine des pauvres et le patrimoine, plus sacré encore, des trépassés. Il n'était donc pas plus permis à l'Eglise de les abandonner que de les livrer: elle ne pouvait que se les laisser arracher par la violence. Personne ne croira, du reste, qu'elle ait délibérément abandonné, sinon sous la pression des raisons les plus impérieuses, ce qui lui avait été ainsi confié et ce qui lui était si nécessaire pour l'exercice du culte, pour l'entretien des édifices sacrés, pour la formation de ses clercs et pour la subsistance de ses ministres. — C'est perfidement mise en demeure de choisir entre la ruine matérielle et une atteinte consentie à sa constitution, qui est d'origine divine, qu'elle a refusé, au prix même de la pauvreté, de laisser toucher en elle à l'œuvre de Dieu.

On lui a donc pris ses biens, elle ne les a pas abandonnés. Par conséquent, déclarer les biens ecclésiastiques vacants à une époque déterminée, si à cette époque l'Eglise n'a pas créé dans son sein un organisme nouveau; soumettre cette création à des conditions en opposition certaine avec la constitution divine de cette Eglise, mise ainsi dans l'obligation

[Gallia]

ceduntur [1899]. — Conceduntur officium et missa in honorem B. Iohannae de Arc singulis totius Galliae dioecesisibus [1968]. — Confirmantur indulgentiae et privilegia iam a SS. Pontificibus collata iis qui hoc anno Aniciense iubilaeum celebrant [2039]. — Institut. *Fratrurn Instruct. christianae a S. Gabriele*, dioeces. Lucionens., ad temp. adprobatur [2117]. — Commutatio finium dioecesis Forojulien. [2118]. — Ecclesiae Baionensi adduntur episcopales tituli Lascurrensis et Oloronensis [1884]. — Episcopus cogere potest sacerdotes, viribus pollentes, ad suscipiendum munus pastorale [2303]. — Conceduntur indulgentiae plen. et partiales fidelibus qui missae quotidianae pro pauperibus defunctis, cura

Piae Unionis Crucifixi a venia celebrandae, vel in spiritu se sistant [2238]. — Piacularis perpetua missa, in omnibus Galliae Ecclesiis instituitur, addita plen. indulgentia [2281]. — In omnibus Galliae dioecesisibus B. Ioannae de Arc imagines et statuæ publice fidelium venerationi exponi possunt [1916]. — Titulo Ecclesiae Tarbiensis alius *Lapurdensis* adnectitur [2773]. — Clero Galliae et Belgii ditionum Coloniarum conceditur officium cum missa de S. Coleta Virgine [1959]. — Sedi canonicae Tertii Ordinis in Galliis, durante persecutione, providetur. [2312]. — Sedis Aturensis residentia in Aturensi civitate figitur [2776]. — Vicariatus Generalis Insulensis constituitur [2961]. — Cfr. *Actio, Arc,*

de les repousser; attribuer ensuite ces biens à des tiers, comme s'ils étaient devenus des biens sans maître, et, finalement, affirmer qu'en agissant ainsi on ne dépouille pas l'Eglise, mais qu'on dispose seulement de biens abandonnés par elle, ce n'est pas simplement raisonner en sophiste, c'est ajouter la dérision à la plus cruelle des spoliations. — Spoliations indéniable du reste et qu'on chercherait en vain à pallier, en affirmant qu'il n'existait aucune personne morale à qui ces biens pussent être attribués; car l'Etat est maître de conférer la personnalité civile à qui le bien public exige qu'elle soit conférée, aux établissements catholiques, comme aux autres, et, dans tous le cas, il lui aurait été facile de ne pas soumettre la formation des associations cultuelles à des conditions en opposition directe avec la constitution divine de l'Eglise qu'elles étaient censées devoir servir.

Or, c'est précisément ce que l'on a fait, relativement aux associations cultuelles. La loi les a organisées de telle sorte que ses dispositions à ce sujet vont directement à l'encontre de droits qui, découlant de sa constitution, sont essentiels à l'Eglise, notamment en ce qui touche la Hiérarchie ecclésiastique, base inviolable donnée à son œuvre par le Divin Maître lui-même. De plus, la loi confère à ces associations des attributions qui sont de l'exclusive compétence de l'autorité ecclésiastique, soit en ce qui concerne l'exercice du culte, soit en ce qui concerne la possession et l'administration des biens. Enfin, non seulement, ces associations cultuelles sont soustraites à la juridiction ecclésiastique, mais elles sont rendues justiciables de l'autorité civile. Voilà pourquoi Nous avons été amené, dans Nos précédentes Encycliques, à condamner ces associations cultuelles, malgré les sacrifices matériels que cette condamnation emportait.

On Nous a accusé encore de parti-pris et d'inconséquence. Il a été dit que Nous avions refusé d'approuver en France ce qui avait été approuvé en Allemagne. Mais ce reproche manque autant de

fondement que de justice. Car, quoique la loi allemande fût condamnable sur bien des points et qu'elle n'ait été que tolérée, à raison de maux plus grands à écarter, cependant les situations sont tout à fait différentes et cette loi reconnaît expressément la hiérarchie catholique, ce que la loi française ne fait point.

Quant à la déclaration annuelle, exigée pour l'exercice du culte, elle n'offrait pas toute la sécurité légale qu'on était en droit de désirer. Néanmoins — bien qu'en principe les réunions des fidèles dans les églises n'aient aucun des éléments constitutifs propres aux réunions publiques et qu'en fait il soit odieux de vouloir les leur assimiler — pour éviter de plus grands maux, l'Eglise aurait pu être amenée à tolérer cette déclaration. Mais, en statuant que « le curé ou le desservant ne serait plus » dans son église « qu'un occupant sans titre juridique; qu'il serait sans droit pour faire aucun acte d'administration », on a imposé aux ministres du culte, dans l'exercice même de leur ministère, une situation tellement humiliée et vague que, dans des pareilles conditions, la déclaration ne pouvait plus être acceptée.

Reste la loi récemment votée par les deux Chambres.

Au point de vue des biens ecclésiastiques, cette loi est une loi de spoliation, une loi de confiscation, et elle a consommé le dépouillement de l'Eglise. Quoique son Divin Fondateur soit né pauvre dans une crèche et soit mort pauvre sur une croix, quoique elle ait connu elle-même la pauvreté dès son berceau; les biens qu'elle avait entre les mains ne lui en appartenaient pas moins en propre et nul n'avait le droit de l'en dépouiller. Cette propriété, indiscutable à tous les points de vue avait été encore officiellement sanctionnée par l'Etat; il ne pouvait par conséquent pas la violer. — Au point de vue de l'exercice du culte, cette loi a organisé l'anarchie; ce qu'elle instaure surtout en effet, c'est l'incertitude et le bon plaisir. Incertitude si les édifices du culte, toujours susceptibles de désaffectation,

Causae Sanctorum, Centenaria, Conferentiae, Confraternitas, Congressus, Dioecesis, Lapurdensis, Missiones.

a) Epistolae:

1) Commendatitiae ac gratulatoriae:

De pietate confluentium ad Sanctuarium Lapurdense [37]. — Opus a *Catechismo* in civitate Parisiensi institutum commendatur [93]. — Ominatur incrementum egregiae sodalitati cui nomen *Œuvre des campagnes*, Parisiis [107]. — De utilitate ac fructibus Operis *Ad adolescentulas tutandas* [237, 1073]. — Commendatur consociatio cui nomen *Société de secours mutuels pour la propagation du Plain Chant* [258]. — Opus a *S. Francisco Salesio* laudatur

[278]. — Ad Rupellens. Episcop. ob libr. ab eo edit. loysianos errores repellentem gratulationes [313]. — Occasione sexagesimi anni ab E.mi Archiepiscopi Parisiensis ordinatione, gratulationes ac vota exhibentur [526]. — Consociationi vulgo *Ligue patriotique des Français*, de navitate in Religione tuenda [598]. — Archisodalitas cui nomen *Opus a catechismo*, Parisiis erectam iterum laudatur [773]. — Episcopo Tarbiensi de voluntate exornandi cryptam erectam in hortis Vaticanis honori B. M. V. Lapurdensis [138]. — Ad moderatores ac scriptores commentarii *Les Etudes* a PP. Socie' atis Iesu praeclaris fructibus in Gallia editi, in quinquagesimo anno eiusdem institutionis gratulationes ac vota [1212]. —

seront mis ou non, en attendant, à la disposition du clergé et des fidèles; incertitude s'ils leur seront conservés ou non, et pour quel laps de temps; arbitraire administratif réglant les conditions de la jouissance, rendue éminemment précaire; pour le culte, autant de situations diverses en France qu'il y a de communes; dans chaque paroisse, le prêtre mis à la discrétion de l'autorité municipale, et, par conséquent, le confit à l'état possible organisé d'un bout à l'autre du pays. Par contre obligation de faire face à toutes les charges, même les plus lourdes, et, en même temps, limitation draconienne en ce qui concerne les ressources destinées à y pourvoir. Aussi, née d'hier, cette loi a-t-elle déjà soulevé d'innombrables et dures critiques de la part d'hommes appartenant indistinctement à tous les partis politiques et à toutes les opinions religieuses, et ces critiques seules suffiraient à la juger.

Il est aisé de constater par ce que Nous venons de vous rappeler, Vénérables Frères et bien aimés Fils, que cette loi aggrave la loi de séparation et Nous ne pouvons dès lors que la réprouver.

Le texte imprécis et ambigu de certains des articles de cette loi met dans une nouvelle lumière le but poursuivi par nos ennemis. Ils veulent détruire l'Eglise et déchristianiser la France, ainsi que nous l'avons déjà dit, mais sans que le peuple y prenne trop garde et qu'il y puisse, pour ainsi dire, faire attention. Si leur entreprise était vraiment populaire, comme ils le prétendent, ils ne balanceraient pas à la poursuivre, visière relevée, et à en prendre hautement toute la responsabilité. Mais, cette responsabilité loin de l'assumer, ils s'en défendent, ils la repoussent et, pour mieux y réussir, ils la rejettent sur l'Eglise, leur victime. De toutes les preuves, c'est la plus éclatante que leur œuvre néfaste ne répond pas aux vœux du pays.

C'est en vain, du reste, qu'après Nous avoir mis dans la nécessité cruelle de repousser les lois qu'ils ont faites — voyant les maux qu'ils ont attirés sur la patrie et sentant la réprobation universelle monter

comme une lente marée vers eux — ils essayent d'égarer l'opinion publique et de faire retomber la responsabilité de ces maux sur Nous. Leur tentative ne réussira pas.

Quant à Nous, Nous avons accompli Notre devoir, comme tout autre Pontife Romain l'aurait fait. La haute charge dont il a plu au Ciel de Nous investir malgré Notre indignité, comme du reste la foi du Christ elle-même, foi que vous professez avec Nous, Nous dictait notre conduite. Nous n'aurions pu agir autrement sans fouler aux pieds Notre conscience, sans forfaire au serment que Nous avons prêté, en montant sur la Chaire de Pierre, et sans violer la Hiérarchie catholique, base donnée à l'Eglise par N. S. Jésus-Christ. Nous attendons sans crainte par conséquent le verdict de l'histoire. Elle dira que, les yeux immuablement fixés sur les droits, supérieurs de Dieu à défendre, Nous n'avons pas voulu humilier le pouvoir civil, ni combattre une forme de gouvernement, mais sauvegarder l'œuvre intangible de Notre Seigneur et Maître, Jésus-Christ. — Elle dira que Nous vous avons défendus de toute la force de notre immense tendresse, ô bien aimés Fils; que ce que Nous avons réclamé et réclamons pour l'Eglise, dont l'Eglise de France est la Fille aînée et une partie intégrante, c'est le respect de sa hiérarchie, l'inviolabilité de ses biens et la liberté; que, si l'on avait fait droit à Notre demande, la paix religieuse n'aurait pas été troublée en France et que le jour où on l'écouterait, cette paix, si désirable, y renaîtrait. — Elle dira enfin que si, sûrs d'avance de votre générosité magnanime, Nous n'avons pas hésité à vous dire que l'heure des sacrifices avait sonné, c'est pour rappeler au monde, au nom du Maître de toutes choses, que l'homme doit nourrir ici bas des préoccupations plus hautes que celle des contingences périssables de cette vie et que la joie suprême, l'invincible joie de l'âme humaine sur cette terre, c'est le devoir surnaturellement accompli coûte que coûte et, par là-même, Dieu honoré, servi et aimé malgré tout. [1146].

[Gallia]

Ill. mus. Card. Lécot Legatus renuntiatur ut personam SS. Pontificis gerat in solemnibus Lapurdi agendis, recurrente 50° anniversario apparitionum B. M. Virginis [1424]. — Ad Em. Tolosanum Archiepiscopum ob quinquagesimum eius sacerdotii annum gratulationes ac vota [1473]. — R. mo F. X. Schoepfer ob 50^{am} Lapurdensem solemnitatem celebrandam gratulationes [1707]. — Ad Ordinarios Galliarum de regulis servandis cum his qui bona Ecclesiae erepta qualicumque titulo acceperunt [1718]. — Ad Aurelianensem Episcopum, de festis in honorem B. Ioannae d'Arc, pie ac solemniter celebratis [1875]. — Ad R. D. Robertum du Botneau, Ecclesiae *N. D. des Sables d'Olonne*, 50um annum sacerdotii agentem, et ob gregorianum coetum ibi coadunandum [1870]. — R. P. D. Ioseph Bonnefoy, in terraemotus Galliae meridionalis nuperrima clade [1875]. — D. Prospero Keller, consociationis *Société générale d'éducation et d'enseignement* Praesidi [1880]. — R. D. Ios. Fonssagrives moderatori societatis *Association générale des étudiants catholiques* [1927]. — *A tuendis puellis* adsociationis Praesidi [1982]. — E. mo Cardinal. Coullié ob gratulationes Antistitum Galliae in episcopali Summi Pontificis jubileo [2010]. — Advocato Camillo Bataille de zelo catholicorum in septentrionali Gallia praesertim adversus nefandarum doctrinarum virus in scholis publicis [2032]. — Occasione saecular. solemn. a fundatione Instituti a Visitatione, de huius Ordinis in Ecclesiam benemerentia, de eius peculiari vita, ac de alia religiosa in genere gratulationes ac praeclara documenta exhibentur [2039]. — Ad R. P. D. Ios. Michaellem Fridericum Bonnet, sacerdotii sui iubilaeum expletem, gratulationes, coeterisque Galliae Episcopis laudes [2027]. — Ad supremum consilium *Societatis a S. Vincentio a Paolo* gratulationis ergo [2084]. — Archiep. Parisiensis de nuperrima clade Parisiensi [2190]. — E. mo Lugdunensi Archiepiscopo ob pietatis testimonium occasione cuiusdam mali facinoris in Urbe perpetrati, exhibitum gratiae aguntur [2134]. — Societas *Filiarum a S. Francisco Salesio* laudatur ac ut in dies magis magisque crescat ominatur [2186]. — Praeses Unionis *Mensarum, ruricularum ad opificum mutuationes*, ob eius erga S. Sedem devotionem ac restorationis socialis christianam rationem laudatur [2190]. — Aurelianensis Episcopus ob devotionis obsequium S. Pontif. exhibitum die anniversaria recurrente ex quo I. de Arc in numerum Beatorum adscripta est, gratias accipit [2201]. — In vigesimo

quinto sacerdotii anniversario Atrebatensium Archiepiscopo gratulationes [2231]. — In quinquagesimo sacerdotii sui natali Boscoducensi Episcopo vota [2233]. — Episcopo Augustodunen. 10° recurrente saeculo a condito Cluniacensi coenobio [2316]. — Societas *pro vocationibus ecclesiasticis fovendis* in Auxitana dioecesi condenda, quam maxime laudatur [2279]. — Vicario apostolico Insulae Madagascariae gratulationis ergo [2305]. — E. mo Lugdunensium Arch. in anniversario impositi Sanctitati Suae Pontificium diadematis [2306]. — Praesidi Societatis quae in historia et litteris versatur gratulationis ergo [2449]. — E. mo Rhemensium Archiepiscopo ob omnia festivitate S. Iosephi [2488]. — *Apostolatus orationis* Moderatori generali gratulationis ergo [2498]. — Moderat. Congreg. Presbyterorum de S. Maria de Tinchebray nuncupatae, 60^a a condita Sodalitate a Nostra Domina a bona morte anniversario recurrente [2510]. — Occasione VI congressus operis *Ad adolescentulas tutandas* gratulationes ac vota [2802]. — Ut in unaquaque dioecesi opus missionariorum efformandorum rite constituatur [2523]. — Archiep. Rothomagen., ob erectum B. Ioannae de Arc publicum monumentum [2549]. — Melden. Ep. ob inaugurandum in Ecclesia Cathedrali monumentum insigni memoriae J. Ben. Bossuet [2582]. — Bisuntinor. Archiepiscopo synodi dioecesanæ acta exhibendi gratulationes [2637]. — Arch. Cameracensi coadjutori ob litteras transmissas gratiae [2677]. — Occasione coronationis B. M. V. *du beau Rameau* ad templum Bétharram Baionensis Episcopus gratulationes accipit [2824]. — E. mo Legato ad Parisiensem congress. pro centenaria memoria F. Ozanam celebranda misso [2988]. — Lugdunensium Archiepiscopo primo expleto saeculo a nativitate F. Ozanam [5005]. — Burdigalensi Archiepiscopo ob eius contra *Le Bulletin de la Semaine* declarationem, gratulationis adprobationisque ergo [3009].

II) Gratiarum actiones ob oblata volumina — Nova oper. S. Francisci Sal. editio laudatur [497]. — Ad A. Legoux pro binis voluminibus de V. M. M. Postel gratulationes [1096]. — DD. Rozès et Dubois ob *Petit Paroissien dominical* oblatum [1900]. — Baionensi Episcop. ob volumen circa collationes ecclesiasticas oblatum item [1924]. — Ob volumen *La vocation sacerdotale* auct. J. Lahitton gratulationes exhibentur [2075]. — R. D. P. Debout ob edita opera de B. Ioanna de Arc gratulationes [379, 1972]. — Ob vota Summi Pontifici oblata

a Moderatore *Revue catholique des Institutions et du Droit* gratiae aguntur [2075]. — R. P. E. Marbeau de *Paroissial* oblato [2097]. — E. Janvier ob quoddam volumen exhibitum [2098]. — Episcop. Mimatensi ob vol. *Le Christ et ma vie* oblatum gratulationes [2106]. — E. Duthoit in Universitate catholica Insularum doctor pro quodam oblato volumine gratulationes accipit [2219]. — Ob poematis exemplar Beatissimo Patri oblatum F. Mistral gratias accipit ac vota [2239]. — Ob exhibitum S. S. primum numerum novae publicationis *L'Eucharistie* V. P. Féron - Vrau gratulationes accipit [2225]. — Item A. Weber ob librum *Le Saint Evangile commenté par les Apôtres* [2229]. — Ob religionis aequitatisque defensionem moderatores ephemeridis *Revue Catholique des Institutions et du Droit* iterum laudantur [2255]. — H. Delassus de opere oblato cui titulus *La consiration antichrétienne* gratulationis ergo [2349]. — Lecigne ob bina volumina *Du dilettantisme à l'action* gratulationis ergo [2442]. — Ad D. Villien ob exemplar operis *La nouvelle année liturgique* Beatissimo Patri oblatum [2476]. — Parocho Ecclesiae de Notre-Dame in civitate Dijon, ob tria volumina de Concordatu anno 1516 inter Leonem X Pontificem et Franciscum I Francorum Regem, Sanctitati Suae, venerationis ergo, exhibita [2505]. — Opus *La vocation sacerdotale* J. Lahitton peculiari ratione adprobatur atque a censura vindicatur [2588]. — Ob nonum conferentiarum volumen oblatum E. Janvier gratulationes [2668]. — Viroduensis Episcop. ob librum oblatum gratiae aguntur [2678]. — R. D. Clapier item [2690]. — Em. Parisiensis Archiepiscopo ob orationem exhibitam [2706]. — R. D. Bodin item [2761]. — Rothomagens. Archiep. ob pastorem epistolam *L'Apostolicité des Eglises de Provence* exhibitam gratulationes [2775]. — R. D. Tissier ob oblatos libros item [2786]. — Item RR. DD. Dubarat et Daranatz [2800]. — Item P. H. Meunier [2078]. — R. D. E. Janvier ob X confer. vol missum [2912]. — Item C. Gaudreau [2984]. — Cfr. *Actio, Allocutio, Benedictini, Biblia, Bona, Capucini, Captivi, Causae Sanctorum, Centenaria, Concilia, Communio, Confraternitas, Deputatio, Diaria, Electiones, Encyclicae, Evangelium, Indulgentiae, Lapurdensis, Rota, Sulpitiani, Universitas*.

Genesis. — Cfr. *Biblia*.

Genuflexio. — Canonici transeuntes ante altare a consecratione usque ad Communionem genuflectant unico genu; pariter caeroferarii in munere suo; non ita alii sacerdotes celebraturi [291]. — Simplex genufl. cum unico genu a celebrante et assistente fieri debet in functione vespertina, v, gr. antequam assistens, collocata Hostia in Ostensorio, eam in throno collocet [380]. — Canonici ad circulum venientes et ab eo recedentes ad « Agnus Dei » genuflectant utroque genu, nisi extet consuetudo genuflectendi unico genu [436]. — De genuflexionibus et inclinationibus faciendis a ministris in benedictionibus cum SS. Sacramento [853]. — Minister inserviens missae in altari ubi SS. Sacram. non asservatur, unico genu flectere debet accedens ad altare et quoties ante medium altaris transibit aut ad eo recedet [1092]. — De quadam genuflexione in missa solemniori coram SS. Sacramento exposito [1097]. — Cfr. *Expositio*.

Germania:

a) Decreta ed indulta:

Prorogantur ad triennium facultates pro *Societate Germanica de Terra Sancta* [189]. — Argentinensi Episcopo conceditur facultas dispensandi super impedimentum mixtae religionis in articulo mortis necnon cumulandi varia impedimenta [99]. — Curia Coloniensis judicare potest ad septennium in 3^a instantia causas iudicatas in 1^a a Curia Friburgensi, et in 2^a a Curia Rottemburgen. [248]. — Item quoad II instantiam causas jam iudicatas in I in Curia Hildesiensi [1059]. — Immutantur fines archidieces. Coloniensis et Monasteriens [601]. — Facult. Theol. Universitatis Bonnensis ius conceditur academicos gradus conferendi [532]. — Ad universum hodiernum Imperium Germaniae extenditur lex Tridentina de clandestinitate, necnon declaratio Benedictina ad Hollandos [819]. — Dubia de festis SS. Perpetuae, Felicitatis et Agnetis [2013]. — De eximendis professoribus Universitatum civilium a praestando iuramento contra modernismum [2446]. — Immutantur fines dioecesium Ratisbonen. et Bambergens. [2621]. — Item fines Archid. Friburgens. et

[Gymnastici Iudi]

aliarum [2399*]. — Item dioec. Passavien. et Ratisbonen. [2407]. — Item dioeces. Fuldensis [2952].

b) Epistolae:

De mox celebrando coetu Catholicorum Germ. Coloniae Agrippinae vota [4]. — Augustiss. Guilelmo Germaniae Imperatori ac Borussiae Regi ob oblatum primum operis volum. ab Ernesto Steinmann ad illustrandum Sacrarium Xistinum confectum [281]. — Epis. Borussiae de congressu Fuldensi [887]. — Serenissimo Imperatori gratiae rependuntur ob alterum volumen ab H. Steinman Xistinae capellae picturas illustrante oblatum [817]. — Archiepo Gnesnensi et Posnaniensi de singulari studio quo dioecesis in exemplum moderatur [1307]. — Episcopo Trevirensi in 25° episcopatus anno [1847]. — Archiepiscopis et Episcopis regni Borussiae in Fuldensi urbe congressis [1056]. — Ob vota, occasione iubilai S. Pontificis oblata, Potentissimum Germaniae Imperator ac Borussiae rex gratias accipit [2004]. — R. Oster, con-sociationis a S. Iesu Infantia moderator per Germaniam, ob collectam stipem in favorem operis a S. Iesu Infantia [2088]. — E. mo Card. Fischer de actis conv. Eucharistici Coloniae Agrippinae habiti [2108]. — Archiep. Monacen. et Frisingen. coet-risque Bavariae Archiep. et Ep. ob filiale venerationis obsequium ab iisdem, episcopalem coetum inituris, B. Patri per litteras exhibitum [2352]. — Equitum Melitensium in Germania Praesidi ob eius Provinciae in S. Sedem devotionem gratulationis ergo [2348]. — Archiep. Colonien. de conventu Fuldensi, et iuramenti adversus modernisticos errores dispensatione [2408]. — Eodem ob Eucharisticum convivium solemniter celebratum [2361]. — Augusto et Serenissimo Principi Guilelmi II regi Wurthem-bergensi, 25 matrimonii sui anniversarium cele-branti [2491]. — Ad Bavariae Archiep. et Ep. Frisingae congregatos ad consilia de gravibus rebus simul capienda, ac praesertim de christiana puero-rum in scholis institutione [2511]. — Ep. Tit. Aurelianopolitan., Vice Sacra Antistitem Posnanien., dena sacerdotii lustra complementem [2631]. — S. Ehes ob quintum volumen de Concilio Tridentino illu-strando oblatum gratiae aguntur [2597]. — E. mo Vratislaviensium Episcopo dena sacerdotii, quina episcopatus lustra feliciter explenti [2901]. — Ger-maniae Ordinariis ob epistolam venerationis missam [2910]. — Ad Guilelmum II Germaniae Imperato-rem ac Borussiae Regem ob vigesimum quintum

regni sui anniversarium gratulationis ergo [3038]. — Cfr. *Actio, Causae Sanctorum, Conferentiae, Con-gressus, Matrimonium, Missiones, Universitas.*

Gymnastici Iudi — Quem locum ha-beare debeant in Operibus ad iuventutem instituendam [2860].

Gradus academici:

a) In genere. — Laurea doctoris concessa a S. C. Studiorum, nullo peracto examine, gaudet ef-fectibus canonicis qui attribuuntur laureis Univer-sitatum Catholicarum [112]. — Alumnis semina-riorum italicorum qui facultates Pontificia frequen-tare non possunt, facilius aperitur via ad gradus consequendos [1207]. — Clerici qui facultates theolo-gicas frequentare nequeunt, in probationibus ten-tandis benigne accipiendi sunt, et frequentantibus aequiparari debent [1208]. — Adprobatur consilium instituendi in *Collegio Angelico* sublimioris philoso-phiae cursus, quo alumni ad aggregationis gradum, praeter doctoralem lauream, adipiscendum compa-rentur [2065].

b) In specie:

I) Quoad gradum in S. Theologia: Ex canonicorum theologorum vel poenitentiarior. parte eius consecutio urgetur [1207]. — Nemo theolo-giae laurea donetur nisi prius in philosophicis disciplinis gradum obtinuerit, vel saltem de curri-culo in philosophia scholastica absoluto certum prae-buerit testimonium [1356]. — Gradus academici concedi possunt in facult. Theol. Universitatis Bon-nensis [532]. — Item in Seminario Pisano [2008].

II) Quoad gradum in Iure canonico. — Ad rem facultas erigitur in Seminario Patriar-chali Venetiarum [800]. — Item in Seminario Mediolanensi [254].

III) Quoad gradum in S. Scriptura. —

1) Varia. — Commissio Biblica gradus acad. in S. Scriptura conferre potest [171]. — Etiam regulares hos assequi possunt [254].

2) Ratio periclitandae doctrinae candidatorum in Sacra Scriptura huc redit:

a) Normae generales:

I. Nemo ad academicos in Sacra Scriptura gra-dus assumatur, qui non sit ex alterutro ordine Cleri sacerdos; ac praeterea nisi doctoratus in sacra Theologia lauream, eamque in aliqua studiorum Uni-

versitate aut Athenaeo a Sede Apostolica adprobato, sit adeptus.

II. Candidati ad gradum vel prolytae vel doctores in Sacra Scriptura, periculum doctrinae tum verbo, tum scripto subeant: quibus autem de rebus id periculum faciendum fuerit, *Commissio Biblica* praestituet.

III. *Commissionis* erit explorandae candidatorum scientiae dare iudices: qui minimum quinque sint, iique ex consultorum numero. Liceat tamen *Commissioni* id iudicium, pro prolytatu tantummodo, aliis idoneis viris aliquando delegare.

IV. Qui prolytatum in Sacra Scriptura petit, admitti ad periculum faciendum, statim ab accepta sacrae Theologiae laurea, poterit: qui vero doctoratum, admitti non poterit, nisi elapso post habitum prolytatum anno.

V. De doctrina examinanda candidati ad lauream in Sacra Scriptura, hoc nominatim cautum sit, ut candidatus certam thesim, quam ipse delegerit et *Commissio Biblica* probaverit, scribendo explicet, eamque postea in legitimo conventu Romae habendo recitatum ab impugnationibus censorum defendat [171].

β) Normae peculiares:

a) Antiquiores:

I. — AD PROLYTATUM.

a) *In experimento quod scripto fit*:

Exegesis (i. e. expositio doctrinalis, critica et philologica) quatuor Evangeliorum et Actuum Apostolorum. Pericope ex his, a iudicibus eligenda, exponetur nullo praeter textus et concordantias adhibito libro; de qua verbis quoque periculum fiet.

b) *In experimento verbali*:

I. Graece quatuor Evangelia et Actus Apostolorum.

II. Hebraice quatuor libri Regum.

III. Historia Hebraeorum a Samuele usque ad captivitatem Babylonicam, itemque historia evangelica et apostolica usque ad captivitatem Sancti Pauli Romanam.

IV. Introductio specialis in singulos libros utriusque Testamenti.

V. Introductionis generalis quaestiones selectae, nimirum:

1. De Bibliorum Sacrorum inspiratione. 2. De sensu literali et de sensu typico. 3. De legibus hermeneuticae. 4. De antiquis Hebraeorum Synagogis. 5. De variis Iudaeorum sectis circa tempora Christi. 6. De gentibus Palaestinam tempore Christi incolentibus. 7. Geographia Palaestinae temporibus

Regum. 8. Palaestinae divisio et Hierusalem topographia tempore Christi. 9. Itinera Sancti Pauli. 10. Inscriptiones Palaestinae antiquissimae. 11. De calendario et praecipuis ritibus sacris Hebraeorum. 12. De ponderibus, mensuris et nummis in Sancta Scriptura memoratis.

II. — AD LAUREAM.

a) *De Scripto*:

Amplior quaedam dissertatio circa thesim aliquam graviores ab ipso candidato de Commissionis assensu eligendam.

b) *Coram*:

I. Dissertationis a Censoribus impugnandae defensio.

II. Exegesis unius ex sequentibus Novi Testamenti partibus a candidato deligendae eiusque pro arbitrio iudicum exponendae:

1. Epistolae ad Romanos. 2. Epistolarum I et II ad Galatas. 4. Epistolarum captivitatis et pastoralium. 5. Epistolae ad Hebraeos. 6. Epistolarum Catholicarum. 7. Apocalypse.

III. Exegesis ut supra alicuius ex infrascriptis Veteris Testamenti partibus:

1. Genesis. 2. Exodi, Levitici et Numerorum. 3. Deuteronomii. 4. Iosue. 5. Iudicum et Ruth. 6. Librorum Paralipomenon, Esdrae et Nehemiae. 7. Iob. 8. Psalmorum. 9. Proverbiorum. 10. Ecclesiastae et Sapientiae. 11. Cantici Canticorum et Ecclesiastici. 12. Esther, Tobiae et Iudith. 13. Isaiae. 14. Ieremiae cum Lamentationibus et Baruch. 15. Ezechielis. 16. Danielis cum libris Machabaeorum. 17. Prophetarum minorum.

IV. 1. De Scholis exegeticis Alexandrina et Antiochena, ac de exegesi celebriorum PP. Graecorum saec. IV et V.

2. De operibus exegeticis S. Hieronymi caeterorumque Patrum Latinorum saec. IV et V.

3. De origine et auctoritate textus Massoretici.

4. De versione Septuagintavirali et de aliis versionibus Vulgata antiquioribus, in crisi textuum adhibendis.

5. Vulgatae historia usque ad initium saec. VII, deque eiusdem authenticitate a Conc. Tridentino declarata.

V. Peritia praeterea probanda erit in aliqua alia ex linguis praeter Hebraicam et Chaldaicam orientalibus, quarum usus in disciplinis biblicis maior est. [A. 1904 s. d.].

[Gradus academici]

b) Recentiores ordinationes:

I. — Ad prolatum.

IN EXPERIMENTO QUOD SCRIPTO FIT:

A) *Exegesis* (i. e. expositio doctrinalis, critica, philologica) *quatuor Evangeliorum et Actuum Apostolorum*. Pericope ex his, a iudicibus eligenda, de qua verbis quoque periculum fiet.

B) *Dissertatio de historia biblica iuxta materiam* sub. n. III assignatam.

C) *Dissertatio de introductione generali iuxta materiam infra positam* sub n. V, vel de *Introductione specialis* in sequentes libros: Pentateuchi, Iob, Psalmorum, Isaiae, Ieremiae, Ezechielis, Danielis, Ecclesiastici, Sapientiae et totius Novi Testamenti.

IN EXPERIMENTO VERBALI:

I° *Graece quatuor Evangelia, Actus Apostolorum, Epistola ad Romanos et secunda Epistola ad Corinthios*. — II. *Hebraice quatuor libri Regum*. — III. *Quaestiones selectae ex tota historia Hebraeorum et historia evangelica et apostolica*.

1. *Historia Abrahæ; eius relationes cum Baby-lonia* (Amraphel-Hammurabi?) et cum *Aegypto; Chanaan* tempore Abrahæ. — 2° *Commoratio Hebraeorum in Aegypto; Moyses*. — 3° *Exodus; Hebraeorum vicissitudines in deserto*. — 4° *Historia Iudicum*. — 5° *Institutio regni*. — 6° *Aevum splendoris regni Israelitici; David et Salomon*. — 7° *Schisma decem tribuum*. — *Bellica incursio Sesac in Palaestinam* — *Regna Iosaphat, Athaliae, Oziae, Achaz, Ezechiae Manasses, Iosiae*. — *Hierusalem capta a Nabuchodonosor*. — 8° *Dynastia Amri eiusque inimici* (Mesa, etc.). — *Iehu, Manahem, Phacee*. — *Ultimi dies Samariae*. — 9° *Reditus ab exilio*. — *Exordium diasporae* (documenta Elephantinae). — 10° *Iudaeorum historia tempore Machabaeorum*. — 11° *Iudaeae sub dominatione romana*. — *Herodum dynastia*. — 12° *Historia evangelica et apostolica*.

IV. *Introductio specialis in singulos libros utriusque Testamenti* (i. e. authenticitas, aetas, argumentum).

V. *Introductionis generalis quaestiones selectae*, nimirum: 1° *De Bibliorum Sacrorum inspiratione*. — 2° *De Sensu litterali et de sensu typico*. — 3° *De legibus Hermeneuticae*. — 4° *De praecipuis documentis Ecclesiae ad Rem Biblicam spectantibus*. — 5° *De Antiquis Hebraeorum Synagogis*. — 6° *De variis Iudaeorum sectis circa tempora Christi*. — 7° *De gentibus Palaestinam tempore Christi incolentibus*. — 8° *Geographia physica Palaestinae*. —

9° *De praecipuis differentiis divisionis Palaestinae tempore Regum et tempore Christi*. — 10° *Topographia Hierusalem, imprimis tempore Christi*. — 11° *De kalendario et praecipuis ritibus sacris Hebraeorum*. — 12° *De ponderibus, mensuris et nummis in Sacra scriptura memoratis*.

II. — Ad lauream.

a) SCRIPTO:

Amplior quaeldam dissertatio circa thesim aliquam graviorem ab ipso candidato de Commissionis assensu eligendam.

CORAM:

I. *Dissertationis a Censoribus impugnandae defensio*. — II. *Specimen praelectionis exegeticae a candidato dandum de argumento una ante hora ipsi designato*. — III. *Exegesis unius ex sequentibus Novi Testamenti partibus a candidato deligendae atque pro arbitrio iudicum exponendae*: 1° *Epistolae ad Romanos*. — 2° *Epistolarum I et II ad Corinthios*. — 3° *Epistolarum ad Thessalonicenses I et II et ad Galatas*. — 4° *Epistolarum captivitatis et pastoralium*. — 5° *Epistolae ad Hebraeos*. — 6° *Epistolarum Catholicarum*. — 7° *Apocalypsis*.

IV. *Exegesis ut supra alicuius ex infrascriptis Veteris Testamenti partibus*:

1° *Genesis*. — 2° *Exodi, Levitici et Numerorum*. — 3° *Deuteronomii*. — 4° *Iosue*. — 5° *Iudicum et Ruth*. — 6° *Librorum Paralipomenon, Esdrae et Nehemiae*. — 7° *Iob*. — 8° *Psalmorum*. — 9° *Proverborum*. — 10° *Ecclesiastae et Sapientiae*. 11° *Canticorum et Ecclesiastici*. — 12° *Esther, Tobiae et Iudith*. — 13. *Isaiae*. — 14° *Ieremiae cum Lamentationibus et Baruch*. — 15° *Ezechielis*. — 16° *Danielis cum libris Machabaeorum*. — 17° *Prophetarum minorum*.

V. *Introductionis generalis quaestiones selectae*: 1° *De historia exegeticae christianae usque ad finem saec. V: imprimis de scholis exegeticis Alexandrina et Antiochena necnon de operibus exegeticis S. Hieronymi*. — 12° *De historia canonis librorum utriusque Testamenti*. — 3° *De origine et auctoritate textus Massoretici*. — 4° *De versione Septuagintavirali et de aliis versionibus Vulgata antiquioribus in crisi textuum adhibendis*. — 5° *Vulgatae historia usque ad initium saec. VII. — Eiusdem authenticitas a Concilio Tridentino declarata et posteriore emendationes*. — 6° *Notitia praecipuorum documentorum, effossionum et inventionum Sacras Litteras illustrantium*.

VI. *Peritia praeterea probanda erit in aliqua ex linguis praeter Hebraicam et Chaldaicam orientalibus, quarum usus in disciplinis biblicis maior est.* [2423].

DE IPSIS EXPERIMENTIS.

Caput I. — Ad conferendum Prolytatum.

Art. I. — *De periculis temporis deque petitione a candidatis facienda.*

1. Candidatis ad Prolytatum, itemque ad Lauream, probandis duplex habetur iudicium sessio, mense Novembri et mense Iunio, id est ineunte et exeunte anno scholastico.

2. Candidati petitionem Rmo Consultori ab Actis exhibeant et quidem ante finem mensis Iunii, qui volunt in sessione prima periculum doctrinae suae facere, ante finem Aprilis, qui in altera.

In petitione Candidatus, praeter nomen, cognomen, domicilium suum, indicet etiam ubi et quo die ad sacerdotium sit promotus, et ubi et quo die sacrae Theologiae lauream consecutus. Idem petitioni litteras commendatitias adiungat Ordinarii sui vel, si e religioso ordine institutus sit, antistitis manu subscriptas. Horum autem documentorum inspectionem sibi Pontificia Commissio reservat.

4. De diebus periculis destinatis Candidati tempestive certiores sunt.

Art. II. — *De lingua in experimentis adhibenda.*

Experimenta iis, qui Prolytatum petunt — item qui Lauream — latine danda sunt; nisi cui alia lingua permittatur uti.

Art. III. — *De experimentis scriptis.*

1. Experimentum scriptum complectitur: a) Dissertationem exegeticam de textu aliquo Evangeliorum vel Actuum; — b) Scriptionem de quopiam argumento ex historia biblica iuxta materiarum indicem in adnexo folio descriptum; — c) Scriptionem de aliquo argumento Introductionis generalis vel specialis ibidem pariter assignato. Ad hanc geminam scriptionem conficiendam bis tres horae conceduntur; sex autem ad dissertationem, cui propterea duplex tribuitur valor.

2. Dissertatio et scriptiones sunt sine cuiusvis libri adminiculo conficiendae, praeter Scripturae textum et concordantias, quorum exemplar cuivis Candidato ab ipsa Commissione, sed pro dissertatione exegetica dumtaxat, traditur.

3. Quod attinet ad modum argumentum exegeticum tractandi, magna relinquitur Candidatis libertas. Sciant tamen ab eis non requiri oratoriam quamdam amplificationem; sed tractationem scientia et ratione confectam, quae litteralem scilicet expositionem propositi textus exhibeat, cum conclusionibus, comparatione locorum consimilium, interpretatione praecipuarum variarum lectionum, explanatione antilogiarum, quae vel inter textum et versiones, vel inter eiusdem textus locutiones occurrant.

Art. IV. — *De experimentis quae viva voce fiunt.*

1. Verbis Candidatus unum pluresve locos Evangeliorum, Actuum, Epistolae ad Romanos et II Epistolae ad Corinthios graece, atque unum pluresve locos librorum Regum hebraice ex tempore interpretari debet.

Praeterea de Historia Antiqui et Novi Testamenti; de Introductione speciali; de quaestionibus Introductionis generalis in memorato indice assignatis; demum, ad iudicium arbitrium, de argumento in scriptionibus evoluto, interrogatur.

2. Experimentum quod voce fit duas complectitur horas, id est bis semihoram pro parte graeca et ebraica, et ter viginti momenta pro altera.

Art. V. — *De notis seu punctis deque conditionibus ad successum requisitis.*

1. Singulis utriusque experimenti partibus aequalis tribuitur punctorum numerus, id est viginti, quae tamen puncta in experimento linguae hebraicae et graecae, nec non dissertationis exegeticae duplum valorem habent.

2. In qua materia Candidatus duodecim puncta tulerit, in ea se satis iudicibus probasse sciit.

3. Ad felicem exitum utriusque experimenti requiritur, ut Candidatus ad mensuram modo descriptam in singulis materiis bene responderit.

4. Qui eam mensuram in singulis materiis experimenti scripti non attigerit, ad tentandum orale experimentum non admittitur.

5. Qui vero felicem exitum in scriptis habuit, etsi in experimento verbali deficiat, ei experimentum scriptum iterandum non est.

6. Nemo experimentum eius materiae iterare debet, in qua sedecim puncta tulit, nisi in materiis plus duabus ceciderit, aut in duabus, quae ad eandem experimenti partem pertineant, scilicet ad utramque linguam hebraicam et graecam, vel ad alias experimenti materias.

[Grammophonus]

7. Qui iterato experimento, sive scripto sive verbaliter, iterum cecidit, pericula nunquam postea tentare sinitur. Iterare autem experimentum nisi in sequenti aliqua sessione non licet, salva speciali venia ab Eminentissimo Cardinali Praeside impetranda.

8. Qui utroque experimento sic se probavit, ut, partitione punctorum facta, tres quartas summae partes retulerit, is ius ad honorificam sui mentionem acquirit.

Art. VI. — *De expensis.* Cfr. *Taxa.*

Caput II. — *Ad Lauream.*

Art. I. — *De conditionibus ante servandis.*

1. Nisi adsint rationes omnino peculiares, quae iure librare Commissionis est, periculum ad Lauream, quo maturior thesis parari possit, duorum saltem annorum intervallo a Prolytatu distare debet.

2. Cum nomen suum R.mo Secretario dat, Candidatus simul indicet titulum et generalem notionem suae thesae doctoralis, necnon linguam qua eam exarare intendat.

3. Pariter significet: a) librum vel librorum complexum, tum Antiqui tum Novi Testamenti, quorum exegesis praeparare intendit, iuxta alterum experimentorum indicem; — b) insuper quamnam linguam orientalem ad experimentum dandum elegerit et de quibusnam textibus se interrogari cupiat. Concessa autem idiomatica sunt: Syriacum, Assyriacum, Arabicum, Ethiopicum, Copticum et vetus Aegyptianum.

NB. — Materia experimenti in linguis debet esse sat ampla, extra textum biblicum, maiori saltem parte, potius deligenda. Propositio operis penes Candidatum est, modo sufficientis sit molis et adprobatio R.morum Consultorum accedat.

4. R.mus Secretarius significabit Candidato utrum thesae argumentum aliasque propositas materias Commissio comprobaverit, et quasnam forte eadem animadversiones fecerit aut mutationes suggererit.

5. Ipse vero Candidatus tempestive mittat suae thesae typice, lithographice aut mechanice editae quindecim saltem exemplaria, ut, praeter E.mos DD-Cardinales Pontificiae Commissioni adscriptos, quotquot Rev.mi Consultores defensionem thesae interesse cupiant, singuli unum accipiant.

6. Postquam thesis examini iudicum subiecta fuerit, maioriq[ue] numero suffragia ferentium probata, Rev.mus Secretarius, auditis R.mis Consultoribus, cum Candidato constituet de die experimento thesaeque defensionem assignando.

Art. II. — *De experimento deque thesae defensione.*

1. Experimentum duplici parte constat: altera praeliminari, altera solemniori.

Experimentum *praeliminare*, technicum quodammodo, in duplex periculum dividitur. Interrogandus est Candidatus: a) de lingua orientali a se delecta; — b) de libris Antiqui vel Novi Testamenti a se propositis, nec non de notionibus ad rem criticam et patristicam spectantibus ad normam adnexi indicis.

Quae omnia experimenta in aula publica habentur ita, ut qui cupierint auditores eisdem interesse possint.

3. Experimentum *solemnius* duas pariter complectitur partes: lectionem publicam a candidato ex tempore habendam, et ipsam thesae defensionem.

a) Lectio publice habenda est de argumento a iudicibus delecto e libris utriusque Testamenti ab ipso Candidato propositis, vel de quaestionibus rei criticae aut patristicae in adnexo indice descriptis. Candidato conceditur spatium unius horae ad hanc lectionem praeparandam. Absoluta lectione, quae quindecim vel viginti momenta non excedat, iudices candidatum tenent sive de argumento lectionis, sive de quaestionibus connexis, quin tamen indicis ambitum excedant.

b) Defensionem thesae praecedit argumenti exposito nitida, expedita et, quantum potest, plena, quae tamen spatium unius horae numquam excedat. Tres dein e iudicum collegio thesae ex officio impugnent. Post quos alii quoque Rev.mi Consultores, quaestiones movere possunt. Spatium utriusque experimenti definitum non est. Suadendum tamen ut unius diei intervallo inter se distent.

4. Absoluta thesae defensione, iudices conveniunt de admissione Candidati inter se deliberaturi. Cuius deliberationis exitus a R.mo Secretario die sequenti Candidato significatur [2532]. — Cfr. *Biblia, S. Scriptura, Taxa*

Art. III. — Cfr. *Taxa.*

Grammophonus. — In missa solemniori atque in aliis functionibus in Ecclesiis quibus carentia est magistris organi vel cantorum etiam laicorum, non licet uti machina dicta *Grammofono* pro cantu stricte liturgico gregoriano [2105].

Gregorius Magnus (S.). — Occasione MCCC a. ab eius obitu, encycl. *Iucunda sane*, eius laudes coelebrantur :

Iucunda sane accidit recordatio, Venerabiles Fratres, magni et *incomparabilis viri* (1), Gregorii Pontificis huius nominis primi cuius, vertente anno millesimo tercentesimo ab eius obitu saecularia solemnna celebraturi sumus. Nec absque singulari Dei providentia, qui *mortificat et vivificat...*, *humiliat et sublevat* (2), factum esse arbitramur, ut, inter apostolici ministerii Nostri paene innumerabiles curas, inter tot animi anxietates ob plurima eaque gravissima, quae universae Ecclesiae per Nos regendae debemus, inter sollicitudines quibus premimur, ut et vobis, Venerabiles Fratres in apostolatus Nostri partem vocatis, et fidelibus omnibus curae Nostrae commissis quam optime satisfiat, vel a Nostri summi Pontificatus exordiis, in sanctissimum hunc et illustrem Decessorem, Ecclesiae decus atque ornamentum, oculorum aciem converteremus. Erigitur quippe animus ad magnam fiduciam in eius patrocinio penes Deum validissimo, et eorum, sive quae sublimi magisterio praecepit, sive quae sancte gessit, memoria recreatur. Quod si ipse et praeceptorum vi et fecunditate virtutum in Ecclesia Dei tam ampla, tam alta, tam firma vestigia signavit, ut iure ab aequalibus et a posteris *Magni* nomen sit consequutus, apteturque illi vel hodie, tot saeculorum intervallo, ipsius inscripta sepulcro laudatio : *innumeris semper vivit ubique bonis* (3), fieri profecto non potest, ut admiranda illius exempla sectantibus, divina opitulante gratia, non liceat, quantum humana sinit infirmitas, sua officia tueri.

Ea persequi vix opus est quae ex histo-

riae monumentis nota sunt omnibus. Summa erat publicarum rerum perturbatio quo tempore supremum inivit pontificatum Gregorius ; extincta prope vetus humanitas, romani ruentis imperii dominatus omnes barbaries invaserat. Italia vero, a Byzantinis imperatoribus devrelata, facta fere Langobardorum praeda fuerat, qui, suis nondum compositis rebus, huc illuc excurrebant, omnia ferro flammaque vastantes, luctu omnia caedibusque complentes. Haec ipsa Urbs, minis hostium exterius perculsa, interius afflicta pestilentia, eluvionibus, fame, eo miseriae devenerat, ut iam procurandae incolumitatis, non modo civium, sed confertae multitudinis se intus propicientis, ratio nulla suppeteret. Cernere namque erat sexus omnis et conditionis homines, episcopos, sacerdotes sacra vasa rapinis erepta portantes, religiosos viros, intemeratas Christi sponsas, fuga se, vel ab inimicorum gladiis, vel a perditorum hominum turpi violentia subducere. Romae autem Ecclesiam ipse Gregorius appellat : *vetustam navim vehementerque conflactam...* *undique enim fluctus intrant et quotidiana ac valida tempestate quassatae putridae naufragium tabulae sonant* (1). At quem Deus suscitaverat nauta manu pollebat, et clavo tractando praepositus, non modo inter aestuantes procellas ad portum appellere, sed navim a futuris tempestatibus praestare tutam valuit.

Ac mirum quidem quantum ipse perfecit spatio regiminis annorum vix supra tredecim. Exstitit enim christianae vitae instaurator universae, excitans pietatem fidelium, observantiam monachorum, cleri disciplinam, sacrorum antistitem pastorem sollicitudinem. *Prudentissimus paternitas Christi* (2), Ecclesiae patrimoniam

(1) *Martyrol. Rom.* 3 sept.

(2) *Regum* II, 6, 7.

(3) Apud IOANN. DIAC., *Vita Greg.*, IV, 68.

(1) *Registum* I, 4 ad Ioann. episcop. Constantinop.

(2) IOANN. DIAC., *Vita Greg.*, II, 51.

[Gregorius Magnus]

custodivit, adauxit, egenti populo, christianae societati et singulis ecclesiis, pro sua cuique necessitate, large copioseque suppedi tans. Vere *Dei consul factus* (1), actuosae voluntatis fecunditatem ultra Urbis moenia porrexit, totamque in bonum consortii civilis impendit. Byzantinorum imperatorum iniustus postulationibus restitit fortiter; exarcharum et imperialium administratorum fregit audaciam, sordidamque avaritiam coercuit publicus iustitiae socialis adsertor. Longobardorum ferociam mitigavit, minime veritus ad portas Urbis obviam ire Agilulfo, ut ipsum ab ea obsidione dimoveret, quod idem cum Attila Leo Magnus pontifex egerat; nec a precibus blandisque suasionibus, aut ab agendo sagaciter ante destitit, quam formidatam eam gentem tandem aliquando pacatam vidit, aequiore reipublicae forma constituta, eandemque catholicae fidei additam, opera in primis piaae reginae Theodolindae, in Christo filiae suae. Quare Gregorius iure sibi vindicat nomen servatoris et liberatoris Italiae, huius nempe *terrae*, quam ipse suaviter vocat *suam* (2). Pastoralibus eius, nunquam intermissis curis, in Italia, in Africa errorum reliquiae extinguuntur, Ecclesiae res ordinantur in Galliis, Visigoti in Hispaniis inchoatae conversionis incrementa suscipiunt, Britannorum inclyta gens, quae, *dum in mundi angulo posita in cultu lignorum ac lapidum perfida nunc usque remaneret* (3), et ipsa ad veracem Christi fidem accedit.

Cuius tam pretiosae acquisitionis accepto nuntio, Gregorius eo gaudio perfunditur, quo carissimi filii complexu pater, Iesu Servatori accepta referens omnia, *cuius amore*, inquit ipse, *in Britannia fra-*

tres quaerimus, quos ignorabamus; cuius munere, quos nescientes quaerebamus, invenimus. (1) Ea vero gens adeo se memorem Pontifici sancto probavit, ut ipsum usque appellarit: *magistrum nostrum, Apostolicum nostrum, Papam nostrum, Gregorium nostrum*, seque tamquam sigillum apostolatus eius existimarit. Denique tanta in ipso fuit operae vis, tanta salubritas, ut rerum ab eo gestarum memoria alte insederit in animis posterorum, media aetate potissimum, quae spiritum quodammodo ab eodem infusum ducebat, eius verbo quasi alimentum trahebat, eius ad exempla vitam moresque conformabat, succedente feliciter in orbe terrarum christianae societatis humanitate adversus romanam, quae, saeculorum emensa cursum, esse omnino desierat.

Haec mutatio dexterarum excelsi! Ac vere quidem affirmare licet, sic persuasum fuisse Gregorio, non aliam nisi Dei manum talia patrasse. His enim verbis de Britanniae conversione sanctissimum monachum Augustinum affatur, quae sane de ceteris omnibus in ministerio apostolico ab ipso gestis intelligi possunt. *Cuius opus hoc est, inquit, nisi eius qui ait: Pater meus usque nunc operatur et ego operor?* (2) *Qui ut mundum ostenderet, non sapientia hominum, sed sua se virtute convertere, praedicatores suos, quos in mundum misit, sine litteris elegit; hoc etiam modo faciens, quia in Anglorum gente fortia dignatus est per infirmos operari* (3). Equidem Nos minime latent, quae sancti Pontificis oculis, de se abiecte sentientis, omnino fugiebant, et rerum gerendarum peritia, et in coeptis ad exitum perducendis ingenium sagax, et in rebus disponendis mira prudentia,

(1) *Inscr. sepulcr.*

(2) *Registr.* v, 36 (40) ad Mauricium Aug.

(3) *Ibid.* VIII, 29 (30) ad Eulog. episcop. Alexandr.

(1) *Ibid.* XI, 36 (28) ad Augustin. Anglorum episcop.

(2) *IOANN.* v, 17.

(3) *Registr.* XI, 36 (28).

et sedula vigilantia et non intermissa sollicitudo. At compertum pariter est, ipsum, non qua huius mundi principes, vi et potentia fuisse progressum, qui in altissimo illo pontificiae dignitatis fastigio primus voluerit appellari: *Servus servorum Dei*, non profana tantum scientia aut *persuasibilibus humanae sapientiae verbis* (1) viam sibi munivisse, non prudentiae tantum civilis consiliis, non instaurandae societatis rationibus diuturno studio praeparatis ac deinde in rem deductis, non denique, quod admirationem habet, mente concepto sibi-que proposito vasto aliquo tramite, in apostolico ministerio sensim percurrente; quum contra, ut notum est, in ea esset cogitatione defixus, qua putaret imminere mundi finem, adeoque modicum tempus reliquum esse ad grandia facinora. Gracili admodum et infirmo corpore, diuturnis afflictatus morbis, ad extremum saepe vitae discrimen, incredibili tamen pollebat animi vi, cui nova semper alimenta suppeditabat vivida fides in Christi verbo certissimo in eiusque divinis promissis. Maximam quoque fiduciam collocabat in colata divinitus Ecclesiae vi, qua ipse rite posset suo in terris fungi ministerio.

Quare hoc illi propositum in omni vita fuit, quale singula dicta eius factaque comprobant, ut eandem fidem ac fiduciam et in se ipse foveret et in aliis vehementer excitaret, dumque supremus sibi dies adveniret, quantum hic et nunc liceret, optima quaeque sectaretur.

Inde sancti viri firma voluntas in communem salutem derivandi uberrimam illam caelestium donorum copiam, qua Deus Ecclesiam ditavit, cuiusmodi sunt et revelatae doctrinae certissima veritas, et eiusdem, qua patet orbis, efficax praedicatio, et sacramenta, quae vim habent sive in-

fundendi sive augendi animae vitam, ac denique, superni praesidii auspex, gratia precum in Christi nomine.

Harum rerum recordatio, Venerabiles Fratres, mire Nos recreat. Qui si ex hoc Vaticanorum vertice moenium circumspicimus, eodem quo Gregorius, ac maiore fortasse metu vacare non possumus; tot undique coactae tempestates incumbunt, tot premunt hostium instructae phalanges; adeoque sumus humano quovis praesidio destituti, ut nec illas propulsandi nec horum impetum sustinendi ratio suppetat. Verum reputantes Nostri ubi sistant pedes, quo loco sit pontificia haec Sedes constituta, in arce Ecclesiae sanctae tutos Nos esse sentimus. *Quis enim nesciat*, ita Gregorius ad Eulogium patriarcham Alexandrinum, *sanctam Ecclesiam in Apostolorum principis soliditate firmatam, qui firmitatem mentis traxit in nomine, ut Petrus a petra vocaretur?* (1) Divina Ecclesiae vis nullo temporis decursu excidit, neque Christi promissa expectationem fefellerunt; ea sic perseverant, quemadmodum Gregorii animum erexere; quum etiam ex tot saeculorum comprobatione, ex tanta rerum vicissitudine multo Nobis validius roborantur.

Regna, imperia dilapsa; sui fama nominis et humanitatis laude florentissimae gentes occiderunt; saepe, quasi senio confectae, ipse se nationes diremerunt. At Ecclesia, suapte natura non deficiens, nexu nunquam dissolvendo cum caelesti Sponso coniuncta, heic non caduco flore viget iuventutis, eodem instructa robore quo prodiit e transosso Christi corde in cruce iam mortui. Potentes in terris adversus eam sese extulerunt. Evanuere hi, sed illa superfuit. Philosophandi vias pene infinita varietate excogitarunt magistri de se glo-

(1) *I Cor.* II, 4.(1) *Registr.* VII, 37 (40).

[Gregorius Magnus]

riose praedicantes, quasi Ecclesiae doctrinam tandem aliquando expugnassent, fidei capita refellissent, eius magisterium omne absurdum demonstrassent. Eas tamen historia singulas oblitteratas recenset funditusque deletas; quum interea lux veritatis ex arce Petri eodem fulgore coruscat, quem Iesus ortu suo excitavit aluitque divina sententia: *caelum et terra transibunt, verba autem mea non praeteribunt* (1).

Hac Nos fide alti, hac petra solidati, dum sacri principatus munia omnia gravissima, simulque manantem divinitus vigorem animo sensuque percipimus, tranquillam expectamus quoad voces conticescant tot obstrepentium, actum esse de catholica Ecclesia, eius doctrinas aeternum cecidisse; brevi eo devenituram, ut cogatur aut scientiae atque humanitatis Deum reiicientis placita excipere, aut ab hominum consortio demigrare. Inter haec tamen facere non possumus quin cum ipso Gregorio in mentem omnium, sive procerum sive inferiorum, revocemus, quanta cogat necessitas ad Ecclesiam confugere, per quam detur et sempiternae salutis, et paci atque ipsi terrestri huius vitae prosperitati consulere.

Quamobrem, ut sancti Pontificis utamur verbis, *mentis gressus in eius petrae soliditate, sicut coepistis, dirigite, in qua Redemptorem nostrum per totum mundum fundasse nostis Ecclesiam, quatenus recta sinceri cordis vestigia in devio itinere non offendant* (2). Sola Ecclesiae caritas et cum ipsa coniunctio *divisa unit, confusa ordinat, inaequalia sociat, imperfecta consummat* (3). Retinendum firmiter, *neminem recte posse terrena regere, nisi noverit divina tractare, pacemque reipublicae ex universalis Ecclesiae pace pendere*. Hinc

summa necessitas perfectae concordiae inter ecclesiasticam et civilem potestatem, quam utramque Dei providentia voluit mutua sese ope iuvare. *Ad hoc enim potestas... super omnes homines caelitus data est, ut qui bona appetunt adiuvantur, ut caelorum via largius pateat, ut terrestre regnum caelesti regno famuletur* (1).

Ex hisce principiis invicta illa Gregorii fortitudo manabat, quam, opitulante Deo, imitari curabimus, Nobis proponentes modis omnibus, sarta tectaque iura et privilegia tueri, quorum Pontificatus romanus custos ac vindex est, coram Deo et coram hominibus. Quare idem Gregorius ad patriarchas Alexandriae atque Antiochiae, quum de iuribus agatur Ecclesiae universae, *etiam moriendo, scribit, debemus ostendere, quia in damno generalitatis nostrum specialiter aliquid non amamus* (2). Ad Mauricium autem Augustum: *Qui contra omnipotentem Dominum per inanis gloriae tumorem atque contra statuta Patrum suam cervicem erigit, in omnipotenti Domino confido, quia meam sibi nec cum gladiis flectit* (3). Atque ad Sabinianum diaconum: *Ante paratior sum mori, quam beati Petri apostoli Ecclesiam meis diebus degenerare. Mores autem meos bene cognitos habes, quia diu porto; sed si semel delibavero non portare, contra omnia pericula laetus vado* (4).

Eiusmodi edebat Gregorius pontifex potissima monita, erantque dicto audientes ii quibus ea nuntiabantur. Ita, dociles aures praebentibus quum principibus tum populis, mundus verae salutis repetebat iter, et ad humanitatem grassabatur eo nobiliorem ac fecundiorum quo firmioribus innixam fundamentis ad rectum usum ra-

(1) MATTH. XXIV, 35.

(2) *Regest.* VIII, 24 ad Sabinian. episcop.

(3) *Ibid.* V, 58 (53) ad Virgil. episcop.

(4) *Ibid.* V, 37 (20) ad Mauric. Aug.

(1) *Ibid.* III, 61 (65) ad Mauric. Aug.

(2) *Ibid.* V, 41 (43).

(3) *Regist.* V, 37 (20).

(4) *Ibid.* V, 6 (14, 47).

tionis et ad morum disciplinam, vim hauriens omnem a divinitus revelata doctrina et ab evangelii praeceptis.

Sed eo tempore populi, etsi rudes, inculti atque omnis humanitatis expertes, erant vitae appetentes; hac autem donari a nemine poterant nisi a Christo per Ecclesiam: *Ego veni ut vitam habeant et abundantius habeant* (1). Habuerunt quidem vitam, eamque affluentem. Nam, quum ab Ecclesia non alia possit nisi supernaturalis vita procedere, haec vitales etiam naturalis ordinis vires in se includit ipsa fovetque. *Si radix sancta, et rami*, sic Paulus ethnicae genti; ... *tu autem cum oleaster esses, insertus es in illis et socius radicis et pinguedinis olivae factus es* (2).

At nostra aetas, etsi tanta christianae humanitatis luce fruatur, ut nulla ratione possit cum aevo Gregoriano comparari, videtur tamen eam vitam fastidire, a qua praecipue, saepe unice, quasi a fonte, tot, nedum praeterita, sed etiam praesentia bona sunt repetenda. Nec modo, ut quondam subortis erroribus ac dissidiis, se ipsa detruncat quasi ramum inutilem, sed vel imam arboris radicem petit, id est Ecclesiam, conaturque vitalem exsiccare succum, quo certius illa corruat nullum in posterum emissura germen.

Hodiernus hic error idemque maximus, unde ceteri fluunt, causa est cur tantam aeternae hominum salutis iacturam ac tam multa religionis detrimenta doleamus, plura etiam, nisi medica adhibeat manus, impenduntur extimescentes. Negant enim quidquam esse supra naturam; esse Deum rerum conditorem, cuius providentia cuncta regantur; fieri posse miracula; quibus de medio sublatis, necesse est christianae religionis fundamenta convelli. Impetuntur

ipsa argumenta, quibus Deum esse demonstratur, atque incredili temeritate, contra prima rationis iudicia, repudiatur invicta illa argumentandi vis, qua ex effectibus causa colligitur, id est Deus eiusque attributa, nullis circumscripta limitibus: *Invisibilia enim ipsius a creatura mundi per ea quae facta sunt, intellecta conspiciuntur; sempiterna quoque eius virtus et divinitas* (1). Facilis inde aditus patet ad alia errorum portenta, rectae rationi repugnantia aequae ac bonis moribus pernicioosa.

Enimvero gratuita supernaturalis principii negatio, quae propria est *falsi nominis scientiae* (2), fit postulatam critices pariter falsa. Quae ordinem rerum supra naturam ratione quavis attingunt, sive quod illum constituent, sive quod cum illo coniuncta, sive quod ipsum praesumant, sive denique quod nisi per ipsum explicari multa non queant, ea omnia, nulla investigatione instituta historiae paginis eraduntur. Eiusmodi sunt Iesu Christi divinitas, mortalis ab eodem assumpta caro Sancti Spiritus opera, sua Ipse virtute a mortuis excitatus, omnia denique fidei nostrae cetera capita. Qua falsa semel inita via, nulla iam lege critica scientia cohibetur, suoque Marte quidquid non arridet aut rei suae demonstrandae adversari putatur, id omne sacris libris adimitur. Sublato enim supernaturali ordine, longe alio fundamento extrui necesse est historiam de Ecclesiae originibus, ideoque suo lubitu novarum rerum molitores monumenta versant, ea non ad sensum auctorum, sed ad suam ipsorum voluntatem trahentes.

Magno istorum doctrinae apparatu et argumentorum speciosa vi multi sic decipiuntur, ut, vel a fide desciscant, vel in ea valde infirmentur. Sunt etiam qui, sua

(1) *Ioann.* x, 10.

(2) *Ad Rom.* xi, 16, 17

(1) *I Tim.* iv, 20.

(2) *Ad Rom.* i, 20.

[Gregorius Magnus]

in fide constantes, critices disciplinae, quasi demolienti, succensent, quae quidem ipsa per se culpa vacat, legitimeque adhibita conducit ad investigandum felicissime. Neutri tamen animum advertunt ad ea quae perperam ponunt ac praesumunt, hoc est ad falsi nominis scientiam, a qua profecti, necessario ad falsa concludenda ducuntur. Falso nempe philosophiae principio corrumpi omnia necesse est. Hi autem errores satis refelli poterunt nunquam, nisi acie mutata, hoc est, deductis errantibus a suae critices praesidiis, ubi se munitos exstiment, ad legitimum philosophiae campum, quo relicto, errores hauserunt.

Taedet interim ad subtili mente viros eosdemque solertes Pauli verba convertere, increpantis illos, qui a terrenis hisce ad ea quae oculorum aciem fugiunt non assurgerent: *Evanuerunt in cogitationibus suis et obscuratum est insipiens cor eorum; dicentes enim se esse sapientes, stulti facti sunt* (1). Stultus enim omnino dicendus quicumque vires mentis insumit, ut fabricet in arena.

Nec minus dolendae ruinae quae moribus hominum vitaeque societatis civilis ex ea negatione proveniunt. Etenim, opinione sublata, praeter adspectabilem hanc rerum naturam esse divinum aliquid, nihil plane superest quo excitatae cupiditates vel turpissimae coerceantur, quibus mancipati animi ad pessima quaeque rapiuntur. Itaque *tradidit illos Deus in desideria cordis eorum, in immunditiam; ut contumeliis afficiant corpora sua in semetipsis* (2). Ac vos quidem, Venerabiles Fratres, minime latet, quam undique perditorum morum exundet lues, cui continendae impar erit civilis potestas, nisi ad altioris, quem diximus, ordinis praesidia confugiat. Sed

neque ad sanandos ceteros morbos humana quidquam valebit auctoritas, si memoria excidat aut negetur omnem potestatem a Deo esse. Tunc enim, unico freno, vi cuncta gerentur, quae vis neque adhibetur constanter nec in manu semper est; quo fit ut populus occulto quasi morbo laboret, omnia fastidiat, ius praedicet arbitrio suo agendi, seditiones conflēt, reipublicae conversiones interdum turbulentissimas paret, divina omnia et humana iura permisceat. Amoto Deo, nulla civitatis legibus, nulla vel necessariis instituta constat reverentia, iustitia contemnitur, ipsa opprimitur quae iuris est naturalis libertas; eo usque devenitur, ut domesticae societatis compages, civilis coniunctionis primum fundamentum atque firmissimum, dissolvatur. Quo fit ut, infensis hisce Christo temporibus, difficilius aptentur efficacia remedia, quae ad populos in officio continendos Ecclesiae suae ipse comparavit.

Non aliunde tamen quam in Christo salus: *Nec enim aliud nomen est sub caelo datum hominibus, in quo oporteat nos salvos fieri* (1). Ad Ipsum ergo redire necesse est, eius advolvi pedibus, ex ore illo divino verba vitae aeternae haurire; solus quippe potest instaurandae salutis indicare viam, solus vera docere, solus ad vitam revocare, qui de se dixit: *Ego sum via, veritas et vita* (2). Tentata denovo est mortalium gestio rerum seorsim a Christo; aedificari coepit reprobato angulari lapide, quod Petrus iis exprobatat, qui Iesum cruci affixerant. Ecce autem rursus exstructa moles ruit aedificantium cervices infringens. Iesus interim superest, humanae societatis angularis lapis, iterum comprobata sententia, non esse nisi in ipso

(1) *Ad Rom.* I, 21, 22.(2) *Ibid* I, 24.(1) *Act.* IV 12.(2) *IOANN.* XIV, 6

salutem: *Hic est lapis qui reprobatus est a vobis aedificantibus qui factus est in caput anguli, et non est in alio aliquo salus* (1).

Ex his facile intelligetis, Venerabiles Fratres, quanta unumquemque nostrum urgeat necessitas, animi vi qua possumus maxima quibusque pollemus opibus, huiusmodi supernaturalem vitam in omni ordine humanae societatis excitandi, ab infimae sortis opifice, cui panis apponitur diuturno sudore comparatus, ad arbitros terrarum potentes. In primisque privata prece ac publica exoranda Dei misericordia, ut potenti auxilio suo adsit, qua voce olim tempestate iactati clamabant Apostoli: *Domine, salva nos, perimus* (2).

Quamquam nec ista satis. Gregorius enim vitio tribuit episcopo, quod sacri amore secessus et orandi studio, in aciem non prodeat, pro Domini causa strenue dimicaturus, inquiens: *Vacuum episcopi nomen tenet* (3). Ac iure quidem; lux enim est afferenda mentibus iugi praedicatione veritatis et valida refutatione pravarum opinionum per veram solidamque philosophiae ac theologiae scientiam et per auxilia omnia, quae ex genuino historicae investigationis incremento provenerunt. Oportet insuper omnibus apte inculcentur tradita a Christo morum documenta, ut discant sui imperium exercere, motus animi appetentes regere, tumentem superbiam deprimere, parere auctoritati, iustitiam colere, omnes caritate complecti, disparis in civili convictu fortunae acerbitatem christiana dilectione temperare, a terrenis bonis avocare mentem, quam Providentia dederit sortem ea esse contentos, suisque tuendis officiis benigniorem efficere, ad futuram vitam contendere spe sempiter-

nae mercedis. Illud autem praecipue curandum, ut haec se insinuent animisque penitus insideant, quo vera et solida pietas altiores radices agat, sua quisque et hominis et christiani officia, non ore tenus, sed re profiteatur, et fiducia filii ad Ecclesiam confugiat ad eiusque ministros, quorum ministerio impetrent admissorum veniam, Sacramentorum gratia roorentur, vitam ad christianae legis praecepta componant.

Sacri muneris praecipuas has partes comitetur oportet Christi caritas, cuius instinctu nemo sit quem iacentem non erigamus, quem lugentem non consolemur, necessitas nulla cui non occurramus. Huiusmodi nos caritati totos devoteamus, huic res nostrae cedant omnes, huic propriae utilitates posthabeantur et commoda, ut *omnibus omnia facti* (1), salutem omnium quaeramus vel ipso vitae pretio, ad Christi exemplum ab Ecclesiae pastoribus id postulantibus: *Bonus pastor animam suam dat pro ovibus suis* (2). Insignibus his documentis referta sunt quae Gregorius scripta reliquit, multiplici exemplo vitae admirandae multo expressa potentius.

Quia vero ista, quum e principiorum christianae revelationis natura, tum ex intimis nostri apostolatus proprietatibus necessario fluunt, iam videtis, Venerabiles Fratres, quanto in errore versentur qui exstimant bene se de Ecclesia mereri ac frugiferam operam in aeternam hominum salutem conferre, si profana quadam prudentia, falsi nominis scientiae multa largiantur, vana spe ducti, posse ita facilius errantium sibi gratiam conciliare, re autem vera ipsi se perditionis periculo committentes. Sed veritas una est nec dividi potest; eadem aeterna perdurat, nul-

(1) Act. I, XVI, 12.

(2) MATTH. VIII, 25.

(3) Registr. VI, 63 (30). Cfr. Regul. past. I, 5.

(1) I Cor. IX, 22.

(2) IOANN. X, 11.

[Gregorius Magnus]

lis obnoxia temporibus: *Iesus Christus heri, et hodie: ipse et in saecula* (1).

Illi etiam valde falluntur qui in collo-
candis publice beneficiis, praesertim popu-
larium causam agentes, quae ad corporis
victum cultumque pertinent ea maxime
curant, animorum salutem et christianae
professionis officia gravissima silentio prae-
tereunt. Nec eos pudet interdum summa
quaedam evangelii praecepta quasi velis
obtegere, veriti ne forte minus audiantur
aut prorsus deserantur. Alienum quidem
a prudentia non erit, etiam in proponenda
veritate, sensim procedere, ubi res agatur
cum iis, qui a nostris institutis abhorrent
a Deoque sunt omnino seiuncti. *Resecanda
vulnera*, ita Gregorius, *leni prius manu
palpanda sunt* (2). Verum haec ipsa indu-
stria speciem prudentiae carnis assumet si
ad agendi normam assurgat constantem
atque communem; eoque magis quod per
eam divina gratia parvi haberi videatur,
quae non sacerdotio tantum conceditur
eiusque ministris, sed Christi fidelibus
omnibus, ut ipsorum animos dicta nostra
et facta percellant. Fuit autem eiusmodi
prudentia ignota Gregorio, cum in prae-
dicatione evangelii, tum in ceteris ab eo
mire gestis ad proximos relevandos mi-
seriis. Is Apostolorum vestigia constanter
est persequutus, quorum, cum primum
peragrandum terrarum orbem susceperunt
nuntiaturi Christum, fuit ista vox: *Praedi-
camus Christum crucifixum, Iudaeis qui-
dem scandalum, gentibus autem stulti-
tiam* (3). Atqui si tempus ullum exstitit
quo humanae praesidia prudentiae maxi-
me opportuna viderentur illud profecto
fuit, quum ad excipiendam tam novam
doctrinam, communibus cupiditatibus tam
repugnantem, tam appositam graecorum

et romanorum florentissimae humanitati,
nulla esset animorum praeparatio. Nihilominus id genus prudentiam Apostoli a
se alienam duxerunt, quibus divina erant
comperta decreta: *Placuit Deo per stulti-
tiam praedicationis salvos facere creden-
tes* (1). Ea stultitia quemadmodum sem-
per, sic adhuc iis... *cui salvi fiunt, id est
nobis, Dei virtus est* (2). In *scandalo* cru-
cis, uti antea, sic in posterum arma sup-
petent omnium potentissima; ut olim, sic
deinceps nobis erit in eo signo victoria.

Haec tamen arma, Venerabiles Fratres,
vim exuent omnem nec erunt profutura
quidquam, si tractentur ab iis, qui inte-
riorem vitam cum Christo non agant, qui
non sint vera firmaque pietate instituti, qui
Dei gloriae eiusque regni amplificandi studio
non flagrent. Quae omnia Gregorius adeo
esse necessaria putabat, ut maximam
curam impenderet in episcopos et sacer-
dotes creandos, qui divini honoris homi-
numque verae salutis magno desiderio te-
nerentur. Idque sibi proposuit in libro,
qui *Regula pastoralis* inscribitur, ubi ad
cleri salubrem institutionem et ad sacro-
rum antistitem regimen normae traduntur,
non iis modo temporibus sed etiam no-
stris aptissimae. Idem, prout eius enarra-
tor vitae describit, *velut Argus quidam
luminosissimus per totius mundi latitudi-
nem suae pastoralis sollicitudinis oculos* (3)
circumferebat, ut si quid in clero vitii aut
negligentiae deprehenderet, in id statim
animadverteret. Quin etiam vel ipsa pe-
riculi cogitatio, ne forte illuvies et corru-
ptelae in mores clericorum irreperant, tre-
pido metu eum afficiebat. Si quid vero
contra ecclesiae disciplinam actum com-
perisset, ea re vehementer angebatur, nec
ullo poterat pacto quiescere. Tunc cerne-

(1) *Ad Hebr.* XIII, 8.(2) *Registr.* V, 44 (18) ad Ioannem episcop.(3) *1 Cor.* I, 23.(1) *1 Cor.* I, 21.(2) *Ibid.* 18.(3) *IOAN. DIAC.* lib. II, c. 55.

res admonere, corrigere, canonicas poenas minitari violatoribus, has interdum ipsemet irrogare, indignos nulla interiecta mora, nulla rerum hominumve habita ratione, ab officio identidem prohibere.

Multa praeterea monebat, quae his verbis in scriptis eius frequenter expressa leguntur: *Qua mente apud Deum intercessionis locum pro populo arripit, qui familiarem se eius gratiae esse per vitae meritum nescit?* (1) – *Si ergo in eius opere passionis vivunt, qua praesumptione percussum mederi properat, qui in facie vulnus portat?* (2) – *Quinam poterunt in Christi fidelibus expectari fructus, si veritatis praecones quod verbis praedicant, moribus impugnant?* (3) – *Profecto diluere aliena delicta non valet is quem propria devastant* (4).

Veri sacerdotis exemplar huiusmodi censeat, atque ita describit: *Qui cunctis carnis passionibus moriens iam spiritualiter vivit; qui prospera mundi postposuit; qui nulla adversa pertimescit, qui sola interna desiderat;... qui ad aliena cupiendia non ducitur, sed propria largitur; qui per pietatis viscera citius ad ignoscendum flectitur, sed nunquam plus quam deceat ignoscens, ab arce rectitudinis inclinatur; qui nulla illicita perpetratur, sed perpetrata ab aliis ut propria deplorat; qui ex affectu cordis alienae infirmitati compatitur; sicque in bonis proximi sicut in suis prorelictibus laetatur; qui ita se imitabilem caeteris in cunctis quae agit insinuat, ut inter eos non habeat quod saltem de transactis erubescat; qui sic studet vivere ut proximorum quoque corda arenitia doctrinae valeat fluentis irrigare; qui orationis usu et experimento iam didicit, quod obtinere a Domino quae poposcerit passit* (5).

Quam serio igitur, Venerabiles Fratres, episcopo secum et coram Deo est reputandum, antequam novis levitis manus imponat! *Neque gratia alicuius, inquit Gregorius, neque supplicatione, aliquos ad sacros ordines audeat promovere nisi eum, quem vitae et actionis qualitas ad hoc dignum esse monstraverit* (1). Quanta eidem opus est maturitate consilii, antequam recens inunctis sacerdotibus apostolatus munia committat! Qui, nisi iusto fuerint experimento probati sub vigili custodia prudentiorum sacerdotum, nisi habeant unde plane constet de honeste acta vita, de prono in pietatem ingenio, de animo ad obediendum parato iis omnibus, quae vel Ecclesia consuetudo induxerit vel diuturna experientia comprobarit vel quos *Spiritus Sanctus posuit episcopos regere ecclesiam Dei* (2) ipsi praeceperint, sacerdotio fungentur, non in plebis christianae salutem, sed in perniciem. Nam et iurgia serent. et plus minus latentes ciebut rebelliones, triste sane spectaculum populo exhibentes quasi discrepantium in coetu nostro voluntatum, quum deploranda haec paucorum superbiae et contumaciae sint adscribenda. Procul, ho procul ab omni officio sunt excitatores discordiarum; nec enim his apostolis eget Ecclesia, neque hi pro Christo cruci adfixo apostolatam gerunt, sed ipsi sibi apostoli sunt.

Adhuc ante oculos versari nostros imago Gregorii videtur, in Lateranensi pontificio Consilio coactorum undique antistitem corona septi, adstante clero Urbis universo. Quam fecunda ex eius ore fluit adhortatio de officiis clericorum! Quanto ardoris aestu consumitur! Illius oratio, instar fulminis, pravae homines percellit; sunt eius verba quasi totidem flagella, quae excu-

(1) *Reg. past.* I, 10.

(2) *Ibid.* I, 9.

(3) *Ibid.* I, 2.

(4) *Ibid.* I, 11.

(5) *Ibid.* I, 10.

(1) *Registr.* v, 63 (58) ad universos episcopos per Hellad.

(2) *Act.* xx, 28.

[Gregorius Magnus]

tiuntur inertes; divini amoris flammae sunt, quibus vel ferventissimi animi suaviter corripuntur. Perlegite, Venerabiles Fratres, et clero vestro legendam, considerandam, in sacro potissimum annuo recessu, proponite admirabilem istam sancti pontificis homiliam (1).

Idem, non sine animi magna tristitia, haec inter cetera queritur: *Ecce, mundus sacerdotibus plenus est, sed tamen in messe Dei rarus valde invenitur operator; quia officium quidem sacerdotale suscepimus, sed opus officii non implemus* (2). Ac vere quidem, quantum hodie virium Ecclesia colligeret si operatores tot numeraret, quot sacerdotes? Quam uberes fructus ex divina Ecclesiae vita hominibus provenirent, si eidem explicandae vacarent singuli. Huiusmodi in agendo alacritatem naviter excitavit Gregorius, dum vixit, suoque impulsu effecit ut posterioribus temporibus eadem vigeret. Quare, quae media intercessit, aetas, Gregoriana quasi nota distinguitur, quod ei pontifici accepta omnia fere essent referenda, sive regulae cleri regendi, sive caritatis et beneficentiae publice exercendae multiplex ratio, sive perfectioris sanctimoniae magisterium et vitae religiosae instituta, sive denique caeremoniarum et sacri ordinatio concentus.

Vero longe alia temporum ratio successit. Quod saepe diximus, in vita Ecclesiae immutatum est nihil. Ipsa enim haereditate acceptam a divino Institutore eiusmodi vim possidet, qua aetatibus omnibus, quamvis inter se dissimillimis, valeat, non animis tantum, quod sui numeris est, providere, sed plurimum etiam ad verae humanitatis incrementa conferre, quod quidem ex ipsa ministerii sui natura consequitur.

Ne sane fieri potest ut quae revelata divinitus Ecclesiae custodienda commissa sunt, eadem quidquid verum, bonum, pulchrum in terrestri rerum natura conspicitur, non maxime provehant, eoque efficacius, quo magis haec ad summum totius veritatis, bonitatis, pulchritudinis principium, Deum referantur.

Magnus ex divina doctrina humanae scientiae proventus, sive quod per illam latior patefiat campus novis rebus etiam naturalis ordinis expedite cognoscendis, sive quod per eandem rectum investigationi sternatur iter, erroresque circa disciplinae rationem viamque eam adipiscendi amoveantur. Sic in portu emicans ignis e turri, dum nocturno itinere navigantibus multa pandit, quae tenebris involuta laterent, simul de vitandis scopulis admonet, ad quos allisa navis naufragium pateretur.

Quae autem de moribus disciplinae sunt, quandoquidem Servator Dominus supremum nobis perfectionis exemplar divinam ipsam bonitatem proponat, Patrem suum (1), eccui non patet, quanta inde incitamenta illis addantur, et insculpta in omnium animis naturae lex altius et perfectius retineatur, adeoque tum singuli, tum domestica societas, tum denique hominum universa communitas prosperiore vita fruuntur? Fuit ista profecto vis quae barbaros homines ex ferocitate ad humanitatem transtulit, mulieris proiecram dignitatem vindicavit, servitutis iugum excussit, ordinem, remissis cum aequitate vinculis quibus variae civium conditiones invicem continentur instauravit, iura restituit, veram animi libertatem promulgavit, domesticae ac publicae tranquillitati tuto prospexit.

Denique artes ad aeternum exemplar

(1) *Hom. in Evang.* I, 17.

(2) *Ibid.*, n. 3.

(1) *MATTH.* v. 48.

omnis pulchritudinis, Deum, assurgentes, unde species et formae singulae, quae sunt in rerum natura, dimanant, facilius a vulgari sensu recedunt, conceptamque animo rem, in quo artis vita consistit, exprimunt multo potentius. Ac vix quidem dici potest quantum attulerit boni ratio adhibendarum artium in famulatum religionis, quo Numini offertur quidquid ipso dignius ubertate et copia, venustate atque elegantia formae praeseferant. Hinc artis origo sacrae, quo fundamento nixa est profana quaevis ars, et nititur adhuc. Rem nuperrime attigimus peculiari *Motu proprio*, de romano cantu ad maiorum instituta revocando, ac de sacris concentibus. Atqui ceterae artes, pro sua quaeque materia, iisdem legibus continentur, ita ut, quae dicuntur de cantu, eadem et pingendi et sculpendi et exstruendi artibus convenient, quas humani ingenii nobilissimas faces Ecclesia semper excitavit et aluit. Hac specie sublimi universum hominum genus nutritum templorum erigit moles, ubi, in domo Dei, tamquam in propria sede, inter artium omnium splendidissimam copiam, inter augustas ceremonias, inter suavissimos concentus, mentes ad caelestia revocantur.

Haec, uti diximus, beneficia potuit aetati

suae ac posterioribus afferre Gregorius. Eadem, his quoque temporibus, qua fundamenti soliditate consistimus et quibus mediis instructi sumus, consequi licebit, si, quae adhuc bona, Dei gratia supersunt, omni studio retineantur, quae vero instituta a recto tramite deflexerint *instaurentur in Christo* (1).

Placet Nostris hisce Litteris finem imponere iisdem verbis, quibus ipse Gregorius memorabilem illam in Lateranensi pontificio Consilio habitam orationem absolvit: *Haec, Fratres, vobiscum sollicite cogitate, haec et proximis vestris impendite; omnipotenti Deo fructum vos reddere de negotio quod accepistis parate. Sed ista quae dicimus melius apud vos orando quam loquendo obtinebimus. Oremus: Deus, qui nos pastores in populo vocare voluisti, praesta quaesumus, ut hoc quod humano ore dicimur, in tuis oculis esse valeamus* (2).

Dum vero confidimus, deprecatore pontifice sancto Gregorio, Deum supplicibus his votis benignas aures admoturum, caelestium donorum auspicem ac paternae Nostrae benevolentiae testem, Apostolicam Benedictionem vobis omnibus, Venerabiles Fratres, clero ac populo vestro peramanter impertimus [208].

H

Habitus religionis a postulantis in monasteriis votorum sollemnium non adhibendus nisi in admissione ad novitatum [2871]. — Cfr. *Canonicus*.

Haeredes. — Cfr. *Funus*.

Haeresis. — Cfr. *Fides, Indulgentia, Matrimonium*.

Hebdomada Maior. — Festum, cum officio et duplici praecepto incidens Feria VI vel Sabbato S., transferri debet quoad officium, non autem quoad utrumque praeceptum [11]. — Decretum *Pisana* quo reprobat consuetudo adhibendi instru-

(1) *Ad Ephes.* 1, 10.

(2) *Hom. cit.*, n. 18.

[Hebdomadarius]

menta, harmonium, violinum, etc. pro cantu liturgico in feriis IV, V et VI habendum est uti generale [125]. — Tollatur consuetudo canendi *Passio D. N. I. C.* in lingua vernacula in feria VI^a [193]. — Quomodo officium deinceps recitandum tribus ultimis diebus [2641].

Hebdomadarius. — Consuetudo qua canonicus hebdomadarius manet in habitu choralis usque ad *Magnificat*, ac postea induit vestimenta sacra non est continuanda [2162].

Helvetia. — Pontificali Helvetiorum cohorti numisma decernitur ob memoriam IV expleti saeculi a cohorte constituta [814]. — Novum B. Alberti Magni pro studentibus clericis collegium, Sodalitatis a S. Pio V curis, Friburgi extructum commendatur [847]. — Auctoribus habendi congressus Marialis apud coenobium Eremitarum in Helvetiis [922]. — Normae pro alumnis Archigymnasii Friburgensis [1534]. — Episcop. Helvetiorum annuo coetu habito [1977]. — Ob sacra solemnia ob memoriam in pago Ticinensi ecclesiasticae institutae hierarchiae, Administratori Apostolico gratulationes [2217]. — Ad Episcopum Lausannens. 60um sacerdotii sui anniversarium expletem, gratulandi causa [2228]. — Festum S. Othmari abbatis in Paroecia S. Galli in choro tantum celebrari permittitur [2458]. — Sodalitium *Missae Reparatricis* in Archisodalitatem pro universa Helvetia erigitur, cum facultate aggregandi et cum communicatione indulgentiarum [2175]. — Archiepiscopo titular. Cyziceno, decano Episcoporum Helvetiae, aliisque Helvetiorum Episcopis, de habito conventu Lucano [2334]. — RR. P. Hyacintho Cormier O. P. Magistro Generali, ob exhibitam relationem de visitatione facultatis theologiae Friburgensis peracta [2585*]. — Episcopis Helvetiorum de rebus com-

muniter significatis gratulationes [2638]. — Cfr. *Actio, Conferentiae, Congressus*.

Hibernia. — Maiori civit. Cork ob exhibita civium Summo Pontifici obsequia anno L sacerdotii Eius [1821]. — Archiepiscopo Armachano de felici dedicatione templi S. Patricii [386]. — Hiberniae Episcopis ob venerationis ac pietatis obsequium, occasione conviciorum Romae catholico nomini inflictorum oblatum, gratiae agentur [2356]. — Moderatori provinciali Fr. Min. in Hibernia, de novis aedibus et scholis in Corcagiensi urbe acquisitis [2372]. — Episcopus Limericensis approbatur et laudatur de opusculo ab ipso edito in quo scripta Card. Newman a modernismi nota vindicantur et in propria luce reponuntur [1491].

Hymni. — *Proprii* qui ad integritatem historiae non pertinent, impediti transferrentur in alias horas; quod si hoc fieri non possit sine coniunctione cum aliis, omittantur in recitatione publica; in privata iungi possunt [2485]. — *Conclusio propria* dicatur, quae convenit officio diei [2644]. — Circa hymnos in propria hora impeditos [2485]. — Cfr. *Libri liturgici*.

Hispania:

a) Decreta, indulta, ac indulgentiae:

Permittitur conditio cuiusdam pensionis perpetuae in Collegio Hispanico de Urbe [174]. — Collegium Hispanum de Urbe, Pontificium declaratur [478]. — Paroecia *Pradilla* distrahitur a dioecesi Iacen. et adiungitur Archid. Caesaraugustanae [38]. — Sedi episcop. Barcinonensi pallium conceditur [229]. — Conventio inter S. Sedem et gubernium Hispanum quoad Ordines religiosos [327]. — Motu proprio de constabilienda conditione hierarchica Ordinum Scholarum Piarum et Minorum in Hispania [345]. — Controversia inter Capitulum eccl. Cath. et parochos civitatis Barcinonensis relate ad exercitium nonnullorum iurium parochialium [403].

Indulg. conceduntur ad decennium pro missionibus a PP. Capuccinis in Hisp. dandis [410]. — Eccl. Cath. Maioricens. erigitur in Basilicam Min. [743]. — Item Ecclesia Cathed. Urgellensis [784]. — Pius X monet Hispanos de officio adeundi comitia ad eligendos qui rem publicam administrant [869]. — Speciales facultates conceduntur Societati Hispanicae pro *Navigazione transatlantica* [895]. — Presbyteri saeculares sexagenarii in Hispania, praecisione facta ab illorum maiori vel minori robore, uti possunt carnis feriis II et III Maior. Hebdom. sicut fideles laici [910]. — Approbantur Constitutiones *Sorum Oblatarum SS. Redemptoris* [918]. — Basilica monast. Escorialensis exempta est a iurisdic. Ordinarii [940]. — Canonicis Eccl. Cath. Maioricensis peculiaria insignia conceduntur [1054]. — Postulati circa simoniam in beneficiis, quoad patronos laicos [1143]. — Conventio inter S. Sedem et Hispaniam concordatum anni 1851 submutans [1607]. — Archisodalitati Matritensis B. M. Virginis a *Prodigiis* conceditur ut in posterum *pontificia ac regia primitiva* appellari queat [1643]. — Pio operi a *conservanda ac tutanda fide* in Hispaniis, Matrili erecto, indulgentiae conceduntur [1740]. — Pro re religiosa-politica in Hispania praeclarissimae normae edicuntur [2502]. — Ecclesia paroecialis S. Mariae Assumptae ad collegiatam dignitatem attollitur [1773]. — Clerus castrensis in Hispania ad applicationem missae pro populo non tenetur [1852]. — Pauperes ut fruuntur indulto quadagesimali non tenentur ad eleemosynam elargiendam; tenentur autem si frui velint aliis privilegiis Bullae Cruciatæ [2083]. — Pauperes in Hispania non soluta eleemosyna pro Bulla Cruciatæ assignata, possunt frui indulto quoad ova et laticinia quod in eadem Bulla continetur [2277]. — Translationem festivitatis Coelestis patroni pro oppido *Armillas* in dioec. Caesaraugustana [2288]. — Vicariatus Apost. Giblatariensis in dioecesim immediate subiectam erigitur [2370]. — Quoad iurisdictionem Ordinariorum Hispaniae in Religiosos e claustris electos et monasteria monialium exempta [2533]. — Quaedam libella ad rem politicam attinentia edita, uti sensui documentorum a S. Sede pluries exhibitorum contraria declarantur [2914].

δ) Epistolae variae:

Magnam habet gratulationem nuntii, Maiestatem Suam inituram proxime nuptias cum Regali Celsitudine Sua Victoria Eugenia de Battemberg, gau-

dium ob eam causam agentibus Augustissima Hispaniarum Regina populoque universo. Quod Celssissima Sponsa ad sacra catholica sit ex voluntate transitura, vehementer gaudet, bonaque omnia et vota pro faustissimo nuptiarum exitu concipit [874]. — Pius X gratulationes significat ob solemnem conventum sodalitatum Marialium, Barcinone coelebrandum [441]. — Toletanorum Archiep. 50um annum ab initio sacerdotio agentem laudat [1673]. — Emin. Compostellano Archiepiscopo quinquagesimum sacerdotii sui annum celebranti gratulationes ac vota [1973]. — Episcopo Matritens. et Complutens., peracta prima dioecessana synodo [1990]. — In quinquagesimo suae consecrationis episcopalis anniversario Zamorensi Episcopo [2012]. — Episcopo Malacitano ob L^{um} sacerdotii sui natalem et dioecesanam synodum celebrandam [2018]. — Episcopo Oscen. quinquagesimum ab initio sacerdotio anniversarium agenti [2033]. — Ob collectam stūpem Summo Pontifici oblatam Episcopus tit. Sionensis gratias accipit [2079]. — Pius X laudat Catalaunos catholicos de prolato nuper unitatis exemplo in tuendis fidei cath. iuribus [1204]. — Pro ephemeride *El Adalid serafico* gratiae aguntur [2085]. — Ob volumen *Tratado elemental de sociologia christiana* P. I. Llovera O. C. gratulationes accipit [2090]. — Marchionissae De Unza Del Valle, de instituta Societate *Union de Damas Españolas del S.do Corazón de Jesus* gratulandi causa [2165]. — Ob litteras obsequii venerationisque plenas oblatas Em. Compostellanus Archiepiscopus gratulationes accipit [2348]. — Hispaniae Ordinarii ob litteras exceptas gratiae aguntur [2356]. — Archiep. Caesaraugustan., qui Sanctitati Suae exemplar actorum Concilii Caesaraugustae habiti, una cum petriana stūpe reverenter obtulit [2397]. — Vicentium Episcopo ob pastorem epistolam *Dios et Cesar* gratulationis ergo [2512]. — Archiep. Toletan., de coetu Eucharistico Matrili celebrando [2541]. — Ad eundem ob eiusdem faustum exitum [2583]. — Sionensi Episcopo quinquagesimo sacerdotii sui anniversario explenti [3029]. — Cfr. *Abstinentia, Actio, Basilica, Causae Sanctorum, Conferentiae, Confraternitas, Congressus, Ieiunium, Politica, Synodus*.

Hierarchia ecclesiastica. — Eius nova ordinatio in Anglia, duobus erectis provinciis Birmingham. et Liverpoolit. [2643]. — In Brasilia augetur [4053]. —

[Hollandia]

In insula Terranova statuitur [163]. — In solemnia eius ob constitutionis memoriam in Pago Ticinensi gratulationes ac vota [2217]. — Ordinum Scholarum Piarum et Minorum in Hispania definitur [345].

Hollandia. — Reducitur ad jus commune [1590]. — Privilegia conceduntur Missionariis Ordinis S. Benedicti inibi morantibus [71]. — Enucleantur quaedam dubia in favorem ecclesiarum parochialium quas Fratres Minores ibi administrant [1302]. — Ut sacerdotes sacrum facientes eleemosynam 2^{ae} missae Episcopo Bredanensi relinquunt ad causas pias, conceditur ad septennium [1939]. — Sacerdoti cui brachium dexterum amputatum fuit, quibusdam sub conditionibus, facultas missam celebrandi conceditur [1854].

Hora Sancta. — Cfr. *Adoratio, Confraternitas, Indulgentia*.

Hospitia. — Teutonum hospitio in Urbe, V exeunte saeculo ab Eius funditione

gratulationes [920]. — De extraneis non hospitandis a monialibus ac sororibus in Urbe [614].

Hostiam (SS.). — Eam adspicientes ac quandam invocationem recitantes toties indulg. sept. annor. et plenar. in hebdomada lucrantur [1306].

Hungaria. — De honoribus habendis solemnioribus S. Elisabethae Hungaricae, 7mo post diem natalem exacto saeculo [1362]. — Hungarica Consociatio *Pro catholico prelo* fovendo laudatur [1432]. — Ad F. Zichy in LXXX aetatis suae anno gratulationes ac vota [2037]. — Hungariae regni Antistites per epistolam grati animi testimonium accipiunt de litteris Romano Pontifici exhibitis, quibus iniuria reprobatur eidem Romae publice inflicta [2371]. — Em. Vesprimiensium Episcopo vigesimum quintum episcopatus annum explenti gratulationis ergo [1306]. — Dioecesis Hajdu-Doroghensis ritus Graeci-Catholici erigitur [2818]. — Cfr. *Austria, Confraternitas, Congressus, Synodus*.

I - J

Iaponia. — Obscholam apostolicam inibi erectam Soc. Mariae gratulationes [1250]. — Ob quodam volumen historicum SS. exhibitum Imper. Univ. Tokiensis Moderatori gratulationes ac gratiarum actiones [1970]. — Oratio pro Iaponiae conversione indulgetur [1908].

Ieiunium:

a) Quoad eius dispensationem:

Locorum Ordinarii amplam facultatem habent dispensandi cum suis subditis super lege ieiunii et abstinentiae, quoties dies abstinentiae vel ieiunio consecratus incidat in festum quod, licet praecepto

non subiectum, cum debita populi frequentia devote celebrabitur [2793]. — Eius dispensatio extenditur ad religiosos tantum quoad obligationes lege Ecclesiae impositas, non autem quoad obligationes propriae regulae [2883]. — Cfr. *Regulares*.

b) Quoad peculiare Nationes:

I) Quoad Americam Latinam. — Urgetur observantia decreti 1 Iul. 1899 super abstinentia et ieiunio pro America Latina dati [702]. — Novum indultum pro America Latina ac Insulas Philippinas promulgatur [2058]. — Fideles cileni in diebus dispensati ieiunii solvuntur a lege non permiscendi carnes cum piscibus [2407]. — Nisi obtineatur speciale indultum apostolicum, diebus quibus praecedenti indulto frui licet, firma mane prohibitio mi-

scendi carnes et pisces; utraque vero haec prohibitio valet etiam pro Nigritis et Indis [2665]. — Nigritae et Indi privilegiis gaudentes concessis per Const. *Trans oceanum* a ieiunio eximuntur in Sabbato Sancto et pervigilio Nativitatis D. N. I. C. [2665]. — Indultum pro America Latina I Ian. 1910 valet etiam pro omnibus Antillis et insulis maris Caraibici [2922]. — Cfr. *Abstinentia*.

II) Quoad Dalmatiam. — Cfr. *Abstinentia*.

III) Quoad Hispaniam:

In Hispania praesbyteri sexagenarii uti possunt carnibus feria II et III Maioris Hebdomadae sicut fideles laici [910]. — Attenta consuetudine contraria, ibidem non possunt sumi pisces in coenula diebus ieiunii [2508]. — Peculiaris concessio pro dioecesi Auriensi in re declaratur [2508]. — In Hispania diebus in quibus carnes vetitae sunt, etiamsi indultum non existat, sicuti feriis VI Quadragesimae, nihilominus iusculum carnis una cum piscibus adhiberi non licet; item quando usus lacticiniorum prohibetur non licet sumere iusculum carnis. Utroque autem in adiuncto iusculum carnis diebus ieiunii in unica comestione una cum piscibus ab iis tantummodo adhiberi potest qui indultum obtinuerint pro esu carniū [2302]. — Inter Hispanos condire cibos esuriales in refectioe et in serotina collatione licet cum adipe vel larido, dummodo ex apostolico indulto ea condimenta permissa sint in diebus ieiunii [2302].

IV) Quoad Lusitaniam. — Cfr. *Abstinentia*.

V) Quoad Italiam. — Cfr. *Abstinentia*.

VI) Quoad Scotiam. — Cfr. *Abstinentia, Regulares*.

Iesuitae. — Cfr. *Societas Iesu*.

Iesus:

a) Infantia. — Soc. a *S. Iesu Infantia* moderatori per Germaniam, ob collectam stipem in favorem eiusdem operis [818]. — Eiusdem societatis Moderatori Generali gratulationis causa [2088]. — Huius Archisodalitatis sociis indulgentia plenaria ubique terrarum lucranda conceditur [1926, 2464]. — Sodalitatis ab *In-*

fantia Iesu Moderatori generali aliae gratulationes [2425, 2720]. — Invocationi *Gesu mio* ecc. vel o *Iesu* ecc. 300 dieb. tot. quoties adnectuntur [2527]. — Institutum Soror. a *Iesu Infante* adprobatur [2581]. — Praeposit. General. Carmelitanorum discalceator. facultas fit erigendi Soc. a *Divino Infanti Pragensi* [2995]. — Eadem adprobatur [3075]. — Institut. Soror. a *Iesu Infante* Assis. adprobatur [2581].

b) Nomen. — Iesus et Mariae invocantes 300 dieb. indulg. lucrantur [422]. — Litanis SS. Nominis Iesus alia invocatio additur [525]. — Iesus, Mariae ac Iosephi invocantes conceditur toties quoties indulg. septem annorum totidemque quadri-genarum, necnon plenaria in mense [975]. — Confratribus sodalitat. *SSmi Nominis Iesu* in America septentrional. existentis complurimae indulgentiae plenariae ac partiales elargiuntur [1989].

c) Societas. — Cfr. *Societas Iesu*.

Imagines. — Feria V in Coena Domini, perdurante expositione SSmi Sacramenti (vulgo *Sepolcro*), non licet exponere imaginem B. M. V. Perdolentis ad publicam venerationem, neque ante ipsam collocare simulacrum SSmi Redemptoris demortui. In feria VI vero, post missam Praesantificatorum, fas est [1150]. — Incongruum est coronas imponere imaginibus SS. Cordis Iesu, sed eas ad simulacri pedes deponi decet [1605]. — Disponere imagines adeo ut brachium potens [vulgo *brazo poderoso*] delineent ac easdem venerare non licet [3058].

Immaculata. (B. Virgo). — Occasione solemnum quinquagenariorum Immaculatae Conceptionis B. M. V., encycl. *Ad diem*:

Ad diem illum laetissimum, brevi mensium intervallo, aetas nos referet, quo, ante decem quinquennia, Pius IX decessor Nostrer, sanctissimae memoriae pontifex, am-

[Immaculata]

plissima septus purpuratorum patrum atque antistitum sacrorum corona, magisterii inerantibus auctoritate, edixit ac promulgavit esse a Deo revelatum beatissimam virginem Mariam, in primo instanti suae Conceptionis, ab omni originalis culpae labe fuisse immunem. Promulgationem illam quo animo per omnium terrarum orbem, fideles, quibus iucunditatis publicae et gratulationis argumentis exceperint, nemo est qui ignoret; ut plane, post hominum memoriam, nulla voluntatis significatio data sit tum in augustam Dei Matrem tum in Iesu Christi Vicarium, quae vel pateret latius, vel communiori concordia exhiberetur. — Iam quid spe bona nos prohibet, Venerabiles Fratres, dimidio quamvis saeculo interiecto, fore ut, renovata immaculae Virginis recordatione, laetitiae illius sanctae veluti imago vocis in animis nostris resultet, et fidei atque amoris in Dei Matrem augustam praeclara longinqui temporis spectacula iterentur? Equidem ut hoc aveamus ardentem pietas facit, quam Nos in Virginem beatissimam, summa cum beneficentiae eius gratia, per omne tempus fovimus: ut vero futurum certo expectemus, facit catholicorum omnium studium, promptum illud semper ac paratissimum ad amoris atque honoris testimonia iterum iterumque magnae Dei Matri adhibenda. Attamen id etiam non diffitebimur, desiderium hoc Nostrum inde vel maxime commoveri quod, arcano quodam instinctu, praecipere posse Nobis videmur, expectationes illas magnas brevi esse explendas, in quas et Pius decessor et universi sacrorum antistites, ex asserto solemniter immaculato Deiparae Conceptu, non sane temere, fuerunt adducti.

Quas enim vero ad hunc diem non evasisse, haud pauci sunt qui querantur, ac Ieremiae verba subinde usurpent: « *Expectavimus pacem, et non erat bonum: tempus medellae, et ecce formido* ». Ast quis

eiusmodi *modicae fidei* non reprehendat, qui Dei opera vel introspicere vel expendere ex veritate negligunt? Ecquis enim occulta gratiarum munera numerando percenseat, quae Deus Ecclesiae, conciliatrice Virgine, hoc toto tempore impertiit? Quae si praeterire quis malit, quid de vaticana synodo existimandum tanta temporis opportunitate habita; quid de ineranti pontificum magisterio tam apte ad mox erupturos errores adserto; quid deum de novo et inaudito pietatis aestu, quo ad Christi Vicarium, colendum coram, fideles ex omni genere omnique parte iam diu confluent? An non miranda Numinis providentia in uno alteroque Decessore Nostro, Pio videlicet ac Leone, qui, turbulentissima tempestate, eâ, quae nulli contigit, pontificatus usurâ, Ecclesiam sanctissime administrarunt? Ad haec, vix fere Pius Mariam ab origine labis nesciam fide catholica credendam indixerat, quum in oppido Lourdes mira ab ipsa Virgine ostenta fieri coepta: exinde molitione ingenti et opere magnifico Deiparae Immaculae excitatae aedes; ad quas, quae quotidie, divina exorante Matre, patrantur prodigia, illustria sunt argumenta ad praesentium hominum incredibilitatem profiligandam. — Tot igitur tantorumque beneficiorum testes, quae, Virgine benigne implorante, contulit Deus quinquagenis annis mox elabendis; quidni speremus *propiorum esse salutem nostram quam cum credidimus?* eo vel magis, quod divinae Providentiae hoc esse experiendo novimus ut extrema malorum a liberatione non admodum dissociantur. *Prope est ut veniat tempus eius, et dies eius non elongabuntur. Miserebitur enim Dominus Iacob, et eliget adhuc de Israël:* ut plane spes sit nos etiam brevi tempore inclamatuos: « *Contrivit Dominus baculum impiorum. Conquievit et siluit omnis terra, gravata est et exultavit* ».

Anniversarius tamen dies, quinquagesimus ab adserto intaminato Deiparae conceptu, cur singularem in christiano populo ardorem animi excitare debeat, ratio Nobis extat potissimum, Venerabiles Fratres, in eo, quod superioribus Litteris encyclicis proposuimus, *instaurare videlicet omnia in Christo*. Nam cui exploratum non sit nullum, praeterquam per Mariam, esse certius et expeditius iter ad universos cum Christo iungendos, perque illum perfectam filiorum adoptionem assequendam ut simus sancti et immaculati in conspectu Dei? Profecto, si vere Mariae dictum: « *Beata, quae credidisti, quoniam perficitur ea, quae dicta sunt tibi a Domino* », ut nempe Dei Filium conciperet parereturque; si idcirco illum excepit utero, qui Veritas naturâ est, ut *novo ordine, nova nativitate generatus... invisibilis in suis, visibilis fieret in nostris*: quum Dei Filius, factus homo, *auctor sit et consummator fidei nostrae*; opus est omnino sanctissimam eius Matrem mysteriorum divinorum participem ac veluti custodem agnoscere, in qua, tamquam in fundamento post Christum nobilissimo, fidei saeculorum omnium extruitur aedificatio.

Quid enim? an non potuisset Deus restitutorem humani generis ac fidei conditorem aliâ, quam per Virginem, viâ imperitari nobis? Quia tamen aeterni providentiae Numinis visum est ut Deum-Hominem per Mariam haberemus, quae illum, Spiritu Sancto foecunda, suo gestavit utero; nobis nil plane superest, nisi quod de Mariae manibus Christum recipiamus. Hinc porro in Scripturis sanctis, quotiescumque *de futura in nobis gratia prophetatur*; toties fere Servator hominum cum sanctissima eius Matre coniungitur. Emittetur agnus dominator terrae, sed de petra deserti: flos ascendet, attamen de radice Iesse. Mariam utique, serpentis caput conterentem, prospiciebat Adam, obortasque

maledicto lacrimas tenuit. Eam cogitavit Noë, arca sospita inclusus; Abraham nati nece prohibitus; Iacob scalam videns perque illam ascendentes et descendentes angelos; Moses miratus rubum, qui ardebat et non comburebatur; David exsiliens et psalens dum adduceret arcam Dei; Elias nubeculam intuitus ascendentem de mari. Quid multa? Finem legis, imaginum atque oraculorum veritatem in Maria denique post Christum reperimus.

Per Virginem autem, atque adeo per illam maxime, aditum fieri nobis ad Christi notitiam adipiscendam, nemo profecto dubitabit qui etiam reputet, unam eam fuisse ex omnibus, quacum Iesus, ut filium cum matre decet, domestico triginta annorum usu intimaque consuetudine coniunctus fuit. Ortus miranda mysteria, nec non Christi pueritiae, atque illud in primis assumptionis humanae naturae, quod fidei initium ac fundamentum est, cuiam latius patuere quam Matri? Quae quidem non ea modo *conservabat conferens in corde suo* quae Bethlehem acta, quaeve Hierosolymis in templo Domini; sed Christi consiliorum particeps occultarumque voluntatum, vitam ipsam Filii vixisse dicenda est. Nemo itaque penitus ut illa Christum novit; nemo illa aptior dux et magister ad Christum noscendum.

Hinc porro, quod iam innuimus, nullus etiam hac Virgine efficacior ad homines cum Christo iungendos. Si enim, ex Christi sententia, *haec est autem vita aeterna, ut cognoscant te, solum Deum verum, et quem misisti Iesum Christum*; per Mariam vitalem Christi notitiam adipiscentes, per Mariam pariter vitam illam facilius assequimur, cuius fons et initium Christus.

Quot vero quantisque de caussis Mater sanctissima haec nobis praeclara munera largiri studeat, si paullisper spectemus; quanta profecto ad spem nostram accessio fiet!

[Immaculata]

An non Christi mater Maria; nostra igitur et mater est? — Nam statuere hoc sibi quisque debet, Iesum, qui Verbum est caro factum, humani etiam generis servatorem esse. Iam, qua Deus-Homo, concretum Ille, ut ceteri homines, corpus natus est: qua vero nostri generis restitutor, *spiritalit* quoddam corpus atque, ut aiunt, *mysticum*, quod societas eorum est, qui Christo credunt. « *Multi unum corpus sumus in Christo* ». Atqui aeternum Dei Filium non ideo tantum concepit Virgo ut fieret homo, humanam ex ea assumens naturam; verum etiam ut, per naturam ex ea assumptam, mortalium fieret sospitator. Quamobrem Angelus pastoribus dixit: « *Natus est vobis hodie Salvator, qui est Christus Dominus* ». In uno igitur eodemque alvo castissimae Matris et carnem Christus sibi assumpsit et *spiritalit* simul corpus adiunxit, ex iis nempe coagmentatum *qui credituri erant in eum*. Ita ut Salvatore habens Maria in utero, illos etiam dici queat gessisse omnes, quorum vitam continebat vita Salvatoris. Universi ergo, quotquot cum Christo iungimur, quique, ut ait Apostolus, *membra sumus corporis eius, de carne eius et de ossibus eius*, de Mariae utero egressi sumus, tamquam corporis instar cohaerentis cum capite. Unde, *spiritali* quidem ratione ac *mystica*, et Mariae filii nos dicimur, et ipsa nostrum omnium mater est. « *Mater quidem spiritu... sed plane mater membrorum Christi, quod nos sumus* ». Si igitur Virgo beatissima Dei simul atque hominum parens, est, equis dubitet eam omni ope adniti ut Christus, *caput corporis ecclesiae*, in nos sua membra, quae eius sunt munera infundat, idque cum primis ut eum noscamus et *ut vivamus per eum*?

Ad haec, Deiparae sanctissimae non hoc tantum in laude ponendum est *nascituro ex humanis membris Unigenito Deo carnis suae materiam* inistravit, qua nimirum sa-

luti hominum compararetur hostia; verum etiam officium eiusdem hostiae custodiendae nutriendaeque, atque adeo, stato tempore, sistendae ad aram. Hinc Matris et Filii numquam dissociata consuetudo vitae et laborum, ut aequae in utrumque caderent Prophetarum verba: « *Defecit in dolore vita mea, et anni mei in gemitibus* ». Quum vero extremum Filii tempus advenit, *stabat iuxta crucem Iesu Mater eius*, non in immani tantum occupata spectaculo, sed plano gaudens quod *Unigenitus suus pro salute generis humani offerretur, et tantum etiam compassa est, ut, si fieri potuisset, omnia tormenta quae Filius pertulit, ipsa multo libentius sustineret*. — Ex hac autem Mariam inter et Christum communionem dolorum ac voluntatis, *promeruit illa ut reparatrix perditis orbis dignissime fieret*, atque ideo universorum munerum dispensatrix quae nobis Iesus nece et sanguine comparavit.

Equidem non diffitemur horum erogationem munerum privato proprioque iure esse Christi; siquidem et illa eius unius morte nobis sunt parta, et Ipse pro potestate mediator Dei atque hominum est. Attamen, pro ea, quam diximus, dolorum atque aerumnarum Matris cum Filio communionem, hoc Virgini augustae datum est, ut sit *totius terrarum orbis potentissima apud unigenitum Filium suum mediatrix et conciliatrix*. Fons igitur Christus est, et de plenitudine eius nos omnes accepimus; ex quo totum corpus compactum, et connexum per omnem iuncturam subministrationis... augmentum corporis facit in aedificationem sui in caritate. Maria vero ut apte Bernardus notat, *aecquaeductus* est; aut etiam collum, per quod corpus cum capite iungitur itemque caput in corpus vim et virtutem exerit. *Nam ipsa est collum Capitis nostri, per quod omnia spiritalia dona corpori eius mystico communicantur*. Patet itaque abesse profecto

plurimum ut nos Deiparae supernaturalis gratiae efficiendae vim tribuamus, quae Dei unius est. Ea tamen, quoniam universis sanctitate praestat coniunctioneque cum Christo, atque a Christo ascita in humanae salutis opus *de congruo*, ut aiunt, promeretur nobis quae Christus *de condigno* promeruit, estque princeps largiendarum gratiarum ministra. *Sedet Ille ad dexteram maiestatis in excelsis*; Maria vero adstat regina a dextris eius, *tutissimum cunctorum periclitantium perfugium et fidissima auxiliatrix, ut nihil sit timendum nihilque disperandum ipsa duce, ipsa auspice, ipsa propitia, ipsa protegente*.

His positis, ut ad propositum redeamus, cui Nos non iure recteque affirmasse videbimur, Mariam quae a Nazarethana domo ad *Calvariae locum* assiduam se Iesu comitem dedit, eiusque arcana cordis ut nemo alius novit, ac thesauros promeritorum eius materno veluti iure administrat, maximo certissimoque esse adiumento ad Christi notitiam atque amorem? Nimium scilicet haec comprobantur ex dolenda eorum ratione, qui, aut daemonis astu aut falsis opinionibus, adiutricem Virginem praeterire se posse autumant! Miseri atque infelices, praetexunt se Mariam negligere, honorem ut Christo habeant: ignorant tamen non *inveniri puerum nisi cum Maria matre eius*.

Quae cum ita sint, huc Nos, Venerabiles Fratres, spectare primum volumus, quae modo ubique apparantur sollemnia Mariae sanctae ab origine immaculae. Nullus equidem honor Mariae optabilior, nullus iucundior quam ut noscamus rite et amemus Iesum. Sint igitur fidelium celebritates in templis, sint festi apparatus, sint laetitiae civitatum; quae res omnes non mediocres usus afferunt ad pietatem fovendam. Verumtamen nisi his voluntas animi accedat, formas habebimus, quae speciem tantum offerant religionis. Has

Virgo quum videat, iusta reprehensione Christi verbis in nos utetur: *Populus hic labiis me honorat: cor autem eorum longe est a me*.

Nam ea demum est germana adversus Deiparentem religio, quae profluit animo; nihilque actio corporis habet aestimationis in hac re atque utilitatis, si sit ab actione animi seiugata. Quae quidem actio eo unice pertineat necesse est, ut divini Mariae Filii mandatis penite obtemperemus. Nam si amor verus is tantum est, qui valeat ad voluntates iungendas; nostram plane atque Matris sanctissimae parem esse voluntatem oportet, scilicet Domino Christo servire. Quae enim Virgo prudentissima, ad Canae nuptias, ministris aiebat, eadem nobis loquitur: « *Quodcumque dixerit vobis facite* ». Verbum vero Christi est: « *Si autem vis ad vitam ingredi, serva mandata* ». — Quapropter hoc quisque persuasum habeat, si pietas, quam in Virginem beatissimam quis proficitur, non eum a peccando retinet, vel pravos emendandi mores consilium non indit; fucatam esse pietatem ac fallacem, utpote quae proprio nativoque careat fructu.

Quae si cui forte confirmatione egere videantur, hauriri ea commode potest ex ipso *dogmate* immaculati conceptus Deiparae. — Nam, ut catholicam *traditionem* praetermittamus, quae, aequae ac Scripturae sacrae, fons veritatis est; unde persuasio illa de immaculata Mariae Virginis Conceptione visa est, quovis tempore, adeo cum christiano sensu congruere, ut fidelium animis insita atque innata haberi posset? « *Horremus*, sic rei causam egregie explicavit Dionysius Carthusianus, *horremus enim mulierem, quae caput serpentis erat contritura, quandoque ab eo contritam, atque diaboli filiam fuisse matrem Domini fateri* ». Nequibat scilicet in christiana plebis intelligentiam id cadere, quod Christi caro, sancta, impolluta atque innocens,

[Immaculata]

in Virginis utero, de carne assumpta esset cui, vel vestigio temporis, labes fuisset illata. Cur ita vero, nisi quod peccatum et Deus per infinitam oppositionem separantur? Hinc sane catholicae ubique gentes persuasum habuere, Dei Filium antequam naturâ hominum assumptâ, *lavaret nos a peccatis nostris in sanguine suo*, debuisset, in primo instanti suae conceptionis, singulari gratia ac privilegio, ab omni originalis culpa labe praeservare immunem Virginem Matrem. Quoniam igitur peccatum omne usque adeo horret Deus, ut futuram Filii sui Matrem non cuiusvis modo maculae voluerit expertem, quae voluntate suscipitur; sed, munere singularissimo, intuitu meritorum Christi, illius etiam, qua omnes Adae filii, mala veluti hereditate, notamur: ecquis ambigat, primum hoc cuique officium proponi, qui Mariam obsequio demereri aveat, ut vitiosas corruptasque consuetudines emendet, et quibus in vetitum nititur, domitas habeat cupiditates?

Quod si praeterea quis velit, velle autem nullus non debet, ut sua in Virginem religio iusta sit omnique ex parte absoluta; ulterius profecto opus est progredi, atque ad imitationem exempli eius omni ope contendere. — Divina lex est ut, qui aeternae beatitatis potiri cupiunt, formam patientiae et sanctitatis Christi, imitando, in se exprimant. « *Nam quos praescivit, et praedestinavit conformes fieri imaginis Filii sui, ut sit ipse primogenitus in multis fratribus* ». At quoniam ea fere est infirmitas nostra, ut tanti exemplaris amplitudine facile deterreamur; providentis Dei numine, aliud nobis est exemplar propositum, quod, quum Christo sit proximum quantum humanae licet naturae, tum aptius congruat cum exiguitate nostra. Eiusmodi autem nullum est praeter Deiparam. « *Talis enim fuit Maria, ait ad rem sanctus Ambrosius, ut eius unius vita omnium*

sit disciplina. Ex quo recte ab eodem conficitur: Sit igitur vobis tamquam in imagine descripta virginitas, vita Mariae, de qua velut speculo, refulget species castitatis et forma virtutis ».

Quamvis autem deceat filios Matris sanctissimae nullam praeterire laudem quin imitentur; illas tamen Eiusdem virtutes ipsos fideles assequi prae ceteris desideramus, quae principes sunt ac veluti nervi atque artus christianae sapientiae: fidem inquit, spei et caritatem in Deum atque homines. Quarum quidem virtutum fulgere etsi nulla, in Virgine, vitae pars caruit; maxime tamen eo tempore enituit, quum nato emorienti adstitit. — Agitur in crucem Iesus, eique in maledictis obicitur *quia filium Dei se fecit*. Ast illa, divinitatem in eo constantissime agnoscit et colit. Demortuum sepulchro infert, nec tamen dubitat revicturum. Caritas porro, qua in Deum flagrat, participem *passionum Christi* sociamque efficit; cumque eo, sui veluti doloris oblita, veniam interfectoriibus precatur, quamvis hi obfirmate inclamant: *Sanguis eius super nos, et super filios nostros*.

Sed ne immaculati Virginis conceptus, qui nobis caussa scribendi est, contemplationem deseruisse videamur, quam is magna atque propria importat adiumenta ad has ipsas retinendas virtutes riteque colendas! — Et revera, quanam osiores fidei initia ponunt tantos quoquoersus errores spargendi, quibus apud multos fides ipsa nutat? Negant nimirum hominem peccato lapsum suoque de gradu aliquando deiectum. Hinc originalem labem commentitiis rebus accensent, quaeque inde evenerunt damna; corruptam videlicet originem humanae gentis, universamque ex eo progeniem hominum vitiata; atque adeo mortalibus invecum malum impositamque reparatoris necessitudinem. His autem positis, pronum est intelligere nul-

lum amplius Christo esse locum, neque ecclesiae, neque gratiae, neque ordini cuiuspiam qui naturam praetergrediatur; uno verbo, tota fidei aedificatio penitus labefactatur. — Atqui credant gentes ac profiteantur Mariam Virginem, primo suae conceptionis momento, omni labe fuisse immunem; iam etiam originalem noxam, hominum reparationem per Christum, evangelium, ecclesiam, ipsam denique perpetuendi legem admittant necesse est: quibus omnibus, *rationalismi et materialismi* quidquid est radicitus evellitur atque excutitur, manetque christianae sapientiae laus custodiendae tuendaeque veritatis. — Ad haec, commune hoc fidei hostibus vitium est, nostra praesertim aetate, ad fidem eandem facilius eradendam animis, ut auctoritatis Ecclesiae, quin et cuiusvis in hominibus potestatis, reverentiam et obedientiam abiiciant abiiciendamque inclament. Hinc *anarchismi* exordia; quo nihil rerum ordini, tum qui ex natura est tum qui supra naturam, infestius ac pestilentius. Iamvero hanc quoque pestem, publicae pariter et christianae rei funestissimam, immaculati Deiparae conceptus delet dogma; quo nempe cogimur eam Ecclesiae tribuere potestatem cui non voluntatem animi tantum, sed mentem etiam subiici necesse est: siquidem ex huiusmodi subiectione rationis christiana plebs Deiparam concinit: « *Tota pulchra es, Maria, et macula originalis non est in te* ». Sic porro rursum conficitur Virgini augustae hoc dari merito ab Ecclesia, *cunctas haereses solam interemisse in universo mundo*.

Quod si fides, ut inquit Apostolus, nihil est aliud nisi *sperandarum substantia rerum*; facile quisque dabit immaculata Virginis conceptione confirmari simul fidem, simul ad spem nos erigi. Eo sane vel magis quia Virgo ipsa expers primaevae labis fuit quod Christi mater futura erat; Christi

autem mater fuit, ut nobis aeternorum bonorum spes redintegraretur.

Iam ut caritatem in Deum tacitam nunc relinquamus, ecquis Immaculae Virginis contemplatione non excitetur ad praeceptum illud sancte custodiendum, quod Iesus per antonomasiam suam dixit, scilicet un diligamus invicem sicut ipse dilexit nos? — « *Signum magnum*, sic apostolus Ioannes demissum sibi divinitus visum enarrat, *signum magnum apparuit in caelo: Mulier amicta sole, et luna sub pedibus eius, et in capite eius corona stellarum duodecim* ». Nullus autem ignorat, mulierem illam, Virginem Mariam significasse, quae caput nostrum integra peperit. Sequitur porro Apostolus: « *Et in utero habens, clamabat parturiens, et cruciabatur ut pariat* ». Vidit igitur Ioannes sanctissimam Dei Matrem aeterna iam beatitate fruentem, et tamen ex arcano quodam partu laborantem. Quoniam autem partu? Nostrum plane, qui exilio adhuc detenti, ad perfectam Dei caritatem sempiternamque felicitatem gignendi adhuc sumus. Parentis vero labor studium atque amorem indicat, quo Virgo, in caelesti sede, vigilat assiduaque prece contendit ut electorum numerus expleatur.

Eandem hanc caritatem ut omnes niantur assequi quotquot ubique christiano nomine censentur vehementer optamus, occasione hac praesertim arrepta immaculati Deiparae conceptus solemnitus celebrandi. Quam modo acriter effraetque Christus impetitur atque ab eo condita religio sanctissima! quam idcirco praesens multis periculum iniicitur, ne, gliscentibus erroribus ducti, a fide desciscant! *Itaque qui se existimat stare, videat ne cadat*. Simul vero prece et obsecratione humili utantur omnes ad Deum, conciliatricem Deipara, ut qui a vero aberraverint resipiscant. Experiendo quippe novimus eius inodi precem, quae caritate

[Immaculata]

funditur et Virginis sanctae imploratione fulcitur, irritam fuisse numquam. Equidem oppugnari Ecclesiam neque in posterum unquam cessabitur : « *Nam oportet et haerese esse, ut et qui probati sunt, manifesti fiant in vobis* ». Sed nec Virgo ipsa cessabit nostris adesse rebus utut difficilimis, pugnamque prosequi iam inde a conceptu pugnatam, ut quotidie iterare liceat illud « *Hodie contritum est ab ea caput serpentis antiqui* ».

Utque caelestium gratiarum munera, solito abundantius, nos iuvent ad imitationem beatissimae Virginis cum honoribus coniungendam, quos illi ampliores hunc totum annum tribuimus ; atque ita propositum facilius assequamur instaurandi omnia in Christo : exemplo Decessorum usi quum Pontificatum inirent, indulgentiam extra ordinem, instar Iubilaei, orbi catholico impertiri decrevimus.

Quamobrem de omnipotentis Dei misericordia, ac beatorum apostolorum Petri et Pauli auctoritate confisi, ex illa ligandi atque solvendi potestate, quam Nobis Dominus, licet indignis contulit ; universis et singulis utriusque sexus christifidelibus in alma Urbe Nostra degentibus vel ad eam advenientibus, qui unam e quatuor Basilicis patriarchalibus, a Dominica prima Quadragesimae, nempe a die *xxi* Februarii, usque ad diem *ii* Iunii inclusive, qui erit solemnitas sanctissimi Corporis Christi, ter visitaverint ; ibique per aliquod temporis spatium pro catholicae Ecclesiae atque huius Apostolicae Sedis libertate et exaltatione, pro extirpatione haeresum omniumque errantium conversione, pro christianorum Principum concordia ac totius fidelis populi pace et unitate, iuxtaque mentem Nostram pias ad Deum preces effuderint ; ac semel, intra praefatum tempus, esurialibus tantum cibis utentes ieiunaverint, praeter dies in quadragesimali indulto non comprehensos ;

et, peccata sua confessi, sanctissimum Eucharistiae sacramentum susceperint ; ceteris vero ubicumque, extra praedictam Urbem degentibus, qui ecclesiam cathedralem, si sit eo loci, vel parochialem aut, si parochialis desit, principalem, supra dicto tempore vel per tres menses etiam non continuos, Ordinariorum arbitrio, pro fidelium commodo, praecise designandos, ante tamen diem *viii* mensis Decembris, ter visitaverint ; aliaeque recensita opera devote peregrint : plenissimam omnium peccatorum suorum indulgentiam concedimus et impertimus ; annuentes insuper ut eiusmodi indulgentia, semel tantum lucranda, animabus, quae Deo caritate coniunctae ex hac vita migraverint, per modum suffragii applicari possit et valeat.

Concedimus praeterea ut navigantes atque iter agentes, quum primum ad sua domicilia se receperint, operibus supra notatis peractis, eandem indulgentiam possint consequi.

Confessariis autem, actu approbatis a propriis Ordinariis, potestatem facimus ut praedicta opera, a Nobis iniuncta, in alia pietatis opera commutare valeant in favorem Regularium utriusque sexus, nec non aliorum quorumcumque qui ea praestare nequiverint, cum facultate etiam dispensandi super Communionem cum pueris, qui ad eandem suspiciendam nondum fuerint admissi.

Insuper omnibus et singulis christifidelibus tam laicis quam ecclesiasticis sive saecularibus sive regularibus cuiusvis ordinis et instituti, etiam specialiter nominandi, licentiam concedimus et facultatem ut sibi, ad hunc effectum, eligere possint quemcumque presbyterum tam regularem quam saecularem, ex actu approbatis, (qua facultate uti possint etiam moniales, novitiae aliaeque mulieres intra claustra degentes, dummodo confessarius approba-

tus sit pro monialibus) qui eosdem vel easdem, infra dictum temporis spatium, ad confessionem apud ipsum peragendam accedentes, cum animo praesens Iubilaeum assequendi, nec non reliqua opera ad illud lucrandum necessaria adimplendi, hac vice et in foro conscientiae dumtaxat ab excommunicationis, suspensionis alisque ecclesiasticis sententiis et censuris, a iure vel ab homine quavis de causa latis seu inflictis, etiam Ordinariis locorum et Nobis seu Sedi Apostolicae, etiam in casibus cuicumque ac Summo Pontifici et Sedi Apostolicae *speciali licet modo* reservatis, nec non ab omnibus peccatis et excessibus etiam iisdem Ordinariis ac Nobis et Sedi Apostolicae reservatis, iniuncta prius poenitentia salutari aliisque de iure iniungendis, et si de haeresi agatur, abiuratis antea et retractatis erroribus, prout de iure, absolvere; nec non vota quaecumque etiam iurata et Sedi Apostolicae reservata (castitatis, religionis, et obligationis, quae a tertio acceptata fuerit, exceptis) in alia pia et salutaria opera commutare et cum poenitentibus eiusmodi in sacris ordinibus constitutis etiam regularibus, super occultas irregularitates ad exercitium eorumdem ordinum et ad superiorum assequutionem, ob censurarum violationem dumtaxat, contracta, dispensare possit et valeat. — Non intendimus autem per praesentes super alia quavis irregularitate sive ex delicto sive ex defectu, vel publica vel occulta aut nota aliave incapacitate aut inhabilitate quoquomodo contracta dispensare; neque etiam derogare Constitutioni cum appositis declarationibus editae a fel. rec. Benedicto XIV, quae incipit «*Sacramentum poenitentiae*»; neque demum easdem praesentes litteras iis, qui a Nobis et Apostolica Sede, vel ab aliquo Praelato, seu Iudice ecclesiastico nominatim excommunicati, suspensi, interdicti seu

alias in sententias et censuras incidisse declarati, vel publice denunciati fuerint, nisi intra praedictum tempus satisfecerint, et cum partibus, ubi opus fuerit, concordaverint, ullo modo suffragari posse et debere.

Ad hac libet adicere velle Nos et concedere integrum cuicumque, hoc etiam Iubilaei tempore, permanere privilegium lucrandi quasvis indulgentias, plenariis non exceptis, quae a Nobis vel a Decessoribus Nostris concessae fuerint.

Finem vero, Venerabiles Fratres, scribendi facimus, spem magnam iterum testantes, qua plane ducimur, fore ut, ex hoc Iubilaei munere extraordinario, auspice Virgine Immaculata a Nobis concesso, quamplurimi, qui misere a Iesu Christo seiuncti sunt, ad eum revertantur, atque in christiano populo virtutum amor pietatisque ardor reforeat. Quinquaginta abhinc annos, quum Pius decessor beatissimam Christi Matrem ab origine labis nesciam fide catholica tenendam edixit, incredibilis, ut diximus, caelestium gratiarum copia effundi in hasce terras visa est; et aucta in Virginem Deiparam spe, ad veterem populorum religionem magna ubique accessio est allata. Quidnam vero ampliora in posterum expectare prohibet? In funesta sane incidimus tempora; ut prophetae verbis conqueri possimus iure: «*Non est enim veritas, et non est misericordia et non est scientia Dei in terra. Maledictum, et mendacium, et homicidium, et furtum, et adulterium inundaverunt*». attamen, in hoc quasi malorum diluvio, iridis instar Virgo clementissima versatur ante oculos, faciendae pacis Deum inter et homines quasi arbitra. «*Arcum meum ponam in nubibus. et erit signum foederis inter me et inter terram*». Saeviat licet procella et caelum atra nocte occupetur; nemo animi incertus esto. Mariae adpectu placabitur Deus et parcat. «*Eritque arcus*

[Immanentia]

in nobilis, et videbo illum et recordabo foederis sempiterni ». « *Et non erunt ultra aquae diluvii ad delendum universam carnem* ». Profecto si Mariae, ut par est, confidimus, praesertim modo quum immaculatum eius conceptum alacriore studio celebrabimus; nunc quoque illam sentiemus esse Virginem potentissimam, *quae serpentis caput virgineo pede contrivit* [160].

Immanentia. — Cfr. *Modernismus*.

Imperator. — Absolutiones quae fiunt in exequiis Imp. peragendaе sunt a Dignitatibus, et in Ecclesia Cathedrali. Missae *de requie* quae pro illo celebrantur, nullo gaudent speciali privilegio diebus per rubricas vel decreta impeditis [56].

Impedimentum:

a) Adulterii cum attentatione matrimonii dispensatum censetur per dispensationem super matrimonio rato et non consummato, aut per permissionem transitus ad alias nuptias [2815]. — Cfr. Congregationes Romanae singulae, *Articulus mortis, Germania, Matrimonium*.

Imprimatur:

a) In genere:

Nihil autem vos teneat, Venerabile Fratres, quod forte libri alicuius auctor ea sit alibi facultate donatus quam vulgo *Imprimatur* appellant: tum quia simulata esse possit, tum quia vel negligentius data vel benignitate nimia nimiae fiducia de auctore concepta, quod postremum in Religiosorum forte ordinibus aliquando evenit. Accedit quod, sicut non idem omnibus convenit cibus, ita libri qui altero in loco sint adiaphori, nocentes in altero ob rerum complexus esse queunt. Si igitur Episcopus, audita prudentum sententia, horum etiam librorum aliquem in sua dioecesi notandum censuerit, potestatem ultro facimus inmo et officium mandamus. Res utique decenter fiat, prohibitionem, si sufficiat, ad clerum unum coercendo: integro tamen bibliopolarum catholicorum officio libros ab Episcopo notatos minime venales habendi [1356]. — *Imprimatur* non obstat quin Episcopus librum prohibere possit [1590].

b) Casus peculiaris. — Episcopus loci in quo aliquis auctor eidem non subditus librum a

proprio Ordinario iam examinatum et praelo dignum iudicatum publici iuris facere desiderat, istius libri impressionem permittere potest quin eum novae censurae subicere debeat, apponendo iudicium *nihil obstare* censoris alterius dioecesis ab istius Ordinario sibi transmissum [2796]. — Cfr. *Libri in genere, Manuscripta, Modernismus, Regulares*.

Incardinatio et excardinatio. — Harum leges sunt:

« I. *Excardinationem* fieri non licere nisi iustis de causis, nec effectum undequaque sortiri, nisi *incardinatione* in alia dioecesi executioni demandata.

« II. *Incardinationem* faciendam esse ab Episcopo non oretenus, sed in scriptis, absolute et in perpetuum, id est nullis sive expressis sive tacitis limitationibus obnoxiam; ita ut clericus novae dioecesi prorsus mancipetur, praestito ad hoc iuramento ad instar illius quod Constitutio « *Speculatores* » pro domicilio acquirendo praescribit.

« III. Ad hanc *incardinationem* deveniri non posse, nisi prius ex legitimo documento constiterit alienum clericum a sua dioecesi fuisse in perpetuum dimissum, et obtenta insuper fuerint ab Episcopo dimittente, sub secreto, si opus sit, de eius natalibus, vita, moribus ac studiis opportuna testimonia.

« IV. Hac ratione adscriptos posse quidem ad Ordines promoveri. Cum tamen nemini sint cito manus imponendae, officii sui noverint esse Episcopi, in singulis casibus pendere, an, omnibus attentis, clericus adscriptus talis sit, qui tuto possit absque ulteriori experimento ordinari, an potius oporteat eum diutius probari. Et meminerint quod sicut « nullus debet ordinari qui iudicio sui Episcopi non sit utilis aut necessarius suis Ecclesiis » ut in *cap. 16, sess. 23 de reform.* Tridentinum statuit; ita pariter nullum esse adscribendum novum clericum, nisi pro necessitate aut commoditate dioecesis.

« V. Quo vero ad clericos diversae linguae et nationis, oportere ut Episcopi in iis admittendis cautius et severius procedant, ac nunquam eos recipiant, nisi requisiverint prius a respectivo eorum Ordinario, et obtinuerint secretam ac favorabilem de ipsorum vita et moribus informationem, onerata super hoc graviter Episcoporum conscientia.

« VI. Denique quoad laicos, aut etiam quoad clericos, qui excardinationis beneficio uti nequeunt vel nolunt, standum esse dispositionibus Constit.

« *Speculatores* » quae, nihil obstante praesenti decreto, ratae ac firmæ semper manere debent ».

Sed pluribus in locis mos iam pridem invaluerat ut quaedam litterae quasi *excardinatoriae*, seu *excorporationis* aut *excat* nuncupatae, laicis quoque traderentur, eodem ferme modo ac pro clericis fieri consueverat: quibus litteris Episcopus originis laicum suae dioecesis subditum dimittebat, et ius nativum, quo pollebat eum in clericalem statum adscribendi, in alium Ordinarium transferre eique cedere videbatur: et vicissim hic illum suscipiens eum proprium subditum sibi facere, et qua talem ad primam tonsuram et ss. Ordines promovere libere posse arbitrabatur, quin aut ratione domicilii aut ratione familiaritatis subditus sibi esset iuxta Constitutionis « *Speculatores* » praescripta.

Porro evulgato decreto *A primis*, de huius praxis legitimitate disputari coepit, et plura dubia hac de re ad S. Sedem delata sunt.

Quapropter de mandato SS.mi quaestione semel et iterum in hac S. Congregatione examinata, tandem die 15 Septembris 1906 E.mi Patres censuerunt, permitti posse, si Sanctitas Sua id probaverit, ut praefatae litterae, quibus laici a propria dioecesi dimittuntur, ab Ordinariis concedantur, earum vi extradioecesanus fieri proprius valeat Episcopi benevoli receptoris, et hoc titulo ad clericalem tonsuram et ad ss. Ordines ab eo promoveri; dummodo tamen,

1°. dimissio ab Episcopo proprio ex iusta causa, in scriptis et pro determinata dioecesi concedatur.

2° Acceptatio ne fiat nisi servatis regulis quae pro clericis *incardinandis* statutae sunt, et superius sub num. II, III, IV et V recensentur; et servato quoque decreto « *Vetuit* » diei 22 Decembris 1905 quoad alumnos a Seminariis dimissos.

3° Sed iuramentum ad tramitem Constitutionis « *Speculatores* » requisitum, praestandum esse ante clericalem tonsuram. Verum cum obligatio permanendi in dioecesi non propria, eique in perpetuum serviendi, ante maiorem aetatem non sine difficultatibus et periculis suscipi possit, cavendum esse ab Episcopis ne ad clericalem tonsuram admittant qui aetate maior non sit [1101].

Incensatio. — Solvuntur dubia circa incensationem SS. Sacramenti [1442]. Chorus genuflectere non debet quando celebrans in missa sollemni vel in vespere

incensat SSimum Sacramentum sollemniter expositum [2043]. Cfr. *Expositio, Missa*.

Indae:

a) Quoad privilegia. — Filii *mixtorum mestitiarumque* privilegiis a Leone XIII concessis Americae Latinae (1) uti valent, dummodo ambo parentes vere *mixti* seu *mestitii* sint, idest uterque eorum seiunctim medietatem sanguinis indici vel nigritici habeant [1644].

b) Quoad eorum miseram conditionem. — Saepius ab apostolica Sede deplorata — Etiam post servitum veri nominis abolitam — Coniunctis viribus a Republica et Ecclesia curanda est, stipe collata, precum suffragio — Et institutione missionum stationum — Ordinarii locorum reservatur absolutio a pluribus sceleribus in Indos admissis [2817]. — Cfr. *Abstinentia, Jeiunium*.

Index (S. Congregatio):

a) Eius constitutio:

1. Huius Congregationis erit non solum delatos sibi libros diligenter excutere, eos si oportuerit, prohibere, et exemptiones concedere; sed etiam ex officio inquirere, qua opportuniore licebit via, si quae in vulgus edantur scripta cuiuslibet generis, damnanda; et in memoriam Ordinarium reducere, quam religiose teneantur in perniciose scripta animadvertere, eaque Sanctae Sedi denunciare, ad normam Const. *Officiorum* xxv Ian. MDCCCXCVII.

2. Cum vero librorum prohibitio persaepe propositam habeat catholicae fidei defensionem, qui finis est etiam Congregationis Sancti Officii, decernimus ut in posterum omnia quae ad librorum prohibitionem pertinent, eaque sola, utriusque Congregationis Patres Cardinales, Consultores, Administri secum invicem communicare possint, et omnes hac de re eodem secreto adstringantur [1590].

b) Normae peculiare:

1. In ratione gerendarum rerum et in disciplina ac munis administratorum haec Congregatio suas retinebit normas, se tamen conformando statutis Const. *Sapientii consilio* et praesentis legis.

2. Administri, Consultores, Cardinales huius Congregationis iniurandum dabunt de secreto Sancti Officii servando, ut ipsis cognita sint quae ab eo sa-

(1) Cfr. *America Latina*.

[Indulgentiae]

cro Consilio de prohibitione librorum agantur, ad normas memoratae Constitutionis [1651]. — Cfr. *Libri prohibiti*.

Indulgentiae:

a) In genere:

1) Quoad earum applicationem ex objectis benedictis a Summo Pontifice necesse est:

1. Ut Christifideles in propria deferant persona aliquod ex enunciatis obiectis.

2. Quod si id minime fiat, requiritur ut illud in proprio cubiculo, vel alio decenti loco suae habitationis retineant, et coram eo devote praescriptas preces recitent.

3. Excluduntur ab apostolicae benedictionis concessione imagines typis exaratae, depictae, itemque cruces, crucifixi, parvae statucae et numismata ex stanno, plumbo, aliave ex materia fragili seu consumptibili confecta.

4. Imagines repraesentare debent Sanctos, qui vel iam consueta forma canonizati, vel in martyrologiis rite probatis, descripti fuerint.

Hisce praehabitis indulgentiae, quae ex Summi Pontificis concessione ab eo acquiri possunt, qui aliquod ex supradictis obiectis retinet, et pia opera quae ad eas assequendas impleri debent, recensentur.

Quisquis saltem in hebdomada semel recitaverit coronam dominicam vel aliquam ex coronis B. V. Mariae aut rosarium eiusve tertiam partem aut divinum officium, vel officium parvum eiusdem B. Virginis aut fidelium defunctorum, aut septem psalmos poenitentiales aut graduales, vel consueverit catechesim christianam tradere, aut carceribus detentos, vel aegrotos in nosocomiis misericorditer invisere, vel pauperibus opitulari, aut missae interesse, eamve peragere si fuerit sacerdos: quisquis haec fecerit vere contritus et peccata sua confessus ad S. Synaxim accedet quolibet ex infrascriptis diebus, nempe Nativitatis Dominicae, Epiphaniae, Resurrectionis, Ascensionis, Pentecostes, itemque diebus festis SSmae Trinitatis, Corporis Domini, Purificationis, Annuntiationis, Assumptionis, Nativitatis et Conceptionis B. V. Mariae, Nativitatis S. Ioannis Baptistae, S. Iosephi Sponsi eiusdem B. Mariae Virginis, SS. Apostolorum Petri et Pauli, Andreae, Iacobi, Ioannis, Thomae, Philippi, Iacobi, Bartolomaei, Matthaei, Simonis et Iudae, Mathiae, et Omnium Sanctorum; eodemque die devote Deum exoraverit pro haeresum et schi-

smatum extirpatione, catholicae fidei incremento, pace et concordia inter principes christianos, aliisque S. Ecclesiae necessitatibus; quolibet dictorum dierum Plenariam Indulgentiam lucrabitur.

Quisquis vero, corde saltem contritus, haec omnia peregerit in aliis festis Domini et B. V. Mariae quolibet dictorum dierum indulgentiam septem annorum totidemque quadragenarum acquirat: quavis dominica vel alio anni festo indulgentiam quinque annorum totidemque quadragenarum lucrabitur: sin autem eadem alio quocumque anni die expleverit, centum dierum indulgentiam acquirat.

Praeterea quisquis consueverit semel saltem in hebdomada recitare aliquam ex coronis aut rosarium, vel officium parvum B. Mariae Virginis, vel fidelium defunctorum, aut vesperas, aut nocturnum saltem cum laudibus, aut septem psalmos poenitentiales cum litanis adiectisque precibus, quoties id peregerit centum dierum indulgentiam consequetur.

Quisquis in mortis articulo constitutus animam suam devote Deo commendaverit, atque iuxta instructionem fel. rec. Benedicti XIV in Constit. quae incipit *Pia Mater* (sub die 5 Aprilis 1747), paratus sit obsequenti animo a Deo mortem opperiri, vere poenitens, confessus et S. Communionem refectus, et si id nequiverit, saltem contritus invocaverit corde, si labiis impeditus fuerit, SSmum Nomen Iesu, plenariam indulgentiam assequetur.

Quisquis praemisit qualemcumque orationem praeparationi missae vel Sanctae Communionis, aut recitationi divini officii, vel officii parvi B. V. Mariae, toties quinquaginta dierum Indulgentiam acquirat.

Quisquis in carcere detentus aut aegrotans in nosocomiis inviderit, iisque opitulatus fuerit, vel in Ecclesia christianam catechesim tradiderit, aut domi illam suos filios, propinuos et famulos docuerit, toties biscentum dierum indulgentiam lucrabitur.

Quisquis ad aeris campani signum, mane vel meridie aut vespere solitas preces, nempe *Angelus Domini*, aut eas ignorans recitaverit *Pater Noster* et *Ave Maria*, vel pariter sub primam noctis horam, edito pro defunctorum suffragio campanae signo, dixerit psalmum *De Profundis*, aut illum nesciens recitaverit *Pater Noster* et *Ave Maria*, centum dierum Indulgentiam acquirat.

Eandem pariter consequetur Indulgentiam, qui Feria sexta devote cogitaverit de passione ac morte Domini Nostri Iesu Christi, terque Orationem Dominicam et Salutationem Angelicam recitaverit.

Is qui suam examinaverit conscientiam, et quem sincere poenituerit peccatorum suorum cum proposito illa emendandi, devoteque ter recitaverit *Pater Noster* et *Ave Maria* in honorem SS^{mae} Trinitatis, aut in memoriam Quinque Vulnerum D. N. Iesu Christi quinque pronuntiaverit *Pater Noster* et *Ave Maria*, centum dierum Indulgentiam acquirat.

Quisquis devote pro fidelibus oraverit, qui sunt in transitu vitae, vel saltem pro iis dixerit *Pater Noster* et *Ave Maria*, quinquaginta dierum Indulgentiam consequetur.

Omnes Indulgentiae superius expositae a singulis Christifidelibus vel pro seipsis lucriferi possunt, vel in animarum purgatorii levamen applicari.

Expresse declarari voluit Summus Pontifex supradictarum indulgentiarum concessione, nullatenus derogari indulgentiis a Praedecessoribus Suis iam concessis pro quibusdam operibus piis superius recensitis: quas quidem indulgentias voluit omnes in suo robore plene manere.

Iubet deinde idem Summus Pontifex Indulgentias Christifidelibus concessas, qui retinent aliquod ex praedictis obiectis, iuxta decretum sa. me. Alexandri VII editum die 6 Februarii 1657, non transire personam illorum pro quibus benedicta fuerint, vel illorum quibus ab iis prima vice fuerint distributa: et si fuerit amissum vel perditum unum alterumve ex iisdem obiectis, nequire ei subrogari aliud ad libitum, minime obstantibus quibusvis privilegiis et concessionibus in contrarium: nec posse pariter commodari vel precario aliis tradi ad hoc ut indulgentiam communicent, secus eandem indulgentiam amittent: itemque recensita obiecta benedicta, vix dum pontificiam benedictionem receperint, nequire venundari, iuxta decretum S. Congregationis Indulgentiis Sacrisque Reliquiis tuendis praepositae editum die 5 Iunii 1721.

Praeterea idem Summus Pontifex confirmat decretum sa. me. Benedicti XIV editum die 19 Augusti 1752, quo expresse declaratur, vi benedictionis crucifixis, numismatibus etc. uti supra impertitae, non intelligi Privilegio gaudere altaria ubi huiusmodi obiecta collocata fuerint, neque pariter Missas, quas Sacerdos eadem secum deferens celebraverit.

Insuper vetat, ne qui morientibus adsistunt benedictionem cum Indulgentia Plenaria in articulo mortis iisdem impertiantur cum huiusmodi Crucifixis, absque peculiari facultate in scriptis obtemperata cum satis in id provisum fuerit ab eodem

Pontifice Benedicto XIV n praecitata Constitut. *Pia Mater* [10].

δ) In re declaratio:

Indulgentiae a Summo Pontifice adnexae crucibus crucifixis, rosariis, coronis, numismatibus et parvis statuis Sibi a fidelibus porrectis, eae tantummodo sunt quae in elenco a S. C. Indulg. die 28 Aug. 1903 edito (1) recensentur, quaeque *apostolicae* nuncupantur, nisi expresse verbis significet alias insuper velle adnectere v. g. S. Birgittae, vel Crucigerorum, specificae ac nominatim eas designando [3049].

II) Quoad indulgentias et S. Officium:

1° Indulgentiae quaecumque, sive generales, sive particulares, quae non respiciant ipsas personas petentium tantum, a supradicta Suprema Sacra Congregatione Sancti Officii recognoscendae sunt;

2° Idem dicendum de facultatibus concessis quibusvis sacerdotibus cuiuscumque gradus et dignitatis benedicendi pia obiecta eisque adnectendi indulgentias et privilegia pro quocumque vel quibuscumque christifidelibus;

3° Concessionem indulgentiarum et facultatum, de quibus supra, vim habent tantum postquam Sacra Congregatio Sancti Officii illas authentice recognoverit;

4° Quoad praeteritas, demum, concessionem, eae efficaciam tantum habebunt, si intra sex menses ab huius Nostri Decreti publicatione eidem Sacrae Congregationi exhibitae ab eaque recognitae fuerint;

5° Idcirco impetrantes posthac huiusmodi concessionem tenentur, sub poena nullitatis gratiae obtentae, exemplar earumdem dictae Supremae Sacrae Sancti Officii Congregationi exhibere, ut rite recognosci ac ratae haberi possint [2176].

III) De lucratione indulgentiarum in festi Beati translatione:

I. An, translato in perpetuum festo alicuius Beati quod externa solemnitate non gaudet, transferatur quoque indulgentia concessa ecclesiis Ordinis regularis in casu tantum quo huiusmodi indulgentia concessa sit intuitu Beati eiusque expresso nomine, an etiam in casu quo non fuerit concessa intuitu Beati, id est non eius expresso nomine, sed tantum affixa diei quo eius festum celebratur? — R. *Affirmative ad primam partem; negative ad secundam.*

(1) Cfr. documentum praecedens.

[Indulgentiae]

II. Et quatenus affirmative ad primam partem: Num translatio locum habere debeat, tam si festum pro universo Ordine, quam si pro aliqua tantum regulari provincia vel singulari conventu peragatur?

— R. *Servetur Decretum S. C. Indulgentiarum Iamnen.*, 12 Ianuarii 1878.

III. Num translatio indulgentiae locum habeat, si reposito in aliam diem fixe festo Beatorum, eorum solemnitas externa in antiquo die, ut ante officii repositionem perpetuam, affixa perseveret in populo? — R. *Negative, iuxta Decretum S. C. Indulgentiarum, Urbis et Orbis*, 9 Augusti 1852.

IV. An quando festum Beatorum ordinis S. Francisci celebratur a variis familiis franciscanibus, non tamen eodem die sed diverso, Tertiarii saeculares lucrari valeant indulgentiam eidem festo adnexam, die quo festum illud celebratur ab ea familia cui ipsi subsunt, etiam si in proprio indulgentiarum summario alio die adquirenda designetur? — R. Poterunt Tertiarii, pro lubito, eam lucrari die in summario designato, vel die quo festum recolitur ab ea familia cui ipsi subsunt: ita tamen ut semel tantum a singulis indulgentia adquiri possit.

V. An Tertiarii, si eorum sodalitas erecta est in ecclesiis franciscanis quae festa Beatorum impedita in aliam perpetuo die translata celebrant in die tantum translationis indulgentiam plenariam consequi valeant? — R. *Provisum in praecedenti*.

VI. An Tertiarii, qui ecclesiam ubi sodalitas erecta sit non habere possunt, ideoque valent indulgentiam eiusmodi in qualibet ecclesia franciscali promereri, possint pluries eandem indulgentiam adquirere, si festa in diversis ecclesiis diverso die fixe recolantur? — R. *Negative* [2823].

III) De conditionibus ad indulgentiarum lucrationem:

1) Quoad confessionem. — Qui quotidie Sacra Synaxi reficiuntur quascumque indulgentias consequi possunt etiam sine actuali confessione quae ceteroquin ad eas lucrandas necessaria esset [852]. — Confessio peragenda ad lucrandam indulgentiam, si haec pluries eadem die sit concessa, tribus diebus immediate praecedentibus, sin vero festo in die sit donata, duobus tantum integris diebus anticipari potest, modum in adimplendis caeteris concessionibus praescriptum servetur [1493].

2) Quoad Ecclesiae visitationem. — Fideles utriusque sexus, qui perfectionis studio vel institutionis seu educationis, aut etiam valetu-

dinis causa in domibus ecclesiae vel publico sacello carentibus, de consensu vero Ordinariorum constitutis, vitam communem agunt, necnon personae omnes ad illis ministrandum ibidem commorantes, quoties ad lucrandas indulgentias praescribatur visitatio alicuius publici oratorii, visitare valeant propriae domus sacellum, in quo obligationi audiendi Sacrum iure satisfacere possunt, dummodo cetera opera iniuncta rite praestiterint [1717]. — Quando ad indulgentias lucrandas praescribitur visitatio Ecclesiae parochialis haec debet esse Ecclesia parochialis propria illius qui vult indulgentias lucrari, non vero quaecumque [745]. — Sub Ecclesiae vero Parochialis nomine non venit illa tantummodo domicilii, sed etiam quasi domicilii aut morae transitoriae, uti contingit tempore itineris [745]. — Temporis spatium ad visitationem Ecclesiae vel Oratorii instituendam pro indulgentiis lucrandis non modo a media ad mediam noctem constituti diei, verum etiam a meride diei praecedentis computandum [2436].

3) Quoad indulgentias stationales:

Qui nomen dedit pluribus Confraternitatibus indultum lucrandi indulgentias stationales pollentibus, eas lucrari non valent tot vicibus quot sunt sodalitates quibus est adscriptus [745]. — Cfr. *Abolutio, Articulus mortis, Benedictini, Communio, Eucharistia, Minores*.

IV) Quoad facultatem applicandi indulgentias:

Directoribus Soc. *Les dames de la Charité* fit facultas applicandi crucibus indulgent. plenar. in articulo mortis [750]. — Missionariis Vincent. datur facultas benedicendi et indulgentiandi cruc. *Viae Crucis* [1078]. — Item *Sacerdotibus Adoratoribus* pro indulg. P. P. Crucigerorum [1277]. — Item sacerdotibus Pio Operi a Propag. Fidei impendentibus operam [1459].

b) Indulgentiae in specie concessae ad honorem:

I) D. N. I. C. eiusque mysteriorum: 640, 746, 978, 1213, 1214, 1781, 1989, 2464, 2993, 3080, 3081, 3082.

II) SS. mi Sacramenti: 36, 55, 72, 353, 643, 963, 995, 1020, 1306, 1316, 1782.

III) Cordis Iesus: 1888, 325, 427, 490, 636, 683, 769, 772, 975, 981, 1080, 1201, 1316, 1446, 1549, 1563, 1699, 1679, 2178.

VI) B. M. Virginis eiusque mysteriorum: 7, 33, 90 140, 156, 160, 313, 328, 392, 408, 466, 501, 584, 588, 644, 678, 835, 842, 844, 954, 979, 1021, 1091, 1093, 1134, 1147, 1159, 1372, 1379, 1413, 1414, 1431, 1545, 1601, 2099, 2132, 2235.

V) Sanctorum: 126, 152, 219, 422, 505, 646, 774, 1114, 1117, 1210, 1092.

VI) Sanctorum: 670, 1625, 2762.

VII) Defunctorum: 1200, 1354, 1381, 1469, 1775.

VIII) Pro Clero:

1) Saeculari: 1373, 1399, 1515,

2) Regulari: 182, 740, 1700.

IX) Varia: 77, 82, 162, 195, 201, 203, 233, 238, 331, 424, 376, 578, 580, 604, 674, 745, 753, 816, 882, 885, 891, 921, 970, 971, 994, 1099, 1122, 1202, 1249, 1283, 1409, 1439, 1475, 1476, 1488, 1502, 1552, 1571, 1661, 1738, 1240, 1774, 1804.

X) Summaria indulgentiarum varia: 76, 187, 326, 390, 425, 527, 667, 888, 973, 1327, 1330, 1396. — Cfr. *Absolutio, Benedictini, Cardinales, Carmelitani, Communio, Corona, Dominicani, Eucharistia, Fides, Maria Virgo, Minores, Missiones, Missa, Numisma, Portiuncula, Scapulare, Servi Mariae, Via Crucis.*

Indultum. — Cfr. *America Latina, Ieiunium.*

Infirmi. — Cfr. *Aegroti.*

Instrumenta. — Cfr. *Musica.*

Intentio. — Quomodo dividatur et vis uniuscuiusque speciei: intentionis habitualis effectus; virtualis et eius effectus quoad matrimonium [2309].

Interdictio. — Ob sacrilegam Adrianensis Episcopi aggressionem, occasione executionis decreti translationis Curiae episcopalis in civitate Rodigiense et consuetae inibi Ordinarii commorationis, civitas Adrianensis cum suburbio, generali, locali ac personali interdicto subiicitur [1978].

Ioanna (B.). — Cfr. *Arc.*

Ioannes (S.) Baptista (D. N. I. C. Praecursor):

I) Quoad liturgiam:

1. Quum Festum Nativitatis S. Ioannis Baptistae in posterum celebrandum sit Dominica immediate antecedente Festum Sanctorum Apostolorum Petri et Pauli, ac proinde duae Octavae simul occurrere possint; hoc in caso agatur Officium de Octava Nativ. S. Ioannis cum commemor. Octav. Ss. Apostol.

2. Vigilia Nativitatis S. Ioannis Baptistae affigatur Sabbato ante Dominicam quae praecedit Festum Ss. Apostolorum Petri et Pauli. Quando in hoc Sabbato simul occurrant Vigilia Nativitatis S. Ioannis et Vigilia Ss. Apostolorum, fiat Officium de prima, cum commemoratione alterius in Missa tantum. Si vero in hoc Sabbato incidat Festum sive Officium ritus duplicis aut semiduplicis, nona lectio erit de Vigilia Nativitatis S. Ioannis, et in Missa fiat commemoratio utriusque Vigiliae.

3. In Ecclesiis Cathedralibus et Collegiatis, in casu praecedenti, dicatur post Nonam Missa de Vigilia Nativitatis S. Ioannis cum commemoratione Vigiliae Ss. Apostolorum. Si vero occurrat Festum IX lectionum dicantur duae Missae Conventuales una de Officio currenti post Tertiam, altera de Vigilia Nativitatis S. Ioannis post Nonam, cum commemoratione Vigiliae Ss. Apostolorum.

4. Si Festum Nativitatis S. Ioannis Baptistae incidat in diem 28 Iunii, secundae Vesperae integrae erunt de hac solemnitate, cum commemoratione sequentis Festi Ss. Apostolorum, iuxta rubricas [2601] (1).

II) Varia. — Orationi *O glorioso*, ecc. in eius honor. 200 die. indulg. adnectitur [126].

b) De la Salle (S. Fundator. Congr. *Scholar. Christianar.*) — Orationi *O glorieux* 300 die. indulg. quotid., et plenaria in mense elagiuntur [1117]. — In eius fest. aliae indulgentiae [1738]. — Opus *A Parvis Tiociniis* indulgentiis ditatur [1804].

c) A Cruce. — Pro nova editione eius operum oblata gratiae aguntur [2904].

Ioseph:

a) B. M. V. Sponsus:

I) Quoad liturgiam:

1) Dies festi Sancti Joseph, Sponsi B. M. V., cum octava celebrabatur, tamquam in sede propria

(1) Cfr. Supplementum I ad verbum *Joannes*: hae ordinationes aboluntur.

[Irregularitas]

Dominica insequente diem XIX martii, immoto permanente festo si dies XIX martii in Dominicam incidat [2579]. — Paulo post, reformato praeedenti decreto, haec statuuntur:

2. Festum Natale S. Ioseph, die 19 Martii, sine feriatione et sine Octava, sub ritu duplici primae classis recolatur, adhibito titulo: *Commemoratio Sollemnis S. Ioseph, Sponsi B. M. V., Confessoris*.

3. Festum Patrocinii Eiusdem S. Ioseph, Dominica III post Pascha, sub ritu duplici I classis cum Octava, addita Festi primarii qualitate, recolatur sub titulo; *Sollemnitatis S. Ioseph, Sponsi B.M.V., Confessoris, Ecclesiae Universalis Patroni*.

4. Diebus infra Octavam et die Octava Sollemnitatis S. Ioseph adhibeatur Officium, uti prostat in appendice Octavarum Romani [2598] (1).

5. In ecclesiis quarum titulus est S. Ioseph, et in locis in quibus S. Ioseph usque nunc tanquam patronus principalis colebatur die 19 martii, festum patronale aut titolare reponatur ad Dominicam III post Pascha, nisi speciales habeantur rationes illud in sua die 19 martii retinendi [2918].

II) Varia:

Eius litaniae adprobantur ac indulgentia trecentum dierum ditantur [1781]. — De anniversario dedicationis ecclesiae quoad festum Patrocinii S. Ioseph [680]. — Congreg. Missionis conceditur celebratio festi Patrocinii S. Ioseph die 20 dec. [1116] — Templum Bonaërense in basilicam minorem erigitur [2686] — Urbanum in via Triumphali, in parochiam erigitur [2810].

b) A Carabantes:

Signatur introductio ejus causae beatif. et canon. [2318].

Irregularitas:

a) In genere. — In casibus in decret. 23 Ian. 1886 contentis (2), ac iisdem servatis conditionibus, licet confessario dispensare in foro conscientiae ab occulta irregularitate quae ipsas censuras sequitur [1963].

b) In specie:

Quoad dispensationis competentiam:

Facultas dispensandi praesbyteros ab irregulari *ex defectu* S. C. Sacramentor., *ex delicto* vero S. C. Consistor. tribuitur [2656].

Dispensatio super irregularitate *ex defectu natalium* ob haeresim parentum semel concessa ad suscipiendam tonsuram ac ordines minores, valet etiam ad suscipiendos Ordines maiores, quin altera requiratur [1123].

Isaias. — Cfr. *Biblia*.

Italia:

a) Decreta, indulta ac gratiae:

De clericis italis ad Americam et ad Insulas Philippinas profecturis peculiares ac gravissimi momenti normae edicuntur [54]. — Cfr. *Emigratio* [19]. — Sedes episcopalis Anconitana ad archiepiscopalem gradum evehitur, honoris causa [417]. — Paroecia Zaponeta ab archidioecesi Tranensi ad Archidioecesim Sipuntinam adscribitur [456]. — Comitatus Nationalis italicus pro Palaestina et Sanctuario Lapurdensi commendatur, atque italicae ad praedicta loca peregrinationes indulgentiisprivilegiis ac gratiis cumulantur [503]. — Quoddam opusculum de relationibus inter Ecclesiam et Statum a Cremonensi Episcopo editum improbatum ac deploratur [872]. — Pars oppidi Viglevanensis dioecesi Papiensi coniungitur [1023]. — Curia episcopalis Adriensis transfertur in civitatem Rodigiensem, ibique ordinaria ipsius Episcopi residentia statuitur [1905]. — Altari B. M. V. a Frassinio in dioecesi Veronensi indulgentia ac privilegia elargiuntur [2064]. — Sanctuarii B. M. V. de Pompeis Superiori pro tempore, titulus Praelati Domestici in perpetuum conceditur [2211]. — Erectio Ecclesiae S. Laurentii M. in archidioecesi Utinensi. in Archipresbyteralem [2369]. — Cfr. *Actio, Basilica, Captivitas, Competentia, Causae Sanctorum, Congressus, Conferentiae, Gradus, Universitas*.

(1) Cfr. Supplementum I ad verb. *Ioseph*; de hoc novae ordinationes.

(2) En decretum: Cuique confessario concessa est facultas absolvendi a censuris etiam speciali modo Summo Pontifici reservatis, in casibus vere urgentioribus, in quibus absolutio differi ne-

queat absque periculo gravis damni vel infamiae, super quo confessariorum conscientia oneratur, iniunctis de iure iniungendis, et sub poena reincidentiae in easdem censuras, nisi saltem infra mensem per epistolam et per medium confessarii absolutus recurrat ad S. Sedem [S. C. S. Offic. decret. 23 Jun. 1886].

3) Epistolae gratulatoriae ac gratiarum actionis:

De recenti concinnatione in italico idiomate versionis *Historiae Universalis Ecclesiae Catholicae* ab Efm. Hergenreuther conscriptae gratulationes [273]. — Gratulationes Epis qui convenerunt Fulginium ad dedicationem templi cathedralis [430]. — Ob coniunctionem cum Sede Apostolica studiosam Novariensis Episcopus gratulationes accipit, ac auspicio sacra cuniculi Sempronii montis ab eo peracta vehementer adprobatur [594]. — Sac. I. Vizzini, qui praest *« Bibliothecae SS. Patrum »* edendae ac vulgandae [635]. — De fide et studio Seminarii Theologici Mediolanensis erga Sedem Aplicam gratulationes [917]. — Pro observantiae officiis ac pro donis a parocis plurimis Beatissimo Patri oblatis gratiae aguntur [468]. — Moderatori generali Sodalitatis *Filiorum a M. Immaculata* de eius cura in Frassinetti edendis operibus gratulationis ergo [1006]. — De nuper celebrato concilio Prov. Mediolanensis [1072]. — Pius X Eporum Longobardorum gratissima habet vota et opera [1285]. — Ad Fossanensem Episcopum sacerdotii sui L annum expletent gratulationis ergo [1816]. — Societatis a *Rosario perpetuo* in Italia moderatori gratulationis causa [1984]. — Archiepiscopo Salernitano 50um consecrationis anniversarium celebranti [2211]. — Archiepiscopo S. Severinae ob proximum habendum Catechismi Congressum in Calabria [2036]. — R. D. Can. Boccolieri Archipr. Rapalli [2040]. — Episcopo Fanens. de Seminario theologico totius Picensi Superioris [2110]. — Ob L. sacerdotii annos expletos Nolanus Episcopus gratulationes accipit [2115]. — I. Ballerini ob opera apologetica Summi Pontifici oblata [2110]. — Faventinorum Episcopo XXV in anno ab adepta sede gratulationes [2159]. — Bibliothecae Ambrosianae Praesidi ob quodam oblatum volumen gratulationes [2170]. — Scriptoribus ephemeridis quae inscribitur *La Civiltà Cattolica* sexagesimo ab eius conditione anniversario recurrente, gratulationis adhortationisque ergo [2172]. — Ad R. D. Sebastianum Corradi Canonicum praeposit. aedis Metropolitanae Genuensis, ob centenaria solemnia in honorem S. Catharinae Fliscae [2184]. — Episcopo Vicodunensi ob celebrandum 300um Cardinalis Ioannis Bonae natalem [2198]. — Salernitano Archiepiscopo L episcopalis muneris anniversarium celebranti [2210]. — Aliphan Episcopo sacerdotii sui XXV anniversarium celebranti gratulationis causa [2226]. — Occasione tercentariae

memoriae a S. Caroli Borromaei canonizatione Mediolanensis provinciae Ordinariis [2245]. — Ferefrano Episcopo ob restitutam suae Ecclesiae principem aedem [2308]. — De coetu vicariior. foraneor. diocesis Aretinorum, eorum Episcopo gratulationes [2271]. — Ad clerum dioecesis Placentinae occasione celebratae synodi [2230]. — Ob priora volumina operis *La Chiesa negli Stati Uniti d'America*, E. Begni gratulationes accipit [2372]. — Archiepiscopo Parmensi ob pietatis obsequium Beatissimo Patri, binis litteris, exhibitum [2344]. — Archiep. Calaritan. ob fidem a Sardorum populo demonstratam occasione festorum in honorem Virginis dictae *de Bonaria* [s. d.]. — Acheruntino Archiepiscopo ob cleri propriamque in Sedem Apostol. devotionem [2415]. — Eugubino Episcopo ob literas venerationis obsequiique plenas Beatiss. Patris exhibitas, gratulationis ergo [2633]. — Marsorum Episcopo ob venerationis obsequium ab alumnis Seminarii Beatissimo Patri oblatum [2990]. — De Sanctuario S. Mariae ad Vallen Suppentonium [2873]. — Cfr. *Absinentia, Actio, Basilica, Causae Sanctorum, Interdictio, Conferentia, Congressus, Missiones, Roma, Urbis*.

Jubilaea. — Occasione L recurrentis anni a proclamatione dogmatis Immaculatae Conceptionis B. M. V. [160]. — Circa opera ad hoc praestanda [235]. — Eccl. B. M. V. Aniciens [2039]. — Occasione L anni a B. M. V. Immaculatae Lapurdensis apparitione [1395]. — A die VI Maj ad VIII Jun. a. 1913 lucrandum a visitantibus cryptam Cassinensem [2967]. — In memoriam pacis a Constantino Magno imperatori Ecclesiae datae jubilaum indictur, quod lucratibus confessione, communione, elemosyna, et trina visitatione basilicarum Lateranensis, Vaticanae et Ostiensis. — Quae extra Urbem commutatur in visitationem ecclesiae vel ecclesiarum ab episcopis selectorum; tributa quibuslibet confessariis facultate ea opera commutandi vel super eis dispensandi, et ab omnibus censuris absolvendi. — Quibusdam exceptis quae recoluntur [2982]. — Idque pluries acquiri potest quoad in-

[Jusiurandum]

dulgentias, pluries tamen absolvi nemo potest a censuris, vel commutationibus aut dispensationibus indultis uti [3040]. — Cfr. *Constantiniana, Lapurdensis*.

Jusiurandum:

a) In S. R. Curiae Tribunalibus:

I) *Decisorium*: notio - Quandonam deferri possit a quonam deferri aut praestari, - Quid agendum si pars se excusat a praestando iuramento [2298].

II) *Suppletorium* notio - Quid requiritur ut a iudice admittatur - Cuiam deferendum - Ab altera parte potest impugnari [2298].

III) *Aestimatorium* cuiam parti deferitur - De admissione huius iuramenti - Potest suppleri per peritiam [2298] — Cfr.

b) Formulae variae:

I) Ab Em̃. Patribus Cardinalibus in conclavi ingressuris praestandum formula est:

« Nos Episcopi, Presbyteri et Diaconi S. R. E. Cardinales promittimus, vovemus et iuramus, inviolabiliter et ad unguem omnes et singulos Nos esse observaturos contenta omnia in Constitutione Summi Pontificis Pii Decimi De Sede Apostolica vacante et de Romani Pontificis electione, quae incipit « Vacante Sede Apostolica », data die vigesima quinta Decembris anno millesimo nongentesimo quarto; necnon in Constitutionibus « Commissum Nobis » de civili Veto seu Exclusiva, uti vocant, in electione Summi Pontificis, ab eodem Pio Decimo data die vigesima Ianuarii eiusdem anni millesimi nongentesimi quarti, ac Leonis XIII « Praedecessoris Nostri » cum adiecta Instructione, data die vigesima quarta Maii anno millesimo octingentesimo octogesimo secundo. Item promittimus, vovemus, et iuramus, quod quilibet ex Nobis in Romanum Pontificem, Deo sic disponente, erit assumptus, iura etiam temporalia, praesertim de civili Romani Pontificis principatu, libertatemque Sanctae Sedis integre ac strenue adserere et vindicare nunquam desisteret, atque eandem hanc promissionem et iusiurandum, post eius ad Summi Pontificatus fastigium assumptionem, rursus praestabit.

« Praecipue autem promittimus et iuramus, sub poenis in praedicta Pii Decimi Constitutione « Vacante Sede Apostolica » statutis, Nos accuratissime et quoad omnes, etiam familiares seu Conclavistas nostros, secretum esse servaturos in iis omnibus, quae ad electionem Romani Pontificis quomodolibet pertinent, et in iis quae in Conclavi seu in loco electionis aguntur, neque secretum praefatum quoquomodo violaturos, sive ipso Conclavi durante, sive etiam post novi Pontificis electionem, nisi peculiaris facultas aut expressa dispensatio ab eodem futuro Pontifice Nobis tributa fuerit; itemque nullo modo a quavis

civili potestate, quovis praetextu, munus proponendi Veto sive Exclusivam, etiam sub forma simplicis desiderii, esse recepturos, ipsumve hoc Veto, qualibet ratione Nobis cognitum, patefacturos, sive universo Cardinalium Collegio simul congregato, sive singulis purpuratis Patribus, sive scripto, sive ore, sive directo ac proxime, sive oblique ac per alios, sive ante Conclave sive ipso perdurante; nullique interventui, intercessioni, aliove cuilibet modo, quo laicae potestates cuiuslibet gradus et ordinis voluerint sese in Pontificis electione immiscere, auxilium vel favorem praestituros ».

Hanc formulam Cardinalis Decanus coram omnibus Cardinalibus iubeat a Praefecto Caeremoniarum elata voce legi. Deinde singuli Cardinales dicent:

« Et Ego N. Cardinalis N. spondeo, voveo, ac iuro ».

Et imponentes utramque manum super Evangelium, adiungent:

« Sic me Deus adiuvet et haec Sancta Dei Evangelia » [494].

II) Formula iurandi a Magistris Caeremoniarum atque ab omnibus aliis Conclavistis ecclesiasticis praestandi, una vel altera die ante ingressum in Conclave, coram Caeremoniarum Praefecto vel S. Collegii Secretario ad rem deputatis:

« Ego constitutus coram te Evangelii coram me positus, iuro et promitto me inviolabile servaturum esse secretum in omnibus et singulis, quae de novi Pontificis electione deque iis, quae in Conclavi seu in loco electionis aguntur, quovis modo cognoverim, adeo ut nec directe, nec indirecte, neque nutu neque verbo, neque scriptis, vel alias quomodolibet, ipsum mihi violare liceat, et hoc nedom sub poena excommunicationis latae sententiae, futuro Pontifici speciali modo reservatae, privative etiam quoad S. Poenitentiarium, sed etiam sub poena privationis cuiuscumque beneficii, pensionis, officii vel muneris ipso facto incurrendae in casu transgressionis. Quod secretum accuratissime ac religiose servabo etiam post peractam novi Pontificis electionem, nisi ab eodem Pontifice peculiaris facultas aut expressa dispensatio mihi concessa fuerit.

Sic me Deus adiuvet et haec sancta Dei Evangelia, quae propriis manibus tango ».

Formula del giuramento per i Conclavisti ed altri laici:

« Io stando dinanzi a toccando colle mie proprie mani i Santi Evangelii, giuro e prometto che osserverò un inviolabile e rigoroso segreto su tutte e singole quelle cose, le quali in qualunque modo venissi a conoscere, riguardanti la elezione del nuovo Pontefice e ciò che avverrà nel Conclave o nel luogo della elezione, e che non violerò in alcun modo questo segreto, nè direttamente,

nè indirettamente, nè con parole, nè con scritti, nè con segni, o in altra qualsiasi guisa; e ciò non solo sotto pena di scomunica, riservata in modo speciale al futuro Pontefice, ad esclusione anche della Sacra Penitenzieria, e da incorrersi senz'altra dichiarazione col solo fatto della violazione del giurato segreto, ma anche sotto altre pene anche gravissime da infliggersi dalla stessa Santità Sua in caso di trasgressione. Il segreto io giuro e prometto che manterrò conscienciosamente anche dopo avvenuta l'elezione del nuovo Pontefice, a meno che non mi venga su ciò concessa dal medesimo Pontefice un'espressa e speciale facoltà.

Così Dio mi aiuti e questi Santi Evangeli, che tocco colle mie mani » [494].

III Cuiusvis ordinis in Curia Romana Administri, iusiurandum dabunt, coram suo Praelato, « de officio fideliter implendo, de non recipiendis muneribus etiam sponte oblati, et de secreto servando », secundum formulam heic adiectam :

In nomine Domini.

Ego N. N. spondeo, voveo ac iuro, fidelem et obedientem me semper futurum B. Petro et Domino Nostro Papae eiusque legitimis Successoribus; ministeria mihi commissa in hac S. Congregatione (Tribunali, aut Officio) sedulo ac diligenter impleturum; munera mihi in remunerationem, etiam sub specie doni oblata, non recepturum; et secretum officii religiose servaturum in iis omnibus, quae Sacri Canones aut Superiores secreta servari iusserint, itemque, quoties ab Ordinariis id postulatum fuerit, et quando ex revelatione alicuius actus praeiudicium partibus aut Ecclesiae obvenire potest. Sic me Deus adiuvet, et haec Sancta Dei Evangelia, quae meis manibus tango [1592].

IV) Consistorialis Congregationis Officiales aliud insuper iusiurandum emitte tenentur quod Sancti Officii iusiurandum dicitur, his verbis expressum:

« In nomine Domini.

« Ego N. N. sub poena excommunicationis latae « sententiae ipso facto et absque alia declaratione « incurrendae, a qua, praeterquam in articulo mortis, « a nullo nisi a Summo Pontifice, ipso quidem Cardinali Poenitentiario excluso, absolvi possim; et « sub aliis poenis etiam gravissimis arbitrio Summi « Pontifici mihi in casu transgressionis infligendis, « spondeo, voveo ac iuro, inviolabile secretum me « servaturum in omnibus et singulis quae ad Epi- « scoporum, Administratorum Apostolicorum alio- « rumque Ordinariorum electionem, vitam, mores « agendique rationem delata sint; itemque in omni- « bus quae ad dioecesum erectionem seu earundem « unionem spectent, exceptis dumtaxat is quae in « fine et expeditione eorumdem negotiorum legi- « time publicari contingat: et hoc secretum me « servaturum cum omnibus qui eodem iuramenti « vinculo constricti non sint, et cum iis etiam qui

« quamvis hoc secreto teneantur et ad Congrega- « tionem Consistorialem pertineant, nihilominus in « Urbe habitualiter non commorantur: neque un- « quam, directe, nutu, verbo, scriptis, aut alio quovis « modo et sub quocumque colorato praetextu, etiam « maioris boni aut urgentissimae et gravissimae « causae, contra hanc secreti fidem quidquam com- « missurum, nisi peculiaris facultas aut dispensatio « expresse mihi a Summo Pontifice tributa fuerit.

« Denique si supplices libellos, commendationes « aut litteras de memoratis negotiis a qualibet per- « sona réceperim, sacrae Congregationi rem patefa- « ciam.

« Sic me Deus adiuvet, et haec sancta Dei Evan- « gelia, quae meis manibus tango » [1651].

V) Ab alumnis Collegii Propag. Fidei iusiurandum emittendum sic sonat:

Ego N., e dioecesi N., plenam habens instituti huius collegii notitiam, ipsius leges et consuetudines, prout a moderatoribus explicatae sunt, libenter amplector, iisdem me sponte subiicio, easque pro viribus me observaturum polliceor.

Praeterea spondeo et iuro, me quandiu hoc in collegio commorabor, et postquam, sive studiis expletis, sive secus, quavis de causa, inde discessero, nulli religiosae familiae aut societati vel congregationi regulari nomen daturum, nec in earum ulla professionem emissurum, sine speciali Apostolicae Sedis licentia.

Item spondeo et iuro, me Superioribus adprobantibus, statum ecclesiasticum amplexurum, ad omnesque sacros Ordines, etiam presbyteratus, quum Praepositis meis visum fuerit, adscensurum.

Voveo denique ac iuro, me, nulla interiecta mora, in meam dioecesim reversurum, ut ibi perpetuo divinis misteriis vacem operamque meam omnem pro christiani populi salute impendam.

Sic me Deus adiuvet et haec sancta Dei evangelia [1937].

VI. In processibus martyrum confi- ciendis in Missiones sequens iusiurandum emittatur:

« Ego N. N. tactis hisce sacrosantis Dei Evan- « gelis, coram me positis, iuro et promitto dicere ve- « ritatem super iis omnibus de quibus examinabor in « Causa Beatificationis et Canonizationis Servi Dei « N... necnon iuro et promitto religiose servare se- « cretum, nec alicui penitus revelare tam contenta « in iisdem interrogatoris, quam responsiones et « depositiones a me faciendas super iisdem et super « Articulis, nec de iis loqui cum aliqua persona ex- « ceptis Dominis Iudicibus et Notario Actuario ad « causam deputato, sub poena periuri et excommu- « nicationis latae sententiae a qua non nisi a Summo « Pontifice (excluso etiam Maiori Poenitentiario)

[Jusiurandum]

« praeterquam in mortis articulo absolvi possim. Ita « promitto et iuro, sic me Deus adiuvet et haec « sancta Eius Evangelia » [s. d.].

VII. Examinatores et Parochi consultores, qui Episcopo sociantur in amotionis decreto ferendo vel in eiusdem decreti revisione, singulis vicibus, in prima sessione, sub poena nullitatis actorum, iusiurandum prout in formula hec adiuncta praestare teneantur:

Ego *N. N.* examinatore (*vel* parochus consultor) synodalis (*vel* prosynodalis) spondeo, voveo ac iuro munus et officium mihi demandatum me fideliter, quacumque humana affectione postposita, et sincere, quantum in me est, executurum: secretum officii circa omnia quae ratione mei muneris noverim, et maxime circa documenta secreta, disceptationes in consilio habitas, suffragiorum numerum et rationes religiose servaturum: nec quidquam prius, occasione huius officii, etiam sub specie doni, oblatum, nec ante nec post, recepturum.

Sic me Deus adiuvet et haec sancta Dei Evangelia, quae meis manibus tango [2718] (1).

VIII. Contra modernismum. — Illud, Praemissa Fidei professione per formulam a s. m. Pio IV praescriptam, cum adiectis definitionibus Concilii Vaticani jusiurandum antimodernisticum dant:

a) Qui:

1. Doctores singuli, ineunte anno, ante auspicias praelectiones.

2. Clerici maioribus ordinibus initiandi; quorum singulis antea tradatur exemplar tum professionis fidei, tum formulae edendi iurisiurandi ut eas accurate praenoscant, adiecta violati iurisiurandi, ut infra, sanctione.

3. Sacerdotes confessionibus excipiendis destinati (2) et sacri concionatores antequam facultate donentur ea munia exercendi.

4. Parochi, Canonici, Beneficiarii ante ineundam beneficii possessionem.

5. Officiales in curiis episcopalibus et

ecclesiasticis tribunalibus, haud exceptis Vicario generali et iudicibus.

6. Adlecti concionibus habendis per quadragesimae tempus.

7. Officiales omnes in Romanis Congregationibus vel tribunalibus coram Cardinali Praefecto vel Secretario eiusdem sive Congregationis sive tribunalis,

8. Religiosarum familiarum Congregationumque Moderatores et Doctores antequam ineant officium [2374].

b) Cui. — Antisti Sui [2324]. — Vicarius generalis postquam ipse in manibus Episcopi iusiurandum praestiterit, delegari potest ab Episcopo, generali modo, ad iusiurandum excipiendum [2353]. — In casibus particularibus, data iusta causa, Episcopi et Moderatores ordinum et congregationum religiosarum delegare possunt ad recipiendum iuramentum sacerdotem aliquem sive saecularem, sive regularem in aliqua dignitate, vel officio constitutum [2341]. — In locis a residentia Episcopi dissitis parochi, confessarii et doctores formulam iurisiurandi ad eandem missam et praecognitam vel una simul cum vicariis foraneis, vel etiam quisque singillatim proprio nomine signet, itemque beneficiarii in collegiatis ecclesiis, nec non religiosi in conventibus cum eorundem Superioribus [3361]. — Parochi ante ineundam beneficii possessionem tenentur ad iuramentum praestandum coram eo a quo beneficii possessionem obtinebunt [2353].

c) Quomodo. — Quum plures simul conveniunt sufficit ut formula ab uno recitetur et a coeteris, iureiurando praemisso, subscribatur [2352].

d) Quoties. — Quotannis doctores in seminariis ac lectores in Ordinibus religiosis teneantur textum, quem sibi quisque in docendo proposuerit, vel tractandas quaestiones, sive theses, Episcopis exhibere, et ineunte anno iusiurandum dare [2341].

DECLARATIONES.

(1) Iusiurandum in can. 7 praescriptum semel emissum durante munere sufficit, dummodo pro omnibus causis fuit emissum. Potest tamen Ordinarius exigere ab examinatoribus ac consultoribus ut illud renovent in casibus particularibus si id expediens iudicaverit [2342].

(2) Ordinario Verapolitano ad oras Malabaricas conceditur ut sacerdotibus extradiocesanis latini ritus a suis Ordinariis pro respectiva dioecesi adprobat, fa-

culta tem audiendi confessiones sive pro una alterave vice, sive per aliquod plus minusve longum temporis spatium elargire possit, quin cogatur ab eis denuo excipere iusiurandum in Mot. Prop. *Sacrorum antistitum* praescriptum. Si vero agatur de facultate concedenda per modum actus transeuntis et de sacerdotibus ritus syromalabarici, qui etiamsi in suo ritu adprobat fuerint ad confessiones ac nunquam dictum iuramentum prestitere, eandem facultatem conceditur; aliter negatur [3055].

— Vicarii paroechiales, confessarii et sacri concionatores, quibus facultates singulis annis prorogantur, non tenentur quotannis juramentum renovare [2353].

e) Documenta. — Professionis fidei, quam diximus, editique iurisiurandi documenta, peculiaribus in tabulis penes Curias episcopales adserventur, itemque penes Romanarum Congregationum sua quaeque officia [2334].

f) Poenae. — Si quis autem, quod Deus avertat, iusiurandum violare ausus fuerit, ad Sancti Officii tribunal illico deferatur [2334]. — Item qui iusiurandi formulam refutantes [2341]. — Cfr. *Concionator, Confessarius, Regulares, Modernismus Studium*.

g) Iusiurandi formula:

« Ego., firmiter amplector ac recipio omnia et singula, quae ab inerranti Ecclesiae magisterio definita, adserta ac declarata sunt, praesertim ea doctrinae capita, quae huius temporis erroribus directe adversantur. Ac primum quidem Deum, rerum omnium principium et finem, naturali rationis lumine per ea quae facta sunt, hoc est per *visibilia* creationis opera, tamquam causam per effectus, certo cognosci, adeoque demonstrari etiam posse, profiteor. Secundo, externa revelationis argumenta, hoc est facta divina, in primisque miracula et prophetias admitto et agnosco tamquam signa certissima divinitus orae christianae Religionis, eademque teneo aetatum omnium atque hominum, etiam huius temporis intelligentiae esse maxime accomodata. Tertio: Firma pariter fide credo, Ecclesiam, verbi revelati custodem et magistram, per ipsum verum atque historicum Christum, quum apud nos degeret, proxime ac directo institutam, eandemque super Petrum, apostolicae hierarchiae principem eiusque in aevum successores aedificatam. Quarto: Fidei doctrinam ab Apostolis per orthodoxos Patres eodem sensu eademque semper sententia ad nos usque transmissam, sincere recipio; ideoque prorsus reicio hereticum commentum evolutionis dogmatum, ab uno in alium sensum transeuntium, diversum ab eo, quem prius habuit Ecclesia; pariterque damno errorem omnem, quo, divino deposito, Christi Sponsae tradito ab Eaque fideliter custodiendo, sufficitur philosophicum inventum, vel creatio humanae conscientiae, hominum conatu sensim efformatae et in posterum indefinito progressu perficiendae. Quinto; certissime teneo ac sincere profiteor. Fidem non esse coecum sensum religionis e latebris *subcons-*

cientiae erumpentem, sub pressione cordis et inflexu voluntatis moraliter informatae, sed verum assensum intellectus veritati extrinsecus acceptae ex auditu, quo nemque, quae a Deo personali creatore ac domino nostro dicta, testata et revelata sunt, vera esse credimus, propter Dei auctoritatem summe veracis.

« Me etiam, qua par est, reverentia, subiicio totoque animo adhaero damnationibus, declarationibus, praescriptis omnibus quae in Encyclicis litteris « *Pascendi* » et in Decreto « *Lamentabili* » continentur praesertim, circa eam quam historiam dogmatum vocant. — Idem reprobo errorem affirmantium propositum ab Ecclesia fidem posse historiae repugnare: et catholica dogmata, quo sensu nunc intelliguntur, cum verioribus christianae religionis originibus componi non posse. — Damno quoque ac reicio eorum sententiam, qui dicunt christianum hominem eruditorem induere personam duplicem, aliam credentis, aliam historici, quasi liceret historico ea retinere quae credentis fidei contradicant, aut praemissas adstruere, ex quibus consequatur dogmata esse aut falsa aut dubia, modo haec directe non denegentur. — Reprobo pariter eam Scripturae Sanctae diiudicandae atque interpretandae rationem, quae Ecclesiae traditione, analogia Fidei, et Apostolicae Sedis normis posthabitis *rationalistarum* commentis inhaeret, et criticen textus velut unicam supremamque regulam, haud minus licenter quam temere amplectitur. — Sententiam praeterea illorum reicio qui tenent doctori disciplinae historicae theologiae tradendae, aut iis de rebus scribenti seponendam prius esse opinionem ante conceptam sive de supernaturali origine catholicae traditionis, sive de promissa divinitus ope ad perennem conservationem uniuscuiusque revelati veri; deinde scripta Patrum singulorum interpretanda solis scientiae principiis, sacra qualibet auctoritate seclusa, eaque iudicii libertate, qua profana quaevis monumenta solent investigari. — In universum denique me alienissimum ab errore profiteor, que *modernistae* tenent in sacra traditione nihil inesse divini; aut quod longe deterius, pantheistico sensu illud admittunt; ita ut nihil iam restet nisi nudum factum et simplex, communibus historiae factis aequandum; hominum nempe sua industria, solertia, ingenio scholam a Christo eiusque apostolis inchoatam per subsequentes aetates continuantium. Proinde fidem Patrum firmissime retineo et ad extremum vitae spiritum retinebo, de charismate

[Jurispatronatus]

veritatis certo, quod est, fuit eritque semper in episcopatus ab Apostolis successione non ut id teneatur quod melius vel aptius videri possit secundum suam cuiusque aetatis culturam, sed ut nunquam aliter credatur, nunquam aliter intelligatur absoluta et immutabilis veritas ab initio per Apostolos praedicata, Haec omnia spondeo etc. [2324].

IX. — Ad gradus academicos in S. Scriptura assequendos. — Qui in sacra Scriptura Doctores sint renuntiandi, iuramenti formulam in hunc qui sequitur modum emittant:

« Ego N. N. omni qua par est reverentia me subiciio et sincero animo adhaere omnibus decisionibus, declarationibus et praescriptionibus Apostolicae Sedis seu Romanorum Pontificum de Sacris Scripturis deque recta earundem explanandarum ratione, praesertim vero Leonis XIII Litteris encyclicis *Providentissimus Deus* die 18 Novembris anno 1893 datis, nec non Pii X Motu proprio *Praestantia Scripturae Sacrae* dato die 18 Novembris anno 1907, eiusque Apostolicis Litteris *Vineae electae*, datis die 7 Maii anno 1909, quibus edicitur « “ universos omnes conscientiae obstringi officio sententiis Pontificalis Consilii de Re Biblica, ad doctrinam pertinentibus, sive quae adhuc sunt emissae, sive quae posthac edentur, perinde ac decretis Sacrarum Congregationum a Pontifice probatis, se subiiciendi; nec posse notam tum de trectatae obedientiae tum temeritatis devitare aut culpa propterea vacare gravi quotquot verbis scriptisque sententias has tales impugnent ”; quare spondeo me “ principia et decreta per Sedem Apostolicam et pontificiam Biblicam Commissionem edita vel edenda ” uti “ supremam studiorum normam et regulam ” fideliter, integre sincereque servaturum et inviolabiliter custoditurum, nec unquam me sive in docendo sive quomodolibet verbis scriptisque eadem esse impugnaturum. Sic spondeo, sic iuro, sic me Deus adiuvet et haec sancta Dei « Evangelia » [2272]. Cfr. *Censores, Consilium vigilantiae, Concionatores, Libri, Martyres Modernismus*.

Jurispatronatus. — Transit ad haereditatis agnatorum. — Hoc valet non solum quando acquiritur ex dotatione aut fundatione, sed etiam ex augmento dotis. — Per centenariam possessionem praesumitur titulus jurispatronatus [1771].

Jus naturae inniti, non principiis in humana conscientia inscriptis, sed contingentis experientiae et historiae B. P. non probatur [2939]. — Eius principia socialismum, collectivismum et syndacalismum adversantia invicte ab ephemeride *La Foi Catholique* propugnari gaudet B. P. [2984].

Juventus catholica. — Ut omnes iuventutis catholicae societates in unam coalescant iubetur [216]. — Pius X gratulatur de mox celebrando conventu nationali Associationis cath. iuventutis Gallicae [1183]. — Iuventuti Romanae gratulationes adhortationesque [133]. — Iuventuti catholicae Poloniae in Urbe conventae gratiarum actiones ac adhortationes [596]. — Ad iuvenes foederatos catholicos Universitates catholicas frequentantes post II conv. Romae celebratum [1834]. — Occasione I conv. iuventutis Beneventanae Archiepiscopo gratulationes ac vota [1527]. — Societas *Infantes diligentium* (vulgo *Katholischer Verein der Kinderfreund*) peculiaribus indulgentiis ditatur [3036]. — Praesidi generali vulgo *Association cathol. de la Jeunesse Française* munus explenti laudes [1877]. — Ad novum eiusdem Societatis Praesidem gratulationis adhortationisque causa [1879]. — Ad moderatorem generalem societatis Parisiensis *Association générale des étudiants catholiques* gratulationis causa [1927]. — Iuvenes christiani et religiosi studentes christianae reipublicae selecti cives - Christi imitatores. - Quae doctrina ipsis comparanda dum scientiam colunt, sanctae fidei christianae praxi studere debent, ut benedictionem a Domino tum in praesenti, tum in futuro, accipiant [2365*]. — *Juventud Antoniana, Juventud Serafica* consociationes commendantur [6425]. — Cfr. *Actio, Congressus, Dioecesis, Gallia, Italia, Sermones*.

K

Kalendarium:

a) In genere:

In kal. ambros. conficiendo licet coarctare translat. in officio solemnī seu privilegiato de Sanctis, et elevare ad ritum solemnem maiorem festa Sancto-um utriusque Ecclesiae Doctorum, servatis rubricis [35]. — Dubia quoad Kal. redactionem [100]. — Sacerdotes regulares celebrantes in Oratorio interno sororum, etsi fidelibus minime patenti, missam celebrare debent iuxta Kalendarium dioeceseos in qua degunt Sorores proprium Kalendarium non habentes [580]. — In Ecclesiis ad tempus regularibus ab Ordinario commissis Episcopus et parochus parochiae saecularis eiusque vicarius atque beneficiatus propter beneficium ecclesiae adscriptus, in dicenda missa, directorio Regularium sese accomodare tenentur [514]. — In ecclesiis intra fines parociae a regularibus administratae positus, sed a sacerdotibus saecularibus rectae, kalendarium regularium parociam administrantium adhibendum non est [1278]. — Pro pia Societate Missionum solvuntur quaedam dubia circa Kalendarii Romani usum [60*]. — Parocia si monasterio vel domui religiosae incorporata sit, aut eiusdem monasterii seu domus curae in perpetuum vel indefinitum tempus concedita, vel communitas apud ipsam parochialem Ecclesiam Divina peragat Officia, in missis kalendarium Religiosorum semper adhibeatur; secus item in missis kalendarium Dioecesanum semper servetur; iuxta decret. num. 4051 *Urbis*, 15 dec. 1899, et *Canonicorum Lateranensium Congregationis Austriae*, 11 Febr. 1910 [2197].

b) Quae eius mutationem:

I) Concessio generalis. — Mens sacrae Rituum Congregationis est, ut, rite postulante Rmo Ordinario loci, seu Superiore Ordinis vel Sodalitatis, in posterum, de apostolica venia, relicto proprio kalendario, adhiberi valeat kalendarium Ecclesiae universalis, additis tantummodo Festis quae stricto sensu propria dici possunt, ad normam Constitutionis apostolicae *Divino afflatu* et recentium rubricarum. [246].

II) Ad rem ratio est:

I) Supplex libellus ad S. Rituum Congregationem transmittatur, in quo, consentiente Capitulo

ecclesiae cathedralis seu Consilio Ordinis postuletur ut, relicto kalendario hucusque adhibito, servari possit kalendarium Ecclesiae universalis, additis tantummodo festis stricto sensu propriis, quae cum dioecesi aut Instituto religioso particularem habeant relationem.

II) Supplici libello addatur elenchus praedictorum festorum, quae sunt stricto sensu propria:

III) In memorato elencho sequentia festa particularia praesertim inserantur:

1) Pro Dioecesium:

a) Dedicatio ecclesiae cathedralis, aut omnium ecclesiarum (si collective recolatur),

b) Titulus ecclesiae cathedralis,

c) Patronus principalis dioeceseos, provinciae, nationis,

d) Patronus principalis civitatis episcopalis,

e) Patroni minus principales,

f) Sancti qui in dioecesi orti sunt, vel vixerunt, aut obierunt,

g) Sancti, de quibus habentur corpora, aut reliquiae insignes,

h) Caetera festa, quae cum dioecesi specialem habent relationem.

2) Pro Ordinibus seu Congregationibus:

a) Dedicatio omnium ecclesiarum (si collective recolatur),

b) Titulus principalis,

c) Sancti fundatores,

d) Sancti qui Ordinis, seu Congregationis, regulam professi sunt,

e) Caetera festa, quae cum Instituto religioso specialem habent relationem.

IV) De unoquoque festo sequentia praesertim referantur:

a) Dies, in qua nunc celebratur,

b) Dies natalis si constet,

c) Ritus quo gaudet,

d) Relatio cum Dioecesi aut Ordine seu Congregatione.

V) Mittatur ad hanc S. C. Proprium Officiorum dioeceseos vel Instituti religiosi, et kalendarium perpetuum hucusque adhibitum, vel saltem, huius loco, ultimus *Ordo divini Officii* typis cusus

[Kinematographa]

[2928]. — Pro Urbe peculiaris concessio [2971]. — Cfr. *Minores, Moniales, Regulares, Tertiarii*.

Kinematographa — In Urbe a sacerdotibus saecularibus ac regularibus

omnibus frequentari, canonicis sub poenis suspensione a divinis minime exclusa, vetatur [1917].

Kyriale. — Cfr. *Libri liturgici*.

L

Laici seu:

A) Conversi Religiosorum:

a) Quoad eorum receptionem:

1. Moderatoribus Generalibus facultas fit permittendi toties quoties Superioribus Provincialibus, ut excipere valeant eos quoque iuvenes, ad laicorum munia destinatos, qui vix expleverint decimum septimum aetatis annum, servatis servandis.

2. Nemo ad novitiatum admittatur, qui per duos saltem annos, vel per plures, si magis diuturnum experimentum constitutiones Ordinis praescribant, postulatam non expleverit, sub poena invalidae postea professionis.

3. Novitiatus ante vigesimum primum aetatis annum initium non habeat, ad tramitem iuris vigentis; isque unum vel etiam duos annos perduret, iuxta proprii Ordinis constitutiones.

4. Expleto novitiatu, servatisque quae servanda sunt, laici admitti possunt ad simplicem votorum professionem, quae quidem, perpetua ex parte ventis, sit ad tempus sexennii ex parte Ordinis.

5. Absoluto sexennio votorum simplicium et expleto trigesimo aetatis anno ac non prius, sub poena item invaliditatis, servatisque pariter servandis, laici vota solemnia nuncupare poterunt.

6. Quae in praecedentibus articulis respiciunt professionem votorum simplicium et solemnium erunt quoque servanda quoad laicos nunc in coenobiis viventes qui solemnem professionem nondum nuncuparunt.

Spatium hoc sat diuturnum novem annorum sperandum est, fore ut quum Superioribus tum tyronibus opportunitatem det explorandi illinc voluntatem, hinc vitae institutum, ad quod postea solemniter amplectendum, virtute firmior, potest homo maturius afferre iudicium.

Haec autem aliquam, non tamen omnino firmam darent perseverantiae spem, nisi ea comitentur se-

quentes et aliae id genus cautela et industriae, quae Apostolica Sedes, decursu saeculorum, edixit vel adhibendas suasit, et observantiores Familiae Religiosae laudabili consuetudine et felici exitu expertae sunt.

b) Cautelae in hoc adhibendae, seu candidatorum qualitates. — Provincialis indagat oportet de legitimitate natalium, de morum honestate, de optima coram populo fama, de idoneitate tyronum, ac praesertim de natura finis, quo ipsi aguntur, amplectendi statum Religiosum. Plures enim sunt, qui Religionem ingressi, non videntur commoda dereliquisse, sed quaerere; qui quaerunt in monasterio quae nec foris habere potuerunt (Reg., S. Aug., c. I, 3), quique facilem vitam curarumque expertem, immerito nominis honore, gerere cupiunt. Hi sane non sunt, quibus cum Sancto Augustino exclamare fas est: *Quam suave mihi subito factum est carere suavitatibus nugarum, et quas amittere metus fuerat, iam dimittere gaudium erat!* (S. Aug., Conf., I, 9, c. 1). Erunt quidem hi habitu religiosi non virtute, quos rectius fuerat in saeculo ambulas per plana, quam ad altiora tendentes forsan in discrimen suam aeternam vocare salutem.

Quos factae, etiam secreto, inquisitiones et exhibita documenta serio commendaverint, ii tantum, praehabita de more maiorum Superiorum licentia, ad postulatam admittantur.

c) De eorum institutione generatim:

Satis exploratum est, habet Clemens VIII in Instructione Cum ad regularem (n. 22), super receptione et educatione novitiorum, *perfectam educationem conversorum tum Religioni decorem et ornamentum, tum aliis Christifidelibus aedificationem, exemplum atque utilitatem afferre*. Necesse igitur est, ut statim ab ipso initio eorum animus spiritus religiosus et Ordinis totum pervadat. *Qui disciplinam in novae conversationis initio negligit, ad eam postmodum difficile applicatur, et formam, quam primo quis reci-*

pit, vix deponit. (S. Bonaventura, in *Spec. Disc.*, prolog. n. 1).

Ad hoc assequendum praeficiatur postulantibus Pater quem et aetas probaverit et vita, cui dicit sanctus Bernardus: *Zelum tuum inflammet caritas, informet scientia, firmet constantia* (S. Bernardus Serm. 20, n. 4, Cant.).

d) In specie:

1) De eorum civili educatione:

Saepe ab ipsa civili educatione initium ducendum est, quum inferioris soleant esse fortunae qui laicorum numero petunt adscribi. Inurbanitas in agendi modis, in responsionibus dandis, in incessu, in ipsa corporis sumenda refectione, erit paulatim, sed omnino, evellenda. Sordidi habitus, quos sibi non amor humilitatis et contemptus mundi sollicitate elegit, sed rudis negligentia foedavit, non olent spiritum Christi, ideoque non semper bene de iis, quorum corpora tegunt, annuntiant, Corporis habitusque mundities, comite semper modestia ac simplicitate, erit summo-pere curanda. Quas item in mundo civilis educatio moderatas regulas constituit humani consortii, eas caritas quoque fraterna adhibendas suadet etiam in coenobiis quum caritatis sit, quidquid proximum perturbare potest, attente defugere. Inurbanitas autem, quae ex studio sui commodi procedit cum aliorum neglectu, non potest quin molestiam aliis inferat detque occasionem patientiae.

II) Virtutes in ipsis excolendae:

Laicorum autem animum iis virtutibus ac praesidiis Superiores roborare satagant, quae laicorum, status, praecipua quadam ratione, repossit, nempe humilitate, obedientia, spiritu orationis ac sanctificatione laboris.

1) Et in primis, exteriorem et cordis humilitatem studeant assequi laici.

Quum vero *ad veram humilitatem inducat frequens in despectis operibus exercitatio, dicente Sacra Scriptura quod nunquam ad humilitatis virtutem perveniet qui opera humilitatis refugit* (B. Alb. M. de Par. Animae c. 2), muneribus quibus funguntur, eo potissimum debent gaudere laici, quod humilitatis exercendae et augendae veluti indeficientem habeant opportunitatem.

2) Excellat quoque in laicis obedientia. Noverint in ea nullum esse peccandi periculum: cum ea, certissima est victoria, inexpugnabile tutamen, merita plurima, pax summa. Sit autem oportet munita supernaturalibus motivis. Iuxta Sanctorum documenta, rectores nostri sunt vicarii Dei super nos.

Et ideo debemus eis sicut Domino obedire et non sicut hominibus, quia non propter ipsos, sed propter Deum eis subiaceamus.

3) Spiritus quoque orationis erit magnopere provehendus. Curandum, igitur, est, ut bene noscant laici virtutem et exercitium orationis; ut, statis horis, orationi quum mentali tum vocali fideliter vacent; ut tempus ad hoc statutum in constitutionibus Ordinis unice orationi integrumque dicent; nec satis sit eos meditationi operam dare, quum missis inserviunt. Indagent autem Superiores, praesertim postquam laici tyrocinium absolverint, utrum meditationi et orationibus incumbant.

Brevium quoque orationum, quas iaculatorias vocant, sit ipsis usus continuus inter diem. Compendiosa est enim via ad consequendam animae unionem cum Deo, ad merita augenda, ad rectam intentionem servandam, ad tentationes praeripiendas et superandas, ad omnia, sanctitate, extollenda.

4) Manuale opus, quod in coenobiis est munus laicorum praecipuum, pariter sanctificent, non ad oculum servientes, non laudis expetentes praemium, sed unice voluntatis Dei ac Superiorum solliciti.

a) Ad rem media:

Ad quae omnia consequenda laici Sacrae Mensae assidui sint per frequentem, imo etiam quotidianam SS. mae Eucharistiae sumptionem ad normam recentiorum instructionum Apostolicae Sedis. Itemque omnino peculiarem colant devotionem erga Deiparam Virginem Mariam, quam ut suam amantissimam matrem semper invocare, honorare et imitari conentur.

Externe haec sese habendi compositio viam sternit animo plenius educando, iis, scilicet, nobilibus sensibus infundendis, quibus mens trahitur ad aliorum levem quamque offensionem vitandam, desideria praevenienda, gratum animum facile demonstrandum, alios sibi praefereandos.

5) Harum omnium fundamentum quale:

Haec singula informet oportet, regat ac nobilitet caritas Christi, ita ut quidquid verbis, operibus, omissionibus nostris laudabile est ac proximo gratum, procedat ex corde pleno caritatis.

Quae omnia, si laicos decent, summo-pere eminere debent in sacerdotibus, et iis qui ad sacerdotium erunt promovendi, quorum igitur laici intuentes exempla, pertrahantur non solum ad virtutis, sed etiam ad modestae urbanitatis tramitem prosequendum.

[Lampas]

Monitis, hortamentis, patientia ac praesertim exemplo, rudiorum quoque non erit difficile in urbanos et amabiles ita convertere mores ac modos, ut, non multo post eorum ingressum .r. Religionem, de ipso repetere liceat illud Sancti Bernardi: *Induerunt sibi faciem disciplinatum, et bonam totius corporis compositionem... sermo ravior, vultus hilarior, aspectus verecundior, incessus maturior. Verum, quia haec noviter coepere, ipsa sui novitate flores censenda sunt et spes fructuum, magis quam fructus* (Serm. 63, in Cant. n. 6).

c) De spirituali eorum institutione:

Fructus hos quidem gignet institutio spiritualis, cui toti sint cum postulantis Praepositi, et cum novitis Magister. Laicorum profectum in viam sanctitatis faciant ipsi opus et lucrum suum, opus et lucrum sane nobile et ingens.

I) De doctrina christiana:

Ad normam decretorum Apostolicae Sedis, eis explicent universam doctrinam christianam, praesertim quoad sacramenta confessionis et communionis rite et fructuose percipienda, prae oculis habentes Catechismum Concilii Tridentini ad Parochos. Simul eos doceant, quasnam obligationes secum trahat votorum professio, quid exigant votis respondentes virtutes. Eas quoque explanent regulae et constitutionum partes, quae ad conversos pertinent.

II) Collationes;

Habeantur statis diebus collectiones seu sermones ad laicos, non tantum vero ad novos, sed ad omnes, seniores quoque votorum professione et aetate; quibus collectionibus seu sermonibus argumentum sint non solum catechismus, vitae spiritualis monita, regulae et Constitutionum explanatio, verum etiam normae practicae et exempla modestae moderataeque urbanitatis.

III) Ratio sese inter agendi quae:

Curent quoque Superiores, ut sacerdotes et laici mutuum sibi summaque observantiam et caritatem adhibeant. Revereantur laici Presbyteros, a quibus ministeria ac mysteria maxima accipiunt. Honorent Presbyteri laicos et studeant... *de pauperum fratrum societate gloriari* (Reg. S. Aug., c. I, 5). Id meminerint sacerdotes, plurimos in Religiosis Ordinibus laicos ab humilibus occupationibus, quibus per vitam functi fuerant, ad altarium honores evectos et inter beatos Coelites post mortem adnumeratos fuisse. Illud igitur genus vitae in laicis pia colant observantia, quod tam frequenti et mirifica sanctitati aditum patefecit.

IV) Superbia ab ipsis fugenda:

Ne gravitate munerum exercendorum in conventu laici superbiant, animo efferantur et parvi faciant ipsos sacerdotes, officia graviora cuiusvis generis ne demandentur eis nisi necessitate cogente, idque fiat semper sub omnimoda dependentia et obedientia alicuius patris gravioris aetatis et consilii, cui agendorum et gestorum ipsi rationem fideliter reddant [2410].

B) Laici catholici:

In processionibus, si aliquo tantum exornati signo, possunt procedere vel ante sodales confraternitatum sacco indutos, vel post sacras imagines [1026] - Cfr. *Actio, Processio*.

Lampas. — Permittitur usus cuiusdam compositionis ex oleo olivarum et cera ad nutriendam lampadem ante SS. Sacramentum [1371]. — Usus cuiusdam compositionis ex cera apum inibi tolerari potest [1682] - Cfr. *Sacramentum* (SS.).

Lapurdensia:

a) Quoad liturgiam. — Festum apparitionis B. M. V. Lapurdensis ad univ. Ecclesiam extenditur [1376]. — Additiones ad calcem VI lectionis officii eiusdem apparitionis adprobantur [1396]. — Ordini Capuccinorum in Gallia conceditur missa votiva de eadem [1995].

b) Quoad Jubilaeum apparitionis. — Indicitur [1395]. — Em. Burdigalensis Archiepiscopus ad festa solemnia Legatus apostolicus designatur [1423]. — De solemnibus quinquagenariis optime expletis Tarbiensis Episcopus gratulationes accipit [1707].

c) Quoad indulgentias. — Iaculatoria *Notre-Dame de Lourdes*, etc, 300 dier. indulgentiar. toties quoties lucranda. ditatur [1670]. — Orationi aegrotorum *O Marie* 500 dier. indulgent. adnectitur [1379]. — De Pia spirituali peregrinatione ad Sanctuarium Lapurdense gratulationes, et ad rem plenaria indulgentia [1670]. — Erigitur Confraternitas Soc. B. M. V. Lapurdensis in eccles. Capuccinor. Manilae [2320].

d) Quoad insignia ac hierarchiam. — Capellani Basilicae Lapurdensis insignia choralia conceduntur [2773]. — Titulo *Tarbiensi* alius *Lapurdensis* dioecesi adiungitur, coeteris immutatis [2771].

c) Epistolae variae — Tarbiensis Episcopus laudatur [37]. — Tarbiensi Episcopo gratiae aguntur ob voluntatem exornandi cryptam B. M. Virgini Lapurdensis in hortis Vaticanis existentem [138]. — Cfr. *Immaculata*.

Laudes. — Quomodo recitandae iuxta novas leges in duplicibus et semiduplicibus, in simplicibus et in feriis [2646].

Laurea. — Cfr. *Gradus academici*.

Lauretana:

a) Congregatio. — Unitur Congregat. Concilii [1590].

b) Sanctuarium B. M. V. — Cfr. *Canonicus, Capellanus, Missa*.

Legata. — Omnes sive sacerdotes, sive laicos, quorum fidei concredita sunt legata ad pias causas, tenentur de hoc quamprimum certiorum reddere Episcopum, qui ius habet vigilandi super administrationem, et consulendi securitati eorundem legatorum [194].

Legitimitas proles. — Quatenus agatur de prole concepta antea, nata tamen post dispensationis executionem, ea legitimitur per subsequens matrimonium; secus rescripto apostolico opus est [1531]. — Facultas legitimandi prolem non conceditur implicite per dispensationem super impedimentis, sed requiri debet et in rescripto concedi [1733]. — Cfr. *Dispensatio, Matrimonium*.

Leo f. r. XIII. — Comitatus internationali pro monumento operario in Eius memoriam erecto gratulationes [324]. — Ad Legionensem Episcop. coetus a Leone XIII nuncupatus praesidem gratulationes [3083]. — Cfr. *Actio*.

Lex. — Eius natura requirit perpetuitatem. In eius interpretatione intentio legislatoris spectanda. — Opinio aequae semper attendenda [2082].

Libri:

a) In genere:

I) Quoad omnes et omnia. — Boni sedulo diffundendi, mali a populo christiano enixe arcendi [840]. — Cfr. *Diaria, Dioecesis, Ephemerides, Imprimatur, Modernismus, Prelum*.

II) Quoad modernismum: — Ordinatio vigilantis:

1) In libris. — Eorum est modernistarum scripta quaeve modernismum olent provehantque, si in lucem edita ne legantur cavere, si nondum edita prohibere ne edantur. Item libri omnes, ephemerides, commentaria quaevis huius generis neve adolescentibus in Seminariis, neve auditoribus in Universitatibus permittantur: non enim minus haec nocitura quam quae contra mores conscripta; immo etiam magis, quod christiana vitae initia vitiant. Nec secus iudicandum de quorundam catholicorum scriptionibus, hominum ceteroquin non malae mentis, sed qui theologiae disciplinae expertes ac recentiori philosophia imbuti, hanc cum fide componere nituntur et ad fidei, ut inquit, utilitates transferre. Haec, quia nullo metu versantur ob auctorum nomen bonamque existimationem, plus periculi afferunt ut sensim ad modernismum quis vergat. Ut in re tam gravi praecipiamus, quicumque in vestra uniuscuiusque dioecesi prostant libri ad legendum perniciosi, ii ut exulcent fortiter contendite, solemniter etiam interdictione usi. Etsi enim Apostolica Sedes ad huiusmodi scripta e medio tollenda omnem operam impendat, adeo tamen iam numero crevere ut vix notandis omnibus pares sint vires. Ex quo fit, ut serius quandoque paretur medicina quam per longas moras malum invaluit. Volumus igitur ut sacrorum Antistites, omni metu abiecto, prudentia carnis deposita, malorum clamoribus posthabitis, suaviter quidem, sed constanter suas quisque partes suscipiant; memores quae Leo XIII in Constitutione apostolica *Officiorum* (1) praescribebat: *Ordinarii, etiam tamquam Delegati Sedis Apostolicae, libros aliaque scripta noxia in sua dioecesi edita vel diffusa proscribere et e manibus fidelium auferre studeant*. Ius quidem his verbis tribuitur, sed etiam

(1) En documentum:

Officiorum ac munerum, quae diligentissime sanctissimeque servari in hoc apostolico fastigio oportet, hoc caput atque haec summa est, assidue vigilare atque omni ope contendere, ut integritas fidei mo-

[Libri]

officium mandatur. Nec quispiam hoc munus officii implevisse autemet si unum alterumve librum ad Nos detulerit, dum alii bene multi dividi passim ac pervulgari sinuntur. [1327].

rumque christianorum ne quid detrimenti capiat. Idque, si unquam alias, maxime est necessarium hoc tempore, cum, effrenatis licentia ingenii ac moribus, omnis fere doctrina, quam servator hominum Iesus Christus tuendam Ecclesiae suae ad salutem generis humani permisit, in quotidianum vocatur certamen atque discrimen. Quo in certamine variae profecto atque innumerabiles sunt inimicorum calliditates artesque nocendi: sed cum primis est plena periculorum intemperantia scribendi, disseminandique in vulgus quae prave scripta sunt. Nihil enim cogitari potest perniciosius ad inquinandos animos per contemptum religionis perque illecebras multas peccandi. Quamobrem tanti metuens mali, et incolumitatis fidei ac morum custos et vindex Ecclesia, maturime intellexit, remedia contra eiusmodi pestem esse sumenda: ob eamque rem id perpetuo studuit, ut homines, quoad in se esset, pravorum librorum lectione, hoc est pessimo veneno, prohiberet. Vehemens hac in re studium beati Pauli viderunt proxima originibus tempora: similique ratione perspexit sanctorum Patrum vigilantia, iussa episcoporum, Conciliorum decreta, omnis consequens aetas.

Praecipue vero monumenta litterarum testantur, quanta cura diligentiaque in eo evigilaverint romani Pontifices, ne haeticorum scripta, malo publico, impune serperent. Plena est exemplorum vetustas. Anastasius I scripta Origenis perniciosiora, Innocentius I Pelagii, Leo magnus Manichaeorum opera omnia, gravi edicto damnavere. Cognitae eadem de re sunt litterae *decretales* de recipiendis et non recipiendis libris, quas Gelasius opportune dedit. Similiter, decursu aetatum, Monothelitarum, Abaelardi, Marsilii Patavini, Wicleffi et Hussii pestilentes libros, sententia apostolicae Sedis confixit.

Saeculo autem decimo quinto, comperta arte nova libraria, non modo in prave scripta animadversum est, quae lucem aspexissent, sed etiam ne qua eius generis posthac ederentur, caveri coeptum. Atque hanc providentiam non levis aliqua causa, sed omnino tutela honestatis ac salutis publicae per illud tempus postulabat: propterea quod artem per se optimam, maximarum utilitatum parentem, christianae gentium humanitati propagandae natam, in instrumentum ingens ruinarum nimis multi celeriter deflexerant. Magnum prave scriptorum malum, ipsa vulgandi celeritate maius erat ac velocius effectum. Itaque saluberrimo consilio cum Alexander VI, tum Leo X, decessores Nostri, certas tulere leges, utique congruentes iis temporibus ac moribus quae officinatores librariorum in officio continerent.

2) Quoad *Imprimatur*:

1) In genere:

Nihil autem vos teneat Venerabile Frates, quod forte libri alicuius auctor ea sit alibi facultate do-

Mox graviore exorto turbine, multo vigilantius ac fortius oportuit malarum haereseon prohibere contagia. Idcirco idem Leo X, posteaque Clemens VII gravissime sanxerunt, ne cui legere, neu retinere, Lutheri libros fas esset. Cum vero pro illius aevi infelicitate crevisset praeter atque in omnes partes pervasisset perniciosorum librorum impura colluvies, ampliore ac praesentiori remedio opus esse videbatur. Quod quidem remedium opportune primus adhibuit Paulus IV decessor Noster, videlicet elencho proposito scriptorum et librorum a quorum usu cavere fideles oporteret. Non ita multo post Tridentinae Synodi Patres gliscentem scribendi legendique licentiam novo consilio coercendam craverunt. Eorum quippe voluntate iussuque lecti ad id praesules et theologi non solum augendo perpoliendoque Indici, quem Paulus IV ediderat, dedere operam, sed Regulas etiam conscribere, in editione, lectione, usuque librorum servandas: quibus Regulis Pius IV apostolicae auctoritatis robur adiecit.

Verum salutis publicae ratio, quae Regulas Tridentinis initio genuerat, novari aliquid in eis, labentibus aetatibus, eadem iussit. Quamobrem romani Pontifices nominatimque Clemens VIII, Alexander VII, Benedictus XIV, gnari temporum et memores prudentiae, plura decrevere, quae ad eas explicandas atque accommodandas temporum valerunt.

Quae res praeclare confirmant, praecipuas romanorum Pontificum curas in eo fuisse perpetuo positas, ut opinionum errores morumque corruptelam, geminam hanc civitatum labem ac ruinam, pravis libris gigni ac disseminari solitam, a civili hominum societate defenderent. Neque fructus fefellit operam, quam diu in rebus publicis administrandis rationi imperandi ac prohibendi lex aeterna praefuit, rectoresque civitatum cum potestate sacra in unum consensere.

Quae postea consecuta sunt, nemo nescit. Videlicet cum adiuncta rerum atque hominum sensim mutavisset dies, fecit id Ecclesiae prudenter more suo, quod, perspecta natura temporum, magis expedire atque utile esse hominum saluti videtur. Plures Regularum Indicis praescriptiones, quae excidisse opportunitate pristina videbantur, vel decreto ipsa sustulit, vel more usque alicubi invalescente antiquari benigne simul ac provide sivit. Recentiore memoria, datis ad Archiepiscopos Episcoposque et principatu pontificio litteris, Pius IX Regulam X magna ex parte mitigavit. Praeterea, propinquo iam Concilio magno Vaticano, doctis viris, ad argumenta paranda delectis, id negotium dedit, ut expenderent atque aestimarent Regulas Indicis universas iudiciumque ferrent, quid de iis facto opus esset. Illi

natus quam vulgo *Imprimerie* appellant: tum quia simulata esse possit, tum quia vel negligentius data, vel benignitate nimia nimiae fiducia de auctore concepta, quod postremum in Religiosorum forte

Ordinibus aliquando evenit. Accedit quod, sicut non idem omnibus convenit cibus, ita libri qui altero in loco sint adiaphori, nocentes in altero ob rerum complexum esse queunt. Si igitur Episcopus, audita

commutandas, consentientibus sententiis, iudicavere. Idem se et sentire et petere a Concilio plurimi ex Patribus aperte profitebantur. Episcoporum Galliae extant hac de re litterae, quarum sententia est, necesse esse et sine cunctatione faciendum, ut *illae regulae et universa res Indicis novo prorsus modo nostra. actati melius attemptato et observate faciliiori instaurarentur*. Idem eo tempore iudicium fuit Episcoporum Germaniae, plane petentium, ut *Regulae Indicis... recentis revisioni et relectioni submittantur*. Quibus Episcopi concinunt ex Italia aliisque e regionibus complures.

Qui quidem omnes, si temporum, si institutorum civilium, si morum popularium habeatur ratio, sane aequa postulanti et cum materna Ecclesiae sanctae caritate conveniant. Etenim in tam celeri ingeniorum cursu, nullus est scientiarum campus, in quo non litterae licentius excurrant: inde pestilentissimorum librorum quotidiana colluvies. Quod vero gravius est, in tam grandi malo non modo connivent, sed magnam licentiam dant leges publicae. Hinc ex una parte, suspensi religione animi plurimorum: ex altera, quidlibet legendi impunita copia.

Hisc igitur incommodis medendum rati, duo facienda duximus, ex quibus norma agendi in genere certa et perspicua omnibus suppetat. Videlicet librorum improbatae lectionis diligentissime recognoscere Indicem; subinde, maturum cum fuerit, ita recognitum vulgari iussimus. Praeterea ad ipsas Regulas mentem adiecimus, easque decrevimus, incolumi earum natura, efficere aliquanto mobiores, ita plane ut iis obtemperare, dummodo quis ingenio malo non sit, grave arduumque esse non possit. In quo non modo exempla sequimur decessorum Nostrorum, sed maternum Ecclesiae studium imitamur: quae quidem nihil tamen expetit, quam se imperitare benignam, sanandosque ex se natos ita semper curavit, curat, ut eorum infirmitati amanter studioseque parcat.

Itaque matura deliberatione, adhibitisque S. R. E. Cardinalibus e sacro Consilio libris notandis, edere *Decreta Generalia* statuimus, quae infra scripta, unaque cum hac Constitutione coniuncta sunt: quibus idem sacrum Consilium posthac utatur unice, quibusque catholici homines toto orbe religiose pareant. Ea vim legis habere sola volumus, abrogatis *Regulis* sacrosanctae Tridentinae Synodi iussu editis, *Observationibus, Instructione, Decretis, Monitis*, et quovis alio decessorum Nostrorum hac de re statuto iussuque, una excepta Constitutione Benedicti XIV *Sollicita et provida* quam, sicut adhuc viguit, ita in posterum vigere integram volumus.

TITULUS I.

DE PROHIBITIONE LIBRORUM.

CAPUT. I. — *De prohibitis apostatarum, haereticorum, schismaticorum, aliorumque scriptorum libris.*

1. Libri omnes, quos ante annum MDC aut Summi Pontifices, aut Concilia oecumenica damnarunt, et qui in novo Indice non recensentur, eodem modo damnati habeantur, sicut olim damnati fuerunt: iis exceptis, qui per haec Decreta Generalia permittuntur.

2. Libri apostatarum, haereticorum, schismaticorum et quorumcumque scriptorum haeresim vel schisma propagantes, aut ipsa religionis fundamenta utcumque evertentes, omnino prohibentur.

3. Item prohibentur acatholicorum libri, qui ex professo de religione tractant, nisi constet nihil in eis contra fidem catholicam contineri.

4. Libri eorundem auctorum, qui ex professo de religione non tractant, sed obiter tantum fidei veritates attingunt, iure ecclesiastico prohibiti non habeantur, donec speciali decreto proscripti haud fuerint.

CAPUT II. — *De Editionibus textus originalis et versionum non vulgarium Sacrae Scripturae.*

5. Editiones textus originalis et antiquarum versionum catholicarum Sacrae Scripturae etiam Ecclesiae Orientalis, ab acatholicis quibuscumque publicatae, etsi fideliter et integre editae appareant, iis dumtaxat, qui studiis theologicis vel biblicis dant operam dummodo tamen non impugnentur in prolegomenis aut adnotationibus catholicae fidei dogmata, permittuntur.

6. Eadem ratione, et sub iisdem conditionibus, permittuntur aliae versiones Sacrorum Bibliorum sive latinae, sive alia lingua non vulgari ab acatholicis editae.

CAPUT III. — *De Versionibus vernaculis Sacrae Scripturae.*

7. Cum experimento manifestum sit, si Sacra Biblia vulgari lingua passim sine discrimine permittantur, plus inde, ob hominum temeritatem, detrimenti, quam utilitatis oriri; Versiones omnes in lingua vernacula, etiam a viris catholicis confectae, omnino prohibentur, nisi fuerint ab Apostolica Sede approbatae, aut editae sub vigilantia Episcoporum cum adnotationibus desumptis ex Sanctis Ecclesiae Patribus, atque ex doctis catholicisque scriptoribus.

8. Interdicuntur versiones omnes Sacrorum Bibliorum, quavis vulgari lingua ab acatholicis quibuscumque confectae, atque illae praesertim, quae per Societates Biblicas, a Romanis Pontificibus non se-

[Libri]

prudenter sententia, horum etiam librorum aliquem in sua dioecesi notandum censuerit, potestatem ultro facimus, immo et officium mandamus. Res utique decenter fiat, prohibitionem, si sufficiat, ad clerum

unum coercendo: integro tamen bibliopolarum catholicorum officio libros ab Episcopo notatos minime venales habendi.... Universis demum in memoriam revocamus, quae memorata apostolica Constitutio

mel damnatas, divulgantur, cum in iis saluberrimae Ecclesiae leges de divinis libris edendis funditus posthabeantur.

Hae nihilominus versiones iis, qui studiis theologicis vel biblicis dant operam, permittuntur: iis servatis, quae supra (n. 5) statuta sunt.

CAPUT IV. — *De Libris obscenis.*

9. Libri, qui res lascivas seu obscenas ex professo tractant, narrant, aut docent, cum non solum fidei, sed et morum, qui huiusmodi librorum lectione facile corrumpi solent, ratio habenda sit, omnino prohibentur.

10. Libri auctorum, sive antiquorum, sive recentiorum, quos classicos vocant, si hac ipsa turpitudinis labe infecti sunt, propter sermonis elegantiam et proprietatem, iis tantum permittuntur quos officii aut magisterii ratio excusat: nulla tamen ratione pueris vel adolescentibus, nisi solerti cura expurgati, tradendi aut praelegendi erunt.

CAPUT V. — *De quibusdam specialis argumenti libris.*

11. Damnantur libri, in quibus Deo, aut Beatae Virgini Mariae, vel Sanctis aut Catholicae Ecclesiae eiusque Cultui, vel Sacramentis, aut Apostolicae Sedi detrahitur. Eidem deprobationis iudicio subiacent ea opera in quibus inspirationis Sacrae Scripturae conceptus pervertitur, aut eius extensio nimis coarctatur. Prohibentur quoque libri, qui data opera Ecclesiasticam Hierarchiam, aut statum clericalem vel religiosum probis afficiunt.

12. Nefas esto libros edere, legere aut retinere in quibus sortilegia, divinatio, magia, evocatio spirituum, aliaeque huius generis superstitiones docentur, vel commendantur.

13. Libri aut scripta, quae narrant novas apparitiones, revelationes, visiones, prophetias, miracula, vel quae novas inducunt devotiones, [etiam] sub praetextu quod sint privatae, si publicentur absque legitima Superiorum Ecclesiae licentia, proscribuntur.

14. Prohibentur pariter libri, qui duellum, suicidium, vel divortium licita statuunt, qui de sectis massonicis, vel aliis eiusdem generis societatibus agunt, easque utiles et non perniciosas Ecclesiae et civili societati esse contendunt, et qui errores ab Apostolica Sede proscriptos tuentur.

CAPUT VI. — *De Sacris Imaginibus et Indulgentiis.*

15. Imagines quomodocumque impressae Domini Nostri Iesu Christi, Beatae Mariae Virginis, Angelorum atque Sanctorum, vel aliorum Servorum Dei ab Ecclesiae sensu et decretis difformes, omnino vetantur. Novae vero, sive preces habeant adnexas,

sive absque illis edantur, sine Ecclesiasticae potestatis licentia non publicentur.

16. Universis interdicitur indulgentias apocryphas, et a Sancta Sede Apostolica proscriptas vel revocatas quomodocumque divulgare. Quae divulgatae iam fuerint, de manibus fidelium auferantur.

17. Indulgentiarum libri omnes, summaria, libelli, folia, etc., in quibus earum concessionem continentur, non publicentur absque competentis auctoritatis licentia.

CAPUT VII. — *De libris liturgicis et precatoriis.*

18. In authenticis editionibus Missalis, Breviarii, Ritualis, Caeremonialis Episcoporum, Pontificalis romani, aliorumque librorum liturgicorum a Sancta Sede Apostolica approbatorum, nemo quidquam immutare praesumat: si secus factum fuerit, hae novae editiones prohibentur.

19. Litaniae omnes, praeter antiquissimas et communes, quae Breviariis, Missalibus, Pontificalibus ac Ritualibus continentur, et praeter Litanias de Beata Virgine, quae in sacra Aede Lauretana decantari solent, et litanias Sanctissimi Nominis Iesu iam a Sancta Sede approbatas, non edantur sine revisione et approbatione Ordinarii.

20. Libros, aut libellos precum, devotionis, vel doctrinae institutionisque religiosas, morales, asceticas, mysticas, aliosque huiusmodi, quamvis ad fovendam populi christiani pietatem conducere videantur, meno praeter legitimae auctoritatis licentiam publicet: secus prohibiti habeantur.

CAPUT VIII. — *De Diariis, foliis et libellis periodicis.*

21. Diaria, folia et libelli periodici, qui religionem aut bonos mores data opera impetunt, non solum naturali, sed etiam ecclesiastico iure proscripta habeantur.

Curent autem Ordinarii, ubi opus sit, de huiusmodi lectionis periculo et damno fideles opportune monere.

22. Nemo e catholicis, praesertim e viris ecclesiasticis, in huiusmodi diariis, vel foliis, vel libellis periodicis, quidquam, nisi suadente iusta et rationabili causa, publicet.

CAPUT IX. — *De facultate legendi et retinendi libros prohibitos.*

23. Libros sive specialibus, sive hisce Generalibus Decretis proscriptos, si tantum legere et retinere poterunt, qui a Sede Apostolicam, aut ab illis, quibus vices suas delegavit, opportunas fuerint consecuti facultates.

24. Concedendis licentiis legendi et retinendi libros quoscumque prohibitos Romani Pontifices Sacram Indicis Congregationem preposuere. Eadem

Officiorum habet articulo XXVI; omnes, qui facultatem apostolicam consecuti sunt legendi et retinendi libros prohibitos, nequeunt ideo legere et retinere libros quoslibet aut ephemerides ab Ordinariis locorum

proscriptas, nisi eis in apostolico indulto expressa facta fuerit potestas legendi ac retinendi libros a quibuscumque damnatos [1356].

nihilominus potestate gaudent, tum Suprema Sancti Officii Congregatio, tum Sacra Congregatio de Propaganda Fide pro regionibus suo regimini subiectis. Pro Urbe tantum, haec facultas competit etiam Sacri Palatii Apostolici Magistro.

25. Episcopi aliqui Praelati iurisdictione quasi episcopali pollentes, pro singularibus libris, atque in casibus tantum urgentibus, licentiam concedere valeant. Quod si iidem generalem a Sede Apostolica impetraverint facultatem, ut fidelibus libros proscriptos legendi retinendique licentiam impertiri valeant, eam nonnisi cum delectu et ex iusta et rationabili causa concedant.

26. Omnes qui facultatem apostolicam consecuti sunt legendi et retinendi libros prohibitos, nequeunt ideo legere et retinere libros quoslibet, aut ephemerides ab Ordinariis locorum proscriptas, nisi eis in apostolico indulto expressa facta fuerit potestas legendi et retinendi libros a quibuscumque damnatos. Meminerint insuper qui licentiam legendi libros prohibitos obtinuerunt, gravi se praeepto teneri huiusmodi libros ita custodire, ut ad aliorum manus non perveniant.

CAPUT X. — De denunciatione pravorum librorum.

27. Quamvis catholicorum omnium sit, maxime eorum, qui doctrina praevalent, perniciosos libros Episcopis, aut Apostolicae Sedi denunciare; id tamen speciali titulo pertinet ad Nuntios, Delegatos Apostolicos, locorum Ordinarios, atque Rectores Universitatum doctrinae laude florentium.

28. Expediit ut in pravorum librorum denunciatione non solum libri titulus indicetur, sed etiam, quoad fieri potest, causae exponantur ob quas liber censura dignum existimatur, iis autem ad quos denunciatio defertur, sanctum erit, denunciantium nomina secreta servare.

29. Ordinarii, etiam tamquam Delegati Sedis Apostolicae, libros, aliaque scripta noxia in sua dioecesi edita vel diffusa proscribere, et e manibus fidelium auferre studeant. Ad Apostolicum iudicium ea deferant opera vel scripta, quae subtilius examen exigunt, vel in quibus ad salutarem effectum consequendum, supremae auctoritatis sententia requiri videatur.

TITULUS II.

DE CENSURA LIBRORUM.

CAPUT I. — De Praelatis librorum censurae praepositis.

30. Penes quos potestas sit sacrorum bibliorum editiones et versiones adprobare vel permittere ex iis liquet, quae supra (n. 8) statuta sunt.

31. Libros ab Apostolica Sede proscriptos nemo audeat iterum in lucem edere: quod si ex gravi et rationabili causa, singularis aliqua exceptio hac in re admittenda videatur, id nunquam fiet, nisi obtenta prius sacrae Indicis Congregationis licentia, servatisque conditionibus ab ea praescriptis.

32. Quae ad causas Beatificationum et Canonizationum Servorum Dei utcumque pertinent, absque beneplacito Congregationis Sacris Ritibus tuendis praepositae publicari nequeunt.

33. Idem dicendum de Collectionibus Decretorum singularum Romanarum Congregationum: hae nimirum Collectiones edi nequeant, nisi obtenta prius licentia, et servatis conditionibus a moderatoribus uniuscuiusque Congregationis praescriptis.

34. Vicarii et Missionarii Apostolici Decreta sacrae Congregationis Propagandae Fidei praepositae de libris edendis fideliter servant.

35. Approbatio librorum, quorum censura praesentium Decretorum vi Apostolicae Sedi vel Romanis Congregationibus non reservatur, pertinet ad Ordinarium loci in quo publici iuris fiunt.

36. Regulares, praeter Episcopi licentiam, meminerint teneri se, sacri Concilii Tridentini decreto, operis in lucem edendi facultatem a Praelato cui subiacent, obtinere. Utraque autem concessio in principio vel in fine operis imprimatur.

37. Si Auctor Romae degens librum non in Urbe sed alibi imprimere velit, praeter approbationem Cardinalis Urbis Vicarii et Magistri Sacri Palatii Apostolici, alia non requiritur.

CAPUT II. — De censorum officio in praevio librorum examine.

38. Curent Episcopi, quorum muneris est facultatem libros imprimendi concedere, ut eis examinandis spectatae pietatis et doctrinae viros adhibeant, de quorum fide et integritate sibi polliceri queant, nihil eos gratiae daturis, nihil odio, sed omni humano affectu posthabito, Dei dumtaxat gloriam spectaturos et fidelis populi utilitatem.

39. De variis opinionibus atque sententiis (juxta Benedicti XIV praeeptum) animo a praedictis omnibus vacuo, iudicandum sibi esse censores sciant. Itaque nationis, familiae, scholae, instituti affectum excutiant, studia partium seponant. Ecclesiae sanctae dogmata, et communem Catholicorum doctrinam, quae Conciliorum generalium decretis, Romanorum Pontificum Constitutionibus, atque Doctorum consensu continentur, unice prae oculis habeant.

40. Absoluto examine, si nihil publicationi libri obstare videbitur, Ordinarius, in scriptis et omnino gratis, illius publicandi licentiam, in principio vel in fine operis imprimendam, auctori concedat.

[Libri]

2) *Casus peculiaris.* — Episcopus loci in quo aliquis auctor eidem non subditus librum a proprio Ordinario iam examinatum et praelo dignum iudicatum publici iuris facere desiderat, istius libri impressionem permittere potest quin eam novae censurae subiicere debeat, apponendo iudicium *nihil obstare* censoris alterius diocesis ab istius Ordinario sibi transmissum [2796].

3) *In bibliopolis.* — Vigilant Episcopi ne, lucri cupiditate, malam librarii mercentur mercem, et si obedientiam detrectent bibliopolorum catholicorum titulo privare ne dubitent; item, potio-

requere iure, si episcopales audiant; qui vero pontificio titulo ornantur eos ad Sedem apostolicam deferant [1356].

b) *In specie:*D) *Liturgici:*

1) *Quoad typicam editionem librorum sacram liturgiam spectantium.* — Curatio editionis typicae cantus greg. urgetur [669]. — Eae probantur ac uti typicae declarantur [837, 1333, 1836, 2525]. — Novi Psalterii edendi facultatem Ordinarii concedere nequeunt [2648].

CAPUT III. — *De libris praeviae censurae subiiciendis.*

41. Omnes fideles tenentur praeviae censurae ecclesiasticae eos saltem subiicere libros qui divinas Scripturas, Sacram Theologiam, Historiam ecclesiasticam, Ius Canonicum, Theologiam naturalem, Ethicam, aliasve huiusmodi religiosas aut morales disciplinas respiciunt, ac generaliter scripta omnia, in quibus religionis et morum honestati specialiter interest.

42. Viri e clero saeculari ne libros quidem, qui de artibus scientiisque mere naturalibus tractant, inconsultis suis Ordinariis publicent, ut obsequentis animi erga illos exemplum praebeant.

Iidem prohibentur quominus, absque praevia Ordinariorum venia, diaria vel folia periodica moderanda suscipiant.

CAPUT IV. — *De Typographis et Editoribus librorum.*

43. Nullus liber censurae ecclesiasticae subiectus excudatur, nisi in principio nomen et cognomen tum auctoris, tum editoris praeferat, locum insuper et annum impressionis atque editionis. Quod si aliquo in casu, iustas ob causas, nomen auctoris tacendum videatur, id permittendi penes Ordinarium potestas sit.

44. Noverint Typographi et Editores librorum novas eiusdem operis approbati editiones, novam approbationem exigere, hanc insuper textui originali tributam, eius in aliud idioma versioni non suffragari.

45. Libri ab Apostolica Sede damnati, ubique gentium prohibiti censeantur, et in quodcumque vertantur idioma.

46. Quicumque librorum venditores, praecipue qui catholico nomine gloriantur, libros de obsenis ex professo tractantes neque vendant, neque commodent, neque retineant: ceteros prohibitos venales non habeant, nisi a Sacra Indicis Congregatione veniam per Ordinarium impetraverint, nec cuiquam vendant nisi prudenter existimare possint, ab emptore legitime peti.

CAPUT V. — *De poenis in Decretorum Generalium transgressores statutis.*

47. Omnes et singuli scienter legentes, sine auctoritate Sedis Apostolicae, libros apostatarum et haereticorum haeresim propugnantes, nec non libros cuiusvis auctoris per Apostolicas Litteras nominatim prohibitos, eosdemque libros retinentes, imprimentes et quomodolibet defendentes, excommunicationem ipso facto incurrunt, Romano Pontifici speciali modo reservatam.

48. Qui sine Ordinarii approbatione Sacrarum Scripturarum libros, vel earundem adnotationes vel commentarios imprimunt, aut imprimi faciunt, incurrunt ipso facto in excommunicationem nemini reservatam.

49. Qui vero cetera transgressi fuerint, quae his Decretis Generalibus praecipuntur, pro diversa reatus gravitate serio ab Episcopo moneantur; et, si opportunum videbitur, canonicis etiam poenis coerceantur.

Præsentes vero litteras et quaecumque in ipsis habentur nullo unquam tempore de subreptionis aut obreptionis sive intentionis Nostrae vitio aliove quovis defectu notari vel impugnari posse; sed semper validas et in suo robore fore et esse, atque ab omnibus cuiusvis gradus et praecminentiae inviolabiliter in iudicio et extra observari debere, decernimus: irritum quoque et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate vel praetextu, scienter vel ignoranter contigerit attentari declarantes, contrariis non obstantibus quibuscumque.

Volumus autem ut harum litterarum exemplis, etiam impressis, manu tamen Notarii subscriptis et per constitutum in ecclesiastica dignitate virum sigillo munitis, eadem habeatur fides quae Nostrae voluntatis significationi his praesentibus ostensis haberetur.

Nulli ergo hominum liceat hanc paginam Nostrae constitutionis, ordinationis, limitationis, derogationis, voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. — Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum. [Cst. 25 Ian. 1897].

2) Quoad eorum reproductionem in genere:

a) Instructio prima:

I. Editores seu typographi cuiuscumque loci vel regionis, qui gregorianas melodias in Vaticana editione contentas imprimere voluerint, sive aequali forma, sive grandiori vel minori, sive omnes, sive aliquas tantum, ab eadem Sede Apostolica prius facultatem obtinere curabunt.

II. Ab unoquoque ex editoribus, qui huiusmodi pontificiam facultatem obtinuerint, haec erunt diligentissime attendenda (1):

1) Forma notularum aliorumque gregoriani cantus signorum ea debet servari quam maiores instituerunt et editio vaticana adamussim exhibet.

2) Nihil praesertim mutari potest in ordine quo eadem [notulae] pro variis sonorum intervallis sibi succedunt.

3) Neque pariter in modo quo ipsae notulae pro diversis neumarum, ut aiunt, formulis copulantur.

4) Absolutissima quoque verborum sacri textus relatio ad notulas cantus observetur, ita ut unaquaeque syllaba notulae vel notulis suis penitus subiaceat.

III. Editione parata ac confecta, nefas erit ipsam evulgare et in sacris functionibus adhibere quique, nisi eam Ordinarius loci declaratione munierit, qua de eius concordantia constet cum editione typica vaticana.

IV. Ordinarius vero declarationem huiusmodi non concedat, nisi prius censores in cantu gregoriano periti, collatione facta diligentissime, in scriptis, onerata conscientia, testentur novam editionem cum Vaticana omnino concordare. (2)

DECLARATIONES.

(1) Forma notularum cantus sic debet integra servari, ut omnes ex eis quae eandem habent rationem vel significationem, ac proinde in editione typica Vaticana unam eamdenque figuram referunt, pariter in alia editione, quae ab Ordinario possit approbari, necessario quoad formam omnino inter se similes extent et coaequales. Ideoque signa quae forte fuerint, permittente Ordinario, superinducta, nullatenus notularum formam, vel modum quo ipsae coniunguntur, afficere debent.

(2) Quamvis editio aliqua fuerit recognita, ab Ordinario velab ipsa Sacra Rituum Congregatione, tamquam de cetero, videlicet exceptis signis, cum typica conformis, oportet tamen ut deinceps normas supra statutas exacte servet; quatenus, inter notulas typicas et signa quae superveniunt, iam amplius confusio oriri nequeat [851].

V. Illis officii liturgici partibus quae cantus diversos pro diversitate diei vel festivitatis admittunt, ut v. g. hymni et Ordinarium Missae, melodiae possunt adaptari, quae in editione typica non reperiuntur, et a Sacra Rituum Congregatione approbati, servatis debitis conditionibus, iis maxime quae in § a) Motus Proprii xxv Aprilis MCMIV apponuntur. Minime vero tonorum seu cantuum huiusmodi varietates admittantur in caeteris partibus, v. g. in Antiphonis et Responsoriis sive Officii sive Missae.

VI Si autem agatur de officiis propriis alicuius Ecclesiae vel Ordinis regularis Romanum ritum sectantis, aut de Officiis noviter concessis, gregorianae eorum cantilenae, a viris peritis restituae vel concinnatae item Sacrae Rituum Congregationis approbationi subiiciantur; qua obtenta, Ordinarius loci certior factus, ut supra, de concordantia cum originalibus a S. C. recognitis, declarationem requisitam concedet.

VII. Tolerari potest quod cantus gregorianus notulis musicalibus modernis edatur, dummodo periculum sedulo amoveatur, quominus ordo notularum ac neumarum quomodocumque deturbetur. Ordinarius itaque pro hisce editionibus in commodum fidelium approbationem suam concedere poterit, si ei constiterit, iuxta art. 4 et 6, de fidei conformatione cum editione typica vel melodiis approbatis.

VIII. Quandocumque liber sacrum cantum continens vel melodia quaelibet liturgica Sacrae Rituum Congregationi ad approbationem obtinendam subiiciuntur, tria exemplaria ad eandem mittenda sunt.

IX. Melodia gregoriana ad usum liturgicum a S. R. C. secundum normas praedictas destinata et commendata, ad sacrum Ecclesiae Romanae thesaurum seu patrimonium, sicut ipse textus, pertinet. Itaque quando novus textus fidelibus ab ipsa proponitur seu conceditur, cantus textui respondens ita simul concessus reputatur ut nullus editor vel auctor querelam de eo movere possit, quod Apostolica Sedes easdem melodias ad alias extendat ecclesias [709].

b) Instructio altera statuit:

I. Editionem Vaticanam de libris liturgicis gregorianis provti evulgata fuit Auctoritate Apostolica, cum suis notulis traditionalibus et cum regulis Graduali Romano praefixis, satis superque continere quae ad rectam cantus liturgici executionem conferunt.

[Libri]

II. Reproductiones eiusdem editionis typicae, quae praeseferunt signa superinducta. ritmica dicta, per abusum vocari editiones *ritmicas*, atque uti tales haud fuisse approbatas, sed tantum precario toleratas: hanc vero tolerantiam, attentis rerum adiunctis, amplius non admitti, nisi pro solis editionibus iam factis, Gradualis et Officii Defunctorum ideoque nullatenus extendi sive ad editiones cum notulis gregorianis, sive ad transumpta cum eisdem notulis Antiphonarii et aliorum quorumcumque librorum cantum liturgicum continentium, quae ad normam Motus Proprii diei 25 Aprilis 1904 et decretorum huius S. R. C., tum pro universali Ecclesia, tum pro singulis dioecesibus vel Congregationibus, adhuc instauranda sunt et evulganda.

III. R. mis Ordinariis locorum ac Superioribus Ordinum seu Congregationum interim licere editiones precario a S. Sede toleratas permittere intra limites propriae iurisdictionis, quin tamen ipsi eas in locis sibi subiectis praecipere, atque usum editionis approbatæ inhibere valeant [2433].

c) Instructio tertia quoad cantus concinnandos edendosque ad officia propria alicuius Ecclesiae vel Instituti:

1° Praeter cantus qui in editione vaticana habentur, alii exstant non pauci qui, quum et ipsi ad usum liturgicum, licet peculiaris cantum loci, pertineant, propterea omnino debent ad formam gregorianam concinnari, aut certe reduci, ut inde possint Sacrorum Rituum Congregationis approbatione muniri (1).

2° Istiusmodi cantus, quamvis non universam spectent Ecclesiam, nihilominus in potestatem cedunt

Sedis Apostolicae, quae eos approbando facit suos, ac pleno prorsus iure potitur de forma usuque eorum admittendis, tollendis, limitandis et ita quidem moderandis, ut cantus etiam proprii singularum ecclesiarum cum typicis et inter se concordent.

3° Nec tamen ista suprema Sedes Apostolicae potestas super liturgicas cantilenas impedit quominus firma maneant possessoribus consueta proprietatis iura, scilicet:

a) Ordinario, super ecclesiae suae Proprium, sumptum quidem universe; minime vero in partes, nisi omnino speciales;

b) auctori vel editori primo, si agatur de melodis vel de aliquo Proprio cuius ecclesiae non reservatis, ut esset v. g. *Kyrie* in Ordinario missae extra editionem typicam approbatam, aut Proprium regionale; quae tamen, decennio elapso, publici iuris fiant, salvo semper Sedis Apostolicae dominio.

4° Praedictorum autem iurium usus sic temperetur, ut nullus Ordinarius, auctor vel editor obstare queat quominus alii, si conditiones infra notatas impleant, aliquem cantum proprium, suo verborum contextu, ut par est, instructum, typis pariter evulgent.

5° Quivis editor, cantus huiusmodi typis mandare cupiens, ad id admittatur a legitimo possessore, dummodo huic fidem faciat: a) de sufficienti ad rem perficiendam facultate et peritia; b) de praestanda eidem possessori debita remuneratione, cuius scilicet pretium excedere nequeat duplum expensae ad primam confectionem requisitae.

6° De moderatoribus supremis alicuius religiosi Instituti idem valeat quod supra de Ordinariis sanctum est, peculiaribus tamen servatis privilegiis a Sancta Sede antehac concessis [1789].

DECLARATIONES.

(1) I. Utrum Propria, quae exhibent cantum gregorianum, indigeant approbatione Sacrae Rituum Congregationis pro prima editione? R. *Affirmative*.

II. Et quatenus affirmative ad I, utrum etiam pro sequentibus editionibus? R. *Negative*.

III. Et quatenus negative ad II, utrum praeter licentiam Ordinarii loci, in quo praedicta Propria evulgantur, requiratur insuper licentia Antistitis respectivi Ordinis vel Dioecesis? R. Requiritur tam approbatio Ordinarii Dioecesis vel Moderatoris Supremi Ordinis seu Congregationis, in cuius usum ipsae editiones parantur, quam licentia Ordinarii loci, in quo huiusmodi editiones conficiuntur et evulgantur.

IV. Qua approbatione indigeant illa Propria ad Graduale vel Antiphonale Romanum Vaticanae edi-

tionis, quae exhibent cantum gregorianum notis modernis transcriptum? R. Approbatio Ordinarii Dioecesis vel moderatoris Ordinis sive Instituti, atque licentia Ordinarii, illius loci, ubi tales editiones parantur sive evulgantur, prout in responsione ad dubium III superior indicatur.

Declarat autem sacra Rituum Congregatio tum Decretum approbationis a se dandum primae editioni alicuius Proprii sive novi Officii aut Missae cantum gregorianum liturgicum exhibenti cum approbationem Ordinarii Dioecesis aut Moderatoris Supremi Ordinis sive Instituti atque licentiam Ordinarii loci, ut supra, in scriptis praevis ab editoribus expetendam et obtinendam, omnino debere integre et fideliter in principio vel in fine Proprii vel Officii novi aut Missae publicari [2461].

c) Instructio quarta:

I) Editiones Librorum Sacram Liturgiam spectantium, sive ritus et preces in sacris functionibus peragendis contineant, sive sacras caeremonias supradictos ritus precesque comitantes praescribant, sive huius Sacrae Congregationis decreta in unum collecta referant, sunt vel *Typicae*, vel iuxta *Typica*.

II) Editiones *Typicae* excudere tantum possunt vel Pontificia Typographia Polyglotta Vaticana, vel alii Typographi Pontificii, qui a Sacra Rituum Congregatione veniam obtinuerint.

III) Singula editionis typicae folia revisioni huius Sacrae Rituum Congregationis submittentur, quae seu Commissionis Liturgicae, seu Commissionis de Musica et Cantu Sacro, iuxta opportunitatem, sententiam exquiret.

IV) Quaevis typica editio approbationis referet decretum, talem editionem esse typicam declarans, simulque omnibus editoribus praescribens, ut praedictae editioni typicae futuras editiones omnino conformet.

V) Editores, aliqua editione typica completa, duo exemplaria huic Sacrae Rituum Congregationi tradent, in archivio ipsius Sacrae Congregationis, maxima cura et studio, conservanda.

VI) Quivis typographus, accedente consensu et approbatione respectivi Ordinarii, editiones *iuxta typicas*, quae nempe adamussim praedictis editionibus typicis respondeant, excudere potest.

VII) R.mi locorum Ordinarii, diligenti rerumque liturgicarum perito constituto revisore, qui videat an praefatae editiones plane cum typicis concordent, talem concordantiam declarent et *imprimatur* apponant.

VIII) Quoad editiones Missarum aut Officiorum alicuius Dioecesis Propriorum, de quibus editio typica non extat, si in ipsa dioecesi cudendae sint, R.mi locorum Ordinarii concordantiam cum originalibus declarent et *imprimatur* apponant. Quoad vero editiones Propriorum tum alienae dioecesis, tum Ordinum Regularium seu Congregationum, R.mi locorum Ordinarii, quorum iurisdictioni typographi subiacent, *imprimatur* apponant, postquam vel Ordinarius dioecesis, vel Superior Ordinis seu Congregationis, ad quos praedicta Officia seu Propria pertinent, de harum editionum concordantia cum originalibus a Sacra Rituum Congregatione approbatis Rescriptum, quod pariter edendum est, sibi remiserint.

IX) Inter Libros Sacram spectantes Liturgiam, ad effectum praesentis decreti, sequentes praecipue adnumerandi sunt:

a) Breviarium Romanum	} eorumque excerpta.
b) Missale Romanum	
c) Rituale Romanum	
d) Pontificale Romanum	
e) Martyrologium Romanum.	
f) Caeremoniale Episcoporum.	
g) Propria tum Officiorum, tum missarum alicuius dioecesis, Ordinis, seu Congregationis Religiosae.	

h) Memoriale Rituum Benedicti Papae XIII pro minoribus Ecclesiis.

i) Instructio Clementina pro expositione Sanctissimi Sacramenti.

j) Collectio Decretorum Sacrae Rituum Congregationis [2525].

k) Varia. — Declaratio circa authenticitatem editionis typicae vaticanae *Kyriales* [837]. — Quibusdam sub conditionibus supplementaria signa adjungere licet [929]. — Vaticana editio *Gradualis Romani* adprobatur [1333]. — De eadem declarationes [1523]. — Pro editoribus *Breviarii Romani* monitum [1522]. — Editio *Officii defunctorum* typica declaratur [1836]. — Sacerdos quidam circa *Missale Romanum* in Germania falsa praedicantem reprobatur [2909]. — Cfr. *Psalterium*.

II) Libri parochiales. — Cfr. *Matrimonium*.

III) Libri prohibiti:

D'Alma, La controverse du quatrième Evangile [1551].

Alvi, S. Francesco d'Assisi [312].

Ambraziejus, Trumpas Rymokatoliku Katekizmas [2327].

*Annales de philosophie chrétienne (1905-1913) [3019] (1).

Anonymus, Filosofia della fede; appunti. Roma [1902].

*Anonymus (P. S. A.), Catechismo di Storia Sacra [2519].

*Anonymus, X. La vraie science des Ecritures ou les erreurs de la scolastique

(1) Asteriscus nomini appositus auctorem se humiliter subicisse indicat.

[Libri]

- et l'enseignement officiel de l'Eglise sur le vrai sens de la Bible [2411].
- Anonymous, Ce qu'on a fait de l'Eglise [3019].
- Anonymous, Letters to His Holiness Pope Pius X, by a Modernist, Chicago (1910). — Id. The priest; a tale of Modernism in New England, by the author of letters to H. H. P. Pius X [2695].
- Anonymous, Der Modernisteneid. Ein appel an deutsche Priester von Clericus Germanicus [2543].
- *Barbier, Le progrès du libéralisme catholique en France sous le Pape Léon XIII. — Id. Ne mêlez pas Léon XIII au libéralisme [1551].
- *Batiffol, L'Eucharistie, la présence réelle et la transsubstantiation [2411] (1).
- Begey et Favero, S. E. Monsignor Vescovo L. Puecher-Passavalli [2944].
- *Bonaïuti, Saggi di filosofia e di storia del Nuovo Testamento [2333].
- *Bonnefoy (Jean de), Les leçons de la défaite. — Id. Vers l'unité de croyance. — Id. Le catholicisme de demain [1712].
- *Brémond, Sainte Chantal [3019].
- *Bureau, La crise morale des temps nouveaux [1449].
- Canal, Eléments de psychologie concrète [1712].
- *De Cauzons, Histoire de l'Inquisition en France [2795].
- Chouilly, Le carnet du petit citoyen [2695].
- Claraz, Le mariage des Prêtres [2795].
- Coenobium, Rivista internazionale di liberi studi [1315].
- Combe, Le secret de Mélanie [1232].
- Corbato, El sacrodo Immacolado San José [1199, 1232].
- *Coubé, Ames juives [3054].
- D'Annunzio, Omnes fabulae amatoriae (*Romanzi e Novelle*) — Id. Omnia opera dramatica. — Id. Prose scelte [2519].
- D'Azzi (Romano), Un vasto inganno: la risurrezione dei morti [1551].
- *Denis, Un carême apologétique. — Id. L'Eglise et l'Etat [88].
- *Dimnet, La pensée catholique dans l'Angleterre contemporaine [1315].
- Dolonne, Le Clergé contemporain et le célibat [2695].
- *Duchesne (Louis), Histoire ancienne de l'Eglise [2695].
- Dupin, Le dogme de la Trinité dans les trois premiers siècles [1551].
- Fernandez, Españoles sin patria y la raza sefardi [2142].
- *Ferracci, Cenni biografici della Serva di Dio Paola Mandatori-Sacchetti [2944, 2886].
- *Fogazzaro, Il Santo [915]. — Id. Leila (*Romanzo*) [2519].
- Gallarati-Scotti, Storia dell'amor sacro e dell'amor profano [2695].
- Gambara, La Sociologia. — Sociologia criminal. — Antropologia criminal. — Psicologia y antropologia criminal [2142].
- Gelli (Sostene), Psicologia della Religione [1902].
- *Georgel, La Matière [88].
- Ghibellinus und Germanicus, Thesen zur Gewerkschafts-Enzyklika *Singulari quadam* [2944].
- Giacomelli (Ant.), Adveniat regnum tuum: 1. Letture e preghiere cristiane; 2. Rituale del cristiano; 3. L'anno cristiano [2695].
- Gonzalez y Sanz, La bancarotta del Protestantismo [2695].
- *Goursat, Les mystères sataniques de Lourdes à travers les âges [1232].
- Hamelin, Le journal d'un prêtre [1551].

(1) Editio quinta, emendata, anno 1913 in lucem venit, cum approbatione auctoritatis ecclesiasticae.

- Herzog, La Sainte Vierge dans l'histoire [1902].
- Holzhey, Kurzgefasstes Lehrbuch der speziellen Einleitung in das Alte Testament [2944].
- Houtin, La Question biblique au XIX siècle. — Id. Mes difficultés avec mon évêque [119]. — Id. L'Américanisme [312]. — Id. La question biblique au XX siècle [1127]. — Id. La crise du clergé [1315].
- *Humbert, Les origines de la théologie moderne [2543].
- Izsoff (Alaios), A gyakori szent áldozás és az életpszichologia [2795].
- Koch und Wecker, Religiös-wissenschaftliche vorträge; dritte Reihe [2543].
- *Laberthonnière, Essais de philosophie religieuse. — Id. Le Réalisme chrétien et l'Idéalisme grec [915]. — Id. Sur le chemin du catholicisme. — Id. Le témoignage des martyrs [3054].
- Lasplagas, Origen, naturaleza y formación del hombre. — Id. La Iglesia y los Estados. — Id. Etiología ó la filosofía de la educación. — Id. La Sabiduría. — Id. El conpuesto humano. — Id. Evolución de los errores antiguos en errores modernos. — Id. Generación y herencia. — Id. Ensayo de una definición de la escolástica. — Id. La moral es ley moral. — Id. La psicología. — Id. La política. — Id. Mi concepto del mundo, libro primero: del hombre; libro segundo: Dios [2411]. — Id. Mi concepto del mundo, libro III: El mundo y el yo humano. — Id. Discurso sobre la filosofía, resumen de « Mi concepto del mundo » [2944].
- *Lefranc, Les conflits de la science et de la Bible [1127].
- Le Morin, Vérités d'hier [1315].
- Le Roy, E. Dogme et critique [1315].
- Lizzocci, Nuovi orizzonti filosofici [789].
- Loisy, La Religion d'Israel. — Id. L'Evangile et l'Eglise. — Id. Etudes évangéliques. — Id. Autour d'un petit livre. — Id. Le Quatrième Evangile [1119].
- Loriaux, L'autorité des Evangiles [1712].
- Maggioni, Questioni delicate [789].
- *Manaresi, L'Impero Romano e il Cristianesimo nei primi tre secoli [2333].
- *Mari, Il Quarto Vangelo [2333].
- Merkle, Vergangenheit und Gegenwart der katolisch-theologischen Fakultäten [3054].
- Murri, I problemi dell'Italia contemporanea [1712]. — Id. Battaglie d'oggi. — Id. Democrazia e Cristianesimo. — Id. La vita religiosa nel cristianesimo. — Id. La filosofia nuova e l'enciclica contro il modernismo [1902].
- *Olive, Lettres aux membres de la pieuse et dévote Association du Coeur de Jésus et de N. D. de Sept Douleurs [88].
- Ormanian, L'Eglise arménienne [2519].
- Palmarini (Mario), Quando non morremo (2730).
- Petre, Autobiography and life of George Tyrrel [3054].
- Pey-Odeix, El Jesuitismo y sus abusos. — Id. Crisis de la Compañía de Jesus [1127].
- Planchet, El absolutismo episcopal en la República Mexicana [1499].
- Portrait (un) merveilleux, Lyon [2886].
- Programma (il) dei modernisti [1499].
- Proháska, Az intellektualismus túlhaitasai. — Id. Több békességet. — Id. Modern Katolizismus [2543].
- Renzetti, Lotte umane [3054].
- *Rivista Storico-critica delle scienze teologiche [2333].
- *Russo, La Curia Romana [1902].

[Limina]

Saintyves, La réforme intellectuelle du clergé et la liberté d'enseignement. — Id. Les Saints successeurs des dieux. — Id. Le miracle et la critique historique. — Id. Le miracle et la critique scientifique [1499].

Ten Hompel, Uditore Heiner und der Antimodernisteneid; erstes Heft [2411].

*Turmel, Histoire de la théologie positive. — Id. Tertullien. — Id. St. Jérôme [2142]. — Id. Histoire de la théologie positive du Concile de Trente au Concile du Vatican [2411]. — Id. Histoire du dogme de la papauté. — Id. Histoire du dogme du péché originel. — Id. L'Eschatologie à la fin du iv siècle [1902].

Van Dalsum, Er is geene tegenstelling tuschen de beginselen van de fransche Revolutie en die van het Evangelie [3054].

*Vaudry (Smyth), The Christ Founded Order of the secular Priesthood [1712].

*Viollet, L'infailibilité du Pape et le Syllabus [915].

*Vogrinet, Nostra maxima culpa [312].

Vrai, Ephémérides de la Papauté [1712].

Wieland. Mensa und confessio. — Id. Die Schrift Mensa und confessio und P. Emile Dorsch S. I. — Id. Der vorrénéische Opferbegriff [2411].

*Zenner, Die Psalmen nach dem Urtext. Ergänzt und herausgegeben von Herman Wiesman [2519].

Universim 132.

Limina (Visitatio ad) — Antiquitas; constitutio Xysti V; litterae encyclicae S. C. Concilii; constitutio Benedicti XIV; novae dispositiones; quolibet quinquennio sunt visitanda sacra Limina, ibid., can. 1; quomodo computetur quinquennium, ibid., can. 2; visitatio praescripta eodem anno ac praecipitur relationis exhibitio, can. 4, 1°: Ordinarii extra Europam

Urbem singulis decenniis petant, ibid., 2°; quomodo Ordinarius satisfaciatur, ibid., 3°; derogatur quando annus exhibendae relationis assignatus incidit in primum biennium assumpti regiminis, ibid., can. 5; derogatio pro annis 1910, 1911, 1914, ibid., can. 6; praescriptiones de visitatione Liminum non sunt confundendae cum legibus de visitatione pastoralis [2056]. — Cfr. *Dioecesis, Visitatio*.

Lingua:

a) Vernacula in genere. — In absolutione in mortis articulo ea absque indulgentiarum amissione, adhiberi nequit [352], — Indulg. adnexae recitationi latinae Officii parvi B. M. V. ad eiusdem privatam recitationem vulgarem extenduntur [6]. — Sacerdos peragens divinum officium cum populo in lingua vernacula, iterum illud recitare debet in lingua latina [352]. — Accedente consensu Ordinarii, et vigente immemoriali consuetudine, cantus Dominicae Passionis in lingua vulgari permitti potest ante benedictionem Palmarum, vel immediate post missam lectam [348]. — In ministranda communione extra Missam, verba *Domine non sum dignus* nequeunt recitari lingua vulgari; nec coram SS.mo Sacram. exposito cantus Litaniae Lauretanae in lingua vernacula permittuntur [348].

b) Gilbertana. — In collatione baptismi [formula praescripta servata] a catechistis adhiberi licet: missionarii vero latina semper utantur [243].

c) Glagolitica. — Praecedentes a Leone f. r. XIII ordinationes datae [16 sept. 1903] iterum confirmantur (1) quibus novae adjiciuntur, nimirum:

1) Quandoquidem Apostolicas Sedes de usu glagoliticae linguae liturgicae opportunum factu censuit certis terminare finibus quod olim indulserat, usus

(1) En praecedentes ordinationes:

a) Declarationes:

I. In functionibus liturgis lingua slavica, ubi legitime in usu est debet esse antiqua slavica, non moderna sive vulgaris.

II. Non licet missam legere vel cantare utendo partim lingua latina, partim slavica; sed permitti potest, ubi lingua slavica invaluit, ut cantatis latino sermone Epistola et Evangelio, utrumque canatur etiam lingua palaeoslavica.

huiusmodi considerari et haberi ab omnibus debet ut privilegium *locale*, quibusdam adhaerens ecclesiis, minime vero ut *personale*, quod ad nonnullos sacerdotes, qui palaeoslavicae dictionis periti sint, eam adhibere non poterunt, Sacrum facientes in ecclesia, quae hoc privilegio careat.

2) Semel confecto et publicato ecclesiarum privilegiatarum indice, nulli prorsus licebit in aliis ecclesiis, quacumque causa aut praetextu, linguam palaeoslavica in sacram liturgiam inducere. Si quis vero, saecularis aut regularis sacerdos, secus fecerit, aut id attentaverit, ipso facto a celebratione Missae ceterorumque sacrorum suspensus maneat, donec ab Apostolica Sede veniam impetret.

3) In ecclesiis quae privilegio fruuntur, Sacrum facere et Officium persolvere publica et solemni ratione, permissum exclusive erit palaeoslavico idiomate, quacumque seclusa alterius linguae immixtione, salvo tamen praescriptis ad § XI huius decreti. Libri autem ad Sacra et ad Officium adhibendi characteribus glagoliticis sint excusi atque ab Apostolica Sede recogniti et approbati: alii qui-

cumque libri liturgici, vel alio impressi caractere, vel absque approbatione Sanctae Sedis, vetiti omnino sint et interdicti.

4) Ubi cumque populus sacerdoti celebranti respondere solet, aut nonnullas missae partes canere, id etiam nonnisi lingua palaeoslavica, in Ecclesiis privilegiatis fieri licebit. Idque ut facilius evadat, poterit Ordinarius, fidelibus exclusive, permittere usum manualis libri latinis characteribus, loco glagoliticorum, exarati.

5) In praefatis ecclesiis, quae concessione linguae palaeoslavicae indubitanter fruuntur, Rituale, slavico idiomate impressum, adhiberi poterit in Sacramentorum administratione, dummodo illud fuerit ab Apostolica Sede recognitum et approbatum.

6. Sedulo curent Episcopi in suis Seminariis studium provehere cum latinae linguae, tum palaeoslavicae, ita ut cuique dioecesi necessarii sacerdotes praesto sint ad ministerium in utroque idiomate.

7) Episcoporum officium erit, ante Ordinationem sacram, designare Clericos, qui latinis vel qui palaeoslavice ecclesiis destinentur, explorata in an-

III. Sacerdotes qui ius habent missas celebrandi et horas persolvendi lingua slavica, debent non solum uti lingua slavica liturgica, sed etiam, si addicti sunt Ecclesiae ubi lingua latina adhibetur, Missam solemnem latine celebrare et Horas latino sermone cantare. Idem dicatur de sacerdotibus, qui, latine missam celebrantes et horas persolventes, ministrant Ecclesiae ubi slavica lingua legitime introducta est. (S. C. Rit. declar. 13 Februarii 1892).

6) Instructio:

I. Usus palaeoslavicae linguae in sacra liturgia considerari et haberi debet velut *reale* privilegium certis inhaerens ecclesiis, minime vero ad instar privilegii *personalis* quod nonnullis sacerdotibus competat.

Episcoporum igitur officii munus erit, in unaquaque dioecesi quam primum conficere indicem seu catalogum ecclesiarum omnium et singularum, quas certo constet, in praesens ea concessione rite potiri.

Ad dubia porro amovenda, asserti privilegii probatio desumatur ex documentis ac testimoniis quae in tuto ponant et probe demonstrent illud invaluisse et reapse vigere triginta saltem abhinc annis; quod temporis spatium in re praesenti tamquam sufficiens habetur ex indulgentia speciali Sanctae Sedis.

Si quae deinceps controversiae aut difficultates in eiusmodi probationum negotio oriantur, illas Episcopi Sacrae Rituum Congregationi subiciant, rerum adiuncta explicate et distincte exponendo pro singulorum casuum solutione.

II. Praedicto ecclesiarum privilegiatarum indice semel confecto et publicato, nulli prorsus licebit in aliis ecclesiis, quacumque ratione vel quovis praetextu, linguam palaeoslavica in sacram liturgiam inducere: si quid vero secus aut contra contigerit attentari, istiusmodi ausus severa coërcitione reprimantur.

III. In ecclesiis quae supra memorato gaudent privilegio, Sacrum facere et Officium persolvere publica et solemni ratione, permissum exclusive erit palaeoslavico idiomate, quacumque seclusa alterius linguae immixtione. Libri ad Sacra et ad Officium adhibendi characteribus glagoliticis sint excusi atque ab Apostolica Sede recogniti et approbati: alii quicumque libri liturgici, vel alio impressi caractere, vel absque approbatione Sanctae Sedis, vetiti omnino sint et interdicti.

IV. Ubi cumque populus sacerdoti celebranti respondere solet, aut nonnullas missae partes canere, id etiam nonnisi lingua palaeoslavica, in ecclesiis privilegiatis fieri licebit. Idque ut facilius evadat, poterit in sacramentorum et sacramentalium administratione, dummodo illud fuerit ab Apostolica Sede recognitum et probatum.

VI. Sedulo curent Episcopi in suis Seminariis studium provehere cum latinae linguae, tum palaeoslavicae, ita ut cuique dioecesi necessarii sacerdotes praesto sint ad ministerium in utroque idiomate.

VII. Episcoporum officium erit, ante Ordinationem sacram, designare clericos qui latinis vel qui palaeoslavice ecclesiis destinentur, explorata in an-

[Lingua]

tecessum promovendorum voluntate et dispositione, nisi aliud exigat Ecclesiae necessitas.

8) Si quis sacerdos, addictus ecclesiae, ubi latina adhibetur lingua, alteri debeat ecclesiae inservire, quae palaeoslavici fruitur idiomatis privilegio, Missam solemnem ibi celebrare Horasque canere tenebitur lingua palaeoslavica: attamen illi fas erit privatim Sacra peragere et Horas canonicas persolvere latina lingua.

Sacerdos vero, palaeoslavici idiomatis ecclesiae adscriptus, cui forte Latinae ecclesiae deservire contigerit, non solemnem tantummodo, sed privatam etiam missam celebrare itemque horas canere tenebitur latina lingua; relictis illi solum facultate Officii privatim persolvendi glagolitice.

9) Licebit pariter sacerdotibus, latini eloquii ecclesiae inscriptis, in aliena ecclesia, quae privilegio linguae palaeoslavicae potitur, missam privatam celebrare latino idiomate. Sacerdotes vero, linguae paleoslavicae ecclesiis addicti, eodem hoc idiomate ne privatim quidem Sacrum facere poterunt in ecclesiis, ubi latina lingua adhibetur.

10) Ubi usus invaluit in missa solemni Epistolam et evangelium slavice canendi, post eorundem cantum latino ecclesiae ipsius idiomate absolutum, huiusmodi praxis servari poterit. In Missis autem

parochialibus fas erit post Evangelii recitationem illud perlegere vulgari idiomate, ad pastorem fideliū instructionem.

11) In ipsis paroeciis, ubi viget linguae paleoslavicae privilegium, si quis fidelis ostenderit se cupere aut velle ut Baptismus vel sacramenta caetera, Matrimonio non excepto, sibi suisve administrarentur secundum Rituale Romanum latinum, et quidem publice, eademque lingua habeantur rituales preces in sepultura mortuorum, huic desiderio aut voluntati districte prohibentur sacerdotes ullo pacto obsistere.

12) In praedicatione verbi Dei, aliisve cultus actionibus quae stricte liturgicae non sunt, lingua slavica vulgaris adhiberi permittitur ad fidelium commodum et utilitatem, servatis tamen Generalibus Decretis huius Sacrae Rituum Congregationis.

13) Episcopi illarum regionum, ubi eadem in usu est lingua vernacula, studeant uniformi curandae versionis precum et hymnorum, quibus populus indulget in propria ecclesia: ad hoc ut qui ex una ad aliam transeunt dioecesim vel paroeciam, in nullam offendant precationum aut canticorum diversitatem.

14) Pii libri, in quibus continetur versio vulgata liturgicarum precum, ad usum tantummodo

tecessum promovendorum voluntate et dispositione, nisi aliud exigat ecclesiae necessitas.

VIII. Si qui sacerdos addictus ecclesiae ubi latina adhibetur lingua, alteri debeat ecclesiae inservire quae palaeoslavici fruitur idiomatis privilegio, missam solemnem ibi celebrare, horasque canere tenebitur lingua palaeoslavica; attamen illi fas erit privatim Sacra peragere et horas canonicas persolvere latina lingua.

Idem vicissim dicatur de sacerdote, palaeoslavici idiomatis ecclesiae adscripto, cui forte Latinae ecclesiae deservire contigerit.

IX. Licebit pariter sacerdotibus latini eloquii ecclesiae inscriptis, in aliena ecclesia quae privilegio linguae palaeoslavicae potitur, missam privatam celebrare latino idiomate.

Vicissim sacerdotes, linguae paleoslavicae ecclesiis addicti, eodem idiomate Sacrum privatim facere poterunt in ecclesiis ubi latina lingua adhibetur.

X. Ubi usus invaluit in missa solemni Epistolam et Evangelium slavice canendi, post eorundem cantum latino ecclesiae ipsius idiomate absolutum, huiusmodi praxis servari poterit, dummodo adhibeatur lingua palaeoslavica. In missis autem parochialibus fas erit, post Evangelii recitationem, illud perlegere vulgari idiomate, ad pastorem fidelium instructionem.

XI. Si forte, in paroeciis quae linguam habent paleoslavica, aliquis e fidelibus prolem renuat sacro sistere fonti nisi Rituali latino baptismus conferatur; vel si qui matrimonium recusent celebrare nisi latina lingua sacer absolvetur ritus, Parochus opportune illos instruat, moneatque; et si adhuc in propria sententia persistent, baptismum, aut benedictionem nuptialem privatim latina lingua ministret.

Vicissim agatur, in paroecia Latinae linguae, si quis slavico idiomate ritus praedictos omnino peragi similiter exigat.

XII. In praedicatione verbi Dei, aliisve cultus actionibus quae stricte liturgicae non sunt, lingua slavica vulgaris adhiberi permittitur ad fidelium commodum et utilitatem, servatis tamen generalibus decretis huius S. Rituum Congregationis.

XIII. Episcopi illarum regionum ubi eadem in usu est lingua vernacula, studeant uniformi curandae versionis precum et hymnorum quibus populus indulget in propria ecclesia, ad hoc ut qui ex una ad aliam transeunt dioecesim vel paroeciam, in nullam offendant precationum aut canticorum diversitatem.

XIV. Pii libri in quibus continetur versio vulgata liturgicarum precum ad usum tantummodo privatum christifidelium, ab Episcopis rite recogniti sint et approbati (S. C. Rit. Instruct. 5 August. 1898).

privatum Christifidelium, ab Episcopis rite recogniti sint et approbati [133]. — Haec omnia iterum recoluntur ac earum observantia, sub gravi obedientiae vinculo, fortiter urgetur [1921].

d) Latinae:

I) Cultus. — Moderatori Seminarii Instituto cath. Parisiensi adnexi, de cultu usuque latinae linguae apud clericos promovendo [1949].

II) Usus. — In philosophicis, theologicis et iuridicis tradendis disciplinis latinae linguae usus commendatur ac praecipitur [1623, 2850].

III) Pronunciatio. — Ut romana modulatio adhibeatur in S. Sedis votis est [2845].

Litterae:

a) Apostolicae. — In his sivea Cancellaria, sive a Dataria expediendis, initium anni ducetur non a die Incarnationis Dominicae, sed a Kal. Ianuar. [1590]. — Cfr. *Bulla* (1).

b) Commendaticiae. — Episcopi et Moderatores regularium non possunt commendationis litteras absque nota concedere suis subditis qui alicubi a praedicatione fuerint prohibiti [2353]. — Cfr. *Concionator*, *Modernismus*.

c) Testimoniales. — Ordinarius non tenetur sub poena suspensionis ad litt. test. requirendas nisi agatur de trimestri vel semestri moraliter continuis; potest tamen inquirere super idoneitate ordinandi et testim. exigere pro minori vel discontinua commoratione, aut exigere iuramentum supplementum, si in Domino necessarium censuerit [334]. — Cfr. *Incardinatio*, *Ordinatio*, *Studium*, *Regulares*.

Litaniae. — De additione libere faciendi litanis SS.mi Nominis Iesu [525]. — Litaniae S. Ioseph adprobantur quibus indulg. adnectuntur [1781]. — De quadam additione faciendi in litanis a Minoriticis recitandis [2329].

Lucia (S.). — Orationi in eius honorem 300 dieb. indulgent. adnectuntur [1425].

DECLARATIONES.

(1) Executio Litterarum Apostolicarum apprime distinguitur quoad subdelegationem a dispensandi facultate [311].

Lusitania:

a) Littera Encyclica *Iamdudum*, qua Ecclesiae a statu separationis lex absurda ac iniqua demonstratur, auctoritate apostolica improbat, damnatur atque reicitur:

Iamdudum in Lusitania incredibilem quemdam cursum fieri per omnem immanitatem facinororum ad Ecclesiam opprimendam, vobis quidem omnibus, Venerabiles Fratres, satis cognitum arbitramur. Nam, ubi status eius civitatis in formam conversus est reipublicae, continuo coepisse aliud ex alio, sanciri talia quae inexpressibile religionis catholicae spirentodium, quis ignorat? Violenter pelli de medio vidimus familias religiosorum, atque hos, maximam partem, dure inhumaniterque e Lusitanis exterminari finibus. Vidimus, ob studium pertinax omnem disciplinam civilem profanandi nullumque religiosae rei vestigium in actione vitae communis relinquendi, expungi de numero festorum festos Ecclesiae dies; iuriurando insitam religionis notam detrahi; festinanter legem de divitiis condi; praeeptionem doctrinae christianae a scholis publicis excludi. Denique, ut alia omittamus quae persequi longum est, vehementius ab his Antistites sacrorum peti, duosque e spectatissimis Episcopis, Portugallensem et Beiensem, viros cum integritate vitae, tum magnis in patriam Ecclesiamque promeritis illustres, de sedibus honoris sui deturbari. — Quum autem novi gubernatores Lusitaniae tot tantaque ederent imperiosae libidinis exempla, scitis quam patienter, quam moderate sese adversus eos Apostolica haec Sedes gesserit. Equidem summa diligentia duximus cavendum ne quodquam ageremus, quod posset contra Rempublicam hostiliter actum videri. Nonnulla enim spe tenebamur fore, ut ii aliquando saniora inirent consilia, ac de iniuriis illatis aliquo tandem pacto Ecclesiae satisfacerent. Ve-

[Lusitania]

rum tota re Nos fefellit animus: ecce nefario operi tamquam fastigium imponunt pessimae ac perniciosissimae promulgationes legis de Civitatis ab Ecclesiae rationibus separandis. Iamvero vulnus tam grave iuri et dignitati inustum religionis catholicae toleranter ferre ac praeterire silentio haudquamquam apostolici religio officii Nos patitur. Quapropter his vos litteris appellamus, Venerabiles Fratres, universoque nomini christiano omnem huius facti indignitatem denuntiamus.

Principio legem de qua loquimur absurdum quiddam esse et monstruosum apparet ex eo quod rem publicam divini cultus esse expertem statuit, quasi vero non ab Ipso qui conditor et conservator est rerum omnium, cum homines singuli tum consociatio quaevis hominum et communitas pendeat: item, quod catholicae religionis observantia solvit Lusitaniam; eius inquinamus religionis, quae huic genti maximo semper praesidio et ornamento fuit, quamque universitas fere civium proficitur. Sed tamen, esto: placuit tantam civitatis Ecclesiaeque coniunctionem, eamque sollemni pactorum fide confirmatam, discindi. Hoc posito discidio, consentaneum profecto erat omittere Ecclesiam et sinere ut communi libertate ac iure uteretur, quo quisque civis et honesta quaeque civium societas utitur. Quod totum contra est. Nam a separatione quidem haec lex nomen habet, re tamen ipsa eam habet vim, ut Ecclesia in externis bonis ad extremum inopiae spoliando redigat, in iis autem quae sunt sacrae potestatis ac spiritus, in servitutem reipublicae opprimendo tradat.

Et primum, quod attinet ad res externas, ita se Lusitana Respublica ab Ecclesia segregat ut nihil omnino ei relinquat unde tueri decus Domus Dei, sacricolas alere, multiplicia caritatis pietatisque exercere munia possit. Etenim, huius prae-

scripto legis, non solum quascumque res Ecclesia mobiles, immobiles obtinet, ex earum possessione, quamvis optimo iure parta, detruditur; verum etiam quaevis ei potestas adimitur quidquam sibi in posterum acquirendi. Statuitur quidem ut certa civium corpora divino cultui exercendo praesideant; verum quae his datur facultas ad accipiendum quidquid in eam causam oblatum sit, mirum quam angustis terminis circumscribitur. Praeterea quibus obligationibus obstricti, cives catholici aliquid vel subsidii, vel stipendii suo quisque curioni praestare consueverunt, eas extinguit lex ac perimit, prohibens, ne quid iam eo nomine exigatur. Utique sinit, ut ipsi sumptibus in divinum cultum faciendis catholici homines voluntaria stipis collatione provideant, sed tamen iubet de summa ob eam rem conflata detrahi tertiam partem et in officia beneficentiae civilis insumi. Atque ad haec omnia illud velut cumulus accedit quod ex hac lege aedificia quae deinceps comparari aut exstrui contingat in usum sacrorum, ea, cum definitis annorum numerus effluerit, submotis possessoribus legitimis nec iis factis indemnibus in publicum referentur.

De rebus vero, in quibus sacra Ecclesiae potestas proprie versatur multo est gravius multoque perniciosius ludibrium *Separationis* huius, quae, uti diximus, ad indignam ipsius Ecclesiae recidit servitutem. — Primum omnium, hierarchia prorsus, tamquam ignorata, negligitur. Si qua de hominibus sacri ordinis mentio fit, ideo fit, ut interdicatur eis, ne ullo se modo ordinationi religiosi cultus immisceant. Omnis ea cura demandata est consociationibus *laicorum*, quae institutae iam sint, aut futurae sint beneficentiae causa, et quidem institutae ad normam disciplinae civilis, ex auctoritate Reipublicae, nulla ut ratione ab Ecclesiae potestate pendeant. Quod si de

consociatione, cui sit hoc muneris deferendum, clerici cum laicis dissenserint, aut inter laicos ipsos non convenierit, diiudicanda res relinquitur non Ecclesiae sed arbitrio Reipublicae, quae sola in hisce institutis dominatur. Atque in constituendo divino cultu usque adeo rectores rei Lusitanae non patiuntur locum esse clero ut aperte praescriptum et statutum sit non posse qui religionis ministeriis sint addicti, aut in decurias parochiarum cooptari aut in partem vocari administrationis vel regiminis consociationum, quas memoravimus: qua quidem praescriptione nihil iniquius aut intolerabilius cogitari potest, cum clericorum ordinem in ea ipsa re, qua praestat, inferiorem, quam ceteros cives, conditione faciat.

Quibus autem vinculis Lusitana lex constringat et implicet Ecclesiae libertatem, vix credibile est: adeo cum institutis horum temporum atque etiam cum publicis libertatum omnium praeconiis pugnat res: adeo est humano quovis civilem populo indigna. Igitur sancitum est, gravibus poenis, ne qua sacrorum antistitum acta mandari typis, ullove pacto, ne intra parietes quidem templorum, proponi populo liceat, nisi concessu Reipublicae. Praeterea interdictum, extra sacrarum aedium limina, ne, inconsulta Republica, caerimoniarum quid celebretur, ne qua pompa circumducatur, ne quis ornamenta sacra neve ipsam vestem talarem, gerat. Item vetitum, non modo ad monumenta publica, sed etiam ad aedes privatorum quidquam apponi quod catholicam religionem sapiat; at minime vetitum, quod catholicos offendat. Item societatem coire religionis pietatisque colendae gratia, non licet: cuius quidem generis societates eodem plane habentur loco atque illae nefariae, quae scelerum causa conflentur. Ad haec, cum concessum sit omnibus civibus ad suum arbitrium uti posse rebus suis, catholicis tamen, contra ius fasque impor-

tune coangustatur potestas huiusmodi, si quid de suo attributum velint solandis piorum manibus aut sumptibus divini cultus suppeditandis: et quae id genus pie statuta iam sunt impie deformata convertuntur in alios usus, violatis testamentis et voluntatibus auctorum. Denique Respublica, — id quod maxime est acerbum et grave — non dubitat regnum invadere auctoritatis Ecclesiae, ac plura de ea re praescribere, quae cum ad ipsam sacri ordinis constitutionem spectet, praecipuas curas Ecclesiae sibi vindicat: de disciplina dicimus et institutione sacrae iuventutis. Neque enim solum cogit alumnos cleri, ut doctrinae et litterarum studiis, quae theologiam antecedunt, in lyceis publicis dent operam, ubi ipsorum integritas fidei, ob alienum a Deo Ecclesiaeque institutionis genus, praesentissimis sane periculis est obiecta; verum in domesticam etiam Seminariorum vitam temperationemque sese infert Respublica, sibi ius arrogat designandi doctores, probandi libros, sacra clericorum studia moderandi. Ita vetera in usum revocantur scita *Regalistarum*; quae quidem molestissimam arrogantiam habuerunt, dum Civitatis Ecclesiaeque concordia stetit, nunc vero, quum Civitas sibi cum Ecclesia nihil iam vult esse, nonne pugnantia et plena insaniae videantur? — Quid, quod etiam ad cleri depravandos mores atque ad incitandam defectionem a praepositis suis hanc apprime factam legem dixeris? Nam et certas pensiones ex aerario assignat iis qui sint, antistitem auctoritate, a sacris abstinere iussi, et singularibus beneficiis sacerdotes ornat, qui, suorum officiorum misere immemores, ausi fuerint attentare nuptias, et quod referre piget, eadem beneficia ad participem fructusque, si qui fuerint superstites, sacrilegae coniunctionis extendit.

Postremo parum est quod Ecclesiae Lusitanae, iam despoliatæ bonis, servile prope

[Lusitania]

iugum imponit Respublica, nisi etiam nittatur, quantum potest, hinc ipsam e gremio catholicae unitatis deque complexu Ecclesiae Romanae divellere, illinc impedire, quominus religiosis Lusitaniae rebus Apostolica Sedes auctoritatem providentiamque suam adhiheat. Itaque ex hac lege, ne Romani quidem Pontificis iussa pervulgari, nisi concessum sit publice, licet. Pariter sacerdoti qui apud aliquod athenaeum, Pontificia auctoritate constitutum, academicos in sacris disciplinis gradus consecutus sit, etiam si theologiae spatium domi confecerit, sacris fungi muneribus non licet. In quo planum est quid velit Respublica: nempe efficere ut adolescentes clerici, qui perfici sese et perpoliri in studiis optimis cupiunt, ne ob eam causam conveniant in hanc urbem, principem catholici nominis; ubi certe proclivius, quam usquam alibi factum est, ut et mentes incorrupta christianae doctrinae veritate, et animi sincera in Apostolicam Sedem pietate ac fide conformentur. Haec praetermissis aliis, quae quidem non minus habent iniquitatis, haec igitur praecipua sunt improbae huius legis capita.

Itaque, admonente Nos Apostolici conscientia officii ut, in tanta importunitate et audacia inimicorum Dei, dignitatem et decus Religionis vigilantissime tueamur, ac sacrosancta Ecclesiae catholicae iura conservemus, Nos legem de Lusitana Republica Ecclesiaeque separandis, quae Deum contemnit, professionemque catholicam repudiat, quae pacta sollemniter conventa inter Lusitaniam et Apostolicam Sedem, ius naturae ac gentium violando, rescindit, quae Ecclesiam de iustissima rerum suarum possessione deturbat, quae ipsam Ecclesiae libertatem opprimit divinamque constitutionem pervertit, quae denique maiestatem Pontificatus Romani, Episcoporum ordinem, Clerum populumque Lusitaniae atque adeo catholicos homines, quotquot sunt

orbis terrae, iniuria contumeliaque afficit, pro apostolica auctoritate Nostra improbamus, damnamus, reiicimus. Quum autem vehementer conquerimur huiusmodi latam, sancitam, propositam in publicum esse legem, sollemnemque cum omnibus, quicumque rei auctores ac participes fuerunt, expostulationem facimus, tum vero quidquid ibi contra inviolata Ecclesiae iura statutum est, nullum atque inane et esse et habendum esse edicimus ac denuntiamus.

Profecto haec difficillima tempora, quibus Lusitania, post indictum publice Religionis bellum, conflictatur, magnam Nobis sollicitudinem tristitiamque efficiunt. Dolemus nimirum tot malorum spectaculo, quae gentem Nobis penitus dilectam premunt; angimur expectatione acerbiorum rerum, quae certe eidem impendet, nisi qui praesunt, mature se ad officium revocarint. — Sed vestra Nos eximia virtus, Venerabiles Fratres, qui Lusitanam gubernatis Ecclesiam, clerique istius ardor vestrae virtuti mirabiliter concinens, valde consolatur, bonamque spem affert, fore istis aliquando res, Deo adiuvante, meliores. Vos enim omnes non sane securitatis rationem aut commodi, sed officii et dignitatis habuistis nuper, cum iniquam *discidii* legem palam et libere indignando repudiastis; cum, una voce, professi estis malle vos vestrorum iactura bonorum sacri muneris redimere libertatem, quam pro mercedula pacisci servitutem; cum denique negastis ullo unquam aut astu, aut impetu inimicorum posse vestram cum Romano Pontifice coniunctionem labefactari. Ista quidem, quae in conspectu Ecclesiae universae dedistis, fidei, constantiae magnique animi preclara documenta, sciatis cum voluptati bonis omnibus, tum vobis honori, tum ipsi laboranti Lusitaniae emolumento fuisse non mediocri. Quare pergitte, ut instituistis, Religionis causam, quacum salus ipsa communis patriae connexa est, agere

pro viribus: sed videte in primis ut et ipsi inter vos, et christianus populus vobiscum, et omnes cum hac Beati Petri Cathedra summam consensionem et concordiam retineatis diligenter et confirmetis. Hoc enim auctoribus nefariae legis propositum est, quod diximus: non a Republica (ut videri volent) *separare* Ecclesiam Lusitanam, quam despoliant opprimuntque, sed a Vicario Iesu Christi. Quod si tali hominum consilio ac sceleri occurrere, atque obsistere omni vos ope studueritis, iam rebus Lusitaniae catholicae commode per vos consultum fuerit. Nos iterea, pro singulari qua vos diligimus caritate, Deo omnipotenti supplices erimus, ut diligentiae studioque vestro bonus faveat. Vos autem rogamus, reliqui orbis catholici Antistites, ut id ipsum officii tam necessario tempore sollicitis e Lusitania fratribus praestare velitis [2531].

δ) Varia — Collegium Lusitanum de Urbe merita laude condecoratur, illudque E. pis Lusitanis valde commendatur [253]. — Seminariorum cura Ordinariis commendatur; ut iuventutis institutioni studiosissimam operam navent adhortatur [600]. — Patriarchae Olyssiponen. ceterisque Lusitaniae Archiep. et Ep., de communi eorum epistola ad Lusitaniae populos data [2480]. — Fidei, constantiae, magnanimique animi praeclara documenta ab Episcopis exhibita

enixe laudantur, atque unio cum Apostolica Sede suadetur [2531]. — Pensiones e publico aerario clero adsignatae iterum reprobantur; qui ipsi renuntiaverunt quam maxime laudantur; hi vero qui illas acceptaverint ut scandalum removeant ac stent mandatis episcoporum invitantur [2902]. — Cfr. *Encyclicæ*.

Lux electrica. — Non solum una cum candelis ex cera super altari, sed etiam loco candelarum vel lampadarum quae coram SS. mae Eucharistiae Sacramento vel Sacris Reliquiis aut Imaginibus Sanctorum praescriptae sunt eius usus vetatur. Pro aliis ecclesiae locis et coeteris casibus illuminatio electrica ad prudens iudicii Ordinarii permittitur dummodo species non habeatur theatralis [1383]. — Ordinarii iudicio permitti potest quod in lampadibus quae ex Ecclesiae fornibus pendent candelis ex cera, fictae candelae electricae substituantur [1433]. — Cfr. *Expositio, Pixis*.

Luxemburgum. — Haec diocesis reducitur ad jus comune [1590]. — Consociatio precum pro Scandinavorum conversione impetranda in Abbatia S. Mauricii Claravallensis erigitur, cum facultate inscribendi socios ubique terrarum et cum indulgentiis consuetis [2141]. — Cfr. *Abbatia, Benedictini*.

M

Magister:

a) Novitorum. — Cfr. *Professio, Regulares*.

δ) S. S. P. P. Apostolici. — Cfr. *Censor*.

Manuscripta:

a) Ordinariorum. — Quum hi aliquid habent ad S. Sedem referendum vel cum ipsa tractandum quod aut ratione officii, aut vi ecclesiasticae alicuius legis, aut prudentiae causa, secreto

silentii tegendum est, etiamsi per suos rerum agentes vel procuratores scripta transmittere velint, ea semper committant clausa diligentissime [1676].

δ) Religiosorum:

1) Quoad eorum proprietatem. — Religiosi tum votorum solemnium, tum votorum simplicium, qui aliquid manuscriptum durantibus votis exaraverunt, eiusdem dominium non habent ita ut illud donare aut quocumque titulo alienare valeant [3069].

[Maria]

II) Quoad revisionem ut typis mandentur. — Benignitas nimia nimiaque in re fiducia de auctore concepta devitatur [1356].

III) Quoad *Imprimatur*. — Religiosi pertinentes ad Instituta votorum simplicium iisdem tenentur legibus ac Regulares votorum solemnium, quoad *Imprimatur* seu beneplacitum a suis Superioribus expostulandum, quoties aliquod suum manuscriptum in lucem edere cupiunt [2557].

IV) Quoad publicationem. — Religiosi, quoties eis a suis Moderatoribus publicatio alicuius manuscripti fuerit interdicta vel *Imprimatur* denegatum, non possunt idem manuscriptum alicui typographo tradere, qui illud publicet cum *Imprimatur* Ordinarii loci, suppresso auctoris nomine [2557].

Maria (B. V.):

a) Quoad festivitates pro Iubilaeo Immaculae Conceptionis aliisque adnexis. — Pius X confirmat Commiss. Cardin. pro festis recurr. 50 anniv. a defin. dogm. Immac. Concept. B. M. V., et peculiar. orationem indulg. datat. [33]. — Encyclica ad rem promulgatur ubi de quinquagesimo redeunte anno a definito dogmate Immaculae Conceptionis B. M. V. ac parti per Virginem, post eiusmodi definit. beneficiis [160]. — Hac occasione pro piis supplicationibus singulis mensibus in plurimis Ecclesiis indictis vel etiam pro piis peregrinationibus quae per annum 1904 ad Almam Urbem pergunt, peculiare indulgentiae elargiuntur [90]. — Cfr. *Immaculata*, *Lapurdensia*.

b) Quoad indulgentias in Eius honorem concessas:

Pio operi *Immaculae* Parisiis canonice erecto complurimae indulgentiae elargiuntur [328]. — Item Sodalitati sub titulo *Sancti et Immaculati Cordis Mariae* [584]. — Fidelibus qui singulis primis cuiusque mensis sabbatis vel dominicis, ad Immaculae Virginis honorem pietatis exercitium peregerint, indulgentia plenaria conceditur [678]. — Universi qui primo quolibet sabbato cuiusvis mensis, peculiaria devotioris exercitia in honorem B. M. Virginis Immaculae in spiritu reparationis peregerint et ad mentem S. Pontificis oraverint indulgentiam plenariam lucrantur

[2822]. — Indulgentia iam concessa cuidam orationi B. M. V. Immaculae tempore eiusdem quinquagesimi anni a dogmatica definitione, in perpetuum prorogatur [501]. — Soc. Immacul. Concept. a S. Numismate privilegia scapularis Immaculae Conceptionis gaudet [644]. — Pro piis exercitiis mense augusto in honorem Immaculati Cordis B. M. V. peragendis peculiare indulgentiae elargiuntur [2985]. — Sacerdotibus inscriptis quartae sectioni Pii consortii sub titulo *Deiparae Virginis Perdolentis* dioecesi Mediolanensis, missarum privilegium conceditur [2266].

c) Quoad Eius Confraternitates. — Cfr. *Confraternitas*.

d) Quoad Basilicas in eius honorem erectas — Cfr. *Basilica*.

e) Congressus Mariales:

Conventui Mariano mox apud Mexicanos cogendo prospera adprecantur [414]. — De conventu mariali Barcinone habendo gratulatur Pontifex, et praeclaros exinde fructus obventuros esse confidit [441]. — Conventus Marialis mox in Urbe cogendus quam maxime commendatur [455*]. — De congressu mariali apud Eremitarum coenobium in Helvetiis habendo gratulationes ac vota [922]. — In congressum marianum internationalem Salisburgi habendum gratulationes ac vota exhibentur [2262].

f) Varia. — Propositum edendi documenta omnia ad dogma Immaculae B. M. Virginis Conceptionis spectantia adprobatur ac laudatur [338]. — De eorum publicatione gratulationes [552]. — Congregatio academica Mariana Zagabriae ob eiusdem Deiparae Immaculae consecrationem laudatur [408]. — Ob solemnia celebrata in honorem B. M. V. *De Bonaria* Calaritanus Archiepiscopus gratulationes accipit [s. d.]. — Feria V in *Coena Domini* perdurante in alio remoto sacello expositione SS. Sacramenti (vulgo *sepulcro*) simulacrum B. M. V. Perdolentis non potest remanere in sua edicula discoopertum cum candelis vel lampadibus accensis, neque ante ipsam SS. Redemptoris demortui simulacrum collocari potest. Feria VI vera post missam *Praesentationum* licet [1150]. — Pro piis exercitiis mense augusto in honorem Immaculati Cordis B. M. V. peragendis peculiare indulgentiae elargiuntur [2985]. — Ad imaginis B. M. V. Constantinopolitanae coronationem Episcopus Patavinus deputatur [1819]. — Cfr. *Basilica*, *Confraternitas*, *Corona*, *Coronatio*, *Festum*, *Gallia*, *Immaculata*, *Indulgentia*, *Lapurdensia*, *Missa*, *Missionis*, *Scapulare*.

Mariavitarum seu *Sacerdotum Mysticorum* secta suppressitur [914]. — Iterum atque tertio reprobatum eiusdemque duo asseclae personaliter ac nominatim excommunicati vitandi declarantur [1121]. — Cfr. *Excommunicatio, Polonia*.

Maronitae. — E. mo Maronitarum Patriarchae de visitatione Summo Pontifici facta gratulationes [675].

Martyres. — Instructio ad Vicarios Apostolicos per infidelium terras potestatem ordinariam habentes de processibus in causis martyrum faciendis:

a) Quoad legitimam iudicis potestatem:

1.um Aut Ipse Vicarius procedat oportet vel sacerdotem aliumve iudicem ecclesiasticum, ordinariam, quae pollet potestate, deleget ad iudicis munus sustinendum.

2.um Aut iusiurandum, sive tacto pectore, si iudex erit Episcopus, sive tactis Evangelii, si clericus, de fideliter adimplendo munere edat in hanc formulam:

« Ego N. N. infrascriptus, tactis hisce sacrosanctis Dei Evangelii coram me positis, iuro et promitto fideliter et diligenter adimplere munus mihi commissum circa constructionem processus informativi in causa Beatificationis et Canonizationis seu declarationis Martyrii Servi Dei (vel Servorum Dei) N. N. ad formam decretorum S. R. C. et praesertim novissimorum, quae confirmata fuere a San. Mem. Innocentio PP. XI, necnon iuro et promitto religiose servare de testium depositionibus nec de iis loqui cum aliqua persona, excepto Actuario pro eodem processu deputato, sub poena periurii et excommunicationis latae sententiae a qua non nisi a Summo Pontifice (excluso etiam Maiori Poenitentiario) praeterquam in mortis articulo absolvi possim, et ita promitto et iuro: sic me Deus adiuvet et haec sancta eius Evangelia ».

Qua de formula praestiti iusiurandi Actuarius testabitur, qui eam in primordiali processus sessione ex integro refert atque Iudex formulae subscribet — N. N. Vicarius Apostolicus vel N. N. iudex deputatus. — Ut simili formula Actuarius deputatus iu-

ret eique descriptae iudex ipse (Vicarius vel subdelegatus) subscribat ut constet de Actuarii delegatione legitima.

b) De testium auditione:

Hisce praemissis, cum legitime constitutum tribunal habeatur, testes audire opus erit. Eos vero seligi a iudice oportet, qui apprime instructi noscantur de rebus quarum cognitio sumenda est.

Sed primum interrogandus est testis super interrogatoriis praeliminaribus consuetis, videlicet:

1.º de nomine, patria, aetate, conditione sua, de sua religione, an sit baptizatus vel non, an confirmatus vel non, an praeceptum paschale semper adimpleverit.

2.º Interrogandus an fuerit unquam processatus vel inquisitus et qua de causa et iure, an iniuria et quo exitu, an fuerit unquam excommunicatus, an a censuris promeritis fuerit solutus.

3.º An Dei Famulum, vel Dei Famulos cognoverit, de visu, vel de auditu, et a quibus; an cum his sit conversatus vel non; an ab aliquo fuerit instructus de ea quae deponenda habeat, vel ab alio fuerit, studii vel odii causa, ad deponendum incitatus.

4.º An Dei Famulum veneratione sua prosequatur, an desideret eius beatificationem necne.

Generalibus hisce interrogationibus expletis ad rem ipsam deveniendum est; ac primo testis interrogatur de *vita Martyris*, de ortu, patria, parentibus, adolescentia, inito forte clericali statu vel religioso, aut sacerdotio suscepto, de officiis in Europa gestis, de itineribus exantlatis ad missiones, de muneribus in missione gestis, de peragratis infidelium provinciis, de conversionibus procuratis.

Quae vero haec argumenta spectant, etsi diligenter inquirenda erunt, tamen ad rem de qua est agendum haud ita praestant ut de minimis quoque sciscitari atque perquiri testes oporteat. Secus autem de sequentibus punctis qui ad martyrium et causam martyrii pertinent.

Igitur interrogandus testis: *De causa martyrii ex parte tyranni*, id est: de causa atque origine persecutionis, generalis vel localis: — De edictis quae ad rem forte fuerint emanata, vel de iussibus a magistratibus datis — De inita persecutione atque de sacrilegiis, vastationibus aliisve ad rem peractis, de christianorum dispersione vel captura. — De popularium hostium animo, sermonibus, calumniis in Christi fidem iactatis etc. — Testes interrogandi sunt et de minimis circumstantiis, de sermonibus quos

[Martyres]

audierint, de gestis quae viderint vel narrare audiverint, de edictis quae legerint aut alias noverint, ita ut singulas circumstantias copiose, abunde, singillatim adamussim elucident.

Eadem cavenda de tertio puncto idest: *De causa martyrii ex parte Martyris*. Rogentur videlicet:

1.º De die, loco, quibus est captus, de circumstantiis omnibus huius capturae, an praecesserit edictum vel facta sit odio populi.

2.º De causa occasionali qua est captus, de inquisitione cuius causa id forte evenit.

3.º An, praeter christianae fidei professionem, alia aliqua accusatio intercesserit.

4.º De Martyris animo quo capturam tulerit, de eius dictis et factis singillatim etiam in minimis, ut animus eius qui fuerit, eruatur quam optime.

5.º De diuturna vel brevi captivitate, de locis ubi eam duxerit, de carceribus ubi inclusus fuerit, de animo quo in eis manserit, de vitae ratione quam ibi duxerit, de quotidianis eius exercitiis etc.

6.º De inquisitionibus quas sustulit seu de iudiciis ad quae est deductus. Num unum vel plura fuerint, ubi, quando, coram quo magistratu.

7.º De quibus singillatim fuerit rogatus, de eius responsis singillatim et ad unguem.

8.º An fuerit unquam quaestionibus et tormentis subiectus, qua fortitudine eas tulerit, an aliquid in detrimentum Ecclesiae vel fidelium revelaverit, de verbis quae in questione ediderit.

9.º An unquam fuerit illi optio proposita inter mortem et apostasiam, et quomodo proposita; an eam illa despexit et quibus verbis vel gestis.

10.º An fuerit sententia contra illum edita, an scripta vel oretenus, et quas mortis causas sententia statuerit quodque mortis genus.

11.º De adiunctis omnibus postremo inquirere diligentissime oportet, quae supremum supplicium respiciunt: de itinere, de loco, de tempore; de Martyris verbis, vultu, gestis omnibus et singulis vel in minimis, ut apprime constet utrum constanter ad ultimum in fidei confessione permanserit usque ad spiritus emissionem.

12.º De sepultura data cadaveri vel non: ubi conditum et quo ritu: de opinione fidelium quoad susceptum martyrium: de veneratione quam erga Martyris exuvias praebuerint, vel qua reliquias eius custodierint aut quaesierint.

13.º De signis coelestibus, quae eius circa exuvias vel sepulchrum vel in ipso martyrio apparue-

rint, ex. gr. splendores, visiones, tenebrae, aliave huiusmodi, vel de apparitionibus Martyris ad fideles.

14.º De gratiis aut prodigiis eius patrocinio invocato susceptis, aut precibus, aut imaginis tactu vel reliquiarum patris.

15.º An martyris corpus fuerit alio translatum, si in loco sacro, quando, quomodo, ubi, quo ritu, publice vel clam, et qua veneratione, et cuius iussu. An sit inscriptio sepulcro apposita et qualis.

16.º An circa memoriam Martyris sit necne diffusa populi veneratio, an creverit vel minuta fuerit: an in praesens vigeat, an sit tantum apud vulgus recepta, vel apud honestiores ordines quoque et apud clerum.

17.º An circa sepulchrum Martyris, vel erga eius imagines aut reliquias, vel in libris de eo impressis, vel in templis aut ecclesiis aliquid umquam peractum fuerit quod publicum ecclesiasticum cultum sapiat et Urbanianis decretis cultum prohibentibus adversetur.

Haec et similia, quae pro opportunitate, atque praesertim *ex testimonio depositionibus ipsis* de singulis adiunctis dilucidanda atque illustranda appareant ex testibus eruere oportet. Non ita tamen ut singuli de omnibus enarrent, sed ut de singulis adiunctis, etiam de minimis, praesertim quoad geminam causam martyrii, ex testimonio plurium, saltemque duorum, liquido constet.

Testes examinantur singuli, clausis ianuis. Ante examen vero, iuramentum praestabunt, tactis Evangelii, si sint christiani, vel tacto pectore si sint episcopi, vel per *suum honorem* si sint ethnici. Iuramentum erit de veritate dicenda et de secreto servando in hanc formulam, quam notarius *per extensum* in rogito referet:

« Ego N. N. tactis hisce sacrosanctis Dei Evangeliiis, coram me positis, iuro et promitto dicere veritatem super iis omnibus de quibus examinabor in Causa Beatificationis et Canonizationis Servi Dei N... necnon iuro et promitto religiose servare secretum, nec alicui penitus revelare tam contenta in iisdem interrogatoriis, quam responsiones et depositiones a me faciendas super iisdem et super articulis, nec de iis loqui cum aliqua persona exceptis Dominis Iudicibus et Notario Actuario ad causam deputato, sub poena periurii et excommunicationis latae sententiae a qua non nisi a Summo Pontifice (excluso etiam Maiori Poenitentiario) praeterquam in mortis

articulo absolvi possim. Ita promitto et iuro; sic me Deus adiuvet et haec santa Eius Evangelia ».

Cui formulae per Notarium descriptae, testis ut subscribat oportet: — *N. N. testis iuravi ut supra*, vel crucis signum apponat, cuius de authenticitate Notarius ipse statim scripto attestationem subdet. Cum depositio in una sessione absolvi haud poterit, in fine cuiusvis sessionis depositio testis perlegetur, qui si aliquid emendandum habuerit, emendabit: deinde testis et Notarius et Iudex subscribet, liberque actorum claudetur et sigillis obsignabitur: in principio sessionis sequentis testis iuramentum brevi iterabit: in fine depositionis, ea perfecta et emendata, subsignabunt omnes eodem modo, de quibus omnibus ex rogitu Notarii constare oportet.

c) De Iudicis opere:

Tum inter testium examina, tum iis absolutis, eveniet forte quod vel testis ipse documentum scriptum aliquod afferendum habeat, vel Iudex illud conquerendum credat, et perquirere faciat ut puta: — relationes de vita Martyris publicae vel privatae, aut de eius martyrio, eius litterae, epistolae, edicta persequutionum, diariorum publicorum, laciniae, sententiae iudicum etc. — Haec documenta Iudex lustret diligentissime atque recognoscat oportet, si sint originalia; si sint exemplata necesse est ut ea cum originalibus conferat atque de earum authenticitate et integritate sententiam edens, mandat Notario ut ea post sessionem in rogitu inserat, qui de peracta diligenti recognitione atque de aliis omnibus diligenter in rogitu ipso referat.

Auditis testibus omnibus, collectis et insertis in processu omnibus documentis, quae ad ornatum causae integrandum in omnibus vel minimis sufficiunt, vel ipsi Notario, vel alio ad rem electo et iurato, exemplatio processus demandabitur. Qua peracta, in nova sessione, vel in plurimis, collatio inter originales et exemplatas tabulas habebitur coram Iudice ab utroque notario, qui tres in fine cuiusvis sessionis de collationis parte peracta subscribentur. Postremo, cum expleta res erit, Iudex de concordantia sententiam edet, quam Notarius per extensum in rogitu referet. Sententiae deinde et Iudex et notarii subscribent.

d) De Portitore:

Expleto processu deligetur Portitor, vir prudens atque fidelis, ecclesiasticus aut laicus, qui praemisso iuramento de fideliter obeundo munere, eum deferat Romam ad Sacram Rituum Congregationem. De eius

electione et iuramento in rogitu oportet constare. Deinde subscripti Iudex et Notarius: claudetur processus, muniatur sigillis, inscribitur ad Sacram Rituum Congregationem et Portitori tradetur una cum alio plico litterarum Iudicis in quibus Vicarius Apostolicus ipse, atque Iudex delegatus si adfuerit, de rebus a se gestis in processu summam dabunt, praesertimque de fide docebunt quam testibus praestari liceat.

Haec cautela omnes et ritus cum adhibiti fuerint, substantialia ad constituendam validitatem Processus Ordinarii ita aderunt ut felici auspicio agi apud Sacram Rituum Congregationem de introducenda Martyrum Causa liceat. [s. d.] — Cfr. *Causae Sanctorum, Missiones*.

Martyrologium. — Cfr. *Libri liturgici*.

Matrimonium:

a) Ante decret. *Ne temere*:

I) Quoad Germaniam: Cst. *Provida* (1):

I. In universo hodierno Imperio Germaniae caput *Tametsi* Concilii Tridentini quamvis in pluribus locis, sive per expressam publicationem, sive per legitimam observantiam, nondum fuerit certo promulgatum et inductum, tamen inde a die festo Paschae (idest a die decima quinta Aprilis) huius anni millesimi nongentesimi sexti, omnes catholicos, etiam hucusque immunes a forma Tridentina servanda ita adstringuntur ut inter se non aliter quam coram paroco et duobus vel tribus testibus validum matrimonium celebrare possint (2).

DECLARATIONES.

(1) Cst. *Provida* pro Germana lata, quoad matrimonia mixta, Regno Hungariae extenditur; matrimonia mixta in Hungaria celebrata post decret. *Ne temere*, nec eius forma servata, nisi aliud adsit impedim. dirim. valida habebantur [1753*].

(2) Num exceptio per Const. *Provida* in Germania inducta, censenda sit uti mere localis, aut etiam personalis? R. *Exceptio valet tantummodo pro natis in Germania ibidem matrimonia contrahentibus facto verbo cum SSmo* [1509].

I. Num responsum a S. Congregatione Concilii diei 28 Martii 1908 ad II: « Exceptionem valere tantummodo pro natis in Germania ibique matrimonium contrahentibus », ita sit intelligendum, ut in quovis casu ambo coniuges debeant esse nati in Ger-

[Matrimonium]

II. Matrimonia mixta quae a catholicis cum haereticis vel schismaticis contrahuntur, graviter sunt manentque prohibita, nisi accedente iusta gravique causa canonica, datis integre, formiter, utrumque legitimis cautionibus, per partem catholicam dispensatio super impedimento mixtae religionis rite fuerit obtenta. Quae quidem matrimonia, dispensatione licet impetrata, omnino in facie Ecclesiae coram paracho ac duobus vel tribus testibus celebranda sunt, adeo ut gravior delinquant qui coram ministro acatholico vel coram solo civili magistratu vel alio quolibet modo clandestino contrahunt. Imo si qui catholici in matrimoniis istis mixtis coelebrandis ministri acatholici operam exquirunt vel admittunt, aliud patrant delictum et canonicis censuris subiacent.

Nihilominus matrimonia mixta in quibusvis Imperii Germanici provinciis et locis, etiam in iis quae iuxta Romanarum Congregationum decisiones vi irritanti capitis *Tametsi* certo hucusque subiecta fuerunt, non servata forma Tridentina iam contracta, vel (quod Deus avertat) in posterum contrahenda, dummodo nec aliud obstat canonicum impedimentum, nec sententia nullitatis propter impedimentum clandestinitatis ante diem festum Paschae huius anni legitime lata fuerit, et mutuos coniugum consensus usque ad dictam diem perseveraverit, pro validis omnino haberi volumus, idque expresse declaramus, definimus atque decernimus.

III. Ut autem iudiciis ecclesiasticis tuta norma praesto sit, hoc idem iisdemque sub conditionibus et restrictionibus declaramus, statuimus ac decernimus de matrimoniis acatholicorum, sive haeticorum sive schismaticorum, inter se in iisdem regionibus non servata forma Tridentina hucusque contractis, vel in posterum contrahendis; ita ut si alter vel

uterque acatholicorum coniugum ad fidem catholicam convertatur, vel in foro ecclesiastico controversia incadat de validitate matrimonii duorum acatholicorum, cum quaestione validitatis matrimonii ab aliquo catholicorum contracti vel contrahendi connexa, eadem matrimonia, ceteris paribus, pro omnino validis pariter habenda sint.

IV. Ut demum Decretum hoc Nostrum ad publicam notitiam perveniat, praecipimus Imperii Germanici Ordinariis ut illud per ephemerides dioecesanarum aliosque opportuniore modos ante diem Paschae anni currentis cum clero populoque fidei committant [819].

II) Quod Americam Septentrionalem: — Facultas de sanatione in radice Statuum Foederatorum Ordinariis concessa quintupliciter declaratur [1062].

b) Novae legislatio piana a decret. *Ne temere* inducta:

(I-II Cfr. *Sponsalia*).

III. Ea tantum matrimonia valida sunt, quae contrahuntur coram paracho (1) vel loci Ordinario vel sacerdote ab alterutro delegato, et duobus saltem testibus, (2) iuxta tamen regulas in sequentibus articulis expressas, et salvis exceptionibus quae infra n. VII et VIII ponuntur.

IV. Parochus et loci Ordinarius valide matrimonio adsistunt:

§ 1.º a die tantummodo adeptae possessionis beneficii vel initi officii, nisi, publico decreto, nominatim fuerint excommunicati vel ab officio suspensi;

§ 2.º intra limites dumtaxat sui territorii (3), in quo matrimoniis nedum suorum subditorum, sed etiam non subditorum valide adsistunt;

DECLARATIONES.

(1) Utrum degentes in locis Indiarum Orientalium in quibus viget duplex iurisdictio, ut validum et licitum ineant matrimonium, teneantur se sistere dumtaxat coram paracho personali, vel possint etiam coram paracho territorii. R. *Attentis peculiaribus circumstantiis in casu concurrentibus, affirmative ad 1am partem, negative ad 2am, facto verbo cum SS.mo* [2241].

(2) Quoad testium qualitates, a decret. *Ne temere* nil est immutatum [2153].

(3) Ad tenorem decreti Ecclesiae regulares exemptae existimari possunt et debent tamquam territorium parochi seu Ordinarii in quorum territoriali districtu sunt sitae ad effectum adsistentiae matrimonii [2153]. — Quoad capellanos castrenses vel parochos

mania, seu respective in regno Hungariae. R. *Affirmative*.

II. An post extensionem Constitutionis *Provida* ad regnum Hungariae, Germaniam inter et Hungariam, quoad validitatem clandestinorum mixtorum matrimoniorum, reciproca relatio habeatur, ita ut duo coniuges nati ambo in Germania matrimonium mixtum clandestinum valide ineant etiam in regno Hungariae, et, viceversa, nati ambo in regno Hungariae valide contrahant clandestino quoque modo in Germania. R. *Negative*.

III. Num saltem natus in Germania cum nato in regno Hungariae mixtum matrimonium valide ineat sive in Germania sive in regno Hungariae. R. *Negative* [1878].

§ 3.º dummodo invitati ac rogati (1), et neque vi, neque metu gravi constricti requirant excipiantque contrahentium consensum. (2)

V. Licite autem adssistunt:

§ 1.º constito sibi legitime de libero statu (3) contrahentium, servatis de iure servandis;

nullum absolute territorium nec cumulative cum alio parochus habentes at iurisdictionem directe exercentes in personas aut familias adeo ut has personas sequantur, quocunque se conferant nihil est immutatum. Iidem vere in territorio cum alio vel aliis parochis cumulative matrimonii adssistere valent necnon quoad subditos suos tantum quando agatur de nonnullis personis ac familiis sibi subditas in territorio aliis parochis assignato. — Capellani piorum cuiusvis generis locorum a parochiali iurisdictione exempti pro personis sibi creditis in loco tamen ubi iurisdictionem exercent, dummodo constet ipsi commissam fuisse plenam potestatem parochialem, valide possunt adssistere matrimonii absque parochi vel Ordinarii delegatione [2153].

(1) Explicite, vel implicite [1509].

(2) Praescriptio decreti *Ne temere*. IV, § 3 [vide supra] in ma trimoniis mixtis in quibus debitas cautiones exhibere pervicaciter partes renuant, locum posthac non habet; sed standum taxative praecedenti S. Sedis ac praesertim s. m. Gregorii PP. XVI litter. apost. (diei 30 April. 1841 ad Episcopos Hungariae) et ad rem concessionibus et instructionibus [2831]. — S. Sedis praescriptionibus ac instructionibus servatis vi decreti *Ne temere* etiam ad matrimonia mixta valide contrahenda ab Ordinario vel a Parocho exquirendus est et excipiendus est contrahentium consensus [1616].

(3) In memoriam redigatur parochorum haud licere ipsi adesse matrimonio, nisi constito sibi legitime de libero statu contrahentium, servatis de iure servandis: (Cfr. Decr. *Ne temere*, n. V. § 2); iidemque praesertim moneantur ne omittant baptismi testimonium a contrahentibus exigere, si hic alia in paroecia fuerit illis collatus [2472]. — A decreto *Ne temere* haud abolita est consuetudo in nonnullis dioecesibus vicens vi cuius a Curia episcopali peragenda sunt acta quibus constat de statu libero contrahentium et dein venia fit parochis adssistendi matrimonii [1456]. — An et quibus in casibus quibusque sub conditionibus admitti valeat tamquam sufficiens probatio initi matrimonii simplex affirmatio eorum qui ex America aliisve dissitis regionibus adveniunt, quotiescumque documentum vel alia legitima probatio celebrationis matrimonii aut omnino haberi nequeat, ad nonnisi admodum difficulter et post longum tempus cum interea rerum adiuncta moram inquisitionis non patiantur. — R. *Imprimis curandum diligentissime est, ut factum contracti matrimonii legitimis probationibus ostendatur: quae probationes, licet studiose quaesitae, si haberi ne-*

§ 2.º constito insuper de domicilio, vel saltem de menstrua commoratione alterutrius (1) contrahentis in loco matrimonii;

§ 3.º quod si deficiat, ut parochus et loci Ordinarius licite matrimonio adsint, indigent licentia parochi vel Ordinarii proprii alterutrius contrahentis, nisi gravis intercedat necessitas, quae ab ea excuset;

§ 4.º Quoad *vagos*, extra casum necessitatis parochi ne liceat eorum matrimonii adssistere, nisi re ad Ordinarium vel ad sacerdotem ab eo delegatum delata, licentiam adssistendi impetraverit (2);

§ 5.º In quolibet autem casu pro regula habeatur, ut matrimonium coram sponsae parochi celebretur, nisi aliqua iusta causa excuset.

VI. Parochus et loci Ordinarius licentiam concedere possunt alio sacerdoti determinato ac certo, ut matrimonii intra limites sui territorii adssistat.

Delegatus autem, ut valide et licite adssistat, servare tenetur limites mandati, et regulas pro parochi et loci Ordinatio n. IV et V superius statutas (3).

queant, deferatur partibus iuramentum, quo propriam assertionem confirmet: hoc praestito, partes habeantur tamquam legitimo matrimonio coniunctae, earumque proles ut legitima. Excipiendi tamen sunt casus, in quibus ius plenam probationem requirit ex. gr. si agatur de praesudicio alterius matrimonii vel de ordinibus suscipiendis. Matrimonium autem per iuramentum ut supra confirmatum inscribatur non quidem in communi matrimoniorum libro, sed in distincto libello ad hoc destinato [2471]. — Cfr. Status.

(1) Quoad menstruum commorationem et *vagos* quaeritur: a) Utrum commoratio menstrua, de qua in art. V, § 2, sit accipienda sensu relativo, i. e., quoad eos qui alibi habent domicilium aut quasi-domicilium, an sensu absoluto, seu quoad illos qui nullibi praedictum domicilium aut quasi-domicilium habent; b) Utrum parochus vel Ordinarius proprius, de quo eodem art. V, § 3, sit parochus vel Ordinarius commorationis menstruae sensu absoluto acceptae. — R. Ad licitam matrimonii celebrationem habenda est ratio dumtaxat menstruae commorationis, non vero quasi-domicilii [1539].

(2) Utrum nomine *vagorum* ii omnes veniant qui destituuntur domicilio, et quasi-domicilio, an ii tantum qui domicilio et quasi-domicilio destituti, praeterea nullibi habent parochum vel Ordinarium commoratione saltem menstrua acquisitum. — R. Veniunt omnes et soli qui nullibi habent parochum vel Ordinarium proprium ratione domicilii vel menstruae commorationis [2153].

(3) Excepta necessitate delegationem faciendi sacerdoti determinato et certo, ac, restrictam ad territo-

[Matrimonium]

VII. Imminente mortis periculo, ubi parochus, vel loci Ordinarius, vel sacerdos ab alterutro delegatus, haberi nequeat, ad consulendum conscientiae et (si casus ferat) legitimationi prolis, matrimonium contrahi valide ac licite potest coram quolibet sacerdote et duobus testibus (1).

VIII. Si contingat ut in aliqua regione (2) parochus locive Ordinarius, aut sacerdos ab eis delegatus,

rium delegantis, ad validitatem et liceitatem adstantiae matrimonii sufficit delegatio generalis [1616].

Accidit ut parochorum coadiutores ab Episcopis nominentur, et quidem ex iure particulari facultate assistendi coniugiis non sint instructi; tamen usu venit ut, ab incepto officii exercitio, parochis non contradicentibus, sed irrequisita eorum licentia, matrimonii adsistant, in libris etiam matrimoniorum adhibentes solam sui ipsorum subscriptionem; imo praesertim in maioribus parocciis semper vel fere semper matrimoniis adsistant. Queritur in casu: a) An matrimonia coram coadiutoribus hucusque inita, tacentibus parochis, sint valida; b) Quatenus affirmative, an licite coadiutores se gerant in assistentia connubiis praestanda ab incepto officii exercitio, absque expressa parochorum delegatione; c) Utrum tolerari possit mos ut coadiutores omnibus vel fere omnibus matrimoniis in parocia adsistant, an potius parochi urgeri debeant ad hanc adstantiam ut plurimum et ordinarie per seipsos explendam, nisi legitima et gravi causa, onerata ipsorum conscientia, impediti fuerint, quo in casu deputationem coadiutoribus conferant et ita solis verbis connubia in libris matrimoniorum describantur. — R. Ad a: acquiescant, facto verbo cum SS.mo; ad b serventur de iure servanda; ad c quoad assistentiam matrimoniis a parochis personaliter praestandam Ordinarius pro suo iure urgeat si quae sunt de ea re leges Concilii Provincialis. Quoad descriptionem matrimonii celebrati servetur art. IX decreti « *Ne temere* » et praescriptum Ritualis Romani [2153].

(1) Quilibet sacerdos, qui ad normam art. VII decreti *Ne temere*, imminente mortis periculo, ubi parochus vel loci Ordinarius vel sacerdos ab alterutro delegatus haberi nequeat, coram duobus testibus matrimonio adistere valide ac licite potest, in iisdem rerum adiunctis dispensare quoque posse super impedimentis omnibus etiam publicis matrimonium iure ecclesiastico dirimentibus, exceptis sacro presbyteratus ordine et affinitate lineae rectae ex copula licita [1842]. — In praefato decreto comprehenduntur etiam parochi etsi non fuerint, ad normam declarationis S. Officii diei 9 Mart. 1889, habitualiter subdelegati a propriis Ordinariis [2293].

(2) Quid intelligendum sit nomine *regionis* seu in qua distantia debeant versari contrahentes a

coram quo matrimonium celebrari queat, haberi non possit, eaque rerum conditio a mense iam perseveret (1), matrimonium valide ac licite iniri potest emissio a sponsis formali consensu coram duobus testibus (2).

IX. § 1.º Celebrato matrimonio, parochus, vel qui eius vices gerit, statim describat in libro matrimoniorum nomina coniugum ac testium, locum et diem celebrati matrimonii, atque alia, iuxta modum in libris ritualibus vel a proprio Ordinario praescriptum; idque licet alius sacerdos vel a se vel ab Ordinario delegatus matrimonio adstiterit

§ 2.º Praeterea parochus in libro quoque baptizatorum adnotet, coniugem tali die in sua parochia matrimonium contraxisse. Quod si coniux alibi baptizatus fuerit, matrimonii parochus notitiam iniri contractus ad parochum baptismi sive per se, sive

loco in quo est sacerdos competens ad assistendum matrimonio, ut hoc possit valide et licite iniri coram solis testibus ad normam art. VIII decreti « *Ne temere* »? — R. Matrimonium potest valide et licite contrahi coram solis testibus sine praesentia sacerdotis competentis ad assistendum, semper ac elapso iam mense, sacerdos competens absque gravi incommodo haberi vel adiri nequeat nec ad matrimonii validitatem obstat si quis in fraudem legis praedictam regionem ubi sacerdotem competentem haberi nequeat adeat [2153].

(1) In locis dissitis ad quae missionarii singulis mensibus non venit, sed in quibus si peteretur haberi potest et vel ad eum aut ad alium missionarium qui sit parochus in sensu decreti absque gravi incommodo possint sponsi accedere matrimonia contracta sine missionarii seu parochi praesentia retinenda sunt invalida [1616]. — Ratione momentanei inopinati et fidelibus prorsus incogniti transitus per aliquem locum a quo iam a mense missionarii abest, illa rerum condicio de qua in articulo VIII decreti *Ne temere* non interrumpitur [1616].

(2) Accidit non raro ut, ob sacerdotum inopiam, plures parociae ab uno tantum parochi regantur, qui easdem omnes singulis mensibus invisere nequit. Sunt pariter quaedam amplae parociae, vicos etiam cum sacello publico valde dissitos continentes, qui infra mensem, tum ob viarum asperitatem, tum ob fluminum impetum lustrari a parochi nequeunt omnino, nec parochus a fidelibus adiri potest. Quae ritur: a) Possintne fideles parociarum in primo casu, elapso mense quin parochus adveniat, valide ac licite matrimonium contrahere coram duobus testibus tantum, iuxta art. VIII; b) Quilibet vicus in secundo casu possint tamquam « regio » haberi, ita ut ibi degentes facultate praefati art. VIII uti valeant. R. *Affirmative* [2153].

per curiam episcopalem transmittat, ut matrimonium in baptismi librum referatur (1).

§ 3.º Quoties matrimonium ad normam n. VII aut VIII contrahitur, sacerdos in priori casu, testes in altero, tenentur in solidum cum contrahentibus curare, ut initum coniugium in praescriptis libris quam primum adnotetur.

X. Parochi qui heic hactenus praescripta violaverint, ab Ordinariis pro modo et gravitate culpae puniantur. Et insuper si alicuius matrimonio adstiterint contra praescriptum § 2ⁱ et 3ⁱ num. V, emolumenta stolae suae ne faciant, sed proprio contrahentium parochi remittant.

XI. § 1.º Statutis superius legibus tenentur omnes in catholica Ecclesia baptizati et ad eam ex haeresi aut schismate conversi (licet sive hi, sive illi ab eadem postea defecerint), quoties inter se sponsalia vel matrimonium ineant (2).

§ 2.º Vigent quoque pro eisdem de quibus supra catholicis (3), si cum acatholicis sive baptizatis, sive non baptizatis etiam post obtentam dispensationem ab impedimento mixtae religionis vel disparitatis cultus, sponsalia vel matrimonium contrahunt; nisi pro aliquo particulari loco aut regione aliter a S. Sede sit statutum (4).

§ 3.º Acatholici sive baptizati sive non bap-

tizati, inter se contrahunt, nullibi ligantur ad catholicam sponsalium vel matrimonii formam servandam (1).

c) Quoad competentiam SS. RR. Congregationum ac S. Sedi reservationem ac dispensationes relate ad matrimonium:

I) Quoad matrimonia mixta et privilegium Paulinum:

« Competentia S. Officii se extendit ad omnia quae sive directe sive indirecte, in iure aut in facto se referunt ad Privilegium Paulinum et ad praefatas dispensationes. Et ad mentem, quae est: supplicandum SS. muni ut statuat ac decernat ut quaelibet quaestio circa praefata matrimonia deferatur Sacrae Congregationi S. Officii, salva huic Sacrae Congregationi potestate, si ita censeat et casus ferat, quaestionem ipsam remittendi ad aliud S. Sedis officium » [2077].

II) Quoad Reges ac regiae stirpis Principes:

Dispensationes a quibusvis impedimentis matrimonium sive dirimentibus, sive impedientibus, quae regibus ac regiae stirpis principibus concedendae, Sedi Apostolicae speciali modo sunt reservatae, ita ut ab huius potestatis usu excludantur Ordinarii omnes et alii quilibet, in quavis dignitate constituti; eandemque potestatem in facultatibus cuilibet et quavis forma concessis, nullatenus esse comprehensam [2139].

III) Quoad disparitatem cultus:

In concedendis ab habente a S. Sede potestatem dispensationibus super impedimento disparitatis cultus praescriptae cautiones semper sunt exi-

DECLARATIONES.

(1) Celebrati matrimonii denuntiatio, ad baptismi parochum transmittenda, coniugum eorumque parentum nomina et agnomina descripta secumferat, aetatem contrahentium, locum diemque nuptiarum, testium qui interfuerunt nomina et agnomina, habeatque parochi subscriptum nomen cum adiecto parochiali sigillo. Inscriptio autem accurata indicet paroeciam, dioecesim, oppidum seu locum baptismi coniugum, et ea quae ad scripta per publicos portitores tuto transmittenda pertinent. [272].

(2) Quoad matrimonia eorum qui a genitoribus acatholicis vel infidelibus nati, sed in Ecclesia Catholica baptizati, postea ab infanti aetate, in haeresi seu infidelitate vel sine ulla religione adolere, quoties cum parte catholica contraxerint recurrendum est in singulis casibus ad S. C. S. Offic. [2490].

(3) Sub nomine catholicorum non comprehenduntur etiam schismatici et haeretici rituum orientalium [1509].

(4) Hisc verbis non comprehenditur instructio S. Congregationis pro Negotiis extraordinariis ecclesiasticis anno 1844 pro Imperio russiaco et regno Poloniae, neque extensio declarationis benedictinae ad Poloniam et imperio russiaco a Pio VI, 1780, facta sed tantum Cst. *Provida* [1601].

(1) Quoad catholicos ritus orientales nil est immutatum, et illis decreti verbis « nisi pro aliquo particulari loco aut regione aliter a S. Sede sit statutum » comprehenditur tantummodo Constitutio. *Provida*, non autem alia quaecumque decreta. In Germaniae autem Imperio catholici qui ad sectam haeticam vel schismaticam transierunt, vel conversi ad fidem catholicam ab ea postea defecerunt etiam in iuvenili vel infanti aetate, ad valide cum persona catholica contrahendum adhibere debent formam in decreto *Ne temere* statutam; ita, scilicet, ut contrahere debeant coram parochi et duobus testibus [1601]. — Matrimonium contractum a catholico ritus latini cum catholico ritus orientalis non servata forma a decreto *Ne temere* statuta invalidum censeatur [1509]. — Vi decreti « *Ne temere* » matrimonia mixta, coram ministro acatholico in Imperio Russiaco contracta, pro invalidis habenda sunt [1597].

[Matutinum]

gendae et si vero his cautionibus non requisitis vel denegatis dispensatio detur, pro nulla habenda est, et matrimonium ex hoc capite esse nullum per se ipsum Ordinarius declarare potest, quin singulis vicibus ad S. Sedem pro definitiva sententia recurrat [231].

IV) Quoad matrimonia eorum qui a genitoribus acatholicis vel infidelibus nati, sed in ecclesia catholica baptizati, ab infanti aetate in haeresi vel infidelitate aut sine ulla religione adoleverunt:

Cum decreti *Ne temere* articulo XI § I espresse edicatur novis circa formam sponsalium et matrimonii statutis legibus *teneri omnes in Catholica Ecclesia baptizatos et ad eam ex haeresi aut schismate conversos (licet sive hi sive illi ab eadem postea defecerint) quoties inter se sponsalia vel matrimonium ineant*; quesitum est: quid dicendum de matrimoniis eorum qui a genitoribus acatholicis vel infidelibus nati, sed in Ecclesia Catholica baptizati, postea, ab infanti aetate, in haeresi seu infidelitate vel sine ulla religione adoleverunt, quoties cum parte acatholica vel infideli contraxerint? R. *Recurrendum esse in singulis casibus* [2490].

V) Quoad determinationem paupertatis pro dispensationibus matrimonialibus in Italia:

1) Pauperes censendi sunt tum qui ex labore et industria tantum vivent, tum qui aliqua possident bona, sed non ultra scutatum romanorum 300 in capitali (idest lib. 1612.15).

2) Fere pauperes dicendi sunt quorum bona non excedunt in capitali summam scutatum mille (idest lib. 5735) a quibus tamen fere pauperibus modicum taxae augmentum exigi solet [136].

3) Et quoad dispensationes matrimoniales principium generale in Sacr. Rom. Congregat. pro expensis, prae oculis habeatur. — Cfr. *Taxa*.

d) Quoad peculiare in re facultates Ordinariis concedi solitas:

1) Pro America Latina. — Cfr. *America Latina*.

2) Pro Congo. — Cfr. *Congum*.

3) Pro Gallia. — Cfr. *Gallia*.

Cfr. *Absolutio, Adulterium, America Latina, Articulus mortis, Benedictio, Dispensatio, Missa, Nuptiae, Status liber*.

Matutinum. — Cfr. *Breviarium*.

Mercedarii. — Festum S. Mariae de Cervellione vulgo *de Socos* in Ordine de Mercede recolendum est sub ritu duplici 2^{ae} classis [329]. — Summarium Indulgentiarum, privilegiorum atque indultorum [326]. — In festo B. M. Virginis de Mercede christifideles visitantes Ecclesiam vel oratorium publicum Religiosorum vel monialium tum antiquae, tum novae observantiae ac Terti Ordinis et Confraternitatum a primis vespis 24 Sept. ad sequentis diei solis occasum indulgentiam plenariam lucrantur [386*]. — Superiores provinciales in America Latina altaris portatilis privilegium gaudet [734*].

Metus. — Matrimonium invalidat, si sit gravis et iniuste incussus. — Ex parte mulieris per testes dicitur probatus metus si deponant de ipsius aversione erga coniungem ante et post matrimonium [2291].

Mexicus. — Cfr. *America Latina*.

Michael (S. Arcang.) — Eius sodalitatis Vindobonensis Praesidi ob pietatis testimonium Beatissimo Patri exhibitum [2380] — Eidem gratulationes [2931].

Militia:

a) Quoad clerum saecularem vigent praecedentia decret. 16 Sept. 1875 et 27 nov. 1892 (1), et quae in re praescribuntur praeceptiva declarantur. [407].

(1) Ut in re tam gravi plenior notitia assequaris, ad rem decreta pro Italia primum lata, latino versa sermone, haec reddimus:

a) Instructio S. Officii (16 Sept. 1875):

Art. 1. — Illorum clericorum, qui malo fato ex prima sunt categoria sine spe ut a militiae obligatione eximantur, et ex pecuniae defectu nequeunt annuo voluntario servitio nomen dare, ad sacros ordines promotio differatur oportet post expletum activum servitium per tres vel quinque annos, prae-

δ) Quoad clerum regularem praecedentes leges confirmantur, aliaeque edicuntur nimium:

vili quidem divinae vocationis atque idoneitatis indubiis argumentis.

Art. 2. — Neque expedire censetur, peculiaribus in casibus, invocare dilationem, ex gratia, anni XXVI ad explendam voluntariam militiam unius anni, vel communem trium annorum ad eorum exemplum, ad quos legis articuli VII-IX referuntur, eo fine ut studiorum curriculum absolvant ordinesque sacros recipiant. Nam etsi hae admittantur petitiones, infausta tamen ac inevitabilia sequenter incommoda sive Ecclesiae, sive ipsis alumnis, si forte accedat ut, durante militari stipendio, vocationem amittant et pervertantur.

Art. 3. — Utilius quidem videtur favore voluntariam unius anni militiam prosequi. Ideoque, R.mi Episcopi inter Clericos Laicosque catholicos, sua quisque in dioecesi, ad associationem, cui ipsimet praerunt, instituendam et promovendam curent, cuius subsidiis solvatur vel integrum vel ex parte, pro alumnorum conditione, tributum a Gubernio requisitum atque ipsis alumnis militiae tempore subveniatur.

Art. 4. — Hoc autem beneficium illis tantummodo esset conferendum, qui ex eorum indole atque antea vitae moribus spem bonam afferant se, durante voluntaria militia, in vocatione persuturos esse, nec non clericalem vitam postea prosequuturos; ne cuius unquam desidia foveatur, ac frustra liberalitas prodigetur pro illis, qui triennalem militiam abhorrentes, annua voluntaria militia perfuncti, ab ecclesiasticae vitae proposito recedant, vocationis defectum adducentes.

Art. 5. — Qui alumni ob aliquam corporis imperfectionem a militiae obligatione eximuntur, ad sacros promoveantur ordines, etiam intra biennium, quo iterum militaris delectus Consilio (*Consiglio di leva*) subici possunt, dummodo eiusmodi sit imperfectio, ut nullimode dubitetur praecedens exclusionis iudicium fore immutandum.

Art. 6. — Firma tamen maneat quae in ss. canonibus sancita sunt, quoad illos qui corporis defectibus laborant *irregularitatem* inducentibus, super quibus, singulis in casibus Pontificia dispensatio imploranda.

Art. 7. — Firmiores vero cautela requirantur cum de clericis agitur qui, postquam triennalem vel quinquennalem militiam exsolvere debuerunt, ecclesiasticam vitam iterum amplecti cupiunt. Criteria in iisdem readmittendis haec sint: a) Ad clericalem statum divina vocatio satis antea comprobata; b) Ipsorum vitae ratio durante militia tempore; c) Firmum animi propositum vitae ecclesiasticae iterum suscipiendae vix domum reversi.

Art. 8. — Ut vero moralis certitudo exhibeatur de bonis animi dispositionibus a iunioribus clericis inter arma et contuberniorum pericula habitis, R.mi

I. In Ordinibus Regularibus, in quibus vota solemnium emittuntur, iuvenes, quos exemptos esse certo non constet a servitio militari activo, scilicet ab eo

Episcopi zelo sollertiaque utantur, omnia media adhibentes quae plurimas difficultates occurrentes, nisi tollant, saltem minuant; ex quibus aliqua suggeruntur;

a) Juvenibus qui cum proposito in vocatione persistendi discunt, praeter salutaria monita ut spiritum servant, religionis officia quoad fieri poterit frequentando, librosque sanctos praesertim *De Imitatione Christi* perlegendo, onus imponendum est, etiam in scriptis, si opus fuerit, proprium Episcopum continuo certorem facienti de locis, ubi diutius moraturi sint; ut ipse vigilantiae, caritati ac directioni Ordinarii loci eosdem commendat, a quo opportune referatur, cooperante aliquo probro sacerdote vel etiam laico ex iis praesertim qui nomen pia Adsociationi de qua in Art. 3.

Haec quidem tutela nedum valde utilis sed et necessaria censetur; ramos Episcopos ne taedet hoc reciprocum sibi officium reddere.

b) De quibus favorabiliter relatum fuerit, ipsi domum reversi ad statum clericalem readmittantur, at non ita facile ad sacros ordines, cum prius haud dubia vocationis argumenta exigenda sint, imposita mora unius vel alterius anni in aliquo ecclesiastico Collegio aut in Seminario, disunctum vero ab alumnis. His deficientibus locis, ipsi regimini et curae cuiusdam probi, docti prudentisque presbyteri confidantur, quo facilius clericali in iisdem reviviscat spiritus defectusque corrigantur qui valde difficile est ut in militari curriculo non contrahantur, quamvis omnes adhibeantur cautela.

c) Denique maior minorve sacrorum ministrorum quaque in dioecesi necessitas sit ratio eo facilius difficultusve ad sacros ordines promovendi, ne unquam uncti Domini militare servitium iterum assumere cogantur, pro variis categoriis, bello aliquo imminente, eiusdem funestes subeant effectus.

Art. 9. — Haud leviores, iisdem de causis, cautela adhibeantur in conferendis beneficiis seu Cathedralis canonicatibus, praesertim theologi, poenitentiaro et parochiali. In prostris vero conferendis, excepto verae necessitatis casu, regula vigeat eosdem tantum illis concedendi, qui a quocumque militari servitio exempti sunt, quique trigessimum nonum aetatis annum sint praetegergi.

Art. 10. — Cui consilio facilius assequendo optimum et utile erit R. mos Episcopos zelo curare ut vocationes in adultis juvenibus ab omni prorsus militare iterum quandoque subeunda periculo exemptis sedulo promoveantur sive eosdem ecclesiastice instituendo in Seminariis, selunctim tamen ab alumnis, sive alio quovis modo ad felicem exitum obtinendum opportuno.

Art. 11. — Si quando parochias vel caetera ecclesiastica beneficia iis sacerdotibus assignanda necessitas cogat, qui, quamvis militare servitium iam

[Militia]

servitio, quod ipsi primitus ad militiam vocati ad unum vel plures annos praestare debent admitti nequeunt ad Sacros Ordines vel ad solemnem professionem quousque non peregerint servitium militare et, hoc expleto, saltem per annum, iuxta infra dicenda, in votis simplicibus permanserint, servato quoad laicos decreto *Sacrosancta Dei Ecclesia*, hac eadem die edito (1).

expleverint iuxta categorias ad quas spectant, lege ad arma iterum tractanda urgente bello tenentur, prudenti R. morum Episcoporum consilio committitur peculiaribus in illis conferendis cautelis uti, sacerdotem in beneficii possessionem immissum, hisce in casibus amovibilem declarantes; aut saltem illum prudenter adigentes ut conditioni subscribat, portionem reddituum atque proventuum parochialis beneficii, iuxta pruden- proprii Episcopi arbitrium, sponte cedant ei qui ipsius absentis vices interim sit gesturus.

Art. 12. — Eadem conditio in poenitentiaro et theologi beneficiis conferendis adhibeatur.

Art. 13. Itemque, cum pro mensium ratione aliusve de causis ad Sanctam Sedem collatio spectat, opportunum erit R. mos Episcopos in commendatitiis literis, quae dari solent, expressam mentionem facere conditionis eorum qui ad beneficio concurrunt, utrum nempe legi militari obnoxii sint, necne.

Art. 14. — Quoties autem, bello cogente, ecclesiastici de quibus in art. 11, servitium militariae debeant amplecti, etiam quoad istos eadem vigilantiae criteria adhibeantur, at, domum reversi, certos per dies spiritualibus exercitiis ut vacent oportet, antequam sacrum ministerium denuo exercendum suscipiant, ad clericalem spiritum iterum excitandum.

Art. 15. — His in casibus hactenus memoratis R. mii Episcopi a lege residentiae parochos aliosque praebendatos, qui secus residere tenerentur, dispensare valeant, itemque clericos et sacerdotes ab irregularitate, in quam militiae tempore forsitan inciderint, absolvere [16 Sept. 1875].

(1) Cfr. *Laicus*. — Utrum vota temporanea item cessent ipso facto, quando idem servitium assumitur? R. *Negative* per se, seu vota non cessare ipso facto, initio servitii militaris; posse tamen religiosos petere votorum dispensationem a prima die militaris servitii, iuxta Art. VIII decreti *Inter reliquas*, si perseverare non intendant; si perseverare intendant, in nullo casu novam votorum professionem emittere posse, nisi expleto servitio militari, etiamsi tempus professionis durante servitio militari expiraverit.

III. Utrum valida sit professio sollemnis in Ordinibus, et perpetua in Institutis votorum simplicium, emissa in bona fide ab eo qui falso existimavit se a servitio militari exemptum esse? R. *Negative*.

IV. Utrum valida sit professio sollemnis in Ordinibus, et perpetua in Institutis votorum simplicium, emissa antequam completus fuerit annus a die expleti servitii militaris activi? R. *Negative* [2709].

II. In Institutis votorum simplicium, iuvenes, de quibus in articulo praecedenti, ad vota dumtaxat temporaria admitti poterunt usque ad tempus militaris servitii: nec illis, dum militiae operam dant, professionem renovare liceat. A militari servitio dimissi cum fuerint, professionem iterum, saltem ad annum, (1) emittent, antequam professionis perpetuae vinculo se obstringant.

III. Caveant autem iuvenes militiae servientes, ne sanctae vocationis donum amittant ac ea semper modestia et cautela conversentur quae decet religiosos viros. Quamobrem a locis et conventiculis suspectis abhorreant, a theatris, choreis aliisque spectaculis publicis abstineant; malorum commercium, lubricas conversationes, res a religione absonas, viros doctrinas suspectas profitentes, lectiones moribus ad fidei a S. Sedis dictatis contrarias ceteraque peccandi pericula evitent; ecclesias, sacramenta, quantum eis liceat, frequentare non omittant, circulos seu coetus catholicos ad animi recreationem et instructionem adeant.

IV. Ubi cumque eorum statio ponatur, si ibi domus suae Religionis aut Instituti habeatur, eam frequentent et sub Superioris immediata vigilantia sint. Si vero domus praedicta non adsit, vel eam commodum frequentare nequeant, sacerdotem ab Episcopo designatum adeant, eius consilii et consuetudine utantur, ut quando eandem stationem deserere oporteat, testimonium in scriptis de observantia eorum omnium quae in articulo praecedenti praescripta sunt, ab eodem accipere valeant. Quod si sacerdos ab Episcopos designatus non habeatur, ipsi sibi eligant prudentem sacerdotem, statim indicandum Superioribus suis, qui ab Ordinario de moribus, doctrina et prudentia eiusdem sibi notitias comparabunt. Praeterea, epistolarum commercium instituant ac, quantum fieri potest, sedulo persequantur cum suo respectivo Superiore aliove religioso seu sodali sui Instituti ad id designato, quem certiore faciant de suae vitae ratione et conditione, de singulis mutationibus suae stationis et praesertim illi notificent nomen et do-

DECLARATIONES.

(1) Utrum integer annus defluere debeat, antequam ad professionem sollemnem vel perpetuam admittatur ille qui per tres tantum menses servitio militari activo addictus fuit? R. *Negative*, sed necessarium est et sufficit in casu trimestre, vel spatium temporis, brevius anno, correspondens tempori in servitio militari transacto [2709].

micilium illius sacerdotis cuius consuetudine et directione utuntur, et supra praescriptum est.

V. Superiores Generales aut Provinciales etiam locales, iuxta uniuscuiusque Instituti morem, per se vel delegatum sodalem (qui sacerdotali ordine sit insignitus in clericalibus Institutis) de vita, moribus et conversatione alumnorum, perdurante militari servitio, inquirere omnino teneantur, opera praecipuae sacerdotis vel sacerdotum, de quibus supra, per secretas epistolas, si opus sit, ut certiores fiant an ii rectam fidei et morum viam servaverint, cautelas supra praescriptas observaverint et divinae vocationi se fideles praeberint, graviter onerata eorum conscientia.

VI. Cum a militari servitio activo definitive dimissi fuerint, recto tramite ad suas quisque religiosas domus remeare teneatur, ibique, si certo constet de eorum bona conversatione, ut in articulo praecedenti dictum est, praemissis aliquot diebus sanctae recollectionis, qui in Institutis votorum simplicium addicti sunt, ad renovandam professionem temporariam admittantur; in Ordinibus vero Regularibus, inter iuniores clericos seu professos, aut saltem in domo ubi perfecta vigeat regularis observantia, sub speciali vigilantia et directione religiosi, pietate et prudentia commendabilis, qui in Institutis clericalibus sacerdos esse debet, collocentur. In eo statu integrum tempus (quod minus anno esse non poterit, iuxta dicta in articulis I et II) ad tramitem Apostolicarum praescriptionum et propriae Religiosae Familiae constitutionum praemittendum votis solemnibus vel perpetuis, complere debent, ita tamen ut computetur quidem tempus in votis simplicibus vel temporaneis transactum a prima votorum emissionem usque ad discessum a domo religiosa, servitii militaris causa, non vero quod militiae datum fuit.

VII. Eo tempore, studiis et regulari observantiae dent operam. Superiores autem immediati ac sodales iuniorum directioni praepositi eos diligentissime considerent, eorum mores, vitae fervorem, placita, doctrinas, perseverandi studium perscrutentur, ut de eis ante ultimam professionem maioribus Superioribus rationem sub fide iuramenti reddere valeant (1).

DECLARATIONES.

(1) Utrum ad professionem solemnem vel perpetuam, admitti possint ii religiosi qui, servitio militari activo subiecti, firmum tamen habent et manifestant animum sese exteris missionibus addicendi,

VIII. Si qui, perdurante militari servitio vel eo finito, antequam ad professionem solemnem aut perpetuam admittantur, dubia perseverantiae signa dederint, vel praescriptis cautelis militiae tempore non obtemperaverint, aut a morum vel fidei puritate deflexerint, a Superiore Generali, de consensu suorum Consiliariorum seu Definitorum, dimittantur, eorumque vota ipso dimissionis actu soluta habeantur. Quod si ipsi iuvenes a votorum vinculo se relaxari desiderent aut sponte petant, facultas fit Superioribus praedictis, tamquam Apostolicae Sedis delegatis, vota solvendi, si agatur de Institutis clericalibus: si vero res sit de Institutis laicorum, vota soluta censeantur per litteras Superiorum, quibus licentia eis fit ad saeculum redeundi.

IX. Hisce praescriptis teneantur etiam ecclesiasticae Societates quae, licet utantur votis, neque solemnibus neque simplicibus, habent tamen simplices promissiones, quibus earum alumni ipsis Societatibus adstringuntur.

X. Si quid novi in hoc decreto non praevisum, vel si quid dubii in ipsius intelligentia occurrerit, ad hanc S. Congregationem in singulis casibus recurratur. [2409].

Oratio ad clericos postulandos eosque in militia servandos 300 dier. indulgent. datur [1515].

Militia *Aurata* et Militia *Iesu Christi*. — Cfr. *Ordines Equestres*.

Minores (Fratres):

a) Quoad regimen. — Conceditur translatio alumnorum minoriticorum ad Collegia Missionum in America pertinentium [186]. — Episcopus nequit sibi vindicare inspectio librorum missarum manualium in ecclesiis Fratrum Minorum [282]. — Pro conditione hierarchica Ordinis Minorum in Hispania

in eisque permanendi usque ad tempus a lege civili statutum ad perpetuam exemptionem a servitio militari adipiscendam ut, verbi gratia, in Italia est trigessimus secundus aetatis annus? *Negative* per se. Concedit tamen Sacra Congregatio ut ultimo studiorum curriculi anno liceat iuvenes ad sacras missiones intra annum profecturos, ad solemnem seu, respective, ad perpetuam professionem admittere et ad sacros Ordines promovere, emissio prius ex parte candidati iuramento de servitio missionibus praestando usque ad tempus praefinitum a lege civili ad exemptionem obtinendam, et onerata Superiorum conscientia de eiusdem executione [2709].

[Minores]

plura edicuntur [345]. — Quoad quaestionem de loco ubi praecordia S. Francisci Assisiensis custodiuntur, imposito partibus de hac re contententibus magno silentio et manente interim in sua possessione traditione nunc vigente, quaestionis praecipuae resolutio differtur. Si quid autem novi pro una vel altera sententia in casu reperiat, S. Rit. Cong. examini et iudicio erit subiiciendum, nihilque edendum nisi de ipsius Sacri Consilii expressa atque scripta licentia [631]. — Fratrum Minorum familia, Neapoli ad S. Claram commorans, reformatur [1358]. — Ordini Fratrum Min. committitur cura Praelat. Santaremsis in Brasilia [1652]. — Ministri Generales triplicis familiae Minorum Litteras Apostolicas accipiunt quibus improbantur dicta in quodam memoriali, cuius auctores humiliter se subiecerunt — Confirmantur et declarantur quae statuit Pontifex suis litteris septimo iam pleno Ord. saeculo, de concordia inter tres familias franciscal. — Fratres Minores a S. Francisco fundati, postea alio nomine addito distincti sunt — De triplicis familiae unica origine — B. Franciscus non unice familiae minoriticae Observantiae est parens — Iniuriosum Conventualibus et Capulatis illos in Primo Ordine non adnumerari ac Minores observantiae — De unico Ministro generali, de unica familia franciscali — Quid dicendum de quolibet Religiosorum ordine canonice riteque diviso — Tres familiae Minorum ita canonice constitutae a saeculo XVI: testimonia SS. Pontificum — Non valet obiectio ex pluralitate Ministrorum Generalium, nec comparatio toleratur cum serie RR. Pontificum — Facultas instituendi Tertium Ordinem Poenitentiae communis tribus familiis minoriticis — Praecedentia Ministri Generalis Minorum est mere honoris — Nomen « Minorum » a Leone X datum et a Leone XIII confirmatum, quomodo intelligendum — Minores ab *Unione Leoniana* — Quanta iniuria improbetur titulus *Unionis Leonianae* — Merus titulus *Fratrum Minorum* adhiberi potest nisi oriatur ambiguitas — De his quaestionibus in tribus familiis silentium perpetuum imponitur [1987]. — Ius praecedentiae in tribus familiis minoriticis — De superbia fugienda, de humilitate inter fratres minores colenda: verba doctoris Seraphici — Quaestio exorta de praecedentia — Tres Ministri Generales sunt dignitate pares — Normae pro praecedentia quando tres familiae simul adsunt in eodem loco — Romae et Assisi nihil de hac re innovandum — Controversiae futurae de praecedentia dirimantur ab Ordinario — Invocatio ad-

denda in Litanis Lauretanis apud Franciscas familias — Pietas Minorum in B. Virginem Mariam [2312]. — Pii Papae X ad Franciscas responsio in audienda habita 14 idus novembris 1910 — Pontificis laetitia ob Franciscalium pietatem in Apostolicam Sedem — Saeculum VII ab Instituto Ordine — Nexus caritatis inter Patrem et communes filios — Laudatur alacris voluntas Minorum in recipiendis Pontificis monitis circa unitatem originis et concordiam inter tres familias — Eorum merita recensentur — Ad iuvenes e triplici religiosa familia exhortatio — De doctrinae integritate servanda — De cultu B. Virginis fovendo [2364*]. Pius X ad E. m. Iosephum Calasancium Card. Vives y Tuto praef. S. Congregat. Relig., circa titulum *Fratrum Minorum* [2042]. — Decem praeclarissimae ordinationes apostolicae pro I Ordine in perpetuum servandae statuuntur [1981]. — Aliae normae Summi Pontificis iussu, tribus Familiis Franciscalibus traduntur [2338]. — Quinque Provinciae Ordinis Fratrum Minorum in Italia dividuntur [2416]. — Novus Vicariatus Apost. Scen-Si Septentr. erigitur et Ordini Fratrum Minorum committitur [2501]. — Plures Provinciae Ordinis Fratrum Minorum in Austria conduntur [2504]. — *Motu proprio* quo nonnulla in Ordine Fratrum Minorum servanda circa Curiam Generalem, electiones et privilegia personalia statuuntur [2640]. — Curia Generalis reformatur [2641]. — Ad trium I Ordinis Familiarum Moderatorum Generales quoad disciplinam Tertii Ordinis caute moderandam, ne ulla in re ab Instituto deflectat [2888].

c) Quoad liturgiam. — Regulae pro redactione kalendarii edicuntur [158]. — Festa S. Benvenuti Auximani Episcopi et Conf. necnon S. Agnetis Assisiensis Virg. e ritu duplici maiori ad ritum duplicem II^{ae} Classis pro universo Ordine evehuntur [205]. — Plura dubia super usum kalendarii Romano-Seraphici pro Fratribus et Sororibus Tertii Ordinis regularis vel saecularis S. Francisci, declarantur [244]. — Pro fratribus Minoribus provinciae Angliae decem dubia quoad octavas, rubricas, anniversarium Ecclesiae cathedralis, festum S. Marci de Montegallo, celebrationem missae in oratorio interno Sororum, rogationes, tertium caereum, genuflectionem et anniversaria solvuntur [380]. — Indultum pro missa votiva Immaculatae Conceptionis extenditur etiam ad sacerdotes III Ordinis Franciscani et sacerdotibus I et II Ord. Regularis etiam in privato oratorio eadem celebrari missa permittitur [579]. — In Missa et in divinis officiis celebrandis

Fratres Minores amicto tantum caput tegere debent : tolerantur consuetudines contrariae [720]. — Declaratione circa missam de *Requite* ac de Immaculata Conceptione, symboli recitationem et orationem in missa [611]. — Plura dubia de collectis, de missa conventuali, de administratione Communionis, ac de servandis in processione diei I Augusti declarantur [820]. — Pro Fratribus Minoribus Provinciae Apuliae decem dubia circa kalendarium et festa Patronorum solvuntur [821]. — Officia propria ac missa de mysteriis Viae dolorosae D. N. I. C. atque Septem Gaudiorum B. M. V. approbantur [890]. — In pervetusto sacello a *Rosis* nuncupato missam votivam de S. P. Francisco licet celebrare etiamsi officium ritus duplicis occurrat [1007]. — Sacellis Hierosolymis in decursu Viae Dolorosae erectis conceditur privilegium missae votivae [1374]. — Circa ordinem praefecturae in translatione festorum [1498]. — Sac. Ordinis Fratrum Minorum addere tenentur in missa symbolum infra octavam Patroni principalis iam alio titulo celebrandam [1443]. — Ecclesia S. Mariae Angelorum de Portiuncula declaratur Basilica Patriarchalis et Cappella Papalis, privilegiis ac iuribus recognitis et ampliatis [1801]. — Sacello *Rosarum* apud basilicam Patriarchalem S. Mariae Angelorum in Portiuncula, quoad missam votivam, privilegia Sanctuariorum Ordinis Minoris in Terra Sancta conceduntur [1943]. — Approbatur in usum Fratrum Minorum necnon II et III Ordinis ritu Romano-seraphico utentium, Rituale Romano-Seraphicum [2014]. — Conceditur Fratribus Minoribus oppidi S. Ginesii officium cum missa proprium de B. M. V. Matre Gratiarum titulari ecclesiae conventus [2093]. — Sanctuario Gethsemani in Terra Sancta conceditur missa vot. Assumptionis B. M. Virg. [2143]. — Ecclesiae S. Mariae *La Nova* Neapoli conceditur missa votiva S. Iacobi de Marchia [2180]. — Quoad iura praecedentiae in processionibus sacrisque functionibus in tribus familiis Minoriticis [2312]. — Conceditur pro coenobio S. Mariae Novae, Neapoli, festum Deiparae Matris Gratiarum tamquam praecipuum Ecclesiae Titulare, die 22 Iun., veteri dimisso Assumptionis titulo [2180]. — De invocatione in litanis laurentianis apud Franciscas Familias addenda [2329]. — Conceditur Ordini Minorum officium et missa propria in honorem B. Iuliani Cesarello de Valle [2398*]. — Peculiares concessionem pro missis votivis in Patriarchali Basilica S. Mariae Angelorum, in Portiuncula

celebrandis [2445]. — O. F. M. Terrae Laboris, circa concurrentiam vel concurrentiam quorundam festorum [2460]. — Festi S. Mariae Angelorum de Portiuncula permittitur celebratio in die propria cum officio et missa approbatis pro locis mexicanis quibusdam sub conditionibus servatis [2976].

d) Quoad indulgentias ac gratias. — Religiosi tum sacerdotes, tum laici qui in Galliis, acta violenta suorum conventuum suppressione, sub obedientia Superiorum remanent, possunt (servatis conditionibus) sive apud sua privata sacella, sive apud quamcumque Ecclesiam vel Oratorium publicum lucrare omnes et singulas indulgentias quae Ordini Fratrum Minorum sunt attributae [81]. — Occasione sacrarum Missionum quas religiosi Ordinis Minorum in Foederatis Statibus Americae Septentrionalis habituri sunt indulgentiae peculiare conceduntur [308]. — Item pro SS. Missionibus in Gallia [582]. — Item pro Missionibus in Thuringia [563]. — Conceditur absolutio et indulgentia in festis viae Dolorosae D. N. I. C. et Septem Gaudiorum B. M. V. [971]. — Indulgentia portiunculae non est adnexa numismati S. Benedicti [1028]. — Fideles ad lucrandas indulgentias non tenentur habere praemanibus coronam Septem Gaudiorum [1060]. — Indulgentia plenaria quotidiana Basilicae S. Mariae Angelorum de Portiuncula applicari valet etiam defunctis [1090]. — Ad Hollandiae ecclesias a Fratribus Minoribus administratas quaedam indulgentiae ac privilegia extenduntur [1302]. — Primi et secundi Ordinis alumni participes reciproce fiunt indulgentiarum et spiritualium fructuum Tertiariarum [1844]. — Indulgentiae adnectuntur Cruci apud Quebecensem Ecclesiam O. F. M. erectae [974]. — Facultates atque indulgentiae pro missionibus a Fratribus O. M. S. Francisci in America Latina habendis [2364]. — De Indulgentia Portiunculae 7° ab Instituto F. Minorum Ordine saeculo expirante [2250]. — Ecclesiis et Cappellis Provinciae S. Crucis, Ordinis Fratrum Minorum in Bavaria conceditur indulgentia plenaria lucranda diebus Festis Inventionis et Exaltationis S. Crucis [2420]. — Sodalitio iuventutis *Antoniana* perpetuae indulgentiae elargiuntur [2475]. — Protomonasterium S. Clarae Assisiensis peculiaribus augetur privilegiis [2863]. — De Portiuncula plura statuuntur. Cfr. *Portiuncula*. — In ecclesiis Ordin. Minorum in Hispania quaedam indulgentiae plenariae in honorem SS. mae Eucharistiae conceduntur [2941].

[Missa]

e) Epistolae variae:

Nova editio operum S. Bonaventurae ab eiusdem Ordinis alumnis curanda enixe laudatur [240]. — Ad R. P. Ministrum Generalem O. F. M. de libro *Conspectus Missionum* gratulationis ergo [2136]. — Ob septies centenaria ab Ordine condito solemniter Minister Gener. gratulationes apostolicas accipit [1813]. — Ad R. P. Benignum Gannon, moderatorem provincialem Fratr. Min. in Hibernia, de novis aedibus et scholis in Corcagiensi urbe acquisitis [1975]. — Pius X ad R. P. Robertum Razzoli, O. F. M., Custodem Terrae Sanctae, ob editum *Diarium Terrae Sanctae* [2035]. — Definitor generalis Hispaniae, ob devotionis obsequium Augusto Pontifici oblatum, gratias accipit [2147]. — Cfr. *Basilica, Causae Sanctorum, Corona, Indulgentia, Kalendarium, Missa, Missiones, Portiuncula, Tertiarii*.

Missa:

a) In genere:

I. Quoad materiam S. Sacrificii. —

In missae celebratione licet uti aqua naturali potabili, quamvis acidula, gazosa aut alcalina [387].

II) Quoad coelebrationis locum:

1) In oratoriis privatis. — Episcopus extraneus vel titularis, inconsulto Ordinario diocesis, atque in titulo Cardinali titulari non potest habere missam solemnem sedens in faldistorio cum ornamentis pontificalibus [87]. — Episcopi vel Auxiliarii vel alienae dioecesis, casu per civitatem transeuntes, vigore indulti quo singuli Episcopi fruuntur, missam alias ab Ordinario in Oratoriis privatis prohibitam, ibidem praesente cadavere celebrare non possunt [705]. — Missa in oratoriis privatis prohibita non est diebus festis Commemorationis sollemnibus S. Iosephi, Annuntiationis B. M. V., Commemorationis sollemnibus S. Corporis Christi et in festo Patroni cuiusque loci quum non sit de praecepto [3008]. — Item in festo SS. Trinitatis, in dominica infra octavam Corporis Christi et in dominica qua celebratur Nativitas S. Ioannis Baptistae [3008]. — In oratoriis privatis, dummodo cadaver sit adhuc physice praesens in domo, omnibus et singulis diebus, exceptis festis de praecepto et duplicibus I classis et diebus ipsa duplicia I class. excludentibus, ab obitu usque ad sepulturam, quamdiu nempe corpus praesens est in domo in una ex tribus diebus ab obitu usque ad sepulturam decurrentibus celebrare licet [1084]. — An et quatenus petenda sit ab Epo. licentia celebrandi

missam in Oratoriis secundariis religiosorum [1086]. — Cfr. *Regulares*.

2) In domibus privatis. — Ex iustis et rationabilibus causis, per modum actus, non tamen in cubiculo, sed in loco decenti, servatisque aliis de iure servandis et gratis omnino quocumque titulo, Ordinarii permittere possunt ut sacrosancta missa extra locum sacrum, privatis in domibus celebretur [2933].

3) In sepulcretis. — In altaribus in sepulcretis positis sed ab ipsis saltem unum metrum haud distantibus, celebratio missae non permittitur [1573].

III) Quoad coelebrationis tempus:

Non est toleranda consuetudo coelebrandi unam missam lectam in altari maiori, quod est etiam chorale, dum canitur Prima [439]. — An Regulares missam celebrare valeant diebus festis, tempore missae paroecialis [1151]. — Cfr. *Regulares*.

IV) Quoad administratos:

Clericus ad munus subdiaconi in missa solemni obeundum numquam deputetur nisi adsit rationabilis causa et in minoribus ordinibus sit constitutus, aut saltem sacra tonsura initiatus [887]. — Omnes saeculares qui vestem talarem induunt, sint vel non tonsurati, superpelliceum induere debent dum missae inserviunt [1098]. — Cfr. *Clericus*.

V) Quoad liturgiam:

Declaratur revocatam fuisse concessionem quamdam circa cantum in lingua vernacula intra missam cantatam [158]. — In missa cantata, intonato *Credo*, sacerdos nequit prosequi missam uti lectam, usque ad Praefationem [352]. — Ordinarius praecipere potest ut in missis lectis tertius cereus accendatur in Canone, etsi in dioecesi et in universa regione mos iste in oblivionem et desuetudinem abierit [380]. — Clavaria cum ossibus decussatis in paramentis defunctorum representari non possunt [778]. — Tantummodo a tempore ad tempus quo missa celebrari permittitur, communicio fidelibus ministranda est [320*]. — Ante vel post missam solemnem, aut cantatam, aut etiam conventualem, sacerdos sacris vestibus sacrificii indutus nequit administrare S. Communionem [821]. — De *Credo* in missa, non expositis insignibus reliquiis [959]. — Minister tam in porrigendo, quam in recipiendo, osculetur utramque ampullam, non tamen manum celebrantis. — Oscula in missa pro defunctis et Feria VI in Parasceve, omittenda sunt

[1092]. — De commemoratione simplicis aut simplicificati, occurrentis in missa ordinationis [1097]. — Plura solvuntur dubia circa quasdam caeremonias in missa aliisque functionibus sacris occurrentes [1171]. — Celebrans in die Purificationis ac Dominica Palmarum, completa candelarum aut ramorum distributione, debet pro ineunda processione incensum ponere in cornu epistolae ubi iam reperitur cum orationem ultimam recitaverit [1171]. — In iisdem diebus celebrans, postquam dictum fuerit *Procedamus in pace*, e suppedaneo in planum descendens, debet ad altare conversus debitam ei reverentiam facere [1171]. — Non licet missam celebrare ritu Ambrosiano et officium ritu romano persolvere [1434]. — Ex privilegiis missarum de S. Aloisio Gonzaga ac Sacratiss. Cordi Iesu dominicae, vigiliae et octavae quae has missas lectas proprias excludunt sunt dominicae privilegiatae I et II classis, feria I Cinerum, feriae maioris hebdomadae, vigiliae Nativitatis Domini et Pentecostes, octavae Nativitatis Domini, Epiphaniae Paschatis, Pentecostes et Corporis Christi [1894]. — De offertorio in missis cantatis [2030]. — De quibusdam peculiaribus consuetudinibus in missa, in officio aliisque sacris functionibus [2043]. — Usus quo in prima missa cantata neo-sacerdotis, praeter ministros adhiberi solitos, et duo inserviunt laici quos paternos vocant qui in parte et a latere presbyteri stant, et quorum officium praecipue est aquam odoriferam ad manum lotionem ter neo-sacerdoti effundere, videlicet ante missam, ad *Lavabo* et post sumpcionem calicis, tolerari potest, dummodo ad *Lavabo* tantum manuum lotionem patrini exhibeant [2294]. — Consuetudo, qua absoluta sua prima missa, neo-sacerdos retenta vel interdum deposita casula et sumpto pluviali a matre sua ac patre in presbyterium ingressis et stantis genuflexibus, benedictionem sic paratus recipit, et postea surgens matri ac patri genuflexis et ipse benedicit, tolerari potest dummodo haec agantur in sacristia vel alibi et minime in Ecclesia et in presbyterio et postquam neo-sacerdos sacra deposuerit paramenta [2294].

VI) Quoad preces in fine missae. — Preces a Leone f. r. XIII post missam praescriptae adhuc dicendae sunt [13]. — Preces praescriptae a S. Pontifice post missam, recitari possunt vernacula lingua, dummodo versio sit fidelis et ab Ordinario approbata [193]. — Indulgentia septem annorum totidemque quadragenarum conceditur sacerdoti, caeterisque qui cum eo post preces in fine missae, ter

addant invocationem: *Cor Iesu Sacratissimum, miserere nobis* [358*]. — Singuli sacerdotes non obliigarunt, sed ad hanc recitandam invocationem incitantur [391]. — Ad lucrandas indulg. eidem invocationi adnexas sufficit ut sacerdos dicat tantum *Cor Iesu sacratissimum* et populus respondeat *Miserere nobis* [391]. — Preces in fine missae, si, haec cum aliqua solemnitate celebretur vel missae celebrans ab altari recedat, immediate ac rite aliqua sacra functio seu pium exercitium subsequatur, omitti possunt [3056].

5) In specie:

I) Missa pontificalis coram Ssmo Sacramento exposito generatim non habeatur [2963].

II) Missa sollemnis non est de iuribus paroecialibus [3067].

III) Missa pro populo. — Paroch. dioecesis Metensis conceditur ad quinquennium translatio missae pro populo festorum suppressorum in aliam diem sequentem [28]. — Item dispensatur in festis suppressis et perceptionem elemosynae secundae missae conceditur [142]. — In Hispania clerus castrensis applicare missam non tenetur [1852]. — Missa quae in festis suppressis celebranda et applicanda fuisse pro populo quaeque ex apostolico indulto pro peculiari aliqua intentione applicari potest, celebranda est de die currente, non vero cum cantu de requie [2282]. — In festis nuperrimo Motu Proprio suppressis quoad forum, nempe Ssmi Corporis Christi, Purificationis, Annuntiationis et Nativitatis B. M. V., S. Ioseph Sponsi eiusdem B. M. V., S. Ioannis Apostoli et Evang., et Patroni cuiusque loci vel diocesis, obligatio remanet Sacrum faciendi pro populo [2610]. — Missa de S.S. Corpore Christi ad processionem dominicae infra octavam eiusdem dicta, non valet ut missa paroecialis [2753].

IV) Missa votiva:

1) In genere — Missam votivam ante *Primam*, aut post *Sextam* praescripta, celebrari potest et debet semper post *Primam* in choro recitatam, vel, pro commoditate populi, etiam post *Nonam* [609]. — Concessio missae votivae non tantum coeco aut coecutienti, sed et senio confectis vel morbo laborantibus spectat ad S. C. Sacramentorum. cui etiam competit facultas faciendi legendi alias missas votivas a S. Sede adprobatas [2314].

2) In specie. — Celebratio missae votivae de Immaculata Conceptione in Sabbatis ad eccles. III

[Missae]

Ord. regularis extenditur [95]. — Sacerdotibus peregrinis litantibus sacrum in altari ubi S. Thomae Apostoli reliquiae Orthonae custodiuntur, missae votivae indultum conceditur [134]. — Facultas missae votivae Immac. Concept. Ord. Capuccinorum per annum celebrandae sabbatis extenditur missionariis [231]. — Eadem extenditur ad singulos dies triduanae vel novenariae eiusdem festivitatis instituendae [330]. — In missa votiva de *Fidei propagatione* adhibendus est color violaceus [474]. — Indultum pro missa votiva de Immaculata Conceptione, de quo superius extenditur etiam ad sacerdotes saeculares III Ordinis Franciscanis et sacerdotibus I et II Ordin. regularis, etiam in privato oratorio eandem celebrare permittitur [579]. — De missa de Imm. Conceptione celebranda in monasteriis Monialium Conceptionistarum [708]. — Missa votiva SS^{mi} Rosarii nequit celebrari in Sanctuario Pompeiano intra octavas festorum B. Mariae Virg. [735]. — De *Gloria* et *Credo* in quadam missa votiva, dicta *Rorate* [853]. — Missa vot. S. Francisci Ass. dici potest in Sanctuario Portiunculae a *Rosis* [1007]. — Missa votiva S. Clementis et SS. Cyrilli et Methodii, in Eccl. S. Clementis de Urbe, peregrinantibus conceditur [1264*]. — Missae votivae de S. Benedicto singulis diebus a duplicibus I classis non impeditis permittuntur ad altaria cryptae Cassinensis et ad altare maius templi cathedralis [2967]. — Missa votiva de mysteriis Viae Dolorosae D. N. I. C. sacellis in Via Dolorosa Hierosolymis erectis, conceditur [1375]. — Conceduntur officium et missa in honorem B. Iohannae de Arc singulis totius Galliae dioecibus [1960]. — Missa votiva de Apparitione B. V. Immaculatae in Sacello N.-D. de Lourdes *Asrapara* vulgo dicta, semel in anno conceditur [1995]. — Missa votiva pro sponsis prohibetur infra octavam Corporis Christi [2601]. — Missa votiva de B. Maria Virg. etiam in Sanctuario Lauretano dici nequit in festis et infra octavas eiusdem, sed dicatur missa de festo, vel octava, etiam commemorato tantum ritu festivo, et in vigiliis eiusdem B. Mariae Virg. missa de vigilia suo proprio ritu [2801]. — Missa votiva B. M. V. conceditur Ven. Sanctuario eidem B. M. V. dicato in dioecesi Veronensi [2064]. — Conceditur Fratribus Minoribus oppidi S. Ginesii officium cum missa proprium de B. M. V. Matre Gratiarum in titulari ecclesiae conventus [2093]. — Nisi obtineatur peculiare indultum missam votivam SS^{mi} Sacramenti in expositione vel repo-

sitione pro Oratione XL Horarum celebrare sine cantu non licet [2565*]. — Votiva pro sponsis prohibetur infra octavam Commemorationis sollemniss Sanctissimi Corporis Christi [2601]. — Missae votivae pro sponsis, extra tempus clausum, permittuntur in feriis maioribus et vigiliis non privilegiatis [2964]. — Missae votivae lectae, quae non sint pro sponsis, prohibentur in feriis maioribus propriam missam habentibus et vigiliis, etiam ubi hae permittantur ex privilegio in Duplicibus, quae non sint I et II classis, sed earum loco in missa diei vel feriae, aut vigiliae quae non fuerint privilegiatae, addi potest Oratio missae votivae. Unica tamen etiam lecta permittitur, quando adsit specialis concursus populi et missa commode cantari nequeat. Eae item permittuntur ubi earum privilegium viget in duplicibus I vel II classis [2964].

V) Missa *de Requie*. — Missa *de Requie* quae celebrantur pro Summo Pontifice, Episcopo Ordinario, vel Imperatore, nullo gaudent speciali privilegio diebus per rubricas vel decreta impeditis [36]. — Post missas cantatas *de Requie* antiphona *Salve Regina* a choro cani nequit [56]. — Missa sollemnis vel cum cantu, ob impedimentum liturgicum ultra biduum a sepultura translata, celebrari non potest in diebus duplic. II class. excludentibus [56]. — Post missam cantatam *de Requie* celebrans, deposita casula et manipulo, non debet dare absolutionem nisi cum pluviali et incensatione [194]. — In missa *de Requie*, post elevationem, loco *Benedictus*, nequeunt cantari litaniae [352]. — Iura parochialia quoad primam missam funebrem post obitum [1186]. — Commemoratio Patrum et Fratrum defunctorum O. Cisterciensis fieri potest die 28 Nov. a monialibus S. Mariae de Chatinis. Missae defunctorum in supradicto monast. a sacerdotibus non cisterciensibus cum Missali Romano dici debent [1229*]. — Nonnullis etiam diebus in quibus occurrit festum duplex in Americae Septentrionalis ecclesiis O. P. missa *de Requie* celebrari permittitur [921*]. — Circa celebrationem missae exsequialis translatae in die non impedita [771]. — Missa *de Req.* celebrari potest a Dominicis Prov. Angliae bis in hebdomada, occurrente etiam festo ritus duplicis [198]. — In oratoriis privatis dici possunt missae *de Requie* singulis diebus, ab obitu usque ad sepulturam, quando corpus praesens est in domo; non vero in orat. pubb. et semip. [1086]. — Die 22 Nov. in omnibus ecclesiis parochialibus

Galliae pro animabus in purgatorio detentis quae debitis suffragiis expoliatae fuere, missam celebrare suadetur [1654]. — Eadem in omnibus Galliae Ecclesiis instituitur, addita plenaria indulgentia [2281]. — Missa *de requie* etiam cum cantu omnino prohibetur in festis nuper suppressis, in solemnitate S. Ioseph, SS. Trinitatis, et in Dominica qua fit solemnitas SS. Corporis Christi — Item lecta pro prima vice post obitum vel acceptum nuntium prohibetur infra octavam Commemorationis solemniss Sanctissimi Corporis Christi, et die octava prohibentur missae lectae quae die obitus alias permittuntur [2601]. — Privatae prohibentur in plebisque feriis maioribus [2644]. — Missa *de requie* celebrari debet sine cantu extra chorum prima die mensis libera, si resumenda sit missa Dominicae, [2018]. — Missae defunctorum etiam si permittantur iuxta rubricas, non requiruntur ad lucrandam indulgentiam altaris privilegiati [2972]. — Eadem lectae, ex privilegio quibusdam locis concessae, post quinquennium ab earum concessione dici nequeunt in feriis maioribus propriam missam habentibus et in vigiliis [2964].

VI) In nocte Nativitatis D. N. I. C. — Haec una cum communionem indulgetur omnibus monasteriis *Sorum a S. Theresia* in America [80]. — Indulgetur ut in omnibus et singulis sacrarum Virginum monasteriis clausurae legi subiectis aliisque religiosiis Institutis, Piis Domibus et clericorum Seminariis publicum aut privatum Oratorium (1) habentibus cum facultate Sacras Species habitualiter ibidem adservandi, sacra nocte Nativitatis D. N. I. C. tres rituales missae vel etiam, pro rerum opportunitate, una tantum, servatis servandis in perpetuum quotannis celebrari possint sanctaque Communio omnibus pie petentibus ministrari queat [1328] (2).

VII) Missa conventualis. — De missa conv. quae sine cantu celebratur in ecclesiis Regularium [820]. — Declaratur post missam conventua-

DECLARATIONES.

(1) Hoc tamen decretum non importat facultatem tres missas vel unam tantum pro rerum opportunitate celebrandi *etiam apertis Oratorium ianuam*; neque, salvo religiosorum privilegio in media nocte missam celebrandi, hoc indultum *Oratorii* concessum extendi potest ad *Ecclesias* religiosorum quae publice fidei populo inserviunt [1678].

(2) Ad S. Congreg. de disciplina Sacramentorum spectat concedere facultatem legendi tres missas in nocte Nativ. D. N. I. C. [2155].

lem etiam lectam, omittendum esse psalmum *De Profundis* uti et alias preces [1228]. — De missa conventuali apud regulares, ac missa votiva diei infra octavam [1843]. — Cfr. *Regulares*.

VIII) Quoad missas *Gregorianas* leges sunt:

1. Necessarium est quod missae triginta, quae *Gregoriana* appellantur, celebrentur triginta diebus continuis sine interruptione.

2. In casu non satisfacit sacerdos qui eadem die bis vel ter, vel per se (v. gr. die Natalis Domini) vel per alios, celebrationem reassumat, ita ut triginta dierum spatio missae omnes celebrentur.

3. Idem sacerdos tenetur alium sibi substituere celebraturum missam aliquam tricenariam.

4. Non satisfacit obligationi curandi tricenarium Gregorianum, qui pluribus sacerdotibus triginta missas Gregorianas distributas committat, eadem die vel paucorum dierum spatio omnes celebrandas ad dictam intentionem.

5. Diebus in tricenario occurrentibus, in quibus missa *de requie* a rubricis permittitur, ipsa legi non debet ad onus tricenarii Gregoriani satisfaciendum. Poterit tamen laudabiliter legi, pietatis gratia erga defunctum, diebus quibus licet et decet [2926].

IX) Quoad indulgentias. — Ad *Altaris privilegiati*, quod vocant, lucrandas non amplius in posterum, sub poena nullitatis, requiritur missam *de requie* aut de feria vel vigilia cum oratione defuncti propria celebrari; id tamen laudabiliter fit, cum licet ac decet, pietatis gratia erga defunctum [2073].

c) Quoad missarum stipendium ac manualium persolutionem:

1) Primae leges:

1. Nemo potest plus missarum quaerere et accipere quam celebrare probabiliter valeat intra temporis terminos inferias statutos, et per se ipsum, vel per sacerdotes sibi subditos. Si agatur de Ordinario diocesano, aut Praelato regulari:

2. Utile tempus ad manualium missarum obligationes implendas esse mensem pro missa una, semestre pro centum missis, et aliud longius vel brevius temporis spatium plus minusve, iuxta maiorem vel minorem numerum missarum. (1)

DECLARATIONES.

(1) Missarum manualium persolutionis tempus relinquatur discretio iudicio et conscientiae sacerdotum iuxta ordinationes nuper adlatas et regulas

[Missa]

3. Nemini licere tot missas assumere quibus intra annum a die susceptae obligationis satisfacere probabiliter ipse nequeat; salva tamen semper contraria offerentium voluntate, qui aut brevius tempus pro missarum celebratione sive explicite, sive implicite ob urgentem aliquam causam deposcant, aut longius tempus concedant, aut maiorem missarum numerum sponte sua tribuant.

4. Cum in decreto *Vigilanti* die 25 mensis Maii 1893 statutum fuerit « ut in posterum omnes « et singuli ubique locorum beneficiati et administratores parum causarum, aut utcumque ad missarum onera implenda obligati, sive ecclesiastici, « sive laici, in fine cuiuslibet anni missarum onera, « quae reliqua sunt, et quibus nondum satisfecerint, « propriis Ordinariis tradant iuxta modum ab his « definiendum », ad tollendas ambiguitates Eñi Patres declarant ac statuunt, tempus his verbis praefinitum ita esse accipiendum ut pro missis fundatis aut alicui beneficio adnexis obligatio eas deponendi decurrat a fine illius anni intra quem onera impleri debuissent: pro missis vero manualibus obligatio eas deponendi incipiat post annum a die suscepti oneris, si agatur de magno missarum numero; salvis praescriptionibus praecedentis articuli pro minori missarum numero, aut diversa voluntate offerentium.

Super integra autem et perfecta observantia praescriptionum quae tum in hoc articulo, tum in praecedentibus statutae sunt, omnium ad quos spectat conscientia graviter oneratur.

5. Qui exuberantem missarum numerum habent, de quibus sibi liceat libere disponere (quin fundatorum, vel oblatorum voluntati quoad tempus et locum celebrationis missarum detrahatur), licet eas tribuere, praeterquam proprio Ordinario (1) aut S. Sedi,

a probatis auctoribus traditas [552]. — Hi termini intelliguntur seorsim quoad quemlibet stipendium offerentes [552]. — Haec obligatio incipit a die quo sacerdotes missas celebrandas ab Ordinario accipiunt [552]. — Episcopus curet ut, quatenus fieri possit, missae a pluribus receptae, a pluribus sacerdotibus tempore debita satisfiant [552]. — Sufficit ut sacerdotes celebrent iuxta mentem Ordinarii qui tamen intentionem pro singulis offerentibus efformare debet iuxta regulas a probatis theologiae moralis auctoribus traditas. Melius tamen esse si patefiant sacerdotibus intentiones praescriptae [552].

(1) Sub nomine Ordinariorum in re de qua agitur veniunt etiam Praelati regulares pro suis subditis [555].

sacerdotibus quoque sibi benevisis, dummodo certe ac personaliter sibi notis et omni exceptione maioribus.

6. Qui missas cum sua elemosyna proprio Ordinario aut S. Sedi tradiderint ab omni obligatione coram Deo et Ecclesia relevantur. (1)

Qui vero missas a fidelibus susceptas, aut utcumque suae fidei commissas, aliis celebrandas tradiderint, obligatione tenentur usque dum peractae celebrationis fidem non sint assequuti; adeo ut si ex elemosynae dispersione, ex morte sacerdotis, aut ex alia qualibet etiam fortuita causa in irritum rescesserit, committens de suo supplere debeat, et missis satisfacere teneatur.

7. Ordinarii dioecesani missas quas ex praecedentium articulorum dispositione coacervabunt, statim ex ordine in librum cum respectiva elemosyna referent, et curabunt pro viribus ut quamprimum celebrentur, ita tamen ut prius manualibus satisfiat, deinde iis quae ad instar manualium sunt. In distributione autem servabunt regulam decreti *Vigilanti*, scilicet « missarum intentiones primum dis- « tribuent inter sacerdotes sibi subiectos, quos eis « indigere noverint; alias deinde aut S. Sedi, aut « aliis Ordinariis committent, aut etiam, si velint, « sacerdotibus extra-dioecesanis, dummodo sibi noti « sint omnique exceptione maiores », firma semper regula art. 6 de obligatione, donec a sacerdotibus actae celebrationis fidem exegerint.

8. Vetitum cuique omnino esse missarum obligationes et ipsarum elemosynas a fidelibus vel locis piis acceptas tradere bibliopolis et mercatoribus, diariorum et ephemeridum administratoribus, etiamsi religiosi viri sint, nec non venditoribus sacrorum utensilium et indumentorum, quamvis pia et religiosa instituta, et generatim quibuslibet, etiam ecclesiasticis viris qui missas requirant, non taxative ut eas celebrent sive per se, sive per sacerdotes sibi subditos, sed ob alium quemlibet, quamvis optimum, finem. Constitit enim id effici non posse nisi aliquid commercii genus cum elemosynis missarum agendo, aut elemosynas ipsas imminuendo: quod utrumque omnino praecaveri debere S. Congregatio

(1) Episcopi dioecesani et Praelati regulares qui aliis Episcopis seu Praelatis regularibus missas cum sua elemosyna celebrandas tradiderint ab omni obligatione coram Deo et Ecclesia relevati censendi sunt [555].

censuit. Quapropter in posterum quilibet hanc legem violare praesumpserit aut scienter tradendo missas ut supra, aut eas acceptando, praeter grave peccatum quod patrabit, in poenas infra statutas incurret.

9. Iuxta ea quae in superiore articulo constituta sunt decernitur, pro missis manualibus stipem a fidelibus assignatam, et pro missis fundatis aut alicui beneficio adnexis (quae ad instar manualium celebrantur) eleemosynam iuxta sequentes articulos propriam, numquam separari posse a missae celebratione, *neque in alias res commutari aut imminui*, sed celebranti ex integro et in specie sua esse tradendam, sublatis declarationibus, indultis, privilegiis, rescriptis sive perpetuis, sive ad tempus, ubivis, quovis titulo, forma vel a qualibet auctoritate concessis et huic legi contrariis.

10. Ideoque libros, sacra utensilia vel quaslibet alias res vendere aut emere, et associationes (uti vocant) cum diariis et ephemeridibus inire ope missarum, nefas esse atque omnino prohiberi. Hoc autem valere non modo si agatur de missis celebrandis, sed etiam si de celebratis, quoties id in usum et habitudinem cedat et in subsidium alicuius commercii vergat.

11. Item sine nova et speciali S. Sedis venia (quae non dabitur nisi ante constiterit de vera necessitate, et cum debitis et opportunis cautelis), ex eleemosynis missarum, quas fideles celebrioribus Sanctuariis tradere solent, non licere quidquam detrachere ut ipsorum decori et ornameto consulatur.

12. Qui autem statuta praecedentibus articulis 8, 9, 10 et 11, quomodolibet aut quovis praetextu perfringere ausus fuerit, si ex ordine sacerdotali sit, suspensionis a *divinis* S. Sedi reservatae et ipso facto incurrendae obnoxius erit; si clericus sacerdotio nondum initiatus, suspensionis a susceptis ordinibus pariter subiacebit, et insuper inhabilis fiet ad superiores ordines assequendos; si vero laicus, excommunicatione latae sententiae Episcopo reservata obstringetur.

13. Et cum in const. *Apostolicae Sedis* statutum sit excommunicationem latae sententiae Summo Pontifici reservatae subiaceret « colligentes eleemosynas » maioris pretii pro missis, et ex iis lucrum captantes, faciendo eas celebrare in locis ubi missarum « stipendia minoris pretii esse solent » S. C. declarat, huic legi et sanctioni per praesens decretum nihil esse detractum.

14. Attamen ne subita innovatio piis aliquibus causis et religiosis publicationibus noxia sit, indulgetur ut associationes ope missarum iam initae usque ad exitum anni a quo institutae sunt protrahantur. Itemque conceditur ut indulta reductionis eleemosynae missarum, quae in beneficium Sanctuariorum aliarumve piarum causarum aliquibus concessa reperiuntur usque ad currentis anni exitum vigeant.

15. Denique quod spectat missas beneficiis adnexas, quoties aliis sacerdotibus celebrandae traduntur, Eminentissimi Patres declarant ac statuunt, eleemosynam non aliam esse debere quam synodalem loci in quo beneficia erecta sunt [360].

II) Aliae leges:

I. In posterum quicumque missas celebrandas committere velit sacerdotibus, sive saecularibus, sive regularibus extra dioecesim commorantibus, hoc facere debet per eorum Ordinarium, aut ipso saltem audito atque annuente.

II. Unusquisque Ordinarius, ubi primum licebit, suorum sacerdotum catalogum conficiat, describatque missarum numerum, quibus quisque satis facere tenetur, quo tutius deinceps in assignandis missis procedat.

III. Denique si qui vel Episcopi, vel sacerdotes velint in posterum missas, quarum exuberet copia, ad Antistites aut presbyteros ecclesiarum quae in Oriente sitae sunt, mittere, semper et in singulis casibus id praestare debebunt per S. Congregationem *Propagandae Fidei* [1270].

III) Quoad Orientales:

I. Si qui velint missas, quarum exuberet copia, ad Ecclesias rituum orientalium mittere, hoc praestare possunt non modo per hanc S. C., uti praecipitur in decreto *Recenti* S. C. Concilii die 22 Maii 1907, sed etiam per Rmos Delegatos Apostolicos in regionibus orientalibus constitutos. Quo in casu necesse est significare Delegatis Apostolicis quot missae et quae stipendiurum summa tradi debeant Praelatis orientalibus intra cuiusque Delegationis ambitum existentibus.

II. Nullatenus licet eleemosynas mittere ad viros laicos qui postea eas distribuant sacerdotibus missas celebraturis.

III. Neque licet celebrationem missarum directe committere presbyteris orientalibus.

IV. Vetitum etiam est eleemosynas directe mittere ad Superiores Congregationem religiosarum orientalium.

[Missalis]

V. Immo neque licet missas directe committere Praelatis orientalibus, qui vel Episcopi sint titulares, vel simplices Vicarii Patriarcales.

VI. Si vero agatur de Antistitibus habentibus iurisdictionem ordinariam episcopalem in Oriente, missarum intentiones cum relativa eleemosyna ab Episcopis et sacerdotibus ad ipsos Antistites directe mitti possunt pro necessitatibus sacerdotum iis subiectorum, uti declaravit S. C. Concilii die 18 Martii 1908. Ne autem ex pluribus locis simul multae eleemosynae confluant in unam et eandem dioecesim (quod nimiam dilationem in missis celebrandis secum ferret) qui committit eleemosynas alicui Praelato orientali, certiore faciat de numero missarum etiam Delegatum Apostolicum (1) regionis ad quem spectat vigilare ut missae, ea qua par est sollicitudine, celebrentur [1608].

IV) Varia:

Missae quae ex onere perpetuo inhaerent ecclesiae, monasterio, confraternitatibus aut locis piis quibuscumque, sed in nulla ecclesia sunt constitutae ita ut a quolibet sacerdote, pro administratum arbitrio, ubivis applicari possunt, ad effectum decreti. *Ut debita* censi debent uti manuales [489]. — Sacerdotes quibus a Rectoribus seu administratoribus ecclesiarum committitur satisfactio unius aut plurium legatorum missarum in ecclesia fundatorum, pro suo arbitrio earum missarum celebrationem cum minori eleemosyna, etiam extra ecclesiam propriam, aliis sacerdotibus committere non possunt [489]. — Epus procedere potest in particulari, servatis de iure servandis, etiam cum censuris, contra transgressores art. IV. decreti *Ut debita* [489]. — Servatis de iure servandis, Episcopus in particulari, etiam cum censuris, compellere potest sacerdotes, beneficiatos et administratores locorum piorum ut in fine cuiusque anni missas quibus infra annum non satisfecerint tradant [489]. — Ordinarius nequit permittere ut parochi qui ex Indulto Aplico percipiunt stipendia pro secunda missa vel pro missis dierum festorum suppressorum, non transmittant ad Curiam Episcopalem nisi eleemosynam syno-

dalem, quaecumque sit quantitas eleemosynae [553]. — Data Episcopi prohibitionem, etiam Regulares recipere nequeunt eleemosynam missae taxa dioecisana inferiorem [606]. — Parochus vi peculiaris indulti applicans missam diebus festis suppressis, transmittere poterit ad Epum solum stipendium missae lectae iuxta taxam dioecesanam, quoties, morali certitudine, constet augmentum communis eleemosynae datum fuisse ob maiorem laborem vel incommodum, ad quae aliunde parochus obligatus non sit [899]. — Episcopo Bredanensi conceditur ut sacerdotes sacrum iterantes eleemosynam secundae missae in causas pias ei reliquant [1939]. — Toleratur praxis in dioecesi Luxemburgensi vigen, qua parochi cum vicariis suis missas committunt, quandam retinent stipendii partem [2131]. — Ordinarius nequit sibi vindicare inspectionem librorum missarum manualium in ecclesiis etiam parochialibus Regularium exemptorum [282]. — Cfr. *Eleemosyna, Festum, Minores, Officium, Regulares*.

Missalis. — Ob missale affabre confectum Beatissimo Patri oblatum Solesmenses sorores gratulationes accipiunt [275]. — Canonici missam solemnem coelebrantes in Ecclesia Cathedrali non possunt adhibere duo missalia, unum in cornu Epistolae et aliud in cornu Evangelii [439]. — Missalia alia adprobata esse pro Urbe, alia pro Orbe, falso innititur fundamento [2909]. — Quaedam Missalis Romani rubricae innovantur — In principio et Calendario missalis — In Proprio de tempore — In Proprio Sanctorum [2694]. — Cfr. *Benedictini*.

Missionarius:

a) Ad exteros:

1) In genere:

Missionarii Ord. Capuc. in Brasilia privilegia [82]. — Item missionarii Fratr. Minor in Foederat. Americae Septentrionalis Statibus [308]. — Circa translationem alumnorum Minoritarum pertinentium ad Collegia Missionum in America [186]. — Salvis peculiaribus statutis a S. Sede et S. Congreg. adprobatis in casibus particularibus dispositionibus, in praecedentia missionarii apostolici, quum agatur de eius transitu ab uno ad alium Vicariatum, eius

DECLARATIONES.

(1) Eleemosynae missarum mitti possunt Delegatis Apostolicis in orientalibus regionibus pro sacerdotibus delegationis suae; item Superioribus Institutum religiosorum permittitur eleemosynas missarum transmittere subditis suis [1357].

testimonialium primitivis litterar. ratio habenda est [1338]. — Ad Sinenses missiones profecti, durante itinere specialibus facultatibus quoad sacr. confessionem muniuntur [1338]. — Varia privilegia conceduntur omnibus Missionariis Congreg. Cassinensis Prim. Observ. O. S. B. [1209]. — Item missionariis Fratr. Minor. in America [2364]. — Missionarii versiculum pro episcopo vicario apostolico in officio dicere non valent, nisi adsit privilegium eundem nominandi in Canone [2753]. — Cfr. *Baptismus*.

II) In specie:

Societas vulgo *Pères Blanc* post const. *Sapienti consilio* manet subiecta S. C. de Propaganda Fide [2158]. — Constituit Missionar. vulgo de la *Salette* adprobantur [1736]. — Piae Societati *Missionum* [Pallottini] conceditur privilegium celebrandi bis in hebdomada missam de *Requie* [190]. — Eidem plura dubia declarantur circa festa S. Bartholomei Ap., S. Ioachim, Purissimi Cordis et SS. Nominis B. M. V. [1812]. — *Missionarii emigrationis* laudantur [2685]. — Cfr. *Adoratio, Benedictini, Capucini, Confessor, Iusiurandum, Martyres, Festum, Minores, Missiones*.

b) Apostolici seu *Rurales* — Eorum leges sunt:

I) Quoad huius tituli collationem:

Cum ad honorem sacri ministerii necnon ad Apostolicae Sedis dignitatem omnino exigatur ut nullus perinsigni *Missionarii apostolici* titulo deco-retur qui hac non fuerit undique dignus nuncupatione: vel illam nondum suis laboribus promeruerit, nullus sacerdos praefato titulo in posterum insignetur:

1° Nisi authenticum documentum exhibuerit, ex quo resultet, ipsum coram examinatribus, a legitimo superiore deputatis, formale examen subisse de competenti theologia et philosophica doctrina, deque peritia ad sancte, fructuose et decore praedicandum verbum Dei sacrasque dandas missiones; atque favorabile prorsus ab iisdem examinatribus testimonium retulisse, et a Superiore suo legitimam approbationem simul reportasse;

2° Nisi ad excipiendas sacramentales utriusque sexus fidelium confessiones ab Ordinario loci, in quo moram nempe stabilem sive ultimam trahit orator, iam fuerit legitime approbatus;

3° Nisi saltem per decem annos sacris missionibus aliisque praedicationibus, ac praesertim extra limites interdictum suae dioeceseos, cum laude vacaverit atque intenderit; de qua re Ordinarii locorum

fidem indubiam in scriptis fecerint, testantes pariter, oratorem statutis ab Apostolica Sede circa sacram praedicationem normis constanter adhaesisse, et irreprehensibilis moribus apud populum se probasse;

4° Nisi commendatus fuerit per litteras, ad sacram Congregationem S. Officii directe transmittendas ab Ordinario loci, ubi habituale domicilium tenet orator; et si agatur de sacerdote regulari, consensus etiam et commendatio in scriptis, ut supra, sui Superioris Generalis accesserit.

Decreverunt insuper iidem Elmi ac R.mi DD.:

5° Sacerdos qui ab hac S. Congregatione Missionarii apostolici titulo decoratus fuerit, huiusmodi titulo et adnexis indulto et facultatibus nonnisi ad libitum Sanctae Sedis gaudere valeat, necnon sub directione et dependentia Ordinariorum locorum in quibus missiones per eum fieri contigerit, quibus omnino parere debeat, ac licentiam prius cum facultatibus ab eis recipere;

6° Indultum et facultates ab hac eadem S. Congregatione, una cum titulo *Missionarii apostolici* concedenda, illa tantummodo erunt quae in elencho huic decreto adnexo continentur: ac praeter illa nullum peculiare privilegium, nulla habita distinctio, neque ulla a proprio Ordinario exemptio tributa censeantur;

7° Super rescriptum huius SS. Congregationis, quo alicui sacerdoti titulus *Missionarii* cum adnexis indulto et facultatibus tribuitur, litterae apostolicae in forma *Brevis*, vita naturali oratoris perdurante valiturae, expendantur [1811].

II) Quoad indulta ac facultates huic titulo adnexae:

1° Indultum personale altaris privilegiati quater in hebdomada, dummodo simile privilegium pro alia die obtentum non fuerit, atque intuitu huiusmodi indulti nihil praeter consuetam eleemosynam percipiat;

2° Facultatem benedicendi extra Urbem ac de consensu Ordinarii, privatim quandocumque, publice vero tempore tantummodo Adventus, Quadragesimae, spiritualium exercitiorum ac sacrarum missionum, quo sacras conciones ad populum habebit, coronas, rosaria, cruces, crucifixos, parvas statuas ac sacra numismata, eisque applicandi indulgentias *apostolicas* nuncupatas, ut in postremo elencho edito typis S. Congregationis de Propaganda Fide, die 28 Augusti 1903, necnon adnectendi coronis precatoriis indulgentias a S. Birgitta dictas;

[Missiones]

3° Facultatem benedicendi unico crucis signo, de consensu Ordinarium, coronas iuxta typum coronarum SS.mi Rosarii B. Mariae V. confectas, eisque adnectendi indulgentiam quingentorum dierum, defunctis quoque adplicabilem, a christifidelibus lucranda quoties aliquam ex eisdem coronis manu gerentes, orationem dominicam vel angelicam salutationem devote recitaverint;

4° Facultatem impertiendi cum crucifixo et unico crucis signo in postrema concione Quadragesimae, Adventus, sacrarum missionum et spiritualium exercitiorum benedictionem nomine Summi Pontificis, cum adnexa plenaria indulgentia, ab universis christifidelibus lucrificanda, qui, confessi ac sacra synaxi refecti, postremae eidem concioni adfuerint, et quinque saltem conciones praefatis temporibus habitas audierint; facta etiam facultate fidelibus lucrandi indulgentiam ducentorum dierum, quoties alicui ex eisdem concionibus interfuerint;

5° Facultatem benedicendi cruces, tempore sacrarum missionum erigendas, eisque applicandi indulgentiam trecentorum dierum, toties a christifidelibus lucranda, quoties ipsi orationem dominicam cum angelica salutatione et *Gloria Patri* etc. in memoriam Passionis D. N. Iesu Christi, ante quamlibet ex praefatis crucibus corde saltem contriti ac devote recitaverint;

6° Facultatem impertiendi christifidelibus morti proximis servatis forma et ritu Constitutionis s. m. Benedicti XVI quae incipit *Pia Mater*, benedictionem cum adnexa plenaria indulgentia, lucranda ab iisdem fidelibus qui, confessi ac sacra synaxi refecti vel saltem contriti, SS.mum Iesu nomen ore, si potuerint, sin minus corde, devote invocaverint, et mortem tamquam peccati stipendium de manu Domini patienter susceperint [1811].

Missiones:

a) Ad exteros:

1) Quoad erectionem Praefectarum ac Vicariatuum Apostolicorum eriguntur Praefecturae Apostolicae: de *Benadir* in Africa septentrionali [139]. — De *Schikoku* [154]. — De *Stanley-Falls* in Africa [382]. — *Bornei Hollandici* [529]. — De *Goajira* in Columbiana Republica [504]. — De *Caquetà* in Columbia [491]. — In Oceania insularum novarum Ebridarum praefectura in vicariatum erigitur [215]. — Item Insularum *Annobon*, *Corisco* et *Fernando Poò* [285]. — Item pro Praefectura

Apostolica *Transvaalensis* in Africa australi [419]. — Vicariatus De *Banguelo* territorio *Nyassensi* in binas partes separatur [2954]. — Vicariatus Apostolic. *Tripolitaniae* erigitur [2975]. — Item de *Fianarantsoa* in insula *Madagascar* [3021]. — Missiones Insularum *Carolinarum* orientalium atque occidentalium in unam apostolicam Praefecturam uniuntur [801]. — Praefectura Apostolica de *Cameron* in Africa occidentali in Vicariatum Apostolicum erigitur [498]. — Vicariatus Apostolic. Territorii *Indorum* in novam erigitur dioecesim *Oklahomensem* [715]. — Vicariatus apostolicus *Zanguebariae* Meridionalis *Daressalamensis* nuncupatur [1034]. — Fines Vicariat. Apostolic. apud *Gallas* determinantur [1058]. — Praefectura Apostolic. *Marochiensis* in vicariat. apostolic. erigitur [1529]. — Novus vicariat. de *Temiskamingue* erigitur [1648]. — Erectio Vicariat. Apostolicae De *Basuto-land* in Africa orient. [1752]. — Erectio Praefecturae de *Namaqualand* [1903]. — Erectio Vicar. Apostol. de *Kenia* [1913]. — Item *Delta-Nili* [1974]. — Vicariatus Apostolicus *Fluminis Orange* quatuor districtus adduntur [1904]. — Districtus *Pao-Ting-Fou*, Vicariat. Apostolic. *Ce-li* septentrionalis separandus, erigitur [2219]. — Erectio novivariat. Apostolic. *Kientchang* in *Sinis* [2311]. — Vicariatus Apostolicus *Giblatariensis* in dioecesim immediate subiectam erigitur [2370]. — Nova missio *Dridale-River* a Vicariat. Apostolic. *Kimberliensi* in *Australia* dismembrata erigitur [2212]. — Fines intra Vicariatum *Uellensem* et finitimum Vicariatum Apostolicum *Africae Centralis* magis definiuntur [2260]. — Nova praefectura de *Katanga* in *Congo Belgico* erigitur [2300]. — Erectio Vicariat. Apostolic. *Erythraei* [2444]. — Item *Insularum Guam* [2647]. — Item *Carolinensium* et *Marianensium* [2468]. — Item de *Tai-Kou* in regione *Coreana* [2497]. — Item *Scen-Si* septentrionalis [2501]. — Item de *Ho-Nan Occidentali* [2514]. — Item pro Praefectura *Transvalensi* [2400]. — Missio de *Linzolo* ad iurisdictionem Vicariatus de *Ubanghi* seu *Congi Gallici* Superioris transfertur [2450]. — Limites Praefecturae Apostolicae *Ubanghi-Chari* praefiniuntur [2451]. — Praefectura Apostolic. de *Ubanghi-Belgico* erigitur [2495]. — Limites Vicariatus apostolici *Congi Superioris* ad orientem et meridiem versus innovantur [2496]. — Immutationis finium Praefect. Apostolic. *Zambesensis* [2578]. — Erectio Praefecturae Apostolicae De *Sumatra* [2574]. — Item de *Katanga* septentrionalis in *Congo Belgico*

[2573]. — Item de Matadi ibid. [2576]. — Item de Nigeria orientali [2618]. — Item insularum Salomoniarum [2313]. — Erectionis Vicariat. a Korogo [2647]. — Erectio novi Vicariat. Apostolic. Ce-Li maritimi in Sinis [2785]. — Divisio Praefecturae Apostolicae Uellensis [2667]. — Vicariatus Apostolic. Thibetani fines immutantur [2750]. — Item pro Vicariat. Apostolic. Sutchuensis meridionalis in Sinis [2787]. — Item pro praefectura Apostolic. Zambesensi [2837]. — Erectio praefecturae Apostolic. de Nyagata [2867]. — Item de Kaffa meridionali [2953]. — Item Vicariatus Apostolic. Congi Superioris [2496]. — Item De Putumayo pro Indiis Americ. Merid. [2900]. — Erect. Vicar. Apostolic. Lybiae [2975]. — Confinia praef. Bagamoienensis et Dressaliensis ad civitatem coaequantur [3018]. — Fianarantsoa [3921]. — Erectio Praefect. Ap. de Befato in Madagascariensi insula [3024]. — Praefect. Rajputanensis in Indiis Orientalibus in dioecesi Aimerensi appellanda erigitur [3027]. — Item Provinciae ecclesiasticae Simlensis in Indiis orientalibus [3026]. — Vicar. Sudanensis nomen in *Cartumensi* immutatur [3021]. — Praef. de-Bahar-el-Gazal in Africa centrali erigitur [3033]. — Vicar. Madagascariensis septentrionalis de *Diego Suarez* nomen immutatur [3025]. — Arcipelagus de Spitzberg vicarui apostolico Norvegiensi adnectitur [3035]. — Praefect. Cimbabasiensis inferioris et Magni Namaqualand confinia immutantur [3035]. — Vicar. de Urambada et *Matre Dei* eriguntur [3065]. — Item praefect. Insulae Formosae [3073]. — Fines vicariatus Apostolici Fokiensis et Amoensis immutantur [3073]. — Praefect. Terrae Guillelmi in duas scinditur [3076].

b) Varia:

In civitatibus et, generatim, in locis, in quibus sunt constitutae duae dioeceses vel Vicariatus Apostolici etc., eae facultates quae sunt aliquorum Ordinum propriae, quaeque fuerunt concessae per speciale indultum, cum clausula; dummodo in dicto loco nullus eorumdem Ordinum conventus reperiatur, exerceri possunt in ea parte civitatis vel loci, in qua nullus adsit conventus dictorum Ordinum, adsit vero in alia [8]. — Fedelibus Vicariat. Apostolic. Patagonensis peculiare indulgentiae [467]. — Ephemer. *Les Missions Catholiques* quam maxime commendatur ac ad eam, opere ac scripto, adiuvandam tum sacerdotibus, tum fideles incitantur [103]. — Sodalitum a S. Petro Claver pro conversione Nigrorum commendatur, illique B. M. V.

a *Bono Consilio*, ac B. Petrus Claver uti Patroni assignantur [319]. — Sodalitatis germanicae *Feminarum puellarumque sacris expeditionibus adiuvandis* Praesidi gratulationis ergo [470]. — Praefecto Apostol. Insularum Carolinar. annua accepta relatione [1428]. — Indultum super observantia festorum concessum alicui missioni, validum quoque habendum est pro aliis missionibus quae in posterum a pristina missione seungantur [1129]. — Ob vol. *Conspectus Missionum* oblat. Ministro General. Fratr. Minor. gratulationes [2136]. — Statutum seu modus benevivendi servandus in missionibus Congreg. SS. *Cordium Iesu et Mariae* necnon *Adorationis perpetuae*, respectu praesertim duplicis Superioris tum ecclesiastici, tum religiosi, adprobatur [1119]. — Moderatrici generali *Societatis a S. Petro Claver* nuncupatae ob volumina Beatiss. Patri oblata gratulationis ergo [2429]. — Anglic. Soc. *The Catholic Missionary Society* laudatur [2427].

b) Missiones rurales:

Baptismi vota in fine missionum renovantes indulgentiam plenar. lucentur [1202]. — Ad lucrationem indulgentiarum in fine missionis sufficit confessio peracta inter quinque ultimos dies [1349]. — Recitantibus quamdam orationem ad uberiores missionum fructus adsequendos peculiares indulgentiae conceduntur [2978]. — Ad Galliae episcopos alterum de dioecesanis missionibus provehendis conventum celebratos [2523] (1).

c) Missionis (Congregatio Vincentiana). — Proprium de Patrocinio S. Vincentii a Paulo approbatur pro hac Congr. et Puellis a Charitate [130]. — Huius congregationis alumni valide confiteri possunt apud quemlibet confessarium ab Ordinario loci approbatum [106]. — Festum Manifestationis B. M. V. a *Sacro Numismate*, si impediatur die propria 27 Nov., transferatur ad diem 28 Nov. pro Lazaristis et Filiabus a Charitate [463]. — Festum translationis reliquiarum S. Vincentii a Paulo, si impediatur die propria dominica secunda post Pascha, reponatur in feriam secundam sequentem, pro iisdem [563]. — Altare cuiuscumque oratorii

(1) Cfr. Supplementum I ad verb. *Cruz*, *Missio* quae de cruce missionum nuperrime praescripta sunt.

[Modernismus]

Puellarum a Charitate S. Vincentii a Paulo privilegiatum censetur [518]. — Ad Moderatorem Generalem ob initum consilium exhibendi Episcopis moderatores Seminariorum laudationis ergo [305]. — Sacerdotibus Missionis conceditur indultum quoad impositionem scapularis B. M. V. de Monte Carmelo occasione tantummodo magni concursus adhibendum, ita ut illa benedicere valeant quin teneantur eadem singulis christifidelibus imponere, omnia etiam nominum inscriptione in confraternitatis album [972]. — Iisdem indulgetur ut in Ecclesiis ubi de Ordinariorum consensu sacrae missiones peragantur, cantare inibi valeant unicum missam de *Requie* pro animabus defunctorum, postrema die earundem missionum vel alia die deligenda etiam occurrente officio duplici [878]. — Ad sociatio *Sacerdotalis Reparationis* commendatur ac indulgentiis datur. Eius vero Directoris generalis electio Superiori Generali Congregationis Missionis committitur [1439]. — Presbyteris sodalibus *Reparationis sacerdotalis* sui oblationem in victimas renovantibus peculiare indulgentiae elargiuntur [190]. — Iisdem indulgentia plenaria conceditur [2178]. — Huius associationis Supremus Moderator constituitur [2208]. — Moderatori generali Congregationis munus Praesidis generalis Sodalitatis Immaculae Conceptionis committitur [1909]. — Moderatori generali Archisodalitatis *ab Agonia D. N. I. C.* Praesidi gratulationis ergo [2669]. — Directoribus societatis *Les dames de la Charité*, datur facultas applicandi indulgentiam plenariam eisdem matronibus infirmis quos visitant et in mortis articulo positos [750]. — Cfr. *Causae Sanctorum, Confessio, Episcopus, Indulgentiae, Numisma, Scapulare*.

Modernismus:

a) Ante Encycl. *Pascendi dominici gregis*:

1) Decreto S. R. U. Inquisit. *Lamentabili* sexaginta quatuor propositiones, modernismi placita continentes, damnantur, nimirum:

1. Ecclesiastica lex quae praescribit subicere praeviae censurae libros Divinas respicientes Scripturas, ad cultores eriticos aut exegeseos scientificae librorum Veteris et Novi Testamenti non extenditur.

2 Ecclesiae interpretatio Sacrorum Librorum non est quidem spernenda, subiacet tamen accuratori exegetarum iudicio et correctioni.

3. Ex iudiciis et censuris ecclesiasticis contra liberam et cultiorem exegesis latis colligi potest fidem ab Ecclesia propositam contradicere historiae, et dogmata catholica cum verioribus christianae religionis originibus componi re ipsa non posse.

4. Magisterium Ecclesiae ne per dogmaticas quidem definitiones genuinum Sacrarum Scripturarum sensum determinare potest.

5. Quum in deposito fidei veritates tantum re-velatae contineantur, nullo sub respectu ad Ecclesiam pertinet iudicium ferre de assertionibus disciplinarum humanarum.

6. In definiendis veritatibus ita collaborant discens et docens Ecclesia, ut docenti Ecclesiae nihil supersit nisi communes discantis opinionationes sancire.

7. Ecclesia cum proscribit errores, nequit a fidelibus exigere ullum internum assensum, quo iudicia a se edita complectantur.

8. Ab omni culpa immunes existimandi sunt qui reprobationes a Sacra Congregatione Indicis aliisve Sacris Romanis Congregationibus latas nihil pendunt.

9. Nimiam simplicitatem aut ignorantiam prae se ferunt qui Deum credunt vere esse Scripturae Sacrae auctorem.

10. Inspiratio librorum Veteris Testamenti in eo constitit quod scriptores israelitae religiosas doctrinas, sub peculiari quodam aspectu, gentibus parum noto aut ignoto, tradiderunt.

11. Inspiratio divina non ita ad totam Scripturam Sacram extenditur ut omnes et singulas eius partes ab omni errore praemuniat.

12. Exegeta, si velit utiliter studiis biblicis incumbere, in primis quamlibet praeconceptam opinionem de supernaturali origine Scripturae Sacrae reponere debet, eamque non aliter interpretari quam caetera documenta mere humana.

13. Parabolas evangelicas ipsimet Evangelistae ac christiani secundae et tertiae generationis artificiose digesserunt, atque ita rationem dederunt exigui fructus praedicationis Christi apud Iudaeos.

14. In pluribus narrationibus non tam quae vera sunt Evangelistae retulerunt, quam quae lectoribus, etsi falsa, censuerunt magis proficua.

15. Evangelia usque ad definitum constitutumque canonem continuis additionibus et correctionibus aucta fuerunt; in ipsis proinde doctrinae Christi non remansit nisi tenue et incertum vestigium.

16. Narrationes Ioannis non sunt propria historia, sed mystica Evangelii contemplatio; sermones in

eius evangelio contenti, sunt meditationes theologicae circa mysterium salutis historica veritate destitutae.

17. Quantum Evangelium miracula exaggeravit non tantum ut extraordinaria magis apparerent, sed etiam ut aptiora fierent ad significandum opus et gloriam Verbi Incarnati.

18. Ioannes sibi vindicat quidem rationem testis de Christo, re tamen vera non est nisi eximus testis vitae christianae seu vitae Christi in Ecclesia, exeunte primo saeculo.

19. Haeterodoxi exegetae fidelius expresserunt sensum verum Scripturarum quam exegetae catholici.

20. Revelatio nihil aliud esse potuit quam acquisita ab homine suae ad Deum relationis conscientia.

21. Revelatio, obiectum fidei catholicae constituens, non fuit cum Apostolis completa.

22. Dogmata quae Ecclesia perhibet tamquam revelata, non sunt veritates e coelo delapsae, sed sunt interpretatio quaedam factorum religiosorum quam humana mens, laborioso conatu, sibi comparavit.

23. Existere potest, et reipsa existit, oppositio inter facta quae in Sancta Scriptura narrantur eisque innixa Ecclesiae dogmata, ita ut criticus tamquam falsa reicere possit facta quae Ecclesia tamquam certissima credit.

24. Reprobatus non est exegeta qui praemissas adstruit ex quibus sequitur dogmata historice falsa aut dubia esse, dummodo dogmata ipsa directe non neget.

25. Assensus fidei ultimo innititur in congerie probabilitatum.

26. Dogmata fidei retinenda sunt tantummodo iuxta sensum practicum, idest tamquam norma praeceptiva agendi, non vero tamquam norma credendi.

27. Divinitas Iesu Christi ex Evangelii non probatur, sed est dogma quod conscientia christiana e notione Messiae deduxit.

28. Iesus, quum ministerium suum exercebat, non in eum finem loquebatur ut doceret se esse Messiam, neque eius miracula eo spectabant ut id demonstraret.

29. Concedere licet Christum quem exhibet historia, multo inferiorem esse Christo qui est obiectum fidei.

30. In omnibus textibus evangelicis nomen *Filius Dei* aequivalet tantum nomini *Messias*, minime vero significat Christum esse verum et naturalem Dei Filium.

31. Doctrina de Christo quam tradunt Paulus, Ioannes et Concilia Nicaenum, Ephesinum, Chalce-

donense, non est ea quam Iesus docuit, sed quam de Iesu concepit conscientia christiana.

32. Conciliari nequit sensus naturalis textuum evangelicorum cum eo quod nostri theologi docent de conscientia et scientia infallibili Iesu Christi.

33. Evidens est cuicque qui praeconceptis non ducitur opinionibus, Iesum aut errorem de proximo-messianico adventu fuisse professum, aut maiorem partem ipsius doctrinae in Evangelii Synopticis contentae authenticitate carere.

34. Criticus nequit asserere Christo scientiam nullo circumscriptam limite nisi facta hypothesi, quae historice haud concipi potest quaeque sensui morali repugnat, nempe Christum uti hominem habuisse scientiam Dei et nihilominus noluisse notitiam tot rerum communicare cum discipulis ac posteritate.

35. Christus non semper habuit conscientiam suae dignitatis messianicae.

36. Resurrectio Salvatoris non est proprie factum ordinis historici, sed factum ordinis mere supernaturalis, nec demonstratum nec demonstrabile, quod conscientia christiana sensim ex aliis derivavit.

37. Fides in resurrectionem Christi ab initio fuit non tam de facto ipso resurrectionis, quam de vita Christi immortalis apud Deum.

38. Doctrina de morte piaculari Christi non est evangelica, sed tantum paulina.

39. Opiniones de origine sacramentorum, quibus Patres Tridentini imbuti erant quaeque in eorum canones dogmaticos procul dubio influxum habuerunt, longe distant ab iis quae nunc penes historicos, rei christianae indagatores, merito obtinent.

40. Sacramenta ortum habuerunt ex eo quod Apostoli eorumque successores ideam aliquam et intentionem Christi, suadentibus et moventibus circumstantiis et eventibus, interpretati sunt.

41. Sacramenta eo tantum spectant ut in mentem hominis revocent praesentiam Creatoris semper beneficam.

42. Communitas christiana necessitatem baptismi induxit, adoptans illum tamquam ritum necessarium, eique professionis christianae obligationes adnectens.

43. Usus conferendi baptismum infantibus evolutio fuit disciplinaris quae una ex causis existit ut sacramentum resolveretur in duo, in baptismum scilicet et poenitentiam.

44. Nihil probat ritum sacramenti confirmationis usurpatum fuisse ab Apostolis: formalis autem distinctio duorum sacramentorum, baptismi scilicet

[Modernismus]

et confirmationis, haud spectat ad historiam christianismi primitivi.

45. Non omnia quae narrat Paulus de institutione Eucharistiae (I. Cor. XI, 23-25) historice sunt sumenda.

46. Non adfuit in primitiva Ecclesia conceptus de christiano peccatore auctoritate Ecclesiae reconciliato, sed Ecclesia nonnisi admodum lente huiusmodi conceptui assuevit. Imo etiam postquam poenitentia tamquam Ecclesiae institutio agnita fuit, non appellabatur sacramenti nomine, eo quod haberetur uti sacramentum probrosum.

47. Verba Domini: *Accipite Spiritum Sanctum; quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, et quorum retinueritis, retenta sunt* (Io. XX, 22 et 23) minime referuntur ad sacramentum poenitentiae, quidquid Patribus Tridentinis asserere placuit.

48. Iacobus in sua epistola (vv. 14 et 15) non intendit promulgare aliquod sacramentum Christi, sed commendare pium aliquem morem, et si in hoc more forte cernit medium aliquod gratiae, id non accipit eo rigore quo acceperunt theologi qui notionem et numerum sacramentorum statuerunt.

49. Coena christiana paulatim indolem actionis liturgicae assumente, hi, qui Coenae praeesse consueverant, characterem sacerdotalem acquisiverunt.

50. Seniores qui in christianorum coetibus invigilandi munere fungebantur, instituti sunt ab Apostolis presbyteri aut episcopi ad providendum necessariae crescentium communitatem ordinationi, non proprie ad perpetuandam missionem et potestatem Apostolicam.

51. Matrimonium non potuit evadere sacramentum novae legis nisi serius in Ecclesia; siquidem ut matrimonium pro sacramento haberetur necesse erat ut praecederet plena doctrinae de gratia et sacramentis theologica explicatio.

52. Alienum fuit a mente Christi Ecclesiam constituitur veluti societatem super terram per longam saeculorum seriem duraturam; quin imo in mente Christi regnum coeli una cum fine mundi iamiam adventurum erat.

53. Constitutio organica Ecclesiae non est immutabilis; sed societas christiana perpetuae evolutioni, aequae ac societas humana, est obnoxia.

54. Dogmata, sacramenta, hierarchia, tum quoad ad notionem, tum quoad realitatem attinet, non sunt nisi intelligentiae christianae interpretationes evolutionesque quae exiguum germen in Evangelio latens externis incrementis auxerunt perfec(er)eruntque.

55. Simon Petrus ne suspicatus quidem unquam est sibi a Christo demandatum esse primatum in Ecclesia.

56. Ecclesia Romana non ex divinae providentiae ordinatione, sed ex mere politicis conditionibus caput omnium Ecclesiarum effecta est.

57. Ecclesia sese praebet scientiarum naturalium et theologiarum progressibus infensam.

58. Veritas non est immutabilis plusquam ipse homo, quippe quae cum ipso, in ipso et per ipsum evoluitur.

59. Christus determinatum doctrinae corpus omnibus temporibus cunctisque hominibus applicabile non docuit, sed potius inchoavit motum quemdam religiosum diversis temporibus ac locis adaptatum vel adaptandum.

60. Doctrina christiana in suis exordiis fuit iudaica, sed facta est per successivas evolutiones primum paulina, tum iohannica, demum hellenica et universalis.

61. Dici potest absque paradoxo nullum Scripturae caput, a primo Genesis ad postremum Apocalypsis, continere doctrinam prorsus identicam illi quam super eadem re tradit Ecclesia, et idcirco nullum Scripturae caput habere eundem sensum pro critico ac pro theologo.

62. Praecipui articuli Symboli Apostolici non eandem pro christianis primorum temporum significationem habebant quae habent pro christianis nostri temporis.

63. Ecclesia sese praebet imparem ethicae evangelicae efficaciter tuendae, quia obstinate adhaeret immutabilibus doctrinis quam cum hodiernis progressibus componi nequeunt.

64. Progressus scientiarum postulat ut reformentur conceptus doctrinae christianae de Deo, de Creatione, de Revelatione, de Persona Verbi Incarnati, de Redemptione.

65. Catholicismus hodiernus cum vera scientia componi nequit nisi transformetur in quemdam christianismum non dogmaticum, id est in protestantismum latum et liberalem [1304].

II) Decretum S. R. U. Inquisit. *Recentissimo*:

Recentissimo Decreto « *Lamentabili sane exitu* » die 3 Iulii c. a. (1) ab hac S. Congregatione S. Romanae et Universalis Inquisitionis, iussu SS. D. N. Pii Papae X, notati

(1) Cfr. praecedentem documentum.

atque proscripti sunt praecipui quidam errores qui nostra aetate a scriptoribus, effrenata cogitandi atque scrutandi libertate abreptis, sparguntur, et altioris scientie fuco et specie propugnantur.

Quum autem errores occulti serpere et, quod maxime luctuosum est, incautos animos, iuvenum praesertim, occupare soleant, ac semel admissi, difficillime radicitus ex animo evellantur, immo, etiam eradicati plerumque, sponte sua, repullulent, opportunum visum est Eminentissimis et Reverendissimis Dominis Cardinalibus in rebus fidei et morum una mecum Inquisitoribus Generalibus, decreto supra laudato monita quaedam adiungere, quibus plenius et efficacius attingatur finis quem S. Sedes in reprobandis erroribus sibi proposuerat, consequendum.

Memores igitur imprimis sint ad quos pertinet, necessarium esse ut sive in Seminariis clericorum saecularium et studio-rum domibus Religiosorum, sive in Universitatibus, Lycaeis, Gymnasiis aliisve educationis collegiis vel institutis, a iuvenum institutione omnino removeantur moderatores atque magistri qui damnatis erroribus infecti cognoscuntur, vel eorum suspecti merito habentur.

Necessarium pariter erit interdicare, praesertim Seminariorum alumnis ac universim viris ecclesiasticis, ne nomen dent libellis periodicis, quibus neoterici errores sive aperte propugnantur sive latenter insinuantur, neque quidquam in eis publici iuris faciant. A qua regula non deflectant, etsi aliquando gravis ratio aliud suadere videatur, nisi de consensu Ordinarii.

Consultum postremo erit sacram ordinationem differre, vel etiam prorsus denegare iis qui, quod Deus avertat, neotericis erroribus imbuti essent, quos non ex animo reprobarent atque reiicerent.

His autem pro zelo, quo erga gregem

sibi creditum animantur Ordinarii, illa adicere non omittant consilia ac remedia quae, pro ratione locorum et circumstantiarum, opportuna iudicaverint ad zizania penitus ex agro Domini evellenda [1350].

III) Encycl. *Pascendi dominici gregis*:

Pascehdi dominici gregis mandatum Nobis divinitus officium id munus in primis a Christo assignatum habet ut traditae sanctae Fidei depositum vigilantissime custodiat, repudiatis profanis vocum novitatibus atque oppositionibus falsi nominis scientiae. Quae quidem supremi providentia pastoris nullo plane non tempore catholico agmini necessaria fuit: etenim, auctore humani generis hoste, nunquam defuere *viros loquentes perversa* (1), *vaniloqui et seductores* (2), *errantes et in errorem militantes* (3). Verumtamen inimicorum crucis Christi, postrema hac aetate, numerum crevisse admodum fatendum est; qui, artibus omnino novis astuque plenis, vitalem Ecclesiae vim elidere, ipsumque, si queant, Christi regnum evertere funditus nituntur. Quare silere Nobis diutius haud licet, ne muneri sanctissimo deesse videamur, et benignitas qua, spe sanioris consilii, hucusque usi sumus, officii oblivio reputetur.

Qua in re ut moram ne interponamus illud in primis exigit quod fautores errorum iam non inter apertos hostes quaerendi sunt modo; verum, quod dolendum maxime verendumque est, in ipso latent sinu gremioque Ecclesiae, eo sane nocentiores, quo minus perspicui. — Loquimur, Venerabiles Fratres, de multis e catholicorum laicorum numero quin, quod longe miserabilius, ex ipso sacerdotum coetu, qui, fucoso quodam Ecclesiae amore, nullo solido philosophiae ac theologiae praesidio,

(1) *Act.* XX, 30.

(2) *Tit.* I, 10.

(3) *Timoth.* III, 13.

[Modernismus]

immo adeo venenatis imbuti penitus doctrinis quae ab Ecclesiae osoribus traduntur, Ecclesiae eiusdem renovatores, omni posthabita modestia animi, se iactitant; factoque audacius agmine, quidquid sanctius est in Christi opere impetunt, ipsa haud incolumi divini Reparatoris persona, quam, ausu sacrilego, ad purum putumque hominem extenuant.

Homines huiusmodi Ecclesiae Nos hostibus adscribere etsi mirantur ipsi, nemo tamen mirabitur iure qui, mente animi seposita cuius penes Deum arbitrium est, illorum doctrinas et loquendi agendique rationes cognovit. Enimvero non is a veritate discedat qui eos Ecclesiae adversarios quovis alio perniciosiores habeat. — Nam non hi extra Ecclesiam, sed intra, ut diximus, de illius pernice consilia agitant sua: quamobrem in ipsis fere Ecclesiae venis atque in visceribus periculum residet, eo securicre damno quo illi intimius Ecclesiam norunt. Adde quod securim non ad ramos surculosque ponunt, sed ad radicem ipsam, fidem mimimum fideique fibras altissimas. Icta autem radice hac immortalitatis, virus per omnem arborem sic propagare pergunt ut catholicae veritatis nulla sit pars unde manus abstineant, nulla quam corrumpere non elaborent. Porro, mille nocendi artes dum adhibent, nihil illis callidius, nihil insidiosius: nam et rationalistam et catholicum promiscue agunt, idque adeo simulatissime ut incautum quemque facile in errorem pertrahant; cumque temeritate maxime valeant, nullum est consecutionum genus quod horreant aut non obfirmate secureque obtrudant. Accedit praeterea in illis, aptissime ad fallendos animos, genus vitae cum maxime actuosum, assidua ac vehemens ad omnem eruditionem occupatio, moribus plerumque austeris quaesita laus. Demum, quod fere medicinae fiduciam tollit, disciplinis ipsis suis sic animo sunt comparati, ut domi-

nationem omnem spernant nullaque recipiant frena, et, freti mendaci quadam conscientia animi, nituntur veritatis studio tribuere quod uni reapse superbiae ac pervicaciae tribuendum est. — Equidem speravimus huiusmodi quandoque homines ad meliora revocare: quo in genere suavitate primum tamquam cum filiis, tum vero severitate demum, quamquam inviti, animadversione publica usi sumus. Nostis tamen, Venerabiles Fratres, quam haec fecerimus inaniter: cervicem ad horam deflexam, mox extulerunt superbius. Iam si illorum solummodo res ageretur dissimulare forsitan possemus: sed catholici nominis, e contra, securitas agitur. Quapropter silentium, quod habere diutius piaculum foret, intercipere necesse est, ut personatos male homines, quales reapse sunt, universae Ecclesiae demonstremus.

Quia vero modernistarum (sic enim iure in vulgus audiunt) callidissimum artificium est, ut doctrinas suas non ordine digestas proponant atque in unum collectas, sed sparsas veluti atque invicem seiunctas ut, nimirum, accipites et quasi vagi videantur, cum e contra firmi sint et constantes, praestat, Venerabiles Fratres, doctrinas easdem uno heic conspectu exhibere primum, nexumque indicare quo invicem coalescunt, ut deinde errorum causas scrutemur, ac remedia ad averruncandam perniciem praescribamus.

Ut autem in abstrusiore re ordinatim procedamus, illud ante omnia notandum est, modernistarum quemlibet plures agere personas ac veluti in se commiscere; philosophum, nimirum, credentem, theologum, historicum, criticum, apologetam, instauratorem: quas singulatim omnes distinguere oportet, qui eorum systema rite cognoscere et doctrinarum antecessiones consequutionesque pervidere velit.

Iam, ut a philosopho exordiamur, philosophiae religiosae fundamentum in doc-

trina illa modernistae ponunt quam vulgo *agnosticismum* vocant. Vi huius humana ratio *phaenomenis* omnino includitur, rebus videlicet quae apparent eaque specie qua apparent: earundem praetergredi terminos nec ius, nec potestatem habet. Quare nec ad Deum se erigere potis est, nec illius existentiam, ut per ea quae videntur, agnoscere. Hinc infertur Deum scientiae obiectum directe nullatenus esse posse; ad historiam vero quod attinet, Deum subiectum historicum minime censendum esse. — His autem positis, quid de *naturali theologia*, quid de *motivis credibilitatis*, quid de *externa revelatione* fiat, facile quisque perspiciet. Ea nempe modernistae penitus e medio tollunt, et ad *intellectualismum* amandant; ridendum, inquit, systema ac iamdiu emortuum. Neque illos plane retinet quod eiusmodi errorum portenta apertissime damnarit Ecclesia: siquidem Vaticana Synodus sic sanciebat: *Si quis dixerit Deum unum et verum, Creatorem et Dominum nostrum, per ea quae facta sunt, naturali rationis humanae lumine certo cognosci non posse, anathema sit*; itemque: *Si quis dixerit fieri non posse aut non expedire, ut per revelationem divinam homo de Deo cultuque ei exhibendo edoceatur, anathema sit*; ac demum: *Si quis dixerit revelationem divinam externis signis credibilem fieri non posse, ideoque sola interna cuiusque experientia aut inspiratione privata homines ad fidem moveri debere, anathema sit* (1). Qua vero ratione ex *agnosticismo* qui solum est in ignoratione, ad *atheismum* scientificum atque historicum modernistae transiant, qui contra totus est in inficiatione positus: quo idcirco ratiocinationis iure, ex eo quod ignoretur utrum humanarum gentium historiae intervenerit Deus necne,

fiat gressus ad eandem historiam neglecto omnino Deo explicandam, ac si reapse non intervenerit; novit plane qui possit. Id tamen ratum ipsis fixumque est, atheam debere esse scientiam itemque historiam; in quarum finibus non nisi *phaenomenis* possit esse locus, exturbato penitus Deo et quidquid divinum est. — Qua ex doctrina absurdissima quid de sanctissima Christi persona, quid de Ipsius vitae mortisque mysteriis, quid pariter de anastasi deque in coelum ascensu tenendum sit, mox plane videbimus.

Hic tamen *agnosticismus*, in disciplina modernistarum, non nisi ut pars negans habenda est: positiva, ut aiunt, in *immanentia vitali* constituitur. Harum nempe ad aliam ex altera sic procedunt. — Religio, sive ea naturalis est, sive supra naturam, ceu quodlibet factum, explicationem aliquam admittat oportet. Explicatio autem, naturali theologia deleta adituque ad revelationem ob reiecta credibilitatis argumenta intercluso, immo etiam revelatione qualibet externa penitus sublata, extra hominem inquiritur frustra. Est igitur in ipso homine quaerenda: et quoniam religio vitae quaedam est forma, in vita omnino hominis reperienda est. Ex hoc *immanentiae religiosae* principium asseritur. Vitalis porro cuiuscumque phaenomeni, cuiusmodi religionem esse iam dictum est, prima veluti motio ex indigentia quapiam seu impulsione est repetenda: primordia vero, si de vita prescius loquamur, ponenda sunt in motu quodam cordis qui *sensus* dicitur. Eam ob rem, cum religionis obiectum sit Deus, concludendum omnino est, fidem, quae initium est ac fundamentum cuiusvis religionis, in sensu quodam intimo collocari debere, qui ex indigentia divini oriatur. Haec porro divini indigentia, quia nonnisi certis aptisque in complexibus sentitur, pertinere ad conscientiae ambitum ex se

(1) *De Revelat.* can. 1.

[Modernismus]

non potest; latet autem primo infra conscientiam, seu, ut mutuato vocabulo a moderna philosophia loquuntur, in *subconscientia*, ubi etiam illius radix occulta manet atque indeprehensa. — Petet quis forsitan, haec divini indigentia, quam homo in se ipse percipiat, quo demum pacto in religionem evadat. Ad haec modernistae: Scientia atque historia, inquirunt, duplici includuntur termino; altero externo, aspectabili nimirum mundo, altero interno qui est conscientia. Alterutrum ubi attigerint, ultra quo procedant non habent: hos enim praeter fines adest *incognoscibile*. Coram hoc *incognoscibili*, sive illud sit extra hominem ultraque aspectabilem naturam rerum, sive intus in *subconscientia* lateat, indigentia divini in animo ad religionem prono, nullo, secundum *fideismi* scita, praevertente mentis iudicio, peculiarem quemdam commovet *sensum*: hic vero divinam ipsam *realitatem*, tum tamquam obiectum, tum tamquam sui caussam intimam, in se implicatam habet atque hominem quodammodo cum Deo coniungit. Est porro hic *sensus* quem modernistae fidei nomine appellant, estque illis religionis initium.

Sed non hic philosophandi, seu rectius delirandi finis. In eiusmodi enim *sensu* modernistae non fidem tantum reperiunt; sed, cum fide inque ipsa fide, prout illam intelligunt, *revelationi* locum esse affirmant. Enimvero ecquid amplius ad revelationem quis postulet? An non revelationem dicemus, aut saltem revelationis exordium, *sensum* illum religiosum in conscientia apparentem; quin et Deum ipsum, etsi confusius, sese, in eodem religioso *sensu*, animis manifestantem? Subdunt vero: cum fidei Deus obiectum sit aequae et caussa, revelatio illa et de Deo pariter et a Deo est; habet Deum videlicet revelantem simul ac revelatum. Hinc autem, Venerabiles Fratres, affirmatio illa modernista-

rum perabsurda, qua religio quaelibet, pro diverso adspectu, naturalis una ac supernaturalis dicenda est. Hinc conscientiae ac revelationis promiscua significatio. Hinc lex, qua *conscientia religiosa* ut regula universalis traditur, cum revelatione penitus aequanda, cui subesse omnes oporteat, supremam etiam in Ecclesia potestatem, sive haec doceat, sive de sacris disciplinave statuatur.

Attamen in toto hoc processu, unde, ex modernistarum sententia, fides ac revelatio prodeunt, unum est magnopere attendendum, non exigui quidem momenti ob consequutiones historico-criticas quas inde illi eruunt.

Nam *Incognoscibile*, de quo loquuntur, non se fidei sistit ut nudum quid aut singulare; sed contra in phaenomeno aliquo arcte inhaerens quod, quamvis ad campum scientiae aut historiae pertinet, ratione tamen aliqua praetergreditur; sive hoc phaenomenon sit factum aliquod naturae, arcani quidpiam in se continens, sive sit quivis unus ex hominibus, cuius ingenium, acta, verba cum ordinariis historiae legibus componi haud posse videntur. Tum vero fides, ab *Incognoscibili* allecta quod cum phaenomeno iungitur, totum ipsum phaenomenon complectitur ac sua vita quodammodo permeat. Ex hoc autem duo consequuntur. Primum, quaedam phaenomeni *transfiguratio*, per elationem scilicet supra veras illius condiciones, qua aptior fiat materia ad induendam divini formam, quam fides est inductura. Secundum, phaenomeni eiusdem aliquapiam, sic vocare liceat, *defiguratio* inde nata, quod fides illi, loci temporisque adiunctis exempto, tribuit quae reapse non habet: quod usu venit praecipue, quam de phaenomenis agitur exacti temporis, eoque amplius quo sunt vetustiora. Ex gemino hoc capite binos iterum modernistae eruunt canones; qui, alteri additi iam ex agnosticismo ha-

bito, critices historicae fundamenta constituunt. Exemplo res illustrabitur; sitque illud e Christi persona petium. In persona Christi, aiunt, scientia atque historia nil praeter hominem offendunt. Ergo, vi primi canonis ex agnosticismo deducti, ex eius historia quidquid divinum redolet delendum est. Porro, vi alterius canonis, Christi persona historica *transfigurata* est a fide: ergo subducendum ab ea quidquid ipsam evehit supra conditiones historicas. Demum, vi tertii canonis, eadem persona Christi a fide *defigurata* est: ergo removenda sunt ab illa sermones, acta, quidquid, uno verbo, ingenio, statui, educationi eius, loco ac tempori quibus vixit, minime respondet. — Mira equidem ratio: sed haec modernistarum critice.

Religiosus igitur *sensus*, qui per *vitalem immanentiam* e latebris *subconscientiae* erumpit, germen est totius religionis ac ratio pariter omnium quae in religione quavis fuere aut sunt futura. Rudis quidem initio ac fere informis, eiusmodi *sensus*, paullatim atque influxu arcani illius principii unde ortum habuit, adolevit una cum progressu humanae vitae, cuius, ut diximus, quaedam est forma. Habemus igitur religionis cuiuslibet, etsi supernaturalis, originem: sunt nempe illae *religiosi sensus* merae explicationes. Nec quis catholicam exceptam putet; immo vero caeteris omnino parem; nam ea in conscientia Christi, electissimae naturae viri, cuiusmodi nemo unus fuit nec erit, *vitalis* processu *immanentiae*, non aliter, nata est. — Stupent profecto, qui haec audiant, tantam ad asserendum audaciam, tantum sacrilegium! Attamen, Venerabiles Fratres, non haec sunt solum ab incredulis effutita temere. Catholici homines, immo vero e sacerdotibus plures, haec palam edisserunt; talibusque deliramentis Ecclesiam se instauraturos iactant! Non heic iam de veteri er-

rore agitur, quo naturae humanae supernaturalis ordinis veluti ius tribuebatur. Longius admodum processum est: ut nempe sanctissima religio nostra, in homine Christo aequae ae in nobis, a natura, ex se suaque sponte, edita affirmetur. Hoc autem nil profecto aptius ad omnem supernaturalem ordinem abolendum. Quare a Vaticana Synodo, iure summo, sancitum fuit: *Si quis dixerit hominem ad cognitionem et perfectionem quae naturalem superet, divinitus evehi non posse, sed ex seipso ad omnis tandem veri et boni possessionem iugi profectu pertingere posse et debere, anathema sit* (1).

Huc usque tamen, Venerabiles Fratres, nullum dari vidimus intellectui locum. Habet autem et ipse, ex modernistarum doctrina, suas in actu fidei partes. Quo deinceps pacto advertisse praestat. — In *sensu* illo, inquiunt, quem saepius nominavimus, quoniam *sensus* est non cognitio, Deus quidem se homini sistit; verum confuse adeo ac permixte, ut a subiecto credente vix aut minime distinguatur. Necesse igitur est aliquo eumdem sensum collustrari lumine, ut Deus inde omnino exiliat ac secernatur. Id nempe ad intellectum pertinet, cuius est cogitare et analysim instituere; per quem homo vitalia phaenomena in se exsurgentia in species primum traducit, tum autem verbis significat. Hinc vulgata modernistarum enunciatio: debere religiosum hominem fidem suam *cogitare*. — Mente ergo, illi *sensui* adveniensi, in eumdem se inflectit, inque eo elaborat pictoris instar, qui obsoletam tabulae cuiusdam diagraphen collustret ut nitidius efferat: sic enim fere quiddam modernistarum doctorem explicat. In eiusmodi autem negotio mens dupliciter operatur: primum, naturali actu et spontaneo, redditque rem sen-

(1) *De Revelat.* cap. III

[Modernismus]

sententiam quadam simplici ac vulgari; secundo vero, reflexe ac penitius, vel, ut aiunt, *cogitationem elaborando*, eloquiturque cogitata *secundariis* sententiis, derivatis quidem a prima illa simplici, limitioribus tamen ac distinctioribus. Quae *secundariae* sententiae, si demum a supremo Ecclesiae magisterio sancitae fuerint, constituent *dogma*.

Sic igitur in modernistarum doctrina ventum est ad caput quoddam praecipuum, videlicet ad originem dogmatis atque ad ipsam dogmatis naturam. Originem enim dogmatis ponunt quidem in primigeniis illis formulis simplicibus, quae, quodam sub respectu, necessariae sunt fidei; nam revelatio, ut reapse sit, manifestam Dei notitiam in conscientia requirit. Ipsum tamen dogma *secundariis* proprie contineri formulis affirmare videntur. — Eius porro ut assequamur naturam, ante omnia inquirendum est quatenam intercedat relatio inter *formulas religiosas et religiosum* animi *sensum*. Id autem facile intelliget qui teneat *formularum* eiusmodi non alium esse finem, quam modum suppeditare credenti, quo sibi suae fidei rationem reddat. Quamobrem mediae illae sunt inter credentem eiusque fidem: ad fidem autem quod attinet, sunt inadaequatae eius obiecti notae, vulgo *symbola* vocitant; ad credentem quod spectat, sunt mera *instrumenta*. — Quocirca nulla confici ratione potest eas veritatem absolute continere: nam, qua *symbola*, imagines sunt veritatis, atque idcirco sensui religioso accommodandae, prout hic ad hominem refertur; qua *instrumenta*, sunt veritatis vehicula, atque ideo accommodanda vicissim homini, prout refertur ad religiosum sensum. Obiectum autem *sensus religiosi*, utpote quod *absolute* continetur, infinitos habet adspectus, quorum modo hic modo alius apparere potest. Similiter homo, qui credit, aliis atque aliis uti potest conditionibus. Ergo

et formulas, quas dogma appellamus, vicissitudini eidem subesse oportet, ac propterea varietati esse obnoxias. Ita vero ad intimam *evolutionem* dogmatum expeditum est iter. — Sophismatum profecto coacervatio infinita, quae religionem omnem pessumdat ac delet!

Evolvi tamen ac mutari dogma non posse solum sed oportere, et modernistae ipsi perfracte affirmant, et ex eorum sententiis aperte consequitur. — Nam inter praecipua doctrinae capita hoc illi habent, quod ab *immanentiae vitalis* principio deducunt: *formulas religiosas*, ut *religiosae* reapse sint nec solum intellectus commentationes, vitales esse debere vitamque ipsam vivere *sensus religiosi*. Quod non ita intelligendum est, quasi hae formulae, praesertim si mere imaginativae, sint pro ipso religioso sensu inventae; nihil enim refert admodum earum originis, ut etiam numeri vel qualitatis: sed ita, ut eas *religiosus sensus*, mutatione aliqua, si opus est, adhibita, *vitaliter* sibi adiungat. — Scilicet, ut aliis dicamus, necesse est ut *formula primitiva* acceptetur a corde ab eoque sanciat; itemque sub cordis ductu sit labor, quo *secundariae formulae* progignuntur. Hinc accidit quod debeant hae formulae, ut vitales sint, ad fidem pariter et ad credentem accommodatae esse ac manere. Quamobrem, si quavis ex causa huiusmodi accommodatio cesset, amittunt illae primigenias notiones ac mutari indigent. — Haec porro formularum dogmaticarum cum sit vis ac fortuna instabilis, mirum non est illas modernistis tanto esse ludibrio ac despectui; qui nihil e contra loquuntur atque extollunt nisi religiosum sensum vitamque religiosam. Ideo et Ecclesiam audacissime carpunt tamquam devio itinere incedentem, quod ab externa formularum significatione religiosam vim ac moralem minime distinguat, et formulis notione carentibus casso labore ac tenacissime in-

haerens, religionem ipsam dilabi permittat. — *Caeci* equidem *et duces caecorum* qui, superbo scientiae nomine inflati, usque eo insaniunt ut aeternam veritatis notionem et germanum religionis sensum pervertant: novo invento systemate, quo, ex *proiecta et effrenata novitatum cupiditate, veritas, ubi certo consistit, non quaeritur, sanctisque et apostolicis traditionibus posthabitis, doctrinae aliae inanes, fuitiles, incertae nec ab Ecclesia probatae adsciscunt, quibus veritatem ipsam fulciri ac sustineri vanissimi homines arbitrantur* (1).

Atque haec, Venerabiles Fratres, de modernista ut philosopho. — Iam si, ad credentem progressus, nosse quis velit unde hic in modernistis a philosopho distinguatur, illud advertere necesse est, etsi philosophus *realitatem* divini ut fidei obiectum admittat, hanc tamen ab illo *realitatem* non alibi reperiri nisi in credentis animo, ut obiectum sensus est et affirmationis atque ideo phaenomenorum ambitum non excedit: utrum porro in se illa extra sensum existat atque affirmationem huiusmodi, praeterit philosophus ac negligit. E contra modernistae credenti ratum ac certum est, *realitatem* divini reapse in se ipsam existere nec prorsus a credente pendere. Quod si postules, in quo tandem haec credentis assertio nitatur, reponent: in privata cuiusque hominis *experientia*. — In qua affirmatione, dum equidem hi a rationalistis dissident, in protestantium tamen ac pseudomysticorum opinionem discedunt. Rem enim sic edisserunt: in *sensu religioso* quemdam esse agnoscendum cordis intuitum, quo homo ipsam, sine medio, Dei *realitatem* attingit, tantamque de existentia Dei haurit persuasionem deque Dei tum intra,

tum extra hominem actione, ut persuasionem omnem quae ex scientia peti possit, longe antecellat. Veram igitur ponunt experientiam, eamque rationali qualibet experientia praestantior: quam si quis, ut rationalistae, inficiatur, inde fieri affirmant, quod nolit is in eis se ipse constituere moralibus adiunctis, quae ad experientiam gignendam requirantur. Haec porro *experientia*, cum quis illam fuerit assequutus, proprie vereque credentem efficit. — Quam hic longe absumus a catholicis institutis! Commenta eiusmodi a Vaticana Synodo improbata iam vidimus — His semel admissis una cum erroribus caeteris iam memoratis, quo pacto ad atheismum pateat via, inferius dicemus. Nunc statim advertisse iuverit, ex hac *experientiae* doctrina, coniuncta alteri de *symbolismo*, religionem quamlibet ethnicorum minime excepta, ut veram esse habendam. Quidni etenim in religione quavis experientiae huiusmodi occurrant? Occurrisse vero non unus asserit. Quo iure autem modernistae veritatem experientiae abnuent, quam turca affirmant; verasque experientias unis catholicis vindicabunt? Neque id reapse modernistae denegant; quin immo, subobscuri alii, alii apertissime, religiones omnes contendunt esse veras. Secus autem sentire nec posse manifestum est. Nam religioni cuiquam quo tandem ex capite, secundum illorum praecepta, foret falsitas tribuenda? Certe vel ex fallacia *sensus religiosi*, vel quod falsiloqua sit formula ab intellectu prolata. Atqui *sensus religiosus* unus semper idemque est, etsi forte quandoque imperfectior: formula autem intellectus ut vera sit sufficit ut *sensui religioso* hominique credenti respondeat, quidquid de huius perspicuitate ingenii esse queat. Unum, ad summum, in religionem diversarum conflictu, modernistae contendere forte possint, catholicam, utpote vividior, plus habere ve-

(1) Gregor. XVI Ep. Encycl. *Singulari* Nos 7 Kal. iul. 1834.

[Modernismus]

ritatis; itemque christiano nomine digniorem eam esse, ut quae christianismi exordiis respondeat plenius. Has consecutiones omnes ex datis antecedentibus fluere, nemini erit absonum. Illud stupendum cum maxime, catholicos dari viros ac sacerdotes, qui, etsi, ut autumari malumus, eiusmodi portenta horrent, agunt tamen ac si plene probent. Eas etenim errorum talium magistris tribuunt laudes, eos publice habent honores, ut sibi quisque suadeat facile, illos non homines honorare, aliquo forsitan numero non expertes, sed errores potius, quos hi aperte asserunt inque vulgus spargere omni ope nituntur.

Est aliud praeterea in hoc doctrinae capite quod catholicae veritati est omnino infestum. Nam istud de *experientia* praeceptum ad *traditionem* etiam transfertur, quam Ecclesia huc usque asseruit, eamque prorsus admittit. Enimvero modernistae sic traditionem intelligunt ut sit *originalis experientiae* quaedam cum aliis communicatio per praedicationem, ope formulae intellectivae. Cui formulae propterea, praeter vim, ut aiunt *repraesentativam*, *suggestivam* quamdam adscribunt virtutem, tum in eo qui credit ad *sensum religiosum* forte torpentem excitandum instaurandamque *experientiam* aliquando habitam, tum in eis qui nondum credunt ad *sensum religiosum* primo gignendum et *experientiam* producendam. Sic autem experientia religiosa late in populos propagatur; nec tantummodo in eos qui nunc sunt per praedicationem, sed in posteros etiam, tam per libros, quam per verborum de aliis in alios replicationem. — Haec vero experientiae communicatio radices quandoque agit vigetque; senescit quandoque statim ac moritur. Vigere, autem, modernistis argumentum veritatis est: veritatem enim ac vitam promiscue habent. Ex quo inferre denuo licebit: religiones omnes quotquot extant veras esse, nam secus nec viverent.

Re porro huc adducta, Venerabiles Fratres, satis superque habemus ad recte cognoscendum quem ordinem modernistae statuunt inter fidem et scientiam; quo etiam scientiae nomine historia apud illos notatur. — Ac primo quidem tenendum est, materiam uni obiectam materiae obiectae alteri externam omnino esse ab eaque seiunctam. Fides enim id unice spectat, quod scientia *incognoscibile* sibi esse proficitur. Hinc diversum utrique pensum: scientia versatur in phaenomenis ubi nullus fidei locus; fides e contra versatur in divinis quae scientia penitus ignorat. Unde demum conficitur, inter fidem et scientiam numquam esse posse discidium: si enim suum quaeque locum teneat occurrere sibi invicem nunquam poterunt, atque ideo nec contradicere — Quibus si qui forte obiciant, quaedam in aspectabili occurrere naturarum quae ad fidem etiam pertineant, uti humanam Christi vitam; negabunt. Nam, etsi haec phaenomenis accensentur, tamen, quatenus vita fidei imbuuntur, et a fide, quo supra dictum est modo, *transfigurata* ac *defigurata* fuerunt, a sensibili mundo sunt abrepta et in divini materiam translata. Quamobrem poscenti ulterius, an Christus vera patrarit miracula vereque futura praesenserit, an vere revixerit atque in caelum conscenderit; scientia agnostica abnuet, fides affirmabit; ex hoc tamen nulla erit inter utramque pugna. Nam abnuet alter ut philosophus philosophos alloquens, Christum scilicet unice contemplatus secundum *realitatem historicam*; affirmabit alter ut credens cum credentibus loquutus, Christi vitam spectans prout *iterum vivitur* a fide et in fide.

Ex his tamen fallitur vehementer qui reputet posse opinari fidem et scientiam alteram sub altera nulla penitus ratione esse subiectam. Nam de scientia quidem recte vereque existimabit; secus autem de fide, quae, non uno tantum sed triplici

excipite, scientiae subiici dicenda est. Primum namque advertere oportet, in facto quovis religioso, detracta *divina realitate* quamque de illa habet *experientiam* qui credit, caetera omnia, praesertim vero *religiosas formulas*, phaenomenorum ambitum minime transgredi, atque ideo cadere sub scientiam. Liceat utique credenti si volet, de mundo excedere; quamdiu tamen in mundo deget, leges, obtutum, iudicia scientiae atque historiae nunquam, velit nolit, effugiet. — Praeterea, quamvis dictum est Deum solius fidei esse obiectum, id de divina quidem *realitate* concedendum est, non tamen de *idea* Dei. Haec quippe scientiae subest; quae, dum in ordine, ut aiunt, logico philosophatur, quidquid etiam absolutum est attingit atque ideale. Quocirca philosophia seu scientia cognoscendi de idea Dei ius habet, eamque in sui evolutione moderandi et, si quid extrarium invaserit, corrigendi. Hinc modernistarum effatum: evolutionem religiosam cum morali et intellectuali componi debere; videlicet, ut quidam tradit quem magistrum sequuntur, eisdem subdi. — Accedit demum quod homo dualitatem in se ipse non patitur: quamobrem credentem quaedam intima urget necessitas fidem cum scientia sic componendi, ut a generali ne discrepet idea, quam scientia exhibet de hoc mundo universo. Sic ergo conficitur, scientiam a fide omnino solutam esse, fidem contra, ut ut scientiae extranea praedicetur, eidem subesse. — Quae omnia, Venerabiles Fratres, contraria prorsus sunt iis quae Pius IX decessor Noster tradebat, docens: *Philosophiae esse, in iis quae ad religionem pertinent, non dominari sed ancillari, non praescribere quid credendum sit, sed rationabili obsequio amplecti, neque altitudinem scrutari mysteriorum Dei, sed illam pie humiliterque revereri* (1). Moderni-

stae negotium plane invertunt: quibus idcirco applicari queunt quae Gregorius IX item decessor Noster de quibusdam suae aetatis theologis scribebat: *Quidam apud vos, spiritu vanitatis ut uter distenti, positos a Patribus terminos profana transferre satagunt novitate, coelestis paginae intellectum... ad doctrinam philosophicam rationalium inclinando, ad ostentationem scientiae, non profectum aliquem auditorum.... Ipsi, doctrinis variis et peregrinis abducti, redigunt caput in caudam, et ancillae cogunt famulari reginam* (1).

Quod profecto apertius patebit intuenti quo pacto modernistae agant, accommodate omnino ad ea quae docent. Multa enim ab eis contraria videntur scripta vel dicta, ut quis facile illos aestimet ancipites atque incertos. Verumtamen consulte id et considerate accidit; ex opinione, scilicet, quam habent de fidei atque scientiae seiunctione mutua. Hinc in eorum libris quaedam offendimus quae catholicus omnino probet; quaedam, aversa pagina, quae rationalistam dictasse autumes. Hinc, historiam scribentes, nullam de divinitate Christi mentionem iniiciunt; ad concionem vero in templis eam firmissime profitentur. Item, enarrantes historiam, Concilia et Patres nullo loco habent; catechesim autem si tradunt, illa atque illos cum honore afferunt. Hinc etiam exegesis theologicam et pastorem a scientifica et historica discernunt. Similiter, ex principio quod scientia a fide nullo pacto pendeat, quum de philosophia, de historia, de critica disserunt, Lutheri sequi vestigia non exhorrentes, (2) despicientiam praeceptorum catholicorum, sanctorum Patrum, oecumenicarum synodorum, magisterii ecclesiastici omni-

(1) Epist. ad Magistros theol. Paris. non. Jul. 1223.

(2) Proposit. 29 damn. a Leone X bull. *Exurge Domine*, 16 Mai 1520.

(1) Brev. ad Ep. Wratislav., 15 Iun. 1857.

[Modernismus]

modis ostentant; de qua si carpantur, libertatem sibi adimi conqueruntur. Professi demum fidem esse scientiae subiiciendam, Ecclesiam passim aperteque reprehendunt quod sua dogmata philosophiae opinionibus subdere et accommodare, obstinatissime, renuat: ipsi vero, veteri ad hunc finem theologia sublata, novam invehere contendunt, quae philosophorum delirationibus obsecundet.

Hic iam, Venerabiles Fratres, nobis fit aditus ad modernistas in theologico agone spectandos. Salebrosus quidem opus: sed paucis absolvendum. — Agitur nimirum de concilianda fide cum scientia, idque non aliter quam una alteri subiecta. Eo in genere modernista theologus eisdem utitur principiis, quae usui philosopho esse vidimus, illaque ad credentem aptat: principia inquit *immanentiae* et *symbolismi*. Sic autem rem expeditissime perficit. Traditur a philosopho *principium fidei esse immanens*; a credente additur *hoc principium Deum esse*; concludit ipse *Deus ergo est immanens in homine*. Hinc *immanentia theologica*. Iterum: philosopho certum est *repraesentationes obiecti fidei esse tantum symbolicas*; credenti pariter certum est *fidei obiectum esse Deum in se*: theologus igitur colligit: *repraesentationes divinae realitatis esse symbolicas*. Hinc *symbolismus theologicus*. — Errores profecto maximi, quorum uterque quam sit perniciosus, consequentiis inspectis patebit. — Nam, ut de *symbolismo* statim dicamus, cum symbola talia sint respectu obiecti, respectu autem credentis sint instrumenta; cavendum primum, inquit, credenti, ne ipsi formulae ut formula est plus nimio inhaereat, sed illa utendum unice ut absolutae adhaerescat veritati, quam formula retegit simul ac tegit nititurque exprimere quin unquam assequatur. Addunt praeterea, formulas eiusmodi esse a credente adhibendas qua-

tenus ipsum iuverint; ad commodum enim datae sunt, non ad impedimentum: incolumi utique honore qui, ex sociali respectu, debetur formulis, quas publicum magisterium aptas ad communem conscientiam exprimendam iudicarit, quamdiu, scilicet, idem magisterium secus quidpiam non edixerit. — De immanentia autem quid reapse modernistae sentiant, difficile est indicare; non enim eadem omnium opinio. Sunt qui in eo collocant, quod Deus agens intime adsit in homine, magis quam ipse sibi homo; quod plane, si recte intelligitur, reprehensionem non habet. Alii in eo ponunt, quod actio Dei una sit cum actione naturae ut causae primae cum causae secundae; quod ordinem supernaturalem reapse delet. Alii demum sic explicant, ut suspicionem efficiant pantheisticae significationis; id autem cum caeteris eorum doctrinis cohaeret aptius.

Huic vero *immanentiae* pronunciatum aliud adiicitur quod a *permanentia divina* vocare possumus: quae duo inter se eo fere modo differunt quo *experientia* privata ab *experientia* per traditionem transmissa. Exemplum rem collustrabit: sitque ab Ecclesia et Sacramentis deductum. Ecclesia, inquit, et Sacramenta a Christo ipso instituta minime credenda sunt. Cavet id agnosticis qui in Christo nil praeter hominem novit, cuius conscientia religiosa, ut ceterorum hominum, sensim efformata est: cavet lex immanentiae, quae externas, ut aiunt, *applicationes* respuit: cavet item lex evolutionis, quae ut germina evolvantur tempus postulat et quandam adiunctorum sibi succedentium seriem: cavet demum historia quae talem reapse rei cursum fuisse ostendit. Attamen Ecclesiam et Sacramenta *mediate* a Christo fuisse instituta retinendum est. Qui vero? Conscientiae christianas omnes in Christi conscientia virtute quodammodo inclusas affirmant, ut in semine planta.

Quoniam autem germina vitam seminis vivunt; christiani omnes vitam Christi vivere dicendi sunt. Sed Christi vita, secundum fidem, divina est: ergo et christianorum vita. Si igitur haec vita, decursu aetatum, Ecclesiae et Sacramentis initium dediti jure omnino dicetur initium huiusmodi esse a Christo ac divinum esse. Sic omnino conficiunt divinas esse etiam Scripturas sacras, divina dogmata. His porro modernistarum theologia ferme absolvitur. Brevis profecto supellex: sed ei perabundans, qui profiteatur, scientiae, quidquid praeceperit, semper esse obtemperandum. Horum ad caetera quae dicemus applicationem quisque facile per se viderit.

De origine fidei deque eius natura attingimus huc usque. Fidei autem cum multa sint germina, praecipua vero Ecclesia, dogma, sacra et religiones, libri quos sanctos nominamus; de his quoque quid modernistae doceant, inquirendum. — Atque ut dogma initium ponamus, huius quae sit origo et natura iam supra indicatum est. Oritur illud ex impulsione quadam seu necessitate, vi cuius qui credit in suis cogitatis elaborat, ut conscientia tam sua quam aliorum illustretur magis. Est hic labor in rimando totus expoliendoque primigeniam mentis *formulam*, non quidem in se illam secundum logicam explicatio-nem, sed secundum circumstantia, seu, ut minus apte ad intelligendum inquirunt, *vitaliter*. Inde fit ut, circa illam, *secundariae* quaedam, ut iam innuimus, sensim enascantur formulae, quae postea in unum corpus coagmentatae vel in unum doctrinae aedificium, cum a magisterio publico sancitae fuerint, utpote communi conscientiae respondentes, dicuntur dogma. Ab hoc discernendae sunt probe theologorum commentationes: quae ceteroquin, quamvis vitam dogmatis non vivunt, non omnino tamen sunt inutiles, tum ad religionem cum scientia componendam et oppositiones in-

ter illas tollendas, tum ad religionem ipsam extrinsecus illustrandam protuendamque; forte etiam utilitati fuerint novo cuiusdam futuro dogmati materiam praeparando. — De cultu sacrorum haud foret multis dicendum, nisi eo quoque nomine Sacramenta venirent; de quibus maximi modernistarum errores. Cultum ex duplici impulsione seu necessitate oriri perhibent; omnia etenim, ut vidimus, in eorum systemate impulsionebus intimis seu necessitatibus gigni asseruntur. Altera est ad sensibile quiddam religioni tribuendum; altera ad eam proferendam, quod fieri utique nequaquam possit sine forma quadam sensibili et consecrantibus actibus, quae Sacramenta dicimus. Sacramenta autem modernistis nuda sunt symbola seu signa; quamvis non vi carentia. Quam vim ut indicent, exemplo ipsi utuntur verborum quorundam; quae vulgo fortunam dicuntur sortita, eo quod virtutem conceperint ad notiones quasdam propagandas, robustas maximeque percellentes animos. Sicut ea verba ad notiones, sic Sacramenta ad sensum religiosum ordinata sunt: nihil praeterea clarius profecto dicerent, si Sacramenta unice ad nutriendam fidem instituta affirmarent. Hoc tamen Tridentina Synodus damnavit: *Si quis dixerit haec sacramenta propter solam fidem nutriendam instituta fuisse, anathema sit* (1).

De librorum etiam sacrorum natura et origine aliquid iam delibavimus. Eos, ad modernistarum scita, definire probe quis possit syllogem *experientiarum*, non cuique passim advenientium, sed extraordinariorum atque insignium, quae in quapiam religione sunt habitae. — Sic prorsus modernistae docent de libris nostris tum veteris, tum novi testamenti. Ad suas tamen opiniones callidissime notant: quamvis ex-

(1) Sess. XII, *De Sacramentis in genere*, can. 5.

[Modernismus]

perientia sit praesentis temporis, posse tamen illam de praeteritis aequae ac de futuris materiam sumere, prout videlicet qui credit vel exacta rursus per recordationem in modum *presentium vivit*, vel futura per praeoccupationem. Id autem explicat quomodo historici quoque et apocalyptici in libris sacris censi queant. — Sic igitur in hisce libris Deus quidem loquitur per credentem, sed, uti fert theologia modernistarum, per *immanentiam* solummodo et *permanentiam vitalem*. — Quaeremus quid tum de inspiratione? Haec, respondent, ab impulsione illa, nisi forte vehementia, nequaquam secernitur, qua credens ad fidem suam verbo scripto aperiendam adigitur. Simile quid habemus in poetica inspiratione; quare quidam aiebat: Est Deus in nobis, agitante calescimus illo. Hoc modo Deus initium dici debet inspirationis sacrorum librorum. — De qua praeterea inspiratione modernistae addunt nihil omnino esse in sacris libris quod illa careat. Quod quum affirmant, magis eos crederes orthodoxos quam recentiores alios, qui inspirationem aliquantum coangustant, ut, exempli causa, quum *tacitas* sic dictas *citationes* invehunt. Sed haec illi verbo tenus ac simulate. Nam si Biblia ex agnosticismi praeceptis iudicamus, humanum scilicet opus, ab hominibus pro hominibus exaratum, licet ius theologo detur ea per *immanentiam* divina praedicandi; qui demum inspiratio coarctari possit? Generalem utique modernistae sacrorum librorum inspirationem asseverant: catholico tamen sensu nullam admittunt.

Largiorem dicendi segetem offerunt quae modernistarum schola de Ecclesia imaginatur. — Ponunt initio eam ex duplici necessitate oriri, una in credente quovis, in eo praesertim qui primigeniam ac singularem aliquam sit nactus experientiam, ut fidem suam cum aliis commu-

nicet; altera, postquam fides communis inter plures evaserit, in *collectivitate*, ad coalescendum in societatem et ad commune bonum tuendum, augendum, propagandum. Quid igitur Ecclesia? Partus est *conscientiae collectivae* seu consociationis conscientiarum singularium; quae, vi *permanentiae vitalis*, a primo aliquo credente pendeant, videlicet, pro catholicis a Christo.

— Porro societas quaeprimam moderatrice auctoritate indiget, cuius sit officium consociatos omnes in communem finem dirigere, et compagis elementa tueri prudenter, quae, in religioso coetu, doctrina et cultu absolvuntur. Hinc in Ecclesia catholica auctoritas tergemina; *disciplinaria, dogmatica, cultualis*. — Iam auctoritatis huius natura ex origine colligenda est; ex natura vero iura atque officia repetenda. Praeteritis aetatibus vulgaris fuit error quod auctoritas in Ecclesiam extrinsecus accesserit, nimirum immediate a Deo; quare *autocratica* merito habebatur. Sed haec nunc temporis obsolevere. Quo modo Ecclesia et conscientiarum collectivitate emanasse ducitur, eo pariter auctoritas ab ipsa Ecclesia vitaliter emanat. Auctoritas igitur, sicut Ecclesia, ex conscientia religiosa oritur, atque ideo eidem subest; quam subiectionem si spreverit, in tyrannidem vertitur. Ea porro tempestate nunc vivimus, quum libertatis sensus in fastigium summum excrevit. In civili statu conscientia publica populare regimen invexit. Sed conscientia in homine, aequae atque vita, una est. Nisi ergo in hominum conscientiarum intestinum velit excitare bellum ac fovere, auctoritati Ecclesiae officium inest democraticis utendi formis; eo vel magis quod nō faxis, exitium imminet. Nam amens profecto fuerit, qui in sensu libertatis, qualis nunc viget, regressum posse fieri aliquando autumet. Constrictus vi atque inclusus, fortior se profundet, Ecclesia pariter ac religione deleta. — Haec

omnia modernistae ratiocinantur: qui propterea toti sunt in indagandis viis ad auctoritatem Ecclesiae cum credentium libertate componendam.

Sed enim non intra domesticos tantum parietes habet Ecclesia quibuscum amice cohaerere illam oporteat; habet et extra. Non una namque ipsa occupat mundum; occupant aequae consociationes aliae quibuscum commercium et usus necessario intercedat. Quae iura igitur, quae sint Ecclesiae officia cum civilibus consociationibus determinandum est etiam, nec aliter determinandum nisi ex ipsius Ecclesiae natura, qualem nimirum modernistae nobis describere. — In hoc autem eisdem plane regulis utuntur quae supra pro scientia atque fide sunt allatae. Ibi de *objectis* sermo erat, heic de *finibus*. Sicut igitur *ratione obiecti* fidem ac scientiam extraneas ad invicem vidimus, sic Status et Ecclesia alter ab altera extranea sunt ab fines quos persequuntur, temporalem illae, haec spiritualem. Licuit profecto alias temporale spirituali subiici; licuit de *mixtis* questionibus sermonem interseri, in quibus Ecclesia ut domina ac regina intererat, quia nempe Ecclesia a Deo, sine medio, ut ordinis supernaturalis est auctor, instituta ferebatur. Sed iam haec a philosophis atque historicis respuuntur. Status ergo ab Ecclesia dissociandus, sicut etiam catholicus a cive. Quamobrem catholicus quilibet, quia etiam civis, ius atque officium habet. Ecclesiae auctoritate neglecta, eius optatis, consiliis praeceptisque posthabitis, spretis immo reprehensionibus, ea persequendi quae civitatis utilitati conducere arbitretur. Viam ad agendum civi praescribere praetextu quolibet, abusus ecclesiasticae potestatis est, toto nisu reiiciendus. — Ea nimirum, Venerabiles Fratres, unde haec omnia dimanant, eadem profecto sunt, quae Pius VI decessor Noster, in Constitutione apo-

stolica *Auctorem fidei*, solemniter damnavit (1).

Sed modernistarum scholae satis non est debere Statum ab Ecclesia seiungi. Sicut fidem, quoad elementa, ut inquirunt, phaenomenica scientiae subdi oportet, sic in temporalibus negotiis Ecclesiam subesse Statui. Hoc quidem illi aperte nondum forte asserunt; ratiocinationis tamen vi coguntur admittere. Posito etenim quod in temporalibus rebus Status possit unus, si accidat credentem, intimis religionis actibus haud contentum, in externos exilire, ut puta administrationem susceptionemve Sacramentorum, necesse erit haec sub Status dominium cadere. Ecquid tum de ecclesiastica auctoritate? Cum haec nisi per externos actus non explicetur, Statui, tota quanta est, erit obnoxia. Haec nempe consecutione coacti, multi ex protestantibus *liberalibus* cultum omnem sacrum externum, quiu etiam externam quamlibet religiosam consociationem e medio tollunt, religionemque, ut aiunt, *individualement* invehere adnituntur. — Quod si modernistae nondum ad haec palam progrediuntur, petunt interea ut Ecclesia quo ipsi impellunt sua se sponte inclinet seseque ad civiles formas aptet. Atque haec de auctoritate *disciplinari*. — Nam de *doctrinali* et *dogmatica* potestate longe peiora sunt ac perniciosiora quae sentiunt. De Magisterio Ecclesiae sic scilicet commentantur. Consociatio religiosa in unum vere coalescere nequaquam potest, nisi una sit consociatorum conscientia, unaque, qua utantur, formula. Utraque autem haec unitas mentem quamdam quasi communem expostulat, cuius sit reperire ac determinare formulam, quae communi conscientiae rectius respondeat; cui quidem menti satis auctoritatis inesse oportet

(1) Cfr. *Proposit. 2.*

[Modernismus]

ad formulam quam statuerit communitati imponendam. In hac porro coniunctione ac veluti fusione tum mentis formulam eligentis, tum potestatis eamdem perscribentis, magisterii ecclesiastici notionem modernistae collocant. Cum igitur magisterium ex conscientiis singularibus tandem aliquando nascatur, et publicum officium in earumdem conscientiarum commodum mandatum habeat, consequitur necessario, illud ab eisdem conscientiis pendere, ac proinde ad populares formas esse inflectendum. Quapropter singularium hominum conscientias prohibere quominus impulsiones quas sentiunt palam aperteque profiteantur, et criticae viam praepedire qua dogma ad necessarias evolutiones impellat, potestatis ad utilitatem permissae non usus est, sed abusus. — Similiter in usu ipso potestatis modus temperatque sunt adhibenda. Librum quemlibet, auctore incio, notare ac proscribere, nulla explicatione admissa, nulla disceptatione, tyrannidi profecto est proximum. — Quare heic etiam medium est quoddam iter reperiendum, ut auctoritati simul ac libertati integra sint iura. Interea temporis catholico sic est agendum, ut auctoritatis quidem observantissimum se publice profiteatur, suo tamen obsequi ingenio non intermittat. — Generatim vero sic de Ecclesia praescribunt: quoniam ecclesiasticae potestatis finis ad spiritualia unice pertinet, externum apparatus omnem esse tollendum, quo illa ad intuentium oculos magnificentius ornatur. In quo illud sane negligitur, religionem, etsi ad animos pertineat, non tamen unice animis concludi; et honorem potestati impensum in Christum institutorem recidere.

Porro ut totam hanc de fide deque vario eius germine materiam absolvamus, restat, Venerabiles Fratres, ut de utroque explicatione postremo loco modernistarum praecepta audiamus. — Prin-

cipium hic generale est: in religione, quae vivat, nihil variabile non esse, atque idcirco variandum. Hinc gressum faciunt ad illud quod in eorum doctrinis fere caput est, ad videlicet *evolutionem*. Dogma, igitur, ecclesia, sacrorum cultus, libri, quos ut sanctos veremur, quin etiam fides ipsa, nisi intermortua haec omnia velimus, evolutionis teneri legibus debent. Neque hoc mirum videri queat, si ea prae oculis habeantur quae sunt de horum singulis a modernistis tradita. Posita, igitur, evolutionis lege, evolutionis rationem a modernistis ipsis descriptam habemus. Et primo quoad fidem. Primigenia, inquit, fidei forma rudis et universis hominibus communis fuit, ut quae ex ipsa hominum natura atque vita oriebatur. Evolutio vitalis progressum dedit, nimirum non novitate formarum extrinsecus accedentium, sed ex pervasione in dies auctiore sensus religiosi in conscientiam. Dupliciter autem progressio ipsa est facta; *negative* primum, elementum quodvis extraneum, ut, puta ex familia vel gente adveniens, eliminando; dehinc *positive*, intellectiva ac morali hominis expolitione, unde notio divini amplior ac lucidior *sensusque religiosus* exquisitior evasit. Progreddientis vero fidei eadem sunt causae afferendae, quam quae superius sunt allatae ad eius originem explicandam. Quibus tamen extraordinarios quosdam homines addi oportet (quos nos prophetas appellamus, quorumque omnium praestantissimus est Christus); tum quia illi in vita ac sermonibus arcani quidpiam praesetulerunt, quod fides divinitati tribuebat; tum quia novas nec ante habitas *experientias* sunt nacti, religiosae cuiusque temporis indigentiae respondententes. — Dogmatis autem progressus inde potissimum enascitur quod fidei impedimenta sint superanda, vincendi hostes, contradictiones refellendae. Adde his nismum quemdam perpetuum ad melius penetranda

quae in arcanis continentur. Sic, ut exempla caetera praetereamus, de Christo factum est: in quo divinum illud quaecumque, quod fides admittebat, ita pedetentim et gradatim amplificatum est, ut demum pro Deo haberetur. – Ad evolutionem cultus facit praecipue necessitas ad mores traditionesque populorum sese accommodandi; item quorundam virtute actuum fruendi quam sunt ex usu mutuati. – Tandem pro Ecclesia evolutionis causa inde oritur, quod componi egeat cum adiunctis historicis cumque civilis regiminis publice investitis formis. – Sic illi de singulis. Hic autem, antequam procedamus, doctrina haec de *necessitatibus* seu *indigentis* (vulgo *dei bisogni* significantius appellant) probe ut notetur velimus; etenim, praeterquam omnium quae vidimus, est veluti basis ac fundamentum famosae illius methodi, quam historicam dicunt.

In evolutionis doctrina ut adhuc sistamus, illud praeterea est advertendum quod, etsi indigentiae seu necessitates ad evolutionem impellunt, his tamen unis acta, evolutio, transgressa facile traditionis fines atque ideo a primigenio vitali principio avulsa, ad ruinam potius quam ad progressionem traheret. Hinc, modernistarum mentem plenius sequuti, evolutionem ex conflictione duarum virium evenire dicemus, quarum altera ad progressionem agit, altera ad conservationem retrahit. – Vis conservatrix viget in Ecclesia, contineturque traditione. Eam vero exerit religiosa auctoritas, idque tam iure ipso, est enim in auctoritatis natura traditionem tueri; tam re, auctoritas namque, a commutationibus vitae reducta, stimulis ad progressionem pellentibus nihil aut vix urgetur. E contra vis ad progrediendum rapiens atque intimis indigentis, respondens latet ac molitur in privatorum conscientis, illorum praecipue qui vitam, uti inquirunt, propius atque intimius attingunt.

– En hic, Venerabiles Fratres, doctrinam illam exitiosissimam efferre caput iam cernimus, quae laicos homines in Ecclesiam subinfert ut progressionis elementa. – Ex convento quodam et pacto inter binas hasce vires, conservatricem et progressionis faultricem, inter auctoritatem videlicet et conscientias privatorum, progressus ac mutationes oriuntur. Nam privatorum conscientiae, vel harum quaedam, in conscientiam collectivam agunt; haec vero in habentes auctoritatem, cogitque illos pactiones cofare atque in pacto manere. – Ex his autem pronum est intelligere, cur modernistae mirentur adeo quoniam reprehendi se vel puniri sciunt. Quod eis culpa vertitur, ipsi pro officio habent religiose explendo. Necessitates conscientiarum nemo melius novit quam ipsi, eo quod propius illas attingunt quam ecclesiastica auctoritas. Eas igitur necessitates omnes quasi in se colligunt; unde loquendi publice ac scribendi officio devinciuntur. Carpat eos, si volet auctoritas; ipsi conscientia officii fulciuntur: intimaque experientia norunt non sibi reprehensiones deberi, sed laudes. Utique non ipsos latet progressionem sine certaminibus haud fieri, nec sine victimis certamina: sint ergo ipsi pro victimis, sicut prophetae et Christus. Nec ideo quod male habentur, auctoritati invident: suum illam exsequi munus ultro concedunt. Queruntur tantum quod minime exaudiuntur; sic enim cursus animorum tardatur: hora tamen rumpendi moras certissime veniet; nam leges evolutionis coerceri possunt, infringi omnino non possunt. Instituto ergo itinere pergunt: pergunt, quamvis redarguti et damnati; incredibilem audaciam fucatae demissionis velamine obducentes. Cervices quidem simulate inflectunt; manu tamen atque animo quod susceperunt persequuntur audacius. Sic autem volentes omnino prudentesque agunt: tum quia tenent, auctoritatem stimulan-

[Modernismus]

dam esse, non evertendam; tum quia necesse illis est intra Ecclesiae septa manere, ut collectivam conscientiam sensim immutent, quod tamen quum aiunt, fateri se non advertunt conscientiam collectivam ab ipsis dissidere, atque ideo nullo eos iure illius se interpretes venditare.

Sic, igitur, Venerabiles Fratres, modernistis auctoribus atque actoribus, nihil stabile, nihil immutabile in Ecclesia esse oportet. Qua equidem in sententia praecursoribus non caruere, illis nimirum, de quibus Pius IX decessor Noster iam scribebat: *Isti divinae revelationis inimici humanum progressum summis laudibus efferentes, in catholicam religionem, temerario plane ac sacrilego ausu, illum inducere vellent, perinde ac si ipsa religio non Dei, sed hominum opus esset aut philosophicum aliquod inventum, quod humanis modis perfici queat* (1). – De revelatione praesertim ac dogmate nulla doctrinae modernistarum novitas; sed eadem illa est, quam in Pii IX syllabo reprobata reperimus, sic enunciata: *Divina revelatio est imperfecta et idcirco subiecta continuo et indefinito progressui, qui humanae rationis progressioni respondeat* (2): solemnius vero in Vaticana Synodo per haec verba: *Neque enim fidei doctrina, quam Deus revelavit, velut philosophicum inventum proposita est humanis ingeniis perficienda, sed tamquam divinum depositum Christi sponsae tradita, fideliter custodienda et infallibiliter declaranda. Hinc sacrorum quoque dogmatum is sensus perpetuo est retinendus, quem semel declaravit Sancta Mater Ecclesia, nec unquam ab eo sensu altioris intelligentiae, specie et nomine, recedendum* (3): quo profecto explicatio nostrarum notionum, etiam circa fidem, tantum abest ut impediatur, ut imo adiuvetur ac

provehatur. Quamobrem eadem Vaticana Synodus sequitur: *Crescat, igitur, et multum vehementerque proficiat tam singulorum quam omnium, tam unius hominis quam totius Ecclesiae, aetatum et saeculorum gradibus intelligentia, scientia, sapientia, sed in suo dumtaxat genere, in eodem dogmate, eodem sensu eademque sententia* (4).

Sed postquam in modernismi assectatoribus philosophum, credentem, theologum observavimus, iam nunc restat ut pariter historicum, criticum, apologetam, reformatorem spectemus.

Modernistarum quidam, qui componendis historiis se dedunt, solliciti magnopere videntur ne credantur philosophi; profitentur quin immo philosophiae se penitus expertes esse. Astute id quam quod maxime: ne scilicet cuipiam sit opinio, eos praeiudicatis imbui philosophiae opinionibus, nec esse propterea, ut aiunt, omnino *objectivos*. Verum tamen est, historiam illorum aut criticon meram loqui philosophiam; quaeque ab iis inferuntur, ex philosophicis eorum principiis iusta ratiocinatione concludi. Quod equidem facile consideranti patet. – Primi tres huiusmodi historicorum aut criticorum canones, ut diximus, eadem illa sunt principia, quae supra ex philosophis attulimus: nimirum *agnosticismus*, theorema de *transfiguratione* rerum per fidem, itemque aliud quod de *defiguratione* dici posse visum est. Iam consecutiones ex singulis notemus. – Ex *agnosticismo* historia, non aliter ac scientia, unice de phaenomenis est. Ergo tam Deus quam quilibet in humanis divinus interventus ad fidem reiiciendus est, utpote ad illam pertinens unam. Quapropter si quid occurrat duplici constans elemento, divino atque humano, cuiusmodi sunt Christus, Ecclesia, Sacramenta aliaque id genus

(1) Encycl. *Qui pluribus* 9 Nov. 1846.

(2) Syllab. *Propos.* 5.

(3) *Constit. Dei Filius*, cap. IV.

(4) *Loc. cit.*

multa; sic partiendum erit ac secernendum, ut quod humanum fuerit historiae, quod divinum tribuatur fidei. Ideo vulgata apud modernistas discretio inter Christum historicum et Christum fidei, Ecclesiam historiarum et Ecclesiam fidei, Sacramenta historiarum et Sacramenta fidei, aliaque similia passim. — Deinde hoc ipsum elementum humanum, quod sibi historicum sumere videmus, quale illud in monumentis apparet, a fide per *transfigurationem* ultra conditiones historicas elatum dicendum est. Adiectiones, igitur, a fide factas rursus secernere oportet, easque ad fidem ipsam amandare atque ad historiam fidei, sic, quum de Christo agitur, quidquid conditionem hominis superat, sive naturalem, prout a psychologia exhibetur, sive ex loco atque aetate, quibus ille vixit, conflata. — Praeterea, ex tertio philosophiae principio, res etiam quae historiae ambitum non excedunt, cribro veluti cernunt, eliminantque omnia ac pariter ad fidem amandant quae, ipsorum iudicio, in factorum *logica*, ut inquit, non sunt vel personis apta non fuerint. Sic volunt Christum ea non dixisse quae audientis vulgi captum excedere videntur. Hinc de *reali* eius historia delent et fidei permittunt allegorias omnes quae in sermonibus eius occurrunt. Quaremus forsitan qua lege haec segregentur? Ex ingenio hominis, ex conditione qua sit in civitate usus, ex educatione, ex adiutorum facti cuiusquam complexu: uno verbo, si bene novimus, ex norma, quae tandem aliquando in mere *subjectivam* recidit. Nituntur, scilicet, Christi personam ipsi capere et quasi gerere: quidquid vero paribus in adiunctis ipsi fuissent acturi, id omne in Christum transferunt. — Sic igitur, ut concludamus, a *priori* et ex quibusdam philosophiae principiis, quam tenent quidem sed ignorare asserunt, in *reali*, quam vocant, historia Christum Deum non esse affirmant, nec quidquam divini egisse; ut

hominem vero ea tantum patrasse aut dixisse quae ipsi, ad illius se tempora referentes, patrandi aut dicendi ius tribuunt.

Ut autem historia ab philosophia, sic critica ab historia suas accipit conclusiones. Criticus namque, indicia sequutus ab historico praebita, monumenta partitur bifariam. Quidquid post dictam triplicem obtruncationem superat, *reali* historiae assignat; caetera ad fidei historiam seu *internam* ablegat. Has enim binas historias accurate distinguunt; et historiam fidei, quod bene notatum volumus, historiae *reali* ut realis est opponunt. Hinc, ut iam diximus, geminus Christus; realis alter, alter qui nunquam reapse fuit, sed ad fidem pertinet; alter qui certo loco certaque vixit aetate, alter qui solummodo in piis commentationibus fidei reperitur; eiusmodi, exempli causa, est Christus, quem Ioannis evangelium exhibet; quod utique, aiunt, totum quantum est commentatio est.

Verum non his philosophiae in historiam dominatus absolvitur. Monumentis, ut diximus, bifariam distributis, adest iterum philosophus cum suo dogmate *vitalis immanentiae*; atque omnia edicit, quae sunt in ecclesiae historia, per *vitalen emanationem* esse explicanda. Atqui vitalis cuiuscumque emanationis aut caussa aut conditio est in necessitate seu indigentia quapiam ponenda: ergo et factum post necessitatem concipi oportet, et illud historicum huic esse posterius. — Quid tum historicus? Monumenta iterum, sive quae in libris sacris continentur, sive aliunde adducta, scrutatus indicem ex iis conficit singularum necessitatum, tum ad dogma, tum ad cultum sacrarum, tum ad alia spectantium, quae in Ecclesia, altera ex altera, locum habuere. Confectum indicem critico tradit. Hic vero ad monumenta, quae fidei historiae destinantur, manum admovet; illaque per ae-

[Modernismus]

tates singulas sic disponit ut dato indici respondeant singula: eius semper praecepti memor, factum necessitate, narrationem facto anteverti. Equidem fieri aliquando possit, quasdam Bibliorum partes, ut puta epistolas, ipsum esse factum a necessitate creatum. Quidquid tamen sit, lex est, monumenti cuiuslibet aetatem non aliter determinandam esse quam ex aetate exortae in Ecclesia uniuscuiusque necessitatis. – Distinguendum praeterea est inter facti cuiuspiam exordium eiusdemque explicationem: quod enim uno die nasci potest, non nisi decursu temporis incrementa suscipit. Hanc ob causam debet criticus monumenta, per aetates, ut diximus, iam distributa bipartiri iterum, altera quae ad originem rei, altera quae ad explicationem pertineant secernens; eaque rursus ordinare per tempora.

Tum denuo philosopho locus est, qui iniungit historico sua studia sic exercere uti evolutionis praecepta legesque praescribunt. Ad haec historicus monumenta iterum scrutari, inquirere curiose in adiuncta conditionesque quibus Ecclesia per singulas aetates sit usa, in eius vim conservatricem, in necessitates tam internas quam externas quae ad progrediendum impellerent, in impedimenta quae obfuerunt, uno verbo, in ea quaecumque quae ad determinandum faxint quo pacto evolutionis leges fuerint servatae. Post haec tandem explicationis historiam, per extrema veluti lineamenta, describit. Succurrit criticus aptatque monumenta reliqua. Ad descriptionem adhibetur manus: historia confecta est. – Cui iam, petimus, haec historia inscribenda? Historico ne an critico? Neutri profecto; sed philosopho. Tota ibi per *apriorismum* res agitur; et quidem per apriorismum haeresibus scatentem. Miseret sane hominum eiusmodi de quibus Apostolus diceret: *Evanuerunt in cogitationibus suis... dicentes enim se esse sapientes,*

stulti facti sunt (1); at bilem tamen commovent quum Ecclesiam criminantur monumenta sic permiscere ac temperare ut suae utilitati loquantur. Nimirum affingunt Ecclesiae quod, sua sibi conscientia, apertissime improbari sentiunt.

Ex illa porro monumentorum per aetates partitione ac dispositione sequitur sua sponte non posse libros sacros iis auctoribus tribui quibus reapse inscribuntur. Quam ob causam modernistae passim non dubitant asserere illos eosdem libros, Pentateuchum praesertim ac prima tria Evangelia, ex brevi quadam primigenia narratione, crevisse gradatim accessionibus, interpositionibus nempe in modum interpretationis sive theologicae, sive allegoricae, vel etiam iniectis ad diversa solummodo inter se iungenda. – Nimirum, ut paucis clariusque dicamus, admittenda est *vitalis evolutio* librorum sacrorum, nata ex evolutione fidei eidemque respondens. – Addunt vero, huius evolutionis vestigia adeo esse manifesta ut illius fere historia describi possit. Quin immo et reapse describunt, tam non dubitanter, ut suis ipsis oculis vidisse crederes scriptores singulos, qui singulis aetatibus ad libros sacros amplificandos amorint manum. – Haec autem ut confirmet, critice, quam *textualem* nominant, adiutricem appellant; nitunturque persuadere hoc vel illud factum aut dictum non suo esse loco, aliasque eiusmodi rationes proferunt. Diceret profecto eos narrationum aut sermonum quosdam quasi typos praestituisse sibi, unde certissime iudicent quid suo, quid alieno stet loco. – Hac via qui apti esse queant ad decernendum, aestimet qui volet. Verumtamen qui eos audiat de suis exercitationibus circa sacros libros affirmantes, unde tot ibi incongrue notata datum est deprehendere, credet fere

(1) *Ad Roman. I, 21-22.*

nullum ante ipsos hominum eosdem libros voluisse, neque hos infinitam propemodum Doctorum multitudinem quaquaversus rimatam esse, ingenio plane et eruditione et sanctitudine vitae longe illis praestantior. Qui equidem Doctores sapientissimi tantum abfuit ut Scripturas sacras ulla ex parte reprehenderent, ut immo, quo illas scrutabantur penitus eo maiores divino Numini agerent gratias, quod ita cum hominibus loqui dignatum esset. Sed heu! non iis adiumentis Doctores nostri in sacros libros incubuerunt, quibus modernistae! scilicet magistram et ducem non habuere philosophiam, quae initia duceret a negatione Dei, nec se ipsi iudicandi normam sibi delegerunt. — Iam igitur patere arbitramur, cuiusmodi in re historica modernistarum sit methodus. Praeit philosophus; illum historicus excipit; pone ex ordine legunt critice, tum interna, tum textualis. Et quia primae causae hoc competit ut virtutem suam cum sequentibus communicet; evidens fit, critice eiusmodi non quampiam esse critice, sed vocari iure *agnosticam*, *immanentistam*, *evolutionistam*; atque ideo, qui eam profitetur eaque utitur, errores eidem implicitos profiteri et catholicae doctrinae adversari. — Quam ob rem mirum magnopere videri possit apud catholicos homines id genus critices adeo hodie valere. Id nempe geminam habet causam: foedus in primis, quo historici critice huius generis artissime inter se iunguntur, varietate gentium ac religionum dissensione posthabita: tum vero audacia maxima qua, quae quisque effutiat, caeteri uno ore extollunt et scientiae progressionem tribuunt; qua, qui novum portentum aestimare per se volet, facto agmine adiunguntur; qui neget, ignorantiae accusent; qui amplectitur ac tuetur, laudibus exornent. Inde haud pauci decepti, qui, si rem attentius considerarent, horrerent. — Ex hoc autem praepotenti errantium dominio,

ex hac levium animorum incauta assensione quaedam circumstantis aëris quasi corruptio gignitur, quae per omnia permeat luemque diffundit. — Sed ad apogetam transeamus.

Hic apud modernistas dupliciter a philosopho et ipse pendet. *Non directe* primum, materiam sibi sumens historiam, philosopho, ut vidimus, praecipiente conscriptam: *directe* dein, mutuatus ab illo dogmata ac iudicia. Inde illud vulgatum in schola modernistarum praeceptum, debere novam apologesim controversias de religione dirimere historicis inquisitionibus et psychologis. Quamobrem apogetae modernistae suum opus aggrediuntur rationalistas monendo se religionem vindicare non sacris libris neve ex historiis vulgo in Ecclesia adhibitis, quae veteri methodo descriptae sint; sed ex historia *reali*, modernis praceptionibus modernaque methodo conflata. Idque non quasi *ad hominem* argumentati asserunt, sed quia reapse hanc tantum historiam vera tradere arbitrantur. De adserenda vero sua in scribendo sinceritate securi sunt: iam apud rationalistas noti sunt, iam, ut sub eodem vexillo stipendia merentes, laudati: de qua laudatione, quam verus catholicus respueat, ipsi sibi gratulantur, eamque reprehensionibus Ecclesiae opponunt. — Sed iam quo pacto apologesim unus aliquis istorum perficiat videamus. Finis quem sibi assequendum praestituit hic est; hominem fidei adhuc expertem eo adducere ut eam, de catholica religione *experientiam* assequatur quae, ex modernistarum scitis, unicuique fidei est fundamentum. Geminum ad hoc patet iter: *objectivum* alterum, alterum *subiectivum*. Primum ex agnosticismo procedit, eoque spectat ut eam in religione, praesertim catholica, vitalem virtutem inesse monstret, quae psychologum quemque itemque historicum bonae mentis suadeat, oportere in illius historia *incogniti*.

[Modernismus]

aliquid celari. Ad hoc, ostendere necessum est, catholicam religionem, quae modo est, eam omnino esse quam Christus fundavit, seu non aliud praeter progredientem eius germinis explicationem, quod Christus invenit. Primo igitur germen illud quale sit, determinandum. Idipsum porro hac formula exhiberi volunt: Christum adventum regni Dei nunciasse, quod brevi foret constituendum, eiusque ipsum fore Messiam, actorem nempe divinitus datum atque ordinatorem. Post haec demonstrandum quae ratione id germen, semper *immanens* in catholica religione ac *permanens*, sensim ac secundum historiam sese evolverit aptarique succedentibus adiunctis, ex iis ad se *vitaliter* trahens quidquid doctrinalium, cultualium, ecclesiasticarum formarum sibi esset utile; interea vero impedimenta si quae occurrerent superans, adversarios profligans, insectationibus quibusvis pugnisque superstes. Postquam autem haec omnia, impedimenta nimirum, adversarios, insectationes, pugnas, itemque vitam foecunditatemque Ecclesiae id genus fuisse monstratum fuerit, ut, quamvis evolutionis leges in eiusdem Ecclesiae historia incolumes appareant, non tamen eidem historiae plene explicandae sint pares; *incognitum* coram stabit, suaeque sponte se offeret. — Sic illi. In qua tota ratiocinatione unum tamen non advertunt determinationem illam germinis primogenii deberi unice *apriorismo* philosophi agnostici et evolutionistae, et germen ipsum sic gratis ab eis definiri ut eorum causae congruat.

Dum tamen catholicam religionem, recitatis argumentationibus, asserere ac suadere elaborant apologetae novi, dant ultro et concedunt plura in ea esse quae animos offendant. Quin etiam, non obscura quadam voluptate, in re quoque dogmatica errores contradictionesque reperire se palam dictitant: subdunt tamen, haec non solum admittere excusationem sed, quod

mirum esse oportet, iuste ac legitime esse prolata. Sic etiam, secundum ipsos, in sacris libris, plurima in re scientifica vel historica errore afficiuntur. Sed, inquiunt, non ibi de scientiis agi aut historia, verum de religione tantum ac re morum. Scientiae illic et historia integumenta sunt quaedam quibus experientiae religiosae et morales obteguntur ut facilius in vulgus propagarentur; quod quidem vulgus cum non aliter intelligeret, perfectior illi scientia aut historia non utilitati, sed nocummento fuisset. Ceterum, addunt, libri sacri, quia natura sunt religiosi, vitam necessario vivunt: iam vitae sua quoque est veritas et logica, alia profecto a veritate et logica rationali, quin immo alterius omnino ordinis, veritas scilicet comparationis ac proportionis tum ad *medium* (sic ipsi dicunt) in quo vivitur, tum ad finem ob quem vivitur. Demum eo usque progrediuntur ut, nulla adhibita temperatione, asserant, quidquid per vitam explicatur, id omne verum esse ac legitimum.

Nos equidem, Venerabiles Fratres, quibus una atque unica est veritas, quique sacros libros sic aestimamus *quod Spiritu Sancto inspirante conscripti Deum habent auctorem* (1), hoc idem esse affirmamus ac mendacium utilitatis seu officiosum ipsi Deo tribuere; verbisque Augustini asserimus: *Admisso semel in tantum auctoritatis fastigium officioso aliquo mendacio, illorum librorum particula remanebit nulla quae non, ut cuique videbitur vel ad mores difficilis vel ad fidem incredibilis, eadem perniciosissima regula ad mentientis auctoris consilium officiumque referatur* (2). Unde fiet quod idem sanctus Doctor adiungit: *In eis, scilicet Scripturis, quod vult quisque credet, quod non vult*

(1) Concil. Vatic. *De Revelat.*, c. 2.

(2) Epist. 28.

non credit. — Sed modernistae apologetae progrediuntur alacres. Concedunt praeterea, in sacris libris eas subinde ratiocinationes occurrere ad doctrinam quampiam probandam, quae nullo rationali fundamento regantur; cuiusmodi sunt quae in prophetiis nituntur. Verum has quoque defendunt quasi artificia quaedam praedicationis, quae a vita legitima fiunt. Quid amplius? Permittunt, immo vero asserunt, Christum ipsum in indicando tempore adventus regni Dei manifeste errasse: neque id mirum, inquit, videri debet: nam et ipse vitae legibus tenebatur! — Quid post haec de Ecclesiae dogmatibus? Scitent haec etiam apertis oppositionibus: sed, praeterquamquod a logica vitali admittuntur, veritati symbolicae non adversantur; in iis quippe de infinito agitur, cuius infiniti sunt respectus. Demum, adeo haec omnia probant tenturque ut profiteri non dubitent, nullum Infinito honorem haberi excellentiorem quam contradicentia de ipso affirmando! — Probata vero contradictione, quid non probabitur?

Attamen qui nondum credat *objectivis* solum argumentis ad fidem disponi potest, verum etiam *subjectivis*. Ad quem finem modernistae apologetae ad *immanentiae* doctrinam revertuntur. Elaborant nempe ut homini persuadeant, in ipso atque in intimis eius naturae ac vitae recessibus celeri cuiuspiam religionis desiderium et exigentiam, nec religionis cuiuscumque sed talis omnino qualis catholica est; hanc enim *postulari* prorsus inquit ab explicatione vitae perfecta. — Hic autem queri vehementer Nos iterum oportet, non desiderari a catholicis hominibus, qui, quamvis *immanentiae* doctrinam ut doctrinam reiciunt, ea tamen pro apologesi utuntur; idque adeo incauti faciunt, ut in natura humana non capacitatem solum et convenientiam videantur admittere ad ordinem supernaturalem, quod quidem apologetae

catholici opportunis adhibitis temperationibus demonstrarunt semper, sed germanam verique nominis exigentiam. — Ut tamen verius dicamus, haec catholicae religionis exigentia a modernistis invehitur, qui volunt moderatiores audiri. Nam qui *integralistae* appellari queunt, ii homini nondum credenti ipsum germen, in ipso latens, demonstrari volunt, quod in Christi conscientia fuit atque ab eo hominibus transmissum est. — Sic igitur, Venerabiles Fratres, apologeticam modernistarum methodum, summatim descriptam, doctrinis eorum plane congruentem agnoscimus: methodum profecto, uti etiam doctrinas, errorum plenas, non ad aedificandum aptas, sed ad destruendum, non ad catholicos efficiendos, sed ad catholicos ipsos ad haeresim trahendos, immo etiam ad religionis cuiuscumque omnimodam eversionem.

Pauca demum superant addenda de modernista ut reformatore est. Iam ea, quae huc usque loquuti sumus, abunde manifestant quanto et quam acri innovandi studio hi homines ferantur. Pertinet autem hoc studium ad res omnino omnes, quae apud catholicos sunt. — Innovari volunt philosophiam in sacris praesertim Seminariis; ita ut, amandata philosophia scholasticorum ad historiam philosophiae inter caetera quae iam absolverunt systemata, adolescentibus moderna tradatur philosophia, quae una vera nostraeque aetati respondens. — Ad theologiam innovandam, volunt, quam nos rationalem dicimus, habere fundamentum modernam philosophiam. Positivam vero theologiam, niti maxime postulant in historia dogmatum.

Historiam quoque scribi et tradi expetunt ad suam methodum praescriptaque moderna. — Dogmata eorundemque evolutionem cum scientia et historia componenda edicunt. — Ad catechesim quod spectat, ea tantum in catecheticis libris

[Modernismus]

notari postulant dogmata, quae innovata fuerint sintque ad vulgi captum. — Circa sacrorum cultum, minuendas inquirunt externas religiones prohibendumve ne crescant. Quamvis equidem alii, qui symbolismo magis favent, in hac re indulgentiores se praebeant. — Regimen Ecclesiae omni sub respectu reformandum clamitant, praecipue tamen sub disciplinari ac dogmatico. Ideo intus forisque cum moderna, ut aiunt, conscientia componendum, quae tota ad democratiam vergit: ideo inferiori clero ipsique laicis suae in regimine partes tribuendae, et collecta nimium contractaque in centrum auctoritas dispertendia. — Romana consilia sacris negotiis gerendis immutari pariter volunt; in primis autem tum quod a *sanelo officio* tum quod ab *indice* appellatur. — Item ecclesiastici regiminis actionem in re politica et sociali variandam contendunt, ut simul a civilibus ordinationibus exulet, eisdem tamen se aptet ut suo illas spiritu imbuat. — In re morum, illud asciscunt americanistarum scitum, activas virtutes passivis anteponi oportere, atque illas prae istis exercitatione promoveri. — Clerum sic comparatum petunt ut veterem referat demissionem animi et paupertatem; cogitatione insuper et facto cum modernismi praeceptis consentiat. — Sunt demum qui, magistris protestantibus dicto lubentissime audientes, sacrum ipsum in sacerdotio coelibatum sublatum desiderant. — Quid igitur in Ecclesia intactum relinquunt, quod non ab ipsis nec secundum ipsorum pronunciata sit reformandum?

In tota hac modernistarum doctrina exponenda, Venerabiles Fratres, videbimur forte alicui diutius immorati. Id tamen omnino oportuit, tum ne, ut assolet, de ignorantia rerum suarum ab illis reprehendamus; tum ut pateat, quomodo de modernismo est quaestio, non de vagis doctrinis agi nulloque inter se nexu coniunctis; verum

de uno compactoque veluti corpore, in quo si unum admittas, caetera necessario sequantur. Ideo didactica fere ratione usum sumus, nec barbara aliquando respuimus verba, quae modernistae usurpant. Iam systema universum uno quasi obtutu respicientes, nemo mirabitur si sic illud definimus, ut omnium haereseon conlectum esse affirmemus. Certe si quis hoc sibi proposuisset, omnium quotquot fuerunt circa fidem errores succum veluti ac sanguinem in unum conferre; rem nunquam plenius perfecisset, quam modernistae perfecerunt. Immo vero tanto hi ulterius progressi sunt, ut, non modo catholicam religionem, sed omnem penitus, quod iam innuimus, religionem deleverint. Hic enim rationalistarum plausus: hinc qui liberius apertiusque inter rationalistas loquuntur, nullos se efficaciores quam modernistas auxiliares invenisse gratulantur. — Redeamus enimvero tantisper, Venerabiles Fratres, ad exitiosissimam illam *agnosticismi* doctrinam. Ea scilicet, ex parte intellectus, omnis ad Deum via praeccluditur homini, dum aptior sterna putatur ex parte cuiusdam animi sensus et actionis. Sed hoc quam perperam, quis non videat? Sensus enim animi actioni rei respondet, quam intellectus vel externi sensus proposuerint. Demito intellectum; homo externos sensus, ad quos iam fertur, proclivius sequetur. Perperam iterum; nam phantasiae quaevis de sensu religioso communem sensum non expugnabunt: communi autem sensu docemur, perturbationem aut occupationem animi quampiam, non adiumento sed impedimento esse potius ad investigationem veri, veri inquimus ut in se est; nam verum illud alterum *subiectivum*, fructus interni sensus et actionis, si quidem ludendo est aptum, nihil admodum homini confert, cuius scire maxime interest sit necne extra ipsum Deus, cuius in manus aliquando incidet. — *Experientiam* enimvero tanto

operi adiutricem inferunt. Sed quid haec ad sensum illum animi adiciat? Nil plane, praeterquam quod vehementiorem faciat; ex qua vehementia fiat proportione firmior persuasio de veritate obiecti. Iam haec duo profecto non afficiunt ut sensus ille animi desinat esse sensus, neque eius immutant naturam, semper deceptioni obnoxiam, nisi regatur intellectu; immo vero illam confirmant et iuvant, nam sensus quo intensior, eo potiore iure est sensus.

Cum vero de religioso sensu hic agamus deque experientia in eo contenta, notis probe, Venerabiles Fratres, quanta in hac re prudentia sit opus, quanta item doctrina quae ipsam regat prudentiam. Nostis ex animorum usu, quorundam praecipue in quibus eminet sensus: nostis ex librorum consuetudine, qui de asceti tractant; qui quamvis modernistis in nullo sunt pretio, doctrinam tamen longe solidiorem, subtilioremque ab observandum sagacitatem praeserunt, quam ipsi sibi arrogant. Equidem Nobis amentis esse videtur aut saltem imprudentis summopere pro veris, nulla facta investigatione, experientias intimas habere cuiusmodi modernistae venditant. Cur vero, ut per transcursum dicamus, si harum experientiarum tanta vis est ac firmitas, non eadem tribuatur illi, quam plura catholicorum millia se habere asserunt de devio itinere, quo modernistae incedunt? Haec ne tantum falsa atque fallax? Hominum autem pars maxima hoc firmiter tenet tenebitque semper, sensu solum et experientia, nullo mentis ductu atque lumine, ad Dei notitiam pertingi nunquam posse. Restat ergo iterum atheismus ac religio nulla. — Nec modernistae meliora sibi promittant ex asserta *symbolismi* doctrina. Nam si quaevis intellectus, ut inquit, elementa nihil nisi Dei symbola sunt; ecquid symbolum non sit ipsum Dei nomen aut personalitatis divinae? quod si ita, iam de divina perso-

nalitate ambigi poterit, patetque ad pantheismum via. — Eodem autem, videlicet ad purum putumque pantheismum, ducit doctrina alia de *immanentia divina*. Etenim hoc quaerimus: an eiusmodi *immanentia* Deum ab homine distinguat necne? Si distinguit, quid tum a catholica doctrina differt, aut doctrinam de externa revelatione cur reiicit? Si non distinguit, pantheismum habemus. Atque *immanentia* haec modernistarum vult atque admittit omne conscientiae phaenomenon ab homine ut homo est proficisci. Legitima ergo ratiocinatio inde infert unum idemque esse Deum cum homine: ex quo pantheismus. — Distinctio demum, quam praedicant, inter scientiam et fidem, non aliam admittit consecutionem. Obiectum enim scientiae in cognoscibilis realitate ponunt; fidei e contra in incognoscibilis. Iamvero incognoscibile inde omnino constituitur, quod inter obiectam materiam et intellectum nulla adsit proportio. Atqui hic proportionis defectus nunquam, nec in modernistarum doctrina, auferri potest. Ergo incognoscibile credenti aequae ac philosopho incognoscibile semper manebit. Ergo si qua habebitur religio, haec erit realitatis incognoscibilis; quae cur etiam mundi animus esse nequeat, quem rationalistae quidam admittunt, non videmus profecto. — Sed haec modo sufficiant ut abunde pateat quam multiplici itinere doctrina modernistarum ad atheismum trahat et ad religionem omnem abolendam. Equidem protestantium error primus hac via gradum iecit; sequitur modernistarum error; proxime atheismus ingreditur.

Ad penitiorem modernismi notitiam, et ad tanti vulneris remedia aptius quaerenda, iuvat nunc, Venerabiles Fratres, causas aliquantum scrutari unde sit ortum aut nutritum malum. — Proximam continentemque causam in errore mentis esse ponendam, dubitationem non habet. Remotas

[Modernismus]

vero binas agnoscimus, curiositatem et superbiam. — Curiositas, ni sapienter cohibeatur, sufficit per se una ad quoscumque explicandos errores. Unde Gregorius XVI decessor Noster iure scribebat: *Lugendum valde est quoniam prolabantur humanae rationis deliramenta, ubi quis novis rebus studeat, atque contra Apostoli monitum nitatur plus sapere quam oporteat sapere, sibi nimum praefidens, veritatem quaerendam autem extra catholicam Ecclesiam, in qua absque vel levissimo erroris coeno ipsa invenitur* (1). Sed longe maiorem ad obcaecandum animum et in errorem inducendum cohibet efficientiam superbia: quae in modernismi doctrina quasi in domicilio collocata, ex ea undequaque alimenta concipit, omnesque induit aspectus.

Superbia enim sibi audacius praefidunt, ut tamquam universorum normam se ipsi habeant ac proponant. Superbia vanissime gloriantur quasi uni sapientiam possideant, dicuntque elati atque inflati: *Non sumus sicut ceteri homines*; et ne cum ceteris comparentur, nova quaeque etsi absurdissima amplectuntur et somniant. Superbia subiectionem omnem abiiciunt contenduntque auctoritatem cum libertate componendam. Superbia sui ipsorum obliti, de aliorum reformatione unice cogitant, nullaque est apud ipsos gradûs, nulla vel supremæ potestatis reverentia. Nulla profecto brevior et expeditior ad modernismum est via, quam superbia. Si qui catholicus e laicorum coetu, si quis etiam sacerdos christianæ vitæ praecepti sit immemor, quo iubemur abnegare nos ipsi si Christum sequi velimus, nec auferat superbiam de corde suo; nae is ad modernistarum errores amplectendos aptissimus est quam qui maxime! — Quare, Venerabiles Fratres,

hoc primum vobis officium esse oportet superbis eiusmodi hominibus obsistere, eos tenuioribus atque obscurioribus muneribus occupare, ut eo amplius deprimentur quo se tollunt altius et ut, humiliore loco positi, minus habeant ad nocendum potestatis. Præterea tum ipsi per vos tum per seminariorum moderatores, alumnos sacri cleri scrutemini diligentissime; et si quos superbo ingenio reppereritis, eos fortissime a sacerdotio repellatis. Quod utinam peractum semper fuisset ea qua opus erat vigilantia et constantia!

Quod si a moralibus causis ad eas quae ab intellectu sunt veniamus, prima ac potissima occurret ignorantia. — Enimvero modernistae quotquot sunt, qui doctores in Ecclesia esse ac videri volunt, modernam philosophiam plenis buccis extolles aspernatique scholasticam, non aliter illam, eius fuco et fallaciis decepti, sunt amplexi, quam quod alteram ignorantes prorsus, omni argumento caruerunt ad notionum confusionem tollendam et ad sophismata refellenda. Ex connubio autem falsae philosophiae cum fide illorum systema, tot tantisque erroribus abudans, ortum habuit.

Cui propagando utinam minus studii et curarum impenderent! Sed eorum tanta est alacritas, adeo indefessus labor, ut plane pigeat tantas insumi vires ad Ecclesiae perniciem, quae si recte adhibitæ, summo forent adiumento. — Gemina vero ad fallendos animos utuntur arte; primum enim complanare quae obstant nituntur, tum autem quae prosint studiosissime perquirunt atque impigre patientissimeque adhibent. — Tria sunt potissimum quae suis illi conatibus adversari sentiunt: scholastica philosophandi methodus, Patrum auctoritas et traditio, magisterium ecclesiasticum. Contra haec acerrima illorum pugna. Idcirco philosophiam ac theologiam scholasticam derident passim atque con-

(1) Ep. Encycl. *Singulari Nos*, 2 kal. Iul. 1834.

temnunt. Sive id ex ignoratione faciant sive ex metu, sive potius ex utraque causa, certum est studium novarum rerum cum odio scholasticae methodi coniungi semper; nullumque est indicium manifestius quod quis modernismi doctrinis favere incipiat, quam quum incipit scholasticam horrere methodum. Meminerint modernistae ac modernistarum studiosi damnationem, qua Pius IX censuit reprobendam propositionem quae diceret (1): *Methodus et principia, quibus antiqui doctores scholastici theologia excoluerunt, temporum nostrorum necessitatibus scientiarumque progressui minime congrunt.* – Traditionis vero vim et naturam callidissime pervertere elaborant, ut illius momentum ac pondus elidant. Stabit tamen semper catholicis auctoritas Nicaenae Synodi II, quae damnavit eos, qui *audent... secundum scelestos haereticos ecclesiasticas traditiones spernere et novitatem quamlibet excogitare... aut excogitare prave aut astute ad subvertendum quidquam ex legitimis traditionibus Ecclesiae catholicae.* Stabit Synodi Constantinopolitanae IV professio: *Igitur regulas, quae sanctae catholicae et apostolicae Ecclesiae tam a sanctis famosissimis Apostolis, quam ab orthodoxorum universalibus necnon et localibus Conciliis vel etiam a quolibet deiloquo Patre ac magistro Ecclesiae traditae sunt, servare ac custodire profiteamur.* Unde Romani Pontifices Pius IV itemque huius nominis IX in professione fidei haec quoque addi voluerunt: *Apostolicas et ecclesiasticas traditiones, reliquasque eiusdem Ecclesiae observationes et constitutiones firmissime admitto et amplector.*

Nec secus quam de traditione, iudicant modernistae de sanctissimis Ecclesiae Patribus. Eos temeritate summa traducunt vulgo ut omni quidem cultu dignissimos, ast in re critica et historica ignorantiae

summae, quae, nisi ab aetate qua vixerunt excusationem non habeat. – Denique ipsius ecclesiastici magisterii auctoritatem toto studio minuere atque infirmare conantur, tum eius originem, naturam, iura sacrilege pervertendo, tum contra illam adversariorum calumnias libere ingeminando. Valent enim de modernistarum grege, quae moerore summo Deceptor Noster scribebat: *Ut mysticam Sponsam Christi, qui lux vera est, in contemptum et invidiam vocarent tenebrarum filii consuevere in vulgus eam vecordi calumnias impetere, et, conversa rerum nominumque ratione ei vi, compellere obscuritatis amicam, altricem ignorantiae, scientiarum lumini, et progressui infensam.* – Quae cum sint ita, Venerabiles Fratres, mirum non est, si catholicos homines, qui strenue pro Ecclesia decerant, summa malevolentia et livore modernistae impetunt. Nullum est iniuriarum genus, quo illos non lacerent: sed ignorantiae passim pervicaciaeque accusant. Quod si refellentium eruditionem et vim pertimescant: efficaciam derogant coniurato silentio. Quae quidem agendi ratio cum catholicis eo plus habet invidiae, quod, eodem tempore nulloque modo adhibito, perpetuis laudibus evehunt quotquot cum ipsis consentiunt; horum libros nova undique spirantes grandi plausu excipiunt ac suspiciunt; quo quis audentius vetera evertit, traditionem et magisterium ecclesiasticum respuit, eo sapientiores praedicant; denique, quod quisque bonus horreat, si quem Ecclesia damnatione perculerit, hunc, facto agmine, non solum palam et copiosissime laudant, sed ut veritatis martyrem pene venerantur. – Toto hoc, tum laudationum tum impropiorum strepitu, percussae ac turbatae iuniorum mentes, hinc ne ignorantes audiant inde ut sapientes videantur, cogente intus curiositate ac superbia, dant victas saepe manus ac modernismo se dedunt.

(1) Mot. propr. *U^m mysticum*, 14 Mart. 1891.

[Modernismus]

Sed iam ad artificia haec pertinent, quibus modernistae merces suas vendunt. Quid enim non moliuntur ut assecularum numerum augeant? In sacris Seminariis, in Universitatibus studiorum magisteria aucupantur, quae sensim in pestilentiae cathedras vertunt. Doctrinas suas, etsi forte implicite, in templis ad concionem dicentes inculcant; apertius in congressibus enunciant; in socialibus institutis intrudunt atque extollunt. Libros, ephemeridas, commentaria suo vel alieno nomine edunt. Unus aliquando idemque scriptor multiplici nomine utitur, ut simulata auctorum multitudine incauti decipiantur. Brevi actione, verbis, proelo nihil non tentant, ut eos febris quadam phreneticos diceret. — Haec autem omnia quo fructu? Iuvenes magno numero deflemus, egregiae quidem illos spei, quique Ecclesiae utilitatibus optimam navarent operam, a recto tramite deflexisse. Plurimos etiam dolemus, qui, quamvis non eo processerint, tamen, corrupto quasi aëre hausto, laxius admodum cogitare, eloqui, scribere consuescunt quam catholico decet. Sunt hi de laicorum coetu, sunt etiam de sacerdotum numero; nec, quod minus fuisset expectandum, in ipsis religiosorum familiis desiderantur. Rem biblicam ad modernistarum leges tractant. In conscribendis historiis, specie adserendae veritatis, quidquid Ecclesiae maculam videtur aspergere, id, manifesta quadam voluptate, in lucem diligentissime ponunt. Sacras populares traditiones, apriorismo quodam ducti, delere omni ope conantur. Sacras Reliquias vetustas commendatas despectui habent. Vano scilicet desiderio feruntur ut mundus de ipsis loquatur; quod futurum non autumant si ea tantum dicant, quae semper quaeve ab omnibus sunt dicta. Interea suadent forte sibi obsequium se praestare Deo et Ecclesiae: reapse tamen offendunt gravissime, non suo tantum ipsi opere, quantum ex mente

qua ducuntur, et quia perutilem operam modernistarum ausibus conferunt.

Huic tantorum errorum agmini clam aperteque invadenti Leo XIII decessor Noster fel. rec., praesertim in re biblica, occurrere fortiter dicto actuque conatus est. Sed modernistae, ut iam vidimus, non his facile terrentur armis: observantiam demissionemque animi affectantes summam, verba Pontificis Maximi in suas partes detorserunt, actus in alios quoslibet transulere. Sic malum robustius in dies factum. Quamobrem, Venerabiles Fratres, moras diutius non interponere decretum est, atque efficaciora moliri. — Vos tamen oramus et obsecramus, ne in re tam gravi vigilantiam, diligentiam, fortitudinem vestram desiderari vel minimum patiamini. Quod vero a vobis petimus et expectamus, idipsum et petimus aequae et expectamus a caeteris animarum pastoribus, ab educatoribus et magistris sacrae iuventutis, imprimis autem a summis religiosarum familiarum magistris.

I. Primo igitur ad studia quod attinet, volumus probeque mandamus ut philosophia scholastica studiorum sacrorum fundamentum ponatur. — Utique *si quid a doctoribus scholasticis vel nimia subtilitate quaesitum, vel parum considerate traditum; si quid cum exploratis posterioris aevi doctrinis minus cohaerens, vel denique quoquo modo non probabile; id nullo pacto in animo est aetati nostrae ad imitandum proponi* (1). Quod rei caput est, philosophiam scholasticam quum sequendam praescribimus, eam praecipue intelligimus, quae a sancto Thoma Aquinate est tradita: de qua quidquid a Decessore Nostro sancitum est, id omne vigere volumus, et qua sit opus instauramus et confirmamus, stric-

(1) Leo XIII Encicl. *Aeterni Patris*.

teque ab universis servari iubemus. Episcoporum erit, sicubi in Seminariis neglecta haec fuerint, ea ut in posterum custodiantur urgere atque exigere. Eadem religiosorum Ordinum moderatoribus praecipimus. Magistros autem monemus ut rite hoc teneant Aquinatem deserere, praesertim in re metaphysica, non sine magno detrimento esse.

Hoc ita posito philosophiae fundamento, theologicum aedificium extruatur diligentissime. — Theologiae studium, Venerabiles Fratres, quanta potestis ope provehite, ut clerici e seminariis egredientes praeclara illius existimatione magnoque amore imbuantur, illudque semper pro deliciis habeant. Nam *in magna et multiplici disciplinarum copia quae menti veritatis cupidae obicitur, neminem laet sacram Theologiam ita principem sibi locum vindicare, ut vetus sapientium effatum sit, caeteris scientiis et artibus officium incumbere, ut ei inserviant ac velut ancillarum more famulentur* (1). — Addimus heic, eos etiam Nobis laude dignos videri, qui, incolumi reverentia erga Traditionem et Patres et ecclesiasticum magisterium, sapienti iudicio catholicisque usi normis (quod non aequè omnibus accidit) theologiam positivam, mutuato a veri nominis historia lumine, collustrare studeant. Maior profecto quam antehac positivae theologiae ratio est habenda: id tamen sic fiat, ut nihil scholastica detrimenti capiat, iique reprehendantur, utpote qui modernistarum rem gerunt, quicumque positivam sic extollunt ut scholasticam theologiam despicere videntur.

De profanis vero disciplinis satis sit revocare quae Decessor Noster sapientissime dixit (2): *In rerum naturalium considera-*

tionem strenue adlaboretis: quo in genere nostrorum temporum ingeniosa inventa et utiliter ausa, sicut iure admirantur aequales, sic posterius perpetua commendatione et laude celebrabunt (1). Id tamen nullo sacrorum studiorum damno; quod idem Decessor Noster gravissimis hisce verbis prosequutus monuit: *Quorum causam errorum, si quis diligentius investigaverit, in eo potissimum sitam esse intelliget, quod nostris hisce temporibus, quanto rerum naturalium studia vehementius fervent, tanto magis severiores altioresque disciplinae defloruerint: quaedam enim fere in oblivione hominum conitescunt; quaedam remisse leviterque tractantur, et quod indignum est, splendore pristinae dignitatis deleti, pravitate sententiarum et immanibus opinionum portentis inficiuntur* (2). Ad hanc igitur legem naturalium disciplinarum studia in sacris seminariis temperari praecipimus.

II. His omnibus praeceptionibus tum Nostris tum Decessoris Nostri oculos adiici oportet, quum de Seminariis vel Universitatibus catholicarum moderatoribus et magistris eligendis agendum erit. — Quicumque modo quopiam modernismo imbuti fuerint, ii, nullo habito rei cuiusvis respectu, tum a regendi tum a docendi munere arceantur; eo si iam funguntur, removeantur: item qui modernismo clam aperte favent, aut modernistas laudando eorumque culpam excusando, aut Scholasticam et Patres et Magisterium ecclesiasticum carpendo, aut ecclesiasticam potestati, in quocumque ea demum sit, obedientiam detrectando; item qui in historica re, vel archeologica, vel biblica nova student: item qui sacras negligunt disciplinas, aut profanas anteponeere videntur. — Hoc

(1) Leo XIII Litt. Apost. *In magna*, 10 Dec. 1889.

(2) Allocut. 7 Mart. 1880.

(1) Loc. cit.

(2) Loc. cit.

[Modernismus]

in negotio, Venerabiles Fratres, praesertim in magistrorum delectu, nimia nunquam erit animadversio et constantia; ad doctorem enim exemplum plerumque componuntur discipuli. Quare, officii conscientia freti, prudenter ac in re at fortiter agitate.

Pari vigilantia et severitate ii sunt cognoscendi ac diligendi, qui sacris initiari postulent. Procul, procul esto a sacro ordine novitatum amor: superbos et contumaces animos odit Deus! — Theologiae ac Iuris canonis laurea nullus in posterum donetur, qui statum curriculum in scholastica philosophia antea non elaboraverit. Quod si donetur, inaniter donatus esto. — Quae de celebrandis Universitatibus Sacrum Consilium Episcoporum et Religiosorum negotiis praepositum clericis Italiae tum saecularibus tum regularibus praecipit anno MDCCCXCVI; ea ad nationes omnes posthac pertinere decernimus. — Clerici et sacerdotes qui catholicae cuiusque Universitati vel Instituto item catholico nomen dederint, disciplinas, de quibus magisteria in his fuerint, in civili Universitate ne ediscant. Sicubi id permissum, in posterum ut ne fiat edicimus. — Episcopi, qui huiusmodi Universitatibus vel Institutis moderandis unt, praescurent diligentissime ut quae hactenus imperavimus, ea constanter serventur.

III. Episcoporum pariter officium est modernistarum scripta quaeve modernismum olent provehuntque, si in lucem edita ne legantur cavere, si nondum edita prohibere ne edantur. — Item libri omnes, ephemerides, commentaria quaevis huius generis neve adolescentibus in Seminariis neve auditoribus in Universitatibus permittantur: non enim minus haec nocitura, quamquae contra mores conscripta; immo etiam magis, quod cristianae vitae initia vitiant. — Nec secus iudicandum de quorundam catholicorum scriptionibus, ho-

minum caeteroqui non malae mentis sed qui theologiae disciplinae expertes ac recentiori philosophia imbuti, hanc cum fide componere nituntur et ad fidei, ut iniquiunt, utilitates transferre. Hae, quia nullo metu versantur ob auctorum nomen bonamque existimationem, plus periculi afferunt ut sensim ad modernismum quis vergat.

Generatim vero, Venerabiles Fratres, ut in re tam gravi praecipiamus, quicumque in vestra uniuscuiusque dioecesi prostant libri ad legendum perniciosi, ii ut exulent fortiter contendite, solemniter etiam interdictione usi. Etsi enim Apostolica Sedes ad huiusmodi scripta e medio tollenda omnem operam impendat; adeo tamen iam numero crevere, ut vix notandis omnibus pares sint vires. Ex quo fit, ut serior quandoque paretur medicina, quum per longiores moras malum invaluit. Volumus igitur ut sacrorum Antistites, omni metu abiecto, prudentia carnis deposita, malorum clamoribus posthabitis, suaviter quidem sed constanter suas quisque partes suscipiant; memores quae Leo XIII in Constitutione apostolica *Officiorum* praescribebat: *Ordinarii etiam tamquam Delegati Sedis Apostolicae, libros aliaque scripta noxia in sua dioecesi edita vel diffusa proscribere et e manibus fidelium auferre studeant* (1). Ius quidem his verbis tribuitur sed etiam officium mandatur. Nec quisquam hoc munus officii implevisse autemet, si unum alterumne librum ad Nos detulerit dum alii bene multi dividi passiva ac pervulgari sinuntur.

Nihil autem vos teneat, Venerabiles Fratres, quod forte libri alicuius auctor ea sit alibi facultate donatus, quam vulgo *Imprimatur* appellant: tum quia simulata esse possit, tum quia vel negligenter

(1) Lit. Encycl. *Nobilissima Gallorum*, 10 Febr. 1884.

data vel benignitate nimia nimiave fiducia de auctore concepta, quod postremum in Religiosorum forte ordinibus aliquando evenit. Accedit quod, sicut non idem omnibus convenit cibus, ita libri qui altero in loco sint adiaphori, nocentes in altero ob rerum complexus esse queunt. Si igitur Episcopus, audita prudentum sententia, horum etiam librorum aliquem in sua dioecisi notandum censuerit, potestatem ultro facimus immo et officium mandamus. Res utique decenter fiat, prohibitionem, si sufficiat, ad clerum unum coërcendo; integro tamen bibliopolarum catholicorum officio libros ab Episcopo notatos minime venales habendi. – Et quoniam de his sermo incidit, vigilant Episcopi ne, lucrī cupiditate, malam librarii mercentur mercem: certe in aliquorum indicibus modernistarum libri abunde nec parva cum laude proponuntur. Hos si obedientiam detrectent, Episcopi, monitione praemissa, bibliopolarum catholicorum titulo privare ne dubitent; item potioreque iure si episcopales audiant; qui vero pontificio titulo ornantur, eos ad Sedem Apostolicam deferant. – Universis demum in memoria revocamus, quae memorata apostolica Constitutio *Officiorum* habet, articulo xxvi: *Omnes, qui facultatem apostolicam consecuti sunt legendi et retinendi libros prohibitos, nequeunt ideo legere et retinere libros quoslibet aut ephemeres ab Ordinariis locorum proscriptas, nisi eis in apostolico indulto expressa facta fuerit potestas legendi ac retinendi libros a quibuscumque damnatos.*

IV. Nec tamen pravorum librorum satis est lectionem impedire ac venditionem; editionem etiam prohiberi oportet. Ideo edendi facultatem Episcopi severitate summa impertiant. – Quoniam vero magno numero ea sunt ex Constitutione *Officiorum*, quae Ordinarii permissionem ut edantur postulent, nec ipse per se Episcopus praecognoscere universa potest; in

quibusdam dioecesibus ad cognitionem faciendam censores ex officio sufficienti numero destinantur. Huiusmodi censorum institutum laudamus quam maxime: illudque ut ad omnes dioeceses propagetur non hortamur modo sed omnino praescribimus. In universis igitur curiis episcopalibus censores ex officio adsint, qui edenda cognoscant: hi autem e gemino clero eligantur, aetate, eruditione, prudentia commendati, quique in doctrinis probandis improbandisque medio tutoque itinere eant. Ad illos scriptorum cognitio deferatur, quae ex articulis xli et xlii memoratae Constitutionis venia ut edantur indigent. Censor sententiam scripto dabit. Ea si faverit, Episcopus potestatem edendi faciet per verbum *Imprimatur*, cui tamen praeponetur formula *Nihil obstat*, adscripto censoris nomine. – In Curia romana, non secus ac in ceteris omnibus, censores ex officio instituuntur. Eos, audito prius Cardinali in Urbe Pontificis Vicario, tum vero annuente ac probante ipso Pontifice Maximo, Magister Sacri Palatii Apostolici designabit. Huius erit ad scripta singula cognoscenda censorem destinare. Editionis facultas ab eodem Magistro dabitur nec non a Cardinali Vicario Pontificis vel Antistite eius vices gerente, praemissa a censore, prout supra diximus, approbationis formula, adiectoque ipsius censoris nomine. – Extraordinariis tantum in adiunctis ac per quam raro, prudenti Episcopi arbitrio, censoris mentio intermitteri poterit. – Auctoribus censoris nomen patebit nunquam, antequam hic faventem sententiam ediderit; ne quid molestiae censori exhibeatur vel dum scripta cognoscit, vel si editionem non probarit. – Censores e religiosorum familiis nunquam eligantur, nisi prius moderatoris provinciae vel, si de Vrbe agatur, moderatoris generalis secreto sententia audiat; is autem de eligendi moribus, scientias et doctri-

[Modernismus]

nae integritate pro officii conscientia testabitur. — Religiosorum moderatores de gravissimo officio monemus numquam sinendi aliquid a suis subditis typis edi, nisi prius ipsorum et Ordinarii facultas intercesserit. — Postremum edicimus et delaramus, censoris titulum, quo quis ornatur, nihil valere prorsus nec unquam posse afferri ad privatas eiusdem opiniones firmandas.

His universe dictis, nominatim servari diligentius praecipimus, quae articulo XLII Constitutionis *Officiorum* in haec verba edicuntur: *Viri e clero seculari prohibentur quominus, absque praevia Ordinariorum venia, diaria vel folia periodica moderanda suscipiant.* Qua si qui venia perniciose utantur, ea, moniti primum, priventur. — Ad sacerdotes quod attinet, qui *correspondentium* vel *collaboratorum* nomine vulgo veniunt, quoniam frequentius evenit eos in ephemeridibus vel commentariis scripta edere modernismi labe infecta; videat Episcopi ne quid hi peccent, si peccarint moneant atque a scribendo prohibeant. Idipsum religiosorum moderatores ut praestent gravissime admonemus: qui si negligentius agant, Ordinarii auctoritate Pontificis Maximi provideant. — Ephemerides et commentaria, quae a catholicis scribuntur, quoad fieri possit, censorem designatum habeant. Huius officium erit folia singula vel libellos, postquam sint edita, opportune perlegere: si quid dictum periculose fuerit, id quamprimum corrigendum iniungat. Eadem porro Episcopis facultas esto, etsi censor forte faverit.

V. Congressus publicosque coetus iam supra memoravimus, utpote in quibus suas modernistae opiniones tueri palam ac propagare student. — Sacerdotum conventus Episcopi in posterum haberi ne siverint, nisi rarissime. Quod si siverint, ea tantum lege sinent, ut nulla fiat rerum tractatio, quae ad Episcopos Sedemve Apostolicam pertinent: ut nihil proponatur vel postu-

letur, quod sacrae potestatis occupationem inferat: ut quidquid modernismus sapit, quidquid presbyterianismum vel laicismum, de eo penitus sermo conticescat. — Coetibus eiusmodi, quos singulatim, scripto, aptaque tempestate permitti oportet, nullus ex alia dioecesi sacerdos intersit, nisi litteris sui Episcopi commendatus. — Omnibus autem sacerdotibus animo ne excidant, quae Leo XIII gravissime commendavit: *Sancta sit apud sacerdotes Antistitum suorum auctoritas: pro certo habeant sacerdotale munus, nisi sub magisterio Episcoporum exerceatur, neque sanctum, nec satis utile, neque onestum futurum* (1).

VI. Sed enim, Venerabiles Fratres, quid iuverit iussa a Nobis praeceptionesque dari, si non haec rite firmiterque servantur? Id ut feliciter pro votis cedat, visum est ad universas dioeceses proferre, quod Ubrorum Episcopi, ante annos plures, pro suis prudentissime decreverunt. *Ad errores, sic illi, iam diffusos expellendos atque ad impediendum quominus ulterius divulgentur, aut adhuc extent impietatis magistri per quos perniciosi perpetuentur effectus, qui ex illa divulgatione manarunt; sacer Conventus, sancti Caroli Borromaei vestigiis inhaerens, institui in unaquaque dioecesi decernit probatorum utriusque cleri consilium, cuius sit pervigilare an et quibus artibus novi errores serpant aut disseminentur atque Episcopum de hisce docere, ut collatis consiliis remedia capiat, quibus id mali ipso suo initio extinguere possit, ne ad animarum perniciem magis magisque diffundatur, vel quod peius est in dies confirmetur et crescat* (2). — Tale igitur Consilium, quod a vigilantia dici placet, in singulis dioecesibus institui quamprimum de-

(1) Lit. Encycl. *Nobilissima Gallorum*, 10 Febr. 1884.

(2) Act. Consess. Epp. Umbriae Nov. 1849, Tit. II, art. 6.

cernimus, Viri qui in illud adsciscantur, eo fere modo cooptabuntur, quo supra de censoribus statuimus. Altero quoque mense statoque die cum Episcopo convenient: quae tractarint decreverint, ea arcani lege custodiunt. — Officii munere haec sibi demandata habeant. Modernismi indicia ac vestigia tam in libris quam in magisteriis pervestigant vigilanter; pro cleri iuventutemque incolumitate, prudenter sed prompte et efficaciter praescribant. — Vocum novitatem caveant meminerintque Leonis XIII monita: *Probari non posse in catholicorum scriptis eam dicendi rationem quae, pravae novitati studens, pietatem fidelium ridere videatur loquaturque novum christianae vitae ordinem, novas Ecclesiae praeceptiones, nova moderni animi desideria, novam socialem cleri vocationem, novam christianam humanitatem, aliaque id genus multa* (1). Haec in libris praelectionibusque ne patiantur.

Libros ne negligent, in quibus piaecuiusque loci traditiones aut sacrae Reliquiae tractantur. Nec sinant eiusmodi quaestiones agitari in ephemeridibus vel in commentariis fovendae pietati destinatis, nec verbis ludibrium aut despectum sapientibus, nec stabilibus sententiis, praesertim ut fere accidit, si quae affirmantur probabilitatis fines non excedunt vel preiudicatis nituntur opinionibus. — De sacris Reliquiis haec teneantur. Si Episcopi, qui uni in hac re possunt, certo norint Reliquiam esse subditicium, fidelium cultu removeant. Si Reliquiae cuiuspiam auctoritates, ob civiles forte perturbationes vel alio quovis casu, interierint, ne publice ea proponatur nisi rite ab Episcopo recognita. Praescriptionis argumentum vel fundatae praesumptionis tunc tantum valebit, si cultus antiquitate commendetur; nimirum pro

decreto, anno MDCCCXCVI a sacro Consilio indulgentiis sacrisque Reliquiis cognoscendis edito, quo edicitur: *Reliquias antiquas conservandas esse in ea veneratione in qua hactenus fuerunt, nisi in casu particulari certa adsint argumenta eas falsas vel supposititias esse.* — Quum autem de piis traditionibus iudicium fuerit, illud inmeminisse oportet: Ecclesiam tanta in hac re uti prudentia, ut traditiones eiusmodi ne scripto narrari permittat nisi cautione multa adhibita praemissaque declaratione ab Urbano VIII sancita; quod etsi rite fiat, non tamen facti veritatem adserit, sed, nisi humana ad credendum argumenta desint, credi modo non prohibet. Sic plane sacrum Consilium legitimis ritibus tuendis, abhinc anni XXX, edicebat (1): *Eiusmodi apparitiones seu revelationes neque approbatas, neque damnatas ab Apostolica Sede fuisse, sed tantum permissas tamquam pie credendas fide solum humana, iuxta traditionem quam ferunt, idoneis etiam testimoniis ac monumentis confirmatam* Hoc qui teneat, metu omni vacabit. Nam Apparitionis cuiusvis religio, prout factum ipsum spectat et *relativa* dicitur, conditionem semper habet implicitam de veritate facti: prout vero *absoluta* est, semper in veritate nititur, fertur enim in personas ipsas Sanctorum qui honorantur. Similiter de Reliquiis affirmandum. — Illud demum Consilio *vigilantiae* demandamus, ut ad socialia instituta itemque ad scripta quaevis de re sociali assidue ac diligenter adiciant oculos, ne quid in illis modernismi lateat, sed Romanorum Pontificum praeceptionibus respondeant.

VII. Haec quae praecepimus ne forte oblivioni dentur, volumus et mandamus ut singularum dioecesium Episcopi, anno exacto ab editione praesentium litterarum,

(1) Instruct. S. C. EE. et RR. 27 Jan. 1902.

(1) Decret. 2 Mai 1877.

[Modernismus]

postea vero tertio quoque anno, diligenti ac iurata enarratione referant ad Sedem Apostolicam de his quae hac Nostra Epistola decernuntur, itemque de doctrinis quae in clero vigent, praesertim autem in Seminariis ceterisque catholicis Institutis, iis non exceptis quae Ordinarii auctoritati non subsunt. Idipsum Moderatoribus generalibus ordinum religiosorum pro suis alumnis iniungimus.

Haec vobis, Venerabiles Fratres, scribenda duximus ad salutem omni credenti. Adversarii vero Ecclesiae his certe abutentur ut veterem calumniam refricent, quae sapientiae atque humanitatis progressioni infesti traducimur. His accusationibus quas christianae religionis historia perpetuis, argumentis refellit, ut novi aliquid opponamus, mens est peculiare Institutum omni ope provehere, in quo, iuvantibus quotquot sunt inter catholicos sapientiae fama insignes, quidquid est scientiarum quidquid omne genus eruditionis, catholica veritate duce et magistra, promoveatur. Faxit Deus ut proposita feliciter impleamus, suppetitis ferentibus quicumque Ecclesiam Christi sincero amore amplectuntur. Sed de his alias.

Interea vobis, Venerabiles Fratres, de quorum opera et studio vehementer confidimus, superni luminis copiam toto animo exoramus ut, in tanto animorum discimine ex gliscentibus undequaque erroribus, quae vobis agenda sint videatis, et ad implenda quae videritis omni vi ac fortitudine incumbatis. Adsit vobis virtute sua Iesus Christus, auctor et consummator fidei nostrae; adsit prece atque auxilio Virgo Immaculata, cunctarum haerens interemprix. — Nos vero, pignus charitatis Nostrae divinique in adversis solatii, Apostolicam Benedictionem vobis, cleris populisque vestris amantissime imperimus [1356].

c) Post Encycl. *Pascendi Dominici gregis*. — Motu Propr. *Sacrorum antistitum*.

Sacrorum antistitum neminem latere arbitramur, vaferimum hominum genus, modernistas, persona quam induerant illis detracta per encyclicas Litteras *Pascendi Dominici gregis* (1), consilia pacis in Ecclesia turbandae non abiecisce. Haud enim intermiserunt novos aucupari et in clandestinum foedus ascire socios, cum iisque in christianae reipublicae venas opinionum suarum virus inserere, editis libris commentariisque suppresso aut mentito scriptorum nomine. Haec audaciae maturitas, per quam tantus Nobis inustus est dolor, si perlectis iterum memoratis Litteris Nostris, consideretur attentius, facile apparebit, eius moris homines haud alios esse quam quos ibi descripsimus, adversarios eo magis timendos, quo propiores; ministerio suo abutentes ut venenatam hamis escam imponant ad intercipiendos incautos, doctrinae speciem circumferentes, in qua errorum omnium summa continetur.

Haec lue diffuente per agri Domini partem, unde laetiores essent exspectandi fructus, quum omnium Antistitum est in catholicae fidei defensione laborare, summaque diligentia cavere, ne integritas divini depositi quidquam detrimenti capiat, tum ad Nos maxime pertinet Christi Servatoris imperata facere, qui Petro, cuius principatum, licet indigni, obtinemus, dixit: *Confirma fratres tuos*. Hac nempe de causa, hoc est, ut in praesenti dimicatione subeunda confirmentur bonorum animi, opportunum duximus memorati Nostri documenti sententias et praescripta referre hisce verbis expressa:

« Vos oramus et obsecramus, ne in re
« tam gravi vigilantiam, diligentiam, for-

(1) Dat. d. VIII Septembr. MCMVII. Cfr. pag. 561.

«titudinem vestram desiderari vel minimum patiamini. Quod vero a vobis petimus et expectamus, id ipsum et petimus aequae et expectamus a coeteris animarum pastoribus, ab educatoribus et magistris sacrae inventutis, imprimis autem a summis religiosarum Familiarum magistris.

«I. Ad studia quod attinet, volumus probeque mandamus ut philosophia scholastica studiorum sacrorum fundamentum ponatur. — Utique, si quid a doctoribus scholasticis vel nimia subtilitate quaesitum, vel parum considerate traditum; si quid cum exploratis posterioris aevi doctrinis minus cohaerens, vel denique quoquo modo non probabile; id nullo pacto in animo est aetati nostrae ad imitandum proponi (1). Quod vel caput est, philosophiam scholasticam quum sequendam praescribimus, eam praecipue intelligimus quae a sancto Thoma Aquinate est tradita: de qua quidquid a Decessore Nostro sancitum est, id omne vigure volumus, et qua sit opus instauramus et confirmamus, stricteque ab universis servari iubemus. Episcoporum erit, sicubi in Seminariis neglecta haec fuerint, ea et in posterum custodiantur urgente atque exigere. Eadem religiosorum Ordinum moderatoribus praecipimus. Magistros autem monemus ut rite hoc teneant, Aquinatem vel parum deserere, praesertim in re metaphysica, non sine magno detrimento esse. *Parvus error in principio*, sic verbis ipsius Aquinatis licet uti, *est magnus in fine* (2).

«Hoc ita posito philosophiae fundamento, theologicum aedificium extruatur diligentissime. — Theologiae studium, Venerabiles Fratres, quanta potestis ope provehite, ut clerici e seminariis egre-

«dientes praeclara illius existimatione magnoque amore imbuantur, illudque semper pro deliciis habeant. Nam in magna et multiplici disciplinarum copia quae menti veritatis cupidae obicitur, neminem lateat sacram Theologiam ita principem sibi locum vindicare ut vetus sapientum effatum sit, ceteris scientiis et artibus officium incumbere, ut ei inserviant ac velut ancillarum more famulentur (1). — Addimus haec, eos etiam Nobis laude dignos videri qui, incolumi reverentia erga Traditionem et Patres et ecclesiasticum magisterium, sapienti iudicio catholicisque usi normis (quod non aequae omnibus accidit) theologiam positivam, mutuato ab historia lumine, collustrare studeant. Maior profecto quam antehac positivae theologiae ratio est habenda: id tamen sic fiat, ut nihil scholastica detrimenti capiat, iique reprehendantur, utpote qui modernistarum rem gerunt, quicumque positivam sic extolunt ut scholasticam theologiam despiciere videantur.

«De profanis vero disciplinis satis sit revocare quae Decessor Noster sapientissime dixit: *In rerum etiam naturalium consideratione strenue adlaboretis: quo in genere nostrorum temporum ingeniose inventa et utiliter ausa, sicut iure admirantur aequales, sic posterius perpetua commendatione et laude celebrabunt* (2). Id tamen nullo sacrorum studiorum damno: quod idem Decessor Noster gravissimis hisce verbis monuit: *Quorum causam errorum, si quis diligentius investigaverit, in eo potissimum sitam esse intelliget, quod nostris hisce temporibus, quanto rerum naturalium studia vehementius fervent, tanto magis seve-*

(1) LEO XIII, Encycl. «Aeterni Patris».

(2) De Ente et Essentia, proem.

(1) LEO XIII, Litt. Ap. X Dec. MDCCCLXXXIX,

(2) Alloc., «Pergratus Nobis» ad scientiarum cultores, VII Martii MDCCCLXXX.

[Modernismus]

« *riores altioresque disciplinae defloruerint:*
 « *quaedam enim fere in oblivione homi-*
 « *num conticescunt; quaedam remisse le-*
 « *viterque tractantur, et quod indignius*
 « *est, splendore pristinae dignitatis deleta,*
 « *pravitate sententiarum et immanibus opi-*
 « *nionum portentis inficiuntur* (1). Ad hanc
 « igitur legem naturalium disciplinarum
 « studia in sacris seminariis temperari vo-

« II. His omnibus praeceptionibus tum
 « Nostris, tum Decessoris Nostri oculos
 « adiici oportet, quum de Seminariorum
 « vel Universitatum catholicarum mode-
 « ratoribus et magistris eligendis agendum
 « erit. Quicumque modo quopiam moder-
 « nismo imbuti fuerint, ii, nullo habito rei
 « cuiusvis respectu, tum a regundi, tum a
 « docendi munere arceantur; eo si iam
 « funguntur, removeantur: item qui mo-
 « dernismo clam aperteve favent, aut mo-
 « dernistas laudando eorumque culpam
 « excusando, aut Scholasticam et Patres
 « et Magisterium ecclesiasticum carpendo,
 « aut ecclesiasticae potestati, in quocumque
 « ea demum sit, obedientiam detrectando:
 « item qui in historica re, vel archeolo-
 « gica, vel biblica nova student: item qui
 « sacras negligunt disciplinas, aut profanas
 « anteponere videntur. – Hoc in negotio,
 « Venerabiles Fratres, praesertim in ma-
 « gistrorum delectu, nimia nunquam erit
 « animadversio et constantia; ad docto-
 « rum enim exemplum plerumque com-
 « ponuntur discipuli. Quare, officii con-
 « scientia freti, prudenter hac in re et for-
 « titer agitate.

« Pari vigilantia et severitate ii sunt
 « cognoscendi ac deligendi, qui sacris ini-
 « tiari postulent. Procul, procul esto a
 « sacro ordine novitatum amor; superbos
 « et contumaces animos odit Deus! –

« Theologiae laurea nullus in posterum
 « donetur qui statum curriculum in scho-
 « lastica philosophia antea non elabora-
 « verit. Quod si donetur, inaniter dona-
 « tus esto. – Quae de celebrandis Univer-
 « sitatibus Sacrum Consilium Episcoporum
 « et Religiosorum negotiis praepositum
 « clericis Italiae tum saecularibus tum re-
 « gularibus praecepit anno MDCCCXCVI,
 « ea ad nationes omnes posthac pertinere
 « decernimus. – Clerici et sacerdotes qui
 « catholicae cuipiam Universitati vel In-
 « stituto item catholico nomen dederint,
 « disciplinas de quibus magisteria in his
 « fuerint, in civili Universitate ne ediscant.
 « Sicubi id permisum, in posterum ut ne
 « fiat edicimus. – Episcopi, qui huiusmodi
 « Universitatibus vel Institutis moderandis
 « praesunt curent diligentissime ut quae
 « hactenus imperavimus ea constanter ser-
 « ventur.

« III. Episcoporum pariter officium est
 « modernistarum scripta quaeve moder-
 « nismum olent provehantque, si in lucem
 « edita, ne legantur cavere; si nondum
 « edita, ne edantur prohibere. – Item libri
 « omnes, ephemerides, commentaria quae-
 « vis huius generis neve adolescentibus in
 « seminariis, neve auditoribus in Universi-
 « tatibus permittantur: non enim minus
 « haec nocitura, quam quae contra mores
 « conscripta; immo etiam magis, quod
 « christianae vitae initia vitiant. – Nec
 « secus iudicandum est de quorundam
 « catholicorum scriptionibus, hominum ce-
 « teroquin non malae mentis, sed qui theo-
 « logicae disciplinae expertes ac recentiori
 « philosophia imbuti, hanc cum fide com-
 « ponere nituntur et ad fidei, ut inquiunt,
 « utilitates transferre. Hae, quia nullo metu
 « versantur ob auctorum nomen bonamque
 « existimationem, plus periculi afferunt ut
 « sensim ad modernismum quis vergat.

« Generatim vero, Venerabiles Fratres,
 « ut in re tam gravi praecipiamus, qui-

(1) Alloc., ut supra.

« cumque in vestra uniuscuiusque dioecesi
 « prostant libri ad legendum perniciosi,
 « ii ut exulenter fortiter contendite, solenni
 « etiam interdictione usi. Etsi enim Apo-
 « stolica Sedes ad huiusmodi scripta e
 « medio tollenda omnem operam impen-
 « dat; adeo tamen iam numero crevere,
 « ut vix notandis omnibus pares sint vires.
 « Ex quo fit, ut serior quandoque paretur
 « medicina, quum per longiores moras
 « malum invaluit. Volumus igitur ut sa-
 « crorum Antistites, omni metu abiecto,
 « prudentia carnis deposita, malorum cla-
 « moribus posthabitis, suaviter quidem, sed
 « constanter suas quisque partes suscipiant;
 « memores quae Leo XIII in Constitutione
 « apostolica *Officiorum ac munerum* (1)
 « praescribebat: *Ordinarii, et etiam tam-*
 « *quam Delegati Sedis Apostolicae, libros*
 « *aliaque scripta noxia in sua dioecesi edita*
 « *vel diffusa proscribere et e manibus fi-*
 « *delium auferre studeant.* Ius quidem his
 « verbis tribuitur sed etiam officium man-
 « datur. Nec quispiam hoc munus officii
 « implevisse autumet, si unum alterumve
 « librum ad Nos detulerit, dum alii bene
 « multi dividi passim ac pervulgari sinun-
 « tur. — Nihil autem vos teneat, Venera-
 « biles Fratres, quod forte libri alicuius
 « auctor ea sit alibi facultate donatus, quam
 « vulgo *Imprimatur* appellant: tum quia
 « simulata esse possit, tum quia vel ne-
 « gligentius data vel benignitate nimia
 « nimiae fiducia de auctore concepta,
 « quod forte postremum in Religiosorum
 « Ordinibus aliquando evenit. Accedit quod,
 « sicut non idem omnibus convenit cibus,
 « ita libri qui altero in loco sint inno-
 « centes, nocentes in altero ob rerum com-
 « plexus esse queunt. Si igitur Episcopus,
 « audita prudentum sententia, horum etiam
 « librorum aliquem in sua dioecesi notan-

« dum censuerit, potestatem ultro facimus
 « immo et officium mandamus. Res utique
 « decenter fiat, prohibitionem, si sufficiat,
 « ad clerum unum coercendo; integro ta-
 « men bibliopolarum catholicorum officio
 « libros ab Episcopo notatos minime ve-
 « nales habendi. — Et quoniam de his
 « sermo incidit, vigilent Episcopi ne, lucri
 « cupiditate, malam librarii mercetur
 « mercem: certe in aliquorum indicibus
 « modernistarum libri abunde nec parva
 « cum laude proponuntur. Hos, si obedi-
 « tiam detrectent, Episcopi, monitione prae-
 « missa, bibliopolarum catholicorum titulo
 « privare ne dubitent; item potioreque
 « iure si episcopales audiant: qui vero
 « pontificio titulo ornantur, eos ad Sedem
 « Apostolicam deferant. — Universis de-
 « mum in memoriam revocamus, quae
 « memorata apostolica Constitutio *Offi-*
 « *ciorum* habet, articulo xxvi: *Omnes, qui*
 « *facultatem apostolicam consecuti sunt le-*
 « *gendi et retinendi libros prohibitos, ne-*
 « *queunt ideo legere et retinere libros*
 « *quoslibet aut ephemerides ab Ordinariis*
 « *locorum proscriptas, nisi eis in apostolico*
 « *indulto expressa facta fuerit potestas le-*
 « *gendi ac retinendi libros a quibuscumque*
 « *damnatos.*

« IV. Nec tamen pravorum librorum
 « satis est lectionem impedire ac venditio-
 « nem; editionem etiam prohiberi oportet.
 « Ideo edendi facultatem Episcopi severi-
 « tate summa impertiant. — Quoniam vero
 « magno numero ea sunt ex Constitutione
 « *Officiorum*, quae Ordinarii permissionem
 « ut edantur postulent, nec ipse per se
 « Episcopus praecognoscere universa po-
 « test; in quibusdam dioecesibus ad co-
 « gnitionem faciendam censores ex officio
 « sufficienti numero destinantur. Huiusmodi
 « censorum institutum laudamus quam
 « maxime: illudque ut ad omnes dioece-
 « ses propagetur non hortamur modo, sed
 « omnino praescribimus. In universis igi-

(1) XXV Ian. MDCCCXCVII. Cfr.

[Modernismus]

« tur curiis episcopalibus censores ex of-
 « ficio adsint, qui edenda cognoscant: hi
 « autem e gemino clero eligantur, aetate,
 « eruditione, prudentia commendati, qui-
 « que in doctrinis probandis improban-
 « disque medio tutoque itinere eant. Ad
 « illos scriptorum cognitio deferatur quae
 « ex articulis XLI et XLII memoratae
 « Constitutionis praevis subsunt examini.
 « Censor sententiam scripto dabit. Ea si
 « faverit, Episcopus potestatem edendi
 « faciet per verbum *Imprimatur*, cui ta-
 « men proponetur formula *Nihil obstat*,
 « adscripto censoris nomine. — In Curia
 « romana, non secus ac in ceteris omnibus,
 « censores ex officio instituuntur. Eos,
 « audito prius Cardinali in Urbe Ponti-
 « ficis Vicario, tum vero annuente ac pro-
 « bante ipso Pontifice Maximo, Magister
 « Sacri Palatii apostolici designabit. Huius
 « erit ad scripta singula cognoscenda cen-
 « sores destinare. Editionis facultas ab
 « eodem Magistro dabitur necnon a Car-
 « dinali Vicario Pontificis vel Antistite
 « eius vices gerente, praemissa, prout supra
 « diximus, approbationis formula adiecto-
 « que nomine censoris. — Extraordinariis
 « tantum in adiunctis ac per quam raro,
 « prudenti Episcopi arbitrio, censoris men-
 « tio intermittere poterit. — Auctoribus cen-
 « soris nomen patebit nunquam, antequam
 « hic faventem sententiam ediderit; ne
 « quid molestiae censori exhibeatur vel
 « dum scripta cognoscit, vel si editionem
 « non probarit. — Censores e religiosorum
 « familiis nunquam eligantur, nisi prius
 « moderatoris provinciae secreto sententia
 « audiatur: is autem de eligendi moribus,
 « scientia et doctrinae integritate pro of-
 « ficii conscientia testabitur. — Religioso-
 « rum moderatores de gravissimo officio
 « monemus nunquam sinendi aliquid a
 « suis subditis typis edi, nisi prius ipso-
 « rum et Ordinarii facultas intercesserit. —
 « Postremum edicimus et declaramus, cen-

« soris titulum, quo quis ornatur, nihil
 « valere prorsus nec unquam posse afferri
 « ad privatas eiusdem opiniones firmandas.

« His universe dictis, nominatim ser-
 « vari diligentius praecipimus, quae arti-
 « culo XLII Constitutionis *Officiorum* in
 « haec verba edicuntur: *Viri e clero sae-*
 « *culari prohibentur quominus, absque prae-*
 « *via Ordinariorum venia, diaria vel folia*
 « *periodica moderanda suscipiant.* Qua si
 « qui venia perniciose utantur, eâ, moniti
 « primum, priventur. — Ad sacerdotes quod
 « attinet, qui *correspondentium* vel *colla-*
 « *boratorum* nomine vulgo veniunt, quo-
 « niam frequentius evenit eos in epheme-
 « ridibus vel commentariis scripta edere
 « modernismi labe infecta, videant Epi-
 « scopi ne quid hi, contra quam siverint,
 « moliantur, datamque potestatem, si opor-
 « tet retractent. Idipsum ut religiosorum
 « moderatores praestent gravissime admo-
 « nemus: qui si negligentius agant, Or-
 « dinarii auctoritate Pontificis Maximi pro-
 « videant. — Ephemerides et commentaria
 « quae a catholicis scribuntur, quoad fieri
 « possit, censorem designatum habeant.
 « Huius officium erit folia singula vel li-
 « bellos, postquam sint edita, integre at-
 « tenteque perlegere si quid dictum pe-
 « riculose fuerit, id in sequenti folio vel
 « libello corrigendum iniungat. Eadem
 « porro Episcopis facultas esto, etsi censor
 « forte faverit.

« V. Congressus publicosque coetus iam
 « supra memoravimus, utpote in quibus
 « suas modernistae opiniones tueri palam
 « ac propagare student. — Sacerdotum con-
 « ventus Episcopi in posterum haberi ne
 « siverint, nisi rarissime. Quod si siverint,
 « ea tantum lege sinent, ut nulla fiat rerum
 « tractatio quae ad Episcopos Sedemve
 « Apostolicam pertinent; ut nihil propo-
 « natur vel postuletur, quod sacrae pote-
 « statis occupationem inferat; ut quidquid
 « modernismum sapit quidquid presbyte-

« rianismum vel laicismum, de eo penitus
 « sermo conticescat. — Coetibus eiusmodi,
 « quos singulatum, scripto, aptaque tem-
 « pestate permitti oportet, nullus ex alia
 « dioecesi sacerdos intersit, nisi litteris sui
 « Episcopi commendatus. — Omnibus au-
 « tem sacerdotibus animo ne excidant,
 « quae Leo XIII gravissime commendavit:
 « *Sancta sit apud sacerdotes Antistitum*
 « *suorum auctoritas: pro certo habeant*
 « *sacerdotale munus nisi sub magisterio*
 « *Episcoporum exerceatur, neque sanctum,*
 « *nec satis utile, neque honestum futu-*
 « *rum* (1).

« VI. Sed enim, Venerabiles Fratres,
 « quid iuverit iussa a Nobis praeceptio-
 « nesque dari si non haec rite constan-
 « terque servantur? Id ut feliciter pro votis
 « cedat, visum est ad universas dioeceses
 « proferre, quod Umbrorum Episcopi (2),
 « ante annos plures, pro suis prudentis-
 « sime decreverunt. *Ad errores, sic illi,*
 « *iam diffusos expellendos atque ad impe-*
 « *diendum quominus ulterius divulgentur,*
 « *aut adhuc extent impietatis magistri per*
 « *quos perniciosi perpetuentur effectus, qui*
 « *ex illa divulgatione manarunt, sacer*
 « *Conventus, sancti Caroli Borromaei ve-*
 « *stigiis inhaerens, institui in unaquaque*
 « *dioecesi decernit probatorum utriusque*
 « *cleri consilium, cuius sit pervigilare an*
 « *et quibus artibus novi errores serpent*
 « *aut disseminentur atque Episcopum de*
 « *hisce docere, ut collatis consiliis remedia*
 « *capiat, quibus id mali ipso suo initio*
 « *extingui possit, ne ad animarum perni-*
 « *ciem magis magisque diffundatur vel,*
 « *quod peius est, in dies confirmetur et cre-*
 « *scat.* — Tale igitur consilium, quod a
 « *vigilantia dici placet, in singulis dioece-*

« sibus institui quamprimum decernimus.
 « Viri qui in illud adsciscantur, eo fere
 « modo cooptabuntur quo supra de cen-
 « soribus statuimus. Altero quoque mense
 « statoque die cum Episcopo convenient:
 « quae tractarint decreverint, ea arcani
 « lege custodiunto. Officii munere haec
 « sibi demenda habeant. Modernismi di-
 « cidia ac vestigia tam in libris quam in
 « magisteriis pervestigant vigilanter; pro
 « cleri iuventaeque incolumitate, prudenter
 « sed prompte et efficaciter praescribant. —
 « Vocum novitatem caveant, meminerint-
 « que Leonis XIII monita: *Probari non*
 « *posse in catholicorum scriptis eam di-*
 « *cendi rationem quae, pravae novitati stu-*
 « *dens, pietatem fidelium videre videntur,*
 « *loquaturque novum christianae vitae or-*
 « *dinem, novas Ecclesiae praeceptiones, nova*
 « *moderni animi desideria, novam socialen-*
 « *cleri vocationem, novam christianam hu-*
 « *manitatem, aliaque id genus multa* (1).
 « Haec in libris praelectionibusque ne pa-
 « tiantur. — Libros ne negligant, in quibus
 « pia cuiusque loci traditiones aut sacrae
 « Reliquiae tractantur. Nec sinant eiusmodi
 « quaestiones agitari in ephemeridibus vel
 « in commentariis fovendae pietati desti-
 « natis, nec verbis ludibrium aut despec-
 « tum sapientibus, nec stabilibus sententiis,
 « praesertim, ut fere accidit, si quae affir-
 « mantur probabilitatis fines non excedunt
 « vel praeiudicatis nituntur opinionibus. —
 « De sacris Reliquiis haec teneantur. Si
 « Episcopi, qui uni in hac re possunt,
 « certo norint Reliquiam esse subditi-
 « ciam, fidelium cultu removeant. Si Reliquiae
 « cuiuspiam auctoritates, ob civiles forte
 « perturbationes vel alio quovis casu, in-
 « terierint; ne publice ea proponatur nisi
 « rite ab Episcopo recognita. Praescrip-
 « tionis argumentum vel fundatae prae-

(1) Litt. Encycl. « *Nobilissima Gallorum gens* », VIII Febr. MDCCCLXXXIV.

(2) Act. Consess. Epp. Umbriae, Novembr. MDCCCXLIX.

(1) Instruct. S. C. EE. EE., XXVII, Jan. MCMII.

[Modernismus]

« sumptionis tunc tantum valebit, si cultus
 « antiquitate commendetur; nimirum pro
 « decreto, anno MDCCCXCVI a sacro Con-
 « silio indulgentiis sacrisque Reliquiis co-
 « gnoscendis edito, quo edicitur: *Reliquias*
 « *antiquas conservandas esse in ea venera-*
 « *tione in qua hactenus fuerunt nisi, in*
 « *casu particulari, certa adsint argumenta*
 « *eas falsas vel supposititias esse.* — Quum
 « autem de piis traditionibus iudicium
 « fuerit, illud meminisse oportet: Eccle-
 « siam tanta in hac re uti prudentia, ut
 « traditiones eiusmodi ne scripto narrari
 « permittat nisi cautione multa adhibita
 « praemissaque declaratione ab Urbano VIII
 « sancita; quod etsi rite fiat, non tamen
 « facti veritatem adserit sed, nisi humana
 « ad credendum argumenta desint, credi
 « modo non prohibet. Sic plane sacrum
 « Consilium legitimis ritibus tuendis, abhinc
 « annis triginta, edicebat: *Eiusmodi ap-*
 « *paritiones seu revelationes neque appro-*
 « *batas neque damnatas ab Apostolica Sede*
 « *fuisse, sed tantum permissas tamquam*
 « *prie credendas fide solum humana, iuxta*
 « *traditionem quam ferunt, idoneis etiam*
 « *testimoniis ac monumentis confirma-*
 « *tam* (1). Hoc qui teneat metu omni va-
 « cabit. Nam Apparitionis cuiusvis religio,
 « prout factum ipsum spectat et *relativa*
 « dicitur, conditionem semper habet im-
 « plicitam de veritate facti: prout vero
 « *absoluta* est, semper in veritate nititur,
 « fertur enim in personas ipsas Sanctorum
 « qui honorantur. Similiter de Reliquiis
 « affirmandum. — Illud, demum, Consilio
 « vigilantiae demandamus, ut ad socialia
 « instituta itemque ad scripta quaevis de
 « re sociali assidue ac diligenter adiciant
 « oculos, ne quid in illis modernismi lateat,
 « sed Romanorum Pontificum praeceptio-
 « nibus respondeant.

(1) Decr. II Maii MDCCCLXXVII.

« VII. Haec quae praecepimus ne forte
 « oblivioni dentur, volumus et mandamus
 « ut singularum diocesum Episcopi, anno
 « exacto ab editione praesentium littera-
 « rum, postea vero tertio quoque anno,
 « diligenti ac iurata enarratione referant
 « ad Sedem Apostolicam de his quae hac
 « Nostra Epistola decernuntur, itemque de
 « doctrinis quae in clero vigent, praeser-
 « tim autem in Seminariis ceterisque ca-
 « tholicis Institutis, iis non exceptis quae
 « Ordinarii auctoritati non subsunt. Idip-
 « sum Moderatoribus generalibus ordi-
 « num religiosorum pro suis alumni in-
 « gimus ».

His, quae plane confirmamus omnia sub
 poena temeratae conscientiae adversus eos
 qui dicto audientes esse renuerint, pecu-
 liaria quaedam adiicimus, quae ad sacro-
 rum alumnos in Seminariis degentes et
 ad instituti religiosi tirones referuntur. —
 In Seminariis quidem oportet partes om-
 nes institutionis eo tandem aliquando conspi-
 rent ut dignus tali nomine formetur sa-
 cerdos. Nec enim existimare licet, eiusmodi
 contubernia studiis dumtaxat aut pietati
 patere. Utraque re institutio tota coalescit,
 suntque ipsa tamquam palaestrae ad sa-
 cram Christi militiam diuturna praepara-
 tione fingendam. Ex iis igitur ut acies op-
 time instructa prodeat, omnino sunt duae
 res necessariae, doctrina ad cultum mentis,
 virtus ad perfectionem animi. Altera po-
 stulat ut alumna sacrorum iuventus iis
 artibus apprime erudiatur quae cum studiis
 rerum divinarum arctiorem habent cog-
 nationem; altera singularem exigit vir-
 tutis constantiaeque praestantiam. Videant
 ergo moderatores disciplinac ac pieta-
 tis, quam de se quisque spem iniciant
 alumni, introspeciantque singulorum quae
 sit indoles; utrum suo ingenio plus aequo
 indulgeant, aut spiritus profanos videan-
 tur sumere; sintne ad parendum dociles,
 in pietatem proni, de se non alte sentien-

tes, disciplinae retinentes; rectone sibe fine proposito, an humanis ducti rationibus ad sacerdotii dignitatem contendant; utrum denique convenienti vitae sanctimonia doctrinaque polleant; aut certe, si quid horum desit, sincero promptoque animo contentur acquirere. Nec nimium difficultatis habet investigatio; siquidem virtutum, quas diximus, defectum cito produnt et religionis officia ficto animo persoluta, et servata metus causa, non conscientiae voce, disciplina. Quam qui servili timore retineat, aut animi leviatē contemptu frangat, is a spe sacerdotii sancte fungendi abest quam longissime. Haud enim facile creditur, domesticae disciplinae contemptore a publicis Ecclesiae legibus minime discessurum. Hoc animo comparatum si quem deprehenderit sacri ephebei moderator, et si semel iterumque praemonitum, experimento facto per annum, intellexerit a consuetudine sua non recedere, eum sic expellat, ut neque a se neque ab ullo episcopo sit in posterum recipiendus.

Duo igitur haec ad promovendos clericos omnino requirantur: innocentia vitae cum doctrinae sanitate coniuncta. Neve illud praetereat, praecepta ac monita, quibus episcopi sacris ordinibus initiandos compellant, non minus ad hos quam ad candidatos esse conversa, prout ubi dicitur: « Providendum, ut caelestis sapientia, probi mores et diuturna iustitiae observatio ad id electos commendet... Sint « probi et maturi in scientia simul et « opere..., eluceat in eis totius forma iustitiae ».

Ac de vitae quidem probitate satis dictum esset, si haec a doctrina et opinionibus, quas quisque sibi tuendas assumpsit, posset facili negotio seiungi. Sed, ut est in proverbiorum libro: *Doctrina sua noscetur vir* (1); utque docet Apostolus:

Qui... *non permanet in doctrina Christi, Deum non habet* (1). Quantum operae vero dandum sit addiscendis rebus multis equidem et variis, vel ipsa huius aetatis conditio docet, nihil gloriosius efferentis quam lucem progredientis humanitatis. Quotquot igitur sunt ex ordine cleri si convenienter temporibus velint in suis versari muneribus; si cum fructu *exhortari in doctrina sana, et eos, qui contradicunt, arguere* (2); si opes ingenii in Ecclesiae utilitatem transferre, oportet cognitionem rerum assequantur, eamque minime vulgarem, et ad excellentiam doctrinae propius accedant. Luctandum est enim cum hostibus non imperitis, qui ad elegantiam studiorum scientiam saepe dolis consumtam adiungunt, quorum speciosae vibrantesque sententiae magno verborum cursu sonituque feruntur, ut in iis videatur quasi quid peregrinum instrepere. Quapropter expedienda mature sunt arma, hoc est, opima doctrinae seges comparanda omnibus, quicumque sanctissimis perardisque muneribus in umbratili vita se accingunt.

Verum, quia vita hominis iis est circumscripta limitibus ut ex uberrimo cognoscendarum rerum fonte vix detur aliquid summis labiis attingere, discendi quoque temperandus est ardor et retinenda Pauli sententia: *non plus sapere quam oportet sapere, sed sapere ad sobrietatem* (3). Quare, quum clericis multa iam satis eaque gravia sint imposita studia, sive quae pertinent ad sacras litteras, ad Fidei capita, ad mores, ad scientiam pietatis et officiorum, quam *asceticam* vocant, sive quae ad historiam Ecclesiae, ad ius canonicum, ad sacram eloquentiam referuntur; ne iuvenes aliis quaestionibus connectandis tempus terant et a studio prae-

(1) II. Ioan., 9.

(2) Tit. 1, 9.

(3) Rom. XII, 3.

(1) Prov. XII, 8,

[Modernismus]

cupio distrahantur, omnino vetamus diaria quaevis aut commentaria, quantumvis optima, ab iisdem legi, onerata moderatum conscientia, qui ne id accadat religiose non caverint.

Ut autem suspicio segregetur omnis clanculum se inferendi modernismi, non solum omnino servari volumus quae sub numero secundo superius praescripta sunt, sed praeterea praecipimus ut singuli doctores, ante auspicandas ineunte anno praelectiones, Antistiti suo textum exhibeant, quem sibi quisque in docendo proposuerit, vel tractandas quaestiones, sive *theses*; deinde ut per annum ipsum exploretur sua cuiusque magisterii ratio; quae si videatur a sana doctrina discedere, causa erit quamobrem doctor illico amoveatur. Denique, ut, praeter fidei professionem, iusiurandum det Antistiti suo, secundum adiectam infra formulam, et subscripto nomine.

Iusiurandum hoc, praemissa Fidei professione per formulam a s. m. Decessore Nostro Pio IV praescriptam, cum adiectis definitionibus Concilii Vaticani, suo antistiti item dabunt:

I. Clerici maioribus ordinibus initiandi; quorum singulis antea tradatur exemplar tum professionis fidei, tum formulae edendi iurisiurandi ut eas accurate praenoscant, adiecta violati iurisiurandi, ut infra, sanctione.

II. Sacerdotes confessionibus excipiendis destinati et sacri concionatores, antequam facultate donentur ea munia exercendi.

III. Parochi, Canonici, Beneficarii ante ineundam beneficii possessionem.

IV. Officiales in curiis episcopalibus et ecclesiasticis tribunalibus, haud exceptis Vicario generali et iudicibus.

V. Adlecti concionibus habendis per quadragesimae tempus.

VI. Officiales omnes in Romanis Congregationibus vel tribunalibus coram Cardi-

nali Praefecto vel Secretario eiusdem sive Congregationis, sive tribunalis.

VII. Religiosarum familiarum Congregationumque Moderatores et Doctores antequam ineant officium.

Professionis fidei, quam diximus, editique iurisiurandi documenta, peculiaribus in tabulis penes Curias episcopales adserventur, itemque penes Romanarum Congregationum sua quaeque officia. Si quis autem, quod Deus avertat, iusiurandum violare ausus fuerit, ad Sancti Officii tribunal illico deferatur.

Iurisiurandi formula.

«Ego... firmiter amplector ac recipio omnia et singula, quae ab inerranti Ecclesiae magisterio definita, adserta ac declarata sunt, praesertim ea doctrinae capita, quae huius temporis erroribus directo adversantur. Ac primum quidem Deum, rerum omnium principium et finem, naturali rationis lumine per ea quae facta sunt, hoc est per *visibilia* creationis opera, tamquam causam per effectus, certo cognosci, adeoque demonstrari etiam posse, profiteor. Secundo, externa revelationis argumenta, hoc est facta divina, in primisque miracula et prophetias admitto et agnosco tamquam signa certissima divinitus ortae christianae Religionis, eademque teneo aetatum omnium atque hominum, etiam huius temporis, intelligentiae esse maxime accommodata. Tertio: Firma pariter fide credo, Ecclesiam, verbi revelati custodem et magistram, per ipsum verum atque historicum Christum, quum apud nos degeret, proxime ac directo institutam, eademque super Petrum, apostolicae hierarchiae principem eiusque in aevum successores aedificatam. Quarto: Fidei doctrinam ab Apostolis per orthodoxos Patres eodem sensu eademque semper sententia ad nos usque transmissam, sincere recipio; ideoque prorsus reiicio haereticum com-

mentum evolutionis dogmatum, ab uno in alium sensum transeuntium, diversum ab eo quem prius habuit Ecclesia; pariterque damno errorem omnem, quo, divino deposito, Christi Sponsae, tradito ab Eaque fideliter custodiendo, sufficitur philosophicum inventum, vel creatio humanae conscientiae, hominum conatu sensim efformatae et in posterum indefinito progressu perficiendae. Quinto: certissime teneo ac sincere profiteor, Fidem non esse coecum sensum religionis e latebris *subscientiae* erumpentem, sub pressione cordis et inflexionis voluntatis moraliter informatae, sed verum assensum intellectus veritati extrinsecus acceptae ex auditu, quo nempe, quae a Deo personali, creatore ac domino nostro dicta, testata et revelata sunt, vera esse credimus, propter Dei auctoritatem summe veracis.

« Me etiam, qua par est, reverentia, subliicio totoque animo adhaereo damnationibus, declarationibus, praescriptis omnibus, quae in Encyclicis litteris « *Pascendi* » et in decreto « *Lamentabili* » continentur, praesertim circa eam quam historiam dogmatum vocant. — Item reprobam errorem affirmantium, propositam ab Ecclesia fidem posse historiae repugnare, et catholica dogmata, quo sensu nunc intelliguntur, cum verioribus christianae religionis originibus componi non posse. — Damno quoque ac reiicio eorum sententiam, qui dicunt, christianum hominem eruditorem induere personam duplicem, aliam credentis, aliam historici, quasi liceret historico ea retinere quae credentis fidei contradicant, aut premissas adstruere, ex quibus consequatur dogmata esse aut falsa aut dubia, modo haec directo non denegetur. — Reprobo pariter eam Scripturae Sanctae diiudicandae atque interpretandae rationem, quae, Ecclesiae traditione, analogia Fidei, et Apostolicae Sedis normis posthabitis, *rationalistarum* commentis in-

haeret, et critice textus velut unicam supremamque regulam, haud minus licenter quam temere amplectitur. — Sententiam praeterea illorum reiicio qui tenent, doctori disciplinae historicae theologiae tradendae, aut iis de rebus scribenti seponendam prius esse opinionem ante conceptam sive de supernaturali origine catholicae traditionis, sive de promissa divinitus ope ad perennem conservationem uniuscuiusque revelati veri; deinde scripta Patrum singulorum interpretanda solis scientiae principiis, sacra qualibet auctoritate seclusa, eaque iudicii libertate, qua profana quaevis monumenta solent investigari. — In universum denique me alienissimum ab errore profiteor, quo *modernistae* tenent in sacra traditione nihil inesse divini; aut, quod longe deterius, pantheistico sensu illud admittunt; ita ut nihil iam restet nisi nudum factum et simplex, communibus historiae factis aequandum; hominum nempe sua industria, solertia, ingenio scholam a Christo eiusque apostolis inchoatam per subsequentes aetates continuantium. Proinde fidem Patrum firmissime retineo et ad extremum vitae spiritum retinebo, de charismate *veritatis certo*, quod est, fuit eritque semper in *episcopatus ab Apostolis successionem* (1); non ut id teneatur quod melius et aptius videri possit secundum suam cuiusque aetatis culturam, sed ut *numquam aliter credatur, numquam aliter intelligatur* absoluta et immutabilis veritatis ab initio per Apostolos praedicata (2).
« Haec omnia spondeo me fideliter, integre sincereque servaturum et inviolabiliter custoditurum, nusquam ab iis sive in docendo, sive quomodolibet verbis scriptisque deflectendo. Sic spondeo, sic iuro, sic me Deus etc. ».

(1) *Irem.*, 4, c. 26.(2) *Praeser.* c. 28.

De Sacra Praedicatione.

Quandoquidem praeterea diuturna observatione sit cognitum Nobis, episcoporum curis ut annuntietur divinum Verbum pares non respondere fructus, idque, non tam audientium desidia, quam oratorum iactantiae tribuendum putemus, qui hominis verbum exhibent magis quam Dei, opportunum censuimus, latine versum, evulgare atque Ordinariis commendare documentum, iussu Decessoris Nostri fel. rec. Leonis XIII a Sacra Congregatione episcoporum et regularium editum die xxxi mensis Iulii anno MDCCCXCIV et ad Ordinarios Italiae atque ad religiosarum Familiarum Congregationumque moderatores transmissum.

1° « Et in primis quod ad ea pertinet virtutum ornamenta quibus sacri oratores emineant potissimum oportet, caveant ipsi Ordinarii ac religiosarum familiarum Moderatores ne unquam sanctum hoc et salutare divini verbi ministerium iis credant qui nec pietate in Deum, nec in Christum Filium eius Dominum nostrum caritate ornentur ac redundant. Istae enim si in catholicae doctrinae praeconibus desiderantur animi dotes, quavis tandem ii polleant dicendi facultate, aliud nihil profecto praestabunt quam *aes sonans, aut cymbalum tinniens* (1): neque unquam id ipsis suppetet a quo evangelicae praedicationis vis omnis ac virtus derivatur, studium videlicet divinae gloriae aeternaeque animorum salutis. Quae quidem oratoribus sacris apprime necessaria pietas, eluceat oportet etiam in externa vitae eorundem ratione: ne sermone celebratis praeceptis institutisque christianis disserentium mores refragentur: neve iidem opere destruant quod aedificant verbo. Ne quid praeterea pro-

fani pietas eiusmodi redoleat, verum ea sit praedita gravitate, ut probet eos esse revera *ministros Christi, et dispensatores mysteriorum Dei* (1). Secus enim, ut scite animadvertit Angelicus, *si doctrina est bona et praedicator malus, ipse est occasio blasphemiae doctrinae Dei* (2). – At vero pietati ceterisque christianis virtutibus comes ne desit scientia: quum et per se pateat, et diuturna experientia comprobetur, nec sapiens, nec compositum, nec frugiferum dicendi genus posse ab iis afferri, qui doctrina, praesertim sacra, non affluant, quique ingenua quadam freti celeritate verborum, suggestum temere adscendunt ac ferme imparati. Hi profecto aerem verberant, et inscii divina eloquia contemptui obiciunt ac derisioni; plane digni quibus aptetur divina illa sententia: *Quia tu scientiam repulisti, repellam te, ne sacerdotio fungaris mihi*» (3).

2° « Igitur episcopi et religiosarum familiarum antistites divini verbi ministerium ne cui sacerdoti committant nisi ante constiterit ipsum esse pietatis doctrinaeque copia rite instructum. Idem sedulo advertant ut ea tantum pertractanda sumantur, quae sacrae praedicationis sunt propria. Quae vero eiusmodi sint Christus Dominus tunc aperuit quum ait: *Praedicate evangelium...* (4), *docentes eos servare omnia quaecumque mandavi vobis* (5). Ad quae verba apte S. Thomas: *Praedicatores debent illuminare in credendis, dirigere in operandis, vitanda manifestare, et modo comminando, modo exhortando, hominibus praedicare* (6). Et sacrosanctum Concilium Tridentinum: *Annuntiantes eis vitia, quae eos declinare, et virtutes quas sectari oportet, ut poenam aeternam evadere et caelestem*

(1) Cor. IV,

(2) Comm. in Matth. V,

(3) Os. IV, 6.

(4) Marc. XVI, 15.

(5) Matth. XXVIII, 20.

(6) Loc. cit.

(1) Cor. XIII, 1.

gloriam consequi valeant (1). Quae omnia fusiore calamo persequutus, f. r. Pius IX haec scripsit: *Non semetipsos, sed Christum crucifixum praedicantes, sanctissimae religionis nostrae dogmata et praecepta, iuxta catholicae Ecclesiae et Patrum doctrinam, gravi ac splendido orationis genere, populo clare aperteque annunciant; peculiaria singulorum officia accurate explicant, omnesque a flagitiis deterreant, ad pietatem inflamment, quo fideles, Dei verbo salubriter reflecti, vitia omnia declinent, virtutes sectentur, atque ita aeternas poenas evadere et caelestem gloriam consequi valeant* (2). Ex quibus omnibus perspicuum fit, symbolum Apostolorum, divinum decalogum, Ecclesiae praecepta, Sacramenta, virtutes ac vitia, sua cuiusque conditionis officia, novissima hominis et cetera id genus aeterna vera, haec esse propria argumenta de quibus oporteat concionari ».

3° « Sed rerum talium copiam et uberimam et gravissimam recentiores divini verbi ministri haud raro nil pensi habent; uti obsoletum quid et inane negligunt ac paene abiiciunt. Hi nimirum quum probe compertum habeant recensita rerum momenta captandae populari gratiae, cui tantum inhiant, minus esse idonea; *quae sua sunt quaerentes, non quae Iesu Christi* (3), eadem plane seponunt; idque vel ipsis quadragesimae diebus ac reliquis solemnioribus anni tempestatibus. Una vero cum rebus immutantes nomina, antiquis concionibus recens quoddam ac minus recte intellectum alloquendi sufficiunt genus, quod *CONFERENTIAM* dicunt, menti cogitationique alliciendae magis aptum quam impellendae voluntati atque instaurandis moribus. Hi profecto haud secum reputant conciones morales omnibus, *conferentias*

vix paucis prodesse; quorum si moribus diligentius perspectum foret per inculcatam saepe castitatem, animi demissionem, obsequium in Ecclesiae auctoritatem, hoc ipso praeiudicatas de fide opiniones exuerent lucemque veritatis promptiore animo exciperent. Quod enim complures de religione prave sentiunt, maxime inter catholicas gentes, id effrenatis animi cupiditatibus potius est tribuendum, quam vitio aberrantis intelligentiae, secundum divinam sententiam: *De corde exeunt cogitationes maledictae..., blasphemiae* (1). Hinc Augustinus Psalmistae referens verba: *Dixit insipiens in corde suo: non est Deus* (2), commentatur: *in corde suo, non in mente sua* ».

4° « Haec tamen non ita sunt accipienda quasi sermones id genus per se omnino sint improbandi, quum contra, si apte tractentur, perutiles possint esse aut etiam necessarii ad refellendos errores, quibus religio impetitur. Sed amovenda omnino est a suggestu pompa illa dicendi, quae in quadam rerum contemplatione magis quam in actione versatur; quae civitatem spectat propius quam religionem; quae denique specie nitet melius quam fructuum ubertate. Ea nempe omnia commentariis et academiis magis accommodata, dignitati atque amplitudini domus Dei minime congruunt. Sermones autem, seu *conferentiae*, quae propositam habent religionis tuitionem contra hostiles impugnationes, etsi quandoque necessarii, non omnium tamen humeris apti sunt, sed validioribus. Atque ipsis quidem oratoribus eximiis magna est adhibenda cautela, quod eiusmodi defensiones haberi non decet nisi ubi tempus aut locus aut audientium conditio eas necessario postulent, spesque adsit non fore fructu vacuas: cuius rei iudicium legitimum

(1) Sess. V, cap. 2, *De Reform.*

(2) Litt. Enc., IX Nov. MDCCCXVI.

(3) *Philip.* II, 21.

(1) *Matth.* XV, 19.

(2) *Psalm.* XIII, 1.

[Modernismus]

penes Ordinarios esse ambiget nemo. Oportet praeterea in sermonibus id genus probandi vis sacris doctrinis multo plus quam humanae sapientiae verbis innitatur, omniaque nervose dicantur ac dilucide, ne forte mentibus auditorum haereant altius impressae falsae opiniones quam opposita vera, neve obiecta magis quam responsa percellant. Ante omnia vero illud cavendum, ne talium sermonum frequentia moralium concionum dignitatem deminuat ab usuve removeat, quasi hae inferioris ordinis essent ac minoris faciendae prae pugnaci illo dicendi genere, adeoque concionatorum et auditorum vulgo relinquendae; quum contra verissimum sit conciones de moribus plerisque fidelibus esse maxime necessarias; dignitate vero contentiosis disceptationibus minime cedere; ita ut vel a praestantissimis oratoribus, coram quovis elegantiori frequentiorque coetu, saltem identidem summo cum studio essent habendae. Quod nisi fiat, multitudo fidelium cogetur audire semper loquentem de erroribus, a quibus plerique ipsorum abhorrent; nunquam de vitiis ac noxis, quibus eiusmodi auditoria prae ceteris inficiuntur ».

5° « Quod si vitiis haud vacat argumenti delectus, alia, eaque graviora etiam, querenda occurrunt si animum quis referat ad orationis speciem ac formam. Quae, prout egregie edisserit Aquinas, ut reapse sit *lux mundi, tria debet habere praedicator verbi divini: primum est stabilitas, ut non deviet a veritate: secundum est claritas, ut non doceat cum obscuritate: tertium est utilitas, ut quaerat Dei laudem et non suam* (1). At vero forma hodierna dicendi saepenumero, non modo longe abest ab illa evangelica perspicuitate ac simplicitate quae iisdem deberet esse propria, sed tota po-

sita est in verborum anfractibus atque abditis rebus, quae communem populi captum excedunt. Dolenda sane res ac prophetae deflenda verbis: *Parvuli petierunt pinem, et non erat qui frangeret eis* (1). Sed illud etiam miserius, quod saepe his concionibus deest illa species religionis afflatus ille christianae pietatis, illa denique vis divina ac Sancti Spiritus virtus interius loquentis et ad bonum pie permoventis animos: qua sane vi ac virtute sacris praeconibus semper essent usurpanda Apostoli verba: *Sermo meus, et praedicatio mea, non in persuasibilibus humanae sapientiae verbis, sed in ostensione spiritus et virtutis* (2). Iidem contra freti *persuasibilibus* humanae sapientiae verbis, vix aut ne vix quidem animum ad divina eloquia intendunt et ad Scripturas Sanctas, quae sacrae praedicationi potiores uberioresque recludunt latices, uti diserte docebat nuper Sanctissimus Dominus Leo XIII hisce verbis gravissimis: — « Haec propria et singularis Scripturarum virtus, a divino afflatu Spiritus Sancti, profecta, ea est quae oratori sacro auctoritatem addit, apostolicam praebet dicendi libertatem, nervosam victricemque tribuit eloquentiam. Quisquis enim divini verbi spiritum et robur eloquendo refert, ille non loquitur *in sermone tantum, sed et in virtute, et in Spiritu Sancto, et in plenitudine multa* (3). Quamobrem ii dicendi sunt praepostere improprieque facere, qui ita conciones de religione habent et praecepta divina enunciant, nihil ut fere afferant nisi humanae scientiae et prudentiae verba, suis magis argumentis quam divinis innixi. Istorum scilicet, orationem, quantumvis nitentem luminibus, languescere et frigere necesse est, utpote quae igne careat sermonis Dei, eademque longe abesse ab illa, qua di-

(1) Loc. cit.

(1) Thren. IV, 4.

(2) I. Cor. II, 4.

(3) I. Thess. I, 5.

vinus sermo pollet virtute: *Vivus est enim sermo Dei, et efficax, et penetrabilior omni gladio ancipiti; et pertingens usque ad divisionem animae ac spiritus* (1). Quamquam hoc etiam prudentioribus assentiendum est, inesse in sacris Litteris mire variam et uberem magnisque dignam rebus eloquentiam; id quod Augustinus pervidit diserteque arguit (2), atque res ipsa confirmat praestantissimorum in oratoribus sacris, qui nomen suum assiduae Bibliorum consuetudini piaque meditationi se praecipue debere, grati Deo, affirmarunt » (3).

« En igitur eloquentiae sacrae fons facile princeps, Biblia. Sed qui ad nova exempla componuntur praecones, dicendi copiam non e fonte hauriunt aquae vivae, sed abusu haud sane ferendo, se ad humanae sapientiae cisternas dissipatas convertunt, et seposita doctrina divinitus inspirata, vel Ecclesiae Patrum et Conciliorum, toti sunt in profanorum recentiorumque atque adeo viventium scriptorum nominibus sententiisque proferendis: quae sane sententiae saepe interpretationibus ansam praebent, aut ambiguas aut valde periculosas. — « Alterum offensionis caput iniiciunt qui ita de rebus religionis disserunt, quasi omnia caducae huius vitae emolumentis commodisque metiantur, futurae ac sempiternae pene obliti: qui fructus quidem a christiana religione illatos hominum societati praeclare persequuntur, officia vero ab iisdem servanda dissimulant; Christi Servatoris unam efferunt caritatem; iustitiam silent. Inde istius praedicationis exiguus fructus, qua audita profanus homo persuasionem secumfert, etiam non mutatis moribus se fore christianum, dum dicat: Credo in

Christum Iesum (1) ». — Verum, quid ipsorum interest fructus colligere? Non id sane propositum habent, sed illud maxime, ut auditorum *prurientes aures* iisdem assententur; dumque templa referta videant, vacuos animos remanere patiuntur. Hac nempe de causa mentionem iniiciunt nullam de peccato, de novissimis, aliisque maximi momenti rebus, sed in eo toti sunt ut *verba placentia* effundant, tribunicia magis et profana eloquentia quam apostolica et sacra, ut clamores plaususque aucupentur; contra quos ita Hieronymus: *Docente in Ecclesia te, non clamor populi, sed gemitus suscitetur: auditorum lacrimae laudes tuae sint* (2). Quo fit ut istorum conciones, quum in sacris aedibus tum extra, scenicum quemdam apparatus exhibeant, omnemque speciem sanctitatis et efficaciam adimant. Hinc ab auribus populi et plurium etiam e clero migravit voluptas omnis quae a divino verbo hauritur; hinc bonis omnibus injectae offensiones; hinc vel admodum exiguae, vel plane nullus aberrantium profectus, qui etiamsi interdum concurrant audituri verba placentia, praesertim si magnificis illis illecti centies resonantibus *humanitatis adscensum, patriam, scientiam recentius invectam*, postquam dicendi peritum effuso prosequuti sunt plausu, templo iisdem qui antea discedunt, haud eorum absimiles, qui *mirabantur, sed non convertebantur* (3) ».

« Volens igitur haec Sacra Congregatio, ex mandato Sanctissimi Domini Nostri, tot ac tam improbandos abusus cohibere, Episcopos omnes et eos, qui religiosis familiis institutisve ecclesiasticis praesunt tamquam supremi moderatores, compellat, ut apostolico pectore sese iisdem opponant

(1) Hebr. IV, 12.

(2) De Doctr. christ. IV, 6, 7.

(3) Litt. encycl. de Studiis Script. Sacr., XVIII Nov. MCCCXCIII. — Cfr.

(1) Card. BAUSA, Archiep. Florentin., ad iuniorum clerum, 1892.

(2) Ad Nepotian.

(3) Matth. XIX, 25

[Modernismus]

omnique studio extirpandos curent. Memores igitur eorum, quae a SS. Concilio Tridentino praescripta sunt (1). — *Viros idoneos ad huiusmodi praedicationis officium assumere tenentur*, — in hoc negotio perquam diligenter cauteque se gerant. Si de sacerdotibus agatur suae dioecesis impense caveant Ordinarii ne unquam iidem ad id muneris admittantur, quin *prius de vita et scientia et moribus probati fuerint* (2) hoc est nisi facto periculo aut alia opportuna ratione illos idoneos esse constiterit. Si vero de Sacerdotibus res sit alienae dioecesis, neminem suggestum ascendere sinant, idque solemnioribus praesertim diebus, nisi prius ex testimonio scripto proprii Ordinarii vel religiosi Antistitis constiterit eosdem bonis moribus esse praeditos eique muneris pares. Moderatores vero sui cuiusque Ordinis, Societatis vel Congregationis religiosae neminem prorsus ex propriae disciplinae alumnis obire sinant concionatoris munus, eoque minus litterarum testimonio commendent locorum Ordinariis, nisi eiusdem perspectam habeant et morum probitatem et facultatem concionandi uti decet. Si quem vero commendatum sibi litteris oratorem exceperint ac subinde experti cognoverint, eum in concionando a normis praesentium Litterarum discedere cito in obsequium adigant. Quod si non audierit, a suggestu prohibeant, iis etiam, si opus fuerit, adhibitis canonicis poenis, quas res videatur postulare ».

Haec praescribenda censuimus aut recollenda, mandantes ut religiose observentur, gravitate permoti succrescentis in dies mali, cui serius occurri non potest sine summo periculo. Neque enim iam res est, quemadmodum ab initio, cum disputatoribus prodeuntibus *in vestimentis ovium*,

sed cum apertis intensisque inimicis, iisque domesticis, qui facto foedere cum Ecclesiae capitalibus hostibus, propositam habent fidei eversionem. Sunt hi nempe, quorum audacia adversus deductam caelo sapientiam quotidie consurgit, cuius corrigendae sibi ius arrogant, quasi esset corrupta; renovandae, quasi esset senio confecta; augendae aptandaeque saeculi placitis, progressionibus, commodis, quasi eadem, non levitati paucorum, sed bono societatis esset adversa.

Hisce ausibus contra evangelicam doctrinam et ecclesiasticam traditionem nunquam satis opponetur vigilantiae aut severitatis nimium ab iis quibus commissa est sacri huius depositi custodia fidelis.

Quae igitur monita et salutaria mandata Motu hoc proprio ac certa scientia ediximus, ab universis catholici orbis quum Ordinariis tum etiam regularium Ordinum institutorumque ecclesiasticorum supremis Magistris religiosissime servanda, rata et firma consistere auctoritate Nostra volumus et iubemus, contrariis quibuslibet non obstantibus [2234].

c) De modernismo litterario:

Dudum... animadvertimus, multiplici sub forma se occultantem modernismum in litteras irrepsisse, nec solum in fabulas; quas romanenses appellant aliave narrationum genera, verum etiam in sermones, qui in criticorum arte versantur. Novum hoc propagandi erroris adminiculum, mentita specie tractandi litteras de iisque iudicandi, in dies evulgatus, eoque periculosius quo simulatum callidius et ad virus diffundendum expeditius, acerbum Nobis dolorem attulit. Ea namque agendi ratio declarat, fidei ac disciplinae catholicae adversarios nihil intentatum relinquere ut deploranda consilia sua ad exitum perducant. Haec nempe causa est quamobrem, post editas encyclicas Litteras Nostras « Pa-

(1) Sess. V, c. 2, *De reform.*

(2) Conc. Trid., Sess. V, c. 2, *De reform.*

scendi », quae modernismum philosophicum ac theologicum directo percellabant, transversae sint initae viae ad exitiosos illos errores longe lateque proferendos. Magnam enim, ut egregie tu disseris, in artibus et litteris vim sitam esse animadverterunt ad hanc novam dimicationem, maxime vero in romanensibus aliisve fabulis. Hinc mira illa librorum id genus colluvies, pluribus linguis redditorum, quibus propositum est humanitatem inimicorum Ecclesiae summis laudibus efferre; nostrorum studia et scripta commiserari, deridere, quasi longe inferiora; fatuam quandam religionem et commenticiam recti pulchrique formam, quam « *Idealismum* » dicunt, perpetuo celebrare, suo cuiusque sensu duce ac magistro reiecta quavis disciplinae norma et freno quovis legitimae auctoritatis excusso; implicite saltem promovere inductam illam philosophandi rationem, a qua, velut a fonte, singuli errores derivantur, quae absolutam veritatem cognosci posse negat, omnemque religionem nihil aliud esse contendit, nisi inchoatam quandam formam eamque mutabilem, hoc uno utilem homini, quod eius animum expleat in ea pronum quae naturam excedunt. Haec omnia quam falsa sint atque improbanda facile intellectu est. Primum enim, non fictam catholicae Ecclesiae historiam perlegenti patebit hanc omnis humanitatis matrem et altricem fuisse, nulla cultus parte esclusa, Romanosque Pontifices eiusdem tuendae vindicandae auctores impigros extitisse. Quod vero pertinet ad novissima de religione iudicia, quibus modernistae conantur evincere, nihil aliud esse religionem quam insitum unicuique sensum rerum caelestium, cui minime res ipsa respondeat, Nos quidem refellimus iam atque damnavimus errorem funestissimum, quo fatalis via sternitur ad veri nominis despicientiam incuriamque rerum ad religionem spectantium quam

indifferentismum vocant, vix dissimulatam fucatis verbis a rhetorum officina petitis. Haec lenocinia atque hae simulationes ingenii ad inventionem excolendi et critices artis exercendae, quae mire inserviunt erroribus disseminandis aut facilius divulgandis, haec pompa sententiarum ad incautos lectores decipiendos, existimari debent uti arma omnium funestissima ad falsi tutelam et ad oppugnationem veri. Oportet igitur omnes, quicumque haud inani gloriantur nomine catholicorum, insidias hasce denuntient repellantque viriliter [2339].

d) Ex his documentis leges compendiatæ:

1) Ex Encycl. *Pascendi* ac decret. *Recentissimo*:

1) Philosophiæ scholasticæ studium quam maxime commendatur ac iubetur [1356]. — Cfr. *Philosophia*.

2) Theologiæ scholasticæ sequela præcipitur [1356]. — Cfr. *Theologia*.

3) Modernistarum a muneribus ac officiis amotio fortiter, his verbis, præcipitur:

Quicumque modo quopiam modernismo imbuti fuerint, ii, nullo habito rei cuiusvis respectu, tum a regundi tum a docendi munere arceantur; eo si iam funguntur, removeantur: item qui modernismo clam aperteve favent, aut modernistas laudando eorumque culpam excusando aut Scholasticam et Patres et Magisterium ecclesiasticum carpendo, aut ecclesiasticæ potestati, in quocumque ea demum sit, obedientiam detrectando: item qui in historica re, vel archaeologica, vel biblica nova student; item qui in sacras negligunt disciplinas, aut profanas anteponeere videntur [1350, 1356].

4) Assidua vigilantia iubetur:

a) In ordinandos [1356]. — Cfr. *Ordinatio*.

b) In scripta ac libros [1356]. — Cfr. *Bibliopola, Censor, Diaria, Imprimatur, Libri*.

c) In correspondentes diariorum et ephemeridum [1356]. — Cfr. *Correspondentes*.

d) In ephemerides [1356]. — Cfr. *Commentaria, Diaria, Ephemerides*.

5) Censoris institutum reformatur [1356]. — Cfr. *Censor*.

[Modernismus]

6) Congressus sacerdotum ac catholicorum moderantur [1356]. — Cfr. *Congressus*.

7) Consilium vigilantiae in omnibus dioecesis instituitur eique leges opportuna traduntur [1356]. — Cfr. *Consilium vigilantiae*.

8) Universitatum laicalium frequentia clericis vetatur [1356].

9) De Sacris Reliquiis et Traditionibus plura traduntur [1356]. — Cfr. *Reliquiae, Traditiones*.

10) Relatio de his omnibus, praecipitur:

Haec quae praecepimus ne forte oblivioni dentur, volumus et mandamus ut singularum dioeceseum Episcopi, anno exacto ab editione praesentium litterarum, postea vero tertio quoque anno, diligenti ac iurata enarratione referant ad Sedem Apostolicam de his quae hac Nostra Epistola decernuntur, itemque de doctrinis quae in clero vigent, praesertim autem in Seminariis coeterisque catholicis Institutis, iis non exceptis quae Ordinarii auctoritati non subsunt. Idipsum Moderatoribus generalibus Ordinum religiosorum pro suis alumnis iniungimus [1356]. (1).

II) Peculiaris Instituti conditio ad modernismum propulsandum, his verbis, promittitur: Mens apostolica est peculiare Institutum omni ope promovere in quo, iuvantibus quotquot sunt inter catholicos sapientiae famae insignes, quidquid est scientiarum, quidquid omne genus eruditionis, catholica varietate duce ac magistra promoveatur [1356].

II) Ex Mot. Proprio *Sacrorum Antistitum*.

I) Quae in Encycl. *Pascendi Dominici gregis* habentur sub poena temeratae conscientiae adversus eos qui dicto audientes esse renuerint, confirmantur [2324].

II) In seminariis oportet omnis institutionis partes, tandem aliquando conspirent ut dignus tali nomine formetur sacerdos; quapropter innocentia vitae cum doctrinae sanctitate coniuncta requiritur [2324].

(1) Locorum Ordinarii, quo anno relationem de statu suae ecclesiae peragunt, simul satisfacere possunt obligationi quae ex constitutione *Pascendi dominici gregis* et Motu proprio *Sacrorum Antistitum* exoritur, atque idcirco relevantur ab onere exhibendi triennalem relationem super modernismo ibidem statutam [2698].

III) Diaria quaevis ac commentaria, quantumvis optima, a clericis in Semin. legi omnino vetatur, et ne fiat Moderatorum conscientiam oneratur [2324].

IV) Singuli doctores ante auspicandas, in eunte anno, praelectiones, Antistiti suo textum exhibeant quem sibi quisque in docendo proposuerit vel tractandas quaestiones sive theses. Deinde eius magisterii ratio per annum exploretur et si sana doctrina discedere videatur illico doctor amoveatur [2324]. — Cfr. *Studium*.

V) Clerici maioribus ordinibus initiandi, confessores, sacri concionatores ordinarii ac quadragesimae, Parochi, canonici, beneficiarii, officiales curiarum dioecesarum, tribunalium ecclesiasticorum et SS. RR. Congreg., Religiosarum Familiarum Moderatores et Doctores, premissa professione fidei cum adiectis definitionibus Concilii Vaticani, iusiurandum praescriptum dare tenentur [2324]. — Cfr. *Iusiurandum*.

VI) Tandem quae de sacra predicatione praescripta fuere recoluntur ac praecipiuntur [2324]. — Cfr. *Concionator*.

VII) Ad omnia haec lata servanda praecepta sub gravi conscientiae officio mandatur [2324].

e) Valor sententiarum Pontif. Commissionis Biblicae solemniter declaratur.

Universos omnes conscientiae obstringi officio sententis Pontificalis Consilii de re Biblica, ad doctrinam pertinentibus, sive quae adhuc sunt emissae, sive quae posthac edentur, perinde ac decretis Sacrarum Congregationum a Pontefice probatis. . . ; nec possunt notam tum detrectatae obedientiae, tum temeritatis devitare aut culpa propterea vacare gravi quotquot verbis scriptivae sententias has tales impugnent; idque praeter scandalum, quo offendant, caeteraque quibus in causa esse coram Deo possint, aliis, ut plurimum, temere in his errateque pronunciatis [1378].

III) Varia:

Decretum prohibitionis operum Loisy Archiepiscopo Parisiensi mittitur [111]. — In consistorio, Em. Patres Purpuratos alloquens, modernismus hinc inde grassantem Beatissimus Pater damnat [1124, 1419]. Perusinus Archiepisc. de sua in modernismo compescendo opera gratulationes accipit [1196]. — Ephemeris vulgo *Il Rinnovamento* reprobat [248]. — Ob librum oblatum Loysianos errores repellentem Rupellensi Episcop. gratulationes [343]. — E. Com-

mer de eius opera circa H. Schell gratulationes accipit [1287]. — Ob opus *Catéchisme sur le modernisme* P. Lemius gratulationes accipit [1416]. — *Dogme et critique* auct. Le Roy in Urbe proscribitur [1271]. — Liber cui titulus *Il programma dei modernisti* proscribitur eiusque auctores censura plectuntur [1369]. — Periodicus *Nova et Vetera* Romae editum proscribitur [1369]. — Bina diaria *La Justice sociale* et *La Vie Catholique* damnantur [1470]. — Eminent. Card. Newman scripta a modernismi nota vindicantur [1491]. — Libellus *Rivista di cultura* in Urbe prohibitus ac proscribitur declaratur [1709]. — Spirensem Episcopum ad perseverantiam contra modernismum adhortatur [1711]. — Baionensi Episcopo de volumine circa collationes ecclesiasticas super modernismo gratulandi causa [1924]. — R. D. I. Fontaine ob eius opus cui titulus *Le Modernisme* gratulationis causa [1928]. — Ob declarationem editam a decuria Doctorum Sacris tradendis disciplinis in Athenaeo civili Wratlaviensi circa iusiurandum contra modernismum gratulationis ergo [2446]. — Cfr. *Libri prohibiti*.

Moniales:

a) Quoad regimen:

I) Quoad electionem Abbatissae vel Superiorissae. — Cfr. *Abbatissa*.

II) Circa admissionem postulantium:

Absque speciali venia Sedis Apostolicae et sub poena nullitatis professionis, non excipiantur sive ad novitiatum, sive ad emissionem votorum, postulantes:

1° quae, propria culpa, e collegiis etiam laicis, gravi de causa, expulsae fuerint:

2° quae a scholis domesticis, in quibus puellae speciali cura in spem amplectendae vitae religiosae educantur, quacumque ratione dimissae fuerint;

3° quae, sive ut professae, sive ut novitiae, ab alio Ordine vel Congregatione religiosa dimissae fuerint; vel, si professae, dispensationem votorum obtinuerint;

4° quae iam admissae, sive ut professae, sive ut novitiae in unam provinciam alicuius Ordinis vel Congregationis et ab ea dimissae, in eandem vel in aliam eiusdem Ordinis vel Congregationis provinciam recipi nitantur [2063].

III) Quoad postulatum. — Cfr. *Postulatus*.

IV) Quoad novitiatum ac votorum emissionem. — Novitiae immediate post novitiatum admittendae sunt ad professionem votorum

simplicium quae, ex parte votentis, sunt perpetua [779]. — Expleto novitatu ac simplici professione emissa, durante triennio votorum simplicium puellae non debent manere in ambitu et sub disciplina novitiar. in Communitate, sed sicut aliae moniales sub exclusiva dependentia Superiorissae monasterii [428] (1).

V) Quoad professionem. — Ante votorum solemnium nuncupationem singularum monialium voluntas iterum exploranda est [1721]. — Professio solemnns eiusque effectus, non praemisso triennio votorum simplicium, invalida est [1931]. — Certis sub conditionibus etiam novitiae in mortis articulo positae professionem emittere possunt [2889]. Cfr. *Professio, Regulares, Votum*.

VI) Quoad rectam domorum religiosarum gubernationem in Urbe sequentia statuuntur: a) Congregationes quae iuvenili institutioni navant operam novas scholas aut similia in Urbe non condant nisi accedente adprobatione Commissionis Pontificiae, per Deputatum ecclesiasticum Monasterii habita. b) Deputati ecclesiastici haud accedente venia, ad laicorum magistrarum operam non recurrant. c) Religiosae tum professae, tum novitiae vel probandae publicas frequentare scholas vetantur, nec secus educandae quae a religiosis dependent. Puellarum vero communitates quae ad hoc institutae sunt peculiaribus regentur instructionibus. d) Absque venia (in scripto danda) Deputati ecclesiastici monasterii (qui accuratissimas in re informationes suscipiet) recipere dominas in domo religiosa vivere cupientes vetatur. Si vero de strictae clausurae monasterii agatur S. C. EE. et R. R. facultatem dare erit. e) Superiorissae ad emenda victui necessaria sorores ne mittant, sed ad hoc laicis personis utantur. f) Vagare per Urbem, praesertim in horis nocturnis, omnino vetatur. g) Stipis quaeritatio absque Deputati ecclesiastici venia (qui scripto eam dabit) vetatur: quum vero eam concedere iudicabit, ad plura graviusque incommoda praecaveunda, opportunas normas dabit [1039].

VII) Quoad dimissionem vel expulsionem:

Ad expellendas moniales, vota sive solemnna, sive simplicia in Ordine proprie dicto professas, et ad dimittendas Sorores, quae vota perpetua emisunt in Institutis Religiosis, exiguntur graves causae

(1) Cfr. Supplementum I ad verb. *Moniales*, normas servandas quoad novitiatum regimen.

[Moniales]

exteriores, una cum incorrigibilitate, iudicio Abbatissae vel Superiorissae cum suo Consilio respectivo manifestando per secreta suffragia, experimento prius habito, ita ut spes rescipiscentiae evanuerit et ex continuis culpis monialis vel sororis incorrigibilis damna immineant monasterio vel Instituto. — Causae minus graves requiruntur ad dimittendas Sorores votorum simplicium in Ordinibus Religiosis. Iustae et graves causae probari debent ab Ordinario loci et, si monasterium Regularibus subiectum sit, etiam a Superiore. Insuper accedat necesse est confirmatio Sacrae Congregationis ita ut expulsio vel dimissio ex parte Ordinis vel Instituti, iuridicum effectum non sortiatur, antequam a Sacra Congregatione confirmata fuerit. Solummodo in casu gravis scandali exterioris, Episcopo loci approbante, monialis vel soror statim ad saeculum remitti possit, ita tamen ut Sanctae Sedis confirmatio, absque mora, petatur [2524]. — Cfr. *Regulares*.

VII) Quoad promulgationem decretorum S. Sedis:

Summopere commendatur Revmis locorum Ordinariis eorumque Delegatis seu Deputatis ad Monasteria, praesertim monialium, quae Domus sui iuris constituunt, nec generalem Superiorissam habent, ut notitiam decretorum, etiam in posterum edendorum, quae vitam religiosam respiciunt, efficaciter evulgent inter Religiosas Familias et Instituta quoque dioecessana, ad abusum, si qui irrepserint, tollendos, ad bonum largius diffundendum et uniformitatem in rerum canonicarum observantia ubique obtinendam [2276]. — Cfr. *Acta*.

b) Quoad spiritualia:

I) Quoad confessionem ac absolutiones generales: — Superiorissa nequit ex seipsa denegare suis sororibus confessarium extraordinarium, etiam ob motiva extrinseca quae iudicio Ordinarii erunt subiicienda [384]. — Episcopus confessarium ordinarium monialium unius monasterii pro alio monasterio monialium ut ordin. confessarium designare valet [737]. — Religiosis mulieribus non solum earum ordinarius confessarius, sed alius quilibet sacerdos benedictionem apostolicam in articulo mortis impertire potest [1292]. — Cfr. *Abolutio, Articulus mortis, Confessarius*.

II) Normae pro confessionibus monialium:

1. Unicuique religiosae communitati tum Monialium tum Sororum, regulariter, unus dumtaxat detur

Confessarius ordinarius: nisi ob magnum ipsarum numerum, vel aliam iustam causam, alterum vel plures dari oporteat.

2. Confessarius ordinarius, regulariter, non ultra triennium in hoc munere permaneat. Episcopus tamen seu Ordinarius eum ad secundum, immo etiam ad tertium triennium confirmare poterit:

a) si ob sacerdotum ad hoc officium idoneorum penuriam aliter providere nequeat, vel

b) si maior Religiosarum pars, earum quoque quae in aliis negotiis ius non habent ferendi suffragium, in eiusdem Confessarii confirmationem, per secreta suffragia, convenerint; dissidentibus tamen, si velint, aliter providendum erit.

3. Pluries in anno, unicuique religiosae communitati detur Confessarius extraordinarius, ad quem omnes Religiosae accedant oportet, saltem ut benedictionem accipiant.

4. Unicuique domui religiosae aliquot ab Ordinario sacerdotes deputentur, quos Religiosae in casibus particularibus, confessionis peragendae causa, facile vocare queant.

5. Si qua Religiosa, ad animi sui quietem et maiorem in via Dei progressum, aliquem specialem Confessarium vel moderatorem spiritualem postulet, erit facile ab Ordinario concedendus; qui tamen invigilabit ne ex hac concessione abusus irrepant: quod si irrepserint, eos caute et prudenter eliminat, salva tamen conscientiae libertate.

6. Si Religiosarum domus Ordinario loci subiecta sit, hic eligit sacerdotes a confessionibus tum ordinarios, tum extraordinarios; si vero Superiori regulari, hic Confessarios Ordinario loci praesentet, cuius est iisdem audiendi confessiones potestatem concedere.

7. Ad munus Confessarii sive ordinarii, sive extraordinarii, sive specialis, deputari possunt sacerdotes, tum e Clero saeculari, tum, de Superiorum licentia, e Clero regulari, dummodo tamen nullam habeant in easdem Religiosas in foro externo potestatem.

8. Hi Confessarii, qui annos quadraginta expleverint oportet, morum integritate et prudentia emineant; at Ordinarius, iusta de causa et onerata eius conscientia, ad hoc munus eligere poterit sacerdotes, qui nondum ea aetate sint, modo memoratis animi laudibus excellent.

9. Confessarius ordinarius non potest renunciari extraordinarius, et, praeter casus in articulo 2 re-

censitos, rursus eligi ut ordinarius, in eadem communitate, nisi post annum ab expleto munere. Extraordinarius immediate ut ordinarius eligi potest.

10. Confessarii omnes sive Monialium sive Sororum, caveant ne interno vel externo communitatis regimini sese immisceant.

11. Si qua Religiosa extraordinarium Confessarium expetat, nulli Antistitae liceat, vel per se vel per alios, neque directe neque indirecte, petitionis rationem inquirere, petitioni verbis vel factis refragari, aut quavis ratione ostendere se id aegre ferre: quod si ita se gesserit, a proprio Ordinario moneatur; si iterum id ipsum peccaverit, ab eodem deponatur, audita tamen prius sacra Congregatione de Religiosis.

12. Omnes Religiosae de sociarum confessionibus nullo modo inter se colloquantur, neve eas sorores carpere audeant, quae apud alium, quam deputatum, confessionem peragant; secus ab Antistita vel ab Ordinario puniantur.

13. Confessarii speciales, ad monasterium, seu domum religiosam vocati, si intelligant Religiosas nulla iusta causa vel necessitatis vel utilitatis spiritualis ad ipsos accedere, eas prudenter dimittant. Monentur praeterea omnes Religiosae, ut facultate sibi concessa specialem petendi Confessarium sic utantur, ut, rationibus humanis sepositis, tantummodo spirituale bonum et maiorem in religiosis virtutibus progressum intendant.

14. Si quando Moniales aut Sorores extra propriam domum, quavis de causa, versari contigerit, liceat iis in qualibet ecclesia vel oratorio, etiam semipublico, confessionem peragere apud quemvis Confessarium pro utroque sexu adprobatum. Antistita neque id prohibere, neque de ea re inquirere potest, ne indirecte quidem; Religiosaeque nihil Antistitae suae referre tenentur.

15. Moniales omnes aut Religiosae, cum graviter aegrotant, licet mortis periculum absit, quemlibet Sacerdotem ad confessionem excipiendas adprobatum accessere possunt, eique, perdurante gravi infirmitate, quoties voluerint, confiteri.

16. Hoc Decretum servandum erit ab omnibus religiosis mulierum familiis, votorum cum sollemnium, tum simplicium, ab Oblatis aliisque piis communitatibus, quae nullis votis obstringuntur, etiamsi Instituta sint tantum dioecesana. Obligat etiam communitates, quae in Praelati regularis iurisdictione sunt; qui nisi fidelem observantiam huius Decreti

curet, Episcopus seu Ordinarius illius loci id agat ipse tamquam Apostolicae Sedis Delegatus.

17. Hoc Decretum Regulis et Constitutionibus uniuscuiusque religiosae familiae addendum erit, et publice legendum lingua vulgari in Capitulo omnium Religiosarum, semel in anno [2960].

III) Quoad SS. Communionem:

1) Quoad eius frequentiam:

1° Communio frequens et quotidiana praesertim in religionis Institutis cuiusvis generis promoveatur; pro quibus tamen firmum sit decretum *Quemadmodum* diei 17 mensis Decembris 1890 a S. Congr. Episcoporum et Regularium latum.

2° Si quae sint Instituta, sive votorum sollemnium sive simplicium, quorum in regulis aut constitutionibus, vel etiam calendariis, Communiones aliquibus diebus affixae et in iis iussae reperiantur, hae normae tamquam mere *directivae* non tamquam *praeceptivae* putandae sunt. Praescriptus vero Communionum numerus haberi debet ut quid minimum pro Religiosorum pietate. Idcirco frequentior vel quotidianus accessus ad eucharisticam mensam libere eisdem patere semper debet, iuxta normas superius in hoc decreto traditas. Ut autem omnes utriusque sexus religiosi huius decreti dispositiones rite cognoscere queant, singularum domorum moderatores curabunt, ut illud quotannis vernacula lingua in communi legatur intra Octavam festivitatis Corporis Christi [804].

2) Quoad eius distributionem:

a) In genere:

Ius ingrediendi septa monasterii ad Communionem ferendam devotionis causa per se pertinet ad confessarium et, eo tantum impedito, ad capellanum [1115]. — Idem dicendum quoad viaticum ferendum excluso capellano, nisi agatur de casu urgenti et sit periculum in mora [1115]. — Item pro Extrema Unctione administranda ac commendatione animae [1115]. — Item de iure funerandi, quod tantum in casu legitimi impedimenti transit ad capellanum [1115].

b) In monasteriis clausurae papalis:

In defectu confessarii vel capellani tertius sacerdos, etiam regularis, licet sine socio, legitime vocatus de licentia episcopi, qui pro hac licentia nomine ipsius episcopi concedenda etiam abbatissam seu superiorissam habitualiter designare poterit, sacram Communionem infirmis valeat deferre Religiosis, quae ad ecclesiae crates descendere nequeunt. Oportet autem ut quatuor religiosae maturae aetatis, si

[Mors]

fieri possit, ab ingressu in clausuram usque ad egressum, sacerdotem comitentur, qui sacram pyxidem aliquas consecratas particulas continentem deferre, sacram Communionem administrare, reverti ad ecclesiam, eandemque sacram pyxidem reponere debet, servatis rubricis a Rituali Romano pro Communionem infirmorum statutis [2882].

c) Quoad materialia:

Dos monialis durante triennio votorum simplicium defunctae monasterio cedit [222]. — Moniales cum sola Superiorissae Generalis licentia dispositionem reddituum mutare possunt [642]. — Renuntiatio, donationes etc., a moniali facta occasione professionis sollemnis cui triennium votorum simplicium haud praemisum fuit habendae sunt tamquam nullae ac proinde res donatae ab illa legitime repeti possunt cum dote [1931]. — Quae de dotibus monialium et sororum non alienandis ab apostolica Sede iamdudum statuta sunt, erunt apprimè servanda. Nullo igitur pacto neque cuiusvis utilitatis intuitu fas erit capitalia huiusmodi dotum consumere, quousque respectivae moniales vel sorores vivant; sub poenis a iure determinatis. Et Apostolicae Sedis venia erit expetenda, si ob gravissimas circumstantias perutilis iudicetur etiam unius tantum dotis alienatio [1932]. — Moniales quoque decreto de obligationibus oeconomicis suscipiendis pro regularibus lato subiacent [1932]. — Cfr. *Absolutio, Capellanus, Clausura, Confessarius, Fumera, Regulares*.

Mors:

a) Circa eius praesumptionem quoad matrimonium. — Absentia et silentium non sunt suffic. argumentum ad mortem comprobendam — Documentum authenticum obitus diligenter exquiri debet — Deficiente documento, supplendum est depositione testium fide dignorum — Certis in circumstantiis unus tantum testis admitti potest — Dicta ex alieno ore satis censentur, omnibus aliis circumstantiis concurrentibus, pro secutae mortis prudenti iudicio — Si nec unus testis reperiatur, examinanda sunt diligenter alia adminicula — Quoniam sunt praesumptiones considerandae — In quoniam casu fama argumentum de obitu constituit — Investigatio per publicas ephemerides — Audiatur iudicium plurium theologorum et iurisprudentium [2151]. — Cfr. *Matrimonium, Moniales, Professio, Status liber*.

b) Quoad indulgentias. — Quemdam actum caritatis in vita emittentes indulgentiam ple-

nariam in articulo mortis lucrantur [201]. — Indulg. 300 d. conceditur recitantibus precationem pro obtinenda bona morte [816]. — Sacerdoti litanti misaeque adsistentibus pro peccatoribus omnibus tunc temporis in agonia positis et hac die morituris 100 dier. indulg. conceditur [1409]. — Preces ad sanctum vitae mortalis exitum a Deo implorandum a S. Vincentio Ferreri compositae trecentum dierum indulgentia dantur [3039]. — Cfr. *Absolutio, Articulus mortis, Professio*.

Musica:

a) Instructio apostolica de musicae sacrae reformatione:

« I. Principia generalia.

1. Musica sacra, prout pars integrans sollemnis liturgiae, huius particeps est finis, qui gloriam Dei et saenctificationem christifidelium spectat. Ipsa decus ceremoniarum ecclesiasticarum adauget, et, quam eius praecipuum munus sit, concentu opportuno verba liturgiae exornare, ita eius proprius finis est ipsi textui maiorem addere vim, quo facilius fideles ad fidem et religionem excitentur, et abundantius percipiant gratiam, quae sacrorum mysteriorum propria est.

2. Quare musica sacrae omnibus muneribus liturgiae praedita sit oportet, praesertim sanctitate bonitate formarum, ex quibus sponte nota universalitatis derivatur.

Sit sancta oportet; eiiciat igitur e sacris profana non tantum in se, sed etiam quoad formam, qua a cantoribus proponitur.

Sit ars vera, ut in animis audientum illam habeat virtutem, quam ecclesia postulat, quum musicis liturgiam sociat.

Sit universalis hac ratione, ut, quamvis singulis nationibus liceat in musicis sacris admittere illos praecipuos modos, qui formam earum musicae constituunt, hi tamen modi legibus sacrae musicae subiiciantur, ne ullius alienigenae animus, eos audiens, perturbetur.

II. De sacrae musicae generibus.

3. Hae dotes praecipuae inveniuntur in cantu gregoriano, qui proinde ecclesiae romanae proprius est, quem unice ipsa a maioribus accepit, et in codicibus liturgicis, volentibus seculis, fidelissime servavit, quem veluti proprium directe fidelibus proponit, et in aliquibus liturgiae partibus exclusive praecipit, quem denique novissima studia pristinae dignitati ed integrati restituerunt.

His de causis cantus gregorianus ut exemplar optimum sacrae musicae semper est habitus, quum statui iure possit tamquam regula generalis: musica quaedam compositio eo est magis sacra et liturgica, quo in processu, in inspiratione, in sapore cantui gregoriano accedit, et eo est minus digna templis, quo magis a summo eo exemplari diffornis invenitur.

Antiquus cantus gregorianus, quem nobis traditio transmisit, est igitur in sacris solemnibus omnino instaurandus, omnesque pro certo habeant, sacram liturgiam nihil solemnitatis amittere, quamvis hac una contentus ratione peragatur.

Praesertim in populi usu cantus gregorianus instauraretur, quo magis fideles, more maiorum, sacrae liturgiae sint rursus participes.

4. Quas supra exposuimus dotes, eae optime etiam reperiuntur in classica poliphonia, praesertim romanae scholae, quae seculo XVI culmen perfectionis attigit opera Petri Aloisi Praenestini, quaeque etiam in posterum musica opera summi pretii liturgici et musici edidit. Classica poliphonia valde accedit summo cuiusvis sacrae musicae exemplari quod est cantus gregorianus, quam ob rem una simul cum cantu gregoriano excepta est in solemnioribus liturgiis ecclesiae, quales sunt pontificiae supplicationes. Instauranda igitur et haec erit in ecclesiasticis supplicationibus, praesertim in insignioribus basilicis, in ecclesiis cathedralibus, in ecclesiis seminariorum aliorumque ecclesiasticorum institutorum, quibus plerumque pecuniae defectus non est.

5. Progredientibus artibus semper catholica ecclesia favit, in cultus ministerium recipiens quidquid boni et pulcri, vertentibus annis, hominis ingenium invenit, integris tamen legibus liturgicis. Hinc et recentius musices genus in ecclesiis recipitur, quum et ipsum offerat opera musica tantae excellentiae, maiestatis et gravitatis, quae liturgicis solemnitatibus nullimode sunt indigna.

Attamen, quum recentius musices genus praesertim in profanum usum fuerit adhibitum, curandum est, ne musices modi modernioris styli aliquid profani redoleant, ne in memoriam revocent concentus, qui in theatris concinuntur, et quoad formam quoque processum profanorum operum non imitentur.

6. Inter hodiernae musicae genera, quae sacris ritibus iungantur, omnium minime idoneus visus est stylus ille theatralis, qui seculo elapso, in Italia praesertim, maxime vixit. Is natura sua cantui gregoriano et classicae polyphoniae, ac proinde praecipuis

sacrorum musicorum legibus repugnat maxime. Huius praeterea styli structura, rythmus, et qui vulgo audit « conventionalismus » legibus verae liturgicae musicae difficile accomodantur.

III. De textu liturgico.

7. Ecclesiae romana latina lingua utitur. In sacris igitur liturgiis prohibetur quilibet vulgari sermone canere, praesertim partes variantes vel communes missae et officii.

8. Quum singulis liturgicis actibus sint statuti textus, qui musicis cani possint, et ordo, quo cani debeant, nec hunc perturbare licet, nec statutis textibus ad arbitrium alia substituere, nec ea penitus aut ex parte omittere, nisi liturgicae rubricae concedant, ut organum aliqua verba textus, quae in choro recitentur, suppleat. Hoc unum licet, iuxta consuetudinem romanae ecclesiae, ut canatur cantiuncula (*motetto*) in honorem SS. Sacramenti post *Benedictus* in missa solenni. Permittitur etiam, ut, absoluto missae offertorio, brevis cantiuncula canatur verbis ab ecclesia approbatis composita.

9. Textus liturgicus canendus est, ut invenitur in libris, sine verborum permutatione vel repetitione, sine verborum in syllabas scissione et semper ea ratione, qua a fidelibus audientibus intelligi possit.

IV. De exteriore forma sacrorum musicorum.

10. Singulae partes missae et divini officii eam et in musica servant formam, quam eis dedit ecclesiastica traditio, quaeque optime refertur a cantu gregoriano. Quare non eodem modo componitur introitus, graduale, antiphona, psalmus, hymnus, Gloria, etc.

11. Sequentes praesertim normae sunt sequendae:

a) Kyrie, Gloria, Credo, etc. missae debent servare unitatem compositionis, quae propria est ipsorum textus. Quare non licet ea componere ita separatim ut singulae eorum partes perfecta musica compositio videantur, nec unaquaeque pars seiungi a reliquis possit et alia substitui.

b) In solenni vespertinarum recitatione sequendum est caeremoniale episcoporum, quod in psalmodia praecipit cantum gregorianum, et musicum concentum (*musica figurata*) concedit hymno et versibus *Gloria Patri*.

Licebit tamen in maioribus solemnitatibus cantum gregorianum et eos, qui dicuntur *falsibordoni*, alternis psallere, aut versus simili modo apte compositos.

Concedi etiam aliquando poterit, singulos psalmos musicae canere, dummodo forma propria psalmodiae

[Musica]

servetur, idest dummodo cantores alternis psallere videantur modis, vel novis, vel e cantu gregoriano sumptis, vel huic similibus.

Excluduntur proinde et prohibentur in perpetuum psalmi, qui dicuntur « *di concerto* ».

c) In hymnis ecclesiae servetur forma traditionalis hymni. Quare non licet componere ex. gr. *Tantum ergo* ita, ut prior strophæ videatur *romanza* aut *cavatina* aut *adaggio*, « Genitori » vero *allegro*.

d) Antiphonæ vespæ cantu gregoriano proponendæ sunt; quod si musice canantur, videri non debent concentus melodice, neque cantiunculae amplitudinem habeant.

V. De cantoribus.

12. Praeter melodias celebrantis ad altare et ministrorum, quæ cantu gregoriano semper cani debent sine organo, reliqua cantus liturgici spectant ad levitarum chorum; quare cantores ecclesiae, etsi laici sint, vices agunt ecclesiastici chori. Hinc musici concentus, qui canuntur, servare debent formam musicae choralis, saltem in potiori parte.

Ex hoc autem non excluditur cantus unius. Vox tamen unius nunquam in liturgica solemnitate ita praevalere debet, ut maxima pars textus liturgici sic executioni demandetur; videri potius debet simplex quaedam inditio melodica et colligata esse debet ceteris ad modum chori.

13. Ex eodem principio sequitur, cantores in ecclesia fungi officio vere liturgico; quare mulieres, quum eo officio incapaces existant, non possunt admitti ad chorum, seu musicis annumerari. Si igitur voce acutiore (*soprano*) vel acute proxima (*contralto*) uti quis velit, iuxta perantiquum ecclesiasticum morem a pueris hae voces edantur.

14. Denique ecclesiasticis musicis (*cappella di chiesa*) accenseantur tantum viri religione et pietate conspicui, qui, pie et devote sacris quum adsint, munere, quo funguntur, digni videantur. Convenit etiam, ut cantores, dum in ecclesia canunt, induant talarem vestem et superpelliceum; quod si in orchestris palam astantes prospicientibus sint, transennis celentur.

VI. De organo et musicis instrumentis.

15. Quamquam musica ecclesiae proprie est musica pure vocalis, permittitur tamen etiam musica ad organum collata. Aliquando, intra certos limites et servandis servatis, admitti etiam poterunt alia instrumenta musica, semper tamen de speciali episcopi li-

centia, secundum praescriptiones ceremonialis episcoporum.

16. Quum semper cantus potiores partes debeat habere, organum vel alia instrumenta illum sustineant tantum, non opprimant.

17. Non licet longa praeludia cantui praemittere, vel partibus intermediis cantum interrompere.

18. Sonitus organi, dum assonat in praeludiis et similibus, non solum huius instrumenti naturae accommodetur, verum etiam praeditus sit oportet omnibus qualitibus, quibus vera musica sacra gaudet, quæque in praecedentibus enumeratae sunt.

19. In ecclesia uti non licet cymbalo (*piano forte*), neve instrumentis clamorem edentibus aut leviter canentibus, qualia sunt tympanum (*tamburo*), magnum tympanum (*grancassa*), catilli (*piatti*), tintinnabula (*campanelli*), et similia. (Talia non habentur instrumenta quæ *oboes* et *clarinettes* vocantur, quæ tamen moderate tantum et obtemperata pro quovis opere ab Ordinario licentia adhiberi possunt: e contra habentur ut talia, et excluduntur proinde, ea quæ vocantur *trombones*, *tymbales* aut *tympanos* ut patet ex ipsis verbis huius articuli. *S. R. C. in Compostellana 13 nov. 1908*).

20. Prohibetur omnino musicorum coetibus (*bande musicali*) in ecclesiis sono concinere; in casu tamen aliquo speciali, episcopo annuente, licebit admittere electa quaedam instrumenta musica vocalia pro loco et circumstantiis, dummodo concentus musicus adhibeatur stylo gravi et omnino simili stylo organi.

21. In publicis supplicationibus potest episcopum permittere, ut musicorum coetus adsit, dummodo profani cantus omnino non concinantur. In votis est, ut in casu musicorum coetus concinat spirituales canticum, latino vel vulgari sermone compositum, qui a cantoribus vel a piis congregationibus, quæ supplicationi intersunt, praecinitur.

VII. De amplitudine musicae liturgicae.

22. Non licet ratione cantus aut sonitus sacerdotem ad altare longius, quam liturgica caeremonia requirit, detinere. Secundum ecclesiasticas praescriptiones *Sanctus* in missa ante elevationem perficiendus est, ideoque etiam sacerdos celebrans cantorum rationem habeat. *Gloria* et *Credo* iuxta gregorianam traditionem satis brevia sint oportet.

23. Generatim veluti abusus gravissimus dammandum est, in sacris solemnibus liturgiis inferiorem

locum habere et in complementum musicae adhiberi, dum contra musica non est nisi pars et humilis ancilla.

VIII. De mediis praecipuis.

24. Ut haec rite servantur, episcopi in propria dioecesi instituant, nisi iam fecerint, commissionem virorum sacrae musicae vere peritorum, qui, uti aptius episcopis videbitur, pervigilandi musicam, quae in ecclesiis dioecesis canitur, munus habeant. Nec tantum curent, ut musica sit optima, sed etiam ut cantorum viris respondeat, et semper optime executioni mandetur.

25. In seminariis clericorum et in ecclesiasticis institutis, secundum tridentina decreta, magna cum diligentia et amore colatur ab omnibus cantus gregorianus, quem nobis transmisit traditio, et superiores hac in re animum iuvenibus sibi subditis addant. Pariter, ubi fieri potest, inter clericos *schola cantorum* erigatur, quae sacram polyphoniam et optimam liturgicam musicam executioni mandet.

26. In ordinariis lectionibus liturgiae, theologiae moralis et iuris canonici, quae theologiae auditoribus traduntur, ne omittantur ea, quae spectant ad principia et ad leges musicae sacrae, et discipuli pulcritudinem artis sacrae doceantur, ne clerici, studiorum cursu absoluto, his notionibus scientiae rerum ecclesiasticarum necessariis careant.

27. Detur opera, ut restituantur, saltem apud principales ecclesias, antiquae *scholae cantorum*, quemadmodum iam pluribus in locis optimo successu actum est. Clero volenti haud difficile est, has scholas instituere, etiam in ecclesiis minoribus et ruralibus, quin etiam his scholis pueri et grandiores natu facilius ad parochum conveniunt suo ipsorum fructu et bono populi exemplo.

28. Curetur denique, ut, quo meliori modo fieri potest, scholae superiores musicae sacrae provehantur et augeantur, ubi sunt; excitentur, ubi non sunt. Valde enim interest, ut ecclesia ipsa provideat, secundum vera artis sacrae principia, institutioni suorum magistrorum, organorum, cantorum.

IX. Conclusio.

26. Commendatur tandem magistris musicorum, cantoribus, viris ecclesiasticis, superioribus seminariorum et institutorum ecclesiasticorum ac communitatum religiosarum, parochis et rectoribus ecclesiarum, canonicis ecclesiarum collegiatarum et cathedralium, et praesertim ordinariis locorum, ut omni studio faveant his sapientibus reformationibus, iamdiu optatis et ab

omnibus concorditer expetitis, ne contemnatur auctoritas ipsa ecclesiae, quae eas saepius proposuit, nunc vero rursus inculcat [69] (1).

b) Decreta, ordinationes ac declarationes. — Privilegia ac exemptiones quibus maiores Urbis Basilicae circa musicam sacram gaudebant extinguntur [125]. — Usus instrumentorum in officio defunctorum prohibetur; in missa vero et absolute permittitur iuxta prudens Ordinarii arbitrium in singulis casibus cum dispensatione a lege, ita ut sonus organi aliorumque instrumentorum tantum ad sustinendas voces adhibeatur et sileant instrumenta cum silet cantus [592]. — Collegium cantorum Xistini Sacrarum rectus constituitur ac proprio statuto ornatur [664]. — *Deo Gratias* in fine missae, libris authenticis cantus gregoriani adhibitis, sub organo vel debitis notis gregorianis cantari potest [1031]. — In casu conceditur ut puellae catholicae una cum puellis schismaticis in ecclesiasticis functionibus canere possint [836]. — Quando organa pulsantur, si *Graduale*, *Offertorium* et *Communio* recitanda sunt, non cantentur voce alta et intelligibili [1031]. — Instrumenta *oboes* et *clarinettes*, dummodo moderate et obtemperata pro quovis opere ab Ordinario licentia, tolerari possunt. *Timbales* vero seu tympani adeo vetantur ut et in musica et orchestra religiosa adhiberi nequeant [1668]. — Hodiernus usus cantum gregorianum organis sustentandi conservari potest, exceptis tantummodo iis officiorum ac missarum partibus quae iuxta liturgicas nunc vigentes leges sine comitantibus organis debeant penitus cantari. In casu vero necessitatis etiam in Officiis et missis in quibus sonus organi prohibetur, licet organum adhibere solummodo ad associandum et sustinendum cantum, silente organo cum silet cantus [1520].

c) Epistolae variae. — Lingonensi Episcopo ob illius zelum ac peritiam ad cantum gregorianum excolendum [167]. — Rm. D. Pothier de libro *Cantus Mariales* nuper oblato [170]. — Solemsensium monachorum in musica sacrae restauratione opus enixe laudatur, eisque vaticana librorum liturgicorum editio committitur [304]. — Germanica societas Caeciliana laudatur [438, 2050, 2016, 2645]. — De instituta societate « *La Manécanterie de*

(1) Versio latina ex Ojetti, *Synopsis*, vol. II, ad verb. *Musica*.

[Neerlandia]

petits chanteurs à la croix de bois gratulationis ergo [1934]. — De Musicae sacrae Pisano congressu feliciter habito gratulationis causa [2050]. — De

Schola Superiori musicae sacrae in Urbe eximia laudes [2645]. — Leges pro Urbe [2799*]. — Cfr. *Caecilia* (S.), *Cantus*, *Libri liturgici*.

N

Neerlandia. — Universi fideles pro eius conversione orantes 200 dier. indulg. toties quoties, et plenariam semel in mense lucratur [885].

Negotiorum Extraordinariorum (Congregatio):

In ea tantum negotia Sacra haec Congregatio incumbit quae eius examini subiiciuntur a Summo Pontifice per Cardinalem *Secretarium Status*, praesertim ex illis quae cum legibus civilibus coniunctum aliquid habent et ad pacta conventa cum variis civitatibus referuntur [1590].

Nigritae. — Cfr. *Indae*.

Novendiales. — Novendiales a *Grazia* in honorem S. Francisci Xaveri sive publice, sive privatim peragentes lucratur indulgentiam: 1) Tercentum dierum quovis earundem novendialium die lucranda ab iis qui vel subsequentem orationem, vel si illam ad manum non habent quinquies *Pater, Ave* et *Gloria Patri*, etc., corde saltem contrito ac devote recitaverint; 2) Plenariam qui post huiusmodi pium exercitium infra octo dies confessi ac S. Synaxi refecti ad mentem Sanctitatis Suae pie oraverint [219].

Novitiatus:

a) Novitiae. — Post novitiatum moniales novitiae statim admitti debent ad professionem votorum simplicium, quae sunt perpetua ex parte voventis [779].

b) Novitii:

1) Quoad eorum admissionem:

In genere. — Cfr. *Laicus*, *Professio*, *Regulares*.

2) In specie. — Moderatori Prov. S. Catharinae Ord. Praedic. conceditur ad quinquennium ut recipere possit adolescentes XIV aetatis ann., ac uti conversos XVI ann. habentes [2089].

3) Quoad aliquam in novitiatu studiis operam dandam leges sunt:

. Novitii, privatim, unam horam singulis diebus, festis tantum exceptis, studiis dedicabunt.

2. Studiis praeerunt Magister Novitiorum vel Vicemagister, qui respondente scientia pollere debent, vel, aptius, aliquis ex professoribus humaniorum litterarum, qui domi vel prope commoretur. Horum erit, non ultra ter in hebdomada, per unam horam, praeter aliam, quotidie a Novitiis studiis privatim addicendam, Novitios in unum collectos, veluti in Schola, instruere aut saltem eorum progressus in studiis exquirere.

3. Quamvis haec ut veri nominis schola censi nequeat, non tamen veluti merum mortificationis exercitium habeatur. Ita igitur fiat, ut, inde, Novitii omni cum diligentia in eam incumbant ac verum fructum ex eadem percipiant; hinc autem, Magistri apta metodo studia moderentur, de uniuscuiusque tyronis talento ac sedulitate iudicium adipiscantur et progressum curent. Genus autem studiorum cuiusvis Ordinis vel Congregationis naturae respondeat. Linguae patriae, et pro Novitiis Ordini sacro destinatis, linguae latinae quoque ac graecae studium commendatur, sive per repetitionem eorum, quae iam pridem Novitii didicerunt, praesertim grammatices, sive per lectionem eorum sanctorum Patrum et antiquorum Ecclesiae auctorum, quos litteris quoque enituisse constet, v. g. S. Ambrosii, S. Augustini, S. Hieronymi, Lactantii, S. Ioannis Chrysostomi, Eusebii et similium; item Evangelii S. Lucae et Actuum Apostolorum, graece conscriptorum

Scripta quoque exercitia, v. g. extemporalia, exempla Mariana, magna cum utilitate accedere poterunt. Quae quidem omnia et alia, sive patrio sive latino sermone redacta, ut Novitii e suggestu legant vel

memoriter recitent summopere convenit, ad veram pronuntiationem et quandam publice dicendi dexteritatem acquirendam. Item opportunum erit, ut Novitii inter se colloquentes, loco patrii sermonis, lingua aliquando utantur latina, qua poterunt etiam interdum breves sermones vel catecheticas instructiones ad sodales habere.

4. Qui scholae praeest adnotet, in scriptis, cuiusvis Novitii diligentiam ac progressus, et horum, item scriptum, mittat ad Superiorem Generalem vel Moderatorem Provinciale testimonium, reliquis addendum, antequam Novitii, expleto Novitiatu, ad professionem votorum admittantur [2321].

c) Quoad laicos seu conversos. — Cfr. *Laici*,

d) Quoad indulgentiarum lucratio nem. — Novitii tum simplices, tum professi Ord, Praedicatorum, visitantes Oratorium proprium, lucrantur indulgentias pro quarum consequitione accessus ad Ecclesias praescribitur [2089]. — Cfr. *Regulares*.

IV) Quoad ab Ordine dimissionem. — Cfr. *Regulares*.

Nullitates in S. Rota admittuntur tribus tantum ex capitibus, iurisdictionis seu competentiae, mandati et citationis [3023].

Numisma:

Adprobatur nova formula benedicendi sacrum numisma in honorem B. M. Virginis de Guadalupe [1206]. — Numisma vulgo dictum *Medaglia*

miracolosa complurimis indulgentiis ditatur [259].

— Ad idem aliae indulgentiae elargiuntur [313].

— Numismali iubilarii S. Benedicti Abb. conceduntur indulg. [844]; non tamen indulg. plen. Portiunculae [1030]. — Sacerdotes universi facultatem benedicendi coronas, rosaria eisque applicandi indulgentias vulgo dictas *apostolicas* rite polentibus, et numismatibus imaginem D. N. I. Infantis praesferentibus 300 dieb. indulg. ac plenariam (in mortis articulo lucranda) adnectere possunt [1774]. — Numisma metallicum, ex una parte D. N. I. C. suum Cor ostendentis, et ex altera Beatissimae Virginis Mariae imaginem referens, loco scapularibus gerendum conceditur; benedictum tamen a facultatem habente scapularia ipsa benedicendi [2089]. — Numismata scapularibus sufficienda, omnia quae in ecclesia vel quodam conventu habentur, etiam si non videantur, benedici possant a sacerdotibus scapularia benedicendi facultate pollentibus, per unicum signum Crucis, et valent tum pro fidelibus qui iam scapularia receperunt, tum pro iis qui in posterum ea recepturi sunt ab ipsa receptionis die, [3037] (1). — Cfr. *Scapulare*.

Nuptiae. — Benedictio nuptialis prouti in missa pro sponso et sponsa, extra missam impertire non licet [1746]. — Benedici possunt, etiam extra celebrationem matrimonii, quandocumque solemnitas nuptiarum permittitur, sed uterque sponsus adesse debet [2535]. — Cfr. *Benedictio, Missa*.

O

Oblationes factae in capella vel Oratorio sito intra parociale fines, nisi con-

stet de contraria offerentium voluntate, censentur facta ecclesiae parochiali [2284].

DECLARATIONES.

(1) 1. Numismata a facultatem habentibus rite iam benedicta etiam in posterum scapularium loco gestari poterunt, eo modo et sub iis conditionibus, quibus constitit factam esse potestatem.

2. Sacerdotes omnes, saeculares vel regulares, etiam conspicua fulgentes dignitate, ne amplius numismata sic benedicendi utantur facultate, quinquennio ab illa obtenta transacto. Poterunt interea, etiamsi scapularia respective benedicendi non polleant facultate,

numismata ubilibet benedicere; ea tamen lege, ut sive quod ad statutas eorum attinet imagines, sive quod ceteras respicit conditiones, praescriptionibus in supra relato Decreto contentis omnino se conforment.

3. Qui porro subdelegandi praediti erant facultate, hac ipsa Decreti et Declarationum promulgatione, se illa noverint excidisse; satis enim per idem Decretum iam spirituali fidelium emolumento provisorum est [2390].

[Obligationes]

Obligationes oeconomicae. — Cfr. *Regulares*.

Oceania. — Praefectura Apostolica Insularum Novarum Ebridarum erigitur [215]. — Cfr. *Conferentiae, Congressus, Missa, Missiones*.

Offertorium. — Non sustinetur consuetudo qua in missis cantatis, exceptis quibusdam solemnioribus, celebrans Symbolum intonet hocque recitato, pergat ad offertorium illudque conficiat, cantoribus Symbolum decantantibus [2030] (1).

Officia Curiae. — Cfr. *Cancellaria Apostolica, Camera Apostolica, Dataria Apostolica, Secretaria Status, Secretaria Breuium ad Principes et epistolarum latinarum*. — Cfr. ad singula.

Officii (S. Congregatio):

a) Eius constitutio;

1. Haec Sacra Congregatio, cui Summus Pontifex praest, doctrinam fidei et morum tutatur.

2. Eidem proinde soli manet iudicium de haeresi aliisque criminibus, quae suspicionem haeresis inducunt.

3. Ad ipsam quoque devoluta est universa res de Indulgentiis, sive quae doctrinam spectet, sive quae usum respiciat.

4. Quidquid ad Ecclesiae praecepta refertur, uti abstinentiae, ieiunia, festa servanda, id omne, huic Sacro Consilio sublatum, Congregationi Concilii tribuitur; quidquid ad Episcoporum electionem spectat, sibi vindicat Congregatio Consistorialis; relaxationem vero votorum in religione seu in religiosis institutis emissorum, Congregatio negotiis sodalium religionum praeposita.

5. Etsi peculiaris Congregatio sit constituta de disciplina Sacramentorum, nihilominus integra manet Sancti Officii facultas ea cognoscendi quae circa privilegium, uti aiunt, Paulinum, et impedimenta disparitatis cultus et mixtae religionis versantur, praeter

ea quae attingunt dogmaticam de matrimonio, sicut etiam de aliis Sacramentis, doctrinam. [1590] (1).

b) Normae peculiares:

1. Huius Congregationis administri maiores post Cardinalem a secretis, sunt Adessor et Commissarius.

2. Consilium constabit, ut ante, Consultoribus a Summo Pontifice nominandis. Praeter Consultores, pergent esse nonnulli Censores, vulgo *Qualificatori*.

3. Minores administri ad cetera quae retinebunt munia adiunctam habebunt indulgentiarum expeditionem.

4. Unus e substitutis notariis officium sibi assumet imponendae taxationis rescriptis, quibus dispensatio conceditur ab impedimentis *disparitatis cultus* et *mixtae religionis*, aut impertiuntur indulgentiae.

5. Alterius erit epistolas et rescripta distribuere debitamque pecuniam exigere.

6. In tractandis negotiis, quae ad catholicam doctrinam moresque pertineant, et in iudicio ferendo de criminibus haeresis aliisque suspicionem haeresis inducentibus, atque in iis omnibus, quae ad dispensationes ab impedimentis disparitatis cultus et mixtae religionis referuntur, Congregatio Sancti Officii suo more institutoque procedit, sibi quoque propriam consuetudinem retinet, servatis normis in hac lege constitutis, quantum cum necessaria S. Officii disciplina componi possint.

Congruenter ad haec dubia quae circa competentiam Sancti Officii in aliqua re oriri possunt, ipsamet haec Congregatio per se dirimet, servatis semper terminis a Constitutione *Sapienti consilio* praefinitis.

7. Mos procedendi S. Officii, de quo in superiore num. 6. itemque temporalis suae administrationis gerendae ratio, quamprimum erunt scripto redigenda, et postquam a Patribus Cardinalibus revisa fuerint, per Cardinalem a secretis Summo Pontifici erunt subicienda ut approbentur.

DECLARATIONES.

(1) Competentia S. Officii se extendit ad omnia quae sive directe sive indirecte, in iure aut in facto se referunt ad Privilegium Paulinum et ad praefatas dispensationes. Et ad mentem, quae est: supplicandum SS.mum ut statuat ac decernat ut quaelibet questio circa praefata matrimonia deferatur Sacrae Congregationi S. Officii, salva huic Sacrae Congregationi potestate, si ita censeat et casus ferat, quaestionem ipsam remittendi ad aliud S. Sedis officium [2077].

(1) Cfr. *Missa*.

8. Circa indulgentias, in ea parte quae est disciplinae et gratiae, nova Romanae Curiae ordinatione Sancto Officio tributa, haec Congregatio adhaerebit normis ea de re propositis a Clemente IX in Constit. *In ipsius* die vi mensis Iulii a. MDCLXIX, quae lex plene vigeat. Ipsi igitur erit « omnem difficultatem ac dubietatem in indulgentiis emergentem, Romano Pontifice circa graviora difficultioraque consulto, expediendi; ac, si qui abusus in eis irreperint, illos, iudicii forma plane postposita, corrigendi et emendandi; causas vero iudicialem formam requirentes ad proprios iudices remittendi; falsas, apocryphas indiscretasque typis imprimi vetandi; impressas recognoscendi et examinandi, ac, ubi Romano Pontifici retulerit, illius auctoritate reiciendi; ac in concedendis indulgentiis moderationem adhibendi ».

Firma pariter manet lata lex per decretum sacrae Congregationis Indulgentiarum ac Reliquiarum a Benedicto XIV approbatum die XXVIII mensis Ianuarii a. MDCCCLVI, et a Pio IX confirmatum die XIV Aprilis MDCCCLVI, hoc est: « Impetrantes potest hac generales indulgentiarum concessionem teneri, sub poena nullitatis gratiae obtentae, exemplar earundem concessionum ad Secretariam sacrae Congregationis deferre ».

9. Rebus huius partis liber protocolli destinabitur ac distinctum tabularium. Erunt etiam et administri maior titulo Substituti, et peculiare Consultores.

10. *Congressus pro his* negotiis constabit Cardinali a secretis, Adessore, Commissario, et Substituto indulgentiarum.

11. Administri, Consultores, Cardinales, quibus de hisce rebus erit agendum, non obstringentur circa eas speciali vinculo secreti S. Officii, sed communi a praesenti lege praescripto.

12. Indulgentiarum petitiones, dubia, occurrentes quaestiones, relata prius in librum protocolli, ad Substitutum transmittentur primo eius examini subiicenda.

13. Si, quemadmodum superius praescriptum est *cap. II. Norm. pecul.*, agatur de gratia, quae secundum vigentem consuetudinem communiter concedi soleat, et si dubiorum et quaestionum solutio obvia et perspicua fiat ex iam probatis receptisque sententiis, res in Congressu diiudicari poterit, ad normam facultatum, quas Pontifex Maximus concedendas censuerit.

Sin aliter, res in plena Congregatione tractabitur

cum folio officii per Substitutum redigendo, atque uno aut pluribus Consultorum suffragiis. De soluta vero quaestione relatio erit peragenda Pontifici.

14. Mittentur per Breve indulgentiae perpetuae, itemque ex temporariis illae, quae totam dioecesim, provinciam, regionem, vel universam Ecclesiam complectuntur: tum etiam facultates perpetuae applicandi indulgentias alicui piae suppellectili.

Substitutus ab indulgentiis cum Cancellario Brevium communicabit de rebus necessariis ad executionem Brevis.

15. Epistolae ac rescripta de indulgentiis a Congregatione Sancti Officii exarata, subscriptum gerent nomen Cardinalis a secretis, aut alicuius ex Emi Patribus eiusdem sacrae Consilii, contra posita sub scriptione Adessoris, eoque impedito, Substituti ab indulgentiis.

e) Acta et decreta:

I) Quoad sacramenta.

1) Baptismum: 243.

2) Extremam unctionem: 923.

3) Matrimonium: 98, 99, 1052, 1686, 2195, 2490, 2831, 2832.

II) Quoad Missam: 387, 1678, 2826, 2926, 3056.

III) Quoad SS. Communionem: 407, 1328.

IV) Quoad confessionem: 723.

V) Quoad Festa: 1129.

VI) Quoad ieiunium: 14, 910, 1055, 1252.

VII) Quoad indulgentias: 1679, 1692, 1717, 1725, 1775, 1780, 1781, 1782, 1792, 1827, 1859, 1895, 1908, 2072, 2089, 2114, 2194, 2263, 2289, 2388, 2436, 2534, 2627, 2629, 2816, 2282, 2283, 2284, 2823, 2875, 2880, 2977, 2978, 2995, 2993, 3006: 3030, 3089, 3047, 3050, 3060, 3080, 3081, 3082.

VIII) Quoad Fidem ac modernismum: 1304, 1350, 2135.

IX) Quoad irregularitatem: 1123, 1963.

X) Quoad sepulturam: 1261.

XI) Quoad coronas et numisma: 1770, 1774, 2389, 2390, 3037.

XII) Quoad excommunicationes: 1121, 1489, 1786.

XIII) Quoad libros prohibitos, ac diaria: 1470, 1683, 1716, 2743, 2886.

XIV) Varia: 311, 407, 1792, 1811, 2021.

XV) Quoad subiectiones, 1683, 2743.

Universim, 109.

[Officium]

Officium divinum:

a) In genere:

1) Quoad linguam adhibendam. — Officii parvi B. M. V. recitationi in lingua vernacula eadem indulgentiae quam latinae tribuntur [6]. — Qui ad recitationem Divini Officii sunt obligati, tantum in lingua latina illud recitare debent, alias non satisfaciunt obligationi [352].

2) Quoad recitationis tempus. — Circa tempus anticipandi privatam recitationem matutini, consulantur probati auctores — Publica recitatio incipi nequit, nisi habeatur indultum, hora secunda pomeridiana — Pro utraque recitatione, hora desumi potest vel ex meridiano circulo locali, vel ex circulo officiali dicto *Greenwich* [608].

3) Quoad eius partes. — Circa indulta Officiorum votivorum de SS. Sacramento et de Immaculata Conceptione B. M. V. [1568]. — Circa initia epistolarum B. Pauli Apostoli, nonam lectionem in festo S. Joannis ante Porta Latinam [2685]. — De conclusione matutini et inchoatione laudum pro recitatione privata in triduo mortis Christi et in Officiis defunctorum nova formula [2855]. — Preces ad Primam et ad Completor. in Dominica omittuntur si fiat commemoratio festi duplicis perpetuo simplici [2714]. — Ad Completorium preces omittuntur in Dominica Palmarum, si in vespis facta sit commemoratio festi duplicis, in feria secunda Maioris Hebdomadae incidentis et simplici [2809].

4) Quoad liturgiam. — Usus instrumentorum, etiam harmonii, prohibetur in officio defunctorum [592]. — Item in offic. Maioris hebdomadae [592]. — Non licet missam celebrare ritu Ambrosiano et officium ritu romano persolvere [1434]. — Dubia de ordine servando circa commemorationes in secundis vespis et de versu « Fidelium Animae » [1569].

b) In specie:

1) Indulta, declarationes et indulgentiae. — In Officio tam festivo, quam votivo Passionis D. N. J. C., deficientibus propriis vespis, hymni transponantur [609]. — Officium votivum de Imm. Conc. persolvi poterit a Clericis Reg. Ministrantium Infirmis primo cuiusvis mensis sabbato [1888]. — Indultum pro Monialibus Conceptionistis de Divino Officio persolvendo [561]. — Approbantur pro Ordine Fr. Min. officia propria de Mysteriis Viae Dolorosae D. N. I. C. et de Septem Gaudiis B. Mariae Virg. [890]. — Negatur Breviarii

mutatio in Ord. Cisterc. [1279]. — Officium cum missa proprium S. Melaniae iunioris, viduae, sub ritu duplici minori approbatur [1410]. — Ad decennium conceditur ut quicumque presbyteri, ad coenobia Monachorum nigrorum Confederationis Benedictinae, quavis ex causa, confluentes, possint in choro, persolvere Horas canonicas, iuxta ritum respectivi coenobii [1606]. — Novae lectiones historicae in festo S. Bonaventurae [1612]. — Officia votiva, dioecesis, Ordinibus et similibus concessa, abrogata sunt [2951]. — Aliae conceduntur indulg. recitantibus Officium Parvum SS. Cordis Iesu [1888]. — Cfr. *Festum*.

2) Quoad eius reformationem. — Constitutio Apostolica Pii X de nova Psalterii in Breviario Romano dispositione [2644]. — Omnes et singulos cuiuscumque gradus conditionis et dignitatis in horarum canonicarum recitatione novum praescriptum ordinem servare tenentur [2983]. — Rubricae in recitatione divini officii et in missarum celebratione servandae ad normam Constitutionis Apost. Divino Afflatu [2644]. — Ad rem declarationes [2728, 2751, 2770, 2821]. — Mutationes in breviario et in Missali Roman faciendae nuperrimae editae adprobantur ac in futuris breviorum editionibus inserantur iubetur. Breviarii Romani vero editiones hucusque impressae adhuc acquiri adhiberique licet, dummodo utentes observent normas pro horis canonicis persolvendis a Cst. *Divino afflatu* aliisque Apostolicae Sedis dispositionibus praescriptas [3044].

3) Quoad propria officiorum dioecesanorum:

Viri periti eligantur qui, conlatis consiliis, historicas lectiones diligenter examinent easque cum vetustis codicibus, si praesto sint, aut cum probata traditione conferant. Quod, si repererint eas historias contra fidem codicum et solidae traditionis in aliam formam a nativa degenerasse, omni ope adlaborent ut vera narratio restituatur.

Omnia vero maturius expendenda sunt, ne quid desit ex ea diligentia, quae collocanda est in rependiendis codicibus, in eorum variis lectionibus conferendis et in vera traditione observanda. Nec profecto opus est festinatione; putamus enim spatium ad minus triginta annorum necessarium, ut Breviarii reformatio feliciter absolvatur.

Interea cum opus in ista dioecesi perfectum fuerit, Amplitudo Tua ut illud hanc Sacrorum Rituum Congregationem mittatur, pro sua pietate sataget; ita tamen, ut si quid in lectionibus historicis additum vel

demptum aut mutatum fuerit, rationes quae ad id impulerunt, brevi sed lucida oratione afferantur [2799]. Cfr. *Benedictini, Breviarium, Kalendarium, Libri Liturgici, Minores, Psalterium, Ordinatio, Regulares.*

Olea:

a) Sacra:

Consuetudo immemorabilis partem Sacr. Oleor. Feria V in Coena Domini consecrandi, eamque immediate miscendi cum oleis non benedictis, sustineri nequit [2095]. — Intra benedictionem Oleum Cathecumenorum a Presbyteris continendis « Ave, Sanctum Oleum » salutari debet genuflexo [2535].

ß) Ad comburendum ante SS. Sacramentum in lampade coram ipso ardente quaedam compositio olei et cerae minime vetatur [1371]. — In olei vero defectu lampades nutrirı possunt ex cera oleum saltem in maxima parte quae adhibetur in candelis praescriptis ad missae celebrationem. [1682].

Opera Catholica. — Approbantur Statuta Directionis Dioecesanæ pro operibus catholicis in Urbe [1533]. — Cfr. *Actio.*

Operarii:

a) Normae generales:

1) Quoad operarios iustitiae debita sunt: integre ac fideliter impendere operam, libere et iuxta aequitatem conventam; tum rebus, tum personis dominorum nullum inferre damnum, ac in ipsa propriorum iurium defensione a violentia ac seditione sese abstinere [210].

2) Ad quaestionis operariae solutionem tum capitalistae, tum ipsi operarii adiumentum afferre possunt, caritativa instituta pro indigentibus condendo et adiuvando, ac diversarum classium unionem curando. [210].

3) Catholici scriptores in operariorum causa tuenda rationes ac verba classium superiorum aversionem gignentia quam maxime caveant. Quum, igitur, de sola caritate agitur, de iustitia vel revendicatione ne loquantur. [210].

ß) Normae peculiare:

1) Pro Germania: pro opificum consociationibus catholicis et mixtis sequentes latae sunt leges:

I. Mere catholicae quotquot sunt in Germania consociationes opificum perlibenter omni ornantur laude, ac ut adeo in dies crescant ut laetioraque melioraque obtineant ominatur.

2. Attamen, debitis adhibitis cautionibus, catholicis cum acatholicis pro communi bono adlaborare fas est, per illud opportunum inventum quod *cartel* dicitur.

3. Ut catholici quoque participant his societatibus quae mixtae vocantur tolerari ac permitti potest, dummodo:

a) Opifices catholici horum syndacatum participes iisdem catholicis operariorum societatibus quae *Arbeitervereine* vocantur, adscribantur.

ß) Ut syndacatus sint tales quibus catholici nomen dare possint, necesse est ut, ab omnibus se abstineant quae vel ratione, vel re cum doctrinis mandatisque Ecclesiae legitimave potestatis sacrae non conveniant; itemque ne quid minus probandum ex hoc capite praebant.

γ) Omnes de re disputationes et contentiones vetantur [1899].

II) Pro Italia. — Ad Italiae Ordinarios de operariis ad exterarum nationes migrantibus leges sunt:

1. Ut ad dioecesanum emigrationis comitatum vel paroecialem sub-comitatum emigrantium postulata et vicissim Parochus transmittant, eius cura sit.

2. Solertius quam fieri poterit, de his qui e sua paroecia emigraturi sunt opportunas sibi comparabit notitias, eorum nimirum numerum, professionem, qualitates, praestitutum sibi iter eiusque metam dignoscebit; quae omnia vel dioecessano emigrantium comitatu, vel proprio sub-comitatu transmittet.

3. Has notas emigrantibus communicabit Parochus.

4. Antequam a paroecia emigraturi discedant, sui zeli ac paternae sollicitudinis postremam ipsis Pastor impendet operam. Quapropter eos ad se advocabit, in bonum confirmabit, adversus insidias praemuniet, eorum conscientiae tranquillitati providebit.

5. Postquam discesserint ut, meliori qua fieri potest ratione, emigrantium vitam ac rationem dignoscere Parochus valeat et, si licet, in eorum auxilium Comitatus operam sciscitetur, commercium epistolare suis cum filiis ipse instituat necesse est.

6. Cum hi ad patrios ac domesticos redeunt lares, illud in primis a Parocho curandum, nempe ut quae a paroeciae diacensu spiritualia in ipsis noxa haberi possunt, diligenter reparare satagat. [2628].

[Oratores Sacri]

Oratores Sacri. — Cfr. *Concionatores*.

Oratorium:

a) Quoad liturgiam:

1) In genere:

1) Normae pro concessionibus communibus Oratorii privati earumque extensione:

1. Oratorium privatum. Nota est Oratorium diviso in publica, semipublica et privata.

Eorum definitio authentice statuitur decreto super Oratoriis semipublicis, a S. R. C. sub die 23 Ianuarii 1899 evulgato.

Ex eodem decreto eruitur, non tantum quoad publica Oratoria, sed et quoad semipublica, ius omne competere Ordinariis: « In his, sicut auctoritate Ordinarii sacrosanctum Missae sacrificium offerri potest, ita omnes qui eidem intersunt, praecepto audiendi Sacrum satisfacere valent (Decreto cit.) ».

Idecirco privata tantummodo Oratoria S. Sedi reservantur, illa nempe tantum, « quae in privatis aedibus in commodum alicuius personae vel familiae, ex indulto S. Sedi erecta sunt (Decr. cit.) ».

2. Oratoria privata non conceduntur nisi ex iusta causa, uti ex. gr.; infirmitas, grave incommodum pro accessu ad publicam ecclesiam, peculiaris benemerentia erga S. Sedem et religionem, et similia.

3. Oratoria privata vel ad tempus conceduntur, vel vita indultariorum durante, pro natura causae, quae adducitur. In utroque casu, simplex Oratorii concessio importat:

a) unius tantummodo Missae celebrationem;

b) praecepti festivi satisfactionem, pro indultariis tantum, ad exclusionem duodecim dierum solemniorum, et quatuor pro Galliis,

c) determinationem loci, urbis vel diocesis, in qua erigendum est Oratorium, iuxta petita.

Formula Rescripti et relativae Brevis expeditionis regulariter est commissoria ad Ordinarium.

2. Extensiones:

a) Ad satisfactionem praecepti diebus festis. — Conceditur plerumque indulto durante, et sequentibus tantum:

a) Consanguineis aut affinis cohabitantibus, et etiam non cohabitantibus, sub eodem tecto dependentibus;

b) Familiaribus;

c) Hospitibus vel commensalibus;

d) Omnibus sub eodem tecto commorantibus, in unico casu defectus vel distantiae ecclesiae publicae;

e) Colonis et addictis, pro Oratoriis ruralibus. In his adiunctis indultario obligatio imponitur providendi instructioni catechisticae evangelique explanationi;

f) Omnibus in castro vel magna possessione morantibus, cum obligatione iam dicta;

g) Omnibus praesentibus non conceditur, nisi in peculiarissimis circumstantiis religiosis vel politicis, arbitrio ac sponsoni Ordinarii concessionis huiusmodi diuturnitate remissa.

b) Ad Missam in indultariorum absentia: Conceditur tantum:

a) Alicui ex consanguineis aut affinis cohabitantibus, aut sub eodem tecto morantibus, quibus iam fuit extensum indultum circa praeceptum festivum. Non conceditur nisi in indultariorum praecipuorum absentia temporanea, et determinatae personae inter consanguineos aut affines;

b) Primori ex familiaribus, colonis aut addictis, semper in temporanea indultarii absentia, et quando iisdem extensum iam fuit indultum pro festivo praeecepto.

c) Ad plurius Missarum numerum:

a) Duobus aut pluribus sacerdotibus fratribus indultariis conceditur ut quisque suam Missam celebrare possit;

b) Conceditur pro gratiarum actione Missa alia, praevia peculiari Ordinarii commendatione;

c) Pro sacerdotibus hospitibus permittitur celebratio Missae in Oratorio privato familiae eiusdem in cuius domo morantur, praeviis Ordinarii litteris commendatiis, ruri tantum, sive ob infirmitatem sive ob ecclesiae distantiam;

d) In agonia, in obitu, praesente cadavere, in anniversaria die obitus unius ex indultariis, in die festo S. Titularis Oratorii, vel Sancti cuius nomen indultarius gerit, plures Missae et generatim tres permitti solent.

d) Ad dies solemniores:

a) Extensio ad solemniores dies conceditur semper cum exclusionem sequentium quatuor, nempe: Patroni civitatis aut loci, Assumptionis B. M. V., Nativitatis Domini et Paschae Resurrectionis D.N.I.C.;

b) Multo rarius conceduntur, praecedenti extensione obtenta, tres exclusi, S. Patronus, Assumptio, Nativitas;

c) Dies sanctus Paschae nonnisi raro conceditur, praecedentibus extensionibus iam obtentis, et semper praevia peculiarissima Ordinarii commendatione, exceptione facta pro indultariis presbyteris infirmis.

e) Ad plures dioeceses: — Conceditur Oratorium etiam pro duabus dioecesibus, praeviis litteris testimonialibus amborum Ordinariorum; et si petitum per extensionem alteri dioecesi praeviis litteris testimonialibus illiusmet Ordinarii. In utroque casu indultum conceditur in forma gratiosa, firmis manentibus consuetis clausulis quoad Ordinarios.

δ) Ad casum quo parochus bis celebret: — Conceditur facultas celebrandi in privato Oratorio, modo sacerdos celebrans non bis celebret, et sumatur extra locum in quo parochus bis celebrat.

g) Ad Oratorium prope cubiculum: Infirmitatis causa conceditur, et infirmitate durante.

3. Facultas Ordinariis pro privatis Oratoriis. — Conceditur ad decem casus, tantum pro sacerdotibus aetate proVectis vel infirmis, at semper pauperibus [1742]. — In indultis oratorii privati intelligitur inclusa facultas Sacram Communionem distribuendi iis omnibus christifidelibus qui sacrificio missae adstant, salvis iuribus paroecialibus [1260].

4. In oratoriis privatis missae permittuntur in festis Commemorationis sollemnis S. Ioseph et Sñi Corporis Christi, Annuntiationis B. V. M. et Patroni loci quae non sint de praecpto, necnon in festo Sñae Trinitatis [3008]. — Item in Dominica infra Octavam Corporis Christi, et in Navitate S. Ioannis Baptistae [3008].

II) In specie. — Cfr. *Communio, Indulgentia, Missa*.

δ) Iuventutis. — Opus *Oratorii Festivi* in eius III centenar. laudatur [1888]. — Cfr. *Fides, Iuventus*.

Ordinatio:

a) Quoad ordinandorum qualitates:

I) In genere:

Per facilem aditum ad ss. Ordines aperta patet via ad illam gentis multiplicationem in Sanctis quae quidem laetitiam non magnificat. Ipsi novinus urbes ac dioeceses ubi non modo nulla carentia cleri est, sacerdotum agmen longe etiam Christifidelium necessitates ac postulata exsuperat. Proh! Venerabiles Fratres! quid igitur urget vos ad tam crebras ac

frequentes manuum impositiones? Quando nec ipsa paucitas sacerdotum umquam sufficiens ratio esse possit cur in tanti momenti negotio circumspecta maxime prudentia posthabeatur, profecto ubi clerus frequens viget et sufficiens floret nihil excusationem afferet si a prudentissimis quibuscumque cautelis adhibendis quis abstineat, adeo ut temere et inconsiderate eligantur qui sacerdotali honore augendi sint. Nec importunitas candidatorum huiusmodi facilitatis noxam atque reatum minuet; sacerdotum enim quod ad aeternam Christus instituit animorum salutem summa ex iniuria quis artibus aut muneribus profanis exaequet, ad quae quisquis volens, quacumque demum ratione id velit, accedere ex proprio nativoque iure possit. Promoveant igitur Episcopi ad sacerdotium non quidem ob candidatorum ambitionem et aviditatem sed, ut Tridentinae Synodis praescriptum fert, ob dioecesium necessitates idque ea ratione ut hi tantum eligantur qui revera idonei fuerint, dimittantur vero quotquot contraria vocationi desideria prehibeant, maxime autem si disciplinae impatientiam atque ea omnia quae animi superbia pepererit [1008]. — Ad privatam quamcumque utilitatem respectum ne habetote, sed unice spectabitis Deum et Ecclesiam et sempiterna animorum commoda, ne videlicet, uti Apostolus praecavet, communicetis peccatis alienis [46]. — Duo haec ad promovendos clericos omnino requirantur: innocentia vitae cum doctrinae sanitate coniuncta. Neve illud praetereat, praecpta ac monita, quibus episcopi sacris ordinibus initiandos compellant, non minus ad hos quam ad candidatos esse conversa, prout ubi dicitur: « Pro- » videndum, ut caelestis sapientia, probi mores et » diuturna iustitiae observatio ad id electos com- » mendet... Sint probi et maturi in scientia simul » et opere... eluceat in eis totius forma iustitiae » [2324].

II) Quoad fidem:

Pari vigilantia et severitate ii sunt cognoscendi ac deligendi qui sacris initiari postulent. Procul, procul esto a sacro Ordine novitatum amor: superbos et contumaces animos odit Deus! [1756]. — Consultum enim est sacram ordinationem differre etiam prorsus negare iis qui neotericis erroribus imbuti essent quos non ex animo reprobaverint atque reicerint [1350].

III) Quoad iuramentum antimodernisticum. — Qui maioribus ordinibus initiandi sunt

[Ordinatio]

illud, juxta praescriptam formulam dare tenentur [2324] (1). — Cfr. *Iusiurandum*.

IV) Quoad militiam. — Dispositiones caventes ne clerici ordinentur in sacris ante expletum servitium militare non sunt tantum directivae, sed et praeceptivae [407]. — Cfr. *Militia*.

V) Quoad studia. — Ad effectum sacrae ordinationis, studiorum anni expleti dici non possunt ad festum Pentecostes seu SS. mae Trinitatis, sed requiritur ut expleatur cursus scholasticus novem mensium cum examine finali feliciter emenso [2487]. — Cfr. *Studium*.

VI) Quoad dispensationes — Dispensatio in genere conceditur a Congr. Sacramentor.; excipiuntur religiosi; quaestiones de validitate dirimuntur a Congregat. Sacramentor. [1590]. — Dispensatio super irregularitate ex defectu natalis ob haeresim paerentum semel concessa ad suscipiendam tonsuram et Ordines minores, valet etiam ad suscipiendos Ordines Maiores [1122]. — Facultas dispensandi presbyteros ab irregularitate vel titulo ordinationis ad Congreg. Concilii spectat [1754].

VII) Quoad ordinationis titulum. — Conceditur facultas ordinandi sodales Instituti religiosi ad titulum mensae communis. [2487]. — Cfr. *America Septentrionalis, Collegium*.

VIII) Quod examen Sacris Ordinationibus praemittendum:

1) In Italia et in insulis adiacentibus omnes, nemine excepto, ad sacros Ordines ne promoveantur nisi antea Episcopi loci diligentissime doctrinae examine probati sint idonei. Id examen qua ratione instituendum sit Episcopi definient, qui tamen curabunt ut non solum in iis rebus quae ad Ordinem adeundum pertinent, sed et in annuis quoque de theologia dogmatica tractationibus periculum faciant [894].

2) In Urbe:

a) Praescriptiones apostolicae:

I. Quicumque in Urbe, sive de saeculari clero sive de regulari, sacris ordinibus initiandi erunt, omnes, excepto nemine, doctrinae periculum facient

in Curia Cardinalis Vicarii Nostri. Qua in re Tridentinae Synodi decreta innovamus et confirmamus, ac privilegium exemptionis quodcumque penitus extinguimus, atque illud etiam quo fruitur Societas Iesu ex Constitutione *Pium* Gregorii XIII et Constitutione *Quantum* Pauli V decessorum Nostrorum.

II. Quibus de rebus quave methodo examinandi sint, qui vel sacram Tonsuram vel minores Ordines sunt suscepturi praxis edocet, quae huc usque obtinuit, quamque Nos obtinere in posterum, nulla mutatione, volumus.

III. Ad maiores Ordines qui sunt evehendi, ii de *Instructione* primum interrogandi sunt, quae ad Ordinem suscipiendum pertinet. Tum etiam tractationes aliquas de Theologia dogmatica proponunt: videlicet, unam pro Subdiaconatu: binas pro Diaconatu; ternas pro Presbyteratu, ac praeterea tractationem de sanctissimo Eucharistiae Sacramento.

IV. Qui ad Diaconatus Ordinem promovendi sunt, in faciendo periculo, tractationem theologiam, quam pro Subdiaconatu proposuerunt, iterum proponere ne queant: item Sacerdotio qui sunt augendi, tractationem nullam proponant, de qua in praeteritis examini- bus tentati iam fuerint.

V. Quas quisque theologicas tractationes proponat, singulorum ordinandorum arbitrio permittimus. — Cardinalis tamen Vicarii Nostri erit tractationum seriem perscribere ac definire, praeter cuius limites nulla ordinandis eligendi facultas esto. — Singula porro examina quam diu sint protrahenda, eiusdem Cardinalis Vicarii Nostri prudenti arbitrio statuendum relinquimus.

VI. Quicumque, ex ordinandorum numero, Theologiae lauream in aliqua pontificia Universitate consequuti fuerint, eos a subeundo periculo de re theologica exemptos volumus.

VII. Pontificia decreta quae adhuc vigeant, et Vicariatus Nostri urbani consuetudines, quae hoc Motu-proprio Nostro non sint mutata vel abrogata, vim omnem ac robur in posterum etiam obtinere volumus ac decernimus [686].

b) Prescriptiones Vicariatus Urbis:

1) Elenchus tractatum Theologiae, pro examini- bus ad Ordines:

I. — *De vera religione*.

1. Quid religio — 2. religio naturalis — 3. religio supernaturalis seu revelata — 4. revelatae religionis necessitas — 5. revelationis duplex ob-

DECLARATIONES.

(1) Salvo Ordinarii iure iuramentum antimodernisticum denuo exigendi ante collationem singulorum SS. Ordinum, si ex qualibet causa necessarium vel utile ducat, illud ante sacrum subdiaconatus ordinem emittere sufficit [2487].

iectum — 6. Jesus Christi divina missio — 7. quae ipsius probatur doctrina — 8. miraculis — 9. resurrectione.

II. — *De Ecclesia Christi et de Romano Pontifice*

1. Quid Ecclesia — 2. eius institutio et existentia — 3. perfectio — 4. proprietates — 5. notae — 6. membra — 7. anima — 8. corpus — 9. caput — 10. capitis praerogativa duplex — 11. duplex primatus extensio — 12. duplex infallibilitatis obiectum — 13. infallibilitatis conditiones — 14. concilia.

III. — *De divina Traditione et Scriptura.*

1. Quid traditio — 2. eius divisiones — 3. quibus mediis dignoscatur et servetur — 4. traditio activa e passiva — 5. evolvi non augeri traditio potest — 6. quid Scriptura — 7. quid inspiratio — 8. Scripturae auctor Deus — 9. librorum canon — 12. Scripturae partes protocanonicae et deuterocanonicae — 11. canon tridentinus — 12. Vulgatae authenticitas — 13. multiplex Scripturam inter ac traditionem differentia.

IV. — *De Deo Uno.*

1. Existentia Dei, eius demonstrabilitas ac demonstratio — 2. demonstrationum genera — 3. Dei perfectiones; unitas — 4. infinitas — 5. simplicitas — 6. immensitas — 7. aeternitas — 8. omnipotentia — 9. scientia Dei; eius obiectum — 10. medium — 11. Voluntas divina; eius necessitas ac libertas — 12. Voluntas Dei antecedens et consequens — 13. providentia — 14. praedestinatio.

V. — *De Deo Trino.*

1. Quid Trinitatis mysterium — 2. in Deo natura, processiones, personae, relationes, notiones — 3. Verbi processio, ac divinitas — 4. processio Verbi generatio est — 5. Spiritus Sancti processio ac divinitas — 6. processio Spiritus Sancti a Patre et Filio — 7. De additione vocabuli *Filioque* in symbolo fidei — 8. Spiritus Sanctus procedit in aequalitatem divinae naturae, non tamen ut Filius — 9. Trinitatis mysterium naturali rationi imperivium — 10. De haeresibus contra Trinitatem.

VI. — *De Deo creante et elevante.*

1. Quid creatio — 2. creationis factum ostenditur — 3. libertas creationis; huius propositionis certitudo — 4. dies creationis — 5. hominis creatio

— 6. angelorum creatio — 7. varii humanae naturae status, naturae purae, integrae, lapsae, reparatae — 8. Dona supernaturalia ac praeternaturalia — 9. peccatum primi hominis — 10. originalis culpae propagatio — 11. immaculata Beatae Mariae Virginis conceptio.

VII. — *De Verbo Incarnato.*

1. Quid incarnatio — 2. cuius generis unio — 3. finis eius — 4. Christi voluntas — 5. operatio — 6. meritum — 7. cultus latriae humanitati Christi exhibendum — 8. Divina Beatae Mariae Virginis maternitas — 9. quibus modis fuerit negatum mysterium incarnationis.

VIII. — *De gratia Christi.*

1. Quid gratia — 2. gratiae divisiones — 3. necessitas — 4. efficacia — 5. meritum — 6. meriti obiectum — 7. quae cum gratia connectantur.

IX. — *De sacramentis in genere.*

1. Quid sacramentum — 2. veteris ac novae legis sacramenta, atque inter ea discrimen — 3. sacramentorum novae legis numerus et divisiones — 4. materia et forma — 5. minister, eiusque fides, probitas, intentio — 6. necessitas — 7. efficacia — 8. efficaciae modus — 9. character — 10. duplicem gratiam produciunt sacramenta novae legis — 11. tria in eis sunt.

IX-bis (1). — *De baptismo, de confirmatione, de extrema unctione.*

1. Quid baptismus — 2. eius institutio, materia et forma — 3. minister ac subiectum — 4. species — 5. effectus — 6. necessitas, ac reviviscentia — 7. quid confirmatio — 8. eius institutio, materia et forma — 9. minister et subiectum — 10. effectus — 11. necessitas — 12. quid extrema unctio — 13. eius institutio, materia et forma — 11. minister et subiectum — 15. effectus — 16. necessitas — 17. iteratio.

X. — *De sacramento poenitentiae.*

1. Quid sacramentum poenitentiae — 2. eius institutio — 3. materia — 4. forma — 5. minister

(1) Iste numerus geminatur. Hinc ex IX et ex IX-bis theologia tractatione, quam exponat priorem vel alteram eligere integrum est candidato; non autem, in diversis etiam examiniibus, utramque: quasi duas.

[Ordinatio]

et subiectum — 6. necessitas — 7. effectus — 8. num poenitentiae sacramentum possit esse informe.

XI. — *De sacramento matrimonii.*

1. Quid sacramentum matrimonii — 2. eius institutio — 3. minister et subiectum — 4. unitas — 5. indissolubilitas — 6. iteratio — 7. impedimenta eorumque divisiones — 8. matrimonium ratum quando solubile — 9. privilegium paulinum, eiusque conditiones — 10. matrimonium clandestinum — 11. civile.

XII. — *De Novissimis.*

1. Mors et iudicium particulare — 2. visio beatifica eiusque duratio — 3. eius collatio — 4. inaequalitas — 5. Beatorum impeccabilitas — 6. dotes et aureolae — 7. inferni existentia — 8. poenae — 9. ignis — 10. aeternitas — 11. purgatorii existentia — 12. poenae, earumque duratio — 13. animae in purgatorio detentae viventium suffragiis atque indulgentiis iuvantur — 14. puerorum sine baptismo decedentum conditio [700].

II) Eiusdem praecriptiones quoad, documenta ab ordinandis in Urbe exhibenda:

a) Pro prima tonsura et ordines minores:

1) a Romanis:

a) *Documenta a romanis, ad primam clericalem Tonsuram et ad minores Ordines promovendis, exhibenda.*

1. Supplex libellus ad Emum Urbis Vicarium, pro admissione ad primam Tonsuram vel ad minores Ordines.

2. Testimonium Baptismi.

- » legitimi matrim. suorum parentum.
- » status liberi, si XIV annum aetatis excesserint.
- » primae clericalis Tonsurae vel ultimi Ordinis minoris suscepti.
- » Parochi de vita et moribus.
- » de Sacramentorum frequentia.
- » Praefecti Scholarum de studiis.
- » Praefecti Clericorum.

3. Obligatio alimentorum per parentes, vel alios consanguineos emittenda ante susceptionem Tonsurae.

b) *Ab exteris, ad primam tonsuram et ord. minor.*

1. Supplex libellus ad Emum Urbis Vicarium, pro admissione ad primam Tonsuram vel ad minores Ordines.

2. Litterae dimissoriales proprii Ordinarii.

3. Testimonium Parochi Urbis de vita et moribus.

- » de Sacramentorum frequentia.
- » de studiis.
- » status liberi pro temporis spatio quo Romae degerint, si XIV annum aetatis superaverint.
- » primae clericalis Tonsurae vel ultimi Ordinis minoris suscepti.
- » Praefecti Clericorum.

c) *Documenta a romanis, ad maiores Ordines promovendis exhibenda.*

1. Supplex libellus ad Emum Urbis Vicarium, pro admissione ad Ordines Sacros.

2. Alter pro dispensatione ab interstitiis, si opus fuerit.

3. Testimonium Baptismi, pro Subdiaconatus et Presbyteratus Ordine.

- » ultimi Ordinis suscepti.
- » ministerii peracti in Subdiaconatus vel Diaconatus Ordine.
- » de integro anno in Theologicis studiis emenso pro Subdiaconatu; de duobus annis pro Diaconatu; de tribus pro Presbyteratu.

3. Testimonium status liberi pro Subdiaconatus Ordine.

- » Parochi de vita et moribus.
- » de Sacramentorum frequentia.
- » Praefecti Clericorum.
- » tituli sacri pro Subdiaconatu.
- » exemptionis a militia.
- » de publicationibus habitis in propria parochiali ecclesia et in patriarchali Basilica Lateranensi.
- » de spiritualibus exercitiis, per decem continuos dies peractis ante S. Ordinationem.

d) *Documenta ab exteris exhibenda, si ad maiores.*

1. Supplex libellus ad Emum Urbis Vicarium, pro admissione ad Sacros Ordines.

2. Alter pro dispensatione ab interstitiis, si opus fuerit, et quatenus Episcopus in dimissoriis non dispensaverit.

3. Litterae dimissoriales proprii Ordinarii.

4. Testimonium aetatis a iure praescriptae, nisi ex dimissoriis appareat.

- » ministerii peracti in Subdiaconatus vel Diaconatus Ordine.

4. Testimonium de integro anno in Theologicis studiis emenso pro Subdiaconatu; de tribus pro Presbyteratu.
- » status liberi pro Subdiaconatus Ordine.
 - » Parochi Urbis de vita et moribus.
 - » de Sacramentorum frequentia.
 - » Praefecti Clericorum.
 - » de publicationibus habitis in propria Urbis Paroecia et in patriarchali Basilica Lateranensi.
 - » tituli pro Subdiaconatu.
 - » de spiritualibus exercitiis, per decem continuos dies peractis ante S. Ordinationem [117].

Ordinatio Clericorum in Urbe secundo Vicariatus Officio moderanda tribuitur [2696].

IX) Quoad interstitia, liturgiam et quasdam consuetudines:

In Ord. peragenda Sabbato quatuor temporum Pentecostes, vel diebus dominicis ex indulto, pronuntianda sunt ante singulas orationes super ordinatos verba Pontificalis *Flectamus genua* [681]. — Episcopus, gaudens indulto conferendi Ordines extra tempora et non servatis interstitiis, eo uti potest etiam erga alienos subditos, suorum Ordinariorum dimissorias habentes [1945]. — Consuetudo aquam odoriferam ad manuum lotionem ter Neo-Sacerdoti in prima missa effundendi toleratur, unica tantum permissa huiusmodi manuum lotionem ad *Lavabo* [2297]. — Consuetudo benedici cendi genitores in presbyterio et ab ipsis recipiendi benedictionem post primam missam in presbyterio non admittitur [2297].

9) Quoad litteras testimoniales — Cfr. *Dimissoriae, Litterae, Propaganda.*

Ordines equestres. — De ordine equestri S. Sepulchri plura edicuntur [1254] — S. Silvestri, Militiae auratae ac Militiae Iesu Christi reformantur [523].

Organa pulsare nequeunt cum canuntur lectiones matutini in officio defunctorum et in missa pro defunctis, quando chorus silet [2043]. — In officiis et missis in quibus prohibetur, in casu necessitatis adhiberi potest ad associandum cantum, sive gregorianum, sive polyphonicum [2753].

Oriens:

a) Quoad missas manuales. Cfr. *Missae*.
b) Quoad eleemosynarum quaeritionem. — Cfr. *Eleemosynae*.

c) Quoad orientales in Ordinibus seu Institutis Religiosis latini ritus cooptandis. — Cfr. *Regulares*.

d) Varia:

R. P. D. Cyrillo VII Patriarchae Antiocheno ob Melchitarum celebranda synodo [1830]. — Delegati Apostolici Orientales epistolam accipiunt de reprobando quodam scripto circa Orientales Ecclesias ad unitatem revocandas [2406]. — Ad Archiepiscopos et Episcopos Catholicos Nationis Armenae de nationali synodo Romae celebranda [2587].

Patriarchae Alexandrini Coptorum declaratio retractatio [2743]. — Ob iniuriam Ecclesiae et Patriarchali Sedis iuribus illatam Ciliciae Armenorum Patriarchae [2814]. — Cfr. *Basilica, Coronatio, Excommunicatio, Chrysostomus*.

Ostensorium. — In altari ante et post expositionem velo albo cooperiatur [2535].

P

Pallium. — Sedi Barcinonensi conceditur [239].

Paramenta. — In missa de *Propagazione Fidei* color violaceus adhibeatur [474]. — In absolutione generali Tertiarii

impertienda stola violacei coloris adhibeatur [805]. — Quoad fundum coloratum albarum servetur decret. 24 Nov. 1839 in *Minoric.* [959]. — Instituto Bonaer. *Filiari. Imm. Concept.* conceditur usus paramentorum caerulei coloris in celebratione

[Parochus]

missae de Immaculata Concept. [1303]. —
— Calvaria cum ossibus defunctorum decussatis in paramentis repraesentare non licet [770]. — Color stolae pro presbytero exponente Sanctissimum, quando benedictio immediate sequatur Vesperas solemnes, debet esse eiusdem coloris ac paramenta celebrantis [2536]. — Conceditur usus paramentorum coeruleorum Provinciae Cata-launiae Ordinis Min. Capucinatorum [2422]. — Dominica II post Pentecost. nempe infra octavam SS.mi Corpori Christi color. virid. tenendum est [2742]. — Circa paramenta et pallam calicis in missis defunctorum [1270]. — Clerici qui superpelliceo induendo orationem: *Indue me Domine novum hominem qui secundum Deum creatus est in iustitia et sanctitate veritatis. Amen.* 300. dier. indulgent. lucrantur [1399]. — Cfr. *Canonicus, Pluviale, Processio, Protonotarius, Rutheni.*

Parochus:

a) Quoad fidei professionem. — Parochi qui fidei professionem in actu collationis beneficii emittunt, aliam infra duos menses a die adeptae possessionis emitte non tenentur [1095]. — Cfr. *Modernismus, Professio.*

b) Quoad iusiurandum antimodernisticum. — Parochi ante ineundam beneficii possessionem iusiurandum antimodernisticum iuxta formulam praescriptam, emitte tenentur [2374]. — Cfr. *Iusiurandum.*

c) Quoad residentiam. — A residentia abire non potest nisi prius Ordinarius executioni rescriptum mandaverit; quae executio subordinata est conditioni de substituto inveniendi qui spondeat residere et animarum curae vacare [965]. — Cfr. *Residentia.*

d) Quoad amotionem administrativam. — Cfr. *Amotio, Consultor.*

e) Quoad missam pro populo. — Missae pro populo obligationi non satisfacit celebrans missam de festo in solemnitatibus translatis [2535]. — Parochus duarum ecclesiarum aequae principaliter unitarum tenetur diebus dominicis et festis de praecepto applicare pro populo utriusque parochiae [2067]. — Parochi qui ex indulto Aplico

percipiunt stipendium pro secunda missa vel pro missis dierum festorum suppressorum, illud integrum tradere debent Curiae E.pali [553]. — Cfr. *Missae.*

f) Quoad matrimonium ac matrimoniales dispensationes. — Cfr. *Articulus mortis, Matrimonium.*

g) Quoad funera. — Cfr. *Exsequiae, Funus, Sepultura.*

h) Quoad eleemosynarum collectionem. — Cfr. *Eleemosyna.*

i) Varia. — Iurisdictio privativa parochi in aliquo nosocomio non extinguitur per nosocomii materialem derelictionem, ac per alterius iuridice et formaliter identici in eiusdem paroeciae territorio aedificationem. — An Parochus possit esse simul Vicarius Generalis [570]. — Quae Parochos spectant S. C. Concilii sunt [1590].

Paroecia:

a) In Urbe:

I) Eriguntur: Paroeciae S. Francisci ad Ripam, S. Theresiae ad Portam Salariae, S. Iosephi in via Nomentana [811]. — S. Petri et Marcellini Angelorum et S. Crucis in aedibus Sessorianis [1118]. — S. Mariae Immaculatae et S. Ioannis Berchmans extra poermerium [1765].

II) Transferuntur: Paroeciae S. Celsi et Iuliani ad S. Ioannem Florentinorum, S. Angeli in Foro Piscario ad S. Laurentium in Lucina [1118].

III) Extinguuntur: Paroeciae S. M. Magdalенаe et S. Mariae Monticellianae [1118]. — S. Mariae in Via Lata, S. Marcelli et SS. Quirici et Iulittae [1765].

b) Extra Urbem. — Circa ecclesias paroeciales a Fr. Minorib. administratas peculiares normae [1302]. Cfr. *Minores.* — In dioecesis Guadaluarae et Aguascalientes in Mexicana Republica, quaedam paroeciae aliter ordinantur [1398]. — Novae paroeciae in agro romano conduntur [2811]. — Cfr. *Dioecesis, Patronus, Sedes suburbicariae.*

Pastor:

Quoad eius munus apostolica monimenta — Ut hominum associatio, a Christi sapientia aberrans, ad Ecclesiae disciplinam revocetur, Pastoris officium est. — Media ad rem sunt sanctitas, scientia, agendorum usum studium cum primis divinae gloriae, ac ad hoc nil

caritate efficacius. Nemo sit quem non subleuet, quem non consoletur nemo [46] — Haec genuina Pastoris effigies ex S. Gregorii documentis ac vita enucleatur [208]. — Benignitas, caritas et prudentia bonorum pastorum qualitates renuntiantur qui in omnibus assidue vigilantes, versutas adversariorum artes caute metuentes, iustitiam, fidem et innocentiam non modo cum bonorum iactura, sed et cum ipsius vitae respectu tuentes, magnanimitate se habere debent. Summopere insuper oportet ut omni studio omnique ope Ecclesiae pastores solliciti sint inter se servare animorum consensum, cuius vi nullus seorsim velle possit quod universim omnes, non velint [371].

Vehementer igitur errant qui Ecclesiae statum sibi fingunt ac sperant omnium perturbationum expertem, in quo, rebus ad voluntatem fluentibus, nullo repugnante sacrae potestatis auctoritati atque imperio, frui liceat quasi otio iucundissimo. Turpius etiam decipiuntur qui, falsa et inani spe ducti potius huiusmodi pacis, Ecclesiae res et iura dissimulant, privatis rationibus postponunt, iniuste deminunt, mundo, qui *totus in maligno positus est*, assentantur per speciem captandae gratiae fautorum novitatis et conciliandae iisdem Ecclesiae, quasi lucis cum tenebris aut Christi cum Belial ulla possit esse conventio. Sunt haec aegri somnia, quorum vanae species fingi nunquam desierunt, nec desinent quamdiu aut ignavi milites erunt, qui simul ac viderint hostem, abiecto scuto fugiant, aut proditores, qui festinent cum inimico pacisci, hoc est in re nostra, cum Dei atque humani generis hoste infensissimo.

Vestrum igitur est, Venerabiles Fratres, quos christianae plebis pastores ac duces divina Providentia constituit, curare pro viribus ut in pravum hunc morem prona aetas omittat, flagrante tam saevo in Re-

ligionem bello, turpi socordia torpescere, neutris in partibus esse, per ambages et compromissa divina atque humana iura pervertere, insculptamque in animo retineat certam illam ac definitam Christi sententiam: *Qui non est mecum, contra me est* (1). Non quod paterna caritate abundare minime oporteat Christi ministros, ad quos maximè pertinent Pauli verba: *omnibus omnia factus sum, ut omnes facerem salvos* (2), aut quod nunquam deceat paullum etiam de suo iure decedere, quantum liceat et animorum postulet salus. Offensionis huius nulla cadit in vos certe suspicio. quos Christi caritas urget. Verum aequa ista deditio nullam habet violati officii reprehensionem, atque aeterna veritatis et iustitiae fundamenta ne minimum quidem attingit [1810].

Patronus:

a) Quoad eius festum. — Quando Ecclesiae habent duos Patronos seu Titulares aequae principales qui eadem die incidunt, festum alterius transferatur [75]. — Patronorum festa, quoad forum supprimuntur; solemnitas transferri potest in Dominicam sequentem — Si tamen suo die cum solemnitate celebrentur dispensatur ab abstinentia vel ieiunio occurrens [2579]. — Solemnitas praeferenda est solemnitati facultativae Titularis etiam dignioris [2544]. — Deinceps celebranda sub ritu duplici I classis (sine octava a Religiosis proprium kalendarium habentibus) etiam si non fuerint de praecepto [2644]. — Patroni provinciae et nationis recolere debent sub ritu competenti, etiam si adsit patronus loci — Itemdicatur de patrono dioeceseos, si hucusque festum eius per totam dioecesim eo ritu celebratum fuerit [2918].

b) Quoad assignationem. — B. Maria Virgo a Bono Consilio et S. Petrus Claver Pio sodalitis pro Africae missionibus patronus declaratur [319]. — B. Vianney item pro animarum Pastoribus in Gallia eiusque ditione commorantibus [587]. — S. Franciscus Xavierius Operi Propagationis Fidei patronus coelestis datur [220]. — S. Ioannes Chrysostomus

(1) *Matth.* XII, 30.

(2) *1 Cor.*, IX, 22.

[Paulinus (S.)]

scarorum oratorum Patronus declaratur [1602]. — S. Dominicus declaratur Patronus secundarius ecclesiae de Latyczois [137]. — Electio B. M. V. in patronam dioecesis Huarancensis adprobatur [1788]. — Translatio Patronorum paraeciae Seifersdorf diocesis. Litomericensis [1985]. — Cfr. *Festum, Regulares*.

Paulinus (S. Nolensis). — Translatio eius corporis permittitur eiusque festi ritus elevatur [1645]. — Circa eius officium, misam ac elogium [1864].

Paulus (S.):

a) Apostolus. — B. A. Sauli Conreg. Cler. Regular. S. Pauli canonizat. [309]. — Pia Unio in Urbe, fundata sub fine XVIII saeculi, quo fine — Opera huius unionis vetustate obsoleta, quae vigent — Sodalitium novandum videtur Pontifici et qua ratione — Dissolvitur *Unio* Motu Proprio et alia constituitur novis legum statutis — Extinguitur in illa opera excolendi alumnos Scholarum Piarum — Opera *Sacerdotum ab Asceterio nocturno* Unioni Paulinae adiungitur — Nova Statuta Unionis — Finis et modus illum assequendi — Socii eorumque officia — Ratio *Unionis* gubernandae, — Coetus sociorum generalis — Sedes Unionis [2236]. — Orationi *O glorieux* in Eius honorem 300 dier. indulgent. donatur [505]. — Item *O gloriosissimo* ecc. [1692]. — Cfr. *Biblia*.

b) A Cruce. — Oratio *O glorioso*, ecc. in Eius honor. 300 dier. indulgent. datur [422].

Pauperes. — In ordine ad dispensationes matrimoniales pauperes in Italia censendi sunt tum qui ex labore et industria tantum vivunt, tum qui aliqua possident bona, sed non ultra scutata 300 [136]. — Fere pauperes autem ibidem ii dicendi sunt quorum bona non excedunt in capitali summam scutatorum mille [idest. lib. 5735], a quibus tamen fere pauperibus modicum taxae augmentum exigi solet [136]. — Cfr. *Abstinentia*,

Dispensatio, Hispania, Ieiunium, Matrimonium, Taxa.

Pax. — Conventui Mediolanensi pro pace instauranda gratulationes ac vota [1079]. — Delegato Apostolico Washingtoniensi de pace tuenda [2551].

Pensio. — Pensiones e publico aulario in Lusitania clero adsignatae quam maxime improbantur. Sacri ordinis viri qui iisdem pensionibus a Gubernio oblati, mira constantia, magnoque animo, renuntiarunt summis laudibus decorantur. Hi vero qui, egestate forte compulsi, ad vitam sustendam illas acceptarint, ut scandalum amoveant et mandatis episcopis stent invitantur [2902]. — Cfr. *Lusitania, Regulares*.

Pentateucus. — Cfr. *Biblia*.

Peregrinatio:

a) ad Terram Sanctam peregrinantibus peculiaria privilegia conceduntur [214].

b) Ad Sanctuariam Lapurdense. — Indulg. plenaria in forma Iubilaei conceditur omnibus christifidelibus cryptam Lapurdi sitam, recurrente 50° anniversario Apparitionis B. M. Virg. visitantibus [1670]. — Comitatum nationalem italicum pro Palaestina et Sanctuario Lapurdensi commendatur et ad eadem loca peregrinantibus indulgentiae privilegiaque tribuuntur [514].

Periti eliguntur a Iudice Instructore — Non eliguntur suspecti — De numero peritorum — Quibusnam in causis deputantur periti consultores *ex officio* — De modo conficiendi relationem a peritis factam — Partes ius habent cognoscendi obiectum peritiae — Iudex non potest deferre iuramentum peritis — Compensatio taxanda — Quid in causis nullitatis matrimonio ex capite impotentiae — De adhibendis peritis in diluendis exceptionibus propositis contra instrumenta vel acta — De substitutione periti — Votum peritorum tradendum iudici — et denunciandum paritibus [2298].

Perpetua et Felicitas (Ss.) — Commemoratio facenda in Postcommunione [2013]. — In ecclesia propria festum harum Ss. Martyrum titulare recolendum die sexta Martii [2096].

Petrus et Paulus (SS.) Apostol. — Tamquam fratres non habendi [2406]. — Festum praefertur diei octavae Comm. sol. SS. Corporis Christi [2049]. — Vigilia et dies infra octavam cedunt vigiliae et diebus infra octavam S. Ioannis Baptistae [2598]. — Solemnitas praeceptiva in Galliis praefertur solemnitati facultativae titularis etiam dignioris [2544].

Philippinae (Insulae). — Harum fidelibus orationem *Te Deum* ecc. recitantibus VII annor. indulg. conceditur [2137]. — Cfr. *Abstinentia, America Latina, Basilica, Collegium, Dominicani, Emigratio, Episcopus, Indulgentia, Missiones, Societas Iesu*.

Philosophia scholastica:

a) In genere:

A via et ratione Aquinatis numquam discedendum, sed in eadem quotidie studiosius insistere oportet [153]. — Quantum communi saluti intersit ut sacra iuventus ex instituto Doctorum scholasticorum, duce Thoma Aquinate, veterum Patrum sapientiam alte percipiat ut erroribus quibusvis novis immunis sit! [2034]. — De necessitate ad illam redeundi [2664]. — Cfr. *Gradus, Laurea*.

b) Uti remedium contra modernismum:

I. Primo... ad studia quod attinet, volumus, probeque mandamus ut philosophia scholastica studiorum sacrorum fundamentum ponatur. — Utique *si quid a doctoribus scholasticis vel nimia subtilitate quaesitum, vel parum considerate traditum; si quid cum exploratis posterioris aevi doctrinis minus cohaerens vel denique quoquo modo non probabile; id nullo pacto in animo est aetati nostrae ad imitatum proponi*, Quod rei caput est, philosophiam scholasticam quum sequendam praescribimus, eam praecipue intelligimus, quae a sancto Thoma Aquinate est tradita; de qua quicquid a Decessore Nostro san-

ctum est, id omne vigere volumus, et qua sit opus instauramus et confirmamus, stricteque ab universis servari iubemus. Episcoporum erit, sicubi in Seminariis neglecta haec fuerint, ea ut in posterum custodiantur urgere atque exigere. Eadem religiosorum Ordinum moderatoribus praecipimus. Magistros autem monemus ut rite hoc teneant, Aquinatem deserere, praesertim in re in metaphysica, non sine magno dedrimento esse [1356].

c) *Varia*. — Ob opus de Philosophiae elementis R. P. Gredt O. P. gratulationes [2814]. — Ob cursum Philosophiae Thomisticae R. P. Hugon O. P. gratulationes accipit [3070].

Pileolum. — Cfr. *Episcopus*.

Pixis. — Purificatio pyxidis in leprosororum hospitiiis adeo permittitur ut sacerdos se abstinere possit a sumenda eius purificatione, quae, reposita per octo vel quindecim dies in tabernaculo, dein in sacrarium infundatur [1753].

Pluviale. — Reprobantur nonnullae consuetudines inductae relate ad usum pluvialium in vespis [74, 637]. — Cfr. *Canonicus*.

Poenitentiaria [S. Tribunal]:

a) Eius constitutio:

Huius sacri iudicii seu tribunalis iurisdictio arctatur ad ea dumtaxat quae forum internum, etiam non sacramentale, respiciunt. Itaque, externi fori dispensationibus circa matrimonium ad Congregationem de disciplina Sacramentorum remissis, hoc tribunal pro foro interno gratias largitur, absolutiones, dispensationes, commutationes, sanationes, condonationes; excutit praeterea quaestiones conscientiae, easque dirimit [1590].

b) Normae peculiares:

1. Tribunalis huius ambitu ad solum forum internum coarctato, suis muniis addicti manebunt, praeter Cardinalem Poenitentiarium, Regens, Praelati quinque Signaturae, Procurator, seu a secretis, Substitutus et aliquot inferiores officiales.

2. In officii parte quam retinet, hoc sacrum Tribunal se geret ad normas praesertim Const. *In Apostolicae*, editae die XII mensis Aprilis a. MDCCCLIV a Benedicto XIV, salvis immutationibus legitimo usu

[Politica]

posterius inductis, quae erunt scripto redigendae et a Cardinali Poenitentiario subiiciendae approbationi Pontificis; firmisque praescriptis a Const. *Sapientis consilio* et ab hac lege, in omnibus quae hoc sacrum Tribunal spectent.

3. Iuxta memoratae Constitutionis Benedicti XIV praescripta, *omnia secreto et gratis* in hoc sacro Tribunali expediuntur [1651].

Politica. — Ad Hispanos de re religiosa politica prudentissimae normae traduntur quarum compendium huc redit:

I. Catholica principia tueri, errores liberalismi, prout in *Syllabo* recensentur impetere et religiosae unitati in Hispania instaurandae totis viribus legitimisque viis adlaborare semper et fas et laus esto.

II. Factiones politicae quae religioni vel moribus nihil officiant licite honesteque constitui possunt; alicujus factionis honestae partes sectare in controversiis, vel uni prae alia favere Ecclesiae nec est, nec interest.

III. Nemini fas sit eos impietatis vel nota vel suspicione inurere, qui, recto intento satisque Ecclesiae principii, cuilibet ex his quae in Hispania nunc vigent, factioni nomen dederint.

IV. Ne temere usurpetur verbum: *liberalismus*, ea semper prae oculis habeatur liberalismi definitio quam Leo XIII in Encycl. *Libertas* et in Litteris *Plures e Columbiae* (1) perspicue tradidit.

(1) En documentum ad rem:

a) Littera Encyclica:

Plures e Columbiae Antistitibus non semel retulerunt in ista regione, sicuti et in nonnullis aliis accidit, catholicos viros, quum de ratione agendi in republica agitur, in contraria distrahi studia, gravibusque exagitari dissensionibus, quae plerumque ex diverso doctrinae catholicae circa *Liberalismum* intellectu oriuntur; ideoque expostularunt, ut peculiaris hac in re ipsis ab Apostolica Sede daretur instructio. Porro, quum, ex SS.mi Domini Nostri Papae Leonis XIII sententia, » nullo unquam tempore tanta fuerit concordiae inter omnes fideles conciliandae et servandae necessitas, quantum hoc nostro » quo Christiani nominis hostes unanimi impetu Ecclesiam undique adoriuntur » (1); opportunum

(1) Litterae *Licet* ad Archiepiscopum Mechliniensem, 3 Augusti 1881.

V. Bonum honestumque quidquid proponitur a cujuslibet factionis fautore, id a bonis omnibus foveatur, sive privatim, sive pro politico civilive munere explendo; neque, ob partium studia, quae tunc Religioni aequae ac Patriae infesta forent, a priori obsistere licet.

VI. Quoties comune bonum id exigat, factionum rationes, salva tamen ipsiusmet factionis existentia, supremis Ecclesiae Patriaeque rationibus postponantur.

VII. Nemini oneretur conscientiae super pretensa obligatione uni prae aliis factioni nomen dandi, licitasque in re politica, ubi et quantum opinandi viget libertas, opiniones deponendi.

VIII. Nefas vero sit factionis vinculo ita se obstringere, ut inconditionate quidquid a factionis capitibus proponatur, id sustineatur, licet iustitiae, religioni, Pontifici et Episcoporum auctoritati et magisterio quomodocumque adversari probetur.

IX. Ad tuenda Ecclesiae jura adversus liberalismi insidias laudabiliter institui possunt societates, in quibus catholici omnes ope et opera, extra praedictas factiones politicas, adlaborent, cauto tamen ne quid adversus dynastiam moliantur, neve detrectatae religionis nota eos inurant qui has societates ingredi opportunum non duxerint.

X. Expertum cum sit quam difficile catholici omnes Hispani in eadem permanenter actione conspirant, omnino tamen necesse est eos, ad repellenda impia in religionem tentamina, saltem per modum actus transeuntis convenire.

visum est Sanctitati Suae hisce postulationibus satisfieri, ut populus clare atque adamussum erudiatur de iis, quae malam *Liberalismi* notam, ac proinde S. Sedis improbationem merentur.

Quae autem mens ac sententia sit Apostolicae Sedis hac in re, facile dignoscere possunt Episcopi et fideles ex doctrinis explicatis in actis plurimis, quae ab Eadem prodire, praesertim vero in Litteris Encyclicis a SS.mo Domino Nostro, die 28 Junii 1888 datis, quae speciatim et fuse de « Libertate humana » agunt. Ibi enim Summus Pontifex docet, *Liberalismi* principium ac fundamentum repudiationem esse divinae legis. « Quo spectant in « philosophia *Naturalistae* seu *Rationalistae*, eodem « in re morali ac civili spectant *Liberalismi* fautores, qui posita a *Naturalistis* principia in mores « actionemque vitae deducunt. Iamvero, totius *rationalismi* humanae principatus rationis caput est; « quae obedientiam divinae aeternaeque rationi debitam recusans, suique se iuris esse decernens,

XI. Ubi agatur de deputando ad politica munera, si proprios habere candidatos adjuncta non siverint, catholici iis suffragium ferant, qui religioni et Patriae magis profuturos se praeberint; qui enim, spe lusi e majori malo bonum tandem oriturum esse, suffragio vel abstentione malum augent, Patriam Ecclesiamque fere produunt.

XII. Nemini vitio vertatur quod praesenti Gubernio operam ex animo praestet, ut in moribus legibusque iterum floreat antiquae Hispaniarum Monarchiae nobilissima instituta praeclaraque in re-

ligionem et societatem merita; dummodo religiosas socialesque Patriae condiciones emendandi cura vere prae oculis habeatur [2502].

Pro pastorali epistola *Dios y Cesar* a Vicense Episcopo edita gratulationes [2542]. Quaedam opuscula de re politica quoad Hispaniam improbantur [2512].

Polonia. — Allocutio Pii X ad iuvenes catholicos studentes Poloniae. — Cfr. *Allocutio*. — Amantissimus Poloniae univer-

« ipsa sibi sola efficitur summum principium et fons » et index veritatis. Ita illi quos diximus *Liberalismi* sectatores in actione vitae nullam continent esse, cui parendum sit, divinam potestatem, sed sibi quemque esse legem; unde ea philosophia morum gignitur quam *independentem* vocant, quae sub specie libertatis ab observantia divinorum praeceptorum voluntatem removens infinitam licentiam solet homini dare. Et hic quidem primus ac teterrimus est *Liberalismi* gradus; qui dum ex altera parte omnem auctoritatem et legem divinam sive naturalem sive supernaturalem reiicit, immo penitus evertit; ex altera societatis constitutionem affirmat quaerendam esse in singulorum voluntate, summamque potestatem a multitudine veluti a primo fonte esse repetendum.

Secundus *Liberalismi* gradus eorum est, qui legem Dei naturalem quidem admittunt, immo et necessitatem eius agnoscunt, positivam tamen et supernaturalem prorsus reiiciunt. Ad rem Summus Pontifex: « Quin compulsi veritatis viribus, plures eorum haud vererentur fateri, immo etiam ultro affirmant, in vitio esse et plane in licentiam cadere libertatem, si gerere se intemperantius ausit, veritate iustitiaeque posthabita; quocirca regendam gubernandamque recta ratione esse et, quod consequens est, iuri naturali sempiternaeque legi divinae subiectam esse oportere. Sed hic consistentes dum rati, liberum hominem subesse negant debere legibus, quas imponere Deus vel, alia praeter rationem naturalem via ». — Sequitur tertius *Liberalismi* gradus, quo ii detinentur qui aiunt « nutu legum divinarum dirigendam utique vitam ac mores esse privatorum, non tamen civitatis; in rebus publicis fas esse a iussu Dei discedere, nec ad ea ullo modo in condendis legibus interui. Ex quo perniciosum illud gignitur consecrarium, civitatis Ecclesiaeque rationes dissociari oportere ». Quamobrem, qui ita sentiunt auctoritatem ecclesiasticam et qualemcumque ipsius in civilibus rebus actionem, plane respuunt, sive ex eo quod Ecclesiam non admittant, sive quod ipsam tamquam Societatem perfectam ac sui iuris non agnoscant. — Non pauci, denique, sunt qui « rei-

« sacrae a re civili distractionem non probant: sed » tamen faciendum censent, ut Ecclesia obsequatur temporis et flectat se atque accommodet ad ea, quae in administrandis imperiis hodierna prudentia desiderat. Haec quidem sententia a Pontifice declaratur honesta « si de quadam intelligatur aequa ratione, quae consistere cum veritate iustitiaeque possit; nimirum ut, explorata spe magni alicuius boni, indulgentem Ecclesia sese impertiat, idque temporibus largiatur, quod salva officii sanctitate potest ». E contra vero tamquam immoderata et iniqua habenda est, si velint ut Ecclesia « quod falsum est vel iniustum dissimulanter ferat aut in iis quae sunt religioni noxia conniveat ».

Ex hisce autem principiis, quae ut falsa ac doctrinae catholicae opposita Sedes Apostolica saepe saepius damnavit, tamquam ab impuro fonte sponte sua procedunt eae, quae dicuntur *libertates modernae*, nimirum *libertas cultuum, libertas loquendi, libertas docendi, libertas conscientiae*. Qua ratione statum libertatum, ubi vigent, usus sit reiiciendus, quae, contra, in quibusdam temporum, locorum et personarum adiunctis sit tollerandus immo appetendus, non quidem ut immodicae ac vitiosae libertati faveatur, sed pro veritate ac iustitia tuenda; id tum in memoratis Apostolicis Litteris, ubi de Libertate Humana agitur (1) tum in aliis litteris, ubi « de Civitatum Constitutione Christiana » disseritur (2), tam perlucide absoluteque ostenditur, ut in re tanti momenti nullus amplius dubitationis locus supersit.

Itaque illud Episcopis et fidelibus cordi esse oportet « ut una sit mens eademque sententia in quibus Apostolicae Sedis auctoritas dissentienti libertatem non relinquit. In his autem, quae sapientium disputationibus libere permittuntur, ita ingenia exercentur « ut sententiarum diversitas, animorum unitatem et voluntatum concordiam non abrumpat » (3). Quapropter, in re praesenti, illud prae oculis habendum

(1) Cf. pag. 220 et seqq., edit. Vaticanae.

(2) Encyclica *Immortale Dei*, 1 Nov. 1885.

(3) Epistola *Licet*, ad Card. Archiep. Mechliniensem, 3 Augusti 1881.

[Polonia]

sae Pontifex, eam modo alloquendam Poloniae partem existimat quae Russiacum Imperio subest, idque praesentium calamitatum caussa. Episcopos itaque adhortatur ut in restituenda pace concordiaque adlaborent, quibus quidem redintegrandis bonis id censeat prodesse, si quis mala reputet Poloniam exagitantia, officiaque consideret, quibus Episcopi fidelesque teneantur. Mala quae sint attingit, eorumque fontes describit. Quae

dein ad repellenda mala conducant, enarrat, eaque nihil esse aliud monet, quam officia catholicorum. In his primo loco est collocanda fidei catholicae professio, opere, non verbis, explenda: secundo, debere Polonos, in perturbatione reipublicae, tum ab ordine et pace stare, tum etiam, ad tuendam tranquillitatem pacis, in sodalitates coetusque coire, turbulentorum civium secutos morem; postremo, eniti eosdem opus

est quod Suprema Congregatio S. Officii, die 29 Augusti 1877, Episcopis Canadensibus edixit, videlicet, Ecclesiam, in damnando liberalismo omnes, et singulas politicas partes, quae forte liberales nominentur, damnare non intendisse (1). Ipsum et in epistola ad Episcopum Salmanticensem a me, Pontificis iussu, die 17 Februarii 1891 data, iterum declaratum fuit, adrectis tamen hisce conditionibus, ut nempe, catholici, qui se liberales dicunt, imprimis, ea omnia doctrinae capita, quae ab Ecclesia tradita sunt, sincere accipiant atque ea, quae forte Ecclesia ipsa in posterum tradet, suscipere sint parati; nihil, insuper, sibi proponant quod ab Ecclesia explicite vel implicite fuerit damnatum; quoties, denique, adiuncta id requisierint, mentem suam Ecclesiae doctrinis plene congruenter aperte significare, uti oportet, non detrectent. In eadem epistola ad illud additum fuit, nimirum, optandum esse ut, ad designandas proprias partes, catholici aliam seligant atque assumant denominationem, ne forte nomen liberalium sibi adscitum aequivocationis vel admirationis occasionem fidelibus praebet; de caetero, autem non licere censura theologica liberalismum notare multoque minus veluti haereticum traducere, sensu quidem diverso illum sumendo ab eo, quem Ecclesia in eius damnatione determinavit, donec aliud ipsa significaverit.

Item pensanda quoque sunt sapientissima illa verba, quae SS. mus Dominus ad catholicos hispanos scribebat, nimirum: « In hoc universi conveniant, rem catholicam in civitate salvam esse oportere. Et ad istud nobile propositum quotquot amant catholicum nomen debent, veluti foedere « icto, studiose incumbere, silere paulisper iussis « diversis de causa politica sententiis, quas tamen « suo loco honeste legitimeque tueri licet » (2). Id autem facilius catholici adipiscantur si fugiant illorum opinionem praeposteram « cui religionem « cum aliqua parte civili permiscant ac velut in « unum confundunt usque adeo ut eos, qui sint ex

« altera parte, prope descivisse a catholico nomine decernant. Hoc quidem est factiones politicas in augustum religionis campum perperam « compellere, fraternam concordiam velle derimere, « funestaeque incommodorum multitudini aditum « ianuamque patefacere » (1)

Quod vero speciatim ad catholicos attinet viros, qui vacant ephemeridum scriptiōni, ne obliviscantur paterna monita, quae Pontifex ad eosdem Hispanos in memoratis litteris dabat. « Scriptores monemus, « ut amotis lenitate et mansuetudine dissidiis, conjunctionem animorum cum ipsi inter se tum in « multitudine tueantur; quia multum pollet scriptorum opera in utramque partem. Concordiae « vero cum nihil tam sit contrarium quam dictorum acerbitas, suspicionum temeritas, insimulationum iniquitas, quidquid est huiusmodi summa « animi provisione fugere et odisse necesse est. « Pro sacris Ecclesiae iuribus, pro catholicis doctrinis non litigiosa disputatio sit, sed moderata et « temperans quae potius rationum pondere quam « stylo nimis vehementi et aspero victorem certaminis scriptorem efficiat ». Quibus et aliud monitum addendum, quod in memorata Epistola ad Card. Archiep. Mechliniensem continetur: « Illud « insuper in controversiis agendis cavendum est, « ne modus transiliatur quem aequitatis charitatisque leges praescribunt; neve temere insimulantur « vel in suspicionem adducantur viri caeteroquin « Ecclesiae doctrinis addicti, maxime autem qui in « Ecclesiae dignitate ac potestate praecellunt ».

Denique ne benefica catholicorum hominum cooperatio in rebus publicis desideretur, studeant Episcopi singulorum animis illud altius defigere: « Nullam velle rerum publicarum partem attingere tam « esset in vitio quam nihil ad communem utilitatem « afferre studii, nihil operae: eo vel magis quod « catholici homines ipsius, quam profitentur, admotione doctrinae ad rem integre et ex fide gerendam impellentur. Contra, ipsis otiosis, facile « habenas accepturi sunt ii, quorum opiniones « spem salutis haud sane magnam afferunt. Idque

(1) Cf. Collectaneam S. C. de Propaganda Fide, pag. 833, n. 1665.

(2) Litterae *Cum multa*, 8 Decembris 1882.

(1) Litterae *Cum multa*, 8 Decembris 1882.

esse, quatenus legibus concedatur, ut catholicis adolescentibus catholica pateant gymnasia. Scribendi finem facturum, Imperatoris Russiarum clementiam laudat, quod de conscientiae libertate securos ille populos effecerit. [778]. — Damnantur duo capita sectae Mariavitarum [1121]. — Cfr. *Excommunicatio*. — Pactio inter S. Sedem et Gubernium Russiae de studiis et examini- bus historiae ac litteraturae in Semi-

nariis Poloniae Russiaco Imperio subiectae [1311]. — Provinciae Poloniae Congreg. SS. Redemptoris erectio conceditur [2016]. — Poloni sacerdotes admittendi in clerum dioecesanum Statuum Foederatorum Americae Septentrionalis tenentur decretis S. C. Concilii [2025]. — Cracoviensi Episcopo vigesimum quintum annum ab inito episcopatus celebranti gratulationis causa. [2470]. — Cfr. *America*

« esset etiam cum pernicie conjunctum christiani nominis, propterea quod plurimum possent cui male essent in Ecclesiam animati: minimum qui bene » (1). Quare fideles sedulo edocendi: « Ubi id postulent religionis rationes nec ulla iusta ac peculiaris causa impediatur, par esse ut ad rem publicam capessendam accedant, ut eorum industria et auctoritate institutiones ac leges ad iustitiae normam exigantur, ac religionis spiritus et benefica vis in universam reipublicae compagi- nem influat » (2).

Quae omnia Sanctitas Sua Tibi, R. me Domine, scribi et a Te cum caeteris Columbianis Episcopis communicari iussit eum in finem ut dioecesium Praesules, collatis inter se consiliis, concordem agendi loquendulae rationem constituent; eamque communi epistola ipsi ovibus sibi conceditis adhibendam proponant.

6) Altera ad rem Instructio pro Columbia:

Generalibus regulis quibus catholicorum hominum officia erga rem publicam in adnexis litteris delibavi, quasdam alias hic adiciam, quae speciatim Columbianum clerum respiciunt, ex actis Apostolicae Sedis depromptas, praesertim vero ex Instruktionem Supremae Congregationis S. Officii ad Episcopos Canadenses, anno 1897 data, quae cum praesentibus istius regionis adiunctis aptissime congruere videntur.

Veluti fundamentum illud statuendum est: ut desiderata mentium voluntatumque concordia inter catholicos laicos haberi possit, eam imprimis inter Ecclesiae ministros colendam esse atque servandam; plus enim ad mores actusque fidelium formandos proficiet sacerdotum exemplum quam doctrina. Sacerdotes omnes, igitur, tam e saeculari quam e regulari clero, qui forma gregis esse debent, oportet a politicis exagitationibus alienos esse, ac dignitatis suae memores, populares concertationes veluti a superiori et sereno loco inspicere.

Sese autem sic mutuo, ut decet fratres, observent ac diligant, ut nec alter alterius dicta factave carpat publice, nec, si quid in aliena dioecesi sive iussu sive permisso Episcopi fuerit editum, notet ac damnet.

Praeterea Sacerdotes ipsi primo ac praecipue modestiam atque obedientiam erga suos Praelatos tenere pro officio studeant. Etenim « sicut Pontifex Romanus totius et Ecclesiae magister et princeps, ita Episcopi rectores et capita sunt ecclesiarum, quas rite singuli ad gerendum susceperunt. Eos in sua quemque ditone ius est praesesse, praecipere, corrigere, generatimque de iis quae e re christiana esse videantur, decernere... Ex quibus apparet adhibendam esse adversus Episcopos reverentiam praestantiam muneris consentaneam, in iisque rebus quae ipsorum potestatis sunt, omnino obtinere perari debere... Quod igitur in muneribus suis insumunt operae (sacerdotes) tunc sciant maxime fructuosum, proximique salubre futurum, si se ad imperium eius nutumque finxerint, qui dioecesis gubernacula tenet » (1). Caeterum quamvis Ecclesiae ministris interdictum non sit, immo vero aliquando necessarium esse possit, iuribus civilibus uti sive in ferendis suffragiis occasione electionum, sive in exercendis publicis muniis quae dignitati sacerdotali non adversantur; tamen ipsis sedulo cavendum est « ne se penitus tradant partium studiis » ut plus humana quam caelestia curare videantur, « nec erodeant extra gravitatem et modum » (2). Quibus vero consiliis ad populum in hac re utantur, ea apte traduntur in decreto IX Synodi Quebecensis IV: quod quidem decretum, utpote S. Sedis mentem omnino referens, quamvis a suprema S. Officii Congregatione pro Canadensibus latum fuerint, tamen et ad Columbienses, pro circumstantiarum paritate, merito aptandum est. Decreti autem verba haec sunt: « Nihil omittant animarum Pastores ut fideles sibi commissos praemuniant contra seductiones, scandala et omnia pericula horum dierum malorum; ipsisque longe ante, maxime

(1) Litterae *Immortale Dei*, 1 Nov. 1885.

(2) Epistola *Redditae mihi*, ad Episcopum S. Florii, 16 Nov. 1890.

(1) Encyclica *Immortale Dei*, 1 Nov. 1885.

(2) Encyclica *Cum multa* ad Hispanos, 8 Dec. 1882.

[Ponens]

Septentrionalis, Emigratio, Excommunicatio, Seminarium.

Ponens. — Cfr. *Rota*.

Pontifex:

a) Quoad Eius electionem:

1) *De electoribus Romani Pontificis.*

(I-16 — Cfr. *Conclavis, Conclavistae*).

17. Ius eligendi Romanum Pontificem ad S. R. E. Cardinales unice et privative pertinet, excluso prorsus atque remoto quolibet cuiuspiam alterius Ec-

clesiasticae dignitatis, aut laicae potestatis cuiuslibet gradus et ordinis interventu.

28. Si quando contingat ut Romanus Pontifex decedat perdurante celebratione alicuius Concilii generalis, sive Romae illud habeatur, sive in alio quovis orbis terrarum loco, electio novi Pontificis ab uno S. R. E. Cardinalium Collegio semper et exclusive fieri debet, minime vero ab ipso Concilio, atque etiam omnino exclusis ab eadem electione peragenda quibuslibet aliis personis cuiusvis, licet ipsius Concilii auctoritate forte deputandis, praeter

« vero tempore ipso electionum, sedulo in memoriam revocent quod Deus dominator et dominus electionum est et quod ipse est qui aliquando et dictos electores et candidatos et electos indicabit atque — *unicuique reddet iuxta opera sua* (1) — nec magis parcat eis qui intra quam illis qui extra tumultum electionum peccaverint. Edoceant eos diligenter officia sua quoad praefatas electiones, ipsis inculcando fortiter quod eadem lex quae civibus tribuit iux suffragii iisdem gravem imponit obligationem ferendi suffragium suum quando oportet, atque hoc semper iuxta conscientiam suam, coram Deo[pro maiori bono tum religioni tum reipublicae, patriaeque suae; proindeque quod semper coram Deo ex conscientia tenentur suffragium suum dare illi candidato, quem prudenter iudicant vere probum et idoneum ad implendum illud magni momenti munus sibi demandatum, invigilandi, scilicet, bono religionis et reipublicae atque adlaborandi fideliter ad illud promovendum ac servandum. Unde evidenter sequitur eos omnes peccare non tantum coram hominibus, sed coram Deo, qui vel suffragium suum vendunt vel quacumque ex causa dant candidato sibi cognito prout indigno vel denique alios inducunt ad idem faciendum. Haec fideliter doceant populum suum pastores, tambam fideles ministri Christi, in iis insistant, sistantque in omni charitate et patentia, nec ultra procedant in circumstantiis consuetis. Et si quae praeiudiciales aut extraordinariae occurrunt circumstantiae, maxime caveant ne quidquam moliantur inconsulto Episcopo. »

Attamen triae maxime Sacerdotibus sunt fugiendae: alterum ne e factionibus aliquin honestis aliam prae alia ardore nimio sustineant; alterum ne e sacro suggestu vel in S. Poenitentiae tribunalis adversariorum mentionem iniiciant vel nominem eos aggrediantur, animosque contra determinatam personam instigare audeant; alterum ne sacramentalem absolutionem poenitentibus denegent vel ab ipso Sacro tribunali repellant ex eo tantum, quod in adversa militent factione, dum alioquin omnia

quae Ecclesia docet ipsi admittant et amplectantur. Memores enim esse debent, se pastores omnium animarum esse constitutos ac pro ipsarum salute rationem esse reddituros. Si zui autem privatim vel in ipso Poenitentiae tribunali vel extra de agendi ratione in rebus publicis consilium petat, sacerdotes iuxta communes prudentiae regulas respondeant, ut nulla inde sacerdotali muneris confletur invidia.

Clericis demum, qui vel cooptationem suam in coetum oratorum legibus ferendis prosequuntur, vel munia publica suscipiunt, ea prae oculis sunt habenda quae SS. mus Dominus nuper in Litteris ad Episcopos Brasiliae, die 18 Septembris 1899 (1) datis, edixit: « Adscisci etiam aliquando in eos coetus Sacri Ordinis viros haud inopportunos videtur; qui in etiam iis praesidiis et quasi Religionis excubiis optime licet Ecclesiae iura tueri. Verum illud cavendum maxime, ne ad haec fiat tanta contentio, ut misera ambitione magis aut partium caeco studio, quam rei catholicae cura impelli videantur. Quid enim indignius, quam digladiari sacros ministros ut ex procuratore reipublicae rem perniciosissimam in civitatem inducant seditionem atque discordiam? Quid vero si in deteriorum consilia ruentes constitutae auctoritatis perpetuo adversentur? Quae omnia mirum quantum offensionis habent in populo et quantum invidiae conflant in clerum. Modeste igitur utendum iure suffragii; vitanda omnis suspicio ambitionis; reipublicae munia capebenda prudenter; a supremae vero auctoritatis obsequio desciscendum nunquam. »

Mens est SS. mi Patris ut de hisce omnibus Amplitudo Tua Episcopos Suffraganeos certiores faciat, ac deinde singuli antistites suum clerum prudenter et caute instruant.

Vult, insuper, Sanctitas Sua, ut Eadem Amplitudo Tua, quoties opus fuerit, Suffraganeos convocet cum ipsis consilia initurus ad communem agendi, loquendique normam statuendam, eamque servandam, et Suffraganei vicissim cum Metropolitano suo consilia conferant ut in eadem sententia permaneat.

(1) Rom. II, 6.

(i) Cfr. *Anal. Eccl.* vol. VII, p. 333.

Cardinales praedictos. Quin imo, ut in eiusmodi electione memorati Cardinales, omni prorsus impedimento submoto et quavis perturbationum et dissidiorum occasione sublata, liberius et expeditius procedere queant, ipsum Concilium in quibuslibet statu et terminis existat, statim ab accepto certo nuntio demortui Pontificis, suspensum ipso iure intelligi debet, adeo ut, nulla prorsus interiecta mora, cessare statim debeat a quibuslibet conventibus, congregationibus et sessionibus, et a quibusvis decretis seu canonibus conficiendis, nec ob quamlibet causam, etiamsi gravissima et speciali mentione digna videatur, ulterius progredi, donec novus Pontifex canonice electus illud reassumi et continuari iusserit.

29. Nullus Cardinalium, cuiuslibet excommunicationis, suspensionis, interdicti aut alius ecclesiastici impedimenti praetextu vel causa a Summi Pontificis electione activa et passiva excludi ullo modo potest; quas quidem censuras et excommunicationes ad effectum huiusmodi electionis tantum, illis alias in suo robore permansuris, suspendimus.

30. Postquam aliquis S. R. E. Cardinalis in Consistorio creatus fuit, is statim vocem et ius eligendi Pontificem habet, et consequenter etiamsi cardinalitus galerus nondum illi traditus sit, neque os clausum, vel si clausum fuerit, nondum tamen apertum sit. Etenim huiusmodi claudendi oris ritus ad praecipuum Cardinalium facultatem, quae circa Summi Pontificis electionem versatur, non pertinet, sed caeremonia quaedam est, ea de causa introducta, ut Cardinales, antequam in Consistoriis et Congregationibus suffragium ferant, de modestia, quae ab ipsis in his et aliis actibus adhiberi debet, quodammodo admonerentur.

31. Cardinales canonice depositi, vel qui dignitati cardinalitiae, consentiente Romano Pontifice, renuntiaverunt, nullum ius ad Electionem habent. Immo, Sede vacante, nec potest S. Collegium restituere et habilitare Cardinales per Papam privatos seu depositos, ne quidem ad vocem.

32. Statuimus etiam et declaramus, quod si forte aliquis Cardinalis saltem in Diaconatus ordine constitutus non fuerit, is nullatenus ad eligendum admitti debeat, nisi certo et indubitato privilegio Pontificio munitus sit.

33. Item statuimus, ut cum Pontificem de hac vita migrare contigerit, praesentes Cardinales expectare debeant absentes per decem tantummodo

dies, quibus exsequiae defuncti Pontificis celebrantur; quibus elapsis, statim Conclave ingredi et ad electionis negotium procedere tenentur.

34. Si tamen Cardinales absentes supervenerint, re integra, id est antequam eidem Ecclesiae sit de Pastore provisum, in eodem negotio, in illo statu, in quo ipsum invenerint, admittantur.

35. Omnibus autem Cardinalibus in virtute sanctae obedientiae praecipimus et mandamus, ut, postquam per Cardinalem Decanum, vel ipso impedito, per alium Cardinalem, de vacatione Sedis Apostolicae certiores facti, atque ad novi Pontificis electionem advocati fuerint, nisi legitimo impedimento detineantur, indictionis litteris obtemperare, et ad locum eisdem designatum pro perficienda Pontificis electione statim se conferre debeant.

36. Si quis vero forte Conclave intrare noluerit, vel ingressus, absque manifesta infirmitatis causa, iuramento medicorum et a maiori parte Cardinalium approbata exiverit; tunc, ipso minime requisito, nec in eiusdem electionis negotio ulterius admittendo, per alios ad eligendum Summum Pontificem licere procedatur. Si vero, infirmitate superveniente, aliquem eorum et Conclavi exire contingat, ipsa etiam infirmitate durante, poterit, eius suffragio non requisito, ad electionem procedi; sed si ad Conclave, post sanitatem sibi redditam, seu ante, redire voluerit, rursus admittatur.

37. Cardinales omnes et singuli, valetudine non impediti, cum tertio pulsata per loca solita conclavis campanula fuerit, ad scrutinium convenire debent; cui legi si quis non obtemperaverit, latae sententiae excommunicationis poenam incurrat.

V) De forma electionis.

54. Mane sequenti, post clausum praecedenti nocte Conclave, ac post solitum campanulae sonum, conveniunt Cardinales in eo praesentes, qui infirmitate non sunt impediti, induti super vestem crocea aut *mozzeta* violacea (quibus vestibus uti debent quantumcumque aliquid collegialiter agendum est), ad designatum Sacellum, et ibi celebrata consueta Missa, et facta Cardinalium Communione, ac postea recitata Hymno *Veni Creator Spiritus* cum oratione de Spiritu Sancto, statim ad negotium electionis procedere debent, quod quidem uno tantum ex tribus, qui infra exponuntur, modis sive formis peragendum est, alioquin electio nullitatis vitio subiacet.

55. Primus modus est, qui quasi *per inspirationem* vocatur, quando scilicet omnes Cardinales, quasi

[Pontifex]

afflati Spiritu Sancto, aliquem unanimiter et viva voce Summum Pontificem proclamant; circa quem modum infrascripta notanda sunt.

Primum, haec forma electionis adhiberi potest solum in Conclavi, et eo clauso. Secundo, debet fieri electio secundum hanc formam ab omnibus et singulis Cardinalibus in Conclavi praesentibus, etiam iis, qui ob infirmitatem in cellis detinentur. Tertio, communiter, et nemine eorum dissentiente. Quarto, nullo praecedente de persona speciali tractatu, per verbum « *eligo* » intelligibile voce prolatum, aut scripto expressum, si voce non possit proferri. Exemplum autem huius, potest esse huiusmodi. Si quis e Patribus clauso Conclavi, nullo, ut praefertur, praecedente speciali tractatu, diceret: Reverendissimi Domini, perspecta singulari virtute et probitate Reverendissimi D. N. iudicarem illum eligendum esse in Summum Pontificem, et ex nunc ego ipsum eligo in Papam. Deinde hoc audito, si ceteri Patres, nemine excepto, sequentes primi sententiam eodem verbo « *eligo* » intelligibili voce prolato, aut si non potest, in scriptis expresso, eundem N., de quo nullus specialis tractatu praecessit, communiter eligerent, ipse N. esset canonice electus et verus Papa secundum hanc electionis formam, quae dicitur *per inspirationem*.

56. Secundus modus est *per compromissum*, quando scilicet Cardinales ad electionem per hanc formam seu viam procedere volentes, committerent aliquibus ex Patribus eligendi potestatem, ut vice omnium Ecclesiae Catholicae provident de Pastore, cuius formae praxis debet esse huiusmodi. Primo omnes et singuli Cardinales in Conclavi clauso praesentes, nemine eorum dissentiente, in aliquos ex Patribus (i. e. in tres vel quinque vel septem, non in minorem vel maiorem numerum) compromissum faciunt, exempli gratia in hanc formam: « In nomine Domini Amen. Anno etc. mense etc. die etc. Nos Episcopi, Presbyteri et Diaconi S. R. E. Cardinales omnes et singuli in Conclavi existentes, videlicet N. N. (et singillatim omnes nominentur Cardinales) elegimus, et eligimus per viam procedere compromissi, et unanimiter et concorditer, nemine discrepante, eligimus compromissarios N. N. et N. Cardinales etc., quibus damus plenariam facultatem et potestatem providendi S. R. E. de Pastore sub hac forma videlicet ». (Hic necesse erit, ut Cardinales Compromittentes exprimant modum et formam, quam Compromissarii debent eligere, et secundum

quam electus debet censi verus et legitimus Papa, ut puta si electi sint tres Compromissarii declarandum est an ad hoc ut electio sit valida, prius proponere debeant Sacro Collegio personam ab ipsis nominandam ad Pontificatum, an vero absolute debeant electionem peragere; an omnes tres debeant convenire in unam personam; an vero sufficiat, quod duo in unam concordent, et an debeant nominare aliquem de Collegio, vel etiam aliquem extra Collegium, et alia his similia). His autem, vel aliis similibus expressis, addi compromisso debet tempus, ad quod usque volunt Cardinales, potestatem Compromissarios habere eligendi, et postea subiunguntur haec verba: « Et promittimus nos illum pro Romano Pontifice habituros, quem DD. Compromissarii secundum formam praedictam duxerint eligendum », vel alia ad formam Compromissariis praescriptam accommodata.

Secundo, completo huiusmodi mandato, Compromissarii ad partem in aliquo loco separato et clauso se conferunt, et de electione facienda tractant, et debet inter eos praemitti protestatio, quod per quamcumque prolationem verborum suum dare consensum non intelligunt, nisi in scriptis illum expresse ponant.

Et haec protestatio necessaria est inter Compromissarios, ut verbis humanis et reverentialibus inter se, sine praeiudicio, uti possint.

Tertio, facta per Compromissarios electione secundum formam eis praescriptam, et in Conclavi promulgata, electus per huiusmodi viam compromissi, est canonicus et verus Papa.

57. Tertius et ordinarius modus, seu forma electionis Romani Pontificis est, quae vocatur *per scrutinium*. Qua in re plenissime confirmamus et renovamus legem iam a Praedecessoribus Nostris sapienter inductam ac per plura deinde saecula semper religiosissime servatam, qua nempe statutum est ut ille tantummodo Romanus Pontifex habendus sit, in quem duae saltem ex tribus partibus Cardinalium in Conclavi praesentium per secreta schedularum suffragia convenerint.

Numerus autem suffragiorum duarum ex tribus partibus Cardinalium in Conclavi praesentium, ut electio per viam scrutinii valida sit, ita est censendus ut in duabus tertiis partibus suffragium electi non numeretur, nec quisquam, sive scrutinii sive compromissi via procedatur, seipsum eligere seu suffragium sibi dare ullatenus possit: electi tamen per-

sona, si in Conclavi sit, debeat in numerum Cardinalium computari.

58. Scrutiniis autem ritus continet tres actiones: alteram, quae *antescrutinium*, alteram, quae *scrutinium*, et tertiam, quae *postscrutinium* appellari potest.

59. *Antescrutiniis* actus sunt quinque, videlicet: praeparatio schedularum; extractio Scrutatorum, Deputatorum pro votis infirmorum et Recognitorum per sortem: scriptio schedularum; earum complicatio; obsignatio earundem.

60. Schedularum praeparatio et distributio ad Magistros Caeremoniarum pertinet, qui eas impressas, ubi fieri poterit, alioquin unius manu scriptas secundum formam inferius describendam accipient, et singulis Cardinalibus saltem duas vel tres distribuent.

61. Forma autem schedulae, quoad eius figuram attinet, erit altera parte longior, hoc est plus longa quam lata. Circa ea vero, quae in eisdem schedulis contenta sunt, in anteriori eius parte, quae brevitate gratia facies nominari potest, tria comprehendi debent. Primo in superiori parte secundum eius latitudinem, duo haec verba *Ego Card.* cum tanta ad invicem distantia ut inter ipsa, nomen proprium Cardinalis eligentis scribi possit, et paulo inferius bina signa, parvorum hemiciclorum instar confecta, ad loca sigillorum indicanda.

Secundo, in medio continere debet haec verba: *Eligo in Summum Pontificem Reverendissimum Dominum meum D. Cardinalem...*

Tertio, in parte inferiori, alia bina signa, uti supra hemiciclorum instar confecta, ad loca sigillorum similiter demonstranda.

In exteriori autem parte schedularum, quae tergum nominari potest, duo sunt imprimendi limbi ex illis, quos ad ornatum librorum impressores adhibent, et vulgari vocabulo *fregi* nuncupant, quorum primum circa sui medium continet hoc verbum, *Nomen*, impressum secundum longitudinem ipsius limbi; alterum vero continet hoc verbum *Signa*, similiter impressum, ut praecedens. Hi autem limbi excogitati sunt ad obscurandum diaphanum paginarum, ne scilicet ad lumen, nomina et signa eligentium conspici possint; ubi vero impressoris copia non fuerit, limborum defectus lineis suppleri poterit. Sed haec fient clariora per infra positas figuras schedularum.

EXEMPLUM FACIEI Schedulae scrutiniis.

Ego.....	Card.....
. (locus primae plicaturae).	
. (locus secundae plicaturae).	
Eligo in Summum Pontificem R. D. meum D. Card.....	
. (locus secundae plicaturae).	
. (locus primae plicaturae).	

EXEMPLUM TERGI Schedulae scrutiniis.

Nomen	
Signa	

[Pontifex]

EXEMPLUM
Schedulae scrutinii scriptae.

Ego Bonifacius Card. Caietanus (<i>locus primae plicaturae</i>). (<i>locus secundae plicaturae</i>).
Eligo in Summum Pontificem R. D. meum D. Card. Baronium. (<i>locus secundae plicaturae</i>). (<i>locus primae plicaturae</i>).
18 Gloria in excelsis a Deo.

EXEMPLUM
Schedulae plicatae.

<div style="border: 1px solid black; display: inline-block; padding: 2px 10px;">Nomen</div> <div style="display: flex; justify-content: space-between; width: 80%; margin: 10px auto;"> <div style="border: 1px solid black; display: inline-block; padding: 2px 10px;">S</div> <div style="border: 1px solid black; display: inline-block; padding: 2px 10px;">S</div> </div> Eligo in Summum Pontificem R. D. (<i>locus ultimae plicaturae</i>). meum D. Card. Baronium <div style="display: flex; justify-content: space-between; width: 80%; margin: 10px auto;"> <div style="border: 1px solid black; display: inline-block; padding: 2px 10px;">S</div> <div style="border: 1px solid black; display: inline-block; padding: 2px 10px;">S</div> </div> <div style="border: 1px solid black; display: inline-block; padding: 2px 10px; margin-top: 10px;">Signa</div>
--

62. Secundus actus antescrutinii est extractio Scrutatorum, Deputatorum pro votis infirmorum, et Recognitorum: quae extractio, antequam ad scrutinium procedatur, sorte facienda est, hoc modo. In uno sacculo, aut vase, publice ponantur tot schedulae, vel si magis placet, sphaerulae lignae palam numeratae, quot sunt Cardinales praesentes in Conclavi, cum eorum nominibus: deinde per ultimum Diaconum extrahantur, primo Scrutatores tres, postea tres Deputati pro votis infirmorum, qui brevitate gratia Infirmary appellari possunt, ac tandem Recognitores, de quorum omnium officio inferius suo loco scribetur. Quod si in extractione Scrutatorum, Infirmary et Recognitorum extracti fuerint Cardinales, qui ob infirmitatem aliudve impedimentum muneribus praedictis satisfacere non possint, alii non impediti, loco illorum, extrahantur. Peracta vero extractione, schedulae, seu sphaerulae eorum, qui extracti fuerunt, in sacculum, seu in vas iterum coniciantur.

63. Tertius actus antescrutinii est schedularum scriptio, quae ab unoquoque Cardinali fiet hoc modo. Primo in superiori parte, in spatio inter verba *Ego Card.* scribet proprium nomen; deinde in secunda parte nomen illius, quem eligit, caractere tamen, quantum fieri potest, alterato, ne manus scribebris cognosci possit; et caveat ne plura nomina in schedula scribat; quia suffragium esset nullum. In tertia vero parte signa, videlicet numerum aliquem, et dictum aliquod Scripturae, seu verbum, aut aliquid huiusmodi, ut in exemplo pro faciliiori intelligentia oculis subiecto, videre est.

64. Quartus actus ante scrutinii est schedularum complicatio, quae ut expeditius peragi a Cardinalibus valeat, poterit a Caeremoniarum Magistris, cum eas praeparant, fieri in hunc, qui sequitur modum. Binae fient plicaturae ex utraque parte cuiusque schedulae, ita ut nomen eligentis et signa cum fuerint scripta, maneant tecta ex utraque parte a limbis; deinde quod reliquum est ita complicitur ut schedula fere ad latitudinem pollicis redigatur, prout ex complicata schedula, quae hic exempli grata ponitur, conspici potest.

Ceterum Magistri Caeremoniarum schedulas, non complicatas ut supra, sed explicatas, Cardinalibus distribuent, et Cardinales easdem, postquam ut supra scripserint, complicant iuxta plicaturas a Magistris Caeremoniarum paratas.

Secretarius autem S. Collegii et Magistri Caeremoniarum debent ab aula discedere, antequam Car-

dinales nomen eligendi in schedulis scribere coeperint, ita ut tempore scrutinii Cardinales soli in Cappella remaneant.

Porro, post eorum egressum ex aula, ultimi Cardinalis Ordinis Diaconorum erit ostium Cappellae claudere: ac generatim ipsum, quotiescumque opus fuerit, aperire et claudere, exempli gratia, quum Cardinales Infirmarii ad vota infirmorum colligenda pergunt ac postea quum ad Cappellam redeunt, vel ob quamcumque aliam necessitatem.

65. Quintus et postremus actus antescrutinii est schedularum obsignatio, quae ab unoquoque Cardinali facienda erit in tergo schedularum cum cera rubra et sigillo ad hoc parato. Porro sigillum non debet esse solum Cardinalis, sed aliud, et secreta habitum, et ita simplex ut facile notari possit, veluti si in sigillo sculpantur aut tres numeri, aut tres litterae et numeri, vel una tantum imago.

Haec de antescrutinio sufficiunt; ceterum, quod attinet ad Cardinales infirmos, aut aliter impeditos, inferius suo loco dicitur.

66. Sequitur secunda actio, quae nomine *scrutinii* appellata fuit. Octo sunt huius actionis actus, videlicet: delatio schedulae, iuramenti praestatio, positio schedulae in calicem, schedularum mixtio, earum numeratio, scrutinii publicatio, schedularum in filum insertio, earum depositio seorsum.

67. Delatio schedulae, et duo sequentes actus, qui melius simul describuntur ob eorum connexionem, hoc modo fient. Quilibet Cardinalis propriam schedulam, postquam illam scripserit, obsignaverit et complicaverit, duobus primis digitis sumet, ac elevata manu palam deferet ad Altare, penes quod stant Scrutatores, et in quo est calix magnus ad recipiendas schedulas paratus et patena coopertus; ibique genuflectens, aliquantulum orabit: deinde surgens, alta et intelligibili voce, iurabit in hanc formam, quae in tabella super Altari posita descripta habetur:

Testor Christum Dominum, qui me iudicaturus est, me eligere quem secundum Deum iudico eligi debere.

Post haec schedulam in patenam ponet, et per patenam mittet in calicem; quo facto inclinabit se ad Altare, et ad suum locum revertetur.

68. Haec servanda erunt, si Cardinalis ad Altare pergere possit: nam si ob infirmam valetudinem non possit, et praesens in Cappella sit, ultimus Scrutator ad eum accedet; et Cardinalis infirmus,

postquam schedulam in loco suo secreto, ut supra dictum est, confecerit, praevio iuramento praedicto, ipsam obsignatam et complicatam eidem Scrutatori tradet, qui eam palam deferet ad Altare, et sine oratione et iuramento in patenam ponet, et per eam in calicem mittet.

69. Si vero aliqui Cardinales infirmi sint in suis cellis, tres Cardinales Infirmarii, ut supra extracti, ad eos accedent cum capsula altitudine unius palmi, in cuius superiori parte sit rima, seu foramen, eius magnitudinis, ut per illud schedula complicata possit per suam latitudinem intus capsulam transmitti; quam capsula antequam Scrutatores Infirmarii tradant, palam aperient, ut ceteri Cardinales possint eam inanem et vacuum conspiciere, deinde claudent, et clavem ponent super Altare; deinde Infirmarii cum capsula clausa, et cum parvo disco sufficientes schedulas continentes, ad unumquemque eorum accedent; et infirmi acceptas ex disco schedulas secreta scribent, obsignabunt et complicabunt, et praevio iam dicto iuramento in capsulam per rimam mittent; quod si infirmi scribere non possint, sive aliquis ex tribus Cardinalibus Infirmariis, sive alius ex ordine tamen clericali, eorum arbitrio deligendus, praestito de secreto servando in manibus Infirmariorum iuramento, praedicta faciet: atque hi advertere debent quod non solum iuramenti vinculo tenentur servare secretum, sed etiam in excommunicationem latae sententiae, si contrafecerint, incurrant. His peractis, Infirmarii ad Cappellam revertentur cum capsula, quam Scrutatores aperient, et schedulas in ea contentas palam numerabunt: et tot repertas, quot sunt infirmi, ponent singillatim in patenam, et per patenam simul omnes in calicem.

Ne autem nimis in longum protrahatur scrutinii actio, Infirmarii poterunt proprias schedulas post Decanum conficere et in calicem ponere, deinde dum ceteri Cardinales scrutinium agunt, ad infirmos pergere ad accipienda eorum suffragia eo modo, quo proxime ante dictum est.

70. Quartus actus scrutinii est schedularum permixtio, quae fiet per primum Scrutatorem, calice in quo ipsae schedulae positae fuerunt, patena coperto, pluries agitato.

71. Quintus actus est numeratio schedularum, quae palam fiet per ultimum Scrutatorem, capiendo singillatim unamquamque schedulam ex calice, eamque ponendo in alium, qui ad hoc paratus sit, ca-

[Pontifex]

licem vacuum. Quod si numerus schedularum non respondeat numero Cardinalium, omnes comburendae sunt, et iterum, id est secunda vice, ad suffragia statim est deveniendum. Si vero numeros schedularum numero Cardinalium respondeat, prosequendi sunt alii actus scrutinii.

72. Sextus actus est publicatio scrutinii, quae per Scrutatores, qui sedent ad mensam ante Altare positam, fiet hoc modo. Primus Scrutator accipiet unam schedulam, eamque intactis sigillis explicabit, et viso in ea schedula electi nomine, eam tradet secundo Scrutatori, qui pariter, eodem electi nomine perspecto, eandem tradet tertio, qui illam alta et intelligibili voce perleget, ut omnes Cardinales praesentes notare possint suffragium in folio impresso, quod penes se habebunt cum nominibus omnium Cardinalium: notabit autem iuxta nomen Cardinalis ex schedula recitati. Idem faciendum erit de ceteris schedulis in calice positis, usque ad ultimam.

Quod si in scrutinii publicatione inveniant Scrutatores duas schedulas ita complicatas ut ab uno tantum datas fuisse appareat, si quidem unus et idem in utraque electus fuerit, schedulae praedictae habebuntur et notabuntur pro uno suffragio, si vero diversi fuerint nominati, neutrum suffragium validum erit; scrutinium tamen neutro casu vitatur. Ceterum suffragia praedicta, finita scrutinii publicatione, a Scrutatoribus iuxta nomina Cardinalium, qui ea obtinuerunt, in unam summam rediguntur, vel in separato folio notabuntur, hoc modo: *Reverendissimus D. Cardinalis A habet suffragia 20, et Reverendissimus D. Cardinalis B habet suffragia 15*, et sic de aliis; quod fit ne Cardinales, cum opus est, cogantur semper numerare suffragia, quae iuxta nomina Cardinalium notarunt.

73. Septimus actus scrutinii est schedularum in filum insertio, quae ut schedulae ipsae cautius conservari possint excogitata fuit. Haec autem insertio fiet per ultimum Scrutatorem, inserendo schedulam unamquamque, postquam eam perlegerit, acu cum filo ad hunc effectum parato, in loco, ubi est verbum *Eligo*.

74. Octavus et postremus scrutinii actus est dispositio schedularum seorsum, quae similiter fiet per ultimum Scrutatorem, qui, finita insertionem omnium schedularum in filum, capita fili modo iunget, et schedulas omnes ita colligatas in alium calicem vacuum, vel in mensa seorsum ponet.

75. Sequitur tertia et postrema actio, quae *post-scrutinium* appellata fuit, cuius actus tres sunt, videlicet: numeratio suffragiorum, eorum recognitio, et schedularum combustio. Primus itaque actus est numeratio suffragiorum, quae fiet per Scrutatores semper, sive secuta sit electio, sive non: et si quidem secuta non sit electio, ut sciatur, quod in eo scrutinio non habetur Papa; si vero secuta sit, ut constet de canonica Pontificis electione. Fiet autem haec numeratio suffragiorum hoc modo. Scrutatores in unam summam redigent suffragia, quae quilibet nominatus in Pontificem obtinuit, et si invenerint nullum ex nominatis ad duas tertias partes suffragiorum pervenisse, non habetur Papa in illo scrutinio; si vero invenerint aliquem ex nominatis duas tantum partes suffragiorum obtinuisse, aperient electi schedulam (quam ex sigillis et signis ab ipso electo hoc in casu manifestandis cognoscent), etiam in ea parte, in qua est nomen eligentis; et si quidem ex ea apparuerit electum alii suffragatum fuisse, electio eius erit canonica; si vero constiterit sibi suffragium dedisse, eius electio nulla erit ob defectum unius suffragii.

Secundus actus postscrutinii est recognitio, quae per Recognitores, sive secuta sit electio, sive non, fiet inspicendo tam schedulas scrutinii, quam suffragiorum annotationes factas per Scrutatores, ut per huiusmodi recognitionem constare possit an Scrutatores sincere et fideliter numeri suo satisfacerint.

Tertius, et postremus actus postscrutinii est combustio omnium schedularum, quae semper et palam per Scrutatores, adiuvantibus Magistris Caeremoniarum, fiet, ac statim post recognitionem, sive electio sit secuta, sive non. Si tamen secundum scrutinium, iuxta ea quae inferius praescribentur, peragendum sit, tunc combustio schedularum primi scrutinii non nisi in fine una cum schedulis secundi scrutinii facienda erit.

76. In Praedecessorum Nostrorum, ac praecipue Gregorii XV, Constitutionibus ad expeditorem electionem habendam statutum fuerat ut, scrutinio publicato, si electio per consensum duarum partium in eo facta non fuerit, statim antequam ad alios actus deveniretur, Cardinales possent, semel in quolibet scrutinio, accedere aliqui ex illis, qui in eodem scrutinio saltem unum suffragium validum obtinuisent, dummodo is non esset, qui ab ipsomet Cardinali fuerat in scrutinio nominatus. Cum tamen

huiusmodi forma *accessus* non parum esset ad exequendum difficile, praesertim quoad ea, quae schedularum inspectionem, aperitionem et collationem spectabant, Nos et huic incommodo occurrere et nihilominus optatae electionis accelerationi nullum officere cupientes, statumimus ac praescribimus ut loco ipsius *accessus*, semel tam mane quam vespere, post completum iuxta huc usque exposita scrutinium, si quidem in eo secuta non sit electio, Cardinales statim ad novum scrutinium peragendum procedere debeant, in quo rursus suffragia sua ferant, iis, quae in primo scrutinio lata sunt, minime computatis. Volumus autem ut in hoc secundo scrutinio iidem ac in primo ritus serventur, ita tamen ut Cardinales non teneantur novum emittere iusiurandum, neque novos eligere Scrutatores, Infirmarios et recognitores, sed quae in primo scrutinio quoad haec praestita sunt, sine renovatione valeant etiam pro secundo.

77. Et haec omnia, quae de scrutinii ritibus sunt exposita, servanda erunt diligenter a Cardinalibus in omnibus scrutiniis, quae singulis diebus peragi debent mane post solitam Missam, et Hymnum *Veni Creator Spiritus* cum oratione de Spiritu Sancto, et prima quidem tantum die post Cardinalium sacram peractam Communionem; et post meridiem hora opportuna, pariter post Hymnum *Veni Creator Spiritus* et orationem de Spiritu Sancto.

78. Quod si electio aliter celebrata fuerit, quam in *scrutinio* per secreta schedularum suffragia duarum ex tribus partibus Cardinalium in Conclavi praesentium, electi suffragio non computato; vel per viam *compromissi* ab omnibus Cardinalibus similiter in Conclavi praesentibus, nemine dissentiente, initi et ita ut nemo seipsum elegerit; vel quasi per *inspirationem*, nullo praecedente de persona speciali tractatu, omnium pariter Cardinalium praesentium in Conclavi, communiter, nemine itidem dissentiente, per verbum « *eligo* » intelligibili voce prolatum aut scripto, si voce non potuerit, expressum; nulla sit et invalida eo ipso absque ulla declaratione, et ita electo nullum ius tribuat.

VI) De iis, quae servanda vel vitanda sunt in electione Romani Pontificis.

79. Simoniae crimen, tam divino quam humano iure detestabile, in electione Romani Pontificis omnino sicut reprobatum esse constat, ita et Nos reprobamus atque damnamus, huiusque criminis reos poena excommunicationis latae sententiae innoda-

mus; sublata tamen irritatione electionis simoniacae, quam Deus avertat, a Iulio II (vel alio qualicumque decreto pontificio) statuta, ut praetextus amputetur impugnandi valorem electionis Romani Pontificis.

80. Item sub excommunicationis poena prohibemus ne quis, etiamsi Cardinalatus honore fulgeat, vivente Romano Pontifice et eo inconsulto, tractare de ipsius Successoris electione, aut aliquod suffragium polliceri, vel hac de causa privatis conventiculis factis aliquid deliberare et decernere praesumat.

81. Quae autem in memorata Nostra Constitutione « *Commissum Nobis* » de civili *Veto* seu *Exclusiva*, uti vocant, in electione Summi Pontificis ediximus et sanximus, hic omni ex parte atque integre renovantes, confirmata esse volumus. Quomobrem iterum in virtute sanctae obedientiae, sub interminatione divini iudicii et poena excommunicationis latae sententiae, omnes et singulos S. R. E. Cardinales, tam praesentes quam futuros, pariterque Secretarium S. Collegii Cardinalium aliosque omnes in Conclavi partem habentes, prohibemus ne, quovis praetextu, a quavis civili potestate munus recipiant *Veto* sive *Exclusivam*, etiam sub forma simplicis desiderii, proponendi, ipsumve hoc *Veto*, qualibet ratione sibi cognitum, patefaciant sive universo Cardinalium Collegio simul congregato sive singulis purpuratis Patribus, sive scripto, sive ore, sive directo ac proxime, sive oblique ac per alios, sive ante Conclave sive ipso perdurante. Quam prohibitionem extendi volumus ad omnes interventus, intercessionem aliosque modos quoslibet, quibus laicae potestates cuiuslibet gradus et ordinis voluerint sese in Pontificis electione immiscere.

82. Cardinales praeterea ab omnibus pactionibus, conventionibus, promissionibus aliisque quibuscumque obligationibus, quibus adstringi possint ad suffragium alicui vel aliquibus dandum vel non dandum; quae omnia et singula, si de facto intervenierint, etiam iuramento adiecto, nulla et irrita, neque ad eorum observantiam quemquam teneri decernimus, et contra facientes ex nunc excommunicationis poena innodamus. Tractatus tamen pro electione habendos, Sede vacante vetare non intelligimus.

83. Pariter interdiciamus ne Cardinales antequam ad electionem deveniant, capitula conficiant, seu quaedam communi consensu statuunt, ad quorum

[Pontificatus]

observantiam sese adstringant, si ad Pontificatum assumantur; quae item, si de facto intervernerint, etiam iuramento adiecto, nulla et irrita declaramus.

84. Iisdem denique, quibus Decessores Nostri vocibus, S. R. E. Cardinales vehementer hortamur ut in eligendo Pontifice, nulla propensione animi vel aversione ducti, nullius inclinati gratia aut obsequio, non intercessione in saeculo potentium, non vi vel metu vel aura populari moti, sed unice Dei gloriam et Ecclesiae bonum prae oculis habentes, in eum sua vota conferant, quem universali Ecclesiae fructuose utiliterque gubernandae prae ceteris idoneum in Domino iudicaverint.

85. Cum vero fideles non tam humanae industriae subsidii, etsi sollicitae, inniti debeant, quam in humilis devotaeque orationis instantia sperare, huic adiciamus sanctioni, ut in omnibus civitatibus, ceterisque locis saltem insignioribus, ubi primum de Pontificis obitu nuncium pervenerit, a Clero et populo, solemnibus pro eo exequiis celebratis, singulis diebus (donec Romanae Ecclesiae de suo Pastore fuerit provisum) humiles assidueque preces fundantur ad Dominum, ut Ipse, qui concordiam facit in sublimibus suis, sic efficiat eorundem Cardinalium corda in eligendo concordia, ut provisio celeris, unanimis et utilis (prout animarum salus exigit, et totius orbis requirit utilitas) ex ipsorum unanimitate sequatur. Et ne tam salubre praesentis sanctionis edictum, ignorantiae negligi praetextu contingat, praecipimus ut Patriarchae, Archiepiscopi, Episcopi et alii Ecclesiarum Praelati, ceterique, quibus officium est enuntiare verbum Dei, Clerum et populum, propter hoc specialiter frequentius congregandos, in suis sermonibus ad supplicum precum suffragia pro celeri et felici exitu tanti negotii frequentanda solerter excitent, et ipsis eadem auctoritate non solum orationum frequentiam, sed observantiam (prout circumstantiae pensandae suaserint) ieiuniorum hortentur.

86. Electum vero haeredem et Successorem Nostrum rogamus, ne muneris arduitate deterritus ab eodem subeundo se retrahat, at potius divinae voluntatis consilio humiliter se subiciat: nam Deus qui imponit onus manum etiam Ipse supponet, ne ei ferendo sit impar; is enim qui oneris est auctor, Ipse est administrationis adiutor; et ne sub magnitudine gratiae succumbat infirmus, dabit virtutem qui contulit dignitatem.

VII) *De acceptione et proclamatione electionis, nec non de consecratione et coronatione novi Pontificis.*

87. Post electionem canonice factam consensus electi per Cardinalem Decanum nomine totius S. Collegii requiratur.

88. Hoc consensu praestito intra terminum, quatenus opus sit, prudenti arbitrio Cardinalium per maiorem votorum numerum determinandum, illico electus est verus Papa, atque actu plenam absolutamque iurisdictionem supra totum orbem acquirit et exercere potest. Hinc, si quis litteras super negotiis quibuscumque confectas, quae a Romano Pontifice ante coronationem suam emanaverint, audeat impugnare, excommunicationis sententia innodamus.

89. Deinde populo expectanti novus Romanus Pontifex a Priore Diaconorum publicatur.

90. Quod si electus nondum sit Presbyter vel Episcopus, a Decano Collegii Cardinalium ordinabitur et consecrabitur.

91. Tandem per Decanum Cardinalem Diaconum coronatur [494]. — Cfr. *Cardinalis, Conclavis, Insiurandum, Veto*.

b) Quoad subiectionem ac studium Summo Pontifici praestanda. — Cfr. *Clericus, Sacerdos, Unio Apostolica*.

c) Quoad Confraternitates ac indulgentias. — Orationi *O Gesù* ec. ab Em. Capelatro composita 300 dier. indulg. adnectitur [1488]. — Soc. *Oratio assidua pro Pontifice* Barcinonae instituta in archiconf. erigitur [3077]. — Coetus *Pro Pontifice et Ecclesia* laudibus exornatur [3014]. — Idem indulgent. datur [3047]. — Cfr. *Sedis Apostolica*.

Pontificatus. — In eius auspicatione encyclica:

Supremi apostolatus cathedra, ad quam, consilio Dei inscrutabili, evecti fuimus, vobis primum eloquuturi, nihil attinet commemorare quibus Nos lacrymis magnisque precibus formidolosum hoc Pontificatus onus depellere a Nobis conati simus. Videmur equidem Nobis. etsi omnino meritis impares, convertere in rem Nostram posse quae Anselmus, vir sanctissimus, querebatur quum, adversans et repugnans, coactus est honorem episcopatus suscipere. Etenim quae ille moeroris indicia pro

se afferebat, eadem et Nobis proferre licet, ut ostendamus quo animo, qua voluntate Christi gregis pascendi gravissimum officii munus exceperimus. « *Tēstantur, sic ille (1), lacrymae meae et voces et rugitus a gemitu cordis mei, quales numquam de me, ullo dolore, nemini extis- se ante diem illam, in qua sors illa gravis archiepiscopatus Cantuariæ visa est super me cecidisse. Quod ignorare nequiverunt, illi qui, ea die, vultum meum inspexerunt... Ego magis mortuo quam viventi colore similis, stupore et dolore pal- lebam. Huic autem de me electioni, imo violentiae, hactenus, quantum potui, servata veritate, reluctatus sum. Sed iam, velim nolim, cogor fateri quia quotidie iudicia Dei magis ac magis conatui meo resistunt, ut nullo modo videam me ea posse fugere. Unde iam, non tam hominum quam Dei, contra quam, non est prudentia victus violentia, hoc solo intelligo me uti debere consilio, ut, postquam oravi quantum potui, et conatus sum ut, si possibile esset calix iste transiret a me ne biberem illum.. meum sensum et voluntatem postponens, me sensui et voluntati Dei penitus com- mittam ».*

Nec plane repugnandi causae, multae et maximae, defuerunt Nobis. Praeterquam enim quod honore pontificatus, ob tenuitatem Nostram, nullo pacto Nos dignemur; quem non moveret ei se successorem designari, qui, cum ecclesiam sex fere ac viginti annos sapientissime rexisset, tanta valuit alacritate ingenii, tanto virtutum omnium splendore, ut vel adversarios in sui admirationem traduxerit et memoriam sui nominis factis praeclarissimis consecrarit? — Dein, ut praetereamus caetera, terrebat Nos, quam quod maxime, ea quae modo est humani generis condi-

tio afflictissima. Quem enim lateat, con- sociationem hominum gravissimo nunc, supra praeteritas aetates, atque intimo urgeri morbo, qui in dies ingravescent eam- que penitus exedens ad exitium rapit? Morbus qui sit, intelligitis, Venerabiles Fratres; defectio abscessioque a Deo: quo nihil profecto cum pernicie coniunctius, secundum Prophetæ dictum: *Quia ecce qui elongant se a te, peribunt (1)*. Tanto igitur malo, pro pontificali munere quod demandabatur, occurrendum esse Nobis videbamus; arbitrabamur enim Dei iussum ad Nos pertinere: *Ecce constitui te hodie super gentes et super regna, ut evellas et destruas, et aedifices et plantes (2)*; verum conscii Nobis infirmitatis Nostrae, negotium, quod nihil simul haberet morae et difficultatis plurimum, suscipere verebamur.

Attamen, quoniam numini divino placuit humilitatem Nostram ad hanc amplitudinem potestatis provehere, erigitur animus in eo qui Nos confortat; Deique virtute freti manum operi admoventes, in gerendo pontificatu hoc unum declaramus propositum esse Nobis *instaurare omnia in Christo (3)*, ut, videlicet, sit *omnia et in omnibus Christus (4)*. — Erunt profecto qui, divina humanis metientes, quae Nostra sit animi mens rimari nitantur atque ad terrenos usus partiumque studia detorquere. His ut inanem spem praecidamus, omni asseveratione affirmamus nihil velle Nos esse, nihil, opitulante Deo apud consociationem hominum futuros, nisi Dei, cuius utimur auctoritate, administros. Rationes Dei rationes Nostrae sunt; pro quibus vires omnes vitamque ipsam devovere decretum est. Unde si qui symbolum a Nobis expectant, quod

(1) *Psalm. LXXII, 27.*

(2) *Ierem. I, 10.*

(3) *Ephes. I, 10.*

(4) *Colossens. III, 11.*

(1) *Epistolar. Lib. II, I, III, ep. 1.*

[Pontificatus]

voluntatem animi patefaciat; hoc unum dabimus semper: *Instaurare omnia in Christo!*

Quo quidem in praeclaro opere suscipiendo urgendoque illud Nobis, Venerabiles Fratres, alacritatem affert summam, quod certum habemus fore vos omnes strenuos ad perficiendam rem adiutores. Id enim si dubitemus, ignaros vos, non sane iure, aut negligentes putaverimus nefarii illius belli, quod nunc, ferme ubique, commotum est atque alitur adversus Deum. Vere namque in Auctorem suum *fremuerunt gentes et populi meditati sunt inania* (1); ut communis fere ea vox sit adversantium Deo: *Recede a nobis* (2). Hinc extincta omnino in plerisque aeterni Dei reverentia, nullaque habita in consuetudine vitae, publice ac privatim, supremi eius numinis ratio: quin totis nervis contenditur omnique artificio, ut vel ipsa recordatio Dei atque notio intereat penitus.

Haec profecto qui reputet, is plane metuatur necesse est ne malorum, quae supremo tempore sunt expectanda, sit perversitas haec animorum libamentum quoddam ac veluti exordium, neve *filius perditionis*, de quo Apostolus loquitur (3), iam in hisce terris versetur. Tanta scilicet audacia, eo furore religionis pietas ubique impetitur, revelatae fidei documenta oppugnantur, quaeque homini cum Deo officia intercedunt tollere, delere prorsus praefracae contenditur! E contra, quae, secundum Apostolum eundem, propria est *Antichristi* nota, homo ipse, temeritate summa, in Dei locum invasit, extolens se *supra omne quod dicitur Deus*; usque adeo ut, quamvis Dei notitiam extinguere penitus in se nequeat, Eius ta-

men maiestate reiecta, aspectabilem nunc mundum sibi ipse veluti templum dedicaverit a ceteris adorandus. *In templo Dei sedeat, ostendens se tamquam sit Deus* (1),

Enimvero hoc adversus Deum mortaliu certamen qua sorte pugnetur nullus est sanae mentis qui ambigat. Datur quidem homini, libertate sua abutenti, rerum omnium Conditoris ius atque numen violare; verumtamen victoria a Deo semper stat: quin etiam tum proprior clades imminet, quum homo, in spe triumphi, insurgit audentior. Haec ipse Deus nos admonet in Scripturis sanctis. *Dissimulat scilicet peccata hominum* (2), suae veluti potentiae ac maiestatis immemor: mox vero, post adumbratos recessus, *excitatus tamquam potens crapulatus a vino, confringet capita inimicorum suorum* (3); ut norint omnes *quoniam rex omnis terrae Deus* (4), *et sciant gentes quoniam homines sunt* (5).

Haec quidem, Venerabiles Fratres, fide certa tenemus et expectamus. Attamen non ea impediunt quominus, pro nostra quisque parte, Dei opus maturandum nos etiam curemus: idque, non solum efflagitando assidue: *Exsurge, Domine, non confortetur homo* (6); verum, quod plus interest, re et verbo, luce palam supremum in homines ac naturas ceteras Dei dominatum adserendo vindicandoque, ut Eius imperandi ius ac potestas sancte colatur ab omnibus et observetur. — Quod plane non modo officium postulat a natura profectum, verum etiam communis utilitas nostri generis. Quorumnam etenim, Venerabiles Fratres, animos non conficiat trepidatio ac moeror, quum homines vi-

(1) *Psalm.*, II, 1.

(2) *Iob.*, XXI, 14.

(3) *II Thessalonic.*, II, 3.

(1) *II Thessalonic.*, II, 2.

(2) *Sap.*, XI, 24.

(3) *Psalm.*, LXXVII, 65.

(4) *Ibid.*, XLVI, 8.

(5) *Ibid.*, IX, 20.

(6) *Psalm.*, IX, 19.

deant, partem maximam, dum quidem humanitatis progressus haud immerito extolluntur, ita digladiari atrociter inter se, ut fere sit omnium in omnes pugna? Cupiditas pacis omnium profecto pectora attingit, eamque nemo est qui non invoctet vehementer. Pax tamen, reiecto Numine, absurde quaeritur: unde namque abest Deus, iustitia exultat; sublataque iustitia, frustra in spem pacis venit. *Opus iustitiae pax* (1). – Novimus equidem non paucos esse, qui studio pacis ducti, *tranquillitatis* nempe *ordinis*, in coetus factionesque coalescunt, quae ab *ordine* nominant. Proh tamen spes curasque inanes! Partes *ordinis*, quae pacem afferre turbatis rebus reapse queant, unae sunt: partes faventium Deo. Has igitur promovere necesse est, ad easque quo licebit plures adducere, si securitatis amore incitamus.

Verum haec ipsa, Venerabiles Fratres, humanarum gentium ad maiestatem Dei imperiumque revocatio, quantumvis licet conemur, numquam nisi per Iesum Christum eveniet. Monet enim Apostolus: *Fundamentum aliud nemo potest ponere praeter id quod positum est, quod est Christus Iesus* (2). Scilicet unus ipse est, quem *Pater sanctificavit et misit in mundum* (3); *splendor Patris et figura substantiae eius* (4), Deus verus verusque homo: sine quo, Deum, ut oportet, agnoscere nemo possit; nam *neque Patrem quis novit nisi Filius, et cui voluerit Filius revelare* (5). – Ex quo consequitur, ut idem omnino sit *instaurare omnia in Christo* atque homines ad Dei obtemperationem reducere. Huc, igitur, curas intendamus oportet, ut genus hominum in Christi ditionem redi-

gamus: eo praestito, iam ad ipsum Deum remigraverit. Ad Deum, iniquimus, non socordem illum atque humana negligentem, quem *materialistarum* deliramenta effinxerunt, sed Deum vivum ac verum, unum natura, personis trinum, auctorem mundi, omnia sapientissime providentem, iustissimum denique legislatorem, qui sonites plectat, praemia proposita virtutibus habeat.

Porro qua iter nobis ad Christum pateat, ante oculos est: per Ecclesiam videlicet. Quamobrem iure Chrysostomus: *Spes tua Ecclesia, laus tua Ecclesia, refugium tuum Ecclesia* (1). In id namque illam condidit Christus, quaesitam sui sanguinis pretio; eique doctrinam suam ac suarum praecepta legum commendavit, amplissima simul impertiens divinae gratiae munera ad sanctitatem ac salutem hominum.

Videtis igitur, Venerabiles Fratres, quale demum Nobis vobisque pariter officium sit demandatum: ut consociationem hominum, a Christi sapientia aberrantem, ad Ecclesiae disciplinam revocemus; Ecclesia vero Christo subdet, Christus autem Deo. Quod si, Deo ipso favente, perficiemus, iniquitatem cessisse aequitati gratulabimur, audiemusque feliciter *vocem magnam de coelo dicentem: Nunc facta est salus et virtus et regnum Dei nostri et potestas Christi eius* (2). – Hic tamen, ut optatis respondeat exitus, omni ope et opera eniti opus est, ut scelus illud immane ac detestabile, aetatis huius proprium, penitus eradamus, quo se nempe homo pro Deo substituit: tum vero leges Evangelii sanctissimae ac consilia in veterem dignitatem vindicanda; adserendae altius veritates ab Ecclesia traditae, quaeque

(1) *Isaias* XXXIII, 17, 24.

(2) *I Corinth.* III, 11.

(3) *Ioann.* X, 36.

(4) *Hebr.* I, 3.

(5) *Math.* XI, 37.

(1) Homil. de capt. Eutrop., n. 6.

(2) *Apocalyps.*, XII, 10.

[Pontificatus]

eiusdem sunt documenta de sanctitate coniugii, de educatione doctrinaque puerili, de bonorum possessione atque usu, de officiis in eos qui publicam rem administrant; aequilibras, demum, inter varios civitatis ordines christiano instituto ac more restituendo. — Nos profecto haec Nobis, Dei nutui obsequentes, in pontificatu prosequenda proponimus, ac pro virili parte prosequemur. Vestrum autem erit, Venerabiles Fratres, sanctitate, scientia, agendorum usu, studio cum primis divinae gloriae, industriis Nostris obsecundare; nihil aliud spectantes praeterquam ut in omnibus *formetur Christus*.

Iam quibus ad rem tantam utamur adiumentis, vix dicere oportet; sunt enim de medio sumpta. — Curarum haec prima sunt, ut Christum formemus in iis, cui formando in ceteris Christo officio muneris destinantur. Ad sacerdotes mens spectat, Venerabiles Fratres, Sacris namque quotquot initiati sunt, eam in populis, quibuscom versantur, provinciam sibi datam norint, quam Paulus suscepisse testatus est amantissimis iis verbis: *Filioli mei, quos iterum parturio, donec formetur Christus in vobis* (1). Qui tamen explorare munus queant, nisi priores ipsi Christum induerint? atque ita induerint, ut illud Apostoli eiusdem usurpare possint: *Vivo ego, iam non ego vivit vero in me Christus* (2). *Mihi vivere Christus est* (3). Quamobrem, et nisi ad fideles omnes pertinet hortatio ut occurramus in virum perfectum, in mensuram aetatis plenitudinis Christi (4); praecipue tamen ad illum spectat qui sacerdotio fungitur; qui idcirco dicitur *alter Christus*, non una sane potestatis communicatione, sed etiam imitatione factorum,

qua expressam in se Christi imaginem praeferat.

Quae cum ita sint, quae vobis quantaque, Venerabiles Fratres, ponenda cura est in clero ad sanctitatem omnem formando! huic, quaecumque obveniant, negotia cedere necesse est. Quamobrem pars potior diligentiarum vestrarum sit de seminariis sacris rite ordinandis moderandisque, ut pariter integritate doctrinae et morum sanctitate floreat. Seminarium cordis quisque vestri delicias habetote, nihil plane ad eius utilitatem omittentes, quod est a Tridentina Synodo providentissime constitutum. — Quum vero ad hoc venturum erit, ut candidati sacris initiari debeant, ne quaeso excidat animo quod Paulus Timotheo perscripsit: *Nemini cito manus imposueris* (1), illud attentissime reputando, tales plerumque fideles futuros, quales fuerint quos sacerdotio destinabitis.

Quare ad privatam quamcumque utilitatem respectum ne habetote; sed unice spectetis Deum et Ecclesiam et sempiterna animorum commoda, ne videlicet, uti Apostolus praecavet, *communicetis peccatis alienis* (2). — Porro sacerdotes initiati recens atque e seminario digressi industrias vestras ne desiderent. Eos, ex animo hortamur, pectori vestro, quod coelesti igne calere oportet, admovete saepius, incendite, inflammate ut uni Deo et lucris animorum inhiant. Nos equidem, Venerabiles Fratres, diligentissime providebimus ne homines sacri cleri ex insidiis capiantur novae cuiusdam ac fallacis scientiae quae Christum non redolet, quaeque, fucatis astutisque argumentis *rationalismi* aut *semirationalismi* errores invehere nititur; quos ut caveret iam Apostolus Timotheum monebat, scribens: *Depositum custodi, de-*

(1) *Galat.*, IV, 19.

(2) *Galat.*, II, 20.

(3) *Philipp.*, I, 21.

(4) *Ephes.*, IV, 3.

(1) *I Timoth.*, V, 22.

(2) *Timoth.*, I, 22.

vitans profanas vocum novitates et oppositiones falsi nominis scientiae, quam quidam promittentes, circa fidem exciderunt (1). Hoc tamen non impedimur, quominus laude dignos existimemus illos e sacerdotibus iunioribus, qui utilium doctrinarum studia, in omni sapientiae genere persequuntur, ut inde ad veritatem tuendam atque osorum fidei calumnias refellendas instructiores fiant. Verumtamen celare haud possumus, quin etiam apertissime profiteamur, primas Nos semper delaturos iis qui, quamvis sacras humanasque disciplinas minime praetereunt, proxime nihilosecius animorum utilitatibus se dedant, eorum procuratione munerum, quae sacerdotem deceant divinae gloriae studiosum. *Tristitia Nobis magna est et continuus dolor cordi* (2) Nostro, quum cadere etiam in aetatem nostram conspicimus Ieremiae lamentationem, *Parvuli petierunt panem et non erat qui frangeret eis* (3). Non enim de clero desunt qui, pro cuiusque ingenio, operam forte navent rebus adumbratae potius quum solidae utilitatis: at verum non adeo multi numerantur qui, ad Christi exemplum, sibi sumant Prophetarum dictum: *Spiritus Domini unxit me, evangelizare pauperibus misit me, sanare contritos corde, praedicare captivis remissionem et coecis visum* (4). — Quem tamen fugiat, Venerabiles Fratres, quum homines ratione maxime ac libertate ducantur, religionis disciplinam potissimam esse viam ad Dei imperium in humanis animis restituendum? Quot plane sunt qui Christum oderunt, qui Ecclesiam, qui Evangelium horrent ignoratione magis quam pravitate animi! de quibus iuris: *quaecumque ignorant blasphemant* (5). Id-

que non in plebe solum reperire est aut in infima multitudine, quae ideo in errorem facile trahitur; sed in excultis etiam ordinibus atque adeo in iis qui haud mediocri eruditione ceteroqui polleant. Hinc porro in plerisque defectus fidei. Non enim dandum est, scientia progressibus extingui fidem, sed verius inscitia; ut idcirco ubi maior sit ignorantia, ibi etiam latius pateat fidei defectio. Quapropter Apostolis a Christo mandatum est: *Euntes, docete omnes gentes* (1).

Nunc autem, ut ex docendi munere ac studio fructus pro spe edantur atque in omnibus *formetur Christus*, id penitus in memoria insideat, Venerabiles Fratres, nihil omnino esse caritate efficacius. *Non enim in commotione Dominus* (2). Allici animos ad Deum amariore quodam conatu, speratur perperam, quin etiam errores acerbius increpare, vitia vehementius reprehendere damno magis quam utilitati aliquando est. Timotheum quidem Apostolus hortabatur: *Argue, obsecra, increpa* (3); attamen addebat: *in omni patientia* (4). — Certe eiusmodi nobis exempla prodidit Christus. — *Venite*, sic ipsum alloquutum legimus, *venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis, et ego reficiam vos* (5). Laborantes autem oneratosque non alios intelligebat nisi qui peccato vel errore tenerentur. Quanta enimvero in divino illo magistro mansuetudo! quae suavitas, quae in aerumnosos quolibet miseratio! Cor eius plane pinxit Isaias iis verbis: *Ponam spiritum meum super eum; non contendet neque clamabit; arundinem quassatum non confringet et linum fumigans non extinguet* (6). — Quae porro ca-

(1) *Timoth.*, I, 203.(2) *Roman.*, IX, 2.(3) *Thren.*, IV, 4.(4) *Luc.*, IV, 13, 19.(5) *Iud.*, II, 10.(1) *Math.*, XXVIII, 19.(2) *III Reg.*, XIX, 11.(3) *Timoth.*, II, IV, 2.(4) *Ibid.*(5) *Math.*, XI, 28.(6) *Isaias*, XLII, 1.

[Pontificatus]

ritas, *patiens et benigna* (1) ad illos etiam porrigatur necesse est qui sunt nobis infesti vel nos inimice insectantur. *Male dicimur et benedicimus, persecutionem patimur et sustinemus, blasphemamur et obsecramus* (2). Peiores forte quam sunt videntur. Consuetudine enim aliorum, praeiudicatis opinionibus, alienis consiliis et exemplis, malesuada demum verecundia in impiorum partem translati sunt: attamen eorum voluntas non adeo est depravata sicut et ipsi putari gestiunt. Quidni speremus christianae caritatis flammam ab animis caliginem dispulsuram atque allaturam simul Dei lumen et pacem? Tardabitur quandoque forsitan laboris nostri fructus; sed caritas sustentatione nunquam defatigatur, memor non esse praemia a Deo proposita laborum fructibus sed voluntatis.

Attamen, Venerabiles Fratres, non ea Nobis mens est ut, in toto hoc opere tam arduo restitutionis humanarum gentium in Christo, nullos vos clerusque vester adiutores habeatis. Scimus mandasse Deum unicuique de proximo suo. Non, igitur, eos tantum qui sacris se addixerunt, sed universos prorsus fideles rationibus Dei et animorum adlaborare oportet: non marte utique quemque suo atque ingenio, verum semper Episcoporum ductu atque nutu; praeesse namque, docere, moderari nemini in Ecclesia datur praeter quam vobis, *quos Spiritus Sanctus posuit regere Ecclesiam Dei* (3). — Catholicos homines, vario quidem consilio at semper religionis bono, coire inter se societatem, Decessores Nostri probavere iamdiu bonaque precatione sanxerunt. Institutum porro egregium Nos etiam laudatione Nostra ornare non dubitamus, optamusque vehementer ut urbibus agrisque late inferatur

ac floreat. Verum enimvero consociationes eiusmodi eo primo ac potissimum spectare volumus, ut quotquot in illas cooptantur christiano more constanter vivant. Parum profecto interest quaestiones multas subtiliter agitari, deque iuribus et officiis eloquenter disseri, ubi haec ab actione fuerint seiugata. Postulant enim actionem tempora; sed eam quae tota sit in divinis legibus atque Ecclesiae praescriptis sancte integreque servandis, in religione libere aperteque profitenda, in omnigenae demum caritatis operibus exercendis, nullo sui aut terrenarum utilitatum respectu. Illustriaeiusmodi tot Christi militum exempla longe magis valitura sunt ad commovendos animos rapiendosque quam verba exquisitaeque disceptationes; fietque facile ut, abiecto metu, depulsis praeiudiciis ac dubitationibus, quamplurimi ad Christum traducantur provehantque ubique notitiam eius et amorem, quae ad germanam solidamque beatitatem sunt via. Profecto si in urbibus, si in pagis quibusvis praecepta Dei tenebuntur fideliter, si sacris erit honos, si frequens sacramentorum usus, si caetera custodiuntur quae ad christianae vitae rationem pertinent; nihil admodum, Venerabiles Fratres, elaborandum erit ulterius ut omnia in Christo instaurentur. Neque haec solum coelestium bonorum prosecutionem spectare existimentur; iuvabunt etiam, quam quae maxime, ad huius aevi publicasque civitatum utilitates. His namque obtentis, optimates ac locupletes, aequitate simul et caritate, tenuioribus aderunt, hi vero afflictioris fortunae angustias sedate ac patienter ferent; cives non cupiditati, sed legibus parebunt; principes et quotquot rempublicam gerunt, quorum *non est potestas nisi a Deo* (1), vereri ac diligere sanctum erit. Quid plura?

(1) I *Corinth.*, XIII, 4.(2) *Ibid.*, IV, 12.(3) *Act. Apostolor.*, XX, 28.(1) *Rom.*, XIII, 1.

Tunc demum omnibus persuasum fuerit debere Ecclesiam, prouti ab auctore Christo est condita, plena integraque libertate frui nec alienae dominationi subiici; Nosque, in hac ipsa libertate vindicanda, non religionis modo sanctissima tueri iura, verum etiam communi populorum bono ac securitati prospicere. Scilicet *pietas ad omnia utilis est* (1): eaque incolumi ac vigente, *sedebit reapse populus in plenitudine pacis* (2).

Deus, *qui dives est in misericordia* (3) hanc humanarum gentium, in Christo Iesu instaurationem benignus festinet; *non enim volentis opus neque currentis, sed miserentis est Dei* (4). Nos vero, Venerabiles Fratres, *in spiritu humilitatis* (5), quotidiana et instanti prece id ab Eo contendamus ob Iesu Christi merita. Utamur praeterea praesentissima Deiparae impetratione: cui conciliandae Nobis, quoniam has litteras dies ipsa damus, quae recolendo Mariali Rosario est instituta; quidquid Decessor Noster de octobri mense Virgini augustae dicando edixit, publica per templa omnia eiusdem Rosarii recitatione, Nos pariter edicimur et confirmamus; monentes insuper ut deprecatores etiam adhibeantur castissimus Dei Matris Sponsus catholicae Ecclesiae patronus sanctique Petrus et Paulus apostolorum principes.

Quae omnia ut rite eveniant et cuncta vobis pro desiderio fortunentur, divinarum gratiarum subsidia uberrime exoramus. Testem vero suavissimae caritatis, qua vos et universos fideles, quos Dei providentia Nobis commendatos voluit, complectimur, vobis, Venerabiles Fratres, clero populoque vestro apostolicam benedictionem amantissime in Domino impertimus. [46].

(2) *Timoth.* I, IV, 8.

(3) *Isaias*, XXXII, 18.

(4) *Ephes.*, II, 4.

(5) *Roman.*, IX, 16.

Portiuncula:

a) Quoad legem distantiae. — Distantia inter finitimas ecclesias quoad privilegium de Portiuncula nuncupatum, ex unius miliari mensura, scilicet 1840 metr., via communi quae ab omnibus peragatur dimetienda est, vel ex quibusdam semitis quae utramque Ecclesiam inter se coniungant. Si haec distantia desit, privilegium Portiunculae irritum est [416].

b) Concessiones:

I) Temporaneae. — Certis sub conditionibus locorum Ordinarii ampla fit facultas designandi unam vel plures suae ditionis ecclesias vel semipublica oratoria ubi fideles rite confessi et Sacra Synaxi reflecti a primis vespers diei Iae ad solis occasum diei II mensis Augusti vel in dominica proxime sequenti anni MCMX hanc indulgentiam lucrare valeant. Pro vitam communem ducentibus ac oratorium ubi SS^{ma} Eucharistia asservatur habentibus, visitatio ecclesiae in huius visitationem immutatur [2250].

II) Definitivae:

1. Omnes et singulae tam pro fidelibus in saeculo viventibus quam pro piis communitatibus, antea a Sancta Sede factae et iam nunc expiratae vel in posterum expiraturae de Portiunculae indulgentia concessionis prorogatae habeantur sine die, firmis, quoad caetera, clausulis et conditionibus praecedentis Indulti habitaque ratione, quoad utile sacris visitationibus peragendis tempus, novissimi huius eiusdem Supremae Sacrae Congregationis Decreti, diei 26 Ianuarii anni currentis.

2. Quod ad novas concessiones tam pro fidelibus in saeculo viventibus, quam pro piis communitatibus providendum, pariter sine die committitur respectivis Ordinariis cum facultatibus necessariis et opportunis, salvis tamen clausulis et conditionibus *Motu-Proprio* diei 9 Iunii anni elapsi praescriptis.

3. Itidem, demum, respectivis Ordinariis prorogatur sine die facultas, praefato *Motu-Proprio* superiore anno, eisdem concessa, statuendi ad supradictam Indulgentiam lucrandam, loco diei secundae Augusti, Dominicam proxime insequentem, servatis clausulis et conditionibus ibidem apposis [2534].

c) Varia. — Haec indulgentia numismati S. Benedicti haud adnexa est [1038]. — Huius indulgentiae lucratio Sororibus, vulgo *Mercedariis*, in earum sacello, conceditur [162]. — Item pro *Puellis a caritate* [674]. — Cfr. *Episcopus, Indulgentia, Minores*.

[Postulatus]

Postulatus:

1. Quaelibet Postulans in monasteriis votorum solemnium et clausurae papalis poterit admitti, sine praevia S. Sedis venia, servatis tamen aliis de iure servandis.

2. Quaelibet Postulans, antequam novitiatum ingredietur, probanda erit per tempus, et iuxta modum, in propriis cuiusvis Monasterii Constitutionibus praescriptum.

3. Si nihil in istis quoad haec statuatur, tunc probatio facienda est saltem per sex menses, ita tamen, ut Postulantes, intra septa Monasterii, probationis causa, admissae, utantur veste modesti coloris, diversa ab habitu Ordinis, quem non induant, nisi quando novitiatum proprie dictum inchoaturae sint [2871].

Praecedentia:

a) Episcoporum. — Cfr. *Episcopus* [246].

b) Vicarii Generalis. — Cfr. *Vicarius generalis* [316].

c) Decanorum. — Cfr. *Decanus*.

d) Missionariorum. — Cfr. *Missionarius ad externos* [1338].

e) Franciscalum Familiarum. — Cfr. *Minores* [757].

f) Confraternitatum. — Cfr. *Confraternitas* [440].

g) Tertiariorum. — Cfr. *Tertiarii*.

h) Laicorum. — Cfr. *Confraternitas*.

i) In Processionibus. — Cfr. *Laici, Processio* [1026].

Praedicatores (Fratres) — Cfr. *Do-minicani*.

Praefatio. — Quaedicendasit in missis festivis vel votivis praefatione propria contentibus, vel in feriis, quando commemoratur festum vel feria praefatione propria gaudens [2770]. — Propria festi vel Octavae, de qua facta est commemoratio, dicitur etiam in missa de feria aut vigilia, praefationem propriam non habente [2809]. Ss. Trinitatis dicitur in Dominicis, in quibus commemoratur festum B. Mariae Virginis simpliciatum, nisi adsit propria de Tempore, vel de Octava Domini oc-

currente, etiam si missa sit de festo duplici secundae classis occurrente quod non habeat praefationem propriam vel commemoratio fiat de Octava quae non sit Domini, pariter propriam praefationem habente [2714], vel item de ipsa die octava [2751].

Praemonstratenses. — Probatur summarium indulg., privil., ac indult. Tertiariis saec. tributorum [187].

Prelum. — Pius X laudibus et commendatione ornat coetum scriptis catholicis per Bavariam edendis [924]. — Pius X gratulatur de alacritate studioque Societatis Paulianae catholicis scriptis evulgandis [982]. — Litterae gratulatoriae ob initum foedus inter duo diaria *L'Univers* et *La Vérité Française* [1157]. — Hungarica consociatio *Pro catholico prelo fovendo* dilaudatur ac commendatur [1432]. — Consociatio a S. Paulo laudatur [2853]. — Cfr. *Diaria, Dioecesis, Ephemerides, Evangelium*.

Praeservatio Fidei. — Cfr. *Fides*.

Processio:

1) Quoad liturgiam. — In processione quae alicubi fit in feria VI Parasceve cum reliquia SS^{mae} Crucis sub umbella vel baldacchino, adhibenda sunt pluviale et dalmaticae seu tunicellae nigri coloris, et velum humerale vel baldacchinum coloris violacei [1150]. — Processio SS^m. Sacramenti in fest. Corporis Christi dominica sequenti peragatur [2578]. — Post vesperas immediata instituenda, in colore vesperorum fiat [2535]. — PP. Praedicator. eam ducere possunt dominica insequente [2553]. — Post Mot. Propr. suppress. dier. festorum, processio Corporis Christi de consensu Ordinariorum fieri potest in ipso die [2793]. — Celebrans in die Purificationis ac Dominica Palmarum, pro ineunda processione incensum ponere debet in *cornu epistolae* ubi iam reperitur cum ibi orationem ultimam recitavit, et non debet se prius ad medium altaris prothuris benedictione conferre [1171]. — In eorundem

diebus in inchoandam processionem postquam dictum fuerit *Procedamus in pace*, celebrans e suppedaneo in planum descendens ad altare conversus debitam ei reverentiam facere debet [1171]. — Processio *Corporis Christi* obligatoria in civitate episcopali [253].

II) Quoad praecedentiam. — In sanctorum ac poenitentialibus processionibus laici sive adulti, sive pueri sine sacco, aliquo tamen catholico signo exornati et intorticia manu ferentes, vel ante sodales confraternitatum sacco indutos, vel post sacras imagines procedere possunt [1026]. Cfr. *Confraternitas, Minores, Praecedentia*.

III) Quoad Regularium interventum: — Exempti tenentur ad processiones Episcopo indicatas accedere — Absente Episcopo, indictio processionum spectat ad Vicarium Generalem — Conditiones ut ad eas accedere teneantur exempti: quod indicentur ab Episcopo et sint publicae — Distantia ultra medium milliarium ab obligatione accedendi eximit [253]. — Cfr. *Dominicani, Minores, Regulares*.

Professio:

a) Fidei — Cfr. *Beneficium, Canonicus, Iusjurandum, Modernismus, Parochus*.

b) Religiosa:

I) In genere:

Perpetua votorum simplicium, inducit vacationem beneficiorum residentialium [5]. — Dilata professione solenni, votum Capituli Conventualis non est iterum exquirendum [716]. — Emissio votorum simplicium in Ordine votorum solenni emissa, non inducit vacationem beneficii [1517]. — Perpetua vel solennis est invalida si in bona fide emittatur ab iis qui servitio militari adscripti sunt, vel ante annum ab eodem expleto, nisi illud tantum per tres menses duraverit [2709]. — Nec ad eam sine indulto admittantur qui ad externas regiones, militaris servitii vitandi gratia, peregrinaturi sunt [2709]. — Invalida professio est eorum quorum receptio ad normas decreti *Ecclesiae Christi* vetita est [1968]. — Cfr. *Regulares* (1).

DECLARATIONES.

(1) Quidam religiosus, dimissus ab una domo Ordinis, de consensu Superioris Generalis, in alia domo eiusdem Ordinis ad novitiatum admissus fuit ante decretum d. d. 7 Septembris 1909, quod

II) In mortis articulo:

In quocumque Ordine vel quavis Congregatione aut Societate religiosa, vel monasterio sive virorum sive mulierum, vel etiam in Institutis in quibus quavis vota non emittantur, in communi tamen vita agitur more religiosorum, liceat exinde novitios, seu probandos, qui medici iudicio graviter aegrotent, adeo ut in mortis articulo constituti existimantur, ad professionem vel consecrationem aut promissionem iuxta proprias Regulas seu Constitutiones admittere, quavis tempus novitiatus vel probationis nondum expleverint.

Attamen, ut novitii seu probandi ad supradictam professionem vel consecrationem, aut promissionem admitti queant, oportet:

1. Ut novitiatum seu probationem canonice incoeperint.

2. Superior, qui Novitium seu Probandum ad professionem vel consecrationem aut promissionem admittit, sit ille qui monasterium vel novitiatum aut probandatus domum actu regat.

3. Formula professionis vel consecrationis aut promissionis sit eadem quae in Instituto extra casum aegritudinis in usu est; et vota, si nuncupentur, sine temporis determinatione aut perpetuitate pronuntientur.

4. Qui huiusmodi professionem, consecrationem vel promissionem emisit particeps erit omnium omnino indulgentiarum, suffragiorum et gratiarum, quae Religiosi vere professi in eodem Instituto decedentes consequuntur; eidem autem plenaria peccatorum suorum indulgentia et remissio in forma Iuliani misericorditer in Domino conceditur.

5. Haec professio vel consecratio aut promissio, praeter gratias in praecedenti articulo enun-

incipit *Ecclesiae Christi*, sed post eiusdem decreti publicationem, professionem votorum simplicium emisit, non implorato indulto apostolico. Quaeritur, utrum valida sit professio, an vero sanatione indigeat? R. *Negative* ad primam partem; *affirmative* ad secundam.

II. Quidam religiosus, dispensatus a votis emissis in alio Ordine, Congregatione, vel Instituto, ad novitiatum in diverso Ordine admissus fuit ante publicationem supradicti decreti. Quaeritur, utrum ad professionem votorum simplicium indigeat indulto apostolico, at vero absque indulto valeat professionem emittere? R. *Affirmative* ad primam partem; *negative* ad secundam [2062].

[Promotor]

tias, nullum omnino alium producit effectum. Proinde:

A) si Novitius seu Probandus post huiusmodi professionem vel consecrationem aut promissionem intestatus decedat, Institutum nulla bona vel iura ad ipsum pertinentia sibi vindicare poterit;

B) si convalescat antequam tempus novitatus seu probandatus exspiret, in eadem omnino conditione versetur ac si nullam professionem emisisset; ideoque: a) libere, si velit, ad saeculum redire poterit; et b) Superiores illum dimittere valeant; c) totum novitatus seu probandatus tempus in singulis Institutis definitum, licet si ultra annum, expleri debet; d) hoc tempore expleto, si perseveret, nova professio seu consecratio vel promissio erit emittenda [2889].

III) Quoad indulgentias — Omnibus utriusque sexus religiosorum Familiarum alumni et alumnabus vota emittentibus qui ad saepius renovandam professionis memoriam ac cum intentione denuo religiosa vota nuncupandi, iaculatoriam precem: *Cor Iesu, charitatis victima fac me Tibi hostiam viventem, sanctam, Deo placentem* recitantibus, 50 dier. indulg. toties quoties conceditur. [1201].

Promotor:

a) Fiscalis. — Illius praesentia non requiritur in iudicio summario, quando parochus defendit proventus ex iuribus stolae [1103].

b) Iustitiae. — De eius munere apud S. Rotam. — Non cognoscit in antecessum defensiones adversariorum. — In causis non criminalibus ipsi exhibeantur defensiones. — Intervnit discussioni — Quomodo agendum si controversia oriatur inter ipsum Promotorem et Ponentem de interventu. — In causa criminali assistit Instructori. — Proponit quaestiones in causis criminalibus. — Debet invigilare ut neque indebite gratuitum patrocinium concedatur, neque advocatus suum officium hoc in casu negligenter adimpleat [2298].

Propaganda fide:

a) Congregatio:

1. Sacrae huius Congregationis iurisdictio iis est circumscripta regionibus, ubi sacra hierarchia nondum constituta, status missionis perseverat. Verum, quia regiones nonnullae, etsi hierarchia constituta, adhuc inchoatum aliquod praeseferunt, eas Con-

gregationi de Propaganda Fide subiectas esse volumus. (1)

2. Itaque a iurisdictione Congregationis de Propaganda Fide exemptas et ad ius commune deductas decernimus — in *Europa* — ecclesiasticas provincias Angliae, Scotiae, Hiberniae, et Hollandiae, ac dioecesim Luxemburgensem; — in *America* — provincias ecclesiasticas domini Canadensis, Terrae Novae et Foederatarum Civitatum, seu *Statuum Unitorum*. (2) Negotia proinde quae ad haec loca referuntur tractanda in posterum non erunt penes Congregationem de Propaganda Fide, (3) sed, pro-

DECLARATIONES.

(1) Utrum acta Conciliorum, quae celebrari contingerint in territorio Congregationi de Propaganda relicto, remittenda sint ad Congregationem Concilii. R. *Negative*.

(2) Utrum Collegia Americae Septentrionalis, Hyberniae et Scotiae dependere pergant a Congregatione de Propaganda, et utrum eorumdem alumni praestare teneantur iusiurandum praescriptum ab Urbano VIII, die 24 Novembris 1625. — R. Collegia Americae Septentrionalis, Hyberniae et Scotiae posthac pendebunt a S. Congregationi Consistoriali. Iuramentum autem ab alumni praestandum servetur, reformandum tamen erit iuxta novam statuendam formulam.

Utrum etiam alumni Americae Septentrionalis, Canadenses, Hyberni, etc., qui ex iure fundationis instituuntur in Collegio Urbano de Propaganda, emittere obstringantur posthac memoratum iuramentum ab Urbano VIII praescriptum atque in forma et terminis deinceps statutis ab Alexandro VII per Bullam, diei 20 Iulii 1660, pro cunctis Collegii Urbani luminis. — R. *Affirmative*: formula vero reformanda consiliis initis cum E. mo Cardinali Praefecto Congregationis de Propaganda. Cfr. *Iusiurandum*.

(3) Utrum Cardinalis Praefectus Congregationis de Propaganda poterit adhuc concedere litteras dimissoriales ad Sacros Ordines alumnis Collegiorum Americae Septentrionalis, Hyberniae et Scotiae; et an ac quomodo mutare oporteat titulum *missionis*? — R. Concessio litterarum dimissorialium ad Sacros Ordines pertinebit ad hanc S. Congregationem, quae, cum necessarius fuerit, immutabit titulum *missionis* in titulum *servitii ecclesiae*.

Utrum et qua ratione immutandus sit titulus *missionis* quoad alumnos Collegii Urbani de Propaganda, qui pertinent ad provincias ecclesiasticas et dioeceses a Congregatione de Propaganda avulsas? R. Dispensatio a iureiurando, emissio ab antiquis Collegii Urbani de Propaganda Fide aliorumve Collegiorum alumnis, qui subsunt dioecesibus ad ius commune nuper deductis, quique facultatem petunt de dioecesi cui iuramento obstringuntur in aliam transeundi ad S. Congregationem Concilii [1667].

varia eorumdem natura, penes Congregationes ceteras (1).

3. Reliquae ecclesiasticae provinciae ac dioeceses, iurisdictioni Congregationis de Propaganda Fide haec subiectae, in eius iure ac potestate maneat. Pariter ad eam pertinere decernimus Vicariatus omnes Apostolicos, Praefecturas seu missiones quaslibet, eas quoque quae Congregationi a Negotiis ecclesiasticis extraordinariis modo subsunt. (2).

4. Nihilominus, ut unitati regiminis consulatur, volumus ut Congregatio de Propaganda Fide ad peculiare alias Congregationes deferat quaecumque aut fidem attingunt, aut matrimonium aut sacrorum rituum disciplinam. (3).

5. Quod vero spectat ad sodales religiosos, eadem Congregatio sibi vindicat quicquid religiosos qua missionarios, sive uti singulos, sive simul sumptos tangit. Quidquid vero religiosos qua tales, sive uti singulos, sive simul sumptos attingit, ad Congregationem Religiosorum negotiis praepositam remittat aut relinquat (4).

6. Unitam habet Congregationem pro negotiis Rituum Orientalium, cui integra manent quae huc usque servata sunt. (5).

7. Praefectura specialis pro re oeconomica esse desinit: omnium vero bonorum administratio, etiam *Reverendae Camerae Spoliorum* ipsi Congregationi de Propaganda Fide committitur.

8. Cum hac Congregatione coniungitur Coetus pro *unione Ecclesiarum dissidentium* [1590].

b) Opus:

Cuicumque sacerdoti pio Operi *Propagationis* Fidei operam suam impendenti conceditur facultas benedicendi rosaria, eisque adnectendi indulgentias a *Patribus Crucigeris* nuncupatas [1459]. — Ei S. Franc. Xavierius Patronus datur [220]. — Cfr. *Fides, Patronus*.

Propria Dioecesana, vel Ordinum et similia, cum cantu gregoriano edenda, prima vice a S. Rituum Congr. sunt adprobanda, deinde ab Ordinario dioeceseos vel Superiore Instituti in cuius usum eduntur: ut cantus notis modernis transcribatur, sufficit adprobatio Ordinariorum [2461]. — Cfr. *Libri liturgici*.

DECLARATIONES.

(1) Huius Congregationis competentia se extendit etiam super societates sive Lugdunensem pro *Missionibus ad Afros*, sive Parisiensem pro *Missionibus ad exteras gentes*, necnon super Seminarium Mediolanense S. Caloceri seu *Institutum Mediolanense pro exteris missionibus*, ac super *Pontific. Seminarium Petri et Pauli de Urbe ad exteras missiones*, praesertim quoad ea quae respiciunt eorum regulas, administrationem, atque opportunas concessiones ad sacram alumnorum ordinationem requisitas [2028].

(2) Utrum Vicariatus Apostolici, qui tamquam suffraganei pertinent ad provincias ecclesiasticas a iurisdictione Congregationis de Propaganda, vi memoratae Constitutionis exemptas, iugiter subsint eidem Congregatione de Propaganda. — R. *Affirmative* dum ita permanent. Expedit tamen ut *S. Congregatio de Propaganda*, quamprimum fieri possit, memoratos Vicariatus erigat in dioeceses, eosque proinde deducat ad ius commune [1667].

(3) Utrum Congregatio de Propaganda ob peculiaria adiuncta Moderatorum dioeceseos et missionum in longinquis regionibus Indiae, Oceanum, Tonkini, Sinarum, Japoniae, Australiae, Oceaniae aliisque huiusmodi, etiam in posterum concedere possit Episcopis, Vicariis Apostolicis, Praefectis vel Moderatoribus missionum formulas facultatum, quarum plures matrimonium respiciunt. — R. *Affirmative*, re tamen

agitata et composita cum *S. Congregatione de Sacramentis*. — Utrum eadem Congregatio adhuc tribuere valeat titulum *Missionarii Apostolici ad honorem*, addita solita facultatum formula. — R. *Affirmative* quoad sibi subditos. — Cum *S. Congregatio de Propaganda* teneatur deferre ad *S. Congregationem Rituum* « quaecumque attingunt sacrorum rituum disciplinam », quaeritur, utrum hoc praescriptum respiciat rituum disciplinam prout ipsa determinatur ac circumscribitur a *Constitutione Sapientis consilio*, an extendatur quoque ad facultates missam, divinum Officium aliaque spectantes, quas ante largiri consueverant sive *Congregatio Rituum* sive etiam *Congregatio de Propaganda*. — R. *Affirmative* ad primam partem: *negative* ad secundam [1667].

(4) Utrum Congregatio de Propaganda deferre debeat ad Congregationem de Religiosis etiam quicquid attingat Congregationes missionarias tum virorum quam mulierum, quarum constitutiones a *Congregatione de Propaganda*, approbatae fuerunt. — R. Etiam quoad Congregationes religiosas, quarum regulae seu constitutiones approbatae sunt a *Congregatione de Propaganda*, standum praescriptis Constitutionis *Sapientis consilio* [1667].

(5) Utrum Congregatio pro Negotiis rituum orientalium valeat etiam in posterum concedere dispensationes matrimoniales mixtae religionis ac disparitatis cultus. R. *Affirm.* excepto tantummodo privilegio Paulino quod pertinet ad Congregat. S. Officii [1667].

[Protocollum]

Protocollum. — In Sacris R. Congregationibus:

1. In omni Officio liber erit annui protocolli, in quo ordine temporis, preces et expostulationes referentur singulae, quae per annum exhibeantur.

Haec in album adscriptio, post numerum ordinis, indicabit 1. dioecesim, ad quam preces aut expostulationes pertinent; 2. petentem aut expostulantem; 3. cur, aut contra quem expostulatio fiat; 4. exhibitionis diem; 5. procuratorem, seu agentem, si fuerit interpositus. Subinde vacuum chartae relinquatur spatium, in quo notetur qui fuerit negotii processus, hoc est, scriptumne sit ad Ordinarium, impetratae gratia, an transmissa, negata, dilata, et ita porro.

Numerus protocolli debet in supplicem libellum referri, scriptum ad modum fractae partis, cuius *numerator* exprimat ipsius numerum protocolli; *denominator* vero annum, elisis litteris. Ita si negotium, pertinens ad annum MDCCCCVIII, in protocolli libro numerum ferat 500, inscribendum positioni erit fracta sic parte: $\frac{500}{08}$. Tergo praeterea supplicis libelli apponentur adnotationes earum fere similes quae in libro protocolli, hoc est, nomina dioecesis, recurrentis, ac caetera.

2. Habebitur etiam protocolli index, hoc est annua parva rubrica, in quam negotia ordine dioecesium digesta referantur, indicto, post nomen dioecesis, nomine postulantis cum numero protocolli, quo facilius investigationes in positionibus institui possint.

3. Numerus protocolli, semel positioni adsignatus, manet, etsi negotium ultra annum trahatur. Quod si, aut instaurata post aliquot annos quaestione, aut alia quavis de causa contingat, ut alius ei sufficiatur numerus, huius mentio fiet in priore numero, tam in libro protocolli, quam in parva rubrica.

4. Relatis in protocollum chartis, resumptisque, si quae sint, prioribus, positiones ad maiores administratos aut adiutores transmittendae sunt, eorum cognitioni subiiciendae et ad rem, secundum suas cuiusque Officii normas, ad exitum deducendam.

5. Re deliberata et provisa, positiones deferendae sunt: a) ad scriptores, quoties eadem de re aut epistola conficienda sit, aut aliquis vocandus, aut exarandum rescriptum; b) ad distributorem, si positio Consultori vel alio viro studii causa, committenda sit; c) ad protocollum, si aut iussum fuerit resumii priores, aut si coeptum consilium peculiarem executionem non postulet, quemadmodum si rescriptum

sit: ad acta, reponatur, lectum, aut horum aliquid simile.

6. Nisi quid aliter in suis cuiusque Officii normis praescriptum sit, aut nisi Moderatores opportunum duxerint alia ratione consulere, communiter ad eum qui prior est inter addictos protocollo, haec munium partitio spectabit. Ipsius igitur erit suas cuique scriptori positiones adsignare, prout singulis competunt sive ratione territorii, sive materiae. Idem in protocolli libro rescripta, de quibus *litt. b* et *c. num.* 5. superioris, notabit. Priora vero illa, de quibus *litt. a*, in album referet absoluto negotio.

7. Scriptores, expleto suo munere, positiones cum adiectis rescriptis ad ratiocinatorem transmittent.

Hic acta tradet ad subsignandum. Actorum vero fasciculos, sen *positiones*, apud se retinebit, ut in suo administrationis folio et deinde super rescriptis, cum subsignata redierint, taxationes adnotet, si quae sint adiectae. Deinde positiones ad protocollum remittet, cum sigla ex convento constituta ad significandum omnia esse correcta; litteras vero et rescripta distributori tradet.

8. Protocollo addictus rem in librum referet et positiones in suo quamque loco reponet. Distributor autem acta secundum proprias leges distribuenda curabit.

9. Si non subscripta redierint acta, vel si cum aliqua animadversione coniuncta, administri, pro variis casibus, Praepositorum sese mandatis conformabunt.

10. Memoratae normae sunt omnibus retinendae diligenter, nisi quid in iis quae sequuntur peculiaribus legibus exceptum sit pro aliquo Officio [1651]. — Cfr. *Tabularium*.

Protonotarius Apostolicus:

a) Ante Mot. prop. *Inter multiplices*:

Nonnulla declarantur circa privilegia Protonotar. Apostolicor. a Pio f. r. PP. IX (Cst. *Apostolic. Sedis* IV Kal. Sept. 1872) concessae (200)

a) Post eundem Motum Proprium:

I) Leges sunt:

Protonotariorum Apostolicorum de numero participantium, supra numerariorum, ad instar participantium, titularium seu extra Urbem, privilegia ac gratiae:

A) — DE PROTONOTARIIS APOSTOLICIS

1. Quatuor horum habeantur ordines: — 1º Protonotarii Apostolici de Numero Participantium,

septem qui Collegium privative constituunt; — II° Protonotarii Apostolici Supranumerarii; — III° Protonotarii Apostolici ad instar Participantium; — IV° Protonotarii Apostolici Titulares, seu honorarii (extra Urbem).

I. — Protonotarii Apostolici de numero Participantium.

2. Privilegia, iura, praerogativas et exemptiones quibus, ex Summorum Pontificum indulgentia iamdudum gaudet Collegium Protonotariorum Apostolicorum de numero Participantium, in propriis Statutis nuperrime ab ipsomet Collegio iure reformatis inserta, libenter confirmamus, prout determinata inveniuntur in Apostolicis documentis inibi citatis, ac praesertim in Constitutione « *Quamvis peculiaris* » Pii Pp. IX, diei IX mensis februarii MDCCCLIII, paucis exceptis, quae, uti infra, moderanda statuimus.

3. Protonotarii Apostolici de numero Participantium habitu praelatio rite utuntur, et alio, quem vocant *pianum* atque insignibus prout infra numeris 16, 17, 18 describuntur.

4. Habitu quotidiano incedentes, caligas, colare et pileum ut ibidem n. 17 gestare poterunt, ac insuper anulum gemmatum, quo semper iure utuntur, etiam in privatis missis aliisque sacris functionibus.

5. Quod vero circa usum Pontificalium insignium. Xystus V in sua Constitutione « *Laudabilis Sedis Apostolicae sollicitudo* », diei VI mensis februarii MDCLXXXVI, Protonotariis Participantibus concessit: « Mitra et quibuscumque aliis Pontificalibus » insignibus, etiam in Cathedralibus Ecclesiis, de illorum tamen Praesulum, si praesentes sint, si vero « absentes, absque illorum consensu, etiam illis irrequisitis, extra curiam uti », in obsequium praestantissimae Episcoporum dignitatis, temperandum censuimus, ut pro Pontificalibus, extra Urbem agendis, iuxta S. R. C. declarationem quoad Episcopos extraneos vel Titulares, diei IV mensis decembris MCMIII*, ab Ordinario loci veniam semper exquirere teneantur, ac insuper consensum Praelati Ecclesiae exemptae, si in ea sit celebrandum.

6. In Pontificalibus peragendis, semper eis inhibetur usus throni, pastoralis baculi et cappae; item septimi candelabri super altari, et plurium diaconorum assistentia; faldistorio tantum utentur, apud quod sacras vestes assumere valeant. Pro concessis enim in citata Xysti V Constitutione, « quibuscumque aliis pontificalibus insignibus », non esse sane intel-

ligenda declaramus ea quae ipsis Episcopis extra dioecesim sunt interdicta. Loco *Dominus vobiscum* numquam dicent *Pax vobis*; trinam benedictionem impertientur numquam, nec versus illi praemittent *Sit nomen Domini et Adiutorium*, sed in missis tantum pontificalibus, mitra cooperiti, cantabunt formulam *Benedicat vos*, de more populo benedicentes: a qua benedictione abstinebunt, assistente Episcopo loci Ordinario, aut alio Praesule, qui ipso Episcopo sit maior, ad quem pertinet eam impertiri.

7. Ad Ecclesiam accedentes Pontificalia celebraturi, ab eaque recedentes, habitu praelatio induti, supra mantelletum Crucem gestare possunt pectoralem, a qua alias abstinebunt; et nisi privatim per aliam portam ingrediantur, ad fores Ecclesiae non excipientur ut Ordinarius loci, sed a caeremoniario ac duobus clericis non tamen canonicis seu dignitatibus; seipsos tantum aqua lustrali signabunt, tacto aspersorio illis porrecto, et per Ecclesiam procedentes populo numquam benedicent.

8. Crux pectoralis, a Protonotariis Participantibus functionibus adhibenda, aurea erit, cum unica gemma, pendens a funiculo serico *rubini* coloris comixto cum auro, et simili flocculo retro ornato.

9. Mitra in ipsorum Pontificalibus erit ex tela aurea (numquam tamen pretiosa) quae cum simplici alternari possit, iuxta Caerem. Episcop. (I, XVII, nn. 2 et 3); nec alia mitra nisi simplici diebus poenitentialibus et in exsequiis eis uti licebit. Pileolo nigri coloris sub Mitra dumtaxat uti poterunt.

10. Romae et extra, si ad missam lectam cum aliqua solemnitate celebrandam accedant, habitu praelatio induti, praeparationem et gratiarum actionem persolvere poterunt ante altare, in genuflexorio pulvinaribus tantum instructo, vestes sacras ab altari assumere, aliquem clericum in *Sacris* assistentem habere, ac duos inferiores ministros. Fas erit praeterea Canonem et palmatorias, urceum et pelvim cum manutergio in lance adhibere. In aliis missis lectis, a simplici sacerdote ne differant, nisi in usu palmatorias. In missis autem cum cantu, sed non pontificalibus, uti poterunt etiam canone et urceo cum pelvi et lance ad manutergium.

11. Testimonium autem exhibere cupientes pro pensae voluntatis Nostrae in perinsignem hunc coetum, qui inter caetera praelatorum Collegia primus dicitur et est in romana Curia, Protonotariis Participantibus qui a locorum Ordinariis sunt exempti, et ipsis Abbatibus praecedunt, facultatem facimus

[Protonotarius Apostolicus]

declarandi omnibus qui missae ipsorum intererunt, ubiuis celebrandae, sive in oratoriis privatis, sive in altari portatili, per eiusdem missae auditionem diei festi praecepto rite planeque satisfieri.

12. Protonotarius Apostolicus de numero Participantium qui ante decimum annum ab adepto Protonotariatu Collegium deseruerit, aut qui a decimo saltem discesserit, et per quinque alios, iuxta Xysti V Constitutionem, iisdem privilegiis gavisus fuerit, inter Protonotarios *ad instar* eo ipso erit adscriptus.

II. — Protonotarii Apostolici Supranumerarii

13. Ad hunc Protonotariorum ordinem nemo tamquam privatus aggregabitur, sed iis tantum aditus fiet, qui canonicatu potiuntur in tribus capitulis Urbis Patriarchalium, id est Lateranensis Ecclesiae, Vaticanæ ac Liberianæ; itemque iis qui dignitate aut canonicatu potiuntur in capitulis aliarum quarundam extra Urbem ecclesiarum, quibus privilegia Protonotariorum *de numero* Apostolica Sedes concesserit, ubique fruenda. Qui enim aut in propria tantum ecclesia vel dioecesi titulo Protonotarii aucti sunt, aut nonnullis tantum Protonotariorum privilegiis fuerint honestati, neque Protonotariis aliisve Prelatis Urbanis accensebuntur, neque secus habebuntur ac illi de quibus hoc in Nostro documento nn. 80 et 81 erit sermo.

14. Canonici omnes, etiam honorarii, tum Patriarchalium Urbis, tum aliarum ecclesiarum de quibus supra, tamquam singuli, insignibus et iuribus Protonotariorum ne fruantur, nec gaudeant nomine et honore Praelatorum, nisi prius a Summo Pontifice inter Praelatos Domesticos per Breve adscripti sint, et alia servaverint quae infra num. 34 dicuntur. Protonotarius autem *ad instar*, qui canonicis eiusmodi accenseatur, eo ipso privilegia Protonotari Supranumerarii acquirat.

15. Protonotarii Apostolici Supranumerarii subiecti remanent proprio Ordinario, ad formam Concilii Tridentini (*Sess. 24, C. 11*), ac eorum beneficia extra Romana Curiam vacantia Apostolicae Sedi minime reservantur.

16. Habitum praelatitium gestare valent coloris violacei, in sacris functionibus, idest caligas, collare, talarem vestem cum cauda, nunquam tamen explicanda, neque in ipsis Pontificalibus celebrandis: sericam zonam cum duobus flocculis pariter sericis a laeva pendentibus, et Palliolum, seu Mantelletum

supra rochetum: insuper nigrum biretum flocculo ornatum coloris *rubini*: pileum item nigrum cum vitta serica, opere reticulato exornata, eiusdem *rubini* coloris, cuius coloris et serici erunt etiam ocelli, globuli, exiguus torulus collum et anteriores extremitates vestis ac mantelleti exornans, eorum subsumtum, itemque reflexus (*paramani*) in manicis (etiam rocchetti).

17. Alio autem habitu uti poterunt, Praelatorum proprio, vulgo *piano*, in Congregationibus, conventibus, solemnibus audientis, ecclesiasticis et civilibus, idest caligis et collari violacei coloris, veste talari nigra cum ocellis, globulis, torulo ac subsuto, ut supra, *rubini* coloris, serica zona violacea cum laciniiis pariter sericis et violaceis, peramplo pallio talari, item serico violaceo, non undulato, absque subsuto aut ornamentis quibusvis alterius coloris, ac pileo nigro cum chordulis et sericis flocculis *rubini* coloris. Comuni habitu incedentes, caligas et collare violacei coloris ac pileum gestare poterunt, ut supra dicitur.

18. Propriis insignibus seu stemmatibus imponere poterunt pileum cum lemniscis ac flocculis duodecim, sex hinc, sex inde pendentibus, eiusdem *rubini* coloris, sine cruce vel mitra.

19. Habitum et insignia in choro dignitates et canonici Protonotarii gerunt, prout Capitulo ab Apostolica Sede concessa sunt; poterunt nihilominus veste tantum uti violacea praelatitia cum zona sub choralibus insignibus, nisi tamen alia vestis tamquam insigne chorale sit adhibenda. Pro usu rocchetti et mantelleti in choro attendatur utrum haec sint speciali indulto permissa; alias enim Protonotarius, praelatitio habitu assistens, neque locum inter Canonicos tenebit, neque distributiones lucrabitur, quae sodalibus accrescent.

20. Cappam laneam violaceam, pellibus ermellini hiberno tempore, aestivo autem *rubini* coloris serico ornatam, induent in Cappellis Pontificiis in quibus locum habebunt post Protonotarios Participantes. Hi vero canonici Protonotarii qui Praelati non sunt, seu nomine tantum Protonotariorum, non vero omnibus iuribus gaudent, ut nn. 13 et 14 dictum est, in Cappellis locum non habebunt, neque ultra limites pontificiae concessionis habitu praelatitio et *piano*, de quibus nn. 16 et 17, uti umquam poterunt.

21. Habitum praelatitio induti, clericis quibusvis, presbyteris, canonicis, dignitatibus, etiam collegialiter unitis, atque Praelatis Ordinum Regularium, quibus Pontificalium privilegium non competat, an-

tecedunt, minime vero Vicariis Generalibus vel Capitularibus, Abbatibus, et Canonicis Cathedralium collegialiter sumptis. Ad Crucem et ad Episcopum non genuflectent, sed tantum sese inclinabunt; duplici ductu thurificabuntur: item si sacris vestibus induti functionibus in choro assistant.

22. Gaudent indulto Oratorii privati domi rurique, ab Ordinario loci visitandi atque approbandi, in quo, etiam solemnioribus diebus (exceptis Paschatis, Pentecostes, Assumptionis B. M. V., SS. Apostolorum Petri et Pauli, nec non loci Patroni principalis festis) celebrare ipsi missam poterunt, vel alius sacerdos, in propriam, consanguineorum, affinium, familiarium et cohabitantium commoditatem, etiam ad praeceptum implendum. Privilegio autem altaris portatilis omnino carere se sciant.

23. Licet iisdem acta conficere de causis Beatificationis et Canonizationis Servorum Dei, quo tamen privilegio uti non poterunt si eo loci alter sit e Collegio Protonotariorum Participantium.

24. Rite eliguntur in Conservatores Ordinum Regularium aliorumque piorum Institutorum, in Iudices Synodales, in Commissarios et Iudices Apostolicos etiam pro causis beneficialibus et ecclesiasticis. Item apud ipsos professionem Fidei recte emittunt qui ex officio ad eam adiguntur. Ut autem iuribus et praerogativis, hic et num. 23 expressis, frui possint canonici Protonotarii in S. Theologia aut in Iure canonico doctorali laurea insigniti sint oportet.

25. Extra Urbem, et impetrata venia Ordinarii loci, cui erit arbitrium eam tribuendi quoties et pro quibus solemnitatibus voluerit, atque obtento etiam consensu Praelati ecclesiae exemptae in qua forte celebrandum sit, pontificali ritu missas et vespers aliasque sacras functiones peragere poterunt. Quod functiones attinet collegialiter, seu Capitulo praesente, celebrandas, a propriis constitutionibus, de Ordinarii consensu, provideatur, iuxta Apostolica documenta.

26. Ad ecclesias accedentes Pontificalia celebraturi, ab eaque recedentes, habitu praelatio induti, supra mantelletum Crucem gestare possunt pectoralem (a qua alias abstinebunt): et nisi privatim per aliam portam ingrediantur, ad fores ecclesiae non excipiantur ut Ordinarius loci, sed a caeremoniario et duobus clericis, non tamen a canonicis seu dignitatibus: seipso tantum aqua lustrali signabunt, tacto aspersorio sibi porrecto, et, per ecclesiam procedentes, populo nunquam benedicent.

27. Pontificalia agent ad faldistorium, sed vestes sacras in sacratio assument et deponent, quae in missis erunt: a) Caligae et sandalia serica cum orae textu ex auro; b) Tunicella et Dalmatica; c) Crux pectoralis sine gemmis e chordula serica rubini ex integro coloris pendens, auro non intertexta, simili flocculo retro ornata; d) Chirothecae sericae, sine ullo opere phrygio, sed tantum orae textu auro distinctae; e) Annulus cum unica gemma; f) Mitra ex serico albo, sine ullo opere phrygio, sed tantum cum orae textu ex auro, et cum lacinis similiter aureis, quae cum simplici ex lino alternari poterit, iuxta Caerem. Episcoporum. I, XVII, m. 2 et 5; haec vero simplex, diebus poenitentialibus et in exsequiis una adhibebitur; g) Canon et palmaria, a qua abstinendum coram Ordinario seu maiori; h) Urceus et Pelvis cum mantili in lance, i) Gremiale.

28. In Vesperis solemnibus (post quas benedictionem non impertientur) aliisque sacris functionibus; pontificaliter celebrandis, mitra, Cruce pectorali, annulo utentur, ut supra. Pileolus nigri dumtaxat coloris, non nisi sub mitra ab eis poterit adhiberi.

29. In pontificalibus functionibus eisdem semper interdicitur usus throni, pastoralis baculi et cappae; in missis autem pontificalibus, septimo candelabro super altari non utentur, nec plurium diaconorum assistentia; presbyterum assistentem pluviali indutum habere poterunt, non tantem coram Episcopo Ordinario aut alio Praesule, qui ipso Episcopo sit maior; intra missam manus lavabunt ad Ps. *Lavabo tantum. Loco Dominus Vobiscum*, nunquam dicent *Pax vobis*; trinam benedictionem impertientur nunquam, nec versus illi praemittent *Sit nomen Domini* et *Adiutorium*, sed in missis tantum pontificalibus, mitra cooperti, cantabunt formulam *Benedicat vos*, de more populo benedicentes: a qua benedictione abstinebunt assistente Episcopo loci Ordinario aut alio Praesule, qui ipso Episcopo sit maior, cuius erit eam impertiri. Coram iisdem, in pontificalibus celebrantes, mitra simplici solummodo utantur, et dum illi sacra sumunt paramenta, aut solum petunt vel ab eo recedunt, stent sine mitra.

30. De speciali commissione Ordinarii, missam quoque pro defunctis pontificali ritu celebrare poterunt Protonotarii Supranumerarii, cum absolutione in fine, mitra linea utentes; nunquam tamen eandem absolutionem impertiri illis fas erit, post missam ab alio celebratam; quod ius uni reservatur Episcopo loci Ordinario.

[Protonotarius Apostolicus]

31. Romae et extra, si ad missam lectam cum aliqua solemnitate celebrandam accedant, habitu praelatio induti, praeparationem et gratiarum actionem persolvere poterunt ante altare in genuflexorio pulvinaribus tantum instructo, vestes sacras ab altari assumere (non tamen Crucem pectoralem et annulum) aliquem clericum in sacris assistentem habere, ac duos inferiores ministros; canonem et palmatoriam, urceum et pelvim cum manutergio in lance adhibere; sed ante *ŷ. Communio* manus ne lavent. In aliis missis lectis a simplici sacerdote ne differant, nisi in usu palmatoriae: in missis autem cum cantu, sed non pontificalibus, uti poterunt etiam Canone, urceo cum pelvi, ac lance ad manutergium, nisi ex statutis vel consuetudine in propria ecclesia haec prohibeantur.

32. Canonico Protonotario Apostolico Supranumerario Pontificalia peragere cum ornamentis ac ritu superius enunciatis fas non erit, nisi infra terminos propriae dioecesis; extra autem, nonnisi ornatu et ritu, prout Protonotaris *ad instar*, ut infra dicetur, concessum est.

33. Cum tamen canonicos trium Patriarchalium Urbis, ob earundem praestantiam, aequum sit excellere privilegiis, eo vel magis quod in Urbe, ob Summi Pontificis praesentiam, Pontificalium privilegiorum exercere nequeunt, illis permittitur ut in ecclesiis totius terrarum orbis, impetrata Ordinarii venia ac Praesulum ecclesiarum exemplarum consensu, Pontificalia agant cum ritu atque ornamentis nn. 27, 28, 29 recensitis. Insuper, licet aliquis ex ipsis inter Praelatos nondum fuerit adscriptus, palmatoria semper, etiam in privatis missis uti poterit.

34. Recensita hactenus privilegia illa sunt quibus dumtaxat Protonotarii Apostolici Supranumerarii fruuntur. Verum, cum eadem collective coetui canonicorum conferantur, Canonici ipsi, tanquam singuli, iis uti nequibunt, nisi Praelati Urbani fuerint nominati et antea suae ad canonicatum vel dignitatem promotionis et auspicae iam possessionis, atque inter Praelatos aggregationis, ut num. 14 dicitur, testimonium Collegio Protonotariorum Participantium exhibuerint; coram ipsius Collegiis Decano, vel per se vel per legitimum procuratorem, Fidei professionem et fidelitatis iusiurandum de more praestiterint, ac de his postea, exhibito documento, proprium Ordinarium certiore fecerint. Quibus expletis, eorum nomen in sylloge Protonotariorum Apostolicorum recensebitur.

35. Canonici ecclesiarum extra Urbem, qui ante Nostri huius documenti Motu Proprio editi publicationem, privilegia Protonotariorum, una cum Canonicatu, sunt assequuti, ab expeditione Brevis, de quo supra, nn. 14, dispensantur; iusiurandum tamen fidelitatis coram Ordinario suo praestabunt infra duos menses.

36. Collegialiter tanquam canonici pontificalibus functionibus iuxta Caeremoniale Episcoporum, sacris vestibus induti adsistentes non alia mitra utantur quam simplici, nec unquam hoc et ceteris fruuntur Protonotariorum insignibus et privilegiis extra propriam ecclesiam, nisi in diplomate concessionis aliter habeatur. Canonici tamen, qui forte ad ordinem saltem subdiaconatus non sit promotus, neque in choro cum aliis mitra unquam utatur. In functionibus autem praedictis inservientem de mitra non habebunt, prout in Pontificalibus uni celebranti competit. Qui in missa solemniter Diaconi, Subdiaconi aut Presbyteri assistentis manus agunt, dum Dignitas, vel Canonicus aut alter Privilegiarius pontificaliter celebrant, mitra non utuntur; quam tamen adhibere poterunt Episcopo solemniter celebrante, ut dictum est de collegialiter adsistentibus, quo in casu, cum ministrant, aut cum Episcopo operantur, maneat detecto capite.

37. Protonotarius Supranumerarius defunctus effertur aut tumulari cum mitra non poterit, neque haec eius feretro imponi.

38. Ne autem Protonotariorum numerus plus aequo augeatur, prohibemus ne in posterum in ecclesiis, de quibus supra, Canonici honorarii, sive infra, sive extra Dioecesim degant, binas partes excedant eorum, qui Capitulum iure constituunt.

39. Qui secus facere, aliisve, praeter memorata, privilegiis et iuribus ut praesumpserint, si ab Ordinario semel et bis admoniti non paruerint, eo ipso, Protonotariatus titulo, honore, iuribus et privilegiis, tanquam singuli, privatos se noverint.

40. Sciant praeterea, se, licet forte plures una simul, non tanquam unius ecclesiae canonici, sed tanquam Protonotarii convenient, non idcirco Collegium praelatitium constituere; verum quando una cum Protonotariis de numero Participantium concurrunt, v. gr. in Pontificia Cappella, tunc quasi unum corpus cum ipsis effecti censentur, sine ullo tamen amplissimi Collegii praeiudicio, ac servatis eiusdem Cappellae et Familiae Pontificiae consuetudinibus.

41. Si quis (exceptis canonicis trium Patriarchalium Urbis) quavis ex causa dignitatem aut canonicatum dimittat, cui titulus, honor et praerogativa Protonotarii Apostolici Supranumerarii adnexa sint, ab eiusmodi titulo, honore et praerogativis statim decedit. Qui vero Pontificum Breve inter Praelatos aggregationis obtinuerit, horum tantum privilegiis deinceps perfruetur.

III. — Protonotarii Apostolici ad instar.

42. Inter Protonotarios Apostolicos *ad instar* Participantium illi viri ecclesiastici adnumerantur, quibus Apostolica Sedes hunc honorem conferre voluerit, ac praeterea dignitates et canonici alicuius Capituli praestantioris, quibus collegialiter titulus et privilegia Protonotariorum, cum addito *ad instar* ubique utenda, fuerint ab eadem Apostolica Sede collata. Canonici enim qui aut in propria tantum ecclesia vel dioecesi titulo Protonotarii aucti sunt, aut nonnullis tantum Protonotariorum privilegiis fuerunt honestati, neque Protonotariis aliisve Praelatis Urbanis accensebuntur, neque secus habebuntur ac illi de quibus hoc in Nostro documento nn. 80 et 81 erit sermo.

43. Qui Protonotarii Apostolici *ad instar* tamquam singuli iuribus honorantur, eo ipso sunt Praelati Domus Pontificiae; qui vero ideo sunt Protonotarii quia alicuius ecclesiae canonici, Praelatis Domesticis non adnumerantur, nisi per Breve Pontificum, ut num. 14 dictum est. Omnes Protonotarii *ad instar* subiecti remanent, ad iuris tramitem, Ordinario loci.

44. Beneficia illorum, qui Protonotarii *ad instar* titulo et honore gaudent tamquam canonici alicuius Capituli, si vacent extra Romanam Curiam, Apostolicae Sedi minime reservantur. Beneficia vero eorum, qui tali titulo et honore fruuntur, tamquam privata persona, non poterunt nisi ab Apostolica Sede conferri.

45. Quod pertinet ad habitum praelatitium, *pianum* et communem, stemmata et choralia insignia, habitum et locum in Pontificia Cappella, omnia observabunt, uti supra dictum est de Protonotariis Supranumerariis, nn. 16, 17, 18, 19, 20.

46. Iisdem iuribus gaudebunt praecedentiae, privati oratorii, conficiendi acta Beatificationis et Canonizationis, passivae electionis in Conservatores, coeterisque; item recipiendae Fidei professionis, reverentiae ad Crucem, thurificationis, quibus omnibus fruuntur Protonotarii Supranumerarii, ut supra nn. 21, 22, 23, 24, ac iisdem sub conditionibus.

47. De venia Ordinarii et Praesulis consensu ecclesiae exemptae, extra Urbem, missas, non tamen de requie, pontificali ritu et ornatu celebrare poterunt, prout supra notatur, ubi de Protonotariis Supranumerariis, nn. 25, 26, 27, 28, 29; verum his legibus: Nec faldistorio nec gremiali unquam utantur, sed una cum ministris in scammo, cooperto panno coloris diei, sedeant; caligis et sandalis utantur sericis tantum, cum orae textu item serico flavi coloris ornato, et similiter sericis chyrothecis sine alio ornamento; mitra simplici ex serico damasceno, nullo ornamento, ne in oris quidem distincta, cum rubris laciniiis ad vittas. Extra Cathedralis Ecclesiae tantum, assistentem presbyterum habere poterunt pluviali indutum, dummodo non assistat Episcopus Ordinarius aut alius Praesul ipso Episcopo maior. Crucem pectoralem auream sine gemmis gerent, appensam funiculo serico violaceo ex integro coloris, auro non intertexto. Omnia, quae in missa cantanda vel legenda sunt, nunquam ad scamnum, sed ad altare cantabunt et legent. Manus infra missam lavent tantum ad Ps. *Lavabo*.

48. Poterunt insuper, pariter extra Urbem, de venia Ordinarii et cum Praesulis ecclesiae exemptae consensu, mitra, Cruce pectorali et annulo ornati, ad scamnum, more Presbyterorum, celebrare Vesperas illius festi, cuius missam ipsi pontificaliter acturi sint, vel peregerint (absque benedictione in fine). Iisdem ornamentis eodemque ritu uti licebit, de speciali tamen commissione Ordinarii, in Vesperis festi, cuius missa in pontificalibus ab alio quolibet Praelato celebretur, itemque in benedictione cum Sanctissimo Sacramento solemniter (non tamen trina) impertienda, in processionibus, et in una ex quinque absolutionibus in solemnioribus exsequiis, de quibus in Pontificali Romano.

49. Romae missam lectam, aliqua cum solemnitate celebrantes, si praelatio habitu sint induti ea retineant quae de Protonotariis Supranumerariis n. 31 constituta sunt; extra Urbem, de speciali tamen commissione Ordinarii, eodem modo se gerent; aliis in missis et functionibus, tamquam Praelatis Domesticis, ut n. 78, palmatoriam tantum, si velint adhibeant.

50. Qui canonicorum coetui adscriptus cui hactenus recensita Protonotariorum *ad instar* privilegia concessa sint, tamquam privata persona iisdem uti velit, prius Breve Pontificum, ut dicitur nn. 14 et 43, de sua inter Praelatos Domesticos aggregatione,

[Protonotarius Apostolicus]

servatis servandis, obtineat, simulque suae ad Canonicatum vel Dignitatem promotionis, initaeque possessionis ac inter Praelatos aggregationis testimonium Collegio Protonotariorum Participantium exhibeat. Tum coram ipsius Collegii Decano, vel per se vel per legitimum procuratorem. Fidei professionem ac fidelitatis iusiurandum, de more, praestet; de his denique exhibito documento proprium Ordinarium certiore faciat. Qui vero tamquam privata persona huiusmodi titulum rite fuerit consecutus, non ante privilegiis eidem titulo adnexis uti poterit quam legitimum suae nominationis testimonium memorato Collegio exhibuerit, Fidei professionem et fidelitatis iusiurandum, uti supra, ediderit, de hisque omnibus authenticum documentum suo Ordinario attulerit. Haec ubi praestiterint, eorum nomen in sylloge Protonotariorum recensetur.

51. Qui ante has Litteras, Motu Proprio editas, iuribus gaudebant Protonotarii *ad instar*, tamquam alicuius ecclesiae canonici, a postulatione Brevis, de quo in superiori numero, dispensantur, quemadmodum et a iureiurando, ut ibidem dicitur, praestando, quod tamen proprio Ordinario infra duos menses dabunt.

52. Habitum et insignia in choro dignitates et canonici Protonotarii gerent, prout Capitulo ab Apostolica Sede concessa sunt; poterunt nihilominus veste tantum uti violacea praelatitia cum zona sub choralibus insignibus, nisi tamen alia vestis, tamquam insigne chorale sit adhibenda. Pro usu rocchetti et mantelleti in choro attendatur utrum haec sint speciali indulto permissa; alias enim Protonotarius, habitu praelatitio assistens, neque locum inter canonicos tenebit, neque distributiones acquirat, quae sodalibus accrescent.

53. Collegialiter tamquam canonici pontificalibus functionibus, iuxta Caeremoniale Episcoporum, sacris vestibus induti assistentes, non alia mitra utentur quam simplici, nec unquam hoc aliusve supra memoratis insignibus et privilegiis extra propriam ecclesiam, nisi in concessionis diplomate aliter habeatur. Canonicus tamen, qui forte ad ordinem saltem subdiaconatus non sit promotus, ne in choro quidem cum aliis mitra unquam utatur. In functionibus autem praedictis inservientem de mitra non habebunt, prout in Pontificalibus uni celebranti competit. Qui in missa solemni diaconi, subdiaconi aut presbyteri assistentis munus agunt, dum Dignitas, vel Canonicus, aut alter Privilegiarius pontificaliter cele-

brant, mitra non utentur; quam tamen adhibere poterunt, Episcopo solemnitur celebrante, ut dictum est de collegialiter adistentibus, quo in casu, cum ministrant, aut cum Episcopo operantur, maneat detecto capite.

54. Protonotarius *ad instar* defunctus efferri aut tumulari cum mitra non poterit, nec eius feretro ipsa imponi.

55. Ne autem Protonotariorum numerus plus aequo augeatur, prohibemus, ne in posterum in ecclesiis, de quibus supra, canonici honorarii, sive infra, sive extra dioecesim degant, binas partes excedant eorum, qui Capitulum iure constituunt.

56. Qui secus facere, aliusve, praeter memorata, privilegiis et iuribus uti praesumpserint, si ab Ordinario semel et bis admoniti non paruerint, eo ipso Protonotariatus titulo, honore iuribus et privilegiis, tamquam singuli, privatos se noverint.

57. Sciant praeterea, se, licet forte plures una simul, non tamquam unius ecclesiae canonici, sed tamquam Protonotarii, conveniant, non idcirco Collegium Praelatitium constituere; verum, quando una cum Protonotariis de numero Participantium concurrunt, v. gr. in Pontificiis Cappellis, tunc quasi unum corpus cum ipsis censentur, sine ullo tamen amplissimi Collegii praeiudicio, ac servatis eiusdem Cappellae et Familiae Pontificiae consuetudinibus.

58. Si quis, quavis ex causa, Dignitatem aut Canonicatum dimittat, cui titulus, honor et praerogativae Protonotariorum *ad instar* adnexa sint, statim ab iisdem titulo, honore et praerogativis decidet. Qui vero Pontificium Breve inter Praelatos aggregationis obtinuerit, horum tantum privilegiis deinceps perfruetur.

IV. — Protonotarii Apostolici
Titulares seu Honorarii.

59. Cum Apostolica Sedes, non sibi uni ius reservaverit Protonotarios Titulares seu honorarios nominandi, sed Nuntiis Apostolicis, Collegio Protonotariorum participantium et forte aliis iamdiu illud delegaverit, antequam de eorum privilegiis ac praerogativis aliquid decernamus, leges seu conditiones renovare placet, quibus rite honesteque ad eiusmodi dignitatem quisque candidatus valeat evehi, iuxta Pii PP. VII Praedecessoris Nostri Constitutionem « *Cum innumeri* », Idibus decembr. MDCCCXVIII datam.

60. Quoties igitur de honorario Protonotariatu assequendo postulatio praebetur, profectantur, ab

Ordinario recognita, testimonia, quibus constet indubie: 1°. de honesta familiae conditione; 2°. de aetate saltem annorum quinque et viginti; 3°. de statu clericali ac coelib; 4°. de Laurea doctoris in utroque, aut canonico tantum iure, vel in S. Theologia, vel in S. Scriptura; 5°. de morum honestate et gravitate, ac de bona apud omnes aestimatione; 6°. de non communibus in Ecclesiae bonum provehendum laudibus comparatis; 8°. de idoneitate ad Protonotariatum cum decore sustinendum, habita etiam annui census ratione, iuxta regionis cuiusque aestimationem.

61. Quod si huiusmodi Protonotariatus honor alicui canonicorum coetui collective ab Apostolica Sede conferatur (quod ius, collective Protonotarios nominandi, nemini censi posse delegatum declaramus), eo ipso, quo quis dignitatem aut canonicatum est legitime consequutus, Protonotarius nuncupabitur.

62. Pariter, qui Vicarii Generalis aut etiam Capitularis munere fungitur, hoc munere duntaxat perdurante, erit Protonotarius Titularis; hinc, si Dignitate aut Canonicatu in Cathedrali non gaudeat, quando choro interesse velit, habitu Protonotarii praelatio, qui infra describitur, iure utetur.

63. Protonotarii Apostolici Titulares sunt Praelati extra Urbem, qui tamen subiecti omnino manent locorum Ordinariis, Praelatorum Domus Pontificiae honoribus non gaudent, neque inter Summi Pontificis Familiares adnumerantur.

64. Extra Urbem, dummodo Summus Pontifex eo loci non adsit, in sacris functionibus rite utuntur habitu praelatio, nigri ex integro coloris, idest veste talari, etiam, si libeat, cum cauda (nunquam tamen explicanda), zona serica cum duobus flocculis a laeva pendentibus, rocchetto, mantelletto et bireto, absque ulla horum omnino parte, subsuto aut ornamento alterius coloris.

65. Extra Urbem, praesente Summo Pontifice, descripto habitu indui possunt, si hic tamquam chorale insignae concessus sit, vel si quis uti Vicarius adfuerit.

66. Habitu praelatio induti, omnibus clericis, presbyteris, etiam canonicis, singulatim sumptis, praeferantur, non vero canonicis, etiam Collegiatarum, collegialiter convenientibus, neque Vicariis Generalibus et Capitularibus, aut Superioribus Generalibus Ordinum Regularium, et Abbatibus, ac Praelatis Romanae Curiae; non genuflectunt ad Crucem vel ad Episcopum, sed tantum se inclinant, ac duplici ductu thurificantur.

67. Super habitu quotidiano, occasione sollemnis conventus, audientiae et similium, etiam Romae et coram Summo Pontifice, zonam tantum sericam nigram, cum lacinis item nigris, gestare poterunt, cum pileo chordula ac floccis nigris ornato.

68. Propriis insignibus seu stemmatibus pileum imponere valeant, sed nigrum tantummodo, cum lemniscis et sex hinc sex inde flocculis pendentibus, item ex integro nigris.

69. Si quis Protonotarius Titularis, canonicatus aut dignitatis ratione choro intersit, circa habitum se gerat iuxta normas Protonotarii *ad instar* constitutas, num. 52, vestis colore excepto.

70. Sacris operantes, a simplicibus sacerdotibus minime differant; attamen extra Urbem in missis et vespers solemnibus, pariterque in missis lectis aliisque functionibus solemnibus aliquando celebrandis, palmatoria tantum ipsis utenda conceditur, excluso Canone aliave pontificali suppellectili.

71. Quod pertinet ad acta in causis Beatificationis et Canonizationis, et ad passivam electionem in Conservatores ac caetera, iisdem iuribus gaudent, quibus fruuntur Protonotarii Supranumerarii, uti nn. 23 et 24 supra dictum est.

72. Beneficia eorum qui, tamquam privatae personae, Protonotariatum Titularem assequuti sunt, non vero qui ratione Vicariatus, Canonicatus sive dignitatis eodem gaudent, ab Apostolica tantum Sede conferantur.

73. Noverint autem, se, licet forte plures una simul, non tamquam unius ecclesiae canonici, sed tamquam Protonotarii, conveniant, non ideo Collegium constituere.

74. Tandem qui Protonotariatu Apostolico honorario donati sunt, tamquam privatae personae, titulo, honoribus et privilegiis Protonotariatus uti nequeunt, nisi antea diploma suae nominationis Collegio Protonotariorum Participantium exhibuerint, Fideique professionem, ac fidelitatis iusiurandum coram Ordinario, aut alio viro in ecclesiastica dignitate constituto emisierint. Qui vero ob canonicatum, Dignitatem, aut Vicariatum, eo potiti fuerint, nisi idem praestiterint, memoratis honoribus et privilegiis, quae superius recensentur, tantummodo intra propriae dioecesis limites uti poterunt.

75. Qui secus facere, aliisque, praeter descripta, privilegiis uti praesumpserint, si ab Ordinario semel et bis admoniti non paruerint, eo ipso honore et iuribus Protonotarii privatos se sciant: quod si Pro-

[Protonotarius Apostolicus]

tenotarium, tamquam privata persona adepti sint, etiam titulo.

76. — Vicarii Generales vel Capitulares, itemque Dignitates et Canonici nomine atque honoribus Protonotariatus titularis gaudentes, si, quavis ex causa, a munere, Dignitate aut Canonicatu cessent, eo ipso, titulo, honoribus et iuribus ipsius Protonotariatus excident (1).

B) — DE CAETERIS PRAELATIS ROMANAE CURIAE.

77. Nihil detractatum volumus honoribus, privilegiis, praerogativis, quibus alia Praelatorum Romanae Curiae Collegia, Apostolicae Sedis placito, exornantur.

78. Insuper concedimus ut omnes et singuli Praelati Urbani seu Domestici, etsi nulli Collegio adscripti, ii nempe, qui tales renunciati, Breve Apostolicum obtinuerint, palmatoria uti possint (non vero Canone aut alia pontificali suppellectili) in missa cum cantu, vel etiam lecta, cum aliqua solemnitate celebranda; item in vesperis aliisque solemnibus functionibus.

79. Hi autem habitum, sive praelatitium, sive quem vocant *pianum*, gestare poterunt, iuxta Romanae Curiae consuetudinem, prout supra describitur nn. 16, 17; numquam tamen vestis talaris caudam explicare, neque sacras vestes ex altari assumere valeant, nec alio uti colore, quam violaceo, in bireti flocculo et pilei vitta opere reticulato distincta, sive chordulis et flocculis, etiam in pileo stemmatibus imponendo ut n. 18 dictum est, nisi, pro eorum aliquo, constet de maiori particulari privilegio.

C) — DE DIGNITATIBUS, CANONICIS ET ALIIS, QUI NONNULLIS PRIVILEGIIS PRAELATORUM PROPRIIS FRUUNTUR.

80. Ex Romanorum Pontificum indulgentia, insignia quaedam praelatitia aut pontificalia aliis

Collegiis, praesertim canonicorum, eorumve Dignitatibus, quocumque nomine nuncupentur, vel a priscis temporibus tribui consueverunt; cum autem eiusmodi privilegia deminutionem quamdam episcopali dignitati videantur afferre, idcirco ea sunt de iure strictissime interpretanda. Huic principio inhaerentes, expresse volumus ut in pontificalium usu nemini ad aliquod ex supra memoratis Collegiis pertinenti in posterum ampliora suffragentur privilegia quam quae, superius descripta, competunt Protonotariis sive Supranumerariis; sive *ad instar*, et quidem non ultra propriae ecclesiae, aut ad summum dioeceseos, si hoc fuerit concessum, limites; neque ultra dies iam designatos, aut determinatas functiones et quae arctiora sunt, ne augeantur.

81. Quoniam vero de re agitur haud parvi momenti, quippe quae ecclesiasticam respicit disciplinam, ne quis audeat arbitraria interpretatione, maiora quam in concedentis voluntate fuerint, sibi privilegia vindicare; quin potius paratum sese ostendat, quatenus illa excesserint, minoribus coarctari; singulis locorum Ordinariis quorum sub iurisdictione vel quorum in territorio, si de exemptis agatur, aliquis ex praedictis coetibus inveniatur, demandamus ut, tamquam Apostolicae Sedis Delegati, Apostolicarum concessionum documenta ipsis faventia, circa memorata privilegia, infra bimestre tempus, ab hisce Nostris Ordinationibus promulgatis, sub poena immediata amissionis eorum quae occultaverint, ad se transmitti curent, quae intra consequentem mensem ad Nostram SS. Rituum Congregationem mittant. Haec autem, pro suo munere, omnia et singula hisce Nostris dispositionibus aptans, declarabit et decernet, quatenus in posterum illis competant [537].

II) Varia:

Quae inibi statuta sunt omnino ex integre serventur [889]. — Protonotarius Apostolicus ad instar celebrans in pontificalibus in vesperis induat rochetum, amictum, crucem pectoralem et pluviale. Post eiusdem officii psalmos capitulum ipse cantet, et in vesperis post thurificationem altaris, nudo capite, in medio altaris reversus, descendat et post reverentiam in plano, mitra accipiens, viam per quam venerat repetat [1890]. — Cfr. *Canonicus, Capellanus, Laurentianus, Vicarius generalis*.

DECLARATIONES.

(1) An Canonicus rite adscriptus Capitulo, quod collegialiter gaudet privilegiis seu insignibus et iuribus ad Protonotarios Apostolicos, vel supranumerarios, vel ad instar participantium pertinentibus, ius aliquod adquisierit, quo inter Praelatos Domesticos cum expeditione Brevis recenseatur? R. *Negative*, et adscriptionem coetui Praelatorum Domesticorum unice pendere ex benigna liberalitate Summi Pontificis, attentis, in singulis casibus, omnibus circumstantiis et specialibus meritis personae [2530]. — Cfr. Supplementum I ad verb. *Canonicus*, posteriorem concessionem nuperrime datam.

Psalterium — Eius reformatio indicitur:

a) Constitutio apostolica:

Divino afflatu compositos psalmos, quorum est in sacris litteris collectio, inde ab Ecclesiae exordiis non modo mirifice valuisse constat ad fovendam fideliū pietatem, qui offerebant *hostiam laudis semper Deo, id est, fructum laborum confitentium nomini eius* (1); verum etiam ex more iam in vetere Lege recepto in ipsa sacra Liturgia divinoque Officio conspicuam habuisse partem. Hinc illa, quam dicit Basilius, nata *Ecclesiae vox*, atque psalmodia, eius *hymnodiae filia*, ut a decessore Nostro Urbano VIII appellatur, *quae canitur assidue ante sedem Dei et Agni*, quaeque homines, in primis divino cultui addictos docet, ex Athanasii sententia, *qua ratione Deum laudare oporteat quibusque verbis decenter confiteantur*. Pulchre ad rem Augustinus: *Ut bene ab homine laudetur Deus, laudavit se ipse Deus; et quia dignatus est laudare se, ideo invenit homo, quemadmodum laudet eum*.

Accedit quod in psalmis mirabilis quaedam vis inest ad excitanda in animis omnium studia virtutum. Etsi enim *omnis nostra Scriptura, cum vetustum nova, divinitus inspirata utilisque ad doctrinam est, ut scriptum habetur; ... at Psalmorum liber, quasi paradisus omnium reliquorum* (librorum fructus) *in se continens, cantus edit, et proprio insuper cum ipsis inter psallendum exhibet*. Haec iterum Athanasius, qui recte ibidem addit: *Mihi quidem videtur, psallenti psalmos esse instar speculi, ut et seipsum et proprii animi motus in ipsis contempletur, atque ita affectus oos recitet*. Itaque Augustinus in confessionibus: *Quantum, inquit, fleui in hymnis et canticis tuis suave sonantis Ecclesiae tuae vocibus commotus acriter! Voces illae infuebant auribus meis et eligebatur veritas in cor meum et exaestuabat inde affectus pietatis et currebant lacrimae et bene mihi erat cum eis*. Etenim, quem non moveant frequentes illi psalmorum loci, in quibus de immensa maiestate Dei, de omnipotentia, de inenarrabili iustitia aut bonitate aut clementia de ceterisque infinitis laudibus eius tam alte praedicatur? Cui non similes sensus inspirent illae pro acceptis a Deo beneficiis gratiarum actiones, aut pro expectatis humiles fidentisque preces, aut illi de peccatis clamores poeni-

tentis animae? Quem non admirationem psaltes perfundat cum divinae benignitatis munera in populum Israël atque in omne hominum genus perfecta narrat, cumque caelestis sapientiae dogmata tradit? Quem denique non amore inflammet adumbrata studiose imago Christi Redemptoris, cuius quidem Augustinus *vocem in omnibus psalmis vel psallentem, vel gementem, vel lactantem in spe, vel suspirantem in re audiebat*?

Iure igitur optimo provisum est antiquitus, et per decreta Romanorum Pontificum, et per canones Conciliorum, et per monasticas leges, ut homines ex utroque clero integrum Psalterium per singulas hebdomadas concinerent vel recitarent. Atque hanc quidem legem a patribus traditam decessores Nostri S. Pius V, Clemens VIII, Urbanus VIII in recognoscendo Breviario Romano sancte servarunt. Unde etiam nunc Psalterium intra unius hebdomadae spatium recitandum foret integrum, nisi mutata rerum condicione talis recitatio frequenter impediretur.

Etenim procedente tempore continenter crevit inter fideles eorum hominum numerus, quos Ecclesia, mortali vita defunctos, caelicolis accensere et populo christiano patronos et vivendi duces consuevit proponere. In ipsorum vero honorem Officia de Sanctis sensim propagari coeperunt, unde fere factum est, ut de Dominicis diebus deque Feriis Officia silerent ideoque non pauci neglegerentur psalmi, qui sunt tamen, non secus ac ceteri, ut Ambrosius ait *benedictio populi, Dei laus, plebis laudatio, plausus omnium, sermo universorum, vox Ecclesiae, fidei canora confessio, auctoritatis plena devotio, libertatis laetitia, clamor incunditatis, laetitiae resultatio*. De huiusmodi autem omissione non semel graves fuerunt prudentum piorumque virorum querimoniae, quod non modo hominibus sacri ordinis tot subtraherentur praesidia ad laudandum Dominum et ad intimos animi sensus ei significantes aptissima, sed etiam quod optabilis illa in orando varietas desideraretur, ad digne, attente, devote precandum imbecillitati nostrae quam maxime opportuna. Nam, ut Basilius habet, *in aequalitate torpescit saepe, nescio quomodo, animus, atque praesens absens est: mutatis vero et variatis psalmodia et cantu per singulas horas, renovatur eius desiderium, attentio instauratur*.

Minime igitur mirum, quod complures e diversis orbis partibus sacrorum Antistites sua in hanc rem vota ad Apostolicam Sedem detulerunt, maximeque in Concilio Vaticano, cum hoc inter caetera postularent,

(1) Homel. in Psalm. I, n. 2.

[Psalterium]

ut, quoad posset, revocaretur consuetudo vetus recitandi per hebdomadam totum Psalterium, ita tamen ut clero, in sacri ministerii vinea ob imminutum operariorum numerum iam gravius laboranti, non maius imponeretur onus. Hisce vero postulationibus et votis, quae Nostra quoque ante susceptum Pontificatum fuerant, itemque precibus, quae deinceps ab aliis Venerabilibus Fratribus piisque viris admotae sunt, Nos equidem concedendum duximus, cauto tamen ne recitatione integri Psalterii hebdomadae spatio conclusa, ex una parte quicquam de Sanctorum cultu decederet, neve ex altera molestius Divini Officii onus clericis, immo temperatius evaderet. Quapropter, implorato suppliciter *Patre luminum*, corrogatisque in id ipsum suffragiis sanctarum precum, Nos vestigiis insistentes decessorum Nostrorum, aliquot viros delegimus doctos et industrios, quibus commisimus ut, consiliis studiisque collatis, certam aliquam reperirent rei efficiendae rationem, quae Nostreis optatis responderet. Illi autem commissum sibi munus e sententia exsequentes novam Psalterii dispositionem elaborarunt, quam cum S. R. E. Cardinales Sacris ritibus cognoscendis praepositi diligenter consideratam probassent, Nos, utpote cum mente Nostra admodum congruentem, ratam habuimus in rebus omnibus, id est, quod ad ordinem ac partitionem Psalmorum, ad Antiphonas, ad Versiculos, ad Hymnos attinet cum suis Rubricis et Regulis, eiusque editionem authenticam in Nostra typographia Vaticana adornari et indidem evulgari iussimus.

Quoniam vero Psalterii dispositio intimam quamdam habet cum omni Divino Officio et Liturgia conjunctionem, nemo non videt, per ea, quae hic a Nobis decreta sunt, primum Nos fecisse gradum ad Romani Breviarii et Missalis emendationem: sed super tali causa proprium mox Consilium seu Commissionem, ut aiunt, eruditorum constituemus. Interim, opportunitatem hanc nacti, nonnulla iam in praesenti instauranda censuimus, prout in appositis Rubricis praescribitur; atque imprimis quidem ut in recitando Divino Officio Lectionibus statutis sacrae Scripturae cum Responsoriis de tempore occurrentibus debitus honor frequentiore usu restitueretur; dein vero ut in sacra Liturgia Missae antiquissimae de Dominicis infra annum et de Feriis, praesertim quadragesimalibus, locum suum recuperarent.

Itaque, harum auctoritate litterarum, ante omnia Psalterii ordinem, qualis in Breviario Romano hodie

est, abolemus eiusque usum, inde a Kalendis Ianuarii anni millesimi nongentesimi decimi tertii, omnino interdicimus. Ex illo autem die in omnibus ecclesiis Cleri saecularis et regularis, in monasteriis, ordinibus, congregationibus, institutisque religiosorum ab omnibus et singulis, qui ex officio aut ex consuetudine Horas canonicas iuxta Breviarum Romanum, a S. Pio V editum et a Clemente VIII, Urbano VIII, Leone XIII recognitum, persolvunt, novum Psalterii ordinem, qualem Nos cum suis Regulis et Rubricis approbavimus typisque Vaticanis vulgandum decrevimus, religiose observari iubemus. Simul vero poenas in iure statutas iis denuntiamus, qui suo officio persolvendi quotidie Horas canonicas defuerint; qui quidem sciant se tam gravi non satisfacturos officio, nisi Nostrum hunc Psalterii ordinem adhibeant.

Omnibus igitur Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus ceterisque ecclesiarum Praelatis, ne Cardinalibus quidem Archipresbyteris patriarchalium Urbis basilicarum exceptis, mandamus, ut in sua quisque dioecesi, ecclesia vel coenobio Psalterium cum Regulis et Rubricis, quemadmodum a Nobis dispositum est, constituto tempore inducendum curent: quod Psalterium quasque Regulas et Rubricas etiam a ceteris omnibus, quoscumque obligatio tenet recitandi vel concinendi Horas canonicas, inviolate adhiberi ac servari praecipimus. Interim autem cui libet et capitulis ipsis, modo id maior capituli pars sibi placere ostenderit, novum Psalterii ordinem, statim post eius editionem, rite usurpare licebit [2644].

b) Rubricae in recitatione Divini Officii et in missarum celebratione servandae ad normam Constitutionis Apostolicae « Divino afflatu ».

TITULUS I. *De ratione Divini Officii recitandi iuxta novum Psalterii ordinem.*

1. In recitatione Divini Officii, iuxta Romanum Ritum, Psalmi quotidie sumendi sunt, ad singulas Horas canonicas, de occurrente hebdomadae die, prout distribuuntur in Psalterio noviter disposito; quod deinceps, loco veteris dispositionis, in novis Breviarii Romani editionibus vulgandum erit.

2. Excipiuntur tamen omnia Festa Domini eorumque integrae Octavae, Dominicae infra Octavas Nativitatis, Epiphaniae, Ascensionis et Corporis Domini, Vigilia Epiphaniae et FERIA VI post Octavam

Ascensionis, quando de eis persolvendum sit Officium; itemque Vigilia Nativitatis ad Laudes et ad reliquas Horas minores usque ad Nonam, et Vigilia Pentecostes; nec non omnia Festa Beatae Mariae Virginis, SS. Angelorum, S. Ioannis Baptistae, S. Ioseph et SS. Apostolorum et Duplicia I et II classis, eorumque omnium integrae Octavae, si de eis fiat Officium, quod recitandum erit prout assignatur, vel in Breviario, vel in Proprio Dioecesis vel Instituti, hac lege tamen ut Psalmi ad Laudes, Horas et Completorium semper sumendi sint ex Dominica, ut in novo Psalterio; ad Matutinum vero et ad Vesperas dicantur ut in Communi, nisi speciales Psalmi sint assignati. — Tribus autem ultimis diebus maioris hebdomadae, nil erit innovandum, sed Officium integre persolvendum erit, prout nunc habetur in Breviario, sumptis tamen ad Laudes Psalmis de Feria currenti, ut in novo Psalterio, excepto Cantico Sabbati Sancti, quod etiamnum est «*Ego dixi: In dimidio*». Ad Completorium sumantur Psalmi de Dominica, ut in novo pariter Psalterio.

3. In quolibet alio Festo Duplici, etiam maiore, vel Semiduplici, vel Simplici, et in Feriis Tempore Paschali semper dicantur Psalmi, cum Antiphonis in omnibus Horis, et Versibus ad Matutinum, ut in Psalterio de occurrenti hebdomadae die: reliqua omnia, et Antiphonae ad *Magnificat* et *Benedictus*, ut in Proprio aut Communi. Quod si aliquod ex Festis huiusmodi proprias vel peculiariter assignatas habeat Antiphonas in aliqua Hora maiori, eas in eadem ipsa retineat cum suis Psalmis, prout habetur in Breviario: in ceteris horis Psalmi et Antiphonae dicantur de Feria occurrente.

4. Lectiones ad Matutinum in I Nocturno semper legendae erunt de scriptura occurrente, licet aliquando in Breviario Lectiones de Communi assignentur, nisi sit Festum Domini aut Festum cuiusvis ritus B. Mariae Virginis, vel Angelorum, vel S. Ioannis Baptistae, vel S. Ioseph, vel Apostolorum, aut Duplex I vel II classis, aut agatur de Festo, quod vel Lectiones habeat proprias, non vero de Communi, vel occurrat in Feriis Lectiones de Scriptura non habentibus, ideoque Lectiones de Communi necessario recipiat. In Festis vero, in quibus hucusque erant Lectiones de Communi, Responsoria vero propria, retineantur eadem Lectiones cum propriis Responsoriis.

5. Porro sic erit persolvendum Officium in Festis Duplicibus et Semiduplicibus superius non exceptis:

Ad Matutinum Invitatorium, Hymnus, Lectiones II et III Nocturni ac Responsoria trium Nocturnorum propria, vel de Communi: Antiphonae vero, Psalmi et Versus trium Nocturnorum, nec non Lectiones I Nocturni de Feria occurrente.

Ad Laudes et ad Vesperas Antiphonae cum Psalmis de Feria; Capitulum, Hymnus, Versus et Antiphona ad *Benedictus* vel ad *Magnificat* cum Oratione aut ex Proprio, aut de Communi. Ad Horas minores et Completorium Antiphonae cum Psalmis semper dicuntur de occurrente Feria. Ad Primam pro Lectione brevi legitur Capitulum Nonae ex Proprio, vel de Communi. Ad Tertiam, Sextam et Nonam Capitulum, Responsorium breve et Oratio pariter sumuntur vel ex Proprio, vel de Communi.

6. In Officio S. Mariae in Sabbato et in Festis Simplicibus sic Officium persolvendum est: ad Matutinum, Invitatorium et Hymnus dicuntur de eodem Officio vel de iisdem Festis; Psalmi cum suis Antiphonis et Versu de Feria occurrente; I et II Lectio de Feria, cum Responsoriis propriis, vel de Communi; III vero Lectio de Officio vel Festo, duabus Lectionibus in unam iunctis, si quando duae pro Festo habeantur: ad reliquas autem Horas omnia dicuntur, prout supra, n. 5, de Festis Duplicibus expositum est.

7. In Feriis et in Festis Simplicibus Psalmi ad Matutinum, qui in novo Psalterio in tres Nocturnos dispositi inveniuntur, dicantur sine interruptione cum suis novem Antiphonis usque ad tertium Versum inclusive, omissis versibus primo et secundo.

TITULUS II. De Festorum praestantia.

x. Ut recte dignoscatur quale ex pluribus Officiis sit praestantius et proinde sive in occurrentia, sive in concurrentia, sive in ordine repositionis aut translationis praefarendum sequentes praestantiae characteres considerandi sunt:

a) *Ritus altior*, nisi occurrat Dominica, vel Feria, vel Octava privilegiata, vel etiam quaelibet dies Octava iuxta Rubricas.

b) *Ratio Primarii* aut *secundarii*.

c) *Dignitas Personalis*, hoc ordine servato: Festa Domini, B. Mariae Virginis, Angelorum, S. Ioannis Baptistae, S. Ioseph, SS. Apostolorum et Evangelistarum.

[Psalterium]

d) *Solemnitas externa*, scilicet si Festum sit feriatum, aut celebretur cum Octava.

2. In occurrentia, et in ordine repositionis aut translationis alius quoque character considerandus est, nempe;

c) *Proprietas Festorum*. Dicitur Festum alicuius loci proprium, si agatur de Titulo Ecclesiae, de loci Patrono etiam secundario, de Sancto (in Martyrologio vel in eius appendice approbata descripto), cuius habetur corpus vel aliqua insignis et authentica reliquia, vel de Sancto, qui cum Ecclesia, vel loco, vel personarum coetu speciale habeat rationem. Igitur Festum quodvis istiusmodi proprium, ceteris paribus, praefertur Festo Universalis Ecclesiae. Excipiuntur tamen Dominicae, Ferae, Octavae et Vigiliae privilegiatae, nec non Festa primaria Duplicita I classis Universalis Ecclesiae, quae uniuscuiusque loci propria considerantur et sunt. Festum autem Universalis Ecclesiae, cuiusvis ritus, quia est praeceptivum, ceteris paribus, praeferi debet Festis aliquibus locis ex mero Indulto S. Sedis concessis, quae tamen propria, sensu quo supra, dici nequeunt.

TITULUS III. *De Festorum occurrentia accidentalium eorumque translatione.*

1. De Dominicis maioribus I classis, quodvis Festum in eis occurrat, semper faciendum est Officium: Dominicae vero II classis cedunt tantummodo Festis Duplicitibus I classis, quo in casu de Dominica fit commemoratio in utrisque Vesperis, Laudibus et Missa cum IX Lectione ad Matutinum.

2. De Dominicis minoribus, seu per annum, semper fieri debet Officium, nisi occurrat Festum quodcumque Domini, aut aliquod Duplex I vel II classis, aut dies Octava Festorum Domini, quo in casu in Officio Festi vel diei Octavae fit commemoratio Dominicae in utrisque Vesperis et Laudibus et Missa cum IX Lectione ad Matutinum. Si Dominica infra Octavam Nativitatis occurrat in Festo S. Thomae Ep. M. aut in Festo S. Silvestri P. C., fit Officium de ipsa Dominica cum commemoratione Festi occurrentis; quo in casu die 30 Decembris, in Officio diei infra Octavam, Lectiones I et II Nocturni sumuntur e Festo Nativitatis, cum Responsoriis Dominicae. Quoad Dominicam vero, quae occurrat a Festo Circumcisionis usque ad Epiphaniam, nihil innovetur.

3. Duplicita I et II classis, quae seu ab aliqua Dominica maiori, seu a nobiliori Officio impediuntur,

transferenda sunt in proximiorum insequentem diem, quae libera sit ab alio Festo Duplici I vel II classis, vel ab Officiis huiusmodi Festa excludentibus; salvo tamen privilegio a Rubricis concessio Festivitatibus Purificationis et Annuntiationis B. M. V., nec non Commemorationis sollemnis S. Ioseph.

4. Festa duplicita maiora cuiusvis dignitatis et Duplicita minora Doctorum Ecclesiae non amplius transferri possunt, sed quando impediuntur, de eis fiat commemoratio, uti de aliis Duplicitibus minoris impeditis Rubricae disponunt (salvo quod numero sequenti statuitur de omittenda in Dominicis IX Lectione historica), nisi forte occurrant in Duplicitibus I classis, in quibus nullius Officii agenda est commemoratio, nisi de occurrenti Dominica, vel de Feria, aut Octava privilegiata.

5. Porro si in Dominica maiori occurrat Officium Duplex maius aut minus, vel Semiduplex, vel Simplex, fiat de Dominica cum commemoratione Officii occurrentis in utrisque Vesperis (de Simplici tamen in primis Vesperis tantum) Laudibus et Missa, sine IX Lectione historica. Idem fiat in Dominicis minoribus, nisi in eis occurrat Festum quodcumque Domini, aut quodvis Duplex I vel II classis, aut dies Octava Festorum Domini, quo in casu, ut supra n. 2 dictum est, fiat de Festo, vel de Octava cum commemoratione et IX Lectione Dominicae.

6. Dies, in qua celebratur Commemoratio omnium Fidelium Defunctorum, excludit translationem cuiusvis Festi.

TITULUS IV. *De Festorum occurrentia perpetua eorumque repositione.*

1. Festa omnia ritus Duplicitis sive maioris sive minoris, aut Semiduplicitis, si perpetuo impediuntur, reponuntur in primam diem liberam, iuxta Rubricas.

2. Festa Duplicita I et II classis perpetuo impedita reponuntur, tamquam in sedem propriam, in primam diem liberam ab alio Festo Duplici I aut II classis, vel ab aliqua die Octava, vel ab Officiis huiusmodi Festa excludentibus, salvo privilegio Festivitati Purificationis B. M. V. concessio.

3. Dominicae maiores excludunt assignationem perpetuam cuiusvis Festi Duplicitis etiam I classis; Dominicae vero minores assignationem excludunt cuiuscumque Duplicitis maioris aut minoris, nisi sit Festum

Domini. Festum SS. Nominis Mariae perpetuo assignatur diei duodecimae mensis Septembris.

9. Dies II Novembris excludit tum Festa concurrentia quae non sint Duplicia I classis, tum Festa perpetuo reponenda cuiusvis ritus.

TITULUS V. *De concurrentia Festorum.*

1. Dominicae maiores Vesperas habent integras in concurrentia cum quovis Festo, nisi sit ritus Duplicis I aut II classis: ideoque in primis Vesperis sumuntur Antiphonae cum Psalmis de Sabbato; in Adventu tamen dicuntur Antiphonae de Laudibus Dominicae cum iisdem Psalmis de Sabbato.

2. Dominicae minores cedunt Vesperas, tum Duplicibus I aut II classis, tum omnibus Festis Domini, tum diebus Octavis Festorum Domini: integras autem habent Vesperas in concursu cum aliis Festis, sumptis in I Vesperis, Antiphonis et Psalmis de Sabbato.

3. Leges, quibus ordinantur Vesperae infra Octavam Nativitatis Domini, immutatae manent.

TITULUS VI. *De Commemorationibus.*

1. In Duplicibus I classis non fiat commemoratio de praecedenti, nisi fuerit aut Dominica quaevis, etiam per annum, aut Duplex I vel II classis, aut dies Octava alicuius Festi Domini primarii, aut dies infra Octavam privilegiatam aut FERIA maior. In occurrence fit tantum commemoratio de Dominica quacumque, de Octava privilegiata et de FERIA maiori. De sequenti vero Officio (etiam ad modum Simplicis redacto) fiat semper commemoratio, minime autem de die infra Octavam non privilegiatam aut de Simplici.

2. In Duplicibus II classis de praecedenti Officio semper fieri debet commemoratio, nisi fuerit de aliquo Festo Semiduplici, vel de die infra Octavam non privilegiatam. In occurrence fit commemoratio de quavis Dominica, de quolibet Duplici vel Semiduplici ad modum Simplicis redacto, de Octava privilegiata, de FERIA maiori et de Vigilia: de Simplici vero fit tantum in Laudibus et in Missis privatis. De sequenti autem Officio quolibet, etiam Simplici vel ad modum Simplicis redacto, fit semper commemoratio, ac etiam de die infra Octavam si in crastino Officium de ea agendum sit; et tunc cum Antiphona et Versiculo c. I Vesperis Festi.

3. Licet Festa Domini eorumque Octavae privilegio gaudeant ut in occurrence praevalcant Dominicis minoribus, nihilominus, quando plures fieri

debeant commemorationes (cauto quod in Vesperis semper fiat prima commemoratio de Officio concurrenti, cuiusvis ritus et dignitatis), tam in Vesperis, quam in Laudibus et Missa hic ordo servetur: 1° de Dominica qualibet; 2° de die infra Octav. Epiphaniae aut Corporis Christi; 3° de die Octava; 4° de Duplici maiore; 5° de Duplici minore; 6° de Semiduplici; 7° de die infra Octavam communem; 8° de FERIA VI post Octavam Ascensionis; 9° de FERIA maiori; 10° de Vigilia; 11° de Simplici.

TITULUS VII. *De conclusione propria Hymnorum et Versu proprio ad Primam, de Suffragiis Sanctorum, de Precibus, de Symbolo Athanasiano et de tertia oratione in Missa.*

1. Quando eadem die occurrunt plura Officia, quae propriam habeant conclusionem vel proprium Versum ad Primam, conclusio et Versus dicantur, quae propria sunt Officii, quod ea die recitatur.

2. Deinceps, quando facienda erunt Suffragia Sanctorum, unum tantum fiet Suffragium, iuxta formulam propositam in Ordinario novi Psalterii.

5. Symbolum Athanasianum additur ad Primam in Festo SS. Trinitatis et in Dominicis tantummodo post Epiphaniam et post Pentecosten, quando de eis persolvendum est Officium salva exceptione, de qua n. sequenti.

4. Quando in Dominica fit commemoratio de aliquo Officio Duplici, vel de die Octava, vel de die infra Octavam, omittuntur Suffragium, Preces, Symbolum *Quicumque* et tertia Oratio in Missa.

TITULUS VIII. *De Officiis votivis deque aliis Officiis additiis.*

1. Cum per hanc novam Psalterii dispositionem causae cessaverint Indulti Generalis d. d. 5 Iulii 1883 pro Officiis votivis, haec ipsa Officia, et alia similia ex particularibus indultis concessa, tolluntur omnino et sublata declarantur.

2. Cessat pariter obligatio recitandi in Choro, diebus a Rubricis hucusque vigentibus praescriptis, Officium parvum B. Mariae Virginis, Officium Defunctorum, nec non Psalmos Graduales ac Paenitentiales. Capitula vero, quae ad ista Officia addititia ex peculiari constitutione aut legato tenentur, a Sancta Sede eorum commutationem impetrabunt.

3. In festo S. Marci et in Triduo Rogationum integrum manet onus recitandi Litanias Sanctorum, etiam extra Chorum.

[Psalterium]

TITULUS IX. *De Festis Dedicationis ac Tituli Ecclesiae et de Patronis.*

1. Festum Dedicationis cuiuslibet Ecclesiae est semper primum et Festum Domini.

2. Anniversarium Dedicationis Ecclesiae Cathedralis et Festum Titulare eiusdem celebranda sunt sub ritu Duplici I classis cum Octava per totam Dioecesim ab universo Clero saeculari et etiam regulari Kalendarium Dioecesanum adhibente: a Regularibus vero utriusque sexus in eadem Dioecesi commorantibus ac proprium Kalendarium habentibus, pariter sub ritu Duplici I classis, absque tamen Octava.

3. Quum Sacrosancta Lateranensis Archibasilica omnium Ecclesiarum Urbis et Orbis sit mater et caput, tum ipsius Dedicationis Anniversarium, tum Festum Transfigurationis Domini, quod, praeter magnam Resurrectionis Dominicae sollemnitatem, tamquam Titulare ab ipsa recoli solet, ab universo Clero tam saeculari quam regulari, etiam ab illis qui peculiarem ritum sequuntur, sub ritu Duplici II classis deinceps celebrabitur.

4. Festum Patroni principalis Oppidi, vel Civitatis, vel Dioecesis, vel Provinciae, vel Nationis, Clerus saecularis, et regularis ibi degens et Kalendarium Dioecesanum sequens sub ritu Duplici I classis cum Octava celebrabit: Regulares vero ibidem commorantes et Kalendarium proprium habentes, idem Festum, quamvis feriatum numquam fuerit, eodem ritu celebrabunt, absque tamen Octava.

TITULUS X. *De Missis in Dominicis et Feriis deque Missis pro Defunctis.*

1. In Dominicis, etiam minoribus, quodcumque Festum occurrat, dommodo non sit Festum Domini, vel eius dies Octava, aut Duplex I vel II classis, Missa semper dicenda erit de Dominica cum commemoratione festi. Quod si Festum commemorandum sit Duplex, tunc omittenda est III Oratio.

2. In Feriis quadragesimae, Quatuor Temporum, II Rogationum, et in Vigiliis, si occurrat fieri Officium alicuius Festi Duplicis (non tamen I vel II classis) aut Semiduplicis, Missae privatae dici poterunt ad libitum, vel de Festo cum commemoratione ultimoque Evangelio Feriae aut Vigiliae, vel de FERIA aut Vigilia cum commemoratione Festi: prohibentur tamen Missae votivae privatae, aut privatae pro Defunctis: quae item prohibentur in FERIA,

in qua anticipanda vel reponenda est Missa Dominicae. In Quadragesima vero Missae privatae Defunctorum celebrari tantum poterunt prima die cuiuscumque hebdomadae libera in Kalendario Ecclesiae, in qua Missa celebratur.

3. Si alicubi aliquod Festum impeditur a Dominica minore, celebratur ex voto, vel cum populi concursu (cuius rei iudex erit Ordinarius), Missae de eodem festo impedito celebrari poterunt, dummodo una Missa de Dominica ne omittatur. Quoties extra ordinem Officii cantetur vel legatur aliqua Missa, si facienda sit commemoratio aut Dominicae, aut Feriae, aut Vigiliae, semper de hisce etiam Evangelium in fine legatur.

4. Ad Missam Dominicam etiam minoris, cum commemoratione Festi Duplicis tum maioris tum minoris ac diei infra Octavam quomodolibet celebrandam, retinetur color proprius Dominicae, cum Praefatione SS. mae Trinitatis, nisi adsit propria Temporis, vel Octavae alicuius Festi Domini.

5. Leges pro Missis Defunctorum in cantu, immutatae manent. Missae vero lectae permittuntur in Duplicibus tantummodo in die obitus, aut pro die obitus, dummodo ne sit Festum de praecepto, aut Duplex I vel II classis, vel FERIA excludens Duplicia I classis. Quoad vero Missas lectas Defunctorum dicendas diebus ritus Semiduplicis aut Simplicis, in posterum numquam celebrari poterunt in Feriis n. 2 enumeratis, salva tamen exceptione ibidem admissa. Licebit tamen in huiusmodi Missis de FERIA orationem addi pro Defunctis, pro quibus Sacrificium applicatur, paenultimo loco, prout permittit Rubrica Missalis. Cum autem ut applicari possint Indulgentiae Altaris privilegiati, Missae Defunctorum debuerint hucusque in nigris celebrari, Summus Pontifex easdem indulgentias in posterum benigne concedit, licet Missa dicatur de FERIA, cum oratione pro Defunctis. In reliquis autem Feriis per annum n. 2 non exceptis, nec non in Semiduplicibus, infra Octavas non privilegiatas et in Simplicibus, Missae Defunctorum sicut et aliae Missae votivae dici poterunt iuxta Rubricas.

TITULUS XI. *De Collectis in missis.*

Quod ad Collectas ab Ordinariis locorum impositas attinet, deinceps prohibentur (nisi sint pro re gravi praescriptae) non tantum in Vigiliis Nativitatis et Pentecostes et in Duplicibus I classis, sed etiam in Duplicibus II classis, in Dominicis

Maioribus, infra Octavas privilegiatas, et quodcumque in missa dicendae sint plus quam tres Orationes a Rubrica eo die praescriptae.

TITULUS XII. De Missis Conventualibus.

In Ecclesiis, in quibus adest obligatio Chori, una tantum Missa cum assistentia Choralium semper celebretur; et quidem de Officio diei, nisi aliter Rubricae disponant; aliae Missae, quae hucusque cum praedicta assistentia celebrabantur, in posterum extra Chorum legantur, post propriam Horam Canonicam; excipiuntur tamen ab hac regula Missae in Litanis maioribus et minoribus, et Missae in Festo Nativitatis Domini. Excipiuntur pariter Missae in anniversariis Creationis et Coronationis Summi Pontificis, Electionis et Consecrationis seu Translationis Episcopi, nec non in anniversario ultimi Episcopi defuncti, et omnium Episcoporum aut Canonicorum; omnesque Missae ex fundatione.

TITULUS XIII. De Commemoratione Omnium Fidelium Defunctorum.

1. In Commemoratione omnium Fidelium Defunctorum, omissis Officio et Missa diei currentis, fit tantum Officium cum Missa pro Defunctis, prout in Appendice novi Psalterii praescribitur.

2. Si die 2 Novembris occurrat Dominica vel aliquod Duplex I classis, Commemoratio Defunctorum celebrabitur die proxime sequenti, similiter non impedita; in qua, si forte occurrat Duplex II classis hoc transfertur iuxta regulam traditam Tit. III, n. 3. [2644]

III) Varia. — Psalterium nova ratione digestum adprobatur [2648]. — Eius edendi facultatem Episcopi concedere nequeunt [2684]. — Rubricae ad rem editae declarantur [2649, 2673, 2694, 2728, 2734, 2770, 2694, 2970]. — Cfr. *Brev. Libri litur.*

Purgatorium. — Cfr. *Actus.*

Q

Quasi domicilium. — Ad ipsum acquirendum requiritur habitatio actualis

et voluntas permanendi per maiorem anni partem [3011].

R

Redemptoristae. — Ipsis conceditur ut in purificanda pyxide in leprosorum hospitii se abstineant a sumenda eiusdem purificatione quae, reposita per octo aut quindecim dies in tabernaculo, dein in sacrarium infundatur [1763]. — Erectio novae provinciae Polonicae adprobatur [2040]. — Quoad votum paupertatis huius congregationis peculiare ordinationes [1961]. — Cfr. *Allare, Causae Sanctorum, Pixis.*

Regulares:

A) Quoad novarum religiosarum Socialitatum conditionem. — Cfr. *Episcopus.*

B) Quoad religiosorum cooptationem:

I) In genere:

Nullimode, absque speciali venia Sedis Apostolicae, et sub poena nullitatis professionis, excipiantur sive ad novitiatum, sive ad emissionem votorum postulantes:

1° qui e collegiis etiam laicis ob inhonestos mores, vel ob alia crimina expulsi fuerint (1).

DECLARATIONES.

(1) An valide et licite ad novitiatum admitti possint postulantes qui a Seminariis vel a Collegiis sive ecclesiasticis, sive religiosis, vel a novitiatu dimissi quidem non fuerunt *formaliter*, sed *aquiva-*

[Regulares]

2° qui a seminariis et collegiis ecclesiasticis vel religiosis, quacumque ratione, dimissi fuerint.

3° qui, sive ut professi sive ut novitii, ab alio Ordine vel Congregatione religiosa dimissi fuerint: vel, si professi, dispensationem votorum obtinuerint (2).

4° qui iam admissi, sive ut professi sive ut novitii, in unam provinciam alicuius Ordinis vel Congregationis et ab ea dimissi, in eandem vel in aliam eiusdem Ordinis vel Congregationis provinciam recipiantur [1988] (2). — Idem decretum extenditur ad Religiosas mulierum Familias [2113].

II) Quoad Orientales:

Cum postremis hisce temporibus compertum sit non semel Orientales in religiosa Instituta latini ritus receptos fuisse cum testimonialibus quidem litteris Ordinarii orientalis, sed inconsulta prorsus Apostolica Sede, sacra haec Congregatio opportunum ducit Superiorum omnium, Institutis religiosis latini ritus, cuiuscumque formae ac utriusvis sexus praepositorum in mentem revocare obligationem qua tenentur, consulendi nempe in scriptis Congregationem Prop. Fid. antequam inter sodales suos aliquis Orientalis cooptetur.

Porro in supplici libello casus perspicue proponendus est cum omnibus suis adiunctis; et exprimi non solum debent nomen, agnomen, aetas, ritus et dioecesis postulantis, sed, si de viro agatur, praecipue explicandum est utrum admitti postulet in Institutum votorum solemnium vel simplicium, et an pro statu clericali vel laicali; nam pontificium rescriptum, si favorabile sit, diversimode conceditur pro diversitate casuum [2825].

lenter, id est, quos Superiores induxerunt vel hortati sunt, ut sponte discederent ne dimitterentur. R. *Valide* quidem per se, sed omnino *illicite*. Et ad fraudes vel abusus e medio tollendis in re tanti momenti, Superiores nullum ex huiusmodi candidatis admittant, antequam per accuratas et secretas informationes a Moderatoribus Seminariorum, vel Collegiorum ecclesiasticorum sive religiosorum, vel religiosi Instituti, in quo novitii fuerunt, sub fide iuramenti habitas, certi omnino fuerint, candidatis, de quibus agitur, neque formaliter dimissos fuisse, neque aequivalenter. Quod si de candidatis clericis agatur, pariter constare debet de eorum idoneitate litteraria.

(2) An recipi valeant ii qui professionem votorum temporaneorum in aliqua Congregatione emisissent, sed, peracto tempore, eandem sponte non renovarunt. R. *Afirmative*, praehabitis tamen iuratis informationibus, de quibus supra [2174].

III) Quoad ius recipiendi. — Cartusiani votorum simplicium, quamvis in subdiacnatus ordine constituti, carent voce pro qualibet receptione in Ordine [292].

C) Quoad regimen:

a) In genere:

I) Morale:

1) Praeclara religiosi regiminis ac vitae documenta, quae, quamvis pro peculiaribus Ordinibus lata, attamen communis utilitatis causa, exhibentur:

a) Ad Cistercienses Reformatos:

I. Vos omnes, Superiores ac subditos, vehementer admonitos volumus ut semper sanctam disciplinam custodientes, ex proprio Ordinis vestri instituto, sine intermissione, precationi et poenitentiae pro animarum salute incumbatis. Etenim si unquam alias, sane in hac rerum acerbitate qua Ecclesia Dei premitur, huiusmodi religiosorum hominum officium necessarium est.

II. Praesertim vero vos, dilecti filii, qui eiusdem Ordinis domorum Moderatores estis, magnopere in Domino hortamur, rogamus, obsecramus, ut nihil faciat relinqui quod ad pristinam Ordinis dignitatem revocandam pertineat. Itaque pro munere quod geritis, studete ut propriae Ordinis leges ubique inviolate serventur; nominatimque haec attendite:

1. Norunt omnes nihil ad relaxandam regularem disciplinam plus valere quam nimiam in recipiendis alumnis facilitatem. Quare Superiores, ad quos id spectabit, sedulo curent ut in posterum nullus admittatur in Ordinem, quin eius utilitati et decori inservire posse, aut velle videatur.

2. Summae etiam curae vobis esto ut secundum Ordinis vestri leges recta studiorum ratio vigeat, et ne quis ad maiores Ordines promoveatur quin studio sacrae theologiae diligenter, ut oportet, operam dederit.

3. Regularis observantia non raro ob id collabi solet, quod Ecclesiae leges atque ipsa religiosorum Ordinum statuta super bonorum administratione non, uti par est, sancte custodiuntur. Quapropter, ad maxima deprecanda mala, omnibus et singulis Superioribus edicimus ut, quoties agatur de bonis emendis, alienan-

dis, permutandis, de mutuo contrahendo quod decem millia libellarum attingat, de aedificio extruendo, demoliendo, restaurando, aut de alia impensa facienda extraordinaria et notabili, quae pertineat, scilicet, ad summam pecuniae dictam, ne quid tale faciant, nisi et habita Capituli Generalis aut Abbatis Generalis venia, et ea fideliter servando, quae constitutionibus et Decretis Apostolicae Sedis praescripta sunt.

4. Quoniam praesidium valde efficax ad disciplinam regularem conservandam aut instaurandam inest in Visitatione canonica, quae quotannis in singulis Ordinis domibus est peragenda, ideo Visitatores hortamur in Domino rogamusque, ut gravissimum officium suum diligentissime impleant, et de monasteriorum statu personali, disciplinari, materiali et oeconomico Abbatem Generalem certiores faciant. Superiores autem domorum monemus ut Visitori accuratissimam relationem de statu oeconomico sui quisque monasterii exhibeant.

5. Negotia sive totius Ordinis, sive singulorum vel monasteriorum vel monachorum quae in Romana Curia expedienda sunt, Procurator Generalis, qui ex principiis iuris communis est gestor negotiorum Ordinis apud Apostolicam Sedem, ipse de mandato Abbatis Generalis solus omnia curet expedienda: deque iis, iniussu suo, cum Cardinalibus aut cum quibusvis Romanae Curiae Officialibus tractare quidquam nemo audeat [638].

c) Ad Fratres Praedicatores:

I. Cum, defervescente in christiano populo fidei caritatisque ardore, magis decreseat in dies eorum numerus qui, ad evangelicam perfectionem assequendam, religiosi sodalitatibus adscribi cupiant, Praelati Ordinis omnia consulto experiantur ut eiusmodi deprecentur incommodum; sed caveant omnino ne festinanter neve gregatim adulescentes adsciscant, de quibus in incerto sit afflatus divino sanctissimam istam vitae rationem deligant. Quos vero, re diligenter perpensa, in tironum numerum cooptarint, sedulo curent ut ii proprium Dominici Patris legiferi effingant ingenium constanterque retineant; et in primis animi demissionem praebeant et obediendi virtute fulgeant, nulla rei obedienter faciendae ratione quaesita, nulla mora tergiversando interposita. Plerumque enim fieri cernimus ut nonnulli non ideo claustra turpiter deserant quod in Ordinem ausi sint invito Deo se inicere, sed potius quod apta in tirocinio institutione caruerint, nec formam

induerint, absoluto tirocinio, quae virum Deo sacrum deceat.

Eadem in tironibus admittendis excolendisque adhibeatur prudentia ac sollertia cum de Tertiariis agitur, a quibus sane plurimum utilitatis sperandum est catholico nomini, si iis caeteros exempla antecedant et pietatis artes remque omnem optimam provehant. Quemadmodum enim patriarchae illi Dominicus et Franciscus sunt divinitus excitati ut, conatu studioque communi, fulcirent Ecclesiam, ita oportet utriusque familiae Tertiarios, coniunctis viribus, in tuenda Apostolicae Sedis et societatis christianae incolumitate certatim elaborare.

II. Iis unice munus disciplinas sacras tradendi Praelati committant quos certo norint, non modo ad eum diem nullam dedisse suspicionem de suae integritate doctrinae, sed etiam ea mente esse ut prorsus sequantur, tum in catholica veritate explananda, tum in erroribus refellendis, normas ac regulas quas Apostolica Sedes, nostra aetate, praescripsit aut posthac praescriptura sit.

III. Libri a religiosis viris scripti ne primum neve deinceps edantur nisi ante Praelati Ordinis probarint, iis tamen servatis quae in Constitutionibus Ordinis, in Litteris Apostolicis *Officiorum ac munerum* (1) ac posterioribus Apostolicae Sedis decretis sancita sunt. Ea vero ut tutius ad effectum deducantur, Praelati per se ipsi deligant censores ex iis sodalibus quos constet, tum praestare aliis incorruptae professione doctrinae rerumque intelligentia quae in iudicio sunt, tum nullius rationem libero animo habere: iis contra submotis, quo scriptores ipsi malle videantur.

IV. Sodales qui scribendo id sibi proponunt ut explicent, evolvant, pensent certas quasdam sententias, certa quaedam *systemata*, nostris hisce diebus usu recepta, quae qui tenent ad catholicam veritatem prope accedere videantur, immo etiam arbitrentur se eam uberius illustrare ac rectius interpretari quam factum sit sapientia veterum, volumus intellegant eius generis sententias ideo esse periculi plenas quia leves ieiunasque mentes, rerum novarum natura cupidas, facile illiciunt et a fide aeternae salute prohibent. Quamobrem filiis Dominici sancti itemque Angelici Doctoris discipulis sollempne esto pro catholica fide aperte fortiterque propugnare et

(1) Cfr. in nota pag. 515.

[Regulares]

cum benigna hominum aestimatione, errores fucata veri specie nudare.

V. Gradus academicos Romani Pontifices saluberrimo eo consilio instituerunt auxeruntque privilegiis ut eos publice commendarent qui in sacris disciplinis excellerent; verum Apostolica Sedes est haud semel conquesta quod ab iis religiosi viri causam nanciscerentur capiendi sibi et vitae commoda et chori communiumque officiorum vacationem.

Vigilent Praelati ne prava eiusmodi consuetudo irrepat neve consistat; ea enim plus hodie religiosos viros dedecet cum, serpente latius in Ecclesiam bello, necesse est homines, ingenio rerumque usu valentiores, honorum et commoditatis vitae iacturam magno animo facere, labores quosvis tolerare, ut pro Deo Ecclesiaeque devoveant se totos. Ad rem meminerint Dominicani sodales decessoris Nostri Clementis VIII praescripta: « A servitio chori cum « lectoribus et praedicatoribus, superiores iis tantum « diebus quibus eos legere aut praedicare contigerit, « dispensare possint ».

VI. Sodales e Praedicatorum Ordine *instantes esse ministerio verbi*, quod habent instituto suo praecipuum, magna cum voluptate frequenter accepimus. Verum eos vehementer cohortamur demisso suscipiant impleantque animo sanctissimum munus, *praedicantes Iesum Christum et hunc crucifixum*: quod nisi fecerint, quin immo inanem gloriam hominumque gratiam aucupari maluerint, erunt *semetipsos pascentes, nubes sine aqua, arbores autumnales, infructuosae*. Omni igitur contentione studeant id efficere quod discipulo suo Timotheo Apostolus tanto opere mandabat: *Sollicite cura teipsum probabilem exhibere Deo, operarium inconfusibilem, recte tractantem verbum veritatis*. Ita et praeclaro Nobis erunt solacio et hominum salutem mirifice provehent.

VII. Quod singuli sodales adscribantur ut filii, non, quemadmodum ante actis temporibus, ad peculiare aliquod coenobium, sed contra ad Provinciam, id cum hodiernae rerum conditioni videatur aptius congruere, et quia vitae communi perfecte degendae plurimum confert, et quia facilius ita prospicitur aequabili utilique reddituum proventuumque partitioni inter tironum domos, missiones et varia coenobia quae maiore subsidio indigeant, decernimus auctoritate Nostra, consuetudinem hanc, sodales ad Provinciam adscribendi, iam nunc vim habere et naturam induere Constitutionis Ordinis

propriae, contrariis quibusvis non obstantibus [3086].

— Cfr. *Dominicani*.

b) Ad Fratres Scholarum Christianarum:

Vos, qui, uti peculiarem in modum bene estis de civibus vestris meriti, ita praecipuos quosdam ab inimica vi iamdudum toleratis impetus, magnis erectisque animis iubemus esse, rationemque Instituti vestri, quantum per has rerum asperitates licet, retinere. Omnino nolimus, apud vos ceterosque vestri similes, quorum religiosum munus est erudire adolescentulos, ea quam pervulgari audimus, quidquam valeat opinio, institutioni puerili primas vobis dandas esse, religiosae professioni secundas; idque aetatis huius ingenio et necessitatibus postulari. Etsi enim his tantis malis, quae premunt, quoad potest, medendum est, proptereaque in multis rebus cedendum temporis, non eatenus tamen descendendum ut de sanctissimorum institutorum dignitate atque adeo de ipso doctrinae sacrae patrimonio quid decedat. Itaque in vestra causa illud maneat religiosae vitae genus longe communi vitae praestare; atque magno obstricti estis erga proximos officio docendi, multo maiora esse vincula, quibus Deo obligamini. Ceterum liquet, ideo vos usque adhuc magistros educatoresque iuventutis extitisse eximios (adeo ut vel publice amplissimis laudibus ornaremini), quia tales Ordinis vestri disciplina conformaret ac finxerit [595].

c) Ad sanctimoniales Ordinis a Visitatione:

Nobis incrementa familiae vestrae considerantibus licet cum Cypriano admirari, quam largiter floreat *Ecclesiae matris gloriosa foecunditas*; et vobis, quasi medio in itinere emensum hucusque spatium respicientibus copia datur colligendi vires ad reliquum cursum et ad metam assequendam, idest finem vocationis vestrae. Qui sit autem is finis, haud magis a legiferis parentibus Francisco Salesio et Ioanna Francisca quam usu ipso et religiosae disciplinae observantia didicistis. Ea nempe Sancti Doctoris fuit mens ut filiae Deo formarentur quibus inesset *spiritus gratiae et precum*; quae Ipsum in spiritu et veritate adorarent; quae animi demissione suique despicientia Eius gloriae amplificandae studerent; quae quasi

columbae in tacito nido delitescentes, terrenis omnibus abdicatis, et in caelestium rerum contemplatione defixae, sese exhiberent hostias viventes. Est haec vobis a sancto episcopo Genevensi et veneranda eius alumna constituta lex, cuius quandiu apud vos vigebit auctoritas, tamdiu poterit societas vestra salva consistere. Qua in re, etsi minime dubitamus quin quod genus aetatis degendae sibi vestrum quaeque constituit, in eo velit constantissime permanere; nihilominus quia magnus novitatis auctor est dies, haud inopportunum ducimus in memoriam redigere quanti sodales religiosos intersit, Instituti sui disciplinam sartam tectamque servare. Quid enim esse putemus praescriptas monachis regulas nisi evangelicae perfectionis documenta, Ecclesia duce, in usum deducta? Quocirca praeclare gloriosus ille Decessor Noster affirmavit se si quem invenisset coenobitam suae professionis retinentissimum, non dubitare vel vivum ad Beatorum Caelitum honores evehere. Nec enim christiana perfectio in rebus miris et extraordinariis patrandis, sed in communium officiorum tuitione consistit, et in virtute nostra dimittenda Deus, ut habet S. Gregorius, *non respicit quantum, sed ex quanto*. Nec est cur alia vota profitentium videatur vobis vita praestantior. Nam *divisiones gratiarum sunt, idem autem spiritus*. Atque item: *in domo Patris mei mansiones multae sunt*. Quo fit ut aliae Martham sectentur, aliae Mariam. Vos, quae optimam partem elegistis, hanc retinete, neve a sancto proposito dimoveri patiamini per speciem procurandae alienae salutis, perperam reputantes, in qua versamur tempestate, non vitam contemplationi deditam, sed actuosam desiderari. Primum enim, quemadmodum Christi praecepta, ita etiam consilia, sunt omnium temporum; et qui haec aliquando inopportuna censeat, is quodammodo videtur dare manus victas, perpetuis obtractatoribus claustralis, uti vocanti, otii. Quin etiam, quo nequior est aetas, eo maior urget necessitas iram divinam, assiduis precibus plenaeque sui deditio, placandi. An vero meliores illuxerunt Salesio dies qui ab inimicis catholici nominis conquisitis, ad necem et asperrima quaeque perpeusus, de illo tamen Instituti genere cogitavit, quod vos profitemini? Intelligebat enim vir sanctissimus nulla re magis et propitium haberi Deum et iuvare proximos, quam sacrificio lau-

dis diuturno et exemplo vitae intemeratae. Ipsa denique Viri sanctitas a quo leges accepistis, *sapientia, discretione, suavitate mirabiles*, debet efficere ut sibi quaeque dicta putet, quae Apostolus Timotheo: *Tu vero permane in iis quae didicisti et credita sunt tibi, sciens a quo didicisti* [2039].

II) Quoad Superioritatem. — Animarum curā paroecialis cum conventus superioritate sunt munia canonice incompatibilia [2310].

III) Quoad jus suffragii in capitulo et ad professionis admissionem. — Magister novitiorum munus examinatoris ad professionem quoad proprios novitios exerceri nequit; quum vero de non suis tironibus sermo sit, licet [323]. — Electio duorum consanguineorum regularium in eiusdem capituli consiliarios valida est [351]. — Dilata professione solenni, votum capituli conventualis non est iterum exquirendum [282]. — De iure communi professi votorum simplicium suffragia ferre possunt in actis capitularibus Ord. votorum solennium, exclusa admissione religiosa [336].

IV) Quoad missas manuales. — Ordinararius nequit sibi vindicare inspectionem librorum missarum manualium in ecclesiis etiam parochialibus Regular. exemptor. [282]. — Episcopi prohibitionem posita, etiam regulares eleemosynarum missae taxae dioecesanae inferiorem recipere nequeunt [606]. — Praelati regulares quoad decret. *De observandis ac vitandis in missarum manualium distributione* pro suis subditis Episcopis aequiparantur [555]. — Praelati regulares qui aliis Praelatis regularibus missas cum sua elemosyna celebrandas tradiderint, ab omni obligatione coram Deo et Ecclesia relevati censendi sunt [555]. — In Oriente vero missarum elemosynas solummodo propriis subditis transmittere possunt [1357]. — Cfr. *Missa*.

V) Quoad modernismum. — Religiosarum Familiarum omnium Moderatores iubentur ut a suis modernismi labem omnino depellant, et ad hoc:

a) In genere:

1) Tum Moderatores, tum Lectores modernismi labe infecti eligantur; si electi deponantur [1350. 2324].

b) In specie:

1) Moderatores Generales coram capitulo a quo electi fuere iuramentum antimoderanicum dabunt [2324].

[Regulares]

2) Lectores ac Magistri. — Quotannis, ante auspicandas praelectiones textum quem sibi quisque in docendi proposuerit, vel tractandas quaestiones sive theses, suis Moderatoribus exhibere tenentur [2324].

3) Confessores et concionatores. — Dare debent hoc iuramentum coram eo a quo approbationem confessionibus excipiendis et sacris concionibus habendis obtinent [2324, 2329] — Moderatores regulares non possunt commendationis litteras dare absque nota suis subditis qui alicubi a praedicatione fuerint prohibiti: neque hi qui in aliquo loco ab Episcopis improbatum fuisse invitari possunt [2341].

4) Ad Ordines maiores promovendi. — Alumni religiosi maioribus ordinibus initiandi, tenentur dare hoc iuramentum coram Episcopo Ordines conferente, non vero coram Moderatore religioso [2324, 2396].

5) Iusurandi documenta adservanda sunt in tabulario illius Ordinarii qui insiurandum recepit [2334].

VI) Quoad Universitatum frequentationem — Cfr. *Modernismum, Universitas*.

VII) Quoad editionem librorum. — Religiosorum Moderatores de gravissimo officio momentum numquam sinendi aliquid a suis subditis typis edi nisi prius ipsorum et Ordinarii facultas intercesserit [1356] (1). — Religiosi tum votorum simplicium, tum votorum solemnium qui aliquod manuscriptum durantibus votis exaraverunt, eisdem dominium non habent ita ut illud donare aut quocumque titulo alienare valeant [3069]. (2) — Cfr. *Imprimatur, Manuscriptum*.

VIII) Quoad diaria. — Diariorum vel ephemeridum ac commentariorum correspondentes vel collaboratores sedulo advigilandi sunt ne scripta

modernismi labe infecta edant. Qua si in re Moderatores negligenter viderint, Ordinarii, auctoritate apostolica, providere debent [2324]. — Prohibitio alumni Seminariorum et ecclesiasticorum collegiorum facta legendi diaria quaevis et commentaria quantumvis optima, etiam ad iuvenes regulares in Congregationibus studiis operam navantibus extenditur [2341]. — Prohibitio facta clero saeculari legendi quaedam diaria italica a S. Sede suis instructionibus minime conformia declarata, et regularibus Italiae extenditur [2341].

IX) Quoad gradus academicos. — Regulares habituali facultate pollent assequendi academicos in Sacra Scriptura gradus [254].

X) Quoad ieiunium. — Quoad ieiunia et abstinentias ex generalibus Ecclesiae praeceptis servandas, Religiosae utriusque sexus familiae peculiari ieiunii aut abstinentiae voto non adstrictae eadem ac simplices fideles lege uti possunt. Quoad vero ieiunia et abstinentias eis proprias ipsorum regulis et Constitutionibus standum est [1252]. — Decreto d. 5 Sept. 1906 *de ieiunii et abstinentiae lege in Italia reformanda* nihil derogatum fuit ieiuniis et abstinentiis Religiosar. utriusque sexus Familiarum in Italia [2276] (1).

g) Quoad promulgationem decretorum S. Sedis — Decretorum notitia quae vitam religiosam respiciunt, efficaciter evulgetur inter religiosas Familias et Instituta quoque dioecesana [276]. Cfr. *Acta*.

DECLARATIONES.

(1) Utrum in indultis apostolicis quibus mitigationes vel dispensationes conceduntur ab abstinentia et ieiunio in regionibus intra et extra Europam, praesertim in America Latina, comprehendantur Familiae religiosae ibi degentes?

I. *Affirmative* quoad abstinentiam et ieiunium a lege Ecclesiae generali praescripta, nisi ab indulto excludantur religiosi.

II. *Negative* quoad abstinentiam et ieiunium a propriis Regulis et Constitutionibus statuta, nisi in indulto expresse de hac dispensatione mentio habeatur. Non servantes igitur huiusmodi abstinentiam et ieiunium, transgrediuntur quidem Regulam et Constitutionem, non autem legem Ecclesiae; ideoque culpam tantum et poenam incurrunt a Constitutionibus vel Regulis statutam.

III. Quoad vero religiosos in America Latina degentes, standum novissimo indulto per Secretarium Status concessio, die 1 Januarii an. 1910 [2883]. — Cfr. *Abstinentia* [2850].

DECLARATIONES.

(1) An Religiosi pertinentes ad Instituta votorum simplicium iisdem teneantur legibus ac Regulares votorum solemnium quoad *Imprimatur* seu beneplacitum a suis Superioribus expostulandum, quoties aliquod suum manuscriptum in lucem edere cupiant? — R. *Affirmative* [2557].

(2) An Religiosi, quoties eis a suis Moderatoribus publicatio alicuius manuscripti fuerit interdicta, vel *Imprimatur* denegatum, possint idem manuscriptum alicui typographo tradere, qui illud publicet cum *Imprimatur* Ordinarii loci, suppresso auctoris nomine? — R. *Negative* [2557].

B) Quoad ab Ordine vel Congregatione separationem:

a) Quoad saecularizationem eiusque consequentias:

1) Eius restrictiones. — Omnibus re-scriptis quibus saecularizatio perpetua vel ad tempus aut votorum simplicium relaxatio sacerdotibus et clericis regularibus conceditur, adnexae intenduntur, licet non expressae, sequentes clausulae quorum dispensatio S. Sedi reservatur et quibus saecularizati arcentur:

1° a quolibet officio, et quoad eos qui ad beneficia habilitati sunt, quolibet beneficio in basilicis maioribus vel minoribus, et in ecclesiis cathedralibus;

2° a quolibet magisterio et officio in seminariis clericalibus maioribus et minoribus aliisque Institutis in quibus clerici educantur, nec non in Universitatibus et Institutis, quae privilegio apostolico gaudent conferendi gradus academicos in re philosophica, theologica et canonica;

3° a quocumque officio vel munere in Curiis episcopalibus;

4° ab officio Visitoris et Moderatoris domorum Religiosorum utriusque sexus, etiamsi agatur de congregationibus mere dioecesanis;

5° ab habituali domicilio in locis ubi exstat conventus, vel domus religiosa Provinciae, vel Missionis, cui sacerdos vel clericus saecularizatus, vel a votis perpetuis solutus, ut supra, adscriptus erat [1873].

2) Huius decreti extensio:

Huius decreto tenentur etiam sacerdotes et clerici in sacris constituti qui non quidem professionem votorum perpetuorum, sed vel temporaneorum tantum, vel iuramentum perseverantiae, vel peculiares quasdam promissiones ad normam suarum Constitutionum ediderunt, et ab iisdem dispensationem obtinuerunt dummodo iuramento perseverantiae vel supraedictis promissionibus per sex integros annos ligati fuerint [2173].

3) Quae in saecularizatos Ordinarii potestas:

a) Ubique. — Religiosus votor. solem., habitu regulari dimisso, extra claustra ad tempus degens indulto apostolico, subsit Ordinario qui in eum iurisdictionem et auctoritativam et dominativam potestatem habet quamvis in rescripto desit formula: « Ordinarii loci subsit in vim quoque sollemnis obedientiae voti » [2884].

b) In Hispania. — Quoad religiosos ann. 1835 e claustro eiectos facultates die 10 dec. 1858 datas ad triennium prorogantur ac insuper Ordinariis Hispaniae fit facultas absque ulteriore facultate Apostolica, deputandi in confessarios ordinarios religiosos respectivorum Ordinum, praevio tamen consensu respectivorum Superiorum regularium, ea semper servata lege ut idem religiosi in confessarios designati in suo proprio conventu vivant, nisi in aliquo determinato casu et ob peculiares circumstantias R. m. Ordinarii una cum Superioribus Maioribus Ordinis speciale indultum ab Apostolica Sede impetraverint et obtinuerint — Poterunt item R. m. Ordinarii, si et quando id opportunum duxerint, adhibere Superiores regulares ad visitationem canonicam monasteriorum respectivorum Ordinum peragendam, qui tamen iis tantum facultatibus pollent quas R. m. Ordinarii ipsis communicare voluerint, quaeque hac non obstante delegatione Episcopis integrae manent [2533].

b) Quoad methodum servandam in ferenda sententia de expulsi-
giosorum:

1. Curiam competentem vel Tribunal competentem ad ferendam sententiam constituunt Superior seu Moderator Generalis et Definitorum vel Consiliarii seu Assistentes, non minus quam quatuor; si qui deficiant, eorum loco totidem Religiosos eligat Praeses Curiae vel Tribunalis, de consensu aliorum Consiliariorum.

In Congregationibus Monachorum Tribunal constituunt Abbas Generalis cum suo Consilio. Si aliqua Abbatia nulli adnexa sit Congregationi, recurrendum ad Sanctam Sedem in singulis casibus.

2. In qualibet Curia seu Tribunali constituatur a Consilio Generali Promotor Iustitiae pro iuris et legis tutela, qui sit Religiosus eiusdem Ordinis vel Congregationis.

3. Processus dumtaxat summarius in posterum instituatur in expellendis vel dimittendis religiosis, qui vel vota sollemnia in Ordinibus, vel vota perpetua in Congregationibus vel Institutis professi sunt, vel, si vota tantum temporanea emisserint, tamen in Sacris sunt constituti; salvo specialibus privilegiis, quibus aliquis Ordo vel Institutum gaudeat.

4. Ad Processum instruendum deveniri nequit nisi postquam trina et data monito et inflicta correctio incassum cesserint, salvo exceptionibus sub num. 17 et 18.

[Regulares]

5. Monitio facienda est a legitimo Superiore etiam locali de mandato tamen vel licentia Superioris Provincialis seu quasi-Provincialis; qui postremae monitioni opportune adiunget expulsionis vel dimissionis comminationem. Ad effectum expulsionis vel dimissionis non valet monitio vel correctio, nisi ob grave aliquod delictum data fuerit.

6. Monitiones repeti nequeunt nisi delictum repetitum fuerit, sed in delictis continuatis seu permanentibus intercedat necesse est inter unam et alteram monitionem spatium saltem duorum dierum integrorum. Post ultimam monitionem sex dies integros erit expectandum, antequam ad ulteriora progressus fiat.

7. Ex processu constare debet de conventi reitate, necnon de gravitate et numero delictorum, de facto triplicis monitionis, et de defectu resipiscentiae post trinam monitionem.

8. Ut de conventi reitate constet, tales probationes afferendae sunt, quae animum viri prudentis moveant. Hae probationes desumi possunt ex rei confessione, ex depositione duorum saltem testium fide dignorum, iuramento firmata, atque aliis adminiculis roborata et ex authenticis documentis.

9. Gravitas delicti desumenda est non tantum a gravitate legis violatae, sed etiam a gravitate poenae a lege sancitae, a gravitate doli, et a gravitate damni, sive moralis, sive materialis Communitati illati.

10. Ad effectum, de quo agitur, requiruntur ad minus tria crimina gravia eiusdem speciei, vel, si diversae, talia, ut simul sumpta manifestent perveram voluntatem in malo pervicacem, vel unum tantum crimen permanens, quod triplici monitione virtualiter triplex fias.

11. Ut constet de facto triplicis monitionis regulariter de hoc afferri debet authenticum documentum. Proinde oportet:

a) ut haec fiat vel coram duobus testibus, vel per epistolam a publicis tabulariis inscriptam, exquisita fide receptionis vel repudii;

b) ut documentum redigatur de peracta monitione, a dictis testibus subscriptum et in regestis, vel tabulario, servandum; vel ut exemplar conficiatur supradictae epistolae, a duobus item testibus pro conformitatis testimonio ante expeditionem subscriptum et in regestis vel tabulario pariter asservandum.

12. Defectum resipiscentiae probant novum crimen, post trinam monitionem commissum, vel pervicax et obdurata agendi ratio delinquentis.

13. Superior Provincialis vel quasi-Provincialis religiosi delinquentis, postquam monitiones et correctiones incassum cesserint, omnia acta et documenta, quae de huius religiosi reitate exstant diligenter colliget, et ad Superiorem Generalem transmittet, qui ea tradere debet Procuratori Iustitiae, ut ea examinet et suas accusationes, si quas proponendas existimabit, proponat.

14. Accusationes a Procuratore Iustitiae propositae et processus resultantia accusato notificari debent, eidemque tempus congruum, arbitrio Iudicis determinandum, concedi, quo suas defensiones, sive per se, sive per alium eiusdem Ordinis vel Instituti religiosum, exhibere valeat; quod si accusatus ipse proprias defensiones non praesentaverit, Curia vel Tribunal defensorem alumnum respectivi Ordinis vel Instituti ex officio constituere debet.

15. Curia seu Tribunal, diligenter perpensis allegationibus sive Promotoris sive rei, si quidem eas adversari iudicaverit convento, sententiam expulsionis vel dimissionis pronuntiare poterit; quae tamen, si condemnatus intra decem dies a sententiae notificatione rite ad Sacram Congregationem de Religiosis appellaverit, executioni demandari nequit, donec per eandem Sacram Congregationem iudicium latum fuerit.

16. Non obstante autem appellatione, reus poterit ad saeculum statim remitti a Moderatore supremo vel Abbate Generali, cum consensu sui Capituli vel Consilii, si ex eius praesentia periculum vel gravissimi scandali, vel damni item gravissimi Communitati ejusque alumnis immineat. Interim habitum dimittat et maneat suspensus si in Sacris constitutus sit.

17. Qui reus fuerit etiam unius tantum delicti, ex quo periculum gravis scandali publici vel gravissimum detrimentum toti Communitati immineat, poterit, etiam a Superiore Provinciali vel Abbate, ad saeculum item remitti, habitu religioso illico deposito; dummodo certo constiterit de ipso delicto et de religioso, cui illud imputatur, reitate; et interim instituat processus ad sententiam expulsionis vel dimissionis ferendam. Qui in sacris constituti sunt, pariter suspensi maneant.

18. Item contra quaedam delicta censetur veluti lata a iure poena expulsionis vel dimissionis. Quae delicta sunt:

a) publica apostasia a Fide Catholica;

b) apostasia ab Ordine vel Instituto, nisi intra tres menses religiosos redierit;

c) fuga a monasterio, suscepta secum muliere;
 d) et multo magis contractus, ut aiunt, civilis, vel attentatio aut celebratio matrimonii, etiam validi, seu quando vota non sint solemnia vel non habeant solemnium effectum.

Sufficit in istis casibus, ut Superior Generalis vel Provincialis cum suo respectivo Consilio emittat sententiam declaratoriam facti.

19. Sententia expulsionis vel dimissionis, quocumque modo lata, si agatur de religioso in Sacris, illico communicanda erit Ordinario originis et Ordinario loci, ubi ille moratur, aut sedem suam statuere velle dignoscatur.

20. Omnes Religiosi, de quibus agitur, in Sacris constituti, qui expulsi vel dimissi fuerint, perpetuo suspensi manent, donec a competente Auctoritate, post emendationem vitae, dispensationem obtineant. Religiosi vel Clerici non in Sacris, expulsi vel dimissi, prohibentur, quominus ad superiores Ordines ascendant sine venia Sanctae Sedis. Omnes autem expulsi vel dimissi, etiamsi sese vere emendaverint, ad suum vel ad alium Ordinem vel Congregationem admitti non poterunt, absque speciali licentia Sedis Apostolicae [2524]. — Cfr. *Saecularisatio*.

h) Quoad militiam. — Praecedentes leges confirmantur (1) quibus novae adjiciuntur quae ad verb. *Militia* videre erit.

m) Quoad sacras ordinationes. — Cfr. *Ordinationes*.

n) Quoad studia. — Cfr. *Philosophia, Studium, Theologia*.

g) *Varia*:

Religiosae in Urbe ne extraneos in suis domibus hospitent vetantur; exceptio fit pro dominis ac puellis quae, cum solae sint, vitam a saeculo remotam ducere cupiunt [614]. — Quando parochi regulares excluduntur a Collegio parochorum saecularium, possunt tamen interesse conventibus in quibus agitur de negotiis curae animarum [397]. — Exemptio a iurisdictione Ordinarii debet probari sive ex immemoriali consuetudine, sive ex verbis documentorum Pontif. quae debent esse non solum enuntiativa, sed dispositiva [777]. — In reassumptione conventus a quo fuerant violenter eieci, Regulares non indigent beneplacito S. Sedis ad hoc ut antiqua, iura, praesertim exemptio, reviviscunt [232*]. — Conventio inter S. Sedem et Gubernium Hispanicum quoad Ordines Religiosos [327]. — Praelati Regulares inibi domum minime habentes, difficile veniam suis subditis Neapolim adeundi, ibique commorandi concedant, et tunc tantum quum Card. Archiepiscopi facultatem obtinuerint [1516]. — Esse confessarios ordinarios sororum votorum simplicium ipsis vetitum est, sicut et pro monialibus ipsis illicitum [737]. — Ordinum regularium Missionarii Sinam petentes tum ad invicem, tum aliorum secum iter agentium confessiones excipere possunt, quamvis iuramentum circa ritus Sinenses

(1) S. Congregatio super Disciplina Regularium bono et incremento Religiosarum Sodalitatum semper intenta, minime quidem eos praeterire potest qui in spem Domini adolescent; quamobrem, Apostolicas Constitutiones in praeteritum promulgatas de ipsarum Sodalitatum statu et ratione, auctoritate Ss. mi D. ni N. ri confirmando, haec Moderatoribus Generalibus edicere circa iuvenes in milites adsciscendos.

I. Adolescentum illorum qui ex prima — ut aiunt — sunt categoria, sine spe ut a militari obligatione eximantur, Solemnis Professio et ad Sacros Ordines admissio differatur usquedum activum servitium sive per annum, sive per aliud tempus, expleverint.

II. Utile quidem videtur favore voluntariam per annum militiam prosequi, sive ex integro sive ex parte opportuna ope, adolescentibus egentibus subveniendo, prout Ordinis cuiusque facultates permittunt, ut tributo a Gubernio ad rem imposito, ceterisque militiae necessariis satisfiat; hoc autem beneficium nonnisi in adolescentes bonae spei, bonaque et morigera indole praeditos conferendum.

III. Expedit ut militiam hanc sive voluntariam, sive ex coactione, subituri, saltem per decendium spiritualibus exercitationibus vacent; quin etiam ut iam theologia studia (post congruos emensos curriculos) inchoaverint, quo scilicet in religiosa pietate et institutione bene firmati conspiciantur.

IV. Ut autem adolescentes facilius in sancta vocatione perseverent, atque moribus teneant, ipsis, praeter salutaria monita, sacramentorum frequentiam, piamque lectionem, iubeatur congruus ad eos sacerdotes accessus quos Ordinarii locorum ad sanctam eorumdem institutionem designaverint; hi vero sacerdotes summa ope adnitantur ut conscriptis militibus opera et consilio efficaciter — prout rerum conditio tulerit — praesto sint. Ad hoc autem promptius assequendum Generales Moderatores per Provinciarum Rectores curabunt ut subditorum morum distincta notitia praeclaudatis Ordinarii suppeditetur, domicilium etiam illorum significantes, et pro congrua vigilantia eos commendantes. Vicissim locorum Ordinarii Provinciarum Rectoribus significabunt quos sacerdotes ad hanc vigilantiam exercen-

[Regulares]

praescriptum nondum emiserint [1174]. — Gravis-
simis sub poenis et regulares in Urbe kinematographa
frequentare vetantur [1917].

II) Quoad regimen materiale.

a) Quoad debita ac obligationes oe-
conomicas:

I. Moderatores, sive generales, sive provinciales
seu regionales sive locales nulla debita notabilia con-
trahant, nullasque notabiles obligationes oeconomicas
suscipiant, directe vel indirecte, formaliter vel fidu-
cialiter, hypothecarie vel simpliciter, cum onere vel
absque onere reddituum seu fructuum, per publicum
vel privatum instrumentum, oretenus vel aliter:

a) absque praevio consensu Consilii generalis
seu Definitorii, si agatur de Curia generali, aut de
domo vel domibus, immediate iurisdictioni seu di-
rectioni Curiae generalis subiectis;

b) vel absque praevio consensu Consilii seu De-
finitorii provincialis, et expressa licentia Moderatoris
generalis, accedente voto deliberativo Consilii seu
Definitorii generalis, si agatur de debitis vel obli-
gationibus a Superioribus provincialibus vel regio-
naliibus contrahendis seu suscipiendis;

c) vel absque praevio consensu Consilii localis
seu monasterii sive domus, quocumque nomine de-
signetur, sub nullo Superiore provinciali seu regio-
nali positae, et expressa licentia Moderatoris gene-
ralis, eiusque Consilii seu Definitorii generalis. Quod
si Ordo in varias congregationes seu familias, pro-

prium Praesidem seu Moderatorem generalem seu
quasi generalem habentes, divisus sit, huius Praesidis
seu Moderatoris eiusque Consilii licentia necessaria
omnino erit;

d) vel absque praevio consensu Consilii localis,
si agatur de monasteriis vel domibus nulli Modera-
tori generali subiectis, accedente tamen licentia in
scriptis Ordinarii loci, si monasteria seu domus huius-
modi ab Ordinarii iurisdictione vere exempta non sint.

II. In debitis vel in obligationibus oeconomicis
contrahendis, habenda est notabilis quantitas quae
superat 500 libellas, nec attingit 1000, si agatur de
monasteriis vel domibus singulis; quae superat 1000
libellas, nec attingit 5000, si agatur de provinciis
vel quasi provinciis; quae superat 5000 libellas si
de Curia generalibus. Quod si domus, provincia vel
Curia generalis debita vel obligationes contrahere
intendat quae valorem 10,000 libellarum excedant,
praeter licentiam respectivi Consilii ut supra, re-
quiritur beneplacitum apostolicum.

III. Non licet per diversa debita vel per obli-
gationes diversas, quae quomodolibet contracta sint
vel contrahantur, summam respectivam in praee-
denti articulo expressam superare; sed omnia et sin-
gula debita omnesque et singulae obligationes, quo-
modolibet contracta, semper coalescunt. Ideoque
nullae omnino erunt licentiae ad nova debita contra-
henda novasque obligationes suscipiendas, si an-
teacta debita vel obligationes nondum extincta sint.

dam deputaverint. Quoties vero milites stationem
commutabunt, subditi Provinciarum Rectoribus statim
rem significare tenentur, ac insimul, quantum res
tulerit, anteactam vitae suae rationem candide ape-
riant. Dum vero in ipsa militia aliqua hebdomada
licentiae militum conceditur, huiusmodi religiosi
saltem per triduum spirituali exercitatione vacabunt

Dicto quidem non indiget, posse omnino Rectores
Provinciarum aliquem ex suis religiosis deputare qui
subditorum militiae adscriptorum curam peculiarem
gerat; semper vero tenentur locorum Ordinariis
praeterea notitiam suppeditare de adolescentibus qui
in ipsorum Dioecesi militiam suscepturi sunt.

V. Qui militari servitio, sive per annum sive per
longius tempus, absoluto, in sancta sua vocatione
perseveraverint, quod maxime ex ea quam sub armis
tenuerint agendi ratione innoscet, in claustra qui-
dem suscipiunt, atque quamprimum spirituali exer-
citationi per congruum temporis spatium applicentur,
sed neque ad solemnem Professionem neque ad Sa-
cros Ordines admittantur, nisi postquam, saltem per
annum, firmas suae vocationes diuturniora et po-

tiora signa exhibeant, sacrarum rerum studium
iterum assumentes, in domo professa vel in aliquo
strictioris observantiae loco, sub moderatione Reli-
giosi alicuius matura aetate spectatisque moribus
praediti, ad rem deputati, manentes et ad virtutum
sese exercentes. Maior etiam cautio et cura de his
sumenda indicitur, qui ultra quam per annum mi-
litiam subierint.

Omnes et singuli testimoniales litteras Ordina-
riorum in quorum dioecesi saltem per tres menses
commorati fuerint, exhibere oportet; primis quidem
Ss. Canonum praescriptionibus circa eos qui aliqua irre-
gularitate detenti, pontificia dispensatione indigeant.

VI. Praescripta et cautela sub n. 4 recensita de
his etiam valent qui post Professionem et SS. Or-
dinum susceptionem, iterum ad militiam per nota-
bile temporis spatium revocentur.

VII. Si qui vero casus occurrant nec opinati nec
communi regula contenti, singulorum Ordinum su-
premi Moderatores hanc S. Congr. adeant oportet,
necessarias opportunasque facultates et dispensatio-
nes impetraturi [27 Nov. 1892].

IV. Pariter nulla erunt indulta seu beneplacita apostolica ad contrahenda debita, vel ad suscipiendas obligationes, valorem 10,000 libellarum excedentia, si domus, provincia vel Curia generalis oratrix in precibus reticeat alia debita vel alias obligationes, quibus forsitan adhuc gravatur.

V. Si qua autem Congregatio et Institutum votorum simplicium aliaque religiosae Familiae Consilia generalia, provincialia et localia non habeant, illa intra tres menses constituent ad hunc finem vigilandae administrationis oeconomicae. Monasteria autem seu domus quae sint sui iuris, nec Consilium libera capituli localis electione constitutum habeant, illud pariter intra tres menses sibi eligant. Consilarii autem per triennium in officio permaneant, et sint quatuor in monasteriis vel domibus, quae saltem duodecim electores habent, et duo ad minus in aliis.

VI. Suffragia, de quibus agitur, in articulo I, toties exquirantur, et semper secreta atque deliberativa sint, non mere consultativa; licentiae autem, virtute suffragiorum concessae, numquam oretenus, sed in scriptis dentur. Acta vero Consilii subscribantur tum a Moderatore, tum a singulis consiliariis.

VII. Graviter oneratur Moderatorum conscientia, ne per se vel oeconomum, vel aliter, consiliariis occultent, ex toto vel ex parte, bona quaecumque, redditus, pecunias, titulos, dotationes, eleemosynas et alia valorem aliquem oeconomicum habentia, etiamsi data sint Moderatori intuitu personali; neque de debitis vel obligationibus quomodolibet contractis taceant; sed omnia plena, exacte, sincere, fideliter revisioni, examini et adprobationi Consilii committantur; omnia etiam documenta, bona temporalia vel oeconomiam respicientia, pariter consiliariis examinanda tradantur.

VIII. Nulla fundatio monasterii vel domus, nullaue foundationis amplificatio vel mutatio fiat, si pecunia solvenda non habeatur, et hac de causa debita vel obligationes oeconomicae contrahenda sint, etiamsi fundus vel materia ad aedificandum, vel aliqua pars aedificii gratuito donetur, vel construatur; nec sufficit promissio pecuniae etiam in magna quantitate ab uno vel pluribus benefactoribus tribuendae, quia huiusmodi promissiones saepe non adimplentur, cum periculo gravis documenti materialis et moralis religiosorum.

IX. Ut pecuniae redditus, alique proventus legitime collocentur in aliquo tuto, licito ac fructifero investimento, et ut potius in uno quam in

alio investimento ponantur, requiritur votum Consilii, toties quoties exquirendum, exhibitis praefato Consilio omnibus notitiis circa formam, modum et alias investmenti circumstantias. Quod item valet pro qualibet investmenti mutatione, servatis aliis de iure servandis.

X. Quae de triplici clavi capsam claudente deque ipsius capsae visitatione, necnon de recta administratione rerum temporalium praescribuntur in constitutionibus singularum Familiarum religiosarum, si severiori ratione, quam in singulis articulis praesentis Instructionis ordinentur, accurate serventur in iis, quae ipsi Instructioni contraria non sint. Et ubi administratio temporalis per propria statuta ordinata non fuerit, omnia quamprimum ordinentur, prae oculis habitis quae in *Normis, cap. VI*, dicuntur, quaeque non solum sorores, sed et viros religiosos respiciunt, ut habetur in *nota in fine pag. 3* earundem *Normarum* posita, salvis semper praescriptionibus huius Instructionis.

XI. Fundus, legata et alia quaecumque bona, quae quomodolibet missas adnexas habent, eorumque fructus vel redditus nullo pacto debitis vel obligationibus oeconomicis cuiuscumque conditionis sint, ne quidem ad breve tempus, gravari possunt; et pecuniae pro missis manualibus vel aliis celebrandis acceptae, ante ipsarum celebrationem, nullo pacto nullaue de causa, ex toto, neque ex parte expendi possunt, sed integre servari debent. Qua in speciali vigilantia procedant tum Moderatores, tum consilarii.

XII. Quae de dotibus monialium et sororum non alienandis ab Apostolica Sede iamdudum statuta sunt, erunt apprime servanda. Nullo, igitur, pacto neque cuiusvis utilitatis intuitu fas erit capitalia huiusmodi dotum consumere, quousque respectivae moniales vel sorores vivant; sub poenis a iure determinatis. Et Apostolicae Sedis venia erit expenda, si ob gravissimas circumstantias perutilis iudicetur etiam unius tantum dotis alienatio.

XIII. Donationes, etiam titulo eleemosynae vel subsidii, non fiant, nisi iuxta condiciones a Sancta Sede praescriptas, et iuxta mensuram in singulis, et in eorum defectu, a Superioribus generalibus cum respectivis Consiliis legitime determinatam.

XIV. Omnia, quae in hac Instructione praescribuntur, non solum Ordines, congregationes et instituta virorum, sed etiam monialium et sororum respiciunt. Violatores autem earundem praescriptio-

[Regulares]

num graviter puniantur, et si violatio sit de iis quae de iure communi vel iuxta praesentem Instructionem apostolicum beneplacitum requirunt, poenis ipso facto subiacent, alienatoribus bonorum ecclesiasticorum inflictis [1932].

b) Quoad quaestuationem. Cfr. *Elemosynae*. — Decreto de quaestuatione d. 21 Nov. 1908 Ordines ac Instituta religiosa respiciente, eiusque normis minime comprehensum fuit nec comprehenditur Pium Terrae Sanctae Opus Ordini Fratrum Minorum commissum [1979].

III) Quoad relationes scriptas a Moderatoribus Generalibus S. Sedi exhibendas.

a) *Instructio* seu elenchus quaestionum ad quas respondendum est a moderatoribus et moderatricibus Gen. Institutorum vota simplicia profitentium, in Relatione tertio quoque anno ad S. Sedem transmittenda:

PRÆMITTENDA.

1. Doceatur quae decreta approbationis seu commendationis et quando a S. Sede obtinuerit.

2. Quinam sit finis sive scopus peculiaris Instituti.

3. Num titulus Instituti ab initio assumptus aut scopus vel habitus sodalium aliquatenus postmodum immutati fuerint et quam auctoritate.

4. * Quot sodales ab initio usque in praesens aut saltem ultimo vicennio, habitum Instituti induerint.

5. * Quot sodales a fundatione Instituti usque in praesens, aut saltem ultimo vicennio, et quomodo ab eo recesserint, sive tempore novitiatus, sive post emissam vota temporanea, sive post emissam vota perpetua. Num et quot fuerint *fugitivi*.

6. Quandonam ultima relatio ad S. Sedem fuerit.

I. DE PERSONIS.

a) *De admissis.*

7. Quot novi sodales ab ultima relatione admissi fuerint.

9. Num speciali aliquo modo seu industria ad nomen Instituto dandum quis allectus fuerit; et praesertim num ephemeridum ope moderatores ad hunc finem usi sunt.

10. (*In Institutis religiosorum*). Num litterae testimoniales per Decretum *Romani Pontificis* praescriptae in singulis casibus expetitae fuerint.

11. Quoties et super quibus impedimentis seu defectibus dispensatio necessaria fuerit et a quonam superiore ecclesiastico concessa.

12. In quam domo et quanto tempore Postulantes seu candidati commorati fuerint.

b) *De Novitiis.*

13. Quot sint domus Novitiatus et num unaquaeque auctoritate S. Sedis instituta sit.

13. Quot novitii post ultimam relationem habitum Instituti susceperint.

15. Quot nunc in Novitiatu degant.

16. Num omnes a Professis rite separati existant.

17. Num omnes habeant integrum exemplar Constitutionum.

18. Num omnes ante professionem per annua integrum et continuum in domo Novitiatus sub cura magistri degerint.

19. Num, quantum, et qua auctoritate, tempus Novitiatus ultra terminum in constitutionibus praefinitum prorogatum vel imminutum fuerit.

20. Utrum Novitii primo novitiatus annuo vacaverint tantummodo exercitiis pietatis, an aliis etiam et quibus operibus addicti fuerint.

21. Num durante secundo anno Novitiatus (ubi peragitur) novitii in alias domus missi fuerint,

22. (*In Institutis Sororum*). Num ante admissionem ad habitum et ad primam professionem Episcopos vel delegatos examen praescriptum instituerint.

c) *De Professis*

23. Quot nunc sint in Instituto sodales a) voto- rum temporaneorum b) votorum perpetuorum.

24. Num vota temporanea semper tempore debito fuerint renovata.

25. Num sodales tempore debito ad vota perpetua admissi fuerint post elapsam tempus votorum temporaneorum.

26. Quot sodales sive professi sive novitii post ultimam relationem obierint.

d) *De egressis et dimissis.*

27. Quot post ultimam relationem ab Instituto recesserint a) ex novitiis, b) ex professis temporaneis, c) ex professis perpetuis.

28. Num. in dimittendis sodalibus semper observatae fuerint normae in Constitutionibus praescriptae.

29. Num semper et a quo superiore ecclesiastico, in casibus dimissionis, obtenta fuerit dispensatio super votis emissis.

30. (*In Institutis Sororum*) Num in casibus dimissionis professorum in perpetuum accesserit confirmatio apostolica.

31. (*In Institutis virorum*) Num in dimittendis sodalibus semper et in omnibus observatum fuerit Decretum « *Auctis admodum* »; et nominatim num in casu professi perpetui, vel professi votorum temporaneorum quidem, sed constituti in Ordine sacro, Moderatores Instituti:

a) praemiserint trinam monitionem,

b) admiserint, concessio congruo tempore, legittimam rei defensionem, eiusque rationem debitam habuerint:

c) an, quoties et qua facultate processerint sommario modo,

32. (*In Institutis Sororum*) Num egressis quacunque de causa dos, quomodolibet constituta, integre tradita fuerit, una cum suppellectili quam ad Institutum attulerant, in eo statu in quo tempore egressus reperiabatur.

33. Num iis quae propriis bonis destitutae erant, in casu egressus ex Instituto, necessaria suppositata fuerint, quibus tuto et decenter in propriam familiam reverti potuerint.

II. DE REBUS.

a) *De domibus.*

34. Quot domos Institutum habeat, et in quibusnam diocesis: an et quot habeat provincias.

35. An et quot novae domus post ultimam relationem apertae fuerint; et an in omnibus interceserit legitima auctoritas et servata fuerit ratio in constitutionibus praescripta.

36. Quot sodales diversarum classium in singulis domibus commorentur, et (si diversa opera ab Instituto exercentur) quibusnam operibus addicti sint.

37. Num post ultimam relationem domus aliqua suppressa fuerit et cuiusnam auctoritate.

38. Utrum singuli sodales proprias cellas habeant, an saltem in communi dormitorio suum quisque cubile convenienter ab omnibus aliis separatum.

39. Num infirmis curandis separatus locus undequaque aptus additus sit.

40. Num pro recipiendis hospitibus adsint in domo cubacula sufficienter, ut decet, a communitate religiosa separata.

41. (*In Institutis Sororum*). Num habitatio Capellani sive confessarii ingressum separatum et nullam cum Sororum habitatione communicationem habeat.

b) *De bonis.*

42. Quinam fuerint ab ultima relatione annui redditus et expensae a) tum Instituti in communi, b) tum uniuscuiusque domus.

43. Num ab ultima relatione sive Institutum in communi, sive certae domus in particulari nova bona mobilia vel immobilia et cuius valoris obtinuerint.

44. Num pecuniam semper utili fœnore et honesto ac tuto collocaverint.

45. Utrum et quam iacturam bonorum suorum, post ultimam relationem, fecerit, vel damna subierit, et qua de causa.

46. Num et quae bona sive immobilia sive mobilia pretiosa abalienaverint, et qua facultate.

47. Num illorum bonorum, quae *capitalia* vocantur, partem aliquam consumpserint.

48. Num arca communis vel domus aliqua particularis aere alieno gravetur, et quanto.

49. Num ab ultima relatione nova debita contraxerint; quatenam et qua auctoritate.

50. Num unaquaque domus procuratorem sive oeconomum, distinctum a Superiore domus et ab oeconomio generali, habeat.

51. Num Procuratores, sive generales sive locales, rationem suarum administrationum praescriptis temporibus reddiderint; et an huiusmodi rationes modo praescripto examinae et approbate fuerint.

52. Num lites de bonis habeant.

53. Num in omnibus domibus adsit arca tribus clavibus clausa; et an servantur leges ad rem latae.

54. Num et quo pacto pecuniam sive res pretiosas, a saecularibus depositas, custodiendas accepserint.

55. (*In Institutis Sororum*). Utrum dotes Sororum iuxta leges canonicas in tuto ac fructifero investimento collocatae fuerint; an et quae earum pars, quo modo et cuius permissu in expensas faciendas insumpta fuerit.

56. Num et quatenam legata pia seu fundationes in Instituto, sive pro missis celebrandis, sive pro operibus caritatis exercendis, existant.

57. Num huiusmodi onera fideliter adimpleta fuerint.

58. Num pecunia, qua huiusmodi fundationes factae fuerunt, rite collocata et seorsim ab aliis quibuslibet administrata fuerit.

59. Num Episcopo iuxta Constitutionem « *Conditae* » de huiusmodi fundationibus ratio reddita fuerit.

[Regulares]

60. Quantum superfluae pecuniae in fine cuiuslibet anni a singulis domibus in arcam communem collatum fuerit.

61. Utrum sponte an invite huiusmodi pecuniae collatio ab omnibus facta fuerit.

62. An superiorissa vel oeconomia habeat pecunias, de quibus libere, etsi pro bono Instituti, disponat, quin ullam rationem reddat.

III. DE DISCIPLINA.

a) *De vita religiosa.*

63. Num in unaquaque domo exercitia spiritualia pro singulis diebus, mensibus, annis vel aliis temporibus statuta accurate peragantur.

64. Num omnes sodales quotidie missae sacrificio assistant.

65. Utrum omnes sodales exercitiis communibus interesse possint, et an illis qui quandoque pro negotiis domesticis ab aliquo exercitio communi eximuntur, saltem concedatur tempus privatim illud peragendi.

66. Num observetur Decretum *Quemadmodum* quantum ad conscientiae manifestationem non exigendam, b) quoad sacramentalem confessionem; num pariter servetur decretum *Sacra Tridentina* circa communionem eucharisticam; et an utrumque Decretum statis temporibus lingua vernacula in communi legatur.

67. Num in Institutis Sororum ubique quovis triennio confessarius ordinarius mutetur, vel debita auctoritate confirmetur.

68. Num praescriptiones de clausura servanda in parte domus Religiosis reservata fideliter observentur.

69. Num Religiosis frequenter permittatur locuturum adire et an Constitutiones in hac re serventur.

70. Num Religiosis e domo egredientibus semper a Superioribus socius addatur.

71. Num, qua ratione et quibus temporibus institutiones catechistiae et aliae exhortationes ad conversos aliosque alumnos nec non ad famulos seu convivictos.

72. Num scripta circa pietatem, religionem, etc. etiam ad usum Instituti tantum, typis edantur absque Episcopi licentia.

73. Num et quibus libris, sive antiquis sive recentioribus, etiam manu scriptis, sola moderatorum Instituti licentia editis sodales utantur.

b) *De observantia quarundam specialium legum.*

74. Num omnia circa Capitulum Generale praescripta diligenter observata fuerint; a) quoad litteras convocatorias; b) quoad electionem delegatorum; c) quoad electionem scrutatorum et secretarii; d) quoad electionem Moderatoris generalis; e) quoad electionem Consiliariorum, Oeconomi et Secretarii generalium.

75. Num omnino liberum fuerit sodalibus litteras, quae ab inspectione Superiorum exemptae sunt, sive scribere sive recipere.

76. Num lex de mutandis Superioribus post statutum tempus fideliter observetur. Num, quot dispensationes et a quo super hac lege impetratae fuerint.

77. Num Moderator Generalis et Superiores Provinciales praescriptam domorum visitationem rite peregerint.

78. Num Moderator Generalis et Superiores sive Provinciales sive locales profinitis temporibus consiliarios suos convocent, ut cum eis agant de negotiis sive Instituti sive Provinciae sive domus.

79. Num in deliberationibus debita libertas consiliariis servata fuerit.

80. Num in Consilio Generali electiones libere et iuxta normas praescriptas factae fuerint.

81. Utrum omnibus sodalibus necessaria, praecipue quoad victum et vestitum, a Superioribus ea qua decet caritate paterna suppedientur, et an forte sint qui haec sibi ab extraneis procurent.

82. An alicubi sodales sint numero insufficientes ita ut nimis graventur laboribus cum gravi valetudinis discrimine.

83. Num provideatur ne quid desit infirmis ex iis, quibus iuxta propriam cuiusque conditionem indigent, atque ut in corporalibus et spiritualibus necessitatibus qua par est caritate sublevantur.

84. In *Institutis Clericorum*) Quot annis clerici vacent studiis, a) litterarum humaniorum, b) philosophiae, et c) theologiae,

Quatenus autem studia domi peragantur, quot professores singulis disciplinis tradendis sint addicti.

85. Num omnes studentes:

a) integrum cursum studiorum perfecerint antequam e domo studiis destinata exierint;

b) ante promotionem ad sacros Ordines studia per pontificum decretum *Auctis admodum* respective praescripta rite perfecerint;

c) caetera omnia a sacris canonibus pro admissione ad Ordines requisita circa titulum Ordinationis, litteras dimissorias etc., religiose observaverint.

86. Num Pontificia decreta statis temporibus publice legenda, reipsa lecta fuerint.

c) *De operibus Instituti.*

87. Quot personis (vel classibus personarum) beneficia contulerint sodales iis operibus quibus iuxta scopum sui Instituti sese devovent.

88. Si numerus istarum personarum post ultimam relationem alicubi imminutus fuerit, indicentur rationes.

89. (*Pro Institutis quae stipem ostiatim colligunt*).

a) an ex constitutionibus clare et certo constet de iure seu officio stipem ostiatim colligendi;

b) Num decretum « *Singulari* » d. d. 27 Mart. 1896 ipsis Constitutionibus insertum sit;

c) num illud decretum in omnibus religiose observetur.

90. Num ab Institutis Sororum habeantur in suis domibus diversoria aut valetudinaria pro personis quibuscumque, etiam diversi sexus; et quatenus affirmative, cuius licentia et quibus cautelis.

91. Num et quomodo Sorores in seminariis vel collegiis vel quibuscumque ecclesiasticorum virorum domibus rem domesticam gerendam assumpserint,

92. Num Sorores opera quaedam caritatis exercent (v. g. erga infantes aut chirurgi cultro incisos) quae virgines Deo dicatas et habitu religioso indutas dedecere videntur.

93. Num Sorores, quae infirmis in privatorum domiciliis inserviunt, praescriptas a Constitutionibus cautelas semper adhibeant.

94. Num Superiores permiserint commorationem sodalium in domibus saecularium et quanto tempore.

95. (*Pro Institutis Religiosorum*). Num aliquod Institutum Sororum quasi ab ipsis dependens, si-bique aggregatum, directe, vel indirecte retineant vel dirigant et quam auctoritate.

96. Num post ultimam relationem aliquod novum opus, vel potius nova species operum aliis iam existentibus adiuncta fuerit, et quam auctoritate.

97. Num in Instituto vel in aliquibus domibus irrepserint abusus et qui?

98. Num querelae vel difficultates existant a) cum Ordinariis locorum, b) cum confessariis, c) cum capellanis.

Responsa autem ad suprascriptas quaestiones non solum a moderatore seu moderatrice generali, sed etiam a singulis consiliariis seu assistentibus generalibus, praevio maturo examine, signanda erunt [1001].

b) *De relatione quoad modernismum.* — De earum omnium observantia quae in Encycl. *Pascendi dominici gregis* et Mot. Prop. *Sacrorum antistitum* adversus modernismum contenta sunt, et Supremi Religiosarum Familiarum Moderatores tertio quoque anno, diligenti ac iurata enarratione, ad S. Sedem referre tenentur [1359].

IV) Quoad liturgiam, indulta et privilegia:

1) Quoad SS. Communionis administrationem. — Lex qua in die Paschatis prohibebatur distributio SS. Eucharistiae etiam devotionis causa in ecclesiis Regularium, abrogatur [2913].

2) Quoad Missam:

a) *Conventualem.* — Quae sine cantu celebratur in ecclesiis regularium, sive quoad omittendam commemorationem simplicis et reticendas collectas ordinarias, sive quoad preces in fine missae recitandas, sive quoad numerum cereorum in altari accensorum, missae solemniter aequiparatur [820]. — Missa conventualis choraliter, idest cum adstantia Communitatis, omnino celebranda est et quidem post recitatam in choro respectivam horam canonicam. Ipsa ante missam et horae eandem praecedentes congruo tempore persolvantur [820]. — Si infra octavam alicuius festivitatis seu mysterii petatur missa votiva de eodem festo celebranda die qua non recitatur officium de octava, huiusmodi missa votiva celebrari debet more festivo, quamvis de diebus infra octavam nulla vel sola fiat commemoratio [820]. — Religiosi quorum constitutiones nihil disponunt circa missam conventualem, tenentur dicere quotidie unam missam conventualem officio diei correspondentem [1843].

b) *In nocte Nativitatis D. N. I.* — Indultum tres missas in nocte nativitatis Domini, celebrandi concessum, ad Religiosorum ecclesias quae publico fidelis populi usui inserviunt haud extendi potest, salvo tamen eorum privilegio in media nocte missam celebrandi [1328]. — Cfr. *Missa*.

4) *Quoad Oratoria.* — In novis religiosorum Oratoriis in domibus extraneis a monasteriis, vel, pro rerum opportunitate, in ipsis monasteriis erectis ut missa inibi celebrari valeat, si agatur de

[Religiosorum]

regularibus proprie dictis, Ordinarii venia expetenda non est, sed necessitas vel utilitas communitatis religiosae a Superiore generali vel provinciali comprobata sufficit. Si vero sermo sit de aliis Communitatibus facultas a S. Sede expetenda est [1086].

— Cfr. *Missa, Oratorium*.

5) Quoad celebrationem Festorum:

a) Patroni. — In locis ubi deest Patronus praecipuus loci, regulares tenentur ad Officium dioecesis, si velint, prout extat in Propriis respectivarum Dioecesium, et quidem cum obligatione audiendi sacrum et abstinendi ab operibus servilibus [718]. — Quandonam regulares et religiosi teneantur recolere Patronum praecipuum dioecesis, ditionis aut regni [1178]. — Regulares per totam octavam Patroni principalis quae apud ipsos iam alio titulo seu causa celebratur, in missa symbolum adiungere debent [1443].

b) Festa varia. — Anniversarium dedicationis Ecclesiae etiam a regularibus celebrandum est sub ritu duplici I cl. cum octava in ecclesiis tum consecratis quam non consecratis [680]. — Tenentur ad processiones ab Episcopo indictas accedere [2253]. — Privilegio Gregorii XIII Regulares possunt processionem peragere die dominica infra Oct. Corporis Christi [2251].

c) Facultates variae. — Superior regularis aut eius delegatus cum absolutionem generalem propriae Communitati impertit, et ipsam recipit [517]. — In locis ad duas dioeceses vel Vicariatus Apostolicos pertinentibus facultates aliquorum Ordinum concessae cum clausula *dummodo in dicto loco nullus eorundem Ordinum conventus reperitur* exerceri possunt in ea parte loci in qua deest conventus, quamvis in altera parte adsit (1).

Religiosorum (S. C. super negotiis);

a) Eius constitutio:

1. Haec Sacra Congregatio iudicium sibi vindicat de iis tantum, quae ad Sodales religiosos utriusque sexus tum solemnibus, tum simplicibus votis adstrictos, et ad eos qui, quamvis sine votis, in communi tamen vitam agunt more religiosorum, itemque ad tertios ordines saeculares, in universum pertinent,

(1) Cfr. Supplementum I ad verb. *Confessio, Regulares*, nuperrimae concessionem pro regularium confessionibus.

sive res agatur inter religiosos ipsos, sive habitaculorum ratione cum aliis.

2. Quapropter ea omnia sibi moderanda assumit quae sive inter Episcopos et religiosos utriusque sexus sodales intercedunt, sive inter ipsos religiosos. Est autem tribunal competens in omnibus causis quae, ratione disciplinae, seu, ut dici solet, *in linea disciplinari* aguntur, religioso sodali, sive convento, sive actore; caeterae ad Sacram Romanam Rotam erunt deferendae, incolumi semper iure Sancti Officii circa causas ad hanc Congregationem spectantes.

3. Huic denique Congregationi reservatur concessio dispensationum a iure communi pro sodalibus religiosis [1590]. — Cfr. *Bona, S. C. Concilii, Propaganda Fide*.

b) Normae peculiares:

1. Huius Congregationis administratores maiores sunt pariter, post Cardinalem Praefectum, Praelatus a secretis et Subsecretarius.

2. Erit collegium Consultorum a Summo Pontifice eligendorum.

3. Erunt etiam aliquot officiales minores, quot necessarii sunt iuxta regulas superiores datas.

4. Alterius ex adiutoribus proprium officium esto curare quae ad religiosos Ordines pertinent; alterius quae ad congregationes et omne genus instituta virorum, tertii quae ad congregationes et instituta mulierum.

Pro unoquoque horum munerum sui erunt scriptores distributi.

5. In decernendo quanam in plena Congregatione tractanda sint, quanam maioribus administris aut Congressui reservanda, prae oculis habeantur superius *cap. II* constitutae normae, et quae in memoratis hactenus Congregationibus indicatae sunt.

6. Decretum quo laudatur probaturque institutum aliquod, et decretum approbationis constitutionum, itemque substantialis mutatio quaevis in iam probatis institutis inducenda, ad plenam Congregationem semper pertinebunt [1651].

c) Acta ac decreta:

I) Quoad religiosos:

II) In genere:

a) Quoad regimen in genere: 1873, 1968, 1979, 2173, 2174, 2276, 2410, 2524, 2557, 2884, 2946, 3069.

2) Quoad spiritualia ac vota; 2062.

3) Quoad studia; 1969, 2240, 2321.

4) Quoad militiam; 2409, 2709.

5) Quoad jeiuniun: 2883.

6) Quoad rem oeconomicam: 1674.

II) In specie: 1722, 1734, 1748, 1802, 1824, 1856, 2016, 2052, 2103, 2117, 2313, 2325, 2338: 2350, 2374, 2398, 2533, 2571, 2851, 2608, 2642, 2650, 2661, 2992.

b) Quoad religiosas: 2063, 2882, 2960. Universim: 47.

Reliquiae:

a) In genere:

De sacris Reliquiis haec teneantur. Si Episcopi qui uni in hac re possunt, certo norint Reliquiam esse subditiā, fidelium cultu removeant Si Reliquiae cuiuspiam auctoritates, ob civiles forte perturbaciones vel alio quovis casu, interierint, ne publice ea proponatur nisi rite ab Episcopo recognita. Praescriptionis argumentum vel fundatae praesumptionis tunc tantum valebit, si cultus antiquitate commendetur; nimirum pro decreto, anno MDCCCXCVI a sacro Consilio indulgentiis sacrisque Reliquiis cognoscendis edito, quo edicitur: *Reliquias antiquas conservandas esse in ea veneratione in qua hactenus fuerunt, nisi in casu particulari certa adsint argumenta eas falsas vel supposititias esse.* [1356].

b) In specie:

In benedictione cum reliquiis Sanctorum genuflectant omnes in choro, etiam canonici [2043]. — S. Agnetis V. et M. caput eiusdem Ecclesiae ad forum Agonale adservandum traditur [1436]. — Reliquiae S. Crucis et Sanctorum in eadem theca haud includendae, sed prima in theca separata [959].

Residentia:

a) Parochorum. — Cfr. *Parochus*.

b) In Urbe:

I) Sacerdotum:

1° Hi sacerdotes alienae dioecesis qui constanter Romae commorari cupiant, debent antea ad cardinalem vicarium petitionem mittere simul cum opportunis documentis et praecipue explicito sui Ordinarii consensu. Qui Ordinarius debet etiam suam aperire sententiam circa rationes, quae ad gratiam obtinendam adducuntur. Nobis tamen exclusive reservamus facultatem veniam petitam concedendi.

2° Hi sacerdotes alienae dioecesis, qui Romam veniant ut temporaneam ibi moram trahant, debent statim se vicariatus officis sistere ad exhibendum *Discessit* sui Ordinarii. In hoc autem debet expresse

declarari ratio, ob quam Romae commorari cupiant et tempus ad hoc eisdem concessum, quod pro dioecibus Italiae non poterit tres menses excedere, pro exteris sex. Quod si prorogatio quaedam necessaria sit, haec ab ipso Ordinario peti directe debet.

3° Hi sacerdotes debent a vicariatu approbationem quoque obtinere habitationis quam Romae elegerint.

4° Qui his dispositionibus non obtemperant, absolute prohibeantur a sacro faciendo in hac alma urbe, de quo certiores fiant respectivi Ordinarii.

5° Ut vitetur periculum ne sacerdotes ad tempus Romae commorantes munera assumant quae stabilem aut diuturnam important commorationem, volumus, quemadmodum pro sacerdotibus qui romano clero sunt ascripti praescriptum est, ne etiam alii ad cuiuscumque generis concursum admitti aut munera, beneficia, vel omnis generis officia sine expresso consensu vicariatus assequi valeant.

6° Hoc autem deficiente consensu, tum admissiones ad concursus cuiuscumque generis, tum nominationes ad beneficia, officia, aut alia quaecumque munera, irritae ac nullae habentur.

7° Hae dispositiones quocumque in casu et relate ad quamcumque auctoritatem etiam specialissima mentione dignam, nulla excepta, valeant.

8° Quoad sacerdotes autem alienae dioecesis, qui actu Romae commorantur, illis venia detur hic permanendi qui beneficium aut officium ecclesiasticum stricte dictum Romae obtinent, aut hic a decem saltem annis, studiorum tempore haud computato, de consensu sui ordinarii commorati fuerint, dummodo nullam quoad suae vitae rationem causam dederint querelae. Alii omnes ad suam dioecesim redeant aut alibi officium sibi quaerant de sui ordinarii consensu [704].

II) Clericorum, studiorum causa, Urbem perpetuum cfr. *Clericus*.

Restitutio in integrum.

Restitutio in integrum adversus sententiam aliquius S. Congregationis, editam ante Constitutionem *Sapientii consilio*, est concedenda non ab ipsa sacra Congregatione, quae sententiam tulit, vel a Sacra Rota, sed ab Apostolica Signatura [1866].

Rituum [S. Congregatio]:

a) Eius constitutio post. Cst. *Sapientii consilio*:

1. Haec Sacra Congregatio ius habet videndi et statuendi ea omnia, quae sacros ritus et caeremonias

[Rituum]

Ecclesiae Latinae proxime spectant, non autem quae latius ac sacros ritus referuntur, cuiusmodi sunt praecedentiae iura, aliaque id genus, de quibus, sive servato iudiciario ordine sive ratione disciplinae, hoc est, uti aiunt, *in linea disciplinari* disceptetur.

2. Eius proinde est praesertim advigilare ut sacri ritus ac caeremoniae diligenter serventur in Sacro celebrando, in Sacramentis administrandis, in divinis officiis persolvendis, in iis denique omnibus quae Ecclesiae Latinae cultum respiciunt; dispensationes opportunas concedere; insignia et honoris privilegia tam personalia et ad tempus, quam localia et perpetua, quae ad sacros ritus vel caeremonias pertineant, elargiri, et cavere ne in haec abusus irrepant.

3. Denique ea omnia exsequi debet, quae ad beatificationem et canonizationem Sanctorum vel ad Sacras Reliquias quoquo modo referuntur.

4. Huic Congregationi adiunguntur Coetus *liturgicus*, Coetus *historico-liturgicus* et Coetus *pro sacro concentu* [1590] (1).

b) Eius facultates:

1. Ante est. *Sap. Consilio*:

a) Quoad Causas Sanctorum:

1. Deputandi Episcopus, in numero a Generalibus Decretis designato, ad construendos processus Apostolicos.

2. Prorogandi terminum ad explendos processus Apostolicos.

3. Indulgendi apositionem processuum Ordinaria non minus, quam Apostolica Auctoritate constructorum, attamen adiecta clausula: *servatis servandis*.

4. Proponendi in Congregatione Ordinaria absque interventu et voto Consultorum dubia: I. Validitatis processuum: II. Signaturae Commissionis Introductionis Causae: III. Reassumptionis Causae ad canonizationem: IV. Singula, quae communiter nuncupantur *minora*: V. Causas ad probationis seu confirmationis Cultus immemorabiles.

5. Proponendi dubium in Congregatione ordinaria Signaturae Commissionis introductionis Causae, quamvis non deflexerit terminus requisitus decem annorum a praesentatione processuum ordinaria Auctoritate constructorum.

(1) Vide Supplementum I, ad verb. *Rituum* (S. Congregatio), de nuperrimis mutationibus in constitutione hujus S. Congr. inductis.

6. Proponendi dubium supra virtutibus, quamvis requisitus terminus quinquaginta annorum non deflexerit a morte Servorum Dei, de quibus agitur.

7. Concedendi Litteras particulares Sacrorum Rituum Congregationis cum Instructionibus R. P. D. Sanctae Fidei Promotoris: I. Ad perquirenda scripta Servorum Dei: II. Ad recognoscenda, vel transferenda eorum corpora, seu reliquias: III. Ad extrahendas reliquias pro beatificatione. — Quocumque alio in casu a R. P. D. Sanctae Fidei Promotore Instructiones conficiuntur in causis Servorum Dei particularibus hisce litteris semper accludendae.

8. Concedendi easdem Litteras particulares quoties eae spectent ad executionem alicuius decreti Sacrorum Rituum Congregationis, vel pertinent ad aliquam notitiam, quae a R. P. D. Sanctae Fidei Promotore desideretur in animadversionibus, etiam in monasteriis clausurae inquirendam.

9. Indulgendi compulsionem Processuum informativorum in Apostolicos.

10. Concedendi Litteras Remissoriales pro constructione processuum *ne pereant probationes*, ante examen dubiorum de cultu non exhibito, et de fama sanctitatis.

11. Concedendi Litteras remissoriales pro constructione processuum auctoritate Apostolica, dirigendas non modo Episcopis, iuxta Generalia Decreta, verum aliis iuxta exempla allata a sa. me. Benedicto Papa XIV in opere de *Canonizatione Sanctorum lib. 2, cap. 5*, et aliis etiam de quibus aliquod exemplum inveniatur, iuxta circumstantiarum varietatem.

12. Deputandi Eius Cardinales Sacrorum Rituum Congregationis a postulatoribus requisitos in ponentes seu relatores Causarum Beatificationis et Canonizationis.

N. B. *Supradictas facultates*, quamvis ex Audientia S^mi obtineri debeant, a Sacra tamen Congregatione, *vigore facultatum sibi specialiter tributarum*, immediate concedi possunt, *quoties necessitas urgeat et ad Summum Pontificem non habeatur accessus*.

b) Aliae facultates extraordinariae.

1. Altaria fixa consecrandi per Sacerdotem.

2. Altaria portatilia » » »

3. Altarium (Ad) consecrationem subdelegandi

Pro Episcopo.

4. Altare portatile erigendi sub dio.

5. Altarium consecratorum titulum mutandi

6. » » imagines »

7. Ablutiones in missa cum sola aqua peragendi.
8. Absolutionem impertiendi in exsquis post missam lectam.
9. Benedictionum formulas proprias adprobandi.
10. Benedicendi novum Abbatem die feriali.
11. Benedictionem solemnem impertiendi nomine Summi Pontificis.
12. Benedictionem solemnem impertiendi post Missam Pontificalem.
13. Benedictionem solemnem impertiendi extra missam.
14. Benedictionem eandem cum dispensatione a lectura Brevis.
15. Barbam deferendi.
16. Basilicae minoris titulum concedendi.
17. Beatorum imagines exponendi.
18. Beatorum reliquias deferendi in solemni processione; servata Instructione R. P. D. Sanctae Fidei Promotoris.
19. Beatis dedicandi altaria.
20. Consecrationem (Ad) altarium fixorum et portatilium subdelegandi *pro Episcopo*.
21. Consecrandi Episcopum die feriali.
22. Consecrandi Ecclesiam cum nonnullis dispensationibus.
23. Chori parvi aperiendi in Ecclesiis et Oratoriis.
24. Candelarum numerum reducendi in expositione Ss̃mi Sacramenti.
25. Dedicationis Anniversarium una eademque die ab omnibus Ecclesiis alicuius Dioeceseos, Ordinis, Congregationis etc. celebrandi.
26. Dispensandi a missa feriae, vigiliae etc. *pro Capitulo*.
27. Dispensandi a ieiunio ante consecrationem altarium.
28. Festa Beatorum extendendi ad dioeceses et ecclesias.
29. Festorum ritus elevandi ad Duplex maius, 2^{ae} et 1^{ae} classis.
30. Festorum ritus reducendi a dupl. mai., 2^{ae} et 1^{ae} classis ad inferiorem ritum.
31. Habitandi super Ecclesias.
32. Insigna specialia Episcopis, Canonicis, Parochis, Dignitatibus etc. indulgendi, et throni usum Episcopo coadiutori.
33. Kalendaria particularia concedendi, reformandi etc.
34. Missae Conventualis legendae vel non.
35. Missas proprias concedendi et adprobandi, iuxta praxim.
36. Missam celebrandi cum nonnullis dispensationibus.
37. Missam celebrandi propriam in quadratuo.
38. " " propriam in octavario.
39. " " in anteriori clausurae sacello.
40. Missam celebrandi votivam B. M. V. in Sanctuariis.
41. Missam votivam alicuius Sancti in Sanctuariis.
42. " *Rorate* celebrandi durante Sacro Adventu.
43. " celebrandi duabus horis ante auroram et post meridiem.
44. Missam celebrandi Feria V in Coena Dñi pro communitate cum Communione Paschali.
45. Officii feriae in aliud commutandi.
46. " recitationem anticipandi in choro.
47. " " " ante secundam horam pomeridianam pro aliquo ecclesiastico.
48. Officia concedendi, extendendi, vel supprimendi.
49. Patroni eligendi et approbandi.
50. " " " pro universa classe vel universitate.
51. Purificationis B. M. V. festum transferendi cum benedictione candelarum.
52. Pileolum gestandi et vittas ad vulnus in capite tegendum.
53. Portam Ecclesiae contiguam aperiendi.
54. Processionem in festo Corporis Christi transferendi ad horas pomeridianas.
55. Pontificalium usum concedendi canonicis etc.
56. Rocheto utendi *pro Episcopo Regulari*.
57. Ritus et caeremonias itemque libros liturgicos iuxta praxim adprobandi.
58. SS̃mum Eucharistiae Sacramentum asservandi ad tempus in Oratorio privato communitatum et Sanctimonialium.
59. SS̃mum Eucharistiae Sacramentum asservandi in Oratorio Episcopi.
60. SS̃mum Eucharistiae Sacramentum deferendi in Civitate capite tecto, *galero* vel *pileo* vel *pileo*.
61. Vesperas, sine vel cum Completorio, anticipandi ante meridiem in choro.
62. Erigendi alia Oratoria praeter principale in domibus religiosis, iuxta decretum 4007 Nivernens.

[Rituum]

c) FACULTATES ORDINARIAE

QUAE PER S. R. C. OBTINERI POSSUNT.

1. Altaris portatilis erigendi ante imagines Beatorum.

2. Abluendi linteamina sacra *pro Sanctimonialibus*.

3. Benedictionem solemnem aquae peragendi in Vigilia Epiphaniae.

4. Benedictionum formulas approbatas adhibendi, quae indigent facultate Apostolica.

5. Benedicendi speciatim, candelas in honorem S. Ioseph.

6. Benedicendi cingula, candelas in honorem S. Ioseph.

7. Benedicendi annulos, candelas in honorem S. Ioseph.

8. Benedicendi coronas angelicas Sancti Michaelis.

9. " aquam in honorem S. Ignatii Conf.

10. " numismata S. Benedicti Abb.

11. " omnia scapularia.

12. " quatuor scapularia sub unica formula.

13. " parvam imaginem, ad instar scapularis S. Cordis Jesu.

14. Benedicendi nolas.

15. " non exclusa aqua.

16. " sacras suppellectiles, in quibus sacra unctio non adhibetur.

17. Benedicendi seu reconciliandi Ecclesias et Coemeteria per sacerdotem.

18. Benedicendi seu reconciliandi Ecclesias et Coemeteria per sacerdotem cum aqua a sacerdote benedicta.

19. Benedictiones (Ad) Episcopo reservatas, in quibus sacra unctio non adhibetur, subdelegandi *pro Episcopo*.

20. Benedictionem impertiendi infirmis in honorem S. Annae.

21. Consecrationem (Ad) calicum, patenarum subdelegandi *pro Episcopo*.

22. Consecrationem altarium per formulam brevem privatim perficiendi.

23. Consecrandi Olea sancta minori Ministrorum numero.

24. Comam adscititiam gerendi.

25. Confessionem sacramentalem in privato oratorio peragendi.

26. Dispensandi a recitanda IX lectione Officii simplicitati *pro Monialibus*.

27. Dispensandi quamcumque ecclesiasticam Communitatem instantem ab adiunctis Officio feriali, nempe a Psalmis Poenitentialibus et Gradualibus, nec non ab Officio parvo Beatae Mariae Virginis, et Defunctorum.

28. Festa extendendi ad dioeceses et ecclesias.

29. Festorum ritus elevandi ad dupl. min.

30. " " reduciendi a duplici minor. ad inferiorem ritum.

31. Functiones hebdomadae maioris peragendi in Oratoriis Sanctimonialium, Religiosorum, etc.

32. Functiones supradictas et similes celebrandi, adhibito memoriali Benedicti XIII, in Ecclesiis et Oratoriis praesertim Sanctimonialium, Religiosorum, etc.

33. Imagines detegendi tempore Passionis.

34. Indumentorum usum ex lana vel gossypio confectorum permittendi, donec consummentur.

35. Matutini privatam recitationem anticipandi.

36. Missam celebrandi nocte Nativitatis Domini *pro Oratoriis privatis et Oratoriis Sanctimonialium, vel Communitatum*.

37. Missas votivas omnes celebrandi *pro caecutiente*.

38. " " " " *pro caeco*.

39. Missas proprias celebrandi in Triduo.

40. " " " aliqua die, praesertim pro Sacerdote novensili.

41. Missam propriam celebrandi in Oratorio etiam privato.

42. Missas plures celebrandi in Oratorio privato (ter in anno).

43. Missas plures celebrandi in Oratorio privato, die Titularis.

44. Missas plures in Oratorio privato occasione infirmitatis Indultariorum.

45. Missam celebrandi in mari.

46. " " in carcere.

47. " Votivam B. M. V. vel alicuius Sancti etc., in Sanctuariis *pro sacerdotibus peregrinis, aut duobus peregrinorum*.

48. Missam Votivam Passionis in Hebdomada Maiori.

49. Missam de Requie pluries in hebdomada pro Ecclesiis cum cantu.

50. Missam de Requie lectam ad nuncium mortis.

51. Missam una hora ante auroram et post meridiem.

52. Missam Feria V. in Coena Domini *pro Sacerdote*.

53. Missam cantatam absque Ministris cum thurificatione.

54. Missam solemnem nec non Missas lectas proprias occasione festivitatis extrinsecae alicuius Sancti, vel Beati vel Mysterii iuxta praxim.

55. Missam solemnem de Communi, ubi asseratur Corpus alicuius Sancti Martyris nominis proprii.

56. Missas lectas celebrandi de Communi, ut supra.

57. Officii divini recitandi et missae peragendae iuxta Kalendarium propriae Religionis *pro Regularibus, qui eiusdem Religionis habitu, iuxta de causa, dimisso, in statu saeculari versantur*, usque dum residentiali aliquo beneficio non provideantur.

58. Officii Divini recitationem commutandi et dispensandi.

59. Officii recitationem anticipandi.

60. Officia transferendi.

61. Oleum sanctum adhibendi ab anno benedictum.

62. Oratorium privatum erigendi tum domi, tum ruri, *pro Sacerdotibus infirmis*.

63. Oratorium, ut supra, cum adimplemento praecepti, exceptis diebus solemnioribus, pro cohabitantibus.

64. Oratorium, ut supra, *pro altero Sacerdote*, impedito sacerdote indultario.

65. Oratoria privata erigendi in coemeteriis tum ad familias, tum ad Communitates spectantia.

66. Paramenta caerulei coloris permittendi in Missa de Festo aut votiva Immaculae Conceptionis Beatae Mariae Virginis *pro regno Hispanico* et regionibus nunc vel olim eidem subiectis.

67. Ss̃mum Eucharistiae Sacramentum asservandi sub consuetis clausulis in Ecclesiis non Parochialibus, Oratoriis publicis et semipublicis.

68. Ss̃mum Eucharistiae Sacramentum asservandi cum dispensatione a quotidiana missae celebratione, iuxta praxim.

69. Ss̃mum Sacramentum distribuendi in Oratorio privato, excepto Paschate.

70. Ss̃mum Sacramentum deferendi, capite tecto galero, pileo, vel pileolo, *extra civitatem*.

71. Ss̃mum Sacramenti exponendi in forma XL. Horarum cum dispensatione ab oris nocturnis.

72. Extensiones Officiorum et Missarum propriarum et adprobatarum.

73. Evehendi festa ad ritum duplicem maiorem.

74. Satisfaciendi praecepto audiendi Sacrum in Oratoriis privatis:

a) Pro personis cohabitantibus; b) Pro hospitibus; c) Pro consanguineis et affinibus.

75. Altera Missa in Oratoriis privatis:

a) Pro unico Sacerdote hospite; b) Sexies per annum.

76. Privatam Matutini cum Laudibus recitationem anticipandi pridie ab hora prima post mer. cum aliqua rationabili causa.

77. Altera Missa in Oratorio privato, quoties indultarii ad S. Synaxim accedunt.

78. Missa in Oratorio privato solemnioribus diebus.

79. Missa in Oratorio privato diebus festis Assumptionis et S. Patroni.

80. Ut commensales et coloni satisfacere valeant praecepto Sacri audiendi, Missae astando in Oratorio privato [27].

II) Post *Sapientis consilio*:

1. Suam quam hactenus, constitutionem retinet atque naturam, salvis praescriptionibus Const. *Sapientis Consilio* atque huius legis in iis quae ad Congregationem hanc referuntur.

2. Itaque quum huius proprium et cum aliis non commune sit munus curandi ut, in universa Ecclesia latina, sacri ritus ac caeremoniae diligenter serventur in Sacro celebrando, in Sacramentis administrandis, in divinis officiis persolvendis, idcirco debet:

a) advigilare liturgicis omne genus libris Ecclesiae Latinae, eos inspicere, corrigere aut reprobare, salva Sancti Officii competentia in iis quae fidei capita seu dogmata, respiciunt;

b) excutere atque approbare nova officia divina et calendaria;

c) dubia de ritibus iudicare ac dirimere;

d) quae hac in re necessaria videantur temperamenta, indulta, facultates concedere, veteri retento catalogo, novis tamen disciplinae normis circumscripto iis praesertim quae allata sunt *num. 10*, de Congregatione Sacramentorum, e *num. 4* et *5* de Congregatione Concilii (1).

3. Negotiis ad plenam Congregationem deferendis aut in Congressu tractandis erunt aptandae re-

(1) Cfr. *Concilium* (Congregatio), *Sacramentorum* (Congregatio).

[Rituum]

gulae haud semel indicatae in superius memoratis Congregationibus, et superiore *cap. II*.

4. In causis *Beatificationis* et *Canonizationis* standum normis eius rei propriis ac peculiaribus servatis tamen semper huius legis praescriptionibus ad hoc genus materiae pertinentibus.

5. Circa sacras Reliquias, Congregatio Rituum inhaerebit praescriptis Const. *In ipsis*, die VI mensis Iulii a. MDCLXIX, superius memoratae sub *art. I*, de Sancto Officio (I) [1651].

c) De actorum huius Congregationis validitate;

Rescripta, responsa ad dubia, concessiones, declarationes cuiusque generis, privilegia, commentaria nomine ipsius S. Congregationis evulgata, nullius roboris sunt nisi, prout de iure, subsignata fuerint exclusive ab E. mo Cardinali ipsi S. Congregationi Praefecto una cum S. ipsius Congregationis Secretario vel eius Substituto, aut, in casu necessitatis, saltem ab E. mo Praefecto, vel a Secretario aut eius Substituto. Item nil esse commune inter S. Rituum Congregationem et cuiuscumque generis ephemerides rem liturgicam pertractantes; cum Sacra ipsa Congregatio, quoties promulgatione opus sit, ea quae statuerit, in Commentario officiali *Acta Apostolicae Sedis* ad tramitem Constit. Ap. « *Promulgandi pontificias* » inserenda curet [2703].

d) Acta ac decreta:

I) Quoad missam: 14, 26, 56, 95, 231, 303, 330, 352, 380, 411, 439, 507, 519, 534, 579, 611, 705, 708, 720, 735, 771, 776, 878, 892, 958, 1007, 1084, 1092, 1097, 1171, 1410, 1434, 1497, 1505, 1746, 1790, 1843, 1874, 1890, 1959, 1960, 1995, 2024, 2104, 2113, 2143, 2282, 2283, 2535.

II) Quoad festa, officium ac ritum: 11, 30, 245, 277, 314, 318, 329, 358, 380, 463, 511, 520, 583, 608, 610, 616, 680, 681, 703, 718, 721, 839, 1179, 1253, 1376, 1430, 1544, 1567, 1568, 1606, 1684, 1685, 1689, 1755, 1786, 1864, 1960, 2011, 2013, 2024, 2091, 2094, 2101, 2113, 2143, 2180, 2196, 2204, 2424, 2460, 2516, 2535, 2601, 2609, 2649, 2673, 2713, 2728, 2781, 2791, 2799, 2826, 2827, 2855, 2857, 2970, 2976.

III) Quoad paramenta: 206, 637, 770, 805, 886, 959, 1303, 1673, 2422, 2742.

(I) Cfr. *Officium* (S. Congregatio).

IV) Quoad altaria ac tabernaculum: 459, 519, 638, 756, 834, 851, 1085, 1132, 1133, 1231, 5355, 1442, 1519, 1540, 1573, 1664, 1669, 2073, 2220.

V) Quoad Kalendarium, libros liturgicas et preces: 35, 75, 100, 244, 380, 383, 514, 929, 1266, 1278, 1492, 1523, 1642, 1680, 1747, 1789, 1836, 1915, 1993, 2104, 2116, 2144, 2197, 2461, 2525, 2648, 2684, 2734, 2782, 2857, 2861, 2909, 2990, 2928, 2971, 3012, 3045.

VI) Quoad cantum ac musicam: 124, 158, 592, 669, 713, 1383, 1433, 1668, 1703, 2520, 2842.

VII) Quoad oratoria ac communionem: 705, 849, 1086, 1260.

VIII) Quoad funera: 78, 123, 193, 776, 2597.

IX) Quoad confraternitates: 161, 440, 1501.

X) Quoad processiones: 676, 1096, 1150, 2732.

XI) Quoad indulgentias eisque adnexa: 10, 116, 140, 476, 573, 580, 584, 588, 852, 1029, 1349, 1409, 1502, 1610, 1781, 2854.

XII) Quoad Causas Sanctorum earumque adnexa: 29, 31, 51, 96, 97, 128, 169, 241, 249, 250, 251, 252, 287, 309, 332, 346, 363, 364, 365, 389, 393, 394, 412, 462, 464, 465, 477, 585, 586, 589, 590, 634, 668, 687, 722, 780, 783, 785, 786, 787, 788, 877, 879, 880, 881, 893, 908, 916, 930, 955, 956, 1050, 1051, 1211, 1275, 1276, 1280, 1288, 1289, 1300, 1309, 1310, 1313, 1314, 1351, 1352, 1353, 1408, 1411, 1412, 1417, 1426, 1427, 1438, 1445, 1449, 1464, 1465, 1466, 1494, 1524, 1538, 1539, 1542, 1543, 1604, 1625, 1626, 1627, 1628, 1688, 1690, 1696, 1697, 1698, 1699, 1700, 1728, 1731, 1743, 1745, 1778, 1789, 1838, 1839, 1857, 1886, 1887, 1958, 2001, 2002, 2015, 2019, 2020, 2047, 2123, 2124, 2125, 2126, 2146, 2199, 2200, 2267, 2268, 2295, 2296, 2297, 2373, 2418, 2419, 2554, 2555, 2556, 2592, 2593, 2611, 2612, 2613, 2614, 2617, 2625, 2663, 2730, 2731, 2794, 2807, 2846, 2869, 2908, 2924, 2956, 2987, 3022, 3043, 3044.

XIII) Quoad regulares: 232, 244, 314, 329, 380, 383, 460, 515, 579, 609, 231, 632, 742, 935, 958, 1156, 1178, 1179, 1279, 1498, 1724, 1725, 1843, 2091, 2093, 2101, 2104, 2165, 2413, 2732.

XIV) Quoad liturgiam in genere ac varia: 74, 101, 109, 200, 204, 206, 242, 246, 260, 291, 316, 348, 359, 362, 436, 347, 474, 475, 525, 587, 609, 681, 718, 820, 853, 886, 998, 1004, 1172, 1203, 1301, 1305, 1384, 1403, 1569, 1600, 1682, 1753, 1837, 1994, 2536, 2602, 2651, 2674, 2694, 2701, 2778, 2736, 2751, 2765, 2770, 2821, 2830, 2905, 2918, 2925, 2964, 2992, 3000.

Universim: 470.

Rosarium. — Tribuitur Mag. Gen. O. P. facultas delegandi sacerdotes ad recipiendos christif. in Societatem SS. Rosarii [1022]. — Iam abrogata indulg. 100 ann. et totidem quadrag. sodalibus SS. Ros. concessa, coronas devote deferentibus, semel in die lucranda, rursus conceditur [1021]. — Indulgentiae a *Patribus Crucigeris* nuncupatae cumulantur cum indulgentiis recitationi SS. Rosarii iam tributis, in una tantum eiusdem recitatione [1283]. — Confratribus SS. Rosarii qui confessi ac S. Synaxi refecti, aliquam Ecclesiam vel publicum sacellum visitaverint indulgentiam plenariam lucrantur [1021*]. — Indulg. plen. conceditur sodalibus SS. Rosarii integro Rosario, in die, etiam divisim pro triumpho S. Matris Ecclesiae recitantibus et ecclesiam visitantibus [1884].

Rosminiani [seu *Institutum a Caritate*]. — Huius Instituti praesidi laudes ac Apostolica benedictio [166].

Rota (S. R. Tribunal):

a) Eius lex propria:

CAP. I. — *De constitutione Sacrae Romanae Rotae.*

Can. 1. — § 1. Sacra Romana Rota decem Praeclatis constat a Romano Pontifice electis, qui Auditores vocantur.

§ 2. Hi sacerdotes esse debent, maturae aetatis, laurea doctorali saltem in theologia et iure canonico praediti, honestate vitae, prudentia, et iuris peritia praecleari.

§ 3. Cum aetatem septuaginta quinque annorum attigerint emeriti evadunt, et a munere iudicis cessant.

Can. 2. — § 1. Sacra Rota Collegium constituit, cui praesidet Decanus, qui primus est inter pares.

§ 2. Auditores, post Decanum, ordinem servant ratione antiquioris nominationis, et in pari nominatione ratione antiquioris ordinationis ad sacerdotium, et in pari nominatione et ordinatione presbyterali, ratione aetatis.

§ 3. Vacante decanatu, in officium decani ipso iure succedit qui primam sedem post decanum obtinet.

Can. 3. — § 1. Singuli Auditores, probante Rotali Collegio et accedente consensu Summi Pontificis, eligant sibi unum studii adiutorem, qui laurea doctorali iuris saltem canonici in publica universitate studiorum, vel facultate a Sancta Sede recognitis donatus sit, et religione vitaeque honestate praestet.

§ 2. Adiutor in suo munere explendo de mandato sui Auditoris agere debet, et manet in officio ad eiusdem nutum.

Can. 4. — § 1. Erunt insuper in Sacra Rota promotor iustitiae pro iuris et legis tutela, et defensor sacri vinculi matrimonii, professionis religiosae et sacrae ordinationis.

§ 2. Hi sacerdotes esse debent, laurea doctorali in theologia et in iure saltem canonico insigniti, maturae aetatis, et prudentia ac iuris peritia praestantes.

§ 3. Eligentur a Summo Pontifice, proponente rotali Auditorum Collegio.

Can. 5. — § 1. Constituentur etiam notarii, quot necessarii sunt pro actibus Sacrae Rotae rogandis, qui praeterea actuarii et cancellarii munere in sacro tribunali fungentur.

§ 2. Duo saltem ex his erunt sacerdotes: et in causis criminalibus clericorum vel religiosorum his dumtaxat reservatur notarii et actuarii munus.

§ 3. Omnes eligentur a Collegio Rotali ex concursu iuxta regulam pro caeteris Sanctae Sedis officiis datam: eorumque electio confirmanda erit a Summo Pontifice.

Can. 6. — § 1. Unus vel duo laici maturae aetatis et probatae vitae constituentur pro custodia sedis et aulae Sacrae Rotae, qui, quoties necesse sit, cursorum et apparitorum officia praestabunt.

§ 2. Eligentur a Rotali Collegio cum suffragiorum numero absolute maiore.

[Rota]

Can. 7. — § 1. Singuli Sacrae Rotae Auditores (1), post nominationem, ante quam iudicis officium suscipiant, coram universo Collegio, adstante uno ex notariis sacri tribunalis, qui actum rogabit, iusiurandum dabunt de officio rite et fideliter implendo.

§ 2. Idem iusiurandum dabunt singuli adiutores Auditorum, et tribunalis administri coram Sacrae Rotae Decano, adstante pariter uno ex notariis.

Can. 8. — In re criminali, in causis spiritualibus et in aliis, quando ex revelatione alicuius actus praedictum partibus obvenire potest, vel ab ipso tribunali secretum impositum fuit, Auditores, adiutores Auditorum et tribunalis administri tenentur ad secretum officii.

Can. 9. — § 1. Auditores qui secretum violaverint, aut ex culpabili negligentia vel dolo grave litigantibus detrimentum attulerint, tenentur de damnis: et, ad instantiam partis laesae vel etiam ex officio, Signaturae Apostolicae iudicio a SS.mo confirmato, puniri possunt.

§ 2. Tribunalis administri et adiutores Auditorum qui similia egerint, pariter tenentur de damnis; et ad instantiam partis laesae, aut etiam ex officio, Rotalis Collegii iudicio, pro modo damni et culpae puniri possunt.

Can. 10. — § 1. Declaratio fidelitatis exemplarium cum autographo a notariis fieri potest ad instantiam cuiuslibet petentis.

§ 2. Extrahere vero documenta ex archivio, illaque petentibus communicare, notarii non possunt nisi de mandato Praesidis turni, coram quo causa agitur, si ad effectum causae documentum postuletur: de mandato Decani, si aliquod documentum ob alium finem requiratur.

Can. 11. — Sacra Rota, duabus formis ius dicit, aut per *turnos* trium Auditorum, aut videntibus omnibus, nisi aliter pro aliqua particulari causa Summus Pontifex statuerit, sive ex se, sive ex consulo Sacrae alicuius Congregationis.

Can. 12. — § 1. Turni hoc ordine procedunt: Primus turnus constituitur ex tribus ultimis Auditoribus; secundus et tertius ex sex praecedentibus; quartus ex decano et duobus ultimis Auditoribus, qui denuo in turni seriem redeunt; quintus et sextus

turnus ex Auditoribus sex qui praecedunt; septimus ex subdecano et decano rotali una cum ultimo Auditore, qui rursus in seriem venit; denique octavus, nonus et decimus turnus ex novem reliquis Auditoribus: et sic deinceps, servata ea vice perpetuo.

§ 2. Turni in iudicando sibi invicem succedunt, iuxta ordinem temporis quo causae delatae sunt ad Sacrae Rotae tribunal.

§ 3. Si, iudicata iam ab uno turno aliqua causa, opus sit secunda sententia, causam videt turnus qui proxime subsequitur, etsi hic aliam causam iuxta superiorem paragraphum iudicandam assumpserit. Et si opus sit tertia sententia, eodem modo turnus, qui duos praecedentes proxime subsequitur, causam videntem suscipit.

§ 4. In unoquoque turno seu Auditorum coetu, praeses est semper Auditor cui prior locus competit.

§ 5. Si quis infirmitate aut alia iusta causa impeditus partem in iudicando in suo turno habere non possit, praevio Decani decreto, eum supplet primus Auditor liber, non proximi quidem turni, sed alterius subsequentis.

Quod si opus sit tertia rotali sententia, impeditum Auditorem supplet decimus rotalis, vel alius qui partem in tribus turnis non habet.

§ 6. Auditor ob impedimentum alterius rotalis successus, etsi senior, praeses turni esse non potest, quoties causa iam coepta sit, et Praeses alius constitutus.

Can. 13. — Circa vacationes Rotalis tribunal eiusque administri eadem utentur regula ac caetera Sanctae Sedis officia.

CAP. II — *De competentia Sacrae Romanae Rotae.*

Can. 14. — § 1. Sacra Rota iudicat in prima instantia causas, quas sive motu proprio, sive ad instantiam partium Romanus Pontifex ad suum tribunal avocaverit, et Sacrae Rotae commiserit; easque, si opus sit, ac nisi aliter cautum sit in commissionis rescripto, iudicat quoque in secunda et in tertia instantia, ope turnorum subsequentium iuxta praescripta *can. 12.*

§ 2. Iudicat in secunda (1) instantia, causas quae

(1) S. Rotae Auditores munus advocati in aliqua causa quae agatur apud S. Rotam vel apud Apostolicam Signaturam exercere non possunt [1866]. — Auditorum aetas 75 annor. intelligenda est de anno 75 incepto et minime expleto [1929].

(1) Firmo quod S. Rota, quum sit appellationis tribunal, videre nequit de instantiis in primo gradu, nisi ex commissione SS.mi, in casu quo recursus penes S. Rotam interpositus fuerit contra aliquem Episcopi seu Ordinarii actum, de quo disceptetur vera ne sit sententia, an potius decretum seu dispositio disciplinaris; dubium de competentia dirimatur iisdem, cum proportione, servatis regulis ac in praecedenti responsione [1866].

a tribunali E. mi Urbis Vicarii et ab aliis Ordinariis tribunalibus in primo gradu diiudicatae fuerint, et ad Sanctam Sedem per appellationem legitimam deferuntur. Itemque eas iudicat, si opus sit, etiam in tertia iuxta modum in *can. 12* praescriptum.

§ 3. Iudicat denique in ultima instantia causas ab Ordinariis et ab aliis quibusvis tribunalibus in secundo vel ulteriori grado iam cognitae, quae in rem iudicatam non transierint, et per legitimam appellationem ad Sanctam Sedem deferuntur.

§ 4. Videt quoque de recursibus pro restitutione in integrum (1) a sententiis quibusvis, quae transierint in rem iudicatam et remedium invenire non possunt apud iudicem secundae instantiae iuxta titulum *De rest. in integr.*; dummodo tamen non agatur de re iudicata ex sententia Sacrae Romanae Rotae; et in his iudicat tum de forma, tum de merito.

Can. 15. — Causae maiores, sive tales sint ratione obiecti, sive ratione personarum, excluduntur ab ambitu competentiae huius tribunalis.

Can. 16. — Contra dispositiones Ordinariorum, quae non sint sententiae forma iudiciali latae, non datur appellatio seu recursus ad Sacram Rotam; sed eorum cognitio Sacris Congregationibus reservatur.

Can. 17. — Defectus auctoritatis Sacrae Rotae in videndis causis de quibus in duobus canonibus praecedentibus, est absolutus, ita ut ne obiter quidem de his cognoscere queat, et si tamen sententiam proferat, haec ipso iure sit nulla (2).

CAP. III. — *De modo iudicandi Sacrae Romanae Rotae.*

Can. 18. — § 1. Partes per se ipsae possunt se sistere et iura sua dicere coram Sacra Rota.

§ 2. Si quem tamen sibi assumant advocatum, hunc eligere debent inter approbatos iuxta tit. III huius legis (3).

§ 3. Advocatus, aut qua consultor et adsisrens, aut qua patronus, cui causa defendenda ex integro commissa maneat, a parte eligi potest: in utroque casu tradi ei debet mandatum in scriptis, quod exhibendum est tribunali, et servandum in actis.

§ 4. Advocatus ad adsisrendum assumptus tenetur clientem instruere, prout et quatenus opus sit, de

regulis et usu sacri tribunalis, opportuna consilia de modo agendi eidem praebere, et defensionem ac responsionem cum eo subsignare.

§ 5. Si partes per se ipsae etiam cum adsistente avvocato ut in § 3, defensionem suam suscipiant, uti possunt in defensionis et responsionis scriptura vernacula lingua a sacro tribunali admissa.

§ 6. In quolibet tamen casu unica semper esse debet defensionis et responsionis scriptura, hoc est aut partis aut eius patroni: numquam vero duplex, id est utriusque.

Can. 19. — § 1. Cum ad Sacrae Rotae protocollo pervenerit appellatio aliqua, aut commissio iudicandi aliquam causam in forma ordinaria, appellationis libellus aut litterae commissoriae ex Decani mandato transmittuntur Auditorum turno ad quem spectat iudicium in ordine et vice sua iuxta praecedentem canonem 12; turnus autem, assumpta causa, procedit ad eius examen iuxta ordinarias iuris normas.

§ 2. Quod si commissio iudicandi facta sit, non in forma ordinaria, sed speciali, id est videntibus quinque, vel septem, vel omnibus Auditoribus, aut dumtaxat pro voto, Sacra Rota servare in primis debet commissionis formam iuxta tenorem rescripti, et in reliquis iuxta regulas iuris communis et sibi proprias procedere.

Can. 20. — Quoties quaestio in Sacra Rota fiat circa executionem provisoriam alicuius sententiae aut circa inhibitionem executionis, res inappellabili sententia a solo Praeside turni, ad quem iudicium causae in merito spectaret, est definenda.

Can. 21. — Praeses turni, seu Auditorum coetus, qui tribunal constituit, per se est etiam Ponens seu Relator causae. Quod si iustam habeat rationem declinandi hoc officium, auditis caeteris turni seu coetus Auditoribus, suo decreto statuet qui vice sua Ponentis munus suscipiat.

Can. 22. — § 1. Si in aliqua causa opus sit instructione processus, instructio fiat iuxta receptas canonicas regulas.

§ 2. Ponens autem seu Relator non potest simul esse causae instructor, sed hoc officium a Decano debet demandari alicui Auditori alterius turni.

Can. 23. — § 1. Causa coram Sacra Rota introducta et instructa, actor, vel etiam conventus, si ipsius intersit, Ponentem rogabit ut diem dicat alteri parti pro contestatione litis, seu concordatione dubiorum.

(1) Cfr. *Restitutio in integrum*.

(2) S. R. Rota non gaudet facultate interpretandi Concilium Tridentinum, sed iudicat pro singulis casibus [2448].

(3) Cfr. *Advocatus*.

[Rota]

§ 2. Ponens, vel eius studii adiutor, in calce libelli diem constituet. Quod in exemplari authentico alteri parti communicari statim debet.

Can. 24. — § 1. Si die assignata pro concordatione dubiorum pars in ius vocata non compareat, et legitimam excusationem absentiae dare negligat, contumax declarabitur, et dubiorum formula ac dies propositionis causae ad postulationem partis praesentis et diligentis ex officio statuatur: idque statim ex officio notum fiet alteri parti ut, si velit, excipere possit contra dubiorum formulam, et a contumacia se purgare, constituto ad hoc a Ponente vel eius studii Adiutore congruo temporis termino.

§ 2. Si partes praesentes sint, et convenient in formula dubii atque in die propositionis causae, et Ponens vel eius Adiutor ex parte sua nil excipiendum habeant, dabitur opportunum decretum quo id constabiliatur.

§ 3. Si vero partes non convenient in formula dubii, aut in die propositionis causae: itemque si Ponens vel eius Adiutor censeant acceptari non posse partium conclusiones, definitio controversiae reservatur iudicio totius turni; qui, quaestione incidentaliter discussa, decretum ad rem feret.

§ 4. Dubiorum formula utcumque statuta mutari non potest nisi ad instantiam alicuius partis, vel promotoris iustitiae, vel defensoris vinculi, audita altera parte, novo Ponentis vel turni decreto, prout fuerit vel a Ponente vel a turno statuta.

§ 5. Dies eodem modo mutari potest; sed haec mutatio fieri potest etiam ex officio, si Ponens vel turnus necessarium ducant.

Can. 25. — § 1. Sententiae, decreta et acta quaelibet contra quae expostulatio facta sit, exhibenda sunt Sacrae Rotae saltem decem dies ante litis contestationem.

§ 2. Documenta quae partes in propriae thesisi suffragium producenda habent, triginta saltem dies ante causae discussionem deponenda sunt in protocollo Sacrae Rotae, ut a iudicibus et tribunalis administris atque ab altera parte examinari possint in pso loco protocolli, unde ea asportari non licet.

§ 3. Debent autem esse legitima forma confecta, et exhibenda sunt in forma authentica, colligata in fasciculo, cum adiecto eorum indice, ne subtrahi aut deperdi possint.

Can. 26. — § 1. Defensio typis est imprimenda: et triginta dies ante causae discussionem (*eodem nempe tempore ac documenta de quibus in can. praec. depo-*

nenda sunt in protocollo rotali) distribuenda est duplici exemplari singulis iudicibus, notariis protocolli et archivii, itemque promotori iustitiae et vinculi defensori, si iudicio intersint. Commutari praeterea debet cum altera parte, aut partibus, ut responsioni locus hinc inde fiat.

§ 2. Defensioni adiungendum est Summarium, typis pariter impressum, in quo documenta potiora contineantur.

Can. 27. — § 1. Responsiones decem dies ante causae discussionem, idest viginti dies post distributionem defensionis, exhibendae sunt una cum novis documentis, si quae adiungenda partes habeant, servatis etiam hoc in casu regulis can. 24 et can. 25.

§ 2. Quo facto conclusum in causa reputabitur: et partibus eorumque patronis seu procuratoribus iam non licebit quidpiam adiungere aut scribere.

§ 3. Si tamen agatur de repetitis novis documentis, fas semper est ea producere. Sed in eo casu pars exhibens probare tenetur se ea documenta nonnisi ad ultimum reperisse. Admissis vero his novis documentis, Ponens debet congruum tempus alteri parti concedere ut super iisdem respondere possit. Aliter nullum erit iudicium.

§ 4. In potestate autem et officio Ponentis est documenta futilia ad moras nectendas exhibita respuere.

Can. 28. — Spatia temporum superioribus canonibus constituta prorogari possunt a iudice ad instantiam unius partis, altera prius audita, vel etiam coarctari, si ipse iudex necessarium duxerit, consentientibus tamen partibus.

Can. 29. — § 1. Defensionis scriptura excedere non debet viginti paginas formae typographicae ordinariae folii romani. Responsiones decem paginas.

§ 2. Si ob gravitatem, difficultatem, aut grande volumen documentorum parti vel patrono necesse sit hos limites excedere, a Ponente supplici libello id ipsi impetrabunt. Ponens autem decreto suo statuatur numerum ulteriorem paginarum quem concedit, quemque praetergredi nefas est.

§ 3. Exemplar tum defensionis, tum responsionis antequam aduatur exhibendum est Ponenti vel eius studii adiutori, ut imprimendi atque evulgandi facultas impetretur.

§ 4. Nulla scriptura Sacrae Rotae destinata typis edi potest nisi in typographia a Collegio Sacrae Rotae approbata.

Can. 30. — Quae dicuntur *informationes orales ad iudicem*, in Sacra Rota prohibentur: admittitur tamen moderata disputatio ad elucidationem dubiorum coram turno pro tribunali sedente, si alterutra vel utraque pars eam postulet, aut tribunal statuatur eadem habeatur. In ea vero hae regulae servantur:

1° Disputatio fiat die et hora a tribunali opportune assignanda tempore intermedio inter exhibitionem responsionis et assignatam iudicio diem.

2° Partes regulariter non admittuntur ut per se ipsae causam suam dicant coram iudicibus; sed ad id deputare debent unum ex advocatis, quem sibi ad adistendum, aut qua patronum vel procuratorem adsciverint. In potestate tamen tribunalis est eas rationabili de causa admittere, aut advocare et iubere ut intersint.

3° Biduo ante disputationem partes exhibere debent Adiutori Ponentis quaestionis capita cum altera parte discutienda paucis verbis, una vel altera periodo, contenta. Eaque Adiutor partibus hinc inde communicabit, una simul cum quaesitis a turni Auditoribus praeparatis, si quae ipsi habeant, super quibus partes rogare velint.

4° Disputatio non assumet oratoriam formam: sed sub Ponentis ductu ac moderatione circumscripta erit limitibus illustrandorum dubiorum.

5° Adsistet unus ex notariis tribunalis ad hoc ut, si aliqua pars postulet et tribunal consentiat, possit de disceptatis, confessis aut conclusis, adnotationem ad tramitem iuris ex continenti assumere.

6° Qui in disputatione iniurias proferat, aut reverentiam et obedientiam tribunali debitam non servet, ius ad ulterius loquendum amittit, et si agatur de procuratore vel avvocato, puniri pro casus gravitate potest etiam suspensione aut privatione officii.

Can. 31. — § 1. Assignata iudicio die Auditores in consilium ad secretam causae discussionem convenire debent.

§ 2. Unusquisque scripto afferet conclusiones suas seu votum cum brevibus probationibus tam in facto quam in iure. Attamen in discussione fas semper est Auditoribus a conclusionibus suis recedere, si iustum et necessarium ducant. Conclusiones autem suas singuli Auditores in actis causae deponere tenentur ad rei memoriam; secretae tamen ibi servabuntur.

§ 3. Ea demum sit sententia in qua firmiter conveniant duo saltem ex Auditoribus, aut pars absolute maior praesentium, si tribunal plus quam tribus Auditoribus constituatur.

§ 4. Si ad sententiam in prima discussione devenire iudices nolint aut nequeant, differre poterunt iudicium ad primum proximum eiusdem turni conventum, quem protrahi non licet ultra hebdomadam, nisi forte vacationes tribunalis intercedant.

Can. 32. — § 1. Re conclusa in Auditorum consilio, Ponens super actorum fasciculo signabit partem dispositivam sententiae, idest responsiones ad dubia: quae a notario tribunalis partibus significari poterunt, nisi tribunal censuerit solutionem suam secreto servare usque ad formalis sententiae promulgationem.

§ 2. Haec intra decem dies, aut ad summum intra triginta in causis implicatoribus est peragenda; exaranda vero vel a causae Ponente vel ab alio ex Auditoribus, cui hoc munus in secreta causae discussionem commissum sit.

§ 3. Eadem lingua latina est conscribenda; et rationes tam in facto quam in iure sub poena nullitatis continere debet.

§ 4. Subsignabitur a Praeside turni et ab aliis Auditoribus una cum aliquo ex notariis Sacrae Rotae.

Can. 33. — § 1. Si sententia rotalis confirmatoria sit alterius sententiae sive rotalis sive alius tribunalis, habetur res iudicata, contra quam nullum datur remedium nisi per querelam nullitatis, vel per petitionem restitutionis in integrum coram supremo Apostolicae Signaturae tribunali.

§ 2. Si duplex sententia conformis non habeatur, a sententia rotali ab uno turno lata datur appellatio ad turnum proxime sequentem iuxta canonem 12, intra tempus utile dierum decem ab intimatione sententiae, ad tramitem iuris communis.

Can. 34. — § 1. Si, introducta causa, actor renunciare velit instantiae, aut liti, aut causae actibus, id ei semper licebit. Sed renunciatio debet esse absoluta nullique conditioni subiecta, subsignata cum loco et die a renunciante, vel ab eius procuratore speciali tamen mandato munito, ab altera parte acceptata aut saltem non oppugnata, et a iudice deinde admissa.

§ 2. Renuncians tamen tenetur hisce in casibus ad omnia consecratoria, quae ex his renunciationibus profiunt ad tramitem iuris communis [1591]. — Cfr. *Advocatus, Taxa*.

[Rota]

b) Regulae servandae in iudiciis:

TITULUS I.

DE INTRODUCTIONE CAUSAE APUD PONENTEM, DE CITATIONE ET DUBIORUM CONCORDATIONE.

§ 1. — Qualibet causa, coram Sacra Rota tractanda committitur Auditori Ponenti, turni Praesidi, cui competit nonnulla acta iudicialia explere, uti infra explicabitur.

§ 2. — 1. Acta et documenta causae, etiam introductae, sive a partibus interesse habentibus, sive a dicasteriis remittentibus vel committentibus, potius quam ad Ponentem, directe ad *protocollum Sacrae Romanae Rotae* transmittantur (*Lex propria*, can. 19).

2. Acta quaelibet iudicialia in causis apud S. Rotam agendis, exarari debent in charta rotali bullata seu sigillum Sedis Apost. referentibus cum inscriptione S. Tribunalis, excepta prima instantia et exceptis quoque scripturis typis aut aliter edendis in scopum defensionis de quibus in can. 25 et 26 (*Lex propria*).

3. In causis, in quibus ad normam cap. IV, (*Appendix Lex propria*) concessum fuerit ius exemptionis ab expensis iudicialibus et gratuitum patrocinium, ad acta iudicialia exaranda non adhibetur charta rotalis bullata, firmo tamen praescripto §§ 207, n. 4 et 218.

§ 3. — 1. Officialis conficiendis tabulis addictus taxam exigit, uti in *Appendice De taxatione expensarum*, cap. I, n. 3 (*Lex propria*), exposcens ut acta et documenta sibi exhibeantur in fasciculum collecta, proprio elencho munita, et numeris distincta.

1. Super fasciculo indicetur:

2. Titulus causae seu nomen Ponentis et dioecesis, ad quam pertinet causa, eiusque obiectum seu argumentum;

3. Nomen et cognomen partium, nec non procuratorum, si aderint.

§ 4. — 1. Officialis praedictus curabit ut procurator vel advocatus legitimus habeat mandatum *ad lites*.

2. Regula generalis esto, nisi aliqua obstat difficultas, exigendum esse, ut mandatum concessum sit expresse pro lite apud Sacram Rotam dirimenda.

§ 5. — Quum Officialis tabulario addictus *positionem* eiusque documenta in appositos libros iam bene disposita retulerit, haec ad tribunal Sacrae Rotae pertinere censentur.

§ 6. — 1. Positione in tabularium relata, et signatis super eadem numeris iam in protocollo notatis, Officialis eandem exhibebit D.no Decano, qui decreto statuet turnum ad causam dirimendam competentem, iuxta normam canonum 19 et 12 (*Lex propria*).

2. Formula decreti erit sequens:

«R. P. D. N. N. (Nomen Praesidis turni et titulus causae).

« N. N. actor vel appellans...

Adversus — N. N. vel decretum vel sententiam Dic... Mense... Anno...

Videntibus RR. PP. DD. N. N. et N. (Praeside turni) Ponente ».

§ 7. — 1. Formulae, quae, in his regulis proponuntur, vim habent *directivam* et non *praeceptivam*, et fas erit easdem etiam italico aut gallico sermone redigere, si partes careant avvocato aut procuratore.

2. Pariter transgressio regularum procedurae, quae hic statuuntur, effectum minime habet invalidandi actum, nisi id expresse et taxative sanciat.

§ 8. — Designato turno, Praelatus Decanus positionem remittet Officiali addicto conficiendis tabulis, qui relato in acta decreto, statim per Officalem distributorem illam transmittit Praesidi turni statutii ad normam can. 19 (*Lex propria*).

§ 9. — 1. Praeses turni designati, seu antiquior (can. 12, § 4) excepto casu indicato in § 6 eiusdem can. 12, « *per se est etiam Ponens seu Relator causae* » (can. 21). Attamen « *iusta accedente ratione declinandi hoc officium* » (can. 21), interrogatis ceteris de turno Auditoribus, iste potest, speciali decreto, officium Ponentis committere alteri ex ipsis. Huius decreti formula erit sequens:

Dic... Mense... Anno.

N. N. subscriptus Ponens causae, auditis ceteris PP. de turno, committit proprium Ponentis munus N. N. qui acceptavit; idque ad normam can. 21, Legis propriae.

(Nomen Praesidis turni a Decano designati) ».

2. Si causae commissio facta sit *dumtaxat pro voto* (can. 19, § 2), de causa *vident omnes et votum proferunt*, nisi aliud expresse caveatur in rescripto commissionis.

§ 10. — 1. Si quis Auditor, aut infirmitate aut alia iusta causa impediatur quominus partem in turno habere possit, ei Praelatus Decanus substituit alium Auditorem, ad normam can. 12, § 5.

2. Hoc autem fit vel *ex officio* vel etiam *ad instantiam partis*, et decretum debet notificari.

§ 11. — 1. Ista decreta Praeses turni aut Decanus illico nota faciet officiali tabulario addicto, ut ab eodem in acta referantur.

2. Decreta aut rescripta autographa in actis asservanda, subscripta sint oportet a Ponente vel a Decano, a quo prolata fuerunt.

§ 12. — 1. Omnia acta ad Ponentem spectantia, non exclusis iis, quae necessario requirunt Praelati subscriptionem, possunt etiam peragi a studii Adiutore, qui excepto casu contrariae dispositionis ex parte Ponentis (can. 3 § 2, *Lex propria*), eundem pro suo munere repraesentat. Idcirco in singulis posterioribus articulis, quando fit mentio de Ponente, comprehenditur etiam Adiutor studii, nisi expressis verbis, aut saltem implicite, excludatur.

2. Acta, quae semper requirunt Ponentis subscriptionem sunt: dubiorum concordatio, facultas typis edendi folia numero maiora quam lex concesserit, et rescripta, quibus Ponens admittit appellationem ad turnum ipsius Ponentis (§§ 82-05) vel ad alium turnum (§ 295).

3. Formula in dubiorum concordatione a studii Adiutore adhibenda erit sequens: » (Praemissa indicatione nominis R. P. D. Ponentis et causae tituli) *Obtinuit et N. N., Adiutor a studiis Domini Ponentis, de consensu partium mandavit disputari infrascriptum dubium... et destinavit diem...* ». Actus a partibus subscribitur, et deinde studii Adiutor illum Ponenti subscribendum exhibet, nisi habuerit facultatem subscribendi dubium, quo in casu, subscriptioni Adiutor a studiis adiungit: *de mandato speciali D. ni Ponentis*. Circa autem dubiorum concordationum mutationem servantur quae statuuntur in § 33.

4. Quaedam acta, ut expensarum taxatio habituum in peritiis confectione aut in testimonum productione, aestimanda prout praescribit *Lex propria* (Appendix cap. I), num. 6, vel expensarum, aut mercedum taxatio, quae locum habere debet inter partes contendentes, et inter partes earumque advocatos et procuratores, in executionem sententiae, commissa intelliguntur: studii Adiutori, qui hisce incumbere debet, nisi expresse Ponens aut turnus sibi reserverit eiusmodi negotii tractationem.

5. Adiutor subscriptionem apponens decretis, post proprium nomen semper qualitatem suam adinnet, consueta formula, quae, pro decretis, latina lingua, exaratis, erit: *Adiutor a studiis*.

§ 13. — 1. Delegatio aut directe a Prelato Auditore, aut eo mandante a suo studii Adiutore

facta Adiutori a studiis alterius Praelati, effectum habet reddendi validum et iuridicum actum ab Adiutore delegato positum; at haec fieri non debet nisi ex gravi necessitate.

2. Delegatio in scriptis exhibenda est et in actis asservanda. Nota fiet partibus interesse habentibus, antequam compleatur actus in quo habitae delegationis fiet mentio.

§ 14. — 1. Ponens si aliquod documentum aut notitia facti deficiat in actis, documenti exhibitionem aut facti notitiam exquirat, sive ante, sive post dubiorum concordationem.

2. Hoc pro diversitate adiunctorum pluribus modis fieri potest:

a) vel vocando partem aut eius procuratorem seu advocatum, ut opportunas dent explicationes, aut quaesita documenta exhibeant, et ad huc finem fit decretum « *Vocetur orator aut advocatus seu procurator pro audientia diei...* »;

b) vel in scriptis ad calcem positionis, aut in folio positioni inserendo, explicatur ratio huius vocationis, communicanda ab ipso officiali, quo in postremo casu post formulam « *Vocetur...* » addatur « *iuxta mentem intus in folio expressam* ».

3. Convocationis mandatum ad notitiam partis aut eius procuratoris deducendum est vel directe a Ponente, vel per Officialem addictum tabulis conficiendis, qui a Ponente monitus, de eius mandato, partem aut procuratorem doceat.

4. Quando pars neque praesens est in Curia, necque suum habet procuratorem, tunc a Curia dioecesanis aut ab alio Officio expetitur mandati executio; id autem fit per epistolam vel decretum, cuius Ponens redigit formulam, in qua (praemissa indicatione diei) in primo casu praescribit: « *Scribatur Episcopo... Archiepiscopo iuxta minutam* »; in secundo vero casu: « *Idque (vel decretum hoc) notificetur Episcopo... Archiepiscopo... etc.* ».

5. Quaesitae explicationes seu elucidationes dubiorum non debent inservire ad renovandas orales informationes, quas *Lex propria* can. 30, prohibuit, sed simpliciter ad complenda acta et exquirenda documenta quae erunt fundamentum defensionis scripto conficienda et elucidationum oralium, quae ante definitivam sententiam dari poterunt in discussione orali aut turno, aut rotali collegio, iuxta normam § 67 et seqq.

§ 15. — 1. Officialis tabulario addictus quamprimum positionem deferet ad Notarium scriptorem,

[Rota]

cuius est epistolae aut decreti transcribere exemplar ad Curias vel ad certum Officium transmittendum et hoc, a Ponente deinde subscriptum, mittitur ipsius Notarii subscriptione munitum, nec non sigillo tribunalis.

2. Si exemplar transcriptum parti interesse habenti remitti debeat aut eius procuratori *pro notificatione*, requiritur dumtaxat, pro fidelitate exemplaris, subscriptio Notarii, et tribunalis sigillum.

§ 16. — 1. Introducta causa ut in superiori § 5, pars diligenter citationem conficit, qua partem adversam in ius vocat pro concordatione dubiorum ad normam can. 23, § 1 (*Lex propria*).

En formula :

Ex. gr. - *Romana - Subsidiis.*

R. P. D. N. N.

Die... Mense... Anno...

Subscriptus instat, ut citetur (vel citentur) N. N. degens... (vel degentes)... ad comparandum sive per se, sive per procuratorem legitime constitutum (verba: sive per se, sive per procuratorem legitime constitutum omittuntur quando citatur Promotor iustitiae aut vinculi Defensor) coram R. P. D. Ponente, vel eius studii Adiutore in aedibus... (vel in sede tribunalis S. Romanae Rotae) die et hora... determinandis ad concordandum de dubio disputando (vel de dubiis disputandis), sin minus ad videndum subscribi infrascriptum (vel infrascripta); nec non destinari diem, qua habebitur turnus rotalis pro tractatione causae de qua agitur, et super praemissis fieri decretum.

Istante N. N. pro quo procurator...

Dubium (vel Dubia)... »

§ 17. — Ponens, aut eius Adiutor a studiis, exigere debent ut citationis actus et singula exemplaria redigantur in charta bullata, ad normam § 2, n. 2 et 3.

§ 18. — 1. Ponens aut eius Adiutor, si legitimum sit procuracionis mandatum, super supplici libello, exhibito a procuratore aut ab ipsa parte, designant tempus et locum comparitionis, sequenti decreto :

« Die ... Mense ... Anno ...

Citetur (vel citentur) N. N. ad comparandum sive per se, sive per procuratorem, hora ... die ... mense ... in aedibus ... vel in sede tribunalis etc., ad effectum, de quo in precibus.

N. N. Ponens ».

2. Si pars petat et Ponens id expedire existimet, potest citationis decretum redigi italica lingua, aut etiam gallica.

3. Ponens, pro suo prudenti arbitrio, assignabit comparitionis terminum.

§ 19. — 1. Textus autographus citationis asserturatur in actis, et parti adversae dumtaxat transmittitur exemplar citationis decreti, per Notarium conficiendum, adhibita sequenti formula :

« R. P. D. N. N.

Die ... Mense ... Anno ...

Citetur N. N. ... ad comparandum, sive per se, sive per procuratorem, hora ... die ... mense ... in aedibus ... (vel. in sede tribunalis) ad concordandum etc. » — referendo textum petitionis acceptatae a Ponente in actu citationis, et ipsa dubia et nomina instantium, exceptione facta pro clausula : *et super his fieri decretum.*

2. Deinde tot exemplaria decreti citationis fiunt, et haec omnia Tribunalis Notarii subscriptione munita, quot sunt personae in ius vocandae. In textu autographo ad calcem adnotabitur numerus exemplarium, quae tradita fuerunt.

§ 20. — 1. Quum citandus sit Episcopus, aut E. mus Cardinalis decretum redigetur ad instar epistolae, iuxta sequentem formulam, subscriptae a Ponente et Notario : *Ego infrascriptus... S. Romanae Rotae Auditor in causa Ponens, Tibi notum facio instituisse N. N. ... ut Amplitudo Tua, vel Eminentia Tua in ius vocaretur (vel iterum in ius vocaretur si res est de secunda citatione) coram infrascripto Ponente, vel eius studii Adiutore ad concordandum de dubio... Quamobrem decretum edidi, quod per praesentes Tibi communico, ad effectum ut, nisi legitima causa excuseris, excusationis causa per litteras significata, compareas vel per Teipsum, vel per procuratorem coram me infrascripto Ponente, vel studii Adiutore die ... hora ... in aedibus ... vel in sede tribunalis ad concordandum ... Dum haec Ampl. Tuae defero, Tibi omni bona et fausta a Deo adprecor ... addictissimus famulus ... ».*

2. Si eiusmodi litterae dandae sint E. mo Cardinali in praescripta formula post verba — *quod per praesentes Eminentiae Tuae communico ad effectum* — haec mutantur — *ut vel per litteras respondere digneris praesenti instantiae vel per procuratorem compareas coram ... Dum haec Eminentiae Tuae refero, S. Purpuram deosculor et permaneo ...*

3. Quamobrem edito consueto decreto *« Citetur... »* addatur : *« Episcopo vero, aut E. mo cardinali, notificetur decretum in consueta forma litterarum ».*

§ 21. — Si mutandum sit obiectum citationis, ea pars tantum formulae citationis, mutatur, quae refertur ad eiusdem finem. Hoc modo dicitur: « *ad videndum mandari eligi peritos ad effectum computandi...* ad videndum mandari examinari testes in Curia dioecessana N. ... ad videndum mandari aperiri peritiam, taxari mercedem pro perito et pro summa taxata expediri mandatum contra citatum, iuxta rescriptum S. H. Ordinis, nec non mandari procedi ad ulteriora ... vel ad videndum mandari taxari functiones et expensas in causa peractas et pro summa taxata expediri ordinem executorialium... vel ad videndum declarari incidisse in poenas, in praeccepto (vel in Const. Apostolicae Sedis) contentas, etc. ... ».

§ 22. — Audientia Ponens, in qua nempe Auditor Ponens aut eius Adiutor a studiis dant operam explendis singulis actis iudicialibus, locum habebit diebus determinatis, bis in hebdomada. Notarius tabulario addictus, per appositam tabellam in tribunalis cancellaria affigendam rem notam faciet.

§ 23. — Audientiae de turno nuncupatae, pro quovis turno bis in mense ordinarie habebuntur, scilicet in prima et secunda medietate singulorum mensium. Harum rationem habebit ponens in determinanda, ut moris est, audientia turni, de qua in can. 24, §§ 2 et 3 (*Lex propria*).

§ 24. — 1. Si pars in ius vocanda Romae domicilium habeat, aut a procuratore representetur, citatio transmittitur per manus apparitoris.

2. Apparitori pro exhibitione cuiuslibet citationis, actorum notificatione, aut intimatione facienda vel ipsi personae vel alteri pro eo in loco eius commorationis, debetur dimidium libellae italicae. Quando autem ista acta *ex officio* denunciantur sive a Tribunali, sive a Promotore iustitiae, sive a Vinculi Defensore, haec taxa ordinarie non debetur; attamen Ponens mandare potest ut taxa praecipiat a summa iam deposita a parte, in cuius favorem acta praedicta decreta fuerunt, salvo iure eandem taxam repetendi, quando expensarum iudicialium fiet definitiva computatio.

3. Quoties pars in iudicium vocata neque suum procuratorem habeat, neque in Urbe commoretur; et ad eius commorationis locum facile non sit aut opportunum mittere tribunalis cursorem, citatio per officium tabelliariorum remittitur Curiae ab Officiali distributore, ut eandem, *servatis servandis*, parti conventae transmittat. Transmissionis epistola com-

munanda est, et fides factae expeditionis asservanda in actis: id autem observari debet sive epistola *ex officio*, sive ad instantiam partis transmittatur. — Verum Ponens pro suo arbitrio permittere vel iubere potest, ut non ope Curiae sed directe epistolam officialis distributor remittat parti conventae per officium publicum tabelliariorum cauto tamen quod in actis constet de facta traditione; et hoc obtinetur per schedulam quae traditionem testetur factam, quaeque italice vocatur: *ricevuta di ritorno*.

4. Quando ignoratur locus habitationis partis conventae, editur citatio per edictum, et decretum citationis inseri potest in *Commentario Officiali Sanctae Sedis*, non exclusis aliis modis, qui ad finem tutius et efficacius obtinendum inserviant.

§ 25. — 1. Cum citatio aut quilibet alius actus notificandus sit ab apparitore, seu cursore, hic non modo super textu autographo, sed etiam super exemplari notabit diem, nomen personae, cui remiserit exemplar, eiusque domicilium, nec non apponet suam subscriptionem. Super textu autem autographo ita scribetur: « (Data...) *Io sottoscritto Cursore ho notificato copia simile al presente originale al Signor N. N. domiciliato in Roma, Via... consegnandola nelle mani di N. N., domestico, che s'incarico della consegna dell'atto. N. N. cursore del tribunale della S. R. Rota* ».

2. Super exemplari, aut exemplaribus, cursor eandem faciet relationem, excepta sequenti variatione: « *Ho notificato la presente copia conforme al suo originale, etc.* ».

§ 26. — 1. Elapso citationis termino, quodcumque sit eius obiectum, ut in § 21, si citatus, qui non representatur a procuratore vel avvocato: non compareat, neque iustam adducat suae absentiae causam, pars adversa potest illius contumaciam accusare, dummodo locum habuerit secunda citatio aut intimatio, sicut in sequenti paragrapho.

2. Ponens, pro suo prudenti arbitrio, potestatem habet:

a) vel secundam citationem edendi, addita comminatione, quod si citatus non compareat, iudicium continuabitur, declarata contumacia;

b) vel intimationem seu notificationem faciendi, ut in § 30, n. 1.

c) Notificatio vero vel intimatio fit praefigendo terminum, quo perdurante, expectatur an forte pars validas adducat rationes, ut oppositionem faciat actu iam expleto et purget suam contumaciam (can. 24, *Lex propria*).

[Rota]

3. Cavendum erit, ne nimis longa dilatio concedatur in prima citatione transmissa parti non re-presentatae, quum magis expediat terminum in altera protrahere, in qua comminatio exprimeretur, *ad ulteriora, elapso termino, procedendi*, declarata contumacia.

4. Secundae citationis formula eadem erit ac prima. Dumtaxat post verba « *N. N. instat ut citetur* », addatur: « *pro secunda vice* », et in Ponentis decreto ad calcem, post alia: « *in cedibus (vel sede)* » addatur: *cum declaratione quod si non obstante secunda citatione, pars non compareat, dubiorum formula ex officio statuatur, et iudicium in eius contumacia continuabitur*.

5. Si vero agatur de Episcopo vel de E. mo Cardinali haec mutantur in formula litterarum: « *cum declaratione quod si non obstante hac secunda citatione Amp. Tua vel Eminentia Tua neque respondeat neque compareat ad normam primae citationis dubiorum formula ex officio statuatur et iudicium, in eius absentia continuabitur* ».

6. Effectus declaratae absentiae, hoc in casu, est ut praeventus censeatur iuri suo renunciasse et se remisisse iustitiae sacri tribunalis. Attamen dubiorum concordatorum formula ei notificanda erit.

7. Quod si neque post secundam citationem pars compareat, Ponens, attenta accusatione partis quae comparuit, suo decreto contumaciam declarabit, formulas dubiorum proponet, et determinabit diem rotalis audientiae. Contumacia potest etiam declarari *ex officio*.

§ 27. — Quoties Ponens opportunum non ducat secundam citationem concedere, regulam generalem sequitur, nempe quod in actis iudicialibus expletis *non praesente parte*, quando haec prius non fuerit contumax declarata, relativum decretum semper munit clausula: « *non praesente parte et notificetur, vel cum intimatione...* »; quamobrem parti datur notitia de eodem actu, ut si casus ferat, intra tempus utile possit illum impugnare.

§ 28. — 1. Si procurator legitime constitutus, ab actore, aut a reo, citatus non compareat, ei non datur secunda citatio, sed fit intimatio actus aut notificatio, assignato congruo termino ad comparendum vel ad respondendum, quo frustra elapso, declaratur contumax.

2. Adversus procuratorem contumacem non secus ac contra ipsam partem contumacem proceditur ad normam § seq.

3. Adversus procuratorem qui negligentiae aut fraudis reus, qualicumque ex causa, ob non adimpletas obligationes, vi mandati procuratorii, etsi gratuito susceptas, suum clientem graviter laeserit, applicari possunt remedia disciplinaria, ad normam can. 46 (*Lex propria*). Tunc cavendum erit ne pars indefensa in iudicio maneat, vocato etiam, prouti casus ferat, in causam Promotore Iustitiae, ad normam § 97.

§ 29. — 1. Semel declarata contumacia, huiusmodi decretum ab apparitore denunciatur vel ipsi personae aut alteri pro eo in loco eius commorationis, ad normam § 25. Posthac quaecumque acta, sententiae aut decreta, durante litis periodo prolata, parte absente, censentur tamquam habita in contradictorio; etsi citatus non compareat in posterioribus audientiis, nullus alius actus vel decisio intimabitur aut notificabitur eidem, utpote contumaci, excepto decreto concordationis dubiorum, quod semper notificari debet.

2. Pariter notificanda erit quaelibet petitio, aut reconventio non significata in prima citatione, praefixo congruo termino ad respondendum.

3. Si contumax, durante iudicio, compareat, causam *in statu et terminis*, in quibus reperitur, acceptare debebit, excepto casu quo, promotio contumaciae incidentaliter iudicio, ab eadem possit se purgare.

§ 30. — 1. Formula, quae exequitur decretum *cum intimatione*, est simplex et constans, quia per hanc datur notitia de actu expleto aut explendo « *Intimetur N. N. procuratori quod dominus Ponens die... in sede tribunalis processit ad dubiorum concordationem, instante N. N. parte adversa... aut procedet ad testium examen...* ». E contra, decreto notificando praemittuntur sequentia verba: « *Notificetur N. N. quod die tali, etc.* » et sequitur integer textus decreti. Si vero agatur de notificanda petitione exhibita, fit eiusdem breve summarium et innuitur, iudicem notificationem adversae parti fieri statuuisse. — Utrumque decretum sive *intimationis* sive *notificationis* charta conficietur rotali bullata a Notario subscriptum, et tribunalis sigillo munitum.

2. Formula accusationis contumaciae vel absentiae in vim § 26 n. 6 haec est: « *Die... mense... anno... comparuit N. N... et expectata hora praefixa diei... mensis... anni... et dimidia parte horae immediate sequentis signata (vel pulsata), attenta... citatione... et notificatione aut intimatione, accusavit contumaciam, vel absentiam, partis N. N... et protestata est, petens*

ut, non obstante dicta contumacia, vel absentia, procedatur ad ulteriora... » Ponens consuetum edit decretum : — *Obtinuit et Dominus mandavit procedi ad ulteriora* » — et ad normam praecedentis paragraphi, parti contumaci tale decretum notificabit, addens actui declarationis contumaciae, et notificetur; quocirca Notarius scriptor notificat decretum iuxta consuetam formulam.

3. Declarata contumacia vel absentia, formula decreti, quo proceditur ad dubiorum contestationem, erit sequens : « *Attenta unica (vel duplici) citatione N. N. intimata sub diebus... mensis... anni... cum denunciatione quod si non compareret, nihilo secius in eius contumacia dubiorum formulae et dies audientiae turni statuerentur, attenta accusatione et declaratione contumaciae vel absentiae, facta die... mense... anno... Ponens infrascriptus mandavit proponi causam sub dubiis infrascriptis, et destinavit turnum diei... praesente tantum una parte N. N. vel eius procuratore N. N., et notificetur* ».

4. Quando exaratum non sit formale decretum declarationis contumaciae, aut absentiae hoc inseri potest in decreto, quo concordantur dubia, aut alius actus iudicialis ponitur aut instruitur hoc addito quod, *attenta unica vel duplici citatione aut intimatione, declaratur contumacia vel absentia. Exinde Ponens, etc.* Cavendum tamen est, ne desit praescripta notificatio.

5. *Congrua congruis referendo*, hic processus servetur, et adhibeantur formulae consimiles, depromptae e subiecta materia, in multimodis incidentibus, quae comitari possunt causae evolutionem, quaeque seiungi non debent ab integro et fideli contradictorio.

§ 31. — 1. Ea die, qua pars diligentior comparuerit ad concordanda aut proponenda dubia, Ponens, post expletam eorundem concordationem, determinabit quae pecuniae summa et a quonam solvenda sit, tamquam depositum iudicarium pro expensis iudicialibus (*Appendix — Lex propria — cap. I, n. 7*); et etiam ad cautionem pro decretorum, aut rei iudicatae executione, si Ponens id opportunum duxerit.

2. Deponenti tradetur syngrapha receptionis summae depositae, cuius aut exemplar a Notario reductum, aut ipsum autographum in actis servabitur.

3. Decretum praescribens depositum exaratur in ipso actu contestationis et concordationis dubiorum. Ut autem ad depositi executionem deveniat, Ponens in actorum fasciculo, qui immediate transmittendus est officiali addicto tabulis conficiendis, sequens ponet

decretum : « *Folium concordationis dubiorum uniatur actorum fasciculo et fiat depositum summae, uti in decreto* ».

4. Quando conveniens sit rem pertractare aut causam instruere sub secreto, Ponens aut Iudex Instructor appositum decretum conficiet, praescribendo : « *Causa sub secreto agatur — aut — pars N. N. et eius procurator iuramentum dent de secreto servando* » — et hoc iuxta formulam ab ipso Ponente aut Iudice Instructore praescribendam.

§ 32. — 1. Si partes compareant et singulae quoad dubiorum formulam et diem audientiae consentiant, quin Ponens aliquid excipiat, hoc conficitur decretum : « (indicato causae titulo et die) *Obtinuit* (scilicet instans, quod petierat, obtinuit); *et mandavit Dominus Ponens disputari dubium infrascriptum... et destinavit turnum die N. N. altera parte praesente vel partibus praesentibus aut eorum procuratoribus... — N. N. Ponens* ».

2. Partibus non concordantibus, Ponens, non autem eius studii Adiutor, potest nihilo secius proponere ex officio formulam dubiorum, quae disputanda sunt, et decretum ita exaratur : « *Obtinuit, et Dominus, non concordantibus, vel altera non consentiente in formulam dubiorum, ex officio mandavit disputari... partibus praesentibus* ».

3. Si partes non conveniant in formula dubiorum aut circa diem propositionis causae, aut Ponens proposita dubia minime acceptet, neque ad dubiorum concordationem *ex officio* procedat, quaestio ad turnum remittitur, et id locum habet etiam in casu, quo partes appellationem a dubio concordato *ex officio* interponant, de qua incidentaliter quaestione agit can. 24 (*Lex propria*). Quum autem in tali casu requiratur specialis procedendi modus, servandus etiam in decisione aliorum incidentium, de hisce dabitur certa regula in sequenti Titulo III.

4. Actus concordationis dubiorum subscribetur a partibus et a Ponente, ad normam § 12, n. 3.

§ 33. — 1. Facta dubiorum concordatione, sive a Ponente, sive a turno, formula mutari nequit, nisi per decretum Ponentis aut turni, prout alteruter illam statuerit.

2. Mutatio autem dubiorum fit vel ad instantiam unius ex partibus aut Promotoris iustitiae, aut Defensoris vinculi, audita etiam parte adversa vel *ex officio* a Ponente aut a turno, promota quaestione incidentaliter et citatis partibus. Hoc autem servandum est etiam in casu, quo Ponens aut turnus *ex officio*

[Rota]

determinaverit formulam dubiorum, partibus discordantibus (can. 24, *Lex propria*).

3. E contra, dies causae decisioni statuta, mutari potest *ex officio*, quin praecesserit petitio unius ex partibus, et non obstante earum oppositione ad normam § 66.

§ 34. — 1. Ponens curabit a partibus omnem curam, diligentiamque adhiberi, ut dubia in audientia concordentur, et ad turnum non remittantur; nam haec concordare facilius est Ponenti, quam turno.

2. Si pro concordatione dubiorum deficiant necessaria documenta, Ponenti fas est, etiam *ex officio*, dilationem concedere, ut eorundem formula determinetur cum plena causae cognitione.

3. Est in facultate Ponentis differre diei determinationem pro discussione causae, si huic, ex controversiae adiunctis, dies neque probabiliter certa assignari possit.

§ 35. — 1. In appellazione a sententia rotali ad alium turnum, formula haec erit: « *An sententia rotalis sit confirmanda, vel infirmanda in casu* ». Si petitio fiat, ut turnus sententiam incidentalem revocet, adhibeatur formula: « *An sit standum, vel recedendum a decisis in casu* ».

2. Si appellatio fiat a sententia alterius tribunalis, non adhibetur formula: « *An sententia sit confirmanda vel infirmanda* », sed in quaestionem adducitur ipsum meritum quaestionis appellatae, ex. gr. « *An constet de iure patronatus in casu* ». Tunc autem apprime advertendum est, ne dubium limites sententiae appellatae excedat, secus enim non amplius esset competens S. Rotae tribunal, ad normam can. 14-17 (*Lex propria*).

3. Si autem sententia appellata tribunalis inferioris ob nullitatem impugnetur, formula erit sequens: « *An constet de sententiae nullitate in casu* ».

§ 36. — Si in his actis explendis post concordationem dubiorum altera pars non sit contumax, sed tantummodo absens, tunc fit ei intimatio sequenti formula: « *R. P. D. N. N.* (Indicatio tituli causae et diei). *Intimetur N. N. ex adverso principali, vel eius procuratori N. N. qualiter Dominus in prima audientia omnino edet decretum... vel excuset testes... et ideo citetur ad contradicendum, si et quatenus, etc... alias, etc... Instante N. N. principali sive... Notarius* ».

§ 37. — 1. Si causa ante vel post dubiorum concordationem, apte non proponeretur instructa, ita ut opus esset, aut per testes, aut per iusiurandum, aut per peritiam, aut per interrogationes proponendas

partibus, aut per quaevis alia media novas probationes obtinere, officium Instructoris causae a Praelato Decano committitur Auditori alius turni, firmo remanente Ponente iam designato, iuxta normam can. 22, § 2 (*Lex propria*) et iuxta §§ 101 et seq.

2. Decretum Domini Decani, quo deputatur Instructor, et processus ratio praescribitur, potest provocari a Ponente vel *ex officio* vel *ad instantiam partium* vel in executionem *rescripti commissionis*.

§ 38. — 1. Si ex actis instantiae iudiciali praevis, et praecipue ex discussione, quam partes habuerunt ad concordanda dubia, Ponens perspiciat, nec difficile, nec infructuosum esse concordiam experiri inter partes, hanc debet eisdem consulere, viam sternens ad concordiam. Haec autem unice decerni potest a turno, qui res a Ponente remittitur.

2. Si turnus proponat concordiam, aut propositam acceptet, fit decretum: « *Placere de concordia et ad D. Ponentem iuxta mentem* ». Mens autem significat Ponenti condiciones servandas in concordia ineunda, eademque, nisi turnus has secretas manere decernat, debent partibus interesse habentibus manifestari.

3. Facultates turni aut Ponentis hac in materia repetuntur a communi, aut speciali iure circa *alienationes* aut *transactiones*.

§ 39. — 1. In causis criminalibus et in iis quae natura sua ordinem et bonum publicum respiciunt, tribunal *primae instantiae*, quoad ordinem stricte iudiciale, nequit representari a procuratore aut avvocato proprio, sed ordinem et bonum publicum defendet Promotor iustitiae apud S. Rotae tribunal.

2. Si iudicium secundae aut ulterioris instantiae instituat a Promotore iustitiae (qui vulgo nuncupatur *fiscalis*) Curiae sententiam proferentis, istud a Promotore iustitiae S. Rotae continuabitur, qui *instat apud Ponentem, ut citet partem appellatam*, et in posterum si opus sit, petit, ut Ponens a Promotore seu a *fiscali* Curiae ultiores notitias aut elucidationes, meritum rei respicientes, exquirat.

§ 40. — 1. Attenta natura *actionum popularium ex bono publico* institutarum, quum eiusmodi causae agitantur, potest constitui procurator, qui apud S. R. Rotam representet aut parochiam, aut mensam episcopalem, aut in genere iura entium vel publicarum administrationum, aut quamlibet iuridicam personarum societatem, aut aliquem fidelem, sibi proponentem, vigore dictae actionis, bonum publicum tueri.

2. Circa legitimitatem aut admissionem talis Procuratoris, in singulis casibus Ponens cognoscit et iu-

dicat, praehabito etiam si oporteat, voto Promotoris iustitiae.

3. Iste procurator documenta et allegationes iuxta regulas communes adducere valet; eius vero deductiones et animadversiones exhibendae sunt *Promotori iustitiae* (si causa non sit criminalis) ante statutum tempus pro mutua defensionum traditione, ut praescribit § 46. Promotor iustitiae his deductionibus, si eas iudicet pro tuenda iustitia sufficientes, potest adhaerere, declarans se nihil habere, quod addat.

4. Quum agitur sive de dubiis concordandis, sive de aliquo incidenti dirimendo, Promotor iustitiae, apud Ponentem citat hunc procuratorem, non secus ac alios.

§ 41. — 1. In causis criminalibus, in quibus, accusante Promotore iustitiae, hoc intenditur, ut applicentur poenae ecclesiasticae contra delinquentes, admittitur accusator privatus aut eius procurator, qui vi canonicae actionis popularis, agit tamquam adhaerens Promotori iustitiae ad tuendum spirituale fidei bonum, et ad faciliorem reddendam veritatis inquisitionem et iustitiae administrationem.

2. In his causis Promotor iustitiae non gaudet privilegio cognoscendi in antecessum defensiones adversariorum, uti cavetur in § 47; hinc suas scriptas, deductiones exhibere tenetur, etiam priusquam pars adversa suas illi notas fecerit.

§ 42. — Promotori iustitiae competit causis interesse, quoties id exigit eius officii ratio, aut ad interessendum vocetur a Ponente aut a turno sive *ex officio*, sive *ad instantiam partis*.

TITULUS II.

DE DOCUMENTORUM ET DEFENSIONUM EXHIBITIONE ET DE ORALI DISCUSSIONE.

§ 43. — Sententia, decreta et acta in iudicio apud S. Rotae Tribunal discutienda, debent exhiberi officiali addicto tabulis conficiendis, *saltem decem dies* ante dubiorum concordationem, can. 25, § 1 (*Lex propria*).

§ 44. — Circa documenta, quae pars exhibere sibi proponit ad suam defensionem et allegationum probationem, quae continentur in defensionibus editis, de quibus erit sermo in § sequenti, servandae sunt quaedam normae quoad *terminum*, *locum* et *formam* exhibitionis.

a) Quoad *terminum*, oportet ut documenta exhibeantur saltem *triginta* dies ante causae discussionem.

b) Quoad *locum*, necesse est ut deponantur in officio *protocolli*, ut ibidem examinari possint a partibus earumque advocatis; quum non modo istis, verum etiam singulis Auditoribus. Promotori iustitiae et vinculi Defensori ea asportare non liceat, can. 25, § 2 (*Lex propria*). Attamen Ponens aut turnus exigere possunt, ut dicta documenta sint typis edita, in summarium relata.

c) Quod *formam*, necesse est, ut documenta exhibeantur in charta rotali bullata, si agatur de actis apud S. Rotam confectis; cetera ordinarie, tantum *in forma authentica*, in fasciculis colligata, paginis in numeros distributis et adiecto documentorum indice, ut superius dictum est. can. 25, § 3 (*Lex propria*).

d) Quaevis documentorum exhibitio subiacet taxae libellae unius, *Appendix* cap. I, 3 (*Lex propria*).

e) Facta exhibitio alteri parti *ad instantiam* ipsius procuratoris est denuncianda; aliter *ex officio*.

f) Denuntiatio fit per simplices litteras, a Notario subscriptas. Peractae exhibitionis fidem faciat cursor in calce documentorum.

§ 45. — 1. Sub vocabulo « *Defensio* » de quo in can. 26, § 1, comprehenduntur tam *scriptura*, quam *summarium*, quae *semper typis edenda sunt*, can. 26, § 2 (*Lex propria*).

2. Summarii documenta debent esse postillis munita et in indicem distributa, relata paginarum numeratione.

3. In fronte scripturae dubia semper referenda sunt.

§ 46. — Defensionis distributio fit:

1. In termino triginta dierum ante causae discussionem.

2. Duplici exemplari singulis iudicibus (triplici autem exemplari iis iudicibus quorum studio addictus sit *iuvenis a secretis*), nec non Promotori iustitiae et Defensori vinculi in causis, in quibus respective intersunt, et uno exemplari iudicum Auditoribus a studiis.

3. Unum exemplar transmittitur parti aut partibus interesse habentibus, nec non Notariis et officialibus cancellariae tribunalis addictis.

§ 47. — 1. In causis non criminalibus, Promotori iustitiae defensiones exhibeantur, saltem decem dies, vinculi autem Defensori viginti dies ante terminum statutum pro distributione defensionum.

2. Hi tenentur exhibere in dictis causis suas defensiones et responsiones, ad minus, vigesimo die ante causae discussionem.

[Rota]

§ 48. — Scripturarum distributio et permutatio locum habet in aulis *tribunalis*, coram *Notario*, qui super exemplari, in actis asservando, fidem faciet in margine, de observantia enunciatarum praescriptionum. Ad eundem spectat, opera apparitoris ad Auditores iudicantes, eorumque Adiutores a studiis, nec non ad Promotorem iustitiae et vinculi Defensorem (si hi in causa interveniant) transmittere exemplaria ad ipsos pertinentia.

§ 49. — Responsiones intra terminum viginti dierum post distributionem defensionis, et saltem decem die ante discussionem causae, exhibebuntur tribunali modo superius indicato, una cum novis, si quae deducenda sint, documentis, can. 27, § 1 (*Lex propria*).

§ 50. — 1. Si responsioni unius partis, praesertim ob novorum documentorum allegationem, alteri parti videatur necessarium opponere replicationem, haec permittetur a Ponente, etiam vi can. 27, § 3 (*Lex propria*) assignato termino peremptorio pro exhibitione huius responsionis. Sicut *replicatio*, ita absolute vetita non est *triplicatio*, etc., iuxta iuris regulas, cauto tamen, ne in hoc lateat fraus eludendi continuatis dilationibus iustitiam.

2. In quolibet casu, etiam ab ultima responsione et scripturarum aut documentorum exhibitione, debent decurrere decem dies ante discussionem et causae definitionem, firmo praescripto § 55; relativa autem decreta parti adversae notificentur.

§ 51. — Elapsa ultima dilatione, concessa pro responsionibus et documentorum exhibitione, censeatur *conclusum in causa*, nec amplius possunt partes ulteriora documenta aut scripturas producere, can. 27, § 2 (*Lex propria*).

§ 52. — 1. Urgente tamen gravissima ratione, Ponens, *mediente decreto*, poterit ulteriora documenta admittere, clausa quoque supradicta periodo instructoria, aut paulo antequam habeatur audientia turni pro decisione causae, dummodo pars interesse habens apte probet, se *ad ultimum* eadem reperisse documenta, can. 27, § 3 (*Lex propria*).

2. Decretum, quod hanc exhibitionem documentorum admittit, ad normam § 50, notum fiet parti adversae, eidem concessio congruo tempore pro responsione, sub poena *absolutae nullitatis* iudicii, etiamsi pars iuri notificationis renunciaret, can. 27, § 3 (*Lex propria*).

§ 53. — Formulae relativae sequentes esse possunt:

1. (Indicatio diei et causae tituli uti prostat in positione) *N. N., ut probatur ex unitis allegationi-*

bus et attestationibus, nonnisi ad ultimum reperit nova documenta quae exhibet; ideo instat ut admittantur, iuxta canonem 27, n. 3 (Lex propria) (Subscriptio).

2. Supra dictam instantiam, quae, sicut quaevis alia, debet in charta rotali bullata exarari, Ponens, nisi eam reiecerit per verba: *Nihil*, vel *Negative*, vel *Non expedire*, admissionem rescribit, decreto sequenti:

« (Indicatio causae tituli et diei) *Ponens, attenta instantia N. N. uti supra porrecta, attentis rerum adiunctis unde probatur nonnisi ad ultimum documenta, quae simul exhibet, fuisse reperta, haec eadem documenta admitti in iudicium permittit, congruo termino... dierum concesso, ut super iisdem respondere possit pars adversa. Ideoque mandavit notificari...*

(N. N. Ponens) ».

3. Si fiat instantia ad obtinendam *replicationem*, in eadem notandum erit, quatenus sint *documenta* aut *probationes*, quae ulteriorem declarationem requirunt.

4. Decretum fit a Ponente super eodem libello petitionis, exarato in charta rotali bullata, in actis asservando; notificatio autem fit per exemplar transcriptum, et a Notario subscriptum, pariter in charta bullata.

5. Edito decreto, positio ad officialem protocollo addictum transmittitur, adiecto rescripto: « *Uniatum fasciculo actorum et notificetur* ».

§ 54. — Ponentis est respuere omnia documenta et petitiones, quae praesecerunt tantummodo indolem *moratorium* aut *aemulatoriam*, can. 27, § 4 (*Lex propria*).

§ 55. — 1. Termini ut supra constituti ad instantiam partium aut *ex officio*, a Ponente prorogari possunt; decreta autem seu rescripta exinde edita partibus notificanda sunt.

2. Ponens coarctationem terminorum inducere curabit, quando id opportunum ducat, attentis tum adiunctis causae, tum eius natura; sed, absque partium consensu, nequit coarctare terminos iure nostro concessos, can. 28 (*Lex propria*).

§ 56. — 1. Advocatus aut procurator, qui vult obtinere dilationem termini designati pro exhibitione defensionum, debet, decem dies ante praedictum terminum, a Ponente expetere, ut discussio causae differatur.

2. Si, statuto tempore, quin prorogationem obtinuerit, defensionem non exhibeat, decem libellis mulctabitur, arcae tribunalis solvendis, et appositum

decretum in loco affixionum publicabitur, a Ponente subscriptum. In casu repetitae transgressionis multa in duplum augetur, et transgressor, arbitrio Ponentis, deferri potest ad collegium disciplinae pro iusta animadversione.

3. Ponens, utraque parte consentiente, concedere valet terminorum coactionem; horum vero dilationem ad instantiam quoque unius partis, audita adversa parte. Haec si legitimis de causis se opponat, et altera statutos terminos observare renuat, Ponens, reiecta dilationis petitione, decernere potest causam discutiendam esse in contumacia, notificato tali decreto parti inobedienti, cum assignatione congrui termini, ut valeat se defendere.

4. Quando pars procuratorem non habet, Ponens illam de assignatis terminis observandis admonebit.

§ 57. — Pro regula habeatur, scripturas defensionis excedere non debere viginti paginas formae typographicae ordinariae folii romani; responsiones, decem paginas, can. 29, § 1 (*Lex propria*).

§ 58. 1. Ponens, ad petitionem partis interesse habentis, quae probet legitimam adesse causam hos limites praetergrediendi *per rescriptum* determinabit ulteriorem paginarum numerum, quem concedendum iudicat can. 29, § 2 (*Lex propria*).

2. Hoc decretum alteri parti erit notificandum, quae uti potest eadem facultate intra terminos alteri parti assignatos.

3. Advocatus aut procurator qui numerum paginarum praescriptum aut indultum superet, sciat se obnoxium esse poenis ad normam can. 46 (*Lex propria*), et § 80, n. 2.

§ 59. 1. Instantia ab avvocato aut a procuratore debet latine exarari in charta rotali bullata, hoc modo :

« (Indicatio tituli causae et diei) *N. N. instat ut, attenta causae gravitate, limites consuetos viginti paginarum possit excedere N. N.* ». Ad calcem petitionis Ponens aut negat gratiam rescribens : *Non expedire*, aut *Nihil*, vel concedit sequenti rescripto : (Indicatio diei). *Licet iuxta petita usque ad... paginas; idque notificetur alteri parti ut haec utatur iure suo. N. N. Ponens* ». Petitio autem remittitur officiali protocollo addicto, ut eam notificari curet parti adversae.

2. Ponens concedere valet, ut excedatur concessa mensura paginarum usque ad tria folia pro defensione, et folium unum pro responsionibus. Amplior concessio dumtaxat a turno indulgeri potest.

3. Facultas obtenta notabitur in defensionis scriptura his verbis, « *De licentia, sub die...* ». Pars adversa quae utitur privilegio suo contradictori concessio, adnotabit : « *Vi licentiae alteri parti concessae* ».

§ 60. Vetantur omnimode defensiones aut responsiones *ex gratia legendae*. De quibus non modo nulla habebitur ratio, sed advocatus aut procurator, qui eas exhibeat atque subscribat, et sit recidivus, ad collegium disciplinae deferetur, firmo praescripto § 80, n. 2.

§ 61. 1. Exemplar tum defensionis, tum responsionis a partibus aut ab earum procuratoribus, etsi tantum adistentis aut consultoris operam praebentibus (can. 18, § 3) exhibendum est Ponenti vel studii Adiutori, ut *imprimendi* facultas impetretur, can. 29, § 3 (*Lex propria*).

2. Ad hoc, scripturae ab advocatis et procuratoribus exhibendae sunt saltem tres dies ante earum distributionem, si de *defensionibus* agatur; saltem duo, si de *responsionibus*.

3. Hac lege comprehenduntur quoque *Summaria*.

4. Qui has praescriptiones transgreditur, etiamsi gratuito fungatur patrocinio, quinque libellis multabitur.

§ 62. 1. Tam defensiones, quam responsiones ad advocatis aut a procuratoribus semper latine exarandae sunt.

2. Si partes per se ipsae etiam cum adsistente avvocato defensionem suam suscipiant, uti possunt in defensionis et responsionis scriptura lingua italica aut gallica. — In quolibet tamen casu, unica semper esse debet defensionis et responsionis scriptura, hoc est aut partis aut eius patroni, nunquam vero duplex, id est utriusque, can. 18, §§ 5, 6 (*Lex propria*).

§ 63. 1. Si quaestio aut dubium exoritur, utrum in summaris integre et fideliter referantur documenta, aut in genere utrum exemplaria sint fideliter transcripta, pars interesse habens petitionem Ponenti porriget, ut istorum documentorum a Notario collatio fiat. Notarius, accepto Ponentis rescripto quod recognitionem praescribit, ad collationem procedet et referet de recognitionis exitu, fidem faciens, an documenta sint fideliter in summario relata necne. Haec collatio etiam *ex officio* exigere potest. Rescriptum quo collatio decernitur, et Notarii attestatio de collatione peracta ad *instantiam* partis, alteri parti, si vero *ex officio*, utrique parti, erunt notificanda.

[Rota]

2. Decretum collationem praescribens est sequens i
« *Mandat ut instante N. N., fiat collatio documentorum a Notario* ». Attestationis formula: « *Facta collatione documentorum productorum (vel scripturatum originalium) cum exemplaribus, testor infra-scriptus, mihi constare de fidelitate exemplarium cum suis originalibus. N. N. Notarius* ».

§ 64. Defensiones et summaria praelo committantur apud aliquam ex typographiis a S. Rotae Collegio probatis, can. 29, § 4 (*Lex propria*).

§ 65. Quando pars contumax, eoque in contumacia persistens, petit ut audientia differatur, nullum ius habet, ut sibi contraria acta aut defensio notificentur. *Memoriale* autem quo eadem pars, vel dilationem petat vel aliud promoveat incidens quo causae definitio, quoad meritum, suspendatur, debet alteri parti communicari, ut haec possit respondere, firmo praescripto § 29.

§ 66. 1. Quamvis in decreto concordationis dubiorum aut in alio Ponentis decreto iam statuta sit audientiae dies pro causae propositione, erit nihilominus in facultate Ponentis discussionem differre ad aliam audientiam; idque sive ad partium *instantiam*, sive *ex officio*.

2. Si partes in dilatione convenient, certiore de hac re Ponentem reddunt, qui si non renuat, novam audientiam determinat, rescribendo in ipso libello in quo partes suam conventionem manifestant: « *Obtinuit et de consensu partium destinavit...* ». Quod si partes non consentiant, ea, quae dilationem invocant, supplicem libellum Ponenti exhibet, ut aliam partem citet *ad videndum destinari aliam turni rotalis audientiam* seu *aliud turnum*. Ponens, si opportunum ducat, audita altera parte, petitam dilationem concedere, sequens dat decretum: *Obtinuit et destinavit turnum rotalem diei... et notificetur*. Aliter ita negat: « *Utatur iure suo in die propositionis causae super merito, idque notificetur* ». Hoc in casu pars quae insistit pro dilatione, instantiam seu *memoriale* exhibet turno, qui huius petitionis rationem habebit die causae propositioni assignata.

3. Quum decisio super petita dilatione differtur *ad diem propositionis causae super merito*, firmi remanent termini statuti pro defensionum et responsionum distributione.

4. *Memoriale* pro dilatione debet distribui saltem sex dies ante propositionem causae, et parti adversae erit notificandum, ut si velit, respondere valeat, exhibendo *memoriale* responsionis saltem triduo ante

propositionem causae. — Neque aliud admittitur *memoriale* responsionis, salvo tamen iure habendi discussionem oralem ad normam §§ 67 seq.

5. Si ob aliquam non praevisam causam, ad ultimum et paulo ante propositionem causae petatur ut velit turnus causae decisionem differre, *memoriale* turno exhibitum pro dilatione, debet alteri parti notificari; secus nihili faciendum est.

§ 67. 1. Ad probationes et documenta exhibita explananda atque ad contrarias resolvendas difficultates, vetita est quae dicitur *informatio oralis*, pro defensionibus et allegationibus iam exhibitis explicandis; permittitur autem moderata disputatio oralis coram Praelatis Auditoribus in turni audientiam congregatis.

2. Discussio formam oratoriam non assumet, sed eo spectabit, ut aliquid speciale quaestionis punctum explicetur.

§ 68. Supradictae disputationi locus erit, si alterutra vel utraque pars eam postulet, et Ponens annuendum esse putet, aut tribunal *ex officio* eandem haberi iubeat, can. 30 (*Lex propria*).

§ 69. Tempus utile ad illam petendam atque concedendam est (can. 30, 1) *periodus decem dierum* vel alia brevior dilatio, quae decurrit ab ultima responsionum distributione, usque ad audientiam pro decisione indictam.

§ 70. Si partes nova repperint documenta, aut aliquid habeant magni momenti, ad iudicum notitiam deducendum, id *in scriptis* fieri debet, non vero inter disputandum, siquidem in disputatione tantummolo probationes aut exceptiones iam adductae illustrandae erunt.

§ 71. 1. De iis quae in discussione orali disceptata sunt, responsiones aut replicationes typis aut scriptis edere minime licet; si vero discussio sufficienter in una sessione non explicetur, fas erit tribunali aliam sessionem statuere.

2. Aequè poterunt singuli iudices dum disceptatur exigere, ut unum aut aliud controversiae caput declararetur ad dirimenda dubia e discussione exorta.

3. Tantummmodo exceptionis gratia, si e discussione appareat controversiam nondum esse decisioni maturam, tribunal potest rescribere: *Partes contendentes vel advocati seu procuratores* (si constituti sint) *scribant ad ulterius declaranda iura controversa*.

4. Id nonnisi per exceptionem fiat; siquidem tribunal ad oralem discussionem admittere non debet causam, quam ad decisionem sufficienter instructam

non agnoverit. Hoc notum fiet partibus; rescripti petitionem reiicientis formula haec erit: « *non esse locum disputationi orali, sed antea corroborentur probationes* ».

§ 72. 1. Rescriptum quod denegat aut oralem discussionem admittit, eidemque certas normas dictat, si fiat a turno, redigitur et notificatur iussu Ponentis.

2. Ponens est discussionis moderator, vigilans ut statutae normae plene observentur.

3. In causis criminalibus pro regula habeatur, ut reus vel eius patronus possit novissimus illatas accusationes refellere.

§ 73. 1. Generatim non intererunt discussioni ipsae partes, sed advocati sive procuratores qui eis patrocinantur vel adstant. Promotor iustitiae et vinculi Defensor debent causarum discussioni, in quibus respective partem habent, interesse.

2. Tribunal potest invitare peritos ut discussioni adsint, quo plenius suum votum declarent.

3. Attamen si agatur de actore aut reo convento, qui utiliter et cum causae cognitione possit sua defendere iura, et hoc praesertim in re criminali, tribunal permittere potest, ut hi quoque quamvis advocatos habeant sibi patrocinantes aut adstantes, ad discutiendum admittantur.

4. Extraneis, seu iis qui nn. 1 et 2 huius § non comprehenduntur, discussioni interesse non permittitur.

§ 74. 1. Partes quae discussionem exquirunt, supplicem libellum in scriptis Ponenti porrigent quo « *instant ut concedatur discussio oralis et destinetur dies...* ». Si Ponens aut tribunal annuat, ita rescribitur: « *Die... obtinuit et destinavit pro discussione diem... et cum intimatione* (N. N. Ponens) ».

2. Formula est eadem, quando discussio ad instantiam unius partis conceditur, sed tunc additur: « *et mandavit notificari* ».

§ 75. 1. Biduo saltem ante discussionem, partes exhibere debent Adiutori Ponentis capita discussionum, breviter enunciatis singulis quaestionis punctis, quae illustrare ipsae partes petunt.

2. Adiutor a studiis Ponentis quaestionis capita partibus, Auditoribus de turno, ipsorumque studii Adiutoribus communicabit; additis quoque die, hora et loco discussioni assignatis, inserendo etiam alias quaestiones, quas forte Auditores turni proponere velint, ut res plenius declaretur, can. 30, 3 (*Lex propria*).

3. Discussio oralis haberi potest eadem die propositionis causae et proxime ante ipsam propositionem,

ita ut, absoluta discussione, statim habeatur turnus pro decisione.

§ 76. — Disputationi unus ex Notariis tribunalis assistet ad hoc, ut si aliqua pars postulet, et auditores consentiant vel aliquis ex ipsis petat, de disceptatis confessis aut conclusis, adnotationem ad tramitem iuris ex continenti Notarius assumat, can. 30, 5 (*Lex propria*).

§ 77. — 1. Ut in discussione servetur ordo et iudicibus debitus honor habeatur, tribunal poterit advocatos et procuratores punire, qui ab officio defecerint aut tribunali reverentiam non tribuerint, can. 30, 6 (*Lex propria*).

2. Pars quae reverentiam tribunali debitam non praestet, iure privabitur ulterius loquendi, et expelli poterit ab aula iudiciali.

3. Contra advocatum vel procuratorem qui talia committat, tribunal potest illico, facti attempta notorietate, decretum suspensionis ad tempus, pro casus gravitate, edere, vel etiam eum deferre ad collegium disciplinae, ut ex albo S. Rotae advocatorum deleatur.

§ 78. — 1. Quum fit distributio defensionum, a Ponente singuli Auditores de turno monendi sunt de die pro turni audientia statuta ad causae definitionem. Quoties autem differri debeat, eadem repetitur notificatio. Quod si dilatio praescribatur *ex officio* a tribunali, notetur « *ex decreto sacri tribunalis* ».

2. Officialis tabulario addictus de die turno Rotali assignato ad definitionem causae, per schedulam in cancellaria affixam, monebit partes et omnes interesse habentes.

§ 79. — 1. Audientia turni aut collegii differt ab audientia *ponentiae*, in qua a solo Ponente aut ab eius Auditore a studiis rescripta conficiuntur.

2. Audientiae turni aut collegii, in qua proponuntur res non iudiciales, vel quaestiones iudiciales, sed absque dubiis, vetus nomen erit: *Rota memorialium*.

3. Iudicialia tribunalis acta, non ad respondendum partibus recurrentibus aut petentibus edita, quamvis forte ab istis provocata, appellantur *decreta*; si ad instantiam aut recursum partium seu in petitionum responsionem emissa, dicuntur *rescripta*; appellantur denique *sententiae definitivae* aut *interlocutoriae* seu *incidentales*, si questionem definitivam aut incidentalem resolvant.

§ 80. — 1. Pro legitima executione actorum iudicialium cuiuslibet speciei, competit singulis quoque

[Rota]

Praelatis Auditoribus, facultas applicandi regulas coercitivas ad normam *cap. III, sess. 25, De reformatione Concilii Trident.*

2. Ad urgendam observantiam huius Ordinationis possunt moderatae mulctae infligi advocatis aut procuratoribus, qui has leges transgrediuntur, praevia tamen publica comminatione in scriptis facienda. Nefas est, eiusmodi multas computari inter expensas a clientibus reficiendas.

TITULUS III.

DE INCIDENTIBUS.

CAPUT I.

De quaestionum incidentium propositione.

§ 81. — In iudicali causae processu, qui praecipue coram Ponente explicatur, contingere potest, ut variae exoriantur controversiae, quae totidem incidentales quaestiones constituent.

§ 82. — 1. A decretis a Ponente emissis competit appellatio ad turnum. Quare si utraque aut alterutra pars non acquiescat decreto aut rescripto Ponentis, aut oppositione sua impediatur quominus illud emittatur, quaestio per appellationem defertur ad turnum, can. 24, § 3 (*Lex propria*).

2. Appellatio intra decem dies interponenda est. can. 4 § 5, *Appendix (Lex propria)*.

3. In facultate turni est decernere, ut, non obstante appellatione, Ponentis decretum executioni mandetur.

§ 83. — 1. Praedictae regulae fit exceptio in casu quo Ponens executionem provisoriam sententiae aut inhibitionem executionis praescribat; quod decretum aut rescriptum, vigore can. 20 (*Lex propria*), est inappellabile, salvo tamen ire *recursus* ad turnum a quo cognoscendum erit, utrum Ponens suas partes transgressus sit.

2. Hoc autem decretum aut rescriptum debet rationibus tum in iure tum in facto muniri.

§ 84. — A Ponente *provisoria* executio praecipitur, quoties id conforme sit iuri communi, et praesertim quum agitur de remediis provisionalibus, de cautionibus aut de iudiciis possessorii aliisque, quae alimenta aut mercedes respiciunt.

§ 85. — 1. Ponentis est in favorem litigantium eas cautiones aut fideiussiones praescribere, quae opportunae videbuntur:

a) vel ad rem litigiosam conservandam durante appellationis iudicio, quando executioni provisoriae non detur locus;

b) vel ad cavendum parti, cuius interest de restitutione rerum aut summarum pecuniae, quae debentur, quoties sive sententia executioni provisorio modo demandata sit, sive sententia, praevia petitione restitutionis in integrum seu querela nullitatis, revocata fuerit aut nulla declarata;

c) vel ad consequendam, uti par est, decisionis executionem, quam tribunal iuxta diversas actiones forte erit editurum in iudiciis possessorii aliisque, quae ad alimenta aut mercedes spectant.

2. Cautio executione facilis, praeter fideiussionem personae solvendo idoneae, est depositum iudiciale in favorem litigantis, contra quem praecipitur executio provisorio, vel cui eadem concessa non fuit.

3. Ponens executionem provisoriam iniungens « *mandat, attentis... ut sententia interim, seu antequam res iudicata habeatur, executioni demandetur, sed sub cautione vel fideiussoria vel depositi iudicarii praestanda a Caio, cuius favore sententia executionem obtinet, ut si executio revocari debeat, Titio... res integra restituatur vel summa ex integro solvatur* ». Si e contra inhibitoriam decernat, « *prohibet quominus sententia, quamvis in rem iudicatam transierit, executioni demandetur attentis... tamen vult, ut cautio detur ab eo, cuius favore decernitur inhibito, iudicatum solvendi aut praestandi, quando executio decernitur* ».

CAPUT II.

De incidentibus vel per memoriale vel per dubia proponendis.

§ 86. — Incidentia quae, praevio Ponentis, aut turni decreto seu rescripto, ad turni decisionem remittuntur, differunt ex modo quo proponi possunt, scilicet:

1° per *memoriale* et absque dubiis.

2° aut cum dubiorum propositione.

§ 87. — 1. Est quaestio incidentalis per *memoriale* seu per *supplicem libellum* proposita, et absque dubiis, discordia partium in formula dubiorum, et tunc Ponens conficit rescriptum super ipso libello: « *Dic... remisit instantiam ad turnum, et mandavit proponi per memoriale in turno diei... idque notificetur* ».

2. In rescripto quo mandatur, quaestionem incidentem proponi per *memoriale*, destinari debet dies pro memorialium distributione, quae facienda est in Cancellaria ad normam § 48, firma praescriptione § 66, n. 4.

3. Si Ponens *memoriale* quoque *responsionis* admittat, in rescripto destinabit diem pro *responsionum* distributione, salvo iure habendi discussionem oralem ad normam §§ 67 seq. et firma praescriptione § 66, n. 4.

4. Qui assignatos terminos non servet quinque libellis multabitur.

§ 88. — 1. Tribunal respondens *memoriali*, dat *rescriptum*, in quo decidendi rationes utiliter, sed non necessario, seu non ad validitatem, significandae sunt, quodque inappellabile est.

2. Partes petere non possunt ut quaestio proponatur *per memoriale*, et in turno *per rescriptum* definita, iterum proponatur *per dubia*.

§ 89. — Quaestiones incidentales minoris momenti, scilicet eae generatim, quarum solutio, magis quam a responsione alicui quaestioni *facti* aut *iuris* danda, pendet ab aequitate et prudentia Iudicum, veluti dubiorum concordatio, designatio diei pro audientia, dilationis concessio, peritorum electio in casu discordiae inter partes et determinatio formulae iurisiurandi a partibus praestandi ad aliquod factum probandum, aliaeque similes controversiae, iuxta aequam Ponentis aestimationem, proponuntur turno *per memoriale*, absque dubiis cum formula supra dicti rescripti.

§ 90. — 1. Quaestionibus, quae *cum dubiis* proponuntur, turnus respondet per decisiones, in quibus decidendi rationes *in facto et in iure* adducuntur, prouti fit in sententiis definitivis.

2. Hae decisiones, dicuntur sententiae *incidentales* seu *interlocutoriae*.

§ 91. — 1. Si alterutra vel utraque pars oppositionem faciat, quominus quaestio *per memoriale* proponatur et *absque dubiis*, Ponens qui propositionem *per memoriale* fieri decrevit et, non obstante partium contradictione, a suo decreto recedere non intendit, rescribit: *Ulatur (vel utantur) iure suo per memoriale in turno diei...* ».

2. Vi huius rescripti, turnus, cui controversia incidentalis decernenda est, debet antea iudicium ferre super instantia, scilicet an locus fieri debeat propositioni dubiorum: si id concedatur, fit per rescriptum: « *Obtinuit et DD. PP. mandarunt, ut coram D. Ponente concordarentur dubia, servatis servandis, idque notificetur* ».

3. Si dubiorum proposito reiiciatur, fit rescriptum quod una simul ita definire valet quaestionem incidentem si haec in partium *memorialibus* sit satis

explicata: « *DD. PP. attentis (et hic breviter significantur rationes relectionis) censuerunt non esse locum concordationi dubiorum, sed mandarunt, ut ex gr. periti eligantur, vel testis audiat, et in peritos eligantur Titius et Caius, vel uti testes audiantur Titius et Caius, servatis servandis, idque notificetur* ».

Si quaestio incidentalis in suo merito definiri non valeat, tunc redditur rescriptum: *DD. PP. attentis... censuerunt non esse locum concordationi dubiorum, sed mandarunt quaestionem proponi per memoriale in turno diei...* ».

§ 92. — 1. *Memoriale*, quo solutio alicuius quaestionis petitur a turno, potest etiam exhiberi, non *typis editum*, sed clare et concinne manuscriptum; debet autem alteri parti notificari in cancellaria tribunalis coram *Notario*, qui id debet adnotare in exemplari, in actis asservando.

2. Pars adversa non prohibetur, quominus eodem modo *memoriale* responsionis exhibeat, quod pariter notificandum est.

3. Turnus, statuta die, si quaestionem iam bene instructam esse censeat, eam definit *per rescriptum*: secus *dilationem* concedit, sive ad *partium instantiam*, sive *ex officio*.

§ 93. — Quum quaestio incidentalis *cum dubiis* proponitur, scripturae aut defensiones *typis edendae* sunt, et inter partes communicentur, servatis terminis et modis, uti praescribitur in can. 26 et 27 (*Lex propria*) et in §§ 45 sq.

§ 94. — 1. Possunt iudices, quando id opportunum duxerint, concedere partibus, ut discussionem oralem in questionibus incidentalibus *per memoriale* tantum propositis.

2. In incidentalibus, in quibus partes discordant, de formula dubiorum, aut de diei designatione pro causae propositione, aut de opportunitate et aequitate petita dilationis, aut de acceptatione alicuius periti prae alio, ut alicuius determinatae probationis prae alia, aut in similibus questionibus, discussio oralis valde utilis esse potest, etiam ad celerius definiendas quaestiones, quae generatim difficultate obiectiva carent.

3. In incidentalibus *cum dubiis* discutiendis, permittitur partibus *discussio oralis* iuxta praedictas normas.

4. Discussio oralis, si concedatur, debet ordinariis normis conformari, exceptis causis *per memoriale* propositis, relate ad tempus, quo ista concedi debet, cum possit illico admitti, postquam partes exhibue-

[Rota]

rint *memorialia*, quin responsiones expectentur, aut etiam si una pars exhibuerit memoriale, et altera huius exhibitioni renunciaverit per declarationem *scriptis* datam.

5. Attamen post oralem discussionem nec aliud memoriale nec responsio in scriptis data admittetur.

§ 95. — 1. Sententiae incidentales, illis haud exceptis quae vim definitivae habere dicuntur, non admittunt appellationem, et ne recursum quidem ad alium turnum; possunt tamen appellari apud turnum qui sententiam protulit.

2. Obiectum huius appellationis est, sententiae incidentalis expetere revocationem; turnus autem eiusmodi petitionem admittit aut reiiciet vel per aliam petitionalem sententiam ante definitivam vel in ipsa definitiva sententia.

3. Reiectio est simplex et fit per rescriptum « *in decisis* ». Admissio autem revocationis niti debet potissimum super novis deductionibus; et hae rationes breviter exponi debent in sententia revocationis. Quum autem responsio circa petitionem revocationis ad definitivam sententiam remittitur, fit per consuetum rescriptum: « *Habebitur ratio in die propositionis causae super merito* ».

§ 96. — Rescriptorum aut decretorum executio, quae super incidentales quaestiones a turno prolata sunt, comittitur Ponenti, coram quo pars diligentior citat: « *exequi rescriptum ex. gr. circa deputationem peritorum* ». Super libello decretum fit a Ponente: « *Obtinuit et deputavit in peritum D. N. N. ad formam rescripti S. Ordinis* ».

§ 97. — 1. Si a Ponente admittitur *interventus*, aut *voluntarius* scilicet ad instantiam tertiae personae hactenus iudicio extraneae, exquirentis ut ad iudicium admittatur; aut *necessarius* id est praescriptus, sive *ex officio*, sive *ad instantiam partium litigantium*, oppositiones adversus haec decreta Pontentis, remittuntur ad turnum, *per memoriale, citatis partibus*.

2. In causis cuiuslibet naturae, quando Ponens iudicet alicuius *interventum ex officio* exquirendum esse, rem denuntiat Promotori iustitiae, qui si id iustum reputaverit, petitionem conficit, et Ponens edit consuetum rescriptum: *Obtinuit etc.* Quod si adversa pars contradicat, quaestio a Ponente ad turnum remittitur eadem rescripti formula.

3. Si hac de re controversia sit inter Pontentem et Promotorem contradicentem intentioni Pontentis, quaestio ad turnum deferitur.

4. A Ponente, a turno aut a Iudice Instructore vocari potest Promotor iustitiae, ut in causam interveniat.

§ 98. — 1. Ponens, quin ad turnum recurat, facultate pollet statuendi, *ut lite pendente nihil innovetur*, et res in pristinum redigendi adversus *attentata*, nec non iniungendi *sequestrationem* rerum controversarum, sive mobilium, sive immobilium, quatenus id necessarium sit ad integrum et tutum servandum obiectum controversiae usque ad sententiae executionem, firmo tamen praescripto § 83.

2. Controversiae incidentales, quae super his posunt exoriri, remittuntur ad turnum, firmo praescripto § 83.

§ 99. — Quaestiones incidentes in grado appellationis apud S. Rotam promotae, seu in primo gradu non definitae, definiri possunt ab H. S. Ordine, si connexionem cum causa principali habeant, quae in prima instantia definita sit: hoc ad normam can. 14, § 2 (*Lex propria*).

§ 100. — 1. Petitiones incidentales exhiberi debent Ponenti *supplici libello*, quo breviter explicabuntur rationes et probationes, quibus istae sustineri videntur.

2. Ponens, nisi necessarium ducat petitionem illico reiicere, rescribit: « *notificetur parti adversae* », designans terminum intra quem responsio detur seu « *an ipsa annuere aut contradicere intendat petitioni adversae partis* ».

TITULUS IV.

DE PROCESSUS INSTRUCTIONE.

CAPUT I.

De officio Auditoris cui processus instructio committitur.

§ 101. — 1. Decretum quo a R.mo Decano committitur Auditori, ad normam canonis 22, § 2 (*Lex propria*), processus instructio, notificari debet partibus contendentibus, ut possint, si quid habeant, contra ipsum decretum excipere. Proinde decretum a Decano remittitur Ponenti, cum hoc rescripto: « *Uniatu fasciculo actorum, idque notificetur* ».

2. In causis criminalibus, quae secreto tractandae sunt, et in aliis non minoris momenti, sive instante vel Promotore iustitiae vel Defensore vinculi, in causis ipsis respective propriis, sive *ex officio*, turnus praescribere valet, ut processus instructio secreta maneant quousque non absolvatur.

§ 102. — 1. Ponens aut alius Auditor turni iudicantis non potest simul esse causae Instructor, sed

hoc officium a Decano debet demandari alicui Auditori alterius turni.

2. Quoties autem ipse turnus edat rescriptum: « *Compleantur acta seu probationes, iuxta instructionem dandam a Promotore iustitiae aut a Defensore vinculi* » — vel ipse turnus praescribat limites et modum peragendae instructionis, et instructio perfici debeat a Curia dioecesana, non constituitur iudex Instructor ad normam num. praecedentis, sed idem Ponens ad Curiam transmittit, per litteras rogatorias a se signatas et a Notario uti in § 15, n. 1, mandatum instruendi processum, iuxta instructionem litteris adnectendam.

3. Litterae ita concipi debent a Ponente: Praemisso tenore decreti instructionem praescribentis, Ponens remittit textum instructionis vel a turno, vel a Promotore iustitiae vel a Defensore vinculi concinnatae; et una simul dat Ordinario facultates opportunas, et necessarias, ut iudex Instructor constituatur etiam cum potestate subdelegandi ad effectum explendae commissae instructionis, servatis de iure servandis, praevia constitutione Defensoris vinculi in causis matrimonialibus ad tramites Constit. *Dei miseratione*; in causis autem criminalibus, Promotoris iustitiae. — Dein expetitur a Curia ut absoluta instructione, acta autographa remittatur, commendata, si fieri possit, apud officium tabelliariorum. Ponens aut turnus sibi reservat, ordinario, processus publicationem, firmo tamen quoad attestations praescripto § 115, ad normam iuris communis.

4. In eadem formam, *congrua congruis referendo* (uti in § 111) concipiuntur litterae rogatoriae ab Auditore Instructore, si instructio integra vel ex parte, in Curia dioecesana perficienda sit. Scilicet, praemisso decreto quo ipse Instructor constitutus fuit, dein normas dictat iuxta quas instructio peragenda est.

§ 103. — 1. In causis ad S. Rotam per legitimam appellationem delatis, processus instructio absolvitur potestate ordinaria H. S. Tribunalis; in causis vero quae per *commissionem* deferuntur, ex facultate quae promanat ab ipso rescripto commissionis.

2. In utroque casu, notificato partibus decreto R.mi Decani, quod exinde inter easdem partes efficitur iudiciale, haud innuitur in subsequentibus decretis, quod Iudex instructor procedit *ex facultate ordinaria*, aut *ex commissione*, sed in subscriptione indicatur tantum qualitas *Instructoris*.

§ 104. — 1. In decreto quo committitur Auditori instructio processus, tum obiectum, tum instructionis

capita breviter declaranda sunt, eaque in mandato praesumuntur concessa etsi in decreto non exprimantur, quae cum principali negotio intime connectuntur.

2. Hinc semper valida censenda sunt acta posita a Iudice Instructore, dummodo inserviant ad veritatem detegendam. Quod si excipiat, huiusmodi acta nullimode esse connexa cum negotio principali in rescripto commissionis expresso et hinc non sustineri, de hac exceptione cognoscit turnus.

3. Integrum est partibus interesse habentibus, curare et quam citius et plene instructio absolvatur, et ad hoc petitiones, si opus fuerit porrigere Instructori; quae, si ab ipso rejectae fuerint, ad turnum deferri possunt.

§ 105. — 1. Iudex instructore constituto, Ponens tamen illos actus explere valet, qui nec ad instructionem pertinent, nec eidem praeducant.

2. Si partes coram turno excipiant contra aliquem actum a Ponente positum quasi hic exinde munus usurpaverit Iudicis Instructoris, acta huiusmodi non censentur nulla, nisi id a turno decernatur.

§ 106. — 1. Instructio versatur circa probationes *constituendas*, scilicet vel per testes, vel per peritos, vel per iuramenta partibus delata, aut interrogationes eisdem propositas.

2. Quoad probationes iam *constitutas*, ipse Ponens vel *ex officio*, vel ad instantiam partium iubet, ut apposita acta et documenta exhibeantur et fasciculo actorum uniantur.

3. Quum ad probationes obtinendas deputandus sit iudex *extra Curiam*, hoc fit per litteras rogatorias *seu remissorias*.

4. Si pars probaverit, se ius habere ut documenta vel acta quaedam exhibeantur, eaque ab officiali publico, aut ab aliis possessoribus denegentur, tunc iudex qui istos cogere debet ad tradenda requisita documenta, delegatur per litteras *compulsorias*.

§ 107. — Instructio pro obtinenda aliqua probatione, praescribi potest vel *ex officio* vel ad instantiam partium, vel conficienda mandatur implicite seu explicite in rescripto commissionis pontificiae, quo delegatur definitio causae ex toto vel ex parte instruendae.

§ 108. — 1. Si agatur de causa criminali, Instructori adistere debet Promotor iustitiae, cui et rescriptum quo committitur instructio, et relativa documenta communicanda sunt, ut interrogatoria partibus et testibus proponenda, exceptas responsiones et quamcumque aliam probationis speciem examinet,

[Rota]

et exinde exquirere valeat ultiores inquisitiones, quas opportunas censeat ad veritatem detegendam.

2. In aliis vero causis, quae ad bonum et ordinem publicum spectant, Instructoris erit exquirere Promotoris interventum, si opportunum ducat.

3. Verum remittitur arbitrio Instructoris in singulis casibus statuere modum et limites huius interventus Promotoris iustitiae, qui nec absolute seu non ad *validitatem* in hisce causis, de quibus in n. 2, est necessarius, nec requiritur ut exprimatur in actis instructionis.

4. In causis vero respicientibus vinculum matrimonii aut validitatem professionis religiosae aut sacrae Ordinationis, requiritur interventus Defensoris vinculi ad normam Constitutionum « *Dei miseratione* » et « *Si datam* ».

§ 109. — 1. Personis accusatis aut inquisitis ob crimina, interrogatoria proponuntur, non delato iuramento.

2. Instructoris erit in accusationibus criminalibus adsignare accusato defensorem, qui illi adsit etiam in periodo instructionis, si proprium advocatum non habeat, nec per seipsum valeat suae defensionis sufficienter consulere.

§ 110. Si partes aut testes interrogandi et examinandi, non sint praesentes in Curia, nec facile ad eam accedere queant, vel peritia extra Urbem explenda sit, instructio perficitur a iudicibus delegatis *extra Curiam*, quibus *litterae rogatoriae* remittuntur.

§ 111. — 1. Index eligitur generatim ab Auditore Instructore ad instantiam partis diligentioris edito consueto rescripto : « *Obtinuit et infrascriptus S. R. Rotae Auditor, in hac causa index Instructor, delegavit... iuxta litteras rogatorias, quarum remittitur exemplar, cum facultatibus necessariis et opportunis, non exclusa potestate subdelegandi, etc.* » ad normam § 102. In causis vero criminalibus, et in aliis, prout casus ferat, eligitur *ex officio*.

2. Quando index eligitur vel ad instantiam Promotoris iustitiae vel *ex officio*, decretum quo remittuntur litterae rogatoriae, redigitur tantummodo sub nomine Instructoris, seu : « *Infrascriptus S. R. Rotae Auditor etc. D.no N. N... in ecclesiastica dignitate constituto munus committit iuxta litteras rogatorias...* ». Decretum seu rescriptum ac litterae rogatoriae ita subscribuntur ab Instructore : « *S. R. Rotae Auditor et in causa index Instructor* » : adicitur subscriptio Notarii et sigillum cancellariae.

§ 112. A decretis et rescriptis Instructoris datur appellatio ad turnum, a quo causa, instructioni obnoxia, iudicanda est.

§ 113. In cognoscendis causis matrimonialibus quae in locis missionum instructae sunt, etsi observatae non fuerint normae et regulae praescriptae in Instructionibus a S. Sede ad hoc datis, dummodo tamen satis constet de factis controversis et observatae sint formae substantiales iudicii, nec opera defuerit Defensoris vinculi, deveniri potest ad sententiam definitivam.

CAPUT II.

De testibus.

§ 114. Quoad probationem *per testes* hae regulae observandae sunt :

1. Ad personas testium quod attinet non habentur absolutae inhabilitates. Suspecti vero de periurio audiantur quin ipsis quod integram attestationem vel pro aliqua parte iuramentum deferatur ; ac depositio non iurata valeat saltem uti indicium.

2. Testis generatim emittere debet, antequam interrogetur, iuramentum *de veritate dicenda* ; praeterea in causis spiritualibus, quae ad bonum publicum spectant, testes iuramento adstringi possunt ad secretum servandum de propositis interrogationibus datisque responsionibus usque ad publicationem processus. Remittitur iudicis arbitrio, absoluto testis examine, iterum eidem deferre iuramentum *de veritate dictorum*, minime obstante iuramento iam praestito ab initio *de veritate dicenda*, idque quotiescumque postulent gravitas aut adiuncta factae attestationis.

3. Pars necnon Promotor iustitiae ac vinculi Defensor, expetentes probationem per testes, debent proponere, praeter testium examinandorum nomina, etiam articulos seu capita quaestionum.

4. Testis qui non paret citationi, potest puniri ad normam iuris communis.

5. Testes seorsim interrogentur a iudice Instructore, et non a partibus nec a Promotore vel Defensore, si intersint, qui omnes tamen ius habent expostulandi a Iudice ut aliquam ipse proponat interrogationem.

6. Potest permitti partibus aut ipsarum procuratoribus ut adsint testis examini, si agatur de interesse mere patrimoniali aut pecuniario.

7. Adsistet semper unus ex Notariis tribunalis, ut testis responsiones in scriptis redigat.

8. Responsio debet esse oralis non antea scripta, edita ad iudicis interrogationem, quae testi non denunciatur in citatione; in hac enim, pro diversitate casuum, declaratur tantum obiectum genericum requisitae attestationis. Possunt tamen a testibus adhiberi scripta documenta, ut numeri seu calculi *ad datae* in memoriam revocentur.

9. Remittitur prudenti iudicis arbitrio comparationem inter testes instituere.

10. Absoluto examine legitur testi depositio, concessa eidem facultate addendi vel corrigendi, si quid habeat, et deinde subscribitur a Iudice, a Notario et ab ipso teste.

11. Testibus reficiendae sunt expensae itineris et commorationis in loco tribunalis inquirentis.

12. Testium examinibus interesse debet Defensor vinculi quoties id expostulant praescriptiones iuris communis, ad normam § 108, n. 4.

§ 115. — Absoluto omnium testium examine, Iudex Instructor, si partes aut earum procuratores examini non interfuerint, publicat attestationes, praeficiens adversario congruum terminum peremptorium, ut excipere possit contra testes eorumque attestationes, ac etiam ut declaret, an testes ad defensionem producere velit.

§ 116. — 1. In causis criminalibus vel alias ordinem publicum respicientibus, si haud opportunum videatur publicare testium examen, debent manifestari accusato attestationes accusationis, reticitis testium nominibus, si id exquirat gravis causa.

2. Potest iudex, si id prudens ac opportunum censeat, tum accusatum tum eius patronum iuramento adstringere *de secreto servando*, ne edantur seu evulgentur contrariae attestationes ac nomina testium.

3. Si testis suam fecerit depositionem sub conditione, ut suum nomen non manifestetur accusato aut eius procuratori, vel quacumque alia de causa, non minoris momenti, haud expedit denunciare nomina testium, et ex alia parte accusatus persistat excipere, attestationes nullius esse valoris, cum non possit contra personas testium sibi ignotas excipere; tunc iudex, si id prudens censeat, eligere potest duas vel tres personas, nullum interesse in ipsa causa habentes et omni exceptione maiores, et quantum fieri potest accusato non suspectas, quibus communicat nomina testium ut iudicent, utrum testes in casu sint fide digni. Ipsarum responsum notificetur accusato, et etiam earum nomina, si id expedire iudex censeat.

§ 117. — Iudex Instructor qui *litteris rogatoriis* delegat vel subdelegat iudicem ut perficiat examen testium aut partium contententium, opportunas dat instructiones, ac etiam, si id utile sibi videatur, articulos quaestionum proponendarum.

§ 118. — Si testes compareant non requisiti ad faciendum vulgo — *actum de notorietate* — competit causae Ponenti aut Iudici Instructori, si adsit, deputare Notarium ad testes interrogandos, praescriptis normis pro excipiendis attestationibus.

§ 119. — Absoluto processu quoad probationem per testes, pars diligentior partem adversam citat: « *in sequelam habitatum attestationum... destinari turnum rotalem...* ». Si vero probatio a turno decreta fuerit, additur: « *et in re assumptionem causae destinari...* ». Ponens rescribit: « *Obtinuit et destinavit turnum diei...* ». Et ita quoad alias probationes.

CAPUT III.

De Peritis.

§ 120. — Peritos eligere Iudici Instructori competit ad praesentationem partium, si peritiam turnus praescribat, quin sibi peritorum nominationem reservaverit.

§ 121. — 1. Si periti non eligantur *ex officio*, pars diligentior citat partem adversam: « *ad exequendum rescriptum S. Ordinis et deputandum peritum* ».

2. Die ad comparandum constituta, utraque pars ius habet praesentandi peritos, quos putat idoneos ac digniores.

3. Iudex vero Instructor peritum vel peritos eligere debet, quos neutra pars rationabiliter uti suspectos habet.

4. Si unus ex contententibus persistat in excipiendo contra peritos iam electos, ac Instructor, audita etiam alia parte, haud secedendum censeat a facta electione, quaestio ad turnum definienda remittitur, eadem servata procedendi ratione ac pro quaestionibus incidentalibus.

§ 122. — Numerus peritorum, nisi a lege determinetur, a turno vel a Iudice Instructore singulis in casibus constituetur, habita ratione petitionis partium et naturae quaestionis.

§ 123. — 1. In causis respicientibus validitatem matrimonii, Sacrae Ordinationis et professionis religiosae, pro illustrandis quaestionibus quae S. Theologiam attingunt, unus vel plures deputantur periti consultores *ex officio*, seu quin attendantur petitiones aut designationes a partibus factae.

[Rota]

2. Cum deputatur peritus-consultor, debet iudex assignare in his causis defensorem parti, quae nec defensorem habeat, neque seipsam defendere queat, concessio quoque, si opus fuerit, gratuito patrocinio.

§ 124. — In decreto seu rescripto quo deputantur periti, aperte explicetur tum obiectum peritiae, allegatis, prout opus fuerit, instructionibus et documentis, tum modus quo periti in scriptis referant de confecta peritia.

§ 125. — 1. Haec vero relatio confici potest duplici modo; 1° ut fiant tot relationes quot sunt periti, exaratae et subscriptae a singulis peritis; 2° vel unica fiat relatio quae explicat votum in quod maior pars peritorum devenit, indicatis variis opinionibus illorum qui dissentiunt, at reticitis ipsorum nominibus; relatio communis subscribitur a singulis peritis.

2. In rescripto quo deputantur periti, debet designari quinam modus ex hisce duobus servandus sit in relatione conficienda.

§ 126. — 1. Partes ius habent cognoscendi obiectum peritiae antequam perficiatur, nisi agatur de causa criminali vel etiam de gravi negotio ordinis publici, quibus in casibus expedit partes interesse habentes non certiorare de obiecto peritiae antequam perficiatur, sed eis communicare tantummodo peritiae exitum seu sententiam peritorum.

2. Partes postquam noverint obiectum peritiae, opportunas animadversiones facere possunt, ac etiam expetere mutationes circa rescriptum deputationis.

3. Fas est partibus opportunas animadversiones oretenus explicare perito in audientia, in qua ipsis manifestatur peritiae perficiendae obiectum et peritus iuramentum praestat.

§ 127. — Deinde pars diligentior citat: « *ad videndum expediri decretum super deputatione periti, ad eundem informandum et iuramentum a perito praestari...* ». Iudex rescribit: « *Obtinuit, et Dominus ad effectum de quo in precibus destinavit diem... in aedibus vel in sede tribunalis* ».

128. Notarius rogabit actum, qui nedum ab ipso notario subscribetur, sed etiam a iudice et a perito, ac in actis servabitur.

§ 129. Potest iudex non deferre iuramentum perito, praesertim si votum emitte debeat de quaestionibus iuridicis-theologicis, potiusquam de certa quaestione facti.

2. Remittitur tamen prudenti iudicis arbitrio, deferre iuramentum perito etiam cum exhibet cancel-

lariae relationem peritiae praesertim si in ipsa contineantur nova facti adiuncta.

§ 130. 1. In decreto quo deputantur periti, congrua pecuniae summa taxanda est pro expensis peritiae, ac etiam decerni debet a quam parte sit solvenda.

2. Huiusmodi expensae regulariter ab illa parte solvendae sunt, quae peritiam petit, et in cuius utilitatem decernitur.

§ 131. 1. Pro causis nullitatis matrimonij ex capite impotentiae, tum in electione periti, tum in conficienda peritia, servanda est Instructio « *Cum monat glossa* » quae prodiit e Sacra Congregatione Concilii anno 1840.

2. In casu quo citatae Instructionis regulae non omnes servatae fuerint, competit turno iudicare, utrum salva sit substantia probationis, vel aliquid in peritia omissum supplendum sit.

§ 132. 1. In diluendis exceptionibus propositis contra instrumenta vel acta publica et privata, quoties opus sit probare, an genuina sint necne, si non suppetat probatio per testes, adhibenda est peritia, quae peritis calligraphis, publica auctoritate probatis, si fieri possit, conficienda committitur per collationem scripturarum.

2. Collatio perficitur per examen, quo character scripturae, de quo dubitatur an tribuenda sit certo auctori, confertur cum caractere scripturae procul dubio ad eundem auctorem pertinentis, quae ob oculos peritorum versatur.

§ 133. Si quis ex peritis moriatur, non absolute munere, vel muneri accepto renunciet, vel legitime recusetur, aut dispensetur a munere implendo, alius substituitur peritus vel a Iudice Instructore, vel a turno seu a Ponente, auditis partibus interesse habentibus.

§ 134. Si factum quod constituit obiectum peritiae, non satis declaratum fuisse iudicibus turni videatur, ipsis integrum erit, posteriores a peritis exquirere declarationes, necnon praescribere novam peritiam, aliis, etiam *ex officio*, peritis deputatis.

§ 135. 1. Votum peritorum tradetur iudici qui peritiam commisit, cuius erit examinare, an respondeat omnibus praescriptionibus rescripti mandatae peritiae ac, delato iuramento, si expediat, ad normam § 129, n. 2, votum uniatur fasciculo actorum.

2. Votum denunciatur partibus, per *intimationem* quae fit vel ad instantiam partis diligentioris, vel *ex officio*.

§ 136. Iudices non tenentur conformare suum iudicium opinioni peritorum contra propriam persuasionem.

CAPUT IV.

De positionibus et interrogationibus iudicialibus.

§ 137. 1. Utrique parti integrum est haurire ex confessione iudiciali partis adversae probationem factorum, quae ad causam spectant.

2. Id etiam permittitur in causis criminalibus et generatim in illis omnibus, quae ad bonum publicum spectant, in quibus accusato seu inquisito vel convento, positiones et interrogationes proponuntur a Promotore iustitiae.

3. In causis respicientibus vinculum matrimonii, aut validitatem S. Ordinationis ac professionis religiosae, idem vinculi Defensori competit.

§ 138. In periodo instructionis fas est partibus petere, ut proponantur positiones et interrogationes ad obtinendam confessionem; sed petitio continere debet singula capita quaestionum super quibus petitur partis adversae responsio.

§ 139. Petitione admissa est iudicis partem iubere ut interrogationibus respondeat; parte praecepto iudicis non obtemperante, facta habebuntur uti vera confessa.

§ 140. 1. Index petitionem non admittet, nisi haec respiciat facta non mediocri gravitatis et ad causam pertinentia; hinc potest positiones et interrogationes corrigere, eisdemque alias magis opportunas substituere.

2. Positio quoad formam differt ab interrogationibus; ipsa enim exhibet assertionem facti, et proponitur parti adversae ad hoc, ut factum assertum pure et simpliciter admittat vel deneget.

§ 141. Decretum quo admittuntur positiones et interrogationes, continere debet earundem textum cum comminatione, quod si pars non respondeat, aut non excuset validis rationibus suum silentium aut suam absentiam, facta uti vera et confessa habeantur.

§ 142. In causis non criminalibus responsio iuramento firmata sit oportet.

§ 143. Si pars quae debet interrogari commoretur extra Urbem, neque possit commode citari ad comparandum, dantur litterae rogatoriae, iuxta formam superius constitutam.

§ 144. Pro recipiendis responsionibus adsistet Notarius, qui eas in scriptis rediget, et deinde leget parti, ut, antequam easdem subscribat, aliquid possit addere vel corrigere, uti dictum est de testibus.

§ 145. Pars, quae statuta die non comparuit, si in iudicio se sistat, absoluta iam instructione, et ante latam sententiam definitivam, potest, praevio turni decreto, admitti ad respondendum interrogationibus coram Iudice Instructore, dummodo solvat, absque iure repetitionis, quicumque sit exitus causae, expensas propter suam contumaciam factas.

§ 146. 1. Positiones et interrogationes enunciantur articulos facti super quibus exquiritur probatio; subscribendae erunt a proponente vel ab eius procuratore, qui habeat speciale mandatum. Sufficit tamen primum mandatum *ad litem*, si contineat expressis verbis vel aequipollenter facultatem proponendi interrogationes.

3. Responsiones ipsa pars oretenus edere debet, Verum si agatur de iudicio non criminali, etiam eius procurator respondere valet, dummodo speciali mandato munitus sit.

3. Pars quae promovit interrogatorium, non potest assistere responsionibus, nisi Instructor decreverit comparationem inter partes instituere.

4. In causis contentiosis quae privatum bonum respiciunt, comparatio non decernitur, nisi ad instantiam partium, et propositis a parte instante articulis interrogationum; decernitur autem etiam *ex officio* in causis criminalibus, et in aliis ad bonum publicum spectantibus.

5. Iudex potest in hisce postremis causis, etiam dum fit inter partes comparatio, proponere interrogationes *ex officio*.

§ 147. Pars, promovens interrogatorium « *instat ut Dominus admittat positiones et interrogationes in eadem instantia propositas, et citet adversam partem ut eisdem respondeat, medio iuramento, cum monitorio ut si intra tempus et ad locum ab eodem Domino assignandum suo decreto non obtemperet, ipsa habeatur pro confessa...* » Index Instructor, approbatus vel reformatis positionibus et interrogationibus propositis, rescribit: « *N. N. petit et obtinuit ut supra et ad eundem effectum citetur N. N. ad comparandum die... hora... in sede... aut aedibus...* ». Decretum citationis ita inscribitur: « *Citetur N. N. ex adverso principalis ad respondendum die... hora... in sede... positionibus et interrogationibus in actis datis, medio iuramento, alias videndum declarari confessum circa facta in articulis contenta* ».

Formula positionum haec est:

PRIMO, « *ponitur veritatem hanc esse, quod N. N. ponens mense Iulio solvit adversae parti scutata mil-*

[Rota]

le ad satisfaciendum ex integro suae obligationi; et si non veram arbitretur esse hanc summam adversa pars fateatur quatenus sit vera summa ».

SECUNDO, « *ponitur quod pars adversa tunc fassa sit coram Titio, sibi ex integro fuisse satisfactum de eo quod usque ad illam diem sibi debebatur* »,

§ 148. Iudicis Instructoris erit exigere, ut responsiones sint *purae et simplices*, ita ut facta in articulis contenta et ab alia parte allegata, admittantur vel denegentur.

CAPUT V.

De iuramento decisorio, suppletorio et aestimatorio in litem.

ART. 1. — *De iuramento decisorio.*

§ 149. 1. Iuramentum decisorium est quod una pars alteri defert eum in finem ut ad normam iuratae responsionis lis habeatur decisa, eademque sit *inappellabilis*.

2. Iuramentum deferri potest in quocumque stadio et momento litis.

§. Procurator nequit deferre, acceptare aut referre iuramentum, aut iam emissum revocare, nisi mandato speciali instructus sit.

4. Iuramentum deferens formulam proponat oportet.

§ 150. Iuramentum potest deferri tantum:

1° iis in quaestionibus de quibus transigi potest, quaeque non sint gravioris momenti, attenta conditione sive illius personae cui defertur, sive illius quae iuramentum defert;

2° quoties ex una et ex altera parte aliqualis habeatur probatio, seu non plena;

3° dummodo agatur de mero facto, praesertim si huius notitiam tantum adversarius, utpote collegii aut pii operis moderator aut administrator, habere possit.

§ 151. 1. Iudex rescriptum edit quo adprobat aut corrigit propositam iuramenti formulam; diem dicit et locum assignat ad comparandum, cum admonitione « *quod si pars loco et tempore statutis neque iuret, neque se excuset legitime a iuramento praestando, aut iuramentum non referat, habeatur pro confessa* ».

2. Huiusmodi notificationis forma, factis debitis mutationibus servanda est in quacumque specie iuramenti post eius admissionem.

§ 152. 1. Iuramentum delatum potest a parte cui defertur aut praestari aut referri deferenti.

2. Si pars neque iuramentum praestet, neque referat, ast se excuset, contendens hoc in casu se non obligari ad iuramentum dandum, iudicis erit aestimare, utrum adductae rationes eae sint ut partem eximant a praeiudicio implicitae confessionis.

3. Talis quaestio incidens definitur a turno, cui remittitur rescripto, « *per memoriale, citata parte* ».

§ 153. Formula relati iuramenti a iudice probanda est ad normam § 151; et pro iuramento referendo attendendae sunt conditiones de quibus in § 150.

§ 154. Pars cui defertur iuramentum tenetur aut illud praestare, aut se excusare legitime, ne sibi praeiudicet, prouti statuitur in § 152, n. 2.

ART. 2. *De iuramento suppletorio.*

§ 155. 1. Iuramentum dicitur *suppletorium*, si deferatur ad complendas probationes; istius vero delatio decernitur vel *ex officio* vel *ad instantiam* partium.

2. Deferri non potest nisi a turno, at dandum est coram Ponente, nisi excipere hoc iuramentum sibi turnus reservet.

3. Iuramenti delatio decernitur quoque a Iudice Instructore, cuius est idem recipere.

§ 156. Ut admittatur a iudice hoc iuramentum, requiritur;

1° quod versetur circa facta propria illius cui defertur;

2° quod spectet ad quaestiones non gravioris momenti, attenta praesertim personarum conditione;

3° quod circa factum aliqualis probatio habeatur.

§ 157. Regulariter deferendum est ei cui favent potiores probationes; in pari autem conditione, reo.

§ 158. Si pars cui defertur iuramentum, hoc dare renuat, alteri referre non valet; et tunc nisi se excuset legitime, iuxta modum praescriptum pro *decisorio* in § 152, n. 2, idem patitur praeiudicium.

§ 159. Iuramentum suppletorium praestitum ab altera parte impugnare valet, qua falsum et erroneum.

ART. 3. — *De iuramento litis aestimatorio.*

§ 160. — Iuramentum *in litem* seu *aestimatorium litis* illi parti defertur, quae probaverit sibi deberi quod sua actione continebatur, cuius debiti

valor aut quantitas, ordinariis probationibus probari nequit, propter factum alteri parti imputandum ad culpam.

§ 161. Hoc iuramentum deferitur aut ad *instantiam* partium aut *ex officio*.

§ 162. 1. Pars quae huiusmodi iuramentum dare postulat, uniet libello petitionis notulam singularum rerum aut creditorum quae sibi vindicat, eorundem valore et quantitate determinatis; declarando, se paratam esse suam assertionem iuramento confirmare.

2. Haec notula et declaratio a parte ipsa aut ab eius procuratore, vi tamen specialis mandati, describatur.

§ 163. 1. Si petitio fiat turno, et hic iuramentum admittat, post consuetam *notificationem*, apposita explere acta, ad normam rescripti admissionis, pertinet ad Ponentem, cuius est exhibitam rerum expetitarum notulam earumque valorem acceptare iuxta petita, aut *eam corrigere et reducere* et hinc rescribit: « *N. N. petit... et obtinuit ex rescripto S. Ordinis, et in sequelam Dominus destinavit diem qua in sede... aut in audibus... idem N. N. praestabit iuramentum aestimatorium in litem iuxta petita... vel iuxta modum ab ipso iudice praescriptum et cum intimatione.*

2. Eadem ratione, hoc iuramentum admitti potest a Iudice Instructore in periodo instructionis.

§ 164. Ponentis aut Iudicis Instructoris est, pro suo prudenti arbitrio, iubere loco iuramenti fieri peritiam, expensis tamen partis adversae, quoties utiliter peritia haberi possit.

CAPUT VI.

De accessu iudiciali.

§ 165. Si necesse sit, ad causae decisionem, loca aut res controversas inspicere, uti facile contingit in iudiciis *damni infecti, nunciationis novi operis, finium regundorum*, et in similibus, turnus ad *instantiam* partium, aut etiam *ex officio*, *accessum* decernere valet.

2. Iudex Instructor, si instructionem conficiens perpendat, Iudici pene necessarium esse *accessum* perficere, de hoc referat turno.

3. Turnus *accessum* decernens, si hunc explere non reservet integro tribunali, Ponenti committit ut ipse *accedat* et referat, firmo tamen praescripto sequentis paragraphi.

§ 166. Decretum quo *accessus* praescribitur, praecise determinabit rem inspiciendam et inspectionis

modum; atque praecipiet parti quae *accessum* expetierit, aut utrique parti, si *ex officio*, decernatur, ut hae summam deponant, respondentem, prouti coniiici potest, expensis necessariis in *accessu* perficiendo.

167. Si turnus hoc opportunum ducat, eodem decreto unum aut plures peritos nominare valet *ex officio*, aut eorundem deputationem committere ponenti.

2. Sive una sive altera ratione fiat deputatio peritorum, Ponentis est monere peritos de officio iis commissio.

§ 168. Ponens ad *instantiam* partis diligentioris aut *ex officio*, diem dicit et horam *accessus*. Hoc rescriptum *per intimationem* deducetur ad notitiam partium et peritorum, si hi constituti sint.

§ 169. Die et hora statutis, iudex una cum notario, peritis et partibus aut earum procuratoribus, si hi opportunum ducant interesse, perficient *accessum* ad effectum et iuxta modum in decreto significatum.

170. 1. Partibus earumque procuratoribus ius est faciendi, dum perficitur *accessus*, animadversiones, declarationes, contestationes, quarum mentio fiet in relatione quam describit Notarius.

2. Decerni poterit, ut fiant descriptiones locorum in tabulis topographicis; vel ut tabularum exhibitum fiat cognitio; nec non examen testium a partibus aut *ex officio* productorum; horum autem attestationes in scriptam relationem rediguntur a Notario.

3. Item rediguntur animadversiones et peritorum declarationes.

§ 171. Scripta relatio, qua significabitur quilibet actus in *accessu* perficiendo positus, subscribetur a partibus aut ab earum procuratoribus, si interfuerint, a Iudice et a Notario.

§ 172. 1. Si *accessus* propter distantiam locorum, aut ob alias rationes perfici non valeat a iudicibus, deputabitur iudex delegatus, qui ad locum accedat una cum peritis.

2. In litteris *rogatoriis* ad hoc expediendis, dentur instructiones iuxta normas iam praescriptas, et exigatur a delegato ut transmittat relationem a Notario exaratam *de accessu*.

TITULUS V.

DE SENTENTIIS.

§ 173. Domini auditores in turnum, aut in plenum collegium aut in aliam coetus formam adunati,

[Rota]

ad normam can. 11 (*Lex propria*), dubiis respondentes legitime propositis et discussis, sententias pronuntiant, quae sunt aut interlocutoriae seu incidentales aut definitivae.

§ 174. Sententiae definitivae non poterunt revocari aut corrigi neque a turno qui eas protulit, neque ab alio auditorum coetu, quicumque fuerit iudicum numerus iuxta diversas coetuum formas, uti in paragrapho praecedenti, dummodo sententia definitiva non prodierit a collegio rotali, *videntibus omnibus*.

2. Attamen si error materialis inciderit in textu sententiae, sive in transcribenda parte dispositiva sententiae, sive in aliquo facto referendo, postquam effecta fuerit sententiae notificatio, pars cuius interest, promovit « *super correctione textus sententiae* » quaestionem incidentalem per *memoriale* apud eundem turnum, qui sententiam tulit. Turnus petitionem admittens ex toto vel ex parte, rescibit: « *Ad D.num Ponentem iuxta petita vel iuxta modum...* ». Ponens autem curabit, ut correctiones iuxta turni rescriptum in sententiae textu fiant. — Turnus, si petitionem respuat, rescibit: « *Nihil* ».

3. Sententiae interlocutoriae seu incidentales possunt revocari, ad normam, § 95.

§ 175. Si moveatur quaestio incidens, et causa principalis in eo statu reperitur ut definiri valeat in merito, una sententia tribunal utramque definit.

§ 176. Ea est sententia sive interlocutoria sive definitiva in qua conveniat pars absolute maior votorum, can. 31; § 3 (*Lex propria*).

§ 177. 1. Die prolationi sententiae statuta, D.ni Auditores conveniunt pro secreta causae discussione, cui non intererunt nisi soli iudices.

2. Hi antequam ad discussionem accedant, iam decisionem coeperint oportet (seu *votum*) antea discussam et deliberatam cum Adiutore a studiis et cum iuvene studio addicto, vulgo *secreto*, eademque latine exaratur, instructa rationibus decidendi in iure et in facto.

§ 178. 1. Primus sermonem instituit Ponens, qui legit votum, opportunis factis declarationibus, etiam super causae processu per acta apud se posita. Deinde ceteri Auditores, ex ordine, prosequuntur sua vota legere eaque declarare, si opus sit.

2. Si decisiones inter se discrepent, et nascatur discussio, fas est Auditoribus a suo voto partim vel ex integro recedere; ast mutationes inductae et rationes significari breviter debent in voto scripto sub

formula « *Accedo voto Domini... et ob rationes in eodem voto expressas, vel ob...* ».

3. Quoties in prima discussione haberi non potest maior pars votorum necessaria causae decisioni, differtur iudicium turno qui proxime habebitur per rescriptum « *Resolutio dabitur in proximo Auditorum conventu* », aut simpliciter « *Dabitur in proximo* ».

4. Decreta dilatione ad *proximum* turni conventum, hunc protrahere non licet ultra hebdomadam, nisi forte vacationes tribunalis intercedant, can. 31, § 4 (*Lex propria*).

5. Vota scripta dabuntur Ponenti aut Auditori cui sententiam exarare demandatum est. Publicata sententia, ista vota tradentur Domino Decano, a quo asservanda sunt in archivio secreto decanali can. 31, § 2 (*Lex propria*).

§ 179. 1. Capta decisione, Ponens eam scribit sub forma responsionis ad dubia, eadem uniens fasciculo actorum, uti partem sententiae dispositivam.

2. Dummodo tribunal non decernat decisionem secreto servandam esse usque ad formalem sententiae publicationem, Notarius protocollo addictus, ore tenus partibus causae decisionem communicare valet; eisdemque decisionis exemplar, si petatur, tradet. — Rescriptum quo iubetur, decisionem secreto servare ita concipitur « *et decisio maneat secreta usquedum prodeat sententia* ».

3. Haec intra decem dies a decisione edenda est, aut ad summum, intra triginta dies in causis implicationibus, praesertim ob plura quae proponuntur dubia, et ob copiam documentorum.

4. Sententia exaranda est a Ponente, vel ab alio ex Auditoribus, cui hoc munus in secreta causae discussione commissum sit.

§ 180. Si in secundo quoque Auditorum conventu, haberi non possit pars maior votorum necessaria ad decisionem, quum singuli Auditores dent dubiis propositis diversas responsiones; perpendatur utrum expediat, vel alia documenta aut probationes exquirere in declarationem cuiusdam facti controversi, vel partes invitare ad magis specificam dubiorum concordationem; nisi opportunius sit, quaestionis solutionem differre per rescriptum: *Dilata*, aut *Reproponatur*, aut *Non constare*, aut *Non satis constare*. Quod si nullum ex his remediis ad optatum exitum conducere valeat, Ponens Domino Decano significabit statum quaestionis, ut ad normam quoque can. 11 (*Lex propria*) aliter provideatur.

§ 181. 1. Sententiae definitivae complecti debent:

a) Nomen, cognomen, et personarum litigantium qualitatem, eo modo, quo in citationis actu descriptae sunt: nec non nomen et cognomen eorumdem procuratorum;

b) Intentionem actoris, seu actionem iudicalem cum compendiarie facti et actorum causae expositione;

c) Rationes decidendi tam in facto, quam in iure;

d) Decisionem, seu partem dispositivam et formulam executivam;

e) Indicationem diei, mensis, anni, et loci in quo decisio prolata fuit;

f) Subscriptionem iudicum, qui sententiam proferunt, et notarii.

2. Sententia debet lingua latina exarari, can. 23, § 3 (*Lex propria*).

§ 182. Sententia definitiva nulla est, si rationes tam in facto, quam in iure non contineat, can. 32, § 3 (*Lex propria*).

§ 183. 1. In dispositiva parte sententiae, si actor careat actione, aut si eadem probata non fuerit, iudices dubiis simpliciter *Affirmative* vel *Negative* respondentes, iuxta diversam formulae conceptionem, reum absolvent.

2. Si actio iusta sit et comprobata, iudices reum damnant, addendo simplici responsioni, *Affirmative* vel *Negative*, dubiis datae, verba: « *iuxta modum*, etc. » quoties explicari et determinari debeant certa objecta, nempe vel pecuniarum summae solvendae, vel praestatio factorum, in quibus reus damnatur.

3. In quaestionibus incidentalibus, ordinationem processus respicientibus, datur responsio per verba: *Ad mentem*, vel rescripto additur: *Ad mentem*, ut explicetur modus, quo perficiendus sit actus.

4. Quando actio regulari modo non fuit proposita, iudices respondent: *Affirmative* vel *Negative*, iuxta dubiorum formulam; vel « *Orator utatur iure suo coram Ordinario in via administrativa* », vel « *Orator utatur iure suo: si et quatenus et coram quo de iure* ». Contra, quoties constat, actionem carere probatione circa aliquod peculiare obiectum, et pariter constat probationes probabilius posse compleri, respondetur: « *Dilata et coadiuvetur probationes, tum super hoc puncto... tum super...* ».

§ 184. 1. Definitiva sententia complectetur condemnationem in expensis, qua decernitur, an alter

tantum ex litigantibus, vel an uterque litigans, et quamam mensura expensas iudiciales sustinere debeat.

2. In sententiis interlocutoriis aut incidentalibus, expensarum condemnationes reservandae erunt ad litis terminum.

§ 185. 1. In expensis condemnatur victus, si iudices censeant eum temere litigasse.

2. Iniungitur compensatio expensarum ex integro, vel ex parte, si litigantes succumbant, vicissim, in aliquo ex capitibus controversiae, seu *pro rata victoriae* fit condemnatio in expensis.

3. Praescribitur expensarum compensatio, si iudices censeant, victum non fuisse temerarium litigantem, adeo ut nulla fiat refectio expensarum ex parte victi, favore victoris.

4. In causis matrimonialibus et aliis id genus, habenda erit ratio paupertatis partis victae, adeo ut etiamsi haec non habuerit legitimam litigandi causam, tamen expensarum compensatio decernatur. Quod si pars victa se reddiderit contumacem, et minime pauper sit, nihilo secius, propter facti adiuncta, aliquando magis expedit decernere expensarum compensationem.

5. In causa criminali qui condemnationem patitur, expensas iudiciales solvere debet, excepto casu quo reo per ipsam condemnationem subtrahantur fructus omnes beneficia, alique redditus eidem aliunde non suppetant.

§ 186. Expensarum taxatio, quando earum compensatio locum non habeat, aut partes communi consensu eas non determinent, pertinet ad Ponentem.

§ 187. Ponens aut Auditor extensor sententiam conficit, fideliter e suorum coauditorum votis deducendo rationes decidendi in iure et in facto; adductis dubitandi rationibus et responsionibus iisdem datis: omnia haec breviter, ordinate et distincte explicat.

§ 188. 1. Ponens aut Auditor extensor, postquam tempore designato sententiam redegerit, per studii Adiutorem, eam prius exhibebit Auditoribus turni, et deinde Notario, ut eidem subscribant.

2. Sententiae textus autographus a studii Adiutore transmittitur ad Notarium protocollo addictum, ut eum in actis cancellariae asservet, et vel ipse, vel alii notarii tribunalis exemplaria in authentica forma conficiant, ad partium vel aliorum interesse habentium instantiam.

3. Protocollo autem addictus nullum exemplar

[Rota]

petentibus exhibebit, nisi de mandato Ponentis aut Decani, iuxta normam can. 10, § 2 (*Lex propria*).

§ 189. Exemplar authenticum inscriptionem referet nominis *Summi Pontificis pro tempore regnantis*, et nomina geret Auditorum, qui sententiam suis subscriptionibus munierunt, cum indicatione diei editae sententiae: postremo loco formulam executionem continebit, et subscribetur a Notario.

§ 190. Formula executoria consistit in praescriptione facienda dioecesanis Ordinariis et ministris competentium tribunalium, ut perfectam sententiae executionem curent, et adversus reluctantes procedant ad normam sacrorum canonum, et praesertim cap. III, sess. 25, *De ref.*, Concil. Trid.: idcirco sequens adhibebitur formula: « *Mandamus Ordinariis locorum et ministris tribunalium, ad quos spectat, ut executioni mandent hanc sententiam, et adversus reluctantes procedant ad normam ss. canonum et praesertim cap. III, sess. 25, De ref., Concilii Trident., iis adhibitis executivis et coercitivis mediis, quae magis efficacia et opportuna pro rerum adiunctis exitura sint* ».

§ 191. 1. Exemplar authenticum in forma executionis integre notificabitur alterius partis procuratori, quando hic constitutus sit; aliter ipsi parti, et notificabitur per apparitorem.

2. Si pars, quae procuratore caret, domicilium habeat extra Urbem, notificatio fiet per Curiam dioecesanam, cuius iurisdictioni subiacet pars ipsa.

3. Curia dioecesana tribunali S. Rotae testimonium exhibebit, se sententiam notificasse, indicato die factae notificationis.

§ 192. Sententiae notificentur ad instantiam partium interesse habentium, excepto casu, quo tribunal statuatur *ex officio* notificari, idque fiet, quoties hoc intersit boni seu ordinis publici, aut expetant aliae iustae causae.

TITULUS VI.

DE EXPENSIS IUDICIALIBUS, FRUCTIBUS
ET DAMNIS AESTIMANDIS
ET DE REDDITIONE RATIONUM

CAPUT I.

De expensarum iudicialium taxatione.

§ 193. 1. Post sententiae notificationem pars victrix victam citat « *ad videndum taxari et moderari expensas iudiciales* » apud Ponentem cui exhibet elenchum expensarum iudicialium, quae compro-

bandae erunt, relato, ad quolibet expensarum caput, numero taxationis statutae in *Lex propria*.

2. Potest etiam fieri locus refectioni damnorum, *prout et quatenus de iure*: scilicet quoties sententia praescribat etiam damnorum refectionem, quam determinare pertinet ad Ponentem, iuxta norma sequentis capituli.

§ 194. Ponens, si adsit oppositio circa expensas, perpensis exceptionibus alterius partis, esisdemque discussis, quatenus opus sit, exhibitam expensarum computationem redigit ad normam legis, et ita rescribit: « *Visis et perpensis omnibus et singulis partibus praesentis computationis, taxavit et moderavit expensas iudiciales in libellis... pro quibus expedivit mandatum executivum...* ». Hoc decretum exarabitur in charta rotali bullata, exhibenda a parte cuius interest. Super citatione autem ita rescribitur: « *Provisum in contemporanea ordinantia* ».

§ 195. 1. A Ponentis decreto potest fieri appellatio ad eundem turnum, qui sententiam protulit in expensis condemnantem.

2. Hoc incidens proponitur *per memoriale*, proindeque studii Adiutor super appellationis instantia rescribit: *Remisit instantiam ad turnum, et mandavit proponi per memoriale* ».

§ 196. 1. Quaestio incidens circa expensarum iudicialium taxationem exoriri potest quoad ius unius partis adversus aliam, repetendi scilicet expensas iam solutas, quoties utraque pars contendit, se aut ex integro, aut in parte victoriam retulisse, quum nempe condemnatio in expensis decreta fuit *pro rata victoriae*.

2. Quoties Ponens aut studii Adiutor, controversiam componere non valeant, vel partes non acquiescant decreto, controversia ad turnum remittitur, consueto rescripto, cauto tamen, ut duae partium instantiae pertractentur *sub unico memoriali*, scilicet contineantur sub unica quaestione dirimenda rescripto. Hinc si praedictae duae petitiones exhibitae fuerint ante decretum, fit rescriptum: « *Praevia unione instantiarum, remisit easdem ad turnum: et mandavit proponi sub unico memoriali* ». Si prolato iam decreto remissionis ad turnum, prodeat instantia alterius partis, sibi etiam victoriam adscribentis, providetur hoc rescripto: « *Remisit instantiam ad turnum et mandavit proponi utramque sub unico memoriali* ».

§ 197. Si qui condemnantur in expensis sint plures, nequeunt considerari tamquam in solidum dam-

nati, sed dumtaxat *pro rata*, habita ratione rei quam in iudicio expetebant, dummodo lex aliter non disponat in casu controverso, neque quaestio sit de obligationibus solidalibus.

2. Curatores et administratores bonorum et locorum piorum, quando gravia adsint motiva, possunt damnari personaliter in expensis, absque ullo repetitionis iure.

§ 198. Condemnatio in expensis non omnes complectitur expensas, factas pro singulis instantiis in variis iurisdictionis gradibus, nisi pars appellationem interposuerit ab hoc quoque primae sententiae articulo.

2. Tribunal, hoc etiam in casu, ex iustis causis, declarare potest fuisse compensatas expensas in antecedentibus instantiis factas, et condemnationem limitare ad solum iudicium S. Rotae.

§ 199. Si appellatio ad S. Rotam interponatur, antequam expensarum taxatio locum habuerit apud Curiam dioecesanam, Ponentis est post rotalem sententiam, taxare expensas in antecedentibus instantiis factas.

2. Elenchus expensarum exhibebitur in cancellaria S. Rotae a parte victrice, interesse habente, et declarabitur authenticus a cancellariis tribunalium, e quibus singuli elenchi remittuntur.

§ 200. Maxime interest, ut eiusmodi quaestiones decendantur a Ponente, quin recursus fiat ad turnum, ne nimium lites protrahantur cum gravi partium damno, el expeditior et facilius fiat solutio. Quae animadversio partes ipsas inducere debet, ut libenter obsequantur sollicitudinibus Ponentis, diligenter omnem rationem experientis ad partes conciliandas de bono et aequo.

CAPUT II.

De rationum redditione et de computatione et aestimatione fructuum et damnorum.

§ 201. — 1. Quando datur locus redditioni rationum, tribunal parti rationem redditurae, congruam dilationem assignabit, praevia monitione, ut, si, nulla accedente iusta causa, expensarum elenchus non exhibeatur termino praefixo, pars, redditionem rationum exposcens, admittatur, ad praestandum iuramentum *in litem* circa summam, quae debetur, non exclusis aliis probationum mediis.

2. Quoties turnus id sibi expresse non reserverit, approbare computationem et acta explorare, quae huc referuntur, spectat ad Ponentem, aut

ad eius studii Adiutorem, iuxta normam § 12, n. 4.

§ 202. Elenchus expensarum exhibendus est cum documentis expensas comprobantibus, et continere debet:

- a) statum rerum, quarum reddenda est ratio;
- b) rationes accepti et expensi;
- c) credita exigenda et res recuperandas.

2. Postremo loco continebit recapitulationem et compendium debiti vel crediti, et subscribetur a parte, quae insuper coram Ponente adsistente Notario, iurare debet de veritate quoad singula rationum capita.

3. Possunt admitti, tamquam comprobata, illa expensarum capita minimi valoris, de quibus dare quis nequit, aut non vult syngrapham receptionis dummodo sint veritati et aequitati conformia, salva facultate harum mentionis faciendae, si hoc opportunum videatur, in formula, sub qua iuramentum emittetur.

4. Pars rationem reddens, alteram parrem, per apparitorem, certiore reddere debet de tempore et loco, quibus huiusmodi documenta exhibebit, praevio tamem consueto rescripto Ponentis, aut Iudicis Instructoris, seu: « *Notificetur* ».

§ 203. Si pars ad computationem redigendam uti opera alicuius ratiocinatoris, vel alias necessarias expensas facere debeat, potest eidem indemnitas in antecessum concedi, iuxta prudens turni aut Ponentis arbitrium.

§ 204. Partibus consentientibus, approbatur reddidio rationum per rescriptum, scilicet: « *De consensu partium, peracta rationum redditio rata habetur et confirmatur, et conceditur mandatum executionis* ».

2. Si partes non consentiant, proceditur sicut in omnibus aliis incidentibus.

§ 205. Pro computatione fructuum solvendorum aut damnorum refectione, applicantur dispositiones praecedentium paragraphorum, congrua congruis referendo.

§ 206. — 1. In denuntiationibus de damno infecto quod timetur, aut ob novum opus, quum probari debeat, utrum iusta sit atque iuris et facti rationibus immitatur querela, turnus ipse aut Ponens, prouti magis opportunum videatur, uti queunt accessu iudiciali, aut peritorum opera, iuxta procedendi regulas in anterioribus paragraphis statutas.

[Rota]

2. Provisiones, quae hac de re decernuntur, sunt executivae et inappellabiles ad normam §§ 83 et seq., firmo iure personae conventae, dandi potius idoneam cautionem quae acceptanda erit, dummodo sit revera sufficiens ad praeveniendum cuiuslibet damni periculum.

TITULUS VII.

DE EXEMPTIONE AB EXPENSIS IUDICIALIBUS, DE EARUMDEM REDUCTIONE, ET DE GRATUITO PATROCINIO.

§ 207. 1. Actor aut reus et etiam uterque, si ratione paupertatis expensas iudiciales nequeant sustinere, ius habent ut ab eisdem immunes sint, et una simul gratuito patrocinio fiat locus, assignato advocato qui gratuitum patrocinium aut gratuitam adistentiam praebet, nisi partes vel alterutra, per se ipsae sistere et iura sua dicere velint coram iudicibus. *Lex propria, Appendix cap IV.*

2. Si conditio paupertatis litigantium talis sit, ut hi expensas partim valeant exsolvere, fit locus reductioni expensarum iudicialium, quae sustinendae essent, firma tamen concessione patrocinii gratuiti, uti in num. praeced.

3. Si decreta fuerit reductio tantum expensarum iudicialium, qui huiusmodi decretum tulit, debet simul limites statuere intra quos reductio conceditur; veluti in dimidium vel in duas tertias partes expensarum, adeo ut pro rata concessae reductionis, reducantur proventus ad aerarium S. Sedis, ratione sive taxarum sive expensarum uti in n. 5, spectantes, nec non proventus qui cedat in retributionem operis a tribunalis administri praestiti.

4. Hinc concessa exemptione aut reductione expensarum iudicialium, in libros rationum debent referri expensae omnes, quae sustinendae essent a parte, nisi eiusmodi beneficio frueretur.

5. Expensae pro versione actorum ab una in aliam linguam, pro documentis transcribendis aut typis edendis, pro testium productione aut peritiarum expletione, et ita porro, solvuntur a tribunalis, salvo iure refectionis expensarum, sive ex parte, si concessa fuit reductio expensarum, sive ex integro, uti cavetur in § ultima h. t.

§ 208. Petitio exhibebitur Ponenti opportunis instructa documentis, non modo circa conditionem paupertatis, sed etiam super meritum causae, dummodo ad meritum quod attinet, non agatur de causa quae ad Sacrae Rotae tribunal per *commissionem pervenerit*.

§ 209. — 1. Ponens priusquam ad admissionem vel reiectionem petitionis procedat, partem adversam audiet, Promotorem iustitiae, et in causis respicientibus vinculum matrimonii aut validitatem professionis religiosae, aut sacrae Ordinationis, vinculi Defensorem, Decanum advocatorum consistorialium, et si necessarium ducat, alias etiam notitias exquiret.

2. Praedictae personae, per nuncium iussu Ponentis transmissum convocentur, ad simul deliberandum, si speciales casus difficultates hoc expostulent, arbitrio Ponentis.

§ 210. A rescripto quo exemptio aut reductio expensarum iudicialium et gratuitum patrocinium denegetur, potest appellari ad turnum vel Auditorum coetum, cui causa iudicanda est, quaestionem incidentalem promovendo.

§ 211. Personis, de quibus in § 209, petitio sive de patrocinio gratuito sive de reductione expensarum notificabitur, una cum documentis necessariis ad deliberandum circa eandem petitionem. Reliquorum documentorum notitia apud cancellarium tribunalis assumi poterit.

§ 212. Huic processui non est locus quando Curia, quae acta causae transmittit ob appellationis iudicium, fidem facit de paupertate partis, iam ad exemptionem expensarum et ad gratuitum patrocinium admissae in priori iudicio: tunc enim habendum erit ut notorium et incontestum paupertatis factum, dummodo tamen constet de praesumpto bono iure contentendis.

§ 213. Tam in hoc casu, quam in ceteris, in quibus a Ponente admissum fuerit patrocinium gratuitum cum exemptione ab expensis iudicii ex toto vel ex parte, licet non modo Ponenti, sed etiam parti adversae, Promotori iustitiae, et vinculi Defensori in causis indicatis in § 209 nec non Decano advocatorum consistorialium, petere a turno ut dictum beneficium revocetur, si, vel ex actis causae vel ex aliis documentis, non adesse constet assertam paupertatem; aut videatur, propter causam fundamentum vel bona fide destitutam, privilegium concessum non esse servandum.

§ 214. Haec petitio constituit incidens quod per *memoriale* evolvitur apud turnum aut Auditorum coetum, qui debet principalem quaestionem decidere.

215. — 1. Decretum, patrocinium gratuitum concedens debet ad normam n. 6, cap. IV *Appendicis*

(*Lex propria*), designare personam advocati, qui mandatum habebit, ut in sequenti numero statuatur.

2. Ponens advocatum designabit, praehabito Decani assensu, qui ad normam canonis 45, § 2 (*Lex propria*), dabit suae subscriptione munitum gratuiti patrocinii mandatum, nec aliud exquiritur a parte cui advocatus patrocinari debet.

§ 216. Si advocatus cui patrocinium gratuitum committitur, officium suum debita diligentia non adimpleat, ad illius observantiam revocabitur a Ponente, *ex officio*, aut *ad instantiam* sive partium quarum interest sive Promotoris iustitiae.

§ 217. Promotoris iustitiae est invigilare ut neque indebite gratuitum patrocinium concedatur, neque hoc patrocinium negligenter vel dolose exerceatur; idcirco, si oporteat instet apud Ponentem, et apud turnum, si Ponens non exciperet petitionem, aut iusionem turni executioni non demandaret.

§ 218. — 1. Si pars quae gratuito patrocinio usa sit, victoriam retulerit, et cam pecuniae summam consecuta fuerit aut aliquam rem in sua aestimatione quintuplo maiorem summa quae solvenda esset pro expensis iudicialibus, neque ex pecuniae summa aut e re iudicio obventa aliquid pro taxis, retentionibus vel solutionibus detrahendum sit, ab ista iudiciales expensae erunt praecipiendae, non vero honoraria advocati aut procuratoris.

2. Si vero eadem pars nedom victoriam referat, sed adversa pars in expensis iudicialibus condemnatur, haec non tantum expensas iudiciales solvet, sed etiam advocati aul procuratoris alterius partis honoraria.

TITULUS VIII.

DE RENUNTIATIONE INSTANTIAE, ACTIONIS IUDICIALIS, ALIORUMQUE CAUSAE ACTUUM.

§ 219. — 1. Pars quae ad normam can. 34 (*Lex propria*) intendit renuntiationem emittere, id potest efficere in quocumque statu et gradu causae.

2. Ut renuntiatio a iudice admittatur, debet esse absoluta, nullique conditioni aut reservationi subiecta, in scriptis data, subsignata cum loci et temporis indicatione, a renuntiante, vel ab eius procuratore, speciali tamen mandato munito.

3. Pro renuntiandis rebus aut iuribus ecclesiasticis, quae litis obiectum constituent, servetur ius commune quoad necessitatem expetendi beneplacitum Apostolicae Sedis.

4. Ut renuntiatio suum sortiatur effectum, acceptata sit oportet ab altera parte, cui facienda est notificatio: subintelligitur autem acceptata, si, intra congruum temporis terminum a Ponente assignandum, non oppugnetur.

5. Debet admitti a Ponente qui curam habebit, ut serventur conditiones superius indicatae.

6. Renuntiatio ab altera parte aut tempore debito non oppugnata, aut in causis spiritualibus et in aliis ad bonum publicum spectantibus, iis rationibus oppugnata, quae iudici videantur non attendendae, et hinc a iudice admissa sine acceptatione alterius partis, nihilo secius plenum sortitur effectum iuridicum.

§ 220. — Renuntiatio facta ab actore vel a reo post sententiae prolationem, aequivalet rei iudicatae irrevocabili contra renuntiantem.

§ 221. — Si quaestio circa validitatem renuntiationis oriatur in via incidentaliter, ad turnum seu ad coetum Auditorum cui res pertinet, deferretur; si vero, absoluta iam instantia iudiciali aut in primo aut in gradu appellationis apud turnum, in via principali exoriat, deferretur ad tribunal Apostolicae Signaturae.

§ 222. — Si pars cui deferretur iuramentum de secreto servando, ad normam § 31, num. 4, idem dare detrectet; aut iussa certam pecuniae summam deponere, decreto non obtemperet, quin exemptionem ab expensis legitime obtinuerit; vel si eadem intra praefixum terminum, absque legitima excusationis causa, litem prosequi vel aliquem actum ponere negligat aut renuat, censeatur iuri suo renuntiasse; et hinc Ponens suo decreto declarare valet, partem vel ipsam litem vel certi iudicialis actus positionem aut instructionem deseruisse, firmo praescripto § 28, n. 3, nec non § seq.

§ 223. — Pars renuntians debet expensasolvere iudicii aut saltem singulorum actuum renuntiationi respondentium.

TITULUS IX.

De appellatione a sententiis aut a decretis rotalibus.

§ 224. — 1. A sententia rotali definitiva, quae non sit sententiae a S. Rota aut ab altero tribunali editae conformis ideoque non sit eiusdem confirmatoria, potest fieri appellatio ad turnum proxime sequentem, ad normam canonum 12 et 33 (*Lex propria*).

[Rota]

2. Appellationes a sententiis *incidentalibus* seu *interlocutoriis* propositae, ab eodem turno cognoscendae sunt qui sententias protulit.

3. Prolata sententia definitiva, appellatio interposita circa sententiam incidentalem in definitiva decisam, deferitur ad proxime subsequentem turnum, uti in praecedenti n. 1.

§ 225. — Si sententia plura capita aut dubia complectatur, et quoad nonnulla sit confirmatoria, quoad alia sit revocatoria, appellatio non conceditur pro ea parte, quae iam fuerit duabus conformibus sententiis iudicata, excepto casu quod una pars cum alia sit connexa eidemque accessoria.

§ 226. — 1. Si oriatur quaestio de iure appellandi necne, iuxta duos paragraphos praecedentes, deciso fiet a turno, ad quem spectat appellationis iudicium.

2. Sententiae hanc controversiam definientes sunt inappellabiles, excepto recursu ad supremum Signaturae tribunal.

§ 227. — Appellatio statuto tempore et praescriptis formis interposita, effectum suspensivum producit, exceptis casibus, in quibus aut ex lege aut ex decreto iudicis, locum habet executio provisoria.

§ 228. — Quando executio provisoria, in primo gradu expetita, concessa non fuerit, peti potest per incidentalem instantiam et per *memoriale* in appellationis iudicio.

§ 229. — 1. Si executio provisoria fuerit praescripta, ad normam § 84, nequit appellans, a turno appellationis, illius revocationem aut executionis inhibitionem exquirere. Attamen petere potest ut executioni provisionaria idonea et aequipollens cautio subrogetur.

2. Haec subrogatio peti debet per instantiam incidentalem et per *memoriale* in alteri parti notificandum.

§ 230. — 1. In appellationis iudicio nequeunt proponi nova dubia meritum causae respicientia, quae si proponantur, a Ponente vel a turno *ex officio* reici debent.

2. Possunt novae probationes deduci, nec non incidentia et exceptiones ad quaestionem principalem spectantes promoveri.

3. Possunt expeti, prouti res per sententiam definitiva patiat, aut usurae aut fructus qui maturaverint post sententiam, vel damnorum reparatio quae pars post eandem sententiam passa fuerit.

§ 231. — Si iudices turni, a quo fit appellatio, insoluta reliquerint quaedam ex propositi dubiis, respondendo aut *Dilata* aut *Non proposita*, appellatio fit tantum a dubiis decisis et etiam ab iis quae nondum sint decisa, dummodo haec connexionem cum decisis habeant, et eisdem tamquam accessoria sint.

§ 232. — 1. Etiam in iudiciis appellationis admittitur interventus tertiae personae ad normam § 97.

2. Praedicta persona voluntarie interveniens, appellare censetur a sententiis anterioribus, perinde ac contra se essent prolatae.

§ 233. — 1. Quocumque in casu utilis erit actori appellatio interposita a reo e viceversa.

2. Appellatio ab uno aut a pluribus litis consortibus interposita proderit omnibus, qui in sententia comprehenduntur.

§ 234. — Etiam in iudicio appellationis acta praeparatoria aut executoria, non secus ac in prima instantia, perficiuntur a Ponente turni appellationis.

§ 235. — 1. Appellatio interponitur per petitionem exhibitam Ponenti turni qui sententiam aut decretum protulit; hic autem, si sententia sit appellabilis ad normam paragraphorum praecedentium, rescribit: « *Admittatur et procedatur ad ulteriora, idque notificetur* ». Idem rescriptum dat Ponens si decretum a se editum appellatione impetatur; addito tamen « *procedatur ad ulteriora per memoriale aut concordato dubio* »; ad normam §§ 86 seq.

2. Appellationis instantia gravaminis motiva complectetur, nisi agatur de appellationibus iure interponendis in re matrimoniali.

3. Si appellatio exhibeatur a procuratore, hic simul cum instantia debet in cancellaria deponere procuratoris mandatum ad prosecutionem appellationis.

§ 236. — 1. Appellatio interponenda est intra decem dies, qui decurrunt a sententiae aut a decreti notificatione.

2. Si intra sex menses ab interposita appellatione, appellans nullum ponat actum iudicalem ad prosecutionem appellationis, haec perempta habebitur, et sententia fit executoria.

§ 237. — D.nus Decanus, legitime concessa appellatione a sententiis definitivis, decreto suo determinabit turnum, qui ad normam can. 12 § 3 (*Lex propria*) iudicare debet appellationis instantiam.

§ 238. — Hisce appellationis iudicii communes sunt normae processuales statutae pro instantiis in primo gradu apud tribunal S. Rotae pertractandis. [2298].

c) Varia:

a) Quoad S. R. Rotae competentiam:

I) Utrum causae, quae formali sententia saltem primi gradus carent et ad sacras Congregationes delatae sunt, remitti possint iure proprio ab ipsis sacris Congregationibus ad S. Rotam, an potius id ipsis liceat per rescriptum commissionis de mandato SS.mi? *R. Exceptis causis dispensationis super matrimonio rato, quas S. Congregatio de Sacramentis potest iure proprio remittere ad S. Rotam ut de facto inconsummationis videat, negative ad primam partem; affirmative ad secundam, cauto ut in commissionis rescripto normae praefiniantur, quibus processus, si deficiat, instruat* [1732].

II) 1. Utrum restitutio in integrum adversus sententiam alicuius S. Congregationis, editam ante Constitutionem *Sapientis Consilio*, sit concedenda ab ipsa sacra Congregatione, quae sententiam tulit vel a sacra Rota, vel ab Apostolica Signatura? *R. Ab Apostolica Signatura, de commissione Sanctissimi.*

2. Utrum adiutores Auditorum S. Rotae agere possint munus advocati in aliqua causa, quae agitur apud S. Rotam, vel apud Apostolicam Signaturam? *R. Negative in utroque casu.*

3. Quaestione aliqua ad Sacram Congregationem delata, et una ex partibus dissentiente quominus ibi res disciplinari seu administrativo modo dirimatur, dubium de competentia ita excitatum, a quonam et quo modo definitiva et inappellabili sententiam sit resolvendum? *R. Servetur dispositio Normarum peculiarium ordinis (seu Regolamento), cap. I, num. 3, et cap. III, num. 10. Quod si Congressus dubitet de sua competentia, rem deferat ad S. Congregationem Consistorialem pro dubii definitione, iuxta num. 2, cap. I earundem Normarum. Si vero Congressus decernat, causae cognitionem ad se competere, et*

una ex partibus recursum ad SS.mum Dominum contra Congressus resolutionem interponat, de commissione ipsius SS.mi quaestio de competentia pariter a S. Congregatione Consistoriali dirimatur.

4. Et si res sit apud S. Rotam, dubium de competentia a quonam et quomodo definitiva et inappellabili sententia sit resolvendum? *R. Firmo quod S. Rota, quum sit appellationis tribunal, videre nequit de instantiis in primo gradu, nisi ex commissione SS.mi, in casu quo recursus penes S. Rotam interpositus fuerit contra liquem Episcopi seu ordinarii actum, de quo disceptetur vera ne sit sententia, an potius decretum seu dispositio disciplinaris; dubium de competentia dirimatur iisdem, cum proportionem, servatis regulis ac in praecedenti responsione* [1866].

III) 1. An, post ordinationem Romanae Curiae a Pio PP. X statutam, Sacrae Congregationi Concilii adhuc competat exclusiva facultas authentice interpretandi omnia Concilii Tridentini decreta, quae ad morum reformationem, disciplinam aliaque huiusmodi pertinent, Summo Pontifice consulto? *R. Negative.*

2. An facultas authentice interpretandi Concilii Tridentini decreta aliasque leges ecclesiasticas vi Constitutionis *Sapientis Consilio* sit singulis Sacris Congregationibus commissa secundum propriam cuiusque competentiam, salva Romani Pontificis approbatione? *R. Affirmative.*

3. An eadem potestas competat sacris tribunalibus Romanae Rotae et Signaturae Apostolicae? *R. Negative.*

4. An iisdem sacris tribunalibus competat saltem facultas decreta Concilii Tridentini aliasque leges ecclesiasticas interpretandi iuridice in casibus particulatim, ita nempe ut ius faciant inter partes in causa? *R. Affirmative* [2448].

b) Quoad ferias autumnales:

Feriae autumnales a die 24 Aug. ad diem 14 Octobr. decurrunt [7066].

c) Causae tractatae, Gentium et chronologica ratione digestae:

Mensis	Dies	Positio	Argumentum	Partes	Instantia	Ponens Exc.	Sententia	Numerus
I. — Europa:								
1) Anglia.								
1912								
Januar.	9	Londinen..... [London]	Incardinationis	Curia-Mendosa	I	Perathoner	Negative	2682
April	30	Westmonasterien. [Westminster]	Proprietatis	Newcastle-Ord. Min.	I	Lega	Affirmative	2788
2) Austria.								
1910								
Januar.	21	Cracovien..... [Krakan]	Nullitatis matrimonii	Krasinska-Chelkowski	II	Many	Affirmative	2078
Febr.	10	Goritiien..... [Görz]	Praesentat. ad paroeciam	Meizlik-Tognom	I	Sebastianelli	Negative	2102
Iunii	11	Cracovien..... [Krakan]	Nullitatis matrimonii	Krasinska-Chelkowski	III	Lega	Affirmative	2252
August.	1	Salisburgen.... [Salzburg]	Diminutio beneficii	Naschberger-Curia	II	Heiner	Affirmative ad I Affirmative ad II	2298
3) Gallia.								
1909								
Marti	31	Parisien.....	Nullitatis matrimonii	Secret.	—	—	Affirmative	1791
Iunii	19	Cameracen..... [Cambrai]	Nullitatis matrimonii	Cordier-Nicolle	II	Sebastianelli	Negative	1881
"	21	Adiacen..... [Ajaccio]	Nominat. ad paroeciam	Casabianca-Curia	II	Prior	Negative	1883
Julii	10	Parisien.....	Nullitatis matrimonii	Secret.	—	—	Affirmative	1911
Nov.	19	Parisien.....	Crediti	Secret.	—	—	Negative	2003
Dec.	23	Parisien.....	Nullitatis matrimonii	Secret.	—	—	Negative	2003

Menstr.	Die	Loc.	Nullitatis matrimonii	Alexandri-Bel	II	Many	Affirmative	2132
April.	9	Parisien	Nullitatis matrimonii	Secret.	II	Sebastianelli	Affirmative	2177
August.	11	Cameracen. [Combrat]	Nullitatis matrimonii	Cordier-Nicolle	III	Perathoner	Affirmative	2309
1911								
Januar.	20	Divionen [Dijon]	Nullitatis matrimonii	Turk-Jallu	II	Many	Negative	2428
"	20	Massilien [Marseille]	Depositii judicarii	Allaria-Ailland	incid.	Sebastianelli	Affirmative	2432
"	24	Nicien [Nice]	Nullitatis matrimonii	Secret.	I	Many	Affirmative	2430
"	25	Nanneten	Nullitatis matrimonii	Secret.	I	Mori	Affirmative	2463
Martii	13	Parisien	Nullitatis matrimonii	Robine-Berthon	II	Many	Affirmative	2478
"	24	Parisien	Nullitatis matrimonii	Rotner-Smith	II	Many	Affirmative	2486
Mai	23	Parisien	Nullitatis matrimonii	Secret.	I	Prior	Affirmative	
Iunii	23	Cameracen. [Combrat]	Nullitatis matrimonii	Cordier-Nicolle	III	Mori	Affirmative	2563
"	24	Parisien	Nullitatis matrimonii	Du Breuil-Dénison	II	Heiner	Negative	2552
"	28	Parisien	Nullitatis matrimonii	Secret.	I	Many	Affirmative	2569
Julii	1	Massilien [Marseille]	Nullitatis matrimonii	Planchut-Raulier.	II	Sebastianelli	Affirmative	2577
"	18	Constantien [Coudance]	Nullitatis matrimonii	Secret.	I	Prior	Affirmative	2591*
August.	30	Nicien	Nullitatis matrimonii	Secret.	II	Lega	Affirmative	2620
1912								
Januar.	15	Parisien	Nullitatis matrimonii	Secret.	—	Many	Affirmative	2688
"	27	Parisien	Nullitatis matrimonii	Mollard-Varigault.	II	Many	Affirmativa	2702
Febr.	10	Versalien [Versailles]	Nullitatis matrimonii	Secret.	I	Cattani	Affirmative	2715
Mai	20	Versalien [Versailles]	Nullitatis matrimonii	Secret.	I	Many	Negative	2804
"	23	Bituricen [Bourges]	Nullitatis matrimonii	Secret.	I	Many	Negative	2808
Iunii	28	Lugdunen [Lyon]	Nullitatis matrimonii	Roguin-Sullet	II	Prior	Negative	2832

[Rota]

Menſis	Dies	Positio	Argumentum	Partes	Instantia	Ponens Exc.	Sententia	Numerus
3) Gallia (seq.).								
1912 Juli	17	Gratianopolitana [Grenoble]	Nullitatis matrimonii	Reynier-de Chalonge	II	Heiner	Negative	2852
August.	10	Massilien..... [Marseille]	Nullitatis matrimonii	Castagnier-Monnier	II	Prior	Negative	2865
»	27	Petrocoricen .. [Perigue]	Nullitatis matrimonii	Secret.	I	Lega	Negative	2879
Dec.	13	Montispeſſulani. [Montpellier]	Nullitatis matrimonii	Secret.	I	Prior	Negative	2930
1913 April.	22	Parisien.....	Nullitatis matrimonii	Dupré-Scaparrone	II	Perathoner	Affirmative	3011
4) Germania.								
1909 Juli	24	Monacen-Friburg.	Nullitatis matrimonii	Branconi-Trimbom	II	Mori	Negative	1922
1910 Mai	23	Colonien-Monast.	Suspens. a div. ac juris.	Curia-Schmelcher	II	Heiner	Negative	2230
August.	27	Colonien.....	Nullitatis matrimonii	Hospelt-Bernhardt	II	Persiani	Negative	2323
1911 Febr.	14	Gnesnen..... [Gnesnen]	Iurispatronatus	Secret.	I	Sincero	Negative	2462
1912 Januar.	11	Osnabrugen.... [Osnabrück]	Nullitatis matrimonii	Hack-Gärtner	II	Heiner	Affirmative	2683
Febr.	23	Argentinen..... [Strasbourg]	Nullitatis matrimonii	Schmidt-Schmidt	II	Heiner	Affirmative	2725
April.	12	Gnesnen.....	Iurispatronatus	Secret.	I	Many	Affirmative ad I Negative ad II	2767
Mai	31	Colonien-Monast.	Suspens. a div. ac juris.	Curia-Schmelcher	III	Lega	Affirmative	2812

10	Argentinen..... [<i>Straßburg</i>]	Nullitatis matrimonii	Warther-Wieckshkeimer	I	Cattani	Affirmative	2843	
1913 Januar.	2	Limburgen..... [<i>Limburg</i>]	Nullitatis matrimonii	Teichert-Wilhelm	II	Perathoner	Negative	2938
Mai	15	Treviren..... [<i>Trier</i>]	Diffamationis	Neuburg-Froberger	II	Many	Affirmative	3023
5) Graecia.								
1910 Mai	20	Athenarum.....	Nullitatis matrimonii	Secret.	I	Sincero	Negative	2227
6) Helvetia.								
1910 Martii	17	Sangallen.....	Nullitatis matrimonii	Secret.	I	Prior	Negative	2163
1912 Martii	16	Lausan-Geneven.	Diffamationis	Crosta-Fey	incid.	Lega	Affirmative	2249
April.	2	Sedunen..... [<i>Sion</i>]	Dismembrationis parociae	Episcop.-Parocia	I	Perathoner	Affirmative	2764
Dec.	30	Lausan-Geneven.	Diffamationis	Secret.	I	Lega	Affirmative ad I Negative ad II	2937
7) Hispania.								
1912 August.	3	Vicien..... [<i>Vic</i>]	Transl. S. Imag.	Gomes-Torrens	II	Mori	Cfr. n.	2862
April.	20	Matriten.....	Separationis	Secret.	II	—	Affirmative	2772
8) Hungaria.								
1911 Iunii	2	Veszprimien..... [<i>Veszprim</i>]	Nullitatis matrimonii	Andrassy-Széchény	IV	Lega	Affirmative	2540
1912 Mai	1	Transylvanien..	Nullitatis matrimonii	Peter-Nagy	III	Prior	Affirmative	2790

[Rota]

Mensis	Dies	Positio	Argumentum	Partes	Instantia	Ponens Exc.	Sententia	Numerus
9) Italia.								
1909								
Martii	15	Alexandrina....	Iuris Patronatus	Garofoli-Curia	I	Sebastianelli	Affirmative	1771
"	15	Mediolanen....	Curæ Animarum	Rossi U. Mauritiano	I	—	Negative	1787
"	31	Aretina.....	Exercit. Spiritual.	Secret.	I	Mori	Negative	1791*
April.	6	Segusina..... [Susa]	Caus. missar. adventic.	Tonda-Viglione	II	Lega	Negative	1797
Mai	12	Vercellen.....	Remotionis a paroecia	Fantone	II	Lega	Affirmative	1840
"	29	Asculana in Pic..	Matrimonii	Angelini-Angelini	II	Sincero	Affirmative	1860
Iunii	14	Alexandrina....	Expens. iudicial.	Garofoli-Curia	II	Lega	Negative	1872
Julii	13	Rossanen.....	Monit. et E. spirit.	Secret.	I	—	Affirmative	1914
"	16	Pharen.....	Iurium et Poenae	Scarpa-Curia	II	Prior	Affirmative	1918
Dec.	6	Romana.....	Nullitatis matrimonii	Secret.	I	—	Cfr. n.	2017
1910								
Januar.	10	Caltanisiaden.. [Caltanissetta]	Iuris Patronatus	Tinebra-Turrisi	I	Lega	Affirmative	2068
"	10	Gaudisien..... [Gono]	Union. et Administrat.	Cathedr.-S. Georg.	I	Heiner	Affirmative	2067
"	19	Ravennaten.... [Ravenna]	Nullitatis matrimonii	Rinaldi-Gennari	I	Persiani	Negative	2076
"	22	Neapolitana....	Crediti	Spavone-Savarese	II	Sincero	Negative	2082
Febr.	10	Mediolanen.... [Milano]	Nullitatis matrimonii	Balzan-Adami	II	Prior	Affirmative	2112
Martii	5	Segusina..... [Susa]	Caus. missar. adventic.	Tonda-Viglione	III	Prior	Affirmative	2138
"	15	Romana.....	Privileg. Fori	Baglioni-Boni	II	Persiani	Negative	2161
"	22	Ugentina.....	Nullitatis matrimonii	Bleve-Saporito	II	Sincero	Negative	2166
April.	2	Ripana.....	Iurium	Paroch. S. Gregorii	I	Lega	Cfr. n.	2171

Jun.	10	Pharen.....	Iurium et Poenar	Scarpa-Curia	II	Sebastianelli	2251
Julii	5	Venetiarun.....	Separat. thor. et cohabit.	Secret.	I	Lega	2280
"	9	Ugentina..... [Ugentio]	Iurium	Sodal. M. Mfs-Castrignano	II	Persiani	2284
"	15	Ortonen..... [Ortona]	Nullitatis matrimonii	Secret.	I	Prior	2287
August.	6	Mediolanen.....	Nullitatis matrimonii	Blazan-Adami	II	Sebastianelli	2301
Nov.	30	Romana.....	Nullitatis matrimonii	Secret.	I	Mori	2379
Dec.	23	Melevitana.....	Nullitatis matrimonii	Lapira-Darmanin	II	Persiani	Affirmative
1911							
Febr.	3	Suessana..... [Susa Aurunca]	Remotionis a paroecian	Secret.	I	Mori	2441
"	16	Fesulana.....	Iurium	Coll. <i>Figline</i> -Mazzuchelli	I	Sebastianelli	Negative ad I Secret. II ed III
"	24	Marsoran..... [Marsi]	Iurium	Nitoglia-De Angelis	I	Sebastianelli	Negative
Martii	4	Bobien..... [Bobbio]	Dismembrationis	Paroec. Altisplana-Vic.Sup.	I	Lega	2469
"	20	Vercellen..... [Verelli]	Nullitatis matrimonii	Arizzzone-Balbis	II	Many	2481
"	23	Theatina..... [Chieti]	Iurium	Sod. S.mi Sacr.-Ciccarone	I	Mori	2484
Mai	12	Romana.....	Nullitatis matrimonii	Secret.	I	Sincero	2521
"	15	Ravennaten..... [Ravenna]	Nullitatis matrimonii	Fasolini-Montague	I	Cattani	2522
Iunii	14	Iacen..... [Acq.-Reale]	Iuri. duc. process.	Dominicani-Capitulum	I	Perathoner	2553
Julii	15	Ortonen..... [Ortona]	Nullitatis matrimonii	Secret.	II	Sebastianelli	Negative ad I Affirmative ad II
"	21	Bononien..... [Bologna]	Iurisdiet. paroech.	Paroeh. S. Maria S. Ioseph.	I	Lega	2589*
"	25	Romana.....	Stipendii	S. Sedis-Prof. A. Maj	I	Lega	2595
							Negative
							2599

[Rota]

Mensis	Dies	Positio	Argumentum	Partes	Instantia	Ponens Exc.	Sententia	Numerus
9) Italia. (Seq.).								
1911 Juli	28	Melevitana..... [Malta]	Funerum	Capit. Colleg. B. V. Imacul.- Azzopardi	I	Prior	Negative	2596
August.	12	Melevitana..... [Malta]	Optionis	Ciappara-Mifsud	I	Alberti	Negative ad I Affirmative ad II	2615
"	28	Romana.....	Nullitatis matrimonii	Secret.	I	Sincero	Negative	2619
Sept.	2	Salutiarum..... [Saluzzo]	Iurium	Conte-Capit. Cathedr.	I	Sincero	Cfr. n.	2623
Nov.	25	Aretina..... [Arezzo]	Pensionis	Donati-Marcantoni	I	Mori	Affirmative	2652
Dec.	29	Ravennaten..... [Ravenna]	Nullitatis matrimonii	Pasolini-Montague	II	Heiner	Affirmative ad I Negative ad II	2672
1912 Januar.	24	Taurinen..... [Torino]	Nominationis	Borgarello-Sona	I	Sincero	Negative ad I Affirmative ad II	2696
Martii	11	Tarvisin..... [Treviso]	Nullitatis matrimonii	Caberlotto-Berengan	II	Cattani	Affirmative	2747
1913 Januar.	13	Romana.....	Stipendii	S. Sedis-Prof. A. Maj	II	Heiner	Negative	2943
"	16	Miletan..... [Mileto]	Iurium	Confraternitas B. M. V. Gratiar-Arena	II	Sincero	—	2948
"	30	Melevitana..... [Malta]	Optionis	Ciappara-Mifsud	II	Sincero	Affirmative ad I Negative ad II	2955
Febr.	1	Sorana..... [Sorà]	Præb. canon. paroech.	R.m. Proia, Cecchinelli Lucchetti	I	Alberti	Cfr. n.	2959
Mai	5	Florentina..... [Firenze]	Finim Parochial.	Paroc. S. Donati-S. Nicolas Liberatore-Raioli	I	Lega	Cfr. n.	3017
Iunii	7	Melevitana..... [Malta]	Funerum	Capit. B. M. V. Immacul.- Cibic	I	Sebastianelli	Affirmative	3041

10) Russia.

1910	Julii	21	Varsavien.....	Nullitatis matrimonii	Sielen-Koscielska	II	Sebastianelli	Affirmative	2291
------	-------	----	----------------	-----------------------	-------------------	----	---------------	-------------	------

II. — Asia:

1911	Januar.	31	Tunquinen.....	Nullitatis matrimonii	Secret.	I	Heiner	Affirmative	2438
	Julii	7	Tunquinen.....	Nullitatis matrimonii	Tien-Canh	I	Heiner	Affirmative	2580
1912	April.	16	Celi-Meridion...	Nullitatis matrimonii	Wang-Sang	I	Heiner	Affirmative	2785
1913	Januar.	16	Tai-kou.....	Nullitatis matrimonii	Ko-Jun	I	Cattani	Affirmative	2947
	Febr.	1	Trincomalien..	Nullitatis matrimonii	Arnasalam.- Marimuttu	I	Sincero	Negative	2958
	Julii	14	Concincinen....	Nullitatis matrimonii	Dò-Sò	I	Sincero	Affirmative	3052*

III. — Africa:

1909	Iunii	24	Victoria-Nyanza.	Nullitatis matrimonii	Secret.	I	Heiner	Affirmative	1930
	Nov.	15	Tanganihan....	Nullitatis matrimonii	Secret.	I	Lega	Affirmative	1996
1910	Dec.	12	Constantinien.. [Constantine]	Diffanationis	Secret.	I	Lega	Negative	2387
1911	Iunii	10	Patr. Rit. Gr. Cath. Alexandr.....	Adoptionis	Sakakini-Cassab	II	Lega	Negative	2546
	"	19	Constantiniana. [Constantine]	Diffanationis	Secret.	II	Heiner	Affirmative	2558

[Rota]

Mensis	Dies	Positio	Argumentum	Partes	Instantia	Ponens Exc.	Sententia	Numerus
IV. — America:								
1) Latina:								
1910 Julii	15	S. Christophori de Habana.....	Nullitatis matrimonii	Estevez-Laza	I	Prior	Negative	2285
1911 Iunii	I	Mechoacan.....	Crediti		II	Sebastianelli	Negative	2539
April.	11	Panama.....	Nullitatis matrimonii	Secret.	I	Mori	Affirmative	2500
Julii	29	Panama.....	Nullitatis matrimonii	Secret.	I	Heiner	Affirmative	2603
1913 Januar.	4	Mechoacan.....	Crediti	Carrasquedo-O. S. Aug.	III	Lega	Affirmative	2940
Febr.	8	Bonaeren..... [Buenos-Ayres]	Privationis	Capit.-Vito	I	Heiner	Negative	2962
2) Septentrionalis:								
1911 Iunii	9	Cincinnati.... [Cincinnati]	Nullitatis matrimonii	Secret.	I	Prior	Affirmative	2545
Nov.	29	Baltimore.....	Nullitatis matrimonii	Reid.-Parkhurst	II	Lega	Cfr. n.	2657
Dec.	9	Neo-Eboracen.. [New-York]	Nullitatis matrimonii	de Castellane-Gould	I	Lega	Negative	2662
1913 Martii	I	Neo Eboracen..	Nullitatis matrimonii	de Castellane-Gould	II	Cattani	Affirmative	2981
1913								
V. — Oceania:								

Europa:		116
Austria	4	
Gallia	33	
Germania	13	
Græcia	1	
Helvetia	4	
Hispania	2	
Hungaria	2	
Italia	54	
Russia	1	
Compendium:		
Asia	6	
Africa	5	
America: } Latina	6	
} Septentrionalis	4	
Oceania	1	
Universim.		138

[Rutheni]

Rutheni:

a) In regione Canadensi.—Spiritualis Ruthenorum adistentia eorum episcopo comittitur cui in re plenaria iurisdictio personalis conceditur, sub dependentia tamen Delegati Apostolici, eiusque residentia in urbe Winnipeg statuitur [2849] (1).

b) In foederatis Americae septentrionalis civitatibus rutheni ritus ac huius gentis christiana ordinatio definitur ut sequitur:

CAPUT I. — *De Episcopo Rutheni ritus.*

Art. I. — Nominatio Episcopi rutheni ritus pro Civitatibus Foederatis Americae Septentrionalis Apostolicae Sedi est omnino reservata.

Art. II. — Episcopus rutheni ritus sub immedata huius Apostolicae Sedis iurisdictione ac potestate est, ac sub vigilantia Delegati Apostolici Washingtoniensis. Iurisdictionem autem ordinariam nullam habet, sed tantummodo sibi delegandam a singulis Ordinariis in quorum dioecesi Rutheni commorantur. Eius officium est circa ritus rutheni integritatem vigilare, sacra olea pro Ruthenis conficere, ecclesias rutheni ritus dedicare, Confirmationem Ruthenis ministrare, pontificalia in ecclesiis Ruthenorum peragere, et, praehabitis in singulis casibus litteris dimissoriis Ordinarii loci, clericos rutheni ritus ordinare.

Art. III. — Salvo iure et officio Ordinarii loci, Episcopus rutheni ritus visitationem missionum ruthenarum inire poterit, praehabita in scriptis licentia eiusdem Ordinarii, qui illi conferet facultates quas concedendas iudicaverit.

Art. IV. — Episcopus rutheni ritus in visitatione rationes ab unoquoque rectore missionis exposcet administrationis bonorum missionis eiusdem, curabitque ne rector nomine atque iure proprio ea retineat, pro quorum acquisitione fideles quovis modo subsidia contulerint; simul autem operam dabit ut iuxta leges sive dioecesanarum, sive constitutas in III Plenario Concilio Baltimorensi, ea bona vel quamprius transferantur sub nomine Ordinarii loci, vel alio

tuto ac legali modo ab eodem Ordinario approbando firmiter adscripta sint et maneant favore missionis.

Art. V. — Peracta visitatione, Episcopus rutheni ritus certiore faciet de statu omorali et de oeconomica administratione missionis visitatae Ordinarium loci, qui opportune decernet quae ad bonum missionis in Domino expedire censuerit.

Art. VI. — Controversiae, si quae exoriantur inter Episcopum rutheni ritus et Episcopos dioecesanos, deferantur, in devolutivo tantum, ad Delegatum Apostolicum Washingtoniensem, salva, item in devolutivo, Appellatione ad Apostolicam Sedem.

Art. VII. — Donec aliter ab Apostolica Sede decernatur ordinaria residentia Episcopi ritus rutheni erit in urbe Philadelphia.

Art. VIII. — Ad constituendam annuam stipem pro sustentatione Episcopi rutheni ritus, concurrere debent singulae ruthenae communitates, eidem solvendo annuam praestationem instar cathedratici, iuxta praxim et normas vigentes in dioecesibus Civitatum Foederatarum, in quibus Missiones ruthenae stabilitae inveniuntur.

Art. IX. — Episcopus rutheni ritus tertio quoque anno plenam et accuratam relationem de statu personali, morali ac materiali Missionum proprii ritus exhibeat Delegato Apostolico Washingtoniensi, qui eam transmittet ad Sacram Congregationem de Propaganda fide pro Negotiis Ritus Orientalis.

CAPUT II. — *De Clero rutheno.*

Art. X. — Dum nondum habeantur sacerdotes rutheni, qui vel nati vel saltem educati sint in Civitatibus Foederatis Americae; Episcopus rutheni ritus, praevia intelligentia cum Delegato Apostolico et Ordinario loci, omni studio curet, ut seminarium pro clericis ruthenis in iisdem Civitatibus Foederatis educandis quantocius instituat. Interim vero clerici rutheni in seminaria latina locorum in quibus nati sunt, vel domicilium acquisiverunt, admittantur. Sed nonnisi caelibes, sive nunc sive in posterum, ad sacros Ordines promoveri poterunt.

Art. XI. — Antequam habeatur numerus sufficiens presbyterorum, qui in Civitatibus Foederatis Americae educati fuerint, si providenda occurrat de suo rectore aliqua Missio Ruthenorum vel vacans vel noviter erecta, Ordinarius loci, audito, si ita existimaverit, Episcopo rutheni ritus, idoneum sacerdotem ruthenum illic iam morantem ipsi praeficiat. Sin ulus idoneus in dioecesi habeatur, ipsum postulet ab

(1) Cfr. in Supplement. I ad verb. *Rutheni* peculiaris eorum inibi ordinatio.

alio Episcopo Civitatum Foederatorum. Si vero nullum iuibi inveniatur de re certiores reddat S. Congregationem de Propaganda fide pro Negotiis Ritus Orientalis, cui curae erit providere.

Art. XII. — Sacerdos eligendus sit caelebs, vel saltem viduus et absque liberis, integer vitae, zelo ac pietate praeditus, satis eruditus, lucrum non cupidus, et a politicis factionibus alienus.

Art. XIII. — Sacerdoti ex Europa vocato praedicta Sacra Congregatio tradet documentum, quo ipsi concedatur facultas se conferendi in Civitates Foederatas Americae ad assumendam spirituales curam alicuius determinatae missionis ruthenae.

Art. XIV. — Presbyteris ruthenis in America commorantibus penitus interdicitur, ne baptizatum Sacro Chrismate consignent; et si secus fecerint sciant se invalide egisse.

Art. XV. — Quilibet ruthenus sacerdos ex Europa proveniens et in Civitatibus Foederatis Americae commorans pro fidelium rutheni ritus spirituali cura, semper manebit incardinatus dioecesi originis; attamen Episcopus ruthenus originis iurisdictionem suam in eum nullimode exercebit quoadusque ipse in Civitatibus Foederatis commorabitur. In patriam autem supra dicti sacerdotes redire nequeant absque expressa licentia Ordinarii Americani, in scriptis concedenda, in cuius dioecesi sacrum ministerium exercent. Quod si de una in aliam dioecesim Civitatum Foederatorum se conferre cupiant requiritur consensus Episcopi *a quo et ad quem*, opportune facto certiore Episcopo rutheni ritus.

Art. XVI. — Laici rutheni candidati ad Ordines cuiuscumque originis et domicilii fuerint, illi dioecesi incardinati censeantur, a cuius ordinario acceptati fuerint, et pro qua emisserint iuramentum missionis seu stabilitatis ad inserviendum in dicta dioecesi. Ab ea autem dioecesi, in qua incardinati sunt, in aliam transire nequeant nisi praehabito consensu Ordinarii *a quo et ad quem*, ac opportune reddito certiore Episcopo rutheni ritus.

Art. XVII. — Omnes rectores missionum ruthenarum Civitatum Foederatorum sunt amovibiles ad nutum Ordinarii loci, opportune effecto certiore Episcopo rutheni ritus. Admoveri autem non poterunt absque causis gravibus et iustis.

Art. XVIII. — Datur tamen facultas presbytero amoto appellationem interponendi, in devolutivo.

Art. XIX. — Sustentationi sacerdotis providebit communitas ruthena iuxta praxim et normas dioeceseos, in cuius finibus communitas invenitur.

Art. XX. — Iura stolae et emolumenta sacri ministerii in singulis missionibus determinanda sunt ab Ordinario loci, iuxta consuetudines locales, audito Episcopo rutheni ritus.

CAPUT III. — *De Fidelibus ruthenis.*

Art. XXI. — Fideles rutheni iis in locis in quibus nulla ecclesia nec sacerdos ritus eorum habeatur, ritui latino sese conformabunt; eisque eiusmodi facultas conceditur etiam ubi propter longinquitatem Ecclesiae suae non eam possint nisi cum gravi incommodo adire, quin tamen ex hoc ritus mutatio indicatur.

Art. XXII. — Laici rutheni, qui verum et stabile domicilium in Civitatibus Foederatis constituerint, transire possunt ad ritum latinum, obtenta tamen prius, in singulis casibus, venia Apostolicae Sedis.

Art. XXIII. — Si contingat ut hi quandoque in patriam revertantur, tunc etsi ex Pontificio scripto ritum latinum susceperint, licebit eis Apostolica Sede exorata, ad pristinum ritum redire.

Art. XXIV. — Non licet Missionariis latinis sub poenis ab Apostolica Sede decernendis, quempiam Ruthenorum ad latinum ritum amplectendum inducere.

Art. XXV. — Fideles rutheni, etiam in locis in quibus adest presbyter rutheni ritus, apud Sacerdotem latinum ab Ordinario loci approbatum peccata sua confiteri, et beneficium sacramentalis absolutionis valide et licite obtinere possunt.

Sciant autem sacerdotes rutheni ritus, censuras et reservationes casuum in dioecesi, in qua ministerium exercent, sive vigentes, sive ferendas, clerum etiam et populum eiusdem rutheni ritus afficere.

Art. XXVI. — Ad vitanda gravia incommoda quae inde ruthenis evenire possent, facultas eis fit dies festos et ieiunia observandi iuxta consuetudinem locorum in quibus degunt. Attamen diebus dominicis et festis in utroque ritu in eandem diem incidentibus, sacrae liturgiae in ecclesia sui ritus, si in loco existat, Rutheni interesse tenentur.

CAPUT IV. — *De matrimoniis inter Fideles Mixti Ritus.*

Art. XXVII. — Matrimonia inter catholicos ruthenos et latinos non prohibentur: sed maritus latinus uxoris ruthenae ritum non sequatur, nec uxor latina ritum mariti rutheni.

Art. XXVIII. — Si vero vir latinus in uxorem duxerit mulierem ruthenam, integrum erit mulieri ad ritum latinum, sive in actu matrimonii sive po-

[Sacerdos]

stea, durante matrimonio, transire, quin electionem semel factam, vivente viro, revocare possit.

Art. XXIX. — Soluta matrimonio, mulieri ruthenae, quae ritum mariti amplexa fuerat, resumendi proprii ritus libera erit potestas.

Art. XXX. — Uxori ruthenae quae maluerit in proprio ritu permanere, licebit tamen in ieiuniis et festis suum maritum sequi.

Art. XXXI. — Vir ruthenus potest, si velit, ritum uxoris latinae sequi, eique pariter licebit in ieiuniis et festis ritui uxoris latinae sese conformare. Soluta matrimonio, poterit in ritu latino permanere, vel ritum ruthenum resumere.

Art. XXXII. — Matrimonium inter virum latinum et ruthenam mulierem latine coram parochio latino contrahatur; inter virum vero ruthenum et mulierem latinam contrahi potest vel ruthene coram parochio rutheno, vel latine coram parochio uxoris.

Art. XXXIII. — Si uterque contrahens in suo ritu permaneat, competit presbyteris respectivi ritus officium parochi erga illos exercere in rebus quae hic recensentur, nempe: in communionis paschalis, viatici et extremae unctionis administratione, in ad-

sistentia in mortis articulo, in exequiis persolvendis atque in humatione; excepto necessitatis casu.

Art. XXXIV. — Nati in Civitatibus Foederatis Americae ex patre latino et matre ruthena, latino ritu sunt baptizandi; proles enim sequi omnino debet patris ritum, si sit latinus.

Art. XXXV. — Si vero pater sit ruthenus et mater latina, liberum erit eidem patri, quod proles vel ritu rutheno baptizetur, vel etiam ritu latino, si in gratiam uxoris latinae ipse consenserit.

Art. XXXVI. — Infantes ad eius parochi iurisdictionem pertinent, cuius ritu sunt legitime baptizati, cum per Baptismum fiat suscepti ritus latini vel rutheni professio, ita ut ad latinum ritum spectent qui latino ritu baptizati sunt; qui vero ritu rutheno sunt baptizati in Ruthenorum numero sint habendi.

Excipitur casus quando iis Baptismum alieno ritu collatus fuerit ob gravem necessitatem, cum nimirum morti proximi fuerint, vel in loco in quo parentes tempore nativitatis morabantur, parochus proprii ritus non adesset; tunc enim ad parochum ritus, quem parentes profitentur, pertinebunt, iuxta superius statuta. [1286] (1). — Cfr. *America Septentr. - Canada*.

S

Sacerdos:

a) Occasione Sui iubilaei sacerdotalibus sequentibus monitis, catholici sacerdotis idea perbelle Pontifex pingit:

Haerent animo penitus, suntque plena formidinis, quae gentium Apostolus ad Hebraeos scribebat (XIII, 17), quum illos commonens de obedientiae officio praepositis debita, gravissime affirmabat: *Ipsi enim pervigilant, quasi rationem pro animabus vestris reddituri*. Haec nimirum sententia si ad omnes pertinet, quotquot in Ecclesia praesunt, at maxime in Nos cadit qui, licet impares, supremam in ea auctoritatem, Deo dante, obtinemus. Quare noctu atque interdiu sollicitudine affecti, meditari atque eniti non intermittimus quaecumque ad incolumitatem faciant et incrementa dominici gregis. Inter haec

unum praecipue Nos occupat: homines sacri ordinis eos omnino esse, qui pro muneri officio esse debent. Persuasum enim habemus, hac maxime via de religionis statu bene esse laetiusque sperandum. Idcirco, statim ut Pontificatum inivimus, quamquam, universitatem cleri contuentibus, multiplices eius laudes elucebant, tamen Venerabiles Fratres catholici orbis Episcopos impensissime hortandos censuimus, ut nihil constantius, nihil efficacius agerent, quam ut Christum formarent in iis, qui formando in caeteris Christo rite destinantur. Sacrorum autem Antistitum quae fuerint in hac re voluntates probe

(1) Cfr. Supplementum I ad verbum *Rutheni* nuperrimas ordinationes.

novimus. Novimus qua providentia, qua navitate in excolendo ad virtutem clero assidue connituntur: de quo illis non tam laudem impertivisse, quam gratias palam habuisse libet. — At vero, quum ex huiusmodi Episcoporum curis iam plures e clero gratulamur caelestes concepisse ignes, unde gratiam Dei, ex impositione manuum presbyterii susceptam, vel resuscitarunt, vel acuerunt; tum adhuc conquerendum superest, alios quosdam per diversas regiones non ita se probare, ut in ipsos tamquam in speculum, prout dignum est, plebs christiana coniciens oculos, sumere possit quod imitetur. Ad hos porro cor Nostrum per hasce litteras patere volumus; videlicet ut cor patris, quod in conspectu aegrotantis filii, anxia palpitat caritate. Hacigitur suadente, hortationibus Episcoporum hortationes addimus Nostras: quae, quamvis eo spectent potissimum ut devios torpentesve ad meliora revocent, tamen etiam caeteris admoveant velimus incitamenta. Commonstramus iter quo quisque studiosus in dies contendat ut vere sit, qualem Apostolus nitide expressit, *homo Dei* (*Tim.* vi, 11), iustaeque expectationi Ecclesiae respondeat. — Nihil plane inauditum vobis aut cuiquam novum dicemus, sed quae certe commeminis omnes oportet: spem autem indit Deus, vocem Nostram fructum non exiguum esse habituram. Id equidem flagitamus: *Renovamini... spiritu mentis vestrae, et induite novum hominem, qui secundum Deum creatus est in iustitia, et sanctitate veritatis* (*Ephes.* iv, 23, 24); eritque hoc a vobis in quinquagesimo sacerdotii Nostri natali pulcherri- mum acceptissimumque munus. Quumque Nos, *in animo contrito et spiritu humilitatis* (*Dan.* iii, 39), exactos in sacerdotio annos recogitabimus Deo; quidquid humani dolendum sit, videbimur quodammodo expiare, admonendo vos et cohortando ut *ambuletis digne Deo per omnia placentes*

(*Coloss.* i, 10). — Qua tamen in hortatione, non vestras tantum utilitates tuebimur, sed communes etiam catholicarum gentium; quum aliae ab aliis dissociari nequaquam possint. Etenim non eiusmodi est sacerdos, qui bonus malusve uni sibi esse queat; sed eius ratio et habitus vitae sane quantum habet consequentis effectus in populum. Sacerdos reapse bonus ubi est, quale ibi donum et quantum est!

II. — *Praecipua sacerdotis laus, vitae sanctimonia.*

Hinc porro, dilecti filii, hortationis Nostrae exordium capimus, ut vos nimirum ad eam vitae sanctimoniam, quam dignitatis gradus postulat, excitemus. — Quicumque enim sacerdotio potitur, eo non sibi tantum, sed aliis potitur: *Omnis namque Pontifex ex hominibus assumptus, pro hominibus constituitur in iis, quae sunt ad Deum* (*Hebr.* v, 1). Idipsum et Christus indicavit, qui ad significandum quo demum actio sacerdotum spectet, eos cum sale itemque cum luce comparatos voluit. Lux ergo mundi, sal terrae sacerdos est. Neminem sane fugit id praecipue fieri christiana veritate tradenda: at vero quem pariter fugiat, institutionem eiusmodi pro nihilo fere esse, si, quae sacerdos verbatradat, exemplo suo non comprobet? Qui audiunt, contumeliose ii quidem, sed non immerito obiciunt: *Confitentur se nosse Deum, factis autem negant* (*Til.* i, 16); doctrinamque respuent, nec sacerdotis fruentur luce. Quam ob rem ipse Christus, factus sacerdotum forma, re primum, mox verbis docuit: *Coeptit Iesus facere, et docere* (*Act.* i, 1). — Item, sanctimoniâ posthabita, nihil admodum sacerdos sal terrae esse poterit; corruptum enim et contaminatum integritati minime aptum est conferendae: unde autem sanctitas abest, ibi corruptio-

[Sacerdos]

nem inesse oportet. Quapropter Christus, eamdem insistent similitudinem, sacerdotes tales sal infatuatum dicit, quod ad nihilum valet ultra, nisi ut mittatur foras, atque adeo conculcetur ab hominibus (MATTH. 23, 13).

III. — *Sacra ipsa munera sanctimoniam exposcunt.*

Quae quidem eo apertius patent, quod sacerdotali munere haud nostro nos fungimur nomine, sed Christi Iesu. Sic nos, inquit Apostolus, existimet homo ut ministros Christi, et dispensatores mysteriorum Dei (I Cor. IV, 1): pro Christo ergo legatione fungimur (II Cor. V, 20). — Hac nempe de causa Christus ipse, non ad servorum, sed ad amicorum numerum nos adscripsit: *Iam non dicam vos servos... Vos autem dixi amicos: quia omnia quaecumque audivi a Patre meo, nota feci vobis... Elegi vos, et posui vos ut eatis, et fructum afferatis* (IOAN. XV, 15, 16). — Est igitur nobis persona Christi gerenda: legatio vero ab ipso data sic obeunda, ut quo ille intendit, eo nos pertingamus. Quoniam vero idem velle idem nolle, ea demum firma amicitia est; tenemur, ut amici, hoc sentire in nobis, quod et in Christo Iesu, qui est sanctus, innocens, impollutus (Hebr. VII, 26); ut legati ab eo debemus doctrinis eius ac legi conciliare fidem hominum, easdem nimirum nos ipsi primum servantes: ut potestatis eius participes ad animos vinculis culparum levandos, conari nos omni studio oportet ne illis implicemur. At maxime ut ministri eius in praecellentissimo sacrificio, quod perenni virtute pro mundi vita innovatur, debemus ea animi conformatione uti, qua ille ad aram crucis seipsum obtulit hostiam immaculatam Deo. Nam si olim, in specie solummodo ac figura, tanta a sacerdotibus postulabatur sanctitas; ecquid a nobis, quum victima est

Christus? *Quo non oportet igitur esse puriorem tali fruentem sacrificio? Quo solari radio non splendidiorem manum carnem hanc dividentem? Os quod igni spiritali repletur, linguam quae tremendo nimis sanguine rubescit* (S. IO. CHRYSOST. hom. LXXXII in Matth. n. 5). Perapte S. Carolus Borromaeus, in orationibus ad clerum, sic instabat: « Si meminissemus, dilectissimi fratres, quanta et quam digna in manibus nostris posuerit Dominus Deus, quantam istiusmodi consideratio vim haberet ad nos impellendum ut vitam ecclesiasticis hominibus dignam duceremus! Quid non posuit in manu mea Dominus, quando proprium Filium suum unigenitum, sibi coaeternum et coaequalem, posuit? In manu mea posuit thesauros suos omnes, sacramenta et gratias; posuit animas, quibus illi nihil est carius, quas sibi ipsi praetulit in amore, quas sanguine suo redemit: in manu mea posuit coelum, quod et aperire et claudere ceteris possum... Quomodo ergo adeo ingratus esse potero tantae dignationi et dilectioni, ut peccem contra ipsum? ut illius honorem offendam? ut hoc corpus, quod suum est, inquinem? ut hanc dignitatem, hanc vitam, eius obsequio consecratam, maculem?

IV. — *Ecclesiae et Patrum monita recolenda.*

Ad hanc ipsam vitae sanctimoniam, de qua iuvat paulo fusius dicere, magnis Ecclesiae spectat perpetuisque curis. Sacra idcirco Seminaria instituta: ubi, si litteris ac doctrinis imbuendi sunt qui in spem cleri adolescent, at simul tamen praecipueque ad pietatem omnem a teneris annis sunt conformandi. Subinde vero, dum ipsa candidatos diuturnis intervallis gradatim promovet, nusquam, ut mater sedula, hortationibus de sanctitate assequenda parcit.

Iucunda quidem ea sunt ad recolendum. Quum enim primo in sacram militiam cooptavit, voluit nos ea rite profiteri: *Dominus pars haereditatis meae, et calicis mei: tu es, qui restitues haereditatem meam mihi* (Ps. xv, 5). Quibus, inquit Hieronymus, monetur clericus ut *qui, vel ipse pars Domini est, vel Dominum partem habet, talem se exhibeat, ut et ipse possideat Dominum, et possideatur a Domino* (Ep. LII, ad Nepotianum, n. 5). — Subdiaconis accensendos ipsa quam graviter est allocuta! *Iterum atque iterum considerare debetis attente quod onus hodie ultro appetitis;... quod si hunc ordinem suscepitis, amplius non licebit a proposito resilire, sed Deo... perpetuo famulari, et castitatem, illo adiuvante, servare oportebit.* Tum denique: *Si usque nunc fuistis tardi ad ecclesiam, amodo debetis esse assidui: si usque nunc somnolenti, amodo vigiles;... si usque nunc inhonesti, amodo casti... Videte cuius ministerium vobis traditur!* — Diaconatu porro augendis sic per Antistitem a Deo precata est: *Abundet in eis totius forma virtutis, auctoritas modesta, pudor constans, innocentiae puritas et spiritualis observantia disciplinae. In moribus eorum praecepta tua fulgeant, ut suae castitatis exemplo imitationem sanctam plebs acquirat.* — Sed eo acrius movet communitio initiandis sacerdotio facta: *Cum magno timore ad tantum gradum ascendendum est, ac providendum ut caelestis sapientia, probi mores et diuturna iustitiae observatio ad id electos commendet... Sit odor vitae vestrae delectamentum Ecclesiae Christi, ut praedicatione atque exemplo aedificetis domum, idest familiam Dei.* Maximeque omnium urget illud gravissime additum: *Imitamini quod tractatis: quod profecto cum Pauli praecepto congruit: ut exhibeamus omnem hominem perfectum in Christo Iesu* (Coloss. i, 28). — Talis igitur quum sit mens Ecclesiae de sacerdotum vita, mirum nemini

esse possit, quod sancti Patres ac Doctores omnes ita de ea re consentiant, ut illos fere nimios quis arbitretur. Quos tamen si prudenter aestimemus, nihil eos nisi apprimè verum rectumque docuisse iudicabimus. Eorum porro sententia haec summatim est. Tantum scilicet inter sacerdotem et quemlibet probum virum intercedere debet discriminis, quantum inter caelum et terram: ob eamque causam, virtuti sacerdotali cavendum non solum ne gravioribus criminibus sit affinis, sed ne minimis quidem. In quo virorum tam venerabilium iudicio Tridentina Synodus stetit, quum monuit clericos ut fugerent *levia etiam delicta, quae in ipsis maxima essent* (Sess. xxii, de reform., c. i): maxima scilicet, non re ipsa, sed respectu peccantis, in quem, potiore iure quam in templorum aedificia, illud convenit: *Domum tuam decet sanctitudo* (Ps. xcii, 5).

V. — Sanctimonia in quo ponenda.

Iam sanctitas eiusmodi, qua sacerdotem carere sit nefas, videndum est in quo sit ponenda: id enim si quis ignoret vel praepostere accipiat, magno certe in discrimine versatur. Equidem sunt qui putent, quin etiam profiteantur, sacerdotis laudem in eo collocandam omnino esse, ut sese aliorum utilitatibus totum impendat: quamobrem, dimissâ fere illarum cura virtutum, quibus homo perficitur ipse (eas ideo vocitant *passivas*), aiunt vim omnem atque studium esse conferenda ut *activas* virtutes quis excolat exerceatque. Haec sane doctrina mirum quantum fallaciae habet atque exitii. De ea Decessor noster fel. rec. sic pro sua sapientia edixit (Ep. *Testem benevolentiae*, ad Archiep. Baltimor., 22 ian. 1899): « Christianas virtutes, alias « temporibus aliis accommodatas esse, is « solum velit, qui Apostoli verba non me- « minerit: *Quos praescivit, et praedestina-*

[Sacerdos]

«*vit conformes fieri imaginis Filii sui*» (Rom. VIII, 29). Magister et exemplar «*sanctitatis omnis Christus est; ad cuius regulam aptari omnes necesse est, quot quot avent beatorum sedibus inseri. Iam vero haud mutatur Christus progredientibus saeculis, sed idem heri et hodie: ipse et in saecula*» (Hebr. XIII, 8). Ad «*omnium igitur aetatum homines pertinet illud: Discite a me, quia mitis sum, et humilis corde*» (MATTH. XI, 29); nulloque «*non tempore Christus se nobis exhibet factum obedientem usque ad mortem*» (Philipp. II, 8); valetque quavis aetate Apostoli sententia: *Qui... sunt Christi, carnem suam crucifixerunt cum vitiis et concupiscentiis* (Gal. v, 24). — Quae documenta si quidem spectant unumquemque fidelium, propius tamen ad sacerdotes attinent: ipsique prae ceteris dicta sibi habeant quae idem Decessor Noster apostolico ardore subiecit: «*Quas utinam virtutes multo nunc plures sic colerent, ut homines sanctissimi praeteritorum temporum! qui demissione animi, obedientia, abstinencia, potentes fuerunt opere et sermone, emolumento maximo, nedum religiosae rei, sed publicae ac civilis*». Ubi animadvertere non abs re fuerit, Pontificem prudentissimum iure optimo singularem abstinentiae mentionem intulisse, quam evangelico verbo dicimus, abnegationem sui. Quippe hoc praesertim capite, dilecti filii, robur et virtus et fructus omnis sacerdotalis muneris continetur: hoc neglecto, exoritur quidquid in moribus sacerdotis possit oculos animosque fidelium offendere. Nam si turpis lucris gratia quis agat, si negotiis saeculi se involvat, si primos appetat accubitus ceterosque despiciat, si carni et sanguini acquiescat, si quaerat hominibus placere, si fidat persuasibilibus humanae sapientiae verbis; haec omnia inde fluunt, quod Christi mandatum negligit conditionemque re-

spondit ab ipso latam: *Si quis vult post me venire, abneget semetipsum* (MATTH. XVI, 24).

VI. — *A sanctimonia ubertas ministerii.*

Ista Nos quum adeo inculcamus, illud nihilo minus sacerdotem admonemus, non sibi demum soli vivendum sancte: ipse enimvero est operarius, quem Christus exiit... *conducere in vineam suam* (MATTH. XX, 1). Eius igitur est fallaces herbas evellere, serere utiles, irrigare, tueri ne inimicus homo superseminet zizania. Cavendum propterea sacerdoti ne, inconsulto quodam intimae perfectionis studio adductus, quidquam praetereat de muneris partibus quae in aliorum bonum conducant. Cuiusmodi sunt verbum Dei nuntiare, confessiones rite excipere, adesse infirmis praesertim morituris, ignaros fidei erudire; solari moerentes. reducere errantes, usquequaque imitari Christum: *Qui pertransiit benefaciendo et sanando omnes oppressos a diabolo* (Act. x, 38). — Inter haec vero insigne Pauli monitum sit menti defixum: *Neque qui plantat est aliquid, neque qui rigat: sed, qui incrementum dat Deus* (I Cor. III, 7). Liceat quidem euntes et flentes mittere semina; liceat ea labore multo fovere: sed ut germinet edantque optatos fructus, id nempe unius Dei est eiusque praepotentis auxilii. Hoc accedit magnopere considerandum, nihil praeterea esse homines nisi instrumenta, quibus ad animorum salutem utitur Deus; ea oportere idcirco ut apta sint quae a Deo tractentur. Qua sane ratione? Num ulla putamus vel insita vel parta studio praestantia moveri Deum ut opem adhibeat nostram ad suae gloriae amplitudinem? Nequaquam: scriptum est enim: *Quae stulta sunt mundi elegit Deus, et confundat sapientes: et infirma mundi elegit Deus, ut confundat fortia: et ignobilia mundi, et contemptibilia*

elegit Deus, et ea quae non sunt, ut ea quae sunt destrueret (I Cor. I, 27, 28). Unum nimirum est quod hominem cum Deo coniungat, unum quod gratum efficiat, atque non indignum eius misericordiae administrum: vitae morumque sanctimonia. Haec, quae demum est supereminens Iesu Christi scientia, sacerdoti si desit, desunt ei omnia. Nam ab ea disiunctae, ipsa exquisitae doctrinae copia (quam Nosmetipsi nitimur in clero provehere), ipsaque agendi dexteritas et sollertia, etiamsi emolumenti aliquid vel Ecclesiae vel singulis afferre possint, non raro tamen detrimenti iisdem sunt flebilis causa. Sanctimonia vero qui ornatur et affluat, is quam multa possit, vel infimus, mirifice salutaria in populo Dei aggredi et perficere, complura ex omni aetate testimonia loquuntur: praeclare, non remota memoria, Ioannes Bapt. Vianney, animarum in exemplum curator, cui honores Caelitum Beatorum Nosmet decrevisse laetamur. Sanctitas una nos efficit, quales vocatio divina exposcit: homines in novitate vitae ambulantes, qui, ut Paulus monet (II, Cor. VI, 5 et seqq.), *in laboribus, in vigiliis, in ieiuniis, in castitate, in scientia, in longanimitate, in suavitate, in Spiritu Sancto, in caritate non ficta, in verbo veritatis* seipsum exhibeant ut ministros Dei; qui unice in caelestia tendant, et alios eodem adducere omni ope contendant.

VII. *Magnum sanctimoniae subsidium, orandi studium.*

Quoniam vero, ut nemo unus ignorat, vitae sanctitas eatenus fructus est voluntatis nostrae, quoad haec gratiae subsidio roboretur a Deo, abunde nobis Deus ipse providit, ne gratiae munere, si velimus, ullo tempore caremus: idque in primis assequimur studio precandi. — Sane precationem inter et sanctimoniam

is necessario intercedit usus, ut altera esse sine altera nullo modo possit. Quocirca consentanea omnino veritati est ea sententia Chrysostomi: *Arbitror cunctis esse manifestum, quod simpliciter impossibile sit absque precationis praesidio cum virtute degere* (*De precatione*, orat. I): acuteque Augustinus conclusit: *Vere novit recte vivere, qui recte novit orare* (Hom. IV ex 50). Quae nobis documenta Christus ipse et crebra hortatione et maxime exemplo suo firmius persuasit. Nempe orandi causâ vel in deserta secedebat, vel montes subibat solus; noctes solidas totus in eo exigebat; templum frequenter adibat; quin etiam, stipantibus turbis, ipse erectis in caelum oculis palam orabat; denique suffixus cruci, medios inter mortis dolores, cum clamore valido et lacrimis supplicavit Patri. — Hoc igitur certum ratumque habeamus, sacerdotem, ut gradum officiumque digne sustineat suum, precandi studio eximie deditum esse oportere. Saepius quidem dolendum quod ipse ex consuetudine potius id faciat quam ex animi ardore; qui statis horis oscitanter psallat vel pauculas interserat preces, nec deinde ullam de die partem memor tribuat alloquendo Deo, pie sursum adspirans. Sed enim sacerdos multo impensius ceteris paruisse debet Christi praecepto: *Oportet semper orare* (LVC. XVIII, 1.); cui inhaerens Paulus tantopere suadebat: *Orationi instate, vigilantes in ea in gratiarum actione* (Coloss. IV, 2): *Sine intermissione orate* (I Thess. V, 17). Animo quippe sanctimoniae propriae aequae ac salutis alienae cupido quam multae per diem sese dant occasionem ut in Deum feratur! Angores intimi, tentationum vis ac pertinacia, virtutum inopia, remissio ac sterilitas operum, offensiones et negligentiae creberrimae, timor demum ad iudicia divina; haec omnia valde incitant ut ploremus coram Domino, ac, praeter impletam opem, bonis ad ipsum meritis facile

[Sacerdos]

ditescamus. Neque nostrâ tantummodo ploremus causa oportet. In ea, quae latius ubique funditur, scelorum colluvione, nobis vel maxime imploranda exorandaque est divina clementia; nobis instandum apud Christum, sub mirabili Sacramento omnis gratiae benignissime prodigum: *Parce, Domine, parce populo tuo.*

VIII. *Necessaria in primis aeternorum meditatio.*

Illud in hac parte caput est, aeternarum rerum meditationi certum aliquod spatium quotidie concedatur. Nemo est sacerdos qui possit hoc sine gravi incuriae nota et animae detrimento praetermittere. Ad Eugenium III, sibi quondam alumnum, tunc vero romanum Pontificem, Bernardus Abbas sanctissimus scribens, eum libere obnixequè admonebat, ne unquam a quotidiana divinorum meditatione vacaret, nulla admissa excusatione curarum, quas multas et maximas supremus habet apostolatus. Id autem se iure exposcere contendebat, utilitates eiusdem exercitationis ita enumerans prudentissime: *Fontem suum, id est mentem, de qua oritur, purificat consideratio. Deinde regit affectus, dirigit actus, corrigit excessus, componit mores, vitam honestat et ordinat; postremo divinarum pariter et humanarum rerum scientiam confert. Haec est quae confusa disternit, hiantia cogit, sparsa colligit, secreta rimatur, vera vestigat, veri similia examinat, ficta et fucata explorat. Haec est quae agenda praeordinat, acta recogitat ut nihil in mente resideat aut incorrectum aut correctione egens. Haec est quae in prosperis adversa praesentit, in adversis quasi non sentit; quorum alterum fortitudinis, alterum prudentiae est (De Consid. l. I, c. 7). Quae quidem magnarum utilitatum summa, quas meditatio parere est nata, nos item docet atque admonet,*

quam sit illa, non modo in omnem partem salutaris, sed admodum necessaria. — Quamvis enim varia sacerdotii munia augusta sint et plena venerationis, usu tamen frequentiore fit ut ipsa tractantes non ea plane qua par est religione perpendant. Hinc, sensim defervescente animo, facilis gressus ad socordiam, atque adeo ad fastidium rerum sacerrimarum. Accedit, quod sacerdotem quotidiana consuetudine versari necesse sit quasi *in medio nationis pravae*; ut saepe, in pastoralis ipsa caritatis perfunctione, sit sibi pertimescendum ne lateant inferni anguis insidiae. Quid, quod tam est proclive, de mundano pulvere etiam religiosa corda sordescere? Apparet igitur quae et quanta urgeat necessitas ad aeternorum contemplationem quotidie redeundi, ut adversus illecebras mens et voluntas, renovato subinde robore, obfirmetur. — Praeterea expedit sacerdoti quadam instrui facilitate assurgendi nitendique in caelestia; quia caelestia sapere, eloqui, suadere omnino debet; qui sic debet vitam suam omnem supra humana instituire, ut, quidquid pro sacro munere agit, secundum Deum agat, instinctu ductuque fidei. Iamvero hunc animi habitum, hanc veluti nativam cum Deo coniunctionem efficit maxime ac tuetur quotidianae meditationis praesidium; id quod prudenti cuique tam perspicuum est, ut nihil opus sit longius persequi.

IX. *Meditationis neglectus quae pariat damna.*

Quarum rerum confirmationem petere licet, sane tristem, ex eorum vita sacerdotum, qui divinorum meditationem vel parvi pendunt vel plane fastidiunt. Videas enim homines, in quibus *sensus Christi*, illud tam praestabile bonum, oblanguit; totos ad terrena conversos, vana consecrantes, leviora effutientes, sacrosancta obeuntes

remisse, gelide, fortasse indigne. Iampridem ipsi, unctionis sacerdotalis recenti charismate perfusi, diligenter parabant ad psallendum animam, ne perinde essent ac qui tentant Deum; opportuna quaerebant tempora locaque a strepitu remotiora; divina scrutari sensa studebant; laudabant, guebant, exultabant, spiritum effundebant cum Psalte. Nunc vero, quantum mutati ab illis sunt!... — Itemque vix quidquam in ipsis residet de alacri ea pietate quam spirabant erga divina mysteria. Quam dilecta erat olim tabernacula illa! gestiebat animus adesse in circuitu mensae Domini, et alios ad eam atque alios advocare pios. Ante sacrum quae mundities, quae preces desiderantis animae! tum in ipso agendo quanta erat reverentia, augustis caerimoniis decore suo integris; quam effusae ex praecordiis gratiae: feliciterque manabat in populum bonus odor Christi!... — *Rememoramini*, obsecramus, dilecti filii, *rememoramini pristinos dies* (Hebr. x, 23); tunc nempe calebat anima, sanctae meditationis studio enutrita. — In his autem ipsis, qui *recogitare corde* (IEREM, XII, 11) gravantur vel negligunt, non desunt sane qui consequentem animi sui egestatem non dissimulent, excusentque, id causae obtendentes, se totos agitationi ministerii dedidisse, in multiplicem aliorum utilitatem. Verum falluntur misere. Nec enim assueti cum Deo colloqui, quum de eo ad homines dicunt vel consilia christianae vitae impertiunt, prorsus carent divino afflatu: ut evangelicum verbum videatur in ipsis fere intermortuum. Vox eorum, quantavis prudentiae vel facundiae laude clarescat, vocem minime reddit Pastoris boni, quam oves salutariter audiant: strepit enim diffluitque inanis, atque interdum damnosi fecunda exempli, non sine religionis dedecore et offensione bonorum. Nec dissimiliter fit in ceteris partibus actuosae vitae: quippe vel nullus inde solidae utilitatis proventus, vel brevis horae, con-

sequitus, imbre deficiente caelesti, quem sane devocat uberrimum *oratio humiliantis se* (Eccli. xxxv, 21). — Quo loco facere quidem non possumus quin eos vehementer doleamus, qui pestiferis novitatibus abrepti, contra haec sentire non vereantur, impensamque meditando et precando operam quasi perditam arbitrentur. Proh funesta caecitas! Utinam, secum ipsi probe considerantes, aliquando cognoscerent quorsum evadat neglectus iste contemptusque orandi. Ex eo nimirum germinavit superbia et contumacia; unde nimis amari excrevere fructus, quos paternus animus et commemorare refugit et omnino resecare exoptat. Optatis annuat Deus; qui benigne devios respiciens, tanta in eos copia *spiritum gratiae et precum* effundat, ut errorem deflentes suum, male desertas vias communi cum gaudio volentes repetant, cautiores persequantur. Item ut olim Apostolo (*Philipp.*, I, 8), ipse Deus sit Nobis testis, quo modo eos omnes cupiamus in visceribus Iesu Christi!

X. Incitamenta ad meditandum.

Illis, igitur, vobisque omnibus, dilecti filii, alte inseat hortatio Nostra, quae Christi Domini est: *Videte, vigilate, et orate* (MARC. XIII, 33). Praecipue in pie meditandi studio uniuscuiusque elaboret industria: elaboret simul animi fiducia, identidem rogantis: *Domine, doce nos orare* (LVC. XI, 1). Nec parvi quidem momenti esse nobis ad meditandum debet peculiaris quaedam causa; scilicet quam magna vis consilii virtutisque inde profluat, bene utilis ad rectam animarum curam, opus omnium perdifficile. — Cum re cohaeret, et est memoratu dignum, Sancti Caroli pastorale alloquium: « Intelligite, « fratres, nil aequae ecclesiasticis omnibus « viris esse necessarium ac est oratio mentalis, actiones nostras omnes praecedens, « concomitans et subsequens: *Psallam*, in-

[Sacerdos]

« quit propheta, et intelligam (Ps. c, 2. Si
 « Sacramenta minstras, o frater, meditare
 « quid facis; si Missam celebras, meditare
 « quid offers; si psallis, meditare cui et quid
 « loqueris; si animas regis, meditare quo-
 « nam sanguine sint lavatae » (*Ex orationib. ad clerum*). Quapropter recte ac iure Ecclesia nos ea davidica sensa iterare frequenter iubet: *Beatus vir qui in lege Domini meditatur; voluntas eius permanet die ac nocte; omnia quaecumque faciet semper prosperabuntur*. — Ad haec, unum denique instar omnium sit nobile incitamentum. Sacerdos enim, si *alter Christus* vocatur et est communicatione potestatis, nonne talis omnino et fieri et haberi debeat etiam imitatione factorum?... *Summum igitur studium nostrum sit in vita Iesu Christi meditari* (*De imit. Chr. I, 1*).

XI. — *Sacrae lectionis utilitates.*

Cum divinarum rerum quotidiana consideratione magni refert ut sacerdos piorum librorum lectionem, eorum in primis qui divinitus inspirati sunt, coniungat assiduus. Sic Paulus mandabat Timotheo: *Attende lectioni* (I Tim. iv, 13). Sic Hieronymus, Nepotianum de vita sacerdotali instituens, id inculcabat: *Nunquam de manibus tuis sacra lectio deponatur*: cuius rei hanc subtexebat causam: *Disce quod doceas: obtine eum, qui secundum doctrinam est, fidelem sermonem, ut possis exhortari in doctrina sana, et contradicentes revincere*. Quantum enimvero proficiunt sacerdotes qui constanti hoc praestant assuetudine; ut sapide praedicant Christum, utque mentes animosque audientium, potius quam emolliant et mulceant, ad meliora impellunt, ad suprema erigunt desideria! — Sed alia quoque de causa, atque ea in rem vestram, dilecti filii, frugifera, praeceptio valet eiusdem Hieronymi: *Semper in manu tua sacra sit lectio*

(Ep. LVIII ad Paulinum, n. 6). Quis enim nesciat maximam esse in amici animum vim cuiuspiam amici qui candide moneat, consilio iuvet, carpat, excitet, ab errore avocet? *Beatus, qui invenit amicum verum...* (Eccli. xxv, 12), *qui autem invenit illum, invenit thesaurum* (Ib. vi, 14). Iamvero amicos vere fideles adscribere ipsi nobis pios libros debemus. De nostris quippe officiis ac de praescriptis legitimae disciplinae graviter commonefaciunt; repressas in animo caelestes voces suscitant; desidiam propositorum castigant; dolosam obturbant tranquillitatem; minus probabiles affectiones, dissimulatas, coarguunt; pericula detegunt, saepenumero incautis patentia. Haec autem omnia sic illi tacita cum benevolentia praestant, ut se nobis non modo amicos praebeant, sed amicorum perquam optimos praebeant. Siquidem habemus, quum libeat, quasi lateri adhaerentes, intimis necessitatibus nulla non hora promptos; quorum vox nunquam est acerba, consilium nunquam cupidum, sermo nunquam timidus aut mendax. — Librorum piorum saluberrimam efficacitem multa quidem eaque insignia declarant exempla; at exemplum profecto eminet Augustini, cuius promerita in Ecclesiam amplissima inde auspiciis duxerunt: *Tolle, lege; tolle, lege...* *Arripui* (epistolas Pauli apostoli), *aperui et legi in silentio...* *Quasi luce securitatis infusa cordi meo, omnis dubitationis tenebrae diffugerunt* (Conf. l. viii, c. 12). Sed contra heu! saepius accidit nostra aetate, ut homines et clero tenebris dubitationis sensim offundantur et saeculi obliqua sectentur, eo praesertim quod piis divinisque libris longe alios omne genus atque ephemeridum turbam praeoptent, ea quidem scatentia errore blando ac lue. Vobis, dilecti filii, cavete: adultae provectaeque aetati ne fidite, neve sinite spe fraudulenta illudi, ita vos posse aptius communi bono prospicere. Certi

custodiantur fines, tum quos Ecclesiae leges praestituant, tum quos prudentia cernat et caritas sui: nam venena istaec semel quis animo imbiberit, concepti exitii perraro quidem effugiet damna.

XII. — *Conscientiae examen ne omittatur.*

Porro emolumenta, tum a sacra lectione, tum ex ipsa meditatione caelestium quae sita, futura certe sunt sacerdoti uberiora, si argumenti quidpiam accesserit, unde ipsemet dignoscat an lecta et meditata religiose studeat in usu vitae perficere. Est apposite ad rem egregium quoddam documentum Chrysostomi, sacerdoti praesertim exhibitum. Quotidie sub noctem, antequam somnus obrepat, *excita iudicium conscientiae tuae, ab ipsa rationem exige, et quae interdum mala cepisti consilia... fodica et dilania, et de eis poenam sume* (Exposit. in Ps. IV, n. 8). Quam rectum id sit ac fructuosum christianae virtuti, prudentiores pietatis magistri luculenter evincunt, optimis quidem monitis et hortamentis. Praeclarum illud referre placet e disciplina Sancti Bernardi: *Integritatis tuae curiosus explorator, vitam tuam in quotidiana discussione examina. Attende diligenter quantum proficias, vel quantum deficias... Stude cognoscere te... Pone omnes transgressionem tuas ante oculos tuos. Statue te ante te, tamquam ante alium; et sic te ipsum plange* (Meditationes piissimae, c. V, de quotid. sui ipsius exam.).

XIII. — *Quaedam ad rem animadvertenda, quaedam deploranda.*

Etiam in hac parte probrosum vere sit, si Christi dictum eveniat: *Filii huius saeculi prudentiores filiis lucis!* (LVC. XVI, 8). Videre licet quanta illi sedulitate sua negotia procurant: quam saepe data et

accepta conferant; quam accurate restrictae rationes subducant; iacturas factas ut doleant, seque ipsi acrius excitent ad sanciendas. Nos vero, quibus fortasse ardet animus ad aucupandos honores, ad rem familiarem augendam, ad captandam praesidio scientiae praedicationem unice et gloriam; negotium maximum idemque perarduum, sanctimoniae videlicet adeptionem, languentes, fastidiosi tractamus. Nam vix interdum apud nos colligimus et exploramus animum; qui propterea paene silvescit, non secus ac vinea pigri, de qua scriptum: *Per agrum hominis pigri transivi, et per vineam viri stulti: et ecce totum repleverant urticae, et operuerunt superficie eius spinae, et maceria lapidum destructa erat* (Prov. XXIV, 30, 31). — Ingravescit res, crebrescentibus circum exemplis pravis, sacerdotali ipsi virtuti haud minime infestis; ut opus sit vigilantius quotidie incedere ac vehementius obniti. Iam experiendo cognitum est, qui frequentem in se censuram et severam de cogitatis, de dictis, de factis peragat, eum plus valere animo, simul ad odium et fugam mali, simul ad studium et ardorem boni. Neque minus experiendo compertum, quae incommoda et damna fere accidunt declinanti tribunal illud, ubi sedeant iudicantes iustitia, stet rea et ipsam accusans conscientia. In ipso frustra quidem desideres eam agandi circumspectionem, quae adeo in christiano homine probatur, de minoribus quoque noxis vitandis; eamque verecundiam animi, maxime sacerdotis propriam, ad omnem vel levissimam in Deum offensam expavescentis. Quin immo indiligentia atque neglectus sui nonnumquam eo deterius procedit, ut ipsum negligent poenitentiae sacramentum: quo nihil sane opportunius infirmitati humanae suppediavit Christus insigni miseratione. — Diffitendum certe non est, acerbique est deplorandum, non

[Sacerdos]

ita raro contingere, ut qui alios a peccando fulminea sacri eloquii vi deterret, nihil tale metuat sibi culpisque obcallescat; qui alios hortatur et incitat ut labes animi ne morentur debita religione detergere, id ipse tam ignave faciat atque etiam diuturno mensium spatio cunctetur; qui aliorum vulneribus oleum et vinum salutare novit infundere, saucius ipse secus viam iaceat, nec medicam fratris manum, eamque fere proximam, providus sibi requirat. Heu quae passim consecuta sunt hodieque consequuntur, prorsus indigna coram Deo et Ecclesia, perniciosa christianae multitudini, indecora sacerdotali ordini!

XIV. — *Apostolici pectoris querimoniae.*

Haec Nos, dilecti filii, pro conscientiae officio quum reputamus, oppletur animus aegritudine, et vox cum gemitu erumpit: Vae sacerdoti, qui suum tenere locum nesciat, et nomen Dei sancti, cui esse sanctus debet, infideliter polluat! Optimorum corruptio, teterrimum: *Grandis dignitas sacerdotum, sed grandis ruina eorum, si peccant; laetemur ad ascensum; sed timeamus ad lapsum: non est tanti gaudii excelsa tenuisse, quanti moeroris de sublimioribus corruisse!* (S. Hieron, in *Ezech.* l. XIII, c. 44, v. 30). Vae igitur sacerdoti, qui immemor sui, precandi studium deserit; qui piarum lectionum pabulum respuit; qui ad se ipse nunquam regreditur ut accusantis conscientiae exaudiat voces! Neque crudescentia animi vulnera, neque Ecclesiae matris ploratus movebunt miserum, donec eae feriant terribiles minae: *Excaeca cor populi huius, et aures eius aggravata: et oculos eius claude: ne forte videat oculis suis, et auribus suis audiat, et corde suo intelligat, et convertatur, et sanem cum* (Is. VI, 10). — Triste omen ab unoquoque vestrum, dilecti filii, avertat dives in misericordia Deus; ipse qui Nostrum

intuetur cor, nulla prorsus in quemquam amaritudine affectum, sed omni pastoris et patris caritate in omnes permotum: *Quae est enim nostra spes, aut gaudium, aut corona gloriae? nonne vos ante Dominum nostrum Iesum Christum?* (I Thess. II, 19).

XV. — *Per calamitosa Ecclesiae tempora sacerdos virtute praecellat.*

At videtis ipsi, quotquot ubique estis, quatenus in tempora, arcano Dei consilio, Ecclesia inciderit. Videte pariter et meditamini quam sanctum officium vos teneat, ut a qua tanto dignitatis honore donati estis, eidem contendatis adesse et succurrere laboranti. Itaque in Clero, si unquam alias, nunc opus maxime est virtute non mediocri; in exemplum integra, experrecta, operosa, paratissima demum facere pro Christo et pati fortia. Neque aliud quidquam est quod cupidiores Nos animo precemur et optemus vobis, singulis et universis. — In vobis igitur intemerato semper honore floreat castimonia, nostris ordinis lectissimum ornamentum; cuius nitore sacerdos, ut adsimilis efficitur angelis, sic in christiana plebe venerabilior praestat sanctisque fructibus fecundior. — Vigeat perpetuis auctibus reverentia et obedientia, iis sollemni ritu promissa, quos divinis Spiritus rectores constituit Ecclesiae: praecipue in obsequio huic Sedi Apostolicae iustissime debito mentes animique arctioribus quotidie fidelitatis nexibus devinciantur. — Excellatque in omnibus caritas, nullo modo quaerens quae sua sunt: ut, stimulis qui humanitus urgent invidiae contentionis cupidaeve ambitionis cohibitis, vestra omnium studia ad incrementa divinae gloriae fraternae aemulatione conspirent. Vestrae beneficia caritatis multitudo magna languentium, caecorum, claudorum, aridorum, quam miserrima, expectat; vel maxime

expectant densi adolescentum greges, civitatis et religionis spes carissima, fallaciis undique cincti et corruptelis. Studete alacres, non modo sacra catechesi impertienda, quod rursus enixiusque commendamus, sed omni quacumque liceat ope consilii et solertiae bene optimeque mereri de omnibus. Sublevando, tutando, medendo, pacificando, hoc demum velitis ac propemodum sitiatis, lucrari vel obstringere animas Christo. Ab inimicis eius heu quam impigre, quam laboriose, quam non trepide agitur, instatur, exitio animarum immenso! — Ob hanc potissime caritatis laudem Ecclesia catholica gaudet et gloriatur in clero suo, christianam pacem evangelizante, salutem atque humanitatem afferente, ad gentes usque barbaras: ubi ex magnis eius laboribus, profuso nonnunquam sanguine consecratis, Christi regnum latius in dies profertur, et fides sancta enitet novis palmis augustior. — Quod si, dilecti filii, effusae caritatis vestrae officiis simultas, convicium, calumnia, ut persaepe fit, responderit, nolite ideo tristitiae succumbere, *nolite deficere bene facientes* (II *Thess.* III, 13). Ante oculos obversentur illorum agmina, numero meritisque insignia, qui per Apostolorum exempla, in contumeliis pro Christi nomine asperrimis, *ibant gaudentes, maledicti benedicebant*. Nempe filii sumus fratresque Sanctorum, quorum nomina splendent in libro vitae, quorum laudes nuntiat. Ecclesia: *Non inferamus crimen gloriae nostrae*: (I *Mach.* IX, 10).

XVI. — *Sacerdotalis gratiae adiumenta.*

Instaurato et aucto in ordinibus cleri spiritu gratiae sacerdotalis, multo quidem efficacius valebunt Nostra, Deo adspirante, proposita ad cetera, quaecumque late sunt, instauranda. — Quapropter ad ea quae supra exposuimus, certa quaedam adicere visum est, tamquam subsidia eidem gra-

tiae custodiendae et alendae opportuna. Est primum, quod nemini sane non cognitum et probatum, sed non item omnibus re ipsa exploratum est, pius animae recessus ad Exercitia, quae vocant, spiritualia; annuus, si fieri possit, vel apud se singulatim, vel potius una cum aliis, unde largior esse fructus consuevit; salvis Episcoporum praescriptis. Huius instituti utilitates iam Ipsi satis laudavimus, quum nonnulla in eodem genere ad cleri romani disciplinam pertinentia ediximus (Ep. *Experiendi* ad Card. in Urbe Vicarium, 27 dec. 1904). — Nec minus deinde proficiet animis, si consimilis recessus, ad paucas horas, mensurus vel privatim vel communiter habeatur: quem morem libentes videmus pluribus iam locis indutum, ipsis episcopis faventibus, atque interdum praesidentibus coetui. — Aliud praeterea cordi est commendare: adstrictiorem quamdam sacerdotum, ut fratres addeceat, inter se coniunctionem, quam episcopalis auctoritas firmet ac moderetur. Id sane commendabile, quod in societatem coalescant ad mutuam opem adversis parandam, ad nominis et munerum integritatem contra hostiles astus tuendam, ad alias istiusmodi causas. At pluris profecto interest, consociationem eos inire ad facultatem doctrinae sacrae excolendam, in primisque ad sanctum vocationis propositum impensiore cura retinendum atque animarum provehendas rationes, consilii viribusque collatis. Testantur Ecclesiae annales, quibus temporibus sacerdotes passim in communem quamdam vitam conveniebant, quam bonis fructibus id genus societas abundarit. Tale aliquid quidni in hanc ipsam aetatem, congruenter quidem locis et muniis, revocari queat? Pristini etiam fructus, in gaudium Ecclesiae, non sint recte sperandi? — Nec vero desunt instituti similis societates, sacrorum Antistitum comprobatione auctae; eo utiliores,

[Sacerdos]

quo quis maturius, sub ipsa sacerdoti initia, amplectatur. Nosmetipsi unam quamdam, bene aptam experti, fovimus in episcopali munere; eandem etiamnum aliasque singulari benevolentia prosequimur. — Ista sacerdotalis gratiae adiumenta, eaque item quae vigil Episcoporum prudentia pro rerum opportunitate suggerat, vos, dilecti filii, sic aestimate, sic adhibete, ut magis in dies magisque *digne ambuletis vocatione qua vocati estis* (*Ephes.* IV, 1), ministerium vestrum honorificantes, et perficientes in vobis Dei voluntatem, quae nempe est *sanctificatio vestra*.

XVII. — *Fausta pro Clero vota.*

Huc enimvero feruntur praecipuae cogitationes curaeque Nostrae: propterea sublati in caelum oculis, supplices Christi Domini voces super universum clerum frequenter iteramus: *Pater sancte... sanctifica eos* (IOAN. XVII, 11, 17). In qua pietate laetamur permultos ex omni fidelium ordine Nobiscum comprecantes habere, de communi vestro et Ecclesiae bono vehementer sollicitos: quin etiam iucundum accidit, haud paucas esse generosioris virtutis animas, non solum in sacratis septis, sed in media ipsa saeculi consuetudine, quae ob eandem causam sese victimas Deo votivas non intermissa contentione exhibeant. Puras eximiasque eorum preces in odorem suavitatis summus Deus accipiat, neque humilimas abnuat preces Nostras. Faveat, exoramus, clemens idem et providus: atque e sanctissimo dilecti Filii sui Corde divitias gratiae, caritatis, virtutis omnis universum in clerum largiatur. — Postremo, libet gratam ex animo vicem referre vobis, dilecti filii, de votis faustitatis quae, appetente sacerdotii Nostri natali quinquagesimo, multiplici pietate obtulistis: vota pro vobis Nostra, quo cumulatius eveniant, magnae Virgini Matri concredita

volumus, Apostolorum Reginae. Haec etenim illas sacri ordinis felices primitias exemplo suo edocuit, quemadmodum perseverarent unanimes in oratione, donec induerentur superna virtute; eandemque ipsis virtutem multo sane ampliorem sua deprecatione impetravit, consilio auxit et communivit, ad fertilitatem laborum laetissimam. — Optamus interea, dilecti filii, ut pax Christi exultet in cordibus vestris cum gaudio Spiritus Sancti; auspice Apostolica Benedictione, quam vobis omnibus, peramanti voluntate, impertimus [1624].

b) Quibus, potissimum sacerdotibus incumbere debeant:

Tamen non impedimur, quo minus laude dignos existimemus illos e sacerdotibus iunioribus, qui utilium doctrinarum studia, in omni sapientiae genere, persequuntur, ut inde ad veritatem tuendam atque osorum fidei calumnias refellendas instructiores fiant. Verumtamen celare haud possumus, quin etiam apertissime profiteamur, primas Nos semper delaturos iis qui, quamvis sacras humanasque disciplinas minime praetereunt, proxime nihilosecius animorum utilitatibus se dedant, eorum procuracione munerum, quae sacerdotem deceant divinae gloriae studiosum. *Tristitia Nobis magna est et continuus dolor cordi* Nostro (1), quum cadere etiam in aetatem nostram conspiciamus Ieremiae lamentationem: « *Parvuli petierunt panem et non erat qui frangeret eis* » (2). Non enim de clero desunt, qui, pro cuiusque ingenio, operam forte navent rebus adumbratae potius quam solidae utilitatis: at verum non adeo multi numerentur qui, ad Christi exemplum, sibi sumant Prophetiae dictum: « *Spiritus Domini unxit me, evangelizare pauperibus misit me, sanare con-*

(1) Rom. IX, 2.

(2) Thren. IV, 4.

tritos corde, praedicare captivis remissionem et coecis visum » (1) [46].

c) Quoad sacerdotum obedientiam:

Omnibus sacerdotibus animo ne excidant quae Leo XIII, gravissime commendavit (2): *Sancta sit apud sacerdotes Antistitum suorum auctoritas: pro certo habeant sacerdotale munus, nisi sub magisterio Episcoporum exerceatur, neque sanctum, nec satis utile, neque honestum futurum* [1356]. — Cfr. *Unio Apostolica*.

d) Episcoporum in re cura quae:

Curarum prima sunt ut Christum formemus in iis qui formando in ceteris Christo officio muneris destinantur. Ad sacerdotes quod spectat, Venerabiles Fratres, Sacris namque quotquot initiati sunt, eam in populis, quibuscum versantur, provinciam sibi datam norint quam Paulus suscepisse testatus est amantissimis iis verbis: *Filioli mei, quos iterum parturio, donec formetur Christus in vobis* (3). Qui tamen explorare munus queant, nisi priores ipsi Christum induerint? atque ita induerint, ut illud Apostoli eiusdem usurpare possint: *« Vivo ego, iam non ego, vivit vero in me Christus* (4) *Mihi vivere Christus est* » (5). Quamobrem, etsi ad fideles omnes pertinet hortatio *« ut occurramus in virum perfectum, in mensuram aetatis plenitudinis Christi* » (6); praecipue tamen ad illum spectat qui sacerdotio fungitur; qui idcirco dicitur *alter Christus*, non una sane potestatis communicatione, sed etiam imitatione factorum, qua expressam in se Christi imaginem praeferat. Quae cum ita

sint, quae vobis quantaque, Venerabiles Fratres, ponenda cura est in clero ad sanctitatem omnem formando! Huic, quaecumque obveniant, negotia cedere necesse est. Sacerdotes initiati recens atque e seminario digressi industrias vestras ne desiderant. Eos, ex animo hortamur, pectori vestro, quod coelesti igne calere oportet, admovete saepius, incendite, inflammate ut uni Deo et lucris animorum inhiant. Nos equidem, Venerabiles Fratres, diligentissime providebimus ne homines sacri cleri ex insidiis capiantur novae cuiusdam ac fallacis scientiae, quae Christus non redolet, quaeque, fucatis astutisque argumentis *rationalismi* aut *semirationalismi* errores invehere nititur; quos ut caveret iam Apostolus Timotheum monebat, scribens; *« Deposito custodi, devitans profanas vocum novitates et oppositiones falsi nominis scientiae, quam quidam promittentes, circa fidem exciderunt* » [46].

e) Varia. — Sacerdotibus Adoratoribus conceditur ut indulgentias P. P. Crucigerorum coronis adnectere valeant [1277]. — Cuidam precii pro cleri sanctificatione indulgentiae [1373]. — Ad sociationi *Sacerdotalis Reparationis* indulgentia ac normae [1439]. — Sacerdotes *Propagationi Fidei* impendentes operam indulgentias P. P. Crucigerorum coronis adnectere possunt [1450]. — Presbyteris *Reparationis sacerdotalis* sui oblationem in victimas renovantibus indulgentiae [1910]. — Eidem ad sociationi aliae indulgentiae [2206]. — Unio urbana a S. Paulo pro sacerdotibus reformatur [2236]. — Sacerdos non rite incardinatus ab Episcopo proprio revocari potest [2957]. — *Suffragium sacerdotalis* in Archisodolitat. erigitur [2942], et complurimis indulgentiis ac privilegiis ditatur [3071]. — Sacerdotalis coetus pro *Pontifice et Ecclesia* laudatur [3014]. — Ad rem declaratio [3047]. — Cfr. *Actio, Clerus, Deputatio, Politica, Residentia, Universitas*.

Sacramenta. — In sacramentis administrandis habitum canonicalem induere non licet [902]. — Cfr. *Baptismus, Extrema Unctio, Matrimonium*.

(1) *Luc.* IV, 18-19.
 (2) *Encycl. Nobilissima Gallorum*, 10 Februarii 1884.
 (3) *Gal.* IV, 19.
 (4) *Gal.* II, 20.
 (5) *Philipp.* I, 21.
 (6) *Ephes.* IV, 3.

[Sacramentorum (Congregatio)]

Sacramentorum (Congregatio):

a) Eius constitutio:

1. Est huic Sacrae Congregationi proposita universa legislatio circa disciplinam septem Sacramentorum, incolumi iure Congregationis Sancti Officii, secundum ea quae superius statuta sunt, et Sacrorum Rituum Congregationis circa caeremonias quae in Sacramentis conficiendis, ministrandis et recipiendis servari debent.

2. Itaque eidem Congregationi tribuuntur ea omnia, quae huc usque ab aliis Congregationibus, Tribunalibus aut Officiis Romanae Curiae decerni concedique consueverant tum in disciplina matrimonii, uti dispensationes in foro externo tam pauperibus quam divitibus, sanationes in radice, dispensatio super rato, separatio coniugum, natalium restitutio seu lagitatio prolis; tum in disciplina aliorum Sacramentorum, uti dispensationes ordinandis concedendae, salvo iure Congregationis negotiis religiosorum sodalium praepositae ad moderandam eorumdem ordinationem; dispensationes respicientes locum, tempus, conditiones Eucharistiae sumendae, Sacri litandi, adservandi Augustissimi Sacramenti; aliaque id genus.

3. Quaestiones quoque de validitate matrimonii vel sacrae Ordinationis, aliasque ad Sacramentorum disciplinam spectantes, eadem Congregatio dirimit, incolumi iure Sancti Officii. Si tamen eadem Congregatio iudicaverit huiusmodi questiones iudicario ordine servato esse tractandas, tunc eas ad Sacrae Romanae Rotae tribunal remittat.

4. Congregationi huic, quemadmodum ceteris omnibus quae sequuntur, erit Cardinalis Praefectus, qui praeerit sacro Ordini, aliquot Patribus Cardinalibus a Pontifice Summo eligendis conflato cum *Secretario* aliisque necessariis administris et consultoribus [1590].

b) Normae peculiares:

1. Maiores administris, post Cardinalem Praefectum, erunt Praelatus a Secretis et Subsecretarii tres.

2. Theologi et sacri iuris periti aliquot, a Summo Pontifice delecti, munere Consultorum fungentur.

3. Aderit quoque congruus administratorum minorum numerus.

4. Ex tribus Subsecretariis unus, cum adiutore, ac scriptoribus aliquot, in petitiones omnes circa impedimenta matrimonii praecipue incumbet.

5. Alter Subsecretarius, cum adiutore ac scriptoribus aliquot, ceteras curabit preces ad matrimonia pertinentes, uti sanationes in radice, natalium resti-

tutiones, quaestiones de iustis aut irritis coniugiis vel de dispensatione in matrimonio rato, dubia, et huiusmodi alia.

6. Tertius Subsecretarius, cum adiutore et aliquot, scriptoribus, sacrae Ordinationis aliorumque Sacramentorum rebus, excepto matrimonio, vacabit.

7. Protocolli duo libri sunt; alter precum pro dispensationibus ab impedimentis matrimonii; alter postulationum ceterarum, sive quae ad matrimonium sive quae ad reliqua Sacramenta referantur.

Bini administris primo protocolli libro redigendo praecipuam operam dabunt; bini secundo.

8. Etiam tabularium duplici parte constabit; altera, cui erunt reservatae positiones dispensationum ab impedimentis matrimonii, altera pro ceteris.

9. Potestas huius Congregationis propria statuta est a Constitutione *Sapientis consilio*.

10. Peculiariter vero ad eam pertinet has concedere facultates, quae ad omnem tollendam ambiguitatem heic recensentur, hoc est

a) adservandi SS^mam Eucharistiam in templis aut in sacellis eo iure carentibus;

b) celebrandi Sacrum in sacellis privatis, et cetera largiendi privilegia quae in hac re concedi solent, ipsius decori sacelli, advigilans;

c) erigendi altaris ad litandum sub dio;

d) celebrandi ante auroram et post meridiem;

e) legendi missam feria V in Coena Domini, itemque tres Missas Nativitatis Domini, noctu, in sacellis privatis, cum distributione SS^mae Eucharistiae (1);

f) utendi pileolo vel capillamento in celebratione missae aut in deferenda SS^ma Eucharistia;

g) coeco aut coecutienti ut litare possit cum facultate legendi Missam votivam (1) B. M. Virginis aut pro defunctis;

h) celebrandi Sacrum in navibus;

i) Episcopum consecrandi die alio ab iis qui in Pontificali Romano statuti sunt;

k) sacros Ordines extra tempora conferendi;

l) eximendi fideles, ipsosque Sodales religiosos, quoties opus sit, a lege ieiunii eucharistici.

DECLARATIONES.

(1) Facultas concedendi lectionem missae votivae pro coeco vel coecutienti ac morbo laboranti, necnon aliarum missarum votivarum a S. Sede approbatarum huic Congregationi competit [2313].

11. Plenae Congregationis iudicio reservatur :

a) in re ad matrimonium pertinente, examen petitionum dispensationis ab impedimentis difficultatem non communem exhibentibus, sive ea exsurgat ex natura rei sive ex dubio de legitima dispensandi causa; separatio coniugum non pacifica; sanationes in radice; natalium restitutiones difficilius negotii, cognitio causarum irriti matrimonii ac dispensationum super matrimonio rato, quae plenae Congregationis iudicium postulent; denique dubia omnia iuris circa disciplinam sacramenti matrimonii, quibus obvia et perspicua solutio nulla inveniatur in causis alias decisis, prout superius dictum est;

b) in ceteris Sacramentis, quaestiones omnes disciplinam spectantes, quarum flagitetur solutio, si haec in sententiis iam probatis et in rebus alias iudicatis nulla habeatur: item petitiones gratiarum ac dispensationum non communium, quae a Congressu disceptatione digna videantur. Quapropter plenae Congregationi competentes dispensationes ab irregularitate ad sacram Ordinationem in casibus dubiis vel difficilioribus, aut ubi impetreta gratia in dedecus cessura sit ecclesiastici coetus; supplices libelli circa irritam sacram Ordinationem aut circa eiusdem obligationes, aut ab his exemptionem, ubi causa solo disciplinae tramite tractanda sit; quaestiones iuris de loco, tempore, conditionibus ad Sacrum faciendum, ad ipsum geminandum, ad recipiendam adservandamque Eucharistiam necessariis; item de loco, tempore, conditionibus ab ecclesiastica disciplina requisitis ad cetera Sacramenta legitime ministranda et recipienda; simulque petita hac de re dispensationes extraordinariae.

12. Ad Congressum pertinet iudicium de rebus ad plenam Congregationem deferendis, eorumque omnium instructio quae habendo consilio afferant lucem, sive institutis de facto investigationibus, sive exquisitis unius alteriusve Consultoris, aut etiam omnium, sententiis.

Eidem Congressui iudicare licet, atque etiam concedere, pro facultatibus quas Pontifex Maximus Cardinali Praefecto et Praelato a secretis tribuendas censuerit, dispensationes ab impedimentis matrimonii, ad normas inferius exhibendas.

Pariter ad Congressum pertinet ab aetatis ac tituli defectu dispensationes clero saeculari concedere; ab eucharistico ieiunio dispensare; permittere ut Augustum Sacramentum adservetur in ecclesiis et oratoriis quae hoc iure carent, et ut sanctum sacri-

cium celebretur in privatis sacellis, in iis casibus quibus huiusmodi gratiae impertiri solent, ad vigentis disciplinae normas et secundum communem legem superius memoratam.

13. Documento forma Brevis, redacto tamen in huius Congregationis Officio secreto, mittentur dispensationes ab impedimentis matrimonii cuiusvis gradus, modo honestae naturae, si dispensationes ipsae sint maioribus obnoxiae taxationibus.

Ceterae dispensationes documento mittentur forma rescripti.

14. Indulta privati sacelli cuiusvis generis, sui, familiae, aliorumve commodi causa petita, mittentur per Breve in proprio Secretariae Status officio redigendum.

Ab hac tamen lege eximuntur sacerdotes vel senio vel morbo affecti, qui solvendo pares non sint. Ad hos gratia mittitur forma rescripti et ad normas huius legis *cap. IX, Norm. comm.*

15. Indulta perpetua SS^{mae} Eucharistiae adservandae in aliquo templo vel sacello, privilegii huius expertibus, pariter per Breve mittenda sunt. Temporaria mittentur per rescriptum, iisdem quae superiore numero normis.

16. Ubi gratia per Breve mittenda sit, Praelatus a secretis aut Subsecretarius, ad quem negotium pertinet certiore de re faciet Cancellarium Brevium cum eoque opportunas normas communicabit. Ille vero, cuius interest, hoc Officium adibit, suum documentum recepturus.

17. Si Summus Pontifex consueta Congregationi facultates concedat, circa dispensationes ab impedimentis matrimonii servantur hae leges:

a) in impedimentis *minoris gradus*, de quibus inferius *num. 19*, ubi nihil obstat quominus dispensatio concedatur, gratiae concessio, loco maiorum Praepositorum, a Subsecretario *dispensationum*, aut ab eius adiutore signatur;

b) in impedimentis *maioris gradus*, de quibus proximo *num. 20*, si nihil pariter obstat, dispensatio a Cardinali Praefecto conceditur, aut a Praelato a secretis.

18. In dubiis, Subsecretarius de re conferet cum Praelato a secretis aut cum Cardinali Praefecto; hic ad Congressum plenamve Congregationem referet; ad ultimum, prout res ferat, relatio fiet Summo Pontifici.

19. Dispensationes *gradus minoris* sunt ab impedimentis:

a) consanguinitatis et affinitatis tertii et quarti gradus lineae collateralis, sive aequalis sive inaequalis,

[Sacramentum (SS.)]

hoc est quarti gradus mixti cum tertio, et quarti vel tertii mixti cum secundo;

b) affinitatis in primo gradu, et in secundo simpliciter vel mixto cum primo, ubi hoc impedimentum ex illicito commercio procedat;

c) cognationis spiritualis cuiusvis generis;

d) publicae honestatis, sive per sponsalia sive per matrimonium, super quod iam dispensatum sit, fueritque solutum.

20. Dispensationes maioris gradus concedi solitae, interveniente legitima causa, sunt ab impedimentis:

a) consanguinitatis secundi gradus lineae collateralis aequalis, et secundi vel tertii gradus primum attingentis;

b) affinitatis primi et secundi gradus lineae collateralis aequalis, et secundi vel tertii gradus primum attingentis;

c) criminis ex adulterio cum promissione futuri matrimonii.

21. Dispensationes a minoribus impedimentis conceduntur omnes ex rationabilibus causis a S. Sede probatis. Sic vero concessae perinde valebunt ac si ex motu proprio et ex certa scientia impertitae sint: deoque nulli erunt impugnationi obnoxiae sive obreptionis vitio sive subreptionis.

22. Nisi Cardinalis Praefectus aut Praelatus a secretis aliquam sibi petitionem aut plures reservarint, supplices libelli omnes ad impetrandam dispensationem ab impedimentis, relati prius in tabulas, a protocollo ad Subsecretarium dispensationum eiusque adiutorem transmittuntur.

Hi, opere inter sese aequa ratione distributo, quae ad ipsos pertinent, secernunt a ceteris. Supplicibus libellis sibi reservatis consulunt, signando gratiae concessionem initialibus sui nominis et cognominis litteris. Iidem constituent debeatne dispensatio esse gratuita, an et quanti taxanda. Si vero gratia mittenda sit forma Brevis, id adnotare ne omittant. Post haec supplices libellos, quibus fuerit provisum, scriptoribus expediendos committunt.

De ceteris petitionibus, quamprimum ad Cardinalem referunt aut ad Praelatum a secretis ut opportune ipsi provideant.

23. Cardinalis et Praelatus a secretis, legitime impediti, possunt negotium Subsecretario committere largiendi dispensationes sibi reservatas, intra limites et cautelas quas duxerint necessarias.

24. In dispensationibus minoris gradus et in negotiis minoris momenti poterit documento subscri-

bere Subsecretarius ad quem pertinet res, aut, hoc impedito, alteruter e duobus reliquis Subsecretariis, contra posita subscriptione amanuensis qui documentum exaravit tamquam *officialis*.

In maioris gradus dispensationibus et in negotiis maioris momenti documento subscribet Cardinalis Praefectus, aut alius eiusdem Congregationis Cardinalis, contra posita subscriptione Praelati a secretis, aut, hoc impedito, alicuius e Subsecretariis, ut in superiore numero [1651].

c) Acta ac decreta:

I) Urbis et Orbis, seu generalia quoad:
a) Oratoria privata ac missar. celebrationem: 1742, 2933, 3008.

b) Baptismum: 2933.

c) SS. Communionem: 2304 2933.

d) Collationem SS. Ordinum: 1945

d) Matrimonium: 1733, 1842, 1878, 2139, 2241, 2293, 2471, 2815.

II) Causae: 2391.

Universim 15

Sacramentum (SS.). — Nova privilegia archisodalitati nocturna SS. Sacramenti adoratione [36, 55]. — Consuetudo non adhibendi conopeum ante tabernaculum servari nequit [349]. — In processionibus Eucharisticis praecedentia competit Confraternitati SS.m. Sacramenti [440]. — Quaedam jaculatoria in Eius honorem indulgent. datur [995]. — SS. Sacrament. in processione comitantes et quasdam preces recitantes 300 dier. indulgent. lucrantur [1035]. — Item alias praec. recitantes [1782]. — Item [1901]. — Fratribus Minoribus in Hispania peculiares indulgent. in honorem SS.m. Sacramenti [2941]. — Inter duas strophas hymni *Tantum ergo* nihil interponi debet [1442]. — Non licet asservare SS. Sacramentum in sacello quod habitaculo cum lectulo subest [1442]. — Oratiunculae ad Iesum in SS. Sacramento Indulgentiae conceditur [1901]. — Summarium indulgentiarum concessarum pie Archisodalitati *Ab adoratione quotidiana universali perpetua SS.*

Sacramenti in parochiali ecclesia S. Thomae, Augustae Taurinorum, canonice erectae [1951]. — Cfr. *Adoratio, Communio, Eucharistia, Expositio, Genuflexio, Lampas, Lux electrica, Officium, Oleum, Processio*.

Saecularizatio:

Omnibus rescriptis quibus saecularizatio perpetua vel ad tempus aut votorum simplicium relaxatio sacerdotibus et clericis regularibus conceditur, adnexae intenduntur, licet non expressae, sequentes clausulae quorum dispensatio S. Sedi reservatur et quibus arcentur a:

1° quolibet officio, et quoad eos qui ad beneficia habilitati sunt, quolibet beneficio in basilicis maioribus vel minoribus, et in ecclesiis cathedralibus;

2° quolibet magisterio et officio in seminariis clericilibus maioribus et minoribus aliisque Institutis, in quibus clerici educantur, nec non in Universitatibus et Institutis, quae privilegio apostolico gaudent conferendi gradus academicos in re philosophica, theologica et canonica;

3° quocumque officio vel munere in Curia episcopalibus;

4° officio Visitatoris et Moderatoris domorum Religiosorum utriusque sexus, etiamsi agatur de congregationibus mere dioecesanis;

5° habituali domicilio in locis, ubi extant conventus, vel domus religiosa Provinciae, vel Missionis, cui sacerdos vel clericus saecularizatus, vel a votis perpetuis solutus, ut supra, adscriptus erat. [1873].

Huic decreto tenentur etiam sacerdotes et clerici in sacris constituti qui non quidem professionem votorum perpetuorum, sed vel temporaneorum tantum iuramentum vel iuramentum perseverantiae, vel peculiare quoddam promissionem ad normam suarum Constitutionum ediderunt, et ab eisdem dispensationem obtinuerunt dummodo Religiosi votis temporaneis vel iuramento perseverantiae, vel supradictis promissionibus per sex integros annos ligati fuerint [2173].

Salesiani (Congregatio). — Privilegia ac indulta eius cooperatoribus [425]. — Supremo Moderatori gratiae ac gratulationes [390]. — Cooperatoribus Limae

convenientibus gratulationis ergo [833]. — Cooperatorum Salesianorum congressus Mediolanensis vehementer laudatur, ac quae inibi pertractanda veniunt approbantur [953]. — Pio Operi a *Maria Adutrice* complurimae indulgentiae elargiuntur [1177]. — Praefecto Apostolico Patagoniae Meridionalis, XXV anno recurrente ex quo primam ad *Punta Arenas* missionalem domum ipse condidit [2792]. — Cfr. *Basilica*.

Sanatio. — Sanantur irritae erectiones *Viae Crucis* [2600]. — Item admissiones, probationes et professiones Tertii Ordinis saecularis Franciscalis [2608]. — In favore Confraternitatis Septem Dolorum B. M. V. [2629]. — Sodalitatis Filiarum Mariae [1501]. — Cfr. *Matrimonium*.

Scapulare:

a) In genere.

Omnibus fidelibus, tam uni, quam pluribus veris nominis atque a Sancta Sede probatis scapularibus (exceptis quae Tertiorum Ordinum sunt propria), per regularem, ut aiunt, impositionem iam adscriptis aut in posterum adscribendis, licet posthac ipsis (sive uno, sive pluribus) scapularibus ex panno, unicum numisma ex metallo seu ad collum seu aliter, decenter tamen super propriam personam, deferre, quo servatis propriis cuiusque eorum legibus, favores omnes spirituales (sabbatino, quod dicunt, scapularis B. M. V. de Monte Carmelo privilegio non excepto) omnesque indulgentias singulis adnexas participare ac lucrari possunt ac valent. Huius numismatis partem rectam, SS. mi D. N. I. C. suum sacratissimum Cor ostendentis, aversam B. mae Virginis Mariae effigiem referre debere. Idem benedictum esse oportere tot distinctis benedictionibus, quot sunt scapularia regulariter imposita, quibus, pro lubitu petentium, suffici velit (1). Singulas has, demum be-

DECLARATIONES.

(1) I. Utrum sacerdos pollens facultate Scapularia imponendi, possit unico signo crucis pro unoquoque Scapulari benedicere publice omnia Ss. Numismata quae habent fideles in ecclesia vel in quo-

[Scholae]

benedictiones impertiri possunt unico crucis signo, vel in ipso adscriptionis actu, statim post absolutam regularem scapularis impositionem, vel etiam serius, pro potentium opportunitate, non interest, an servato vel non diversarum adscriptionum ordine, nec quanto post temporis ab ipsis, a quovis sacerdote, etiam ab adscribente distincto, qui respectiva scapularia benedicendi sive ordinaria, sive delegata facultate polleat, firmis ceteroquin primitivae facultatis limitibus, clausulis et conditionibus [2389] (2).

b) In specie:

1) B. M. V. de Monte Carmelo. — Militibus conceditur ut indulgentias Confraternitati S. Scapularis B. M. V. de Monte Carmelo lucrari valeant etiamsi scapulare iam benedictum sibimetipsis imponant, absque sacerdotis interventu [1429]. — Summarium Indulg., privilegiorum, indultorumque confratris Scap. de Monte Carmelo concessorum [1596].

dam conventu, quin haec Numismata videantur, nec in individuo cognoscantur? R. *Affirmative*.

II. Utrum benedictio impertiri possit Ss. Numismatibus pro personis iam non adscripitis Scapularibus per impositionem, sed postea vel serius adscribendis; quae Numismata gauderent favoribus Scapularium, tempore quo personae erunt adscriptae per regularem impositionem? Vel estne necessarium, personas iam Scapularibus adscriptas esse, antequam Ss. Numismata pro ipsis efficaciter benedici possint? R. *Affirmative* ad I part.; *negative* ad II.

III. Utrum benedici possint Numismata multa, quae distribuenda sunt quibuscumque personis, quarum aliae iam Scapularibus adscriptae sunt, et aliae non adscriptae; et in hoc casu, Numismata, saltem personis iam Scapularibus adscriptis data, eruntne benedicta? R. *Provisum in II* [3037].

(2) Numismata a facultatem habentibus rite iam benedicta etiam in posterum scapularium loco gestari poterunt, eo modo et sub iis conditionibus, quibus constitit factam esse potestatem.

Sacerdotes omnes, saeculares vel regulares, etiam conspicua fulgentes dignitate, ne amplius numismata sic benedicendi utantur facultate, quinquennio ab illa obtenta transacto. Poterunt interea, etiamsi scapularia respective benedicendi non polleant facultate, numismata ubilibet benedicere; ea tamen lege, ut sive quod ad statutas eorum attinet imagines, sive quod ceteras respicit condiciones, praescriptionibus in supra relato Decreto contentis omnino se conforment.

Qui porro subdelegandi praediti erant facultate, hac ipsa Decreti et Declarationum promulgatione, se illa noverint excidisse; satis enim per idem Decretum iam spirituali fidelium emolumento provisum est [2390].

II) S. Cordis. — Missionariis a SS. Corde conceduntur similia facultates et privilegia ac O. B. V. Immaculatae, circa Scapulare S. Cordis [1468].

III) S. Dominici scapulare gestantes quoties idem osculantur, 300 dier. indulgentiarum lucrantur [973].

IV) Formula benedicendi quinque scapularia SS. mae Trinitatis, Passionis D. N. I. C. et B. M. Virginis sub respectivo titulo Immaculatae Conceptionis, Septem Dolorum et Montis Carmeli [s. d.]. — Cfr. *Benedictini, Carmelitani, Indulgentia, Minores, Missionarii, Numisma*.

Scholae:

a) Adulescentium. — Quam maxime curandae atque a Pastoribus invigilandae [1846]. — Pius X catholicos Anglos hortatur ut indefesse scholas catholicas pro juvenum instructione foveant [748]. — Laicales quantum nocumenti afferant [1998].

b) Christianarum (Scholarum) Fratres. — Occasione sollemnis conventus Fratrum quoad Congregationis tutamen ac incrementum plura, pro omnibus utilia scitu suadentur [595] Cfr. *Regulares*. — Pro festo S. Joannis de la Salle plenaria indulgentia conceditur [1738]. — Pio Operi S. Joannis Baptistae de la Salle a *parvis tirociniis* indulgentiae ac gratiae elargiuntur [1804]. — Sodalitas ab *Infante Iesu* Bethlehem apud Fratres Scholarum christianarum erecta, Archisodalitas, cum facultate aggregandi, renuntiatur [1926]. — Ob quintum et septuagesimum a restitutis domibus religiosis tironibus instituendis anniversarium celebrandum gratulationes ac vota [2122].

c) Piarum (Scholarum Ordo). — Earum hierarchia in Hispania renovatur [345]. — Cfr. *Cantus, Musica*.

Scotia. — Reducitur ad jus commune [1590]. — Aberdonensi Studiorum Universitati, litteris communibus a Praesedibus acceptis, Pontifex ut magis magisque florescat ominatur [1053]. — Ob collegii Scotorum in Urbe incrementa gratulationes ac vota exhibentur [1335]. — Ad claros viros moderatores Universitatis studiorum S. Andreae in Scotia, de sollemnibus ob annum D ab instituta Universitate [2584]. — Cfr. *Abstinentia, Synodus*.

Scriptura Sacra:

a) Quoad gradus in ipsa adsequendos. — Cfr. *Gradus*.

b) Quoad Commissionis Biblicae sententias ac Institutum Biblicum Cfr. *Biblia, Modernismus*.

c) Quoad rationem Sacrae Scripturae in Sacris Seminariis edocendae leges sunt:

I) Sacrae Scripturae praeceptio, in quoque Seminario impertienda, ista complectatur oportet: primum, notiones de inspiratione praecipuas, canonem Bibliorum, textum primigenium potissimasque versiones; leges hermeneuticas; deinde historiam utriusque Testamenti; tum singulorum, pro cuiusque gravitate, Librorum analysim et exegesis.

II) Disciplinae biblicae curriculum in totidem annos partiendum est, quot annos debent alumni Ecclesiae intra Seminarii septa commorari ob sacrarum disciplinarum studia: ita ut, horum studiorum emenso spatio, quisque alumnus id curriculum integrum confecerit.

III) Magisteria Scripturae tradendae ita constituentur, quemadmodum cuiusque Seminarii conditio et facultates ferent; ubique tamen cavebitur, ut alumni copia suppetat eas res percipiendi, quas ignorare sacerdoti non licet.

IV) Quum ex una parte fieri non possit, ut omnium Scripturarum accurata explicatio in schola detur, ex altera necesse sit omnes divinas Litteras sacerdoti esse aliquo pacto cognititas, praeceptoris erit, peculiare et proprios habere tractatus seu *introductiones* in singulos Libros, eorumque historicam auctoritatem, si res postulaverit, asserere, ac analysim tradere: qui tamen aliquanto plus, quam in caeteris, in eis Libris immorabitur ac Librorum partibus, quae graviore sunt.

V) Atque is ad Testamentum vetus quod attinet, fructum capiens ex iis rebus, quas recentiorum investigatio protulerit, seriem actarum rerum, quasque hebraeus populus cum aliis Orientalibus rationes habuit, edisseret; legem Moysi summam exponet; potiora vaticinia explanabit.

VI) Praesertim curabit, ut in alumni intelligant et studium Psalmorum, quos divino officio quotidie recitaturi sunt, excitet: nonnullosque Psalmos, exempli causa, interpretando, monstrabit, quemadmodum ipsi alumni, suapte industria, reliquos interpretentur.

VII) Quod vero ad novum Testamentum, presse dilucideque docebit, quatuor Evangelia quas habent singula proprias tamquam notas, et quomodo authentica esse ostendantur; item totius evangelicae historiae complexionem, ac doctrinam in Epistolis ceterisque Libris comprehensam exponet.

VIII) Singularem quandam curam adhibebit in iis illustrandis utriusque Testamenti locis, qui ad fidem morisque christianos pertinent:

IX) Illud semper, maxime vero in novi Testamenti expositione, meminerit: suis se praeceptis conformare eos, qui postea voce et exemplo vitae erudire ad sempiternam salutem populum debeant. Igitur inter docendum commonefacere discipulos studebit, quae sit optima via Evangelii praedicandi: eosque ex occasione diligenter ad Christi Domini et Apostolorum praescripta alliciet.

X) Alumni, qui meliorem de se spem facient, hebraeo sermone et graeco biblico, atque etiam, quoad eius fieri possit, aliqua alia lingua semitica, ut syriaca aut araba, erunt excolendi. « Sacrae Scripturae magistris necesse est atque theologos » addecet, eas linguas cognititas habere, quibus libri « canonici sunt primitus ab hagiographis exarati, » easdemque optimum factu erit si colant alumni « Ecclesiae, qui praesertim ad academicos theologos » graecae gradus aspirant. Atque etiam curandum, ut « omnibus in [Academiis de ceteris item antiquis] linguis, maxime semiticis, sint magisteria ». (Litt. Encycl. *Providentissimus*).

XI) In Seminariis, quae iure gaudent academicis theologiae gradus conferendi, augeri praelectionum de Sacra Scriptura numerum; aliusque propterea generales specialesque pertractari quaestiones, ac biblicae vel archeologiae, vel geographiae, vel chronologiae, vel theologiae, itemque historiae exegesis plus temporis studiique tribui oportebit.

XII) Peculiaris diligentia in id insumenda erit, ut secundum leges a Commissione Biblica editas, delecti alumni ad academicos Sacrae Scripturae gradus comparentur; quod quidem ad idoneos divinarum Litterarum magistros Seminariis quaerendos non parum valebit.

XIII) Doctor Sacrae Scripturae tradendae sanctum habebit, numquam a communi doctrina ac Traditione Ecclesiae vel minimum discedere: utique vera scientiae huius incrementa, quaecumque recentiorum sollertia peperit, in rem suam convertet, sed temeraria novatorum commenta negliget: idem eas

[Secretaria]

dumtaxat quaestiones tractandas suscipiet, quarum tractatio ad intelligentiam et defensionem Scripturarum conducatur: denique rationem magisterii sui ad eas normas dirigit, prudentiae plenas, quae Litteris Encyclicis *Providentissimus* continentur.

XIV) Alumno autem quod scholae praelectionibus ad hanc assequendam disciplinam deerit, privato labore suppleant oportet: Quum enim particulatim omnem enarrare Scripturam magister prae angustiis temporis non possit; privatim ipsi, certo ad hanc rem constituto spatio in dies singulos, Veteris novique Testamenti attentam lectionem continuabunt; in quo optimum factu erit, breve aliquod adhiberi commentarium, quod opportune obscuriores locos illustret, difficiliores explicet.

XV) Alumno in disciplina biblica, ut in ceteris theologiae, quantum nimirum e scholae praelectionibus profecerint, periculum subeant, antequam ex una in aliam classem promoveri et sacris ordinibus initiari possint.

XVI) Omnibus in Academicis quisque candidatus ad academicos theologiae gradus, quibusdam de Scriptura quaestionibus, ad *introductionem* historicam et criticam, itemque ad exegesis pertinentibus, respondere; atque experimento probabit, satis se interpretationis gnarum ac hebraei sermonis graecique biblici scientem.

XVII) Hortandi erunt divinarum Litterarum studiosi, ut, praeter interpretes, bonos lectitent auctores, qui de rebus cum hac disciplina coniunctis tractant; ut de historia utriusque Testamenti, de vita Christi Domini, de Apostolorum, de itineribus et perigrationibus Palestinensibus: ex quibus facile locorum morumque biblicorum notitiam imbibent.

XVIII) Huius rei gratia, dabitur pro facultatibus opera, ut modica conficiatur in quoque Seminario bibliotheca, ubi volumina id genus alumnis in promptu sint [909].

d) *Varia.* — Regularibus conceditur habitalis facultas assequendi academicos in S. Scripturae gradus [254]. — P. A. Arndt de germanica Allio-liana Bibliorum versione iterum tractata gratulationes [726]. — De recta SS. Scripturarum interpretatione I. Fillion gratulationes [354]. — Canonicus theologus S. Scripturam populo explicaturus benedictionem petere debet ab Episcopo [1402]. — Quaedam S. Scripturae commentaria auctoribus Holzhely, Lagrange, et Tillman a Seminariis arcenda esse iubentur [2839]. — Cfr. *Grudus, Iusiurandum.*

Secretaria:

a) *Brevium.* — Munia sua servat [1590].

b) *Epistolarum latinarum et ad Principes.* — Officia sua servat [1590].

c) *Status:*

I) *Eius constitutio et actio:*

Officium hoc, cuius est supremus moderator Cardinalis a *Secretis Status*, hoc est a publicis negotiis, triplici parte constabit. Prima pars in negotiis extraordinariis versabitur, quae Congregationi iisdem praepositae examinanda subiici debent, ceteris, pro diversa eorum natura, ad peculiare Congregationes remissis; altera in ordinaria negotia incumbet, ad eamque, inter cetera, pertinebit honoris insignia quaeque concedere tum ecclesiastica tum civilia, iis demptis quae Antistiti pontificali domui Praeposito sunt reservata; tertia expeditioni Apostolicorum Brevium, quae a variis Congregationibus ei committuntur, vacabit. — Primae praeerit *Secretarius* Congregationis pro negotiis extraordinariis; alteri *Substitutus* pro negotiis ordinariis; tertiae *Cancellarius* Brevium Apostolicorum. Inter harum partium praesides primus est *Secretarius* Sacrae Congregationis negotiis extraordinariis praepositae, alter *Substitutus* pro ordinariis negotiis [1590]. — Cfr. *Commissiones.*

II) *Eius acta ac decreta:*

a) *Urbes et Orbis seu generalia quoad:*

1) Codificationem, 221.

2) Reformationem Curiae Romanae: 1390, 1591, 1592, 1651, 2065, 2150, 2188.

3) Institutum Biblicum, 1829.

b) *Peculiaria quoad:*

a) *Asiam:* 1970.

b) *Australiam:* 2214, 2426, 2931.

c) *Europam:*

1) *Angliam:* 2427.

2) *Belgium:* 550, 960.

3) *Galliam:* 202, 234, 255, 261, 286, 320, 350, 361, 499, 469, 672, 1250, 1363, 1366, 1367, 1368, 1370, 1416, 1653, 1654, 1658, 1714, 1730, 1818, 1826, 1833, 1877, 1879, 1880, 1900, 1927, 1928, 1949, 1964, 1965, 2010, 2026, 2055, 2075, 2097, 2100, 2106, 2119, 2128, 2152, 2187, 2190, 2225, 2239, 2349, 2383, 2442, 2449, 2476, 2505, 2632, 2637, 2664, 2505, 2668, 2677, 2678, 2687, 2690, 2717, 2761, 2775, 2786, 2800, 2860, 2896,

2897, 2912, 2939, 2945, 3005, 3009, 3042, 3053, 3059.

4) Germaniam: 837, 1769, 1835, 1850, 2262, 2446.

5) Helvetiam: 2278, 2802.

6) Hiberniam: 1975.

7) Hispaniam: 327, 1205, 1820, 1950, 1990, 2051, 2079, 2085, 2090, 2120, 2129, 2147, 2165, 2397, 2502.

8) Hungariam: 2037.

9) Italiam: 32, 102, 216, 356, 378, 645, 736, 818, 1447, 1527, 1594, 1708, 1785, 1845, 1885, 1893, 1924, 1952, 1976, 2036, 2040, 2046, 2050, 2074, 2096, 2160, 2170, 2213, 2223, 2244, 2372, 2453, 2529, 2562, 2628, 2633, 2671, 2685, 2697, 2705, 2780, 2829, 2853, 2290.

10) Poloniam: 2429.

a) Americam:

1) Latinam: 702, 2038, 2058, 2059, 2060, 2092, 2134, 2996, 2417.

2) Septentrionalem: 1682, 1272, 1710, 1831, 2372.

Universim 180.

Secretum. — Rigorosissime servandum in omnibus Romanis Congregationibus et Officiis [1590]. — In conclavi et de rebus inibi actis [494]. — In designandis ad sedes episcopales in Foederatis statibus Americae septent. aliisque ditionibus omnibus quibus eadem electionis forma extensa fuit [2168, 2289]. — Episcopi ad idem secretum obligantur sub gravi [2289]. — Consultores dioecesani et parochi, singulis vicibus, ab initio sessionis (sub actorum invalidatis poena) iusiurandum dabunt de secreto servando [2718]. — Visitatores dioecesium item ad secretum servandum adstringuntur [197]. — Cfr. *America Septen., Conclavistae, Congregationes, Consullor, Iusiurandum, Visitor.*

Secta:

a) In genere:

Sancta Ecclesiae inimica: de illa conqueritur Romanus Pontifex [27]. — Cfr. *Excommunicatio.*

b) In specie: — Mariavitarum seu *Sacerdotum Mysticorum*, secta supprimitur [914]. — Iterum atque tertio reprobatum eiusdemque duces personaliter ac nominatim excommunicati vitandi declarantur [1121]. — Cfr. *Excommunicatio, Mariavitae.*

Sedis Apostolica:

a) Vacante:

1) De potestate S. Collegii Cardinalium, Sede Apostolica vacante:

1. Sedis Apostolicae vacatione durante, S. Collegium Cardinalium in iis quae ad Pontificem Maximum dum viveret pertinebant, nullam omnino potestatem, aut iurisdictionem habeat, neque gratiam, neque iustitiam faciendi, aut factam per Pontificem mortuum executioni demandandi; sed ea omnia futuro Pontifici reservare teneatur. Itaque irritum et inane esse decernimus quicquid potestatis aut iurisdictionis ad Romanum, dum vivit, Pontificem pertinentis (nisi quatenus in hac Nostra Constitutione expresse permittatur) coetus ipse Cardinalium duxerit (eadem vacante Ecclesia) exercendum.

2. Item praecipimus, ne S. Cardinalium Collegium iuribus Sedis Apostolicae Romanaeque Ecclesiae quomodolibet disponere valeat, neque in quopiam iuribus eiusdem sive directe detrahare attentet, sive indirecte per conniventiae speciem, seu per dissimulationem facinorum adversus eadem iura, etiam post obitum Pontificis seu vacationis tempore, perpetratorum, attentare videatur, immo volumus ut omnium virium contentione eadem custodire et defendere debeat.

3. Leges a Romanis Pontificibus latae, per coetum Cardinalium Romanae Ecclesiae, ipsa vacante, corrigi, vel immutari nullo modo possunt, ne quicquam eis detrahi sive addi, vel dispensari quomodolibet circa ipsas seu aliquam earum partem. Quod potissimum valet de Constitutionibus pontificiis, ad ordinandum negotium electionis Romanis Pontificislati.

4. Si quae tamen dubia exoriantur circa sensum praescriptionum, quae hac Nostra Constitutione continentur, vel etiam circa rationem, iuxta quam ad usum ea traduci debeat, sive super quovis alio Nostrae huius Constitutionis capite, edicimus ac decernimus unice penes Sacrum Cardinalium Collegium potestatem esse super his ferendi sententiam quam in rem eidem S. Cardinalium Collegio plenam ribuimus facultatem, qua hanc Nostram Constitutionem

[Sedis Apostolica]

interpretari ac dubia declarare valeant. Qua quidem in re, quemadmodum in reliquis, de quibus ad Nostrae huius Constitutionis tramites, excepto ipso electionis actu, deliberari contingat, satis omnino erit si maior congregatorum Cardinalium pars in eandem sententiam consentiat.

5. Pariter in casu urgentis negotii, quod ex voto maioris congregatorum Cardinalium partis, in aliud tempus differi non valeat, S. Collegium, item iuxta maioris partis sententiam, de opportuno remedio disponere potest et debet.

II) De Cardinalium Congregationibus:

6. Tempore Sedis vacantis duplex habeatur Cardinalium Congregatio, altera *generalis*, sive totius Collegii, altera *particularis*, constans tribus Cardinalibus, uno ex quoque Ordine cum Camerario, quorum officium tertia die post Conclavis ingressum omnino expirat, in eorumque locum tres alii sequentes in Ordine quolibet tertio die una cum eodem Camerario succedunt.

7. Volumus ut in dictis Congregationibus particularibus, quae sive ante, sive post coeptum Conclave haberi poterunt, levioris dumtaxat momenti, ac in dies seu passim occurrentia negotia expediuntur. Si quid vero gravioris momenti atque indaginis fuerit, id omne ad Congregationem generalem, seu ad S. Collegium Cardinalium deferatur. Ac ulterius, quae in una Congregatione particiari decreta, resoluta, vel denegata fuerint, in alia revocari, mutari, aut concedi nequeant, sed id faciendi ius habeat ipsa tantum Congregatio generalis per pluralitatem suffragiorum.

8. Suffragia in Cardinalium Congregationibus, cum de rebus gravioris momenti agatur, non ore, sed suffragiis secretis dentur.

9. Inter generales Congregationes singularem mentione dignae sunt quae ante ingressum in Conclave habentur, eademque Congregationes praeparatoriae appellari possunt.

10. Congregationes generales praeparatoriae quotidie omnino locum habere debent a die obitus Pontificis usque ad diem quo Conclave Cardinales ingrediuntur, etiam diebus, quibus exsequiae defuncti Pontificis persolvuntur, idque eo consilio fiat ut liberum sit tum Cardinali Camerario sententiam S. Collegii exquirere atque cum ipso quae necessaria vel opportuna iudicaverit, communicare, tum singulis Cardinalibus sententiam suam circa occurrentia

negotia aperire, in rebus dubiis explicationes sciscitari, et opportuna proponere.

II. In memoratis Congregationibus generalibus haec praecipue negotia expendenda sunt:

a) In primis Congregationibus integre legendae erunt tum praesens haec, quum superius memoratae Constitutiones « *Commisum Nobis* » de civili *Veto* seu *Exclusiva*, uti vocant, in electione Summi Pontificis, a Nobis edita, et Leonis XIII « *Praedecessores Nostri* » cum adiecta Instructione: iisdemque perlectis, iusiurandum ad omnibus Cardinalibus praesentibus iuxta praescriptam formulam praestandum. Quod iusiurandum pariter emittere tenentur omnes alii Cardinales, qui serius ad locum electionis pervenerint, sive nondum sive iam inceptis Comitibus.

b) Cardinales quam cito ea omnia decernere ac disponere debent, quae ad Conclave inchoandum urgentiora sunt.

c) Constituendus est dies, hora ac modus, quo corpus defunctis Pontificis transferatur.

d) Item Cardinales omnia opportune paranda curabunt, ut diebus statutis Pontificiae exsequiae solvantur.

e) Deputentur duo viri ecclesiastici, qui orationes « *De Pontifice defuncto* » et *De eligendo Pontifice* » recitare debeant.

f) Constituatur dies, quo, si ab ipsis petatur, tum Legatis civilium Regiminum tum Equitibus Ordinis Hierosolymitani S. Collegium conveniendi aditus detur. Praedicti autem Legati nonnisi simul congregati admittuntur, neque singulis facultas in posterum concedatur S. Collegium adeundi.

g) Nominentur singulares duorum vel trium Cardinalium coetus, vulgo *Commissions*: a) pro inquisitione de qualitatibus Conclavistarum eorumque approbatione, itemque pro eorum designatione, qui Conclavi inservire debeant; b) pro constructione et clausura Conclavis, ac pro cellarum dispositione.

h) Proponantur atque approbentur expensae Conclavis.

i) Epistolae Imperatorum, Regum aliorumque civitatum Moderatorum, item Nuntiorum relationes, omniaque alia, quae S. Collegii interesse possint, cum ipso communicentur.

k) Perlegantur, si quae sint, documenta a defuncto Pontifice Sacro Cardinalium Collegio relicta.

l) Frangantur annulus Piscatoris et Plumbum Cancellariae Apostolicae. Pro-Datarius autem vel Sub-datarius, et Secretarius Brevium vel eius Substitutus supplicationes gratiarum, quae penes ipsos sunt, sub sigillo clausas Sacro Collegio tradant.

m) Cellae Conclavis Cardinalibus sorte distriuantur.

III) De nonnullis peculiaribus officiis, Sede Apostolica vacante:

12. S. R. E. Camerarii et Penitentiarii Maioris officia non cessant per obitum Pontificis.

13. Si autem contingat alterius vel etiam utriusque officii vacatio ante novi Pontificis electionem, tunc Congregatio generalis triduo post secutam vacationem alterutrius ex praefatis officiis habeatur, ac vota seu suffragia Cardinalium simul congregatorum pro deputatione illius, qui Camerarii vel Penitentiarii Maioris vices suppleat usque ad electionem novi Pontificis, exquirantur, denturque per schedulas secretas, a Magistris Caeremoniarum etiam ab infirmis Cardinalibus colligendas, ac coram tribus Cardinalibus eo tempore in ordine Prioribus, praesentibus eisdem Caeremoniarum Magistris atque S. Collegii Secretario, aperiendas; isque deputatus habeatur in quem pars relative maior votorum seu suffragiorum praefatorum convenit, ac sic deputato facultates omnes, quas ipse Camerarius vel Penitentiarius Maior exercere poterat, quamdiu Sedes vacaverit, attribuimus. Quod si forsitan vota paria fuerint, ille deputatus habeatur, qui fuerit ordine dignior, vel, si eiusdem ordinis, senior.

14. Cardinali Camerario, vacante Sede Apostolica, incumbit cura et administratio bonorum ac iurium temporalium ipsius S. Sedis, adistentibus ei in suo officio Cardinalibus eo tempore in ordine Prioribus seu Capitibus Ordinum, et praehabitis semel pro levioribus, ac semper pro gravioribus negotiis suffragiis S. Collegii. Hinc Cardinalis Camerarius, statim ac a Sacri Palatii Apostolici Praefecto nuncium de Pontificis obitu acceperit, ad Apostolicum Palatium perget, ut ipsius possessionem capiat ac eius regimen exerceat. Eiusdem Camerarii erit Pontificis mortem iure recognoscere atque authenticum mortis actum conficere; statuere, auditis Cardinalibus capitibus Ordinum, modum ad conservationem corporis defuncti Pontificis pro temporum conditionibus magis convenientem et aptum (nisi forte Pontifex ipse vivens suam hac de re voluntatem manifestaverit); privatis eiusdem Pontificis aedibus sigilla

appondere; ipsius obitum cum Cardinali in Urbe Vicario communicare, qui de re Populum Romanum singulari Edicto edocebit; eaque omnia, nomine et consensu S. Collegii, curare, quae ad iura Apostolicae Sedis tuenda et ad ipsius administrationem recte gerendam rerum temporumque adiuncta suadebunt.

15. Cardinalis autem Sacri Collegii *Decani* erit, vix dum ab eodem Sacri Palatii Apostolici Praefecto de Pontificis morte fuerit edoctus, ceteris Cardinalibus vacationem Sedis Apostolicae significare, eosque ad Palatium Apostolicum advocare.

16. *Poenitentiarius maior* eiusque officiales, Sede vacante, ea facere et expedire valeant, quae a fel. rec. Benedicto XIV constituta ac definita sunt.

17. *Vicecancellarii S. R. E., Prodatorii, Secretarii Brevium* officia per obitum R. Pontificis omnino expirant.

18. Item per obitum Pontificis cessat munus Cardinalis *Secretarii Status*, eoque munere, Sede vacante, fungitur Praelatus *S. Collegii Secretarius*. Quod si hoc officium vacare contingat, eiusdem S. Collegii erit, aliquem ad illud, quamdiu scilicet Sedes Apostolica vacaverit, per pluralitatem suffragiorum deputare.

19. E contra *Cardinalis in Urbe Vicarii* officium et iurisdicção non expirant morte Romani Pontificis. Quod si ipsum Vicarium Urbis Sede vacante, e vivis decedere contigerit, ne Christifideles Urbis eiusque Districtus aliquod inde accipiant in spiritualibus detrimentum, tunc existens Vicesgerens dicti Vicarii, quamdiu Sedes vacaverit, omnes et singulas habebit facultates, auctoritatem et potestatem quae eidem Vicario pro exercitio officii Vicariatus quomodolibet competebant, quasque Pontifex ipse, occurrente vacatione Vicariatus Sede plena, Vicesgerenti praedicto quandoque per aliquod tempus, donec scilicet successorem Vicarium deputaverit,tribuere solet.

20. Item *Legatorum, Nuntiorum ac Delegatorum Apostolicorum* officium et potestas non cessant Sede vacante.

21. Probe autem scientes eo maxime tempore cum de creando Pontifice agitur, divinam opem per assiduas preces, aliaque christianae pietatis et caritatis opera impensius expetendam, ac promereri satagendum esse; ideo sicuti magnopere commendamus, ita quoque retineri volumus laudabilem morem huc usque observatum, ut defuncti *Pontificis Elec-*

[Sedes Suburbicariae]

mosynarius id muneris exercere pergat cum debita S. Collegio Cardinalium subiectione et ab eo dependentia, donec novus Pontifex eligatur utque eadem pecuniae vis in subventionem eorundem pauperum et egenorum Sede vacante per ipsum Eleemosynarium dispensetur at erogetur, quae vivente Pontifice distribui solet, ac quem effectum consueta mandata a tribus Cardinalibus eo tempore in Ordine Prioribus, seu deputatis expeditur.

IV) De Sacris Romanis Congregationibus earumque facultatibus Sede Apostolica vacante:

22. Circa facultates Sacrarum Romanarum Congregationum Sede vacante, hae, quae sequuntur, normae ab omnibus servandae sunt, non obstantibus privilegiis quibusvis.

23. Sacrae Congregationes, eadem Sede vacante, nullam potestatem habent in iis, quae Sede plena facere et expedire non possunt nisi *facto verbo cum SS.mo*, vel *ex audentia SS.mi*, vel *vigore specialium et extraordinarium facultatum*, quae a Romano Pontifice earundem Congregationum Praefectis vel Secretariis concedi solent.

24. Facultates vero quae ipsis per Litteras apostolicas attributae sunt, et proinde tanquam ordinariae atque ipsarum Congregationum propriae censentur, eae morte Romani Pontificis non extinguuntur.

25. Volumus tamen ut his facultatibus ordinariis Sacrae Congregationes solummodo in iis gratis concedendis, quae minoris momenti sunt, libere, pro rei opportunitate, utantur. In iis vero expediendis definiendisque negotiis quae graviora vel controversa esse videntur, illud statuimus, ut, si res talis sit, quae in aliud tempus differi valeat, futuro Pontifici reservetur omnino: sin autem nullam admittat moram, tunc S. Collegio concedimus ut committere possit negotium Praefecto et aliquot aliis Cardinalibus eius Congregationis, ad quam Pontifex illud examinandum verisimiliter commisisset, qui, negotio accurate discusso, ea desuper decernere possint, per modum tamen provisionis, donec eligatur Pontifex, quae, iuxta datam sibi a Domino prudentiam, iuribus et rationibus ecclesiasticis custodiendis ac tuendis apta et consentanea censuerint.

V) De exsequiis Romani Pontificis:

26. Romano Pontifice vita functo, Cardinales exsequias pro eius anima de more per novem con-

tinuos dies persolvent, nisi forte in illis novem diebus aliquod festum ex praecipuis et magnis incidat, propter cuius observantiam exsequiae intermittendae videantur; tunc enim in numero quidem novem dierum exsequiarum intermissae dies computantur. Tribus vero postremis diebus solemniori ritu exsequias celebrabunt; et ultima earundem exequiarum die a viro ecclesiastico ad hoc deputato habebitur oratio « *de Pontifice defuncto* »... [494].

δ) Varia:

Ne S. Sedis auctoritas abusive invocetur jubetur [550]. — Eius studium veluti catholici hominis tessera habeatur [46]. — Ad hoc et sacerdotes omnes incitantur [2911]. — Cfr. *Actio, Clerus, Conclavis, Pontifex, Sacerdos, Societas, Unio*.

Sedes suburbicariae sequentibus reguntur normis:

I. Cardinalis, ad Sedem suburbicariam promotus, ipse verus est Episcopus dioecesis, cuius possessionem inibit eadem ratione qua ceteri episcopi residentiam habentes.

II. Disciplina quae huc usque vixit ut E. mis Episcopis Sabinensi et Veliterno adiutor daretur suffraganeus Episcopus, ad omnes extenditur Cardinales Suburbicarios quibus idcirco singulis suis erit in posterum suffraganeus Episcopus cum sede titulari.

III. Suffraganeus a Summo Pontifice nominabitur et sui officii possessionem capiet, litteras nominationis exhibendo Episcopo Cardinali.

IV. Cardinalis Suffraganeo adtribuat et vi praesentis Constitutionis irrevocabiliter adtribuisse praesumitur, omnia ad regendam dioecesim necessaria ita ut uni Suffraganeo sint in dioecesi gubernanda eadem iura et officia ac Episcopo residenti, quae hisce litteris contraria non sint.

V. Suffraganeus dioecesim gubernat nomine et vice Cardinalis.

VI. Cardinali vita functo vel renuntiante vel ad aliam dioecesim translato, Suffraganei iurisdictio non cessat, sed ipse dioecesim tunc regit nomine Sanctae Sedis ad instar Administratoris Apostolici.

VII. Ipse debet quotannis de statu dioecesis etiam oeconomico ad Cardinalem referre.

VIII. Ubi fieri poterit pars aedium Episcopali a Sancta Sede destinabitur Suffraganeo et Curiae.

IX. Ad unum Cardinalem pertinent solemnes oleorum benedictiones et pontificalia in festis anni maioribus, prout in *Caeremoniali episcoporum* descripta sunt; nisi forte Cardinalis ipse velit ea Suffraganeo committere.

X. Cardinalis debet Missam, sicuti ceteri Episcopi residentes, pro populo applicare.

XI. Insigne tantum Cardinalis domui Episcopali, cathedrali aedi, aliisque templis, piisve de more locis et actis Curiae apponatur.

XII. Solium in dioecesi et nomen in canone Cardinali uni competit.

XIII. Cardinalis, etiam absens, facultate pollet per universam dioecesim largiendae indulgentiae dierum biscentum.

XIV. Uni Cardinali, quo tempore in dioecesi commoratur, ius est pontificalia in eadem peragendi aut permittendi.

XV. Beneficia Capitulorum sive cathedralium sive collegialium et beneficia parochialia Sanctae Sedi non reservata, nequeunt a Suffraganeo, servatis servandis, conferri absque Episcopi Cardinalis consensu.

XVI. Cardinalis ius est vigilandi dioecesim, et, si opportunum duxerit, etiam lustrandi, ne quid fides aut ecclesiastica disciplina detrimenti patiatur.

XVII. Potest in sua dioecesi Cardinalis matri-moniis assistere et reliqua sacramenta ministrare. omnia. Candidati tamen ad tonsuram et ad ordines doctrinae periculo subiciantur et probentur a Suffraganeo; cui ceterum non licet ordines conferre, aut conferendos alii committere absque venia Cardinalis.

XVIII. Synodus haberi nequit sine consensu Cardinalis; eiusque nomine convocanda est. Synodi autem decreta antequam promulgentur, Cardinali cognoscenda deferantur, eiusque nomine promulgari debent.

XIX. Beneficia etiam parochialia in dioecesi ne uniantur, dividantur, dismembrentur, inaudito Cardinali.

XX. Idem Cardinalis audiri debet, antequam Seminarii rector, professores, oeconomus nominentur.

XXI. Vita functo Suffraganeo vel renuntiante vel ad aliam dioecesim translato, Cardinalis per vicarium dioecesis administrationi providebit, donec a Sancta Sede nominetur successor.

XXII. Vita functo Cardinali eadem debentur iusta funebria quae Cardinali Episcopo residenti [2189].

Seminarium:

A) In genere:

a) Quoad Episcoporum in re sollicitudinem:

Pars potior diligentiarum Ordinarii sit de sacris Seminariis rite ordinantis moderandisque, ut pariter integritate doctrinae et morum sanctitate floreat [46]. — Considerate quantum vos teneat officium sollicitae advigilandi ac cavendi de recto Seminariorum vestrorum ordine. Tales enim sacerdotes sortiemi, quales eos instituere satagetis [1008].

b) Quoad Moderatores ac Magistros:

Episcopi, omni qua valent sollicitudine, in magistros atque in ipsorum doctrinas advigilent, ad rectum tramitem eos revocando quos perniciosi abripi novitatibus viderint, fortiterque arcendos quotquot huiusmodi monitio in officio non contineantur [1008]. — Cfr. *Modernismus, Saecularisatio*.

c) Quoad alumnorum cooptationem:

1) Leges canonicae:

a) Nullus loci Ordinarius alterius dioecesis subditum sive clericum sive laicum in suum Seminarium admittat, nisi prius secretis litteris ab Episcopo Oratoris proprio expetierit et cognoverit, utrum hic fuerint olim e suo Seminario dimissus, Quod si constiterit, omittens iudicare de causis, aut determinare utrum iuste an iniuste alius Episcopus egerit, aditum in suum Seminarium postulanti praeccludat.

b) Qui vero bona fide admissi sunt, eo quod reticuerint se antea in alio seminario versatos esse et ab eo deinde dimissos, statim ut haec eorum conditio cognoscatur, admonendi sunt ut discedant, Quodsi permanere velint, et ab Ordinario id eis permittatur, eo ipsi huic dioecesi adscripti mancant, servatis tamen canonicis regulis pro eorum incarnatione et ordinatione; et aucti sacerdotio in dioecesim, e cuius Seminario dimissi fuerint, regredi ibique stabile domicilium habere prohibentur.

c) Pariter cum similis ferme ratio vigeat qui dimissi ex Seminariis aliquod religiosum institutum ingrediuntur, si inde exeant postquam sacris initiati sunt, vetantur in dioecesim redire e cuius Seminario dimissi fuerint.

d) Dimissi vero ex aliquo religioso Instituto in Seminarium ne admittantur, nisi prius Episcopus secretis litteris a moderatoribus eiusdem Instituti notitias requisierit de moribus, indole et ingenio dimissorum, et constiterit nil in eis esse quod sacerdotali statui minus conveniant. [804]. — In

[Seminarium]

Hungaria susceptio laicorum extradioecesanorum in seminarium aequivalet excardinationi et incardinationi [1843].

2) Consilia apostolica:

Seminarii exclusive destinentur ad iuvenes instituendos, non ad laicalia quaevis munia, sed ad legationem pro Christo apud homines fungendam. — Penitus vero prorsusque impediendum est quominus sacrorum alumni quavis demum ratione externis factionibus et negociis implicentur [1908].

3) Quoad eorum regimen;

In Seminariis quidem oportet partes omnes institutionis eo tandem aliquando conspiciant ut dignus tali nomine formetur sacerdos. Nec enim existimare licet, eiusmodi contubernia studiis dumtaxat aut pietati patere. Utraque re institutio tota coalescit, suntque ipsa tamquam palaestrae ad sacram Christi militiam diuturna praeparatione fingendam. Ex iis igitur ut acies optime instructa prodeat, omnino sunt duae res necessariae, doctrina ad cultum mentis, virtus ad perfectionem animi. Altera postulat ut alumna sacrorum iuventus iis artibus apprime erudiat quae cum studiis rerum divinarum arctiorem habent cognitionem; altera singularem exigit virtutis constantiaeque praestantiam. Videant ergo moderatores disciplinae ac pietatis, quam de se quisque spem iniiciant alumni, introspeciantque singulorum quae sit indoles; utrum suo ingenio plus aequo indulgeant, aut spiritus profanos videantur sumere; sintne ad parendum dociles, in pietatem proni, de se non alte sentientes, disciplinae retinentes; rectone sibi fine proposito, an humanis ducti rationibus ad sacerdotii dignitatem contendant; utrum denique convenienti vitae sanctimonia doctrinaque polleant; aut certe, si quid horum desit, sincero promptoque animo conentur acquirere. Nec nimium difficultatis habet investigatio; siquidem virtutum, quas diximus, defectum cito produnt et religionis officia ficto animo persoluta, et servata metus causa, non conscientiae voce, disciplina. Quam qui servili timore retineat, aut animi levitate contemptive frangat, is a spe sacerdotii sancte fungendi abest quam longissime. Haud enim facile creditur, domesticae disciplinae contemptorem a publicis Ecclesiae legibus minime disciturum. Hoc animo comparatum si quem deprehenderit sacri ephebei moderator, et si semel iterumque praemonitum, experimento facto per annum, intellexerit a consuetudine sua non recedere, eum sic

expellat ut neque a se, neque ab ullo episcopo sit in posterum recipiendus [2324].

4) Quoad diaria. — Cfr. *Diaria*.

B) Pro Italia:

a) Programma generale studiorum edicatur:

Ordo Generalis Studiorum.

I. — *Divisio Curriculi*.

Studiorum curriculum in Italiae seminariis, Gymnasio, Lycaeum et Theologia perficitur.

II. — *Gymnasium*.

a) Ut quis classibus gymnasialibus cooptetur, scriptam exhibeat fidem qua, praecedentibus classibus rite expletis, idoneus ad petita ostendatur; sin minus periculum admissionis subeat.

b) Gymnasium quinque classium curriculo quinquennio accommodato explebitur; in his vigentia programmata, disciplinas et horas quod spectat, ita servanda erunt ut simul Latinae linguae institutio privilegium habeat, et alumni ad civilis auctoritatis testimonium, seu gymnasiale licentiam rite assequendam, parati sint.

c) Saltem hebdomadae una hora in qualibet classi catecheticae institutioni impendatur.

III. — *Lycaeum*.

a) Nemo ad Lycaeum admittatur qui gymnasii curriculum rite non expleverit, et pericula feliciter non subierit.

b) Lycaeum in tres classes triennio accommodatas dividatur: in singulis classibus vigentibus programmatibus institutio conformetur: ita tamen ut alumni sana philosophia magis imbuantur et licentiam lycealem assequi omnino valeant (§ IV, b, c).

c) Saltem una hebdomadae hora religionis sanctissimae institutioni tradendae impendatur.

IV. — *Annum propaedeuticum ad S. Theologiam*.

a) Hoc curriculo, praeter altiore philosophiae doctrinam, quaedam peculiariora doceantur, quorum substantia tabula horaria huic programmati adnexa perhibetur.

b) In Seminariis ubi hic peculiaris curriculum constituitur, philosophia in Lycaeum ita docenda erit ut psychologiae, logicae ac metaphysicae generalis, et ethicae tantum institutiones tradantur.

c) Si autem super hoc curriculo dispensatio petenda erit, in tribus lycei annis praeter disciplinas programmatibus vigentibus constitutas saltem binae hebdomadae horae (feria V non exclusa, si opus erit) addendae sunt, ut alumni sacram philosophiae institutionem absolvant, in his praesertim quae ad rectam theologiae doctrinam omnino sunt necessaria.

V. — Theologiae.

a) Theologia quatuor annis in quatuor classibus tradetur, quotidie quatuor scholae horis assignatis.

b) Disciplinae hae tradendae erunt nempe: Loci theologici — Introductio generalis et specialis in S. Scripturam — Exegesis biblica — Theologia dogmatica et Res sacramentaria — Theologia moralis et pastoralis — Institutiones Iuris Canonici — Historia ecclesiastica — Lingua hebraica — Lingua graeca — Archaeologia et Ars Sacra — S. Eloquentia el Patrologia — S. Liturgia.

VI. — Generales normae.

a) Ut hoc programma debitae mandetur executioni quodlibet Seminarium Praefectum Studiorum ab Episcopo designatum habeat.

b) Praefecti officium erit, semper sub dependentia ab Episcopo, schemata docendorum pro Professoribus, ac etiam Calendarium et Tabulas horarias conficere.

c) Idem Praefectus, audito Professorum Collegio — quod quolibet mense semel (aut saepius si opus erit) convocandum erit — vigentia programmata aptabit et etiam immutabit, horasque ita distribuet, ut, salva rerum substantia et adaequata licentiae periculo institutione, maius tempus in disciplinas sacrorum alumnis magis necessarias impendantur, ut iam de latina lingua in gymnasio, deque philosophia in lyceo dictum est.

d) Annus scholaris IX mensibus minor non erit.

e) Praefectus Studiorum cum Professorum Collegio omnia constituet ut singulis expletis annis regularia et idonea pericula fiant, in qualibet disciplina, pro provectione ad superiores classes, ipseque suffragiorum numerum ad idoneitatem praefiniat.

f) Sessio autumnalis periculo fractis ad reparationem servabitur.

g) Singulas disciplinas singuli Professores doceant tum in lyceis tum in theologiae curriculo; ad summum poterunt iidem professores ad cognatas disciplinas tradendas designari, non tamen ita ut nimis

horis singuli cumulentur, cum evidenti alumnorum detrimento.

h) In sua tradenda disciplina Professor textum opportunum adhibendum iniungat, illumque ita exponet ut singulis annis pars programme praescripta expleatur integre et proportionate.

i) In (Gymnasio et Lyceo libri textus necessario ii qui programmatibus vigentibus praescribuntur in opus deducendi erunt; sed ante omnia, ut par est, indoles et scopus Seminarii prae oculis habeatur.

k) Philosophiae et Theologiae textus a Collegio Professorum proponentur, et ab Episcopo approbandi erunt.

Notandum. — Pro Seminariis centralibus et interdioecesanis iura Ordinarii Episcoporum, quorum interest, Collegio attribuenda sunt [1267]. Cfr. *Studium*.

l) Normae pro civili ac disciplinari Seminariorum Italicorum rectione perquam opportune traduntur ac jubentur:

PARS PRIMA.

SEMINARIORUM REGIMEN.

CAPUT I. — De supremo regimine.

Art. 1. Supremum regimen iura et officia Episcoporum in Seminaria comprehendit vi plenitudinis potestatis iisdem a Conc. Trid. delatae: « *Episcopus..... omnia et singula, quae ad felicitatem huius Seminarii profectum necessaria et opportuna videbuntur, decernere ac providere valeat* ». (Sess. XXIII, Cap. 18, De Reformat.).

Art. 2. Dioecesanorum Seminariorum supremum regimen pertinet ergo ad Episcopos cuiusque dioeceseos; seminariorum vero interdioecesanorum Episcoporum Collegio adscribitur qui eodem Seminario fruuntur.

Art. 3. Dispositiones Conc. Trid. (Sess. XXIII, Cap. 18, *De Reformat.*) officia Deputatorum Seminariorum respicientia in suo pleno robore permanent quoad Seminaria dioecesana. Seminariis vero interdioecesanis rite consultum est Episcoporum Collegio.

Art. 4. Munus est Episcoporum gravissimum maxima cum diligentia Seminariis invigilare. « *Seminaria clericorum iure sibi vindicant plurimas et maximas animi consilii vigilantiae vestrae partes* ». (Leo XIII, Encycl. « *Etsi Nos* » 25 feb. 1882). Quod obtinebunt mandatis parentes Conc. Trid. « *Episcopi omnia*

[Seminarium]

opportuna et necessaria (ut pueri in disciplina ecclesiastica instituantur) constituent, eaque ut semper observentur, saepius visitando, operam dabunt ». (Sess. XXIII, Cap. 18, *De Reformat.*).

Art. 5. Episcopi, ad quos pertinet supremum Seminariorum interdioecesanorum regimen, saltem semel in anno conveniant ad examinandam relationem Rectoris de statu morali, scientifico, oeconomico atque hygienico Instituti, et ad consilia sumenda, de communi consensu, necessaria et utilia; ea exequenda generaliter committant Episcopo dioeceseos in qua Seminarium adest. Ut vero sibi suadeant de recta Instituti agendi ratione, cum eo directe consuetudinem fovebunt, alumnos invisere et ipsis moderatioribusque quidem epistolas mittere poterunt.

Art. 6. Ad Episcopum vel ad Episcoporum Collegium pertinet nominatio et dimissio illorum qui intimae Seminariorum directioni praeficiuntur, de Rectoris autem consensu, cum agatur de dependentibus ab eo.

Art. 7. Electio et permansio tum Superiorum, tum professorum Seminarii moderatur iuxta dispositiones Sacrae Romanae Inquisitionis die 28 augusti 1907 publicatas, Litteris Encyclicis « *Pascendi dominici gregi* » et Motu proprio regnantis Pontificis Pii PP. X « *Praesentia* » confirmatas. Praestat autem in mentem revocare quae Leo XIII f. r. Episcopis Hungariae commendabat: « *In iis (Seminaris) maxime evigilent curae et cogitationes vestrae: effcite ut, litteris disciplinisque tradendis, lecti viri praeficiantur, in quibus sanctitas cum innocentia morum coniuncta sit, ut in re tanti momenti confidere eis iure optimo possitis. Rectores disciplinae, magistros pietatis eligit prudentia, consilio, rerum usu prae ceteris commendatos, communisque vitae ratio auctoritate vestra sic temperetur, ut non modo nihil unquam alumni offendant pietati contrarium, sed abundent adiumentis omnibus quibus alitur pietas: aptisque exercitationibus incitentur ad sacerdotalium virtutum quotidianos progressus* ». (Enc. « *Quod multum* » 22 aug. 1886).

Art. 8. — Nullimode Episcopi permittant alumni suae dioeceseos studiis incumbere privatim aut extra Seminarium a se dependentia.

Art. 9. — Episcopi omne studium adhibeant ut Seminarium domum habeat rusticationis in qua alumni animum relaxare queant feriis autumnalibus. « *Vitandi periculi ratio suadet ut comparetur alumni rusticatio ad feriandum, nec arbitrium relinquatur*

suae cuique ipsorum adeundae familiae. Multa enim pravitatis exempla manent incautos... quo fit ut, in iuveniles cupiditates proni aut ab incepto deterreantur, aut sacerdotes futuri sint offensionis populo ». (Leo XIII, Encycl. « *Paternae providaeque nostrae* » 18 sept. 1899).

Art. 10. — Inter gravissima Episcoporum officia illud recensetur promovendi clericos ad Ordines sacros; quare omni studio utantur ut illud adamusim persolvant. « *In admittendis iuvenibus ad SS. Ordines maxima utatur ponderatione, iuxta monitum gravissimum S. Pauli ad Timotheum: manus cito nemini imposueris. In his omnibus oportet ut posthabeatur quaevis alia ratio, quae semper inferior censenda est ea gravissima dignitatis S. Ministerii* ». (Leo XIII, Epistola ad Italiae Episcopos, 8 dec. 1902).

Art. 11. — Ut recte iudicetur de qualitatibus moralibus Ordinandorum prae oculis habeatur Decreta S. Officii atque bina documenta Summi Pontificis Pii X sub num. 7 citata. Quod ad aetatem studiorum pertinet sequentia serventur:

Art. 12. — Tonsura nonnisi alumni conferatur Propedeuticae curriculo operam navantibus, et Ordines minores iis tantummodo qui primo vel secundo anno S. Theologiae studio incumbunt.

Art. 13. — Nullus, licet aetatem a Conc. Trid. statutam attigerit, ad subdiaconatum promoveatur nisi tertium annum S. Theologiae expleverit; ad diaconatum ante Pascha quarti anni; ad presbyteratum ante exitum quarti eiusdem anni (Cfr. Art. 113). « *Sciant tamen Episcopi, non singulos in ea aetate constitutos debere ad hos ordines assumi, sed dignos dumtaxat et quorum probata vita senectus sit* ». (Conc. Trid. Sess. XXIII, Cap. 12).

Art. 14. — Mense saltem ante statutam ordinationi diem, ordinandi rectorem de sua voluntate certiore reddant per syngrapha. Si de alumni dioecesanis agatur, Rectores petitiones Episcopo offerant, qui necessariis exquisitis investigationibus a parochis Moderatoribusque Institutorum, in quibus forte antea commorati sint, ad se advocet componentes Tridentinam Commissionem, Rectorem ac Seminarii Professores, ut ab eis sententiam petat; proinde iuxta conscientiam statuatur, Rectorique elenchum Ordinandorum mittat, qui de hoc interesse habentes moneat, vetito exclusis iure recurrendi. Si vero agatur de alumni extradioecesanis, petitiones ad respectivos Episcopos mittat Rector una cum sua

sententia. Episcopi, peractis necessariis inquisitionibus, prout iam dictum est, dimissoriales litteras tradant, vel suos alumnos in suam dioecesim vocent ad S. Ordinationem, prouti opportunius sibi videatur.

Art. 15. — Statim antequam ad Ordinationem procedatur, ordinandi spiritualibus exercitiis vacent decem per dies promovendi ad maiores, quinque per dies ad minores ordines.

Art. 16. — In reliquis praescripta SS. Canonum servantur.

Art. 17. — Ut rectae oeconomicae agendi rationi consulatur Seminariorum, quae interdioecesana declarabuntur, instituetur aerarium commune ab Episcopis ordinarium Episcopale consilium componentibus.

Art. 18. — Hoc aerarium constituitur: a) ex mensurarum Episcopali ac dioecesanorum Seminariorum contributionibus iuxta rationem ab ipsis Consiliis determinandam; b) ex fortuitis subsidiis a peculiaribus S. Sedis concessionibus promanantibus; c) ex oblationibus cleri fideliumque.

Art. 19. — Huius aerarii administratio Commissioni committatur trium saltem membrorum in Consilio Episcopali eligendorum.

Art. 20. — Ad aequam pecuniarum praefati aerarii distributionem in Seminarium interdioecesana, Consilium Episcoporum opportunas peculiaresque normas statuatur.

Art. 21. — Singulis annis Episcoporum Consilio offerat Commissio summam rationum (*bilancio*) atque sumptuarias rationes (*conti consuntivi*) ut adprobentur.

CAPUT II. — De interna directione.

Art. 22. — Seminariorum interna directio ad Rectorem pertinet, qui quoad disciplinam adiuvabit iuxta alumnorum frequentiam ab uno vel duobus Vice-rectoribus, et a contuberniorum praefectis; quoad pietatem a pietatis magistro; quoad studia a studiorum praefecto et a professoribus: quoad denique administrationem ab oeconomico.

Art. 23. — Singulis ab Episcopo vel Episcoporum Collegio ad praefata munera explenda vocatis omnia iura atque officia competent ab ipsa muneris natura vel a legitima consuetudine promanantia. Quae maioris momenti sunt, hic breviter attingimus.

Art. 24. — Quisque Superior in nobile graveque munus sibi commissum animum intendat, et studeat

totis viribus, ut fidelitate, zelo, constantia atque caritate illud expleat. Omnes prae oculis habeat verba Summi Pontificis Leonis XIII f. r. in Epistola ad Italiae Episcopos diei 8 decembris 1902: « *Maxime interest ut ad instituendos sanctuarii alumnos iuxta vitam imaginem D. N. I. C., quod totam complectitur ecclesiasticam institutionem, moderatores et professores cum diligentia peritiaeque sui officii exemplum vitae omnino sacerdotalis coniungant. Integrae vitae ratio Superiorum vox est maxime iuvenibus eloquentior ac suadentior ut in eorum animis proprii muneris persuasio ac boni amor inspiretur* ».

§ 1. — De Rectore.

Art. 25. — Rector est Seminarium praepositus proximus, *omnium primus*, ut ait S. Carolus Borromeus, cuius etiam haec sunt: « *eique ceteri cuiuscumque ordinis, in functionibus munerum suorum ac in omnibus prorsus quae ad Seminarium referuntur utilitatem, obtemperare tenentur* » (Inst. p. 2, c. 2). Rector itaque velut centrum est, a quo vita Seminarium promanat: ac eum pertinet intima directio cum omnibus officiis ac iuribus quoad moralem, scientificam, hygienicam et materialem Institutum agendi rationem.

Art. 26. — Ei immediate subiiciantur omnes alii ministri. Ipse autem ab Episcopo dependeat, cui continuo referat cuncta quae ad Seminarium attinent, nihilque gravius statuatur absque eiusdem approbatione.

Art. 27. — Suam expleat actionem suos coadiutores dirigendo ac ducendo, cum quibus semel saltem in mense conferet; ab ipsis de statu communitatis certior reddetur; eorum consilio curet ut futuris obsistat abusibus, ac pietatem scientiamque inter alumnos promoveat.

Art. 28. — Eius praecipuum munus in alumnos esto eos instituere ad vitam religiosam et sanctam. Utpote pater eos dirigat, idest eos moderando cum aequa auctoritate atque suavitate: *fortiter et suaviter*. Ipse potius quam uti minis et punitionibus, in eis inspiret sensus officii, et obsequii erga auctoritatem ac desiderium boni libere, potius ob suasionem ac conscientiae impulsu, quam ob servilem metum agendi, iuxta monitum Pauli: *Non solum propter iram, sed etiam propter conscientiam... facientes voluntatem Dei ex animo* (1).

(1) Ad Rom. XIII, 15; ad Ephes., VI, 6.

[Seminarium]

Art. 29. — Cum alumnis itaque saepe opportunos habeat sermones, ut eos doceat atque hortetur ad eorum munerum observantiam, et usum praeceptorum humanitatis. Ut autem eos intime ac directe cognoscat, non tantum privatim singulos admoneat ac hortetur, sed pater studiosus saepius iis interesto absque tamen auctoritatis detrimento.

Art. 30. — Iuxta munus suum Rector invigilet sinceritati ac progressibus sacerdotalis vocationis alumnorum, eorumdem profectum animadvertens in pietatem, virtutem, studia, omniaque statum ecclesiasticum respicientia.

Art. 31. — Quod ad disciplinam attinet, supremam ac generalem exercent vigilantiam in omnes et in omnia, quin tamen se nimis immisceat in rebus minimis ac secundariis suis coadiutoribus commissis. In eos fidem ostendat eis congruam gerendi libertatem relinquens. Studeat aut auctoritatis principium integre existimetur, et regulae religiosissime serventur. Reservata suis dependentibus minorum punitivum cura, gravioribus casibus adesto, ut debite admoneat et congruam, quatenus id necesse sit, punitionem infligat.

Art. 32. — Quod vero ad studia attinet, invigilet, ut alumni veros in variis disciplinis progressus faciant. Opportune itaque perpendat acta in quibus Professores adnotant statum quotidiani progressus in studiis et disciplina singulorum alumnorum: ius habeat scholas visitandi, alumnos interrogandi, periculis adstandi; et absoluto quovis bimestri adnotationes singulorum mittat Episcopo, vel Episcopis Consilium constituentibus.

Art. 33. — Paternarum Rectoris sollicitudinum obiectum, quidem esto alumnorum valetudo, certiore se faciens sive per se, sive per vice-rectorem de victus integritate, et ut hygienica praecepta serventur ac infirmis apte consulatur illisque quidem quorum valetudo peculiare deponat curas.

Art. 34. — Quod autem ad Communitatis administrationem attinet, iure gaudeat, urgentes impensas ordinandi, quas necessarias vel utiles ad rectam Seminarii gerendi rationem existimet, consulto prius Episcopo cum de gravioribus agatur expensis, ne statui oeconomico Instituti ullum praeiudicium afferatur.

Art. 35. — Tabulas generales habeat omnium alumnorum, in quibus, inscriptis nomine cognomine cuiusque ipsorum eorumdem parentum, dioecesi, patria, anno, mense, ac die ortus, ac ingressus in

Seminarium, studiis expletis ac incoeptis, annuatim adnotentur contubernium, auditorium, fortuiti e Seminario egressus, periculorum annualium ac reparationis exitus, dies ss. ordinationum, praemia adepti, omnia denique quae ad progressum vel regressum alumni in pietatem, disciplinam atque studia referantur.

Art. 36. — Singulis annis expletis Episcopo Rector diligentem relationem subiciat de Instituti statu morali, scientifico, hygienico, atque oeconomico.

§ 2. — *De Vice-rectore.*

Art. 37. — Munus est Vice-rectoris rectorem coadiuvandi, eiusque vices gerendi, cum absit vel detineatur. Vice-rector itaque peculiare obsequium in rectorem ostendit, et absteineat a dissentionibus et ab imprudentis voluntatis iactantia; semper sibi commissa tantum expleat, ac eundem prosequatur benevola aperteque subiectione.

Art. 38. — Omnia ad Vice-rectorem pertinent quae disciplinam vel legum observantiam respiciunt. Eius esto assidue seduloque invigilare contubernii praefectis, vitae communi alumnorum eorumdem munitiei, atque usui praepetorum civilis institutionis.

Art. 39. — Praefectis frequenti congregiatur consuetudine, ut de agendi ratione contubernii ipsis commissi certior sit, et ita consulere possit necessitatibus sive per se, sive in negociis maioris momenti, de Rectoris consensu. Hunc nihil celato, et diebus horisque statutis eum doceat de omnibus, ut normas consiliaque recipiat quae fideliter exequatur.

Art. 40. — Curam habeat ut alumni sibi omnia comparent quae propriis sumptibus comparanda tenentur, uti v. g. libros, res scholasticas etc.; studeat ut nihil in Seminarium importetur, nihil alumnis tradatur absque consensu suo. In libris comparandis maxima utatur cautela, idque agat de Rectoris consensu.

§ 3. — *De Contuberniorum Praefectis.*

Art. 41. — In praefectos eligat Rector clericos pietate, studio, intelligentia ac amore erga disciplinam prae ceteris excellentes. Ipsi autem student ut omnibus exemplo sint, aetatem cum prudentia compensando.

Art. 42. — Eorum esto praecipue, tempore lectionum excepto, continuo alumnis interesse, eosque vigilantia prudenti modestaque prosequi absque tamen vana iactantia, ut quibuslibet incommodis via

praecludatur, ac indoles qualitatesque cuiusque intime cognoscantur.

Art. 43. — Omnino curent ut ab alumnis muscitatio censuraque amoveantur, praesertim cum auctoritatem respiciant, nitentes ut ab ortu funesta deleantur initia cuiusvis haud rectae propensionis.

Art. 44. — Impediant pariter manuum lusus, ites, pungentes facietas, quemlibet actum, quaecumque verba, ecclesiasticae gravitati non congruentia; delinquentes cum caritate admonendo ut ad meliorem frugem se recipiant. Generatim semper invigilent ne unquam alumni, variis rerum adiunctis, praeceptis deficiant perfectioris urbanitatis.

Art. 45. — Omnem diligentiam adhibeant ut admissim serventur praecepta seminarii atque dispositiones peculiares Moderatorum.

Art. 46. — Cum prudentia ac sinceritate Rectorem et Vice-rectorem doceant de alumnorum agendi ratione, in quos nec praelationem nec peculiarem dilectionem exhibeant.

Art. 47. — Invigilent ut alumni, domi forisque, semper nitida munditie excellent.

Art. 48. — Si contigerit aliquem admonere, id agant fraterna cum caritate, cum observantia et moderatione, ratione habita diversae indolis iuvenum ut eos meliores reddant.

Art. 49. — Singulariter sint solliciti de alumnorum sanitate, cautelas contra infirmitates adhibentes, atque statim Superiores doceant si quis infirma valetudine afficiatur. (Cfr. *Praecepta hygienica*, n. 4). Eorum muneris fundamentum caritas esto.

§ 4. — De pietatis Magistro.

Art. 50. — Pietatis Magistro committitur alumnorum spiritualis cura, ut instituantur ad perfectam vitam sacerdotalem. Itaque summopere studeatur, ut huic muneri praeficiatur sacerdos, quem constet praeditum esse necessariis requisitis. (Cfr. art. 7).

Art. 51. — Nulli Seminario Magister desit pietatis idque utpote grave peculiareque praeceptum iniungitur omnibus R. mis Ordinariis. Ipse habitualiter in Seminario commoretur, ut paratus sit quoties alumni cum exposcant, prout mos est praestantium Institutorum.

Art. 52. — Si ob peculiaribus adiuncta per aliquod tempus quominus resideat impediatur, Seminarium quotidie petat horis et loco statutis sacerdos externus, cui munus, de quo agimus, commissum est, ut alumnos eum petentes audiat.

Art. 53. — *Cura praecipua pietatis Magistri in alumnos infundere ac colere, maiori qua potest constantia, pietatem illam, quae omnibus sed praesertim clero uber est inestimabilis utilitatis. Quo magis pietas in clericos penetraverit, eos magis ipsi parati erunt ad sacrificii studium strenuum, cuius tanta est necessitas ad sollicitè curandam Dei gloriam et animarum salutem.* (Leo XIII, Epist. cit.).

Art. 54. — Confessiones alumnorum audiat pietatis Magister eisque monita, quae in Dño expedire iudicaverit, praebeat, quoad praesertim sacerdotalem vocationem. Eos dirigat ad meditationem peragendam, sive lectione sive expositione, sive quemdam librum aptum indicando, atque eiusdem diuturnitatem iuxta alumnorum aetatem moderatur.

Art. 55. — In obsequium sui sublimis ac peculiaris muneris, summo studio caveat, ne sese immisceat in disciplinari agendi ratione Seminarii; neque alumnos admonitos vel punitos protegat.

Art. 56. — Ad alumnorum confessiones audientas praeter pietatis Magistrum, alii quidem deputentur docti piique sacerdotes, qui ratione habita gravissimi muneris, atque ducibus probatis auctoribus, poenitentibus lumina, consiliaque praebeant in eorum dubiis, obligationem imponentes statum ecclesiasticum relinquendi iis qui ostendant ad eum non vocatos esse.

Art. 57. — Moderatores ac Professores Instituti prohibeantur a munere Magistri pietatis vel Confessarii ordinarii simul gerendo.

§ 5. — De studiorum Praefecto.

Art. 58. — Munus studiorum Praefecti descriptum, est in Programmata generali studiorum, cap. VI.

Art. 59. — Peculiaribus in adiunctis ad huiusmodi munus idem Seminarii Rector vocari poterit.

Art. 60. — Praefectus studiorum curare tenetur ut religiose serventur studiorum normae atque media aptiora adhibeantur ad promovenda eadem studia in Instituto, semper tamen de Rectoris consensu.

Art. 61. — Interdum auditoria tempore lectionum visitet, alumnosque interroget ut in eis discendi ardor, in magistris studium docendi excitetur.

Art. 62. — Invigilet ut diligenter habeantur acta scholastica, utque in fine singulorum bimestrium paratae sint schedulae notarum ab alumnis obtentorum.

Art. 63. — Dirigat omnia quae pericula extrema ac reparationis respiciunt; omne studium adhibeat ut pericula cum gravitate et absque favoribus expleantur,

[Seminarium]

et meritum tantum singulorum pendatur in promotionibus decernendis ad scholas superiores; scholam novis quoque alumni assignet eorum cognita idoneitate sive ex documentis, sive ex admissionis experimentis.

Art. 64. — Curet ut solemniter celebretur anni scholastici inauguratio ac praemiorum distributio, pro quorum adiudicatione opportunas statuatur normas de consensu Rectoris, et Episcopo vel Episcoporum Collegio adprobante.

Art. 65. — Singulis exeuntibus annis scholasticis, diligentem de statu scientifico relationem generatim scribat simul ac de progressu in studiis ab alumni habito, vota enuncians quae praestantiori studiorum conditioni utilia vel necessaria iudicaverit. Eiusmodi relationem Rectori obferat qui de ea Episcopum vel Episcoporum Collegium certiores reddet.

§ 6. — De Professoribus.

Art. 66. — Cuiusvis professoris esto discipulos cum doctrina atque ex conscientiae officio dirigere ad rerum notionem, quas quis docere teneatur, illud prae oculis habens quod dicitur: *primus discendi ardor, nobilitas est magistri*.

Art. 67. — Professores quoad munus sibi commissum immediate studiorum Praefecto subiciantur.

Art. 68. — Sedulo ac diligenter horis statutis scholis intersint, in lectionibus explicandis sese parent, statutum programma absolvant, saepe alumnos interrogent, eorumque pensa corrigant, eos in studium excitent adiuventque, disciplinam in scholis tueantur, quibus vero neglectis, frustra verus expectatur progressus. Exempla per se potissimum praebeant omnium virtutum, quod eis debitum afferet obsequium. Si vero interdum quis alumnorum huic reverentiae defecerit, eum Professores ad Rectorem vel ad Vice-rectorem deferant ut apte admoneatur.

Art. 69. — Ne negligant Professores eos qui in scholis mediocre ostendant ingenium; imo antequam ad novas explicandas lectiones procedant, explorent utrum omnes explicatam lectionem recte clareque intellexerint; quod quam maxime iuvabit ut aemulatio excitetur et omnes alumni optimum consequantur progressum.

Art. 70. — Quisque professor codicem habeat, in quo adnotentur quotidie notulae quas alumni in scholasticis periculationibus et in sese gerendi ratione consecuti sint. Singulis vero bimestribus ipsarum notularum mediam computet, quam studiorum Praefecto afferat.

§ 7. — De Oeonomo.

Art. 71. — Ad Oeconomum pertinet, sub Rectoris auctoritate, interna Seminarii oeconomica ac materialis negotiorum gestio.

Art. 72. Pecuniare habeat tabularium in quo de more conservet omnia necessaria documenta, praesertim rationes accepti et expensi, acta, etc., ita ut quoties postuletur, rationem diligenter reddere valeat. Initio cuiusque anni praeaviam sumptuariam rationem (*preventivo*) computet, et expleto anno Rectori exhibeat summam rationum.

Art. 73. Numquam absteineat ab iis peragendis impensis, quas Rector utiles vel necessarias existimaverit incremento morali, disciplinari atque scientifico Seminarii, iuxta art. 34.

Art. 74. Pecuniari cum diligentia culinae invigilet, ut alumni congruenter sustententur.

Art. 75. Saepe varias domus partes visitet, ut inspiciat an omnia ordinata reperiantur, an quid perierit aut corruptum fuerit, ut cito consulatur.

Art. 76. Curet ut in Seminario regulae decetiae observentur et hygienica subsidia adhibeantur (Cfr. *Appendic. I, § I*).

Art. 77. Omne studium adhibeat ut in Ecclesia vel in Sello Seminarii omnia expedita reperiantur nihilque desit cultui necessarium, ac debita cum decetia semper conserventur sacrae suppellectiles.

Art. 78. Oeconomus, infra annum facultate fruatur disponendi non modum quoad ordinarias expensas sed etiam quoad urgentiores, animadvertens tamem graves expensas, ut instaurationes aedificiorum, suppellectilium etc. antea adprobandas esse ab Episcopo dioecesano vel Episcoporum Collegio.

Art. 79. Oeconomus, de Rectoris consensu, famulos seligat, qui ab eo immediate depondeant. Ipse autem eorum vitae rationi invigilet tum quoad pietatem tum quoad mores et disciplinam iuxta opportunas leges, quas ipse quidem de Rectoris consensu statuatur.

PARS ALTERA

DE IUVENUM ADMISSIONE.

Ad quidnam sint Seminaria instituta aperto patet ex verbis Conc. Trid., instituentis: « *Singulae Cathedralres certum puerorum numerum religiose educare et ecclesiasticis disciplinis instituere teneantur, quorum indoles et voluntas spem afferat eos eccle-*

siasticis ministeriis perpetuo inservituros, ita ut hoc Collegium Dei Ministrorum perpetuum Seminarium sit ». Et Summus Pontifex Leo XIII s. m. in laudata Epistola ad Episcopos Italiae ait: « *Nos estimamus iterum ac ardentiori sollicitudine commendare, ut Seminarium omni studio serventur in proprio peculiari spiritu sive quoad mentis, sive quoad cordis institutionem. Semper prae oculis habeatur ea omnino destinata esse ad instituendos iuvenes non ad humana munera, sint quidem legitima ac honorifica, sed ad officium sublimis Christi ministrorum et mysteriorum Dei distributorum* ».

Admissio ergo iuvenum in Seminarium maximam exposcit prudentiam. « *Tantum admittantur iuvenes* » prosequitur Leo XIII, *qui solidas afferant spes sese perpetuo tradendi ecclesiastico ministerio* ». Ex hoc tamen exquirendum non est, praesertim si adhuc iuniores, certum propositum, sed oportet ut saltem quandam naturae ostendant propensionem in statum ecclesiasticum.

In alumnorum admissione tum in scholas inferiores, tum in superiores prae oculis habeatur S. Congr. Concilii Decretum « *De Seminariorum alumnis* », diei 22 decembris 1905, et sequentia.

CAPUT I. — De admissione in scholas inferiores.

Art. 80. Ut iuvenis in Seminarium admittatur ad familiam vere christianam et integrae existimationis pertinere debet.

Art. 81. Alumni, vel eorum curam gerentes documenta exhibeant :

1° Baptismatis et confirmationis si hoc iam suscepierint sacramentum ;

2° legitimi parentum matrimonii ;

3° bonae vitae rationis a Parocho vel a Moderatoribus Institutum, in quibus forte commoratus sint, exarata ;

4° bonae corporis constitutionis, et insiti vacini virus.

Art. 82. In scholis assignandis religiosissime servantur dispositiones Cap. II a) studiorum generalis Programmat.

Art. 83. Quoad aetatem regula a dispositionibus Tridentini Concilii praebetur. « *In hoc vero Collegio (Seminarium) recipiantur qui ad minimum duodecim annos et ex legitimo matrimonio nati sint* ». (Sess. XXIII, Cap. 18, *De Reformat.*).

CAPUT II. — De admissione in scholas superiores.

Art. 84. Nullus admittatur in scholas superiores nisi de more expleverit scholas inferiores atque pericula superaverit.

Art. 85. Alumni qui, absolutis inferioribus scholis in aliquo Seminario, aliud adeunt ad studia superiora aggredienda, documenta expletorum studiorum ac bonae vitae rationis a Rectore dimissa offerant.

Art. 86. In scholas superiores non admittantur nisi iuvenes qui indicia praeberint vocationis ad statum clericalem.

Art. 87. Prudenti Rectoris arbitrio committitur alumnos retinere, qui in Seminario commorari cupiunt ad consequendum tantum gradum prolytae in Lyceo.

PARS TERTIA

LEGES AB ALUMNIS SERVANDAE.

CAPUT I. — De pietate.

Dicitur pietas in Deum illa animi propensio, quae urget ad officiorum observantiam, quibus homo tenetur erga Creatorem, studiosam ac devotam venerationem eidem profitendo. Ipsa ergo totum complectitur hominem, eumque ad divinam metam dirigit, excelsitatem menti, characteri constantiam, cordi nobilitatem, omnibus virtutibus fulcrum atque incitamentum largiens. Quibusvis institutionis rationibus necessaria, pietas omnino requiritur in clericali institutione, cuius finis est in alumnos efformare *hominem Dei*.

Pietatis itaque adeptio primum ac maius est alumnorum officium. « *Decet clericos vel a prima aetate iugo Domini assuescere, pietati vacare plurimum, inservire sacris ministeriis, vitae sacerdotalis exemplo conformari* ». (Leo XIII, Encycl. « *Paternae providaeque Nostrae* » 18 septem. 1899).

Modus aptior ac simplicior pietatem acquirendi est exercitium eius operum, quae aperte intima consilia ac animi sensum significant. Opera pietatis itaque peragantur quotidiana, hebdomadaria, mensualia et annualia.

§ 1. — Quotidiana opera.

Art. 88. In quovis seminario quotidie sequentia pietatis opera peragantur :

1° Preces matutinae.

2° Meditatio.

3° Missa.

[Seminarium]

4° Lectio spiritualis.

5° SS.mi Sacramenti visitatio.

6° SS.mi Rosarii recitatio.

7° Preces vespertinae et de operibus suis cuiusque generalis conscientiae inquisitio.

8° Mane, meridie et vespere *Angelus Domini* vel *Regina Coeli* iuxta tempora recitentur.

§ 2. — Opera hebdomadaria.

Art. 89. Diebus dominicis aliisque solemnibus Contubernia turnatim operam praebeant in Cathedralibus. Rector consulat, ut alumni, qui in Seminario remanent, iuxta opportunitatem aliud pietatis opus expleant. Omnes alumni Cathedralium petant, cum Episcopus ibi functionibus intersit.

Art. 90. Feriis V et diebus dominicis spirituali sermoni adsint, quod munus committatur cuidam sacerdoti scientia pietateque idoneo. Singulis feriis VI castis horis vespertinis, recitetur quinque *Pater, Ave et Gloria* cum oratione *Respice, quaesumus Domine super hanc* etc.

Art. 91. Singulis hebdomadis sua admissa peccata confiteantur, ac saepe iuxta Confessarii consilium ad S. Synaxim accedant.

§ 3. — Opera mensualia.

Art. 92. Prima cuiusque mensis feria VI pium exercitium celebretur in honorem SS. Cordis Iesu ea ratione, quae opportunior visa fuerit, nec neglecto quidem Missae votivae privilegio a Summo Pontifice Leo XIII f. r. concesso.

Art. 93. Recessus a bona morte nuncupato exequantur alumni iis sermonibus ac operibus quas induxerit consuetudo, ea ratione, ut quisque diligentius se percontetur, et consilia capiat quibus melius defectus corrigere ac in virtutem progredi valeat.

§ 4. — Opera annualia.

Art. 94. Religiose novendiales supplicationes, triduae, etc. celebrentur quae maioribus D. N. I. C. et Mariae V. solemnitatibus praemitti solent; item peculiari pietate praefatae solemnitates celebrentur, nec non aliae quas Ecclesia christiano populo proponit.

Art. 95. Filiali pietate pium opus expleatur mensis in honorem B. M. V.

Art. 96. Singulis annis semel spirituales peragantur exercitationes, saltem per quinque die continuos, vel etiam bis per tres dies, iuxta locorum consuetudines. His diebus clerici iam *in sacris* horas canonicas collegialiter recitent.

Art. 97. Alumnis attentas aures adhibebunt ad sacras conciones tempore spiritualium exercitiorum, et generatim ad meditationes, instructiones, spirituales sermones, ut ex eis utilitatem consequantur ac de eis referre queant, quoties id petant superiores.

CAPUT II. — De studio.

Studium ut alterum ex praecipuis officiis praescribitur iis qui instituuntur, ut simul fiant *sal terrae et lux mundi*. « *Lumen doctrinae neque illud vulgare, in sacerdote requiritur, quia numeris eius est implere sapientia ceteros, evellere errores, ducem esse multitudini per itinera vitae ancipitia et lubrica* ». (Leo XIII, Encycl. « *Exeunte iam anno* » 1 Dec. 1888).

Alumni itaque omni cum diligentia operam dent studiis praescriptis. Ante omnia mente et cogitatione in Deum se convertant, ut eius auxilium implorent, studio autem impendant totum statutum tempus, ab otiositate, animi corporisque veneno, abhorrentes.

§ 1. — De scholis.

Art. 98. Omnes alumni semper ad lectiones, respectivaque scholastica exercitia parati sunt.

Art. 99. Scholarum divisio servetur, in quibus cuique locus statuatur, quem non mutant absque Professoris venia.

Art. 100. Ad scholam se conferentes vel eam relinquentes sive ad eam immutandam, sive ad proprium petendum contubernium, semper cum silentio et ordine procedant, quin maneant et conversentur cum alumnis externis, si forte sint, ac meminerint vetitam esse quancumque cum ipsis consuetudinem absque peculiari Rectoris licentia.

Art. 101. Nullus nisi legitima de causa, et de expressa Professoris licentia e schola exeat.

Art. 102. Ad lectiones quisque debite animum intendant, ut ex eis progressum consequatur.

Art. 103. Silentium et modestia corporis, obsequium et moderatio in petendo et in respondendo dotes sunt bene instituti alumni.

§ 2. — De loco ac tempore studii.

Art. 104. Praecipue alumni sese in scholasticis praedicationibus, aliisque affinis disciplinis exercent. Itaque prohibeantur secum retinere libros qui damnosae inferre morale, vel a studiis principalibus distrahere valeant. Quoad lectiones attinet religiosissime dispositiones regnantis Summi Pontificis Pii X in

Encyclica « *Pieni l'animo* » diei 28 iulii 1906, et praecitata S. Officii Instructio diei 28 augusti 1907 servantur.

Art. 105. Tempore ad studium destinato perfectum servetur silentium; nullus itaque ex aula exeat ne ut adeat quidem moderatores vel Confessarium, nisi ex urgente necessitate.

Art. 106. Praeter studium litterarum scientiarumque, alumni gregorianum cantum iuxta praescripta Summi Pontificis Pii X discant, quare eiusmodi scholae, diebus statuendis, singula hebdomada intersunt.

Art. 107. Curetur ut quodvis Seminarium, cantus gregoriani praecipua habita ratione, *Scholam cantorum* habeat, in qua musica doceatur iuxta praescriptiones Motu Proprio Pii X regnantis Pontificis (22 nov. 1903) contentas, operibus poliphonis antehabitis, quae in aestimationem atque amorem retinent cantum gregorianum.

Art. 108. Diebus horisque statutis in sacris caeremoniis sese exercent, ut diligentia, gravitate et pietate sacris inserviant functionibus tum in Sacello Ecclesiae Seminarii, tum in Cathedrali.

§ 3. — *Experimenta studiorum obligatorii.*

Art. 109. Singuli alumni ad experimenta, concursus etc., quae a studiorum Praefecto de Rectoris intelligentia statuuntur, obligantur.

Art. 110. Periculis, ut ad scholas superiores promoveantur, omnes subiciantur, iuxta dispositiones Cap. VI e, f, studiorum Programmati.

Art. 111. Quicumque, manifesta infirmitate vel alia legitima causa, a Superioribus cognita, non imputatus periculis non se subiciet, hoc ipso e Seminario abeundi animum demonstravisse censeatur.

Art. 112. Si quis alumnorum legitima ex causa periculis non interfuerit, vel etiam iisque peractis non promotus sit, pericula reparationis tentare tentatur.

Art. 113. Si quis periculis reparationis non interfuerit, vel etiam iis peractis non promotus fuerit, si alumnus gymnasii vel Lycae, scholam repetere poterit cum facultate duplicis experimenti; si vero theologiae alumnus sit, cum fieri non possit ut eadem schola repetatur (cum simul sint alumni ad duas vel tres scholas pertinentes pro nonnullis materiis), per alterum annum curriculo obligabitur, cuius rei ratio habebitur in eius admissione ad SS. Ordines.

CAPUT III. — *De disciplina.*

Sub disciplinae nomine hic venit complexus eorum praceptorum, quae alumnorum vitam in Seminario moderantur. Ipsa disciplina, cum ordinem exteriorem foveat, intendit ad ordinem intimum voluntatis ut eam instituat ad officii et virtutis studium.

Iuvat disciplina naturalem imbecillitatem cum in animo gignat habitum boni, qui non obtinetur nisi eorumdem actuum frequentia. Superiores enim eam inducant ac florere curent, alumni vero eam magni existiment sibi suadentes ipsa voluntati vim non inferri, sed potius eam servari a pravis propensionibus. Ii Sacerdotes erunt singulares olim exempli, qui alumni disciplinam dilexerint. « *Illi in sacerdotio integre sancteque versabuntur, qui sese in hoc genere ab adolescentia excoluerint, et tantum disciplina profecerint, ut ad eas virtutes quae commemoratae sunt, non tam instituti quam nati videantur* ». (Leo XIII, Encycl. « *Etsi Nos* » 15 feb. 1882).

§ 1. — *Monita generalia.*

Art. 114. Omni diligentia curetur, ut alumni a frequentia iuvenum ad sacerdotium non spectantium separentur, si scholas petant alumni quidem externi.

Art. 115. In Contuberniis dividantur alumni iuxta aetatem et scholam, ad Rectoris arbitrium.

Art. 116. Unicuique in schola, in triclinio, in sacello, etc. locus adscribatur, et interdum immutetur ad fovendam ac servandam mutuam caritatem.

Art. 117. Ordo actuum communium singulis horis adscriptorum statuatur tum pro diebus in quibus lectiones habentur, tum pro aliis in quibus scholae vacant; quique ordo exponatur, ut de eo omnes notitiam habeant. Peculiaris ordo statuatur pro feriis autumnalibus, in quibus praeter pietatis exercitia, brevis saltem hora dicetur lectionibus et studio.

Art. 118. Omnes alumni, nullo excepto, adstringantur diligenter actibus communibus interesse, a quibus dispensari poterunt peculiaribus rationabilibusque de causis a Moderatoribus tantum.

Art. 119. Si necessitas aliquem alumnorum brevi tempore sacellum, triclinium, scholam, recreationem relinquere urgeat, licentia petatur a Moderatore qui praesidet.

Art. 120. Opportuna gravitate silentium servetur, quod, si recte adhibeatur, quam maxime iuvat studium ac virtutem.

[Seminarium]

Art. 121. In Seminario designata loca habeantur ad animi relaxationem pro variis contuberniis.

Art. 122. Prae ceteris, ludis et occupationibus operam detur, quibus omnes participare valeant.

Art. 123. Tempore refectionum ordinarie lectio habeatur librorum qui exemplo sint ac instituant.

Art. 124. Caveatur ne studium, recreationes, ipsaeque pietatis functiones nimis protrahantur, ne alumni taedio afficiantur.

Art. 125. Curetur ut diaeta dormitoria, aliaque loca omnia, horis nocturnis frequentata, sufficienter illuminentur.

§ 2. — *In Moderatores.*

Art. 126. Alumni in Rectore patrem agnoscant cui debetur amor filialis et prompta oboedientia. Idem servata proportione in alios moderatores agant.

Art. 127. Quisquis, horis et ratione statuendis, Rectorem petere poterit ad suas necessitates ac desideria confitenda aperto ac fidenti cum animo. Iisdem cautelis, rationabilique de causa, pietatis Magistrum quidem petere poterunt ac Vice-Rectorem. Contubernium tamen deserentes Praefectum moneant.

Art. 128. Animo placido demissoque denegationes, exprobrationes, reprehensiones punctionesque sumant sibi a Superioribus impositas, atque ex iisdem progressum agant quem ostendant ac comprobent singula diuturnaque emendatione.

Art. 129. Coram Rectore, aliisque Superioribus vel viris illustribus semper detecto stent capite, nisi expresse invitentur ad sedendum ed ad tegendum caput.

Art. 130. Quisque alumnus aliquem conspiciens defectum ex quo oriri possint offensio in Deum, discriminaque in aliorum virtutem aut in Seminarii integram famam, de eo Moderatores certiores reddat, ut remedium afferant. Id agentes munus delatoris sciant se non exercere, sed studiose curare commune bonum ac caritatem in proximum.

§ 3. — *In seipsos.*

Art. 131. Quisquis alumnus in seipso imaginem Dei, templumque Divini Spiritus colat, maxima cum moderationis ac decentiae observantia tum cum aliis tum solus in proprio cubiculo, prae oculis habens ubique Deum esse.

Art. 132. Omnes munditiam corporis vestiumque curent, comam apte caesam dispositamque habeant, ab omni vanitate foeditateque at etiam ab omni

singularitate affectationeque abhorrentes, sese in omnibus conformantes usibus seminarii.

Art. 133. Eorum esto hygienica praescripta curam corporis respicientia observare. (Cfr. appendices I. § 2).

Art. 134. In modo, incessu, sermone decorem servant, ab omni levitate et a quovis cum clericali dignitate actu incongruo abstinentes.

Art. 135. Ordinem ac nitorem servant in cubiculo, in libris, in suppellectili, neque sua aliaque Seminarii dissipent.

§ 4. — *In sodales.*

Art. 136. Alumni constanter divisiones inter varia contubernia servant, tum domi tum extra, ita ut alumni diversorum contuberniorum nullam inter se inane consuetudinem nisi de Superiorum licentia.

Art. 137. In sodalibus totidem inspiciant fratres in Iesu Christo, ita ut inter se eam foveant mutuam caritatem tam expetendam inter clericos.

Art. 138. In mutua consuetudine semper rationem ad christianam caritatem instituant; quomobrem litigia, verba aspera devitent, praesertim abhorrentes a contumeliis in eos qui virtute praecellunt, vel aliquo naturae defectu laborant.

Art. 139. Solo nomine vel familiae cognomine inter se vocent, vitent omnino quibusvis aliis denominationibus.

Art. 140. Peculiari amicitia, convenire, in alios manus iniicere etiam iocose, invicem epistolas mittere, vel munuscula donare aliaque id genus prohibita vitent; transgressores apte puniantur.

Art. 141. Verba sermonesque indecentia necnon quancumque actionem haud honestam horreant.

Art. 142. Recreationis vel deambulationis tempore nunquam permittatur a sodalibus relinquere, atque a Praefecti vigilantia recedere.

§ 5. — *In famulos.*

Art. 143. — In famulos alumni debita caritate ac urbanitate utantur, quin tamen ullam cum ipsis consuetudinem ineant. Si de eorum famulatu conquirit debeant, querelas Praefecto referent.

Art. 144. Nulli liceat cum famulis morari, multoque minus eis iussa vel negotia committere.

Art. 145. Praefecti tantum, de Vicerectoris licentia, cum famulis agant ad consulenda quae alumni propriis sumptibus sibi comparare tenentur, atque ad munera explenda.

§ 6. — *In extraneos.*

Art. 146. Generatim alumnos invisere indulgeatur bis in hebdomada, diebus statuendis, horis ab actibus communibus non impeditis et horis ante *Ave Maria* vespertinis. Ad extraordinarias visitationes semper exposcatur Superiorum licentia.

Art. 147. Generatim alumnos invisere poterunt parentes atque propinqui tantum. Si de aliis vero agatur, licentiam requiritur Rectoris vel Vicerectoris.

Art. 148. In aula visitationum in omnibus et cum omnibus se gerant alumni iuxta urbanitatis praescripta, idque agant non ad inaniter homines satisfaciendos, sed ad rusticitatem fugiendam.

Art. 149. Prohibentur alumni recipere cibos vel potus absque Vicerectoris licentia qui de eis disponet prout opportunus iudicaverit.

Art. 150. Nullus recipiat vel mittat epistolas, quin a Rectore inspiciantur, qui in sua prudentia iudicabit an tradenda vel expedienda sint.

§ 7. — *De Refectione.*

Art. 151. Triclinium ingredientes, vel deserentes silentium servant alumni, et refectionis tempore lectionem audiant.

Art. 152. Omnes in triclinio speciem castigatam adhibeant iuxta praecepta humanitatis; ab aviditate praecipitationeque in cibis sumendis praesertim abhorrentes, quod sanitati non minus ac continentiae nocet.

Art. 153. Communibus cibis assuescant alumni. Peculiaribus in casibus iuxta necessitatem rationemque, quid expedire iudicaverit, consulat Moderator.

§ 8. — *De Recreatione.*

Art. 154. — Libenti animo quisque communi recreationi participet, ut ex ea solatium habeant corpus et animus.

Art. 155. Nulli liceat, absque Praefecti peculiari licentia, a sodalibus recreationis tempore seiungi, nec in contubernium se conferre, nec quidem studi vel alicuius libri legendi grati.

Art. 156. Prohibeantur lusus qui caritati atque civili institutioni non convenient, necnon ii qui periculum sanitati inferre queant. (Cfr. Appendixem I, § 2).

§ 9. — *De deambulatione ac de aliis egressibus e Seminario.*

Art. 157. Quisque curet ut omnino et congrua ratione paratus sit ad deambulandum, ordinem perfectionis a Praefecto expectans.

Art. 158. Nulli liceat domi permanere tempore ambulationis nisi gravi de causa et de licentia identidem a superioribus obtenta.

Art. 159. Quodque contubernium iter aggrediat, quod a Praefecto de superiorum consensu statuetur. Deambulantes omnino a quacunque refectione prohibeantur, nisi expressam obtinuerint Rectoris licentiam.

Art. 160. Semper in civitate deambulent servato ordine, honesto incessu, moderato passu, et, quisque cum suo sodali, dimissa loquentes voce. Extra civitatem Praefectus indulgere poterit ut ordines dissolvantur, tamen quin ullus nimis recedat.

Art. 161. Si deambulantes in Episcopum occurrerint, detecto capite sistant alumni, ut ei debitum praebant obsequium; — si vero in Canonicos, Moderatores, Professores Seminarii aliosque sacerdotes vel alios viros a superioribus praecipue designatos tunc saluent detecto capite, quin consistant.

Art. 162. Ne indulgeatur alumniis e seminario egredi ad prandendum vel visitandum in privatis domibus. Item non indulgeatur alumniis generatim cum parentibus e seminario egredi, cum hi seminarium petant ad eos invisendos.

§ 10. — *De feriis.*

Art. 163. Diebus, in quibus scholae vacant, firmo tamen ordine statuto, ius esto Rectoris deambulationem ac recreationes protrahere, et etiam a studio penitus vel partim iusta de causa dispensare.

Art. 164. Occasione diuturnarum feriarum ne liceat alumniis eas apud parentes impendere; quisque acquiescat solatiis quae in Seminario iis diebus parabuntur.

Art. 165. Ferae autumnales ab omnibus impendantur in loco ad rusticandum designato.

Art. 166. Prudenti Episcoporum arbitrio committitur alumniis, praesertim Lycaeii et Theologiae, indulgere ut per aliquod tempus (mensem ad maximum) apud parentes se conferant. Hoc in casu Rectoris esto eos committere respectivi Parochi vel alii pii sacerdotis diligentiae, a quibus privatas exposulet notitias de eorumdem vitae ratione, antequam eos in seminarium denuo admittat.

[Seminarium]

§ 11. — *De expulsionē.*

Art. 167. E seminario expulsio remedium est extremum, sed interdum seminarii ipsius incolumitati necessarium. *Discolos et incorrigibiles*, ait Conc. Trid. (Sess. XXIII, Cap. 18 De Reformat.), *ac malorum morum seminatores acriter punient, eos etiam, si opus fuerit, expellendo. Dimittantur*, ait Leo XIII f. r. citata Epistola, *quot tempore eorum institutionis propensiones ostendunt cum vocatione sacerdotali incongruas.*

Art. 168. Dimittantur itaque incorrigibiles, illi scilicet, qui habitis studiosis monitis ac opportunis reprehensionibus, haud multam afferant spem sese ad meliorem frugem recipiendi; et qui malo exemplo caeteris sint, qui alios inducant ad defectiones, praeceptorum transgressiones et arrogantiam.

Art. 169. Graves in mores transgressiones puniuntur immediata e Seminario expulsionē, iuxta rectam hac in re sententiam S. Alphonsi *Tutius consilium est cum statim e seminario expellere quia talis ovis inquinata contagione potens est totum seminarium corrumpere.* (Homo Apost. Reg. de Sem., I, 4).

APPENDICES.

I. — PRAECEPTA HYGIENICA.

§ 1. — *De aedibus.*

Art. 1. Sacellum, triclinium, loca ad studium designata eorundem adnexa etc. ampla, satis illuminata, aerieque exposita sunt, et si fieri potest electrica illuminatione praedita.

Art. 2. Auditoria purgata servantur, commoda habeantur scamna iuxta typum hygienicum et aptum diversae alumnorum aetati.

Art. 3. Curetur ut ubique saepe quocumque anni tempore aer renovetur.

Art. 4. Cubicula contuberniaque ea sunt amplitudine ut quisque ex alumnis sibi saltem habeat 14 m³.

Art. 5. Aqua potabilis ab alia quae usibus communibus inservit separatur.

Art. 6. Foricae numero alumnorum accommodatae sunt, aeri expositae et constructae iuxta hodierna hygienica praecepta.

Art. 7. Ubique vasa ad expuendum metallica malthaque obducta habeantur.

Art. 8. Quotidie cubicula, auditoria, triclinia cunctaque domus loca poliantur madida scobi, vel etiam scopis mappis madentibus involutis.

Art. 9. Si auditoria extra seminarium sint, oportet ut prope ea vestibulum habeatur amplum ventoque commodum, in quo umbellae, pilea humidaque pallia deponantur.

§ 2. — *De corporis sollicitudine.*

Art. 10. Quisque alumnus quam maxime curet corporis munditiem, faciem collumque quotidie, manus saepius praesertim ante refectioes abluat; horis opportunis os et dentes quidem colluat.

Art. 11. Oportet ut interdum totum corpus balneis lavetur. Ad hoc destinentur dies in quibus scholae vacant. Balnea ingrediantur alumni turnatim, servato temporis spatio a refectioibus; post balneum exercitia opportuna corpori quisque in aprico peragat.

Art. 12. Res lintearia tum corporis tum lecti saepius mutetur; vestes quotidie peniculo muntentur. Collaria ex indica gummi omnino prohibentur utpote sanitati perniciosa.

Art. 13. Deambulatum eant extra urbem per horam saltem quotidie, et diebus, in quibus scholae vacant, per binas horas.

Art. 14. Loca ad recreandum destinata, si fieri potest, aperta sunt et sub porticu si pluat. Alumni nec sedeant nec consistant ad conversandum, sed deambulent, ac partem habeant ludis collectivis in quibus corpus exerceatur.

§ 3. — *De medico.*

Art. 15. Medicus Seminario adscriptus quemque iuvenem visitare severe tenetur qui admittendus sit, et inspicere an vaccinum virus ei inoculatum fuerit. Ab illius prudenti arbitrio pendent acceptatio vel reiectio eorum, qui haud optima sanitate gaudent, vel infirmitatibus faciles se praebeant, nec non eorum qui morbos contagiosos praeseferant.

Art. 16. Rotatim ipse ad Seminarium accedat diebus horisque determinatis, ita ut omnes alumni facile eum adire possint ad hygienica consilia consequenda.

Art. 17. Rectorem doceat quodcumque hygienicum incommodum in Seminario detegat, mediaque proponat apta ad ea reparanda.

Art. 18. Declaret an quis a ieiunii lege dispensandus sit.

Art. 19. Summatim omnes visitet alumnos ante et post rusticationem, ac adnotet in peculiari codice valetudinis conditiones cuiusque.

Art. 20. Alumnis, omnibusque Seminario adscriptis medeatur in brevibus levibusque infirmitatibus in eodem Seminario; sed si existimet aliquem morbum diu perdurare vel aliis transmitti posse, Rectori proponat immediam translationem infirmi in familiam, vel in aliquam valetudinariam domum.

Art. 21. Necessarias iubeat purificationes, et ne in valetudinario serventur venena aliaque sanitati infesta curet.

Art. 22. Medicus, de Oeconomi intelligentia, incoctilibus, lacti fervefacto et ut culina promptuariique cella purgata serventur invigilet. Cibum potumque quoad eorum qualitatem et corruptionem examinet.

§ 4. — De Valetudinario.

Art. 23. Valetudinarium, si fieri potest, in meridiem versum, et aqua potabili, furnaculo et foricis distinctis praeditum esto. Cubiculorum parietes encausto pingantur. Valetudinarium materiis septicis et antisepticis primae curationi necessariis praeditum esto.

Art. 24. Cubiculum habeatur separatum ac distinctum pro iis qui contagiosis morbis laborent.

Art. 25. Quisque alumnus, in infirmam incidens valetudinem, illico Praefectum doceat, hic autem Rectorem, ut infirmus omni cum diligentia in valetudinarium transferatur, et statim medicus de re doceatur.

Art. 26. Vice-rector studebit ut infirmis cum diligentia ac caritate, fida idoneaque persona adsistat.

Art. 27. Infirmus medico adsistentique, in omnibus quae sibi ordinentur, pareat.

Art. 28. Si morbus, iuxta medici sententiam, ingravescat, vel diuturnum sit, Rector alumni parentes vel propinquos de re doceat (Cfr. § 3, art. 20).

Art. 29. Nullus aegrotos invisere poterit absque peculiari Rectoris vel Vicerectoris licentia [1435].

c) Praecedentes ordinationes iterum urgentur ac, aliqua saltem ratione, innovantur:

Visitationes Apostolicae anno elapso peractae, de Seminariis italicis illud in comperto posuerunt, horumce Institutorum conditionem statumque, Deo dante, Ordinariorum maxime cura et studiis adeo demum fere ubique profecisse ut optimam spem de futuris animo iniciant.

Haud quidem diffitendum in nonnullis Seminariis praeter bonam quamvis expectationem alumnorum numerum decrevisse; nec defuerunt qui hanc pauci-

tatem, seu, si malumus, inconstantiam in sacra vocatione custodienda, novae studiorum rationi referendam, censerint, quae in mediis quos vocant cursibus (gymnasii nempe et lycei) invaluit, aut etiam huius rei causam doluerint superiorum studiorum in pauciores locos contractas sedes.

Verumtamen, si cogitemus haec pariter ibi contigisse ubi nulla circa studiorum sedes et rationem immutatio facta fuit, ac vicissim, ubi facta fuit ad normam Apostolici praecepti innovatio, ibi haud raro eandem fuisse quae prius sacrarum vocationum vim et frequentiam, facile suademur alias esse quaerendas atque magis idoneas deplorate immutationis causas ac origines. Enimvero quas frequentes undique patitur hac nostra aetate clerus malorum insectationes, quae, ex adverso, imminuta aut etiam sublata commoda sentit, dum laicalia saepius munia ac officia maiorem retributionem cum minori virium pecuniaeque impendio pollicentur, id profecto efficiunt ut plures vocati latiore commodioreque tamen viam eligant, vel ab angustiori semel electa postea discedant, potissimum si dum mediis quae diximus studiis incumbitur, haud debita cura insistant Superiores in alumnorum animis in bono confirmandis, atque in vocationis obstaculis studiose arcentis.

Igitur in hisce revera collocanda est causa intima ultimae ratio cur vocationes sacrae nostra hac aetate deficient, vel ad ipsarum usque finem haud perseverent.

Sed tandem: quum, iuxta divinas promissiones, nunquam in Israel levitica stirps defectura sit, quin immo usque ad consummationem saeculi, qui vocantur a Deo, divinas opes auxiliaque sentient, quibus ad arctam salebrosamque viam invitantur atque in ea corroborantur usque ad verticem montis, haud demittendus est animus, si, impraesentiarum, nonnullae dioeceses penuria sacerdotum laborant.

Quin potius, ad remedia adhibenda animus applicetur. Ad rem vero, in primis necesse est ut Ordinarii parochorum ac sacerdotum zelum excitent, qui in ipsis paroeciis adolescentes exquirant bona indole, sufficientique ingenio praeditos, ac pietati acclines, hosque inventos peculiari studio excolant, atque in pietate et doctrina provehant, patientiae, sollicitudini ac etiam, si oportet, labori haud parcentes, ut si quando a Domino vocentur, ad respondendum parati inveniantur, atque in sacrorum Seminariorum septa introducantur. Hac ratione no-

[Seminarium]

vimus nonnullis in diocesis, neve his paucis, Ecclesiae Domini optimorum clericorum agmen accrevisse, qui in apostolicos vere sacerdotes postea evasere.

Attamen, multo pluris facienda quam numerus sancta ac perfecta eorum qui in sortem Domini vocati sunt, institutio; cui summa ope adnitendum, haud partis solummodo profectibus insistendo sed ad maiora usque proficiendo.

Beatissimus igitur Pontifex Noster, dum universim observantiam inculcat eorum quae per apostolicam Sedem iamdudum prodire normae ac praecepta, itemque eorum quae in Cong. EE. et RR. studiorum ratione sive programme principia continentur, in his saltem quae infra decernendis non sunt contraria, haec quae sequuntur Ordinariis potissimum recolenda mandavit, quae sive ex praefata Seminariorum visitatione Apostolica, sive ex voto Ordinariorum, praehabito huius S. C. S. C. EE. mo- rum Patrum suffragio, peculiaris momenti et opportunitatis causa commendat ac statuit:

1) In primis peropportuno immo necessarium illud esset, in Seminaris alumnos natu maiores a minoribus secernere, quin etiam, si res tulerit, in duplex Institutum colligere; quod in usu iamdudum receptum est tum Augustae Taur., tum Mediolani, tum in aliis maioribus urbibus, ac nuper obtinuit ubi, contracto Seminariorum numero, simul coadunati fuerunt e pluribus dioecibus qui clerici theologiae ac philosophiae dant operam, reliquis docesano cuique Seminario dimissis. — Cuius normae ratio ex eo suadet, quod nequitiam una eademque disciplina, iisdem adhortationibus, institutionibus, exercitationibus pietatis, lectionibus utendum est cum adolescentibus XII vel XV annorum, mente imbecillioribus ac propositi infirmioribus, atque cum iis, qui, aetate magis proveci, plenis gaudent suae mentis facultatibus, ac suam vocationem iam firmiter elegerunt. Nec intelligi quidem valet quae sit media disciplinae ratio utrique alumnorum ordini accommoda.

2) In Seminarium numquam admittantur, ne quidem in primis studiorum classibus, qui pueri haud perspicuum exhibuerint sacerdotii spem; sed omnino exigatur ut cooptandi saltem initia suae propensionis ad ecclesiasticam vitam ostendant. Qui enim positiva quadam vi ad laicalia trahuntur, aegre seminarii disciplinam ferunt, in qua ad prorsus suis optatis contraria con-

tenditur, ad pietatem videlicet, ad animi recollectionem, ad ecclesiastica instituta, omni saeculari vanitate resecata. Ceterum quotidiana docemur experientia, promiscuam horum adolescentium institutionem, iis maxime obesse qui sincera vocatione ad sacerdotium contendunt. Quando, igitur, R.mi Ordinarii opportunum censuerint, vel etiam necessarium, laicis pia institutionis, veluti sub materna Ecclesiae sollicitudine, domicilia patere, collegium excitent a Seminario prorsus districtum ac divisum; sed religiose caveant ne quae ex pietate fidelium aut ex speciali S. Sedis gratia ad clericos alendos sunt destinata, in laicorum, etsi piam, institutionem vel minimum detorqueantur.

3) Maximi quidem interest tum maioris tum minoris Seminaris aedes prostare ad rusticandum, ac ut quo magis fieri potest feriae autumnales domi exigendae decurrant. Nam si antea temporibus, dum autumnales feriae breviores habebantur, haec domi receptio haud detrimenti erat, nostris hisce, vero, quibus feriae ultra tertium mensem protrahuntur, dum morum licentia late grassatur, dum ephemerides ac libri perniciosissimi quaquaversus diffunduntur, nemo non videt quantum periculum diuturna alumnorum penes suos rusticatio praeseferat. Quamobrem, concessa ex prudenti Ordinariorum arbitrio domi receptione per 15 dies, tum ut suos charos revisant, tum ut mundi mores a quibus caveant ne prorsus ignorent, iterum advocentur alumni vel in Seminarium vel in villam rusticam, ubi honeste et libere adeo reficiantur, ut veniente anno novas vires ac integras consueto labori afferant, ita tamen ut nihil unquam de pietate remittant, nec libros omnino negligant.

4) Dum minorum a maioribus Seminaris preparatio fit, difficultas exoritur de contuberniorum gymnasii praefectis eligendis; cui negotio in nonnullis dioecibus opportune, cum S. Sedis venia, consultum est, ad id opus iuniores sacerdotes qui theologica studia iam absolverint eligendo. Hac ratione illud quoque commodi obtinetur, ut novi sacerdotes melius adparentur publico ministerio, neve ex abrupto ex Seminaris septis in liberam saeculi vitam omnino transeant. Ceterum, hoc initio consilio huiusmodi praefecti maius ocium nanciscuntur quo ad salubria studia supplementaria, incumbant, quae tantam sacro ministerio utilitatem repromittunt, ut sunt theologia pastoralis, et aliae disciplinae, ex Ordinarii iudicio ab iis excolendae.

Ordinarii vero, dum novos hosce sacerdotes adhuc per unum alterumve annum penes se retinent, eos intimius agnoscent, atque suo tempore ad opportuna cuique munia adhibebunt; quin recolamus quantum commodi in se habeat, veluti opportuno frui iuniorum viridario, quorum opera, nata re, ad extraordinaria quaeque exurguntia urbanarum paroeciarum negocia ac necessitates, uti possint. Unicum quod novimus incommodum illud est, quod nempe necessarium omnino aliquando iudicetur hosce sacerdotes cura animarum occupare; verum, si consideremus commoda quae recolimus ex matura iam neo-sacerdotum horum experientia, ea videbimus huic necessitati quae fingitur multum praevalere, ac multo quidem magis, quum, hac ratione semel inita, incommodum illud, post unum alterumve annum, iam non exorietur. Quamobrem huiusmodi consilium vehementer Ordinariis commendamus, quorum arbitrii et prudentiae erit, opportuna ad rem temperamenta adhibere.

5) De scholis autem summpere curandum ut eadem internae sint et solis clericis alumnisve sacrorum destinatae: idque tum ut ab alumnis, arceatur perniciosae dissipationis occasio, tum quia Seminarii scholae, etsi in gymnasio et lycae quoad substantiam Status programmata sequi debeant, tamen propriam sibi indolem propriamque methodum servant oportet, prout sacerdotio vocatos decet, iuxta inferius consulenda.

Ordinarii tamen licebit, quandocumque Seminario adnexum sit saecularium adolescentium Collegium, permittere ut hi alumni in gymnasio clericorum scholas frequentent, dummodo in hisce scholis ludimagistri sint a laicali auctoritate diplomate honestati, ac laicalia programmata quae dicuntur vigeant. Semper tamen religiose caveant Ordinarii ne quid detrimenti clericorum pietas ac disciplina capiat; consulantque ut sacrorum alumni praeterea in distinctis scholis ea addiscant studia quae conditionis suae sunt propria.

6) Quum festi de praecepto dies peculiari quadam ratione cultui divino a clericis sint dicandi, nec igitur tamquam omnino feriat censi valeant, expedit ut per hebdomadam alter dies feriae ac animi vacationi tribuatur; in quo tamen semper licebit de Ordinariorum arbitrio, saltem per horam, quamdam e secundariis disciplinis edocere; quod ordinarii praeceptores praestabunt, et quidem ita ut disciplina ipsa quae doceatur, in periculi ac praemiorum argumentum assumi valeat.

7) Quibus diebus docebitur, id ne fiat ultra quartam horam [vel ultra dimidiam post quartam, si per hebdomadam integra feria a scholis vacet] quae quatuor horae intermissae sint, iuxta prudens Ordinariorum arbitrium, de consilio Deputatorum ac Moderatorum Seminarii, statuendum. Etenim ultra hosce terminos scholares horas producere incongruum valde videtur, tum quia et privato studio et pietatis exercitationi sua tempora sunt relinquenda, tum quia si secus fieret, alumnorum necessaria quies ac valetudo non parum incommodi sentirent. Ceterum, dum per annum animi impensorum recolectio studiorum fructum augeat, etiam autumnales feriae, quibus a studiis non prorsus cessatur, hanc horarum restrictionem compensant.

8) In gymnasio, quamvis universim saecularium studiorum ratio sit adhibenda, potissimum linguae latinae studeatur; ac praeterea in hebdomada per horam christiana catechesis, per alteram horam historia sacra V. T. in schola tradatur.

9) In lycae per tres annos, quolibet scholari die, philosophiae scholasticae per horam lectio fiat, in hebdomada per horam repetita praelectio, bis in mense disputatio habeatur, et quidem: primo anno de logica ac dialectica; altero anno de ontologia, psychologia, cosmologia; tertio demum de theodicea, de ethica ac philosophiae historia. Item quavis hebdomada per horam altior catechesis ac christianae religionis apologia tradenda erit. Quae supersunt scholares horae, iuxta prudens Ordinarium iudicium, auditis praeceptoribus, deputatis ac Seminarii moderatoribus, ita distribuendae sunt, ut pari gressu mathesis, historia naturalis, physica, italica, latina ac graeca literatura, itemque historia propriae gentis doceantur. Dum vero literis studetur ne negligantur praecipui inter Patres ac ecclesiasticos scriptores, tum graecae tum latinae linguae; in quo tamen non philologica tantum ratio, sed potius peritus scriptionis usus legendo et scribendo addiscatur.

Si haec studiorum ratio in lyceo servetur, iam non oportebit per annum propedeuticae theologiae studere, quae igitur paulatim in scholis cessabit.

10) In universum, omnes gymnasii alumni publicum periculum [*licentia*] subient, nec antequam illud superaverint ad lyceum admittendi sunt. Si quae exceptio, ne detur nisi provectae iam aetatis, excellentis pietatis, firmaeque vocationis

[Seminarium]

gratia; nam quae vis intellectus ad tale periculum superandum requiritur, omnino censenda est in ecclesiastico homine requisita. — Vicissim, periculum publicum in fine lycei, his tantum subeundum iniungatur:

a) qui, iique pauci, ad altiora Universitatis studia dirigendi sunt, ut laurea doctorali in aliqua facultate donentur.

b) his quorum vocatio adhuc firmata non censeatur.

Sed tamen, nullus ad theologica studia admitti debet, quin tertii anni lycealis internum periculum superaverit: qui autem publice facto periculo renuncientur, hi tantum de philosophia, ac catechesi erunt examini subiiciendi.

11) In theologiae curriculo praecipuae disciplinae habeantur: theologia dogmatica universa, theologia morum, S. Scriptura, ecclesiastica historia. — Ordinario:

a) Dogmaticae quotidie hora tribuatur per quadriennium, ad quam edocendam scholastica methodus adhibenda erit quin tamen nostrae aetatis commoda et merita negligantur, maxime quod ad ecclesiasticam historiam Sacramque Scripturam attinet. Praeter horam praelectionis quotidie habendam, quavis hebdomada una hora repetitioni, altera disputationi destinetur.

b) In theologia morali tradenda, elementa quoque sociologiae, et institutiones canonicae doceantur.

c) Sacrae Scripturae quavis hebdomada quatuor horae scholares concedantur, primis duobus annis introductioni biblicae, reliquis vero exegesi destinandae: in V. T. nominatim praecipui e psalmis, in Novo autem Evangelia et nonnullae epistolae paulinae, singulari cura elucidentur.

d) In historia ecclesiastica curandum erit ut tum in libris tum in orali praelectione, supranaturalis providentiae erga Ecclesiam partes in comperto ponantur, quum his neglectis vix quidquam proficuae notitiae in fastis Ecclesiae capere liceat; quin immo in gestis enarrandis profundae illae inserantur philosophicae considerationes, in quibus Augustini, Aligherii, Bossuetae ingenia adeo alte se exercuere, dum Dei consilia inter homines, atque divinae opitulationes erga Ecclesiam manifestissime enarrarunt.

12) Secundi ordinis disciplinae, videlicet Scripturarum graecitas, hebraica lingua, sacra eloquentia, patrologia, liturgia, archaeologia, ars sacra, gregorianus concentus, in quatuor theologiae edocendae curriculis ita tradantur, ut sufficientem de illis notitiam alumni adipiscantur, quin tamen a principalioribus disciplinis distrahantur.

13) Ordinariorum cura erit, ut in theologia tum dogmatum quum morum tradenda, quin etiam et in philosophia, quatenus fieri poterit, latina lingua adhibeatur.

Praeterea, tum per seipsos tum per Seminarium Rectorem vel Studiorum Praefectum sollicitè adgilabunt ut praeceptores, tempore sibi destinato, integre disciplinas sibi demandatas exponant, nec in aliqua benevisa quaestione adeo insistant ut reliquae detrimentum diligentiae sentiant; et si quos hasce normas prorsus negligere videantur, tamquam cathedrae ineptos censeant.

14) In libros ad textum praelegendos summopere curent aptiores atque sana doctrina praestantiores seligere; tum in gymnasio tum in lyceo eos excludant qui, quamvis a laicali potestate approbati, tamen haud debitum obsequium erga morum honestatem et religionem exhibeant; in theologia autem eos, qui communi suffragio non gaudent, omnino arceant, maxime vero si ipsorum doctrina S. Sedi probata non exstet, atque peregrinis perniciosisque novitatibus, adversus Patrum, theologorum Ecclesiaeque docentis auctoritatem, abducantur. Praeceptores autem summo studio enitantur, ut simul cum doctrina pietate alumnorum animos imbuant, itemque obsequium erga S. Ecclesiam Summumque Pontificem suadeant.

Ad hanc rationem si disciplina et studia in sacris Seminariis redigantur, bene quidem auspiciari licebit fore ut, divina adspirante gratia, clerus universus sancta sui vocatione usque dignior evadat, ad gloriam Dei animarumque salutem [2850].

c) Varia:

I) Decreta ac conventiones. — Scholae Lycei, Philosophiae ac Theologiae abolentur utilitatis causa, in Pontif. Seminario Vaticano [665]. — Seminarium S. Michaelis in Foro ordinariae iurisdictioni Archiepiscopi Lucani subicitur [1025]. — Conventio inter S. Sedem et Gubernium Russiae de studiis et examinibus in seminariis Poloniae [1311]. — Seminariorum regimen a S. C. Consistor. dependet [1590]. — A Seminariis diaria

arcentur [2324] (1). — Pisano Archiepiscopo pro tempore ius conferendi doctorales laureas et academicos gradus in sacra theologia committitur [2008]. — Item in Seminario Mediolanensi pro iure canonico [2000*]. — De iure nominandi ad alumnatus gratuitos in seminario Senogallien. a Pio IX institutos [1861]. — *Historia Ecclesiae antiquae* auctore Duchesne a Seminariis italicis proscribitur [2622]. — Item quaedam S. Scripturae commentaria [2839] (2). — Campinensi Episcopo ob propositum Seminar. erigend. laudationes ac vota [2778]. — Ne, occasione jubilaei Constantiniani, Romanum iter clerici arripiant, quod sine necessariae animi recollectionis jactura fieri nequit, jubetur [2996]. — De Apuliae clericis in Seminario Vaticano cooptandis [286]. — Novum ad Lateranum Seminarium pro Italis clericis commune erigitur, ac quaedam Instituta ecclesiastica in Urbe nova ratione ordinantur [3063].

II) Epistolae adhortatoriae ac gratulatoriae. — Pius X gratum habet quod sacerdotes a Missione nonnulla Seminaria Italiae excolenda suscipiant [305]. — Lusitaniae diocesum Seminaria quam maxime Ordinariis commendantur [600]. — Seminarium theologicum Mediolanense laudatur [917]. — Laudatur Archiepus Urbinaten. ob erectionem maioris Seminarii [1145]. — Collegium Americanum Lovaniense in Belgio, occasione quinquagesimi anni ab eius conditione, laudatur, et ut maiorum vestigiis omni ope inhaereat, ut Americae Latinae septentrionalis regiones evangelicis praeconibus abundentur, Moderatores ac alumni incitantur [1288]. — De Seminario theologico totius Piceni Superioris [2070]. — Cfr. *America Latina, Clerus, Collegium, Gradus, Lingua, Universitas*.

DECLARATIONES.

(1) Nil tamen vetat quominus Superiores Seminarii aut magistri, si agatur de questionibus scientificis, legant alumnis aut legendos in sua praesentia passim tradant eorundem diariorum et commentariorum quos ad alumnorum instructionem utiles vel opportunos censent. Commentaria vero in quibus nil contentionis continetur, sed notitias religiosas, S. Sedis dispositiones et decreta, Episcoporum acta et ordinationes referunt, vel alia quae, quamvis periodica, non aliud sunt quam lectiones ad fidem et pietatem fovendam utiles, prae manibus alumnorum relinqui, tempore a studio et ab aliis praescriptis officiis libero, licet [2347].

(2) Cfr. Supplementum I ad verb. *Seminarium* qui libri pro seminariis eligendi, et qui ab ipsis arcendi siut.

Senes. — Opus a *Senibus derelictis*, Tolasae erectum, laudatur complurimisque indulgentiis ditatur [195]. — Idem opus in Archiconfraternitatem erigitur [203]. — Aliae indulgentiae elargiuntur [882].

Sententia. — De modo proferendi sententiam ab auditoribus S. R. Rotae — Sententia definitiva ab alio turno tantum reformanda — Quomodo agendum sit si error materialis inciderit in textu sententiae, aut in transcribenda parte dispositiva sententiae — De modo discutiendi causam inter solos iudices — Sententia exaranda a Ponente vel ab alio ex Auditoribus — Quomodo agendum, si maioritas votorum non habeatur ad decisionem — Quid complecti debeat sententia definitiva, sub poena nullitatis — De modo conficiendi sententiam — Definitiva sententia complectitur condemnationem in expensis — De extensione sententiae — Sententiae sunt stricti juris et de casu ad casum non extendendae [2908].

Sepultura. — Catholici qui cum a Catholicis coram haeretico ministro quo tali nuptias contraxere et in eiusmodi nuptiis vel expresse acatholicae prolis educationi consensere, vel eam de facto in haeresi educare fecerunt, si apoplexia tacti et sensibus destituti aut statim, aut brevi post discesserint Ecclesiae minime reconciliati quin rescipiscientiae signa dederint, sepultura ecclesiastica haud donari possunt [1261]. — Cfr. *Associatio, Bona, Capellanus, Confessarius, Exsequiae, Funus*.

Sermones Pontificii. — Ad peregrinos Galliae ad pontificiam audientiam admissos: de obsequio ac studio erga Apostolicam Sedem laetatur Pontifex, de petriana stipe oblata gratias agit, ac ut Apostolicae Sedi et Episcopis continue adhaereant enixe adhortatur [43]. — Oc-

[Servi]

casione solemnitatis S. Iosephi, S. R. E. Cardinalibus omina ac vota exhibentibus gratias agit Pontifex, qui de quibusdam gaudii indicii laetans, de aliis et praesertim de dira in Gallia persecutione, de lege scholastica ac Religiosarum Congregationum deletionem quam maxime conquireretur. Regulares ad fiduciam in Deum adhortatur, ac ut, tribulatione probati, magis magisque in fide ac in bonis operibus crescant, incitat [211]. — Ad iuvenes primi conventus gymnici catholici Italiae postquam dilectionis Suae testimonium peramanter ipsis ostendit, ut fortes in fide et erga Apostolicam Sedem devoti, respectum humanum aversent, et pietati quam maxime studeant enixe adhortatur Pontifex. Indifferentissimum religiosum lamentatur ac naturalem honestatem religione carentem, impossibilem esse declarat. Tandem ut non tantum verbo, sed et operibus quam maxime religiosi se exhibeant adhortatur [751*]. — Occasione lectionis decretorum quibus Ven. Ioanna de Arc, Ioann. Eudes, Franciscus de Capillas, Theoph. Vénard et socii, in beatorum album adscribuntur; de Ecclesiae persecutione necnon de eius regiminis difficultatibus, de hodiernis invalescentibus erroribus, et de Ven. Ioan. de Arc virtutibus plura disseruntur [1696]. — Occasione peregrinationis Gallorum, de infanda eorum Ecclesiae persecutione, de Episcoporum ac sacerdotum miranda fortitudine ac constantia, de omnium in Gallia studio ac de praeclaro B. Ioannae de Arc exemplo, plura ac praeclara habentur [1808]. — Aliud ad Galliae Ordinarios, ubi Episcopatus Gallici cum Apostolica Sede concordiam gratulatur, ac ad illam magis magisque servandam incitat [1809]. — Ad iuvenes Foederatos Catholicarum Universitatum, post II conventum ubi de rationis cum fide unione ac de primo conventu, in Urbe coacto de erga Apostolicam Sedem obedientia,

ac de Ecclesiae in humana societate missione plura praeclaraque memorantur [1834]. — Sermo habitus post relatos in Sanctorum album BB. Ioseph. Oriol et C. Hofbauer ubi de horum Sanctorum virtutibus ac de mundi nequitia [1847]. — Alius sermo habitus ad Episcopos Americae Septentrionalis et ad alumnos Pontificii Collegii illius regionis in Urbe, occasione quinquagesimi anni ab eiusdem Instituti conditione, ubi de huius Collegii in religione ac patria benemerentis plura peramanter recoluntur, additis ad maiora incitamentis [1869]. — Ad Galliae peregrinos ubi de Ecclesiae persecutione gravissima recolit et ad constantiam in tribulatione servandam adhortatur [1998]. — Ad PP. Franciscas ubi de exceptis pro concordia inter tres familias monitis gratulatur; de constantia pro iustitia et veritate laudat, ac ad Christi imitationem ad doctrinae puritatem sectandam et Deiparae labis nesciae cultum fovendum enixe adhortatur [2364*].

Servi (Mariae). — Eorum constitutiones adprobantur [1268]. — Pro festo eorum Septem Fundatorum peculiare concessionem [1430]. — Institut. *Mantellate* II Ord. Serv. Mariae adprobatur [1744].

Signatura Apostolica seu Palpalis:

a) Lex propria;

CAP. I. — *De constitutione et competentia Signaturae Apostolicae.*

Can. 35. — § 1, Supremum Apostolicae Signaturae tribunal constat sex S. R. E. Cardinalibus, a Summo Pontifice electis, quorum unus, ab eodem Pontifice designatus, Praefecti munere fungitur.

§ 2. Eique dabitur a Romano Pontifice adiutor, seu a Secretis, qui iuxta regulas eiusdem Signaturae proprias, sub ductu Cardinalis Praefecti, omnia praestabit quae ad propositae causae instructionem eiusque expeditionem necessaria sunt.

Can. 36. — § 1. Praeter Secretarium erit etiam in Apostolica Signatura unus saltem notarius conficiendis actibus, conservando archivum, et adiuvando Secretario in iis quae ab eo ipsi committuntur; habebitur quoque custos conclavium eiusdem Signaturae: prior sacerdos, alter laicus.

§ 2. Erunt etiam aliquot Consultores, a Summo Pontifice eligendi, quibus poterit examen alicuius quaestionis pro voto ferendo committi.

§ 3. Quae ad nominationem, iusiurandum, obligationem secreti ac disciplinam pertinent, et pro administris, Sacrae Rotae constituta sunt, servantur quoque, cum proportionem, pro Apostolicae Signaturae administris.

Can. 37. — Supremum Apostolicae Signaturae tribunal videt tamquam sibi propria ac praecipua.

1° de exceptione suspicionis contra aliquem Auditorem, ob quam ipse recusetur:

2° de violatione secreti, ac de damnis ab Auditoribus illatis, eo quod actum nullum vel iniustum in iudicando posuerint, iuxta can. 9;

3° de querela nullitatis contra sententiam rotalem;

4° de expostulatione pro restitutione in integrum adversus rotalem sententiam quae in rem iudicatam transierit.

CAP. II. — De modo iudicandi Apostolicae Signaturae.

Can. 38. — Ad postulandam restitutionem in integrum et ad introducendum iudicium nullitatis contra sententiam rotalem dantur tres menses utiles a reposito documento aut a cognita causa, ob quam ad haec remedia recursus fieri potest.

Can. 39. — § 1. Expostulatio ad Signaturam pro restitutione in integrum non suspendit rei iudicatae executionem.

§ 2. Nihilominus ad instantiam partis recurrentis Signatura potest, incidentaliter sententia, inhibitionem executionis iubere, aut obligare partem victricem ad congruam cautionem praestandam pro restitutione in integrum.

Can. 40. — § 1. Libellus, quo causa introducit, exhibendus est Secretario Signaturae Apostolicae.

§ 2. Cardinalis autem Praefectus, una cum Secretario, accepta instantia, examinare debet, utrum fundamentum aliquod boni iuris habeat: quod si desit, instantiam ipsam quamprimum reicere; sin vero habeatur, tenetur admittere.

Can. 41. — § 1. In causa criminali, de qua sub num. 2 canonis 37, regulae processuales servantur, quae pro causis criminalibus a iure canonico statuuntur.

§ 2. In aliis iudiciis, de quibus in num. 1, 3 et 4, canonis 37, Signatura procedere potest sola rei veritate inspecta, citata tamen semper parte adversa, vel conventa, vel cuius intersit, et praefixo partibus congruo peremptorio termino ad iura sua deducenda.

§ 3. Et in primo ex memorati iudicii casibus Apostolica Signatura inappellabili sententia definit utrum, an non, sit locus recusationi Auditoris. Quo facto, iudicium ad Sacram Rotam remittit, ut iuxta suas regulas ordinarias procedat, admissio in suo turno, vel non, Auditore contra quem exceptio sublevata fuit, iuxta Signaturae sententiam.

In tertio casu de hoc tantum iudicat, sitne nulla rotalis sententia, et sitne locus eius circumscriptioni.

In quarto casu Apostolica Signatura, inappellabili sententia definit utrum, necne, locus sit restitutioni in integrum. Qua concessa, rem remittit ad Sacram Rotam, ut, videntibus omnibus, de merito iudicet.

Can. 42. — Cardinalis Praefectus, itemque Signaturae tribunal, si expedire reputent, convocare possunt Promotorem iustitiae et Defensorem vinculi penes Sacram Rotam, et ab eis votum exigere, vel etiam petere ut de actibus rotalibus, quae impugnantur, rationes explicant.

Can. 43. — In reliquis, quae necessaria sunt ad iudicii expeditionem, et non sunt in praecedentibus canonibus cauta, servari in primis debent, congrua congruis referendo, regulae pro Sacra Rota statutae, et deinde normae iuris communis [1591].

δ) Regulae servandae in iudiciis apud Supremum Signaturae Apostolicae tribunal:

TITULUS I.

Quae causae Supremo Signaturae Apostolicae Tribunali subiiciuntur.

Art. 1. Supremum Signaturae Apostolicae Tribunal, iuxta *Leges Propriae* can. 37, videt tamquam sibi propria et praecipua:

a) de exceptione suspicionis contra aliquem Auditorem, ob quam ipse recusetur;

b) de violatione secreti, ac de damnis ab Auditoribus allatis eo quod actum nullum vel iniustum in iudicando posuerint;

[Signatura Apostolica]

c) de querela nullitatis contra sententiam rotalem ;
 d) de expositulione pro restitutione in integrum adversus rotalem sententiam, quae in rem iudicatam transierit.

Praeter hosce casus, *ex commissione SS.mi* indicat etiam de restitutione in integrum contra sententiam ab aliqua S. Congregatione emissam (1).

Art. 2. Suspicionis exceptioni locum praebent :

a) quaestiones nondum per iudicium decisae inter aliquem Auditorum et partes ;

b) inimicitiae graves ;

c) ratio aliqua ob quam deduci iure liceat Auditori quodvis commodum morale aut oeconomicum ex causa esse proventurum ; aut ipsum alteri partium litigantium nimis adhaerere ;

d) opinio sive consilium circa causam ab Auditore emissum ; causa ab eo cognita in alio iurisdictionis gradu tamquam iudice vel arbitro ; causa iam alias ab ipso propugnata ut advocato vel procuratore ;

e) necessitudo cuiusque gradus in linea recta, atque in linea transversa usque ad quartum gradum computationis civilis inclusive ; affinitas indirecta cuiusque gradus ; transversa usque ad secundum (2).

Quum vero recusans proposuerit exceptiones de merito causae, exceptio suspicionis contra Auditorem admitti nequit, nisi posterius suspicionis argumentum innotuerit.

Art. 3. *Querela nullitatis* produci potest non solum contra sententiam definitivam, verum etiam adversus interlocutoriam sententiam a Sacrae Rotae tribunali quomodocumque emissam, dummodo tamen gravamen aliquod inde sit oriturum, quod per definitivam sententiam reparari nequeat ; aut etiam ipsa sententia vim habeat sententiae definitivae.

Art. 4. Argumenta querelae nullitatis sunt :

a) defectus citationis qua causa introducitur ;

b) defectus iurisdictionis ;

c) defectus mandati procuratorii, aut vitium in eodem substantiale ;

d) ratio in sententia non habita alicuius legis ;

e) manifesta quaevis legis violatio.

Art. 5. Non admittitur recursus ob defectum citationis qua causa introducitur quando pars non citata in iudicium venit suasque rationes aut defensiones de merito causae adduxit, neque temen actus nullitatem allegavit.

Art. 6. — Recursus ob defectum iurisdictionis fieri quoque potest ad obtinendam circumscriptionem iudicii, dempto semper casu quo pars comparuerit, nullaue circa competentiam exceptione opposita, defensiones aut documenta in causa produxerit.

Art. 7. Defectus aut vitium in mandato procurationis veluti sanata habentur ob appellationem interpositam ab ipso actore, sive per se, sive per procuratorem, adversus quamlibet sententiam, antequam pars altera nullitatem opposuerit ; aut generatim ob actum quemlibet positivum ante querelam nullitatis emissum, unde sanctio colligatur iuxta normam iuris communis.

Art. 8. Recursus ex querela nullitatis admitti nequit, nisi vitium aliquod, de quibus supra, manifeste comprobetur ; in dubiis reicitur recursus tamquam fundamento boni iuris carens. Reicitur etiam pure ac simpliciter si defectus remissus aut sanatus, uti supra, appareat.

Art. 9. Ut admittatur recursus ad obtinendam *restitutionem in integrum*, inde colligatur oportet :

a) iudicium ex documentis fuisse emissum, quorum fallacia aut adulteratio in posterum cognita fuerit ;

b) documenta publica aut privata reperta esse, quibus factum aliquod novum decretorium in causa comprobetur ;

c) aut generatim rationem aliquam intercessisse non prius deductam neque disputatam, ex qua detrimentum grave atque manifestum boni iuris demonstrari queat, ideoque sit locus actioni rescissoriae, ad normam iuris communis.

Art. 10. Executio voluntaria rei iudicatae post sententiam ultimi gradus iure minime privat petendi atque obtinendi a Supremo Tribunali *restitutionem in integrum*.

Art. 11. Non aliter atque ad petendam *restitutionem in integrum* et introducendum iudicium nullitatis contra sententiam rotalem, terminus etiam intra quem causa ad Supremum Signaturae Apostolicae Tribunal *ex commissione SS.mi* delata inchoari potest, est trium mensium a die obtentae commissionis.

DECLARATIONES.

(1) Restitutio in integrum adversus sententiam alicuius S. Congregationis, editam ante Constitutionem Sapientis consilio ab Apostolica Signatura concedenda est [1886].

(2) Signatura Apostolica facultatem non habet interpretandi Concilium Tridentinum nisi iudice in casibus particularibus [2448]. — Cfr. *Lex propria*.

TITULUS II.

*Ritus procedendi eorum supremae Signaturae
Apostolicae Tribunalis.*

Art. 12. Libellus, quo causa introducitur, exhibetur R. P. D. Signaturae Apostolicae Secretario per Notarium *protocollo* addictum; eique alligari debent:

a) exemplar authenticum sententiae adversus quam recursus interponitur, et in causis quae ad Supremum Tribunal deferuntur ex commissione Sanctissimi, documentum obtentam commissionem comprobans;

b) apocha libellarum centum apud Officiale Supremi Tribunalis distributorem in cautelam commissarum. Huiusmodi summa aerario Sedis Apostolicae acquireretur si reiciatur recursus; si vero admittatur, ex causae expensis subducetur;

c) procuracionis mandatum in formis, si actor per seipsum recursum non exhibuerit.

Art. 13. Acceptum libellum eiusque adnexa documenta Notarius *protocollo* addictus in fasciculum colliget, quem, in appositum librum relatum et numero signatum, R. P. D. Secretarium remittet, ut per decretum adversae parti legitime notificandum terminum in constituat ad animadversiones contra recursum in scriptis Supremo Tribunalis submittendas; secus contumaciter procedendum.

Art. 14. Notificationis actus exarabitur a Notario Scriptore seu Actuario, vel ab alio Supremi Tribunalis Officiali ad id deputato, qui, post R. P. D. Secretarium, et ipse subsignabit sigilloque Supremi Tribunalis actum communit.

Ad validitatem exemplaris, parti vel eius procuratori tradendi, satis erit subsignatio Officiali in Notarium deputati, et sigillum Supremi Tribunalis.

Art. 15. Notificationis actus formula erit prout sequitur, *mutatis mutandis*:

(*Titulus causae et Protocolli numerus*).

« De mandato E.mi ao R.mi D.mi ... Supremi huius Signaturae Apostolicae Tribunalis Praefecti; notificetur D.no N. N. coram hoc Supremo Tribunali et contra ipsum d.num N. N. exhibitum esse [ex commissione SS.mi, *si ita sit*] recursum contra sententiam a ... latam in causa ... ad obtinendam [nullitatem dictae sententiae, seu restitutionem in integrum, etc.]; atque ideo supra memorato d.no N. N. convento fatalis dies ... hora meridiana constituitur ad deducendum in scriptis sive per se

« sive per procuratorem legitime deputatum coram infrascripto Secretario in aedibus Supremi Tribunalis Romae ... si quid habeat contra admissionem praefati recursus; quo termino elapso, procedetur contumaciter ad ulteriora omnia, etc. ».

« Datum Romae ex aedibus S. T. die ... »

Art. 16. Notificationis actus (itemque citationes et alius quilibet actus S. T.) in Urbe transmittetur per manum apparitoris ipsius Supremi Tribunalis, qui peractae traditionis fidem faciet in calce ipsius actus. Si vero pars extra Urbem commoretur, transmittetur per cursum publicum in fasciculo, ut vulgo audit, *commendato*, cuius acceptatio, a publico pariter epistolarum diribitorio requisita, in actis servabitur.

Pro iis denique, quorum ignotum est domicilium, S. T. opus adhibebit Curiae Dioeceseos, aut aliis rationibus utetur, quae R. P. D. Secretario necessariae aut opportunae in casu videantur.

Art. 17. Quum actus quivis cuidam Episcopo notificandus sit, ad instar epistolae conscribetur; a R. P. D. Supremi Tribunalis Secretario ac Notario deputato subsignabitur, et per publicum cursum, uti supra, transmittetur.

Art. 18. — Formula tum erit prout sequitur, *mutatis mutandis*:

« Ill.me ac Rev.me Domine,

« Infrascriptus P. D. ..., Supremi Signaturae Apostolicae Tribunalis Secretarius, Amplitudini tuae notum per praesentes facit, d.num N. N. recursum [de commissione SS.mi *si ita sit*], obtulisse contra sententiam a ... latam in causa ... ad obtinendum ... Quod quum ex ratione muneris mei Tibi communico, id pariter significo, Amplitudini tuae esse tempus usque ad diem... ut si quid contra acceptationem praefati recursus deducendum habeas, vel per Te, vel per Procuratorem legitime deputatum deducas scriptis ad me mittendis in aedibus Supremi huius Tribunalis Romae..., quo termino elapso, ultra procedetur ad normam *« Legis praefatae »* can. 40 ».

« Interim bona omnia et fausta a Deo Tibi ad precor. Amplitudinis tuae

« Famulus addictissimus ».

Art. 19. Elapso termino parti conventae constituto ad iura sua deducenda contra recursum (qui tamen terminus, instante eadem parte, per rescriptum R. P. D. Secretarii prorogari poterit), neque ab ipsa parte conventa animadversionibus sui productis,

[Signatura Apostolica]

R. P. D. Secretarius, nisi ei videbitur per novum decretum renovari citationem, procedere potest ad ulteriora.

Art. 20. Item, per decretum R. P. D. Secretarii explanationes tam iuris quam facti, pro rei opportunitate, sive ab actore sive a convento exigii poterunt: et decreti notificatio illi fiet parti, a qua huiusmodi deductiones exquiratur; neque altera pars oblicere quidquam poterit.

Art. 21. Praeter necessariam ab adversa parte deductionum expostulationem, R. P. D. Secretarius, quo facilius et accuratius recursus naturam et rationes cognoscere queat, a S. R. Rota vel a S. Congregatione apud quam causa jam agitata fuit, acta omnia, quae precesserunt, requirit.

Requireret insuper, si ei videbitur, unius aut plurium Supr. Trib. PP. Consultorum votum, itemque votum Promotoris Iustitiae, et, quum agatur de re matrimoniali, Vinculi Defensoris; vel etiam partibus diem dicet, ut coram se de recursus rationibus verbis disputent.

Art. 22. Decretum R. P. D. Secretarii, quo oralis disputatio iubetur, argumenta indicabit, quibus discussio ipsa contineatur, et utrique parti transmittetur per citationem tenoris qui sequitur:

« De mandato etc. ... citentur d. ni N. N. et N. N. ad comparandum coram infrascripto S. T. Secretario, in aedibus eiusdem S. T. Romae ... die ... hora..., ad habendam discussionem oralem circa recursum a N. N. exhibitum contra .. pro ... et decretum aliud quodcumque desuper necessarium et opportunum videndum in forma fieri et interponi etc., non solum etc., sed et omni etc. — Argumenta autem ipsius discussionis erunt quae sequuntur ... ».

« Datum ex aedibus S. T. die ... ».

(Sigillum, et subscriptio R. P. D. Secretarii atque Notarii).

Art. 23. Partibus quoque, vel earum alteri, fas sit discussionem oralem a R. P. D. Secretario per supplicem libellum exposcere. R. P. D. Secretarius per decretum, a quo appellari non poterit, iudicabit tum de admissione discussionis, tum de eius argumentis, quae in ipso libello proposita iam fuerint.

Art. 24. Partium rationes in discussione orali ab ipsarum advocatis explicabuntur. Verum R. P. D. Secretarius, in causis criminalibus praesertim, actorem ipsum vel conventum discussionis participes efficere poterit.

Art. 25. Oralis disputationis moderator est R. P. D. Secretarius, cui praesto erunt alter ex Officialibus Supremi Tribunalis, qui, in Notarium deputatus, argumenta a partibus prolata fideliter scriptis referet; praeterea unus vel duo Supremi Tribunalis PP. Consultores, quando R. P. D. Secretario videbitur, vel etiam, si opportuerit, Promotor Iustitiae aut Vinculi Defensor.

Qui omnes disputationi interfuerint, cum Notario actum subsignabunt.

Art. 26. — Si quis in orali disputatione ab ordine discesserit, aut reverentiam S. T. debitam non adhibuerit, poenis mulcabitur a *Legge Propria* can. 30 n. 6 constitutis, quae statim per decretum R. P. D. Secretarii irrogari poterunt.

Art. 27. Attentis iis omnibus, quae superius praescripta sunt, Cardinalis S. T. Praefectus et R. P. D. Secretarius iudicabunt deferendus necne sit recursus plenis Purpuratorum Patrum comitiis, iuxta *Legem Propriam*, can. 40, n. 2.

Admissio, itemque reiectio, partibus nota fiet in formis. Reiectionis decretum a R. P. D. Secretario et a notario conservando archivo deputato, tamquam Cancellarii munere fungente, signatum, atque sigillo S. T. munitum, in *Actis Apostolicae Sedis* publici iuris fiet, nisi aliter Cardinalis Praefectus constituerit.

Art. 28. Reiectionis notificatio erit prouti sequitur:

« De mandato etc.... notificetur d. no N. N., Procuratori d. ni N. N. in causa legitime constituto, in ordinario Coetu seu Congressu habito in aedibus praefati E. mi D. ni Cardinalis Praefecti die... at-
« tente consideratam et perpensam fuisse instantiam a d. no N. N. exhibitam [de commissione SS. mi, si ita sit] contra sententiam latam in causa a...
« ad obtinendum...; fundamentum tamen boni iuris in eadem non inventum esse, atque idcirco, iuxta Legem Propriam, can. 40, fuisse reiectam.
« Datum Romae ex aedibus S. T. die...

« (Sigillum et subscriptio R. P. D. Secretarii atque Notarii) ».

Art. 29. Quum recursus admissus fuerit, in actu notificationis generaliter etiam continebitur citatio ad comparandum pro dubiorum concordatione, prout infra:

« De mandato [etc., uti supra] ad obtinendum...;
« quumque inventum esset fundamentum aliquod boni iuris in eadem haberi, iuxta Legem Propriam, can. 40, fuisse admissam, atque decretum

« ut plenariis comitiis proponeretur. Itaque citetur
 « ipse d.nus N. N. ut supra Procurator d.ni N. N.
 « in causa actoris [*seu conventi*] ad comparandum
 « coram infrascripto Secretario in aedibus Supremi
 « huius Tribunalis Romae... die... hora... ad con-
 « cordandum de dubiis disceptandis, videndum de-
 « stinari diem qua habeatur plenarius EE. PP. Coetus
 « pro tractatione causae da qua agitur, ac decretum
 « aliud quodcumque desuper necessarium et op-
 « portunum in forma fieri et interponi, etc. omni, etc.
 « Datum Romae... etc. ».

Art. 30. Si in actu notificationis, de quo in sup.
 art., citatio *ex officio* defuerit, diligentiori parti
 relinquitur apud R. P. D. Secretarium instare ut dies
 praefigatur ad litis contestationem ac dubiorum propo-
 sitionem. Quo in casu, post verba notificationis:
fuisse admissam, hoc modo concludetur; et « datum
 « actori seu diligentiori parti proponi citationem pro
 « concordatione dubiorum, aliisque omnibus neces-
 « sariis et opportunis, omni, etc.
 « Datum... etc. ».

Art. 31. Notificatio R.mis Episcopis per epistolam
 fiet sequentis tenoris, *mutatis mutandis*:

« Ill.me et Rev.me Domine,

« Infrascriptus P. D. Supremi Apostolicae Tribu-
 « nalis Secretarius, Amplitudini Tuae notum per
 « praesentes facit, instantiam a... coram Supremo
 « hoc Tribunali [de commissione SS.mi, *si ita fuerit*]
 « exhibitam contra sententiam a... latam in causa...
 « ad obtinendum..., iuxta Legis Propriae can. 40
 « fuisse admissam, ac decretum ut plenariis comitiis
 « proponeretur, utque Amplitudo Tua in ius voca-
 « retur. Itaque decretum edidi, quod per praesentes
 « Tibi communico; ad effectum ut, nisi legitima
 « causa excuseris, compareas vel per Teipsum, vel
 « per Procuratorem legitime deputatum coram me in-
 « frascripto Secretario in aedibus Supremi huius Tri-
 « bunalis Romae... die... hora... ad concordandum
 « de dubiis disceptandis, videndum destinari diem
 « qua habeatur plenarius EE. PP. Coetus pro trac-
 « tatione causae de qua agitur, ac decretum aliud
 « quodcumque desuper necessarium et opportunum
 « in forma fieri et interponi etc., non solum etc.,
 « sed et omni etc.

« Dum haec ad Amplitudinem Tuam defero, tibi
 « omnia bona et fausta a Deo adprecor.

« Datum Romae ex aedibus S. T. die... ».

(Sigillum, et Subscriptio tum R. P. D. Secretarii,
 tum Notarii).

Art. 32. Supplex libellus quo pars diligentior
 a R. P. D. Secretario expostulabit actum contesta-
 tionis litis dubiaeque proponet, erit prouti sequitur:

« Ad tramitem Decreti huius Supremi Apostolicae
 « Signaturae Tribunalis sub die... constitutis ut
 « causa... proponatur ad plenarium Coetum E. morum
 « Iudicium; infrascriptus N. N. procurator d.ni N. N.
 « in causa legitime constitutus petit atque instat ut
 « citetur d.nus N. N. ad comparandum sive per se
 « sive per procuratorem in aedibus S. T. die et
 « hora destinandis ad concordandum de dubiis di-
 « sceptandis; sin minus videndum subscribi infra-
 « scriptum, nec non destinari diem qua habeatur
 « Plenarius E. morum Patrum Coetus pro tractatione
 « causae de qua agitur, et decretum aliud quod-
 « cumque desuper necessarium et opportunum in
 « forma fieri, etc., omni etc. ».

Dubium

(Subscriptio).

Die...
 Art. 33. Decretum quo R. P. D. Secretarius
 diem dicit ad litis contestationem parti, quae institui
 notificabitur. Pars altera in ius vocabitur per cita-
 tionem « ad comparandum die... hora... ad concor-
 » dandum de dubiis disceptandis; sin minus videndum
 « subscribi infrascriptum ab actore [*sive a convento*]
 « propositum, nec non destinari diem », etc., *uti supra*.

Art. 34. Quum citatio fiat iussu R. P. D. Se-
 cretarii in ipso actu quo admissio recursus signifi-
 catur, partes tribus diebus ante litis contestationem
 suas dubiorum propositiones in manus R. P. D. Se-
 cretarii remittent.

Art. 35. In actu concordationis dubiorum si
 partes non comparuerint, vel de dubiis proponendis
 inter se minime conveniant, R. P. D. Secretarius
 litis contestationem suspendere poterit, vel ad alium
 diem prorogare, vel etiam ex officio dubiorum for-
 mularum decernere.

Art. 36. Litis contestationi, praeter R. P. D. Se-
 cretarium et partes, intererit alter ex Officialibus
 S. T., qui, in Notarium deputatus, acta omnia et
 actitata fideliter scriptis describet, atque de omnibus
 fidem faciet.

Promotor Iustitiae ac Vinculi Defensor intervenient
 quum aut suum alterutrius officium reposcat, et a
 R. P. D. Secretario invitentur, aut denique ad in-
 stantiam partium, a R. P. D. Secretario per rescrip-
 tum admissam.

Art. 37. In actu contestationis litis constituetur
 etiam quae pecuniae summa a partibus solvenda

[Signatura Apostolica]

sit tamquam depositum ad expensarum iudicium cautionem. Indicabitur praeterea dies resolutionis causae, idest plenarii E.morum Patrum conventus; terminus ad defensiones atque documenta exhibenda, prout infra:

« Die ... mense ... hora ... coram R. P. Domino
« N. N., Supremi huius Apostolicae Signaturae Tri-
« bunalis Secretario; in actibus Supremi eiusdem
« Tribunalis Romae ... legitime citati comparuerunt
« d.nus N. N. procurator d.ni N. N. in causa le-
« gitime constitutus, prouti patet ex procurationis
« mandato in actis exstante; et d.nus N. N. pro-
« curator, uti supra, d.ni N. N., ad concordanda
« dubia coram EE. PP. proponenda in causa ... inter
« N. N. et N. N. ad obtinendum ... Quae quidem
« dubia a d.no N. N. proposita et a domino N. N.
« accepta, sunt prouti sequitur:
(Dubiorum textus indicatur).

« Et R. P. Dominus N. N. Supremi Tribunalis
« Secretarius eadem dubia admisit.

[Sive: « Quum vero dominus N. N. declarasset,
« se iisdem assentiri non posse, recusationisque suae
« argumenta attulisset, R. P. D. Supremi Tribunalis
« Secretarius, auditis atque perpensis utriusque partis
« rationibus, ea tandem — ex officio — declaravit
« habenda esse prouti sequitur ... »].

« Deinde d.nus N. N. petit et institit, ut praefi-
« geretur dies tum plenorum Comitiorum, tum pro
« documentorum et scripturarum exhibitione, utque
« alia omnia necessaria et opportuna in causa sta-
« tuantur, omni etc.

« Tum R. P. D.nus N. N. Supremi Tribunalis
« Secretarius, de mandato E.mi ac R.mi D.ni N.
« Cardinalis N. Supremi Apostolicae Signaturae Tribu-
« nalis Praefecti, statuit:

« 1° ut plenaria S. T. Comitia ad disceptanda
« dubia, de quibus supra, in Vaticano habeantur
« die ...;

« 2° ut ante diem ... apud Cancellariam S. Tri-
« bunalis a ... deponantur libell ... ad causae expen-
« sarum tutelam;

« 3° ut scripturae typis concreditae ac docu-
« menta producantur in formis die ...; atque insuper
« ut responsiones et alia fiant iuxta terminos tum ex
« iure communi, tum a Lege Propria et a regulis
« S. T. admissos.

« Atque ita mandavit ac decrevit, et in fidem
« una cum N. N., Supremi Signaturae Apostolicae
« Tribunalis Officiali in Notarium deputato, parti-

« busque in causa contententibus, uti supra, se
« subscripsit, prout sequitur: ... ».

Art. 38. Dubiorum formula mutari nequit nisi
per decretum R. P. D. Secretarii, instante vel al-
tera Partium, vel Promotore Iustitiae aut Vinculi
Defensore, auditaque parte adversa; idque etiam
quum ipsa formula ob partium dissensum decreta
fuerit ex officio.

Art. 39. Quum agatur de recursu pro resti-
tutione in integrum adversus sententiam, quae in
rem iudicatam transierit, quae pars eundem inter-
ponit cogi poterit ad integrum pro expensis deposi-
tum faciendum. Causa absoluta, rationes partium
expediuntur prouti S. T. constituerit.

Art. 40. — Terminus ad exhibenda documenta
atque defensiones minor quadraginta diebus ante
diem resolutionis causae sive plenorum E.morum
Patrum Comitiorum esse non poterit.

Art. 41. Defensiones duplici exemplari ex rudi
typorum impressione (vulgo *bozze di stampa*) R. P. D.
Secretario exhibendae erunt, qui imprimendi facul-
tatem, post advocati subscriptionem, scriptis ap-
ponet.

Si quae in ipsis R. P. D. Secretarius corrigenda
quomodocumque indicaverit, ea adamussim ab advo-
catis servabuntur; secus idem advocatus poenis a
Lege Propria, can. 30, num. 6 constitutis, mulcta-
bitur.

Art. 42. Documenta deponenda erunt in formis
penes Cancellariam S. T., ut ibidem libere exami-
nari possint a partibus; quae autem in summarium
relata erunt, ea cum duplici exemplari ex rudi ty-
porum impressione tradentur.

Art. 43. Notarius protocolli una cum Custode
Archivi S. T. collationem peraget huiusmodi exem-
plarum cum documentis originalibus. Factae colla-
tionis testimonium reddetur vel in calce cuiusque
documenti, vel etiam in fine summarii; quod, hoc
testimonio carens, neque vulgari neque distribui
poterit.

Art. 44. Ex duobus tum defensionis tum sum-
marii rudibus exemplaribus, uti supra exhibitis, al-
terum parti pro definitiva impressione restituetur,
alterum in Cancellaria S. T. servabitur ad correctio-
nes, si oportuerit, conferendas.

Art. 45. Defensionis distributio fiet triginta die-
bus ante causae definitionem in Cancellaria S. T.

Officialis S. T. Distributor defensionem cum sum-
mario inter partes commutat; in ea quae actis al-

ligatur fidem facit peractae exhibitionis et permutationis; exemplaria denique E.mis Patribus, R. P. D. Secretario, R. P. Consultori cuius votum fuerit requisitum, Promotori Iustitiae aut Vinculi Defensori, quum in iudicium venerint, per apparitorem S. T. statim transmittet.

Art. 46. Responsiones atque documenta in sum-mario additionali alliganda quindecim diebus ante causae definitionem producentur; distributio autem fiet decem diebus ante plenarium E.morum Patrum Conventum iuxta formam in art. 41-45 descriptam.

Art. 47. Officialis Distributor, simul cum res-ponsonum exemplaribus, ad E.mum Iudicem, qui Ponens seu Relator in causa fuerit designatus, acta omnia originalia, quae ad causam referuntur, trans-mittet.

Art. 48. R. P. D. Secretarii erit sigilis E.mis Patribus in S. T. adiectis non minus decem diebus ante causae definitionem, *ex officio* fasciculum mit-tere, in quo *status iuridicus causae* exponatur et summaria a partibus adducta compleantur; additis scilicet documentis, quae necessaria atque oppor-tuna videantur ad causam satius E.mis Patribus enu-cleandam.

Quod si quis ex RR. PP. Consultoribus in cau-sam suo voto intervenerit, ac post editas defensiones et responsiones a partibus, novas animadversiones addere existimaverit, eae, si necesse fuerit, in *sum-mario additionali ex officio* E.mis Patribus transmit-teantur non minus quinque diebus ante causae defi-nitionem.

Art. 49. Responsonum distributione conclu-sum in causa reputabitur iuxta can. 27 *Legis Pro-priae*, iisque congruenter servatis, quae in eius-dem can. § 3-4 statuuntur. Admitti tamen etiam tum poterit discussio oralis, quae a R. P. D. Secre-tario requiretur per supplicem libellum, rationes extraordinarias explanantem invocati beneficii et ca-pita singularia ac distincta de quibus disceptandum sit.

Art. 50. Decretum R. P. D. Secretarii, quo discussio haec oralis admittitur vel negatur, irrevoca-bile erit, atque partibus notificabitur, addita cita-tione pro die, hora et loco disceptationis, si eadem fuerit concessa.

Art. 51. Discussio oralis, praeterquam in ca-sibus peculiari exceptione dignis, angustiori termino quam dierum quinque ante causae definitionem ha-beri nequit.

Eius ritus idem erit atque in art. 24, 25 et 26 describitur. Officialis ad acta conficienda deputatus, ea statim cum documentis productis, si quae fuerint, ad E.mum Cardinalem in causa Ponentem seu Re-latorem de mandato R. P. D. Secretarii trans-mittet.

Art. 52. Non aliter ac informationes orales ad Iudices (*Lex Propria*, can. 30), scripturae quo-que ex gratia legendae, atque generatim distributio quaevis defensionum ad responsonum, approbatione R. P. D. Secretarii carentium, et per tramitem Of-ficialis S. T. Distributoris haud facta, omnino pro-hibentur ac vetantur.

Art. 53. Resolutio dubiorum plenario E.mo-rum Iudicum Coetui propositorum, partibus notifi-cabitur, nec non S. Tribunali aut Congregationi adversus cuius sententiam ad Supremum Signaturae Apostolicae Tribunal recursus fuit interpositus.

Actus subsignabitur a R. P. D. Secretario et a Notario Archivii Custode, tamquam Cancellarii mu-nere fungente, sigilloque S. T. muniatur.

In eo etiam decreta de expensis referentur, ut in sequenti formula :

« De mandato, etc.,... Notificetur d.no N. N., « Procuratori d.ni N. N. in causa legitime consti-« tuto, in plenaria Supremi Tribunalis sessione ha-« bita in aedibus Vaticanis die ..., relatore E.mo P. « D.no N. Card. N., funditus pertractatam esse « causam, de qua supra, inter N. N. et N. N. ad « obtinendum ... atque propositis dubiis, scilicet ... responsum fuisse ... ».

« In expensis autem iudicialibus Supremum idem « Tribunal condemnavit et condemnat ... [Sive : « de-« crevit eas inter partes esse compensandas » aut « alias pro re nata] ».

« Atque ita mandatum est atque decretum; « omni etc. — Datum ... etc. ».

Art. 54. Originalis sententiae tenor infra men-sem publicabitur, neque partibus dimittetur nisi in authentico exemplari, ad earum instantiam, earum-que sumptibus.

Art. 55. Originalis sententia continebit bre-vem causae historiam a statu iuridico desumptam, de quo in art. 48, dubiorum formulam eorumque responsiones, decreta circa expensas, et mandatum executivum ampliori forma, scilicet : « Atque ita edi-« tum est, pronunciatum, decretum, declaratum ac « definitive iudicatum; mandatumque ut haec defi-« nitiva sententia publici iuris fieret atque ad omni-

[Signatura Apostolica]

• bus, ad quos spectet, executioni mandaretur, non
• solum *etc.*, sed omni *etc.* — Datum ... *etc.* ».

Originalis denique sententiae a R. P. D. Secretario subsignatae, Notarius Archivi Custos, uti supra, fidem faciet, eamque duplici sigillo muniet, altero S. T., altero in quo expressa litteris erit pecuniae summa, sive *taxa* sententiae eidem apposita.

Art. 56. Notarii Archivi Custodis, accepta ab E.mo et R.mo Cardinali S. T. Praefecto ad id facultate, curae erit ut sententia in *Actis Apostolicae Sedis* publici iuris fiat.

Quod si Cardinali S. T. Praefecto minus opportunum videatur integre sententiam in *Acta Apostolicae Sedis* referri, indicabitur tantum titulus causae, dubiorum formula et E.morum Iudicum responsum.

Art. 57. Post latam sententiam, Officialis S. T. Distributor expensarum rationes pro singulis partibus litigantibus expediet, iuxta ipsius sententiae decreta. Quas quidem supputationes a R. P. D. Secretario ratas habitas, ad eum, qui satisfacere debeat, quamprimum transmitti curabit.

Pro actis S. T. eandem rationem habentibus atque S. Rotae, taxatio duplex erit quam ut pro eadem S. Rota in Appendice *Legis Propriae* c. I-II constitutum est.

Art. 58. — Si is cui expensae solvendae erunt exonerare se debito coram S. T. nimis cunctetur, per decretum R. P. D. Secretarii poterit ei peremptorius terminus praefigi; quo frustra elapso, mandatum executivum ad Curiam Dioecesanam debitoris, si expediat, mittetur, ut modis, qui in sua potestate sunt, eum ad solvendam pecuniam cogat.

Art. 59. Expensis exaequatis, Officialis S. T. Distributor acriario Sanctae Sedis proventus solvet, qui ad illud spectabunt iuxta *Legem Propriam* (Append., c. I); eorumque notula, a R. P. D. Secretario recognita atque adprobata, in actis servabitur.

Art. 60. Proventus quoque Procuratorum atque Advocatorum duplices erunt ac in *Legis Propriae* Append. c. III pro Tribunalis S. Rotae adnotantur.

Exceptiones quae contra Advocatos et Procuratores, circa ipsorum proventus, obiciantur, per decretum R. P. D. Secretarii, e quo appellari nequibit, resolventur, audita tamen parte.

Art. 61. Inappellabili pariter R. P. D. Secretarii decreto cum executiva formula emisso, ut scilicet ab omnibus quos spectet executioni mandetur, eo instante cuius interesse possit, atque iuxta sententiam S. T., rata habebitur aut imminuetur supputatio quaelibet proventuum R. P. D. Secretarii iudicio submissa.

Art. 62. — Expensae pro actis ac decretis, de quibus supra in art. 60-61, debentur ab eo qui instat, salvo eius iure pecuniae redditionis exigendae ab altera parte, si R. P. D. Secretarii responsum petitioni congruens evaserit.

Art. 63. In ceteris omnibus quae hisce regulis non sunt cauta, vel ubi non provideat *Lex Propria S. R. Rotae et Signaturae Apostolicae*; neque *Ordo servandus in Sacris Congregationibus, Tribunalibus, Officiis Romanae Curiae*, apud Supremum Signaturae Apostolicae Tribunal, congrua congruis referendo, stetur tum *Regulis S. R. Rotae a Pio PP. X approbatis et confirmatis*, tum normis iuris communis [2737].

c) Causae pertractatae, chronologico ordine digestae:

Mensis	Dies	Positio	Argumentum	Relator Em.	Sententia	Numerus
1910						
Mart.	31	Mediolan.	Curae animarum	—	Reiecta	2169
Iunii	26	Platien...	Redditionis rationum.	Martinelli	Negative	2270
Iul.	26	Vercellen.	Remotionis.	Cassetta	Negative	2292
Dec.	23	Neapolit..	Restitutionis in integrum et iurium. .	Martinelli	Cfr. n.	2401
1911						
Ian.	27	Nicien....	Nullitatis matrimonii (reserv.)	Gasparri	Affirmative	2436*
"	27	Romana...	Nullitatis matrimonii (reserv.)	Gasparri	Negative	2437*
Feb.	3	Pharen...	Iurium et poenarum.	—	Reiecta	2440
Iunii	21	Romana seu Salernitana..	Refectionis damnorum	—	Reiecta	2561
"	27	Segusina..	Iurium et restitutionis in integrum. .	Martinelli	Affirmative	2565
"	30	Novarien.	Refectionis damnorum	Agliardi	Affirmative	2572
Iulii	16	Ariminen.	Pensionis	Cassetta	Cfr. n.	2590
1912						
Ian.	3	Neapolitan.	Exsecutionis sententiae.	—	Reiecta	2679
Febr.	20	Andrien...	Restitutionis in integrum quoad prae- bendam archipresbyteralem	—	Composit.	2723
Mart.	23	Fenaboren.	Nullitatis sentent. incidentalis	Pompili	Affirmative	2755
Apr.	15	Montis Reg.	Restitutionis in integrum et iurium. .	Cassetta	Negative	2769
Iul.	27	Romana...	Nullitatis matrimonii seu sententiae ro- talis	Pompili	Negative	2859
Aug.	20	Melevitana (Meliten.)..	Funerum seu nullitatis sententiae ro- talis.	Pompili	Cfr. n.	2874
"	24	Dublinen.	Remotionis seu nullitatis sententiae in- cident. rotal.	—	Reiecta	2876
Dec.	28	Faesulana	Compositionis.	Pompili	Cfr. n.	2934
"	28	Aprutina..	Remotionis beneficii seu nullitatis sen- tentiae incidentalis rotalis.	—	Cfr. n.	2935
"	29	Constantin.	Diffamationis seu nullitatis sententiae rotalis.	—	Reiecta	2936
1913						
Mart.	14	Piscien...	Restitutionis in integrum et iurium. .	Gasparri	Cfr. n.	2986
Iun.	27	Bononien.	Donationis.	Pompili	Cfr. n.	3061
Iulii	12	Colonien.	Nullitatis matrimonii, sive nullitatis sen- tentiae rotalis.	Cassetta	Negative	3068

[Sillon]

Sillon (Consociatio) reprobatur :

Huius consociationis principia ; eius directores laudantur propter zelum religionis et intentionem optimam ; quam opportune post Encyclicas Litteras Leonis XIII de conditione opificum instituta sit ; quomodo consociationis spiritus paulatim deciderit et ab auctoritate defecerit ; sillonistarum doctrina de societate levanda ; de Christo, de Evangelio ; quomodo campum invadat Ecclesiae proprium ; de sillonistarum doctrinis comparatis ; de dignitate humana secundum sillonistas, de *emancipatione* politica, oeconomica, intellectuali ; quomodo secundum eorum placita oriatur *democratia* ; de auctoritate publica penes populum iuxta sillonistas ; probra ex huiusmodi doctrinis manantia ; idem de iustitia et aequalitate secundum eorum placita ; et de fraternitate ; quanam sit vera fraternitas ; de falsa hominis dignitate ; influxus doctrinarum Sillonistarum in vitam praesertim invenum ; defectus disciplinae ; quae de anteactis temporibus, institutionibus, auctoritate, Ecclesia sentiant Sillonistae ; de eorum actione in Ecclesia quae illam probare non potest ; Ecclesia quamcumque legitimam formam status civilis admittit, nullam exclusive tuetur ; de distinctione inter catholicum et virum *acttonis* ; historica quaedam circa « *Sillon* » ; « *Le plus grand Sillon* » ; de indifferentismo Sillonistarum quoad religionem ; periculum pro iuvenibus catholicis ; actio socialis Sillonistarum amplius catholica non est ; Societatem recreare vane intendunt Sillonistae extra Ecclesiam ; quamnam Ecclesiam ipsi parare intendant ; Sillonistae capti et modernis erroribus involuti ; deformatio Evangelii et Iesu Christi ; exhortatio ad Episcopos circa *quaestionem socialem* ; Sillonistae Episcopis subiiciantur in unaquaque dioecesi ; sectiones Sillonistarum dioecesanae ; *catholico* nomine insignentur ; quomodo agendum cum sectioni-

bus quae se subiicere nolint ; Sacerdotes et alumni seminariorum nomen dare consociationi prohibentur [2219]. — Cfr. *Gallia*.

Simplicia in laudibus usurpant antiphonas et psalmos de feria, etiamsi hucusque habuerint proprias [2701].

Sina. — Augustis. Sinarum Imperatrici de septuagesimo ab ea ineundo anno gratulationes ac donum mittuntur [648]. — Occasione cuiusdam accepti doni, Imperatori Sinarum gratiae aguntur [355]. — Oratio pro conversione Imperii Sinensis indulgentiis ditatur [1859]. — Cfr. *Confessor, Missiones*.

Synodus. — Occasione eius celebrationis gratulationes ac vota Episcopis Australiae exhibentur [752]. — Patriarcae Antiocheno de III^a Synodo Graecorum Melchitarum habenda consilia [1830]. — Ep. o Papiensi ob Synod. dioecesanae celebrationem [1865*]. — R. D. Eduardo Pulciano Archiepiscopo Ianuens. de habita Synodo dioecesana [2031]. — Archiep. Caesaraugustan. ob exemplar actorum concilii Caesaraugustae habiti B. Patri reverenter oblatum [2397]. — Lucanens. administratori de habita synodo [2375]. — Archiep. Bisuntino ob acta synodi dioecesanae B. Patri in venerationis obsequium oblata [2637]. — Ob dioecesanam celebratam synodum, duorum fere saeculorum intermisso spatio, Bergomensium Episcopo apostolicae gratulationes [2232]. — Ob devotionis obsequiiue sensa a Mediolanensi clero in dioecesana synodo adunato Pontifici missa gratulationes ac vota [2242]. — Ob venerationis obsequium occasione dioecesanae Synodi oblatum, Placentiae clerus laudatur [2330]. — Item clerus Adrianensis [2332]. — Item Augustanus Episcopus [2881] — Item. ad R.

P. D. Patriarcham atque Archiep. et Ep. Catholicos Nationis Armenae, de Nationali Synodo Romae celebranda. [1830]. — Ep. Eugubino, ob venerationem B. Patri exhibitam post celebratam dioecesanam Synodum, [2633]. — In eadem occasione Papiensi episcopo gratulationes ac vota [2892]. — Item Rhodonensium Archiepiscopo post celebratam dioecesanam synodum [2717]. — Augustanorum Episcopo ob Synodi dioecesani exemplar Beatissimo Patri oblatum [3002]. — Cfr. *America Latina, Gallia, Italia, Oceania, Australia.*

Symbolum. — In missa cantata, intonato *Credo*, sacerdos nequit prosequi missam uti lectam usque ad praefationem [158]. — Si habentur insignes reliquiae licet non exponantur, dici debet *Credo* in missa festi eiusdem Sancti [959]. — Circa symbolum addendum in festis secundariis Sanctorum vel infra eorumdem octavas, quae *Credo* in festo principali vel ipsa solemnitatis die exigunt [959]. — *Athanasianum* omititur in dominicis, in quibus occurrat festum duplex perpetuo simplicatum [2714]. — *Athanasianum* dicendum tantum in festo SS. Trinitatis et in officio dominicarum post Epiphaniam et Pentecostem; omititur tamen si fiat commemoratio duplicis simplicati [2644]. — In missa omittendum etiam in festis duplicibus I classis, si non sint patronorum. — Ad verba *et incarnatus est* celebrans genuflectat etiam quando deinde cum choro debet genuflectere [2651]. — Cfr. *Regulares.*

Societas:

a) Iesu. — Quaedam peculiaris concessio circa celebrationem Festi Patrocinii S. Iosephi eidem Societati iam facta revocata declaratur [680]. — Privilegium exemptionis a periculo coram Ordinario subeundo antequam ordinationibus eius a-

lumni initientur in Urbe extinguitur [686]. — Idem pro iisdem etiam pro universa ditione Italica ac Insulis adiacentibus extinguitur [894]. — Pontificium Institutum Biblicum in Urbe erectum PP. Societatis Iesu perpetuo demandatur [1828]. — Item Collegium Pium Latinum Americanum [575]. — Collegium Iosephianum in civitate Manila ipsis restituitur [2209]. — Cfr. *Causae Sanctorum.*

b) Catholicae:

Quoad in eas cooptationem catholici sint oportet firmissimi, sua fide suasi, in religionis rebus recte edocti, sincere Ecclesiae obsequentes et praesertim huic supremae cathedrae apostolicae Vicarioque Iesu Christi in terris; vera pietate ornat, virtutibus praeclaris, moribus integris vitaeque adeo exemplari ut omnibus exemplo sint efficaci. Nisi animus ita sit dispositus, nedum penes alios bonum promovere erit difficile, sed fere impossibile evadet recta cum intentione procedere viresque deficient substinendis perseveranter incommodis quae quicumque apostolatus secumfert, adversariorum calumniis virorum etiam honestorum neglectioni ac pravis officiis, aliquando et amicorum zelotypiae ipsorum in actione sociorum, procul dubio excusatione dignis, posita humanae naturae imbecillitate, sed tamen multum praedudicium afferentibus discordiarumque causis, offensionum atque domesticorum contentionum. Tantum virtus patiens et firma simulque suavis atque humana hasce tollere vel minuere potest difficultates, ita ut opus, cui vires catholicae adlaborant, detrimentum non capiat [650].

Sodalitates religiosas, absque indulto apostolico, instituere non licet [1000]. — Cfr. *Episcopus, Regulares.*

Spiritus (S.). — Cuidam invocationi in Eius honorem indulgentiae adnectuntur [1263]. — Item aliae orationi [1571].

Sponsalia:

I. Ea tantum sponsalia habentur valida et canonicos sortiuntur effectus, quae contracta fuerint

[Sponsus]

per scripturam (1) subsignatam a partibus (2) et vel a parcho (3), aut a loci Ordinario (3) vel saltem a duobus testibus (4).

Quod si utraque vel alterutra pars scribere nesciat, id in ipsa scriptura adnotetur; et alius testis addatur, qui cum parcho, aut loci Ordinario, vel duobus testibus, de quibus supra, scripturam subsignet.

II. Nomine parochi hic et in sequentibus articulis venit non solum qui legitime praestit parociae canonice erectae; sed in regionibus, ubi parociae canonice erectae non sunt, etiam sacerdos cui in aliquo definito territorio cura animarum legitime commissa est, et parcho aequiparatur; et in missionibus, ubi territoria necdum perfecte divisa sunt, omnis sacerdos a missionis Moderatore ad animarum curam in aliqua statione universaliter deputatus [1329] (5).

Sponsus:

a) Missa pro sponsis. — Prohibetur infra octavam comm. sol. SS. Corporis Christi [1616].

b) Benedictio nuptialis. prout in missa pro sponsis, extra ipsam impertiri non potest [1746]. —

DECLARATIONES.

(1) Ad sponsalium validitatem non sufficit ut scriptura, ab una parte cum parcho vel cum duobus testibus subsignata, remittatur ad alteram partem quae vicissim cum parcho vel cum duobus testibus subscribat, sed partes tenentur subsignare scripturam unico contextu cum Parcho seu Ordinario aut cum duobus testibus [1616].

(2) Utrum per art. I decreti maneat abrogatum ius speciale ante illud decretum in Hispania vigens, et ad Americam Latinam extensum, vi cuius ad valorem sponsalium requirebatur scriptura publica a notario subscripta. R. *Affirmative* [1616].

(2) Ad sponsalium validitatem in scriptura, apponenda est data seu inscriptio diei, mensis, et anni [1616].

(3) Sponsalia, praeterquam coram Ordinario aut parcho, celebrari non possunt coram ab alterutro delegato [1509].

(4) Dummodo sit intra limites territorii Ordinariorum vel parochi, sponsalia possunt celebrari coram quolibet Ordinario aut Parcho neque ad hoc parochum domicilii aut menstruae commorationis requiritur [1509].

(5) A catholici sive baptizati sive non baptizati si inter se contrahunt nullibi ligantur ad sponsalium formam servandam [1329]. — Cfr. *Matrimonium*.

Etiam a celebratione matrimonii seiuncta dari potest coniugibus antea matrimonio iunctis quamdocumque permittitur solemnitas nuptiarum uterque tamen sponsus adsit [2535].

Stola. — Eius usus in canonicis horis persolvendis ex canonici hebdomadarii parte illegitimus habendus est [637]. — In absolutione generali impertienda stola coloris violacei adhibeatur [805]. — Cfr. *Absolutio, Paramenta*.

Status:

a) Electio. — Oratio ad bonam status electionem impetrandam indulgentia ditatur [604].

b) Liber quoad matrimonii celebrationem. — Prima ac maxima Parochorum cura sit de statu libero contrahentium sese certiores reddere. Ad rem:

I) In memoriam redigatur parochorum haud licere ipsis adesse matrimonio, nisi constito sibi legitime de libero statu contrahentium, servatis de iure servandis. Idemque praesertim moneantur ne omitant baptismi testimonium a contrahentibus exigere si hic alia in parocia fuerit illis collatus.

II) Ut autem quae n. IX, § 2 Decreti *Ne temere* praescripta sunt rite servantur, celebrati matrimonii denuntiatio, ad baptismi parochum transmittenda, coniugum eorumque parentum nomina et agnomina descripta secumferat, aetatem contrahentium, locum diemque nuptiarum, testium qui interfuerunt nomina et agnomina, habeatque parochi subscriptum nomen cum adiecto parochiali sigillo. Inscriptio autem accurata indicet parociam, dioecesim, oppidum seu locum baptismi coniugum, et ea quae ad scripta per publicos portitores tuto transmittenda pertinent.

III) Si forte accadat ut, adhibitis etiam cautelis, de quibus n. I, baptismi parochus, in recipienda denuntiatione matrimonii comperiat alterutrum contrahentium aliis nuptiis iam esse alligatum, rem quantocius significabit parcho attentati matrimonii.

IV) Ordinarii sedulo advigilent ut haec praescripta religiose servantur, et transgressores, si quos-

invenerint, curent ad officium revocare, adhibitis etiam, ubi sit opus, canonicis poenis [2472] (1).

c) Casus particulares expendantur juxta *Instructionem* S. C. S. Officii a. 1868 [2151] (2).

Studiorum (S. Congregatio):

a) Eius constitutio:

Est huic Sacrae Congregationi commissa moderatio studiorum in quibus versari debeant maiora athenae, seu quas vocant Universitates, seu Facultates, quae ab Ecclesiae auctoritate dependent, comprehensis iis quae a religiosae alicuius familiae sodalibus administrantur. Novas institutiones perpendit approbatque; facultatem concedit academicos gradus conferendi, et, ubi agatur de viro singulari doctrina commendato, potest eos ipsa conferre [1590].

DECLARATIONES.

(1) An et quibus in casibus quibusque sub conditionibus admitti valeat tamquam sufficiens probatio initi matrimonii simplex affirmatio eorum qui ex America aliusve dissitis regionibus adveniunt, quotiescunque documentum vel alia legitima probatio celebrationis matrimonii aut omnino haberi nequeat, aut nonnisi admodum difficulter et post longum tempus cum interea rerum adiuncta moram inquisitionis non patiantur. R. *Imprimis curandum diligentissime est, ut factum contracti matrimonii legitimis probationibus ostendatur: quae probationes, licet studiose quaesitae, si haberi nequeant, deferatur partibus iuramentum, quo propriam assertionem confirmant: hoc praestito, partes habeantur tamquam legitimo matrimonio coniunctae, earumque proles ut legitima. Exipienda tamen sunt casus, in quibus ius plenam probationem requirit ex. gr. si agatur de praedictio alterius matrimonii vel de ordinibus suscipiendis.* — Matrimonium autem per iuramentum ut supra confirmatum, inscribatur non quidem in communi matrimoniorum libro, sed in distincto libello ad hoc destinato [2471]. — Parochorum Americanorum testimoniales litteras a respectivis Ordinarii erunt recognoscendae, et Ordinario vel eius delegato tantum iubente in regesta transcribenda erunt, qui cum promotoris fiscalis adisistentia eorum aucthenticitatem recognoscet et in Curia adervationem iubebit [1897].

(2) Tanti ponderis ac momenti documentum sic sonat:

Matrimonii vinculo duos tantummodo « Christo ita docente copulari, et coniungi posse, alterutro vero coniuge vita functo, secundas, imo et ultiores nuptias licitas esse, dogmatica Ecclesiae Catholicae doctrina est ».

Verum ad secundas, et ultiores nuptias quod attinet, cum de re agatur, quae difficultatibus, ac fraudibus haud raro est obnoxia, hinc Sancta Sedes sedulo curavit, modo Constitutionibus generalibus, saepius autem responsis in casibus particularibus datis, ut libertas novas nuptias ineundi ita cuique

δ) Normae peculiare:

1. Quanam sit huius Congregationis auctoritas statuitur in Const. *Sapienti consilio*. In iis vero quae ad internam disciplinam et negotiorum expediendorum rationem pertinent, regulas in hac lege statutae sive communes sive peculiare servabit.

2. Plene Congregationi huius Officii competunt condendae novae studiorum Universitates ac Facultates omnes, quibus ius est academicos gradus conferendi; mutationes maioris momenti in iisdem iam institutis; cognitio quaestionum graviorum in ipsis occurrence de patrimonio administratione, de magistri alicuius decurialis nominatione, de ratione studiorum, et de aliis huiusmodi; item quae necessario capiendi consilia in commune videantur; postremo

salva esset, ut praedicta matrimonii unitas in discri-men non adduceretur.

Inde constituta Sacrorum Canonum quibus, ut quis possit licite ad alia vota transire, exigitur quod de morte coniugis certo constet, uti cap. *Dominus, de secundis nuptiis*, vel quod de ipsa morte recipiatur certum nuncium uti Cap. *In praesentia, De sponsalibus et matrimoniis*. Inde etiam ea quae explanatius traduntur in *Instructione Cum alias, 21 Augusti 1670* a Clemente X sancita, et in *Bulario Romano* inserta super examine testium pro matrimonio contrahendis in Curia E. mi Vicari Urbis, et caeterorum Ordinariorum. Maxime vero quae proprius ad rem facientia ibi habentur NN. 12 et 13.

Et haec quidem abunde sufficerent si in eiusmodi causis peragendis omnimoda et absoluta certitudo de alterius Coniugis obitu haberi semper posset; sed cum id non sinant casuum propemodum infinitae vices (quod sapienter animadversum est in laudata *Instructione* his verbis: *Si tamen huiusmodi testimonia haberi non possunt, Sacra Congregatio non intendit excludere alias probationes, quae de iure communi possunt admitti, dummodo legitimae sint, et sufficientes*) sequitur, quod stantibus licet principiis generalibus praestitutis, haud raro casus eveniunt, in quibus Ecclesiasticorum Praesidium iudicia haerere solent in vera iustaque probatione dignoscenda ac statuenda, imo pro summa illa facilitate, quae aetate nostra facta est remotissimas quasque regiones adeundi, ita ut omnes fere orbis partes homines divagentur, eiusmodi casuum multitudo adeo creverit, ut frequentissimi hac de re ad Supremam hanc Congregationem habeantur recursus, non sine porro partium incommodo, quibus inter informationes atque instructiones, quas pro re nata, ut aiunt, peti mittique necesse est, plurimum defluit temporis, quin possint ad optata vota convolare.

Quapropter Sacra eadem Congregatio huiusmodi necessitatibus occurrere percipiunt, simulque per-

[Studium]

iudicium de excellenti aliquo viro academicis gradibus *ad honorem* decorando.

3. Congressus officium est ad plenam Congregationem deferenda parare; leviores controversias in aliqua studiorum Universitate vel Facultate subortas dirimere, ad normam praescriptorum superius.

4. Si qua velit in posterum studiorum Universitas aut Facultas nova constitui, opus est id fieri per Breve. Nulla pariter in praesentem Facultatem et Universitatum statum gravior immutatio induci poterit nisi per Breve [1651].

Studium:

a) In genere:

Ecclesia nunquam studia arversata est, immo semper quae ad ea adiuvanda ac augenda utilia sunt excolit fovetque [731].

pendens in dissitis praesertim Missionum locis, Ecclesiasticos Praesides opportunis destitui subsidiis, quibus ex gravibus difficultatibus extricare se valeant, e re esse censuit, uberiores edere Instructionem in qua, iis, quae iam tradita sunt, nullo pacto abrogatis, regulae indigentur, quas in eiusmodi casibus haec ipsa S. Congregatio sequi solet, ut illarum ope, vel absque necessitate recursus ad Sanctam Sedem, possint iudicia ferri, vel certe, si recurrendum sit, status quaestionis ita dilucide exponatur, ut impediri longiori mora sententia non debeat. Itaque:

1. Cum de coniugis morte questio instituitur, notandum primo loco, quod argumentum a sola ipsius absentia quantacumque (licet a legibus civilibus fere ubique admittatur) a Sacris Canonibus minime sufficiens ad iustam probationem habetur. Unde sa. me. Pius VI ad Archiepiscopum Pragensem die 11 Iulii 1789 rescripsit, solam coniugis absentiam atque omnimodum eiusdem silentium *satis argumentum non esse ad mortem comprobendam*, ne tum quidem cum edicto regio coniux absens evocatus (idemque porro dicendum est, si per publicas ephemerides id factum sit) nullum suimet indicium dederit. *Quod enim non comparuerit, idem ait Pontifex, non magis mors in causa esse potuit, quam eius contumacia.*

2. Hinc ad praescriptum eorumdem Sacrorum Canonum, documentum authenticum obitus diligenti studio exquiri omnino debet; exaratum scilicet ex regestis paroeciae, vel xenodichii, vel militiae, vel etiam, si haberi nequeat ab auctoritate ecclesiastica, a gubernio civili loci in quo, ut supponitur, persona obierit.

3. Porro quandoque hoc documentum haberi nequit; quo casu testium depositionibus supplendum erit. Testes vero duo saltem esse debent, iurati, fide digni, et qui de facto proprio deponant,

b) In specie:

I. Ad studia quod attinet, volumus probeque mandamus ut philosophia scholastica studiorum sacrorum fundamentum ponatur. - Utique *si quid a doctoribus scholasticis vel nimia subtilitate quaesitum, vel parum considerate traditum; si quid cum exploratis posterioris aevi doctrinis minus cohaerens, vel denique quoquo modo non probabile; id nullo pacto in animo est aetati nostrae ad imitandum proponi* (1). Quod rei caput est, philosophiam scholasticam quum sequendam praescribimus, eam praecipue intelligimus, quae a sancto Thoma Aquinate est tradita: de qua quidquid a Decessore Nostro sancitum est, id omne vigere volumus, et qua sit opus instauramus et confirmamus, stricteque ab universis servari iubemus. Episcoporum erit, sicubi in Seminariis neglecta haec fuerint, ea ut in posterum cus-

defunctum cognoverint, ac sint inter se concordēs quoad locum, et causam obitus aliasque substantiales circumstantias. Qui insuper, si defuncti propinqui sint, aut socii itineris, industriae, vel etiam militiae, eo magis plurimi faciendum erit illorum testimonium.

4. Interdum unus tantum testis examinandus reperitur, et licet ab omni iure testimonium unius ad plene probandum non admittatur, attamen ne coniux alias nuptias inire peroptans, vitam coelibem agere cogatur, etiam unius testimonium absolute non respuit Suprema Congregatio in dirimendis huiusmodi casibus, dummodo ille testis recensitis conditionibus sit praeditus, nulli exceptioni obnoxius, ac praeterea eius depositio aliis gravibusque adminiculis fulciatur; sique alia extrinseca adminicula colligi omnino nequeant, hoc tamen certum sit, nihil in eius testimonio reperiri quod non sit congruum atque omnino verisimile.

5. Contigit etiam ut testes omnimoda fide digni testificentur se tempore non suspecto mortem coniugis ex aliorum attestatione audivisse, isti autem vel quia absentes, vel quia obierint, vel aliam ob quamcumque rationabilem causam examinari nequeunt; tunc dicta ex alieno ore, quatenus omnibus aliis in casu concurrentibus circumstantiis, aut saltem urgentioribus respondeant, satis esse censentur pro secutae mortis prudenti iudicio.

6. Verum, haud semel experientia compertum habetur, quod nec unus quidem reperitur testis qualis supra adstruitur. Hoc in casu probatio obitus ex coniecturis, praesumptionibus, indiciis et adiunctis quibuscumque, sedula certe et admodum cauta investigatione curanda erit, ita nimirum ut pluribus hinc inde collectis, eorumque natura perpensa, prout scilicet urgentiora, vel leviora sunt, seu propiore vel remotiore nexu cum veritate mortis

(1) Leo XIII. Encycl. *Aeterni Patris*.

todiantur urgere atque exigere. Eadem religiosorum Ordinum moderatoribus praecipimus. Magistros autem monemus ut rite hoc teneant, Aquinatam deserere, praesertim in re metaphysica, non sine magno detrimento esse.

II. Hoc ita posito philosophiae fundamento theologicum aedificium extruatur diligentissime. — Theologiae studium, Venerabiles Fratres, quanta potestis ope provehite, ut clerici e seminariis egredientes praeclara illius existimatione magnoque amore imbuantur, illudque semper pro deliciis habeant. Nam in magna et multiplici disciplinarum copia quae menti veritatis cupidae obicitur, neminem latet sacram Theologiam ita principem sibi locum vindicare, ut vetus sapientium effatum sit, caeteris scientiis et artibus officium incumbere, ut ei inserviant ac velut ancillarum more famulentur (1). — Addimus heic, eos

etiam Nobis laude dignos videri, qui, incolumi reverentia erga Traditionem et Patres et ecclesiasticum magisterium, sapienti iudicio catholicisque usi normis (quod non aequo omnibus accidit) theologiam positivam, mutuato a veri nominis historia lumine, colustrare studeant. Maior profecto quam antehac positivae theologiae ratio est habenda: id tamen sic fiat, ut nihil scholastica detrimento capiat, iique reprehendantur, utpote qui modernistarum rem gerunt, quicunque positivam sic extollunt ut scholasticam theologiam despiciere videantur [1356].

III) De prophanis disciplinis satis sit revocare quae Decessor Noster sapientissime dixit: *In rerum naturalium consideratione strenue adlaboretis: quo in genere nostrorum temporum ingeniosa inventa et utiliter ausa, sicut iure admirantur aequales, sic posteris perpetua commendatione et laude celebra-*

coniunguntur, inde prudentis viri iudicium ad eandem mortem affirmandam probabilitate maxima, seu morali certitudine promoveri possit. Qua propter quandomam in singulis casibus habeatur ex huiusmodi coniecturis simul coniunctis iusta probatio, id prudenti relinquendum est iudicis arbitrio; heic tamen non abs re erit plures indicare fontes ex quibus illae sive urgentiores, sive etiam leviores colligi et haberi possint.

7. Itaque in primis illae praesumptiones investigandae erunt quae personam ipsius asserti defuncti respiciunt, quaeque profecto facile haberi poterunt a coniunctis, amicis, vicinis, et quoquo modo notis utriusque coniugis. In quorum examine requiratur ex. gr.:

An ille, de cuius obitu est sermo, bonis moribus imbutus esset; pie, religioseque viveret; uxoremque diligeret; nullam sese occultandi causam haberet; utrum bona stabilia possideret, vel alia a suis propinquis, aut aliunde sperare posset.

An discesserit annuentibus uxore et coniunctis; quae tunc eius aetas, et valetudo esset.

An aliquando, et quo loco scripserit, et num suam voluntatem quamprimum redeundi aperuerit, aliaque huius generis indicia colligantur.

Alia ex rerum adiunctis pro varia absentiae causa colligi indicia sic poterunt:

Si ob militiam abierit, a duce militum requiratur quid de eo sciat; utrum alicui pugnae interfuerit; utrum ab hostibus fuerit captus; num castra deseruerit, aut destinationes periculosas habuerit etc.

Si negotiationis causa iter suscepit inquiratur, utrum tempore itineris gravia pericula fuerint ipsi superanda: num solus profectus fuerit vel pluribus comitatus: utrum in regionem, ad quam se contulit supervenerint seditiones, bella fames, et pestilentiae etc. etc.

Si maritimum iter fuerit aggressus, sedula investigatio fiat a quo portu discesserit; quinam fuerint itineris socii; quo se contulerit; quod nomen navis quam conscendit; quis eiusdem navis gubernator; an naufragium fecerit; an societas quae navis cautionem forsam dedit, pretium eius solverit; aliaque circumstantiae, si quae sint, diligenter perpendantur.

8. Fama quoque aliis adiuta adminiculis argumentum de obitu constituit, hisce tamen conditionibus, nimirum: quod a duobus saltem testibus fide dignis et iuratis comprobetur, qui deponant de rationabili causa ipsius famae: an eam acceperint a maiori et saniore parte populi, et an ipsi de eadem fama recte sentiant; nec sit dubium illam fuisse concitatum ab illis, in quorum commodum inquiritur.

9. Tandem, si opus fuerit, praetereunda non erit investigatio per publicas ephemerides, datis directori omnibus necessariis personae indicis, nisi ob speciales circumstantias saniori, ac prudentiori consilio aliter censeatur.

10. Haec omnia pro opportunitate casuum Sacra haec Congregatio diligenter expendere solet; cumque de re gravissima agatur, cunctis aequa lance libris, atque insuper auditis plurium theologorum, et iurisprudum suffragiis, denique suum iudicium pronunciat, an de tali obitu satis constet, et nihil obstat quominus petenti transitus ad alias nuptias concedi possit.

11. Ex his omnibus Ecclesiastici Praesides eertam desumere possunt normam quam in huiusmodi iudiciis sequantur. Quod si, non obstantibus regulis hucusque notatis, res adhuc incerta et implexa illis videatur, ad Sanctam Sedem recurrere debent, actis omnibus cum ipso recursu transmissis, aut saltem diligenter expositis. [S. C. S. Offic. 1868].

(1) Leo XIII. Litt. Ap. In magna, 10 Dec. 1889.

[Studium]

bunt (1). Id tamen nullo sacrorum studiorum damno; quod idem Decessor Noster gravissimis hisce verbis prosequutus monuit: *Quorum causam errorum, si quis diligentius investigaverit, in eo potissimum sitam esse intelliget, quod nostris hisce temporibus, quanto rerum naturalium studia vehementius fervent, tanto magis severiores altioresque disciplinae deflo-ruerint: quaedam enim fere in oblivione hominum conticescunt; quaedam remisse leviterque tractantur, et quod indignum est, splendore pristinae dignitatis delecto, pravitate sententiarum et immanibus opinionum portentis inficiuntur* (2). Ad hanc igitur legem naturalium disciplinarum studia in sacris seminariis tem-perari praecipimus [1356].

c) Quoad studia clericorum:

1) Pro utroque clero. — Quamvis pro his in curae pastoralis navantibus operam praedilectionem suam testetur, attamen ut in omnigenarum scientiarum cultu clerici incumbant saepissime ac fortiter SS. Pater adhortatur [46].

2) In Seminariis italicis — Cfr. *Seminarium*.

3) Pro clero regulari peculiares leges habentur, nempe:

In articulo sexto *Auctis admodum*, editi a sa. me. Leone XIII, inter alia, haec statuuntur: « Professi tum votorum solemnium tum simplicium ab Or-dinaris locorum ad sacros Ordines non admittan-tur, nisi, praeter alia a iure statuta, testimoniales litteras exhibeant, quod saltem per annum sacrae theologiae operam dederint, si agatur de subdia-conatu; ad minus per biennium, si de diaconatu; et quoad presbyteratum, saltem per triennium, praemisso tamen regulari aliorum studiorum curriculum ». Porro circa genuinum sensum huius arti-culi varia dubia Sacrae Congregationi negotiis Re-ligiosorum Sodalium praepositae exhibita sunt quae ad sequentia capita reduci possunt.

Utrum Superiores Ordinum vel Institutorum reli-giosorum praefatas testimoniales litteras licite dare, et Ordinarii seu Episcopi licite acceptare possint, si anni de quibus agitur non fuerint completi, seu non vere academici vereque scholares, sed potius ab-breviati, non quidem ex incuria, sed quia vel omissae fuerunt vacationes, vel horae lectionibus in schola

tradendis multiplicatae, vel alia quacumque de causa? R. *Negative* in omnibus; et quaelibet abbreviatio studiorum abusiva omnino habenda est, et penitus illicita [46].

II. Utrum studentes, expleto unius, duorum vel trium respective annorum curriculo theologico, pos-sint statim ad subdiaconatum vel diaconatum vel presbyteratum item respective promoveri, ideoque inceptis vocationibus, in fine anni scolastici dari solitis, quin circulum duodecim mensium complere teneatur? R. *Affirmative*, dummodo tamen complexus trium huiusmodi annorum saltem triginta tres menses integros comprehendat.

III. Utrum iidem studentes, triennio theologico rite completo, teneantur adhuc per alium annum, seu per quartum annum scholasticum, theologicis studiis in scholis incumbere? R. *Affirmative*, ideoque complexus quadrienni theologici, computatis vaca-tionibus seu feriis, quadraginta quinque menses in-tegros comprehendere necesse est.

IV. Utrum verba eiusdem decreti *Auctis ad-modum*: « praemisso tamen regulari aliorum stu-diorum curriculo » respiciant tantum philosophica seu lycaea studia, vel etiam gymnasialia seu hu-maniorum litterarum, imo primariam etiam institu-tionem? R. Respiciunt et philosophica seu lycaea, et humaniorum litterarum seu gymnasialia, et pri-maria studia. Ideoque haud legalia habenda sunt theologica studia, si alumnus cursum philosophicum seu lycaeam rite non expleverit; neque legalia erunt philosophica seu lycaea studia, si alumnus humaniorum litterarum seu gymnasiale curriculum minime compleverit; neque valorem habebit hu-maniorum litterarum seu gymnasiale studium, si alumnus per primariam institutionem rite habitam minime praeparatus fuerit. Porro ad legitimum transitum de scholis primariis ad gymnasiales, de gymnasialibus ad lycaea, de lycaealibus ad theologicas, requiritur testimonium de bene superato periculo seu examine, a Moderatoribus respectivarum scholarum in forma authentica obtentum; quod si gravi aliqua de causa haberi nequeat, suppleri potest per speciale examen coram peritis magistris subeundum ante transitum ad superiorem gradum seu scholam.

V. Utrum studia philosophica seu lycaea, hu-maniorum litterarum seu gymnasialia, et primaria ne-cessario ante ingressum in novitiatum ex integro peragi debeant? R. *Negative* quoad studia philosophica seu lycaea; *affirmative* quoad primaria et gymnasialia

(1) Leo XIII, Allocut. 7 Mart. 1880.

(2) Loc. cit.

seu humaniorum litterarum. In casibus tamen specialibus, accedentibus gravibus causis, permitti potest, ut ad novitiatum inter clericos admittatur, qui annum quartum gymnasiale seu humaniorum litterarum rite expleverit, dummodo: *a*) decimum quintum aetatis annum excesserit; *b*) statim post novitiatum, et antequam ad studium philosophicum seu lycaale adscendat, integrum curriculum omnium studiorum humaniorum litterarum seu gymnasialium in scholis domesticis vel aliis rite ordinatis compleat; *c*) et finale periculum bene superet. Quod si agatur de ingressu in novitiatum anno quarto non expleto, recurrendum ad Sanctam Sedem.

VI. Utrum praefata studia, non publice in scholis rite ordinatis, sed privatim peracta, valorem habeant legalem, seu qui sufficiat ad licite dandas et licite acceptandas litteras testimoniales ad sacros Ordines? R. *Negative*. In casibus tamen extraordinariis, qui respiciunt particularem aliquem alumnum tantum, qui diligenter studiis incubuit, et in periculo seu examine idoneus inventus fuerit, recurrendum ad sacrum Congregationem pro convalidatione, exhibita iurata fide examinatorum, et de tempore transacto in studio privatim peracto et de bene superato periculo; nisi res sit, non de omnibus disciplinis unius anni scholaris, sed de una tantum vel altera disciplina accessoria, gravi de causa a particulari aliquo alumno privatim exulta; tunc enim, praehabita iurata fide examinatorum, ut supra, convalidatio dari poterit a Superiore generali, accedente voto deliberativo sui Consilii.

VII. Utrum ad valorem legalem studiorum theologicorum, philosophicorum seu lycaalium, et humaniorum litterarum seu gymnasialium sufficiat disciplinae principalis seu theologiae, philosophiae et linguae latinae peritia, vel potius requiratur, ut in unaquaque schola tradantur etiam disciplinae accessoriae, iuxta normam in bene ordinatis Seminariis regionis vigentem et saltem in substantialibus servandam? R. *Negative* ad primam partem; *affirmative* ad secundam.

VIII. Utrum et quam ratione in litteris testimonialibus ad sacros Ordines authentice constare debeat de peractis ex integro, tum curriculo seu curriculis theologicis, tum philosophicis seu lycaalibus, et humaniorum litterarum seu gymnasialibus studiis, ut praefatae litterae licite dari possint a Superioribus, et licite acceptari ab Ordinariis seu Episcopis? R. Superiores in litteris testimonialibus,

expressis, verbis, sequentia declarare debent et testari: 1° *quoad curriculum theologicum*, candidatum e tali anno, mense et die, ad talem usque annum mensem et diem, et in tali schola studiis theologicis ad sacrum Ordinem, ad quem praesentatur, necessariis rite incubuisse, et in finali periculo seu examine idoneum inventum fuisse; 2° *quoad inferiora studia, eidem curriculo praemittenda*: *a*) eundem candidatum, rite peractis primariae institutionis studiis, humaniorum litterarum studia in tali schola, et per tot annos academicos seu scholares, ex integro explevisse, bene superato finali periculo; *b*) praefatum candidatum, recte expletis humaniorum litterarum studiis, philosophicum curriculum ex integro in tali schola, et per tot annos academicos seu scholares, complevisse, et finale periculum auspiciato superavisse.

Mandavit insuper Sanctitas Sua, ut salvis quae de integritate et duratione studiorum in praesenti documento dicuntur, sacra Congregatio, exquisito ab omnibus Moderatoribus generalibus elenco disciplinarum, quae singulis annis scholasticis seu academicis adsignatae sunt in respectiva religiosa Familia, una cum tabulis horariis singularum scholarum aliisque opportunis informationibus, Instructionem de studiis apud clericos Ordinem et Institutum religiosorum rite et integre peragendis praeparet, in plenario E. morum Patrum eiusdem Congregationis coetu examinandam, et probante Summo Pontifice, publici iuris faciendam [1969] (1).

DECLARATIONES.

(1) 1. Utrum praedictae declarationes respiciant tantum Domus Religiosas studiorum solius Italiae, an etiam, eas ubique terrarum constitutas. R. *Negative* ad primam partem; *affirmative* ad secundam.

2. Utrum eisdem declarationibus sese conformare debeant eae tantum Congregationes Religiosae in quibus emittuntur vota, an etiam illae, quibus alumni ligantur simplici promissione perseverantiae, ut apud Eudistas. R. *Negative* ad primam partem; *affirmative* ad secundam.

3. Utrum, contracto vacationum tempore, et pressius aucto studiorum conatu, totus Theologiae cursus tribus tantum annis comprehendere possit; an potius per quatuor integros annos academicos, scilicet per quadraginta quinque menses integros, computatis vacationibus trium priorum annorum, semper protrahi debeat. R. *Negative* ad primam partem; *affirmative* ad secundam [2248].

[Suevia]

c) Varia:

Arcadicum coetum de Urbe Pontifex benevolenti prosequitur animo [530]. — Item Romanam Academiam a D. Thoma Aquinate [153]. — Philosophicus ac theologicus cursus in Seminario Vaticano extinguitur [665]. — Quaedam oratio *N. D. a Bonis Studiis* indulgent. datur [954]. — Item alia oratio quam dicere solent studentes ante lectionem [1817]. — Clarissim. Dn. Comm. Ludovico Pastor, Coetus ad progressum scientiarum in Orbe cath. fovendum, nuper Romae institut., Secretarii munus demandatur [1438]. — Ad Franciscum Eichert ceterosque sodales e Societate litterarum *Gralbund* [2454]. — Cfr. *Seminarium*.

Suevia. — Occasione nuptiarum nepotis, Oscar II Sueviae et Norvegiae Regi gratulationes ac vota [663].

Suffragia. — In suffragiis B. M. V. quando in officio dictum sit *Ora pro nobis* dicatur *Dignare me* [2485]. — Deinceps unicum suffragium dicendum quod omittitur in dominicis si fiat commemoratio de duplici simplici [2644]. — In Laudibus et Vesperis, omittitur etiam quando occurrat in dominica commemoratio alicuius festi duplicis perpetuo simplici [2714]. — Fit absque mentione

Tituli, in ecclesiis mysteriis Dñi dicatis — Omittitur in vigilia Sanctorum [2753]. — Eorum rubrica in psalterio modificatur [2778]. — Cfr. *Regulares*.

Sulpitiani. — Ob Societatis erga S. Sedem devotionem ac in cleri institutione curam Moderatori generali gratulationes ac vota [1089]. — Ob erga Apostolicam Sedem studium, cleri institutionis industrias, ac Doctorum Scholasticorum sequelam gratulationes, vota et adhortationes [2034]. — Extensio Sodalitatis pro Ecclesiae unitate in Britannia majori instauranda [2648].

Surdo-muti. — Quaedam oratio pro ipsis indulgentia datur [1122].

Suspensio. — Distinguitur a contumacia clerici [2254].

Suspicio. — Quibus ab incompetencia distinguatur [2812]. — Qui sint effectus exceptionis suspicionis [2812]. — Contra S. Rotae Auditores, Signaturae apostolicae iudicanda submittitur; quibus adiunctis locum habeat [2737].

T

Tabellae novae occurrentiae perpetuae et accidentalis et concurrentiae explicantur [694].

Tabernaculum. — Cum conopaeo continuo cooperiri debet [349]. — Novum tabernaculum a societate quam vocant *The Rawwald ecclesiastical Art. Mfg. Co.* constructum laudatur, sed eius usus locorum Ordinariorum iudicio relinquitur [1519]. — Tabernaculum cuius ostium,

forma semicircularis ac globulis impositum, sine cardinibus volvitur, satisfacit regulis liturgicis [1540].

Tabularium:

a) In genere. — Quoad conservationem ac tuitionem tabulariorum aliorumque bonarum artium monumentorum, *pro Italia* sequentes leges habentur:

1. In quavis Dioecesi ab Ordinario permanens *Coetus dioecesanus pro documentis monumentisque a*

clero custodiis instituitur, ea praecipua ratione ut tuta meliorque reddatur praefatarum rerum conservatio, tum ne alienentur, tum ut rectius custodiantur.

2. Praecipua coetus cura esto simplicem ac diligentem indicem perficere sive documentorum in dioeceseos ecclesiasticis tabulariis asservitorum, sive monumentorum aliorumque bonarum artium obiectorum quae a clero dioeceseos custodiuntur. Uterque index a singulo coetu perficiatur pro singulo ente ecclesiastico (v. g. Capitulo, paroecia, etc.) et pro singulis publicis locis cultui destinatis. Eiusmodi indices exemplar in tabulario loci conservetur (capitulari, paroeciali, ecc.), et alterum apud eiusdem dioeceseos ipsum coetum.

3. Qualibet mutatio in statu rei iam indici adscriptae peragenda, quam ob mutationem index eo loco cum haud precisus esset, diligenter notificetur, antequam perficiatur a ius habente (Capitulo, Parocho, etc.) Coetui respectivo, qui eiusmodi mutationem adnotare tenetur, salvis observationibus peragendis, quae debita ratione existimandae sunt.

4. Continua Coetus cura esto invigilare ut praefata conservatio religiose tuta reddatur a clero ad quem pertinet. Si aliquem detegerit defectum, illico de eo doceat ens cuius interest, et si necessitas id suadeat, recursum offerat ad Ordinarium, qui de re doctus quamprimum consulat. Alia ex parte Ordinarius non absteat in S. Visitatione a statu rerum comprobando, ad quas spectant praesentes litterae, Coetum certiore reddens pro opportunis dispositionibus.

5. Coetus dioecesanus constituatur saltem a Commissario pro documentis, et ab altero pro monumentis. Diligens itaque esto cura Amp. Tuae hos seligere, et si id fieri possit, eis adiungere Commissionem Sacerdotum laicorumque harum rerum expertorum, qui opus adjuvabunt.

9. R. mus Ordinarius nullam negligat occasionem practicas suadendi demonstrationes, opportuneque commendandi clero uti supra custodi, ut meliori qua potest ratione munus absolvere queat. Sua ex parte Coetus curet diffusionem opportunarum instructionum, summarumque praeceptorum utilium. Praeterea attentis frequentibus ac saepe subdolis conatibus ademptionum, mutationum, etc. ex parte negotiantium, ordinarius firmas servet vigentes canonicas dispositiones contra alienationes, mutationes, etc., necnon integro suo iure utatur ac officio recognitions

et consensus in singulis actibus extraordinariis eiusmodi administrationis [1415].

6) in specie pro tabularii ordinatione et asservatione sequentia suadentur:

I. Pro omnibus:

PARS I. — *Ordinatio, Inventaria, Catalogi.*

Ut manuscripta et chartae serventur atque commode adhibeantur absque ullo possidentium damno, opus in primis est ut ad individuum sint et videantur redacta signaque ostendant eorumdem pertinentiae, ac simul facile quoad ipsorum summam cognoscantur et reperiantur. Proinde:

1. Singuli codices, pergamene etc. signum deferant impressum bibliothecae, capituli aut ecclesiae possidentis; codices vero idem habeant tum in primo et postremo folio, tum in quodam stato folio intermedio (diverso pro variis institutis), quo codex identificari possit; exempli causa, in 53° versu vel, si de libris ex paucis agatur foliis, in 7° versu. Signum parvum esto dimensione, ovale forma ac nitidum impressione, atque margini inferiori applicetur, ne scriptum cooperat. Fumus aut atramentum evanescens vel corrosivum ne adhibeantur, sed color aliquis innocuus et inalterabilis; caveatur insuper ut bene exsicceat impressio antequam volumen claudatur, vel saltem consulatur ne folia contigua propter impressionem ipsam offuscentur.

2. Signaturam autem propriam habeant pergamene, stato in loco super dorso scriptam, atque codices tum in dorso (super aliqua chartula) tum intus in superiori parte involucri (*copertina*). Signaturae vero, quippe quae expressiones sunt et custodes ordinis ad quem referuntur, nunquam mutantur nisi evidenti necessitate; quo in casu ad vitandas confusiones ac temporis iacturas, ne cooperiatur neve deleatur vetus signatura opus est, sed eadem servetur atque in inventario catalogoque etiam haec referatur inter parentheses prope novam, et alicui libro concordantia inter veteres novasque signaturas committatur.

3. Tandem singula codicum folia numerentur minime vero paginae numeris, parvis quidem, sed claris hematita conscriptis vel in angulo externo marginis superioris typis impressis. Etiam folia dimidiata aut alba connumeranda sunt cum aliis.

4. Si archivum et bibliotheca ordinem possideant antiquum exactum vel saltem adeo evolutum ut clare pateat conceptus, quo redactus fuerit, tunc

[Tabularium]

ne innovetur ac ut restituatur et pro circumstantiis fideliter servetur curandum. Catalogis indicibusque recte compilatis, imperfectionibus, si quae sint, ordinis praeeistentis providetur; hac ferme ratione duplex saepiusque periculis plenus vel damnosus labor novi ordinis vitatur.

5. Ubi vero deest anterior ordo vel eiusdem fragmenta aut signa incerta manent (prout sunt inventaria insufficientia) tunc ordo ab initio conficiendus ad normas quae sequuntur.

6. a) MANUSCRIPTA coarcentur iuxta idioma, altitudinem (ut spatio parcat) atque, ubi plurima sint, iuxta materiam, maxima dabitur cura ut volumina eiusdem collectionis simul uniantur. Dein unico numero arabico progressivo signentur, prout signatura adhibendo. Cum archivium dives sit codicibus variis linguis exaratis, tunc tot numerationes faciendae, quot erunt linguae; et signaturae constabunt nomine breviato linguae ac numero arabico progressivo (exempli causa *Lat. 158, Ital. 37, Gr. 5*).

7. b) PERGAMENAE, quoad fieri potest, distribuantur prius varios in acervos iuxta derivationem (ecclesiam, monasterium, etc., officium administrativum tale, etc.), quisque dein acervus iuxta temporis ordinem, sicque numerentur. Cum vero ordo iuxta derivationem evadat nimis difficilis incertusve, tunc detur tantum ordo chronologicus numerusque progressivus, nisi tamen collectio adeo sit dives, ut peculiares acervos efformare permittat, prout litterae pontificiae, diplomata imperialia, acta episcopalia, chartae pagenses, etc., etc. Varii acervi littera maiuscula latina designari possunt, vel latino numero, qui, arabico adiectus, singularum chartarum signaturam constituat.

De signaturis ponendis, v. supra n. 2.

8. c) Libri typis impressi praesertim ubi bibliotheca incrementum est habitura, iuxta materiam ordinentur in categorias amplas ac genericas, quae nomine breviato poterunt designari, ex. c. Theologia, Philos(ophia), Histor(ia) Canon(icum Ius), Civil(e Ius) etc., dein cifra arabica progressiva numerentur indefinite, ab armadi conditione independenter, ut, quamvis hisce cum aliis diversis ex conditionibus permutatis, maneat ordo neque omnes signaturae iterum sint faciendae magna cum iactura sive temporis sive laboris. Cum categoriae nimis copiosae evadant, tunc melius erit classes minus genericas efformare, sicut Biblia, Patres, Concilia, Dogm(at)ica, Mor(al)is etc. atque libros distribuere

juxta sextum, quolibet sexto cifra romana designato (ex. c. folium = I, quartum, = II, octavum = III duodecimum = IV etc.) quae cum arabica progressiva constituat libri signaturam, ex. c. Histor. II. 53.

9. Semper autem optimum factu erit incunabula separatim colligere, pergamena typis impressae ceteraque rara documenta, prout missalia, brevitaria, ritualia etc. correctione anteriora; vel libros rituum particularium, libros musicae saec. XVI-XVII, libros antiquitus religatos peculiari pulchritudine etc., ut eadem cura ac manuscripta custodiantur in particulari sectione appellanda *Riserva*.

10. Erit omnino indispensabile, quasi fundamentum, *Inventarium* saltem summarium documentorum atque rerum archivii, bibliothecae, etc., quod signa tribuat necessaria tum identificationi seu recognitioni peragendae, tum consultationi usuique scientifico.

11. *Manuscripta* dein hisce recensenda sunt:

a) signatura aut numeratione;
b) materia (an membrana aut papyro);
c) numero foliorum omnium (ff. 359) eorumque mensura millimetris comparata (ex. c. mm. 235×109);

d) auctore ac operis titulo vel variorum operum quae in manuscripto continentur, atque quam in pagina haec initium habeant; et, cum neque auctor neve titulus cognoscantur, argumento (ex. c., « Liber Theologiae » vel « Liber medicae artis »), idiomate verbisque initialibus (eadem sumendo potius ex priori capite quam ex praefatione, quae haud raro deest) atque verbis finalibus peculiaribus et cum scriptum mutilum inveniatur, priora verba prioris folii et postrema postremi.

12. Quoad vero Archiviorum pergamenas haec recensenda sunt;

a) in priori schematis linea, ab initio, signatura;
b) in eadem linea, in fine, locus et tempus, acsi de notarium actis agitur, notarius;
c) in nova schematis linea, natura pergamena: Epistola, diploma, bulla, actus venditionis, permutationis, confirmationis;
d) scriptor aut praecipuus actor;
e) persona aut ens morale, cui datum est, donatum, etc.
f) in nova schematis linea, priora atque postrema peculiariter verba;

g) in fine schematis, materia, dimensiones atque actuales condiciones membranae vel chartae;

h) ac an adsit sigillum, plumbum aut saltem an eiusdem conspiciantur signa, prout reliquiae ac *cordulae* fori.

13. Cum de documentis typis impressis agatur haec recensenda:

a) signatura;

b) auctor aut, cum liber sit anonymus, prius tituli substantivum quasi ordinis verbum, ex. gr. « Compendium (breve) Historiae ecclesiasticae »;

c) titulus, qui, si longior, breviori potest, sed verba ipsius frontis, quoad fieri potest, referantur;

d) locus ac impressionis annus (semper numeris arabicis relatus);

e) impressor aut editor;

f) voluminum numerus;

g) sextus: fol. 4°, 8°, 12°.

14. Si de anonymis vel pseudonymis libris agatur, in schedulis normae adhibeantur quae statuuntur ac servantur in nova editione *Indicis Librorum prohibitorum* aut quae a societate bibliographica Italica suggeruntur.

15. Prima inventarii exemplaria, commodius, scribantur peculiaribus in schedulis ex papyro consistenti, ut dein servantur in capsulis papyraceis vel ligneis, prout in n. 18 proponetur. Ipsi autem inventari duplex fiet copia in fasciculis papyraceis atque solide religabitur. Si vero documenta et libri augmentum habitura sunt, tunc sectiones excrescentes proprium quaeque habeat volumen, ut facile adiungantur schedulae iuxta opportunitatem.

16. Inventarium quippe quod basis est sive rectae traditionis faciendae Bibliothecario vel Archivista sive revisionum, quae statis temporibus erunt omnino agenda (cf. Part. II, n. 6-8), sive ad comprobendam proprietatem et valide identificandas res deperditas aut ablatas *ita erit custodiendum ut minime alterari possit*. Proinde, si unum tantum extet ipsius exemplar, quia hoc et studiosis inservire debet, nec in ipso referantur omissiones post revisiones vel aliter habitae, sed in binis voluminibus clave custodiendis altero a Bibliothecario vel Archivista, altero a viro capituli delegato ad traditiones, revisiones etc., faciendas.

17. In inventarii schedulis iterum ordine disponendis, facile catalogus alphabeticus auctorum etc. redigitur, qui communius commodiusque requiritur et adhibetur, quique proinde in duplici exemplari

redigendus solideque religandus erit, prout de inventario (n. 15) edictum est.

18. Neque, post haec, schedulae quasi inutiles deiciantur, sed ordinate servantur atque, si fieri potest, caute perforatae cuidam baculo aut filo metallico confidantur et sub clave custodiantur. Quo sane modo schedulae facile a bibliothecario augeri possunt atque a studiosis impune adhiberi, et altera catalogi copia minime opus erit,

19. Manuscriptorum ac pergamenarum inventaria summaria semel exacte recteque redacta poterunt, iuxta normas optimis in institutis adhibitas, adeo perfectius redigi, ut vere scientifica evadant, ac, cum Instituti licentia, edi; quod magno erit honori sive possessoribus sive auctori, ac studiosis multum afferet utilitatis et commodi.

Bibliothecae Vaticanae Directio libentissime huiusmodi inventariorum redactoribus dilucidationes auxiliumque praebit, curamque habebit ut opus typis imprimatur absque Institutorum pauperum expensis [s. d.].

II) Quoad SS. RR. Congregationum tabularium:

Tabulario addicti, eidem ordinando vacabunt; positiones resument; utrumque indicem facient, alterum litterarum ordine digestum, referentem petentium nomina, aut eorum contra quos expostulatum sit, in causis alicuius momenti; alterum ordine materiae, res maiores complectentem quae anni decursu actae sint; denique muniti scripto mandato in actis adservando, petita documenta exscribent, eaque exempla cum primo concordare declarabunt [1651].

— Cf. *Archivum Protocolum*.

Taxa:

a) In genere — Taxa pro cultualibus adeo prudenter imponenda ut quidquid vexationem vel fiscalitatem sapit devitetur. In re omnis vexatio obligatoria ac certa tum personalis, tum parocialis caveatur, et Episcopi fidelitatem, caritatem ac obligationem dioecesanorum excitando, eorum adiuventum sollicitent. Omnis vero sanctio pecuniaria et alia in suppressione servitii religiosi in parocciis vel apud personas contenta devitanda videtur. Attamen in externis tum matrimoniorum, tum funerum caeremoniis classium pompa iis tantum reservare qui cultus expensis participant licebit [1366]. — Ad eam colligendam Episcopus Parochus adigere potest adhibitis etiam, si opus est, poenis canonicis [2506].

[Taxa]

b) In specie:

I) In SS. RR. Congregationibus taxarum constitutio ac exactio sequentibus regitur normis:

1. In omni rescripto, indulto, dispensatione, a suo Officio indicabitur, non modo taxatio Sanctae Sedi solvenda et remuneratio Agenti debita, sed etiam pecuniae summa, cuius repetendae ius habet dioecessana Curia pro exsequutione rescriptorum, si haec necessaria sit; quae quidem summa pontificia taxatione erit inferior.

2. Taxatio pauperibus, sive cives privati sint, sive Instituti pievae causae, si petita gratia moraliter necessaria sit, non lucrosa oratori, ita ut hic nullum possit ex ea quaestum facere, ex dimidia parte minuetur, aut etiam, si visum fuerit, omnino condonabitur, integris tamen oratori manentibus impensis pro tabellariis, pro exscriptione, aliisque id genus necessariis.

His in casibus, etiam Agentis procuratio ad partem dimidiam redigetur aut omnino condonabitur, salvis impensis pro tabellariis.

3. Ordinarii, secreto percontati parochos, quae vera sit oratorum conditio, significabunt in singulis casibus, agaturne de paupere, aut quasi paupere, ideoque competatne ipsis ius ad plenam aut dimidiatam condonationem taxationis, onerata utriusque partis conscientia super expositorum veritate; contra quam si actum fuerit, firma restat obligatio sarcienti quidquid iniuria sublatum sit.

Si qui autem iniqua voluntate renuant satisfacere taxationem ad aliquam consequendam dispensationem praescriptam, cuius tamen concessio sit moraliter necessaria ad offendicula et peccata vitanda, hoc erit ab Ordinariis indicandum in suis litteris. Idem, impetratae gratiae notitiam communicantes cum iis quorum interest, eos commonebunt (si opportune id fieri prudenterque licebit ab ipsis) ex iustitia, aliquid Sanctae Sedi deberi.

Utumque tamen gratiae validitati nihil unquam officiet error aut fraus circa oeconomica petentis conditionem.

4. In omnibus Officiis, subsignatis rescriptis, destinatus administer, peculiari super ipsis impresso sigillo, taxationem notabit Sanctae Sedis debitam, impensas procuracionibus et pecuniae summam pro exsequutione: quae omnia in menstruo libello recensebit, ad rationum computationem suique cautionem adservando.

In variis taxationibus designandis administer prae oculis habebit superius expositas normas, *Positionem*, seu fasciculum actorum expendens; in dubiis vero rem ad Officii moderatores deferet.

5. Singula Officia alterum habebunt a priore distinctum administrum diribendis litteris, rescriptis, et exigendae pecuniae taxationum ad Sanctam Sedem pertinentium.

6. In rebus secreto tegendis rescripta obserata tradentur; taxatio vero in alio notabitur folio eundem numerum referente qui in obserato rescripto. Eadem taxationis notatio in interiore rescripti pagina iterabitur, ad securitatem recipientis.

7. Extremo quoque mense, Praelatus Officii moderator libellum inspiciet, de quo num. 4, acceptique rationem expendet; deinde utrumque ad Sanctae Sedis arcam nummariam deferet, suae auctoritatis testimonio munitum.

8. Officiorum administrationem totam illico retexere quum minime detur, Sancta Sedes sibi reservat peculiare normas constituere servandas in posterum.

9. Interim nulla fiet immutatio taxationum quae legitime in usu sunt pro expeditione *Bullarum* et *Brevium* Apostolicorum.

10. Pariter in usu esse non desinunt eae taxationes, quae in causis Beatificationis aut Canonizationis, descriptae habentur in lege SS. Rituum Congregationis: *de taxis et impensis pro causis Servorum Dei*.

11. Sua etiam disciplina est moderandarum taxationum, mercedum, impensarum apud S. Rotam et Signaturam Apostolicam in causis quae ad ea tribus deferantur.

12. Pro dispensationibus matrimonii vigere quoque pergent in praesens taxationes pendi solitae penes *Datariam* Apostolicam et *S. Poenitentiarium*. In causis vero matrimonialibus dispensationis *super rato*, et in aliis quae a S. Congregatione *de Sacramentis* iudicantur, standum normis a S. Congregatione Concilii huc usque servatis.

13. Pro ceteris gratiarum, indultorum, dispensationum rescriptis, in Officiis, omnibus taxatio Sanctae Sedi solvenda erit libellarum decem, si de maioribus rescriptis agatur; si de minoribus, quinque.

Remuneratio Agenti debita erit libellarum sex pro rescriptis maioribus pro minoribus, trium.

Si rescriptum unum plures gratias contineat, augetur proportione taxatio; non ita tamen Agentis procuratio.

14. In omnibus autem et singulis casibus superioribus, num. 9, 10, 11, 12 et 13, recensitis, incolumnes semper sint dispositiones capitis VI precedentis, de stipendiis, et dispositiones num. 4, 5, 6 et 7 huius capitis, de solutione pecuniae singulis mensibus arcae nummariae S. Sedis facienda.

15. Usus S. Congregationis de Propaganda Fide exemptionis e qualibet taxatione in suae iurisdictionis locis incolumis servetur [1592]. — Cfr. *Advocatus, Agens*.

II) In S. R. Rota:

a) In genere.

1. Acta quaelibet iudicialia in causis tum contentiosis, tum criminalibus exarari debent in foliis sigillum Sedis Apostolicae referentibus, excepta prima instantia, et exceptis quoque foliis typis edendis, de quibus in can. 25 et 26. Folia quatuor paginis constant et paginae triginta lineis.

Pretium uniuscuiusque folii coram Sacra Rota adhibendi est lib. 1; coram Signatura Apostolica, lib. 2.

2. In eodem folio cumulari nequeunt acta diversa, quamvis ad eandem causam spectantia.

3. Quoties documenta in protocollo Sacrae Rotae exhibentur sive plura sint, sive pauciora, singulis vicibus pendenda est lib. 1.

4. Pro actu quo declaratur concordare exemplar alicuius documenti cum autographo, ad singula folia, lib. 0.50.

5. Pro peritiis, si requirantur, et pro examine testium, si habendum sit, a requirente peritiam vel probationem per testes deponenda est penes officialem rotalem, pecuniae custodem, summa ab Adiutore Praesidis tribunalis taxanda, quae ab eo censetur sufficiens ad expensas peritiae vel examinis testium solvendas.

6. In taxanda hac summa Adiutor aestimare debet, iuxta civilem Urbis usum, quid requiratur ad retribuendam peritorum operam, si de ipsa agatur, vel ad indemnitate testibus praestandam, tum ob itineris expensas, tum ob cessatum lucrum ex interruptione laboris, si de examine testium res sit. Praeterea tribunalis iura iuxta communes normas ei prae oculis habenda sunt.

7. Ad occurrendum expensis iudicialibus universe sumptis deponenda est in arca nummaria Sacrae Rotae pro prudenti Ponentis arbitrio pecuniae summa a 100 ad 500 libellas.

8. Proventus universi huc usque recensiti ad aerarium Sanctae Sedis spectant, et ad illud singulis

mensibus transmitti debent iuxta regulam pro aliis Sanctae Sedis officiis assignatam.

b) In specie.

1. Pro versione alicuius actus a lingua non in usu penes Romanam Curiam in aliam usu receptam, retributio pro singulis foliis, lib. 1.50.

2. Pro examinanda versione, et pro declaratione facienda a perito de eius fidelitate, ad singula folia, lib. 0.50.

3. Pro simplici transcriptione, ad singulas paginas, lib. 0.25.

4. Pro extrahendis ex archivio documentis vel fasciculo (*posizione*) alicuius causae, tabularius ministerium suum gratuito debet praestare, si agatur de re ultimis decem annis acta; si de antiquiori, ius habet ad lib. 5 [1590].

c) Quoad exemptionem:

1. Pauperibus ius est exemptionis ab expensis iudicialibus, et gratuiti patrocinii, iuxta praescripta superioris can. 45, § 2.

2. Qui pauperes absolute dici non possunt, sed ob arctam suam conditionem ordinariis expensis ferendis pares non sunt, ad earum reductionem ius habent.

3. Qui exemptionem ab expensis vel earum reductionem assequi velit, eam postulare debet, dato supplici libello Praesidi turni vel Auditorum coetus, qui causam iudicandam habet, adductisque documentis quibus conditionem suam comprobet. Praeterea, nisi agatur de iudicio a SS.mo commissio, demonstrare debet se non futilem neque temerariam causam agere.

4. Praeses turni postulationem ne admittat, nisi auditis, praeter partem postulantem, parte adversa, promotore iustitiae ac decano advocatorum consistorialium, requisitisque, si opus sit, notitiis etiam secretis super statu oeconomico postulantis.

5. Contra decretum Praesidis negantis exemptionem ab expensis vel earum reductionem, potest, intra utile tempus decem dierum, expostulatio fieri pro recognitione iudicii ad turnum, vel Auditorum coetum, cui causa iudicanda est.

6. Qui exemptionem ab expensis et gratuitum patrocinium concedit, simul debet unum ex advocatis designare, qui pauperis patrocinium vel adstantiam suscipiat ad normam can. 45, § 2.

7. Si vero decreta tantum fuerit expensarum reductio, qui huiusmodi decretum tulit, debet simul normas saltem generales statuere intra quas reductio sit circumscribenda [1592].

[Temperantia]

III) In Signatura Apostolica:

Eadem regula, congrua congruis referendo, servetur ac pro iudiciis coram S. Rota [1592].

IV) Pro gradibus academicis apud Commissionem Biblicam assequendis:

1) Ad proilitatum:

1. Candidati ante experimentum summam centum et viginti libellarum solvere tenentur, centum scilicet pro ipso experimento et viginti pro diplomate aliisque necessariis sumptibus.

2. Candidatis quibus experimentum haud bene successit, summa septuaginta libellarum restituitur; quod si in scriptis satis fecerint iudicibus, non eis restituentur nisi libellae viginti.

3. Qui experimentum verbale iterum tentant, sive ex integro, sive ex parte, solvant viginti libellas pro diplomate aliisque expensis, et insuper libellas decem pro singulis experimenti materiis [2532].

2) Ad Lauream:

1. Candidatus ad Lauream ter centum libellas solvere debet, dimidiam scilicet partem dum thesim doctoralem tradit, alteram antequam eius defensionem suscipiat.

2. Quae tamen altera pars non est solvenda, nisi thesi iam accepta. Quodsi thesios defensio infelicem habuerit exitum, quinquaginta libellae Candidato restituentur [2532].

V) Curiarum Episcopaliū. — Etiam post Cost. *Sapientii consilio* adprobatio taxarum Curiarum episcopaliū necnon diremptio quaestionum omnium quae ad eas referuntur spectant ad S. C. Concilii [2192].

VI) Missarum. — Cfr. *Missa* [606]. — *Regulares*.

VII) Pro Collegio Pio Latino-Americano. — Cfr. *America Latina*.

Temperantia. — Indulgentia 300 dierum conceditur recitantibus orationem pro temperantia [233]. — Sodalitas *National Temperance Crusade* (vulgo *Bellum Sanctum*) laudatur ac indulgentiis ditatur [1655].

Testimoniales. — Cfr. *Litterae*.

Terranova. — Hierachia catholica inibi constituitur [163]. — Reducitur ad jus commune [1590].

Terra Sancta. — Prorogantur ad triennium facultates pro Societate Germanica de *Terra Sancta* [189]. — Conceduntur indulta et privilegia pro ibi peregrinaturis dioec. Lincien. [214]. — Templum extractum Hierosolymis in honorem S. Stephani Protom. erigitur in basilicam minorem [317]. — Decretum de quaestuatione, d. d. 21 nov. 1908, non comprehendit *Pium Terrae Sanctae opus*, Ordini Fratrum Minorum commissum [1979]. — Indultum conceditur sacerdotibus mense Septembri in Terram Sanctam peregrinantibus [2196]. — Facultas eisdem conceditur benedictionem apost., cum ad propria reversi fuerint, populo impertienti [2202]. — Custodi Terrae Sanctae ob editum *Diarium Terrae Sanctae* [2035]. — Sanctuario Gethsemani conceditur missa votiva de Assumptione B. M. Virginis [2143]. — Cfr. *Minores, Peregrinatio*.

Tertiarii:

a) In genere:

I) Quoad Congregationis erectionem eiusque dependentiam. — Ubi apud unam eandemque Ecclesiam plures extent Tertii Ordinis Congregationes ab invicem independentes, sive in iisdem, sive in diversis Ecclesiae capellis constitutas, contra legem haud peccatur, et confratres indulgentias eidem adnexas lucrare possunt [560]. — Si directio Congregationis Tertiariae ab una familia franciscana prius erectae, alterius familiae fratribus legitime commissa fuerit, haec Congregationis directio non est sub dependentia primae obedientiae erigentis. Si vero secus, ab hac dependet [1590]. — Tertii Ordines saeculares pendunt a Congr. de Religiosis [1590].

II) Quoad confratrum receptionem. — Religiosi votorum simplicium qui ante ingressum in Religionem ad habitum Tertii Ordinis saecularis admissi fuerant, si per votorum solutionem, rite ad saeculum redeant, ut tertiarii haberi possint ac sunt, et nova receptione non indigent [1027].

III) Quoad absolutionem generalem seu Benedictionem Apostolicam. — In impertienda absolutione generali Tertiarii in Com-

munitate viventibus ac vota simplicia nuncupantibus adhibenda est prima formula *Ne reminiscaris*, non vero altera *Intret oratio* [577]. — Tertiarii ex utroque sexu ac cuiuscumque Ordinis, iis non exceptis qui vitam communem agunt, diebus ad generalem absolutionem recipiendam statutis una simul conveniant; si sacerdos cuius est illam impertire, quacumque de causa, abfuerit, eandem apostolicam benedictionem a quolibet sacerdote sive saeculari, sive regulari qui ad sacramentales excipiendas confessiones sit adprobatus, accipere possunt [2388].

Praecedentia rescripta [dier. 16 Januari 1886 et, 21 Jul. 1888] circa absolutionem generalem a Tertiariis ipso die festo impeditis, intra octiduum recipiendam, ad absolutiones generales quibus Tertiarii vi communicationis privilegiorum I et II, Ord. gaudent, extenduntur [3048].

IV) Quoad kalendarium ac indulgentias. — Indulgentiarum lucratio Tertiariis concessarum quae sub *Ecclesiae* nomine veniunt, etiam in oratoriis semipublicis, sed favore tantum eorumdem tertiariorum caeterarumque personarum cum ipsis in Communitate viventium, haberi potest [578]. — Ad Ecclesias vel Oratoria publica vel semipublica eorum Institutorum quae non pertinent ad Tertiarios in communitate viventes ac vota simplicia nuncupantes, quorum tamen cura spiritualis vel temporalis hisce Tertiariis concredita est, indulgentiae I et II Ordinis extenduntur [1028]. — Hiis in Institutis de quibus supra, sed ecclesiam vel oratoria nec publica nec semipublica haud habentibus, ut indulgentias de quibus supra lucrentur sufficit ut visitent ecclesiam vel oratorium publicum I et II Ordinis, si non ultra milliare spatium ab Instituto quibus ipsi inserviunt distent. His vero deficientibus, Ecclesiam paroecialem similiter si non distans ultra milliarem visitetur, secus alia quaecumque ecclesia prout libuerit adeatur [1028]. — Sorores tertiariae Ordinum Regularium Ordinariis locorum subiectae in Communitate viventes ac vota simplicia nuncupantes et tantummodo Officium parvum B. M. V. recitantes, non tenentur in propria Ecclesia seu Oratorio sequi kalendarium respectivi Ordinis, relicto kalendario diocesano quo, annuente ac praecipiente loci Ordinario, a diuturno tempore utuntur [1266]. — Eadem tamen sorores praedictum kalendarium diocesani adhibentes, participant omnes indulgentias quae a Romanis Pontificibus tantum respectivis Ordinibus eorumque

ecclesiis directe concessae sunt [1266]. — Tertiariis regularibus Ordin. Capucinator. usus kalendarii, missalis et martyrologii capucinatorum indulgetur [834]. — Tertiarii quorumcumque Sodalitatum deficiente sacerdote cui competit eis benedictionem papalem impertire, a quovis sacerdote eam recipere valent [2388].

V) Quoad processiones. — In processionibus, tertii Ordines, confraternitates aut sodalitates *sacro* utentes, praecedentiae ius habent super quascumque sodalitates laicales [140]. — In processionibus in quibus defertur SS^{ma} Eucharistia praecedentiae ius Tertio Ordini competit [140].

δ) In specie:

1) Tertius Ordo saecularis B. Mariae Virg. de Monte Carmelo. — Summarium Indulg. Privil. et Indultorum sodalibus concessorum [39]. — In processionibus, Tertiarii incedere possunt sub eadem cruce Ord. Primarii, post Fratres Primi Ordinis [676]. — Novitii, professi et sacerdotes directores ex una ad alteram obedientiam transire possunt [2689]. — Cfr. *Carmelitani*.

2) Tertius Ordo saec. S. Dominici. — Approbatur Summarium Indulg. Privil. ac Indultorum sodalibus concessorum [973]. — Cfr. *Dominicani*.

3) Tertius Ordo saec. Eremitarum S. Augustini. — Summarium Indulg. Privil. et indult. sodalibus concessorum. [26]. Cfr. — *Augustiniani*.

4) Tertius Ordo saec. Ordinis B. M. V. de Mercede. — Probatur Summarium indulg. priv. ac indultorum Tertiariis tributorum [326]. — Cfr. *Mercedarii*.

5) Tertius Ordo Saec. Ordinis Praemonstratensis. — Probatur Summarium indulg. [187]. — Cfr. *Praemonstratensis*.

6) Tertius Ordo Reg. SS. Trinitatis. — Sorores Tertiariae habitum caeruleum exterius et tunicam cum scapulari Ordinis interius gestantes, cooptari et aggregari possunt Tertio Ord. SS. Trinit. [209]. — Cfr. *Trinitarii*.

γ) Tertius Ordo S. Francisci:

1) In genere. — De I et II Ordinis mutua communicatione indulgentiar. et fructuum spiritualium Tertiariorum [1844]. — Pro Tertii Ordinis disciplina caute moderanda ne unquam a suo Instituto deflectat, sequentia iubentur:

De sodalibus cooptandis cavetur ut sin-

[Tertiarii]

cerae sint fidei spectatique erga Ecclesiam Romanam Sedemque apostolicam obsequii, ad exemplum Francisci Patris, cuius fidem Nicolaus IV decessor Noster, in Constitutione *Supra montem*, amplissimis laudibus honestavit. Et ne ea in periculo sit virtus, praecipitur, a legendis libris diariisque perniciosius se absteineant; quae vero scripta religionem tuentur, ea non modo lectitent, sed spargenda in vulgus disseminandaque curent; ad haec, quantum fieri poterit, Sacris in parochiali suo quisque templo adsint et curionibus operam navent in adulescentulis rudioribusque hominibus ad christianam doctrinam instituendis. Mores deinde suos ita componere debent, ut absolutissimam christianae vitae rationem sequi videantur. Ergo studeant, delicato cultu, commensationibus, scenicis ludis procacioribus, abdicatis, tum frequenter se poenitentia expiari et ad divinum Epulum accedere, tum familiae ac civibus exemplo esse, tum etiam a vitis ad frugem bonam errantes revocare. Sed illud in primis Tertiarios meminissee oportet, hoc se nomine minus fore dignos nisi caritate in Deum proximosque inflammentur, et, qua seraphicus Patriarcha mirum in modum virtute praestitit, eandem, velut Ordinis sui insignia, prae se ferant. Quoniam vero *probatio dilectionis exhibitio est operis*, hac adstringuntur lege ut benevolentiam omnem sodalibus alienisque praestent, componendasque discordias sedulo curent; agrotos invisant; tenuiores, collata stipe, sublevant; omnia denique opera, quae *misericordiae* vocantur, peragere studeant.

Cum autem penes religiosos Primi Ordinis sit Ordinis Tertiarii gubernatio, ii sodalitatum praesides seu Visitatores eligantur qui sint in coenobii solitudine sancte versati, et Auctorem suum ita imitentur, ut virtutibus, quibus ipse praeluxit, possint Tertiarios sodales imbuere. Verum in hac tanta acerbitate temporum, cum perpetuo metuendum est ne quid Ordini priori calamitatis impendeat, si Ordinem Tertium volumus consistere incolumem, nihil videtur opportunius quam ut sodalitates eiusmodi non modo apud Primi Ordinis coenobia, sed apud alia etiam templa, parochialia praesertim, constituentur, earum moderatione, de episcoporum consilio, curionibus ipsis commissa, nisi aliud locorum ratio suadeat, salvo semper iure et officio praelatorum Ordinis Primi; quod profecto Tertiarii Ordinis naturae non adversatur, quin immo eidem aptum omnino est et consentaneum. Eo ipso enim validiori auxilio

curionibus in procuranda hominum salute sodales fore, nemo non videt.

Itaque ex his quae dicta sunt, perspicuum arbitramur, Tertiarii Ordinis institutum in hoc consistere ut sodales evangelicae perfectionis praecepta in cotidianum usum ipsi deducant, et christianae vitae exemplar ceteris ad imitandum proponant. Consequens est, ut Tertiariorum sodalicia, qua talia, se civilibus aut mere oeconomicis rationibus immiscere omnino non debeant; si faciant, rem ab instituto suo quam maxime alienam et voluntati Nostrae contrariam se facere sciant. Verumtamen Tertiarii de re christiana merebuntur optime, si singuli, dato catholicis societatibus nomine, persequi id quod quaeque sibi habeat peculiare propositum, contendant; nec vero prohibentur quin in actione etiam sociali, qualis huic apostolicae Sedi probatur, elaborent: at cavendum ne Ordo ipse Tertius in earum societatum regiones invadat, neve finem earundem proprium faciat suum. Si quis autem a Tertiariis, cum pietatis tum beneficentiae causa, aliam quamlibet condant novam societatem, hanc volumus episcopo plene subesse, et ab eo gubernari quem episcopus probaverit, etiamsi Ordinis Tertiarii praesides aliquo pacto condendae societatis auctores fuerint.

Ad sodaliorum conventus quod spectat, certos iis constituere fines oportet, quos, dilecti filii, praeterire quemquam ne patiamini. Itaque haec capita sancte custodiantur:

I. Religiosi dumtaxat ex Ordine Primo coetus seu conventus sodalium Ordinis Tertiarii cogant iisdemque praesideant: si sodales a *districtu* coeant, coenobii custos seu *Guardianus*; si e provincia, provincialis Minister; si e pluribus provinciis, Ordinis Minister generalis. Qui iure praesint, eorum est de rebus in disputationem deducendis libellos conficere, diribere; nemini autem de aliqua re dicendi ius esto, nisi rogationem praesidis ante subiecerit, ab eoque copiam fandi impetraverit.

II. Disceptare cuivis ne liceat, nisi de iis quae Ordinis Tertiarii naturae, proposito legibusque ac datis per Romanos Pontifices de hac eadem re praescriptionibus congruant; quaestiones vero de re mere oeconomica et sociali in posterum submoveantur.

III. Cum Franciscalis Ordo id habeat veluti proprium ac singulare ut Iesu Christi Vicario arctis-

sime adhaereat, Tertiarii suae in Romanum Pontificem ac secundo in Ordinis generales Ministros studiosae observantiae significationem, coetum ineuntes, solemniter edere ne omittant.

IV. Coetuum seu conventuum acta, nisi de Ministri generalis Ordinis consensu, ne vulguntur. Si cubi vero tres Franciscalis Ordinis Ministri generales conventui intersint, huic simul praesideant, quippe sunt dignitate et potestate pares; actaque ne edantur, ante quam communis eorumdem adprobatio accesserit.

Haec, pro benevolentia qua Ordinem Tertium complectimur, ediximus; futurum vero confidimus, ut Tertiarii omnes, quotquot curae vestrae sunt per orbem catholicum commissi, seraphici Patris vestigia persequi summopere nitantur. Quod ut secundum vota succedat, vobis, dilecti filii, et Franciscalum Ordini universo apostolicam benedictionem peramanter impertimus [2888].

I) Quoad dependentiam:

I. *Congregationes* Tertii Ordinis S. Franc. Ass. ab una obedientia Primi Ordinis vel a Tertio Regulari ordine erectae, possuntne, inconsultis vel invitis Superioribus qui ipsas erexerunt, ad aliam obedientiam valide transire? R. *Negative*.

II. Utrum *eandem Congregationes* ab una Obedientia ut supra erectae et a Fratribus alterius Obedientiae in eadem Provincia vel Civitate commorantibus directae, adhuc sint sub dependentia primae Obedientiae *erigentis* ita ut haec possit *eandem Congregationes* visitare et ea omnia perficere quae de iure requiruntur in legitima iurisdictione? R. *Si directio Congregationis Tertiariae ab una Familia Franciscali prius erectae legitime commissa fuerit Fratribus alterius Familiae, Negative; secus, Affirmative* [1590].

II) Quoad indulta. — Indulta circa absolutiones generales Tertii Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci ad absol. gen. ad quas vi communicationis omnium gratiarum ac indulgentiarum ius habent extenduntur [3048].

2) In specie:

a) *Regulares*. — Sacerdotes tertii Ordinis regularis S. Francisci sacrum facturi in Oratorii privati extra coenobium positis, missam votivam de Immaculata Conceptione B. M. V. celebrare valent prouti in ecclesiis ipsius Ordinis [579]. — Conceditur Ministro Gen. Fr. Capucinatorum ut aggregare possit 1° et 2° Ordini cum participatione bonorum spiritualium, Congregationes Tertii Ord.

S. Francisci [768]. — Celebratio missae votivae de Immaculata Conceptione in sabbatis diebus ad Tertium Ordinem regularem S. Francisci extenditur [95]. In Ecclesiis vel Oratoriis Tertiariorum habentium coniunctionem cum Ordine Capucinatorum, conceditur usus kalendarii, missalis et martyrologii ejusdem Ordinis [833]. — Congregationes T. O. quae recitant Officium parvum B. M. Virg. comprehenduntur in indulto de missa vot. Imm. Concept. B. M. Virg. in Sabbato [958]. — Extenduntur ad ecclesias et oratoria quorum curam habent Tertiarii, indulgentiae concessae ecclesiis et oratoriis quae sunt in possessione ipsorum [1028].

b) *Saeculares*. — Receptiones, tirocinia et professiones sodalium sanantur et convalidantur, quatenus opus sit [161]. — Privilegium adhibendi kalendarium Romano-Seraphicum competit Tertiariis etiam Deiparae officium parvum persolventibus, atque horum ecclesiis et oratoriis — Sacerdotes Tertiarii uti possunt kalendario supradicto tantum in oratoriis privatis, vel si nullius ecclesiae servitio sint addicti, [244]. — Sacerdos impertiendo Tertiariis Absolutionem gen. uti debet stola violacei coloris [805]. — Plures in eadem ecclesia constitui possunt Congregationes, propter diversas sodalium nationes [560]. — Indultum pro sacerdotibus saec. Tertiariis, dicendi missam votivam de Immac. singulis sabbatis [579]. — Pro absolutione generali post sacramentalem absolutionem formula brevior. adhibenda [577]. — Quoddam Institutum religiosum Fratrum laicorum aggregatur Tertio Ordini S. Francisci. [2622]. — Decretum quo Ursulinis conceduntur indulgentiae et privilegia Tertii Ordinis Francisci. [2571]. — Persecutione in Galliae flagrante, Ecclesia a Capella ubi Fratres ac Sorores adunantur, sedes canonica Congregationis habenda est [2314]. — Tertiarii saeculares Franciscani, loco horarum canonicarum, duodecies *Pater, Ave* et *Gloria* recitantes, hac tantummodo recitatione omnibus aliis obligationibus quoad preces attinet quas in adscriptione ad pias sodalitates contraxerint satisfacere haud possunt [3050]. — Quando festum Beatorum Ordinis S. Francisci celebratur a variis familiis franciscalibus, non tamen eodem die, sed diverso, tertiarii saeculares indulgentiam eidem festo adnexam lucrare possunt pro lubitu in die in sumario designato, vel die quo festum recolitur ab ea familia cui ipsi sunt, ita tamen ut semel tantum a singulis indulgentia adquiratur [2823]. — Tertiarii qui ecclesiam ubi soda-

[Testes]

litas erecta est habere non possunt, pluries eandem indulgentiam adquirere non valent, etiamsi festa in diversis ecclesiis diverso die fixe recolantur [2823].

3) *Varia.* — Ad Provinciae Venet. Franciscaliū Ministrem de futuro tertiariorum Franciscaliū conventu habendo [1784]. — Tertiarii Franciscales e Foederatis Urbis Sodalitatis ob erga Apostolicam Sedem studium ac obedientiam ac se ipsos inter unionem gratulationes accipiunt [2044]. — Em. Vives y Tuto Urbis pro tertiariis apostolicis legatus designatur [2046]. — Ad moderatores sodalitatū tertiū Franciscaliū Ordinis S. Iacobi de Venezuela, ob venerationem B. Patri exhibitam, septimo recurrente anno a condita supradicta sodalitate [2396]. — Cfr. *Causae Sanctorum*.

Testes. — Quoad matrimonium a legislatione piana nil est immutatum [2153]. — Regulae observandae in probatione per testes — Testis potest ante depositionem petere ut nomen suum non manifestetur [2298]. — Cfr. *Rota*.

Testamentum. — Interpretatio et commutatio voluntatis testatoris ex eo quod stricte nequit adimpleri [1318]. — Interpretationis voluntatis [2509].

Theatini (Cleric. Regul.) — Eorum Congregatio instauratur [2041].

Theologia:

Theologiae studium, Venerabiles Fratres, quanta potestis ope provehite, ut clerici e seminariis egredientes praeclara illius existimatione magnoque amore imbuantur, illudque semper pro deliciis habeant. Nam ut in magna et multiplici disciplinarum copia quae menti veritatis cupidae obicitur, neminem latet sacram Theologiam ita principem sibi locum vindicare, ut vetus sapientium effatum sit, ceteris scientiis et artibus officium incumbere, ut ei inserviant ac velut ancillarum more famulentur. Addimus haec, eos etiam Nobis laude dignos videri, qui, incolūmi reverentia erga Traditionem et Patres et ecclesiasticum magisterium, sapienti iudicio catholicisque usi normis

(quod non aequè omnibus accidit) theologiam positivam, mutuato a veri nominis historia lumine, collustrare studeant. Maior profecto quam antehac positivae theologiae ratio est habenda; id tamen sic fiat, ut nihil scholastica detrimenti capiat, ique reprehendantur, utpote qui modernistarum rem gerunt, quicumque positivam sic extollunt ut scholasticam theologiam despicere videantur [1356].

Theologi canonici officium est incompatibile cum iure optionis [2615]. — *Canonicus theologus* Sacram Scripturam explicaturus benedictionem petit ab Episcopo [1403]. — Theologiae laurea nullus donetur nisi philosophia scholasticae curriculum expleverit, et si donetur, inaniter esto [1956]. — Ob praeclarum opus Theologiae dogmaticae editum clar. A. L. Paquet [535], H. del Val [1871], et Everest [2726] gratulationes. — Cfr. *Canonicus*.

Thronus:

a) *Ad expositionem SS. mi.* — Si locus non sit ad exponendam Crucem extra eum, ipsa amoveatur post expositionem; potest esse aliquantulum ab altari seiunctus [2530].

b) *Episcopalis.* — Vicarius capitularis Episcopo extraneo usum throni ac baculi pastoralis concedere nequit [755].

Thurificatio. — De thurificatione coram SS. mo Sacramento exposito [1305]. — Cfr. *Expositio*.

Titularis. — Solemnitas facultativa cedit solemnitati SS. Petri et Pauli praeceptivae [2544]. — Cathedralis ritu duplici I classis cum octava celebratur, sine octava tamen, a religiosis proprio kalendario utentibus [2641]. — In parochiis monasterio incorporatis, nequit celebrari festum neque dici suffragium Titularis ecclesiae Abbatialis [511]. — De occurrentia festi Titularis, cum Dominica in Albis vel Trinitatis [616]. — Festum Titularis Ecclesiae

cathedralis habendum tanquam primum, etiam extra ipsam cathedralem [2113]. — Assignatur novum Festum Titulare Basilicae, quae est contigua conventui Fratrum Minorum, in oppido Maribor, dioec. Lavantini, dimisso veteri et incerto hucusque Ecclesiae Titulo [2418]. — In Ecclesiis quae titularem habent S. Ioseph, solemnitas fiat die post Pascha fixa pro festo Patrocinii ejusdem Sancti, nisi speciales rationes sint pro retinenda die 19 Martii [2918].

Titulus Ordinationis. — Cfr. *America septentrionalis, Ordinatio, Propaganda Fide*.

Traditiones:

Quum de piis traditionibus iudicium fuerit, illud meminisse oportet: Ecclesiam tanta in hac re uti prudentia, ut traditiones eiusmodi ne scripto narrari permittat nisi cautione multa adhibita praemissae declaratione ab Urbano VIII sancita; quod etsi rite fiat, non tamen facti veritatem adserit, sed, nisi humana ad credendum argumenta desint, credi modo non prohibet. Sic plane sacrum Consilium legitimis ritibus tuendis, ab hinc annis xxx, edicebat: *Eiusmodi apparitiones seu revelationes neque approbatas neque damnatas ab Apostolica Sede fuisse, sed tantum permissas tamquam pie credendas fide solum humana, iuxta traditionem quam ferunt, idoneis etiam testimoniis ac monumentis confirmatas*. Hoc qui teneat, metu omni vacabit. Nam Apparitionis cuiusvis religio, prout factum ipsum spectat et relativa dicitur, conditionem semper habet implicitam de veritate facti; prout vero absoluta est, semper in veritate nititur; fertur enim in personas ipsas Sanctorum qui honorantur. Similiter de Reliquiis affirmandum [1356].

Translatio Festorum. — Tum perpetua, tum accidentalis in kalendariis particularibus facienda super kalendarium diocesis vel Instituti [2516]. — Novae leges translationis: in posterum translatio accidentalis non datur, nisi pro festis I et II

clas., quae in primam diem festo respective ejusdem classis, vel aliis translationem excludentibus, non impeditam reponuntur [2644] (1).

Tribunalia:

a) In Curia Romana tres sunt, nimirum, *Sacra Poenitentiaria, Sacra Romana Rota et Signatura Apostolica* [1390].

b) Laicorum:

Quicumque privatorum, laici sacri ordinis, mares feminaeque, personas quasvis ecclesiasticas, sive in criminali causa, sive in civili, nullo potestatis ecclesiasticae permisso, ad tribunal laicorum vocent, ibique adesse publice compellant, eos etiam omnes in excommunicationem latae sententiae speciali modo Romano Pontifici reservatam incurrere declarantur [2636]. — Cfr. *Clericus*.

Tridentinum (Concilium). — Post ordinationem Romanae Curiae a Pio PP. X statutam, Sacrae Congregationi Concilii non amplius competit exclusiva facultas authentice interpretandi omnia Concilii Tridentini decreta, quae ad morum reformationem, disciplinam aliaque huiusmodi pertinent, Summo Pontifice consulto. — Facultas authentice interpretandi Concilii Tridentini decreta aliasque leges ecclesiasticas vi Constitutionis *Sapienti Consilio* singulis Sacris Congregationibus commissa est secundum propriam cuiusque competentiam, salva Romani Pontificis approbatione. — Eadem potestas non competit sacris tribunalibus Romanae Rotae et Signaturae Apostolicae. — Iisdem sacris tribunalibus competit facultas decreta Concilii Tridentini aliasque leges ecclesiasticas interpretandi iuridice in casibus particularibus, ita nempe ut ius faciant inter partes in causa [2448].

(1) Cfr. Supplementum I, verb. *Translatio*.

Trinitari]

Trinitarii. — Eorum constitutiones confirmantur ac adprobantur [1180]. — Item summarium indulg. indultor. ac grat. [326]. Cfr. *Tertiarii*.

Trinitas (SS.). — Eius festum dominicae I post Pentecostem affixum ad ritum duplicem I class. evehitur [2598]. — Indulg. 300 d. conceditur recitantibus actus adorationis, et gratiarum actionis

SS. Trinitati aliae indulgentiae [580, 921]. — Ecclesia S. Apollinaris conceditur Recitori templi S. mae Trinitatis prope Curiam Innocentiam et SS. Trinitatis titulus ei additur [2434].

Turchia. — Pro notificatione facta assumptionis ad thronum novi Sultani gratiae aguntur [1912]. — Cfr. *Basilica*, *Indulgentia*, *Missiones*.

U

Unio:

a) Pia Apostolica saecularium sacerdotum, laude extollitur et indulgentiis privilegiisque in perpetuum cumulat [121]. — Sacerdotibus huic consociationi addictis, et, quinquagesimo recurrente anno ab eiusdem initio ad Se accedentibus, beatissimus Pater sequentia suadet (1):

Grates vobis ex corde dicimus, fratres dilectissimi, quod, opportuna ducti cogitatione, hasce Vaticanas aedes ingressi estis, ut cum fratre vestro et conservo Christi, *Apostolicae Unionis* quinquagenariam celebraretis solemnitatem. Iterum gratias agimus plurimas, Deumque Opt. Max. deprecamur ut hanc dilectionem vestram vobis Ipse remunerari dignetur. Simulque vobis gratulamur quod, tale suscipientes Institutum, cunctorum professi estis sacerdotalium munerum observantiam, quae Nos studuimus, vigilanti verbo, nostra *Exhortatione ad clerum* universim comprehendere, dum sacerdotii Nostri natalia L recolebamus. Horum quippe observantia fideles nos exhibebimus Domino qui nos vocavit vocatione sua sancta: (2) haec enim via est qua sanctitatem vitae

sacerdotio nostro dignam assequi possumus. Enimvero, si cunctis christifidelibus D. Petrus haec verba aptavit: *quos elegit Deus in Christo ante mundi constitutionem ut essent sancti et immaculati in caritate, quos non dixit servos sed amicos, pro Christi legatione fungentes ministros Christi et dispensatores mysteriorum Dei, gens sancta, genus electum, regale sacerdotium* (1), quanto quidem magis haec nostra erunt, qui Dei in terris vices gerimus, Eiusque ministri vocitamus?

Ut igitur hanc vitae sanctitatem adipiscimini, nihil vobis antiquius sit, quam vestri Instituti regulas religiose tenere, a quibus nec per unum diem, nec ulla umquam de causa, vos solutos arbitremini, nominatim vero a sacra meditatione, a spiritali lectione, a conscientiae excusatione, a SS. Sacramenti visitatione: haec enim sunt quae ordinem faciunt, unde servaturi vos estis in bono, immo ad vitae sanctitatem progrediemini.

Illud quidem novimus, pluribus distentos negociis haud raro nos fugiunt quae ad perfectionem sacerdotalis vitae conducunt; haud raro arbitrium mentem occupat, quasi

(1) Hoc documentum ipsi latinitate donavimus.

(2) II *Timoth.* I, 9.

(1) II *Corinth.* V, 20.

satis ad nostram sanctificationem attendamus hoc ipso quod in aliorum salutem procurandam incumbimus. Verumtamen ne vos haec fallat opinio: nemo enim dat quod non habet: si vere alios salvos facere volumus, e necessitate erit nihil intentatum dimittere quod ad nosmetipsos provehendos conducit.

Profecto verissimum et opportunum fuit quod dixistis: hanc veluti texeram esse sacerdotum qui *Unionem Apostolicam* profitentur, nempe studium ac dilectionem erga Romanum Pontificem impensam, quae scilicet multum ad vestram sanctificationem conferet. Ut vero Romanus Pontifex diligatur hoc unum necessarium: eum cognoscere.

Romanus Pontifex custos est dogmatum ac moralium rerum; custos est, nempe, summarum earum veritatum quibus familia tuta redditur atque honesta, quibus Nationes vigent, quibus animae sanctificantur; ipse, consilio, principes ac populos iuvat; Princeps quidem et ipse, sed cui servire vera est libertas, sicut Deo cuius gerit vices; *pater* dicitur per excellentiam nominis, quod simul omnia amplectitur quae suavia, quae generosa, quae divina sunt.

Vix credibile, quidem, vix ferendum, tales extare sacerdotes quibus dilectio Papae sit inculcanda, sed eheu! nostris hisce diebus haec dura tristisque necessitas quanta est, ministris Dei dicendi et iubendi ut Papam diligant!

Cuius diligendi ars haec erit: *Non verbo neque lingua, sed opere et veritate* (1). Si quem vero et ex corde diligimus, huius cogitata assequi, huius placita exsequi, huius optatis obsequi summopere studemus. Prout igitur D. N. I. C. haec de se proferebat: *si quis diligit me, sermonem meum servabit* (2), ita quippe si Papam diligimus

oportet omnino ei prompto animo morem gerere.

Quamobrem, dum Romanus Pontifex diligimus, non scrutamur curiose quanta sint quae iubet aut exigit, nec de obedientiae limitibus aut gradibus disputamus. Dum Romanus Pontifex diligimus, non ea quaeritur excusatio, obscurum esse quid iubeat, quasi expectandum sit donec ipse singulis veluti ad aures intimet quidquid tamen iamdudum se velle aperto significavit, tum verbo, tum litteris, tum publicis omne genus documentis; non extenuatur obedientiae praeceptum sub facili praetextu illud non imponi a Romano Pontifice sed a quibus ipse circumdatur; non coarctantur fines intra quos ipse teneatur suam auctoritatem exercere; non praeferuntur Romano Pontifici contraria placita aliorum, doctrina fulgentium, si velis, sed minime sanctitate: fieri enim nequit ut quis sanctitate vitae eminet a Romano Pontifice dissentiat.

Haec profecto exulcerati cordis verba sunt, quae coram vobis quidem dilectissimi fratres ex amaritudine animi profundimus, at non de vobis, bene vero de nonnullis presbyteris qui non modo impudenter blaterare audent circa ea quae iubemus, sed etiam, pertinaci ac reprobo iam animo, obedientiam Nobis cum magno christifidelium scandalo detrectant.

Iterum atque iterum dicimus: haec minime dolemus de vobis, confratres dilecti, qui Instituti vestri praecepta religiose tenentes, palam ac publice vestrum obsequium, vestrum studium, vestram sanctam dilectionem erga Romanum Pontificem solemniter profitemini. Servet vos Deus optimus in hisce bene inceptis suaque benedictione optata vestra perficiat; quam quidem benedictionem Vobis, vestris con-

(1) I Ioann. III, 18.

(2) Ioann. XIV, 15.

[Universitas]

fratribus, vestris charis omnibus vel his quos nunc mente desideratis, peramanter a Domino adprecor bonorum omnium et gratiae celestis auspicem [2911].

b) Ecclesiarum. — Cfr. *Ecclesia, Oriens.*

c) *Union du Crucifix du Pardon.* — Indulgentiae conceduntur sodalibus [640]. — *Crucifixi* Lugdunensis, indulgentiae [2238].

d) Oeconomica, Socialis, Popularis, E-lectoralis. — Cfr. *Actio.*

e) Leoniana. — Cfr. *Minores.*

f) Mensarum ad rucularum mutua laudatur [2190].

g) Unio inter mulieres catholicas Italiae. — Gratulationes [1708].

h) Unio S. Pauli in Urbe. — Eius constitutiones approbantur [2236].

Universitas:

a) Quoad Catholicarum Universita-
tum moderationem ac institutionem:]

I) Leges generales:

Quicumque quavis ratione modernismo imbuti fuerint, nullo habito rei cuiusvis respectu, tum a regundi, tum a docendi munere arceantur et si iam funguntur, removeantur; quo in negotio nimia numquam erit animadversio et constantia [1350, 1356]. — Regulares saecularizati, absque apostolica dispensatione, ad munera in Universitatibus exercenda haud eligi possunt [1873].

II) Leges peculiare:

Institutum Catholicum Parisiense Pius X hortatur ad disciplinas tam sacras quam profanas diligenter ordinateque excolendas [900]. — Universitat. Manilensi traduntur normae pro eius regimine FF. Praedicator. commisso [913]. — Ad rem declaratio [1665] — Aliae normae traduntur pro alum-
nis theologiae facultatis in Archyginasio Fribur-
gensi [1834].

b) Quoad novarum Facultatum ee-
ctionem. — Iuris canonici facultas cum pote-
state academicos gradus conferendos in Patriarchali
Seminario Venetiarum erigitur [1800]. — Facultati
catholicae Universitatis Bonnensis, in dioecesi Colo-
niensi, ius conceditur academicos gradus conferendi
[532]. — De catholica Angelopolitana Universitate
gratulationes ac vota exhibentur [1475, 2022]. — Me-
tropolitano Seminario Mediolanensi conceditur facultas

conferendi gradus in iure canonico [840]. —
Collegium D. Thomae Aquinatis de Urbe, Pontifi-
cium declaratur, gradusque academici ab illo con-
cessi, eosdem sortiuntur effectus canonicos ac illi
qui in aliis Universitatibus catholicis conferuntur
[961]. — Facultas theologiae instituitur in seminario
Pisano [2008]. — Cfr. *Dominicani.*

c) Quod Universitatum frequen-
tationem. — Prohibetur clericis gallis ne nomen
dent Universitatibus civilibus nisi in casu gravis ne-
cessitatis [1363, 1367, 1368, 1653]. (1). — Facul-
tatis theologiae frequentatio urgetur [1207]. — Di-
spositiones quibus Italicis sacerdotibus praebetur fa-
ciliior via ad acquirendos gradus academicos com-
municantur moderatoribus Theologicarum Univ. [1208].
— Quae de celebrandis Universitatibus Sacrum Con-
siliium Episcoporum et Religiosorum negotiis prae-
positum clericis Italiae tum saecularibus, tum regu-
laribus praecepit anno MDCCCXVI ea ad Nationes
omnes posthac pertinere decernitur (2). Clerici et

(1) Estne contrarium encyclicae *Pascendi*, clericos,
sacerdotes et religiosos facultatibus catholicis litte-
rarum et scientiarum civiles facultates praeferre, iis
nomen dare earumque cursus sequi, quum nulla vera
existit necessitas, quemadmodum probant exitus seu
successus, quos habent facultates catholicae? R. *Af-
firmative.*

2º Clerici et sacerdotes professores aut praefecti
morum (*surveillants*) in collegiis civitatis, in quibus
civiles tantum facultates habentur, inveniuntur in
casu necessitatis, de quo agunt litterae episcopis
directae (n. 26051)? Possuntne ipsi nomen dare
talibus facultatibus, earumque cursus sequi? R. *Neg-
ative*, nisi raribus in casibus occurrant rationes gra-
vissimae et speciales, quarum approbatio episcopo
reservatur.

3º Potestne haberi tamquam rarissima exceptio
(litt. ad epos n. 26051) casus, in quo collegium
aliquod inter suos professores et praefectos morum
sex aut septem clericos vel sacerdotes numerat, qui
suum nomen dant facultatibus civilibus earumque
cursus sequuntur? R. *Negative* [1370]

(2) En documentum:

Perspectum est Romanos Pontifices, quavis ae-
tate et ubique locorum, cogitationes curasque suas
contulisse in rectam institutionem eorum qui in
sortem Domini vocati sunt. Scholas enimvero, Semi-
naria, Universitates ipsas studiorum vel erexerunt
vel favore prosecuti sunt, in quibus utriusque cleri
alumni tum humanioribus litteris, cum scientiis om-
nibus sacris et profanis imbuti, et academicis etiam
quibuscumque gradibus honestari possent. Ita tamen
ut ad veram germanamque scientiam cum fide et
pietate coniunctam informarentur; quandoquidem do-

sacerdotes qui catholicae cuipiam Universitati vel Instituto item catholico nomen dederint, disciplinas de quibus magisteria in his fuerint, in civili Universitate ne ediscant. Sicubi id permissum, in po-

sterum ut ne fiat edicatur. Episcopi, qui huiusmodi Universitatibus vel Institutis moderandi praesunt, curent diligentissime ut quae hactenus imperantur ea constanter servantur [1356].

ctrinae ac disciplinae, fidei ac morum moderatio et vigilantia a Sede Apostolica et ab Episcopis exercebantur.

Contingit autem hisce diebus, ob mutatas rerum vices in Italia, nonnullos a clero sive saeculari, sive regulari adstrictos censi ad certos studiorum cursus perficiendos apud civilis Gubernii Universitates: a quibus sapiens ac salutifera Ecclesiae vis sacrorumque Pastorum vigilantia omnino excluduntur. Cum res ita se habeant, quae quantaque discrimina vel damna ecclesiasticae iuventuti obvenire possint nemo est qui non videat. Cautè itaque providendum est ut et assertae necessitatis limites non excedantur et instantia pericula diligenter vitentur. Quamobrem Sacra Congregatio Episcoporum et Regularium Negotiis praeposita praesentem instructionem, ad mentem Sanctissimi Domini Nostri Leonis PP. XIII, Episcopis ac superioribus Ordinem et Congregationum in Italia impertire constituit:

1° Quum ad universitates ii etiam alumni admittantur, qui idoneitatem non in lycaeis status assecuti sunt, episcopi et superiores ordinum et congregationum ad hoc, ut ad universitates frequentandas se praeparent, non mittant subditos suos ad huiusmodi lycaea, sed potius ad instituta ecclesiastica vel scholas aut collegia, quorum optima et catholica docendi ratio perspecta sit. Quod si, deficientibus catholicis institutis, scholis aut collegiis, aut ob alias graves circumstantias, necesse sit, ut iidem ad regia lycaea mittantur, oportebit accurate servare normas, quas hic pro iis, qui universitates frequentant, assignabimus.

2° Nemo e saeculari clero regias universitates frequentet absque expressa venia sui episcopi, qui in ea concedenda id tantum prae oculis habeat, quod dioecesis necessitas exigit ut in institutis ad docendum destinatis, quae vel erecta vel erigenda sunt, habeantur magistri idonei et laurea praediti.

3° Ordines et congregationes, quae docendi munus non exercent, suos alumnos ad regias universitates non mittant. Novitii autem eorum ordinum et congregationum, quae docendi munus exercent, numquam ad universitates mittantur; nec eas professi frequentent, quin prius expressam praepositi generalis licentiam habuerint, qui eam iis tantum concedet, qui ipsorum collegiis et scholis necessarii et sufficientes sunt.

4° Alumni cleri saecularis et regularis in universitatibus eos tantum studiorum cursus frequentent, qui ad lauream vel titulos academicos consequendos, quorum egent, necessarii sunt.

5° Magni momenti est accurate seligere eos, qui universitates frequentent. Haec licentia iuvenibus non

concedatur, qui prius cum laude non expleverint cursum philosophicum et theologicum praescritum a constitutionibus dioecesanis pro clero saeculari et a constitutionibus ordinis vel congregationis pro religiosis.

6° Quum ad universitates iuvenes mittendi sint, attendenda etiam est perspicacia et vis eorum mentis, constantia in studiis, ingenium, quod debet esse bene informatum, firmum et constans in bonis propositis. Prae omnibus autem in iis, qui eliguntur, facienda est animi bonitas et morum integritas. Sint iuvenes, qui magnam foveant aestimationem doni fidei et vocationis, qua Deus illos ad suum sacerdotium vocavit; iuvenes, qui ardentè ament catholicam ecclesiam; qui mente, verbis, operibus venerationem et reverentiam erga sedem apostolicam profiteantur; iuvenes, qui principiis nostrae sanctae religionis imbuti et pietatis exercitiis dediti, morum integritate et vita vere ecclesiastica fulgeant. Ii tandem eligantur, qui solidam spem faciant, fore ut ecclesiastico statui decus afferant ob eminentiam in scientiis, venerationem sibi acquirant ob meritum optimarum actionum.

7° Ad tutius removenda pericula, episcopi curent, ut iuvenes ecclesiastici sibi subditi, dum universitates adeunt, morentur in seminario; hoc deficiente, in aliqua religiosa domo, vel saltem apud aliquem sacerdotem saecularem aetate provectum, excepto casu, quo ipsis ibidem consanguinei sint, apud quos habitent. Laude et aestimatione digni essent ii solertes sacerdotes vel pii saeculares, qui, permittentibus adiunctis, pro iuvenibus ecclesiasticis, qui studiis dant operam, instituerent aliquod hospitium, ubi ii modico sumptu habitationem invenirent tutam et ad studiorum quietem ac pietatis exercitiis idoneam.

8° Si universitas extra dioecesim sit, ordinarii iuvenes suos commendent episcopo loci, cui iuvenes, vix ac pervenerint, si sistere debebunt et reverentiam exhibere, quousque ibi manserint. Ordinarius et episcopus loci mutuo consensu alumnos tradant curae et vigilantiae alicuius sacerdotis virtute ac scientia praestantis et adolescentium mores callentis, qui eos dirigat, et saepius ordinarium de eorum agendi ratione certiorum faciat. Exigat praeterea episcopus a suis alumnis frequentes litteras, ipseque hac quoque epistolarum mutua permutatione utatur, ut eis consilia praebat, eos moneat, excitet, et in sanctis propositis confirmet.

9° Superiores ordinum et congregationum praefrant semper universitates eorum locorum, in quibus ordinis aut congregationis domus existant, et studentibus praecipiant, ut in illis habitent. Si in universitatis sede domum propriam non habent, qua-

[Universitas]

d) Epistolae adhortatoriae ac gratulatoriae:

Commendantur symbolae ad amplificandam Universitatem Washingtoniensem [34]. — Universitati

Lavallianae de optimis fructibus Ecclesiae simul et civitati allatis gratulationes [384]. — Universitas seu Institutum Catholicum Insulense commendatur [516]. — Claris viris Ioanni Marshall-Lang coeterisque prae-

cumque possunt ratione curent, ut alumni in aliqua religiosa domo aut in episcopali seminario aut in alio ecclesiastico instituto recipiantur. Quum conventus aut domus propria deest, ad frequentandam universitatem non unum, sed duos aut plures e suis subditis mittant ut mutuo se custodiant, se iuvent seque excitent ad implendas suae vocationis obligationes. Praecipiant superiori domus vicinioris aut alteri religioso virtute, sapientia et solertia praedito, hos iuvenes saepe visitare, ut eorum agendi rationem et in studiis assiduitatem observet, et de iis rationem reddat, ut generalis praepositus possit iuxta opportunitatem providere opportunis consiliis. Curet praeterea generalis praepositus, ut saepe ad eum litteras mittant, ipseque vicissim acceptis litteris respondeat, ut eorum unionem cum ordinis et congregationis capite firmam conservet, et paternis instructionibus et monitis in obedientiae et observantiae spiritu instituat.

10° Permittitur prudenti zelo episcoporum et superiorum curae eligere inter universitates eam, in qua minora dignoscantur pericula, et ex adiunctis appareat facilius futurum usum consiliorum, quibus consulatur paci, bonis moribus et progressui iuvenum. Si casu accidat, magistrum aliquem lectiones habere ex professo contra religionem aut bonos mores, curet episcopus aut generalis praepositus, ut alumni aliam universitatem frequentent, aut huiusmodi lectionibus non assistant; scilicet lege utentes, quae exigit inscriptionem cursui universitario, non vero assiduitatem omnibus lectionibus. Ceterum, hoc casu excepto, ecclesiastici alumni lectionibus diligenter intersint, ut in scientiis proficiant et sociis diligentiae exemplum, magistris obsequii testimonium praebeant.

11° Quod attinet ad libros et lectionum compendia, in quibus forte aliquid contra religionem aut bonos mores, historiae ecclesiasticae veritatem, ecclesiae catholicae aut romani Pontificis iura occurrat, quum horum librorum aut compendiorum usus vitari nequeat, episcopi et superiores huic casui iuxta necessitatem provideant; praeterea curent remedium veneno apponere optimis libris, consiliis sacerdotum sapientia, pietate et experientia insignium, qui iuvenibus adiumento erunt ad cognoscenda sophismata, ad confutandos errores, quibus forte inquinantur libri scholastici aut lectionum compendia. Insuper omni studio suos iuvenes deterreant a legendis illis diariis iisque ephemericibus, quae falsis et periculosos doctrinis, narrationibus et blanditiis fallunt, et sensim sine sensu tollunt et pervertunt rectum cogitandi et agendi modum.

12° Episcopi et superiores religiosi hortentur iuvenes, ut sese exhibeant cum dignitate obsequentes

superioribus et magistris universitatis, ut cum sociis comiter agant, cum nemine tamen familiariter. Prohibeant severe, ne circulis aut cuicumque politice aut turbidae societati nomen dent; nunquam illis comitiis intersint, quae tendunt ad querelas aut protestationes faciendas contra superiores.

13° Episcopi, qui resident in civitatibus, in quibus universitates existunt, curent favere circulis et societatibus studentium ecclesiasticorum, si quando existunt, vel eos instituere, si quando desunt. Utantur ad hoc opera sacerdotum secularium aut regularium maxime idoneorum, committentes saltem uni munus assistentis ecclesiastici. Ipsius erit studentium conventus statuere, iisque praesidere. In his ecclesiastici, studentes, remotis politicis quaestionibus et quarumcumque partium amore, conversentur, disputent aut legant de quaestionibus litterariis, historicis, philosophicis. Nec omitant simul preces fundere et pietatis exercitia statis diebus peragenda instituere; ita ut in his societatibus locum habeant sanctae concertationes, fraterna caritas et christiana pietas. His circulis ecclesiasticis admitti etiam poterunt, caute tamen et cum venia assistentis ecclesiastici, studentes seculares, sed ii tantum, qui rectae cogitandi et agendi rationis sint, et religione ac pietate et integris moribus commendabiles.

14° Episcopi et superiores hortentur vehementer suos subditos, ut constanter in spiritu vocationis perseverent. In hunc finem omnibus efficacioribus mediis utantur; oratione videlicet, sacramentorum frequentia, piis exercitationibus, vanitatum despectu, malorum et negligentium fuga. Religiosis praesertim commendanda est fidelitas in iis adimplendis, quae conditioni suae conveniunt, oratione mentali quotidiana, conscientiae discussione, lectura spirituali, silentio et recollectione. Vacationum tempore religiosi studentes ad conventum seu ad religiosam sui instituti domum redeant, ibique cum religiosa communitate diligenti suarum regularum observantiae incumbant. Studentes omnes, tum secularis tum regularis cleri, vacationum tempore exercitiis spiritualibus dent operam.

15° Quod si, cautelis et diligentis hucusque enumeratis, aliisque, quas pastoralis et paterna sollicitudo suggeret, non obstantibus, episcopi aut superiores religiosi deprehenderint aliquem e suis subditis a recto veritatis et virtutis tramite declinasse, eum ab universitate illico revocent; melius enim est eius studiorum cursum interrompere, quam eius animae detrimentum permittere [S. C. EE. et RR. 12 Iul. 1896] (1).

(1) Versio latina ex Ogetti, *Synopsi*, ad verb. *Universitates*.

sidibus Universitatis Aberdonensis [1053]. — Pontificium archigymnasium Burgense laudatur ac ad eius incrementum quaedam normae traduntur [1148]. — Pius X Epos protectores Instit. Cath. Paris., hortatur ut illud tueantur et ornent [1258]. — Eisdem adhortatur ut etiam post iniquam Ecclesiae Galliae persecutionem Institutum quam maxime adiuvent eiusque incrementum curent, et praesertim quae, providentissime, de philosophia scholastica edocenda a S. Sede praescripta sunt minus sancte observari ne patiantur [1287]. — Lyceum Magnum Lugdunense ob orthodoxam doctrinam ac fidem laudatur [1368]. — Ob constitutum auctumque Archigymnasium Angelorum Archiepiscopus gratulationes accipit [1471]. — Ad Universitatem Catholicam Comillensem laudationis ergo [1495]. — Catholicae Universitatis Manilanae doctoribus gratulandi causa [1762]. — Ad moderatores, decuriones ac alumnos Insulensis Catholicae Universitatis laudes ac vota [1763]. — Ad eosdem, catholicae universitatis Lovaniensis gratulandi causa [1807]. — De Universitate catholica Angelopolitana gratulationes [2092]. — Universitati S. Andreae in Scotia ob solemnia ab anno D. ab eius institutione [2584]. — Universitatis Tokiensis Moderatori ob quoddam volumen historicum Beatissimo Patri oblatum [1970]. — Ad juvenes foederatos catholicorum Universitatum in Urbe congregatos sermo [1834]. — De catholicae Universitatis Salisburgensis erectione [1983]. — Occasione tertii exeuntis saeculi ex quo Manilana Universitas condita fuit gratulationes ac vota [2639]. — Ad catholicam studiorum Universitatem Washingtoniensem gratulationis adhortationisque ergo [2681]. — Ad Tolosanae Universitatis Rectorem epistola qua B. P. gaudet de ordinatione studiorum, et laudat propositum disciplinae philosophicae augendae. Se cupere dicit ut alumnorum numerus augeatur, et episcopos patronos hortatur ut quotannis aliquot alumnos philosophia sacraeque disciplinae excolendae mittant [3007]. — Rectori catholicae studiorum Universitatis Insulensis gratulationis ergo [2495].

Urbs:

a) Quoad novarum Paroeciarum et cultus ordinationem:

Erectio trium novarum paroeciarum, videlicet, S. Francisci ad Ripam Maiorem, S. Theresiae ad Portam Salariam, et S. Iosephi ad viam Nomentanam [811]. — Paroeciae S. Mariae Magdalenae et S. Mariae Monticellianae extinguuntur, aliaeque

S. Petri et Marcellini, S. Mariae Angelorum et S. Crucis in aedibus Sessorianis eriguntur, ac, denique, paroecia SS. Celsi et Iuliani ad S. Angelum transfertur [1118]. — Directionis dioecanae statuta pro Operibus catholicis in Urbe adprobantur [1533]. — Paroeciae S. Mariae in via Lata, S. Marcelli ac Sanctorum Quirici et Iulittae extinguuntur, atque aliae S. Mariae Immaculae et S. Ioannis Berchmans extra pomerium instituuntur [1765]. — Cultus ratio ad S. Mariam in Monte Sancto renovatur [2351]. — Diaconia S. Caesarii in Palatio diversimode ordinatur [2660]. — Paroecia S. Mariae a Rosario transfertur, et nova S. Iosephi ad Viam triumphalem erigitur [2810]. — De novis institutendis paroeciis in agro romano [1811]. — Diaconiae S. Mariae in Domnica diversimode providetur [2659]. — Ecclesia S. Apollinaris conceditur rectori templi S. mae Trinitatis prope Curiam Innocentianam, cuius item templi et onera suscipiet et titulum suo adiunget [2434]. — Normae fundamentales pro instructione et educatione religiosae iuventutis masculini sexus in oratoriis ac congregationibus festivis, in recreatoriis popularibus et similibus, congregatae [1038]. — Cfr. *Sedes Suburbicarum, Vicariatus*.

b) Epistolae variae:

Adversus blasphemias a Romanorum Curione, occasione commemorationis XX Sept., publice prolatae S. Pontifex protestatur [2340]. — Ob solemnem commemorationem XVI saeculi exeuntis ab edicto Constantini Imperatoris, adhortationes ac vota [2697]. — Cfr. *Clericus, Confraternitas, Jubilacum, Musica, Seminarium, Vicariatus*.

Ursulinae. — Domus omnes fere in unum coaluisse Pontifex gratulatur, et plenariam indulgentiam, die 28 Nov. in perpetuum lucranda, elargitur [605]. — Instituti divisio in VIII Provinc. permittitur [1194]. — Adprobantur Institutum Ursularum S. Caroli, in civitate Mediolanen., eiusque constitutiones ad septennium [1380]. — Ursulinis saecularibus S. Angelae Mericiae canonica aggregatio Tertio Ordini franciscali cum annexis indulgentiis conceditur, salva semper eiusdem Societatis autonomia et independentia ad iuris normam [2571]. — Cfr. *Indulgentia, Tertiarii*.

V

Vagus. — Cfr. *Matrimonium*.

Vasa Sacra. — Dummodo qui hostiam super patenam collocat prima saltem tonsura sit initiatus vel alias privilegium apostolicum obtinuerit, calicis praeparationem alii ac praesertim sacerdotes sacristae peragere possunt; sed celebranti consulendum ut ipse calicis instructionem et alia, secundum rubricas, exequatur [1171].

Verbi divini:

a) Societas. — Eius sacerdotibus datur facultas benedicendi ex suggestu quinque scapularia [753].

b) Impartitio. — Quam maxime commendatur ac ratio in re indigitatur [1356, 2237, 2324]. — Verbi Dei praedicatio commendatur parochis Brasiliae [2542]. — Cfr. *Concionator*.

Vesperae. — Reprobantur nonnullae consuetudines, relate ad usum pluvialium in vespers [637]. — Quomodo recitandae iuxta novas dispositiones in duplicibus et semiduplicibus, in simplicibus et feriis [2644]. — *Solemnes* cani nequeunt cum adsistentia diaconi et subdiaconi, dalmatica et tunica indutorum, nec si immediate missam sequantur, aut processionem praecedant [2544].

Veto, *Exclusiva* seu in elect. SS. Pontificis:

Commissum Nobis, Deo sic disponente, universae Ecclesiae regendae munus serio admonet ut pro viribus caveamus, ne ex alienae potestatis incursu ea libertas quidquam detrimenti capiat, qua Christus in commune bonum ipsam donavit, quamque tot evangelii praecones, tot sanctissimi antistites, tot illustres Decessores Nostri verbo, scriptis, effuso etiam sanguine propugnarunt. Quorum exemplis et auctoritate permoti, ubi primum hanc Petri Cathedralam, licet impares, ascendimus, Apostolici officii

Nostri esse duximus in id maxime incumbere, ut vita Ecclesiae libere omnino explicetur, omni externo interventu remoto, prout ipsam evolvi divinus Institutor voluit, atque excelsa eius missio omnino requirit.

Iam, si qua est in Ecclesiae vita functio quae huiusmodi libertatem postulet maxime, illa profecto censenda talis, quae in Romani Pontificis electione versatur; siquidem *salus, non unius membri, sed totius corporis agitur, cum de capite consulitur* (1).

Huic plenae libertati in Summo Pastore eligendo opponitur in primis civile illud *Veto*, a supremis nonnullarum civitatum rectoribus haud semel prolatum, quo tentatur aditum ad Supremum Pontificatum alicui praecludere. Id si aliquoties accidit, Apostolicae tamen Sedi probatum est nunquam. Quin etiam Romani Pontifices, in iis quae de habendo Conclavi constituerunt, nihil paene maiore contentione studiove conati sunt, quam ut externae cuiusvis potestatis interventum a sacro Cardinalium Senatu ad Pontificem eligendum vocato propulsarent. Rem plane declarant Constitutiones « *In eligendis* » Pii IV; — « *Aeterni Patris* » Gregorii XV; — « *Apostolatus officium* » Clementis XII; — in primisque Pii IX, « *In hac sublimi* » — « *Licet per Apostolicas* » et « *Consulturi* ».

Verum, quandoquidem et experientia docuerit, haec tenus constituta ad impediendum civile *Veto*, seu *Exclusivam* non ita votis respondisse, et ob mutata temporum adiuncta huiusmodi civilis potestatis immixtio nostra aetate multo videatur magis omni rationis et aequitatis fundamento destituta, idcirco Nos, pro Apostolico Nobis commisso munere, et Praedecessorum Nostrorum vestigiis inhaerentes, re mature deliberata, certa scientia et proprio motu, civile *Veto*, sive *Exclusivam*, quam dicunt, etiam sub forma simplicis desiderii, itemque omnes interventus, intercessionem quaslibet omnino reprobamus, edicentes licere nemini, ne supremis quidem civitatum moderatoribus, quovis praetextu se interponere aut ingerere in gravi negotio electionis Romani Pontificis.

(1) Greg. XV Constit. « *Aeterni Patris* » in proem.

Quemobrem in virtute sanctae obedientiae, sub interminatione; divini iudicii et poena excommunicationis latae sententiae speciali modo reservatae futuro Pontifici, omnes et singulos S. E. R. Cardinales, tam praesentes quam futuros, pariterque Secretarium S. Collegii Cardinalium aliosque omnes in Conclavi partem habentes, prohibemus, ne, quovis praetextu, a quavis civili potestate munus recipiant *Veto* sive *Exclusivam*, etiam sub forma simplicis desiderii, proponendi, ipsumve hoc *Veto*, qualibet ratione sibi cognitum, patefaciant sive universo Cardinalium Collegio simul congregato, sive singulis purpuratis Patribus sive scripto, sive ore, sive directe ac proxime, sive oblique ac per alios. Quam prohibitionem extendi volumus ad memoratos omnes interventus intercessionis aliosque modos quoslibet, quibus laicae potestates cuiuslibet gradus et ordinis voluerint sese in Pontificis electione immiscere.

Iisdem denique, quibus Decessores Nostri, vocibus, S. R. E. Cardinales vehementer hortamur, ut in eligendo Pontifice, *Principum saecularium intercessionibus ceterisque mundanis respectibus minime attentis* (1), sed unice Dei gloriam et Ecclesiae bonum praeculis habentes, in eum sua vota conferant quem universali Ecclesiae fructuose utiliterque gubernandae prae ceteris idoneum in Domino iudicaverint. Volumus etiam Nostras has Litteras una cum aliis id genus Constitutionibus legi coram omnibus in prima Congregatione post obitum Pontificis haberi solita; rursus post ingressum in Conclave; item cum quis ad purpurae honorem fuerit evectus, interposito sacramento de religiose retinendis iis, quae in praesenti Constitutione decreta sunt.

Contrariis quibuscumque, etiam speciali vel specialissima mentione dignis, minime obstantibus.

Nulli ergo hominum liceat hanc paginam Nostrae inhibitionis, mandati, declarationis, innodationis, voluntatis, admonitionis, hortationis, praeepti infringere vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, et Sanctorum Petri et Pauli Apostolorum Eius se noverit incursurum [137]. — Cfr. *Cardinalis, Conclavis, Pontifex*.

Via Crucis. — In erectione stationum *Viae Crucis*, cruces affigi possunt

super scamna, dummodo sint inamovibilia et satis erecta [418]. — In casu ecclesiae reaedificatae fere in eodem loco et sub eodem titulo, privilegium *Viae Crucis* transfertur sine nova erectione [647]. — Sanantur irritae erectiones *S. Viae Crucis* [2600]. — Indulgentiae omnes Coronarum *Viae Crucis* ac facultas eas benedicendi extinguntur [2854].

Viaticum. — Dum deferitur Viaticum, nequeunt adhiberi mulieres pro deferendis umbella, campanula et intorticiis [85]. — Extra casum necessitatis, non sumatur a sacerdote alieni ritus [2894].

Vicariatus:

- a) Apostolicus. — Cfr. *Missiones*.
- b) Urbis. — Nova sede donatur ac sapientissime reformatur, ut sequitur:

Constitutio generalis.

1. Nostra dioecesana Urbis Curia, seu Vicariatus in quatuor officia dispartitur: I de *divino cultu et visitatione apostolica*; II de *cleri et christiani populi disciplina*; III de *iudiciariis negotiis*; IV de *oeconomica administratione*.

2. Omnibus hisce officiis praesidet Cardinalis, qui Vicarius Noster generalis in Urbe est; eiusque munus et auctoritas, prout nunc obtinet, perpetua est, nec cessat vacante Sede Apostolica,

3. Obnoxius Cardinali Vicario singulis quatuor memoratis officiis praeerit Praelatus a Summo Pontifice eligendus, cui omnes qui in eodem officio sunt administri directo et proxime suberunt.

Primo officio praeerit *Commissarius* pro rebus divini cultu et pro Visitatione apostolica in Urbe, alteri *Adessor* pro rebus disciplinaribus, tertio *Auditor* pro rebus iudiciariis, quarto *Praefectus administrationi*. Quo etiam ordine, ratione dignitatis, singuli Praelati inter se praecedunt.

4. Officia quae modo habentur Vicesgerentis, Locumtenentis, Secretarii et Auditoris Vicariatus supprimimus, et vi praesentis Constitutionis, suppressa declaramus. Iura vero et munia omnia quae ad eadem officia quocumque titulo pertinebant, respective pro natura negotii et iuxta terminos in hac

(1) Pii IV Constit. « *In eligendis* », § 26; Clem. XII Constit. « *Abolotatus officium* », § 5.

[Vicariatus]

constitutione statutos, tribuimus et assignamus quatuor memoratis Praelatis.

Volumus autem ac decernimus ut venerabilis frater Noster Iosephus Ceppetelli Patriarcha Constantino-politanus, cui officio primo praeesse et munus Commissarii adtribuimus, honoris causa, nomen *Vicesgerentis*, ipse tantum, durante munere servet.

5. Quamquam singula officia et qui eis praesunt, coniunctim et amico foedere procedere debeant, quo melius finem suum, hoc est divinam gloriam et populi salutem, collatis viribus, assequantur; nemo tamen, etsi ordine et gradu dignior, in alterius officii negotiis se immisceat, salvo tamen iis quae circa rem oeconomicam in *cap. IV* huius legis praescripta sunt.

6. Deficiente vel impedito, quavis de causa, etiam propter conclave, Cardinali Vicario, singuli Praelati per se ipsi omnia quae ad suum officium spectant, secundum praescripta in hac lege, moderabuntur, ac de fidei ministerii sui adimplemento iuxta canonicas leges respondebunt.

CAPUT I.

PRIMUM VICARIATUS OFFICIUM.

De divino cultu et visitatione apostolica.

7. Ad consulendum divini cultus ordini et decori, ad pastorem visitationem in Urbe peragendam, ob peculiaria conditiones in quibus versatur civitas totius catholicae religionis caput, Decessor Noster Clemens VIII, constitutione *Speculatores* die 8 mensis Iunii an. 1570, Congregationem Visitationis Apostolicae certis praefinitis legibus erexit. Ut autem iura et officia huius Congregationis aptius pro temporum adiunctis definiret, die 21 mensis Decembris anno 1847 Pius IX apostolicis litteris *Beati Petri* novas eidem Congregationi leges constituit.

In praesenti vero, servantes, in iis quae rem attingunt, praescriptiones Decessorum Nostrorum, et executioni mandantes quae Nos ipsi in constitutione *Sapientis consilio* die 29 mensis Iunii anno 1908 statuimus, opus Visitationis apostolicae in Urbi eiusque dioecesi concedimus peculiari coetui, seu *Commissioni* PP. Cardinalium, cuius Praeses erit Cardinalis Noster in Urbe Vicarius et membra nata Cardinales Praefecti SS. Congregationum Concilii et Religiosorum.

8. A secretis huius coetus erit *Commissarius* Noster Vicariatus, de quo in *num. 3.* diximus.

9. Tabularium et archivum, quae propria erant S. Congregationis Visitationis ante constitutionem *Sapientis consilio* huic officio cedunt.

Pariter inter officiales Vicariatus connumerabuntur qui administrant memoratae S. Congregationis, sub modo tamen et cum titulo et muneribus quae huic novae Vicariatus ordinationi respondeant.

Eiusdem autem arca nummaria in custodiam transibit officii quarti Vicariatus.

10. Mandamus autem atque decernimus, ut singulis quinquenniis, eo ipso anno quo Italiae Ordinarii obligatione tenentur relationem de statu suae dioecesis S. Sedi exhibendi, ab hac Commissione Visitatio apostolica fiat in Urbe eiusque dioecesi, nulla alia requisita Nostra vel Successorum Nostrorum praescriptione, et nullo loco aut persona exceptis, praeter S. R. E. Cardinales, palatia apostolica et S. Sedis officia.

11. Prima autem huiusmodi lustratio, nova hac lege peragenda, fiat anno 1916. Quae autem in praesenti habetur, ipsa die qua haec constitutio editur, intermittatur.

12. Antequam annus incipiat Visitationis in Urbe peragenda, PP. Cardinales memorati coetus convenient, ut socios visitationis eligant a Summo Pontifice approbandos, qui una cum Cardinali Vicario, partita provincia, ecclesias et pia loca lustrabunt; atque ut alia decernant, quae opportuniore ad felicem visitationis exitum videantur.

13. In visitatione peragenda regulae servabuntur quae decreto *A remotissima* S. Congregationis Consistorialis die 31 Decembris an. 1909 statuta sunt.

14. Socii visitationis tamen nullum edant decretum, nihilque ipsi constituent aut iubeant; tantummodo videant, referant, proponantque coetui PP. Cardinalium quae corrigenda vel stabilienda censeant in ecclesiis piisve locis a se lustratis.

Decreta autem legesve ne ferantur, nisi a memorato coetu PP. Cardinalium, vel eius nomine et auctoritate a Commissario Vicariatus.

15. Si quae in visitatione occurrant, quae gravia sint et provisionem cito postulent, ea a Cardinalis Vicario vel a Commissario Summo Pontifici quamprimum referantur.

Expleta autem visitatione, ab eodem Commissario scripta relatio Summo Pontifici exhibenda conficietur de omnibus summatis maioris momenti rebus quae in visitatione compertae sint, ac de decretis.

16. Quo autem visitatio tutius et expeditius perficiatur, officium alterum de cleri disciplina et officium

quantum de oeconomica administratione eorumque administri ne omittant quae cognitu necessaria vel opportuna sint cum visitoribus sive ultro sive ad ipsorum petitionem communicare.

17. Officio primo insuper competit tum visitationis anno, tum extra hoc tempus, moderari quidquid in ecclesiis, sacellis aliisque sacris Urbis loci cultum divinum spectat, sacras functiones, sanctorum reliquias, sacras imagines, legatorum adimplementum, prout disposita sunt in memoratis apostolicis litteris Pii IX, et ante constitutionem *Sapientis consilio* in usu erant penes S. Congregationem Visitationis.

18. Lipsanoteca, et coetus ab archeologia et a musica sacra huic officio adiunguntur, integris in reliquo manentibus eorum ordine ac statu.

19. Si qua itaque difficultas aut quaestio ad archeologiam sacram vel musicam ecclesiasticam spectans exoriri contingat, aut si quid consilii his de rebus capere velit Cardinalis Vicarius, sub eius vel Commissarii ductu memorati coetus congregabuntur.

20. Volumus praeterea ac statuimus ut penes hoc officium primum novus coetus seu *commissio ab arte sacra* constituatur, et hac prima vice Nobis reservamus eligere et nominare qui ei coetui adscribantur.

In posterum vero ipsi, praeside Cardinali Vicario vel Commissario, deligent et Summo Pontifici proponent eos qui huic coetui accenseantur.

Horum consilio Cardinalis Vicarius utetur in iis omnibus quae ad sacram aedium constructionem, conservationem, restaurationem, ornatum et similia pertineant.

21. Recensio in hoc officio fiat et diligenter servetur omnium ecclesiarum Urbis, cum adnotationibus necessariis aut opportunis de ipsarum statu.

CAPUT II.

OFFICIUM ALTERUM.

De cleri et populi disciplina.

22. Officium de cleri et populi christiani disciplina, quatuor partibus continetur. Hae sunt: 1° de clero; 2° de institutis religiosis mulierum; 3° de scholis, collegiis aliisque laicis ephebeis; 4° de confraternitatibus aliisque consociationibus et operibus socialibus.

23. In singulis quatuor huius officii partibus unus erit a secretis, qui sub auctoritate ac nutu Cardinalis Vicarii et Adsectoris curam proxime habebit omnium quae pro sua officii parte gerenda sint.

24. Singularum partium a secretis eligentur a Summo Pontifice, proponente Cardinali Vicario: ceteri officiales ab ipso Cardinali Vicario, facto ante periculo.

PARS SEU SECTIO 1^a

De clero saeculari et regulari.

25. Ad hanc sectionem spectat:

a) curare et providere intra limites a sacris canonibus constitutos ea omnia quae ad cleri saecularis et religiosorum disciplinam necessaria vel opportuna sint;

b) haeresibus pravisque opinionibus, quae forte suboriantur, advigilare, servatis regulis quae in canonicis praescriptis ac signanter in encyclicis litteris *Pascendi* die 8 mensis Septembris 1907, et motu proprio *Sacrorum Antistitum* die 1 mensis Septembris 1910 constitutae sunt;

c) indulta concedere ad libros evulgandos et ad ephemerides seu diaria moderanda vel edenda;

d) curam habere de seminariis aliisque clericorum collegiis a Cardinalis Vicarii iurisdictione non exemptis;

e) doctrinae periculum instituere clericis ad sacras ordinationes eosque ad illas admittere;

f) attestaciones vulgo *celebret* praebere, quibus constet sacerdotes posse in ecclesiis et sacellis ad celebrandum admitti;

g) commendatitias aliasque litteras testimoniales clero concedere;

h) huic item officio reservatur approbatio ad sacramentales confessiones excipiendas et ad sacras conciones habendas;

i) designatio ad munus confessarii in ecclesiis et institutis quibuslibet;

l) electio sacerdotum qui munere rectorum fungantur in templis, et eorum qui sacellarii, vulgo *cappellani*, sacris operentur in solidaritatibus et Institutis quibuslibet, nisi ea electio aliis legitime sit reservata;

m) provisio paroeciarum.

In quibus omnibus peragendis vel curandis Vicariatus administri cavebunt, ut communis iuris normae et laudabiles Urbis consuetudines retineantur.

26. Praescripto a f. r. Leone XIII Decessore Nostro per decretum S. C. Concilii *Antactis temporibus* die 23 mensis Decembris 1894 et a Nobis in litteris ad E. mum Urbis Vicarium die 6 mensis Augusti 1905, renovantes, mandamus, ut in posterum nul-

[Vicariatus]

lus clericus sive ad Romanum clerum, sive ad alias dioeceses pertinens a quolibet, etiam Cardinalia dignitate praefulgente, assumatur seu eligatur ad aliquod officium vel beneficium quod stabilem vel diuturnam commemorationem in Urbe requirat, nisi qui illum seligere velit, secretis litteris ab E. mo Urbis Vicario ante expetierit, utrum aliqui ex parte Vicariatus obstat, nihilque obesse sciverit.

Quelibet vero provisio, seu officii assignatio, aliter facta nulla et irrita erit, abrogatis hac de re privilegia et exemptionibus quibuslibet, etiam peculiarem mentionem requirentibus, quae sint huic praescriptioni contrariae.

27. Recensio hac in sectione habebitur cleri universi tam saecularis quam regularis, adnotatis ad singula nomina commorationis loco, aetate, suis cuiusque munis aliisque adiunctis personae.

28. His omnibus quae in hoc capite recensentur officiis explendis Cardinalem Vicarium adiuvant, praeter huius partis administros, varii coetus a canonicis legibus iam praescripti, hoc est, examinatores cleri, consultores ad parochi amotionem decernendam, consilium vigilantiae, deputati seminariis, *commissio directiva* pro sacerdotali ministerio.

29. Postremus hic coetus in posterum constabit quinque saltem sacerdotibus a Cardinali Vicario cum approbatione Summi Pontificis eligendis, qui maturae sint aetatis, virtute, prudentia et rerum cognitione praeclari. Iique a consiliis erunt Cardinalis Vicarii in assignatione munerum, officiorum et beneficiorum cleri.

30. Quo autem examinatores praesentis temporis necessitatibus valeant aptius occurrere, collegium, quod nunc est, apostolica auctoritate suppressimus et suppressum declaramus, aliudque novis legibus constituimus iuxta ea quae infra decernimus.

a) Romani cleri examinatores in posterum duodeviginti erunt e clero saeculari et regulari delecti.

b) Quoties in synodo eorum electio fieri nequeat, ipsi eligentur a Cardinali Vicario cum Summi Pontificis approbatione, et per quinquennium dumtaxat.

c) Hac tamen prima vice, ne forte contingat ut omnes examinatores simul officio cadant, novem ipsorum per decennium eligentur.

d) Qui ab Urbe intra sex menses non reversuri discedunt, qui diuturno morbo affecti impares fiunt, qui munus assumunt quod nequeat cum examinatoris officio componi, hoc ipso de officio decidunt.

e) Quoties his de causis, vel alio canonico titulo, vel morte accadat ut unus examinatorum deficiat, alius eius loco nominabitur, qui tamen in officio persistet dumtaxat usque ad exitum quinquennii illius examinatoris in cuius subrogationem successit.

f) Examinatores qui cadunt possunt a Cardinali Vicario denuo eligi.

g) Omnes examinatores ad invitationem Cardinali Vicarii operam suam diligenter navabunt experientiam habendis ad provisionem paroecciarum, ad clericorum ordinationem, ad approbationem sacerdotum potentium excipere sacramentales confessiones aut sacras habere conciones; itemque, ubi sit opus, ad amotionem alicuius parochi decernendam, iuxta novissimum decretum *Maxima cura*.

h) Aliquot ipsorum convocari poterunt, ut in rebus ad disciplinam pertinentibus maioris momenti vel difficilius definitionis consilium suum praebeant sub ductu Cardinalis Urbis Vicarii, vel Adessoris, vel a secretis huius sectionis.

i) Poterit etiam Cardinalis Vicarius ipsorum alicui committere ut aliquod negotium examinet et scripto redigat votum suum, aliave agat quae ad cleri disciplinam custodiendam utilia vel necessaria videantur et a Vicariatus officialibus praestari congrue nequeant.

SECTIO 2^a — *De institutis religiosis mulierum.*

31. Cum expediat ut monasteria aliaeque religionis mulierum domus, quae in Urbe sunt, uni eidemque ordinariae iurisdictioni subsint, decernimus et statuimus, ut omnes in posterum, a die quo haec Constitutio vim et executionem habere incipiet, auctoritati et ordinariae iurisdictioni unius Cardinalis Vicarii subiectae sint, suppressis exemptionis privilegiis, quibus earum nonnullae aliquibus S. R. E. Cardinalibus, aut Praelatis saecularibus vel regularibus obnoxiae erant, et conservato dumtaxat memoratis PP. Cardinalibus protectionis munere, quod modo in eas ipsi obtinent, aut in futurum eisdem concedi poterit.

32. Regendis et gubernandis his omnibus monasteriis religiosis mulierum domibus Cardinalem Vicarium adiuvant, prout in praesens iam obtinet, sex sacerdotes maturae aetatis, virtute et prudentia praeclari, qui, divisa Urbe in totidem regiones, delegati erunt monasteriorum regionis singulis attributae.

33. Huius sectionis a secretis munus erit:

a) indicem conficere et ordinate servare monasteriorum omnium ac domorum religiosarum, cum

recensione numeri religiosarum, moderatricum, operum quibus vacant, sacerdotum qui ibidem sacra ministeria explent et cum aliis indicationibus ad rem facientibus;

6) interesse coetibus ad quos delegati conveniunt, et scripto redigere ac servare quae in eis acta vel decreta sint;

c) executioni demandare quae statuta sunt, si a Cardinali Vicario vel ab Adessore ad hoc delegetur; et supplere si opus sit in casibus particulatibus et ex delegatione, ut supra, aliquem ex delegatis in suis muneribus.

34. Delegatorum vero erit singulas domos in sua regione vel aliter suae curae commissas identidem visere; atque sub ductu et auctoritate Cardinalis Vicarii vel Adessoris curare, ut in eis instituti disciplina servetur, ut scholae aliaque pia opera, quae in eis habeantur, recte procedant, ut rei familiaris administratio rite geratur, ut in pace et sanctitate moniales seu sorores convivant.

Ipsorum quoque erit postulantes ac novicias examini subicere, et vigilare ut in singulis domibus adsint sacerdotes qui sacellarii seu *capellani* officio fungantur, iidemque confessionibus excipiendis et sacris concionibus habendis sancte studioseque vacent.

Praeterea diebus a Cardinali Vicario pro sua prudentia statutis convenient, ut de rebus difficilioris momenti, aut de iis quae ad commune bonum spectant, praeside Cardinali Vicario vel Adessore, pertractent.

35. Si qua autem peculiaris praescriptio necessaria sit sive circa regularem religiosarum disciplinam, sive circa pia opera, quibus religiosae mulieres vacant, aut circa sacerdotes qui sacrum ministerium apud eas explent, delegati hoc negotium ne sibi sumant ipsi, sed rem deferant Cardinali Vicario vel Adessori in ordinario delegatorum conventu, vel etiam extra, sive ipsi per se sive ope a secretis huius sectionis, ubi res urgeat aut alias necesse sit.

36. Curabunt etiam singulis bienniis scripto referre quae de statu domorum religiosarum in sua regione notatu digna sint, quae laudanda, quae emendanda, quae opportune statuenda videantur; quo plenius et maturius Cardinalis Vicarius sive ipse per se sive in conventu delegatorum omnia perpendere, et quae necessaria sunt valeat statuere.

37. Optamus denique ut remunerationes, quas religiosa haec instituta donare singulis mensibus vel

annis valent sacerdotibus qui in ipsarum bonum vel in earundem domibus sacrum ministerium exercent, in posterum ad Vicariatum mittantur, ab eoque, non a religiosis mulieribus, iis ad quos spectat prudenti Cardinalis Vicarii iudicio tribuantur.

SECTIO 3^a — *De scholis, collegiis aliisque educationis laicorum institutis.*

38. Scholae ad erudiendam laicam utriusque sexus iuventutem, tam diurnae quam nocturnae, tam inferiores seu primariae quam superiores quaelibet, quovis nomine nuncupentur, omnes in posterum auctoritati et iurisdictioni Cardinalis Vicarii proxime suberunt.

Pari modo eius auctoritati proxime obnoxia erunt collegia aliaque instituta in quibus laica utriusque sexus iuventus educationis causa colligitur, salvis canonicae exemptionis religiosorum regulis.

39. Cessabunt vi praesentis Constitutionis et in Cardinalem Vicarium transferentur iura et officia quae in aliquot scholas, asyla, collegia et pia instituta hucusque propria erant sive Praefecti domus Pontificiae, sive Antistitis a largitionibus Pontificis, sive Pontificii coetus praeservationis fidei.

Pariter cessabunt et in Cardinalem Vicarium transferentur iura et officia quae in aliquot scholas Urbis technicas, uti vocant, aut gymnasiales similesve ad S. Congregationem Studiorum pertinebant.

40. Reditus a Nobis quotannis tribui soliti ad harum omnium scholarum sustentationem, alique qui a singulis memoratis Pontificiis coetibus vel Praeclatis pro scholis seu institutis unicuique propriis detinebantur aut offerebantur, in unum collecti a Cardinali Vicario administrabuntur iuxta normas constitutas in Officio IV, ac distribuentur inter varias scholas et instituta iuxta fundatorum et offerentium voluntatem, iustitia et aequitate servata.

41. Coetus pontificius a decessore nostro v. m. Leone XIII a. 1878 institutus nonnullis scholis moderandis, qua talis cessabit: eiusque loco Consilium scholasticum sub Cardinalis Vicarii seu Adessoris auctoritate et nutu constituetur.

Qui huic consilio adscribantur eligendi erunt a Cardinali Vicario, iidem pro rei natura servatis regulis ac superius pro examinatribus est constitutum.

42. In scholis, collegiis aliisque educationis institutis, quae a Vicariatu temporali ratione sustentantur, scholastici consilii officium erit, nominare ac remo-

[Vicariatus]

vere, si opus sit, moderatores et magistros, libros ab alumnis utendos deligere, interiori disciplinam inspicere ac tueri; cavere rectae, et, quoad liceat, perfectae iuvenum institutioni; conservationi aedium aularumque scholasticarum advigilare.

Quoties vero agatur de expensis faciendis, nil statuat nisi vocato in consilium Praefecto administrationis, de quo infra in *cap. IV*, eiusque voto requisito.

43. In scholis vero et institutis, quae a pia aliqua causa vel religiosa aliqua familia sustentatur, scholastici consilii munus erit cognoscere quinam sint moderatores et magistri, quinam libri textus: utrum institutio religiosa et moralis sufficiens ac recta sit; qua ratione christiana doctrina tradatur et quaenam pietatis exercitationes fiant; utrum institutio civilis conformis sit legibus utilisque, et in scholis nil contra leges tuendae valetudinis habeatur. Si quid autem vel omnino reprehendendum vel minus rectum inveniat, Consilium, seu de Consilii voto Cardinalis Vicarius, hoc denunciabit moderatoribus piae causae aut religiosas familiae, ut opportuna remedia parentur.

44. Curae et vigilantiae scholastici consilii suberunt etiam opera illa omnia quae *patronatus* scholastici vel *post scholas* nomine veniunt, vel alio simili titulo nuncupantur.

45. Ad suum vigilantiae curaeque officium explendum, scholasticum consilium aliquot inspectores deliget, quorum opera utetur ad scholas, et memorati superius instituta atque opera invisenda.

46. A secretis huius sectionis munus erit:

a) indicem texere et ordinate servare omnium scholarum, collegiorum et institutorum de quibus supra, adnotando quinam sint moderatores et magistri, quot habeantur discipuli seu alumni, quinam sit status rerum et morum in instituto;

b) interesse conventibus consilii scholastici, ac recensere et in tabularium referre acta et decreta Cardinalis Vicarii eiusque scholastici consilii;

c) executioni mandare quae a Cardinali Vicario eiusque scholastico consilio statuta sint, si hoc expresse in mandatis habeat.

SECTIO 4^a — *De confraternitatibus aliisque consociationibus et operibus socialibus.*

47. Ad hanc sectionem in primis pertinet cura et vigilantia in sodalitates et archisodalitates, quantum ad Vicariatum de iure spectare potest, salvis scilicet

singularum legibus, statutis ac privilegiis ab ecclesiastica seu Apostolica auctoritate rite recognitis, quibus praesenti Constitutione nihil detrahatur.

48. Insuper quum complura alia ex Dei gratia in Urbe sint consociationes et opera, quae pium aliquem finem religionis, caritatis aut iustitiae propositum habent, in bonum nunc ipsorum sociorum, nunc aliorum, aut totius societatis; haec omnia et quotquot alia similia in posterum instituentur curae huius Vicariatus partis atque auctoritati et iurisdictioni Cardinalis Vicarii proxime subiecta esse volumus ac iubemus.

Si quae itaque consociatio vel si quod pium opus aliquem Praelatum vel S. R. E. Cardinalem protectorem habeat, hoc protectionis munus ita accipi et intelligi debet, ut iurisdicatio Cardinalis Vicarii integra semper maneant.

Auctoritas et iurisdicatio Cardinali Vicarii in memoratas consociationes et opera necessario sibi vindicat, ut ab eo ipsa rata habeantur, ab eodemque statutorum approbationem impetrent in iis quae ad pium ipsorum finem referuntur, nisi forte a Summo Pontifice statuta ipsa directo receperint.

Eiusque quoque erit, vel Adessoris, vigilantiam in ea exercere, curam de iis habere, salvis semper legitimis eorundem statutis; et sacerdotes adstantes, delegatos, destinatos confessionibus excipiendis, vel utcumque moderatores eisdem praebere.

49. His exercendis muneribus suppetias Cardinali Vicario ferent varii coetus seu consilia, quae ad dirigenda uniuscuiusque generis opera et consociationes instituta forte inveniantur, vel in posterum instituentur.

Adeoque primum in socialibus operibus auxilio erit Cardinali Vicario et Adessori *consilium dioecesanum actionis catholicae in Urbe*, quae iuxta apostolicas litteras *Il fermo proposito* iam exstat; in coetibus virorum a S. Vincentio a Paulo consilium centrale romanum: in consociationibus dominarum caritatis a S. Vincentio a Paulo aliud centrale Urbis consilium: et ita in similibus.

50. Inter socialia opera cum principem locum obtineat, et longe maxime ad bonum religionis et societatis intersit pium opus catechismi, volumus ac mandamus, ut non intermissa cura ac praecipua illud a Cardinali Vicario geratur.

51. Itaque in singulis parocciis, ad normam eorum quae in constitutione *Acerbo nimis* die 15 mensis aprilis anno 1905 praescripta sunt, consociatio ca-

nonice constituta habeatur, cui nomen *congregatio doctrinae christianae*. Cardinalis autem Vicarius et Adsector vigilent sedulo ut parochi, ipsique subiectae congregationes quas diximus, catechismum doceant ad legis praescriptum, eo modo ac ratione quibus maxime alliciantur pueri ut intersint et germanam fidei morumque doctrinam hauriant.

52. Ut autem Cardinalis Vicarius curam et vigilantiam tanto operi necessariam assidue possit et efficaciter exercere, consilium sex saltem sacerdotum constituet, quorum electio a Nobis et successoribus Nostris pro tempore erit approbanda: iidem in officio per quinquennium perdurabunt et a munere decident eodem modo ac examinatores cleri, de quibus supra sub *num.* 30.

53. Sacerdotum huius consilii munus erit:

a) statis temporibus, sub ductu Cardinalis Vicarii vel Adsectoris convenire, ut quae necessaria vel opportuna sint ad catechismi opus excolendum, perficiendum in singulis paroeciis decernant;

b) invisere de mandato Cardinalis Vicarii vel Adsectoris singulas paroecias, ecclesias vel scholas ubi catechismus doceatur, et videre ac referre qua methodo, quo fructu christiana doctrina tradatur, et utrum scholae quae habentur sint satis ad inventutis utriusque sexus institutionem, an aliae horis et locis aptioribus aperiendae sint;

c) certamina instituere ad praemia inter praestantiores catechismi alumnos unius vel plurium paroeciarum.

54. Archisodalitatis a christiana doctrina quae in Urbe penes ecclesiam a S. Mariae a *planctu* instituta est, iura et officia ad hoc unum circumscripita volumus, et praesenti constitutione circumscribimus, ut curam et administrationem suae ecclesiae et piorum legatorum quae in ea sunt habeat, et ceteras sodalitates a christiana doctrina ad indulgentiarum participationem aggregare valeat: in moderatione autem catechismi dioecesani se non immisceat. Statuta igitur huius archisodalitatis hoc sensu erunt immutanda et a Cardinali Vicario approbanda.

55. Quod vero spectat hospitalia quae in Urbe modo sunt, pluribus privilegiis donata, dum usui vel juri detrudere nolumus, quo religiosis alicuius Ordinis vel Congregationis animarum cura in aliquibus ex iis piis domibus reservata est, statuimus et praescribimus, ut in posterum nemo religiosus vir a suis Praepositis ad has pias domus in hunc finem mittatur, nisi de consensu et approbatione Cardinalis

Vicarii; cui praeterea attribuimus vigilantiam in eos exercere, et, si opus sit, eosdem a munere removere; sicut eidem attribuimus et reservamus vigilantiam in moniales quae ibidem pium caritatis opus praestiturae versantur: sublatis in hac parte privilegiis quibuslibet, etiam peculiarem mentionem merentibus, quae hisce dispositionibus adversentur.

Mandamus itaque ut in posterum moderatores Ordinum et Congregationum, antequam religiosum aliquem suum ad hospitalia mittant, eius nomen proponant Cardinali Vicario, huiusque beneplacitum expectent, ut licite possit sacram ministerium ibidem exercere.

56. A secretis huius sectionis officium erit:

a) indicem texere et conservare omnium sodalitatum et Archisodalitatum Urbis, nec non consociationum et operum socialium, cum recensione eorum qui praesident, numeri sodalium, loci quo hi conveniunt aut ubi pium opus est situm;

b) interesse conventibus coetuum seu consiliorum, de quibus in *num.* 49 et *num.* 53, *litt.* a), in regesto conscribere et in tabulario asservare quae gesta aut statuta sint;

c) executioni mandare, si expressis verbis iubeatur a Cardinali Vicario vel ab Adessore, quae circa consociationes et opera haec decreta sint.

APPENDIX. — De delegato ad agrum romanum.

57. Ad aptius consulendum iis qui in romano agro versantur, usque dum praesentes conditiones rerum subsistant, volumus ac decernimus, ut sub Cardinalis et Adsectoris auctoritate ac nutu sacerdos habeatur, qui curam proxime habeat earum rerum omnium quae in eodem agro ad cleri et fidelium salutem ac disciplinam decernenda gerendaque sunt.

Vocabitur delegatus ad agrum romanum; eiusque electio fiet a Cardinali Vicario cum approbatione Summi Pontificis.

CAPUT III.

OFFICIUM TERTIUM.

De iudicialiis negotiis.

58. Ordinarius et unicus iudex primae instantiae in omnibus causis quae apud forum ecclesiasticum Romanae dioecesis agi possunt, quolibet alio tribunali et iurisdictione hucusque vigente suppressis, erit ipse Cardinalis Urbis Vicarius.

59. Qui tamen non ipse per se causas videbit, nisi expressis verbis in aliquo casu ob peculiare rationes sibi id reservaverit; sed per suum *Auditorum*, qui nempe suum locum in re iudiciaria teneat

[Vicariatus]

et unum tribunal cum eo constituat, quique ut dioecesanæ romanæ curiæ *Officialis* habeatur.

60. Ipse vero causas iudicandas non assumet, nisi prius de re docuerit Cardinalem Urbis Vicarium. Quo annuente iudicium instituet, et usque ad sententiam definitivam perducet, servatis communis iuris regulis.

61. Ad eum reservatur quoque iudicium de quaestionibus funeratiis aliisque quæ Camerarii cleri hucusque propria erant, cuius proinde officium et iurisdiclio suppressa manent.

62. Auditori dabitur adiutor *substitutus*, cuius electio Summo Pontifici reservatur.

63. Si qua causa ex iuris norma non ab uno iudice sit definienda, sed a tribunali collegiali, huius praeses erit ipse Auditor, nisi Cardinalis Vicarius ius praesidendi sibi reservaverit.

64. Electio eorum, qui in tribunali collegiali *con-iudicum* officio fungantur, Summo Pontifici reservatur. Inter eos vero quinam in speciali aliqua et certa causa cum Cardinali Vicario vel Auditore ad iudicandum sedeant, decernere Cardinali Vicario attribuiuntur.

65. Ad officium de iudiciariis negotiis, hoc est, ad Auditorem et ad officiales eidem subiectos, spectat quoque processus conficere de dispensationibus matrimonialibus, de mandatis liberi status seu *contrahendi*, de correctione fidei nativitatibus, matrimonii et similibus actorum, de recognitione subscriptionum et documentorum, aliaque huius generis.

Quibus in negotiis pertractandis ac definiendis communis iuris regulæ, et his deficientibus, laudabiles ac probati Vicariatus usus erunt servandi.

66. Erunt insuper in hoc officio de iudiciariis negotiis Promotor iustitiæ, ac Defensor vinculi, a Cardinali Vicario cum approbatione Summi Pontificis eligendi.

Nil autem vetat quominus hæc munera uni eisdemque tribuantur, si ille par sit eisdem rite satisfaciendis.

67. Notarii, cancellarii alique inferiores administrati, qui necessarii sint explendis muneribus huius officii propriis, a Cardinali Vicario eligentur, praemisso eorum examine.

CAPUT IV.

OFFICIUM QUARTUM.

De administratione oeconomica.

68. Unica erit omnibus Vicariatus officiis administratio oeconomica sub dependentia Cardinalis Vicarii et Praelati eidem administrationi *Praefecti*.

69. Ad eam conferendi sunt redditus universi qui ex rescriptis aliisque titulis quibusvis Vicariatus eiusque variis officiis obveniant. Ipsa arcam nummariam et pecuniae capita custodiet, quæ Vicariatus et antiquae sacrae Congregationi Visitationis erant propria: ipsa pensiones et remunerationes persolvat, subsidia distribuet (nisi aliter Cardinalis Vicarius in aliquo casu faciendum censuerit) oneribus satisfaciet, expensis occurret sive ordinariis sive extraordinariis, quæ a Cardinali Urbis Vicario vel a Praelatis Vicariatus officiis praepositis probatae erunt.

70. Quamvis autem unica sit administratio, sors et redditus ex fundatione, aut ex expressa piorum oblatorum voluntate, aut ex praescriptione Summi Pontificis alicui officio vel operi attributa, sarta tecta ei servabuntur, et ab huius officii moderatoribus in praescriptum finem erogabuntur.

71. Huius quoque officii erit curam habere de conservatione et recta gestione bonorum paroecialium, praesertim beneficio vacante, et bonorum ad pias causas pertinentium, maxime si hae piae causae propria ac distincta administratione a canonicis legibus recognita careant.

72. Arca nummaria secundum canonicas normas custodietur.

73. Duo praeterea erunt inferiores administrati a Cardinali Vicario cum approbatione Summi Pontificis eligendi, praestita pecuniaria cautione, quæ respondeat sorti vel pecuniae, de quibus ipsi possunt aliquando disponere: eisque, si necessitas exigere videatur, dari poterit a Cardinali Vicario cum approbatione Summi Pontificis aliquis adiutor.

74. Alter ipsorum ratiocinatoris munere fungetur: alter vero distributoris et capsarii officium potissimum peraget.

75. Singulis mensibus Praefectus administrationem reddet Cardinali Vicario accepti et expensi.

Quotannis vero epitomen totius administrationis conficiet, approbationi Cardinalis in Urbe Vicarii et Summi Pontificis subiiciendam.

CAPUT V.

De interna officiorum disciplina.

76. Quæ normae circa internam disciplinam statutæ sunt in sacris Congregationibus aliisque S. Sedis Officiis post constitutionem *Sapientis consilio* eadem cum proportionem serventur, in variis Vicariatus officiis.

Praesertim vero custodiantur quæ statuta sunt de iureiurando praestando ac de officiorum disciplina.

77. Singula quatuor officia tabularium suum, vulgo *protocollo* habebunt, in quo recensio erit rerum ad illud officium spectantium, et acta et documenta servabuntur, de quibus adhuc quaestio esse poterit, deinde ad archivium mittentur.

78. Tum tabularium tum archivium duplex erit, secretum aliud, aliud non secretum.

79. Ex his autem, etsi non secretis, nullum documentum neque exemplar extrahatur, neque cum ullo communicetur, nisi de mandato Cardinalis Vicarii, vel Praelatorum ad quorum officium res spectet.

80. Administrorum, quibus tabularii vel archivii cura commissa est, munus erit acta et documenta recensere, custodire, ordinate servare, eorumque exemplar, recepto mandato, conficere et suis quaeque officiis tradere.

81. Archivarius, seu archivio praefectus, a Summi Pontifice eligitur. Suberit autem directe Cardinali Vicario, eoque deficiente vel absente, Commissario Vicariatus, salva tamen dispositione *can.* 79, de quo supra.

82. De tempore quo varii administri in officii aulis esse debent ac de feriis, Cardinalis Vicarius normam Nobis proponat, habita ratione legum quae apud SS. Congregationes obtinent, quasque Nos Ipsi probavimus [2676].

Vicarius:

a) Capitularis:

I) Quoad eius electionem. — Quoad binas dioeceses eiusdem Ordinario subiectas normae traduntur [2721]. — In eius electione canonici pro seipsis suffragium ferre nequeunt: bene vero pro consanguineis et affinibus [2748].

II) Quoad eius potestatem;

1) Quando aliquem Episcopum viciniorem invitavit ad missam et vespas ut pontificali ritu concelebraret, thronum aut saltem baculum pastorem illi concedere haud potest [755].

2) Vicario Capitulari non licet electum ab Episcopo in Curia Romana procuratorem cum alio mutare; at poterit cum Sanctae Sedis Officiis directo agere [1598].

3) Vicarius Cardinalis in Urbe omnibus Vicariatus officiis praest. Est praeses natus Commissionis pro visitatione apostolica in Urbe et unicus iudex Ordinarius pro romana dioecesi [2676].

c) Castrensis. — Constituitur Vicarius Castrensis in Reipublicae Cilenaee exercitu [2208]. —

In Anglia [938]. — In Hispania non tenetur ad missam celebrandam pro populo [316]. — Cfr. *Capellanus*.

d) Generalis:

I) Quoad praecedentiam. — Antecedere debet omnes dignitates et canonicos sacris paramentis non paratos. Eidem vero habitu vicariali induto, danda est praecedentia semper et ubique supra omnes dignitates et canonicos, sacris vestibus minime indutos [537].

II) Quoad titulum honorificum. — Vicarius Generalis nomine atque honoribus Pronotariatus titularis gaudens, quavis ex causa a munere cesset, eo ipso titulo, honoribus et iuribus ipsius Pronotariatus excidit [537] (1).

e) Parochorum. — De commutatione stipendiorum missae, cum victu a Parocho praestando. [541]. — Cfr. *Parochus*.

f) Perpetui. — Eorum obligationes [1787].

Vigilantiae consilium. — Cfr. *Consilium*.

Vigiliae:

a) In missae canone caput inclinari debet ad nomen Sancti cuius fit vigilia [2651].

b) Festorum suppressorum, ubi ex voto vel constituto hucusque servabantur, adhuc servari debent. [2630].

c) Si occurrat eodem die cum feria maiori, missa privata ad libitum erit de festo, aut de feria, aut de vigilia [2918].

d) Epiphaniae praefertur duplici etiam maiori [2830].

e) Nativitatis Dñi si in dominicam incidat, sabbato praecedenti servatur ieiunium et abstinencia, uti servanda essent in vigilia ipsa [296].

f) Omnium Sanctorum; in ea non fit suffragium [2751].

g) S. Ioannis Bapt. praeferenda in occursum vigiliae Ss. Ap. Petri et Pauli [2601]. — De qua tamen dici potest missa privata [2918].

h) S. Ioseph et Annuntiationis B. M. V., servari debent iuxta decretum S. Officii diei 5 sept. 1906 [2729].

(1) Cfr. Supplementum I ad verb. *Canonicus*, *Pronotarius* novae concessionis.

[Vincentiana]

Vincentiana (Societas). — Cfr. *Allocutiones, Conferentia, Gallia, Sermones*.

Visitatio:

a) Congregatio. — Supprimitur et eius opus conceditur Commissioni P.P. Cardinalium et primo Vicariatus officio: archivum et arca nummaria Vicariatui tribuuntur [2676].

b) Apostolica:

I) In Urbe. — Haec a S.mo Pontifice indicitur [168]. — Ad hoc amplissimae facultates conceduntur [191]. — Ad hoc quaestionarium [199]. — Decret. Vicariat. Urbis quo ea indicitur [213]. — Visitatio oratoriorum privatorum jubetur [1520].

II) In Italia. — Eadem ad omnes Italicas dioeceses extenditur [196].

c) Ad Limina Apostolorum:

CAN. I. — Abrogata lege temporum, quibus hactenus visitanda fuerunt sacra Limina et relatio Sanctae Sedi exhibenda de statu dioecesis, omnes locorum Ordinarii, quibus dioecesani regiminis onus incumbit, obligatione tenentur referendi singulis quinquenniis ad Summum Pontificem de statu sibi commissae dioecesis ad normam canonum infra positorum et novi *Ordinis* praesenti decreto adiecti.

CAN. II. — § 1. Quinquennia sunt fixa et communia, incipientque a die 1 mensis ianuarii anno 1911.

§ 2. In primo quinquennii anno relationem exhibebunt Ordinarii Italiae, et insularum Corsicae, Sardiniae, Siciliae, Melitae, aliarumque minorum adiacentium.

§ 3. In altero, Ordinarii Hispaniae, Lusitaniae, Galliae, Belgii, Hollandiae, Angliae, Scotiae et HiBerniae, cum insulis adiacentibus.

§ 4. In tertio, Ordinarii imperii Austro-Hungarici, Germanici, et reliquae Europae cum insulis adiacentibus.

§ 5. In quarto, Ordinarii totius Americae et insularum adiacentium.

§ 6. In quinto, Ordinarii Africae, Asiae, Australiae et insularum his orbis partibus adiacentium.

§ 7. Et ita per vices continuas singulis, quae sequuntur, quinquenniis.

CAN. III. — § 1. In prima cuiusque Ordinarii relatione ad singula quaesita, quae in adiecto *Ordine* (1) continentur, distincte responderi debet.

§ 2. In relationibus quae sequuntur (1) sufficit ut Ordinarii ad quaesita in singulis articulis contenta dicant, utrum novi aliquid habeatur, necne.

Adiicient vero quomodo et quo fructu ad effectum perduxerint monita et mandata quae S. Congregatio in sua responsione ad relationem significaverit.

§ 3. Relatio latina lingua est conficienda.

§ 4. Subsignanda autem erit, praeter quam ab Ordinario, ab uno vel altero ex *convisitatores*, qui de statu dioecesis magis conscii sunt et de ea testificari possunt.

Ipsi vero circa ea quae ex relatione noverint, si publici iuris non sunt, gravi secreti lege adstringuntur.

CAN. IV. — § 1. Omnibus et singulis pariter praecipitur ut, quo anno debent relationem exhibere, beatorum apostolorum Petri et Pauli sepulcra veneraturi ad Urbem accedant, et Romano Pontifici se sistant.

§ 2. Sed Ordinariis, qui extra Europam sunt, permittitur ut alternis quinquenniis, idest singulis decenniis, Urbem petant.

§ 3. Huic obligationi Ordinarius, vel ipse per se, vel per Coadiutorem aut Auxiliarium Episcopum, si quem habeat, satisfaciet; vel iustis de causis a S. Sede probandis, per idoneum sacerdotem qui in eadem dioecesi stabilem commorationem teneat.

CAN. V. — Si annus exhibendae relationi assignatus, ex toto vel ex parte, inciderit in primum biennium ab initio dioecesis regimine, fas erit Ordinario ab exhibenda relatione, et a visitatione sacrorum Liminum peragenda pro ea vice, abstinere.

CAN. VII. — Denique cum sacrorum Liminum visitatio et relatio dioecesana ad Apostolicam Sedem non sint confundendae cum lege de visitatione pastoralis dioecesis, idcirco vigere pergunt praescripta a Concilio Tridentino, sess. XXIV, cap. III *de reform.*, his verbis expressa: *Propriam dioecesim* (Episcopi) *per se ipsos, aut, si legitime impediti fuerint, per suum generalem Vicarium aut Visitatorem, si quotannis totam propter eius latitudinem visitare non poterunt, saltem maiorem eius partem, ita tamen ut tota biennio per se vel Visitatores suos compleatur, visitare non praetermittant* [2056]. — Cfr. *Dioecesis*.

c) *Dioecesis*. — Cfr. *Dioecesis*.

(1) Cfr. *Dioecesis*.

(1) Id. Ibid.

d) *Ecclesiae*. — Ad lucrandas indulgentias, cfr. *Indulgentiae, Regulares*.

e) *Moniales*. — Peculiares declarationes circa electionem, mutationem et dimissionem earum confessoriorum [44]. — Occasione III centenar. a Monasterii Anneciensis fundatione gratulationes ac praeclarissima documenta [2039].

Visitor:

a) *Dioecesium* sequentes normae servare debet:

1. Visitor Apostolicus antequam ad suam missionem proficiscatur, iusiurandum de munere fideliter adimplendo ac de secreto servando in omnibus quae ad visitationem pertinent, coram Em. S. C. Concilii Praefecto vel eiusdem Congreg. a Secretis praestabit; quae autem secreta servandi necessitas, gravissima erit, ad tutanda iura non modo Visitoris, sed etiam eorum qui visitantur.

2. Receptiones omnes solemnes, campanarum cum sonitu aliisque exterioribus caeremoniis, tum in visitandae dioecesis adventu tum quando ad singula eiusdem loca accesserit omnino vetantur; privatim enim muneribus suis incumbere Visitor debet. Imprimis vero Visitoris erit ante omnia ad Ordinarium se conferre, ut obsequii sui testimonium una cum missionis suae credentiales litteras ei exhibere valeat.

3. Ordinarii erit curare ut convenientem hospitalitatem sortiatur Visitor, cuius tamen victus frug. semper ac absque personarum invitatione sit.

4. Visitor autem quascumque invitationes ad prandendum vel ad solatium capiendum, necnon dona ac munera quacumque ratione ac sub quocumque praetextu oblata, recusabit. Ad quae omnia devitanda, iurament. ab eo praestitum ut muneri suo satisficiat (quo ad omnia servanda quae in hoc articulo continentur severe Visitor adstringitur) opportune appellet.

5. Si quae ad suam missionem rite adimplendam, examen, nimirum, rerum ac personarum necnon receptionem iusiurandi de veritate dicenda ac de secreto servando excipias, nulla auctoritativa iurisdictione Visitor pollet, qui, igitur, talem nec exercere potest. At in his quoque quae muneris sui sunt nullam ostentationem auctoritatis ipse praeseferat qui, potius, pietate, prudentia ac modestia, tum clerum, tum populum ab eo visitatum exemplo et aedificatione adiuvet.

6. In primis et ante omnia notitiam generalem de dioecesi, clero, fidelibus, Seminario, tum masculini tum foemini sexus Institutis religiosi, necnon Pii Operibus ac Consociationibus catholicis tum quoad materialem, tum quoad moralem statum spectat ab Ordinario Visitor percontabit. His peractis, Ordinarius testimonialibus litteris quibus Visitoris missio ab his omnibus quorum interest dignoscatur illum praemuniet.

7. Visitatio sit localis, realis ac personalis et magis quam in caeteris in hac postrema, tum Visitor tum visitati inviolabile secretum servent; de quo postremi ergo omnes illud observaturos iurata fide, spondent.

8. In primis et ante omnia Curiam ac tabularium inspiciet Visitor, qui tum Vicarium Generalem, tum Officiales separatim convocabit. An status cleri necnon paroecciarum habeatur, quae negotiorum taxae vigeant, an ecclesiastica administratio ad S. Sedis normas geratur, et tabularium, iuxta canonicas regulas, ex ordine ac diligenter custodiatur inspiciet Visitor.

9. Seminarii visitationem tum quoad materialem tum quoad moralem statum quoad studia, sicut quoad alumnorum pietatem primas in sui muneris obtinere partes persuasum Visitor habeat. Ad hoc non Rectorem, Oeconomum, ac Deputatos tantum ipse convocabit, sed et scholas visitabit, necnon personaliter cum alumnis colloquetur, ut eorum animi sensa, studia ac proposita paterne investigare possit.

10. Cathedrallem Ecclesiam tum in re materiali, tum in omnibus quae ad cultum divinum spectant, chorale, nimirum, servitium, animarumque curam (si habeatur), sacrarum functionum rationem, paramenta sacra necnon utensilia inspiciat dignoscatque Visitor.

11. Et civitatis paroeccias ipse visitabit ut tum materialem, tum moralem earum statum probe perspectum habeat. Ad rem quomodo in christiani populi instructionem, catechesim. pietatem augendam incumbatur, ac qua fide libri paroecciales se habeant percontabit, et si quaedam in prima sua visitatione haud peragere possit, in posterum dimittat.

12. Eadem quoad dioecesis paroecciarum visitationem ipse servabit, ex quibus non insignioribus tantum, sed et humilioribus pauperioribusque studebit, ut tum cleri, tum populi genuinam conditionem perspectam habeat.

[Vocatio]

13. Si aliquod Sanctuarium in dioecesi habeatur, illud visitabit ut de eius custodia, oblationibus pro missis et aliisque peculiaribus finibus, necnon de earum administratione rectam notitiam nancisci possit.

14. Virorum quoque ac foeminarum Religiosas domos visitabit, his tantum exceptis quae suorum Superiorum monasticorum inspectionem sortiri consuescunt. Quae inibi regularum observantia vigeat, et qui salutis fructus de his domibus habeantur, sedulo examinabit Visitor.

15. In omnibus vero ac ubique de religiosa christiani populi conditione, de indifferentismo, de sacramentorum frequentia et an, potiusquam Ecclesiarum legum sincera observantia, externi cultus species praeadametur, sedulo inspiciat Visitor. Insuper, si, praesertim quoad blasphemias, inhonestos mores, ac intemperantiam malae consuetudines inoleverint, si malum prelum diffundatur; quoniam cum fructu huic bonae notae opponatur prelum sedulo Visitor inspiciet. Tandem Confraternitates ac Pias Consociationes et quae in populo fidei pietatis perseverantiaeque fructus adiumentum ex ipsis capiuntur, Visitor investigabit.

16. De his omnibus breviter quidem sed exacte, non tantum de malo, sed et de bonis, quotidianam exarabit relationem, ut, veritate duce, de genuina rerum conditione S. Sedem edocere possit. Si quae vero habeantur quae secretum vel peculiarem prudentiam postulant, adeo de his notulas exarabit ut etiamsi scriptum amittatur, nil intelligi possit, neque ullum damnum exoriat.

Sed, in primis et ante omnia, ut in suo perarduo munere divinum auxilium Visitori haud deficiat, et quae ab eo agenda sunt, iuxta visitationi propositum finem, in maiorem Dei gloriam animarumque salutem cedant, tum ad Deum, tum ad visitandae dioecesis Angelos tutelares ferventes preces ipse fundat [197].

b) Monialium, in Hispania, congrue erunt de eodem Ordine; facultatibus tamen ab Ordinario delegatis tantum utentur [2533].

Vocatio. — De opere *La vocation sacerdotale* a J. Lahitton edito gratulatio-

nes [1964]. — Speciale iudicium quo, occasione controversiae circa hunc librum excitatae, principium doctrinale ponitur:

Opus praestantis viri Iosephi canonici Lahitton, cui titulus *La vocation sacerdotale*, nullo modo improbandum esse; imo, qua parte adstruit: 1° Neminem habere unquam ius ullum ad ordinationem antecederet ad liberam electionem episcopi. — 2° Conditionem, quae ex parte ordinandi debet attendi, quaeque *vocatio sacerdotalis* appellatur, nequaquam consistere, saltem necessario et de lege ordinaria, in interna quadam adspiratione subiecti, seu invitamentis Spiritus Sancti, ad sacerdotium ineundum. — 3° Sed e contra, nihil plus in ordinando, ut rite vocetur ab episcopo, requiri quam rectam intentionem simul cum idoneitate in iis gratiae et naturae dotibus reposita, et per eam vitae probitatem ac doctrinae sufficientiam comprobata, quae spem fundatam faciant fore ut sacerdotii munera recte obire eiusdemque obligationes sancte servare queat: esse egregie laudandum [1964, 2588].

Nova eiusdem operis editio R. D. Lahitton iterum laudatur [2042]. — Vocationes ecclesiasticae sedulo adiuvandae [2279]. — Sodalitas promovendis juvandisque ecclesiasticis vocationibus constituta indulgentiis ditatur [3030].

Vota. — Vota a regularibus emissa relaxantur a Congregat. Religiosorum [1590]. — Emissa ante servitium militare ipso facto non cessant, sed, si temporanea, renovari non possunt [2709]. — Indulgentia 50 d. conceditur religiosis quoties quamdam iac. precem recitant cum intentione denuo religiosa vota nuncupandi [1201]. — Cfr. *Episcopus, Militia, Moniales, Professio, Regulares*.

Vulgata (S. Scriptura). — Cfr. *Benedictini, Biblia, Scriptura*.

PARS TERTIA

SYNOPSIS ALPHABETICA

PARS TERTIA

SYNOPSIS ALPHABETICA.

MONITA.

D pleniorē intelligentiā facilioremque usum huius synopsis alphabeticae, quae, tamquam necessarium complementum, chronologicam quam dedimus subsequitur, haec probe animadversa velimus:

I. Quum praecipuus finis illius sit quam faciliorem reddere actorum documentorumque adinventionem quorum prima tantummodo seu initialis vox forte agnoscatur, de hac potissimum fuimus solleciti ac procuravimus ut, quantum spatii ratio sineret, si plura essent documenta eiusdem initii, caetera quae ad distinctionem necessaria forent, in quantum liceret, adderemus.

II. Post initium verborum, vel dicasterii nomen vel indoles documenti indicatur. Ad haec: quando legitur *epistola* subintelligendum est Romani Pontificis; littera plenior et maior distinguit documenta quae maiorem nacta sunt celebritatem.

III. Data iterum apponenda erat ut, eius ope, facilius inveniretur in chronologico indice documentum quod requiratur et ita peculiaris illius notae cognoscerentur, quas in praesenti, brevitatis causa, omittimus.

IV. Sententias in causis apud S. C. Concilii actitatis, quum fieri non posset ut initiali littera eae distinguerentur [quae iuxta restrictus seu compendii varietatem differt] per ipsarum *titulos*, alphabetico ordine digestos, indicamus.

V. Denique in referendo loco seu fonte quo documentum prostat, numerum progressivum synopsis chronologicae argumentorum exhibemus, quae primo loco habetur.

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>A decem.</i> S. C. Rit. decret. 1 Dec. 1903	78
<i>Ad hanc.</i> S. C. Ind. decret. 28 Aug. 1903.	7
<i>Adventante</i> S. C. Rit. decret. 14 Aug. 1903	14
<i>A iudice.</i> S. R. Rota 7 Jun. 1913.	3014
<i>A nonnullis.</i> S. C. Rit. declar. 14 Febr. 1906	851
<i>A nonnullis Rōmis.</i> S. C. Rit. declarat. 9 Febr. 1912.	2714
<i>A R.mo.</i> S. C. Rit. decret. 12 Nov. 1909.	1994
<i>A Sacra.</i> S. C. Rit. decret. 23 August. 1905.	719*
<i>A Sacra Rituum.</i> S. C. Rit. declar. 4 Nov. 1905	720
<i>A Sacrorum.</i> S. C. Rit. 19 April. 1912	2771
<i>A Sacrorum Rituum.</i> S. C. Rit. declarat. 10 Maj 1907.	1266
<i>A te.</i> Epistola 2 Januar. 1909	1711
<i>A tenore.</i> Vicariatus Urbis decret. 2 April. 1908	1520
<i>A tutti.</i> S. C. Indulg. rescript. 27 Mai 1905	636
<i>A viro.</i> Epistola 23 Jul. 1906	1006
<i>A vobis.</i> Epistola 1 Mai 1905	598
<i>Ab annis.</i> S. C. Rit. decret. 8 August. 1905.	705
<i>Ab antiquis.</i> S. C. Religiosor. rescript. 20 Dec. 1910.	2398
<i>Ab antiquissima.</i> S. C. S. Offic. rescript. 13 Ian. 1910	2072
<i>Abbas.</i> S. C. Rit. indult. 23 Jan. 1907	1156
<i>Abbatessae.</i> S. C. EE. et RR. decret. 20 Januar. 1906	832
<i>Abbatissae.</i> S. C. EE. et RR. indult. 14 Mart. 1905	561
<i>Abbatissae.</i> S. C. Rit. decret. 11 Aug. 1905	708
<i>Abbiamo letti.</i> Epistola 6 Febr. 1905.	522
<i>Abellinen.</i> S. C. Concil. 26 August. 1905	724
<i>Ab hac.</i> S. C. Indulgent. declar. 19 August. 1904	391
<i>Ab hac Sacra.</i> S. C. Religiosor. declarat. 4 Jan. 1910	2062
<i>Abhinc.</i> S. C. Indulgent. decret. 25 Mart. 1904	219
<i>Ab hodierno caeremoniarum.</i> S. C. Rit. decret. 1 Jul. 1904.	349
<i>Ab hodierno kalendarista.</i> S. C. Rit. declarat. 8 Junii 1911	2544
<i>Ab hodierno Rōmo.</i> S. C. Rit. decret. 11 Dec. 1909	2030
<i>Absolutis.</i> Epistola 9 Nov. 1906	1082
<i>Accepimus.</i> Epistola 7 Mart. 1909.	1891
<i>Accepimus.</i> Epistola 29 Jun. 1909.	1761
<i>Accogliamo con.</i> Sermo pontific. 18 Mart. 1904	211
<i>Accogliamo colle.</i> Allocutio 17 April. 1907.	1234
<i>Acerbo nimis.</i> Encycl. 15 April. 1905	591
<i>Acheruntina.</i> S. C. Concil. 26 August. 1905	732
<i>Acheruntina.</i> S. C. Concil. 20 Januar. 1906	830
<i>Acheruntina.</i> S. C. Concil. 15 Sept. 1906	1068
<i>Acheruntina.</i> S. C. EE. et RR. 16 Mart. 1907	1215

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Acre nefariumque.</i> Epistola 14 Mai 1905	612
<i>Acres.</i> S. C. Rit. decret. 18 Dec. 1906	1133
<i>Acta.</i> S. C. Rit. decret. 12 Febr. 1909	1745
<i>Acta.</i> S. C. Concil. Litt. 30 April. 1912.	2789
<i>Actores.</i> S. C. Rit. decret. 13 Mai 1908.	1542
<i>Ad agenda.</i> Epistola 28 Nov. 1910	2375
<i>Ad Apostolicas.</i> Secretar. Brev. 10 Jun. 1904	319
<i>Ad Apostolicas.</i> Litterae Apostolicae 8 Mart. 1913	2982
<i>Ad augendam.</i> Secretar. Brev. 11 Febr. 1905	528
<i>Ad augendam fidelium.</i> Secretar. Brev. 17 Mart. 1995	563
<i>Ad augendam fidelium religionem.</i> Litterae Apostolicae 27 Oct. 1910. .	1986
<i>Ad diem.</i> Litterae Encyclicae 2 Febr. 1904.	160
<i>Ad dubium.</i> S. C. EE. et RR. decret. 14 Dec. 1903	106
<i>Ad dubium.</i> S. C. Consistorial. declarat. 13 Mart. 1911	2477
<i>Adest.</i> S. C. S. Offic. decret. 28 Mai 1913.	3030
<i>Ad evangelicae.</i> S. C. Prop. Fid. decret. 20 Mart. 1912	2750
<i>Ad explorandum.</i> S. C. Religios. decret. 27 August. 1910.	2321
<i>Ad fluvium.</i> S. C. Prop. Fid. decret. 4 Maj 1910	2212
<i>Ad fovendam.</i> S. C. Rit. decret. 26 Mart. 1904.	231
<i>Ad fovendam.</i> S. C. S. Offic. rescript. 25 Januar. 1910	2089
<i>Ad gloriam.</i> S. C. Rit. decret. 12 April. 1905	590
<i>Ad hanc.</i> S. C. Rit. decret. 28 August. 1903.	7
<i>Ad hanc.</i> S. S. C. Indulgent. rescript. 20 Febr. 1907.	1182
<i>Ad hanc sacram.</i> S. C. Consistor. declarat. 25 Oct. 1910	2253
<i>Ad Hispanas.</i> Secret. Brev. 11 April. 1904	2239
<i>Ad hodiernam.</i> Sermo pontific. 29 Maj 1909	1847
<i>Ad humillimas.</i> S. C. Rit. decret. 6 Dec. 1905	783
<i>Adiacen.</i> S. R. Rota 21 Jun. 1909.	1883
<i>Adiacen.</i> S. R. Rota 21 Jul. 1909.	1920
<i>Ad maiorem.</i> S. C. Rit. decret. 8 Nov. 1955.	756
<i>Admodum.</i> S. C. R. t. decret. 26 Febr. 1911	2470
<i>Ad mentes.</i> Litterae Apostolicae 30 Oct. 1912	2906
<i>Administratores.</i> Signatura Apostolic. 26 Iun. 1910.	2270
<i>Admodum.</i> S. C. Rit. 24 Febr. 1911.	2460
<i>Ad nonnullas.</i> S. C. Rit. decret. 27 Nov. 1903	74
<i>Ad numerum.</i> S. C. Rit. decret. 12 Jul. 1911	2586
<i>Ad omnium.</i> Epistola 21 Nov. 1904	455
<i>Adolescentes.</i> S. C. Indulg. decret. 12 Jul. 1905	683
<i>Ad pontificium.</i> Epistola 10 Iun. 1912	2820
<i>Ad praecavendas.</i> S. C. Rit. decret. 12 Iun. 1912	2821
<i>Ad propositum.</i> S. C. Consistor. decret. 28 Jul. 1909	1929

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Ad quasdam</i> . S. C. Rit. decret. 28 Jul. 1911	2601
<i>Adrien</i> . S. C. Concl. 24 Mart. 1906	2460
<i>Ad Sacram</i> . S. C. Rit. decret. 2 Mart. 1912	2736
<i>Ad S. Congregationem</i> . S. C. Indulgent. 13 Sept. 1905	745
<i>Ad Sacram Congregationem Concilii</i> . S. C. Concil. declarationes 8 Julii 1908	1603
<i>Ad Sacram Congregationem</i> . S. Concil. 9 Jun. 1908	1865
<i>Ad Sacram Rituum</i> . S. C. Rit. decret. 19 April. 1912	2770
<i>Ad satisfaciendum</i> . S. C. Indulgent. decret. 6 Mart. 1907	1206
<i>Ad septimum</i> . S. C. Rit. decret. 23 Febr. 1910	2123
<i>Ad sollemnem</i> . Epistola 15 August. 1912	2870
<i>Ad suppetias</i> . Epistola 12 Dec. 1904	470
<i>Ad Supremam</i> . S. C. S. Offic. declarat. 26 Febr. 1913	2977
<i>Ad Supremam</i> . S. C. S. Offic. decret. 8 Jun. 1913	3037
<i>Ad tollendam</i> . S. C. Rit. declarat. 13 Jul. 1904	362
<i>Adventante</i> . S. C. Rit. indult. 14 August. 1903	2
<i>Adventante</i> . Epistola 25 Mai 1905	3029
<i>Aemilius</i> . S. R. Rota 1 Jul. 1911	2757
<i>Aemilius Iacobus</i> . S. R. Rota 2 Januar. 1913	2938
<i>Aesina</i> . S. C. Concil. 25 Iun. 1904	335
<i>Aetatum</i> . S. C. Consistor. decret. 12 Febr. 1907	1175
<i>Afflictum</i> . Litterae Apostolicae 24 Nov. 1906	1100
<i>Africam</i> . Litterae Apostolicae 23 Oct. 1904	432
<i>Agennen</i> . S. C. EE. et RR. 5 Mai 1903	603
<i>Agitur</i> . S. C. EE. et RR. sentent. 16 Febr. 1905	533
<i>Agitur de</i> . S. C. Concil. sententia 1 Febr. 1908	1450
<i>Agostino Veneziani</i> . S. C. Indulgent. 27 April. 1904	1500
<i>Agrigentina</i> . S. C. Concil. 26 Mart. 1904	223
<i>Agrigentina</i> . S. R. Rota 24 Jan. 1910	2431
<i>Albien</i> . S. C. Concilii 25 Febr. 1905	1166
<i>Albien</i> . S. C. Concil., 26 Januar. 1907	547
<i>Albinganen</i> . S. C. Concil. 24 Mart. 1906	906
<i>Alexander</i> . S. C. Indulg. rescript. 8 Maj 1907	1263
<i>Alexandrina</i> . S. R. Rota 15 Mart. 1909	1771
<i>Alexandrina</i> . S. R. Rota 14 Junii 1909	1872
<i>Alfonsiana</i> . S. C. Rit. decret. 23 Maj 1906	956
<i>Alias</i> . Epistola 25 Januar. 1912	2699
<i>All'animo</i> . Secret. Status epistol. 20 August. 1905	736
<i>Allata</i> . Epistola 9 Iun. 1910	2218
<i>Almae Urbis</i> . Secretar. Brev. Kalend. Iun. 1905	639
<i>Aloisius</i> . S. C. Negot. Extraord. indultum 1 Mart. 1904	190

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Al riverente</i> . Secret. Status epistol. 3 Nov. 1906	1079
<i>Alvina</i> . S. R. Rota 1 Jul. 1912	2840
<i>Amantissimis</i> . Epistola 8 August. 1910	2306
<i>Americae</i> . Epistola 13 Jun. 1909	321
<i>Ampliori</i> . S. C. Propag. Fid. decret. 19 Jul. 1913	3074
<i>Amplissimum</i> . Allocutio 27 Mart. 1905	581
<i>Amplitudo</i> . Secretaria Status Epistola 3 August. 1905	702
<i>Anagnina</i> . S. C. Concil. 25 Jun. 1904	342
<i>Anagnina</i> . S. C. Concil. 27 Jul. 1907	1325
<i>Andrien</i> . S. C. Concil. 30 April. 1904	263
<i>Andrien</i> . S. C. Concil. 30 April. 1904	264
<i>Andrien</i> . S. C. Concil. 30 April. 1904	264
<i>Andrien</i> . S. C. Concil. 26 August. 1904	395
<i>Andrien</i> . S. C. Concil. 20 Maj 1905	627
<i>Andrien</i> . S. C. Concil. 24 Mart. 1906	904
<i>Andrien</i> . S. C. Concil. 27 Iun. 1908	1585
<i>Andrien</i> . Signatura Apostolica 20 Febr. 1912	2723
<i>Angela</i> . S. C. Rit. decret. 28 Febr. 1912	2731
<i>Angela Berengan</i> . S. R. Rot. 11 Mart. 1912	2742
<i>Angelopolitana</i> . S. C. Rit. declarat. 17 Januar. 1908	1433
<i>Annales</i> . Epistola 18 Ian. 1909	1719
<i>Annecien</i> . S. C. Concil. 29 Iul. 1905	692
<i>Annecien</i> . S. C. Concil. 24 Mart. 1906	899
<i>Anno Domini 1860</i> . S. C. EE. et RR. decret. 3 Dec. 1907	1401
<i>Anno Domini 1881</i> . S. C. EE. et RR. decret. 11 Maj 1908	1541
<i>Anno proxime elapso Episcopus</i> . S. C. Consistorialis decretum 9 Dec. 1909	2025
<i>Anno 1900</i> . S. C. Negot. Extraordinar. indult. 22 Mart. 1905	714
<i>Anno 1884</i> . S. C. EE. et RR. sentent. 16 Febr. 1907	1176
<i>Anno 1886</i> . S. C. EE. et RR. sentent. 6 Dec. 1907	1404
<i>Anno 1860</i> . S. C. EE. et RR. sentent. 3 Dec. 1907	1401
<i>Anno 1866</i> . S. C. EE. et RR. sentent. 6 Dec. 1907	1404
<i>Anno 1878</i> . S. C. Religiosor. decret. 11 April. 1909	1802
<i>Anno 1856</i> . S. C. Religiosor. decret. 25 Maj 1909	1856
<i>Anno 1688</i> . S. R. Rota 10 Januar. 1910	2067
<i>Anno 1893</i> . S. R. Rota 23 Dec. 1910	2402
<i>Anno 1828</i> . S. C. Concil. sentent. 17 Dec. 1910	2393
<i>Anno 1905</i> . S. R. Rota 16 Iul. 1909	1918
<i>Anno 1849</i> . S. C. Rit. decret. 14 Iun. 1911	2589*
<i>Anno 1868</i> . S. R. Rota 23 Iun. 1911	2554
<i>Anno 1751</i> . Signatura Apostolica sentent. 15 April. 1912	2769

[Anno 1870]

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Anno 1870. S. R. Rota 13 Januar. 1913</i>	2943
<i>Anno 1881. S. R. Rota 22 April. 1913.</i>	3011
<i>Anno 1890. S. R. Rota 12 Jul. 1913.</i>	3067
<i>Anno 1910. S. R. Rota 14 Jul. 1913.</i>	3070
<i>Anno superiore. S. C. Indulgent. decret. 8 April. 1908</i>	1526
<i>Anno reparatae. - Litterae Apostolicae 13 Jul. 1911</i>	2589
<i>A nonnullis. S. C. Rit, 9 Febr. 1912</i>	2714
<i>A nonnullis. S. C. Rit. decret. 20 Jun. 1913.</i>	3056
<i>Annuam. S. C. Propagandae Fidei epistola 2 Januarii 1908</i>	1428
<i>Annum proximo. Epistola 24 Januar. 1910.</i>	2084
<i>Annuus. Epistola 26 Jul. 1909</i>	1923
<i>An praeter. S. C. Rit. decret. 22 Januar. 1908</i>	1438
<i>Anle. S. C. Sacramentor. decret. 14 Maj 1909</i>	1842
<i>Antequam. S. C. Consistor. decret. 27 Januar. 1909</i>	1731
<i>Antequam dioecesanam. Epistola 12 Sept. 1912</i>	2892
<i>Antiphonale. S. C. Rit. decret. 8 Dec. 1912</i>	2920
<i>Antiquum. Litterae Apostolicae 7 Mart. 1912.</i>	2738
<i>Antonio. S. C. Indulg. rescript. 10 Oct. 1904.</i>	427
<i>Antonius. S. C. Rit. declarat. 21 Januar. 1904</i>	140
<i>Antonius. S. Poenitentiar. decret. 21 April. 1908</i>	1531
<i>Antonius. S. C. Religiosor. rescript. 1 Sept. 1910</i>	2325
<i>Antonius Hospelt. S. R. Rota 27 August. 1910</i>	2323
<i>Antonius Hospelt catholicus. S. R. Rot. 10 Jun. 1912</i>	2819
<i>Antonius Hospelt. Signatura Apostolica 12 Jul. 1913</i>	3068
<i>Anxiis. S. C. Rit. decret. 13 Dec. 1905</i>	786
<i>Apamien. S. C. Concil. 5 Sept. 1903.</i>	23
<i>Apostolatus. Litterae Apostolicae 12 Dec. 1912</i>	2927
<i>Apostolica. S. C. Religiosor. decret. 3 Jul. 1910.</i>	2276
<i>Apostolicae. S. C. Consistor. decret. 24 Mai 1905</i>	633
<i>Apostolicae. S. C. Consistor. decret. 10 Oct. 1903.</i>	47
<i>Apostolicae. Constitut. Apostol. 15 April. 1910</i>	2189
<i>Apostolicae Sedi. Epistola 8 Maj 1905</i>	605
<i>Apostolicae. S. C. Consistor. decret. 25 Januar. 1910</i>	2434
<i>Apostolicis. S. C. Consistor. 19 Febr. 1912</i>	2721
<i>Apostolico. S. C. Rit. decret. non. Majas 1908</i>	1539
<i>Apostolico. S. C. Propag. Fid. decret. 4 Oct. 1912.</i>	2900
<i>Appelé. Secret. Status epistola 18 Iuni 1909.</i>	1879
<i>Après avoir. Secretar. Stat. epistol. 19 Oct. 1912</i>	2912
<i>Aprutina. Signatura Papalis 28 Dec. 1912.</i>	2935
<i>Apuliae. S. C. Rit. declarat. 19 Januar. 1906</i>	820
<i>Aquen. S. R. Rota 2 April. 1912.</i>	2763

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>A quibusdam cantus</i> . S. C. Rit. decret. 8 Jul. 1912	2842
<i>Aquilana</i> . S. C. Concil. 17 Febr. 1910	865
<i>Aquilana</i> . S. C. Concil. 24 Mart. 1906	898
<i>Aquinalen</i> . S. C. Concil. 19 Maj 1906	947
<i>Aquinalen</i> . S. C. Concil. 26 Ianuar. 1907	1168
<i>Aquinatis</i> . Epistolae 16 Jul. 1913	3072
<i>Archicoenobium</i> . Litterae Apostolicae 10 Febr. 1913	2967
<i>Archidioeceseos</i> . Litterae Apostolicae 8 Mart. 1912	2739
<i>Archiepiscopi et Episcopi</i> . Secr. Status indult. 1 Ianuar. 1910	2058
<i>Archiepiscopus</i> . S. C. Concil. declarat. 27 Febr. 1905	552
<i>Archiepiscopus</i> . Secretar. Stat. rescript. 3 Jun. 1905	644
<i>Archiepiscopus Bracarensis</i> . S. C. Consistor. declar. 11 Dec. 1909	2029
<i>Archiepiscopus Caesaraugustanus</i> . S. C. Indulgent. rescript. 23 Ianuar. 1907	1160
<i>Archiepiscopus Westmonasteriensis</i> . S. C. Propag. Fid. decret. 7 Jul. 1904	357
<i>Arduum sane</i> . Motu proprio XIV Kal. April. 1904	210
<i>A. Remo</i> . S. C. Rit. decret. 12 Nov. 1909	1994
<i>A remotissima</i> . S. C. Consist. decret. 31 Decembr. 1909	2056
<i>Argentinan</i> . S. C. Concil. 23 Nov. 1907	1390
<i>Argentinan</i> . S. R. Rota 10 Jul. 1912	2843
<i>Argentinan</i> . S. R. Rota 23 Febr. 1912	2725
<i>Arenae</i> . S. R. Rota 16 Ianuar. 1913	2947
<i>Aretina</i> . S. C. Concil. 30 April. 1904	271
<i>Aretina</i> . S. C. Concil. 24 Nov. 1906	1109
<i>Aretina</i> . S. R. Rota 16 Iun. 1910	2261
<i>Aretina</i> . S. C. Rit. 25 nov. 1911	2652
<i>Arianen</i> . S. C. Concil. 15 Maj 1910	222
<i>Arianen</i> . S. C. Concil. 14 Mart. 1910	2157
<i>Ariminen</i> . S. C. Concil. 16 Jul. 1904	367
<i>Ariminen</i> . S. C. Concil. 20 Ianuar. 1906	826
<i>Ariminen</i> . Signatura Apostolica 17 Jul. 1911	2590
<i>A Sacra</i> . S. C. Rit. declarat. 11 Maj 1911	2520
<i>A Sacra</i> . S. C. Rit. decret. 23 Aug. 1905	720
<i>Assisiensium</i> . S. C. Religiosor. decret. 10 Febr. 1910	2103
<i>Asten</i> . S. C. Concil. 26 Ianuar. 1907	1162
<i>Asturicen</i> . S. C. Rit. declar. 16 Mart. 1908	2162
<i>Athenaeum</i> . Secret. Stat. epistola 13 Dec. 1909	2038
<i>Athenarum</i> . S. R. Rota 20 Maj 1910	227
<i>Athenarum</i> . S. R. Rota 23 Maj 1911	2528
<i>Aturensi</i> . S. C. Consistorial. decret. 22 April. 1912	2776
<i>Auctis</i> . S. C. EE. et RR. decret. 30 Ianuar. 1905	515
<i>Augescentibus</i> . S. C. S. Offic. decret. 20 Febr. 1913	2973

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Augusta Praetoria</i> . S. C. Concil. 18 Mart. 1905.	572
<i>Augustinus</i> . S. C. Indulg. rescript. 1 Febr. 1905.	518
<i>Augustinus Veneziani</i> . S. C. Indulg. rescript. 28 Jun. 1905	674
<i>Augustinus Veneziani Procurator</i> . S. C. Indulg. rescript. 13 Iun. 1906 .	972
<i>Augustinus Veneziani Procurator Generalis</i> . S. C. Rit. indultum 2 Mart. 1906	878
<i>Augustinus Veneziani Procurator Generalis Congregationis</i> . S. C. Indulgen. decret. 1 Dec. 1907	1400
<i>Augustodunen</i> . S. C. Concil. 25 Iun. 1904	336
<i>Augustus</i> . S. C. EE. et RR. sentent. 27 Ianuar. 1905.	512
<i>Au milieu</i> . Secretar. Status epist. 30 Sept. 1908	1653
<i>Aurelianen</i> . S. C. Concil. 18 Mart. 1905	568
<i>Auspicia</i> . Epistola 17 Iun. 1912	2828
<i>Aurelianen</i> . S. C. Rit. decret. idib. Decembr. 1908	1728
<i>Aurelianen</i> . S. C. Rit. decret. 25 August. 1909	1960
<i>Aurien</i> . S. C. Concil. 29 April. 1911.	2508
<i>Ausculana</i> . S. C. Concil. 26 Ianuar. 1907	1168
<i>Ausculana</i> . S. C. Concil. 23 Mart. 1907.	1226
<i>Ausculana</i> . S. C. Concil. 27 Jul. 1907	1326
<i>Ausculana</i> . S. R. Rota 28 Maj 1909.	1860
<i>Auspicata</i> . Epistola 12 Sept. 1905.	744
<i>Auspicato</i> . Motu propr. 15 Dec., 1909	2041
<i>Austriam</i> . Epist. 6 Mart 1905	559
<i>Au terme</i> . Secretar. Status epist. 18 Iun. 1909	1877
<i>Auximi</i> . S. C. Rit. decret. 6 Sept. 1911	2625
<i>Avendo</i> . S. C. Rit. edict. 7 Dec. 1907	1408
<i>Avenionen</i> . S. C. Concil. 30 Iun. 1906	987
<i>Avenionen</i> . S. C. Concil. 22 Iun. 1907	1294
<i>Aversana</i> . S. C. Concil. 27 Febr. 1904	182
<i>Aversana</i> . S. C. Concil. 23 Febr. 1907	1193
<i>B. D.</i> . S. C. Rit. indult. 8 April. 1908	1525
<i>Baltimoren</i> . S. U. Rota 29 Nov. 1911	2637
<i>Baltimoren</i> . S. R. Rota 30 Jun. 1910	2273
<i>Bambergen</i> . S. C. Concil. 17 Iun. 1905	655
<i>Barbara</i> . S. R. Rota 1 Maj 1912.	2790
<i>Barcinonem</i> . Epistola 11 Nov. 1904	441
<i>Barcinonen</i> . S. C. Concil. 26 August. 1904	403
<i>Barcinonen</i> . S. C. Concil. 29 Jul. 1905	697
<i>Barcinonen</i> . S. C. Concil. 27 Febr. 1909	1557
<i>Barcinonen</i> . S. C. Rit. decret. 3 Mart. 1907	1203
<i>Barcinonen</i> . S. C. Concil. 7 August. 1910	2302

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Barcinonen.</i> S. C. Rit. decret. IV Kal. Maias 1907.	1280
<i>Barcinonen.</i> S. C. Rit. decret. XII Kal. Augusti 1907	1352
<i>Baren.</i> S. C. Concil. 23 Januar. 1904	145
<i>Basileen.</i> S. C. Concil. 27 April. 1907	1245
<i>Beati.</i> Litterae Apostolicae 6 Januar. 1913.	2941
<i>Beatissimi.</i> Secret. Stat. epistol. 17 Sept. 1909	1975
<i>Beatissimum.</i> Secret. Stat. epistol. 24 Febr 1912	2726
<i>Beatissimus Pater.</i> Secret. Stat. epistol. 29 Nov. 1905.	773
<i>Beatorum.</i> S. C. Rit. decret. 25 August. 1909	1960
<i>Beatorum Coelitum.</i> S. C. Rit. decret. 11 April. 1905.	585
<i>Beatorum Coelitum.</i> S. G. Rit. decret. 12 April. 1905	589
<i>Bellovacen.</i> S. C. Concil. 9 August. 1909	1941
<i>Benedicti.</i> Epistola 6 Febr. 1911	2443
<i>Beneventana.</i> S. C. Concil. 25 Febr. 1905	539
<i>Benevolentiam.</i> Epistola 9 Febr. 1905	526
<i>Benigna.</i> Litterae Apostolicae 27 Januar. 1911	2437
<i>Benigna.</i> Secretar. Brev. 27 Mart. 1905.	582
<i>Benigne.</i> Secretar. Brev. 28 Iun. 1904	344
<i>Benigne annuentes piis.</i> Litterae Apostolicae 3 Mart. 1909	1759
<i>Benigne... piis.</i> Litterae Apostolicae 11 August. 1909.	1942
<i>Bergomen.</i> S. C. Concil. 21 Nov. 1903	59
<i>Bergomen.</i> S. C. Concil. 25 Iun. 1904	333
<i>Bergomen.</i> S. C. Concil. 16 Jul. 1904	366
<i>Bergomen.</i> S. C. Concil. 19 Nov. 1904	145
<i>Bergomen.</i> S. C. Concil. 17 Dec. 1904	479
<i>Bergomen.</i> S. C. Concil. 15 Dec. 1905	790
<i>Bergomen.</i> S. C. Concil. 17 Febr. 1906.	857
<i>Bergomen.</i> S. C. Concil. 15 Septembr. 1906	1061
<i>Bergomen.</i> S. C. Concil. 29 Febr. 1908	1486
<i>Bergomen.</i> S. C. Concil. 22 August. 1908	1640
<i>Bernardinus.</i> S. C. Concil. sentent. 27 Jul. 1908.	1617
<i>Bien conosciidas.</i> Secretar. Stat. epistola 20 april. 1911	2302
<i>Binas.</i> Epistola 13 Oct. 1910	2344
<i>Bisinianen.</i> S. C. Concil. 24 Nov. 1906.	1102
<i>Bismarckien.</i> S. C. Concil. causa 31 Januar. 1913	2957
<i>Bituricen.</i> S. R. Rota 23 Mai 1912	2808
<i>Bituricen.</i> S. C. Rit. decret. 15 Febr. 1913	2972
<i>Bobien.</i> S. R. Rota 4 Mart. 1911	2469
<i>Bisuntina.</i> S. C. Concil. 20 Maj 1905	619
<i>Boianen.</i> S. C. Concil. 30 Maj 1908	1561
<i>Bonaeren.</i> S. R. Rota 8 Febr. 1913	2962

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Bonaerensi</i> . Litterae Apostolicae 23 August. 1909	1955
<i>Bononien</i> . Epistola 22 Mai 1913	3028
<i>Bononien</i> . S. C. Concil. 23 Febr. 1907	1184
<i>Bononien</i> . S. C. Concil. 23 Nov. 1907	1385
<i>Bononien</i> . S. R. Rota 21 Jul. 1911	2595
<i>Bononien</i> . Signatura Apostolica 27 Jun. 1913.	3061
<i>Boscoducen</i> . S. C. Concil. 3 Jul. 1909	1896
<i>Boscoducen</i> . S. C. Rit. decret. 31 Mart. 1909.	1790
<i>Boscoducen</i> . S. C. Rit. decret. 14 Mai 1913	3022
<i>Bracaren</i> . S. C. Concil. 11 Dec. 1910	2029
<i>Bredanen</i> . S. C. Concil. 26 Aug. 1904	396
<i>Bredanen</i> . S. C. Concil. 25 Febr. 1905	541
<i>Bredanen</i> . S. C. Concil. 7 August. 1909	1939
<i>Brixien</i> . S. C. Concil. 18 August. 1906.	1040
<i>Brixien</i> . S. C. Concil. 22 April. 1912	2777
<i>Burdigalen</i> . S. C. Concil. 20 Januar. 1906.	825
<i>Burdigalen</i> . S. C. Concil. 23 Febr. 1907	1188
<i>Burdigalen</i> . S. C. Concil. 27 April. 1907	1244
<i>Burgi S. Sepulcri</i> . S. C. Concil. 29 Febr. 1908.	1478
<i>Cadurcen</i> . S. C. Concil. 17 Iun. 1905	613
<i>Caelesti</i> . S. C. Rit. decret. 4 Mart. 1906	881
<i>Caeremonialis</i> . Secretar. Stat. 6 Jun. 1910.	2244
<i>Caesaraugustana</i> . S. C. Concil. 23 Mart. 1907	1221
<i>Caesaraugustana</i> . S. C. Concil. 27 Jul. 1908	1615
<i>Caiacen</i> . S. C. Concil. 27 Febr. 1904.	1727
<i>Caietana</i> . S. C. EE. et RR. 27 Ian. 1905.	512
<i>Caietana</i> . S. C. Concil. 23 Januar. 1904.	143
<i>Caietana</i> . S. C. Concil. 24 August. 1907	1342
<i>Caietana</i> . S. C. Concil. 30 Maj 1908.	1560
<i>Caietana</i> . S. C. Concil. 30 Maj 1908.	1562
<i>Caietana</i> . S. C. Concil. 22 August. 1908	1637
<i>Calaguritanae</i> . S. C. Consistor. decret. 15 Mai 1905	613
<i>Calamitosi</i> . Dataria, Bulla III Id. Dec. 1904.	465
<i>Calaritana</i> . S. C. Concil. 18 Nov. 1905.	765
<i>Calaritana</i> . S. C. Concil. 27 April. 1907	1246
<i>Calatayronen</i> . S. C. Concil. 28 Jul. 1906	1016
<i>Calendarista</i> . S. C. Rit. decret. 12 Mai 1905.	609
<i>Caltanisiaden</i> . S. R. Rota 10 Januar. 1910	2067
<i>Cameracen</i> . S. C. Concil. 26 Januar. 1907	1164
<i>Cameracen</i> . S. C. Concil. 28 Mart. 1908	1510

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Cameracen.</i> S. R. Rota 19 Iun. 1909	1881
<i>Cameracen.</i> S. R. Rota 11 Aug. 1910	2309
<i>Cameracen.</i> S. R. Rota 23 Iun. 1911	2563
<i>Camerinen.</i> S. C. Concil. 1 Febr. 1908	1451
<i>Canadensium.</i> Epistola 1 Nov. 1910	2357
<i>Cantonis Ticini.</i> S. C. Concil. 17 Iun. 1905	662
<i>Carcassonen.</i> S. C. Concil. 29 April. 1911	2506
<i>Cardinalis.</i> S. C. Indulgentiarum indult. 16 Iunii 1906	975
<i>Cardinalis Praefectus.</i> S. C. Concil. 12 Nov. 1908	1667
<i>Caritatis.</i> Epistola 19 Januar. 1909	1720
<i>Carolus.</i> S. C. Rit. decret. 27 Nov. 1904	462
<i>Carthaginen.</i> S. C. Concil. 16 Dec. 1905	792
<i>Casalen.</i> S. C. Concil. 22 Iun. 1907	1295
<i>Cassanen.</i> S. C. Concil. 19 Dec. 1903	115
<i>Catalcen.</i> S. C. Concil. 20 Maj 1905	621
<i>Cathedrale.</i> Litterae Apostolicae 17 August. 1909	1948
<i>Cathedralis.</i> Litterae Apostolicae 1 Jul. 1910	2274
<i>Catholicae.</i> S. C. Rit. decret. 17 april. 1904	251
<i>Catholici.</i> S. C. Consistor. decret. 11 August. 1905	710
<i>Catholici Orbis.</i> Litterae Apostolicae 15 Januar. 1912	2686
<i>Catholicis hominibus.</i> Epistola 12 Jul. 1912	2847
<i>Catholicos.</i> Epistola 12 Dec. 1909	2032
<i>Causa.</i> S. C. Rit. decret. 12 Maj 1909	1839
<i>Causa.</i> S. R. Rota 25 Maj 1909	1860
<i>Causa Baltimorem.</i> S. R. Rota 29 Nov. 1911	2657
<i>Causa haec.</i> S. R. Rota 22 Ianuar. 1910	2082
<i>Causa praesens.</i> S. R. Rota 22 Mart. 1910	2166
<i>Ce-Li-Meridio-Occidentalis.</i> S. R. Rota 1 April. 1913	2997
<i>Cenomanen.</i> S. C. Concil. 27 April. 1907	1243
<i>Cerretana.</i> S. C. Concil. 5 April. 1909	1794
<i>Certiores.</i> Epistola 19 Mart. 1909	1784
<i>Cervien.</i> S. C. Concil. 19 Maj 1906	942
<i>C'est.</i> Sermo pontific. habitus 12 Mart. 1909	1766
<i>C'est avec.</i> Secret. Status epist. 14 Iun. 1909	1870
<i>C'est avec une.</i> Allocutio 4 Jul. 1909	1890
<i>C'est avec un.</i> Secret. Status epist. 5 Jul. 1909	1900
<i>C'est.</i> Secretar. Stat. epistol. 17 April. 1910	2190
<i>C'est avec une.</i> Secret. Status epistola 27 April. 1910	2201
<i>Charitatis.</i> Epistola 19 Januar. 1909	1720
<i>Charitatis opera.</i> Litterae Apostolicae 28 Maj 1910	2238
<i>Chi è.</i> S. C. Studior. epistola 7 Mart. 1907	1207

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Christianae</i> . Litterae Apostolicae 8 Febr. 1912	2712
<i>Christiani</i> . Secret. Brev. 22 Januar. 1908	1445
<i>Christifideles</i> . S. C. Indulgen. rescript. 9 Mart. 1904	205
<i>Christifideles graeci</i> . Litterae Apostolicae 8 Iun. 1912	2818
<i>Christum</i> . S. C. Rit. decret. VI idus Dec. 1907.	1427
<i>Cincinnati</i> . S. R. Rota 16 Jul. 1912	2851
<i>Cincinnati</i> . S. R. Rota 9 Iun. 1911.	2545
<i>Ci pare</i> . Vicariat. Urb. Litter. circ. 20 April. 1905	593
<i>Ci piace</i> . Epistola 1 August. 1905.	701
<i>Circa</i> . S. C. Rit. decret. 16 Iun. 1909	1874
<i>Circa decretum</i> . S. C. Religiosor. decret. 5 April. 1910.	2174
<i>Circa devotionem</i> . S. C. S. Offic. 22 Iun. 1913	3058
<i>Circa indultum</i> . Secret. Status declaratio 13 Dec. 1911	2665
<i>Circa interpretationem</i> . S. C. S. Offic. declaratio 15 Jul. 1910.	2286
<i>Circa numismata</i> . S. C. S. Offic. declarat. 16 Dec. 1910	2390
<i>Circumventae</i> . S. C. Rit. decret. quint. non. Maj. 1908	1538
<i>Civile</i> . S. C. Consistorialis decret. 14 Jun. 1913.	3052
<i>Claudius</i> . Secret. Stat. indult. 20 Mart. 1906.	895
<i>Clausi</i> . S. C. Rit. decret. 11 Aug. 1911.	2613
<i>Clausus</i> . S. C. Rit. decret. 19 Nov. 1909	2002
<i>Clausus</i> . S. C. Rit. decret. 11 Aug. 1911	264
<i>Clavaren</i> . S. C. Consistorialis decret. 27 Nov. 1904	461
<i>Clavaren</i> . S. C. Concil. 17 Iun. 1905	661
<i>Clavaren</i> . S. C. Concil. 15 Sept. 1906	1069
<i>Clavaren</i> . S. C. Concil. 12 Dec. 1908	1693
<i>Clemens P. P. XIV</i> . S. C. Rit. decretum 3 Februar. 1907	1173
<i>Clementissimus</i> . S. C. Rit. decret. 12 August. 1908.	1627
<i>Clericos</i> . S. C. Concil. decret. 14 Nov. 1903	54
<i>Clericus</i> . S. C. EE. et RR. 6 Dic. 1907	1404
<i>Clericus</i> . S. C. Concil. sentent. 28 mart. 1908	1507
<i>Cochinquinen</i> . S. C. Rit. decret. IV Non. August. 1908	1626
<i>Cocincinae occidentalis</i> . S. R. Rota 14 Jul. 1913.	3070
<i>Codesto</i> . Epistola 26 April. 1905	597
<i>Coelesti</i> . S. C. Rit. decret. 4 Mart. 1906	881
<i>Colla circolare</i> . S. C. Studior. epist. 9 Mart. 1907.	1208
<i>Col Nostro Motu proprio</i> 25 April. 1904	256
<i>Colocen</i> . S. C. Concil. 21 Nov. 1903	67
<i>Colonien</i> . S. C. Concil. 18 August. 1906	1041
<i>Colonien</i> . S. C. Concil. 23 Mart. 1907	1223
<i>Colonien</i> . S. C. Concil. 27 Jul. 1907	1322
<i>Colonien</i> . S. C. Concil. 24 August. 1907	1348

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Colonien. S. C. Concil. 23 Nov. 1907</i>	1391
<i>Colonien. S. C. Concil. 27 Jul. 1908</i>	1618
<i>Colonien. S. C. Rit. decret. 12 August. 1908.</i>	1627
<i>Colonien. S. R. Rota 19 Mai 1910</i>	2224
<i>Colonien. S. R. Rota 23 Mai 1910.</i>	2230
<i>Colonien. S. R. Rota 31 Mai 1912</i>	2812
<i>Colonien. S. R. Rota 10 Iun. 1912</i>	2119
<i>Colonien. S. R. Rota 1 Jul. 1912</i>	2848
<i>Colonien. S. R. Rota 27 August. 1910</i>	2323
<i>Colonien. S. R. Rota 8 Nov. 1910.</i>	2360
<i>Colonien. Signatura Apostolica 12 Jul. 1913</i>	3068
<i>Columbiae. Epistola 30 Mai 1913</i>	3032
<i>Comen. S. C. Concil. 19 Dec. 1903</i>	114
<i>Comen. S. C. Rit. decret. 11 Decemb. 1907</i>	1411
<i>Comes. S. R. Rota 15 Maj 1911</i>	2522
<i>Comes Maria. S. R. Rota 1 Mart. 1913</i>	2981
<i>Commissum. Constitut. Apostolica 20 Januar. 1904.</i>	137
<i>Communem. Epistola 3 Iun. 1910</i>	2242
<i>Communes litterae. Epistola 26 Oct. 1910</i>	2354
<i>Communes litteras. Secretaria Status epistola 21 August. 1905</i>	717
<i>Communes litteras accepimus. Epistola 12 Iun. 1909</i>	1868
<i>Communes litteras ...quas. Epistola 15 Nov. 1909</i>	1997
<i>Communis. Epistola 12 Iun. 1907</i>	1285
<i>Communis vobiscum. Epistola 13 Dec. 1909</i>	2039
<i>Communium. Littera Encycl. 21 April. 1909.</i>	1810
<i>Comperimus. Litterae Apostolicae 1 Iun. 1911</i>	2538
<i>Comperimus ex. Epistola 19 Febr. 1912</i>	2722
<i>Comperta. Litterae Apostolicae 18 Mart. 1910</i>	2164
<i>Compostellana. S. C. Concil. 21 Maj. 1904.</i>	293
<i>Compostellana. S. C. Concil. 18 Nov. 1905.</i>	760
<i>Compostellana. S. C. Concil. 22 Dec. 1906.</i>	1143
<i>Conchen. S. C. Concil. 20 Maj. 1905.</i>	620
<i>Con decreto. Secretar. Status declaratio 11 Mart. 1910</i>	2150
<i>Con lettera. S. C. S. Offic. declarat. 11 Jul. 1904</i>	387
<i>Con lieto animo. Allocutio 23 Dec. 1903</i>	118
<i>Con l'intento. S. C. EE. et RR. epistola 18 Januar. 1908</i>	1435
<i>Con l'ossequente. Secretar. Stat. epistola 12 Dec. 1913</i>	102
<i>Consilium. Epistola 8 Febr. 1905</i>	524
<i>Consilium. S. C. Consistorialis epistola 24 Dec. 1910</i>	2405
<i>Consociationem. Epistola 6 Mart. 1909</i>	1260
<i>Conspicua. Litterae Apostolicae 5 Febr. 1909</i>	1739

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Conspicua templa</i> . Litterae Apostolicae 13 April. 1910	2185
<i>Conspicua templa Dei quae</i> . Litterae Apostolicae 28 Iun. 1911	2566
<i>Constantinien</i> . S. R. Rota 19 Jun. 1911.	2558
<i>Constantinien</i> . S. R. Rota 26 August. 1912	2878*
<i>Constantinien</i> . S. R. Rot. 12 Dec. 1910.	2387
<i>Constantiniana</i> . Signat. Papalis 29 Dec. 1912	293
<i>Constat</i> . S. C. Concil. decret. 7 Mart. 1904	196
<i>Constat apprime</i> . Litterae Apostolicae 21 Iun. 1910	2266
<i>Constat apprime Confraternitatem</i> . Litterae Apostolicae 19 Jul. 1910	2290
<i>Constat apprime Sanctuarium</i> . Litterae Apostolicae 4 Maj 1910	2211
<i>Constitutione</i> . S. R. Rot. decret. 4 August. 1910	2298
<i>Con su</i> . Secret. Stat. epistol. 21 Januar. 1910.	2079
<i>Con su atenta</i> . Secret. Stat. epist. 27 Januar. 1910.	2090
<i>Con su atenta carta</i> . Secret. Stat. epistola 24 Januar. 1909.	2085
<i>Con su atenta del</i> . Secret. Stat. epist. 27 Jan. 1910.	2090
<i>Con su atenta carta</i> . 22 Febr. 1910	2120
<i>Controversum</i> . S. R. Rota 2 Jul. 1911	2580
<i>Conventui</i> . Epistola 25 Jul. 1904	277
<i>Conventum</i> . Epistola 15 Maj. 1911	2523
<i>Conventus</i> . Epistola 17 Jul. 1906	1007
<i>Con vera</i> . Sermo 10 Maj. 1909.	1834
<i>Conversanen</i> . S. R. Rota 26 August. 1911.	2877
<i>Conversanen</i> . S. R. Rota 24 Febr. 1912	2727
<i>Cracovien</i> . S. R. Rota 21 Januar 1910	2078
<i>Cracovien</i> . S. R. Rota 10 Junii 1910.	2252
<i>Creditum</i> . S. R. Rota 4 Januar. 1913	2679
<i>Csanadien</i> . S. C. Concil. 27 Iun. 1908	1584
<i>Cuius</i> . Epistola 8 April 1904	236
<i>Cultu</i> . S. C. Rit. decret. 25 August. 1909.	1158
<i>Cultus</i> . S. C. Rit. decret. 27 April. 1910	2199
<i>Cum ab una</i> . S. C. Consistor. declaratio 28 Januar. 1909	1732
<i>Cum adhuc</i> . S. C. Religiosor. decret. 4 Iun. 1910	2243
<i>Cum ...ad Nos</i> . Litterae Apostolicae 5 Febr. 1909.	1740
<i>Cum</i> . Secretar. Brev. 6 Mart. 1904	195
<i>Cum ad norman</i> . Commissio Biblic. decret. 13 Febr. 1905.	531
<i>Cum aliquibus</i> . S. C. Consistorialis monitum 30 Mart. 1913	2996
<i>Cum annuos</i> . Epistola 12 Jul. 1912	2848
<i>Cum a sacra</i> . S. C. Negotior. Extraordinar. declaratio 29 Nov. 1912	2914
<i>Cum centenaria</i> . Secretar. Brev. 31 Januar. 1906	844
<i>Cum circa</i> . S. Poenitentiaria declaratio 3 April. 1904.	235
<i>Cum decreti</i> . S. C. S. Offic. decret. 31 Mart 1911.	2490

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Cum de</i> . S. C. Religiosor. decret. 3 Febr. 1913.	2960
<i>Cum dies</i> . S. C. Rit. decret. 4. August. 1905.	703
<i>Cum disciplinae</i> . Mat. propr. 10 April. 1910.	2183
<i>Cum Dominus</i> . Litterae Apostolicae XIII Kal. Iun. 1909	1849
<i>Cum exposuisset</i> . S. C. Propag. Fid. decret. 21 Januar. 1904	139
<i>Cum fama</i> . S. C. Rit. decret. 11 Januar. 1911	2418
<i>Cum haec</i> . S. C. Concil. 4 Jul. 1910.	2277
<i>Cum hoc</i> . Litterae Apostolicae 27 Mart. 1913	2991
<i>Cum huic</i> . S. C. S. Offic. decret. 26 April. 1906	923
<i>Cum in agendis</i> . S. C. Rit. decret. 11 Nov. 1912	2908
<i>Cum in Ambrosiano</i> . S. C. Rit. decret. 11 Sept. 1903	35
<i>Cum in capitulo</i> . S. C. Concil. 26 Febr. 1910	2130
<i>Cum incolarum</i> . Litterae Apostolicae IX Kal. Jun. 1912.	2810
<i>Cum in comitiis</i> . S. C. Propag. Fid. decret. 27 Januar. 1904	154
<i>Cum in formula</i> . S. C. Concil. decret. 31 Maj. 1906	965
<i>Cum in generalibus</i> . S. C. Prop. Fid. decret. 3 August. 1904.	382
<i>Cum in generalibus comitiis</i> . S. C. Prop. Fide decret. 7 Jul. 1909	1903
<i>Cum in generalibus comitiis habitis</i> . S. C. Prop. Fid. 20 Mai 1913.	3025
<i>Cum in motu</i> . S. C. Consistorial. declaratio. 1 Mart. 1911	2466
<i>Cum libellum</i> . Vicariatus Urbis decret. 28 Dec. 1908.	1709
<i>Cum Nobis</i> . Secretar. Brev. 7 Mai 1905.	646
<i>Cum Nobis</i> . Secretar. Brev. 1 Febr. 1908.	1459
<i>Cum Nobis ex</i> . Litterae Apostolicae 6 Jul. 1909.	1901
<i>Cum Nobis constet</i> . Vicariat. Urbis. decret. 14 Maj. 1906	937
<i>Cum Nobis constet librum</i> . Vicariat. Urbis. decret. 29 Oct. 1907.	1369
<i>Cum Nobis constet librum qui</i> . Vicariat. Urbis. decret. 29 Maj. 1907	1271
<i>Cum Nobis nihil</i> . Secret. Brev. 19 Dec. 1904.	490
<i>Cum Nobis nihil antiquius</i> . Litterae Apostolicae 2 Januar. 1905	498
<i>Cum Nobis... antiquius sit</i> . Secret. Brev. 28 Dec. 1903	121
<i>Cum Nobis supremum</i> . Litterae Apostolicae 20 Januar. 1913	2949
<i>Cum nonnulla dubia</i> . S. C. Religiosor. declarat. 31 Maj 1910	2249
<i>Cum nonnulla dubia orta</i> . - S. C. Consistor. declaratio 15 Febr. 1912.	2718
<i>Cum nonnullae</i> . S. C. Rit. declarationes 9 Mart. 1904	200
<i>Cum nonnulli</i> S. C. Consistor. declarat. 3 Oct. 1910.	2342
<i>Cum Nos</i> . Litterae Apostolicae 30 Nov. 1911	2660
<i>Cum nuper</i> . S. C. Rit. decret. 15 Januar. 1912.	2684
<i>Cum omnes</i> . Motu proprio 15 August. 1912	2872
<i>Cum omnia</i> . Litterae Apostolicae 11 Nov. 1910.	2363
<i>Cum parochialis</i> . S. R. Rota 10 Febr. 1910	2102
<i>Cum per</i> . Motu Proprio 7 April. 1910	2176
<i>Cum per decretum</i> « Ne temere », S. C. S. Offic. decret. 21 Iun. 1912.	2831

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Cum perplures</i> . S. C. Negot. Extraordinar. decret. 20 Dec. 1904.	491
<i>Cum perplures gentis</i> . S. C. Negot. Extraor. decret. 17 Januar. 1905	504
<i>Cum plures</i> . S. C. Prop. Fide decret. 15 Jul. 1908.	1608
<i>Cum plures Episcopi</i> . S. C. Concil. decret. 14 Dec. 1908	1701
<i>Cum primum</i> . Epistola 6 Aug. 1913.	3086
<i>Cum quaestio</i> . S. C. Negot. Extraordinar. decret. 12 Oct. 1912	2902
<i>Cum renuntiatum</i> . S. C. S. Offic. decret. 3 Mart. 1910	2135
<i>Cum Reverenda</i> . S. C. Propag. Fide indult. 10 Maj 1905	607
<i>Cum R. P. D. Thomas</i> . S. C. Consistor. decret. 22 Nov. 1904	456
<i>Cum R. P. S. C. Consistor</i> . decret. 19 Maj. 1905	617
<i>Cum RR. Praepositi</i> . S. C. Consistor. decret. 28 Dec. 1905	806
<i>Cum Reverendus</i> . S. R. Rota 21 April. 1910	2193
<i>Cum sacra</i> . S. C. S. Offic. decret. 16 Dec. 1910.	2389
<i>Cum semper</i> . S. C. Consistor. decret. 29 Iun. 1912	2839
<i>Cum sicut</i> . Secretar. Brev. 21 Jun. 1904	328
<i>Cum sicuti</i> . Secretar. Brev. 29 Mart. 1904	233
<i>Cum sicuti</i> . Secret. Brev. 10 April. 1904	238
<i>Cum sicuti ad Litterae Apostolic</i> . 15 Febr. 1905	532
<i>Cum sicuti ad Nos</i> . Secret. Brev. 6 Mart. 1904	195
<i>Cum sicuti ad Nos relatum</i> . Secretar. Brev. 6 Mart. 1906	882
<i>Cum sicuti ad Nos relatum</i> . Secret. Brev. 30 Maj. 1906	963
<i>Cum sicuti ad Nos relulil</i> . Secret. Brev. 15 Maj. 1908	1564
<i>Cum sicut</i> . Secretar. Brev. 10 April. 1904	238
<i>Cum sicut</i> . Litterae Apostolicae 5 Febr. 1909	1740
<i>Cum sicuti</i> . Secret. Brev. 7 Jun. 1905	646
<i>Cum sit</i> . Litterae Apostolicae 7 Sept. 1902	2887
<i>Cum summa</i> . Litterae Apostolicae 2 Maj 1911	2514
<i>Cuncta</i> . Litterae Apostolicae 1 Mart. 1912.	2735
<i>Cupiens R.mus</i> . S. C. Rit. indult. 22 Mart. 1905	579
<i>Cupiens R.mus Pater</i> . S. C. Rit. indult. 11 Dec. 1907	1410
<i>Curavil</i> . Secret. Brev. 1 Mart. 1904	188
<i>Curia</i> . S. C. Concil. causa 1 Febr. 1908	1453
<i>Curia Cameracensis</i> . S. C. Concil. 28 Mart. 1908	1510
<i>Dacchè</i> . Secretar. Stat. epistola 23 Dec. 1903.	120
<i>D. Maurus</i> . S. C. EE. et R. R. decret. 18 August. 1905	716
<i>Dal Clero</i> . Epistola 24 Sept. 1906	1361
<i>D. Eugenius</i> . S. C. EE. et RR. declarat. 20 Febr. 1905	536
<i>D. Maurus</i> . S. C. Negot. Extraord. rescript. 12 Mart. 1907	1209
<i>D'après</i> . Secretar. Stat. Epistola 14 Januar. 1913	2945
<i>Dalla</i> . Secret. Status epist. 29 Ianuar. 1912	2705

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Dal lavoro</i> . Secret. Status epist. 24 Jun. 1905	669
<i>Dal nobilissimo</i> . Secretar. Status epistola 24 Febr. 1907	1196
<i>Dal pregiato</i> . Secretar. Status epist. 26 Maj 1907	1272
<i>Da qualche</i> . Vicariat. Urbis decret. 18 Maj 1905	614
<i>Dari</i> . Epistola 24 Maj 1910	2234
<i>Datis</i> . Epistola 7 Maj 1909	1830
<i>De</i> . S. C. Propag. Fid. decret. 10 Sept. 1906	1058
<i>De animarum</i> . S. C. Propag. Fid. decret. 10 Septemb. 1906	1058
<i>De Aguascalientes</i> . S. C. Consistorialis declaratio 20 Novembr. 1907	1382
<i>De avulsione</i> . S. C. Consistor. decret. 22 Febr. 1910	2118
<i>Debito</i> . S. C. Concil. epist. 3 August. 1907	1331
<i>De catholica</i> . S. C. Rit. decret. 13 Dec. 1905	787
<i>Decessor</i> . Motu propr. 31 Ian. 1904	159
<i>Decessor Noster</i> . S. C. S. Offic. decret. 9 Dec. 1909	2021
<i>Decessor Noster recolendae</i> . Litterae Apostolicae 9 Dec. 1909	2022
<i>Decessorum</i> . Litterae Apostolicae 7 Sept. 1910	2328
<i>Decorem</i> . S. C. Concil. decret. 30 Nov. 1910	2378
<i>Decreta</i> . S. C. Rit. decret. 24 April. 1912	2782
<i>Decreto</i> . S. C. Consist. decret. 25 Oct. 1904	4333
<i>Decreto</i> . S. C. Consistor. decret. 5 Maj 1905	601
<i>Decreto diei</i> . S. C. Concil. decret. 24 Nov. 1906	1101
<i>Decreto S. S. C. Prop. Fide</i> decret. 18 Dec. 1905	801
<i>Decreto</i> . S. C. Consistor. decret. 29 Sept. 1908	1652
<i>Decreto Sacrae</i> . S. C. Consistorialis decret. 10 Mart. 1912	2745
<i>Decreto S. Congregationis</i> . S. C. Sacramentor. decret. 29 Iul. 1910	2293
<i>Decretum</i> . S. C. Rit. Litterae 10 April. 1907	1231
<i>De eleemosynis</i> . S. C. Religiosor. decret. 21 Nov. 1908	1674
<i>Deferendo</i> . Epistola 16 Febr. 1911	2454
<i>De fortissimis</i> . Secretar. Brev. 1 Nov. 1904	434
<i>De Guadalaxara</i> . S. C. Consistorialis decret. 30 Novembr. 1907	1398
<i>Deiparam</i> . S. C. Consistor. decret. 8 Sept. 1906	1057
<i>De Yucatan</i> . S. C. Concil. 27 Iul. 1908	1621
<i>De Linares</i> . S. C. Concil. 30 Maj 1908	1555
<i>Dei Sapientiae</i> . S. C. Rit. decret. 9 Ianuar. 1904	128
<i>Dei providentis</i> . Motu proprio 16 Iul. 1906	1000
<i>Delata</i> . Epistola 17 Nov. 1907	1377
<i>Delatum</i> . S. C. S. Offic. epist. 26 Febr. 1907	1199
<i>Delatum sodalibus</i> . Epistola 3 Dec. 1907	1402
<i>Delectarunt</i> . Epistola 9 Maj 1910	2215
<i>Delectarunt eae</i> . Epistola 10 Iun. 1911	2549
<i>Delectavit Nos</i> . Epistola 17 Dec. 1909	2044

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Delegatus</i> . S. C. Concil. 31 Januar. 1913	2957
<i>De Linares</i> . S. C. Concil. 30 Maj 1908	1555
<i>De mandato</i> . S. C. Rit. decret. 12 Maj 1909.. . . .	1836
<i>De mandato Beatissimi</i> . Secr. Status epistola 21 Maj 1909.	1850
<i>De mandato Rmi</i> . S. C. Rit. decret. 28 Feb. 1912.	2732
<i>De mandato</i> . S. C. Rit. declarat. 11 dec. 1912	2925
<i>De mandato</i> . S. C. Rit. decret. 11 Jun. 1913.	3045
<i>De matre</i> . S. C. Rit. decret. 9 Dec. 1909.	2019
<i>De more</i> . Secret. Brev. 30 August. 1906	0154
<i>Denique</i> . S. C. Consistorialis decret. 14 Febr. 1913	2969
<i>De novis</i> . S. C. Consistorialis decret. 15 April. 1910	2188
<i>De Pouso Alegre</i> . S. C. Concil. 28 Feb. 1905	540
<i>De Pouso Alegre</i> . S. C. Concil. 29 Iul. 1905.	689
<i>Derthonen</i> . S. C. Concil. 17 Iun. 1905	660
<i>Derthonen</i> . S. C. Concil. 26 August. 1905.	731
<i>Derthonen</i> . S. C. Concil. 18 Nov. 1905.	764
<i>Derthonen</i> . S. C. Concil. 18 Nov. 1905.	796
<i>Derthonen</i> . S. C. Concil. 16 Dec. 1905	1018
<i>Derthonen</i> . S. C. Concil. 28 Iul. 1906	1458
<i>Derthonen</i> . S. C. Concil. 22 August. 1908	1639
<i>Derthusen</i> . S. C. Concil. 1 Febr. 1908	1458
<i>Descriptum</i> . Epistola 12 dec. 1904	422
<i>De Serena</i> . S. C. Concil. 23 Febr. 1907	1686
<i>Desideratus</i> . S. C. Rit. declaratio 18 Nov. 1906.	1132
<i>De vita</i> . Epistola 22 Nov. 1906	1096
<i>Diaconus</i> . S. C. Concil. 23 Febr. 1907	1184
<i>Diarium</i> . Epistola 12 Dec. 1909	2035
<i>Die</i> . S. C. Concil. 15 Sept. 1907	1357*
<i>Die nona</i> . S. Poenitent. declarationes 8 Mart. 1906	884
<i>Die octava</i> . S. R. Rota 24 Mart. 1911	2486
<i>Die 27</i> . S. C. Concil. declarationes 27 Jul. 1908	1616
<i>Die 23</i> . S. R. Rota 24 Jul. 1909	1922
<i>Die 16</i> . S. R. Rot. 23 Dec. 1909.	2048
<i>Die 30</i> . S. R. Rota 26 Febr. 1910	2132
<i>Die 21</i> . S. R. Rota 30 Iunii 1910	2273
<i>Die 13</i> . S. Rota 13 Mart. 1911.	2478
<i>Die 7</i> . S. R. Rota 20 Mart. 1911.	2481
<i>Die 29</i> . S. R. Rota 27 Ianuar. 1911.	2438
<i>Die 27</i> . S. C. Rit. decret. 13 Decemb. 1911	2663
<i>Die 11 Decembris</i> . S. R. Rota 16 Januar. 1913	2947
<i>Die 24 Septembris</i> . S. R. Rota 30 April. 1913	3015

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Die 16 Mart.</i> S. R. Rota 9 Decembr. 1911	2662
<i>Dies nona.</i> Epistola 14 Juni 1912	2824
<i>Di grande.</i> Secret. Status epistola 18 Ianuar. 1911	2426
<i>Dilecti.</i> Litterae Apostolicae 5 Ianuar. 1910	2064
<i>Dilectis.</i> S. C. Indulgent. decret. 10 Febr. 1905.	527
<i>Dilectis.</i> Rescript. (a) 10 Nov. 1908	1666
<i>Dilectus.</i> Epistola 20 Decembr. 1905.	803
<i>Dilectus filius.</i> Secretar. Brev. 11 Jul. 1906	199
<i>Dilectus filius hodiernus.</i> Epistola 8 Nov. 1911	2646
<i>Dilectus filius Bonaventura.</i> Brev. 15 Sept. 1905	747
<i>Dilectus filius Gabriel.</i> Littera Apostolicae 3 Febr. 1909	1738
<i>Dilectus filius Antonius.</i> Litterae Apostolicae 8 Jul. 1909	1909
<i>Dilectus filius Maria.</i> Litterae Apostolicae 9 Jul. 1909	1910
<i>Dilectus filius Maria Eduardus.</i> Litterae Apostolicae 28 April. 1910	2203
<i>Dilectus filius Moderator.</i> Litt. Apostolicae 20 Febr. 1911	2457
<i>Diligentia.</i> Epistola 30 April 1911	2511
<i>Dioecesium.</i> S. C. Consistor. decret. 7 Jun. 1908	1570
<i>Direi.</i> Secret. Stat. epistola 29 Mart. 1912	2754
<i>Di sommo.</i> Secret. Status epistola 30 Sept. 1911	2634
<i>Disputatur.</i> S. C. EE. et. R. R. decret. 16 Mart. 1907	1215
<i>Diuturno.</i> S. C. Rit. decret. 13 Dec. 1908.	1698
<i>Di vero.</i> Secretar. Stat. epistola 8 April. 1913	3002
<i>Dives.</i> S. C. Rit. decret. 12 Maj 1909	1838
<i>Divina.</i> S. C. Rit. decret. 13 kalend. Julias 1910	2295
<i>Divina Sapientia</i> S. C. Rit. decret. 15 Aug. 1911.	389
<i>Divinae.</i> Secret. Brev. 8 Sept. 1904	413
<i>Divinam.</i> Epistola 20 Dec. 1908	1705
<i>Divini cultus.</i> S. C. Consistor. decret. 31 Oct. 1909	1987
<i>Divino.</i> Secretar. Brev. 10 Jun. 1904.	317
<i>Divino.</i> S. C. Rit. decret. 6 Maj 1906	930
<i>Divino afflatu.</i> Constitutio Apostolic. kal. Novembr. 1911	2644
<i>Divinus.</i> Litterae Apostolicae 11 april. 1909	1799
<i>Divionen.</i> S. R. Rota 20 Ianuar. 1911	2428
<i>Divus.</i> S. R. Rota 23 mart. 1909.	1787
<i>Docente.</i> S. C. Consistor. decret. 18 Nov. 1910	2368
<i>Doctoris.</i> Epistola 11 April. 1904	240
<i>Doctrina.</i> S. C. Rit. decret. 23 Febr. 1910	2124
<i>Dolores.</i> S. C. Rit. decret. 13 Maj 1908	1544
<i>Dom Gottardo.</i> S. C. Negot. Extraordin. decret. 24 Nov. 1903	71
<i>Dominicus.</i> S. R. Rota 24 Febr. 1911	2459
<i>Dominus.</i> S. C. Rit. decret. 26 Jun. 1907.	1302*

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Domum</i> . Epistola 8 Nov. 1908	1665
<i>Drepanen</i> . S. C. Concil. 27 Jul. 1908	1622
<i>Dovrà</i> . Vicariat. Urb. ord. 10 Nov. 1908	1087
<i>Dubia</i> . S. C. Concil. decret. 29 April. 1911	2506
<i>Dubitantes</i> . S. C. Consistor. decret. 25 Ianuar. 1912	2698
<i>Dubitantibus</i> . S. C. Consistor. 28 April. 1911.	2503
<i>Dublinen</i> . Signatura Apostolica 24 Aug. 1912	2876
<i>Dum novi</i> . S. C. Rit. decret. XII kal. Sextiles 1907	1289
<i>Duplicem</i> . Allocutio consistor. secret. 14 Nov. 1904	444
<i>Duplici</i> . Epistola 18 Febr. 1906	867
<i>È a cognizione</i> . S. C. Consistor. epistola circularis 1 Sept. 1911.	2622
<i>Ea quidem</i> . Epistola 20 Ianuar. 1909	1723
<i>Ea semper</i> . Litterae Apostolicae XVIII Kal. Jul. 1907	1286
<i>Ea semper fuit</i> . S. C. Consistor. decret. 7 Jul. 1909	1905
<i>E Brasilianae</i> . S. C. Consistorial. decret. 15 August. 1907.	1336
<i>Ecclesia Christi</i> . S. C. Religiosor. decret. 7 Sept. 1909	1968
<i>Ecclesia parochialis</i> . Signatura Apostolica sentent. 17 Jul. 1911	2590
<i>Ecclesiae S. Mariae</i> . S. C. Consistor. decret. 16 Mart. 1909	1773
<i>Ecclesiae universae</i> . Secretar. Brev. 12 Maj 1904	285
<i>Ecclesiam</i> . S. R. Rota 16 Febr. 1911	2455
<i>Ecclesiarum</i> . Litterae Apostolic. 7 Febr. 1911	2444
<i>Ecclesiarum omnium</i> . Litterae Apostolicae 10 Maj 1913.	3021
<i>E colle</i> . S. C. Rit. decret. 9 Dec. 1909.	2020
<i>È con</i> . Epistola 10 Oct. 1904	426
<i>È stato</i> . Secretar. Stat. Epistola 6 Maj 1905	645
<i>Edicente</i> . S. R. Rota 10 Jun. 1910	2251
<i>Edita</i> . Epistola 6 Maj 1904	276
<i>Edita constitutione</i> . 10 Mart. 1913.	2983
<i>Editae saepe</i> . Litterae Encyclicae 26 Maj 1910.	2237
<i>Edito</i> . S. C. S. Offic. decret. 13 Ianuar. 1909.	1716
<i>Edito</i> . S. C. Religiosorum decret. 1 Sept. 1912.	2882
<i>Edito decreto</i> . S. C. Rit. decret. 31 Ianuar. 1913	2956
<i>Editum</i> . Epistola 4 Mart. 1907	1204
<i>Edouard</i> . S. C. Indulgent. 14 Maj 1908.	1545
<i>Effusus</i> . S. C. Rit. decret. 9 Ianuar. 1904	127
<i>Egregia</i> . Epistola 25 August. 1906	1053
<i>Egregia tua</i> . Epistola 27 April. 1909	1053
<i>E Lapurdensi</i> . Litterae Apostolicae 5 Jul. 1909	1899
<i>El devoto</i> . Secretar. Status epistola 10 Mart. 1910	2147
<i>E litteris</i> . Epistola 24 Sept. 1912	2898

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Elboren</i> . S. C. Concil. 27 Jul. 1907	1321
<i>Elia</i> . Secret. Stat. epistola 28 Dec. 1911	2671
<i>El Santo</i> . Secret. Stat. epistola 9 Nov. 1909	1990
<i>Emanuel</i> . S. C. Negot. Extraordinar. indult. 23 Febr. 1904	173
<i>Emanuel Ribera</i> . S. C. Rit. decret. 8 Maj 1912.	2794
<i>Emeriten</i> . S. C. Consistor. decret. 11 Nov. 1906	1088
<i>Eminentiae</i> . S. C. Consistor. epistola 20 Oct. 1910	2347
<i>Emi Patres</i> . S. C. Religiosor. decret. 27 August. 1910	2322
<i>Eminentissimus</i> . S. C. Indulgent. 14 Sept. 1904.	416
<i>E.mus</i> . S. C. Rit. declaratio 3 Febr. 1905.	520
<i>E.mus et R.mus</i> . S. C. Rit. decret. 15 April. 1905.	592
<i>E.mus et R.mus</i> . S. C. Rit. decret. 20 Nov. 1908	1673
<i>E.mus et R.mus</i> . S. C. Rit. decret. 14 Febr. 1913	2971
<i>En ce jour</i> . Secret. Status epistola 8 Maj 1909	1833
<i>Engolismen</i> . S. C. Concil. 21 Maj 1904	295
<i>Engolismen</i> . S. C. Concil. 25 Jun. 1904	338
<i>Engolismen</i> . S. C. Concil. 27 Febr. 1904	179
<i>En raison</i> . Secret. Status epistola 12 Jul. 1911	2588
<i>En réponse</i> . S. C. Rit. epistola 2 Maj 1906	929
<i>Enrico</i> . S. C. Indulgent. rescript. 6 Mai 1905	604
<i>En tête</i> . Secret. Stat. epistola 3 Dec. 1910.	2383
<i>E peractis</i> . Epistola 17 Octob. 1904	430
<i>Episcopi</i> . S. Poenitentiaria decret. 23 Mart. 1904	218
<i>Episcopum</i> . Epistola 20 August. 1906	1047
<i>Episcopus</i> . S. C. Concil. decret. 11 Nov. 1904	442
<i>Episcopus</i> . S. C. EE. et RR. declarat. 15 Nov. 1905	758
<i>Episcopus</i> . S. C. Indulg. indult. 15 Dec. 1906	1131
<i>Episcopus Aliphanus</i> . S. C. Conc. 19 Dec. 1904.	489
<i>Episcopus Argentinensis</i> . S. C. Indulgent. decret. 15 Dec. 1906	1131
<i>Episcopus Atrebaten</i> . S. Poenitentiaria declaratio 3 Jan. 1906	967
<i>Episcopus Atrebaten</i> . S. C. Poenitentiari. declarat. 8 Mart. 1906	934
<i>Episcopus Atrebaten</i> . S. Poenitentiaria declarat. 7 Jun. 1906	967
<i>Episcopus Auriensis</i> . S. C. EE. et RR. indult. 8 Maj 1906.	933
<i>Episcopus Bellovacensis</i> . S. C. Concil. 7 August. 1909	1937*
<i>Episcopus Burlingtonensis</i> . S. C. S. Offic. indult. 10 Dec. 1903	98
<i>Episcopus Convingtonensis</i> . S. C. Indulgent. indult. 29 Maj 1907	1277
<i>Episcopus Convingtonensis ad</i> . S. C. Indulgent. rescript. 29 Maj 1907	1277
<i>Episcopus diocesanus</i> . S. C. EE. RR. declarat. 18 Januar. 1907	1151
<i>Episcopus Egilanensis</i> . S. C. Rit. declarat. 22 Mart. 1912	2753
<i>Episcopus Gaudixiensis</i> . S. C. Concil. decret. 3 Febr. 1906.	845
<i>Episcopus Gerundensis</i> . S. C. Concil. declarat. 23 Jan. 1910	2083

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Episcopus Luxemburgensis</i> . S. C. Concil. declarat. 26 Febr. 1910 . . .	2131
<i>Episcopus Mazariensis</i> . S. C. EE. et RR. declarat. 7 Dec. 1906. . . .	1126
<i>Episcopus Melensis</i> . S. C. Concil. indult. 7 Sept. 1903	28
<i>Episcopus Melensis ad.</i> S. C. Indulgent. rescript. 14 Mart. 1906	891
<i>Episcopus Nachitochensis</i> . S. C. S. Offic. declarat. 21 April 1910 . . .	2195
<i>Episcopus Papiensis</i> . S. C. Concil. 12 Dec. 1908.	1694
<i>Episcopus Platiensis</i> . S. C. Concil. 3 Jul. 1909	1897
<i>Episcopus S. Deodati</i> . S. C. Concil. declarat. 27 Febr. 1905	553
<i>Episcopus Sandomirien.</i> S. C. Negotior. Extraordinar. decr. 12 Jan. 1904.	131
<i>Episcopus Segusien.</i> S. C. Conc. declarationes 19 Januar. 1907	1152
<i>Episcopus Suessionen.</i> S. Poenitent. decret. 17 Sept. 1906	1071
<i>Episcopus Tehuanlepecen.</i> S. C. Negotior. Extraordinar. decret. 1 dec. 1903	79
<i>Episcopus Vicensis.</i> S. C. Concil. 27 Junii 1908	1579
<i>Episcopus Wladislaviensis.</i> S. C. Negotior. Extraordinarior. 12 Jan. 1904.	131
<i>Epistola.</i> Secret. Stat. epistola 7 Mart. 1910	2140
<i>Epistolam.</i> Epistola 31 Jan. 1905	516
<i>Epistolam a te.</i> Secret. Status epistola 10 Jan. 1911	2417
<i>Equidem.</i> Epistola 10 Febr. 1904	166
<i>Era.</i> Secret. Status epistola 24 Jan. 1912	2696
<i>E regione.</i> S. C. Rit. decret. 24 Aug. 1905	722
<i>Esaminati.</i> S. C. Propag. Fid. epistola 30 April. 1908	1536
<i>Esiste.</i> S. C. Religiosor. monitum 4 Oct. 1909	1980
<i>E sacerdotalis.</i> S. C. Rit. decret. 17 April. 1904	249
<i>Est.</i> Epistola 8 Dec. 1909.	2018
<i>Est profecto.</i> Epistola 8 Dec. 1909	2018
<i>Est profecto cur.</i> Epistola 2 April 1910.	2172
<i>Est sane.</i> Epistola 20 Febr. 1912	2724
<i>È stato.</i> Secretar. Stat. epistola 7 Jun. 1905	645
<i>E supremi.</i> Littera Encycl. 4 Oct. 1903.	46
<i>Et Petrianam.</i> Epistola 24 Jan. 1910.	2886
<i>Etsi.</i> S. C. Indulg. declarat. 28 August. 1903	8
<i>Etsi Nos.</i> Constitut. Apostolicae XII kalendas Januar. 1912	2676
<i>Etsi pervetusta.</i> S. C. S. Offic. decret. 27 Mart. 1913.	2993
<i>Etsi pro.</i> Epistola 23 Maj 1910.	2233
<i>Euge.</i> Secret. Brev. 1 Nov. 1904	435
<i>Eugenius.</i> S. R. Rota 15 Febr. 1910.	2112
<i>Eugenius Balzan.</i> S. R. Rota 6 August. 1910	2301
<i>Evulgata.</i> S. C. Rit. Instructio 12 Dec. 1912.	2928
<i>Evulgatis.</i> S. C. Rit. decret. 14 Jun. 1911.	2556
<i>Evulgato.</i> R. C. Rit. decret. 14 Mart. 1906	886
<i>Evulgato die.</i> S. C. Rit. decret. 19 Jul. 1907	1310

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Evulgato Motu Proprio</i> . S. C. Rit. decret. 24 Jul. 1911	2598
<i>Evulgato novo</i> . S. C. Rit. decret. 24 Febr. 1912	2778
<i>Exacto</i> . Epistola 30 Jun. 1906	982
<i>Ex annalibus</i> . Epistola 24 Jan. 1910.	2088
<i>Ex Apostolicae Sedis</i> . S. C. Rit. indult. 12 Mart. 1904	204
<i>Ex apostolicis</i> . S. C. Rit. decret. 9 Dec. 1903	95
<i>Ex apostolico</i> . S. C. Rit. decret. 11 August. 1907	1334
<i>Ex audientia</i> . S. C. Negot. Extraordinar. rescriptum 5 Jul. 1904 . . .	353
<i>Ex audientia</i> . S. C. Indulg. rescript. 16 Jun. 1906.	977
<i>Ex communibus</i> . Epistola 20 Jun. 1908.. . . .	1574
<i>Exercitium</i> . S. C. Rit. decret. 14 Mart. 1906.	890
<i>Exeunte</i> . Epistola 11 Iun. 1909.	1867
<i>Exeunte anno</i> . Epistola 27 Febr. 1910	2133
<i>Exeunte quod</i> . Epistola 18 April. 1906	920
<i>Exercitiorum</i> . Epistola 8 Dec. 1904	469
<i>Ex decretis</i> . S. C. Rit. decret. 8 Iun. 1910	2246
<i>Ex decreto</i> . S. C. Rit. decret. 25 Oct. 1912	2905
<i>Ex eis</i> . Epistola 24 Maj 1909	1855
<i>Ex hac</i> . Litterae Apostolicae 18 Febr. 1909	1752
<i>Ex hac quam</i> . Litterae Apostolicae 12 August. 1910.	2311
<i>Ex hac quam divinitus</i> . Litterae Apostolicae 1 Mart. 1911.	2467
<i>Eximiae</i> . Epistola 8 Nov. 1910.	2359
<i>Eximiae caritatis</i> . Litterae Apostolicae 10 Januar 1913	2942
<i>Ex litteris vestris</i> . Epistola 7 Mart. 1909	1763
<i>Ex nativo</i> . Litterae Apostolicae 18 Jul. 1910.	2288
<i>Ex nativo apostolatus</i> . Litterae Apostolicae 30 Iun. 1911.	2575
<i>Ex officio</i> . Secret. Brev. 8 Iun. 1907.	1282
<i>Ex opere</i> . Epistola 9 Maj 1904.	278
<i>Exortis</i> . S. C. S. Offic. decret. 15 Iun. 1910.	2263
<i>Ex parte</i> . S. C. Negot. Extraordinar. 20 Febr. 1906	868
<i>Experiendo</i> . Epistola 27 Dec. 1904	495
<i>Expetenti</i> . S. C. Rit. declarationes 16 Nov. 1906	1092
<i>Expleto</i> . S. C. Rit. decret. 19 Nov. 1909	2001
<i>Expleverunt</i> . Epistola 4 Nov. 1911	2645
<i>Exponendum</i> . Litt. Apostolic. 30 Dec. 1909	2054
<i>Expostulatum</i> . S. C. Rit. declaratio 14 Dec. 1904	475
<i>Expostulatum est a</i> . S. C. Rit. declaratio 28 Jul. 1911	2602
<i>Exponit</i> . S. C. Propag. Fid. declarat. 26 Januar. 1913	2435
<i>Exposuisti</i> . Epistola 15 Aug. 1904	388
<i>Ex provinciali</i> . Epistola 30 Maj 1906	964
<i>Ex quo Beatorum</i> . S. C. Rit. decret. 12 April. 1905	587

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Ex quo Immaculati</i> . S. C. Indulgent. rescript. 23 Mart. 1904	287
<i>Ex quo nono</i> . Epistola 26 Dec. 1910.	2406
<i>Ex quo Pontificatum</i> . Motu proprio 26 Maj 1910	2236
<i>Ex quo tempore</i> . Epistola 22 Maj 1904.	304
<i>Exstat</i> . Secretar. Bev. 26 Nov. 1903.	73
<i>Extat</i> . S. C. Rit. decret. 28 April. 1906	925
<i>Ex tuis</i> . S. C. Consistor. epistola 22 April. 1912	2778
<i>Fabriani</i> . S. C. Rit. decret. 7 Sept. 1904	412
<i>Facendo</i> . Secretar. Stat. epistola 30 Mart. 1904	234
<i>Faesulana</i> . S. C. EE. et RR. 6 Dec. 1907	1406
<i>Faesulana</i> . S. C. Rota 16 Febr. 1911	2455
<i>Faesulana</i> . Signatura Apostolica 28 Dec. 1912	2934
<i>Fanen</i> . S. C. Concil. 17 Dec. 1904	486
<i>Faustum</i> . Epistola 9 Maj 1912	2797
<i>Faventina</i> . S. C. Concil. 26 August. 1904	397
<i>Faventina</i> . S. C. Concil. 29 Jul. 1905	691
<i>Felici</i> . S. C. Rtt. decret. 25 Jun. 1904	332
<i>Felix</i> . S. C. Indulg. rescript. 28 Febr. 1906	873
<i>Felix catholicae</i> . Litterae Apostolicae 4 Jul. 1913	3065
<i>Felix</i> . S. C. Indulgent. rescript. 18 April. 1906.	921
<i>Felix Rognin</i> . S. R. Rota 28 Jun. 1912	2838
<i>Fenaboren</i> . S. R. Rota 23 Mart. 1912	2755
<i>Ferne</i> . S. C. Rit. decret. 9 Sept. 1905.	742
<i>Feretrana</i> . S. C. Concil. 26 Aug. 1905.	730
<i>Feretrana</i> . S. C. Concil. 30 Jun. 1906	990
<i>Festivitas</i> . Allocutio consistor. 15 April 1907	1233
<i>Festum</i> . S. C. Rit. decret. 27 Febr. 1909	1755
<i>Festum</i> . S. C. Rit. decret. 27 Januar. 1910	2091
<i>Festum</i> . S. C. Rot. decret. 28 Januar. 1910	2093
<i>Fidelium</i> . Litterae Apostolicae 1 Febr. 1910	2099
<i>Fin dai primordi</i> . Epistola 18 Octob. 1912	2903
<i>Fin dalla prima</i> . Motu Proprio 18 Dec. 1903.	110
<i>Florentina</i> . S. R. Rota 5 Mai 1913	3017
<i>Fluminis Ianuarii</i> . S. C. Concil. 23 Febr. 1907.	1190
<i>Forolivien</i> . S. C. Concil. 28 Mart. 1908.	1507
<i>Fra Ab</i> . S. C. Indulgent. rescript. 27 Febr. 1907	1202
<i>Fra Benedetto</i> . S. C. Religiosor. indult. 29 Dec. 1909	2052
<i>Fr. Bonaventura</i> . S. C. Indulgent. rescript. 7 Mai. 1905.	647
<i>Fr. Bonaventura</i> . S. C. Indulgent. rescript. 7 Sept. 1905	739*
<i>Fr. Bonaventura</i> . S. C. Indulgent. rescript. 23 Mai 1908	1550

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Fr. Bonaventura</i> . S. C. Rit. indult. 22 Jul. 1908	1612
<i>Fr. Bonaventura</i> . S. C. Religiosor. decret. 19 Jan. 1909.	1721
<i>Fr. Bonaventura</i> . S. C. S. Offic. rescript. 27 Jul. 1911	2600
<i>Fr. Bonaventura</i> . C. S. Offic. rescript. 2 August. 1911	2608
<i>Fr. Dionisio</i> . Rescript (a) 24 Febr. 1907	1195
<i>Fr. Franciscus</i> . S. C. S. Offic. indult. 9 Dec. 1909	2021
<i>Fr. Hyacinthus</i> . S. C. Rit. rescript. 8 Jun. 1904	314
<i>Fr. Hyacinthus</i> . S. C. Indulgent. rescript. 31 Jul. 1906	1021
<i>Fr. Hyacinthus M.</i> S. C. Indulgent. decret. 31 Jul. 1906	1022
<i>Fr. Jacobus</i> . S. C. Indulgent. rescript. 19 Mai 1908	1548
<i>Fra i molti</i> . Epistola 12 Jun. 1905	502
<i>Fr. Ludovico</i> . S. C. Indulgent. rescript. 22 Jun. 1904.	231
<i>Fr. Melchior</i> . S. C. Rit. decret. 21 April. 1910.	2196
<i>Fr. Melchior</i> . S. C. S. Offic. decret. 28 April. 1910	2202
<i>Fr. Stephanus</i> . S. C. EE. RR. 18 Mart. 1904	209
<i>Fr. Vincentius</i> . S. C. Concil. decret. 8 Mai 1905	606
<i>Fr. Vitalis</i> . S. C. Indulgent. declarat. 26 Jun. 1907	1302
<i>Fra le tante dimostrazioni</i> . Epistola 19 Mart. 1904.	212
<i>Fr. Henricus</i> . S. C. Indulgent. rescript. 12 Jun. 1907.	1284
<i>Franciscus</i> . S. C. Indulg. rescript. 22 Nov. 1905	769
<i>Franciscus</i> . S. C. Concil. sentent. 26 Januar. 1907	269
<i>François</i> . S. C. Indulgent. rescript. 9 Nov. 1907	1372
<i>Frater</i> . S. C. Rit. decret. 3 Febr. 1904	161
<i>Frater</i> . S. C. Degret. Extraordin. rescript. 24 Mai 1905.	629
<i>Frater</i> . S. C. Indulg. et Relig. serscript. 13 Mai 1906	971
<i>Frater Bonaventura</i> . S. C. Indulgent. rescript. 23 Aug. 1905	719
<i>Frater Bonaventura</i> . S. C. Indulgent. rescriptum 13 Jun. 1906	971
<i>Frater Bonaventura</i> . S. C. Indulgent. rescr. 22 Aug. 1906	1049
<i>Frater Bonaventura</i> . S. C. Indulgent. rescriptum 23 Maj 1908	1550
<i>Frater Dionysius</i> . Epistola 17 Mai 1909	1844
<i>Frater Firminius</i> . S. C. Rit. declar. 22 Dec. 1905.	805
<i>Frater Fortunatus</i> . S. C. Rit. rescript. 12 Nov. 1909.	1995
<i>Frater Joannes</i> . S. C. EE. et RR. rescript. 10 Febr. 1908.	1463
<i>Frater Jucundus</i> . S. C. Indulgent. decret. 1 Febr. 1905	517
<i>Frater Maria</i> . S. C. Indulgent. rescript. 27 Febr. 1907	1201
<i>Frater Maria H.</i> S. C. Indulgent. rescript. 12 Jun. 1907	1284
<i>Frater Melchior</i> . S. C. Rit. rescript. 21 April. 1910	2196
<i>Frater Melchior</i> . S. C. S. Offic. rescript. 28 April. 1910	2202
<i>Frater Robertus</i> . S. C. Rit. indult. 9 Mart. 1910	2143
<i>Fratres</i> . S. C. Religiosor. decret. 19 Febr. 1910.	2117
<i>Frequentes</i> . S. C. S. Offic. decret. 7 Sept. 1906.	1055

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Friburgen.</i> S. C. Concil. 23 Jan. 1904	142
<i>Fridericus.</i> S. C. Rit. declaratio 3 Dec. 1909	2013
<i>Fridericus Pustel.</i> S. C. Rit. decret. 24 Febr. 1911.	2461
<i>Frisingen.</i> S. C. Concil. 16 Jul. 1904.	372
<i>Fuldensem.</i> Secret. Status epistola 2 Sept. 1910.	2376
<i>Fulginaten.</i> S. C. Concil. 19 Maj 1906	943
<i>Fulginaten.</i> S. C. Concil. 23 Nov. 1907.	1394
<i>Funera.</i> S. R. Rota 5 Mart. 1910.	2138
<i>Furono.</i> Vicariatus Urbis epistol. 15 Agust. 1903	3
<i>Gallorum.</i> Epistola 2 April. 1909	1793
<i>Gaudisien.</i> S. C. Concil. 29 Jul. 1905	699
<i>Gaudisien.</i> S. R. Rota 10 Januar. 1910.	2087
<i>Geminum.</i> Epistola 10 Mart. 1911	2474
<i>Gerunden.</i> S. C. Concil. 22 Jan. 1910	2083
<i>Gerunden.</i> S. C. Concil. 10 Jun. 1911	2547
<i>Gerunden.</i> S. C. Concil. 15 Febr. 1912.	2219
<i>Gian Giacomo.</i> S. C. Negot. Extraordin. indultum 10 Feb. 1906	848
<i>Giennen.</i> S. C. Concil. 18 Mart. 1905	564
<i>Giovanni.</i> S. C. Indulg. indult. 2 Nov. 1906	1078
<i>Giudichiamo.</i> Epistola 11 Jan. 1906	815
<i>Gli alunni.</i> Secretar. Stat. epistola 27 Mart. 1913.	2990
<i>Gli Eñi.</i> S. C. Indic. epistola 29 April. 1907	1248
<i>Gli esami.</i> Vicariat. Urbis decret. 31 Oct. 1905.	753
<i>Gnesnen.</i> S. R. Rota 24 Febr. 1911.	2462
<i>Gnesnen.</i> S. R. Rota 12 April. 1912	2767
<i>Gnesnen.</i> S. R. Rota 24 Febr. 1911.	2462
<i>Gorilien.</i> S. R. Rota 10 Febr. 1910	2102
<i>Granaten.</i> S. R. Rota 12 Jun. 1910	2253
<i>Gratae.</i> Epistola 8 Febr. 1913.	2965
<i>Gratam.</i> Epistola 4 Mart. 1911.	2470
<i>Grate.</i> Epistola 11 Dec. 1909	2031
<i>Grate cognovimus.</i> Epistola 10 Jan. 1910	2066
<i>Grati.</i> Litterae Apostolicae 11 Nov. 1910	2364
<i>Gratae.</i> Litterae Apostolicae 16 Iun. 1910	2258
<i>Gratiam.</i> Epistola 8 Dec. 1904.	468
<i>Gratianopolitana.</i> S. C. Rit. 12 August. 1908	1628
<i>Gratianopolitana.</i> S. R. Rota 17 Jul. 1912.	2852
<i>Gratianopolitana.</i> S. R. Rota 8 April. 1913	3001
<i>Gratias.</i> Epistola 21 Nov. 1909.	2205
<i>Gratias ex animo.</i> Epistola 1 Martii 1913.	2979

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Gratias ex animo</i> . Epistola 25 Jul. 1913	3078
<i>Gratias primun</i> . Epistola 24 Jan. 1910	2087
<i>Gratias tibi</i> . Epistol. 10 Jan. 1910.	2071
<i>Gratias vobis</i> . Epistola 10 Octobr. 1911	2638
<i>Gratias vobis ingentes</i> . Epistola 26 Mart. 1913	2989
<i>Grato</i> . Epistola 9 Sept. 1910	2330
<i>Gratulamur</i> . Epistola 10 Sept. 1909	1973
<i>Gratum</i> . Epistola 21 Maj 1909.	1851
<i>Gratum</i> . Allocutio consistor. 27 Nov. 1911	2654
<i>Gravis</i> . S. C. Concil. 15 Maj 1910	2221
<i>Gravi</i> . Motu Proprio 11 Februar. 1911.	2447
<i>Gravissimo</i> . Encyclic. 10 August. 1906	1032
<i>Gravissimum</i> . Allocutio 21 Febr. 1906	871
<i>Gregorius</i> . S. C. Rit. 12 Nov. 1909	1993
<i>Gregorius</i> S. C. Rit. decret. 28 Febr. 1912	2730
<i>Gregorius</i> . S. C. S. Offic. decret. 26 Jul. 1913	3080
<i>Guadixen</i> . S. C. Concil. 3 Febr. 1906	845
<i>Guadixen</i> . S. C. Concil. 26 Januar. 1907	1170
<i>Gubernator</i> . S. C. EE. et RR. decret. 26 Nov. 1906	1115
<i>Gulielmi</i> . S. C. Propag. Fid. decret. 24 Jul. 1913.	3976
<i>Guardianus</i> . S. C. EE. et RR. decret. 11 Maj 1904	282
<i>Guastallen</i> . S. C. Concil. 21 Nov. 1903.	60
<i>Habib</i> . S. R. Rota 10 Junii 1911	2546
<i>Habiti</i> . Epistola 14 Agust. 1905	712
<i>Habitum</i> . Epistola 20 Dec. 1904	493
<i>Habitus</i> . Epistola 8 Oct. 1907	1365
<i>Habuius</i> . Epistola 20 April. 1912	2774
<i>Haerent animo</i> . Exhortatio apostolica 4 Agust. 1908	1624
<i>Hagnae</i> . Epistola 19 Januar 1908.	1436
<i>Hanc</i> . Comm. Biblica decret. 12 Januar 1911.	2423
<i>Hanc</i> . Commissio Biblica decret. 24 Maj 1911	2532
<i>Hanc Vaticanam</i> . S. C. Rit. decret. 7 August. 1907	1333
<i>Has</i> . Epistola 14 Dec. 1906	1130
<i>Hasburgensi</i> . S. C. Rit. decret. 23 August. 1905	987
<i>Haud</i> . Litterae Apostolicae 3 Dec. 1904	654
<i>Haud</i> . Epistola 26 Febr. 1904	175
<i>Haud raro</i> . S. C. Consistorial. epistola 25 Nov. 1908.	1676
<i>Haud sane</i> . Epistola 23 Nov. 1908	1675
<i>Hautum</i> . Epistola 10 Sept. 1910	2331
<i>He dado</i> . Secretar. Status epistola 18 Mart. 1910	2165

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Helena</i> . S. C. Negot. Extraordin. decret. 1 Dec. 1903	80
<i>Heliopolitana</i> . S. R. Rota 24 Jul. 1912	3856
<i>Helvetios</i> . Litterae Apostolicae 10 Jan. 1906	814
<i>Henrica</i> . S. R. Rota 30 April. 1912	2888
<i>Henricus</i> . S. C. Indulg. et Reliq. rescript. 12 Jun. 1907	1284
<i>He recibido</i> . Secret. Stat. epistol. 19 August. 1909.	1950
<i>Heres</i> . S. C. EE. et RR. sentent. 19 Febr. 1907	1181
<i>Hieracen</i> . S. C. Concil. 30 Iun. 1906	985
<i>Hieronymus</i> . S. C. Negot. Extraordinarium indultum 6 Mart. 1906 . .	883
<i>Hierosolymitana</i> . S. C. Concil. 5 April 1909	1795
<i>Hildebrandus</i> . S. C. Indulgent. indultum 10 Jan. 1906	813
<i>Hildebrandus</i> . S. C. Rit. rescript. 11 Jul. 1908	1606
<i>Hildebrandus de</i> . S. C. Indulgent. rescriptum. 27 Febr. 1907	1200
<i>Hildebrandus de</i> . S. C. Indulgent. declarat. 20 Nov. 1907	1381
<i>Hildebrandus de H</i> . S. C. EE. et RR. indultum 21 Decembr. 1907 . .	1422
<i>Hildeshemien</i> . S. C. Concil. 27 Jul. 1908	1613
<i>Ho appreso</i> . Epistola 24 Jun. 1909	1888
<i>Hoc</i> . Secret. Status epistol. 29 Sept. 1911	2633
<i>Hodierna</i> . S. C. Rit. decret. 22 Nov. 1903	75
<i>Hodierna Abbatissa</i> . S. C. Rit. decret., 12 Febr., 1909	1747
<i>Hodiernus ...Baionensis</i> . S. C. Rit. decret. 27 Maj 1911	2535
<i>Hodiernus caeremoniar</i> . S. C. Rit. decret. 3 Febr. 1905.	519
<i>Hodiernus Calendarii</i> . S. C. Rit. decret. 19 Januar. 1907	821
<i>Hodiernus Calendarista</i> . S. C. Rit. decret. 5 Jul. 1907	1305
<i>Hodiernus Canonicus</i> . S. C. Rit. declarat. 20 Mai 1904	291
<i>Hodiernus Carcassonen</i> . S. C. Rit. decret. 8 Nov. 1907	1371
<i>Hodiernus cathedralis</i> . S. C. Rit. declarat. 10 Febr. 1906	849
<i>Hodiernus componitor</i> . S. C. Rit. decret. 24 Nov. 1911	2651
<i>Hodiernus dioeceseos</i> . S. C. Rit. decret. 8 Jul. 1904	358
<i>Hodiernus ...divinorum</i> . S. C. Rit. decret. 7 Jul. 1905.	680
<i>Hodiernus D.nus</i> . S. C. Rit. decret. 11 Nov. 1904.	140
<i>Hodiernus Ecclesiae</i> . S. C. Rit. decret. 12 Mart. 1904	206
<i>Hodiernus Episcopus</i> . S. C. Rit. decret. 10 Maj 1904.	316
<i>Hodiernus Episcopus</i> . S. C. Rit. decret. 31 Mai 1911.	2537
<i>Hodiernus Episcopus</i> . S. C. Rit. declarat. 11 Nov. 1904.	439
<i>Hodiernus Episcopus</i> . S. C. Rit. decret. 31 Maj 1911.	2537
<i>Hodiernus ...Fratrum</i> . S. C. Rit. declarat. 19 Jan. 1906.	820
<i>Hodiernus Kalendarii</i> . S. C. Rit. declarat. 9 Mart. 1912.	2742
<i>Hodiernus ...Luganensis</i> . S. Rit. declarat. 6 Dec. 1907	1403
<i>Hodiernus Magister</i> . S. C. Rit. decret. 2 Sept. 1903	12
<i>Hodiernus magister</i> . S. C. Rit. decret. 27 Mai 1911	2536

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Hodiernus ...Malacitanæ. S. C. Rit. decret., 10 Febr. 1906.</i>	849
<i>Hodiernus Minister. S. C. Indulgent. rescript. 7 Oct. 1908.</i>	1655
<i>Hodiernus ...Minister. S. C. Rit. rescript. 23 Febr. 1913</i>	2976
<i>Hodiernus Minoricensis. S. C. Rit. decret. 10 Jun. 1904.</i>	316
<i>Hodiernus ...Minorum. S. C. Rit. declarat. 16 Febr. 1906</i>	854
<i>Hodiernus Moderator. S. C. Rit. declarat. 1 April. 1905</i>	583
<i>Hodiernus Pater. S. C. S. offic. rescript. 21 April. 1910.</i>	2194
<i>Hodiernus Pater Minister. S. C. Rit. decret. 7 Jan. 1911</i>	2413
<i>Hodiernus ...Placentinus. S. C. Rit. 12 Maj 1905</i>	608
<i>Hodiernus Praecentor. S. C. Rit. decret. 3 Mart. 1907</i>	1203
<i>Hodiernus Praepositus. S. C. Rit. decret. 16 Jan. 1907</i>	1150
<i>Hodiernus Praepositus Ordinis. S. C. Rit. declarat. 24 Januarii 1908</i>	1443
<i>Hodiernus Praeses. S. C. Rit. declarat. 13 Nov. 1908</i>	1668
<i>Hodiernus Prior. S. C. Rit. decret. 9 Mart. 1910</i>	2145
<i>Hodiernus Prior Coenobii. S. C. Rit. decret. 11 Jan. 1911</i>	2419
<i>Hodiernus ...pro. S. C. Rit. decret. 22 August. 1905</i>	718
<i>Hodiernus Procurator. S. C. Indulgent. 14 nov. 1906.</i>	1090
<i>Hodiernus ...Pro-Vicarius. S. C. Rit. decret. 8 Agust. 1906</i>	1026
<i>Hodiernus redactor. S. C. Rit. decret. 27 Mai 1911</i>	2535
<i>Hodiernus redactor. S. C. Rit. declarat. 27 Maj 1912.</i>	2809
<i>Hodiernus redactor kalendarii. S. C. Rit. declarat. 27 Nov. 1903</i>	75
<i>Hodiernus Rmus. S. C. Rit. decret. 5 August. 1904.</i>	383
<i>Hodiernus Rmus. S. C. Rit. declarat. 1 Febr. 1907</i>	1172
<i>Hodiernus Rmus. S. C. Rit. declarat. 20 Nov. 1903</i>	56
<i>Hodiernus Rmus. S. C. Rit. 13 Nov. 1908</i>	1668
<i>Hodiernus Rmus Episcopus. S. C. Rit. declarationes 16 Decemb. 1909.</i>	2043
<i>Hodiernus Reverendissimus. S. C. Rit. decret. 15 April. 1904</i>	244
<i>Hodiernus Rmus. S. C. Rit. decret. 16 Dec. 1909.</i>	2043
<i>Hodiernus Rmus Archiepiscopus. S. C. Rit. decret. 1 Jul. 1904</i>	348
<i>Hodiernus Rmus. S. C. Rit. decret. 8 Aug. 1906</i>	1026
<i>Hodiernus S. Montis. S. C. Rit. decret. 13 Maj 1910.</i>	2220
<i>Hodiernus Sacrae. S. C. Rit. 30 Jul. 1910.</i>	2294
<i>Hodiernus ...Samogiatensis. S. C. Rit. decret. 17 Mart. 1906</i>	892
<i>Hodiernus sacris. S. C. Rit. decret. 4 Nov. 1904</i>	437
<i>Hodiernus ...Secoviensis. S. C. Rit. decret. 22 April. 1910</i>	2197
<i>Hodiernus Tornacensis. S. C. Indulgent. indult. 23 Januar. 1907.</i>	1158
<i>Hodiernus Vicarius. S. C. Rit. decret. 9 Feb. 1910</i>	2101
<i>Hodiernus ...Vilnensis. S. C. Rit. declarat. 16 Febr. 1906</i>	1090
<i>Honori. Epistola 23 April. 1906</i>	922
<i>Honoribus. S. C. Consistor. decret. 14 Sept. 1904</i>	417
<i>Ho ricevuto. Epistola 6 Jul. 1904.</i>	356

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Ho ricevuto</i> . Secretar. Status epistola 15 Januar. 1912	2685
<i>Huaracensis</i> . S. C. Rit. decret. 24 Mart. 1909	1788
<i>Huic</i> . S. C. Indulgent. decret. 12 Jun. 1907	1283
<i>Huius sacrae</i> . S. C. Indulg. 14 Sept. 1904.	418
<i>Humanitatem</i> . Epistola 12 Jan. 1906.	817
<i>Humblement</i> . S. C. Indulgent. rescript. 31 Januar. 1906	842
<i>Humblement prosternée</i> . S. C. Indulgent. rescript. 30 Maj 1908	1563
<i>Humilis</i> . S. C. Rit. decret. 13 Febr. 1908.	1466
<i>Id libenter</i> . Epistola 7 Maj 1911	2578
<i>I doveri</i> . Vicar. Urb. decret. 1 Oct. 1903	45
<i>Id praeclaro</i> . Motu proprio 26 Maj 1909	1858
<i>I have</i> . Secret. Stat. Epistol. 7 Mai 1909	1831
<i>Il a été</i> . Secret. Status epist. 27 Febr. 1905	550
<i>Il a été bien</i> . Secret. Status epistol. 20 Sept. 1912.	2897
<i>Il a été</i> . Secret. Stat. Epistol. 27 Jul. 1926.	3005
<i>Il a été particulièrement</i> . Secret. Status epistol. 23 Nov. 1909.	2010
<i>Il a été bien</i> . Epistola 10 April 1913.	3005
<i>Il a été très</i> . Secret. Status epistol. 27 Jul. 1909	1927
<i>I am desired</i> . Secretar. Status epistola 30 April. 1909	1821
<i>Il Canonico</i> . S. C. Indulgent. rescript. 27 Januar. 1904	156
<i>Il Comitato</i> . S. C. Indulgent. rescript. 3 Febr. 1906	844
<i>Il Confessore</i> . S. C. Indulgent. rescript. 12 Oct. 1904.	428
<i>Il convincimento</i> . S. C. Indulgent. et Reliq. rescript. 8 Aug. 1906	1029
<i>Il desiderio</i> . Epistola 8 Dec. 1903.	92
<i>Il devoto</i> . Secret. Stat. epistola 26 Dec. 1909.	2051
<i>Il 12 marzo</i> . Vicar. Urb. notificat. 4 Mart. 1904	192
<i>Il direttore</i> . S. C. Indulgent. rescript. 21 Januar 1904.	141
<i>Il fermo proposito</i> . Encycl. 11 Iun. 1905	650
<i>Il filiale omaggio</i> . Epistola 16 Dec. 1903	107
<i>Il Guardiano</i> . S. C. Rit. declaratio 6 Sept. 1907	1355
<i>Il libatae</i> . Motu proprio 29 Iun. 1910.	2272
<i>Illos</i> . Epistola 29 Oct. 1905	752
<i>Illud</i> . Secret. Status epistol. 3 Oct. 1908	1654
<i>Illustria</i> . Epistola 8 Iun. 1906	968
<i>Illustris</i> . S. C. Rit. decret. 27 April. 1910.	2200
<i>Il m'a</i> . Secret. Status epistol. 12 Febr. 1911	2449
<i>Il m'est</i> . Secret. Status epistol. 23 Ian. 1907	1157
<i>Il Nostro Predecessore</i> . Epistola 18 Jul. 1906.	1003
<i>Il Nous</i> . Epistola 12 Decembr. 1910.	2386
<i>Il Nous à</i> . Epistola 10 Sept. 1912	2890

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Il Padre Enrico</i> . S. C. Studior. decret. 26 Maj 1906.	961
<i>Il Padre Fausto</i> . S. C. Indulgent. rescript. 26 Febr. 1908.	1475
<i>Il Padre Frà</i> . S. C. Indulg. indult. 8 Jul. 1908.	1599
<i>Il Padre Giuseppe</i> . S. C. Indulgent. rescript. 27 Iun. 1906.	979
<i>Il Padre Giuseppe Angelucci</i> . S. C. Indulgent. rescript. 27 Iun. 1906.	979
<i>Il Padre Helden</i> . S. C. Indulgent. rescript. 17 Nov. 1906.	1093
<i>Il Padre Maestro</i> . S. C. Religiosor. indult. 20 Januar. 1909.	1722
<i>Il Padre ...Marco</i> . S. C. Indulgent. rescript. 14 Nov. 1906.	1091
<i>Il Padre Pacifico</i> . S. C. Indulgent. rescript. 28 April 1909.	1817
<i>Il Padre Pietro</i> . S. C. Indulgent. rescript. 5 Dec. 1906.	1122
<i>Il Padre Pietro</i> . S. C. Indulgent. rescript. 13 Febr. 1908.	1468
<i>Il Padre Procuratore</i> . S. C. EE. et RR. decret. 26 Mart. 1904.	222
<i>Il Padre Salvatore</i> . S. C. Indulgent. rescript. 5 Jul. 1905.	679
<i>Il Padre Vicario</i> . S. C. EE. et RR. 21 Iun. 1908.	1575
<i>Il Presidente</i> . S. C. Indulgent. rescript. 11 Ian. 1905.	501
<i>Il Procuratore Generale</i> . S. C. Religiosor. decret. 3 Maj 1909.	1824
<i>Il Provinciale</i> . S. C. EE. et RR. rescript. 27 Nov. 1906.	1116
<i>Il resoconto</i> . Secret. Status. epistola 23 Jul. 1912.	2853
<i>Il sacerdote</i> . S. C. Indulgent. rescript. 8 Januar. 1904.	126
<i>Il sacerdote Augusto</i> . S. C. Indulg. rescript. 6 Nov. 1906.	1080
<i>Il sacerdote Carlo</i> . S. C. Indulgent. rescript. 10 April 1905.	584
<i>Il sacerdote Cesare</i> . S. C. Indulgent. rescript. 20 Mart. 1908.	1502
<i>Il sacerdote Domenico</i> . S. C. Indulgent. rescript. 26 Nov. 1906.	1113
<i>Il sacerdote Domenico Paoloni</i> . S. C. Indulgent. rescript. 27 Januar. 1907.	1446
<i>Il sacerdote Fortunato</i> . S. C. Indulgent. rescript. 22 Mart. 1905.	576
<i>Il sacerdote Gennaro</i> . S. C. Indulgent. rescript. 26 Febr. 1908.	1476
<i>Il sacerdote Michele</i> . S. C. Indulg. decret. 24 Januar. 1906.	835
<i>Il sacerdote Michele</i> . S. C. Indulgent. rescript. 26 Januar. 1908.	1444
<i>Il sacerdote Michele Rua</i> . S. C. Indulgent. rescript. 16 Febr. 1907.	1177
<i>Il Santo Padre</i> . Epistola 7 Sept. 1903.	32
<i>Il Santo Padre</i> . S. C. EE. et RR. decret. 19 April. 1904.	254
<i>Il Santo Padre</i> . Secret. Stat. Epistola 24 April. 1904.	255
<i>Il Santo Padre</i> . Secret. Stat. Epistola 2 Jul. 1904.	350
<i>Il Santo Padre</i> . Secret. Stat. 15 Januar. 1910.	2074
<i>Il Santo Padre ha</i> . Secret. Status Epistola 5 Febr. 1906.	846
<i>Il Santo Padre ha con</i> . Secret. Stat. epist. 30 Iun. 1909.	1893
<i>Il Santo Padre</i> . Secret. Status epistola 10 Dec. 1909.	2026
<i>Il Santo Padre</i> . Secret. Status epistola 26 Dec. 1909.	2050
<i>Il Santo Padre ha gradito</i> . Secret. Status epistola 14 Dec. 1909.	2040
<i>Il Santo Padre</i> . Secret. Status. epistol. 4 Maj 1910.	2213
<i>Il Santo Padre ha preso</i> . Secret. Status epistola 25 Sept. 1909.	1976

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Il Santo Padre ha preso.</i> Secret. Status epistola 24 Mart. 1906	896
<i>Il Santo Padre ha ricevuto.</i> Secret. Status epistola 29 Januar. 1910.	2096
<i>Il Santo Padre.</i> Secret. Status epistola 3 Mart. 1910.	3136
<i>Il Santo Padre.</i> Secret. Status epistola 15 Mart. 1910	2160
<i>Il Santo Padre.</i> Secret. Status epistola 30 Jun. 1909	1893
<i>Il Santo Padre.</i> Secretar. Stat. epistola 2 Jul. 1904	350
<i>Il Santo Padre.</i> Secretar. Stat. epistola 24 April. 1904	255
<i>Il sig. De Courcel.</i> Secretar. Stat. epistola 10 Jun. 1904	320
<i>Il sottoscritto.</i> Vicariat. Urbis epist. circularis 17 August. 1906	1039
<i>Il Superiore.</i> S. C. Indulgent. declaratio 7 Maj 1907.	1259
<i>Il Vescovo.</i> S. C. Negotior. Extraordinar. 14 Dec. 1903	105
<i>Il Vescovo di.</i> S. Poenitentiaria decret. 20 Januar. 1904	136
<i>Il Vescovo di N. S. C. S. Offic.</i> declaratio 1 Jun. 1904	311
<i>Il vivissimo desiderio.</i> Epistola 6 August. 1905	704
<i>Immacolatae.</i> S. C. Rit. decret. 13 Nov. 1907	1376
<i>Immortalia.</i> Epistola 28 Mart., 1908.	1518
<i>Immortalitati.</i> S. C. Rit. decret. 13 Dec. 1908	1699
<i>Imolen.</i> S. C. Concil. 28 Jul. 1906.	1014
<i>Imolen.</i> S. C. Concil. 28 Mart. 1908.	1514
<i>Impietatis.</i> S. C. Rit. decret. 25 Maj 1905.	634
<i>In agro.</i> S. R. Rota 5 Mai 1913	3017
<i>In America.</i> S. C. Indulg. rescript. 4 Nov. 1909	1989
<i>In apostolicum.</i> Litterae Apostolicae 25 Mart. 1904	220
<i>In apostolicum sublecti.</i> Secret. Brev. 25 Mart. 1904	220
<i>In approbandis.</i> S. C. EE. et RR. decret. 16 Jul. 1906	1001
<i>In Archidioecesi.</i> S. C. Negotior. Extraordinar. decret. 23 Febr. 1904.	122
<i>In articulo.</i> S. C. Religiosor. declaratio 7 Sept. 1909.	1969
<i>In bulla.</i> S. C. Consistor. decret. 20 Nov. 1907.	1382
<i>Incensum.</i> Litterae Apostolicae 13 Sept. 1910	2337
<i>Inchyta.</i> Litterae Apostolicae 5 April. 1911	2494
<i>In Civitate.</i> S. R. Rota 28 Jul. 1911.	2603
<i>In Congregatione.</i> S. C. S. Offic. decretum 3 Sept. 1904.	409
<i>In Congregatione</i> S. C. S. Offic. decret. 24 August. 1905	722
<i>In Congregatione.</i> S. C. S. Offic. decret. 6 Decembr. 1906.	1123
<i>In Congregatione</i> S. C. S. Offic. 13 Dec. 1906	1129
<i>In Congregatione</i> S. S. C. Offic. decret. 21 April 1909	1811
<i>In Congregatione.</i> S. C. Consistor decret. 8 Jul. 1909.	1906
<i>In Congregatione die.</i> S. C. Sacram. decret. 15 August. 1909.	1945
<i>In Constitutionibus.</i> S. C. EE. et RR. decret. 25 Nov. 1904	460
<i>In data.</i> S. C. Propag. Fide epistol. 23 August. 1907	1338
<i>In ditione.</i> S. C. Consistor decret. 21 April 1913	3010

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>In dioecesi.</i> S. C. Concil. sentent. 23 Febr. 1907.	2763
<i>In domibus.</i> Motu proprio 17 Sept. 1907	1359
<i>In duas.</i> S. C. Concil. sentent. 23 Febr. 1907	1359
<i>In Ecclesia.</i> S. C. Prop. Fid. rescript. 22 Sept. 1903.	41
<i>In Ecclesia.</i> S. C. Concil. sentent. 22 Juni 1907.	1300
<i>In Ecclesia parochiali.</i> S. R. Rota 21 Jul. 1910.	2291
<i>In Ecclesia Servorum.</i> Signatura Apostolica, 27 Iun. 1913.	3061
<i>In ephemeride</i> S. R. Rota 15 Mai 1913	3023
<i>In Etruria.</i> Signatura Apostolica 14 Mart. 1913	2986
<i>Ineffabili.</i> Litterae Apostolicae 20 Mai. 1909.	1848
<i>Inexhausta.</i> Secret. Brev. 31 Januar. 1908.	1449
<i>Infrascriptus.</i> S. C. Negot. Extraordinar. decret. 1 Dec. 1903.	82
<i>Infrascriptus.</i> S. C. EE. et RR. rescript. 18 Nov. 1905.	768
<i>Infrascriptus.</i> S. C. Negot. Extraordin. 29 Dec. 1903.	122*
<i>Infrascriptus Ordinarius.</i> S. C. S. Offic. indult. 10 Dec. 1903.	99
<i>In generali.</i> S. C. S. Offic. decret. 1 Maj 1907	1252
<i>In generali conventu.</i> S. C. Consistorial. declar. 28 Febr. 1911	2465
<i>In generali consensu.</i> S. C. S. Offic. 10 Sept. 1910	2333
<i>In generali consensu.</i> S. C. S. Offic. decret. 7 Sept. 1912	2886
<i>In generali conventu.</i> S. C. Consistor. declarat. 10 Dec. 1909.	2028
<i>In generali conventu.</i> S. C. Consistorialis decret. 12 August. 1912	2866
<i>In generalibus.</i> S. C. Propagandae Fidei decret. 10 August. 1906	1034
<i>In generalibus huius.</i> S. C. Propag. Fid. 7 Jul. 1909	1904
<i>In hac.</i> Secret. Brev. 8 Febr. 1904	163
<i>In hac Beati.</i> Secret. Brev. 19 Jul. 1907	1308
<i>In hac Beatissimi.</i> Motu proprio 3 Maj 1910.	2208
<i>In hac sublimi.</i> Litterae Apostolicae 17 August. 1905	715
<i>In hoc summo.</i> Litterae Apostolicae 13 Sept. 1910.	2336
<i>In litteris.</i> Secret. Brev. 5 Dec. 1905	781
<i>In litteris.</i> Epistola 18 Nov. 1909.	1990
<i>In litteris quas.</i> Secret. Stat. epistol. 18 Maj 1910	2223
<i>In muliere.</i> S. C. Rit. decret. 22 Iun. 1910	2268
<i>Initio.</i> Signaturae Apostolicae sentent. 30 Iun. 1911	2273
<i>In nova.</i> S. C. Rota decret. 8 Febr. 1913.	2964
<i>In oppido.</i> S. C. Rit. decret. 11 dec. 1907.	1412
<i>In oppido</i> S. R. Rota 9 Jul. 1910.	2284
<i>In oppido.</i> S. C. Rit. decret. 11 Dec. 1912	2924
<i>In oppido Fontana.</i> S. R. Rota 1 Febr. 1913.	2958
<i>In ordinandis.</i> Litterae Apostolicae V id. Mart. 1909.	1765
<i>In ordinario.</i> Signatura Apostolica 3 Febr. 1911	2440
<i>In ordinario coetu.</i> Signatura Apostolica decret. 3 Febr. 1913	2440

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>In ossequio</i> . Vicariatus Urbis decret. 10 August. 1905	707
<i>In ossequio</i> . Vicar. Urb. notificat. 21 Mart. 1904	213
<i>In plenariis</i> . S. C. Concil. declarationes 28 Mart. 1908	1509
<i>In plenariis</i> . S. C. Sacramentor. decret. 18 Iun. 1909	1878
<i>In plenario</i> . S. C. Sacramentor. decret. 16 August. 1909	1946
<i>In plenario conventu</i> . S. C. S. Offic. decret. 21 Iun. 1912	2832
<i>In plenario Eminentissimorum</i> . S. C. Religiosor. decretum 6 Decembr. 1911.	2661
<i>In plenario</i> . S. C. Sacramentor. decret. 16 August. 1909	1946
<i>In plenariis comitiis</i> . S. C. Sacramentor. decret. 12 Mart. 1910	2153
<i>In plenario</i> . S. C. Sacramentor. declarat. 23 dec. 1912	2933
<i>In pluribus</i> . Litterae Apostolicae 3 Jun. 1913	3036
<i>In plurimis</i> . Epistola 19 April. 1909.	1807
<i>In praecipuis</i> . Secret. Brev. 23 Januar. 1904	153
<i>In praecipuis laudibus</i> . Secret. Brev. 23 Januar. 1904.	153
<i>In praecipuis et maximis</i> . Constit. Apostolic. 29 Jun. 1913.	3063
<i>In questo</i> . Secretar. Status epistola 30 Junii 1909	1862
<i>In relatione</i> . S. R. Rit. decret. 22 Jul. 1908	1611
<i>In republica</i> . S. C. Consistor. decret. 26 Jul. 1913	3079
<i>In Rhaetiae</i> . S. C. Rit. decret. 9 Maj 1906	935
<i>In risposta</i> . Secretar. Stat. epistola 1 Januar. 1909.	1710
<i>In rituali</i> . S. C. Rit. decret. 28 Febr. 1912	2384
<i>In Romanae</i> . Motu proprio 8 Dec. 1910	2144
<i>In rubricis</i> . S. C. Rit. decret. 9 Mart. 1910	2144
<i>In sacello</i> . Secret. Status epistol. 17 Febr. 1912.	2720
<i>In seguito</i> . Secretar. Stat. epistola 10 Jul. 1904	361
<i>In sequentium</i> . S. C. Rit. decret. 29 Nov. 1906	1098
<i>In sequentia dubia</i> . S. C. Rit. decret. 26 Januar. 1912	2701
<i>In solemnibus</i> . S. C. Rit. decret. 22 Maj 1912	2807
<i>Instante</i> . S. C. Rit. decret. 11 Nov. 1903	51
<i>Instante</i> . S. C. Rit. decret. 11 Mart. 1908	1494
<i>Instante R.ño</i> . S. C. Rit. decret. 8 Jul. 1908.	1604
<i>Instante R.mo D. S. C.</i> Rit. decret. 12 August. 1908.	1629
<i>Instante</i> . S. C. Rit. decret. 22 Dec. 1909	2047
<i>Instaurandum</i> . Epistola 6 Nov. 1903.	48
<i>Instaurato</i> . S. C. Rit. decret. 9 dec. 1908	1690
<i>Institutum</i> . S. C. Religiosor. decret. 12 Febr. 1909.	1748
<i>In sublimi</i> . Secret. Brev. 16 Sept. 1904.	420
<i>In sublimi Beati</i> . Secret. Brev. 19 Nov. 1906.	1094
<i>In sublimi Principis</i> . Secret. Brev. 19 Sept. 1908	1646
<i>In subalpina</i> . Signatura Apostolica 27 Iun. 1911	2565

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>In tanta.</i> Epistola 29 Mart. 1913	2994
<i>In templo.</i> Litterae Apostolicae 30 Iun. 1911	2570
<i>In teterrima.</i> S. C. Rit. decret. 24 Jun. 1905.	668
<i>Inter aedes.</i> S. C. Consistor. decret. 27 Nov. 1904.	461
<i>Inter alia.</i> S. C. Concil. decret. 14 Mart. 1911	2479
<i>Inter apostolicos.</i> S. C. Rit. decret. 5 dec. 1905.	780
<i>Inter catholicos.</i> Epistola 20 Febr. 1906.	869
<i>Inter catholicos homines.</i> Epistola 15 Nov. 1910.	2366
<i>Inter causas.</i> S. C. Rit. decret. 23 Maj 1906.	955
<i>Inter causas maiores.</i> S. C. Sacramentor. decret. 7 Mart. 1910	2139
<i>Inter claros.</i> S. C. Rit. decret. 22 Mart. 1911	2482
<i>Inter claros Evangelii.</i> S. R. Rit. decret. 6 Sept. 1911	2626
<i>Inter cogitationes.</i> Litterae Apostolicae 25 Maj 1910	2235
<i>Inter ea.</i> S. C. Religiosor. Instructio 30 Jul. 1909.	1932
<i>Inter ecclesiasticos.</i> S. C. Rit. decret. 23 Iun. 1909.	1886
<i>Inter eorum.</i> Secret. Brev. 26 Januar. 1908	1445
<i>Inter eos.</i> Epistola 10 Sept. 1909	1972
<i>Inter gravissima.</i> Litterae Apostolicae 13 April. 1910	2186
<i>Inter insulas.</i> S. C. Consist. decret. 1 Oct. 1906	1074
<i>Inter monasticae.</i> S. C. Religios. decret. 2 Febr. 1909	1737
<i>Inter multiplices.</i> Secret. Brev. 16 April. 1904	247
<i>Inter multiplices curas.</i> S. C. Rit. decret. 12 Decembr. 1906	1128
<i>Inter multiplices curas quibus.</i> S. R. Rit. decret. 21 Febr. 1905. . . .	537
<i>Inter plura.</i> Epistola 31 Maj 1905	638
<i>Inter plura beneficia.</i> S. R. Rot. 25 Nov. 1911	2652
<i>Inter publicas.</i> Epistola 10 April. 1913	303
<i>Inter reliquas.</i> S. C. Religiosorum decret. 1 Januar. 1911	2409
<i>Inter selectos.</i> S. C. Rit. decret. 12 April. 1905.	586
<i>Inter solemnes.</i> S. C. Rit. decret. 23 Febr. 1910	2126
<i>In terra.</i> S. R. Rota 10 Januar. 1910	2067
<i>Inter tot.</i> S. C. Rit. decret. 24 August. 1910.	2318
<i>In turno.</i> S. R. Rota 21 Jul. 1910	2291
<i>Inter viros.</i> S. C. Rit. decret. 29 Mai. 1907.	1226
<i>Inter viros ingenio.</i> Epistola 14 Febr. 1910	2110
<i>Intra.</i> S. C. Consistorial. decret. 15 Sept. 1903	38
<i>In turno.</i> S. R. Signatura Apostolica 26 Jul. 1910.	2292
<i>In urbe.</i> S. R. Rot. 14 Iun. 1911	2553
<i>In urbe Bononia.</i> S. R. Rota 21 Jul. 1911	2595
<i>Ioachimus.</i> S. C. Indulg. decret. 1 Sept. 1905	738
<i>Io avrei.</i> Allocutio 12 Nov. 1904	471
<i>Ioannem.</i> S. R. Rot. 19 Iun. 1909	1881

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Ioannes Claudius</i> . S. C. Rit. decret. 9 Dec. 1908	1691
<i>Ioannes Cordier</i> . S. R. Rota 11 August. 1910	2309
<i>Ioannes du Breuil</i> . S. R. Rot. 13 Iun. 1911	2552
<i>Ioannes Emmanuel</i> . S. C. Concil. decret. 19 Nov. 1906	1095
<i>Ioannes Ioseph</i> . S. C. Negot. Extraordin. decret. 29 Febr. 1904	174
<i>Ioannes Tien</i> . S. R. Rota 7 Jul. 1911	2580
<i>Ioannes Baptista</i> . S. R. Rota 22 April. 1913	3011
<i>Ioannis Bonae</i> . Epistola 22 April. 1910	2198
<i>Ioseph</i> . S. C. Indulg. rescript. 1 Jun. 1905	639
<i>Ioseph</i> . S. R. Rota 1 Febr. 1913	2958
<i>Ioseph Masquillier</i> . S. C. Indulgent. rescript. 16 Jun. 1906	976
<i>Iosephus</i> . S. R. Rot. 23 Maj 1910	2528
<i>Iosephus</i> . S. C. Indulgent. 12 Iun. 1907	1306
<i>Iosephus Antonius</i> . S. C. Negot. Extraordinar. decret. 2 Januar. 1906	808
<i>Iosephus Castagnier</i> . S. R. Rota 10 August. 1912	2865
<i>Io vi ringrazio</i> . Allocut. 18 Nov. 1908	1671
<i>Io vi sono</i> . Allocutio 24 Sept. 1903	42
<i>Isernien</i> . S. C. Concil. 20 Januar. 1906	822
<i>Ista</i> . Epistola 1 Iulii 1911	2578
<i>Is tuus</i> . Epistola 8 Dec. 1908	1695
<i>I Superiori</i> . S. C. Religiosor. declarationes 29 Dec. 1909	2053
<i>Item</i> . S. C. Consistorialis decret. 23 Mart. 1912	2756
<i>Item</i> . S. C. Consistor. decret. 25 Iauar. 1913	2952
<i>Item</i> . S. C. Consistorialis decret. 11 April. 1913	3003
<i>I Terziarii</i> . Secret. Status epistola 26 Dec. 1909	2046
<i>Iucunda sane</i> . Encyclica 18 Mart. 1904	208
<i>Iucunda sane ad</i> . Epistola 22 Mart. 1911	2483
<i>Iucunda te</i> . Epistola 3 Mai 1913	3016
<i>Iucunda valde</i> . Epistola 3 April. 1908	1521
<i>Iucundum</i> . Secret. Status epistola 19 Dec. 1910	2397
<i>Iuundus</i> . Secret. Status epistola 19 Dec. 1910	2396
<i>Iuxta</i> . S. C. Propag. Fid. epistola 1 Maj 1909	1822
<i>Jacen</i> . S. C. Concil. 5 Sept. 1903	22
<i>Jacen</i> . S. C. Concil. 29 Febr. 1908	1477
<i>Jacen</i> . S. C. Concil. 27 Iun. 1908	1580
<i>Jacen</i> . S. R. Rota 11 Mart. 1910	2149
<i>Jacen</i> . S. R. Rota 14 Iun. 1911	2553
<i>Jam</i> . S. C. S. Offic. deeret. 6 Sept. 1909	1963
<i>Jam</i> . Secretar. Stat. epistola 17 Mai 1904	289
<i>Iamdiu</i> . S. C. Rit. decret. 13 Iul. 1904	363

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Jamdiu.</i> Signatura Apostolica 20 Febr. 1912	2723
<i>Jamdudum.</i> Litterae Encyclicae 25 Maj 1911	2531
<i>Jamdudum noveramus.</i> Epistola 1 August. 1913.	3084
<i>Jam medio.</i> Signatura Apostolica 23 Dec. 1910	2401
<i>Januen.</i> S. C. Concil. 26 Mart. 1904.	224
<i>Januen.</i> S. C. Concil. 21 Maj 1904	300
<i>Januen.</i> S. C. Concil. 17 Iun. 1905	654
<i>Januen.</i> S. C. EE. et RR. 14 Jul. 1905.	685
<i>Januen.</i> S. C. Concil. 30 Iun. 1906	992
<i>Januen.</i> S. C. Concil. 27 April. 1907.	1240
<i>Januen.</i> S. C. Concil. 27 Jul. 1907	1317
<i>Januen.</i> S. C. Concil. 29 Febr. 1908.	1484
<i>Januen.</i> S. C. Concil. 22 August. 1908	1631
<i>Januen.</i> S. R. Rota 1 Febr. 1912	2708
<i>Januen.</i> S. R. Rota 13 Aug. 1912	2868
<i>J am desired.</i> Secret. Status epistola 30 April. 1909	1821
<i>J'ai eu.</i> Secret. Status epistol. 13 Maj 1909	1841
<i>J'ai l'honneur.</i> Secretar. Status epistola 21 April. 1913	3009
<i>J have.</i> Secret. Status epistol. 9 Dec. 1909	2524
<i>Je me.</i> Secret. Status epistol. 16 oct. 1908.	1658
<i>Je m'empresse.</i> Secret. Status epistol. 2 oct. 1907	1363
<i>Je ne.</i> Epistola 16 Mai 1904.	1900
<i>J'ai reçu.</i> Secret. Stat. epistola 2 Oct. 1907	1363
<i>J'ai reçu.</i> Secretar. Status epistola 5 Jul. 1910	1826
<i>J'ai reçu.</i> Secret. Status epistola 2 Oct. 1907	2278
<i>J'ai reçu de.</i> Secret. Status epistola 6 Maj 1909	1658
<i>J'ai reçu la.</i> Secret. Status epistola 5 Jul. 1910	2187
<i>J'ai présenté.</i> Secret. Status epistola 31 Januar. 1910	2279
<i>Je me suis.</i> Secret. Stat. epistola 16 Oct. 1908	2128
<i>Je me suis.</i> Secret. Status epistola 13 April. 1910	2098
<i>Je me suis... de porter.</i> Secretar. Status epistola 4 Julii 1910	2279
<i>Je n'ai.</i> Secret. Status epistola 25 Feb. 1910.	2128
<i>Je soussigné.</i> S. C. S. Offic. declaratio 9 Mart. 1912	2743
<i>Je viens.</i> Secretar. Stat. epistola 22 Jul. 1904.	376
<i>Je viens.</i> Segret. Status epistola 17 Aug. 1909	1949
<i>Je vous remercie.</i> Allocutio 18 Nov. 1908	1672
<i>Je vous remercie.</i> Allocutio 14 April. 1912.	2768
<i>Kalendarista.</i> S. C. Rit. declar. 11 Dec. 1903	100
<i>L'Archevêque.</i> S. C. Indulgent. rescript. 6 Jul. 1906	996
<i>L'Archevêque de Paris.</i> - S. C. Indulgent. rescriptum 3 Jul. 1908	1596

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>L'attenzione</i> . Epistola, 9 August. 1905	706
<i>L'Augusto</i> . Secretar. Status epistola 22 Jun. 1909	1885
<i>Lacrimabili</i> . Epistola Encyclica 7 Iun. 1912	2817
<i>Laetamur</i> . Epistola 12 Jul. 1911	2587
<i>Laetamur utrumque</i> . Epistola 12 Jul. 1911	2587
<i>Laeti</i> . Epistola 19 Febr. 1908	1473
<i>Laeti ac libenti</i> . Secretar. Status epistola 11 Januar. 1909	1714
<i>Laeto</i> . Secretar. Status epistola 13 Mart. 1909	1769
<i>Laeto accepiimus</i> . Litterae Apostolicae 9 April. 1910	2179
<i>Laeto accepiimus animo</i> . Litterae Apostolicae 2 April. 1912	2762
<i>Laeto animo</i> . Secretar. Status epistol. 13 Mart. 1909	1769
<i>Laeto libentique</i> . Secretar. Status epistola 23 Januar. 1909	1726
<i>La benevolenza</i> . Epistola 23 Jun. 1905	665
<i>La Congregazione</i> . S. C. EE. et RR. decret. 25 August. 1903	5
<i>La Croce</i> . Motu proprio 24 Maj 1905	630
<i>La lettera</i> . Epistola 1 Martii 1905	558
<i>La lettera confidenziale</i> . Epistola 28 Febr. 1906	874
<i>La lettera della</i> . Secretar. Stat. epistola 8 April. 1908	1527
<i>La lieta</i> . Secret. Stat. epistola 21 Jun. 1911	2562
<i>La lieta</i> . Secret. Stat. 21 Jun. 1912	2829
<i>Lamentabili</i> . S. C. S. Offic. decret. 4 Jul. 1907	1304
<i>La necessità</i> . Epistola 14 Iul. 1905	684
<i>La notizia</i> . Epistola 30 April. 1908	1535
<i>La notizia del</i> . Secret. Stat. epistola 13 Dec. 1909	2036
<i>La Pontificia</i> . Commissio Biblica decret. 30 April. 1907	1251
<i>La pietà</i> . S. C. Indulgent. indult. 2 Septemb. 1907	1354
<i>La première</i> . Epistola 21 Januar. 1904	138
<i>Laquedonien</i> . S. C. Concil. 16 Mart. 1912	2748
<i>Laquedonien</i> . S. C. Concil. 20 Maj 1905	624
<i>Larinen</i> . S. C. Concil. 15 Septembr. 1906	1070
<i>Larinen</i> . S. C. Concil. 22 Dec. 1906	1145
<i>Larinen</i> . S. C. Concil. 28 Mart. 1908	1513
<i>La ristorazione</i> . Epistola 5 Maj 1904	274
<i>La Santità</i> . Secretar. Status epistol. 28 Jul. 1904	378
<i>La Santità</i> . Vicariat. Urb. decret. 30 Dec. 1905	807
<i>La Santità</i> . Secretar. Status epistol. 4 April. 1906	913
<i>La Santità</i> . S. C. Rit. decret. 18 Febr. 1910	2116
<i>La Santità</i> . Secret. Status epistola 23 Oct. 1911	2641
<i>La Santità</i> . S. C. Consistor. decret. 27 Nov. 1911	2655
<i>La Santità</i> . S. C. Consistor. decret. 30 Nov. 1912	2916
<i>La S. Congregazione</i> . S. C. EE. et RR. epistola 10 Maj 1907	1267

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Le Saint-Siège</i> . Secretar. Status conventio diplomatica 26 Maj 1906 . . .	960
<i>Le Saint-Siège a.</i> Secretar. Status epistola, 10 Oct., 1907	1367
<i>La s. m. S. C.</i> Indulgent. rescript. 8 Jul. 1908	1601
<i>Lascurrensis</i> . S. C. Consistorial. decret. 22 Junii. 1909	1884
<i>La Supérieure</i> . S. C. Indulgent. rescript. 30 Maj 1908	1552
<i>La Superiora</i> . S. C. Indulgent. rescript. 24 August. 1904	392
<i>La très</i> . Epistola 10 Febr. 1904	167
<i>Laudamus</i> . Epistola 21 Nov. 1909	2006
<i>Laudari</i> . Epistola 28 April. 1913	3014
<i>Lauden</i> . S. C. Concil. 20 Januar. 1906	831
<i>Lauden</i> . S. C. Concil. 22 Jun. 1907	1299
<i>Lausanen</i> . S. C. Concil. 29 April. 1911.	2509
<i>Lausanen</i> . S. R. Rota 16 Mart. 1912	2749
<i>Lausanen</i> . S. R. Rota 30 Dec. 1912.	2937
<i>Lavantina</i> . S. C. Concil. 21 Maj 1904	294
<i>La venula</i> . Secretar. Stat. epistola 28 April. 1904	261
<i>La vostra</i> . Allocutio 22 Febr. 1913	2974
<i>La vostra</i> . Allocutio 4 April. 1913	2998
<i>L'échange</i> . Epistola 5 Jun. 1913	3038
<i>Le condizioni</i> . Epistola 10 Nov. 1906	1083
<i>Le conference</i> . Secretar. Status epistol. 23 April. 1912	2780
<i>Le directeur</i> . S. C. Indulgent. rescript. 29 April. 1907	1249
<i>L'Èmo</i> . S. C. EE. et RR., epistol. 30 Mart. 1908	1516
<i>Le frère</i> . S. C. Indulgent. rescript. 28 Nov. 1906	1117
<i>Legimus</i> . Epistola 11 August. 1906	1036
<i>L'empressement</i> . Epistola 2 Febr. 1908	1460
<i>Le moment</i> . Litterae Encyclicae 17 Maj 1908	1547
<i>Leo</i> . S. C. Negot. Extraordinar. decret. 1 Mart. 1904.	727
<i>Leodien</i> . S. C. Concil. 26 August. 1905.	189
<i>Leopoldien</i> . S. C. Concil. 27 Febr. 1905	552
<i>Le Père Pichon</i> . S. C. Indulgent. rescript. 30 Maj 1908.	1565
<i>Le Prêtre</i> . S. C. Indulgent. rescript. 18 Jul. 1908	1609
<i>Le prêtre G.</i> S. C. Indulgent. rescript. 29 Jul. 1908	1622*
<i>Le Recteur</i> . S. C. Negot. Extraordinar. 20 Januar. 1904	135
<i>Le Saint-Père</i> . Secret. Status epistol. 28 Jun. 1905	672
<i>Le Saint-Père</i> . Secret. Status epistol. 24 Sept. 1907	1360
<i>Le Saint-Père</i> . Secret. Status epistol. 25 Januar. 1909	1730
<i>Le Saint Père</i> . Secretar. Stat. epistola 29 April 1909	1818
<i>Le Saint-Père</i> . Secret. Status epistol. 16 Jun. 1909	1875
<i>Le Saint-Père</i> . Secret. Status epistol. 19 Jun. 1909	1880
<i>Le Saint-Père</i> . Secret. Status epistol. 26 Jul. 1909.	1924

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS		NUMERUS PROGRES.
<i>Le Saint-Père.</i> Secret. Status epistol.	27 Jul. 1909.	1928
<i>Le Saint-Père.</i> Secret. Status epistol.	13 August. 1909	1044
<i>Le Saint-Père.</i> Secret. Status epistol.	6 Sept. 1909	1964
<i>Le Saint-Père.</i> Secret. Status epistol.	31 Dec. 1909	2055
<i>Le Saint-Père.</i> Secret. Status epistol.	17 Januar. 1910	2075
<i>Le Saint-Père.</i> Secret. Status epistol.	31 Januar. 1910	2097
<i>Le Saint-Père.</i> Secret. Status epistol.	5 Febr. 1910	2100
<i>Le Saint-Père.</i> Secret. Status epistol.	11 Febr. 1910	2106
<i>Le Saint-Père.</i> Secret. Status epistol.	22 Febr. 1910	2119
<i>Le Saint-Père.</i> Secret. Status epistol.	12 Mart. 1910	2152
<i>Le Saint-Père.</i> Secret. Status epistol.	20 Maj 1910	2225
<i>Le Saint-Père.</i> Secret. Status epistol.	22 Maj 1910	2229
<i>Le Saint-Père.</i> Secret. Status epistol.	17 Jun. 1910	2261
<i>Le Saint-Père.</i> Secret. Status epistol.	22 Oct. 1910	2349
<i>Le Saint-Père.</i> Secret. Status epistol.	24 Dec. 1910	2403
<i>Le Saint-Père.</i> Secret. Status epistol.	23 Januar. 1911	2429
<i>Le Saint-Père.</i> Secret. Status epistol.	6 Febr. 1911	2442
<i>Le Saint-Père.</i> Secret. Status epistol.	12 Mart. 1911	2476
<i>Le Saint-Père.</i> Secret. Status epistol.	29 April 1911	2505
<i>Le Saint-Père.</i> Secret. Status epistol.	27 Sept. 1911	2632
<i>Le Saint-Père.</i> Secret. Status epistol.	13 Dec. 1911	2664
<i>Le Saint-Père.</i> Secret. Status epistol.	15 Januar. 1912	2687
<i>Le Saint-Père.</i> Secret. Status epistol.	15 Febr. 1912	2717
<i>Le Saint-Père.</i> Secret. Status epistol.	1 April. 1912	2761
<i>Le Saint-Père.</i> Secret. Status epistol.	23 April. 1912	2779
<i>Le Saint-Père.</i> Secret. Status epistol.	22 April. 1912	2725
<i>Le Saint-Père.</i> Secret. Status epistol.	30 April. 1912	2786
<i>Le Saint-Père.</i> Secret. Status epistol.	17 Maj 1912	2800
<i>Le Saint-Père.</i> Decret. Status epistol.	23 April. 1912.	2779
<i>Le Saint-Père.</i> Secret. Status epistol.	29 Jul. 1912.	2860
<i>Le Saint-Père.</i> Secret. Status epistol.	20 Sept. 1912	2896
<i>Le Saint-Père.</i> Secret. Status epistol.	29 Jul. 1912.	2860
<i>Le Saint-Père.</i> Secretar. Stat. epistola	3 Januar. 1913	2939
<i>Le Saint-Père.</i> Secretar. Stat. epistola	11 Mart. 1913.	2984
<i>Le Saint-Père.</i> Secretar. Stat. epistola	23 Jun. 1913	3059
<i>La Santità.</i> Secret. Stat. epistola	4 April. 1906.	913
<i>La Santità.</i> S. C. Rit. epistola	18 Febr. 1910	2004
<i>Les sentiments.</i> Epistola	20 Nov. 1909	872
<i>Le siamo.</i> Epistola	27 Febr. 1906.	751
<i>Les graves.</i> Encyclic.	4 Oct. 1905.	751
<i>Les soussignées.</i> Secretar. Status Conventio diplomatica	22 Jul., 1907.	1131

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Le Souverain</i> . Secret. Status epistola 10 Oct. 1911	2637
<i>Le Souverain Pontife</i> . Secret. Status epistol. 20 Decembr. 1911	2668
<i>Le Souverain Pontife</i> . Secretar. Stat. epistol. 30 Januar. 1912	2677
<i>Le Souverain Pontife</i> . Secret. Stat. epistol. 16 Jun. 1912	2690
<i>Le Souverain Pontife</i> . Secret. Status. epistola, 2 Januar. 1912	2706
<i>Le Souverain Pontife</i> . Secret. Status. epistola 14 Sept. 1912	2893
<i>Le Souverain Pontife</i> . Secretar. Stat. epistola 7 Iun. 1913	3042
<i>Le Souverain Pontife</i> . Secretar. Stat. epistola 14 Iun. 1913	3053
<i>Le Supérieur</i> . S. C. Indulgent. rescriptum 1 Jun. 1908	1571
<i>Le témoignage</i> . Epistola 11 Jul. 1909	1912
<i>Levandis</i> . Epistola 1 Aug. 1913	3083
<i>Le Visite</i> . S. C. Consistorialis epistol. 16 Jul. 1912	2850
<i>Lex propria</i> . Constitut. Apostolica 29 Jun. 1908	1591
<i>L'hommage</i> . Secret. Status epistol. 30 Maj 1910	2239
<i>Libellus</i> . Vicariatus Urbis decret. 28 Januar. 1908	1448
<i>Libenter</i> . Epistola 8 Mart. 1909	1764
<i>Libenter abs</i> . Epistola 11 Iun. 1911	2551
<i>Libenter quidem</i> . Epistola 31 Mart. 1912	2760
<i>Libenti</i> . Epistola 17 Oct. 1904	2070
<i>Libentissime</i> . Epistola 10 Januar. 1910	421
<i>Liber albus</i> abruptionis relationum Galliae cum S. Sede	381
<i>Librum</i> . Epistola 27 Jun. 1904	343
<i>Lincien</i> . S. C. Concil. 26 August. 1905	725
<i>L' Ill.mo</i> . S. C. S. Offic. declarat. 30 dec. 1908	163
<i>Limburgen</i> . S. C. Concil. 5 Sept. 1903	17
<i>Limburgen</i> . S. R. Rota 2 Januar. 1913	2938
<i>Lincien</i> . S. C. Concil. 26 August. 1905	725
<i>Lincien</i> . S. C. Concil. 30 Iun. 1906	983
<i>Lincien</i> . S. C. Concil. 27 Jul. 1907	1322
<i>Liparen</i> . S. C. Concil. 27 Jul. 1907	1318
<i>Litanias</i> . S. C. Rit. decret. 8 Febr. 1905	525
<i>Litomerice</i> . S. C. Rit. decret. 28 August. 1907	1351
<i>Litterae</i> . Epistola 28 Sept. 1909	1977
<i>Litterae eiusdem</i> . Secret. Status epistol. 18 Januar. 1911	2427
<i>Litterae quas</i> . Epistola 12 Nov. 1906	1089
<i>Litterarum</i> . S. C. S. Offic. declarat. 18 Mart. 1909	1776
<i>Litterarum</i> . Epistola 13 Febr. 1905	530
<i>Litteras</i> . Epistola 14 Febr. 1904	170
<i>Litteras</i> . Epistola 4 Januar. 1907	1145
<i>Litteras</i> . Epistola 25 Maj 1910	2226
<i>Litteras Eminentiae</i> . Secretar. Status epistol. 10 Febr. 1911	2446

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Litteras legimus</i> . Epistola 25 Mart. 1911	2488
<i>Litteris</i> . S. C. S. Offic. epistol. 31 Mart. 1906	910
<i>Litteris</i> . S. C. Rit. decret. 13 Nov. 1903	53
<i>Litteris ad S. H. S. C. Concil.</i> 7 August. 1910.	2303
<i>Litteris Apostolicis</i> . Mot. Propr. 25 Ianuar. 1913	2951
<i>L' Oeuvre</i> . S. C. Indulgent. 17 April. 1907	1235
<i>Londinen</i> . S. R. Rota 9 Ianuar. 1911	2682
<i>Lo scapolare</i> . Secretar. Brev. 23 Nov. 1903	70
<i>Lo schema</i> . Secretar. Status epistol. 19 Mart. 1909	1785
<i>Lublinen</i> . S. C. Concil. 21 Nov. 1903	66
<i>Lnblinen</i> . S. C. Concil. 17 Jun. 1905.	656
<i>Lucia</i> . S. C. Rit. decret. 10 Jul. 1912	2846
<i>Lucana</i> . S. C. Concil. 17 Dec. 1904	487
<i>Lucana</i> . S. C. Concil. 27 April. 1907	1239
<i>Lucana</i> . S. C. Concil. 22 Jun. 1907	1297
<i>Lucana</i> . S. C. Concil. 22 August. 1908.	1630
<i>Ludovicus</i> . S. C. Rit. decret. 13 Mart. 1907	1211
<i>Ludovicus</i> . S. C. Concil. 27 Jul. 1907	1211
<i>Lugdunen</i> . S. C. Concil. 26 August. 1905.	726
<i>Lugdunen</i> . S. C. Concil. 24 Mart. 1906.	902
<i>Lugdunen</i> . S. C. Concil. 23 Mart. 1907.	1225
<i>Lugdunen</i> . S. C. Rit. decret. 11 Iun. 1913	3043
<i>Lugdunen</i> . S. R. Rota 28 Jun. 1912.	2838
<i>Lausanen</i> . S. C. Concil. 29 April. 1911.	2509
<i>Lugduni</i> . S. C. Rit. decret. 11 Iun. 1913	3043
<i>L'urgente</i> . Secretar. Status epistol. 12 Dec. 1907	1415
<i>Luxemburgen</i> . S. C. Concil. 26 Febr. 1910	2131
<i>Magistra</i> . Litterae Apostolicae 22 Nov. 1909.	2008
<i>Magna</i> . Epistola 11 Oct. 1912	2901
<i>Magnae</i> . S. C. Studior. epistola XVI Kal. Mart. 1908	1471
<i>Magnam</i> . Epistola 9 Mai 1904.	280
<i>Magnam</i> . Epistola 26 Nov. 1906	1112
<i>Magno est</i> . Litterae Apostolicae 28 Ianuar 1913.	2954
<i>Magno-Varadinen</i> . S. C. Concil. 18 August. 1906.	1042
<i>Magnopere</i> . Epistola 24 Sept. 1905	749
<i>Magnopere ea</i> . Epistola 7 Mart. 1909	1762
<i>Majore</i> . Litterae Apostolicae 26 April. 1912	2784
<i>Maioricen</i> . S. C. Concil. 27 Iun. 1908	1583
<i>Malacitana</i> . S. C. Concil. 7 August. 1909	1938
<i>Mandatum</i> . Littera Apostolicae 13 Febr. 1913	2975

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Mandatum illud.</i> Litterae Apostolicae 22 Mai 1913	3027
<i>Manilani.</i> Epistola 4 Nov. 1908.	1662
<i>Manilensem.</i> Epistola 16 Oct. 1911	2639
<i>Manilensium.</i> Litterae Apostolicae 27 August. 1910	2320
<i>Mantuana.</i> S. C. Rit. declarat. 28 Januar. 1919.	2095
<i>Maria.</i> S. C. Indulgent. rescript. 4 Sept. 1903	15
<i>Maria Eduardus.</i> S. C. Indulgent. rescript. 22 Ian. 1908	1439
<i>Maria Guyart.</i> S. C. Rit. decret. XIV Kalend. August 1911	2592
<i>Maria Reynier.</i> S. R. Rota 17 Jul. 1912	2852
<i>Marianen.</i> S. C. Concil. 29 Jul. 1905	690
<i>Maronitarum.</i> Epistola 29 Iun. 1905.	675
<i>Mariavitarum.</i> S. C. S. Offic. decret. 5 Dec. 1906.	1121
<i>Marsorum.</i> S. R. Rota 24 Febr. 1910	2459
<i>Marsorum.</i> S. R. Rota 24 Febr. 1911	2459
<i>Martinus.</i> S. C. Indulgent. rescript. 11 Dec. 1907	1413
<i>Martyrum.</i> Secret. Brev. 15 April 1906	919
<i>Martyrum purpurata.</i> Litterae Apostolicae 11 April. 1909.	1798
<i>Martyrum victorias.</i> S. C. Rit. decret. 13 dec. 1905	788
<i>Massilien.</i> S. C. Concil. 17 Dec. 1904	483
<i>Massilien.</i> S. C. Concil. 17 Januar. 1905	508*
<i>Massilien.</i> S. C. EE. et RR. sentent. 3 August. 1906	1024
<i>Massilien.</i> S. R. Rota 25 Januar. 1911	2432
<i>Massilien.</i> S. R. Rota 1 Jul. 1911.	2577
<i>Massilien.</i> S. R. Rota 10 Aug. 1912.	2865
<i>Mathias.</i> S. C. Indulgent. rescript. 29 Nov. 1905	772
<i>Mathias... Congregationis.</i> S. C. Rit. decret. 19 Febr. 1909	1753
<i>Mathias... majeur.</i> S. C. Indulgent. 26 Dec. 1907	1424
<i>Mathias... Recteur.</i> S. C. Indulgent. rescript. 26 Jul., 1907	1316
<i>Matriten.</i> S. C. Concil. 5 Sept. 1903	25
<i>Matriten.</i> S. C. EE. et RR. 18 Maj 1906	940
<i>Matriten.</i> S. R. Rota 20 April. 1912.	2772
<i>Maxima cura.</i> S. C. Consistor. decret. 20 August. 1910.	2315
<i>Maxima semper.</i> Litterae Apostolicae 1 Iun. 1912.	2813
<i>Maximae.</i> Allocutio 24 April. 1905	596
<i>Mazarien.</i> S. C. Concil. 26 Nov. 1906	1104
<i>Mechlinien.</i> S. C. Conc. 21 Nov. 1903	65
<i>Mechlinien.</i> S. C. Concil. 17 Febr. 1906	861
<i>Mechlinien.</i> S. C. Concil. 30 Maj. 1908.	1558
<i>Mechoacan.</i> S. R. Rota 1 Iun. 1911	2539
<i>Mechoacan.</i> S. R. Rota. 4 Januar. 1913.	2940
<i>Medias.</i> S. C. Rit. decret. 6 April. 1906	916

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Medias</i> . Epistola 26 Oct. 1910	2355
<i>Medias inter</i> . Epistola 1 Maj 1911	2512
<i>Mediolanen.</i> S. C. Concil. 21 Nov. 1903	61
<i>Mediolanen.</i> S. C. Concil. 21 Maj 1904	298
<i>Mediolanen.</i> S. C. Concil. 16 Jul. 1904	375
<i>Mediolanen.</i> S. C. Concil. 19 Nov. 1904	446
<i>Mediolanen.</i> S. C. Concil. 17 Dec. 1904	480
<i>Mediolanen.</i> S. C. Concil. 16 Dec. 1905	293
<i>Mediolanen.</i> S. C. Concil. 17 Febr. 1906	864
<i>Mediolanen.</i> S. C. Concil. 30 Iun. 1906	989
<i>Mediolanen.</i> S. C. Concil. 22 Jun. 1907	1290
<i>Mediolanen.</i> S. C. Concil. 22 Dec. 1906	1141
<i>Mediolanen.</i> S. C. Concil. 1 Febr. 1908	1453
<i>Mediolanen.</i> S. C. Concil. 22 August. 1908	1633
<i>Mediolanen.</i> S. R. Rota 23 Mart. 1909	1787
<i>Mediolanen.</i> S. R. Rota 15 Febr. 1910	2112
<i>Mediolanen.</i> Signat. Ap. 31 Mart. 1910	2169
<i>Mediolanen.</i> S. R. Rota 6 August. 1910	2301
<i>Meditationes</i> . Epistola 17 Iun. 1909	1876
<i>Melevitana.</i> S. C. Concil. 27 Febr. 1904	183
<i>Melevitana.</i> S. C. Concil. 30 April. 1904	268
<i>Melevitana.</i> S. C. Concil. 27 August. 1904	405
<i>Melevitana.</i> S. C. Concil. 16 Dec. 1905	797
<i>Melevitana.</i> S. C. Concil. 30 Iun. 1906	984
<i>Melevitana.</i> S. C. Concil. 23 Febr. 1907	1185
<i>Melevitana.</i> S. C. Concil. 27 Jul. 1907	1319
<i>Melevitana.</i> S. R. Rota 23 Dec. 1910	2402
<i>Melevitana.</i> S. R. Rota 1 Iun. 1911	2539*
<i>Melevitana.</i> S. R. Rota 22 Jul. 1911	2615
<i>Melevitana.</i> Signature Apostolic. 20 Augusti 1912	2874
<i>Melevitana.</i> S. R. Rota 7 Iuni 1913	3041
<i>Melevitana.</i> S. R. Rota 30 Januar. 1913	2955
<i>Melevitana.</i> S. R. Rota. 7 Januar. 1913	2939*
<i>Melitensis.</i> S. C. Rit. decret. 13 April. 1904	241
<i>Meliten.</i> S. C. Rit. declar. 9 April 1910	2182
<i>Mens Sacrae.</i> S. C. Rit. declarat. 25 Jul. 1912	2857
<i>Mentibus.</i> S. C. Rit. decret. VI Kal. Maj. 1909	1814
<i>Messanen.</i> S. C. Concil. 23 Januar. 1904	146
<i>Messanen.</i> S. C. Sacramentor. 12 Mart. 1910	2151
<i>Me taedet.</i> Epistola 8 Jul. 1908	1605
<i>Melen.</i> S. C. Concil. indult. 11 Nov. 1904	442

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Melen. S. C. Concil. 24 Mart. 1906</i>	905
<i>Mexicana. S. C. Consistorial. decret. 11 August. 1905</i>	710
<i>Mexicana. S. C. Concil. 16 Dec. 1905</i>	794
<i>Mgr. Paolo S. C. Prop. Fid. indult. 18 Januar. 1904,</i>	132
<i>Mexicana. S. C. Concil. 17 Febr. 1906.</i>	862
<i>Mi dò piacere. Secreter. Stat. epistol. 23 Maj. 1911</i>	2529
<i>Mi è grato. Secret. Status. epistola 15 Januar. 1906</i>	818
<i>Mi è grato partecipare. Secretar. Status epistola 20 Maj 1912</i>	2802
<i>Mi è grato portare. Secret. Status. epistola 30 April. 1907.</i>	1250
<i>Mileten. S. C. Concil. 17 Iun. 1905</i>	657
<i>Mileten. S. C. Concil. 30 Iun. 1906</i>	993
<i>Mileten. S. R. Rota 16 Januar. 1913.</i>	2948
<i>Minime sane. Epistola 24 Dec. 1910.</i>	2404
<i>Minister. S. C. Negot. Extraordinar. indult. 1 Decembr 1903.</i>	81
<i>Minister Provincialis. S. C. Indulgent. rescript. 7 Jul. 1905</i>	682
<i>Minister Provincialis. S. C. Rit. decret. 8 Mart. 1905</i>	560
<i>Ministri. S. C. Religiosor. rescript. 20 Aug. 1910</i>	2314
<i>Minime. Epistola 24 Dec. 1910.</i>	2404
<i>Minna. S. R. Rota 11 Januar. 1912.</i>	2683
<i>Minoricen. S. C. Concil. 20 Januar. 1906</i>	827
<i>Mirabilis. Secret. Brev. 3 Maj 1908</i>	1537
<i>Mi reco. Secret. Stat. epistola 22 August. 1909.</i>	1952
<i>Mirificam. Epistola 16 Januar. 1911</i>	2424
<i>Mi sono. Secret. Status Epistola 27 Dec. 1908</i>	1708
<i>Missale. Epistola 5 Mai 1904</i>	275
<i>Missam. Epistola 10 Jul. 1911</i>	2585
<i>Mi torna. Secret. Status epistola 19 Oct. 1906</i>	1076
<i>Moderator Eucharistici. S. C. Indulgent. indult. 26 Febr. 1908</i>	1474
<i>Moderator Generalis. S. C. EE. et RR. decret. 5 Maj 1905</i>	599
<i>Moderator hodiernus. S. C. Rit. rescript. 11 Januar. 1911</i>	2422
<i>Moderator. S. C. S. Offic. rescript. 31 Jul. 1913.</i>	3081
<i>Moderatores. S. C. S. Offic. 2 Sept. 1911</i>	2626
<i>Modico. S. C. Rit. decret. XII Kal. August. 1907</i>	1353
<i>Moerentibus. Epistola 23 Nov. 1910</i>	2371
<i>Mohilovien. S. C. Concil. 21 Nov. 1903.</i>	64
<i>Mohilovien. S. C. Sacramentor. 16 Dec. 1910</i>	2391
<i>Mohilovien. S. C. Concil. 27 April. 1907</i>	1242
<i>Mohilovien. S. C. Concil. 27 Iun. 1908</i>	1582
<i>Monacen. S. C. Concil. 16 Jul. 1904</i>	372
<i>Monacen. S. C. Concil. 29 Jul. 1905</i>	693
<i>Monacen. S. R. Rota 24 Jul. 1909</i>	1922

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Monachorum</i> . S. C. Propaganda Fide decret. 6 August. 1909	1935
<i>Moderatrices</i> . S. C. S. Offic. rescript. 2 Sept. 1911	2624
<i>Montiales</i> . S. C. Rit. decret. 22 Januar. 1909	1724
<i>Mons. Giovanni</i> . S. C. Negotior. Extraordinar. indult. 6 Dic. 1904	467
<i>Mons Maranus</i> . S. C. Rit. decret. 2 Mart. 1906	879
<i>Mons. Paolo</i> . S. C. Propag. Fid. rescript. 18 Januar. 1905	505
<i>Montis Albani</i> . S. C. Concil. 25 Febr. 1905	543
<i>Montis Albani</i> . die S. C. Rit. decret. 18 Martii 1913	2897
<i>Montis Alti</i> . S. C. Concil. 22 Dec. 1906	1135
<i>Montiscassini</i> . S. C. Concil. 16 Jul. 1904	374
<i>Montis-Pessulani</i> . S. R. Rota 13 Dec. 1912	930
<i>Montis Regali</i> . S. C. Concil. 22 August. 1908	1632
<i>Montis Regalis</i> . Signatura Apostolica 15 April. 1912	2769
<i>Muy consoladores</i> . Secretaria Status epistola 25 Februar. 1910	2129
<i>Mulierem</i> . S. C. Rit. decret. IV Non. Martii 1906	908
<i>Mulierem fortem</i> . S. C. Rit. decret. XIV Kalend. August. 1911	2593
<i>Multa</i> . Epistola 14 Mart. 1907	1212
<i>Multa quidem</i> . Epistola 9 April. 1911	2498
<i>Multum</i> . Secret. Brev. 7 Febr. 1905	523
<i>Munere</i> . Epistola 14 Febr. 1910	2111
<i>Muneris</i> . Epistola 1 Iunii 1912	2814
<i>Munus</i> . Epistola 30 April. 1909	1819
<i>Munus</i> . Secret. Status. epistola 11 Maj 1909	1835
<i>Mutilana</i> . S. C. Concil. 27 Iun. 1908	1587
<i>Namurcen</i> . S. C. Rit. Concil. 15 Sept. 1905	1064
<i>Nanceyen. et Tullen</i> . S. C. Concil. 27 August. 1904	398
<i>Nanceyen</i> . S. C. Concil. 28 Jul. 1906	1015
<i>Nanneten</i> . S. R. Rota 25 Febr. 1911	2463
<i>Narcissa</i> . S. C. Rit. declaratio 15 Maj 1908	1546
<i>Navitas</i> . Epistola 25 April. 1904	257
<i>Neapoli</i> . S. C. Rit. decret. 28 August. 1907	1352
<i>Neapolitana</i> . S. C. Concil. 30 April. 1904	267
<i>Neapolitana</i> . S. C. Concil. 16 Jul. 1904	373
<i>Neapolitana</i> . S. C. Concil. 28 Jul. 1906	1017
<i>Neapolitana</i> . S. C. Concil. 22 Dec. 1906	1138
<i>Neapolitana</i> . S. C. Concil. 27 Jun. 1908	1586
<i>Neapolitana</i> . S. R. Rota 22 Januar. 1910	2082
<i>Neapolitana</i> . Signatura Apostolica 23 Dec. 1909	2401
<i>Neapolitana</i> . Signatura Apostolica 3 Januar. 1912	2679
<i>Ne festa</i> . S. C. Rit. decret. 2 Maj 1907	1253

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Nei prossimi.</i> Epistola 26 Febr. 1905	549
<i>Nel breve.</i> Secretar. Stat. epistol. 22 Martii 1904	216
<i>Nel comunicare.</i> Vicariat. Urbis decret. 2 Febr. 1912.	2709*
<i>Nel fascicolo.</i> S. C. Religiosor. Litter. circular. 15 Januar. 1912	2946
<i>Nella nostra.</i> Epistola 18 Octob. 1905	748
<i>Nell'atto.</i> Vicer. Urb. epistol. 29 Decembr. 1903	122
<i>Nell'intento.</i> Secretar. Status epistol. 5 Mart. 1907.	1205
<i>Nel Monastero.</i> S. C. EE. et RR. decret. 12 Nov. 1904.	143
<i>Nelle nostre.</i> Epistola 15 Dec. 1909	2042
<i>Nel ricevere.</i> Secretar. Stat. epistola 27 Febr. 1908	1447
<i>Nel vasto.</i> Motu Proprio 28 Jun. 1911	2567
<i>Neminem.</i> Secret. Brev. 30 Jul. 1906.	1020
<i>Neminem.</i> S. Poenitent. epistola 16 Ian. 1909	1718
<i>Neminem.</i> Litterae Apostolicae 25 Jun. 1909	1889
<i>Neocastren.</i> S. C. Concil. 24 Mart. 1906	907
<i>Neocastren.</i> S. C. Concil. 24 Mart. 1906	262
<i>Neo-Eboracen.</i> S. N. Rota 9 Dec. 1911.	2981
<i>Neo-Eboracen.</i> S. R. Rota 1 Martii 1913	907
<i>Ne quae.</i> S. C. Concil. decret. 7 Sept. 1909	1966
<i>Neritonem.</i> S. C. Concil. 23 Nov. 1907	1386
<i>Nessuna.</i> Allocutio 14 Ian. 1909	1729
<i>Ne temere.</i> S. C. Concil. decret. 2 August. 1907	1329
<i>Niceni.</i> Signatura Apostolic. 18 Iun. 1910.	2264
<i>Nicen.</i> S. R. Rota 24 Ianuar. 1911	2430
<i>Nicola.</i> S. C. Indulg. rescript. 9 Maj 1906.	971
<i>Nicola.</i> S. C. Indulgent. rescript. 9 Maj 1906.	971
<i>Nicola.</i> S. C. Indulg. et Relig. decret. 23 Ian. 1904	2255
<i>Nicola Giuseppe.</i> S. C. Indulgent. rescript. 8 Iun. 1904	1114
<i>Nicola Giuseppe.</i> S. C. Indulg. et Relig. rescript. 26 Nov. 1906.	2878
<i>Nihil magis.</i> Epistola 13 Iun. 1910	2527
<i>Nihil magis coniunctum.</i> Epistola 27 August. 1912	152
<i>Nihil Nobis.</i> Litterae Apostolicae 20 Maj 1911	1114
<i>Nicosien.</i> S. C. Concil. 29 Jul. 1905	698
<i>Nicosien.</i> S. C. Concil. 28 Jul. 1906	1011
<i>Nicosien.</i> S. C. Concil. 17 April. 1907	1238
<i>Nicoterien.</i> S. C. Concil. 18 Mart. 1905.	570
<i>Nyanzae.</i> S. R. Rota 29 Jul. 1909	1930
<i>Nobile.</i> Epistola 23 Nov. 1904	457
<i>Nobiles.</i> S. C. Rit. decret. 13 Maj 1908	1543
<i>Nobis.</i> Allocutio consistor. 6 Dec. 1906.	1124
<i>Nobis exponendum.</i> Secret. Brev. 28 Maj 1904	308

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Nobis exponendum curavit.</i> Litterae Apostolicae 15 april 1909	1804
<i>Nobis exponendum...</i> dilectus. Litterae Apostolicae 21 Iun. 1910	2266
<i>Nobis exponendum...</i> moderator. Litterae Apostolicae 11 Mart. 1910	2148
<i>Nobis exponendum...</i> supremus. Litterae Apostolicae 11 Mart. 1910	2148
<i>Nobis in hac.</i> Litterae Apostolic. 27 April. 1912	2785
<i>Nobis in sublimis.</i> Litterae Apostolicae 14 Febr. 1910	2109
<i>Nobis quidem non.</i> Epistola 10 Jul. 1911	2583
<i>Noi.</i> Epistola. 21 Januar. 1907	1155
<i>Nolana.</i> S. C. Concil. 24 Nov. 1906	1111
<i>Nolana.</i> S. C. Concil. 26 Januar. 1907	1161
<i>Non è ignoto.</i> Secretar. Status epistola 14 Dec. 1907	1418
<i>Nondum.</i> S. C. Rit. decret. IX kal. Febr. 1909.	1727
<i>Nondum.</i> S. C. Rota 1 Febr. 1909	1735
<i>Non ho.</i> Secret. Stat. Epistola 9 Mart. 1904	202
<i>Non ignota.</i> Epistola. 1 Maj 1904.	272
<i>Non mediocri.</i> Epistola 25 Maj 1904.	307
<i>Non mediocri Nos.</i> Epistola 7 Januar. 1911	2415
<i>Nonnulli.</i> S. C. EE. et RR. decret. 1 Mart. 1904	186
<i>Nonnulli Antistites.</i> S. C. Rit. decret. 14 Dec. 1904	473
<i>Nonnulli Superiores.</i> S. C. Religiosor. declarat. 17 Dec. 1909.	2045
<i>Nonnullis postulatis.</i> S. C. Rit. declaratio 22 Nov. 1907.	1384
<i>Nono.</i> Epistol. 9 August. 1904	385
<i>Non paghi.</i> Epistola 17 Iun. 1904.	324
<i>Non parum.</i> Epistola 10 Nov. 1904	438
<i>Non posso.</i> Sermo 13 Iun. 1909	1869
<i>Non raro.</i> S. C. Sacramentor. decret. 3 Iun. 1912.	2815
<i>Non satis.</i> Epistola 9 Mart. 1910	2216
<i>Non sine.</i> Litterae Apostolicae 12 April. 1911	2501
<i>Nostra.</i> Litterae Apostolicae 24 Jul. 1913	3077
<i>Nostram.</i> Epistola 18 Sept. 1905	748
<i>Nostris.</i> Epistola 15 Mart. 1911	2480
<i>Notre charge.</i> Littera Encyclica 25 August. 1910	2319
<i>Notre Saint-Père.</i> Secret. Stat. epistola 8 Jul. 1911	2582
<i>Notre Saint-Père.</i> Secret. Status epistola 4 Januar. 1912	2678
<i>Notre Saint-Père.</i> Secret. Stat. 8 Jul 1911	2582
<i>Notre Saint-Père.</i> Secretar. Stat. 2 Januar. 1912	2678
<i>Novarien.</i> S. C. Rit. declarat. 17 Januar. 1908	1434
<i>Novarien.</i> Signatura Apostolica 30 Jun. 1911.	2572
<i>Novies.</i> Epistola 21 Sept. 1904.	424
<i>Novimus.</i> Epistola 27 Iun. 1908	1577
<i>Novimus te.</i> Epistola 15 Mart. 1910	2160

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Novum</i> . Epistola 6 Febr. 1906	847
<i>Nova Pomerania</i> . S. R. Rota 30 April. 1913.	3015
<i>Novis</i> . S. C. Rit. decret. 22 Mart. 1912.	2751
<i>Novo</i> . S. C. Rit. decret. 24 Jul. 1912	855
<i>Nous</i> . Sermo 19 April. 1909.	1808
<i>Nous avons</i> . Epistola 19 Sept. 1909	1073
<i>Novo edito</i> . S. C. Rit. declaratio 24 Jul. 1912	2855
<i>Novum</i> . Epistola 6 Januar. 1906	847
<i>Nucerina</i> . S. C. Rit. decret. 18 Mart. 1909	1779
<i>Nullius Clunien</i> . S. C. Concil. 23 Maj 1909	1852
<i>Nullius Montis Cassini</i> . S. C. Concil. 16 Jul. 1904.	374
<i>Nullius Montis Cassini</i> . S. C. Concil. 29 April. 1911.	2507
<i>Nullius Sublacen</i> . S. C. Concil. 27 Febr. 1904	176
<i>Nullius Sublacen</i> . S. C. Concil. 18 August. 1906	1043
<i>Nullius Sublacen</i> . S. C. Concil. 1 Febr. 1908.	1454
<i>Nullo</i> . Secret. Brev. 13 Maj 1906	936
<i>Nunciasti</i> . Epistola 23 Mart. 1908.	1502
<i>Nunciatum</i> . Epistola 6 Jul. 1904	355
<i>Nuncium</i> . Epistola 11 Sept. 1904	414
<i>Nuncium</i> . Epistola 10 Oct. 1910	2343
<i>Nuntium</i> . Epistola 21 Januar. 1906	833
<i>Nuova</i> . Epistola 21 Sept. 1904.	423
<i>Nuper</i> . S. C. Rit. decret. 27 Nov. 1908	1682
<i>Nuperrime</i> . S. C. Rit. decret. 18 Dec. 1908	1703
<i>Nuscana</i> . S. C. Concil. 19 Nov. 1904	453
<i>Nuscana</i> . S. C. Concil. 18 Mart. 1905	571
<i>Nuscana</i> . S. C. Concil. 20 Januar. 1906.	823
<i>Nuscana</i> . S. C. Concil. 19 Maj 1906.	941
<i>Ob</i> . Motu Proprio 8 Sept. 1910	2329
<i>Oblatum</i> . Epistola 28 Jul. 1904.	379
<i>Oblatis Nobis</i> . Secretar. Brev. 6 Iun. 1904.	313
<i>Ob partialem</i> . S. R. Rota 23 Mart. 1911.	2484
<i>Officiosissimis</i> . Epistola 30 August. 1912	2881
<i>Officium supremi</i> . Litterae Apostolicae 15 Jul. 1912	2849
<i>Oltre</i> . Secretar. Status epistola 17 August. 1909	1947
<i>Omnipotens</i> . Litterae Apostolicae 11 April. 1909	1801
<i>Omnis sane</i> . Epistolae 1 Nov. 1910	2356
<i>Onesimus</i> . S. C. Rit. decret. 25 Iun. 1909	1890
<i>Opportunum</i> . Epistola 11 Sept. 1910.	2334
<i>Optimo</i> . S. C. Rit. decret. 29 Maj 1904	309

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Optimum</i> . Epistola 21 Mai 1910	2228
<i>Opus</i> . Epistola 8 Dec. 1903	93
<i>Opus a Praeservatione Fidei</i> . Litterae Apostolicae 1 Nov. 1905	754
<i>Orationem</i> . Epistola 7 Sept. 1909	1967
<i>Oratorium</i> . S. C. Sacramentor. decret. 7 Febr. 1909	1742
<i>Ordinarius Cincinnaten.</i> S. C. S. Offic. declarat. 4 Dec. 1908.	1686
<i>Ordinarius Covingtonen.</i> S. C. S. Offic. decret. 23 August. 1906.	1052
<i>Ordinarius Lucionensis.</i> S. Poenitentiar. declaratio 5 August. 1907.	1332
<i>Ordinarius Tirasonen.</i> S. C. EE. et RR. decret. 30 Sept. 1903	30
<i>Ordinarius Verapolitanus.</i> S. C. Consistorialis declarat. 20 Jun. 1913.	3055
<i>Ordo servandus.</i> Secretar. Status decret. 29 Iun. 1908	1592
<i>Ordo servandus.</i> Secretar. Stat. decret. 29 Sept. 1908	1651
<i>Oriolen.</i> S. C. Concil. 21 Maj 1904	297
<i>Oritana.</i> S. C. Concil. 23 Febr. 1907	1191
<i>Ortonen.</i> S. C. Concil. 17 Febr. 1906	858
<i>Ortonen.</i> S. R. Rota Jul. 1910	2287
<i>Osnabrucen.</i> S. R. Rota 11 Ianuar. 1912	2683
<i>Ostunen.</i> S. C. Concil. 25 Febr. 1905	546
<i>Ostunen.</i> S. C. Concil. 20 Maj 1905	625
<i>Ostunen.</i> S. C. Concil. 29 Jul. 1905	695
<i>Ostunen.</i> S. C. Concil. 24 August. 1907	1344
<i>Ostunen.</i> S. C. Concil. 29 Febr. 1908	1483
<i>Pacten.</i> S. C. Concil. 26 Mart. 1904	225
<i>Padre.</i> S. C. Indulgent. rescript. 8 Maj 1907.	1262
<i>Pampilonen.</i> S. C. Concil. 22 Mai 1909	1854
<i>Pampilonen.</i> S. R. Rota 14 Mai 1912	2798
<i>Panamen.</i> S. R. Rota 11 April. 1911	2500
<i>Panamen.</i> S. R. Rota 28 Jul. 1911	2603
<i>Panormitana.</i> S. C. Concil. 26 Mart. 1904.	227
<i>Panormitana.</i> S. C. Concil. 26 August. 1905.	728
<i>Panormitana.</i> S. C. Concil. 27 Jul. 1908	1617
<i>Papien.</i> S. C. Concil. 17 Juni 1905	658
<i>Papien.</i> S. C. Concil. 20 Januar. 1906	829
<i>Papien.</i> S. C. Concil. 12 Dec. 1908	1694
<i>Parentin.</i> S. C. Concil. 20 Januar. 1906	824
<i>Parisien.</i> S. C. Concil. 5 Sept. 1903	18
<i>Parisien.</i> S. C. Concil. 21 Nov. 1903	62
<i>Parisien.</i> S. C. Concil. 21 Nov. 1903	63
<i>Parisien.</i> S. C. Concil. 23 Januar. 1904.	148

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Parisien. S. C. Concil. 26 Mart. 1904</i>	226
<i>Parisien. S. C. Concil. 30 April. 1904</i>	265
<i>Parisien. S. C. Concil. 30 April. 1904</i>	266
<i>Parisien. S. C. Concil. 25 Juni 1904</i>	337
<i>Parisien. S. C. Concil. 16 Julii 1904</i>	369
<i>Parisien. S. C. Concil. 26 August. 1904</i>	401
<i>Parisien. S. C. Concil. 17 Decemb. 1904</i>	482
<i>Parisien. S. C. Concil. 25 Febr. 1905</i>	542
<i>Parisien. S. C. Concil. 18 Mart. 1905</i>	567
<i>Parisien. S. C. Concil. 20 Mai 1905</i>	628
<i>Parisien. S. C. Concil. 17 Febr. 1906</i>	859
<i>Parisien. S. C. Concil. 24 Mart. 1906</i>	901
<i>Parisien. S. C. Concil. 15 Sept. 1906</i>	1065
<i>Parisien. S. C. Concil. 30 Junii 1906</i>	986
<i>Parisien. S. C. Concil. 28 Jul. 1906</i>	1012
<i>Parisien. S. C. Concil. 18 Agust. 1906</i>	1044
<i>Parisien. S. C. Concil. 24 Nov. 1906</i>	1105
<i>Parisien. S. C. Concil. 24 Nov. 1906</i>	1107
<i>Parisien. S. C. Concil. 22 Decemb. 1906</i>	1139
<i>Parisien. S. C. Concil. 23 Febr. 1907</i>	1187
<i>Parisien. S. C. Concil. 23 Mart. 1907</i>	1224
<i>Parisien. S. C. Concil. 27 April. 1907</i>	1241
<i>Parisien. S. C. Concil. 22 Junii 1907</i>	1293
<i>Parisien. S. C. Concil. 22 Junii 1907</i>	1296
<i>Parisien. S. C. Concil. 24 Agust. 1907</i>	1341
<i>Parisien. S. C. Concil. 24 Agust. 1907</i>	1346
<i>Parisien. S. C. Concil. 15 Sept. 1906</i>	1065
<i>Parisien. S. C. Concil. 23 Nov. 1907</i>	1389
<i>Parisien. S. C. Rit. decret. 11 Decemb. 1907</i>	1412
<i>Parisien. S. C. Concil. 28 Mart. 1908</i>	1508
<i>Parisien. S. C. Concil. 28 Mart. 1908</i>	1511
<i>Parisien. S. C. Concil. 30 Mai 1908</i>	1556
<i>Parisien. S. C. Concil. 27 Junii 1908</i>	1581
<i>Parisien. S. C. Concil. 22 Agust. 1908</i>	1635
<i>Parisien. S. R. Rota 19 Nov. 1909</i>	2003
<i>Parisien. S. R. Rota 31 Mart. 1909</i>	1791
<i>Parisien. S. R. Rota 23 Dec. 1909</i>	2048
<i>Parisien. S. R. Rota 18 Jul. 1909</i>	1915
<i>Parisien. S. R. Rota 26 Febr. 1910</i>	2131
<i>Parisien. S. R. Rota 9 April. 1910</i>	2177
<i>Parisien. S. R. Rota 13 Mart. 1911</i>	2478

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Parisien.</i> S. R. Rota 24 Mart. 1911	2486
<i>Parisien.</i> S. R. Rota 13 Jun. 1911	2552
<i>Parisien.</i> S. R. Rota 28 Jun. 1911	2569
<i>Parisien.</i> S. R. Rota 15 Januar. 1912	2688
<i>Parisien.</i> S. R. Rota 26 Januar. 1912	2702
<i>Parisien.</i> S. R. Rota 22 April. 1913.	3011
<i>Parmen.</i> S. C. Concil. 20 Januar. 1908	828
<i>Parmen.</i> S. C. Concil. 5 Sept., 1903.	24
<i>Parmen.</i> S. C. Concil. 19 Nov. 1904	452
<i>Parmen.</i> S. C. Concil. 23 Mart. 1907.	1227
<i>Pariter.</i> S. C. Consistor. decret. 5 Febr. 1913	2961
<i>Pariter.</i> S. C. Consistor. 29 Mart. 1912.	2759
<i>Parochus.</i> S. C. Concil. 14 Mart. 1910	2479
<i>Paroecia.</i> S. R. Rota 4 Mart. 1911	2469
<i>Pascendi.</i> Litterae Encyclicae 8 Sept. 1907	1356
<i>Pasolinus.</i> S. R. Rota 29 Decemb. 1911	2672
<i>Pastorale.</i> Litterae Apostolicae 27 Januar. 1904.	1555
<i>Pastorali.</i> Sermo 21 Febr. 1906	875
<i>Pataвина.</i> S. C. Concil. 26 Febr. 1910	2130
<i>P. D. Maurus.</i> S. C. EE. et RR. declarat. 5 August. 1904	384
<i>Pater Generalis.</i> S. C. Indulgent. decret. 14 Dec. 1904	476
<i>Pater Anselmus.</i> Rescript. (a) 31 Maj 1909	1863
<i>P. Hugo.</i> S. C. Indulg. et Relig. rescript. 13 Mart. 1907	1210
<i>P. Ignatius.</i> S. R. Rota 1 Juni 1911.	2539
<i>P. Iosephus.</i> S. C. Religiosor. 1 Febr. 1909	1736
<i>P. Ladislaus.</i> S. C. Rit. decret. 20 Nov. 1903	57
<i>P. Nicola.</i> S. C. Indulgent. 8 Mai 1907	1262
<i>P. Pancratius.</i> S. C. Concil. decret. 27 Febr. 1905.	554
<i>P. Praepositus.</i> S. C. Indulg. rescript. 28 Jun. 1905	673
<i>P. Praepositus.</i> S. C. Indulgent. 4 Febr. 1908	1462
<i>P. Praepositus Generalis.</i> S. C. Indulgent. 4 Febr. 1908	1462
<i>P. Silvester.</i> S. C. EE. et RR. decret. 4 Dec. 1905	779
<i>P. Thomas.</i> S. C. S. Offic. decret. 13 Mart. 1909	1720
<i>Paterna.</i> Epistola 2 Februar. 1912	2710
<i>Paternam.</i> Epistola 3 Mai 1910	2209
<i>Patrimonium.</i> S. R. Rota 24 Januar. 1912	2696
<i>Patritius.</i> S. C. Religiosor. rescript. 4 Dec. 1909	2016
<i>Paucis.</i> Epistola 1 Nov. 1909	1988
<i>Paulopolim.</i> Epistola 18 Dec. 1910	2395
<i>Paulus.</i> S. C. Indulg. rescript. 29 Sept. 1905.	750
<i>Paulus.</i> S. C. Indulgent. 13 Febr. 1908.	1469

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Peculiaria</i> . Motu proprio XIX kalend. Januar. 1904	104
<i>Peculiari</i> . Epistola 22 April. 1905.	594
<i>Peculiaris</i> . S. C. Rit. decret. 7 Sept. 1903.	31
<i>Peculiaris</i> . Epistola 5 Mai 1911	2517
<i>Pendente</i> . S. R. Rota 20 Januar. 1911	2428
<i>Per apostolicas</i> . S. C. Propag. Fid. epistola 15 Junii 1912	2825
<i>Perceptam</i> . Epistola 16 Januar. 1911.	2425
<i>Per commissione</i> . Vicar. Urb. epist. 15 Martii 1905	347
<i>Per commissione</i> . Vicar. Urb. 30 Jun. 1904	347
<i>Per dare</i> . Secret. Status decret. 5 Januar. 1910.	2065
<i>Per decretum</i> . S. C. Indulgent. decret. 8 August. 1906	1023
<i>Per decretum</i> . S. C. Religiosor. declarat. 30 Jul. 1909	1931
<i>Per decretum Rituum</i> . S. C. Rit. decret. 8 Jul. 1910.	2283
<i>Per decretum Sacrae</i> . S. C. Rit. declarat. 25 Januar. 1911.	2433
<i>Per decretum</i> . S. R. C. S. C. Rit. decret. 11 Jun. 1913.	3044
<i>Perditi</i> . S. C. Rit. decret. 31 Dec. 1907	1426
<i>Per essere</i> . Vicariat. Urbis. decret. 1 August. 1905	700
<i>Pergrato</i> . Epistola 10 August. 1912	2864
<i>Pergratum</i> . Epistola 25 Mart. 1904	221
<i>Pergratum</i> . S. C. Concil. epistola 2 Septembr. 1909	1962
<i>Pergratum quiden</i> . Epistola 25 Oct. 1910.	2352
<i>Pergratum</i> . Epistola 12 Febr. 1912	2716
<i>Pergratus</i> . Epistola 8 Jun. 1906	969
<i>Perillustrem</i> . Litterae Apostolicae 14 Jun. 1910.	2256
<i>Perillustris</i> . S. C. Rit. decret. postrid. kalendas Decembr. 1906.	1120
<i>Per incarico</i> . Secretar. Stat. epistola 9 Jul. 1904	360
<i>Per insignis</i> . Litterae Apostolicae 9 Febr. 1911	2445
<i>Per la prima</i> . Epistola 20 Januar. 1907.	1153
<i>Perlatum</i> . S. C. Sacramentor. decret. 6 Mart. 1911	2472
<i>Perlegisti</i> . Epistola 6 April. 1904	236
<i>Per litteras</i> . S. C. Rit. decret. 23 Febr. 1910	225
<i>Permolest</i> . Epistola 8 Sept. 1905.	741
<i>Per ordine</i> . Secret. Stat. epist. 19 Decembr. 1903	111
<i>Per similes</i> . Secret. Brev. 25 Jun. 1906.	976
<i>Per similes Litteras</i> . Litterae Apostolicae 15 Jul. 1913	3071
<i>Per solemnia</i> . Epistola 23 Febr. 1910	2121
<i>Pervenuta</i> . S. C. Consistor. decret. 30 Sept. 1909	1978
<i>Petrocoricen</i> . S. C. Concil. 18 Mart. 1905	569
<i>Petrocoricen</i> . S. R. Rota 27 Aug. 1912	2879
<i>Petrus</i> . S. C. EE. et RR. declar. 1 Sept. 1905	737
<i>Petrus</i> . S. C. Indulgent. declarat. 11 Nov. 1903.	50

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Petrus Gonzales</i> . S. C. EE. et RR. 1 Sept. 1905	737
<i>Pharen</i> . S. R. Rota 16 Jul. 1909	1918
<i>Pharen</i> . S. C. Concil. 8 Febr. 1913	2966
<i>Pharen</i> . S. C. Concil. 26 August. 1904.	400
<i>Pharen</i> . S. R. Rota 10 Jun. 1910.	2251
<i>Pharen</i> . Signatura Apostolica 3 Febr. 1911	2440
<i>Pia</i> . Litterae Apostolicae 26 Jul. 1909	1926
<i>Pia Consociatio</i> . Litterae Apostolicae 2 Mai 1911	2595
<i>Pia Societas</i> . S. C. Rit. decret. 23 April. 1909	1812
<i>Piae fidelium</i> . Litterae Apostolicae 22 Mart. 1912	2752
<i>Piam</i> . Secretar. Brev. 14 Sept. 1903.	36
<i>Piam frugiferamque</i> . Litterae Apostolicae 2 Mai 1910	2206
<i>Pias sodalitates</i> . Litterae Apostolicae 31 Jul. 1909	1988
<i>Pias</i> . Secret. Brev. 20 Febr. 1906.	870
<i>Pias christianorum</i> . Litterae Apostolicae 29 Januar. 1912	2704
<i>Pias fidelium</i> . Secret. Brev. 11 Sept. 1908.	1643
<i>Pias fidelium... sedulo</i> . Litterae Apostolicae 21 Mai 1912	2806
<i>Pias fidelium societates quae veluti</i> . Litterae Apostol. 24 Mart. 1910	2167
<i>Pias fidelium sodalitates</i> . Litterae Apostolicae 27 Mart. 1911	2489
<i>Pias inter</i> . Litterae Apostolicae 8 Mart. 1910	2141
<i>Pias societates</i> . Litterae Apostolicae 20 Febr. 1906.	870
<i>Pias sodalitates</i> . Litterae Apostolicae 31 Jul. 1909	1933
<i>Pictavien</i> . S. C. Concil. 26 Januar. 1907	1167
<i>Pieni l'animo</i> . Litterae Encyclicae 28 Iul. 1906	1008
<i>Pientina</i> . S. C. Concil. 25 Iun. 1904.	339
<i>Pietate</i> . Secret. Brev. 8 Dec. 1903.	91
<i>Pietatis significationem</i> . Epistola 29 Jun. 1910.	1892
<i>Pietatis</i> . Epistola 1 Dec. 1910	2380
<i>Pinnen</i> . S. C. Concil. 21 Mai 1904	302
<i>Pinnen</i> . S. C. Concil. 26 August. 1904	404
<i>Pinerolien</i> . S. C. EE. et RR. 17 April. 1907.	1235
<i>Pio IX</i> . Secret. Stat. epistola 1 Juin. 1906	310
<i>Pisauren</i> . S. C. Concil. 30 April. 1904	269
<i>Pisauren</i> . S. C. EE. et RR. 5 Mai 1905	602
<i>Piscien</i> . S. C. Concil. 19 Mai 1906	949
<i>Piscien</i> . S. C. Concil. 24 Nov. 1906	1108
<i>Piscien</i> . S. C. Concil. 15 Maj 1910	2222
<i>Piscien</i> . Signatura Apostolica 14 Mart. 1913	2986
<i>Pistorien</i> . S. C. Concil. 21 Nov. 1903	68
<i>Pium</i> . S. C. S. Offic. decret. 24 Jul. 1912.	2854
<i>Pius VII</i> . Signatura Apostolica 20 August. 1912	2874

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Placentina</i> . S. C. Concil. 23 Nov. 1907.	1393
<i>Placuit</i> . Epistola 12 Dec. 1909.	2033
<i>Plane</i> . Litterae Apostolicae 6 Ianuar. 1912	2681
<i>Plane compertum</i> . Litterae Apostolicae 21 Maj 1912	2805
<i>Platien</i> . S. C. Concil. 18 Nov. 1905	759
<i>Platien</i> . S. C. Concil. 3 Iul. 1909	1897
<i>Plocen</i> . S. C. Concil. 20 Mai 1905	623
<i>Plocen</i> . S. C. Concil. 15 Mart. 1909	1772
<i>Plures</i> . S. C. Rit. decret. 27 Ianuar. 1905.	514
<i>Plures exstant</i> . S. C. Indulgent. 12 April. 1905.	588
<i>Pluries</i> . S. C. Propag. Fide indultum 4 Febr. 1907	1174
<i>Pluries a Sacra</i> . S. C. Rit. decret. 17 Mai 1911	2525
<i>Plurima</i> . S. C. Rit. decret. VII Kal. Febr. 1908	1464
<i>Plurimis</i> . S. C. Concil. Litterae 3 Mai 1912	2793
<i>Plurimum</i> . Epistola 20 Oct. 1910.	2348
<i>Polen</i> . S. C. Concil. 20 Januar 1906	824
<i>Policastren</i> . S. C. Concil. 26 Aug. 1905.	733
<i>Poloniae</i> . Encycl. 3 Dec. 1905	778
<i>Ponteficale</i> . S. C. Rit. decret. 28 August. 1903	9
<i>Pontificium</i> . Epistola 25 Dec. 1909	2049
<i>Pontiscurvi</i> . S. C. Concil. 30 Jun. 1906	991
<i>Portiunculae</i> . S. C. S. Offic. decret. 26 Mai 1911	2534
<i>Portugallien</i> . S. C. Concil. 17 Febr. 1906	860
<i>Posnanien</i> . S. C. Concil. 5 Sept. 1903	19
<i>Posnanien</i> . S. C. Concil. 17 Dec. 1904	485
<i>Posnanien</i> . S. C. EE. et RR. 18 Maj 1906	939
<i>Post Apostolicas</i> . S. C. Rit. decret. 14 Aug. 1905	713
<i>Post</i> . S. C. Sacramentor. decret. 12 mart. 1910.	2151
<i>Post editum</i> . S. C. Concil. decret. 7 dec. 1906	1125
<i>Post latum</i> . S. C. Propag. Fid. decret. 29 Febr. 1908	1487
<i>Post legem</i> . S. C. Concil. decret. 29 April. 1911.	2506
<i>Postremis</i> . S. C. Consistorialis decret. 10 Dec. 1912	2921
<i>Postquam</i> . S. C. Rit. decret. 8 April. 1908	1523
<i>Postquam anno</i> . S. R. Rota 25 Iul. 1911	2599
<i>Postquam Apostolica Sedes</i> . S. C. Rit. decret. 24 April. 1912.	2781
<i>Postquam Sanctissimus</i> . S. C. Sacramentor. decret. 11 April. 1913	3008
<i>Postquam vi</i> . S. C. Consistor. decret. 6 Aug. 1909.	1936
<i>Postulante</i> . S. C. Consistor. decret. 18 Jul. 1910.	2289
<i>Postulato</i> . S. C. Rit. decret. 18 Decembr. 1903	109
<i>Postulato hodierni</i> . S. C. Rit. decret. 21 Iul. 1906	1004
<i>Postulato Rmae</i> . S. C. Rit. decret., 28 Ianuar. 1910	2095

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Postulato Rmi. S. C. Rit. decret. 14 Mart. 1908</i>	1497
<i>Postulato Sacrorum. S. C. Rit. decret. 28 Mart. 1908.</i>	1505
<i>Postulato... Dni. S. C. Rit. decret. 5 Iun. 1908.</i>	1568
<i>Potentina. S. C. Concil. 21 Mai 1904</i>	301
<i>Potentina. S. C. Concil. 27 August. 1904</i>	402
<i>Potentina. S. C. Concil. 19 Mai 1906</i>	948
<i>Potentina. S. C. Concil. 22 Iun. 1907</i>	1291
<i>Potentina. S. C. Concil. 28 Mart. 1908</i>	1506
<i>Potentina. S. C. Concil. 30 Mai 1908</i>	1553
<i>Praecelsa. S. C. Rit. decret. 13 dec. 1905</i>	785
<i>Praecepto. S. C. Rit. decret. 13 Jul. 1904</i>	364
<i>Praeces. S. C. Consistor. 9 April. 1910.</i>	2178
<i>Praecibus. C. Propag. Fid. decret. 3 Mai 1907</i>	1256
<i>Praeclara. Secret. Brev. 20 Ianuar. 1905</i>	506
<i>Praeclara quae. Epistola 1 August. 1909</i>	1934
<i>Praeclara qua te. Epistola 10 Nov. 1909</i>	1992
<i>Praeclaras. S. C. Rit. decret. XIII kalend. Jul. 1910</i>	2297
<i>Praeclarissimi. S. C. Propag. Fid. decret. 23 Iul. 1906</i>	1005
<i>Praeclaro. S. C. Religiosor. decret. 11 Febr. 1909.</i>	1744
<i>Praeclarum. Epistola 20 Dec. 1911</i>	2669
<i>Praeclarum. Epistola 24 Mai 1904</i>	306
<i>Praedecessores Nostri. Litterae Apostolicae 9 August. 1903</i>	1
<i>Pradictae. S. C. Rit. decret. 7 Septembr. 1903</i>	27
<i>Praenestina. S. C. Concil. 19 Nov. 1904</i>	451
<i>Praepositus. S. C. Indulg. et Reliq. 4 Januar. 1908</i>	1429
<i>Praepositus. S. C. EE. et RR. sententia 14 Mart. 1908</i>	1496
<i>Praepositus. S. C. Religiosov. declarat. 16 Januar. 1912.</i>	2689
<i>Praepositus. S. C. Concil. decret. 24 Jul. 1913</i>	3075
<i>Praesens. S. C. Indulgent. rescript. 2 Iun. 1905.</i>	641
<i>Praesens. S. C. Indulgent. rescript. 20 Aug. 1909</i>	1951
<i>Praesens. S. C. Rit. 3 Dec. 1909</i>	2014
<i>Praesens Summarium. S. C. Indulg. decret. 14 Mart. 1906</i>	888
<i>Praesentem. S. C. Rit. decret. 15 Nov. 1911.</i>	2648
<i>Praesentem. S. C. Rit. decret. 15 Nov. 1911.</i>	2648
<i>Praesentem Martyrologii. S. C. Rit. decret. 23 April. 1913</i>	3012
<i>Praesentis. S. C. Indulgent. rescript. 17 Sept. 1904</i>	422
<i>Praesentis rescripti. S. C. Indulgent. 9 Ianuar. 1906</i>	812
<i>Praesentis. S. C. Indulg. et Relig. 6 Jul. 1906</i>	995
<i>Praesentis. S. C. Indulg. et Relig. 10 Aug. 1906</i>	1035
<i>Praesentis. S. C. Indulg. et Relig. rescript. 19 Dec. 1906</i>	1134
<i>Praesentis. S. C. Indulg. Relig. rescript. 9 Jan. 1902</i>	2684*

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Praesentibus</i> . S. C. Rit. decret. 23 Jun., 1909	1887
<i>Praesentis</i> . S. C. Indulgent. rescript. 15 Mart. 1907	1213
<i>Praesentis rescripti</i> . S. C. Indulgent. rescript. 30 Mart. 1908	1515
<i>Praesentis</i> . S. C. Indulg. rescript. 23 Januar 1907	1159
<i>Praesentis</i> . S. C. Indulg. et Relig. rescript. 22 Maj 1906	954
<i>Praeses</i> . S. C. EE. et RR. indult. 29 Ian. 1906	481
<i>Praestantia</i> . Motu proprio 18 Nov. 1907	1378
<i>Praestantiora</i> . Litterae Apostolicae 3 April. 1911	2492
<i>Praestantium</i> . Epistola 10 Oct. 1909	1983
<i>Praestito</i> . Epistola 26 April. 1906	923
<i>Presbyter</i> . S. C. Indulg. et Relig. rescript. 8 Januar. 1908	1431
<i>Presmilien</i> . S. C. Concil. 20 Mai. 1905	622
<i>Presmilien</i> . S. C. Concil. 18 Nov. 1905	766
<i>Presmilien</i> . S. C. Concil. 27 Iul. 1908	1620
<i>Primum</i> . Allocutio 9 Nov. 1903	49
<i>Primum operis</i> . Epistola 9 Mai. 1904	281
<i>Primum post</i> . Epistola 9 Mai 1904	279
<i>Prior</i> . S. C. EE. et RR. decret. 14 Iun. 1904	323
<i>Prior Bonomiensis</i> . S. C. Rit. decret. 12 Mart. 1909	1768
<i>Prior Cartusiae</i> . S. C. EE. et RR. decret. 20 Mai 1904	292
<i>Prior et</i> . S. C. S. Offic. rescript. 12 Sept. 1911	2629
<i>Priorres</i> . S. C. Rit. decret. 21 Januar. 1910	2081
<i>Priorissa</i> . S. C. EE. et RR. decret. 23 Febr. 1907	1194
<i>Priorissa et</i> . S. C. Rit. decret. 5 Iun. 1908	1567
<i>Priorissa</i> . SS. Offic. rescript. 31 Jul. 1913	3082
<i>Privernien</i> . S. C. Concil. 23 Nov. 1907	1387
<i>Processuales</i> . S. C. Rit. decret. 2 Mart. 1906	877
<i>Procurator</i> . S. C. Rit. rescript. 22 Januar. 1906	834
<i>Procurator</i> . S. C. Rit. decret. 22 Januar. 1906	834
<i>Procurator Generalis</i> . S. C. Indulgent. decret. 8 August. 1906	1030
<i>Procurator Generalis Fratrum</i> . S. C. Indulgentiam decretum 12 Sept. 1906	1060
<i>Procurator... Missionariorum</i> . S. C. EE. et RR. decret. 15 Ian. 1907	1149
<i>Procurator... Ordinis</i> . S. C. Indulgent. decret. 12 Sept. 1906	1060
<i>Procurator</i> . S. C. Rit. decret. 28 August. 1907	1349
<i>Procurator... Congregationis</i> . S. C. EE. et RR. indult. 20 Ian. 1908	1437
<i>Procurator... Ordinis Fratrum</i> . S. C. S. Offic. rescript. 17 Jun. 1913	3048
<i>Progredientium</i> . Epistola 10 Ianuar. 1908	1432
<i>Promulgandi</i> . Constit. Apostolica III kal. Octobr. 1908	1647
<i>Prope</i> . Epistola 22 Iul. 1907	1312
<i>Propediem</i> . Epistola 22 August. 1909	1953

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Propedem exhoriturus</i> . Epistola 7 Mart. 1911.	2473
<i>Proposita</i> . S. Poenitent. declarat. 11 Jun. 1913	3040
<i>Propositis</i> . Commissio Pontific. Biblica sententia 11 Jun. 1913	3046
<i>Propositis</i> . Pontificia Commissio de Re Biblica sentent. 27 Iun. 1906	980
<i>Propositis</i> . Pontificia Commissio Biblica sentent 29 Mai 1907	1274
<i>Propositis</i> . Pontificia Commissio Biblica sentent. 29 Jun. 1908.	1588
<i>Propositis</i> . Pontificia Commissio de Re Biblica sentent. 19 Jun. 1911	2559
<i>Propositis</i> . Pontificia Commissio Biblica sententia 26 Iun. 1912	2836
<i>Propositis dubiis</i> . S. C. Consistor. decret. 16 August. 1910.	2313
<i>Propositis ad</i> . S. C. Consistor. declarat. 25 Sept. 1910	2341
<i>Propositis dubiis quae</i> . S. C. Consistor. decret. 24 Mart. 1911.	2487
<i>Propositis huic</i> . S. C. Consistor. 17 Dec. 1910	2394
<i>Proposito</i> . S. C. S. Offic. decret. 2 Sept. 1903	16
<i>Proposito</i> . S. C. Rit. declar. 6 Sept. 1904	411
<i>Proposito</i> . Commissio Biblica decret. 23 Iun. 1905.	666
<i>Proposito dubio</i> . S. C. Studior. declarat. 19 dec. 1903	112
<i>Proposito in</i> . S. C. Concil. decret. 25 Mart. 1907	1229
<i>Proposito utrum</i> . S. C. Consistor. declar. 9 Dec. 1909	2023
<i>Proposito</i> . S. C. Consistor. declarat. 21 Ian. 1910	2080
<i>Proposito</i> . S. C. Consistor. decret. 14 Mart. 1910	2155
<i>Proposito</i> . S. C. Consistor. declarat. 7 Ian. 1909.	1713
<i>Proposito</i> . S. C. Negot. Extraordin. declarat. 15 Sept. 1908	1644
<i>Proposito</i> . S. C. Consistor. declarat. 27 Febr. 1909.	1754
<i>Proposito</i> . S. C. Consistorial. declarat. 28 Nov. 1911	2656
<i>Proposito</i> . S. C. Negot. Extraordinar. declaret. 10 Dec. 1912	2922
<i>Propositum</i> . S. C. Consistorial. decret. 21 April. 1910	2192
<i>Propositum aluit</i> . S. C. Consistorial. decret. 2 Mai 1910.	2207
<i>Propositum urgentes</i> . Epistola 5 Aug. 1906	1025
<i>Proposti</i> . S. C. Concil. declarat. 9 Sept. 1907.	1357
<i>Prorogamus</i> . S. C. Indulg. et. Relig. rescript. (a) 22 Januar 1908	1440
<i>Prostrata</i> . S. C. Indulg. rescript. 22 Mart. 1905.	580
<i>Provida</i> . Bulla 18 Ianuar. 1906.. . . .	819
<i>Providis</i> . S. C. Rit. decret. 9 Decembr. 1903	96
<i>Provido</i> . S. C. Rit. decret. 22 August. 1906	1051
<i>Provinciae</i> . S. C. Rit. decret. 26 August. 1908	1641
<i>Provinciale</i> . Epistola 17 Sept. 1906	1072
<i>Proximi</i> Epistola 26 Febr. 1905 ;	549
<i>Prudentiae</i> . Secretar. Brev. 8 Febr. 1905	556
<i>Qua</i> . Epistola 27 Mai 1907	1273
<i>Quae</i> Epistola 3 Dec. 1903	86

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Quae ab Apostolo</i> . S. C. Rit. decret. 25 Aug. 1905	393
<i>Quae ad fidei</i> . Litterae Apostolicae 4 Mart. 1910	2137
<i>Quae ad spirituale</i> . Litterae Apostolicae 24 Febr. 1910	2127
<i>Quae ad spirituale fidelium</i> . Litterae Apostolicae 19 Nov. 1910	2370
<i>Quae afferuntur</i> . Epistola 5 Feb. 1905	521
<i>Quae amplitudo</i> . S. C. Studior. epistola nonas Januar. 1907	1148
<i>Quae Beatissimo</i> . Secretar. Status epistola 27 Jan. 1910	2092
<i>Quae bona</i> . Epistola 19 Iun. 1905	663
<i>Quae catholico</i> . Secret. Brev. 7 Dec. 1903	90
<i>Quae catholico</i> . Secret. Brev. 16 Sept. 1904	419
<i>Quae catholico nomini</i> . Litterae Apostolicae 1 Mart. 1911	2468
<i>Quae catholico... aeternaeque</i> . Litterae Apostolicae 8 Nov. 1911	2647
<i>Quae catholico aeternaeque fidelium</i> . Litterae Apostolicae 22 Mai 1913	3026
<i>Quae christiano</i> . Litterae Apostolicae 10 Mai 1910	2219
<i>Quaedam</i> . S. C. Rit. decret. 30 Dec. 1911	2673
<i>Quae de</i> . Epistola 22 Aug. 1909	1954
<i>Quae Deiparae</i> . Litterae Apostolicae 28 Feb. 1912	2733
<i>Quae de istius</i> . Epistola 22 Nov. 1904	457
<i>Quae de Washingtoniensi</i> . Epistola 9 Sept. 1903	34
<i>Quae in</i> . Mot. proprio 28 Januar. 1904	157
<i>Quae Nobis</i> . Epistola 1 Iul. 1905	677
<i>Quae Nostra</i> . Secretar. Brev. 3 Mart. 1904	191
<i>Quae nuper</i> . Epistola 14 Mart. 1910	2154
<i>Quae omnia</i> . S. C. Rit. decret. 23 Januar. 1912	2694
<i>Quae paucis</i> . Epistola 14 Iun. 1910	2257
<i>Quae nuper ad</i> . Litterae Apostolicae 9 Iun. 1910	2249
<i>Quae nuper de ista</i> . Epistola 2 April. 1913	3007
<i>Quae rei</i> . Litterae Apostolicae 27 Sept. 1908	1650
<i>Quae rei sacrae</i> . Litterae Apostolicae 17 Sept. 1909	1973
<i>Quaesitum</i> . S. C. Negot. Extraordinar. declaratio 2 April. 1906	911
<i>Quaesitum est</i> . S. C. Religiosor. decret. 15 Iun. 1911	2557
<i>Quaesitum est ab hac sacra</i> . S. C. Religiosor. decret. 1 Sept. 1912	2884
<i>Quaesitum nuper</i> . S. C. Consistor. declarat. 15 Mart. 1910	2158
<i>Quaestioni</i> . S. C. Rit. decret. 24 Mai 1905	631
<i>Quae tu</i> . Epistola 20 Dec. 1911	2670
<i>Quae tuo</i> . Epistola 31 Dec. 1910	2408
<i>Quae vos</i> . Epistola 21 Oct. 1908	1660
<i>Quam</i> . Epistola 17 Iun. 1908	1572
<i>Quamdiu</i> . Litterae Apostolicae IX kalendas Iun. 1912	2811
<i>Quam inter Praefecturam</i> . S. C. Propagandae Fidei decretum 16 Iunii 1910	2260

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Quam multa.</i> Litterae Apostolicae 3 Mai. 1907	1254
<i>Quam multis.</i> S. C. Propag. Fid. decret. 30 Mai 1913	3033
<i>Quam Nobis.</i> Epistola 2 April. 1911	2491
<i>Quam nuperrimis.</i> Epistola 4 Nov. 1910	2358
<i>Quam provido.</i> Vicariat. Urbis decret. 7 Nov. 1906	1081
<i>Quamquam.</i> Epistola 6 Iun. 1910.	2245
<i>Quamquam septimo.</i> Litterae Apostolicae 9 Aug. 1912	2863
<i>Quam singulari.</i> S. C. Sacramentor. decret. 8 August. 1910.	2304
<i>Quamquam te.</i> Epistola 3 Maj 1912	2792
<i>Quamquam te.</i> Epistola 3 Mai 1912	2792
<i>Quam tu.</i> Epistola 8 Dec. 1908	1687
<i>Quam tu et.</i> Epistola 8 Junii 1910	2247
<i>Quam tuo.</i> Epistola 17 Junii 1908.	1572
<i>Quamvis.</i> S. C. Indulgent. decret. 28 August. 1903	6
<i>Quamvis explorata.</i> Epistola 5 Septemb. 1910	2327
<i>Quantavis diligentia.</i> Motu Proprio 9 Oct. 1911	2636
<i>Quanto.</i> Secret. Stat. epistola 25 Nov. 1910	2372
<i>Quanto gradito.</i> Secretar. Status epistola 25 Nov. 1910	1372
<i>Quantopere.</i> Epistola 9 August. 1910	2307
<i>Quas.</i> Epistola 17 August. 1903	4
<i>Quas e.</i> Epistola 8 Decembr. 1903	94
<i>Quas tum.</i> Epistola 14 Mart. 1906	889
<i>Quas vos.</i> Epistola 7 Ianuar. 1911	2414
<i>Quatuordecim.</i> S. C. EE. et RR. decret. 9 Mai. 1907	1265
<i>Quem Burgensium.</i> Epistola 25 Junii 1905	670
<i>Quem datis.</i> Epistola 23 Febr. 1910.	2122
<i>Quem ex.</i> Epistola 13 Febr. 1910.	2108
<i>Quemadmodum.</i> Epistola 23 Ianuar. 1905	509
<i>Quem catholici.</i> Epistola 27 Ian. 1906	840
<i>Quem proximis.</i> Epistola 30 Nov. 1910	2377
<i>Questa.</i> S. C. Propag. Fid. Litterae Encyclicae 15 Mai 1906	938
<i>Questa dimostrazione.</i> Allocutio 28 Sept. 1903	43
<i>Quibus Nos.</i> Epistola 8 Jun. 1905.	648
<i>Qui apparando.</i> Epistola 4 Sept. 1905	739
<i>Qui asperrimo.</i> S. C. Rit. decret. 17 April. 1904	649
<i>Qui eucharisticum.</i> Epistola 9 Iun., 1905	649
<i>Qui munus.</i> S. C. Rit. decret. 22 Mai 1904	303
<i>Qui munus.</i> S. C. Rit. decret. 22 Iun. 1904	330
<i>Quid possint.</i> S. C. Rit. decret. 29 Mai 1904.	346
<i>Quinquagesimo.</i> Epistola 5 Ianuar. 1905	500
<i>Quinquagesimo exeunte.</i> Epistola 10 Decembr. 1909	2027

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Quinquagesimum.</i> Epistola 1 Dec. 1909	2012
<i>Qui.</i> Epistola 22 Nov. 1909.	2009
<i>Qui propediem.</i> Epistola 5 Iun. 1911	2541
<i>Qui tristia.</i> Epistola 23 Mai. 1910	2231
<i>Qui unito.</i> Secretar. Status epistola 15 Febr. 1911.	2453
<i>Quo.</i> S. C. Rit. decret. 7 Sept. 1903.	30
<i>Quo catholica.</i> S. C. Propag. Fid. decret. 13 Aug. 1912.	2867
<i>Quo christiani.</i> S. C. Propag. Fid. decret. 15 Mai 1913.	3024
<i>Quo christifideles.</i> S. C. Indulgent. decret., 11 Mart. 1908.	1493
<i>Quo clarius.</i> S. C. Propag. Fid. decret. 30 Nov. 1906	1119
<i>Quo congruus.</i> S. C. Rit. decret. 8 Iul. 1908.	1602
<i>Quo cultus.</i> S. C. Rit. decret. 27 Iul. 1906	1007
<i>Quo cultus et.</i> S. C. Rit. decret. 3 Mai. 1907	1255
<i>Quo facilius.</i> S. C. Rit. decret. 12 Mai. 1905	611
<i>Quo facilius et.</i> S. C. Propag. Fid. decret. 30 Apr. 1912	2787
<i>Quo facilius in.</i> S. C. Rit. decret. 3 Mai. 1911	2516
<i>Quo feliciter.</i> S. C. Propag. Fid. decret. 19 Iul. 1913	3073
<i>Quo felicius.</i> S. C. Propagand. Fid. decret. 24 August. 1911	2618
<i>Quo ferventius.</i> S. C. Indulgent. decret. 17 Iun. 1904.	325
<i>Quo magis.</i> S. C. Rit. decret. 7 Sept. 1903	30
<i>Quo magis.</i> S. C. Rit. rescript. 20 Dec. 1903	116
<i>Quo melius.</i> S. C. Propagand. Fid. decret. 28 Iun. 1911	2568
<i>Quo perennis.</i> S. C. Indulgent. decret. 22 August. 1906.	1048
<i>Quo pietatis.</i> Motu Proprio 16 August. 1912.	2873
<i>Quo propositum.</i> S. C. Religiosor. decret. 15 August. 1912	2871
<i>Quo spiritualium.</i> S. C. Propag. Fid. decret. 1 Jul. 1911	2576
<i>Quo tempore.</i> Litterae Apostolicae 20 Febr. 1911	2456
<i>Quo tempore bellum.</i> S. R. Rota 11 Iulii 1910.	2285
<i>Quo tutius.</i> S. C. Rit. Instructio 27 Nov. 1908	1680
<i>Quo uberes.</i> S. C. Propag. Fid. decret. 28 Ian. 1913	2953
<i>Quo uberior.</i> S. C. Propag. Fid. 18 Dec. 1911	2667
<i>Quo uberiores fructus.</i> Litterae Apostolicae 8 April. 1911	2497
<i>Quo uberius.</i> S. C. Propag. Fid. decret. 7 Mai 1913	3018
<i>Quod.</i> Epistola 26 April. 1904	258
<i>Quod.</i> Epistola 9 August. 1904.	386
<i>Quod.</i> Epistola 13 August. 1906	1037
<i>Quod cognovimus.</i> Epistola 17 Febr. 1910	2515
<i>Quod doctor.</i> S. C. Rit. decret. 14 Dec. 1904 ¹	477
<i>Quod ex tuis.</i> Epistola 11 April. 1910	2184
<i>Quod feliciter.</i> Epistola 30 Oct. 1906	1077
<i>Quod hierarchia.</i> Epistola 6 Iun. 1911	2542

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Quod iam</i> . S. C. S. Offic. decret. 29 August. 1912	2880
<i>Quod Ioannes</i> . Secretar. Brev. 19 Mart. 1906.	893
<i>Quod Nobis</i> . Epistola 9 Mai 1910.	2217
<i>Quod Nobis proxime</i> . Epistola 3 Iul. 1913.	3064
<i>Quod nuper</i> . Epistola 1 Ianuar. 1905.	497
<i>Quod per</i> . Secretar. Status epistola 23 Oct. 1907	1368
<i>Quod pro</i> . Epistola 17 April. 1909	1806
<i>Quod propediem</i> . Epistola 23 Mart. 1913	2988
<i>Quod redempti</i> . Litterae Apostolicae 11 Ian. 1911	2420
<i>Quod significabas</i> . Epistola 10 August. 1910.	2308
<i>Quod significatum</i> . Epistola 27 Iun. 1910	2271
<i>Quod significatum est</i> . Epistola 22 mens. sextil. 1910.	2316
<i>Quod te</i> . Epistola 13 Aug. 1906	1037
<i>Quod vos</i> . Epistola 14 Nov. 1910	2365
<i>Quoniam</i> . Litterae Apostolicae 17 Ianuar. 1906.	909
<i>Quoniam</i> . Litterae Apostolicae 27 Mart. 1906	909
<i>Quoniam satis</i> . Epistola 5 Octobr. 1911	2635
<i>Quoties</i> . Litterae Apostolicae 2 Febr. 1911	2439
<i>Quotquot</i> . Epistola 22 Mai 1906	953
<i>Quotquot sunt</i> . S. C. Rit. decret. 12 August. 1908.	1628
<i>Quum</i> . S. C. Indulg. decret. 5 Sept. 1903.	26
<i>Quum</i> . S. C. Indulg. et Relig. decret. 18 Sept. 1903.	18
<i>Quum</i> . S. C. Rit. decret. 4 Dec. 1903	87
<i>Quum</i> . S. C. Rit. decret. 29 Jan. 1904	158
<i>Quum</i> . S. C. Indulg. et Relig. decret. 1 Mart. 1904	187
<i>Quum</i> . S. C. Rit. decret. 12 Febr. 1904	169
<i>Quum anno</i> . S. C. Indulgent. decret. 13 Nov. 1907	1374
<i>Quum anno 1909</i> . S. R. Rota 30 Ianuar. 1913	2955
<i>Quum ante</i> . Epistola 12 August. 1907	1355
<i>Quum arcano</i> . Litter. Apostolic. 11 Febr. 1904	168
<i>Quum apud</i> . S. C. Rit. decret. 14 Dec. 1907.	2015
<i>Quum</i> . Epistola 23 April. 1905	595
<i>Quum a Sacrorum Rituum Congreg.</i> S. C. Rit. decret. 8 Mai. 1908	1545
<i>Quum a summo</i> . S. C. Rit. decret. 14 August. 1912	2669
<i>Quum Beatus</i> . S. C. Rit. decret. 16 Dec. 1910	2392
<i>Quum centum</i> . Epistola 2 Mart. 1906	876
<i>Quum certiores</i> . Epistola 14 Dec. 1908.	1702
<i>Quum circa</i> . S. C. Rit. decret. 16 Febr. 1906	853
<i>Quum corpus</i> . S. C. Rit. decret. 9 Dec. 1908	1689
<i>Quum de</i> . Commissio Pontificia de Re Biblica sentent. 15 Febr. 1909.	1750
<i>Quum decem</i> Epistola 27 Mart. 1907	1230

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Quum die.</i> S. C. S. offic. decret. 12 Iun. 1913	3950
<i>Quum dies.</i> S. C. Rit. decret. 8 Ianuar. 1908	1430
<i>Quum disciplinae.</i> Mot. Proprio 10 April. 1910	2183
<i>Quum e.</i> S. C. Rit. decret. 4 Dec. 1903	87
<i>Quum ex.</i> S. C. Rit. decret. 30 Dec. 1911	2674
<i>Quum ex decreto.</i> S. C. Rit. decret. 8 Ian. 1904	142
<i>Quum ex Motu Propr.</i> S. C. Rit. 7 Jul. 1911	2609
<i>Quum ex novis.</i> S. C. Rit. decret. 9 Febr. 1912	2713
<i>Quum haud.</i> Epist. 27 Febr. 1905	551
<i>Quum festum.</i> S. C. Rit. declara. 17 nov. 1911.	2649
<i>Quum in actis</i> S. C. Rit. decret. 19 Jul. 1907	1309
<i>Quum in actis.</i> S. C. Rit. decret. 11 August. 1911	2614
<i>Quum in actis</i> S. C. Rit. decret. 11 Aug. 1911.	2615
<i>Quum in actis</i> S. C. Rit. decret. 18 Aug. 1911.	2617
<i>Quum in aliquibus.</i> S. C. Religiosor. decret. 5 April. 1910	2173
<i>Quum in Archidioecesi.</i> S. C. Rit. decret. 23 Aug. 1905	721
<i>Quum in Hispania.</i> S. C. Religiosor. decret. 24 Mai. 1911	2533
<i>Quum in Zuliensi.</i> S. C. Consistorial. decret. 25 Februar. 1907	1198
<i>Quum in sancta.</i> S. C. Rit. decret. 17 Mai 1912	2801
<i>Quum in sancta.</i> S. C. Rit. decret. 21 Jun. 1912	2827
<i>Quum inter.</i> S. C. Propagand. Fid. decret. 16 Junii 1910	2260
<i>Quum Minister.</i> S. C. Indulgent. decret. 23 Jun. 1905	667
<i>Quum minoris.</i> S. C. Religiosor. decret. 15 Iun. 1909	1873
<i>Quum Neapoli.</i> S. C. Rit. decret. 27 Iun. 1910	2269
<i>Quum Nobis.</i> S. C. Studior. epistola V kalendas Maias 1908.	1534
<i>Quum nonnulla.</i> S. C. Rit. decret. 14 Mart. 1906	887
<i>Quum Nos.</i> Epistola 21 Ianuar. 1905	508
<i>Quum Nostrum.</i> Litterae Apostolicae 25 Feb. 1911	2464
<i>Quum ob.</i> S. C. Rit. decret. 23 Ianuar. 1912.	2694
<i>Quum optimo.</i> Epistola 5 Mai. 1904	273
<i>Quum ordinator.</i> S. C. Rit. decret. 23 Mart. 1911.	2485
<i>Quum penes.</i> S. C. Rit. decret. 19 Jul. 1906	1288
<i>Quum per.</i> S. C. Indulg. et Relig. decret. 13 Jun. 1906.	973
<i>Quum per.</i> S. C. Indulg. et Relig. decret. 18 Jun. 1904	326
<i>Quum per.</i> S. C. Rit. declarat. 22 Mart. 1905	573
<i>Quum per.</i> S. C. Rit. decret. 10 Mart. 1910	2146
<i>Quum per.</i> S. C. Indulg. decret. 5 Sept. 1903	26
<i>Quum per.</i> S. C. Indulg. decret. 18 Sept. 1903	39
<i>Quum per.</i> S. C. Rit. decret. 4 Dec. 1908	1684
<i>Quum pluribus.</i> S. C. S. Offic. decret. 13 Mart. 1913.	2985
<i>Quum Prior.</i> S. C. Rit. decret. 31 Jul. 1907.	1327

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Quum propediem</i> . Epistola 23 April. 1905.	595
<i>Quum proximis</i> . Epistola 30 Nov. 1910	2377
<i>Quum quaedam</i> . S. C. Rit. decret. 29 Ianuar. 1904	158
<i>Quum quaedam difformitas</i> . S. C. Rit. decret. 24 Nov. 1905	770
<i>Quum quaesitum</i> . S. C. Concil. decret. 28 Nov. 1912	2913
<i>Quum quingentesimo</i> . Epistola 10 Iul. 1911	2584
<i>Quum rei</i> . S. C. Consistor. decret. 11 Nov. 1906	1088
<i>Quum religiosis</i> . S. C. S. Offic. decret. 1 April. 1909	1792
<i>Quum Reverenda</i> . S. C. Prop. Fid. decret. 10 Mai 1905	607
<i>Quum saepe</i> . S. C. Rit. decret. 3 Febr. 1912	2711
<i>Quum Sanctissimo Domino</i> . S. C. Rit. Litterae circulares 15 Mai 1912 .	2799
<i>Quum Sanctissimus</i> . S. C. R. Riti decret. 11 Aug. 1905	709
<i>Quum sicut</i> . Litterae Apostolicae 23 Sept. 1908.	1649
<i>Quum singulae</i> . S. C. Religiosor. decret. 16 Mai. 1911	2524
<i>Quum sub</i> . S. C. Consistor. decret. 31 Iul. 1906	1023
<i>Quum sub exitum</i> . S. C. Consistor. decret. 9 Mai 1913	3020
<i>Quum tuae</i> . Epistola 12 Febr. 1910	2107
<i>Quum tu magisterium</i> . Epistola 31 Mai 1906	966
<i>Quum tu sub</i> . Epistola 12 Ianuar. 1909.	1715
<i>Quum Superiorissa</i> . S. C. Rit. decret. 3 Iul. 1907.	1303
<i>Quum vigesimum</i> . Epistola 19 Mart. 1909.	1783
<i>Ragusina</i> . S. C. Concil. 27 August. 1904	400
<i>Raphael</i> . S. C. Indulgent. decret. 8 August. 1906.	1027
<i>Ravennaten</i> . S. C. Concil. 18 Nov. 1905	761
<i>Ravennaten</i> . S. C. Concil. 28 Jul. 1906.	1009
<i>Ravennaten</i> . S. R. Rota 15 Mai 1911	2522
<i>Ravennaten</i> . S. R. Rota 29 Dec. 1911	2672
<i>Ravennaten</i> . S. R. Rota 19 Ianuar. 1910	2076
<i>Re</i> . S. C. Consistorialis decret. 20 Jul. 1909	1919
<i>Recens</i> . S. C. Rit. decret. 17 April. 1904	250
<i>Recenti decreto</i> . S. C. Concil. Litterae 22 Mai 1907.	1270
<i>Recentissimo</i> . S. C. S. Offic. Instructio 28 August. 1907	1350
<i>Recta</i> . S. C. Consistorial. decret. 30 Mart. 1910.	2168
<i>Recte</i> . Epistola 25 April. 1909	1813
<i>Redactor</i> . S. C. Rit. declaratio 1 Febr. 1907.	1171
<i>Redditae</i> . Epistola 12 Dec. 1909	2034
<i>Refert</i> . Epistola 10 Mart. 1911.	2475
<i>Refert ad</i> . Litterae Apostolicae 6 April. 1910	2175
<i>Refert ad Nos</i> . Litterae Apostolicae 24 Febr. 1911	2458
<i>Refert ad Nos</i> . Litterae Apostolicae 28 April 1913	3013

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Regien. S. C. Concil. 1 Febr. 1908</i>	1455
<i>Regien. S. C. Concil. 17 Dec. 1910</i>	2393
<i>Regulae. Signatura Apostolica 6 Mart. 1912</i>	2737
<i>Rhedonen. S. C. Concil. 23 Januar. 1904</i>	149
<i>Rhëginen. S. C. Concil. 25 Iun. 1904</i>	340
<i>Relationem. S. C. Studior. epistola 11 Mart. 1908</i>	1495
<i>Relatis. S. C. Concil. epistola 4 Jul. 1908</i>	1597
<i>Relatis. S. C. Concil. epistol. 10 Nov. 1910</i>	2362
<i>Relato. S. Concil. decret. 18 Sept. 1911</i>	2630
<i>Relatum. Litterae Apostolicae 8 Mai 1909</i>	1832
<i>Relicturus. Allocutio 16 Dec. 1907</i>	1419
<i>Religiosus. S. C. Rit. decret. 22 August. 1906</i>	1050
<i>Religiosas familias. Litterae Apostolicae 16 Sept. 1912</i>	2895
<i>Religiosorum. Mot. prop. 19 Mart. 1906</i>	894
<i>Rem. Secretar. Status. epistol. 1 April. 1910</i>	2170
<i>Reparator. S. C. Rit. decret. 20 Febr. 1906</i>	1919
<i>Rescribentes. Epistola 20 Maj 1909</i>	1846
<i>Respondet. Epistola 10 Mart. 1912</i>	2744
<i>Retulit. Secret. Brev. 9 Mart 1908</i>	1490
<i>Retulit ad. Secret. Brev. 31 Oct. 1908</i>	1661
<i>Retulit Nobis. Litterae Apostolicae 3 Mai 1909</i>	1823
<i>Reverendissimi. S. C. Consistor. monitum 14 Febr. 1909</i>	1749
<i>Rev.mum Capitulum. S. C. Rit. declar. 17 Febr. 1904</i>	534
<i>Reverendissimus Abbas. S. C. Rit. declaratio 8 August. 1906</i>	1031
<i>Reverendiss... Adamus. S. C. Rit. decret. 2 Dec. 1910</i>	2381
<i>Rev.mus Archiepiscopus Granatensis. S. C. Concil. 12 Junii 1910</i>	2253
<i>Reverendissimus. S. C. Rit. decret. 13 April. 1904</i>	242
<i>Reverendissimus Dominus. S. C. Rita 2 Decembr. 1903</i>	85
<i>Reverendissimus Dominus Episcopus. S. C. Rit. declarat. 23 Nov. 1906</i>	1097
<i>Reverendissimus Dominus Petrus. S. C. Rit. decret. 5 Mart. 1904</i>	193
<i>Reverendissimus. S. C. Rit. rescript. 10 Iun. 1904</i>	318
<i>Reverendissimus. S. C. Rit. decret. 20 Januar. 1905</i>	507
<i>Reverendissimus S. C. Rit. 16 Febr. 1907</i>	1178
<i>Reverendissimus S. C. Rit. decret. 12 Mart. 1904</i>	205
<i>Reverendus Dominus. S. C. Rit. rescript. 11 Jan. 1911</i>	2421
<i>Reverendus. S. C. Rit. declarat. 11 Dec. 1903</i>	101
<i>R. D. Bellarminus. S. C. Rit. decret. 11 Febr. 1910</i>	2105
<i>R. D. Aristides. S. C. Rit. 15 Febr. 1913</i>	2972
<i>Rev. D. Emanuel Vassallo. S. C. Rit. declarat. 9 April. 1911</i>	2180
<i>R. D. Fiat. S. C. Religiosor. declarat. 1 Sept. 1912</i>	2883
<i>R. D. Franciscus. S. C. Rit. decret. 2 Sept. 1903</i>	11

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Rev. H. Hermas. S. C. S. Offic. declara</i> 1 Jul. 1909	1895
<i>R. D. Iosephus. S. C. Rit. decret.</i> 6 Mai 1904	277
<i>R. D. Onesinus. S. C. Rit. decret.</i> 7 Iul. 1905	681
<i>R. D. Onesinus Machez. S. C. Rota decret.</i> 5 Iun. 1908	569
<i>R. D. Petrus. S. C. Rit. decret.</i> 17 Ianuar. 1908	1434
<i>R. D. Victorinus. S. C. Rit. declarat.</i> 5 Mart. 1904	194
<i>R. D. Antonius. S. C. Rit. declarat.</i> 16 Mart. 1910	2162
<i>R. Di Willibadus. S. C. Rit. decret.</i> 26 Ianuar. 1905	511
<i>R.mus. S. C. Rit. secret.</i> 10 Dec. 1903	96
<i>R.mus. Secretar. Stat. decret.</i> 16 Dec. 1904	478
<i>R.mus. S. C. Rit. decret.</i> 3 Jul. 1904	352
<i>R.mus D.nus Adamus. S. C. Rit.</i> 2 Dec. 1910	2381
<i>R.mus D. Antonius. S. C. Religiosorum decret.</i> 1 sept. 1912	2883
<i>R.mus D.nus A. Hermas. S. C. Rit. declarat.</i> 31 Martii 1909	1790
<i>R.mus D.nus Alfridus. S. C. Rit. decret.</i> 12 Mart. 1909	1767
<i>R.mus D.nus Aloisius. S. R. Rota</i> 21. Iun. 1909	1883
<i>R.mus D.nus Angetus. S. C. Rit. decret.</i> 3 Mai 1912	2791
<i>R.mus D.nus Angelus. S. C. Rit. decret.</i> 2 Aug. 1912	2861
<i>R.mus D.nus Bartholomaeus. S. C. Rit. decret.</i> 25 August. 1909	1957
<i>R.mus D.nus Bernardus. S. C. Propag. Fid. decret.</i> 29 Decembr. 1904	496
<i>R.mus D.nus Caietanus. S. C. Rit. declarat.</i> 19 Iunii 1908	1573
<i>R.mus D.nus Dominicus. S. C. Rit. decret.</i> 6 Novembr. 1908	1663
<i>R.mus D.nus Episcopus. S. C. Rit. decret.</i> 12 Mai 1905	610
<i>R.mus Episcopus. S. C. Indulgent. Indult.</i> 14 Sept. 1904	415
<i>R.mus Episcopus. S. C. Rit. decret.</i> 10 Nov. 1905	839
<i>R.mus D.nus Franciscus. S. C. Rit. decret.</i> 3 Iul. 1904	352
<i>R.mus D.nus Franciscus Isola. S. C. Rit. decret.</i> 13 Nov. 1908	1669
<i>R.mus D.nus Jacobus. S. C. Rit. decret.</i> 25 Mai 1906	959
<i>R.mus D.nus Joannes. S. C. Rit. decret.</i> 8 Ianuar. 1904	123
<i>R.mus D.nus Joannes. S. C. Rit. declarat.</i> 30 Mai 1905	637
<i>R.mus D.nus Joannes. S. C. Rit. decret.</i> 21 Jun. 1912	2826
<i>R.mus D.nus Joannis. S. C. Rit. decret.</i> 25 Nov. 1904	459
<i>R.mus D.nus Iosephus. S. C. Rit. decret.</i> 15 April. 1904	245
<i>R.mus D.nus Ioseph. M. S. C. Rit. decret.</i> 31 Mai 1907	1278
<i>R.mus D.nus Iosephus. S. C. Rit. decret.</i> 1 Febr. 1909	1736
<i>R.mus D.nus Leopoldus. S. C. Rit. declarat.</i> 10 Nov. 1906	1086
<i>R.mus D.nus Michael. S. C. Rit. decret.</i> 2 Sept. 1903	13
<i>R.mus D.nus Paulus. S. C. Rit. declarat.</i> 14 Ianuar. 1910	2073
<i>Rev. D.nus Peregrinus. S. C. Rit. decret.</i> 4 April. 1913	3000
<i>R.mus D.nus Petrus. S. C. Rit. decret.</i> 29 April. 1910	2204
<i>R.mus D.nus Raymundus. S. C. Rit. declarat.</i> 22 Nov. 1907	1383

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS. PROGRES.
<i>R.mus D.nus Raymundus</i> . S. C. Rit. declarat. 17 Januar. 1908	1433
<i>R.mus. D.nus Santinus</i> . S. C. Rit. decret. 12 Febr. 1909	1746
<i>R.mus. D.nus Sebastianus</i> . S. C. Rit. decret. 6 Nov. 1908.	1664
<i>R.mus. D.nus Valerianus</i> . S. R. Rota 15 Mart. 1910.	2161
<i>R.mus D.nus Willibrordus</i> . S. C. Rit. decret. 28 Januar. 1910	2091
<i>R.mus P. Amadeus</i> . S. C. Rit. declarat. 31 Maj 1902	1279
<i>R.mus P. August. Veneziani</i> . S. C. Rit. decret. 2 Dec. 1904	463
<i>R. Fr. Franciscus</i> . S. C. Rit. decret. 25 Mai 1906	958
<i>R.mus Frater</i> . S. C. Rit. decret. 23 Mart. 1907	1228
<i>R.mus P. D. Willibaldus</i> . S. Rit. decretum 26 Januar. 1905	511
<i>R.mus P. Dominicus Reuter</i> . S. C. Rit. decret. 1 Iul. 1905	678
<i>Rev. P. Fr. Alanus</i> . S. C. Rit. decret. 30 August. 1905	235
<i>R.mus P. Franciscus</i> . S. C. Rit. decret. 26 Jul. 1905	688
<i>R.mus Pater Frater Maria</i> . S. C. Rit. decret. 16 Febr. 1907.	1179
<i>R.mus Pater Fr. S. C. Rit. decret. 24 Nov. 1909</i>	2011
<i>R. P. Fr. Remigius</i> . S. C. Rit. decret. 26 Mart. 1904	232
<i>Rev. P. Gregorius</i> . S. C. Rit. declarat. 4 April. 1913.	2999
<i>R. P. Henricus</i> . S. C. Rit. decret. 28 Nov. 1907	1397
<i>R.mus P. Joachim</i> . S. C. Rit. decret. 26 Jul. 1905.	699
<i>R. P. Lucas</i> . S. C. Rit. decret. 14 Mai 1909.	1843
<i>R.mus P. Josephus</i> . S. C. Religiosor. declarat. 1 Februar. 1909	1736
<i>R.mus P. Marianus</i> . S. C. Rit. decret. 14 Mart. 1908	1498
<i>R. P. Mathias</i> . S. C. Rit. declarat. 10 Nov. 1906	1085
<i>R.mus P. Pius</i> . S. C. Rit. decret. 1 Dec. 1905.	775
<i>Rev. P. Procurator</i> S. C. Rit. decret. 25 Nov. 1910	2373
<i>R. P. Simon</i> . S. C. Rit. decret. 24 Mai 1905.	632
<i>R. P. Spiridion</i> . S. C. Rit. declarat. 30 Iun. 1905.	676
<i>Rev. P. Thaddeus</i> . S. C. Rit. declarat. 29 Iul. 1904	380
<i>R. P. Vitalis</i> . S. C. Rit. declarat. 10 Nov. 1906	1084
<i>R. P. Xaverius</i> . S. C. Rit. decret. 14 Dec. 1904	476
<i>Reverendus</i> . S. C. Rit. declarat. 11 Dec. 1903	101
<i>Reverendus</i> . S. C. Rit. declarat. 23 Mart. 1907	1228
<i>Rhedonen</i> . S. C. Concil. 23 Jan. 1904	149
<i>Rheginen</i> . S. C. Concil. 28 Jun. 1904	320
<i>Risevemno</i> . Epistola 13 Iun. 1904	322
<i>Ricevo</i> . Secretar. Stat. Epistola 3 Iul. 1908	1594
<i>Richardus</i> . S. C. Concil. indult. 24 August. 1907	1339
<i>Rimettiamo</i> . Vicariat. Urbis. decret. 18 Mai 1905	615
<i>Ringraziamo</i> . Allocutio 13 Febr. 1908	1467
<i>Ripana</i> . S. C. Concil. 30 Iun. 1906	988
<i>Ripana</i> . S. R. Rota 2 April. 1910	2171

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Rituale</i> . S. C. Rit. decret. 8 Iul. 1904	358
<i>Rogantibus</i> . S. C. Consistor. decret. 2 Iul. 1910	2275
<i>Romana</i> . S. C. Concil. 30 April. 1904	262
<i>Romana</i> . S. C. Concil. 26 Aug. 1904	396
<i>Romana</i> . S. C. Concil. 19 Nov. 1904	449
<i>Romana</i> . S. C. Concil. 25 Febr. 1905	548
<i>Romana</i> . S. C. Concil. 16 Dec. 1905	795
<i>Romana</i> . S. C. Concil. 16 Dec. 1905	856
<i>Romana</i> . S. C. Concil. 17 Febr. 1906	856
<i>Romana</i> . S. C. Concil. 15 Sept. 1906	1062
<i>Romana</i> . S. C. Concil. 15 Sept. 1906	1063
<i>Romana</i> . S. C. Rit. decret. IV nonas Mart. 1906	908
<i>Romana</i> . S. C. Concil. 24 Nov. 1906	1110
<i>Romana</i> . S. C. Concil. 26 Ianuar. 1907	1163
<i>Romana</i> . S. C. Concil. 23 Mart. 1907	1219
<i>Romana</i> . S. C. EE. et RR. 20 Febr. 1907	1181
<i>Romana</i> . S. R. Rota 30 Nov. 1910	2379
<i>Romana</i> . S. C. Concil. 27 April. 1907	1247
<i>Romana</i> . S. C. Concil. 1 Febr. 1908. ,	1456
<i>Romana</i> . S. R. Rota 6 Dec. 1909	2017
<i>Romana</i> . S. C. Concil. 27 Iul. 1908	1116
<i>Romana</i> . S. C. Concil. 30 Mai 1908	1559
<i>Romana</i> . S. C. Concil. 28 Mart. 1908	1509
<i>Romana</i> . S. C. Rota 15 Mart. 1910	2161
<i>Romana</i> . Signatura Apostolica 16 Jun. 1910	2259
<i>Romana</i> . Signatura Apostolica 23 Nov. 1910	2382
<i>Romana</i> . S. R. Rota 12 Maj 1911	2521
<i>Romana</i> . Signatura Apostolica 21 Jun. 1911	2561
<i>Romana</i> . Signatura Apostolica 21 Iul. 1911	2594
<i>Romana</i> . S. R. Rota 28 Aug. 1911	2619
<i>Romana</i> . S. C. Concil. 8 August. 1911	2610
<i>Romana</i> . S. R. Rota 17 Ianuar. 1912	2521
<i>Romana</i> . S. C. Religiosor. declarat. 19 Ianuar 1912	2692
<i>Romana</i> . S. C. Religiosor. declarat. 1 Febr. 1912	2709
<i>Romana</i> . S. R. Rota 10 Iul. 1912	2844
<i>Romana</i> . Signatura Apostolica 27 Iul. 1912	2859
<i>Romana</i> . S. R. Rota 13 Ianuar. 1913	2943
<i>Romana</i> . S. C. Rit. decret. 14 Febr. 1913.	2971
<i>Romana</i> . S. C. Sacramentor. 29 Iul. 1913.	2293
<i>Romana</i> . S. C. Sacramentor. decret. 11 April. 1913	3008

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Romanas</i> . Litterae Apostolicae 6 Ianuar. 1906	811
<i>Romani</i> . S. C. Consistor. decret. 21 Sept. 1903.	40
<i>Romani Pontifices</i> . Secret. Brev. 16 April. 1904	248
<i>Romani Pontifices</i> . Secret. Brev. 22 Mart. 1904	215
<i>Romani Pontifices</i> . Secretar. Brev. 17 Ianuar. 1905	503
<i>Romani Pontifices</i> . S. C. EE. et RR. decret. 30 Iul. 1906	1019
<i>Romani Pontifices</i> . Secretar. Brev. 14 april. 1908	1529
<i>Romani</i> . Litterae Apostolicae 13 Oct. 1909	1985
<i>Romani</i> . Litterae Apostolicae 10 Iun. 1911	2548
<i>Romani</i> . Litterae Apostolicae 18 Dec. 1912	2932
<i>Romanis Pontificibus</i> . Motu Proprio 17 Dec. 1903.	108
<i>Romanorum</i> . Litterae Apostolicae 20 April. 1910	2189
<i>Romanorum</i> . Secretaria Brev. 11 Mart. 1904	203
<i>Romanorum</i> . Secretaria Brev. 10 August. 1906	1033
<i>Romanos</i> . S. C. Consistor. decret. 29 Iun. 1908.	1589
<i>Romanum</i> . Litterae Apostolicae 6 Iul. 1910	2281
<i>Rosalia</i> . S. R. Rota 23 Febr. 1912	2725
<i>Rossanen</i> . S. C. Concil. 17 Febr. 1906	863
<i>Rossanen</i> . S. R. Rota 13 Iul. 1909	1914
<i>Rossanen</i> . S. R. Rota 21 April. 1910	2193
<i>Rothomogen</i> . S. C. Concil. 21 Mai. 1904	299
<i>Rothomogen</i> . S. C. Concil. 19 Maj 1906.	944
<i>Rottemburgen</i> . S. C. Concil. 24 Aug. 1907	1340
<i>Rotterburgen</i> . S. C. Concil. 18 August. 1906.	1045
<i>Ruben</i> . S. C. Concil. 23 Mart. 1907	1220
<i>Ruben</i> . S. C. Concil. 23 Ianuar. 1904	144
<i>Ruben</i> . S. C. Concil. 22 Dec. 1906	1137
<i>Rupellen</i> . S. C. Concil. 24 Mart. 1906	900
<i>Rupellen</i> . S. C. Concil. 16 Iul. 1904	370
<i>Ruremonden</i> . S. C. Concil. 22 Mai. 1909	1854
<i>Sabinen</i> . S. C. Concil. 17 Dec. 1904	488
<i>Sacerdos Clinus</i> . S. R. Rota 16 Mart. 1912	2747
<i>Sacerdos Godefridus</i> . S. C. Rit. decret. 1 april. 1908	1919
<i>Sacerdos Hector</i> . S. R. Rota 8 Febr. 1913.	2962
<i>Sacerdos Iosephus</i> . S. R. Rota 31 Mai 1912	2812
<i>Sacerdos Petrus</i> . S. R. Rota 9 Ianuar. 1912	2682
<i>Sacerdotem Alfredum Loisy</i> . S. C. S. Officii decret. 7 Mart. 1908 . . .	1488
<i>Sacerdotem Romulum Murri</i> . S. C. S. Offic. decret. 22 Mart. 1909. . .	1786
<i>Sigismundus Ruschitzka</i> . S. C. Rit. monitum 14 Nov. 1912	2909
<i>Sacra</i> . S. C. Indulg. rescript. 24 Nov. 1903	72
<i>Sacra</i> . S. C. Indic. decret. 4 Dec. 1903.	88

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Sacra. S. C. Indic. decret. 23 Dec. 1903</i>	119
<i>Sacra. S. C. Indic. decret. 3 Jun. 1904</i>	312
<i>Sacra. S. C. Indic. decret. 15 Dec. 1905</i>	789
<i>Sacra. S. C. Indic. decret. 5 April. 1906</i>	915
<i>Sacra. S. C. Indic. decret. 12 Dec. 1906</i>	1127
<i>Sacra. S. C. Indic. decret. 12 April. 1907</i>	1232
<i>Sacra. S. C. Indic. decret. 26 Iul. 1907</i>	1315
<i>Sacra. S. C. Indic. decret. 18 Mart. 1908</i>	1499
<i>Sacra. S. C. Indic. decret. 26 Maj 1908</i>	1551
<i>Sacra. S. C. Indic. decret. 5 Ianuar. 1909</i>	1712
<i>Sacra. S. C. Indic. decret. 6 Iul. 1909</i>	2142
<i>Sacra. S. C. Indic. decret. 9 Mart. 1910</i>	2142
<i>Sacra. S. C. Indic. decret. 3 Ianuar. 1911</i>	2411
<i>Sacra. S. C. Indic. decret. 9 Mai 1911</i>	2519
<i>Sacra. S. C. Indic. decret. 6 Jun. 1911</i>	2543
<i>Sacra. S. C. Indic. decret. 24 Ianuar. 1912</i>	2695
<i>Sacra. S. C. Indic. decret. 1 Febr. 1912</i>	2707
<i>Sacra. S. C. Indic. decret. 9 Mai 1912</i>	2795
<i>Sacra. S. C. Indic. declaratio 9 Mai 1912</i>	2796
<i>Sacra. S. C. Indic. decret. 13 Ianuar. 1913</i>	2944
<i>Sacra. S. C. Indic. decret. 13 Mai 1913</i>	3019
<i>Sacra. S. C. Indic. decret. 17 Jun. 1913</i>	3054
<i>Sacra C. S. C. Consistorialis declaratio 14 Mart. 1910</i>	2155
<i>Sacra Congregatio. S. C. Rit. decret. 28 Nov. 1903</i>	76
<i>Sacra Congregatio. Decret. 2 Oct. 1904</i>	425
<i>Sacra Congregatio. S. C. EE. et RR. decret. 15 mai 1907</i>	1268
<i>Sacra Congregatio. S. C. Indulg. decret. 4 Jul. 1908</i>	1596
<i>Sacra Congregatio. S. C. Religiosor. decret. 1 Oct. 1909</i>	1979
<i>Sacra Congregatio. S. C. Consistor. 14 Mart. 1910</i>	2156
<i>Sacra Congregatio. S. C. Religiosor. decret. 27 Nov. 1910</i>	2374
<i>Sacra Congregatio de Religiosis. Decret. 13 Iul. 1913</i>	3069
<i>Sacra huic. S. C. Propag. Fid. epistola circular. 1 Ianuar. 1912</i>	2675
<i>Sacra Rituum. S. C. Sit. decret. 16 Mart. 1907</i>	1217
<i>Sacra Rituum. S. C. Rit. decret. 1 Dec. 1905</i>	776
<i>Sacra Rituum. S. C. Rit. Instructio 8 April. 1908</i>	1522
<i>Sacra Rituum. S. C. Rit. decret. 24 Mart. 1909</i>	1789
<i>Sacra solemnia. Epistola 23 Dec. 1908</i>	1707
<i>Sacra Tridentina Synodus. S. C. Concil. decret. 20 Dec. 1905</i>	802
<i>Sacra Visitatio. S. C. Visit. Apostolic. quaestionar. 8 Mart. 1904</i>	199
<i>Sacrae. S. C. Rit. 8 Jul. 1911</i>	2610
<i>Sacrae. S. C. Sacramentor. decret. 29 Ianuar. 1909</i>	1733

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Sacrae</i> . S. C. Consistorialis decret. 11 Febr. 1911	2448
<i>Sacrae</i> . S. C. Rit. monitum 28 Ianuar. 1912	2703
<i>Sacrae Congregationi</i> . Motu proprio 26 Mai 1906	962
<i>Sacrae Congregationi</i> . S. C. Concil. declarationes 8 August. 1911	2610
<i>Sacrae Congregationi</i> . S. C. Consistor. 11 Febr. 1911	2448
<i>Sacrae Rituum</i> . S. C. Rit. decret. 21 Jun. 1912	2830
<i>Sacrae Rituum</i> . S. C. Rit. decret. 6 Dec. 1912	2918
<i>Sacrae Scripturae</i> . S. C. Rit. decret. 13 Kal. Iul. 1910	2296
<i>Sacrarum</i> . Epistola 6 Iul. 1904	354
<i>Sacras Aedes</i> . Litterae Apostolicae 19 Nov. 1910	2369
<i>Sacras et</i> . Litterae Apostolicae 8 Mart. 1912	2741
<i>Sacras illas</i> . Litterae Apostolicae 20 Mai 1911	2526
<i>Sacris solemnitiis</i> . Motu proprio 9 Iun. 1910	2250
<i>Sacrorum</i> . S. C. Rit. decret. 15 Apr. 1904	246
<i>Sacrorum</i> . S. C. Rit. decret. 24 Ianuar. 1908	1442
<i>Sacrorum Antistitum</i> . Motu Proprio 1 Sept. 1910	2324
<i>Sacrorum Antistitum</i> . S. C. Concil. decret. 29 Iul. 1911	2604
<i>Sacrorum Rituum</i> . S. C. Rit. declarat. 8 Iul. 1910	2282
<i>Sacrorum Rituum</i> . S. C. Rit. decret. 16 Febr. 1910	2113
<i>Sacrorum Rituum</i> declarat. 8 Febr. 1913	2963
<i>Sacrosancta</i> . Motu proprio 16 Iul. 1905	686
<i>Sacrosancta Dei</i> . S. C. Religiosor. decret. 1 Ianuar. 1911	2410
<i>Saecularis</i> . Epistola 16 April. 1908	1530
<i>Saeculo</i> . S. C. Rit. decret. 28 August. 1907	1351
<i>Saeculo decimotertio</i> . S. C. R. decret. 28 August. 1907	1351
<i>Saeculo decimoquarto</i> . S. C. Rit. decret. 11 Dec. 1907	1411
<i>Saeculo decimoquinto</i> . S. C. Rit. decret. 18 Mart. 1909	1778
<i>Saeculo decimotertio</i> . S. C. Rit. decret. 14 Iun. 1911	2555
<i>Saeculo quarto</i> . S. C. Rit. decret. 24 Iul. 1907	1314
<i>Saeviente</i> . S. C. Rit. decret. IV nonas August. 1908	1626
<i>Salamantina</i> . S. O. C. Concil. 22 Iun. 1907	1292
<i>Salisburgen</i> . S. C. Concil. 16 Dec. 1905	798
<i>Salisburgen</i> . S. R. Rota 1 Aug. 1911	2607
<i>Salisburgen</i> . S. R. Rota 23 Aug. 1910	2317
<i>Salutare</i> . S. C. Rit. decret. 29 August. 1904	406
<i>Salutare</i> . Litterae Apostolicae 19 Iun. 1911	2560
<i>Salutare maxime</i> . Litterae Apostolicae. 11 Febr. 1913	2968
<i>Salutiarum</i> . S. C. Concil. 18 Mart. 1905	573
<i>Salutiarum</i> . S. C. Concil. 26 August. 1905	734
<i>Salutiis</i> . S. R. Rota sentent. 2 Sept. 1911	2623
<i>Salvator</i> . Secret. Brev. 21 Mai 1906	952

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Sanctam</i> . S. C. Rit. decret. 25 August. 1909.	1959
<i>Sancti</i> . Epistola 12 Jun. 1905	651
<i>Sanctimonialis</i> . S. C. EE. et RR. declar. 2 Iun. 1905	642
<i>Sanctissimo Domino Nostro</i> . S. C. Rit. decret. 14 Febr. 1906.	852
<i>Sanctissimus</i> . S. C. Rit. decret. 8 Ianuar. 1904	123
<i>Sanctissimus</i> . S. C. Rit. decret. 22 Mart. 1905	577
<i>Sanctissimus</i> . S. C. Rit. decret. 22 Jun. 1904.	329
<i>Sanctissimus</i> . S. C. EE. et RR. decret. 10 April 1906	918
<i>Sanctissimus</i> . S. C. Propag. Fid. decret. 28 April. 1905.	926
<i>Sanctissimus</i> . S. C. Indulg. decret. 14 Oct. 1906	1075
<i>Sanctissimus</i> S. C. Rit. decret. 8 Mai 1907	1260
<i>Sanctissimus</i> S. C. EE. et RR. decret. 6 Mai 1907	1257
<i>Sanctissimus</i> . S. C. EE. et RR. decret. 20 Mai 1907	1269
<i>Sanctissimus</i> . S. C. Rit. decret. 30 Iun. 1908.	1593
<i>Sanctissimus</i> . S. C. EE. et RR. decret. 26 Iun. 1907.	1301
<i>Sanctissimus</i> . S. C. EE. et RR. decret. 21 August. 1907	1337
<i>Sanctissimus</i> . S. C. EE. et RR. decret. 25 Febr. 1907	1197
<i>Sanctissimus</i> . S. C. Indulgent. rescript. 10 Dec. 1907.	1409
<i>Sanctissimus</i> . S. C. Indulgent. indult. 13 Nov. 1907	1375
<i>Sanctissimus</i> . S. C. Indulgent. rescript. 27 Nov. 1907.	1396
<i>Sanctissimus</i> . S. C. Rit. indult. 30 Junii 1908.	1593
<i>Sanctissimus</i> . S. C. Rit. decret. 22 Iul. 1908	1612
<i>Sanctissimus</i> . S. C. Rit. decret. 8 Jul. 1908	1600
<i>Sanctissimus</i> . S. C. Rit. decret. 9 Sept. 1908.	1642
<i>Sanctissimus</i> . S. C. EE. et RR. 9 Oct. 1908.	1656
<i>Sanctissimus</i> . S. C. S. Offic. decret. 14 Ianuar. 1909	1717
<i>Sanctissimus</i> . S. C. Rit. decret. 18 Mart. 1909	1782
<i>Sanctissimus</i> . S. C. Rit. decret. 10 Febr. 1909	1743
<i>Sanctissimus</i> . S. C. Rit. decret. 25 Mai 1909.	1857
<i>Sanctissimus</i> . S. C. S. Offic. decret. 27 Maj 1909	1859
<i>Sanctissimus</i> . S. C. S. Offic. decret. 8 Iul. 1909.	1908
<i>Sanctissimus</i> . S. C. Rit. declarat. 14 Iul. 1909	1915
<i>Sanctissimus</i> . S. C. Rit. decret. 14 Iul. 1909.	1916
<i>Sanctissimus</i> . S. C. Rit. decret. 10 Nov. 1909	1991
<i>Sanctissimus</i> . S. C. S. Offic. decret. 13 Iun. 1912	2822
<i>Sanctissimus</i> . S. C. S. Offic. decret. 27 Mai 1909	1859
<i>Sanctissimus</i> ...ad augendam. Secretar. Status decret. 1 Mart. 1910.	2134
<i>Sanctissimus Dominus</i> . Secret. Stat. epistola 1 Mart. 1910.	2134
<i>Sanctissimus</i> . S. C. Religiosor. normae. 15 Sept. 1910	2338
<i>Sanctissimus</i> . S. C. rescript. 18 Oct. 1910.	2345
<i>Sanctissimus</i> . S. C. Religiosor. 27 Mart. 1913	2992

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Sanctissimus</i> . S. C. Religiosor. decret. 4 Ianuar. 1910.	2063
<i>Sanctissimus</i> . S. C. Rit. decret. 10 April. 1912	2766
<i>Sanctissimus</i> . S. C. Religiosor. decret. 28 April. 1911	2504
<i>Sanctissimus</i> . S. C. Rit. 10 April. 1912.	2765
<i>Smus D.nus</i> ... <i>Divina Providentia</i> . S. C. S. Offic. indultum 17 Februari 1910	2114
<i>SS.mus Dominus Noster</i> . S. C. Consistorialis decret. 18 Iul. 1911 . . .	2591
<i>Sanctissimus Dominus Noster Pius</i> . S. C. Consistorialis decret. 12 Au- gust. 1911	2616
<i>Sanctorum</i> . Epistola 12 Oct. 1904	429
<i>Sanctos</i> . Litterae Apostolicae 18 Sept. 1908	1645
<i>Sanctuarium</i> . Litterae Apostolicae 12 August. 1909	1943
<i>Sanctum</i> . S. C. Rit. declaratio 4 Dec. 1908	1685
<i>Sanctus Alphonsus</i> . Secretar. Brev. 5 Dec. 1904.	466
<i>Sangallen</i> . S. R. Rota 17 Mart. 1910	2163
<i>Santandarien</i> . S. C. Concil. 24 Nov. 1906.	1103
<i>Sapienti consilio</i> . Constitutio Apostolica III Kal. Iul. 1908	1590
<i>Sa Sainteté</i> . Secretaria Status Conventio diplomatica 19 Iun. 1904. . .	327
<i>Sa Sainteté</i> . Secretar. Status epistola 4 Ianuar. 1905.. . . .	499
<i>Sa Sainteté</i> . Secret. Stat. epistola 13 Dec. 1909.	2037
<i>Satis</i> . Secret. Brev. 16 Oct. 1908	1659
<i>Satis constat</i> . Secretar. Brev. 27 Nov. 1908	1681
<i>Scribendi</i> . Epistola 5 April. 1911	2493
<i>Scriptio hebdomadalis</i> . Secretar. Brev. 12 Dec. 1903	103
<i>Scripturae Sanctae</i> . Secretar. Brev. 23 Febr. 1904.	171
<i>Sedis Apostolicae</i> . Secret. Brev. 19 Mart. 1905	575
<i>Sedunen</i> . S. C. R. Rota 2 April. 1912	2764
<i>Se è nostro dovere</i> . Epistola 8 Sept. 1903.	33
<i>Se l'annuale</i> . Epistola. 3 Iun. 1908	1566
<i>Segusina</i> . S. R. Rota sentent. 6 April. 1909	1797
<i>Segusina</i> . S. R. Rota 1 Mart. 1910	2138
<i>Segusien</i> . Signatura Apostolica 27 Jun. 1911	2565
<i>Segusien</i> . S. R. Rota 12 Jul. 1912	3067
<i>Seminarium Vaticanum</i> . Motu proprio 12 Mai 1904	286
<i>Sempiternam</i> . S. C. Consistorial. decret. 1 Mai 1906	927
<i>Sempre</i> . Sermo 18 Ianuar. 1904	133
<i>Sena</i> . Epistola 20 Febr. 1905	535
<i>Senogallien</i> . S. C. Concil. 24 Aug. 1907	1343
<i>Senogallien</i> . S. C. Concil. 1 Febr. 1908.	1457
<i>Senogallien</i> . S. C. Consistorial. decret. 27 Maj 1909	1861
<i>Senogallien</i> . S. C. Concil. 7 August. 1909.	1940

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Se non avessimo. Sermo</i> 22 Sept. 1904	431
<i>Senonen. S. C. Concil.</i> 16 Iul. 1904	371
<i>Sententia. S. R. Rota</i> 11 Iun. 1910	1911
<i>Septentrionum. S. Propag. Fid. decret.</i> 1 Iun. 1913	3034
<i>Septimo. Litterae Apostolicae</i> 4 Oct. 1909.	1981
<i>Seraphici. Litterae Apostolicae</i> 15 August. 1910	2312
<i>Setina. S. C. Concil.</i> 26 Ianuar. 1907	1165
<i>Setina. S. C. Concil.</i> 23 Mart. 1907	1222
<i>Setina. S. C. Concil.</i> 30 Maj 1908	1559
<i>Siamo. Vicar. Urb. notificat.</i> 25 Ian. 1905.	510
<i>Si charitas in proximos. S. C. Rit. decret.</i> VI Kal. Maias 1909.	1815
<i>Si consentanea. Epistola</i> 17 August. 1904	390
<i>Sigismundus Ruschitzka sacerdos. S. C. Rituum monitum</i> 14 Novembr. 1912.	2909
<i>Significasti. Epistola</i> 18 Nov. 1909	2000
<i>Significat. Litterae Apostolicae</i> 30 Mart. 1913	2995
<i>Significatio. Sermo</i> 20 April. 1909	1809
<i>Signina. S. C. Concil.,</i> 27 Iunii 1908	1578
<i>Silvanus. S. C. Religiosor. decret.</i> 5 April 1909.	1796
<i>Sinarum. S. C. Rit. decret.</i> 9 August. 1908	1626
<i>Singulari. Motu proprio</i> 17 Sept. 1907	1358
<i>Singulari quadam. Epistola Encyclica</i> 24 Sept. 1912	2899
<i>Singularis. Secretar. Brev.</i> 5 Dec. 1903	89
<i>Singularitas. Motu proprio</i> 29 Iunii 1904	345
<i>Si on peut. Allocutio</i> 16 April 1909.	1805
<i>Si progressionem. Epistola</i> 20 Dec. 1904.	492
<i>Si qua. Motu proprio</i> 28 Oct. 1911.	2643
<i>Si quae. S. R. Rota</i> 8 Maj 1909	1860
<i>Si quod. Epistola</i> 26 Maj 1905.	635
<i>Si reciti. S. C. Indulgent. rescript.</i> 11 August. 1906	1036*
<i>Si sono dovuti. Vicar Urbis decret.</i> 15 Mart. 1905.	562
<i>Si vota. Epistola</i> 9 April. 1908.	1528
<i>Si ut habet. S. C. Rit. decret.</i> IV nonas sextil. 1908	1625
<i>Syracusana. S. C. Concil.</i> 27 Febr. 1904	184
<i>Syracusana. S. C. Concil.</i> 19 Maj 1906.	946
<i>Societatem. Epistola</i> 1 Dec. 1903	83
<i>Societatem Goerresianam. Epistola</i> 22 Iul. 1911.	2597
<i>Societates. Litterae Apostolicae</i> 26 Mart. 1912	2758
<i>Sodalitas. S. C. Rit. decret.</i> 12 Maj 1909.	1837
<i>Sodalitatem. Epistola</i> 23 Maj 1904	305
<i>Sodalitio. S. C. Rit. decret.</i> 8 April. 1908.	1524

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Sodalitium</i> . Litterae Apostolicae 24 August. 1909	1956
<i>Sodaliū</i> . Epistola 5 Maj 1909.	1825
<i>Solatiū</i> . Epistola 15 Oct. 1908	1657
<i>Solemne</i> . Epistola 22 Febr. 1905	538
<i>Solemne hoc</i> . Motu Proprio 23 Oct. 1910	2351
<i>Solemnia</i> . Epistola 24 Dec. 1907	1423
<i>Solemnis</i> . Epistola 16 Iul. 1907	1307
<i>Solent</i> . S. C. Indulgent. decret. 28 Nov. 1903	77
<i>Solertiae</i> . Epistola 12 Sept. 1910	2325
<i>Solertiae qua</i> . Epistola 25 Apr. 1912	2783
<i>Sollertiam</i> . Epistola 26 Iun. 1905.	671
<i>Sollertiam</i> . Epistola 36 Jul. 1909	1925
<i>Sollicitis</i> . Epistola 8 Dec. 1910.	2385
<i>Sollicito</i> . Epistola 5 Maj 1905	600
<i>Son Excellence</i> . Secretar. Status epistol. 7 Sept. 1909	1970
<i>Sono</i> . Epistola 30 Jul. 1911	2605
<i>Sono ben grato</i> . Epistola 30 Iul. 1911	2605
<i>Sono grato</i> . Sermo 13 Dec. 1908	1696
<i>Sono lieto</i> . Secretar. Status epistol. 6 Sept. 1909	1965
<i>Sono veramente</i> . Allocutio 7 Octobr. 1907	1364
<i>Sophia</i> . S. R. Rota 22 Januar. 1910	2082
<i>Sor Maria</i> . S. C. Indulgent. rescript. 11 Dec. 1907	1414
<i>Sorana</i> . S. C. EE. et RR. 7 Jun. 1907	1281
<i>Sorana</i> . S. C. Concil. 18 Nov. 1905	762
<i>Sorana</i> . S. C. Concil. 17 Febr. 1906.	866
<i>Sorana</i> . S. C. EE. et RR. 16 Febr. 1905	533
<i>Sorana</i> . S. R. Rota 1 Febr. 1913.	2459
<i>Sorores</i> . S. C. Rit. decret., 13 Febr. 1908.	1465
<i>Sorores quibus</i> . S. C. EE. et RR. decret. 24 Mart. 1908	1504
<i>Spirituali</i> . S. C. Consistor. decret. 10 Ian. 1904	129
<i>Spirituali consolationi</i> . S. C. Religiosor. decret. 10 Sept. 1912	2889
<i>Spiritualium</i> . S. C. Indulgent. decret. Urbis et Orbis 8 Maj 1907	1264
<i>Splendida</i> . S. C. Rit. decret. 13 Dec. 1908	697
<i>S. Alphonsus</i> . Secretar. Brev. 5 Dec. 1904	466
<i>S. Angel</i> . Lombardorum. S. C. Concil. 28 Jun. 1913.	3062
<i>S. Claudii</i> . S. C. Concil. 19 Nov. 1904.	448
<i>S. Claudii</i> . S. C. Concil. 24 August. 1907	1339
<i>S. Congregatio</i> . S. C. Indulgent. decret. 11 August. 1905	711
<i>S. Congregatio</i> . S. C. Consistor. declar. 21 Jun. 1910.	2077
<i>S. Congregatio</i> . S. C. Consistor. decret. 27 Febr. 1909	1756
<i>S. Congregatio</i> . S. C. Religiosor. decret. 7 Iun. 1911.	2581

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>S. Congregatio</i> . S. C. Religiosor. decret. 15 Febr. 1909	1751
<i>S. Congregatio</i> . S. C. Religiosor. decret. 7 Jul. 1911	2581
<i>S. Congregatio</i> . S. C. Concil. declar. 15 Dec. 1911	2666
<i>S. Christophori de Habana</i> . S. R. Rota 11 Jul. 1910	2285
<i>S. Jacobi de Chile</i> . S. C. Concil. 17 Dec. 1910	2407
<i>S. Johannis de Mauriana</i> . S. C. Concil. 6 August. 1910	2303
<i>S. Miniati</i> . S. C. Concil. 28 Iun. 1903	341
<i>S. Pius V.</i> S. R. Rota 2 April. 1910	2171
<i>S. R. C. S. C. Rit.</i> decret. 1 Dec. 1905	776
<i>S. Rituum Congregatio</i> . S. C. Rit. decret. 11 Iul. 1906	998
<i>S. Salvatoris in Brasilia</i> . S. C. Concil. decret. 26 Mart. 1906	903
<i>S. Severina</i> . S. C. Concil., 5 Sept. 1903	16
<i>S. Severina</i> . S. C. Concil., 17 Iun. 1905	659
<i>S. Severinae</i> . S. C. Concil. 20 Mai 1905	626
<i>SS. D. N. S. C. EE. et RR.</i> decret. 20 Nov. 1907	1380
<i>SS.mus.</i> S. C. Propag. Fid. indult. 8 Mart. 1904	198
<i>SS.mus.</i> S. C. Indulg. et Relig. rescript. 3 Jun. 1905	643
<i>SS.mus.</i> S. C. Indulg. et Relig. rescript. 1 Dec. 1905	774
<i>SS.mus.</i> S. C. Indulg. et Relig. rescript. 12 Januar. 1906	816
<i>SS.mus.</i> S. C. EE. et RR. decret. 7 Maj 1906	932
<i>SS.mus. PP. X. S. C.</i> Indulgent. decret. Urbis et Orbis kalend. Iun 1906	994
<i>SS.mus D. Noster.</i> S. C. Negotior Extraordinar. decret. 11 Sept. 1906	1059
<i>SS.mus D.nus Noster.</i> S. C. EE. et RR. decret. 20 Nov. 1907	1380
<i>SS.mus.</i> S. C. EE. et RR. decret., 18 Febr. 1907	1180
<i>SS.mus. D. N. S. C. EE. et RR.</i> decret. 25 Februar. 1907	1197
<i>SS.mus.</i> S. C. EE. et RR. decret. 6 April. 1907	1257
<i>SS.mus.</i> S. C. S. Offic. decret. 1 August. 1907	1328
<i>SS.mus.</i> S. C. Indulg. et Relig. rescript. 9 Oct. 1907	1373
<i>SS.mus.</i> S. C. Indulg. decret. 10 Dec. 1907	1409
<i>SS.mus.</i> S. C. Indulg. et Relig. 1 Dec. 1907	1399
<i>SS.mus.</i> S. C. EE. et RR. decret. 7 Dec. 1907	1407
<i>SS.mus.</i> S. C. et RR. decret. 20 Dec. 1907	1425
<i>SS.mus.</i> S. C. EE. et RR. decret. 21 Dec. 1907	1421
<i>SS.mus.</i> S. C. Indulgent. rescript. 1 Dec. 1907	1399
<i>SS.mus.</i> S. C. Indulgent. rescript. 10 Dec. 1907	1409
<i>SS.mus.</i> S. C. EE. et RR. decret. 3 Febr. 1908	1461
<i>SS.mus.</i> S. C. EE. et RR. decret. 14 Febr. 1908	1472
<i>SS.mus.</i> S. C. S. Offic. declarat. 1 August. 1907	1328
<i>SS.mus.</i> S. C. EE. et RR. decret. 9 Oct. 1908	1656
<i>SS.mus.</i> S. C. S. Offic. rescript. 26 Nov. 1908	1677
<i>SS.mus.</i> S. C. Rit. decret. 3 Jul. 1908	1598

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
SS.mus. S. C. S. Offic. 26 Nov. 1908	1679
SS.mus. S. C. S. Offic. 10 Dec. 1908	1692
SS.mus. S. C. S. Offic. decret. 14 Januar. 1909.	1717
SS.mus. S. C. S. Offic. decret. 18 Mart. 1909	1774
SS.mus. S. C. S. Offic. rescript. 18 Mart. 1909	1775
SS.mus. S. C. S. Offic. decret. 6 Maj 1909	1827
SS.mus. S. C. S. Offic. decret. 1 Jul. 1909	1895
SS.mus. S. C. Rit. decret. 9 Jun. 1909.	1864
SS.mus. S. C. S. Offic. rescript. 17 Febr. 1910	2114
SS.mus. Secretar. Stat. decret. 1 Januar. 1910	2059
SS.mus. S. C. Consistor. decret. 5 Aug. 1910	2299
SS.mus. S. C. Religiosor. decret. 23 Octobr. 1910	2350
SS.mus. S. C. Consistor. decret. 30 Aug. 1911	2121
SS.mus. S. C. Consistor. decret. 18 Iul. 1911	2591
SS.mus. S. C. S. Offic. decret. 7 Sept. 1911	2627
SS.mus. S. C. Religiosor. decret. 23 Oct. 1911	2642
SS.mus. S. C. Consistor. 20 Maj 1912	2803
SS.mus. S. C. Consistor. decret. 10 Mart. 1912.	2746
SS.mus. S. C. S. Offic. decret. 6 Jun. 1912	2816
SS.mus. S. C. S. Offic. 13 Jun. 1912.	2822
SS.mus. S. C. S. Offic. decret. 22 Aug. 1912	2875
SS.mus. S. C. Consistor. decret. 10 Dec. 1912	2923
SS.mus. S. C. Consistor. decret. 10 Nov. 1912	2915
SS.mus. S. C. S. Offic. declarat. 5 Iun. 1913	3039
SS.mus. S. C. S. Offic. decret. 27 Febr. 1913	2978
SS.mus. S. C. S. Offic. decret. 10 April. 1913	3006
SS.mus. S. C. S. Offic. decret. 12 Jun. 1913.	3047
SS.mus. D. N. Secretar. Status. decret. 1 Januar. 1910.	2059
SS.mus. Dominus Noster. S. C. Consistorialis decretum 15 Novembris 1910.	2367
SS.mus Dominus Noster Pius P. P. X. S. C. S. Offic. decretum 15 De- cembris 1910.	2388
SS.mus. S. C. Consistor. decret. 19 Octobr. 1910	2346
SS.mus D. Noster. S. C. S. Offic. decret. 26 Januar. 1911.	2436
SS.mus D. Noster S. C. S. Offic. decret. 7 Septemb. 1911	2627
SS.mus Dominus Noster. S. C. Religiosor. decret. 23 Oct. 1911	2642
SS.mus Dominus. S. C. Consistor. decret. 20 April. 1912	2773
SS.mus Dominus. S. C. Consistor. decret. 8 Mart. 1912.	2740
SS.mus. S. C. Consistor. decret. 30 Nov. 1912	2915
SS.mus. S. C. S. Offic. decret. 12 Iun. 1913.	3047
SS.mus. S. R. Rota ordinatio 5 Iul. 1913	3066

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>SS.mus.</i> S. C. Consistor. decret. 1 Aug. 1913	3085
<i>SS.mus.</i> S. C. S. Offic. decret. 27 Febr. 1913	2978
<i>SS.mus Dominus.</i> S. C. Consistor. decret. 18 Julii 1911	2591
<i>SS.mus Dominus.</i> S. C. Consistor. decret. 12 August. 1911	2616
<i>SS.mus.</i> S. C. S. Offic. decret. 22 Aug. 1912	2875
<i>Strigonien.</i> S. C. Concil. 12 Jun. 1910	2254
<i>Studiosa.</i> Epistola 24 April. 1908	1532
<i>Studium.</i> Epistola 9 Maj 1910	2218
<i>Sua Santità.</i> Conventio 12 Iul. 1908.	1607
<i>Suavissimae.</i> Epistola, 25 Iun. 1911	2564
<i>Sub die.</i> S. C. Concilii declaratio 25 Febr. 1912.	2729
<i>Sub exitum.</i> Epistola, 6 Maj 1907	1258
<i>Sublacen.</i> S. C. Concil. 27 Febr. 1904	176
<i>Sublimem.</i> Litterae Apostolicae 4 Ianuar. 1912.	2260
<i>Subnotati.</i> S. C. Rit. declaratio 27 April. 1904	260
<i>Suessana.</i> S. C. Concil. 29 Febr. 1908	1485
<i>Suessana.</i> S. R. Rota 6 Febr. 1911	2441
<i>Suessionen.</i> S. C. Concil. 22 Dec. 1906.	1140
<i>Suessionen.</i> S. C. Concil. 23 Nov. 1907.	1388
<i>Suffragiis.</i> Secretar. Brev. 28 Febr. 1904	185
<i>Sumatram.</i> S. C. Propag. Fid. decret. 30 Iun. 1911	2574
<i>Summa.</i> Epistola 14 Iun. 1907	1287
<i>Summa Deus.</i> Secret. Brev. 27 Nov. 1907	1395
<i>Summae.</i> Epistola 9 Nov. 1910.	2361
<i>Summo.</i> Motu proprio XIV Kal. Dec. 1905	800
<i>Summus.</i> S. C. Consist. decret. 29 Maj 1909.	1861
<i>Summus Pontifex.</i> Epistola 16 Nov. 1908.	1670
<i>Summus Pontifex.</i> Epistola 26 Iun. 1909	1871
<i>Sunt.</i> S. C. S. Offic. decret. 26 Iun. 1913.	3060
<i>Suo decreto.</i> S. C. EE. et RR. sentent. 17 April. 1907	1236
<i>Suor.</i> S. C. Indulgent. rescript. 2 Sept. 1904.	408
<i>Super.</i> S. R. Rota 15 Mart. 1909.	1771
<i>Super legitima.</i> S. C. Rit. 24 Maj 1911	2530
<i>Superior.</i> S. C. Negotior Extraord. 17 Nov. 1903.	55
<i>Superior.</i> S. C. Concil. declarat. 27 Febr. 1905.	555
<i>Superior.</i> S. C. Indulgent. decret. 14 Mart. 1906	885
<i>Superior.</i> S. C. Rit. rescript. 9 April. 1910	2180
<i>Superiores.</i> S. C. Rit. declarat. 22 Ian. 1909.	1725
<i>Superiorissa.</i> S. C. Negotior. Extraord. decret. 7 Febr. 1904.	162
<i>Superiorissa Generalis.</i> S. C. Negotior. Extraordin. decret. 9 Febr. 1904	164
<i>Superiorissae.</i> S. C. Religiosorum decret. 30 Iun. 1911	2571

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Superni</i> . Secretar. Brev. 12 Mart. 1904	207
<i>Supplex</i> . S. C. Religiosor. declarat. 21 Oct. 1911	2650
<i>Suprascriptae</i> . S. C. Rit. 14 Febr. 1912.	2970
<i>Suprascriptas</i> . S. C. Rit. decret. 11 Mart. 1908.	1492
<i>Suprema</i> . S. C. Rit. decret. 1 Decembr. 1903	84
<i>Supremae</i> . S. C. S. Offic. 1 Sept. 1904.	407
<i>Supremae</i> . S. C. S. Offic. decret. 13 Iun. 1912	2823
<i>Supremae</i> . S. C. S. Offic. decret. 12 Dec. 1912.	2926
<i>Supremi</i> . Epistola 19 April. 1904	253
<i>Supremi apostolatus</i> . Litterae Apostolicae 12 Iul. 1909	1913
<i>Supremi apostolatus muneris</i> . Litterae Apostolicae 26 Ian. 1906	838
<i>Supremi disciplinae</i> . Motu Proprio 2 Jul. 1911.	2579
<i>Supremum</i> . Mot. Propr. 13 Dec. 1912	2929
<i>Supremus</i> . S. C. Rit. decret. 23 Iul. 1907.	1313
<i>Surinacen</i> . S. C. Rit. decret. 14 Mai 1913	3022
<i>Surrentina</i> . S. C. Concil. 1 Febr. 1908.	1452
<i>Su Santidad</i> . Secretar. Status epistola 30 April. 1909.	1820
<i>Susceptum</i> . Litterae Apostolicae IX kal. Nov. 1906	1118
<i>Taddeus</i> . S. C. Rit. declarat. 20 Nov. 1903	58
<i>Taikou</i> . S. R. Rota 16 Januar. 1913.	2947
<i>Tanganihen</i> . S. R. Rota 15 Nov. 1909.	1996
<i>Tanta</i> . Epistola 15 Oct. 1909	1996
<i>Tarbien</i> . S. C. Concil. 27 Iul. 1907	1320
<i>Tarnovien</i> . S. C. Concil. 23 Febr. 1907	1189
<i>Tarraconen</i> . S. C. Concil. 18 Mart. 1905	565
<i>Tarvisina</i> . S. C. Concil. 19 Nov. 1904	450
<i>Tarvisina</i> . S. R. Rota 11 Mart. 1912	2747
<i>Taurinen</i> . S. C. Rit. decret. 23 Jul. 1907	1324
<i>Taurinen</i> . S. C. Concil. 26 Mart. 1904	228
<i>Taurinen</i> . S. R. Rota 24 Januar. 1912.	2696
<i>Te</i> . Secretar. Status epistola 19 Mai 1909.	1845
<i>Te propediem</i> . Epistola 12 Sept. 1912	2891
<i>Templa</i> . Secret. Brev. 9 Sept. 1905	743
<i>Templa</i> . Secretar. Brev. 7 Mai 1906.	931
<i>Templa</i> . Secretar. Brev. 9 Dec. 1905	784
<i>Templa</i> . Secretar. Brev. 9 Sept. 1905	743
<i>Templa Dei</i> . Litterae Apostolicae 29 Nov. 1910	2376
<i>Templa Dei quae</i> . Litterae Apostolicae 20 Dec. 1910	2399
<i>Tempora</i> . Secretar. Brev. 28 Febr. 1905	557
<i>Tempus</i> . Epistola 28 Sept. 1907	1362

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Teutonio Emanuel</i> . S. C. Indulg. rescript. 15 Sept. 1905	746
<i>Teotonius</i> . S. C. Negotior. Extraordinar. indult. 19 Ianuar. 1904.	134
<i>Territorium</i> . S. C. Propag. Fid. decret. 2 Iul. 1913	3935
<i>Tertio</i> . Epistola 8 Sept. 1905	740
<i>Tertium</i> . Epistola 8 Sept. 1912.	2888
<i>Thaddeus</i> . S. C. Rit. decret. 20 Nov. 1903	58
<i>Theanen</i> . S. C. Concil. 9 April 1910.	2181
<i>Tehuantepecen</i> . S. C. Negotior. Extraordinar. rescript. 1 Dec. 1903.	79
<i>Theatina</i> . S. C. Concil. 24 Mart 1906	897
<i>Theatina</i> . S. R. Rota 23 Mart. 1911.	2484
<i>Thelesina</i> . S. C. Concil. 3 April 1909	1794
<i>Thermularum</i> . S. C. Concil. 16 Iul. 1904	368
<i>Thermularum</i> . S. C. Concil. 19 Nov. 1904	447
<i>Thermularum</i> . S. C. Concil. 17 Dec. 1904	481
<i>Thermularum</i> . S. C. EE. et RR. sentent. 16 Mart. 1907	1216
<i>Tibi</i> . Epistola 1 August. 1910	2305
<i>Tiburtina</i> . S. C. Concil. 28 Jul. 1906.	1010
<i>Tilburgi</i> . S. C. R.t. decret. 14 Maj 1913	3022
<i>Toletana</i> . S. C. Concil. 24 August. 1907	1347
<i>Tornacen</i> . S. C. Indulg. decret. 23 Januar. 1907.	1158
<i>Tot</i> . S. C. Rit. IV kal. Maias 1907	1780
<i>Tota</i> . Litterae Apostolicae 25 Mart. 1912	2757
<i>Tradita ab antiquis</i> . Constitut. Apostolica XVIII kal. Octob. 1912	2894
<i>Traditum</i> . Litterae Apostolicae 15 Febr. 1911	2452
<i>Tra le sollecitudini dell'ufficio pastorale</i> . Motu Proprio 22 Nov. 1903	69
<i>Transylvanien</i> . S. C. Concil. 29 Febr. 1908	1481
<i>Transylvanien</i> . S. R. Rota 1 Maj 1911.	2513
<i>Transylvanien</i> . S. R. Rota 1 Maj 1912.	2790
<i>Trasmetto</i> . Vicar. Urb. epist. 16 August. 1905	714
<i>Trecen</i> . S. C. Concil. 22 August. 1908	1634
<i>Trecen</i> . S. C. Concil. 25 Febr. 1905.	544
<i>Treien</i> . S. C. Concil. sentent. 22 Dec. 1906	1136
<i>Treien</i> . S. C. Concil. 29 Febr. 1908	1479
<i>Treviren</i> . S. C. Concil. 17 Dec. 1904	484
<i>Treviren</i> . S. R. Rota 15 Mai 1913	3023
<i>Tribus</i> . Encyclic. 5 April. 1906.	914
<i>Tridentina</i> . S. C. Concil. 27 Febr. 1904	178
<i>Tridentina</i> . S. C. Rit. decret. 24 Jul. 1907	1314
<i>Tridentina</i> . S. C. Concil. 27 Iul. 1908	1619
<i>Trincomalien</i> . S. R. Rota 1 Febr. 1913.	2958

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Triventina</i> . S. C. Concil. 18 Mart. 1905	566
<i>Tropien</i> . S. C. Concil. 8 Iul. 1909	1907
<i>Tua</i> . Epistola 21 Nov. 1909.	2007
<i>Tuae</i> . Epistola 1 Nov. 1912.	2907
<i>Tuam</i> . Epistola 23 Mai 1910	2232
<i>Tullen</i> . S. C. Concil. 26 Aug. 1904	398
<i>Tunquinem</i> . S. C. Rota 31 Januar. 1911	2438
<i>Tunquinen</i> . S. R. Rota 7 Jul. 1911	2580
<i>Tuos</i> . Epistola 2 Mai 1906	928
<i>Tu quidem</i> . Epistola 24 Mai 1906	957
<i>Turonen</i> . S. C. Concil. 22 Dec. 1906	1144
<i>Tutte le istituzioni</i> . Motu Proprio 20 Iun. 1905.	664
<i>Tuum</i> . Epistola 10 Mart. 1908.	1491
<i>Tuum opus</i> . Epistola 15 Sept. 1910	2339
<i>Ubere</i> . Epistola 30 April. 1911.	2510
<i>Uberes</i> . Epistola 21 Dec. 1908.	1706
<i>Ubi accepimus</i> . Epistola 26 Sept. 1911	2631
<i>Ubi constat</i> . S. C. Rit. decret. 13 Dec. 1908.	1699
<i>Ubi Reipublicae</i> . Epistola 1 Mart. 1913.	2980
<i>Ugentina</i> . S. R. Rota 22 Mart. 1910.	2166
<i>Ugentina</i> . S. C. Rota 9 Jul. 1910.	2284
<i>Un vivo</i> . Secret. Status epist. 3 Januar. 1910.	2061
<i>Una</i> . Vicariatus Urbis decret. 15 Jul. 1909	1917
<i>Una</i> . Epistola 22 Sept. 1910	2340
<i>Una</i> . Secretar. Stat. epistola 16 Dec. 1912	2931
<i>Una cum</i> . Epistola 23 Ianuar. 1913	2950
<i>Une</i> . Secretar. Status epistola 13 Dec. 1907	1416
<i>Une fois</i> . Litterae Encylicae 6 Jan. 1907	1146
<i>Un congrès</i> . Epistola 11 Mai 1904.	281*
<i>Unigenitus</i> . S. C. Rit. decret. 13 Iul. 1904	365
<i>Universalis</i> . Litterae Apostolicae 18 Mai 1904	290
<i>Universo</i> . S. C. Rit. decret. 18 Mart. 1909	1779
<i>Universos</i> . Epistola 18 Dec. 1905.	799
<i>Uno</i> . Secretar. Status epistola 8 Sept. 1911	2628
<i>Un vivo</i> . Secretar. Stat. epistola 3 Januar. 1910.	2061
<i>Urbinate</i> . S. C. EE. et RR. 6 Dec. 1902	1405
<i>Urgente</i> . S. C. Rit. decret. 29 Mai 1907	1275
<i>Usque</i> . S. R. Rota 12 August. 1911.	2615
<i>Ut ad regiones</i> . S. C. Propag. Fid. decret. 7 April. 1911	2495
<i>Ut catholici</i> . S. C. Propag. Fid. decret. 22 Dec. 1910	2400

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Ut congruentibus.</i> S. C. Propag. Fid. decret. 8 April. 1911	2496
<i>Ut debita.</i> S. C. Concil. decret. 11 Mai 1904.	283
<i>Ut in amplissimo.</i> S. C. Propag. Fid. decret. 30 Jun. 1911	2573
<i>Utilitatum.</i> Epistola 10 Sept. 1910	2332
<i>Utinen.</i> S. C. EE. et RR. 27 Januar. 1905	513
<i>Utinen.</i> S. C. Concil. 22 Jun. 1902	1298
<i>Ut infra.</i> S. C. Consistorialis decret. 22 Iul. 1909.	1921
<i>Ut in multiplicibus.</i> S. C. Propag. Fid. decret. 11 Febr. 1905	529
<i>Ut limites.</i> S. C. Propag. Fid. decret. 14 Febr. 1911.	2451
<i>Ut missionis.</i> S. C. Propag. Fid. decret. 14 Febr. 1911.	2450
<i>Ut quis valeat.</i> S. C. Indulg. decret. 28 August 1903	10
<i>Ut Sacrarum Missionum.</i> Secret. Brev. 5 sept. 1904	410
<i>Ut te deligeremus.</i> Epistola 20 Januar. 1907	1154
<i>Ut tollatur.</i> S. C. Religiosor. decret. 31 August. 1909	1961
<i>Utrum catholici.</i> S. C. S. Offic. decret. 8 Maj 1907	1261
<i>Utrum varia.</i> Commissio de Re Biblica decret. 30 Jun. 1909.	1894
<i>Utrum.</i> Commissio de Re Biblica decret. 1 Maj 1910	2205
<i>Utrum.</i> Commissio de Re Biblica decret. 19 Jun. 1911.	2559
<i>Utrum.</i> Commissio de Re Biblica decret. 26 Junii 1912.	2835
<i>Utrum.</i> Commissio de Re Biblica decret. 12 Iun. 1913	3051
<i>Utrumque.</i> S. C. S. Offic. decret. 13 Febr. 1908	1470
<i>Ut uberes.</i> S. C. Propag. Fid. decret. 5 August. 1910	2300
<i>Vacante.</i> Constitutio Apostolica 25 Dec. 1904	494
<i>Vacien.</i> S. C. Concil. 18 Nov. 1905	763
<i>Valde.</i> Epistola 14 Sept. 1903	37
<i>Valde.</i> Epistola 7 Febr. 1909	1741
<i>Valde probamus.</i> Epistola 12 April. 1909	1803
<i>Valde oblectati.</i> Epistola 26 Januar. 1912	2700
<i>Valde iucundae.</i> Epistola 7 Febr. 1909	1741
<i>Valentina.</i> S. C. Consistor. 15 Mart. 1909.	1713
<i>Valven.</i> S. C. Concil. 23 Januar. 1904	150
<i>Varie.</i> S. C. Religiosor. declarat. 30 Januar 1909	1734
<i>Varsavien.</i> S. C. Concil. 28 Jul. 1906 ,	1013
<i>Varsavien.</i> S. C. Concil. 27 Febr. 1904 ;	181
<i>Varsavien.</i> S. C. Concil. 27 Mart. 1904	229
<i>Varsavien.</i> S. C. Concil. 21 Maj 1904	296
<i>Varsavien.</i> S. C. Concil. 23 Januar. 1904	147
<i>Varsavien.</i> S. C. Concil. 17 Iun. 1905	656
<i>Varsavien.</i> S. C. Concil. 15 Sept. 1906.	1067

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Varsavien.</i> S. R. Rota 21 Jul. 1910	2291
<i>Vaticana Kyrialis editio.</i> Secretar. Status epistola 26 Januar. 1906	837
<i>Veglen.</i> S. C. Concil. 23 Febr. 1907.	1192
<i>Vehementer.</i> Epistola 11 Mai 1904	286
<i>Vehementer.</i> Epistola encyclica 11 Febr. 1906	850
<i>Vehementer.</i> S. C. Studior. kal. Jul. 1908	1623
<i>Vehementer.</i> Epistola 4 Sept. 1912	2885
<i>Venerabilem Fratrem.</i> Epistola 10 Januar. 1910.	2069
<i>Venerabilis.</i> S. C. Rit. decret. 2 April. 1906	912
<i>Venerabilis.</i> Litterae Apostolicae 7 Oct. 1909	1982
<i>Venerabilis.</i> Litterae Apostolicae 11 April. 1911	1499
<i>Venerabilis.</i> S. C. Rit. decret. 9 Dec. 1908	1688
<i>Veneranda.</i> S. C. Rit. decret. 14 Mai 1904	287
<i>Venetiarum.</i> S. C. Concil. 26 August. 1904	399
<i>Venetiarum.</i> S. S. Concil. 29 Febr. 1908	1480
<i>Venetiarum.</i> S. C. Concil. 28 Mart. 1908	1512
<i>Venetiarum.</i> S. R. Rota 5 Jul. 1910.	2280
<i>Venetiarum.</i> S. C. Sacramentor. declarat. 6 Mart. 1911	2471
<i>Venetiarum.</i> S. C. Rit. decret. 15 Dec. 1912.	2930*
<i>Ventimilien.</i> S. C. Concil. 19 Nov. 1904	454
<i>Ventimilien.</i> S. C. Concil. 29 Jul. 1905.	694
<i>Ventimilien.</i> S. C. Concil. 24 Nov. 1906	1106
<i>Veramente.</i> Secretar. Status epistola 20 Oct. 1912.	2904
<i>Verapolitana.</i> S. C. Consistorialis declarat. 20 Iun. 1913.	3055
<i>Vercellen.</i> S. R. Rota 20 Mart. 1911.	2481
<i>Vercellen.</i> Signatura Apostolic. 29 Jul. 1910	2292
<i>Veronae.</i> S. C. Rit. decret. 2 Mart. 1906	880
<i>Versalien.</i> S. C. Concil. 19 Dec. 1903	880
<i>Versalien.</i> S. R. Rota 10 Febr. 1912	2715
<i>Versalien.</i> S. R. Rota 20 Maj 1912	2804
<i>Versalien.</i> S. C. Concil. 22 Aug. 1908	1636
<i>Versalien.</i> S. C. Concil. 26 August. 1905	729
<i>Vertente.</i> S. C. Rit. decret. 18 Mart. 1909.	1777
<i>Vertitur.</i> Epistola 20 Iun. 1913.	3057
<i>Vestra.</i> Epistola 19 Dec. 1908	1704
<i>Vestram.</i> Epistola 24 Jun. 1912.	2833
<i>Vestram.</i> Epistola 10 Jun. 1911.	2550
<i>Vestras.</i> Epistola 15 Jun. 1905.	652
<i>Vestrum.</i> Epistola 7 Sept. 1906	1056
<i>Vetuit.</i> S. C. Concil. decret. 22 Dec. 1905.	804
<i>Veszprimien.</i> S. R. Rota 2 Jun. 1911	2450

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Veszprimien. S. C. Concil. 5 Sept. 1903</i>	20
<i>Veszprimien. S. C. Concil. 30 Maj 1908</i>	1557
<i>Vt. S. C. Consistorialis declaratio 11 Jun. 1909.</i>	1866
<i>Vicariatus Apost. Taikou. S. R. Rota 16 Ianuar. 1912</i>	2688
<i>Vicariatus. Apost. Novae Pomeraniae. S. R. Rota 30 April. 1913</i>	3015
<i>Vicarium Pastoris. Litterae Apostolicae 8 Sept. 1909.</i>	1971
<i>Vicarius. S. C. Indulg. et Relig. indult. 13 Jun. 1906</i>	974
<i>Vicarius. S. Poenitentiaria declarat. 20 Maj 1908</i>	1549
<i>Vicarius. S. C. Religiosor. decret. 12 Aug. 1910</i>	2310
<i>Vicarius. S. C. S. Offic. decret. 25 Ianuar. 1906</i>	836
<i>Vicarius. S. C. Concil. 11 Jun. 1910.</i>	2253
<i>Vicarius Apostolicus. S. C. S. Off. decret. 14 April. 1904</i>	243
<i>Vicarius Provincialis. S. C. Indulgent. decret. 13 Jun. 1906</i>	974
<i>Vicarius. S. C. S. Off. decret. 25 Ianuar. 1906</i>	836
<i>Vicarius Generalis S. Poenitent. decret. 20 Mai 1908</i>	1549
<i>Vicen. S. C. Concil. 27 Jun. 1908</i>	1579
<i>Vicen. S. R. Rota 3 Aug. 1912</i>	2862
<i>Vigere. Epistola 10 April. 1906</i>	917
<i>Victor. S. C. EE. et RR. decret. 2 Jul. 1904</i>	351
<i>Victorien. S. C. Concil. 27 Jul. 1908.</i>	1614
<i>Vi decreti. S. C. Concil. 22 Junii 1907</i>	2210
<i>Viennen. S. C. Concil. 30 April. 1904</i>	270
<i>Viennen. S. C. Concil. 19 Maj 1906</i>	951
<i>Viennen. S. C. Concil. 18 August. 1906</i>	1046
<i>Viennen. S. C. Concil. 23 Nov. 1907</i>	1392
<i>Viennen. S. C. Concil. 30 Maj 1908</i>	1554
<i>Viennen. S. C. Rit. decret. 11 Dec. 1912</i>	2924
<i>Vigere. Epistola 10 April. 1906</i>	917
<i>Viglevanen. S. C. Concil. 24 August 1907</i>	1345
<i>Viglevanen. S. C. Concil. 11 Februar. 1908</i>	1450
<i>Vi legum. S. C. Sacramentor. decret. 2 Junii 1910.</i>	2241
<i>Vilnen. S. C. Concil. 19 Maj 1906</i>	945
<i>Vinea. Litterae Apostolicae 7 Maj 1909</i>	1828
<i>Vi ringrazio. Allocutio 18 Dec. 1907</i>	1420
<i>Vi ringrazio. Allocutio 29 Nov. 1911</i>	2658
<i>Vi ringrazio. Allocutio 18 Nov. 1912</i>	2911
<i>Vi ringraziamo. Allocutio 11 Nov. 1903</i>	52
<i>Virginis. Litterae Apostolicae 11 April. 1909</i>	1800
<i>Viris. S. C. Rit. decret. 7 Sept. 1903</i>	29
<i>Visto. Vicar. Urb. decret. 25 April. 1908</i>	1533
<i>Viterbien. S. C. Concil. 19 Dec. 1903</i>	113

INITIALIS - DICASTERIUM - GENUS - TEMPUS	NUMERUS PROGRES.
<i>Viterbien.</i> S. C. Concil. 19 Mai 1906	950
<i>Vitus.</i> S. C. Rit. decret. 22 Junii 1910	2267
<i>Vocaturum.</i> Epistola 10 Jul. 1906	997
<i>Votre.</i> Sermo 18 Nov. 1909	1998
<i>Votre dévouement.</i> Epistola 22 Febr. 1907	1182
<i>Votre présence.</i> Sermo 18 Nov. 1909	1998
<i>Votre lettre.</i> Epistola 10 Jul. 1912	2845
<i>Vous.</i> Secretar. Status epistola 5 Nov. 1907	1370
<i>Vrbosnen.</i> S. C. Concil. 27 Febr. 1904	180
<i>Westmonasterien.</i> S. R. Rota 22 Jan. 1912	2693
<i>Westmonasterien.</i> S. Rota 30 April. 1912	2788
<i>Westmonasterien.</i> S. R. Rota 1 Jul. 1912	2841
<i>Wlasdislavien.</i> S. R. Rota 24 Jun. 1912	2834
<i>Wlasdislavien.</i> S. R. Rota 7 Dec. 1912	1912
<i>Willibrordus.</i> S. C. EE. et RR. decret. 19 Mart. 1905	574
<i>Willibrordus.</i> S. C. EE. et RR. rescript. 19 Mart. 1907	1219
<i>Winonam.</i> Secretar. Status epistola 6 Maj 1910	2214
<i>Wratislavien.</i> S. C. Concil. 20 Maj 1905	618
<i>Wratislavien.</i> S. C. Concil. 17 Febr. 1906	855
<i>Xavier.</i> S. C. Indulg. et Relig. declarat. 27 Jun. 1906	981
<i>Yucalanen.</i> S. C. Consistorial. decret. 11 Nov. 1906	1088
<i>Zagabrien.</i> S. C. Concil. 26 Mart. 1904	230

PARS QUARTA

Synopsis gentium, locorum ac personarum

PARS QUARTA

SYNOPSIS GENTIUM, LOCORUM AC PERSONARUM.

MONITA

AUD abs re, iuxta propositum nostrum, triplicem distinguimus Gentium, locorum personarumque synopsi in scilicet:

I. Gentium in synopsi praecipuas Nationes recensemus quas documenta hoc volumine indicata spectant. Id autem non modo opportunum, sed et necessarium visum est, ut il qui caetera elementa (datam, initialem litteram, nomen dicasterii etc.) perspecta non habuerint, in documentis exquirendis huiusmodi defectum ex Gentis nomine facile supplere ac optata pariter invenire valeant.

II. Locorum synopsis ea est in qua summatim documenta proponuntur quae eandem vel civitatem vel provinciam etc. singularum Gentium spectant.

III. Personarum denique synopsis recenset nomina personarum ad quas documenta ipsa missa fuere, vel quas eadem ex persona respiciunt; non ideo virorum nomina colliguntur quae forte in documentis inveniuntur, multoque minus eorum qui ex officio subscripserunt. Cum vero non raro accidat quod in textu vel titulo officiali documentorum, personae non proprio nomine, sed per nomen Sedis cui praesunt vel loci in quo officium exercent, indicantur, nos fidelitatem sectantes, haec nomina in personarum synopsi non supposuimus; ne quid autem lectorum commodo detrahatur, in synopsi locorum, vel Gentis vel loci nomen retulimus.

IV. Praetera attendendum littera:

- c) ea nomina distingui Sanctorum vel Beatorum Coelitem quorum causae actae sunt;
- e) excommunicatos;
- i) in indicem relatos scriptores;
- m) missiones;
- r) causas apud S. R. Rotam actitatas.

V. Ut spatio parceretur dignitates et honores simul cum nominibus personarum non recensemus; E. mos Cardinales spatium litteris intermissum distinguit: Exc. mos Archiepiscopos vel Episcopos asteriscus.

VI. In quavis autem synopsi subsequens numerus is est qui in synopsi chronologica argumentorum primo loco posita documento apponitur.

I.

GENTIUM AC LOCORUM.

- Abellinum (*Avellino*), 724.
 Aberdonia, 1053.
 Abrincae (*Avranches*), 1289, 1427.
 Acheruntia (*Acerenza*), 223, 830, 1008,
 1215, 2297, 2415.
 Acquaviva, 2290.
 Adjacen (*Ajaccio*), 1310, 1883, 1920.
 Adria, 904, 1978, 2332, 2452, 2651.
 Adrianopolis, 1867.
 Aesis (*Jesi*), 335, 412, 459, 617.
 Aethiopia, 1964.
 Africa, 432.
 Agennum (*Agen*), 603.
 Agrigentum (*Girgenti*), 223, 2431.
 Aguas-calientes, 245, 1278, 1382.
 Akra, 2127.
 Albae, 545, 1166.
 Albaregalen (*Székes-Fehérvár*), 1432.
 Albia, 547.
 Albingaunum (*Albenga*), 1845.
 Alensis, 687.
 Aleria, 250, 309, 405.
 Alexandria, 1771.
 Alexandrina in America, 2367.
 Alexandrina in Ontario, 2367.
 Algerium, 2766, 2915.
 Aliphae, 226, 489.
 Amalphia, 633.
 Amadia, 2127.
 Amazonum, 1336.
 Armenia, 2606.
 Amoën, 374, *m*.
 Anagnia, 97, 342, 1325.
 Ancona, 417.
 Andegavum, 1370.
 Andria, 263, 264, 396, 627, 1585, 2223.
 Angelopolis, 1433.
 Anglia, 58, 198, 429, 740, 748, 2465, 2643,
 2658.
 Anglona, 387.
 Anicium (*Le Puy*), 2072.
 Annecium, 897, 2039.
 Annobon, 285 (*m*).
 Antiochia, 675, 1830.
 Apamiae (*Pamiers*), 23.
 Aprutium (Cfr. Interamnae), 2935.
 Apua (*Pontremoli*), 2791.
 Aquae Sextiae (*Aix en Provence*), 1875,
 2763.
 Aquaviva, 2290.
 Aquila, 865, 898.
 Aquinum, 947, 1168.
 Araguaya, 2592.
 Aretium, 271, 1109, 2261, 2651.
 Argentin (Cfr. Argentoratum).
 Argentoratum (*Strasbourg*), 14, 54, 99,
 1130, 1131, 1390, 2225, 2849.
 Arianum, 2157, 2221.
 Ariminum, 367, 826, 2590.
 Armenia, 2814.
 Armillas, 2288.
 Ars, 413.
 Asculum Picenum, 1169, 1226, 1326, 1860.
 Assisium, 631, 1300, 2103, 2445, 2581,
 2863.
 Asta Pompeia (*Asti*), 1162.

- Asturica, 2162.
 Athenae, 227, 2528.
 Atrebatum (*Arras*), 809, 884, 934, 967,
 1890, 1767, 2231, 2485.
 Aturum (*Aire*), 2776.
 Augusta Praetoria (*Aosta*), 572, 2331, 2881.
 Augustodunum (*Autun*), 336, 1494, 2316.
 Aurelianum (*Orléans*), 568, 1728, 1741,
 1808, 1833, 1855, 1960, 2201, 2126.
 Auria, 933, 2508.
 Australia, 752, 2024.
 Austria, 94, 421, 559, 1982, 2104, 2414,
 2575.
 Auximum (*Osimo*), 2279, 2625.
 Auxitana (Augusta Auscorum; *Auch*),
 1589.
 Avana, 3018.
 Avenio, 987, 1294, 1367.
 Aversa, 182, 1193.

Bahr-el Gazal, 3033 (*m*).
Bagamoio, 3018 (*r*).
 Baiocae (*Bayeux*), 1539, 1699, 2556.
 Baionnen. (*Bayonne*), 1524, 1724, 1884,
 2535, 2544, 2800.
 Baltimora, 876, 1527, 2273, 2404, 2518,
 2657, 2681.
 Bambergae, 655, 1846.
Banguelo, 2954 (*m*).
 Barcino, 237, 403, 697, 1203, 1204, 1205,
 1280, 1751, 1757, 1401, 2020, 2302, 3077.
 Barium (*Bari*), 145.
 Basilea, 1245.
Basuto-Land, 1751 (*m*).
 Bavaria, 1846, 2222, 2420, 2511.
Beauchêne (N. D. de), 2191.
 Belemum de Para, 40, 927, 1746.
 Belgium, 1766, 2403.
 Bellicium (*Belley*), 249.
 Bellovacum (*Beauvais*), 634, 1941.
Benadir, 139 (*m*).
 Beneventum, 539, 1128, 1527.
 Bergomum, 59, 333, 366, 445, 479, 597,
 790, 857, 959, 1061, 1486, 1640, 2232,
 2494, 2566.

Besançon (Cfr. Bisuntin.).
Bismarck, 2957.
 Bisinianen. (*Bisignano*), 1102.
 Bisuntin. (Vesuntio, *Besançon*), 2637, 2739,
 2741, 2803.
 Bituntin. (*Bitunto*), 617.
 Bituricae (*Bourges*), 409, 2399, 2499, 2664,
 2808.
 Bobium, 2469.
Bogota, 2363, 2646, 3032.
 Bohemia, 2000.
 Boianen. (Bobanium, *Boiano*), 1126, 1561.
Bois-le-Duc (v. Buscoducen.).
 Bolivie, 1100.
Bonn, 532.
 Bononia, 1184, 1385, 1566, 1768, 2071,
 2595, 3028, 3061.
 Bonus-aer (*Buenos-Ayres*), 1272, 1303,
 1532, 1955, 2686, 2762, 3080, 3081, 3082.
Bordeaux (v. Burdigala).
 Borneum Hollandicum, 529, (*m*).
 Bostonia, 1530, 1806.
Bourges (Vide Bituricae).
 Bracharen. (*Braga*), 2029.
 Brasilia, 803, 2542.
 Breda, 396, 541, 1939.
 Briocum (*St. Brieuc*), 462.
 Britannia, 2439.
 Brixia, 1040, 2777.
 Brugae, 1876.
 Bruna (*Brünn*), 2073.
Bruxelles, 2752.
Buenos-Ayres (v. Bonus-aer).
 Burdigala, 825, 1188, 1244, 1423, 1654.
Burguburn, 712.
 Burgum (*Burgos*), 670, 1148.
 Burgum S. Sepulchri, 1478.
 Buscoducen. (*Bois-le-Duc*), 771, 1790, 1896,
 2283, 3022.

 Cadurcum (*Cahors*), 653.
 Caebua, 1074.
 Caesaraugusta, 1615, 2288, 2397.
 Caiacum (Calatia, *Caiazzo*), 177.
 Caiena (*Cayenne*), 2128.

[Caietan.]

- Caietan. (Caleta, *Gaeta*), 512, 1342, 1560, 2224, 2230, 2245, 2323, 236, 2408, 2812, 1562, 1637, 2840, 3068.
- Calaguris (*Calahorra*), 613, 2213. Columbia, 1704, 2989.
- Calaris (*Cagliari*), 765, 1246. Columbus, 2080, 2325.
- Calatanisium (*Caltanissetta*), 2068, (r). Comilla, 1495.
- Cameracum (*Cambray*), 1164, 1275, 1510, 1666, 1881, 2309, 2563, 2677. Compendium, 936.
- Camerinum, 1451, 2898. Complutium, 1990.
- Cameron*, 498, (m). Compostella, 124, 293, 760, 1143, 1673, 1923, 2348.
- Campinas, 2474, 2778. Compsa, 387.
- Canada, 2757, 2585, 2849. Comum, 114, 1411.
- Capuetà, 491, (m). Conca (*Cuenca*), 620, 2731.
- Caracas (S. Jacobi de Venezuela), 1115, 2385, 2417. Cochiquin. 1626, 1698.
- Caravagium, 931. Constantia (Constantien. *Coutances*), 1289, 1427.
- Carcasso (*Carcassone*), 1371, 2506. Constantina, 2387, 2558, 2727, 2936.
- Carolinae (insulae), 801, 1428, 2468, (m). Congus, 960.
- Carpum, 436. Congus Superior, 2496, (m).
- Carthago, 792. Corcagium (*Cork*), 1821, 1975.
- Cartum (*Khartum*), 3031, (m). Corduba, 2492.
- Casalen. (*Casale Monteferrato*), 1295. *Corisco*, 285, (m).
- Cassanum, 115. *Cork* (v. Corcagium).
- Cassinum, 2443. *Costarica*, 1992.
- Catacium (*Catanzaro*), 621. Cracovia, 1755, 2078, 2252, 2470.
- Catalaunum, 2422. *Crawley*, 1863.
- Ce-Li* Marittimus, 2785, (m). Crypta Ferrata, 424.
- Ce-Li* Meridio-Occidentalis, 2997. Csanadien. (Chonadium, *Csanad*), 1584.
- Geneta, 194. Cuba, 2923.
- Cenomanum (*Le Mans*), 1243. Curia (*Coire*, *Chur*), 2030.
- Cephalodunum, 1803. *Dar essalam*, 3018.
- Cervien (*Cervia*), 942. Delta Nili, 1974 (m).
- Cevoli*, 2297, (c). Derthona (*Tortona*), 660, 731, 764, 767, 797, 1018, 1305, 1639.
- Ceylan*, 2325. Derthosa (*Tortosa*), 1458.
- Chaldea, 2127. Divio (*Dijon*), 785, 2428.
- Chiapas*, 1097. Drepanum, 1622, 1638.
- Cili*, 2208. *Dridal-River*, 2212 (m).
- Cinnatus, 1686, 2545, 2851. Dublinen. (*Dublin*), 2876.
- Civitas Plebis, 1126, 2965. Ebridae (insulae), 215 (m).
- Clavarium, 461, 1069, 1693. *Edmonton*, 2915.
- Clevelandia, 1831. Elbora (*Evora*), 1321.
- Clunien. (*Ciudad-Real*), 1852. Emeritum (Cfr. Yucatanium).
- Collis (*Colle di Val d'Elsa*), 2199. Engolisma (*Angoulême*), 279, 295, 338.
- Colocia, 67.
- Colonia Agrippina 83, 140, 189, 248, 601, 1041, 1051, 1223, 1323, 1391, 1618, 1627,

- Ernacula, 496.
 Erythrea, 2444 (m).
 Fabrianum, 412.
 Faliscodunum (*Montefiascone*), 2846.
 Fanum, 486, 2070.
 Faventia (*Faenza*), 397, 691, 2159.
 Faverney, 2739.
 Fenabora (*Kilfenora*), 2755.
 Ferentium, 1886.
 Fernando Pod, 285 (m).
 Feretrum (*Montefeltro*), 730, 990, 2308.
 Ferraria, 2145.
 Fesulae, 1276, 1406, 2455, 2934.
 Fiananantsoa, 3021 (m).
 Firmum, 787, 2456.
 Florentia, 3017.
 Flumen Januarii (*Rio de Janeiro*), 1190, 2395, 2542.
 Fokio, 3074 (m).
 Fontanellato, 73.
 Formosae (Insulae), 3073.
 Forum Julii (*Fréjus*), 2118.
 Forum Livii (*Forlì*), 1807.
 Fossanum, 1816.
 Friburgum, 142, 247, 847, 1534.
 Frisinga, 372, 2352.
 Fulda, 2167, 2326, 2952.
 Fulginium, 943, 1394.
 Gacta (Cfr. Caieten).
 Gallas, 1058 (m).
 Gallia, 120, 202, 234, 255, 289, 320, 350, 360, 361, 376, 381, 431, 850, 911, 1146, 1322, 1366, 1549, 1653, 1809, 1998, 2314, 2523, 2768, 3020.
 Gaudisium, 696, 845, 1170, 1172.
 Genestantum (*Genazzano*), 393.
 Genua (Januen, *Genova*), 300, 411, 654, 685, 992, 1128, 1240, 1317, 1484, 1604, 1631, 2031, 2355, 2708, 2868, 2974.
 Gerace (Cfr. Hieracium).
 Germania, 272, 819.
 Gerunda, 1546, 2083, 2277, 2547, 2719.
 Giblaterra, 2370.
 Gienum (*Jaen*), 439.
 Gnesnia, 101, 564, 1037, 2462, 2767.
 Goa, 440, 2241.
 Goajira, 504 (m).
 Goritia, 925, 1094, 2012.
 Granata, 165, 2253.
 Grandormium, 290.
 Gratianopolis (*Grenoble*), 96, 1628, 2852, 3001.
 Guadalaxara, 1398.
 Guam (Insula), 2467 (m).
 Guastalla, 60.
 Guileimi (Terra), 3076 (m).
 Gurgium, 1982.
 Haiti, 964.
 Hajdu-Dorogh, 2818.
 Helena, 290.
 Heliopolis, 2856.
 Helvetia, 814, 1534, 1927, 2175, 2278, 2334, 2638.
 Hibernia, 1821, 1975.
 Hieracium (*Gerace*), 985, 2211.
 Hildesia (Hildesheimen.), 1613.
 Hispalis (*Siviglia*), 677, 1687.
 Hipania, 327, 478, 1607, 2914.
 Hollandia, 1302, 2658.
 Ho-Wan, 2514 (m).
 Hong-Kong, 1663 (m).
 Huaraz, 1788.
 Hungaria, 1362, 1753*, 2371, 2818.
 Imola, 1014, 1514.
 Insulae (*Lille*), 516, 1763.
 Interamnae (Cfr. etiam Aprutium), 2721.
 Isernia, 822.
 Italia, 196, 216, 318, 430, 1055, 1267, 1516, 1566, 1660, 1851, 2917.
 Iaca (Iacien. *Acì-Reale*), 22, 249, 1477, 1482, 1580, 2215, 2553.
 Ianuen. (Cfr. Genua).
 Iaponia, 1250.
 Ioliette, 155, 2907.
 Iustinopolis, 1151.
 Kassa, 2953 (m).
 Katanga, 2300 (m).

[Katanga]

Katanga Septentrionalis, 2573.

Kearney, 2740.

Kenie, 1913 (*m*).

Khang, 668 (*c*).

Kientchang, 2787 (*m*).

Kilima-Njaro, 2336 (*m*).

Kingston, 420.

Kiou, 2927.

Labacum, 2148.

Lancianum, 1739.

Lapurdum (Lourdes), 503, 1395, 1396,
1670, 1707, 1899, 1995, 2320.

Laquedonia, 624, 2248.

Larinum, 1070, 1142, 1513.

Lauden. (Laus Pompeia, *Lodi*), 831, 1299.

Laurentum 2771, 2827.

Lausannen. (Lausanium), 1065, 2228, 2509,
2749, 2937.

Lausanium (Cfr. Lausannen).

Laval (Cfr. Vallis Vidonis).

Lavantum, 294.

Legio (Lèon), 3083).

Lentia (Lincien. *Linz*), 47, 725, 912, 983,
1322, 2670.

Leodium (Liège), 233, 727, 2611, 2663.

Leopolis, 552, 1856, 2265, 2362.

Liège (Cfr. Leodium).

Lille (Cfr. Insulae).

Lima, 55, 2950.

Limburgum, 17, 2938.

Limericum, 1471, 2245.

Linaves, 1555.

Lincien. (Cfr. *Lentia*).

Lingonae, 167, 2405.

Linzolo, 2450 (*m*).

Liparis, 1318.

Litomerium (*Leitmeritz*), 135, 1351.

Littus Eburneum, 2647.

Loja, 808.

Londinum, 2682.

Lourdes (Cfr. Lapurdum).

Louviers, 2897.

Lovanium, 1308, 1807.

Lublinum, 66, 2291.

Luca (*Lucca*), 242, 487, 1025, 1275, 1297,
1630.

Lucanum, 2375.

Lucen. (Lucus Augusti, *Lugo*), 2318.

Lugdunum, 256, 726, 902, 1368, 1691,
2007, 2154, 2278, 2306, 2838, 3043.

Lusitania, 253, 2480, 2531, 2654, 2902,
2980.

Luxemburgum, 1823, 2131, 2141.

Lyon (Cfr. Lugdunum).

Madagascar, 2305, 3025, 3026.

Maiorca, 743, 1054, 1583.

Makri-Kioi, 41.

Malaca, 2018, 1938.

Malines (Cfr. Mechliniae).

Malta (Cfr. Melita et Melevitana).

Manila, 913, 1625, 1662, 1697, 2038,
2320, 2635.

Mantua 822, 1778.

Marianopolis, (*Montréal*), 155, 2296, 2357.

Marianna 129, 690, 1074, 2760.

Mariannae (Insulae), 2468.

Mariannhill, 1737.

Marsi. 2459, 2705, 2990.

Marsilia 483, 2432, 2577, 2865.

Matadi, 2576 *m*.

Matritum, 25, 940, 1059, 1740, 1990, 2654,
2772.

Mazarium 1104, 1126, 2006.

Meaux (Cfr. Meldum).

Mechlinia, 65, 861, 1558, 1688.

Mechoacanum, 414, 2537, 2940.

Mediolanum, 35, 61, 298, 307, 375, 416,
446, 480, 793, 805, 864, 917, 969, 989,
1072, 1141, 1248, 1290, 1321, 1453,
1535, 1633, 1787, 2212, 2169, 2301, 2578,
2932.

Meldum, 2582.

Melevitana. (Melita, *Malta*), 183, 268, 405,
797, 984, 1185, 1317, 2402, 2596, 2615,
2874, 2955, 3041.

Melita (*Malta*), (Cfr. etiam Melevitana),
241, 2124, 2182.

Messana (*Messina*), 146, 2151.

- Metae (*Metz*), 28, 75, 442, 574, 905, 1807,
 1887, 2094, 2979.
 Mexicopolis, 2457.
 Mexicus, 794, 862, 2121, 2258, 2887.
 Miletum 657, 993, 2948.
Milwaukee, 607.
 Mimatum (*Mende*), 2166.
 Minorica, 827.
Mixtecas, 53.
 Mohilovia, 64, 1242, 1582, 2391.
Moiano, 2704.
 Monachium (*München*), 372, 693, 1922,
 2222, 2352.
 Monasterium (*Münster*), 601, 2812.
Mondovì (Cfr. Vicodunum).
 Mongolia, 1859.
 Mons Albanus, 543, 2987.
 Monsaltus, 1135.
 Mons Cassinus, 374, 2507, 2967.
 Mons Coronae, 609, 1171, 2053.
 Mons Laureus, 3610.
 Mons Maranus, 379.
 Monspeulanus, 477, 2930.
 Mons Regalis, 1632, 2218, 2269,
Montréal, (Cfr. Marianopolis).
 Mura, 389.
 Mutila (*Modigliana*), 1587.

Namaqualand, 1703 (*m*).
 Namurcum, 881, 1002, 1064.
 Nanceyum, 398, 1015.
 Nannetes, 2463.
 Narnium, 2721.
 Neapolis, 267, 373, 1017, 1120, 1138, 1211,
 1357, 1359, 1586, 1838, 1886, 2082, 2180,
 2200, 2401, 2526, 2555, 2679, 2794.
 Neerlandia, 885.
 Neocastrum, 136, 907.
 Neo-Eboracum, 175, 457, 1528, 1999,
 2564, 2662.
 Neo-Westmonasterium, 1646.
 Neptunus, 2567.
 Neritum, 1386.
 Netum, 2096.
Neuvy-Saint Sépulchre, 2399.
 Nicaragua, 741.
Nicastro (Cfr. Neo-castrum).
 Nicia, 2264, 2430, 2620.
 Nicoletum, 1919.
 Nicosia, 698, 1011, 1238, 1497.
 Nicotera, 570.
 Nigeria Orientalis, 2618.
 Nivernum, 1605.
 Nola, 1111, 1161, 2115.
 Nonantula, 2047.
 Norvegia, 3034.
Norwich, 2359.
 Novaria, 2572.
 Nucera Paganorum, 956, 1547, 1779, 2267.
 Nuscum, 453, 571, 823, 941, 1933, 2118.
Nyanza, 1930, 2869, (*m*).
Nygata, 2867 (*m*).

 Oklahoma, 715.
 Olomucium, (*Olmütz*), 1897.
Orange, (Fleuve), 1904, (*m*).
 Oregonopolis, 2377.
Oriocourt, 1218.
 Oriolen, (Orielis *Orihuela*), 297.
 Oritanum, 1191.
 Ortona, 858, 2287.
 Osca, 2033.
 Osnabrugum, 2683.
 Ostunium, 546, 625, 695, 1344, 1483.
 Oswiecin, 1748.

 Pactae, 225.
Padova (Cfr. Patavium), 1817.
Palermo (Cfr. Panormus), 1543.
 Pampelo, 1853, 2798.
 Panama, 2500, 2603.
 Panormus, 227, 728, 1543, 1617.
Pao-Ting-Fou, 2109, (*m*).
 Papia, 250, 309, 465, 658, 694, 829, 1892,
 2892.
 Parona, 1629.
 Parentum 123, 824, 2123.
 Parisii, 18, 21, 63, 148, 151, 226, 265,
 266, 337, 369, 401, 482, 542, 567, 628,
 859, 901, 986, 991, 1012, 1044, 1066,

[Parma]

- 1105, 1107, 1139, 1187, 1224, 1241, 1258,
1293, 1296, 1341, 1363, 1366, 1426, 1511,
1556, 1568, 1581, 1635, 1734, 1791, 1826,
1911, 1949, 1989, 2003, 2048, 2132, 2177,
2275, 2478, 2486, 2552, 2569, 2593, 2688,
2699, 2702, 2805, 2906.
Parma, 24, 452, 828, 1227, 1842, 2344.
Patagonia, 2792.
Patavium, 141, 1819, 1889, 2130.
Pavia (Cfr. *Papia*).
Perù, 749, 2950.
Perusia, 1150, 2069.
Petrocora, 569, 2879.
Philadelphia, 1521.
Philippinae (Insulae), 54, 2059, 2137, 2209.
Pharia, 400, 1918, 2251, 2440, 2966.
Pictavium, 1167, 2235.
Piertia, 339.
Del Pilastrello, 2452.
Pinerolum, 1236.
Pinnae, 302, 404, 1464, 1538, 1777, 2858.
Pisae, 2008, 2246.
Pisaurum, 269, 602.
Piscia, 949, 1107, 2222, 2861, 3986.
Pistoria, 68, 2617.
Placentia (*Piacenza*), 1393, 2015.
Placentia (Hispaniae), 1115.
Plaimpied, 2497.
Platia, 759, 1897, 2270.
Plocium, 158, 623, 1772, 2274.
Policastrum, 733.
Pola, 123.
Polonia, 596, 778, 1173, 2016.
Pont Audemer, 2896.
Pontida, 2494.
Posen, 101.
Posnania, 19, 485, 939, 1037.
Potentia, 301, 402, 415, 948, 1291, 1506,
1553, 2829.
Poupsis, 2211.
Pouso Alegre, 560, 689.
Pradilla, 38.
Praeneste, 393, 1604.
Praga, 2765, 2575.
Presmilia, 766, 1620.
Privernium, 1387.
Providentia, 207.
Puntas Arenas, 2792.
Putumayo, 2900 (*m*).
Quebecum, 284, 974, 1273, 1490, 1503,
1518, 1919, 2194, 2592, 2789.
Quinque Ecclesiae, 2537.
Ragusa, 400.
Raiputanum, 3027.
Ravenna, 761, 1009, 2070, 2522, 2672.
Rapallum, 2040.
Ratisbona, 514, 1839, 1958.
Rega, 334.
Rennes, (Cfr. *Rhedones*).
Rhedones, 149, 2217.
Rhegium, 340, 1455, 2151.
Rhemi, 776, 2383, 2488.
Ricomagum, (*Riom*), 2238.
Rimini (Cfr. *Ariminium*).
Rio de Janeiro (Cfr. *Flumen Januarii*).
Ripana, (*Ripatransone*), 988, 2171.
Riverormium, 207.
Rockfordium, 1650.
Rockhampton, 2797.
Rodigium, 1905.
Roma, 5, 169, 262, 396, 449, 548, 795,
908, 916, 930, 1062, 1063, 1110, 1219,
1247, 1410, 1426, 1438, 1449, 1456, 1509,
1559, 1682, 1878, 1906, 2028, 2161, 2293,
2379, 2521, 2554, 2599, 2619, 2656, 2674,
2709, 2736, 2770, 2844, 2859, 2905, 2943,
3008.
Rossanum, 863, 1914, 2193.
Rothomagum, 299, 944, 2265, 2549, 2775.
Rottemburgum, 1045, 1340.
Rouen (Cfr. *Rothomagum*).
Rubi (*Ruvo*), 144, 1137, 1220.
Rupellae (*La Rochelle*), 343, 370, 815, 900.
Ruremondum, 1854.
Russia, 1311.
Ruvo (Cfr. *Rubi*).
Sabina, 488.
Sagium (*Sééz*), 2191.

- Salamantia, 1292.
 Salernum, 1983, 2210, 2259, 2561, 2844.
 Salisburgum, 798, 1962, 1983, 2317, 2607.
 Salutiae, 573, 734, 2623.
 S. Agatha Gothorum, 2704.
 S. Maria de Tinchebray, 2510.
 Sancta Severina, 14, 626, 659, 2036.
 Sancti Angeli in Lizzola, 105.
 Sancti Angeli Lombardorum, 3062.
 Sancti Christophori de Cuba, 2923.
 Sancti Christophori de Habana, 2204, 2285, 2923.
 Sancti Claudii, 1339.
 Sancti Deodati, 553.
 Sancti Galli, 2103, 2458.
 Sancti Honorati, 2118.
 Sancti Hippoliti, 282.
 Sancti Jacobi de Venezuela (vide *Caracas*), 1125.
 S. Joannis de Mauriana, 2303.
 Sancti Ludovici, 2019.
 S. Marci et Bisinian., 11.
 Sancti Mauricii Claravallensis, 2141.
 Sancti Miniatis, 341, 2246.
 Sancti Pauli in Brasilia, 1570.
 Sancti Quintini, 1337.
 SS. Redemptoris, 918.
 Sancti Salvatoris, 903, 2774, 2969.
 Sancti Sebastiani, 2395.
 Sandomirium, 131.
Sandwich (Insulae), 2435.
 Santanderium, 1103.
Santarem, 433.
Scen-Si, 2501 (*m*).
Shikoku, 154 (*m*).
Sciansi, 1338 (*m*).
 Scotia, 1325, 2437, 2584.
 Sedunum (*Sion*), 2764.
Seifersdorf, 1985.
 Segusium, 1152, 1797, 2138, 2565, 3067.
 Senogallia 1343, 1457, 1861, 1940.
 Senones, 371, 1658.
 Setia, 1165, 1222, 1559.
 Sidon, 838.
 Signe, 1578.
 Simla, 2337 (*m*).
 Sina, 1174, 1697, 1859, 2125, 2613, 2614.
 Solesmum, 275, 304.
 Solomonicarun (Insulae), 2813.
 Sora, 533, 762, 866, 1281, 2959.
 Spira, 1711.
Spitzberg, 3034 (*m*).
 Squillacium, 2105.
Stanley-Falls, 382 (*m*).
Strasbourg (Cfr. Argentoratum, Strasburgum).
 Strigonium, 2347, 2254, 2710, 2742.
 Sublacum, 1043, 1454, 2022.
Sudan, 3031 (*m*).
 Suessiones, 1071, 1140, 1388, 1385, 1485, 2441.
 Surrentum, 1452.
Sydney, 493, 2024.
 Syracusa, 184, 946.
 Syria, 2247.
Tacambara, 3079 (*m*).
Tai-Kou, 2497, 2947.
Tanganiha, 1996 (*m*).
Tarapacà, 868 (*m*).
 Tarasio, 44.
 Tarbae, 37, 138, 1707, 1920, 2773.
 Tarentum, 492.
 Tarnovia, 1189.
 Tarracona, 565.
 Tarvisium, 89, 450, 2617, 2747.
 Taurini 228, 1313, 1324, 1951, 2589, 2696, 2858.
 Tehuantepechium, 79.
Temiskamingue, 1648 (*m*).
 Terra Nova, 163, 2289.
 Tergeste, 1151.
 Theanum, 2181.
 Theatinum, 897, 2484.
 Thelesia, 1794.
 Thermulae, 368, 447, 481, 1216.
 Thibetum, 2750 (*m*).
 Tibur, 1010.
 Ticini (Canton.), 662.
 Tifernum, 2297.

[Toletum]

- Toletum, 1309, 1347, 1473, 2502, 2541, 2583, 2754.
 Tolosa, 195, 203, 235, 910, 1832, 2010, 2220, 3007.
 Tomacum, 1158, 2185.
 Tomitum, 152.
 Tranium, 456.
 Transilvania, 1481, 2513, 2790.
Transvaal, 419, 2400 (*m*).
 Trecae, 1634.
 Treia, 544, 1136, 1477.
 Treviri, 484, 1047, 3023.
 Tridentum, 178, 1314, 1619.
 Trincomalium, 2958.
 Tripoli, 2975.
 Triventum, 566.
 Tropia, 1907, 2267.
 Tudertum, 2826.
Tulancingo, 710.
 Tullum, 398.
 Tunquinum, 919, 1626, 1698, 2294, 2438, 2580.
 Turchia, 1898, 1912, 1948.
 Turones, 1144.
 Tyrum, 838.
Ubanghi-Chari, 2451, 2495 (*m*).
Uella Orientalis, 2260 (*m*).
Uganda, 2869 (*c*).
 Ugentum, 2166, 2284.
 Urbinum, 1145, 1605.
 Urbs, 3, 91, 92, 117, 118, 122, 153, 159, 213, 253, 262, 274, 280, 286, 322, 347, 423, 478, 495, 502, 510, 530, 562, 575, 614, 615, 639, 684, 704, 707, 714, 807, 811, 1083, 1087, 1520, 1533, 1716, 1765, 1917, 2099, 2150, 2340, 2345, 2434, 2475, 2538, 2570, 2659, 2660, 2676, 2758, 2810, 2811, 2903, 2951, 2971, 2991.
 Urgella, 174, 757, 784.
Urubamba, 3065 (*m*).
 Utina, 193, 277, 513, 1298, 2369.
 Vacia, 763.
 Valentia, 1773.
 Vallis Pompeiana, 735.
 Vallisoletum, 2744.
 Vallis Suppentonia, 2873.
 Vallis Vidonis (*Laval*), 2327.
 Valve, 150.
 Varadinum (Magnum), 1042.
 Varnia, 2762.
 Varsavia, 147, 296, 656, 1013, 1067, 2291.
 Veglia, 1192.
 Venetiae, 399, 418, 800, 1480, 1512, 2280, 2335, 2471, 2482.
 Venezuela, 2417.
 Ventimillia, 454, 694, 1106.
 Verapolis, 496.
 Vercellae, 29, 1840, 1987, 2292, 2481.
 Verona, 880, 2064, 2235.
 Versaliae, 729, 1636, 2715, 2804.
 Vesuntio (Cfr. Besuntin.).
 Veszprimia, 20, 1557, 3084.
 Vicentia, 1579, 2685, 2867.
 Vicodunum (*Mondovì*), 2198.
 Victoria, 1614.
 Viglievanum (*Vigevano*), 1023, 1345, 1450, 1694.
 Vilna, 854, 945.
 Vindobonae, 172, 705, 777, 951, 1112, 1365, 1392, 1554, 1727, 1735, 1814, 2066, 2380, 2911, 2924.
 Viterbium, 113, 950.
 Vivarium, 2027, 2586.
 Volaterra, 1288, 1466.
 Vratislavia (*Breslau*), 218, 618, 855, 2446, 2899, 2910.
 Vrhbosna, 180.
Wackelbeckerfeld, 601.
Washington, 34, 1710, 2054, 2681.
Wayne-Castrum, 2759.
 Westmonasterium, 748, 1657, 2457, 2536, 2554, 2693, 2788, 2841.
 Wilna (Cfr. Vilna).
 Winona, 2214.
 Wladislavia, 130, 2834, 2915.
 Wratislavia, (Cfr. Vratislavia).
Yucatan, 1088, 1621.

Zagabria, 230, 308.
 Zambesis, 2568, 2837.
 Zamora, 997, 2012.

Zanguebar, 1034 (*m*).
 Zara, 982, 2853.
 Zulia, 1198.

II.

SYNOPSIS PERSONARUM.

Aertnis, 928.
 Agathangelus, 252, 346, 432 (*c*).
 Agnes (S.), 1436.
 Agnesi, 322.
 Aguirre y Garcia, 2354, 2502, 2541, 2583.
 *Agius, 1662, 2209.
 Alacoque, 1496 (*c*).
 Albricia, 1411 (*c*).
 Alexandre-Bal, 2132 (*r*).
 Allard, 2780.
 Allaria-Aillaud, 2432 (*r*).
 *Allegro, 1845.
 Alphonsus XIII, 874.
 Almato 668, 787 (*c*).
 *Altenweisel, 2426.
 Alvi, 312 (*z*).
 Ambraziejus, 1232 (*z*).
 A mette, 1826, 2100, 2699, 2706.
 Anna (S.), 2875.
 Anna Maria Iavouhey, 1465 (*c*).
 Andrassy-Szecheny, 2540 (*r*).
 *Andreoli, 2308.
 Andrieu, 3009.
 *Angelucci 2965.
 Añon, 2038.
 Anselmus (S), 1810.
 Angelini-Angelini, 1860 (*r*).
 A. P. S., 2519 (*z*).
 Aquaderni, 1670.
 Arc, 128, 1696, 1700, 1728, 1741, 1800, 1833, 1855, 1916, 1960, 1972, 2011, 2081, 2101, 2126, 2781 (*c*).

*Archambeault, 2907.
 Arcoverde Cavallanti de Albuquerque, 2395, 2542.
 Ardizzone-Balbis, 2481 (*r*).
 Arialdu, 365 (*c*).
 Arndt, 276.
 Arunasalam-Marimuttu, 2958 (*r*).
 Attardi, 2200 (*c*).
 *Audino, 2006.
 Aviano, 2924 (*c*).
 Baccher, 1838 (*c*).
 Baglioni-Boni, 2161 (*r*).
 *Bagnoli, 2705, 2990.
 Bahia y Urrutia, 2129.
 *Balestra, 2213.
 Balbis-Ardizzone, 2481 (*r*).
 Balfour of Burleigh, 2584.
 Ballerini, 2110.
 Balzan-Adami, 2112, 2301 (*r*).
 Bambozzi, 2625 (*c*).
 Barat, 169, 1426, 1445, 1449, 2268 (*c*).
 Barbadicus, 2730 (*c*).
 Barbier, 1551 (*z*).
 *Battaglia, 1977, 2334, 2638.
 Bataille, 2032.
 Batiffol, 2411 (*z*).
 Baudy, 1577.
 Beale, 2447 (*c*).
 Becchi, 1984.
 Begey y Favero, 2944 (*z*).
 *Begin, 284, 1460, 1518.
 Begni, 2372.

[Béguinot]

- *Béguinot, 2358.
 Bellesini, 332, 393, 589, 435 (c).
 Benedictus Labre (S.), 681.
 Bernasconi, 458.
 Berthon-Robine, 2478 (r).
 Bertoni, 880 (c).
 Bernhardt-Hospelt, 2323, 3068 (r).
 Berrio-Ochea, 668, 787 (c).
 Bianchini, 2161.
 Billiard, 786, 881, 893 (c).
 *Bilczewski, 2362.
 Birgitta (S.), 679.
 Blasucci, 956 (c).
 Bleve-Saporito, 2166 (r).
 Boccolieri, 2040.
 Bodin, 2761.
 Boff, 1831.
 *Boggiani, 2332.
 Bona, 2198.
 Bonaiuti, 2333 (i).
 Bonaventura, 916, 930, 952, 2020 (c).
 Boni-Baglioni, 2161 (r).
 Boni de Castellane-Gould, 2161, 2662, 2981 (r).
 *Bonney, 1875.
 Bonney (de), 1712 (i).
 *Bonnet, 2027.
 Boschi, 1997, 2257, 2883.
 Bosco, 1313 (c).
 Bossuet, 2582.
 *Bougouin, 2860.
 Bourgeois, 2296 (c).
 Bourne, 75, 2427.
 Branconi-Streit, 1922 (r).
 Brandi, 778, 1885.
 Brémond, 3019 (i).
 Breton, 3007.
 *Bruchesi, 2357.
 Brun, 2449.
 Brunetti, 1967.
 *Bruni, 2223.
 Bubée, 2498.
 Bueno de Barros, 2051.
 Buonpedoni, 2199 (c).
 Bureau, 1499 (i).
 Burghausen, 472.
 Bush, 1711.
 Busnelli, 1885.
 Caberlotto-Berengan, 2747 (r).
 Cafaro, 1542 (c).
 Cafasso, 955 (c).
 *Cagliero, 467, 1992.
 Cagnoli, 1543 (c).
 Calenzana, 1310 (c).
 Calon, 1720, 2884, 2424.
 Canal, 1712 (i).
 *Cantagalli, 2159.
 *Capecelatro, 751.
 Capelloni, 1886 (c).
 Capillas, 162, 1696, 1697, 1798 (c).
 Capoccio a Viterbo, 2555 (c).
 Carabantes, 2318 (c).
 *Caracciolo, 2226.
 *Cardona y Tur, 3029.
 Caresa, 1352.
 Carolus Borromaeus (S.)
 Carolus (De Blesis), 462 (c).
 Carrasquedo, 2940 (r).
 Casabianca, 1883 (r).
 Casañas y Pages, 1204.
 Castaneda, 251, 787 (c).
 Cassianus, 252, 346, 432 (c).
 Cassetta, 2697.
 Castagnier-Monier, 2865 (r).
 Castelain, 1891.
 *Castelli, 2898.
 *Castro, 2385, 2417.
 Cattaneo, 2671.
 Cavallari, 2333.
 *Cazet, 2305.
 Cecchinelli, 2959 (r).
 Cellini, 1176, 2111.
 Cesarello a Valle, 2015 (c).
 Ceslaus, 2421 (c).
 Cestac, 1424 (c).
 Cevoli, 2297 (c).
 Chapelier, 278.
 Chaubert-Weber, 2048 (r).
 Chelkowski-Krasinska, 2078 (r).

- Chevrier, 3043 (*c*).
 Chiarelli-Madera, 2193 (*r*).
 *Chollet, 2678.
 Chouilly, 2695 (*i*).
 *Christie, 2377.
 Chrisostomus (S. Ioannes), 1312, 1467.
 Christophorus a Romandiola, 586 (*c*).
 *Ciceri, 2892.
 Ciappara-Mifsud, 7615 (*r*).
 Cichy, 1683.
 Cini Adelaidis, 2124 (*c*).
 Clapier, 2690.
 Claraz, 2795 (*i*).
 Claver, 319.
 Colchen-Carrè de Malberg, 1887 (*c*).
 Colin, 1691 (*c*).
 Combe, 1232 (*i*).
 Commer, 1287.
 *Conforti, 2344.
 Connestabile della Staffa, 2061.
 Conte, 2623 (*r*).
 Corbato, 1232 (*i*).
 Cordier-Nicolle, 2309, 2563 (*r*).
 Cormier, 1665, 3086.
 Corradi, 2184.
 *Corrêa Nery, 2474, 2778.
 *Cos y Macho, 2744.
 Coubé, 3054 (*i*).
 Coullié, 258, 706, 2007, 2154, 2306.
 Criquelion, 469.
 Crisinus, 127, 434 (*c*).
 Crosta-Fey, 2249 (*r*).
 Crostarosa, 2061.
 Cuénot, 1626, 1698 (*c*).
 Cuny, 3078.
 *Cyrillus VII, 1830.
 *Cyrillus Macarius, 2743.
 Dal Gal, 1784.
 D'Alma, 1551 (*i*).
 Dal Val, 1871.
 Damianus a Furcherio, 2419 (*c*).
 D'Annunzio, 2519 (*i*).
 Daranatz, 2800.
 Darmanin-Lapira, 2402 (*r*).
 D'Azzi, 1551 (*i*).
 De Amicis, 2244.
 *De Bettinger, 2352.
 De Breuil de St. Germain - Denison,
 2552 (*r*).
 De Brigode, 598.
 De Blesis, 462 (*c*).
 Debout, 379, 1972.
 De Castellane-Gould, 2662.
 De Cauzons, 2795 (*i*).
 De Chalonge-Reynier, 2852 (*r*).
 *De Cormont, 2588.
 De Croy, 2234.
 Decurtins, 2339.
 De Francheville, 1051 (*c*).
 De Henricourt, 2403.
 De Hoensbroech, 1366.
 *De Hornig, 3084.
 De Jacobis, 364 (*c*).
 De la Mennais, 2482 (*c*).
 *Delamaire, 2677.
 Delanoue, 51 (*c*).
 De la Paquerie, 2119.
 De la Salle (S. B.), 1738, 1804.
 Delassus, 2349.
 Delatte, 304.
 Del Bufalo, 406, 703.
 *Del Corona, 2117.
 *Della Chiesa, 2001.
 De Marillac, 2593 (*c*).
 De Mattias, 97 (*c*).
 *Del Corona, 2107.
 Del Val, 1871.
 Deminuid, 2425, 2700.
 De Montenach, 1073.
 De Mun, 2055, 2687, 2939.
 Denis, 88 (*i*).
 Denison - De Breuil de St. Germain,
 2552 (*r*).
 De Norfolk, 2359.
 De Pomes, 441.
 De Reynol, 1073 (*r*).
 *Dernaz, 2228.
 De Santi 2050.
 Desurmont, 1891.

[De Torre Diaz]

- De Torre Diaz, 2994.
 De Valencina, 2085.
 De Vendôme, 107.
 Dimnet, 1315 (*i*).
 Di Netta, 2267 (*e*).
 Diomira a Verbo Incarnato, 2047 (*c*).
 Dita, 2262.
 Dolonne, 2695 (*i*).
 Dominicus a Matre Dei, 2554 (*c*).
 Donaldson, 2584.
 Donati-Micastoni, 2652 (*r*).
 Dó-Só, 3070, (*r*).
 Donders, 3022 (*c*).
 Dröder, 1835.
 Dubarat, 2800.
 Dubillard, 3014.
 *Dubois, 1900, 2664.
 Du Botneau, 1870.
 Dubouché, 2987 (*c*).
 *Dubourg, 2717.
 Duchesne L., 2622, 2695 (*i*).
 Duchesne Philippina, 2019 (*c*).
 *Duhig.
 Dupin, 1551, (*i*).
 Duprè-Scaparrone, 3011, (*r*).
 Durand, 2190.
 Duthoit, 2152.
 Ehses, 2597.
 Eichert, 2454.
 Eymard, 1628, (*c*).
 *Endrici, 3064.
 Eschbach, 2026.
 *Espinosa, 1272.
 Estevez-Laza, 2285 (*r*).
 Eudes, 1539, 1696, 1699, 1799, 2556 (*c*).
 Everest, 2726.
 Falconio, 2551.
 Falzon, 241 (*c*).
 *Fagnano, 2792.
 Fantosati, 2614 (*c*).
 Fanti, 1778, (*c*).
 Farley, 1999, 2564.
 Federspil, 3078.
 Felicius, 1627, (*c*).
 *Fennelly, 2356.
 Fernandez, 2142, (*i*).
 Fernandez y Valbuena, 2120.
 Féron-Vrau, 2225.
 Ferracci, 2886, 2944 (*i*).
 Ferrata, 324, 2550, 3003.
 Ferrari, 307, 872, 1248, 1285, 1574, 1868,
 1888, 2242, 2245, 2578, 2820.
 Ferreres, 1761.
 Ferreri (S.), 3039.
 Fiat, 305, 1006, 2669.
 Fillion, 354.
 Filippini, 2846, (*c*).
 Fischer, 652, 837, 1056, 1077, 1954, 2108,
 2326, 2361, 2408, 2847.
 Fletcher, 2783.
 Flisca Adurna, 2184.
 *Floriano, 1037.
 Fogazzaro, 915, 2519 (*i*).
 Fongoli, 2061.
 Fonck, 20, 28.
 Fonsagrives, 1927.
 Fontaine, 1928.
 *Franceschini, 2070.
 Franck, 924, 2820.
 Francica Nava, 649, 1715, 2216.
 Franciscus a Camporubreo, 1604 (*c*).
 Fraser, 1335.
 Frassinetti, 1050 (*c*).
 Fridericus a Ratisbona, 1839 (*c*).
 *Fuzet, 2775, 2549.
 Gabriel, 287, 1464, 1537, 1538, 1777 (*c*).
 Gallarati-Scotti, 2695, (*i*).
 Gamalbertus, 1958, (*c*).
 Gambara, 2142 (*i*).
 Gaynnon, 1975.
 *Garcia Naranjo, 2930.
 Garofoli, 1771, 1872 (*r*).
 Garriguet, 1089, 2034.
 Gärtner-Harck, 2683.
 Gasquet, 1402.
 Gaudé, 651.

- Gaudeau, 2984.
 *Gauthey, 2637.
 *Gély, 2106.
 Georgel, 88 (*i*).
 Gerlier, 1879.
 *Germain, 2010.
 Ghibellinus, 2944 (*c*).
 Ghizzoni, 524.
 Giacomelli, 2269 (*i*).
 Gibbons, 321, 876, 2404, 2518, 2681.
 *Gieure, 2824.
 Gil de Federich, 251, 787 (*c*).
 Giraldi, 2617 (*c*).
 *Gomes Pimenta, 2732.
 Gomes-Torrens, 2862 (*r*).
 Gonzaga, 2612, 3638 (*c*).
 Goossens, 500, 550.
 Gould-Boni de Castellane, 2662, 2981 (*r*).
 Goursat 1232 (*i*).
 Graffin, 1793.
 Grannan, 2493.
 Gredt, 2864.
 *Grellier, 2327.
 Grodeczius, 127, 434 (*c*).
 Groffier, 867.
 Grosoli, 48, 356.
 Gruska, 739, 640, 1112, 2066, 2414.
 Guilelmus II Germaniae Imperator, 281,
 817, 2004, 3038.
 Gulielmus II Wurtemb. Rex, 2491.
 Guiot, 922.
 Guyart, 2572 (*c*).

 Haberl, 438, 2116.
 Hamelin 1551 (*i*).
 Harck-Gärtner, 2683 (*r*).
 Hasenhörl, 1769.
 Haze, 2663 (*c*).
 Haxthausen, 470.
 Heydon, 2024.
 *Heffon, 2214.
 *Heldey, 2891.
 Hemricourt de Grunne, 2403.
 Hector, 1835.
 Hergenröther, 273.

 Hermosilla, 668, 787 (*c*).
 *Herrera Restrepo, 2343.
 Herzog, 1902 (*i*).
 Hidon, 2024.
 Hiss, 3057.
 *Hittmair, 2670.
 Hoensbroech, 1366.
 Hofbauer, 1729, 1735, 1743, 1814, 1847,
 1848 (*c*).
 Holzhey, 2837.
 Holzhey, 2944 (*i*).
 Hospelt-Bernarht, 2323, 3068 (*r*).
 Houtin, 119, 312, 937, 1127, 1315 (*i*).
 *Huagek, 675.
 Hugon, 3072.
 *Huin, 2087.
 Howart, 2447 (*c*).
 Humbert, 2443 (*i*).

 Kanh-Tien, 2580 (*r*).
 Kanter, 2133.
 Katschthaler 1962.
 Khang, 668, 787 (*c*).
 Keller, 1723, 1880, 2183, 2779.
 *Kennedy, 1867.
 Kientchang, 2311 (*r*).
 Kintzinger, 3078.
 Kleider, 922.
 Kleiser, 2262.
 Ko-Joun, 2947 (*r*).
 Koch und Wecker, 2543 (*i*).
 Kopp, 652, 717, 1056, 2326, 2446, 2901,
 2910.
 Korz, 1760.
 Krasinska-Chelkowski 2252 (*r*).
 Kuhun, 1705.

 Iabar, 2716.
 Iacobus a Voragine, 2419 (*c*).
 Iallu-Turk, 2428 (*r*).
 Ianssens, 521.
 Ianvier, 86, 2098, 2668, 2912.
 Iavouhey, 1465, (*c*).
 *Ibarra, 2092.
 Ioannis a Triora, 2125 (*c*).

[Ioannis]

Ioannis B. a Fabriano, 43 (c).
 Ioannes (S.) B. de la Salle, 1738.
 Ioannes Montis Marrani, 879 (c).
 Ioly, 1815 (e).
 Iosephus a Carabantes, 2318 (c).
 Iouet, 2949.
 Ioun-Ko, 2947 (r).
 Iulianus Cesarello de Valle, 2123 (c).
 Iustinus de Iacobis, 964 (c).
 Izsoff Alaios, 2795 (i).

Laerman, 1036.
 Laberthonnière, 915, 3054 (i).
 Labouré, 1412 (c).
 Lagrange, 2839.
 Lahitton, 1964, 2588, 3042.
 La Mennais, 2482 (c).
 La Paquerie (de), 2119.
 Lapira-Darmanin, 2402 (r).
 Laspladas, 2411, 2944 (i).
 *Laspro, 2210.
 Lauchoroski Brzezic, 889.
 Laube-Ziebe, 2840.
 Laza-Estevez, 7785 (r).
 Lecigne, 2442.
 Lecot, 426.
 *Le Camus, 815.
 Ledochowska, 2429.
 Lefranc, 1127 (i).
 *Legoux, 1096.
 Lehodey, 1695.
 Lemius, 1416.
 Le Morin, 1315 (i).
 Lenert, 2893.
 Lentini, 590 (c).
 Leonori, 1230.
 Leopoldus, 744.
 Lépicier, 966.
 Lerolle, 1183, 1877.
 Le Roy, 1271, 1315 (i).
 Leziniana, 251, 787 (c).
 Liem, 251, 787 (c).
 Liebermann, 2295 (c).
 *Likowski, 2631.
 Lintélo, 3059.

Llovera, 2090.
 Lizzocci, 789 (i).
 Lohninger, 920.
 *Longhin, 2517.
 Lopez-Brün, 895.
 Loisy, 111, 119 (i), 1489 (e).
 Loriaux, 1712 (i).
 Lottini, 2307.
 Luanga, 2869 (c).
 Lucien-Brun, 2075.
 Luçon, 2383, 2488.
 Lucchetti, 2959 (r).
 Ludovicus a Causarea, 1211 (c).
 Luitpoldus Bavariae R., 2473.

* Mac-Evay, 2248.
 Maffi, 1361.
 Magdalena ab Austria, 687 (c).
 Magdalena Albricia, 1411 (c).
 Maggioni, 789 (i).
 Maiella, 389, 394, 464 (c).
 *Manacorda, 1816.
 Manaresi, 2333 (i).
 Maria a Conceptione, 2731 (c).
 Maria a Doloribus, 1309 (c).
 Maria ab Incarnatione, 2592 (c).
 Maria Clotildis, 1275 (c).
 Maria Magdalena Fontaine, 1275 (c).
 *Marbeau, 2097, 2582.
 Marcantoni-Donati, 2652 (r).
 Marcus ab Aviano, 2924 (c).
 Marcus de Marconibus, 877 (c).
 Margerin, 2945.
 Margherita a SS.mo Sacramento, 785 (c).
 Mari, 2333 (i).
 Marini, 385.
 Marigliano, 468 (c).
 Marianus ab Arce Casali, 2002 (c).
 Marimuttu-Arunasalam, 2958 (r).
 Marshall-Lang, 1053.
 Martha Agnes Steiner, 1779 (c).
 Martin, 1714.
 Martin de Herrera y de la Iglesia,
 1973, 2348.
 Mateu, 1820.

- *Mathia, 594.
 *Mattei-Gentili, 2344.
 Mazzuchelli, 2455 (r).
 Medolago-Albani, 212, 1785, 2009, 2160, 2453, 2634.
 Meizlik-Tognom, 2102 (r).
 *Mendes Bello, 2480.
 Mendore, 2682 (r).
 Menelik, 1003.
 Mensdorff-Pouilly, 2380.
 Mercier, 3016.
 Merkle, 3054 (i).
 *Meunier, 2896.
 Micheletti, 645, 1594.
 Michelini, 549.
 Mistral, 2239.
 *Mistrangelo, 1976.
 Mollard-Varigault, 2702 (r).
 Monnier-Castagnier, 2865 (r).
 Montague, 1675, 2522 r, 2672 (r).
 Montenach, 2278, 2802.
 *Monterisi, 2829.
 Montfort, 3013.
 Monsabré, 957.
 Moran, 493, 752.
 *Morice, 2128.
 Muff, 1706.
 Munier, 2878.
 *Muñoz y Herrera, 2018.
 Murri, 1712 (i), 1786 (e), 1902 (i).
 Murumba, 2869 (c).
 Nagy-Peter, 2790.
 *Naranyo, 2950.
 *Nasalli-Rocca, 2633.
 Naschberger, 2298 (r).
 Neel, 1626, 1698 (c).
 Néron, 1626, 1698 (c).
 Neto, 253.
 Neuerburg-Froberger, 3023 (r).
 Newman, 1491.
 Nicolle-Cordier, 2309, 2563 (r).
 Nitoglia-de Angelis, 2459 (r).
 Norfolk (dux de), 2359.
 Noval, 2638.
 Nuñez, 2147.
 O' Brien Lumnis, 457.
 O' Connel, 1806.
 Ochoa, 2396.
 Odelin, 237.
 Olive, 88 (i).
 Oriol, 1353, 1743, 1847, 1849 (c).
 Ormanian, 2519 (i).
 *Ortiz y Gutierrez, 2012.
 Oscar, 663.
 Oster, 1719, 2088.
 Ozanam, 2988, 3005.
 Pallavicino, 2133.
 Palmarini, 2707 (i).
 Pannier, 3053.
 Paquay, 2611 (c).
 Paquet, 535.
 Parkhurst-Reid, 2657 (r).
 Pasi, 1965.
 Pasolini-Montague, 2522, 2672 (r).
 Pasquier, 1370.
 Pastor, 1618.
 *Pechenard, 538.
 Pègues, 1377.
 *Pelizzo, 1819.
 Pennacchi, 722 (c).
 *Perez, 2774.
 Pedace, 2074.
 Pey-Odeix, 1127 (i).
 *Perez, 2774.
 Peter-Nagy, 2790.
 Petit (A.), 1726.
 *Petit (L.), 1714.
 Petre, 3055 (i).
 *Petrus XIII, 2814.
 Pièdada de Arana, 2165.
 Placidus, 783 (c).
 Planchet, 1477 (i).
 Planchut-Raulier (r).
 Piccardo, 1006.
 Poletto, 1764.
 Pongraczius, 127, 434 (c).
 Porsch, 1905.
 Postel, 1096, 1289, 1327, 1441 (c).
 Potentinus, 1627 (c).

[Pothier]

Pothier, 170, 669.

Prévost, 257.

Prohàska, 2543 (*z*).

*Puja, 2036.

*Pulciano, 2031, 2355.

Pustet, 506.

Puzyna, 2470.

*Quigley, 2249.

Radaeli, 2780.

*Radini-Tedeschi, 2232.

Rampolla, 1436, 665, 1436, 2645.

Ratisbona (Fridericus a), 1839 (*c*).

Ratti, 2170.

Raulier-Planchut (*r*).

Razzoli, 2035.

Reid-Parkhurst, 2273, 2657 (*r*).

*Renzullo, 2115.

*Restrepo, 3032.

Reynier-de Chalonge, 2852, 3001 (*r*).

Remes, 2632.

Renzetti, 3054 (*z*).

*Ressia, 2128.

Ribera, 2794 (*c*).

*Ricard, 2279.

Ricasoli, 1276 *c*.

Richard, 499, 576, 751.

Rinaldi-Gennari, 2076 (*r*).

Robine-Berthou, 2478 (*r*).

Rodriguez, 2140.

Rognin-Saillet, 2838.

Romano d'Azzi, 1541 (*z*).

Romedius, 1316 *c*.

Rosa Caraba, 1352 (*c*).

Roseberry, 2584.

Rozés, 1900.

Rosminiani, 166.

Rossi, 1787 (*r*).

Rottner-Smith, 2486 (*r*).

Roussel, 1157.

Rua, 405, 1177.

Rusbrockius, 1688 (*c*).

Russo, 1902 (*z*).

Rudigier, 780 (*c*).

Sakakini-Cassab, 2546 (*r*).

Saillet-Rognin, 1838.

Saintyves, 1499 (*z*).

Salesius Jacobus, 2586 (*c*).

Saltamochius, 2586 (*c*).

*Salvador y Barrera, 1990.

Salvatorelli, 2069.

Sa Mamale-To Bai, 3015 (*r*).

Sang-Wang, 2997 (*r*).

*Sansonì, 1813.

Sarcander, 2392 (*c*).

*Sardi, 388, 522.

Sarnelli, 1120 (*c*).

Sauli, 250, 309, 465 (*c*).

Savarese-Spavone, 2082.

*Scalabrini, 2885.

Scaparrone-Duprè, 3011 (*r*).

Schachleiter, 968.

Schmelcher, 2330 (*r*).

Schmidt, 2587.

Schmidt-Schmidt, 2587 (*r*).

Schwane, 1835.

Schuller, 1813.

Serafini, 2443.

*Sevin, 3005 (*r*).

Siehen-Koscielska, 2291 (*r*).

Sigisbertus, 783 (*c*).

*Sili, 1154.

Silvio Vio, 1952.

Simon, 1934.

Simplicius, 1627 (*c*).

Schmytt-Schymitt, 2725 (*r*).

Schwane, 1833.

Smyth-Vaudry, 1712 (*z*).

Sò-Dò, 3070 (*r*).

Solari, 1128 (*c*).

Solieri, 2000.

*Soldevilla y Romero 2397.

Sostene Gelli, 1902 (*z*).

Spavone-Savarese, 2082 (*r*).

Steiner, 1779 (*c*).

Steinmam, 281, 817.

Stephanus (S.), 152, 315.

Stroncomio 1300 (*c*).

Soulas, 477 (*c*).

- Svampa 558.
 Sylvain, 672.
 Swoboda, 2675.

 Taddeus, 2716.
 Taigi 908 (c).
 Talamoni, 2635.
 * Tasso, 2331, 2881, 3002.
 Teikert-Wilhelm, 2938.
 Ten Hompel, 2411 (i).
 Teobaldus, 96 (c).
 Theresia a S. Augustino, 634, 788 (c).
 Théry, 2890.
 Thomas, 2505.
 Thomas a S. Etienne, 1944.
 Tien-Canh, 2580 (r).
 Tilman, 2839.
 Tinebra-Turrisi, 2068 (r).
 Tissier, 2786.
 To-Bai-Sa Mamale, 3015 (r).
 Toniolo, 1708, 1893.
 Tonda-Viglione, 1797 (r).
 Torielli, 2626 (c).
 *Torras y Bages, 2512.
 *Touchet, 1741, 1833, 1855, 2201.
 Turk-Iallu, 2428 (r).
 Turmel, 1902, 2142, 2411 (i).

 Uttonius, 1958 (c).

 Van Caloen, 556.
 Van Dalsum, 3054 (i).
 * Van den Ven, 2233.
 Vannutelli V., 1307, 1312, 1923, 1947, 2218, 2928.
 Van Rossum, 2870.
 Varigaul-Mollard, 2702 (r).
 *Vasquez, 3083.
 Vaszary, 2347, 2710.
 Velasquez, 1762, 1162.
 Vénard, 1626, 1696, 1698 (c).

 Verhaegen, 2613 (c).
 Vespeyen (de), 2386.
 Veuillot, 1157.
 Vianney 413, 585, 587, 610, 2373 (c).
 Vicentini, 2885.
 Vichehoff, 799.
 Viglione-Tonda, 1797 (r).
 *Villard, 2316.
 Villien, 2476.
 Vio, 1952.
 Viollet, 915 (i).
 *Vizzini, 635.
 Vivaldus, 1288, 1466 (c).
 Vives y Tuto, 2042, 2046.
 Vogrinec, 312 (i).
 *Volpi, 2271.
 Volpicelli, 2418 (c).
 Vrai, 1712 (i).

 *Waffelaert, 1876.
 Wagner, 509.
 Walker-Wiekersheimer, 2843 (r).
 Wang-Sang, 2997 (r).
 Weber, 288, 2229.
 Wernz, 671.
 Werthmann, 1850.
 Wiekersheimer-Walcker, 2843.
 Wieland, 2411 (i).
 Wilhelm-Teikert, 2938.
 *Williez, 2231.
 Wilpert, 306.
 Winaüds, 2848.
 Witty, 2724.
 Wöeste, 1861.

 Zara, 982, 2853.
 Zdislava Berckiana, 1351 (c).
 Zenner, 2519 (i).
 Zichy, 2037.
 Ziebe-Laube, 2840.
 Zocchi, 2754.

A. M. D. G.

INDEX GENERALIS

PARS PRIMA.

SYNOPSIS CHRONOLOGICA—ARGUMENTORUM.

I.

Ante Cst. *Sapienti consilio* Pag. 1-135

II.

Post Cst. *Sapienti consilio*. Pag. 136-253

PARS ALTERA.

SYNOPSIS ANALYTICO—SYNTHETICA.

Abbas. Pag. 258

Abbatia » 258

Abbatissa:

a) Quoad eius electionem:

I) In genere » 258

II) In specie » 258

Absolutio:

a) In articulo mortis » 258

b) Generalis. » 258

c) Ad tumulum » 258

d) Sacramentalis » 258

Abstinencia:

a) In genere » 259

b) In specie:

I) Pro America Latina et Insulis Philippinis. » 259

II) Pro Cilena Natione. » 261

III) Pro Dalmatia » 261

IV) Pro Hispania » 262

V) Pro Italia » 262

VI) Pro Lusitania » 263

VII) Pro Scotia » 264

VIII) In vigiliis festorum suppressorum Pag. 264

IX) Quoad utriusque sexus Religiosas

Familias:

1) Generatim » 264

2) Specialiter:

a) Pro America Latina » 264

b) Pro Dalmatia » 264

c) Pro Italia » 265

Academia » 265

Acatholici. » 265

Acta:

a) S. Sedis:

I) In genere » 265

II) In specie:

1) Congregationis Rituum » 265

2) Indulgentiarum » 265

3) Servorum Dei vel Beatorum . . . » 265

4) Congreg. Religiosorum » 265

5) Commissionis Biblicae » 265

6) Definitionis dogmatis Immaculatae Conceptionis B. M. V. . . » 265

7) Gregorii XVI. » 265

b) Apostolorum » 265

Actio catholica, seu socialis vel popularis:

- A) In genere:
- a) Eius qualitates:
- I) Pro omnibus Pag. 265
- II) Quoad clerum » 261
- B) In specie:
- a) Quoad Italiani:
- I) Ante actionis catholicae socialis reordinationem. » 266
- II) Actio catholica socialis in Italia reformatur » 267
- III) Varia » 276
- b) Quoad Belgium » 276
- c) Quoad Brasiliam » 276
- d) Quoad Dominionum Canadense » 276
- e) Quoad Galliam » 276
- f) Quoad Germaniam » 276
- g) Quoad Hispaniam » 277
- h) Quoad Helvetiam » 277

Actio gratiarum » 277

Actiones scenicae » 277

Actus heroicus » 277

Adjutor (auditoris S. R. Rotae) » 277

Adoratio » 277

Administratio » 277

Administrator » 277

Admissio » 278

Adolescentulas » 278

Adoptio » 278

Adsociationes » 278

Adulterium » 278

Advenae » 278

Advocatus:

- a) Rotalis ac Signaturae Apostolicae:
- I) In genere » 278
- II) De proventibus » 278
- b) In Sanctorum causis » 278
- c) A S. Petro » 279

Aegroti » 279

Aethiopia » 279

Affinitas » 279

Africa » 279

Agentes seu expeditores in Curia:

- a) Particulares et privati Pag. 279
- b) Publici ac legitimi » 279

Agnes (S.) » 280

Agnosticismus » 280

Agonia (S.) » 280

Alba » 280

Alienatio » 280

Allocutiones SS.mi » 280

Aloysius (S. Gonzaga) » 283

Altare:

- a) Diversae species:
- I) Privilegiatum » 283
- II) Portatile » 283
- III) Mobile » 283
- IV) Gregorianum » 283
- V) Papalis » 243

b) Quoad locum » 283

c) Quoad consecrationem » 283

d) Quoad titularem » 284

e) Quoad ornamenta » 284

Amentia » 284

America latina:

- a) Quoad ecclesiasticam hierarchiam » 284
- b) Quoad facultates Americae Latinae Ordinariis ad decennium concessas » 284
- c) Quoad decreta, indulgentias ac peculiarias facultates » 285
- d) Epistolae » 288

America Septentrionalis:

- a) Quoad hierarchiam ecclesiasticam » 293
- b) Decreta, indulta et declarationes » 294
- c) Epistolae gratulatoriae » 294

Amotio administrativa:

- a) Normae canonicae » 295
- b) Ad rem varia » 299

Anglia:

- a) Quoad hierarchiam » 299
- b) Epistolae, declarationes ac decreta » 299

Animarum cura » 300

Anna (S.) » 300

Anniversarium » 300

Annulus » 300

Index generalis

Anselmus (S.)	Pag. 300	Baculus.	Pag. 321
Antillae	» 317	Banna.	» 321
Antiphonae	» 317	Baptismus:	
Antonius (S.)	» 317	a) Quoad linguam ac ritum	» 321
Apostasia	» 317	b) Quoad locum	» 322
Apostolatus orationis	» 318	c) Quoad indulgentias baptismi promissionibus adnexas.	» 322
Apparitiones	» 318	d) Quoad matrimonium	» 322
Apparitor	» 318	Barbara (S.)	» 322
Appellatio:		Barnabidae	» 322
a) In genere	» 318	Basilica:	
b) In S. R. Rota	» 318	a) America Latina	» 322
Aqua	» 318	b) Austria	» 322
Arc (B. Iohanna d').	» 318	c) Belgium	» 322
Arcadia	» 318	d) Gallia	» 322
Archiepiscopus	» 319	e) Hispania	» 322
Archigymnasium	» 319	f) Italia	» 322
Archivum	» 319	g) Polonia	» 322
Armenia	» 319	h) Turchia	» 322
Articulus mortis:		Bavaria	» 322
a) Quoad indulgentiarum lucrationem	» 319	Beatificatio	» 323
b) Quoad matrimonium et ad illum impedimenta	» 319	Belgium	» 323
c) Quoad professionem religiosam.	» 319	Benedictini:	
Ars christiana	» 319	a) Quoad regimen temporale.	» 323
Asia.	» 319	b) Quoad liturgiam.	» 323
Associatio:		c) Quoad indulgentias ac gratias	» 324
a) Cadaverum	» 320	d) Epistolae variae	» 324
b) Sacerdotalis	» 320	Benedictio:	
Athenaeum	» 320	a) Novae formulae	» 324
Attestatio	» 320	b) Papalis	» 324
Auditor (S. R. Rotae):		c) Nuptialis.	» 324
a) Quoad eius electionem ac qualitates.	» 320	d) In fine concionum	» 324
b) Quoad eorum Collegium.	» 320	e) In mortis articulo	» 324
c) Quoad iusiurandum.	» 320	f) A S. Mauro	» 324
d) Quoad eius actionem.	» 320	g) Fontis baptismalis	» 324
Augustiniani	» 320	h) SSm Sacramenti	» 325
Australia	» 320	i) Numismatum et scapularium	» 325
Austria-Hungaria:		j) Coronarum.	» 325
a) Hierarchia ecclesiastica ac liturgia	» 320	Beneficium	» 325
b) Decreta, indulta ac indulgentiae	» 320	Biblia:	
c) Epistolae.	» 321	a) Commissionis Biblicae sententiae:	
		I) Circa citationes implicitas in Sacra Scriptura contentas.	» 325
		II) Quoad narrationes specietenus tantum historicas in S. Scripturae libris qui pro historicis habentur	» 325

Index generalis

III) Quoad authenticam <i>Pentateuchi</i> eiusque integritatem	Pag. 325	3) Declarationes variae:	
IV) Quoad auctorem ac veritatem hi- storicam <i>IV Evangelii</i>	» 326	a) Quoad <i>consiliarios</i> ac <i>Maiorem</i> ci- vitatís circa bona ecclesiastica in <i>genere</i>	Pag. 338
V) Quoad libri <i>Isaiae</i> indolem et au- ctorem	» 326	b) Quoad eosdem circa bona <i>Reli- giosorum</i>	» 339
VI) Quoad characterem historicum trium priorum capitum <i>Geneseos</i>	» 327	c) Quoad <i>emptores</i>	» 339
VII) Quoad auctores ac tempus com- positionis <i>psalmorum</i>	» 327	d) Quoad <i>Deputatos</i> ac <i>Senatores</i>	» 339
VIII) Quoad auctorem, tempus com- positionis et historicam veritatem Evangelii secundum <i>Matthaeum</i>	» 328	e) Quoad <i>liquidatores</i>	» 339
IX) Quoad Evangelium secundum <i>Mar- cum et Lucam</i>	» 329	f) Quoad <i>locatarios</i>	» 340
X) Quoad quaestionem <i>synopticam</i>	» 330	4) Varia	» 340
XI) De auctore, integritate et compo- sitione epistolarum <i>pastoralium</i> Pauli Apostoli	» 330	Bonaventura (S.)	» 340
XII) De auctore et tempore compo- sitionis et historica veritate libri <i>Actuum Apostolorum</i>	» 331	Bonifaciana (Societas).	» 340
δ) Varia	» 331	Borussia	» 340
Bibliopola	» 332	Breviarum:	
Blasphemia	» 332	a) Quoad eius reformationem.	» 340
Bohemia	» 332	b) Quoad mutationes in eo inductas	» 340
Bona ecclesiastica:		Brevium (Secretaria)	» 340
a) In genere:		Britannia	» 340
I) Quaedam principia canonica	» 332	Bulla:	
II) Quoad SS. RR. §Congregationum in re competentiam	» 332	a) In Curia:	
III) Ad rem Instructiones ac facultates:		I) Quoad datam.	» 341
I) In genere:		II) Quoad subsignationem ac exem- plarum adervationem.	» 341
1) Normae tenendae in compo- sitionibus peragendis	» 332	III) Novae formulae	» 341
2) Clausulae indulti permittendi ad tempus ut municipia vel aliae societates, quibus, vi legum civilium, bona ecclesiastica de- volvuntur, acceptare valeant	» 334	δ) Cruciatæ	» 341
δ) In specie:		Cadaver:	
I) Pro dioecibus Statuum Americae Foederatorum	» 334	a) In genere	» 341
II) Pro Gallia:		b) Clericorum	» 341
1) Facultates	» 335	Caecilia (S.)	» 341
2) Instructiones:		Caeremonialis (S. Congregatio)	» 341
α) Pro compositione	» 337	Calendarium	» 341
β) Nonnulla solvuntur practica dubia	» 337	Calix	» 341
		Camaldulenses	» 341
		Camera:	
		a) Apostolica	» 342
		b) Spoliorum	» 342
		Camilliani	» 342
		Campanae	» 342
		Canada:	
		a) Quoad ecclesiasticam hierarchiam.	» 342
		b) Epistolae variae ac decreta	» 342
		Cancellaria Apostolica.	» 343

Candelae:

- a) Quoad earum materiam. *Pag.* 343
 b) Quoad earum numerum. » 343
 c) Quoad earum usum » 343

Canonicus:

- I) Quoad fidei professionem. . . . » 343
 II) Quoad iusiurandum antimodernisticum » 344
 III) Quoad cooptationem, residentiam, distributiones ac onera » 344
 IV) Quoad liturgiam » 344
 V) Quoad ius suffragii » 344
 VI) Quoad canonicatum honorarium. » 344
 VII) Quoad insignia ac titulum honorificum:
 1) Generatim » 344
 2) Privilegia » 344
 VIII) Quoad academicos gradus . . » 344
 IX) Regularis » 345

Canonizatio. » 345

Cantus liturgicus:

- a) Decreta ac declarationes. . . . » 345
 b) Varia » 345

Capella. » 345

Capellani:

- a) In genere:
 I) Monasteriorum » 346
 II) Confraternitatum » 346
 b) In specie:
 I) Capellani communes Capellae Pontificiae » 346
 II) Capellani honorarii Almae Cathedralis Basilicae Lauretanae. . . » 346
 III) Capellani basilicae Lapurdensis. » 346
 IV) Capellani sodalitatum et institutorum in Urbe » 346
 V) Capellani castrenses:
 a) In Hispania » 346
 b) In Anglia. » 347
 c) In exercitu Cileno » 346
 VI) Societatis hispanicae. . . . » 347
 VII) Italicorum emigrantum . . . » 347

Capitulum. » 347

Cappa magna » 348

Captivi. » 348

Capucini:

- a) Quoad regimen *Pag.* 348
 b) Quoad liturgiam. » 348
 c) Quoad indulgentias ac facultates . » 348

Cardinales (EE.):

- a) Quoad indulgentias ac indulta . . » 349
 b) Quoad electionem SS. Pontificis seu *Veto*. » 349

Caritatis (Institutum) » 349

Carmelitani » 349

Carolinae (Insulae) » 349

Carolus (S. Borromaeus). . . . » 349

Cartusienses » 363

Castrensis (clerus). » 363

Catacumbae. » 363

Catechismus:

- a) Encyclica apostolica *Acerbo nimis* . » 363
 b) Ad rem leges » 368
 c) Quoad textum » 369
 d) Quoad archisodalitatem:
 I) Quoad eius statuta » 369
 II) Quae sint. » 369
 e) Varia » 371

Causae Sanctorum:

- a) Confirmationis cultus. » 371
 b) Introductionis causae » 371
 c) Beatificationes. » 372
 d) Canonizationes » 373
 e) Varia:
 I) Quoad iudicalem ordinem servandum in causis Servorum Dei procedentibus per viam casus excepti. » 373
 II) Pro iisdem normae transitoriae . » 373
 III) Instructio super privilegiis quae in triduo vel octiduo solemniter celebrando intra annum a Beatificatione vel canonizatione per rescriptum Sacrae Rit. Congregationis a Sum. Pontifice concedi solent » 373
 IV) Diversa » 374
 Censura » 375

Centenaria:

a) Personarum:

I) Sanctorum:

- 1) S. Ioannis Chrysostomi . . . Pag. 374
- 2) S. Gregorii Magni . . . » 375
- 3) S. Elisabeth Hungariae Reginae . » 375
- 4) S. Anselmi . . . » 375
- 5) S. Caroli Borromaei . . . » 375
- 6) S. Catherinae N'liscae Adurni . » 375

II) Illustrium Personarum:

- 1) Ioannis Card. Bonae . . . » 375
- 2) Felicis Ozanam . . . » 375

b) Institutionum:

I) Ecclesiasticarum ac civilium:

- 1) Piae domus Michelini in Urbe . » 375
- 2) Cohortis Helveticae Vaticanae . » 375
- 3) Cathedralis Baltimorensis . . » 375
- 4) Teutonum hospitii in Urbe . . » 375
- 5) Domini Canadensis . . . » 375
- 6) Reipublicae Mexicanae . . . » 375
- 7) Operis *Oratorii Festivi* . . » 376
- 8) Archidioecesis Philadelphiae . » 376
- 9) Archidioecesis Neo-Eboracensis . » 376
- 10) Archidioecesis Bostoniensis . . » 376
- 11) Adorationis nocturnae SS^{mi} Sacr. » 376
- 12) Universitatis S. Andreae . . » 376
- 13) Universitatis Manilensis in Scotia » 376
- 14) Conferentiarum a S. Vincentio a Paulo . . . » 376
- 15) Edicti Constantiniani . . . » 376

II) Regularium:

- 1) S. Nili . . . » 376
- 2) Coenobii S. Gregorii Magni . . » 376
- 3) Coenobii Cluniacensis . . . » 376
- 4) Coenobii S. Clarae Assisiensis . » 376
- 5) Minorum . . . » 376
- 6) Monialium a Visitatione . . » 376

Cera . . . » 376

Chile . . . » 376

Chorus:

- a) Quod eius reformationem in Urbe . » 376
- b) Varia . . . » 377

Ciborium . . . » 377

Cistercienses . . . » 377

Clandestinitas . . . » 378

Chrysostomus (S. Ioannes) . . » 378

Clara (S. Assisiensis) . . . » 378

Clarissae . . . Pag. 378

Clausura . . . » 378

Clerici:

a) In genere:

I) Saeculares:

1) Quoad institutionem ac regimen:

a) Apostolica Encyclica *Pieni**l'animo* (versio latina) . . . » 378

b) Alia documenta . . . » 383

2) Quoad incardinat. et excardinat. » 383

3) Quoad emigrationem . . . » 383

4) Quoad sacram ordinationem . . » 383

5) Quoad studia . . . » 383

6) Quoad liturgiam . . . » 383

7) Quoad actionem sociale . . » 384

8) Quoad modernismum . . . » 384

9) Quoad militiam . . . » 384

10) Quoad Universit. celebrationem » 384

11) Quoad causas apud tribunalia civilia . . . » 384

12) Quoad temporalem Soc. cathol. lich. administrationem . . . » 384

13) Quoad indulgentias . . . » 384

14) Varia . . . » 384

b) In specie:

I) Quoad Brasiliam . . . » 384

II) Quoad Galliam:

1) Circa civilium Universitatum frequentiam . . . » 384

2) Quoad deputationem politicam . » 384

III) Quoad Italiam:

1) Pro Italia inferiori . . . » 384

2) Pro Urbe:

a) Normae circa admissionem clericorum, studiorum causa . » 384

b) Quoad documenta ab ordinandis exhibenda . . . » 385

c) Quoad concursus . . . » 385

d) Quoad eorum regimen . . » 385

IV) Regulares:

1) Theatinorum . . . » 385

2) *A S. Paulo* . . . » 3853) *A Matre Dei* . . . » 3854) *Scholarum Piarum* . . . » 385

Coadiutor:

a) Episcopi . . . » 385

b) Vicarii . . . » 385

Codificatio . . . » 385

Cognati et consanguinei	Pag. 385	II) Quoad Episcoporum in re vigi-	
Collectae	» 385	lantiam	Pag. 394
Collegiata	» 386	III) Quoad iusiurandum antimodemi-	
Collegium:		sticum	» 394
a) Quoad dependentiam	» 386	IV) Quoad peculiare contingencias:	
b) Quoad dimissorias	» 386	1) Quoad litteras testimoniales	» 394
c) Quoad iuramentum	» 386	2) Quoad invitationem	» 394
d) Varia	» 386	3) Quoad bellum Tripolitanum	» 394
Color	» 387	b) In Urbe	» 394
Commentaria	» 387	Conclavis:	
Commissio Pontificia pro		I) De ingressu in conclavi	» 394
Re Biblica	» 387	II) De clausura conclavis, ac de se-	
Communio (SS.):		creto servando in iis omnibus	
a) Quoad liturgiam:		quae in conclavi aguntur	» 401
1) In genere	» 387	Conclavistae	» 401
I) Quoad eius distributionem extra		Concurrentia	» 402
Ecclesiam	» 387	Concursus:	
II) Quoad promiscuum ritum	» 387	a) In Curia Romana	» 402
b) Quod Eius frequentiam:		b) Ad paroecias	» 402
I) Ordinationes	» 388	Conferentiae:	
II) Varia	» 388	a) In genere	» 402
c) Quoad aetatem admittendorum ad Pri-		b) Episcoporum:	
mam Comunione:		1) Americae Latina	» 402
I) Decret. <i>Quam singulari</i>	» 388	2) America Septentrionalis	» 402
II) Ordinationes Apostolicae	» 391	3) Austria-Hungaria	» 402
III) Varia	» 391	4) Australia	» 402
d) Quod ieiunium	» 391	5) Gallia	» 402
e) Quoad indulgentias	» 391	6) Germania	» 402
Competentia (S. R. Congre-		7) Helvetia	» 403
gationum):		8) Hispania	» 403
a) Quoad territorium	» 392	9) Italia	» 403
b) Quoad facultates ac negotiorum am-		c) Vincentianae	» 403
bitum	» 392	Confessarius:	
Conceptio (Immaculata B. M. V.)	» 392	a) In itinere	» 403
Conceptionistae (moniales)	» 392	b) Quoad iusiurandum antimodernisticum	» 403
Concilia:		c) Quoad Monasteria:	
a) In genere	» 392	I) Quoad electionem	» 404
b) In specie	» 392	II) Quoad eius personam et actionem:	
Concilia (S. Congreg.) - Eius		1) In genere	» 404
partes:		2) In specie:	
I) In genere	» 392	a) Ordinarius	» 404
II) In specie	» 393	b) Extraordinarius	» 404
Concionator:		c) Deputatus	» 404
a) Ubique:		d) Specialis	» 404
I) Quoad eius qualitates ac agendi		e) In Hispania	» 404
rationem	» 393	f) Pro monialibus a Visitatione	» 404

Confessio:

- a) Quoad SS^mam Comunione . . . Pag. 404
 b) Quoad indulgentiarum lucrationem . . » 404
 c) Quoad pueros » 404

Confirmatio:

- a) Sacramentum » 404
 b) Cultus » 405

Confraternitas:

- a) In genere » 405
 b) In specie:
 I) Quoad novarum Confraternitatum
 erectionem » 407
 II) Quoad erectionem in Archicon-
 fraternitatem » 408
 III) Quoad indulgentias ac facultates
 peculiare » 408
 IV) Quoad processiones » 408

Congregationes Romanae:

- a) Quod quarundam extinctionem . . . » 408
 b) Quoad earum reformationem:
 I) In genere:
 a) Normae communes » 409
 b) Normae peculiare » 412
 II) Quoad rationem cum ipsis agendi
 post Cst. *Sapienti consilio*:
 1) Pro privatis » 416
 2) Pro Ordinariis » 416

Congressus:

- a) In genere;
 I) Sacerdotum » 417
 II) Laicorum:
 Peculiare leges » 417
 b) Epistolae laudatoriae:
 I) America latina » 417
 II) Austria » 417
 III) Gallia » 417
 IV) Germania » 417
 V) Helvetia » 417
 VI) Hispania » 417
 VII) Italia » 417

Congrua » 418

Congum:

- a) Facultates matrimoniales Praesulibus
 Congolensibus concedi solitae . . . » 418
 b) Missiones » 418

Conopaeum » 418

Consanguineitas Pag. 418

Consecratio:

- a) Altaris:
 I) Quoad eius varias species . . . » 419
 II) Quoad reliquias » 419
 III) Quoad rationem utendam . . . » 419
 b) Ecclesiae » 419
 c) Episcoporum » 419
 d) Oleorum » 419

Consensus » 419

Consilium vigilantiae:

- a) Eius constitutio » 419
 b) Eius actio ac partes » 419
 1) Modernismi indicia perscrutet . . » 419
 2) Vocum novitatem caveat . . . » 419
 3) Libros ne negligat » 419
 4) Ad socialia instituta oculos adjiciat » 419

Consistorialis (S. Congregatio):

- a) In genere » 419
 b) Normae peculiare » 420
 c) Eius acta et decreta » 421

Constantiniana » 421

Constitutiones Apostolicae » 421

Consuetudo » 421

Consultores dioecesani . . . » 421

Contumacia » 421

Conventiones diplomaticae » 421

Cor Jesu:

- a) Quoad liturgiam:
 1) In genere » 422
 2) In specie:
 I) Quoad festum et consecrationem » 422
 II) Quoad officium » 422
 III) Quoad mensem in Eius honorem » 422
 IV) Varia » 422
 b) Quoad indulgentias » 422
 c) Eucharisticum » 423
 d) Quoad Confraternitates ac consocia-
 tiones » 423
 e) Quoad Congregationes » 424
 f) Varia » 423

Corona:

- a) B. M. Virginis » 423
 I) In genere » 423

II) In specie :	
1) SS. Rosarii	Pag. 423
2) Septem Gaudiorum	» 423
3) Septem Dolorum	» 423
4) Stellarum viventium	» 423
b) Praetiosissimi Sanguinis	» 423
c) Viae Crucis	» 423
d) P.P. Crucigerorum	» 425
e) Coronae Spineae D. N. I. C.	» 423
Coronatio	» 423
Corpus Christi	» 423
Credo	» 424
Crematio	» 424
Crucifixus	» 424
Crux :	
1) Reliquiae SS. Crucis D. N. I. C.	» 424
2) Quoad Em. Cardinales	» 424
3) Quoad applicationem indulgentiarum	» 424
4) Via Crucis	» 424
Cultus	» 424
Curia Romana :	
a) Eius reformatio	» 424
b) Quoad promulgationem legum et actorum	» 424
Dalmatia	» 424
Dataria Apostolica :	
a) In genere	» 424
b) Normae peculiare	» 425
Decanus	» 425
Dedicatio	» 425
Defuncti :	
a) Quoad liturgiam ac indulgentias	» 425
b) Decreta, ordinationes ac declarationes variae	» 425
Delegatio	» 425
Democratia christiana	» 425
Deputatio politica :	
a) In Gallia	» 426
b) In Hispania	» 426
c) In Italia	» 426

Diaria :

a) Quoad eorum scriptores	Pag. 426
I) In genere	» 426
II) Quoad scriptores e clero	» 326
b) Quoad revisionem	» 426
c) Leges peculiare	» 426
d) Varia :	
I) Laudantur	» 427
II) Reprobantur	» 427

Dimissoriae	» 427
-----------------------	-------

Dioecesis :

a) Relationis quinquennalis normae	» 427
b) Novarum diocesium ac provinciarum eccles. erectio, vel eorum confinium immutatio	» 435

Dominicani (seu Fratres Praedicatores) :

a) Quoad regimen	» 436
b) Quoad liturgiam	» 436
c) Quoad Confraternitates ac indulgentias	» 437
d) Epistolae variae	» 437

Dos	» 437
---------------	-------

Ebridae (Insulae)	» 437
-----------------------------	-------

Ecclesia :

a) In genere	» 437
b) Diversae species iuridicae :	
1) Ecclesia Cathedralis	» 437
2) Ecclesia parochialis	» 437
c) In specie :	
I) Peculiares controversiae	» 438
II) Quoad Ecclesiae consecrationem	» 438
III) Quoad Ecclesiae reconciliationem	» 438
IV) Quoad Ecclesiae festum dedicationis	» 438

Electiones politicae et administrativae

Eleemosynae :

a) In genere	» 438
b) In specie :	
1) Quoad earum quaeritionem :	
I) Pro regularibus :	
a) Quoad Ordines mendicantes	» 438
b) Quoad Ordines vel Instituta Religiosa non Mendicantium	» 439
2) Pro Orientalibus	» 440

Emigratio:

- a) Pro clericis. Pag. 440
 b) Pro laicis »
 I) Pro Italia. » 441
 II) Pro regionum omnium emigrantes » 442
 III) Varia » 442

Encyclicae. » 442

Ephemerides:

- a) In genere » 442
 b) Pro clero. » 442
 c) Quoad revisionem » 442

Episcopus:

- A) Quoad eius electionem:
 a) In genere:
 I) Ante Cst. *Sapienti consilio* . . . » 442
 II) Post Cst. *Sapienti consilio* . . . » 442
 b) In specie:
 I. Peculiares leges pro designandis
 ad Sedes episcopales in Foederatis
 Statibus Americae Septentrio-
 nalis. » 443
 II) Quod quasdam alias Nationes. » 443
 B) Quoad consecrationis tempus . . . » 443
 C) Quoad praecedentiam » 443
 D) Quoad insignia » 443
 E) Quoad jurisdictionem:
 I) In spiritualibus. » 443
 II) In regulares:
 a) Quod novas Sodalitates conden-
 das » 443
 b) Quoad personas:
 I) Quoad e claustris eiectos in
 Hispania » 444
 II) Quoad religiosos votorum so-
 lemniis extra claustrum de-
 gentes » 444
 c) Quod modernismum a religiosis
 estirpandum. » 444
 d) Quoad res » 444
 e) Quoad eleemosynarum quaerita-
 tionem » 444
 F) Peculiaria Episcopi debita:
 a) Quoad actionem catholicam . . . » 444
 b) Quoad bona ecclesiastica . . . » 444
 c) Quoad cantum liturgicum . . . » 444
 d) Quoad ordinationem ac clerum
 saecularem » 444
 e) Quoad libros edendos. » 444
 f) Quoad missas manuales. . . . » 444

g) Quoad modernismum. Pag. 444

h) Quoad visitationem Sacrorum
 Liminum » 444

i) Quoad regimen universum . . . » 444

G) Quoad liturgiam ad indulgentias . . » 544

Error » 445

Eschatologia » 445

Eucharistia:

- a) Quod eius cultum:
 I) Triduanae eucharisticae supplica-
 tiones in singulis cathedralibus ec-
 clesiis » 445
 II) Eadem et in omnibus curialibus
 templis. » 445
 b) Quoad liturgiam. » 446
 c) Quoad indulgentias ac leges contra-
 ternitatum » 446
 d) Conventus eucharistici » 446

Examinatores synodales. . . » 446

Excardinatio » 446

Excommunicatio:

- a) Generales. » 447
 b) Personales » 447
 c) Extinctio. » 447

Exemptio » 447

Exercitia spiritualia . . . » 447

Expositio (SS. Sacramenti) . . » 447

Expulsio ab Ordinibus et Insti-
 tutis Religiosis » 448

Extrema Unctio » 448

Evangelium:

- a) In se ipso spectato » 448
 b) Liturgice consideratum » 449

Fabrica S. Petri. » 449

Facultates theologicae . . » 449

Feria » 449

Festum:

- A) In genere:
 b) Quoad reductionem festorum:
 I) Ordinatio:
 1) Quae festa servanda . . . » 449
 2) De quibusdam festorum tran-
 slatione » 449
 3) De Patronorum festis . . . » 449

4) Quoad abstinentiae ac jeiunii dispensationem	Pag. 450	II) Varia	» 465
II) Quae in re genuina Legislatōris mens sit	» 450	d) Epistolae :	
III) Ad rem declarationes :		I) Commendatitiae ac gratulatoriae Pag. 467	
1) Quoad vigilias	» 450	II) Gratiarum actionis ob oblata volumina	» 468
2) Varia	» 450	Genesis	» 469
c) Diversae species :		Genuflexio	» 469
a) Primae et secundae classis.	» 450	Germania :	
b) Majora	» 450	a) Decreta ed indulta	» 969
c) Minora primaria et secundaria quae dicantur	» 450	b) Epistolae	» 470
d) Rubricae variae :		Gymnastici ludi	» 470
I) Translatio accidentalis	» 450	Gradus academici :	
II) Festa Domini	» 450	a) In genere	» 470
III) Ecclesiae universalis	» 450	b) In specie :	
IV) Eiusdem personae	» 450	I) Quoad gradum in S. Theologia	» 470
V) Mobilia	» 450	II) Quoad gradum in Iure canonico	» 254
VI) Particularia	» 450	III) Quoad gradum in S. Scriptura :	
VII) Primaria et secundaria	» 450	1) Varia	» 470
VIII) Simplificata	» 450	2) Ratio periclitandae doctrinae candidatorum in Sacra Scriptura :	
IX) Sociorum Patroni	» 450	a) Normae generales	» 470
X) Suppressa quoad praeceptum	» 450	β) Normae peculiare :	
E) In specie	» 451	a) Antiquiores	» 471
Fides	» 451	b) Recentiores	» 472
Foedera catholica	» 452	Grammophonus	» 474
Fons baptismalis	» 452	Gregorius Magnus (S.)	» 475
Forum	» 452	Habitus religionis	» 485
Franciscus (S.) :		Haeredes	» 485
a) Assisiensis	» 452	Haeresis	» 485
b) Xaverius	» 452	Hebdomada Maior	» 485
c) Salesius	» 452	Hebdomadarius	» 486
Funus :		Helvetia	» 486
a) Quoad jus funerandi	» 452	Hibernia	» 486
b) Quoad liturgiam	» 452	Hymni	» 486
Gallia :		Hispania :	
a) Quoad separat. Eccl. a Statu documenta diplomatica	» 453	a) Decreta, indulta ac indulgentiae	» 486
b) Quoad huius separationis consequentias praecipua documenta apostolica :		b) Epistolae variae	» 487
1) Encyclica <i>Vehementer</i>	» 453	Hierarchia ecclesiastica	» 487
2) Apostolicae lamentationes	» 460	Hollandia	» 488
3) Encyclica <i>Gravissimo</i>	» 461	Hora Sancta	» 488
4. Encyclica <i>Une fois</i>	» 463	Hospitia	» 488
c) Decreta et indulta :		Hostia (SS.)	» 488
I) Facultates peculiare Ordinariis Galliarum ad quinquennium concedi solitae	» 464	Hungaria	» 488

Iaponia	Pag. 488	V) Quoad facultatem applicandi indulgentias	Pag. 502
Ieiunium:		B) Indulgentiae in specie concessae . . .	502
a) Quoad eius dispensationem	488	Indultum	503
b) Quoad peculiares Nationes:		Infirmi	503
I) Quoad Americam Latinam	489	Instrumenta	503
II) Quoad Dalmatiam	489	Intentio	503
III) Quoad Hispaniam	489	Interdictio	503
IV) Quoad Lusitania	489	Ioanna (B. d'Arc).	503
V) Quoad Italiam	489	Ioannes (S.):	
VI) Quoad Scotiam	489	a) Baptista (D. N. I. C. Praecursor) . .	503
Iesuitae	489	I) Quoad liturgiam	503
Iesus:		II) Varia	503
a) Infantia	489	b) De la Salle	503
b) Nomen	489	c) A Cruce	503
c) Societas	489	Ioseph:	
Imagines	489	a) B. M. V. Sponsus:	
Immaculata (B. Virgo)	489	I) Quoad liturgiam	503
Immanentia	498	II) Varia	504
Imperator	498	b) A Carabantes	504
Impedimentum	498	Irregularitas:	
Imprimatur:		a) In genere	504
a) In genere	498	b) In specie:	
b) Casus peculiaris	498	Quoad dispensationum competentiam .	504
Incardinatio et excardinatio	498	Isaias	504
Incensatio	499	Italia:	
Indae	499	a) Decreta, indulta ac gratiae	504
Index (S. Congregatio):		r) Epistolae gratulatoriae ac gratiarum actionis	505
a) Eius constitutio	499	Jubilaea	505
b) Normae peculiares	499	Jusiurandum:	
Indulgentiae:		a) In S. R. Curia ac Tribunalibus . . .	506
A) In genere:		b) Formulae variae:	
I) a) Quoad earum applicationem ex objectis benedictis a S. Pontifice . .	500	I) Ab Em. Patribus Cardinalibus in in conclavi ingressuris praestandum	506
b) In re declaratio	501	II) A Magistris Caeremoniarum atque ab omnibus aliis conclavistis ecclesiasticis emittendum	506
II) Quoad indulgentias et S. Officium .	501	III) Cuiusvis ordinis in Curia Romana Administri	507
III) De lucratiōe indulgentiarum in festi Beati translatione	501	IV) Consistorialis Congregationis Officialium	507
IV) De conditionibus ad indulgentiarum lucratiōem:		V) Alumnorum Colleg. Propag. Fidei .	507
1) Quoad confessionem	502		
2) Quoad Ecclesiae visitationem . .	502		
3) Quoad indulgentias <i>stationales</i> .	502		

VI) In processibus martyrum conficien-				Legitimatio prolis	Pag. 505
dis in Missiones	Pag. 507			Leo, f. r., XIII.	" 515
VII) Examinatorum et Parochorum con-				Lex	" 515
sultorum	" 508			Libri:	
VIII) Contra modernismum:				a) In genere:	
a) Qui	" 508			I) Quoad omnes et omnia	" 515
b) Cui	" 508			II) Quoad modernismum:	
c) Quomodo	" 508			1) Quoad <i>Imprimatur</i> :	
d) Quoties	" 508			α) In genere	" 516
e) Documenta	" 500			β) Casus peculiaris	" 520
f) Poenae	" 509			2) Quoad bibliopolas	" 520
g) Iusiurandi formula	" 509			b) In specie:	
IX) Ad gradus academicos in S. Scrip-				I) Liturgici:	
tura assequendos	" 510			1) Quoad typicam editionem libro-	
Juspatronatus	" 510			rum sacram liturgiam spectan-	
Jus naturae	" 510			tium	" 520
Juventus catholica	" 510			2) Quoad eorum reproductionem	
Kalendarium:				in genere:	
a) In genere	" 511			a) Instructio prima	" 521
b) Quad eius mutationem:				b) Instructio altera	" 521
I) Concessio generalis	" 511			c) Instructio tertia	" 522
II) Ad rem ratio	" 511			d) Instructio quarta	" 523
Kinematographa	" 512			e) Varia	" 523
Kyriale	" 512			II) Libri parochiales	" 523
Laici:				III) Libri prohibiti	" 523
A) Conversi Religiosorum	" 512			Limina (visitatio ad)	" 526
a) Quoad eorum receptionem	" 512			Lingua:	
b) Cautelae in hoc adhibendae, seu				a) Vernacula in genere	" 526
candidatorum qualitates	" 512			b) Gilbertana	" 526
c) De eorum institutione generatim	" 512			c) Glagolitica	" 526
d) In specie	" 513			d) Latina:	
B) Laici catholici	" 514			I) Cultus	" 529
Lampas	" 514			II) Usus	" 529
Lapurdensia:				III) Pronunciatio	" 529
a) Quoad liturgiam	" 514			Litterae:	
b) Quoad iubilaeum apparition. B. M. V.	" 514			a) Apostolicae	" 529
c) Quoad indulgentias	" 514			b) Commendaticiae	" 529
d) Quoad insignia ac hierarchiam	" 514			c) Testimoniales	" 529
e) Epistolae variae	" 515			Litaniae	" 529
Laudes	" 515			Lucia (S.)	" 529
Laurea	" 515			Lusitania:	
Lauretana:				a) Littera Encyclica <i>Iamdudum</i>	" 529
a) Congregatio	" 515			b) Varia	" 533
b) Sanctuarium B. M. V.	" 515			Lux electrica	" 533
Legata	" 515			Luxenburgum	" 533

Magister:

- a) Novitiorum. *Pag.* 533
b) SS. PP. Apostolici. » 533

Manuscripta:

- a) Ordinarium. » 533
b) Religiosorum:
I) Quoad eorum proprietatem. . . » 533
II) Quoad revisionem ut typis mandentur. » 534
III) Quoad *Imprimatur*. » 534
IV) Quoad publicationem. » 534

Maria (B. V.):

- a) Quoad festivitates pro iubilaeo Immaculatae Conceptionis allisque annexis. » 534
b) Quoad indulgentias in Eius honorem concessas. » 534
c) Quoad Eius confraternitates. . . » 534
d) Quoad basilicas in eius honorem erectas. » 534
e) Congressus Mariales. » 534
f) Varia. » 534

Mariavitarum seu *Sacerdotum*

- Mysticorum* secta. » 535

Maronitae. n. » 535

Martyres:

- Instructio pro confectione eorum processuum in locis Missionum. . . » 535

Martyrologium. » 537

Matrimonium:

- a) Ante decret. *Ne temere*:
I) Quoad Germaniam. » 537
II) Quoad Americam Septentrionalem » 538
b) Nova legislatio plana a decret. *Ne temere* inducta. » 538
c) Quoad competentiam SS. RR. Congregationum ac S. Sedi reservationem ac dispensationes relate ad matrimonium:
I) Quoad matrimonia mixta et privilegium Paulinum. » 541
II) Quoad Reges ac regiae stirpis Principes. » 541
III) Quoad disparitatem cultus. . . » 541
IV) Quoad matrimonia eorum qui a genitoribus acatholicis vel infidelibus nati, sed in ecclesia catholica baptizati, ab infantili aetate in haeresi vel infidelitate aut sine ulla religione adoleverunt. . . » 542

V) Quoad determinationem pauper-

- tatis pro dispensationibus matrimonialibus in Italia. . . . *Pag.* 542

d) Quoad peculiare in re facultates Ordinariis concedi solitas:

- 1) Pro America Latina. » 542
2) Pro Congo. » 542
3) Pro Gallia. » 542

Matutinum. » 542

Mercedarii. » 542

Metus. » 542

Mexicus. » 542

Michael (S. Archang.) » 542

Militia:

- a) Quoad clerum saecularem. . . . » 542
b) Quoad clerum regularem. . . . » 543

Militia *Aurata* et Militia *Jesu*

- Christi*. » 543

Minores (Fratres):

- a) Quoad regimen. » 545
b) Quoad liturgiam. » 546
c) Quoad indulgentias ac gratias. . » 547
d) Epistolae variae. » 548

Missa:

a) In genere:

- I) Quoad materiam SS. Sacrificii. . » 548
II) Quoad celebrationis locum:
1) In oratoriis privatis. . . . » 548
2) In domibus privatis. . . . » 548
3) In sepulcretis. » 548
III) Quoad celebrationis tempus. . » 548
IV) Quoad administratos. » 548
V) Quoad liturgiam. » 548
VI) Quoad preces in fine missae. . » 549

b) In specie:

- I) Missa pontificalis. » 549
II) Missa solemnis. » 549
III) Missa pro populo. » 549
IV) Missa votiva:
1) In genere. » 549
2) In specie. » 549
V) Missa *de Requie*. » 550
VI) In nocte Nativitatis D. N. I. C. » 551
VII) Missa conventualis. » 551
VIII) Quoad missas gregorianas. . » 551
IX) Quoad indulgentias. » 551

Index generalis

c) Quoad missarum stipendium ac manualium persolutionem	Pag. 551
I) Primae leges	» 551
II) Aliae leges	» 553
III) Quoad Orientales	» 553
IV) Varia	» 554

Missale	» 554
-------------------	-------

Missionarius:

a) Ad externos:	
I) In genere	» 554
II) In specie	» 555
b) Apostolici seu <i>Rurales</i> :	
I) Quoad huius tituli collationem . . .	» 555
II) Quoad indultos ac facultates huic titulo adnexa	» 555

Missiones:

a) Ad externos:	
I) Quoad erectionem Praefectararum ac Vicariatuum Apostolicorum . . .	» 556
II) Varia	» 557
b) Missiones rurales	» 557
c) Missionis (Congregatio Vincentiana) .	» 557

Modernismus:

a) Ante Encycl. <i>Pascendi dominici gregis</i> :	
I) Decret. S. R. U. Inquisit. <i>Lamentabili</i>	» 558
II) Decret. S. R. U. Inquisit. <i>Recentissimo</i>	» 560
III) Encycl. <i>Pascendi dominici gregis</i> .	» 561
b) Post Encyclicam <i>Pascendi dominici gregis</i> :	
I) Motu Prop. <i>Sacrorum antistitum</i> . .	» 592
II) De modernismo litterario	» 606
c) Ex his documentis leges compendiatas:	
I) Ex Encycl. <i>Pascendi</i> ac decret. <i>Recentissimo</i>	» 607
II) Ex Mot. Proprio <i>Sacrorum Antistitum</i>	» 608
d) Valor sententiarum Pontif. Commissionis Biblicae	» 608
e) Varia	» 608

Moniales:

a) Quoad regimen in genere:	
I) Quoad electionem Abbatissae vel Superiorissae	» 609
II) Circa admissionem postulantium .	» 609
III) Quoad postulatum	» 609

IV) Quoad novitiatum ac votorum emissionem	Pag. 609
V) Quoad professionem	» 609
VI) Quoad rectam domorum religiosarum gubernationem in Urbe . . .	» 609
VII) Quoad dimissionem vel expulsionem	» 609
VIII) Quoad promulgationem decretorum S. Sedis	» 610

b) Quoad spiritualia:

I) Quoad confessionem ac absolutiones generales	» 610
II) Normae pro confessionibus monialium	» 610
III) Quoad SS. Comunione:	
1) Quoad eius frequentiam	» 611
2) Quoad eius distributionem:	
a) In genere	» 611
b) In monasteriis clausurae papalis	» 611
c) Quoad materialia	» 612

Mors:

a) Circa eius praesumptionem quoad matrimonium	» 612
b) Quoad indulgentias	» 612

Musica:

a) Instructio apostolica de musicae sacrae reformatione	» 612
b) Decreta, ordinationes ac declarationes	» 615
c) Epistolae variae	» 615

Neerlandia	» 616
----------------------	-------

Negotiorum Extraordinariorum (S. Congregatio) . . .	» 616
---	-------

Nigritae	» 616
--------------------	-------

Novendiales	» 616
-----------------------	-------

Novitiatus:

a) Novitiae	» 616
b) Novitii:	
I) Quoad eorum admissionem:	
1) In genere	» 616
2) In specie	» 616
II) Quoad aliquam in novitiatu studii operam dandam	» 616
c) Quoad laicos seu conversos	» 617
d) Quoad indulgentiarum lucrationem .	» 617
e) Quoad ab Ordine dimissionem . . .	» 617

Index generalis

Nullitates	Pag. 617	III) Quoad juramentum antimoderni- sticum	Pag. 623
Numisma	» 617	IV) Quoad militiam	» 624
Nuptiae.	» 617	V) Quoad studia	» 624
Oblationes.	» 617	VI) Quoad dispensationes.	» 625
Obligationes oeconomicae »	618	VII) Quoad ordinationis titulum . . .	» 624
Oceania	» 618	VIII) Quoad examen sacris Ordinationi- bus praemittendum	» 624
Offertorium.	» 618	δ) In Urbe:	
Officia (Curiae Romanae) . . .	» 618	I) Praescriptiones apostolicae. . .	» 624
Officii (S. Congregatio):		II) Prescriptiones Vicariatus Urb. . .	» 624
a) Eius constitutio	» 618	IX) Quoad interstitia, liturgiam et quasdam consuetudines	» 627
δ) Normae peculiares	» 618	Ordines equestres	» 627
c) Acta et decreta	» 619	Organa.	» 627
Officium divinum:		Oriens:	
a) In genere:		a) Quoad missas manuales.	» 627
I) Quoad linguam adhibendam . . .	» 620	δ) Quoad eleemosynarum quaeritionem »	» 627
II) Quoad recitationis tempus. . . .	» 620	c) Quoad susceptionem Orientalium in Ordinibus seu Institutis Religiosis la- tini ritus	» 627
III) Quoad eius partes	» 620	d) Varia	» 627
IV) Quoad liturgiam.	» 620	Ostensorium	» 627
δ) In specie:		Pallium.	» 627
I) Indulta, declarationes et indulgen- tiae	» 620	Paramenta.	» 627
II) Quoad eius reformationem	» 620	Parochus:	
III) Quoad propria diocesana	» 620	a) Quoad fidei professionem	» 628
Olea:		δ) Quoad jusiurandum antimodernisticum »	» 628
a) Sacra	» 621	c) Quoad residentiam.	» 628
δ) Ad comburendum ante SS. Sacra- mentum	» 621	d) Quoad amotionem administrativam . .	» 628
Opera Catholica	» 621	e) Quoad missam pro populo	» 628
Operarii:		f) Quoad matrimonium ac matrimoniales dispensationes	» 628
a) Normae generales	» 621	g) Quoad funera	» 628
δ) Normae peculiares:		h) Quoad eleemosynarum collectionem . .	» 628
I) Pro Germania	» 621	Paroecia:	
II) Pro Italia	» 621	a) In Urbe:	
Oratores Sacri.	» 622	I) Eriguntur.	» 628
Oratorium:		II) Transferuntur	» 628
a) Quoad liturgiam.	» 622	III) Extinguntur.	» 628
I) In genere	» 622	δ) Extra Urbem	» 628
II) In specie	» 623	Pastor:	
δ) Iuventutis	» 623	Quoad eius munus apostolica monimenta »	» 628
Ordinatio:		Patronus:	
a) Ubique:		a) Quoad eius festum.	» 629
I) Quoad ordinandorum qualitates:		δ) Quoad eius assignationem.	» 629
I) In genere	» 623		
II) Quoad fidem	» 623		

Paulinus (S. Nolensis)	Pag. 630	Praecedentia:	
Paulus (S.):		a) Episcoporum	Pag. 652
a) Apostolus.	» 630	b) Vicarii Generalis.	» 652
b) A Cruce.	» 630	c) Decanorum.	» 652
Pauperes.	» 630	d) Missionariorum	» 652
Pax	» 630	e) Franciscalum Familiarum	» 652
Pensio.	» 630	f) Confraternitatum	» 652
Pentateucus	» 630	g) Tertiariorum	» 652
Peregrinatio:		h) Laicorum	» 652
a) Ad Terram Sanctam	» 630	i) In processionibus	» 652
b) Ad Sanctuarium Lapurdense.	» 630	Praedicatores (Fratres).	» 652
Periti.	» 630	Praefatio.	» 652
Perpetua et Felicitas (SS.)	» 631	Prelum.	» 652
Petrus et Paulus (SS. Apo-		Praeservatio Fidei.	» 652
stol.)	» 631	Processio:	
Philippinae (Insulae)	» 631	I) Quoad liturgiam	» 652
Philosophia scholastica:		II) Quoad praecedentiam	» 653
a) In genere	» 631	III) Quoad Regularium interventum	» 653
b) Uti remedium contra modernismum	» 631	Professio:	
c) Varia.	» 631	a) Fidei	» 653
Pileolum.	» 631	b) Religiosa;	
Pixis	» 631	I) In genere.	» 653
Pluviale	» 631	II) In mortis articulo	» 653
Poenitentiaria (S. Tribunal):		III) Quoad indulgentias.	» 654
a) Eius constitutio	» 631	Propaganda:	
b) Normae peculiares.	» 631	a) Congregatio	» 654
Politica	» 632	b) Opus	» 655
Polonia.	» 633	Propria dioecesis.	» 655
Ponens	» 636	Protocollum	» 656
Pontifex:		Protonotarius Apostolicus:	
a) Quoad Eius electionem.	» 636	a) Ante Mot. prop. <i>Inter multiplices</i>	» 656
b) Quoad subiectionem ac studium Sum-		b) Post eundem Motum Proprium:	
mo Pontifici praestanda	» 644	I) Leges Protonotariorum Apostoli-	
c) Quoad Confraternitates ac indulgen-		corum de numero participantium,	
tias	» 644	supra numerariorum et ad instar	
Pontificatus.	» 644	participantium	» 656
Portiuncula:		II) Varia	» 664
a) Quoad legem distantiae.	» 651	Psalterium:	
b) Concessiones;		a) Constitutio apostolica <i>Divino afflatu</i>	» 665
I) Temporaneae	» 651	b) Rubricae in recitatione Divini Officii	
II) Definitivae.	» 651	et in missarum celebratione servan-	
c) Varia	» 651	dae ad normam Constitutionis Apo-	
Postulatus.	» 652	stolicae <i>Divino afflatu</i>	» 667
		Purgatorium	» 671
		Quasi domicilium.	» 671

Redemptoristae Pag. 671

Regulares:

- A) Quoad novarum religiosarum Sodalitatum conditionem » 671
- B) Quoad religiosorum cooptationem:
 - I) In genere » 671
 - II) Quoad Orientales » 672
 - III) Quoad ius recipiendi » 672
- C) Quoad regimen:
 - I) In genere:
 - Praeclara religiosi regiminis ac vitae documenta:
 - 1) Ad Cistercienses Reformatos » 672
 - 2) Ad Frates Praedicatores » 673
 - 3) Ad Frates Scholarum Christianarum » 674
 - 4) Ad sanctimoniales Ordinis a Visitazione » 674
 - II) In specie:
 - 1) Quoad Superioritatem » 675
 - 2) Quoad jus suffragii in capitulo et ad professionis religiosae admissionem » 675
 - 3) Quoad missas manuales » 675
 - 4) Quoad modernismum » 675
 - a) In genere » 675
 - β) In specie » 675
 - 5) Quoad Universitatum frequentationem » 676
 - 6) Quoad editionem librorum » 676
 - 7) Quoad diaria » 676
 - 8) Quoad gradus academicos » 676
 - 9) Quoad ieiunium » 676
 - 10) Quoad promulgationem decretorum S. Sedis » 676
- D) Quoad ab Ordine vel Congregatione separationem:
 - a) Quoad saecularizationem eiusque consequentias:
 - α) Eius restrictiones » 677
 - β) Huius decreti extensio » 677
 - γ) Quae in saecularizatos Ordinarii potestas:
 - I) Ubique » 677
 - II) In Hispania » 677
- δ) Quoad methodum servandam in ferenda sententia de expulsionem religiosorum » 677
- ε) Quoad militiam » 679

- 11) Quoad sacras ordinationes, Pag. 679
- 12) Quoad studia » 679
- Varia » 679
- E) Quoad regimen materiale:
 - I) Quoad debita ac obligationes oeconomicas » 680
 - II) Quoad quaestuationem » 682
- F) Quoad relationes scriptas a Moderatoribus Generalibus S. Sedi exhibendas:
 - a) *Instructio* seu elenchus quaestionum at moderatoribus et moderatricibus Gen. Institutorum vota simplicia profitentium, in relatione tertio quoque anno ad S. Sedem transmittenda » 682
 - δ) De relatione quoad modernismum » 685
- G) Quoad liturgiam, indulta et privilegia:
 - a) Quoad SS. Communionis administrationem » 685
 - δ) Quoad Missam » 685
 - I) Conventualem » 685
 - II) In nocte Nativitatis D. N. I. » 685
 - c) Quoad Oratoria » 685
 - d) Quoad celebrationem Festorum:
 - I) Patroni » 686
 - II) Festa varia » 686
 - III) Facultates variae » 686

Religiosorum (Congregatio):

- a) Eius constitutio » 686
- δ) Normae peculiares » 686
- c) Acta ac decreta » 686

Reliquiae:

- a) In genere » 687
- δ) In specie » 687

Residentia:

- a) Parochorum » 687
- δ) In Urbe:
 - I) Sacerdotum » 687
 - II) Clericorum » 687

Restitutio in integrum . . . » 687

Rituum (S. Congregatio):

- a) Eius constitutio post. Cst. *Sapienti consilio* » 687
- δ) Eius facultates:
 - I) Ante Cst. *Sapienti consilio*:
 - a) Quoad Causas Sanctorum » 688
 - δ) Aliae facultates extraordinariae » 688

Index generalis

c) De actorum huius Congregatio-	
nis validitate	Pag. 692
d) Acta ac decreta	» 692
Rosarium	» 693
Rosminiani (Institutum).	» 693
Rota (S. R. Tribunal):	
a) Lex propria	» 693
b) Regulae servandae in iudiciis	» 698
c) Varia:	
1) Quoad S. R. Rotae competentiam	» 727
2) Quoad ferias autumnales	» 727
3) Causae tractatae:	
I) Europa:	
1) Anglia.	» 728
2) Austria	» 728
3) Gallia	» 728
4) Germania.	» 730
5) Graecia	» 731
6) Helvetia.	» 731
7) Hispania.	» 731
8) Hungaria.	» 731
9) Italia	» 732
10) Russia	» 735
II) Asia	» 735
III) Africa	» 735
IV) America:	
1) Latina	» 736
2) Septentrionalis	» 736
V) Oceania.	» 736
Rutheni:	
a) In regione Canadensi.	» 738
b) In foederatis Americae septentrionalis	
civitatibus	» 738
Sacerdos:	
a) Occasione Sui iubilaei sacerdotalis, cat-	
holici sacerdotis ideam perbelle Pon-	
tifix pingit	» 740
b) Quibus, potissimum, sacerdotes incum-	
bere debeant	» 752
c) Quoad sacerdotum obedientiam	» 753
d) Episcoporum in re cura quae	» 753
e) Varia	» 753
Sacramenta	» 753
Sacramentorum (S. Congregatio):	
a) Eius constitutio	» 754
b) Normae peculiaries	» 754
c) Acta ac decreta	» 756

Sacramentum (SS.).	Pag. 756
Saecularizatio	» 757
Salesiani (sodales).	» 757
Sanatio.	» 757
Scapulare:	
a) In genere	» 757
b) In specie:	
I) B. M. V. de Monte Carmelo	» 758
II) SS. Cordis	» 758
III) S. Dominici	» 758
IV) Formula benedicendi quinque sca-	
pularia	» 758
Scholae:	
a) Adulescentium	» 758
b) Christianarum (Congregatio Scholarum).	» 758
c) Piarum (Scholarum Ordo).	» 758
Scotia	» 758
Scriptura Sacra:	
a) Quoad gradus in ipsa adsequendos	» 759
b) Quoad Commissionis Biblicae senten-	
tias ac Institutum Biblicum	» 759
c) Quoad rationem Sacram Scripturam in	
Sacris Seminaris edocendi	» 759
d) Varia	» 760
Secretaria:	
a) Brevium	» 760
b) Epistolarum latinarum et ad Principes.	» 760
c) Status:	
I) Eius constitutio et actio	» 760
II) Acta ac decreta	» 760
Secretum	» 761
Secta:	
a) In genere	» 761
b) In specie	» 761
Sedis Apostolica:	
a) Vacante:	
I) De potestate S. Collegii Cardina-	
lium	» 761
II) De Cardinalium Congregationibus	» 762
III) De nonnullis peculiaribus officiis	
Sede Apostolica vacante.	» 763
IV) De Sacris Romanis Congregatio-	
nibus earumque facultatibus Sede	
Apostolica vacante	» 764
V) De exsequiis Romani Pontificis	» 764
b) Varia	» 764

Sedes suburbicariae	<i>Pag.</i> 764	Stola	<i>Pag.</i> 796
Seminarium:		Status:	
<i>A)</i> In genere:		<i>a)</i> Electio	796
<i>a)</i> Quoad Episcoporum in re solleci-		<i>b)</i> Liber quoad matrimonii celebrationem	796
tudinem	765	<i>c)</i> Casus particulares	797
<i>b)</i> Quoad Moderatores ac Magistros	765	Studiorum (S. Congregatio):	
<i>c)</i> Quoad alumnorum cooptationem:		<i>a)</i> Eius constitutio	797
1) Leges canonicae	765	<i>b)</i> Normae peculiares	797
2) Consilia apostolica	766	Studium:	
<i>c)</i> Quoad diaria	766	<i>a)</i> In genere	798
<i>B)</i> Pro Italia:		<i>b)</i> In specie	798
<i>a)</i> Programma generale studiorum	766	<i>c)</i> Quoad studia clericorum:	
<i>b)</i> Normae disciplinares	766	1) Pro utroque clero	800
<i>c)</i> Praecedentes ordinationes iterum		2) In Seminariis italicis	800
urgentur et, aliqua saltem ratione,		3) Pro clero regulari	800
innovantur	779	<i>c)</i> Varia	802
<i>C)</i> Varia:		Suevia	802
I) Decreta ac conventiones	782	Suffragia	802
II) Epistolae adhortatoriae	783	Sulpitiani (sodales)	802
Senes	783	Surdo-muti	802
Sententia	783	Suspensio	802
Sepultura	783	Suspicio	802
Sermones pontificii	783	Tabellae	802
Servi (Mariae Ordo)	784	Tabernaculum	802
Signatura Apostolica seu		Tabularium:	
Papalis:		<i>a)</i> In genere	802
<i>a)</i> Lex propria	784	<i>b)</i> In specie:	
<i>b)</i> Regulae servandae in judiciis apud		I) Pro omnibus	803
supremum Signaturae Apostolicae		II) Quoad SS. RR. Congregationes	805
tribunal	785	Taxa:	
<i>c)</i> Causae pertractatae	793	<i>a)</i> In genere	805
Sillon	794	<i>b)</i> In specie:	
Simplicia	794	I) In SS. RR. Congregationibus	806
Sina	794	II) In S. R. Rota:	
Synodus	794	1) In genere	807
Symbolum	794	2) In specie	807
Societas:		3) Quoad exemptiones	807
<i>a)</i> Iesus	795	III) In Signatura Apostolica	807
<i>b)</i> Catholicae	795	IV) Pro gradibus academicis apud	
Sodalitates religiosas	795	Commissionem Biblicam asse-	
Spiritus (S.)	795	quendis:	
Sponsalia	795	1) Ad prolatum	808
Sponsus:		2) Ad lauream	808
<i>a)</i> Missa	796	V) Curiarum Episcopatum	808
<i>b)</i> Benedictio	796		

Index generalis

VI) Missarum	Pag. 808	Titulus (ordinationis).	Pag. 813
VII) Pro Collegio Pio Latino-Ame- ricano	808	Traditiones	813
Temperantia (Sodalitas).	808	Translatio (festorum)	813
Testimoniales (litterae).	808	Tribunalia:	
Terranova	808	a) In Curia Romana	813
Terra Sancta	808	b) Laicorum	813
Tertiarii:		Tridentinum (Concilium)	813
a) In genere:		Trinitarii (Ordo)	814
I) Quoad Congregationis erectionem eiusque dependentiam.	808	Trinitas (SS.)	814
II) Quoad confratrum receptionem . .	808	Turchia.	814
III) Quoad absolutionem generalem seu benedictionem apostolicam . .	08	Unio:	
IV) Quoad kalendarium ac indulgen- tias	809	a) Pia Apostolica	814
V) Quoad processionem	809	b) Ecclesiarum	816
b) In specie:		c) <i>Du Crucifix du Pardon</i>	816
I) Tertius Ordo saecularis B. Mariae Virg. de Monte Carmelo.	809	d) Oeconomica, Socialis Popularis, Elec- toralis pro Italia	816
II) Tertius Ordo saec. S. Dominici . .	809	e) Leoniana	816
III) Tertius Ordo saec. Eremitarum S. Augustini.	809	f) Mensarum ad rusticorum mutationes .	816
IV) Tertius Ordo saec. B. M. V. de Mercede	809	g) Inter mulieres catholicas Italiae . . .	816
V) Tertius Ordo saec. Praemonstra- tensium.	809	h) S. Pauli in Urbe	811
VI) Tertius Ordo Reg. SS. Trinitatis .	809	Universitas:	
VII) Tertius Ordo S. Francisci:		a) Quoad Catholicarum Universitatum moderationem ac institutionem:	
1) In genere:		I) Leges generales.	816
α) Quoad dependentiam.	810	II) Leges peculiare	816
β) Quoad indulta	811	b) Quoad Facultatum erectionem	816
2) In specie:		c) Quod Universitatum frequentationem	816
α) Regularis	811	Urbs:	
β) Saecularis	811	a) Quoad novarum paroeciarum et cultus ordinationem	819
3) Varia	812	b) Epistolae variae	819
Testes	812	Ursulinae	919
Testamentum	812	Vagus.	820
Theatini (Cleric. Regul.).	812	Vasa Sacra	820
Theologia	812	Verbi divini:	
Theologus canonicus.	812	a) Societas	820
Thronus:		b) Impartitio	820
a) Ad expositionem SS.mi.	812	Vesperae.	820
b) Episcopalis	812	Veto seu <i>Exclusiva</i>	820
Thurificatio.	812	Via Crucis	821
Titularis.	812	Viaticum.	821

Index generalis

Vicariatus:

- a) Apostolicus Pag. 821
 b) Urbis » 821

Vicarius:

- a) Capitularis:
 I) Quoad eius electionem » 826
 II) Quoad eius potestatem » 829
 b) Vicarius (Cardinalis) in Urbe » 829
 c) Castrensis » 829
 d) Generalis:
 I) Quoad praecedentiam » 829
 II) Quoad titulum honorificum » 829
 e) Parochi » 829
 f) Perpetuus » 829

Vigilantiae consilium . . . » 829

Vigiliae:

- a) In missae canone » 829
 b) Festorum suppressorum » 829
 c) Occurrentes eodem die cum feria majori » 829

- d) Epiphaniae D. N. I. C. Pag. 829
 e) Nativitatis D. N. I. C. » 829
 f) Omnium Sanctorum » 829
 g) S. Ioannis Bapt. » 829
 h) S. Ioseph. et Annuniat. B. M. V. » 829

Vicentiana (Societas) » 830

Visitatio:

- a) Congregatio » 830
 b) Apostolica:
 I) In Urbe » 830
 II) In Italia » 830
 c) Ad limina Apostolorum » 830

Visitator:

- a) Dioecesium » 831
 b) Monialium » 832

Vocatio » 832

Vota » 832

Vulgata » 832

PARS TERTIA.

SYNOPSIS ALPHABETICA.

A.	Pag. 836	M.	Pag. 876
B.	» 842	N.	» 880
C.	» 844	O.	» 883
D.	» 850	P.	» 884
E.	» 854	Q.	» 892
F.	» 858	R.	» 898
G.	» 860	S.	» 903
H.	» 861	T.	» 913
I.	» 864	U.	» 915
K.	» 871	V.	» 916
L.	» 871	Z.	» 919

PARS QUARTA.

SYNOPSIS GENTIUM, LOCORUM AC PERSONARUM.

I — Gentium et Locorum.

A.	Pag. 924	F.	Pag. 927
B.	» 925	G.	» 927
C.	» 925	H.	» 927
D.	» 926	I.	» 927
E.	» 926	K.	» 927

Index generalis

L	Pag. 928	R	Pag. 930
M	» 928	S	» 930
N	» 929	T	» 931
O	» 929	U	» 932
P	» 929	V	» 933
Q	» 930	Z	» 933

II. — Personarum.

A	Pag. 933	M	Pag. 938
B	» 933	N	» 939
C	» 934	O	» 939
D	» 935	P	» 939
E	» 936	Q	» 940
F	» 936	R	» 940
G	» 936	S	» 940
H	» 937	T	» 941
I	» 937	U	» 941
K	» 937	V	» 941
L	» 937	Z	» 941

APPENDIX.

Acta et documenta *ex integro* relata

I.

PIANA.

Mensis	Dies	Littera initialis — Documenti genus — Congregatio — Argumentum	Pagina
1903			
Augusti	28	<i>Ut quis</i> , decretum S. C. Rit. circa indulgentias quas SS. D. N. Pius PP. X impertitur christifidelibus qui retinentes cruces, crucifixos, parvas statuas, numismata ab eadem Sanctitate Sua benedicta, praescripta pia opera adimpleverint	500
Septembris	7	<i>Praedictae</i> , decret. S. C. Rit. quoad facultates ordinarias et extraordinarias per S. C. Rituum concedi solitas.	688
Octobris	4	E SUPREMI, Encyclica de pontificatus auspicatione	644
Novembris	14	<i>Clericos</i> , decretum S. C. Concil. circa clericos in Americam et ad insulas Philippinas proficiscentes	440
»	22	TRA LE SOLLECITUDINI, Motu proprio de musicae sacrae reformatione	612
Decembris	18	FIN DALLA PRIMA, Motu proprio quoad actionem socialem christianam (versia latina)	266
»	22	Decret. Vicariat. Urb. quoad documenta exhibenda a candidatis tum romanis, tum exteris ad Ordines in Urbe promovendis	626

Index generalis

Mensis	Dies	Littera initialis - Documenti genus - Congregatio - Argumentum	Pagina
1904			
Januarii	20	<i>Nicastren.</i> , S. Poenitentiaria declaratio <i>II Vescovo</i> , circa determinationem paupertatis pro dispensationibus matrimonialibus in Italia. . .	542
"	20	COMMISSUM, Constitutio Apostolica de civili <i>veto</i> seu <i>exclusiva</i> in electione Summi Pontificis	820
Februarii	2	<i>Ad diem</i> , Litterae Encyclicae indictionis iubilaei occasione solem-nium quinquagenariorum promulgationis dogmatis Immaculae Con-ceptionis	489
Martii	7	S. C. Concil. Normae pro visitatore apostolico	831
"	18	JUCUNDA SANE, Litterae Encyclicae occasione solemniurn saecularium anni MCCC. ab obitu S. Gregorii Magni.	475
Maii	5	LA RISTORAZIONE, Litterae Apostolicae de italıs ac extraneis clericis, studiorum causa, Romam petentibus	384
"	11	UT DEBITA, decret. S. C. Concil. de observandis ac vitandis in mis-sarum manualium satisfactione.	551
Decembris	14	<i>Nonnulli</i> , declarat. S. C. Rit. circa qualitatem cerae in sacris functio-nibus adhibendae	376
"	25	VACANTE, Constitutio Apostolica de Sedis Apostolicae vacatione et de Romani Pontificis electione	761
1905			
Februarii	13	<i>Cum ad normam</i> , decret. Commiss. Pontif. Biblicae circa cita-tiones implicitas in S. Scriptura contentas,	325
"	21	<i>Inter multiplices</i> , Motu Proprio de Protonotariis Apostolicis, Praelatis Urbanis aliisque nonnullis privilegiis Praelatorum propriis fruentibus.	656
Aprilis	15	ACERBO NIMIS, Epistola Encyclica de christiana doctrina tradenda	363
Maii	31	<i>Inter plura</i> , Epistola ad Cisterciensium Reformatorum Moderator. Ge-neralem de Ordinis regimine ac disciplina	672
Iunii	11	IL FERMO PROPOSITO, Epistola Encyclica ad Italos Episcopos de actione sociali (versio latina)	267
"	23	<i>Proposito</i> , declarat. Commiss. Pontific. pro re biblica quoad narrationes specietenus tantum historicas in S. Scripturae libris conten-tas,	325
Julii	16	<i>Sacrosancta</i> , Motu proprio de examinibus omnibus ordinandis in Urbe praescriptis	624
Augusti	6	<i>Il vivissimo</i> , Epistola ad Em. Urbis Vicariarum tradens normas circa sacerdotes Urbem adeuntes (versio latina)	687
"	11	<i>Quum Sanctissimus</i> , S. C. Rit. Instructio seu decretum circa editionem et approbationem librorum tantum liturgicum gregorianum continentium.	521
Decembris	5	Constitutiones Ven. Archisodalitatis Doctrinae Christianae	369
"	20	SACRA TRIDENTINA, S. C. Concil. decret. de quotidiana SS. Eucha-ristiae sumptione	388
"	22	<i>Vetuit</i> , S. C. Concil. decret. quoad alumnos ex Seminariis vel Insti-tutis religiosıs dimissos	765
1906			
Januarii	3	<i>Episcopus</i> , S. Poenitent. declarat. quod consiliarios ac Maiorem civi-tatis relate ad acquisitionem bonorum ecclesiasticorum in Gallia . . .	335

Index generalis

Mensis	Dies	Littera initialis - Documenti genus - Congregatio - Argumentum	Pagina
1906			
Januarii	18	PROVIDA, Bulla quod matrimonia catholica in Germania	537
Februarii	11	VEHEMENTER, Epistola Encyclica ad Eminentissimos Galliae Cardinales, Rños Fpiscopos ac populum gallicum de lege separationis Ecclesiae a civili Statu	453
"	14	A nonnullis, S. C. Rit. declaratio de editione et approbatione librorum cantum liturgicum gregorianum continentium	521
"	21	Gravissimum, Allocutio in consistorio secreto habita de gravissima persecutione Ecclesiae Galliae	460
Martii	8	Die nona, S. Poenitent. declarat. quoad consiliarios ac Maiorem civitatis pro acquisitione bonorum ecclesiasticorum in Gallia	338
"	14	Quum nonnulla, S. C. Rit. decret. de clerico, loco subdiaconi vel capelani, in missa ministrante	383
"	19	RELIGIOSORUM, Motu Proprio de regularibus omnibus, nemine excepto, quoad examen apud Ordinarios subeundum antequam ad majores ordines accedant	624
"	27	Quoniam, Litterae Apostolicae de S. Scripturae in Sacris Seminariis tradendae ratione	759
Aprilis	2	Quaesitum, S. C. Negotior. Extraordin. decret. de clericis sive saecul. sive regul. in Gallia quoad deputationem politicam	426
"	8	Episcopus, S. Poenitent. declarat. quoad obligationem restitutionis ex illorum parte qui religiosorum bona in Gallia empturi sunt . . .	339
Maii	15	Questa, Litterae encyclicae S. C. Prop. Fid. circa cappellanos castrenses in Anglia (versio latina)	346
Junii	7	Atrebaten., S. Poenitentaria instructio de bonorum ecclesiasticorum emptione	339
"	27	Propositis, decret. Commiss. Biblicae quoad authenticam ac integritatem Pentateuchi	325
Julii	16	Dei providentis, Motu proprio quoad religiosas Sodalitates, inconsulta Apostolica Sede, minime instituendas et ad rem normas,	443
"	16	In approbandis, decret. S. C. EE. et RR. de exponendis in triennali renuntiatione a Moderatoribus Institutorum vota simplicia profitentium, et ad rem quaestiones	682
"	28	PIENI L'ANIMO, Litterae Encyclicae, ad Italiae Episcopos de clero recte instituendo ac sollerter moderando	378
Augusti	8	GRAVISSIMO, Epistola Encyclica ad Ordinarios Galliae quoad diram Ecclesiae persecutionem, improbationem adassociationum cultualium ac separationis Ecclesiae a Statu	461
Septembris	17	Suessionen., S. decret. Poenitentiar. Episcopus quoad censuras canonicas incuras ab his qui venditioni bonorum religiosorum in Gallia operam dant	339
Novembris	24	Decreto, S. C. Concil. decret. de excardinatione et sacra ordinatione	498
Decembris	18	Acres, S. C. Rit. decret. de usu linguae slavonica in sacra liturgia	526
1907			
Decembris	6	UNE FOIS, Litterae Encyclicae ad Ordinarios ac populum Galliae de dira persecutione Ecclesiae	463
Aprilis	10	Decretum, S. C. Rit. de triduanis supplicationibus quolibet anno in honorem SS. Eucharistiae celebrandis	445

Index generalis

Mensis	Dies	Littera initialis - Documenti genus - Congregatio - Argumentum	Pagina
1907			
Maii	1	<i>In generali</i> , decret. S. C. S. Offic. circa legem jeiunii et abstinence pro familiis religiosiis utriusque sexus.	264
"	8	<i>Spiritualium</i> , decret. S. C. Indulg. et Reliq. de pia praxi novendia- lialium precum in honorem SS. Sacramenti Solemnibus Corporis Christi praemittendis	445
"	10	<i>La S. Congregazione</i> , Epistola S. C. EE. et RR. ad Italos Episcopos de ratione studiorum in Sacris Seminariis renovanda et ad rem normae .	766
"	22	RECENTI DECRETO, Epistola S. C. Concil. de satisfactione missarum .	353
"	29	<i>Propositis</i> , declaratio Commiss. Pontificiae de Re Biblica quoad auctorem quarti Evangelii eiusque historicam veritatem . . .	326
Iunii	14	<i>Ea semper</i> , Litterae Apostolicae de constituendo rutheno ritu in civitatibus Foederatis Americae Septentrionalis.	738
Iulii	4	LAMENTABILI, decret. S. C. S. Offic. quo LXV propositiones, praecipuos nostrorum temporum errores complectentes, damnantur ac proscribuntur	558
Augusti	2	NE TEMERE, decret. S. C. Concil. de sponsalibus ac matrimonio nova legislatio plana.	538
"	5	<i>Ordinarius</i> , declaratio S. Poenitent. qua quaedam dubia circa bona ecclesiastica in Gallia usurpantes solvuntur	340
"	28	RECENTISSIMO, Instructio S. C. S. Offic. ad Rm̃os locorum Ordinarios Familiarumque Religiosarum Moderatores circa modernismum extir- pandum.	560
Septembris	8	PASCENDI DOMINICI GREGIS, Litterae Encyclicae de modernista- rum doctrinis	561
"	9	<i>Proposti</i> , S. C. Concil. declaratio circa decret. « Recenti » quoad mis- sarum elemosynas ad ecclesias orientales mittendas	553
"	24	<i>Le Saint Père</i> , Secretar. Status epistola ad Ordinarios Galliae qua facultates iisdem concessae circa bonorum ecclesiasticorum alienationem enuntiantur	335
Octobris	8	<i>Je m'empresse</i> , Secretar. Status epistola ad universos Galliae Ordina- rios de taxa pro sacro cultu	805
Novembris	18	PRAESTANTIA, Motu Proprio de sententiis Concilii Pontificalis Rei Biblicae provehendae praepositi, ac de censuris et poenis in eos qui illas detrectare audebunt.	608
Decembris	12	<i>L'urgente</i> , Secretar. Status epistola ad Italiae Episcopos de conser- vandis tuendisque tabulariis aliisque bonarum artium monumentis . .	802
1908			
Januarii	18	<i>Con l'intento</i> , epistola S. C. EE. et RR. ad Ordinarios Italiae de Seminariorum regimine.	767
Aprilis	8	<i>Sacra</i> , S. C. Rit. Instructio pro editoribus Breviarii Romani.	523
Maii	20	<i>Vicarius</i> , declarat. S. Poenitent. circa deputatos ac senatores Galliae qui, votis suis, legem separationis constituere	339
Iunii	23	S. Poenitent. formula triennalis indulti concessionis facultatis acce- ptandi bona ecclesiastica pro municipiis vel aliis societatibus quibus, vi legis civilis, bona ecclesiastica tribuuntur.	332
"	29	<i>Propositis</i> , decret. Commiss. Pontificiae Biblicae de Isaiae libri indole ac auctore.	326

Index generalis

Mensis	Dies	Littera initialis - Documenti genus - Congregatio - Argumentum	Pagina
1908			
Iunii	29	SAPIENTI CONSILIO, Constitutio Apostolica qua Romana Curia renovatur	409
»	29	LEX PROPRIA ROMANAE ROTAE et SIGNATURAE APOSTOLICAE	784
»	29	Ordo servandus in Sacris Congregationibus, Tribunalibus, Officiis Romanae Curiae - <i>Normae communes</i>	409
Augusti	4	HAERENT ANIMO, Exhortatio apostolica ad clerum catholicum, occasione quinquagesimi a sacerdotio S. D. N. Pii X labentis anni . . .	740
Septembris	15	<i>Proposito dubio</i> , declaratio authentica S. C. Negot. Extraordinarior. de conditione filiorum qui parentes hadent mixtos seu mestitos quoad privilegium Americae Latinae concessum (18 april. 1897).	285
»	29	Ordo servandus in Sacris Congregationibus, Tribunalibus, Officiis Romanae Curiae - <i>Normae peculiares</i>	412
Novembris	21	<i>De elemosynis</i> , decretum S. C. Religiosorum quo iure et qua ratione Religiosi sodales stipis quaeritandae ministerium obire possint.	438
»	27	<i>Quo tutius</i> , S. C. Rit. Instructio pro editoribus librorum liturgicorum cum cantu gregoriano	521
1909			
Januarii	16	<i>Neminem</i> , litterae S. Poenitent. ad Ordinarios Galliae de compositionibus quoad bona ecclesiastica	337
»	29	<i>Sacrae Congregationi</i> , declaratio S. C. Sacramentor. circa dispensationes matrimoniales ex causis inhonestis	541
Februarii	7	<i>Normae</i> , S. C. Sacramentor. pro concessionibus communibus oratorii privati earumque extensionibus	622
»	12	<i>Acta</i> , monitum S. C. Rit. circa editionem et publicationem actorum Servorum Dei vel Beatorum	1745
»	15	<i>Quum de expressa</i> , decret. Commiss. Pontificia de Re Biblica quoad eius organum officiale	331
Aprilis	1	<i>Quum religiosis</i> , decret. S. C. S. Offic. quoad benedictionem apostolicam in articulo mortis monialibus impertiendam	258
»	21	COMMUNIUM, Litterae Encyclicae occasione octavi expletisaeculi a S. Anselmi exitu	300
»	22	<i>In Congregatione</i> , S. C. S. Offic. decret. de titulo « Missionarii Apostolici » et de facultatibus iisdem missionariis tribuendis	555
»	5	<i>Sodalium</i> , Epistola ad Ministrum Generalem Ordinis Fratr. Minor. quoad tertium Ordinem S. Francisci	809
Maii	14	<i>Ante editum</i> , decret. S. C. Sacramentor. de facultate dispensandi ab impedimentis matrimonialibus imminente mortis periculo . . .	540
»	25	<i>Sanctissimus</i> , S. C. Rit. decret. de choralibus qui testes sunt in confiendis processibus, vel in causis beatificationis quoad chorum . . .	377
Iunii	15	<i>Quum minoris</i> , decret. S. C. Religiosorum restrictionis clausulae rescriptis saecularizationis viris religiosis dandis	757
»	30	<i>Utrum</i> , decret. Commiss. Pontificiae de Re Biblica de characterem historico trium priorum capitum Geneseos	327
Iulii	30	INTER EA, Instructio S. C. Religiosorum circa obligationes oeconomicas a Religiosis Familiis suscipiendas	680

Index generalis

Mensis	Dies	Littera initialis - Documenti genus - Congregatio - Argumentum	Pagina
1909			
Angusti	6	S. C. Consistorialis, <i>Formula</i> juramenti a quorundam alumnis Collegiorum de Urbe emittendi	507
"	15	<i>In plenario</i> , decret. S. C. Sacramentor. quoad facultatem dispensandi ab impedimentis matrimonialibus imminente mortis periculo. .	540
Septembris	7	<i>Ecclesia Christi</i> , S. C. Religiosor. de quibusdam postulantis in Religiosas Familias non admittendis	671
"	7	<i>In articulo</i> , declarat. S. C. Religiosor. circa artic. VI decret. « Auctis admodum » (4 nov. 1903) quoad testimoniales litteras de peractis studiis religiosorum	624
Decembris	13	<i>Communis vobiscum</i> , Epistola ad Superiorissam domus Anneciensis occasione huius Ordinis solemnna saecularia	674
"	17	<i>Nonnulli</i> , S. C. Religiosorum declaratio circa studia a religiosis peragenda	800
"	31	<i>A remotissima</i> , decret. S. C. Consistorial. de relationibus dioecesis ac visitatione SS. Liminum	830
"	31	<i>Ordo servandus</i> in relatione de statu ecclesiarum	427
1910			
Januarii	1	<i>Archiepiscopi</i> , indultum Secretar. Status circa abstinentiam et ieiunium pro America Latina et Insulis Philippinis	259
"	1	<i>SS. mus</i> , decret. Secretar. Status facultates decennales Episcopis Americae Latinae et Insularum Philippinarum concessae	284
Februarii	23	<i>Quem datis</i> , Epistola ad Antistitem Generalem Fratrum Scholarum Christianarum occasione celebrationis LXX anniversar. a restitutis domibus religiosis tironibus instituendis	674
Martii	7	<i>Inter causas</i> , decret. S. C. Sacramentor. circa dispensationes ab impedimentis matrimonialibus Regibus regiaeque stirpis Principibus concedendas	541
"	30	<i>Recta</i> , decret. S. C. Consistorialis de secreto servando in designando ad sedes episcopales in Foederati Statibus Americae Septentrion.	443
Aprilis	7	<i>Cum per apostolicas</i> , Motu proprio quoad recognitionem indulgentiarum a S. Officio peragendam	501
"	15	APOSTOLICAE, Constitutio de suburbicariis dioecesibus	764
Maii	1	<i>Utrum</i> , decret. Commiss. Pontificiae de Re Biblica de auctoribus et tempore compositionis psalmorum	327
"	3	<i>In hac</i> , Motu proprio erectionis Vicariatus castrensis in exercitu Reipublicae Cilenaе	346
"	16	EDITAE SAEPE, Litterae Encyclicae in memoriam III centenarii canonizationis S: Caroli Borromaei	349
Iunii	29	<i>Illibatae</i> , Motu Proprio de iureiurando conceptis verbis dando ab iis qui doctores in Sacra Sriptura sunt renuntiandi	510
Iulii	2	<i>Rogantibus</i> , decretum S. C. Consistorialis extensionis secreti servandi in designando ad sedes episcopales Americae Septentrionalis .	443
"	3	<i>Apostolica Sedes</i> , decret. S. C. Religiosor. circa evulgationem decretorum eiusdem Sacrae Congregationis	265
Augusti	4	<i>Constitutione</i> , decret. S. R. Rota quoad regulas servandas in iudiciis apud Sacram Romanam Rotam a Pio PP. X approbatas ac confirmatas.	698

Index generalis

Mensis	Dies	Littera initialis - Documenti genus - Congregatio - Argumentum	Pagina
1910			
Augusti	8	QUAM SINGULARI, decret. S. C. Sacramentor. de aetate admittendorum ad Primam Communionem Eucharisticam.	388
"	20	MAXIMA CURA, decret. S. C. Consistorialis de amotione administrativa ab officio ac beneficio	295
"	27	Ad explorandum, S. C. Religiosor. decret. de aliqua in novitiatu studiis danda opera.	616
Septembris	1	SACRORUM ANTISTITUM, Motu proprio contra modernismum. . .	592
Decembris	16	Cum sacra, decret. S. C. S. Offic. de metallico numismate, pro luitu fidelium, sacris scapularibus lineis sufficiendo	757
"	16	Circa numismata, declarationes S. C. S. Offic. ad decretum Cum sacra citatum	757
1911			
Januarii	1	Inter reliquias, decret. S. C. Religiosor. de regularibus servitio militari addictis	543
"	1	Sacrosancta, decret. S. C. Religiosor. quoad laicos Ordinum religiosorum	512
"	12	Hanc, decret. Commiss. Pontificiae de Re Biblica de ratione periclitandae doctrinae candidatorum ad academicos gradus in Sacra Scriptura (Pars I).	471
"	26	SS.mus, decret. S. C. S. Offic. de tempore utili ad visitat. ecclesiae pro indulgent.	502
Februarii	24	Ratisbonae, S. C. Rit. decret. Fridericus de edendis officiis propriis cantum liturgicum continentibus.	523
Martii	6	Perlatum, Instructio S. C. Sacramentor. ad Ordinarios circa statum liberum ac denunciationem initi matrimonii.	796
"	31	Cum decreti, decret. S. C. S. Offic. quoad matrimonium eorum qui a genitoribus acatholicis vel infidelibus nati, sed in Ecclesia Catholica baptizati, ab infantili aetate in haeresi vel infidelitate, aut sine ulla religione adolevere	542
Maii	16	Quum singulae, decret. S. C. Religiosor. de methodo servanda in ferenda sententia expulsionis vel dimissionis ob Ordinibus et Institutis religiosi	677
"	17	Pluries, decret. S. C. Rit. super typicis editionibus librorum sacram liturgiam spectantium	523
"	24	IAMBUDUM, Litterae Encyclicae ad Ordinarios omnes Lusitanos protestationis causa contra nefandum bellum Ecclesiae inibi illatum.	529
"	24	Hanc alteram, decret. Commiss. Pontificiae de Re Biblica Ilae partis rationis periclitandae doctrinae candidatorum ad academicos gradus in S. Scriptura.	422
"	24	Quum in Hispania, decret. S. C. Religiosor. quoad iurisdictionem Ordinarium Hispaniae in religiosos e claustris electos et in monasteria monialium exempta	677
"	26	Portiunculae, decret. S. C. S. Offic. quoad indulgent. de Portiuncula.	651
Iunii	10	Romani Pontifices, Litterae Apostolicae quoad ieiunii atque abstinentiae legem in Dalmatia servandam	261

Index generalis

Mensis	Dies	Littera initialis - Documenti genus - Congregatio - Argumentum	Pagina
1911			
Junii	15	<i>Quaesitum</i> , decret. S. C. Religiosor. quoad «imprimatur» ac publicationem scriptorum religiosorum	533
»	19	<i>Propositis</i> , decret. Commis. Pontificiae de Re Biblica de auctore, tempore compositionis et historica veritate evangelii secundum Matthaeum	328
Julii	29	<i>Sacrorum</i> , decret. S. C. Concil. quoad methodum servandam in possessione et administratione bonorum ecclesiasticorum in Statibus Americae Foederatis	334
Septembris	8	<i>Uno degli argomenti</i> , epistola Secretar. Status ad Italiae omnes Ordinarios de operariis ab Italia migrantibus (versio latina)	441
Octobris	9	QUANTAVIS DILIGENTIA, Motu Proprio de trahentibus clericos ad tribunalia iudicum laicorum.	813
Novembris	1	DIVINO AFFLATU, Constitut. Apostolica de nova psalterii in Breviario Romano dispositione	665
1912			
Januarii	1	<i>Sacra</i> , epistolae circulares S. C. Propag. Fide de elemosynarum queritione absque eiusdem Congregationis venia non permittenda Orientalibus	440
»	1	<i>Etsi Nos</i> , Constitutio Apostolica de Vicariatus Urbis nova constitutione ac ordinatione	821
Februarii	3	<i>Quum saepe</i> , S. C. Rit. Litterae circulares ad Italiae Ordinarios permittentes celebrationem missae de Requiem pro defunctis in bello Tripolitano in dominicis aliisque festis diebus, vetitis tamen, omnibus indiscriminatum, sermonibus aut funebribus orationibus	394
Martii	6	<i>Regulae</i> , decret. Signatura Apostolica quoad normas servandas in iudiciis apud Supremum Signaturae Apostolicae Tribunal, approbatas a SS. D. N. Pio PP. X.	785
Maii	3	<i>Plurimis</i> , Litterae S. C. Concil. ad locorum Ordinarios quoad genuinam pontificalem mentem circa dierum festorum reductionem . . .	450
»	9	<i>Sacra Congregatio</i> , dubium S. C. Indicis de facultate ab Episcopo concedenda Auctori non subdito edendi librum ab alio Ordinario recognitum	498
»	15	<i>Quum Sanctissimo</i> , S. C. Rit. litterae circulares ad Rmos Ordinarios quoad propria dioecesium officia	620
»	22	<i>In sollemniis</i> , Instructio S. C. Rit. de privilegiis quae in triduo vel octiduo solemniter celebrando infra annum a beatificatione vel canonizat. concedi solent	373
Junii	15	<i>Per apostolicas</i> , epistola S. C. Propag. Fid. ad Superiores Generales Institutorum religiosorum latini ritus, de ratione servanda antequam Orientales in suas sodalitates admittant	672
»	21	<i>Cum per decretum</i> , decretum S. C. S. Officii de parochi adistentia matrimonii mixtis in quibus praescriptae cautiones a contrahentibus pervicaciter detractantur	542
»	21	<i>In plenario</i> , decret. S. C. S. Offic. de dispensatione super impedimento disparitatis cultus absque debitis cautionibus impertita	541
»	26	<i>Propositis</i> , decret. Commiss. Pontificiae de Re Biblica quoad auctorem, compositionis tempus, ac historiam veritatem Evangeliorum secundum Marcum ac secundum Lucam	329

Index generalis

Mensis	Dies	Littera initialis - Documenti genus - Congregatio - Argumentum	Pagina
1912			
Iunii	26	<i>Propositis pariter</i> , decret. Commiss. Pontificiae de Re Biblica quoad quaestionem synopticam, sive de mutuis relationibus inter tria priora Evangelia	330
Iulii	16	<i>Le Visite</i> , litterae circulares S. C. C. Consistorialis ad R.mo Ordinarios Italiae quoad Seminarios Italicos (versio latina).	779
"	25	<i>Mens</i> , S. C. Rit. instructio quod postulantes kalendarii proprii reformationem, vel expunctionem festorum aut reductionem ritus	511
Augusti	15	<i>Quo propositum</i> , decret. S. C. Religiosor. de postulatu in monasteriis votorum solemnium.	651
"	15	<i>Cum omnes</i> , Motu proprio de catholicorum in exteris regiones emigratione	442
Septembris	1	<i>Edito</i> , decret. S. C. Religiosor. quoad communionem religiosarum infirmarum in monasteriis clausurae papalis	611
"	1	<i>R.mus</i> , declaratio S. C. Religiosor. circa indultum abstinentiae et ieiunii quoad Religiosos	676
"	1	<i>Quaesitum</i> , declaratio S. C. Religios. quoad religiosos votorum solemnium degentes ad tempus extra claustra.	444
"	10	<i>Spirituali</i> , decret. S. C. Religiosor. de professione religiosa in mortis periculo permittenda	653
"	15	<i>Tradita</i> , Constitutio Apostolica de Sanctissima Eucharistia promiscuo sumenda ritu	387
"	24	SINGULARI, Epistola Encyclica quoad opificum consociationes catholicas et mixtas in Germania	621
Octobris	12	<i>Cum quaestio</i> , S. C. Negot. Extraordinar. decret. de pensionibus in Lusitania, e publico aulario, clero assignatis.	533
Novembris	11	<i>Cum in agendis</i> , decret. S. C. Rit. de iudiciali ordine servando in causis Servorum Dei procedentibus per viam casus excepti. . . .	373
"	18	<i>Vi ringrazio</i> , Allocutio ad sacerdotes Consociationi « L'Union apostolique » addictos quinquagesimo recurrente anno ab eiusdem initio (versio latina)	814
Decembris	12	<i>Supremae</i> , decret. S. C. Offic. circe missas tricenarias Gregorianas et altaria item Gregoriana	551
"	12	<i>Evolgata</i> , Instructio seu declaratio S. C. Rit. super kalendaria . . .	511
1913			
Januarii	31	<i>Edito</i> , decret. S. C. Rit. de causis servorum Dei procedentibus per viam casus excepti, quarum discussio, de mandato Sanctissimi, suspenda fuit	373
Maii	5	<i>Ad supremam</i> , decret. S. C. S. Offic. solutionis dubiorum circa SS. Numismata scapularibus sufficiens.	757
Iunii	11	<i>Propositis</i> , decret. Commiss. Pontif. de Re Biblica quoad auctorem, integritatem et compositionis tempus epistolarum pastoralium Pauli Apostoli	330
"	12	<i>SS.mus</i> , declarat. S. C. S. Offic. circa obiecta a Summo Pontifice benedicta	501
"	12	<i>Utrum</i> , decret. Commiss. Pontific. de Re Biblica quoad auctorem, tempus ac historicam veritatem libri <i>Actuum Apostolorum</i> . .	331

II.
LEONIANA.

Mensis	Dies	Littera initialis - Documenti genus - Congregatio - Argumentum	Pagina
1881			
Maii	8	<i>Romanos Pontifices</i> , Cst. Apostolic. quoad Angliam, extensa ad Insulas Philipinas et dominium Canadensem	286
1882			
Maii	24	<i>Praedecessores</i> , Cst. Apostolic. de iis quae pro casum varietate in electione Romanorum Pontificum servari debent, cum adnexa Instructione circa observanda vacante Sede Apostolica, donec extraordinaria conditio perduret in qua nunc ipsa versatur.	395
1888			
Julii	—	<i>Etsi</i> , Instructio S. C. Indulg. quoad collationem Sacrae Confirmationis ex parte simplicis sacerdotis a Sede Apostolica ad hoc delegati	405
1892			
Novembris	27	<i>La S. Congregazione</i> , Instruct. S. C. super discipl. Regular. quoad servitium militare pro regularibus (versio latina)	679
1897			
Januarii	25	<i>Officiorum ac munerum</i> , Cst. Apostolic. quoad prohibitionem ac lectionem librorum prohibitorum.	515
Aprilis	18	<i>Trans Oceanum</i> , Cst. Apostolic. quoad privilegia ac indulta Americae Latinae concessa.	259
1898			
Augusti	5	<i>Quae</i> , S. C. Rit. Litter. de usu linguae slavonicae in sacra liturgia.	527

5996

